Jason super titu. de Actiõibus.

¶ Jasonis de Mayno: Mediolanensis: ducalis Senatoris clarissimi: viri in iure tam pontificio q̃ cesareo doctissimi: ac huiusce nostre tempestatis famosissimi: Commẽtaria: seu mauis Lectura: admodum frugifera: ac iuri operã nauantibus haud vulgariter profutura: imo perq̃ necessaria: super difficili titulo de Actiõibus in Institutis iustinianis: cũ pluribus ipsiusmet autoris Additionibus: que proprijs inserte sunt locis. Nunc demum maiore studio vigilantiaq̃ q̃ vnq̃ antehac castigata.

¶ Additionibus etiam luculentissimis legũ doctoris perspicacissimi domini Benedicti de Uadis Forosemproniensis minime pretermissis.

¶ Index preterea alphabeticus materiarum notatu dignarum huiusce voluminis ab eodem Benedicto editus: nunc vero a nobis emendatior redditus: ac fronti operis huius prefixus est.

¶ Ad finem insuper libri huius Terminos Actionũ omnium cum Arbore elegãtissimo: luculentissimaq̃ eiusdem declaratione: reperies: per iuris vtriusq̃ Doctorem eximium Joannem Crispum de Montibus ciuem Aquilanum ad cõmunem iuri studentium vtilitatem recollectos.

1525

Index alphabeticus super precla/rissima Lectura domini Iasonis de Mayno Mediolanensis: in difficillimum (vtilem tñ: ac iuri studentibus perq̃ necessarium) titulũ de Actionibus: in Institutionibus iustinianis: per legum doctorẽ acutissimum dominũ Benedictum de Vadis Forosemproniensem editus: materias notatu dignas: in dicta lectura contentas: amplissime complectens: feliciter exorditur.

¶ De litera A.

Cause lucratiue

in calendis

Interdictū saluianū

Lex quoties.

¶De litera M.

¶ De litera.S.

¶ Finis Indicis materiarum notabilium sequẽti in opusculo con- tentarum.

Jasonis Mayni vita ex Joannis Trittenhemij de scriptoribus ecclesiasticis libro excerpta.

Jason de Mayno: patria Mediolanensis: ducalis senator: vir in utroqꝫ iure doctissimus: et tam in diuinis scripturis qꝫ ceteris disciplinis secularibus eruditissimus: Philosophus clarus: et Orator celeberrimus: ingenio subtilis: eloquio disertus: consilio et actiõe precipuus. Fertur quedam preclara cudisse opuscula: quibus ingeniũ exercitans: etiam memoriam sui posteris cõmendauit. Sed preter orationẽ quam Rome coram Alexandro papa sexto: que ⁊ impressa circumfertur: habuisse dicitur: nihil eorum ad manus nostras memini peruenisse. Verũ sicut certo didici eleganter scripsit super titulo de Actionibus in institutis. super Codice quoqꝫ. super Digestis varia scripsit. Orationes ⁊ Epistolas. Et quedam alia. Claret hodie apud principes Mediolanenses maximo in pretio: sub Maximiliano Romanorũ rege clarissimo: ⁊ Alexandro summo pontifice sexto Anno dñi quo hec scripsimus. M.cccc.xciij. indictione vndecima.

Hactenus Trittenhemius.

¶ Obijt incomparabilis ille legum antistes Jason Maynus anno a Christo nato decimonono supra sesquimillesimũ mense Aprili. Cuius scripta in titulum de Actionibus in Institutis iustinianis sequenti in opusculo accuratius qꝫ vnqꝫ antehac emendata ac impressa continentur.

¶ Sebastianus Sapia Genuensis iureconsultorum huiusce tempestatis facile princeps edidit Orationem admodũ elegantem: in funere Jasonis habitam: eam qui Jasonis nostri vitam: genus videlicet: studia: conuersationẽ: laudem item ac dignitatẽ copiosius videre voluerit legat: cum alatissime namqꝫ ea ibi habentur. Sed cum sit longiuscula aliquantum simulac typis excusa: huc apponi superfluum duximus.

Paragraphi ac versi. sub titu. de Actio. contenti.

Lectura eximij viri ac vtriusque iuris consultissimi domini Iasonis de Mayno Mediolanensis super difficili titulo de Actionibus in Institutis Iustinianis: cum pluribus Additionib⁹ ipsiusmet autoris: locis proprijs insertis: vna cū Apostillis dñi Benedicti de Vadis Forosempronieñsis legum doctoris: feliciter exorditur.

❡De actionibus. Rubrica.

Q Uoniā vt preclare inquit Bal. in. l. ij. ad fi. C. qui admit. ad bono. posses. pos. †nos Legiste habem⁹ curare īfirmitates actionū suffragijs legum ꝛ rationū. Idcirco oportet species egritudinū cognoscere. accedat bo. tex. in aut. hec ꝯsti. inno. ꝯsti. in pri. col. viij. et tex. in proe. cle. in ver. quib⁹ iura iam posita mederi nos possunt. Verū vt inquit idē Bal. in. l. j. ante
2 mediū. j. col. C. de bono. pos. ſm tab. †non pōt quis agnoscere qualitatē nisi cognoscat substātiā. per tex. in. l. eius qui in prouincia. ff. si cer. peta. ꝛ est circa fi. illi⁹. l. in ver. qui nec possidēdi animū haberēt. ꝛ alibi inquit idē Bal. in. l. omniū. circa mediū
3 j. col. C. de testa. †ꝙ non potest quis ꝓbare qualitatē nisi ꝓbet substātiā. ꝛ impossibile est intelligere accidētia extra subiectū. Ad que dicta adde bonū tex. in. l. si seruū mihi. §. j. ff. de actio. emp. in ver. non potest estimari bonitas loci qui non extat. nō cognoscem⁹ ergo nunꝙ qualitates aut species egritudinū in actionib⁹: nisi notitiā substātie vel subiecti. hoc est ipsarū actionum assequmur. ❡Pro habēda igit hac tam necessaria actionuꝫ cognitiōe. ego Iason de Mayno Mediolanēsis vtriusque censure doctor indign⁹. in hac florētissima ceterarū omniū Ticinensi academia ad cōem vestrum ꝛ mei vtilitatē inter quotidianas institutionū lectiones assumpsi ꝑsentē titulū de actionibus. scholastico quodā ꝛ agresti: vt ita dixerim: stilo cōmentandum. Ad cuius expeditionē vt propius accedā capio glo. rub. ꝛ quia hec glo. omittit ꝯtinuationē ante omnia vidēdū est qualiter hec rub. cōtinueꝛ. iuxta vulgatā. l. ij. ff. de statu homi. et. l. cum delanionis. §. asinā. ff. de fun. instr. in ver. primis quibusque ꝓxima copulata ꝓcedūt. dicūt doc. hic vt Dy. ꝛ Jo. fab. ꝙ ꝯtinuare hāc rub. superfluū est: quia tex. in prin. se ꝯtinuat. ista tñ ꝯtinuatio imperatoris declaraꝛ duob⁹ modis per glo. j. positā. j. in prin. nigri. ꝛ ibi reseruo dicēdū. ❡Nō omitto nūc
4 ꝙ Raph. cuma. in rub. ff. de ope. no. nū. fuit in ea opi. †ꝙ rub. non sint necessario ꝯtinuande. sed sit fienda materiarū ꝯgrua
a subordinatio.[a] ꝛ ita dicit sepius se dixisse subijciēs forti⁹ materias pertinētes ꝯtinuādas esse durāte eadē materia. sed ea finita non est etiā sequēs materia necessario ꝯtinuāda. ꝓ hac opi. Cuma. adducit tex. nostrū in prin. ibi superest vt de actionib⁹ loquamur tanꝙ hec sit materia ꝯgrua post obligatiōes. ꝛ tex. j. de interdi. in prin. cum multis simi. q̄ possent allegari ꝛ eodē modo induci. Hanc opi. sequiꝛ Ang. de are. s. in proe. hui⁹ lib. in vlti. col. pro qua all'. tex. C. de lega. in prin. ꝛ tex. in. §. fi. s. per quas perso. no. acqui. que iura etiā all'. idem Ang. hic. hāc opi. Cuma. secut⁹ est etate nostra clarissim⁹ vtriusque cēsure interps do. And. barb. in sua repe. c. testimoniū. in. j. col. ex de testi. tali fundamēto. nam cum imperator in. §. quib⁹. in. j. ꝯsti. C. mādet rub. cōgruis subdi titu. ꝛ iuriscō. in. d. l. ij. ff. de statu homi. pol liceatur se ꝓximos ꝛ ꝯiunctos titulos vt res patieꝛ applicare presumēdū est ita factū esse. arg. l. ij. C. de offi. ciui. iu. ergo rub. cōtinuatio non est necessario vlteri⁹ exquirēda. Addo ꝙ hui⁹ sñie fuit Bal. ante istos in. l. gallus. in prin. ff. de lib. ꝛ posth. in j. col. vbi inquit ꝙ ꝯtinuatio rub. ad rubricā non est de necessitate fiēda: sed operaꝛ ad bene esse: scilꝫ vt primis quibusque ꝓxima copulata ꝓcedant per. d. §. asinā. ꝛ per. d. l. ij. ff. de sta. homi. Ego pro hac opi. fundāda vltra alios pondero nouiter. d. l. ij. que vulgo in ꝯtriū allegaꝛ in verbo: ꝛ his ꝓximos ꝯiūctosque applicātes titulos prout res patiꝛ dicem⁹. que verba sunt ver
5 ba enūtiatiua. †ꝛ verba enūtiatiue ꝓlata a legislatore nō inducunt dispositionē: ꝛ sic iuris decisionē. vt expsse tenuit Sali. in
b l. qui se patris[b]. C. vñ lib. circa solu. l. filij mater. ff. ad tertul. dū vult ꝙ verba illa anteꝙ agnat⁹ vel ꝯsanguine⁹ adierit ibi posita sint ꝓlata a iuriscō. enūtiatiue. ꝛ dispositionē non inducāt. ꝛ idem etiā tenuit ipse Sali. in. l. accusationē. C. de accu. pro quo all'. bonū tex. in. c. si papa. de priui. in. vi. per quē tex. ita in terminis ꝯsuluit Fede. de se. in ꝯsi. xxxix. inci. viso pūcto ꝛ motiuis. quē sequiꝛ Lud. ro. in. l. ij. §. cato. in. vj. col. ff. de ver. obli. ꝛ sequunꝛ Ant. de bu. ꝛ Jmo. in. c. cū apostolica. ex de his que fi. a pla. sine ꝯsen. ca. ꝛ istud idem visus est sentire Bar. in. l. extat. in vlti. col. ff. qđ me. cau. ergo verba illa enūtiatiua posita in. d. l. ij. non inducēt aliquā iuris dispositionē. ꝛ sic non disponēt titulos debere ꝯtinuari. His tñ non obstātib⁹ puto nō esse recedendū a cōi sñia que hꝫ ꝙ rubrice sint de necessitate ꝯtinuāde: quia all'. in ꝯtrium parum aut nihil obstāt. ꝛ ad istū tex. patebit rñsum ex dicēdis. j. post glo. j. s. sup nigro positā vbi apparebit hunc tit. ad ꝓcedētes ꝯtinuari. Nō ob. tex. all'. per Ang. de are. s. de leg. in prin. quia imo ibi imperator expsse ꝯtinuat illū tit. ad tit. de testa. Non obst. fundamētū do. Ant. quia ad illud possum multipliciter rñdere. ꝛ primo ꝙ nō est verū ꝙ impator in d. §. quib⁹. mādet rubricas subdi ꝯgruis titulis: sed bene mādat leges. sed etiā posito ꝙ tex. hoc diceret puto adhuc inuestigādas esse ꝯtinuationes vt cognoscam⁹ ordinē ab impatore ꝛ iurecōsul. pollicitū fuisse seruatū iuxta doctrinā glo. no. in. c. j. de fratri. de nouo benefi. inuesti. in vsi. feu. vbi inquit studiosos debere esse solicitos ad indagādū ne lenti efficiantꝛ: ꝛ ne al's cōtra eos inuehat. Sali. in. l. si ex cautione. in vlti. col. C. de nō nu.
a pecu. vbi valde elegāter inquit. fileāt qui scripta tñ discurrūt: et ꝓpter frigiditatē stomachi in els ꝯteta nō digerūt. ❡Preterea ꝛ forti⁹ si verū esset fundamētū dñi And. seqreꝛ maximū absurdū ꝙ nulli⁹ ꝯtrij solutionē qrere debeam⁹ cum impator in. l. ij. in. vj. col. in. §. similiꝙ modo. C. de vete. iu. enu. ꝛ in. d. §.
b quib⁹. in. j. cōsti. C. dixerit nihil ꝯtriū in iure reperiri. Quod tñ ꝙ sit ridiculū nulli nō patet: vt vtar verbis iurecōsul. in. l. iam dubitari. in fi. prin. ff. de here. insti. Non ob. fundamētū meū de verbis illis enūtiatiuis positis in. d. l. ij. ff. de sta. homi. que nō
6 habēt iuris dispositionē inducere: quia rñdeo †ꝙ si verba enūtiatiue emissa a lege ꝓferanꝛ incidēter ꝛ extra ꝓpositū tūc non disponūt. Si aūt ꝓferanꝛ principal'r ꝛ ꝓpter scīta ꝙ faciāt ad ꝓpositū tūc bene disponūt. ita dixit no. ꝛ sīgnāter glo. in cle. literis. de ꝓba. dū dicit ꝙ verba posita in. d. c. si papa. de priui. lib. vj. non faciebāt ad ꝓpositū ideo non disponūt. Cum ergo verba posita in. d. l. ij. sint ꝓlata principaliter ꝛ propter scīta ꝙ ad propositū faciant. ergo bene inducēt iuris dispositionē. ergo bene disponet titulos esse continuādos. ❡Stabit ergo ex ꝑdictis firma ꝛ cōmunis ꝯclusio ꝙ tituli ad titulum sit de necessitate fienda ꝯtinuatio. Que tamen cōclusio cōsueuit limitari ꝙ non ꝓcedat in principijs librorū in quibus non est fiēda ꝯtinuatio: vt dixit no. Bal. in rub. C. de ser. fugi. all'. glo. in rub. ff. de ꝯdi. fur. quā glo. reputat ad hoc singu. Jo. de imo. in rub. ff. sol. ma. in prin. ꝛ idē Jmo. in rub. ff. de leg. j. ꝛ eaꝫ etiā all'. ꝛ limitat Ang. de are. s. in proe. hui⁹ lib. in pe. col. q̄ tñ glo. hic mihi non bene dicit. ❡Aduertite tñ ꝙ lꝫ tituli ad titu. sit
7 fiēda ꝯtinuatio: vt ꝓxi. dixi. †Legis tñ ad legē non est fiēda cōtinuatio: vt est glo. in. l. gallus. in prin. in ver. posthumos. ff. de lib. ꝛ posth. quā all'. Bal. in rub. C. de ser. fugi. ꝛ glo. in. l. ij. in gl. j. C. de peti. bo. subla. lib. ꝛ. que dixit leges. C. non esse ꝯtinuādas cum q̄libet lex de per se: ꝛ certa esse debeat. Intelligite tñ nisi talis ꝯtinuatio fieret gratia clarioris ꝛ cōmodioris doctrine: iuxta glo. in. l. ij. in prin. in glo. j. ff. de ver. obli. ꝛ glo. in. l. de pupillo. in prin. ꝛ in. §. sextus. ff. de ope. no. nū. ꝛ glo. in. l. iij. in pn. in glo. j. ꝛ in. l. nō videꝛ. ff. de acq. posses. ꝛ glo. in. l. palā. in prin. ff. de ritu nup. ꝛ glo. in. c. ꝓdētiā. in ver. illa quippe. ex de offi.
8 dele. ❡†An autē ꝯtinuatio rubricarū possit fieri ad remota: dicite ſm Jo. de imo. in rub. ff. de app. quē refert Ange. de are. s. in proe. hui⁹ lib. in vlt. col. ꝙ sic. si materie intermedie nō sint difformes per tex. opt. l. j. in ꝑin. ff. si tab. testa. nulle exta. ꝛ idē tenet Nico. de neapo. in rub. ff. sol. ma. ꝛ hoc est qđ voluit dicere tex. in. l. ij. ff. de statu homi. in ver. vt res patiꝛ. bene facit. l. heredes palam. §. fi. ff. de testa. ꝛ in. l. duos reos. §. fi. ff. de duo. reis.
9 ❡Et aduerte †ꝙ ex verbis rubricarū licitū est arguere.[c] vt est
c glo. in. l. iij. in glo. j. C. si ex fal. instru. ꝛ glo. in. l. j. vt quidā libri habēt in glo. j. ff. qđ quisque iur. ꝛ glo. in. l. j. in glo. mag. ad fi. C. ne fideiuß. dot. denꝛ. ꝛ glo. fi. in. l. j. C. de ꝑfes. qui in vrbe cōstan. lib. xij. ꝛ glo. j. in. l. nō idcirco. ꝛ ibi Ange. ff. de iudi. ꝛ glo. no. in aut. nullū credentē agricole. in ver. omnis. ꝛ glo. in. §. hec autē verba. de peni. dist. j. per tex. in. l. j. ꝛ ibi Bar. in. ij. no. ff. si certū peta. ꝛ glo. opti. in rub. ff. si quis test. lib. esse iussus fue. quā pro notabili all'. Bal. in rub. C. an ser. ex suo facto. ꝛ per illam glo.
10 dicit ibi no. Bal. †ꝙ omnes rubrice legū vel statutorū ꝯsonan
d tes textui possunt allegari pro textu.[d] ꝛ subdit ꝙ qñ rubri. in
e cipit per dictionē vt: vel per dictionē ne: tunc decidit[e] sicut ali⁹ tex. sed si incipit per dictionē an: tūc rub. diciꝛ deformare questionē: ꝛ nigrū postea decidit. hec patēt in rub. C. ne fideiuß. do. denꝛ. ꝛ in rubri. C. vt nemo inui. ꝛ in rub. ex vt eccle. benefi. cum simi. iuncta. d. rub. C. an ser. ex suo facto. ita etiā in effectu dicit Host. in sum. de sacra. non reiterā. in prin. lꝫ recolēde memorie pater ꝛ ꝑceptor meus Puteus senior in rub. ff. de leg. j. dixerit hoc esse sine ratione per rub. vt cum de appel. cog. que inci. per dictionē vt: ꝛ tñ non pōt allegari pro decisione. cuius ꝯtriū teneo cum etiā rub. illa habeat orationē perfectā: vt patet ex iam
11 dictis: ꝛ meli⁹. j. dicēdis. ❡†Accedit ad ꝑdicta glo. no. in proe.

a ❡Subordinatio. Facit qđ habetur per glo. in rub. ff. de condi. furti.

b ❡Qui se patr. Vbi vide domi. Alex. de imo. in fi. ij. col. all'. j. all'. cōsi. Fede. de se. cum hisdemmet concordā. datis hic per do. Jas. may. quib⁹ adde Frā. are. in cōsi. xxij.

c ❡Arguere. Vide do. Abba. in cōsi. xiij. in ordine. ꝛ Bal. in cōsi. cccxvj. in. j. vol. ꝛ in cōsi. cccxxxvj. in. iij. vol. ꝛ Ludoui. ro. in cōsi. ciij. ꝛ in ꝯsi. cx. ꝛ in consi. xvj. ꝛ in consi. xxxij.

d ❡Pro textu. Quō aūt ꝛ qualiter rubrice statutorū possint allegari pro tex. vide do. Alexā. de imo. in cōsi. xiij. in. v. colū. in. iij. parte. ꝛ in consi. lxviij. in. iij. colū. eadē parte. et in cōsi. j. in. iiij. col. in. iij. parte. ꝛ in cōsi. ci. in. iij. parte. Et in hac materia rubri. vide etiā per eum in cōsi. xvj. ꝛ in ꝯsi. xxxij. et in consi. cxxiiij. parte.

e ❡Decidit. Vide Feli. in rubri. vt li. non cōte.

a vj.lib.in ver.titulis.que dixit rubricas esse autenticas.[a] τ dixi
de tex.adeo φ scriptor qui tex.scribere pmisit rubricas etiam
b scribere tenet.[b] τ ita illam glo.no.Bal.in.l.fi.ff.de here.insti.τ
Ang.in.l.stipulationes cõmodissimũ.ff.de ver.obli.τ Ang.in
l.non idcirco.ff.de iudi.τ in aut.de ince.nup.in prin.τ Ang.de
are.s.in proe.hui⁹ lib.in pe.col.τ Jo.de pla.hic sup hanc rub.
illã etiã p notabili all.Jo.de imo.in rub.ff.de ver.obl.in.j.col.
Et dũ glo.illa vult scriptorẽ teneri ad scribẽdũ rub.dicit idem
tenere glo.in.d.§.hec aũt vba.de pe.dist.j.Limitat tñ nõ pce
dere qñ ɔsuetudo aliter se hz.p ea q̃ habent in.l.minime.ff.de
legi.τ in.c.cũ dilect⁹.τ in.c.fi.ex de ɔsue.¶ Ad pdicta videatis
Archi.ix.dist.c.qs nesciat.vbi dixit rub.posse all.pro tex.p.l.j.
12 ff.de in ĩte.resti.†exceptis rubricis decreti[c] q̃ nõ sunt autẽtice:
vt ibi p eũ.De q̃ etiã no.p glo.in.d.§.hec aũt vba.τ p glo.iij.q.
ix.c.charte.sup rub.τ no.Jo.and.in proe.vj.lib.in.§.sane.ĩ no
uel.τ Jo.de pla.h.τ dicũt Spe.τ Jo.and.in tit.de dispu.τ alle.
§.fi.ad fi.φ ĩ toto libro decretoꝝ vna tñ rub.est autẽtica.s.illa
que inci.ɔcordãtia discordãtiũ canonũ.posita in pn.lib.q̃ est fa
cta p Gratianũ.Alie aũt rubrice q̃ sunt vt sũmaria capl'oꝝ nõ
sunt autẽtice:eo quia nõ sunt facte p Gratianũ:sed per quẽdã
cardinalẽ discipulũ Gratiani vocatũ Quotapalea qui vt librũ
illũ sibi corã Romano põtifice approparet has rubricas addi
dit τ plura capl'a:put refert τ lati⁹ narrat Jo.de imo.ĩ rub.ff.
13 de ver.obli.in.ij.col.¶ †An aũt alie rubrice φ decreti:vt rub.
decreta.τ rubrice iuris ciuilis pñt p iure all.sicut tex.dicite in
effectu fm Jo.an.in addi.Spe.in.d.ti.de alleg.τ dispu.§.fi.ĩ fi.
et etiã fm do.Ant.de bu.in proe.decre.τ Jmo.ĩ rub.ff.de ver.
obli.in.iij.col.τ Ang.de are.in proe.hui⁹ lib.in.ij.col.φ si ru
brice habeãt orõnẽ pfectã allegant sicut tex.vt ptz in rub.ff.qd
q̃sq iur.τ in rub.ex vt eccle.bñfi.cũ fi.Si vo nõ habeãt orõnẽ
pfectã tũc nõ pñt p se solũ allegari p decisione:quia solũ tẽdũt
ad demõstrãdũ naturã nigri.videbat tñ mihi h vltimũ posse
limitari:nisi talis rub.nõ hñs orõnẽ pfectã ɔsonaret tex.qr tũc
videbat posse allegari p tex.p glo.illã no.in rub.ff.si qs te.lib.
esse ius.fue.quã all.s.post Bal.in rub.C.an ser.ex fa.suo.q̃ gl.
loquit ĩ istis terminis.hoc tñ nõ firmo:nec ab alio in spẽ decla
ratũ inuenio.¶ Aduertite tñ φ lz rub.nõ hñtes orõnẽ pfectã
14 nõ possint allegari vt tex.ad decisionẽ causarũ.†põt tñ ex tali
bus rub.impfectis argui multipliciter fm Jo.τ alios:vbi.s.
¶ Primo arguẽdo ex ordine rubricarũ:vt etiã no.Jo.an.in
c.j.in glo.j.de mu.peti.τ arguit glo.τ ibi Bar.in rub.ff.de eo p
quẽ fa.erit.τ glo.ĩ.l.vnica.ĩ glo.mag.ad fi.C.ne fideius.do.den.
et glo.in.§.penales.in glo.in ver.itẽ aduersus.circa med.j.eo.τ
pbat in.l.j.in pn.ff.de pecu.τ ibi no.Bar.ĩ.j.col.facit.l.et ideo
labeo.τ ibi Bar.no.rerũ amo.τ in.l.j.in pn.τ ibi Bar.in.ij.no.
ff.si cer.pet.τ isto arg.vtit Bar.post Marti.silli.ĩ.l.j.ff.de ɔfir.
tuto.τ.l.j.C.eo.tit.τ in.l.j.in pn.ff.de pecu.τ in.d.rub.ff.de eo p
quẽ fa.erit.ad pbãdũ tutorẽ ɔfirmatũ a iudice esse pferẽdũ le
gitimo tutori ex ordine rubricarũ.cũ rub.de ɔfir.tuto.pcedat
rub.de legi.tut.isto etiã arg.vtit Bar.ĩ.l.cũ filio.in pe.col.ff.de
leg.j.bñ facit.l.ij.τ ibi Bal.ff.de sta.homi.τ ibi etiã habetis ar
gui posse ex ordine tituloꝝ vt illa cẽseant digniora q̃ procedũt
ex ordine tituloꝝ.bñ facit.§.fi.iũcta glo.s.de iu.nat.gen.τ ciui.
¶ Scdo sumit arg.ad declarationẽ nigri:τ ad cognoscẽdã q̃li
tatẽ ptãtis ei⁹ de cui⁹ officio tractat in rub.vt ptz ex his q̃ no.
p glo.ij.in.c.j.de offi.dele.in.vj.τ p glo.ij.in.c.tibi q.de rescrip.
in.vj.vbi glo.arguit executores datos a papa.τ similiter ɔser
uatores hre ptãtẽ delegatã.qr de ipsis ponit ĩ rub.de offi.dele.
et in rub.de rescri.accedat glo.illa valde no.in.l.vnica.C.ne li.
ter.puo.in ver.ptorie.al's est in ver.retractare.q̃ vult not.φ si
verba tex.sunt dubia φ declarent p rub.τ fm illã intelligant.
et illã glo.no.ibi Bal.in.viij.col.τ dicit esse valde no.p rubri
cis statutoꝝ.ita etiã no.Bal.in.l.fi.ff.de here.insti.arg.illi⁹ tex.
et no.Ang.in aut.de ince.nup.in pn.¶ Tertio põt argui pro
eliciẽda veriori lectura qñ lex vl' decretalis:siue capitulũ habe
rent plures lecturas vt illa approbet τ verior videat:q̃ magis
couenit τ adaptat rub.vt ptz ex his q̃ no.p glo.ij.in.c.cum mo
nasteriũ.ex de elec.τ ibi habet maxime p Jo.and.facit.l.impe
ratores.ff.de in diẽ adie.τ est glo.fi.in.l.ius emphyteotici.τ ibi
Bar.ad fi.C.de fun.pñmo.lib.xj.τ glo.in.l.fi.in pn.in ver.repe
15 tit.τ ibi Bar.ff.de ɔdi.inde.¶ †An aũt ex rubricis notarioꝝ
colligat aliq̃ fides vel aliq̃ pbatio siue psumptio si in libro seu
ptocollo notarij defuncti reperiat intitulatio siue rub.q̃ dicat
hoc est instrm vẽditiõis inter tales celebrate.τ postea dimissuz
est spatiũ.est q̃stio quã no.explicat Bar.ĩ.l.admonẽdi.ff.de iu
reiur.in.ix.col.in vsi.q̃ro pone φ in libro notarij defuncti.τ ibi
distiguit inter ɔctũ vniformẽ τ ɔctũ difformẽ.vt pmo casu in
ducat aliq̃lis psumptio:vel forte fm eũ semiplena pbatio.cuz
iste rubrice inducãt psumptionẽ eoꝝ q̃ ibi debẽt seq:p.l.fi.in fi.
C.de impo.lu.descri.lib.x.τ.l.j.C.vt ne.priua.Scdo aũt casu ni
hil pbet.accedãt q̃ ponit Bal.in rub.C.de fi.instr.in.xj.col.in
16 versi.sed τ tertio q̃rit vtrũ imbreuiatura.vbi ponit an imbre
uiatura fidẽ faciat.de q̃ etiã p Bar.τ Ang.ĩ.l.luci⁹.ĩ pn.ff.d te.
mili.p Bar.ĩ.l.fideicõ.§.j.ff.de leg.iij.p do.Ant.d bu.Panor.
d et Jnn.ĩ.c.cũ.P.[d] tabellio.ex de fi.istr.p Jo.an.ĩ addi.Spe.in
tit.de istru.edi.§.vidẽdũ restat.in vsi.et nota φ tabellio.τ Bal.
17 post Cy.in.l.ɔct⁹.in.iij.τ.iiij.col.C.de fi.istru.†Quid aũt si ru
brica sit gñalior nigro.ita φ pl⁹ habeat in rubro φ ĩ tex.vt pz
in rub.C.de reli.τ sum.fu.τ lu.alee.τ in rub.C.de re.cre.τ iniur.
et ĩ rub.C.de spõ.τ proxe.vbi glo.in ver.pxeneticis.τ ptz.s.de
obli.q̃ ex deli.nas.τ ibi no.glo.in pn.in v.ex maleficio.τ gl.s.in
rub.de iusti.τ iu.in v.τ iure.τ glo.no.in aut.de ĩce.nup.ĩ pn.in
gl.in v.illicitas.an isto casu restrĩget p nigrũ:dicite φ nõ:pmo
fm Jo.de imo.ĩ rub.ff.de ver.obli.in.iij.col.τ Ang.de are.s.in
proe.hui⁹ li.ĩ pe.col.Si rub.habeat orõnẽ pfectã ita φ ex rub.
possit pcipi aliq̃ certa mẽs τ certa dispositio:τ tũc rub.hret effe
ctuz etiã dato φ ĩ nigro nihil diceret.τ ita staret rubro etiã ad
decisionẽ causaꝝ.τ ita dicit Jmo.esse de mẽte glo.lz nõ clare lo
quẽtis ĩ.d.aut.de ĩce.nup.ĩ pn.τ ibi subdit Jmo.se h habuisse
de facto ĩ ciuitate Bononie ĩ q̃dã statuto cui⁹ rubrũ erat gene
rali⁹ nigro.nã fm eũ nigrũ ampliabat p rubrũ:τ fm aliq̃s lec.
dicit h pbari ĩ.l.vnica.C.d cap.ci.cẽsi.exi.li.xj.iũcta gl.ex q̃ no.
Bar.ibi.τ qñ rub.est gñalis etiã lex dz ĩtelligi gñalr.τ h idẽ φ
Jmo.volũt etiã Sali.τ Lud.ro.ĩ.l.j.ff.si cer.pe.τ illã glo.ĩ.d.l.
vnica.all.etiã Jo.de pla.h ad id de q̃.s.Addo ad istũ vlti.aliã
glo.no.q̃ in cõi nõ all.in aut.vt fa.no.ɔsti.in pn.ĩ v.senatuscõ
sulto.all.ad h.l.pe.§.fi.ff.d in.τ fa.ig.p quẽ tex.ibi elicit pulcre
notãdo Bar.φ si pstatio legis sit gñalis τ.l.spãlis:tñ gñaliter
intelligit.τ ad istud etiã põderat illũ tex.Bal.in.c.scdo reqris.
ex de app.Et dicit Ang.de are.s.ĩ proe.hui⁹ li.in pe.al's fi.col.
φ etiã si repiat rub.τ nõ reperiat nigrũ tũc rub.ex se dispone
ret.τ ita dicit velle glo.in.l.j.§.j.ff.si qs te.lib.esse ius.fue.¶ Ad
pdicta etiã addite elegãtẽ decisionẽ Pau.de ca.in ɔsi.cccxxiiij.
al's.xxxiiij.ici.ĩ xpi noie:pñs casus modicã τc.vbi p ista ĩ q̃õne
facti mirabil'r ɔsuluit in hũc modũ rub.cuiusdã statuti Senẽ.
dicebat simpl'r φ filia dotata nõ succedat.postea nigrũ repelle
bat filiã a successiõe mr̃is τ auie.τ nihil dicebat de successione
pr̃is.ɔsuluit ipse φ filia pter dictã gñalitatẽ rub.esset exclu
dẽda etiã a successione pr̃is:qr licitũ est arguere a rubricis:all.
e qd hr in.l.j.[e] ff.si cer.pet.τ ĩ.l.j.ĩ glo.mag.ad fi.C.ne fideius.do.
den.Fulg.etiã ĩ.d.l.j.ff.si cer.pe.dicit φ sepe ex vbis rubricarũ
statuti fecit clariorẽ sensũ vboꝝ statuti vt cõprehẽderet casuz q
18 ex nigro nõ videbat colligi.arg.d.l.j.¶ †Quid aũt ẽẽ si nigrũ
esset gñali⁹ rubro.τ sic tex.esset gñalior rub.vt ptz ĩ aut.vt ecc.
roma.ĩ rubro τ nigro.τ in aut.nul.cre.agri.cũ glo.in v.oẽs.an
tũc sit restringẽd⁹ tex.p rubrũ.d h habetis glo.valde no.ĩ aut.
de ĩce.nup.in pn.in v.illicitas.q̃ voluit φ nigrũ gñal'r loquẽs
nõ restrĩgat p rub.spãliter loquẽtẽ.vñ illa aut.de ince.nup.q̃
loquit in nigro de nuptijs illicitis nõ restrĩgit ad ĩcestas τ ne
19 farias nuptias:de qb⁹ dũtaxat loquit rub.†Et q̃ sint inceste τ
nefarie nuptie declarat ibi p glo.τ illã glo.valde no.Jmo.ĩ ru.
de ver.ob.ĩ.iij.col.qd est notãdũ τ vtile p statutis hñtib⁹ rub.
20 spãlẽ τ nigrũ gñale.¶ †Quid aũt esset si nigrũ ɔdiceret rubro
cui stare debeat:dicite fm Alb.de rosa.ĩ.l.j.ff.si cer.pe.τ p eũdẽ
Alb.ĩ rub.C.etiã ob chiro.pecu.φ stãdũ est nigro:qr nigrũ est
posteri⁹.τ idẽ tz Sali.ĩ.d.l.j.ff.si cer.pe.q p h all.glo.in rub.C.
de pbẽ.sala.lib.x.iũcta.l.j.eiusdẽ tit.τ idẽ etiã tz Ant.de but.in
proe.decreta.all.no.p glo.mag.ĩ aut.ad hec.C.de vsu.τ qr etiã
21 nigrũ fm eũ est magis deliberatũ.¶ Vlti.aduertite † φ qñ ru.
est negatiue ɔcepta τ sic phibitoria:nõ põt ei etiã ɔsensu par
f tium etiã cũ iuramẽto renũtiari.[f] glo.no.ĩ glo.mag.ad fi.C.ne
22 fideius.do.den.τ ibi Bar.†eo qr puilegio suo renũtiare qs põt
nõ tñ pcepto.τ est bo.tex.quẽ glo.ibi all.ĩ.l.nõ dubiũ.C.de leg.
in v.qd fieri nõ vult tñ phibuisse sufficiat.τ in v.fieri phibuit
tñ.τ est alia ɔsil'is glo.τ notãda ĩ aut.vt si.phi.ma.debi.§.j.in
ver.senatuscõ.de quo etiã p Bar.ĩ.l.modestin⁹.ff.de dona.τ p
Bar.ĩ.l.de his.ff.de trãsac.τ Bal.ĩ aut.gñal'r.in pn.ij.col.C.de
epi.τ cle.τ ĩ aut.si q̃ mulier.C.ad velle.p Ang.ĩ.l.nulla.ff.d leg.
p Jmo.ĩ.l.si ɔstãte.§.q̃ties.ff.sol.ma.τ p Bal.in.l.fi.ĩ.xiiij.op.
23 C.de edi.di.adr.tol.vbi dicit † φ statuto phibitorio renũtiari
24 nõ põt.de q̃ p Bar.ĩ aut.sacra puberũ.C.si aduer.vẽd.†Et an
possit tali rubrice negatiue vel phibitorie renũtiari cũ iuramẽ
to:ponit Jo.an.in addi.Spe.in ti.de ĩstru.edi.§.porro.τ ibi tz
φ sic.Accedãt no.p Bar.in.l.si qs p eo.ff.de fideius.ĩ.iiij.col.in
vsi.tertio dixi.¶ His ita pfationis loco aut pludij gr̃a positis
reuertor ad expeditionẽ glo.rub.quã diuido ĩ tres partes pn
cipales put trib⁹ q̃õnib⁹ rñdet.Scda ibi:sz cũ sint actiões plu
res.Tertia ibi:q̃re nõ dicit de agẽdo.¶ Jn ea.glo.ibi:τ sub se
oẽs ɔtinet actiões.Vult igit glo.φ lz in rub.de actionib⁹.po
25 nat ĩ plurali numero eo φ plures sint actiones.†tñ etiã dictio
actio:posita in singulari in diffinitiõe cum ponat vt gen⁹ oẽs
actiões sub se ɔtinet.Põt etiã dicere φ in diffinitione ponat
terminus

a ¶ Autenticas. Adde Felinũ in rub.de accu.circa fi.versi.vtruz autẽ.cum seq.

b ¶ Tenet. Adde Feli.in.d.rubri.eo.versi.

c ¶ Decreti. Vide plene p Feli.in.c.ex parte.de rescrip.in ver.liber decreti.vbi pleni⁹ φ hic do.Jas.τ no.vbi ẽt ponit de autoritate diuersoꝝ libroꝝ.τ ibidez in ver.leges ĩserte.ad fi.all.xxx.gl.ad reprobatiõez opi.Gratiani q̃s ibi per te vide.

d ¶ Cũ.P. Vbi vide Feli.ĩ.c.qm̃ cõtra.in.v.colũ.vbi etiã p Lãfr.in ver.q̃ro nunquid ptocollũ.d pba.τ do.Alex.in consi.cv.in.ij.parte.τ ĩ ɔsi.xlj.j.pte.τ do.Bartholo.sozi.ĩ ɔsi.cclxxvij.ĩci.viso pũcto.in vsi.q̃rto necessario.in fi.ibi:ex qb⁹.ĩ.ij.parte.vbi etiam ponit an τ quãdo sumptuz habeat ei pualere.

e ¶ Jn.l.j. Et ibidem hec eadem verba cũ pdicto cõsi.do.Pau.de ca.ad hoc idẽ habes p do.Alex.de imola.statim post med.j.colũ.p q̃ adde Ludo.roma.in ɔsi.xvj.vbi ponit:qd si rubri.statuti dicat φ stãtib⁹ fratrib⁹ femina nõ succedat:lz in nigro nõ dicat de quib⁹ fratribus an testatoris an femine excluse:qd ĩtelligi dz generaliter de oĩb⁹ fratrib⁹.p quo adde etiã que habent p Abba.in cõsi.xvj.ij.vol.τ Bal.in ɔsi.cccvj.j.vol.τ Lud.ro.in ɔsi.ciiij.

f ¶ Cũ iuramẽto renũtiari. Vide Pau.de ca.solẽniter ɔtra Bar.in ɔsi.clxviij.ici.cum tẽpore.

termin⁹ actio indefinite. que indefinita equipollet vniuersali. l. si pluribus. in prin. ff. de leg. ij. ⁊ l. si plures. ff. de leg. iij. Ista ergo indefinita actio oēm speciē actionis cōplectit. sicut in sili dicit Bal. i rub. C. de edē. ad fi. sed sm Jo. fab. h. ista nō tollut dubiū quare ita nō sit posita rubrica in singulari: sicut est dictū in diffinitiōe cū termin⁹ actio in singulari posit⁹ q est gnalis ita potuisset cōprehēdere oēs actiōes in rub. sicut in diffinitiōe. Dicit ergo ipse Jo. fab. p rōne differētie h ita facta esse ad declarādā mētē impatoris. Nā cū impator in hoc titulo intēdat tractare de oīb⁹ actionib⁹ in spē merito rubrica ponit in plurali. sed q2 ī diffinitiōe impator nō itēdit diffinire vnāquāq actionem in spē in hoc pncipio. sed in genere prout est gen⁹. ⁊ quia actio put est genus est vnica: ideo ponit in singulari. dicit etiā Ang. de are. h q rō pōt esse: q2 cū rubrica tanq initiū dicēdo2 debeat manifestare id de q tractādū est. l. si qs ex argētarijs. §. si initiū. ff. de edē. l. pe. §. pe. de iur. ⁊ fa. igno. cū ergo impator in hoc titulo sit de plurib⁹ actionib⁹ tractatur⁹ merito rub. fuit posita in plurali. pma pl3. ¶ In fi. glo. vult gl. q iō nō sit posita rub. p gerūdiū quia gerūdia sunt facti hoc est denotāt actū prout est in facto ⁊ sic prout est in exercitio. ⁊ est rō sm Ang. de
26 are. hic† q2 gerūdia deriuant a vbo qd significat p modū agēdi vel patiēdi. Sed hic nō tractat de actionib⁹ put sunt in ipso actu: sed put sunt iuris: ⁊ sic put sunt qlificate a iure. ⁊ ideo po
27 nit† rub. p nomē qd importat qlitatē ⁊ substātiā act⁹. ¶ Hoc dicit Bar. in rub. C. de edē. ⁊ refert etiā Jo. de pla. hic: q qn qs intēdit tractare de actu put est in fieri: ⁊ in ipso exercitio d3 ponere rub. per gerūdiū qd significat p modū agēdi vel patiēdi. Si vō intēdat tractare de effectu vel substātia alicui⁹ act⁹: tūc ponit rub. p nomē qd significat substātiā vel qlitatē act⁹. Ali
28 bi dicit glo. in rub. ff. de edē. † q gerūdia importāt necessitatē. qd videt approbare Jo. fab. h: sed in cōi illa glo. reprobat per
a doc. in rub.ª ff. ⁊ C. de edē. p rub. de in ius vo. iūcta. l. j. C. vt ne. inui. ⁊ h Bal. tñ illā saluat in. d. rub. C. de edē. dicēs q in gerūdio inest duplex qlitas. s. actiua ⁊ passiua. Si ōsideram⁹ gerūdium in actiua qlitate. ⁊ sic ex parte agētis. ⁊ tūc non importat necessitatē: q2 nemo inuitus cogit alere. l. j. C. vt ne. inui. Si vō cōsideram⁹ gerūdiū in passiua qlitate. ⁊ sic ex parte ei⁹ qui cōuenit: tūc importat necessitatē. l. inter stipulationē. §. si stichū. ff. de ver. obli. ⁊ cū hac theorica trāsit Sali. in. d. rub. C. de edē. ⁊ cū hoc transeūt ceteri Moder. ⁊ reperio q ista fuit originaria opi. Ray. de Forli. i. d. rub. C. de edē. sm qd refert Nic. de nea. h. ¶ Aduertēdū tñ est sm Bar. in extrauag. ad repri. in ver. nec ex eo2. ⁊ Ange. de are. Jo. de pla. hic: q gerūdiū h3 tres casus
29 genitiuū: accusatiuū: ⁊ ablatiuū. † Si gerūdiū ponat in accusatiuo: tūc denotat causā finalē: vt in. d. extrauag. in pn. ⁊ in. l. j. §. labeo. ff. de dolo. ⁊ in. l. j. in pn. ff. de tute. ⁊ ra. distra. ⁊ ibi. tex.
30 in. l. quib⁹ dieb⁹. §. fi. ff. de ɔdi. ⁊ demō. † Si vō ponat gerūdiū in genitiuo cū hoc termino aīo vel causa: vt in eo q pcussit aīo occidēdi importat causam finalē adeo q de iure nr̃o talis pcutiēs aīo occidēdi punit perinde: ac si occidisset. vt. l. is qui cū telo. C. ad legē corne. de sica. ⁊ est canonizata de peni. dist. j. in pri.
31 ¶ Dixit tñ Bal. no. dicere Bar. in. l. is qui cū telo. † q cū statuta ciuitatis dicāt si qs occiderit non verificant in eo qui l3 aīo occidēdi pcusserit nō tñ occidit. ⁊ sic tūc non punit ex illo statuto. ⁊ hoc dixit Bar. esse ppetuo no. ⁊ idē tenet Bal. in. l. si fugi
32 tiuū. in. j. col. C. de ser. fugi. vbi gnaliter dixit † q in penis statuto2 nō habet locū. d. l. is qui cū telo. Itē tenet Bal. in. l. si quis nō dica rapere. in. ij. col. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ in. l. arborib⁹. §. iul. ff. de vsur. ⁊ in. l. data opera. in. xiij. col. C. qui accu. non pos. ⁊ in. l. qui aūt operis. ff. de infa. ⁊ Ang. in. l. j. §. fi. ff. qd quisq; iur. vbi hoc limitat. ⁊ videte do. Ant. de bu. in. c. j. de eo qui mit. in pos.
33 cau. rei ser. ⁊ Spe. in tit. de accu. §. j. vsi. qd si prius. † Si vō gerundiū ponat in ablatiuo tūc si adiūgit verbo futuri tpis importat ɔditionē. vtputa si dicat adeūdo talis efficiatur heres. tex. est in. l. si tu ex parte. iuncta glo. ff. de acq. here. ⁊ ibi hoc no. Bart. in finalib⁹ verbis. si vō adijcit verbo pteriti vel psentis tpis: tūc stat qualificatiue: vtputa talis turbauit me in possessione incidēdo arbores. vt. l. vim facit. ff. de vi ⁊ vi arma. Et ad
34 pdicta si vultis videre † qn gerūdia importāt causam finalē: et qn etiā importāt causam formalē: videte Bal. in. l. qd paupib⁹.
b in. j. col. C. de epi. ⁊ cle. Et ibi etiā ponit an pcedat accusatiob si dicat: Caius isultauit Titiū dicēdo sibi vba iniuriosa. de quo
35 etiā per Jo. de pla. hic. † ⁊ generalr de natura gerūdij si vultis opportuni⁹ videre vltra preall. videte per Jo. mona. in. c. j. de postu. pla. in. vj. ⁊ ibi per Jo. and. in nouel. per Jo. an. in addi. Spe. in tit. de lib. ɔcep. §. iam nunc vidēdū. in prin. Bar. in. l. j. ad fi. ff. de ɔdi. ⁊ demō. ⁊ Bar. in trac. suo. de gerūdijs. per Ja. but. ⁊ Sali. in. l. j. C. de his qui latro. occul. per Bal. late in. l. falsus. in. iij. col. C. de fur. in. l. fi. ⁊ cautione. in. v. q. C. de nō nume. pecu. ⁊ Bal. in addi. Spe. in tit. de ɔces. in. iij. col. ⁊ pleni⁹ q per
36 aliquē: per Alb. de rosa. in dictionario suo. vbi etiā † tractat de supino. de quo supino videte glo. in. l. meuia. in pn. ff. sol. ma. ⁊ Jo. and. in. d. c. j. in nouel. ⁊ Bar. in. d. l. j. in fi. ff. de ɔdi. ⁊ demō. et Bal. in. l. id qd paupib⁹. in. j. col. ⁊ in addi. Spe. s. allē. ¶ Vlt. pro cōplemēto hui⁹ rub. dubitat hic Jo. fab. post Pe. de bella
37 perti. quare † ponit titulus specialis de actionib⁹. cū habeam⁹ in multis partib⁹ iuris de act. in tit. de act. emp. cū simi. ⁊ dicit ipse post Pe. de bellaperti. esse hic positū tit. specialē de act. vt in eo ponant diuisiōes ⁊ substātie actionū. in alijs vō titu. tractatur qliter actiones ad exercitiū deducant. Ista sol. ɔfundit per ea q dixi. s. ad fi. glo. rub. nā cum rub. illa de act. emp. sit posita per nomē: ⁊ noīa nō importāt factū nec exercitiū: sed qualitatē ⁊ substātiā: vt ibi dixi. placet mihi vt dicam⁹ id q dixit gl. in rub. ff. de reg. iur. ⁊ Dy. ⁊ alij in rub. de reg. iur. in. vj. nō esse nouū vt qbusdā special'r enumeratis generalis subijciat titu. qui oīa cōplectat. iuxta ea q habent in. l. si seru⁹ seruū. §. inquit lex. ff. ad le. aqui. ⁊ quia in hoc volumine tractat separatim de obliga. ⁊ postea de act. ⁊ cum in vol. ff. o2um. ⁊ C. simul tractet. ⁊ dicit Jo. fab. post Pe. de bellaperti. hic. ⁊ Jo. de pla. j. in prin. nigri. hoc factū esse ppter iuuenes quo2 gratia hic liber cōpositus est. vt. s. de iust. ⁊ iu. in pn. nam ea que diuisim tradunt cōmodius ⁊ facili⁹ intelligunt ⁊ pcipiunt. §. sed ne in primis. s. de
38 leg. ⁊ glo. in. l. j. ff. de exce. do. † Diuisio eñ aīm legētis incitat: mentē audiētis preparat: ⁊ memoriā artificiose corroborat. ita
39 inquit glo. j. §. igit. in ver. partiri. s. in proe. hui⁹ lib. † ⁊ diuisio est inenarrabilis materie breuis cōpositio. dixit glo. in. §. j. s. de obli. ⁊ quare in hoc vol. tractet prius de obli. q de act. cum in volu. ff. o2. ⁊ C. seruet ɔ̃riū. dicā. j. in prin. nigri. sup glo. j. ⁊ per ista remanet expedita ista rub.

Uperest vt de. Iste tit. tot⁹ cōi omniū diuisiōe b diuidit in tres partes pncipal'r. In prima ponit cōtinuatio hui⁹ tit. ad pcedētes. In secūda diffinitio actiōis. In tertia q durat vsq ad fi. tit. ponunt diuisiōes actionū. Scdā ibi: prope principiū: actio aūt nihil aliud est. Tertia ibi: paulopost. in. §. oīm aūt actionū. ¶ Illa tertia pars principalis subdiuidit in sex partes: put in hoc tit. ponunt sex diuisiōes actionū qs enu c merat p ordinē glo. magrā. in. §. sunt pterea. in glo. i. j. eo. ⁊ ibi glo. addit alias sex diuisiones actionū q ponunt in alijs locis ex huc tit. ibi videbim⁹. ¶ Istud prin. vsq ad. §. oīm. nō summat: q2 impator diffiniēdo pcedit. ⁊ diffinitiōes nō pñt ad breuius summariū reduci: q2 aliter redargueremus imperatorē de supfluitate. ¶ In tex. ibi: in iudicio. quot modis accipiat iste
c termin⁹ iudiciū.ᶜ habetis glo. magistrā in. §. pterea. in ver. iudiciū. s. qui. nō est pmis. fa. te. ¶ No. ex isto tex. i ver. nihil aliud est q ius. sm Nico. de neap. h quē Lud. ro. in repe. aut. simili.
1 C. ad l. fal. in. iiij. spāli. q h3 pia causa inter vltimas volūtates appellat sublimis sciētie doctorē textualē maximū q dictio ex
2 ceptiua ponit ⁊ nō puat. qd sm eū ad. q. † q si pmisi nō vēdere alij q tibi q ex hac pmissione possim inuit⁹ cōpelli ad vēdēdū tibi posito q nō velim vēdere alij. In ɔ̃riū tñ dicit esse glo. i. l. si eū. §. fi. ff. si qs cau. ⁊ refert Guil. de cug. post Pe. de bellaper. d ibi tenere ɔ̃riū p. l. titya. §. fi. de ma. test. ⁊ tex. no. i. l. si sterilis. §.
3 pe. de act. emp. ⁊ ad istū tex. dicit eos rñdere † q ideo hec dictio exceptiua ponit: q2 sit plata a lege ne al's lex sit icerta. sec⁹ autē sit si pferat ab hoīe. ⁊ hāc etiā sol. ponit Dy. in reg. peccatū nō remittit. de reg. iu. in. vj. Vos addite ad pmū. s. an dictiōes exceptiue ponāt vl priuēt. vt late tradit p Bar. ⁊ alios i. d. l. si eū.
d §. qui iniuriarū. ff. si qs cau. ⁊ p Bar. ⁊ alios in. l. actiōe.ᵈ C. de trāsact. ⁊ p Bar. aliqd in. l. j. in. iiij. col. ff. de ɔdi. ⁊ demō. ⁊ ibi p Imo. p Dy. i. d. reg. peccatū. ⁊ plene p Jo. an. in addi. Spe. in tit. de spō. §. j. circa pn. ⁊ ibi etiā p Spe. ⁊ i his locis ɔsueuit magis cōiter ɔcludi. maxie p Bar. i locis vbi. s. q qn aūt pcedit oīo e affirmatiua. ⁊ tūc dictio exceptiua stet priuatiue seu remotiue. Aut pcedit oīo negatiua. ⁊ tūc dictio exceptiua ponit seu affirmat. In q tñ est aduertēdū sm eos q aut oīo pcedēs negatiua negat potētiā. ⁊ tūc dictio exceptiua ponit potētiā. aut oīo negatiua negat actū: ⁊ tūc dictio exceptiua ponit actū. Et ex illa theorica colligit determiatio qōnis. s. formate. vt fiat vis i verbis pmissiōis. † Aut eñ in pmissiōe dictū est q nō possu3 alij
4 vēdere q tibi. ⁊ tūc q2 oīo negatiua negat potētiā ᵉ ⁊ non actū.
e dictio exceptiua ponet potētiā. s. q possim tibi vēdere si velim. tñ isto casu si alij vēdere posset ɔ̃ me agi actione ex vēdito: per tex. illū no. i. d. l. si sterilis. §. pe. aut est dictū q nō tenear alij vēdere q tibi: ⁊ tunc q2 negatiua negat actū necessitatiuū: dictio exceptiua sequēs ponet actū cū illa necessitate: ⁊ sic ponet q tenear tibi vēdere. De q tñ qōne dicite vt lati⁹ p Bar. i. d. l. si eū. §. q iniuriarū. i. ij. col. ⁊ meli⁹ in vlti. col. p Cy. Bar. ⁊ alios in. l. actiōe. C. de trāsac. ⁊ p Jo. an. i addi. Spe. i. d. ti. de spō. §. j. circa pn. ⁊ p Ang. ⁊ Imo. in. l. q rome. §. coheredes. ff. de ver. obli. ¶ Glo. j. in v. supest. ɔtinuat hāc rub. duob⁹ modis: idcirco in

a ¶ In rub. Ubi vide Fran. are. ⁊ qd ibidē ad eum dixi i apo. ⁊ ad de Feli. in. c. exceptionē. de excep. añ med. iij. col. et eūdē do. Jas. in d. rub. ⁊ p ampliatiōe adde Lud. roma. i ɔs. cccc lxxxiij. q si dico peto talē eligendum tantū est dicere q tū eliget. et qd iportet gerūdiū frācādi. vide do. Alex. i ɔs. xxviij. i vlti. col. in. iiij. parte.

b ¶ Accusatio. vide Pau. d ca. in l. j. ff. de edē. ⁊ plene p Spe. in tit. de li. ɔcep. §. iam nunc vidēdū. in prin.

c ¶ Iudiciū. Vide eūdē do. Jas. may. in rub. C. d iudi. vbi plene. ⁊ not. ponit septē spēs pncipales. et qliter ⁊ qt modis sumat ad illa3 dist. quā ipse facit d iudicio ordinario ⁊ extraordinario. vide do. Alex. i ɔs. l. in. v. colū. in. ij. parte.

d ¶ In. l. actione. Ubi vide Fran. are. i. iij. col. vsi. nota pmo: ⁊ do. Alex. d imo. post pn. in ver. in glo. in v. nisi. ⁊ Fran. are. in. l. q se patris. C. vn libe. ⁊ in. l. si duo. in. iij. col. de acq. here.

e ¶ Potētiā. Et hoc idē tenet do. Fran. are. in. d. l. actionū. i. iij. col. in vsi. nota pmo. circa med. versi. ibi. et ideo infert Barto.

duas partes diuidit̃.Secunda ibi:vel dic.quia.ſ.tractatũ eſt.
¶In ea.glo.ibi.ſ.de iu.nat.gen.⁊ ciui.§.fi.hãc primã ꝯtinuationẽ approbãt Dy.⁊ Nico.de neap.h̃ quã ampliãdo declarauit Bal.h̃.⁊ ſequit̃ Ang.de are.ſ.ĩ rub.ſm aliq̃s lect.nã oẽ ius quo vtimur ꝑtinet vel ad ꝑſonas:vel ad res:vel ad actiões.d.§.fi.De ꝑſonis q̃ ſunt nobiliores rebꝰ dictũ eſt ĩ lib.j.Verũ qꝛ rerũ q̃dã ſunt corporales q̃dã incorporales.l.i.§.q̃dã.ff.de re.diui.⁊.ſ.de re.cor.in pñ.qꝛ ergo vſq; ad ti.de obli.excluſiue viſum erat de re.cor.reſtat videre de re.ĩcor.q̃les ſunt obligationes ⁊ actiões.Verũ qꝛ obligatio interdũ eſt mr̃ actiõis.d.§.ea obligatio.idcirco poſitũ in pmo de obli.poſtmodũ ꝯgruẽti ordine ponit̃ h̃ de act.⁊ dicit Bal.ꝙ iſta ꝯtinuatio nullũ patit̃ cõtrariũ.⁊ hãc ꝯtinuationẽ ſenſit glo.in rub.ſ.de obli.¶In fi.glo.hãc ſcdam ꝯtinuationẽ impugnat Ja.but.ſ.in rub.qꝛ ſeq̃ret̃ ꝙ in h̃ tit.nõ tractaret̃ de actionibꝰ realibꝰ q̃ nõ hñt obligationẽ matrẽ:imo nullã ꝓſupponũt obligationẽ.vt.j.§.j.ſed earũ mr̃ eſt dñiũ vl̃ q̃ſi.vt.l.vnica.C.de alie.iu.mu.cau.fa.⁊.l.in rem.in pñ.ff.de rei vẽdi.poſſet tñ h̃ ꝯtinuatio ſaluari ſm eũdẽ Ja.but.vbi.ſ.⁊ Nico.de nea.h̃ ſi ſuppleat̃ h̃ mõ.Viſuʒ eſt.ſ.de acq.dñiorũ:⁊ aliorũ iuriũ q̃ ſunt mr̃es actionis realis.l.vnica.⁊ d.l.in reʒ.in pñ.viſum eſt.ſ.de obli.⁊ obligatio eſt mr̃ actionis ꝑſonalis in.§.ea obligatio.⁊.ſ.de ver.obli.in pñ.ideo ꝯgruẽti ordine reſtabat videre de vtraq; filia.ſ.de actiõe tã reali q̃ ꝑſonali:igit̃ bñ poſitꝰ eſt iſte tit.in quo de vtraq; tractat̃.Et ſi dice

5 res ſi ea rõne† qꝛ obligatio ſit mr̃ actiõis:in h̃ volumine prius tractatũ eſt de obli.q̃ de act. qd eſt qd in h̃ vol.ffor.⁊.C.ecõtra priꝰ tractat̃ de act.q̃ obli.vt ptʒ in rub.ff.de act.⁊ obli.poteſtis rñdere ꝙ lʒ ſm ordinẽ ſcripture priꝰ ponat̃ d act.tñ ſm ordinẽ

6 intellectꝰ† q ordo eſt attẽdẽdꝰ.vt.l.nec em̃.ff.d ſol.⁊.l.ij.§.priꝰ.vbi tradit̃.ff.de vul.⁊ pup.ĩtelligimꝰ ergo ſm ordinẽ intellectꝰ prius tractat̃ de obli.q̃ de act.⁊ ita dicũt doc.in rub.ſ.de obli.

7 Stabit ğ ex p̃dictis ⁊ ex glo.nr̃a ꝯcluſio† ꝙ obligatio eſt mater actiõis:⁊ qd diuerſuʒ ab actione ⁊ diuerſitatẽ ꝓbat etiã diuerſitas diffinitionũ cũ aliter diffiniat̃ obligatio:vt.ſ.de obli.in pñ.⁊ aliter diffiniat̃ actio:vt h̃:iũcta.l.ſi idẽ.C.de codicil.ptʒ

8 etiã ex rub.de act.⁊ obli.† cũ de natura copule ſit cadere ĩter diuerſa.[a] iuxta glo.in rub.ff.de iu.⁊ fa.igno.⁊ ibi Bar.⁊ glo.in.c.querelã.in ver.nõ petit.ex̃ de ſimo.Nec huic ꝯcluſioni obſtabit ꝙ orta obligatione ſtatim oriat̃ actio.qd cũ videat̃ ĩpoſſibile ꝑ naturã eiuſdẽ tpis ſit filia cuiꝰ eſt mr̃:ergo erit etiã ĩpoſſibile ꝑ artẽ:iuxta.§.minorẽ.ſ.de adop.⁊.l.adoptio.ff.de adop.qꝛ rñ

9 det̃† ꝙ ſm ordinẽ intellectꝰ qui eſt attẽdẽdus:vt.ſ.dixi.intelligemꝰ priꝰ fuiſſe obligationẽ ⁊ ſic matrẽ q̃ actionẽ.⁊ ſic illa ſm Ang.de are.h̃.prout etiã in ſimili dixit Bal.in.l.j.in prin.ff.de

10 iuſt.⁊ iu.Nõ obſtabit etiã huic ꝯcluſioni† ꝙ obligatio q̃ eſt de iuregẽtiũ.l.ex hoc iure.ff.de iuſt.⁊ iure.ꝓduceret ſpeciẽ a ſe diuerſaʒ.ſ.actionẽ q̃ eſt de iure ciuili.iuxta ea q̃ cõiter tradunt̃ in d.l.ex hoc iure.⁊ videbimꝰ.j.in glo.in ṽ.ius.qꝛ ſunt qui rñdent ꝙ lʒ obligatiões inuẽte ſint de iuregẽtiũ:tñ qꝛ ſunt approbate de iure ciuili.⁊ ſic ſaltẽ approbatiõe pñt dici de iure ciui.⁊ hoc reſpectu nõ dicant̃ ꝓducere ſpeciẽ a ſe diuerſaʒ.Vel aliter poſſet rñderi ꝙ illa obligatio q̃ eſt de iuregẽ.ſ.obligatio naturalis nõ eſt illa q̃ ꝓducat actiões.l.iuriſgẽ.§.ſʒ cũ nulla.ff.de pac.et.l.fideiuſſor obligari.§.fideiuſſor.ff.de fideiuſ.ſed obligatio ciuilis q̃ eſt de iure ciuili:iuxta glo.pe.in.d.l.ex h̃ iure.illa bene ꝓducit actionẽ lʒ de ꝑ ſe:vt tenet Bar.in.l.j.ĩ.vij.col.ff.de ꝯdi.ĩde.vel ſaltẽ iũcta naturali quo caſu ciuilis obligatio agit tã q̃ pater naturalis tã q̃ mater:vt declarat Bar.in ea.l.j.ĩ.iiij.col.de quo tñ videte per glo.ſ.de obli.in pñ.⁊ ibi per doc.maxime

11 per Ang.de are.⁊ Jo.de pla.hic.¶Iſta tñ ꝯcluſio que hʒ† vt obligatio ſit mater actionis limitabit̃ vt ꝓcedat in actiõe ꝑſonali.Secus aũt ſit in actione reali:ꝑ ea q̃.ſ.dicta ſunt.¶Scdo limita dictã ꝯcluſionẽ vt ꝓcedat in actiõe natiua.Secꝰ aũt ſi in datiua que dat̃ a lege ſine aliq̃ obligatiõe matre ꝓambula:ſm Bar.in.l.cũ mota.in.iij.col.C.de trãſac.⁊ Bar.in.l.j.in.vij.col.ff.de ꝯdi.inde.⁊ bonus tex.in.l.iuriſgẽ.§.j.ff.de pac.⁊ ibi Bar.dixit eũ eſſe ſingularẽ ad hoc ⁊ meliorẽ de iure.⁊ eſt bonꝰ tex.et fortaſſis melior in.l.iij.in prin.ff.cõmo.⁊ Bar.ſm aliq̃s lect.in repeti.l.j.in.iiij.col.C.de act.⁊ obli.⁊ q̃ ſit actio natiua ⁊ q̃ datiua videbimꝰ in.§.rurſus.j.eo.¶Glo.in ver.actio.diuidit̃ in tres partes pncipales.In pma ponit̃ quot modis capit̃ termi

12 nus actio.In ſcda diſputat† an cauſa ⁊ actio ſint idẽ.In tertia rñdet tacite obiectiõi.Scda ibi:et nota ꝙ illud.Tertia ibi:itẽ lʒ dixeri ꝙ nonã.¶In ea.glo.ff.eo.l.nihil.habetis ex iſta glo.

13 ꝙ† tribꝰ modis capit̃ iſte terminꝰ actio.Addite ꝙ etiã quarto modo capit̃ ꝓ adminiſtratiõe.ĩ.§.iuſiurãdũ.in aut.vt iud.ſine quoq; ſuf.ſm glo.in.§.ſciẽdũ.all̃.h̃ in glo.⁊ ſm Dy.Nic.d nea.Ange.de are.⁊ Jo.fab.h̃ qui ad h̃ addũt tex.in.l.actꝰ.in pñ.ff.

14 de admi.tu.⁊ aduertite ꝙ dũ glo.dicit† ꝙ aliqñ capit̃ ꝓ actiõe criminali:ꝙ tũc ꝓprie dr̃ accuſatio.vt.l.qui accuſare.C.de edẽ.

15 ¶Et eſt ſciẽdũ† ꝙ tũc dr̃ agi ciuiliter qñ illud qd petit̃ vel etiã

a ¶Inter diuerſa.Et quid qñ cadat int̃ duas orationes:⁊ de eius ſignificatiõe:vide do.Alexã.de imo.in cõſi.cj.in iij.col.in.iij.pte.et Fulgo.in cõſi.viij.in.ij.col.⁊ de eius importãtia ĩter duo legata:vide ꝑ Alexã.in cõſi.lxvj.ĩ.ij.col.in.j.parte.Et an regrat ꝯcurſum oĩm ⁊ diuerſorũ factorũ:vide per eũ in cõſi.x.in.j.col.in.iij.parte.⁊ ibi de eiꝰ ſignificatiõe.⁊ adde eũ in conſi.cxc.iiij.col.in.ij.parte.

b ¶In rub.Ubi vide Feli.in pñ.et Abba.

c ¶Famoſa.Adde Feli.in.c.ceteruʒ.ad fi.iiij.col.de iudi.

ipſa pena eſt applicãda parti.Si ṽo pena ſit applicãda fiſco dr̃ eſſe criminalis quãtũcũq; pena ſit pecuniaria.ita dixit glo.no.in.l.iij.in pñ.in ṽ.aureorũ cẽtũ.ff.de ſep.vio.⁊ ibi Bar.⁊ idẽ dicũt Cy.⁊ Bal.ĩ.l.ſi q̃ ꝑ calũniã.in pñ.C.d epi.⁊ cle.de q̃ ꝑ Jmo.

b in rub.ff.de pub.iud.⁊ ꝑ do.Ant.de bu.in rub.[b] ex̃ de iudi.⁊ ꝑ Bar.ĩ.l.nõ ſolũ.§.fi.ff.de ꝓcu.lʒ glo.alie q̃ plures alit̃ dixerũt q̃s oẽs all̃.⁊ ĩpugnat Bar.ĩ.l.iij.in pñ.ff.de ſepul.vio.¶Intelligite tñ p̃dicta vt ꝓcedãt qñ pena eſt applicãda fiſco ex accuſa

16 tiõe:qꝛ† tũc dr̃ cauſa criminalis.ſecꝰ ſi aliq̃ actio ĩtẽtet̃ noĩe fiſci puta petitio hẽditatis:qꝛ tũc dr̃ eſſe cauſa ciuilis:ſm Bar.in.l.iij.ad fi.pñ.ꝑ.l.j.C.d peti.here.cũ alijs ibi all̃.ꝑ Bar.Et ſi ĩponit̃ pena pecuniaria q̃ ꝓ parte veniat applicãda fiſco ⁊ ꝓ parte parti.certe ꝓ ea parte q̃ venit applicãda fiſco dr̃ cauſa criminalis.ꝓ ea ṽo parte q̃ venit applicãda parti dr̃ cã ciuilis:vt colligit̃ ex ṽbis Bal.ĩ.l.j.ĩ.iiij.col.C.de iudi.ſʒ ſm do.Ant.ĩ.d.rub.ex̃ de iudi.iſta ꝓprie appellat̃ cauſa miſta:vt eſt tex.⁊ ibi no.ĩ.c.

17 tue.ex̃ de ꝓcu.maxĩe ꝑ Jmo.¶† An aũt in dubio qñ pena imponit̃ ſimplicit̃ a lege debeat applicari parti vel fiſco.habetis glo.ĩ.l.agraria.quã fecit Ceſar.ff.de termi.amo.⁊ ibi late Bar.q all̃.q̃ plures glo.variãtes:de q̃ etiã ꝑ doc.ĩ.l.mulctarũ.C.de mõ mul.⁊ ꝑ Bal.ĩ.l.ſi eccl̃ia venerabilis.C.de epi.⁊ cle.⁊ ꝑ Jo.an.ĩ addi.Spe.ĩ tit.de do.⁊ ꝯtu.§.reſtat.in pñ.ꝑ Ang.ĩ.l.ſi qs id qd.in pñ.d iuriſd.oĩm iud.ꝑ Jmo.ĩ rub.⁊ in.l.j.de pub.iud.ꝑ Ang.in.§.penales.ĩ.vj.col.j.eo.⁊ ibi fortaſſis videbimꝰ.⁊ eſt

18 bonꝰ tex.ĩ.l.ſi qs maior.⁊ ibi Bal.C.de trãſac.¶† Et pene debite ex vltĩa volũtate cui ſint in dubio applicãde.ſi teſtator aliqd iubeat heredi.⁊ eo caſu q̃ ꝯ fecerit ꝓuet eũ ſimplicit̃ hẽditate.cui erit tũc illa hẽditas applicãda:habetis tex.ſing.⁊ menti tenẽdũ:ſm Bar.ibi in.l.vxorẽ.§.heredes.ff.de leg.iij.⁊ ibi declarabat Bar.de q̃ etiã ꝑ Bal.in aut.cui relictũ.C.de indi.vid.tol.⁊ ꝑ Bal.in.l.vnica.in.xj.col.C.de his q̃ pe.no.⁊ ꝑ Jmo.poſt alios in.l.paterfamilias.ff.de here.inſti.¶Sum mõ in ſecũda parte pncipali glo.ibi.⁊ no.illud ꝙ h̃ dr̃.quã diuido ĩ tres partes pncipales.In pma recitat opi.Placẽ.In ſcda recitat opi.Azo.In tertia ꝯcludit.Secũda ibi:ſed Azo dixit ꝙ ⁊ verũ eſt.Tertia ibi:ꝯcludo ergo ⁊ dico.Illa ſcda particula in q̃ refert̃ opi.Azo.poſſet ſubdiuidi in qnq; particulas ꝓut qnq; fundamẽtis cõprobat̃ opi.Azo.¶In ea.glo.ibi:vt ſicut apud dialecticos dr̃.Bal.h̃ dixit ꝙ glo.nõ ĩtellexit rõnẽ Placẽ.ſm eũ ſic

19 dʒ intelligi.Illud qd dr̃ ar.† penes logicos dr̃ actio penes legiſtas.⁊ arg.penes logicos eſt rõ rei dubie faciẽs fidẽ.nã ſi dubitet̃ an Petrꝰ currat:⁊ velim ꝓbare ꝙ ſic:debeo ꝓponere cauſas hoc inducẽtes in hũc modũ.oĩs hõ currit:petrꝰ eſt homo:ergo Petrꝰ currit.⁊ iſte cauſe hoc inducẽtes ſunt argumẽtũ.ita ſi dubitat̃ an actio mihi cõpetat debeo ꝓponere cauſas hoc inducẽtes.ſicut ergo apud logicos cauſe inducẽtes argumẽtũ

20 ſunt argumẽtũ:† ita apud Legiſtas cauſe inducẽtes actiones ſunt actiões:ergo cauſa ⁊ actio ſunt idẽ.Vel ſm Jo.fab.poteſt arg.Placẽ.aliter ſic declarari.Nã ſicut apud logicos argumẽtuʒ ſit ad declarãdã dubitationẽ:ita apud legiſtas ĩtẽtat̃ actio ad ꝯſequẽdũ petitũ ſuꝑ quo eſt dubiũ.ſicut ergo argumẽtũ nõ ꝯſiſtit ex ſola ꝯcluſione:ſʒ ex maiore minore ⁊ ꝯcluſiõe ſimul et hoc totũ:ſimul eſt argu.⁊ eſt vnũ ⁊ idẽ qd argumẽtũ.ita cuʒ in actiõe cauſa capiat̃ ꝓ minore ⁊ ꝯcluſione.⁊ ſic ꝓ hoc toto ſimul qd totũ ſimul eſt actio:ergo cauſa ⁊ actio ſunt idẽ.¶In ea.gl.

21 ibi:ſʒ ꝑ actionẽ ĩ factũ.teneatis† ꝙ actio de dolo nõ põt ĩtẽtari

c ꝯ patrẽ vel patronũ:qꝛ eſt famoſa[c] ⁊ ĩfamat:idõ ĩtẽtãda eſt actio in factũ q̃ nõ ĩfamat.vt.l.nõ dʒ.ff.de dolo.Sʒ aduertite ſm Bar.

22 in.l.infamẽ.ĩ.ij.col.ff.de pub.iud.† ꝙ imo actio ĩ factũ niſi tẽperet̃ ṽbis ĩfamat ſi directo intẽtet̃ ex delicto.⁊ idõ qñ agit̃ actiõe ĩ factũ ꝯ patrẽ vel patronũ ne talis actio ĩfamet dʒ ṽbis tẽperari ⁊ dʒ ꝯcludi ꝑ ṽba bone fidei h̃ mõ.qꝛ res mea apud te eſt vel ꝑtinet.⁊ bone fidei nõ ꝯuenit cũ aliena iactura locupletari:idõ peto illã mihi reſtitui.de q̃ etiã ꝑ Bar.in.d.l.nõ dʒ.ff.d dolo.quã Bar.legit ĩ.§.fi.l.ſi oleũ.eiuſdẽ titu.⁊ ꝑ Bal.ĩ.l.ſi ſuꝑſtite.C.de dolo.¶In ea.glo.ibi:ꝯcludo ergo ⁊ dico.Videtis glo.noſtrã

23 diſputãtẽ ⁊ tãdẽ ꝯcludẽtẽ ꝯ Pla.† ꝙ cauſa ⁊ actio nõ ſint idẽ.ꝓ opi.tñ Pla.all̃.h̃ ꝑ doc.tex.qui vr̃ bñ facere ĩ.l.et an eadẽ.§.actiões.in ṽ.ſingulas obligatiões ſingule cauſe ſequunt̃.ff.de exce.rei iud.vbi de neceſſitate ĩtelligit̃ cauſe.i.actiões.cũ actiones tã q̃ filie ſequant̃ matrẽ.nec de alia cauſa poſſit intelligi.⁊ ſic cauſa ⁊ actio ſũt idẽ.ꝓ eodẽ em̃ ibi ponunt̃.Sed audite lʒ in hoc articulo multa referant̃ ꝑ doc.⁊ plures ⁊ diuerſe diſtictiones ponant h̃ ꝑ eos.vt ꝑ Dy.Jo.fa.Nico.d nea.⁊ Ang.d are.et multiplicit̃ diſtixerit Bal.ĩ.l.edita.ĩ repe.peruſina.in ṽſi.tertio q̃ro an cauſa ⁊ actio ſint idẽ.C.de edẽ.tñ qꝛ iſte articulꝰ vt videtis aut nulliꝰ aut modice admodũ vtilitatis eſt.paucis ꝯcludẽdo teneo opi.glo.nr̃e ꝯ Placẽ.cui poſt multa ĩ effectu viſus eſt adherere Jo.fab.⁊ eũ exp̃ſſe firmãt Pe.de bel.pti.Ja.bu.⁊ Ang.de are.h̃.nõ tñ hoc teneo per rationẽ Jo.fab.⁊ Ange.de are.dum dicũt ꝙ ſi diceremꝰ ꝙ cauſa ⁊ actio ſint idem ſeq̃ret̃ ꝙ

reus qui

reus qui nõ habet actionẽ nõ diceretur eum habere cauſam.qđ
tñ eſt falſum:q2 ita reus dr̃ habere cauſam ſicut actor.aut.cau-
ſa que fit cũ monacho.C.de epi.ꝛ cle.in aut.apud q̊s opor.cau.
dice.mona.in p̃n.ꝛ.l.clarũ.C.de aut.p̃ſtã.ꝛ.l.cauſas vel lites.in
prin.C.de trãſac.q2 ad hoc põt h̃ faciliter r̃ñderi:q2 in dictis le
gib⁹ cauſa accipitur p inſtãtia.ꝛ bñ verũ eſt ꝙ ita reus dr̃ babe-
re inſtãtiã cauſe ſicut actor.Sed in pposito nr̃o aliter accipitur
cauſa:vt pꝫ ex p̃dictis.Nõ etiã p hac parte ſatiſfacit mihi illa
ratio Ang.are.h̃ dũ dicit ꝙ in naturali obligatiõe tm̃ ineſt cã:
vt eſt tex.q̃uis ipſe nõ allegat ad h̃.l.quãuis.in p̃n.ff.ad treb.
in ver.cauſa naturaliũ obligationũ.ꝛ tñ ĩ naturali obligatiõe
a tm̃ nõ ineſt actio.[a] vt.l.fideiuſſor obligari.ff.de fideiuſ.in.§.fi-
deiuſ.ꝛ in.l.iuriſgẽtiũ.§.ſed cũ nulla.ff.de pac.ergo cã ꝛ actio
nõ ſunt idẽ:q2 r̃ñdeo ꝙ Pla.ĩtellexit de cauſa efficaci nõ autẽ
inefficaci vel reſpectu pſonarũ vel reſpectu ꝯuẽtionis nude:q2
tũc clarũ eſſet.nec Pla.dubitaret ꝙ illa nõ eſt eadẽ cũ actione.
Cõfirmo ego hãc partẽ tali rõne collecta ex v̇bis doc.ꝛ glo.h̃.
Cõſidero eñ ꝙ in exẽplo Pla.h̃ in glo.poſito ꝯuenio te ad.x.
q2 vẽdidi.intellexit Pla.ꝙ illa ſit cã q2 vẽdidi:ꝛ ſic ꝯ̃ctus ipſe.
Verũ q2 ex ꝯ̃ctu orit̃ obligatio q̃ obligatio poſtea pducit actio
nem:vt dixit glo.no.in.d.l.et an eadẽ.§.actiões.in.ij.glo.ergo
obligatio dr̃ cã pxima ꝛ immediata pducẽde actiõis:ꝯ̃ct⁹ aũt
dr̃ cã remota.cũ ergo ipſa obligatio q̃ eſt cã pxima nõ ſit eadẽ
cũ actiõe imo diuerſa:vt pbaui ad fi.glo.j.pxi.p̃cedẽtis.quã-
tomin⁹ cã remota diceret̃ eadẽ cũ actiõe.Preterea vt dr̃ hic in
glo.ꝯ̃ct⁹ eſt facti:actio v̇o ius:ergo nõ p̃ñt dici idẽ.ꝛ huic arg.
dicũt Dy.ꝛ Jo.fab.h̃ ꝙ ĩpoſſibile eſt r̃ñdere.Nõ ob.mõ all̃.p
opi.Pla.ꝛ p̃mo nõ ob.arg.logicoꝝ ẜꝫ p̃mã declarationẽ Bal.
dũ dicebat ꝙ ſicut cauſe ĩducẽtes arg.ſunt argumẽtũ.ita cauſe
inducẽtes actionẽ ſunt actio.q2 r̃ñdeo fatẽdo ꝙ cauſe ĩducẽtes
arg.vt maior minor ꝛ ꝯcluſio ſunt argumẽtũ:eo q2 ſunt cauſe
materiales ipſi⁹ arg.q2 ex ipſis tãq̃ ex materia fit ip̃m argumẽ
tum.ꝛ bñ verũ eſt ꝙ materia ꝛ materiatũ ſunt idẽ:ſꝫ cauſe in-
ducẽtes actionẽ vt eſt cã quia vẽdidi:nõ ſunt cauſe materiales
ipſi⁹ actionis:ſꝫ ſunt cauſe efficiẽtes ꝛ pducẽtes actionẽ.vñ dꝫ
eſſe differẽtia ĩter cauſantẽ ꝛ cauſatũ.ꝛ impoſſibile eſt dicere ꝙ
idẽ ſint.ar.l.q̊min⁹.ff.de flumi.ꝛ.l.manumiſſiões.ff.đ iuſt.ꝛ iu.
Nõ ob.etiã declaratio quã de eodẽ arg.logicoꝝ facit Jo.fa.dũ
dicebat ꝙ maior minor ꝛ ꝯcluſio ſimul ſũt argumẽtũ ꝛ nõ cõ-
cluſio ſola.Eodẽ mõ cã q̃ eſt ĩ actiõe p minore ꝛ ꝯcluſiõe dicet̃
eſſe idẽ qđ ipſa actio:q2 poſito ꝙ verũ ſit ꝙ cã ſola hẽat ſe p mi
nore ꝛ ꝯcluſiõe qđ tñ ego nõ firmo.argu.iſtud nõ põt pcedere
etiã ẜm logicos:nã nõ eſt bona ꝯſequẽtia maior minor ꝛ ꝯclu
ſio ſunt argu.ergo cã eſt actio.nã iõ maior minor ꝛ ꝯcluſio ſunt
arg.eo q2 ſũt materia ipſi⁹ arg.ſ.cã:imo nec petitio nõ eſt mate
ria actiõis:ſꝫ cã efficiẽs.vt p̃dixi.Nõ ob.d.l.et an eadẽ.§.actio-
nes.q2 r̃ñdet̃ ꝙ ibi termin⁹ cã nõ ĩtelligit̃.i.actiões:ſꝫ ĩtelligit̃
ideſt ĩſtãtie:ꝛ erit ſenſus ſingulas obligatiões ſingule cauſe.i.
inſtãtie ĩ iudicio vẽtilãde ſequunt̃.vel exponite alit̃ vt ibi p gl.
et Bar.¶ In fi.gl.Glo.bñ dicit.¶ Glo.ĩ v̇.nihil aliud.Diui-
dit ĩ tres.In p̃ma ĩfert ex tex.In ſcõa q̃rit.In tertia ponit di-
ctũ.Scõa ibi:ſꝫ q̃ erat olim differẽtia.Tertia ibi:at hodie nul
la eſt differẽtia.¶ In ea.ibi.ff.de fur.l.ſi ſeru⁹ nauẽ.Habetis
ex glo.duo.Primo ꝙ olim actio erat aliud q̃ ſit hodie.h̃ ĩfert
24 glo.p̃mo ex tex.nr̃o dũ dicit†nihil aliud eſt.p v̇bũ p̃ñtis tp̃is:
q̃ſi ĩnuit ꝙ aliud eſſet in p̃teritũ.Scõo pbat glo.q2 olim reqre
bat̃ certa ſolẽnitas q̃ hodie eſt ſublata:ergo cũ olim aliter intẽ
taret̃ ꝛ ĩpetraret̃ actio q̃ hodie intẽtet̃:ergo apparet ꝙ aliud
erat olim q̃ nũc ſit.Vos tenete ꝯ̃triũ.ſ.ꝙ actio hodie nõ ſit alia
vel diuerſa q̃ olim eſſet.put tenẽt Ja.but.ꝛ Nico.de nea.hic.ꝛ
iſtud idẽ tꝫ Bar.ĩ.d.l.ſi ſeru⁹ nauẽ.Nec ob.iſte tex.noſter ĩ ver.
eſt.q2 etiã ſimili v̇bo p̃ñtis tp̃is vtit̃ tex.in.l.nihil aliud eſt.ff.đ
act.ꝛ obli.q tex.eſt de iure ffoꝝ.ꝛ ſic de iure antiq̊.Nõ ob.ſcõm
25 dũ dicebat̃ de ſolẽnitatib⁹ antiq̊s hodie ſublatis:†q2 ille ſolẽ-
nitates ſunt q̃litates q̃ p̃ñt adeſſe ꝛ abeſſe p̃ter ſubiecti corru-
ptionẽ.l.inter ſtipu.§.ſacrã.ff.de ver.obli.ꝛ.l.mortuo.ꝛ.l.ppo-
26 nebat̃.ff.de iudi.†ꝛ q̃litates non faciũt differẽtiã ſpecificã:ẜm
Bar.ĩ.l.j.in p̃n.ff.de acq.poſ.in.v.col.ꝛ Bar.ẜm aliq̊s lec.ĩ.l.ij.
27 in.ij.col.C.de act.ꝛ obli.¶ Scõm ꝙ vult glo.iſta†eſt ꝙ hodie
actio nõ ſit vulgaris formula.antiq̊t⁹ eñ actiões interp̃tabant̃
a põtificib⁹.i.his q p̃erãt pp̃lo cũ certa forma ꝛ ſolẽnitate ver-
boꝝ.adeo ꝙ ſi qs cadebat ĩ ſyllaba cadebat a tota cã.l.ij.§.de-
inde ex his.ꝛ.§.oĩm.ff.de ori.iur.h̃ vulgaris formula dicebat̃
eo ꝙ cũ certa forma ꝛ ſolẽnitate v̇boꝝ ꝯcipiebat̃.Verũ cũ ho-
28 die hec formula ſit ſublata:ſentit glo.†ꝙ hodie actio nõ ſit vul
garis formula.ꝛ ex h̃ ſequit̃ ꝙ.d.l.ſi ſeru⁹ nauẽ.hodie ſit ſubla
ta ꝛ correcta.vos tenete ꝯ̃triũ ꝛ dicite ẜꝫ Bar.ĩ.d.l.j.C.đ formu.
ꝙ aut loq̊mur de actiõe nõ deducta ad actũ nec exercitiũ:ꝛ tũc
actio eſt ius pſequẽdi:vt h̃ dr̃.Aut loq̊mur in actiõe deducta
ad actũ.ꝛ ſic put pponit̃ in libello:ꝛ tunc actio bñ eſt vulgaris
formula q2 ꝯgrua:ꝛ cũ debita formula eſt pponẽda nõ dico il-
la exq̊ſita antiq̊ vulgari formula.ita vt ſi qs deficiat in ſyllaba
debeat a tota cã cadere.ꝛ iõ cũ hodie etiã ſit actio cũ debita for
ma pponẽda hodie etiã actio erat vulgaris formula.ꝛ ꝯſequẽ
ter remanebit hodie incorrecta.d.l.ſi ſeru⁹ nauẽ.ꝛ iſtud idẽ tꝫ
Bal.ĩ.d.l.j.ꝛ Bar.ĩ.d.l.edita.ĩ.j.col.ꝛ ibidẽ Bal.ĩ repe.puſina.
circa.iiij.col.¶ In ea.gl.ibi:r̃ñdeo vt ibi diximus.Dicite ꝙ ibi
in p̃n.glo.in ver.forma.ponit duas dr̃ias q̃s etiã ponit glo.in
rub.ff.de ĩterdi.tñ ille dr̃ie rep̃hẽdunt̃ p doc.ibi ꝛ Jo.fab.poſt
Ja.de ra.j̃.de ĩterdi.in p̃n.ſꝫ rep̃hẽdunt̃ etiã p Nic.de nea.h̃.ꝛ
29 p eos tenet̃†ꝙ olim nõ eſſet regularit̃ dr̃ia ĩter actiões ꝛ ĩter-
dicta:ſꝫ mod⁹ loquẽdi ali⁹ fuerat in ĩterdictis.ꝛ ali⁹ ĩ actiõib⁹.
Poſſetis tñ dr̃e ẜm Jo.fab.in.d.rub.j̃.de ĩterdi.in p̃n.ꝙ olim
eſſet iſta dr̃ia:q2 p̃tores qñ pp̃oſuerũt interdicta nullã actionẽ
dederũt:ſed voluerũt ꝙ ĩterdicta obtinerẽt locũ actionũ:dũtñ
ſolẽniter ꝛ certo ordine intẽtarent̃.ſꝫ hodie legũ latores intro-
duxerũt vt p actiões ſine illa ſolẽnitate agat̃.vt.§.fi.j̃.đ ĩterdi.
et ſic pꝫ olim fuiſſe dr̃iam.¶ In ea.gl.in fi.Tenetis ex hac gl.
30 ꝙ†hodie nõ eſt dr̃ia ĩter ĩterdicta ꝛ actiões.ꝛ idẽ tenuit glo.in
rub.ff.de ĩterdi.q̃ glo.rep̃hẽdunt̃.ꝛ p Dy.ꝛ Bar.in.d.rub.ff.đ
interdi.ꝛ Jo.fab.in rub.j̃.de ĩterdi.in p̃mo p rub.illã.ff.de in-
31 terdi.ſeu extraor.act.†cũ ibi interponat̃ dictio ſeu q̃ eſt amplia
b tiua[b].l.ſi ita qs.ff.de au.ꝛ argẽ.leg. facta.l.j.§.reſtituẽde.ff.vti
poſſi.in ver.aut ĩterdicto.aut p actionẽ cũ alternatiua ſit diuer
ſificatiua extremoꝝ.l.vbi aũt nõ apparet.§.qui illud aut illud.
ff.de ver.obli.ꝛ.l.ille aut ille.in p̃n.ff.de leg.iij.Accedat pro hac
opi.bon⁹ tex.in.l.ſi qs miſſus.§.cũ p̃tor.ff.ne vis fiat ei.ꝛ dicit
Bal.in.d.rub.ff.de ĩterdi.ꝙ eſt differẽtia ĩter actionẽ ꝛ ĩterdi-
ctuꝫ ſicut inter matrẽ ꝛ filiũ cũ ex ĩterdicto oriat̃ actio in factũ.
32 vt.§.fi.j̃.de interdic.¶ †Que aũt ſit differẽtia inter interdictũ
et edictũ:ponit glo.in.l.p̃tor ait.§.j.ff.de ope.no.nũ. per Bar.
in.l.j.in pri.in eo.tit.in.ij.col.ꝛ ibi lati⁹ ꝛ clari⁹ p Jmo.¶ Glo.
in ver.quãuis.hꝫ duas partes in prin.Primo ponit quale ſit
iſtud ius poſitũ hic in diffinitiõe.Scõo ponit ad cui⁹ differẽ-
tiam ſit in diffinitiõe illa dictio ius.ibi:ſcõa.ſed pro deo ad cu-
ius differẽtiã.Jlla p̃ma ſubdiuidit̃ in tres.In prima facit qđ
dictũ eſt.In ſcõa per modũ notabilis ponit differẽtiã interi⁹
proueniẽs ex obligatiõe:ꝛ ius pueniẽs ex actiõe.In tertia per
viã q̃ſtionis declarat primũ dictũ r̃ñdẽdo tacite obiectiõi.Ibi
ſecũdo:itẽ ꝛ hic nota ꝙ actio eſt ius.Ibi tertio:ꝛ ſi q̃rat̃.¶ In
ea.glo.ibi:hic eſt vnũ de ſignificatiõe ei⁹.Habetis ex hac p̃ma
parte p̃ncipali glo.tria per ordinẽ reportare quoꝝ duo paucis
33 expediã.tertiũ aũt egebit altiori ĩdagatiõe.†primũ eſt ꝙ actio
eſt ius.ꝛ hic cõcludite eſſe indubitãter verum:ſcilꝫ ꝙ actio eſt
ius lꝫ deducere actionem ad exercitiũ ſit facile.iſtud tenẽt hic
Dy.ꝛ Bal.et Ang.in vlti.q.quã ponũt h̃ ad fi.iſtud idẽ tꝫ hic
Nic.de neap.in.v.opp.poſt multos antiq̊s quos ipſe h̃ refert.
iſtud etiã tꝫ Jo.fab.hic in.v.colũ.iſtud idẽ tꝫ etiã Bal.hoc late
diſputãs in.l.edita.in repe.peruſina.in.j.col.ꝛ in.j.q.lꝫ ꝯ̃triũ te
neat ꝛ male Ja.de ra.Nic.de neap.ꝛ Rodul.de au.hic:ꝛ ꝯ̃ eos
poſt multa all̃.per doc.vbi.s̃.Et vltra tex.hic apertũ facit etiã
clara rõ:nã ea q̃ ſunt facti nõ trãſeũt ad heredes.ſed ea tm̃ que
34 ſunt iuris.l.cũ heredes.in p̃n.ff.de acq.poſ.†ſꝫ actiões trãſeũt
c ad heredes[c] niſi ſint penales.§.nõ tñ.j̃.de ppe.ꝛ tẽpo.act.ergo
ſunt iuris ꝛ nõ facti.Scõm qđ vult glo.eſt.ꝙ ſit differẽtia ĩter
ius qđ eſt in obligatiõe:ꝛ ius qđ eſt in actiõe:ꝛ ſic ꝙ ius obliga
tiõis ꝛ ius actiõis nõ ſint idẽ:de q̊ ſi vultis videre videte Bal.
late diſputãtẽ in.d.l.edita.in repe.peruſina.in.iij.col.in v̇ſi.q̃ri
tur actio eſt ius ꝛ ibi ꝯcludit.ꝛ idẽ tꝫ qđ glo.hic.¶ Tertiũ ꝛ vl
35 timũ qđ vult hic glo.eſt†ꝙ actiões ſint de iure ciuili intelligẽ-
do ẜm glo.ius ciuile largo mõ pro omni iure facto poſt iuſgen
tiũ vt ſic cõprehẽdat etiã ius p̃toriũ:vt etiã dicit Jo.de pla.h̃.
Jſte articul⁹.An actiões ſint de iure ciuili:an de iuregẽtiũ:eſt
multũ diſputabilis.ꝛ late diſputat̃ p oẽs hic:ꝛ per doct.vt per
Bar.in.l.ex hoc iure.ff.de iuſti.ꝛ iu.ꝛ ibi diffuſe p Sali.in qua
qõne ꝯſueuerũt plurima fundamẽta hincinde ad vtrãq̃ partẽ
adduci.Ego eã dũtaxat attingã q̃ vrgẽtiora ꝛ ſtrictiora vide-
bunt̃.Ante tñ q̃ ad hũc articulũ accedã non omitto ꝙ ex hui⁹
diſputatiõis inueſtigatiõe inſurgit maxima vtilitas ẜm Bar.
3 et alios in.d.l.ex hoc iure.in p̃n.†Naꝫ bãnitos noſtri tp̃is ſiue
equiparem⁹ deportatis:iuxta glo.no.in.§.relegatis.s̃.q.mo-
ius pa.pote.ſol.ſiue eq̊parem⁹ trãſfugis:iuxta.l.amiſſione.§.
qui deficiũt.ff.de capi.dimi.certe deportati ꝛ trãſfuge perdũt
d oĩa ea que ſunt iuris ciuilis ꝛ retinẽt ea que ſunt iuriſgẽtiũ[d].l.
37 quidã.ff.de penis.†Deportati ergo ꝛ bãniti noſtri tp̃is pote-
runt ſibi q̃rere actiões ſi dixerim⁹ eſſe actiones de iuregẽtiũ.ſi
38 v̇o dixerim⁹ eas eſſe iuris ciuilis nequaq̃.de hoc tñ†an ꝛ qñ ꝛ
e quõ bãniti noſtri tp̃is equiparent̃ deportatis.[e] ꝛ an ꝛ qñ equi-
parent̃ relegatis:videte plene Bar.in diſpu.ſua incip.ſtatuto
lucane ciuitatis:p Bar.Bal.ꝛ alios in.l.j.C.de hered.inſti.per
Bar.ꝛ Bal.in.l.amiſſiõe.in.§.qui deficiũt.ff.de capi.dimi.per
Bar.in extrauag.q ſunt rebel.ĩ ver.rebellãdo.p Bar.ꝛ Jmo.

a ¶ Actio. Adde Feli.ĩ.c.ex reſcripto.in p̃n.de iureiuran.
b ¶ Ampliatiua. Adde Feli.in.c.inter ceteras.de reſcrip.ꝛ qđ ibideꝫ ad eũ dixi in apoſt.ꝛ vide do.Alex.de imo.in cõſi.xc.in.ij.col.in.ij.parte.ꝛ nũquid dictio ſeu: capiat̃ p copula: vide per eum in ꝯſi.xc.in.ij.ꝛ.iij.col.in.j.parte.
c ¶ Ad heredes. Adde do.Bart.ſozi.ĩ ꝯſi.ccxciij.inci.p̃ſens.verſi.quibus p̃miſſis.circa p̃n.ĩ.ij.parte.ꝙ actiões actiue ꝛ paſſiue trãſeũt ad heredes.
d ¶ Juriſgentiũ. Pro q̃ arti.vide do.Alex.đ imo.in ꝯſi.xxvj.in.ij.col.in.j.parte.et Frã.are.in.l.j.C.de here.inſti.ꝛ do.Alex.ĩ ꝯſi:lxxv.in.j.ꝛ.iiij.col.eadem parte.
e ¶ Deportatis. Vide Alex.ĩ ꝯſi.cxv.in.iij.col.in ij.parte.

in.l.ex facto.§.ex facto.ff.ad trebel.qui Bar.⁊ Bal.in.l.si qua.
ff.de his qui sunt sui vel alie.iu.p Bar.in.l.certa.vbi ho.tex.p
eõi.C.de iu.fis.lib.x.p Bar.Bal.⁊ Jmo.in.l.eiꝰ.§.j.ff.de testa.p
Bar.in.l.ad cognitionẽ.ff.ex q.cau.in pos.ea.p Bar.in.l.si sine
herede.§.fi.ff.de admi.tut.p Bar.i.l.illicitas.§.qui vniuersas.
ff.de offi.p̃si.p Bar.in repe.l.si ↄstãte.in p̃n.ff.sol.mat.in.v.col.
per Bal.post glo.in.c.j.de mili.vasal.qui ↄtu.est in vsi.feu.per
Bal.in.l.gallꝰ.§.et qd si tm̃.ff.de libe.⁊ posth.p Bal.in.l.seruũ
quoqꝫ.§.publice.in.iiij.col.ff.de pcu.p Bal.in repe.l.j.in.xi.et
xvj.col.C.de sacrosan.eccle.p Alb.in trac.suo statutoꝝ in.iiij.
parte in.q.xiij.q̃ inci.itẽ q̃ro de qõne antiq̃. ¶ Jn hoc ergo ar-
39 ticulo † vtrũ actiões sint de iure ciuili vel iuregẽtiũ: Glo.h sen
tit vt p̃dixi ꝙ sint de iure ciuili.⁊ hoc exp̃sse firmat glo.i.d.l.ex
hoc iure.in glo.pe.in ver.obligatiõis.⁊ glo.fi.in.l.rerũ amota
rum iudiciũ.ff.re.amo.⁊ glo.fi.i.l.actionũ genera.§.fi.ff.de act.
et obli.⁊ glo.ordi.in.l.placet.C.de epi.⁊ cle.⁊ glo.i.l.quoties.C.
de p̃ci.impe.offe.⁊ glo.j.mag.circa med.in.l.fi.C.si ↄtra ius vel
vti.pub.⁊ hãc partẽ tenet Bal.⁊ cõiter Citramõta.i.d.l.ex hoc
iure.⁊ sequunt̃ Dy.⁊ Bal.h.pro hac parte adducit̃ tex.in.§.sʒ
iste.j.eo.in ver.ex legitimis ⁊ ciuilibꝰ.⁊ tex.in.l.in cõmodato.§.
40 sicut.ff.cõmo.i ver.ciuilesqꝫ actiões.⁊ ibi † iuriscõsul.appellat
actionẽ descẽdẽtẽ ex ↄctu iurisgẽ.ciuilẽ. Ad idẽ.l.j.§.j.ff.de su-
perficie.in ver.ciuili actione subductꝰ est. Ad idẽ.l.iiij.§.ex hoc
edicto.ff.nau.cau.stab.in ver.ciuili actiõe. Ad idẽ adducit̃ tex.
in.§.non autẽ oẽs.j.de perpe.⁊ tẽpo.act.quẽ tex.dicit Bar.hic
esse meliorẽ ad hoc q̃ alius qui sit in mũdo.dũ tex.ibi dicit oẽs
actiões q̃ ipso iure cõpetũt aut a p̃tore dant̃. Sed tex.ille mihi
nihil facit cũ ſm Bal.dʒ subaudiri ipso iure.s.ciuili.sʒ si velles
tenere ↄtrium posses subaudire ipso iure.s.gentiũ.⁊ hoc modo
probaret ↄtrium. ¶ Ulti.pro hac parte adducit̃ iste tex.in ver.
41 ius p̃sequendi in iudicio. † cũ iudicia omnia sint de iure ciuili.
vt est glo.s.de obli.in prin.ver.necessitate. Subtiles tñ Ultra
mõta.in.d.l.ex hoc iure.⁊ iter eos Ja.de ra.⁊ Pe.de bel.perti.
hic tenẽt ↄtriũ.s.ꝙ imo actiões sint de iuregẽtiũ:nõ aũt de iure
ciuili. Primo per tex.fortẽ in.l.rerũ quidẽ amotarũ iudiciũ.ff.
re.amo.in ver.iuregẽtiũ cõdici posse.iũcta.l.seq.paruula.⁊.§.
42 appellamꝰ.j.eo. Scdo † quia deportatꝰ p̃dit oĩa ea que sunt de
iure ciuili:⁊ retinet ea que sunt iurisgẽtiũ.vt.l.quidã.ff.de pe.
sed deportatꝰ retinet actiões.tex.est in.l.si tibi mãdauero.in.§.
his cuiꝰ.ff.mãda.ergo actiões sunt de iuregẽtiũ. Tertio p tex.
qui per glossatores nostros p alia parte ↄsueuit adduci in.l.ij.
§.deinde ex his.ff.de ori.iur.in ver.ex his legibꝰ cõposite sunt
43 actiões. † nam cõpositũ dicit̃ illud qd̃ prius erat:sed est ordine
reductũ.d.l.ij.ver.nã qd̃ papyrius.meliꝰ facit tex.in proe.ffoꝝ.
in ver.cõpositũ.iũcta glo.⁊ tex.in.§.omnes.in ver.cõpositum.
iuncta glo.s.in proe.huiꝰ lib. Preterea si diceremꝰ actiões nõ
esse de iuregẽtiũ sequeret̃ maximũ absurdũ:qd̃ ↄtractꝰ ⁊ obli-
gatiões que sunt de iuregẽtiũ fuissent eo tẽpore inefficaces aut
inutiles.⁊ ꝙ nemo potuisset ius suũ ↄsequi:cum nullus possit
sine actione experiri.l.si pupilli videamꝰ.ff.de nego.gest.⁊ ſm
hanc opi.optimũ fuisset eo tẽpore ↄtrahere ⁊ mutuũ accipere
qñ nullus poterat cõpelli reddere ⁊ ↄuentiones seruare.hinc
dicit Ja.de ra.ſm ꝙ refert Bar.i.d.l.rerũ amotarũ.ꝙ si fuisset
illo tẽpore multas pecunias mutuo accepisset. Ego teneo sen-
tentiã glo.nostrarũ que est cõmunior.pro qua multũ me mo-
44 uet talis ratio.naʒ clarũ est † ꝙ naturalis obligatio que est de
iuregẽtiũ:sola non põt p̃ducere actionẽ.l.fideiussor obligari.
§.fideiussor.ff.de fideius.⁊.l.iurisgentiũ.§.sed cum nulla.ff.de
pac.sed vel ciuilis aliqñ sola:iuxta ea que tradit Bart.in.l.j.in
vij.col.ff.de ↄdi.inde.vel saltẽ ciuilis iuncta cuʒ naturali:quo
casu tunc ciuilis obligatio est tanq̃ pater naturalis ⁊ tãq̃ ma-
ter.vt declarat Bar.in.d.l.j.in.iiij.⁊.vij.col.ff.de cõdi.inde.cuʒ
ergo sine ciuili obligatiõe non possit p̃duci actio:quõ possibi-
le est dicere ꝙ actiões sint de iuregẽtiũ quo iure nondũ erat ci-
uilis obligatio:al's seq̃retur maximũ absurdũ qd̃ causatũ fuis
set inesse p̃ductũ ante suaʒ causam ⁊ sic filia ante suã matrẽ:qd̃
nõ est dicẽdũ.⁊ lʒ hec ratio ascribat̃ Sali.in.d.l.ex hoc iure.tñ
hanc rationẽ ponũt hic Dy.Jo.fab.⁊ Nico.de nea. ¶ Nec ob.
d.l.rerũ amotarũ quidẽ iudiciũ.quia Bar.ibi dupliciter respõ
dit. Primo dum dicit ibi iuregẽtiũ ↄdici posse.verũ est eo mo
do quo ↄdicebant̃ de iuregentiũ.s.per manũ regiã.vt.d.l.ij.in
prin.ff.de ori.iur.arguit eñ ibi iuriscõ.ꝙ si de iuregentiũ quo
non erat actio fiebat exactio quãtomagis hodie cũ sit exactio.
vel secũdo de iuregẽtiũ cõdici posse.intelligit̃ ſm Bar.ibi:ad-
dita tñ actione de iure ciuili.que solutiões nõ p̃cedũt nisi sine
45 violẽtia illius tex. Non ob.secũdũ † de deportato ꝙ possit ↄhe
re:quia rñdeo ſm Bar.in.d.l.ex hoc iure.ꝙ lʒ actiones sint de
iure ciuili:tñ ex quo permittit̃ deportato ꝙ possit ↄhere debet
intelligi ꝙ possit efficaciter ↄhere.⁊ ↄsequẽter ꝙ possit habere
actiones pro ↄsequẽdo effectu illius ↄctus.⁊ sic deportatꝰ non
habet actionẽ nisi in cõsequentiã iurisgẽtiũ sibi permissi.d.l.si
tibi mãdauero.§.is cuius.ff.mãda.⁊ multa ↄcedunt̃ in conse-
quentiã que principaliter non ↄcederent̃.l.j.in prin.in ver.per
cõsequẽtias.ff.de auto.tuto. ¶ Non ob.tertiũ de.d.l.ij.§.dein-
46 de.in ver.cõposite.quia rñdeo † ꝙ verũ est ꝙ cõpositũ dr̃ illud
qd̃ prius fuit si referat̃ ad personã componẽtis ⁊ sic ad causam
efficientẽ.⁊ ita loquit̃.d.l.j.cum simi. Si vo fiat relatio ad mate
riam ex qua cõponit̃.⁊ sic ad causaʒ materialẽ:prout fit in.d.§.
deinde ex his legibꝰ.dum dicit ex his legibꝰ.nã si voluisset re-
ferre ad causam efficiẽtẽ dixisset ex his legibꝰ.vnde nõ est pos-
sibile dicere ꝙ cõpositũ prius fuerit sua materia. Non ob.vlti.
ꝙ obligationes ⁊ ↄtractus qui sunt de iuregentiũ fuissent in-
efficaces.ex quo de iuregẽtiũ non erãt actiones:quia respõdeo
ꝙ lʒ de iuregẽtiũ non essent actiones tñ omnia mãdabant̃ exe
cutioni per manũ regiã.d.l.ij.in prin.per quam manũ regiam
poterat vnusquisqꝫ ius suũ ↄsequi. Stabit ergo ex p̃dictis fir-
ma sñia glo.nostrarũ ꝙ actiones sint de iure ciuili:non autẽ de
iuregentiũ. Non omitto tñ ꝙ Bald.in.d.l.hoc iure.⁊ ante eum
Rayne.de forli.ibi.ſm qd̃ dicit hic Nico.de neap.distinxerũt ꝙ
aut loquimur in ↄtractibꝰ iurisgẽtiũ:⁊ sic in ↄctibus inuẽtis a
iuregentiũ:⁊ tunc actiones ex talibꝰ cõtractibꝰ descẽdẽtes re-
spectu materie dicũtur esse de iuregẽtiũ:sed respectu forme di
cuntur esse de iure ciuili:cum sint postea in formã redacte per
ius ciuile.⁊ in his terminis est intelligẽda opi. Ultramõta.ſm
Jo.fab.hic.aut loquimur in ↄctibus iuris ciuilis:⁊ sic inuẽtis
a iure ciuili.⁊ actiones descẽdẽtes ex talibꝰ ↄctibus nullo mo-
do possunt dici de iuregẽtiũ cum sint quo ad materiã ⁊ quo ad
formã de iure ciui.nã actiones debẽt dici de eo iure a quo sunt
p̃ducte vel quo ad materiã vel quo ad formã.⁊ ita dicit Ray.
vbi.s.esse glo.que ſm eum non reperit̃ alibi in.l.creditores.in
ver.ciuili.ff.de ver.signi. Et hec ↄsideratio lʒ ascribat̃ Ray.de
forli.fuit tñ originaria Rodul.de au.hic in.ij.q.ſʒ ꝙ hic refert
Nico.de nea.⁊ hãc distinctionẽ approbat ⁊ sequit̃ apud me ma
gne autoritatis Jo.fab.hic.⁊ pro hac dist.videt̃ optime facere
qd̃ voluit Bal.in.l.eas causas.ff.de cap.dimi.vbi tenet ꝙ cum
ↄctus dotis sit de iuregẽtiũ.d.l.eas causas.⁊ Bar.in rub.ff.so.
47 ma.ad fi. † ꝙ etiã actio de dote sit de iuregẽtiũ.lʒ ↄtrium tenuit
ipsemet Bal.tenẽs ꝙ imo actio de dote sit de iure ciui.in rub.
C.de priui.dot.in pe.col.in versi.decimo q̃ro certũ est. Jsta ta-
men distinctio videt̃ mihi multũ periculosa per tex.in.d.l.in cõ
48 modato.§.sicut.ff.cõmo. † vbi iuriscõsul.appellat actionẽ de-
scẽdentẽ ex ↄctu iurisgẽtiũ ciuilẽ.⁊ ↄtra distictionẽ multũ strin
git ratio quã.s.posui ad ↄfirmandũ opi.glo.nostrarũ. Teneo
ergo p vero ⁊ firmo qd̃.s.dixi. ¶ Suʒ modo in scd̃a parte p̃n.
glo.ibi:sed p deo.quã subdiuido in qnqꝫ particulas. Jn p̃ma
q̃rit ad cuiꝰ differẽtiã sit posita in diffinitiõe dictio ius.⁊ rñdet
vno mõ. Jn scd̃a rñdet alio mõ. Jn tertia sũpta occasiõe a scd̃a
rñsione disputat an officiũ iudicis ⁊ actio sint idẽ. Jn q̃rta po-
nit formã petitiõis i actiõe iniuriarũ. Jn qnta ponit dictũ. Se
cũda ibi:vl' meliꝰ. Tertia ibi:lʒ Mar.diceret. Quarta ibi:sʒ qd
petã. Quita ibi:est tñ q̃ddã aliud officiũ. ¶ Jn ea.gl.ibi:vt.s.
de re.cor.⁊ icor.§.j.hec vera.⁊ hãc approbãt doc. ¶ Jn ea.glo.
49 ibi:sʒ in facto potiꝰ ↄsistit.glo.visa est sentire † ꝙ officiũ iudicis
sit facti nõ aũt sit ius.⁊ i hoc rep̃hẽdit̃ p Dy.h.in.ij.col.⁊ etiã p
Bal.h:qr imo officiũ iudicis est ius.l.ius dãdi.ff.de tut.⁊ cur.
da.ab his.⁊.l.illicitas.§.q vniuersas.ff.d offi.p̃si. Sʒ aduertite
qr glo.nr̃a nõ vult ꝙ officiũ iudicis sit facti.sʒ bñ dicit ꝙ ↄsistit
in facto.q̃si velit glo.ꝙ officiũ iudicis ↄsistit in facto:hoc est in
exercitio.qr officiũ iudicis est ius faciẽdi.l.j.in p̃n.ff.d offi.ↄsu.
quã.l.sic itelligit Bar.in.l.j.ff.de iurisd.oĩm iud. ¶ Jn ea.glo.
50 ibi:lʒ ibi iudex possit refrenare. † tenetis ex glo.formã petitio-
nis in actiõe iniuriarũ ⁊ ↄsequẽter formã libelli.verũ qr h for-
ma nõ est explicita nec clara:imo nec p̃fecta:iõ breuibꝰ subijciã
nõnulla p veras ↄclusiones sup qbꝰ posset p̃babil'r dubitari.
qbꝰ visis clare apparebit q̃lis dʒ esse forma libelli i actiõe iniu
riarũ:⁊ ↄñr p quẽ modũ dʒ talis libellꝰ formari. Et p̃mo an lo-
a cus ⁊ tp̃s cõmisse iniurie[a] debeat poni in libello:dicite ꝙ sic.l.
iniuriarũ.la.ij.⁊ ibi Bar.i p̃n.ff.d iniu.⁊.l.p̃tor edixit.i p̃n.i eo.
tit.⁊ ibi no.Bar.facit.§.atrox.s.d iniu.de q̃ ẽt p Bal.i.l.edita.
C.de edẽ.i repe.padua.i.vj.col.i.ij.op. Jtẽ dʒ iseri q̃litas p̃sone
iniuriate ⁊ habitꝰ eiꝰ.l.atrocẽ.C.de iniu.⁊ ſm Ja.bu.ibi. vt ibi
refert Sali.si iniuria fuerit corporalis dʒ in libello poni i qua
parte corporis sit illata:qr acriꝰ punit̃ illa in facie q̃ i alia parte
corporis.d.§.atrox. ⁊ dicit Cy.in.l.si nõ ↄuitij.de iniu.ꝙ i libel
lo dʒ dici ꝙ vba iniurie fuerũt p̃lata aĩo iniuriãdi:al's libellꝰ
nõ valet.an ibi ↄ p.l.fi.C.de anna.excep.qd̃ puto veriꝰ.lʒ Sali.
distiguat.⁊ p Ang.facit qd̃ no.voluit Bar.in.l.nec exẽplũ.C.
de fal.vbi voluit ꝙ qñ qs accusat aliquẽ de falso:nõ est necesse
ꝙ dicat ꝙ cõmisit falsuʒ sciẽter ⁊ dolose:qr ista tacite icludunt̃.
Jdeo dixit generaliꝰ Bal.in aut.habita.i.vj.col.C.ne fi.p pa.
et est verbũ magistrale ꝙ vbi qualitas exprimẽda in libello ta
cita inest ex natura facti cõcludit libellus absqꝫ qualitate illa.
¶ An autem

a ¶ Jniurie. Adde do.Alexã.de imola in.l.j.ff.de eden.in.vj.colũ.vsi.⁊ subdit etiã.et Roma.i deci.xxxix.in nouis.fuit dubitatũ.et do.Alex.d imo.in cõsi.ccix.p totum.in.ij.parte.vbi ponit nũqd i libellis iniuriaruʒ req̃rat̃ locꝰ ⁊ tp̃s:⁊ alia q̃ req̃runt̃ al's in causis criminalibꝰ.et Fran.are.in.l.edita.C.de edẽ.⁊ do.Bart.sozi.in cõsi.cxlvj.incip.viso.circa med.v.col.in.j.parte.

libello in offi

51 ¶†An aũt certa eſtimatio iniurie debeat de neceſſitate poni ĩ
libello.an ṽo ſufficiat petere in gñe,intereſſe:q᷑ gl.⁊ doct. ſunt
varij.vt per gl.⁊ Bar.in.l.iniuriaꝝ.la.ij.ff.de iniur.⁊ per gl. in
l.ꝑtor edixit.§.j.in ṽ.ſarciat.in eo.ti.⁊ per Cy.in.d.l. ſi nõ cõui
cij.ix.q.⁊ ꝑ Bal.in.l.ij.in ṗn.C.de ſen.que ſine certa quãtitate.
⁊ ibi ꝑ Sali.⁊ ꝑ eundẽ Sali.referentẽ multas ꝯrietates doc.et
glo.in.d.l.atrocẽ.Jdõ ad tollẽdas has dubitatiões placet mihi
practica Ang.de are.hic vt in libello petatur certa eſtimatio.⁊
poſtea adijciant̃ iſta ṽba ⁊ plus ⁊ minus ꝓut taxatiõi iudicis
videbit̃.Et aduerte ꝙ in petitiõe eſtimatiõis põt haberi rela-
tio vl̃ ad lucrũ:vl̃ ad dãnũ.vñ vl̃ poſſum⁹ dicere nollẽ eẽ lucra
tus tm̃ ad talẽ iniuriã pati.vel poſſum⁹ dicere vellẽ potius tã
a tum ꝑdidiſſe[a] ⁊ nõ fuiſſe paſſus talẽ iniuriã ſm̃ gl.no. ⁊ bar.in
d.l.iniuriarũ.la.ij.⁊ Sali.in.d.l.atrocẽ.⁊ per Ange.de are.hic.
52 vltra ꝑdicta de†forma libelli in actione iniuriaꝝ.videte Spe.
in ti.de iniur.circa ṗn.⁊ in.§.iniuria.⁊ Ang.de are.in tractatu
ſuo maleficioꝝ.in ṽbo necnõ ad querelã.⁊ in.§.pena autẽ.s̃.de
iniur.⁊ bar.in.l.ꝑtor.§.ſi mihi plures.ff.de iniur. vbi ponit de
53 eo cui†plures iniurie ſunt ſimul facte an cogamur oẽs ſimul
proponere in vno libello.⁊ an debeat fieri diſtincta eſtimatio ꝓ
vnaq̃q; iniuria.an ṽo ſufficiat vna gñalis eſtimatio ꝓ oĩb⁹ de
quo etiã per Cy.in.d.l.ſi nõ cõuicij.in.xij.q.⁊ per Sali. in.d.l.
54 atrocẽ.in pe.q.in eo.ti.¶ Jn fi.gl.diſputat ergo gl.vtrũ†offi-
b cium iudicis ⁊ actio ſint idẽ.[b] in qua.q.aduertẽdũ eſt ſm̃ Bar.
in.l.j.in.x.col.ff.de iur.om.iudi.qđ offm̃ iudicis põt ꝯſiderari
dupl̃r.Primo ꝓut coheret ꝑſone iudicis.⁊ tũc fatuũ ẽ dubi
tare vtrũ officiũ iudicis ⁊ actio ſint idẽ.q᷑ actio cõpetit ꝑti ⁊ eſt
ius petẽdi id qđ debet̃ parti.ſ; offm̃ iudicis eſt ius cõpetẽs ipi
iudici.⁊ eſt ius faciẽdi ea q̃ ſibi incũbunt.Scđo põt cõſiderari
offm̃ iudicis ꝓut reſidet in parte.hoc eſt ꝓut a parte petit̃ ⁊ ĩ-
plorat̃ in locũ deficiẽtis actiõis.vt eſt petitio ĩ integ.reſti.⁊ pe-
titio excuſatiõis a tutela.⁊ illud offm̃ iudicis ſi nõ habeat aliđ
ſpecificũ nomẽ appellat̃ ꝑſecutio.l.pecunie.§.j.ff.de ver. ſig.et
de iſto officio iudicis ſiue de hac ꝑſecutione diſputat gl. nr̃a h̃
ſc; vtrũ tale offm̃ iudicis ſeu talis ꝑſecutio ſit idẽ ꝙ actio.et ꝑ
opi.Bar.optime facere vr̃.l.actiõis ṽbo.ff.de ṽb.ſig. vbi tex.
dicit actionis ṽbo ꝑſecutione ꝯtineri.⁊ ꝓbat tex.ille in ṽbo cõ
55 tineri†qđ appellatiõe actionis venit offm̃ iudicis ex ꝓpria ſi-
gnificatione nedũ ex lata per illud notabile verbũ Bar.qđ eſt
ꝑpetuo no.in.l.cui eoꝝ.§.affinitates.ff.de poſtu.⁊ eũdẽ Bart.
56 in.l.hec ṽba.ff.ad.l.iul.de adul.vbi dicit†ꝙ ṽbũ ꝯtineri deno
tat ꝙ illud ſit ex ꝓpria ſigñiõe vocabuli nõ aũt ex extẽſione.qđ
faceret ꝯ glo.j.in.l.j.in ṗn.ff.de edẽ.⁊ ꝯ doc.cõiter in.d.l.j.ff. de
iur.om.iu.⁊ ꝯ Jo.fa.h̃.in.viij.col.vbi volũt ꝙ large ſũpto vo-
cabulo appellatiõe actiõis poſſit cõprehẽdi tale offm̃ iudicis.
q᷑ imo ꝑ.d.l.actionis.iuncto Bar.ꝓbat̃ ꝙ imo cõprehẽdat̃ ex
propria ſignificatione vocabuli nedũ ex lata.Ex q̃ vr̃ no.poſſe
57 correlarie hic inferri†ſtatutũ faciẽs mẽtionẽ de actione com-
c prehẽdat etiã offm̃ iudicis.[c] ⁊ iſta dicerẽ eſſe vera niſi alibi dice
ret tex.tale officiũ iudicis inſtar h̃; actionũ in.l.actiõis ṽbo in
ſtar.ff.de act.⁊ obli.⁊ ſic ſentit tex.ille ꝙ appellatione actionis
ꝯtineat̃ offm̃ iudicis ſil̃itudinarie:nõ aũt ſubſtãtial̃r ꝙ expͣſſe
firmat Jo.fa.in gl.ſi.in ṗn.Repio tñ ĩ termĩs ſtatuti ꝙ felicis
⁊ obſeruãde recordationis pater ⁊ ꝑceptor meus dñs Alexã.
Jmolẽſis ĩ.d.l. ĩ ſpecie t; retẽto etiã qđ appellatione actionis
nõ veniat offm̃ iudicis niſi lato ſumpto vocabulo qđ nihilo-
min⁹ ſtatutũ etiã exorbitãs a iure cõi loquẽs in actiõe cõphen
58 deret offm̃ iudicis:q᷑ etiã†ĩ exorbitãtib⁹ ſit extẽſio ad caſum q
etiã ex lata ſignificatiõe vocabuli poterat ĩ ſtatuto cõprehẽdi.
vt ꝓbat̃ ĩ.l.filiũ habeo.in ṗn.ff.ad mace.iuncta.l.iuxta.ff.de ṽ.
ſig.⁊ iũctis no.ꝑ Bar.in.l.liberoꝝ.in.ij.q.prin.ff.de ver.ſig. et
bñ facit.l.libertũ.§.j.ff.de ritu nup.⁊ hoc expͣſſe no. Cy.ĩ.l.j.C.
q̃ ſit lon.ꝯſue.⁊ expͣſſi⁹ Jo.de imo.ĩ.l.ſi ṽo.§.de viro.ff.ſo. ma.
59 in.j.fal.quã ponit ĩ exorbitãtib⁹.Jtẽ ꝓ Bar. facit nã†cautio
dã.infec.petitur ꝑ offm̃ iudi.l.pretoris.in prin.⁊.l.cũ poſtulaſ-
ſem.in ṗn.ff.de dã.infec.⁊ tñ cautio dã.infec.dr̃ actio.l.inglino.
ff.de dã.infec.ergo offm̃ iudicis ⁊ actio ſunt idẽ.His tñ nõ ob-
ſtantibus paucis ꝯcludẽdo teneo opi.gl.noſtre hic quã tenẽt
cõiter doc.hic.⁊ Bar.⁊ alij.ĩ.d.l.j.ff.de iur.om.iu.ſ. ꝙ offm̃ iu-
dicis ⁊ actionũ ſit idẽ.bene veꝝ eſt vt ſtatim dixi ꝙ appellatio
ne actiõis largo ſumpto vocabulo venit offm̃ iudicis.d.l.actio
nis ṽbo.de ver.ſig.allegata ꝓ Bar.⁊ hac rõne aliqñ actio po
nitur ꝑ officio iudicis.d.l.inglino.⁊ qđ ſit dr̃ia inter actionẽ et
offm̃ iudicis:pt; ex dictis ꝑ Bar.in.d.l.j.ff.de iuriſ.om.iu.quẽ
refert Ang.de are.hic.Ex cui⁹ dictis habetis ĩ effectu paucis
reportare tres dr̃ias.ꝑma ẽ ꝙ actio regulariter orit̃ ex obliga
60 tione vulgata.l.l;.§.obligatio.ff.de ꝓcur.†offm̃ autẽ iudicis
nullã ꝑſupponit obligationẽ.l.q ꝑ ꝯcluſionẽ.ff.đ act. emp.⁊.l.
qnt⁹.ff.de an.leg.optime facit tex.ĩ.l.deducta.in ṗn.ff.ad treb.
Et ex hoc ſequit̃ ſm̃ Bar.vbi.s̃.ꝙ qñ libell⁹ format̃ ſup actio
ne debeãt ea narrari ꝑ q̃ ꝯcludat̃ ꝙ ꝑs teneat̃ ad aliqđ dandũ
61 vel faciẽdũ.Sz qñ format̃†libellus ſup officio iudicis debeãt
ea narrari ꝑ q̃ ꝯcludat̃ ꝙ iudex poſſit vl̃ debeat facere.nõ aũt
qđ ꝑs teneat̃.⁊ idẽ dicit bar.in.l.iiij.C.de po.⁊ ſequunt̃.d.Ant.
de bu.Jmo.⁊ Panor.in.c.ſi.ex̃ de offi.iudi.⁊ vide ꝑ Spe.in ti.
de libel.cõcep.§.ſi.ṽ.ſis etiã cautus.⁊ addite Joã. an. in addi.
Spe.in ti.de offi.om.iu.in rub.vbi notabil̃r vult ꝙ ſi ĩ implo-
ratione officij iudicis ĩ libello qs ageret ꝯ partẽ qđ tñ ſuſtine-
62 ret̃ libellus.ꝓ quo facit q᷑ l;†offm̃ iudicis nõ ꝑſupponat obli
gationẽ ꝓprie ꝑſupponit tñ obligationẽ largo mõ ſ; Bar.ĩ.l.
63 ſi.ff.de iniur.Jtẽ illđ qđ põt peti ſolũ offõ iudicis:l; nõ ſit†de-
bitũ dr̃ quaſi debitũ.ita eſt glo.no.in.l.ſi ſeruũ.§.ſi.in ver. peti
poſſit.ff.de ver.obli.quã põderat ꝓ no.ad hoc Ang.ibi.Eodẽ
mõ ecõtra ꝓcederet libellus ſi qs debeat actionẽ in libello ꝓ-
ponere ⁊ offm̃ iudicis imploret dictũ fuit originariũ Ja. bu.ĩ
l.haꝝ.ff.ſi ſer.vẽ.Bal.ĩ.l.⁊ ſi ſine ſcriptura.C.ad treb.⁊.d. Ant.
in.c.examinata.in.viij.co.ex̃ de iudi.⁊ eſt tex.de hoc in.c.ex lite
ris.ĩ ver.offõ.extra de pig.quẽ ad hoc põderat ibi Ant.de bu.
⁊ Jmo.poſt Jnno.Et ex ꝑdictis apparet alia dr̃ia inter actio-
64 nem ⁊ offm̃ iudicis.†q᷑ l; per interpellationem extraiudicialẽ
in his q veniũt iure actionis ꝯſtituat̃ pars in mora.vt eſt gl.in
l.q rome.§.coheredes.in gl.paruula.in ṽ.teſtato.ff.de ver. ob. a
⁊ gl.mag.in ṗn.in.l.vinũ.in ṗmis verbis.ff.ſi cer.pe.tñ ꝑ iter-
pellationẽ extraiudicialẽ factã parti qñ ſolũ ꝯpetit offm̃ iudi-
cis nõ ꝯſtituit̃ ꝑs in mora.vt eſt tex.ſ; bar.ibi ſing.in.l. cũ po-
ſtulaſſem.in prin.ff.de dã.infec.⁊ rõ colligit̃.s̃. qđ offm̃ iudicis
nullã ꝑſupponit obligationẽ.⁊ vbi nulla eſt obligatio nulla ẽ
petitio.⁊ vbi nõ eſt petitio nõ eſt mora.l.ſi pupillus.ff.de ṽ.ob. b
l.lecta.añ ſi.ff.ſi cer.pe.¶ Jtẽ ex ꝑmiſſis infert̃ ſm̃ bar.in.d.l.j.
65 †qđ offm̃ iudicis d; miſericorditer implorari.vt dixit gl. no.ĩ
rub.ff.de inter.act.q᷑ illud qđ ꝑs petit ſibi nõ debet̃. ſed iudex
officio ſuo põt ſua gr̃a ⁊ miſericordia ſua facere ꝙ illđ ſibi det̃.
66 ¶Subdit tñ Bart.no.vbi.s̃.†ꝙ ſi iudex denegaret tale offm̃ c
aliqñ diceret̃ ĩferre iniuriã parti.l.j.§.ꝑmittit̃.⁊ ibi Bart.ff. de
aqua quoti.⁊ eſti.intãtũ ꝙ poſſit appellari.l.j.C. ſi ſepi⁹.ĩ inte.
reſti.fuerit poſtula.l; Nic.de nea.hic poſt nõnullos antiquos
quos ipſe refert teneat ꝯriũ.ſ. ꝙ nõ poſſit appellari ⁊ male qđ
vltimũ limitate ſin.ſm̃ Jnn.in.c.ſi.extra de ferijs.quẽ Ang.re
fert hic.niſi aliud relinquat̃ in mero arbitrio iudicis:q᷑ tũc de
negãdo nõ diceret̃ grauare partẽ ita qđ poſſet appellare. imo
nec iudex teneret̃ ĩ ſyndicatu qđ dictũ eſt ſingulariter notãdũ
ſ; Ang.de are.hic ad ſtatuta aliqđ remittẽtia ĩ mero arbitrio
iudicis.ad qđ dictũ Jnn.videte bar.in.l.nec q̃cq̃.§.vbi decre-
tũ.de offi.ꝓcõ.⁊ le.in.x.col.ver.venio ad ṗmũ.ꝑ Bal.in.c.j. in
vij.col.de mili.vaſal.q ꝯtu.eſt ĩ vſi.feu. vbi declarat valde no.
illud.d.Jnn.ꝓcedere qñ iudex paꝝ lederet ꝑtẽ.ſec⁹ ſi nimis.vi
dete etiã Pau.de ca.ĩ.l.videam⁹.§.pe.ꝑ illũ tex.ff.de ĩ lit.iurã.
67 ¶†An aũt in officio iudicis implorãdo ſit neceſſari⁹ libellus.
gl.ſunt varie.videte bar.q eas refert ⁊ notabil̃r diſtinguit.ĩ.d.
§.vbi decretũ.in.ij.col.ꝑ bar.aliqđ ĩ.l.iiij.§.hoc aũt iudiciũ.in
vj.⁊.vij.q.ff.de dã.infec.ꝑ Bar.in repe.l.creditores. ĩ vlti.q.C.
de pig.ꝑ Bar.ĩ.l.j.§.ſi.ff.de var.⁊ extraor.cog.⁊ bar.ĩ.l. ab ho-
ſtib⁹.§.ſ; qđ ſimpl̃r.ĩ.viij.co.ff.ex cau.q.ma.ꝑ bal.plene ĩ repe.
l.incerti.in pe.col.C.de ĩterdi.⁊ bal.in aut.offerat̃.C.de li. con-
teſt.⁊ Bal.in.d.l.j.ff.de iuriſ.om.iu.⁊ ibi plene ꝑ Cy.in pe.q. et
Bal.ĩ.l.j.ad ſi.C.de edẽ.ꝑ.d.Ant.de bu. ⁊ alios. in.d.c.ſi. extra d
68 de offi.iudi.¶†An aũt ſit neceſſaria lit.ꝯte.ponit Bar. ĩ.d.§.
ſ; qđ ſimpl̃r.in.viij.co.⁊.d.Ant.de bu.poſt Jnn.ĩ.c.qm̃ frequẽ
ter.§.ſunt ⁊ alij.ex̃ vt lit.nõ ꝯte. ¶Gl.in ṽ.in iudicio. enũerat
tria gña ꝑſonaꝝ q̃ pñt a priuato ꝓpria autoritate capi.Addi-
te tex.ponentẽ alias ꝑſonas.ĩ.l.j.C.vbi qs de curia.vl̃ cohorta
li.⁊ ibi dĩc gñal̃r bal.ꝑ illũ tex.ꝙ oẽs hoĩes q ꝑtinẽt ad obediẽ
tiã ꝑpetuã pñt autoritate ꝓpria capi.⁊ dẽbẽt ad obediẽtiã redu
ci.Vñ ſm̃ eũ ſi mõach⁹ aufugit a mõaſterio.⁊ frater a religiõe.
vel vxor a viro põt autoritate ꝓpͣa capi.⁊ ſi nõ eſt de mõaſterio
qũo ꝑt autoritate ꝓpͣa reduci.Sz ſi ẽ qũo q᷑ negat ſe teneri ad
obediẽtiã:vel negat ſe vxorẽ: tũc d; pñtari iudici q ꝓcedet ſm̃
tenorẽ illi⁹.l.j.C.vbi de cu.⁊.l.j.C.vbi cã ſtat⁹.⁊ ita dĩc de facto
ſeruari ꝑ religioſos ꝯ eoꝝ apoſtatas. Et ml̃tos q pñt ꝓpͣa au
toritate capi.ponunt Spe.⁊ Jo.an.in addi.in ti.de accu.in.iij.
parte.§.j.ver.hoc tñ fallit in q̃buſdam.⁊ videte Bar.in.l. ſacri
legij.§.cũ eo.al̃s incipit ille.§.idẽ labeo.ff.ad.l.iul.pecu. ⁊ late
poſt do.Ant.de bu.in.c.lator.extra de pig.⁊ Bar.no.in.l.gene
rali.C.de decur.li.x.vbi no.vult per illũ text.ꝙ quilibet poſſit
propria autoritate capere homicidas ⁊ alios malefactores. et
gñal̃r ſ; eũ qñ cã ẽ publica ſicut q̃libet admittit̃ ad agendũ ita
ad capiẽdũ ꝓpria autoritate.¶ Jn ea.gl.ibi.C.qñ liceat ſe ſine
69 iudice vindicare.vult gl.†ꝙ licitũ ſit capere furẽ diurnũ ⁊ no
d cturnũ.[d] Vos dicite ꝙ etiã licitũ eſt occidere.ita dicit tex.ĩ.d.l.
iiij.§.j.⁊ tex.in.l.furẽ.ff.ad.l.cor.de ſica. ¶Limitabis tñ h̃ eſſe
verũ qñ iminet ꝑiculũ ꝑditiõis magne rei.Sec⁹ ſi rei vilis.ita
eſt tex.no.in.l.ſi ex plagijs.§.tabernari⁹.ff.ad.l.aql. vbi habe-

a ¶ Perdidiſſe. Vide Ange.ſin. in.d.l.pretor.§. ſi dicat̃.⁊ Alexã. de imo.in conſi. ccxi.ij.parte.

b ¶ Sint idẽ.An officiu; iudicis ſit actio.vid Fe-li.in.c.ij.in prin. de officio iudi.

c ¶ Officiũ iudi-cis. Sed qđ ſi ꝑ ſtatutũ tollatur oĩs defenſio an cõprehẽdat offi cium iudicis:ita ꝙ implorari nõ poſſit.vide Feli. in.c.ij.de offi.iu. ⁊ Pau.de ca. in ꝯſi.lxxi.ꝙ ſic.qđ limita vt per.d. Alex.de imo. in l.plane.ff.de pe-ti.here.niſi fctm̃ eſſet ita notoriũ ꝙ iudex ſupple ret ex ſeipſo nõ ad petitionẽ ꝑ-tis vt ſi eſt eui-dens calũnia vel prauitas facti. quod no.

d ¶ Et nocturnũ. Adde Feli. in.c. ij.de homi. vbi plene.⁊ Frã.are. in.l.j.C. qñ lice. vnicui.vbi etia; ꝙ fur nocturn⁹ ſi recognoſcatur occidi nõ ſed ca pi põt dũmodo repreſentet̃ iudi ci. infra.xx. ho-ras.

a ¶ Duos aureos. ⁊ hoc idē tenet Feli. in .d.c. ij. de homi. i me. j. colū.

tis qd̄ nō est licitū verberare. ⁊ dꝛ res vilis qñ est infra duos au
reos:[a] qꝛ si ꝓ re vili parcit fame hoīs. l. si oleū. §. fi. ⁊ l. seq. ff. de
dolo. quātomagis ꝓ re vili parcēdū est vite hoīs: vt est tex. no.
in. l. si adulteriū cū incestu. §. liberto. ff. ad. l. iul. de adul. s3 egre
gium ⁊ summe subtilitatis doc. bononieñ. do. Matthe. de ma
the. in suis no. dictis in nota. cxlij. ⁊ l3 glo. hic nō distinguat in
ter furē nocturnū ⁊ diurnū. vos tñ dicite ꝙ īter eos magna est
dr̄ia vt no. distiguit tex. i. c. si ꝑfodiēs. ex̄ de homi. ⁊ gl. ⁊ ibi no.
Bar. in. d. l. furē. ⁊ gl. ⁊ Bal. in. l. si vt allegas. C. de sica. ⁊ ibi vi
dete vtrūq3 Sali. Richar. ⁊ Bar. eiꝰ nepotē patruelē. ¶ Item
70 aduerte † ꝙ q̄uis sit licitu3 capere debitorē ꝓpria autoritate:
tñ nō est licitū illū retinere nisi ꝑ. xx. horas. al's si vltra retineat
dꝛ retinēs cōmittere priuatū carcerē. ita Bar. ꝑ illū tex. in. l. ca
pite qnto. ff. ad. l. iul. de adul. Bal. in aut. imo. C. de act. ⁊ obli.
71 ¶ † Itē aduerte qd̄ capiēs furē ꝓpria autoritate ⁊ illū ducens
ad iudicē ꝑdit cōmodū pene legalis. s. dupli vl' quadrupli. tex.
est no. q̄ s̄m Bar. ibi est sing. ⁊ nō hr̄ alibi in. l. q furē. ff. de fur.
Secus em̄ esset si qs caperet rē a fure ꝓpria autoritate: qꝛ tūc
nō ꝑderet cōmodū pene legalis. s. dupli vel q̄drupli. tex. est no.
72 in. l. q vas. in p̄n. ff. de fur. ¶ † In ea. gl. ad fi. vult gl. licitū esse
b creditori ꝓpria autoritate capere debitorē suū fugientē.[b] et qꝛ
hec materia est multū vtilis frequēs ⁊ quotidiana: idͦ illā opor
tune ⁊ pleniꝰ q̄ ceteri attingā iuxta morē iuriscōsulti in. l. lega

b ¶ Fugientem. Vide Fran. are. in. l. ij. C. de ser. fu. ⁊ Feli. in. c. ij. de homi. in p̄nc. j. col. ⁊ in. c. j. vj. col. ver. v. cōclusio. circa princi. ver. de iudi.

ui. in prin. ff. de lib. leg. hāc ergo gl. in vlti. ꝑte reputat bal. hic
esse singu. s3 h3 ꝯsociā in. c. j. §. j. in verbo potestatē. de pace iu
ra. fir. in vsi. feu. quā allegat Bart. in. d. l. ait ꝑtor. §. si debitorē.
ego addo aliā q̄ nō allegat̄ in cōi in. §. necessitatē. i. ver. detine
re. in aut. vt iudi. sine quoq3 suffrag. col. ij. dicit tñ Cy. h. qd̄. §. si
debitorē. allegatꝰ ꝑ glo. nō ꝓbat id ad qd̄ eū alle. glos. qꝛ ibi dꝛ
73 † ꝙ licitū est creditori capere rē suā a debitore fugiente. nō aūt
dicit ꝙ sit licitū capere ꝑsonā ipsiꝰ debitoris. quicqd sit tenete
gl. hic. quā t3 Bar. in. d. §. si debitorē. ⁊ Bal. ⁊ Ang. de are. hic.
l3 Bal. in. d. c. j. §. j. distinguat vt ibi per eū. ⁊ ꝑ hac glo. bñ facit
tex. in. l. gñali. ⁊ ibi bar. C. de decu. li. x. ⁊ tex. in. l. j. ⁊ ibi Bar. C.
vbi qs de curia. vel cohar. ⁊ tex. in. d. c. j. §. j. ⁊ i. d. §. necessitatē.
74 Intelligite tñ hāc gl. vt ꝓcedat † qñ nō pōt haberi copia iudi
cis: qꝛ tunc ꝓpter iminēs ꝑiculū fuge pōt qs sibi ius dicere ꝓ
pria autoritate. ⁊ ita est tex. in. d. l. generali. ⁊ ibi bar. ita decla
rat ⁊ Bal. post Azo. in. d. l. j. C. quis decuriali. ⁊ glos. in. ij. solu.
in. d. §. si debitorē. ¶ Et circa hāc materiā dixit valde no. Bal.
in aut. ⁊ oīno. C. ne vxor ꝓ mari. i. ix. col. v̄. venio ad ministros
75 † ꝙ si creditor fugiētē vulnerauit: ⁊ sic cepit ⁊ p̄ñtauit iudici qd̄
d3 relaxari. ⁊ sentit bal. ibi allegādo. l. extat. ff. qd̄ me. cā. qd̄ cre
ditor ꝑdat ius suū. qd̄ tñ vltimū limitat pulchre ipsemet bal. i
76 l. si vt allegas. C. ad. l. cor. de sica. nisi † debitor fugiēs defendat
se telo: qꝛ tūc s̄m eū etiā si occidat̄ hoc fit īpune: qꝛ fit rōne rerū
q̄ al's nō eēnt salue creditori. facit qd̄ in si. no. Bar. i. l. si seruꝰ.
ꝑ illū tex. C. de his q ad ecc. ꝯfu. dixit etiā iuxta p̄dicta no. Bal.
77 in. l. j. in vltimis v̄bis. C. de ac. ⁊ ob. † qd̄ oīs debitor fugitiuus
pōt capi etiā ante diē. alleg. l. q̄situ. ff. de pig. ¶ Itē aduerte qd̄
debitor fugiēs pōt capi nedū die feriata ob necessitatē hoī3: qꝛ
hoc est expeditū per. c. fi. extra de iudi. imo etiā die feriata ī ho
norē dei. s̄m Bar. in. d. §. si debitorē. nā tūc poterit capi ꝑ credi
torē ad hūc finē: vt ducat̄ ad iudicē. nō vt iudex cognoscat sed
vt debitor caueat de stādo in iudicio. alle. Bart. gl. in. l. dies fe

c ¶ Contractu3. Vide oīo Pau. de cast. in consil. xxxviij.

stos. q̄ est fi. C. de fer. in v̄. fideiussoris. ⁊ ibi hoc idē dicit Bar. et
hoc tenēt bal. ⁊ Ang. de are. hic. faciūt q̄ no. bar. in. l. diuꝰ. ff. de
78 fer. ⁊ qd̄ no. bal. in. l. iij. C. de episc. au. ¶ † Aduerte etiā ꝙ nedū
creditor pōt capere debitorē fugiētē ꝓpria autoritate vt dictū
est: imo etiā ꝓcurator eiꝰ ita pōdero esse gl. tex. iuncto tex. quā
ad hoc puto sing. in. d. l. j. C. vbi qs de cur. vel cohar. i gl. ꝑuula
in v̄bo ab his. vt ibi vide ꝑ Ang. ⁊ dñ. s̄. dixi s̄m Dy. hic ita in
79 telligētē. d. §. si debitorē. † ꝙ licitū ē creditori cape ꝓpria auto
ritate a debitore fugiēte. Addite ꝙ imo etiā liceret etiam si de
bitor nō fugeret. s3 eēt suspectꝰ de fuga. ita est gl. no. ⁊ ibi doct. i
l. q̄situ. in v̄bo interest. ff. de pig. ⁊ glo. in. l. pe. in v̄. ꝑsidalē. C. de
pig. ac. ⁊ dicit bal. i. l. si qs in tātā. i. vij. q. C. vñ vi. sufficere si de
80 bitor erat ī preparatiōe fuge l3 nō eēt ī actu fugiēdi. † Et facit
qꝛ ꝓpter suspicionē fuge pōt īterdici bonis debitoris ⁊ aliena
tioni rerū īmobiliū. ⁊ fieri seq̄stratio rerū mobiliū. ita ē tex. no.
in. l. de pollicitatiōibꝰ. ⁊ ibi Bar. pulchre per illū tex. ff. de pol
li. ⁊ illū tex. reputat sing. Bal. in. l. ꝑ diuersas. in. ix. q. C. man. et
81 addite bal. in. l. si fideiussor. §. fi. ad fi. ff. q satisda. cog. ¶ † Et an
si creditor ꝓpria autoritate accipiat pecuniā a debitore fugiēte
an incōtinēti dñium illius pecunie sibi acq̄ratur. an v̄o necesse
habeat illā cōsignare iudici vel saltē sibi notificare. ponit bal. ī
rubri. de reuo. his que in frau. cred. in. ij. col. ⁊ ibi tenet ꝙ sic. de
quo etiā per Sali. in. l. pe. eiusdē ti. ¶ Ultimo circa p̄dicta suc
82 cedit no. questio ⁊ quotidiana † creditor vadit ad iudicē ⁊ dicit
se habere debitorē suspectū de fuga vel fugitiuū. vl' qui statim
vult fugere. an iudex debeat sibi cōcedere familiā pro illo debi
tore capiēdo. Dy. Bal. ⁊ Ang. de are. hic. ⁊ Bar. in. d. §. si debi
torē. cōcludūt distinguēdo ꝙ aut actor iuste timet. qꝛ videt īdi
cia seu ꝑparamēta fuge: ⁊ tūc ꝯcedēda sit lnīa capiēdi etiā fami
lie al's secus. ⁊ alle. bar. ad hoc. l. hoc aūt. in prin. ff. si cui plusq̄
ꝑ. l. fal. ⁊ l. ij. in prin. ff. so. ma. ⁊ d. l. si fideiussor. §. fi. ff. qui satis
da. cog. Sed bal. in. d. rub. C. de reuo. his que in frau. cred. i. iij.
col. dicit ꝙ bar. non alleg. ad hoc aliquam bonā. l. sed s̄m eum
potest allegari. l. quesitū. ff. de pig. ¶ Predictā conclusionē li
mitat ipe Bar. in. d. §. si debitorē. esse verā si noua cā iusti timo
c ris supueniat post debitū ꝯctū[c] est secus si illa cā suberat tpe cō
tracti debiti. alleg. l. si creditores. ff. de pui. cre. ⁊ ibi hoc idē di
cit bar. alle. etiā. l. q bona. §. de illo. ff. de dā. infec. ⁊ ibi etia3 hoc
idē dicit Bar. alle. etiā. l. si is a q̄. in p̄n. ff. vt i pos. leg. ibi etiā h
idē dicit Bar. ⁊ idē dicit Bar. in. l. fi. ꝑ illū tex. C. de spon. ⁊ idem
Bar. in. l. q̄situ. s̄. de pig. ⁊ Bar. ⁊ Bal. in. l. fi. C. de fer. ⁊ Ange.
late in repe. l. nemo carcerē. C. de exac. tri. li. x. etiā Ang. late in
l. si ab arbitro. ff. qui satisd. cog. Dixit tñ no. bal. in. d. rub. C. de
reuo. his que in frau. cre. in. iij. co. in ver. s3 vlterius quero inci
83 denter. † ꝙ si aliqs ꝯhat cū aduena. ⁊ sic cū eo quē scire d3 reces
surum. qd̄ l3 nulla cā supueniat post debitū cōtractū. qd̄ tñ eu3
recedentē nō facta satisfactione poterit ꝓpria autoritate cape
re. qd̄ bene no. ad limitationē p̄dictoꝝ. Et per dictā limitatio
nē Bar. de q̄ dicebat multū no. Bal. in. d. l. si ab arbitro. repro
84 bari practicā aduocatoꝝ † qui faciūt debitorē capi ꝓ suspecto.
et nō faciūt fidē iudici saltē per duos testes qd̄ tēpore cōtracte
obligatiōis iste debitor fuerat locuples ⁊ idoneus. ⁊ qd̄ postea
mutauerit cōditionē in peius: qꝛ talis captura nihil penitꝰ va
let. ⁊ ꝓpterea dicit referētē Ang. de are. hic qd̄ fecit destrui mil
le capturas debitorū de quo dicite vt ibi ꝑ eū. de quo etiā ꝑ eū
dem Ang. in. d. repe. l. nemo carcerē. ⁊ ꝑ Bal. in. l. qd̄ euitandi.
ad fi. C. de ꝯdi. ob tur. cām. ⁊ ꝑ Bal. in. l. apertissimi. ad fi. C. de
85 iudi. vbi dixit no. Bal. † ꝙ iudices nō debēt ꝯcedere licentiā ca
piēdi debitores. etiā si appareat eos esse suspectos de fuga: nisi
debitū sit liquidū ⁊ certū. ⁊ hāc practicā multū cōmēdat Ang.
de are. hic. Imo fortius visus est dicere ⁊ forte nō male. Egre
gius ⁊ summe subtilis doc. bono. do. Matth. de mathe. i trac.
suo de carcere. ꝙ creditor alleg. debitorē suū suspectū de fuga.
⁊ idͦ petit familiā a iudice ꝓ eo capiēdo: qd̄ d3 summarie osten
dere iudici instr̄m pub. debiti. al's nisi ꝑ publicū instr̄3 ostēdat
86 de debito nō d3 sibi ꝯcedi familia. motꝰ: qꝛ si † sequestrū qd̄ pe
titur fieri ꝓpter timorē fuge: nō pōt fieri nisi ostēdat̄ instr̄3 pu
blicū debiti. vt est tex. valde no. i. l. ꝑ hāc. ⁊ ibi Bar. C. de erog.
mil. anno. lib. xij. ⁊ tex. in. l. litibus. ⁊ ibi Bar. ad fi. C. de agri. et
cen. li. xi. certe quātominus poterit fieri captura persone q̄ est
grauior: nisi debitū appareat per publi. instr̄m. quod dictū ꝑ
petuo no. qꝛ nouū ⁊ sing. ¶ Ad ista etiā ibi videte bal. no. in. l.
87 si pro ea. in prin. C. man. vbi q̄rit † quid si tpe contractus debi
tor ceperat dilapidare nō tñ tm̄ dilapidauerat quin adhuc eēt
idoneus: postea cedit adhuc fortius dilapidare ⁊ conditionem
suā deteriorare an poterit capi vt suspectus. ⁊ cōcludit ꝙ sic ꝑ
illum tex. ⁊ ibi videte per eū. vbi etiā dicit ꝙ nō omnis dilapi
datio facit debitorem esse suspectū. ⁊ alibi dicit not. idē Bal. in
aut. sed iam necesse. C. de dona. ante nup. ꝙ predicta nō proce
dunt in debito modico. adeo qd̄ postea ꝓpter suspicionē fuge
superueniente possit debitor suspectus incarcerari ⁊ capi. per
id qd̄ no. glo. inspecta tñ qualitate persone: vt ibi per eū. ¶ Li
mitat etiā predicta multū sing. excellētissimus inter Moder.
88 Pau. de cast. in. l. si. etiā. §. j. ff. solu. matri. vt non ꝓcedāt † quā
do debitor tēpore debiti contracti nō esset soluendo. ⁊ tamē do
lo asserēs se esse idoneū induxit creditorē suū ad cōtrahēdum
secū: qꝛ isto casu poterit capi. etiā dato qd̄ cōditionē suā postea
nō deteriorauerit. alleg. in si. bonū tex. quem reputat sing. in
l. pe. §. fi. ff. de iure do. ¶ Subdit etiā Bart. in. d. §. si debitorē.
qd̄ de illa noua cā suspicionis poterit iudex cognoscere etiā ꝑ
89 te absente. † quia capere personam est realis citatio ⁊ cognitio
realis citationis. ⁊ etiā eiꝰ cōmissio possunt fieri etiā ꝑte absen
te. l. sed si interpellat̄. §. j. ff. de arbi. ⁊ l. diē ꝓferre. in p̄n. in eo. ti.
et cum Bar. transit simpliciter Bal. hic. Addite Bal. etiā ide3
tenētem in. l. ij. circa prin. C. de seruis fugi. ⁊ bal. in. l. si quis cu
rialis. C. de episc. ⁊ cle. ⁊ qd̄ in hac fide que fit iudici nō req̄rat̄
citatio partis. tenet Bal. in. l. cōsentaneu3. in. iiij. vel. v. colū. C.
q̄uor qñ iudex. et Bal. in. l. creditor qui non idoneum pignus.
ff. si cer. pe. ⁊ tenet bal. i. d. l. fideiussor. §. fi. ff. qui satisda. cog. ea
rōne ne fuga instruat̄: ⁊ qꝛ ꝯtra fugaces ꝓceditur ordine iuris
nō seruato per. d. §. si debitorē. idem tenet bal. in. l. sed si hac. §.
pretor. ff. de in ius voc. vbi vult ꝙ in hac cause cognitiōe q̄ fit
pro cōcedēda licētia capiendi debitorem non req̄ratur citatio
ipsius debitoris. ⁊ qd̄ nō req̄rat̄ citatio facit notabile ⁊ magi
strale v̄bū Inn. in. c. significauit. extra de testi. ⁊ in. c. olim cām.
extra de restit. spo. vbi notabiliter inquit qd̄ l3 al's req̄reretur
partis presentia: tamē vbi periculū est in mora. vt in terminis
nostris

nostris semp pōt ꝓcedi pte absente. ¶ Accedat qđ multū no. voluit Frāc. zaba. car. Flo. in. c. cū nō ab hoīe. ex̄ de iudi. nā cla-
90 rū est ꝙ ad hoc† vt iudex possit aliquē facere detinere psonali ter deberet prius discutere ꝛ cognoscere an iste debitor sit ido neus ꝛ soluēdo. iuxta gl. no. i. l. iij. §. tutores. in ṽbo vinculis. ꝛ ibi bar. ff. de suspec. tu. ꝛ bal. i. l. j. C. q bo. ce. pos. voluit certe ipe dn̄s Car. qđ iudex poterit cognoscere nō esse idoneū vel nō sol uēdo etiā eo nō citato. qđ est no. ṽbū. ꝛ idē tȝ do. Abb. Panor.
91 in. d. c. cū nō ab hoīe. i. x. col. in fi. ¶ † An aūt creditor possit p
a bare suspicionē fuge p solū suū sacr̄m.[a] Jo. de imo. in. l. ij. in fi. prin. ff. so. ma. tȝ qđ sic. nā ibi dicit ꝙ ad ꝓbādū debitorē suspe ctum de fuga adeo vt possit capi qđ sufficit iuramentū credito ris. ꝛ idē tȝ Ang. i. d. repe. l. nemo carcerē. ꝛ Lud. ro. i. d. l. si fide ius. §. fi. ff. q satis. cog. facit qđ voluit Sali. in. l. vnica. C. de ꝓhi. seq. pecu. vbi voluit ꝙ reū eē suspectū vl' nō possidere imobilia stet iuramēto actoris: q2 tractat de modico preiudicio. ar. l. the saur⁹. ff. ad exhi. Vos breui⁹ tenete 2riū. ꝛ 2riū tȝ Bal. in. l. ap tissimi. in vlti. q. C. de iudi. ꝛ ibi etiā Ang. vbi dicūt ꝙ si volo fa
92 cere capi aliquē tāq̄ suspectū nō sufficit iuramētū: † sȝ dȝ alle- gari cā: puta qđ sit vagabūd⁹ forēsis vl' nō possidēs imobilia. ꝛ ibi subdit bal. qđ istis causis sūmatim ꝓbatis: tūc sufficeret iu ramētū al's nō. ꝛ iō fm̄ eūdē Bal. ibi iudex dȝ esse caut⁹ ad in- terrogandū de cause q̄litate ꝛ de cā suspicionis. ꝛ si sint verosi- miles cāe dȝ ꝓcedere ad capturā. ꝓ hac pte bn̄ facit tex. i. l. q bo na. §. q dāni. ff. de dā. infec. p quē tex. dixerūt ibi ipsimet Ang. ꝛ Jmo. pone qđ iurauī aliquē esse suspectū ꝛ fugitiuū vt ꝯseqr familiā. ꝓ capiēdo illū nō dȝ iudex idistincte credere: imo dȝ in uestigare coiecturas ꝛ verosilia. ꝛ idē etiā tȝ bal. i. d. l. creditor. ff. si cer. pe. ꝛ sentit Ang. i. d. l. si ab arbitro. ꝛ firmat exp̄sse ang.
93 de are. hic q dicit† ꝙ suspicio fuge debebit ꝓbari p duos testes idoneos cū tractet de magno pīudicio. l. de verecūdia psone in capiēdo. d. l. iij. §. tutores. ff. de suspec. tu. Et ꝓ hac pte bn̄ facit qđ no. bal. in. l. cōsentaneū. i. v. no. C. q̄uo ꝛ q̄n iu. Jtē adde p̄di
94 ctis† ꝙ creditor hn̄s pignus nō pōt iurare debitorē suspectū de fuga ꝛ capi facere: cū pign⁹ in dubio presumit idoneū. vt est glo. no. in. l. ij. in ṽbo redigere. C. de pig. ita dicit not. Bal. in. l.
95 creditor q nō idoneū. ff. si cer. pe. ¶ † An āt debitor capt⁹ rōne suspicionis fuge possit opponere de incōpetentia iudicis. ꝛ sic dicere capturā nullā tāq̄ factā p iudicē incōpetētē. Lud. ro. tȝ qđ nō in. l. de pupillo. §. meminisse. ff. de ope. no. nū. p aliq fun damēta. de qbus ibi p eū. Et idē tȝ Lu. in. l. ij. ff. de iur. om. iu. ꝛ in ꝯsi. ccxlij. inci. vnū est ꝙ substātial'r obijcit ꝛc. ꝛ ibi dic ꝙ ista fuit mirabilis ꝛ singularis decisio Pe. de anch. i ꝯs. clxxxiiij. p pulchras rōnes quas sibi ascribit Lud. i locis palle. Adde qđ illud ꝯsiliū Pe. de anch. al's est. clxxij. ꝛ icipit in xp̄i noīe pmit tēdū. Tu vide Alex. imo. i. d. l. ij. in. ij. co. ff. de iuris. om. in. ali ter tenentē ꝛ rn̄dentē fundamētis Lu. dicvt ibi p eū. ꝛ vide etiā Bal. in. l. gn̄ali. C. de decu. lib. x. ꝛ bn̄ facit qđ dicā in seq. ¶ An aūt iudex laicus possit facere capi clericū debitorē q est suspe-
96 ctus de fuga † ꝛ creditor met possit psonā ecclīasticā suspectam de fuga ꝓpria autoritate cape. vide de istis late. d. Abb. panor. post antiq̄s ꝛ alios doc. ibi p eū relatos. i. c. cū nō ab hoīe. d. iu.
97 ¶ † An aūt i casu fuge possit creditor ꝓpria autoritate citare verbaliter debitorē quo ad effectū ꝑueniēdi iurisditionē. iuxta c. ꝓposuisti. de fo. cōpe. ꝛ. l. si qs postea. ff. de iudi. vide. d. Abb. Panor. post. d. Ant. de bu. i. c. j. in. xvij. col. de iudi. ¶ Gl. fi. in ṽbo debet. hȝ duas partes pncipales. in pma declarat ad cui⁹ dr̄iam sit positū ṽbū debet i diffinitiōe. Jn scda op. scda ibi. sȝ certe q̄cūq̄ ago. Jlla pma subdiuidit i duas pticulas. ꝓut duo bus modis rn̄det. ad cui⁹ dr̄iaȝ sit positū ṽbū debet. scda ibi. vl' ponunt h̄ ṽba ad dr̄iā. ¶ Jn ea. gl. ibi. sȝ i stricta significatiōe.
98 vult gl. nr̄a † ꝙ ille q tenet reali actiōe stricte nō dicat debitor.[b]
b sed largo mō. ꝛ idē etiā dixit gl. in. l. creditores. ff. de ver. sig. et Bal. in. l. pe. C. qđ cū eo. ꝛ Bal. in. l. fi. C. de cōpen. ꝛ Bal. in. l. fi. in. ij. col. C. de bo. aut. iu. pos. ¶ Et hec glo. fm̄ Bal. hic faceret
99 † ad statutū disponēs ꝙ si aliqs fuerit negligēs ad petēdū sibi debitū spatio. xvj. an. qđ postea petere ñ possit. qđ cū h̄ statutū
c sit odiosū nō intelligit ꝓcedere[c] vbi agit actiōe reali in q̄ qs ꝓprie nō petit sibi debitū. ꝛ sic statutū itelligit i ꝓpriaꝛ stricta significatiōe. ꝛ cū Bal. trāsit simpl'r Ang. de are. h. q ad idē pō derat gl. nr̄aȝ i verbo illis. tn̄ grosse dici pōt in statutis gros-
100 sa interptatio † nō est sumēda. alle. l. qcqd astringēde. ff. de ṽb. obli. ꝛ. l. iij. §. hec verba. ff. de neg. gest. putarē tn̄ an̄ oīa inuesti- gandū eē an tale statutū valeat necne. ꝛ repio ꝙ Bar. i repe. l.
101 oēs ppli. ff. de iusti. ꝛ iu. i. iij. q. p̄in. ver. ecce. † aliud dicit statu- tum ꝙ qui p. x. an. ꝛ ibi expresse tȝ tale statutū nō valere. et idē tȝ. d. Ant. de bu. in. c. fi. extra de pscrip. ꝛ Jo. an. in nouella. i. c. ij. de exce. li. vj. lȝ 2riū teneat ipemet Bar. 2 morē suū sibi 2tra rius in. l. sequit. §. si viā. ff. de vsuca. ꝛ sentit Bar. in. l. cū notissi mi. in p̄in. C. de pscrip. xxx. an. ꝛ idē Bar. in. l. si is cu. §. flaui⁹. ff. de solu. ꝛ idē Bar. in. l. legaui. ff. de libe. leg. ꝛ qđ tale statutū

valeat allego vobis gl. in terminis notabilē exp̄sse ita tenentē in. c. porro. i ṽbo. p restōnē. qual'r feu. olim pos. ali. i vsi. feu. vbi tȝ glo. arg. illi⁹ tex. valere statutū ciuitatis vicentie disponens qđ si creditor distulerit p annū ꝛ diē ius suū peter ꝙ postea nō audiat. ꝛ illā gl. approbat ibi Bal. ꝛ dicit eā mēti tenēdā. ꝛ idē tȝ ibi Bal. in aut. ꝛ hic. C. de na. lib. Ange. in. l. ij. ff. de vsufr. ea. re. q vsu ꝯsu. presupposita ergo validitate suprascripti statuti tenerē idē qđ Bal. ꝛ Ang. de are. hic i terminis p̄dicti statuti. ꝛ vltra alleg. p eos allego gl. no. iūcto tex. in. l. aureli⁹. §. meuia. in ṽbo pupille. ff. de lib. leg. quā alibi reputat sing. Bal. in. l. cū
102 necessitatē. C. de fideic. ꝛ p eā no. decidit† ꝙ si testator legat li- berationē oībus debitoribus suis. nō intelligeret legata libe- ratio bis q possidēt res testatoris. ꝛ 2nr bis q sunt debitores ꝛ a obligati actiōe reali. Dicit ēt alibi Bal. p. d. §. meuia. ꝛ p gl. in
103 l. pactū. in. xij. q. C. de colla. † ꝙ si soror facit gn̄alē refutationē fratrib⁹ de oī eo qđ sibi debet. qđ ista remissio nō extēdetur ad res q̄s soror pōt vēdicare. ꝛ 2nr ad debita actiōe reali. si ergo i vltimis volūtatib⁹ in quib⁹ fit larga interptatio appellatione debitoris nō venit debitor q tenet actione reali. quātomin⁹ ve niet in statutis in quib⁹ fit stricta interptatio. d. l. qcqd astrigē de. cū ibi traditis p doc. ¶ Jn ea. gl. ibi. 5. de leg. §. sȝ si rē. glos. vr tādē iclinare qđ h̄ solū diffiniat psonalis actio ꝛ nō realis. ꝛ idē tenuit glo. in. l. nihil aliud. in ṽbo debitor. de act. ꝛ obli. ꝛ sequit Pet. de bel. p. hoc verū: q2 istud satis disputat i gl. cui⁹ argumētis relatis doc. parū alind addūt. breuib⁹ vos tenete 5
104 riū qđ imo hic vtraq̄ † actio diffiniat. tā realis q̄ psonalis. ꝛ hoc tenēt cōiter doc. hic. q2 cū hic diffiniat actio in genere si nō
105 cōprehēderet actio realis. seqret qđ nō eēt actio. † q2 cui nō cō petit diffinitio nec diffinitū. l. j. §. labeo. cū gl. ff. de do. est tn̄ cla rum ꝙ actio realis est actio. vt. j. e. §. j. ergo de necessitate habe mus dicere in hac diffinitiōe cōprehēdi realē actionē. Sū mō in. ij. parte p̄n. gl. ibi. Sȝ certe. quā subdiuido in q̄nq̄ pticulas ꝓut q̄nq̄ op. format 5 tex. nr̄m. Scda ibi. itē opp. de popu. ac. Tertia ibi. itē op. de actiōe iniuriar. Quarta ibi. itē op. de her. peti. Quinta ibi. itē op. de actiōib⁹ q̄s intēdūt. ¶ Jn ea. gl. ibi. l. fideiussor. §. fideiussor. hec sol. fm̄ doc. hic nō pōt ꝓcedere ad materiā tex. nr̄i. in qua illud vr deberi qđ via actionis debet. b Sȝ debitū naturale nō debet via actiōis cū ex obligatiōe natu rali sola nō oriat. ergo debito pacto nudo nō pōt dici debituȝ eo mō quo capit debitū i casu tex. nr̄i. ¶ Jn ea. gl. ibi. sȝ ptextu ei⁹ ꝯseqt etiā qđ nudo pacto debet. Hec sol. gl. declarata. vt. j. subijciā 2tinet merā ṽitatē. in hac solu. vult gl. ꝙ i. d. l. si pacto q̄ penā. agat ad id qđ vere debet. ꝛ sic ad penā: sȝ eius ptextu cō seqtur etiā qđ nudo pacto 2uenit. Et si diceres ꝓut dicebat h̄ Jo. fab. q hāc sol. ipugnat qđ h̄ sol. nō enacuat 2riū. nā ibi ꝯse quit via actiōis id qđ sibi nō debet: q2 ibi ꝯsequit 2uētū pacto nudo qđ in ꝓposito nr̄o nō est debitū: vt ꝓrime dixi. Rn̄. susti nēdo gl. ꝙ ibi nō ꝯsequit 2uentū nudo pacto p viā actiōis: q2 ad id nō est actū: sȝ ꝯsequit eo q2 est i facultate rei 2uēti vel ser uare pacta 2uēta vel soluere penā: vt ibi dicit tex. nō ergo illō 2uētū ꝯsequit virtute actiōis. sȝ ꝓpter electionē quā ibi habe bat re⁹. ꝛ sic via actiōis nō ꝯsequit id qđ nō ē sibi debitū. ꝛ hāc puto fuisse mētē gl. nr̄e in hac sol. ꝛ ita hec sol. glo. p hūc modū declarata ꝛ defensata optie ꝓcederet. quā tenete reiectis alijs c so. doc. h. vt Jo. fa. ꝛ Nic. de nea. hic. Et iuxta ista ang. de are. h̄ multū extrauagāter aggredit illā summā difficultatē illius. l. si pacto quo penā. ꝛ nō rn̄det illi legi. s. q̄uo possit ibi agi ex sti- pulatiōe penali: cū ibi nō potuerit mora ꝓcedere. eo q2 ex 2uē tiōe nuda ꝓcedēti agi nō potuit ergo nec mora cōmitti. et 2nr nec pena. q difficultas tāgit p bar. ꝛ alios i locis suis. vt p bar. ꝛ doc. oēs in. l. si pacto q̄ penā p Cy. ꝛ Bar. in. l. nuda. C. de 2bē. ꝛ cōmi. stip. ꝛ Bar. in. l. ita stipulat⁹ magna. ff. de ṽ. obli. in. xvj. col. in. vj. opp. p̄in. ꝛ Bar. i. l. stipulatio ista habere licere. §. al teri. ff. de ver. obli. in. ij. col. Jn ea. gl. ibi. ff. de popu. ac. l. pe. gl. debuit alle. l. antepe. q̄ incipit popularis ad fi. in eo. ti. ꝛ ad idē est bon⁹ tex. in. l. si cui. in p̄in. ff. de ver. signi. ¶ Jn ea. gl. ibi. q2 saltē post lit. 2test. debet hec ꝛc. est cōis in. d. l. si cui. i p̄in. ff. de ṽ. sig. ꝛ hāc gl. in. i. so. summe cōmēdat Ang. de are. h. ꝛ dicit
106 eā esse menti tenēdā. q̄ fm̄ eū vult † ꝙ lȝ regulariter nemo sine actione possit experiri vulgata. l. si pupilli. §. videam⁹. ff. de ne go. gest. l. quoties. §. itē si tpali. ff. de admi. tuto. tamē si a princi pio quis nō habeat actionē: sed certū sit actionē oriri in ipa li- tis cōtest. admittetur agens de facto etiā inuito aduersario. et hoc dicit esse notandū ad intellectū. l. nuda. ꝛ de cōtrahē. ꝛ cō- mit. stip. ꝛ hoc etiā dicit velle Bar. in. d. l. ita stipulat⁹ magna. ver. ij. ad idē op. de. l. si titius. Sed fallit vehemēter Ang. cir- ca hāc glo. nostram. que nō dicit ꝙ a principio iste nō haberet actionē: imo dicit totū ecōtra. q2 imo etiā a p̄n. habebat actio- nem popularē. Sed bn̄ dicit gl. ꝙ iste a pncipio petebat nō si- bi debitū qđ postea lit. 2test. efficiet debitū. ꝛ sic gl. bene vult ꝙ lȝ a principio quis agat ad id qđ nō est sibi debitum qđ possit.

¶ Sacramētū. Uide Lanfran. in repeti. sua. c. q̄m 5. in ver. re- cusationes. de ꝓ ba. vbi no. p euȝ habes materiā.

¶ Debitor. qs dicat ꝓprie de- bitor. Uide do. Alex. de imo. in ꝯsi. xij. in. ij. col. in. ij. pte. ꝛ i ꝯsi. ij. in. vj. co. i. iiij. parte. vbi ponit qd si est i die vel sub cōditione. ꝛ an sit nata act. et obli. et qualiter differāt verbuȝ debitor ꝛ verbū obligat⁹. vide p eū in ꝯsi. lxiiij. in iiij. parte.

¶ Procedere. An ꝛ q̄n proce- dat. vide Feli. in c. fin. circa me. ij. col. de prescri. et qđ ibidē dixi in apostil.

si illud postea p lit. ɔtest. efficiat̃ debitũ. nec Bar. quē ipē alleg. in. d. l. ita stipulat⁹ mag. in. d. v̄. ij. ad idē op. de. l. si titius. et est in. xiiij. col. quicq̄ dicit de eo ad qd̄ per Ang. allegat̃. Sʒ illud bñ dicit ipse bar. vbi hoc plene examinat in. l. si titi⁹. in. j. co. ff. de ver. obli. ibi videatis Bar. no. distinguentē. ¶ In ea. gl. ibi. nam cũ toti populo sit debitũ ergo ⁊ sibi. Hec solu. nõ põt ꝓce
107 dere † qꝛ ea que sunt vniuersitatis nõ sunt singuloꝝ. in. l. ĩ tã- tum. §. vniuersitatis. ff. de re. diui. ⁊. §. vniuersitatis. s̃. de re. di. ⁊. l. sʒ si hac. §. q manumittit̃. ff. de in ius vo. ¶ In ea. gl. ibi. ꝓ-
108 pter id qd̄ est in alterũ. vt vindicta. vos dicite ꝙ imo † ĩ actio- ne iniuriarũ dꝛ qs ɔseq sibi debitũ cũ det̃ ad vindictã ⁊ ad ĩter esse pecuniariũ. hoc est ad estimationē iniurie. §. pena. ⁊ meli⁹ ĩ §. in summa. s̃. de iniu. ⁊ respectu ĩteresse pecuniarij dꝛ agēs ꝓ sequi sibi debitũ. ¶ In ea. gl. ibi. ff. de iudi. l. solem⁹. Hec gl. in hac parte sentit tres sol. ad ɔtraria in ea formata. p̃ma est ꝙ h̃ sit fiēda subauditio ad tex. dũ dicit debet̃. vt subaudiam⁹ vł de beri sperat̃. h̃ sol. notorie falsa est cũ arguit impatorē de dimi- nutione. scd̃a est sol. ꝙ in illis iurib⁹ actio erat efficax ꝓ eo qd̄ tũc erat tp̃e petitionis penes reũ ɔuētũ. hec solu. s̄m oēs stare nõ põt. qꝛ est ɔtra. d. l. q̃situ. ĩ p̃n. vbi nihil erat in peculio tp̃e q̃ fuit intēta actio. Tertiã ergo sol. sentit gl. nr̃a que est declarã- da hoc mõ s̄m Nic. de nea. hic ꝙ in illis legib⁹ intētabat̃ actio vłis. ⁊ sic iudiciũ erat vniuersale in quo veniũt etiã q̃sita post. et hoc sentit gl. secus esse in actione singulari qd̄ est s̃. l. si naũt. §. possidere. de rei ven. Dicite ergo breui⁹ ꝓ so. istoꝝ ɔtrarioꝝ s̄m Jo. fab. hic. q̃ sol. est ex v̄bis distinctionis Dy. ⁊ Bal. hic. ⁊ Bar. in. l. nõ põt. ff. de iudi. qd̄ in. d. s̃rijs nõ erat defect⁹ ex p̃te actoris. qꝛ sibi bene ɔpetebat ius agēdi. ⁊ agebat ad sibi debi- tum. sʒ erat defect⁹ ex p̃te rei ɔuēti q nõ possidebat vel nõ ha- bebat in peculio quo casu satis est si ille defect⁹ cessaret añ sñiaꝫ. ⁊ sic satis est ꝙ ante sñiam ꝓueniat possessio vel peculiũ ad reũ conuētũ. Sʒ vbi defect⁹ eēt ex p̃te actoris cui nõ cõpeteret ius agēdi nõ sufficeret: si postea ius sibi suꝑueniret. d. l. nõ põt. q̃. l. ita dʒ ĩtelligi nisi tale ius descēderet ex cã de p̃ñti. vt. l. si mãda uero tibi vt a titio. ff. mã. Et dũ. s̃. dixi sufficere si possessio vel peculiũ ꝓueniat ad reũ cõuētũ añ sñiam: addite ⁊ ante ɔclusio nē in cã: qꝛ si ꝓueniret post ɔclusionē in cã ꝑinde esset ac si ꝓue nisset post sñiam: ita dixit no. valde Bart. ĩ. l. si mr̃. §. eandē. ad fi. ff. de excep. rei iudi. cũ quo trãsit simpłr Lu. põta. ĩ. l. si titi⁹.
109 ff. de v̄b. obli. ⁊. d. Abb. Pañ. in. c. pastoralis. ex̃ de excep. † Et dꝛ ɔclusum in cã qñ renũtiatũ est ꝓbationib⁹. ita dixit gl. no. in. §. qꝛ v̄o multi. in gl. paruula. in v̄. ɔcluserũt. in aut. de testi. quã ꝓ singu. alleg. Lud. ro. in. l. j. in. iij. col. ff. de arbi. Sed ha- bēt canoniste similē gl. in. c. cũ dilectus. in ver. cõclusum. extra de fi. instru. Et sumpta occasiōe ex p̃dictis Ang. hic examinat
110 † an ⁊ qñ ius suꝑueniēs actori pēdēte iudicio sibi ꝓsit. ⁊ qñ il- lud ius possit in eodē iudicio vel ĩstãtia examiari vł qñ sit op⁹ noua cã. de q̃ materia videte hic ꝑ eũ. ⁊ per Bart. in. d. l. nõ põt ff. de iudi. ⁊ ibi latius per Bal. ⁊ per Bar. in. l. si qs rē. §. fi. ff. de pig. act. ⁊ ꝑ Bar. in. l. ⁊ an eadē. §. actiones. in antepe. ⁊ pe. col. ff. de excep. rei iudi. ⁊ ꝑ Bar. ⁊ ibi Lud. ro. ĩ. d. l. si titi⁹. ff. de v̄b. obli. ⁊ ꝑ bal. in. l. j. in. iiij. ⁊. v. col. C. de alie. iudi. mu. cã fac. ⁊ per Bal. in. l. ꝑ diuersas. in. vij. ⁊. viij. q. C. mã. ⁊ ibidē. Bal. in. xiij.
111 q. vbi dixit † ꝙ si statutũ diceret quē nõ audiri nõ soluta gabel la certe sufficit si pēdēte iudicio gabella soluat̃. ⁊ de p̃dicta ma teria etiã ꝑ Ange. in repe. l. si qs vi. §. dñia. in. xvj. col. ff. de acq. pos. ⁊ per Jmo. no. in. l. si filius q patri. ĩ. ij. col. ff. de vul. ⁊ pup.
112 ¶ † Et qd in reo cui pēdente iudicio vel post lit. ɔtest. suꝑue- nit ius excipiēdi an sibi ꝓsit. ponit late Bart. in. l. j. ĩ pe. col. ff. excep. Bar. in. l. cogi. C. de peti. here. ⁊ vide per Jnno. in. c. ij. de ordi. cog. q sibi singułr loquit̃. ⁊ ibi ꝑ do. Ant. de bu. ⁊ ꝑ Jmo. in. l. si mulier. ff. sol. matri. ¶ In fi. gl. vel potes dicere s̄m Dy.
113 h̃ quē alij sequunt̃ † ꝙ pupillus eccłia ⁊ dñs cēsent̃ ipsimet age re cũ eoꝝ noīe agat̃. l. ita aũt gessisse. ff. de admi. tuto. ⁊. l. q aũt. §. fi. cũ gl. ff. de ɔsti. pec. cũ alijs vulgarib⁹. ⁊ ad hoc allego tex. valde notabilē in ꝓposito in. l. certe. §. si ꝓcurator. ff. de p̃cario.
114 ⁊ ibi est mirabilis tex. in v̄. ꝓprie. † ꝙ vbi agit̃ de acqrēdo ille qui ꝑ aliũ facit videt̃ ipsemet ꝓprie facere. ⁊ ita ad hoc repu- tat illũ tex. singu. ⁊ vnicũ in iure Bal. in. l. vnica. §. ne aũt. in fi- nalibus verbis. C. de cadu. tol. Et sic est expeditũ istud prin. se quitur modo. §. j. scʒ. §. omnium autem actionum.

a ¶ Personam. Adde do. Bart. sozi. in ɔsi. cxxxi. inci. in p̃ñti. cir- ca me. vj. col. ĩ. j. parte. vbi ponit ꝙ actio persona lis dat̃ solũ s̃ de bitorē vel aliũ q ei⁹ ꝑsonã repsen tat. Et adde frã. are. ĩ. l. j. de acq. pos. in. vij. colũ. ante me. ⁊ qd̄ ibi dē dixi ĩ apostil.

b ¶ Appellari. vi de Frã. are. in. l. j. C. de arbi. ⁊ Fe li. in. c. fi. de re iu di. in. iij. col.

Omnium autē.

Ad euidentiam huius. §. p̃- mitto vobis ex mēte Dy. h̃ ꝙ actionum. Quedã sunt mere ꝑsonales. Quedã mere reales. Quedã miste. Quedã ꝑsonales ab origine in rem: tñ scripte. de
1 hoc euidētiali Joã. fab. trufat̃ ⁊ male. ¶ † Actiones ꝑsonales dicunt̃ ille que ꝓueniũt ex s̃ctu vel quasi ex maleficio vel q̃si. vt hoc tex. Intellige tñ nõ immediate: sʒ mediãte obligatione nã cum obligationes oriant̃ ex s̃ctu vel quasi ex maleficio vel quasi. l. j. ĩ prin. ff. de actio. ⁊ obli. ⁊. §. fi. s̃. de ob. actiones v̄o ꝑso nales ꝓcedant ab ipsis obligationib⁹. l. lʒ. §. ea obligatio. ff. de procu. Sequit̃ ergo ꝙ actiones ꝑsonales mediãtib⁹ ipsis obli gationib⁹ dicunt̃ ꝓcedere ex s̃ctu vel q̃si ex maleficio vel q̃si. ⁊ ita dixit gl. no. in. l. ⁊ an eadē. §. actiões. in ver. singule cause. ff. de excep. rei iudi. Et dicunt̃ actiões ꝑsonales tã ex p̃te rei ɔuē ti cõtra quē cõpetũt q̃ ex parte actoris cui cõpetunt. Ex parte rei: qꝛ ei⁹. i. est astrictus. ⁊ obligat̃ ad id qd̄ in obligatione deue
2 nit. † Et dꝛ ꝑsonalis qꝛ nũq̄ egredit̃ personã obligati sʒ sem-
a per aduersus eũ locũ hʒ. ita dixit mirabiłr tex. in. l. actionũ ge nera. in prin. ff. de act. ⁊ obli. ⁊ gl. hic in v̄bo in rem. hinc vulgo dicimus ꝙ tales actiões sequũtur ꝑsonã rei sicut lepra lepro sum. l. j. §. si heres ꝓcepto fundo. ff. ad treb. ⁊. l. pe. C. de act. ⁊ ob. Ex parte v̄o actoris dicunt̃ ꝑsonales: qꝛ ꝑsone sue ĩseparabiłr coherēt ⁊ sunt affixe ossib⁹ suis. Sicut est character baptismi ⁊ alioꝝ sacroꝝ. vt dixit gl. no. in. l. iij. in prin. ff. ꝓ socio. ⁊ lʒ aliqñ cedant̃ tñ: solũ vtiles trãsferunt̃. Directe v̄o nũq̄ separant̃. d. l. iij. in prin. ⁊. l. sticho. ff. de peculio. ⁊ videte gl. in. l. si tertius. §.
3 si qs prius. in v̄bo. trãsibit. ff. de aqua plu. arcē. ¶ † Reales v̄o actiones sunt in totũ opposite ꝑsonalib⁹: qꝛ nõ coherēt insepa rabiliter ꝑsone: neq̄ ex parte rei neq̄ ex p̃te actoris. Et dicunt̃ reales: qꝛ nõ habēt aliquã ꝑsonã obligatã. sʒ cõpetũt rõne iu- ris qd̄ qs hʒ in re: puta rõne directi dñij si qs sit directo dñs: vt hic est tex. ⁊. l. rē. in p̃n. ff. de rei ven. vel rõne vtilis dñij si qs habeat vtile dñiũ. l. j. §. q in ꝑpetuũ. ff. si ager vectigal. vel em- phy. petat̃. vel ꝓpter ius seruitutis. vt in. §. eque. j̃. e. vel ꝓpter ius pignoris vel hypothece qd̄ qs hʒ in re. §. itē seruiana. j̃. e. ⁊ semper cõpetunt aduersus eũ qui rē possidet etiã si res ꝑ mil- le manus ambulet. vt dixit tex. in. d. l. actionũ genera. ĩ prin. ⁊ glo. hic in v̄bo. in rē vel aduersus eũ q rē detinet aut quõcũq̄ rē hʒ. Si illi⁹ restituēde habeat facultatē. vt est tex. no. in. l. offi
4 cium. in fi. ff. de rei vē. † Et qño etiã iura realia a ꝑsonalib⁹ co- gnoscant̃ habet̃ ꝑ Bal. in. l. si certis annis. in. j. col. ⁊ ibi postea dat istã theoricã qd̄ vbicũq̄ reperit̃ ius sine vlla obligatiōe il- lud est ius reale: vt h̃. ius v̄o qd̄ nõ reperit̃ nisi in ipã obligatio ne est ꝑsonale vt ibi ꝑ eũ. De quo tñ videbim⁹ lati⁹ ⁊ opportu
5 nius. j̃. in materia rei ven. ¶ † Miste v̄o actiones dicunt̃ ille q̃ nõ sunt mere ꝑsonales nec mere reales sʒ habēt cãm mistaꝫ. vt sunt ille que ponunt̃ in. §. quedã. j̃. e. ⁊ ibi videbimus quare di cant̃ miste. ꝓ nũc tñ dicite ꝙ iõ dicũt̃ miste. eo qꝛ ꝑ actiões rea les agim⁹ ad id qd̄ nostrũ est vel ad id ĩ quo ius habem⁹. Per actiones v̄o ꝑsonales agimus ad id qd̄ nõ est nostrũ: sed est no bis debitũ cũ ergo ꝑ mistas actiones agimus ad vtrũq̄ certe ideo debēt dici miste. nã si ego heres ago fami. hercis. s̃ cohere dē meũ vt tota hr̃ditas diuidat̃. Certe ex eo qd̄ p̃tē meã peto. ⁊ sic ago ad rē q̃ mea est dꝛ actio realis. Ex eo v̄o qd̄ ĩcludit̃ in pe titione portio coheredis ex quo ago ad totã hereditatē diuidē dã: ago ad id qd̄ nõ est meũ. Sed ex eo qd̄ aliqñ fit mihi adiu- dicatio in p̃te socij dico agere ad rē q̃ lʒ nõ sit mea põt tñ mihi
6 deberi. ¶ † Personales v̄o in rē scripte dicunt̃ actiões q̃ sunt ab origīe ꝑsonales. eo qꝛ nascunt̃ ex s̃ctu vel quasi ex maleficio vł quasi sicut cetere ꝑsonales. Tñ qꝛ semꝑ comitant̃ possessorē rei sicut actiões reales. ista rõne dicunt̃ ĩ rē scripte vt est actio ad exhibendũ. nã ɔstat eã nõ eē ex maleficio nec quasi. Itē nec ex ɔtractu ergo est ex q̃si s̃ctu. vt. s̃. de ob. q̃ ex q̃si s̃ctu. ĩ prin. ergo est ꝑsonalis: qꝛ hʒ ꝑsonã obligatã ex quasi s̃ctu vt h̃ tex. Tñ qꝛ dat̃ cõtra eũ qui detinet rē ⁊ semꝑ cõcomitat̃ possessorē rei dꝛ in rē scripta. l. iij. §. est aũt ꝑsonalis hec actio. ⁊ ibi glo. j.
7 no. ⁊ magistra. ⁊. §. fi. ff. ad exhib. Idē est ĩ oib⁹ interdictis: † qꝛ oĩa interdicta dicunt̃ ꝑsonalia: in rē tñ scripta. vt. l. j. §. interdi cta. ff. de interdi. Et q̃ dicantur actiones in rē scripte. videatis glo. enumerantē in. d. l. iij. §. est aũt ꝑsonalis hec actio. ⁊ videte Bar. in. d. l. si tertius. §. si qs p̃us. ff. de aqua plu. arc. ⁊ ibi Bar.
8 declarat † q̃ differētia sit inter actionē in rē ⁊ actionē in rē scri- ptã. q̃ differētia satis ptʒ ex p̃dictis. Itē premitte ad euidentiã
9 tex. ꝙ in iure nr̃o habem⁹ multiplices arbitros. † Quidã sunt arbitri q appellant̃ arbitri iuris vt si cã aliqua sit cõmissa ali- cui iudici quē altera partiũ suspectũ dicat. eligēdi sunt arbitri a partib⁹ q de hac cã suspicionis cognoscãt ⁊ tales arbitri ap pellant̃ arbitri iuris. ⁊ de his nõ loqtur tex. noster. sʒ de eis ha betis tex. no. in. l. fi. C. de iudi. ⁊ ex eo tex. ibi in v̄. nisi fuerit pro
10 uocatũ. colligit no. Bar. † ꝙ lʒ a sñia arbitri cõpromissarij nõ possit appellari. vt. l. j. C. de arbi. ⁊. l. diē ꝓferre. §. stati. ff. de ar- bi. tñ ab istis arbi. iuris q eligunt̃ a p̃tāte ⁊ necessitate legis bñ
11 põt appellari. Hic ĩfert ibi no. bar. † ꝙ isti arbitri q eligunt̃ ex forma statutoꝝ cũ habeãt magꝭ vim delegatoꝝ q̃ arbitroꝝ sen
b tit bar. ꝙ ab eoꝝ sñia poterit appellari.[b] ⁊ hoc tʒ Sali. ⁊ addo Bar. istud exp̃sse tenētē ĩ. l. j. C. de arbi. vbi bar. dicit h̃ esse no. ⁊ mēti tenēdũ. ⁊ idē etiã tʒ exp̃sse in. l. ij. ad fi. ff. de arbi. Cõtra- riũ sentit bar. s̃ morē suũ sibi s̃ri⁹. in prin. j. ɔstõnis codicis. in j. col. cũ q̃ tʒ. d. Ant. de bu. in. c. qntauallis. de iureiu. de quo tñ arti. qꝛ locus suus nõ est h̃. si vultis videre videatis etiã eũdeꝫ Bar. in. l. j. §. fi. ff. a qb⁹ ap. nõ lʒ. ⁊ bal. in. l. j. C. de peri. ⁊ cõmo.

rei ven.

rei vē.⁊ do.Ant.de bu.in.c.directa.extra de arbi.⁊ videte oīno Jo.de imo.q ɔcordat has ɔtrarietates Bar.in.l.j.in pe.col.ff.
12 so.ma.¶ †Quidã sunt arbitri electi a partib⁹ corã qbus non procedit ordine iudicario cũ assumant de iure ⁊ de facto.et isti proprie appellant arbitratores de qb⁹ nõ loquit iste tex.sꝫ tex. in.d.l.si societatẽ.§.arbitroꝝ.ff.p socio.Et talis arbitrator dicit esse quasi neg.gestor ptiũ.ita eũ appellat bal.in.l.fi.in.iij.q. C.de ɔtrab.emp.Alibi appellat proxeneta seu mediator partiũ ita eũ appellat Bar.i.l.fi.ff.de vari.⁊ extraordi.cognitionib⁹.et Bal.in.c.j.in pe.col.de inuesti.in maritũ facta.in vsi.feu.dicit ꝙ isti arbitratores redigunt ad istar proxenetarũ.¶ Quidã sunt arbitri cõpromissarij in quos fit a partib⁹ cõpromissuꝫ ⁊
13 isti tenent ordinẽ iurꝫ seruare† cum talia arbitria sint redacta ad instar iudicioꝝ.l.j.ff.de arb.⁊ corã istis pponẽde sunt actiones vt dicit hic tex.⁊ gl.hic in vbo.arbitros.⁊ de istis proprie
14 loqtur tex.noster.¶ †Que aũt differẽtia sit inter talẽ arbitrũ cõpromissarium ⁊ arbitratorẽ declarat Bart.in.d.l.si societatem.§.arbitroꝝ.in.ij.col.in.j.q.extra gl.ff.p socio.⁊ Bar.in.l. j.§.⁊ post operis.ff.de ope.no.nun.⁊ Bar.in.l.sed in suum.§.si
15 iudex.ff.de arbi.¶ †Que aũt differẽtia sit inter istũ arbitrum cõpromissariũ ⁊ iudicẽ ordinariũ.videte hic p Ang.qui ponit xvj.differẽtias.⁊ postea etiã ponit octo eqparationes seu ɔformitates inter eos.Verũ q2 ista sunt multũ extrauagantia a.§. nr̃o:vt ipse etiam Ang.dicit.ideo ista nõ refero:sed si vultis videre videte hic p eũ ⁊ videte Lud.ro.in.l.j.in prin.ff.de arbi.et in.l.si titius.ff.de verb.obli.vbi vltra ea q̃ ponit hic Ang.ponit etiã alias differẽtias.⁊ etiã alias eqparatiões seu ɔformita
16 tes.†Et vltra predicta quot modis capit iste termin⁹ arbiter.habetis gl.ordinariã ⁊ magistrã in.l.pe.in ver.imperare.ff.de arbi.⁊ glo.j.in.l.j.C.de sen.ex peri.reci.¶ His sic breuiter premissis diuido hũc.§.alr̄ q̃ alij faciant ſm qd̃ puto esse de mẽte hui⁹ lr̄e in duas partes ſm Nic.de nea.hic. In prima ponit diuisionẽ bimẽbrẽ hic.In scd̃a diuisionẽ cõprobat sufficiẽtem a partiũ enumeratiõe arguẽdo:⁊ ptes p exẽpla declarat.scd̃a ibi nãq; agit vnusqsq;. ¶ Et lꝫ.§.iste multis modis summet per doc.vt p Bal.Ang.de are.⁊ Jo.de pla.h.Ego tñ hoc mõ summo.Ois actio aut est psonalis aut realis:q2 vnusqsq; agit aut ɔ̃ sibi obligatũ ex ɔ̃ctu vel ex maleficio:⁊ tũc dr̄ actio psonalis. aut ɔtra eũ q nullo iure sibi obligat⁹ est:sed agit rõne rei apud eũ existẽtis.⁊ tũc dr̄ actio realis.h.d.in summa.¶ No.primo ex
17 hoc tex.† ꝙ sicut actiões sunt corã iudicib⁹ pponẽde.l.j.in pn. ff.de edẽ.ita etiã corã arbitris.⁊ vltra tex.ratio est:q2 arbitria
a sunt redacta ad instar iudicioꝝ[a] in.d.l.j.ff.de arbi.Addite etiã ſm Ang.de are.hic in.ij.col.secus esse in arbitratore corã quo nõ est pponẽda actio.q2 coram eo nõ pcedit ordine iudiciario vt no.Spe.in ti.de libel.ɔcep.§.restat.v.j.⁊ Bart.in.d.§.arbi
18 troꝝ.in.ij.col.⁊ facit† q2 arbitramentũ est quedã trãsactio[b] seu
b cõuentio partiũ per quã a lite discedit.vt est glo.no.in.§.si vo. el.ij.in v.cõuẽt⁹.in aut.vt differẽtes iudices.colla.ix.⁊ Bar.in aut.si vero cõtigerit.C.de iudi.⁊ Bal.in.l.j.C.si aduer.trãsac.⁊ Bal.in.l.ij.ad fi.C.de sa.san.ec.⁊ Bal.i.l.p̃ses.in fi.C.de trãsac. ⁊ Bal.in.l.sꝫ si seruũ.§.j.ff.de arbi.intelligite tñ qd̃ arbitramẽtũ est quedã trãsactio largo mõ sumpta.nõ aũt qd̃ arbitramẽtũ sit pprie ⁊ stricte trãsac.vt dixit no.Bart.in.l.qd̃ si ep heri.§. fi.ff.de eo qd̃ cer.lo.⁊ idẽ dixit Bar.in.l.furti.§.qui iussu.ad fi. ff.de his qui notã.infa.⁊ idẽ dixit Bart.in.d.§.arbitroꝝ.in.ij. col.in.j.q.extra gl.⁊ Bal.i.l.fi.i.j.opp.C.de ɔtrahẽ.emp.et idẽ Bal.in rub.C.de rerũ pmu.circa pe.col. Quod notabis p statutis in quib⁹ verba pprie accipiẽda sunt.⁊ ideo in terminis ⁊
19 in spẽ dixit Jmo.in.c.si qñ.de offi.delega.† ꝙ si statutũ faceret mentionẽ de trãsac.ꝙ nõ veniret arbitramẽtũ:q2 nõ est pprie trãsactio.¶ Scd̃o no.ex tex.ibi.nãq; agit vnusqsq; ſm Nic.de
20 nea.hic† ꝙ argumẽtũ a sufficiẽti partiũ enumeratione validũ est[c] in iure nostro.ita hic arguit impator.Addite ad idẽ tex.in l.p̃re furioso.⁊ ibi no.Bar.ff.de his qui sunt sui vel alie.iur.et gl.in.l.j.in prin.in gl.j.mag.circa mediũ.ff.de actio.⁊ ob.⁊ gl. in.l.filius a patre.in.§.filiussa.in vbo locũ.ff.de libe.⁊ posth.et glo.in.l.q se patris.i gl.fi.circa mediũ.C.vñ lib.¶ Tertio no.
21 ex tex.ibi nullo iure ei obligat⁹ est.† ꝙ ille q tenet actione reali nõ põt dici nullo iure obligat⁹.⁊ ad hoc ɔtinuo allegat tex. iste.intelligite tñ vt dixi.s.e.in pn.in gl.fi.in vbo.debet.in pn.
22 ¶ †Vltimo no.ꝙ ad causandũ reivẽdicationẽ necessaria sunt duo extrema.s.dñium vel q̃si ex pte agẽtis.l.in rem.in pn.ff.de rei vẽ.⁊ possessio vel q̃si ex pte ɔuẽ.l.offm̃.de rei ven.⁊.l.vnica. C.de alie.iudi.mu.cã fac.⁊ si aliqd̃ istoꝝ deficiat nõ põt cõpetere rei vendi.de quo tñ latius videbimus.j.in materia reivẽdi.
23 ¶ Vnũ tñ interea tenebitis mẽti ppetuo† qd̃ si actũ sit rei vendicatione ɔtra nõ possidẽtẽ:qui tñ reus putabat se possidere ⁊ lata fuerit snĩa ſm actorẽ.Deinde pueniat possessio ad reũ ex noua cã:puta emptiõis ꝙ talis snĩa mittet executiõi ɔ̃ eũ.tex. est q ſm Bar.ibi deberet scribi lr̄is aureis in.l.si a te heredita

tem.§.si qs fundũ.ff.de excep.rei iudi.Quẽ tex.intelligatis tñ procedere ſm Bar.in.l.is q se obtulit.ff.de rei ven.qñ re⁹ inter a rogat⁹ in iudicio vel ex iudiciũ rñdit i iudicio se possidere:al's secus.vt.l.sin aũt.in prin.ff.de rei vẽ.Format tacitã oppositionẽ cõtra tex.⁊ nõ soluit.⁊ oppositio illa dꝫ sic formari.tex.dicit oĩꝫ actionũ qb⁹.⁊ sic sentit q̃sdã eẽ actiões q̃ nõ pponãt corã iu
24 dicib⁹ vel corã arbitrꝫ cũ† relatiuũ qs vl' q[o] adiũctũ alicui gñalitati sine copula illã restringat.l.ea tñ adiectio.ff.de le.iij.⁊ sic
d relatiuũ qb⁹ positũ h̃ sine copula restringit illã gñalitatẽ oĩm actionũ.⁊ ɔñr denotabit eẽ actiões aliq̃s q̃ corã iudicib⁹ vl' arbitris nõ pponant.⁊ tñ istud est falsum.vt.l.pe.ff.de iudi.Gl. nõ soluit.Vos dicite breui⁹ p solutiõe.ꝙ aliqñ relatiuũ qs vel q adijcit qualitati q̃ ɔpetit vnicuiq; ɔtẽto sub gñe antecedẽti ⁊ tũc relatiuũ illud stat declaratiue.⁊ nõ restrictiue.vt no.bar. in.l.cũctos pp'los quos.i prin.C.de sum.tri.⁊.l.oẽs pp'li q.ff. de iusti.⁊ iu.Aliqñ relatiuũ qs vel qui adijcit qualitati q̃ non cõpetit vnicuiq; ɔtento sub genere antecedẽti.⁊ tũc aut ponit cũ copula ⁊ stat augmẽtatiue.aut ponitur sine copula ⁊ stat restrictiue.d.l.ea tñ adiectio.ita volũt doc.in.d.l.cũctos pp'los.⁊ ibi Bar.in.j.col.⁊ doct.in.d.l.oẽs populi.⁊ ibi Bar.in.j.col.et Bar.in.d.l.ea tñ adiectio.lꝫ alias theoricas tradat Bal.in.l.p̃cipimus.C.de appel.⁊ alias theoricas ponat Ang.de are.i.§. ius aũt ciuile.in.j.col.s.de iu.natu.gen.⁊.ci.cum ergo in text. nr̃o q̃litas illa agẽdi apd̃ iudices arbitros neq; adijcit relatio quib⁹ cõpetat vnicuiq; cõtẽto sub genere precedẽti oĩm actionũ ⁊ sic cõpetat vnicuiq; actioni.certe relatiuũ illud stabit declaratiue ⁊ nõ restrictiue.lꝫ Nic.de nea.hic i sua solu.dixerit ꝙ
c istud relatiuũ quib⁹ stet restrictiue ⁊ male:vt ptꝫ ex predictis. ¶ Glos.in vbo.arbitros.remanet expedita per ea q̃ dixi.s.in euidẽtialib⁹.⁊ p ea q̃ dixi.s.in.j.no. ¶ Glo.in ver.de quacũq;
25 re.clara est ⁊ bene dicit.Et de significatiõe hui⁹ dictiõis† res[e]
e videte per oẽs in.l.j.ff.si cer.peta.maxime p Cy.⁊ Sali.et late per Archi.in.c.ante.l.di.⁊ plene per Alberi.de ro.in dictionario suo.in ver.rei.circa hãc dictionẽ res videte aliqua notabiliter.d.per Bar.Bal.⁊ Ang.in.l.j.ff.de sta.ho.Vbi inter cetera querũt an si dono tibi res meas veniant iura q̃ habeo ɔtra aliquẽ ⁊ sic actiones ⁊ ɔsequẽter noĩa debitoꝝ.de qua.q.habet etiã lati⁹ per Bart.in.l.qntus.§.argu.ff.de au.⁊ ar.leg.Et an
d aliud sit in dispo.facta sub noĩe honoꝝ.Et an aliud sit i dispositiõe facta sub noĩe rerũ.videte.l.fi.cũ gl.quã reputat ibi bar. sing.⁊ dicit se nescire alibi.ff.de vsuf.leg.⁊ videte tex.i.l.lꝫ.⁊ ibi Bar.C.de pac.¶ Glo.in ver.summa.hꝫ tres ptes. In pma exponit tex.vno mõ.¶ In scd̃a exponit scd̃o modo.In tertia cõtra scd̃am expositionẽ opponit ⁊ sol.scd̃a ibi.vel summa.i.breuis.iij.ibi.sed oppo.j.eo.§.quedã.¶ In ea.glos.ibi.in prima. hec expositio nõ videt posse stare cũ prima diuisio actionũ debeat esse illa que ponitur in.§.sꝫ iste.j.eo.vcꝫ ꝙ actionũ quedã sunt ciuiles.quedã sunt pretorie put in sili videbimus i.§.j.s. de ob.vbi prima diuisio obligationũ est qd̃ quedã sunt ciuiles ⁊ quedã p̃torie.⁊ ppterea Jo.in arbore sua actionũ vbi ponit diuisiones actionũ ponit p prima illã diuisionẽ.ꝙ actionũ quedã sunt ciuiles ⁊ quedã p̃torie.Breuiter rñdete ex mente Dy.
e hic in.j.col.ꝙ diuisio posita i hoc tex.respicit cãm mediatã ipa rũ actionũ.⁊ cã imediata actionis psonalis est obligatio.Causa vo immediata actionis realis est ius qd̃ qs hꝫ in re.q2 ergo prius habẽda est cognitio cause prime ⁊ imediate act.q̃ cause remote prout est illa que ponit in diuisione.§.sꝫ iste.j.eo.prius ergo fuit posita pma diuisio actionũ.vel dicas ſm Jo.fab.hic qd̃ lꝫ p illã diuisionẽ actionũ positã.i.d.§.sꝫ iste.habeat cognitio originis actionũ.tñ q2 p illã diuisionẽ nõ distinguunt actiones specie qd̃ ptꝫ:q2 reperiunt psonales ⁊ reales actiones:aliq̃ ciuiles:aliq̃ p̃torie.merito fuit pponẽda pma diuisio q̃ ɔtinet naturã separatã ⁊ diuisam actionũ ⁊ per quã actiões specie distinguunt ⁊ cũ hac solu.se ɔformat Nic.de nea.hic in.ij.oppo. extra gl.post Ja.bu.hic.Sꝫ posses de facili oẽs istas solu.subuertere.cũ in ti.s.de ob.§.j.sit obseruat⁹ ordo in totũ ɔ̃rius ei quẽ iste rõnes ɔcludũt:sꝫ nõ cures de rõne ordinis cũ sit sine vtilitate.¶ In ea.gl.i fi.hẽtis ex hac gl.vnũ ad qd̃ ɔtinuo all'.
26 gl.ista.s.† qd̃ sub simplicib⁹ ɔtineat mistũ.nã cũ ipator h̃ dicat oẽs actiões eẽ aut psonales aut reales ɔp̃hẽdit ẽt mistas.⁊ sic ponẽdo de simplicib⁹ vr̃ etiã ponere de mistis.⁊ cũ hac sol.trãseũt cõiter doc.h̃ sil'e dic̃ Dy.eẽ i.l.ij.i pn.ff.de v.ob.Vbi iurisc. dixit ꝙ stipu.q̃dã in dãdo q̃dã i faciẽdo ɔsistũt.⁊ tñ repiunt q̃dã stipulatiões miste q̃ ɔsistũt i dãdo ⁊ faciẽdo simul.vt ẽ tex.i l.cũ seru⁹.i pn.ff.de ɔdi.⁊ de.⁊ tñ iurisc.i.d.l.j.i pn.nõ ponit de hac mista stip'lone.q2 illa cõp̃hẽdit sub simplicib⁹.Aduertite tñ ad ppositũ tex.nr̃i ſm Jo.fa.h.q2 si volum⁹ dicere ꝙ actiones miste cõstituãt speciẽ de per se.vt sentit Joã.in arbore sua actionũ q posuit actionẽ psonalẽ realẽ ⁊ mistã tãq̃ disticta species ⁊ sub distictis articulis negare nõ possum⁹ qn ista diuisio i peratoris sit min⁹ sufficiẽs ⁊ ipfecta.Sꝫ vos dicite ſꝫ Jo.fa.hic

¶ Judiciorum. Adde Dy.i ɔsi. l.⁊ do.Bar.sozi. in ɔsi.cxcv.inci. circa primũ.vsi. accedit.in.ij.parte.⁊ i ɔsi.cxxiiij. incip.pñs.circa medi.ij.col.in.j. parte.

¶ Transactio. ⁊ hoc idẽ tꝫ do. Bart.sozi.in.d. ɔsil.cxxiiij.presens.circa medi. ij.col.in.j.parte. vñ vt ibi ipse dicit ꝙ i trãsactione pmittit.et in laudo cõcedendũ videt.⁊ i ɔsi. cclxxxij.incip.in presenti.ver.circa prin.ij.col.in ij.parte.

¶ Est. Adde.d. Mari.soz.i ɔsi. xxv.inci.d.Frã. ver.supest nũc. circa prin.⁊ i ɔsi. xxvj.inci.ex his. ver.⁊ primo.ibi ꝙ aũt.⁊ in cõsil. xxxj.psequẽdo. ver.q̃uis enim. circa fi.in.j.pte.

¶ Quis vel q. De huius relatiui significatione.vide Frãcis. are.i.l.si qs duobus.C.de impu. ⁊ alijs sub.⁊ do. Alex.de imo.in ɔsi.xlvj.in.ij.co. in.ij.pte.⁊ i cõsi. ccvij.in.ij.col.in iij.pte.⁊ in consi. xxiij.in vlti.col. in.iiij.parte.

¶ Res. De hac dictione vide tu Feli.i.c.puenit. el.ij.d testi.⁊ frã. are.in.l.j.de acq. pos.in.iij.col.v. ad fin.⁊ in.d.l.j. si cer.peta.et do. Phili.cor.i ɔsi. xx.inci.videt in litera o.in.iiij.p te.⁊ Fran.are.in rub.de acq.pos. in.v.col.

27 et etiā Nic. de nea. hic.† q̄ miste actiones non faciūt speciē de p(er)se: q(uia) nulla est mista actio q̄ nō sit subtiliter personalis vel realis. nā actio finiū regū. d(icitu)r mista. vt in. §. quedā. j. e. tū vere est p(er)sonalis. vt est tex. i. l. j. ff. finiū regū. Similiter actio fami. hercis. et actio cōi diui. dicunt(ur) esse miste. vt. d. §. quedā. et tū vere sunt personales. q(uia) oriūtur ex quasi ɔtractu vt in. §. nā si inter aliquos s. de ob. que ex quasi ɔtractu. iuncto tex. n(ost)ro. Idē dicemus de actionib(us) in rem scriptis. q(uia) ille vere sunt p(er)sonales. vt. l. iij. §. est aūt p(er)sonalis hec actio. ff. ad exhib. et que sint actiones miste et quare dicantur miste. Itē que sint actiones in rē scripte. Et quare dicant(ur) i rē scripte dixi opportune. s. i euidētialib(us) hui(us) tex. ¶ Ista ergo diuisio hic posita erat sufficiēs et perfecta quo ad species actionum. et in. d. §. quedā. erant bene posite quedā actiones differētes a personalibus et a realibus actionib(us) nō specie sed qualitate: q̄ qualitates nō constituūt specificas differētias. prout etiā dicit Bar. in. l. j. in prin. ff. de acquirē. pos. in vlti. col. et Bar. fm aliquas lecturas in. l. ij. in. ij. col. C. de act. et obli. ¶ His quantū est ad declarationē tex. nostri positis. Reuertor nūc ad glo. nostrā que vult simpliciter
28 † q̄ sub simplicibus cōtineatur mistū.[a] In quo brocardo paucis ɔcludēdo dicite fm Bar. in. d. l. ij. in p̄n. ff. de ver. ob. qd verū est q̄ sub simplicibus cōprehēdant(ur) vel cōtineant(ur) casus misti in tribus casibus. Primus est in fauorabilibus. l. si ita scriptū. in prin. ff. de libe. et posthu. et. l. clemēs. i prin. ff. de here. insti. Scd's est casus causa vitāde ɔtrarietatis. d. l. ij. in p̄n. iūcta. d. l. cū seru(us). in p̄n. Tertius est casus qn̄ lex hoc exprimeret vt hoc tex. nostro. quē ibi ita itelligit Bar. p(ro)pter illud signū vniuersale oim. licet ad hunc tex. possit aliter dici. vt p(ro)xime dixi ex mente Jo. fab. Extra istos casus tenet Bar. q̄ regulariter sub simplicib(us) nō cōtineātur casus misti per. l. vim passam. §. p(re)scriptionē. iuncta. l. mariti. §. hoc quinquēniū. ff. ad. l. iul. de adul. et cū Bar. trāseūt Bal. et Ange. et cōiter ceteri moderniores in. d. l. ij. in prin. licet Rapha. cu. ibi suo preclaro ingenio ausus sit tenere fortius qd etiā in odiosis sub simplicibus contineant(ur) casus misti per tex. prima facie colozatū in. l. si ita facta. ff. de iniuſ. rup. et cū eo iclinat ibi pater et preceptor me(us). d. Alexā. Jmo. ¶ Sed circa ista
29 cadit magis vtile dubiū† quid in statutis. An in statutis sub simplicibus cōprehendant(ur) casus misti.[b] Bal. in hoc. §. nostro post prin. tenuit no. q̄ nō motus p tex. in. l. qd ergo. §. itē si alterius. ff. de his qui no. infa. vbi v(idetu)r innuere tex. q̄ casus mist(us) cōprehendat(ur) sub simplicibus ex s(e)n(tenti)a. et cōsequēter ex interpretatione qd nō cadit in statutis: p hac decisiōe allego qd no. decidit Bal. in. l. oēs populi. in. ij. col. ff. de iusti. et iur. vbi tenet qd statutū disponēs qd in ɔtractu mulieris requirat(ur) certa solēnitas nō vēdicabit sibi locū in p(er)sona mista. et s(ecundu)m hoc i hermaphroditā. allegat. l. hoc legatū. ff. de lega. iij. et hoc sequitur Pe. de ancha. in repe. c. canonū statuta. extra de consti. in verb. venio ad primū mēbrū. Nec istis obstat q̄ i ɔtinētia facti pulchre cōsuluit Pe. de ancb. in ɔsi. suo. ccclxvj. inci. in xp̄i noie. dubiū i hac qōne facit scriptura donationis. vbi ɔsuluit q̄ statutū disponēs qd i ɔtractu mulieris requirat(ur) ɔsensus p(ro)pinquoꝝ extēdatur ad mulierē faciētē donationē cā mortis. et tū certū est q̄ donatio causa mortis est mista: q(uia) participat de ɔtractu et vltima volūtate. vt est tex. i. l. fi. C. de do. cā mortis. q(uia) r̄ndeo qd donatio cā mor. magis accedit ɔctui q̄ vltime volūtati. vt est gl. no. et ibi Bar. in. l. ij. in prin. in ver. legatum. ff. de dote prelega. quo casu clarū est q̄ dispositio facta de aliquo simplici ɔprehēdit mistū qn̄ illud mistū p(re)ualet in illo simplici. l. q̄rit(ur). ff. de sta. homi. et no. Ang. in. l. ij. ff. de verbo. obli. Et per hoc limitarūt decisionē illā Bal. in. d. l. oēs populi. in. xij. col. de statuto aliqd requirēte in cōtractu mulierū vt nō cōprehēdat p(er)sonā mistam s(cilicet) hermaphroditā: q(uia) decisio illa p(ro)cederet qn̄ hermaphrodit(us) nō magis preualeret in sexu masculino q̄ feminino: sed si magis preualeret in sexu muliebri putarē per predicta qd statutū loquēs de casu simplici et sic muliere cōprehēdere et casuz mistū et sic hermaphroditā que magis p(re)ualet. d. casu simplici. vt. d. l. querit(ur). p no. per Ang. in. d. l. ij. in prin. ¶ Per predicta etiā verificat(ur) qd no. decidit in p(ro)posito nostro Bal. in. l. hac cōsultissima. C. qui testa. fa. pos. i. iiij. col. vbi dixit q̄ si statutū disponat q̄ qui voluit secrete testari scribat testamētū sua manu. et illud ponat in sacristia fratrū minoꝝ corā septē testib(us) q̄ tale statutum nō h(abe)t locū in casu misto: idest in donatione cā mortis. cuz illa magis accedat ɔtractui q̄ vltime volūtati: vt p(ro)xime dixi. l(icet) cōtrariū visus sit tenere Bal. in. l. fi. C. de testa. vbi tenuit qd si statutū permittat filiofa. testari tale statutū trahitur etiā ad casum mistū vt intelligat(ur) etiā permittere filiofa. vt etiaz possit donare cā mortis. sed si bñ aduertitis Bal. nō est sibi ɔ(tra)rius: q(uia) loquit(ur) in terminis diuersis et diuersam rōnē habētib(us). ¶ Ultimo hec glo. nostra et p(re)dicta inducunt per Bal. hic et post eū per
30 Ang. de are. hic ad nota. q.† Aliqs h(abe)t potestatem legitimandi spurios itē et legitimādi incestuosuz. pone ergo q̄ aliqs sit spurius et incestuosus simul an posset p istū legitimari. et sic erit. q. ¶ Utrū priuilegiū loquēs in casib(us) simplicibus trahat(ur) ad casum mistū. In qua. q. l(icet) Bal. hic nō videat(ur) se firmare. tū p nūc paucis vos ɔcludite q̄ sic. et ita t(enet) Bar. in. d. l. ij. in p̄n. ff. de ver. obli. motus: q(uia) sumus in fauorabilib(us) in qbus fit extēsio ita vt sub simplicib(us) cōprehēdant casus misti. d. l. si ita scriptū. i p̄n.
31 ff. de libe. et posthu. et. d. l. clemēs. in p̄n. ff. de here. insti.† Itē q(uia) sumus in beneficijs in qbus fit latissima interp(re)tatio. l. fi. ff. de cōsti. p̄n. et ista ɔsueuit esse magis cōis cōclusio doct. post Bar. in. d. l. ij. in prin. de hac tū. q. si vultis plenius videre vltra pal. leg. videatis etiā Bar. Bal. Ang. et Jmo. in. d. l. si ita scriptuz. in p̄n. et Ang. in. d. l. clemēs. in p̄n. et Jo. cal. q fuit fili(us) adoptiu(us) Jo. an. de quo facit mētionē Bal. in predictis locis tenuit contra Bar. in dispu. sua inci. Papa ɔcessit. et ɔtra Bar. etiā tenet Jo. an. in addi. ad Spec. in ti. q fi. sint legi. in rub. et Jmo. in. c. at si clerici. in vbo. de adul. ad fi. ex(tra) de iudi. et ibi etiā p Jo. an. et videte do. Ant. de bu. in. c. p venerabilē. extra q filij sint legiti. in. xxj. co. vbi ɔcordādo opiniones dicit. q̄ aut legitimatio nō tēdit in p(re)iudiciū tertij: puta q(uia) fit p(at)re viuēte et p(ro)cedit opi. bar. aut tēdit in p(re)iudiciū tertij: puta filioꝝ post mortē patris. et tūc procedit opi. tenētiū ɔ(tra)riū. et huic ɔcordie adheret Cuma. i. d. l. ij. in p̄n. fm qd hic refert Ang. de are. et ibidē etiā Pau. de ca. et fortassis qd tuti(us) esset tenere hāc cōstitutionē. De p(re)dicta etiā q. vide etiā Ang. de are. hic et in locis hic p eū alleg. et p. d. abb.
32 Pan. in. d. c. at si clerici. §. de adul. in. v. et vj. col. ¶† Quid aūt si aliqs esset spurius et incestuosus simul et esset legitimat(us) tā q̄ spurius tū nō expressis qualitatibus sup(ra)dictis. nūquid valeat talis legitimatio necne. Est questio quā ponit Bal. in. l. eā quā. C. de fideicō. in. xiij. al's in. xvj. col. ver. s(ed) pone qdā. vbi t(enet) qd requirat(ur) expssio cause et q̄litatis spuritatis qn̄ qs duplici defectu et i vno est spuri(us): al's nō tenet legitimatio. et sequit(ur) Lud. ro. in. l. si vero. §. de viro. in. xxxj. fal. al's. v. ff. sol. ma. et idē tenet Jo. an. in addi. Spe. in ti. qui fi. sint legi. in rub. et do. Anto. de bu. in. c. p venerabilē. in. xxvj. co. extra q sint legi. de quo etiā videte Bal. in. l. si qua illustris. C. ad orfi. et Bal. in. c. naturales. si de feu. fue. ɔtro. inter do. et agna. paulopost p̄n. et per Cano. i. c. fi. extra de fi. presby. p Oldra. Lau. in ɔsi. xcvj. inci. quidā rex. et Ang. in. l. si non lex. ff. de here. insti. p do. Bn̄dictū de plūbino in. l. j. ff. de natali. restituēdis. Jmo fortius dixit valde no. bal. in. l. p(re)scriptione. C. si ɔ(tra) ius vel vti. publi. in. v. col. vel ego dico
33 q̄ etiā in p(ri)uilegijs vbi dixit† q̄ si aliqs impetrauit a principe se legitimari dicēs se natū ex soluto et ex soluta cū esset nat(us) ex adulterio qd talis legitimatio nō valet nec tenet. qd dictū bene notabis ad p(re)dictoꝝ ɔfirmationē. Gl. in ver. in rē. dicite vt melius dixi et declaraui in euidētialib(us) positis. s. in p̄n. hui(us) tex. ¶ Glo. in ver. alijs qbusdā modis. diuidit(ur) fm me i duas partes p(ri)ncipales. In p(ri)ma declarat tex. in specie quatuor modis. In scd'a declarat tex. in genere. scd'a ibi. et vt breuiter dicā. illa prima pōt subdiuidi in quatuor p(ar)ticulas, put quatuor modis declarat i specie istū tex. ptes p se patēt. scd'a ibi. vel dic hec oia. tertia ibi. dic ergo. quarta ibi. itē de iterdictis. ¶ In ca. gl. ibi. qd reprobo. q(uia) ex quo dixit et c. hāc primā expositionē q̄ h(abe)t qd tex. noster in vbo et alijs qbusdā modis. debeat intelligi de q̄si cōtractu et de q̄si maleficio: l(icet) glo. hic impugnet. tū cā sequunt(ur) cōiter doc. hic ea rōne. q(uia) cū iuriscōsultus in. d. l. j. in prin. ff. de ac. et ob. dixerit qd obligatiōes nascant(ur) aut ex ɔctu: aut ex maleficio: aut ex varijs figuris causarū. et iuriscōsultus a. d. l. j. vsq(ue) ad. l. ex maleficijs. in prin. tractauerit de obligationib(us) q̄ sunt ex ɔctu. et de obligationib(us) q̄ sunt ex maleficio. postea a. §. si qs absentis. in. d. l. ex maleficijs. vsq(ue) ad fi. legis. icipit tractare de obligationib(us) q̄ fiūt ex quasi ɔctu et de obligationibus q̄ fiunt ex quasi maleficio. et sic ibi p(ro)sequunt(ur) tertiū mēbrū. l(icet) ex varijs figuris causarū. ergo de mēte iuriscōsulti est qd obligatiōes q̄ sunt ex q̄si ɔtractu et ex quasi maleficio dicant(ur) oriri ex varijs figuris causaꝝ cū sequētia habeāt declarare p(re)cedētia. vt. l. si seruus pluriū. §. fi. ff. de leg. j. et ista fuit originaria rō Dy. hic quā ceteri oēs h(ic) ponūt et p hāc rōne t(enet) ēt istā expositionē Bar. in. d. l. j. in p̄n. ff. de ac. et ob. in. j. col. Nec obstabit p(re)dicte expositioni reprehēsio gl. n(ost)re dū dicebat qd appellatione ɔct(us) veniūt q̄si ɔctus. et appellatione maleficij veniūt quasi maleficia.
34 q(uia) fm Dy. hic et expssius fm Jo. fab. h(ic) nulla lege reperit(ur)† qd appellatione ɔctus vel maleficij veniāt q̄si ɔctus vel q̄si maleficiū nisi per subauditionē. vt facit glo. hic in iurib(us) p eū alleg. dicunt tū qd p gl. facit vnū eoꝝ in. l. ex ɔctibus. ff. de ac. et ob. nā actio tutele est ex q̄si ɔctu. et tū tex. ibi appellat tutelā ɔctum. ad idē etiā p gl. facit. nā negotioꝝ gestor q̄si ɔbit in. §. j. s. de obli. que ex quasi ɔtractu. et tū lex appellat illū ɔtractum in. l. sed cū aliquis. ff. de neg. gest. Preterea p glo. facit. nā heres adeūdo dicit(ur) quasi ɔtrahere. l. ex maleficijs. §. heres. ff. de act. et obli. §. heres quoq(ue). s. de obli. que ex quasi ɔtra. et tamen lex appellat talem aditionē contractū. in. d. l. apud iulianum. §. fi. et in. l. seq.

paruula.

a ¶ Misti. Adde Frā. are. i. l. j. C. qn̄ nō peten. par. et q̄ p eū habent(ur) i. l. j. d(e) acq. pos. circa finem iiij. colū. et in. l. si emancipa. C. de colla. q̄ nō i materia correctiua nec p(ro)prietate sermonis. et i. l. cuz antiqs. C. de in offi. testa. qd nec etiā in exorbitātib(us). et vide Dy. hic in. iiij. colū. circa prin.

b ¶ Misti. Uide d. Alex. de imo. in ɔsi. cxv. in. iij. et iiij. col. in. ij. pte. et in ɔsi. cxvj. i vlti. col. ea. pte. et in cōsil. lxxxij. in vij. co. in. iij. pte. et in ɔsi. c. in vlti. col. in fi. e. pte. et in ɔsi. xxvj. i. iiij. col. ea. pte. et in ɔsi. xviij. in vlti. col. in. iiij. parte. vbi ponit late d(e) hac materia. et in cōsil. xxviij. in. j. col. in. iij. parte.

parulula.ff. ex q. cau.in poſ.eatur. ſꝫ ad iſta iura lꝫ doctores hic
in ſpecie non rñdeant poteſtis dicere ꝙ ꝓprie appellatione cõ-
tractus nõ venit quaſi ꝯctus:ſed improprie ꝓut in iuribus ſu-
pra ꝓxime alleg.ita dixit glo.no.in.l.oẽm.in glo.fi.ff. de iudi.⁊
Bar.in.d.l.apud iulianũ.§.fi.accedat glo.no.in.c.fi. in ver.con
tractus.extra de foro cõpe.que no.dixit ꝙ appellatione contra
ctus largiſſime venit quaſi ꝯctus ⁊ oẽ illud vñ obligatio oriat̃
per.d.l.oẽm.ſtabit ergo ex p̃dictis cõcluſio contra glo.noſtram
qđ appellatione ꝯctus nõ veniat ꝓprie quaſi contractus. Et ꝑ
35 hoc infert hic Ang.de are.†ꝙ ſtatutũ loquẽs in ꝯtractu nõ ha
beret locum in quaſi cõtractu:cũ in ſtatutis v̓ba debeant ꝓprie
a intelligi.[a] et ꝓprie appellatione ꝯctus non venit quaſi ꝯctus.
36 Vñ ſm eum.†ſi ſtatuto caueaturꝙ mulier nõ poſſit ꝯhere ſine
conſenſu duoꝝ cõſanguineoꝝ poterit tñ quaſi contrahere: ⁊ ſic
adire hereditatẽ ſine cõſenſu cõſanguineoꝝ. ſecꝰ tñ dicit Ang.
de are.Si ſtatuto caueatur quod mulier non poſſit ſe obligare
ſine dicta ſolẽnitate:q2 tunc mulier non poſſet adire vel aliter
quaſi contrahere ſine ſolẽnitate ſtatuti:q2 obligaret̃. Addo qđ
ſtante primo ſtatuto de.ſ.ſ.qđ mulier nõ poſſit cõtrahere ſine
conſenſu duoꝝ conſanguineoꝝ qđ tñ poſſit adire hereditatem
hoc idẽ in terminis tenet Bart.in.d.l.apud iulianũ.§.fi.motꝰ:
q2 adire hereditatẽ eſt improprie ꝯhere: ⁊ ſtatuta debẽt accipi ĩ
ꝓpria ſignificatione. ⁊ hãc eãdem partẽ ſequunt̃ Bal.Ange.et
Imo. in.l.mutuũ.§.j.ff.de acqr.here.ꝑ rõnẽ Bar.de qua.ſ. Et
vltra eos pro hac opi.Bar.videt̃ optime facere qđvoluit Abb.
Panor.in.c.fi.extra de fo.cõpe.poſt glo.ibi vbivoluit ꝙ lꝫ quo
ad ſortiẽdũ forũ oĩs obligatio habeat̃ ꝑ ꝯctu.tñ ſm eũ ſi ſtatu
tum diceret aut faceret mẽtionẽ de cõtractu intelligeret̃ de con
tractu vltro citroqꝫ obligatorio.⁊ ſic de cõtractu ꝓprio. alleg.l.
labeo.§.cõtractũ.ff.de v̓bo.ſig.tñ cõtra hoc dictũ Panor. face-
rent multa que.j.ſubijciã.Sed ipſemet Bar.in.l.more.in prin.
ff.de acq.here.arguit ad partes. Et primo ꝙ ſtante p̃dicto ſta-
tuto nõ poſſit mulier adire hereditatẽ ſine ꝯſenſu ꝯſanguineo
37 rum adducit:†q2 adire nõ eſt ꝯhere:ſꝫ q̃ſi ꝯtrahere in ꝯtrariũ
ꝙ nõ poſſit facit ſm eũ:q2 ꝑ cõtractu accipit̃ oĩs obligatio.d.l.
omnẽ.ff.de iudi.⁊ mulier adeũdo ſe obligaret.poſtea his addu
ctis ibidẽ Bar.nihil firmat.ſed ipſemet Bar.alibi contra mo-
rem ſuũ ſibi contrarius.in.d.l.mutuũ.§.j.ff.de acq. here. tenet
totum oppoſitũ eius qđ.ſ.ꝑmo retuli.ſ.qđ ſtãte ſtatuto de quo
ſ.mulier non poterit ꝑ ſe ſimpliciter adire hereditatẽ:niſi ad-
eat cũ ſolẽnitate ſtatuti.⁊ ſic cũ cõſenſu ꝯſanguineoꝝ. ⁊ hoc di-
cit ꝓbari in.d.l.more.in prin.ff.de acq.here.ego teneo hancvlti
mam opi.Bart.teneãt ceteri qcquid velint.ſ.ꝙ ſtãte ſtatuto de
quo.ſ.mulier nõ poterit per ſe quaſi cõtrahere:⁊ ſic nec heredi
tatẽ adire niſi interueniẽte ſolẽnitate ſtatu.⁊ pro hac parte ſun
38 danda moneor tali fundamẽto.†vbicũqꝫ in ſtatuto vnica tm̃ rõ
b reddi põt:illa habet̃ ꝑ expreſſa[b] ⁊ ex ea arguit̃ extẽſiue.[c] glo.eſt
c que in cõi ad hoc allegat̃ ꝑ ſingulari.in.l.ꝙuis.C.de fideicõ.et
ibi expreſſius Bal.qui illã glo.ad hoc no.⁊ ibi dicit ꝙ iſto caſu
iſta nõ erit interpretatio extenſiua ſed intellectiua.⁊ idẽ ꝙ illa
glo.tenet Bal.lꝫ de illa nõ fuerit ꝑ tunc memor.in.l. maximũ
vitium.in.iiij.col.ad fi.C.de libe.prete.vbi ꝑ hoc allegat multa
iura.⁊ Bal.in.l.fi.ff.de here.inſti.⁊ Jo.de imo.in.iiij.col. ⁊ bal.
in aut̃.quas actiones.C.de ſac.ſan.ec.in.ij.col.in.iij.q.⁊ Raph.
cu.⁊ Pau.de ca.in.l.ſi v̓o.§.de viro.ff.ſolu.mat. ⁊ lꝫ glo.illa ſo-
leat allegari pro ſingulari.⁊ lꝫ gl.illa mihi hoc nõ dicat:ſed he-
ne expreſſe eã not.Bal.ibi:addo tñ aliã glo.ꝯſonã ⁊ magis ex-
preſſaꝫ in cle.j.in ver.eligat̃.extra de elec.iũctis ibi notatis ma
xime ꝑ Pau.de elea.cũ ergo illius ſtatuti de ꝯſanguineis ad-
hibendis in ꝯctibus mulierũ illa ſola ratio fuerit. ne mulieres
per fraudẽ ⁊ circũuentionẽ defraudent̃.vt eſt tex.in.l. trãſactio
nem.⁊ illũ ad hoc ibi not.Bar.C.de trãſac.cũ ergo illa ratio ha
beat locũ.ita in quaſi ꝯctu.⁊ ſic in hereditatis aditione ſicut et
in ꝯtractu.ergo ſtatutũ illud extẽdemus ad quaſi ꝯctũ.Nõ ob.
fundamẽtũ eiuſdẽmet Bar.in.d.l.apud iulianũ.§.fi.⁊ aliorum
39 ꝯrium tenentiũ ſcꝫ†ꝙ adire hereditatẽ eſt improprie ꝯhere. et
ſic quaſi ꝯctus dr̃ improprie ꝯctus q̃ impropriatio nõ habeat lo
cum in ſtatutis.q2 rñdeo ꝙ fundamentũ de quo.ſ.qđ cũ in hoc
ſtatuto non poſſit aſſignari niſi vnica rõ qđ ex idẽtitate rõnis
illiꝰ dꝫ fieri extẽſio etiã ad ꝯctũ impropriũ.ꝑ h̃ adduco qđ no-
tabil̓r voluit Bal.in rub.C.de pac.vbi voluit ꝙ ſi poſt ſtatutũ
mulier ꝓhibeat̃ ꝯhere ſine ꝯſenſu ꝓpinquoꝝ.qđ etiã ĩtelliget̃
ꝓhibita oĩs ꝯuẽtio ad liberãdũ ⁊ tñ liberatio nõ eſt ꝓprie ꝯctꝰ
d.l.labeo.§.ꝯctũ.ſꝫ ex q̃ eſt idẽtitas rõnis ipſe Bal.extẽdit illud
ſtatutũ etiã ad ꝯctũ impropriũ.ergo idẽ dicemus. ⁊ in iſto caſu
noſtro.ad idẽ facit qđ no.dixit Bal. in.l.pactũ qđ dotali.C. de
colla.in.xj.q.vbi voluit ꝙ ſtatutũ illud ꝓhibẽs mulierẽ cõtra-
here ſine ꝯſenſu ꝯſanguineoꝝ.habeat locũ ĩ diſtractibꝰ ⁊ ꝯñter
in renũtiationibus. motꝰ:q2 ſtatutũ illud ꝓuidet imbecillitati
40 mulierũ.q̃ ratio ꝓuiſionis habeat locũ in caſu renuntiationis
d et tñ ꝯſtat†ꝙ diſtractus ⁊ renuntiatio[d] non ſunt proprie cõtra

ctus.l.ſi.quã ad hoc ibi not.Bal.C.de interdi.matri.⁊.d.§.ꝯtra a
ctũ.⁊ ſic ex idẽtitate rõnis extẽdit̃ illud ſtatutũ ad ꝯctũ impro-
priũ.ergo idẽ dicemus ⁊ in caſu cõtrario.Ex predictis poteſtis
elicere ꝙ in ſtatutis põt fieri extẽſio ad caſum impropriũ ex idẽ
titate rõnis qñ vnica tm̃ rõ põt in ſtatuto illo reddi.⁊ de p̃dicta
q̃ſtiõe pricipali vide etiã.d. Abb. Pañ.in.c.qua frõte.in.j.col.
41 de appel.†Aduerte tñ ꝙ dictũ ſtatutũ ꝓhibẽs mulierẽ cõtra-
here ſine cõſenſu ꝓpinquoꝝ intelligit̃ de cõtractibꝰ inutilibus
e ⁊ dãnoſis.[e] ita dixit notãter Bal.ꝑ illũ tex. in.l.ne.C.de ꝯhen.⁊
cõmit.ſtipu.Et ꝑ hoc infero vnã limitationẽ ad ꝯcluſionẽ quã
42 ſ.tenui.†ꝙ ſtãte ſtatuto.de quo.ſ.mulier tñ poterit ſine ſolen
nitate illius ſtatuti adire de ꝑ ſe hereditatem lucroſam:⁊ mul-
tomagis opulenta.Et hoc in terminis iſtis ⁊ in ſpecie tenet ex
preſſe Ang.in.d.l.muto.§.j.⁊.ff.de acq.heredi. ⁊ Ang.⁊ Inno.
43 in.l.ij.ff.de except.†Et q̃ dicat̃ hereditas lucroſa et q̃ opulenta b
habetis gl.not.quã reputat Bal. ibi ſingularẽ ĩ.l.ſi qs mihi bo
na.§.ſi fiſci ſeruus.in v̓bo hereditate.ff.de acq.heredi. Item
aduerte ꝙ ſtatutũ de quo.ſ.dꝫ intelligi de ꝯctu q fit circa res ⁊
44 bona.nõ aũt de ꝯctu q fit circa ꝑſonã.† ⁊ ideo ſtante dicto ſta-
tuto mulier tñ poterit ꝯhere matrimoniũ ſine ꝯſenſu duorũ cõ
ſanguineorũ.ita Bart.ĩ.l.in copulãdis. ꝑ illũ tex.C.de nup. Et
45 dũ.ſ.dixi ſm Ange.de are.†ꝙ ſi ſtatutũ diceret ꝙ mulier non
poſſit ſe obligare ſine conſenſu duoꝝ cõſanguineoꝝ ꝙ iſto caſu
nõ poſſit de ꝑ ſe adire hereditatẽ.q2 adeundo ſe obligaret.Ad
do ꝙ ad hoc bñ facit qđ not.voluit Bar. in.l.ſi vnus.§.pactꝰ.ff.
46 de pac.in.vj.col.vbi fortius voluit†ꝙ ſtãte ſtatuto de quo.ſ.in c
termĩs illis nõ poſſet etiã mulier aliquẽ liberare. ⁊ h̃ etiã tenet
ibidẽ Bal.putarẽ tñ ꝙ in termĩs illiꝰ ſtatuti ꝙ ſtatutũ illđ poſ-
ſet notabil̓r limitari vt nõ habeat locũ in obligatiõe deſcẽden-
te ex delicto vel q̃ſi delicto.nã crederẽ ꝙ etiã nõ interueniẽte ſo
lẽnitate illiꝰ ſtatuti ⁊ ꝯñter nõ interueniẽtibus ꝯſanguineis.ꝙ
nihilominꝰ mulier obligaret̃ ex delicto ſuo.⁊ ex q̃ſi delicto.mo
uet me illud qđ in filii videmꝰ:q2 ꝓhibitio legis vetãtis minorẽ
⁊ prodigũ ſe obligare nõ refert̃ ad obligationem ex delicto vel
q̃ſi.vt no.glo.in.l.ſi qs in tãtã.in glo.mag.in.iij.q.C.vñ vi.⁊ ibi
bar.in.iij.col.⁊ bar.ĩ.l.is cui bonis.ff.de v̓.obli. in vlti.col.in.v̓.
q̃ro nũqd ꝓdigus delinquẽdo obliget̃ ⁊ ꝑ hac limj.adduco in
filii optimũ text.in.l.ſꝫ ſi ex parte.§.ꝙꝙ.ff.qđ cũ eo. Ultio q2
ſ.opportunevidimus an ſtatutũ faciẽs mẽtionẽ de ꝯctu extẽda d
47 tur ad ꝯctũ impropriũ poſſem h̃ applicare illã.q.†An ſtatu
tum illud extendat̃ ad ſtipulationẽ q̃ eſt improprie cõtractꝰ: vt
vult Barto.in.l.ſi nõ donatiõis.C.qđ me.cã.de qua.q.videte ꝑ
Jo.de imo.in.l.v.in ꝑn.ff.de v̓b.obli. Itẽ an illud ſtatutum
extẽdat̃ ad donationẽ ⁊ ad trãſactionẽ q improprie dicunt̃ cõ-
tractꝰ.vt eſt glo.no.in.l.cõtractus.in glo.j.C.de fi.inſtru.videte
ibi ꝑ Bald.in.ij.col.in.v̓.qd ergo ſi ſtatutũ dicit. In ea.glo.
48 ibi.ff.de act.⁊ obli.l.j.in ꝑn.habetis ex glo.†ꝙ ꝯdictio furtiua
dr̃ oriri ex varijs figuris cauſaꝝ.⁊ ꝯñter ꝙ nõ orit̃ ex ꝯctu vl̓ q̃ſi
ex maleficio vel q̃ſi.idẽ tenet glo.in.l.ſi ꝓ fure.§.fi. in gl.fi.ff.de
ꝯdi.fur.⁊ idẽ viſa eſt tenere gl.in.d.l.j.in ꝑn.in glo.j.mag.pau-
lo poſt prin.ff.de act. ⁊ obl. Et q̃ñ condictio furtiua dicat̃ oriri e
ex varijs figuris cauſaꝝ declarat ⁊ ꝓbat p̃allegata glo. in.d.l.ſi
pro fure.§.fi.⁊.d.gloſ.in.d.l.j.in princi.⁊ iſtud idem tenet Sali.
in.d.l.ſi ꝓ fure.§.fi.non per rõnẽ dictarũ glo.ſed ꝑ aliã rationẽ
49 nã illa dr̃ eſſe†actio ꝑſonalis q̃ habeat cãm vel originẽ a cõtra
ctu vl̓ quaſi a delicto vel quaſi.vt hoc tex.illa v̓o dr̃ realis actio
q̃ hꝫ cãm vel originẽ a iure qđ qs habeat in re vt hoc eodẽ tex.⁊
l.j.C.de alie. iudi. mutã.cã fac.ſi ḡ inueniat̃ aliq̃ actio q̃ habeat
vtrũqꝫ ſua cã ⁊ origine illa dicet̃ naſci ꝓprio quodã iure ex va-
rijs figuris cãꝝ.⁊ h̃ eſt qđ voluit ꝓprie dicere iuriſcõſultꝰ in.d.
l.j.in pri.ſꝫ ꝯdictio furtiua eſt hmõi.nã ex ꝑte rei ꝯdictio futiua
dr̃ oriri ex maleficio.ex ꝑte vero actoris oritur ex dño.Hinc eſt
qđ ſoli dño cõpetit.l.j.ff.de ꝯdi.fur. ergo cõdictio furtiua dicet̃
oriri ex varijs figuris cauſaꝝ.⁊ per hanc rationẽ etiã incidit in
hãc partẽ Ang.de are.h̃. Cõtrariũ tñ.ſ.qđ ꝯdictio furtiua oria
tur ex maleficio ⁊ non ex varijs figuris cauſaꝝ tenuit glo.in.l.
ſeruꝰ quẽ a me.in ꝑn.ff.de act.emp.ĩ gl.paruula.in v̓bo. nõ ha-
beret.quã alleg. Ang.de are.h̃.⁊ añ eũ Nico.de nea.hic. ⁊ h̃ idẽ
tꝫ Dy.⁊ Joã.fab. hic ꝑ.l.ſi ambo.§.quoti.ff.de cõpen.⁊ per.l.ſi
mulier.§.hec actio.ff.rerũ amo.ꝑ quas.ll.idẽ tenuit Bart.poſt
antiquos ⁊ moder.in.d.l.j.in prin.ff.de ac.⁊ obli.in.j.col.⁊ ideꝫ
Bart.in.d.l.ſi pro fure.§.fi.⁊ idem Bart.in.d.l.ſi ambo.§.quo-
ties.q etiã ibi not.ad hoc illũ tex.⁊ Bart.in.d.l.ſi mulier.§.hec
actio.ſꝫ in v̓itate ille leges nõ multũ vrgent ꝑ hac ꝑte ⁊ ad eas
põt faciliter rñderi ꝓut etiã rñdebat Ang.de are.hic.nã ĩ.d.l.ſi
ambo.§.quot.in.v̓.idẽ eſt.bene dr̃ qđ ſi agat̃ ꝯdictione furtiua:
ita habeat locũ compẽſatio ſicut ſi ageret̃ actione que oritur ex
delicto puta actiõe furti.nõ aũt dr̃ ꝙ ꝯdictio furtiua oriatur ex
delicto imo potius tex.ille videt̃ ſentire contrariũ eodeꝫ modo
59 in.d.l.ſi mulier.§.hec actio.bene dr̃ † ꝙ actio reruꝫ amotarum
ita finitur anno ſicut ꝯdictio furtiua. nõ autẽ dr̃ ꝙ cõdictio fur

a Intelligi.q̃ñ aũt v̓ba ſint intelligenda. vide d.Alex. de imo. in ꝯſi.lxxxiij. in iij.et.vij.col. ĩ.ij. ꝑte ⁊ in ꝯſi.xl.ij. colũ.ea.ꝑte.et in ꝯſi.cix.ĩ.iiij. ꝑte. ⁊.d.Ain.palleo. in ꝯſi.lxvj.inter cõſi.do. Alex. in iiij.parte.

b Pro expreſſa.vide.d. Alex. in cõſil.xlviij. in iij.col.ĩ.j. parte. et in cõſi.lxxx.in iij.colũ.et in conſi.cvj.in pe.colũ. ea ꝑte.j.et in ꝯſi. lxxxvij.ĩ fi. in.ij. parte.

c Extenſiue. vide.d.Alex. in cõſi.xciij. ĩ fi. in.ij. ꝑte.⁊ ĩ ꝯſi.clxxxij.in.xv.col.et in cõſi.clxxxviij. in ij.colũ.ĩ.eadẽ.ij. ꝑte ⁊ ĩ ꝯſi.clxxxix.ĩ.j.et.ij.col. in iiij.ꝑte.⁊ in cõſi. xxij.in.ij.col.ea. parte.

d Renuntiatio. Adde.d. Alexã. de imo. ĩ.l.ſi vnꝰ §.pactus.in addi. ad Bar.ff.de pactis.et Pau. de caſt. in ꝯſi.xj. ⁊đ diſtractu bal. in conſi. inci. in dei noĩe amẽ. ille dicit̃ habere.

e Et dãnoſis. ſed nũquid tale ſtatutuꝫ habeat locũ in renũtiatione facta ꝑ filiam patri. vide d.Alex. de imo. in ꝯſi.xxix.in penul. colũ. in .iij. ꝑte.vbi etiaꝫ qd ſi velit vẽdere vni ꝓpinquo. ⁊ nunquid ſtatutũ loquẽs in ꝯctibus habeat locuꝫ in ꝯctibus iuratis a minore. vide ꝑ eum in cõſil.cvj. in vlti.col.in.iij. parte.

tiua oriat ex maleficio. et lz supradictū esset q actio rerū amotarum nasceret ex delicto nō de cōdictiōe furtiua vbū nullū. Concludēdo igit dico q quis possit teneri q cōdictio furtiua oriat ex variis figuris causarum per rōnes gl. s. allegatarū. tñ de ea nō pōt loqui tex. in d. l. j. in prin. eo. qr ille tex. loquit de obligationibus q oriunt ex variis figuris causarū: non aūt loquit de actionibus. et ppter hoc Bar. ibi impugnat quoddā exēplū. Pet. de bel. per. intelligētis illū tex. loq de actione in factū p l. sancimus. C. de sac. san. eccl. put. s. ante eū intellexerat illū tex. glo. in d. l. si p fure. §. fi. in glos. fi. ad fi. et glo. in rubri. ff. de pac. et Pe. de bel. pti. Jac. de ra. et Rodul. de auri. hic fm q eos refert hic Nic. de nea. nā dicit Bar. q exēplū illud de actione in factū nō pōt cōuenire ad d. l. j. in prin. cū l. illa loquat in obligationib⁹ et exemplū pdictū in actionibus. ¶ In fi. glo. tenete quod s. tenui. ¶ Glo. in v. nullo iure. diuido in duas partes. In prima collige ex tex. vnū notabile. In scda cōtra illud notabile oppo. et sol. scda ibi. sed oppo. ¶ In ea. glo. in finalib⁹ vbis ibi: teneris. ergo es obligat⁹ nō sequit p hāc gl. facit. nā cū iste teneat

51 solū offō iudicis quo ad restituēdū vt dicit glo. certe† offm iudicis nullā psupponit obligationē. l. q per collusionem. in fi. ff. de act. emp. l. qntus. ff. de annuis leg. nisi largo modo fm qd dicit

52 Bar. in. l. fi. ff. de iniur. et ad hāc glo. q disputat† an ille q tenet actione reali dicat obligat⁹. vñ glo. s. e. in prin. in glo. fi. in ver. debet. in prin. et ibi oportune dixi. Hāc tñ gl. volētē q actio realis nullā psupponat oblig. quidā reprehēdūt et Rodul. de au. fm q eū refert Nic. de nea. hic. et ponūt etiā hāc reprehēsionē Jo.

53 fa. Et Ang. de are. hic. † nā actio de peculio. qr actio in rē. l. qsitum. in pn. ff. de pecu. et tñ illa actio psupponit obligationē. qd ptz: qr ei accedit fideiussor. vt. l. creditorē. ff. ad mace. iūcta. l. fideiussor obligari. §. fideiussor. ff. de fideius. Itē ptz qr pōt deduci in cōstitutū. vt. l. j. §. fi. et. l. seq. ff. de cōsti. pe. Sed p ista nō recedatis a glo. nr̄a quā tenēt ceteri cōiter doc. hic. et p ea est tex. aptus in hoc. §. nr̄o. in ver. nullo iure obligat⁹ est. et nō ob. primum de actione de pecu. q est in rē psupponit obligationē qr ei accedit fideiussor qr rñdeo etiā fatēdo q actio de peculio sit in rē qd tñ nō firmo. sz dicite vt p Bal. in. l. pe. C. qd cū eo. tñ nō est ppetuo idest gñaliter verū illud qd postea ipsi dicunt. accedit fideiussor

54 ergo psupponit obligationē. nā clarū est† q offm iudicis nullā psupponit obligationē. vt iurib⁹. s. pxime alleg. et tñ offō iudicis etiā non deseruienti alicui actioni accedit fideiussor. vt not. Bart. in. l. marcellus. in. ij. col. ff. de fideius. p tex. in. l. cū qs. §. si qs p reo. ff. de solu. et est casus fm eū. in. l. pecunie. §. fi. iuncto. §. pe. ff. de v. sig. q. l. pecunie. quis nō inducat p Bart. tñ optime

55 pbat hoc mō inducēdo. † nā fideicōmissa de iure ffor. petebantur offō iudicis nō iure actionis. ita dicit tex. in d. l. pecunie. §. pscriptionis. q est. §. pe. p Bar. allegat⁹. et ibi gl. declarat fi ergo fideicōmissa nō petebant nisi offō iudicis. et clarū est q p fideicōmisso accedit fideiussor. eo qr fideicōmissa dicunt esse debita: vt dicit tex. in. §. fi. illius. l. pecunie. ergo offō iudicis bñ accidit fideiussor. et istud idē. s. q offō iudicis possit accedere fideiussor tenet etiā Bal. in d. l. pecunie. iūcto. §. pe. et fi. et in. l. ei⁹. C. qd cū eo. et ibi sentit no. q etiā actioni reali q nullā psupponit obligationē vt h tex. possit accedere fideiussor. quia ille q tenet actiōe rea

56 li largo mō dr obligat⁹. Nō ob. vltimū† q actio de peculio possit deduci in cōstitutū: qr rñdeo q etiā oē illud qd largo mō est debitū pōt deduci in cōstitutū. l. j. §. debitū. ff. de cōstit. pecu. et sic etiā actio realis posset in cōstitutū deduci: cū largo mō psupponat obligationē vt millies dictū est. ¶ Aduerte tñ dū supradixi

57 de actione et peculio ne erretis. † q actio de peculio. et eodē mō qd iussu. de in rē verso. et eodē mō institoria. exercitoria et tributoria. nō sunt pprie actiōes sed adiectiones siue qlitates actionū. de quo est glo. no. in. §. fi. in vb. directe. j. qd cū eo. et glo. in. l. si tñ. §. he actiones. in glo. j. ff. de exercito. et tex. in. l. iij. §. cui congruit. et ibi glo. in verbo mandati. ff. de pecu. cum aliis concor. ¶ Glo. in vbo possideat. diuido in duas put duo extrema ponit q requirunt in actiōe in rē. scda ibi. itē ex pte rei. ¶ In ea. glo. ibi. et. §. qd ait. vult gl o. q in actiōe in rē ex pte actoris reqrat alterū duoꝝ dñiū vel qsi dñiū. in h gl. rephēdit p Dy. h qr

58 imo† actio in rē cōpetit ei q nō hz dñiū nec qsi dñium: vt ptz in actiōe in rē hypothecaria q cōpetit creditori p pignore in quo impossibile est q creditor habeat dñiū vel qsi. l. ex sextāte. §. la-

59 tinus. ff. de excep. rei iudi. et. l. debitor. in prin. ff. ad treb. † Itē cōfessoria est actio in rē et tñ nō cōpetit rōne dñij vel quasi sz rōne iuris seruitutis qd qs habeat. vt in. §. eque. j. eo. sz ab istis impugnationib⁹ defendebat hāc glo. Nic. de nea. hic dicebat q lz glo. loquuta sit gñalr de actione in rē dz tñ simplr intelligi de actione in rē spāli. et sic de rei ven. directa vel vtili. de qua tñ loquit iste tex. et sic prima cōtria nō obstant. Sed si isto mō intelligeretis istā glo. ista glo. male diceret in alio. dū dicit de bonefi-

60 dei emptore: qr nō est verū† q bonefidei emptori cōpetat directa vel vtilis rei vē. sed sibi competit publiciana. vt in. §. sed iste

j. e. et in hoc glo. reprehendit per Jo. fa. et Ang. de are. hic. Sed si intelligeremus glo. put iacet: et sic gñaliter de actione in rem verū esset q bonefidei emptori cōpeteret actio in rē. s. publiciana q est actio in rē. d. §. sed iste. et hoc motiuū nō obstaret. Sed tunc bene obstarent motiua Dy. s. relata. dicite ergo fm Dy. et Nic. de nea. hic q in actione in rē gñalr sumpta requirit alterum de quatuor vel dñium directū quo casu cōpetit directa rei ven. vt hoc. §. nostro. et. l. j. C. de ali. iudi. mutā. cau. fac. et. l. in rē. in prin. ff. de rei ven. vel vtile dñium qle est illud qd habent emphyteota et superficiarius quo casu cōpetit vtilis rei ven. l. j. §. fi. ff. si ager vecti. vel emphy. pet. et. l. j. in prin. et. §. qd ait. ff. de superfi. vel quasi dñiū quale est illud qd habeat bonefidei emptor qui nondū vsucepit: quo casu cōpetit publiciana. vt. d. §. sed iste. j. eo. vel necesse est q habeat aliud ius in re vt ius seruitutis. et tunc habeat cōfessoriā vt. d. §. eque. j. eo. vel ius pignoris et tunc habeat seruianā seu hypothecariā vel quasi seruianaꝫ. vt in. §. itē seruiana. j. e. ¶ Itē est et aliud circa hāc glos. diligēter aduertēdū. gl. dicit de qsi dñio: aut eñ glo. intelligit de qsi dñio p vtili dñio. et gl. male dicit et reprehēdit p Jo. fa. et Ange de are. hic. qr bonefi. emptor. de quo etiā glo. dicit nō hz vtile dñiū: qd clare ptz: qr si haberet vtile dñiū preferret dño directo vt est tex. in d. l. j. §. fi. ff. si ager vecti. vel emphy. peta. et tñ hoc est falsum: qr bonefidei emptor. et sic habēs publicianā regulariter excluditur a vero dño. l. pe. et fi. ff. de publi. nisi in casibus enumeratis p glo. in d. l. pe. ergo nō est verū q bonefidei emptor habeat vtile dñium. Si vo gl. intellexit de quasi dñio put verba sonāt. et sic nō p vtili dñio etiā male dicit et reprehēdit hic per Nic. de nea. qr imo emphyteota et superficiarius de qb⁹ hec gl. dicit habent vtile dñium et nō quasi dñium. d. l. j. §. fi. ff. si ager vecti. vel emphy. pe. et d. l. j. in prin. et. §. qd ait. ff. de supfi. et dicit Nico. de nea. q ab hac impugnatione nō posset hec gl. defendi. et sic quomodocunq intellexerimus hāc glo. dū dicit de quasi dñio nō poterit glo. euitare aut effugere reprehensiones doctorū. Ego tñ reperio Bal. qui hic per alios nō allegat in. c. j. §. j. iuxta princ. in ti. de inuesti. de re alie. facta. in vsi. feu. ex verbis cuius pōt elici

61 defensio gl. nostre. † nam fm eū quasi dñiū pōt duobus modis

a intelligi large. et hoc modo appellatione quasi dñij[a] veniet ne dum vtile dñium qd habēt emphyteota et superficiari⁹: sed etiaꝫ quasi dñium qd hz bonefidei emptor. et hoc mō saluabit gl. hic pōt et scdo mō intelligi quasi dñium stricte: et tūc capit tantū p eo quasi dñio qd habet bonefidei emptor. et ita stricte nō intellexit gl. hic. ¶ Et de directo dñio vel vtili dñio. Itē et de quasi dñio habetis glo. no. in. l. minor. §. si seruus. ff. de euic. in glo. in ver. superit. et ibi Bar. declarat in quo ista differant inter se. Et alibi dixit gl. valde no. in. l. ij. §. quidā. ff. de interdictis qd sicut est dare possessionē. et quasi possessionē. et dñium et quasi dñium

62 † ita etiā est dare pprietatē et quasi pprietatē[b]. et ad hoc illā gl.

b reputat singularē Bal. in d. c. j. §. j. in prin. iuxta princ. de inue. de re aliena facta. Sed de hoc qd sit dare pprietatē et quasi pprietatē allego text. expressum in. c. fi. extra de iudi. et pprietas dicitur dñium qd multis modis acquiritur. ita eleganter dixit Pa. de eleaza. in cōmento rubrice. extra de causa pos. et pprie. de quo tñ videte Bal. in. l. pe. in pe. col. C. si a nō cōpe. iudi. fue.

63 appellatū. et ibi ponit† an appellatione pprietatis significetur directū dñium vel vtile dñium. an vo neutrū ipsoꝝ. et per Bal. in. l. cū res. ad fi. C. de pba. et videte Bal. in. l. locorū. C. de omni agro deserto. lib. xj. vbi p illū tex. dixit q tm est dicere pprietatis possessio qtū est dicere dñs rei. et dicit Jo. fa. hic. q verbū p

64 prietatis vr̄ inesse in ipsa re† cū pprietas rei dicat illa cuius dominiū nullius est. vt in. §. littorū. s. de rerū diui. sed verbū dñij videtur esse in persona illius ad quē dñiuꝫ pertinet per tex. in l. si tibi fundi. in verbo pprietatis. ff. quēad. vsufr. amit. lz fm eū

65 † frequenter proprietas pro dño capiat. l. pprietatis. C. de proba. ¶ In fi. glo. vult glos. q in actione in rem ex parte rei conuenti requiratur alterū duorū: scꝫ possessio vel quasi possessio. Hec glo. videtur posse reprehendi fm Dy. hic. nam cōfessoria que est realis actio cōpetit cōtra euꝫ qui nec possidet nec quasi possidet: sed inquietat vel molestat eum qui habeat ius seruitutis: vel non prestat ei debitā patiētiā iuxta. §. eque. j. eo. Potest tñ fm eū glo. saluari vt pcedat in actione reali q cōpetit pro re corporali. nō aūt in actiōe reali cōpetente pro rebus incorporalibus puta pro iuribus: vt pro iure seruitutis. nā illa dat aliqñ etiā possidēti contra eū qui nō possidet nec detinet: sed tm inquietat dicto. §. eque. j. eo. Posses etiam ad saluandam glo. dicere q loquat de actione in rem speciali. et sic de rei vendicatione et illa nunq cōpetit nisi cōtra possidētē vel quasi. Pro clariori tñ intelligētia totius huius glo. et materie. §. huius offert se opportune hic examināda materia rei vendica. quā doct. hic prolixo sermone et per multas questiones expediunt. et inter ceteros Joan. fa. Nico. de nea. hic hanc materiam longo cōmentario prosequu nt. Ego ea dūtaxat attinguam que putabo necessaria

a ¶ Dominij. vide do. Alexā. de imo. in cōsil. xcix. in. x. col. i. ij. pte.

b ¶ Et quasi proprietatē. An sit dare pprietatē et quasi pprietatē. vide do. alex. de imo in consil. xcix. in. x. col. i. ij. pte. vbi etiā ponit an appellatione pprietatis venit quasi proprietas.

cessaria ꝓ habēdis fundamētis huius materie.⁊ q̃ putabo ꝓ⸗
ficere ad habendā intelligentiā eoꝝ que hic in glos. tangũtur.
Duo ergo in hac materia principaliter expediam ⁊ his prout
occurret cōnexa ⁊ succedanea applicabo. Primũ erit q̃ requi⸗
ranť ex pte actoris ad hoc vt possit sibi cōpetere rei vē. Scōm
q̃ requiranť ex parte rei ad hoc vt possit ꝯ eũ rei ven. intētari.
66 ¶ †Circa primũ dicite ƀm oēs hic ꝙ ex parte actoris reqritur
dñium vel q̃si,ꝓut etiā dicit glo.nr̃a ⁊ intelligite q̃si dñium pro
vtili dñio vt declarat bar.ĩ.d.l.j.C.de alie.iu.mu.cā fac.⁊ sic rei
ven.cōpetit ei q habeat directum dñium vel ei q hꝫ vtile domi
nium.Et dicit Jo.fab.in.j.q.principali in p̄n.ꝙ ille dr̃ habere
directũ dñium q hꝫ plenum dñium ⁊ nullũ aliũ superiorē ha⸗
beat quātũ ad dominiũ. Sꝫ qñ aliquis hꝫ aliũ superiorem in
dñio tũc non dr̃ habere plenũ dominiũ sed vtile vt emphyteo
ta ⁊ supficiarius.De quo tñ dicite vt ꝑ Bart.in.l. si qs. ⁊ in.§.
dñia.ff.de acqui.pos.⁊ ꝑ Bald.⁊ Sali.in.l.traditionibus.C.de
pac.¶ Et iuxta predicta querũt hic doc.pone ꝙ actor a princi
pio tpe porrecti libelli nō erat dñs sed post litē cōtest. pendēte
lite supuenit sibi dñium:an sufficiat vt possit sequi cōdēnatio
cōtra reum.⁊ in hac glo.in.l.si rem.⁊ in glo.fi.ff.de pig.act. ex⸗
presse firmat sic.Vos breuib⁹ ꝯcludite cũ bar.in.l.⁊ an eādē.⁊
actiones in pe.col.ff.de excep.rei iudi.aut ille qui non est dñs
a principio petit simpliciter ⁊ absolute se declarari dñm nō ex
pressa causa in specie sꝫ in genere:⁊ tũc ex iure dominij postea
superueniētis ꝓcedet cōdēnatio.⁊ de hoc est tex.in.c.abbate sa
ne.in fi.de re iudi.in.vj.⁊ dicit hic Jo.fab. ꝙ cōtra decisionem
illius capituli tāq̃ ꝯ stimulũ durũ est calcitrare. ⁊ ponit Inn.
in.d.c.abbate sane.sup vlti.glo.aut ille qui nō est dñs petit se
declarari dñm ex causa spāli ⁊ specifica:puta q̄ dicit se emisse
rē illam quā petijt a sempronio:⁊ tunc si superuenit sibi ius ex
causa de preterito:q̄ res erat sibi vēdita ante ceptũ iudiciũ sꝫ
67 nondũ tradita.†Et isto casu tale ius superueniēs proderit vt
ex eo possit sequi ꝯdēnatio:al̄s aũt si ius superueniat ex causa
de p̄nti.⁊ tale ius nō ꝓdesset actori ⁊ in hāc sñiam vidētur esse
ctualiter se cōformare Dy.Nic.de nea.⁊ Ange.de are. hic licet
Jo.fab.sit dubius ⁊ nihil clari firmet.de quo.s̃.videte Bal. la
te disputantē in.l.j.C.de alie.iudi.mutādi cā facta.in.iij.col. in
ver.viso p̄ncipio videam⁹ de ꝓcessu.⁊ ibi late disputat de opi.
Inno.ad.d.c.abbate sane.videatis etiā Bal.subtiliter loquen
tem in.l.j.in.ij.colũ.C.de execu. rei iudi.et dixi dē hac materia
s.eo.ti.in p̄n.sup glo.magna fi.in ver.debeť.ante fi.¶ Unũ tñ
ꝑpetuo nota ꝓ maxima limitatione p̄dictorũ ꝙ illud quod.s̃.
68 dixi ƀm cōiter oēs †ꝙ ius supueniens actori post litē cōtest.ex
causa de p̄terito sibi ꝓdest[a] vt ex eo possit sequi cōdēnatio.Il⸗
lud est verũ ⁊ ꝓcedit qñ causa agiť corā iudice ordinario.secus
aũt si agereť corā iudice delegato coram quo ius superueniēs
etiā ex causa de p̄terito nihil tñ sibi ꝓdest ꝓpter dolũ impetrā
tis iudicē delegatũ ꝯtra eũ cōtra quē tpe impetrationis nihil
questiōis habebat.ista fuit singularis limitatio bal.in.l.p̄scri⸗
ptione.C.si ꝯtra ius vel vti.pub.in pe.col.in. viij.q.ꝓ qua limi
tatiōe dicit ibi bal.videri casus no.in.c.fi. de rescrip. subijciēs
hoc esse multũ tenendũ menti:q̄ est magna limitatio multarũ
legũ.de qua tñ limitatiōe videte Lu.ro.tenentē ꝯriũ in.l. si ti⸗
69 tius.ff.de ver.ob.¶ †Quid aũt esset in casu ecōtrario si actor
in principio tpe porrecti libelli.⁊ sic tpe cepti iudicij erat dñs
postea lit.cōte.desijt esse dñs an nihilominus possit fieri cōdē⸗
natio cōtra reũ cōuentũ.prima fronte videreť dicendũ qd̄ sic ꝑ
tex.qui videť exp̄ssus in.l.ij.ad fi.C.de litigiosis.in v̓bo nihilo
minus peragenda.Sed paucis concludendo vos tenete ꝯriũ
vt tenēt cōiter doc.post Dy.hic ꝑ tex.in.l.tigni.§.fi.ff.ad exhi.
⁊ ꝑ tex.meliorē in.l.si seruus.in prin.ff.de condi.fur. ⁊ ibi istud
idē tenet Bal.⁊ Bar.in.d.l.⁊ an eandem.§. actiones. et videte
Bal.in.d.l.j.C.de ali.iudi.mutuā.cā fac.in pe.col.in ver.ij.q̄ro
qd ecōtra.Nō ob.in.d.l.ij.nā ideo ibi lis suo marte peragiť:q̄
vēditio ibi facta rescindiť ꝑ.l.fi.illius ti. ⁊ sic res ad priorē sta⸗
tũ ĩ quo erat tpe cepti iudicij ⁊ sic ad priorē dominũ redigiť.et
ita soluũt cōiter doct.hic vt Dy.⁊ Bal. Joā.fab.⁊ Nic.de nea.
¶ Et ex hac sol.elicio limitationē ad cōclusionē p̄dictā vt non
procedat qñ ille qui desijt esse dñs denuo:postea est etiā effect⁹
dñs:q̄ tũc etiā dꝫ sequi cōdēnatio ⁊ mediũ tēpus nihil obstat
d.l.ij.C.de litig.⁊ bene facit.d.l.tigni.§.fin.ff.ad exhi. ¶ Scōo
70 intelligite p̄dictā cōclusionē †vt ꝓcedat qñ actor facto suo pro
prio desijt esse dñs.secus aũt si desijsset esse dñs facto ipsiusrei
cōuenti ei⁹ culpa dolo vel mora:q̄ tunc posset sequi ꝯdēnatio
cōtra reũ ƀm Jo.fa.hic.qui ad hoc allegat.l.itē si verberatũ.§.
fi.cũ.l.seq.ff.de rei vē. Additevos tex.in.d.l.si seruus.in prin.⁊
ibi Bar.ff.de cōdi.fur.⁊ ad idē est tex.in.l.si post acceptuꝫ.ff. de
rei vēdi.quē ad hoc ibi pōderat ⁊ reputat no.Bar. ⁊ ibi ꝑ illũ
tex.subdit no.Bar.ꝙ exceptio supueniēs pendēte iudicio con
tra actorē:ꝙ culpa rei nō pōt ꝑ ip̄m reũ opponi.de quo tñ dici
te vt pleni⁹ ꝑ Bal.ĩ.d.l.j.in pe.col.C.de alie.iudi. mutā. cā fac.

Et ꝑ hoc sunt expedita requisita ex pte actoris. ¶ Ultimo q̄
vidimus.s̃.ꝙ rei vēdi.nō cōpetit nisi ei qui habeat directũ do
71 miniũ vel ei q habeat vtile.†Reliquũ est vt videamus qualr̃ ⁊
b qbus modis possit ꝓbari directũ[b] vel vtile.⁊ gñaliter.¶ Mo
dos qbus acqruntť dñia de iuregentiũ nō dico ꝓ nũc. habetis
in ti.ff.de acqui.rerũ do.ꝑ totũ.⁊ titu.s̃.de rerũ diui. per totũ.
72 ¶ †Modos aũt quibus acquiranť dñia de iure ciuili enume
rat gl.ordi.⁊ magistra.in.l.j.in p̄n.in verbo nostre.ff. de acqui.
re.do.⁊ Bar.in.l.in rē.in p̄n.ff.de rei ven. Et quātũ est ad dire
ctũ dñium si loquamur in reb⁹ q̃ in nullius bonis sunt quarũ
dñium de iuregentiũ primo occupāti acqriť:vt sunt fere bestie
gēme lapilli ⁊ silia.vt ĩ.§.fere.cũ seq.⁊.§. itē lapilli.s̃. de re. di.
⁊ in his ƀm Jo.fab.ĩ vlti.col.hic modus ꝓbādi est apt⁹ ⁊ faci⸗
lis:q̄ si ꝓbo me accepisse feram dico me ꝓbasse directo domi.
vos in hoc dicite melius ƀm Bar.in.l.rē q̃ nobis.ĩ vlt.co.ff.de
acq.pos.¶ Aduertēdũ est ꝙ q̃dā sunt res in qb⁹ ex rei q̃lita⸗
te ꝓbať eas esse in nullius bonis vt in lapillis inuētis in litto
re maris.d.§.itē lapilli.⁊ in feris bestijs.l.j.in fi. cũ.l. seq.ff. de
acq.re.do.⁊ ĩ insula nata in mari.l.adeo.§.insula.ff. de acq. re.
do.⁊ in similib⁹.⁊ in istis clarũ est ꝙ ꝓbando app̄hēsionē ꝓbo
dñiũ directũ ꝑ illā regulā iurisgē.q̃ est ꝙ ea q̃ ĩ nullius bonis
sunt occupāti cōceduntť.Quedā sunt res ĩ qb⁹ ex rei qualitate
nō ꝓbať eas esse in nullius bonis.imo natura rei repugnat vt
in domo in territorijs.⁊ in alijs speciebus q̃ nō ꝑ naturā sed ꝑ
factũ hoīs ꝓducunť ĩ esse.⁊ in istis si res nō est mea debeo cre
dere illā esse alienā.l.cũ q̃rebať.C.vñ vi. ⁊ in istis dicit Barto.
vbi.s̃.q̄ difficile est ꝓbare rē in nulli⁹ bonis fuisse ꝑ solā ap⸗
prehēsionē nō ꝓbatur dominiũ posset tñ ƀm eũ tribus modis
probari rē in nullius bonis fuisse. Sed in istis trib⁹ modis ꝑ
apprehēsionē non acquiriť directũ dominiũ sed vtile. primo si
probeť dominiũ habuisse rem ꝓ derelicto.l.j.⁊ ꝑ totũ ti.ff.pro
derelic.Scōo si res erat tributaria:puta ex forma statuti. ⁊ tũc
si res vacauit biēnio p̄sumiť habita ꝓ derelicto ⁊ apprehēdēs
possessionem biēnio prescribit.per tex.no.in.l.qui agros.C.de
omni agro deser.lib.xj.⁊ hoc reputat Bar.esse bene no. Idem
etiā firmauit ⁊ latius ipsemet Bar. deducēdo hoc ad practicā
in.d.l.q agros.ꝑ illũ tex.Et idē Bar.in.l. si de eo.§.j.ff. de acq.
pos.⁊ bal.in.l.nō ignorāt.C.ad exhibē.lꝫ hoc impugnēt Ang.
⁊ Inno.in.d.l.si de eo.§.j.ff.de acq.pos.Si v̓o res non esset tri
butaria vt sunt cōiter predia ꝑ italiā tũc etiā ƀm Bar.l.d.l. rē
q̃ nobis.esset tertius modus.vt officio iudicis fiāt publica bā
nimēta siue ꝓclamata ꝙ q vult dicere talē rē suā cōpareat in⸗
fra certũ terminũ anteq̃ ab alio possideať certe nullo in eo cō
parente dicit Bart.se putare ꝙ cōstaret rem in nullius bonis
fuisse.ar.l.locoꝝ.C.de omni agro deser.lib.xj.⁊.l.si eo tpe.C. de
remis.pigno.lꝫ ipse Bar.in.l.nā ⁊ si fur.in p̄n.ff.si cer.peta.⁊ in
l.si duo.ĩ p̄n.ff.vti possi.visus sit sentire ꝙ etiā ex sola possessio
nē etiā nō factis ꝓclamationib⁹ p̄sumať qs dñs si nō appareret
alius antiqor possessor.⁊ hoc scōm vr̃ veri⁹ ꝑ ea q̃ tradit Bar.
in.l.qdā in suo.ĩ p̄n.ff.de ꝯdi.insti.Subdit etiā h̄ Jo.fab.qd̄ si
vellē dicere habere directe dñium eo q̄ dicerē me emisse a dño
necesse esset ꝙ tria ꝓbarē.primo ꝙ vēdēs fuisset dñs. scōo qd̄
res fuerit mihi tradita.tertio ꝙ pretiũ soluerim.Addo de his
reqsitis esse tex.ĩ.l.cũ res.⁊ ibi gl.no.C.de ꝓba. ⁊ ibi Bar. post
Bal.Itē ꝓbať directũ dñium si ꝓbo ꝙ possederim rē mobilē
bona fide spatio triũ annoꝝ cũ ꝑ vsucapionē acqrať directum
dñium.l.traditionib⁹.⁊ ibi gl.⁊ doc.C.de pac. ⁊ aut. nisi tricē⸗
nalis.⁊ ibi gl.⁊ doc.C.de bo.ma.⁊.l.iij.⁊ ibi gl.⁊ doc.ff. de vsu⸗
ca.dñiũ āt vtile ꝓbareť si ꝓbarē me possedisse rē ĩmobilē cũ ti.
x.annoꝝ inter p̄ntes.⁊.xx.inter absentes cũ ƀm iura cōia ꝑ pre
scriptionē acqrať dñium vtile ⁊ nō directũ.vt tenēt gl. p̄alle.⁊
in eisdē locis Bar.⁊ alij doc.⁊ idē ēt in p̄scriptione.xxx. vel.xl.
an.¶ Et iuxta hoc dubitabat Jo.fab.h̄.qd si aliqs nō ꝓbaret
titulũ sꝫ ꝓbaret ꝙ ipe⁊ p̄decessores sui tenuerũt rē illā tāq̃ suā
ꝑ tātũ tēpus qd̄ hoīm memoriā excedit an ꝑ hoc ꝓbeť dñium
dubitabat ⁊ sub dubio forte dicit posse sustineri ꝙ sic cũ ꝑ tm̃
tēpus sicut amittiť dñium:ita etiā acquiriť. Addo etiaꝫ ꝙ isto
casu ꝑ prescriptionē tāti tpis acqriť dñium directũ.lꝫ vt.s̃.di⸗
xi ƀm cōes conclusiones regulariter ꝑ p̄scriptionē nō acqrať
nisi vtile ⁊ ita expresse ⁊ no.tenet bal.in.l.traditionib⁹.in ante⸗
pe.col.C.de pac.ꝑ tex.in.l.hoc iure.§. ductus aque.ff. de aqua
quoti.⁊ esti.quā.l.bal.nō inducit. Sꝫ ego induco vt hoc opti⸗
73 me ꝓbet.Nā ibi diciť †longinquitas tāti tpis habet vim con⸗
74 stituti †cōstitutũ habet vim cōsensus.l.j.in prin.ff.de cōsti.pe⸗
75 cu.†⁊ cōsensus inducit directũ dñium vt voluit bal.in.d. aut.
nisi tricēnalis.Et vltra p̄allegata si vultis videre alios modos
quib⁹ ꝓbeť dominiũ videte etiā late Bal.in.l.ij.in.ij. col.C. de
pig.act.Bal.in.l.ob maritoꝝ.post Bar.C.ne vxor pro mari.et
aliqd ꝑ Ang.de are.⁊ Jo.de pla.h̄.⁊ Bal.in.l.j. in p̄n.ff. de re.
di.in aliq b⁹ q̃stionib⁹.⁊ ibi etiā ponit an ĩ dubio p̄sumať res eē
in nullius bonis.⁊ ibi etiā subdit ꝙ ĩ dubio res p̄ticularis p̄su

a ¶ Sibi prodest. Adde singulariter.d. Alexā. de imo. ĩ ꝯs.clxxvj. ad fi.in.ij.parte. vbi ponit vnum mirabile qd̄ ius supueniens lite pēdente ex cā de preterito ꝓdest. ⁊ iō fili⁹ agēs ex testamēto pōt lite pēdente repudiare ⁊ adire ab intestato ⁊ obtinet.

b ¶ Directũ. Vide tu latissie firmianũ in suo aureo repertorio ĩ ver.dñiũ ꝓbať. vbi ad saturitatē hꝫ materiā ꝓbationis dñij.et qũo et qñ dicať ꝓbatũ directuꝫ dñium.vide do. Alexā.in consil. lxxxviij.in.iij.colũ.in.ij.parte. et in ꝯsi.j.ĩ vlt.col. in.iiij.pte. ⁊ ĩ cōsil.xj.in vlti. col. ea.parte.

mitur q fuerit in bonis alicui⁹ quo ad dñm particularē. vide te etiā bal. in. l. cū sup. C. de rei vē. τ ibi est tex. q dñiū etiā pbaṫ p testes τ instrā. imo pbaṫ dñiū p indicia. vt. l. indicia. C. de rei vē. τ ibi declarat Bal. q̄lia debēt esse illa indicia τ oēs modos qb⁹ pbaṫ dñium ponit Spe. in ti. de loc. §. fi. ṽ. lvj. τ in ti. de ac. emp. §. sequit. ṽ. finaūt velis. Et an ex eo q qs possidet rēpsumatur q sit dñs vel q fuerit dñs. vide late Bar. post glos. in. l. quidā in suo. in pn. ff. de cōdi. insti. τ Bart. in. l. ob maritoꝝ. C. ne vxoꝛ p mari. τ Bar. in. l. a diuo pio. §. q̄ si sup. ff. de re iudi. Bal. in. l. indicia. C. de rei vē. τ late Bal. in. l. j. in. ix. τ. x. col. C. q accu. τ Spec. in ti. de pmo τ scdo decre. §. restat. ṽ. sed nunqd. τ ponūt Bal. τ Ange. de are. in. §. sic itaq3. l. eo. τ ibi latius dicā. Et ista sufficiāt quātū ad ea q̄ requirūṫ ex parte actoris. ¶ Ue-

76 niamus nunc ad scdm principale: sc3 ad ea † que requirunṫ ex parte rei ad hoc vt cōtra eū possit rei ven. intentari. Et glo. nostra fm q in ea vidimus requirit alterū de duobus. s. possessionē vel quasi. Et intelligite quasi possessionē p eo q dolo desijt possidere qui cōuenit perinde ac si possideret. l. qui dolo. τ. l. parem. ff. de regu. iur. τ. l. finaūt. §. sed si quis. τ. l. is qui dolo. ff. de rei ven. τ ita declarat Bar. in. l. vnica. C. de alie. iudi. mu. cā fac. τ sic habetis q ille qui dolo desijt possidere habeṫ p possidēte.

77 † Nunquid tñ statutū faciēs mentionē de possessoꝛe habeat locum in eo qui desijt possidere. vide Jo. an. in regula p possessore. de reg. iur. in. vj. in mercu. ¶ Aduerte tamen q illud qd̄ dr

78 q rei vēdicatio datur ɔtra illum qui dolo desijt possidere. est verū si dolo desijt possidere post litē contest. sed si dolo desijsset possidere ante litē ɔte. tunc ɔtra eū nō cōpetit rei vēdi. s3 actio in factū ad interesse ex titulo de ali. iudi. mut. cā fac. Ita notabiliter τ mirabiliter. d. Abb. Panoꝛ. in. c. j. in. ij. op-

79 po. de ali. iu. mu. cā fa. ¶ † Itē aduerte possidēs tpe pme citatiōis si postea desijt possidere pſumit in dolo[a] fm bal. in. c. fi. ad

80 fi. de iu. ¶ † Qualiter aūt τ p quē modū probabiṫ quē dolo desijsse possidere. dic fm Jo. fa. bic. τ bar. in. l. petitorio. i pꝛin. ff. de rei ven. si reo denūtiauerā me velle talē rem vendicare τ ipse postea alienauit. vel si post datū libellū vel postq̄ dixi me datu rū ei libellū ipse alienauit p id qd̄ in simili dixit gl. no. in. l. fulcinius. §. quid sit latitare. in verbo aio. ff. ex qui. can. in pos. ea. ponit Dy. in regula. p possessoꝛe. circa prin. de regu. iur. in. vj. Spe. in ti. de emp. τ ven. §. nūc dicēdū. ver. s3 nunqd. τ idē dixit ipse bar. in. d. §. quid sit latitare. τ idē Bar. in. l. nō solū. §. moꝛte. in. xiiij. col. ff. de ope. no. nū. Et qd de eo qui nō per dolū sed lata culpa desijt possidere an habeaṫ p possidente ita vt cōtra reū possit saltē vtilis rei vendicatio intētari. vide Jo. fa. bic et Bar. remissiue in. l. q restituere. ff. de rei vē. τ bal. in. l. vnica. C. de ali. iu. mut. cā fac. τ vide tex. no. optimū in. l. qui petitorio. §. i. ff. de rei vē. ¶ Aduerte tamē bic q est dare casum i quo teneṫ ille qui possidet. Quis sine dolo τ sine culpa desierit possidere si habuit malū τ vitiosum initiū. tex. est in. l. si vi me deieceris. ff. de vi τ vi ar. τ isto casu nō op3 dolū pbare. τ hoc reputat Joā.

81 fab. bic esse bene no. ¶ † Itē aduerte † q in eū q dolo desijt possidere daṫ rei vē. nō directa directo sed directa vtiliter vt tenēt gl. nostre cōiter τ cū eis cōiter citramon. vt est gl. nr̄a. τ ibi bar. in rub. ff. de rei ven. τ glo. j. in. l. curatoꝛe. ff. de neg. gest. l3 vltramon. tenuerint q imo isto casu nō deṫ directa vtiliter s3 vtilis tñ vt referūt doc. in locis palle. Et istud scdm firmauit bar. i. l.

82 §§. §. iulianus. ff. de aqua plu. ar. † τ ɔ istū q dolo desijt possidere iuraṫ in litē p actorē. τ tanti cōdēnaṫ a iudice fm formā. l. qui restituere. ff. de rei ven. ¶ Et iuxta ista dubitāt bic doc. oēs actū est directa rei ven. cōtra eū qui tpe porrecti libelli possidebat postea lit. ɔtest. dolo desijt possidere. an possit ɔ eū seq condēnatio τ directa rei ven. ɔtra eū intentata que a prin. cōpetebat. an vō sit opus vtilē intētare vel saltē directā vtiliter. Effectus est maximus vt intelligamus an possit sequi condēnatio virtute directe intētate τ ex prima instātia. an vero sit opus noua instātia τ nouo iudicio. breuibus ɔcludendo tenet Dy. bic q possit sequi ɔdēnatio virtute directe intentate etiā ex illa eadē instātia. τ dicit esse de hoc casum in. l. §§. §. iul. ff. de aq̄ plu. ar. τ hoc tenēt cōiter doc. bic. Ad hoc bñ facit: q2 directa et vtilis sunt qualitates actiōis q̄ q̄litates nō habēt istātiā vel iudiciū diuersificare. l. in delictis. §. si detracta. ff. de noxa. pterea si aliter dicerem⁹ seqreṫ fm Jo. fa. bic. maximū absurdū q esset i ptāte rei cōueti eludere pcessū actoris si statim desinēdo possidere annullaret pcessum directe rei vē. τ istam etiam partē t3 Cy. in. l. vnica. in. vij. q. C. de ali. iu. mu. cā fac. τ idē etiā t3 Bar. τ late disputās in. d. l. §§. §. iul. l3 dicat illū. §. iul. allegatū bic p Dy. nihil pbare. de q̄ etiā vide bar. i rub. ff. de rei vē. ad fi. τ i l. j. i. vj. col. ff. de ac. τ ob. τ bal. i. l. curatoꝛis. in vlt. col. C. de neg. gest. τ Ang. i repe. l. si qs vi. §. dñia. in. xviij. col. ff. de acq. pos. et Bal. in. l. mote lit. C. de rei vē. τ vide inter ceteros Nic. de nea. bic i hoc pūcto referēdo varias antiquoꝝ opi. ¶ Limitabitis tñ pdictā ɔclusionē vt pcedat qñ a pncipio cōpetebat directa:

a ¶ In dolo. Ad de Feli. in. c. ad- uersario tuo. de excep. in. j. col. et d. Alex. de imo. in ɔsil. lxxvij. in iiij. parte. adde Oldra. in consi. cccxx. q qui desijt possidere p dolū non euitat iudiciū actionis psonalis. τ adde d. Alex. de imo. in ɔsi. c. i vlt. col. in fi. i. iij. parte. vbi ponit nūqd possidēs tpe iudicij presumaṫ τ potest etiā possidere.

b ¶ Emphyteoticā. Adde Bald. in addi. ad spec. in ti. de loca. ṽ. si emphyteota negauit. τ Spe. ṽ. lxv. qd̄ emphyteota negās possessionē dr̄ male vti et pōt expelli.

sed postea tpe sn̄ie cōpetebat vtilis. τ in istis terminis pprie loquunṫ ea q̄ pꝛime dicta sunt. secus si a principio nō cōpetebat directa s3 vtilis tñ vt in emphyteota τ superficiario: q2 si iste intētasset a principio directā nō posset ferri sn̄ia sup vtili sibi cōpetēti. ita no. dixit. d. Ant. de bu. in. c. cū ad sedē. circa. xvj. colū. extra de rest. spo. p illū tex. ad h̄ no. s3 vnā lec. ad cui⁹ tñ limita. τ veritatē videte Jo. fab. h̄ in. x. col. vbi examinat an si qs agat rei vē. directa cū sibi ɔpetat tñ vtilis: vt in emphyteota τ sup-

83 ficiario: an iste debeat succūbere. ¶ † Itē aduerte qd̄ talis sn̄ia lata ɔtra eū q dolo desijt possidere nō pt simplr̄ mādari executioni ɔtra eū in quē est dolo possessio trāslata. s3 esset opus nouo iudicio. tex. est nō. i. l. j. §. necessario. ff. si mulier ven. no. τ ibi Bar. ad fi. facit. §. si qs i fraudē. §. e. l3 Cy. simplr̄ ɔriū tenuerit τ male i. l. vnica. i. x. q. C. de ali. iu. mu. cau. fa. p. l. certa forma. C. vt in pos. leg. ad quā. l. rn̄deatis vt rn̄dit Bar. in. l. si qs missus. §. iudex. ff. de dā. infec. τ bar. in. l. is cui. §. in possessionē. ff. vt in pos. lega. de quo tñ pūcto vide latius p bar. p duas col. in repe. l. creditoꝛes. C. de pig. i. iiij. q. prin. in ver. videam⁹ ergo an ius exequēdi. τ bar. in. l. a diuo pio. §. si sup rebus. ff. de re iudi. τ in d. l. §§. §. iulia. ff. de aqua plu. ar. τ Bal. in. d. l. si certa forma. τ multū elegāter bal. in. l. ob maritoꝛ. C. ne vxoꝛ p ma. vbi meli⁹ τ pfecti⁹ vr̄ i hoc pūcto loqui q̄ alij. τ late p. d. Ant. de bu. in. c. q2. v. extra de in. p Pe. de ancha. in cōsi. cl. inci. In xp̄i noīe in

84 uocato in cā vētilata inter dñam altā villā τc. ¶ † Unū tñ tenementi q l3 quo ad hoc vt sn̄ia lata ɔ eū q dolo desijt possidere possit mādari executioni cōtra eū in quē dolo est trāslata possessio sit op⁹ nouo iudicio vt pꝛe dixi. tñ ɔ istū nouū possessorē q ɔsecut⁹ est possessionē dolo post lit. cōte. cū pꝛimo nō est necesse nouus libellus. ita visus est velle no. bal. i. l. j. in. iiij. opp. C. cōi di. de quo tñ videte plene Inno. in. d. c. q2. v. extra de iudi. q videṫ velle ɔriū. Illud aūt expeditū est q si reus tpe lit. cōtest. nō possidebat si postea tpe ferende sn̄ie possideat tñ debet

85 ɔtra eū oīo ferri sn̄ia ɔdēnatoꝛia. ita dicit tex. i. l. finaūt. §. possidere. ff. de rei vē. ¶ † Quid aūt si actū sit rei vē. ɔ nō possidentē q putabat se possidere τ lata sit sn̄ia s3 actorē: an si possessio postea peruenit ad reū ex noua causa talis sn̄ia mittaṫ executioni ɔtra reū. dixi. s. in tex. in vlti. no. ¶ Unū etiā i hac mate-

86 ria tene mēti † q si actū sit rei vē. ɔtra reū qui negat se possidere qui in veritate possidet q si ɔuincatur de mēdacio: q2 actoꝛ probet eū possidere ɔ3 talis possessio incōtinēti ab eo auferri in actorē trāsferri etiā nihil de suo iure pbātē. tex. est no. i. l. fi. ff. de rei vē. de quo vide mirabiliter p. d. Abb. panoꝛ. in. c. pe. i vj. col. de iura. cal. vbi ponit quot requiranṫ ad hoc vt fiat hec trāslatio possessionis in ipsu3 agētē. Quis regulariter tenētes res alienas nō debeāt illas restituere nisi pbātib⁹ de iure suo. vt. l. res alienas. q̄ est. l. vlt. C. de rei vē. τ idē dicit Ange. de are. bic esse si actū esset ɔtra aliquē q diceret se tenere pro titio nominādo titiū in cle. in iudicio vt habeat beneficiu3. l. iij. C. vbi in rem actio. cū ille titius nō esset dñs nec pro eo possideret s3 possidebat p se: tūc si cōuincaṫ de mēdacio debet priuari possessiōe. τ illa est i aduersariū trāsferēda. τ ita dicit tenere Spe. in ti. de pꝛimo τ scdo decreto. §. restat. ṽ. qd si nominās. τ Bal. in. d. l. fi. ff. de rei vē. addo Bal. idē tenentē post Bart. in. d. l. ij. C. vbi in rem actio. in. v. col. in. xi. q. et idē Bal. in. l. vnica. C. de bis q potē. noīe. τ Inn. in. c. qm̄ frequēter. §. qd̄ si sup. extra vt lit. nō cōte. τ ibi idē tenet. d. Ant. in. ij. col. qd̄ dictū no. p exten-

87 sione. d. l. fi. ¶ † Et per illū tex. dicit ibi no. Ange. in. j. colū. q si emphyteota negat rem esse emphyteoticam.[b] et conuincat de

b mēdacio q priuaṫ iure suo emphyteotico. allegat etiā Inno. idē tenere in. c. ceterū. in fi. extra de iudi. l3 ɔriu3 videaṫ tenere bal. in. c. vasallus. el. j. si de feu. fue. ɔtro. iter do. τ agna. i. ij. col.

88 ṽ. extra q̄ro vtrū ista pena. ¶ † Et idē dicaṫ esse i vasallo negāte feudū: q2 nō ɔuincaṫ de mēdacio priuaṫ iure feudi. tex. est de

89 hoc no. d. c. vasallus. el. j. ¶ † Et aduerte q talis trāslatio possessionis que fit in casu. d. l. fi. fit officio iudicis incidentissime nouo libello sine lit. cōte. sine iuramēto calū. ita dicit glo. no. in §. illo quoq3. el. ij. in aut. de trien. τ semis. col. iij. in glos. magna in ver. legi. quā glo. reputat multū no. Bar. in. d. l. fi. τ Ang. de are. bic dicit eā esse meliorē que reperiaṫ in iure. τ illā glo. dicit esse singularē τ nō reperiri alibi. bal. in. l. fi. in pe. col. C. de exe-

90 cu. rei iudi. ¶ † Item aduerte q si in casu. d. l. fi. dicat reus cōuictus de mēdacio. dñe iudex non grauetis me in translatione possessionis: q2 hodie cōstat hodie agaṫ. τ statim volo pbare de dñio meo qd̄ tñ nō audiṫ. imo hoc nō obstāte ppter mendaciū puniendū trāsferṫ possessio in aduersariū. ita tenet Bal. in. d. l. fi. in. j. col. ad fi. τ in vlti. col. ad fi. τ in istis locis reputat hoc mirabile multū tenēdū mēti. q2 licet istud sit remediū adipiscēde possessionis. q tñ ei nō obstat exceptio dominij. τ hoc propter mendaciū. adde Bar. in aut. itē possessoꝛ. post glos. C. q potio. in pig. ha. τ do. Ant. in. c. penul. extra de iur. cal. τ ibi do. Abb.

91 Panoꝛmi. in. vj. colū. quos allegat. † Item aduerte quod eo ipso

ipſo ꝙ reus ꝯuentꝰ rei ven. negat ſe poſſidere debet actoꝛ eſſe
cautus ⁊ petere a iudice ꝙ mittat in poſſeſſionẽ illius rei tanꝙ
vacante: ⁊ iudex dꝫ illũ mittere. ita dicit Ang. ſe practicaſſe in
d.l.fi. ⁊ refert ⁊ ſimpliciter ſequitur .d. Bar. veroneñ. in cautela
92 ccxxv. ¶ †Quid aũt ſi reus nõ ſit mẽtitus in poſſeſſione: lꝫ in
qualitate poſſeſſiõis: puta qꝛ dixit falſum titulũ. An ſi cõuictꝰ
de mendacio debeat perdere poſſeſſionẽ. Bal. in.l. cogi. in pe.
colũ. C. de peti. here. tenet indiſtincte ꝙ ſic. vos aũt dicatis hoc
eſſe verũ qñ actoꝛ ꝓbaſſet illũ reum nõ poſſidere illo titulo: qꝛ
probaſſet ꝙ eũ habuit a furioſo tũc bene deberet puniri reꝰ in
trãſlatione poſſeſſionis ꝑ illã.l.fi. ſi reus nõ cõuincatur de mẽ
dacio. eo qꝛ ipſemet reus nõ ꝓbauit titulũ allegatũ tũc nõ pu
93 nireť in poſſeſſionis trãſlatione. †qꝛ ad hoc vt habeat locũ.d.
l.fi. nõ ſufficit ſolũ mẽdaciũ: ſꝫ requiriť etiã ꝙ actoꝛ ſit graua-
tus onere ꝓbandi. iſta oĩa ſunt verba Bar. in.d.l.fi. in.ij. colũ.
que v̾ba bene no. ad declarationẽ.d.l.fi. bñ facit. §. illud quoq̃.
94 el.ij. in aut. de triẽ. ⁊ ſemiſ. ¶ †Itẽ aduerte ꝙ ſi reus ſit menti
tus in parte ⁊ non in toto ꝙ non priuabiť tota poſſeſſione: ſed
ſolũ auferet ab eo illa pars in qua eſt mẽtitus. ita tenet Bal. ĩ
d.l. cogi. ad fi. Adde ad hoc gl. no. in ſimili. in.d.c. vaſallus. el.j.
ſi de feu. fue. contro. inter do. ⁊ agna. in gloſ.j. ⁊ ibi habetis tex.
95 no. in ſimili. ⁊ ibi late bal. examinat ĩ ſimilibꝰ terminis. ¶ †Et
quid ſi reus negat ſe poſſidere rẽ quã vẽdidit ⁊ pretium hꝫ an
habeat locũ.d.l.fi. vt reus puniatur in trãſlatione pretij illius
rei cũ pretiũ ſuccedat loco rei. ⁊ bal. in.d.l. cogi. in pe. col. tenet
ꝙ ſic ſi eſt indefinite interrogatus an poſſideat: ſecus ſi deter-
minate ſit interrogatus an poſſideat talem rem. de quo tñ ibi
96 plenius ꝑ eũ. †Itẽ aduerte ꝙ ad hoc vt habeat locũ.d.l.fi. ne-
ceſſe eſt ꝙ reus ſciret ſe poſſidere. ſecus eſt ſi ignoraret ſꝫ bar.
in.d.l.fi. ĩ.ij. col. ⁊ Ang. de are. hic ite intelligiť illã.l.fi. procede
re qñ reus negauit ꝑ dolũ vel latã culpã. al's illa.l. nõ haberet
locũ. ita no. voluit Bal. in.d.c. vaſallus. in.j. colũ. ⁊ ibi pulchre
97 ad hoc no. illũ tex. ¶ †Itẽ intelligatis.d.l.fi. ꝓcedere qñ reus
negat ſuper libello apto: ſecus ſi libellus fuiſſet ineptꝰ: qꝛ tũc
negãs nõ puniť ſm Bar. in.l. edita. C. de edẽ. in repe. paduana
98 in pe. col. ¶ †Itẽ ⁊ vlti. intelligatis.d.l.fi. ꝓcedere qñ reus ne
garet ſe poſſidere: ſecus aũt ſi rñdens libello diceret nego nar
rata ꝓut narrãtur eſſe vera: qꝛ tũc ꝑ talẽ negationẽ nõ diceret
negare ſe poſſidere. eo qꝛ ꝑ talẽ negationẽ videť negare id qȯ
eſt ſubſtãtia libelli: nõ aut eiꝰ circũſtãtias. iſtud fuit no. dictuꝫ
Bar. ⁊ nũꝙ delendũ memoria in.l. ſi dubiteť. §. ita demum. ff.
de fideiuſ. ⁊ hoc perpetuo no: qꝛ vtiliſſimũ eſt in actu practico
vt cõuentus nunꝙ neget ſe poſſidere ne incidat in penã.d.l.fi.
ſꝫ ſimpl'r neget narrata in libello prout narranť eẽ vera. ⁊ dicit
ibi Imo. al's ſe fuiſſe bene lucratũ de dicto iſto. ⁊ hoc etiã ſeqť
99 ipſe Imo. in.l. ſꝫ hoc ita. ff. de re iudi. ¶ †Et ex predictis oĩbꝰ
potes in actu practico colligere optimã cautelã ĩ practica ſm
quã etiã dicebat Ang. de are. hic vt actoꝛ qui reũ ꝯuenit ſemꝑ
a principio iudicij faciat interrogari reum an poſſideat vel de
tineat talẽ rem: qꝛ intẽdit intentare ꝯtra eũ actionẽ in rẽ. nam
ſi cõuẽtus dixerit ſe poſſidere poterit poſtea actoꝛ ſecure ꝯtra
eũ agere: qꝛ etiã ſi in veritate nõ poſſideat. tñ eſt oĩno condẽnã
dus: qꝛ ex hoc ꝙ in iudi. rñdit ſe poſſidere dꝛ liti ſe obtuliſſe.l.
is q ſe obtulit. ⁊.l. ſin aũt. in ꝓn. ff. de rei ven. ſecus tñ eſſet ſi nõ
appareret vel ꝓbareť ꝙ reus ĩ iudi. dixerit ſe poſſidere: qꝛ tũc
non poſſet reus ꝯdẽnari. etiã poſito ꝙ extra iudiciũ dixiſſet ſe
poſſidere ſꝫ Bar. in.d.l. is q ſe obtulit. poſſet tñ reus q ĩ iudi.
dixit ſe poſſidere cũ nõ poſſideret reuocare rñſionẽ ſuã añ lit.
cõte. ⁊ nõ poſt ⁊ eẽt abſoluẽdus.d.l. ſi is q ſe ob. ſin aũt ipẽ reus
cõuẽtus neget ſe poſſidere: ⁊ tũc ſi hoc verũ eſſe cõpertũ ſit nõ
eſt vlteriꝰ ꝯ eũ ꝓcedendũ ſin autẽ cõpertũ ſit eũ mẽtiri: qꝛ imo
poſſidet certe ꝯuictus de mẽdacio ſuſtinebit penã.d.l.fi. ff. de
rei vẽ. declaratã vt.ſ. ꝓxĩe ⁊ pulchre declaraui: qꝛ ꝓuabiť poſ-
ſeſſiõe ⁊ illa incõtinẽti in actorẽ trãſfereť. ¶ Succeſſiue iuxta
predicta qꝛ.ſ. vidimus ꝙ rei vẽ. cõpetit ꝯ poſſidentẽ vel euꝫ q
100 dolo deſijt poſſidere. †Querũt hic doc. nunqd rei vẽ. detur ꝯ
nudũ detẽtatorẽ: puta colonũ depoſitarium ⁊ ſil'es: ⁊ de hoc eſt
tex. no. ꝙ ſic in.l. officiũ. ad fi. ff. de rei ven. quẽ Ang. de are. hic
dicit eſſe meliorẽ de coꝛ. iur. bene facit tex. in.l. ſi ventri. §. in bo
nis. ff. de priui. credi. ⁊ hoc etiã tenet Bal. in.l.ij. C. vbi in rẽ ac.
in.iij. colũ. in.ij.q. ¶ Et ex hoc inferť ꝙ multomagis dareť rei
ven. ꝯ eũ q natural'r tñ poſſideret: vt eſt emphyteota vſufru-
ctuarius ⁊ ſil'es ſm bal. in loco ꝓxime preallegato. ⁊ hoc etiaꝫ
tꝫ Ioã. fab. hic ꝑ.d.l. officiũ. ⁊ bar. poſt glo. in.l. põponius. §. ſi
is q precario. ad fi. ff. de acq. poſ. ⁊ Ange. in repe.l. ſi quis vi. §.
dñia. in eo. tit. de acqui. poſ. in.xvij. col. quãtũ tñ eſt ad detẽtato
rẽ. Ioã. fab. hic refert doc. iur. cano. in.c. qm̃ frequenter. §. qȯ ſi
ſup. extra vt lit. nõ ꝯte. tenere ꝙ p̃dicta ꝓcedũt.ſ. ꝙ poſſit agi ꝯ
detẽtatorẽ qñ eſt incertũ vtrũ poſſideat vel detineat. quo caſu
bñ verũ eſt ꝙ pars põt agere ꝯ eũ: ita tñ vt ꝓcedať ſm formã.l.
ij. C. vbi in rẽ actio. ¶ Et aduerte ꝙ lex illa eſt ſingularis nec
alibi reperiť in coꝛꝑe iur. ciui. ſm ꝙ ĩ ea Bar. exoꝛdiť. al's autẽ
ſi actoꝛ ſciret eũ detinere ⁊ ageret: caderet a cauſa. que ſñia ſm
Io. fab. põt eſſe vera in his q noĩe alterius detinẽt. vt in colo-
nis ꝓpter quos inuẽta fuit illa.l.ij. ſic in alijs. puta ſi rex apud
te depoſuiſſem vel tibi cõmodaſſem ⁊ eã vendicarẽ clarũ eſſet
ꝙ nõ hꝫ locũ illa.l.ij. qnimo mutata ſñia ſubdit Io. fab. hic ꝙ
in omni caſu detinẽs q hꝫ facultatẽ rei reſtituẽde teneť. et põt
cõueniri niſi noĩet actorẽ ⁊ dñꝫ in iudicio. ⁊ dicat ſe velle rẽ de-
fendere: qꝛ tũc bñ ꝓcedereť ſm formã.d.l.ij. Addo iſtis ꝙ ang.
in.l. pompo. §. is q p̃cario. ff. de acq. poſ. dixit ſm Inno. in.d.§.
qȯ ſi ſup. ꝙ tũc demũ ꝯ ſimplicẽ detẽtatorẽ agi põt reali qñ du
bitať an ipſe poſſideat vel detineat. ⁊ in hoc ꝯcoꝛdat cũ verbis
Io. fab.ſ. rela. ſubdit poſtea Ang. ꝙ demõſtrato ꝑ eũ ꝙ merã
detẽtationẽ hꝫ debet abſolui ab obſeruatiõe iudicij. Et ſubdit
ꝙ poterit etiã ſi velit dñm noĩare ĩ iudicio ⁊ eũ defendere ꝑ.d.
l.ij. ſm Inn. in.d.§. is q p̃ca. ⁊ meliꝰ dixit ꝙ imo ad hoc vt ve-
niat abſoluẽdus detẽtatoꝛ dꝫ oĩo noĩare dñm ĩ iudicio ſi vult
euitare iudiciũ ꝑ.d.l.ij. vbi eſt v̾bũ dꝫ quod neceſſitatẽ ĩpoꝛtat
101 l. ſepe audiui ceſarẽ.ſ. de offi. preſi. ⁊.l.iij. C. de pig. †Aduertite
tamẽ ꝙ illud qȯ dixi ꝙ ꝯ detẽtatorẽ dať rei vẽ. ꝓcedit niſi vere
poſſidẽs offert ſe liti: qꝛ tũc talis detẽtatoꝛ nõ poterit ꝯueniri.
Ita voluit no. Inn. in.c. cũ ſup. in gl. ꝯſtiterit. ex̃ de ſen. ⁊ re iu.
102 ⁊ Imo. ĩ.l. ſepe. ff. de re iudi. in vltĩa charta. ¶ †Qualiter aũt
fiat executio in rei vẽ. intẽtata ꝯ nudum detẽtatorẽ ponit bal.
in aut. ei qui. C. de bo. aut. iud. poſ. ĩ.viij. col. ⁊ ibi dicit ꝙ actoꝛ
103 mitteť in illã aſininã detẽtationẽ. ¶ †An aũt ſñia lata ꝯ iſtuꝫ
alieno noĩe detinẽtẽ: puta ꝯtra colonũ facta execu. ⁊ re ad acto
rẽ trãſlata faciat p̃iudiciũ dño ſaltẽ in poſſeſſione. ponit Bart.
in.d.l.j. C. vbi ĩ rẽ ac. in.iij. col. ad fi. ⁊ ibi poſt Inn. determinat
ꝙ nõ: de quo etiã ꝑ bal. ⁊ Bar. in.l. officiũ. ff. de rei vẽ. ⁊ Bal. ⁊
Imo. in.l. peregre. §. quibꝰ explicitis. ff. de acq. poſ. ⁊ Bal. in.d.
l.ij. in.x.q. ¶ Et ex p̃dictis oĩbꝰ habetis ꝯcluſiue ꝙ rei ven. dať
cõtra illũ qui naturaliter ⁊ ciuiliter poſſidet vel naturaliter tm̃.
104 itẽ cõtra eum q tm̃ detinet. †Quid ergo ſi aliqs non poſſidet
nec detinet hꝫ tñ facultatẽ rei reſtituẽde: qꝛ põt rẽ habere quã
do vult an poſſit ꝯueniri rei ven. de hoc habetis gl. no. ꝙ ſic in
l. põponius. §. is q precario. ĩ gl. fi. ad quã ſe remittit Bar. ĩ.d.
l. officiũ. Adde tñ ꝙ ꝯtrariũ tenet Bal. in.c. qm̃ frequẽter. §. quod
ſi ſup. in vlti. col. vt lit. nõ cõteſta. Vltimo dubitant hic docto.
105 †an rei vẽ. ꝯpetat ꝯ ciuiliter tm̃ poſſi. dubiũ facit: qꝛ ciuiliter
poſſidẽs nõ hꝫ facultatẽ rei reſtituẽde: qꝛ ipſe non poſſidet nec
detinet rẽ: ergo vř ꝙ nõ poſſit teneri ꝑ.d.l. offm̃. in fi. gl. tãgit
⁊ nõ firmat in.d.§. ſi is q p̃cario. ⁊ glo. ĩ.d.l.ij. C. vbi ĩ rẽ actio. in
glo.j. diſputat arguẽdo ad ꝑtes: ⁊ poſtmodũ nihil firmare vř.
ſed glo. in rub. ff. de rei vẽ. exp̃ſſe firmauit ꝙ ſic.ſ. ꝙ rei ven. cõ
petat contra tm̃ ciuiliter poſſidẽtẽ. ⁊ iſtud tenẽt cõiter doc. hic.
vt Nic. de nea. Io. fab. Ang. de are. ⁊ Bar. ĩ.d. rub. ff. de rei vẽ.
⁊ Bar. in.d.§. is q p̃cario. ⁊ Bar. in.d.l.ij. in vlt. col. ⁊ ibidẽ bal.
in.iij. col. in.j.q. ⁊ ꝑ hoc dicunt oẽs eſſe caſum in.l. cuiuſcũq̃. §.
ſi fundus. ff. de vſuf. ⁊ in.l.iij. §. fi. ff. ad exhi. de quo etiã videte ꝑ
do. Ant. de bu. in.c.j. ex̃ de re iudi. ⁊ in.d.c. qm̃ frequẽter. §. qȯ ſi
ſup. extra vt li. nõ ꝯte. ꝑ bal. ĩ.l. ꝯſentaneũ. ĩ.v. col. C. quõ et qñ
iu. ꝑ Spec. in ti. de ac. emp. §. ſequiť. v̾. ſꝫ nũqd. ꝑ Ang. in repe.
l. ſi qs vi. §. dñia. in.xvj. colũ. ff. de acq. poſ. ꝑ Ange. ⁊ Imo. in.l.
106 ſerui noĩe. ff. de vſucap. †Et aduerte ꝙ ſi iſte ciuiliter poſſidẽs
hꝫ facultatẽ rei reſtituẽde: tunc res eſt plana ꝙ põt fieri execu-
tio ꝯ eũ. ſi v̾o nõ hꝫ facultatẽ rei reſtituẽde tunc ſm Io. fab. hic
ſi petiť ius qȯ ciuiliter poſſidẽs dicit ſe habere in re: ⁊ tũc illud
ius reſtituere vel melius illud ius dimittere. ⁊ ad hoc ꝙ ĩ ſola
ciuili cadat reſtitutio allego gl. no.l. ꝑmiſit. in.§. ſpẽs. in glo. fi.
ff. de acq. poſ. cũ illa reſtitutio poſſit ſolo v̾bo fieri. Reperio ta
107 mẽ ꝙ bal. alibi ĩ aut. ei.q. C. de bo. aut. iu. in.ix. col. dixit †ꝙ ĩ rei
vẽ. intẽtata ꝯ ciuiliter tm̃ poſſidẽtẽ fiet executio hoc modo: qꝛ
induceť actoꝛ in fundũ coꝛpoꝛaliter detẽtaturꝰ ſꝫ ꝑinde ciuili-
ter poſſeſſurus. alleg. no. in.d.l.ij. C. vbi in rẽ actio. ⁊ ad hoc qȯ
ꝑ ſola ciuili ꝯſequẽda poſſit iudex mittere in poſ. tenet ⁊ ꝓbat
ipſe Bal. in.d.l.ij. in.iij. col. in.j.q. ⁊ ibidẽ refert Guil. de cu. te-
nentẽ ꝙ ſi ciuiliter poſſidẽs nõ hꝫ facultatẽ rei reſtituende dꝫ
p̃ſtare cautionẽ ꝙ ſi res ad eum ꝑueniat ꝙ eã reſtituet ſicut cũ
agiť ad ſeruum q eſt in fuga.l. ſi a bonefidei. ⁊.l. ſi nõ cuſtodiẽ-
dus. ff. de rei vẽ. lꝫ Bal. dicat ꝙ ille.ll. loquũtur in re mobili in
qua p̃ſtat cautio de qua.ſ. ſecus eſt ſm eũ in re immobili: cum
108 illa ſe exhibeat ⁊ iudex poſſit mittere ĩ poſ. ciuilẽ. ¶ †Nunqd
aũt ſñia lata ꝯtra ciuiliter poſſidẽtẽ p̃iudicet naturaliter poſ-
ſidẽti. habetis gl. ꝙ nõ in.d.l. põpo. in.§. ſi is qui p̃cario. in gl.
fi. ad fi. ⁊ ibi bar. ĩ fi. de quo etiã ꝑ Ang. in preal leg. repe.l. ſi qs
109 vi. §. dñia. de acq rẽ. poſ. in.xvij. col. ¶ †An aũt poſſidẽs ciui-
liter tantũ poſſit ipẽ intẽtare rei vẽdi. dic ꝙ ſic. ita eſt glo. no. in
l. clam poſſidere. §. qui ad nũdinas. ff. de acq. poſ. in glo. fi. ma-
gna in verbo nec clam. poſt mediũ. ⁊ ibi Bar. in vlti. col. ponit
etiã Bal. in.l.j. §. interdictum. ff. vti poſ. ⁊ iſta ſufficiãt quantũ

ad ea que requirunť ex parte rei. ⁊ ꝯsequēter p ista sit expedita hec no. materia rei ven. ¶ Gl. in verbo corporalē. que ſm ordinē tex. debet pcedere aliā gl. in vbo possideat. quā. s. prime legimus. sʒ ego habeo cām proseqūedi non est tñ vis in hoc. hec
110 glo. vult φ incorporalia nō pñt vendicari. † ⁊ sic habetis φ rei vēdi. nō dať ad incorporalia. istud tñ limitabitis nisi incorporalia venirēt accessorie ad rē corporalē: puta si peterē castrū cū iuribus ⁊ pertinētijs ſm Jo. fab. hic in. iij. q. prin. quā ponit in materia rei vē. allegat Inno. in. c. cū ad sedē. extra de resti. spo. Addo φ ad hoc bñ facit. l. i. §. h̄ iterdictū. iūcto. §. si fundus. ff. de vi ⁊ vi ar. vbi lʒ illud interdictū nō deť: nisi p reb⁹ immobilib⁹: tñ datur etiā p rebus mobilibus in cōsequētiā venientibus. ⁊ ita p istas. ll. tenet Jo. de imo. in. c. examinata. extra de iudi. mot⁹ etiā p ibi no. p Inn. in. c. cū venerabilis. extra de reli. domi. de quo etiam p Ang. in repe. l. si qs vi. §. dñia. ff. de acq.
111 pos. in. xix. col. † ⁊ φ valeat dictus libellus peto castrū cū iuribus ⁊ pertinētijs. tenet Bal. in. l. edita. C. de edē. in repe. paduana. in. xix. col. ¶ Glo. fi. in verbo dicat. vult φ reus nō conuentus rei vē. nō habet necesse probare se dñm imo nec allegare: q² actore nō pbante reus est absoluendus etiā si nihil ipse prestiterit. d. l. qui accusare. allegata in glo. de quo tñ dicite vt plenius p doc. ibi vbi est materia. ⁊ ibi p Bal. Ex cui⁹ dictis posset hec glo. multipliciter limitari. sʒ vos dicite fortius φ imo etiā si reus assumpsisset in se onus pbandi ⁊ arctasset se ad probādū de iure suo. ⁊ nō pbaret φ tñ ppter hoc reus nō deberet cōdēnari nisi actor ex aduerso de iure suo pbasset. glo. est no. in. l. circa. ff. de pba. in gl. fi. quā glo. Bar. ibi no. ⁊ reputat mēti te-
112 nendā. † ⁊ φ reus possit in se onus pbādi assumere est etiā gl. in. l. fi. i vbo scripturā. C. de fal. ⁊ gl. no. in. c. ex īsinuatiōe. extra de pcura. in glo. fi. in verbo pbare. magis tñ caute faceret re⁹ ſm Ang. de are. hic si a principio nihil faciat donec viderit an actor pbauerit intentionē suā vel ne ⁊ tūc ꝯtra eū exceptiones suas paret. vt. l. exceptionē. cū ibi no. C. de pba. ⁊ ad glo. illā in d. l. circa. vide no. p bal. in. l. cū papinianus. in. iij. col. C. de sen. ⁊ interl. om. iudi. ⁊ bal. in. l. frustra. C. de pba. ⁊ ibi etiā no. sub-
113 dit bal. † φ in causis summarijs in quib⁹ iudex hʒ maiorē potestate pōt iudex statuere terminū ad pbandū tā actori φ reo. ⁊ vtrūqʒ astringere onere pbandi. qd no. ⁊ p ista sint expedite
114 oēs glo. hui⁹. §. nostri cu earū materijs. ¶ † Extra gl. doc. hic ponūt q̄liter formādus sit libellus in rei vendi.[a] Ante tñ φ veniā ad formationē specificā nō omittā aliqua gñalia ad intellectū eoꝝ q̄ in libellis cōiter apponi ꝯsueuerūt vel debēt. In primis igiť adduco in mediū vba illa magři Bar. in. l. si prius. ff. de ope. no. nū. in. x. col. in ver. v. op. φ confessoria dʒ pponi ver-
115 bis ⁊c. vbi no. dixit aduertendū esse † φ sicut argu. logicoꝝ hʒ maiorē ppositionē minorē ⁊ ꝯclusionem. ⁊ ex istis effectualiter cōsistit argumētū: ita apud legistas libellus effectualiter dʒ ex trib⁹ constare. primo ex narratione facti: ⁊ illa habeť p maiore. scdo ex cā siue ex medio ꝯcludēdi ⁊ illa cā est loco minoris propositionis. tertio ex ipsa ꝯclusione. Et quēadmodū apud logicos ex minori sequiť necessario cōclusio argumēti: ita ex dicto medio ꝯcludēdi sequiť necessario ꝯclusio libelli. Opʒ ergo factū taliter narrari φ ex eo aliqua cā resultet. ⁊ ī cā insit mediū cōcludēdi ⁊ deinde cōcludať. Quantū est ad primū ⁊ scdm dicite breuibus φ factū est φ factū dʒ aperte ⁊ ꝯgruēter narrari ⁊ postmodū talis causa exprimi ex q̄ sequiť ꝯclusio ⁊ ex qua possit actio resultare. ⁊ ideo dicit bar. ī. l. certi ꝯditio. ī pñ. ff. si cer.
116 pe. in. j. col.: † φ semp in libello est attēdēdū mediū ꝯcludendi. Et φ ad cognoscendū diuersitatē actiōis debemus inspicere mediū ꝯcludēdi. idē etiā no. Ang. in. l. naturaliter. §. nihil cōe. ff. de acq. pos. ad fi. ī. vj. lec. ⁊ bar. ī. l. ij. ad fi. C. de peti. here. ⁊ d. Ant. de bu. in. c. fi. in. v. no. ex̄ de iud. ⁊ idē. d. Anto. in. c. ex pte. el. j. in. v. ⁊. vj. no. ex̄ de fo. cōpe. ⁊ bar. in. d. l. si prius. in. x. col. et ppterea dixit gl. no. l. j. in pñ. ff. de edē. in gl. magna añ mediuʒ qd si peterē a te. x. q² Rex est in frācia. vel q² ego suʒ hic. ista causa eēt inepta ⁊ sic libellus nō pcederet. Adde similē glo. in. l. ij.
117 §. circa. ī gl. j. magna. ff. de doli excep. † Et aduerte diligēter φ[b] qñ cā inepta est expressa in libello libellus est ipo iure nullus etiā parte nō opponēte. ita voluit no. Bart. ī. l. edita. C. de edē. in. iij. col. ad fi. allegādo no. ī. d. l. ij. §. circa. ⁊ idē tenet bal. in. d. l. edita. ī repe. padu. in. xvij. col. ⁊. d. Ant. de bu. ī. c. dilecti. ex̄ de iudi. ⁊ facit q² qñ actor exprimit cām ineptā isto casu cōstat de euidēti calūnia libellantis qd nō est qñ cā nō expřimiť. ad hoc bñ facit tex. in cle. ꝯstitutiōe. in gl. in vbo de nouo. extra de ele.
118 lʒ ꝯtrariū teneat Fulg. in. d. l. j. in pñ. ⁊ in. d. l. edita. ¶ † Unum tñ perpetuo tene mēti φ si iudex videt male actū ex vna causa: tñ ex actis apparet φ potuisset ex alia cā bene agi. φ lʒ ex illa causa nō possit ꝯdēnare. tñ debet in sñia iudex reseruare ius illud agēdi ex illa cā. ita voluit no. Bar. in aut. sed ⁊ si qs. in. ij. colū.
119 C. de secū. nup. ⁊ hoc reputet ibi Bal. esse no. dignū. ¶ † Unū etiā ppetuo no. φ si agēs deducat vnā cām ⁊ pbet aliā φ lʒ nō possit sequi condēnatio in petitorio tūc bñ posset sequi condēnatio in possessorio. ita sing. dixit Bal. in. l. fi. in. j. col. C. de anna. excep. ⁊ ibi etiā Ang. Aduertendū est etiā ſm doct. in. d. l. j.
120 in pñ. ff. de edē. † φ in actiōe reali cā pxima ⁊ imediata ex qua oritur ipsa actio puta rei ven. est dñium cā vero remota est ipe cōtractus ex quo acquiriť dñium. In actione vo psonali cā pxima ⁊ immediata actiōis est obligatio. causa vero remota ex qua oriť obligatio est ꝯtractus put etiā dixit glo. no. in. l. ⁊ an eandē. §. actiōis. in vbo singule cause. ff. de excep. rei iudi. ⁊ cōiter cōcludiť p doc. in. l. j. in prin. post gl. no. ibi † φ in reali sufficit exprimere causam pximā. s. dñium. non autē requiriť φ ex-
121 primať cā remota scʒ ipse contractus. † In psonali aūt necesse est φ exprimať causa remota. s. ipse ꝯtus. de vtroqʒ vř esse casus in. d. l. ⁊ an eādē. §. actiōes. ⁊ in. c. abbate sane. de re iudi. in vj. ⁊ ita tenet Bar. ⁊ alij ī. d. l. j. in pñ. ⁊ bar. in. d. §. actiōes. ⁊ est
122 rō diuersitatis ſm Cy. in. d. l. edita. ī v. ij. iuxta hoc. † Nā actio realis semp est vniformis ⁊ eiusdē nature a quocūqʒ cōtractu habuit originē. sʒ actio psonalis potest esse diuerse nature. nā quedā est bonefidei: quedaʒ stricti iuris. idcirco interest rei cōuēti φ in actione psonali exprimať causa remota scʒ ipse ꝯtractus vt cognoscat an cōueniať ex cōtractu stricti iuris an vero ex ꝯtractu bonefidei iuxta. d. l. j. in prin. ⁊ hoc etiā visus est sen-
123 tire bar. post Gui. de suza. in. d. §. actiōes. in. j. col. ¶ † An aūt in actione psonali sit etiā de necessitate cā pxima. s. ipsa obligatio exprimēda. ⁊ lʒ glo. pallegata. in. d. l. j. in pñ. visa sit tenere φ sic. cōiter tñ teneť ꝯtrium vt ibi tenet bar. ⁊ alij. eo q² si causa remota exprimať. s. ꝯtus ipe libellus postea psumptiue cōcludet φ satis est. l. oēs. §. lucius. ⁊ ibi Bart. ff. q̄ in frau. cre. nā ius presumit φ si vendidi ⁊ tradidi tibi librum. φ tunc fueris mihi obligatus ad pretiū. ⁊ φ etiā de pñti sis mihi obligatus nisi ꝯtriū pbeť. arg. l. j. in fi. ⁊ l. siue possidetis. cū ibi no. C. de p-
124 ba. † Et vltra pdicta q̄lis debeat esse hec causa q̄ est exprimēda in libello actiōis psonalis vide. d. Abb. Pañ. ī. c. j. in. j. col. ad fi. de libel. obla. Et aduerte φ qñ in libello expřimiť cā pxima vel remota. dʒ ita exprimi φ nō habeat vim alicuius negatiōis circa ipam obligationē. vñ si dicerē in libello peto a te cētū: q² illa tibi mutuaui ⁊ ad ea fuisti mihi obligatus ista vba fuisti obligat⁹ habēt negationē annexā φ de pñti nō es mihi obligatus ⁊ sic habēt negationē annexā circa ipsam obligationē. vñ libellus nō pcederet nisi adijcerē. ⁊ es de pñti mihi obligatus. Secus esset si solum dicerē peto decē q² tibi mutuaui. ista eñ vba q² tibi mutuaui nō habēt negationē annexā circa obligationē ipsam. Ita no. dixit Cy. in. d. l. edita. in. iij. q. prin. ⁊ Bar. q Cy. refert in. l. certū. §. pe. ff. de cōfes. ⁊ Bal. in. d. l. edi-
125 ta. ī repe. paduana. ī. xvij. col. ¶ † Quid aūt si libellus pponatur gñaliter nulla causa expssa an pcedat si nō opponať a parte glo. prealle. in. d. l. j. in prin. tenet φ sic. ⁊ illud ibi firmat bar. in vlti. col. ⁊ dicit esse tex. de hoc in. l. fi. C. de anna. except. et ibi etiā sentit gl. j. mag. ad fi. ⁊ dicit Bar. hoc etiā expressum pbari
126 in. d. c. abbate sane. de re iudi. in. vi. † Et aduertite diligenter φ ista exceptio libelli nō ꝯtinētis cām specificā nō pōt opponi nisi ante lit. ꝯtest. nō aūt post. Ita voluit valde no. Bar. in. l.
127 exceptionē. in. iiij. col. C. de pba. ¶ † Itē aduerte φ reus ī opponēda hmōi excep. dʒ esse multū cautus. Nam dʒ simpliciter dicere φ libellus nō pcedit eo quia gñalis ⁊ obscurus ⁊ nō habēs cām specificā nō autē dʒ petere declarari libellū aut petere ab actore φ exprimat cām: q² isto mō instruet actorē. et isto casu iudex nō debebit dicere φ libellus declareť. sʒ debebit ſʒ exceptionē oppositā a reo pnūtiare reū nō teneri rñdere libello ⁊ absoluere illū ab obseruatione iudicij ⁊ cōdēnare actorē ī expēsis.[c] iuxta. l. j. §. j. cum ibi no. post glo. ff. si mē. fal. mo. di. et c. examinata. extra de iudi. ista sunt nota. vba spec. ī ti. de libel. ꝯceptio. §. fi. v. sis caut⁹. ⁊ idē voluit. d. Ant. de bu. in. c. fi. extra
128 de libel. obla. ⁊ ibi no. Pau. de ca. in. d. l. edita. circa fi. ¶ † Circa ꝯclusionē libelli dicite illa q̄ reqrunť de necessitate in libello. Nam hʒ necesse actor in libello cōcludere: puta dicere quare peto reū condēnari vel equipollētia verba. l. fi. C. de fideicō. liber. iudex eñ nō īterponit officiū suū nisi quatenus petať. l. iiij. §. hoc aūt iudiciū. ff. de dam. infec. ⁊ l. vt fundus. ff. cōi diui.
129 Et dicit hic Ang. de are. † φ in libello semper est diligēter aduertēdū ad ꝯclusionē. cū ſm eū ꝯclusio sit ea q̄ regulā ampliat declarat ⁊ restringit ipm libellū. allegat Inno. in. c. super literis. extra de rescrip. ⁊ Bar. in. l. aurelius. §. sticho. ff. de liber. lega. Et ibi Barto. dicit φ ex cōclusione libelli apparet qualiter
130 precedētia intelligātur. ⁊ Inno. in. d. c. super literis. dicit † qd quando vnū narrať in libello ⁊ aliud ꝯcluditur φ isto casu debet potius inspici conclusio. ⁊ dictum istud Inno. refert etiam Bal. in dicta. l. edita. in repetitio. paduana in. xj. colū. ⁊ Ange. in consilio. xxv. incip. pro decisione questionum. in. j. colū. in fi. Et adde φ quēadmodum in libello debet attēdi cōclusio ⁊ nō narratio. Ita eodē modo in exceptionibus ſm do. Abb. Panor. in. c. ex

a ¶ In rei vendi. Uide. d. Alexā. de imo. in consi. cxcix. i. ij. parte. ⁊ i ꝯsi. xxxj. i. vij. col. i. ij. pte. ⁊ qd dici debeat in tali libello. vide p eū in ꝯsi. xcj. i. ij. pte. ⁊ in. d. consi. cxcix. in. iij. colū. ea. parte. ⁊ qualiter agatur in rei ven. vide p eū in cōsi. xxviij. in. j. col. ea. ij. parte.

b ¶ Nullus. Sed q̄ro nunqd qñ libellus est inept⁹ pbationes dicūtur eē inepte ad h̄ vt in alio iudicio pduci vel repeti possint. vid d. Alex. de imo. in cōsi. xxxvij. in vij. col. in. j. pte. ⁊ in ꝯsil. lxxxvij. in vlti. col. in. iij. parte. vbi ponit etiā nunqd alia acta inde secuta valeant.

c ¶ In expensis. Et h̄ idē tʒ Feli. in. c. significantibus. in. iij. colū. ver. qnta declaratio. de lib. ob.

nor.in.c.ex pte.B.in.ij.no.de fo.cōpe.post Fede.de se.in consi.
xxiij.⁊ ꝙ ꝯclusio tm̄ attendaꝛ est tex.ſm ꝙ ibi pulchre declarat
131 Bal.ī.l.ij.ad fi.C.de petitio.heredi.† ꝙ si in libello cōcludaꝛ p
duo diuersa media ꝙ libellus nō ꝓcedet si a parte excipiaꝛ an
te lit.cōte.si aūt vna esset ꝯclusio lꝫ essent due cause cōludendi:
tunc bn̄ ꝓcederet libellus cū libelli cōclusio semp sit spectāda.
allegat Inno.in.d.c.sup lr̄is. Et alibi dicit Bal.in.l. domū. in
132 j.col.C.de rei vēdi.† ꝙ si in libelli narratione ⁊ in ei⁹ causa ap=
ponaꝛ v̄bū generalissimū ⁊ latissimū ꝙ illud debebit intelligi
⁊ restringi ſm cōclusionē[a] que in libello semper debet attendi.
subijciēs qđ sicut causa declarat ꝯclusionē:ita ecōuerso cōclu=
133 sio declarat causaꝫ.† Et adde ꝙ conclusio libelli nō solū debet
attēdi in actionib⁹.vt.s̄.dixi.sꝫ etiā in exceptionibus ſm Bal.
in.l.cū vltra.C.de nō nu.pecu. ¶ Et dixit no.Bal.in.l. cōsenta
neū.C.qn̄o ⁊ qn̄ iudex.in.iij.colū.in.i.q.post vltimū no.qđ si in
narratione apponanꝛ aliqua v̄ba necessaria que postmodū in
cōclusione omittanꝛ.qđ sufficit:qꝛ ex narratione īferꝛ ꝯclusio.
⁊ de hoc dicit esse tex.not.in.d.c.abbate sane. Et h̄ dicit facere
cōtra proteruos aduocatos q literas ⁊ syllabas aucupantuꝛ.
134 ¶ † Unum etiam diligēter no.ꝙ si actor in libello solū petat
actionē ꝓnūtiari sibi cōpetere ꝙ ꝓcedit libell⁹.⁊ est idē ꝙ pete
re reū sibi cōdēnari. Ita voluit valde no.Bart.in.l. si finita.§.
elegāter.ff.de dā.infec.in vlt.col.qđ dictū bene no. ⁊ ītellige vt
135 ibi p eū ⁊ illud dictū alij sequunꝛ ibi. ¶ † Circa tm̄ illud qđ di=
xi ꝯclusionē de necessitate requiri in libello.aduerte qꝛ gl.in.c.
qꝛ p̄sulatus.j.q.iiij.videꝛ sentire cōtrariū.s.ꝙ in libello nō req
ratur ꝯclusio.tm̄ prīa opi.magis cōiter teneꝛ vt late examinat
do.Anto.de but.in.c.examinata.extra de iudi. ⁊ ibi refert opi.
multoꝝ. Illa tm̄ gl.posset saluari in agēte possessorio recuperā
de. quo casu in odiū violēti inuasoris ꝓcedit libellus absq̄ cō
clusione ſm Imo.sub dubio tm̄ forte in.d.c.examinata.vel po=
testis ⁊ meli⁹ dicere ſm Bal.in.d.l.edita.ī repe.paduana.ī.xv.
col.ꝙ glo.in.d.c.qꝛ presul.velit libellū ꝓcedere qn̄ vltra narra
tionē apponaꝛ aliqđ pregnās verbū sonās in cōclusionē:⁊ tūc
procedat libell⁹.vt qꝛ dico cōqueror de titio q me spoliauit ta=
li possessiōe.vel cōqueror de titio cui mutuaui.x.⁊ nō restituit.
nā verbū cōqueror habet vim cuiusdā ꝯclusionis.⁊ ita loquaꝛ
illa glo. Secus si simpliciter narrata esset spoliatio ſm eū. ⁊ ex
istis solu.potestis elicere duas limitatiōes ad cōeꝫ opi. de qua
136 s̄.q̄ habet ꝙ ꝯclusio de necessitate requiriꝛ in libello. ¶ † Ter
tio limitate dictā cōem opi.⁊ multum no.vt nō ꝓcedat si libel=
lus offerꝛ in p̄n̄tia principis:qꝛ tūc sufficit factū narrare absq̄
cōclusione.istud est ꝙ signāter ⁊ multū egregie voluit Inn.in
c.j.extra de lit.cōte.⁊ de h̄ singulari dicto Inno. facit mētionē
137 Ang.in.l.oīm.C.de testa.⁊ cū eo simpliciter trāsit. ¶ † Quar=
to ⁊ vltimo limita p̄dictā cōem opi.vt nō ꝓcedat in criminali=
bus[b] in q̄bus bene ꝓcedit libellus sine ꝯclusione ſm Bar. ī.l.
qd ergo.§.pena grauior.ī.ij.co.ff.de his q no.infa.⁊ Bar.ī.l. li
belloꝝ.in fi.p̄n.ff.de accusa.⁊ Bart.in.l.ij.§.si publico.in.iij.q.
ff.de adul.⁊ Cy.⁊ Bal.⁊ Sali.in.l.in causis.post gl.C.de accu=
sa.⁊ Cy.in.l.nec exēplū.C.de fal.⁊ Bal.in.l. ⁊ si seuerior. in.iiij.
col.C.de infa.⁊ bal.in.l.si qs se.C.de accu.⁊ Bal.in.l.certi cōdi=
tio.in prin.ff.si cer.peta.⁊ Ange.in.d.l. edita. Et isti mouenꝛ p
plures rōnes q̄s videte ibi p eos.inter ceteras Bar.in.d.§. pe
na grauior.allegat hāc rationē:nā in iudicijs vel causis crimi
nalib⁹ agiꝛ de vindicta publica.l.licitatio.§.qđ licite.ff. de pu=
blica.quo casu iudex ex officio suo pōt ⁊ supplere ⁊ ꝓcedere ne
mine petēte.l.cōgruit.ff.de offi.p̄si.⁊ no.bar.in.d.l.iiij.§. h̄ aūt
iudicium.in.ij.oppo.ff. de dā.infec.⁊ ideo ꝯclusio omissa nihil
hꝫ nocere.⁊ p hāc rōnē infert no.d.An.de bu.ī.d.c.examinata.
ꝙ in oībus casibus in q̄b⁹ iudex pōt supplere ex officio de q̄b⁹
plene p Bar.in.d.§.hoc aūt iudiciū.nō reqriꝛ ꝯclusio in libel=
lo.ideo tūc si ꝯclusio esset inepta nihil noceret qn̄ iudex posset
sup narratione facti formare sn̄iam.⁊ hoc est bn̄ meti tenedū.⁊
idē no.idē.d.Ant.ī.c.j.de lit.ꝯte.subdit etiā.d.Ant.in.d.c.exa=
minata.ad limitationē p̄dicte cōis opi.ꝙ vbi agiꝛ de re sp̄ūali
vel vbi agiꝛ īter religiosos vl̄ vbi factū corā papa ꝓponiꝛ nō re
138 qriꝛ ꝯclusio.de q̄ tm̄ dicite vt ibi p eū.† Utrū aūt ī libello q ꝓ=
poniꝛ a reo.⁊ sic ī libello exceptionū reqraꝛ ꝯclusio.videte bar.
p multa iura ꝯcludētē ꝙ nō in.l.j.in p̄ma allegatione in.ij. co.
in fi.ff.de excep.⁊ bal.in.d.l.edita.in repe.paduana.in.xvj. col.
⁊ Ang.in.l.emptor.C.de p̄scrip.lōgi tēpo.⁊.d.Ant.de bu.ī.c.j.
extra de lit.ꝯte. ¶ Aduertas tm̄ circa p̄dicta ad aliquas quoti
dianas clausulas quas valde vtile est apponere in libello ⁊ in
139 terdū est necessariū.† Utile est ergo ī ꝯclusione libelli appone
re clausulā illā.peto reum cōuentū cōdēnari ad dandū ⁊ soluē
dū.⁊ ita cogi cōpelli intātū ꝙ bar.in.l.j.de execu.rei iudi.tenet
clausulā istā eē eo mō in libello necessariā. ⁊ ibi dicit p illū tex.
ꝙ si aliqs in libello peteret tm̄ cogi ⁊ cōpelli ⁊ nō peteret cōdē
nari ꝙ libellus non ꝓcederet.⁊ idē tenet Bar.p illū text.in.l.si
cum nulla.ff.de reg.iur.⁊ idē tenet Nico.de nea.in.l.ij.§.fi.ff.de
vul.⁊ pup. Contrariū tm̄ tenet Bal.in addi.Spe.in tit. de sen.
in.xvij.col.⁊ ꝯtrariū tenet.d.Ant.de bu.in.c.examinata. extra
de iudi.in.ix.col.v̄.sꝫ est dubiū.vbi dixit ꝙ talis libell⁹ sustineꝛ
eo:qꝛ tacite intelligiꝛ petitū condēnari.ex quo al̄s nō pōt peti
cogi.argu.l.illud.ff.de acqui.heredi.⁊ idē videꝛ sequi Joā. de
imo.in.d.c.examinata.⁊ idem tenēt Imo.⁊ Raph.cuma.ī sum
ma in prin.p illū tex.ff.de re iud.ꝓut eos refert.Ang.de are.h̄
qui circa hoc plurima v̄ba effundit.⁊ ista scđa pars ꝯtra Bar.
videtur esse cōior ⁊ de iure magis vera.ꝓ qua facit optime qđ
vult ipse Bar.post antiquos in.l.ex diuerso.§.j.in.j.col. de rei
140 vendi.† vbi dixit ꝙ eoipo quod agens petitione hereditatis
vel rei ven.agit ad resti.rei videꝛ petere ꝙ iudex ꝓnūtiet ipsuꝫ
heredē vel dn̄ꝫ:qꝛ istud est an̄cedēs subijciēs no.ꝙ si iudex hoc
non ꝓnūtiaret expresse scꝫ agentē esse dn̄m videreꝛ pronūtiare
tacite condēnando ad restitutionē.⁊ hoc idē sequiꝛ Imo. post
doc.in.c.ij.de libel.obla. Pro hac etiā parte optime facit glos.
illa valde no.in.c.ꝯstitutus.ante fi.in v̄.iuxta ratā.extra de re=
141 lig.domi.que no.vult † ꝙ vbi qs petit rem sibi restitui ⁊ ad re
stitutionē illius rei obtinendaꝫ erat primo necessaria rescissio
contractus cuius occasione reus rem tenet satis videꝛ petēdo
restitutionē rei petere rescissionē cōtractus q̄ erit preambula.
142 ideo ſm.d.Ant.ibi † si minor tanq̄ lesus in ꝯtractu:puta ven
ditionis petit rē quā vendidit sibi restitui satis videꝛ petere p
restitutionē in integrū:idest rescindi cōtractum. ꝓ effugiēdis
tm̄ his amaritudinib⁹ vtile erit clausulā illā apponere. dixi tm̄
143 s̄.eo.§.j.ij.col.ꝓxime precedēte.† ꝙ si actor in libello solū pe=
teret pronūtiare actionē sibi cōpetere esset idē qđ petere reum
sibi cōdēnari.⁊ ita retuli velle no.Bar.in.l.si finita.§.elegāter.
in vlti.col.ff.de dā.infec. Dixit etiā Bar.in.l.j.de execu. rei iu=
144 di.ad finē se putare † ꝙ si libellās in libello vtaꝛ istis verbis
peto reum cogi ⁊ cōpelli ⁊ ad p̄dicta cōdēnari.ꝙ libellus susti
neretur nō obstāte p̄posteratione.idē etiā tenet Bart.in.l. si cū
nulla.ff.de re iudi.de quo etiā p Bal.idē tenētē in.l.ꝯuēticulā.
in.v.col.C.de epi.⁊ cle.⁊ Bal.in prima ꝯstitutiōe codicis.§. q=
bus.⁊ Bal.in aut.dos data.ad fi.C.de do.an̄ nup. ⁊ Bal. in.d.
l.j.C.de execu.rei iudi.⁊ de clausula partē cōdēnatā peto cogi
145 ⁊ cōpelli.videte Bal.in.l.vinū.ff.si cer.pe.† Utile etiā est imo
necesse in cōclusione libelli adijcere clausulā.⁊ peto in expēsis
ip̄m reū cōdēnari.qꝛ si clausula ista nō opponaꝛ in libello licet
iudex possit ex se ⁊ suo officio ꝯdēnare victū ī expēsis que facte
fuerūt post litē ꝯtesta.iuxta.l.ediles.§.itē sciēdū.ff.de edil. edi.
tm̄ si iudex nō cōdēnat nihil pōt sibi imputari nec ꝓ hoc teneꝛ
victori ad interesse ꝓpter omissam condēnationē expēsarum.
ista est determinatio Bar.post Dy.in.l.iiij.§. hoc aūt iudiciū.
in pe.col.v̄.v.querit Dy.vtrū.ff.de dā.infec.⁊ Bar.in.l. prope
146 rādū.§.sin aūt alterutra.ad fi.C.de iudi. vbi dicit † ꝙ debem⁹
esse cauti vt in libello petamus reū condēnari in expēsis factis
⁊ faciendis vsq̄ ad finē cause prout etiam sensit glos.in.c.fi. in
glo.fi.extra de rescrip.⁊ idē tenet Bar.in.l.nō qcquid.§.j.ff.de
iudi.⁊ cū Bar.trāsit etiā.d.Ant.de bu.in.c.finē litib⁹. in an̄pe.
col.extra de dolo ⁊ ꝯtu.⁊ ibi etiā Pe.de ancha.⁊ ibi etiā Pau.de
liaꝫa.in.iij.col.⁊ vide Spe.in ti.de offi.iudi.§.deseruit.v̄si.hoc
aūt. Inno.in.c.grauis.extra de resti.spo.Bal.in.l.fi. post gl.ij.
C.qn̄ ꝓuo.nō est neces.⁊ bal.in.l.sancim⁹.C.de iudi.in pe.colū.
viij.q.⁊ in.l.j.in vlti.col.de iuris.omdi.iudi. ⁊ vide Inno. post
alios in.l.paulus.la.j.ff.de re iudi.⁊ gl.no.in.l.si quis omissuꝫ.
§.iudex.ff.de dā.infec.in glo.sing.in verbo ante iudicium Di=
xit tm̄ multū no.Bal.in.d.l.ꝓperādū.§.sin aūt alterutra.ī vlti.
col.ꝙ q̄uis reqraꝛ petitio facta apte ad hoc vt iudex possit ⁊ te
neaꝛ cōdēnare in expēsis ꝙ tm̄ credit ꝙ sufficeret implicita ⁊ ta
cita petitio.vn̄ ſm eū si reus vel actor petit ꝓ se sn̄iam ferri sub
ista indefinita peti includeretur causa principalis ⁊ expēsarū
147 quod bene no.† Multum etiaꝫ esset apponere semper in fine
libelli clausulam illā valde salutarē.sup quibus oībus ⁊ singu
lis peto ius ⁊ iustitiā mihi ministrari.[c] de qua habeꝛ p oēs in
c.cū dilectus.extra de ordi.cog.post Inno.⁊ Host.ibi. ⁊ ibi est
tex.in prin.in ver.iustitiā sibi fieri postulabat. sꝫ est tex. in.c.ij.
extra de offi.ordi.in ver.petierit iustitiā.⁊ tex.ī.c.j. extra de of.
deleg.quē no.do.Abb.Pan̄.in.j.no.⁊ ibi etiā do.Ant.de but.
⁊ Imo.⁊ tex.in.c.ecclesia sancte marie.el.j.extra vt lit.pendē. ⁊
ibi do.Anto.de bu. Et dicit Abb.in.c.fi.in fi.de iureiur. ꝙ qn̄
actor in libello apposuit ista verba scꝫ petēs super p̄dictis sibi
ius ⁊ iustitiam ministrari diciꝛ iudicē interpellasse ⁊ sic poterit
iudex supplere ⁊ impartiri officiū suū ⁊ si aliter a parte nō pe=
taꝛ quod not. Et in ista clausula est quemadmodū est in herba
betonica ſm do.Anto.⁊ do.Abb.Pan̄.in.d.c.cum dilectus.in
pe.char.magna.in.xxxij.col.referentē Jac.cal.ibidē dicentē se
al̄s in.q.de facto cōtingente obtinuisse p illā quotidianā clau
148 sulam.peto mihi iustitiam ministrari. † ꝙ si actor in libello i
tētauerit petitoriū ⁊ possessoriū.⁊ cōcludat expresse in posses=
sorio ⁊ addat in fine libelli clausulam illā petēs sibi iustitiam

a ¶ Conclusionē. Sed qd si cōclusio sit gn̄alis.vide do.Alexā. de imo.in cōsi.cxcj. in.viij.colū.in.j. parte.

b ¶ In criminalibus. Adde do. Frā.are.ī.l.oīm. C.de testa. qđ cōclusio ī criminalib⁹ īportaꝛ per v̄ba sup quibus oīb⁹ ⁊ singulis.

c ¶ Ministrari. Uide eūdem.d. Jaso. may. in.l. petēs.C.de pac. vbi plenius. et Frā.are. ī.l. edita.C.de eden. et in.l.certi.§. si nūmos.ī fi.ff.si cer. pe.⁊ adde hic ꝙ ibidē ad eū dixi in apostil.

ministrari qd poterit postea sup petitorio pbationes induce-
re. et sup eo poterit per iudicem pronunciari. qr illa clausula po-
test vtrunqz: scz et petitorium et possessorium complecti. et hoc di
cit Ang. de are. hic esse valde singulare in practica. Et ex ista de
cisione refert ibi do. Abb. Pan. posse inferri qd ibi ex narra-
tione facti pnt elici plures actiones quarũ aliq sunt apte aliq
sunt inepte. et si fiat cclusio in ea que est inepta et apponit clau-
sula illa petens iustitiã sibi administrari: qd valebit libellus et
sustẽtabit ex apta actione: et super apta actione poterit fieri p
batio et sequi condẽnatio. ad hoc dicit bñ facere dictum illud
no. Inno. in. c. in presentia. in fi. extra de renun. vbi dixit quod
si iudex in sententia exprimat duplicẽ causam. et vna sit contra
a aliam sm ius qd sustentabit sentẽtia ex causa que est sm ius.[a]
et alibi dicit Jo. de imo. in. l. qui rome. §. duo fratres. ff. de ver.
obli. qd istud dictũ Inno. legiste cõmuniter ignorãt: sed istud
idẽ dicit apud legistas Bal. in. l. ij. §. ignominie. ff. de infa. imo
plus dicit Bal. in. l. j. circa fi. C. de ma. vindi. velle singulariter
Inno. in. d. c. in pñtia. qp si iudex in sententia dicat: qr p tales
testes probatum est titium esse debitorem. ideo eũ cõdẽno qp si
tales testes dicũt se nihil scire: qd tamẽ sentẽtia valet que tene
149 ret nulla causa expressa. †Et per. s. scripta. s. p clausulã illam
salubrem peto mihi iustitiam ministrari. dicebat Ang. de are.
hic vnum qd reputat ipse perpetuo notãdum. qp quãdo igno
ras que actio vel quod remedium debet tibi cõpetere. vel quo
modo debes ccludere in libello: vel quia factum sit multuz in
tricatum. vel propter multitudinem factorum vel dubietatem
iuris csilium est qd factum diligẽter narres. et postea nihil spe
cificũ concludatur: sz loco specifice conclusionis apponat sim-
pliciter in fine libelli clausula illa. super quib9 omnibus et sin-
gulis peto ius et iustitiam mihi administrari simul diuisim co
pulatiue et alternatiue. singula singulis cõgrue referẽdo. et oi-
mõ meliori via et forma. &c. nã talis clausula est tãte potentie et
tãte impotẽtie qd videtur deducta ois actio et omne remediũ
competens et resultans a narratis. d. c. cũ dilectus. de ordi. co-
gni. quia si dicta clausula operat quod super omnib9 narratis
possit pbari et iudicari. etiam quãdo est facta cõclusio in specie
in aliquo narratorum et inepte. vt. s. retuli sm do. Abb. Panor.
post Jo. cal. certe multo magis quando in specie in aliquo nar
ratorũ nõ concluditur. et de clausula omni meliori modo.[b] vi-
de do. Alexã. in consilio. cv. incip. in causa et lite vertente. in. iij.
150 volu. cũ cõcor. et †ad predictam clausulam peto mihi ius et iu-
stitiã ministrari. vltra prealle. vide Bal. in repe. l. incerti. C. de
interdictis. in vlti. col. in. xv. q. et Bal. in. l. edita. C. de edẽ. in re-
peti. perusina. in. vij. q. prin. ad fi. et bal. in. l. ius plurib9. circa fi.
ff. de iusti. et iur. vbi visus est dubitare de ista clausula et sentire
qd tutius sit illã nõ apponere tñ eam finaliter saluat et appro-
bat. de qua etiã clausula vide per Inno. in. l. si cum nulla. ff. de
151 reg. iur. vbi etiã ponit †de illa clausula nõ tãtũ dicto modo: sz
etiam omni alio meliori modo quo fieri põt. quaz clausulã est
etiã vtile addere in libello. Et adde quod ista clausula est mul
tum vtilis ad sustinẽdum libellum: et interpretandum eo mo-
do quo fauorabilius põt iuuari intẽtio actoris. vt per. d. Ant.
de bu. i. c. lr̃e. de dila. et i. c. examinata. circa mediũ. de iudi. Bal.
in. l. vinũ. in. iij. col. ff. si cer. pe. d. Alex. in csi. vj. i. iij. volu. inci.
circa processum. in. iiij. col. faciũt no. p doct. in. c. ij. de ordi. cog.
do. Alex. in consi. cxiij. in. iij. volu. incip. post redditũ cõsilium.
152 †Solet etiã in fi. libelli apponi hec clausula. peto cdẽnari sm
formã iuris et statutorum de qua clausula dubitabat ang. de are.
hic et dicit qp si potes nõ debes apponere ista vba in libello: qr
si statutum aliud disponat qp ius cõe videris intẽtasse duo re-
media ctraria qd nõ potest. l. j. cũ materia. C. de fur. si vero sta-
tutũ disponit idẽ qd ius cõe: et tũc grauaris in hoc: qr cogeris
153 vnũ remediũ eligere iuxta. l. qd i heredẽ. §. eligere. ff. de tri. †Si
vero hec clausula apponat alternatiue: scz sm formã iuris vel
statutorum libellus videt incert9 et nõ pcedere. iuxta. l. ptor edi-
xit. §. qd ait ptor. ff. de iniu. et sic incideres in dubitationẽ tene-
te vos indubitãter dictã clausulam posse pcedere: qr tex. est in
l. ij. C. queãd. testa. ape. in v. sm. ll. moresqz locorum. facit. l. fi. C. de
iniu. et ita expsse firmat Bar. in. l. rerũ amo. quidẽ. la. j. ff. rerum
amo. ad fi. et ibi respõdet ad ea que in ctrarium adducebant p
Jac. de are. et videas Bar. in repe. l. de qb9. in. vij. col. ff. de legi.
si tñ est repe. Bar. et late Bald. et Inno. et cuma. in. l. gallus. §. si
eius. ff. de liber. et posthu. Ubi etiam ponũt quid iuris quãdo
clausula illa ponitur non copulatiue sed alternatiue. et Bal. in
l. obseruare. §. proficisci. ff. de offi. pcõ. et leg. in. xxxij. q. et Bal.
xij. col. et Bal. in. l. vinũ. ff. si cer. pe. et Bal. in. l. ij. i. iij. col. C. de p
ba. et bal. i. l. edita. in repe. paduana. in. xvj. col. vbi dicit valere
libellũ peto cdẽnari sm leges et cõsuetudines. Et dicit bal. in
extrauagãti. de pãce cstãtie. in ver. sm. ll. et cõsuetudinẽs. arg.
154 illi9 tex. †qp si petat causa determinari sm leges et cõsuetudi-
nes locorum potius debet determinari sm bonas cõsuetudines
155 qp sm leges. et dicit Bal. i. l. iiij. C. de nuptijs. †qp si peto aliquẽ
puniri sm formã statutorum et csuetudinis qp si nõ cõstat de con
suetudine qd punit extra ordinẽ. Ad predicta optime facit qd
voluit bar. in. l. ij. §. si publico. ff. ad. l. iul. de adul. in. v. col. ver.
156 iij. quero. vbi dixit †qp inquisitio põt cõcludi hoc mõ. sup qui
bus oibus intẽdit pcedere et punire sm formã iuris vel statu
torum. Cõsueuit etiã per nõnullos addi in fine libelli illa clausu
d la saluo iure[d] addẽdi minuẽdi mutãdi &c. q clausula nihil ope
157 ratur. †nã ante lit. cõte. potest libere sine illa clausula mutare
corrigere addere. vt est gl. in. l. qui familie. ff. fami. hercis. nisi li
bellus sit p aduersariũ accept9: qr tũc nõ posset ampli9 corrigi
vel mutari etiã ante lit. conte. iuxta no. per Bal. in. l. cũ precũ.
158 C. de li. cã. ¶ †Ideo cautela est vt reus acceptet libellũ i passi
bus punctis et articulis pro eo facientibus tãtũ. ita Bal. Imo.
et Cuma. in. l. gall9. §. quidã recte. ff. de libe. et posthu. prdũt re-
fert Ang. de are. hic. Si vero post lit. cteſt. velit emẽdare vel cor
e rigere nõ põt[e] etiã si esset apposita illa clausula saluo iure ad-
dẽdi vel minuẽdi. et itã tz Bar. et alij in. d. l. edita. et Bar. in. l. nõ
solũ. §. morte. in. x. col. ff. de ope. no. nũ. et in. l. cũ pcu. §. si dñs. in
ij. col. in eo. ti. et i. l. nesenni9. in. j. col. ff. de neg. gest. et de his hñt
Cano. gl. ord. in. c. inter dilectos. in ver. iur. addẽdi. extra de fi.
instru. de q etiã p Bal. i. l. edita. i repe. paduana. i. j. et pe. char-
ta magna. et i repe. pusina. i. xxxv. co. et Jo. mo. et Jo. an. i. c. gña
li. i mercuria. de re. iur. i. vj. p bal. i. l. tres denũtiatiões. in fi. C.
qño et qñ iu. Ang. i. l. si qs itẽtione ambigua. ff. de iud. Ang. in
§. oẽm. in aut. de litig. do. Ang. in. c. cũ. M. ferra. extra de cõst.
¶ Limitabat tñ pdicta multũ no. bal. i. d. l. edita. i repe. padua
na. in pe. charta. v. itẽ dubitat de cl'a saluo iure addẽdi et dimi-
nuẽdi. vt pdicta pcedãt qñ dictũ ẽ saluo iure addẽdi: qr tũc ad
ius se retulit ptestãs: et ius nõ vult posse mutari libellum post
159 lit. cte. †sec9 aũt si diceret saluo mihi addẽdi arbitrio[f] et dimi
f nuẽdi qd dictũ si est verũ est singula. tñ p veritate nõ periculo
sum cũ etiã vbũ arbitriũ intelligat sm ius et nõ sm merã volũ
tatẽ. iuxta ea q dicit Bar. in. l. j. ff. de lega. ij. et Bar. in. l. si sit. de
leg. j. in prin. et in. l. alio. ff. de ali. et ciba. et ctra illud dictũ Bal.
firmat expsse Ang. de are. hic. dicebat etiã Bal. i. d. l. nesenni9.
in vlti. col. post Host. in. d. c. inter dilectos. extra de fide instru.
160 †qd dicta clausula saluo iure addẽdi et diminuẽdi operat hũc
notabilẽ effectũ: qp ille qui sic ptestat nõ videt agere cnexe sed
diuisim: nec videt se astringere. et idẽ etiã dixit Bal. in. d. l. edi-
161 ta. in repe. paduana. in loco et ver. pxime alle. ¶ †Multuz est
g etiã vtile et necessariũ apponere i libello nõ astringẽs[g] se ad p
bandũ nõ necessaria: sz ad ea tãtũ q sufficiãt ad victoriã cause
obtinẽdã: qr si hec clausula nõ apponat tenet actor pbare oĩa i
libello deducta. et ita no. dixit Bar. in. l. diuus. in. ij. col. ff. de re
iudi. de qua etiã clausula p Cano. i. c. cũ dilecti. extra de dolo. et
cõtu. Et dixit plus Ang. de are. hic qp reus tenet pbare oĩa de
ducta in libello siue sint deducta per modũ substãtie siue p mo
dũ qualitatis: siue principaliter: siue incidẽter. de quo tamẽ vi
de late Bal. in. l. j. in. xviij. colũ. et seq. C. q accu. nõ pos. Quid in
reo an teneat pbare. posito ẽt qp i se sumpserit on9 pbãdi. dixi
oportune. s. e. §. sup gl. fi. in v. dicat. nõ repeto ampli9. In ppo
sito tñ nostro reperio qp Bal. i. l. nõ ideo. C. de lib. cã. tenuit qd
clausula illa nõ astringẽs se ad pbãdũ nisi necessaria &c. nihil
prodest cũ necessitas pbandi sit imposita a iure: et hoc dicit no
tandũ: sz nihil allegat ad hoc. Tenẽdo tñ qp dicta clausula nõ
astringẽs se ad pbandũ nisi necessaria sit vtilis vt pdixi. et ista
est cõmunis opi. ¶ Limita hic valde no. nõ pcedere qñ aliqd
negatiue pponeret quo casu lz factũ sit in se affirmatiuum: tñ
nũqp videtur se astringere ad õnus probãdi. Illud est qd no. vo
luit Bal. in. l. cũ te. in vlti. ver. C. de pba. et ibi etiã Cy. qd vbũz
tene cordi. ¶ Successiue iuxta has clausulas i libello apponi
162 csuetas dicebat Ang. de are. hic †qp bononie cõiter addit hec
clausula. et pdict9 fuit sepi9 cfessus in psentia testiũ fide digno-
rum &c. quã clausulã dicit ipse supfluã imo nociuã: qr per eam
instruitur aduersarius de pbationib9 suis. et sm eũ sufficit di
ctam confessionẽ extraiudicialem pbare postea in pcessu cau-
se etiã si hoc nõ exprimatur in libello. et debebat sequi condẽna
tio. ego puto qp imo ista clausula sit omnino vtilis. et ad hoc ad
duco decisionẽ expssam et in terminis spe. in ti. de teste. §. j. ver.
sz pone egi. vel notabiliter dixit qp si fuisti cfessus mutuũ extra
iudiciũ etiã parte pñte: et in pñtia testiũ qp si de tali confessione
nõ feci mẽtionẽ in libello qd pbatio cfessionis facta postea in
processu nihil pdest actori. de quo lati9 ibi per eũ. et cũ spe. etiã
videt ccordare. d. Ant. de bu. in. c. examinata. extra de iudi. be
ne faciũt que decidit Bar. in. l. si ita stipulatus. §. chrysogon9. i
163 vlt. col. ff. de ver. ob. ¶ †Aduertẽdũ est etiã circa hanc mate-
riã libellorum qp in causis ciuilibus non est necesse inserere in
libello locũ aut tps celebrati ctractus sm bar. in. l. j. in prin. in
pe. col. ff. de eden. quod intelligite et limitate vt ibi p eũ. et adde
Bar. in. l.

a ¶ Secũdũ ius. Adde Frã. are. i l. si ex plagia. ad fi. ff. de ver. obli. et in. l. iuste. in. ij. col. de acq. pos. et do. Bart. sozi. in csi. clxiiij. incip. vna bulla. v. sed ad hũc videt. in ij. parte.

b ¶ Omni meliori modo. Adde are. in. l. certi. §. si nũmos. si cer. pe. et Feli. i. c. cuz sup. de offi. dele. in. iiij. col.

c ¶ Uel statutorũ. Uide Ludo. pon. in rubri. de arbi. vij. col.

d ¶ Saluo iure. de qua clausula vide Feli. i. c. ex pte. d rescrip. in v. copula. i. iiij. col. et i. c. significãtib9. de libel. obla. in fi. et in. c. iter dilectos. de fi. instru. in gl. in ver. addẽdi. et in c. pastoralis. de excep. c. iter monasterium. in. ij. col. de re iudi. et i c. excõicatus. de here. i me. j. col.

e ¶ Non põt. Uide plene p Feli. in. c. significantibus. in. j. colũ. v. ad illã materiã. vbi an et qñ emẽdari possit et qñ nõ. et qd i ciuili. et qd i crimnali. et an q nõ mutari. et qd sit mutatio. et an q addit vl detrahit libello dicat mutare ibidẽ in. xj. colũ. ver. circa mutationẽ. et i. xij. col. v. vnũ vltra oẽs.

f ¶ Arbitrio. qd dictum Bal. refert etiaz seqtur Lafr. in. c. qm. s. in versi. petitiones. ad fi.

g ¶ Non astringẽs. De virtute hui9 clausule vide do. Alexã. de imo. in csil. lxj. i ij. col. in. ij. pte. et in csil. vj. in. iiij. col. in. iij. parte.

Bar.in.l.rō.§.si p vēditorē.ff.de actio.emp.⁊ p illū text.no. ibi ꝙ in libello nō est ponēdus locus sʒ inspicitur locus ille q erit
164 vtilior actori.† vtile est ⁊ necessariū declarare id qđ in libello petitur.l.si rē.ff.de rei vēdi.⁊ est talis declaratio facienda cum duabus demōstrationibus vel duab⁹ coherētijs siue duob⁹ cōfinib⁹ sm Bar.post glo.in.l.forma.ff.de censi.⁊ Bar.in.d.l. si in rem.⁊ late ipse Bart.in.l.demon.falsa.in pn.ff. de condi.⁊ de.in pe.col.⁊ videte gl.⁊ doc.in.c.ij.de libel.obla.Quod multū signāter limitate nisi actor illas demōstratiões ignoraret:⁊ ita iuraret.vt.c.j.§.si qs ar.⁊ ibi glo.in ver.iuraui.ff.deposi.de quo vide Cy.q hoc declarat in.d.l.edita.in.vij.col.ver. nūc restat videre.Spe.in ti.de lib.cōcep.§.iuxta.ỽ.sʒ in quo pderit.
165 ¶ † Nomē aūt actiōis nō est hodie necessariū in libello exprimere sʒ sufficit libellū pponere ⁊ taliter factū narrare ꝙ ex eo resultet actio.i.c.dilecti.[a] extra de iudi.ita se habet cōis opi. vt tenet Bar.in.d.l.j.in prin.ff.de eden.in pe.col.post gl. ibi ⁊ alij cōiter.⁊ Bar.in.l.cum mota.argu.illius tex.C. de trāsac. ad fi. in.l.gallus.§.si cuius.in fi.ff.de libe.⁊ posthu.⁊ ibi late Imo.⁊ late p Cano.in.d.c.dilecti.⁊ Cy.Bal.⁊ alios in.d.l. edita. ⁊ dicit Bar.in.l.j.in prin.ꝙ ita obseruat ꝯsuetu.Et p hoc īferebat
166 ibi Bar.post Inno.in.c.examinata.extra de iudi.† ꝙ si hodie exprimeret̄ i libello actio ⁊ inepta:nō tū vitiaret̄ libellus:q: si sine illa expssione actiōis pcedit hodie libellus vt dixi:ḡ codē mō pcedet si exprimat̄ ⁊ inepta iuxta.l.vnicā. in prin.C. de rei vxo.ac.accedit glo.no.in.l.vinū.ff.si cer.pe.in glo. mag. ad fi.⁊ ibi Bal.⁊ Ang.⁊ glo.no.in.l.q test.§.j. in verbo posse.ff. de te. ⁊ glo.illa no.in.§.multis.in ỽbo trāsitu.s.de lib.quā gl. ī multis locis Bal.summe cōmēdat ⁊ dicit singularē in.l.cōsenta.in v.col.C.quō ⁊ qñ iudex.⁊ Bal.i.l.ij.in.iij.col.C.de iur. emphy. Bal.in.c.j.§.si qs rex.de pace iur.fir.⁊ istud idē tenet Bar.in l.insulā.ff.de prescrip.ver.⁊ istud cōsueuit magis cōiter teneri prout etiā tenēt bal.⁊ Ang.in.l.gallus.ff.de libe. ⁊ posth.in.§. j.⁊ ibi dicit Bal.ꝙ istud dictū Inno.in.d.c.examinata. est singulare.idē etiā Ang.Sali.⁊ Imo.in.l.si ita stipulat⁹.§. chryso.ff.de ver.obli.in no.⁊ ibi etiam Imo. reputat illud dictum esse singulare ⁊ Jo.an.in addi.Spec.in ti.de actio.⁊ pe.§.seqr. ver.sup hoc Jo.de imo.⁊ Abb.panor.in.d.c.examinata. Quis Ant.de bu.ibi refert opi.aliquox q tenēt cōtrariū. ⁊ nihil clare firmat gl.in.d.l.j.in prin.ff.de edē.in gl.magna. circa fi. vbi Ang.tenet ꝯtrariū ei⁹ qđ dixerat.s.⁊ ꝯtrariū etiā tenuit Ang. in.l.ij.per illū text.C.de formulis.⁊ in.l.si cū ea.C. de do. pmis. glo.⁊ Ange.in.l.vnica.C.vt q̄ desunt aduo.⁊ ꝯtrariū etiam tenet Spe.in ti.de ac.⁊ pe.§.seq.ver.pe.⁊ Bald.sibi cōtrarius in.l.et sine scriptura.ī vlt.col.C.ad tre.⁊ in.l.certi cōdi.§. qm.ff. si cer. pe.⁊ gl.i.d.l.ij.C.de for.cōis tū opi.magis se habeat.vt.s.dixi.
167 ⁊ videbitis in locis preallegatis.† Postremo iuxta hanc ma
b teriā lib.no.ꝙ snīa lata sup inepto libello est ipso iure nulla[b] nec ex ea orit̄ actio in factū vel officium iudicis.ita est glo.s.de obli.in prin.in gl.in verbo sm ad fi.in ỽbis illis itē p competētes actiões sm qđ alle.Bal.in.l.actori.ad fi.C.de re.cre. ⁊ dicit ꝙ illa gl.est sing.⁊ nō esse alibi in mūdo.allegat etiā Bal. in.l. ex hoc iure.ff.de iust.⁊ iur.in pe.col.⁊ in.l.pe.circa prin.co.ti.et Bal.in repe.l.ij.l.xiiij.col.ff.de iureiu.⁊.d.Ant.i.c. examinata. extra de iudi.⁊ p hac gl.facit tex.optim⁹ i.l.fi.i ỽbo nihil agit. quē ad hoc ibi pōderat Bal.ff.de libe.⁊ posthu.⁊ illā glo.limitabat Bal.in.l.certa rōne.C.qñ puo.nō est necesse.⁊ Bal. in.l. ij.ad fi.C.de re iudi.⁊ Bal.in.l.pe.in pn.ff.de iusti.⁊ iur.vt pcedat qñ ineptitudo esset expressa i libello:secus si libellus esset
168 tacite ineptus tūc valet snīa.† Adde etiā ꝙ exceptio ineptitudinis libelli pōt qñcūq; opponi etiā post sniam sm Bald.post Jac.but.in.l.lʒ.in añpe.col.C.de pcu.⁊ Bal.in aut.si qs litigātiū.C.de epi.audi.⁊ Bal.in.l.j.C.vt q̄ desunt aduo.⁊ Bal. in.d. l.edita.in repe.padu.in.xx.col.⁊ etiā in.xxij.colū.⁊ idē Bal.in l.ij.C.de formulis.⁊ in.l.exceptionē.in.iiij.col.C.de pba.⁊ ꝙ exceptio ineptitudinis libelli possit opponi post sententiā. tenet
169 etiā Pe.de ancha.i cle.ꝯstitutionē.ex de elec.† p sustētatione
c tū libelli licitū est ỽba īpropriare ⁊ libellū sustinere.[c] ita Bart. p illū tex.in.l.si olei.C.locati.⁊ Bar.in.l.ij.p illū tex.C. de his q ex publicis rōcinijs.lib.x.⁊ Bar. in.l.sed ⁊ si possessori.§.itē si iurauero.ff.de iureiur.⁊ Bal.i.l.j.C.vñ libe.cum multis alijs
170 similib⁹ cōcor.in qbus† libellus pōt sustineri si verba sunt talia q̄ pñt īterptari etiā ex snīa ⁊ reduci ad vias iustas. Ita colligitur ex ỽbis Inno.in.c.cōquerenti.extra de offi. ordi. ⁊ ibi p Imo.⁊ expresse.d.Ant.i.c.ꝯstitut⁹.extra de reli.do. ¶ Et dice
171 bat Bal.in.l.fi.C.de cōpen.in fi.pe.col.† ꝙ pōt sustineri libellus grosso modo qñ nec debet nocere talis loquendi simplicitas.Et ista sufficiant p gnali instructione ⁊ gnali doctrina cu
172 iuslibet libelli bñ formādi ⁊ rite recteq; concipiēdi. ¶ † Reliquū est nō videamus in specie qlis dʒ esse forma libelli ī rei vēdicatiōe.⁊ breuiter dicas ꝙ actor dʒ demōstrare rē quā intēdit vēdicare duob⁹ modis vel modo quo pōt iuxta ea q̄ dixi.s. in materia libellox.postea dʒ ostēdere se dñm simplr nō expressa tā specifica p ea q̄ dixi.s.in materia rei vē.circa reqsita ex parte actoris.Utile est etiā sm Ang.de are.h ꝙ oīa ista sil ponat: scʒ quā petit ad se spectare iure directi dñij vel vtilis dñij vel qsi dñij.de qua clausula dicā opportune.j.§.sʒ iste.j.e. Dehinc dʒ dicere q̄liter rē illā reus ꝯuētus detinet ⁊ hʒ facultatē rei restituēde.vel ꝙ dolo desijt habere vel possidere iuxta ea q̄ dixi s.in materia rei vē.circa reqsita ex pte rei cōuenti. Postremo dʒ petere se declarari dñm sm Bar.in.l.ex diuerso.§.j.p illum tex.ff.de rei vē.⁊ Bar.in.l.pōpo.§.sʒ ⁊ is.p illū tex.ff.de pcura. Dicebat tñ Ang.de are.h ꝙ posset etiā libellās ꝯcludere p h ỽba quare peto p vos pnūtiari ⁊ declarari dictā rē ad me spectare ⁊ petere iure directi dñij vel vtilis vel qsi dñij. de quo an pcedat dicet̄ i.§.sʒ iste.j.e.Et in pallegatis locis dicebat etiam Bar.posse pcedere libellū illū antiquox q in rei vē.solū petūt possessorē cōdēnari ad restitutionē rei.nā hʒ Bar.ex quo actor petit reū cōdēnari ad restōnē rei p ꝯñs vr̄ petere se pronūtiari dñm ꝙuis hūc libellū antiquox dānet Jo.fab.h.⁊ videas Nico.de nea.q circa hoc refert multos antiquos.⁊ circa hūc libellū vide.s.q̄ dixi in materia libellox circa clausulā illā peto cōgi ⁊ cōpelli.plus dicūt doc.vt.d.An.⁊ Imo.in.c.ij.de libel.ob.
173 ꝙ sufficeret i libello dicere peto talē rē p rei vē. ¶ † Uos tamē aduertite circa restitutionē rei petite fiendā ꝙ lʒ Jo.fa.h post Pe.de bel.pti.simpliciter dicat ꝙ restō rei petite veniat fiēda a officio iudicis:nō aūt iure actionis.⁊ ita asseueret tenere cōeʒ cursum causarū.tñ vos habetis Bar.tenētē ꝯtrariū ꝙ imo talis restō venit fiēda iure actionis si bñ inspiciatur in.l. si prius.ff. de ope.no.nū.in.xiiij.al's.xviij.col.in.ij.q.⁊ eū ibi pulchre pon b derat Imo.⁊ eū defendit:lʒ ꝯtrariū teneāt Pe.⁊ Cy.in.l. si qd.C. de serui.⁊ Bal.in.l.barū.ff.si serui.vē.in fi.de quo vide Spe.in ti.de officio iudicis.§.de serui.ỽ.post snīaʒ.p Ang.in.l. si quis vi.§.dñia.ff.de acq.pos.in.ix.col. Putarē ergo ad dandū has c difficultates tutius esse si actor primo petat se declarari dñm: vt dixi.dehinc successiue petat reū condēnari ⁊ cōdēnatū cogi ⁊ cōpelli ad rē petitam restituēdā.Predicta pcedunt qñ actor
174 vult rē solū petere.† Quid autē si velit etiam fructus rei pete
d re⁹ quō erit formādus libellus est materia valde plixa in qua d reperio doct.multum variasse.Uerum quia iste.§.satis dotis habuit ⁊ forte amplius q̄ exigeret.pcedā i hoc vltimo remis
175 siue.† In primis sciendum est fructus posse peti aliqñdo de per se p viam actionis.s.per rei vendi.aliqñdo solū per officiū iudicis sm ꝙ declarat glo.valde nota.⁊ magistra.in.l. ⁊ ex diuerso.in prin.ff.de rei vēdi.in glo.magna in verbo nō habēdam.⁊ ibi Bar.⁊ si qdē fructus debētur iure actionis ⁊ si p rei vēdi.possent peti nō tū repeti poterūt simul:sʒ tunc opus erit nouo libello sm ꝙ decidit Bar.in.d.l.⁊ ex diuerso.§.vbi autē. in prima colū.per text.expressum in.l.fundi.ff.de exceptio. et p alia de quibus ibi per eum.si aūt fructus debētur solo officio iudicis vel petūtur solum officio iudicis qđ fieri pōt etiam qñ debētur p viam actionis.vt vult ibidē no.Bar.tunc est dubiū qualiter dʒ formari libellus.⁊ in hoc Bar.contra morē suū reperitur sibi cōtrarius.nā Bar.in.l.j.in prin.ff.de edē. in.iij.co. tenet ꝙ posset peti res cum fructibus inde pceptis. ⁊ ꝙ nō sit necesse exprimere quantitatē fructuū.sʒ ipse Bart. in.d.§. vbi autem.in.ij.colū.tenet ꝙ imo debet declarari quantitas fructuum qui petuntur quando sunt fructus percepti de preterito.si aūt essent fructus percipiendi in futurū pēdēte lite: tamē nō est necesse ꝙ certa quātitas exprimat̄:quia illā actor pbabiliter ignorat sm eū.de quo pūcto si velis videre videas Cy. in l.certum.in fi.C.de rei vendi.⁊ Cy.in.l.cum pria. ⁊ ibi Bald. C.si quis alte.vel sibi.⁊ late Imo.in.l.si filius.in prin.ff.de ver. obli.vbi refert Bal.in hac materia variantē p Inno.in.c.grauis.extra de resti.spo.⁊ in.c.tanta.extra de excessi. prela. et late per Ange.et Imo.in.l.si homo.ff.de re iudi.⁊ Ang.de are.hic
176 cum concor.in his locis per eos allega.† Et pro euitādis his dubitationibus mihi placet modus practicandi positus per Ang.de are.hic.vt dicatur peto reum conuentum condēnari ad restituēdum rem petitā vna cum fructibus perceptis a tāto tēpore citra qui ascendunt ad quantitatem deductis omnibus impensis.⁊ etiā deducta parte laboratoris.item peto fructus qui percipi potuerūt p quēlibet diligentē virū q possunt ascēdere certā quantitatē.itē etiam peto fructus percipiēdos lite pendēte prout de debita quātitate fructuum ⁊ eorum estimatione probabitur ⁊ liqdabit̄ in pcessu taxatione boni iudicis semp salua.⁊ p hūc modū oīs scrupulositas euadetur. Dicebat etiam Bar.in.d.§.vbi aūt.in.ij.colū.procedere libellum alternatiue.peto fructus si extent ⁊ si non extēt estimationē.de quo habes glo.in.l.diuortio.§.ob donationes.in glo.ff.solu. matri.⁊ ibi per Bar.⁊ Ang.⁊ latius per Imo. hoc limitātem.
177 ¶ † An aūt iudex possit condēnare reū in fructib⁹ nō petitis ab actore.vide Bal.in.l.properandū.§.sinaūt alterutra.C. de

a ¶ In.c.dilecti. Et ibidem vide Feli.in princi. et circa finem.

b ¶ Nulla. Uide d.Alex.de imo. in ꝯsil.cxxxvj.in j.co.in.ij.parte.

c ¶ Sustinere. Adde do. Alex. de imo.in consi. cxxj.in.iij.col. in j.parte.

d ¶ Petere.nunquid aūt ī libello debeant peti fructus:⁊ quō et qñ. vide.d.alex. de imo. ī ꝯsi.xc.ī vlti.col.ī.ij. pte. vbi ponit quomodo debeat fieri cōdēnatio de fructib⁹ extantib⁹ ⁊ ꝯsumptis.

178 iudi.⁊ in.l.j.in vlt.col.C.de fructi.⁊ lit. expē.†Et an pendente
iudicio sortis possint postea peti fructus ⁊ alia accessoria. vide
Ang.in repe.l.j.C.de iudi.Et qd si nō peto fructus sed tm̄ rem
an veniāt fruc.accesso.ad rem.vide Bar.in.l.ij.C.de peti.here.
179 ⁊ Cy.in.l.nō est.C.fami.hercis.†Quid aūt ī snīa an teneat iu-
dex in snīa exprimere certā quātitatē fructuū.vide Bart.in.d.
§.vbi aūt.⁊ Jmo.in.c.inter dilectos. ex̄ de do.Bal. post Guil.
l.iij.C.de fruc.⁊ lit.expē.⁊ vide tex.nota.in.l.in summa.§. q sor
180 tis.ff.de reg.iur.ꝑ quē tex.tenet ibi Ang.†ꝙ nō valet snīa cō
dēno te ad restituēdū rem cū fruc.non expressa quātitate fruc.
⁊ ita dicit fuisse iudicatū ipso aduocante.¶Unū tamē perpe-
tuo diligenter nota ꝙ si iudex in snīa simpliciter dicat condē-
no te vt restituas rem.intelligit etiā condēnare in fructibꝰ qui
181 de iure veniūt†propter verbū restituas qd plenū habet signi
ficatū.istud est qd signāter voluit Bal.in rub.C.de fruc.⁊ lit.ex
pen.qd dictū bene no.⁊ ꝑ ista cū laude dei ⁊ eius matris virgi-
nis Marie sit expeditus iste.§.

Eque si. Tex.iste in prin.in v̄.eque. seipsum cōtinuat
hoc modo.nam sicut in.§. precedēti tractatū
fuit de actionibus in rem.ita etiā tractat in hoc.§.in hoc tn̄ est
differētia.q2 in.§.precedēti dictū est de actionibꝰ in rē q̄ cōpe-
tunt ꝓ rebus corporalibus.hic v̄o ponit de acti.in rem que cō
petūt ꝓ rebꝰ incorporalibus.¶Ad euidentiā huius.§. ⁊ eius
materie premittebat hic Dy.⁊ post eū alij Jo.fab.Nic. de nea.
1 Ang.de are.†ꝙ habemꝰ tria gn̄a seruitutū.q̄dā sunt persona
les mere.q̄dā ꝑsonales sed non mere.q̄ etiā pn̄t dici miste. q̄dā
etiā mere reales.⁊ ista tria gn̄a seruitutū ponit etiā glos.s̄.de
ser.in prin.in glo.j.⁊ glo.⁊ Bar.in.l.j.ff.de ser.ti.gn̄ali. et bona
glo.in.l.si quis vnas edes.in v̄bo persone.ff.de vsufruc.⁊ Bar.
2 in rub.C.de vsufruc.¶†Seruitutes ergo mere ꝑsonales sunt
q̄ consistūt in ꝑsona alicuiꝰ vt in seruis nr̄is.⁊ dicunt mere ꝑso
nales:q2 debent a ꝑsona ꝑsone ⁊ sunt inseparabiles. et de hac
seruitute nō tractat hic.s3 habet.s̄.de iure ꝑso.⁊ in ti.ff. de sta.
ho.⁊ in.§.ꝓiudiciales.j.eo. Sed aduerte q2 ista nō est seruitus
formalis s̄m ꝙ capit seruitus in materia nostra bene pōt dici.
seruitus causalis.qd declaro.nā quēadmodu3 reperit duplex
vsufr.formalis.s.⁊ causalis.vt in glo.j.de vsufr.in v̄.ius. in fi.
⁊ formalis nihil aliud est q̄ ius vtēdi fruēdi.vt.s̄.de vsufru.in
3 pn.⁊ ī.l.j.ff.de vsufru.†⁊ qd formalis q2 est forma q̄dā a ꝓprie
tate separata cū apud vnū sit ꝓprietas apud aliū sit vsufru. ⁊
4 iste vsufr.nō est serui.vt.j̄.subijciā.†qdā est vsufr.causalis.⁊ ē
ille quē dn̄smet ꝑcipit ex fundo suo.⁊ d2 causalis q2 dependet a
cā:hoc est a ꝓprietate.Et iste etiā vsufr.nō est seruitꝰ.vt est tex.
no.in.l.vti frui.in pn.ff.si vsufru.pe.⁊ rōnē assignat ibi tex.q2
fundus suus nō pōt dici sibi seruire.⁊ de hoc duplici vsufr. est
gl.ord.insti.de vsuf.in pn.ī ver.ius.Jta ī ꝓposito nr̄o nō pos-
sumꝰ dicere ꝙ dn̄s ī seruo h3 seruitutē formalē:q2 cū seruus sit
dn̄s nō pōt dici ꝙ dn̄s h3 seruitutē ī re sua.d.l.vti frui. in pn.⁊
l.in re cōi.ff.de ser.v2.pred.s3 ex q̄ est seruus pōt talis seruitus
respectu dn̄i dici causalis cū depēdeat ex cā hoc est dn̄io. ⁊ ista
5 sunt ex mēte Jo. fa.hic. dicebat tn̄ ipe Jo.fa.†posse dari casu3
vbi seruitus sit formalis ⁊ mere ꝑsonalis⁊ deberent a ꝑsona ꝑ
sone:qn̄ alicui legarent ope vel ministeriū serui.q2 tūc est serui
tus formalis.qd pt3 q2 legatarius nō est dn̄s serui nec talis le-
gatariꝰ cēset vsufructuariꝰ cū tales opere serui trāsmittantur
ad heredes legatarij.l.ij.ff.de vsufr.leg.Jste casus ⁊ istud exē-
6 plū videret posse morderi ex v̄bis Ang.de are.hic†q2 ministe
ria seu opera seruoꝝ s̄m eū nō sunt aliquo mō serui. s3 queda3
obligatio ꝑsonalis.nā cū ista seruitꝰ nō extinguat morte eius
cui debet.d.l.ij.ergo nō est ꝑsonalis.⁊ hoc est qd dixit gl.in.d.l.
7 si quis vnas edes.ff.de vsufr.†hinc est ꝙ cōtra probibētē vti
tali ministerio seruoꝝ nō datur cōfessoria:sed actio iniuriarū.
vt.l.qui pendentem.ff.de act.emp.⁊ l.iniuriarum.§.si quis me
ꝓhibeat.ff.de iniur.⁊ hāc opi.refert Ang.hic tenere Pe. Cy.
Bal.⁊ Sali.in.d.rub.C.de vsufruc. Ego teneo exēplū ⁊ casum
8 Jo.fa.⁊ ꝓ eo sustinēdo puto†ꝙ opera⁊ ministeria seruoꝝ sint
serui.vt tenet Bar.in rub.C.de vsufru.post Dy. in hoc.§. no-
stro.⁊ ꝙ hoc sit verum patet q2 hic ponit in numero seruitutū
personaliū cū iuriscō.in lib.ff.ponat inter serui. ꝑsonales titu
9 lum de operis seruoꝝ.†Nō ob.ꝙ hec seruitus non extinguat
morte:q2 rn̄deo s̄m Bar.in.d.rub.ꝙ licet nō extinguat morte
eius cui debet extinguit tn̄ morte serui.⁊ ita etiam rn̄dēt Dy.
Jo.fa.hic.vel potestis dicere ꝙ illud qd d2 ꝙ serui. personalis
extinguit morte eiꝰ cui debet verū est qn̄ ē mista.q2 debet a re-
ꝑsone.si aūt sunt mere ꝑsonales seruitutes.tūc nō extinguunt
morte eiꝰ cui debent.⁊ ita est casus in.d.l.ij.ff.de vsufru.le.Nec
10 ob.scd̄m†ꝙ agat actiōe iniuriarū.q2 rn̄deo ꝙ.d.l.q pendentē.
⁊.d.§.si qs me ꝓhibeat.q̄ dicūt ꝙ si qs ꝓhibeat me vti re mea
ꝙ ꝯ eū possum agere actiōe iniuriarū.nō negāt tn̄ qn etiā ꝯ ꝓ-
hibētē vti tali ministerio vel opa seruoꝝ cōpetat etiā ꝯfessoria.
11 ¶†Dixi scd̄o ꝙ habeamus seruitutes ꝑsonales sed nō mere
ꝑsonales.⁊ sunt ille q̄ debent a re ꝑsone. vt serui.vsus.vsufr.⁊
habitatio.ideo aūt he serui.app.personales.eo q2 cū ꝑsona ex
tinguunt.l.sicuti.§.si.ff.q.mo.vsufruc.amit.⁊.l.nō solū.§.tale.
12 ff.de li.leg.†Jdeo aūt dicunt nō mere ꝑsonales.eo q2 nō debē
tur a ꝑsona ꝑsone:s3 a re ꝑsone.verū quia glo.in.d.l.si qs vnas
edes.vult ꝙ sint tm̄ q̄tuor iste seruitutes nō mere ꝑsonales.s.
vsufru.habitatio ⁊ ministeriū seruoꝝ.Dubitabat hic Jo.fa.
13 †de nōnullis ꝯcessionibꝰ an dicant seruitutes ꝑsonales. puta
si cōcessisti mihi ꝙ ī nemore tuo accipiā tot ligna q̄ sufficiāt ꝓ
calefactiōe hospitij mei vel si ꝯcessisti mihi ꝙ hauriā aquā de
puteo quē habes in domo.⁊ tenet ipe ꝙ sint serui.in his ⁊ simi
libꝰ qcqd dixerit gl.in.l.pecoribꝰ.in gl.si.ff.de ser.rusti. pred.⁊
gl.in.l.mella.§.si.ff.de ali.⁊ ciba.leg.in verbo ꝑsona. ⁊ ita dicit
14 tenere cōem vsum causarū.†⁊ huiꝰ inuestigationis est magna
imo summa vtilitas:q2 si dicimus has esse seruitutes pro eis
cōpetit ꝯfessoria actio ꝯ quēcūq3.si v̄o non sunt seruitutes sed
simplices ꝯcessiones nō posset agi nisi cōtra illū q ꝯcessit⁊ non
cōtra aliū.vt.l.caius.ff.de annuis leg.⁊.l.si.§.j.ff. de ꝯhē. emp.
⁊ ita declarat Bar.in.d.l.mella.§.si.q tenet ꝑ illa iura ꝯriā opi.
sc3 ꝙ imo nō sit seruitꝰ.⁊ ꝓ eis nō possit agi nisi ꝯ cōcedentē et
nō ꝯ aliū.⁊ cū Bar.vr̄ ꝯcordare Bal.in rub.C.de vsufr. vbi te
net ꝙ si tu ꝯcessisti mihi ꝙ ex fundo tuo oī anno possem perci-
pere vnā corbē frumēti ꝙ ista est seruitus innoīata ex quo ex
ea nō oritur cōfessoria cōtra tertiū possidētē.q2 ista ꝯcessio ma-
gis respicit obligationē ꝑsonalē q̄ seruitutē.sed ipe Bal. in.l.
si.C.de cōdi.inde.in.iiij.colū.fuit sibi ꝯrius. ⁊ tenuit ꝙ iste sint
seruitutes reprobata gl.in.d.l.pecoribus.vn̄ dicit ꝙ si possum
oī anno ex agro tuo accipe vnā corbē frumēti ꝙ erit seruitus
q̄ debebit a re ꝑsone.Eodē mō s̄m eū si des mihi seruitutē co-
quēdi panē in furno tuo ꝓ tota mea familia.ꝙ ista est seruitus
15 l3 s̄m eū Cy.hic teneat ꝯriū.¶†Subdit etiā ibidē Bal. qd est
serui.si ꝯcessisti mihi ꝙ posse3 trāsire ꝑ pontē tuū sine solutiōe
gabelle merciū.⁊ ꝓpterea subdit Bal.als fuisse magnā qōnē ī
his terminis.Ueneti em̄ ꝯcesserāt placentinis trāsitū ꝑ quen-
dā pontē:⁊ ꝯcedebat absq3 solutione alicuius vectigalis. post
modū pons ille factus est de dn̄io paduano:paduani petūt ve
ctigalia a placentinis.placētini dicūt se nō teneri:q2 ista serui-
tus fuit eis ꝑpetuo ꝯcessa.paduani aūt dicūt ꝙ ista nō est spe-
cies seruitutis s3 fuit quedā obligatio ꝑsonalis:q̄ nō sequitur
fundū.qd modo iuris sit.vide vt ibi ꝑ eū.⁊ videt inclinare qd
ista sit seruitus ⁊ ꝙ ad eius obseruantiam paduani tenent. Et
16 ibi etiā dicit Bar.†ꝙ ius exigēdi pedagia non est seruitus:q2
naturalis seruitus est pati ⁊ nō exigere.Uerum alibi ipsemet
17 Bal.in.l.j.in.ix.col.C.de serui.⁊ aqua.dixit†ꝙ si sum obligatꝰ
dare ecclesie in signū subiectionis vel fidelitatis decē annua ꝙ
ista non est seruitus sed dicit quasi seruitus.reperio postea qd
imo in.l.apud iulianū.§.si quis alicui.ff.de lega.j.ꝯcordat hāc
varietatē doctoꝝ q̄ primo fuit inter Roma. ⁊ Joānē secundū
18 qd refert gl.in.d.l.pecoribꝰ.⁊ glo.in.d.l.mella.§.si.†nā dicebat
ipse ꝙ aut in cōcessione venit aliqd indeterminate qd pōt acci
pere determinationē s̄m necessitatē persone tunc censet serui-
tus personalis:q2 in effectu est seruitus vsus. Puta concedo
tibi ꝙ omni die possis ire ad ortū meū ⁊ capere tot fructus ꝓ
vsu tuo.⁊ tunc ista erit seruitus personalis vsus. secus si in cō
cessione veniat aliquid oīno indeterminatum.puta si concedo
tibi vt liceat tibi omni anno capere tot fructus ⁊ nō dico pro
vsu⁊ tūc ista nō sit seruitus s3 potius ius quoddam personale.
¶Mihi placet opi.Bar.in.d.l.mella.§.si. ꝙ si cōcedat facul-
tas aliquid faciendi in alieno vel ex alieno ei qui non habet vi
cinum predium ꝙ ista non dicatur seruitus quia cū nō habet
vicinū predium ad cuius vtilitatē seruitutis illa constituat,re
linquit ꝙ nō erit seruitus.s3 ius quoddā ꝑsonale prout etiam
tenet glo.in.d.§.si qs alicui.Secus si h3 vicinū predium cui di
ctā seruitutē acqrit ꝓut etiā volūt gl.preallegate.s.in.d.l. peco
ribus.⁊ in.d.l.mella.§.si.¶Limitarem tn̄ hāc opi. vt nō ꝓce-
dat simpliciter qn̄ ꝯcederet tale ius ad cuius acquisitionē non
est necessarium vicinū prediū ꝓut est in seruitutibꝰ mistis siue
nō mere ꝑsonalibꝰ an vsufructus vsus ⁊ habitationis:q2 tūc
tenerē distinctionē Joā.de imo.s̄.relatā.ideo putarē in casibꝰ
s̄.relatis ꝑ Jo.fab.⁊ Bal.ꝙ illa nō possunt dici seruitutes.sed
iura ꝑsonalia vt pt3 ex p̄dictis.⁊ videt esse tex. in.d.l. caius.ff.
de an.leg.⁊ in.d.l.si.§.j.ff.de cōtrahē.emp.allegatis.s̄.ꝑ Bart.
19 ¶†Dixi tertio ꝙ habemus seruitutes mere reales q̄les sunt
ille q̄ debent a re rei.⁊ puto ꝙ tribꝰ ex causis dicant mere rea-
les.⁊ p̄mo q2 debent a re rei.scd̄o q2 sine rebꝰ ⁊ sic sine p̄dijs cō
stitui nō possunt:q2 nisi sit prediū nominans cui seruitus acq-
ratur ⁊ p̄diū seruiēs cui seruitꝰ imponat nō pn̄t he seruitutes
ꝯstitui.§.he aūt ser.insti.de serui.⁊.l.quoties.la.j.ī pn.ff. de ser
ui.tertio q2 ꝑsonas nō ꝯcomitant imo trāseūt ad quēcūq3 res
vadāt.⁊ sic res ipsas ꝯcomitant.l.via ꝯstitu.§.si fundꝰ.⁊.l.si cū
20 fundū.ff.de ser.ru.p̄di.†⁊ barū serui.q̄dā hn̄t cā3 ꝯtinuā que-
dam quasi

dam quasi ɔtinuā: ⁊ qdā discōtinuā: fm qd declarat glo.mag. in.l.seruitutes magna.in pn.in glo.mag.ff.de serui.tit.genera
20 li.†et qñ seruit⁹ dicat̃ habere causam ɔtinuā: ⁊ qñ causam dis-
a cōtinuā.[a] declarat Bar.magi.in.l.ij.C.de ser.⁊ aqua.⁊ ibi Bal.
21 in.ij.⁊.iij.col.¶ Item pmitte propius ad tex.†ꝙ harū seruitutum mere realiū: quedā sunt vrbane: qdā rustice.vrbane sunt que pdijs vrbanis inherēt.⁊ rustice que pdijs rusticis.⁊ nō intelligas pdia dici vrbana: quia sint in vrbe.vel rustica: quia sint
22 in rure.sed †illud dr̃ vrbanū pdiū qd hʒ aliqd edificiū etiā si sit in villa: ⁊ sic edificiū in quocūqʒ loco positū dr̃ prediū vrbanū. si vo prediū sit sine edificio dr̃ rusticū etiā si sit in vrbe: quia vrbanū pdiū nō locus: sed natura facit.ita declarat Iuriscō.in.l. vrbana pdia.ff.de ver.signi.⁊ tex.in.§.pe.s.de serui.facit tex.l.
23 vrbana familia.in pn.ff.de ver.signi.Et aduerte †quia si vis cognoscere an seruit⁹ sit rustica vel vrbana: debes inspicere rem cui dabit̃ serui.quia seruitus denominat̃ a pdio cui dabit̃.Ita
24 dixit glo.in.l.j.in glo.fi.per illū tex.ff.de ser.vrb.pdio.†hinc est ꝙ lʒ via sit seruit⁹ rustica.vt.s.de serui.in pn.⁊.l.j.in prin.ff.de ser.rusti.pdio.tñ si seruit⁹ vie debeat̃ vni domui cēsebit̃ seruit⁹ vrbana inspecto fundo cui dabit̃.ita dixit glo.no.in.l.pater filie.in ver.plenū.ff.de serui.leg.Quis Nico.de neapo.hic: post Rodul.de auricu.velit ꝙ si debeo seruitutē vie vel itineris per fundū meū ad domū tuā: ꝙ ista dicat̃ seruit⁹ rustica: inspecto solo qui dʒ seruitutē.subijciēs vnū qd est mihi mirabile: ꝙ indistincte qñ seruit⁹ dabit̃ solo semp dr̃ rustica si nō debeat̃ superficiei puta tigni immittēdi vl stillicidij recipiēdi: quia tūc dicat̃ vrbana.hoc pbat ipse ex.l.seruit⁹ pdiorꝝ.ff.de serui.iūcto pmo intellectu glo.ibi.Nam ibi dr̃ ꝙ seruitutes pdiorꝝ qdā ɔsistunt in solo: ⁊ qdā in supficie.⁊ glo.ibi in pmo intellectu exponit: scʒ quedā sunt rustice: ⁊ qdā vrbane.ergo bene vult ꝙ seruitutes que sunt in solo sint rustice: ⁊ q̄ sunt in supficie sint vrbane.sed illa prima expositio ibi rephēdit̃ per glossatorē: ⁊ Bar.ibidē: ⁊ alios.teneatis ergo qd.s.dixi.prout etiā tenuit ipsemet Nic.de neap.sibi ɔri⁹ in.§.pdiorꝝ.s.de serui.tit.generali.Pro suprascriptis ergo omnib⁹ iurib⁹ incorporalib⁹.⁊ ɔsequēter p inser tis seruitutib⁹: siue sint mere personales: siue reales: siue miste.
25 prodite †sunt due actiões: quarū vna appellat̃ ɔfessoria: ⁊ est illa que cōpetit ptendēti seruitutē sibi deberi.alia appellat̃ negatoria q̄ cōpetit ptēdēti nullā seruitutē deberi.de qb⁹ late.j.subijciam.¶ His ergo ad euidētiā opportune sic pmissis iste.§.cōmuni diuisiōe diuidit̃ in tres partes pncipales.In pma ponit de actiōe ɔfessoria.In secūda de actiōe negatoria.In tertia ponit differētiā inter actionē in rem cōpetētē p reb⁹ corporalib⁹: et actionē in rem cōpetētē pro reb⁹ incorporalib⁹.Scda ibi: cōtra quoqʒ.Tertia ibi: qd gen⁹ actiōis.Prima pars pncipalis subdiuidit̃ in tres particulas.In pma ponit de serui.psonali.In scda de serui.reali rustica.In tertia de serui.reali vrbana.secūda ibi: vel p fundū.tertia ibi: eius quoqʒ generis.Rursus tertia pars pncipalis subdiuidit̃ in duas particulas.In prima facit qd dictū est: quia ponit differētiā.In scda ab illa differētia ponit exceptionē.scda ibi: sane vno casu.¶ Iste.§.multis
26 modis summat̃ per doc.hic.tum eū summo hoc modo.†Agēti pro iure seruitutis sibi debite: siue sit psonalis: siue realis vrbana cōpetit actio in rem ɔfessoria.hoc pmo.Eodē modo ecōtra negāti seruitutē debitā: siue psonalē: siue realē vrbanā: siue realē rusticā: cōpetit actio in rem negatoria.hoc secūdo.Et iste actiōes reales cōpetētes p istis iurib⁹ incorporalib⁹ dant̃ possidēti: qd nō est in alijs cōpetētib⁹ pro corporalib⁹: quia illa nō dātur possidēti vno casu excepto.hoc dicit tertio vsqʒ ad.§.sed
27 iste.¶ In tex.ibi: forte.Circa †hanc dictionē forte: aduertite ꝙ vbicūqʒ lex vel statutū vtit̃ ista dictione forte: dʒ intelligi vt idē velit disponere in eū in quo est opposita illa dictio forte qd disponit in eū in quo nō est apposita dictio forte.de hoc est tex.in cle.j.cū glo.no.i ver.forte.ex̃ de appel.¶ In tex.ibi: pspiciēdi.
28 Que †differētia sit inter pspectū ⁊ lumē.habetis tex.⁊ ibi glo. et Bar.declarātē in.l.lumē.ff.de ser.vr.pdio.⁊ tex.i.l.iter seruitutē.in eo.tit.⁊ gl.i.l.de pupillo.in pn.i ver.luminib⁹.ff.de ope.
29 no.nun.Que †aūt differētia sit inter seruitutē luminū: ⁊ seruitutē vt luminib⁹ officiat̃.habetis tex.in.l.luminū.que est.l.iij.⁊ ibi glo.⁊ Bar.declarat.ff.de ser.rusti.pdio.¶ In tex.ibi: proij-
30 ciēdi.⁊ in tex.ibi: immittēdi.Dicite †ꝙ differētia est inter proiectū ⁊ immissum.vt declarat Iuriscōsul.in.l.malū.§.inter im
31 missum.ff.de ver.signi.¶ No.j.ibi: aquā ducēdi.ꝙ †aqueduct⁹ cōcessio est seruit⁹ realis ⁊ rustica.ɔcor.l.j.in pn.ff.de ser.rusti. pred.⁊.s.de serui.in pn.Pro clara tñ intelligētia hui⁹ no.sciēdum est ꝙ aqueduct⁹ pōt tripliciter ɔstitui.aliqñ ɔcedit̃ duct⁹ aque ei qui hʒ viciniū pdiū ad vsum ⁊ cōmoditatē illi⁹ predij: ⁊ tūc res est clara ꝙ hec seruit⁹ dr̃ realis ⁊ rustica.⁊ in his terminis loquunt̃ iura prealt.Aliqñ ɔcedit̃ duct⁹ aque ei qui hʒ vicinum prediū cū pacto: tñ ꝙ talis ɔcessio nō trāseat ad heredes: et tūc dicite ꝙ etiā erit serui.realis ⁊ rustica: ⁊ ex natura seruitutis trāsmittet̃ ad heredes.sed bñ verū est ꝙ heredib⁹ obstabit exceptio.ita voluit glo.⁊ Bar.in.l.pecorib⁹.in glo.fi.ff.de ser. rusti.pdio.⁊ glo.in.l.mella.§.fi.in glo.in ver.psona.ff.de ali.et ciba.leg.Aliqñ ⁊ tertio ɔcedit duct⁹ aque ei qui non hʒ viciniū prediū.⁊ dicite ꝙ lʒ altercatio fuerit inter antiqs ꝙ tñ ista non dicit̃ seruit⁹ realis: imo nec psonalis: sed est quoddā ius psonale qd cū psona extinguit̃.ita voluit glo.prealt.⁊ ibi doc.de quo late ⁊ opportune dixi.s.in euidētialib⁹.¶ Aduerte tñ ꝙ in casibus in quib⁹ dixi ɔcessionē aque duct⁹ esse serui.psonalis.qd illud valde no.limitat̃ ꝙ nō pcedat qñ ɔcessio esset indeterminata respectu pdij domināntis: qꝛ tūc psumit̃ ɔcessio psonalis. vnde si ɔcederē tibi ductū aque ad talē domū.⁊ quocūqʒ volueris ꝙ ista ɔcessio non respicit determinate aliquē fundū certū. Ista nō dr̃ esse seruit⁹ realis: imo dr̃ ɔcessio psonalis q̄ nō trāsibit ad heredes: imo extinguet̃ morte ei⁹ cui est ɔcessa tāq̄ morte vsurarij.ita de his est tex.not.⁊ forte vnic⁹ ⁊ sing.in.l.pe.q̄ inci. luci⁹.ff.de ser.rust.pdio.quē tex.ita declarat ⁊ intelligit ibi glo. in ver.vbicūqʒ.⁊ ibidē Bar.Est verū qd Jo.fab.hic in.iij.col. aliter intellexit tex.illū.nā dicit ipse ꝙ ideo ibi illa ɔcessio psumitur psonalis: quia ille duct⁹ aque nō respiciebat cōmoditatē dom⁹ que nō indigebat irrigatione aque: idcirco psumit̃ facta cōtēplatione psone.all.ad hoc in arg.tex.in.l.aquili⁹ regul⁹.ff. de dona.vnde fm eū si in.d.l.luci⁹.ille duct⁹ aque esset ɔcessus ad aliquē fundū qui indigeret irrigatiōe aque: bene talis ɔcessio diceret̃ seruit⁹ realis.all.l.cum fundū.eo.tit.nec fm eum est fiēda vis si dicat̃ ɔcedo ductū aque ad talē locū: ⁊ vbicūqʒ vis: vt voluit glo.in.d.l.luci⁹.quia fm eū ex quo cert⁹ locus est designatus debet valere q̄uis postea clausula generalis subijciat̃: sed per ista nō recedatis ab opi.glo.⁊ Bar.s.relata.¶ Nec obdum dicebat Jo.fab.ꝙ dom⁹ ad quā ɔcedebat̃ duct⁹ aque nō indigebat irrigatione aque.ideo non pōt dici ɔcessus ɔtēplatione rei: sed ɔtēplatione psone: quia dico ꝙ lʒ dom⁹ nō egeret illa aqua ad eius irrigationē poterat tñ egere aqua loco putei: vel loco cisterne: vel ad purgationē cloace que oīa tēdūt ad vtilitatē dom⁹.¶ Non obst.dum dicebat ꝙ ex quo cert⁹ locus est designat⁹ dʒ valere q̄uis postea clausula generalis subijciat̃: quia fateor ꝙ bñ valet: nec hoc pōt negari ex quo id expsse dicit tex.in.d.l.luci⁹.sed dico ꝙ valet non tanq̄ seruit⁹ realis: sed a
tanq̄ ɔcessio psonalis cum videat̃ ɔtēplatione psone esse con-
32 cessa.¶ †An aūt si ɔcessi tibi vsum aque ducēde possum postea etiā alij ɔcedere sine tuo ɔsensu.de hoc est glo.no.in.l.aquā. in glo.j.⁊ ibi Bar.C.de ser.⁊ aqua.glo.in.l.in cōcedēdo.in ver. minuit̃.ff.de aqua plu.arcē.⁊ in istis locis ɔcludūt glo.⁊ Bar. ꝙ aut ista cōcessio secūda nocet ei cui primo fuit ɔcessum: quia sibi diminuit de aqua: ⁊ tūc non valet.d.l.in cōcedēdo.aut ista secūda cōcessio non nocet prime: quia aqua potest vtrisqʒ suffi b
cere.⁊ tunc valet.l.lucio.ff.de aqua quoti.⁊.l.ij.§.si aqueduct⁹. ff.de serui.rustico.pdio.⁊ dicit Bar.in.d.l.in cōcedēdo.⁊ in.d.l. aquam.ita al's de facto fuisse determinatū Bononie: cum communitas illa cōcessisset fratrib⁹ predicatorib⁹ aqueductū pro ducēdo fabam tēpore quadragesime: ⁊ postea eūdē ductū aque cōcessisset fratrib⁹ minorib⁹ ꝙ illa secūda ɔcessio valuit ex quo aqua poterat vtrisqʒ sufficere.ista etiā refert ⁊ ponit Bar.in.l.
33 quomin⁹.ff.de flumi.in.v.q.ad fi.¶ †An autem si cōcessi tibi
b vsū aque possis postea tu alij ɔcedere.[b] vide glo.in.d.l.aquā. et ibi Bar.⁊ glo.in.l.ex meo.ff.de ser.rusti.pdio.⁊ bonus tex.in l.j.§.illud labeo.⁊ ibi glo.in ver.quo velint.ff.de aqua quoti.et
34 esti.¶ Secūdo principaliter noto ex hoc tex.†ꝙ pro seruitutibus psonalib⁹: vel etiam realib⁹ rusticis: vel etiā realib⁹ vrbanis cōpetunt due actiones: cōfessoria scʒ: ⁊ negatoria.ɔfessoria ei qui dicit sibi deberi seruitutē.negatoria autē ei qui negat seruitutē esse debitā.cōcordat.l.ij.in prin.ff.si serui.vēdi.⁊ addite ꝙ non solū pro suprascriptis seruitutib⁹ dātur iste due actiones: sed etiā pro omni iure incorporali: fm Jo.fab.h in.ij.col. qui refert ita sentire doct.iuris cano.in.c.cōstitutus.ex̃ de reli. domi.all.etiam.c.veniēs.ex̃ de prescrip.qd capitulū nihil facit.
35 Et per hoc dicit doc.omnes tenere †ꝙ pro decima pōt agi cōfessoria.all.doct.in.c.tua.⁊ in.c.prohibem⁹.ex̃ de deci.⁊ per ista dicit Jo.fab.se credere ꝙ pro iurisdictione ⁊ alijs iurib⁹ incorporalibus pōt agi ɔfessoria.nihil tñ all.addo ad ista ita tenere Bal.in rub.C.de vsufru.vbi dicit ꝙ pro iurisdictiōe ⁊ pro iure psentādi qd cōpetit patrono ecclesie ⁊ similib⁹ datur cōfessoria contra impediētē.⁊ ad ista accedāt que no.Inno.in.c.de quarta.ex̃ de prescrip.¶ Sed redeundo ad notabile.s.proxime positum pro eius clariori intelligētia oppono fm Dy.hic.⁊ prō-
36 bo †ꝙ actio cōfessoria sit superuacua ⁊ inutilis.⁊ hoc ostēdo a partibus sufficiēter enumeratis.Aut enim cōcessio seruitutis est relicta in vltima volūtate: aut inter viuos.iuxta.§.fina.s.de serui.si est concessa in vltima volūtate: ⁊ tunc pro tali seruitute competit actio personalis ex testamēto que durat triginta annis.l.sicut.et.l.omnes.C.de prescrip.xxx.annorū.Aut est con-

a ¶ Discōtinuā. Que aūt dicant̃ seruitutes habere causam continuam: vide Feli. in.c.de quarta. in fi.xiiij.col.de prescrip.

b ¶ Cōcedere. Vide do.Alexā.de imo.in cōs.xxj. in.iiij.parte.

cessa inter viuos: et tunc cōpetit actio psonalis ex stipulatu qñ esset cessa per stipulationē: et illa actio durat etiā. xxx. annis. vt iurib⁹ preall. Aut est cessa per aliū cōtū puta emptionis: tūc cōpetit actio psonalis ex empto que etiā durat pdicto tpe.
37 cum ergo † ista actio cfessoria nō duret nisi. x. annis inter psentes. xx. iter absentes. vt est tex. in. l. sicut. C. de serui. et aqua. et in l. corruptionē. C. de vsufru. ergo ista actio cfessoria q̄ minori tpe durat diceret inutilis cū ille psonales lōgiori tpe durēt. Nōnulli doc. quos refert Dy. soluebāt hāc difficultatē hoc modo. aut nondū seruitus est cstituta: tūc pro ea cstituēda bene cōpetūt iste psonales actiones supradicte: et pcedit contra. s. formatū. aut seruitus est iam cstituta: et tunc sublate sunt et extincte iste actiones psonales. naz sicut per solutionē eius qd debetur oīs tollit obligatio. vt. s. qui. mo. tol. obli. in pn. et cseqūter tollit actio. ita et per cstitutionē seruitutis tollunt iste actiones psonales: ergo relinquit q sublatis illis actionib⁹ personalib⁹ q ista actio cfessoria sit vtilis. sed fm Dy. istud tenētes errant in fundamētis: scz q per cstitutionē vsufru. extinguat actio psonalis: quia istud est c. l. corruptionē. C. de vsufru. Nec obst. eorz fundamētū q per solutionē ei⁹ q debet oīs tollit obligatio: qz in hoc qtum est ad terminos nr̄os vehemēter errāt: quia si loquamur in reb⁹ corporalib⁹: et tūc quia in eis est dare verā traditionē: et sic verā solutionē. bene verū est q solutiōe tollit oīs obligatio et sic actio. si vo loqmur in reb⁹ incorporalib⁹ prout in terminis nr̄is: et tūc quia in istis nō est dare verā traditionē. relinquit q per traditionē factā eo mō quo pōt nō tollit actio psonalis. nam in corporalib⁹ traditio nō pōt vere et realiter fieri: sed fit pstando patiētiā. et sic patiētia habet pro traditione. l. quoties. que est. l. penul. ff. de serui. et. l. iij. §. dare. ff. de vsufr. sed ille qui tenet ad patiētiā nūq pfecte tradit: quia lz hodie patiatur forte nō patiet cras. et ideo semp durat illa actio psonalis. ista oīa habent p glo. no. in. d. l. corruptionē. in ver. altercātib⁹. et ibidē per Bar. et per glo. in. l. plurib⁹. §. et si placeat. in ver. cōfirmat. ff. de ver. obli. et plene p Bar. in. l. ij. §. j. de ver. obli. Dicebat ergo p solu. pdicte opposi. Dy. q vtili⁹ est habere cfessoriam pro seruitute iam cstituta q agere actione psonali p qua seruit⁹ debeat: qz facili⁹ est defendere illud qd iam habeo q cōsequi de nouo vt aliqd mihi cstituat. et cseqūter vtili⁹ est cstitutā seruitutē cseruare q petere vt de nouo cstituat. et cuz hac sol. trāsit simpliciter Bal. hic. ista sol. Dy. qūis per alios non reprehēdat: tū mihi non placet. Primo enim psupponit solutio ista q cfessoria sit tm̄ vtilis: sed ego. j. ostendā q imo est necessaria. Preterea et forti⁹ psupponit Dy. in hac sol. q pro seruitute iam cstituta: et cseqūter pro seruitute cseruāda solum cōpetat cfessoria: et nō actio psonalis: qd nullaten⁹ puto verū: quia vt. s. dicebā statim. Si aliqs teneat cōstituere seruitutē et illā cstituat quia iste tenet ad pstandā patientiā: etiā post cstitutā seruitutē durat actio psonalis: ergo ita pōt intentari illa
38 actio psonalis sicut et cōfessoria. Pro solu. ergo dicite † q actio cōfessoria nedū est vtilis sed etiā necessaria: qd apte demōstrat. nam ille actiōes psonales nō dant cōtra cstituentē: nō aūt contra extraneū: sed ista cfessoria dat nedū ctra cstituētē: sed etiā ctra quēcūq aliū impedientē: vt est tex. in. l. si qs diuturno. §. fi. ff. si ser. vēdi. ergo apparet eā esse necessariā. ita soluūt Jo. fab. et Nico. de nea. hic. Cōsiderabā posse h̄ colligi aliā notabilē solutionē ex verbis Bar. in. d. l. corruptionē. vbi voluit et reputat hoc esse mirabile q lz actio psonalis de p se duret. xxx. annis. l. sicut. et. l. omnes. C. de pscrip. xxx. an. tū si illa actio psonalis sit iūcta cum reali et seruit⁹ nondū sit cstituta: sed cstituēda q illi actioni psonali eodē tpe pscribit quo et reali. et istud idem videt sentire glo. in. d. §. finit. in ver. per modū. s. de vsufru. et Bal. in l. iij. in vlti. col. C. qd me. cau. et hoc modo cessaret dicta oppo. s. facta dū dicebat: q actio psonalis cōpetēs p seruitute cstituēda durat lōgiori tpe q ista realis actio cfessoria: quia istud est verū qñ psonalis est iūcta reali prout in terminis nostris. Ego tū non teneo hāc solu. eo quia cōtra Bar. est cōis opi. doc. nam
39 bene vult Bar. † q actio psonalis cōpetēs p seruitute cstituēda tollat eo tpe quo tollit ipsa serui. et cseqūter. x. an. iter psentes. xx. inter absentes: vt. s. dixi. doc. cōiter tenēt ctrium et volūt q si seruit⁹ est iam cstituta: tunc bene volūt q actio psonalis tollat tanto tpe quāto tollit ipsa serui. et cseqūter. x. annis inter psentes. xx. inter absentes. Si aūt seruit⁹ nō est cstituta: tūc actio psonalis cōpetēs p ea cstituēda nō tollat miori tpe. xxx. annorz. et est rō diuersitatis: quia qñ seruit⁹ est cstituta pscripta seruitute et sublata: necessariū est dicere q etiā sit pscripta actio psonalis p ea cōpetēs: als illa actio esset frustratoria. sed qñ seruitus nō fuit cstituta nō possum⁹ dicere q sit sublata vel pscripta. l. j. in fi. ff. qui. mo. vsufru. amit. in. l. si partē. in prin. ff. quēadmo. serui. amit. ergo seruitute nō pscripta bn̄ dicem⁹ actionem psonalē durare. xxx. an. istud in primis tenet glo. hāc differentiā cstituēs in. d. l. si partē. in prin. in ver. ius. et glo. in. d. l. corruptionē. i. ver. altercātib⁹. et ibi istud tenēt Pe. Cy. et Guil. Ray. et Sali. et Ang. in. l. j. i. v. col. C. de an. excep. post glo. ibi: in ver. pro socio. et Pau. de ca. etiā idē tenet in. l. stipulatio ista habere licere. §. si qs. ff. de verb. obli. lz Bal. in. d. l. corruptionē. in vlti. colū. multū arguat pro ista parte: et nihil clari et firmiter.
40 ❡ Ulti. no. ex hoc tex. in ver. genus. q † iste actiōes: scz negatoria et cfessoria dant etiā possidēti. ad idē est tex. in. l. et si forte. §. sciēdū. ff. si ser. vēdi. et ibi Bar. et Bar. in. l. vti frui. §. vtrū aūt. p illū tex. ff. si vsufru. pet. et Bar. in. l. si pri⁹. ff. de ope. no. nū. in. v. opp. j. partis principa. et per ista dicebat Bar. in. d. §. vtrū aūt. q qūis aliqs comes possideat comitatū suū tū pōt petere vt declaret comes. ❡ Reperio tū alibi. tex. istū et cordātes. s. all. multū elegāter et singu. limitari per Bar. in. l. fi. ff. de alie. iudi. mu. cau. fa. arg. illius tex. vt nō pcedat qñ habens cfessoriā vel negatoriā cederet rem alteri causa mutādi iudicij: quia ille in quē facta est alienatio si possideat nō pōt intētare cfessoriā vel negatoriā qūis als regulariter tales actiōes cōpetāt etiā possidēti. secus tū esset fm Bar. si nō possideret. arg. in. l. pe. eiusdē titu. quā Bar. ibi reputat singularē. ❡ Glo. in ver. altius. Pro expeditiōe isti⁹ glo. opp. c tex. nam imperator. in pn. §. nostri. vsq ecōtra tractat de cfessoria. ergo videt q exemplū illud. §. alti⁹ nō tollēdi: p quo cōpetit negatoria: sit male positū hic inter exēpla cfessorie. pro cui⁹ sol. facta est glo. nostra que dupliciter itellexit istud exēplū. et ideo diuidit in duas partes. scda ibi: vel pone hoc exēplū in cfessoria. ❡ Jn ea. glo. ibi: et ita interserit. hoc exēplū negatorie. iste pmus intellect⁹ rephēdit p Dy. et oēs alios hic: quia ridiculū esset dicere q imperator inter exēpla cfessorie includeret exēplū negatorie: cum de negatoria ponat postea de per se exēpla particularia. ❡ Circa tū hāc partē
41 glo. cgruū est vt videam⁹ † quō et qñ quis dicat esse in q̄si possessione seruitutis. in quo dicas breuib⁹ q qdā sunt seruitutes negatiue: et alti⁹ nō tollēdi. et in istis p vnū solū actū: et sic per vnā solā phibitionē cū patiētia aduersarij dr̄ acqsita quasi possessio seruitutis. vñ si vicin⁹ me⁹ habēs domū depssam velit eā eleuare: et ego phibeā. et ipse huic phibitioni acqescat. Ego per hūc actū dicor in quasi possessiōe seruitutis alti⁹ non tollēdi. et nisi talis phibitio interueniat nūq essem cstitut⁹ in quasi possessione seruitutis ne alti⁹ possit edes suas tollere. et ideo si domus vicini per mille annos staret depssa nunq essem in quasi possessiōe: nisi tūc demū cū eo volēte edificare phibuissem: et ille phibitioni acqeuisset. ista glo. no. l. j. C. de serui. et aqua. glo. j. et ibi Bar. glo. in. l. qui liminib⁹. in pri. et ibi Bar. ff. de ser. vrb. pred. et Bar. in. d. l. et si forte. §. j. ff. si ser. vēdi. et Bar. in. l. si pri⁹. ff. de ope. no. nun. in. vij. oppo. j. partis. Spe. in tit. de cau. pos. et pprie. §. in cfessoria. versi. sed pone. et hoc dicit Ang. de are. hic
42 esse mēti tenēdū. Quedā † sunt seruitutes affirmatiue: vt est seruitus ire agere licere. Jtē q liceat aquā ducere et simi. et in istis seruitutib⁹ affirmatiuis quedā sunt in quib⁹ pōt esse vsus per modū facultatis vel amicitie vt ire per fundū tuū. naz cuilibet datur facultas eūdi per fundū alienū nisi phibeat. vt. l. iij. §. j. ff. de acq. re. domi. glo. in. l. diu⁹. ff. de ser. rusti. pdio. et glo. in. l. p agrū. et ibi Bal. C. de ser. et aqua. et in istis dicite q nō dr̄ acquisita quasi pos. seruitutis nisi secuto cursu. xxx. dierū et sicut nisi quis fuerit per. xxx. dies. l. j. §. et hoc interdicto. et ibi Bar. ff. de
43 itine. actuq priua. Quedā † sunt seruitutes affirmatiue in qb⁹ nō pōt esse vsus per modū facultatis vel amicitie vt est ducere aquā per fundū alienū. et in istis p vnicū solū actū acqrit quasi posses. seruitutis. l. j. §. qd aūt. ff. de aq̄ quoti. et esti. istā theoricā tradit nobis Bar. et post eū alij in. l. j. C. de vsufru. et idē in. l. si cuti. §. et si q̄rat. ff. si ser. vēdi. et si vis plene scire p quos modos acqrat qñ possessio seruitutis vltra pdicta: vide Jnn. i. c. bone. ex de postu. pla. et Jnn. in. c. l̄ras. ex de resti. spo. Bal. i repe. l. ij. C. de serui. et aq. in. xij. et. xiij. col. et plene per Ang. in repe. l. si qs vi. §. differētia. in. vj. col. ff. de acq. pos. et per eūdē Ang. i. l. licet. C. de acq. pos. et plene p Pe. de anc. in repe. c. sine possessiōe. de reg. iur. in. vj. ad ista vide etiā Jnno. i. c. cū ecclesia. de cau. pos. et pprie. et ibi etiā ponit de eo qui sepi⁹ et plurib⁹ vicib⁹ duxit secum amicū ad prādiū: an per istos act⁹ pbet quasi po. serui. ad istā etiā videte Bar. in. l. j. §. hoc interdicto. vbi etiā ponit si cōe patit aliquē intrare cfiliū: vel patit aliquē esse de priorib⁹ cfilij per quot act⁹ acqreret quasi possessio. Et ibi etiā ponit per quot actus īducat quasi possessio eligēdi quasi epm. ❡ Jn ea. glo. ibi: et cōfessoria negatiuis proponit. de hoc videbim⁹. j. in glo. mag. in ver. tollēdi. ❡ Ad fi. glo. istud vltimū exemplū sequitur Dy. hic. et illud declarat hoc modo: pone q tu debeas mihi seruitutē recipiēdi tigna mea in edes tuas: pone q edes tue sint lapse: ego volo illas altius tollere vt eis vtar pro seruitute mea et cseqūter in eas mittā tigna mea: certe clarum est q pro isto iure altius tollēdi cōpetit mihi cfessoria. et fm istum intellectū tex. noster in ver. edes suas. intelligit suas: idest vicini. non autem suas: idest proprias eius qui agit pro seruitute.

Et aduerte

Et aduerte ex mente Ja.but.⁊ Nico.de nea.hic: q̄ istud exem-
plu3 nō posset verificari in seruitute oneris ferēdi: quia in tali
seruitute oneris ferēdi cadit vnū spāle ɔtra naturā aliarū ser-
uitutū.nā regulariter qui d3 seruitutē tenet solūmodo ad pa-
tientiā: nō aūt ad aliqđ factū.l.quoties.la.j.in prin.ff.de serui.
Iste aūt qui d3 seruitutē oneris ferēdi nedū tenet p̄stare patiē
tia3: sed etiā tenet facere: quia si edificiū p qđ d3 onus sustētari
sit dirutū tenet illud edificare.vt.l.sicut.§.cōpetit.ff.si ser.ven.
et ibi Bar.ponit rationē spālitatis quā colligit a significatiōe
vocabuli.vt.l.eu3 debere colūnā.ff.de ser.vrb.pđio.⁊ ibi Bar.
per eūdem pleni⁹ in.l.et si forte.§.etiā.ff.si ser.vēdi. Si ergo ad
propositū aliqs deberet mihi seruitutē oneris: ego nō agerem
ius esse mihi alti⁹ edificādi edes suas: l3 ipse teneret edificare.
Istud tū exēplū glo.postea Dy.nō placuit.Ange.de are.h.ex-
ponere edes suas.i.vicini.quia fm eū istud est violare lrā3 tex.
nostri: qđ etiā visus est sentire Jo.fab.h. Sed ego puto istud
exēplū gl.declaratū: vt.s.declaraui.esse min⁹ periculosu3 alijs
exēplis q̄ ad hūc tex.dant. Nec mihi videt tāta violatio expo-
nere edes suas.i.vicini.sed qđ forti⁹ stabit exēplum glo.⁊ Dy.
intelligēdo edes suas.s.ei⁹ qui agit ꝓ seruitute: q2 edes q̄ sunt
vicini possunt dici sue: videl3 isti⁹ qui h3 seruitutē tm̄.nā termi
nus suū nō solū significat dn̄ium: imo etiā qualecūq3 ius habeat
quis in re videt illa res sua.tex.est de hoc no.in.l.talē.§.si quis
ita.⁊ ibi Bar.ff.de here.insti.de quo etiā per Bar.in.l.nup.ff.d
leg.iij. ¶ Ponebat tm̄ vltimo loco Jo.fab.hic aliud exēplū ad
44 hūc tex.prima frōte satis coloratū.in quo ostēdit† q̄ cū actor
agit ɔfessoria ius sibi esse edes suas altius tollēdi pone statu-
to vel ɔsuetudine disponi q̄ nullus possit eleuare edificiū: nisi
vsq3 ad certā mēsurā ⁊ nō vltra inuito vicino.iuxta.l.qui lumi
nib⁹.in p̄n.ff.de ser.vr.pđio.⁊ ibi dicit glo.q̄ istud est Florētie:
iuxta.l.j.C.de edi.priua.⁊ ibi etiā dicit glo.q̄ istud est Florētie
in rurib⁹.ponē mō q̄ vicin⁹ ɔcessit mihi q̄ possim edes meas
eleuare vltra dictā mēsurā.pone postea q̄ me volēte eleuare vi
cinus ꝓhibeat.nōne clare ɔstat q̄ ɔ vicinū impedientē potero
agere ɔfessoria ius mihi esse edes meas alti⁹ tollēdi.⁊ cum isto
exēplo trāsit simpliciter Ange.h. S3 ego puto hos reuerēdos
p̄res in hoc errare.⁊ puto i hoc deficere egregiū ⁊ mirabile in-
geniū Jo.fab.nam p̄supponūt isti in exēplo.s.posito: q̄ possit
agi ɔfessoria ꝓ illo iure alti⁹ tollendi: sed errāt q2 ɔfessoria dat
pro seruitute ɔ aliū q̄ velit edificare: l3 in dicto exēplo nō agit
pro seruitute: sed ꝓ libertate: q2 eo dico edes meas esse liberas
a seruitute imposita fm ɔsuetudinē vel statutū: ꝓpter ɔcessio-
nem mihi factā a vicino.ꝓpterea ago ⁊ dico mihi ius esse alti⁹
tollēdi.cū ergo agā pro libertate cōpetit mihi negatoria ⁊ non
cōfessoria: iuxta.l.ij.in prin.ff.si ser.vēdi.illud ergo esset exēplū
negatorie ⁊ nō ɔfessorie qđ nullaten⁹ pōt ad tex.nostrū ɔueni-
re.teneatis ergo vlt.exēplū glo.⁊ Dy.s.relatū declarādo vt.s.
declaraui post Dy. ¶ Glo.mag.in ver.itē alti⁹ tollēdi.diuidit
in q̄tuor partes p̄ncipales. In prima glo.timore cuiusdā taci-
ti ɔrij dupliciter intelligit tex. In scđa format qōnem ⁊ soluit.
In tertia format aliā qōnē. In q̄rta ꝑ modū notabilis repro-
bat quādā opi.Placē. Scđa ibi: s3 q̄rit hic.tertia ibi: itē quare
ista dicunt.q̄rta ibi: ꝓpe fi.itē qđ dicit Pla. ¶ In ea.glo.in pri
mis vbis in exēplū ɔfessorie. Istud p̄mū exēplū ɔfessorie rep-
hendit per Dy.Jo.fab.⁊ oēs alios hic ea ratione qua fuit rep
hēsum primū exēplū glo.s.in ver.tollēdi.quia ridiculū est dice
re q̄ inter exēpla negatoria impator īmiscuerit exēpla ɔfesso-
ria. ¶ In ea.glo.ibi: vel dic nō repeti. Non vult dicere glo.q̄ si
ad hoc exēplū: item alti⁹ tollēdi: non repetat negatiua: q̄ istud
erit optimū exēplū negatorie: q2 si ago ius mihi esse alti⁹ tollē-
di ego ago ꝓ libertate: ⁊ sic bene cōpetit negatoria.d.l.ij.in p̄n.
ff.si serui.vēdi.sed aduerte quia l3 in hac glo.p alios nō rephē-
datur.puto q̄ ex necessitate ad istud exēplū: ite3 altius tollēdi.
45 debeat repeti illa negatiua: nō ista rōne: quia† quotiescūq3 ista
a dictio itē:[a] adijcit orationi cui deficiat verbū principale: illud
d3 suppleri ex orōne p̄cedēti cū oib⁹ q̄litatib⁹ in ea positis.tex.
est in.l.a snīa.in p̄n.⁊ ibi Bar.ff.de app.⁊ i.l.j.in p̄n.⁊ ibi Bar.
ff.de pub.late Bar.in.l.in repetēdis.ff.de leg.iij.cū ergo in tex.
nr̄o apponat ista dictio itē: huic orōni alti⁹ tollēdi in qua defi-
cit verbū p̄ncipale.ergo illud verbū p̄ncipale supplet ex orōne
p̄cedēti cū qualitatib⁹ ibi positis: ergo supplet cu3 negatiua
ibi posita. Dicite ergo fm Dy.hic q̄ istud exēplū alti⁹ nō tol-
lēdi.⁊ sic cū negatiua pōt esse exēplū negatorie hoc mō.nam vt
dictū est in glo.p̄ced.in ver.alti⁹.pone q̄ habebā seruitutē im-
mittēdi tigna mea in domū tuā: si domus tua est depssa possu3
agere ɔfessoria ɔtra te cuius sunt ille edes depsse ius mihi esse
illas edes altius tollere.⁊ tu ecōtra potes agere negatoria ius
mihi nō esse edes illas alti⁹ tollēdi: ⁊ hoc modo pcedit tex.iste.
¶ Sum modo in scđa parte prin.glo.ibi: sed querit hic quare
talia noīa.quā subdiuido in quatuor particulas. In p̄ma for-
mat qđ. In scđa ponit opi.Placē. In tertia ponit ei⁹ reproba
tio. In q̄rta ponit opi.gl.Scđa ibi: rn̄det Pla.Tertia ibi: hec
opi.reprobat.Quarta ibi: dic ergo inspiciēdā esse. ¶ In eā.gl.
ibi: negatoria quia negat. Videte ergo diuersitatē inter Pla.⁊
46 glossatorē nr̄m† q̄re iste actiōes negatorie ⁊ ɔfessorie istis nō-
minib⁹ nūcupētur.⁊ idē per oīa dixit glo.in.l.ij.in prin.in ver.
qui negat.ff.si ser.ven. Dy.hic dicit q̄ Pla.nō discrepat a gl.
dicēs q̄ Pla.etiā ipse ɔsiderauit ɔsonātiā verbo2 prout ɔside
rauit glo.nr̄a.saluat etiā Pla. Pe.de bellapti.⁊ Ja.bu.hic: vt
Pla.voluerit se referre ad ea q̄ cōiter accidūt iuxta.l.ex his.⁊
47 l.nā ad ea.ff.de legi.⁊ cōiter accidit† q̄ ɔfessoria vbis affirma-
tiuis: negatoria verbis negatiuis ꝓponat.Bar.in.l.ij.in prin.
ff.si ser.ven.dixit Pla.vere habuisse bonū intellectū ⁊ rectū ꝓ
cuius euidētia dixit orationē esse affirmatiuā vel negatiuā re-
spectu suppositi nō appositi.vn̄ in ꝓposito nostro ɔfessoria re-
spectu suppositi apponit vbis affirmatiuis: quia agēs ɔfesso-
ria dicit ius sibi esse ꝓhibēdi ne alti⁹ tollat vel ius sibi esse eun
di ⁊ ambulādi.eodē modo est in negatoria: q2 respectu supposi
ti semp verbis negatiuis ꝓponit: q2 agēs negatoria dicit ius
non eūdi nec ambulādi.⁊ hoc est verum effectualiter loquēdo
qui effect⁹ debet attēdi: iuxta id qđ in simili dixit gl.quā Ang.
de are.hic reputat sing.in.l.fi.§.fi.in ver.exceptionē.⁊ ibi Bar.
ff.de doli excep. Accedāt que no.per doc.in.l.nec codicillos.C.
de codicil.bene verū est q̄ aliq̄ verba negatoria sunt affirma-
tiua: vt si dico ius mihi esse altius tollēdi: sed effectus verborū
est negatiuus.nam tantū est dicere q̄tū si dicerem ius non esse
tibi ꝓhibendi me ne altius tollā.ipse tm̄ Bart.alibi altius hoc
attingēs in.l.si prius.in.v.opp.ij.partis.ff.de ope.no.nun.di-
cebat vtrāq3 opi.s.glossatoris.⁊ Pla.posse ɔcordari.aut enim
cōsideram⁹ verba que in libello exprimunt.⁊ tunc ꝓcedit opi.
glo.nr̄e.aut ɔsideram⁹ verba que a iure tacite itelligunt.⁊ q̄ ex a
necessitate debēt referri ad personā actoris vt est mediū ex quo
cōcludit in actione ꝓposita.⁊ illud mediū tacite inest ex necessi
tate: etiam si nō exprimat.exemplū in alia materia ago ɔtra te
ad decē q̄ mutuaui: quare peto te ɔdēnari ⁊c.hic deficit mediū
cōcludēdi ex quo resultat actio: deficit enim obligatio: quia in
libello nō dixi te obligatū.sed istud mediū ɔcludēdi supplet a
lege: iuxta ea que tradunt in.l.edita.C.de eden. Ita in ꝓposito
mediū ɔcludēdi qđ exprimit vel ex necessitate intelligit. ¶ In
ɔfessoria semp ꝓponit verbis affirmatiuis: quia agēs ɔfesso-
ria asserit ius seruitutis sibi cōpetere ⁊ agens negatoria negat
fm ius seruitutē sibi cōpetere.⁊ ista ꝓprie fuit opi.Pla.⁊ si di-
cas fortiter opponēdo: q̄ imo in negatoria mediū cōcludendi
potest proponi: vel etiā ex necessitate subintelligi verbis affir-
matiuis.iuxta.d.l.si prius.ver.idem quoq3.quia possum dice-
re in negatoria ius mihi esse prohibēdi te vti tali seruitute.vt
est tex.exp̄ssus in.l.vti frui.in prin.ff.si vsu.fru.pet.ergo in hoc b
exēplo mediū ɔcludēdi in negatoria ꝓpo.it verbis affirmati
48 uis.⁊ in hoc dicebat Bar.aduertēdū† q̄ sicut argumētū logi-
corum h3 maiorē ꝓpositionē minorē ⁊ ɔclusionē.ita apud legi
stas libell⁹ d3 hec tria ɔtinere.maior ergo ꝓpositio in ꝓposito
nr̄o tam in ɔfessoria q̄ negatoria ꝓponit vbis affirmatiuis: q2
in ɔfessoria agens dicit se dn̄m pđij dn̄antis: in negatoria dicit
se dn̄m pđij: q2 negat seruitutē debere.l.vti frui.in p̄n.ff.si vsuf
fru.pet.l.post.⁊.l.et si forte.§.hec aūt actio.ff.si ser.vēdi.minor
aūt ꝓpositio seu mediū ɔcludēdi in istis actionib⁹ in ɔfessoria
semp ꝓponit vbis affirmatiuis: in negatoria negatiuis: vel ex
necessitate subintelligit.vt dictū est.⁊ si dicis in exēplo de quo
s.dixi mediū ɔcludēdi in negatoria ꝓponit vbis affirmatiuis
quia dico ius mihi esse ꝓhibēdi te ne tali seruitute vtaris.dice
bat Bar.q̄ istud nō est mediū ɔcludēdi: imo est ɔclusio q̄ ifert
ex medio ɔcludēdi: q2 ex q̄ in medio ɔcludēdi dixi nō esse tibi
ius vtēdi tali seruitute ex h̄ medio sequit postea hec ɔclusio: qđ
mihi est ius ꝓhibēdi te vti tali seruitute.⁊ in ɔclusiōe h3 eē vba
p̄nt ⁊ negatiue ⁊ affirmatiue ꝓponi.⁊ sic effectualr vult Bar.
q̄ ɔsiderato medio ɔcludēdi ꝓcedat opi.Pla.nō aūt ɔsidera
ta maiori ꝓpositiōe vel ɔclusiōe.de q̄ dicite vt ibi lati⁹ per eū.
¶ Sū mō in q̄rta parte p̄nci.glo.ibi: itē q̄re iste dicunt in rē.q̄
pōt subdiuidi i duas particulas. In p̄ma q̄rit quare ɔfessoria
dicat in rē. In scđa q̄re negatoria dicat in rē. Scđa ibi: hoc idē
in negatoria. ¶ In ea.gl.ibi: in fructuario ⁊ creditore. Ista gl.
in hoc male dicit.⁊ rephēdit per Dy.Ja.but.⁊ oēs alios hic.⁊
dicit Dy.se putare h̄ ꝓuenisse vitio scriptoris ⁊ nō vitio glos-
49 satoris.nā nō est verū† q̄ creditor sit quasi dn̄s: quia si esset q̄si
dn̄s in re illa nō posset pign⁹ ɔstitui.l.ex sextāte.§.latin⁹.ff.de
50 rei vēdi.⁊.l.neq3 pign⁹.in prin.ff.de reg.iur.† Itē non est verū
b q̄ vsufructuari⁹ sit quasi dn̄s:[b] quia q̄si dn̄s nō posset habere
vsumfructū formalē in re sua.l.vti frui.i p̄n.ff.si vsufru.pe.bn̄
verū est q̄ ibi tales.s.creditor ⁊ vsufructuari⁹ dicunt h̄re ius i
51 re.l.cor.in p̄n.ff.de dā.ife.rōne† cui⁹ iuris cōpetit eis vtilis cō
fessoria ꝓ seruitute: ⁊ in creditore h̄ est expeditū.l.ei q.ff.de ser
ui.vsufructuari⁹ aūt nō h3 directe ⁊ p̄ncipalr ɔfessoriā ꝓ serui

a ¶ Dictio item. Cui⁹ aūt importātie sit h̄ dictio item: vide dn̄m Alex.de imo.in cōsi.cxvij.in.j.et iij.col.i.j.parte. Frā.are.in.l.qui supstitis.de acq.here.⁊ Feli.in.c.pastoralis.in.§.itē.de offi.dele.⁊ qđ ibidē ad eum dixi in apo. Rapha.cuma.in ɔsilio.xxij.

b ¶ Quasi dn̄s. Adde que habētur p do.Alexā.de imo.in.l.sed possessori.§.ite3 si iurauero.d.iniurijs.⁊ in consi.cxxix.ij.parte.et in ɔsi.v.iiij.parte.⁊ Bart.cepo.de seruitu.tit.de vsufru.vbi nunquid vsufructuarius veniat appellatione dn̄i.

tute:sed per quādā cōsequentiā:quia petēdo vsumfructū con-
sequit᷑ seruitutē.istud est qd̄ dicit tex.in.l.j.in pn̄.ꝛ in.l.vti frui.
52 §.vtrū autē.ff.si vsufru.peta.teneatis ergo exemplū glo.†qd̄
sequit᷑ de supficiario qui bene est quasi dn̄s.accipiēdo q̄si dn̄iū
53 pro vtili dn̄io.d.l.j.in prin.ꝛ.d.§.qd̄ autē.ff.de supfi.†idē dicite
a in emphyteota[a] ꝛ vasallo.vt ex tex.in.l.in ꝓuinciali.§.si ego.ff.
de ope.no.nun.circa id qd̄ dixi fm̄ doc.hic:ꝙ vsufructuariꝰ nō
est quasi dn̄s:ꝛ ꝯsequēter ꝙ vsufructuariꝰ nō hʒ vtile dn̄iū:sed
istud pro nūc nolo attingere.videte tm̄ tex.in.l.recte dicimꝰ.in
prin.ꝛ ibi glo.not.in ver.seruitutis.ff.de ver.signi.ꝛ tex.in.l.in
vēditione.in prin.ꝛ ibi glo.ꝛ Bar.ff.de bo.auto.iudi.pos.ꝛ tex.
glo.ꝛ Bar.in.l.iiij.ff.de vsufru.ꝛ Bar.post glo.ꝛ Guil.in rub.
C.de vsufru.ꝛ vide oīno late Bar.l.q vsufructꝰ.ff.de ver.obli.
¶ In ea.glo.ibi:item publiciana dat᷑.De hoc dicite vt p Bar.
in.l.si ego.§.j.hic in glo.alt᷑.¶ In ea.glo.ibi:et ratione horum
54 similiū dicunt᷑ in rem.Habetis rationē†quare cōfessoria ꝛ ne-
gatoria dicant᷑ in rem:eo quia cōpetūt dn̄o vel quasi dn̄o ꝯtra
possidentē.ꝛ eum qui dolo desiit possidere.et ꝯtra eum qui liti
se obtulit.hec ratio glo.non videt᷑ mihi posse ꝓcedere:quia lʒ
verū sit.ꝙ iste actiones aliq̄n dētur non possidēti ꝯtra possidē
tem.vt dicit glo.hic.ꝛ glo.not.in.c.examinata.in glo.ij.in ver.
possidebas.ex de iudi.tm̄ possunt etiā dari ipsimet possidēti cō
tra non possidētē.vt hoc tex.in ver.si.et.l.et si forte.§.sciēdū.ff.
si serui.vēdi.ꝛ.l.vti frui.§.si.ff.si vsufru.peta.imo possunt etiā
dari cōtra quēcūqꝫ extraneū possessorē.vt.l.si quis diuturno.
§.si.ff.si ser.vendi.ꝛ.d.l.vti frui.§.vtrū autē.ergo relinquit᷑ qd̄
nō est vera ratio glo.ꝙ dicitur in rem:quia cōpetūt cōtra pos-
sessorem.dicite ergo paucis ꝙ iste dicunt᷑ in rem actiones:quia
cōpetūt pro iure qd̄ quis habet in re:ꝛ tale ius trāsit cuʒ re ad
quēcūqꝫ illa res ꝑueniat.l.via ꝯstitui.§.si fundꝰ.ꝛ.l.cuʒ fundū.
ff.de ser.rust.p̄dio.ergo debēt dici in rem.vt.l.actionū genera.

a ¶ In emphyteota.Adde do.Alex.in.d.consi.cxxix.i.ij.parte.

b ¶ Rei vendicatione.Dn̄ anteʒ cōpetat rei vēdicatio:vide dn̄m Bartho.sozi.in cōsi.lxij.incip.in p̄senti.versi.tertio cōcludo.in.j.parte.ꝛ in consi.lxxix.inci.in causa agitata.circa mediū.viij.colū.eadem parte.

55 in prin.ff.de act.ꝛ obli.¶†Ex hac tamē parte glo.declarata ꝛ
intellecta:vt.s̄.potestis colligere diffinitionē negatorie ꝛ ꝯfes-
sorie.vt ꝯfessoria sit actio in rem cōpetēs alicui rōne seruitutis
sibi debite:vt fundo suo vel quasi suo ꝯtra impediētē ad decla
rationē iuris sui.ita diffinit Pe.de bellapti.hic ꝛ sequit᷑ Joā.
fab.ꝛ quare dixerim.ꝙ sit actio in re patet ex supradictis.q̄re
autem dicat᷑ ratione seruitutis sibi debite vel fundo suo.dicite
vt appareat hanc actionē cōpetere tam pro seruitutibꝰ ꝑsona-
libus.ꝛ sic debitis a re ꝑsone q̄ꝫ pro seruitutibꝰ realibꝰ.ꝛ sic de-
bitis a re rei.vt hoc tex.ideo autē dr̄ q̄si suo ꝓpter vsufructua-
56 rium ꝛ creditorē.vt hic in glo.declaraui.¶†Negatoria aūt dr̄
in rem cōpetēs alicui ratione rei sue vel quasi sue contra vtētē
aliqua seruitute in re illa ad pronūtiandū aduersario ius non
esse vtēdi tali seruitute.ꝛ ita etiā diffiniebat Pe.de bellaperti.
et Jo.fab.hic.quare autem dictū sit ꝙ est actio in rem.patet ex
supradictis.ꝛ quare dicat᷑ ratione rei sue vel quasi.dicite ꝓpter
illos qui non sunt dn̄i ꝛ habēt ius in rem.ꝛ propter bone fidei
57 possessorē.quare autē dicat᷑ cōtra vtentē satis patet.¶†Nun-
quid autē negatoria detur cōtra quēlibet impediētē:etiā si nō
pretēdat sibi deberi seruitutē.vide gl.in.l.apud trebatiū.§.itē
trebatiꝰ.in ver.non est.ff.de aq̄ plu.arcē.ꝛ glo.in.l.si cum meꝰ.
§.j.ff.si ser.vendi.ꝛ Pe.de bellaperti.ꝛ Jo.fab.hic.Dixit po-
stremo ad ꝓnuntiandū aduersario ius non esse vti tali seruitu
te:ꝛ quare hoc dictū sit.satis ptʒ.putabat tm̄ Pe.de bellaper.
hic ꝙ ꝯfessoria non cōpetat ad ꝓnuntiandū rem esse liberā:qr̄
fm̄ eum sequeret᷑ ꝙ si res mea deberet tertio seruitutē ꝙ ꝯtra
te cui non est debita seruitꝰ non possit intētari ꝯfessoria:qr̄ nō
posset peti ꝙ non ꝓnuntiet᷑ rem esse liberā.qd̄ tm̄ est falsum:vt
est tex.in.l.loci corpꝰ.§.cōpetit.ff.si ser.vēdi.ꝛ dicit Jo.fab.h̄ ꝙ
hec opi.est vera de iure.lʒ refert Spe.tenētē ꝯriū in tit.de cau.
pos.ꝛ ꝓprie.§.nūc dicēdū.circa fi.§.Ego puto opi.Spe.esse ve
ram:quia etiā p̄supposito ꝙ res mea debet tertio seruitutē:ni-
hilominꝰ quātū est ad te cui non debet᷑ seruitꝰ ego possum per
negatoriā petere ꝙ pronūtiet᷑ rem esse liberā ꝛ intelligat᷑ libe-
ra q̄ꝫtum ad rem.istud est qd̄ dicit tex.ille in.§.cōpetit.dum di-
cit.q̄ꝫtum est ad te liberas edes habeo.¶ Sum modo in quar-
ta ꝛ vlti.parte in glo.item nota ꝙ dicit Placē.quam potestis
subdiuidere in duas particulas.Jn prima per modū notabi-
lis refert quandā opi.Pla.ꝛ illā reprobat.scd̄a ibi:sed falsum
est.¶ Jn fi.glo.bene dicit.ꝛ idem tenet.ꝛ latiꝰ glo.in.l.ij.in pn̄.
in ver.qui negat.ff.si ser.vēdi.¶ Glo.in ver.neget.Pro cuius
expeditione opp.ꝯtra tex.dum dr̄:ꝙ ei qui possidet nō est pro-
dita actio.ꝯtra deponēs retinet possessionē rei deposite.l.licet.
§.rei.ff.deposi.Jtem cōmodās retinet possessionē rei cōmoda
te.l.rei.ff.cōmo.ꝛ tm̄ deponēs ꝛ cōmodās lʒ possideāt:habēt tm̄
rei vēdica.l.officiū.ad fi.ff.de rei vēdi.ergo tex.noster qui dicit
possidēti non esse proditā actionē male dicit.Timore huiꝰ ꝯrij
facta est glo.nostra que tripliciter respōdet ad istud ꝯriū.ideo
in tres partes diuidit᷑.ꝛ secūda est ibi:alij dicūt.l.illā.tertia ibi:
sunt ꝛ alij.¶ Ad fi.glo.q̄ꝫtum est ad sol.cōtrarij.s̄.formati.te-
neatis primam sol.fm̄ quod etiam tenet glo.nostra.pro clara
tamen intelligētia huius glo.ꝛ eius enucleatione duo se offe-
runt in hac glo.principaliter examināda.Primum est vtrum
possidēs possit agere rei vēdicatio.Secundū vtrū possidēs si
agit rei vēdicatione dicat᷑ possessioni renuntiasse.¶ Circa pri-
58 mum dicite ex mēte Dy.hic†ꝙ aut quis possidet naturaliter
et ciuiliter ꝛ habet etiam detentationē.ꝛ tunc claruʒ est ꝙ non
b potest agere rei vēdicatione:[b] quia non est cōtra quē agat.aut
vō possidet naturaliter tm̄:aut ciuiliter tm̄:aut ciuiliter ꝛ natu
raliter simul:sed non detinet.ꝛ in istis casibꝰ clarū est ꝙ possit
agere rei vēdica.contra eum qui detinet:vel etiam qui natura
liter possideret.ꝛ ita loquit᷑.d.l.officiū.ꝛ vidimus in.§.omniū.
in materia rei vendi.s̄.eo.Et per ista dicebat Dy.hic errare il-
los qui tenent ꝙ rei vendi.non possit ꝯcurrere cum interdicto
vti possidetis:ꝛ simul intētari:quia agens rei vēdi.asserit pos-
sessionē esse penes reum ꝛ agēs interdicto vti possidetis asserit
se possidere:ꝛ sic vident᷑ ꝯtraria intētare:vt tenet glo.in.l.si de
vi.ff.de iudi.quia imo fm̄ Dy.quādo quis possideret ciuiliter
tm̄:vel naturaliter tm̄:posset agere rei vēdi.propter naturalē
que esset penes aliū vel ꝓpter detētationē rei quam alius ha-
beret.item etiam in interdicto vti possidetis ꝓpter ciuilē quaʒ
ipse hʒ vel ꝓpter naturalē que esset penes eum.ꝛ ita nō diceret᷑
ꝯria intētare.ꝛ ita tenuit glo.in.l.clam possidere.§.qui ad nun
dinas.in fi.ff.de acq.pos.bene verū est si quis possideret natu-
raliter ꝛ ciuiliter.itē etiā haberet rei detētationē ꝙ isto casu nō
possit ꝯcurrere rei vēdi.ꝛ interdictū vti possi.quia impossibile
esset ꝙ isto casu cōpeteret sibi rei vēdica.ꝛ cum Dy.tenet Nico.
de neap.ꝛ Bal.hic.addo ꝙ idem tenet Bar.in.l.naturaliter.in
§.nihil cōe.in ver.combina.ff.de acq.posses.vbi dicit ꝙ omnes
tenēt istud qd̄ Dy.hic.ibi vide late per eū.de quo etiā vide glo.
in.l.incerti.in ver.q̄stionē.ꝛ ibi Bar.C.de interdi.ꝛ ibidē Bal.
in repeti.in.vij.col.ꝛ glo.in.l.ordinarij.in glo.fi.in ver.iu.C.de
rei vēdi.ꝛ ibi Bal.in.ij.ꝛ.iij.col.ꝛ apud Canon̄.vide tex.opt.in
c.pastoralis.ꝛ ibi glo.in ver.recuperāde.ex de cau.pos.ꝛ ꝓprie.
et ibi habet᷑ per omnes.ꝛ per do.Ant.in.c.cum dilectꝰ.eo.ti.in
59 vj.col.¶ Circa secundū principale†vtrum possidēs si agat rei
vēdi.dicatur possessioni sue renūtiasse:Et in glo.videtis illos
antiquos doc.Gand.ꝛ Lota.tenere ꝙ sic.quorū opi.maledicit
Dy.hic:ꝛ dicit ꝙ est mala:peior:pessima:ꝛ ꝙ est contra casum
l.naturaliter.§.nihil cōmune.ff.de acqui.posses.vbi ad ꝯtextū
dicit non videri possessioni renūtiasse qui rem vēdicauit.ad idē
l.cum fundū.§.fi.ff.de vi ꝛ vi arma.ad idem casus in.c.pastora
lis.de cau.posses.ꝛ ꝓprie.ego puto opi.horum antiquoꝝ posse
saluari ex distinctione Bar.in.d.§.nihil cōmune.in.v.col.ver.
quero pro declaratione huius lec.ꝛ ibi Bar.faciens mentionē
de opi.istoꝝ in hac glo.recitata eam saluat.Jn hoc ergo nun-
quid agens rei vēdi.vel alio iudicio petitorio videat᷑ renūtiasse
possessorio qd̄ hʒ.distinguebat ibi Bar.aut em̄ iste ignorabat
se possidere:quia possidebat per aliū:puta per filiū vel seruū.ꝛ
tūc clarū est ꝙ intētādo petitoriū non dr̄ renūtiasse possessorio
qd̄ ignorat sē habere.l.si duo.in pn̄.iūcta glo.ff.vti possi.aut vō
sciebat se possidere:ꝛ tūc aut possidebat per aliū:puta per colo
num:ꝛ tūc etiā intētādo petitoriū nō amittit possessionē:quia
isto casu possessio nō amittit᷑ solo aīo:sed requirit᷑ ꝙ aliꝰ ingre
diatur.l.peregre.§.quibꝰ explicitis.ff.de acqui.pos.aut possi-
debat per seipsuʒ.ꝛ tunc aut iste qui scit se possidere agit ꝓ ea-
dem possessiōe que est penes ipsum:ꝛ tunc bene dicit᷑ possessiōi
renūtiasse.ꝛ in hoc casu ꝓcedat ꝛ saluet᷑ opi.istoꝝ antiquorum.
Aut agit pro alia possessione q̄ꝫ pro ea que est penes ipm̄:quia
dum possideret ciuiliter tm̄ agit pro naturali:aut pro detenta-
tione quam alius habet:ꝛ tunc dicit᷑ sue possessioni renūtiasse.
de quo dicite vt ibi per Bar.ꝛ de hoc etiā per do.Anto.in.d.c.
cū dilectꝰ.in.iiij.col.ex de cau.pos.ꝛ ꝓprie.¶ Capio glo.in ver.
vno casu.quā diuido in duas partes:prout duobꝰ modis in-
telligit vel exēplificat tex.scd̄a ibi:vel dic qd̄ dicit.¶ Jn fi.glo.
Dy.tenet vtrūqꝫ exēplū glo.dicēs ꝙ vtrūqꝫ est bonū.¶ Pet.
de bellaperti.ꝛ Jo.fab.ꝛ post eos Ang.de are.rep̄hēdit vtrūqꝫ
exēplū.ꝛ ꝙ primū de duplicatis iudicijs nō possit ꝓcedere pa
tet:quia tex.dicit vno casu:ꝛ isti essent plures casus.Scd̄m etiā
de reo in exceptionibꝰ eadē rōne multominꝰ ꝓcedit:qr̄ fm̄ eos
essent plures q̄ꝫ mille casus.Dicebat ergo Pe.de bel.pti.ꝙ ad
istū tex.istud est ꝓpriū exēplū.Si ego possideo rē meā ꝓpriā:ꝛ
tu agas ꝛ dicas esse tuā:quia si nego illā esse tuā:ꝛ volo ꝓbare
esse meā ꝙ possum:iuxta.l.circa.cū glo.no.ff.de ꝓba.dicor su-
stinere partes petitoris.ꝛ dicit Jo.fab.hic qd̄ putat istud verū
exēplū ad tex.nostrū qd̄ etiā tʒ Ang.de are.h̄:qr̄ fm̄ eos tex.nō
dicit ꝙ actor sit.sʒ bn̄ dicit ꝙ sustinet partes actoris:sʒ in veri-
tate istud exēplū parū aut nihil differt a scd̄o exēplo gl.nr̄e:qr̄
in vtroqꝫ intelligimꝰ tex.loq de reo.Ego puto vtrūqꝫ ītellectū
nullatenꝰ posse stare ꝛ vt intelligamꝰ tex.in reo aperte demō-
60 stro†nam exceptio debet esse de regula.l.nam qd̄ liquide.§.fi.
ff.de penu

ff.de penu lega. Bar.in.l.si eum.§.qui iniuriarū.ff.si quis cau. in.ij.col.sed regu.hic posita loquit̃ in actore:ergo exceptio que esset in reo non esset bona.ideo Jo.fab.qui sensit hanc rationē vt eam euaderet:dixit ꝙ in hoc tex.non ponit̃ ꝓprie exceptio: sed quedā illatio.Ego teneo ad hunc tex.primū exēplū glo.nostre:⁊ ostēdo ꝙ in eo debet necessario tex.intelligi.nam vt etiaʒ fatētur qui reprobāt illum intellectū vel exemplū glo.verū est ꝙ in istis duplicibꝯ iudicijs:ille qui possidet habet actionē per quaʒ neget rem actoris esse.vt est etiā tex.clarus in.l.j.ff.famil. hercis.alle.in glo.si ergo tex.noster intelligeret̃ in alio casu ꝙ̄ in istis duplicibꝯ iudicijs male diceret dum dicit vno casu:quia vltra illū casum esset etiā alius casus.Nec obst.reprobatio eoꝝ dum dicebāt ꝙ iste non esset vnus casus:quia imo est vnus casus in duplicibꝯ iudicijs.sub quo bene plures cōtinent̃ ⁊ non possum mihi ꝑsuadere qđ iste tex.loquat̃ in alio casu.¶ Extra
61 glo.restat vltimo vt videamꝯ †q̃liter formādus sit libellꝯ in cōfessoria:scʒ ⁊ negatoria.⁊ in ꝯfessoria dicite vt colligit̃ ex mente doctoꝝ hic qđ debeo primo narrare qualiter Titius cōstituit mihi seruitutē in tali fundo suo ad talē fundū qui est meus vel quasi meus:vel in quo habeo ius:⁊ debeo fundi illius cōfinia demōstrare.dehinc debeo dicere qualiter dictꝯ Titius me existente in possessione vel quasi illiꝯ seruitutis impediuit vel turbauit vti dicta seruitute.⁊ qđ etiam de p̄senti impedit ⁊ turbat propter qđ impedimētū interest mea in decem:quare peto per vos declarari dictā seruitutē dicto fundo cōpetere ⁊ dictū Titium in illis decem ꝯdēnari mihi dādis ratione mei interesse: et ꝙ mihi mediāte officio vestro caueat ꝙ in futurum nec ipse nec heredes nec successores sui impediēt me vti tali seruitute. Dixi primo debere narrari qualiter Titius ꝯstituit seruitutem ⁊ si bene aduertistis non dixi ꝓpter vsumfructū cui nō potest ꝯstitui seruitus.l.ij.§.recte.ff.si ser.vēdi.l.sed et si quis.§.fi. ff.de vsufru.⁊ tamen potest agere cōfessoria ratione seruitutis debite fundo in quo habet vsumfru.vt vidistis.s.in glo.mag. in.iij.parte princip.¶ Postea dixi ad talē fundū qui est meus vel quasi meus vel in quo ius habeo ita dixi propter directos dn̄os.item ꝓpter habētes vtile dn̄ium qui sunt quasi domini. iteʒ ꝓpter vsufructuariū ⁊ creditorē qui habēt ius in re:prout vidistis in p̄all.glo.mag.in.iij.parte pr̄icipali.¶ Deinde dixi fiendā mentionē de impedimēto vel turbatiōe requirit̃ eñ molestatio siue ingetatio ex parte eius qui ꝯuenit̃ al's ꝯueniri nō potest.ita videt̃ innuere tex.in.l.vti frui.§.fi.ff.si vsusfru.pet.⁊ hoc tenet Ja.but.hic ꝯm qđ eū all'.Bar.in.l.si prius.in.v.opp. j.partis.ff.de ope.no.nun.⁊ ibi dicit Bar.hoc esse menti tenendum.¶ Subdit tñ ibidē Bar.se putare ꝙ si ꝓcessu iudicij apparet ꝯditio etiā verbalis:quia ꝯuentus negasset ꝙ istud sufficeret qđ reputat Ange.de are.h̄ singularissimū.⁊ dicit ꝙ istud idem sequit̃ Lap.de floren.in allegationibꝯ suis all'.xxv.⁊ do. Anto.in.c.cum ad sedē.ex̄ de resti.spo.posset tamen dictū istud Bar.limitari per id qđ notabiliter voluit ipse Bar.in.l.si dubitetur.§.ita demū.ad fi.ff.de fideius.⁊ in.l.etiā.§.licet.ff.sol.ma. ꝯm Ang.de are.hic.¶ Dixi postmodū ꝙ debet petere seruitutem declarari deberi dicto fundo:per.l.qui aliena.§.fi.ff.de negotijs gest.Aduertatis tñ ꝙ si quis peteret ꝓnūtiari seruitutē sibi deberi ⁊ non fundo:ꝙ tñ valet ⁊ sustinet̃ libellus.nam ita eum format Jurisc̄ōsul.in.l.ij.in prin.ff.si ser.vēdi.⁊ tex.hic.et illa verba peto ꝓnuntiari seruitutē mihi cōpetere intelligunt̃ scʒ ad predij vtilitatē ⁊ mediāte fundo cuius ego sum dn̄s:per tex.no.in.l.vnus ex socijs.in prin.ver.ꝙ̄uis.ff.de ser.rusti.p̄di. et ita dicit Bar.in.d.l.si prius.in.vj.opp.ij.partis ꝑncipalis.⁊ idem in.d.l.qui aliena.§.fi.⁊ in.l.ij.in prin.ff.si serui.vendi.⁊ in l.fi.§.sinautē.C.de bo.que libe.¶ Dixi etiā fiendā esse petitio-
62 nem interesse.†⁊ ꝙ in istis actionibꝯ veniāt interesse ⁊ fructꝯ ⁊ damna.habetis tex.no.in.l.loci corpus.§.in ꝯfessoria.⁊.§.et si fundus.⁊.l.si forte.§.fi.ff.si ser.vēdi.⁊ tex.in.l.si quid.⁊ ibi Bal. C.de serui.⁊ aqua.⁊ notabiliter Bar.in.d.l.si prius.in.x.opp.j. partis.⁊ in quinta opp.ij.partis.ad fi.⁊ Bar.in.l.fluminū.§.fi. ff.de dām.infe.⁊ ibi dicit Bar.post Ja.de are.ꝙ lʒ ꝯfessoria detur ad interesse qđ non datur principaliter:sed in ꝯsequentiā. imo plus dicit Bal.post Pe.de bellaperti.in.d.l.si quid.ꝙ interesse non venit iure actionis ꝯfessorie:sed per officiū iudicis mercenariū:⁊ ꝓpterea dicit ꝙ in formatiōe libelli debemꝯ esse cauti vt super interesse ⁊ dānis officiū iudicis imploret̃.⁊ ꝯm eum tex.in.d.§.in ꝯfessione.qui dicit in actione ꝯfessoria venire fructꝯ ⁊ interesse seruitutis est intelligēdus vt veniat.s.officio iudicis mercenario non iure actionis ꝯfessorie.⁊ bene nota d.§.in ꝯfessoria.qui vult ꝙ interesse pro fructibꝯ cōputet̃.ideo dicebat Bal.in.d.l.si quid.ꝙ si in libello fiat mētio interesse.videtur etiā fieri mētio fructuū quod ipse reputat esse notabile. ¶ Vlti.dixi petendā esse cautionē ꝙ in futurū nec ipse nec heredes nec successores sui īpediēt me vti tali seruitute.⁊ de hoc est tex.in.l.harū.⁊ ibi Bar.⁊ in.l.egi.ff.si ser.vēdi.⁊ vide Bar. magistraliter in hoc loquentē in.d.l.si prius.in.iij.opp.ij.par-
63 tis ꝑncipalis.¶ †In negatoria[a] aūt qualiter sit formādus li-
a bellus:dicebat Bal.in.l.j.in.vj.col.C.vti possi.qđ glo.q̃ est notabilis in.l.aurelius.§.si centū.in glo.in ver.ꝯsequi posse.ff.de lib.leg.formabat libellū in negatoria:sed quia illa glo.explicite non format.ideo formabo ꝯm Nico.⁊ Jo.fab.hic.ꝙ libellus in negatoria formādus sit ad similitudinē libelli qui format̃ in actione ꝯfessoria.⁊ ex mente doctoꝝ hic colligo formā talē.dico me esse dn̄m vel quasi dn̄m talis fundi vel ius me in eo habere in quo Titius pretēdit sibi debitā seruitutē.⁊ ita ea vtitur cū tamen nulla seruitꝯ sit illi fundo imposita vel sibi debeat̃ propter ꝙ ego sum lesus in decē:⁊ in tm̄ mea interest.quare peto per vos declarari ius non esse Titio seruitute illa vtendi:vel possum petere ꝓnūtiari ius mihi esse ꝓhibēdi dictū Titium vti seruitute illa.Item possum petere etiā ꝓnuntiari fundum illū esse meū liberū:prout dixi ⁊ tenui.s.in glo.mag.in.iij.parte ꝑncipali in diffinitione negatorie.⁊ ego simul has clausulas ponerē in ꝯclusione libelli hoc modo.peto ꝓnūtiari dictū fundum esse liberū.⁊ sic Titio non esse ius illa seruitute vtendi.⁊ mihi esse ius illum ꝓhibēdi:⁊ dehinc debeo petere ipsum condēnari ad dicta decem ratione mei interesse.Postremo debeo petere mediāte officio iudicis mihi caueri ꝙ in futurū ipse Titius nec heredes vel successores sui vtentur illa seruitute.⁊ qđ a
nullatenꝯ impediēt aut turbabūt libertatē predij mei.⁊ quare iste ponant̃.patet ex his que.s.dixi in libello cōfessorie.⁊ vltra p̄dicta si vultis videre de forma libelli tam in actione ꝯfessoria ꝙ̄ in negatoria:videte etiā Bar.in.d.l.harū.ff.si ser.vē.⁊ Spe. in tit.de cau.posses.⁊ ꝓprie.in.§.ꝯfessoria.per totū illū.§.Bal. in aut.ci qui.in.xiij.col.C.de bo.auto.iudi.possi.⁊ late Ang.in repet.l.si quis vim.§.differētia.in.v.⁊.vj.charta.ff.de acq.pos. Inno.⁊ Canon̄.in.c.abbate sane.ex̄ de ver.signi.⁊ in.c.exami- b
nata.ex̄ de iudicijs.

Sed iste.

Iste.§.seipsum cōtinuat ita ꝙ nō est opus alia ꝯtinuatione ꝙ̄uis illū Nico.de neapo. hic multis modis ꝯtinuet ⁊ fuit altercatio inter Citramōta.et Vltramōta.ꝯm qđ referunt Jo.fab.⁊ Nico.de neapo.hic.nam Citramōtani ⁊ Ja.de ra.⁊ Rodul.de auri.tenuerūt ꝙ hic non sit.§.sed sit.versi.qui ꝯtinuetur.cum p̄cedē.⁊ ita eum legūt cuʒ precedēti.sed in ver.alie ponat̃ principiū.§.moti.quia non est c
verū ꝙ in isto.§.sed iste.ponat̃ diuisio actionū.imo diuisio fuerat etiā.s.tacite facta quia illius diuisiōis vidimꝯ primū membrum.s.que sint actiones ciuiles.cum ergo non fiat noua diuisio actionū.et hic ꝯsequenter cum hic non fiat inchoatio noue materie:ideo imperator superiorē materiā ꝓsequit̃.relinquit̃ ergo ꝙ hic non debet esse.§.nisi gratia euidētioris intellectꝯ vel doctrine.vt est glo.no.in.l.vnum ex familia.§.si de falcidia.in glo.j.ff.de leg.ij.accedat glo.in.l.nō cogēdū.§.sabinꝯ.in glo.j. de procu.⁊ glo.in.l.ita tamen.§.ita tñ.in glo.j.ff.ad treb.⁊ glo. in.l.nō distinguemꝯ.§.cōpromisso.in glo.j.ff.de arbi.⁊ glo.in l.eum qui iudicare.§.magistratū.in glo.j.ff.de iurisdic.omniū iudi.⁊ glo.in.l.tres partes.in glo.j.ff.ad le.falci.Pro hac opi. Citramōtanoꝝ videt̃ bene facere qđ voluit Bar.in.l.iij.§.filiꝯ autem inter medias esse fi.ff.de lib.⁊ posth.vbi dixit posse col-
1 ligi †ex illo tex.qn̄ in lege vel statuto debeat dici.§.vel versi.aut litera grossa.nam qn̄ est vnum capitulū nunꝙ̄ durāte illo capi-
b tulo potest dici.§.[b] bene possent esse versi.finito autem illo capitulo qn̄ incipit aliud.c.debet dici.§.⁊ dicitur vnum capitulū qn̄ circa idē disponit̃:⁊ dispositiōes p̄nt simul circa idē ꝯcurrere.vt ꝓbatur ex illo tex.⁊ ibi declarat Bar.cuʒ ergo hic sit vnū capitulū cum p̄cedētibus:quia ibi est eadē dispositio:ergo apparet ꝙ hic non debet esse.§.⁊ dicit Archi.in.c.humanū genꝯ.
2 j.dist.†ꝙ.§.dicit a para grece qđ est diuisio:⁊ graphos qđ est scriptura.vnde dr̄.§.quasi diuisio scripturarū.⁊ ꝯm eum bene
c proprie ꝓnūtiādo debet dici paragraphꝯ:[c] non aūt paraphꝯ. sed aduertite ꝙ rōnes all'.per Vltramō.ꝯcludūt ꝙ sicut in.§. sed iste.ita etiā in ver.alie.non debeat esse.§.qđ est cōtra ipsosmet Vltramon.ergo ⁊ cōiter oēs faciūt.§.hic in isto.§.sed iste. cum imperator hic tacite subintret aliā diuisionē actionū.vt dicit hic glo.in prin.⁊ hoc in specie tenēdo:scʒ ꝙ hic debetꝯ esse.§. tenet Nico.de neap.Jo.fab.⁊ Ja.but.⁊ istud magis placet vnica ratione:quia lʒ verū sit ꝙ.s.in p̄cedentibꝯ sint posite actiones ciuiles.tñ sunt posite tanꝙ̄ ꝯtineant̃ sub prima diuisione actionū.⁊ sic cū essent vel reales vel ꝑsonales:nō aūt sunt posite eo ꝙ essent ciuiles.cum ergo imperator hic aperiat nobis illas actiōes etiā esse ciuiles.⁊ postea subijciat alias esse p̄torias apparet manifeste ꝙ h̄ ponat̃ scd̄a diuisio actionū.⁊ ꝯsequēter rōnes.s.adducte ꝑ Citramō.ꝓbabūt h̄.§.esse.¶ Et est aduertēdū etiā ꝙ imperator in h̄.§.vsꝙ ad.§.seq.tractat de actionibꝯ p̄torijs hoc ordine:qr p̄mo ponit de actionibꝯ p̄torijs realibꝯ. scd̄o de p̄torijs ꝑsonalibꝯ.ibi:in.§.ꝑsonā.tertio de p̄torijs popularibus.ibi:in.§.populares.¶ Anteꝙ̄ accedā ad materiā

a ¶ In negatoria.Quō autem agat̃ negatoria: et qd reqrat̃ in ea.vide do.Ale. de imo.in consi. cxxxv.in.iiij.col. in.ij.parte.

b ¶ Pōt dici.§. Vide Bart.cep. in rub.de test.in repe.⁊ do.Alex. de imo.post Jo. in.d.§.filius.all'. hic per do.Jas. maynum.

c ¶ Paragraphꝯ. Sed dic ꝙ illud permittit̃ ratiōe breuioris locutionis.vt etiā dicit Firmianꝯ in suo aureo repertorio.in ver.paragraphꝯ.in fi.

huius.§.attingã in primis duo:super quibus posset ꝓbabili-
3 ter iuxta hunc.§.dubitari. Primũ est† que possit esse ratio ꝙ
Iurisconsul.in volu.ff.or.post tit.de rei vẽdi.immediate posuit
titu.de publicia.ante tractatũ servitutũ.⁊ tamen imperator in
hoc titu.fecit totum econtra:quia in.§.omniũ.posuit materiã
rei vendi.⁊ in.§.eque.posuit immediate materiam servitutũ.⁊
postea in hoc.§.posuit materiam publiciane. Potestis dicere
vtrũqꝫ factum esse ratione.nam imperator in toto hoc tit.ꝓce
dit per divisiones actionũ:iuxta glo.magistrã in.§.sunt ꝑter-
ea.in glo.j.eo.quia ergo in prima divisione hic posita:scꝫ in.§.
omniũ.optime cadebat materia rei vẽdi.⁊ materia servitutũ.
idcirco ibi sunt bñ posite.verũ qꝛ in scd'a divisione actionũ que
hic ponitur optime cadit publiciana.idcirco illa etiam hic bene
ponitur. Iuriscon.autem non ꝓcessit per divisiones actionũ:
sed scḋm earũ materiã:quia ergo publiciana habet materiã con
formem cum rei vẽdica.imo omnia disposita in rei vẽdi.habẽt
locum etiam in publiciana.vt est tex.no.in.l.eum qui.§.in pu-
bliciana.ff.de publicia.idcirco post tit.de rei vẽdi. Iuriscõsul.
4 bene posuit tit.de publicia. Secundũ dubiũ est† quare pretor
non extendit potius rei vẽdica.civilem ad hunc casum:scilꝫ vt
rei vẽdica.civilis que datur ei qui est dominus per extensionẽ
pretoris daretur etiam ei qui nõ est dñs quãdo bona fide ⁊ iu-
sto titulo acquisivit rem a dño.sicut videmꝰ in simili in titu.ff.
de bono.posses.here.pet.vbi pretor extẽdit petitionẽ heredita
tis:que est actio civilis cõpetens heredi:vt etiam cõpetat bo-
norum possessori.⁊ melius fecisset pretor ita extẽdere ꝙ facere
de novo vnam actionẽ de per se nominatã. Jo.fab.hic in vlti.
col.movet istud dubiũ:⁊ notabiliter hoc modo rñdet ꝙ est ma
gna ratio diversitatis inter istos casus.nam cum bonoꝝ pos-
sessor ⁊ heres habeãt magnã ꝯformitatẽ inter se.nimirũ si peti
tio hereditatis que daꝛ heredi de iure civili potuit extẽdi per
pretorẽ ad bonoꝝ possessorẽ.⁊ ad hoc ꝙ heres ⁊ bonoꝝ posses-
sor habeant inter se magnã ꝯformitatẽ nihil allegat. Sed ego
pro hoc allego solẽnem tex.in.l.in cõditionibꝰ.§.si patronus.
5 ff.de condi.⁊ demõ.vbi† cõditio de herede:scꝫ si heres non erit
verificaꝛ in bonoꝝ possessore:quantũcũqꝫ in ꝯditionibꝰ verba
debeãt stricte accipi:⁊ in forma specifica impleri.l.qui heredi.
in prin.⁊.l.mevius.ff.de cõdi.⁊ demõ. Accedat qḋ multũ sing.
voluit Bar.in.l.j.§.bonoꝝ.ff.ad trebel.vbi per illum tex.⁊ per
6 tex.in.d.§.si patronus.dixit† ꝙ statuta loquẽtia in herede ha-
bent locũ in bonoꝝ possessore.sed ad propositũ nostrũ lꝫ heres
et bonoꝝ possessor habeãt ꝯformitatẽ inter se.tamẽ dñs ⁊ non
dñs nullam habẽt inter se ꝯformitatẽ:imo sunt adinvicẽ de di
recto ꝯtrarij.nimirũ si rei vẽdicatio civilis que cõpetit dño nõ
debuit extẽdi ad non dñm qui est sibi ꝯtrarius. His expedi
tis ꝯdescẽdo nunc ad materiã huius.§.⁊ quia in hoc.§.tractaꝛ
7 materia publiciane.in primis ad evidẽtiã habetis videre† qd
sit publiciana: Et scḋm ꝙ reperio eam diffinitã per Pet.de bel-
laperti.⁊ post eum per Jo.fab.hic in.iij.potestis eam sic diffini
re.publiciana est actio in rem cõpetẽs alicui ratione iuris sibi
bona fide quesiti in re vel ad rem cõmercio hominũ non exem
ptam ⁊ non prohibitã vsucapi propter vitium traditione vel
quasi sequuta ex causa habili ad trãslationẽ dominij cõtra ha-
bentẽ facultatẽ restituẽdi ad declarationẽ iuris sui. Dixit pri-
mo:ꝙ est actio in rem.⁊ hoc satis patet ex isto tex.vbi impera-
tor inter reales pretorias ponit pro prima istam publicianã.
Postea dixit:ratione iuris.intelligite:scilꝫ quasi dñij.vt hoc
tex. Dehinc dixi:bona fide quesiti.propter tex.in.l.eum qui.§.
pretor ait.ff.de publi.istud tamẽ verbũ puto non esse de neces-
sitate ponẽdũ in diffinitiõe:ꝙ debeat esse res nõ ꝓhibita vsu-
capi.ergo de necessitate inferꝛ ꝙ debeat esse bona fide quesita.
Dehinc postea subiunxit:in re vel ad rem.ista verba exponit
Pe.de bellaperti.hoc modo.ille qui habet servitutẽ sibi acqsi
tam a non dño bona fide dicitur habere ius in re:hoc est in eo
predio in quo debeꝛ sibi servitꝰ.⁊ pro illo iure servitutis sibi a
non dño ꝯstitute competit publiciana.vt.l.si ego.§.j.⁊.ij.ff.de
publi.ille vo qui potest vẽdicare rem ratione directi dominij:
vel potest publiciana agere ratione quasi dominij:dicitꝛ habe-
8 re ius ad rem. Hec declaratio non placuit Jo.fab.qui dixit† ꝙ
imo ille dicitur habere ius in re qui habet dñiũ ipsius rei.ille
vo potest dici habere ius ad rem qui habet quasi dñium.alꝛ.
c.si.⁊.c.ne captãde.de ꝯces.ꝑben.lib.vi. Ego ad idem addo tex.
not.in.l.ij.§.in hac actione non vtiqꝫ.ff.vi bono.rap.vbi dixit
tex.ꝙ ille dicitur habere ius in re qui habet in ea vsumfructũ:
vel aliquid aliud propter ꝙ sua interest illam rem a se non au-
9 ferri. Et ibi habetis solẽnem tex.qui ponit† differẽtiam inter
hec verba in bonis nostris.⁊ dicit ꝙ illa dicũtur esse in bonis
nostris in quibus habemus dñium. Illa vo dicũtur ex bonis
nostris in quibꝰ non habemꝰ dñium:sed sunt bona nobis cõ-
modata:vel apud nos deposita:vel in quibꝰ habemꝰ vsumfru
ctum:vel habemꝰ simile ius.⁊ similẽ tex.habetis in.§.sane in
hac actione.§.vi bono.rap. Alibi etiam habetis glo.no.⁊ ma-
gistram quam Barto.ibi dicit menti tenendã in.l.rem in bo-
10 nis.⁊ est glo.vnica.ff.de acq.re.domi.que dixit† ꝙ quedã sunt
in bonis nostris:quedã ex bonis:quedã extra bona:qdam nec
in bonis nec extra bona. Alibi etiã habetis glo.no.in.l.vnica.
11 in glo.fi.C.qñ.⁊ qui.quar.pars deb.li.x.que declarat† qñ quis
dicaꝛ habere bonũ ius in re:⁊ qñ meliꝰ:⁊ qñ optimũ.⁊ illã glo.
inducit Bar.ad qstionem.de qua ibi per eum. Postea dixit:et
non ꝓhibitã vsucapi.hoc dixi ꝓpter.l.euꝫ qui a furioso.in ꝑn.
ff.de publi. Deinde subiũxit:propter vitiũ.istud dicit Jo.fab.
hic etiã positũ cum ministerio ꝓpter.l.cum spõsus.§.in vecti-
galibꝰ.iunctis primis verbis glo.ibi.⁊ iuxta.l.sive autẽ.§.hec
actio.ff.de publi.ego puto verbũ istud ꝓpter vitiũ:nõ esse po-
nendũ in diffinitiõe saltẽ de necessitate.nec obst.d.l.cum spon-
12 sus.§.in vectigalibꝰ.dum ibi diciꝛ ad ꝯtextũ† ꝙ in vectigalibꝰ
et alijs p̄dijs q̄ vsucapi non possunt publiciana cõpetit.quia
intelligo.§.illum scḋm vlti.sol.quam ibi dat glo.⁊ quam ibi pro
notabili sequiꝛ Bar.⁊ quam etiã sequiꝛ glo.in.d.l.sive autẽ.§.
13 hec actio.in glo.j.ꝙ illud qḋ diciꝛ ibi in tex.† ꝙ vectigal non
potest p̄scribi.verũ est respectu directi dñij:sed bene põt p̄scri-
bi respectu vtilis:⁊ illo respectu datur publiciana. Et ꝓpterea
14 dicebat ibi sing.Bar.se al's in facto dixisse† ꝙ lꝫ in iudicio non
posset p̄scribi cõtra Romanã ecclesiã nisi spatio cẽtum annoꝝ.
autꝛ.quas actiões.C.de sacrosan.eccle.tamen ꝯtra vnũ comitẽ
a qui haberet iurisdictionẽ ab ecclesia Romana posset p̄scribi[a]
legitimo tẽpore per p̄dicta.pro qua deci.alleg.tex.opti.in.c.ad
audientiã.ex.de p̄scrip.in ver.principaliter.⁊ ibi glo.super illo
ver.expsse firmat hoc.lꝫ multi doc.Canoniste ibi teneãt ꝯtrium
cum quibꝰ ego tenerẽ cõtra Bar.qñ iste p̄scribens non fatereꝛ
ius directũ ecclesie:imo ecclesia nollet recognoscere.in quibus
tamẽ terminis non puto loqui Bar.de quo etiã videatis Bal.
et Ange.in.l.sicut.in vlti.colum. C.de p̄scrip.xxx.vel.xl.anno.
et Ange.⁊ Jmo.in.l.vsucapionẽ.⁊ in.l.quãvis.ff.de vsucapio.
Postea dixi:cõmercio hominũ non exemptã.hoc est dictũ cuꝫ
ministerio scḋm Jo.fab.hic ꝓpter tex.in.l.cũ spõsus.§.si res ta-
lis.ff.de publi.ego puto ꝙ istud etiã de necessitate nõ esset po-
nendũ in diffinitiõe:quia si est res que non sit in cõmercio cer-
te non potest vsucapi.d.l.vsucapionẽ.ff.de vsuca.⁊ iam dictuꝫ
est ꝙ si sit res ꝓhibita vsucapi.quod non cõpetit publiciana.
Postea dixi:tradere vel quasi.hoc dixi ꝓpter tex.in.l.sive aũt.
in prin.⁊.§.j.ff.de publi. Postea dixi:ex causa habili ad trãsla-
tionem dñij.ꝓpter tex.in.l.j.§.si.cum sex legibꝰ sequẽtibꝰ.⁊.l.
quecũqꝫ.in prin.ff.de publi.reliqua verba posita in diffinitiõe
sunt posita cum ministerio:⁊ ad similitudinẽ rei vẽdicationis:
quia ita iam dixi. Hoc sit vobis firmũ fundamentũ in hac ma-
15 teria† ꝙ ea omnia que habẽt locũ in rei vẽdica.habẽt etiã locũ
in publiciana.⁊ omnes leges loquẽtes de rei vẽdica.intelligũ-
tur etiam vt procedãt in publi.vt est tex.not.in.l.eum qui.§.in
publiciana.ff.de publi.quẽadmodũ ergo rei vendicatio datur
cõtra eum qui habet facultatẽ restituẽdi.l.officiũ.ad fi.ff.de rei
vẽdi.item quẽadmodũ rei vẽdica.datur ad declarationẽ iuris
sui.l.ex diverso.§.vbi autem.ff.de rei vendi.eodẽ modo publi
ciana ad similitudinẽ rei vendi.cõpetit contra eum qui habet
facultatẽ restituẽdi. Itẽ cõpetit ad declarationẽ iuris sui. Po
testis ergo diffinitionẽ illam ad magis pauca verba reducere.
reiectis his verbis que notavi superflua esse extra hanc diffi-
b nitionẽ que cõpetat huic publiciane.⁊ quot requiranꝛ[b] ad hoc
vt cõpetat:ponit hic glo.mag.⁊ ibi reservo dicendũ. Secundo
principaliter ad evidẽtiã.j.dicendoꝝ premitto vobis maximũ
16 fundamẽtũ in hac materia† ꝙ in oĩbus casibꝰ in quibꝰ potest
procedere vsucapio:in illis omnibꝰ habet locũ publiciana eo-
dem modo ecõtra.ista enim sunt ꝯvertibilia.ꝓcedit vsucapio:
ergo cõpetit publiciana.tex.est in.l.eum qui.in prin.⁊ ibi Bar.
et alij.ff.de publi.reperio tamen ꝙ Bal.in.l.nihil.C.de vsuca.
17 pro herede.limitat no.hanc regulã† vt ꝓcedat affirmative nõ
autem negative.vnde scḋm eum regule publiciane ⁊ vsucapio-
nis negative non sunt equipollẽtes:ergo false.⁊ ideo scḋm eum
non est bene dictũ a quo removeꝛ vsucapio etiã removeꝛ publi
ciana:sed affirmative bene regula est vera ꝙ qui vsucapit ha-
beat publicianã.⁊ idem etiã tenet Bal.in.l.j.in.xl.col.C.si plu.
vna sen.ego teneo in hoc ꝯtra Bal.⁊ puto ꝙ reg.p̄dicta proce-
dat tam affirmative ꝙ̄ negative.⁊ pro hoc alꝛ.tex.rotundũ in
l.eum qui.§.hec actio.ff.de publi. Item ꝑmittite vobis ꝙ lꝫ rei
vendicatio non cõpetat ad res incorporales.vt.l.vẽdicatio.ff.
18 de rei vẽdica.⁊ dixi in.§.omnium.in glo.in ver.corporalẽ.† ⁊
ibi limitavi.tamen publiciana datur etiam ad res incorpora-
les:hinc est ꝙ si servitus cõstituaꝛ alicui a non dño qḋ pro tali
servitute que est res incorporalis cõpetit publiciana.l.si ergo.
§.j.⁊.ij.ff.de publi.⁊ cogitabã ꝙ possit esse rõ diversitatis.nam
ideo rei vẽdicatio non datur ad res incorporales:quia pro re-
bus incorporalibꝰ prodite sunt speciales actiones vt ꝯfessoria
pro servitutibꝰ

a ¶ Posset p̄scribi. Adde idẽ tenentẽ do. Bart. sozi. in cõsi.cclx. inci.in causa. in versi.omitto postremo.in.ij.parte.⁊ Feli.in.d.c. ad audiẽtiam.in vlti.colũ.⁊ dñm Bart.sozi.in ꝯsi. cxvj.incipi. non põt.circa mediũ vij.colũ.⁊ Fran. are.in.l.paulus. in pri.de acqui. heredi.

b ¶ Requirãtur. Quot aũt requiranꝛ ad obtinendũ i hac actiõe publiciana:vide do.Bart.sozi.in cõsi.lxij.incip.in p̄senti.vsi.tertio ꝯcludo.circa mediũ.in.j.parte.

pro seruitutib⁹:iuxta.§.eque.s.eo.⁊ hoc quando tales seruitu
tes essent a dño ↄstitute:sed quando essent ↄstitute a non dño
tunc quia pro eis non cõpetũt ille actiones necessariũ fuit hãc
publicianã ad illas extẽdere.cogitabitis tñ de veritate huius
19 rõnis:quia alij nõ ponũt.†Vlti.habetis vobis ꝑmittere ꝙ lз
rei vendi.detur etiã ↄtra possidentẽ cum titulo.l.officiũ.ad fi.
ff.de rei vendi.tñ publiciana nunꝙ datur ↄtra eum qui possi-
det cum titulo.l.eum ⁊ si duobus.⁊ ibi Bar.⁊ alij.ff.de publi.⁊
intelligite vt ibi per glo.not.in glo.mag.⁊ puto ꝙ sit ratio di-
uersitatis.nam qñ aliquis possidet cum titulo habet duo:scilз
titulũ ⁊ possessionẽ:nimirũ si excludit agẽtẽ publicianã:qui so
lum titulũ habeat:vł si habeat titulũ ⁊ possessionẽ est sibi par.
et istam rationẽ colligo ex verbis Bar.in.l.hereditatis.C.de
peti.here.⁊ in.l.pro herede.in prin.ff.de peti.hered.illud tñ qđ
a dixi vobis ꝙ publiciana non datur ↄtra titulo possidẽtẽ.a in-
telligo verũ qñ titulus nõ esset ꝑcurat⁹ in odiũ istí⁹ agẽtis pu
blicianã:ſm Bar.⁊ alios in.d.§.si duob⁹.⁊ est ea ratio ƀз Bar.
ibi:quia ꝑcurãdo dr̃ malã fidẽ habere.⁊ sic ille qui habebit ti-
tulũ ⁊ bonã fidem debebit obtinere ⁊ ꝑferri.⁊ ꝑpterea dicit ibi
20 Bar.†errare illos aduocatos qui vidẽtes aduersariũ habere
publicianã procurãt habere titulũ vt sic illũ aduersariũ exclu
dant:quia hoc nihil prodest cum sit titulus ꝑcurat⁹.⁊ idẽ scilз
ꝙ titulus ꝑcurat⁹ nihil prodest.tenet Bart.in.l.quoties.C.de
rei vẽdi.⁊ Bal.in.l.cogi.C.de peti.heredi.⁊ Bal.in.l.j.C.si plu.
vna sen.⁊ Jo.and.in addi.ad Spe.in tit.de cau.possef.⁊ ꝑprie.
§.nunc vidẽdũ.in fi.⁊ ibi videte.item istud dixi publicianã nõ
dari ↄtra possidentẽ titulo.intellige valde notabiliter nisi iste
qui possideret cum titulo habuisset istum titulũ a fure vel ab
alio qui tenuisset rem cum vitio:quo casu lз ipse acqſierit titu-
lum illũ etiã cum bona fide:nihilomin⁹ tenebiẜ ⁊ poterit con-
ueniri publiciana.istud ꝙ multũ signanter voluit ⁊ firma-
21 uit Bal.in.l.in ciuilẽ.C.de fur.mot⁹ potissimũ†quia titulus a
fure ꝗ̃situs habeẜ pro non titulo.item quia cõtra petitionẽ re-
stitutionis quã petit iste qui dicit se spoliatũ ex furto nihil põt
opponi.videte ibi lati⁹ per eum.⁊ istud idem ego teneo.⁊ addo
Bar.idem exꝑ̃sse tenentẽ in.l.manifestissimi.§.sed cum in secũ-
da.in versi.q̃ro quid si ad aliquẽ.C.de fur.eo quia ſm ipm̃ Bar.
mala fides vẽditoris aliqualiter afficit ementẽ ab eo.⁊ idẽ etiã
tenet Jnno.in.c.sepe.ex͂ de resti.spo.⁊ Pau.de cast.in.l.et ideo.
§.j.ff.de cõdi.fur.¶Juxta hoc al's multũ dubitaui:quia.s.vi
22 dimus ꝙ publiciana non datur ↄtra possidentẽ titulo.†nun-
quid detur publiciana ↄtra possessionẽ tituli pro herede.⁊ nõ
memini me vnꝙ legisse hoc esse ab aliquo tactũ vt seruẽ modũ
loquẽdi glo.in.l.j.ff.de leg.ij.⁊ al's memini me interrogasse de
hoc quẽdã solẽnẽ virũ:qui post aliqs dies mihi rñdit ꝙ non.⁊
assignauit hãc rationẽ.ille qui possidet pro herede habet duo:
scз possessionẽ ⁊ titulũ.ergo dз excludere agẽtẽ publicianã:per
d.§.si duob⁹.in.d.l.eũ qui.⁊ per ea que supradicta sunt.⁊ ꝑ tũc
visa est mihi hec ratio ↄcludẽs.sed cũ in ꝑ̃sentiarũ istud oppor
tuni⁹ cogitassez visum est mihi ꝙ dicta ratio sit omnino falsa.
23 Nam ꝑ̃supponit†ꝙ possidere pro herede sit habere titulũ.et
istud est errare in terminis.⁊ ↄ̃riũ tenet Bar.post glo.no.ibi
in.l.pro herede.in ꝑn.in glo.j.ff.de vsuca.pro herede.post glo.
in rub.illi⁹ tit.istud etiã ostẽdo nõ esse verũ per optimũ simile.
24 nam†petitio hereditatis non daẜ ↄtra titulo possidẽtẽ.l.here
di.⁊ ibi Bar.C.de peti.here.⁊ tñ non daẜ ↄtra possidẽtẽ pro he
rede vel ꝑ possessore.d.l.pro herede.in ꝑn.⁊.l.elegãter.in eo.ti.
Vnũ tñ circa ꝑdicta diligẽter notate ꝙ ego reputo singulare ⁊
25 perpetuo not.dignũ†ꝙ si possideas rez sine titulo.⁊ sic poterã
agere cõtra te publiciana ꝙ si tu vẽdidisti rem alteri ⁊ tradidi
sti.⁊ ↄsequẽter ego non possum ampli⁹ agere publiciana ↄtra
emptorẽ:quia ipse habeat possessionẽ ⁊ titulũ ꝙ nihilominus
possum agere ↄtra te vẽditorẽ actione in factũ ex illo edicto de
alie.iudi.mu.cau.fac.Jstud est qđ multũ sing.voluit Bar.in.l.
iij.§.opus.ff.de alie.iudi.mu.cau.fa.per illũ tex.quẽ ipse repu-
tat ad hoc esse multũ tenẽdũ mẽti.¶His sic ad euidẽtiã ꝑmis-
sis lз.§.iste multis modis diuidaẜ ⁊ subdiuidaẜ ꝑ Ang.de are.
hic.Ego tñ diuido illũ vsꝙ ad.§.rursus.in q̃tuor partes prin
cipales.Jn prima per modũ ↄtinuatiõis tacite ponit secundã
diuisionẽ actionũ:qđ alie sũt ciuiles:alie ꝑ̃torie:⁊ ꝑ̃torias sub-
diuidit in rẽ ⁊ in ꝑsonã.Jn scđa parte ꝑ̃ncipali ponit duo exẽ-
pla generalia realiũ ꝑ̃toriarũ.Jn tertia primũ exẽplũ genera-
le declarat per exẽplũ spãle.Jn q̃rta ⁊ vlti.ponit quo noĩe ap-
pellaẜ actio ꝑ eo cõpetẽs ⁊ noĩs causam assignat.Scđa ibi:cer
te plerũꝙ.Tertia ibi:nãꝙ si cui ex ista causa.Quarta ibi:que
actio publiciana appellaẜ.Et ſm Ang.de are.h iste.§.vsꝙ ad
§.rursus.h.d.in sum.Actio publiciana est actio ꝑ̃toria in rem
et daẜ ex equitate ꝑ̃toria illi qui rem nactus est aliquo iusto ti-
tulo ⁊ nõ dño ⁊ daẜ quasi ipse rem vsuceperit.h.d.Vel melius
totum tex.cõprehẽdendo ita summate ex mẽte Dy.⁊ Bal.hic.
Actionũ secũda diuisio est.quedã sunt ciuiles:quedã ꝑ̃torie.de
ciuilib⁹.s.dictũ est.Pretorie quedã vo in rem:quedã in perso
nam dicunẜ.Jn rem sunt si agaẜ pro re vsucapta quasi vsuca-
pta non sit.⁊ ista appellaẜ rescissoria.Si vo agaẜ pro re nondũ
vsucapta quasi vsucapta sit agiẜ publiciana que cõpetit facta
traditiõe ex titulo habili ante vsucapionẽ cõpletã si a rei pos-
sessiõe quis cadat.⁊ ideo publiciana appellaẜ:quia a ꝑ̃tore pu-
blico extitit ĩtroducta.h.d.vsꝙ ad.§.rursus.¶Jn tex.ꝑpe fi.
ibi:suscepisse.Dicit Dy.ꝙ ſm rectum intellectũ debet exponi
hoc modo suscepisse.i.ex ea causa cepisse ex qua vsucapio sequi
tur.⁊ hoc tenet Nico.de nea.hic.Mihi plus plз ꝙ dicit.j.glo.
mag.est ꝑ̃ncipiũ vt hic subaudiaẜ dictio quasi:per istũmet tex.
26 in ver.ecce.†vbi poniẜ illa dictio q̃si:que est impropriatiua.b
b l.id tẽpus.in fi.ff.de vsuca.¶No.j.ex hoc tex.secũdã diuisionẽ
actionũ:quia quedã sunt ciuiles:quedã pretorie.⁊ ille dicũtur
actiones ciuiles que descẽdũt ex legib⁹ ciuilib⁹.ille vo dicũtur
pretorie que a ꝑ̃tore sunt cõperte.¶Et iuxta istud primũ nota
27 bile occurrit notabile dubiũ†quid de actionib⁹ descẽdẽtib⁹ ex
statutis ducũ:marchionũ:⁊ epõrum:an sint ciuiles vel ꝑ̃torie?
Bar.tenet ꝙ sint ꝑ̃torie:in.l.fi.ad fi.ff.de penis.⁊ in.l.v.in ꝑrin.
ff.de ver.obli.accedat qđ voluit ipse Bar.in.l.j.ad fi.ff.de bono.
possef.tit.generali.⁊ qđ voluit ipse Bar.in.l.ij.§.fi.ff.de vsuca. a
pro emp.⁊ Bal.in.l.id qđ pauperib⁹.in.iij.col.C.de epis.⁊ cle.⁊
Bal.in.l.siue pars.C.de dila.⁊ in.l.si prediũ.in.j.colũ.C.de edi.
act.⁊ Bal.in rub.C.qui admit.in.j.q.⁊ huius inuestigatiõis di
28 cebat Ang.de are.hic†esse maximã vtilitatẽ:quia si sunt preto
rie finiunẜ anno.si vo sunt ciuiles erũt ꝑpetue.vt.j.de perpe.⁊
tẽpo.act.in ꝑrin.in.l.in honorarijs.in ꝑrin.ff.de act.⁊ obli.Et
29 propterea infert†ꝙ si statuto istorũ puta ſm eum marchionis
Ferrarie deferaẜ successio alicui cui de iure cõmuni non defere
tur:puta si ex forma statuti inducaẜ ꝙ agnati excludãt matrẽ
vel sorores:quia ſm eum lз regulariter aditio hereditatis du-
ret.xxx.annis.l.licet.C.de iu.deli.tñ quia in casu nostro prima
successio deferẜ agnatis ex statuto marchionis qđ censet iuris
pretorij:⁊ remedia ꝑ̃toris durãt anno.certe agnati excludenẜ a
tali successione per annũ:qđ dicit ipse singulariter esse notãdũ b
pro maxima limitatione.d.l.licet.ego puto istũ patrẽ non me-
diocriter errare:quia etiã ꝑ̃supposito ꝙ talia statuta sint iuris
pretorij:ↄsequẽter etiã ꝑ̃supposito ꝙ actiones descẽdẽtes ex
talib⁹ statutis sint ꝑ̃torie.tamen non est verũ ꝙ anno finiant.
30 quia†actiones ꝑ̃torie ita demũ finiunẜ anno si sint penales:se-
cus autem si sint rei ꝑsecutorie.vt est tex.qui tradit nobis hãc
doctrinã in.d.l.in honorarijs.in ꝑrin.⁊.j.ad fi.de perpe.⁊ tẽpo.
act.in ꝑrin.⁊ hoc proprie dicit Bar.in.d.l.fi.ad fi.ff.de pe.Jtez
31 istud†ꝙ diciẜ statuta ducũ:comitũ:vel marchionũ:⁊ epõrum:
sunt ꝑ̃toria est verum quando isti tales non habeant admini-
strationem iure proprio:sed alterius quem recognoscũt in su-
periorem:quia tunc statuta eorum bene dicunẜ iuris pretorij:
quia isto casu isti sunt loco ꝑ̃sidis.prout habetis glo.no.in.c.j.
in ver.obserueẜ.si de inuesti.inter domi.⁊ vasal.lis oria.in vsi.
feudo.secus autem est si habeãt administrationẽ iure proprio
et superiorẽ non recognoscãt:quia tũc non sunt loco presidis.
imo habentur loco principis:prout dixit Bar.in.l.j.§.de qua
re.ff.de postu.⁊ in.l.relegati.ff.de pe.⁊.l.cõtinuus.§.cum quis.
32 ff.de ver.obli.quia tunc statuta sua censerẽtur ius ciuile.†⁊ cõ
sequenter actiones ex eis descẽdentes essent ciuiles ita distin-
guendo tenent Ange.⁊ Jo.de imo.Rapha.cuma.⁊ pater pre-
ceptor meus do.Alex.de imo.in.d.l.v.in ꝑrin.ff.de ver.obli.et
hoc etiam est ex mente Jo.and.in addi.ad Specu.in tit.de in-
strumen.edi.§.porro.in addi.incipiẽ.nec subscriptio.⁊ hoc est
quod voluit Bal.proprie qui allegatur cõtrarius in.l.recepti-
tia.in.j.col.C.de consti.pecu.item istud quod dictũ est ꝙ actio-
nes pretorie penales durant tm̃ anno:habet locum ⁊ procedit
33 in accusationib⁹.†Excusationes autem semper sunt perpetue
ex quacũꝙ lege vel edicto descendant.istud est quod nota.vo-
luit Bal.in.d.l.receptitia.in.j.col.¶Jtem aduertite quia for-
te non esset ponere os in celum tenere hanc nouã opinio.ꝙ il-
lud quod dictum est.s.ꝙ actiones penales que descendunt ex
statutis ducum:comitũ:⁊ similium:procedat quando officiuз
eorum esset annale.Secus autem si eorum officiũ esset perpe-
tuum:vt est regulariter officium ducis:comitis:marchionis:
et similiũ:vel etiam esset ad beneplacitũ quo casu censetur per-
petuum:iuxta.l.iurisperitos.in ꝑrin.ff.de excu.tuto.⁊ Bar.in
l.de pupillo.§.si quis ipsi pretori.in.iij.q.ff.de ope.no.nuntia.
quia tunc istis casibus posset istud nouum tẽtari:scз ꝙ actio-
nes descẽdẽtes ex eorum statutis:lз sint pretorie:tamen non
finiatur anno.Jstud videtur mihi expresse probari per tex.j.
de perpe.⁊ tempo.act.in ꝑrin.Si quis tex.illum bene conside-
ret.nam dicit ibi tex.ꝙ ideo actiones pretorie erant annales:
quia ipsius pretoris intra annũ erat imperiũ.ergo sentit ꝙ si
imperiũ fuisset extensum in lõgius tp̃s prout in terminis nr̃is
ꝙ actiones anno nõ expirassent.⁊ si istud dictũ est verũ est fun-

a ¶Possidẽtem. Vide do.Alexã. de imo.in ↄ̃si.xc. in vlti.col.in.ij. parte.⁊ in consi. cxvij.i.v.col.ea. parte.⁊ in consi. xlv.in.i.et.ij.col. in.iij.parte.vbi ponit an agens publiciana de-beat habere titu lum ⁊ possessio-nem vacuam.

b ¶Jmproprieta tiua.Adde Frã. are.in.l.qđ libe-ris.đ vul.⁊ pup. et do.Jas.may. in.l.j.đ acq.pos. et Frã.are.in.l.si id qđ.§.qđ autẽ. eo.tit.⁊ in.l.si qs nõ.de acq.here. ⁊ in.l.cũ antiqs. C.de inof.testa.⁊ in.l.creditor.i fi. si cer.pet.⁊ Feli. in.c.gratum.de offi.dele.circa fi. vlti.colum.⁊ do. Alex.de imo.in cõsi.xxxiij.i.vij. col.in.iij.parte.⁊ Oldr.in ↄ̃si.d.v. et adde eundẽ.j. eo.§.nu.68.

gulare et peregrinū. et maxima limitatio ad dicta. s. proxi. relata. Cogitabitis tñ quia istud nō audeo vobis firmare. et ab alio
34 cōprobari non inuenio. ¶ †Ex isto tex. secūdo no. ibi: tradita fuerit. q ad hoc vt alicui cōpetat publiciana necesse est q res fuerit sibi tradita: et sic necessaria est rei traditio. itelligatis vos sane vel quasi traditio. per tex. in. l. sine autē. in prin. et. §. j. ff. de
35 publi. † et intantū est necessaria traditio rei q lz al's sit speciale in ecclesia vt in reb' ei vēditis vel donatis trāseat dñiuz absq traditione. vt est tex. not. in. l. fi. C. de sacrosan. eccle. qd Bar. ibi reputat esse valde mirabile. tñ est maximū dubiū, apud maio
36 res nostros † vtrū ecclesie cōpetat publiciana non facta tradi
a tione.[a] et ɔsequēter: et nūquid. d. l. fi. C. de sacrosan. eccle. habeat locū in publiciana. et in primis Jo. and. in. c. ij. ex de ɔsue. quez sequit ibi do. cardi. Florē. tenet q non. et dicit q lz in ecclesiā ex solo titulo puta donatiōis trāsfert dñium: tñ ex solo titulo nō transfert publiciana nisi secuta traditiōe mot': quia hoc nō est iure cautū: et sumus in exorbitātib' in quib' non est fienda extensio. et idem tenet ibi do. abb. Panor. idē tenet Spe. in tit. de loca. §. nūc aliqua. versi. lviij. et idem tenet Raph. florē. in. c. abbate sane. de re iudi. in. vj. idem etiā tenet apud Legistas Bal. in. l. quoties. in. j. col. C. de rei vēdi. et in. l. j. in. iij. col. in ver. caue tibi. C. si plu. vna sen. Contrariū tamen. s. q in ecclesiā trāsferat in publiciana etiā sine traditiōe. tenet Inno. in. c. in pñsentia. ex de pba. et do. Ant. de but. in. d. c. ij. ex de ɔsue. fm qd eos ibi refert do. abb. Panor. et idem tenet Bal. sibi ɔtrius in. d. l. sine autem. §. si duob'. ff. de publi. et hāc partē tenuit ibi glo. mag. post prin. Ego in hoc pūcto semper putaui hanc esse merā veritatem. q aut ille qui donauit rem ecclesie habebat publicianaz: quia possidebat rem cum titulo et bona fide. et tunc puto q ecclesie cōpetat publiciana etiā nulla facta traditiōe: eo quia illā habet ex psona autoris sui: et quoties ius aliqd acquirit ex psona alteri' non requirit traditio. aut vo ille qui donauit ecclesie non habebat publicianā: forte quia possidebat bona fide: sed sine titulo. et tūc quia ecclesia nō pōt habere publicianā ex psona autoris sui. sed necesse est q incipiat in ipsa ecclesia. et tūc bñ requirit de necessitate traditio. ista sunt de mētē Bar. in. l. j. §. j. ff. de publi. vbi vult Bar. q in casib' ibi positis in quib' dñiuz sine traditione trāsfert. si publiciana erat penes personā autoris: tūc cōpetat publiciana sine traditiōe al's necessaria sit traditio. et hanc distinctionē in terminis nostris tenet Jo. de imo. in. d. c. ij. ex de cōsue. et ante eū Bal. in. l. fi. in. iij. col. C. de sacrosan. eccle. ¶ Vlti. no. q si quis acqsiuerit rē bona fide et iusto titulo a non dño: et postmodū amittat possessionē illi' rei qd pro illa vēdicāda cōpetit sibi publiciana ɔtra eum qui possidet vel
37 al's haberet facultatē rei restituēde. Et aduertitis † q si ɔuētus publiciana negaret emptorē emisse a non dño vel etiā diceret se esse dñm vel habere ius in re. qd si postea ɔuincat de mendacio incidit in penā. §. illud quoq. in aut. de trien. et semis. et aut.
b item si possessor. C. qui potio. in pigno. hab. et in penā. l. fi.[b] ff. de rei vēdi. ita voluit glo. no. in. d. §. illud quoq. in ver. ɔuentus.
¶ Glo. j. in ver. sed iste. Diuidit in quatuor partes pncipales. In prima declarat tex. et aperit quid intēdat imperator in hoc §. tractare. In secūda parte format vnā qstionē. In tertia format aliā. In quarta ponit dictū generale. Scda ibi: sed querit de duab'. Tertia ibi: secūdo querit de actiōe cōmodati. Quarta ibi: oēs enim actiōes. ¶ In ea. glo. ibi: semp enim videam'
38 actionē rc. Habetis ex ista glo. duo. Primū † q ad cognoscēdū an actio sit ciuilis vel ptoria: semp est inspiciēda psona actoris et nō rei. et dum glo. all. ad hoc. l. pure. §. fi. ff. de excep. do. illa. l. nihil facit. meli' facit. l. j. in pn. ff. si pars here. peta. fm Nico. de
39 neap. hic fm quē habes ex glo. † q actio que datur ɔtra eū qui dolo desijt possidere: et sic vtilis rei vēdicatio est ciuilis et non ptoria. Bal. hic dicit q determinatio glo. tenentis q actio que datur ɔtra eū qui dolo desijt possidere sit ciuilis est bona: per tex. in. l. si pluriū. la. ij. in prin. ff. de noxa. Addo q illum tex. ad hoc eum all. glo. que idē in effectu tenet in. l. ij. in ver. heres. ff. de bono. posses. here. pet. Dicit tñ Bal. q ratio per quā mouet glo. nostra non est bona. s. q dicat ciuilis inspecta psona actoris. imo fm eum nos cognoscim' actionē esse ciuilē vel pretoriam ex origine: non autē ex psona actoris vel rei: prout dixit prealt. glo. in. d. l. ij. §. heres. in ver. literis. Pe. de bel. perti. hic fm qd referūt Jo. fab. et Ange. de are. tenebat ɔtra determinationē hui' glo. s. q imo rei vēdi. que datur cōtra eum qui dolo desijt possidere est ptoria. mot' per. l. electio. §. j. all. in glo. et per tex. in. l. iij. §. fi. ff. de alie. iudi. mutā. cau. fa. item quia ius pretorium dat nouā formā huic rei vēdicationi. nam facit eam cōpetere cōtra eum qui non possidet cōtra formā ordinatā a iure ciuili. et ideo ius pretoriū debet dici ius. vt. l. ius aūt ciuile. §. j. ff. de iusti. et iure. subdit tamen ipse Pet. q lz ista actio sit ptoria et descēdat ex delicto ex eo q quis dolo desijt possidere: q nihilomin' est ppetua: per. l. penul. §. he actiones. ff. de noxa. eo quia est subrogata in locū ciuilis et ppetue. et subrogatū sapit naturam eius in cuius locū subrogat. vulgata. l. si eum. §. qui iniuriarum. ff. si quis cau. et in. l. item veniūt. §. cum pdiximus. ff. de peti. here. et fm eum ibi actio pretoria non causat ex delicto: sed ex dño. et in hāc opi. etiā inclinat Rodul. de auri. hic fm qd refert eum Nico. de neap. hic. et idem etiā visa est sentire glo. in. l. in bonorarijs. in prin. in ver. ex pñmonio. ff. de act. et obli. Dy. et Ja. but. vltimo loco dicūt q ista actio: et sic ista ciuilis rei vēdicatio que datur cōtra eum qui dolo desijt possidere inuētione est ciuilis. et ita pcedit hec glo. et glo. in. d. l. ij. per extēsionem potest dici pretoria. et ita pcedat opi. Pe. et ista est magis cōmunis opi. cum qua trāsit hic Nico. de neap. et cum ea trāsire videtur Jo. fab. et Ang. de are. ¶ In fi. glo. Glo. bene dicit. ¶ Glo. in ver. et si que sunt similes. Hanc glo. multi lib. habēt cōiunctam cum glo. ista glo. fm Dy. hic: vt verbis eius vtar pdicat
40 maximū errorē. quia videt innuere † q actiones descēdētes ex cōtractu vel quasi ex delicto vel qsi. et sic ex varijs figuris causarum sint oēs ciuiles. et sic videt sentire q non sint alique pretorie que nascant ex ɔtractu vel quasi ex delicto vel quasi. istud tamen fm Dy. est notorie falsuz. nam actio de ɔstituta est pretoria. §. de ɔstituta. j. eo. l. j. in prin. ff. de cōsti. pecu. et tamen orit ex ɔtractu. item actio negotior gestor oritur ex quasi ɔtractu. s. de obli. que ex quasi ɔctu. in prin. et tamen est pretoria. l. iij. in prin. ff. de neg. gest. item actio furti manifesti oritur ex delicto et tamen est ptoria. j. de perpe. et tempo. act. §. j. simile in actione vi bono. rap. item actio in factū ex edicto naute caupones stabularij oritur ex quasi delicto et tamen est ptoria. et fm Jo. fab. hic si ista fuit mens huius glo. Glo. j. incidit in errorē intolerabilē vnde fm Dy. Jo. fab. et Nico. de neap. tex. noster dum dicit et si que sunt similes. debet intelligi fm mētē glo. seq. hoc est: si que sunt similes. i. a simili iure ciuili inducte. sed in veritate prout etiam dicebat Bal. hic: et eum sequit Ange. de are. hic ista glo. non debuit hoc modo calūniari quasi nō sequit ex verbis glo.
41 q † actiones ptorie nō possunt oriri ex ɔtractu vel quasi ex delicto vel quasi: lz glo. dixerit actiones ciuiles descēdere ex contractu vel quasi ex delicto vel quasi non tñ negat quin actiōes pretorie possunt oriri ex ɔtractu vel quasi ex delicto vel quasi. ¶ Glo. in ver. in rem. in fi. Contra hanc glo. volentē q non reperiatur aliqua ptoria actio que sit mista. opponit hoc modo: nam petitio hereditatis que datur bonor possessori est ptoria. l. j. ff. de bono. posses. here. pet. et tamē petitio hereditatis est mista. vt. l. hereditatis. C. de peti. here. ergo glo. nostra non est vera. et propter hanc oppositionē eā dānat Nico. de neap. hic post Ja. but. sed potestis hanc glo. saluare duob' modis. primo fm Dy. hic q lz petitio hereditatis que cōpetit heredi. et sic de iure ciuili sit ciuilis. d. l. ita veniūt. §. cum pdiximus. vnde ista petitio hereditatis que etiam datur bonor possessori nō est proprie pretoria nisi per extensionē. et sic non obstabit glo. nostra. et istud etiā tenet Rodul. de auricuria hic relat' per Nic. de nea.
42 vel potestis et meli' dicere fm Jo. fab. hic † q imo petitio hereditatis non est actio mista: imo est actio realis: vt est tex. apert' in. l. sed et si lege. §. petitio. ff. de peti. hered. de quo tamen dicite vt ibi per Bar. qui hoc cōfirmat. et tenet per Ange. de are. hic. qui respōdet ad quedā argumēta Bal. tenentis ɔtrium in. d. §. petitio. dicite vt hic per eum. ¶ Glo. in ver. casu. in fi. Tenetis
43 ex hac glo. † q pro rebus furto subtractis vel per vim ablatis cōpetit nedum publiciana: sed etiam actio furti et vi bonor raptorum. et si diceres prout dicebat hic Dy. si cōpetit actio furti vel vi bonor raptor. ergo ista publiciana est superflua. potes dicere fm Dy. q ille actiones furti et vi bonor raptor sunt ge
c neralis: et generaliter vnicuiq cōpetūt.[c] ista vo publiciana est specialis et specialiter cōpetat illi qui rem emerat a non domino bona fide: que sibi fuit furto sublata vel per vim ablata. vn
44 de succedit regula † q speciei per genus nō derogat. vulgata l. vxorem. §. felicissimo. ff. de leg. iij. vel melius dixit fm eūdem
45 Dy. † q ille actiones furti et vi bonorū raptorū dantur contra eum qui rem habeat per furtū vel per vim. vnde si apud aliquē esset res sine vitio: et sic sine violētia: et sic sine furto. actiones ille nō possent cōpetere: vnde necessaria esset ista publiciana. et q. uis per ista remaneat expedita ista glo. Non omitto tamen q Ange. de are. hic multū cōmendat hanc glo. et dicit eam menti tenendā que fm eum ɔtinuo allegat ad hoc q furtū non enumerat inter casus fortuitos. Ad idem all. ipse glo. in. l. cū duobus. §. damna. in ver. subreptū sit. ff. pro socio. et dicit notari in §. preterea. s. qui. mod. re ɔtrahi. obli. tamen indicio meo glo. ista necessario non probat id ad quod eam all. Ang. etiam si illam iungamus cum tex. quia lz tex. loquat de casu non tamen
46 loquitur de casu fortuito. et vt. j. subijciam. † ista dictio casus prolata cum adiuncto fortuitus bene denotat casum fortuitum. secus si simpliciter proferatur. licet tamen glo. alleg. per Ang. expresse non dicāt furtū non enumerari inter casus fortuitos

a ¶ Traditione. Adde qd dictuz est per eūdem. j. eo. §. nu. 75.

b ¶ In penā. l. fi. Adde hic quod fuit dictum. s. §. omniū. nu. 86. per eūdem dñm Jaso. may.

c ¶ Cōpetūt. An et qñ competāt: vide do. Mari. sozi. i ɔsi. xxxiiij. inci. psequēdo. versi. itē restitutorum. in fi. in. j. parte.

tuitos.tamen ego all.glo.id expsse dicentē in.l.iij.§.ex hoc edicto.in ver.si sine culpa.ff.nau.cau.stab.⁊ glo.expssam in.l.nautam.§.fi.in ver.a furto.in eo.tit.nau.cau.stab. In hoc tn̄ pūcto an furtū dicatur casus fortuitꝰ:distinguebat ipse Ang.de are. post Sali.in.d.l.cum duobꝰ.§.dāna.ꝙ aut culpa pōt imputari:quia pcessit talis actus qui pōt culpe ascribi:⁊ tunc furtū nō est casus fortuitꝰ.aut culpa nō pcessit:⁊ sic nulla culpa pōt imputari:⁊ tūc furtū bene est casus fortuitꝰ fm eūdē Ang.de are.
47 hic post Sali.vbi.s.† ⁊ tūc culpa dr non posse imputari qñ aliquid ꝓbatur ꝑpter qd̄ ꝑsumptio culpe tollit.qd̄ declarat ipse in specie per exépla.puta si fuisset vxor vel familiaris qui furto subtraxisset in quibꝰ debet haberi ꝯfidētia.itē si ostia bene firmasset ⁊ de nocte fuissent fracta vel pforata.⁊ hoc dicit multoties ꝯtingere in facto in stationibꝰ ⁊ apotbecis:quas artifices bonis clavibꝰ claudūt:⁊ in quibꝰ nullus dormit.⁊ hoc in facto dicit se vidisse Bononie. Addo qd̄ hāc distinctionē sentit glo. in.l.iiij.in glo.j.C.deposi.⁊ ibi videte Bal.⁊ Bal.in.l.pignꝰ.in iij.col.aliqui habēt in.l.que fortuitis.C.de pig.ac.⁊ per Bal.in l.iij.§.cognoscit.ff.de offi.pfe.vi.⁊ Bal.in.l.creditor.C.de pig.
48 act.⁊ ibi Bal.ad fi.ponit illos modos.s.relatos per Ang.† ad probādū quem nō fuisse in culpa.⁊ videte Ant.de but.⁊ abba. Panor.in.c.j.ex de cōmo.⁊ ibi do.Anto.in hoc articulo refert
49 glo.iuris ciuilis variātes:⁊ distinguit vt ibi per eū. Et† casus fortuiti dicunt illi quibꝰ ꝓuideri non pōt.d.l.que fortuitis.C. de pig.act.fm Bar.in repe.l.qd̄ nerua.ff.depo.i.iiij.col.in.j.q. et idē dicit Bal.in.d.l.que fortuitis.si quidē casus fortuitus est quem humana diligētia ꝓuidere nō pōt hoc idem.⁊ ponit latius Bal.in.d.l.pignꝰ.in.ij.col.vbi ad hoc longiorē differētiā tradidit quā postea ꝓsequit particulariter declarādo do.Ant. in.d.c.j.de cōmo.⁊ dicit ꝙ casus fortuitꝰ est quē humana diligētia ꝓuidere non pōt.vt.s.etiā per Bal.⁊ ideo fm eum vbi diligētissimus ꝓuidisset nō est casus fortuitꝰ:per tex.in.c.ioānes. ex de homici.ego ad hoc.s.quid sit casus fortuitꝰ allego diffinitionē naturaliter traditā:per Jurison.in.l.ij.§.si eo tpe.ff.de admi.re.ad ciui.perti.vbi dr in illo tex.fortuitos casus nullum humanū ꝯsiliū pcedere pōt.⁊ videatis omnino glo.solēnem in l.iiij.§.ex hoc edicto.in ver.si sine culpa.in fi.ff.nau.cau.stabu.
50 que multū signāter dixit† ꝙ inter latissimā culpā ⁊ casum fortuitū nihil est mediū.quā tn̄ glo.intelligatis sane prout ibi intelligit ⁊ declarat Bar.aduertatis etiam ꝙ differētia est inter casum fortuitū:⁊ casum improuisum.prout est glo.sing.⁊ bene notāda in.l.j.§.fi.in ver.plerūqꝫ.C.ad le.cor.de sica.quia fm ꝙ illā glo.declarat ibi Bal.casus fortuitꝰ dr ille quem nō pcedit
51 aliqua causa dāni ab eo cui casus iste vult imputari.† ⁊ casus improuisus dr ille vbi culpa pcedit.⁊ hanc differentiā dicit ibi Bal.esse notandā ⁊ se nescire alibi. Et ex hac differentia sequit
52 iste notabilis effectꝰ† ꝙ casus fortuitꝰ non punit sed improuisus sic pro modo culpe.⁊ dicit Bar.in.l.fi.in pn̄.in.iij.col.C.de tēpo.appel.ꝙ casus ꝓbatus cum adiectione fortuitꝰ significat quicqd imprudēter accidit.⁊ ibidē subdit Bal.fm Aristotelē
53 ꝙ† est differētia inter casum ⁊ fortunā:eo quia fortuna cōsistat ex intētione:casus ab euētu sine intētione.de quo ibi per eum. ¶ Glo.in ver.directā.in fi. Habetis ex glo.duas opi.in hoc ar
54 ticulo† nūquid habēti vtile dn̄ium cōpetat publiciana.⁊ lꝫ gl. hic nihil firmare videat.tn̄ possumꝰ ꝯiecturare glo.tenere vlt.
55 opi.† quia quoties glo.refert duas opi.⁊ nullā expresse approbat.videt vltimā tenere.[a] vt est glo.no.in.l.qui filii.§.sabinꝰ. in ver.nobis.ff.ad trebel.⁊ tex.in.l.bona fides.fm qd̄ ibi pōderat Bar.ff.deposi.⁊ Bal.in.l.si mater.per illū tex.in fi.C.ne de sta.defun.⁊ Bal.in aut.ex testamēto.in.ij.col.C.de colla.⁊ istā secundā opi.scꝫ ꝙ publiciana non cōpetat habēti vtile dn̄ium. expsse firmauit glo.in aut.nisi tricēnalis.in glo.j.C.de bo.mater.⁊ hanc opi.sequūtur cōmuniter doc.hic.⁊ pro hac etiā opi. optime facit ratio assignata hic in glo.pro hac etiam opi.bene facit fm Dy.⁊ Jo.fab.hic ratio:nam publiciana cōpetit ei qui bona fide emit ante impletā pscriptionē vel vsucapionē:vt hoc tex.⁊ in.l.j.in prin.ff.de publi.ergo nisi cōpleta pscriptione nihil operaret cōtra.l.si quando.in prin.ff.de leg.j.cum si.⁊ hanc rationē sentiunt Bal.⁊ Ang.de are.hic.sed per alia verba.pro hac etiam parte facit tex.in.l.j.§.j.qui inci.marito.ff.de publi. ¶ Aduertendū est igitur fm Dy.⁊ Jo.fab.hic.⁊ Bart.in.l.ij. in fi.ff.de aqua plu.arcē.quam.l.ij.Bar.non legit de per se:sed
56 cum.§.fi.l.penul.qd̄† est reperire triplex dn̄ium. Directū:⁊ illud causat directā rei vendicationē. Quasi dn̄ium:⁊ illud causat publicianā. Tertio vtile dn̄ium:⁊ illud causat vtilē rei vendicationē.⁊ ad hoc bene facit ratio posita per Bal.⁊ Ang.hic. nam Jurisconsul.in vol.ffoꝝ.fecit tres diuersos titulos.vnū de rei vēdi.vbi de directo dominio. Secūdum de publicia.vbi de quasi dn̄io. Aliud ⁊ tertiū in titu.ff.si ager vecti.vel emphyteuticarius peta.vbi de vtili dominio.ergo euidēter apparet ex diuersitate titulo istā esse distincta ⁊ diuersa dominia.⁊ ex his constat

errasse glo.que appellāt vtile dominiū quasi dominiū ⁊ econtra:prout fecit glo.in.l.cum postulassem.§.j.in ver.dominiū.⁊ ibi Bar.pōderat.ff.de dam.infe.⁊ glo.in.§.omniū.in ver.possideat.s.eo.⁊ glo.in.l.si seruus.que est vnica.ff.de publi. Unde glo.iste debent corrigi ⁊ emēdari fm pfatos doct. Ego tn̄ in.§. omniū.sup illa glo.in ver.possideat.saluaui istas glo.⁊ ibi declaraui quid sit directū dominiū:⁊ quid vtile.ibi ergo per vos
57 videatis. ¶ Juxta pdicta quero† nūquid publiciana cōpetat feudatario seu vasallo ad vēdicandā rem sibi infeudatā.an vo cōpetat vtilis rei vēdicatio: Hanc questionē non reperio tactā hic per aliquē scribentiū.sed eam ponit in terminis ⁊ in specie Bal.qui nihil intactū reliquit.in.l.j.in vlti.col.C.si plures vna sentē.⁊ ibi post Jo.mona.dicit hoc pēdere ex ꝯuentione vel inuestitura.nam si quis esset inuestitꝰ ad habendū iure ꝓprio haberet directū dominiū:lꝫ teneret ad seruitiū:⁊ cōsequenter sibi cōpeteret directa rei vēdicatio.si vo est inuestitꝰ ad habendum vtile dn̄ium:habeat vtile dn̄ium.⁊ sic sibi cōpetet vtilis rei vendica. Si vo simpliciter est inuestitꝰ neutrū habeat:⁊ sic nullum dn̄ium nec directū nec vtile:sed haberet vsumfructū:idest seruitutem quandā vtilē ⁊ plenā:non tn̄ aperit qd̄ remediū cōpetat sibi hoc vltimo casu. Unde alibi ipsemet Bal.in.l.vnica.C. de cōfes.in.xviij.col.in versi.modo sequit videre de psonis.referens eundē Jo.mona.dicit ꝙ in.c.abbate sane.de re iudi.in vj.dicit velle ꝙ quādo feudatariꝰ est simpliciter inuestitꝰ nullū habeat dn̄ium:sed habeat quendā vsumfructū singularē qui nō est neqꝫ formalis neqꝫ causalis.vnde cum nō sit ꝓprie vsusfructus nō habet etiā pro eo ꝯfessoriam:que alˢ cōpeteret pro vsufructu:iuxta.§.eque.s.eo.solū ergo habet officiū iudicis. punctus huius q̄stionis videre meo pendet ab illo articulo an feudatariꝰ simpliciter inuestitꝰ dicatur habere solum vsumfructum:an vo dicatur habere vtile dominiū:⁊ qd̄ habeat vsumfructū:est tex.no.in.c.obertus.qui.mo.feu.amit.in vsi.feu.alˢ est rub.in qui.cau.feu.amit.lꝫ Bal.ibi exponat tex.illū in ver. vsufructꝰ.i.vtile dn̄ium.⁊ ibi no.ex illo tex.ꝙ nomen vsusfructus ponit pro vtili dominio.pro nunc paucis ꝯcludēdo dici-
58 te† ꝙ feudatariꝰ simpliciter inuestitꝰ habeat vtile dominiū:et ꝙ ei cōpetat vtilis rei vēdica.de his duobus all.vobis tex.expressum ⁊ de brocca.vt dicūt Bononiēses in.c.j.§.rei autē.qui est.§.j.in tit.de inuesti.de re alie.fa.in vsi.feu.⁊ ibi glo.expssa in ver.quasi vēdicare.⁊ ibidē Bal.ad idē allego glo.not.in.c.j.§. preterea.in glo.mag.⁊ ibidē Bal.in capitulis conradi.in vsibꝰ feudo.⁊ Bal.in prelu.feudo.in.viij.col.⁊ Bal.in preall.l.j.C.de confes.in.xviij.col.⁊ ista est veritas. ¶ Successiue iuxta conclusionem.s.firmatā ex mente glo.⁊ doc.scꝫ ꝙ habēti vtile dn̄ium
59 non cōpetat publiciana. ¶ Quero† nūquid publiciana cōpetat vero ⁊ directo domino: Et ratione glo.nostre hic cum alijs s.adductis videt clare dicendū ꝙ non.scilꝫ ꝙ publiciana non competat vero ⁊ directo dn̄o.⁊ istud sentit glo.j.in glo.mag.in pluribꝰ locis:maxime dum ponit ea que requirūt ad hoc vt cōpetat publiciana in tertio requisito.subtiles tn̄ Ultramō. Ja. de rauē.⁊ Pe.de bellaperti.fm qd̄ eos referūt Jo.fab. Nico.de neapo.hic habuerūt peregrinā opi.scꝫ ꝙ publiciana cōpetat etiā vero ⁊ directo dn̄o:moti sunt tali fundamēto.nam pretor quādo introducit aliquod remediū est largus:⁊ intēdit prouidere nedū in casu necessario:sed etiam in casu non necessario. hoc ꝓbant ipsi per optimū simile.nam ptor qui adinuenit bonorum posses.puta ab intestato:⁊ in casu necessario:scilꝫ ꝓpter emācipatos penitus incognitos de iure ciuili.illam tn̄ etiā extēdit ad suos heredes qui ea non indigebāt cum admitterent de iure ciuili.vt est tex.in.§.itē ab intestato.s.de bono.posses. ita etiam dicemꝰ in ꝓposito nostro ꝙ lꝫ pretor adinuenerit publicianā in casu necessario.hoc est pro eo qui non est dn̄s ⁊ consequēter pro eo cui non cōpetit ciuile remediū:vt hoc tex.ꝙ tamen ista publiciana debeat etiā extēdi ad casum non necessarium.⁊ ꝯsequēter ꝙ debeat cōpetere etiam vero dn̄o:lꝫ alˢ sibi prouideat a iure ciuili per rei vendi.⁊ ad istum tex.qui vult publicianā cōpetere quasi dn̄o ⁊ sic ei qui non est vere dn̄s. Respō
60 dent ipsi hoc esse verū proprie:⁊ in casu sue intentionis:† quia est proprie inuēta publiciana propter eum qui non est dn̄s:sed quasi dn̄s.sed tamen fm eos non negat quin publiciana detur etiā vero dn̄o:per illud qd̄ est.s.proxi.adductū. Hanc opi.impugnāt cōmuniter doc.hic:vt Ja.butri. Jo.fab.⁊ Nico.de neapoli. Contrariū etiā tenuit Rayne.de forli.per aliqua satis leuia ⁊ generalia fundamēta que refert Nico.hic. Bꝛium etiam tenuit Azo in sum.huiꝰ tit.de publicia.in.§.datur.⁊ Spe.in tit. de act.⁊ peti.§.sequit.in versi.item nota.alˢ et no.pro hac opi.
61 fundata mouet Jo.fab.hic tali ratione:† qñ sunt due actiones que sunt ab origine cōtrarie:lꝫ tendāt ad eundē effectū:tamen non possunt simul ꝯcurrere.[b] hoc probat ipse per bonū simile. nam querela inofficiosi testamēti ⁊ accusatio falsi:scilꝫ quando testamentū accusat de falso tendūt ad eundem effectū:scilꝫ ad

[a] ¶ Tenere. Adde Ludo.ro.in consi.lxxxiij.⁊ limita vt p Fran.are.in cōsi.clxiij. in.vj.col.nisi prima opin.sapiat equitatē:vltima vo rigorē:qꝛ tūc prima cēset approbata.

[b] ¶ Concurrere. Adde eundē Jaso.j.eo.§.nu.71.

annullationẽ testamẽti.⁊ consequẽter ad deducendũ testamẽtũ
ad causam intestati:tamẽ quia origine sunt ꝯtrarie:quia que-
rela inofficiosi testamẽti ꝓsupponit testamentũ esse validũ sed
inofficiosum:quia factum contra pietatẽ.accusatio autem falsi
testamẽti nullum ꝓsupponit testamentũ:cum ergo origine sint
cõtrarie:ꝗuis tendũt ad eundẽ effectũ:non tamen possunt si-
mul ꝯcurrere.vt est tex.in.l.contra maiores.C.de inoffi.test.ita
dicimꝰ in ꝓposito ꝙ lz actio que cõpetit vero dño.⁊ illa que cõ
petit quasi dño tendãt ad eundẽ finem:scz ad vẽdicandũ rem.
tamen quia origine sunt ꝯtrarie:quia vna ꝓsupponit verũ do
miniũ.alia quasi dominiũ non possunt simul ꝯcurrere nec vna
poterit cõpetere pro alia vel in locũ alteriꝰ.pro hac etiam opi.
Nico.hic adducit aliam rationẽ prima fronte multũ coloratã.
nam si verum esset ꝙ publiciana cõpeteret vero ⁊ directo dño.
sequeret̃ ꝙ sñia lata in rei vẽdica.cõtra dñm pareret exceptio-
nem rei iudicate in publiciana.l.si mater.§.eandẽ.ff.de excep.
rei iudi.⁊ tñ id est falsum cõtra.l.minor.§.si seruus.ff.de euic.et
ibi glo.⁊ contra glo.hic mag.circa medium cõiter approbatã:
ergo apparet ꝙ publiciana non cõpetit vero dño.Ego puto ꝙ
in puncto iuris ⁊ in disputãdo opi.Ja.de rauẽ.⁊ Pe.esset su-
stentabilis.pro qua multũ me mouet.nam si deferat̃ iuramẽtũ
62 alicui qui iuret rem suam esse†quo casu iuramentũ habet̃ pro
veritate.vt.l.sed si possessori.§.item si iurauero.⁊ ibi glo.j.⁊.l.
eum qui.§.si mulier.⁊ ibi glo.in ver.prestãdũ.ff.de iureiur.⁊ sic
res quam iurat esse suam habet̃ pro vere sua:⁊ habet̃ pro vero
domino:⁊ tamen sibi cõpetit publiciana.vt est tex.in.§.eũ qui.
l.si petẽti.ff.de publi.ergo plusꝗ clare ꝯstat qꝺ vero dño cõpe-
tit publiciana.⁊ per hanc rationẽ inclinat in hanc partẽ Ro-
dul.de auricu.hic relatꝰ per Nico.de neap.hic.Non obst.all'.in
contrariũ.⁊ primo non obst.ratio adducta per Jo.fab.hic que
fuit originalis Dy.hic.in alio tamen ꝓposito lz de eo Jo.fab.
non faciat mentionẽ:quia lz Dy.hic dicat ꝙ ad istam rationez
impossibile sit respõdere.tamẽ ꝗtum est ad terminos nostros
puto ꝙ facilis sit sol.⁊ dum dicebat̃ ꝙ due actiones ꝯtrarie ori
gine lz ad eundem effectũ tendẽtes non possunt simul intẽtari
hoc plana fronte fateor.d.l.contra maiores.nec est aliquis qui
hoc neget.sed bene possunt de per se intẽtari:non ergo volunt
63 Ja.⁊ Pe.†ꝙ rei vẽdicatio ⁊ publiciana possint simul intenta
a ri:[a] qr id est impossibile:de quo videmꝰ in glo.mag.circa med.
sed bene volũt ꝙ vna actio:scz publiciana intẽtet̃ non simul et
semel ratione directi dominij:quia hoc esset impossibile:scz ꝙ
publiciana tm̃ intentet̃ pro vero dño tm̃.Non obst.ratio Nico.
de neapo.hic que magis viget dum dicebat ꝙ si vero domino
cõpeteret publiciana sequeret̃ ꝙ sentẽtia lata in rei vẽdica.pa
reret exceptionẽ rei iudic.in publiciana quia hoc ego fateor in
terminis nostris.d.l.si mater.§.eãdem.nec obst.d.l.minor.§.si
seruus.quia illa lex loquit̃ in terminis valde diuersis.nam ibi
actum erat ratione directi dominij ⁊ lata sentẽtia.⁊ ibi dicitur
ꝙ si postea agatur publiciana ratione quasi dñij:ꝙ tunc non
obstat prima sentẽtia.ita etiam loquit̃ glo.nostra magna.circa
mediũ.nos autem loquimur quando quis egisset ratione dire
cti dominij ⁊ succubuisset quo casu si postea agere vellet publi
ciana:non ratione quasi dominij:sed ratione directi dominij:⁊
sic ratione illius dominij in quo primo succubuit ꝙ sibi obstat
ret exceptio:per.d.§.eandem.bene facit.l.fundus.ff.de except.
titu.generali.⁊ ex hac sol.potestis colligere limitationẽ ad.d.l.
minor.§.si seruus.⁊ ad glo.mag.hic circa med.⁊ per ista rema-
net defensata opi.Ja.de rauẽ.⁊ Pe.de bellaperti.ab impugna
tionibꝰ doc.hic.Legẽdo vero teneo ꝯclusionẽ que videtur esse
64 magis cõmunis:scilz†ꝙ publiciana non cõpetat vero ⁊ dire-
cto domino.⁊ hanc indubitãter puto esse verissimã.pro qua vi
detur mihi bene facere tex.in.l.j.§.merito.qui est.§.j.ff.de pu-
bli.⁊ non eundo per mẽdicata suffragia.pro hac parte adduco
tex.opti.⁊ exꝑssum in eius ratione de ea est tex.de brocca:vt di-
cunt Bononiẽses in.l.si ab eo.ff.de pig.⁊ ibi glo.j.hoc firmat.
et ibi per illum tex.vltra preall'.reperio ꝙ istam opi.exꝑsse fir-
mat Bal.in.l.j.in.v.col.in ver.ꝯsiderata an tres sint radices.in
fi.illius versi.C.si plu.vna sentẽ.⁊ ibi Bal.facit mẽtionẽ de ista
opi.Ja.de rauẽ.⁊ Pe.de eius ratione ⁊ differẽtia quod est con
tra.d.l.si ab eo.Non obst.in ꝯ̃rium all'.⁊ primo non obstat fun-
damentũ tenentiũ alteram partem dum dicũt ꝙ pretor subue-
nit etiam in casu nõ necessario.per illud simile.de bono.pos.ab
intest.que datur etiam suis heredibꝰ qui possunt succedere de
iure ciuili.quia ad hoc multũ singu.respõdet Nico.hic:ꝙ istud
est speciale fauore liberoꝝ existentiũ in potestate in quibꝰ ma-
ior est ratio ꝗ in emãcipatis.Sed ad hoc fundamẽtum potes
melius ⁊ clarius respõdere.per illud non est bonũ simile:quia
magna est ratio diuersitatis inter ista prout dixi.s.in euidẽtia.
65 in secũdo dubio.†Nam ideo bonoꝝ posses.inuẽta a pretore cõ
petit etiaz ei qui potest esse heres de iure ciuili:quia inter istos
non est aliqua ꝯtrarietas:imo heres ⁊ bonorũ possessor habẽt
magnam conformitatẽ inter se.per tex.illum solennem in.l.in
conditionibꝰ primũ locum.§.si patronus.ff.de condi.⁊ demõ.
et per.d.singu.Bar.in.l.i.§.bonorum.ff.ad trebel.⁊ dixi latius
66 in euidentialibꝰ huius.§.s.all'.nimirũ†si bonoꝝ possessio ex-
tenditur ad eos qui possunt esse heredes de iure ciuili.⁊ conse-
quenter ad habentes conformitatẽ in bonorum possessionibꝰ.
sed si diceremus ꝙ publiciana que est inuenta propter non do
minum cõpeteret ei qui est verus dominus extẽderemꝰ ad ca-
sum sibi omnino ꝯ̃rium:quod non est dicendũ.Non obst.vlti.
de.d.l.eum qui.§.si petenti.ff.de publi.que.l.me multuz vrget:
quia dum ibi dicitur ꝙ si iurauero rem esse meam exponũt ali
qui:idest quasi meam.nec videatur vobis extranea ista exposi-
tio:quia similem expositionẽ fecimus in tex.nostro prope fi.in
ver.vsucepis.i.quasi vsucepis.vt.s.dixi apostillando tex.⁊ vult
glo.mag.post prin.vel ſm Nico.ꝙ iuramentũ ibi fuit delatum
a non domino.vnde queẽadmodũ traditio facta a non domino
non causat publicianã.vt hoc tex.eodem modo iuramentũ de-
latum a non domino non parit publicianã ibi dicitur.secus si
iuramentũ fuisset delatũ a domino:quia tũc non cõpeteret pu
bliciana sed vtilis actio in rem.vt est tex.in.l.si duo.§.j.qui in-
cipit:idem iulianus.ff.de iureiur.Uel vltimo ſm Bar.in.d.§.
si petenti.post Marti.filli.⁊ Ja.butr.dicite:ꝙ ibi actor egerat
publiciana:⁊ sic petierat rem vel publicianã quod suadet natu
ra tituli sub quo situatus est ille.§.nimirũ si iuramentũ intelli-
gitur prestitum ſm petitionẽ.⁊ consequẽter nimirũ si iuranti
cõpetit publiciana.⁊ habemus necesse dicere ad.d.§.si petenti.
altero ex illis tribꝰ modis propter difficile ꝯ̃rium.d.l.si duo.§.
idem iulianus.quod al's euitari non posset.⁊ per ista habetis
plane disputatũ illum articulũ vtrum publiciana detur vero
domino necne ⁊ audeo dicere ꝙ alibi non inuenietis hunc ar-
ticulum:ita plene examinatũ.¶ Glo.mag.in ver.dicit.Quam
glo.Bal.dicit esse auream in.l.nihil.que est.l.ij.C.de vsuca.pro
here.⁊ hanc glo.ego diuido in tres partes principales.In pri
ma enim parte principali timore cuiusdã contrarij ponit mul-
tiplicem formã libellorum in hac publiciana.In secũda parte
principali ponit que requirant̃ ex parte actoris ad hoc vt sibi
competat publiciana.In tertia ponit que requirant̃ ex parte
rei ⁊ contra quem publiciana cõpetat.Secũda ibi:ex predictis
patet ꝙ quinqꝫ sunt necessaria.Tertia ibi:ex parte autem rei
spectamus.Ego vnamquãqꝫ ex istis partibus principalibꝰ de
per se expediam.Accedo igitur ad expeditionẽ prime partis
principalis pro cuius expeditione illã subdiuido in octo par-
tes.In prima oppo.contra tex.In secunda ponit solu.Placẽ
tini qui fatetur dictum cõtrariũ.In tertia ponit formã libelli
in publiciana ſm ipsum pro hac.In quarta ponit aliã formã
libelli ſm alios qui etiam fatent̃ dictum ꝯ̃rium.In quinta po-
nit aliam formã ſm alios.In sexta reprobat primas duas for-
mas libellorum.In septima reprobat tertiam formã.In octa
ua ponit aliam formam libelli quam sequit̃ glossator noster.
Secunda ibi:quod Placẽ.cõcessit.Tertia ibi:vnde sic libellũ
formabit.Quarta ibi:alij dixerũt ita esse formandum.Quinta
ibi:alij dicunt vtrũqꝫ alternatiue proponi.Sexta ibi:sed certe
prime due nõ placẽt.Septima ibi:sed nec vltima placet.Octa-
ua ibi:dic ergo quarto.¶ In eadẽ glo.ibi:et idem sequẽtibus
67 casibꝰ.Habetis ex hac tota ista prima parte principali†qua-
b druplicem formam libellãdi[b] in hac publiciana examinemus
de per se vnãquãqꝫ formam libelli ſm ordinẽ glo.Prime due
forme reprobãtur per glo.⁊ bene ſm doc.hic prout dicũt Dy.
Jo.fab.⁊ Ang.de are.⁊ aduerte ꝙ dum ad rationẽ glo.illi rñ-
debant:vt habes hic in glo.scilz qui cum hoc fiat.l.permittẽte
quod non est periuriũ.dicite ſm Dy.hic ꝙ imo.l.hoc non per-
68 mittit:vt patet†ex dictione quasi[c] posita in hoc tex.in ver.ecce.
c que dictio non est expressiua veritatis:sed diminutionis nota.
item vltra glo.possunt he due forme libelli reprehẽdi alia vrgẽ
ti ratione ex mente Dy.hic.⁊ etiam glo.nostre.j.in secũda par
te principali quinto requisito ex parte actoris.Nam si dico me
vsucepisse:vt in prima forma.vel dico rem esse meam:vt in se-
cunda forma.quomodo possibile est ꝙ intẽtem publicianã cuz
publiciana detur ei qui nondum vsucepit:⁊ ei qui non est do-
minus.vt hoc tex.nostro.⁊.l.j.in prin.⁊.§.j.ff.de publi.⁊.s.mi-
lies dictũ est.imo ꝙ est fortius si dixi me vsucepisse vel rem esse
meam.⁊ postea intẽtem publicianã que supponit me nondum
vsucepisse vel non esse dominũ.nonne sum mihiipsi ꝯtrarius:
ergo debeo repelli.vt.l.j.C.si ser.exte.et.l.j.cum materia.C.de
fur.vltra glo.reꝑhendebat Ange.de are.hic secũdam formam
libelli alia ratione:quia dum in ea dicitur ꝙ ex eo:qr forte non
possem probare dominiũ publicianã proponam.ſm cum ista
69 forma non potest ꝓcedere.eo†quia nomen actionis non debet
d hodie de necessitate exꝑmi[d] in libello.c.dilecti.ex̃ de iudi.⁊ dixi
late in.§.omnium.s.eo.in materia libelloꝝ.Sed ab hac impu
gnatione Ang.facile hec forma posset defensari:nisi suprascri-
pta obstarẽt:

a ¶ Intẽtari.Ui-
de dñm Maria.
sozi.i cõsi.xxxiij.
inci.ꝓsequẽdo.
versi.itẽ restitu-
toriũ.circa prin.
in.j.parte.

b ¶ Libellandi.
qd autẽ dici de-
beat i libello pu
bliciane.vide.q.
Alex.de imo.in
cõsi.xc.in prin.et
in ꝯsi.xcix.in.iij.
col.in.ij.parte.et
qualiter agat̃ in
publiciana:vide
per eum in cõsi.
xxviij.in.j.colũ.
in.ij.parte.et qñ
dicat̃ itẽtari pu-
bliciana:⁊ ad qd
intẽtet̃:vide peũ
in cõsi.lxxxviij.
in vlti.colũ.et in
ꝯsi.clxxxix.ivlti.
col.in.ij.parte.

c ¶ Quasi.De q̃
dictiõe adde hic
qꝺ fuit dictuz.s.
eodẽ.§.nu.26.in
apostil.

d ¶ Exprimi.Ad
de qꝺ dictũ fuit
s.in.§.omnium.
nume.165.

pta obstaret: quia verū est q̄ hodie nomen actionis de necessi-
tate non debet exprimi in libello potest tñ exprimi: et p hoc qd
exprimatur non dz impugnari forma libelli. vt dicit Ange. imo
plus si exprimeretur nomen actiōis et inepte: adhuc tñ non vitia
retur forma libelli. prout late dixi. s. in. §. omniū. circa materiā
70 libellorū. ¶ Tertia ergo forma libelli hic in glo. posita est† qd
libellū alternatiue concipiā. et q̄ petam rem ratione directi do-
minij vel quasi. et dicit glo. hic in. j. et ij. parte principali q̄ ille li
bellus est approbat⁹ de ɔsuetudine et q̄ de iure vere posset pro
cedere. ¶ Circa primū q̄ dictus libellus de ɔsuetudine proce-
a dat:ᵃ dicite q̄ istud est expeditū ſm omnes hic. per tex. in. c. ab-
bate sane. de re iudi. in. vj. et glo. mag. circa mediū. Istud idem
scilz q̄ dictus libellus de sola cōsuetudine ꝓcedat etiam sentit
glo. j. in. c. ij. ex de libel. obla. et hoc idem expsse tenet Bar. Bal.
et Ang. in. l. j. in prin. ff. de publi. Bal. in. l. j. in. v. opp. C. de fur.
et Bal. in. l. edita. C. de eden. in repe. perusina. ad fi. et Bal. in. l. j.
in. iiij. col. C. si plu. vna sen. vbi dicit q̄ ɔsuetudo ita specialiter
disposuit in materia dicti libelli: vt alternatiuus vel ſm eū dis-
iunctiuus admittatur: quia valde difficilis est ꝓbatio directi do-
minij in rebus immobilib⁹: et sic ex verbis Bal. licitum esset ar
guere. sentit Bal. q̄ in rebus mobilib⁹ in quib⁹ est non est ita
difficilis probatio directi dominij q̄ ille libellus alternatiuus
etiam de ɔsuetudine non ꝓcederet. quod tamē ego non firmo.
dicebat etiam Dy. hic: q̄ ideo cōmuniter ex ɔsuetudine ita for
matur libellus alternatiue: eo quia aduocati cōmuniter sciunt
male formare libellos. et similē libellum alternatiuū qui de con
suetudine ꝓcedit habetis in. c. ɔstitutus. ex de in inte. resti. ſm
Bal. in. l. j. in. vj. opp. C. de fur. ¶ Circa secundū qd voluit glo.
hic. et. j. in. ij. parte princi. q̄ de iure dictus libellus alternatiu⁹
non possit ꝓcedere: et ɔsequenter q̄ de iure rei vēdicatio et pu-
bliciana non possunt simul cumulari in libello: etiā sub alter-
natione. addo qd idem etiā tenet glo. in. l. j. in prin. in ver. a non
domino. ff. de publi. et p̄eall'. glo. j. mag. quasi circa med. in. d. c.
abbate sane. et Bal. in. l. j. in. iiij. col. C. si plu. vna sentē. et pro hac
parte q̄ dictus libellus alternatiu⁹ non possit de rigore iuris
procedere vltra rationes glo. hic cum alijs ɔcordantib⁹. s. all'.
adducit Dy. rationē hic quam dicit glo. ponere. et que ineuita-
biliter ſm eum ɔfundit dictum libellū intantū qd dicit Dy. q̄
71 ad hanc rationē non posset respōderi. †naz quoties due actio-
nes sunt origine cōtrarie: lz sint in effectu equipollentes: non
possunt simul cōcurrere aut simul cumulari: vt patet in quere-
la inofficiosi testamēti: et querela vel accusatione falsi testamēti.
nam lz iste due actiones sint equipollētes in effectu et tendāt ad
eundē effectū: scz ad reducendū testamētū ad causam intestati:
tamen quia origine sunt ɔtrarie: quia querela p̄supponit testa
mentū valere sed esse inofficiosum: et ꝓpterea rescindendū. q̄re
la autem falsi p̄supponit testamentū esse nullum: et propterea
non possunt simul cōcurrere aut simul intētari. l. contra maio-
res. C. de inoffi. testa. sic erat in ꝓposito nostro: quia lz publicia
na et rei vēdicatio sint in effectu equipollētes: quia tendunt ad
eundem finem: scilz ad vendicationem rei: tamen quia origine
sunt contrarie: quia vna presupponit directum dominiū: alia
quasi dominiū: ergo non poterunt simul intētari et simul in eo-
dem libello cumulari. et istam rationem retuli. s. in ꝓcedenti le-
b ctioneᵇ ſm Jo. fab. in illo articulo: an publiciana cōpetat vero
et directo dño. et in veritate istam rationē volunt glo. nostre: lz
verum sit q̄ ista ratio melius coloretur per Dy. pro hac etiam
parte q̄ dictus libellus alternatiu⁹ de rigore iuris non possit
procedere ex mente Jo. fab. hic in penul. col. et expressius Ang.
de are. hic facit: quia iste libellus alternatiu⁹ est incertus et du-
bius. prout est tex. not. in. l. pretor edixit. §. quod autem pretor
ait. ff. de iniu. ergo nō admittēdus: quia libellus incert⁹ vel du
bius non admittitur: nisi quando incertitudo est ꝓbabilis. vt est
tex. no. in. l. j. §. qui autem. ff. quo. leg. et dicitur incertitudo pro-
babilis quando ꝓuenit ex facto aduersarij et rei conuen. et non
aliter. ita voluit Bar. qui illum tex. ita intellexit in. d. §. qui au-
tem. et idem voluit Bart. in. l. quod in heredem. §. eligere. ff. de
tribu. et Bal. in. l. j. in. iij. col. in versi. item attende qd in. d. §. qui
autem. C. de fur. et Bal. in. d. l. edita. in repeti. perusi. ad fi. et sen-
tiunt Jo. fab. et Ang. de are. hic. In principio tamen proposito
nunquid dictus libellus alternatiu⁹ de iuris rigore possit ꝓce
dere. Specu. in tit. de act. et peti. §. sequitur. versi. item nota. et in
ti. de cau. posses. et proprie. §. nunc dicendū. ver. penul. et in. §. no
tandum. in versi. alie sunt. ponit de hoc ſm eum refert Jo. fab.
hic in penul. col. Specu. in illis locis non firmat pedem. Sꝫiam
tamen opi. contra glossas nostras scz q̄ imo dictus libellus al
ternatiu⁹ ꝓcedat etiam de rigore iuris tenuit in primis Inn.
in. c. cōstitutus. ex de in integ. resti. idem tenet Bal. in. d. l. edita.
in repeti. Perusi. in vlti. col. eo. tit. quia sub cōditione videtur
proponi publiciana: scz si dñium non ꝓbetur. item quia dictus
libellus de iure ꝓcedit si non opponitur a parte. idem etiam te-
nuit Bal. in. d. l. edita. in repeti. Paduana. in. xxij. col. in versi.
nunc trāseamus ad cumulationū materiam. et ibi vult indistin
cte q̄ possint cumulari in eodem libello rei vēdicatio et publi-
ciana. eandem partem tenet Bal. in. l. j. in. vj. col. in ver. oportet
vt modo reassumo vt meipsum declarem. C. si plu. vna sen. per
verba multū mihi obscura que tum Ange. de are. hic reputat
72 singularia et ea sequitur. et in primis dicit ibi Bal. q̄† iste libel-
c lus: dico rem ad me pertinere iure dominij vel quasiᶜ non esset
alternatiu⁹. vt dicunt glo. nostre et doc. omnes. sed disiūctiuus.
et ita reperio lz Bal. non alleget q̄ ita eum appellat glo. iuris
canonici in. d. c. abbate sane. in p̄eall'. glo. j. mag. q̄si circa med.
et ſm Bal. ibi si resolues istum libellū ad eius intellectū eum
bene intelligis. nam agere per istum modū disiunctiuū est age-
re subordinate hoc modo dico me dñm. et inquantū nō possuz
probare de dominio dico me quasi dominū. dum alteruz eligo
lz ɔditionaliter. sed agens alternatiue nihil eligit nec pure nec
sub ɔditione: quia in alternatiuis non est ista subordinatio. et
lz Ang. de are. hic dicat hoc ibi dictum singu. per Bal. tñ idem
sensit Bal. in. §. edita. in repeti. Perusina ad fi. et aduertite q̄ lz
Bal. faciat differentiā inter alternatiuā et disiunctiuā. tñ Bar.
alibi capit pro eodem in. l. si ita. ff. de au. et argen. lega. et in. l. si is
qui ducenta. §. vtrum. in. v. opp. ff. de re. dub. in hoc tamē subij
cio me iudicio grāmaticorum: sed q̄tum ad principalē articuluz:
nunquid dictus libellus alternatiu⁹ ꝓcedat de rigore iuris. in
tanta maiorum nostrorum varietate quid tenēdum sit. Ego puto q̄
habeam⁹ inuestigare an vera sit quedā opi. Inno. in. c. ɔstitu-
tus. ex de in inte. resti. vbi voluit q̄. l. j. §. quia autē. ff. quo. lega.ᵃ a
ꝓcedat generaliter nedū quando incertitudo procedit ex facto
aduersarij: et sic rei: prout ibi tenuit Bar. et. s. retuli. Sed etiā si
incertitudo ꝓueniet ex alia quacūq; causa ꝓbabili. et sic voluit:
quia generaliter libellus alternatiu⁹ ꝓcedat q̄ñ incertitudo est
probabilis non ɔsiderato vnde ꝓueniat. et istum intellectū re-
probat hic Jo. fab. in pe. col. et ad hoc all'. tex. opti. et bene signā
dum in. l. j. §. fi. ff. si pars here. pet. et in. l. que de tota. §. incerte.
ff. de rei vēdi. et dicit Jo. fab. q̄ Inno. isto suo intellectu posuit
illa verba alternatiue in illo. c. abbate sane. cuius. c. ipse Inno.
fuit autor ſm Jo. fab. istum etiam intellectū Inno. dicit Ang.ᵇ b
de are. esse bonum sub dubio: tamen forte sine dubio aliquo te
netur iste intellect⁹ Inno. per illa bona iura etiam per Jo. fab.
all'. et addo ipsum Bar. istud idem tenentē in. l. vbi aūt non apᶜ- c
paret. §. qui illud aut illud. ff. de verb. obli. et illam. l. legit Bar.
cum. l. preced. que inci. stipulationē quandā. certe istud etiā te-
nuit ipsemet Bar. in. l. stipulationes non diuidūtur. in prin. in
eo. tit. de ver. obli. in vlti. q. et colū. quicquid dixerit ipse Bar. in
d. §. quia autem. prout. s. retuli. Retento ergo predicto intelle-
ctu Inno. in terminis nostris. an ꝓcedat dictus libellus alter-
natiuus de iuris rigore. dico et teneo q̄ si facta diligenti inuesti
gatione verosimiliter autor nō potest certificari. an autor suus
esset dominus vel ne: forte quia emit ab ignoto et viatore. et tūc
admittitur libellus alternatiuus de rigore iuris: eo quia talis
incertitudo est probabilis. et ſm opi. Innocē. s. relatam quam
ego tenui cum incertitudo est ꝓbabilis vndecūq; ꝓueniat sem
per admittitur libellus incertus: alr's autem quando facta dili-
genti inuestigatiōe actor potuisset verosimiliter certificari. for
te quia autor tuus est presens: et tunc teneo q̄ libellus alterna-
tiuus non procedat de rigore iuris: sed tñ de cōsuetudine: per
ea que. s. dicta sunt. et istud teneas q̄uis hanc opi. que fuit Jo.
impugnet glo. et male in. l. quod in heredem. §. eligere. in glo. j.
mag. circa medium. ff. de tribu. et istam opi. expresse firmat Jo.
fab. hic in penul. colū. et eam etiam reperio expresse tenere Jo.
de imo. in. c. ij. ex de libel. concep. et ista iudicio meo est veritas.
73 ¶ No. tamen† q̄ ex tali libello alternatiuo nunq̄ potest ferri
sententia nisi postea probationes liquide secute sint: iuxta glo.
que reputatur sing. in. l. j. §. si quis argētum. in ver. pondus. ff.
deposi. et ibi Bar. et idem Bar. in. l. si in rem. in fi. princi. ff. de rei
vendi. et no. Bart. in. l. in actione. ff. de fur. et in. l. inter stipulan-
tem. §. j. ff. de verb. obli. et in. l. non solum. §. sed vt probari. ff. de
ope. no. nuntia. Et ad predictum libellum alternatiuū vide qd
dicit no. Bar. in. l. j. in. iij. oppo. C. de fur. Item in materia dili-
genter no. q̄ vbicūq; in vtraq; parte alternatiue concludit in-
tentio libellātis: tunc semper admittitur libellus alternatiu⁹.
ita pulcre no. do. abb. Panor. in. c. ex parte. B. de foro compe.
in. iij. notabi. per illum tex. et ibidem in. ij. col. dicit istud esse ve-
rum etiam si intētetur diuersa species agendi: quod no. Circa
quartam et vltimā formam libelli quam hic ponit et tenet glos-
sator noster Accursius. verum peto talem rem mihi restitui iu
re quasi dominij: perinde ac si vsucepissem. dicite q̄ hec forma
libelli cōmuniter approbatur per omnes hic. aduertite tamen
q̄ lz in ista forma libelli concludatur solum ad restitutionē rei
quod tamē tutius esset in ɔclusione petere declarationē quasi
dominij: ſm Pe. de bellaperti. Ja. but. et Jo. fab. hic: quia hec

¶ Procedat. Vide Feli. i. c. cū cōtingat. de offi. dele. et in. c. ij. de appel. in pn. vlt. col. in ver. ceterū et q̄busdā. et do. Alex. de imo. in consi. c. in. ij. col. in. iiij. parte.

¶ Lectiōe. Quā rationez vide in nume. 61.

¶ Vel q̄si. An valeat iste libellus. vide Feli. in c. significātibus. de lib. obla. et do. Alex. de imo. in ɔsi. lxxvij. in. iiij. parte.

actio habet instar rei vẽdica.l.eum qui.§.in publi.ff.de publi. queadmodum ergo in rei vendica.concludit ad declarationez dominij.l.et ex diverso.§.ubi autem.ff.de rei vendi.fm tamen ea que dixi in.§.omnium.ad fi.§.dum ibi figuravi ad libelluz in rei vendica.et ibi hoc limitavi.eodem ergo modo tutius erit in publiciana ɔcludere.si tamen non ɔcluderet ad declarationem quasi dominij in publicia.tamen optime ꝓcedet libellus: quia etiam ꝓcedit in rei vendi.vt dixi in.d.§.omniũ.in loco.s.
74 memorato.¶ † Potest ergo libell⁹ in practica formari in hũc modum:vt primo narres qualiter talis res quam intẽdis petere ad te pertinet iure quasi dominij:eo quia eã emisti vel habuisti alio titulo habili ad translationẽ dominij ab eo quẽ dominũ esse credebas:et q virtute dicti tituli fuit tradita.et eam possidebas et eras in causa eam vsucapiẽdi.et qualiter nunc eã possidet aut detinet Titius:et iniuste negat tibi restituere cuz habeat facultatẽ eius restituẽdi.quare petis per sñiam iudicis declarari ad te ptinere iure quasi dominij et dictũ Titiũ condẽnari et ɔdẽnatũ opportunis iuris remedijs cõpelli ad restituẽdum tibi dictã rem cum fructib⁹ et dãnis:adijciẽdo tamen in libello clausulas opportunas et necessarias quas seriatim posui s.in.§.omnium.in materia libellorũ.s.eo.et ista forma libelli est optima et ex mente Jo.fab.et Ang.de are.hic.et vltra ista de forma libelli publici.vide Spe.in tit.de cau.pos.et ꝓprie.§.nũc dicendũ.et in alijs locis.s.all'.¶ Circa tertiam formã libelli positam hic in glo.etiam videte per Ang.in repe.l.si quis vi.§.differentia.in penul.col.de acqui.possef.et ibi Ange.per totã vlti. chartam illius repeti.multa ponit in materia publiciane.predicta ꝓcedunt quando ageretur publiciana pro re corporali. qñ autẽ ageret publiciana pro re incorporali:puta qñ servit⁹ esset ɔstituta a nõ dño.iuxta.l.si ego.§.j.et.ij.ff.de publi.isto casu eqliter esset formãdus libellus:videte in specie per Jo.fab. hic in vlti.col.quem nõ refero:quia nihil adderẽ.¶ Sum modo in secũda parte princi.glo.ibi:ex predictis patet q quinq sunt necessaria:quã ego subdiuido in quatuor partes.In prima ponit quot requirant ex parte actoris ad hoc vt competat publiciana.In secũda ponit qualiter illa reqsita ꝓbentur.In tertia format questionẽ.In quarta per modũ illationis ponit vnũ dictũ.Secũda ibi:sed duo tñ ex his quinq.tertia ibi:sed quid si dubitet.quarta ibi:et ita patet q cuz sint ɔrie.¶ In ea. glo.ibi:traditio vel quasi.adde vel aliud q eqpolleat traditioni:per.§.interdũ.insti.de re.diui.et.l.qua rõne.§.interdũ.ff.de
75 acq.re.do.¶ Et aduerte † q etiã in casib⁹ in quib⁹ transfert dominiũ absq traditione:iuxta.l.j.§.fi.et.l.seq.in prin.l.seq.ff.de publi.qui casus enumerant per glo.magistram in.l.si ager.in ver.recte.ff.de rei vendi.et per glo.in.l.traditionib⁹.in glo.fi.in ver.nõnullis.C.de pac.et Bar.et Bal.et alios.non tñ trãsfertur aut cõpetit publiciana nisi tradita fuerit sibi possessio quod est verũ quando vellet intẽtare publicianã ex psona sua:secus tñ esset quando vellet intentare publicianã quam habebat defunctus vel alius autor suus:quia tunc non ex persona sua:sed ex persona autoris sui bene haberet publicianã:etiam non facta sibi traditione.ita dixit glo.j.ad fi.ff.de publi.et hoc idem tenet et declarat Bar.qui ita intelligit illa iura in.l.j.§.j.ff.de publi. et Bar.in.l.cum sponsus.§.is cui.in ec.tit.de publi.et Jo.and. in addi.ad Spe.in tit.de cau.possef.et proprie.§.nunc dicendũ: in addi.que inci.scire debes.et ꝑpterea dixi vobis.s.in textualibus in.ij.no.q scilz in ecclesiã transferat dñium sine traditiõe. l.fi.C.de sacrosan.eccle.tñ ad hoc vt ecclesia cõpetat publiciana requireret traditio eo casu quo publiciana nõ fuisset penes autorem.dicite vt pleni⁹ ibi dixi.[a] Et per ista patet non bene sentire Jo.fab.hic in.v.col.qui vult q ex vltima volũtate acquiratur publiciana sine traditione:per tex.in.l.cum spõsus.§.is cui.ff.de publi.quia dico q dum tex.ibi dicit q fideicõmissari⁹ potest vti publiciana etiam si non fuerit nactus possessionẽ dz intelligi:et intelligit q potest vti publiciana quã habebat defunctus:non aũt q possit vti ex titulo suo:et sic ex persona sua. ita tenet et intelligit illũ tex.ibi Bar.et ibidẽ Ang.et Bar.Ang. et doc.in.l.in fideicõmissaria.in prin.ff.ad treb.et cum hac opi. Bar.concor.Azo in sum.C.de leg.in penul.col.idem approbat Jo.and.in addi.ad Spe.in loco preall'.in tit.de cau.pos.et proprieta.idem etiaz tenet Ja.de ra.hic fm qd eum refert Jo.fab. in.d.iiij.col ¶ Aduertatis etiam qd dum.s.retuli Bart.in.l.j. §.j.ff.de publi.cum concordantib⁹ volentẽ q in casib⁹ in quib⁹ trãsfertur dñium sine traditione quod nõ cõpetat publiciana ex psona propria:nisi tradita fuerit possessio.Ego puto q non requirat traditio vt vult Bar.sed q sufficiat apprehẽsio possessionis.et ad hoc all'.in terminis magistralẽ doctrinã glo.no. in.l.celsus.in glo.j.mag.circa med.ff.de vsuca.quam glo.Bar. ibi in.iij.col.multum cõmendat et dicit esse singu.et valde signãdam illam etiam glo.reputat sing.Bal.in.l.nullo.circa mediũ vlti.col.C.de rei vendi.et Bal.in.l.super longi.in penul.col.C.

a ¶ Dixi. Vide s.eo.§.nu.26.

b ¶ C. vigilanti. Ubi vide Feli.

de pscrip.longi tempo.x.vel.xx.anno.¶ In ea.glo.ibi:item q
76 non domino accepit.An † autem sit necesse q agens publiciana probet tradentem non dominum?Spe.in titu.de act.et peti. §.sequitur.versi.sinautem velis.et versi.et nota quinq necessaria.et Bal.in.l.eum qui.§.in publiciana.ff.de publi.fm qd eos refert Ang.de are.hic:tenent q non.¶ In ea.glo.ibi:itẽ quarto q bona fide accipit.Addite ad hoc tex.in.l.eum qui.§.fi.et.l.
77 seq.ff.de publi.et aduertite † q ista bona fides in contractu emptionis et venditionis requiritur de necessitate qd interueniat duobus temporibus:scilz tempore celebrati cõtractus:et tempore facte traditionis.in alijs autem cõtractibus sufficit q interueniat bona fides vno tempore:scz tempore facte traditionis.ita habetis tex.no.in.l.iij.et ibi glo.j.ff.de vsuca.pro solu.et tex.in.l.ij.in prin.ff.de vsuca.pro emp.et ibi glo.in ver.contrabitur.dixi pro ratione diuersitatis illud esse in contractu emptionis et vẽditionis propter frequentiã contractus:quam rationem lz teneat Ang.hic tamen Bar.in.d.l.ij.in prin.eam reprobat.videte per glo.ibi et ibidez per Bar.qui assignat alias rationes.et ad id qd statim dixi videte etiam glo.in.l.eum qui. §.in publiciana.ff.de publi.el.ij.qui est.§.pe.in glo.j.¶ Iuxta
78 hanc partem glo.se offert vtilis et necessaria questio † vtrũ mala fides autoris noceat bone fidei successori:ita vt sibi nõ competat publiciana:puta qñ aliquis bona fide emit ab aliquo qui habebat malã fidem et de iure ffori.res expedita q mala fides aut dolus malus autoris vel alteri⁹ autoris non nocet ementi bona fide quo ad publicianã quin sibi cõpetat.casus est apert⁹ in.l.euz qui.§.pretor ait.ff.de publi.sed dubiũ est hodie de iure autẽticorũ per aut.male fidei.C.de pscrip.lon.tẽp.sumptã ex.§. rursus.in aut.vt spon.largi.in.ix.col.et in hoc glo.in.l.pretor. in ver.dolus.visa est sentire q sic:scz q mala fides autoris noceat bone fidei emptori dum all'.d.aut.male fidei.Bar.in.l.rez que nobis.ad fi.j.col.ff.de acqui.pos.istud magis expsse firmat
79 et vult † q habẽs causam a male fidei possessore.sicut hodie nõ pscribit per.d.aut.male fidei.ita etiam nõ habet publicianã.et istud etiã visus est sentire Bar.in.l.fi.§.sed cum in secũda.ver. sed quero quid si ad aliquẽ.C.de fur.et do.Ant.de bu.in.c.sepe. ex de resti.spo.istud idẽ tenet Roffre.in libellis suis in hoc tit. de publi.fm quod eum refert Bar.in.§.pretor ait.Ja.de ravẽ. hic post nõnullos dominos suos fm quod eum refert Jo.fab. hic tenet q q̃uis prescriptio vel vsucapio non procedat quod tamen publiciana procedit et cõpetit.et huic opi.videtur adherere Jo.fab.in hac tamen opi.nihil per eos affertur in mediuz in ꝓposito isto qd visum sit mihi dignum recitatione.In hanc etiam opi.inclinat Rodul.de auricu.hic fm qd refert Nico.de neap.hic.hanc etiã opi.tenet Bal.in.l.j.in.iiij.col.C.si plu.vna sent.Istud etiam prima fronte videt tenere glo.in.d.c.abbate sane.in glo.j.mag.post med.tamẽ aliter tenet vt statim dicam. ego teneo qd per.d.aut.male fidei.non sit correctũ aut immu-
80 tatũ q̃tũ ad publicianã.imo teneo qd est plusq̃ verissimũ: † q habẽs causam a male fidei possessore etiã hodie pscribat.istud in primis tenet glo.in.d.c.abbate sane.in illa glo.mag.post medium.istud idem tenet Jaco.de are.et Cy.in.d.aut.male fidei.et Bar.in.d.§.pretor ait.post Ja.but.hic idem tenẽt.idem tenẽt Bal.et Ang.in.d.§.ait pretor.et Bal.in.l.ancille.in.vj.oppo.C. de fur.vbi meli⁹ quã alibi tangit hũc articulũ.Idem etiã tenet Sali.in.d.aut.male fidei.Non obst.modo.d.aut.male fidei.su-
81 per qua multũ sunt decepti tenẽtes ɔriũ:quia dico † q per illam aut.non impedit pscriptio qñ quis habuit causam a male fidei possessore.sed bene pscriptio differt in lõgius tẽpus.nam tex.ibi dicit male fidei possessore alienãte nõ habeat locũ pscriptio lõgi tẽporis.x.vel.xx.annorũ qñ dñs ignorat.sed bene habet locum pscriptio.xxx.vel.xl.annorũ etiã qñ dñs ignorat.ista ergo sunt multũ diuersa:qd impediat pscribere propter malã fidem autoris sui:vel q pscriptio in lõgius tempus differat.si ergo potest pscribere quantũcũq longiore tẽpore:quare non cõpetet publiciana:quia in regulis publiciane nõ habem⁹ tps pscriptionis limitatũ infra qd debeat pscribere:sed satis est q possit pscribere ad hoc vt sibi cõpetat publiciana:et qñ haberemus tempus limitatũ illud esset immutatũ:per.d.aut.male fidei.et ꝑpterea dicit Bal.in.l.ancille.in fi.vj.oppo.C.de fur.q si per statutũ essent alterata omnia tẽpora pscriptionis:tñ publiciana remaneret in suo esse:et ista est veritas.de quo etiam vide per Bal.in.l.nihil.C.de vsuca.p here.et p Ludo.roma.in.d.l. rem que nobis.ff.de acq.possef.¶ In ea.glo.ibi:quinto q credat hodie se dominũ non esse.Jo.fab.hic in.iij.col.dicit se pu-
82 tare † q agens publiciana non debeat illud ponere in libello: scz q hodie non credit se esse dñm.motus potissime:quia hoc modo iste ɔfiteretur se esse in mala fide saltẽ de psenti que mala fides saltem de iure canonico impediret pscriptionẽ.c.vigi-
b lanti.[b] et.c.fi.ex de pscrip.et reg.possessor male fidei.de reg.iu.in vj.et ɔsequẽter cum non esset in causa pscribendi vel vsucapiẽ-

di propter

di propter cōfessionē suam per ꝯsequens non haberet locū pu
bliciana.addo Bart.idem exꝑsse tenentē in.l.pomponius.§.si
iussu.in vlti.col.ff.de acqui.pos.ꝛ ita tenet Ang.hic.nec in hoc
inueni alium qui teneret ꝯtrium.Ego autem valde admiror de
hac opi.tantoꝝ patrū:quia ſm hanc opi.ſequeretur ꝙ nunꝙ ha
beret locū publiciana:niſi qñ ſemper ꝯtinuaretur bona fides:
quia ſm ius canoni.qđ ipſi allegant.ꝛ cui in hoc ſtandū eſt:etiam in
foro ciuili cum agereť de peccato:vt in hac materia dixit Bar.
in.l.naturaliter.in.iij.col.ff.de vſuca.requiritur cōtinuatio bone
fidei.ꝛ quandocūꝙ ſuperueniat mala fides impediť pſcriptio:
ergo ſm eos:niſi ſemper continuetur bona fides:cum alˀs non
poſſit habere locū pſcriptio de iure canonico non poſſet habe
re locum publiciana qđ eſſet nimis ac nimis reſtringere hanc
materiā publiciane.pterea ꝛ fortius ſi eſſet verū qđ volūt pfati
doc.ſequereť ꝙ nunꝙ haberet locū publiciana:quia ſi requiri
tur ꝯtinuatio bone fidei:cum alˀs non poſſit habere locū pſcri.
de iure cano.ꝛ ſic alˀs,non ꝓcederet publiciana:ergo pſcribens
ſi dicit ſe eſſe bone fidei debet credere autorē ſuum fuiſſe dñm:
ergo ſemp debet tenere ſe eſſe dñm:ſi ergo debet credere ſe eſſe
dñm quomodo poteſt ꝙ ſibi cōpetat publiciana que nō cō
petit niſi ei qui credit ſe non dñm:vt hoc tex.noſtro.ſoluꝫ ergo
haberet locū publiciana hodie vno caſu qñ quis cepiſſet tñ du
bitare quo caſu non habent locū illa iura canonica ſm Bar.in
d.l.naturaliter.in.iij.col.in fi.poſt Inno.in.d.c.fi.ex̄ de pſcrip.
et Bar.in.d.l.eum qui.§.pretor ait.quem caſum vltimū adhuc
nō habeo pro expedito.ꝛ multi tenēt ꝯtrium:maxime do.Ant.
de but.in.d.c.fi.ex̄ de pſcrip.Preterea ꝙ iſta opi.nullatenˀ poſ
ſit ſtare oſtēdendo a partibˀ ſufficiēter enumeratis.aut em̄ iſte
agens publiciana in libello dicit ſe emiſſe a non dño.ꝛ habeo
intentū:quia in ꝯſequentiā fateť ſe non eſſe dñm:aut in libello
hoc non dixit:ſed dicit ſe petere iure quaſi dñij:prout habetis
in quarta forma libelli poſita hic in glo.quam glo.oēs tenēt vt
ibi dixi.ꝛ tenet ipſe Jo.fab.ſibi ꝯtrius in forma libelli quam po
nit in penul.col.vbi ponit illa duo ꝛ habeo intentū:quia cū pe
tat iure quaſi dominij videt ſe aſſerere non eſſe dñm.Aut neu
trum ex pdictis ponit in libello:ꝛ nō etiam dicit ſe non eſſe do
minum:prout iſti dicūt.ꝛ tunc quomodo ꝓcederet libellˀ:quia
factum non eſſet ita aperte narratū ꝙ ex eo cognoſceremus an
intentaret publicianā:qđ tamen etiam hodie requiriť:vt vult
Bar.ꝛ alij in.l.j.in prin.ff.de eden.ꝛ Cano.in.c.examinata.per
illum tex.ex̄ de iudi.ꝛ retuli vobis late in.§.omniū.in materia
libelloꝝ.ſ.eo.imo non appareret an vellet intētare publicianā
83 an rei vēdica.ꝛ propterea ꝯcludendo teneo† ꝙ agens publicia
na debeat de neceſſitate dicere in libello ſe non eſſe dñm vel po
nere aliud per qđ iſtud inferať:vt patet ex pdictis.ꝛ per hoc pu
to non bene ſenſiſſe Jo.fab.hic qui vult ꝙ ex quinꝙ requiſitis
in glo.tria tñ ſunt neceſſaria:ꝛ tria tñ ſint ponēda in libello ꝛ
non plura:ſcꝫ titulus bona fides ꝛ traditio:quia ex iſtis tribˀ
tñ credo qđ potius pſumemˀ dñium ſm qđ exꝑſſe tenet Bal.
in.l.cum res.per illum tex.quē ita intelligit.C.de proba.Pre
terea ſi illa tria tñ verba apponerenť in libello:non ꝯſtaret vo
bis an eſſet actum publiciana an rei vendica.ꝛ ſi diceres prout
dicebat Jo.fab.ꝙ eo ipſo ꝙ agēs non ponit in libello ſe eſſe do
minum apparet ꝙ non intētat rei vendi.ꝛ ita reſtat ꝙ intentat
publicianā:quia ſi iſtud eſt verū adhuc magis habet intētum:
quia ſm hoc ſequereť ꝙ agens rei vēdica.debeat in libello di
84 cere ſe dñm:ergo† cum omnia que habēt locū in rei vendi.ha
beant etiā locū in publiciana.l.eum qui.§.in publiciana.ff.de
publi.ergo habēs publicianā hꝫ in libello ſe dicere quaſi dñm
qđ firmaret opi.meam contra eos.Non obſt.etiā contra pdicta
vnus tex.in.l.ſi ego.§.partus.verſi.interdū.ff.de publi.de quo
tex.Ange.alˀs Jo.fab.facit magnū capitale.ꝛ dicit ibi eſſe tex.
exꝑſſum ꝙ agēs publiciana non dꝫ dicere qđ credat ſe non eſſe
dñm:quia cum eius reuerētia ille tex.non meruit in hoc ꝓpoſi
to allegari.nam lꝫ ibi dicať ꝙ agens publiciana etiaꝫ tpe quo
experiť debet ignorare rem eſſe furtiuā.tñ iſta ſunt valde diuer
ſa ſcire rem eſſe alienā:ꝛ ſcire rem eſſe furtiuā.nam qui ſcit rem
eſſe alienā ꝛ ꝯſequēter credit ſe non eſſe dñm poteſt vſucapere
de iure ciuili.ꝛ tñ qui ſcit rem eſſe furtiuā etiā tpe quo agiť nō
poteſt vſucapere.ꝛ ita dixit ibi glo.approbata per oēs in glo.
mag.in ver.ignorabā.que allegat ad hoc tex.expreſſos.ꝛ glo.in.l.ſi
ancillā.in prin.in ver.cum ſcires.ꝛ ibi Bar.ff.de vſuca.ꝓ ſuo.
et glo.in.l.ancille.in ver.cum etiā.ꝛ ibi Bar.C.de fur.Pro cla
85 riori tñ intelligētia eiˀ qđ.ſ.firmaui.reaſſumo† iterū in dubiū
vtrū publiciana ſit hodie ſublata vel correcta per iura canoni
ca.ſ.per.d.c.vigilāti.ꝛ.c.fi.ex̄ de pſcrip.cum agēs publiciana dꝫ
dicere ꝙ credit ſe non eſſe dñm:vel aliud equipollēs:vt.ſ.dixi.
et ꝯſequēter debeat pſupponere ſe eſſe male fidei de pſenti que
mala fides per illa iura impediat pſcriptionē per ꝯſequēs:er
go debet impedire publicianā.ꝛ in hac lꝫ Jo.fab.vt.ſ.eum re
tuli viſus ſit ſentire ꝙ ſic.ꝛ Bar.vbi.ſ.tamē ipſemet Jo.fab.ꝛ
melius tenet poſtea poſt Ja.de rauē.ꝙ non ſit correcta publi
ciana.idem etiā tenuit ipſemet Bar.in.d.l.eum qui.§.ptor ait.
ff.de publi.idem etiam tenēt Ja.but.ꝛ Rodul.de auricu.hic.et
videtur etiam tenere Nic.de nea.hoc fundamētū doc.qui tenēt
hanc partē eſſe iſtud.nam lꝫ verum ſit ꝙ per iura canonica ſit
hodie correcta pſcriptio.tñ illa iura correctoria non ſunt extē
denda ad publicianā:maxime cum ſit diuerſa ratio inter pſcri
86 ptionē ꝛ publicianā:†quia pſcriptio eſt contra equitatē ꝛ pre
iudicat dño:cum ſibi auferat dñiū ſaltē vtile.vt.l.ſi quis empt.
titu.C.de pſcrip.xxx.vel.xl.an.publiciana autem eſt ſm equita
tem:quia non pꝛiudicat dño nec contra ipſum dñm datur.vt.l.
penul.§.fi.ff.de publi.ergo bene relinquiť ꝙ ꝗuis ſit correcta
pſcriptio:qđ tamē non dicetur correcta publi.ſed per iſtud fun
damentū non euacuať difficultas que eſt ſi publiciana non da
tur:niſi ei qui poteſt vſucapere ꝛ pſcribere.vt.l.eum qui.in pn.
ff.de publ.ꝛ dixi late.ſ.in prin.huius.§.ꝛ in ſecūdo euidētiali.
ergo ſi per iura canonica ꝓhibetur pſcriptio vel vſucapio:er
go etiam erit ꝓhibita publiciana.Jo.fab.hic nitiť multis mo
dis rñdere huic arg.ꝛ primo dicit ipſa publiciana eſt inuēta de
iure ffoꝝ.ergo ſatis eſt ꝙ eo iure ꝓcederet pſcript.ſed iſtud ni
hil eſt.vnde dicebat ipſe ꝛ ſecūdo:quod iſta regula non.eſt ſim
pliciter vera.non pſcribit:ergo nō hꝫ publicianā:quia ad hoc
dat ipſe aliquas inſtātias.ꝛ inter alias vnam in.l.cum ſpōſus.
§.in vectigalibˀ.ff.de publi.ſed ꝗtuꝫ ad illū tex.ego tenui poſt
Bar.ꝛ alios.ſ.in prin.huius.§.in primo euidētiali.reprobādo
Jo.fab.ꝗtum ad illum tex.ꝙ imo in caſu illius.l.poteſt habe
re locum pſcriptio.ꝗtum ad vtile dominiū non autem ꝗtum
ad directū.de quo dicite vt ibi late dixi.Et ad arg.ſ.formatum
87 ego.j.clare reſpōdebo in principali ergo articulo.†nūquid pu
bliciana hodie ſit correcta vel ſublata ꝑ illa iura canonica:ego
teneo prout etiam tenēt pfati doc.ꝙ non.ꝛ iſtud habeo pro in
dubitato.ꝛ vltra pdictos docto.addo ꝙ etiā iſtam partē tenet
Bal.in.d.l.eum qui.§.pretor ait.ꝛ in.l.j.in vlti.col.C.ſi plu.vna
ſentē.ꝛ in iſtis locis mouetur per illud fundamētū quod.ſ.re
tuli.iſtam etiam partē tenet Bal.in.l.ancille.in.v.oppo.in ver.
ſed an per ius canonicū.C.de fur.ꝛ ibi melius examinat hunc
articulum ꝗ alibi.ꝛ ibi firmat hanc partem per plura funda
menta.ꝛ maxime per illud quod.ſ.retuli.ꝛ ibi etiam refert hāc
partem tenere Cy.ꝛ Ray.iſtam etiam partē tenet Lud.roma.
in.l.rem que nobis.ff.de acqui.poſ.Non obſt.arg.ſ.factū:quia
dixerint alij quicquid velint.ego vt ad iſtud argumentū reſpō
deam facio mihi vnum nouum fundamentū in materia publi
ciane:quod non inuenio ab alio poſitum nec formatuꝫ:ſcilꝫ ꝙ
ad hoc vt alicui cōpetat publiciana ſufficiat ꝙ a principio po
tuit preſcribere vel vſucapere:vnde lꝫ poſtea prohibeať preſcri
bere vel vſucapere:ego puto ꝙ nihilominˀ poterit publicia
nam intentare.iſtud fundamentū firma per duas rationes in
conuincibiles ꝛ ineuitabiles.primo clarum eſt ꝙ ſi accepi rem
bona fide ꝛ titulo.ꝛ poſtea cadam a poſſeſſione rei qđ mihi cō
petit publi.imo alˀs non dareť publiciana niſi cecidiſſem a poſ
ſeſſione.ꝛ tñ clarū eſt ꝙ ſi cado a poſſeſſione qđ naturaliter in
terrūpiť vſucapio.l.naturaliter.ff.de vſuca.item clarū eſt ꝙ cū
ego non habeā poſſeſſionē:qꝛ ab ea cecidi qđ non poſſum pre
ſcribere:ꝛ tñ cōpetit publicianā:ergo pluſꝙ liquido ꝯſtat ꝙ il
le qui non pōt pſcribere:agit tamen publiciana.ꝛ hoc eſt quia
ſemel potuit pſcribere.ꝛ iſtud ſufficit.ꝛ iſtam ratione ſumo ex
verbis Bal.in.d.l.ancilla.in.v.opp.ꝛ in.l.nihil.C.de vſuca.pro
here.ꝛ ex verbis Jo.fab.hic.ſecundo ſi aliter diceremus ſeque
retur maximū abſurdū ꝙ ſi ego amiſi poſſeſſionē rei ꝛ egi pu
bliciana ꝛ ꝯſequenter agendo publiciana ꝯfeſſus ſim me non
eſſe dominū:ſed quaſi dominuꝫ:ꝛ ꝯſequenter agnoui rem eſſe
alienam ꝙ ſi iterum nanciſcar poſſeſſionē:certe ego nō poſſuꝫ
amplius vſucapere:quia initium ſecūde poſſeſſionis eſt vitio
ſum.vt habetis tex.no.in.l.ſi is qui pro emptore.§.ſi quis bo
na fide.ff.de vſuca.ꝛ ꝯſequenter ſeqretur ꝙ publiciana nunꝙ
cōpetit niſi ſemel qđ nullatenus eſt dicendū.Habemus ergo
neceſſe dicere ꝙ lꝫ iſte non poſſit amplius vſucapere:tñ quia ſe
mel potuit vſucapere tēpore quo res fuit ſibi tradita qđ iſtud
ſufficiat.ꝛ ꝓpterea aduertite qđ lꝫ Bar.in.d.§.ſi qs bona fide.
velit in terminis noſtris publiciane ꝙ ſi interrupta fuerit pre
ſcriptio ꝛ requirať poſſeſſio ſi iſte qui recuperauit poſſeſſioneꝫ
incipiat ſecūdo bona fide poſſidere ꝙ ex titulo primo precedē
ti:ꝛ iſta ſcđa poſſeſſiōe recuperata quā incipit ſecūdo bona fide
poſſidere quod poſſit vſucapi ꝛ cōſequēter agere publiciana.ꝛ
hoc tenet Bar.per glo.j.ibi quam ſumme cōmēdat Bar.ꝛ re
putat ſingularē:quia ego puto ꝙ non eſſet ponere os in celuꝫ
tenere:prout ego teneo ꝙ etiam ſi iſte non incipiat ſcđo bona
fide poſſidere ꝛ ꝯſequēter nō poſſit aliquo tpe vſucapere:ſaltē
de iure canonico:qđ tñ habeat locū publiciana cuꝫ ſufficiat ꝙ
a principio tpe traditionis potuerit vſucapere.alˀs ſi diceremˀ
prout dicit Bar.nimis ac nimis reſtrigereť materia publicia

ne. Nec ad fundamentū meū. s. factum obstat vnus tex. qui pri
ma fronte videtur cōtrariari in. l. si ego. §. partus. ver. interdū.
ff. de publi. quia ibi est casus spālis fm qd omnes tenēt: prout
tenet glo. ibi in ver. ignorabā. ⁊ glo. in. l. si ancillā. in pn. in gl. j.
ff. pro suo. ⁊ ibi Bar. ponit ratiōnē specialitatis. ⁊ glo. in. l. an-
cille. in ver. cum etiā. C. de fur. ⁊ ibi Bar. qui etiam ibidē ponit
ratiōnē specialitatis. ⁊ Bal. in. l. vnica. in vlti. col. C. de vsucap.
trāsformāda. Retēto ergo isto fundamēto pro vero prout ego
credo esse verissimū ad argumētū. s. in ꝯrium formatū in prin-
cipali ꝓposito patet clara solutio: quia dū dicebaꝛ ꝙ hodie est
correcta ꝑscriptio qñ mala fides superuenit de iure canonico.
ego fateor: ⁊ quia in publiciana de necessitate requiriꝛ bona fi-
des: vt dixi in prin. §. in hac secūda parte principali huius glo.
in quarto requisito. ⁊ ꝯsequēter attēto initio possit cadere ꝑscri
ptio tam de iure canonico q̄ de iure ciuili. istud sufficiat ad hoc
vt cōpetat publiciana: vt. s. deduxi. ⁊ per ista stabit firma cōclu
sio fm oēs ꝙ hodie p iura canonica nō est sublata: nec correcta
publiciana. ¶ In ea. glo. ibi: per testes ꝓbari nō possent. tenea
tis bene mēti hanc partē glo. Et istā glo. dicit esse sing. Bal. in
c. bone. el. ij. in. vij. col. de postu. pla. quia eā audietis millies ad
88 hoc allegari† ꝙ ea q̄ ꝯsistūt in intellectu vel ꝯsciētia nr̄a ꝓban
tur per nr̄am simplicē assertionē cum iuramēto. ⁊ ꝙ in istis de-
beat stari assertiōi nr̄e cū iuramento. ita reperio ꝙ istā glo. allꝫ.
Bar. in īfinitis locis. ita eā allꝫ. Bar. in. l. inter oēs. §. teste. in. ij.
col. ff. de fur. ⁊ Bar. in. l. celsus. in fi. ij. col. ff. de vsuca. ⁊ ibi p hoc
dedit pulcrū ꝯsiliū. ⁊ Bar. in. l. gerit. in fi. col. ff. de acqui. here. ⁊
Bar. in. l. j. §. hoc interdicto. in. ij. col. ff. de iti. actuq; pri. ⁊ Bar.
in. l. is pōt. in. viij. col. ff. de acqui. here. sed aduertite fm Ange.
hic ꝙ lꝫ ista glo. non faciat aliquā mētionē de iuramēto: qd tñ
fm eum habem⁹ glo. facientē exp̄ssam mētionē in. l. at qui natu
ra. §. cum me absente. in glo. mag. in ver. cōmittat. ff. de neg. ge.
89 que glo. dicit† ꝙ sciētia vel ignorātia[a] ꝓbaꝛ p solū iuramentū:
vt eam etiā ibi no. Bar. allꝫ. etiam Ange. de are. glo. in. l. iiij. §. j.
et. §. ij. ⁊ est glo. in ver. visus. ff. de iti. actuq; priua. ⁊ glo. in. l. ij.
in glo. j. in fi. C. de serui. que glo. possunt melius allegari: sed in
terminis in quib⁹ loquunꝛ dicūt ꝯrīū. ad idē allꝫ. bonū tex. in. c.
pastoralis. ad fi. ex̄ de except. ego non possum mihi persuadere
qd Bar. in tot locis allegasset istā glo. nisi id vellet: si quis ergo
eam bene inspiciet satis hoc colliget ex glo. nō qd exp̄sse hoc di
cat. quicqd sit ego allego ad hoc glo. q̄ hoc exp̄sse dicit per lr̄as
grossas: lꝫ non allegeꝛ p alios in. c. significasti. el. j. in glo. in ver.
si est ita. ex̄ de homi. ⁊ ibi glo. allꝫ. ad hoc multa iura: maxime il-
lud. c. pastoralis. allꝫ. per Ang. ⁊ ad hanc glo. cum cōcor. preallꝫ.
90 ¶ †Addo qd bene facit id qd voluit glo. not. in. l. j. in ver. ani-
mo. C. ad legem corne. de sica. quam valde singu. reputat Lud.
roma. in. l. in illa. in penul. col. ff. de verb. obli. vbi voluit glo. ꝙ
animus. s. ꝙ quis vulnerauit animo non occidēdi ꝓbatur per
iuramentū. ad istā etiā glo. bene facit qd voluerūt due glo. not.
iuris canonici. vna est in. c. proposuisti. lxxxij. dist. alia in. c. qui
humanis. xij. q. ij. que notabiliter volunt ꝙ ignorātia ꝓbetur
per propriū iuramentū animi cum ꝯsistat in animo. ⁊ istas glo.
didici a dn̄o abba. Panor. in. c. cognoscēs. quod est. c. ij. in vlti.
col. ex̄ de consti. qui pro istis glo. allꝫ. optimos tex. in. c. nulli. ad
fi. de elec. in. vj. ⁊ in. c. si vo. ex̄ de sent. excō. ego tamē puto ꝙ ista
glo. nostra cū ꝯcordātib⁹ possit per aliquos notabiles modos
91 limitari quos alij nō ponūt hic. ¶ In p̄mis† ergo limitat istā
glo. Bar. in. l. j. §. hoc interdic. in. ij. col. ff. de iti. actuq; priua. vt
ista glo. ꝓcedat: eo quia in terminis nostris hic ꝓcedat titulus
habilis: ex quo titulo crediꝛ iuramēto suo si asserit se hr̄e bonā
fidem. sec⁹ ergo esset fm Bar. ibi si nullus titul⁹ ꝓcessisset. ⁊ pro
92 hac limitatiōe bñ facit qd ibi voluit gl. in ver. visus. ¶ †Scdo
et notabili⁹ istā glo. nostrā limitat Bar. in. l. inter omnes. §. re-
cte. in vlti. col. ff. de fur. vt ista glo. ꝓcedat qñ presumptio iuris
non esset ꝯtra asserentē. sec⁹ aūt si p̄sumptio iuris esset ꝯ asserē
tem: qꝛ tūc nō stareꝛ iuramēto suo: vt ptꝫ in terminis de quib⁹
ibi per Bar. ⁊ pro hac limitatione optime facit qd voluit Bar.
in. l. queadmodū. in fi. j. col. C. de agr. ⁊ censi. lib. xj. vbi voluit ꝙ
qñ qs possideret rem cū titulo reprobato ꝓ isto casu: qꝛ hꝫ pre-
sumptionē iuris ꝯtra se eo qꝛ presumiꝛ mala fide possidere nō
staretur assertioni sue cū iuramento si vellet dicere se bona fide
possidere. ita limitat glo. h. ꝓ hac etiā limitatiōe bene facit qd
vult Inno. Jo. an. ⁊ alij in. c. j. ex̄ de ꝯsti. vbi volūt ꝙ si aliquis
velit ꝓbare ignorātia ꝯstitutionis nouiter edite vel alicuius
statuti per ꝓpriū iuramētū qd nō posset: quia p̄sumptio iuris
est ꝯ eū: ⁊ est qd ꝓprie voluit glo. quā. s. allꝫ. in. d. c. proposuisti.
lxxxij. dist. Et per ista puto nō bene dicere Bal. in. l. ij. §. penul.
in fi. ff. si quis cau. vbi voluit ꝙ si notificatio dilationis fuit fa-
cta ad domū tuā qd tunc staꝛ iuramēto tuo qd ad tui notitiam
nō puenerit. hoc ego nō puto verū per p̄dicta: qꝛ cū p̄sumptio
iuris sit in ꝯrīū. eo qd glibet p̄sumaꝛ scire id qd est sibi denūtia-
tum ad domū: vt est glo. not. in. l. si tutor. in ver. ostēderis. C. de
pericu. tut. quā Bar. exp̄sse ibi no. in fi. ergo nō est standū pro-
93 prio iuramēto. ¶ †Tertio ad glo. nostrā limitat Bar. in. l. ij. §.
si a pupillo. circa fi. ff. de vsuca. pro emp. ⁊ Bar. in. l. is potest. in
viij. col. ff. de acq. here. vt ista glo. q̄ vult ꝙ debeat stari assertiōi
ꝓprie cum iuramēto ꝓcedat: nisi per aduersam partē ꝓbeꝛ con
trariū: vel etiā ꝓbetur aliqd per qd p̄sumaꝛ ꝯrium. ⁊ pro ista li
mitatione bene facit qd voluit Jo. and. post Inno. ⁊ ibi alij in
94 c. quia ꝓpter. §. illud. ex̄ de elec. vbi volunt† ꝙ lꝫ qs possit pro-
bare impedimētū per suū iuramentū: vt est ibi tex. tñ admittiꝛ
probatio in ꝯrium. Pro hac limitatione facit etiā qd no. voluit
Ang. in. l. qui restituere. in. ij. col. in fi. ff. de rei vēdi. vbi no. vo-
95 luit† ꝙ statutū disponēs ꝙ stetur iuramēto alicuius intelligiꝛ:
nisi ꝯrium ꝓbetur. ⁊ idem etiā voluit Abb. in tracta. suo statu
tor. in. ij. parte principali in. q. xiiij. incip. item quero si statuto
vel reformatiōe caueaꝛ. de qua materia etiā p Bal. in. l. j. ī. j. col.
ff. de re. credi. per Ange. ⁊ ibi late per Imo. ⁊ alios in. l. qui bo-
na. §. qui damni. ff. de dam. infe. ⁊ per Ang. in. l. qui vas. in p̄n.
ff. de fur. cum ꝯcor. Addo ⁊ ad hanc limitationē illud qd in ter
minis glo. nostre voluit glo. no. in cle. j. de iurepat. quam repu-
tat sing. Alb. a quo didici in. d. l. j. in. j. col. C. de re. credi. que no.
vult ꝙ si statutū disponat ꝙ stetur ꝯscientie alicuius. tñ si cau-
sa est nimis preiudicialis pōt ꝓbari ꝯrium. secus si non sit ni-
mis p̄iudicialis. iuxta glo. in. c. statutū. §. assessorē. in ver. relin-
96 quatur. de rescrip. in. vj. ¶ †Vltra istam glo. nostrā cū concor.
volentē ꝙ in his que depēdēt ab intellectu vel ꝯscientia stetur
assertioni cum iuramēto. Ego limito vt ꝓcedāt qñ talis ꝑsona
est alʼs fide digna. ⁊ pro hac limitatione ego allego in terminis
Bal. istud sing. volentē in. l. falsus. in. iij. col. ⁊ in. iij. oppo. C. de
fur. pro hac etiā limitatione allego glo. hoc exp̄sse volentē. ⁊ est
glo. bene signāda in. d. c. significasti. el. j. in ver. si est ita. ex̄ de ho
mici. que glo. exp̄sse dicit ꝙ illud qd diciꝛ ⁊ qñ agitur vel queri
tur de ꝯscientia alicui⁹ statur iuramēto ipsius est ꝓprie verū si
est bone fame. ad hanc etiā limitationē optime accedat qd pul-
97 cre voluit Ang. in. l. qui iudicio. ff. de accu. vbi voluit† ꝙ si ex
forma statuti dꝫ credi denūtiatori vel dānū passo cum eor iura
mēto qd tñ nō stabiꝛ iuramēto denūtiatoris vel dānum passi si
sunt infames etiā sola infamia facti. ⁊ ita dicit fuisse iudicatū ⁊
determinatū hic dū hec qd occurrisset in facto. Accedat etiā qd
pulcre voluit Bal. in repe. l. cūctos populos. C. de sum. tri. ⁊ fi.
catho. in. gl. j. col. in ver. quintū exēplū statutū pmittebat ⁊c. vbi
98 voluit† ꝙ statutū disponēs ꝙ credaꝛ libro mercatoris: itelligi
tur: nisi talis mercator sit infamis quo casu etiā nō obstāte iu-
ramēto: nō tñ credeꝛ libro suo. ¶ Itē vltra p̄dicta habetis re-
99 portare ex hac particula gl. qualʼr† ꝓbeꝛ bona fides: qꝛ dꝫ stari
assertiōi vel ꝯsciētie allegātis. ⁊ ita reperio qd ad hoc allꝫ. istam
glo. Bar. in. l. celsus. in. v. col. ff. de vsuca. In hoc tñ istā glo. li-
mitat Bar. in. l. queadmodū. in fi. j. col. C. de agr. ⁊ cēsi. li. xj. quē
100 retuli. s. pxi. in. ij. limi. quā dedi ad hāc partē glo. †An aūt in
dubio p̄sumaꝛ bona fides ⁊ an ⁊ qñ examinat hic Bal. de quo
videatis glo. s. de vsuca. in p̄n. in ver. bona fide. ⁊ glo. in. l. sup
b longi. in ver. ꝓbeꝛ. C. de ꝑscri. lon. tēp. ⁊ glo. no. in. c. si diligēti.[b]
in glo. pe. in ver. bona fides. ex̄ de ꝑscrip. p Archi. in. c. j. de pre-
scrip. in. vj. p Inno. do. Anto. ⁊ alios in. d. c. si diligēti. ⁊ videte
Bar. in. d. l. celsus. in. vj. col. p Cy. ⁊ Bal. in. d. l. sup lōgi. Bar. et
Bal. in. l. ꝓprie. C. de ꝓba. ⁊ videte p Ange. multa ponētē in. l.
eū qui. §. fi. ff. de publi. ⁊ dicit multū sing. Bar. in. l. cum q̄rebaꝛ.
circa fi. C. vñ vi. ꝙ ex cursu. xxx. annor p̄sumiꝛ possessor retro
semp fuisse bone fidei qd dictū diligēter mēti tenebitis: ⁊ p ista
remanebit expedita hec particula hui⁹ glo. tñ qꝛ glo. facit men
tionē de ꝯsciētia: rogat⁹ sum per aliquos vestrū vt aliquas cō
clusiones in hac materia hic ponerē. Ego ꝯtra ꝓpositi mei ra-
tionē qui existimauerā huic titulo nihil extrauagās adijciēdū
esse: vt votis vestris morē gerā aliqua notabilia ⁊ quotidiana
in hac materia ꝯsciētie tradita per Legistas hic subijciā. ¶ Et
101 in primis dicit Bal. in. l. si ⁊ vtiliter. in. ij. nota. C. de fideicō. †ꝙ
cōscientia est angelus humane mēti presidēs. Alibi dicit Bal.
in. l. fi. §. sed si quis. in vlti. col. circa med. C. cōia de leg. allegādo
Chrysogonū ita dicentē: ꝙ cōscientia est lex intellectus nostri.
Alibi dicit Bal. in aut. ad hec. C. de vsu. circa. iij. colū. versi. sed
hic dubitaꝛ primo. ꝙ ꝯsciētia est sensus anime cognoscētis bo
num ⁊ malū. Alibi dicit Bal. in suo diuino ꝯsilio schismatis.
posito post rub. C. si quis ali. test. ꝓhi. circa. iij. col. illius cōsilij
ꝙ ꝯscientia est dictamē rationis: ⁊ cognitio sui proprij cordis.
Alibi Bar. in rub. ex̄ de iudi. in. vj. colum. dicit ꝙ ꝯscientia est
mens sibijpsi conscia: ⁊ est flos intellect⁹. vel ꝯsciētia est men-
tis qualitas seipsam dijudicās. Alibi Bal. in. l. si quis filio ex-
heredato. §. irritū. ff. de iniu. rup. ⁊ irri. test. dicit ꝙ ꝯscientia est
quid intrinsecus latens in mente: que nullatē⁹ dicto probari
potest. ⁊ Bal. in. c. bone. el. j. in penul. col. de postu. prela. dicit ꝙ
cōscientia est ꝯsonantia volūtatis ⁊ intellectus. vt ibi per eum.
et Bal. in. c. innotuit. in. ij. col. in prin. de elec. dicit ꝙ consciētia
est scientia

a ¶ Ignorantia. Vide omnino dn̄m Alex. de imo. in ꝯsi. lxxj. in. j. col. i. j. parte. ⁊ Feli. in. c. quosdam. de presump.

b ¶ In. c. si diligē ti. Ubi vide Felinū in. ij. col.

est scientia clausa in mente quã deus associauit anime vt eã re⸗
prehẽderet de erroribꝰ: ⁊ est de apicibus anime. ⁊ Bal.in.c.nisi
cum pridẽ.in.iiij.col.de renun.dicit ꝙ ꝯscientia est animi motꝰ
sibijpsi persuadẽs ⁊ se ꝯcernẽs: per illũ tex. ⁊ vide in pe.col.cir⸗
ca fi. ⁊ Bal.in.c.si pro debilitate.in.iiij.col.de offi.deleg.dicit ꝙ
consciẽtia est passio animi suggerẽs bona ⁊ mala dissuadẽs.et
idem Bal.in.c.si sacerdos.de offi.ordi.dicit ꝙ ꝯscientia est ocu
lus cordis quasi cordis sciẽtia que dꝫ esse sicut speculũ sine ma
cula. ⁊ ibi alia per eum. Alibi multum pulcre Bal.in rub.ex̃ de
pac.in fi.dicit ꝙ ꝯsciẽtia est passio aĩe rationalis sup omnẽ irra
tionabilẽ cõcupiscentiã habẽs predominiũ ⁊ virtutem. Alibi
Bal.in.c.qm̃ ꝯtra falsam.in pe.col.de ꝓba.dicit ꝙ ꝯscientia est
secretũ secretoꝝ. Alibi Bal.in.c.cũ causam.in vlti.col.de testi.
dicit ꝙ cõscientia non est aliud q̃ bonus vir qui intra te loqui
tur in corde tuo. ⁊ ꝓpterea qui non habet ꝯsciẽtiã non põt aut
a non debet dici vir bonus.[a] Et ibi per eum an testis sit interro
gãdus de ꝯsciẽtia. Alibi in.c.breui.de iureiur.dicit ꝙ ꝯsciẽtia
est secretũ secretoꝝ mẽtis humane. Alibi Bal. in.c.mulieri.de
iureiu.dicit ꝙ ꝯscientia dicit̃ quasi quedã ꝯsonantia anime ad
deum ex ꝯcordia spiritꝰ ⁊ volũtatis. Alibi Bar.in.c.vigilanti.
in.ij.col.de p̃scrip.dicit ꝙ ꝯscientia est cordis sciẽtia: vt ibi per
eum. Alibi Bal.in.c.cõstitutꝰ.el.ij.in.j.col.de appel.dicit ꝙ cõ⸗
scientia est habitꝰ ꝑfectionis in mente syncera.vel ꝯscientia est
motus pungẽs existẽs in mẽte humana: ⁊ vbi consciẽtia est ibi
deus est. ⁊ dicit Esaias vlti.c. ꝙ vermis ꝯsciẽtie non extinguit̃
que ꝯscientia est passio mẽtis seu cordis qui semper est in actu.
102 Unde aũt† ꝯsciẽtia dicat̃.dic a ꝯsilio qđ opponitur volũtati ⁊
sciẽtie q̃ supponit̃ intellectui: ſm Bal.in.c.j.de ꝯfes. ⁊ vide q̃ di⸗
cit Bal.in.c.fi.de iureiu. ⁊ dicit Bal.in.l.ab anastasio. C.mãda.
103 ꝙ aduocati presumunt̃ parũ ꝯscientiati.†Et quotuplex sit cõ
scientia: ponit Bal.in.l.fi.C.de pena iudi.qui male iudi. ⁊ de cõ
scientia habes tex.quẽ ibi no.Bal.in.l.militis.C.de reli. ⁊ sum.
fune. ⁊ in hac materia ꝯscientie tradidit Bal. ſm beatuꝫ Tho.
de aquino vnã regulã quã no.in aut̃.ingressi.in.viij.colũ.C.de
sacrosan.eccle. ⁊ Bal.in.l.pe.§.illum.C.de neces.ser.here. insti.
ꝙ vbicũqꝫ.l.vel canon disponit vel ꝓuidet super aliquo certo:
et sic nõ sup p̃sumpto ⁊ disponit ſm aliquã rationẽ id qđ obti⸗
net in foro iudiciali: rationabiliter obtinet in foro penitẽtiali ⁊
cõsciẽtia: ⁊ aliqua de ꝯsciẽtia ⁊ bona ⁊ mala: ⁊ quid sit.habetur
per Bal.in.c.ne innitaris.de cõsti. ⁊ per eũdẽ in.c.bone.el.ij.in
v.col.de postu.p̃la. ⁊ dicit Bal.in tit.de pa.ꝯstan.in ver.que vo
bis non ꝯcessimus.allegãdo Jo.and.in.c.presentiũ.de testi.in
nouel. ꝙ in omni iuramẽto sufficiat dicere verũ ſm ꝯscientiaꝫ.
104 Et aduertite† ꝙ q̃uis ꝯhentibꝰ licitũ sit seinuicẽ decipere.[b]
b vt.l.idem si p̃tio.§.queadmodũ.ff.loc. ⁊ in.l.in cause.la.ij.§.pe.
ff.de mino. ꝙ habet locũ etiam de iure canonico.c.pe. ⁊ ibi per
omnes.ex̃ de emp. ⁊ vẽdi.nisi sit vltra dimidiũ iusti pretij.vt ibi
est tex.tamen istud non hꝫ locũ in foro ꝯscientie: ſm do.Anto.
in.d.c.pe. ⁊ ꝓpterea dicit ꝙ apud ꝯfessorẽ debet fieri ꝯscientia.
all̃.beatũ Tho.de aquino ita tenẽtẽ.ij.ij.q.lxvij.arti.j.accedat
105 glo.no.in.c.hoc ius porrectũ.x.q.ij.que dicit† ꝙ p̃latus eccle⸗
sie iustum pretiũ rei non debet maiori pretio vendere q̃ valeat
res ꝓpter ꝯscientiã: ⁊ etiã propter honestatẽ. ⁊ de istis assignat
106 Bal.pulcrã rationẽ in.d.c.cum causam.ex̃ de testi.†nam si cõ⸗
scientia idem est ꝙ bonus vir: ⁊ bono viro non ꝯueniat aut li⸗
ceat ꝯhentes decipere: vt dixit glo.no.quam reputat sing.in.l.
semper in cõiunctionibꝰ. ⁊ est glo.vnica.ff.de reg.iur. ⁊ Bal.in
aut̃.ad hec.in.viij.col.versi.insup querit̃ quid de mercatoribꝰ.
C.de vsu.vbi etiam all̃.illam glo.ergo non erit licitũ in foro cõ
scientie ꝯhentibꝰ se decipere. ⁊ ꝓpterea subdit Bal.in.d.c.cum
causam.quo ergo ibit anima mercatoris. Dicit tñ multũ signã
ter Pe.de anc.in repe.reg.possessor.de re.iur.in.vj.in.xj.char⸗
107 ta.† ꝙ si aliquis emit fundũ charius propter necessitatẽ: quia
vicinus cuius erat fundus erat rixosus ⁊ multũ molestus.qđ
tunc cum iste excessus p̃tij fundet̃ sup causa rõnabili: qđ subue
nitur sibi nedũ in foro ꝯscientie aut in foro canonico: sed etiaꝫ
in foro ciuili ⁊ singulari.cuiꝰ dicti nũq̃ obliuiscaris. ⁊ dicit ele⸗
108 ganter Bal.in.l.vnica.circa.iij.colũ.C.de ꝯfes.† ꝙ forus con⸗
sciẽtie est forus boni ⁊ equi ꝯiunctim ⁊ est tribunal veritatis et
109 nõ fictiõis in quo ꝯsciẽtie foro apices iuris non excusant.†Et
an in foro ꝯsciẽtie naturalis sola sit efficax ad agenduꝫ.videte
Bar.loquentẽ per verbũ dubitatiuũ forte in.l.si pene causa.in
prin.ff.de ꝯdi.inde.Bal.in aut̃.ad hec.in.vij.colũ.C.de vsur.et
Bal.in.l.cũ quis.in.xj.col.C.de iu. ⁊ fac.igno. Adde do.Ant.in
c.j.de do. ⁊ cõtu. Sed q̃tum ad ꝯscientiã non differt pactũ nu⸗
dum a solẽni: ſm Bal.in rub.ex̃ de pac.in fi. ⁊ in.c.j.in.ij.col.eo.
110 tit.†Et pene legales tripli vel quadrupli in foro ꝯscientie non
c sunt debite:[c] ⁊ ideo fur quantũcũqꝫ manifestꝰ non tenet̃ in foro
cõscientie ad aliud q̃ ad restitutionẽ rei. ⁊ ita glo.vulgo repu⸗
tata sing.xij.q.ij.c.fraternitatis.quam apud Legistas allegat
Bar.in.l.post decisionẽ.C.de fur. ⁊ Jmo.in.l. stipulatio ista.§.

alteri.ff.de verb.obli. ⁊ Bal. ⁊ Jmo.in.l.quibus diebus.§.do⸗
minus.vbi multa pulcra ponũt in hac materia ꝯscientie.ff.de
condi. ⁊ demõ.vide multa decisa per istam glo. ⁊ quinqꝫ limita
tiones per Feli.in.c.j.in.xxj.col. ⁊ tribus seq.de consti. ⁊ Mate
silla.in nota.xxiiij. Panor.in prin.decre.in nigro.in.ij.colũ.et
111 Ang.in consi.xlij.inci.fratres seruorum.in fi.vbi dicit† ꝙ etiã
ecclesia in foro consciẽtie potest penam conuentionaleꝫ petere
quoties ꝯcurrit cum interesse: vt ibi.videas etiam Ant.de bu.
in.c.j.circa prin.ex̃ de do. ⁊ cõtu. ⁊ ibi habetur per Canonistas
de hac materia consciẽtie. ⁊ Bal.in.l.iubemus. §.sane.el.j.post
112 prin.C.de sacrosan.eccle. Et ibi etiaꝫ ponit Bal.†an malefidei
emptor teneatur in foro conscientie soluere pretium: ⁊ an bona
prescripta: ⁊ sic acquisita ex prescriptione possint licite retineri
salua cõscientia si forte post prescriptionẽ superueniat notitia
ꝙ ista bona erãt aliena.ponit in terminis Bal. ĩ.d.aut̃.ad hec.
in.v.col.in ver.reuertor igitur ad questionẽ formatã.ibi tenet
ꝙ sic. ⁊ all̃. Jnno.idem tenere in.c.cura.ex̃ de iurepa. Jdem te⸗
net Bal.in.c.de causis.in.vj.col.de offi.dele. Et Bal.in aut̃.ad
113 hec.in antepe.colũ.ponit† ꝙ de aduocato ⁊ medico qui extor⸗
quent nimis magna salaria ⁊ doctor ꝯsulens sine reuolutione
chartarũ non potest in foro ꝯscientie petere salarium.glo.not.
in.c.non licet.xj.q.iij.quã tamen glo. ⁊ merito reprobat ibi Ar
chidia.quia preteritoꝝ laborum potest tunc haberi remunera
114 tio.†Et an heres adeũdo hereditatẽ teneatur creditoribꝰ ⁊ le
gatarijs in foro ꝯscientie vltra vires hereditarias.ponit Bar.
d et alij in rub.[d] ff.de acqui.here. ⁊ Bar.in.l.gerit.in.ij.col.eo.tit.
115 et ibi tenet ꝙ non: allegãdo theologos ita tenere.†Et quid si
heres non fecit inuentariũ an teneatur in foro conscientie ⁊ vl
tra vires hereditarias.ponit Bal.in.l.fi.in prin. in.ij.col.C.de
iu.deli. ⁊ Bal.in.l.filium quem habentẽ.in.xvij.col.C.fa.herci.
adde Bal.in repeti.l.ij.C.de sacrosan.eccle.in. xv.col.in.iiij.q.
principali.in versi.tertio quero.vbi tenet ꝙ non: etiã si ecclesie
116 licet.Bal.ibi contra.†Et an detractio falcidie vel trebellianice
habeant locum in foro ꝯscientie? Bal. ꝙ non: in.l.cum a matre.
C.de rei vendi. ⁊ ibi vult plus Bal.qđ est mihi multũ mirabile
quod etiam non habet locum in foro canonico.sed puto Bal.
velle dicere in foro ꝯscientie. ⁊ pro hoc ego allego tex.optimũ
et notabilẽ de iure ciuili in.§.si autem heres.in aut̃.de eccle.tit.
117 colla.ix. ⁊ ibi habetis tex.exp̃ssum† ꝙ in relictis ad pias cau⸗
sas non hꝫ locũ falcidia. ⁊ est tex.etiam in aut̃.similiter.C.ad le.
falci. ⁊ de p̃dicta.q.vtrũ declaratio falcidie vel trebellianice ha⸗
beat locũ in foro ꝯscientie: ponũt Cano.in.c.j.ex̃ de do. ⁊ contu.
et dicit Bal.in.c.ecclesia sancte Marie.in pe.col.de consti. ꝙ te
stis non est interrogãdus de ꝯscientia. ⁊ idem Bal.in.c. pasto⸗
118 ralis.in prin.in.j.col.in fi.de rescrip.dicit† ꝙ testis debet depo
nere de rebus sensatis: non de cõscientia animi.c.j.§.fi.de con⸗
sue.re.feu. Jtem in materia adde quod no.Ang.in.§.emphy⸗
119 teosis.el.ij.per illum tex.in aut̃.de alie. ⁊ emphy.† ꝙ si statutuꝫ
disponat ꝙ mulier non possit ꝯtrahere sine ꝯscientia duorum
consanguineoꝝ qđ tunc non requirit̃ eorum cõsensus: sed tm̃
sufficit eorum sciẽtia: vt ibi no.per eum.alibi Bal.in rub.C.de
120 exerci.in.iiij.col.in versi.quid si verba dicunt.dicit† ꝙ vbi ali
quid debet fieri cũ sciẽtia alicuius sufficit notificatio nec requi
ritur ꝯsiliũ nec ꝯsensus eius.all̃. Jo.and.in.c.cum in veteri.de
elec.qui hoc non dicit. An illiteratus qui credit bene iudicare
et iudicat ꝯtra ius an teneat̃ parti quam lesit in foro ꝯscientie.
distingue vt per Cy.Sali.Fulg. Pau.de cast.in aut̃.hodie.C.
121 de iudi. No.etiã diligẽtissime† ꝙ ille cuius ꝯscientie aliquid cõ
e mittit̃ tenetur iurare[e] qñ declarat: al̃s non est sibi standum.ita
Ange. ⁊ Pau.de ca.in.l.de pupillo.§.qui opus.ff.de ope.noui
nun.do.Alex.in ꝯsi.ccxviij.ĩ.ij.vol.inci.visis verbis.in.iij.col.
122 ad fi.Ang.in.l.apertissimi.C.de iudi.†Et an per illa verba in
cõmissione in quo cõscientiã tuam oneramus: intelligat̃ electa
f industria delegati vt non possit subdelegare.[f] ponit do.Alex.
123 in.l.a iudice.C.de iudi.in.iij.col. ¶ † Jtem vbi aliquid cõmitti
tur conscientie alicuius videtur facta cõmissio vt optimo viro.
ita Bal.in.l.fi.C.de iu.dñij impe. ¶ Jtem no. ꝙ ad probanduꝫ
ꝙ aliquid fuerit gestum ſm conscientiã alicuius ꝓbatio dicit̃
esse per eius sacramentũ.ita Jnno.in.c.pastoralis.in ver.defe⸗
124 rendum.de rescrip. ⁊ facit glo.huius.†an primogenitꝰ in fo⸗
ro ꝯscientie stante ꝯsuetudine possit in totũ succedere.ponunt
Ja.de ra.Cy.in.l.barbarius.ff.de offi.preto. ⁊ ibi vide Alb.in
j.col.vlti.charta. ¶ Et ex vno teste quis non debet habere con
scientiã lesam: ſm Bal.in.c.vigilãti.in.ij.col.vbi vide de p̃scri.
125 ¶ †Quicũqꝫ habet ꝯscientiam remordentẽ mortaliter peccat
si eam non deponit.c.fi. ⁊ ibi Bal.in.j.col.no.de prescrip. Jtem
g statuta sunt seruanda etiam in foro conscientie.[g] vt vult glo.in
c.que in ecclesiarũ.de consti. ⁊ ibi Bal.in.j.colũ.no. ⁊ dicit ꝙ nõ
126 reperitur alibi. Jtem aduerte† ꝙ papa imperator ⁊ alij prin⸗
cipes qui in suis territorijs habent vim supremi principis de⸗
bent semper iudicare ſm conscientiã suam: non autem ſm al⸗

a ¶ Uir bonꝰ. Et vt dicit Lãfran. in trac.suo de arbit.in ver.reductio. ꝙ bonꝰ vir nõ est frater qui hꝫ diaboluꝫ sub cappa.

b ¶ Decipere. Uide Feli.in.c.cum causa.in fi.de testibus.

c ¶ Debite. Adde Ludo.roma. in rubri.de arbi. in fine.

d ¶ Jn rub. Uide Frã.are.in fi.ij. col. ⁊ in.l.cuꝫ hereditate. ⁊ ĩ.l.pe. circa fi.eo.tit.

e ¶ Jurare. Adde eũdẽ do.Jas. may.ĩ.eo.§.numero.105.

f ¶ Subdelegare. Uide Feli.in c.fi.de offi.dele. §.is aũt. ⁊ Lud. in sing.§.executor.v̇si.q̃ro vtrũ. et do.Alex.in.l. more.vj.colũ.de iurisdi.oĩm iud.

g ¶ Conscientie. Adde q̃ habent̃ per Pe.de anc. in suo consi.cxcj. in vlti.col.

a legata ⁊ ꝓbata:[a] al's peccarēt.ita Bar.qui dicit theologos ita
127 tenere in.l.j.ad fi.C.vt que desunt aduo.¶ †An aũt succedēs ab intestato tenet aliquid dare in foro ꝯscientie heredi instituto in testamēto minꝰ solēni:Bal.in.l.si post diuisionē.C.de iur. et fa.igno.per glo.no.ibi tenuit ꝙ nõ.⁊ idē sequunt ibi Fulg.⁊ Pau.de ca.ꝯtriuz tenet Jo.de imo.in.l.nemo potest.ff.de leg.j. et ibi vide do.Alex.de imo.idem tenet do.Ant.de but.in.c.no
128 uit.in.xij.col.de iudi.⁊ in.c.quia pleriq̄.de imu.eccle.¶ †An aũt qñ cōmittat aliqd ꝯsciētie alicuius possit aliũ substituere: Vide Bal.tenētē ꝙ nõ:in.c.j.§.fi.de no.feud.qđ no.pro execu-
129 toribꝰ testamētoꝝ quoꝝ ꝯsciētie aliquid cōmittit.¶ †An aũt edictũ ꝙ quisq̄ iuris maxime qñ impetrauit quis ius iniquũ: lz eo non sit vsus habeat locũ:⁊ sit licitũ in foro ꝯscientie:Vide
130 per Moder.in.l.iij.§.fi.ff.qđ quisq̄ iur.¶ †Item in materia nota ꝙ dans dãnũ ex culpa leuissima in foro ꝯsciētie nõ tenet. ita sing.Inno.in.c.sicut dignũ.de homici.refert Lud.roma.in sing.suis in.vj.charta.¶ Item in materia multũ no.illud qđ
131 pulcre voluit Inno.in.c.quia ꝓpter.de elec.vbi tenet † ꝙ electꝰ ad aliquã dignitatē est tutus in foro anime si electio sua tenuit de iuregen.lz nõ fuerit seruata forma tradita a iure positiuo.et sequit do.abb.Panor.in.c.j.in fi.de in inte.resti.vbi ex hoc ge
132 neraliter notat † ꝙ in omni actu in quo est ꝓtermissa forma iuris positiui.qđ tñ in foro anime qs nõ tenet sibi facere cōscientiam.qđ multũ teneas cordi ad ꝓdicta:⁊ ad multa similia.vide etiã Feli.in.c.j.in.xix.col.⁊ seq.de cōsti.vbi etiam per eum ꝙ valet ꝯtctus mulieris in foro ꝯscientie non seruata forma statuti.
133 ¶ †Item adde qđ dicit Inno.in.c.cum dilecti.de elec.⁊ refert et sequit Ang.in.l.iul.verũ debitorē.ff.de cōdi.inde.ꝙ ꝯuentꝰ rei vēdi.si iniuste fuerit ꝯdēnatus ⁊ secutũ fuerit ꝓceptũ de restituēdo:factũ tñ si non restituit nõ peccat mortaliter.⁊ pōt illũ retinere in foro ꝯscientie.¶ Itē no.ꝙ in testamēto ꝯsciētie nõ est reddēda ratio.ita Bal.in.c.j.§.fi.si de inue.inter do.⁊ vasallis oria.¶ No.tñ perpetuo ⁊ nũq̄ obliuiscaris diebꝰ vite tue.
134 ꝙ † si testis dicat vera esse ꝺm suam ꝯscientiã.vel iudex in sñia dicat ꝺm suam ꝯscientiã neutrũ valet.ita sing.Bal.in.c.nisi cũ ꝓridē.in.iiij.col.de renũ.¶ Item in ista materia ꝯscientie vide vnam not.regulã quã tradit Bal.in.l.pe.§.illo.C.de neces.ser.
135 here.insti.¶ Item adde † ꝙ in omni iuramēto sufficit verũ dicere ꝺm ꝯsciētiã.ita singnãter Bal.in ti.de pa.ꝯstan.in ver.que vobis non ꝯcessimꝰ.all'.Jo.and.in.c.ꝓsentiũ.de testi.in nouel. ¶ Quid autem si pars dicat ꝙ est ꝯtenta stare ꝯsciētie vel fidei alteriꝰ partis:nũquid ita poterit agi ⁊ excipi ac si iuratũ esset.
136 dixi in.§.item si quis postulãte.j.eo.¶ †Ulti.nõ omitto vnũ ꝙ in hac materia dicit hic Ang.de are.si aliquid cōmittit ꝯscien-
b tie alicuiꝰ:qđ ab eius sñia appellari non pōt.[b] all'.ad hoc glo. quam ipse reputat sing.in.c.statutũ.§.assessorē.de rescri.in.vj. et credo qđ velit allegare glo.in ver.relinquat.q̄ glo.istud mihi non dicit:lz ꝺm eundē Ang.possit supplicari ⁊ sic adiri superior per viã supplicationis:vt hic per eum.Idem tenet Pau. de ca.in.l.de pupillo.§.qui opus.ff.de ope.no.nun.all'.ꝓ sing. et hoc dicit glo.in.d.§.assessorē.idez tenet Bal.in.c.si sacerdos.
137 de offi.ord.¶ †No.ꝙ qñ cōmittit ꝯsciētie alicuiꝰ ab eius sñia non appellat:vt hic.Tu etiã multũ no.ꝙ ille cuiꝰ ꝯsciētie cōmittit nõ pōt leges trãsgredi:q2 itelligit de ꝯsciētia legibꝰ munita nõ de ea quã pars sibi fabricat.ita signãter Bal.ĩ sua disp. inci.statuto cauet ꝙ fenerator.ĩ vlti.col.istud sequit ⁊ ꝓbat bona rōne do.Alex.in ꝯsi.ccxviij.ĩ.ij.vol.ĩci.visis ṽbis.in.iij.col.
138 Itē † qui hz potestatē disponēdi ⁊ ꝓuidēdi ꝺm ꝯscientiã nõ dz sequi propriã ꝯscientiã sed publicã.tex.est iuncta glo.in.c.iudicet.iij.q.⁊ voluit Cy.in.l.quisqs.C.ad le.iul.maie.Bal.in.l.j.C. qui accu.nõ pos.⁊ dicit Bal.in.l.fi.C.de pe.iudi.qui male iudi.
139 iudicē debere sequi regulas legũ ⁊ non ꝯscientiã[c] suã q̄ legibꝰ
c aduersaret.pōt tñ sequi ꝯscientiã que nemini noceat:ꝺm Bal. vide tñ ad primo dicta Ludo.in repeti.rub.ff.de arbi.in.ij.col. ad fi.⁊ vide Bal.in.l.ij.in.iiij.not.de fideic.itē vide tex.in.l.certi iuris.in fi.⁊ ibi Bal.C.de iudi.¶ In ea.glo.ibi.l.minor.§.si
140 seruos.Habetis † ꝙ sñia lata in publiciana non facit preiudicium in rei vēdi.nec ecōtra.⁊ dicit Dy.hic ꝙ de hoc nõ est questio:quia est casus exꝓssus in.d.§.si seruus.Hanc tñ ꝯclusionē limitãt hic Jo.fab.Bal.⁊ Ang.de are.nisi vtraq̄ actio esset in libello alternatiue ꝓposita.de quo dicite vt hic per eos.est verum qđ Ang.de are.in hoc est sibi ꝯtrarius in seq.col.vbi ponderat glo.nostrã velle ꝯtrariũ:⁊ dicit eam esse singu.tenendã menti.
141 ¶ In ea.glo.ibi:dũmodo directũ.Uult ergo glo.† ꝙ proponens simpliciter dñium in iudicio intelligit tm̃ ꝓposuisse directum ⁊ non vtile.hoc idem ⁊ exꝓssius voluit glo.in.l.si mater. §.eandē.ad fi.in ver.qualecũq̄.ff.de excep.rei iudi.⁊ glo.in.d.l. minor.§.si seruꝰ.in glo.mag.in ver.supererit.breuibꝰ pro nũc tenete ꝯtrarium ꝙ imo proponēdo dñium simpliciter in iudicio intelligit proposuisse nedũ directũ:sed etiã vtile.⁊ ita etiã tenet Bar.in.d.l.si mater.§.eandē.in penul.q.post Dy.⁊ Ja.de bel.

a ¶ Et ꝓbata.Et idē dic in iudice in septē casibus quos me remittēdo posui.j.eo.§.nu.148.ĩ apo.vbi etiã duo verba ponunt ꝑ eũdem Jaso.

b ¶ Non pōt.Uide Frã.are.in.l.rem nõ nouã.C.de iudi.⁊ Anan.in cōsi.xxxiiij.

c ¶ Conscientiam.An et qñ iudex sequi debeat cōsciētiã:⁊ ꝺm eam iudicare:⁊ nõ ꝺm allegata ⁊ probata.vide Feli.ĩ.c.pastoralis.§.q2 ṽo.in.ij.col.in ṽ.in glo.in ver.tenet.cũ plurimis seq.de offi.dele.vbi ponit septez casus quos ꝑ te vide limitãdo regulã vulgatã ꝙ iudex ꝺm allegata ⁊ ꝓbata iudicare dz.quã reg.limita etiam nisi sit papa vel imperator vel alij principes habētes vim supremi principis:q2 isti debēt semꝑ iudicare ꝺm ꝯsciētiã:al's peccarēt:vt per eũdez Jaso.s.eo.§.nu.135.

d ¶ Contra dñm.Adde eũdē Jas.may.s.eo.§.numero.86.

e ¶ Genera.quot autē sunt absentie.vide Feli.ĩ.c.consultationibꝰ.circa ꝓn.de offi.delega.

per iura per eum ibi all'.⁊ hoc etiã tenet Ange.hic de quo etiã per Bal.in.l.j.in.vj.col.C.de act.⁊ obli.⁊ videte Anto.de bu.in c.examinata.in antepe.col.ex de iudi.intelligite tñ id qđ statim dixi ꝙ lz ꝓponens simpliciter dominiũ in iudi.intelligat pro-
142 poni nedũ directũ:sed etiã vtile.† quod tamē non intelligeret proponere quasi dñium ⁊ sic publicianã.⁊ ita loqnit ⁊ ꝓcedit d.l.minor.§.si seruꝰ.all'.in glo.⁊ ita vult etiam Bar.in.d.§.eandem.⁊ ibidem Bar.post Pe.de bellaperti.videt velle vnũ qđ
143 in.l.j.§.qui imperfectũ.ff.si ager vecti.vel emphy.peta.† ideo appellatio dñij simpliciter ꝓlati referat solum ad directũ dominiũ:eo quia ratione adiuncti non poterat referri ad vtile.qđ verbũ diligēter notate:quia si est verũ est maxima limitatio ad vulgatã regulã illius.§.qui imperpetuũ.scz ꝙ appellatiōe dominij in dubio intelligamꝰ de directo.Cogitabitis tñ an sit verum.¶ In ea.glo.ibi:vno libello ꝓponi non possunt.De hoc dicite vt late dixi in prima parte principali huius glo.in tertia forma libelli.¶ In ea.glo.ibi:sed et ꝯsuetudine ꝯtrium seruat. Dicite vt dixi late in loco.s.proxi.all'.¶ In ea.glo.ibi:sed super vna tm̃ probationē inducat ne sit sibi cōtrarius.verum de hoc videte Bar.in.l.et in eandē.§.actiones.in.v.col.ff.de exce. rei iudi.vbi examinat hoc dictũ istius glo.⁊ videte per Ange. in repeti.l.si quis vi.§.differētia.in pe.colũ.ff.de acqui.posses. ¶ Sum modo in tertia parte prin.glo.ibi:ex parte autem rei. quã subdiuido in tres particulas.In prima ponit que requirantur ex parte rei ad hoc vt cōpetat publiciana.Secundo ponit contra quem detur publiciana.Tertio enumerat sex casus in quibus datur publiciana contra dñm:⁊ vnuz de illis casibꝰ reprobat.Secunda ibi:nam contra omnē possidentez.Tertia ibi:sed etiam contra dñm datur in quatuor casibus.illa tertia subdiuidit in sex particulas.partes de se patent.¶ In ea.glo.
144 ibi:preterq̄ contra dominũ.in glo.volente † ꝙ contra domi-
d num[d] non detur publiciana.Ego credo verũ si oppo.exceptio dominij.⁊ hoc est qđ voluit tex.in illa.l.penul.ff.de publi.sed si non oppo.exceptio dñij ego putarē ꝙ ipso iure posset agi publiciana etiã cōtra dñm:⁊ ad hoc me mouet elegãs dictũ Bar. in.l.pōponius.§.si iussu.in prin.vlti.col.ff.de acq.pos.vbi voluit ꝙ si ego egi publiciana cōtra dñm ⁊ obtinui qđ transfert in me dñium:al's si ille non esset dñs trãsferet in me vsucapiēdi ꝯditio.⁊ hoc dicit tenere ibi glo.dum dicit ꝙ egit publicia-
145 na ⁊c.¶ †In ea.glo.ibi.l.damni.§.nõ solũ.Iste casus prima facie nõ videt clarus aut expeditꝰ:quia in illo tex.non expedit an agat publiciana contra dñm vel ne.tamen bene inducendo optime probat hoc modo.nam edictũ de dãno infecto hz similitudinē cum causa noxali.vt est tex.in.l.pretor ait.§.hoc edictum respicit.ff.de dam.infe.imo dicit ibi Bart.in summario ꝙ edictum de dam.infe.habet causam quasi noxalē quēadmodum ergo in causa noxali si aliquid obtineat a bone fidei possessore.pro illo obtēto datur publiciana etiam contra dñm:vt est tex.in.l.et generaliter.ff.de noxa.etiam in glo.all'.ergo idez debet esse in causa dam.infe.⁊ istud est ex mente Nico.de neap.
146 hic.¶ †In fi.glo.no.hanc vlti.partē glo.enumerãtē casus in quibꝰ publiciana cōpetit etiam contra dñm.⁊ similē glo.habetis in.l.fi.in ver.potius.ff.de publi.⁊ per ista habetis expeditũ hunc.§.in modum qualisqualis repetitionis.

Rursus. Ad hũc.§.ꝺm Dy.hic est bene aduertēdũ q2 tractat materiã satis ignotã in qua glo.oēs variant.⁊ in hoc.§.Nico.de neapo.ita exordit qđ est subtilis ⁊ ꝙ eiꝰ materia quasi in intellectu ꝯsistit.⁊ vltra hic tradita per glo.nr̃am ⁊ sic vltra glo.nr̃am ꝓ expediēda materia huius §.ponit ipse Nico.xxv.q.ego illas dũtaxat attingã q̄s putabo necessarias vel vtiles ꝓ intellectu tex.⁊ glo.⁊ ꝓ habēda faciliori cognitiōe ꝓn̄tis materie:alias aũt ꝓtermittã.¶ Ad euidētiã
1 huiꝰ.§.ꝓtermittite vobis † ꝙ absentiarũ qnq̄ sunt genera[e] q̄
e enumerat ꝑ ordinē glo.no.⁊ mag.in.l.fi.in glo.fi.in ver.appellare.ff.de in ĩte.resti.Prima est ꝓbabilis ⁊ necessaria:vt causa militie.Scđa est ꝓbabilis tm̃:vt causa studioꝝ.Tertia necessaria tm̃:vt causa religiōis.Quarta volũtaria sine ꝯtumacia:vt causa mercãtie.Quinta ⁊ vltima est absentia volũtaria cũ ꝯtu
2 macia.† Et qs dicat ꝓprie absens cã reipublice.videte ꝑ glo. no.⁊ ibi ꝑ doc.in.l.cũ qdã.in ꝓn.in glo.fi.in ṽ.aberat.ff.de acq. here.⁊ in.l.q mittunt.in fi.ꝓn.in glo.in ver.extra vrbē.ff.ex q.
3 cau.ma.† ⁊ intelligite quē abesse ex cã ꝓbabili ⁊ necessaria nõ solũ si absit cã militie:vt ꝓdixi.sz etiã si absit alia cã ꝓ republica:puta cã legatiōis.l.sz ⁊ si ꝑ ꝓtorē.§.fi.ff.qui.ex cau.ma.codē modo si qs abesset cã ĩfirmitatis:q̄uis nõ abesset ex cã reipu. tñ diceret absens ex cã ꝓbabili ⁊ necessaria.l.q̄situ.ff.de re iud. et ita Bar.in.d.l.fi.in ꝓn.ij.col.ff.de in inte.resti.⁊ si qs abesset vel recessisset metu cōmissi criminis dr absens ex causa necessaria:sed nõ fauorabili ꝺm Bal.in.l.ab eo.paulopost ꝓn.C.quõ ⁊ qñ iud.⁊ circa hoc videte Ang.multa singularia ponētē in disputa.sua q̄ inci.bononiēsis qdã.in.iij.⁊.iiij.dubio.⁊ Specu.et Jo.and.

Jo.an.in ti.de accu.in.iij.pte.§.sequit.ver.qd si quis bānitus.
4 ¶ †Quot aūt modis qs dicat absens.videte tex.in.l.absenté. ff.de ver.sig.in.l.presens.ff.de procu.⁊ tex.in.l.fi.C.de prescri. long.tēpo.⁊ ibi glo.in ver.absens.⁊ glo.no.in.§.j.in ver.psen-tes.in aut.de fideiuss.cōsueuit notari p doc.in.l.j.§. qui pñs.ff. de ver.obli.⁊ in.l.iiij.§.abesse.ff.de dā.infec.p Jo.an. post Ar-chi.in.c.si delegat⁹.de offi.archi.in.vj.in nouella.⁊ Bal.in.l. fi.§.vbi aūt.pillū tex.C.de bo.q̄ libe.⁊ videte Bar.no.deciden tē p illū tex.in.l.testamēto.ff.de ali.⁊ ciba.leg.⁊ in.l. quesitū. in prin.ff.de leg.iij.⁊ videte tex.summe no.in.l.cū scimus.ad fi.C. de agri.⁊ cē.lib.xj.⁊ ibi per multū singulariter decidit Bart. p
5 illū tex.†Et an in dubio quis presumatur absens nisi pbetur absens.videte Spec.in ti.de actore.§.j.ver.qd si postq̄.et ver. seq.determinantē q̄ sic.⁊ eū refert Bal.in.l.fi.§. necessitate. ad fi.C.de bo.q̄ libe.in 2rīū tñ facit qd voluit Bart. in.l. is pōt.ff. de acq.here.in.viij.colū.Dy.tz q̄ presumit quis semper fuisse presens in ciuitate vñ est.de quo etiā per Ang.l.fi.C.de pscrip. long.tēp.Juxta ergo.s.scripta quinq̄ genera absentiarū ad-uertite modo ad tex.nostrū ex mēte Dy.Nic.de neapo.⁊ Ang.
6 bic†q̄ aliqñ ille qui est presens vult restituere contra absentē: ⁊ sic cōtra eū q fuit absens.in prin.§.nostri.⁊ isto casu non ha-bet locū distinctio suprascriptarū absentiarū: q2 nō cōsidera-mus propter quā absentiā fuerit absens.sed tantūmodo cōsi-deramus q̄ pñs nō habuit quē posset cōuenire.⁊ sic q̄ ille ab-sens non fecit copiā sui.⁊ pro hoc facit clara rō:q2 si rescissoria dat cōtra eū qui fuit absens ex iusta cā:vt hoc tex.nr̄o.quanto
7 fortius dabit 2tra eū qui fuit absens ex cā nō iusta.†Aliquā-do vero ecōtra ille qui fuit absens vult restitui cōtra presentē ⁊ tunc bene tenēda est distinctio illarū absentiarū.q2 si fuit ab-sens ex cā pbabili ⁊ necessaria simul:vl pbabili tñ:vel necessa ria tñ:⁊ tūc bñ restituet.ex alijs aūt absentijs secus.⁊ ista est p prie materia que traditur p glo.⁊ doct.maxime Bar. in.d.l.fi. ff.de in integ.resti.Secūdo prin.⁊ proprius ad hūc tex. pmitti te vobis ad euidētiā qd in materia.§.nostri reperit duplex in dictū siue remediū.s.rescindēs ⁊ rescissorium.de quibus tāgit Bar.in repe.l.ab hostibus.§.sed qd simpliciter. maxime i.vij. col.vsq̄ ad vlti.col.ff.qui.ex cau.ma.⁊ ibi omittit declarare qd sit remediū rescissoriū ⁊ pollicet se dicturū i.l.necnō.§. exēplo. in eo.ti.ff.ex qui.cau.ma.⁊ ibi postea nihil dicit.vos vero dici-te q̄ fm magis cōem cōclusio.de qua videbimus.j.sup glo.in
8 ver.rescissa.†iudiciū siue remediū rescindēs est officiū iudi. p qd dat in integ.resti.⁊ rescindit obstaculū qd impediebat age-re ⁊ ponit rē in statu in quo erat cū lesio cōtingit in integ. rest. est i pristinū statū restitutio.l.q̄ si minor.§.restitutio.ff. de mi-no.⁊ tñ tm̄ affert restitutio quātū abstulit lesio.d.l.ab hostib⁹. §.sz qd simpliciter.⁊ melius in.l.sz si per pretorē.§.si ferie. et in
9 §.cū ferie.⁊ melius in.§.quoties.ff.ex qui.cau. ma.† Judiciuz vero siue remediū rescissoriū est illud qd 2petit rescisso obsta-culo.de his oībus tollite exemplū. pone possidebas rem meā quā ego poterā vēdicare si tu fuisses presens ⁊ pter absentiā tuā:q2 nō potui agere illā vsucepisti.te postea reuerso dat mi-hi restitutio p officiū iudi.p quā rescindit vsucapio. et rescissa vsucapiōe ego postea vēdico rē meā pinde ac si tu nō vsucepis-ses.certe illa in integ.resti.q̄ dat per officiū iudi. p quā rescin-
10 ditur vsucapio appellat remediū rescindens.†Jlla vero actio q̄ postea mihi dat 2cessa restitutiōe:⁊ sic rescisso obstaculo ap-pellat rescissoria.⁊ dicite q̄ appellatur rescissoria ab euētu: q2 dat in euētū abstaculi primū rescissi.⁊ pter preambulū reme diū precedēs fm Jo.de bronosco relatū p Nico.de neapo. hic fuit egregius doctor antiquus.de quo bar.sepiſſime facit mē tionē in.l.qd nerua.in lectura.⁊ sepius i repe.ff.depo.⁊ hoc mi hi magis placet q̄ opi.Pe.de bella per.⁊ alior qui dixerūt q̄ appellat rescissoria ab effectu.⁊ ita prout tz Joā.de bro.tz etiā Ang.in.l.fi.ff.ex qui.cau.ma.⁊ Ang.hic in.v.euidētiali. et per
11 ista inferebat Ang.hic†q̄ ista rescissoria non est ppriū nomē actionis:sed adiectio quedā q̄ fit pprie actioni.nā ppria actio est illa q̄ primo cōpetebat anteq̄ superueniret obstaculuz que erat rei vendi.in terminis exēpli vobis.s.positi.q̄ actio postea ab euētu recipit h cognomē qd sibi adijcit ⁊ appellat rescisso-ria.de quo tñ an rescissoria sit ppriū nomē actiōis reseruo dicē dū.j.super glo.in ver.rescissa.⁊ ibi glo.ponit. Circa tñ ea q̄ vo
12 bis.s.pri.dixi.†qd offi.iudi.dr̄ esse remediū rescindens.dicite q̄ aliqñ offi.iudi.pōt dici remediū rescissoriū ⁊ nō rescindens. nā pone q̄ offi.iudi.mihi cōpetēs sit pscriptū iuxta gl.notabi-lē in.l.sicut.in prin.in ver.persecutione.C.de pscrip.xxx.vel.xl. anno.quā gl.Bal.ibi reputat singularē.dicēs hoc nō reperiri alibi.⁊ illā etiā reputat singularē Bal.in.l.j.iij.col.C.de execu tio.rei iudi.sz videt q̄ habeat cōfessoriā loquētē tñ p vbū dubi tatiuū.forte in.l.q̄relā.in gl.j.in fi.C.ad.l.cor.de fal.q̄ gl.in ter-minis in quib⁹ loquit ibi reprehēdit p Bar.⁊ bñ. certe si istud offi.iud.pscriptiōe amissuz restituat appellat remediū rescisso

riū quēadmodū qñ restituit actio sublata vt dixi.⁊ istud est qd dixit notabiliter Bal.in.l.fi.in.iij.colū.in ver.scdo q̄ro.C.q. ex cau.ma. Jtē aduertite q̄ dū.s.dixi q̄ remediū rescindēs ē offi. iudi.qd tñ reperit remediū rescindens qd nō expedit offi.iudi. imo via actiōis:vt ptz in actiōe qd met⁹ cā q̄ dat ex illo edicto qd metus cā ad restituēdā directā actionē amissam:⁊ directuz dñiū deperditū:vtilis aūt actio restituit ipso iure:⁊ de isto nihil ad ppositū nr̄m:sz de eo loquit ille difficilis tex.i.l.metū.§. vo lēti.ff.qd me.cā.quē tex.optime ibi declarat Bar.de quo dicite vt ibi p eū.⁊ videte Ang.in.l.fi.in.ij.col.C.ex q.cau.ma. q dicit q̄ tale remediū actionis qd me.cā est remediū rescissoriū et nō rescindēs:sz mihi magis placet id qd.s. dixi:⁊ satis cōprobat
13 ex.s.dictis.†Jtē aduertite q̄ illa rescissoria quantū est ad pro positū materie nr̄e est duplex:q̄dā est rescissoria que pprie ap-pellat institutoria:⁊ iō appellat institutoria:q2 p ptorē nouiter īstituta.nā pone q̄ actio nūq̄ fuerit mihi q̄sita:fuisset tñ mihi q̄sita nisi ego fuissem absens:q2 ego pter absentiā meā perdi di acq̄sitionē iuris vl actiōis:⁊ ad ea restitutor p ptorē rescisso obstaculo pōt appellari rescissoria.magis tñ pprie appellat re stitutoria:q2 illa mihi nunq̄ cōpetit:sz est p ptorē nouiter insti tuta.⁊ de ea habetis clarū exēplū in tex.l.fi qs stipulatus.⁊.l.si quis titio.ff.ex qui.cau.ma. et qd ista debeat potius appellari institutoria q̄ restitutoria habetis tex.opti.⁊ mēti tenē.in.l.q̄-
14 uis.§.si cū essem.ff.ad velle.†Alia ⁊ scda est rescissoria q̄ pprie appellat restitutoria.⁊ est illa qñ actio pn. cōpetebat ⁊ fuit ex-tincta mediāte vsucapione vel pscriptione quo casu si rescinda tur vsucapio pter iustū impedimētū certe rescisso obstaculo illa actio q̄ restituit ⁊ q̄ dicit rescissoria pprie dz restitutoria nū cupari:nō aūt institutoria:q2 de nouo nō est instituta a ptore: sz actio antiq̄ sublata p vsucapionē rescisso obstaculo est resti-
15 tuta.⁊ de ista pprie loqtur tex.noster in prin.† Et qualr diffi-niat ista rescissoria actio q̄ est restitutoria si vultis videatis in specie diffinitionē positā ⁊ declaratā p Ang.in.l.fi.in.ij. col.C. q.ex cau.ma.⁊ ex his q̄.s.dicta sunt pōt qlibet de facili collige re sibi differentiā inter istā ⁊ illā rescissoriā.Et prima differen tia q2 vna appellat institutoria ⁊ alia restitutoria appellat. vt s.dixi.posset etiā colligi alia differētia ex vbis Nico.de neap.
16 hic in sua.j.q.extra gl.vbi dixit† q̄ restitutoria actio non dat nisi implorato officio iudi.vt.s.dixi.Jnstitutoria aūt actio cō cedit ius:⁊ sic nō est necesse q̄ impetret a iudice.alleg.ad h ipse Nico.de neap.tex.in.d.l.q̄uis.§.si cū essem.ff.ad vellei.et text. in.l.si fideiussorē.§.j.in eo.ti.quē text.ego pōdero vobis vltra
17 eū.†istud bñ pbarē in dictione statim ibi posita q̄ denotat ipo iure Bar.in.l.j.in.ij.col.ff.iudi.solui.q ad hoc allegat gl. in.§. j.inv̄.iminuere.in aut.de inces.nup.col.ij.q̄ gl.loqtur i dictiōe
a mox.sz illud idē in dictiōe statim[a] voluit etiā Bar.in.l.impera tor.circa fi.ff.de iur.fi.⁊ Bar.in.l.meni⁹.§.duobus. in repe. il-lius.§.in prin.vlti.col.ff.de leg.ij.Sz aduertite q̄ iura alleg.p Nico.loquūtur in alia rescissoria actione institutoria:q̄ nō dat propter absentiā alicui⁹ aut pter impedimētū:prout loqt in materia nostra:sz datur pter aliā cām vt ibi. Si autē esset re scissoria q̄ daret ex aliqua causa absentie vel iusti impedimēti: tunc illa nunq̄ cōpetet ipso iure:sed obtēto bñficio restitutio-nis.vt.s.dixi.vnde illa siue sit rescissoria actio ⁊ institutoria nō cōpetit ipso iure:sz mediāte officio iudi.vt est tex.planus i.d.l. si qs stipulatus.⁊ in.d.l.si qs titio.ff.ex qui.cau.ma.siue esset re scissoria ⁊ restitutoria etiā nō 2peteret ipo iure:sz offi. iudi. vt hoc tex.⁊ milies.s.dixi.⁊ p ista potestis concludēdo colligere
18 †tres esse species rescissorie actionis.due sunt q̄ dant sublato impedimēto p absentiā mediāte offi.iudi.de quibus duabus proprie agit i materia nostra.⁊ istarū alia dr̄ istitutoria alia re stitutoria vt pdixi.Alia ⁊ tertia ē rescissoria q̄ ipo iure cōpetit ⁊ nō dat ex cā absentie:sz ex alijs causis:vt in legib⁹.s. ad hoc alleg.ista euidētialia ego recollegi vobis sparsim hincinde nō ex vbis sz ex mēte doc.hic.vt Jo.fab.in.iij.col.⁊ Nic. de neap. in sua.j.q.ex gl.Ang.de are.hic in.j.euidētia.⁊ Ange.in.l.fi.C. ex qui.cau.ma.⁊ ibi etiā bal. ¶ His ergo breuiter pmissis iste §.cōi diuisione diuidit in duas ptes.Jn pma ponit de actione rescissoria q̄ dat pñti 2 absentē.Jn scda ponit eā de rescissoria q̄ dat absenti 2 pñtē fm Jo.fa.h.⁊ istud sonāt sūmaria Dy.⁊ Bal.hic.sz mihi magis placet:vt in scda pte:nō ita restringa-mus tex.Sz dicam⁹ gñaliter q̄ i.ij.pte extēdat illa actio resciſ-soria ad alios casus similes put etiā Nic.de nea.⁊ Ang.de are. h.scda ibi qd gen⁹ actiōis. Jste.§.mltis ⁊ varijs modis sūmat p doc.hic.Ego summo eū hoc modo.Cōtra absentē q rē psen tis vsucepit eo reuerso ⁊ rescissa vsucapiōe actio rescissoria 2pe tit per quā petit id qd erat vsucaptū pinde ac si vsucaptū non fuisset.h.d.j.⁊ h actio rescissoria extēdit p ptorē ad q̄sdā alios
19 casus siles.h.d.ij.⁊ vlti. ¶ †Jn tex.ibi.rursus.de ista dictione
b rursus[b] videas tex.no.i.l.fideic.§.si qs.x.ff.de le.iij.⁊ ibi Bart. ¶ Jn tex.ibi.vsu nō cepisse.dy.⁊ Jo.de pla.h exponūt vsu nō

a ¶ Statim. De qua dictione vi-de etiā q̄ haben tur per Frā.are. in.l.petentes.C. de pac.⁊ qd ibi-dē ad eū dixi in apost.⁊ de dictio ne mox vide frā. are.in.l. si qs he res.de acq.here. in.ij.no.⁊ in.l. si qs maior.C. de trāsac.⁊ in aut. princi. in.§. q̄ si actor.de iura. ca lū.⁊.d.Pet.phi. cor.in 2sil.cxlvi. incip.in hac lite ra.q.in.iij.pte.

b ¶ Rursus. De qua dictione vi-de tu Jmo.⁊ do. Alex. in.l. q bo-na.§.fi.⁊ in.l.si fi nita.in princi.ff. de dā.infec. et in l.si cuz dotē.§.j. solu.matri.

cepisse pro nõ vsucap. haberi. Aliter etiã põt exponi ſm eũdẽ
Joã. de pla. vsu nõ cepisse. s. in effec. ex quo dat᷑ restitutio. l. ne-
mo videt᷑. ff. de in integ. resti. vtraq̧ expositio est bona ⁊ reinci
dit in idẽ. nã ex quo nõ ꝑmittit᷑ agere rescissoria: nisi prius re-
scindat᷑ vsuca. nisi mediãte offi. iudi. vt late dixi in. ij. euidẽtia.
certe rescissa vsucap. primo tangens dicere non est vsuca. No.
20 ergo primo ex hoc tex. † ꝙ si absens vsucepit rẽ p̃sentis qꝺ̃ pre
senti dat᷑ restitutio ſm formã huius tex. ⁊ eodẽ modo ecõtra si
presens vsucepisset rẽ absentis daret᷑ absenti resti. l. j. §. verba.
ff. ex qui. cau. ma. ex h̄ tex. ad fi. ⁊ sic habetis ꝙ siue absens vsu-
cepit rẽ p̃ñtis siue p̃sens rẽ absentis qꝺ̃ hꝫ locũ ꝓuisio huiꝰ tex.
Addite etiã ꝙ haberet locũ si vterq̧ fuisset absens: ⁊ alter rem
alterius vsucepisset. tex. est in. l. fi. ff. ex qui. cau. ma. ⁊ ponit glo.
hic in ver. in ciuitate. ⁊ ibi videbimꝰ. Adde tñ secus esse si vter
q̧ fuisset p̃ñs; qꝛ tũc nõ hꝫ locũ ꝓuisio tex. nostri. tex. est in. l. ab
21 hostibus. §. in dãni. ff. ex qui. cau. ma. † qꝛ ɔ̃tra prescriptionem
que currit in p̃sentia nõ dat᷑ restitu. ⁊ est rõ rationis ſm Bart.
in. d. l. ab hostibꝰ. §. sed qꝺ̃ simplr. in. x. col. qꝛ qñ p̃scriptio cur-
22 rit in presentia videt᷑ adhiberi ɔ̃sensus. † qꝛ qui patitur vsuca
pi. dicit᷑ alienare dixit iur. ɔ̃sul. in. l. alienationis verbũ. ĩ prin.
ff. de ver. sig. Hinc est ꝙ ꝓpter illã patiẽtiã ⁊ ꝓpter illũ p̃sum-
ptũ cõsensum p̃iudicat sibi in restitutione vt illã nõ possit im-
23 petrare. ¶ † Pro clara tamẽ intelligẽtia supradicti no. ⁊ text.
nostri ab extra fortiter oppo. ⁊ ostendo ꝙ qñ absens vsucepit
rem presentis ꝙ isti possunt nullatenus sibi ɔ̃cedi restitutio. ⁊
cõsequẽter qꝺ̃ multominus sibi ɔ̃petat rescissoria. ⁊ istud ꝓbo
a partibꝰ sufficienter enumeratis. Aut eñ ille absens dimisit
procuratorẽ ĩ ciuitate vel ibi hꝫ cõiũctos vel amicos vel alios
idoneos defensores: ⁊ tũc clarũ est ꝙ iste p̃sens nõ põt restitui
cum habuerit quẽ potuit ɔ̃uenire. casus est in. l. itẽ ait pretor.
§. fi. ⁊ melius in. l. seq. ⁊ in. l. is qui. ſm vnũ intellectũ positũ ibi
per glo. ⁊ Bar. ff. qui. ex cau. ma. aut ille absens nõ dimisit pro
curatorẽ: nec hꝫ cõiũctos vel amicos q eũ velint defendere: qꝛ
facto publico p̃conio siue ꝓclamate iuxta formã. d. l. ergo vbi
tex. no. ⁊ iuxta. l. hoc aũt. §. j. ⁊ ibi glos. in ver. cognati. ⁊ ibidem
Bar. ff. ex qui. cau. in pos. ea. nullus cõparet. ⁊ tũc ostẽdo quod
etiã nullatenus possit habere locũ ista restitutio. de qua in tex.
nostro. nã iste p̃ñs ɔ̃ absentẽ potuit interrũpere p̃scriptionem
per denũtiationẽ factã corã p̃side vel ep̃o vel ad domum iuxta
formã. l. vt ꝑfectiꝰ. C. de anna exce. si ergo de iure cõi potuit iste
presens sibi prouidere ⁊ nõ fecit est sibi imputandũ. ⁊ nõ est cõ
cedenda restitutio sibi cũ esset equitas istius restitutionis cõce
dende. preterea iste p̃sens potuit agere contra absentem: ⁊ po-
tuit mitti in pos. ex p̃mo decreto. itẽ potuit mitti in pos. ex secũ
do decreto qñ latitaret. tex. est ĩ. l. ignorare. C. de test. mili. ergo
cũ presenti cõtra absentẽ potuerit esse plene cõsultũ: ergo ma-
nifeste apparet ꝙ cessat equitas huiꝰ resti. cõcedẽde. istas opp.
format in terminis glo. no. in. l. is qui. q̃ est glo. vni. ff. q. ex cau.
ma. ⁊ illa gl. est necessaria ad intellectũ huiꝰ. §. ſm Joã. fab. hic
in. ij. col. qui nihil vltra dixit. Jstas opp. vltra dictã gl. ⁊ Bar.
ibi. Ego magis fortifico ꝑ id qꝺ̃ dicã ⁊ tenebo. j. in isto notabi-
li: vbi tenebo ꝙ si absens vsucepit rẽ presentis: ⁊ iterum abest
cã reipu. ⁊ sic nondũ est reuersus qꝺ̃ ꝓuidet᷑ de pleno remedio
isti p̃ñti: qꝛ poterit petere qꝺ̃ det᷑ curator isti absenti: al's bonis
illius absentis cõtra quẽ poterit ꝓcedi vsq̧ ad sñiam diffiniti
uã: ⁊ vsq̧ ad executionẽ inclusiue: ergo cũ huic p̃senti ꝓuidea
tur de pleno ⁊ optimo remedio relinquit᷑ ꝙ debet cessare ꝓui-
sio huiꝰ tex. gl. in. d. l. is qui. ponit multas solu. ad dictã oppo.
⁊ Bar. ibidẽ etiã multa dixit. Ego partim ex verbis illius gl.
⁊ partim ex verbis Bar. ibi accepto vnã tertiã solu. ⁊ dico pro
solutione dicti cõtrarij esse sub hac forma respondendũ: ⁊ ĩ pri
mis est fiẽda vna regula ſm Bar. ibi qñ solũ vnũ remediũ im
pedit istã restitutionẽ que cõcedit᷑ presenti ɔ̃ absentẽ: scꝫ si ab-
sens defenditur: qñ ergo absens dimisisset procuratorẽ in ciui
tate: vel ibi haberet coniunctos vel alios idoneos defensores:
tunc clare procederet prima pars arg. s̃. facti scꝫ ꝙ sibi nõ con
cederet᷑ resti. d. l. ergo cũ alijs allegatis: ⁊ dũ postea dicebat᷑ ꝙ si
iste absens nõ defendit᷑ ꝑ ꝓcuratores vel idoneos defensores.
qꝺ̃ tñ presens hꝫ aliud remediũ. s. interrũpẽdi prescriptionem
per denũtiationẽ iuxta formã. d. l. vt perfectius. qꝛ respõdeo ꝙ
remediũ istud non hꝫ impedire istã restitutionẽ qꝺ̃ ꝓbo: qꝛ vt
dixi eo solo casu p̃senti ɔ̃ absentẽ denegatur restitutio qñ ab-
sens plene defendit᷑. ita ꝙ actor plene põt ꝑuenire ad suum. vt
qꝛ sibi satis det᷑ iudicatũ solui. vt est tex. in. d. l. ait p̃tor. §. fi. sed
per solã interruptionẽ in prescrip. vel vsucap. imo etiam per-
petuationem actionis nõ põt peruenire ad suũ: ergo sibi non
est denegãda restitutio. Non ob. aliud remediũ. s. missionis in
pos. ex primo decreto vel vẽditionis ex scꝺo decreto ꝓpter ɔ̃tu
maciã absentis vel dationem curatoris cõtra quẽ possit proce
di vsq̧ ad diffinitiuã ⁊ executionẽ inclusiue: qꝛ rñdeo qꝺ̃ etiaꝫ
ista remedia non impediũt istã restitutionẽ. qꝺ̃ ꝓbo rationibꝰ
⁊. ll. p̃mo clara rõne nã absens non põt obijcere p̃ñti istã culpã
presentis ex qua ipse lucrum sentit. vt est glo. no. in. l. sed si exce-
ptio. in gl. j. ff. de euic. Jtẽ qꝛ ista culpa causat᷑ a ɔ̃tumacia sua
⁊ ɔ̃sequẽter põt p̃ñs dicere cũ culpẽt alij te me laudare necesse
est: ⁊ qꝺ̃ ista vltima remedia nõ impediãt istã restitutionẽ habe
tis tex. in. d. l. itẽ ait. in. §. eo aũt. in verbo eo potius. ⁊ ibi gl. de
clarat. ff. ex qui. cau. ma. ⁊ ꝑ ista habetis clare solutã ⁊ in forma
opp. s̃. factã. Sed per ista nõ quiescit mihi adhuc animꝰ circa
istũ tex. ⁊ ea q̃ dicta sunt: qꝛ ꝑ ea vidimus ꝙ qñ p̃ñs nõ habuit
qñ posset cõuenire. ⁊ sic nec ꝓcuratorẽ nec aliũ defensorẽ ꝙ isto
casu ɔ̃ceditur sibi restitutio aduersus vsucapioneꝫ cõpletã. vt
hoc tex. al's secus vt iuribus. s̃. alle. sed tũc multũ dubito: qꝛ si
iste presens nõ habuit quẽ posset cõuenire: quomodo ergo po
tuit ɔ̃tra eũ currere vsucap. ⁊ ꝑfici cũ habeamus vnã regulaꝫ
24 † ꝙ nõ valenti agere nõ currit p̃scriptio[a]. l. j. C. de anna. excep.
a istam dubitationem non inuenio declaratam: imo nec tactam
per aliquem scribẽtem hic. nec etiã per Bar. in aliqua. l. illius
ti. ff. ex qui. cau. ma. nec. C. puto tñ qꝺ̃ ad hoc possit optime re-
sponderi ⁊ in forma. ⁊ dũ dicebat᷑ ꝙ restitutio dat᷑ qñ qs nõ ha
buit quẽ posset ɔ̃uenire fateor vt hoc tex. ⁊ dũ dicebat᷑ si nõ ha
buit quem posset conuenire: ergo nõ potuit currere vsucapio:
⁊ multominꝰ perficere cũ nõ valẽti agere nõ currat p̃scriptio:
qꝛ respondeo ꝙ aut qs non potest agere vel etiã impedit age-
re impedimẽto iuris. et tunc procedat illa regula. l. j. in fi. C. de
anna. excep. quãdo impedimẽtũ superuenit añ cõpetẽtẽ actio-
nem aut quis est impeditus impedimẽto facti: ⁊ tunc si impe-
dimentũ est iustũ q̃uis nõ possit agere: tñ bñ currit p̃scri. Sed
bene datur resti. tex. est in. l. vnus ex socijs. §. fin. ⁊ melius in. l.
seq. que incipit. ⁊ attilicinus. ff. de ser. rusti. predi. ⁊ ibi Barto. ⁊
tex. no. in. l. j. §. si quis ꝓpter inũdationẽ. ⁊ ibi Bart. ff. de itine.
actuq̧ priua. ⁊ ita proprie est in nostro ꝓposito: qꝛ iste presens
impediebatur agere cõtra absentẽ ꝓpter impedimentũ facti: ⁊
qꝛ istud impedimentũ est iustũ cõtra eũ currit prescriptio sꝫ re
stituit᷑: vt hoc tex. si vero impedimentũ facti nõ esset iustũ cur-
reret prescriptio ⁊ nõ daretur restitutio. l. ij. §. si quis tamẽ. ff. si
quis cautio. istã no. theoricã ponit Guil. de cu. in. l. senatus. ff.
de offi. presi. ⁊ ibi eã tenet ⁊ defendit Bar. ⁊ tenet etiã Pet. de
bella perti. in. d. l. vnus ex socijs. §. fi. ⁊ ibi Bart. ⁊ Cy. in. l. j. in
iiij. opp. C. de bo. ma. ⁊ Bal. in. l. q̃ties. in. ij. col. C. de p̃ci. impe.
25 offer. † De hoc tñ an ⁊ qñ impedito currat p̃scriptio. si vultis
plene videre videte vltra preallegata etiã Bar. in. d. l. j. §. si qs
propter. ⁊ Bal. in. l. j. C. qui admitti. in. xxij. xxiij. ⁊. xxiiij. opp.
Bal. ⁊ Ange. in. d. l. j. C. de anna excep. ⁊ qñ impedito impedi-
mento iuris vel facti currat prescrip. ⁊ qñ veniat restituẽdꝰ. vi
dete no. Bal. ⁊ Ang. in. l. sicut. ad fi. C. de prescrip. xxx. anno. et
eo casu quo impedito nõ currat prescriptio: tñ si incepit curre
re cõsumit cursum ɔ̃riũ ſm Jnnocẽ. in. c. ne ꝓ defectu. extra de
elec. ⁊ Bal. in. d. l. j. in. iij. col. C. de anna. excep. ⁊ ponit etiã bar.
post Jaco. but. in. d. l. sena. Aduertite tñ ꝙ lꝫ de iure ciuili im-
pedito impedimento facti currat prescriptio: vt statim dixi. tñ
de iure cano. impedito etiã impedimento facti nõ currit p̃scri-
ptio. ita habẽt cano. tex. no. in. c. qꝛ diuersitatẽ. in ver. sic tñ. ex-
26 tra de ɔ̃ces. p̃bẽ. ⁊ ibi videte Jo. de imo. hoc firmantẽ. ¶ † Ad
uertite etiã perpetuo ꝙ in. d. c. qꝛ diuersitatẽ. habetis tex. mul-
tũ singularẽ ⁊ peregrinũ ⁊ nũq̃ delendũ memoria ꝙ q̃uis im
pedimẽtũ culpa sua ꝓcessit. qꝺ̃ tñ nõ currit p̃scriptio illiꝰ tp̃is q̃
fuit impeditꝰ lꝫ culpa sua: ⁊ ita illũ tex. põderat famosissimus
inter moder. Cano. do. Joã. de ana. qui etiã ita refert se in fa-
27 cti. q. cõsuluisse. ¶ † Scꝺo no. ꝙ ex hoc tex. in dictiõe tũc ꝙ cũ
de natura huiꝰ dictiõis tũc sit importare ⁊ denotare extremita
b tẽ tp̃is.[b] vt est tex. in. l. iiij. §. fi. ⁊ ibi glo. ⁊ Barto. ff. de condi. et
demõ. ⁊ tex. in. l. in substitutiõe. §. fi. ⁊ ibi glo. in ver. ex eo. ff. de
vulg. ⁊ pup. ⁊ tex. in. l. vxori vsusfru. ville. ff. de vsu. leg. ⁊ tex. in
l. gallus. in prin. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ ibi glos. in verb. tũc. ⁊ ibi
Ang. ⁊ glo. in. l. lecta. in p̃n. in ver. tũc. ff. si cer. pe. ꝙ hic est text.
28 † ꝙ si absens p̃scripsit rẽ p̃ñtis ꝙ p̃ñti ꝑmittit᷑ agere in illa ex-
tremitate tp̃is qñ ille absens desijt abesse cã reipu. et sic videt᷑
velle h̄ tex. ꝙ donec absens abest cã reipu. qꝺ̃ nõ possit ɔ̃ueni-
ri ꝑ p̃ñtẽ. ⁊ sic vult iste text. ꝙ p̃ñs debeat expectare donec ille
absens desierit abesse cã reipu. ¶ Juxta ĝ istũ tex. ⁊ istꝺ̃ nota-
29 bile q̃ro. pone † ꝙ p̃ñs nolit expectare tp̃s quo ille desierit ab-
esse cã reipu. ⁊ sic tp̃s reuersiõis sue. nũqd succurret᷑ vel ꝓuide-
bit᷑ sibi aliquo remedio. Hãc q̃stionẽ nullus doc. ponit hic: sꝫ
eã in terminis format Bar. in. l. ignorare. ad fi. C. de resti. mi. et
ibi dicit ꝙ si expectet᷑ reuersurus de ꝓximo qꝺ̃ tũc iste p̃ñs co-
git᷑ eũ expectare. all'. l. fi. ff. de leg. q̃ nihil facit. meliꝰ fac. l. pe. §.
fi. eo. tit. Si v̉o de ꝓximo nõ expectat᷑ dꝫ dari curator bonis ɔ̃
quẽ poterit ꝓcedi ordinarie ad diffinitiuã sñiaꝫ ⁊ ad executio-
nẽ. l. ab hostibꝰ. in p̃n. q. ex cau. ma. ⁊ ꝓ hac decisiõe ego allego
glo. no. in. l. iij. in ver. obseruatione. ⁊ ibi Bal. C. de cap. de quo
etiam videte Bar. in. l. si finita. §. iulianus. ff. de dãno infect. in
vij. col.

a ¶ Prescriptio. Adde Frã. are. in. l. pacta. C. de pac. ⁊ Feli. ĩ. c. ex trãsmissa. de prescrip.

b ¶ Tp̃is. Adde Fran. are. in. l. si ita stipulatꝰ. de ver. ob. in p̃n. ⁊ ĩ l. heres. de acq. heredi. et remissiue in. l. lecta. si cer. pe. ⁊ Feli. in c. lꝫ cãm. in. iiij. colũ. de proba. ⁊ do. pet. phil. cor. in consil. cclxxix. incip. in hac litera. d. in. iiij. parte. ⁊ fulgo. in cõsilio. l.

vij.col.ver.sed quid fiet.τ ibi Jmo.in vlt.col.τ Pe.Dy.Ray. Pau.in.d.l.ab hostibus.in prin.ff.ex qui.cau.maio. τ Bal. in l.muto.§.fi.p illū tex.ff.de tute.τ Bal.in.l.pe.C.de bo. aut. iu-
30 di.pos.τ Bal.in.l.coheredibus.C.fami.hercisc. vbi ponit†qd remediū sit quādo quis hʒ rem cōmunē ꝯ absentē quē nemo defendit τ vult eā diuidere.τ dʒ cōpetere supradictū remediū. ¶Glo.in verbo reipublice.diuido eā in tres. Jn prima decla rat tex. Jn scda illū extēdit ad alias ciuitates. Jn tertia illū ex tendit ad municipia.scda ibi.tñ ex clausula generali.tertia ibi. idē est ex clausula municipij. ¶Jn ea.gl.ibi ex generali clau-
31 sula.τ de hac generali clausula si qua mihi iusta causa esse vide
a bitur.[a] τ an cōcedatur ex negligētia seu lata culpa vel supina ignorātia videte Bar.in.l.seruo inuito.§.cū ptor.ff. ad trebel. τ idē in.l.dinus.τ ibi Jmo.plene.ff.de re iu.τ in.l. si is ad quē. ff.de acqui.here.τ idē Bar.in.l.j.C.de sentē. aduersus fiscū la-tis.lib.x.Cy.τ Bal.in.l.j.C.de cōdi.inde.Bal.in.l.j.in.j. col.C. quō τ qñ iu.Bal.in.l.j.ver.qd si est lata per corruptelā. τ sequē ti.C.de pena iudicis qui ma.iudi.Bal.in.l.j.C.si ex fal.instru.τ Bal.in.l.venalis.C.qñ puo.nō est neces. τ videte circa dictam clausulā generalē.videte etiā id quod decidit Bal.post Pet.τ Cy.in.l.j.ad fi.C.de requi.reis.Cy.τ Bald. in.l.ij.C. si pen. ap. mors inter. ¶Ad fi.glo.habetis ꝙ dispositio huius.§.q reci-
32 pitur†ꝙ restitutio datur p̄senti ꝯ absentē causa reipublice ha bet locū siue qs fuerit absens cā reipublice romanoꝝ siue alte rius ciuitatis vel municipij:vel etiā ville:vt etiā dicit gl. in il-la.l.legatis.hic alle.in gl.ista glos.si referatur ad tex.nostrū est nullius pene effect⁹ τ sine aliqua prorsus dubitatione.qꝛ si re-stitutio daṫ aduersus eū q fuit absens ex cā reipublice roma-noꝝ τ sic ex iusta cā quātomagis dareṫ restitutio aduersus eū qui fuisset absens nō ex causa reipublice romanoꝝ:sʒ pro alte-rius cuiusuis ciuitatis vel municipij.τ sic ex minus iusta cā vt dixi.s.in prin.huius.§.in primo euidētiali.sʒ si hec glo.intelli-gaṫ ſm iura q̄ allegat prout dʒ intelligi ſm leges quas allegat vt ingt Bar.in.l.nō solum.§.si liberationis verba.ff. de verb.
33 sig.†Ex ea habetis notare vnū magis notabile ꝙ restitutio q̄ daṫ absenti ꝯ p̄sentē:τ sic in oī ꝯtrario ad principiū text. nostri datur ei siue fuerit absens p republica romanoꝝ siue alterius ciuitatis vel municipij.τ sic habetis ꝙ lʒ alś ī ꝯcedēda restitu tione absenti ꝯ presentē fiat distinctio absentiarū.put.s. dixi ī ſ.euidētiali.qd tñ nō fit distictio ex cā cui⁹ reipublice fuerit ab sens:qꝛ īdulgeṫ sibi restitutio etiā p absentia loco cuiuslibet ci uitatis aut municipij.saltē ex clausula gñali si qua mihi cā τc. τ ita intelligēdo gl.puto etiā in ħ eā bñ dicere:qꝛ casus est i.d. l.sed τ si per pretorē.§.pe.ff.ex qui.cau.ma.hic alle.in glos. qui proprie loquiṫ in istis terminis. ¶Addo etiā ꝙ pro hac gl.in-tellecta vt statim dixi optime facit qd in simili notabiliter deci
34 dit Bar.in.l.fi.in fi.pe.col.C.de sacrosan. eccle.†vbi voluit qd priuilegiū illi⁹.l.fi circa prescriptionē in.iiij.casib⁹ ibi positis. indultū ecclie τ ciuitati habeat etiā locū ī republica cuiuslibet castri τ cuiuslibet municipij.τ idē seqṫ ibi Bal.in.ij.col.ṽ. scdo q̄ro vtrū p̄uilegiū qd daṫ ciuitati deṫ etiā castro τc. lʒ cōtrariū teneat ip̄emet Bar.ꝯtra morē suū sibi cōtrarius in.l. finita.§. si de vectigalib⁹.ff.de dā.infec.circa mediū prime col. post glo. ibi inverbo per longū.τ sequūtur ibi Ang.τ Jmo.Addo etiā ꝙ pro glo.nr̄a declarata vt.s.bñ facit ꝙ alibi voluit glo.no.in
35 l.respublica.in glo.j.C.ex qui.cau.ma.q̄ voluit†ꝙ sicut respu-blica romanoꝝ hʒ bñficiū restitutionis vt ī text.dꝛ ita etiā alie ciuitates τ castra τ ville.qd multū late hic examinat Joā. fab. in pe.τ vlti.col.post Pe.de bel.pti.s.nunqd respu. aliarū ciui-tatū vel municipioꝝ q̄ romane ciuitatis restituanṫ late τ post multa hincinde adducta finaliter ꝯcludit cōtra Pet.de bella per.ꝙ q̄libet respu.resti.dicite vt hic late p eū τ Nico. de neap. post glo.ibi.in.l.rēpublice.C.de iure reipublice.lib.xj.τ p Spec. in titu.de in integ.resti.§.j.versi.idē quoqꝫ.τ in.§. quis aūt. in versi.ad doctri.per Inno.in.c.j.extra de in integ.resti.τ videte Bar.ħ etiā examinantē in.d.l. reipu.C.ex qui.cau. maio. qd si in hoc teneremus cōclusionē quā ibi tʒ Bar.post Jaco.but.et alie ciuitates τ alia municipia:licet nō restituanṫ p illā.l.rēpu blicā habēt tñ restitutionē ex clausula generali si qua mihi τc. ista cōclusio optime faceret p determinatione glos. nostre vo-lētis idē esse in ciuitatibus τ municipijs.vt restituanṫ ex clau-
36 sula gñali.¶†An autem τ q̄ñ appellatione reipublice veniat alia respublica q̄ romana.τ sic q̄n veniāt alie ciuitates vltra s.allegatas vide glo.nota.in auṫ.de here.τ fal.in prin. in glos. in ṽbo oēm reipublice.τ ibi p scribētes maxime p Ang. τ bar. in.l.j.iuxta prin.C.de pena iudi.qui male iudicauit.τ ibidem p Bal.τ per eundē in.l.ij.C.cōia de vsuca.τ ibi an in dubio sem-
37 per appellatiōe reipublice intelligaṫ de romana†τ an ciuitas dicaṫ respublica ponit Bal.in.l.ij.in vltimis ṽbis.C. de sentē. que sine cer.quāti.τ ibi dicit ꝙ sic largo mō. τ Bal.ī proe. dige
38 stoꝝ.circa prin.¶†Et quot modis capiaṫ respublica declarat

Bart.in rubri.C.de iure fisci.lib.x.τ ibi Nico.de neapo. et dicit
39 Bal.in.l.pperādū.in prin.per illū tex.in.ij.col.C. de iudi. †qd sola ciuitas romana hʒ fiscū τ nō alia ciuitas.Jdē dixit Bald. in.d.proe.digestoꝝ.in prin.licet aliter τ melius dixerit Bar.in l.j.C.de bo.vacā.lib.x.τ Bar.in.l.itēueniūt.§.ait senatus.ff.de peti.here.τ Bar.in.l.cūctos populos.in.j.τ.ij.co.C.de sum.tri. dicit etiā Bal.in rubꝛi.C.de priui.fisci.qd municipia nō habēt fiscū:sʒ ego hoc intelligerē verū prout dicit Bar.in prealle. lo-
40 cis in ciuitate.¶†Et ad id qd.s.tetigi de priuilegio concesso
b ciuitati an extēdaṫ ad castra τ villas[b] qꝛ hec nō est materia no-stra.sʒ si vis scire an qñ pcedat videas Bart.in.l. si finita.§. ex hoc edicto.τ ibi late Jmo.ff.de dā.infec.τ late per Nic. de nea. insertū in lecturis Bar.in.l.sʒ τ reprobari.§.amplius.ff. de ex cu.tuto.per Ludo.roma.in.d.l.si finita.§.si de vectigalib⁹. τ p Ange.de are.in.§.res fisci.s.de vsuca.τ in materia recurratis oīno ad Bar.in.l.ij.ff.de ver.sig.τ ad canonistas in.c.si ciuitas. vbi bonus tex.de sen.excō.in.vj.τ in.c.felicis.vbi maxime per Pet.de ancha.de penis.in.vj.τ Bal.in.c.j. de capitaneo q ar-cem vendidit.in vsibus feu.vbi refert Jo.an. in .d.c.si ciuitas. in nouel.tenentem ꝙ si conceditur priuilegium vel immuni-tas ciuitati non intelliguntur castra. τ eodem modo si concedi tur castro non includuntur ville sub ipso.Dicit etiam Bal.in titu.de pace constantie.in verbo mos romanoꝝ. qd dānata ci uitate ad aratrū non intelligunṫ eius castra dānata. An autē
c appellatione ciuitatis veniant suburbia:[c] ita ꝙ si statutū pro-hibeat aliquid fieri in ciuitate:intelligaṫ etiā de suburbijs. po
41 nit Abb.in.c.fi.extra de prebē.†τ an appellatio. ciuitatis ve-niant terre sibi recōmendate.ponit Pe.in cle.ne romani.§. sa ne.de elec.τ ibi tenet ꝙ non per illū tex.τ refert se ita alś consu
42 luisse senis.†Et an cōsuetudo τ statuta ciuitatis habeant locū
d etiā in castris τ villis ciuitati subiectis.[d] habetis glo.no. ꝙ sic in.l.ea.in glo.fi.in verbo penā.ff.de postulando.τ ibi videas p
43 Ang.¶Glo.in verbo abesset ad eius fi.De hoc†an possidēs tantū animo τ sic ciuiliter tm̄ possit ex sola ciuili possessiōe vsu capere:qꝛ hec nō est materia nostra.videte late Bart.in.l.iij.§. ex cōtrario.in.j.τ.ij.col.ff.de acq.pos.τibidē p alios Cy.in.l.cō petit.in.iiij.q.C.de prescrip.xxx.anno.Bal.in.l.cum res.in.ij. col.C.de proba.Ang.in.l.super longi.C.de prescrip.longi tēp. ibi per Jaco.but.in.l.nemo.C.de acqui.pos. Sali.in.l. licet.in iiij.col.C.de acqui.pos.τ ibi per Guil.in.ij.col.τ ibidē p Bal.et eundē in.l.traditionibus.C.de pac.Ang.in repe.l.si quis vi.§. differētia.ff.de acqui.pos.τ qd vult glo.in.c.cām.in gl.fi.in ver bo detinere.extra de prescrip.habetur in.l.j.C.de ser.fugi.τ in istis locis magis cōis cōclusio ē hʒ ꝙ sic qd ex sola ciuili proce dat vsucapio.¶Glo.in ṽbo in hostiū.quā diuido in tres par-tes.Jn prima declarat tex.scʒ qui sint hostes. Jn secunda for-mat.q.ad tex.Jn tertia iuxta solu. ponit quandā differētiam. scda ibi.si ergo ab alio quis capiaṫ.tertia ibi.in hoc differunt.
44 ¶Jn ea.gl.ibi.vel q pplo romano. de hoc†q dicanṫ proprie hostes.ponit Bar.in.d.l.hostes.ff.de cap.τ Bal.in.l. cū cogna tum.per illū tex.C.de inge.τ ma.vbi dicit ꝙ illi pprie sunt ho-stes q sunt ī bello qd mouet cū rege romanoꝝ vel summo pon tifice.secus si moueaṫ per aliquos reges vel principes .de quo
45 etiam.j.aliquid dicam.†Et que differentia sit inter hostem et reū criminis lese maiestatis.declarat Bal.in.l.nihil.C. de vin. liber.vbi dicit ꝙ nemo potest fieri reus criminis lese maiesta-tis nisi sit subditus.hostis aūt pōt esse de quacūqꝫ gente. τ idē
46 tenet Bal.in.l.ij.C.de falsa mone.†Et nota quod pirate sunt hostes proprie:τ equiparantur hostibus fidei.text. est in auṫ.
47 nauigia.C.de fur.τ ibi dicit Bald.p multa iura†ꝙ tales pira te sunt ipso iure defidati.τ possunt a quolibet inpune derob a ri. Et an si ciuitas imperij resistat officiali imperatoris p hoc dicatur illa ciuitas esse hostis imperij:ita vt ei possit bellū in-dici.ponit Bar.in.d.l.hostes.in vlti col.ver.circa predicta que ro.τ Bar.in.l.qui a latronibus.in prin.ff.de testa.¶Jn ea.gl. ibi.credo ꝙ sic.dicite ſm Jo.fab.hic.τ post eū Ang.de are.hoc est verissimū:quia vbi agitur de resti.concedenda presenti con tra absentē nō curamus de causa absentie prout dixi vobis.s. in prin.huius.§.in primo euidētiali:sed ergo puto idē esse in casu ecōtrario:scʒ in restitutione ꝯcedēda absenti cōtra presen tem quo casu licet in tali absente restituēdo fiat differētia ab-
48 sentiarū:prout dixi in euidētiali pallegato.†tñ si aliqs fuisset captus nō dico ab his qui proprie sunt hostes sed a latronib⁹ aut a predonib⁹.aut alś esset posit⁹ in vincula p vim potētio-ris.ꝙ ista cā esset iusta cōcedēde sibi restitutionis.tex.habetis de hoc valde notabilē in.l.succurriṫ.ff.ex qui.cau.ma. τ in isto casu ecōtrario intelligo gl.nostrā loq put etiā intellexi gl.s.in ṽ. reipub.qꝛ alś istud eēt nulli⁹ effect⁹.vt ibi dixi. Plus tñ τ pre-clari⁹ dixit ad ꝯtextū iuriscōsult⁹ in.l.eadē causa.ff.ex qui.cau.
49 ma.†ī vinculis etiā eos accipi q ita obligati sunt:vt sine dede core ī publico appere nō p̄nt ad qd accedat gl.no.in.c. q testiū.

a ¶Videbiṫ. An τ qñ ex ista clausula restitutio cōcedaṫ. vide do. Alex.de imo. in consil.xx.in vlti. col.in.j.pte.τ q-bus cōcedaṫ.vi-de p eū ī ꝯſ.lxxj. in.ij.colū.e. pte. vbi etiā q̄ dicaṫ iusta cā. τ nūqd sola ignorantia. τ nūquid rusti-cus possit pete-re restitutionē ex ista clausula. vide p eū in cōsi. xiiij.in vlti.colū. in fi.in.ij.col.

b ¶Villas. Vide Fran.are.in.l. si pater.§.impube ri.de vulg. τ pu pil.vbi etiā per eūdē.τ.d. Alex. de imo. in consi. clxxvij.ij. parte.

c ¶Suburbia. Quid āt veniat appellatione ci-uitatis.vide Fe-li.i.c. rodulph⁹. in fi.de rescrip.τ quō et qualiter capiaṫ. ibidē p eū in.xiij. col.

d ¶Subiectis. Vide.d.Bar. so zi.in ꝯſil. cclxxi. inci.in p̄nti ver. in ver.in illa rō ne.cū ver.seq. in ij.pte.vbi ponit qd si statutū ci-uitatis subiecte alie ciuitati di-sponet ꝙ in casi bus in qbus nō reperiṫ decisio a statutis ipsi⁹ re-curratur ad ius cōmune quomo do τ qualṙ sit in terp̄tandū:τ an sit recurrendū ad statutū ciui-tatis superioris cui subijcitur di sponentē ꝙ si p statuta eius ter-ritorij casus nō decidaṫ regētur suis statutis.

in verbo paupertate. extra de testi. ¶ In ea. glos. ibi. q als nō
50 posset cū esset seru⁹. Habetis ex gl. † q si aliqs capiat ab his q
proprie hostes sunt efficitur eoꝝ seruus: ⁊ sic non pōt facere te
51 stamētū. † secus aūt si ab eis qui nō sunt pprie hostes: vt sunt
latrūculi: qꝛ tūc nō efficit̄ pprie seru⁹: ⁊ sic pōt facere testamē
tū. dixit tamē Bar. in. d. l. qui a latronib⁹. in prin. ff. de testa. qd
nedū si per papā vel imperatorē mouet̄ bellum capti efficiun
tur serui. qd hoc est indubitatū. vt. s. dixi. imo etiā si bellū indi
catur per inferiores principes. nā dicit ibi Bar. quādam con
stitutionē editā fuisse pisis ab Henrico imperatore. in qua de
clarauit q quicūqꝫ rebellauerit principi vel eius officialib⁹ sit
hostis imperij. de quo etiam per Inno. in hoc vltimo tenentē
contrarium in. c. olim. extra de resti. spolia. quē ipsemet Bart.
refert. ⁊ per Inno. in. c. sicut. extra de iureiurā. ⁊ per Ioan. an.
in addi. Spe. in ti. de instru. edi. §. compēdiose. versi. xv. ⁊ Bal.
52 in. d. l. cū cognatū. ⁊ per illū tex. C. de inge. et ma. † Et ibi etiam
notabiliter querit Bal. quid si imperator indixit bellū et mor
tuo imperatore gētes sue postea ceperint aliquem ab hostib⁹
an ille efficiatur seruus ⁊ ꝯsequēter nō possit testari. ⁊ ibi nihil
decidit. Refert tñ qd als fuit de hoc ardua q̄stio tēpore hērici
imperatoris in psona comitis bergamini de marestiana mul
tū diuitis: q captiuat⁹ post mortē imperatoris cōdito testamē
to decessit in carcere pisarū. ¶ In ea. glos. ibi. imo etiam eius
53 obses nō potest. ⁊ sic ad finem. de istis obsidibus † an et quan
do possint dari. videte in. d. l. obsides. ff. de testamen. hic allega
ta. ⁊ maxime Bal. inter alios. ⁊ ibi etiā late Inno. ⁊ tex. in. c. ex
rescripto. ⁊ ibi glo. in verbo obsides. extra de iureiurā. Bal. in
aut. imo. ad fi. C. de actio. ⁊ obli. ⁊ Barto. in. l. diuus. ff. de iure
fisci. ⁊ ibi glo. declarat q dicant̄ obsides. ⁊ Bal. in. d. l. obses. C.
de act. ⁊ obli. vbi dicit̄ q possunt dari obsides pro publica cau
sa tantū ⁊ nō pro priuata. ⁊ videas gl. in. l. ij. in verbo vendide
rit. C. de patri. q filios distraxerūt. ⁊ ibi late ponit Bal. de ma
teria istoꝝ obsidum. ⁊ inter cetera dicit illos proprie obsides
q dant̄ inter veros hostes. ⁊ qui sint veri hostes dixi. s. in pn.
huius glo. ⁊ fm eū isti tales qui dantur p obsidibus inter ve
ros hostes bñ de iure dant̄. ⁊ ibi etiā ponit qñ possint dari ob
sides inter puatos. ⁊ ibi etiā qñ ⁊ p quos possent tales obsides
reuocari. dicite vt ibi p eū. ¶ Glo. in vbo pōt. diuido eā i tres
partes principales. In prima ad declarationē tex. ponit quot
modis capiat̄ iste termin⁹ pōt. In secūda p modū q̄stionis op
ponit ⁊ soluit. In tertia ꝯ solutionē instat opponēdo ⁊ ei du
pliciter rñdet. secūda ibi. sed quō iste ab hostib⁹ captus. tertia
ibi. sꝫ nec videt̄ q p seruis. ¶ In ea. gl. in prin. ibi. i. seruitute.
Addite q ita exponit̄ in. §. j. ⁊. ij. s. de his q sunt sui. ⁊ idem in
l. j. §. j. ⁊. ij. ff. de his q sunt sui. fm Io. fa. ⁊ Ang. hic. vos vo di
cite q imo gl. debuit exponere tex. in potestate hostiū. i. in do
minio put clare dicit tex. in. l. potestatis. hic allegata in gl. ⁊ ita
clare vult Nico. de nea. hic. ¶ In ea. gl. ibi. l. potestatis. Addi
te gl. in. §. si qs alij. in glo. j. in ver. iuri. s. de inuti. stip. ⁊ qd di
xit gl. no. in. l. j. §. p hāc. el. j. in gl. in ver. vēdicare. ⁊ ibi Bart. et
doc. ff. de rei ven. Inn. in. c. inter quatuor. extra de maio. ⁊ obe.
¶ Ad fi. gl. hāc solutionē sequit̄ Dy. hic ⁊ alij cōmuniter post
eū. ⁊ eā declarat Dy. in regula sine possessiōe. in. j. col. de re. iu.
in. vj. ⁊ pro inuestigāda veritate huius solutionis vide latissi
me Bar. vbi hāc materiā late ⁊ copiose examinat in repeti. l. si
is q p emptore. ff. de vsuca. in expeditione versiculi. q si seru⁹.
vsqꝫ ad expeditionē ver. Marcell⁹. inclusiue. dicebat tñ Ang.
hic q contrarium hic in glo. formatū de. l. sine possessione. pōt
54 etiā aliter solui. s. qd verū est † q sine possessione nō pōt vsuca
pio incohari. ⁊ ita intelligat̄. d. l. sine possessione. sed postqꝫ fuit
cepta vsucapio cū possessione: ⁊ sic postqꝫ fuerit in esse pducta:
tūc si nō fuit interrupta interruptione naturali vel ciuili iuxta
l. gñaliter. cū ibi plene traditis p Bar. ff. de vsuca. certe fm euꝫ
perficiet̄ vsucapio sine possessione. siue loquamur in defuncto
hereditate iacēte: siue in alio viuo. ⁊ ita dicit se intelligere. l. ce
ptam. ff. de vsuca. sꝫ iudicio meo mirādum est de tanto patre et
summe condolendū q in hac solutione tam vehementer erra
uerit. ⁊ primo dum in proposito tex. nostri dicit q quādo vsu
capio fuit incepta cū possessione si nō fuit interrupta interru
ptione naturali vel ciuili: q sine possessiōe pficit vsucapio. ⁊ si
psupponit qd in pposito tex. nostri ante captiuitatē fuerit in
cepta vsucapio cū possessione. vñ lꝫ postea post captiuitatē per
datur possessio: tñ sine possessione pcedit vsucapio: nisi vsuca
pio interrūpat̄ naturaliter vel ciuiliter: qꝛ in hoc errat cū per
captiuitatē nedū pdat̄ possessio: sꝫ etiā interrūpat̄ prescriptio.
l. deinde. ff. ex qui. cau. maio. ⁊ ibi expresse hoc firmat glos. ij. in
versi. non restitui. que dicit q talis interruptio per captiuita
tem est naturalis. ⁊ allegat de hoc. d. l. naturalis. ff. de vsucap.
Preterea ⁊ forti⁹ dū vult Ang. q postqꝫ vsucapio fuit cepta cū
possessiōe qd postea pficiat̄ sine possessiōe: siue loqmur i defun
cto hereditate iacente: siue in alio viuo. ⁊ ita dicit se intelligere
d. l. ceptam. ipse dicit de directo cōtra casum. l. de broca. in. l. in
sto. §. nōdū. ff. de vsuca. vbi dicit ad literā tex. qd de iure singu
lari: ⁊ sic de iure speciali receptū est hereditate iacente. vt in ea
sine possessione pficiat̄ vsucapio. ⁊ qd in. d. l. ceptam. istud sit in
troductū iure singulari: ⁊ sic iure speciali in hereditate iacente
tꝫ ipsemet Bar. in terminis in. d. l. naturaliter. in. iiij. col. circa
mediū. Ego bñ puto q qñ ageret̄ de prescribēda aliqua actio
ne psonali q̄ pscriptio nō currit ex possessione pscribētis: sꝫ ex
solo cursu tpis ⁊ negligētia nō petētis q tūc ista pscriptio cur
rit isto pscribēte existēte i captiuitate. sicut si esset i ciuitate: ⁊ in
isto casu puto posse exēplificari tex. nostrū ⁊ posse ad cōtrariū
respōderi. dū dicebat̄ q sine possessione nō currit prescriptio.
illud verū in prescriptione iuriū realiū que currit ex possessio
ne prescribentis. secus in prescriptione actionū personaliū. vt
s. dixi. ⁊ ita tenet ⁊ declarat Bart. in. l. ait pretor. §. hi plane. ff.
ex qui. cau. ma. per illū tex. ad finem. Accedat quod no. voluit
Bar. limitādo. c. fi. de pscri. in. l. sequit̄. §. si mādati. ff. de vsuca.
⁊ in. l. hoc aūt iure. ff. de ser. vr. pdi. ⁊ in. l. fi. ff. quēad. serui. amit.
sunt etiā alij casus singulares ⁊ speciales in quibus sine pos
sessione pcedit vsucapio. qui enumerant̄ p Dy. in regula. sine
possessione. in. j. ⁊. ij. col. ⁊ p Bar. in. d. l. naturaliter. in. iiij. colū.
circa mediū. ver. tertio requirit̄ in prescriptione possessionis. ⁊
no. Bar. in. l. nec vtilē. in. ij. oppo. principali. ff. ex qui. cau. ma.
55 in qbus casib⁹ puto etiā q tex. iste possit exēplificari. † ⁊ in qui
bus casibus captus ab hostib⁹ pōt sine possessione vsucapere.
⁊ inter ceteros Bal. in. d. l. naturaliter. enumerat casum. s. ex re
peculiari. s. per filiū. ⁊ seruū. ⁊ dicit glos. nostra hic in solutione
sua quā ego etiā. s. approbaui. itē enumerat aliū casuꝫ notabi
lē ⁊ singularē qñ modicū tps supfuisset ad vsucapionē cōplen
dā: qꝛ in illo modico tpe perficeret vsucapionē sine possessione.
de quo est tex. in. l. rerū mistura. §. labeo. ff. de vsucapi. ⁊ ibi bar.
dicit hoc esse singulare. ⁊ i hoc etiā casu pōt tex. nr̄ exemplari.
¶ Glo. in vbo in ciuitate. diuido in septē partes. In pma de
clarat tex. In secūda per viā q̄siti extēdit tex. nostrū. In tertia
declarat qñ qs dicat̄ desinere abesse. In quarta extēdit etiam
tex. nostrū ad casum ꝯtrariū. In quinta iuxta dictā extēsionē glo.
tacite subītrat vnā maximā ⁊ arduā difficultatē. In sexta rur
sus declarat qñ qs dicatur desinere abesse. In septima p mo
dū illationis remouet quoddā tacitū ꝯtrariū ad tex. nostrū. secū
da ibi. qd ergo si vterqꝫ abest. tertia ibi. videant̄ desinere ab
esse. quarta ibi. itē ꝯ si presens. qnta ibi. ⁊ tūc siue cōpleta est to
ta vsuca. sexta ibi. ⁊ tūc dicit̄ desinere abesse. septima ibi. ⁊ sic pꝫ
qd de necessaria absentia. ¶ In eadē glos. ibi. vt. ff. ex qui. cau.
ma. l. fi. Ex hac pte gl. iuncta. d. l. fi. in ea allegata. dicit Ang. no
56 tandū esse † q priuilegiatus vtit̄ priuilegio suo cōtra priuile
giatum[a] eodē priuilegio. Addo q añ eū hic ista fuit inductio
glos. in. d. l. fi. ⁊ dicit Ang. hic hoc ideo esse: qꝛ priuilegiatus q
agit tractat de dāno euitādo. ⁊ ille priuilegiatus contra quem
agitur tractat de lucro. vñ isto casu bene priuilegiat⁹ admitti
tur ꝯ priuilegiatū. Itē qꝛ iste priuilegiat⁹ qui agit fouet iustio
rem cām illo priuilegiato ꝯtra quē agit̄. nimirū si cōtra eū ad
mittit̄ ad agendum allegat ad ista tex. notabilē in. l. verū. §. fi. ⁊
ibi Bar. ⁊ alios. ff. de mino. Ego puto ꝯtra illā glos. ⁊ ꝯ Ange.
hic. ⁊ q hec nō sit bona inductio: ⁊ qd istud nō bñ colligat̄. s. q
priuilegiat⁹ vtat̄ puilegio suo ꝯ priuilegiatū eodē priuilegio:
qꝛ nō est verū q ille pscribēs vel qui pscribit cōtra quē agitur
sit priuilegiat⁹: qꝛ ex hoc solo qd sit absens. et sic sola absentia
nō est cā priuilegij ꝯcedēde sibi restitutionis: sꝫ absentia iūcta
cū lesione: ergo pscribens quātūcūqꝫ sit absens nō ledat̄: ergo
nō est priuilegiat⁹. qd pꝫ. eo qꝛ nō restituit̄: ergo non est verū
q hic priuilegiatus vtat̄ priuilegio ꝯ priuilegiatū. ⁊ ita dicit
Bar. in. d. l. fi. ¶ Preterea vt dicit Bar. in aut. quas actiones.
in. ij. col. C. de sacrosan. eccle. in terminis illius. l. fi. lꝫ iste cōtra
quē agit̄ sit priuilegiatus in genere. eo qꝛ absēs tñ nō est pui
legiatus in specie in ista causa restitutionis i integrū in q̄ agit̄
cōtra eū. vñ lꝫ iste absens sit priuilegiatus in genere. eo qꝛ ab
sens: tamē nō est in specie. ergo nō est verū q in istis terminis:
⁊ in isto casu speciali in quo agit̄ ꝯtra euꝫ qui pscribit dicatur
priuilegiatus agere cōtra priuilegiatū eodē priuilegio in spe
cie. De hoc tamen an ⁊ quādo priuilegiatus possit vti priuile
gio suo ꝯtra priuilegiatū vltra preallegata ⁊ vltra ea que late
ponit Cy. ponit Pe. ⁊ Bar. in dicta aut. quas actiones. et Cy.
in. l. quo tēpore. in vlti. col. C. de resti. mili. videte oino illū no
tabilē tex. i. l. verū. §. itē querit̄. ff. de mino. ⁊ ibi Bart. dicit esse
meliorē ad hoc q alibi habeam⁹. ⁊ videas tex. in. c. auditis. cir
ca fi. ⁊ ibi. d. Abb. in. ix. notabili. extra de in integ. resti. ⁊ Bald.
in aut. habita. C. ne filius pro patre. in. viij. col. ver. modo istā
materiā altius attingamus. ⁊ Bal. in. l. ij. p illū tex. C. de priui
legio fisci. ⁊ Bal. in aut. itē sibijnuicē. per illum tex. C. de sacro
sanct. eccle. et in contingentia facti Paulum de castro consu
lentem in consilio suo. cccxij. in vltimo dubio. ¶ In eadem
glo. ibi.

a ¶ Priuilegiatum. Adde do. Alexan. de imo. i. l. si apud. ff. de mi. ⁊ Fel. in. c. cū p causis. de sen. excō. ⁊ Pau. de ca. in ꝯsi. cccxvij.

glo.ibi.l.ab hostibꝰ.§.sʒ quid si simpliciter.glo.hic succincte tā
git hāc difficultatē que fuit maxima inter antiquos glossato-
res ⁊ īter doctores nostros ⁊ doctores sequētes.vt eā meliꝰ in
57 telligatis subijcio rē exēplis.† Pone vsucapio ꝓ maiori pte
est lapsa in absentia postmodū est cōpleta ī presentia post mo-
dicū tēpus reuersionis ī quo modico tpe dn̄s potuisset agere.
an restitutio sit ī totū ⁊ oīno denegāda:an vō sit dāda restitu-
tio in integrū.ita vt subducaẜ tantū tēpus quātū est illud quo
vsucapio currit in absentia.Martinꝰ ⁊ placētinus ex vna par
te tenebāt ꝙ nulla oīno sit concedēda restitutio.Bulg.vero et
Jo.tenebāt ex alia parte cōtrariū.s.restitutionē esse ꝯcedēdā.
ita tn̄ ꝙ subducaẜ tēpus absentie de medio.⁊ sic illud tēpꝰ qð
cucurrit ī absentia ⁊ cōsequēter tēpus quo dn̄s nō fuit ī negli
gētia.has ꝯtrouersias antiquoꝝ refert late glossator accursiꝰ
in.l.quo tpe.C.de resti.mili.in glo.j.⁊ in.d.l.ab hostibus.§.sed
qð simpliciter.in glo.j.ff.ex qui.cau.maio.opi.Martini secuti
sunt Pet.⁊ Cy.in.d.l.quo tpe.⁊ Guil.in.d.§.sʒ qð simpliciter.
hanc etiā tʒ Joā.fab.hic.refert Pau.de cast.excellentissimus
inter modernos in.l.diuortio.§.nō solū.ff.solu.ma.qð opinio
Mar.cōiter teneẜ.Cōtrariā tn̄ opi.vʒ Bulg.tenētvbiqʒ gl.in
d.l.quo tpe.⁊ in.d.§.sed qð simpl'r.⁊ in hoc.§.in pn̄ti gl.Hanc
etiā opi.tenet Dy.⁊ Jac.bu.hic.⁊ Inno.in.d.c.dilecto filio.ex
tra de ver.sig.⁊ ibi istud idē tenere videẜ glo.in verbo futura.⁊
ibi iste optimus tex.pro hac parte.Azo.vero in sum.tit.de re-
stitu.mili.dixit ꝙ opi.Bulg.nitiẜ maiori equitate.sʒ sententia
Mar.fulcitur maiori autoritate legū.Bar.in hac difficultate
contra morē suū fuit sibijpsi cōtrarius.nā in.d.l.quo tēpore te
net distincte opi.Bulg.⁊ dicit ꝙ hec opinio nō est verissima.et
idē tenet ipse Bar.in.d.l.fi.in vlti.col.de tēpo.in integ.resti.pe.
sʒ ipsemet Bar.in.d.l.ab hostibus.§.sed qð simpliciter.in.vij.
col.nō tenet indistincte opi.Bulg.sed ponēdo nouam opi.di-
stinguit.vt ibi per eū.Bal.in.d.l.quo tēpore.in.iij.colū.tʒ sim-
pliciter ⁊ indistincte opi.Bulg.Ego non intēdo hanc difficul-
tatem:⁊ hūc periculosum articulum hic examinare.propterea
ꝙ illū omittūt oēs doctores hic.vt Nico.de neapo.Bal.Ang.
de are.⁊ Jo.de pla.sed de eo diffuse videatis in locis.s̄.allega
tis.⁊ maxime ꝑ Dy.hic q multa hincinde adducit.tandē cum
opi.Bulg.ꝯcludit ⁊ rn̄det argumētis in ꝯtrariū adductis:et
videatis ꝑ Joā.fab.hic.qui multa pro vtraqʒ parte adducit ⁊
plura ꝙ̄ Dy.⁊ finaliter tenet cum Marti.⁊ nō respondet ar-
gumētis in contrariū adductis.videte etiam Bar.late exami
nātem hunc articulū in.d.§.sed qð simpliciter.per.v.col.et ibi
Bar.in hoc articulo quatuor per ordinē facit.primo ponit iu-
ra ⁊ rationes que faciūt pro Mar.postea eis particulariter re
spondet.deinde ponit iura ⁊ rationes q̄ faciūt ꝓ Bulg.⁊ eodē
modo singulariter rn̄det.tertio ponit rōnes ⁊ solutiones do-
ctoꝝ ⁊ eas dānat.quarto ponit vnā suā opinionē cum distin-
ctione:vt ibi ꝑ eū.Ego nō recedā ab opinione Bulg.qꝛ videẜ
magis cōis ꝓ qua vltra ea que copiosissime adducunẜ ꝑ doct.
in locis prealleg.ita vt vix quicꝙ̄ addi possit.ego etiā adduco
illud qð in optimo simili adducit gl.in fi.in ver.illuxerit.C.de
tēpo.in integ.resti.pe.quā ibi tenet ⁊ sequiẜ Bar.in vlti.colū.⁊
ibidē Bal.ad fi.vbi ponit ꝙ si prescriptio fuit incepta in mino
ri etate:⁊ cōpleta in maiori qð isto casu non est deneganda re-
stitutio:imo concedēda.⁊ qð tempus sibi non currit nisi pro tē
pore maioris etatis:cōsequēter restituiẜ ⁊ subduciẜ tēpus mi-
noris etatis ⁊ nō cōputaẜ sibi nisi tp̄s maioris etatis quo fuit
in negligētia.¶ In eadē glo.ibi.l.si cui.§.tandiu.Melius fa-
cit tex.in.l.j.⁊ ibi glos.j.⁊ Bar.ff.si quis cau.De istis.xx.mili-
bus diurnis vt habeatis magis exp̄ssuʒ dicite ꝙ mille passus
a faciūt vnū miliare[a] vt dixit tex.ī.l.iij.in pn̄.⁊ in.l.mille passus.
b ff.de ver.sig.⁊ qnqʒ pedes faciūt vnū passum[b] vt inqt gl.in.d.
58 l.iij.in glo.j.ad fi.† pes vero diciẜ.xv.digitoꝝ[c] ſm gl.in.c.sicut.
c xlij.distin.al's.xxvj.q.iiij.⁊ Bal.in.d.l.j.ff.si quis cau.¶ In fi.
glo.in hac vltima parte glo.est aliqualiter obscura et intrica-
ta ſm Jo.fab.hic.sʒ ſm Ange.de are.hic mēs huius gl.est ista
nā est fiēda differētia an sit fienda restitutio presenti cōtra ab-
sentē.et tunc indistincte non facta distinctione absentiarum:
nec etiā facta distinctione an absens desierit abesse:necne sem-
per est fiēda restitutio presenti vno solo inspecto.an p̄sens ha-
buerit potestatē agēdi necne.ꝓut late dixi vobis in p̄mo euidē
tiali si vero restitutio sit cōcedenda absenti cōtra presentē:tūc
bn̄ fiēda est distinctio absentiarū iuxta materiā.l.fi.ff.de ī inte
grū resti.vbi ꝓprie tradiẜ hec materia.⁊ isto etiā casu bn̄ queri
59 mus an desierit abesse vel ne.vt in glo.Ideo aduertēdū est † ꝙ
si aliquis fuerit absens ex causa volūtaria sine contumacia vel
etiā cū cōtumacia.⁊ sic ex causa nō iusta quo casu ei nō cōcedi-
tur restitutio ꝓut tradiẜ in.d.l.fi.ff.de in integ.resti.⁊ iste talis
absens ignorabat ius suū vel ius sibi cōpetere.ꝙ ꝙ̄uis cur-
rat p̄scriptio tam ꝯ̄ scientē ꝙ̄ contra ignorantē.l.fi.circa fi.ver.
nulla sentētia vel ignorātia.C.de p̄scrip.long.tēpo.Nihilomi-
nus talis ignorātia erit iusta cā in integ.resti.cōcedende cōtra
dictam prescriptionē:⁊ sic ratione ignorātie poterit petere in
integ.resti.Istud est qð multū singulariter voluit Bart.ꝑ illū
tex.in.l.j.in.§.si quis antē per inundationē.ff.de iti.act.priua.
qð dictū Ang.de are.hic in finalibus verbis multū cōmendat
et dicit mēti tenendū.Addo qð istud dictū Bar.licet etiam cō
muniter reputatur esse singulare:tamē idē voluit ipse Bar.in
l.aristo.§.labeo.qui est.§.fi.ff.de dona.⁊ Bar.in.l.emilius.ver.
opponitur quod prescriptio minori ipso iure non currat.ff.de
mino.⁊ hoc dictū refert simpliciter Bal.in.d.l.fi.versi.attende.
C.de prescrip.lōg.temp.⁊ hoc dictū tenet Abb.Panor.in.c.vi
gilāti.extra de prescrip.qui ad hoc allegat bonā glo.in.l.j.§.j.
in gl.j.C.de pa.potesta.Idē etiā tenet Imo.in.c.fi.in.ij.al's.x.
charta.extra de prescrip.q ad hoc allegat gl.in.l.si partē.§.si ꝑ
fundū.in gl.paruula.in verbo nō vtēdo.ff.quēadmodū serui.
amit.⁊ idē tenet glo.in.l.si sic.in glo.magna in verbo seruitus.
circa finē eo.titu.idem autem tenet Ludo.roma.in.l.si vero.§.
de viro.in.xv.fallē.ff.sol.matri.q etiā ad hoc alleg.illā gl.ī.d.l.
si partē.§.si ꝑ fundum.⁊ aliā glo.in.l.sicut.§.militia.C.de pre-
scrip.xxx.vel.xl.annoꝝ.⁊ idē etiā tenet Spec.in ti.de prescrip.
§.j.ver.sʒ pone colonus.⁊ Ang.in.l.fi.ff.si quis testamento li-
ber esse iussus fuerit.⁊ Inno.in.l.pātonius.§.j.ff.de acq.here.
Ludo.roma.in.l.qui vniuersas.§.fi.ff.de acqui.pos.Facit qð
singulariter vult Inno.in rubri.extra de consti.ad finem.Est
verum quod contra Bar.tenent multi vt per modernos in.c. a
auditis.extra de in integ.restitu.⁊ in clemen.j.in eo.titu.⁊ con
tra Barto.in contingentia facti consuluit Pe.de ancha.in cō
silio.clxij.incipiente.principaliter contra istos legatarios ⁊c.
vbi inter cetera allegat Bal.tenentem contra Barto.in.l.j.in
xxiij.oppo.C.qui admit.et subtiliter adducit contra Bar.d.l.
fi.C.de prescrip.lon.temp.et reprobat responsionem Bart.vt
ibi per eū contra Bar.etiā tenet Cuma.in.l.cū filius.§.in hac.
ff.de ver.obli.¶ Glo.in verbo annū.Diuido in quatuor.In
p̄ma declarat tex.In secūda ponit quot sunt necessaria vt hic b
annus vtilis currat.In tertia ponit quātū tempus detur ho-
die in restitutionibꝰ.In quarta per modū notabilis ponit an
hodie iste.§.sit correctus.secūda ibi.in quibus actor habuerit
facultatē agendi.tertia ibi.hodie vero in oībꝰ restitutionibus.
quarta ibi.⁊ ita no.hic.¶ In eadē gl.ibi.l.cū heres.§.stichus.
addite similē tex.in.l.ita vulneratꝰ.in ver.estimatio aūt.ff.ad c
60 l.aqui.dicit tn̄ † ꝙ annus ꝓprie ꝯstat ex.ccclxv.diebus.[d] et.vj.
d horis.q̄.vj.hore collecte simul in quatuor annis faciūt vnum
diem naturalem quem appellamus bissextilem qui attribuiẜ
Februario vel ſm canones Martio.⁊ hec omnia ponit gl.no.
in.l.iij.§.bissextus.ff.de mino.⁊ gl.in.l.cū bissextus.ff.de verb. d
signi.¶ In eadē gl.ibi.ff.de diuer.⁊ tēp.prescrip.l.j.videtis.et
61 est gl.† q̄ ⁊ quot sunt necessaria ad hoc vt annus vtilis currat.
idē no.gl.in.d.l.in gl.in verbo agēdi.⁊ videte.glo.no.in.l.fi.in
glo.j.⁊ ibi doct.C.de temp.in integ.resti.pe.⁊ glos.notabilē in
rubri.ff.de diuer.⁊ tēpo.prescri.⁊ ibi Bar.que ponunt de tēpo
re continuo ⁊ de tēpore vtili a principio.sed de cōtinuo in pro
cessu ⁊ de eo qð oī tēpore est vtile ⁊ declarant quomodo ⁊ qn̄ in
eis currat tēpus.Accedat ad hoc gl.quā Ang.de are.reputat
valde singularē in.c.quā sit clericis.in v̄bo mēse.de elec.in.vj.
62 ⁊ glo.no.in cle.j.in verbo continuū.de integ.resti.¶ † An aūt
et quando tēpus in dubio intelligatur vtile vel cōtinuū.vide
Bal.in.l.annus.cū ibi notatis per gl.ff.de calūniato.et omni-
no Bal.in.l.genero.ff.de his qui no.infa.⁊ Bald.in.l.j.in vlti.
col.C.de dilatio.⁊ Bal.in.l.siue ps.eo.ti.de dila.⁊ Cy.et Bald.
63 in.l.ij.C.de edil.actio.Et qūo sumatur tp̄s vtile ponit Bal.in
64 d.l.fi.in prima oppositio.C.de tempo.in integrū resti.† qð in
dubio omnis dilatio intelligitur cōtinua:nisi reperiatur cau-
tum qð sit vtilis.Et an in dilationibꝰ ad probandum tempus
sit vtile an ꝯtinuū.videte Bal.ī.l.si qn̄.in.ij.q.⁊ meliꝰ in.c.v.C.
de testi.⁊ Bal.in.l.eos.§.sin aūt.in.iij.col.C.de app.⁊ Bal.ang.
Pau.⁊ Ludo.in.l.j.ff.si qs cau.⁊ notabiliter Pau.de eleaza.
65 in.c.frequens.de resti.spo.in.vj.vbi ponit † an dies emergens
possit q̄libet hora īcipere currere.de quo etiā ꝑ Ange.⁊ Imo.
in.l.gallus.in prin.ff.de libe.⁊ posthu.¶ In ea.gl.ibi corrigiẜ
66 ꝑ codicē.dicite † qð hoc nō esset mirū:qꝛ liber codicis ꝓut nūc
est cōpilatꝰ fuit cōpilatꝰ post istū librū institutionū:vt expresse
probaẜ in.l.meminimꝰ.post principiū.C.de legi.here.vbi īpe-
rator facit expressam mētionē de libro isto institutionum.⁊ ita
etiā tenet Ang.de are.hic.¶ In ea.gl.ibi.sed dico cōtra.Hoc
67 etiā tenet Jo.fa.hic.s.† ꝙ iste.§.hodie nō sit in totū correctus
vʒ quatenꝰ loqtur de actiōe rescissoria.Nā ſm eū lʒ iudiciū re-
scindēs qð infra annū vtilē ꝯpetebat.hodie sit correctū vt cō-
petat infra quadriēniū.d.l.fi.C.de tēpo.in integ.resti.pe.ſm ea
que statim.j.subijciā.tn̄ iudiciū rescissoriū qð cōpetebat infra
annū vtilē vt hoc tex.nostro hodie nō reperiẜ correctū nec īmu
tatū:qð ergo exp̄sse nō mutaẜ q̄re stare ꝓhibeẜ.vulgata.l.p̄cipi

a ¶ Miliare.adde.d.Alexan.de imo.post Pau.de cast.in.l.j.ff.si qs cau.vbi dicit qð inspici dʒ cōsuetudo.⁊ Inn.in.c.nōnulli.de rescrip.

b ¶ Passum.adde Flo.in.l.vix.ff.de ser.rust.predio.⁊ Alex.post Bart.in.d.l.j.si quis cau.

c ¶ Xv.digitoꝝ.Adde Flo.in.d.l.vix.s̄.pauloante per me allegata.

d ¶ Ex.ccclxv.diebus.Adde text.vbi gl.ī.l.ita vulneratꝰ.§.estimatio.ad.l.aq.vbi etiā vide Bar.⁊ gl.ī v̄.bissexto.ī l.iij.§.minorem.ff.de mino.vbi etiam vide Bal.qūo ⁊ quare dicaẜ bissextus.de quo etiā ꝑ gl.in cle.j.§.excellentissimus.v̄.tertiā.de reli.et vene.sanc.

mus.ad fi.C.de appel.τ.l.sancimus.in p̄n.C.de testamē.τ istud idem reperio in terminis tenere Bar.in.l.fi.in vlt.col. in prin. C.ex qui.cau.maio.vbi etiam predicta rōne mouetur. et istud est quod ego puto voluisse dicere gl.hic que satis in cōfuso est locata dū ad fi.dicit ꝙ illa lex tātum in restitutione dicit.vñ in alijs remanet vtilis annus τc.bene verū est.τ ita etiā fatet ibidem Bar.ꝙ si quis fuerit negligens per quadrieniū in petendo iudiciū rescindi:qd̄ tūc impediretur natiuitas istius actionis rescissorie.τ hoc mō possemus dicere rescissoriā tolli quadriēnio.τ ita procedat glo.in.d.l.fi.in glos.j. magna.C.ex qui. cau.maio. ¶ In fi.glo.pro veritate ei⁹ qd̄ hic in glo. tangitur quicquid hic dixerit glo.τ glos.in.l.sed τ si p pretorē.in.§.quoties.in vbo vnius.ff.qui.ex cau.maio.τ glos.in.l.fi.in vbo continuatio.C.de tēpo.in integ.resti. peten. dicite paucis ita concludendū esse ex mēte Bart.Bal.Ang.τ Sali.in.d.l.fi.C. de tēpo.in integ.resti.peten.τ ex mente cōiter scribentium hic.ꝙ in

68 hac materia† duplex est tempus.primū est tēpus ad quod petit quis se restitui.secūdū est tempus infra quod qs petit se restitui.primū tempus semper est vniforme:quia ad tantum tēpus petit quis se restitui in quanto tempore fuit lesus τ nō vltra.vt.l.ꝙ tēpore.cū ibi plene no.per glo.τ docto.C.de restitutio.mili.τ dixi.s̄.in glo.precedēti referēdo varias τ plures opiniones.qd̄ intelligit verū nisi impedimētū sequēs absorberet totaliter omne tempus sine omnē dilationē primo habitā: qꝛ tunc nō restituit qs solū ad tātū tēpus inquātū fuit lesus:imo restituitur ad integrum τ totum tempus:puta data est dilatio vnius mensis ad probādum aliquid dū esset prope finem mēsis per tres dies acta casu perierunt.certe non debeo solū restitui ad illos tres dies qui supsunt τ in quib⁹ sum lesus. imo debeo restitui ad totū tēpus.qꝛ istud impedimētum perditionis actoꝝ absorbet omnē dilationē.tex. est in.l. si stipulatus essem abs te.τ melius in.l.seq.ff.de verb.obli.τ ibi hoc multū signāter no.Bar.ad finē.τ reputat istud dictū Ange.de are. hic esse

69 singularissimū. ¶ † Secūdū tempus:scʒ infra qd̄ petitur restitutio est etiā duplex.nā quoddā est tempus infra qd̄ debet restitutio terminari.τ istud est semp vniforme:qꝛ dʒ terminari infra quadrienniū ꝯtinuū.vt.d.l.fi.C.de tempo.in integ. restitu. peten. Quoddā est tempus infra qd̄ debet proponi. τ in hoc lʒ fuerint opiniones varie:vt hic p Dy.τ Jo.fa.tñ veritas est ꝙ si quis ledit ex ꝯctu vel ex sn̄ia cōtra absentē lata:tunc etiā tēpus ꝓponende restitutionis est vniforme.s. quadrieniū.d.l.fi. C.de tēp.in integ.resti.pe. Si vero ledit ex cursu tēporis tunc si quidem tempus lesionis est plus ꝙ quadriēniū tūc idem qd̄ s̄.qꝛ infra quadriēniū pōt ꝓponi.d.l.fi.C.de tempo.in integrū restitutio.petē.Si vero tempus in quo est lesio est minus quadriēnio tunc debet de necessitate proponi restitutio infra tantum tempus quantū est tempus lesionis τ nō vltra.vt.l.sed τ si p pretorē.§.sʒ cū fere.τ.§.quoties.ff.ex qui.cau. ma. et ita dixit glo.no.in.l.interdū.in verbo ex anno vtili.τ ibi Bar.ff. de mino.τ ista doctrina quā ponit Bar.vbi.s̄.τ eā ibi sequit ad literam Bal.fuit originaria Odo.in.d.l. τ si p pretorē.§. quoties. fm ꝙ eū refert Nico.de neap.hic.ad quā doctrinā videte omnino bonū tex.τ ibi plenissimas glo.in.d.cle.j.de in integ.resti.et videte Bar.idem τ latius formantē in.l.ab hostibus.§.sed qd̄ simpliciter.ff.ex qui.cau.ma.in penul.col.in ver. venio ad tertiū.τ ibi respōdet ad cōtraria τ maxime ad dictā clemē.j. idem etiā vult Bar.in.d.l.ait pretor.§.si cōditionalis. per illum tex. quē ad hoc reputat notabilē.ff.q̄ in frau.credito.quē tex. oīno

70 videatis.τ tex.i.l.j.§.ann⁹.ff.qñ act.de pecu.ē anna. ¶ † Quid aūt si restitutio fuerit ꝯcessa a iudice vltra tempus infra qd̄ dʒ officiū iudicis rescindēs iplorari nūqd valeat necne.plene cōcludit hic Dy.ꝙ nō:motus potissimū p gl.in.l. ꝓperandū. in

71 princi.in verbo triēnio.C.de iudi.vbi vult notabiliter glo.† ꝙ cum in causa ciuili debeat sn̄ia ferri intra trienniū:ꝙ si feratur vltra triēniū nō tenet.τ idē etiā cū Dy.volunt cōiter doct. hic vt Jo.fab.τ Nico.de neapo.in.x.q.extra glo.qui dicit illā glos. in.d.l.properandū.in princi. esse tenendam cordi.τ idem etiaʒ tenet Ang.hic qui dicit ꝙ ad hoc nō est dare responsum.idem etiam tenet Cano.in dicta clemē.j.de in integ.restitu. Addo ꝙ idem etiā tenet Bal.faciens mentionē de Dy.no.hic. in.l.fi. in iij.col.C.de tēp.in integ.resti.petē.q per hoc multū signāter in

72 fert† ꝙ si post tēpora fatalia ferat sn̄ia ꝓ appellāte qd̄ est ipso iure nulla.τ de hoc dicit etiā videri casum in.c.si appellationē. extra de app.de quo etiā videte p eundē Bal.in.l.eos. in prin. C.de appel.in.iij.colū.τ in aut.hodie.in.ij. colū. in eo.titu. per Ludo.ro.in.l.ij.ff.de re iudi.Accedat ꝙ pulchre voluit Inno. in.c.ex ratione.extra de appel.quē refert τ sequitur Bald.in.c.

73 sancimus.el.ij.ad finē.in tit.quo tēpore miles. in vsi. feu.† vbi voluit ꝙ si post cursum fataliū apparet in actis lata sententia ꝯ primā ꝙ nihilomin⁹ p̄ma debebit mādari executioni. ¶ Vltimo ad cōplemētū p̄dictoꝝ vnū perpetuo diligentissime cordi

a ¶ Ignorāti. ad de do. Alexā. de imo. in consi.lij. in.iiij.parte.

teneatis qd̄ licet quadrienniū qd̄ dat hodie loco vtilis anni sit

74 cōtinuū.vt.d.l.fi.C.de tēp.in integ.resti.pe.† qd̄ non tñ currit probabiliter ignoranti.a vnde si qs staret p cētū annos τ pbabiliter ignoraret posset semp petere resti.in integ.qꝛ restitu.in integ.nō incipit cursum suū nisi a tēpore sciētie cū tēpus restitutiōis sit vtile quātū ad principiū.istud est qd̄ multū singulariter voluit Bal.in.l.falsam.C.si ex falsis istrumētis. τ idē voluit Pau.de cast.in.l.fi.C.de dolo. de quo etiā videte do. Car. flo.in.d.cle.de in integ.restitu.in.xxv.q.Cogitabis tñ an istud peregrinū dictū sit verū.qꝛ istud nō firmo.τ si est verū est i actu practico notabilissimū. ¶ Glo.in vbo rescissa. quā ego diuido in sex ptes. In p̄ma ad declarationē tex.ponit q̄ remedio vsucapio rescindat:τ dicit ꝙ p restitutionē petitā. In scd̄a ponit ad qd ꝯcedat restitutio. In tertia ponit a quo cōcedat talis restitutio. In quarta ponit quare dicat rescissoria:τ an sit ꝓpriū nomē actionis:τ an sit realis vł psonalis:τ an sit vtilis vel directa. In qnta refert opinio.alioꝝ tenētiū ꝙ rescissoria ipo iure ꝯpetat.τ ꝙ sit ꝓpriū nomē actiōis. In sexta refert alioꝝ modificationē in hac sua opi. p quā modificationē glossatoꝛ noster cōcordat istā opi.cū p̄ma.scd̄a ibi.vt subducat tēpus. tertia ibi.τ hoc ip̄m qd̄ postulare possunt.quarta ibi. τ ideo actio ad quā restituit.quinta ibi.alij habēt.sexta ibi.dicūt tamen ꝙ hec rescissoria.τ ista diuisio sit vobis loco cuiusdā literalis expositionis hui⁹ glo. ¶ In eadē glos.ibi.vt.C. de testa. mili.l.j.

75 De hoc.s.† ad qd cōpetat ista restitutio.τ sic istud officiū iudicis rescindēs quicqd hic dixerit glos.τ quicquid etiam dixerit glos.que latius hoc examinat.τ aliter tenet ꝙ hic in.l. ab hostibus.§.sed qd̄ simpliciter.in gl.magna in verbo restitutionis. ff.ex qui.cau.ma. Vos dicite fm qd̄ dixit Bar.in.d.§.sʒ qd̄ simpliciter.in.ij.col.in verbo.venio ad quartā particulā.τ melius τ pfectius in vlti.col.quē simpliciter τ ad literā refert et sequit Ang.de are.hic ibidem:ergo Bar.relatis multorum opinionibus inter se discrepātib⁹.τ nōnullis hincinde adductis. di

76 cit istā esse veritatē† qd̄ cū in integ.resti.sit in pristinū statū positio. τ sic tantum restauret restitutio quātū abstulit lesio.vt.l. ꝙ si minor.§.restitutio.ff.de mi.qñꝗ ꝓpter absentiā vł aliā iustā cām leditur quis tantū in possessione:qꝛ tantum possessionē perdidit:τ ad illā tm̄ debet peti restitutio.l. ait pretor.§. itē ei.ff.qui.ex cau.ma.Qñꝗ quis priuat dn̄io vel actione sibi cōpetente:τ tunc restituit vt illa prescriptio vel illud obstaculuʒ de medio subducat vt hoc tex.cū si.Qñꝗ qs ledit in possessione τ ꝓprietate simul:τ tūc ad vtrūꝗ restituit.ita intelligit glo. in.l.qui ꝓprio.§.itē querit.τ est gl.vnica magna.ff. de procur. Quādoꝗ quis ledit in acquisitione:qꝛ nō acqsiuit:τ tūc restituit vt acquirat.l.si qs stipulatus.ff.ex qui.cau.maio.τ per ista apparet oportere cautū esse libellantē vt in libello cās explicatas ponat. Addo ꝙ idē etiā voluit Bar.in.l.qd̄ tpe.in.j.colū.τ etiam ad fi.C.de resti.mili.τ ibi ponit Cy.in.iiij.q.τ Bal.ibi.in iij.col.τ Bar.in.l.si cū militibus.in eo.ti.C.ex qui.cau.maio. et Bar.in.l.q ꝓprio.§.itē queritur.ff.de procura.τ Cy.in.l.inuitus.in.vij.q.de pcu.τ ponit Dy.hic.ad fi.in vlti.q.τ Jo. fa.in iij.col.τ Nico.de neap.in.xvj.extra glo. ¶ In eadē glos.ibi. vt

77 ff.de excep.l.exceptiones. Dicite ꝙ est scd̄a ad fi. ¶ † In ea.gl. ibi nō ꝙ sit ꝓpriū nomē actiōis. Dicite ꝙ istud cōiter tenet p doc.hic.scʒ ꝙ rescissoria nō sit ꝓpriū nomen actionis:sʒ cognomen siue quedam adiectio actionis prout in simili dicimus in actione de peculio:qd̄ iussu:redhibitoria:τ similib⁹. vt est gl.j. §.fi.in verbo directo.cū alijs cōcoꝛ.j.qd̄ cum eo. De quo dicite vt late p Jo.fab.in.vij.col.i ver.nūc qꝛ de rescissoria hic tractamus.q post Pet.de bel.pti.ita firmat:τ rñdet ad ea q̄ possent adduci:τ adducerent in cōtrariū.τ idē etiam tenet glos.in.d.l. ab hostibus.§.sʒ qd̄ simpl'r.in glo.magna.in verbo restitutionis.circa mediū. Idē etiā tʒ Nic.de neap. in.iij.col. post nōnullos antiquos quos ipse refert.idē etiā tʒ Bar.in.l.fi. in.j. colū.

78 C.ex qui.cau.ma. ¶ † Nunqd aūt ista actio rescissoria dicatur esse natiua vel datiua:vt hec q̄stio melius liqueat. sciēdū est in

79 primis† illā dici natiuā actionē:q̄ hʒ materiā sufficientem preexistētē ex qua oriat:illa vō dr̄ esse actio datiua q̄ nō hʒ sufficientem p̄existentē materiā ex qua oriat:sʒ dat nobis a lege ex quadā equitate.vt est tex.notabilis in.l.iurisgētium.§.j.ff. de pac. quē tex.Bar.multū cōmēdat ibi.τ dicit esse singularē τ magis clare distinguere ꝙ aliū q sit in aliqua patre iuris.qd̄ actionū

80 alie sunt natiue:alie datiue.τ ibi videte Bar.declarātē hoc† p simile de hoībus quoꝝ quidā sunt datiui:vt adā q fuit a deo simpliciter productus.alij sunt natiui qui ex patre τ matre nascūtur.τ ita etiā declarat Bar.in.l.j.in.vij.col.ff. de cōdi. indebi.τ in repe.l.j.quam alique lecture habēt in.vij.colū.C.de act. et oblig.τ Bar.in.l.cū quis.in.ix.col.C.de iur.τ fac.ignoran. et Barto.in.l.j.in fi.penul.colū.ff.de actioni.τ oblig. τ videte bonum tex.in.l.iij.in princip.ff.cōmoda. in principali questione quicquid dixerint hic Pet.Jaco.de ranē.et Joānes fabri qui

cos refert

eos refert.⁊ quicqd dixerint Jaco.but.⁊ Rodul.de auricu.ꝭm
ꝙ eos refert Nico.de neapo.hic.in tertia q̄ōne extra glos. Ego
teneo opinionē Bar.in.l.fi.in.ij.col.C.ex qui.cau.maio. quem
Ang.de are.hic male refert.lꝫ cū eo teneat. Dico ergo ꝙ quan
doq̄ꝫ vsucapiẗ res mobilis per quā vsucapionem queriẗ domi
nium directum.vt.l.traditionibus.C.de pact.⁊ tūc cum prima
actio sit totaliter sublata prima que restituiẗ nō erit natiua sꝫ
datiua.si vero prescribiẗ res immobilis:tunc q꞉ p̱ prescriptio
nem non tollitur directū dn̄ium:sed queritur vtile prescribēti
auẗ.nisi tricēnalis.⁊ ibi p̱ gl.⁊ doct.C. de bo.mater. actio dici-
tur esse natiua.de quo tamen dicite:vt ibi latius per Bar. refe
rentem vltramontanos tenere cōtrariū: ⁊ eorū opiniones re-
81 probantē. ¶ † In ea.glo.ibi.nūc diciẗ vtilis.in hoc an rescisso
ria sit directa vl' vtilis.dicit Dy.hic ꝙ nescíretis respōdere ad
hoc cū oībus gl.que sunt vsq̄ꝫ venetias.⁊ postea distinguit q̄ꝺ
si loqmur in vsucapione triēnij:⁊ sic ī vsucapiōe rerꝫ īmobiliū
ꝙ rescissoria dicaẗ vtilis:q꞉ cū p̱ vsucapionē sit prescriptū dire
ctū dn̄iū p̄tor nō hꝫ illius restituendi facultatē ex quo semel iā
est amissum.sicut in simili dicimus ꝙ pretor nō pōt facere quē
esse aut desinere esse directo heredē.§.quos aūt.s̄.de bo. pos.l.
⁊ si sine.§.sꝫ q̄ꝺ papinian⁹.ff.de mino. Si v̄o loquamur in pre
scriptione rerū immobiliū:⁊ tunc q꞉ p̱ prescriptionem nō tolli
tur directū rescissoria isto casu dicitur esse directa.allegat in si-
mili tex.in.l.si heres institutus.in prin.ff.ad treb. ⁊ idē in effe-
ctu tenet Jo.fa.hic in illa questione dū querit an rescissoria cō
petat ꝓ reb⁹ immobilib⁹.q̄ questio depēdet ab ista. ¶ In fine
gl.videtis ergo effectualiter in gl.esse duas opiniones ī illo ar
82 ticulo † qn̄ rescissoria cōpetat.prima est ꝙ rescissoria nūq̄ꝫ cō-
petit leso nisi pri⁹ habita ⁊ obtēta in integ.resti.⁊ sic nisi pri⁹ im
petrato officio rescindēte.⁊ hāc opinionē tenet glo.hic.⁊ gl.in
d.l.ab hostibus.§.sed quod simpliciter.in glos.magna in ver-
bo restitutionis.añ mediū.⁊ ibi seqẗ Bar.in.vij.col.ver.his ex
peditis q̄ p̱tinēt ad lecturā.§.⁊ gl.in.l.in honorarijs.in v̄. sꝫ cū
rescissa.in v̄bo reddiẗ.ff.de act.⁊ obli.⁊ Bar.in.d.l.fin.in fi. pe.
col.C.ex qui.cau.maio.post glo.magnā ibi.in v̄bo quesiti. ali-
quantulū añ fi.⁊ ꝭm Joā.fab.hic in.ij.col. in hoc est cōis opi-
nio oīm doc.⁊ dicit Ang.in p̄alleg.l.fi.ꝙ ista est ipsa veritas.et
hanc opi.tenet etiā Dy.hic in duobus locis.s.in.iij.⁊.vj.col. ⁊
inter cetera ꝓbat Dy.ꝙ restitutio maiorꝫ ⁊ minorꝫ eq̄paranẗ.
l.fi.C.de tēp.in inte.resti.pe.sꝫ restitutio minorꝫ petiẗ p̱ officiū
iudicis.vt.l.ꝙ si minor.§.fi.ff.de mino.ergo ⁊ maiorꝫ.⁊ ꝙ resti
tutio ista petaẗ p̱ officiū iudicis est tex.in.l.si qs stipulat⁹. ī ver
bo officiū p̄toris est.ff.ex qui.cau.maio.quē tex.ante Ange. de
are.hic ad hoc allegat Bar.in p̄dicto.§.sꝫ q̄ꝺ simpliciter.ī.vij.
col.q hoc cōprobat rōne:q꞉ qn̄ verba edicti referunẗ ad iudi-
cem tūc ex illo edicto induciẗ officiū iudicis:vt ibi p̱ eū.secūda
principalis est opi.hic in glo.relata ꝙ rescissoria statim cōpe-
tat finita absentia.sꝫ sit inefficax donec p̄tor p̱ restitutionē ī in-
tegrū insufflet in eā spiraculū vite.ad hoc adducit Bar.in.d.l.
fi.exēplū de leena q̄ ꝓut dicūt naturales philosophi parit fru
sta carniū:⁊ p̱ clamorē quē sup̱ ip̄is facit īsufflat spiraculū vite
⁊ viuificanẗ.⁊ gl.nostra dicit ꝙ hec opi.reincidit cū prima ⁊ cū
hac scd̄a opi.visus est p̄ma fronte inclinare Bal. hic p̱ vnā ra-
tionē ad quā finaliter ipse respondet.⁊ añ eū respōdet Bar. in
d.§.sed q̄ꝺ simpliciter.in.vij.col.Aliam opi.habuit Bar. ꝯtra
morē suū sibi ꝯ̄rius ī.d.l.ī honorarijs.vbi dicit ꝙ aut actio est
totaliter sublata:vt est in vsucapione triēnij.⁊ tūc actio sibi nō
cōpetat:nisi restitutione petita. Aut actio nō est ī totū sublata
sed p̱ exceptionē submoueẗ:vt in p̄scriptiōe.xxx.vel.xl.anno. ⁊
tūc rescissoria bn̄ cōpetit añ:sed est inefficax:q꞉ pōt opponi ex-
ceptio. ⁊ iō opꝫ ꝙ rescissoria petaẗ.⁊ hāc opi.ascribit sibi Sali.
in.d.l.fi. vt hic refert Ange.qui cum hac opi.transire videtur.
Ego indistincte teneo cōem opi.s̄.relatā ꝙ rescissoria nūq̄ꝫ cō
petat nisi prius obtēta ī integrū resti.⁊ hāc opi.preter.s̄. addu
cta vltra alios.Ego firmo primo p̱ hūc tex.hic in verbo resciſ-
sa vsucapione.⁊ per tex.in.d.l.in honorarijs.in ver.sed cum re
83 scissa.in qb⁹ locis dr̄ rescissa vsucapione ⁊c.pondero ergo † q̄ꝺ
isti sunt ablatiui absoluti de quorꝫ natura est q̄ꝺ resoluanẗ ī cō
a ditionē[a].l.euictis agris.in prin.ff.de vsur.et.l. a testatore. vbi
Bar.ff.de cōdi.⁊ demō.⁊.l.ab emptiōe.vbi Bar.ff.de pac.cum
cōcor.ergo h̄ erit casus ꝙ rescissoria cōpetet si vsucapio rescin
deẗ:q꞉ ita sunt resoluēdi illi ablatiui absoluti:ergo añ rescissā
vsucapionē.⁊ sic purificatā cōditionē nō cōpetet rescissoria.⁊ p̱
hoc ip̄ugno illā distinctionē Bar.in.d.l.in honorarijs.p̱ hunc
tex.nr̄m q loquiẗ tā ī vsucapione mobiliū q̄ꝫ immobiliū:vt te-
net hic glo.cū qua oēs trāseūt in v̄bo abesse.dū dicit ꝙ ille ab-
sens qui vsucepit rem secū detulerat.ergo intellexit tex.nostrū
in vsucapiōe rei mobilis.p̱ hac etiā cōi opinione facit optime
tex.in.l.fi.in verbo restituēdis.ff.ex qui.cau.maio.iūcta gl.vul
gata in.l.in criminali.C.de iuris.om.iudi.cū ꝯcor. quē tex. pu-
to voluisse allegare Jo.fa.hic.lꝫ aliū corrupte alleget. ⁊ ibi di-
cit ꝓ hac cōi opinione esse tex.quasi expressum. ¶ Extra gl.re-
stat vltimo vt videamus qualiter libell⁹ in hac materia resciſ-
soria sit formādus.Dicite ex mēte Bal.Jo.fab.⁊ Ange. et hic
84 etiā Nico.de neap.in vlti.q.extra glo. † ꝙ si loquamur in offi-
cio iudicis rescindēte:⁊ tūc ꝭm Jo.fab.est potissime aduerten-
dum ibi an p̱ iudiciū rescindēs debeat actio restitui vel res vel
possessio vel acquisita vt causa explicata ī libello apponaẗ ꝭm
q̄ꝺ opportune ⁊ late dixi.s̄.in glo.in ver.rescissa.in prin. illius
glo.⁊ erit forma talis.Cum me absentassem causa reipubl. vel
essem impeditus aliquo iusto impedimento titius rē que mea
erat occupauit dicit se vsucepisse eo tp̄e quo fui in absentia vel
impeditus iusto impedimēto.vn̄ cū iura subueniāt absentib⁹
vel al's iusta cā impeditis:⁊ eos dicāt in integrū restituendos.
idcirco peto p̱ officiū vestrū me ī ītegrū restitui ac dictā vsuca
pionē rescindi.⁊ me admitti ad agendū ꝓ dicta re perinde acsi
85 vsucapta nō esset. † Si vero loquimur in actione rescissoria et
forma libelli erit talis. Dico ꝯtra titiū ꝙ ipse talē rē que mea
erat dū essem absens causa reipu.vel al's iuste impedit⁹ cū vsu
cepisset.⁊ qm̄ obstaculū dicte vsucapionis offi.iudi. rescindēte
est sublatū:idcirco peto per vos declarari dictā rē ad me spe-
ctare iure dominij vel quasi:⁊ eā mihi restitui p̱inde ac si vsu-
capta nō esset.Aduertēdū tn̄ est ꝭm Jo.fa. ꝙ interdū restituiẗ
actio realis:⁊ tūc realis rescissoria intētatur.dꝫ concludi: vt in
reali scꝫ ad declarationē dominij vel quasi.interdum vero re-
stituiẗ actio p̱sonalis:⁊ tūc debet concludi ad dandū sicut fit in
86 p̱sonalib⁹ in actionib⁹. ¶ † Nūqd antē officium iudicis rescin
dēs ⁊ actio rescissoria possint simul ⁊ semel in eodē libello in-
tentari.cōcludit Dy.hic in vlti.colū.⁊ pe.q.ꝙ nō possunt sim-
pliciter simul proponi per regulam.l. fundi.⁊.l. fundum.ff. de
excep.sꝫ successiue sic.hoc mō.peto me restitui p̱ officiū iudicis
⁊ postmodū restitutione ꝯcessa ⁊ vsucapione rescissa propono
rescissoriam.⁊ cū hac decisione Dy.tenet hic Bal.⁊ Joan. fab.
post Jac.de rauē.ita etiā tenet Nico.de neapo. hic in.xix.q. ex-
tra glo.qui refert etiam ita tenere Jaco.butri.et Rodul.de au a
ri.hic.ita etiam tenet Specu.titu.de in integr.restit. in quarta
parte in.§.j.in ver.sed nunquid in eodē libello.Bal.in.l.quod
tempore.C.de restitu.militum.in.v.col. in versi. secūdo quero
nunqd ego possim ⁊c.videtur prima fronte hāc partē firmare.
postea finaliter ꝯcludit ꝙ libellus procedet quantū ad officiū
iudicis rescindēs:sed nō quo ad rescissoriā: quia cā rescissoria
nondū sit orta.⁊ sic nōdum sit in rerū natura prout late.s̄. con
clusi in gl. ī v̄bo rescissa ad fi. impossibile est ꝙ rescissoria pos-
sit intētari nec habet ibi Bal.pro absurdo ꝙ libellus procede
ret sup̱ vno capitulo:⁊ super altero nō vt ibi per eū.⁊ hāc vlti-
mam opinionē videtur tenere Ange.hic post Sali.in.d.l.fi. et
respondet ad ꝯtraria:vt hic per eū.Ego pro opinione Dy.s̄.
relata que videtur magis cōis ⁊ quā ego teneo:scꝫ ꝙ officiū re
scissoriū ⁊ actio rescissoria p̄nt successiue vel ꝯditionaliter intē
tari. In primis reperio ꝙ in contingentia facti ita consuluit
Pau.de cast.in consilio quod est in ordine quinquagesimum
in fine illius consilij. ⁊ in consilio.ccxiiij. etiam ad finem. mo-
tus per text.qui tamen parū aut nihil facit.in.l.si sine herede.
§.interposito.ff.de administra.tuto.de hac questione vide late
domi.Abb.Panor.in.c.tam ex literis.in penul.⁊ vlti.colū. de
in integ.restitu.vbi distinguit vt ibi per eum. Pro hac etiam
opinione facit glo.quam etiam allegat Dy.in.l. qui de inoffi-
cioso.§.j.in verbo exercere.quem ibi tenet Bar.ff.de inofficio.
87 testamē. † vbi querela inofficiosi testamenti ⁊ petitio heredita
tis possunt successiue intentari.⁊ tamen cōstat ꝙ petitio here-
ditatis nō est orta:nisi prius rupto testamēto.⁊ per hoc nō ob-
stat arg.Bal.vbi.s̄.Pro hac etiā opinione bene facit forma li
belli quā in simili ponit Bar.post glo.in.l.nō ab re.C.vn̄ vi.et
forma quā in simili ponit Bar. in.l.si ꝯstante.§.quoties.ad fi-
nem.ff.solu.matrimo.⁊ forma quam in simili ponit Bart.post
glo.in.l.si cum exceptione.§.hec autem actio.ff.q̄ꝺ metus cau-
sa.et forma quā ponit Barto.in simili.in auẗ.contra qui pro-
priam.et ibi Bald.ad fi.C.de non nume. pecu. Et ad ista acce-
dat vnum quod bene mēti teneatis quod singulariter voluit
Anto.de but.in.c.constitutus.extra de religio.domibus. post
glo.ibi in verbo iustam ratam. vbi voluit ꝙ si quis petit rem
sibi restitui ⁊ ad restitutionē illius rei obtinendam erat primo
necessaria rescissio contractus ꝙ petendo restitutionem rei sa
tis videtur petere cōtractus rescissionem que erat preambu-
la.⁊ p̱ hoc puto nō esse dubium de vno de quo in minus ambi
88 guis terminis dubitat Jo.fab.hic. ¶ † An si aliquis fuit pri-
mo restitutus:⁊ post agat rescissoria nō facta mētione de resti-
tutione an libellus procedat.Ego puto ꝙ sic:q꞉ si ꝓcedit quā-
do nō fit mētio restitutionis que etiam nō fuit impetrata:quā
tomagis ꝓcederet quādo restitutio erat impetrata. licet de ea
nō fieret mentio.⁊ per ista habetis expeditum istum.§. ⁊ hanc
subtilem materiam rescissorie satis bene enucleatam.

[a] ¶ In conditionem. Adde bal. in suo tracta. de pact. in.vij. col. ver.q̄ro nūqd.

Item si quis in fraudem. Ad euidentiam
huius.§.⁊ ei⁹ materie premittite vobis ex mēte Ja.bu.⁊ Nic.
1 de neap.hic.†q aliqñ alienatur res in fauorē patroni:⁊ de ta
li alienatione loquit tit.ff.⁊.C.si qd in frau.pat. Aliqñ alienat
res a patre arrogante in fraudē filij arrogati.⁊ de ista habetis
tex.in.l.fi.§.fi.ff.si quis in frau.patro.de cuius itellectu videa
tis omnino Bar.in.l.nō vsq3.ff.si quis a parēte fue.ma. Aliqñ
alienat res in fraudē fisci:vel añ cōmissum crimē añ accusatio
nē vel post accusatiōnē:vel añ sñiam vel post sñiam.de ista ha
betur in.l.post cōtractū.⁊ ibi abūde p Bart.ff.de dona.⁊ idem
per alios.⁊ per Bart.in.l.si ventri.§.eo⁊.ff.de priui.credi. per
Bar.in.l.abstinendi.ff.de in integ.resti.per Cy.Bal.⁊ late per
Sali.in.l.si qs post.C.de bo.pscrip.p Cy.Bal.et Sali. in aut.
sz iā.⁊ ibi aliqd p Bar.C.de dona.añ nup.p Ja.bu.Bal.⁊ do
cto.in.l.vxoris.C.de dona.inter virū ⁊ vxo.p Spe.in ti.de do
na.§.j.ver.item pone aliquis.⁊ ibi etiā per Joā.and.in addi.p
Bal.in.l.aūt.C.de executio.rei iu. Aliqñ alienat res a patre vel
a matre in fraudē filiorū:⁊ tūc aut donādo.⁊ habet in.l.j.C.de
inoffi.dona.⁊ ibi p Bar.Bal.⁊ alios traditur in aut.de inoffi.
dona.col.vij.⁊ in.l.si liqueat.in eo.ti.C.de inoffi.do.⁊ ibi qñ do
natio fuit facta vni filio⁊.vide etiā in.l.titio.§.imperato⁊.ff.de
leg.ij. Aliqñ alienat res a patre in fraudē filio⁊ vēdendo.⁊ ha
betur in.l.j.per Cy.⁊ Bal.C.si qd in fraudē pa.⁊ Bar.in.l.j.in
fi.post prin.gl.in eo.ti.C.si qd in frau.pa.per Bar.in.l.heredi
tarium.ff.de bo.aut.iudi.pos.⁊ ibi post Dy.ponit cautelā qua
pater potest fraudare ⁊ priuare filios legitima alienādo bona
2 sua ex causa nō lucratiua†⁊ iuxta hec an ⁊ qñ filij possint reuo
care in eo⁊ fraudē alienata.videte etiā Bar.in.l.non vsq3.ff.si
quis a pa.fue.ma.⁊ Bal.in.d.l.in.viij.colū.⁊ ibi p Cy.in.vij.q.
C.de inoffi.dona.p Bal.in.l.j.⁊ fi.C.de his que in frau.credi.p
cano.vt p do.Ant.in.c.Ray.extra de testa.vbi bonus tex.⁊ hic
3 late p Ang.in antepe.⁊ pe.col. ¶†Et an si pater amisit oīa bo
na in ludo possint filij illa reuocare vsq3 ad eo⁊ legitimā tāq3
in fraudē alienata.ponit Bal.i.d.l.j.ad fi.C.si qd in frau.pa. et
Bal.in rubri.de cōdi.ob tur.⁊ Inn.in.l.si qs cū sciret.ff.de vsu
4 ca.p emptore.†Et an si pater multos habēs filios vendit oīa
bona sua dissipādo[a] ⁊ filij petant qd assigneī eis aliq possessio
patris p eo⁊ alimētis:an talis petitio pcedat de iure. videte i
terminis Bal.in.l.ij.si qd in frau.pa.⁊ ibi Sali.aliter tenētem
q3 teneat Bal.⁊ videatis oīno Bal.aliter ⁊ forte melius loquē
tem in.l.nō pōt.ff.de adop. Aliquādo ⁊ vltimo alienatur res p
debitorem in fraudē credito⁊:⁊ ista est propria materia.§. no
stri tituli.ff.de reuo.his q in frau.credi. ⁊ de ista videbim⁹ hic.
¶Secūdo pprius ad materiā hui⁹.§.premitte q aliqñ aliqs
puta tutor vel debitor vel etiā creditor alienat rē nō suā.pprīā
sz alienā in fraudē.⁊ ille in quē est facta alienatio est particeps
fraudis.⁊ tūc nō h3 locū iste.§.nec ti.de reuo.his q in frau.cre.
qr tūc demū habēt locū qñ quis alienat rem suā.pprīā in frau.
5 cre.†isto ergo casu cōpetit interdictū fraudatoriū cōtra eū in
quē facta est alienatio.de quo interdicto fraudatorio:l3 titu.ex
presse nō habeamus:tamē de eo habemus tex.no.⁊ signandū
quē Bar.ibi dicit esse singularē:⁊ se nescire alibi in.l.populi de
bitor.in prin.ff.de solu.⁊ ibi videte gl.in vbo iterdicto.⁊ Bar.
post gl.in.l.si postulante.in prin.ff.ad treb.⁊ glo.in.l.j.in glos.
fi.in ver.iubebit.C.si vendi.pig.agatur.⁊ ibi omnino Barto.
6 †qui etiā ponit practicā ⁊ libellum in isto interdicto fraudato
rio.⁊ glo.in.d.l.ij.i.verbo inferēte.C.de iu.fisci.li.x.⁊ no. Bar.
in vlti.col.etiā dicit de isto interdicto fraudatorio esse tex.q ad
hoc est singularis in.d.l.pupilli.in pn. Aliquādo debitor alie
nat res suas pprias in fraudē creditorū:⁊ tunc pprie h3 locū
§.iste⁊ titulus de reuo.his que in frau.cre. Et aduertite q etiā
isto casu remediū cōpetens pōt appellari interdictū fraudato
riū:ita eū appellat iurisconsul.in.d.l.si postulāte.in prin.et ibi
7 no.declarat Bar. ¶†Ultimo premitte q differentia est inter
alienationē imaginariā ⁊ simulatā ex vna parte:⁊ alienationē
verā:sed factā in fraudē ex alia:qr alienatio simulata ⁊ imagi
nata est ipso iure nulla.l.empto⁊.⁊ ibi glo.j.ff.de aqua plu. ar.
⁊ est tex.in.l.nuda.ff.de ɔtrahē.emp.⁊ adeo est nulla qd etiā iu
ramentū sup eo interpositū illā nō cōualidaret:vt est gl.in cō
muni reputata singularis in.l.emptione.⁊ est gl.vnica ad fi.C.
plus va.qd agit.de qua vide Panor.in.c.ad nostrā.de emp.et
ven.⁊ hoc casu nō requirunt actiones reuocatorie ad reuocan
8 dū talē alienationē cū sit nulla ipso iure.†Et no.q volēs pba
re actū vel cōtractum simulatū habet necesse pbare et deduce
re simulationē ex his que gesta fuerint inter ipas partes anq3
pueniret ad ɔtractū:qr de gestis post ɔtractū nō pōt deduci si
mulatio.ita singulariter Bal.in.l.j.in vlt.col.in prin. in ver.ex
qro si seruus.⁊ do.Bar.veronensis in cautela.clxxi. ⁊ de mul
9 tiplici specie simulationis per eūdē in cautela.cclxxviij.†Alie
natio autē que est vera:sed facta in fraudē bene valet ⁊ tenet. ⁊

a ¶Dissipando, Adde Ange.i.l. lex corne.de vulga.nūqd pr possit alienare oīa bona sua ⁊ pijcere i mari i piudiciū filiorū.⁊ qd de pre vendēte ⁊ confitēte ptiū recepisse an preiudicet filijs. vide Bartho. cepo. i cau.xxxvj. in fi. ⁊ p eūdē do.Jas. may.in.l. si arrogato⁊. in.xx. colū.ff.de adop. et Abb.i.c. q3uis. in penul.colū.in ver.ex his infertur.de re iudi.

b ¶Homine.add de zaba.in clem. cōstitutionē.§.i sup.j.q.de elec.⁊ Bar. plene in.l. si insulā.de ver. obliga.

ideo requirunt actiones reuocatorie ⁊ remedia rescindētia. vt
hic in tex.⁊ videbimus in gl.in verbo petere. Istā bene notan
dā ⁊ magistralē doctrinā tradit Bar.in.l.post cōtractū.in.iij.
10 col.ff.de do.†Aduertite tū qd illud qd statim dixi q alienatio
facta in fraudē valet ⁊ tenet:sz rescinditur p reuocationē.istud
est verū ⁊ pcedit qñ alienatio esset facta in fraudē creditorum:
⁊ sic hominis.secus est si esset alienatio facta in fraudē legis:qr
tunc ipso iure esset nulla.ita est tex.quē Bar.ibi dicit multum
singularē in.l.si libert⁹.in prin.ff.de iurepa.vidē etiā t3 per illū
tex.Bal.in.l.j.in prima op.C.si quid in fraudē patr.illū etiam
allegat Jo.fa.hic.circa finē penul.col.Et si instares istud vide
ri absurdū ⁊ ɔtra oēs regulas:qr alienatio facta in fraudē ho
minis valeat.⁊ in fraudē legis sit ipo iure nulla. nā videretur
11 dicendū oppositū cū vulgatū sit q miti⁹ agitur.cū lege q3 cū
homine[b].l.celsus.ff.de arb.Accedat qd dixit gl.in.l.si quis rē.
12 §.voto.in glo.in verbo obligantur.ff.de polli.que dicit†q mi
tius agit cū deo q3 cum homine. Respondebat Bal.in.d.l.j.in
prima opp.C.si quid in frau.patro.qd illud qd dr miti⁹ agi cū
lege q3 cū homine itelligit cū hoīe.s. ministro legis qualis est
iudex vel arbiter.secus est in alio priuato hoīe:qr durius agit
cū priuato hoīe q3 cū lege. Et hui⁹ solutionis reperio assigna
ri rationē in.l.amplius nō peti.in.ij.col.ff.rē ra.habe.vbi dicit
quod qñ agitur cōtra hominē ministrū legis:tunc duo offen
dunt.s.lex ⁊ homo.quādo aūt agitur cōtra priuatū solus ho
mo offendit.nimirū ergo si duri⁹ agit ɔtra hominē ministru3
legis q3 ɔtra priuatū. Hec tamē solutio in infinitis locis rep
hēditur per Bar.vt per eū in.d.l.amplius nō peti.in.ij.col. et
in.d.l.si libertas.in pn.in repetitione legis. si insulā. circa finē
prime partis principalis.ff.de verbo.ob.qr scdm eū non est ve
13 rum.†qd arbiter sit minister legis.qd ptz:qr de iure digesto⁊ū
nō dr actio nec exactio.l.diem pferre.§.stari.ff.de arbi.notat
Bar.in.l.j.C.de arbitris. Itē arbiter nō h3 iurisditionē sz no
tionem.l.ait pretor.in prin.ff.de regu.iur. Preterea et fortius
habemus qd imo duri⁹ agitur cū homine ministro legis q3 cū
14 ipsa lege.ptz†qr verbū peti prolatū a lege intelligit per sentē
tiam.l.in seruitute.§.petijsse.l.q cū maio⁊.§.accusasse.ff.de bo
nis liberto⁊.l.papi.§.meminisse.ff.de inoffi.test.bal. in.l. si qs
in suo.in prin.C.de inoffi.testamē.⁊tamē prolatum ab homine
legis ministro intelligit per litis ɔtest.d.l. amplius nō peti.ff.
rē ra.habe.vnde ipse Bart.post Dy.in omnib⁹ locis.s.allega
15 tis respondebat aliter ⁊ multum notabiliter†q aliquando pe
na respicit actū siue annullationē actus ⁊ durius agitur cū le
ge q3 cū homine qualiscūq3 sit ille homo. ⁊ ratio est:qr lex faci
lius pōt actum annullare q3 homo cū maioris sit potētie.l.nō
dubiū.cū vul.C.de legi.⁊ hoc mō pprie loquit. ⁊ pcedit.d.l. si
libertus.in prin.ff.de iur.patr. Aliqñ pena nō respicit annul
lationē actus:sed venit extrinsecus:⁊ tūc bñ mitius agit cū le
16 ge q3 cū hoīe.⁊ ita pprie loquit.d.l.celsus. cū preall. ¶†Et si
vultis cognoscere qñ act⁹ dicat fieri in fraudē legis ⁊ qñ i frau
dē hois.videatis Bal.no.declarātē i.l.hac edictali.§.omni.C.
de secū.nup.vbi dicit q qñ actus gerit inter phibitas psonas
dicit fieri in fraudē legis.l.qui testā.ff.de pba.Sed qñ agit in
ter psonas nō phibitas sed fit in preiudiciū tertij tūc actus dr
gestus in fraudē hominis.l.j.C.si qd in frau.pa. Itē qñ actus
fit ad excludēdā legis puidentiā vel legis statutū tunc dicitur
fieri in fraudē legis:vt ibi per eum.⁊ hoc vltimū magis placet
⁊ fuit doctrina iuriscō.in.d.l.si libertus.in prin.in verbo diuer
sitatis.ff.de iurepa.vbi inquit ad ɔtextū iuriscōsult⁹ tūc i frau
dē legis fit qd libert⁹ se minorē centenario facit ad hoc vt pre
17 ceptū legis euertat.†Aduertite etiā inquātū dixi q alienatio
facta a debitore i fraudē credito⁊ valet ⁊ t3.istud nō h3 locū in
debitore manumittēte seruū suū in fraudem credito⁊:qr talis
manumissio nō valet ipo iure.vt est tex.s.quib⁹ ex causis ma.
nō l3.in vbo nihil agit.⁊ diuersitatis est rō q3uis prima fronte
18 rōne libertatis videret dicēdū oppositū.†qr libertas semel da
ta nō pōt de facili reuocari nisi ex magna cā.vt est tex. in.l. si ex
cā.§.si.iūcta.l.seq.ff.de mi.facit.§.semel.s.ex q.cau.ma.nō l3.et
propterea lex ipedit ab initio. Ista est rō doct.vt Nico.de nea.
⁊ Ang.de are.post Jo.de pla.s.ex q.cau.manu.nō l3. in prin.⁊
hāc rōnē diuersitatis sentit glo.in.l.si noxali in iudicio. in pn.
in gl.in vbo iudicio.circa fi.s.de noxa. ¶His sic expressis ve
nio ad expeditionē tex. Iste.§.cōi oīm diuisione vt Dy.Nico.
de nea.⁊ Ang.de are.diuidit in duas ptes.ego aūt diuido illū
in tres. In prima ponit thema ex q resultat tacita qō. In scda
rñsio siue decisio. In tertia rñsionis siue decisionis declaratio.
scda ibi.pmittit.tertia ibi.idē dicere. Et q3uis multiformiter
19 summet p doct.Ego summo illū h mō.†Alienata a debitore i
frau.credi.bonis ei⁹ ex sñia possessis reuocant pinde ac si alie
nata nō eēnt ac si i bonis debitoris pmāsissent.h.d. In tex.ibi.
20 in fraudē.†Qualiter accipiatur fraus in hac materia.habetis
tex.q declarat in.l.j.§.pe.⁊ fi.ff.de his q in frau.credi. videatis
etiam.l.

etiā.l.fraudis.ff.de reg.iur.⁊.l.aliud est fraus.in prin.ff.de ver.
signi.Et an sit differētia:⁊ q̄ differētia sit īter fraudē ⁊ dolū ha
a betis gl.in.l.iurisgētiū.§.sꝫ si fraudādi.[a] in v̄.edicit.ff.de pact.
⁊ ibi late p Bar.⁊ alios.⁊ gl.in.l.j.§.furti. in v̄bo fraude.ff.de
his q no.infa.⁊ tex.in.l.ij.C.de in litē iuran.⁊ ibi gl.in v̄bo do-
lus q̄ ponit aliā differētiā.⁊ ibidē no.p doct.⁊ tex. in.c. ex teno
re.extra de rescrip.quē ad hoc ibi no.Abb.Pañ.in.iiij.not.et
ibi glo.per Bar.in repe.l.qđ nerua.in.j.col.ff.deposi.per Bal.
in.l.pignus.in.iij.colū.C.de pig.acti. ⁊ in.c.beneficiū.si de feu.
fue.ꝯtro.inter do.⁊ agna.al's est rubrica.si feudū negatū fuerit
21 a vas.⁊ ibi declarat inter cetera † q̄ dicaꝛ ꝓprie fraus.⁊ p Alb.
in dictionario suo in v̄bo fraus.⁊ in v̄bo dolus.In tex.ibi.tra
dideris.Vos dicite idē esse si dederit ⁊ sic dñiū trāstulerit. tex.
est in.l.si sciēs.in fi.ff.de ꝯtrahē.emp.idē etiā eēt si alienauerit.
vt est tex.ī.l.j.§.fi.in v̄bo alienationē.⁊ in verbo alienauerit.ff.
22 de his q̄ in frau.cre.† alienatio aūt dicit oīs actus per quē do-
miniū trāsfert.vt dicit tex.in.l.j.in fi.C.de fun.do. accedat ille
no.⁊ bene signādus quē Bart. ibi reputat multū singularē in
23 l.fi.C.de re.alie.⁊ ibi est text.† ꝙ ꝓhibita alienatione intelligit
prohibita oīs trāslatio siue iuris directi siue vtilis siue alteri⁹
cuiuslibet iuris.⁊ ibi etiā p Bal.⁊ de verbo alienationis babe
tis tex.in.l.alienationis verbū.ī prin.⁊ in.l.alienatū.ff.de ver.
24 signi.† ⁊ que ꝓprie dicaꝛ alienatio ⁊ quot modis capiaꝛ.habe-
tis p Bal.in.c.j.de alie.feu.⁊ late p eū in.c.j.§. aut si libellario.
qui.mo.feu.amit.in vlt.charta.⁊ ibi quot modis capit aliena-
tio vt ibi p eū ⁊ Bal.in fi.post gl.C.de bo.aut.iudi.pos.p Inn.
⁊ doc.in.c.epi.qđ est.c.quartū.⁊ in.c.seq.de reb.ecc.nō alienan.
25 Et videte qđ dixit no.Ang.in.l.benignius.ff.de legi.† ꝙ statu
tū loquēs de alienatione nō habet locū in pignore siue in con-
tractu pignoris nec in concessione vsusfructus.facit quod di-
xit Pau.de cast.in.l.ambigua.in eo.ti.ff.de legi.vbi dicit ꝙ ꝓ-
prie non est alienatio nisi transferaꝛ dñium.¶ No.j.ex hoc tex.
in prin.sm Ang.de are.hic a cōtrario sensu ꝙ si alienatio fie-
ret a debitore ⁊ nō in fraudē creditoꝝ ꝙ valeret nec posset re-
uocari.istud ego habeo ꝑ indubitatissimo qñ nō adesset fraus
nec animo nec re nec euētu:al's secus vt videbitis.j.¶ Ultimo
26 no.ex hoc tex.in ver.possessis.† ꝙ ad hoc vt creditores admit-
tātur ad reuocandū alienata p debitorē in eorū fraudē: reqri-
tur ꝙ sint missi ex sentētia iudicis ī possessionē bonoꝝ debito-
ris ⁊ postq̄ missi sunt si īuenerit bona nō esse soluēdo possunt
deuenire ad remedia reuocatoria ꝯ possessores bonoꝝ ī quos
est facta alienatio.⁊ sic satis inferꝛ prout etiā inferebat Ange.
de are.hic colligēs hoc ex tex.pro notabili ꝙ anteq̄ possit per
ueniri ad reuocandū alienata in fraudem creditoꝝ ⁊ sic anteq̄
possit haberi regressus contra possessores bonoꝝ ī quos facta
est alienatio.requiritur ꝙ primo fiat excussio bonorū debito-
ris an sit soluēdo necne.istud ꝓbatur alibi melius.s.ꝙ reqraꝛ
excussio in.l.j.vbi tex.expressus in verbo bonis ei⁹ excussis.ī.l.
ignoti.q̄ est.l.pe.C.de his q̄ in frau.cre.De quo an ⁊ qñ et qūo
procedat ponā late in gl.in v̄bo possessis.eo.§.⁊ ibi multa bo-
na attingā in materia ista excussionis. ¶ Glo.prima in verbo
in fraudē.ego diuido in duas partes principales. in prima p
modū notabilis glo.ponit vnū qđ est maximū fundamentū in
materia huius.§.in scđa gl.aggrediꝛ bonā distinctionē. scđa
ibi.⁊ de hac fraude nota bonā distinctionē.¶ In ea.glo.ibi.§.
27 hoc edictū.⁊.§.simili mō.Habetis † ꝙ in alienatis titulo one-
roso ad hoc vt possint reuocari reqriꝛ dolus vtriusq̄ tā debi-
toris alienātis q̄ recipiētis:in aliena.aūt titulo lucratiuo suf-
ficit sola fraus debitoris.⁊ diuersitatis est rō sꝫ Pe.de bel.ꝑti.
post Jac.vt hic refert Jo.fab.in.j.col.⁊ Ange.de are.in.iij.col.
q2 nō est par eadēq̄ rō debita amittere ⁊ lucra nō capere:vt in
quit tex.in.l.fi.§.pe.C.de codicil.¶ Sed operepretiū esse vide-
tur pro intelligentia huius prime partis glo.⁊ eius conclusio
28 nis † quis dicaꝛ titulus lucratiuus ⁊ qs onerosus et paucis q̄
sint cause lucratiue habetis enumeratas in text.no.l.pe.§. lu-
cratiuus.C.de impo.lucra.descri.lib.x.qui tex.qūo intelligen-
dus sit qūo ꝓcedat videte Bar.in.l.meuius.§.duob⁹. in repe.
in.j.col.ff.de leg.ij.⁊ inter ceteras lucratiuas causas in tex.illo
enumeratas vnā nō omitto q̄ est notabilis ⁊ ibi eam not. qđ si
donās ꝓpter ingratitudinē donatarij reuocet donationē.⁊ sic
quis repetit rē quam dedit sine nouo contractu nō dicitur ha
bere titulo lucratiuo.Et notate diligenter ꝙ si qs habet aliqd
vel aliqd ꝯsequiꝛ ꝑ pretio illicite soluto:cū illud pretiū nō det
bono mō sꝫ malo ꝙ illud qđ cōsequitur diciꝛ habere titulo lu-
cratiuo ⁊ non oneroso solū.istud est qđ dicit no.Bar. post glo.
ibi.in.l.j.§.fi.ff.si quis omissa cā testamēti.⁊ per hoc no. Bart.
ꝙ ille q dat pecuniā vt ꝯsequaꝛ bñficiū vel p̄bendā:cū det ma-
lo mō dr̄ habere titulo lucratiuo.Et p hoc etiā dicit ibi Bal.et
reputat bene notādū ī.l.j.C.si qs omissa cā testamēti.in pe.col.
in ver.⁊ q̄riꝛ ꝙ qcqd p simoniā abest non dꝫ ꝯsiderari vt onus
vel vt dānū q2 turpiter abest.¶ Item no.ꝙ illud qđ q̄riꝛ ex cā
pene dr̄ queri titulo lucratiuo ⁊ nō oneroso.istud est qđ voluit
no.Bar.in.d.l.meuius.§.si duob⁹.in pe.col. Et an illud quod
q̄riꝛ in ludo dicaꝛ q̄ri titulo lucratiuo habetis p Bal.ī.l.j.an
te fi.C.si qd ī frau.patro.⁊ ibi dicit ꝙ sic:q2 sm eū qcqd ex male
29 ficio q̄riꝛ dr̄ esse lucrū.† de causis siue titulis q nō sunt nec lu-
cratiui nec onerosi sꝫ q̄si lucratiui.habetis tex.no.ī.l. apud cel-
sum.§.autoris aūt dolus.ff.de excep.do.⁊ gl.in verbo alia cau
sa:exēplificādo dixit no.ꝙ si qs emat rē modico pretio q̄ sit di-
30 gna magno p̄tio dr̄ habere ti.q̄si lucratiuo.¶ † An aūt dos sit
b ti.lucratiuus[b] vel onerosus.habetis no.tex.ī.l.fi.§.si a socero.
ff.de his q̄ in frau.cre.quē tex.no.ibi Bar.⁊ infert ad questio.
ad quā dicit de facto se rñdisse vt ibi p eū.⁊ tex. in.d.l. vnica.§.
lucratiuus.C.de impo.lucra.descrip.lib.x.quē ibi no.Bart.et
tex.in.l.ꝓ onerib⁹.quē ad hoc ibi no.Bar.C.de iure do.⁊ text.
in.l.fi.in prin.in eo.ti.quē ibi no.Bar.⁊ Bal.⁊ tex. in.l. ex pro-
missione.ff.de act.⁊ obli.⁊ habetis gl.in.l.meuia.§.j.in ver. ipi
nocere.⁊ ibi Bar.⁊ doc.ff.solu.ma.⁊ gl.in.l. ignoti.C. de reuo.
his q̄ in frau.cre.⁊ ibi Bar.⁊ late Bar.in.l.meuius.§.duobus,
in repe.in.xiiij.col.in v̄.scđo q̄ro ego sum obligat⁹.ff.de leg.ij.
⁊ Bal.in.l.ij.C.de reuo.his q̄ in frau.cre. ⁊ in istis locis cōiter
cōcludiꝛ ꝙ ti.dotis ex parte patris dotantis ⁊ ex parte mariti
dicaꝛ titul⁹ onerosus.ex parte v̄o mulieris dicaꝛ esse titul⁹ lu-
cratiuus.Et aduertite diligētissime ꝙ titul⁹ dotis ex ꝑte mari
ti intm̄ est onerosus ꝙ ēt ex postfacto ꝯsecutur⁹ sit lucrū ex ta-
li dote puta ꝓpter pactū qđ fecerat de dote lucrāda vel vigore
statuti disponētis ꝙ decedēte muliere in mr̄imonio vir lucreꝛ
dotē tñ nūq̄ diceꝛ habere ex cā lucratiua:cū p̄cesserit cā onero
sa.i.titulus dotis.istud est qđ in terminis voluit glo.no. in.l.si
donaturus.§.fi.in gl.fi.in v̄bo dūtaxat.ff. de cōdi. ob causam,
pro qua glos.ego allego tex.expressum in terminis ⁊ ad literā
in.d.l.vnica.in.§.lucratiuas.in v̄.si vero vel socer.C. de impo.
lucra.descri.li.x.vbi si socer dederit ꝓ filia vel nepte vł ꝓnepte
dr̄ ad cōtextū.lꝫ casus euētu res ei⁹ cui data est vertaꝛ ad lucra
tiuū nec īter lucratiuas cās enumerabiꝛ.⁊ ibi vide Ang. q ibi
eū ponderat.ad hoc accedat qđ voluit Bal.in.l.hac edictali.in
prin.C.de secū.nup.in.iij.col.v̄.pone ꝙ appositū pactū de lu-
crādo ⁊c.vbi dicit ꝙ lucrū dotis qđ ꝯcediꝛ marito ꝓpter expē
sas non dr̄ titulus lucratiuus.⁊ idē Bald.in aut.p̄terea. in pe.
col.C.vñ vir ⁊ vxor.⁊ Bal.in.l.cū multe.in.ij.col.C.de do. ante
nup.Itē aduertite ꝙ titul⁹ dotis nō tm̄ ē onerosus ex ꝑte ma-
riti:vt p̄dixi.sꝫ etiā est onerosus ex parte filioꝝ dotē maternā
petētiū.istud est qđ notabiliter ⁊ signāter voluit Bar. ī repe.l. a
si ꝯstāte.in p̄n.ff.sol.ma.in.x.q.ij.partis.in p̄n.vbi ad hoc alle.
d.l.ex ꝓmissiōe.ff.de act.⁊ ob.Aduertite etiā ꝙ ea q̄ dixi de do
te vt sit tit.onerosus ex parte mariti hꝫ locū nedū ī dote vera ⁊ b
in marito v̄o:sꝫ etiā ī do te putatiua ⁊ ī marito putatiuo.istud
est qđ in terminis voluit gl.no.quā ego reputo vnā ⁊ singula
rem in iure in.l.proculus.al's est.l.ancilla.in gl.fi.ff.de iur. do.
31 ¶ † Quid aūt de dona.ꝓpter nuptias an sit tit.lucratiuus vel
onerosus.habetis tex.quē ibi no.Bar.in.d.l.vnica.§. lucrati-
uas.p Bal.ī.l.fi.in p̄n.C.de do.ꝓmis. ⁊ in istis locis ꝯcludiꝛ p
32 oīa ꝓut.s̄.ꝯclusi ī dote.† Et qd de legitima quā ī sua vita p̄stat
pater filio vel ex ꝓpria volūtate vel ex forma statuti.Et qd de
alimētis an dicāꝛ haberi ti.lucratiuo an oneroso habeꝛ p bal.
in.l.ij.C.de reuo.his q̄ ī frau.cre.⁊ ibi ꝯcludit Bal.ꝙ oīs obli-
gatio legalis est ti.lucratiuus.¶ Uiso q sint tituli lucratiui et
qui onerosi reuertor nūc ad cōclusionē quā.s̄. collegi ex prima
33 parte gl.s.† ꝙ in alienatis per debitorē in frau.cre.tit.oneroso
ad hoc vt possint reuocari reqritur fraus ex ꝑte debitoris alie
nātis ⁊ ex parte recipiētis.secus aūt in alienatis tit.lucratiuo.
ista ꝯclusio limitaꝛ p doc.hic vt procedat in creditore.secus au
tē sit in patrono q pōt reuocare alienata p libertū in eius frau
dē:q̄uis ille ī quo facta est alienatio etiā tit.oneroso nō fuerit
particeps fraudis.p tex.ī.l.j.§.si qs in fraudē.ff.si qd ī frau. pa
tro.Ad idē.l.j.§.dolū.⁊ ibi declarat gl.in v̄.alienata.in eo.ti.ff.
si qd in frau.pa.⁊ rō diuersitatis inter patronū ⁊ debitorem est
sm Ang.h.in.ij.col.⁊ lꝫ Ang.īfideliter hāc rōnē sibi assumpse
rit tñ añ eū illā ponit Pe.de bel.ꝑti.post Jac. sm qđ eū fidelr
refert Jo.fa.in.j.col.in fi.Nā iura magis ꝯseruāt nobis id qđ
nostrū est q̄ id qđ ē nobis debitū.facit.l.videam⁹.§.si actionē.
ff.de vsu.patro.ergo dr̄ habere ius in bonis liberti.iuxta.§. sꝫ
nostra.s̄.de succes.liber.creditor aūt lꝫ debeat habere cētū a de
bitore bona tñ debitoris non sunt sua.nimirū ğ si iura magis
ꝓuidēt p̄rono q̄ creditori. ista tñ rō lꝫ p̄ma frōte sit satis ꝑsua
siua mihi nō placet.Aliā ergo assignabat rōnē supradic. Pe.
de bel.ꝑti.referēte h Jo.fab.s̄.q̄ videꝛ magis sustētabilis.nam
patron⁹ qñ vult reuocare alienata p libertū ī ei⁹ fraudē teneꝛ
refundere p̄tiū emptori.vt est tex.ī.d.l.j.ff. si qs ī frau. creditor
aūt reuocās alienata ī eius fraudē p debitorē nō tenet refun-
dere pretiū.vt est tex.ī.d.l.debitor.⁊.l.seq.ff. de his que ī frau.
credi.⁊ videbitis.j.in glo.in verbo petere.cum ergo patronus

a ¶.§.sed si fraudādi. Ubi vide d.Alex.de imo.

b ¶ Lucratiuus. Vide singu. do. Alex.de imo.ī.l. si donaturus.§.j.de ꝯdi. ob cāꝫ. vbi etiam vide Ludo.roma.

in vno grauet.s.in solutione ptij:nimirū si in alio alleuiat.s.vt possit reuocare etiā ab eo q habet rē etiam ti.oneroso sine fraudis participatione p regulā.l.eū q.in pn.ff.de iureiur.⁊ si insta res q sit rō diuersitatis quare patron⁹ reuocās refundit ptiū creditor aūt nō.potes dicere fm Ang.de are.hic.l.ij.co.q ideo fit:q2 patron⁹ nō h3 cām onerosam.put h3 creditor.⁊ aū Ang. est rō gl.in.d.l.j.§.si qs in frau.in vbo fraudem⁹ emptorē.ff.si quis in fraudē patro. ¶Scdo ego limito predictā cōclusionē gl.vt pcedat in debitore priuati:secus aūt est in debitore ciuitatis:q2 tūc non inspicit fraus recipiētis rē alienā etiā titu.lucratiuo s3 oneroso.tex.habetis no.in.l.ij.C.de debi. ciuita.lib.xj.⁊ ibi exp̄sse Bar.q dicit illū casum esse specialē fauore ciuitatis.⁊ idē etiā tenet Dy.in.l.qui aūt.§.hoc edictū.ff. de his q in frau.cre.p.d.l.ij.put hic refert ⁊ simpliciter sequit Nic. de nea. in.ij.col. ¶Tertio ego limito ⁊ alij nō ponūt hic predictā conclusionē gl.dū in ea vult q ex parte debitoris semp requiritur dolus siue sit titulus lucratiuus siue onerosus: q2 nō pcedit i casu.l.ait ptor.§.si debitorē.ff.que in frau.cre.fm q ibi tenet et declarat Bart.in fi.in vlti.qstione.nam si post bona debitoris possessa a creditorib⁹ quo casu facta est par cōditio oīm debitorum iuxta.l.qui aūt.§.sciēdū.ff.q in frau.cre.si vnus creditorū insequatur debitorē fugientē ⁊ pecuniā aliquā exportantē: ab eo pecuniā illā capiat agit cōtra illum creditorē actione in factū reuocatoria.q̄uis debitoris nulla fraus interuenerit: eo q2 ille contra quem actio intentatur dicitur esse in dolo. per.d.§. sciendum. ¶Et iuxta predictā ɔclusionē glos. subijciebat hic Ang.de are.in.ij.col.vnū qđ ipse reputat bñ no.q si nō habēs titulū onerosū tpe celebrati ɔtractus fuit in bona fide si post ea tēpore facte traditionis fuerit in fraude hoc est sciuerit fraudē q pōt agi cōtra eum reuocatoria:q2 dr esse particeps fraudis.allegat hoc in terminis gl.valde no.quā ipse reputat vnicam ⁊ singularē in.d.l.q aūt.§.hoc edictū.in vbo cessare.ff.que in frau.cre.addo q contrariū tenet Rodul.de auri.hic quē refert ⁊ singulariter sequit Nic.de nea.hic.in.iij.q.extra gl. nihil tñ ad hoc fundamētū allegāt sed solū rñdent ad.l.ij.in prin.ff. de vsuc.p emptore:q2 dicūt q ille tex.loquit in acqrēdis.s.per vsucapionē.nos aūt loqmur in iam acquisitis. vñ facilius ɔseruātur acquisita q̄ querēda iuxta regulā.l.patre furioso.ff.de his qui sunt sui vel alie.iur. et ex his expedita est prima pars principalis gl. ¶Sum modo in secūda parte principali hui⁹ gl.que incipit ibi.⁊ de hac fraude notate bonā distinctionē in qua parte glo.pcedit per hūc modū vt enim tradat distinctionē de hac fraude primo ponit ⁊ enumerat oēs ptes simul ⁊ oīa mēbra diuisiōis:al's distinctiōis. In scda illa mēbra particulariter ⁊ de p se declarat.scda ibi si debitor in fraudē alienet inter viuos. Illa scda subdiuidit in tres.put tria sunt mēbra distinctionis. Primū est i debitore q alienauit i fraudē inter viuos. Scdm est in debitore qui adhibuit fraudē in vltima volūtate per viā legati vel fideicōmissi siue donationis cā mortis. Tertiū est in debitore q adhibuit fraudē in vltima volūtate relinquēdo libertates directas vel fideicōmissarias.scda ibi in vltima volūtate si legatū.tertia ibi.in libertatib⁹ aūt in fraudē relictis.⁊ ista diuisio fit vobis loco l'ralis expeditionis. ¶In ea. gl.ibi.l.oēs.§.lucius.habetis q ex alienatiōe oīm bonoꝝ inter viuos facta etiā fraude aliter nō pbata p̄sumit fraus alienan-

a ¶Bal. Quem vide ibidē in.ij. col.v.iiij.quero. vbi dr qđ3 reuocari pro rata de qualibet re vsq3 ad legitimam.

34 tis.†Et aduertite circa itellectū illi⁹.§.lucius.q q̄uis loquat ⁊ pcedat in alienatione facta titulo lucratiuo.s.donatiōis.put intelligit ibi gl.j.⁊ ibi Bar.tñ h3 etiā locū ⁊ procedit in alienatiōe facta titulo emptiōis:⁊ sic titulo oneroso. ita extēdit ⁊ ampliat illū tex.gl.in.l.q testm̄.in vbo modū.⁊ ibi Bar.ff.de pba. ⁊ Bar.in.d.§.lucius.⁊ Bar.i.l.post ɔtractū.in.ij.colū.ff.de dona.Abb.etiā allegat illā glo.in.l.q testm̄.⁊ eā reputat valde notabilē ad hoc.idē etiā sentit gl.in.l.patronus.in glos.j. ad fi.ff. de pba.⁊ idē etiā sentit glo.nostra hic dū gñaliter ⁊ simpl'r di-

35 cit q ille.§.lucius.procedit qñ debitor oīa bona alienauit.†et sub verbo alienauit cōprehēdit gñaliter oīs actus p quē dñiū transfert prout dixi.s.i apostillatione tex.sup vbo tradiderit. Ego tñ intelligo ista ⁊ limito vt pcedāt qñ vēditio oīm bonoꝝ esset facta p valde minori ptio q̄ valerēt ipa bona:al's sec⁹.ita tenet Jo.de imo.i.d.l.post cōtractū.videte etiā ibi latius p eū. istud etiā firmat ibidē Ludo.ro.ad qđ accedat qđ voluit Bar. in illa.l.post cōtractū.in fi.col.in v.q̄ro in casibus in quib⁹ dixi.vbi tenet q datio i solutū facta a debitore ita demū reuocat a fisco tāq̄ in ei⁹ fraudē facta qñ est facta p valde pluri q̄ esset debitū:al's secus.⁊ ratio est fm eū ibi:q2 paucitas pretij facit presumi fraudē.alleg.l.per diuersas.C.mādati.⁊ de hoc not. p cano.i.c.ad nostrā.extra de emp.⁊ vē.i.c.illo vos.extra de pig.

36 ¶†Itē aduertite q.d.§.luci⁹.pcedit nedū si debitor alienauerit oīa bona:s3 etiā si alienauit maiorē ptē.vt est glo. valde no. quam Ang.de are.in.ij.col.reputat vnicā ⁊ singularē in.l. nomen.§.filio.in glo.in verbo oīs substātia.ff.de leg.iij. ⁊ ibi sentit Bar.⁊ pbat tex.q ille facit.l.pter litē.in prin.ff.de excusatu.⁊ idē etiā tenet Bal.in.l.j.in.iij.q.C.si qd in frau.pa.⁊ Bal. in.l.si vnq̄.C.de reuo.dona.facit qđ no.Bart. in.l. si societatē. §.arbitroꝝ.ff.p socio.in.vij.col.in.q.qua querit. An possit re-

37 nūtiari ad arbitriū boni viri. ¶†Itē.d.§.lucius.pcedit nedū in alienatē oīa bona sua aut maiorē partē:sed etiā in alienante melioramēta sua.allegatur ad hoc tex.p singulari i.l. summa cū rōne.i prin.ff.de peculio.quē tex.reputat ad hoc singularē ⁊ vnicū Ang.de are.hic.in fi.ij.col.⁊ ita dicit p oīa dicere Ang. in.l.j.C.de reuo.his q in frau.cre.ego vltra eū repio q illū tex. in.d.l.summa cū rōne.i prin.in verbo intricate.allegat Ange. p vnico ⁊ singulari p hoc q alienatio rerū magis ptiosarū facit p̄sumi alienationē fraudulētā.ita Ang.i.l.fi.C.de stip. ser.⁊ idem Ang.in.l.marcellus.§.res que.ff.ad trebel.⁊ idē Ange. in.l.in quartā.ff.ad.l.fal.⁊ idē Ang.in.l.ij.C.de repu.here.⁊ idē Ang.in.d.l.omnes.§.lucius.sed certe ille tex.in eternum nūq̄ mihi pbabit hoc:q2 nullibi in tex.illo de melioramētis nec de reb⁹ pretiosis s3 bñ pbat ⁊ vult tex.ille.put eū ibi no. Bar.q i

38 tricatio rōnū facit p̄sumi fraudē creditoꝝ. ¶†Quid autē si debitor alienauit oīa bona sua s3 nō simul ⁊ semel sed pticulatim ⁊ minutatim siue iterpollatim an p̄sumat fraus creditoꝝ bar.

a in.d.l.nomē.§.filio.post glo.ibi sentit q sic.⁊ idē tenet Bal.[a] in l.j.in.iiij.q.C.si quid in frau.pa.⁊ Bal.in.l.ij.C.de repu.here et in.l.j.in fi.col.C.q bonis cede.pos.⁊ Bal.in.l.frans.ff.de legi.⁊ Ang.in.d.l.oēs.§.lucius.l3 in ɔriū in prima fronte aliqualiter facere videret tex.ille valde no.in.l.peculiū paruula.ff. de pec. leg.vbi dicit Bar.esse casum notabilē ⁊ menti tenendū.ad hoc

39 †erat statutū i terra sua q si qs emerit oīa bona alicui⁹ teneatur.ad debita ⁊ credita:erit ne remediū vt nō teneat. certe sic si emat singulariter ⁊ pticulariter vt ibi est casus.ecce ergo q q̄uis p emptionē oīm bonoꝝ simul factā qs teneat ad debita et ad credita vigore illi⁹ statuti:nō tñ h3 locū si pticulariter ⁊ sin-

40 gulariter oīa bona emerit s3 parū facit si cogitabitis. ¶†Ex pdictis ergo habetis vnū casū seu vnū modū p quē presumit fraus fraude etiā aliter nō pbata. alios nōnullos casus p q̄s p̄sumit fraus ponit ⁊ enumerabat Bar.in.l.post ɔtractū. i. ij. iij.⁊.iiij.col.ff.de dona.⁊ ibi vltra primū pdictū modum ponit alios quinq̄ modos siue casus.Nōnullos etiā ponit Bart.i.l. ij.⁊ ibi latius Bal.C.de repu.here.⁊ Bar.in.l.pupillus.§.fi.ff. de aut.tut.⁊ Barto.in.l.j.§.is quoq̄.ad fi.ff. de colla. bono. et Bar.in.l.multū.in.j.⁊.ij.colū.C.si qs alte.vel sibi.⁊ Bal. in.l.j. in fi.col.C.q bo.cede.pos.⁊ Cy.Bal.⁊ Ange.in.l.si qs postbac. C.de bo.p̄scri.Bal.in.l.ij.C.ad velleia.⁊ Jo.fa.hic.circa.vj. vel vij.col.⁊ Nico.de nea.h post Rodul.de auricuria.in.ij.q. extra gl.s3 illi casus nō oēs ɔgruūt aut ɔueniūt ad ppositū materie nr̄e ille p̄sumptiōes sunt p quas qs p̄sumit alienasse aio cōmittēdi delictū nō aūt oēs sunt ad p̄sumentū debitorē alienasse in fraudem credi. Referam ergo nōnullas q faciēt ad ppositum.

41 ¶†Ultra ergo primū casum supra relatū i quo p̄sumit fraus fraude aliter nō pbata.secūdus casus qñ est debitor alienaret in coniuncta personam.l.data.al's incipit lata.C.de dona.⁊ est tex.no.in.l.j.in prin.de bo.liberto.⁊ in.l.si qs postbac.in ver.si qd.C.de bo.p̄scri.⁊ ibi bal.in fi.j.col.⁊ Bar.post Dy.i.d.l.post cōtractū.i fi.ij.col.⁊ Jo.fab.hic circa.vj.vel.vij.col.q etiā vltra tex.preallegatos allegat tex.in.l.fin.C.vbi pupil.educ. debeat. Dicebat tñ no.Bar.in.d.l.post ɔtractū.q sola proximitas nō sufficeret ad faciendū presumi fraudē nisi etiā alia cā precederet per quā p̄sumeret fraus vt ibi dicit Jmo.⁊ ibi Lud.ro.nisi alie ɔiecture ɔcurrerēt:vt ibidē lati⁹ p eū. Itē p̄sumeret fraus et sic erit tertius casus qñ debitor q alienauit post alienationē reperit ipsa bona possidere.tex.est not. in.l.sicut.§.supuacuū. ff.quibus mo.pig.vel hypo.sol.circa quē tex.habetis elegātia ⁊ magistralia verba Bar.in ɔsilio suo qđ incipit petrus nicole.⁊ p Ang.in ɔsilio suo.xlij.qđ icipit qdā franciscus. ⁊ similis est tex.i.l.⁊ q.⁊ ibi bal.C.de distra.pig.quē tex. etiā allegat Jo. fab.hic. Jstud tñ limitabat no.Bal.in.d.l.illud.in pe.col.C.de sac.san.ecc.qñ cū ipsa possessione concurrerent alique cōiecture siue alique cause.vt ibi no.per eū.quod etiā tenet Bar. in.d.

42 cōsi. Pe.nicole.in vlt.col. ¶†Dicebat etiā circa hoc vltimū signāter Bar.in.d.l.post ɔtractū.in.iij.col. q qñ alienās reperiretur possidere q potius diceret alienatio imaginaria ⁊ simulata q̄ vera s3 facta in fraudē.⁊ istud dicit vellē leges pallegatas.⁊ ex hoc sequit maxima vtilitas:q2 si est imaginaria ⁊ simulata est ipo iure nulla:ita q nō est opus reuocatoria. si aūt ē vera ⁊ facta i fraudē valet mero iure vñ opponēde sunt reuocato

43 rie vt ibi declarat no.Bal.⁊ dixi in euidētiali vltimo.†Itē presumitur fraus qñ alienatio fieret clā.l.fi.ff.de ri.nup.l. non existimo.cū similib⁹.ff.de admi.tu. Dicebat tñ no.Bar.i.d.l. post ɔtractū.in.iiij.co.se putare q istud pcedat in alienatione facta ti.donatiōis:⁊ sic titulo lucratiuo.secus aūt fm eū esset si alienatio facta esset clā ti.emptionis.⁊ sic ti.oneroso:q2 tūc emptor non presumeretur

non presumeret particeps fraudis nisi hoc pbaretur. allegat ad hoc tex. i. l. ait ptor. §. si qs particeps. ff. de his q in frau. cre.
44 sz certe put z ibi tenet Imo. etiã in emptore clã emẽte† ppter clãdestinitatẽ ↄtract⁹ psumit fraus p iura pxime allegata. nec aliqd facit ille. §. si qs particeps. qz nõ loquit in clãdestina em
45 ptiõe. †Et circa h vnũ semp diligẽtissime notate q semp vbi requirit iudicis decretũ. vel superioris autoritas semp tali de
a creto vel autoritate nõ interueniẽtib⁹ dicitur fieri clam.[a] text. est no. in. l. j. C. de pdijs curaliũ. lib. x. z ibi Bart. z glo. in. l. ij. in gl. in verbo occulte. z ibi Bar. C. de his q ex pu. rõ. mutu. acce. eo. lib. x. z glo. valde no. in glo. fi. in versi. clãdestina. la. j. z etiaz sentit. ij. glo. in eo. ver. clãdestina. ex de clãdesti. despõ. c. cũ inhi bitio. Accedat qd no. z signãter dicit gl. no. quã ego reputo sin gularẽ ad hoc in. l. j. in glo. in verbo malafide. C. de fide instru. z iure haste fis. lib. x. q dixit q vbi nõ contrahit cum solẽnitati bus aut ordinibus requisitis a iure ciuili vel municipali dicũ
46 tur ↄtrahẽtes esse in malafide. ¶ †Ultimo i pprijs terminis
b materie nostre ad pbandã vel presumendã fraudẽ[b] debitoris habetis notabilẽ practicã iuriscõsulti. quã ibi no. Bart. in. l. si qs cũ haberet. ff. de his q in frau. cre. nã eoipso q qs scit habe re creditores. itẽ scit bona sua nõ sufficere creditorib⁹ alienan do dr esse i fraudẽ. q aũt sciat se habere creditores pbat de fa cili si illos habuit ex facto suo. l. qq. ff. ad velle. q aũt sciat bo na sua nõ sufficere creditorib⁹. dicit Bar. posse pbari ex doctri na quã ipe dat in. l. iulian⁹. ff. q z a qb⁹. credo q Bar. sit corru ptus: qz legẽ illã nõ legit sz debuit allegare doctrinã quã dat in. l. in fraudẽ. ff. q z a q. quã doctrinã habetis lõge latius z me lius explicatã p ipm Bar. in aut. sz cũ testator. in. ij. col. C. ad. l. fal. z dicã statim. j. pxi. Aliũ modũ psumendi fraudẽ habes ex paruitate pensionis vel pretij fm Bar. in. c. j. §. donare. in fi. in ti. qualr olim feu. pote alie. Aliũ modũ ponit glo. in sili in. c. j.
47 §. sed z res. z ibi Bal. circa fi. in ti. p quos fiat inuesti. ¶ †Itez presumit fraus eoipso q emit per interpositã personã fm Bar. in. l. si pupill⁹. §. fi. ff. de aut. tuto. Itẽ qñ fit alienatio rerũ ma gis pretiosarũ fm Ang. i. l. fi. ff. de stip. seruo. z in. l. marcellus. §. res q. ff. ad trebel. z in. l. iiij. ff. ad. l. fal. z in. l. j. C. de pe. here. ¶ In ea. glo. ibi. s. q mann. non pos. §. in fraudem. aliqui libri habẽt. §. preualuisse. sed nõ est vis qz est ver. illius. §. in fraudẽ. Habetis ergo ex ista gl. q ignorãtia pprij pr̃monij est tolera
48 bilis. de hoc tñ an z qñ qs psumat ignorare vires pr̃monij sui pprij z an qñ presumat scire. z sic qbus casib⁹ pbabilis sit ignorãtia. habetis notabilẽ theoricã Bar. in. d. aut. sz cũ testa tor. in. ij. colũ. C. ad. l. fal. ibi videte per eũ. vnũ tñ est in theorica illa Bar. qd mihi nõ placet dum Bar. in primo mẽbro sue di stinctionis dicit q si loquimur in actibus morientiũ et regula riter presumit ignorãtia. vt. §. i fraudẽ. ff. q manumit. non pos. nã vult Bar. q ille. §. in fraudẽ. loquat in actibus moriẽtium. istud mihi non placet. qz ille. §. in fraudẽ. loquit nedũ in actib⁹ morientiũ: sed etiã viuẽtiũ. nã si ille venit ad declarandũ vnuz qd dixerat imperator in pn. illius ti. s. nõ licere dño manumit tere seruũ in frau. cre. declarat ibi imperator qñ dicatur i frau. manumittere. z si ex pcedẽtib⁹ velles sumere aliquã cauillatio nem cõtra mẽtem illius tex. ob. ineuitabiliter. l. in fraudẽ. ff. qz a qb. vñ extract⁹ est ille. §. in fraudẽ. z illa. l. nullã cauillationez ex precedẽtib⁹ patiet. z q ille. §. in fraudẽ. loquat in actibus vi uentiũ. habetis glo. nostrã hic que hoc expsse z in terminis te net dum dicit q inter viuos si nõ alienẽtur oĩa bona nõ presu mitur fraus: qz sepe de facultatibus suis zc. vt. d. §. in fraudez. In alijs sto cũ theorica Bar. s. relata. z vltra ea si vultis etiaz alibi videre. habetis etiã aliqd p Bar. in. l. quisqs. z ibi latius p Ja. de belui. C. de rescin. vẽdi. p Bar. aliqd in. d. l. in fraudẽ. ff. q z a qui. Bal. in. l. ij. in. vj. q. C. de rescin. vendi. p Ang. in. l. si quis cũ aliter. ff. de ver. obli. z ibi p Jo. de imo. in. iij. col. z p eũ dẽ Jo. de imo. in sua no. repe. c. cũ ↄtingat. extra de iureiur. in xxxvij. charta. ¶ In ea. glo. ibi. z hec distinctio p oĩa seruat in
49 patrono. dicebat tñ Ang. de are. hic. in. iij. co. †q q̃uis in hoc equipparentur patronus z creditor. in alijs tñ est dr̃ia fm eũ: qz libertus põt donare filijs z eos heredes instituere in dãnũ pa troni. l. z si ex modica. in prin. ff. de bo. lib. Debitor aũt nõ põt
50 donare filijs aut eos heredes instituere in frau. cre. †qz es alie nũ legitimã filior antecedit. l. papinianus. §. quarta. ff. de in offi. testa. z lz ipe aliter non declaret. ista habẽt optimas rões diuersitatis pcedẽtes ex terminis legũ. nã qñ libertus habet filios siue sit minor cẽtenario siue sit maior: nihil tenet ex testa mẽto relinqre patrono nec ab intestato patronus ei succedit. z sic existẽtibus filijs nihil penitus iuris habet patronus in bo nis liber. §. sz nostra. s. de succes. liber. l. j. z ibi. glos. declarat. C. de bo. pos. cõtra tab. liberti. vñ qs dubitat q si libertus habet filios q eos potest instituere z eis põt donare: qz per hoc nihil dicit facere nec in fraudẽ nec in dãnum patroni. z hoc est qd in terminis dixit iuriscõsultus in. l. j. §. j. ff. si quid in frau. pat. in ver. nã cũ liberũ fuerit liberto legare quãtũ velit filio donãdo nõ videtur fraudasse patronũ. Itẽ q es alienũ legitimã filior
51 antecedat est fundatum: †qz legitima dicitur esse quarta bono
c rum[c] patris. l. cũ queritur. z. l. parẽtibus. C. de inoffi. test. bona autẽ dicuntur deducto ere alieno. l. subsignatum. §. bona. ff. de ver. signi. itẽ dicebat Ang. in alio esse differentiã inter patro num z creditorẽ: qz libertus põt dotare filiã in dãnũ patroni. l. j. §. sz si libertus. ff. si quid in frau. pa. †debitor aũt nõ põt do
52 tare filiã suam in fraudẽ creditor suor. vt est tex. no. in. l. fi. §. si a socero. z ibi no. Bar. ff. de his que i frau. cre. z q̃uis Ang. nõ dixerit põt optima z fundamentalis diuersitatis rõ colligi ex proxime dictis. q̃uis gl. in. d. l. j. §. sed si libertus. assignet etiaz aliam diuersitatis rationẽ: qz patronus nõ hz cãm onerosam: creditores aũt sic. ¶ In ea. glo. ibi. in vlti. voluntate si legatuz vel fideicõmissum in fraudẽ reliquit. aduertẽdũ est fm Jo. fa.
53 hic. in. ij. col. ad fi. z Ang. de are. in. v. col. †q vbi legando vel si deicõmittendo cõmitteretur fraus non haberet locũ ista mate ria: nec haberet locũ iste actiones reuocatorie: sed haberet lo cum vel conditio indebiti vel hypothecaria: vt est tex. in. l. fi. §. si non creditores. C. de iure deli. z quando z quibus casibus cõ petat cõditio indebiti vel hypothecaria. declarat Bart. in illa l. fi. §. z si prefatã. Et est rõ fm Joan. fab. z Ange. de are. vbi. s. quare si cõmittatur fraus legando vel fideicõmittendo nõ ha beat locũ ista materia nec iste actiones reuocatorie: qz legata z fideicõ. sunt ipso iure nulla. vt. l. si vniuerse. C. de leg. addo qd etiã idẽ in terminis tenet Bal. in. d. l. j. in. viij. q. C. si qd in frau. a pa. Et ex hoc dicto istor doctor cum eor rõne infertur q cuz hodie per iura autenticor legata non sint ipso iure nulla: imo valeant si heres nõ faciat inuentariũ quo casu tenet ad legata vltra vires hereditarias. vt est tex. in. §. si vero nõ fuerint. i au ten. de here. z fal. q hodie si legãdo vel fideic. cõmitteret fraus habet locũ ista materia z cõpeterẽt iste actiones reuocatorie. z istud dicũt esse maximum fundamentum in presenti materia. b addo etiã q ↄ̃ supradictos doc. tenuit Rodul. de auri. hic fm quod eum refert Nico. de nea. hic. in. ij. col. motus eo funda. nã quãdo legando vel fideicõ. fraus committitur q̃uis verum sit competere conditionẽ indebiti z hypothecariã: vt. s. dixi po test tñ etiã competere remedium pretorium. §. nostri. qd pbat ista rõne. nã pretor quando aliquod remediũ introducit illud c principaliter introducit in casu necessario. tamen qz largus et liberalis z potest extendi etiã ad casum non necessariuz: quod ptz optimo simili. nã pretor introduxit bo. possessionem ab in testato in casuz necessarium principaliter. s. propter filios emã cipatos qui penit⁹ erãt incogniti a iure ciuili z tñ illã bonorũ pos. ab intestato extẽdit ad casum non necessarium. s. ad filios suos. vt est tex. in. §. item ab intestato. s. de bo. pos. sic in pposi to dicemus q q̃uis ptor principaliter introduxit remedia. §. nostri ppter casum necessariũ extẽdatur tñ etiã ad casum non necessariũ. s. qñ alie actiones cõpeterẽt. istã rõnẽ dicit Nico. de nea. se reprehẽdisse in. §. sed iste. s. eo. z ibi ego vltra alios abũ dãter examinaui in. vij. char. i illo articulo. An publiciana cõ petat vero z directo dño. ibi videatis. hãc tñ partem Rodul. se quebat ipse Nico. alia rõne: qz remedia pñtis materie plenius prouidẽt q conditio indebiti aut hypothecaria qd ptz fm eũ: qz in conditione indebiti veniunt tãtum illi fructus ex quib⁹ effectus est locupletior. allegat. l. si nõ sortẽ. §. libertus. z in. l. in debiti. in prĩ. ff. de condi. inde. q secus est in istis remedijs: vt hic per eum. sz vellem q isti patres responderẽt mihi quomo do possibile sit ista remedia cõpetere qñ fraus cõmittit legan do vel fideicõmittendo. ¶ Ad hoc enim vt ista remedia reuo catoria cõpetãt: oportet primo rescindi traditionem vt hic di cit tex. in verbo rescissa traditione: sz legata sunt ipso iure nul la. vt. s. dixi. z id quod nullum est impossibile est rescindi. l. nã z si sub cõditione. ver. post defectũ. ff. de iniust. rup. sz nõ cũdo p mẽdicata suffragia. habem⁹ de hac dubitatione siue difficul tate doc. tex. in terminis cuius mirãdum est tot patres nõ me minisse in. l. q aũt. §. pe. ff. de his q in frau. cre. vbi est tex. rotũ dus cõtra Jo. fab. Ang. de are. z Bal. q imo pro legatis et fi deicõmissis in fraudẽ credito. relictis cõpetit vtilis actio. z pl⁹ dicit ibi tex. q de h nequaq dubiũ est. q verũ est q gl. ibi itel ligit illũ tex. dũ dicit q vtilis actio cõpetit. s. conditio indebiti: vel hypothecaria p. d. l. fi. §. si vero creditores. C. de iure delib. q nullo modo pcedere põt: qz est directa nõ vtilis: vt ibidẽ est tex. in illa. l. fi. z ideo melius intellexit glos. vtilis actio. s. in fa ctum z isto edicto. ff. de his que in frau. cre. ¶ In ea. glo. ibi. et ff. ad treb. l. j. §. si quis quadraginta. Stat ergo ex gl. q in alie natis per debitorẽ in vltima volũtate solus euẽtus inspicitur in alienatis autẽ inter viuos inspicitur cõsiliũ z euentus. z est ratio diuersitatis fm Pe. de bel. perti. z post Jac. quẽ referũt Jo. fab. z Ang. de are. hic. qz cum vltima voluntas fuerit per fecta q etiam post mortem testatoris nõ subest amplius spes

a ¶ Clam. Quib⁹ aũt modis dica tur fieri clã. vide Feli. i. c. ↄsuluit. ad fi. de off. dele. z qd ibidẽ ad eũ dixi in apostil.

b ¶ Fraudem. Ex qb⁹ aũt fraus p̃ sumat. vid latis sime firmianũ i suo aureo repto rio in ver. fraus. versi. iij.

c ¶ Quarta bo nor. Quãta au tẽ sit legitima: et qlr sit detraben da: z qd sit aucta ex forma statu to. vide do. bar. sozi. i ↄsi. ccxx. i ci. v. Circa secũ dã dubitationẽ. cũ seq. z i ↄsil. cc xlix. inci. maria. vsi. iij. qrit. circa pn. z i ↄsi. cclxxx viij. ici. circa pri mũ. v. j. cõclu. in ij. parte. z in ↄsi. xxx. ici. q̃uis. v. iij. pncipaliter. z v. x. not. circa fi. cũ seq. z i ↄsi. xc iij. ici. circa pmũ v. circa tertiã. et v. ptere. z i ↄsil. cl. inci. z nos. vsi. succedit. z v. ↄfir mat. z in consi. cviij. inci. i hac. ver. his tñ. in. j. parte. z Oldra. in ↄsi. xxxiij.

aliqua lucri querendi ꝑ qḋ possit creditoribus satisfieri. Inter
viuos aũt semꝑ subest spes lucri querẽdi ꝑ qḋ possit creditori
bus satisfieri. iuxta. l. si defunctus. C. arbitriũ tutele. ⁊ l. credi-
tores. ad fi. in vltimis verbis. ff. de separa. bono. ⁊ l. cura. §. defi
ciẽtiũ. ff. de mune. ⁊ bono. vnde nimirũ si ita de facili nõ reuo-
catur. Addo ꝙ aliã rationẽ diuersitatis sentit ⁊ vult glos. nr̃a
hic quã latius ⁊ plenius explanat ⁊ declarat gl. in. l. patronus.
in gl. j. ff. de ꝓba. hic allegata in gl. nã legata nũꝗ̃ prestant̃ nisi
prius deducto ere alieno. d. l. j. §. si is qui quadraginta. in fi. et
illud qḋ debet a. l. patrono censet̃ quasi es alienũ. l. papinian⁹.
§. si qs impubes. ff. de inoffi. testa. legata ergo relicta siue dolo
siue nõnunꝗ̃ prestabunt̃ nisi deducto prius quod patrono de
betur quasi ere alieno. Alienationes aũt inter viuos facte siue
possit deduci es alienũ siue nõ rate sunt nisi fraus interueniat.
54 ¶ † In fi. gl. habetis differentiã esse inter libertates directas
⁊ fideicõmissarias: qꝛ directe nõ impediunt̃ nisi interueniat cõ
silium fraudãdi ⁊ euentus fraudis. fideicommissarie aũt impe
diunt̃ ꝑ solũ euẽtũ fraudis ꝗ̃uis nõ habuerint cõsiliũ aut pro
positum fraudãdi. et vnã rõnem diuersitatis ad hoc assignat
glo. in. §. in fraudẽ. in verbo non impediri. s̃. quibus ma. nõ lꝫ.
que reprehẽditur ⁊ merito ꝑ oẽs doc. ibi duas alias rõnes di-
uersitatis assignat gl. in. d. l. fi. C. qui manu. nõ possunt. hic alle
gata in glo. quarũ vltima approbat̃ per doc. vt Nico. de neap.
Jo. fab. ⁊ Ang. de are. in. d. §. in fraudẽ. ⁊ per Ange. de are. hic.
sꝫ ille oẽs rõnes semper mihi vise sunt multũ leues ⁊ fragiles.
vñ ego puto ꝙ sit tolerabilior ratio diuersitatis quã etiã visus
est sentire do. Christo. in. d. l. in fraudẽ. nã qñ testator grauat ꝑ
fideicõmissum heredẽ ad prestandũ libertatem nũꝗ̃ in dubio
presumit̃ ꝙ velit aliquid mãdare heredi qḋ sit illicitũ vel iniu-
stũ iuxta. l. si ꝓcurator. in prin. ff. de condi. inde. ⁊ l. iij. §. ꝓcu. ff.
quod quisqꝫ iuris. ⁊ habetis ĩ terminis materie nostre tex. no.
in. l. si pater. ff. de his q̃ ĩ frau. cre. vbi pater cõcedẽdo filio libe-
rã peculij administrationẽ nunꝗ̃ intelligit̃ sibi ꝯcessisse ꝙ cre
ditores fraudet: si ergo cõtingat ꝑ hoc fideicõmissum serui ma
numittendi iniunctũ heredi fraudari creditores nõ est presu-
mendum ꝙ testator illud voluerit nec ꝙ adsit volũtas testato
ris. remanet ergo dispositio euacuata volũtate testatoris. Itẽ
si heres grauat⁹ ꝑ fideicõmissuꝫ manumittit nõ dr̃ manumitte
re ex volũtate: sꝫ ex necessitate ⁊ debito. dixit tex. valde no. in. l.
j. C. de libertis ⁊ eoꝝ liberis. vbi tex. ꝑ hoc singulariter decidit
ꝙ si talis libertus manumissus ab herede ꝗ̃uis efficiatur li-
bertus heredis manumittentis propter fideicõ. vt. §. fin. s̃. de
sing. rebus per fideicõmissum relic. tñ non põt ꝓpter ingrati-
tudinẽ in seruitutẽ reuocari: qꝛ vt ibi dr̃ ille solũ hꝫ ius reuocã
di in seruitutẽ q voluntate manumittit: non aũt ex necessitate
vel debito: qꝛ ergo ista dispositio libertatis p̃stande ꝑ fideicõ-
missum qñ ex ea sequit̃ fraus creditoꝝ remanet euacuata volũ
tate testatoris ⁊ volũtate heredis. nimirũ ergo si impedit̃: sed
in libertatib⁹ directo p̃stitis adest volũtas ipsius testatoris p̃-
stãtis: nimirũ ergo si ꝓcedit ꝗ̃uis em̃ testator in dubio nõ pre
sumat̃ velle aliqd iniustũ vel illicituꝫ. tñ qñ ip̃e prestat ⁊ credit
se nõ fraudare creditores adest per volũtatẽ testatoris q̃ suffi-
cit. Et si instas subtiliter. nõne ex quo non credit se fraudare ⁊
a fraudat nõne errat ⁊ error impedit ꝯsensuꝫ. vt. l. si per errorẽ.[a]
ff. de iurisdi. om. iudi. cũ nihil sit tam ꝯtrariũ ꝯsensui vt ibi in-
quit tex. ꝗ̃ error q ĩperitiã detegit. ¶ Apparet ergo ꝙ ꝓpter
hunc errorẽ illa etiã dispositio sit euacuata volũtate ipsius de-
functi. ⁊ ꝯsequẽter ꝙ ĩpediri debeat: qꝛ rñdeo ⁊ notabil'r ꝙ ve-
rum est ꝙ errat. sed ille error est in causa remota nõ in ꝓxima.
vnde qñ error est in causa remota nõ impedit ꝯsensuꝫ. istud est
qḋ multũ singulariter ⁊ no. voluit Bal. in. l. vnica. in. xx. col. C.
55 de confes. vbi dicit † ꝙ illud qḋ dicit̃ ꝙ error impedit ꝯsensum
est verũ qñ error cadit in his q̃ sunt fundamenti: ⁊ sic cause ꝓ-
xime. secus est aũt si error cadit in his que veniunt in ꝯsequen
tiam prehabiti fundamẽti. allegat ad hoc tex. notabi. in. l. regu
la. §. qui ignorauit. vbi habetis tex. ⁊ exemplum. ff. de iur. ⁊ fac.
ignoran. ¶ Glos. in verbo creditoꝝ. intellecta ſm leges quas
allegat prout intelligi debet qꝛ dictũ glo. ⁊ doc. intelligendum
est semper ſm legẽ quã allegat: vt inquit Bar. in. l. non solũ. §.
si liberationis v̇ba. ff. de lib. leg. sentit ⁊ vult ꝙ in materia ista
appellatione creditoꝝ large veniãt oẽs creditores: siue sint cre
ditores ex ꝯtractu vel quasi. ⁊ ex delicto vel quasi. siue sint cre-
ditores puri siue in diẽ vel sub cõditione. ⁊ sic vult gl. ꝙ actio-
nes reuocatorie cõpetant etiã creditoribus ex delicto ⁊ credi-
toribus in diẽ vel sub cõditione. Roffredus hic reprehẽdebat
gl. in creditore ex delicto cui dicit non posse cõpetere reuocato
rias actiones tali fundamento. Ad hoc em̃ vt competant duo
exigunt̃ fraus ⁊ dãnũ: ⁊ sic exigitur ꝙ ex alienatione debitoris
creditores patiant̃ dãnum. nihil allegat ad hoc sed pro eo alle
gat Jo. fab. hic. in. iij. col. tex. qui mihi nihil facit. in. l. j. §. j. ff. si
quid in frau. patro. sed ego allego tex. in terminis. d. l. j. §. sed si

a ¶ L. si per erro
rẽ. Ubi vide oĩ-
no do. Alexã. de
imo. ⁊ limita. et
dic vt ibi per eũ.
b ¶ In. l. j. vbi vi
de do. Alexã. de
imo. in pe. col. in
ver. itẽ inducit̃.
vbi ꝑ euꝫ late. et
bar. cepo. ĩ. l. cre
ditores. iij. q. de
verbo. signifi.
c ¶ Creditorum.
Adde. d. Alexã.
de imo. in. l. j. in
xv. col. si cer. pe.
cũ ꝯcor. ꝑ eũ ibi
dẽ datis. vbi ẽt
vide Frã. are. et
bar. cepo. ĩ. l. cre
ditores. iij. q. v.
de verbo. signi.

56 rem. vbi dr̃ ad contextũ. † fraus em̃ accipit̃ in pecuniario dãno
tũc sic. si exigitur dãnum: dãnum est diminutio patrimonij. di
cit tex. in. l. iij. ff. de dã. infec. sed propter alienationẽ debitoris
nulla diminutio patrimonij ꝯtingit creditori. ex delicto ergo
sibi non cõpetunt iste actiones reuocatorie. doct. oẽs alij tenẽt
cum glo. cõtra Roffre. vt Pet. Jaco. ⁊ Jo. fab. hic. in. ij. col. et
Ang. de are. simpliciter in. iiij. col. ⁊ Nico. de nea. post Rodul.
in. j. q. glo. mouent̃ solũ ex generalitate huius tex. iunctis alle
gatis in gl. addebat etiã Jo. fab. in. l. si cũ fideicõmissaria. §. cre
ditores. ff. qui ⁊ a quib⁹. Ad fundamentũ Roffre. rñdet ⁊ ĩ for
ma Jac. ꝙ verum est ꝙ requirit̃ dãnum. itẽ verũ est ꝙ dãnum
est diminutio patrimonij. est etiã verũ ꝙ per alienationẽ debi
toris cõtingit creditori ex delicto diminutio patrimonij cum
actio ex delicto iam esset sibi acquisita. vt est tex. in. l. qui aũt. in
prin. ff. que in frau. cre. addo ego tex. expressum in. l. j. §. proin-
de. ver. ⁊ puto. ff. si quid in frau. patro. vel aliter ſm Jo. fa. fun
damẽtũ Roffredi nõ posset ꝓcedere qñ creditor ex delicto age
ret ad propriũ dãnum vel ad ꝓpriũ interesse vt est ĩ actione le
gis aquilie. vt. s̃. ad. l. aqui. in prin. ¶ Et iuxta hec opportune
57 caderet videre † an ille cui debet̃ ex delicto dicat̃ creditor. et an
proprie ⁊ ex significatione vocabuli. an vero abusiue ⁊ impro-
prie. de quo habet̃ late per Bar. in. l. j. in. j. col. ff. si cer. pe. et per
Joã. an. in addi. Spec. in ti. de cessione actionis. in rub. ⁊ note-
tis bene glo. in. l. j. in prin. in ver. necessitate. ff. vt lega. noĩe ca-
ueat̃. que no. dixit ꝙ in. d. l. creditores. nõ ponit̃ q dicant̃ ꝓprie
creditores sꝫ abusiue. Accedãt que habent̃ per canonistas in
proe. vj. lib. in verbo creditor. circa prin. ⁊ ꝙ sup illo verbo no.
ibi Archi. ¶ Et successiue iuxta predicta applicat hic Jo. fab.
58 post Pe. ⁊ Ja. illã. q. † Quidã volẽs interficere hoiem vel face
re aliqḋ aliud maleficiũ per qḋ ex lege vel statuto bona sua ap
plicãtur fisco alienauit oĩa bona sua et postea istud maleficiuꝫ
cõmisit ⁊ fuit condẽnatus: an fiscus poterit illa bona alienata
tanꝗ̃ in eius fraudẽ reuocare. quã questionẽ latissime explicat
hic Jo. fab. ⁊ eã etiã tãgit ⁊ expedit Nic. de nea. post Rodul. in
iij. q. extra glo. quã questionem habetis late examinatam per
Bar. ⁊ ibidẽ per alios oẽs in. l. post cõtractũ. ff. de do. vbi pro-
prie cadit ista materia. ibi videatis. ⁊ in alijs concordantijs ꝗ̃
plurium doctoꝝ quas retuli vobis. s̃. in euidẽtalib⁹ in. j. eui-
dẽtali. ⁊ in illis locis inuenietis etiã presumptiones ex quib⁹
presumitur quẽ habuisse animũ cõmittendi delictũ. de quarũ
nõnullis feci mẽtionẽ in ꝓposito materie nostre. s̃. in glo. pre-
cedẽti. quas presumptiones annectebat hic successiue Jo. fab.
59 post questionẽ proxi. dictã. ⁊ etiã Nic. de nea. vbi. s̃. ¶ † Dubi
tabat etiã successiue Joã. fab. de questione nota. an cũ quis in
aĩo suo ꝓposuerit cõmittere delictũ ꝓpter qḋ erat successura
applicatio siue ꝯfiscatio oĩm bonoꝝ. ⁊ ꝓpterea bona oĩa alie-
nauit. deinde ip̃ꝫ penituit an poterit bona alienator reuocare
tanꝗ̃ alienata ob causam que secuta nõ sit. ⁊ determinat Joã.
fab. ꝙ nõ nisi ꝓbaret alienationẽ fictã ⁊ imaginariã qḋ etiã di
cit tangere Spec. in ti. de dona. in ver. itẽ pone. Addo ꝙ istam
questionẽ in terminis format Bar. in. l. iusiurã. qḋ ex cõuentio
ne. §. procurator quoqꝫ. in pe. col. ff. de iureiur. ⁊ ibi dicit se ha-
buisse hãc questionẽ in facto. ⁊ ibi aliter determinat distinguẽ
do vt ibi per eũ. de cuius decisione dubitat an ⁊ qũo procedere
possit do. Abb. Pa. in. c. inter dilectos. extra de dona. Habe-
tis etiã aliqd per Bar. in. l. filios. C. de reuo. his q̃ in frau. cre.
per Bal. in. l. cũ ꝯfitearis. C. de reuo. dona. Ad alia aũt q̃ glos.
nostra sentit. s. remedia ista reuocatoria competere etiã credi-
toribus in diẽ. ⁊ etiã creditoribus cõditionalibus qũo gl. pro-
cedat ⁊ debeat intelligi ⁊ declarari. dicite vt hic per An. de are.
60 ¶ † An aũt ille cui debent̃ in diẽ aut sub conditione dr̃ ꝓprie
b creditor necne. habetis late per Bar. in. l. j.[b] in fi. colũ. ff. si cer.
peta. per Joã. an. in addi. Spec. in. d. ti. de cessione actionis. su
per rub. ad fi. ⁊ habetis gl. no. in. §. sub cõditione. in v̇. differt̃.
⁊ ibi per Ang. de are. s̃. de ver. ob. ⁊ gl. in. l. ij. §. creditũ. in v̇bo
61 post nuptias. ff. si cer. peta. ¶ † Nunqd autẽ legatarij ⁊ fideicõ-
missarij habeãtur in materia ista loco creditoꝝ. Jo. fa. hic. cir-
ca. vij. col. determinat ꝙ sic per tex. no. ⁊ expressum in. l. j. C. qui
manu. non pñt. vbi dr̃ ad ꝯtextũ creditores aũt etiã enumerã-
dos esse quib⁹ fideicõ. debet̃. ⁊ per tex. in. l. qui in frau. cre. ma-
numittitur. in prin. §. j. ff. qui ⁊ a qui. addo ꝙ illum tex. in. d. l. j.
notat etiã ibi Bal. ad hoc ꝙ legatarius cui pure debet̃ legatũ
c veniat appellatione creditoꝝ.[c] ⁊ idẽ etiã no. glo. in. l. hereditа-
riarum. in verbo loco. ff. de act. ⁊ obli. ⁊ glo. in. l. fi. in glo. j. C. de
hereditarijs actio. ibi idẽ tñ dicit Bal. ꝙ legatarij non dicunt̃
62 creditores hereditatis nisi largo modo. ¶ † Predicta oĩa ꝓ-
cedunt ⁊ habẽt locũ in creditoribus predictis etiã presentib⁹.
nunquid aũt habebit locũ in creditoribus: ⁊ sic nunquid credi
toribus futuris competant actiones reuocatorie ad reuocan-
dum alienata. vt res melius pateat subijcio exemplum. Ali-
quis aĩo suo conceperat accipere mutuo magnam quantitatẽ
pecunie

pecunie vel facere aliũ ꝯtractũ alienauit oĩa bona sua: dehinc
postea magnã illã pecunie quãtitatẽ mutuo accepit. nunquid
illi futuro creditori cõpetãt reuocatorie ad reuocandũ ea que
prius alienauit: ⁊ sic paucis est questio an futuris creditoribꝰ
cõpetãt reuocatorie. Ja. ꝙ sic si ꝯstet de fraude per. l. ait pretor.
§. j. ff. q̃ i frau. cre. ⁊ l. cũ ratio. §. ex bonis. ff. de bo. dãnato. sub-
tilis Pe. de bel. pti. idẽ q̃uis subijciat nullã legem esse que eũ
63 astringat ad ita tenendũ. ¶ † Limitate tñ ⁊ restringite hãc de-
cisionẽ qñ post alienationẽ incõtinẽti sequit̃ ꝯtus ꝑ. l. si vẽtri.
§. fi. ff. de ꝑui. cre. ⁊ l. lecta. ṽ. dicebã. ff. si cer. pe. ⁊ ita etiã restrin
git ⁊ limitat Rodul. hic ꝓut eũ refert Nico. de nea. in. ij. q. extra
glo. ⁊ dicit Jo. fab. hic. in. iij. col. ꝙ ista opi. q̃ dicit etiã futuris
creditoribꝰ reuocatorias cõpetere: si de fraude cõstet est multũ
equa ⁊ rõnabilis. pro qua opi. dicit esse gl. in aut. sed iã neces-
se. C. de dona. ante nup. ⁊ est gl. in ṽbo suspicio. ⁊ in glo. in ṽbo
aduersus creditores. ⁊ aduertite ꝙ lꝫ Bart. in illa aut. sed iam
necesse. reputat illã gl. esse ad hoc singularẽ. tñ habetis ꝯsociã
in. l. in fraudẽ creditoꝝ testõ dato. in verbo residuos. in scda so
lutiõe. ff. q ⁊ a qui. ibi habetis etiã optimũ tex. ꝑ hac opi. pro q̃
etiã adducebat Joã. fab. tex. in sili q nihil vel parũ facit in. l. si
qs cũ haberet. ff. q̃ in frau. cre. ⁊ tex. in. l. in simili. q magis facit
in. l. fi. §. idẽ rescripserũt patres. ff. ad municip. lꝫ subijciat idẽ
Jo. fab. ꝙ ꝯtriũ teneat glo. in. l. j. C. de iure fis. lib. x. ⁊ est glos. fi.
in ṽbo ꝓbatus. in ꝯtriũ etiã dicit facere tex. in. l. penulti. q̃ inci-
pit titius. ff. q̃ res pig. obli. pñt. ⁊ habetis similẽ text. ⁊ meliorẽ
licet ipe nõ alleget in. l. j. ff. q po. in pig. habeã. sed rñdet ꝙ non
loquunt̃ in casu in q̃ fraus esset adhibita. subijcit etiã Jo. fa. h̃
ꝙ restrictio siue limitatio. s̃. data ꝑ Pe. nõ est vera. qr siue ꝯctꝰ
fiat incõtinẽti post alienationẽ: siue ex interuallo: semꝑ tñ com
petit reuocatoria dũmodo ꝯstet de fraude. Est tñ verũ qđ quo
ad hoc vt facilius ꝓbet̃ vel presumat̃ fraus est dr̃ia: qr si incõti
nẽti fiat ꝯtractus post alienationẽ presumet̃ fraus etiã alio nõ
probato: vt in legibꝰ per Pe. allegatis. ⁊ ita etiã ꝑ oĩa in effe-
ctu tenet Nic. de nea. non hic sed in. d. l. j. in pe. col. C. de iur. fis.
lib. x. Cõtra tñ predictã determinationẽ suprascriptoꝝ docto-
rũ videt̃ esse tex. no. in. l. ait pretor. §. ita demũ. ff. de his que in
frau. cre. vbi est tex. no. ꝙ ita demũ futuris creditoribꝰ cõpetũt
reuocatorie si in dolũ prioꝝ successerũt qđ est qñ prioribus cre
ditoribꝰ est ex eoꝝ pecunijs satisfactũ. ⁊ ita per illũ tex. tenebat
64 Odof. sm ꝙ eũ refert Nic. de nea. in. d. l. j. † Sed paucis ꝯcludẽ
do. si querit̃ a futuris creditoribus reuocatorie cõpetant facio
mihi hanc distinctionẽ quã sumo ex verbis Bart. hincinde in
diuersis locis quẽ. j. subijciã. aut alienatio fuit ficta ⁊ sic imagi
naria vel simulata: ⁊ ꝯsequenter ipso iure nulla iuxta. l. si quis
sciẽs. ff. de ꝯtrahen. emp. ⁊ l. emptor. in prin. cũ glos. ff. de aqua
plu. ar. ⁊ illa nullis creditoribus nocet nec preteritis nec futu-
ris. Aut alienatio fuit in vera sed in fraudẽ facta ⁊ tũc si cõsta-
re possit factã esse: etiã causa fraudãdi futuros creditores ꝙ ap
parere poterit ex ꝯiecturis de quibꝰ dixi in gl. precedẽti: ⁊ tũc
etiã futuris creditoribus cõpetũt reuocatorie. aut per nullas
ꝑ̃sumptiones põt apparere ꝙ debitor alienans habuerit aĩm
fraudandi etiã futuros creditores: ⁊ tũc futuris creditoribus
non cõpetẽt reuocatorie. de vtroqꝫ mẽbro est tex. no. in. l. sed si
maritus. ad fi. ff. qui ⁊ a qui. Fallit nisi futuri creditores succes-
serint in locũ prioꝝ. vt. s̃. declaraui. ⁊ est text. qui in istis termi-
nis loquit̃ in. d. l. ait ꝑ̃tor. §. ita demũ. ⁊ ad istã distinctionẽ vi-
deatis Bar. melius q̃ alibi in. l. j. in vlt. col. C. de iur. fisci. lib. x.
⁊ eundẽ Bar. in. d. l. ait pretor. §. ita demũ. ⁊ eundẽ Bart. in. d.
aut. sed iam necesse. ⁊ ibidẽ Bal. ⁊ Sali. ⁊ Bar. in. l. post cõtra-
ctum. in. ij. colũ. ff. de dona. ⁊ Bal. ⁊ ibi late Sali. in. l. si qs post
hac. C. de bonis proscrip. ⁊ Bal. in. l. res vxoris. C. de dona. in-
ter vi. ⁊ vxo. per Sali. in. l. pe. C. de reuo. his que in frau. cre. et
Pau. de ca. in ꝯsi. suo. viij. qđ incipit. in xp̃i noĩe amẽ. ad ꝑmũ
rñdet̃ ꝙ pro augmẽto dotis. per Jmo. aliqd post Bar. ꝑ illuꝫ
tex. in. l. si is q bonis. ff. de acqui. here. ⁊ videatis oĩno illã nota
bilẽ questionẽ quã in ꝓposito isto ponit Bal. in rub. C. de reuo
can. his que in frau. cre. in pe. col. in ver. quero pone ꝓposuerã
65 in aĩo meo exercere artẽ cambij. ¶ † Ubi notabiliter querit si
aliqs ĩ aĩo suo ꝯcepit exercere artẽ cambij vltra mare ⁊ timẽs
maris ꝑiculũ emãcipauit filiũ suũ ⁊ ei oĩa bona sua donauit.
dehinc ĩceperit exercere artẽ cambij ⁊ in mari oẽs pecunias ⁊
vniuersa bona mobilia ꝑdidit: nũqd illi mercatores qui sunt
effecti creditores ꝓpter artẽ cambij possint agere reuocatoria
ꝯ̃ filiũ emãcipatũ cui oĩa bona donauit. ⁊ ꝯcludit ꝙ talis alie-
natio dr̃ potius esse ficta ⁊ imaginaria siue simulata q̃ vera et
facta in fraudẽ ⁊ sic cũ sit ipso iure nulla multis creditoribꝰ no
cet. allegat ad hoc que no. in. l. ij. C. de repu. here. ⁊ istud idẽ di-
cit Bar. in. d. l. j. in vlti. col. C. de iur. fis. lib. x. ⁊ hanc decisionem
Bal. simplr̃ refert Ang. de are. hic. in antepe. col. in ver. quar-
ta cõclusio est. vbi mãdat hãc decisionẽ singulariter teneri mẽ-
ti vt si casus in facto currat scias opponere ꝙ nedum cõtractꝰ
est factus in fraudẽ sꝫ etiã est simulatus et sic ipso iure nullus.
quã decisionẽ habes etiã per Jo. fab. hic. circa. vj. col. in ver. sꝫ
quid erit si quis filio emãcipato. ¶ Glo. in verbo possessis ad
fi. dicite ꝙ vltimã expositionẽ tenent omnes hic ex qua habe-
66 tis † ꝙ ad hoc vt creditores possint agere reuocatoria cõtra il-
los in quos bona sunt alienata. requirit̃ ꝙ ꝑmo egerint cõtra
debitorẽ qui alienauit ⁊ fecerint se mitti in possessionẽ bonoꝝ
eius. quo casu si postea reperierint ꝙ bona illa nõ sufficiãt pñt
habere regressum aduersus eos in quos facta est alienatio. et
sic habetis ꝙ nõ põt agi reuocatoria nisi prius ꝓcedat excus-
67 sio ⁊ ꝯsequenter † ꝙ excussio sit necessaria.[a] pro qua ꝯclusione
a bene facit tex. in. l. j. in verbo bonis eiꝰ excussis. ⁊ in. l. pe. C. que
in frau. cre. ꝓ ea etiã facit viua ratio vt inquit Bal. in. d. l. nam
ad hoc. vt possit agi reuocatoria reqrit̃ ꝙ creditores sint dãni
ficati sed non põt constare eos dãnificatos nisi excutiant bona
vnde nimirũ si excussio est necessaria quã rationẽ ponit etiam
Nico. de nea. in. v. q. extra glos. ⁊ Ang. de are. in. vj. col. Addite
vos idẽ esse in interdicto fraudatorio de quo dixi illud decla-
rãdo. s̃. in. ij. euidẽtiali. nã interdictũ illud fraudatoriũ nõ po-
test intẽtari nisi prius excussis bonis eius qui alienauit. vt est
tex. in. l. j. quẽ ibi no. Bar. circa fi. C. si ex vendi. pig. aga. Addo
etiã ꝙ ista excussio est necessaria nedũ ꝯtra debitorẽ priuati sꝫ
etiã ꝯ̃ debitorẽ ciuitatis lꝫ eñ in ciuitate sit spãle vt possit age
re ꝯtra eũ qui rem debitoris eius habuit tit. oneroso etiã sine
fraudis participatione: vt dixi. s̃. in gl. j. magna circa prin. ta-
mẽ nõ potest agere nisi prius excusso debitore principali. text.
est ⁊ ibi Bar. in. l. ij. C. de debi. ciui. lib. xj. ¶ Addo etiã ꝙ circa
istud beneficiũ excussionis a iure necessario reqsitũ nõ est ma-
gis priuilegiatꝰ fiscus q̃ priuatꝰ: tex. est in. l. moschis. in prin.
ff. de iure fis. quẽ sic allegat Bal. in. l. cũ eoꝝ. C. de sen. ⁊ interlo.
om. iu. ¶ Addo etiã ꝙ est dare casuꝫ vnũ valde singularẽ ⁊ mi
rabilem in quo non põt agi rei vendicatione nisi facta prius
excussione. de hoc casu est vnicus ⁊ singularis tex. ĩ iure ĩ aut.
cõtra rogatꝰ. C. ad treb. in verbo aut ea deficiẽte. ⁊ ita ibi Bal.
post prin. no. ⁊ ponderat ad hoc illũ text. nã si heres grauatus
sit restituere hereditatẽ titio eo casu quo decesserit sine liberis
si iste heres aliqua bona alienauerit cõpetit fideicõmis. rei vẽ-
dicatio. sꝫ dicit ibi tex. ꝙ nõ cõpetit nisi prius facta excussione
de bonis heredis. ⁊ dicit ibi Bal. hoc esse in illo tex. ius singu-
lare ⁊ ꝙ nũq̃ alibi inuenietis in iure ꝙ in rei vendi. necessaria
sit excussio. ¶ Addo etiã ⁊ ad hoc bene ⁊ diligẽter aduertite ꝙ
excussio intm̃ est necessaria ꝙ requirit̃ etiã qñ bona sunt alie-
nata a tertio penitꝰ extraneo nõ habẽte aliqđ penitus ius alie
nandi nedum si sit facta ab habente ius ⁊ ꝯsequenter procedit
etiã si possessor habet titulũ etiã oĩno inualidum ab extraneo
non habẽte aliqđ ius alienandi. glos. habetis de hoc in termi-
nis summe notabilẽ iũcto tex. ĩ. l. rei creditor. C. de destr. pig. et
ibi eam no. Bal. ꝙ etiã tetigit glo. in aut. hoc si debitor. in glo.
j. magna circa prin. C. de pig. Non omitto tñ circa conclusionẽ
supra proxi. dictã que habet ꝙ excussio sit necessaria: qr glo. in
d. l. j. in verbo excussis. C. de his q̃ in frau. cre. dicebat istud esse
non ex necessitate sed ex volũtate. que glo. ⁊ merito per oẽs re-[b]
prehenditur per iura supra allegata. ⁊ licet Bar. saluet illã gl.
in duobus casibus qui non sunt ad propositũ nostrum pote-
rit tamẽ etiã saluari in omnibus illis fallẽtijs quas. j. subijciã
in quibus excussio non est necessaria. Glo. etiam in. d. l. j. refert
quandam opi. Azo. qui distinguẽdo dicebat ꝙ aut creditores
fraudantur dolo ipsius acquirẽtis ⁊ sic eius in quem facta est
alienatio: ⁊ tũc possit de directo contra eum agi nulla facta ex-
cussione: al̃s secus. Refert etiã quosdã tenere ꝙ aut. hoc si de-
bitor. C. de pigno. que requirit excussionẽ procedat tãtũ in hy
pothecaria: nõ aũt in actionibꝰ reuocatorijs de quibus in ma
teria nostra. que oẽs opiniones reprehendunt̃ per doc. ibi ⁊ in
specie ꝑ Joã. fab. hic. circa. vj. colũ. per iura. s̃. allegata. supra-
scripta tamẽ cõis ⁊ vera ꝯclusio scꝫ ꝙ excussio sit necessaria re
cipit nonnullas notabiles limitationes quarũ aliquas ponit
hic sparsim ⁊ inordinate Ang. de are. primo ergo limitat̃ per
omnes hic. vt Jo. fab. Ange. de are. Nico. de neap. in. v. q. extra
68 glo. † vt non procedat quãdo notorie constaret debitorem nõ
esse soluendo: quia tunc contra possessores posset agi nulla fa-
b cta excussione.[b] allegant glo. no. in. l. decem. in glos. fi. in verbo
excussum. ff. de verboꝝ obli. ⁊ glo. in. l. fi. in verbo sed cum scio
egero. ff. si cer. peta. allegat etiã Nico. ad hoc Specu. in titu. de
reb. eccle. nõ alie. in quarta parte. Addo ꝙ hoc sentit glos. in. l.
nisi hoc actum. ⁊ ibi Ang. ff. de pac. ⁊ idem etiam voluit Cy. in
aut. presente. in. ij. q. C. de fideius. ⁊ Bar. in. l. iij. §. si is pro quo.
ad fi. ff. qđ quisqꝫ iuris. ⁊ Bal. in. l. j. in. ij. colum. in ver. quero
vtrum ista excussio. C. que in frau. pat. ⁊ in. l. j. in. ij. q. C. si quid
in fraudẽ pa. ⁊ in. l. j. in quarta al̃s in. viij. col. C. de conuenien-
dis fisci debito. lib. x. ⁊ Ange. in dicto. §. sed neqꝫ. in aut. de fi-
deius. ⁊ idẽ Ange. in. l. exitus. ff. de acqui. pos. et in. l. ij. in prin.

a ¶ Sit necessa-
ria. Qñ autẽ ne-
cessaria sit excus
sio. vide do. ma-
ri. sozi. in consil.
xxiiij. inci. visis.
ver. iiij. videtur
ꝓbari. cum ver.
seq. in. j. parte. et
qd qñ agit̃ ꝯtra
tertios possesso
res: an sit neces-
saria ⁊ requirat̃
ꝯtra principalẽ
sicut qñ debeat
agi ꝯtra fideius-
sorem. vide do.
Alex. de imo. in
ꝯsi. cxxxvj. in. ij.
col. in. ij. parte. ⁊
an fieri debeat
de bonis sitis ex
tra locũ iudicij.
vide ꝑ eũ in ꝯsi.
lxxxiiij. in pe. et
vlti. col. ĩ. iij. ꝑte.
vbi ponit etiã q̃
requirant̃ ad h̃
vt possit ꝑueni-
ri ad fideiussorẽ
et an sit necessa-
ria et requira-
tur vbi obliga-
tio bonoruꝫ fuit
fctã ꝑ instr̃ꝫ gua
rentigiatũ vel ꝑ
instr̃m publicuꝫ
qđ licebat execu
tionẽ paratã. vi
de do. mar. sozi.
in. d. cõsil. xxiiij.
in ver. ⁊ tñ si nõ
op. circa mediũ.
b ¶ Excussione.
Jn qbus aũt ca
sibus fideiussor
conueniri possit
non facta excus-
sione. vide fran.
are. ĩ. l. si ego. ff.
si cer. pe. ⁊ qđ ibi
dẽ dixi in apo. ⁊
qd qñ qs tenet̃ ĩ
subsidiũ alterꝰ
eo existẽte nõ sol
uendo an possit
priꝰ ꝯueniri nisi
fiat excussio bo-
noꝝ eius in cuiꝰ
subsidiuꝫ tenet̃.
dic ꝙ nõ nisi ali
qua iusta de cau
sa notorie ĩexigi
bilis appareat.
vt ꝑ. d. bar. sozi.
in ꝯsil. lv. incip.
ꝑ̃stãtissime doc.
in ver. ij. ꝑncipa
liter. circa fi. ĩ. j.
parte.

ff.qui satisda.cog.⁊ Ang.⁊ Jmo.in.d.l.decē. Quis cōtrariū et
male teneat Jaco.but.in.d.aut.hoc si debitor.C. de pigno. ad
68 cuiꝰ iura rñdet Jmo.in.d.l.decē. ¶ †Et per hāc limitationē di
cebat Bar.in.d.l.decē.post prin.⁊ in.d.l.fi.se alꝭ habuisse que-
stionē ī marchia de eo qui fideiusserat ꝓ quodā tyrāno rebelli
eccl'ie:⁊ dicit se dixisse ꝙ fideiussor poterat cōueniri nō excusso
illo principali tyrāno:ex quo erat notoriū illū tyrānū non esse
facilē ad cōueniēdum.ex quo dicto Bar. successiue inferebant
Ang.⁊ Jmo.⁊ Ra.cu.in.d.l.decem.ꝭm qđ eos refert Ange.de
are.hic vnū qđ est perpetuū no.dignissimū.qđ si ꝯstat ꝑncipa-
lem esse rixosum ⁊ ꝯsuetū non soluere etiā verū ⁊ clarū debito
rē sine litigio.ꝙ poterit creditor agere cōtra fideiussorē nulla
facta excussione:qꝛ satis dici pōt ꝑncipalē nō esse soluendo. ex
quo dꝛ qs idoneus nō tm̄ ex facultatibus sed etiā ex ꝯueniēdi
facilitate Dixit tex.no.in.l.si pars stipulatus sit stichū.§. fi.ff.
de ver.obli.⁊ tex.no.in.l.ij.in prin.ff.q satisda.cog. ⁊ ibi glos.ſ.
notabiliter declarat ⁊ exēplificat.⁊ ibidē Bar. expresse dicit de
69 notario ⁊ ꝓcuratore qñ esset multū rixosus homo.†de quo ri
xoso habetis etiā glo.in.l.ij.in prin.in verbo suspectū.ff.solu.
ma.facit.l.j.§.fi.cū seq.ff.de alie.iudi.mu.cā fac.⁊ pro hoc dicto
dicit Ang.de are.hic se allegare casum in.l. si cōueniri. in fi.ff.
ꝓ socio.q mihi facit minꝰ nihilo. addo ꝙ illđ idē reassumpsit
Ang.in.l.fi.in prin.ff.si cer.pe.in.d.l.ij.in fi.ff.q satisda.cogan.
¶ Et iuxta hāc primā limitationē successiue querebat Ange.
70 de are.hic †qualiter fiet notoriū iudici debitorē nō esse soluen
do.⁊ refert Bar.in.d.l.decē.ꝙ in locis in quibus bona descri-
būtur in publico estimo:facile est ꝓbare ꝙ debitor notorie nō
est soluēdo.Creditor em̄ offert librū estimi publici ⁊ dicet tot
bona habere debitorē quot ibi sunt descripta:q̄ nō sufficiūt si-
bi.qs vult dicere ꝙ plura habeat illud ꝓbet.allegat ad hoc gl.
illā singularē in.l.cū de lege.ff.de ꝓba.⁊ ꝑ illā glo.Bar.in infi-
nitis locis dicit posse capi mirabilē modū negatiue ꝓbande ⁊
vltra modū de quo statim dicit Bar.in.l.fi.§.licētia.C. de iure
delib.ꝙ ibi est tex.no.⁊ expressus pro illa benedicta gl.in.d.l.
71 cū de lege.†vbi si heres vult probare hanc negatiuā bona he
reditatis nō esse soluēdo ꝓbat faciliter per hūc modū.dico tot
bona esse in hereditate ⁊ nō plura quot in inuētario descripta
sunt.qui vult dicere ꝙ plura sunt ꝓbet ꝑ illā glo.⁊ Bar.in.l.is
potest.in pe.fallētia.ff.de acqui.here.dat similē modū ꝓbandi
72 hanc negatiuā †defunctū non fecisse testm̄ hoc modo.Dico qđ
titius defunctus nō fecit testm̄ ꝙ qui vult dicere ꝙ fecerit testa
mentū ꝓbet.Similē modū dat Bar.in.l. si cōstante. in prin.ff.
73 sol.ma.in.j.q.prime partis principalis ad probandū †ꝙ bona
mariti nō sufficiūt pro dote vxoris.Et similē modū in.l.confi-
ciūtur.§.codicilli.in fi.ff.de iure codicil.Ad probandū plures
testes non esse receptos in iure ⁊ alium modum in rubri.ff. de
ope.no.nun.in vlti.col.ad probandū ꝙ statutū non est prius.
Et aliū modū dāt Ange.⁊ Jmo.ī.l.mutū.§.j.ff.de acqui.here.
74 †ad probandū nullos creditores esse in hereditate. et oēs isti
modi fundanꝭ sup illa gl.in.d.l.cū de lege.ff.de ꝓba. ⁊ pro illo
principali modo Bar.quē ponit in.d.l.decē.alle.ibidē Bal. in
l.j.C.de apo.publi.lib.x.⁊.l.iura.⁊ qđ ibi no.Bart.C. de omni
agro deser.lib.xj.⁊.l.solēnibus.C.de reiꝰven.⁊ ibi Bal. ⁊ Sali.
Jstud tñ dictū Bar.in.d.l.decē.fundatū sup glo. in.d.l. cū de
lege.reprehendiꝭ per Bal.Ange.⁊ Jmo.⁊ Ra.cu.in.d.l. decē.
ꝭm ꝙ eos refert Ang.de are.hic.pro sustētatione tñ Bar. ⁊ il-
lius singularis glo.in.d.l.cū de lege.videatis oīo Jo. de imo.
late in.d.l.si ꝯstāte.in prin.⁊ in.d.l.illud.⁊ in.d. rub.ff. de oper.
no.nun.⁊ Pau.de ca.in.l.meuia.§.fi.ff.sol.ma.⁊ Ange.de are.
75 hic.⁊ ꝭm ꝙ refert Ang.de are.†poterit alijs modis ꝓbari qđ
notorie debitor nō sit soluēdo si oīa bona alienauit aut maio-
rē partē.si cessit bonis si bona sunt publicata ꝑ sñiam vt hic ꝑ
eum.Dicebat etiā Bar.in.l.j.C.de his que in frau.cre.proba-
ri debitorē nō esse soluendo per famā ⁊ vicinos. ⁊ aliū singula
rissimū modū ponam vobis.ī.in eadē.q.qualiter fienda sit ex-
76 cussio. ¶ †Scđo principaliter limitaꝭ ꝑdicta cōis conclusio et
multū singulariter vt ꝓcedat qñ esset debitor in quātitate: se-
cus aūt si esset debitor in specie. vt si aliqs deberet puta librū
in specie:⁊ illū alienaret in fraudē cre.posset creditor agere ad
reuocandū cōtra eū in quē alienauit nulla penitus excussione
facta:qꝛ qđ debeꝭ est species.in ipā ergo nō est opus excussiōe.
istud est qđ multū singulariter voluit Bal.in rub.C. de reuoc.
his que in frau.cre.circa mediū.j.col.in ver.⁊ no.ꝙ ista actio.⁊
77 credo ꝙ istud dictū alibi scriptū ī iure nō inuenietis. ¶ †Ter
tio limitaꝭ predicta ꝯclusio vt nō ꝓcedat qñ debitor constituet
a se possidere bona sua nomine creditorꝫ [a] iuxta.l.qđ meo. in ꝑn.
ff.de acqui.pos.vel ꝯstituisset se precario possidere noīe credi-
torum.iuxta.l.interdū.in eo.tit.ff.de acqui.pos. quibꝰ casibus
attendite diligenter ꝙ per tales constitutiones acquiriꝭ ipsis
creditoribus vera ⁊ propria possessio ⁊ nō ficta.casus est no.in
l.certe.§.j.ff.de preca.per quē tex.ita dixit in terminis Bar.in

a ¶ Creditorum. Vide do. Alexā. de imo. ad hoc ī ꝯsi. cxxxvi.in.ij. col.in.ij.parte.

b ¶ Apicibꝰ. Et idem dic nō esse necessaria si ex forma statuti sit qđ ꝓcedi debeat sūmarie de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij. ita do.mar.sozi. in ꝯsil.xxiiij. ici. visis.ver.insup. in.j.parte.

l.ab emptiōe.ad fi.de pac.qđ dictū ꝓ notabili reassumpsit bal.
in.c.itē inuestitura.de notis feu.Si ergo hoc casu debitor post
ea alienaret bona possent creditores tāꝙ ꝑuati eorꝫ possessiōe
agere ad reuocādā possessionē illorꝫ bonorꝫ:nulla facta excus-
sione per conditionē ex.l.fi.C.de acqui.pos.istud fuit singulare
dictū Jaco.but.in.d.aut.hoc si debitor.C.de pigno.qđ ibidem
sequiꝭ Flo.ꝭm ꝙ eos refert Ang.de are.hic.⁊ dixit hoc singu-
lariter esse tenendū menti in actu practico:qꝛ cōiter debitores
constituūt se possidere noīe creditorꝫ bona sua ad obseruantiā
eorū que in instrumēto ꝯtinentur.⁊ idē etiā dicit tenere Ang.
Jmo.⁊ Ra.cu.in.l.exitus.ff.de acqui.pos.ego addo Bald.qui
idem in terminis tenet in.l.j.in vlt.col.in ver.quero quid si de
bitor constituit.C.de reuo.his que in frau. cre. Bartholomeū
veroñ.in cautela.lviij.Ang.in.l.ait pretor.§.fin.ff. de his q̄ in
frau.cre.Bal.in.c.cū venissent.de resti.spo.⁊ no.Lud.ro.in cō-
silio.clxxxix.inci.stāte primo quesito.ad fi. vbi illud singulari-
ter limitat nisi precariū esset extinctū per mortē debitoris con
stituētis.⁊ ex hoc dicto puto ego posse inferri aliud qđ est lon-
ge singularius nedū ad limitationē suprascripte ꝯclusionis sꝫ
totius materie.§.nostri.qꝛ si debitor ꝯstituit se possidere noīe
creditorꝫ qđ hoc casu si debitor alienet etiā aīo non fraudandi
poterunt nihilominus creditores tāꝙ spoliati eorū possessio-
ne agere ad reuocandā eorꝫ possessionē per conditionē ex dicta
l.fi.C.de acqui.pos.qđ dictū nō memini alibi in terminis scri-
78 ptum me legisse. ¶ †Quarto limitaꝭ predicta ꝯclusio vt non
procedat in curia mercatorū.nam in curia mercatorū procedi
b debet ⁊ iudicari de bona equitate nō inspectis iuris apicibꝰ.[b]
ꝭm qđ no.dixit Bar.in.d.l.si fideiussor.§.quedam.ff.mandati.
intelligēdo tñ sane vt ibi per eū.⁊ idē etiā dixit Bar.in.l. quin
tus mutius.in eo.ti.ff.man.⁊ notabiliter Bal.in.l.si pro ea. in
vlti.col.C.man.cum ergo excussio sit de iuris apicibus prout
singulariter voluit Bal.in.l.si mācipiū.§.j.ff.de euicti.in apo-
stil.suis post gl.valde no.ibi in v̄bo esset.alio tñ casu loquētē.⁊
ita refert Bal.in illis apost.Ange.de are.hic.in.xiij.colū.ergo
bene illud sequitur ꝙ in curia mercatorꝫ nō procederet excus-
sio.Et ex ista rōne infero ego aliā et quintam limitationē quā
nūꝙ memini me in scriptis alicubi legisse.ꝙ ista excussio nō ꝓ
cedit de iure canonico cū de iure canonico nō sint curandi api
ces iuris ciuilis.c.dilecti.cū gl.in v̄.subtiliter.ad fi. ex̄ de iudi.
⁊ si hoc est verū est maxima limitatio ⁊ multū signāda. quā tñ
79 nō audeo vobis verā affirmare. ¶ †Sexto ergo limito predi
ctam ꝯclusionē vt nō ꝓcedat qñ illi possessores bonorꝫ ī quos
facta est alienatio per debitorē cōuēti a creditoribus negarent
se bona debitoris habuisse vel illa habere et possidere. q̄ casu
si ꝯuincanꝭ de mēdacio credo ꝙ perdēt beneficiū excussionis.
istud etiā nō memini me alicubi in ꝓprijs terminis scriptū le
gisse.Probo tñ ꝙ sit verissimū ꝑ optima similia iura.⁊ in pri-
mis per tex.no.in.l.si dubiteꝭ.§.ita demū.ff. de fideius. vbi est
tex.no.ꝙ fideiussor cōuentus si negat se fideiussorē ⁊ cōuincaꝭ
de mēdacio perdit beneficiū diuisionis et epistole diui adria-
ni.Et per illū tex.dixit notabiliter Bal.in aut. contra qui pro
priam.in.iij.col.C.de nō nume.pecu.ꝙ negans se fideiussorem
cōuictꝰ de mēdacio perdit beneficiū cessionis actionū ⁊ benefi
cium excussionis.ad idē allego tex.no.in.l.hereditatē.§. fin.ff.
ad.l.fal.vbi si heres cōtendat rem aliquā esse propriā:⁊ cōuin-
catur de mēdacio ꝙ si sit hereditaria perdit beneficiū falcidie
detrahende.ad idē est tex.nota.in.l.fi.ff.de rei ven. ad idem est
tex.no.in.c.si vasallus.el.j.si de feu.fue.contro. inter dominū ⁊
agna.de istis duabus vltimis legibꝰ dixi multa in.§. omniū.
in materia rei vēdi.s̄.eo.vbi dedi ad istos tex.nōnullas singu-
lares limitationes ⁊ declarationes.quas potestis ad istud pro
positum reducere.ad idem allego text.no.in.d.aut. contra qui
propriā.per quē tex.dubitauit ibi no.Bar. si accusatus de ma
leficio neget se illud cōmisisse:an cōuictus de mēdacio debeat
postea audiri.si dicat se cōmisisse sed ad sui defensionē. de quo
ibi per eum.⁊ per eundē in.l.cum de indebito.in prin.ff.de pro
ba.⁊ late per Jo.an.in regula.nullus pluribus.in mercuriali-
bus.⁊ illum tex.in.d.aut.cōtra qui propriā.pōderat ibi Sali.
in notabilibus ꝯtra mēdaces ꝙ ibi est tex.ꝙ vna de penis que
imponitur mēdaci est ꝙ sibi postea non credaꝭ veritas. Et pre
supposito ꝙ ista limitatio est vera prout ego credo esse verissi-
mam.Dicerem tamē ꝙ negās recuperaret beneficium excus-
sionis amissum:si illum penituit negationis sue ante litem cō
testatam.per tex.no.in.l.electio.§.neqꝫ.⁊ ibi hoc no. Bal.ff. de
noxa.⁊ Ang.⁊ Jmo.in.l.sꝫ hoc ita.§.j.ff.de reg.iur.⁊ Ange.in
d.l.si dubitetur.§.ita demū.Dicerē etiā ꝙ iste negans recupe
raret beneficiū excussionis amissū si illum peniteret negatio-
nis etiam post litem cōtesta.anteꝙ tamen contrarium proba-
tum esset per aduersariū.per tex.no.in.l.de etate.§.fi. ⁊ ibi no.
hoc Bal.ff.de inter.acti.⁊ Bal.in.c.j.§.porro. in penulti. colū.
80 que fuit prima causa benefi.amit.in vsi.feu. ¶ †Septimo ego
limito

limito predictā ꝯclusionē ⁊ multū singulariter. ⁊ hāc limitationē non habetis hic traditā: nec in locis cōib⁹. vt predicta cōis cōclusio ꝓcedat qñ alienatio esset facta in tertiū. sec⁹ aūt si esset facta in vnū cōdebitorē siue correū debendi: q2 tūc posset ꝯtra eū agi per debitores nulla penitus excussione facta. de hoc habetis glo. valde no. ⁊ perpetuo no. dignā in. l. mulier. in gl. j. ff. qui po. in pig. ha. quā gl. Bar. ibi expresse no. ⁊ multū mandat notari. ⁊ idē etiā tenet Bar. in. l. creditor. §. fi. ff. de distra. pig. et

81 Bal. in auť. ꝟ hodie. C. de act. ⁊ obli. ¶ †Ultimo limitať predi

a cta cōis ꝯclusio vt ꝓcedat qñ fuit oppositū[a] de excussione: al's aūt si nō opponať valeat iudiciū intētatū ꝯtra possessores bonorum ⁊ valeat snīa ꝙuis nulla facta sit excussio. ita not. dixit Bar. in. l. ij. C. cōi di. per gl. ibi in verbo restitui. quā Bar. multum mādat ad hoc bene teneri menti. ⁊ per gl. no. in. l. si mancipiū. §. j. in verbo esset. ff. de euic. ⁊ ibidē etiā hoc tenet Bar. ⁊ reputat mirabile. ad idē. l. j. quā ad hoc ibi etiā no. Bar. C. de appel. ⁊ Bar. in. l. fi. in pn̄. in vltimis verbis. ff. si cer. peta. ⁊ Bart. post Jac. bu. in auť. hoc si debitor. in vlti. q. C. de pig. idē Bar. in. l. prolatā. in prin. C. de sen. ⁊ interlo. oīm iudi. ⁊ in istis locis Bar. dat notabilē ⁊ magistralē regulā ꝙ vbicūꝗ fit peruersio vnius cause ad seipsam: tūc ipso iure actus est nullus: ⁊ snīa est ipso iure nulla. si vero fiat peruersio vnius cause nō ad seipsaꝫ sed ad aliaꝫ tunc actus non est nullus imo valet: et etiam ipsa snīa valet ⁊ tenet. Quā regulā limitat singulariter Bal. in. d. l. prolatā. in. ij. col. nisi iste ordo esset datus a principe: quia tunc oīno esset seruandus vt ibi per eū. ad predicta bene faciūt que no. Bar. in. l. edita. C. de edēdo. in ver. quero si nō est opposita. ⁊ Bar. in. l. fundū. ad fi. de excep. tit. generali. ⁊ idem qd̄. s̄. scilꝫ ꝙ teneat iudiciū nō opposita excussione. tenet etiā Bal. in auť. cōtra rogat⁹. ad fi. C. ad treb. ⁊ ꝙ semp in qualibet exceptione siue sit excussionis siue ordinis necesse sit qd̄ semper opponať añ litē contesta. tenet no. Bar. al's Bald. in. l. exceptionē. in. vj. colū. C. de pba. Dicebat tñ multū signāter Bal. in. d. l. ij. C. cōi diui. predicta esse sane intelligēda cū grano salis. ꝙ ꝙuis iudiciū ꝓcedat nō facta excussione quādo nō est opposita tamen est necesse actori pēdēte iudicio vel excussione facere vel docere de inopia principalis al's succūberet. ⁊ allegat ad hoc tex. in arg. in. l. in rem. §. fi. ff. de pig. act. quem tex. dicit ad hoc inductum per Alber. galleoti in sua margarita in ti. de pig. ⁊ ꝙ ista excussio bonoꝝ possit fieri pendēte iudicio reuocatorio vltra preallegata tꝫ etiā Bal. in. l. j. C. de reuocādis his que in frau. cre. in ver. quero vtrū ista excussio. q2 fm eū sufficit actionē verificari in quacūꝗ parte iudicij per. d. l. si rem. §. fi. de quo etiā per Ang. in. §. sed neꝗ. in auť. de fideiuſ. per Ang. ⁊ Jmo. in. l. decē. ibidē. ⁊ per Pau. de ca. ff. de ver. obli. per Ludo. in. l. stipulatio. §. habet. ff. de no. oper. nun. Dicebat etiā ad predicta valde no. Bal. in. l. cū testamento. C. de testa. manu. ꝙ excussio facta pendente iudicio trahiť retro. ⁊ declarat vsꝗ retro ante litem ꝯtesta. bona debitoris nō fuisse soluēdo. Aduerte etiā in materia ista excussionis ꝙ si essent plures debitores insolidū obligati ⁊ si plures correi debēdi ad hoc vt possit agi cōtra bonorum possessores: nō sufficit vnū ex eis esse excussum. sed requiritur ꝙ oēs sint excussi. ita dicit hic. esse tex. Ang. de are. in. iij. col. qui refert ita tenere Jac. but. ⁊ Ange. in auť. hoc si debitor. C. de pig. vbi Ang. dicit se de facto ita ꝯsuluisse per. §. ꝟ neꝗ. in auť. de fideiuſ. Ego allego pro hac decisione tex. in terminis cui⁹ nō meminerūt tāti patres in. l. ij. C. quo quisꝗ ordine cōueniatur. lib. xj. quē tex. dicit ibi Bar. se ita in questione de facto allegasse. ⁊ idem etiā tenet Bal. in auť. sed hodie. C. de act. ⁊

82 obli. ¶ †Aduertite etiam ꝙ excussio facta per vnum ex creditoribus prodest alijs fm Ang. de are. hic. in. x. colū. qui allegat ita tenere Ja. de are. ⁊ Ang. in. d. auť. hoc si debitor. q2 qñ debitor semel fuit excussus per vnū creditorē ⁊ fuit ꝓnūtiatū a iudice eū nō esse soluēdo iuxta. l. emptorē. in prin. ff. de act. emp. ⁊ quādo notoriū est debitorē non esse soluendo: nō est opus excussione vt late dixi. s̄. in. d. limitatione data ad ꝯclusione hui⁹ gl. ¶ Circa quā limitationē aliqualiter dubito. posset eñ procedere si teneremus sententiā Bart. in. l. stipulatio. §. habet. ff. de ope. no. nū. ⁊ eiusdē Bar. in auť. hoc si debitor. in pe. colū. C.

83 de pig. ꝟ †ꝙ ad hoc vt excussio dicať esse legitime facta requiri-

b tur ꝙ iudex interlocutorie ꝓnūtiet illam esse legitime factā.[b] sed si teneremus opi. tenentiū cōtrariū quos late refert Ange. hic. in. ix. col. prout tenet ipsemet Bar. in. l. si finita. §. iulianus. in. v. col. ff. de dam. infec. s. ꝙ nulla interlocutoria sententia iudicis requirať tunc quomodo per excussionē vnius creditoris fieret notorium debitorē nō esse soluēdo. maxime cum acta facta in vno iudicio non probent in alio circa alias personas: vt

84 late per Bart. in. l. cū lite mota. ff. iudi. sol. cogitate. ¶ †Successiue circa hanc materiā excussionis tangit hic Ang. de are. in. ix. col. An quando fit excussio bonoꝝ debitoris citandi sint illi possessores in quos facta est alienatio in fraudē. de quo hic per eum. ⁊ per Bar. post antiquos in. d. l. decem. ff. de ver. obli. ⁊ ibi latissime per oēs. p Bal. in. l. j. in. iij. col. C. ne filius pro pa. ⁊ Ange. in. l. cognitione. per illū tex. cū ibi no. ff. ad syl. ⁊ Ang. in. l. si perlusorio. §. j. ff. de ap. per Bal. Ange. ⁊ Sali. post antiquos in. d. auť. hoc si debitor. per Ang. in. §. sed neꝗ. in auť. de fideiuſ. per Ange. in. l. cū filius. in prin. ff. de verbo. obli. ⁊ in. l. de vnoquoꝗ. in prin. ff. de re iudi. per Bal. in. l. ij. in. v. colū. C. qñ fiscus vel priua. ⁊ in. l. j. in. x. col. C. de cōue. fisci debitorib⁹. lib. x. ⁊ in. l. iij. in tertio not. C. de fide instru. ⁊ aliqd per Bal. in l. fi. §. j. ff. si cer. pe. ⁊ in istis locis magis cōiter ꝯcludiť ꝙ sic: q2

85 tāgiť de principali preiudicio excussoꝝ. †Tangit etiā successiue hic Ang. de are. an ad hoc vt excussio dicať legitime facta necesse sit ꝙ iudex interlocutorie ꝓnuntiet excussionē legitime factā. de quo videte late ⁊ diffuse per tres col. hic per eū vbi refert oīm opi. ⁊ antiquoꝝ ⁊ etiā nouissimoꝝ ⁊ finaliter tenet cuꝫ Bar. in. d. l. stipulatio. §. habet. ⁊ in. d. auť. hoc si debitor. p qua fundāda vltra allegata p Bar. ⁊ alios hincinde ponderat esse casuꝫ in tex. nostro. in verbo ex snīa presidis. qui tex. mihi facit minus nihilo. nec vllo modo loquiť de snīa p̄sidis circa excussionem. ꝟ dicit ꝙ qñ debitor alienauit bona in frau. cre. debēt creditores venire ad possessionē bonoꝝ ex snīa presidis ⁊ si inuenerit bona nō sufficere permittiť alienata petere vt hic i tex. ⁊ sic ad excussionē nihil penitus facit. allegať etiā Bar. sibi con- a trarius vt. s̄. retuli in. d. l. iulianus. in. vj. col. ⁊ vltra remissiōes ad hunc articulū quas habetis abunde per Ang. hic. videatis etiā Bal. in auť. ꝟ hodie. C. de act. ⁊ obli. ⁊ oīno Ang. vbi multum clare. ⁊ non loquiť in. §. j. ⁊ in auť. de fideiuſ. ⁊ Jmo. in. d. l.

86 decē. ff. de ver. obli. alia habetis hic per eū. ¶ †Ultimo ad cōplemētū p̄ntis materie tāgit hic Ang. de are. circa. vj. col. qua

c liter fiat ista excussio siue que sit forma huius excussionis.[c] ⁊ refert Bar. post Ja. de are. ex multis formis illā ponētē ꝙ iudex mittat vnū nūtiū publicū vel qd̄ tutius est duos nūtios publicos ad diligēter querēdū ⁊ inuestigādū an bona debitoꝝ sufficiant: quoꝝ nuntioꝝ relationibus fides prestabiť. iuxta. l. magis puto. §. ne tñ. ff. de reb⁹ eoꝝ. Aliā excussionis formā habetis p Bar. ⁊ ibidē per oēs in. l. a diuo pio. §. in venditione. p gl. no. ibi in verbo bene est. ff. de re iudi. ꝙ statuiť terminus p iudicē ad bona notificāda: quo elapso si nihil vltra fuerit notificatū diceniť bona excussa. Quāplures alias formas excutiēdi vltra predictas ponit Bal. in. d. auť. ꝟ hodie. C. de act. ⁊ ob. inter quas illa est ꝙ excussio pōt fieri per famā. iterꝫ per rei euidētiā cū vēditor vadit mēdicando. Alios nōnullos modos retulivobis. s̄. in prima limitatione quā dedi ad ꝯclusionē p̄ntis gl. Sed inter oēs formas vnā nō omitto que est valde singularis ⁊ peregrina quā dat Ang. in. d. §. in vēditione. per illā glo. in verbo bene est. quā habet ad hoc. ꝓ multū singulari. s. ꝙ agētes dicāt tot esse in bonis debitoris ⁊ nō plus quo casu si possessores velint dicere ꝙ debitor plura bona habeat: statuet eis iudex terminū īfra quē ꝓbabūt ꝙ debitor plura bona habeat: ⁊ si nihil ꝓbauerint elapso termino procedet intentio actoris. quā formā approbat etiā Jmo. in. d. §. in venditione. et fm qd̄ hic refert Ang. de are. idē tenet etiā ipse Ange. in. d. auť. hoc si debitor. C. de pig. ⁊ per ista fit expedita hec vtilis ⁊ quotidiana materia excussionis quā bene notate q2 frequēs est i practica. ⁊ multū bene cōfert ad materiā autētice presentis. C. de fideiuſ. ad quā auť. potestis cōmodare nōnullas ex limitationibus. s̄. relatis. ¶ Glo. in verbo permittiť. ad fi. vt intelligatis qd̄ dicit glo. dū dicit ꝙ de eis que peruenerint perpetuo tenet per. l. ait pretor. §. hec actio. dicite ꝙ ꝙuis in tex. illo apponan- c tur, varij intellectus per gl. ille tñ approbatur per Bar. quem hoc exēplo declarat. Pone ꝙ res valoris ducentum alienata sit per debitorem pro cētum ꝙuis ille in quem facta est alienatio dicatur habere rē apud se valoris ducentum: tamē in effectu nō habet nisi centum: cum alia centum que soluitab eo absint. de illis ergo cētum que ad eum peruenerunt et que habet titulo lucratiuo in perpetuum datur actio. de alijs autē infra annum tantū. ita debetis hāc glos. intelligere. ⁊. §. hec actio. in

87 ea allegatum. †Item dum glo. dicit ꝙ infra annum vtilē permittitur agere limitate eāvt procedat in rebus corporalibus. si autem debitor in fraudem liberasset alium debitorem suum tunc ad reuocandum talem liberationem datur tātū tempus creditoribus quantū illa actio debitoris durasset. l. ait pretor. §. si cōditionalis. ff. de his que in frau. cre. item dicite fm doct. hic. vt Jo. fab. Nico. de nea. ⁊ Ang. de are. ꝙ tale tempus incipit currere creditorib⁹ a tpe facte excussionis vel a tpe quo cepit esse notoriū debitorem non esse soluendo qd̄ probant optima ratione: quia ante excussionem factam vel anteꝗ cepit esse notorium debitorem non esse soluēdo: non potest agi per creditores aduersus possessores bonorum. ergo bene succedit regula ꝙ non valenti agere non currit tempus vulgata. l. j. in fi. C. de anna. excep. ad idem fundandum addit Ang. de are. hic.

a ¶ Oppositum. Et ꝗ tpe debeat oppōi exceptio excussiōis. vide d. alex. de imo. i ꝯsi. xxxij. l. j. col. cū seq. i. iiij. pte. vbi etiam an debeat opponi specialiter ⁊ qñ opponi debeat. vide etiā. d. ma. soꝫi. in ꝯsi. xxiiij. s̄. allegato. in ver. iiij. videť ꝓbari in. j. parte. ⁊ ibidē i ver. qm̄ imo ponit qd̄ est singulare fm eū qd̄ si agēs post liteꝫ cōtestatā excussionē vel ꝓbationē de inopia p̄ncipalis debitoris nō fecerit succūbere dꝫ q2 litigatum est exercitium agentis.

b ¶ Factam. Uide Frā. are. in. l. exit⁹. de acqren. pos. ⁊ in. l. si ego. si cer. peta. et do. Pet. Phi. cor. i cōsil. cx. in lra. a. ⁊. b. in. j. parte.

c ¶ Excussionis. Uide late Jaco. de are. in suo tracta. discu. v. quo ⁊ qualr. i qñ dicať esse facta excussio ad hoc vt agi possit ꝯ fideiussorē. vide do. Alex. i ꝯsi. xliiij. in. j. col. i. ij. pte.

tex.in.l.in rebus.§.omnes.in verbo ex quo eis hoc infortuniũ illatũ esse claruerit.C.de iure do.gl.tamẽ alibi in.l.fi.in verbo annuũ.C.de his que in frau.cre.tenet ꝙ imo tempus incipiat currere a die facte alienationis.pro qua glos.sunt text.expressi in.l.qui autẽ.§.fin.ꝛ in.l.ait pretor.§.annus.ff.que in frau.cre. Ad quos tex.rñdebat Joã.fa.hic.ꝛ simpliciter sequitur Ang. ꝙ in illis legibus erat notoriũ debitorẽ nõ esse soluẽdo. nimirum si tẽpus incipit currere a die alienationis. que solutio iudicio meo multum vehementer violat text. illos. cogitabitis. ¶Glo.magna pe.in verbo petere.habet quatuor partes principales.In prima ad declarationẽ tex.querit qua actiõe reuocãtur alienata in fraudẽ. In scda per modum quesiti opponit cõtra tex. In tertia querit vnde oriatur actio reuocatoria. In quarta format aliam questionẽ.scda ibi. sꝫ quero quare. tertia ibi.sꝫ vnde oritur hec actio.quarta ibi.sed nunquid habet retẽtionem.Expediam hãc gl.per partes. Prima ergo pars principalis in qua ponitur qua actione reuocãtur alienata in fraudem subdiuidit in sex particulas.In prima disputat an actio in factũ ꝛ pauliana sint vna actio vel due. In scda ponitur contra quem ꝛ qualiter competat actio pauliana in factũ. In tertia declarat quid sit fauiana ꝛ cui cõpetat ꝛ qualiter. In quarta declarat quid sit caluisiana et cui siue quibus competat. In quinta opponit cõtra id qd͂ proxime dixerat de saluiana ꝛ soluit.In sexta ponit quam naturam habeãt saluiana et caluisiana.scda ibi.ꝛ datur contra accipientem.tertia ibi.est autem fauiana.quarta.ibi.est ꝛ caluisiana.quinta ibi. quidem tamẽ dicunt contra in eo qd͂ de fauiana dictum est.sexta ibi. et iste due imitantur nomen superioris.¶In eadem gl.ibi.ꝛ non restitu
88 to ei pretio.habetis ex gl.†ꝙ creditores possunt reuocare alienata in eoꝝ fraudẽ sine vlla pretij restitutione.Circa quam cõclusionem distingue tamen vt per Cy.in.l.j.C.de prescrip.xxx. vel.xl.annoꝝ.ꝛ in.l.penul.ad fi.C.ad.l.iul.maiesta.ꝛ in.l.pe.C. de bo.dam.ꝛ per Bar.in.l.si debitor.hic allegata in glo.ff.que in frau.credi.ꝛ per Bal.in.l.fi.§.emptor.C.cõia de leg. ꝛ Jmo.in.l.post cõtractum.ff.de donatio.vbi aliqualiter reprehendit
89 Bar.in.d.l.si debitor. ¶†Limitate tamen dictam conclusionem.primo vt nõ ꝓcedat in patrono ſm qd͂ dixi in glos.prima magna in verbo in fraudem.circa prin.ꝛ ibi assignaui diuersitatis rõnem.Jtem limitate nisi pretium ipm extaret: vel illud esset in debitoris vtilitate cõuersum per.l.ex his. hic allegatã in glo.ff.que in frau.credi.ꝛ ibi Bar.post glo.qui legit illam.l.
90 in.l.si debitor.Et ibidem querit†si inquisitor heretice prauitatis reuocauit alienata per hereticũ:an teneatur pretium restituere.[a]dicite vt ibi per eum.ad cuius decisionẽ addite bo.text. in.c.ad audientiã.de reb.eccle.nõ alie.ꝛ Barto.in.l.chirographis.§.fi.per illũ tex.ff.de admi.tut.ꝛ Cy.in.l.j.per illũ tex.C. de prescrip.xxx.vel.xl.anno.ꝛ Bal.in.l.fi.§.fin.C.cõia de leg.et
91 ibi etiã querit Bal.aliud.†Nunqd si hereticus emit ipa bona ab alio ꝛ pꝛetiũ nõ soluit an inquisitor heretice prauitatis teneatur illud soluere.ꝛ decidit ꝙ sic si res empta extat p.l.in vẽdicatione.ff.de act.emp.¶In ea.gl.ibi.quo casu etiã in carcerem detruditur.vt.ff.eo.l.fi.sic ergo cõtra debitorẽ qui in fraudem alienauit nõ datur actio nisi ita fraudulenter alienauerit vt res apparere nõ possint.quo casu vt dicit gl.etiã in carcerẽ detruditur.ꝛ aduertite diligẽter ꝙ in.d.l.fi.§.fi.est casus peregrinus ꝛ singularis ad duo.ꝛ primo ſm primum intellectum gl.
92 ibi quẽ refert ꝛ approbat Dy.hic.ad fi.huius.§.in vlti.q.†Nã scitis ꝙ cessio bonoꝝ facta per debitorẽ liberat eum saltẽ a carceribus vt si in eis sit eximatur vel nõ possit detrudi.vt est tex. in.l.j.C.qui bo.cede.pos.tamen si debitor ita fraudulenter res alienasset vt apparere non possent non liberaretur[b]cedendo a carceribus.ita est ibi casus singularis ſm illũ primũ intellectum glo.ibi quem etiam ibi no.ꝛ approbat Bar.ꝛ idem etiam tenet Bar.in.l.alia.§.elegãter.ad fi.ff.solu.ma.ꝛ Bal. in.l.j.in v.q.C.si quid in frau.pa.no.Bal.in.l.j.in.iij.col.C.qui bo.cede.
93 pos.in quo tñ aduertite:†qꝛ nõ video quã vtilitatẽ afferat creditoribꝰ illa intrusio debitoris in carcerẽ quãdo debitor est nudus prout loquit̃ tex.in.d.l.fi.§.fi.imo illa intrusio erit dãnosa creditoribus cum debitor sit alendus expensis creditorum qñ suis ali nõ potest ſm qd͂ dicit Ange.de are.in.§.fi.in vlti.dicto j.eo.per glo.illam singularem in.l.fi.in verbo agnoscere.C.de ero.milita.an.lib.xij.qd͂ etiam tenet Ray.de forliuio in.l.nullus.C.de epis.aud.cogitate.Scdo est singularis tex. in illa.d.l.
94 fi.§.fi.ad aliud.Nam nostis†ꝙ cedens bonis nõ tenet̃ cedere de bonis nisi inquantũ facere potest.§.fi.ꝛ ibi videbitis.j.eo.ꝛ vestes cedenti sunt relinquẽde vt inquit Bar.in.l.pe.reprobata glo.ibi que vult ꝯtrarium.ff.de ces.bono. tamen qñ debitor ita fraudulẽter ꝛ occulte alienasset ꝙ res apparere nõ possent tunc ab eo oĩa essent auferẽda etiam vsqꝫ ad sacculũ et peram: vt formaliter inquit glos.in illo.§.fina.ꝛ vsqꝫ ad interulam ſm Ang.de are.hic.ita est singularis casus in.d.§.fi.ſm intellectũ

glo.ibi.quem ibidẽ etiam no.Bar.ꝛ refert Ang.de are.hic.ita tenere Bal.in rub.C.de reuo.his que in frau.cred.quã ego nõ inuenio.¶In ea.glo.ibi.quidam tamen dicunt contra. dicite
95 ſm Jo.fab.hic gl. velle ſm istos cõtrariũ dicentes:scꝫ†ꝙ imo
c fauiana[c] competat etiam creditori nedũ soli patrono. et sic sit
96 indifferens ad creditorem ꝛ patronũ.†Caluisiana aũt soli patrono competit.de quoꝝ opinione habetis gl.in.l.qd͂ si in diẽ.§.idem scribit patronũ.in ver.caluisiana.ff.de peti.here.ꝛ glo.in.l.ij.in verbo reuocare.C.si quid in frau.patro. ¶In ea. gl. ibi.ꝛ iste due imitantur naturã superioris in factũ pauliane.et sic ad fi.prime partis principalis.Habetis ex tota hac pte pn̄
97 cipali huius gl.†ꝙ actiones reuocatorie sunt tres.Una q̃ datur creditori appellata actio in factum que etiam cognominat̃ pauliana.Alia ꝛ secũda que datur patrono que appellatur fauiana.Tertia indifferẽs que competit tam creditori q̃ patrono que appellatur caluisiana.ꝛ hanc opi.approbat Dyñ.in.j.q.et idem tenet glo.in.l.ij.in verbo reuocare.C. si quid in frau. patro.Et dicit Jo.fab.hic.ꝙ hanc opi.huius glo.potes secure tenere.Ultramõtani tenẽt ꝙ actiões reuocatorie sint tm̄ due. vna que datur creditori que.ꝓprio nomine appellatur actio in factum quo nomine solent actiones pretorie nuncupari.per.l. fi.in prin.ff.de eo per quem factum erit.que actio habet etiã cognomẽ:ꝛ cognominatur pauliana ab euẽtu.ꝛ si diceres ꝙ pretoria actio nunq̃ appellatur in factum nisi in subsidiũ quãdo aliud nomẽ nõ habet vt inquit gl.in.§.sed iste. in verbo actio. s.eo.cum ergo ista actio habeat proprium nomen sed pauliana quomodo potest appellari actio in factum. Respondebant vltramontani ꝙ a principio quãdo pretor eã adinuenit vt ha
98 bebat aliud propriũ nomẽ nisi actio in factũ.†vnde lꝫ ab euẽ
d tu postea cognominata sit pauliana.[d]fortassis ꝙ paulus iure cõsultus primus illam actionem cõmentauerit nõ propterea desinet appellari actio in factum.Alia ꝛ secunda actio reuocatoria que datur patrono appellatur fauiana siue caluisiana qd͂ est idem:quia ille qui eam adinuenit erat binomius:ꝛ appellabatur fauius ꝛ caluisius.ꝛ hanc opinionem vltramontanoꝝ tenet Bar.in.l.hac in factum.ff.que in frau.credito.ꝯtra quã fa
99 cit.l.in fauiana.ff.si quid in frau.patro.vbi tex.†ponit copulã que cadit inter diuersa iuxta glo.ꝛ ibi Bart.in rub.ff.de iur.et fac.igno.ꝛ expressius per glo.in.c.querelam.in verbo non potuit.extra de simo.contra quam etiã fortiter facit.l.j.ꝛ.l.si pluribus.ff.si quid in frau.patro.in illa alternatiua siue caluisiana siue fauiana q̃ denotat has esse diuersas:ꝛ non idem ad idẽ in alternatiuo tex.in.l.fi.ff.si quid in frau.Ultima est opinio tenẽtium ꝙ actiones reuocatorie sunt quatuor:vt hic in principio huius glo.hanc opinionẽ tenet Bar. contra morem suum sibi contrarius in.d.l.ij.C.si quid in frau.patro.qui subijcit qd͂ ita cõmuniter tenetur.ꝛ propterea subijcit bene fecisse Jo. cremonẽ.qui in arbore sua actionũ fecit quatuor cellulas istis reuocatorijs actionibus.idem etiam tenet Sali.in.d.l.ij. et dicit Ang.de are.hic.ꝙ ista est veritas.sed audite q̃uis Nic. de nea. hic.in.vj.q.extra glo.multa verba effundat circa hoc. ꝛ multorum dicta referat.ego concludo cum Joã.fab.hic.posse teneri quicquid placuerit:ꝛ qd͂ nõ est magni effectus. Aduertite etiã qd͂ est vna actio reuocatoria que dat̃ filio arrogato ad reuocã
100 dum alienata per patrem arrogatorẽ in eius fraudem† que appellatur quasi fauiana vel quasi caluisiana. de qua habetis tex.in.d.l.fi.ff.si quid in frau.patro.de cuius legis intellectu videatis omnino Barto.in.l.non vsqꝫ.ff.si quis a patre fue.ma
101 nu.¶†Habemus etiam interdictum fraudatoriũ. de quo est tex.singularis in.l.pupilli debitor.in prin.ff.de solu. de quo dixi vobis illud opportune declarãdo supra in euidẽtiali. i scdo euidentiali.¶Habetis etiam casum in.l.fina.§. si vero creditores.C.de iure delibe. vbi conditio indebiti vel hypothecaria datur ad reuocandum legata vel fideicommissa: siue donationes causa mortis relictas in fraudem creditorũ.de quo dixi opportune.s.in gl.prima magna in secunda parte scde par
102 tis principalis.¶†Ultimo aduerte ꝙ q̃uis gl.hic.ꝛ in.d.l.ij. dixerit ꝙ caluisiana est actio indifferens que competit tam creditori q̃ patrono.credo ꝙ necubi habeatis textũ qui dicat caluisiam creditori competere.quapropter possetis forte sustinere illorum opinionem.de quibus glos. hic mentionẽ facit quã supra retuli qui dixerunt ꝙ imo caluisiana soli patrono competit.cogitate tamen ꝛ per ista sit expedita prima pars principalis huius glosse.¶Sum modo in secunda parte principali huius glos.ibi. sed quero quare.quã subdiuidit in quatuor particulas.In prima per modum quesiti opponit contra textum hoc modo.actiones reuocatorie sunt personales: ergo sunt male posite hic inter reales et pretorias.In secunda ponit quot actiones reuocatorie sint. Secunda ibi. quod proba. ¶Ad finem secunde partis principalis doctores hic simpliciter sequuntur hanc secundam partem glos. quam declarat hic Dy.ꝛ ad

a ¶Restituere. Adde Cyn.in.l. fina.C.ad.l.iul. maie.ꝛ qd͂ i alienatione rei ecclesiastice. vide cardi. in cle. j.xxv. q.de re. eccle. nõ alie.

b ¶Non liberaretur.An ꝛ in qbꝰ casibꝰ cedere nõ possit. vide firmia.ĩ suo aureo reptorio in ver. debitor pauper. ver.xiij.

c ¶Fauiana.Cui autem competãt actiones fauiana ꝛ caluisiana. vide.d.Bar.soc. in ꝯsi.cviij. inci. in hac ꝯsultatione. circa fi.j.col. ꝛ circa princi.v. colũ. in ver. his tñ nõ obstãtibꝰ. in.j.parte.

d ¶Pauliana. Hec actio pauliana an ꝛ qñ cõpetat. vide do. Bar.sozi.in ꝯsi. cviij.inci.ĩ hac. in fi.j.colũ.in.j. pte.et vide Dy. in.§.eque.s.eo.

Dy. ⁊ ad eius veritatē videte omnino Nico. de neap. hic in. vij.
103 opp. glo. qui in vno repheṅdit glo. dum vult † ꝙ hypothecaria dicatur realis: quia per eam petit̄ possessio que dr̄ quasi sua. nā dicebat ipse ⁊ bene: ꝙ hypothecaria cōpetit qn̄ nulla traditio possessionis facta fuisset a debitore. ⁊ sic etiam qn̄ possessio non fuisset creditoris. vt videbitis in. §. pxi. seq. ⁊ ppterea meli⁹ dicite hypothecariā alia rōne dici realē. vt opportune declaraui vobis in. §. omniū. in pmo euidētali. s̄. eo. dicebat etiā Nico. se
104 crederet † ꝙ actiones reuocatorie non sint mere psonales: sed personales in rē scripte. all'. tex. quē ego non inuenio cū ibi no. in. l. legitime. ff. si qd in frau. pa. ⁊ ꝙuis glo. in. l. ait ptor. §. si qs particeps. in glo. fi. in ver. hac actione. ff. que in frau. cre. teneat de directo ꝯrium huius. Ego tn̄ teneo cōtra cōem ꝙ scilꝫ reuocatorie non sint mere psonales: sed in reꝫ scripte. ⁊ primo ꝙ nō sint mere psonales probo: nam mere psonales nō imitant̄ rem aut rei possessionē. l. j. §. si heres. ff. ad trebel. sed iste qn̄ cōpetūt semp imitant̄ rerū possessores: ergo clarissime liqt ꝙ non sunt mere psonales. qd̄ aūt sint psonales in rem scripte, pbo. ille em̄ que oriunt̄ ex ꝯctu: vel quasi ex maleficio: vel q̄si a pricipio: sed cum comitant̄ rerū possessores dicunt̄ psonales in reꝫ scripte. prout dixi ⁊ declaraui in. §. omniū. in pmo euidētiali. s̄. eo. sed ista est huiusmodi: ergo ⁊c. ꝙ ita oriat̄ ex ꝯctu vel quasi ex maleficio: vel quasi. videbitis statim in seq. parte glo. vbi glo. tangit ꝙ etiā imitet̄ possessores rerū: dixi. s̄. ergo bene ꝯcludit̄ contra cōem sniam ꝙ omnes actiōes reuocatorie sunt in rem scripte. et lꝫ Jo. fab. hic simpliciter trāseat cū hac glo. tn̄ in fi. huius. §. tenet ꝙ sit psonalis in rem scripta. est expedita scd̄a pars principalis glo. ¶ Sum modo in tertia parte pricipali glo. ibi: sed vnde orit̄ hec actio q̄ nō eget diuisione. ¶ In ea. glo. ibi: tūc ex quasi ꝯctu si ageret̄ ꝯtra illū possidētē. Et ad finem hui⁹ tertie
105 partis principalis. stant ergo ex glo. duo. primū † ꝙ qn̄ fraus interuenit ex parte alienātis ⁊ ex parte recipiētis. qd̄ hoc casu reuocatoria dr̄ oriri ex quasi maleficio. scd̄m est ꝙ qn̄ fraus interuenit solū ex parte alienātis ⁊ non ex parte recipiētis ꝙ hoc casu reuocatoria que dat̄ ꝯtra recipientē dr̄ oriri ex quasi ꝯctu. ¶ Circa primū Dy. ⁊ subtilis Pe. de bellaper. hic rephendūt glo. ⁊ dicūt ꝙ qn̄ dolus fuit etiā in recipiēte hoc casu reuocatoria actio dicit̄ nasci seu dari ex maleficio: non autē ex quasi maleficio. ⁊ aduertendū est: quia cum ministerio dixit Dy. ꝙ hoc
106 casu, pprie † nō dr̄ nasci actio: sed dari: ⁊ sic vult ꝙ tali casu iste actiones sint datiue non natiue. qd̄. j. tangā. Istud qd̄ proxime dixi cōtra glo. cōprobat Pe. de bellaperti. hic tali fundamēto: nam videm⁹ in simili ꝙ qn̄ agit̄ cōtra iudicē qui fecit litē suam aut agit̄ ex dolo cōmisso: ⁊ tūc tendit ex maleficio: aut ex culpa: et tūc tenet̄ ex quasi maleficio. l. ij. ff. de va. ⁊ extraordi. cog. s̄. de obli. que ex quasi malefi. in prin. sed certe prout dicit hic Jo. fa.
107 et clari⁹ Ang. de are. illi tex. hic non dicūt † an iudex, ppter do
a lum teneat̄ ex maleficio: vel quasi:[a] an propter culpā: sed bene distinguūt ꝙ si iudex ꝯuenit̄ ex dolo cōmisso tūc in totū tenet̄. si autem ex culpa: tūc in totū nō tenet̄. sed inquantū visum fuerit equū iudici. ad qd̄ bene facit. l. filiusfamilias. vbi Bart. ff. de iudi. istud idē ꝯtra glo. tenebat etiā Nico. de nea. hic in. iiij. col.
108 in ver. vlteri⁹ q̄ro. ⁊ accipio finē motus firmiore funda. † nam
b dolus dr̄ esse delictū.[b] vt est tex. in. l. j. iūcta glo. paruula in ver. crimine. ff. de fideiuf. tut. quā ibi expsse no. Bar. ad hoc. ⁊ Bar.
109 in. l. j. §. itē apud. ff. depositi. tex. in. l. iteꝫ exigit. ff. de dolo. † ergo actio que orit̄ ex dolo dr̄ oriri ex delicto. ¶ Ad secūdū qd̄ vult glo. ꝙ qn̄ recipiēs nō fuit particeps doli ꝙ tūc actio reuocatoria que ꝯtra eū cōpetit dicat̄ oriri ex quasi ꝯctu. in hoc etiā doc. cōiter rephendūt glo. dicebat em̄ Dy. quē simpliciter referunt
110 Jo. fab. ⁊ Ange. de are. ⁊ cum eo simpliciter trāsire vident̄ † ꝙ imo hoc casu actio reuocatoria nō dr̄ oriri ex quasi ꝯctu: sed dr̄ nasci ex varijs figuris causarū: sicut in simili videm⁹ in interdicto qd̄ vi aut clam: qn̄ cōpetit aduersus eum qui non edificauit vi aut clam: sed habet edificatū: quo casu interdictū illud dr̄ nasci ex varijs figuris causarū. ad qd̄ all'. Ang. de are. tex. nihil mihi facientē in. l. cōpetit. §. fi. ff. qd̄ vi aut clam. Nico. de neapo. hic preall'. iiij. col. ⁊ ver. supradicto. post multoꝝ opiniones relatas finaliter ꝯcludēdo dicit ꝙ tutius est tenere opi. Dy. proxime relatā ꝙ hoc casu actio reuocatoria non dicat̄ oriri ex cōtractu sed ex varijs figuris causarū. hoc etiaꝫ dicit sequi Ray. de forli. hic. Ego non mediocriter admiror de tot tātisqꝫ patribus ꝙ ita inaduertēter incidāt in id in quo ipsi rephēdūt glo. reprehēdebāt enim glo. in eo ꝙ quādo recipiēs non fuit particeps doli ꝙ actio reuocatoria tunc oriat̄ ex quasi ꝯtractu: quia dicunt prefati doc. ꝙ imo tūc oritur ex varijs figuris causarū: sed certe nihil aliud est dicere ex varijs figuris causarū: nisi ex quasi maleficio: vel ex quasi ꝯctu. ita dixi vobis in. §. omniū. super glo. in ver. et alijs quibusdam modis. s̄. eo. tenere ipsosmet Dy. Jo. fab. ⁊ Ange. de are. ibi. ⁊ Bar. in. l. j. in prin. ff. de act. et
111 obli. † cū ergo illa verba ex varijs figuris causarū nullo modo possunt intelligi nisi ex quasi maleficio: vl' ex quasi ꝯctu in terminis nostris nullo modo possunt intelligi ex quasi maleficio: quādo nullus dolus ⁊ nulla culpa recipiētis intercessit: prout ipsimet omnes fatent̄: ergo intelligunt̄ ex quasi cōtractu. ergo doc. omnes dum volūt hoc casu istam reuocatoriā nasci ex varijs figuris causarū volūt illud quod vult glo. scꝫ ꝙ nascat̄ ex quasi ꝯtractu: ergo bene reincidūt in id qd̄ ipsimet reprobant. Concludēdo ergo teneo glo. nostram ꝙ quando recipiēs nullius fraudis fuit particeps ꝙ hoc casu reuocatoria que contra eum cōpetit dicat̄ nasci ex quasi cōtractu ad similitudinē eius cui indebitū omni iure ignorāter est solutuꝫ qui tenet̄ ex quasi cōtractu. §. item is cui. s̄. de obli. q̄ ex q̄si ꝯctu. ⁊ ad hanc cōclusionem fundādā adduco optimū simile ⁊ quasi in terminis nostris ꝙ per alios non adducit̄. nam si heres ꝓstitit legata legatarijs vel fideicōmissarijs relicta in fraudem creditoꝝ ꝙuis legatarij vel fideicōmissarij nulli⁹ fraudis participes extiterūt. iuxta. l. qui autem. §. penul. ff. que in frau. credi. tamen ab eis legata reuocant̄ ⁊ cōueniunt̄ ꝯditione indebiti. l. fi. §. si vo creditores. C. de in. deli. si ꝯueniūtur ꝯditione indebiti: ergo tenētur ex quasi contractu. d. §. is cui. ergo clarissime relinquit̄ ꝙ actio reuocatoria que datur cōtra non participes fraudis oritur ex quasi ꝯctu. ⁊ ista est mera veritas. Non omitto tn̄ circa hāc vltimam ꝯclusionē glo. ꝙ Ja. de raue. subtilis ⁊ Pet. de bellaper. rephendebāt etiam hanc ꝯclusionem glo. tenentes ꝙ hoc casu qn̄ creditor non participauit fraudē: qd̄ reuocatoria que cōtra eum cōpetit non oriatur ex quasi ꝯtractu: nec ex varijs figuris causarū. ⁊ si quod nullo modo sit natiua: sed dicat̄ esse datiua:
112 quia † sm̄ eos habet preexistētē sufficientē materiā ex qua oriatur. ergo nō est natiua: sꝫ datiua: vt late declaraui in. §. rursus. super glo. in ver. rescissa. s̄. eo. Dicunt etiam ipsi ꝙ hoc casu reuocatoria non oritur ex ꝯtractu: nec quasi: nec ex maleficio: nec quasi. qd̄ patet. nam qn̄ debitor alienauit rem: ꝙuis in fraudeꝫ creditoꝝ in eū qui nō fuit particeps fraudis: sed bona fide recepit. nemini dubiū est ꝙ translatū est dn̄ium in recipientē qd̄ diceretur esse trāslatū etiam si mala fide recepisset. vt. l. fi. sciens.
in prin. ff. de ꝯhen. emp. ergo nullo remedio potest creditorib⁹ succurri: nō ratione directi dominij: vel quasi: nec vtilis: vt clare patet. nec ratione alicui⁹ alterius iuris: quia ꝙuis creditor habeat debitorē. vbi tamē non interuenit hypotheca tacita vel expressa generalis vel specialis: nullum ius dicitur habere in bonis debitoris: vt videbitis in. §. pxi. seq. nullū etiā remediū habēt ex maleficio: vel quasi: qn̄ null⁹ dolus nulla culpa in recipiente interuenit: ergo creditores omni penitus remedio sunt destituti. verū quia iste bonoꝝ possessor habet res penes se titulo lucratiuo: al's non posset reuocatoria cōueniri. vt vidistis. s̄. in glo. j. mag. circa prin. Idcirco visum est equū ptori semp habenti equitatē ante oculos. iuxta. l. equissimū ordinē ptor est secutus. in prin. ff. de bo. pos. sm̄ tabu. ⁊ l. qd̄ si ephesi. in fi. ff. de eo qd̄ cer. lo. creditores tractātes de dāno saluare a dāno propterea dedit eis reuocatoriā proinde ac si res alienata nō fuisset. sed semper de bonis debitoris remāsisset: ergo bene relinqtur concludendū hoc casu talem reuocatoriā dici datiuā ⁊ non natiuā: ꝙuis ista ratio Ultramontanoꝝ prima fronte habeat aliquid coloris. Ego tamen contra eos intrepide teneo ꝙ imo hoc casu talis actio sit natiua ⁊ non datiua. moueor tali fundamento. Nam actio reuocatoria que cōpetit creditorib⁹ siue recipiens fuerit particeps fraudis siue non semp dr̄ esse psonalis: prout tenet psens glo. in. ij. parte prin. pxi. pcedē. quam oēs ibi sequunt̄ ⁊ ipsimet Ultramō. si ergo est psonalis ergo necesse est ꝙ nascat̄ ex ꝯctu vel quasi ex maleficio vel q̄si: al's non posset dici personalis. vt est tex. in. §. omniū. s̄. eo. ⁊ dixi in primo euidētiali. ergo necessario habet materiā preexistentē ex qua nascit̄: ergo impossibile est dicere qd̄ sit datiua. ⁊ per ista sit expedita tertia pars principalis glo. ¶ Sum modo in quarta parte principali ibi: sed nūquid habet retentionē que non eget subdiuisione. ¶ In ea. glo. ibi. vt. ff. de euic. l. euict⁹. Ad hoc allego meliorē tex. ⁊ in terminis in. l. pretor. C. qui po. in pig. habe. ¶ In
113 fi. glo. stat ergo ex hac vlti. parte pricipali huius glo. † cōclusio ꝙ possessores bonoꝝ in quos facta est alienatio per debitorem in fraudē cōuenti a creditorib⁹ soluēdo debitū possunt vti retētione. Dy. hic in penul. q. quē refert Bart. in. l. ait ptor. §. illud. hic all'. in glo. dicebat ꝙ ꝯclusio huius glo. pcedit anteꝙ fit intentata actio reuocatoria p creditorē: sed postꝙ semel fuit intētata actio reuocatoria per creditorē quo casu aperit̄ ius agēdi reuocatoria alijs etiā creditorib⁹ in quos nulla fuit commissa fraus per recipientē: ⁊ talis actio cōpetit ex psona intētantis. d. §. illud. hoc casu non posset possessor ꝯuent⁹ soluēdo illi creditori debitū suū vti retētione: quia tractaret̄ de pjudicio aliorum creditoꝝ. sed istudmet qd̄ Dy. vult etiam glo. nostra hic dum se remittit ad ea q̄ dixit in. d. §. illud. vbi glo. in ver. actionem. ita in eis distiguit. ⁊ ita etiā tenet Nic. de nea. hic in quin-

a ¶ Uel quasi. Ut de Pari. de put. in tract. syndi. in c. j. de offi. syndi. ver. appellatio. vbi ꝙ tenetur ex quasi maleficio.
b ¶ Delictū. Dic ꝙ qlibet dolus malus dicit̄ delictum. vt per do. Alex. de imo. i. l. si quis. ff. si certū peta. ⁊ in. l. quod nerua. ff. deposi.

possessor ans... / tre ... (handwritten marginal note, partly cut off)

a ¶Non preferatur. Sʒ ab extra q̄ro q̄lr puniat iste vendēs rem duobꝰ: dic ꝙ punit de falso si tradat: vt ꝑ Bar. in l. qui duobus. ff. de fal. Item q̄ro cui prius p̄sumatur facta traditio: dic ꝙ priꝰ soluēti p̄tiū: vñ emptori primo p̄sumit facta traditio si p̄tiū prius soluerit: ⁊ tūc secūdo p̄fertur: vt per Bal. sing. in c. si facta. fi d̄ feu. fue. ꝯtro. iter do. et agna. et dñm Alex. de imo. in d. §. si duobꝰ. vbi per Ange. ⁊ do. Alexā. pleniꝰ in l. i. C. de edi. diui adr. tol. ⁊ Ludo. ro. in sing. versi. venditio scis. l. quoties. sed q̄ro qs dicat potior in bonis vēditis qñ vēditio p̄ma facta est valida a ꝓcuratore. scd̄a a dño an ille qui hʒ causaʒ a dño: an v̄o ille qui hʒ causam a ꝓcuratore: de q̄ q̄one dic vt ꝑ do. Bartho. sozi. in cōsi. ccxxxix. inci. presentes. ver. succedit oīno. cuʒ seq. in. ij. parte.

b ¶Reuocari. sʒ quid si p̄sens creditor habeat generalē ⁊ specialē a hypothecā ī vna re ⁊ posterior hʒ specialē ī alia re: an p̄sens creditor poterit experiri virtute generalis hypothece ꝯtra rē posteriori postea specialiter hypothecatā: dic ꝙ non donec p̄sens creditor pōt sibi satisfacere de re sibi specialiter hypothecata. vt ꝑ do. Bart. sozi. in cōsi. cxcviij. inci. primo aspectu. v̄si. q̄nto ⁊ vlt. cū seq. in. ij. parte.

c ¶In euidētiali. Vide in. 1. et. 2. nu. ⁊ etiā in. 19.

d ¶Preiudicare. Et hoc idē tenet do. Alex. d̄ imo. in l. reʒ. de his q̄ in frau. credi.

ta ⁊ vlti. q. glossarum. ꝗuis referat Ja. but. indistincte tenere ⁊
non bene ꝙ semꝑ possessori cōpetat retentio. Jo. fab. hic tenet
ꝙ p̄dicta distinctio Dy. ⁊ glo. ꝓcedit qñ creditor ageret respe-
ctu debiti ꝯsistētis in quātitate semel soluēda. sed vbi debitum
esset ꝑpetuū vt annui redditꝰ in ꝑpetuū vel esset debitū in spe
cie puta certꝰ fundus: tūc hʒ ipse pro absurdo ꝙ possessor sol-
uendo debitū possit vti retētione ⁊ quodāmodo cōpellere cre-
ditores ad vēdēdū potissimū qñ deberet species vt certꝰ fundꝰ
cōtra. l. a diuo pio. §. qđ si res. ff. de re iudi. sed qñ debet quanti-
tas: tūc nulla fm eā resultat absurditas: nec nullū interesse cre
ditoris. hʒ enim ꝙ petit scʒ pecuniā. ⁊ ad hoc dicit bene facere.
l. euictꝰ. a ꝯtrio sensu hic all. in glo. vestra. ff. de euic. Ego multū
admiror de hac distinctiōe seu opi. Jo. fab. nā qđ deberet quā-
titas quō diceret possessor vti retētione. istud nō bene cadit in
sensum meū maxime cū in quātitatibꝰ non cadat affectio. ⁊ qđ
fortiꝰ est etiā qñ deberet species certa nihilominꝰ potest semꝑ
possessor vti retētione. vt est casus valde no. quē Ang. de are. h
reputat sing. in. l. paulus. als inci. semproniꝰ. ff. qui. mo. pig. vł
hypo. sol. ⁊ qđ fortiꝰ adhuc est ibidē est tex. multū sing. ꝙ qua-
liscūqʒ possessor siue iustus siue iniustꝰ hʒ debitū offerendo fa-
cultatē retinēdi. ⁊ ꝙ illa. l. paulus. §. fi. ineuitabiliter stringit cō
tra Jo. fab. inducta ex mente Nico. de neapo. hic in loco. s. ꝓxi.
114 all. † nam faciliꝰ dʒ repelli agens de iure spāli ꝗ agens de iure
cōi vulgata. l. eius militis. §. militia missus. ff. de testa. mili. sed
creditor habēs hypothecā: ⁊ sic agēs hypothecaria: ⁊ ꝯsequen
ter agens de iure cōi nihilominꝰ repellit per oblationē debiti.
d. l. paulus. §. fi. quāto fortius debebit repelli creditor qui nul-
lam hʒ hypothecā ⁊ agit de iure speciali ad reuocationē: certe
multofortiꝰ nec est verū qđ. d. l. euictus. quicꝗ ꝓbet ꝯtrio sensu
per Jo. fab. imo ꝯtra eum stringit non loquit in creditore certi
115 serui ⁊ sic speciei. † Et vsqʒ ad quantū tp̄s possit bonoꝝ posses-
sor hāc oblationē debiti facere vt retētione vtatur eo casu quo
de nulliꝰ tertij p̄iudicio tractaret: ⁊ an etiā post sniam. habetis
tex. quē Bar. ibi habet ꝓ singulari ⁊ dicit se nescire alibi in. l. si
quis stipulatꝰ sit decē in melle. ff. de solu. ⁊ ibi Bar. ad fi. illiꝰ. l.
ponit quid iuris in terminis nr̄is. dicite vt ibi per eū: ⁊ ꝑ Spe.
in ti. de obli. ⁊ sol. als act. §. i. in ver. qd si tu mihi. ⁊ ꝑ Bal. in. d.
l. paulus. §. fi. in lec. antiqua. ⁊ dicit Ange. de are. hic: ⁊ bene ꝙ
in debitore istud nō est ita mirabile siue singulare: qr in eo etiā
est alius casus in. l. fundus. §. si plures. ff. de pigno. ¶ Ex glo.
ad cōplemētū materie Ang. de are. hic refert simpliciter nullo
addito nōnullas ꝯclusiones Bal. in rub. de reuo. his q̄ in frau.
cred. in prin. quas Bal. ibi reputat mirabiles. ⁊ ex hac materia
nostra mirabiliter inferri: ego ex his referam tres tm̄ que sunt
perpetuo tenēde affige cordi: ⁊ ꝑpetua nota digne. de alijs feci
mētionē. s. in locis in quibꝰ opportuniꝰ ceciderūt. Prima est:
116 nostis † si eadē res vēdat duobꝰ ille est potior in rei vēdicatiōe
et publiciana cui prius fuit res tradita. l. quoties. C. de rei ven.
l. siue autem. §. si duobꝰ est. ff. de publi. Si tamen eadē res duo-
bus esset vendita ⁊ esset prius in fraudē tradita vni etiam per
fraudē participāti posset talis traditio per reuocatoriā reuoca
ri vt ille non p̄ferat.[a] si autē esset facta traditio ex causa dona-
tionis etiā si recipiēs nullā fraudē participasset reuocaret per
hāc reuocatoriā actionē cum in lucratiuis nulla requirat par-
ticipatio fraudis a recipiēte. vt est glo. s. eo. §. ⁊ in glo. i. mag.
in prin. vt ibi vidistis. ⁊ ista est maxima ⁊ singularissima limita
tio ad. d. l. quoties. ⁊ ad. d. §. si duobꝰ. circa quā videte tm̄ Sali.
in. d. l. quoties. in. x. opp. ⁊ etiam in glo. i. in ver. iure. ⁊ ibi clariꝰ
117 et melius Albe. de rosa. ¶ † Scd̄a cōclusio est: si creditor cessit
alicui iura sua que hʒ ꝯtra debitorē ⁊ anteꝗ interueniat vnuʒ
de tribꝰ positis in. l. iij. C. de noua. liberet debitorē suū pōt ces-
sionarius in cuius fraudē liberauit talē liberationē per hanc
reuocatoriā reuocare: qđ verbū sing. tene menti ad. d. l. iij. imo
fortiꝰ ⁊ singulariꝰ visus est velle Bal. in ea. rub. in. i. col. in ver.
cōsidera qđ dixi de liberatiōe ꝙ imo isto casu nulla reuocatiōe
sit opus sed ꝙ liberatio sit ipso iure nulla. in quo tamen nihil
clari firmat. videte ibi per eum ad qđ videatis que no. Bar. in
118 facta. §. si heres. ff. ad trebel. ¶ Tertia ⁊ vlti. cōclusio pro nunc
nostis ꝙ creditores habētes hypothecā ꝗuis etiam sint poste
riores tempore preferunt creditoribꝰ prioribꝰ nullā hypothe
cam habentibꝰ. si tamen debitor trāsferret hypothecā credito-
ribus posterioribꝰ cum eoꝝ participatione fraudis certe prio
res creditores chirographarij hi qui nullam habēt hypothe-
cam non postponerent prioribꝰ creditoribꝰ qui sortiti sunt po
steriorem hypothecā in eoꝝ fraudem: imo illa hypotheca pos
set per hanc reuocatoriā reuocari:[b] quod est multū singulare
et tenebitis menti. Est tamē verum ꝙ in tribus p̄dictis singu-
119 laribus dictis Bal. in. d. rub. dicit esse cogitandū. ¶ † Tangit
etiam successiue post ita dicta Ang. de are. hic. ⁊ multum diffu-
se. an filij possint reuocare alienata per patrem in eorum frau-
dem ⁊ econtra. An pater possit reuocare alienata per filios in

eius fraudem. dicite vt hic abūde per euʒ. ⁊ sufficiāt vobis que
circa hanc questionē dixi. s. in euidentialibꝰ. in primo euiden-
tiali[c] vbi addidi multa bona circa hoc. ¶ Vltra p̄dictas tres
cōclusiones Bal. quas. s. ꝓxime retuli. ego ad perfectionē ma-
terie p̄sentis. §. per viam conclusionū addo quatuor notabiles
decisiones in hac materia quas reputo no. dignas. Et in p̄mis
vnum in hac materia puto diligēter notandū. lʒ illud non re-
120 periam alicubi in proprijs terminis in specie tactū † ꝙ si debi
tor alienauit aliqua bona in fraudem creditoꝝ: ⁊ postea super-
lucratus est de nouo alia bona quibꝰ potuit creditoribꝰ opti-
me satisfieri: ꝙ si creditores fuerunt negligētes in cōsequendo
creditū suum si postea denuo debitor efficiat non soluēdo: non
poterūt creditores habere regressum cōtra bonorum possesso
res in quos facta est alienatio a debitore in fraudē creditoꝝ et
cōtra eos agere reuocatoria. istud est qđ probat mihi sing. tex.
l. si fideiussores in id. in prin. ff. de fideius. per quē tex. ita in simi
libus terminis. s. in fideiussore decidit Bal. sing. in. l. fi. in prin.
ff. si cer. peta. ⁊ ibi reputat tex. illum sing. de illius tamen. l. intel
lectu quomodo ꝓcedat ad terminos supradictos: quia non est
sine scrupulo. videte ibi Ray. de forli. Jo. de imo. Pau. de ca. ⁊
Cuma. in. l. decem. ff. de ver. obli. ⁊ ibidē omnino patrē ⁊ prece-
ptorem meū do. Alex. imo. medullitꝰ tex. illum enucleantē in. i.
121 et. ij. col. ¶ † Aliud ⁊ secūdo no. ꝙ si debitor sit heres institutꝰ.
vel sibi sit relictū legatū potest hereditatē: siue legitimā: siue ho
norariam: siue testamētariā repudiare: ⁊ eodē modo legatū nec
propterea d̄r creditores fraudare. tex. est no. in. l. qui aūt. in p̄n.
ff. que in frau. cre. ⁊ ratio est vt ibi inquit tex. quia patrimoniū
suū nō diminuit qui noluit acqrere: vt alibi inquit Jurisc̄o. in
l. alienationis verbū. §. i. ff. de ver. signi. ꝙ qui occasione acqui
rendi non vtit non intelligit alienare. ⁊ si instares. nōne legatū
vsqʒ retro a morte testatoris fingit esse nostrū. l. a tityo. in fi. cū
vulgaribꝰ. ff. de fur. ergo repudiādo d̄r patrimoniū minui. Ad
hoc r̄ndebat Bar. in. d. l. qui aūt. in prin. ⁊ ꝗuis non dicat ipse
fuit ante eum elegās r̄nsio Jurisc̄o. in. l. i. §. vtrū autē. ff. si quid
in frau. pat. scʒ ꝙ legatū vsqʒ retro fingatur esse nostrū. verum
est nisi repudiet: at cuʒ repudiet retro nostrū nō fuisse palā est.
122 ista sunt formalia verba illius tex. ¶ † Aduertite ad id qđ ꝓxi
me dixi. s. ꝙ debitor potest repudiare legatū vel hereditatē nec
ꝓpterea d̄r creditores fraudare: quia istud nō haberet locū in
herede debitoris. tex. est no. in. l. liberto octuagita. ff. de bo. lib.
per quem tex. ita tenet Dy. in. d. l. qui autem. in prin. vt refert ⁊
123 sequit Nico. de nea. hic in apostil. tex. † de intellectu tamē illius
l. liberto octuaginta. an ⁊ qñ ꝓcedat videte Bar. in. l. si mihi et
tibi. in prin. ff. de leg. i. ⁊ ibi Imo. ⁊ etiā Pau. de cast. qui in re-
collectis Bonoñ. tenet ꝙ illa limitatio Dy. non sit vera. ⁊ ꝙ in
d. l. liberto octuaginta. sit speciale fauore patroni. ⁊ ante eū ista
fuit opi. Bal. loquētis tm̄ per verbū dubitatiuū: forte in. l. vni-
ca. in pe. col. C. de his qui añ aper. tabu. ꝙ nunꝗ mihi placuit:
quia si in patrono istud est inductū qui nō habet causam one-
rosam quāto magis debet ꝓcedere in creditoribꝰ causam one
rosam habētibꝰ: vt patet ex his que. s. diximus: maxime super
glo. i. mag. circa p̄n. ad p̄dicta etiā ⁊ ad. d. l. q aūt. in p̄n. accedat
qđ multū signāter no. Bal. in. l. maximū vitiū. in. vi. col. in ver.
124 sed pone ꝙ frater. C. de lib. p̄te. vel exhere. vbi sing. decidit † ꝙ
stāte statuto ꝙ existētibꝰ masculis filia non succedat. ꝙ si extat
masculus ⁊ femina: pōt masculꝰ renūtiare huic statuto ⁊ eiꝰ be
neficio ⁊ filias secū admittere. ⁊ hoc modo creditoribꝰ suis p̄iu
dicare.[d] qđ verbū tenete ꝑpetuo cordi affixum. ¶ † Dicebat
125 etiā notāter Bal. in rub. C. de reuo. his q̄ in frau. cre. in pe. col.
versi. decimo q̄ro fideiussor ⁊c. ꝙ si fideiussor in fraudem credi-
torum renūtiauit bñficio de fideiussoribꝰ vt posset ꝯueniri reo
nō excusso ꝙ ista renūtiatio non poterit rescindi tanꝗ facta in
fraudē creditoꝝ: qr per istā renūtiationē fideiussor nō fit pau-
perior cum exceptio excussiōis nō sit exceptio peremptoria nec
126 tāgat medullā obligationis fm eum. † Accedat tex. ille not. in
l. si cui. C. de non nu. pecu. vbi est tex. ꝙ si debitor vel fideiussor
quibꝰ cōpetit exceptio nō nu. pecu. supsedeāt ea vti ꝙ credito-
res poterūt eā oppo. fm qđ est in tex. decidit. ¶ Aliud ⁊ tertio
127 notate † ꝙ si vxor tua institueret te heredem ⁊ rogaret vt post
mortē tuā restitueres bona sua cōi filio tuo ⁊ suo. Si tu habes
suspicionē de creditoribꝰ tuis potes īcōtinēti restituere here
ditatē filio. nec ꝓpterea diceris fraudare creditores: qr tale fi-
deicōmissuʒ ex ꝯiecturata volūtate testātis nō p̄sumit esse cō-
ditionale: sʒ ad bñplacitū p̄ris. ita no. Bal. ī rub. ff. de reuo. his
q̄ in frau. cre. in pe. col. ꝑ tex. quē reputat ad hoc vnicū ⁊ singu-
larē in iure. l. patrē. fm vnā lec. ff. q̄ in frau. cre. vbi est casus ex-
p̄ssus de hoc. sed aduertite quia ꝗuis Bal. non dixerit ille tex.
vult adhuc vnū ꝙ est lōge singulariꝰ ꝙ si tu pater in themate
predicto restituas hereditatē incōtinēti filio nō retēta quarta
trebellianica q̄ detrahit ex fideicōmissis vniuersalibꝰ secutꝰ ple
nam fidē ⁊ debitā pietatē: vt ibi inqt tex. ꝙ ꝓpterea nō diceris
fraudasse

fraudasse creditores.qui tex.sing.nunꝙ̃ exeat mentes vestras.
128 ¶ Quarto ⁊ vlt.aduertite ꝙ si sint plures tertij bonoꝝ posses
sores in quos sit facta alienatio a debitore in fraudẽ creditoꝝ:
ꝙ creditor potest eligere vnũ ex his possessoribꝰ quem velit et
eum insolidũ ꝯuenire quatenꝰ ad eum ꝑuenit:nec teneṫ omnes
possessores pro rata simul cõuenire.not.determinat Bar.in.l.
moschis.in prin.ff.de iu.fisci.per illũ tex.iũcta glo.in ver.oẽm.
et per tex.vbi hoc dixit esse exꝓssum in.l.creditoris.ff.de distra.
pig.vbi idem firmat ipsemet Bart.ꝙuis Dy.in.d.l.moschis.
in prin.per illũmet tex.teneat ꝯ̃rium:sed ꝙ imo omnes posses-
sores sint pro rata ꝯueniendi:prout eum refert ⁊ sequi videtur
129 Jo.fab.hic in antepe.col. ¶ †Restat postremo vt pro more vi
deamus qualiter sit formãdus libellus in hac reuocatoria.In
quo paucis dicite ꝙ narrare debeo qualiter Titiꝰ est debitor
meus de ducẽtis.⁊ ꝙuis de hoc debito haberet notitiã ⁊ sciret
vires patrimonij sui ⁊ bona sua non sufficere ad satisfaciendũ
credito meo:tñ in fraudẽ ⁊ damnũ meũ alienauit ⁊ tradidit ta-
lem fundũ sitũ in tali loco ⁊c.⁊ taliter coherẽtiatũ ⁊c.Sẽpronio
fraude participãti ⁊ de ꝑ̃dictis habẽti notitiã ⁊ qualiter egi cõ
tra dictũ Tityũ meũ debitorẽ actione ꝑsonali.⁊ fuit mihi in di
ctis ducẽtis condẽnatus ⁊ iussu iudicis missus sum in posses-
sionẽ bonoꝝ dicti Tityi ⁊ qualiter facta diligẽti excussione cõ-
pertum est bona dicti Tityi ad satisfaciendũ credito meo non
sufficere:quare peto vt dictus fundus a debitore meo in frau-
dem meã alienatꝰ quem nunc possidet seu detinet dictus Sem
pronius:seu restituẽdi facultatẽ habeat vel dolo habere desijt
restituaṫ in bonis dicti Tityi debitoris mei proinde ac si alie-
natus non esset:⁊ ego in possessionẽ eius mittar vt inde possit
mihi de credito meo satisfieri.⁊ ad ꝑ̃dicta peto dictũ Sempro-
nium simpliciter ꝯdẽnari vna cũ fructibꝰ ꝑceptis pendẽtibꝰ ac
post li.cõte.percipiẽdis.⁊ si iste Semproniꝰ in quẽ facta est alie
natio haberet titulũ lucratiuũ nõ esset necesse in libello facere
mẽtionẽ qualiter ipse participauit de fraude.iuxta ea q̃ habui-
stis per glo.j.mag.in prin.s̃.eo.⁊ eo casu quo debitor liberasset
vnum aliũ debitorẽ suũ in fraudẽ creditoꝝ haberẽ necesse in li
bello ꝯcludere ⁊ petere qualiter ꝑ̃dictus debitor liberatꝰ in pri
stinam obligationẽ reducaṫ.iuxta.l.ait ꝑ̃tor.§.ꝑ̃terea.ff.que in
frau.cre.Predicta forma libellãdi colligiṫ ex his q̃ dicta sunt
in ꝑ̃cedentibꝰ in.§.isto.⁊ ex verbis doc.hic.⁊ ex dictis Bart.in
l.in hac in factũ.per illũ tex.⁊ in.l.si quis cum haberet.per illuz
tex.ff.q̃ in frau.cre.Et vltra ꝑ̃dictã formã libelli in hac reuoca-
130 toria habetis per Spe.†qui est pater practice in tit.de re.eccl.
nõ alie.§.j.⁊ ibidẽ etiã ponit Spe.qualr̃ formãde sint positio-
nes in hac materia.⁊ ꝑ ista remanet ꝑfecte expeditꝰ iste.§.

Item seruiana.

Ad euidẽtiã huius.§.⁊ eius materie necnon ad intelligẽ-
1 tiam.j.dicẽdoꝝ ꝑ̃mittite vobis † ꝙ in iure nostro triplex reperi
tur pignus.Quoddã est pignus ꝑ̃toriũ.Quoddã est pignꝰ iu-
diciale.Quoddã ⁊ tertio est pignus ꝯuẽtionale.ego addo q̃rtũ
videlꝫ pignꝰ legale qd̃ ꝯstituit a lege tacite.⁊ de hoc tractaṫ h.
2 ¶ †Pignus ergo ꝑ̃toriũ dr̃ esse illud qñ ꝑ̃tor vel alius iudex
habẽs iurisdictionẽ ordinariã mittit aliquẽ ĩ possessionẽ pro-
pterea qd̃ nõ caueṫ sibi vt in causa dam.infe.aut legatoꝝ seruã
dorum ⁊ ex hac missione causaṫ pignꝰ pretoriũ.⁊ de isto ꝑ̃torio
pignore non loquiṫ tex.iste sed tit.ff.de dã.infe.⁊ tit.ff.⁊.C.vt in
3 posses.leg.⁊.l.j.⁊.ij.C.de ꝑ̃to.pig. ¶ †Pignus aũt iudiciale dr̃
esse illud qñ iudex tulit aliquã s̃niam ⁊ in executione illius s̃nie
mittit in possessionẽ bonoꝝ ꝯdẽnati ex ista missione causaṫ pi-
gnus iudiciale.⁊ de eo.etiã non loquiṫ iste.§.sed titu.ff.⁊.C.de
bo.auto.iudi.pos.⁊.l.a diuo pio.per discursum illius.l.ff.de re
4 iudi.†Et inter pignꝰ pretoriũ ⁊ pignꝰ iudiciale[a] reperio ꝙ du
a plex assignaṫ differẽtia.vnã ponit glo.in rub.C.de ꝑ̃to.pig.scꝫ
ꝙ illud dicaṫ ꝑ̃toriũ pignus qñ datur a quocũqꝫ iudice ordina
rio.si aũt detur a delegato dicaṫ pignꝰ iudiciale:quã differẽtiã
reputat notabilẽ ⁊ signandã Bar.in.l.ij.ad fi.C.qui po.in pig.
habe.ita etiã ad eam se ibi remittit Bar.aliã ⁊ secũdam differẽ
tiam ponit glo.in.l.ij.in glo.j.C.de ꝑ̃to.pig.⁊ in.d.l.ij.in glo.in
ver.pignore.j.C.qui po.in pig.hab.vt illud dicaṫ esse ꝑ̃torium
pignus qñ nulla ꝑ̃cedẽte s̃nia fit missio a iudice:vt est videre in
causa dãni infecti qñ quis mittiṫ in possessionẽ vicinarũ edium
ꝓpterea ꝙ vicinꝰ cuiꝰ sunt edes nolit cauere de dãno infecto.
et sic nulla adest s̃nia prout etiã possumꝰ videre in missione que
fit causa legatoꝝ ꝯseruãdoꝝ qñ fortassis legatũ factũ esset sub
cõditione in diẽ ⁊ ante purificationẽ ꝯditionis vel euẽtum diei
heres nollet ꝑ̃stare cautionẽ de ꝑ̃stãdo legatũ adueniẽte condi
tione vel die.Si aũt ꝑ̃cederet s̃nia ⁊ in illiꝰ s̃nie executiõe fieret
missio:tũc dr̃ pignꝰ iudiciale.Est tñ verũ qd̃ glo.preall̃.dicunt
ꝙ indifferẽter vnũ capiṫ pro alio.ꝑ̃toriũ pro iudiciali.⁊ ecõtra.
5 ¶ †Tertiũ pignus:scꝫ ꝯuẽtionale dr̃ esse illud ꝙ ex partiũ cõ-
uentione ꝓcedit.⁊ de isto ꝓprie loquiṫ tex.noster ⁊ eiꝰ materia.
6 ¶ †Que aũt differẽtia sit inter pignꝰ ꝑ̃toriũ ⁊ iudiciale ex vna
b parte.⁊ pignus ꝯuẽtionale[b] ex altera:⁊ quot differẽtie sint ha-
bes glo.magistrã ⁊ meliorẽ de corpore iuris in.l.j.in ꝑ̃n.in glo.
in ver.traditũ.ff.de pig.ac.⁊ ibi notabiliꝰ ⁊ ordinatiꝰ per Bar.
7 qui etiã ponit † in qbꝰ ꝯueniãt pignus ꝑ̃toriũ ⁊ ꝯuẽtionale.ha
betis etiã aliquid per glo.in.l.cum notissimi.post prin.in glo.
in ver.ꝯstitutã.C.de ꝑ̃scrip.xxx.vel.xl.an.per Bar.in.l.si finita.
§.si quis dãni.ff.de dam.infe.⁊ ad differẽtias quas ponũt glo.
et Bar.vbi.s̃.potestis vnam addere que in dictis locis non ha
betur.Nam in pignore ꝯuentionali non potest agi hypotheca
ria contra tertios bono.posses.nisi prius facta excussione prin
cipalis debitoris.aut.hoc si debitor.C.de pigno.dixi latissime
in.§.proxi.ꝑ̃ce.sup glo.in ver.possessis.tñ in pignore ꝑ̃torio si
habens pignꝰ ꝑ̃toriũ ceciderit a possessione illius ꝑ̃torij pigno
ris etiã culpa sua quo casu nihilominꝰ potest agere hypotheca
8 ria.vt est tex.peregrinꝰ ⁊ forte sing.in.l.ij.C.de ꝑ̃to.pig.†certe
si agat hypothecaria aduersus tertios bono.posses.nõ est ne-
cessaria nec requiriṫ excussio principalis debitoris.istud est qd̃
dixit sing.Bal.in.l.j.in vlti.col.de reuo.his que in frau.credi.
Hoc sic breuiter ꝑ̃misso diuido in istũ.§.in tres partes princi-
pales.In prima poniṫ dictũ ꝙ seruiana ⁊ quasi seruiana sunt
ꝑ̃torie actiões.In scd̃a declaraṫ qñ cõpetit seruiana:⁊ qñ quasi
seruiana.In tertia poniṫ ꝯueniẽtia ⁊ etiam differẽtia inter pi-
gnus ⁊ hypothecã.Secũda ibi:seruiana autem experiṫ quis.
Tertia ibi:inter pignꝰ autẽ ⁊ hypothecã. ¶ Seruiana que cõ
petit pro rebꝰ coloni ob pensionẽ obliga.⁊ quasi seruiana q̃ ꝓ
alijs pignoribꝰ ⁊ hypothecis datur sunt ꝑ̃torie.h.d.primo.Et
inter pignus ⁊ hypothecã ꝙtũ ad actionẽ nõ est differẽtia sed
9 bene in modo ꝯstituẽdi:†quia pignus ꝓprie dicitur ꝙ tradi-
c tione fit:hypotheca aũt que sola ꝯuẽtione[c] ꝯ̃hiṫ.h.d.scd̃o ⁊ vl-
timo. ¶ Vel scd̃o potes subtiliꝰ ⁊ notabiliꝰ istam scd̃am partẽ
summare sic:s̃m Nico.de neap.Inter pignꝰ ⁊ hypothecã ꝙtuꝫ
ad actionẽ hypothecariã nõ fit differẽtia:sꝫ in alio sic:qꝛ in hy-
10 potheca non trãsferṫ possessio que trãsferṫ in pig.h.d. ¶ †No.
ex hoc tex.in ver.que etiã hypothecaria vocaṫ vnũ ad qd̃ repe
rio alibi istũ tex.põderatũ per Bar.de quo alij mẽtionẽ nõ fa-
ciunt.scꝫ in.l.fi.ff.de sal.interd.ꝙ qñ agiṫ hypothecaria ꝓ rebꝰ
coloni ob pẽsionẽ obligatis actio illa ꝓprie dr̃ seruiana.qñ aũt
agiṫ pro alijs rebꝰ aliter obliga.actio que cõpetit dr̃ quasi ser-
uiana que est idẽ qd̃ hypothecaria.⁊ sic vult Bar.tex.nostrum
velle ꝙ quasi seruiana ⁊ hypothecaria ꝓprie sint idẽ.⁊ differãt
a seruiana.⁊ ꝯsequẽter ꝙ seruiana non põt ꝓprie hypotheca-
ria appellari.ita dicit esse tex.hic.⁊ per hoc Bart.reꝑ̃hendebat
glo.que est ibi.⁊.s̃.l.pxi.que glo.dicebãt ꝙ est differẽtia inter
hypothecariã ⁊ quasi seruianã.Nam dicit Bar.ꝙ glo.ille non
sunt corrupte scripte cum hypothecaria ⁊ quasi seruiana pro-
prie sint idem.vnde dicit Bar.ꝙ glo.ille debẽt dicere ꝙ est dif-
ferentia inter hypothecariã ⁊ seruianã:vt ibi per eum.qd̃ no.
pro fundamẽtali intellectu huius.§.Venio ad glo.quarũ ordi
nem in legẽdo doc.hic peruertũt.legẽtes primo glo.in ver.co-
loni.⁊ postea glo.paruã in ver.pignoris.anꝙ̃ legãt glo.in ver.
quis.ita Jo.fab.Nico.de neapo.⁊ Ang.de are.Ego expediam
glo.s̃m eoꝝ ordinẽ.⁊ quia glo.j.in ver.item seruiana.clara est ⁊
vnũ ꝙ vult.s.has actiones esse reales.ꝙuis Nico.de neap.sup
ista glo.expediat in.j.oppo.glossarũ:ego ponã.j.in glo.in ver.
maxime.vbi etiam glo.ponit ⁊ ibi omnes alij ponũt. ¶ Capio
ergo glo.ij.in ver.quis.quam diuido in tres.In prima decla-
rat tex.In secũda illuꝫ ampliat.In tertia respõdet tacite que-
stioni.Secũda ibi:siue sit partiarius.Tertia ibi:item ⁊ pro de-
terioratione domus. ¶ In ea.glo.ibi:siue partiariꝰ sit sine nu
mis colit.Ex hac particula glo.quam Ange.de are.hic habet
11 pro singulari habetis † ꝙ illata per colonũ partiarium in fun-
dum rusticum sunt tacite hypothecata pro partiaria ꝑ̃statio-
ne.⁊ sic pro eo quod conuentũ est vt preest Roffre.quem hic re-
ferunt docto.⁊ Jaco.de are.vt hic refert Nico.de neapo.in.ij.q.
glossarum reprehẽdunt glo.in hoc tenentes ꝙ imo bona par-
tiarij coloni in predium rusticũ illata non sunt tacite hypothe
cata.quam partem tenet etiam Bal.in addi.Specu.in titu.de
loca.in ver.et nota.ꝙuis corrupte allegetur ꝙ Specu.idem te
neat in titu.de loca.§.postꝙ̃.in fi.mouentur predicti doc.con-
12 tra glo.duobus fundamentis:†primo ille proprie dicitur colo
nus qui numis colit:nec potest esse locatio nisi interueniat pe-
cunia.vt.s̃.de loca.in prin.cum ergo iste tex.⁊.l.j.in prin.⁊.§.j.
et.§.fi.ff.de saluia.interdi.loquanṫ de colono:intelligamus de
colono qui proprie numis colit.nec possumus extendere ad co
lonum impropriũ:⁊ sic ad partiarium cum nulla lex extendit.
iuxta.l.si viro.§.de viro.ff.solu.matrimo.⁊ pro isto fundamẽto
ego addo glo.no.in.l.diuortio.§.item si messes.in ver.sequen-
tur.ff.solu.ma.que in terminis dixit ꝙ colonus partiarius im
proprie dicitur colonus.Secundo mouentur:quia partiarius
colonus dicitur esse socius.vt est tex.in.l.si merces.§.vis ma-
ior.ff.locati.sed nullibi habemus ꝙ bona vnius socij sint alij

a ¶ Judiciale.vide plene per do.Alex.de imo.in l.a diuo.§.in vẽditione.in antepenul.colũ.ff.de re iudi.

b ¶ Cõuẽtionale.Vide plene ⁊ no.Feli.in.c.cũ aliquibꝰ.de re iud.et Dy.hic.

c ¶ Conuẽtione.Adde tu ꝙ imo in multis casibꝰ per leges ciuiles sine partiũ ꝯuẽtione induciṫ.vt per do.Bartho.sozi.in cõsi.ccxl.inci.circa presentem.versi.primo quia videmꝰ.in ij.parte.

13 hypothecata:ergo ⁊c.†et ꝙ inter dñm ⁊ partiariū colonū ꝯha
tur societas.⁊ ꝙ non sit locatio:tenet Bar.in.d.§.vis maior.in
14 prin.illius.§.et si latius.ante fi.⁊ ꝓpterea ibidē dicit Bar.†ꝙ
inter dñm ⁊ partiarū colonū agendū est actione pro socio ⁊ nō
actione ex locato:alˀs libellus vitiaret̃:prout etiā tenet ipsemet
Bar.in.l.si apes.§.j.ff.de fur.⁊ ꝓpterea dicit etiaꝫ Bar.in.d.§.
15 vis maior.ante fi.†ꝙ talis ꝯctus non transit ad heredē partia
rij coloni sicut etiā ad heredes non trāsit societas.l.nemo pōt.
ff.pro socio.⁊ ita etiā tenet Ludo.ro.in.l.si filio.§.fi.ff.sol.ma.⁊
do.abb.Panor.in.c.ꝓpter.ex̃ de loca.Doc.alij omnes tenent
cum glo.hic.⁊ idem etiā tenēt Pe.Cy.⁊ Ray.⁊ Ang.in.l.certi
iuris.C.loca.⁊ idem etiā tenet Bal.sibi cōtrarius ibi in.iij.q.et
idem etiā ibi Sali.in.vj.q.moti sunt illo vulgari fundamēto:
quia eadē est ratio in colono partiario que est in colono qui nu
mis colit:ergo idem ius vulgata.l.a tityo.ff.de ver.obli.Hanc
16 opi.ego firmo optimo fundamēto.†nam ꝯctus innominati iu
dicantur ⁊ regulant̃ ſm naturā ꝯctuum nominatoꝝ quibꝰ as-
similant̃.tex.est no.⁊ ibi Bar.in.l.j.§.si qs seruū.ff.deposi.Bal.
17 in.l.petēs.in penul.col.C.de pac.per illum.§.si quis seruū.†cū
ergo iste ꝯctus partiarij coloni qui est cōtractus innominatꝰ:
vt est tex.in.d.§.si quis seruū.assimilet̃ ꝯtractui locationis per
ea que tradit Bar.in.d.§.vis maior.ante fi.⁊ in simili Bart.in
l.si olei.per illum tex.C.loca.ergo regulabitur ſm naturā con-
tractus locationis.quēadmodū ergo in locatione bona illa in-
telligunt̃ tacite hypothecata.vt hoc tex.ergo idem etiā erit in
colono partiario.Non ob.modo in ꝯrium allegata.⁊ primo ꝙ
disposita in colono qui numis colit non debent extēdi ad par-
18 tiarium:cum istud iure non reperiat̃.quia rñdebo†ꝙ imo ex
idētitate rationis licita est extēsio:vt iuribꝰ vulgaribꝰ.Nō ob.
secūdo ꝙ colonꝰ partiariꝰ dicitur esse socius:quia paucis rñ-
detur ꝙ improprie est socius.prout in terminis probat tex.ille
allegatꝰ in illo.§.vis maior.in ver.quasi societatis iure.ponde
19 rata†dictione quasi:que regulariter est nota improprietatis.[a]
a l.id tempus.in fi.ff.de vsuca.⁊ ꝓpterea dicebat Bal.in.d.l.cer-
ti iuris.in.iij.q.ꝙ inter dñm ⁊ partiariū colonū est quedam so
cietas velata sub ꝯtractu locationis inclusa:⁊ ideo naturā loca
tionis ⁊ ꝯductionis sapit:nec est verū id qd̄.s̃.proxi.retuli te-
20 nere Bar.†ꝙ agatur actione pro socio:quia imo agitur actio-
ne p̃scriptis verbis.tex.est clarus in.d.l.j.§.si quis seruū.ad qd̄
etiā videatis glo.in.l.si pascēda pecora.in glo.fi.⁊ ibi Bal.C.de
pac.Quis Jo.fab.in titu.s̃.de loca.in prin.vbi se remittit hic
nihil clari firmet:sꝫ dicit de hoc interrogādos esse aduocatos.
21 Non est etiā verū id qd̄.s̃.retuli tenere eundē Bar.scꝫ†ꝙ talis
cōtractꝰ non trāsit ad heredē partiarij coloni:quia imo transit
prout in terminis tenet Bal.in.d.l.certi.in.iij.q.⁊ idem Bal.in
l.j.in.iij.col.C.de fru.⁊ li.expē.⁊ est bonus tex.in.l.viam verita
tis ignoras.C.loca.⁊ sic ex p̃dictis remanet defensata cōclusio
22 glo.no.in fi.glo.Habetis†ꝙ bona inuecta per colonū sunt ta-
cite hypothecata:nedū pro pēsione:sed etiā pro deteriorati ōe.
¶ Nunquid autem bona inuecta possint retineri per dñm do-
mus nedū pro pēsione aut deteriorati ōe:sed etiā pro alia obli-
gatione.Ang.de are.hic in glo.paruula in ver.pignoris.tenet
ꝙ sic.alˀ.l.j.cum ibi no.per glo.⁊ doc.C.etiā ob chirogra.pecu.
pig.reti.pos.⁊ no.in.l.j.⁊.ij.C.in qui.cau.pig.taci.ꝯha.Sed ad-
dite vos in terminis Bart.in.l.solutū.§.solutā.ad fi.ff.de pig.
act.quia tunc huic decisioni videt̃ obstare.l.p̃textu.que est.l.fi.
C.cōmoda.ideo ad veritatē p̃dicte decisionis videte que tradit
Bar.in.l.si filio.in prin.ff.sol.ma.⁊ in.l.si non inducta.C.in qui.
cau.pig.taci.ꝯha.⁊ in.l.si non sortē.§.si centū.ff.de condi.inde.
et Bal.post glo.in.l.per retētionē.C.de vsu.⁊ Bal.in.d.l.fi.vbi
multa notabilia ponit.C.cōmo.⁊ plene per Jac.de bel.in.d.l.j.
C.etiā ob chiro.pecu.⁊ Pau.de eleaza.in.c.finē litibꝰ.in.ij.col.
ex̃ de do.⁊ cōtu.¶ Glo.in ver.coloni.Diuido in quiꝫ partes.
In prima subaudiēdo ad tex.illum extēdit ⁊ subauditionis ra
tionem annectit.In secūda declarat quis sit colonus:⁊ quis sit
inquilinus.In tertia ponit differentiā que est inter inuecta in
prediјs rusticis ⁊ inuecta in vrbanis quo ad obligationē taci-
tam que ex inuectione ꝯsurgit.In quarta differētie rationem
assignat.In quinta in vtroꝫ predio tam rustico q̃ vrbano li-
mitationē ponit.Secūda ibi:⁊ est colonꝰ in villa.tertia ibi:dif-
ferentia tamen est.quarta ibi:⁊ est ratio quia sancta rusticitas.
23 quinta ibi:ita tamē in vtroꝫ.¶ †In ea.glo.in primis verbis.
ibi:subauditis vel inquilini.Tenetis ꝙ bona inquilini inue-
cta sunt ita tacite hypothecata sicut bona coloni.⁊ ꝯsequenter
ꝙ pro rebus inquilini inuectis ita cōpetit seruiana sicut in re-
bus coloni.Ja.de rauē.⁊ Pe.de bellaperti.reprobāt glo.dicē
24 tes†ꝙ imo seruiana cōpetit tm̃ pro rebus coloni ⁊ non inqui
lini.sed pro rebus inquilini cōpetit quasi seruiana vel quasi hy
pothecaria:mouent̃ per aliquas leues ⁊ fragiles rōnes quas
habetis per Jo.fab.hic.⁊ abūdantius per Nico.de neap.hic in
ij.opp.glo.qui circa hoc inaniter occupat vnam colūnā ⁊ am-

a ¶ Improprieta
tis.Adde eundē
s̃.eo.i.§.sed iste.
nu.26.⁊ nu.68.

b ¶ Obligata.ad-
de duo verba ꝑ
Fran.are.in.l.so
lutum.in.§.solu
tum.de pig.act.
in fine.

plius.sed ego non curo referre propterea qd̄ Bald.dicit iocose
in.d.l.certi iuris.ad fi.C.loca.vilipēdens hanc opi.Pe.ꝙ Pe.
sub quibusdā ramusculis somniauit hoc tenere glo.cum eadē
25 sit ratio in inquilino que in colono.¶ In ea.glo.ibi.ff.de acq.
posses.l.de pignori.Habetis ꝙ colonꝰ dr̃ in villa:inquilinꝰ in
ciuitate.Idem dicit glo.in.l.emptorē.in glo.ij.mag.in ver.co-
lonum.in prin.C.loca.idem etiā tenet glo.que multuꝫ late hoc
disputat ⁊ multas opi.⁊ differētias ponit in.l.diffinimꝰ.in p̃n.
in ver.inquilinos.C.de agri.⁊ cēsi.lib.xj.sed he glo.false sunt ⁊
rep̃hendunt̃ per omnes hic.⁊ in.d.l.certi iuris.⁊ vbiꝫ qr imo
potest esse colonus in ciuitate ⁊ inquilinꝰ in villa.nam si colo-
nus in ciuitate ꝯducat agrū:⁊ sic prediū rusticū dicit̃ esse colo-
nus:eodē modo si in villa ꝯducat domū:⁊ sic prediū vrbanū:⁊
dicit̃ inquilinꝰ:quia prediū vrbanū non locꝰ sed materia facit:
vt inquit Juriscon.in.l.vrbana predia.in prin.ff.de ver.signi.⁊
alibi dicit tex.in.l.si predium.C.de pred.mino.ꝙ vrbanū a ru-
stico nō loco:sed q̃litate secernit̃.⁊ alibi inquit tex.in.l.vrbana
familia.i p̃n.ff.de ver.sig.ꝙ vrbana familia a rustica nō loco:sꝫ
genere distinguit̃.Per quē tex.ego puto ꝙ nobilis inhabitās
26 villā siue rus non censeat̃ ꝓpterea rusticus:†quia nobilis a ru
stico non loco sed genere distinguit̃.q̃uis tex.in.l.j.C.vt rusti.
ad nul.obseq.aduo.lib.xj.dixerat ꝙ omnes illi censent̃ rustica
ni:qui habitant extra muros ciuitatis.quē tex.ita refert Bar.
in.l.ꝯficiunt̃.§.codicilli.ff.de iu.codi.q̃uis Ray.⁊ Fulg.in.l.fi.
C.de testa.dixerint illū cēsendū rusticū qui per totam diem vel
pro maiori parte stat in rure q̃uis sit nobilis.sed credo ꝙ ipsi
loquant̃ q̃tū ad hoc vt disposita in rusticis in eis etiā locū ha
beāt.de q̄ etiā ponūt Cy.Ray.Ang.⁊ Sali.in.d.l.fi.C.de testa.
et Jac.de bel.in.§.j.in aut̃.qui.mo.natu.effi.sui.⁊ in sua dispu.
quam ponit post.d.§.qui inci.rex cōcessit.Est bene verū ꝙ le-
ges pluris existimāt ⁊ faciūt nobilē habitātē in ciuitate q̃ ha-
bitantē in villa.ita ꝓbat tex.in aut̃.p̃sides.in ver.nobiliores ci
uitatum habitātes.C.de epi.audiē.⁊ tex.vnde sumit̃ in.§.inte-
rim.in ver.nobilioribꝰ ciuitatū habitātibꝰ.in aut̃.de defen.ci-
uita.Ad propositū glo.nostre dicebat hic Dy.⁊ bene ⁊ alij ita
tenent ꝙ glo.debuisset dicere ꝙ colonꝰ est in agro:inquilinus
in domo:vt patet ex p̃dictis.¶ Subdit etiam Ang.de are.hic
qd̄ iudicio suo glo.nostra habuit sanū intellectū:quia vt pluri
mum coloni sunt in villa ⁊ inquilini in ciuitate.⁊ ad ea que fre-
quentiora sunt iura nostra adaptant̃ vulgata.l.nam ad ea.et.l.
ex his.ff.de legi.sed q̃uis Ang.de are.hanc sol.glo.nostre iudi
cio suo ascribat:tamen ante eum fuit saluatio Bal.in.d.l.certi
iuris.in.j.q.vbi formaliter inquit Bal.qd̄ glo.que est hic.que
dicit ꝙ colonꝰ est in villa:inquilinꝰ in ciuitate.facti frequentiā
non iuris substantiā demōstrauit.ibidem etiam not.declarat
27 Bal.que†dicatur colonia.⁊ dicit ꝙ Colonia dicit̃ patria a no-
bis habitata colonis propter inopiam propriorū cōpatriota-
rum.per.l.j.ff.de censi.⁊.C.de colle.illici.⁊.C.de colo.tracēsi.per
totū.lib.xj.Unde ſm eum clusium Perusinū quod vt pluri-
mum per aduenas inhabitat̃ proprie Colonia dici potest ⁊ dꝫ.
addite glo.in.l.vnica.in prin.in glo.in ver.non minꝰ.C.de lati.
28 liber.tol.¶ †In ea.glo.ibi:inducta vel illata.Que autem diffe
rentia sit inter inductū ⁊ illatum.habetis glo.in.l.si inducta.in
29 glo.j.C.in qui.cau.pig.taci.ꝯha.¶ †In ea.glo.ibi.vt.C.loca.l.
certi iuris.Habetis ergo ex glo.differētiam esse inter inducta
in predium vrbanum ⁊ inducta in predium rusticum:quia in-
ducta in predium vrbanum:ita demum tacite obligātur si do-
minus sciat:inducta autem in rusticum tacite obligantur siue
dominus sciat siue ignoret.⁊ ratio diuersitatis est ſm glo.quia
facile est domino scire res rustici:qui vt plurimū inferunt ara-
tra.⁊ ligones:⁊ similia.quas res potest faciliter dominꝰ vide-
re:non sic in illatis in predium vrbanū cum non sit facile domi
no scire propterea ꝙ multa inuehantur que inquilinus nolit
etiam domino nota esse:propter ergo difficultatē prouidet lex
b vt bona inquilini semper sint tacite obligata:[b] siue dominus
sciat:siue non.accedat tex.ille nota.in.l.ij.§.j.in fi.C.q̃ñ ⁊ quibꝰ
quarta pars debe.lib.x.vbi ad cōtextum dicitur:quid em̃ tam
durum:tamꝫ inhumanū est q̃ paupertatis detegi vilitatē et
inuidie parere diuitias:interest preterea inquilini ne bona sua
nota sint.⁊ ꝓpterea dominus illa rimari non debet qd̄ non est
in rustico.eādem rationem habetis per glo.in.d.l.certi iuris.
in glo.fi.in ver.quoꝫ.⁊ ibi Bal.post prin.in.ij.oppo.hec tamē
ratio glo.non videtur omnino generalis:sed ꝓcedere potius
30 a cōmuniter accidētibus.†Quid enim si rusticꝰ cōducat agrū:
et in eum inducat bona que dominus nequeat facile cognosce-
re quid preterea si eius intersit vt dominus non sciat sequeret̃
ꝙ illa bona non essent tacite hypothecata.Item contra hanc
rationem glo.vnum est ꝙ alias multum fecit me dubitare:naꝫ
vides ꝙ bona illata iñ predium vrbanū sunt tacite hypotheca
ta etiā ignorante domino:quia dominus potest illa facile scire
cōtra ꝙ imo possit de facili scire.patet nōne semper potest fa-
cere inclusionē

cere inclusionē omniū bonoꝝ illatoꝝ: certe sic. casus est in. l. est
31 differētia. ff. in qui. cau. pig. ta. ꝯha. † inclusio aūt debet fieri qñ
de bonis illatis fit inuētariū a notario. l. cum dñs horreorū. ff.
loca. declarat Ang. in. l. item quia. in prin. ff. de pac. ⁊ in. l. inqui
lino. ff. de dam. infe. ergo per inclusionē pōt facile dñs scire bo-
na illata per inquilinū. Ad hoc non scirē aliud rñdere nisi dice
rem ꝙ īmo dñs nō semp possit facere inclusionē bonoꝝ: sed tūc
demū qñ inquilinꝰ cessat in solutione pēsionis. ita voluit Bar.
in. d. l. est differētia. qui ita ad hoc no. illū tex. ⁊ sic patebit non
esse facile dño habere notitiā rerū inductarū per inquilinū etiā
per inclusionē. Et per hāc glo. cum eius rōne Ja. de rauē. quē
refert Nico. de neap. hic in tertia opi. glo. reprobat quādā glo.
in. l. j. in fi. in glo. in ver. in nauē. ff. nau. cau. stabu. que glo. vult
32 ꝙ † nauta caupo ⁊ stabularꝰ ita demū teneanť de bonis eis cō
signatis per hospites si sciuerint qui ⁊ quales essent ille res: qꝛ
imo ſm Ja. istud esset summe iniquū: cum intersit hospitantiū
plerūqꝫ eoꝝ bona nota non esse: vt hic habuistis. ⁊ sepenume-
ro possit eis īminere periculū vite ob res patefactas. addo qꝺ
illā etiā glo. repħēdit hacmet rōne Cy. in. d. l. certi iuris. C. loc.
et ibi ponit late Bal. in. ij. oppo. ad qꝺ etiā videatis que tradit
Bar. in. l. j. §. j. ff. fur. aduer. nau. vbi Bar. tenet de directo ꝯtrariū
in vno: qꝺ etiā vult mirabiliter Nico. de neap. in loco prealleg.
33 vbi vult Nico. † ꝙ sufficit quātitatē rerū amissarū probari per
a solū sacramētū hospitātis[a] si alꝭ sit ꝑsona honesta. hoc repħē-
dit ibi Bar. ⁊ ponit quō alio modo possit ꝓbari quātitas rerū
34 amissarū. ¶ † Ex p̄dictis omnibꝰ ⁊ ex hac glo. habetis vnā dif-
ferentiā inter illata in prediū vrbanū: ⁊ illata in prediū rusticū.
Alia differētia potest colligi ex. l. solutū. §. solutā. ff. de pig. act.
et ibi glo. in ver. tenebunť. ⁊ ibi Bar. prope fi. iuncta. l. si in lege.
§. si colonꝰ. ⁊ ibi glo. vnica. ff. loc. ⁊ in. l. gratuitā. in p̄n. in glo. j.
ff. in qui. cau. pig. taci. ꝯha. nam si inquilinus locet alteri domū
aut partē ꝯductā bona illata per secūdū inquilinū sunt etiam
hypothecata dño tacite. Si autē colonꝰ locet alteri prediū ru-
sticum: aut partē bona illata per secūdū colonū non sunt tacite
hypothecata dño: ⁊ diuersitatis ratio sit illamet quā hic ponit
glo. ⁊ in. d. l. certi iuris. ¶ Aduerte tñ in hoc qꝺ lꝫ Bar. in. d. §.
solutā. ante fi. ita teneat. aliter tñ tenet in. d. §. et si colonꝰ. quod
non aliter pro nunc examino. videatis in locis preallť. ¶ In fi.
35 glo. Habetis † ꝙ inducta in p̄diū tam vrbanū ꝙ̄ rusticū ita de-
mum sunt tacite obligata ad pēsionē qñ eo animo sunt illata:
vt ibidē perpetuo maneāt: ⁊ ītelligite ꝑpetuo. i. ꝙ̄diu durabit
locatio: vt inquit glo. j. in. d. l. debitor. ⁊ glo. ij. in. d. l. certi iuris.
in ver. induxerint. ⁊ in simili tex. in. l. j. in p̄n. ff. pro socio. Et cir
ca hanc ꝯclusionē dubitat ⁊ multū ꝓbabiliter Nico. de nea. hic
in. iiij. opp. glo. post Rodul. de auricu. quia ſm hanc ꝯclusionē
sequiť maximū absurdū ꝙ nūꝙ̄ bona illata essent tacite hypo-
thecata: quia semp dicet ille qui intulit ego nō intuli eo animo:
vt ibidē perpetuo essent. ⁊ p̄sumēdū est quēlibet ita dicturū esse
cum in dubio nemo p̄sumať velle iactare suum. vulgata. l. cum
indebito. in prin. ff. de ꝓba. ⁊ sic inuitabiť quis ad mentiendū:
cōtra. l. ꝯuenire. in prin. ff. de pac. dota. ad hoc respōdebāt ipsi
ꝙ lex que introducit hanc tacitā obligationē semper est certa
quo animo introducta sint bona: que solu. nihil est. Melius er
go est dicere prout etiam ipsimet sentiūt ꝙ istud iudicabiť ſm
cōmunē estimationē ꝯsideratis bonis ⁊ eorum qualitate an ta
lia sint: vt verosimile sit illum eo animo induxisse: vt ibidē per-
36 petuo essent. † Posset etiā circa p̄dictā ꝯclusionē glo. dubitare
nōne fructꝰ ꝑcepti sunt tacite hypothecati. d. l. in p̄dijs. in p̄n.
intantū qꝺ notabiliter dixit Bal. in. l. edem. in fi. j. col. C. loca. ꝙ
fructꝰ secatos ex fundo: ⁊ adhuc intra fundum existētes potest
dñs loco pignoris retinere ⁊ ꝓhibere ne colonꝰ exportet: ⁊ ta-
men expeditū est ꝙ fructus ibidē non debent remanere perpe
tuo. ergo ꝯclusio glo. non est vera: sed facilis est solu. Nam con-
clusio ꝓcedit in rebus que inducunť vel inuehūtur in funduꝫ.
quo casu semper vera est ꝯclusio glo. nostre: vt ita demuꝫ tacite
sint obligate si inducanť eo animo vt ibi perpetuo sint: nos au
tem loquimur in fructibꝰ qui non inducunť: sed ibidē in fun-
37 do nascunť. vnde regula p̄dicta nō ꝯsideratur. † Et aduerte di-
ligenter ꝙ illud qꝺ dixi fructus ꝑceptos esse tacite pignoratos
ob pensionē ꝓcedit in fructibꝰ naturalibus: secus autem est in
fructibꝰ industrialibꝰ: quia illi non sunt tacite obligati ad pen
sionem. istud est qꝺ in terminis dicit sing. Bar. in. l. assiduis. C.
qui potio. in pigno. hab. in. ij. col. in versi. quero an habeat locū
38 ista tacita hypotheca. ¶ Aduertite etiā † ꝙ ꝙ̄uis fructꝰ natu-
rales percepti sint taciti pignorati. vt. s̄. dixi. prediū tamen em
ptuꝫ ex pretio fructuū perceptoꝝ non est tacite pignoratū: nec
succedit in locum pretij aut fructuū perceptoꝝ. casum habetis
notabilē in. l. iij. que inci. quāuis. C. in qui. cau. pig. taci. ꝯha. et
39 est ratio † quia in hypotheca res nō succedit loco pretij nec ecō
tra. casum habetis sing. in. l. j. iuncta glo. ff. de distra. pig. quem
dicit Barto. se nescire alibi in. l. qui a debitore. in prin. ff. que in

frau. credi. quem tex. etiā habet pro singulari Ang. in. l. si rem.
40 in prin. ff. de peti. heredi. ¶ † Stat ergo ex glo. ⁊ ex p̄dictis cō-
clusio ꝙ illata in predium tam vrbanū ꝙ̄ rusticū: ita demū ta-
cite sunt pignorata: quando eo animo sunt illata vt ibidē per-
41 petuo sint. Et ex hoc potestis inferre primo † ꝙ ꝙ̄uis noīa de-
bitorum seu instrumēta vel chirographa obligationū possint
expresse pignorari ⁊ generaliter ⁊ specialiter. vt. l. nomē. C. que
res pig. obli. pos. si tamen inferanť vel inducanť in domū con-
ductam non erunt tacite pignorata ob pensionē: quia non in-
ducuntur eo animo vt ibi perpetuo remaneāt: sed ad tempus:
idest donec soluať debitū. ita tenent cōmuniter doc. hic: vt Jo.
fab. Ang. de are. ⁊ Nico. de nea. in. v. q. ex glo. ⁊ Ray. Cy. ⁊ Sali.
42 in. d. l. certi iuris. † Facit etiā optima rō quia noīa non ꝯscribū
tur loco: ⁊ ideo si testator legaret domū alicui cum omnibꝰ his
que in ea sunt: si in ea esset nomen debitoris siue instrumētum a
b non venirēt in legato.[b] casum habetis no. in. l. caius. in prin. et
ibi Bar. ff. de leg. ij. per quem tex. videatis esse notabilē qōneꝫ
quam alibi decidit Bar. in. l. ij. C. que res pig. obli. pos. ¶ Pro
hoc etiam ego adduco qꝺ voluit glo. multum sing. in. l. iij. et est
43 glo. vnica ſm sol. Azo. C. de here. act. que dixit † ꝙ in tacita hy-
potheca quam habet vxor in omnibꝰ bonis mariti ⁊ econtra
non veniūt nomina debitoꝝ: ꝙ̄uis enī illa exp̄sse possint obli-
gari in tacitam tamen obligationē non cadunt. ⁊ illam glo. in
hoc habet Bar. ibi pro multum singulari: illam etiam reputāt b
sing. ad hoc Ang. ⁊ Sali. in. d. l. nomē. C. que res pig. obli. pos.
c de cuius glo. veritate videatis tamē Bar. ⁊ Ang. in. d. l. iij.[c] C.
de here. act. ad idem firmandū ego etiam adduco tex. opti. in. l.
44 vxorem. §. legauerat. ⁊ ibi Bar. ff. de leg. iij. ¶ † Secūdo prin-
cipaliter potestis ex hac glo. inferre ꝙ merces ⁊ alie res vena-
les: ⁊ pecunie illate in domum conductā non sunt tacite pigno
rate: quia non inferunť eo animo vt ibidē perpetuo maneant
propter eoruꝫ frequentē ⁊ celerem motū. ⁊ ita simpliciter tenet
Ang. de are. hic. ⁊ ante eum ita tenet in terminis Bal. in. d. l. cer
ti iuris. in. vj. q. vbi pro hoc allť. opti. tex. in. l. generali. §. vxori.
45 ff. de vsufr. le. vbi est tex. no. † ꝙ si testator legat vxori sue vsum
fructum domus ⁊ omniū rerū que in ea sunt: in hoc legato nō
veniunt ea que mercis causa cōparata sunt: nec ea que venalia
46 ibi essent. ⁊ per illum tex. no. ibi sing. Bal. † ꝙ si testator relin-
quit vxori sue omnia que habet in domo in hoc legato non ve
nit frumentū qꝺ testator habebat in domo causa vendēdi. ⁊ ad
hoc mandat Bar. tex. illum teneri menti. ⁊ idem etiā dicit Bal.
in rub. C. de verb. signi. in. iiij. q. ad ista etiam facit bene tex. ille
quem proxi. allť. in. d. l. vxorem. §. legauerat. ff. de lega. iij. ⁊ dicit
47 Bal. in. l. fi. C. de cōpen. ꝙ in. d. §. legauerat. est casus no. † ꝙ pe c
cunia semper videtur alienationi parata: ergo nō inferť vt ibi
perpetuo maneat. quod vltimū intelligite sane ſm quod decla
rat Bar. post glo. in. d. §. legauerat. ne sit cōtra. l. si chorus. §. j.
cum simi. ff. de leg. iij. ⁊ ita etiam in p̄dictis residet Lud. roma.
in. l. si ꝯstante. in prin. ff. sol. ma. in. iij. parte principali. Sed ad-
uertite qꝺ illud quod. s̄. dixi de pecunia non ꝓcederet in obli-
gatione generali exp̄ssa: quia in ea venit etiam pecunia. tex. est
48 etiam planus de hoc in. l. cum tabernā. §. fi. ff. de pig. ¶ † Iteꝫ
aduerte circa aliud qꝺ. s̄. dixi. de mercibꝰ ⁊ alijs rebus venali-
bus: vt non veniant in tacita hypotheca: quia in ꝯtrium multū
fortiter stringit tex. in. l. cum tabernā. in prin. ff. de pig. ad quē
tex. rñdebat Bal. in. d. l. certi iuris. in. vj. q. ꝙ si merces ille ve-
nales erant exp̄sse obligate: que solutio multū diuinat ad illuꝫ
tex. ⁊ propterea per tex. illum vacillauit ipsemet Bald. nam in
49 rub. C. de ver. signi. in. iiij. q. dicit † ꝙ p̄dicta que habēt ꝙ in le-
gato generaliter non veniūt merces venales loquūtur ⁊ proce
dunt in vltimis volūtatibꝰ: secus autem est ſm eum in ꝯctibꝰ
in quibꝰ veniūt tam venalia ꝙ̄ non venalia: per. d. l. cum taber
nam. in prin. que solutio iudicio meo non habet rationē: ⁊ po-
tius deberet esse totum ꝯtrium: nam si in ꝯctibus in quibꝰ oīa
stricte aguntť iuxta vulgatā. l. veteribus. ff. de pac. ⁊ l. quicquid
astringēde. in prin. ff. de ver. obli. veniūt tam venalia ꝙ̄ non ve
50 nalia † quāto magis deberēt venire in vltimis volūtatibus in
quibꝰ latior ⁊ exuberātior fit interp̄tatio. iuxta. l. in testamētis.
51 ff. de reg. iu. Reperio itaqꝫ in principali articulo † nūquid in ta
cita hypotheca veniant merces venales. Bar. in. l. si ꝯstante. in
prin. ff. sol. ma. in. iij. q. iij. partis princi. sentientē ꝙ sic. ibi enim
dixit ꝙ vxor agit hypothecaria ad merces venales mariti si ta
men vēdite non sint per maritū. ⁊ sic sentit ꝙ tacita hypotheca
quā habet vxor in rebꝰ mariti cōprehendit etiā merces vena-
les: ⁊ qꝺ istud nedū sentiat imo velit Bar. si bene legatur. dixit
Bal. in. d. l. cū tabernā. in p̄n. in recollectis. ⁊ istud idē exp̄sse tꝫ
Bal. sibi ꝯtrius in. l. vbi adhuc. in. viij. col. C. de iu. doti. ⁊ ibi di-
cit ꝙ illa. l. cum tabernā. est multū sing. ad hoc. ibidē etiā sub-
dit ipse Bal. ꝙ illud dꝛ qꝺ in. d. l. cū tabernā. in prin. s. in gene-
rali obligatione siue hypotheca venire etiam merces venales
est verū: tunc tantūmodo si postꝙ̄ incepit pōt agi ante aūt mi-

a ¶ Hospitātis. Adde Frā. aret. in. l. qui accusa-re. in fi. C. de edē. et in. l. in actioni bus. C. de condi. ob cau. ⁊ qꝺ ibi-dem ad euꝫ dixi in apostil.

b ¶ Legato. Sed quid de noībus debitoꝝ ꝯtentis in instrumētis ⁊ in castro legato repertis: an tūc veniāt in legato castri. dic vt per Oldr. ī ꝯsi. clxiij. sed qd de noībꝰ ad penas an ve-niāt appellatiōe mobiliū legato-rum. vide Old. in cōsi. ccxviij. et nūquid veniant ī obligatiōe om niū bonoꝝ. vide Pau. de cast. in consi. cccxciij.

c ¶ L. iij. Ubi vi-de Bal. qui dicit ꝙ noīa debitoꝝ veniūt etiā in ta cita hypotheca bonorū genera-li in bonis mari ti pro dote sicut exp̄ssa intelligen do de noībꝰ pre-sentibꝰ: ⁊ non de futuris: et facta prius discussiōe de bonis mariti nisi in instrumē-to sint mandate directe.

nime. qd no. quia maxima limitatio ad illum tex. ¶ Aduertite
etiã q ille tex. videt velle q in generali hypotheca non veniãt
nisi ille merces q̃ reperiunt tpe mortis debitoris. potestis ad-
dere vel que reperiunt tpe quo agi põt: vt vult Bal. in. d. l. vbi
adhuc. ꝛ. s̃. pxi. retuli. ꝛ si volum⁹ tenere hanc vlti. opi. que ha-
bet q merces venales veniũt in tacita generali hypotheca que
reperiunt tempore quo agitur possumus respõdere ad. l. debi
tor. ꝛ ad. l. prediis. all. in glo. que volunt q ita demũ tacite pi-
gnori obligent illata qñ sunt illata eo animo vt ibidẽ maneãt
perpetuo: quia pcedunt q̃tum ad hoc vt vsq ab initio intelli
gantur esse tacite obligata: nisi enim eo animo nõ sint inducta
non possunt vsq ab initio dici tacite obligata. Sed q̃tum ad
hoc vt dicant tacite obligata eo tempore quo agi possit ad pen
sionem ꝛ non ante non requirit q eo animo sint inducta vt ibi
perpetuo maneãt: sed sufficit q illo tempore reperiant in pre-
dium cõductũ. que solutio colligit ex verbis doctorũ quos. s̃.
proxime retuli. Et si ista sol. est vera est maxima: ꝛ sing. limita-
tio ad. d. l. debitor. ꝛ ad. l. prediis. §. j. all. in glo. Apud me tamẽ
non est sine magno scrupulo: ꝛ omissa violatiõe que fit ad illas
leges non video que vtilitas sit aut sequatur an merces sint a
principio tacite obligate: an postea tunc demũ quando agi po
test: nullam enim habet vtilitatẽ illa tacita hypotheca a princi
pio. ea enim non obstãte potest res alienari nec in recipientem
transit onus tacite obligationis anteq̃ bona illa sint inclusa. l.
est differẽ. ff. in qui. cau. pig. taci. cõtra. secus autem in tacita hy-
potheca. illa enim bene trãsit cum onere. l. si debitor. ff. de distr.
pigno. Item ex illa tacita hypotheca alius effectus non potest
resultare nisi qñ agi potest ad pensionẽ. ꝛ in hoc non erit vtili-
tas an sit a principio ista tacita hypotheca. an vero tempore quo
agi põt vñ puto min⁹ periculosa3 esse primã opi. quã. s̃. retulit
que est magis cõis apud doc. cogitate tñ si tñ vultis tenere opi.
Bart. s̃. relatam potestis dicere vtilitatẽ esse eo casu quo essent
plures creditores: nam vtilitas esset q vsq a principio res es-
sent hypothecate per reg. qui prior est tẽpore ꝛc. ¶ Successiue
iuxta pdicta doc. hic. vt Jo. fab. ꝛ Ang. de are. annectũt nõnul
las succedaneas questiones quas ego paucis ꝛ per ꝯclusiones
52 expediam. Querunt ergo in primis † an res illate per emphy-
teotam in re emphyteotica dicant esse tacite obligate pro pen-
siõe vel canone: ꝛ determinat Jo. fab. q sic: per. l. imperatores.
ff. de publi. per. l. j. C. in qui. cau. pig. taci. cõtra. per. l. j. C. si pter
publi. pensi. que leges nihil faciũt: quia loquũtur quo ad fiscu3
cuius respectu nedum bona illata: sed vniuersaliter alia bona
sunt obligata: vt dictis legib⁹. idem etiam tenet Bal. in. d. l. cer
ti iuris. in. v. q. vbi dicit q istud etiam procedit in emphyteota
ad longum tempus qui q̃uis dicatur habere vtile dñium. vt
l. j. §. qui in perpetuũ causa vulga. ff. si ager vecti. tamen largo
modo dicitur emphyteota. all. §. adeo. cum ibi no. s̃. loca. ꝛ idẽ
etiã tenet Ang. ꝛ Sali. in. d. l. certi iuris. ꝛ Ange. de are. hic ad-
do qd alibi dicit Bal. in aut. si quas ruinas. in. v. col. C. de sacro
san. eccle. q res ipsa emphyteotica est tacite obligata pro cano
ne seu pẽsione. all. ad hoc tex. quem dicit esse tenendũ menti in
§. scire. in aut. de non alie. ꝯsiderabitis si tex. ille hoc dicit. et an
verum sit dictũ suum. videatis omnino Jo. de imo. in. l. quod
dicitur. in. vij. col. ff. de verb. obli. ꝛ eundẽ Jmo. post alios in. c.
potuit. super glo. iij. ex de loca. per Ang. in. l. si vniuersas. C. ne
53 rei domi. vel tem. ¶ Item dubitat † an res aliene illate in pre-
dium ꝯductũ dicantur esse tacite hypothecate necne. ꝛ illud est
expeditũ q si sunt inducte sciente ꝛ ꝯsentiẽte eo qui est dñs re-
rum q sunt tacite hypothecate. vt est glo. approbata per oms
in. l. item quia. in prin. in ver. inuecta. ff. de pac. ꝛ idem dicit etiã
Bal. in. d. l. certi iuris. in. vij. q. si res alienate illate essent bona
fide possesse per tex. illum no. in. l. si ab eo. ff. de pigno. ꝛ ita etiã
54 transit simpliciter Ang. de are. hic. ¶ † Sed pulcrum dubiu3
est an eoipso q ille cuius sunt res scit ꝛ patitur res suas per cõ
ductorem inferri in domũ conductã videatur per hoc cõsenti-
re adeo q res ille sint tacite pro pensione hypothecate. glo. no.
et singu. in hoc in. d. l. certi iuris. in glo. fi. in ver. quoq. tenet q
sic. cõtra quã glo. tenẽt omnes in. d. l. certi iuris. ꝛ ibi Cy. in. iij.
q. post Ja. de are. ꝛ Bal. ibidẽ in. vij. q. ꝛ ibidẽ etiã Sali. ꝛ cõtra
illã glo. tenet etiã Bal. ꝛ cõiter alij in. d. l. item quia. in prin. ꝛ cõ
trariũ tenẽt Jo. fab. ꝛ Ang. de are. hic quia fm pfatos doc. sola
sciẽtia ꝛ taciturnitas nõ nocẽt dño nisi etiam sit dolus admist⁹
vt quia fm Jo. fab. hic inquilin⁹ accõmodasset rem suã dño ad
istũ finem vt ditior videret ꝛ cõsequẽter vt locatorem alliceret
ad locandũ: vel quia dñs passus est inquilinũ asserẽtem illam
vt propriã suã rem inferre. vt est tex. no. in. l. si fine. C. ad velle. ꝛ
in. l. ij. C. si alie. res pig. data sit. ꝛ ita contra glo. preall. videt se
habere cõis opi. Tñ cum illã glo. ꝯcedat supreme autoritatis
a Bar. in. l. que dotis.[a] in vlti. col. ff. sol. ma. vbi formaliter dicit
55 Bar. † q quotiescũq potest aliquis cõdicẽdo actũ impedire: vt
in terminis nostris tunc tacẽs semper psumitur cõsentire: nec
requirit fm Bar. q ipse tacens taceat dolo vel in fraudẽ: quia
semp siue dolo taceat: siue non psumit cõsentire. ꝛ ita etiã dicit
tenere Ja. but. mouet Bar. per rationẽ. l. sepe constitutũ. versi.
cur autem. ff. de re iudi. ꝛ per glo. no. in. l. fideiussor. §. pater. in
ver. manifestũ. ad fi. ff. de pig. No. idem glo. in. l. caius. in glo. fi.
in ver. non obesse. circa med. ff. de pig. act. ꝛ cum illa glo. in. d. l.
certi iuris. tenet etiã expsse Ang. in. d. l. item quia. in prin. ꝛ ista
secũda opi. mihi magis placet quã etiam reperio tenuisse do.
Alex. de imo. in. d. l. item quia. in prin. ꝛ ad all. in cõtrium. ꝛ ad. d.
l. si fine. C. ad velleia. ꝛ ad. d. l. ij. C. si alie. res pig. da. sit. Respõ-
56 dete prout rñdet Bar. in. d. l. que datis. in pe. colũ. ¶ † Addite
etiam q res aliena in qua quis h3 publicianã inuecta in pdiu3
conductũ semp est tacite hypothecata: per tex. illũ no. in. l. si ab
eo. ff. de pig. ibi dicit tex. ad literã q quecũq tuetur pretor per
publicianã eius creditor tuet per seruianã. ꝛ põdero istud ide3
velle Bal. in. d. l. certi iuris. in. vij. als in. x. q. ꝛ Ang. de are. hic
quos. s̃. pxi. retuli dũ volũt q res aliene si sunt bona fide pos-
sesse inuecte semp dicunt esse tacite hypothecate. si sic est ecõtra
rio si inferunt res aliene pro quib⁹ cõpetunt publiciana semp
dicent tacite hypothecate cũ publiciana nequeat cõpetere nisi
bona fide ꝯcurrẽte. §. sed iste. s̃. eo. ꝛ idem sentit Bar. in. l. si re3
alienã. in. j. opp. ff. de pig. act. dum vult q res aliene in quibus
habet quis titulũ ꝛ bonã fidem: ꝛ ꝯsequẽter publicianã põt pi
gnorari sine ꝯsensu aut volũtate dñi: per. d. l. si ab eo. ff. de pig.
et istud pro firmo teneatis q̃uis alleget Bal. qui tenet cõtriu3 in
57 d. l. item quia. in prin. ¶ † Quid autem si minor ꝯduxit domu3
et in eam res suas intulit an bona isti⁹ minoris inuecta ꝛ illa-
ta in domũ ꝯductã erunt tacite hypothecata necne: glo. in. d. l.
item quia. in prin. in ver. inuecta. ad fi. tenuit q non. de quo ar-
ticulo habetis abũdãter per Bar. Bal. Ange. ꝛ alios ibi. ꝛ per
Bar. ꝛ omnes in. l. si ꝯstãte. in prin. ff. sol. ma. in. iiij. q. iij. partis
principalis. per Cy. ꝛ oẽs in. d. l. certi iuris. in. v. q. ꝛ ibi Bal. in
viij. q. ꝛ ibidẽ per Ang. ꝛ Sali. ꝛ per omnes hic. Jo. fab. Ange.
de are. ꝛ Nico. de neap. in. iiij. q. ex glo. cõis opi. est in terminis
58 nostris: quod no. tangit etiã Jo. fab. hic † quid de personis ec-
clesiasticis inferẽtib⁹ res ecclesiasticas in predia ꝯducta an res
ille dicant tacite hypothecate. dicite vt hic per eum: ꝛ per Bal.
59 in. d. l. certi iuris. in. viij. q. prin. Querit etiam Jo. fab. † si pater
dedit licentiã filio exercẽdi aliquã negotiationẽ siue mercãtiã:
et filius ꝯduxerit domũ vel apothecã necessariã pro illa mer-
cantia ꝛ in ea intulit aliquas res patris: an erũt tacite obliga-
te pro pẽsione: ꝛ determinat q sic: per. l. si pmittẽte. C. ad mace.
quia qui vult ꝯsequẽs videt velle omne necessariũ antecedens
ad illud vulgarib⁹ iurib⁹. ꝛ fm hoc patet rñsum ad. l. dñs. ff. qd
iussu. vbi videat prima frõte tex. expssus in cõtrium. Vos addite
60 q † res inuecte in tantũ sunt obligate pro pẽsione dom⁹ necessa
rie ad earũ ꝯseruationẽ q habens talẽ tacitã hypothecã q̃uis
b sit posterior tñ prefert alijs creditorib⁹ anteriorib⁹.[b] tex. est in
l. interdũ. cum. l. seq. ad fi. ꝛ ibi no. Bar. ff. qui pot. in pig. habe.
61 ¶ † Querit etiã Jo. fab. hic. si res illate in domũ ꝯductas sunt
multũ ptiose: pensio aũt dom⁹ sit modica an poterint insolidũ
retineri. an vero solũ pro quãtitate pẽsionis. ꝛ determinat ipse q
solũ pro quãtitate. all. ad hoc. l. moschis. l. emili. ff. de iu. fisci. et
l. ij. C. de debi. ciui. li. xj. ꝛ. l. est differẽtia. ff. qui. mo. pig. ta. cõtra.
et aut. ei qui. C. de bo. aut. iud. pos. de quo ego dubito p. l. quã-
diu. C. de distra. pig. ꝛ. l. creditorib⁹. ff. de distra. pig. ꝛ qd voluit
62 Bar. in. d. l. moschis. in pn. in quib⁹ locis habetis † q p paruo
debito põt tota res pignorata q̃uis magna sit retineri. nisi di-
xerim⁹ q ille leges loquunt in hypotheca expssa: sec⁹ aũt si sit
in tacita: vt hic. nec est dubitãdũ q̃uis aliqui referãt Jo. fa. du
bitasse q omnia iuecta cuiuscũq ptij sint tacite sunt obligata:
vt hoc tex. ꝛ in. d. l. item quia. in pn. ꝛ. d. l. certi iuris. in qb⁹ locis
dr indefinite q inuecta ꝛ illata sunt tacite hypothecata. ꝛ conse
quẽter oĩa cũ indefinita eqpolleat vniuersali iurib⁹ vulgarib⁹.
63 ¶ † Sed dubitauit Jo. fab. vt. s̃. fideliter retuli. An oĩa inue-
c cta possint retineri.[c] dicite vt dixi. Dicũt etiã successiue Jo. fa.
et Ang. de are. h̃ q in hac tacita hypotheca nõ venirẽt ea q̃ nõ
veniũt in expssa generali vt sunt vestes quotidiane lecti ꝛ reli-
qua supellectilia ꝛ huiuscemodi alia q̃ nõ est verosimile quẽpiã
etiã specialr obligaturũ: ꝛ sine quib⁹ nõ põt homo honeste nec
etiã cõmode viuere. l. obligatiõe generali. ff. de pig. l. j. vbi bar.
C. que res pig. ꝛ idem in terminis tenet Bal. in. l. certi iuris. in
vj. q. Et ibi etiã in. iiij. q. tãgit Bal. an res famuli qui pro certa
mercede seruit aliquib⁹ scholarib⁹ illate ĩ domũ scholariũ sint
64 p illo seruitio tacite obligate. ¶ † Per ista etiã dicit Ang. de
are. hic. sub dubio tñ forte posse attẽtari q libri scholariũ illati
in domũ ꝯductã nõ sint tacite hypothecati p pẽsiõe illi⁹ dom⁹
quia sine libris non põt scholaris honeste aut cõmode viuere.
accedat glo. illa q̃ vulgo all. p sing. in. l. nepos pculo. in ver. di
65 gnitate. ff. de ver. signi. q̃ dicit † q in executionẽ iudicati queãd
modũ arma nõ sunt auferẽda militib⁹: ita nec libri scholarib⁹.
per quam

a ¶ Que dotis. Ubi vide domi. Alex. de imo. in penul. charta. et adde Bal. in. l. si fine. C. ad velle. in. ij. col. vsi. q̃r-to quero. ꝛ dñm Alex. in. l. luci⁹. solu. ma. ꝛ Sali. in. l. inuit⁹. C. de procura.

b ¶ Anteriorib⁹. Et hoc quotidie seruat maxime hic Venetijs: et plus q̃ alibi. et in h̃ Veneti multum bene secuti sunt ius cõe.

c ¶ Retineri. qd de cõductore an et qñ poterit res conductas p ex-pẽsis necessarijs et vtilib⁹ retine-re: vel p eis age-re. vide do. Ma-ria. sozi. i ꝯsi. xv. inci. visis. vsi. itẽ q2 ibi. ꝛ hoc ma-xime. in. j. parte.

per quam glo. dicit alibi Bal. in rubri. C. qui bo. cede. pos. ꝙ si
scholaris cessit bonis: ⁊ postea emit libros ꝙ creditores nõ po
66 terunt ei auferre illos libros: per. d. glo. quia ſm eum † ⁊ arma
militib⁹ relinquẽda sunt: ⁊ libri scholarib⁹: ⁊ breuiariũ clerico.
¶ Querit etiam Bal. in. d. l. certi iuris. in. vj. q. si inquilin⁹ in-
tulit res aliquas in domũ cõductam ⁊ postea mutato ꝓposito
istas amouit: an nihilomin⁹ erũt tacite obligate: ⁊ determinat
ꝙ sic. arg. l. vnde falsam. ff. de cõsti. pecu. al's inci. l. vtrũ ꝑsente.
§. vnde falsam. ⁊ sequit̃ Ang. de are. hic. ⁊ ad. l. cum tabernã. in
prin. ff. de pigno. que videt̃ aliqualiter in ꝯrium facere. colligi-
te respõsum ex his que dixi. s. in illo articulo. an merces ⁊ alie
res venales inducte in domũ dicant̃ tacite hypothecate. q̃uis
67 Ang. de are. hic duob⁹ modis rñdeat. ¶ Ultimo dubitat̃ † qd
si dñs locator specialiter exp̃sse ꝓuidit sibi de hypotheca in cer
ta re debitoris: ⁊ sic de certo pignore. an hoc nõ obstãte alie res
illate erũt nihilomin⁹ tacite obligate: Ang. de are. hic all't. Dy.
in. §. isto qui nihil penit⁹ dicit: tenerem ꝙ non: per reg. l. fi. C. de
pac. ꝯuen. que dicit ꝓuisionẽ hominis facere cessare ꝓuisionẽ
legis. ⁊ Dy. etiã refert ita tenere. sed non dicit in quo loco Bal.
68 in. d. l. certi iuris. ante fi. ⁊ istud idẽ qđ Dy. † tenet etiã Cy. qui
est maioris autoritatis in. d. l. certi iuris. in. vj. quem refert ⁊ se
quitur Nico. de neap. hic in apostil. tex. istud idem tenẽt etiam
Ang. ⁊ Sali. in. d. l. certi iuris. Contrariũ ⁊ meli⁹ iudicio meo
tenet Jo. fab. hic per tex. in. l. potior. §. si colon⁹. ff. qui potio. in
pig. hab. qui tex. nihil facit: ad idem põderat tex. istũ bene pro-
bantem in. d. l. item quia. in prin. in ver. etiã si nihil nominatim
cõuenerit. ad idẽ adducit opti. tex. in. l. fundus. ff. de annu. leg.
et ita etiã tenet Bal. in. l. certi iuris. in pe. q. ⁊ Ang. de are. hic: ⁊
69 ad. d. l. fi. C. de pac. ꝯuen. rñdete vt ibi per Bal. † ꝙ ꝓuisio ho-
a minis tollit ꝓuisionẽ legis[a] qñ illa ꝓuisio legis esset inducta
in defectũ hominis: vt ibi per eum. vel respõdete ex notabili li
mitatione glo. in. l. ij. in glo. mag. in ver. repellere. circa med. C.
de iu. emphy. que no. dicit ꝙ ꝓuisio hoïs: tũc demũ tollit ꝓui-
sionẽ legis qñ illa ꝓuisio legis esset inducta de iure speciali ⁊ in
priuilegiũ: secus si iure cõi ⁊ in terminis nostris. quam glo. ap
probat Cy. ⁊ ibidẽ Bar. habet eam pro multũ notabili ⁊ mẽti
tenendã. ⁊ Bar. ⁊ Bal. in. d. l. fi. C. de pac. ꝯuen. ⁊ no. Bar. in. l. si
cum dotẽ. in prin. ff. sol. mat. vbi per illam glo. in. d. l. ij. dixit ꝙ
ꝓuisio hoïs tollit ꝓuisionẽ legis: scilꝫ extraordinariã non aũt
tollit ꝓuisionẽ legis ordinariã: vt in terminis nostris. ⁊ ista est
mera veritas. ¶ Glo. paruula ⁊ ĩterlinearis in versi. pignoris.
que addit. s. taciti dat declarationẽ ad tex. nostrũ qui vult ꝙ il-
lata in fundũ ꝯductũ sint obligata a iure pignoris qđ intelli-
gãtur iure pignoris. s. taciti. ⁊ sic vult glo. ꝙ illata in ꝑdiũ ꝯdu
70 ctum sint hypothecata tacite ⁊ nõ exp̃sse. ¶ † Pro clara ergo
intelligentia huius glo. ⁊ tex. ⁊ eoꝝ que. ĩ. dictur⁹ sum sciẽdum
est ꝙ duplex reperit̃ hypotheca. Quedã est hypotheca exp̃ssa.
qñ quis exp̃sse pignorat bona sua vniuersaliter vel particula-
riter. de qua hypotheca exp̃sse loquit̃ ꝓprie tex. noster in versi.
71 quasi seruiana. ⁊ de ea loquit̃ tot⁹ tit. ff. ⁊. C. de pig. † Quedã est
hypotheca tacita inducta ex dispositione legis. ⁊ ista etiã est du
plex: quia quedã est quaꝫ introducit lex tacite sine facto hoïs: ⁊
intelligite sane sine aliquo facto hoïs interueniẽte circa ipsam
hypothecã: vel ꝙ ipsam hypothecã respiciat: vtputa si ꝯhitur
mr̃imoniũ bona viri ⁊ vxoris sunt tacite hypothecata hincĩde
absqꝫ eo ꝙ interueniat factũ aliqđ ipsoꝝ circa ipsam hypothe-
cam. ⁊ de ista loquit̃ tex. in. l. vnica. §. ⁊ vt pleni⁹. ⁊ per discursuꝫ
toti⁹ legis. C. de rei vxo. act. ⁊ tex. in. l. assiduis. C. qui po. in pig.
72 hab. † ⁊ intantũ bona viri ⁊ vxoris sunt hincinde tacite hypo-
thecata: qđ dixit multũ signãter Bal. in. l. pe. C. de pigno. act. ꝙ
mortuo marito potest vxor sua ꝓpria autoritate absqꝫ aliqua
licẽtia iudicis remanere in detẽtione dom⁹: quã cũ marito vi-
uente inhabitabat iure familiaritatis tanq̃ vxor. ⁊ eã põt pro-
b pria autoritate ꝓ dote sua possidere.[b] ⁊ idẽ etiã dicit Bal. in. l.
pe. in. j. no. C. de nõ nu. pecu. ⁊ idẽ Bal. in. l. cũ tibi. C. qui pot. in
pig. hab. qđ dictũ diligẽtissime notate qꝛ sepissime in facto oc-
73 currit. † Eodẽ modo si quis ꝯhit cũ fisco bona sua vniuersali-
c ter sunt tacite fisco hypothecata[c] absqꝫ aliquo facto qđ hypo-
thecã respiciat. vt est tex. in. l. ij. ⁊ etiã in. l. j. C. in qui. cau. pi. taci.
74 ꝯha. ⁊ in. l. j. C. si ꝓpter publi. pen. ¶ Attẽdite tñ † ꝙ simile pri
uilegiũ fisco non habet aliqua ciuitas in bonis debitoris: nisi
hoc a principe sit ei noïatim ꝯcessum. ista sunt formalia verba
legis simile. ff. ad muni. quem tex. voluit allegare glo. que cõi-
ter est corrupta in. d. l. ij. C. in qui. cau. pig. taci. ꝯha. ad idem est
tex. in. l. ij. C. de iure reipubli. lib. x. qđ intelligite tñ vt ibi ꝑ glo.
75 et Bar. qꝛ fallit in ciuitate Rome. ¶ † Simil'r nec camera epi-
scopalis hꝫ priuilegia tacite hypothece. ⁊ ideo si quis ꝯhit cuꝫ
episcopatu nõ ideo bona sua sunt tacite hypothecata. ita sing.
dixit Bal. in rub. C. de priui. fisci. ad fi. quam decisionẽ forte nõ
76 habẽt cano. per doc. suos. ¶ † Et eodẽ modo si tutor vel cura-
tor administrauerũt tutelã vel curã alicuius pupilli vel adulti

omnia bona eorum sunt pro hac administratione tacite hypo
thecata absqꝫ eo qđ aliqđ factũ eorũ circa hanc hypothecã in-
terueniat. l. pro officio. C. de admi. tut. Et idem dicũt Canoñ. in
administratiõe ecclesie: vt est glo. in. c. ex literis. ex̃ de pig. ⁊ in. c.
similiter. xvj. q. j. ¶ Que est hypothecata tacita ⁊ generalis in-
ducta ex dispositiõe legali. sed ita demũ si factũ hominis inter-
ueniat circa hypothecã. nam si aliquis cõducat predium vrba
num vel rusticũ: ex hac ꝯductione ita demũ inducit̃ tacita ge-
neralis hypotheca si etiã interueniat factũ hoïs circa ipsaꝫ hy
pothecam: hoc est si vltra ipsam ꝯductionẽ etiam bona inferat
vel inducat in prediũ conductũ. Et de ista ꝓprie loquit̃ tex. no
ster. in versi. seruiana. ⁊ in. l. itaqꝫ. in ꝑn. ff. de pac. ⁊ in. l. certi iu-
77 ris. cum simi. C. loca. ¶ Et aduerte † ꝙ est differẽtia inter istam
vltimã hypothecã tacitã introductã a lege interueniẽte tamen
facto hoïs circa ipsam hypothecã ⁊ aliam exp̃ssam hypothecã
siue generalis sit siue particularis: quia exp̃sse hypothecata si
alienant̃ trãseunt semper cum onere hypothece. l. si debitor. cũ
simi. C. de distra. pig. hypothecata autẽ tacite eo modo quo sta
tim dixi possunt alienari: ⁊ si alienant̃ non trãseunt cũ illo one
re tacite hypothece nisi etiam vltra tacitã hypothecã sequatur
etiã inclusio ipsoꝝ bonoꝝ. istud est qđ vult tex. in. l. est differen
tia. ff. in qui. cau. pig. taci. ꝯha. ⁊ propterea ibi dꝛ derisum fuisse
neruam Juriscõsultũ: quia mõstrauerat seruos tacite hypo-
78 thecatos post † inclusionẽ eorum posse per fenestrã liberari. et
dicitur fieri inclusio bonoꝝ qñ de ipsis bonis inuectis vel illa-
tis ꝯficitur publicũ instrumentum. l. cum dñi horreoꝝ. ff. loca.
declarat in specie Ange. in. l. inquilino. cũ. l. seq. que inci. vtiqꝫ.
ff. de dam. infe. ⁊ ꝑdictam differẽtiã ponit etiam ibidem Ange.
et idem Ang. in. l. item quia. in prin. in. j. col. vbi vide. ff. de pac.
lꝫ Marti. laudẽsis in. d. l. item quia. in. j. char. dicat posse teneri a
ꝙ imo etiam ista tacita impediat per reg. d. l. si debitor. C. de di
stra. pig. ⁊ qđ. d. l. est differẽtia. loquat̃ in manumissione: ⁊ sic fa
uore libertatis. tñ dicit ꝙ durũ est recedere ab Ang. ⁊ forte ad
euitãdas istas difficultates ⁊ tot amaritudines ista opi. posset b
teneri ⁊ fallit. l. si gratuitã. §. fi. ff. in qui. cau. pi. ta. ꝯha. al's inci.
l. licet. ita tenet ⁊ ita puto veritatẽ propter. d. l. si gratuitã. §. fi.
sed ꝯsidera quia ista ratio ꝑsupponit ꝙ anteq̃ fiat inclusio illa
tacita hypotheca nullius sit effect⁹: qđ mihi videt̃ durũ qđ sit
reg. istius tex. ⁊. l. item quia. ff. de pac. ⁊. l. certi iuris. C. loca. fru-
stra nobis tradet̃ ꝙ inuecta ⁊ illata in domũ ꝯductam sint no-
bis tacite hypothecata. istud esset frustra si ante inclusionẽ pos
79 sent bona alienari sine onere. cogita qꝛ multũ dubito. ¶ † Et si
diceretis quem effectũ habet ista tacita hypotheca inducta a le
ge interueniẽte hominis facto. dicite ſm qđ declarat Jo. fab. h
in. v. col. ⁊ Nico. de neapo. in. j. q. ex̃ glo. qđ potest operari maxi c
mum effectũ quem etiam non potest operari hypotheca exp̃ssa
siue sit vniuersalis siue particularis: quia dñs locator qui ha-
bet tacitã hypothecã in bonis inuectis vel illatis: eo casu quo
inquilin⁹ vel colon⁹ cessarent a solutione pẽsionis potest facere
inclusionẽ dictoꝝ bonoꝝ ſm quod ꝓxime declaraui. ⁊ facta di-
cta inclusione potest ꝓpria autoritate illa bona postea auferre.
l. inquilino. ⁊ melius in. l. seq. que inci. vtiqꝫ. ff. de dam. infe. sed
alij creditores habẽtes hypothecas vel obligationes in quib⁹
non fit ista inclusio non possunt ꝓpria autoritate capere bona
debitoris: imo si capiãt incidũt in edictũ diui Marci: quia ius
crediti amittũt. de quo edicto est tex. in. l. extat. ff. qđ met. cau. et
80 in. l. pe. C. de pig. act. † ⁊ ex hoc effectu colligitis aliam differen
tiam vltra eam quam proxime retuli inter hypothecã tacitam
inductã a lege mediãte tamen facto hominis ⁊ eam que exp̃sse
est inducta. Et si instares subtilius que posset esse ratio diuersi
tatis quare facta inclusiõe possit creditor bona debitoris pro-
pria autoritate auferre qđ non est in alijs creditorib⁹ dico du-
plicem posse assignari rationẽ diuersitatis. vnam assignat Jo.
fab. hic in. v. col. quia eoipso ꝙ bona includunt̃ videntur tradi
ipsi locatori: ⁊ sic nulla vis dicitur per ipsum cõmitti auferẽdo.
Aliam rationẽ assignat Nico. de neapo. hic in. ij. q. ex̃ glo. quaꝫ
etiam sentit Jo. fab. in. ix. col. que tamen in effectu est eadẽ cum
ꝑcedenti: vel est declaratio ꝑcedẽtis rationis: quia locator post
inclusionẽ bonoꝝ factam dicit̃ ipsa bona inclusa possidere. l. so
lutum. §. solutã. ff. de pig. act. ideo potest ea propria autoritate
capere qđ non est in alijs creditorib⁹ vel hypothecis: que non
includunt̃ vel tradunt̃. ⁊ horum occasione doct. hic subintrant
81 illam arduam questionẽ † an locator ante inclusionẽ bonorum
factam dicatur bona illata per colonum vel inquilinum possi-
dere. in qua questione multa hincinde adducũtur. quam que-
stionem aliter non examino hic: quia non conferret ad proposi
tum. sed de ea habetis per glo. in. l. solutum. §. solutam. in glo.
magna. in ver. experiri. ⁊ ibi late per Bar. ff. de pignora. act. et
plene per Jo. fab. hic in. ix. ⁊. x. colum. plene etiam per Nico. de
neapoli hic in. iij. q. ex̃ glo. ⁊ communis est conclusio ꝙ locator
ante inclusionẽ non dicatur bona illata possidere: nec vere: nec

a ¶ Legis. Adde Feli. in. c. pastoralis. §. cum autem. de offi. dele.

b ¶ Possidere. sꝫ nũquid talis hypotheca competens vxori in bonis viri pro dote detur etiã creditorib⁹ mulieris: dic ꝙ nõ: vt per Ange. in aut. vt exac. instã. do. in fi. prin. col. vij.

c ¶ Hypothecata. Nunqd in bonis futuris. vide do. Alex. ꝺ imo. post Bart. in. l. si is qui. ff. de iure fisci. ⁊ in. l. si filio. §. fi. solu. ma.

ficte. ita ꝯcludit Bar. vbi. ṡ. ita etiā ꝯcludit Jo. fab. h. in. x. col.
idē etiā tenet Ang. de are. hoc idē etiā tenet Bal. ī. l. certi iuris.
in. ix. q. C. loca. ⁊ ibidē Sali. in. vij. q. ꝙuis subtilis Pe. de bel-
laper. in. d. §. solutā. quē refert Cy. in. d. l. certi iuris. in. iij. q. ha-
buit aliā opi. distinguēdo inter illata in prediū vrbanū ⁊ illata
in prediū rusticū. ⁊ cum eius distinctione tenet Nico. de neapo.
hic in. d. q. ex glo. quam distinctionē reprehēdit expsse Bar. in. d.
§. solutā. ⁊ dicit Bal. in. d. l. certi iuris. in. ix. q. qd̄ ista opi. Pe.
est fatuitas. illud ꝓ expedito habeo ꝙtum attinet ad terminos
de quibꝰ. ṡ. ꝓxime dixi: ꝙ locator post inclusionē bonoꝝ factā
dicit̃ bona illata possidere. ita Bar. in. d. §. solutam. ⁊ Jo. fab. ⁊
Ange. de are. ¶ Glo. in ver. q̄si seruiana. Diuido in duas par
tes principales. Nam in prima posuit quare appellat̃ quasi ser
uiana cum hac nota diminutionis quasi. In scd̄a ponit etymo
logiā seruiane ⁊ quasi seruiane. In tertia ponit differentiā in-
ter seruianā actionē: ⁊ saluia. interdi. Secūda ibi: vltra que tñ
seruiana dicit̃. Tertia ibi: sed que est differētia īter seruianā ⁊c.
¶ In ea. glo. ibi: vt. ff. de legi. ⁊ senatuscō. l. fi. Habetis duo. pri
82 mo † quia quasi seruiana appellet̃ cū hac nota diminutiua q̄si.
nam dr̄ glo. istud esse ad differētiā superioris: ⁊ vt a supiore co-
gnoscat̃. vel potestis aliter dicere. ⁊ forte etiā meliꝰ prout etiā
dicit Nico. de neap. hic. in. j. q. ex glo. ꝙ ideo appellata est quasi
seruiana: quia nō est ita plena sicut seruiana. Nā per istā quasi
seruianā non ita plene ꝓuidet̃ creditori sicut per seruianā ꝓui
detur locatori: q2 vt dixi in glo. illa ꝓxi. p̄cedēti habēs seruianā
facta inclusione pōt bona ꝓpria autoritate capere qd̄ non est
in habēte quasi seruianā. Dubito tñ q2 illud qd̄ locator possit
ꝓpria autoritate capere nō est virtute actiōis seruiane que in
hoc plenius locatori ꝓuideat. sed virtute inclusiōis qua mediā
te locator ꝯsequit̃ possessionē bonoꝝ inclusoꝝ: vt declaraui in
glo. illa ꝓxime p̄cedēti. ⁊ istud puto veriꝰ nō recedatis a glo. ꝙ
83 uis paruꝰ effectꝰ sit in hoc. † Scd̄o habetis ex glo. etymologiā
quare dicta sit seruiana: ⁊ quasi seruiana: q2 a seruādo. per has
enim actiōes iura creditoꝝ ꝯseruant̃. ꝓpterea qd̄ meliꝰ sit vul
go dr̄ pignori incūbere ꝙ in ꝑsonā agere.[a] vt inq̄t tex. in. §. fur
ti. ṡ. de obli. q̄ ex deli. facit. §. fi. ṡ. qui. mo. re ꝯhi. obli. ⁊ hac rōne
84 possumꝰ dicere † ꝙ saluianū interdictū de quo late videbis in
seq. parte glo. dictū sit a saluādo prout etiā dicit Nico. de neap.
in. j. q. ex glo. ¶ Unde aūt dicta sit hypothecaria. ⁊ quare sic di
cta sit habetis declaratū p Ja. de rauē. ꝟm qd̄ eū refert Jo. fab.
in pe. col. vbi dicit ꝙ hypothecaria dicit̃ ab hypos qd̄ est sub: ⁊
thesis qd̄ est positio quasi sit suppositio. i. obligatio. nam ꝟm eū
suppositio ⁊ obligatio idem sunt: ad hoc bene inducit rub. C.
de re. eo. dum in fine rub. dr̄ nō alienādis vel supponēdis. quā
rub. alibi inducit Bar. ad notabilē q̄stionē in. l. fundꝰ. ff. de an.
leg. Quā q̄ōnem examinat latissime Jo. fab. hic in pe. ⁊ vlti. col.
et credo ꝙ eā meliꝰ determinet ꝙ Bar. ¶ In fi. glo. Habetis
85 differētiā inter seruianā actionē ⁊ saluianū interdictū: q2 agēs
seruiana actiōe tenet̃ ꝓbare debitorē suū dñm earū rerū q̄s in-
tulit in p̄diū ꝯductū ad hoc vt vigore tacite hypothece possit
obtinere. agēte aūt saluiano interdicto sufficit ꝓbare debitorē
possedisse. ⁊ sic sufficit ꝓbare solā possessionē absq3 dñio. hanc
etiā differētiā ponit ⁊ tenet glo. in. d. §. interdictū. in ver. pepi-
gisse. j. de interdi. ⁊ glo. mag. in fi. in ver. perit. in. l. j. C. de saluia.
interdi. ¶ Pro clara tñ intelligētia huiꝰ differētie ⁊ ꝓ habēda
veritate eius qd̄ vult glo. ꝙ agēte seruiana oporteat ꝓbare de-
86 bitorē dñm reassumo in dubiū † quid teneat̃ ꝓbare agens ser-
uiana ad hoc vt in ea possit obtinere. ¶ In quo pūcto glo. no-
stre sunt multum varie. nam glo. hec vt statim vidistis tenet ꝙ
probādum sit dñium debitoris. ⁊ idem voluit glo. ꝯcordantes
ṡ. ꝓxi. all'. hanc glo. nostrā cum ꝯcordātibus reprehēdit Dy. hic
et dicit ꝙ ista glo. est diabolica ⁊ ꝙ male dicit: imo ꝙ non po-
tuisset peius dicere: nam data veritate huiꝰ glo. sequeret̃ maxi
ma iniquitas ꝙ agens seruiana vix aut nunꝙ obtineret si ne-
cesse haberet ꝓbare dñium debitoris. cuiꝰ dñij ꝓbatio est diffi
cillima. vt tradit Bar. in. l. rem que nobis. ff. de acqui. pos. et in
l. rem alienā. in. ij. col. ff. de pig. act. ⁊ dixi abūdanter in. §. s3 iste.
ṡ. eo. nec in ꝯtrium ꝟm eum aliquid faciunt all'. per glo. scil3. l. et
qui nondū sunt. §. j. ⁊. l. si superatꝰ. ff. de pig. quia in eis non dr̄
ꝙ creditor debeat ꝓbare debitorē dñm sed rem fuisse in bonis
87 debitoris: † ⁊ aliud est ꝓbare quem esse dñm ⁊ aliud ꝓbare rē
esse in bonis: q2 vt inquit tex. in. l. bonoꝝ. §. in bonis. ff. de ver.
signi. in bonis nostris cōputari sciēdū est nō solū que dñij no-
stri sunt: sed etiā q̄ bona fide possidemꝰ. de hoc tñ qñ res dicat̃
esse in bonis nr̄is: dixi in. §. sed iste. in. ij. charta. ṡ. eo. vbi circa
hec multa elegātia retuli. Pro hac opi. Dy. bñ facit. l. si ab eo.
ff. de pig. ⁊. l. ante omnia. ff. de ꝓba. vbi dicit tex. ꝙ creditor de-
88 bet ꝓbare rem ꝑtinere ad debitorē. † ⁊ qd̄ verbū ꝑtinere latissi
b me patet:[b] vt est tex. in. l. verbū illud ꝑtinere. ff. de ver. sig. ⁊ ita
etiā tenet Jo. fab. hic est verū qd̄ Cy. in. l. cū res. quē ibi refert
Bar. C. si res alie. pig. da. sit. reprobat hāc opi. Dy. per aliqua

a ¶ Agere. Adde do. Bart. sozi. in cōsi. cxlix. inci. in causa ambrosij. ver. primo quia. in. j. parte. vbi h idē. ⁊ addit multomagis melius est esse satisfactū de p̄senti ꝙ habere ius petēdi. facit etiā qd̄ per eum in ꝯsi. clxxi. inci. diu ꝓfecto. versi. p̄terea fortius. in. ij. parte. ꝙ soluisse sub p̄textu fidei cautionē sanctiꝰ est dicere ꝙ ꝙ non videat̃ in dubio fidem cautionis agnouisse.

b ¶ Patet. Adde Feli. ī rub. de rescrip. ī. iij. col. in med. ⁊ qd̄ ibidem ad eū dixi in apo. ⁊ Frācis. are. in. l. cēturio. in vlti. col. d̄ vul. ⁊ pup. ⁊ qd̄ ibidē dixi in apostil.

satis bona iura ⁊ sustinet glo. nostrā hic respōdēs ad adducta
in ꝯtrium: cuius Cy. opi. reprobat ibi Bar. ⁊ sequit̃ Dy. hic. di-
cite vt ibi per eum. ⁊ ideo in ꝓposito nostro alibi glo. in. l. rem
89 alienā. in glo. j. ff. de pig. act. tenet † ꝙ sufficit agentē hypothe-
caria ꝓbare possessionē debitoris cum bona fide ⁊ titulo. alibi
glo. in. l. cum res. in glo. fi. C. si res alie. pig. data sit. tenet ꝙ suf-
ficit ꝓbare possessionē debitoris cum bona fide absq3 eo quod
probet̃ de tit. ⁊ Bal. in. d. l. cum res ibidē. in prin. ita exordit̃ ꝙ
illa lex portat coronā totius materie quid ꝓbandū sit in hypo
thecaria. ibi. tex. glo. ⁊ doc. plenissime Dy. hic. in hac glossarū
varietate paucis se expedit distinguēdo. ⁊ has glo. ad ꝯcordiā
reducēdo: ⁊ dicit ꝙ ita seruat̃ cōiter per aduocatos. ⁊ eiꝰ distin
ctio l3 ipse non dixerit fuit ante eum glo. in. l. ante omnia. ff. de
proba. Aut res hypothecata reperitur penes debitorē aut pe
nes extraneum. primo casu sufficit ꝓbare solā possessionē de-
bitoris: quia ipse debitor nō pōt referre q̄ōnē dñij: ⁊ ita ꝟm eū
ꝓcedat glo. in. d. l. cū res. Scd̄o v̄o casu qñ res hypothecata re
perit̃ penes extraneū. ⁊ hoc casu debet saltem ꝓbari possessio
debitoris cū tit. ⁊ bona fide. ita ꝓcedat glo. in. d. l. rem alienā. et
ratio est ꝟm eum: quia creditor d3 esse eiusdē cōditionis cuius
erat debitor suus in cuius locū successit. quēadmodū ergo de-
bitor suus habuisset necesse ꝓbare ad minus de possessiōe sua
cum titu. ⁊ bona fide ita habebit necesse ꝓbare ⁊ creditor. ⁊ hāc
distinctionē sentit etiā glo. j. circa fi. in. d. l. rem alienā. ⁊ eam in
primo mēbro sequit̃ Jo. fab. hic ⁊ Bar. post Cy. in. d. l. cū res.
et omnes doc. vt. j. referā. in scd̄o mēbro aliter distinguit̃ vt. j.
dicam. sed hanc distinctionē Dy. reprobat Cy. in. d. l. cum res.
et ibidē postea ipse Cy. ponit aliā distinctionē quā distinctionē
successiue postea reprehendit ibi Rayne. in multis mēbris vt hic
per Nico. de neapo. in. vij. opp. glo. sed non curo nec expedit re
ferre tot anfractus ⁊ varietates antiquoꝝ nostroꝝ. In hac dif-
ficultate placet mihi modus ꝓcedendi. quem obseruat Ange.
de are. h vt ex dictis Cy. Bar. Bal. ⁊ Sali. post glo. ⁊ alios doc.
antiquos in. d. l. cum res. C. si alie. res pigno. data sit. ⁊ Bar. in
d. l. cum rem alienā. ⁊ Cy. Bar. ⁊ Bal. in. l. de rebꝰ. C. de do. ante
nup. ⁊ Ang. in. l. si superatus. in prin. ⁊. l. si tityo. ff. de pig. facia
mus tres casus pr̄icipales: ꝙuis Ang. de are. quatuor fecerit.
Aut agitur hypothecaria ꝯtra ipsum principalē debitorē pos
sidentē. Aut agitur ꝯtra tertiū possessorē habētē causam a de-
bitore. aut agit̃ cōtra tertiū possessorē extraneū omnino ⁊ nul-
lam penitus causam habentē a debitore. primo casu principa-
li: sc3 qñ agitur hypothecaria ꝯtra ipsum principalē debitorē
facite vobis firmam ꝯclusionē. in qua nemo dubitat ꝙ sufficit
probare solā possessionē debitoris. ⁊ est ratio quia debitor con
uentꝰ nō pōt referre questionē dñij sicut nec ecōtra creditor cō
uētus a debitore ꝓpter fructꝰ quos ꝑcepit ex re hypothecata:
non potest dñij q̄ōnem referre. l. si pignore. al's inci. l. et si metꝰ.
§. predo. ⁊. §. si creditor. ff. de pig. act. bonus tex. in. l. si inter. §. j.
ff. de pigno. ne alias de suo mēdacio arguat̃: vt inquit tex. in. d.
l. rem alienā. ad fi. debet tñ aduocatꝰ in actu practico esse bene
cautus in hoc vt elegāter declarat Bar. in. d. l. rem alienā. in. ij.
col. vt non solū dicat ⁊ ponat de possessione debitoris: sed etiā
debet deducere ⁊ ꝓponere debitorē fuisse dominū vel habuisse
dictā rem in bonis qd̄ ꝓbat̃ eoipso qd̄ probata fuerit possessio
debitoris: vt statim dixi cum ipse debitor ꝯuentꝰ non possit re-
ferre q̄stionē dñij: al's aūt si hoc non deduceret succederet tāꝙ
plene ius suū nō deducēs. ita Bal. vbi. ṡ. ⁊ sequit̃ Sali. in. l. cer
ti iuris. C. loca. ⁊ hoc dictū bene no. Ang. de are. hic ad practi-
cam. ego istud dictū affirmo optima ratione: quia nūꝙ ex pos-
sessione p̄sumitur dñium: si dñium non fuerit allegatū. ita no-
tāter Bal. in. l. etiā. in. iij. col. C. de execu. rei iudi. non ergo suffi
ceret ꝓbare possessionē: nisi dominiū fuisset allegatū. quo casu
si dñium fuerit allegatū tunc ex ꝓbatione possessionis dñium
presumet̃. ¶ Predicta limitant̃ multum sing. per Sali. in. d. l.
cum res. C. si alie. res pigno. vt procedant in hypotheca specia
li in qua debitor ipse ꝯuentus non potest referre q̄stionē domi
nij. sed in generali hypotheca in qua debitor generalit̃ omnia
bona sua hypothecasset vt quotidie fit. posset debitor ꝯuētus
hypothecaria ad aliquā rem dicere ꝙ illa res pro qua cōuenit̃
non est sua: sed alteriꝰ puta Tityi ⁊ debebit ipsum Tityum in
iudicio noīare. iuxta. l. ij. cū materia. C. vbi in rē act. ⁊ maxime
si debitor asserat se recolligere fructꝰ illius rei noīe ipsiꝰ Tityi
iuxta. l. titya. in p̄n. ff. de solu. ⁊ ratio diuersitatis est ꝟm eū quia
tūc nō ꝯuincit̃ de mēdacio. iuxta. d. l. rem alienā. in fi. ⁊ ita sing.
refert ⁊ transit Ang. hic. ista peregrina ⁊ singu. limitatio Sali.
summopere placet: sed nō eiꝰ diuersitatis ratio ꝙ in hypothe-
ca speciali non possit debitor ꝯuētus referre q̄stionē dominij
ne de mēdacio arguatur. conuētus aūt generali hypotheca bñ
possit referre q̄ōnē dñij: quia tunc non ꝯuinceret̃ de mēdacio.
ista ratio iudicio meo nihil penitꝰ valet. nā si verū est ꝙ res hy
pothecata non sit debitoris: ⁊ tūc siue sit hypotheca sp̄alis siue
generalis

generalis neutro casu de mēdacio cōuinceretur. si autem verū
sit rem hypothecatā esse debitoris: ⁊ tūc siue sit hypotheca spe-
cialis: siue generalis: si referat qōnem dñij ⁊ dicat rem esse alte
rius ita ꝯuincet̃ de mēdacio in generali hypotheca sicut in spe
ciali. ⁊ ꝓpterea semꝑ in vtraqꝫ erit idem. ⁊ ꝓpterea hec ratio di
uersitatis ita simpliciter intellecta nullū haberet saporē. vnde
ego puto aliā esse ⁊ notabilē rōnem diuersitatis. ⁊ credo ꝙ ista
fuerit ꝓpria mens Sali. ꝗuis ipse bene nō declaret. ⁊ Ang. de
are. referēs eū nō bene explicat. Nam qñ debitor specialiter hy
pothecauit aliquā certā rem quā possidebat: si ad eam ꝯuētus
hypothecaria opponat qōnem dñij: replicabit̃ aduersus eū de
dolo. ista est doctrina ⁊ theorica magistralis Iuriscon. in d. l. si
inter. §. j. ff. de pigno. quia arguit̃ dolus debitoris qñ rem ali-
quam specialiter hypothecauit: ⁊ postea ꝯuētus ad eam refert
questionē dñij. sed qñ debitor obligauit generaliter omnia bo
na sua: ⁊ reperit̃ ꝙ possidet rem aliquā que est aliena si ad eam
conueniat̃ hypothecaria poterit referre qōnem dñij: quia hoc
casu non potest argui dolus suus in illa re quā ipse specialiter
non obligauit: ⁊ ista est mera veritas. ¶ Scdo casu principali quā-
do agit̃ hypothecaria ꝯtra tertiū possessorē habentē causam a
debitore: an sufficiat ꝓbari solā possessionē principalis debito
ris. in hoc pūcto Bar. ꝯtra morē suū est sibijpsi ꝯrius: qr in d. l.
cum res. C. si alie. res pigno. secutꝰ Cy. ibidē distinguit: aut iste
tertiꝰ possessor hꝫ causam lucratiuā: ⁊ tūc in eo sit idē qd in pn-
cipali debitore ꝯuento hypothecaria vt sufficiat ꝓbari posses-
sionē: aut habet causam onerosam: ⁊ tunc secus per. l. apud cel-
sum. §. de autoris. ⁊. §. autoris autem dolus. ff. de excep. do. ipse
veromet Bar. in d. l. rem alienā. in. ij. col. ff. de pig. act. dicit qd
istud sibi non placet: quia distinctio. d. §. de autoris. an habeat
causam lucratiuā vel onerosam haberet locū in agēte. secus est
in possidēte cui nunꝗ̃ dolus autoris nocet. all. l. j. ff. de diuer. et
tepo. p̃scrip. ⁊. l. ij. §. j. cum ibi no. ff. de excep. do. que leges nihil
mihi ꝓbant. ⁊ hec verba Bar. si fas est dicere nō sunt intellecta
per doct. sed. j. quid sibi velint clarissime demōstrabo cū distin-
ctione tamen Cy. inter habentē causam onerosam ⁊ lucratiuā:
videtur tenere Bal. in. l. de rebꝰ. ad fi. C. de dona. añ nup. ⁊ Iac.
but. in d. l. cum res. Sali. v̉o in d. l. cum res. in ver. q̃ro nunc se
cundo quid si agat̃ ⁊c. ẜm qd eū refert Ange. de are. hic dicit se
assentire Bar. in d. l. rem alienā. in reprobatione distinctionis
Cy. sed nō in eius determinatiōe: quia imo ẜm euꝫ sufficit solū
probare ꝙ debitor possidet illā rem vt suā lꝫ de titulo eius nō
probet̃ per aliq̃s rōnes. de quibꝰ ipse per eum quas refert sim-
pliciter Ang. hic. ipse v̉o Ang. hic tenet indistincte opi. Bart.
in d. l. rem alienā. ꝙ qñ agit̃ hypothecaria contra tertiū posses
sorē habētē causam a ṗncipali debitore: siue sit onerosa: siue lu
cratiua nō sufficiat ꝓbare de sola possessione ṗncipalis debito
ris: nisi etiā probet̃ de eiꝰ dñio vel saltē rem fuisse in bonis ṗn-
cipalis debitoris. ⁊ ibi dicit Ang. de are. maximū verbū ꝙ ista
opi. obseruat̃ in practica. ⁊ hāc opi. cōprobat ipse optima rōne
quia habēs hypothecariā hꝫ tm̄ ius in re ad aduocādā solam
nudā possessionē. vt est tex. no. in. l. si cū vēditor. in ṗn. ff. de euic.
quā Ang. de are. hic nō in isto loco: sed in col. seq. reputat sing.
non aūt titulū habet habilē ad causandū dñiū. ⁊ sic ad inducē-
dam vsucapiēdi ꝯditionem. ille v̉o tertius qui rem possidet et
habet causam a principali debitore habet titulū ⁊ bonā fidem
et actualē possessionē de p̄senti. ⁊ ꝯsequēter habet vsucapiendi
conditionē. cum ergo habeat plura ⁊ pinguiora iura ꝗ̃ agens
hypothecaria: qui nullū penitus titulū habet. ergo sibi merito
est preferēdus: per id qd in simili dicūt doc. vt Bar. in. l. heredi
tatis. C. de peti. here. dum assignāt rationē quare petitio here-
ditatis non detur contra titulo possidentē. ¶ Ego in hoc dubita
tissimo pūcto teneo hāc nouā opi. ꝙ si principalis debitor spe-
cialiter hypothecauit rē aliquā quo casu si ipse principalis de-
bitor ꝯueniret̃ hypothecaria. ⁊ refert qōnem dñij obstaret re-
plicatio doli. quia argueret̃ eius dolus: per d. l. si inter. §. j. ff. de
pigno. eodem modo tertius possessor habens causam lucrati-
uam ab eo non posset referre questionē dominij: quia sic argue
retur dolus autoris sui qui sibi debet nocere. d. l. apud celsum.
§. de autoris. ⁊. §. autoris dolus. ⁊ sic isto casu teneo ꝙ sufficiat
probari solam possessionē principalis debitoris cum etiā a ter
tio possessore ꝯuento non possit referri q̃stio dominij. cum ar-
guatur dolus principalis debitoris a quo iste causam habuit
lucratiuā. ¶ Secus tamen esset si iste tertius possessor haberet cau
sam onerosam: quia tunc cum possit referre questionē dominij
nec dolus autoris sui hꝫ sibi nocere: tunc non sufficeret ꝓbare
solā possessionē principalis debitoris. ¶ Istud tamen intelligite
et limitate ẜm qd sing. limitat Bal. in d. l. de rebus. ad fi. vt ꝓce
dat qñ habēs causam lucratiuā a debitore vellet vti illa causa:
et sic vellet adiuuare se adminiculo sui autoris: secus aūt si nol
let vti adminiculo autoris sui: sed simpliciter se tueri: ⁊ dicere
ꝙ satis iuris hꝫ eo ipso ꝙ possidet. ⁊ ita etiā tenet Io. fab. hic.

et hoc no. quia multū limitat istā materiā. ⁊ ante eos istud fuit
originariū dictū Specu. in titu. de obli. ⁊ solu. §. j. in ver. sed po
ne centū mutuauit. ⁊ ego credo ꝙ istud sit ꝓprie illud qd vult
Bar. in d. l. rem alienā. in. ij. col. ꝗuis ipse Bar. non bene se de-
clarauerit. ⁊ alij eū forte non bene intellexerūt. dum dicit Bar.
ꝙ distinctio. §. de autoris. habet locum in agēte: non autem in
possidente cui nunꝗ̃ dolus autoris sui nocet. vult enim dicere
Bar. ⁊ ita eum intelligo ⁊ declaro ꝙ quādo quis possidet ⁊ cō-
uenitur non allegat causaꝫ autoris sui: sed dicit satis iuris sibi
esse ex quo possidet: ⁊ ꝓpterea dolus autoris nūꝗ̃ sibi nocet: et
qñ ipse agit necesse habet allegare causam autoris sui: in q̃ pōt
sibi nocere dolus autoris: ⁊ ideo tūc recurrimꝰ ad distinctionē
illiꝰ. §. de autoris. vt si habeat causam lucratiuā dolus autoris
sibi noceat: secꝰ si onerosam. ⁊ ista fuit ꝓpria mens seu intentio
Bar. ¶ Ubi aūt principalis debitor nō hypothecasset specialiter
rem aliquā sed generaliter oīa bona sua: tūc ego puto ꝙ si pro
vna ex rebꝰ illis agat̃ hypothecaria ꝯtra tertiū possessorē ha-
bentē causam a ṗncipali debitore: etiā si vtat̃ causa ⁊ etiā admi
niculo ṗncipalis debitoris: ꝙ nō sufficiat ꝓbare solā possessio-
nem principalis debitoris nisi etiam ꝓbetur ipsius dñium vel
fuisse in bonis ṗncipalis debitoris. quo casu ꝓpter prioritateꝫ
hypothece anteꝗ̃ fieret alienatio in istū tertiū possessorē obti-
neret agēs hypothecaria: al's aūt succūberet ꝑ rationē Ange.
de are. s̄. ꝓxi. relatā: quia tenuiora iura diceret̃ habere ꝗ̃ tertiꝰ
possessor. ⁊ ad hoc tenēdū mouet me: quia quēadmodū ipse ṗn
cipalis debitor qui oīa bona generaliter obligauit ꝯuentꝰ hy-
pothecaria ad vnā rem. ⁊ referat qōnem dñij non arguit̃ eiꝰ do-
lus: vt dixi. s̄. in. j. mēbro principali. nullus ergo dolus est hoc
tertio casu qui possit tertio possessori ab eo causam habēti no-
cere: ⁊ ꝓpterea non sufficit sola ꝓbatio possessionis: ⁊ hāc theo
ricā assumo ex his q̃ vult Sali. in ṗmo mēbro ṗncipali huiꝰ di
ctionis ẜm qd eum ibi retuli. ¶ Tertio casu ṗncipali ⁊ vltimo qñ
agit̃ hypotheca ꝯtra tertiū possessorē omnino extraneū ⁊ nul-
lam penitꝰ causam habentē a principali debitore. facite firmaꝫ
cōclusionē in qua nemo doc. discrepat ꝙ agēs hypothecaria dꝫ
ꝓbare de dñio ṗncipalis debitoris vel saltē de bona fide ⁊ titu
lo iuncta possessione. ⁊ est ratio: quia agēs ex ꝑsona sua hꝫ solū
ius hypothece ꝙ nullū titulū affert nisi ꝙ tm̄ possessionē aduo
cat. d. l. si cum vēditor. in ṗn. imo plus nō hꝫ etiā ius hypothe-
ce nisi ꝓbet de dñio ṗncipalis debitoris: aut de eiꝰ titulo ⁊ bo-
na fide cum al's nō potuisset ius hypothece ꝯstituere: vt late vi
dimus. s̄. in glo. in ver. coloni. in vlti. parte. cum ergo agēs hy
pothe. habeat necesse fundare ius suū hypothece ex ꝑsona ṗn-
cipalis debitoris: ergo necesse est ꝙ ꝓbet de dñio aut titulo et
bona fide principalis debitoris: al's succūberet agēs ꝯtra peni
tus extraneū possessorē. cum iste extraneus possessor qui nullā
causam hꝫ a ṗncipali debitore possit sine dubio aliquo referre
qōnem dñij ṗncipalis debitoris ⁊ ꝯsequēter possit dicere prin-
cipalē debitorē nullū ius habuisse quo mediāte ius hypothece
cōstitueret. ¶ Aduertite tm̄ diligēter ꝙ etiam isto vltimo casu
principali si debitori principaliter cōpeteret interdictū ꝯ istuꝫ
extraneū possessorē ad aduocādā possessionē ꝙ illud etiā cōpe
teret eius creditori qui haberet oīa bona debitoris obligata: ⁊
cōsequēter iura ⁊ actiones: iuxta dictū Bar. in d. l. rem alienā.
in pe. col. Cy. ⁊ Sali. in d. l. cum res. C. si alie. res pigno. ⁊ ne er-
retis in actu practico attēdite ẜm p̄fatos doc. ꝙ isto casu qñ ali-
quod interdictū cōpetit principali debitori pro aduocāda pos-
sessiōe ꝙ hoc casu eius creditori datur hypothecaria: quia hoc
falsum: imo datur vtile interdictū. directū aūt cōpetit principa
li debitori qualecūqꝫ illud esset. tex. est in. l. nomē. in ver. vtilibꝰ
actionibꝰ. C. q̃ res pig. ⁊ ex p̄dictis habetis clare ⁊ ꝑfecte expe-
ditam ⁊ bene excussaꝫ hāc theoricā doctoꝝ in articulo qd ꝓbā
dum sit agēti hypothecaria: ⁊ si ad eam bene aduertitis doc. in
ea nō discrepāt a distinctiōe Dy. h quā. s̄. retuli: nisi in vno ca-
su qñ agit̃ hypothecaria ꝯ tertiū possessorē habētem causam a
pr̄icipali debitore. in alijs stāt cū dictiōe Dy. ⁊ ad istā theoricā
doc. ꝓxi. ꝓlatā videatis oīno late Spe. ī tit. de obli. ⁊ sol. in. §. j.
in ver. sed qd dꝫ creditor ꝓbare. cū tribꝰ ver. seq. ⁊ in tit. de pig.
§. j. in versi. sed q̃ritur. ⁊ ibi ponit Spe. multas subtiles q̃stio-
nes circa materiā ⁊ multas earū in specie ponit hic Io. fab. in
vj. vij. ⁊. viij. col. que possent hic ad ampliationē materie forma
ri si expediret. ¶ His ita diligēter examinatis pro eliciēda gl.
90 nostre veritate reuertor nūc ad ipsam glo. † que in differentia
quā assignat inter seruianā actionē ⁊ saluianū interdictū vult
ꝙ in seruiana actione debeat ꝓbari de dñio debitoris. ex p̄di-
ctis liquet vobis ꝙ ista glo. in primo mēbro non dicit generali
ter verū ꝙ in seruiana semper probari debeat de dñio debito-
ris: quia imo in pluribꝰ casibꝰ sufficit ꝓbare solam possessionē
et aliqñ possessionē cū bona fide ⁊ titulo: vt in p̄dictis vidistis.
91 ¶ † In scdo v̉o mēbro glo. nostre dum vult ꝙ in saluiano in-
terdicto sufficiat ꝓbari possessionē. in hoc doctores omnes hic

et vbiqꝫ ita simpliciter trāseunt cum glo. idem etiā tenet Bar.
in. d. l. rem alienā. in. ij. col. ego puto ꝙ ista glo. bene dicat in sal
uiano interdicto directo qđ datur tm̄ ꝯtra ꝯductorē ⁊ eius he
redem l. j. C. de saluia. interdi. in quo verū puto sufficere ꝓbari
possessionē ꝯductoris cum ipse ꝯductus non possit referre que-
stionē dominij declarādo ⁊ intelligēdo: ꝓut dixi ⁊ declaraui. s.
in primo mēbro principali distinctionis magne suprapositæ: se
cus in saluiano interdicto vtili qđ datur ꝯtra tertiū ⁊ extraneū
possessorē. l. j. in prin. ff. de saluia. interdi. ⁊ videbitis plura. j. in
92 tertia differētia quā assignaturꝰ sum. ¶ † Puto ꝙ ista glo. nō
bene dixerit. ⁊ credo q̄uis alicubi nō inuenerim tactū aut de-
claratū ꝙ in vtili saluiano interdicto qđ cōpetit ꝯtra extraneū
possessorē nō sufficit ꝓbari de sola possessione principalis ꝯdu
ctoris: sed in eo ꝙ habemꝰ distinguere: prout distinguebā. s. in
hypothecaria. in. ij. ⁊. iij. mēbro prin. vt si iste tertiꝰ possessor nō
haberet causam a pn̄cipali ꝯductore vel haberet causam one-
rosam necessariū sit ꝓbare de dn̄io principalis cōductoris: vel
saltē de titulo ⁊ bona fide cum possessione: alꝭ per istū tex. per
extraneū possessorē ꝯuentū vtili saluiano interdicto posset re-
ferri q̄stio dn̄ij. cogitate tm̄ an hec vera sint: quia sunt mee noue
cōsiderationes. Et per hec ego teneo ꝙ differētia glo. nostre h̄
cum alijs ꝯcordātibꝰ. s. alꝉ. cū quo trāseūt oēs doc. hic ⁊ vbiqꝫ
93 vt. s. vidistis. nō sit vera † cū in ꝓbatiōe idē sit per omnia in sal
uiano interdicto qđ in hypothecaria: vt qn̄ agiꝉ ꝯtra ip̄m con-
ductorē possidētē sufficiat sola ꝓbatio possessionis. si ꝯ̄ tertiuꝫ
distingue per oīa vt. s. ⁊ credo ꝙ ista sit veritas q̄uis oīm opi.
sit in ꝯ̄riū. Retēta tm̄ adhuc differētia glo. nostre ꝓ vera: que
vera est in casibꝰ: de quibꝰ proxi. dixi. restat alia differētia: quia
ꝭm hāc differētiā glo. sequiꝉ maximū absurdū ꝙ ista seruiana
actio nullius sit vtilitatis: imo dānosa: cū in ea oporteat aliqn̄
probari dominiū directū: vel vtile: aut quasi dn̄ium. ⁊ sic bonā
fidem ⁊ titulū. agēti aūt saluiano interdicto sufficit ꝓbare solā
possessionē. vnde subtilius semper erit intētare saluianū interdi
ctum in quo minus agēs grauaꝉ onere ꝓbandi. nulla ergo fuit
vtilitas ītroducere seruianā actionē: imo potiꝰ dānosum. vnde
q̄uis differētia glo. nostre posset ꝭm cōmunē opi. aliquibꝰ casi
bus ꝓcedere ex ea tamen sequiꝉ absurdū: de quo. s. de quo ab-
surdo dicā. j. expeditis differētijs q̄ sunt inter saluianū interdi
94 ctum: ⁊ seruianā actionē. ¶ † Alia ergo secūda differētia inter
saluianū interdictū: ⁊ seruianā actionē: poniꝉ per glo. in. d. l. j.
in glo. mag. in ver. cōpetit. in vltimis v̄bis. C. de saluia. interdi.
quia saluianū interdictū est possessoriū: hypothecaria v̄o siue
seruiana est iudiciū petitoriū: qđ et eandē differētiā sentit glo.
in. l. pig. C. de pigno. ⁊ si diceres nōne hypothecaria cōpetit so-
lum ad auocandā nudā possessionē. l. si cū vēditor. in prin. ff. de
euic. quō ergo dr̄ iudiciū petitoriū: imo potius debet dici iudi-
cium possessoriū. ad hoc r̄ndebat Bar. in. l. j. C. de saluia. iterdi.
et in. l. j. in fi. prin. ff. eo. ꝙ sicut per rei vēdicationē auocat pos-
sessio ratione dn̄ij. ⁊ aliqn̄ nuda detentatio. iuxta. l. officiū. in fi.
ff. de rei vēdi. tamē quia debet cōstare de dn̄io agētis: ⁊ illud dꝫ
probari. ꝓpterea dr̄ iudiciū petitoriū in possessorio q̄uis per
hypothecariā auoceꝉ nuda possessio: tm̄ quia auocat possessio
ratione iuris hypothece de quo iure dꝫ cōstare: ⁊ illud dꝫ pro-
bari. ꝓpterea dr̄ iudiciū petitoriū: sed in interdicto saluiano di
cemus ꝙ ideo est iudiciū possessoriū: quia in eo nō habet agēs
dicere rem esse sibi obligatā: sed simpliciter esse possessaꝫ ab eo
qui obligauit. ¶ Et ex ista differētia īfert multū signāter Bar.
95 in. d. l. j. C. de saluia. interdi. ⁊ in. d. l. j. in prin. ff. eo. ꝙ † cū hypo-
theca sit iudiciū petitoriū ⁊ nō possessoriū: ⁊ ꝯsequēter cum nō
sit iudiciū momētanee possessiōis: ⁊ a sn̄ia lata sup hypotheca-
ria poterit appellari de iure ciuili: interdictū autē saluianū cū
sit possessoriū sequiꝉ ꝙ a sn̄ia lata sup eodē tāq̄ sup iudicio mo
mētanee possessiōis nō poterit appellari de iure ciuili. iuxta. l.
vnicā. C. si de momē. posses. fue. appel. ⁊ refert Bar. in. d. l. j. in fi.
prin. se ita dixisse in q̄one de facto. ⁊ ita etiā tenet Sali. ⁊ Floria.
in. d. l. j. C. de saluia. interdi. ⁊ Ange. de are. hic qui eos ita sim-
pliciter refert. ⁊ ita etiā scilꝫ ꝙ a sn̄ia lata in hypothecaria pos-
sit appellari etiā de iure ciuili. tenet Bal. in illa. l. vnica. in prin.
vlti. col. C. si de momē. posses. fue. appel. ¶ Sed audite q̄uis cū
istis trāseāt omnes: nec vnq̄ in eis inuenerim ꝯ̄rietatē. ego tm̄
96 in eis multū dubito quō ꝓcedāt: dum vult Bar. † ꝙ hypothe-
caria sit iudiciū petitoriū: quia in ea ꝓbari dꝫ de iure hypothe.
nōne idē est in saluiano īterdicto: quō em̄ in eo agēs posset ob-
tinere nisi ostēderet ⁊ ꝓbaret de iure suo hypothe. istud nō vi-
deo quō ꝓcedat. ⁊ si diceres prout dicebat Bar. ꝙ agēs saluia
no interdicto habet solū dicere de possessiōe eius qui sibi obli-
gauit. adhuc minus intelligo quō istud ꝓcedat ex sola em̄ pos-
sessione alteriꝰ ineternū quis nō obtineret: nisi in ea ius aliqđ
haberet: ergo si fundat se sup iure habebit necesse illud ꝓbare.
ita in saluiano interdicto sicut in seruiana actiōe. ⁊ si vlteriꝰ di
ceres ꝙ in seruiana ꝓbaꝉ de dn̄io ꝙ nō est in saluiano interdi

cto. dico ꝙ ꝓpterea nō dꝫ seruiana actio appellari iudiciū peti
toriū: alꝭ sequereꝉ ꝙ qn̄ seruiana intētaꝉ cōtra ipsum debitorē
vel ꝯtra habētē causam lucratiuā ab eo quibꝰ casibꝰ non ꝓbaꝉ
de dn̄io sed de sola possessiōe. vt. s. abūde vidimꝰ ꝙ in illis casi
bus seruiana nō esset iudiciū petitoriū sed possessoriū. itē seq̄re
tur qđ in casibꝰ in quibꝰ ego ꝯcludo. s. vtili saluiano īterdicto
esse ꝓbandū de dn̄io qđ in illis casibꝰ vtile saluianū interdictū
esset petitoriū ⁊ nō possessoriū. cogitate: quia maximꝰ effectꝰ ⁊
97 maxima vtilitas ex hac inuestigatiōe sequunꝉ † ꝓpter bn̄ficiū
appellādi qđ hꝫ locū in petitorijs ⁊ nō in possessorijs de iure ci
uili: vt. s. dixi. Itē dum in p̄dictis vult Bar. dādo simile de rei
vendi. ꝙ per rei vēdicationē auoceꝉ possessoriū: ⁊ sic sentit ꝙ in
rei vēdica. ꝯuentꝰ restituat rem iure actiōis in hoc sunt opi. et
multi tenēt ꝯ̄riū ꝙ imo in rei vēdicatione restitutio rei non ve-
niat iure actiōis: sꝫ officio iudicis. de quo dicite vt. s. dixi in. §.
omniū. in materia rei vēdica. s. eo. ¶ Idem ⁊ ꝓprius ad termi
nos materie nostre per p̄dicta videꝉ magis fortificari absurdū
de quo dixi. s. in p̄ma differētia glo. nostre ꝙ seruiana reddaꝉ
inutilis cū habeamꝰ saluianū interdictū: qđ est iudiciū posses-
soriū: tā lōge vtiliꝰ sit intētare iudiciū possessoriū q̄ petitoriū:
iuxta ꝯsiliū Iuriscōsul. in. l. is que destinauit. ff. de rei vēdi. ⁊ in
98 §. cōmodū. j. de iterdi. ꝓpterea ⁊ fortiꝰ † ꝙ saluianū interdictū
sit possessoriū sit lōge vtiliꝰ: patet quia a sn̄ia sup eo lata de iu-
re ciuili nō appellaꝉ qđ secꝰ est in seruiana. vt. s. dixi. ad ista. j.
respōdebimꝰ. ¶ Alia ⁊ vltima differētia inter saluianū inter-
dictū ⁊ seruianā actionē poniꝉ per Pe. ⁊ Cy. in. l. certi iuris. C.
99 loca. ꝭm qđ eos refert Ang. hic † ꝙ saluianū interdictū nō cō-
petit nisi locatori predij rustici: ⁊ nō daꝉ nisi ꝯ̄ ꝯducētē ⁊ eiꝰ he-
redē. l. j. C. de saluia. interdi. Seruiana aūt daꝉ locatori p̄dij ru-
stici ⁊ vrbani. vt tenet glo. s. in ver. coloni. in p̄mis verbis. ⁊ ibi
dixi. itē daꝉ nedū ꝯtra ꝯducētē ⁊ eiꝰ heredē: imo etiā ꝯ̄ quēcūqꝫ
extraneū: vt. s. late vidistis. ⁊ hāc differētiā sentit etiā glo. in. d.
100 l. pignoris. C. de pigno. dū dicit † ꝙ seruiana est actio realis:
saluianū aūt est ꝑsonale. ⁊ ex hac differētia r̄ndēt isti doc. ad ab-
surdū: de quo. s. bis mētionē feci. ex hac em̄ differētia ꝑꝫ cuiꝰ
vtilitatis sit seruiana: quia daꝉ locatori etiā p̄dij vrbani ⁊ ꝯtra
omnē possessorē cui ⁊ ꝯtra quos nō cōpetit saluianū īterdictū.
Ista differētia rep̄hēdiꝉ per Io. fab. h̄: ⁊ Ang. de are. ⁊ Nico. de
neap. in. vij. opi. glo. ⁊ per Bar. post glo. in. l. j. C. de sal. interdi.
et ibi per Sali. ⁊ Floria. ⁊ per Bar. in. l. j. in p̄n. ff. eo. quia q̄uis
saluianū interdictū directū nō detur nisi locatori p̄dij rustici ⁊
cōtra ꝯducētē ⁊ eius heredē: tm̄ vtile saluianū interdictū datur
locatori p̄dij vrbani: ⁊ cuilibet alteri locatori: ⁊ cōtra quēlibet
extraneū possessorē. vt est tex. in. l. j. in ver. debitorē. quē ibi pō-
derāt Bar. ⁊ alij. C. de saluia. interdi. ⁊ tex. in. l. j. §. j. in ver. ad-
uersus extraneos. ff. de sal. interdi. Et si instares subtiliter ⁊ di
ceres ꝙ imo directū saluianū dꝫ cōpetere ꝯ̄ extraneū possesso-
rem cū omnia interdicta regulariter sunt personalia in rem tm̄
scripta. l. j. §. fi. de interdi. vidistis in. §. omniū. in primo euidē-
tiali. s. eo. respōdebat Bar. in. l. j. ff. ⁊. C. de sal. interdi. qđ specia
le est in saluiano interdicto vt nō sit in rem scriptū. ⁊ ꝯsequēter
101 non deꝉ ꝯ̄ tertiū possessorē. ⁊ ratio sp̄alitatis est ꝭm eū: † quia
hypothecaria est accessoria ad personalē actionē: cum ergo ac-
cessoriū sapiat naturā p̄cipalis. iuxta. l. si eū. §. qui iniuriarū.
cum ibi vulgaribꝰ. ff. si qs cau. ⁊ ꝑsonalis actio non daꝉ cōtra
tertiū possessorē nec sequiꝉ fundū. vt vulgo dicimꝰ. ꝓpterea et
hypothecaria que est accessoria ad ꝑsonalē actionē non datur
cōtra tertiū possessorē: ergo eodē modo directū saluianū acces-
soriū ad ꝑsonalē actionē non cōpetit ꝯ̄ tertiū possessorē. ⁊ cōse-
quēter non diceꝉ in rem scriptū. Et si diceres adhuc videtur ꝙ
Bar. multū erret dum vult ꝙ hypothecaria q̄ est accessoria ad
personalē actionē nō deꝉ ꝯ̄ tertiū possessorē: quia istud est fal-
sissimū: cū hypothecaria cōpetat ꝯtra oēm extraneū possessorē
nullā habētē causam a principali. vt. s. abūde vidimꝰ. Ego ad
hoc r̄ndeo saluādo Bar. qui optime locutꝰ est hypothecaria di
recta nō daꝉ ꝯ̄ tertiū possessorē: sed tm̄ ꝯtra principalē debitorē
et eius heredē. hypothecaria v̄o vtilis bene datur cōtra omnē
possessorē. ita habetis tex. declarātē in. l. j. in ver. vel que ad scri
ptum eius instituiꝉ vtilis. C. de sal. interdi. ⁊ tex. in. l. nomen. in
ver. vtilibꝰ actionibꝰ. C. que res pig. ⁊ ita sane habetis intelli-
gere ea que. s. diximꝰ. Et si denuo instares tenaciꝰ ⁊ diceres ꝙ
eodē modo vtilis hypothecaria ⁊ vtile saluianū interdictū nō
debēt posse cōpetere ꝯtra tertiū possessorē: cū ⁊ ipsa sint accesso
ria ad ꝑsonalē actionē. Ego r̄ndeo ꝙ vtilis hypothecaria ⁊ vti
le saluianū nō sunt accessoria ꝑsonalis actiōis: quia cōpetūt ꝯ̄
extraneos possessores ꝯ̄ quos nō cōpetit ꝑsonalis actio. sed in
directis hypothecaria ⁊ saluiano habemꝰ dicere ꝙ sint accesso
rie ad personalē actionē cū denꝉ ꝯtra principalē debitorē ꝯtra
quē etiā cōpetit ꝑsonalis actio. vn̄ tūc bn̄ sunt accessorie ad ꝑso
nalē actionē. ita debetis intelligere ⁊ defendere Bar. ¶ Unum
tamē mihi obst. ꝯtra Bar. in quo relinquo vos cogitātes. nam
videtur ꝙ

videtur ꝙ saluianū interdictū vtile non deberet cōpetere ꝯtra tertiū possessorē: cum illud bene sit accessoriū ad psonalē actionem eo casu quo cōpetit cōtra ꝯductorē predij vrbani ꝯ quem etiā cōpetit psonalis actio: cuius psonalis actionis istud vtile accessoriū dici potest: nūquid nō verū sit id qḋ dicit Bar. de directo saluiano interdicto vt in eo sit speciale ꝙ non sit in rē scriptum aliter pro nūc non examino. ⁊ glo. habetis de directo tenentē ꝯtrium in. d. l. j. in glo. mag. in ver. cōpetit. in pn. C. de sal. interdi. ⁊ ꝯtrium tenet Nico. de nea. hic in. vij. oppo. glossarum. ¶ Reprobata ergo est differētia Pe. ⁊ Cy. sequit̄ etiā ꝙ nō sit vera vtilitas quā ipsi inferebāt ex hac differētia esse in seruiana actione. Restat igit̄ vt rūdeamus si rūderi pōt ad absurdū: de quo. s. bis feci mētionē. ꝙ nulla pōt vtilitas introduci per hanc seruianā actionē. Jo. fab. hic in. xj. col. post relatas nōnullas vtilitates antiquoꝝ que sunt in intētando seruianā quas ipse reprobat dixit vltimo ꝙ vtilitas fuit introducere seruianā actionē ⁊ saluianū interdictū vt haberem⁹ iudiciū possessoriū et petitoriū. vnde ḟm eum cum diuerse sint ꝯclusiones ⁊ ad diuersa cōpetāt: nō est absurdū pro diuersis diuersa remedia introducere. sed ex his que dixi. s. in scḋa differētia clare apparet per hoc nullā vtilitatē resultare: sed potius dānum. ⁊ ppterea ipse idem Jo. fab. dicit ꝙ vtilitas est in alio habere seruianā et ipsaꝫ intētarē. quia si ego creditor egi seruiana ꝯtra tertiū possessorē ⁊ obtinui pbando ꝙ res erat in bonis debitoris principalis: si ipse terti⁹ postea velit agere iudicio petitorio non audietur nisi prius satisfaciat. ⁊ si ego creditor egissem iudicio possessorio contra tertiū ⁊ obtinuissem: posset nihilomin⁹ ipse tertius possessor qui succubuit in iudicio possessorio agere petitorio: iuxta. l. exit⁹. ff. de acqui. pos. Sed ista vtilitas nulli⁹ effect⁹ est. vt patet ex his que. s. dixi in pma differētia glo. nostre. quia qñ actū esset ꝯtra tertiū possessorē necessario debuisset agi vtili saluiano interdicto: in quo ita necesse est probari de dño vel quasi pncipalis debitoris sicut ⁊ in hypotheca. vnde si agēs vtili saluiano interdicto pbaret rem fuisse in bonis principalis debitoris idē esset in eo ꝙ in agēte hypothecaria siue seruiana. Alias duas vtilitates Rodul. auri. ⁊ vnā aliam tertiā Ja. but. refert hic Nic. de neap. in. vij. opp. glo. ⁊ eas merito impugnat nec digne sunt vt referant̄. ideo de eis nō curo facere mētionē.

¶ Ego in hac difficultate tenēdo cōmunes opi. quas. s. retuli
102 nō scirē aliud dicere nisi plana frōte fateri † ꝙ vtilius sit intētare saluianū interdictū ꝙ̄ seruianā actionē. ⁊ istud idem vult Ang. h̄ qui dicit: ꝙ cauti aduocati nūꝙ̄ intētāt seruianā actionem sed saluianū interdictū. ⁊ si dicis ad quid ergo fuit introducta seruiana actio non occurrit mihi aliud dicēdū. ⁊ vos cōsiderabitis si aliud dici possit: nisi ꝙ ptor prius introduxit hāc seruianā actionē. postea dum videret agentē ea multis probationibus fatigari. introduxit postea istud saluianū interdictū in quo pretor voluit vtili⁹ ⁊ vberius puidere creditorib⁹. ⁊ ꝙ̄uis hoc non pcedat sine diuinatiōe: istud tñ ꝯfirmo autoritate Ja. but. ⁊ Nico. de neap. in. j. oppo. ex glo. qui in simili idē dicūt de seruiana actione prius introducta a ptore anteꝙ̄ introduceret quasi seruianā. sed tenēdo opi. quas ego. s. tenui ꝯtra doct. apparet vobis nō esse maioris vtilitatis intētare saluianū interdictū ꝙ̄ seruianā: nec quo ad pbationes: nec quo ad alia. vt s. vidistis. ⁊ ex his sit expedita hec glo. ¶ Et quia in ea vidim⁹ que differētia sit inter seruianā siue hypothecariā actionē ⁊ sal
103 uianū interdictū. si vultis modo scire † que differētia sit inter seruianā siue hypothecariā actionē ex vna parte: ⁊ pignoratitiam tam directā ꝙ̄ ꝯriā ex alia. videatis glo. magistrā ad quā semp recurrimus. in. §. tertij. in ver. causa. ⁊ in ver. easdē res. in proe. ff. forū. vt dicit ibi Bar. ꝙ alibi in corpore iuris non habemus glo. meliorē. illā ponit Ange. in. §. actionū. in materia pignoratitie actionis. j. eo. ¶ Glo. in ver. de q̄ re. Diuido in duas partes. In pma declarat siue ampliat tex. In secūda ponit fallētiam: nisi velis dicere ꝙ in secūda per modū fallētie remouet tacitū ꝯtriū ad tex. Secūda ibi: excepta tamen vrbica seruitute. ¶ In ea. glo. ibi: corporalis vel icorporalis. Vult glo. ꝙ incorporalia possint pignori obligari. ⁊ sic vult glo. ꝙ iura que sunt incorporalia: vt. s. de re. corp. ⁊ incor. §. incorporales. possint pignori obligari. Hinc sumpta occasione Jo. fab. hic q̄rit de plu
104 rib⁹ q̄stionib⁹: † nūquid iura patronat⁹ ecclesiarū: nunqḋ decime: nūquid feuda: nūquid iurisdictiōes possint pignori obligari: ⁊ ꝙ̄uis ipse Jo. fab. vnāquāꝙ̄ harū q̄stionū particulariū decidat: pro determinatione tñ omniū assumo mihi theoricā Bar. in. l. si is qui. §. fi. ff. de pigno. all. in glo. quam theoricā refert etiā hic simpliciter Ang. vbi dicit Bar. si tu q̄ras an iurisdictiones: preeminētie: honores: ius pcipiēdi pedagiū: ius patronat⁹ qḋ habet̄ in ecclesijs vel hominib⁹: ⁊ similia: possint pignori obligari. distingue. quedā sunt iura que ꝯsistunt in psonis siue hominib⁹: vt sunt iura q̄ habet dñs in vasallos suos: et patron⁹ in libertos: ⁊ ista nō possunt obligari sicut nō pos-

sunt alienari. ⁊ est ratio: quia nemo cogit̄ inuit⁹ esse libert⁹ alterius: aut alteri⁹ vasallus. tex. est not. in. l. is qui. ⁊ in. l. inuit⁹. in prin. ff. de fideicō. lib. tāgit Bar. in. l. si nō sortē. §. libert⁹. in pe. col. ff. de ꝯdi. inde. Et ex illa. l. inuitus. in prin. colligit ibi glo. j.
105 arg. † ꝙ dñs nō pōt in aliū alienare ius vasalli vel feudi inuito vasallo. ⁊ hoc multū no. Ange. hic ꝯtra pncipes vēdētes vel
a aliter alienātes terras sine volūtate hominū.[a] ad hoc ego addo elegātē decisionē Bal. in. c. in generali. si de feu. fue. ꝯtro. inter do. ⁊ agna. in vsi. feu. vbi determinat in specie: ꝙ rex Frācie non posset alienare vnā de ciuitatib⁹ regni sui inuitis ciuib⁹. all. Host. in. c. dilecti filij. de maio. ⁊ obe. ⁊ ibi Jo. and. in nouel.
106 et aliq̄ alia. ⁊ ppterea subdit idē Bal. † ꝙ qñ Constātinus do
b nauit vrbē Romanā pape Siluestro fecit populū cōsentire.[b] ¶ Fallit tñ qḋ. s. dixi: sciꝫ iura cōsistētia in psonis nō posse pignori obligari ḟm Bar. vbi. s. nisi ex causa maxime necessitatis. per. l. j. C. de ope. li. vbi est tex. ḟm qḋ ibi no. Bar. in vltimis verbis. ꝙ lꝫ libert⁹ nō cogat̄ ad pstationē pretij operarū. Fallit in casu maxime necessitatis. ad ideꝫ all. glo. no. in. l. pro herede. §. si quid tñ. in glo. mag. in ver. non gessisse. ad fi. ff. de acq. here. quā ibidē etiā no. Bar. qui vult ꝙ ex causa maxime necessitatis opere incerte trāseūt ad extraneos que als non trāsirent. et pro hac limitatiōe ego addo qḋ voluit Bal. in. l. ij. C. cōia de le.
107 vbi dixit sub dubio tñ forte † ꝙ lꝫ feudū nō possit pro aliquo a debito pignori obligari. c. j. in prin. de phi. feu. alie. per Fede. j. latius dicā. tñ pro necessitatib⁹ ex causa feudi dño incūbētib⁹ posset pignorari. Sed ex illa. l. j. C. de ope. liber. sumit ibi argu. Bal. ad fi. ꝙ tēpore necessitatis pro seruitijs psonalib⁹ potest dñs subditis suis imponere subsidiū charitatiuū vsꝗ ad valorem operarū: vel mādare subditis ꝙ seruiāt alijs in eisdē ope b ribus: vt ibi per eū. Et dicit Bal. in. l. iubem⁹ nullā nauē. in pn.
108 argu. illi⁹ tex. C. de sacrosan. eccle. ⁊ ꝙ priuilegiū exemptionis non prodest in casu magne necessitatis reipublice vel pncipis. Dixit tamen alibi multū signāter Bal. in. l. cum multa. que est c l. penul. C. de bo. que libe. ꝙ in casu necessitatis nō pōt dñs vendere rem subditi sui: nec in casu necessitatis pōt vasallus cōpelli pstare collectas dño aut angarias. non tñ in hoc vltimo loco Bal. loquit̄ in casu maxime necessitatis sed necessitatis simpli
109 citer. ¶ Quedā ⁊ secūdo sunt iura que nō consistūt in psonis sed in reb⁹: ⁊ tunc siquidē sunt talia iura ex quib⁹ non pcipiat̄ cōmodū pecuniariū: vt est ius patronat⁹ ecclesie. ⁊ ista nō pos
c sunt pignori obligari vel alienari.[c] vt. c. cū bertold⁹. ⁊ ibi no. ex de re iudi. si vō ex eis pcipiat̄ cōmodū pecuniariū vt est ius percipiēdi pedagiū: ⁊ ius percipiēdarū decimarū: ⁊ talia possint pignori obligari. vt. l. grege. §. et i sufficiarijs. ⁊. d. l. is qui. d
110 §. vsufruct⁹. ⁊. §. fi. ⁊. l. seq. ff. de pigno. ¶ † Intelligite tñ sane id qḋ dixi de decima ꝙ̄uis Bar. nō declaret: scꝫ ꝙ possit obligari: nō intelligatis ꝙ ipsa decima possit pignori obligari: quia hoc est falsum cū decima sit ius spirituale nō pōt in laicum alienari: nec per laicū possideri: sed intelligite ꝙ fruct⁹ ⁊ cōmoditas decime pōt pignori obligari. ita declarat ⁊ tenet Spe. in tit. de pigno. §. fi. circa fi. quē refert ⁊ sequit̄ Jo. fab. hic in. xiiij. col. ⁊ iudicio meo ista fuit ppria mens Bar. in distin. s. relata. dum distinguit inter iura ꝯsistētia in reb⁹ ex quib⁹ cōmodū pecuniariū pcipiat̄ vt illa possint obligari. credo qḋ vellet Bar. quo ad fruct⁹ ⁊ cōmoditates. vñ sec⁹ est in alijs in quib⁹ cōmodum pecuniariū nō pcipiat̄. ⁊ ita in simili aperti⁹ dicit Bar. in d. l. is qui. §. an vsufruct⁹. per tex. illū qui vult vsumfructū pignori posse obligari. Intelligit̄ sane quo ad cōmoditatē vsus
111 fruct⁹: nō aūt ꝙ ipse vsusfruct⁹ possit pignori obligari. ¶ † An autē regalia vt marchia: ducat⁹: vel comitat⁹: possint pignori obligari vel alienari: ⁊ quō: habetis p Bar. in aut̄. ei qui. i. xvi.
112 col. C. de bo. auto. iudi. possi. ¶ † An aūt iurisdictiōes possint pignorari vel alienari: ponit Bal. in. c. j. in fi. que sunt reg. ⁊ ibi tenet ꝙ non. ⁊ idē tenet Bal. in. c. j. §. ad hec. in. j. col. de pa. iura. firmā. idē etiā tenet Bal. in. c. j. de feu. marchie. vbi iter alia formaliter iquit ꝙ sicut radij solis nō possunt separari a sole: ita iurisdictio nō pōt separari a principe vel republica vnde orta est ⁊ cuius causa vigorē suū obtinet. ꝙ̄uis Bal. in. c. si inter pares. §. j. de lege conradi. dixerit: ꝙ de ꝯsuetudine videm⁹ castra et villas emi ⁊ vēdi cū mero ⁊ misto imperio: ⁊ omnimoda potestate seu iurisdictiōe. quo ꝯsuetudo ḟm eum vincit legē. vt. c. vnico. qḋ inci. obertus. de feu. cogni. ⁊ dicit Bal. in. c. j. in. ij. col. de feu. marchie. qḋ hodie vsurpatū est vt in multis locis: dignitates: ⁊ iurisdictiōes vēdant̄ tanꝙ̄ hereditariū pecus ⁊ ouile. imo plus dicit Jo. fab. hic sine dubio aliquo. in. ix. col. se nō videre quare de iure iurisdictiōes nō possint obligari sicut ⁊ alia
113 iura. iuxta. l. nomē. C. que res pig. obli. pos. ¶ † Et an si pignoratur castrū possit creditor vti iurisdictiōe ⁊ alijs iurib⁹ incorporalib⁹: ponit Bal. in. c. j. in fi. col. de feu. dato in vicē legis cō
114 missorie. ¶ † Et an feudū possit pignori obligari:[d] habes tex.
d expssum in. c. j. in prin. de phi. feu. alie. per Fed. determināte ꝙ

¶ Hominū. De quo etiā p Feli. in. c. dilecti. ō maiori. ⁊ obe. j. ver. hominib⁹ inuitis. vbi plene.

¶ Consentire. Hōc ideꝫ habes per Feli. i. d. c. dilecti. s. pxi. all.

¶ Alienari. pro quo vide p Feli. in. c. quāto. de iudicijs. in. ij. colū. statim post med. et i. c. causaꝫ. col. iij. post mediuꝫ. in ver. oriē tamē dubitatio noua. de prescrip. ver. post prin.

¶ Obligari. Vide plene p Feli. in. c. que in ecclesiarū. circa prin. xxxij. col. in vsi. nō pōt. de consti. et do. Jac. alua. de ali. feu. in pn. et de feu. dato in vicē legis cōmis. in. c. j. ⁊ de capit. conra. in. §. pterea. ⁊ de phi. feu. alie. per Fede. et q. mo. feu. amit. i. §. si libellario. et de inuesti. de re alie. fa. §. fi. de ca. conra. in. §. j.

non licet pignorare feudum nec in totum nec in partem. et ibi glo. j. et ibi Bal. late ponit. et videte not. Bal. in. l. ij. C. cōmu. de leg. vbi limitat duobus modis: vt ibi per eum. et Bal. in. c. j. §. 115 aut si libellario. in vlti. col. qui. mo. feu. amit. ¶ †Dixit tamen hic signāter Jo. fab. in prealle. ix. col. q̄ q̄uis feudū non possit pignori obligari tamen fructus et cōmoditas feudi bene possunt pignori obligari. motus bene et optime ex his que. s. diximus in decima et in vsufructu. ¶ Dicit etiā Jo. fab. † q̄ q̄uis 116 feudum non possit de iure pignori obligari: q̄ tamen secus est de cōsuetudine in regno Francie. vbi sm eum feuda vendūtur et pignorātur inuito domino. ¶ In fi. glo. Habetis fallētiam 117 ad tex. et rationem fallentie† q̄ q̄uis corporalia et incorporalia possint pignorari et obligari q̄ tamen seruitus vrbana non potest obligari ne vrbs ruinis deformet. et q̄uis glo. hic aliter nō declaret istam rationē: eam tamen habetis bene declaratā per glo. in. l. sed an vie. in ver. vtatur. et ibi Bar. ff. de pigno. vbi dixit glo. hanc rationē declarādo q̄ seruitutes vrbane debēt cōstitui cum quadam perpetuitate: ne ciuitas ruinis deformet. vnde si tu constitueres mihi seruitutem tigni immittēdi in parietem domus tue: donec pecuniam creditam solueres. Si ego immisi tignū soluto debito: oporteret me illud tollere et sic edificium destruere: et consequenter vrbs ruina huius edificij deformaretur quod noluerunt iura. que ratio cessat in seruitutibus rusticis in quibus cessat ipsa deformatio vrbis. nam si tu cōcessisti mihi seruitutē rusticam eundi per fundum tuum ad meum donec pecuniā creditam solueres nulla sequeret vrbis deformatio si soluta pecunia ego prohibeor in futurum ire. et dicit Bar. in. d. l. si is qui. §. fi. q̄d ista ratio sibi satis placet. et ex ea infert ibi Bar. sub dubio tamen forte q̄ vbi esset talis seruitus vrbana in qua cessaret p̄dicta ratio deformitatis ciuitatis q̄ in ea bene cōsisteret obligatio pignoris: vt in hoc exemplo. obligo tibi seruitutē altius non tollēdi edes meas donec pecuniam creditam soluam. certe in hac vrbana seruitute cessat publica ratio deformationis vrbis. ergo videtur q̄ talis obligatio valeat. et ista est magna limitatio et restrictio ad. d. §. fi. indistincte loquentē. et ita etiā simpliciter transit Ang. hic. Sed audite q̄ cōtra hanc rationē glossarū et doctorum duo obstant ineuitabiliter. primo tex. in. l. iij. ff. de preca. vbi est tex. q̄ seruitus vrbana tigni immittēdi potest p̄cario constitui. et tamen p̄carium potest quādocūq̄ ad voluntatem concedētis reuocari etiam si expresse conuentū sit contrariū. l. cum p̄cario. in prin. ff. de preca. cum ergo leges permittāt concedi seruitutes vrbanas vt est tigni immittēdi precario. et consequēter concessas posse quādocunq̄ reuocari: ergo non est verū q̄ attendāt hāc deformationem vrbis: ergo ratio glossarū non est vera. ¶ Secūdo fortiter obstat q̄ seruitutes oēs indifferēter lz ipso iure non possint ad tempus ↄstitui in effectu tñ possunt. l. iiij. in prin. ff. de serui. tit. generali. ergo ista ratio glossarū non vera propter hec duo terribilia ↄ̄ria. subtilis Pe. de bellaper. hic sm q̄d eum refert Jo. fab. hic in. ix. col. dicit q̄ iste est difficilis passus: et q̄ in eo nō est transeundum sicco pede. et q̄uis ipse Pe. multa dicat: et multa etiam scribātur per Jo. fab. hic in. xj. xij. et xiij. colū. tamen per eorum dicta non euacuant difficultas suprascriptorum ↄ̄riorum: et ad ea nihil boni respōdent per q̄d tollant mihi pruritū auriū. Rayne. de forli. hic sm quod eum refert Nico. de neapo. hic in viij. opi. glossarū rn̄det q̄ si loquamur in casu certo in quo clare appareat partem voluisse obligare seruitutē vrbanā et posfit. ita loquitur. d. l. iij. ff. de preca. sed in casu dubio non est presumendum q̄ voluerit obligare seruitutē vrbanā et possit. ita loquitur. d. l. si is qui. §. fi. q̄uis istam solutionē aliter nō impugnet Nico. de neapo. imo videtur simpliciter cum ea transire tamen iudicio meo valet minus nihilo. et est cōtra tex. de directo in. d. l. si is. §. fi. iuncta. l. seq. vbi tex. clare loquitur in aperta cōuentione. et distinguit seruitutes rusticas ab vrbanis. cogitate: quia non video quomodo p̄pter hec duo stringētia contraria possit ratio glo. nostre et concordātium sustineri. et miror q̄ de istis contrarijs Ang. de are. hic nullā fecerit mētionē et ne mi-118 nimum quidē verbū dixerit. ¶ †Glo. in ver. maxime. Diuido in tres partes principales. In prima tacite arguit superfluitatem tex. In secūda declarat que interuenire debeāt vt sit pign⁹ et que vt sit hypotheca. In tertia enumerat actiones pretorias reales. Secūda ibi: iuxta principiū duo enim oportet interuenire. Tertia ibi: patet ergo q̄ quatuor sunt p̄torie. ¶ In ea. glo. ibi: cum pignus a pugno dicat. Hec glo. vult q̄ ad hoc vt dicat pignus duo requirant: scz q̄ res sit mobilis: et q̄ res tradat. que glo. bene dicit sm Jo. fab. et Ang. de are. p̄prie sumēdo pign⁹: vt. d. §. pignus. sed largo modo pignus dr̄ de re mobili dūmodo tradatur: vt patet expresse in. l. si dominum. et in. l. cum te. C. de pigno. item patet quia solū intitulat rub. ff. et C. de pig. et tamē sub illa rub. tractat etiam de hypotheca. et propterea tex. dixit maxime et non superabundat vt vult glo. de quo etiam hic per Nico. de neap. aliqua verba effundentē in. ix. opp. glo. item etiā aliquando dicitur improprie pignus lz non tradatur. vt. l. non solum. §. si rem. ff. de vsuca. ¶ In ea. glo. ibi: et seruiana et quasi 119 seruiana. Habetis† q̄ seruiana siue hypothecaria dicit actio in rem siue realis. et idem tenet glo. j. s. eo. §. concor. l. pignoris. ff. de pigno. et. l. pignoris. C. de pigno. et ibi glo. alle. alias concor-120 dantes. vbi dicit e fortius† q̄ imo hypothecaria nihil penitus habet personalitatis sed tm̄ realitatis. vt est tex. in. l. ij. C. si vn⁹ ex plu. here. credi. quem alle. Nico. de neapo. hic in. j. oppo. glo. et eum ibi ponderat Bal. ad hoc. et habet pro valde no. et per eum reprehendit glo. in. l. si tibi. §. de pignore. in glo. mag. circa fi. ff. de pac. que sm eum dicit q̄ hypothecaria habet aliquid personalitatis ratione cōsensus. et aduertite quia non intelligatis q̄ hypothecaria sit actio realis eo q̄ in ea requirat conditio rei prout in cōtractibus in quibus cōstituitur ius in re si traditio interueniat. iuxta. l. traditionib⁹. C. de pac. et. §. per traditionē. ff. de re. diui. hypotheca enim solo nudo cōsensu ↄtrahitur. l. j. ff. de pig. act. l. si tibi. §. de pigno. ff. de pac. sed dicitur actio realis propter ius quod habet creditor in re hypothecata cōstitutum nec ex nudo consensu. d. §. de pignore. vel ex traditione rei hypothecate: prout dixi in. §. omniū. in primo euidētiali. s. eo. et ista est mera veritas. et ita dicit Bar. in. d. l. pignoris. C. de pignori. quicquid dixerit Pe. de bellaper. quem referunt et sequi videtur Jo. fab. et Ang. hic. quicquid etiā dixerit Nico. de nea. in. j. opp. glo. qui post suum Rodul. de auri. multa verba circa hoc effundit et non expedit ex verbis in vanum occupare membranas. ¶ In ea. glo. ibi: item fideicōmissaria hereditatis peti-121 tio. vult ergo† q̄ bo. possessoria hereditatis petitio et fideicommissaria hereditatis petitio dicātur actiones reales. hanc glo. in hoc rep̄hendit hic Nico. de neapo. in. ix. opp. glossarū. et dicit q̄ in hoc glo. est falsa: q̄ lz verum sit q̄ sint pretorie: non tamen verum est q̄ sint reales. nam cum sint inducte ad exemplū petitionis hereditatis que sm eū est mista. l. hereditatis. C. de peti. here. ergo et iste erunt miste et maxime cum sm eum contineant prestationes reales et personales. veritas ergo huius glo. pendet ab hoc an petitio hereditatis sit realis an mista. de quo dixi in. §. sed iste. in glo. in ver. tam in rem. s. eo. et ibi tenui contra hanc opi. Nico. q̄ imo petitio hereditatis sit realis q̄uis contineat aliquas p̄sonales p̄stationes. ergo apparet q̄ glo. nostra verum dicit. ¶ In fi. glo. Dicit Ang. de are. hāc glo. esse bene notandā et signādā: et merito quia magistralis est et numerat vobis actiones p̄torias que sunt reales. Sed cogita quia per hāc glo. imperator videt argui de diminutione cum ex decem pretorijs realibus hic tm̄ ponat quatuor et sex omittat nisi dixeris q̄ imperator non intendit in hoc tractare de omnib⁹ realibus pretorijs. et sic etiam non tractat de omnib⁹ personalibus actionibus. vt est tex. in. §. seq. in ver. et alias q̄plures. sed tractat de aliquibus vt declaret hanc diuisionē. ¶ Glo. in ver. nihil interest. Que glo. sm ordinem tex. et dictionis super qua est debet p̄cedere alias tres glo. proxi. precedētes. et si ad hoc aduertissem legissem eam vobis suo ordine propter ea que sum pollicitus in. j. glo. sm tamē omnes libros habetur pro glo. fi. istius. §. et ita omnes doc. legūt: sed non est vis in hoc. Hec glo. diuiditur in duas partes: prout duo ↄtraria format cōtra tex. Secūda ibi: imo et q̄tum ad actionem. ¶ Ad fi. glo. Hanc glo. declara prout declarat glo. in. d. l. cum notissimi. in prin. alle. in 122 glo. † q̄ si res hypothecata possidetur a tertio bona fide et inter presentes prescribit iuri hypothece decem annis. si vo inter absentes. xx. ānis. si sine titulo et mala fide. xxx. an. ab ipso vero debitore. xl. annis p̄scribitur. ¶ Dubitat tñ Jo. fab. hic: nun-123 quid† hodie iure hypothece possit per tertium transcribi spatio. x. vel. xx. annorum: et videtur q̄ non: quia cum autor suus fuerit in mala fide cum sciret se habere creditores et alienauit. certe mala fides autoris habet nocere successori vt ei non currat prescriptio. xx. anno. per aut. male fidei. C. de p̄scrip. lon. tēpo. Contrariū determinat Jo. fab. hic et dicit q̄ ita ↄsueuerūt tenere omnes doc. in. d. aut. male fidei. ex eo q̄ illa aut. loquatur in prescriptione dominij. nos loquimur in prescriptione hypothece que est separata a dominio et que non est tanti preiudicij quanti est p̄scriptio dominij. de hoc tamen dicit videndū Spe. in. tit. de p̄scrip. prope fi. et in tit. de pigno. §. j. vbi hoc ipse ponit in Spe. et etiam multa alia hanc materiā tangentia. et cum Jo. fab. transit simpliciter Ange. de are. hic. et idem Ange. in. §. sed iste. in. xvj. col. s. eo. et in. §. furtiue. s. de vsucap. et ita etiam tenet Cy. et Ang. in. d. aut. male fidei. et ibi Bal. sm bonas et nouas lecturas. et Spe. in p̄realle. tit. de p̄scrip. in ver. quid si debitor. et in ver. sed nunquid hodie. et ita etiam Jo. and. in addi. Spec. qui etiā refert ita tenere Ja. de are. per tex. in. l. sequitur. §. si rem. ff. de vsuca. et Ang. et Jmo. in. l. furtum. §. fundi. ff. de vsuca. verum quia ad motiua glo. nostre contra tex. ipsa glo. non respōdet: nec. s. aliter respōsum est propter motiua. dicit hic Dy. q̄ si glo. ansa

si glo. ausa fuisset dicere dixisset ꝙ imperator male dixit. respō
124 de vt hic rn̄det Dy. ꝙ †ꝙtum ad actionē hypothecariā nulla est differentia inter pignus ⁊ hypothecā: vt inquit hic tex. quia eadem est actio que datur pro pignore ⁊ que datur pro hypotheca. sed bene est differētia in qualitate: quia aliquādo hypotheca est ꝑscriptibilis: aliquādo longo tempore: aliquādo longissimo. ⁊ sic aliquādo diuersificat per accidēs que diuersificatio qualitatis nō facit immutari subiectū hypothece. ⁊ ita etiā
125 transit Nico. de neapo. hic in. xj. ⁊ vlti. opi. glossarū. ¶ †Extra glo. ad cōplementū huius. §. restat vltimo vt videamus qualiter formādus sit libellus in actionibus: de quibus in hoc. §. vidimus. ⁊ in primis in seruiana siue hypothecaria: in qua Spe. ponit formam libelli in ti. de loca. §. postꝙ. in ver. porro. fm̄ qō eum refert Nic. de nea. hic in. viij. q. ex glo. ⁊ in ea format Ang. de are. libellū hoc modo. ago contra Titium ꝙ sibi locaui domum meam sitam in tali loco ⁊c. vsqꝫ ad tale tempus pro certa annua mercede. ⁊ qualiter in dictam domū intulit tales ⁊ tales res quas dictus Titius obtinebat ⁊ possidebat: que res mihi locanti fuerunt ⁊ sunt tacite obligate pro dicta pensione quam dictus Titius non soluit: quare peto possessionē dictarū rerū mihi assignari donec fuerit mihi de dicta pēsione satisfactum. Ista forma libelli quam dat Ange. de are. iudicio meo peccat in duobus ad que habet libellans bene aduertere. primū dum in eo dicit̄ quas res dictus Titius tenebat ⁊ possidebat. istud non sufficeret dicere imo succūberet libellans nisi etiā diceret quarū rerum dictus Titius erat dn̄s vel eas habebat in bonis suis ⁊ eas detinebat ⁊ possidebat: quia ex sola allegatione possessionis non ꝑsumeretur postea dn̄ium. ita conclusi vobis. s. in glo. in ver. quasi seruiana. in vlti. parte illius glo. in illo articulo. Quid ꝓbare debeat agens hypothe. in primo membro ꝑncipali. ⁊ ibi ipsemet Ange. de are. ponit ⁊ dicit fm̄ Bar. ꝙ in hoc aduocat⁹ debet esse bene cautus ꝙuis non fuerit memor hic: ⁊ ideo iudicio meo meli⁹ esset sic dicere in libello: prout etiā hic dicit Jo. fab. scilꝫ qualiter in dictam domū intulit tales res et tales que sue erant vel in bonis suis: ⁊ eas tenebat vel possidebat. Item in alio peccaret dicta forma libelli data per Ang. de are. non in terminis in quib⁹ ipse loquitur: quia in eis bene dicit. sed quando ageretur pro rebus illatis in prediū rusticū: quo casu prout dixi in glo. in ver. coloni. in. iij. parte principali illius glo. necesse haberet agens dicere qualiter ille res illate sunt in predium rusticū eo sciente: al's nisi de sciētia sua faceret mentionē succūberet. ⁊ ita dicūt Jo. fab. ⁊ Nic. de nea. in. viij. q. ex glo. in reliquis transeo cum forma libelli data per Ange. de are. Non omitto tn̄ qō Jo. fab. hic in forma libelli sui vult ꝙ in cōclusione debeat aliter ꝯcludi: videlꝫ quare peto per sn̄iam vestram declarari res esse mihi obligatas ex causa predicta. ⁊ hoc declarato peto deinde possessionē dictarū rerū mihi assignari Bar. quem iudicio meo nunꝙ vidit Jo. fab. in. l. rem alienam. in vlti. col. ff. de pig. act. dicit ꝙ ꝙuis ista ꝯclusio vltimo relata sibi satis placeat. tamen ꝯsuetudo est vt sufficiat in cōclusione petere possessionē rei detinendā donec de pēsione aut de debito satisfaciat: ⁊ qō istud etiā optimuꝫ procedit de iure: per tex. in. l. si cum vēditor. in prin. ff. de euict. ⁊ subdit Bar. ꝙ ista vltima forma est magis cōis ⁊ ꝙ sibi plus placet. idem etiam tenet Bar. in. d. l. si cum vēditor. in prin. per illum tex. de quo etiā per
126 Spe. in tit. de act. ⁊ peti. §. sequit̄. in ver. ceterū. †In quasi seruiana ⁊ sic hypotheca exp̄ssa esset formādus libellus. Dico ꝙ Titius obligauit mihi talem rem in specie puta talē librū qn̄ hypotheca fuisset specialis: vl' obligauit mihi oīa bona sua qn̄ obligatio fuisset generalis occasiōe talis debiti: puta ex causa mutui qui liber erat in bonis Titij: ⁊ per eū detinebat̄ ⁊ possidebatur. quare peto ⁊c. vt. s. ꝯclusum est in forma libelli precedētis. ⁊ de isto libello habetis etiam formā per Spe. in tit. de pigno. §. ceterū. fm̄ qō eum all'. Nico. de nea. hic in. ix. q. ex glo.
127 ¶ †An autem in hypothecaria ꝓcederet ista alternatiua conclusio: peto eum ꝯdēnari vt dictam possessionē mihi restituat vel totū debitū soluat. habetis tex. in. l. ij. C. si vn⁹ ex plu. heredi. per quem tex. dicit ibi Bar. ꝙ talis libellus ⁊ talis conclusio alternatiua ꝓcederet ⁊ sustineret̄. ⁊ ideꝫ tenet Bar. in. d. l. rem alienā. in vlti. col. ff. de pig. act. ⁊ idem etiā hoc tenet Bar. vbi hic latius disputat ꝙ alibi in. l. si fundus. §. in vēdicatione. ff. de pigno. pro quo etiam all'. tex. in. c. ex literis. ex̄ de pigno. et ibi tradit per Imo. ⁊ Canoni. de hac forma libelli. ⁊ ita etiā tenet Jo. fab. hic per illam. l. ij. C. si vnus ex plu. credi. here. ⁊ per d. c. ex literis. ⁊ dicit ꝙ hanc alternatiuā conclusionē amplectit̄ vsus curie laicalis: ꝙuis subijciat ꝙ doctores ꝯsueuerūt tenere ꝯtrium. Et ad hoc firmandū addo qō in simili dicit Bal. in. l.
128 sancim⁹. la. j. C. de sacrosan. eccle. vbi arg. illius tex. dicit † ꝓcedere hanc alternatiuā conclusionē: peto rem vel estimationem illius fm̄ eum semp in libello videtur peti illud ꝙ de iure non potest peti ⁊ non aliud: ꝙuis exprimat̄ qō verbū teneas cordi affixum. est tamen verum qō Bar. in. d. l. ij. C. si vnus ex plu. heredi. credi. ꝯsuluit ꝙ cōcludat̄ illo modo tm̄. Peto illum condemnari ad possessionē tradendā mihi ⁊ detinēdā vt mihi inte
129 gre satisfiat. ¶ Et vltra p̄dicta si vultis etiam videre † qualiter debeāt fieri positiones: ⁊ qualiter articuli in hac hypothecaria: ⁊ qualiter ꝯcludatur. videte tex. queꝫ ad hoc ibi no. Bar.
130 in. l. et que nōdū. §. quod dicitur. ff. de pigno. ¶ †Qualiter aūt formāda sit sn̄ia hypothecaria. habetis tex. in. l. si fundus. §. in vēdicatione. ff. de pig. quem ad hoc ibi no. Bar. in. iij. no. ¶ Et
131 quomodo † formādus sit libellus quādo nomen esset obligatū pignori. ponit Spe. in tit. de pigno. §. j. in ver. sed pone. C. mutuauit. ⁊ late Jo. fab. hic in. xviij. col. vbi etiam ponit formā libelli in alijs iuribus incorporalib⁹: de quibus dixi. s. in glo. in ver. de qua re. tangit etiam hic Jo. fab. in antepe. col. post Pe.
132 et Ja. † nūquid actio personalis ⁊ hypothecaria possint simul et semel in eodem libello intētari. de quo videte hic per eum et per Dy. in reg. nullus plurib⁹. ⁊ Bar. late in. l. fundū. in. ij. col.
133 ff. de excep. ⁊ Bal. in repe. l. inserti. in. vj. col. C. de iterdi. ¶ †In saluiano autem interdicto qō fm̄ omnes sn̄ias vtilius est semper proponere. vt. s. late dixi. eadeꝫ est forma libelli per omnia vt. s. in seruiana dixi. ⁊ si videbitis formam libelli quam ponit Ange. de are. hic ad fi. in hoc saluiano interdicto videbitis ꝙ nec in minimo quidem verbo discrepat a forma quam. s. dat in seruiana. In vno tamen cogitate quomodo ꝓcedat forma libelli Ang. de are. in isto saluiano interdicto dū in ea dicit. dico ꝙ mutuaui tibi centum: ⁊ ꝙ ad dictam quantitatē restituendā te ⁊ omnia bona tua mihi obligasti. quia istud non est ponēdū in libello: vt vult Bar. in. l. j. C. de salua. inter. ⁊ ipsemet Ang. s. in glo. in ver. quasi seruiana. in vlti. parte illius glo. ⁊ ibi glo. retuli in secūda principali differentia quam posui inter seruianam actionē ⁊ saluianū interdictum: lꝫ ibi ego aliter dixerim ⁊ in hoc discrepauerim ab opinionib⁹ eorum. Et per ista remanebit perfecte expeditus iste. §.

In personam.

Iste. §. vsqꝫ ad. §. penales. tractat de tribus actionib⁹ personalib⁹ ⁊ pretorijs. ⁊ propterea Dy. Bal. ⁊ Nico. de neap. legūt simul totum vsqꝫ ad illum. §. penales. ꝙuis sit vnus. §. tātummodo. ⁊ propterea esset simul totus legēdus. ego tamen imitabor in hoc morem ⁊ stilū Jo. fab. hic quem etiā sequit̄ Ang. de are. ⁊ legam istum. §. per partes. et cōsequenter faciam tres. §. queadmodū tres actiones ꝑtorie ⁊ personales. hic de per se explicantur: videlꝫ actio de cōstituta pecunia: actio de peculio et actio que oritur ex iuramēto materie. ergo cuiuslibet actionis ex istis trib⁹ separatim ⁊ diuisim tractare melius ⁊ intelligibilius expediunt̄. ¶ Et iste. §. in psonā. vsqꝫ ad. §. actiones. vsqꝫ ad quem. §. intēdo illum legere tractat materiā titu. ff. et. C. de consti. pecu. que materia est multū vtilis ⁊ maxime pro mercatoribus. ipsi enim magis vtunt̄ hac materia ꝯstituēdi se soluturos pro seipsis vel pro alijs ꝙ aliquod aliud genus hominū. prout exorditur Bal. in rub. C. de cōsti. pecu. in primis verbis. ¶ Ad euidentiā igit̄ huius. §. ⁊ eius materie. s. de consti. pecu. habetis vos premittere fm̄ quod premittit Rapha. cu. in rub.
1 ff. de ver. obli. † ꝙ de iuregentiū quelibet conuentio quodlibet pactū siue verbis siue alio modo de ꝯsensu cōstaret sufficiebat ad inducendā obligationē ⁊ ad consequendā illam regiam manum: qua mediante omnia ante prodita actiones expediebātur. iuxta. l. ij. in prin. ff. de origi. iu. graue enim erat illo iure fidem fallere: vt inquit Juriscōsul. in. l. j. in prin. ff. de cōsti. pecu. et in illo iure nihil estimabat̄ tam congruum fidei humane ꝙ ea seruare que inter partes conuenerant: vt inquit tex. in. l. j. in
2 prin. ff. de pac. † Superuenit postea ius ciuile Romanorū quo vtimur: quo iure non est passim ⁊ indistincte receptuꝫ omnem consensum ⁊ cōuentionē siue pactum sufficere ad producēdas actiones. disposuit ergo istud ius ciuile Romanoꝝ vt solū ille conuētiones que non stant in nudo nomine sui generis scꝫ conuentio: sed transeūt in speciale nomē ꝯctus: vt est emptio: venditio: locatio: conductio: ⁊ similes ꝓducant actiones. alie autē non nisi fm̄ qō declarat tex. in. l. iurisgētiū. in prin. ⁊ ibi est materia. ff. de pac. ⁊ cum ipsum ius ciuile nollet quēpiā sola nuda cōuentione efficaciter obligari adinuenit quēdam firmissimū
3 contractum qui verbis celebrat̄ † quem stipulationē appellauit a stipulon qō est firmum. vt. s. de ver. obli. in prin. eo ꝙ iste contract⁹ ceteros firmitate antecelleret vel stipite: vt ibi in tex. per quem ꝯctum stipulationis vbi precedit congrua interrogatio: ⁊ sequitur congrua respōsio oritur verboꝝ obligatio ⁊ ex
4 tali verboꝝ obligatione † orit̄ actio efficax. iuxta. l. si quis certum. ff. si cer. pet. ⁊. s. de ver. obli. in pri. supuenerūt deinde pretores qui ex quadā eqtate quā semp pre oculis habere debent: iuxta vulgatā. l. qō si ephesi. ad fi. cum si. ff. de eo qō cer. lo. disposuerūt etiā ꝙ sine ista solēnitate verboꝝ: ⁊ cōsequenter sine ista stipulatione ꝯuentio nuda ꝓduceret actionē efficacem. in

materia iſta de conſti.pecu.ſi quis pacto nudo vel nuda ꝯuen-
tione ꝯſtituat ſe ſoluturū id qḋ erat debitū a ſe vel ab alio. Po
ne enim ꝙ tu vel alius tertius tenebaris mihi ad centū pacto
nudo: qḋ non ꝓducit actionē de iure ciuili: vel etiam tenebaris
efficaciter non facio vim. vt videbitis.j.in glo.in ver.cōſtitue-
rit. ⁊ poſtea pacto nudo ꝯſtituas te ſoluturū certo loco vel tem
pore citeriori vel vlteriori. vel etiā ſimpliciter certe ex tali con-
ſtituto q̄uis inito pacto nudo ⁊ nuda ꝯuentione oritur tamen
actio efficax ṗtoria: ſcʒ de ꝯſtituta ad ſimilitudinē iuriſgentiū.
de quo.s̄.dixi. ⁊ ꝓpterea dicit Juriſcō.in.l.j.in prin.ff.de cōſti.
pecu. ꝙ hoc edicto ṗtor fauet naturali equitati qui ꝯſtituta cō-
ſenſu cōtracta cuſtodit ⁊c. Patet ergo ꝙ vtilitas huius ṗtorij
edicti de cōſtituta pecunia eſt maxima: prout etiā vult ⁊ decla-
rat Bar.in.l.j.in prin.ff.de cōſti.pecu. ⁊ in.l.j.ſm aliquas lec.et
5 veras.C.de cōſti.pecu.†quia de iure cōmuni ex pacto nudo nō
a oriť actio.[a] vt.l.iuriſgentiū.§.ſed cum nulla.verſi.igiť nuda.ff.
de pac.ſed ṗtor in caſu iſto ſolo ſpeciali qn̄ qs nudo pacto pro-
miſiſſet ſe ſoluturū qḋ ipſe vel alius debet vult ꝙ ex tali pacto
q̄uis nudo oriať actio ṗtoria de ꝯſtituta. Et huiꝰ ſpecialitatis
quare in ꝯſtituto ītroduxerit ṗtor ex pacto nudo oriri actionē
efficacem: multiplices ⁊ varie rationes aſſignanť per maiores
noſtros. vel quia iſtud pactū nudū ꝯſtituti fiat ſup debito iam
cōtracto: ⁊ ſic inſit duplex vinculū. ⁊ ꝓpterea viſum ſit equum
pretori dari huic ſcḋo pacto nudo: q̄uis nudo robur ⁊ actionē:
6 vel quia iſtud pactū nudū ſit geminatū. Illud eñ qḋ dr̄†ꝙ pa
ctum nudū non ꝓduxit actionē: vt.s̄.dixi. verū eſt ſi ſit ſimplex
pactū nudū: ſecus ſi geminatū. de iſtis rationibꝰ videbimꝰ late
s̄.in glo.in ver.nulla. vbi opportuniꝰ cadent: ⁊ ibi etiā referam
nōnullas alias rationes: inter quas vnā nō omitto: vt interea
ſup ea poſſitis bene cogitare: quā ego habeo pro multū nota-
bili ⁊ ſignāda.lʒ videať mirabilis ⁊ ab omni opi.diſcrepare. et
eam ſing.ponit Bar.in.d.l.iuriſgē.§.ſed cum nulla.in ver.igiť
nuda ante fi.ff.de pac. vbi dicit ſe putare ꝙ ꝯſtitutū debeat di
ci ꝯctus nominatꝰ: ⁊ ſic ꝯuentio legitima cū habeat nomē ſpe-
cificū ⁊ elegās. vnde nō mirū ſi ꝓducit actionē ſicut ⁊ alie ꝯuen
tiones noīate.iuxta.d.l.iuriſgētiū.in ṗn. ⁊.s̄.dixi. ⁊ ſm hoc non
erit aliqua ſpecialitas in ꝯſtituto nec aliquis caſus ſpecialis in
quo ex pacto nudo oriať ⁊ actio per hoc ſi verū eſt cōfundūtur
cōmunes opi.omniū glo. ⁊ doc.hic ⁊ vbiqꝫ. ⁊ ipſiuſmet Barto.
qui in hoc eſt ſibi ꝯrius per.d.l.j.in prin.ff.de cōſti.pecu. ⁊ in.d.
l.j.ſm aliquas lec.C.eo.de cōſti.pecu. vbi volūt omnes ꝙ ſpe-
ciale ſit in caſu iſto ſolo: ſcilʒ in ꝯſtituto: ꝙ ex pacto nudo oriať
actio efficax. cogitate in hoc ⁊ bene rogitate. ⁊ dicaʒ vobis.j.in
d.glo.in ver.nulla. ¶ His ſic ad euidētiā ṗmiſſis venio ad tex.
et q̄uis iſte.§.cōmuni omniū diuiſione: vt Dy. Jo.fab. Nic.de
neapo. ⁊ Ang.de are. diuidať in duas partes pricipales. Ut in
prima ponat de tribꝰ actionibꝰ perſonalibꝰ ⁊ ṗtorijs in gene-
re: ſcilʒ de cōſti.pecu.de peculio ⁊ ex iuramēto. In ſecūda ipſas
in ſpecie ⁊ particulariter declaret. ⁊ ſecūda inci.ibi: de pecunia
autē ꝯſtituta. Mihi tamē plus placet vt iſte.§.diuidať in tres
partes principales ſm qḋ eum ſubdiuidit Jo.de pla.hic. vt in
prima ponať dictū in genere. In ſecūda illud generale exēplifi
cetur in ſpecie in tribꝰ actionibꝰ.s̄.enumeratis. In tertia natu
ra cuiuſlibet ex iſtis tribus actionibꝰ de per ſe declareť. Secū-
da ibi: paulo poſt principiū. veluti de pecunia ꝯſtituta. Tertia
ibi: de pecunia autē ꝯſtituta. ¶ Iſte.§.vſqꝫ ad.§.actiones autē
de peculio.h.d. Actio de ꝯſtituta pecunia eſt ꝑſonalis ⁊ ṗtoria
et habet omnes vires quas olim habebat receptitia que in eā
eſt trāſfuſa: ⁊ cōpetit cōtra omnes qui ꝯſtituerūt ſe ſoluturos
pro ſe ⁊ pro alijs quādo nulla ſtipulatio interceſſit.h.d. ¶ In
7 tex.ibi: ꝯſtitutiones varie. Que†autē differētia ſit inter ꝯſtitu
tionē ⁊ deciſionē habetis glo.in.§.j.in ver.deciſiōes.C.de emē.
iuſti.codi. ⁊ que differētia ſit inter ꝯſtitutiones principū ⁊ man
data principū habetis glo.in.l.et ſi contra.in glo.j.C.de nupt.
8 ¶ †In tex.ibi: alioqui. De†natura huius dictionis alioqui:
habetis late per Bar.in.l.j.in.v.col.in verſi.quero.ff.de condi.
et demō. vbi dicit Bar. ꝙ natura huiꝰ dictionis alioqui: eſt mi
rabilis: ⁊ non facit orationē ꝯditionalē: ſed in ſeipſa ꝯtinet diſ-
poſitionē ꝯriam ṗcedēti diſpoſitiōi. exponiť enim alioqui: ideſt
ſi ṗdicta non fuerint.lʒ alioqui/aliter accipiať: vt ibi latius per
eum: ⁊ per vtrūqꝫ Sali.in.l.ij.in prin.ff.ſi cer.peta. vbi per illū
tex.dicūt ꝙ iſta dictio alioqui: eſt dictio ſeparatiua. ¶ No.j.ex
9 hoc tex.in ver.trāſfuſum eſt. ſm Ang.de are.hic†ꝙ q̄uis ali-
quid alicui ſit ſuperadditū non tamen ꝓpterea mutat nomen
ſuum. ⁊ per hoc dicit ipſe Ang.de are. qḋ Jo.fab.hic inferebat
ꝙ ſi alicui principi ſuperaddita ſit aliqua ciuitas qḋ tn̄ ꝓpter
hoc non debet mutare titulum ſue dignitatis ſiue nobilitatis.
Jo.fab.iſtud nō dicit hic in lec.mea. eſt bene verū quod alibi in
terminis q̄rit Bal.lʒ hic non allegeť in.c.j.§.ṗterea ducatꝰ.de
10 prohi.feu.alie.per Fed. An†ſi marchionibꝰ noua caſtra ꝯcedā
tur intelligant eſſe de marchia: ⁊ dicit ꝙ nō. ſed ſi vniant mar-
chie bene ſunt de marchia: vt ibi per eū. Et an ſi regnū augmē
tetur debeat ꝓuincia vel ciuitas augmētata regi ꝯſtitutionibꝰ
et ſtatutis regni necne: ponit late Bar. poſt Guil.de cug.in.l.ſi
cōuenerit.§.ſi nudo.ff.de pig.act. ⁊ habetis bonā glo.in.c.cum
capella.ex̄ de priuile. ponit etiā Bar.in trac.ſuo de alluuio.quē
alij appellāt de tyberiade ſiue tyberide.in tit.ſeu rub.quo tra-
ctat de inſula.in verſi.ſed q̄ro iſte gētes. ⁊ Bar.in repe.l.cōſue-
tudinis.in pe.col.C.que ſit lon.ꝯſue. ⁊ Bar.in repe.l.cūctos po
pulos.in.ij.col.C.de ſum.trini. per Ang.in.l.de quibꝰ.circa pe.
col.ff.de legi. per Albe.de roſa.in tract.ſuo ſtatutoꝝ in.j.parte
principali in.xiij.q. per Cy. ⁊ Bal.in.l.etiā.C.de iu.dot. vbi etiā
11 querūt†an bānitus ab vna ciuitate intelligať bānitus etiā ab
b alio loco poſtea acq̄ſito vel poſtea adiūcto ciuitati.[b] qḋ etiā tā
git Pe.de anc.in ſua repe.c.canonū ſtatuta.ex̄ de cōſti.in ver.
iuxta effectū extēſiuū. ⁊ Lud.ro.in.l.ſi ex toto.in ṗn.ff.de leg.j.
Et bene eſt verum ꝙ q̄uis Jo.fab.hic non dicit illud ad qḋ.s̄.
proxi.retuli cum Ang.de are.dicit tamen ꝙ iſtud qḋ hic habeť
12 in tex.facit ad hoc†ꝙ ſi vna eccleſia ſit alij vnita qḋ nihilominꝰ
retineat priuilegia ſua.alľ.ad hoc.c.j.ne ſe.vacan. ⁊ ibi habetis
glo.pulcram. ⁊.c.ij.ex̄ de relig.domi. ⁊ ibi dicit notari. ⁊ de hac
c vnione duarū eccleſiarū:[c] habeť etiā per Inno.in.c.nouit.ex̄
de offi.lega. ⁊ in.c.paſtoralis.ex̄ de priuile.per Bar.in.l.vnica.
paulo poſt mediū.ij.col.C.de metrop.beri.lib.xj. vbi Bar.alľ.
vobis illas quotas Inno.per Bar.etiā in.l.j.§.ſi coheredē.ff.
13 ad legē falci. vbi ponit Bar.de†duabꝰ ciuitatibꝰ ſimul vnitis
adinuicē: quarū vna eſt multū pinguis: ⁊ alia multū grauata
debitis: an vna debeat alteriꝰ debita ⁊ onera ſupportare: quod
etiā ponit Bar.in.d.l.j.C.de metrop.beri.lib.xj.de quo etiā ha
betis glo.pulcrā in.d.c.j.ex̄ ne ſede vacā. ⁊ ibi late per do. Ant.
14 de but. An†ſi vna eccleſia vniať alteri poſſent res vniꝰ eccleſie
vendi pro debito alteriꝰ eccleſie: ponit Bal.in auť.hoc ius por
rectū.in vlti.col.C.de ſacroſan.eccle. ⁊ idem Bal.in.j.cōſti.C. in
ver.ideoqꝫ. ⁊ Jo.de imo.in.d.§.ſi coheredē. ⁊ Inno.in.d.c.pa-
15 ſtoralis.ex̄ de priuile. Et an†ſi vnita ſint officia capitanei ⁊ po
teſtatis ſimul ⁊ data ſint vni ꝑſone: an illa ꝑſona debeat habe-
d re duplex ſalariū:[d] capitanei ſcʒ: ⁊ poteſtatis. ⁊ an debeat tene-
re officiales capitanei: ⁊ etiā officiales poteſtatis: ponit nota.
Ange.in.§.illud.in auť.vt iudi.ſine quoquo ſuffra. ⁊ idē Ang.
16 in auť.vt deter.ſit nu.cleri.in fi. ¶ †Sed aduerte qḋ iſte tex.nō
meruit allegari ad illud ad qḋ eum alľ. Jo.fab.ſcʒ de duabꝰ ec-
cleſijs vnitis: quia iſte tex.non loquiť de duabꝰ actionibꝰ vni-
tis: imo loquiť de duabꝰ actionibꝰ quarū vna penitꝰ eſt ſubla-
ta: ⁊ eius vires alteri ſunt attribute. Dicebat etiā Ang.de are.
17 hic†ꝙ iſte tex.facit ad illā materiā qn̄ duo adequanť adinuicē:
vt quia ſtatutū adequaret populares nobilibꝰ ⁊ ecōtra. quō in-
telligať iſta adequatio. quā q̄ſtionē ponit late Bar.in.l.j.in.j.
col. ⁊ ibi per omnes alios.ff.de leg.j. Ang.in auť.in ſucceſſiōe.
C.de ſuis ⁊ legi. ⁊ idē Ang.in.l.ij.C.cōia de leg.ſed certe prout
etiā ſtatim dixi nō eſt verū ꝙ iſte tex.aliq̄d penitꝰ faciat ad hoc
propoſitū. cum tex.iſte nō loquať de duabꝰ actionibꝰ adinuicē
adequatis: imo de duabꝰ actionibꝰ quarū vna penitꝰ eſt ſubla
ta: vt ſtatim dixi. ¶ Secūdo no.ex hoc tex. Ang.in ver.ſuper-
18 uacua. ⁊ in ver.a noſtris legibꝰ recedere. ꝙ†actiones quibꝰ vi-
res ſunt adempte nō ſunt vlliꝰ vtilitatis: ⁊ ſic nō in legibꝰ inſe
19 rēde. ⁊ ſic ſm eum facit†ꝙ lex correcta nō eſt allegāda. ⁊ ꝙ alle-
gans incidit in falſum. ſed iſtud nō eſt oīno extrauagās a tex.
noſtro. ⁊ nullo modo colligiť ex tex.nr̄o. ⁊ ideo q̄uis ipſe Ang.
20 hic ponat†an licitū ſit allegare leges correctas:[e] ⁊ quō: ⁊ quid
e de ſtatutis correctis: tn̄ quia iſtud oīno eſt alienū a tex.noſtro:
et ad eius materiā ſufficit protunc opportuna remiſſio. de hoc
ergo ponit late Bar.in.l.fi. vbi tex.principalis.ff.de fal. ⁊ Bar.
in repe.l.oēs populi.ad fi.ff.de iuſt. ⁊ iu. ⁊ in.l.fi.C.de fideic.lib.
et Bal.in.j.cōſti.C.in ver.arma. ⁊ ibi no. Pau.de ca. ⁊ idē Bar.
in.§.hūc igiť ineternū.C.de iuſti.codi.ꝯfir. Ant.de but. ⁊ Inn.
21 in.c.j.ex̄ de cōſti. ¶ Ulti.no. qḋ ad hoc vt habeat locū actio de
cōſti.pec.neceſſe eſt ꝙ ꝯſtitutū fiat nudo pacto: alˢ ſi fieret per
ſtipulationē nō orireť actio iſta ṗtoria de ꝯſti.pecu. ſed actio ci
uilis ex ſtipulatu qn̄ incertū in ſtipulatione dedúcereť: vel cer-
ti cōditio ex ſtipulatione vbi certū eſt deductū in ſtipulatione.
iuxta.l.ſi quis certū.ff.ſi cer.peta. vt.s̄.de ver.obli.in prin. ⁊ di-
cit no. Bar.in.l.j.C.de cōſti.pecu. ꝙ id quod dr̄ ꝙ ad hoc vt ha
beat locū actio de cōſti.pecu.neceſſe eſt ꝙ ṗcedat debitū. vt.j.vi
debimus in glo.in ver.ꝯſtitueret. illud verū eſt vt procedat qn̄
cōſtitutū ſit nudo pacto. ſi autē ꝯſtitutū fieret per ſtipulationē
tunc etiā ſi debitū in veritate nō ṗceſſiſſet: teneret tn̄ cōſtitu.in
effectu. iſtud dicit ipſe ꝓbari in.l.ſi diuortio.ff.de ver.obli.et in
hoc tex.noſtro veritas huius pendet ab his que diceň vobis
poſt doc.j.in.d.glo.in ver.cōſtituerit. ¶ Pro clara tn̄ intelligē
tia tex.noſtri ⁊ huius vltimi notabilis in quo habuiſtis ꝙ ad
hoc vt habeat locū actio de ꝯſti.pecu.neceſſe eſt ꝙ ꝯſtitutū fiat
nudo pacto. ſi autē iſtud fieret per ſtipulationē iſto caſu nō cō-
peteret actio

a ¶ Actio. An et qn̄ oriatur. vide plene per Feli.in c.j.de pac. et qḋ ibidē ad eū dixi in apoſtil.

b ¶ Ciuitati. Uide Feli.ī.c.trāſlato.in.iij.col. circa prin.de cōſti.

c ¶ Eccleſiarum. Uide etiā q̄ habenť p Feli.in.c.in nr̄a.de reſcri.in.xxxiij.corre.

d ¶ Salariū. Uide Pari.de puteo ī trac.ſyndi.in ver.ſalariū.et Pau.de ca.in.l.ſi eadē.de aſſeſ. ⁊ Bal.in ſimili in c.vlti.col.de feu.guardie.

e ¶ Leges correctas. Uide Feli.in.c.nouit.in.vj.col.in ver.in glo.in ver.quecūqꝫ.de iudi.

peteret actio de ꝯstituta.¶ Oppo.⁊ videtur ꝙ si istud est verũ
qđ ex eo sequat᷑ maximũ absurdũ.sequit᷑ enĩ ꝙ si dico tibi.con-
stituis te solutur ũ id qđ mihi debes.⁊ tu rñdeas cõstituo.quo
22 casu nemini dubiũ est ꝙ hic est stipulatio.†cum stipulatio con
trahitur per quecũꝗ verba ꝯsensum denotãtia.§.sed hec solẽ
nia.s.de ver.obli.⁊.l.omnes.C.de ꝯhen.⁊ cõmit.stip.sequit᷑ ꝙ
hoc casu non habebit locũ illa actio.de ꝯsti.pecu.⁊ sic sequit᷑ ꝙ
in paucis ⁊ ꝯsequẽter ad modũ raro habebit locũ ista actio de
cõsti.pecu.qꝛ cõiter oẽs vtunt᷑ interrogatione ⁊ rñsione.⁊ raro
euenit ꝙ quis ad ꝯstitutũ descẽdit nisi ad id prius fuerit inter-
rogatꝰ.ꝓpter hoc Iaco.but.recessit a cõi intellectu ad istũ.§.et
tenuit ꝙ si dicã:ꝯstituis te solutur ũ id qđ tu mihi vel alius de-
bet:⁊ tu respõdeas ꝯstituo:ꝙ hic sine dubio sit stipulatio.cum
precedat interrogatio ⁊ sequat᷑ rñsio:⁊ nihilominus etiam hoc
casu cõpetat actio de ꝯsti.pe.ꝙ ẜm eũ nõ est icõueniẽs actionẽ
istam de ꝯsti.pecu.inductã a pretore ꝯcurrere cũ actione ciuili
ex stipulatione cũ ꝑtor qui introduxit hãc actionẽ sit largꝰ ⁊ ve
lit hanc actionẽ cõpetere nedũ in casu necessario qñ in ꝯstituto
nulla stipulatio intercessit:⁊ sic cõstitutũ fuit factũ per pactum
nudũ:sed etiã in casu nõ necessario qñ ꝯstitutũ factũ fuit ꝑ sti-
pulationẽ.ꝑ id qđ in simili videmꝰ in.§.quos aũt.⁊ meliꝰ in.§.
itẽ ab intesta.s.de bono.pos.Nec ob.tex.nr̃ ibi:alioq si stipulã-
lanti ꝓmiserit iure ciuili tenet᷑ ꝙ iste tex.ẜm ꝑdictũ Ia.bu,si be
ne aduertimꝰ nihil penitꝰ ob.nã dicit ꝙ qñ ꝯstitutũ factũ est ꝑ
stipulationẽ iure ciuili tenet᷑:⁊ sic orit᷑ actio ciuilis ex stipulatio
ne:nõ tñ negat quin hoc casu oriat᷑ prima actio de ꝯsti.pe.simi
le dicit ipse in.§.sed iste.s.eo.vbi lꝫ tex.dicat publicianã dari
ei qui nõ est dñs:⁊ ꝯsequẽter quasi dño:nõ tñ excludit quin etiã
publiciana cõpetat vero ⁊ directo dño ẜm opi.quã ibi tꝫ ipse-
met Ia.but.de cuiꝰ opi.veritate ibi abũdãtissime videmꝰ hanc
opi.Ia.but.ad istũ tex.nostrũ impugnat hic subtiliter Pet.de
bellaper.⁊ dicit Io.fab.hic hãc opi.Ia.esse deuiã a veritate.et
omissis multis leuibꝰ quibus mouent᷑ contra Ia.potissimum
fundamentũ eoꝝ est:quia quotiescũꝗ sunt duo remedia quoꝝ
vnũ est ẜꝫ regulas iuris cõis.aliud est ꝯ regulas iuris cõis.im
possibile est ꝙ ista duo remedia simul ꝯcurrãt.nam qui hꝫ re-
mediũ cõpetens de iure cõi nõ põt intẽtare remediũ qđ est con
tra ius cõmune.l.j.§.si debitori.ff.vt in posses.leg.l.quedam.in
prin.ff.de edẽ.sed ita est ꝓprie in terminis nostris:quia qñ ꝯsti
tutũ sit per stipulationẽ hic possunt esse remedia.vnũ est qđ de
iure cõi:scilꝫ actio ciuilis ex stipulatiõe.⁊ aliud qđ est ꝯ ius cõ-
mune scilꝫ de ꝯstituta.que actio dicit᷑ ꝯtra ius cõmune eo quia
cõpetit ex pacto nudo qđ est ꝯtra regulas iuris cõis.ergo be-
ne sequit᷑ ꝙ isto casu solũ possit cõpetere remediũ iuris ciuilis
et consequẽter actio ex stipulatione.Ego puto ꝙ ista opi.Iac.
but.sit in pũcto iuris sustẽtabilis.nec cõtra eam aliqđ adduci-
tur ad qđ non possit facile responderi.⁊ fundamentũ proxime
relatum ꝗuis sit fortius ꝙ habeant tenẽtes ꝯtrarium iudicio
meo est multũ fragile.nam dum dicebãt ꝙ si sunt duo remedia
vnum iuris cõis.aliud cõtra ius cõmune:qđ nõ possunt simul
concurrere fateor.⁊ dum dicũt ꝙ ita est in casu nostro:quia dũ
dicũt ꝙ quãdo cõstitutũ factũ est per stipulationẽ hic põt com
petere remediũ iuris cõis.s.actio ex stipulatione:ergo cessabit
remediũ qđ est ꝯtra ius cõmune:scꝫ actio de ꝯstituta:quia dico
ꝙ istud argumentũ de directo facit cõtra eos pro opi.Ia.but.
et sic retorqueo argumentũ suum cõtra eos.nam actio de con-
stituta prout ipsimet dicũt tũc dꝫ esse contra ius cõmune qñ ori
tur ex pacto nudo:ergo cum in terminis nostris oriat᷑ ex stipu
latione non dicet᷑ esse ꝯtra ius cõmune:⁊ sic hoc argumentũ fa
cit ꝓ Ia.but.¶ Nõ ob.etiã tex.noster qui ꝑ nõnullos h̃ addu-
23 citur cõtra Ia.pro casu exꝑsso †in illa dictione alioqui de cuiꝰ
natura est vt ꝯtineat dispositionẽ ꝯriã ꝑcedẽti dispositioni:vt
vult Bar.in.l.j.in.v.col.in ver.quarto quero.ff.de condi.⁊ de-
mon.⁊ dixi.s.in apostillatione tex.quia.rñdeo ꝙ hic tex.in di-
ctione alioqui:bñ denotat dispositionẽ ꝯriã ꝑcedẽti dispositio-
ni:vt in ꝑcedẽti respõso qñ ꝯstitutũ factũ est pacto nudo soluꝫ
cõpetit actio de ꝯstituta:hic vͦ cõpetit etiã actio ex stipulatio-
ne.Quicquid sit ꝗuis ista opi.Ia.but.facile defensef᷑ ab impu-
gnationibꝰ tenẽtium ꝯrium non recedatis tamen a cõi opi.ad
hũc tex.s.ꝙ qñ ꝯstitutũ fieret per stipulationẽ ꝙ tunc nõ cõpe-
tat actio de ꝯstituta.⁊ ad absurdũ ꝑ qđ mouebat᷑ Ia.bu.ad te-
nẽdũ ꝯriũ.s.qꝛ seq̃ret᷑ ꝙ raro ⁊ in paucis ista actio de cõstituta
24 cõpeteret.rñdeo†ꝙ imo in multis casibꝰ habebit locũ:vel qñ
quis pacto nudo ꝯstitueret sine aliq̃ interrogatiõe vel qñ ꝯsti-
tueret añ factã interrogationẽ:vel qñ interrogatio ꝑcederet et
ex interuallo seq̃ret᷑ ꝯstitutũ quibꝰ oibꝰ casibꝰ ꝯstitutũ diceret᷑
fieri nudo pacto.iuxta glo.magistrã in.l.iurisgẽ.§.sꝫ cũ nulla.
in ver.igit᷑ nuda.in glo.j.⁊ ibi per Bar.⁊ oẽs.ff.de pac.itẽ habe
bit locũ ista actio de ꝯstituta qñ ꝯstitutũ fieret absenti ꝑ nũtiũ
vel epistolã:iuxta.l.qđ aũt.§.fi.⁊ ibi late ꝑ Bart.de nũtio.ff.de
cõsti.pecu.⁊ ꝑ Bar.in.l.j.ꝑ illũ.C.de iu.do.ĩpe.⁊ Bal.in rub.C.

de ꝯsti.pecu.in.ij.col.⁊ in.l.vnica.ĩ.xxj.col.C.de ꝯfes.⁊ sic ptꝫ ꝙ
in multis casibꝰ potest habere locũ ista actio de ꝯsti.pecu.⁊ ꝯse
25 quẽter qđ absurditas Ia.cessat.¶ †Aduertite tñ ad id qđ ꝓxi
me dixi ne decipiamini in fundamẽtis ꝙ si ego dicerẽ hoc mõ.
ꝓmittis mihi.x.ꝑ stipulationẽ.⁊ ex interuallo rñderes ꝓmitto
vel ꝯstituo:ꝙ nõ valeret talis ꝓmissio etiaꝫ vt ꝯstitutũ.tex.est
no.in.l.j.§.eum qui inutiliter.ff.de ꝯsti.pecu.sed vbi non appo
nit᷑ verbũ ꝑ stipulationẽ nec aliter appareret animꝰ stipulãdi:
tũc ꝓmissio ex ĩteruallo ꝓcedẽs valeret vt ꝯstitutũ cũ ibi adsit
pactũ nudũ.vt est glo.preall᷑.in.d.ver.igit᷑ nuda.ita elegãter ⁊
magistraliter dixit Bar.in rub.C.de ꝯsti.pecu.in vlt.col.in ver.
sequit᷑ videre de forma.⁊ sentit imo vult etiã Io.fab.hic qđ bñ
no.ad intellectũ illiꝰ.§.eũ q inutiliter.⁊ ita habetis intelligere
Bar.in.l.cõtinuꝰ.in ꝑn.ff.de ver.obli.Ponũt Moder.in.l.j.§.
qui ꝑsens.⁊ ibi scribit᷑.⁊ in.§.si qs ita.in eo.tit.de ver.obli.⁊ per
ista remanẽt expedita textualia.¶ Glo.in ver.cũ oibꝰ.alie enĩ
ꝑcedẽtes glo.sunt clare.prima glo.diuisione nõ indiget.¶ In
26 ea.glo.ad fi.notate ꝑmo ẜm qđ etiã hic no.Ange.de are.ꝙ†lex
vel statutũ quãtũcũꝗ generaliter loquẽs recipit tñ restrictio-
nem de habilitate ⁊ idoneitate.facit tex.in.l.vt gradatim.§.et
si lege.ff.de mune.⁊ bono.l.adigere.§.quãuis.ff.de iurepat.l.j.
§.nũtiatio.⁊ ibi late Bar.in.iiij.col.post glo.⁊ antiq̊s.ff.de ope.
no.nũ.⁊.l.j.cũ glo.j.C.de sacrosan.eccle.⁊ ibi Bar.in lect.in ꝑn.
et in fi.⁊ etiã in repeti.in prin.⁊ late in.iiij.col.⁊ Bar.in.l.j.ff.de
eo qđ cer.loco.Bal.in.l.si qñ.in ꝑn.ff.de inoffi.test.⁊ videte glo.
late in.l.fi.in glo.j.C.sine cẽsu.vel reli.⁊ ibi Bal.qui no.loquit᷑ ⁊
hꝫ illã glo.ibi ꝓ multũ notabili.⁊ Bal.in.l.fi.in ꝑn.C.qui legi.
ꝑso.⁊ in.l.j.ff.de test.mili.Et ꝓpterea dixit multũ signãter Bal.
in.l.j.C.de fi.instru.ꝙ si statutũ dicat ꝙ q̃libet ꝓbatio sufficiat
intelligit᷑ tñ de solẽni ⁊ legitima per glo.j.ibi quã ad hoc hꝫ ibi
27 Bal.ꝓ notabili.⁊†idẽ etiã dicit Bal.ĩ.l.ij.§.qđ aũt.ff.q satisd.
cog.sꝫ habetis in terminis Bar.istud idẽ dicẽtẽ de statuto in.l.
iij.C.de fi.instr.⁊ iu.ha.fisc.lib.x.ꝑ glo.ibi paruulã in ver.ꝓba
tionibꝰ.quã no.⁊ põderat Bart.ad statuta iũcto tex.⁊ ista sunt a
bñ no.ꝗuis Bar.in rub.C.q accu.nõ pos.in pe.col.ẜm bonas
28 lec.⁊ nouas dixerit†ꝙ vbũ qđlibet ꝓlatũ a statuto nõ restrin-
gat᷑ de habilitate vt aliqđ operet᷑ statutũ.de q̊ latiꝰ ibi ꝑ eũ.de
quo late ꝑ Bal.ĩ.l.ita pudor.in fi.C.ad le.iul.de adul.¶ Scđo
29 notate ex hac ea.glo.ẜm Nic.de nea.h̃ in scđa opp.glo.ꝙ†vbũ
gñale ꝓlatũ a lege est ĩtelligẽdũ ẜm iuris dispositionẽ alibi po
sitã.⁊ vt dicit Nico.de nea.in.l.diue memorie.C.de decu.lib.x.⁊
ꝗuis hoc videat᷑ idem notabile cũ ꝑcedenti:si tñ aduertitis est
diuersum de quo vltra Nico.videatis Bal.notabiliter loquẽtẽ
in.l.milites.in penul.colũ.in versi.et ex ꝑdictis potest argui.C.
de testa.mili.vbi ponit an ⁊ qñ statuta generaliter loquẽtia re-
30 cipiãt interꝑtationẽ ⁊ limitationẽ a lege cõi:vtputa ẜm euꝫ†in
a statuto Venetoꝝ [a] quo cauet᷑ ꝙ oĩa testamẽta ꝓut ita executiõi
mandent᷑ an istud statutũ intelligat᷑ de testamẽtis conditis ẜm
ius cõe vel statutariũ.⁊ vltra ista an ⁊ qñ statutũ recipiat inter-
pretationẽ ẜm ius.vide late Bar.in.l.ita pudor.C.ad le.iuli.de
adul.vbi distinguit ⁊ dicit ꝙ si statutũ emanat ad obseruantiã
iuris cõis ꝙ tũc recipiat interꝑtationẽ ẜm ius cõe.secus si ꝑter
ius cõe vt quia dicat ꝙ qđlibet publicũ instrumẽtũ habeat exe
cutionẽ paratã.itẽ secꝰ si emanat ꝯ ius cõe:vt ibi latiꝰ per eũ.
de hac etiã materia vide ꝑ Ang.in.l.nõ est nouũ.ff.de legi.acce
dant q̃ late tradit Bar.in.l.oẽs populi.in.vj.q.ꝑn.ff.de iusti.et
iu.maxime in.ij.⁊.iij.q.illiꝰ.vj.q.princi.vbi plene glo.in ver.cõ
stituerit.hꝫ duas partes.in prima declarat tex.in scđa ꝑ modũ
fallẽtie seu limitatiõis remouet tacitũ ꝯriũ tex.scđa ibi:et hoc
ita si sit debitũ.¶ In ea.glo.ibi:vt.ff.de ꝯsti.pec.l.qui aũt.§.fi.
31 et.l.seq.†Habetis formã verboꝝ quibꝰ ꝯcipi põt ꝯstitutum.⁊
iuxta hãc partẽ glo.vnũ ꝑpetuo diligẽter notate:ꝙ si ꝯstitutũ
fiat hoc modo vel sub ista forma:qꝛ aliqs ꝯstituat Titiũ fide-
iussurũ ꝓ se:ꝙ tale ꝯstitutũ valet ⁊ tenet cõstituẽs tenet᷑ ex tali
cõstituto:nec vitiat᷑ ꝓpterea ꝙ videat᷑ factũ alienũ ꝓmisisse:qꝛ
intelligit᷑ ꝓmisisse se facturũ ⁊ curaturũ ꝙ Titiꝰ solueret ⁊ fi-
deiuberet.tex.habetis no.in.l.que aũt.§.sed ⁊ si qs certã.iuxta
glo.j.q̃ notabilis est.ff.de ꝯsti.pecu.⁊ ibi declarat Iuriscon.qđ
fiendũ eo casu quo iste Titius nollet soluere aũt fideiubere ꝓ
isto ꝯstituẽte.⁊ dicit Bal.in rub.C.de ꝯsti.pec.in vlti.col.ꝙ ille
tex.nõ est alibi in iure.⁊ ex illo tex.ibi iũcta glo.no.ibidẽ Bar.
32 vnũ generale†ꝙ in dubio qñ aliqs ꝓmittat aliquẽ facturũ ali
quid pro se:ad cuiꝰ obseruationẽ ipse ꝓmittẽs tenet᷑ ꝙ intelli-
gitur semꝑ ꝓmittere se facturũ ⁊ curaturũ.qđ Bar.ibi dicit te-
nẽdũ mẽti.Cõtra ista ego all᷑.tex.qui ꝑma frõte videt᷑ esse ꝯriꝰ
in.l.eũ qui ephesi.in.§.sed si qs ꝯstituerit.ff.de ꝯsti.pec.vbi for-
maliter inquit tex.ꝙ si aliqs ꝯstituerit aliũ soluturũ:nõ pro se
sed ꝓ alio nõ tenet᷑.sed dicite ꝙ ille tex.nõ obst.qꝛ loquit᷑ in di-
uerso casu qñ ꝯstituẽs ꝯstituit tertiũ soluturũ ꝓ alio.quo casu
bene verũ est ꝙ nõ tenet ꝯstitutũ.secꝰ aũt si ꝯstituat tertiũ solu
turũ pro seipso:quia tũc bene tenet᷑.⁊ ꝓpterea cum ministerio

¶ Venetorum. Vide Rayne.in consi.inci.secun-
dum cõsuetudi-
nem ciuitatis ve
netiarum.

dicit Bar.in.d.l.qui autē.vt.s.retuli.q qñ aliquis pmittit ali-
quē facturū id ad cuius obseruationē ipse tenet:qd tunc dicat
pmittere se facturū et curaturū.ergo sentit Bar.et vult q si qs
ↄstitueret aliquē facturū id ad cui⁹ obseruationē ipse nō tenet
qd cōstitutū non teneret.vt.d.§.si qs ↄstituerit. Ad quē tex.ita
rñdent in terminis Ang.et Jmo.in.l.inter stipulantē.in prin.
ff.de verb.obli. Aduertite etiā quia in.d.l.eū qui ephesi.in illo
§.sed si qs ↄstituerit.est etiā tex.q si tu mihi ↄstitueris te Sem
pronio soluturū q nō teneberis qd videt prima frōte satis du
bitabile cū vba obligatiua ↄstituta sint collata in psonā ei⁹ cui
fit ↄstitutū vñ nō dz vitiari ppterea q verba executiua in pso
nam tertij ↄferant:sicut in simili dicim⁹ in stipulatione.prout
late ponit et examinat Bar.in.l.stipulatio ista habere licere.§.
si stipuler.ff.de ver.obli.et ex dictis ibi per Bart.habetis solu-
33 tionē ibidē videatis. ¶ Jn fi.glo. Habetis † q debitum siue sit
naturale et ciuile simul:siue naturale tm̄:siue pretoriū tm̄ pōt in
cōstituto deduci.secus tñ est si sit debitū ciuile tm̄:qr illud non
pōt in ↄstitutū deduci:sed aduertatis quia q̄uis debitū ciuile
non possit in ↄstitutū deduci:ciuili tñ debito seu ciuili obliga-
tioni potest accedere fideiussor.vt est tex.in.§.j.in ver.ciuili.s.
de fideius.vt est tex.in.l.j.et ibi late Bar.et in.l.fideiussor obliga
ri.§.fideiussor.ff.de fideius.istud videbit esse mirabile sm Joā.
fab.hic q ciuili debito accedat fideiussor:et tñ ciuile debitū nō
34 possit ↄstitui saltē ab ipsomet qui ciuiliter tenet.cū † obligatio
fideiussoria sit magis stricta q̄ cōstitutū.qd patet:quia fideius-
sor nō pōt in plus obligari q̄ pncipalis:nec re:nec loco:nec tē-
pore:nec causa.vt.l.grece.§.illud.et ibi declarat Bar.ff.de fide-
35 iusso. † et tñ ↄstitutū pōt fieri in plus q̄ sit debitū pricipale tpe
et loco.l.sed et si citeriore.et.l.seq.q̄ inci.eū qui ephesi.in pn.ff.de
cōsti.pecu.lz nō posset in plus ↄstitui re sine summa.l.hacten⁹.
§.fi.et.l.seq.et seq.ff.de ↄsti.pec.et declarat hic Nico.de nea.in.iij.
36 ex glo.in materia de ↄsti.pecu. † Jnuestigāda est igit rō diuer
sitatis quare debitū ciuiliter tm̄ nō possit ↄstitui:et tñ ei possit
accedere fideiussor.vel si volum⁹ tenere q in hoc idē sit in ↄsti-
tuto q in fideiussione habetis inuestigare solutionē ad.l.qd si
marit⁹.§.j.hic all.in glo.subtilis tñ Pe.de bellaper.sm qd eū
refert Bal.in.l.pe.C.de non nu.pecu.dicebat pro rōne diuersi-
tatis soluat Apollo.qua solutiōe vtit in simili gl.in.l.ij.in pn.
in ver.anno.ff.ad le.aqui.Bal.in.d.l.pe.rñdet q ideo aliud est
in ↄstituto qr ibi est nudū pactū:sed in fideiussiōe necessaria est
stipulatio.l.blāditus.C.de fideius.all.etiā pro hac rōne in arg.
l.si ex ptio.C.si cer.peta.distinguit tñ postea vt ibi per eū.et istā
rationē diuersitatis sentit etiā Bar.si bene inspiciat in.l.j.ff.de
fideius.et.j.referam. Dy.tñ hic ad sol.d.l.qd si marit⁹.distingue
bat hoc modo.si tu q̄ras vtrū debitū ciuiliter tm̄ possit consti-
tui.distingue aut ↄstituens sciebat debitū esse ciuiliter tm̄.ille
vo cui fit cōstitutū ignorabat:quia credebat esse debitū ciuili-
ter et naturaliter:et tūc tale ↄstitutū valet et tenet.et pōt ↄstituēs
37 cōpelli.l.j.§.penul.ff.de ↄsti.pecu.et facit ratio † qr pmissio et so-
lutio equiparant vulgata.l.fi.C.ad le.falci.et habetis tex.in ter
minis materie nostre in.l.j.§.an potest.ff.de cōsti.pecu.sed sol-
uens sciēter indebitū non potest repetere.vt.l.cui⁹ per errorē.
a ff.de reg.iur.eo quia donare[a] videt iuxta legem cāpanus.ff.de
ope.lib.ergo eodē modo promittēs obligabit. Aut vo consti-
tuens sciebat esse debitū ciuiliter tm̄:et eodez modo sciebat ille
cui fiebat ↄstitutum:et sic vterq erat in casu scientie.et tunc sm
38 Dy. † quia in pari causa melior est cōditio rei q̄ actoris.vt.l.si
seruū.§.sequit.ff.de ver.obli.et.l.apud celsuz.§.marcellus.ff.de
excep.do.bñ facit.l.domū.ff.de ↄhē.emp.sequit q ↄstituens ex
tali ↄstitutiōe nō erit obligat⁹ cum effectu.l.ij.§.circa.ff.de ex-
cep.do. Jsta distinctio Dy.dū in ea dr vltimo loco q ↄstituens
39 nō erit obligat⁹ cū effectu cadit in illā vulgatā qōnem † vtrum
b pmissio facta sine causa ipso iure valeat[b] in effectū:qd hic exa-
minat Bal.et multū diffuse Ange.de are.sed nō expedit.ista tñ
distinctio Dy.vult vnū aliud qd nō pōt vllo modo pcedere.s.
illud qd dr in.d.l.qd si marit⁹.§.j.in glo.nr̄a.s.q debitū ciuili-
ter tm̄ nō possit ↄstitui tūc demū pcedat qñ vterq et ↄstituēs et
ille cui ↄstituit sciebāt et nō alio casu qd esset nimiū restringere
40 illū tex. ¶ Jtē vult Dy.aliud † q ille qui scit esse debitū ciuili-
ter tm̄ si ↄstituat videat donare:et q ↄstitutū valeat vti dona-
tio.qd etiā tenet glo.in.d.l.qd si marit⁹.§.j.et in glo.j.mag.ad fi.
Cōtrariū tñ tz glo.in.l.hacten⁹.§.j.in eo.tit.s.q ↄstitutū nō va
leat iure donatiōis cū illo iure.ffor.donatio facto nudo pacto
nō valet:lz hodie sit sec⁹.p.l.si qs argētū.§.fi.C.de dona.et Bar.
in.d.l.hacten⁹.§.j.distinguit.aut illud q a sciente erat ↄstitutū
erat indebitū iure excep.et tūc per ↄstitutū factū sciēter consti-
tuēs teneat nō quia oriat actio de ↄstituta:illa em̄ oriri nō pōt
cū debitū efficax nō pcedat:sed qr p illud ↄstitutū sciēter factuz
tollit obstaculū exceptiōis et actio pma remanet valida. Si aūt
oīno erat indebitū:et tūc qr sciēter ↄstituēs videt donare hodie
per iura.C.valeret vt donatio olim sec⁹.et ita etiā tenet Bal.in

a ¶ Donare. ad-
de Frā. are.in.l.
falsus.C.de fur.
et Feli.in.c.sub-
orta.de re iudi.
in penul.col.

b ¶ Valeat. De q̄
questiōe vide tu
Fran.are. i.l.tra
ditionib⁹. C. de
pac.et Feli.in.c.si
cautio.de fi. in-
stru.in.xv.col.

rub.C.de ↄsti.pecu.in.iij.col. q̄uis Ja.but.et forte meli⁹ tenue-
rit vtroq casu agi ex donatione:eo q ↄstituēs non egerit anti
quā actionē resuscitare:aut exceptionē ab ea remouere.sed no-
uam obligationē inducere.vñ iste act⁹ nō dz vltra volūtatē cō-
stituētis opari:iuxta vulgatā.l.nō oīs numeratio.ff.si cer.pe.et
ita etiā tenet Sali.in.l.ij.C.de ↄsti.pecu.et illud credit esse veri⁹
Ang.hic.et ponit etiā hic Nico.de nea.in.ij.q.ex glo.in materia
cōstitute pecunie. Jo.fab.hic habuit in pdictis mirabilē opi.et
pfecto nō negligēdā q ↄstituēs sciēter indebitū nūq̄ teneat:et
q tale ↄstitutū nō valeat eo qr est accessoriū ad principale debi
tum:ergo nō dz posse ↄstare sine pncipali. Hinc est q si debitū
pncipale est ↄditionale nō pōt ↄstitui:qr pncipale debitū nō est
efficax.iuxta.l.id qd sub ↄditione.in pn.ff.de ↄsti.pecu.et tñ hoc
casu ↄstitutū fit a sciēte.et in hoc ↄcordāt oēs et nemo discrepat.
Sed ampli⁹ et mirabiliter vult Jo.fab.h:et in hoc discrepat ab
omnib⁹ doc.q ↄstituēs sciēter indebitū etiā nō videat donare:
41 qr sm eū leges q̄ dicūt † q pmittēs sciēter indebitū videat do-
nare loquunt qñ pncipalr aliqd pmittit:sed qñ pmittit aliqd
accessoriū:vt in terminis nostris:et tūc dicit se credere q etiam
non videat donare cū deficiat materia pncipalis.all.l.si a reo.
42 §.si a furioso.ff.de fideius.q̄ lex non facit:quia loquit et dicit † q
obligatio fideiussoria que est accessoria ad pncipalē nō valet si
nō vz principalis.verū est q nō valet tanq̄ obligatio fideiusso
ria:vt ibi dicit tex. Sed nūquid valeat tanq̄ donatio qñ fieret
a sciēte nihil ibi dr in tex:et si vera est hec opi. Jo.fa.est maxima
limitatio ad illā vulgatā regulā q̄ hz q pmittēs sciēter indebi
tum videat donare. Reprobata itaq distinctiōe Dy.et solu.ad
d.l.qd si marit⁹.§.j.restat vt aliter rñdeam⁹ ad illū tex. Jo.fab.
dicebat q in debito ciuili tm̄ nō est aliq̄ differētia iter ↄstitutū
et fideiussionē:qr in casib⁹ in qb⁹ debitū ciuiliter tm̄ nō pōt in
cōstitutū deduci in eisdē etiā nō pōt accedere fideiussor:et eodē
modo idē est ecōtra.vñ sz eū duplex est debitū.qddā ciuile tm̄.
qddā est inefficax.ita q ex eo dat actio vt est in debito ex snīa.l.
julian⁹ verū debitorē.sm magis cōes ↄclusiones.ff.de ↄdi.in-
debi.et istud bñ pōt ↄstitui sicut ei pōt fideiussor accedere.si aūt
sit debitū ciuile inefficax:et tūc nō pōt ↄstitui sicut nec pōt fide-
iussor accedere.et in istis terminis loquit sz eū.d.l.qd si marit⁹.
§.j. Jsta distinctio q̄ fuit Dy.in.l.j.de fideius.approbat ibi per
Bar.in fideius.qd etiā tenet et ampliat Bar.in.d.l.pe.C.de nō
nu.pec.sed q̄tū ad ↄstitutū Bar.in.d.l.j.ff.de fideius.aliter di-
cit et dat aliū intellectū ad.d.l.qd si marit⁹.§.j.q intellect⁹ videt
esse multū amic⁹ lr̄e illi⁹ tex.intelligēdo tex.ad vnguē prout ia
cet:et miror q iste intellect⁹ Bar.nō referat p alios hic.dicebat
ergo Bar.q qñ subest ciuile debitū tm̄ qd tñ sit idebitū de iure
ptorio:vt quia naturalis sit sublata de iure ptorio:tūc tale de-
bitum nō poterit in ↄstitutū deduci.et in istis terminis proprie
loquit.d.l.qd si marit⁹.§.j.et ratio est sm Bar.q cōstitutū fuit
inductū ex edicto ptorio.vbi ergo nō est debitū de iure ptorio:
ibi nō cadit ↄstitutū.huic tñ debito bñ pōt accedere fideiussor
qr cessat rō supradicta.itē et qr fideiussor accipit p stipulationē.
et in istis vbis Bar.sentit illā rōnez quā ponit Bal.in.l.pe.C.
43 de nō nu.pecu.et eam.s.retuli. ¶ Quid † si sit aliud debitū pu-
rum:cui tñ aliqua exceptio obstet an possit deduci in cōstitutū.
habetis per glo.in.d.l.qd si maritus.§.j.in glo.j.mag.et ibi per
44 Bar.et per Ang.de are.hic. ¶ † Vlti.ad cōplemētū hui⁹ glo.
inquantū glo.vult q debitū naturaliter et ciuiliter simul possit
in constitutū deduci:aduertite q hoc casu tale constitutū nul-
lius aut pauce admodū esset vtilitatis quando fieret ab ipso-
met debitore:nisi q plures actiones ad idē tunc creditori cōpe
terent:secus tamen esset quādo constitutū fieret a tertio:quia
tunc esset maxime vtilitatis propter illū tertiū.et ita etiam dice
bat Ang.de are.ad fi.psentis.§. ¶ Sed vnū circa ista diligen-
ter notate q vbicūq sit pactū vel constitutū de eo ad qd quis
erat obligat⁹ ex dispositiōe.l.ex qua dispositione.l.nemini ve-
45 nit in dubiū qd orit actio:iuxta.l.legitima.ff.de pac.hoc † casu
actio de cōsti.pec.nō est necessaria solū:ergo esset necessaria qñ
in pacto seu cōstituto deduceret id ad qd quis esset obligat⁹ ex
ↄctu:et sic ex dispositione hoīs.et sic esset debitū naturale tm̄ eli
sum tamen excep.tunc bene esset necessaria actio de cōsti.pecu.
ita signāter dixit Bar.in.d.l.legitima.in pe.col. q̄uis eū aliter
et male referat Ang.de are.hic ad fi.psentis.§.et p dicto Bart.
habetis tex.opti.in.l.inter socerum.§.conuenit.ff.de pac.dota.
juncta.l.si quid p vxore.§.j.ff.de dona.inter vi.et vxo.bene etiā
facit.l.quoties.iuncta glo.mag.versi.fi.ff.de prescrip.ver.imo
fortius et singularius dixit Ange.in.d.l.legitima. q qñdo pa
ctum seu constitutū interponit super eo ad qd quis erat obli-
gatus ex dispositione legis quod hoc casu actio de constituta
nedum non est necessaria:imo etiā sm eum non potest cōpeten
ter habere locū:quia ista actio de cōstituta est inducta in subsi-
dium qñ alia non cōpetit.sed hic alia cōpetit:ergo etc.lz contra
istud vltimū:scz q imo ista actio de consti.pecu.cōpetat etiam

quando

qñ cõpetit illa actio teneat Jac.de bu.hic.de cuius veritate di
xi.s.in vlti.no.hui⁹ tex.s3 p hac opi.Ang.multũ bene facit il
la.l.inter socerũ.§.cõuenit.quã p eo adducit ad h̃ pater ⁊ prece
ptor me⁹.d.Alex.Jmo.in.d.l.legitima.vbi est tex. φ hoc casu
datur actio vtilis i factũ q̃ nõ cõpetit vbi cõpetit alia actio.d.l.
quoties.ff.de p̃scrip.verbis.ergo bene presupponit tex.ille qd
isto casu nõ possit habere locũ actio de cõsti.pe. Ego limito ista
vt sint vera ⁊ p̃cedãt qñ cõsti.cõtinẽs illð idẽ ad qð qs erat obli
gat⁹ ex legis dispositione fieret ab ipsomet obligato.et in istis
terminis loquunt̃ p̃allegati doc.s3 vbi istð cõstitutũ fieret a ter
tio nõ obligato p̃ut sine dubio fieri põt vt hic i tex.nr̃o.⁊.l.eũ
q.§.qð exigim⁹.ff.de cõsti.pec.tũc putarẽ φ nedũ actio de cõsti
tuta haberet locũ cõ istũ tertiũ.s3 qð imo eẽt necessaria cũ cõ illũ
tertiũ nõ cõpetat al's illa actio ex lege descẽdẽs.⁊ ita sane itelli
go dicta supradictoꝝ doct.⁊ ista notate q2 sunt maximũ funda
mẽtũ in p̃nti materia.℗ Glo.in verbo nulla.ego diuido i tres
ptes p̃ncipales.In p̃ma refert ex tex.⁊ cõ illationẽ opponit.In
scõa soluit quoddã sp̃ale:⁊ sp̃alitatis rõnẽ assignat. In tertia
⁊ vlt.enumerat alios sex casus sp̃ales i qb⁹ ex pacto nudo orit̃
actio.scõa ibi.⁊ est hec rõ forte sp̃alitatis. tertia ibi. sunt et alij
adhuc sex casus.℗ In ea.gl.ibi.vt.ff.de iureiur.l.eũ q.in prin.
46 habetis ex gl.duo.p̃mo rationẽ sp̃alitatis q̃re sp̃ale sit i cõsti
tuto:vt i eo ex pacto nudo oriat̃ actio.scõo φ i alijs p̃missioni
bus p̃terq̃ i cõstituto p̃missor statim teneat̃.℗ Circa p̃mũ vc3
circa rõnẽ sp̃alitatis assignatã in gl.dicite φ eadẽ rõnẽ ponit
gl.in.d.l.p̃missor.§.j.in ṽbo modicũ.hãc tñ rõnẽ specialitatis
impugnãt oẽs doc.hic.q2 ista nõ est bona cõsequẽtia.qs h3 cõ
modũ vt nõ teneat̃:vel vt etiã possit cõueniri ifra.x.dies: ergo
ex pacto nudo orit̃ actio.certe istud nullatenus sequit̃.al's seq̃
ret̃ φ si ego existẽs hic Papie p̃mitterẽ tibi.x.rome. quo casu
l3 p̃missio sit pura tacite tñ subintelligit̃ tñ tp̃s ifra qð possim
romã petere.iuxta.l.cõtinu⁹.§.cũ ita.de ver.ob.⁊.§. loca.s. de
ver.ob.qð hoc casu ex pacto nudo orit̃ actio.qð tñ notorie est
absurdũ ⁊ falsum.Preterea ratio gl.nostre ostendit̃ falsa alio
fundamẽto.qð adducit hic Jac.bu.⁊ post eũ Nico. de neap. in
scõa al's in.iiij.oppo.glo.nam in edicto p̃toris que introduxit
in cõstituto ex pacto nudo actionẽ cõpetere.l.j.in p̃n.ff.de cõsti.
pecu.qñ debitũ erat cõstitutũ certe nihil disponebat̃ de isto spa
tio decẽ dierũ:s3 istud spatiũ decẽ dierũ fuit inuentũ. et postea
supadditũ p iuriscõsultos.vt est de vtroq3 casus in.d.l.p̃mis
sor.§.j.ergo seq̃ret̃ attẽta rõne gl.φ añ istã inductionẽ.x.dierũ
factã p iuriscõsultos in cõstituto ex pacto nudo nõ orit̃ actio
qð tñ est notorie falsum.⁊ cõ.d.l.j.i p̃n.ff.de cõsti.pec. p̃terea s̃m
Ang.de are.hic p̃pter tã modicũ cõmodũ seu tã modicũ inter
esse.x.dierũ nõ debuisset tãta sp̃alitas iduci cõ oẽs regulas mũ
di.vt ex pacto nudo det̃ actio.⁊ si p̃pter illud ⁊ nõ p̃pter aliud
fuisset hoc itroductũ certe fuisset maximũ absurdũ qð nullate
nus est dicẽdũ.q̃ ergo põt esse ratio sp̃alitatis quare sp̃ale sit i
cõstituto:vt in eo ex pacto nudo oriat̃ actio.Joã.fab.⁊ Ange.
hic dicũt rõnẽ esse.q2 hoc pactũ cõsti. interponit̃ sup debito iã
cõtracto.ideo potius operat̃ p̃ductionẽ actiõis q̃ si fieret sup
debito cõhẽdo.⁊ hoc opat̃ geminatio p̃missionis q̃si magis ap
pareat de deliberata volũtate p̃mittẽtis q̃ si vnicus interue
nisset tantũ cõsensus ⁊ vnica p̃missio.⁊ ad hãc rõnẽ ego addo
bene facere rõnẽ quã ponit Bart.i.l.j.§.si qs simp̃lr.ff.de ver.
obli.⁊ Rapha.cu.in rub.illi⁹ ti.q̃re lex introduxerit φ i stipu
latione p̃cedat interrogatio ⁊ sequat̃ r̃nsio:q2 p̃cedẽte interro
gatiõe magis apparet de deliberata volũtate volẽtis se obli
gare.ita erit ergo ⁊ i p̃posito nr̃o.⁊ p̃dictã rõnẽ in cõstituto seq
tur i terminis Raph.cu.i.d.rub.ff.de ver.ob.⁊ idẽ volũt doct.
iuris canonici.vt Host.⁊ clarius.d.Anto.de but.in.c.p tuas.
extra de arbi.⁊ idẽ.d.Ant.in.c.cũ cõtingat.⁊ in.c.quintauallis.
47 extra de iureiurã.in quib⁹ locis tradũt p regula † φ ex pacto
nudo geminato sup eadẽ re etiã ex interuallo apposito oritur
actio etiã de iure ciuili.⁊ ad istud optime facit tex.in.l.fi.C.ad
l.fal.q p̃bat subtiliter ituẽti h3 Ang.ibi φ vbicũq3 est gemina
48 ta naturalis obligatio qð est actionis productiua † facit q2
geminata cõuẽtio fine cã v3 ⁊ t3 s̃m Ange.in.l.petẽs.in.vj.lect.
C.de pact.Jtẽ cõfessio extiudicialis q̃ al's nõ p̃iudicaret si sit
a geminata ita p̃iudicat[a] sicut si facta fuisset i iudicio. ita singula
riter Bar.in.l.cũ scim⁹.ad fi.per glo.ibi.C.de agri.⁊ cen.lib.xi.
Jtẽ ṽba enũtiatiue p̃lata in cõctib⁹ q̃uis non sint obligatoria
b tñ si sunt geminata bñ obligãt.[b] ita sing.Bart.in.d.l.cũ scim⁹.
49 post p̃n.p illũ tex.† Jtẽ geminata cautio tollit b̃nficiũ vellei
ni s̃m formã.l.si mulier.⁊ qð ibi Bal.in.l.legis antiq.C.ad vel
50 leia.† Jtẽ qñ emanauit geminata cõfessio nõ põt opponi excẽ
c ptio nõ numerate pecunie:[c] vt vult glo.in.l.cõtractibus.§.il
lis etiã.i gl.in ṽbo opponi.in prin.ff.de nõ nume.pec. accedat
illud vulgatũ φ duo vincula magis operant̃ q̃ vnũ.in aut.de
cõsanguine.⁊ vterinis fratrib⁹.i p̃n.⁊ aut. itaq3.C.cõia de suc
cessioni.ista ratio q̃uis firmata autoritatib⁹ q̃ pluriũ illustriũ

doct.⁊ etiã fundata q̃ pluribus optimis similib⁹ mihi tñ nul
lo mõ placet:q2 posito φ p̃cederet qñ cõstitutũ fieret ab ipomet
q erat debitor q̃ casu ex scõa p̃missiõe diceret̃ magis apparere
de voluntate p̃mittẽtis.tñ nullo modo posset procedere qñ fie
ret a tertio qui nõ esset obligat⁹ quo casu nõ diceret̃ esse gemi
nata promissio eiusdẽ p quã debeat apparere magis de delibe
rata volũtate p̃mittẽtis:al's sequeret̃ φ i fideiussione eodẽ mo
do nudũ pactũ p̃duceret actionẽ q2 fit sup debito p̃cedẽti. ⁊ tñ
istud est notorie falsum:q2 reqrit̃ stipulatio vulgata.l. blãdit⁹.
51 C.de fideius.℗ † Unde aliã ⁊ scõam rationẽ specialitatis in cõ
stituto assignãt Jo.fab.⁊ Ang.de are.hic.q2 p̃missio q̃ fit i cõ
stituto est accessoria principalis debiti s̃m Ange.de are.multa
accessorie cõcedunt̃ que principaliter cõcederent̃ sicut videmus
s̃m eum in pactis nudis appositis in cõtractu ex quib⁹ nõ ori
tur actio de per se:sed q2 accedũt cõtractui vestito.iuxta.l.legẽ.
et ea ibi tradunt̃.C.de pact.⁊ hanc rationẽ etiã sequit̃ Ray. de
forli.in.l.ij.C.de consti.pecu.⁊ hanc rationẽ defendit etiam hic
Nico.de neap.in.iiij.oppo.glo.sed ista ratio etiam nullatenus
mihi placet ⁊ eã etiã refert Jac.bu.p̃ut eũ refert Nico. de nea.
in loco p̃rime allegato:q2 data rõne p vera sequeret̃ absurdũ
φ fideiussor obligaret̃ ex nudo pacto:cu3 obligatio sua sit ac
cessoria p̃n.l.fideiussor obligari.§.fideiussor.ff. de fideiussori.⁊
tamen illud est falsum:q2 oportet φ interueniat stipulatio.d.l.
52 blãditus.℗ † Ultima fuit ratio ipsius Jaco. but. hic referen
tis Nic.de nea.in loco p̃rime allegato.φ ideo in cõstituto ex pa
cto nudo oriatur actio.eo q2 illud pactũ nudũ h3 fomentũ a.l.
p̃toria.vt.l.j.in p̃n.ff.de cõsti.pec.nimirũ si parit actionẽ iuxta a
l.legitima.cũ ibi traditis.ff.de pac.nõ sic in fideiussione que est
creatura iuris ciuilis:q̃ nõ habuit fomẽtum nec a.l.ciuili. nec
a.l.p̃toria.nec ab alia.l.iõ nõ parit actionẽ nisi iteruẽiat stipu
latio.d.l.blãditus.⁊ hãc rationẽ ego teneo p minus periculo
sa.⁊ etiã p vera.⁊ eã etiã t3 Bal.in.l.fi.C.ad.l.falc.vbi formali
ter inqt qð ideo pactũ nudũ p̃ducit actionẽ:q2 assumit sibi ve
stimentũ p̃toris.de cõsti.pecu.vbi de hoc tex.⁊ si instares que est
ratio diuersitatis q̃re cõstitutũ fuerit fomẽtatũ a.l.p̃toria poti⁹ b
q̃ fideiussio.Rñdeo ⁊ faciliter rõnẽ esse:q2 cõstitutũ est creatu
ra iuris p̃torij.vt.s̃.dixi.vnde facilius debuit moueri p̃tor ad
fomentãda ea que ipse introduxerat q̃ ad fomẽtanda ab alijs
introducta veluti a iure ciuili vt est fideiussio.℗ Nõ omitto ta
mẽ circa predicta φ Bar.sibi cõrius p̃ut retuli.s̃.in euidentia
lib⁹ ponit vnã nouã ⁊ singularẽ opi.in.l.iurisgẽtiũ.§.sed cum
53 nulla.in ver.igit̃ nuda.ante fi.ff.de pac.vbi dicit se putare † qð
constitutũ debeat dici cõctus.noĩatus ⁊ cõuẽtio legitima cũ ha c
beat nomẽ specificũ ⁊ elegans.vñ nimirũ si producat actione3
sicut ⁊ alie cõuentiones noĩate.d.l.iurisgẽ.in prin. et s̃m hanc
opi.nõ erit aliqua specialitas i cõstituto qð ex pacto nudo oria
tur actio.⁊ ita cõfundent̃ opi.oĩm.⁊ glo.⁊ docto.hic ⁊ vbiq3 in
ipsiusmet Bart.in hoc sibi cõrij.vt.s̃. retuli in euidẽtialib⁹. nã
volũt oẽs φ sp̃alis casus sit in cõstituto:vt in eo ex pacto nu
do oriat̃ actio.ego tenerẽ hãc peregrinã ⁊ singularẽ opi. Bar.
nisi cõtra eã vnũ obstaret mihi ad qð nõ video quõ bñ respon
deatur:q2 s̃m eam etiã fideiussiõe ex pacto nudo deberet oriri
actio cũ fideiussio sit cõuẽtio noĩata.⁊ h3 specificũ ⁊ elegãs no
mẽ.⁊ tñ istud est notorie falsum.d.l.blãditus.in hoc bene cogi
tabitis.⁊ p ista remanet expeditum primũ qð collegi.s̃. ex ista
glos.℗ Circa secũdũ principale qð ex ea.gl.collegi. qð in alijs
54 promissionib⁹ p̃terq̃ in cõstituto p̃missor statim teneat̃ † ⁊ cõse
quẽter qð differẽtia sit in hoc inter constitutũ ⁊ alias p̃missio
nes.dicite φ idẽ etiã t3 gl.i.d.l.p̃missor.§.j.in ṽbo.modicũ. in
hoc p̃ucto omissis opi.hic relatis per Nico.de nea.in.iiij. opp.
glossarũ paucis cõcludo cũ Bart.in.d.l.p̃missor.§.j.cõtra glos.
nostrã qð idẽ sit in alijs p̃missionib⁹ qð in cõstituto quãtũ ad
obligationẽ:vt statim cedat dies obligationis tam in constitu
to q̃ in alijs obligationib⁹.⁊ qð tẽpus istoꝝ decẽ dierũ adijcia
tur solutioni miserationis gratia iuxta.l.si cũ multi.in prin.ff.
de compen.non autẽ adijciat̃ obligationi.⁊ hoc est qð proprie
vult tex.in.d.l.p̃missor.§.j.in ṽbo.vt exactio celebret̃.bñ verũ
est φ hoc tp̃s qð indulget̃ solutioni est in cõstituto limitatũ: vt
sic.x.dierũ.i alijs p̃missionib⁹ nõ est limitatũ:s3 est ad arbitriũ
iudicis.de quo etiã p̃ucto videatis multũ late ⁊ pleni⁹ quã ali
bi p ip̃m Bar.in.l.ita stipulat⁹ magna.in.§.j.q.p̃n.ff.de ver.ob.
vbi refert oẽs gl.in hoc cõrias ⁊ dicta antiquoꝝ patrũ cõria p̃ut
etiã refert Nic.de nea.hic in loco p̃rime alleg. ⁊ cõcludit Bar.
idẽ p̃ut in.d.l.p̃missor.§.j.de quo etiã videatis Bar.idẽ tenẽ
tem in.l.qð dicimus.ff.de solu.idem etiam tenet hic Joã. fab.
55 in penulti.colũ.℗ † Et ad intellectum istius.l.p̃missor.§.j.si
vultis scire an illud tp̃s decẽ dieꝝ sit ibi statutũ a lege an võ sit
statutũ a iudice:⁊ cui⁹ effect⁹ sit ista indagatio videatis Ang.
⁊ Jmo.in.l.liber homo.la.ij.in.§.decẽ hodie.ff.de ver.obli. et
Ange.de are.hic.℗ Et an illud tẽpus decẽ dierũ habeat locũ
cum etiã inter absentes an vero solũ inter p̃ñtes ponit Bal.in

a ℗ Preiudicat. Quod veru3 est absente p̃te.vt p do. Mari. sozi. in cõsi.xv.incip. visis.ver. terti⁹ vero tractatus. circa me.i.j.pte.

b ℗ Obligãt. Ad de Fran.are.i.l. serui electiõe.de leg.j.⁊.d. Bart. sozi.in cõsi.lxvij. inci.circa primã q.ver.circa aliã. q.in.j.parte.

c ℗ Exceptio nõ numerate pecu nie.Adde Fran. are.in.l.fi ita sti pulat⁹.i.§. chry sogonus.de ver. ob.⁊.d.Bar. so zi.i.d.cõsi.lxvij. inci.circa p̃mã. circa fi.s̃.alleg. ver.qd operet̃ i nõnullis actib⁹ geminatio.vide Feli.in.c.si cau tio. statim post me. de fi.instru.

rubri. C. de cõsti. pecu. in. iij. q. ¶ An aũt elapsus istorũ decem dierũ cõstituat debitorẽ in mora absq̃ alia iterpellatione: vt si debitor cõstitueret se soluturũ magnũ debitũ sub pena: pena cõmittat̃ lapsis illis decẽ dieb' sine alia interpellatione. habetis hic p Jo. fab. in penul. col. cõcludentẽ q sic. ⁊ p Bar. in. d. l. promissor. §. j. ad fi. idẽ etiã tenentẽ per gl. cũ tex. in. l. si duo. §.
56 fi. ff. de cõsti. pecu. ¶ † Unũ tñ diligẽtissime notate p maxima limitatione pñtis materie qd ibi i cõstituto, pmitteret̃ pena pacto nudo q̃uis ad sortẽ principalẽ nudo pacto, pmissam cõpetat actio de cõsti. pecu. tñ ad ipsaʒ penã nudo pacto: ⁊ sic sine stipulatione pmissam nõ cõpetit ista actio de cõstitu. pec. de hoc habetis tex. no. ⁊ signãdũ ⁊ fortassis singularẽ i iure. in. l. titi'. ff. de cõsti. pec. p quẽ tex. ita dicit bal. i rub. C. de cõsti. pec. i. iiij. q.
¶ In ea. glo. ibi. vt. C. de dona. l. si qs argentũ. §. finaũtẽ. habe
57 tis † q hodie ex pacto nudo de donãdo orit̃ actio. ⁊ idẽ tʒ etiaʒ glo. in. l. legitima. in glo. magna post prin. ⁊ in. l. iurisgẽ. §. sʒ cũ nulla. in versi. igit̃ nuda. in glo. magna post medium. ff. de pac. istas glo. reprehẽdit Bar. in. l. legitima. ⁊ ibi Ang. ⁊ cõiter alij sequunt̃. ⁊ idẽ Bar. in. l. j. in vlti. col. ff. de cõdi. ex lege. q: hodie ex nudo pacto de donãdo nõ orit̃ actio: sʒ oritur cõditio ex lege pter ipʒ pactũ. ⁊ istud paucis ego teneo declarãdo tñ put magistraliter declarat Bar. i. d. l. legitima. qcqd teneat Ange.
58 in repe. l. si certis annis. in. j. col. C. de pac. † quicqd etiã tenuerit Jmo. in. l. in edib'. §. j. ff. de dona. referẽs pceptorẽ suũ Frãciscũ de rãponib' in hoc tenẽtẽ ɔtrariũ. de quo habetis late p Ang. hic. nec est mihi cure hoc vlteri' examinare: q: nulli' aut pauce admodũ vtilitatis est. an hodie orĩat̃ actio ex pacto nudo de donãdo: an vo ex lege pter pactũ. nõ est etiã vera opi. Jo. fab. hic tenẽtis post Pet. de bel. pti. qd nõ sit mirũ si hodie
59 pactũ nudũ de donãdo pariat actionẽ † pptera q ɔtract' do
a nationis hodie sit ɔctus noĩatus[a] per. d. l. si qs argentũ. §. pe. et fuit opi. gl. in. d. l. iurisgẽtiũ. in prin. in gl. magna in vbo aliqd facias. quã ibidẽ reprehẽdit Bart. ⁊ bñ. q: posito q sit ɔct' noĩatus: tñ q: ɔctus noĩati qui accipiunt nomẽ nõ ab actu cõ
60 ueniẽdi. sed ab actu exequẽdi: † vt donatio que sic d: q: est doni datio. vt. l. senat'. §. donatio. ff. de dona. certe nũq̃ dicuntur habere nomẽ nisi facta executione. vñ non mirũ si pactũ nudũ de donãdo qd nõ est donatio nõ pcederet actioneʒ nisi hodie a
61 lege iuuaret̃. de q̃ habetis lati' ibidẽ per Bar. ¶ † An aũt. d. l. si qs argẽtũ. §. pe. habeat locũ in donatione causa mortis: vt i ea ex pacto nudo habeat locũ dispositio hui' legis. habetis gl. reputatã singularẽ tenentẽ qd sic in. l. cũ pr̃. §. meuio. in gl. j. in ver. donabat. ⁊ i gl. fi. i vbo reuocauerit. ⁊ ibi bar. ff. de leg. ij. et hoc etiã tʒ Bal. post Cy. in. l. j. C. de dona. cã mortis. ⁊ Bal. i. l. siquidẽ. i fi. C. de act. ⁊ obli. in. l. ⁊ si mortis. i pn. C. ad. l. falc. ⁊ i. l. cũ hi. in pn. ff. de trãsac. ⁊ in. l. cũ virũ. in. j. col. C. de fideicõ. vbi reputat illã gl. esse singularẽ ad hoc. vt in. l. executorẽ. in. iij. co. C. de execu. rei iudi. ⁊ in. l. si donationis. C. de ɔhẽ. emp. ⁊ i aut. ex testõ. in. ij. col. C. de colla. ⁊ in. l. vnica. §. finaũt aliqd sub cõditione. C. de cadu. tol. ⁊ in. l. ij. ff. de leg. j. ⁊ Ang. in repe. l. si certis annis. in. ij. col. C. de pac. ⁊ idẽ Ang. in. l. cũ ex causa. ff. de re iudi. ⁊ in q̃stione p eũ disputata q̃ incipit astẽsis miles. in. iiij. char. vbi etiã hʒ illã gl. p singulari ad hoc: sed q̃uis glo. illa reputet̃ singularis: hʒ tñ cõsociã in. l. ij. C. de iure do. in glos. magna fi. ppe fi. quã p ɔsocia allegat Jo. de imo. in. d. l. ij. ff. de lega. j. Est verũ q ipsemet Jo. de imo. in. d. l. cũ ex cã. tenet q q̃uis pdicta opi. sit cõis: tñ in pũcto iuris ɔrũ est veri' p nõnulla fundamẽta ad q̃ habetis respõsionẽ per Ang. de are. hic. sʒ ipse Jmo. vacillauit ⁊ aliter tenuit in h. i. l. j. C. de dona. cã mortis. ⁊ ibi habetis hũc articulũ. s. oẽs latissime examinatũ p Ludo. ro. vbi post mlta tʒ q q̃uis de iuris subtilitate gl. pal. sint false qd tñ in cõsulẽdo nõ recederet ab opi. gl. ⁊ tantoꝝ patrũ.
62 ¶ † Nũqd aũt. d. l. si qs argentũ. §. pe. habeat locũ in donatione pter nuptias. habetis gl. elegantẽ q sic in. l. j. in vbo auxerit. ⁊ ibi Bal. C. de do. ante nup. ⁊ idẽ etiã tʒ Cy. ⁊ Bald. in aut.
63 decursa. per illũ tex. C. de dona. ante nup. † ⁊ qd. d. l. si qs argentum. habeat locũ in donatiõe ob cãm. pondero nouiter de hoc
64 esse glo. iuncto tex. in. l. si qs cũ deberẽ. ff. de iureiur. † Nũquid aũt. d. l. si qs argentũ. §. pe. habeat locũ in donatione remuneratoria habetis p Barto. post Guil. de cu. in. l. iurisgẽ. §. quinimo. i vlt. col. ff. de pac. ⁊ Sali. i. l. legẽ. in. vj. q. C. de pac. ⁊ Joã.
65 de imo. in. d. l. in edibus. §. j. ff. de dona. ⁊ per Ang. hic. ¶ † Et an. d. l. si qs argẽtũ. §. pe. habeat locũ i donatiõe psumpta: puta q̃ aliqs pmitteret sciẽter sine causa quo casu presumit̃ donatio. habetis gl. tenentẽ q sic in. l. hactenus. §. j. in glo. j. ⁊ ibi Bar. de cõsti. pecu. ⁊ de illa glo. dixi. s. in hoc. §. in glo. in verbo cõstituerit. ibi tamẽ nõ tetigi an. d. l. si quis argẽtum. §. penul. habeat locũ in ipsa donatione psumpta. de hoc ergo videatis Bar. in. d. l. iurisgen. §. quinimo. in vlti. colũ. ⁊ in. l. si tibi. x. milia. ad fi. pn. ff. de pac. ⁊ Ray. Bal. Ang. ⁊ Alios in. d. l. iurisgẽ. §. sed cũ nulla. ⁊ Bal. in rub. C. de consti. pecu. in. ij. colũ. ⁊ in. l.

a ¶ Nominatus. Adde Frã. are. in. l. fi. de condi. ob cãm. ⁊ Bal. i tract. de pact. in xij. ⁊ xiij. col.

fi. in fi. C. si cer. peta. ⁊ in. l. si pac. quo penã. C. de pact. ⁊ Sali. in d. l. legẽ. in. vj. q. C. de pac. ⁊ Joã. de imo. in. d. l. in edibus. §. j. et do. Anto. de but. ⁊ Jmo. in. c. qualiter. extra de pac. ⁊ Pau. de cast. in. l. que dotis. ff. solu. matri. ⁊ vnum verbum per Ang. de
66 are. hic. ¶ † Item an. d. l. si quis argentum. §. penul. habeat locum eo casu quo in pacto nudo de donando non deduceretur res vel quantitas: sed deduceretur factum. videte Barto. post Guil. de cu. in. d. l. iurisgẽ. §. sed cum nulla. ⁊ in. §. quinimo. ad fi. ff. de pact. ⁊ in. l. si vnus. §. pactus ne peteret. circa mediũ. in eo. titu. ff. de pac. ⁊ Ang. in. d. l. iurisgen. in prin. in repe. l. si certis annis. in. ij. col. C. de pac. ⁊ Bal. in. l. cum virum. C. de fideicõ. ⁊ in. l. pacta que contra. C. de pac. ⁊ do. Anto. de but. ⁊ Jmo. in. c. qualiter. extra de pac. ⁊ Sali. in. l. legem. in. vj. q. C. de pac. ⁊ glos. in. l. si cum mihi. iuncto tex. in glos. in verbo actio. et ibi Bar. ff. de dolo. ⁊ glo. notabilem. in. l. promisisti. §. j. in glo. fi. ff. de prescrip. verb. et videatis omnino Joã. de imo. concordantem opiniones in. d. l. in edibus. §. j. ff. de dona. ⁊ Bald. in. l. ex placito. in. ix. qõ. C. de rerum permutatio. et Ange. de are. hic.
¶ In ea. glo. ibi. ⁊. C. de rei vxo. act. l. j. §. j. hũc casum in specie
67 approbat Ang. hic subijciẽs rationẽ specialitatis esse † vt mulieres facilius nubãt qd reipubli. interest. arg. l. j. ff. sol. matri. sʒ iste casus mihi nõ placet. ⁊ posito q procedere possit inspecto tpe legis ad exactionem. C. de dotis promis. tñ hodie nullo modo procedere potest cũ etiam ex parte mariti nedũ ex parte mulieris inducatur a lege tacita stipulatio que fingitur a lege intercessisse: vt tenet gl. in. d. l. vnica. in prin. in verbo dotes. C. de rei vxo. act. ⁊ ita contrariũ eius qd hic tenet ⁊ melius gl. in. d. l. ad exactionẽ. ⁊ Barto. in. l. legitima. ff. de pac. ⁊ in. l. fideius. obligari. §. qui certo loco. ff. de fideius. ¶ In ea. gl. ibi. ⁊. l. pactum. hoc est speciale fauore reipu. ẽm Pet. de bel. pti. Joã. fab. ⁊ Ang. de are. hic. ¶ In ea. glos. ibi. l. periculi. in fi. Ratio specialitatis est ẽm pxi. allegatos doct. propter periculum qd in se suscepit creditor. ⁊ vbi est periculũ ibi debet esse vtilitas. facit. c. nauiganti. extra de vsu. ¶ In ea. glo. ibi. C. de vsu. l. frumẽti. Ang. de are. hic dicit rationẽ specialitatis esse pter incertũ examinationis exituʒ. qd nihil est dicere. vnde dicite ẽm Pet. de bel. pti. ⁊ Jo. fa. hic. q ratio specialitatis sit pter necessarium vsum victualiũ. ¶ In ea. gl. ibi. ff. de vsu. l. etiã. speciale est ẽm oẽs ob fauorem publicum ciuitatis. ⁊ ita etiã dicit Barto. in. l. fideiussor obligari. §. qui certo loco. ff. de fideiusso.
68 ¶ † In fi. glo. vltra hos sex casus stipulationis in glos. enumeratos in qbus ex nudo pacto orit̃ actio. aliud vidistis. s. in pn. huius glo. quãdo pactum nudum esset geminatum. nõnullos alios casus speciales addunt ⁊ enumerant Joan. fab. et Ang. de are. hic. de quibus etiam. s. vidistis Cy. ⁊ Sali. in. l. legẽ. C.
69 de pac. ⁊ Joã. an. in. c. j. extra de pac. ¶ † Ex qbus vnum non omitto: videlʒ casum in. l. inter socerũ. §. cõuenit. ff. de pac. do. in quo vult Jo. fab. hic esse casum specialem q ex pacto nudo oriatur actio. istud non est verũ eo q: in pacto nudo fuerat deductum id ad qd quis erat obligat' ex legis dispositione. vnde tunc non est speciale qd ex eo oriatur actio prout dixi. s. in
70 glo. in ver. constituerit. ¶ † Addite etiã aliũ casum in quo pacto nudo oritur actio: vcʒ in curia mercatorũ. ita sentit Bart. in. l. quintus mutius. ff. mandati. argu. illius tex. et in. l. si fideiussor creditori. in fi. ff. de fideiusso. ⁊ no. Bald. in. l. si pro ea. C. mandati. q̃uis Ludo. roma. istud reprobet tenens de directo contrarium in. l. filiusfami. ff. de dona. per notata per Jnno. in
71 c. j. extra de constitu. quicquid hic dixerit Ang. de are. † Alius est etiam casus quãdo pactum nudum fieret in iudicio prout late examinat ⁊ cõcludit Ludo. ro. in. l. j. in princi. ff. de verbo. obliga. ⁊ propterea dicebat Ang. de are. hic quod glo. reputata singularis in aut. generaliter. in verbo conscribat. C. de epi. et cle. que vult q q̃uis ex pacto nudo non oriatur actio: tamẽ oritur officium iudicis ⁊ pcedit sine admiratione: eo quia ibi promissio nuda erat facta iudici ⁊ iudicio. ideo oritur officiuʒ iudicis cum hoc casu fingatur stipulatio. l. cum ostẽdimus. in fi. ẽm vnum intellectum. ff. de fideiuss. tu. de cuius legis intellectu habetis per Bar. ⁊ omnes. in. l. j. in prin. ff. de verborũ obliga. ¶ Nunquid tamen ex pacto nudo eo casu quo non fieret in iudicio de iure ciuili oriatur saltem officiũ iudi. j. videbi
72 mus. ¶ † Alium singularem casum ⁊ bene signãdum habetis vbicũq̃ enim ille cui per pactũ nudum aliquid est promissum pateretur dãnum si sibi promissa non seruarẽtur: tunc vigore talis pacti nudi contra non seruantẽ datur actio de dolo. et sic q̃uis ex pacto nudo non detur actio: cõsulitur tamẽ per actionem de dolo: vbi ex pacto aliqd adest parti. tex. est ad. hoc valde notandus in. l. eleganter. §. seruus pactionis. ff. de dolo. et ibi Bar. ad finẽ. ad hoc no. illum tex. et ibidem etiam Barto. ⁊ ibidem Baldus in. l. cum mota. in. iij. colum. C. de transactio. et Ange. in consi. j. in fi. ⁊ in istis locis dicunt docto. per illum tex. limitari totam materiam pactoꝝ q̃uis aliter ⁊ minus bene dixerit

ne dixerit Ang.de are.hic ad illũ.§.seruus pactionis. An aũt
pactũ nudũ de iure canonico ꝓducat actionẽ.habetis hic abũ
dãtissime per Ang.de are.vbi per eũ videatis ⁊ in remissioni-
bus ⁊ locis per eũ traditis. Aduertite tñ circa ꝑdicta qꝛ dixit
singulariter do.Anto.de bu.in.c.que in ecclesiarũ.extra de cõ-
73 sti.† ꝙ q̄uis pactũ nudũ de iure ciuili nõ pariat actionẽ: tamẽ
videtur ꝙ naturalis obligatio ĩsurgẽs ex pacto nudo debeat
habere executionẽ sine actione ex lato iudicis officio ẜm prece
pta iurisgentiũ ẜm que ante introductas a iure ciuili actiones
ministrabatur iustitia sine actione manu regia:vt dicit tex. ĩ.l.
ij.in prin.ff.de ori.iur.⁊ istud dictũ infert ipse ex notatis ꝑ In-
no.⁊ Cõpo.in.d.c.q̃ in ecclesiarũ.⁊ reputat illud esse bene notã
dum.sed istud dictũ reprehẽdit ibi ⁊ merito Joã.de imo.⁊ pa-
ter ⁊ preceptor meus do.Alex. imo.in.d.l.iurisgentiũ.§.sed cũ
74 nulla.ff.de pac.dicite vt ibi ꝑ eos.†Dicebat etiã singulariter
do.Ant.in.d.c.q̃ in ecclesiarũ.qd̃ si adiret̃ imperator vel prin-
ceps aut alius nõ recognoscẽs superiorem ꝓ executione pacti
nudi qd̃ peccarẽt si nõ facerent illud exequi.qꝛ ẜm eũ q̄uis le-
ges potuerint disponere qd̃ ex pacto nudo nõ oriat̃ actio:non
tñ potuerint disponere ꝙ princeps nõ debeat aut teneat̃ iusti
tiam ministrare.⁊ ita ẜm eum ꝓcedit qd̃ notãt Imo.⁊ Cõpost.
75 ibi.⁊ istud dictũ singulare est ⁊ peregrinũ si est ver. ¶ †Illud
certũ ⁊ expeditũ est sine dubio aliquo ẜm dñm Anto.vbi.s̃. ꝙ
per viã denũtiationis euãgelice seu ꝑ censurã ecclesiasticã etiã
in terris imperij:nedũ in foro ecclesiastico pactũ nuduȝ posset
executionẽ sortiri.per notata ꝑ doc.vt Inno.in.c. nouit. extra
de iu.⁊ Bar.in extrauag.ad reprimẽ.in verbo ꝑ denũtiationẽ.
et Bal.in aut.ad hec.in.iiij.colũ.C.de vsu.⁊ Ange. in repe.l. si
76 certis annis.in prima char.C.de pact.⁊ Ange. hic. ¶ †Illud
etiã in predictis nõ omitto.qꝛ sunt aliqui hic q dicũt ꝙ si quis
cõsideret oẽs casus gl.nostre ⁊ alios supra additos qd̃ non di-
cũtur proprie pacta nuda cũ sint legis auxilio roborata vt pa-
riãt actionẽ.iuxta.l.legitima.ff.de pac.⁊ q̄uis ipi nõ dicãt ista
fuit opi.gl.in.d.l.legitima.in glo.mag.ante mediũ.⁊ glos. in.l.
iurisgẽ.§.quinimo.in glo.j.mag.ad fi.ff.de pac.quã opinio. et
merito reprehẽdit Bar.in.d.§.quinimo.in penul.colũ.vbi di-
cit qd̃ illi q dicũt nõ bene loquunt̃:quia in illis casib⁹ ius ciuile
nõ vestit illa pacta:ȝ eis remanẽtibus nudis.vel lex producit
actionẽ ꝓpter ipsa pacta.vel facit ꝙ ipsa pacta ꝓducãt actio-
nẽ de per se.vt ibi latius per eũ.cũ quo etiam trãsit ibi Ang.et
Sali.⁊ etiã Ang.in repe.l.si certis annis.q̄uis Bal. in.d.l.iu-
risgẽ.§.sed cum nulla.dixerit ꝙ in illis specialibus casibus in
quibus est specialiter inductũ ex pacto nudo oriri actionẽ: tũc
pactũ dicitur vestitum quodã vestimento irregulari ⁊ extraor
dinario.⁊ hec verba reputat multũ pulchra ⁊ dicit ea sibi mul
tũ placere.d.Alexã. Imo.in.d.l.iurisgẽ.§.quinimo.⁊ circa ista
et casus hic positos in glo.videatis etiam dist. Bart.in.l.fide-
77 iussor obligari.§.qui certo loco.ff.de fideius. ¶ †Extra gl. re-
stat vltimo ad cõplemẽtũ hui⁹.§.vt videamus qualiter formã
dus sit libellus in materia ista cõstitute pecunie.⁊ formã libelli
in specie ponit Spe.in ti.de solu.in.iiij.parte.in.§. postmodũ.
in ver.ceterũ si quis.⁊ in versi.seq.ẜm qd̃ eũ refert Nic. de nea.
in.vj.⁊ vlti.q.extra glo.in materia cõstitute pecunie.Cõis for-
ma ẜm doc.hic est ista.ago cõtra titiũ ꝙ cũ ipse mihi vel alius
tertius deberet centũ ex aliquo ꝯtractu vel etiã naturaliter tm̃
constituit se ea soluturũ mihi quare peto vt condẽnetur ad dã
78 dum ⁊ soluendũ dicta centũ.†Nunqd aũt actio ista de consti.
pecu.q̃ est accessoria ad principale debitũ.vt.s̃.vidimus.maxi
me in gl.in verbo cõstituunt.vbi gl.tangit posse simul ⁊ semel
in eodẽ libello intẽtari cũ actione ꝑncipalis debiti. ⁊ sic an ad-
mittat̃ cumulatio istaꝝ duarũ actionũ tãgit multũ diffuse hic
Joã.fab.post Pet.de bellaperti.⁊ Jaco.but.videatis hic per
eum.⁊ vltra eum ea que tradit Bar.cum concor.in.l.fundũ.ff.
de excep.ti.generali.⁊ per ista habetis expeditũ presentem.§.

Actiones autem.

Ad euidentiã ꝑsentis.§.
⁊ glossarũ necnõ ⁊ eoꝝ q̃
1 j.dicẽda occurrẽt ꝑmittite vobis† qꝛ heres est astrictus oĩb⁹
obligationibus defuncti.vt toto titu.C.de here. act.⁊.l. vnica.
C.vt actiones ab heredib⁹ ⁊ ꝯtra heredes.ex eo qꝛ heres fingi
tur ⁊ censet̃ eadẽ persona cũ defuncto.in aut.de iureiur. a mo.
2 prestito.in ꝑn.† ⁊ ꝓpterea qꝛ pater ⁊ fili⁹ cẽsent̃ vna eadẽqȝ per
sona.⁊ idẽ in dño ⁊ seruo vulgata.l.fi.C.de impube. ⁊ alijs sub
3 stitu.⁊.§.ei qui.s̃.de inuti.stipu.videbatur† ꝙ pater esset astri
ctus obligationibus filij ⁊ ecõtra ⁊ eodẽ modo dñs obligatio
nibus serui.tñ qꝛ iniquũ est aliquẽ teneri ex cõtractibus nõ ce
lebratis per eũ aut quasi ꝯtractib⁹ seu delictis vel quasi ne al-
teri ꝑ alterũ iniqua cõditio afferatur cõtra regula iuris nõ dȝ.
de reg.iur.factus est titulus.C.ne fi.pro patre.in quo titulo est
dispositũ ne filius pro patre aut pater ꝓ filio aut libertus pro
patrono vel seruus pro dño cõueniãtur:vt ex verbis illius ru
brice apparet.⁊ est aduertẽdũ quia imperator cum ministerio
primo posuit ti.C.vt actiones ab here.⁊ cõtra heredes.in quo
disposuit ꝙ heres teneatur ad obligationes defuncti.⁊ postea
immediate posuit ti.C.ne vxor ꝓ marito.⁊ fili⁹ ꝓ patre. qꝛ vi-
debatur ꝙ ꝓpter cõiunctionẽ que inter eos est alius ꝓ alio te
neri debuisset cui⁹ ꝯriũ in illis titulis disponit̃.⁊ ita dicit gl.cũ
qua ibi trãsit simpl'r Bal.in rub.C.ne vxor ꝓ mari. ⁊ ita sentit
Bal.in rub.C.ne fili⁹ ꝓ pr̃e.ȝ clare nõ aperiat. ⁊ si ĩstares et q̃
4 reres† q̃ possit esse rõ diuersitatis q̃re sicut eximit̃ fili⁹ ab obli
gatione patris ⁊ ecõtra ⁊ dñs ab obligationibus serui ⁊ econ-
tra per illũ tit.C.ne fi.ꝓ pa.ita etiã nõ eximat̃ heres ab obliga
tionibus defuncti.Respondeo q̄uis nec ibi tactũ aut declara-
tũ inueniam ꝙ nõ fuit eadẽ ratio statuẽdi in herede que est in
5 patre ⁊ filio in dño ⁊ seruo.†Nam heres nũq̄ representat de-
functũ nec vnq̄ fingitur eadẽ persona cũ eo nisi mediãte facto
suo:⁊ nisi ex mera ⁊ ꝓpria sua volũtate:qꝛ vult esse heres:ȝ pa
ter ⁊ filius inuiti fingit̃ ipso iure absqȝ alio eoꝝ facto esse eadẽ
persona.ergo relinquitur qd̃ nõ sit eadẽ ratio eximẽdi heredẽ
ab obligationib⁹ defuncti que fuit eximere patrem ab obliga
6 tionib⁹ filij vel ecõtra.⁊ ꝯsimiles ꝑsonas.†Stat ergo ꝙ de iu-
re ciuili pater nõ tenet̃ ex contractu filij nec dñs ex ꝯtractu ser
ui per dictũ titu.C.ne fi.ꝓ pa.⁊.l.dñm.C.qd̃ cum eo. si ergo fi-
liussa.cõtrahit vel delinquit:ipse tñ obligat̃ insolidũ regulari
ter ⁊ nõ alius.l.filiussa.ff.de act.⁊ obli.⁊.l.tam ex ꝯtractibus q̄
7 ex iudicijs obligatur filiussa.ff.de indi.†Et si diceres q̃uo põt
fieri executio cõtra filiũfa.in potestate existẽtẽ ⁊ condẽnatum
saltẽ ꝯsiderato iure digestoꝝ:q̃ iure filiussa. nihil ꝓprij habe-
bat nisi sit miles.⁊ inanis ẽ actio quã excludit inopia debitoꝝ.
dicit tex.in.l.nam is.ff.de dolo.respondebat Bar.in.l.iij.§.sed
vtrũ.ff.de mino.⁊ in.l.si filio.la.ij.ff. solu.mat. ⁊ in.l. si dubitet̃.
§.si filiussa.ff.de fideius.⁊ in.l.pe.C.qui bo.ced.pos.⁊ in.l. quot.
la.ij.ff.de noxa.qd̃ imo poterit fieri executio hoc modo:qꝛ po-
terit filius ce.bonis pa.vt est tex.no.ibi Bart.in.d.l. pe.C. qui
bo.ce.pos.⁊ eo casu quo nollet cedere bonis posset capi ⁊ ĩ car-
ceres detrudi.q̄uis gl.alle.per Bar.aliter dixerint in locis su
8 prascriptis vt ibi ꝑ eũ.†et videte qd̃ signãter dixit Bar.in.l. si
ex alio.per illũ tex.in.l.fi.C.qd̃ cũ eo.pro filijssa. mercatoribus
si nolũt in carceres detrudi quid facere habeant. Superuenit
postea pretor qui tot⁹ equitate plenus iuxta.l.qd̃ si ephesi. ĩ fi.
ff.de eo qd̃ certo loco.et.l. eqssimũ ordinẽ.in prin.ff. de bo.pos.
9 ẜm tabu.qui cõsiderat† ꝙ interdũ pater vel dñs concedũt ex-
presse vel tacite peculiũ filio aut seruo quod censent̃ veluti ꝓ-
priũ patrimoniũ ipsoꝝ filij ⁊ serui.vt inquit tex.noster ⁊ dispo
nit ꝙ pater ⁊ dñs obligent̃ ⁊ teneant̃ ex cõtractib⁹ filij et serui
nõ insolidum:sed eatenus quatenus est eoꝝ peculium.⁊ ratio
que mouit pretorẽ ad ita disponẽdum potuit esse ista.Nam ex
quo pater cõcedit filio suo in potestatẽ existenti vel dñs seruo
certã quantitatẽ pecunie vt ꝓ libito negotietur nõ exprimẽdo
tñ certũ genus negotiationis:qꝛ tũc esset institor: vt dicemus
j.in glo.magna.equũ visum fuit pretori qd̃ ex ꝯtractu filij vel
serui pater ⁊ dñs tenerent̃ ⁊ cõueniri possent:eo qꝛ vident̃ con
traxisse de volũtate patris vel dñi ex quo de eorũ volũtate il-
lud peculiũ habebãt.⁊ sic ex volũtate presumpta ꝓpter cõces-
sionẽ peculij pater ⁊ dñs tenẽtur.Hinc est ꝙ pater ⁊ dñs obli-
gãtur de peculio ex cõtractu filij ⁊ serui etiã ignorantes ⁊ con
sequenter etiã inuiti.imo etiã expresse ꝓhibentes contrahi cũ
seruo vel filio.vt est tex.notãdus ĩ.l.si qs seruũ.§.fi.ff.de pecu-
lio.verũ qꝛ eoꝝ volũtas nõ est simplex ⁊ absoluta:sed est certa
et limitata respectu illius quantitatis concesse in peculiũ filio
aut seruo visum est equũ pretori vt pater ⁊ dñs nõ teneant̃ aut
conueniãtur simpliciter ⁊ insolidũ:sed eatenus quatenus illa
volũtas se extẽdit.⁊ sic eatenus quatenus se extẽdit quantitas
peculij ⁊ nõ in plus.⁊ istud est qd̃ vult proprie tex. noster. ⁊ ita
tradit ⁊ magistraliter declarat Bar.ĩ.l.j.ĩ.ij. col.ff. de peculio.
10 ¶ †Aduertite tñ ꝙ tot⁹ iste.§.⁊ totus titulus.ff.de pecu.dũ di
sponũt patrẽ vel dñm teneri ex ꝯctu filij vel serui de peculio ꝓ
cedũt de iure antiquo.⁊ sic de iure.ffoꝝ.in peculio ꝓfectitio qd̃
pr̃ ꝯcesserat filio ⁊ passus fuerat illũ habere. Itẽ in peculio ad
uẽtitio:qꝛ de iure antiquo nõ distinguebat̃ peculiũ aduẽtitiuȝ
11 a ꝓfectitio:ȝ vtrũqȝ indistincte acquirebat̃ patri.†De castrẽ-
si vero peculio nõ tenetur pater viuo filio:ȝ ipse filius ꝯuenit̃
tãq̄ paterfami.l.iiij.§.j.ff.de castrẽsi pecu.⁊.l.ij.ff. ad macedo.
hodie vero in aduentitio peculio pater non tenetur actione de
peculio:sed põt cõueniri vt legitim⁹ administrator filij per.l.
j.C.de bonis maternis.ista est notabilis theorica gl. magistra
lis in.l.pater qui castrẽse.in prin.in glos.magna.ff. de castren.
pecu.⁊ eã ibi habet Bar.pro mirabili.⁊ mãdat illam multum
notari:qꝛ ẜm eũ per illã glo.habemus intellectum totius titu
li.ff.de pecu.⁊ ita etiam tenet Barto.in.l.j. in prin.ff. de pecu.
in.v.colũ.⁊ in.l.si finita.§.si de vectigalibus. in vlti. colũ.ff. de
damno infec.⁊ in.l.quoties.la.ij.ff.de noxalibus. ⁊ dicit Joã-
nes de imo.in.d.§.si de vectigalibus.qd̃ illa gl. non reperitur

12 alibi tam aperte. ¶ † Dicebat tñ singulariter Bar. in. d. §. si de vectigalib⁹. in fi. col. ꝙ illud qḋ dictũ est supra in peculio aduẽtitio patrem nõ teneri hodie actione de peculio. ⁊ consequẽter qḋ in eo nõ põt filius patri preiudicare ꝓcedit nisi pater ipsius peculij aduẽtitij permisisset filio administrationem: qꝛ tũc ſm eũ pater teneret hodie de peculio cũ eadẽ esset ratio que in profectitio: in quo dicimus patrẽ teneri ꝓpter ꝓ̃sumptã eius volũtatem. que colligitur ex cõfessione. vt. s. declaraui. et hoc dicit Bar. sub dubio forte sentire glo. in. l. ⁊ si condẽnatus. ff. de noxa. dũ dicit ꝙ sit executio forte in aduẽtitio cõsentiẽte patre. et pater dr̃ filio consentire si ipsi filio administrationẽ cõcessit qḋ põt. vt est tex. ſm eũ rotũdus in. l. pe. in verbo quod patre vendente possidet. C. qui bo. ce. pos. vt ibi latius ꝑ ipsum Bar. quẽ reprehẽdit Ludo. roma. in hoc tenens de directo contrariũ in. l. si filio. la. ij. ff. solu. mat. de quo etiam videte Bal. in. l. fi. §. j. in ij. colũ. in versicu. quero de quasi fideiussore. C. de vsu. rei iudi.

13 ¶ † Dicebat etiam Bal. in rub. C. de exercitoria. in penul. col. vnũ quod tradit ad cõfirmationẽ eius quod. s. proxime retuli ſm Bart. ꝙ sicut pater tenet ⁊ obligat de peculio ꝓfectitio: ita etiã obligat hodie de vsufru. peculij aduentitij si cõmissus est filio talis vsusfru. al's nõ. ¶ † Predicta oĩa vera sunt ⁊ ꝓcedunt filio viuẽte: mortuo aũt filio qualiter conueniat pater de peculio. dicite ꝙ de iure antiquo in peculio aduẽtitio ⁊ ꝓfectitio tenebat pater infra annũ. per ti. ff. quãdo actio de pecu. est anna. De peculio võ castrẽsi in quo pater illud occupabat iure peculij qḋ poterat: incipiebat post mortẽ assumere vires ꝓfectitij peculij. ideo pater tenebat de peculio infra annũ: secus si occupabat vt heres. d. l. pater qui castrẽse. i prin. hodie vero cum indistincte pater semper occupet vt heres certe in aduẽtitijs ⁊ castrẽsibus nõ tenet vt de peculio: sed semp ⁊ insolidũ et perpetuo. ista sunt que tradit ꝑallega. gl. magistralis in. d. l. pater qui castrense. in prin. ⁊ Bar. in locis supradictis. q̃ diligẽter notate: qꝛ sunt maximũ fundamentũ ad materiam presentis. §. nostri. ⁊ ad totũ titulũ. ff. de pecu.

14

15 † Quid autem sit peculium. diffinit tex. in. l. depositi. §. peculiũ. ff. de pecu. ⁊ ibi etiã in tex. ponit etymologia huius termini peculiũ. quare dicat peculiũ. ⁊ qd sit peculiũ. ⁊ qualiter constituatur: augeatur: diminuatur: ⁊ deuastetur. declarat iuriscõ. in. l. peculiũ est non id. ꝑ discursum totius illius legis. ff. de peculio. videatis etiã tex. in l. peculiũ. ⁊ ex eo cõsistit. in eo. ti. quẽ Ang. hic in euidẽtialibus

16 hꝫ ꝑ singulari † qñ vestimẽta dicant esse in peculio ⁊ qñ nõ. vt ibi declaratur in tex. videatis etiã. l. peculiũ nascitur. in eo. ti. ⁊ alias nõnullas cõsimiles leges. ¶ Et circa diffinitionẽ peculij videatis Bar. qui illã declarat ⁊ ad contingentiã facti reducit in rub. ff. de pecu. ⁊ diffuse Bal. in. l. fi. in. ij. ⁊. iij. col. ff. qḋ cũ eo.

17 ¶ † Quot aũt modis dicatur peculiũ: siue quot habeat signi-

18 ficatiões. declarat gl. magistra. in rub. ff. de pecu. ¶ † Quotuplex autẽ sit peculium eo modo quo capitur in materia nostra declarat glo. magistralis in. l. cũ opꝫ. in p̃n. in verbo. exceptis. ⁊ est gl. j. in ṽbo peculijs. C. de bonis que li. ⁊ dicit ꝙ est quadruplex. Aduẽtitiũ. Profectitiũ. Castrẽse ⁊ quasi castrense. de quibus vltra glo. tradit ibi per doc. ⁊ maxime per Bar. qui diffuse examinat vnũquodq̃ ex istis q̃tuor peculijs ꝑ multas ⁊ varias q̃stiones. de istis etiã quatuor peculijs no. gl. in. §. j. in verbo castrẽsib⁹. s. per quas ꝑ̃sonas nobis acquirit. ⁊ glo. in. l. frater a fratre. in prin: in gl. magna. in prin. ff. de condi. inde. et videte Bal. in. c. j. in. §. si duo fratres. in fi. de fra. de nouo benefi cio inuesti. vbi dicit peculiũ ꝓfectitium etiã esse quadruplex vt ibi per eũ. ad ista etiã videatis Spec. in ti. de actore. §. j. in ver.

19 itẽ cum agit de peculio. ¶ † Quis aũt dicatur populus pecuiliaris. declarat Bal. in. l. j. C. cõia de manumis. ⁊ in aut. ei q. in xvj. col. in ver. quero nũqd habeat locũ missio ex primo decreto in oibus. C. de bo. aut. iudi. pos. ¶ His sic ad euidentiã pre-

20 missis venio ad tex. ⁊ iste. §. h. d. in sum. † Ex ꝯtu filij vel serui tenet pater vel dñs de iure pretorio eatenus quatenus est i peculio. h. d. ¶ Notate ex hoc tex. id qḋ dixi in summario. videte tamẽ quatuor casus enumeratos per glo. no. ⁊ signãdam in. l. cũ ancilla. in verbo locupletius. iuncto tex. C. qḋ cũ eo. in q̃bus pater vel dñs nõ tenent de peculio nisi intãtũ inquãtũ peculiũ est effectũ locupletius. ⁊ ibi Bal. addit quintũ casum in. l. si filiusfa. ff. de iudi. ⁊ ad ampliationẽ huius tex. ⁊ ei⁹ materie dice-

21 bat Jo. fab. circa fi. p̃sentis. §. qḋ iste. §. ⁊ que in eo dicunt † habet locũ in monachis ⁊ religiosis: vt ex cõtractibus cũ eis celebratis teneant ad instar peculij supiores eoꝝ: vt abbates q eis permiserũt particulariter tenere ⁊ administrare: vt hic per eũ. ego addo Bal. idẽ tenentẽ in. l. terminis. in fi. ad fi. C. qḋ cũ eo. vbi formaliter dicit ꝙ ea que i hac materia dicunt in filio ⁊ seruo tradẽda sunt ad monachos per no. per Inno. in. c. cũ olim. extra de priuile. nam ſm eũ ⁊ monachi ex concessione abbatis quodãmodo habẽt peculia: ⁊ maxime quãdo habẽt prioratus obediẽtiarios. vt. c. quãto. extra de offi. ordi. ⁊ ibi ista procedũt

a ¶ Ad mõachũ. Uide Feli. in. c. parochianos. de sentẽ. excõ. ad fi. ⁊ Frã. are. in. l. j. de vulga. ⁊ pup. in. x. col. ⁊ i. l. cuꝫ heredes. §. itẽ q ro. de acq. pos. in fi. ⁊ Jo. an. in. c. statutũ. in pe. co. de rescri. in. vj. ⁊ Frã. are. in. l. seruũ. si cer. peta. et ibi per. d. Alex. de imo.

22 † propter equiparationẽ q̃ regulariter fit a filio ⁊ seruo ad monachũ.ª vt per Bar. in. l. j. in prin. ⁊ in. §. si fructuarius. ff. de stipu. seruo. ⁊ glo. no. in. l. heres absens. in glo. fi. magna. in ver. ꝑ dignitatẽ. ad fi. ff. de iudi. cũ infinitis cõcordantijs similib⁹. di-

23 cebat Bal. in. l. seruus. C. cõia. de suc. † ꝙ oĩa iura loquentia in seruo habẽt locũ in monacho in his q̃ possunt monacho adaptari. hinc etiã dicebat Bald. in. l. interposita. C. de transac. ꝙ sicut dñs nõ tenetur nec obligat seruo: nisi ea per stipulationẽ ꝓmiserit: vt ibi est tex. ita etiã nec Abbas monacho. Accedat etiã ad ista qḋ alibi eleganter determinat Bar. in. l. ex parte. ff. de pecu. per illũ tex. in ver. quid ergo est. qui tex. est multũ notãdus i ꝑ̃senti materia. qḋ si aliqs gerat se ꝓ libero: ⁊ postea monasteriũ aliqḋ eũ vẽdicet vt seruũ cum toto patrimonio ꝙ monasteriũ tenebit de illo patrimonio vtili actione de peculio: nõ aũt directa: qꝛ nõ precessit ibi cõcessio. vt ibi est text. signãdus. Et ad istum tex. qui vult ex cõtractu filij vel serui teneri patrẽ

24 vel dñm quatenus est i peculio † an ꝓcedat etiã in seruo manumisso: vt etiam tunc dñs teneatur. an vero cõtra quem possit agi declarat Bal. in. l. ij. C. an seru⁹ ex suo facto. Et ad istũ tex.

25 in. l. fi. in verbo filiarũ. dũ vult † filias feminas posse habere peculiũ. addite qḋ habemus casuꝫ vnũ quẽ Bal. ibi habet ꝓ vnico ⁊ singulari i iure in. l. cũ multa. C. de bo. que lib. in quo femina potest habere castrense ⁊ quasi castrẽse peculiũ quãdo donatio esset ei facta a rege vel a regina. vt ibi i tex. ¶ Glo. j. in verbo de peculio. nõ eget diuisione. põt tamen in duas partes diuidi prout due in ea recitant opiniones. secũda ibi. sed verius.

26 ¶ † In ea. glos. in fi. tenetis ꝙ iste de peculio. in rẽ ṽso. qḋ iussu. institoria. tributoria ⁊ exercitoria nõ sunt actiões nec ꝓpria noĩa actionũ. ſꝫ sunt adiectiones siue qualitates actionuꝫ seu cognominationes. agitur em̃ ꝯtra patrẽ vel dñm actione ex eo cõtractu qui celebratus est cũ filio vel seruo. adiecta illa qualitate eatenus quaten⁹ est in peculio. vel quatenus est versuꝫ in vtilitatẽ dñi. ⁊ sic in similibus. vt. d. l. iij. §. cui congruit. hic allegata in gl. ⁊ ita etiã tenet ibi gl. in ṽbo manumitti. ⁊ ita etiã tenet glo. in. l. si tñ plures. §. he actiones. in glos. j. ff. de exercitoria. ⁊ glo. in. §. fi. in verbo directo. j. qḋ cum eo. ⁊ Bart. in. l. iij. §. si filiusfa. ad fi. ⁊ ibi etiã Ange. ff. de peculio. ⁊ ita etiam tenẽt docto. hic. vt Joã. fab. post Pet. de bel. perti. ⁊ Ange. de are. et Nico. de neapo. post antiquos. in. ij. q. glossarũ. ⁊ in hoc reprobant opi. Jaco. de raue. tenẽtis contrarium. ⁊ pro hac cõi conclusione bene facit ſm Joã. fab. hic. quia si esset vna et propria actio ista de peculio ⁊ similes haberẽt tẽpus prescriptiõis vniforme. ⁊ tamẽ cõstat ꝙ habent difforme: qꝛ habẽt tale ⁊ tãtum tempus quale ⁊ quãtum habet illa actio cuius cognomẽ recepit. l. cũ post mortẽ. in prin. ff. quãdo actio de peculio est anna-

27 lis. † Et si diceres cuius effectus aut vtilitatis est ista indagatio. an ista sint ꝓpria noĩa actionũ: an võ sint adiectiones siue qualitates. respondebat Joã. fab. hic. ⁊ eũ simpliciter sequitur Ang. de are. hic. ꝙ effect⁹ est maximus: qꝛ si ista essent ꝓpria nomina actionũ essent stricti iuris sine dubio aliquo cũ non sint de enumeratis in. §. actionũ. j. eo. si aũt dicimus ꝙ ista sunt cognomina actionum certe ⁊ regulabuntur ſm naturam illarũ actionũ quibus adijciunt. ⁊ sic si adijcientur actioni bonefidei iste cognominate cẽsebunt esse bonefidei. si aũt adijciẽt actioni stricti iuris: stricti iuris esse dicent. ⁊ ad h̃ bñ facit text. q̃uis ipsi nõ allegẽt hic. ⁊ i. l. in bonefidei cõtractib⁹. ff. de peculio. et q̃uis ita vt. s. retuli teneat Jo. fab. hic. ipse tñ Joã. fab. in. §. fi. j. qḋ cũ eo. aliter tenet ⁊ dicit se tãq̃ electũ iudicem in hac questione ꝓnũtiare hoc modo qḋ vtraq̃ opi. est vera ⁊ qḋ sint cognomina siue adiectiones aliarum actionum. itẽ ⁊ qḋ sint species actionũ de per se. postea subdit iocose si quis ꝑ hanc sentẽtiam grauatur appellet ⁊ ſm eũ nõ parũ lucrabitur: qꝛ ſm eũ nõ est magna vtilitas in hac questione: ego in predictis videlicet circa effectuꝫ resultantẽ ex ista questione reperio ꝙ Bar. qui hic ⁊ per alios non allegatur in. l. j. in prin. ff. de pecu. in. v. col. tenet de directo contrarium ⁊ iudicio meo melius qḋ actiones iste de peculio. de in rem verso. qḋ iussu ⁊ similes que cõpetũt cõtra patrem ⁊ dominũ semper sunt stricti iuris: quis illa que competebat contra filium esset bonefidei. per tex. optimũ. in. l. mora. §. in bonefidei. ff. de vsuca. ⁊ ita etiam tenet Nico. de nea. hic in apostillatione tex. ⁊ in hãc secundã partem inclinat ipsemet Joã. fab. in. d. §. fin. j. qḋ cum eo. quicquid ipse dixerit

28 hic. Juxta predicta tangũt hic doc. † an actio de peculio sit in rem vel in ꝑ̃sonam. quã questionẽ vltra doc. hic habetis etiam late examinatã per Bart. in. l. frater a fratre. ff. de condi. inde. in. xj. col. in ver. sumus expediti de secũda parte glo. ⁊c. ⁊ in. l. j. in p̃n. ff. de pecu. in. v. col. ꝑ Cy. ⁊ latius Bal. in. l. penulti. C. qḋ cum eo. ⁊ in istis locis magis cõiter cõcludi cõsueuit quod sit personalis per istũ tex. vbi expresse hic dicit. ⁊ per tex. in. l. summa cũ ratione. §. fi. ff. de pecu. ⁊ per nõnulla alia de quibus ibi

29 per eos. ¶ † An autẽ actio de peculio oriatur ex naturali ⁊ ciuili obligatione

uili obligatione simul.an vero ex ciuili tm̄.an v̄o neutrã ma-
trẽ habeat.tãgit multũ diffuse Jo.fa.hic post Pe.⁊ Jac.⁊ q̃si
nihil aliud ponit Joan.fab.in hoc.§.qđ etiã late examinat hic
Nico.de nea.post antiquos in.iij.q.gl.⁊ est questio q̃ fuit inter
antiquos glossatores prout clare refert ⁊ ponit gl.ĩ.l.frater a
fratre.in prin.in glos.j.valde lõga circa mediũ.ff.de cõdi.inde.
⁊ ibi late Bar.circa.x.vel.xj.co.idẽ Bar.in.l.j.in prin.in.v.col.
ff.de peculio.⁊ in istis locis magis cõiter concluditur qđ oriat̃
ex sola ciuili obligatione:habẽte tamẽ effectũ naturalis ꝯcqđ
dixerit Pau.de ca.in.d.l.frater a fratre.in prin.vt hic ꝑ Ang.
30 de are.⁊ per hoc ꝯcluditur etiam magis cõiter † ꝙ actio de pe-
culio sit natiua nõ datiua cum oriat̃ ex ciuili obligatione tãꝙ̃
ex matre.ꝯcqđ dixerit Cy.⁊ male in.l.dñm.circa fi.C.qđ cũ eo.
31 ¶ † An aũt actio que cõpetit cõtra filium ⁊ que datur contra
patrem sint eedẽ numero:an vero sint due.vna que cõpetat cõ
tra patrem:⁊ alia que cõpetat cõtra filiũ.ponit Barto.in.d.l.j.
32 in prin.in.vj.col.ff.de pecu. ¶ † An aũt debitũ a filio vel seruo
sit onus peculij ita ꝙ ip̃m peculiũ sequatur penes quẽcũqꝫ va
dat.⁊ qualiter istud debeat intelligi explanat magistral̃r bart.
in.d.l.frater a fratre.in prin.in.xv.colũ.in ver.venio ad scđam
gl.magnã.⁊ ibi distinguit an peculiũ transit ad aliquẽ vna cũ
ipso seruo ⁊ transit cũ onere.si aũt transeat sine seruo:⁊ tũc aut
titulo vniuersali ⁊ trãsit cũ onere:al's nõ: vt ibi pleni⁹ ꝑ Bar.
cum quo etiã simpliciter transit Ang.hic.de quo etiã videatis
no.Bal.in.l.fi.in.v.col.C.qđ cũ eo.⁊ per ista remanet expedita
hec gl.j. ¶ Glo.magna in verbo ipso iure.que glos.diuidit̃ in
quinqꝫ partes principales. Ut in prima declaret̃ actio de pe-
culio. In secũda declaret̃ actio de in rem ver. In tertia decla-
retur actio qđ iussu. In quarta declaret̃ exercitoria institoria
⁊ tributoria. In quinta declaret̃ totus titulus de noxalib⁹. et
secũda incipiat ibi.preter hãc actionem.tertia ibi.itẽ est actio
qđ iussu.quarta ibi.itẽ sunt alie tres.quinta ibi.ĩ delictis aũt.
Hec diuisio iudicio meo nõ posset eẽ magis inepta ad hãc gl.
q̄ vt patere põt cuilibet eã intuẽti gl.hoc ordine nõ ꝓcedit.Et
propterea ego diuido hãc in duas ꝑtes ꝑ̃ncipales. In ꝑ̃ma ad
declarationẽ tex.nostri ponit quare pretor cõtra dispositionẽ
iuris ciuilis volẽtis neminẽ ex alterius ꝑsona obligari dispo-
suerit patrẽ vel dñm teneri ꝓ filio vel seruo de peculio. In se-
cũda glo.aggredit̃ notabilẽ distictionẽ.scđa ibi.diligenter ta-
men distinguas. ¶ Et ego expediã vnãquãqꝫ partem gl.de ꝑ
se.subdiuidẽdo ⁊ addẽdo ꝓut fuerit opportunũ.Q̃uis Jo.fa.
hic ad hãc glo.tam longam ⁊ prolixam nihil addat dicens qđ
hãc glo.non oportuit hic poni:q̄ de ea satis tractabit̃.j.ti.j.et
ij.ad hãc etiã totã istã glo.nihil aut parum admodũ addit hic
Nico.de nea.in.vj.vij.⁊.viij.oppo.glossarũ. Et bene faciũt ma
terias in ꝓprijs locis reseruare:ne alijs titulis aut legib⁹ dos
debita subtrahat̃:vt alibi inquit Bal.in.l.falsus.ĩ finalib⁹ ver
bis.C.de fur.ego tm̄ vt predixi ne hec tam longa gl.ita intacta
pertranseat attingam et succincte que necessaria videbũtur in
alijs vos ad opportuna loca remittã.Accedã igitur ad primã
partẽ principalem q̃ nõ indiget subdiuisione.potest tm̄ in tres
particulas subdiuidi. In ꝑ̃ma ponit quare de iure ciuili pater
nõ debeat teneri ꝓ filio. In scđa quare etiã de iure ciui.dñs nõ
debeat teneri ꝓ seruo. In tertia q̃re induxerit pretor nõ obstã
te dispositione iuris ciuilis.ꝙ pater ⁊ dñs teneant̃ ꝓ filio ⁊ ser
uo de peculio.secũda ibi.inspecto vero seruo.tertia ibi.sꝫ tamẽ
pretor equitatẽ desiderat. ¶ In ea.glo.ibi.ꝙ patrimonia.q̃rit
istud declarare vt per Bar.in rub.ff.de pecu. ¶ In ea.glos.ibi
dñm pro seruo teneri dicit.⁊ sic ad finẽ prime partis principa-
lis dicite vt latius dixi.s.in euidẽtialibus.⁊ ẜm ibi dicta hanc
primã partẽ prin.huius gl.intelligite ⁊ declarate. Sum mõ in
scđa parte ꝑ̃ncipali gl.que incipit ibi.diligẽter tm̄ distinguas.
quã subdiuido in quatuor partes. In prima parte ponit glo.
qñ fili⁹ vel seruus ꝯtrahit qũo obligat̃ pater vel dñs. In secũ
da qñ filius vel seru⁹ quasi ꝯtrahit. In tertia vltra actionẽ de
peculio ponit etiam de actione de in rem verso ⁊ qđ iussu. Itẽ
de exercitoria institoria ⁊ tributoria quãcũqꝫ de per se declarã
do. In quarta ponit qualiter in delictis ⁊ quasi delictis pater
vel dñs pro filio aut seruo teneãtur.secũda ibi.item que dicta
sunt qñ cõtrahit.tertia ibi:ꝑter hãc actionẽ de peculio.quarta
ibi.in delictis autem ⁊ quasi delictis. In tertia posset adhuc in
quinqꝫ particulas subdiuidi queadmodũ qnqꝫ actiones in ea
declarant̃.partes de se patẽt.Eodem modo illa quarta posset
in alias particulas subdiuidi:sed nõ expedit.subdiuidatis eã
ꝑ vos. ¶ In ea.gl.ibi.deducit̃ ex ip̃o peculio qđ seru⁹ dño na-
turaliter dꝫ.intelligite qñ dñs nõ posset aliũde debitũ suũ cõ-
sequi:nec aliter posset indẽnitati sue cõsulere:al's secus.vt est
33 tex.in.l.si noxali.§.qđ aũt.ff.de pecu. ¶ † Et an standum sit li-
bro rationũ dñi si in eo scripserit seruum suũ sibi debere.dic ꝙ
nõ:nisi sit ĩserta iusta ⁊ vera causa:vt est tex.in.l.non solũ.§.an
debitor.⁊ ibi no.Bar.ff.de pecu.qđ tm̄ pendet a materia legis

nuda ratio.ff.de dona. ¶ In ea.glos.ibi.obligatur em̄ seruus
dño naturaliter.istud declara ⁊ ĩtellige vt magistraliter ꝑ bar.
34 in.l.si id quod dñs.ff.de condi.inde. ¶ † In ea.gl.ibi.excepta
causa mutui ex qua nec filius nec pater tenet̃.ĩtellige effectua-
liter:quia obstat exceptio senatuscõsulti macedoniani.vt toto
35 titu.ff.⁊.C.ad macedo. ¶ † Ad declarationem tm̄ et limitatio-
nem illius tituli vnũ diligenter notate qđ singulariter posuit
Inno.in.c.q̄ pleriqꝫ.circa finẽ cõmenti sui.extra de immu.ec.
vbi voluit ꝙ lꝫ filiofa.⁊ etiã patri contra creditorẽ qui mutua
uit pecuniã filiofa.cõpetat exceptio macedoniani qđ tamen si
in veritate posito etiã qđ ꝓbari non posset mutuasset creditor
ob necessitatẽ filij peccaret mortaliter filius q exceptione se de
36 fenderet.bene facit.l.macedo.C.ad macedonianũ. † Et in qui-
bus casib⁹ cesset ista exceptio macedoniani habetis tex.no.ĩ.l.
ij.⁊.iij.C.ad macedo.⁊ glos.magistralẽ ⁊ singularẽ et forte non
habetis in iure pleniorẽ glo.illa.in.§.illud.in verbo.macedo-
nianũ.j.qđ cũ eo.⁊ singulariter per Bart.in.d.l.macedoniani.
vbi inter cetera singulariter dicit ꝙ ista exceptio senatuscõsul
37 ti macedoniani cessat ĩ filiofamilias mercatore. ¶ † Dicit etiã
signãter Bal.in.l.zenodorus.q̃ est.l.ij.C.ad mace.ꝙ si filiusfa.
ꝯsueuit accipere pecuniã mutuo:⁊ pater ꝯsueuit talia mutua
ta restituere qđ cessat exceptio macedoniani ꝑ text.optimũ.ĩ.l.
38 titianus.q̃ est.l.fi.ff.qđ cũ eo. ¶ † In ea.glo.ibi.secus in seruo.
vt.j.titu.j.§.illud.⁊ ratio diuersitatis est quare seruo mutuãti
nõ cõpetat exceptio macedoniani:q̄ in eo cessat ratio propter
quã introducta fuit in filiofa.quã rationem ponit text.in.§.il-
lud.j.ti.j.vbi formaliter inquit tex.ideo senat⁹ ꝓspexit:q̄ sepe
filij onerati ere alieno creditarum pecuniarũ quas in luxuria
cõsumebãt vite parentum insidiãtur vt eorũ successiones obti
39 nerẽt que spes hereditatis obtinẽde cessaret in seruo. † Et per
hãc rationem ego infero ꝙ ista exceptio nõ habet locum si reli
giosus vel monachus acciperẽt mutuũ cum in eis cesset ratio
que est ĩ filijs:cũ religiosus nõ habeat succedere superiori vel
abbati.⁊ ita tenet in terminis Jo.fab.in.§.fi.in antepe.colũ.j.
40 quod cũ eo.istud tm̄ pẽderet ab ea q̃stione. † an monachus eq-
a paretur seruo[a] an filiofa.de qua per Bar.⁊ alios oẽs.in.l.cum
proponas.C.de heredi.insti.⁊ plenius per Bar.in.l.j.in ꝑ̃n.in
iiij.q.prin.ff.de vulga.⁊ pupilla.⁊ per Bal.plene hoc disputã
tem in.l.j.in.x.q.C.qui admit.per Ang.⁊ Imo.in.l.patrefa.ff.
de here.insti.ponũt canoniste.vt Joan.an.in.c.in presentia.ex
tra de ꝓba.⁊ Imo.in.c.raynutius.in materia vulgaris substi
tutionis.extra de testa. ¶ In ea.gl.ibi.vsqꝫ ad quãtitatẽ ver-
sam.vt.j.ti.j.§.in rem.hãc materiã actionis de in rem verso ne
mo est qui hic examinet:sꝫ eam tradunt oẽs in illo.§.in rem.j.
41 eo.ibidẽ videatis. † ⁊ qualiter in ea formãdus sit libellus habe
tis hic per Ang.de are.⁊ plenius per Jo.fab.in.§.fi.j.qđ cum
42 eo.illud tamẽ notate † ꝙ q̃uis actio de peculio mortuo filio cõ
tra patrẽ sit annalis.tm̄ ꝑ titulũ.ff.quando actio de peculio est
annalis.⁊ dixi.s.in euiden.ista tm̄ actio de in rem verso.⁊ eodẽ
modo qđ iussu:de quo.j.§.pxi.in gl.sunt contra patrẽ perpe-
tue filio mortuo.tex.est nota.in.l.macedoniani.⁊ ibi Bart.C.
43 ad mace. ¶ † Et qđ erit si ego cõmodaui pecuniã vni pauperi
⁊ existẽti nõ soluendo qui ex illa pecunia filios alimentauerit
vtrum possim agere contra filios qui habẽt forte res mater-
nas ex eo qđ dicatur illa pecunia in rẽ filiorꝫ necessario impen
sa.iuxta dictũ.§.in rem.in verbo.aut familie frumẽtũ emerit.
hanc q̃stionẽ tangit singulariter Bar.in.l.his solis.ff.de cõdi.
inde.⁊ ibi dicit esse argumentũ quod sic.postea cogitãdum re-
linquit.videte Bal.in.l.fin.C.ad macedo.ẜm bonas lecturas.
¶ In ea.gl.ibi.vt.ff.quod iussu.l.j.⁊ fi.de ista actione qđ iussu
habet̃ per oẽs in.§.j.j.quod cum eo.ibidem videatis.et in.l.si
44 mãdator.per Cy.Bal.⁊ Sali.C.quod cum eo. † ⁊ formã libel-
li in ista actione quod iussu.videte hic per Ange.et vltra eum
per Specu.in titu.de solutio.§.notanter.ẜm quod eum refert
Nico.de neap.hic.in.vj.q.extra glo.in materia actionis de pe
45 culio. ¶ † In ea.gl.ibi.quia exercitor dicitur dñs nauis.mate
riam huius exercitorie ponunt omnes in.§.exercitoria.j.qđ
cum eo.⁊ circa eam multa pulchra ⁊ signanda ponit Barto.in
rub.C.de exercitoria.et quot requirantur ad hoc vt dominus
nauis conueniri possit exercitoria pro pecunia mutuata eius
exercitori in refectione nauis.habetis text.nota.⁊ signandum
quem Angel.hic habet pro singulari.in.l.fina.ff.de exercito-
ria.qui tex.requirit qđ quatuor concurrant:vt ibi in text.⁊ ibi
per Bart.et per Ange.de are.hic.⁊ per glos.no.in.l.j.in versi.
46 probatur.⁊ ibi per Bal.C.de exercito. ¶ † Et formã libelli in
hac exercitoria videte per Angelum hic.⁊ vltra eum videatis
optimũ textum quem omisit allegare hic Ang.de are.in.l.j.§.
nõ autem ex omni causa.ff.de exercito.eius formã ponit etiam
Specu.in dicto titu.de solutio.§.notandum.referente Nico.
de neapo.in loco.s.proxime allegato. ¶ Aduertite tamen
pro habẽdis fundamentis ꝑ̃sentis materie q̃uis nemo decla-

a ¶ Seruo. Ad-
de qđ dictuꝫ fuit
s.eo.§.nu.xxij.

47 ret† ꝙ differētia est inter actionē de peculio de qua pncipali-
ter tractat. §. noster. ⁊ actionē istā exercitoriā: q2 illa exercitoria
insolidū cōpetit; ista quatenus est ī peculio. ita gl. in. l. j. in pn. ī
verbo de peculio. ff. de pecu. ⁊ tex. in. §. ea rōne. j. qd cum eo. itē
illa exercitoria hz locū etiā qñ quis proponit certo generi ne-
gotiationis; ista aūt actio de peculio nequaꝗ. item illa exerci-
toria hz locū qñ filius vel seruus cōtrahūt dñi volūtate aut ex
pressa aut tacita: alś secus. ista aūt de peculio daṫ si sit ꝯtractū
dño vel patre ignorante: imo etiā expresse contradicēte. l. si qs
seruū. §. etiam. ff. de pec. Item quādo pater vel dñs cōuenitur
de pecu. deducūt in pmis qd eis debeṫ. aut eis q sunt sub eorū
potestate vel gubernatione; vt vidistis in prin. huius gl. secus
est in exercitoria in qua nō fit ista deductio cū insolidū teneaṫ.
Has quatuor notabiles differētias ponit magistraliter bar. ī
l. j. in prin. in. iij. col. ff. de pecu. ¶ In ea. gl. ibi. taberne aut sta-
48 tioni ꝑponiṫ. † de hac institoria habeṫ per omnes in. §. instito
ria. j. qd cum eo. ⁊ per Bal. in rub. C. de exercito. vbi circa eam
multa pulchra ⁊ signāda ponit. ¶ Quis aūt dicaṫ ꝓprie insti-
tor ⁊ vñ dicaṫ. declarat iuriscōsultus in. l. institor. ⁊ in. l. se. et in
prin. l. sequētis. ⁊. §. j. vsq3 ad. §. nō tñ. ff. de institoria. et ibi per
Bar. que differentia sit inter institorē ⁊ procuratorem. naz ille
qui proponitur certe administrationi questuarie ⁊ vniuersali
diciṫ esse institor: ille vero q preponiṫ certe diciṫ rei ꝓcurator: ⁊
si ꝑponaṫ vniuersali administratiōi nō tñ q̄stuarie dr magnus
procurator. ita Bar. in. d. l. institor. ꝑ illū tex. cū sequētib9. ⁊ idē
Bar. in. l. si institorē. ff. si cer. pe. ⁊ plene per Jo. de imo. ⁊ alios
in. c. pe. extra de fideiuss. ⁊ ꝓpterea dicebat Bal. in. l. mādatū. in
49 iij. oppo. C. mādati. † ꝙ ꝑposit9 ad vnū actū ꝓprie nō est insti-
tor: q2 vnus actus nō est vniuersitas. hinc est ẜm eū qd tūc daṫ
50 vtilis institoria nō directa. l. liberto. in pn. ff. de nego. gest. † Et
ẜm ꝙ ibi vult signāter Bal. sufficit si dñs simpliciter dicat fa-
cio te institorē meū. q2 ꝑ hoc videris esse ꝑposit9 qbuscūq3 ne-
gotijs quib9 dñs vti solebat. l. titianus. ff. qd cū eo. ⁊ vnū circa
predicta diligēter notate. ꝙ ea q̄ statuta sunt ī exercitoria illa
oīa etiā habent locū in institoria. ita dicit no. Bal. in. l. j. per gl.
51 ibi. C. de exer. ¶ † Circa hāc īstitoriā vnū etiā diligēter ⁊ ꝑpe-
tuo notabitis. ꝙ si īstitor alicui9 mercatoris miserit ad aliquē
cautionē tenoris hmōi. Habes penes mēsaz patroni mei mil-
le aureos: quos tibi reddere debeo in kalēdis Maij proxime
futuris. mortuo principali mercatore sine herede: ⁊ bonis ei9
excussis ⁊ venditis ⁊ nō existētibus soluēdo: per verba huius
epistole seu cautionis institor nō obligaṫ ad ista mille imo nec
ad aliqd pōt ꝓpterea cōueniri.[a] ita est tex. in terminis peregri
nus ⁊ singularis in. l. fi. ff. de exercitoria. q text. nō tamē ꝓcedit
sine dubio. cū alibi habem9 qd si aliqs ꝯhat cū institore: quod
ipse institor etiā teneṫ per multa iura q̄ etiā ibi allegat Bar. et
dicit Bar. ibidē in fina. vbis ꝙ istud relinquit maiori declara-
tioni. vos dicite qd ideo in casu. d. l. fin. non obligaṫ institor: q2
non promisit: sed solū confessus fuit. ⁊ iste est verus intellectus
ad illū tex. ẜm Bal. in rub. C. de cōstitu. pecu. in. iij. col. ⁊ latius
per eundē Bal. in aut. si quādo. in eo. ti. C. de consti. pecu. ⁊ istū
52 intellectū ponit etiā ⁊ tz Bar. in illa. l. fi. ¶ † Dicit etiā signan-
ter Bal. in. d. aut. si quando. qd verba suprascripta in alio ꝗ in
institore vel administratore opereṫ constitutū: ⁊ inducēt con
tractū cōstitute pecunie per tex. quē ad hoc hz ꝑ vnico ⁊ singu
lari in. l. quidā. ff. de cōsti. pecu. ⁊ idē etiā in terminis per illum
tex. dicit Bar. in illa. l. fi. ff. de instito. ⁊ notabilē rationē diuersi
tatis quare suprascripta verba in institore vel alio administra
tore nō inducāt ꝯstitutū. in alijs aūt sic colligo ex verbis Bal.
in. d. aut. si quādo. eo q2 in institore vel administratore illa con
fessio operaṫ ⁊ valet ad ꝓbandū in preiudiciū principalis dñi.
d. l. fi. ff. de instito. sed in alio nō administratore illa cōfessio nō
potest operari circa probationē. vnde nimirū si operatur in cō
53 stitutum per. d. l. quidā. ¶ † Item addite predictis ꝙ ille diffe
rētie q̄ sunt inter actionē de peculio ⁊ institoriā q̄s. s̄. proxime re
tuli: ille eedē sunt inter actionē de peculio ⁊ īstitoriā. ⁊ ita Bar.
qui in specie declarat in. d. l. j. in princi. in fi. iij. colū. ff. de pecu.
¶ Formā autē libelli in hac institoria videatis hic per Ange.
de are. ⁊ eam ponit etiam Specu. in preallegato titu. de solu. in
ver. item frequēter. ¶ In eadē glos. ibi. §. produxit. ⁊. §. instito
54 ria. ⁊. §. j. † de hac tributoria actione habetis ꝑ omnes in. d. §.
introduxit. j. ti. j. ⁊ per Bal. in preallegata rubri. C. de exercito.
55 † et formā libelli in ea videatis hic per Ang. de are. ⁊ per Spe.
in titu. de solu. §. notandum. versi. porro. ⁊ ad euidētiā huius
actionis tributorie que hz naturā ceteris que supra dicta sunt
56 minus notā. ¶ † Itē pro notitia formationis libelli sciēdū est
ꝙ ꝗuis pater vel dñs quādo conueniūtur actione de peculio:
habeāt priuilegium vt in primis ⁊ ante oēs deducāt qd in eis
habēt. aut existētibus sub eoꝝ potestate siue gubernatione vt
vidistis in scda principali parte huius gl. ad prin. tamē pretor
per hāc actionem tributoriā tēperauit illam deductionē quā-
do filius vel seruus ꝯtraxerūt in merce peculiari sciēte ⁊ patiē
te patre vel dño. quo casu pater vel dñs añ alios nō habēt hoc
priuilegiū deductionis: imo per illud edictū de tributoria vo-
caṫ dñs in tributū cū ceteris creditoribus. Cōtribuit eñ dñs
in mediū quātum est in merce peculiari: ⁊ tūc fit distributio in
ter dñm ⁊ ceteros creditores ꝑ rata portione debiti vniuscu-
57 iusq3. † ⁊ ꝓpterea appellata est tributoria: q2 per eā fit cōtribu
tio creditoꝝ. de his est tex. in. l. j. in prin. ff. de tributoria. ⁊ in il-
lo. §. introduxit. ⁊ ibi inter ceteros doc. videatis notabilr Jo.
fab. in pmo euidētiali posito in prin. illi9. §. videatis etiā tex. in
58 §. is quoq3 cui tributoria. in eo. tit. † Et ex istis apparet vobis
duas esse differētias īter actionē de peculio. de q̄ pncipalr tra
ctat. §. noster. ⁊ actionē istā tributoriā. pma ē quare nō pōt agi
ista tributoria nisi ꝯtractū sit in merce peculiari sciēte ac patiē
te patre vel dño expsse: vel saltē tacite iuxta. l. j. §. scientiā. ff. de
tribu. sz actiōe de pecu. agi pōt etiā qñ ꝯtractū fuerit ignorāte
dño vel pr̄e: imo etiā expsse ꝯdicente iuxta. l. si qs seruū. §. etiā.
59 ff. de pecu. ⁊ vidimus. s̄. ¶ † Scda differētia: q2 pr̄ vel dñs con
uenti actione de peculio habēt priuilegiū deductionis. sed per
istā tributoriā impediṫ deductio eo modo quo statim dictū est
istas differētias īter actionē de peculio ⁊ tributoriā ⁊ nōnullas
alias ponit Bar. in. d. l. j. in pn. ff. de pecu. ad pncipiū q̄rte col.
¶ Que aūt differētia sit īter istā tributoriā ⁊ exercitoriā. habe
tis tex. ⁊ ibi gl. no. in. l. j. §. si is q nauē. in gl. j. ff. de exercitoria.
60 ¶ † In ea. gl. ibi. inquātū id peculiū locupletius est. alios ca-
sus in qb9 agi nō pōt de peculio: nisi eatenus quatenus pecu-
lium effectū est locupletius enumerat gl. in. l. cū ancilla. in vbo
locupletius. C. qd cū eo. ⁊ retuli. s̄. in notabilibus. ¶ In ea. gl.
ad fi. doctores simplr trāseūt cū hac vltima pte hui9 glos. ⁊ ad
61 eā nihil addūt. ¶ † Dubitat tñ circa eā Ang. hic. an si fili9 con
uētus ex delicto fuerit ꝯtumax. quo casu expeditū est ꝙ hodie
pater nō pōt dare illū ꝑ noxa. §. fi. j. de nox. hic allegato in gl.
an saltē fiat executio ꝯtra patrē in peculio ꝓfectitio. de quo vi
deatis glo. in glo. §. fi. in verbo. cōueniri. ⁊ ibi per oēs maxime
Jo. fab. q late hoc examinat. ⁊ per Bar. in. l. si finita. §. si de ve-
ctigalibus. ad fi. ⁊ ibi per oēs alios. ff. de dā. infec. per Barto. ⁊
Imo. in. l. cū filius. in prin. ff. de ver. ob. ꝑ Bar. ⁊ Bal. ī. l. pe. C.
qui bo. cede. pos. per Bar. ⁊ Imo. in. l. si filio. la. ij. ff. solu. ma. et
Bal. in. l. j. C. ne filius ꝑ patre. vide. d. Alexan. in. l. sepe. in scda
62 char. ff. de re iudi. ¶ † Tangit etiā circa hanc vltimā partē pre
sentis glo. Ange. de are. hic. an publicatis bonis filij propter
eius delictū intelligaṫ etiā publicatū peculiū aduentitiū. ⁊ di-
cit ꝙ nō in preiudiciū patris ꝑ tex. quē dicit ad hoc esse singu-
larem in. l. iij. C. de sen. passis. ⁊ corrupte allegat q2 est in tit. C.
de bonis ꝓscriptoꝝ. ⁊ ibi Bal. dicit illū tex. nō esse alibi ī iure.
Idē tz etiā Bal. in repe. l. de qbus. in. iij. col. ff. de legi. ⁊ illū ēt
reputat singularē Jo. de imo. in. d. §. si de vectigalibus ⁊ ꝗuis
63 ille tex. † loquaṫ in peculio castrēsi vel quasi tñ si illud ī quo pa
ter nullū penitus peculium habet viuente filio non auferṫ sibi
nec publicaṫ quātomin9 publicabiṫ aduētitiū in quo pater hz
ius vsufruct9 etiā viuēte filio. l. cū opz. in prin. C. de bo. q̄ libe.
de quo videatis latissime Bar. in. d. §. si de vectigalibus. in. vj.
col. ⁊ Bar. ⁊ Bal. in. l. si qs in tantā. C. vnde vi. ꝑ Bar. in. l. iij. §.
sz vtrū. ff. de mino. ⁊ in. l. iij. §. si filius. ff. qd qsq3 iuris. ⁊ in. l. si
fili9. ff. de his q sunt sui vel alie. iur. ⁊ gñaliter de oīb9 peculijs
vltra tradita ī illo. §. si de vecti. videte Bal. in. l. j. C. ne fili9 pro
patre. ⁊ no. ī. l. pe. in. xj. col. in v. mō q̄ro. C. de excep. rei iudi. per
64 Ang. ⁊ Imo. in. l. si fili9. ff. de dā. infec. ¶ † Dicebat etiā Ang.
de are. h. qd eodē mō ecōtra publicatis bonis paternis nō pu-
blicaṫ peculiū ꝓfectitiū ī ꝑiudiciū filij. ꝑ tex. quē ad h reputat
singularē. ī. l. iij. §. sz vtrū. in fi. ff. de mino. ⁊ illū tex. Bar. ibi añ
fi. dicit bñ esse notādū. ⁊ se nescire alibi. illū ēt hz ꝑ vnico ⁊ sin-
gulari Jo. de imo. ī. d. §. si de vectigalib9. ⁊ de hoc ibi ꝑ Bar. in
vj. co. ⁊ bal. ī. l. pe. C. q bo. ce. pos. ⁊ in. l. pe. in. x. col. C. de bo. aut.
65 iud. pos. ¶ † An aūt publicatis bonis pr̄nis publiceṫ vsufru-
ctus quē hz pr̄ ī aduētitijs eo viuēte. tāgit Bar. in. d. §. sz vtrū.
⁊ dicit hoc esse dubitabile ⁊ sup eo relinqt cogitādū. dicit tñ se
de facto vidisse obseruari qd talis vsufruct9 publiceṫ. ⁊ istud ī
terminis firmat bar. ī. l. si postulauerit. §. iubet. ꝑ illū tex. ff. ad
l. iul. de adul. de quo etiā ꝑ Bal. in. c. j. §. rursus. de ꝯtro. inue. ī
66 vsi. feu. ¶ † Publicatis aūt bonis mr̄nis ꝓpter ipsi9 mr̄is de
lictū clarū est ꝙ filij de ei9 bonis nihil habere debēt. l. de bonis
mr̄nis. C. de bo. ꝓscri. ¶ Et ex̄ gl. q2 vidim9 ī tex. ⁊ gl. ꝙ pr̄ nō
b teneṫ ꝓ delicto filij[b] nisi quaten9 est ī peculio ⁊c. multū cōgruē
67 ter tāgit h Ang. de are. † nūqd valeat statutū qd pr̄ teneaṫ pro
delicto filij iuxta ea q̄ hic vidimus ẜm eū. videreṫ dicēd. ꝙ nō
maxime iūcta. l. j. ⁊. l. si fili9. C. ne fi. ꝑ patre. ⁊. l. cuz te. C. ne vxor
ꝓ mari. ꝯriū tñ refert tenere gl. illā notabilē ⁊ ordinariā ī rub.
C. de decre. decu. li. x. postea dicit ꝙ Bal. ī. d. l. j. C. ne fili9 ꝑ pa-
tre. ⁊ Sali. in. l. si filius. in eo. ti. intelligūt illam glo. verū dicere
in pena pecuniaria: quia ad hoc potest obligare se pater ꝑ pa-
ctum. ergo

a ¶ Cōueniri. Vide do. Bar. sozi. consil. cliiij. inci. cōsultationē presentis. ver. scds casus est. et ver. octau9 casus est. in secunda parte. vbi ponit de institore scribente hec eadez verba alteri mercatori. sed nūquid finito officio institor vel dñs sit cōueniendus: et q̄ obligāt dñm: et qualiter dñs ītelligatur obligatus.

b ¶ Filij. Vide eūdem in aut. nouissima. in. iij. colū. in ver. vñ inferṫ. C. de inoffi. test. cū alijs concor. ibidē ꝑ eum adductis. ⁊ feli. in. c. vergentis. ad fi. de here. ⁊ ī c. ius generale. j. dist. ī vlti. col. in ver. ꝗuis pena. vbi nōnulla ad materiā. ⁊ no. et qd ibidez dixi in apostil.

ctum.ergo ⁊ per statutū.vt.l.nec ex pretorio.⁊ ibi gl.ff.dē reg.
iur.⁊.l.nō impos.⁊ ibi gl.magna in fi.⁊ ibidē Bar.ff.de pac.la-
te Bar.in.l.oēs populi.in.iij.q.principali.ff.de iusti.⁊ iur.⁊ est
tex.exp̄ssus melior de iure lꝫ in cōi nō allegeꝛ in.l.fi.ad fi.et ibi
Bar.⁊ Bal.C.de fideiuſ.secus est in pena corporali.vt.xxiij.q.
v.c.cū homo mortuus.ī gl.⁊ ista est distinctio quā sentit ⁊ vult
p̄allegata glo.in.d.rub.C.de decretis decurio.li.x.addit Ang.
68 de are.hic.ħ vltimo casu rationē esse:†qꝛ nemo pōt se cōmitte
re iniurie corporali q̄ carnē scindat.l.j.§.vsqꝫadeo.et ibi pul-
chre Bar.ff.de iniur.vel alio mō torqueat p̄sonā.l.iterdū.la.ij.
§.qui furē.⁊ ibi glo.⁊ Bar.ff.de fur.⁊ istud idem etiam vt.s̄.re
fert ipse tenere Ang.⁊ Imo.in.l.cū filius.in prin.in ver.extra
glo.adde dictis Bar.ff.de ver.ob.Ego qꝛ passus est pulcher.⁊
opportune hic cadit.intēdo eū vltra alios bene ⁊ latē examina
69 re.⁊ vltra.s̄.allegata addo idem qō.s̄.scilicet†ꝙ tale statutū
ꝙ pater teneaꝛ ex delicto filij valeat ⁊ teneat.tenet etiam Bal.
70 in.l.receptitia.in prin.iij.co.C.de ꝯsti.pecu.vbi dicit†qō q̄uis
mercatores aut eoꝝ ꝯsules nō possint statuere qō pater teneaꝛ
pro filio nisi pater filij mercatoris ꝓferat questū eo qꝛ istud sta
tutū esset ꝯ̄ ius gētiū.ꝙ tn̄ istud posset disponi p̄ statuta ciuita
tis:lꝫ nō per statutū vnius collegij.per illā glos.in rubri.C.de
decre.decu.li.x.⁊ idē etiam qō.s̄.tenet Bal.in rub.C.res inter
71 alios acta.in.ij.col.vbi dicit†qō si sit statutū qō ꝯsortes teneā-
tur soluere penas pecuniarias bānitoꝝ.qō statutū valet p̄ illā
gl.in rub.C.de decre.decu.li.x.⁊ hoc statutū ꝺm eū est tolerabi
le sed nō laudabile.⁊ ꝺm eū est gl.no.in.§.qm̄ vō.in aut.vt nul
li iudicū.q̄ dicit nota ꝯtra potestates qui puniūt ꝯ̄tā pro ali-
quō delinquēte dꝫ intelligi qn̄ hoc faciūt ex arbitrio suo.nō sic
72 si ex arbitrio legis.†penas tn̄ corporales vel infamie statutū
nō posset imponere ꝓ delictis alienis qꝛ est ꝯtra ius diuinum:
cū nec ꝯsensu id fieri possit.vt no.p̄ gl.ī.d.c.cū homo mortu⁹.
⁊ cū Bal.ibi.⁊ in.d.l.j.C.ne fi.pro pa.tꝫ etiā Pe.de anch.in re-
pe.c.canonū statuta.extra de ꝯsti.ī.xviij.char.in ver.q̄ro vlte-
rius scriptū est ī.l.diuina ⁊c.vbi ēt refert ꝯsuluisse bal.tenuisse
73 ꝙ valeat†statutū florentinoꝝ disponēs ꝙ propter homicidiū
vnius oēs ꝯsortes expellanꝛ.⁊ ad terminos nostros idē etiaꝫ
qō.s̄.tꝫ Bal.in.l.si qs in tantā.in.iiij.col.C.vnde vi.⁊ ibi dicit
ꝙ tale statutū est ꝯtra ius naturale:sꝫ tn̄ valet.⁊ idē etiā tꝫ bal.
in.l.si filio.la.ij.ff.solu.ma.⁊ in.l.ij.ff.si ex noxali cā agatur.⁊ in
l.lex cornelia.in prin.ff.de vulga.⁊ pupil.⁊ idē etiā qō.s̄.tenet
Albe.de ro.ī tracta.statutoꝝ.in prima parte.in.q.lxvj.⁊.lxvij.
idē etiā sentit ⁊ tꝫ Bal.in aut.si captiui.ī vlt.col.C.de epi.⁊ cle.
74 ibi tn̄ dicit†ꝙ statuta ista que disponūt ꝙ parētes precise te-
neanꝛ ⁊ coganꝛ soluere condēnationē filioꝝ:qꝛ sunt iuri cōi cō
traria.⁊ sic odiosa sunt strictissime interpretāda.idē etiā qō.s̄.
sentit Bal.in.l.j.§.j.in vlti.col.C.de vsuris rei iudi.⁊ ibi etiam
75 notabiliter ponit†an stāte statuto de quo.s̄.ꝙ pater teneaꝛ ꝓ
delicto filij.nūqd pater representando filiū in carcere euadat
onus statuti.⁊ determinat ꝙ nō cū nō possit dare filiū p̄ noxa.
per.§.fi.j.de nox.Ad p̄dicta bn̄ facit qō signāter decidit Bal.ī
l.sancimus.C.de penis.vbi per illum tex.in verbo ꝓpinquos.
76 notat†ꝙ statutū ciuitatis perusij quo disponiꝛ ꝙ cōsortes te-
neanꝛ de delicto ꝯsortis:q̄uis sit iniquū ⁊ ꝯ̄ ius diuinū.tn̄ va-
let:qꝛ lꝫ nō sit culpa tn̄ subest cā vt a delicto magis abstineaꝛ.⁊
ꝺm eū hoc est verū in pena pecuniaria:secus in corporali.vt.s̄.
pluries dictū est.⁊ idē ī terminis tꝫ Bar.in.l.iure.C.de fa.li.xj.
77 vbi ar.illius tex.no.†valere statuta florētinoꝝ q̄ dicūt vno de
agnatione delinquēte ceteros teneri.⁊ ꝺm eū ratio illoꝝ statu-
78 toꝝ est illa q̄ ibi poniꝛ ī tex.¶†Ad predicta etiā bene facit qō
signāter determinat Bal.ī.l.dotis.C.de iure dotiū.vbi ar.glo.
ibi tꝫ valere statutū disponēs ꝙ filij mercatoꝝ teneanꝛ ad debi
ta p̄ris etiā si nō ꝓhenꝛ heredes.imo etiā si ꝯstet ꝙ repudiaue
rint expresse hereditatē durū est statutū ꝺm eū:sꝫ tn̄ valet qꝛ va
leret pactū esset tn̄ hoc casu remediū ꝺm eū ꝙ filij non teneren
tur sub dubio tn̄ forte ꝙ p̄r exheredaret filios:vt ibi lati⁹ p̄ eū.
⁊ cū Bal.trāsit Pet.de ancha.in p̄allegata repe.c.canonū sta-
tuta.in.xviij.char.in ver.sed q̄ro vlteri⁹ scriptū est in.l.diuina
⁊c.⁊ idē etiā tꝫ Jo.de imo.in.c.pe.ex̄ de ꝯsue.⁊ idē etiā in termi
nis tꝫ Bar.in tractatu rep̄saliarū.in.iij.q.p̄me partis q̄stionis
79 principalis.†Ubi etiā dicit idē in statuto disponēte ꝙ vxor te-
neaꝛ ꝓ viro.⁊ ibi Bar.expresse firmat ꝙ gn̄aliter valeat statu-
tum disponēs ꝙ vnus teneꝛ ꝓ alio[a] per tex.in.l.j.C.de oī agro
deser.li.xj.⁊ p̄ tex.in.l.fi.C.de p̄mipilo.lib.xij.⁊ p̄.l.satis.C.in q
bus cau.pign.taci.ꝯ̄ba.¶ Ad suprascripta etiā bene facit qō
80 tradit Bal.in.l.de qbus.in.j.colū.ff.de legi.†vbi tenet valere
statutū ⁊ cōsuetudinem quibus disponatur ꝙ villa teneaꝛ pro
faciētib⁹ furta.de quo statuto habetis p̄ Bar.in.l.diuus.ff.de
testa.mili.⁊ p̄ Bar.⁊ Bal.in.l.si qn̄.C.vnde vi.cum si.¶ Facit
etiā ad ista qō voluit Bar.post Dy.in.l.j.§.familie.ff.de publi
81 ca.†vbi tenet sine dubio valere statutum disponēs ꝙ dn̄s pro
delicto famuli siue familie sue teneaꝛ.sꝫ nō eundo vlterius ne-
82 per hec mēdicata suffragia ad terminos nostros†ꝙ valeat sta
tutū.de quo.s̄.ꝙ pater teneatur ꝓ delicto filij qn̄ imponiꝛ pe-
na pecuniaria.est in terminis casus rotūdus ⁊ exp̄ssus ⁊ sum-
me singularis ad hoc in.c.ij.in verbo ꝺm ꝯsuetudinē illius ter
re.extra de delictis pueroꝝ.⁊ ibi videte dn̄m Pet.de ancha.et
illū tex.tradidit ad hoc legist.Ludo.ro.in.l.si filio.la.ij.in fi.il-
83 lius legis.ff.sol.ma.⁊ ille singularis tex.dicti.c.ij.†limitat no-
bis signāter dispositionē dicti statuti vt nō ꝓcedat in filio pu-
pillo.nā si fili⁹ in pupillari etate ⁊ sic īfra decimūquartū annū
cōmiserit delictū pater ei⁹ non tenebiꝛ vigore predicti statuti.
vide qō dicit Bar.in.l.legatoꝝ.in prin.ff.de leg.ij.p̄ illum text.
Nec istis obstat qō no.Bar.per illū tex.ī.l.hi penes.C.de agri.
84 ⁊ cen.li.xj.vbi dicit†ꝙ statutū disponēs ꝙ ad soluēdas gabel
las recollectionis fructuū teneatur colonus p̄ domino nō sub
dito qō nō valet sed est iniquū ⁊ iniustū:cū colonus nō debeat
85 teneri ꝓ dn̄o nec ꝓ eo vrgeri.⁊ ꝓpterea dicit†ꝙ statutū qō fa-
ctū est perusij in odiū clericoꝝ:qui cum nō possent cogi fuit in
ductū vt coloni pro eis teneātur.istud statutū est iniquū ⁊ iniu
stum.⁊ idem vult Bar.in.l.j.in eo.titu.quia potestis intellige-
re Bar.vt loquatur qn̄ talē statutū fieret sine causa.secus si cū
causa.p̄ id qō no.in.c.j.extra de cōsti.⁊ in regula sine culpa.de
reg.iur.in.vj.⁊ ea que no.Barto.in prima consti.ffoꝝ.in prin.
¶ Istis etiā non obstaret qō voluit Bart.in.l.si a reo.§.fi.per
illum tex.ff.de fideiusso.vbi dicit per tex.illum qō nō valet pa-
ctum qō inuicem faciūt consortes in tuscia.s.ꝙ si quis eoꝝ cōti
gerit ꝓ maleficio condēnari oēs cōtribuere teneātur:quia po
86 testis rn̄dere.vt.s̄.vel dicere†ꝙ q̄uis argumētum a pacto ad
statutū affirmatiue ꝓcedat vt ex predictis ptꝫ negatiue tn̄ nō
tenet.hoc modo pōt fieri p̄ pactū:ergo nec p̄ statutū non valet
vt vult Bart.in.l.alia.§.elegāter.in.ij.col.ff.sol.matri.cum si.
¶ Eodē modo respondet ad id quod voluit Bar.in.l.vnica.ī
87 iiij.col.C.de his q̄ pene no.vbi dicit†ꝙ nō valet pactū qō pa-
ter cadat a feudo propter delictū filij:qꝛ pactū est iniustū q̄uis
ꝺm aliquas lecturas Bal.loquaꝛ in statuto vt nō valeat statu-
tū qō ꝓpter delictuꝫ filij pater cadat a feudo cuius veritas de
88 statuto pēderet a predictis.†Addite etiam ꝙ dictū statutū ꝙ
pater teneatur ꝓ delicto filij restringitur ad delicta cōmissa ꝓ
filium intra territoriū statuentiū:⁊ non alibi ꝺm Bar.in tract.
represaliarū.in.iiij.q.p̄me questionis principa.⁊ Bal.in.d.l.j.
C.ne filius ꝓ patre.⁊ Sali.in.l.si filius.in eo.tit.⁊ Pet.de an-
cha.in preallegata repe.c.canonū statuta.in v̄bo iuxta p̄dicta
quero si statutū ⁊c.et Ludo.ro.in.d.l.si filio.la.ij.ff.solu.matri.
89 et Ang.hic.¶†Nōnullas alias questiones ad statutum istud
ponit Bal.in.d.l.j.C.ne filius ꝓ patre.videlꝫ an pater tenea-
tur si filius fuit iniuste cōdēnatus.⁊ an filius sit primo executiē
dus ante patrē.⁊ quid si non est condēnatus filius:sꝫ est noto-
rium filium cōmisisse delictū.item an in condēnatione filij req
ratur citatio patris q teneꝛ vigore statuti.de quibus questio-
nib⁹ ibi videte per eū.⁊ per Bart.in.l.cum filius.in prin.cum
90 concor.ff.de ver.obli.¶†Tangit hic Ang.de are.an illud qō
pater soluit ꝓ condēnatione filij debeat filio in legitimā cōpu
tari.⁊ an illud solutū possit a patre repeti.de quibus questio-
nibus videte late p̄ Bar.in.l.stichus.ff.de pec.leg.⁊ Bal.ī aut.
cōtra rogatus.in pe.col.C.ad treb.⁊ in.l.omni modo.§.j.C.de
inoffi.testa.⁊ in aut.ex testa.in.ix.co.C.de col.⁊.in.l.j.in fi.C.ne
fi.ꝓ pa.⁊ in.l.certū.in.ij.col.C.fami.her.⁊ ī aut.si captiui.ad fi.
91 C.de epi.⁊ cle.†⁊ ibi etiā quid de fratre soluente pro alio fratre
condēnato.an possit repetere.⁊ de patre ⁊ matre ⁊ fratre ami-
co habetis per Bart.in.l.si liber captus.C.de cap.¶ An autē
pater teneatur soluere legitimā ꝓ condēnatione filij est q̄stio
Bar.decidētis ꝙ nō in.l.j.§.si impubere.p̄ illū tex.ff.de colla.
bono.de quo etiā per Bal.in.d.l.omni modo.§.j.⁊ per Joan.
92 de imo.in.d.l.si filio.la.ij.ff.solu.matri.¶†Et an fiscus possit
agere contra patrem ad legitimā que debetur fisco ꝓ cōdēna-
tione filij ponūt doc.in.l.si qua pena.ff.de his qui sunt sui vel
93 alie.iur.⁊ ibi tenent ꝙ non.Imo dicit ibidem Bal.†ꝙ statuta

a ¶ Pro alio.Contra istū allegari potest tex.in.l.sancimus.cū si.C.de pe.vbi pena exi-
re non debet autorē.vt etiā tenet Feli.in.c.ius generale.j.dist.in.v.col.in me.in ver.
q̄uis pena.⁊.l.si seruus seruum.§.si fornicarius.ff.ad.l.aquil.et.l.illicitas.§.sicuti.
de offi.presi.vbi delictum vnius non debet alios in periculum trahere.facit etiā cō
tra qō habeꝛ per glo.de pe.di.j.c.sed ⁊ continuo.per Jo.an.in.c.super Spec.de pri-
uile.⁊ in.c.filios.
in princi.de pe-
nis.in.vj.in no.
et suadet Spec.
in rub.de pe.⁊ p̄
Cy.⁊ Bal.in.l.si
seuerior.de infa
mi.per Barto.
latissime in.l.ad
eius.§.de eo.ff.
de aqua plu.ar.
et in.l.cū alicui.
ff.de neg.gest.et
per Bal.in.l.qd
ergo.§.pēa gra-
uior.ff.de his q
notā.infa.l.ij.C.
ex quib.cau.ser.
ad lib.⁊ in.l.si is
cum quo.ff.com
muni diui.per
Dy.et Bal.in.l.
amplius.§.cum
bonoruꝫ.de leg.
j.et ibi p̄ Allexā.
Imo.in.§.pena
grauior.ff.d̄ his
qui no.infami.ī
vlti.colū.in ver.
postremo indu-
citur lex ⁊c.facit
etiam contra qō
not.Barto.in.l.
emancipatuꝫ.§.
si quis.ff.de se-
na.⁊ text.in.l.il-
lud.xxj.qō.iij.et
qō dixit Abb.in
c.vergentis.de
hereti.vbi dixit
ꝙ filius nō por-
tabit iniqtatem
patris.licet ta-
mē in ꝯtrarium
sit casus in.c.si-
cut.de iudeis.
vbi ꝓ negligen-
tia dn̄i vni⁹ ter-
re puniatur ter-
ra eius ⁊ sic sub-
diti eius.c.mi-
ror.xvj.q.iiij.et
qō dicit Abb.in
d.c.vergētis.dū
dicit ꝙ filius nō
portabit iniqui-
tatē p̄ris.s.eter-
naliter:sꝫ tpali-
ter secus ꝺm eū.
⁊ etiā facit illud
qō d̄r in Hiere-
mia supra hieru
salē.Fratres in-
qt nostri pecca-
uerūt ⁊ nō sunt:
nos autē puniti
sumus.c.pe.xlv.
dist.vn̄ qn̄ inno-
cēs puniꝛ ꝓ nocēte.de quo multa exēpla ponit Abb.ī.c.dilectus.in.iiij.⁊.v.colū.fa-
cit etiā illud qō habeꝛ in passione dn̄ica.Sanguis ei⁹ sup nos ⁊ filios nostros.c.nisi.
§.persone.de renū.c.ij.⁊.iiij.vj.dist.⁊ etiā.s̄.in eadē passione.Quia expedit vnū ho
minē mori pro populo ne tota gens pereat.⁊ etiā.j.in eadē passiōe.Flete super vos
ēt filios vestros.vnde d̄r in veteri testamento.Patres inquit comederūt vuas acer
bas ⁊ dētes filioꝝ obstupescunt.facit qō habetur in.§.quoniā.in aut.vt nul.iu.vbi
potestas punit vnā contratam ꝓpter vnius delictum.facit.l.iure prouisum.de fa-
bri.lib.xj.⁊.l.quisquis.C.ad.l.iul.maie.facit etiam.l.meuia.§.fi.solu.matri.

a ¶ Probationibus. Adde Frā. are. in. l. ait pretor. si cer. peta.

b ¶ Contestationis. Adde idem p frā. areti. in. d. l. ait ptor. §. si is qui. de iu. ꝛ iur.

c ¶ Sacramēta puberum. De intellectu huius autēti. circa iura appositū sup contractu quo modo ꝛ quando seruari debeat vel nō. vide Alexan. de imol. in consi. xlij. in. iiij. col. cū se. ꝛ in cōsil. lix. in. ij. colū. in. j. parte. et in ꝯsi. liiij. p totuȝ. in. iij. parte.

d ¶ Contractus. Adde Frā. are. in. l. duobus. §. idez pōponius. de iusti. iu. et qđ ibidem ad eum dixi in apostil.

e ¶ Modo. Adde Feli. in. c. cum super. de offi. de leg. in. iij. colū. et Fran. are. in suo tracta. feu. ex q. cau. feu. amit. in xiiij. causa. ꝛ do. Bar. sozi. in ꝯsi. clxiij. incip. non fuisset opus vlteriori. ver. ꝯfirmanť p̄missa. in iij. parte. et do. Alex. i ꝯsil. xxxi. in fi. in. iiij. parte.

f ¶ Quam p̄ncipalis. Pro quo vide do. Alexā. de imo. in consi. xxxij. in vlti. col. in. iiij. parte.

g ¶ Pacto. Adde Feli. in. c. ad nostram. de iu. ꝛ iur. Fran. areti. in. d. l. si qs maior. alleg. hic per do. Jaso. may. et in. l. si pecuniaȝ. de condi. ob causam.

h ¶ L. si quis maior. Ubi vide Fran. areti. in fi. et vide do. Alexan. de imol. in consil. clv. in. iij. colū. in. ij. parte. et in consi. cxxxi. in. j. colū. in. iiij. parte.

que disponūt filio debere assignari legitimam eo delinquente
sunt iniqua. qđ facit ad ea q̄. s. latissime diximus. ¶ Restat mo
do ad cōplementū huius presentis. §. vt videamus qualr for-
94 mandus sit libellus in ista actione de peculio. ꝛ eius formam
ponit glo. in. l. j. §. in verbo vindicabit. ff. si pars heredita. pet.
et Specula. in ti. de peculio clericoꝝ. in quarta parte. ꝛ Cy. i. l.
penul. C. qđ cū eo. ꝛ Bal. in. l. fi. in vlti. col. C. qđ cū eo. ꝛ ex mēte
Jo. fab. ꝛ Ang. de are. hic forma sit talis. Ago cōtra titiū dñm
stichi serui. ꝙ cū dict⁹ stichus haberet peculiū ex ꝯcessiōe dicti
titij dñi sui: ꝯtraxit secū ex tali cā ex qua restat mihi obligat⁹ in
cētū: q̄re cū illud peculiū nūc habeat teneat ꝛ possideat dict⁹ ti
tius dñs suus: peto eū ꝯdēnari in summa p̄dicta q̄tenus vires
peculij patienť. ꝛ eodē mō cōcipiēdus eēt libell⁹ si ageret ꝯ pa
trē. Ego addo ꝙ ꝓcederet libell⁹ etiā si actū de peculio ꝛ isoli-
dū eo q2 illa moderatio quaten⁹ est i peculio fit postea p iudicē
tex. est no. in. l. pe. ꝛ ibi Bar. ff. qđ cū eo. ꝛ Bar. in. l. si dubitať. §.
si filiussa. ff. de fideiusso. ꝛ i. l. maritū. in fi. ff. solu. ma. ꝛ in. l. ex di
uerso. §. fi. eo. titu. ꝛ in. l. j. ꝛ in. l. sunt qui in id. ff. de re iudi. et in
specie ad terminos nostros Bal. in. l. fi. in vlti. col. C. quod cum
eo. et per hoc sit expeditus presens. §.

Itē si quis.

Quāuis ad euidētiā p̄ntis. §. p̄mittat. Ang. de are. hic plures esse species iu-
ramēti. tñ q2 eas ponit glos. nr̄a finalis nō putaui expedire qđ
ad euidētiā p̄mittanť. de qb⁹ etiā habetis gl. i rub. ꝛ ibi bar. i. l.
j. in gl. fi. ꝛ ibi Bar. ff. de iureiur. ꝛ gl. ꝛ ibi Bal. in rub. C. de re.
credi. ꝛ iureiur. p Spe. late i ti. de iureiu. in. iiij. pte libri sui ſm
qđ eū refert Bar. in. d. rub. ff. de iureiurā. ¶ Uenio igiť ad tex.
hui⁹ p̄sentis. §. nr̄i q diuidiť i duas partes. In p̄ma ponit the
ma ex quo q̄stio tacite eliciť. In scđa ponit decisio. scđa ibi. bre
uissime. ¶ Iste. §. nō pōt ꝯmode breui⁹ summari. si tñ vultis.
1 h. d. i summa. † Si iuratū sit aliqđ deberi aduersario deferēte
ex tali iuramēto cōpetit actio i qua solū q̄rit an sit iuratū. h. d.
2 ¶ Ex isto tex. no. Ang. de are. hic. † qđ iuramentū litis decisiuū
hȝ vim plene ꝓbationis. istud iudicio meo nō ꝓbať hic i tex. ȝ
de hoc habetis casum in. l. nō erit. §. dato. i v̄bo q̄si satis ꝓbatū
ff. de iureiu. ꝛ in. l. ȝ ꝛ si possessori. §. fi. in v̄bo. pinde haberi acsi
3 probatū esset. ff. eo. ti. Dicebat etiā Ange. hic † ꝙ iuramētū hȝ
a vim sniē late ꝓcedētib⁹ ꝓbationib⁹[a] vt est tex. cū gl. in. d. l. ȝ ꝛ si
possessori. §. fi. ꝛ ibi no. Bar. ꝛ illā gl. reputat singularē Bal. in
4 l. j. in. j. col. C. de execu. rei iudi. Dicebat etiā Ang. de are. h † ꝙ
iuramētū facit illud qđ nō eēt debitū sit debitū, put etiam facit
snīa. l. j. cū materia. C. de ꝯdi. inde. l. si fideiussor. §. penul. ff. mā-
dati. stat ergo ex p̄dictis ꝙ iuramētū hȝ vim plene ꝓbationis.
item hȝ vim snīe. ¶ Hinc sumpta occasione nōnulli enumerāt
q̄ plures effect⁹ quos hȝ iuramētum ꝛ nō incōgruēter iudicio
meo. ego enumerabo dūtaxat illos effect⁹ q videbūť mihi no.
digni. q̄s nō iuenietis alibi. ita simul collectos vltra eos q̄s pti
5 culariter videbitis in gl. † Primo em̄ iuramētū hȝ vim litis cō
b testationis[b] ꝛ actionē ꝑpetuat ꝛ interrūpit p̄scriptionē. text. est
in. l. nā ꝛ postea. §. is q tpali. ꝛ ibi Bar. no. ꝛ declarat. ff. de iure
6 iur. † Scđo iuramētū tollit obligationē naturalē. l. stichū aut
pāphilū. §. naturalis. ff. de solu. gl. ꝛ Bar. in. l. ij. ff. de iureiur. ꝛ
declarat Bar. in. l. q iurasse. §. fi. ff. eo. cū iuramētū sit quasi con
7 tract⁹. l. depositi. §. j. ff. de pecu. vt ibi p eū. † Tertio iuramētū
hȝ vim nouatiōis ꝛ delegatiōis. d. l. q iurasse. §. fi. ꝛ ibi gl. j. ma
8 gistraliter ponit in quo cōueniāt ꝛ differāt. † Quarto iu
ramētū hȝ vim solutionis. l. iusiurandū. etiā loco solutionis. l.
duob⁹. §. a fideiussore. ff. de iureiur. qđ itelligit Bar. in. d. l. q iu
rasse. §. fi. qđ hȝ vim solutiōis ficte ȝ nō vere. ꝛ p hoc īfert mul
tum singulariter Bar. in. l. a fideiussore. post gl. no. ibi in ver-
bo solutiōis qđ si fideiussor ꝯuēt⁹ iurasset q̄uis videať soluis-
se q2 tñ ista ibi ē ficta solutio nō posset repetere a reo p̄ncipali.
q2 ad hoc vt possit repeti a reo p̄ncipali reqriť vera solutio. vt
ibi notabiliter p Bar. ꝛ p eūdē in. l. cū fili⁹. in p̄n. ff. de ver. obli.
9 † Quinto iuramentū hȝ vim acceptilationis. l. iusiurādū ā de
10 bitore exactū. ff. de iureiu. † Sexto iuramētū representat mino
rē ꝛ validat ꝯtractū inualidū ꝛ obligationē iualidā. aut. sacra
c mēta puberū.[c] cū materia. C. si aduersus vēdi. c. j. §. item sacra
mēta. cū glossis suis notabilib⁹ de pace iura. fir. i vsi. feu. ꝛ ibi
late p bal. ꝛ. c. ȝ mulieres. de iureiu. i. vj. ꝛ. c. debitores. ex. de iu
reiurā. in antiquis. accedāt latissime tradita p Bart. in. l. si qs
pro eo. ff. de fideius. cum suis cōcor. vnū tñ singulariter notate.
11 † ꝙ si minor vel mulier iurassent nō facere aliquē cōtractū de-
hinc postea illū cōtractū facerēt ꝛ iurarēt: ex hoc scđo iuramē-
d to nō ꝯualidaret cōtractus.[d] gl. est in cōi reputata singularis
ad hoc in. d. c. ȝ mulieres. in gl. in v̄bo teneanť ꝛ Spec. in ti. de
emp. ꝛ vēdi. §. iij. loco. in ver. ꝛ nō. ḡnale cōsiliū. de cuius tñ gl.
veritate q2 solet cōiter reprobari. videte Bar. i. d. l. si qs p eo. i
tertio mēbro. p̄ncipaliter p Imo. plene i. c. cuȝ dilecto. extra de
prebē. ꝛ in. l. cū vir. ff. de vsucap. ꝛ in. l. si existimatis. ff. solu. ma.
12 cū cōcor. traditis per eū in dictis locis. † Septimo iuramentū
hȝ hūc notabilē effectū. qđ ȝ regulariter in obligationib⁹ facti
succedat obligatio ad interesse ꝛ sic regulariter ꝓmittēs factū
soluēdo interesse libereť. l. si qs ab alio. §. fi. ff. de re iudi. l. stipu
lationes nō diuiduť. ver. celsus. cū materia. ff. de ver. obli. l. j.
in prin. cū si. ff. de acti. emp. tñ iuramētum obligat quē p̄cise ad
factū. glo. est no. in. l. si pecuniā. in p̄n. in gl. paruula. in v̄bo ne-
cesse habeas. ff. de cōdi. ob causaȝ. quā reputat ad hoc singula-
rē Ludo. roma. in repe. rub. ff. de arbi. in. xxix. col. in ver. sed re
deūdo ad principale ꝓpositū. ꝛ illā glos. etiā reputat singularē
Imo. in. c. j. extra de iud. ꝛ ibi videte p eū ꝛ in. l. ij. §. sed si qs. ff.
de dona. vbi multū late examinat veritatē p̄dicte glo. ꝛ pro illa
glo. videatis optimū text. in. c. fi. ne plati vices suas. ꝛ ibi dñm
Ant. de but. p illū tex. p Bal. in. l. vnica. in. xij. col. C. de senté. q̄
13 pro eo qđ interest p̄fe. ꝛ in p̄ludijs feudoꝝ in. vij. col. † Octauo
iuramētū hȝ effectū notabilē qđ vbi cōuentū esset de prorogā-
da iurisditione iudicis nō sui. ꝛ sic esset factū pactū de r̄ndēdo
corā iudice nō suo quo casu certū est qđ hȝ locū penitētia an̄q̄
iudex adeať. l. si cōuenerit. ff. de iurisdi. om. iudi. tñ si interueni
ret iuramētū nō haberet locū penitētia anteq̄ iudex adeať. vt
14 p. d. Ant. de bu. ꝛ alios cano. in. c. j. ex de iudi. † Nono iuramentū
e importať clausulā illā vt act⁹ valeat oī mō[e] quo pōt. text. est in
cōi reputat⁹ singularis in. l. cū pater. §. filius matrē. ꝛ ibi Bar.
ad hoc notat tex. illū. ff. de leg. ij. ꝛ p illū tex. dixit no. Bar. i. l. si
quis maior. C. de trāsa. qđ si in trāsactione apponereť iuramē-
tū: ꝛ trāsactio nō posset valere vt trāsactio valeret tñ vt pactuȝ
ꝓpter iuramentū. qđ al's esset secus. l. si causa cognita. ꝛ ibi etiā
hoc sequiť Ang. C. de trāsac. ꝛ idē etiā tenet Ang. in. l. si vnus.
§. penul. ff. de pac. ꝛ Bal. i repe. l. scđe. in. v. q. p̄ncipali. C. de re-
scin. vēdi. Per illū etiā tex. in. d. §. filius matrē. dixit Bar. in. l.
si qs pro eo. in pe. col. ff. de fideius. qđ iuramentū hȝ vim clau-
sule codicillaris. ꝛ idē etiā dicit Bar. in. l. eā quā i. vj. casu. C. de
fideicō. ꝛ in. l. si qs. in p̄n. testamēti. ante finē p̄ncipij. ff. de le. iij.
subijciēs ibi Bar. p illū. §. filius matrē. qđ ēt iuramētū hȝ vim
verboꝝ derogatorioꝝ. ꝛ etiā specialis reuocationis. vbi reqre
reť sp̄ialis reuocatio. de quo tñ videte pleni⁹ ꝛ latius ipsuȝ bar.
in repetitione. l. oēs ppli. ff. de iusti. ꝛ iure in. iij. q. prin. in versi.
ȝ an iuramētū habeat vim verboꝝ derogatorioꝝ. ¶ Itē etiā
p illū tex. §. filius matrē. dixit multū sigāter Bal. in. l. vbis ci
uilib⁹. ff. de vulg. ꝛ pupilla. qđ substitutio iuramento firmata
que nō pōt valere iure directo valeat iure obliquo. ꝓpter iu-
ramētū ꝛ idē ȝ al's sit secus regulariter ſm cōia. l. cēturio. ff. de vul-
ga. ꝛ pupilla. ꝛ idē tȝ Bal. in. l. si iure. C. de testa. manu. ¶ Item
p illū. §. filius matrē. dixit Bal. in. l. j. in penul. col. C. cōmo. qđ
iuramētū hȝ vim iuris expressi. ¶ Itē p illū. §. filius matrē. di
xit multū sigāter Bar. i. d. l. si qs p eo. in vlt. col. ff. de fideius-
sori. qđ q̄uis fideiussor nō teneať qñ intercessit in duriorē cau
f sam ꝙ p̄ncipalis[f] vel qñ p̄misit aliud vel qñ p̄ncipalis nō teneť
iuxta. l. grece. §. illud. cū si. ff. de fideiusso. tñ istis casib⁹ iurādo
teneť nō vt fideiussor: q2 deficit forma fideiussoria. ȝ vt princi-
palis ꝓmissor qm̄ iurādo videť velle teneri oī modo quo pōt.
de quo etiā p Bal. in. l. si p̄diū. in vlti. colū. C. de iure do. ¶ Itē
p illū. §. filius matrē. ego legēdo semp reprobaui vnā opi. Jo.
fab. i. §. si qs aliū. s. de iuti. stipu. vbi tenet ꝙ ꝓmissio seu stipu
latio facti alieni iurata nō teneat de iure ciuili. ꝛ dicit h̄ esse cla
rū ꝛ expeditū p. l. non dubiū. C. de legi. q̄uis de iure canonico
ſm eum sub dubio tñ forte sit secus p capl'm ex rescripto. ex de
iureiuran. ego indubitāter teneo ꝯriū ꝙ imo etiā de iure ciuili
valeat. nā si iuramentū importat clausulam vt actus valeat oī
modo quo pōt p. d. §. fili⁹ matrē. vt. s. dixi. ergo ꝓmittēs factū
alienū cū iuramēto itelligiť ꝓmittere facturū ꝛ curaturū et ita
promissio valebit. d. §. si qs aliū. et illud reperi postea qđ tȝ in
terminis Lud. ro. in. l. stipulatio ista habere licere. in princi. ff.
de verbo. obliga. relatus p Ange. de are. in. §. versa vice. s. de
inuti. stipulatio. qui pro hoc allegat duos optimos tex. de iure
canonico: videlicet. c. ex literis. el. ij. ꝛ. c. sicut ex literis. extra de
iureiur. ꝛ illis duob⁹ locis glo. j. hoc expresse firmať. s. qđ intel-
15 ligať ꝓmisisse facturū ꝛ curaturū. ¶ † Decimo iuramētum hȝ
vim illi⁹ clausule que apponiť in stipulatione penali vcȝ rato
g manēte pacto[g] de qua in. l. q fideiussor. ff. de trāsactio. ꝛ in. l. cū
ꝓponas. C. de trāsactio. ita Bar. in. d. l. si qs maior. in eo. ti. vbi
reputat hoc esse multū no. ꝛ dicit p illū tex. qđ imo hȝ maiorem
16 vim q̄ illa clausula: vt ibi p eū. ¶ † Undecio iuramētū hȝ hūc
notabilē effectū ꝙ vbicūq̄ iuramētū iterponiť semp impedit
more purgatio. ita dixit designāter bar. p illū tex. i. d. l. si quis
h maior.[h] de cui⁹ dicti veritate ibi late p alios videatis. ꝛ pleni⁹ i
l. si insulā. ff. de verbo. obli. dixit tñ sigāter Bal. in. l. q crimē. i
xi. q. C. q accu. nō pos. qđ illud fallit de equitate canonica ſm quā
nō obstāte iuramēto poterit semp mora purgari: vt ibi p eū.
de quo habetis tex. optimū. i. c. suā. extra de penis. ȝ itellectū
quē ad illū tex. tradit Hostiensis in summa sua in titu. de arbi
tris. §. ȝ qualiter. versicu. sed nunquid religiosi. et dñs Anto.
de but. ꝛ

17 de but. ⁊ Joã. de imo. in. c. dilecti. extra de arbi. ¶ † Duodecimus effectus iuraméti ⁊ vltimus pro nunc est qđ iuramétũ hʒ executionẽ paratã. ⁊ ideo si in instruméto aliquo cuiuscũqȝ cõtractus apponeretur iuramentum: certe illud instrumétũ qđ alʼs de iure cõi nõ haberet executionẽ paratam: vt est text. melio: de corpore iuris ad hoc in. l. mino:. xxv. annis cui fideicōmissum. in verbo ad initiũ noue petitionis redegerat. ff. de mino. isto tñ casu ꝓpter iuramentum habet executionẽ paratam etiã de iure cõi. istud est qđ notáter voluit in terminis Bart. in l. ij. ad fi. ff. de iureiur. ⁊ ibi dicit Bar. qđ miratur ꝙ cõsuetudo hunc modum ⁊ hanc cautelaȝ non adinuenerit. ⁊ dicit Bal. in
a dicta. l. j.ª in. ij. col. C. de rebᵒ cre. qđ ista est vna singularis opi. ego intendo hunc vltimuȝ effectũ latius exequi ⁊ examinare vltra etiam quã facit Ang. hic. ⁊ ideo illuȝ reseruo post expeditionem glo. p̃sentis. §. ¶ Glo. in verbo postulante. que diuisio
18 ne non indiget. ¶ † Ad fi. glo. habetis ꝙ si iuratuȝ sit aduersario non deferẽte quod tale iuramentum nihil ꝓficit. hoc limitat Jo. fa. hic vt sit verum quantum ad vtilitatem iurátis: sed bene prodest aduerse parti si iuraret cõtra se p. l. de etate. §. qui interrogatus. ff. de interro. ac. ⁊ ꝑ hoc referebat Joan. fa. ad limitationem cõclusionis glo. nostre qđ tale iuramentũ ꝓlatuȝ nemine deferẽte posset etiaȝ iuranti prodesse si iurans diceret contra se ⁊ ꝓ se: quo casu si aduersarius inniteret ex talis iuramenti confessione tunc teneretur recipere in totũ etiam cõtra
19 se ⁊ ꝓ se. allegat. l. publia. §. fi. ff. depoſi. Ange. hic dicit † ꝙ tali iuramento ⁊ per cõsequens tali confessioni omnino statur contra ipsum iurantem: sed an ꝓbet ꝓ ipso iuráte etiaȝ si acceptata fuerit cõfessio per aduersarium: istud habet iudex estimare. ⁊ istud est qđ dicit tex. in. d. l. publia. in fi. in verbo iudicem esti maturũ. ⁊ ẽm eũ inspiciet iudex qualitatem scribentis ⁊ an vo
20 simile scripserit ꝓ se vel nõ. † Et an potuerit dicta cõfessio pro parte acceptari: ⁊ pro parte nõ. vt quia sit structa vno structu verbo:ꝝ an vo sit separata. iuxta no. ꝑ Cy. in. l. vnica. in. xiij. q. C. de ꝯfessis. ⁊ ibi ꝑ Bal. i. ij. col. ⁊ no. glo. Cy. Bar. Bald. ⁊ alij in. l. sigdẽ. C. de excep. vitas § huius pũctuli pẽdet ab illa qõne
21 † an ꝯfessio seu instr̃m possint ꝓ parte acceptari ⁊ ꝓ pte nõ. de quo videatis notabiliter Bar. in. l. aurelius. §. idem quesijt. ff. de libe. lega. ⁊ in. d. l. siquidem. C. de excep. ⁊ in. l. quidam. §. fin. ff. de eden. ꝑ Bal. post Cy. ⁊ glo. in. l. ij. C. de dona. ante nup. et Bal. in. l. j. §. editiões. ff. de edẽ. ⁊ in. l. cum mulier. in. xvj. col. ff. so. matri. ⁊ in. l. j. C. de eden. ⁊ no. in. l. siquidẽ. ꝑ illum tex. C. de transac. ⁊ per spe. in tit. depoſi. §. fi. in ver. pe. ⁊ Archi. in. c. j. de confes. in. vj. Canoniste in. c. cum venissent. de consti. ⁊ in. c. cum venerabilis. de excep. ⁊ Ang. de are. hic. ⁊ ĩ istis locis vt paucis m̃e expediã magis cõiter concludatur cum Barto. in. d. §. ideȝ quesijt. vt si cõfessio seu instr̃m cõtineant plura capitula diuersa ⁊ separata: ⁊ tunc possunt ꝓ parte acceptari ⁊ ꝓ parte non. ꝑ d. l. publia. §. fi. aut continẽt vnum capl'm tm̃: vel etiam plura sed simul immixta: ⁊ tũc aut ꝯtra ꝯfitentẽ est iuris presumptio: vt si quis confiteatur se occidisse hoĩem ꝓ sui defensione: ⁊ tũc põt confessio acceptari in parte inquãtum dicit se occidisse. in alia vero dũ dicit ad sui defensionẽ: q: lex p̃sumit contra eũ. l. j. ff. de sica. ⁊. l. si nõ ꝯuicij. C. de iniur. aut non est p̃sumptio iuris contra ꝯfitentẽ: nec ꝓ eo: ⁊ tunc secus. vt ꝑ Bar. in. d. §. idẽ que
22 sijt. ¶ † Qualiter aũt intelligatur vnum capl'm vel plura ⁊ diuersa. vide Bar. in. d. §. idem quesijt. ⁊ in. l. iij. §. si filius. ĩ aut. inter medias. C. de libe. ⁊ posthu. ⁊ Inno. in. c. fraternitatis. de here. ⁊ Bal. in. l. ij. in p̃n. ij. col. C. de re iudi. ⁊ in. l. amplioreȝ. C.
23 de appella. ¶ † Quid aũt in ꝯfessione facta in libello an possit pro parte acceptari. Bal. tenet ꝙ nõ. l. cũ ꝓtiũ. C. de liberali cã. ¶ Et quid in libro rõnum confecto ꝑ mercatorẽ: an possit pro parte tantum acceptari. videte Bald. in. l. j. in. v. col. C. de con-
24 fes. † Et quid releuet aut quid operet cõis practica procuratorũ instr̃a producẽtium: qui protestãtur se producere instrumẽta in partibus ꝓ se tm̃ faciẽtibus ⁊ nõ aliter nec alio modo. vide Bald. ⁊ Sali. in. l. j. C. vt que desunt aduoca. ⁊ Ang. de are.
25 hic qui tenẽt qđ nil releuet ꝓtestatio. †ᵇ In eo tñ mẽbro in quo
b retuli. s̃. Bar. tenere ꝙ si quis dicit se occidisse pro sui defensio
c neᶜ ꝙ talis cõfessio põt in parte tm̃ acceptari: in parte non: q: casus iste quotidianus est ⁊ freqũs. ꝓpterea non omittendus q: decisio Barto. nõ est sine dubio: q: multi cõtra cuȝ tenẽt. vide Bal. in. d. l. vnica. C. de cõfes. in. xiij. col. in ver. denuo quero de qõne quotidiana. ⁊ in. l. j. in princ. ff. de edi. edi. ⁊ in. l. ij. C. de dona. ante nup. ⁊ in. l. per seruũ. §. j. ff. de vsu ⁊ habitatione. Bal. ⁊ Sali. in. l. nec codicillum. C. de codicillis. Bal. in. l. cum mulier. ff. sol. ma. in. xvj. q. alʼs col. Bal. ⁊ Imo. in. l. decem. ff. de verb. obli. Ang. Imo. ⁊ Ludo. roma. in. l. j. §. si quis simpl'r. ff. de ver. ob. ⁊ Sali. tenentẽ contra Bar. in. l. j. in. iiij. oppo. C. de confessis. ꝑ Imo. ⁊ Pano: in. c. cũ venissent. de constitu. ⁊ ibi bonus tex. per barto. ẽm quod ibidem per eos põderatur. ⁊ ꝑ
26 Imo. ⁊ Pano: in. c. bone. el. ij. de postu. prela. ¶ † Duo etiam circa predicta diligẽter nota. vnũ est ꝙ vbicunqȝ cõfessio esset facta sub illa ꝓtestatiõe confiteo: ⁊c. ⁊ non aliter nec alio modo nunqȝ ex tali confessione reus potest damnari: nisi aliud ꝓbet. glo. est no. in. l. siquidem. C. de excep. ⁊ ibi Bal. in terminis dicens qđ istud alibi non habetur in iure qđ not. vt confitearis caute ⁊ respõdeas. de his verbis habetis per Bal. in. c. j. §. deniqȝ. que fuit prima causa beneficij amit. ĩ vsi. feu. in fi. collatio-
27 nis. ¶ † Scđo no. aliam singularem ⁊ optimã cautelam ꝙ vbicũqȝ confessio siue respõsio emanat p̃missa negatiua siue in ciuilibus siue in criminalibus nunqȝ potest reus ex tali ꝯfessiõe cõdẽnari vt cõfessus. vnde si denego me vulnerasse ⁊ occidisse:
a ⁊ si apparebit cõtrarium dico ꝙ feci ad defensionem: vel nego me mutuum accepisse: ⁊ si ꝯtrarium apparebit dico satisfecisse nullo mõ põt cõdẽnari. glo. est no. in. d. l. siquidem. in princ. de excep. ⁊ ibi no. Bal. in terminis. ꝓpterea alibi gl. fi. in. l. si fi-
28 lium. C. de liberali cã. † docet practicã ꝙ si volo repellere accusatorẽ ab accusando: q: sit socius criminis debeo primo p̃mittere negatiuam dicendo nõ commisi crimen: sed ⁊ si cõmisi iste nõ posset accusare: quia est socius criminis: alʼs si simpl'r dico nõ põt accusare: q: est socius criminis videor crimẽ ꝯfiteri. de cuius tamẽ glo. veritate vide Bar. notabiliter in. l. quoniã. C.
29 de testi. ¶ † Unum etiaȝ no. ꝙ nõ sufficit reũ ꝓbare qđ fecit ad sui defensionẽ: sed opo:tet qđ ꝓbet ⁊ dicat quod fecit ad sui defensionẽ necessariam. ita Bal. in. d. l. v. in. xvij. col. C. de confes. de quo dicto fecit festũ Lud. in suis singularibus pro quo allego tex. in. l. is qui aggressorẽ. in verbo in dubio vite discrimine constitutus. C. ad. l. co:. de sic. ⁊ q̃uis dictũ istud cõsueuerit pro singulari reputari. tñ Bal. tenet contrarium in. l. solam. in fi. C. de testi. post Barto. in cõsi. ix. alʼs. x. incipiente quidaȝ masiolus. ⁊ in istis locis tenẽt Bar. ⁊ Bald. ꝙ si testis dicit ꝙ fecit ad sui defensionem. ꝓbat etiã ⁊ nihil vltra dicat qñ nõ fuit vlterius interrogatus de cã. ⁊ ꝓ ista scđa parte est tex. queȝ reputo singularem in. c. j. §. si quis hoĩem. de pace tenen. in vsi. feud. in verbo nisi hoc ꝓbare possit quod vitã suam occidẽdo defenderit. ⁊ hoc notate diligenter cõtra assessores ⁊ iudices solennes seq illud. d. Bal. in. d. l. vnica. tanqȝ verissimũ ac veluti quoddã
30 apollinis rñsum ⁊ non bene meo iudicio: vt. s̃. dixi. ¶ † Glo. in verbo iurauerit. ad fi. habetis ꝙ paria sunt: vl' qđ quis iurauerit: vel qđ iuramentum sit remissum per partem. sunt quidam hic qui inaduertenter ⁊ inconsulte recitant hãc glo. vt ꝓcedat quantum ad hoc ne iuramẽtum prosit: non autem quantũ ad hoc vt cõpetat actio in factũ: quia ẽm eos ad hoc vt competat actio in factũ ex iuramento. ista nõ sunt paria iurare vel quod ei iuramentum remittatur: eo quia tex. noster signanter ⁊ cum ministerio dixit si quis iurauerit. ⁊ sic vult tex. ẽm eos qđ tunc demum oriatur actio in factum qñ est iuratum: non aũt qñ est remissum iuramentũ. sed isti nesciũt quid loquãtur: quia imo ista parificãtur etiã quãtum ad hoc vt ex iuraméto actio cõpetat: q: casus est clarus ⁊ rotũdus in illa. l. acto:i. C. de re. credi.
31 hic allegata in glo. ⁊ in. l. nã ⁊ postea. §. j. ff. de iureiur. ¶ † Aduertẽdum tñ est ꝙ aut iuramentũ delatum non est per partem acceptatum: ⁊ tunc eũ deferentem licitum sit indistincte penitere: ⁊ per consequens delationẽ iuramenti reuocare. casus in. l. si quis iurandum. C. de reb. credi. ⁊ glo. in. l. manifeste turpitudinis. ff. de iureiuran. si aũt iuramentum sit acceptatuȝ: ⁊ tunc non est locus pnie. ⁊ si hoc casu deferentem peniteat iuramẽtuȝ habetur ꝓ remisso. ⁊ sic ꝓinde ac si esset iuramentũ iuratuȝ. d. l. non erit. §. fi. sed est melio: tex. in. l. si nõ fuerit. ff. de iureiurã. ista ponit Bar. in. d. l. non erit. §. fi. ⁊ sequit̃ simpliciter Ange. hic q̃uis de Bar. non faciat mentionẽ. dicit etiã Bar. ⁊ signanter in illa. l. non erit. §. fi. se putare qđ etiã qñ iuramentum fuisset ꝑ partẽ acceptatũ: possȝ tñ ex cã anteqȝ iuret reuocari: puta si tpe quo detulit iuramentũ nõ habebat ꝓbationes q̃ postea
32 supuenerũt. d. l. si qs iusiurãdum. ⁊ ita etiam tenet ibi Sali. et simpl'r sequitur Ang. de are hic. ¶ † Iteȝ aduerte qđ illud qđ dictum est paria esse: vel qđ qs iuret: vel qđ iuramentũ sibi remittatur. limitatur singulariter non habere locum in iuramẽto cõfirmatorio ꝯctus. nam si mino:i cõtrahenti dũ vult iurare sup cõtractu si ego sibi remitterem nõ haberetur ac si iurasset nec restitutio sibi impediretur. ita singl'r Cy. ĩ aut. sacramẽ-
33 ta puberum. C. si aduer. vẽ. ¶ † Ceterum q: s̃. ꝓxime vidimus ꝙ iuramentũ delatũ anteqȝ sit acceptatum a parte potest reuocari ⁊ nõ post. hinc singulariter Bar. in. d. l. non erit. §. fi. docet optimã ⁊ practicabilẽ cautelã: ꝙ qñ defert̃ iuramentũ in iudicio p̃ñte iudice: pars semp sit cauta ꝙ dicat ego volo deliberare vtrũ velim iurare vel ne. ⁊ ita peto mihi assignari terminuȝ ad deliberandũ: q: tunc deferenti licitũ esset penitere ⁊ reuocare delationem. vt. s̃. dixi. imo fortius etiã si nõ reuocaret delatio iuraméti nõ valeret iuramẽtũ ex interuallo nisi denuo deferatur: q: in iuramẽto delato inest conditio ne incontinẽti iuretur: alʼs nihil ꝓficit: vt est tex. in. d. l. non erit. §. fi. ⁊ ibi Bart.

a ¶ In. l. prima. Ubi vide Pau. de cast. ⁊ Bal. et vide Ange. in. l. non erit. §. dato. ff. de iureiurã. et in. l. ait pto:. §. j. de re iudi. vbi et ꝑ Imo. ⁊ raph. ĩ. d. l. ij. alleg. hic ꝑ Jaso. ⁊ ibi per d. Alex. de imo. ⁊ Lud. ro. ĩ rub. de arbi. in peñ. char.

b ¶ Protestatio. Uide tñ ro. ĩ deci. clxxxvj. lȝ qs. in no. vbi cõtra ꝙ imo releuet. ⁊ vide do. Alexã. de imol. in. l. j. §. editiones. ff. de edẽ. ⁊ Feli. in. c. cũ venerabilis. de excep. vbi plene. ⁊ gl. in. c. p̃sentiũ. de testi.

c ¶ Defensione. Uide Bal. in cõsil. inci. pone quidã. ⁊ eũdem do. Jaso. may. i. l. vt vim. in. iiij. colũ. ff. de insti. ⁊ in. et Alex. in. l. cũ de indebito. §. j. de ꝓba. ⁊ Frã. are. ĩ l. manifestissimi. C. de fur. ⁊ Feli. duo v̄ba in. c. cũ dilecti. ĩ fi. de accu. in. c. auditis. de prescri. ĩ. xix. colũ.

debet ergo semꝑ pars statim ⁊ incõtinẽti dicto verbo accepta-
re iuramẽtum ⁊ dicere se paratũ iurare: sed qđ vult deliberare
q̃d iuret ⁊ quõ iuret. ⁊ istud põt fieri: vt est tex. in. l. iusiurandũ
⁊ ad pecunias. in fi. principi. ⁊ ibi Bar. ff. de iureiu. ⁊ isto modo
poterat sibi cõsulere ĩ forma iuramẽti. s. quõ iurare debeat. nec
deferẽs poterit amplius talẽ delationem iuramẽti a parte ac-
ceptatã reuocare: nisi ex cã. vt. s. ꝓxime dixi ⁊ declaraui qđ dili
gentissime no. q2 quotidie occurrit. ¶ Glo. in v̓bo deberi ego
diuido in tres partes principales. In prima declarãdo tex. po
nit qđ remediũ seu q̃ actio cõpetat actori q iurauit ⁊ quõ cõpe
tat. In scđa ponit qđ remediũ cõpetat reo q iurauit. In tertia
declarat ⁊ limitat qđ. s. dixerat ĩ prima parte de actore qui iu-
rauit. scđa ibi. ex ꝑte autẽ rei si iuret ⁊c. tertia ibi. ⁊ hec q̃ dixi in
actore habẽt locũ ⁊c. expediã vobis vnãquãq3 partẽ de per se.
Prima ergo pars pricipalis subdiuidit̃ in duas. in prima qñ
actor iurauit sup debito ex actiõe ꝑsonali. In scđa qñ iurauit
sup debito ex actiõe reali. scđa ibi. itẽ circa actionẽ realẽ. Et ad
cõmẽdationẽ pñtis glo. dicunt hic doc. ⁊ bene vt Dy. ⁊ Jo. fa.
ꝙ ista glo. est ĩ hac materia plenior de corpore iuris ⁊ pleniꝰ di
stinguit q̃ꝫ in aliqua ꝑte iuris. ⁊ q̃uis Dy. h̄ referat simpl'r istã
glo. ⁊ eam approbet: ⁊ sic etiã trãseat Hosti. illã approbãdo in
summa sua in tit. de iureiur. vt hic refert Jo. fa. ego tñ adijciã
ad hãc gl. pleraq3 q̃ ad hãc glo. adijciẽda occurrẽt. ¶ In. e. gl.
34 ibi nata ex sacrõ. gl. in istis v̓bis vult duo. ꝑmũ † ꝙ actio vti-
lis ex ꝯtractu q̃ cõpetit qñ iuratũ est formiter: ⁊ sic cũ causa na
scatur ex iuramẽto2 multo magis qñ iuramentũ esset informi
ter ꝑstituꝫ. hoc est nulla cã exꝑssa: ſm qđ vult gl. est ꝙ actio vti
lis ex ꝯtractu q̃ cõpetit ex iuramẽto ꝑstito cum forma dicatur
esse natiua: veruꝫ q2 isti articuli modice sunt vtilitatis paucis
etiam me expedio potissimũ: q2 alij cõiter nullũ v̓bũ circa ista
35 ponũt. ¶ † Ad primũ qcq̃d h̄ dixerit Nic. de nea. post antiq̃s
quos ipse refert. iij. q. extra glo. in materia actionis in factum
teneo ⁊ cõcludo ꝙ qñ iuramentum est prestitũ sup aliquo cer-
to ⁊ specificato cõtractu tũc actio q̃ nascitur dr̃ nasci ex illo cõ-
tractu: vt in iuribꝰ hic allegatis in glo. Si aũt est ꝑstitum ĩfor-
miter: ⁊ tũc oritur in sacramẽto immediate ꝓpter quẽdã quasi
cõtractũ delatiõis ⁊ acceptilationis iuramẽti inter partes ta-
cite celebratũ. vt declarãt doc. maxime Ange. in. l. j. C. de re. cre
di. ⁊ hec ꝓcedũt in personali. secus in reali: vt pꝫ ex his que. j.
nũc ꝓxime scribã. ⁊ veritas meliꝰ apparebit ex his que ego te
nebo vltra alios ad fi. huius prime partis pñtis glo. Ad scđm
qđ vult glo. Dicebat Bar. in. d. l. nã ⁊ postea. §. fi. ⁊. ff. de iurein
36 ran. omissis allegationibꝰ hincinde ꝑ Bar. ibi factis. † ꝙ qñ iu
ramentũ defert̃ in reali: ⁊ tũc sit datiua: q2 non ꝑsumit̃ obliga-
tio. vt. d. §. fi. cum realis nullã ꝑsupponat obligationẽ. §. oim.
37 s. eo. † sed qñ defert̃ in ꝑsonali tũc sit natiua. l. q iurasse. in fi. ff.
de iureiur. ⁊ ita etiam tenet Ange. in. l. miles. §. fi. ff. de re iudi.
q̃uis Jo. de imo. in. d. l. miles. §. fi. in fi. cõtrarium teneat. ⁊ iu-
dicio meo melius qđ aliter ꝓ nũc non discutio: miror tñ de cõ-
sequẽtia Bar. nõ supponitur obligatio: ergo est datiua: q2 ſm
hoc sequeret̃ ꝙ oẽs actiões reales q̃ nullam obligationẽ ꝑsup
ponũt. d. §. oiꝫ. essent datiue: qđ tñ est plusq̃ꝫ notorie falsuꝫ: q̃ꝫ-
uis eñ nõ habeãt obligationẽ ꝓ sufficiẽti materia ad actiões
ꝓducẽdas: habẽt tñ dñiũ ꝑexistẽs qđ est sufficiẽs materia pro
38 ducẽde actiõis. l. vnica. cũ fi. C. đ alie. iudi. mu. cã fa. ¶ † In ea.
glo. ibi. ⁊ aduersario sil'r actionem tribuit. tenetis qđ ex iura-
mento nudo nõ tm̃ cõpetit actio iurãti: sed etiã aduersario cõ-
tra quẽ est iuratũ. ⁊ consequẽter tenetis ꝙ si aliquis iurauerit
se emisse pro. x. ꝙ nedum ipsi iuranti competit actio ex empto
ꝓpter iuramentũ sed etiam aduersario actio ex vẽdito ad ipm
pretiũ ⁊ ista sunt sine dubio: quia casus est in. d. l. si duo patro-
ni. §. si quis iurauerit. ⁊. §. marcellus. hic allegatus in glo. ꝓpt
quos tex. omitto duo quesita tanq̃ꝫ indubitata q̃ ponit Jo. fa.
hic in. vij. col. ver. queritur quid si orta questiõe ⁊c. post Jaco.
39 de ra. que decidũtur in illis legibus. † Pulchrum dubiũ esset
ꝙ alij hic nõ tãgũt quid si aliquis iurauerit se emisse talẽ rẽ a
titio nõ expressa q̃ꝫtitate ꝑtij: an iurans possit agere ex tali iu-
ramẽto cũ pretiũ nõ sit certũ quod requiritur ĩ emptiõe ꝓ sub
stantia ꝯtractus. §. pretiũ. ⁊. §. item ꝑtiũ. cũ fi. s. de ꝯtrahẽ. em-
ptio. iuncta glo. illa solẽni in. l. pacta ꝯuenta. in prin. in verbo
noua emptio. ff. de cõtrahen. emp. item an isto casu ille contra
quem est iuratum possit petere ꝙ iurãs compellatur exprime
re certũ ꝑtiũ. de vtroq3 videatis Bart. in. d. l. si duo patroni. §.
marcellus. vbi tenet ꝙ iurans possit cõpelli exprimere certuꝫ
pretiũ si tñ nõ exprimeret ꝙ nihilominus ex parte sua posset
ad rem agere: vt ibi latius ꝑ eũ. Accedant que tradũtur nota-
biliter ꝑ Bart. in. l. j. C. de rebus alie. non alie. vbi ponit illam
notabilem questionem de testi. qui deponũt de contractu em-
ptionis: sed nõ recordãtur de pretio seu de pretij q̃ꝫtitate an ꝓ-
bent ipsum contractum. videte ibi late per eũ quem reprehen
dit Lud. ro. in. l. sticbum. in. x. col. ff. de ver. obli. q̃uis cũ bart.
40 teneat ibidẽ Rapha. cuma. † Ad ista videatis etiã Cy. ⁊ Ray.
de forliuio. in. l. j. C. de contrahen ⁊ cõmit. stipula. vbi querũt si
instrumentũ cantat qualiter titius emit talẽ fundũ ab ecclesia:
sed non dicat pro quanto pretio: an tale instrumentũ ꝓbet em
ptionem necne. Accedit etiã qđ singulariter decidit Pau. de
cast. in. l. suus heres. per illũ tex. vbi de hoc dicit esse casum. C.
41 de repudi. here. † vbi ponit ꝙ q̃uis si filiꝰ remisit hereditatem
patris ex causa transactionis ⁊ instrumẽto talis remissiõis fit
mẽtio de tali trãsactiõe: sꝫ nõ de eo qđ est dãdũ causa talis trãs
actionis: cũ al's transactio non valeat nullo dato vel retento
l. transactio. cum si. C. de transac. an tale instrumẽtũ ꝓbet trãs-
actionẽ ⁊ an valeat necne. ¶ In ea glo. ibi. ac si. vere contractꝰ
sic precessisset. hoc declarat vt hic per Ang. de are. per tex. ĩ. d.
§. marcellus. allegato in gl. ¶ In ea. glo. ibi interdũ vtilis ex
eo cõtractu ⁊ vtilis in rem. ⁊ sic ad finem prime partis huiꝰ gl.
42 habetis duo principaliter ex hac glo. elicere. † primuꝫ est ꝙ in
reali competit vtilis in rem: etiam si nõ sit allegata causa ⁊ cõ-
sequenter iuramentum sit informiter prestituꝫ: vt quia iuraui
rem meam esse simpliciter. ⁊ sic informiter hoc est nõ exꝑssa cau
43 sa ꝓpter quam sit mea. † in personali vero est secus: q2 nõ orit̃
vtilis nisi causa formiter exprimatur ⁊ sic cõtractus vel quasi.
Scđm habetis ex glo. ꝙ in ꝑsonali qñ iurat̃ formiter: ⁊ sic cuꝫ
causa nõ cõpetit nisi actio vtilis ex contractu: nõ aũt actio ĩ fa-
ctum: sed in reali vtraq3 cõpetit ⁊ vtilis in rem ⁊ actio ĩ factũ:
expedit ergo vt in vtroq3 perscrutentur rationes diuersitatũ.
44 ¶ † Ad primum quare in reali competat vtilis in rem etiã si
nõ sit allegata causa formiter: secus est ĩ ꝑsonali. rñdebat mul-
tum notabil'r hic Nic. de nea. in. j. q. extra glo. in materia actio-
nis in factũ post suũ Rodul. de auri. ⁊ sequitur simpl'r Ang. de
are. hic q̃uis de Nico. nullã faciat mẽtionẽ qđ rõ est: q2 in reali
semꝑ fit relatio ad vnã cãꝫ cũ vna tm̃ semꝑ sit cã realis. s. dñiũ.
l. ⁊ an eadẽ. §. actiones. ff. de excep. rei iudi. ⁊ ideo dr̃ semꝑ certa
⁊ vniformiter ꝓlata cũ nõ sit nisi vna. Accedat vltra eos qđ di
cimus paria esse: vel qđ si aliq̃d noĩatim ⁊ in spẽ exprimat̃ vel
in genere ⁊ illa generalitas nequeat nisi ĩ vna spẽ verificari. vt
est tex. no. in. l. ij. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij. ff. de li. ⁊ posthu. ⁊ ĩ. §. noĩatiꝫ.
s. de exhe. libe. cause v̓o ꝑsonaliũ sunt plures ⁊ ꝓpemodũ ĩfini
te. §. actiões. vñ nõ possumꝰ scire ad quã cãm fiat relatio in ꝑso
nali cã qñ esset informiter iuratũ ⁊ sine cã. ⁊ ideo non põt oriri
vtilis ex ꝯtractu: nisi contractus exprimatur. ⁊ ita etiam tenet
Bal. ꝑ istam rõnem in. l. actori. C. de rebus credi. ⁊ iureiuran.
¶ Sed audite q̃uis ista sint multũ colorata ⁊ amica veritati:
tñ Jo. fa. hic ĩ. j. col. ꝓ suo mirabili ⁊ subtili ĩgenio ea reprobat
⁊ in dicto ⁊ in rõne. nam dicit ip̃e q̃uis in reali causa immedia
ta sit semꝑ vna. s. dñium. Cause tñ remote ⁊ immediate ꝑ quas
dñium acq̃rit̃ possunt esse multe. ⁊ ille etiã vt verbis suis vtar
sunt attẽdẽde ꝑ. c. abbate sane. de re iudi. in. vj. ⁊ ꝑ tradita ĩ. §.
oĩm. s. eo. ⁊ ꝓpterea dicit ip̃e posse rationaliter defendi. ꝙ si in
reali exprimat̃ cã mediata ⁊ remota ⁊ iuret̃ sup ea ꝙ isto casu ĩ
reali nedũ dabit̃ vtilis in rem: vt dicit glo. nostra. etiam dabit̃
actio ꝑsonalis vtilis ex illo cõtractu. ꝓpterea dicit ipse posse
suppleri ad hãc glo. qđ in reali nedũ dat̃ vtilis in rem: sed etiã
interduꝫ datur vtilis ex ꝯctu: qñ iuratum est formiter. ⁊ q̃uis
Joan. fab. non dicat ante eum ista fuit opinio subtilis Pe. de
bellap. referẽtis hic Nic. de nea. in. ij. q. extra gl. ĩ materia actio
nis in factũ. Hec consideratio Joã. fa. est peregrina ⁊ nõ negli
genda. tñ eam ego nõ teneo nec discedo a cõi. s. relata q̃ habet
ꝙ reali cõpetat vtilis in rẽ etiã si nõ sit causa formiter allegata
eo q2 in reali semꝑ est vna causa. s. dñium vt ꝓxime dixi. vnde ĩ
reali nõ distinguitur an formiter v́l informiter ꝓut distinguit
Joã. fa. nec est verum id qđ ip̃e dicit qđ cause remote ⁊ media-
te dñij q̃ possunt esse plures sint necessario vt verbis suis vtar
attendẽde. nã istud est falsum ꝓut ego cõclusi ſm oẽs ĩ. §. oĩm.
s. eo. in materia formationis libelloꝝ. in prin. vbi videatis. bñ
fatebor cum Jo. fa. ꝙ si in reali fuisset expressa cã mediata ⁊ re
mota dñij: puta contractus aliq̃s ex quo causatũ fuisset domi
niũ. ⁊ iuratũ esset ꝙ isto casu oriretur vtilis ex illo cõtractu si-
45 cut ⁊ in personali. † Circa scđm pricipale quod. s. habuistis ex
glo. ꝙ in personali qñ iuratur formiter ⁊ sic cum cã nõ compe
tit nisi actio vtilis ex cõtractu: non aũt actio in factũ: sed in rea
li vtraq3 competit ⁊ vtilis in rem ⁊ actio in factuꝫ: ⁊ in hoc oẽs
concordãt. vt Joan. fa. Ang. de are. ⁊ Nico. de nea in. ij. q. extra
glo. in materia actionũ in factum post suum Rodul. de auri. et
oẽs cõcorditer rõnem diuersitatis esse dicũt. naꝫ ille qui iurat
in personali cum habeat ille qui defert iuramentuꝫ personal'r
obligatum ex contractu qui ꝯtractus ꝓpter iuramentuꝫ sem
per fingitur precessisse quando vere nõ precessisset. ⁊ ideo alia
actione personali nõ indiget: sed in reali cuꝫ realis nullã obli-
gationem presupponat ⁊ ꝑ cõsequens nullam actionem perso
nalem. ⁊ ideo pretor introduxit obligationem et personalem
actionem in factũ que oritur ex delatione acceptiõe iuramen-
ti. propter

ti. propter quendã quasi cõtractum qui tacite celebrat: qd non fuit necesse introducere qñ iuratur formiter in actiõe persona li cũ sine ista ꝓuisiõe pretoris cõpetat personalis ex cõtractu.
46 ¶ † Quãuis omnes vt predixi ita teneãt cum glo. ego credo qd multũ facile possit teneri contra glo. ⁊ doc. omnes hic. s. qñ iuratũ est in personali formiter ex contractu quod nedũ cõpetat vtilis ex illo cõtractu ꝓut omnes fatentur: sed qd imo etiã competat actio in factũ ex iuramento ꝓut ⁊ in reali ⁊ credo qd istud sit verissimum. nec video quid ad oppositũ obstet. nec est verum id quod presupponũt doc. in eorum rõne: vcꝫ cõpetit ꝑsonalis ex ꝯtractu: ergo nõ potest cõpetere actio in factum: eodẽ
47 modo personalis que est pretoria. ¶ † Do optimam instantiam. nam si delatũ est iuramentuꝫ ita ꝙ cõpetat actio in factũ ⁊ personalis: ⁊ postea feratur sñia sup isto iuramento. isto casu competunt due actiones personales in factũ. vna ex iuramẽto ⁊ alia ex sentẽtia ꝓut tenet glo. in opi. Jo. approbata ꝑ omnes in. l. j. in glo. j. C. de rebus credi. vbi late ꝑ oẽs. ⁊ ꝑ Barto. late in. l. nam postea. §. fi. ff. de iureiuran. per Bald. etiam in l. actori. Preterea remedia pretoris habent locũ nedum in casu necessario: sed etiã in casu non necessario. §. itẽ ab intestato. s. de bono. posses. ⁊ dixi late vltra omnes in. §. sed iste. s. eo. i articulo illo. an publiciana competat vero ⁊ directo dño. ⁊ qd isto casu qñ iuratũ est formiter super contractu qd cõpetat nedũ vtilis ex contractu: sed etiã actio in factum ex iuramẽto ꝫ Ange. de are. in terminis in hoc sibi adinuicẽ inaduertenter contrarius. in prin. huius glo. Quis in fi. teneat contrariũ. vt. s. retuli. ⁊ istud idẽ quod ego teneo contra glo. ⁊ doc. hic tenet etiã in terminis Barto. in. d. l. si duo patroni. §. si quis iurauerit. ff. de iureiur. vbi dicit ꝙ qñ sup actione personali iuratur formiter causa expressa qd tũc habet locũ actio in factũ ⁊ actio vtilis ex contractu propter iuramentũ: vt ibi imo plus dicit Bart. qd isto casu competeret directa ex eo cõtractu: si vera antea cõpetebat. ⁊ credo indubitanter ꝙ ista sit veritas contra glo. et oẽs doc. hic. ⁊ credo etiã ꝙ ita tenuerit subtilis Pet. de bel. ꝑti. ẜm qd possum colligere ex relatione quã facit de eo Nico. de neap. hic in. ij. q. extra glo. in materia actionis in factum. Aduertendũ est etiã ꝙ in predictis magna emergit vtilitas habere has actiones ex iuramẽto: Quis etiam prime personales competerent: quia in primis actionibus oporteret multa ꝓbari. iuxta ea que vidimus in. §. oim. ⁊ in. §. ꝫ iste. s. eo. in istis aũt sufficit probare sic esse iuratũ: vt hoc tex. nostro. cũ si. que facili⁹ est probare. ⁊ ita dicit ⁊ bene Jo. fab. hic in. iiij. col. ¶ Item qꝛ in predictis vidimus cũ glossa nostra qd aut iuratum est formiter: ⁊ tunc oritur interdum vtilis ex cõtractu: interdum vtilis in rẽ ⁊ nõnunꝙ actio in factũ. aut iuratum est informiter: ⁊ tunc cõpetit actio in factũ. Non omitto ꝙ per ista dixit signãter Bar. in. d. l. si duo patroni. §. si quis iurauerit. ff. de iureiurã. idẽ esse
48 in statutis ⁊ in consuetudinibus † ꝙ si statutũ vel consuetudo disponit formiter hꝫ locũ actio ex eo contractu vel ex ea causa super qua formiter disponit. exemplũ si diceret statutũ qd valeat testamentũ cum tribus testibus: certe ageretur actione ex testamento. vel si diceret statutũ qd minor. xxv. annis possit vẽdere ⁊ alienare cũ presentia cõsanguineorum suorum: certe oriretur
49 actio ex eo ꝯtractu. ar. d. §. si quis iurauerit. † ꝫ si disponeret informiter non expressa aliqua causa que caderet in formã cõtractus vel quasi tũc daretur cõditio ex lege siue ex statuto iuxta. l. j. in fi. ff. de cõdi. ex. l. istud idem tenet Bar. vbi latius hoc examinat in repe. l. omnes populi. in. vij. ⁊ vlti. q. principali. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊ in. d. l. vnica. in penul. col. ff. de condi. ex lege. ⁊ in. l. de quibus. in vlti. col. ff. de legibus. ista etiam extendit singulariter Bar. ad sententiam formiter latam in. l. iulianus ve
50 rum debitorem. ff. de condi. indebi. ¶ † An autem ex iuramẽto taxationis expensarũ vel ex iuramento in litẽ oriatur actio. videte Bal. in aut. nouo iure. C. de iudi. ⁊ Bar. in. l. in actionibus. ad finem. ff. de in litem iurando. ⁊ per ista remanet expedita prima pars principalis huius glo. ¶ Sum modo in secũda parte principali ibi. ex parte aũt rei ⁊c. que subdiuidit̃ i duas. In prima loquit̃ qñ reus iurauit sup actiõe ꝑncipali. In scda qñ iurauit sup reali. Scda ibi. si autẽ in actione reali. ¶ In ea. glo. ibi. si res ad actorem redeat non cõtra alium. ⁊ sic ad fi. secũde partis principalis gl. bene dicit eandem distinctionẽ habere locũ ⁊ procedere in sentẽtia lata pro reo: vt hic per Ang. de are. ⁊ Quis ipse ascribat hanc extensionem solum Pau. de cast. in. d. l. nam ⁊ postea. §. fi. ff. de iureiurã. tamẽ ego addo vobis Bar. qui idẽ in terminis dicit in. l. ex hoc iure. in. iij. col. ff. de iusti. ⁊ iure. ¶ Sum modo in tertia ⁊ vltima parte principali huius glo. que incipit ibi. ⁊ hec que dixi in actore. q̃ subdiuisione non indiget. Ad finem glos. tenetis ex hac vltima parte
51 huius gl. † si traditio fiat alicui a non dño vigore iurisiurandi: tunc publiciana datur contra quẽlibet. istam glo. in hoc reprehendit subtilis Pe. de bellaper. hic per nõnulla media maxime per. l. iij. §. subtilius. ff. de condi. ob causam. iũcta. l. clauib⁹. ff. de contrahen. emp. ad que respondete vt hic per Jo. fa. quẽ nõ refero: qꝛ non adderem. addo tñ ꝙ istã opi. Petri ⁊ omnia eius argumẽta refert Bar. in. l. põponius. §. si iussu. ff. de acq. pos. ⁊ formaliter rñdet vt hic Jo. fa. de quo etiã ꝑ ipsum Bar. i l. ex hoc iure. ff. de iusti. ⁊ iure. etiam Bal. in. l. i. C. cõia vtriusqꝫ iudi. per Ang. in repe. l. si quis vi. in. §. differentia. in. xiiij. col. ff. de acqui. pos. per Jmo. in. c. fi. in. xlvij. col. extra de prescrip. Quis ab impugnationibus Petri sustineatur hec glo. eam tñ reprobat hic Jo. fab. alia rõne: qꝛ si iuratum est in reali vtilis in rem nõ datur: nisi contra deferentem ⁊ eius heredẽ non contra alium. vt. l. nam ⁊ postea. §. fi. ⁊ l. seq̃. ⁊ l. sed ⁊ si possessori. §. fi. ⁊ l. seq̃. ff. de iureiuran. ⁊ tenet glo. hic. s. in parte proxime precedẽti. quare ergo magis qñ iuratum est in publiciana debet posse publicianã competere contra quemlibet: certe ẜm eũ nõ videtur ꝙ vlla bona ratio possit assignari ⁊ maxime cum vtilis in rẽ competat contra quẽcũqꝫ etiã contra dñm. vt l. j. §. q in ꝑpetuũ. ff. si ager vectigal. vel emphy. peta. publiciana autem regulariter nõ datur contra dñm. l. penulti. ⁊ fi. ff. de publi. accedat vltra eum: qꝛ in publiciana omnia illa habẽt locum que habent locum in rei ven. l. eum qui. §. in publiciana. ff. de publi. possetis ergo sustinendo gl. dicere ẜm Ang. de are. hic. ⁊ sentit etiam Jo. fab. ꝙ ideo aliud sit in vtili in rẽ ⁊ aliud in publiciana hac rõne. nam qñ iuraui in reali rem meã esse et nulla est facta traditio: certe non interueniente traditione iurans potest solum se fundare ex iuramento. vnde cũ iuramentum non noceat alij: nisi deferenti nimirum si vtilis in rem cõpetẽs propter tale iuramentum nõ nocet alij: nec datur nisi cõtra deferentẽ ⁊ eius heredem: sed quãdo iuratur ex traditione facta causa iurisiurãdi. vt dicit hic gl. hic certe cõcurrũt duo. s. iuramentum ⁊ traditio. vnde cum hic sit titulus ex iuramento. ⁊ possessio propter traditionem. ⁊ bona fides iuris presumptione. ar. l. pe. cum glos. j. ⁊. ij. C. de euic. ⁊ consequenter hic est vsucapiẽdi conditio: ergo ⁊ publiciana. l. eum qui. in prin. cuꝫ similibus. ff. de publi. si ergo est vsucapiendi cõditio ⁊ publiciana: ergo publiciana debet posse contra quẽlibet competere. §. sed ⁊ iste. cum his que ibi vidimus. s. e. ad hoc adducebat etiaꝫ Ange. de are. glos. que idẽ tenet in. §. sed ⁊ si possessori. in prin. in verbo actionem. ff. de iureiuran. Accedat etiam ẜm eum ꝙ si fiat traditio propter autoritatem rei iudi. a non dño sine dubio competit publiciana. l. iij. in fi. ff. de publi. ⁊ preallega. glo. in ver. actionẽ. ⁊ isto casu ẜm eum publiciana datur ꝯtra quẽlibet allega. l. pomponius. §. si iussu. ⁊ qd ibi glo. Bar. ⁊ doct. ff. de acqui. pos. ⁊ latius Bar. in. l. ex hoc iure. ff. de iusti. ⁊ iure. et late Cy. ⁊ Bal. ⁊ Sali. in. l. j. C. cõmunia vtriusqꝫ iudi. in quib⁹ locis nihil inuenietis in specie quod cõtra quemlibet detur. si ergo ita est in traditione facta a non dño autoritate rei iudicate vt publiciana contra quẽlibet: competat ergo eodem modo quãdo ex iuramento fuit facta traditio cum habeat eãdẽ vim ⁊ autoritatem imo maiorem ꝙ̃ sententia. l. ij. cum ibi not. ff. de iureiurã. Et tenendo hãc partem ꝙ vbi traditio fiat a nõ dño vigore iuramenti quod publiciana contra quemlibet competat durũ est ⁊ plusqꝫ difficile respõdere ad. l. cũ qui. §. si petẽti. hic allegatam in gl. in verbis illius tex. ibi. sed aduersus te dũtaxat. glo. hic ad fi. respondet. ⁊ eodem modo glo. in. d. §. si petẽti. in glos. in verb. dũtaxat. quod ista dictio dũtaxat excludat dñm tantũ ⁊ nõ aliũ. sed ille. §. si petẽti. ẜm Joã. fab. hic ⁊ bene nulla via de mũdo põt pati intellectũ gl. ꝙ ibi dictio dũtaxat veniat ad excludendũ dñm tñ ⁊ nõ aliũ. istud est de directo cõtra rõnem decidendi q̃ ibi in text. deciditur. Etenim soli debet nocere iusiurãdũ qui detulit propterea si dictio illa dũtaxat excluderet tñ dñm ⁊ non aliũ nonne ille tex. esset indubitabilis cum sit sine dubio quod publiciana aduersus dñm nõ cõpetit. l. pe. ⁊ fi. ff. de publi. vnde Ang. de are. hic alienus vt puto a bono sensu in hoc aliter respondet ad illũ. §. si petẽti. qd ideo vbi publiciana tñmodo datur ꝯtra deferẽtem iuramẽtũ: eo qꝛ ibi agebatur publiciana ante rei traditionem: vt res traderet̃. et hunc dicit esse ꝓprium casum illius. §. si petenti. si aũt antea facta fuisset traditio ⁊ iurans postea cecidisset a possessione: certe competijsset sibi publiciana contra quẽlibet reum nedum cõtra deferẽtem per ea que. s. proxime dicta sunt. Sed audite nõ mediocriter mirãdum est de hoc patre qd in hoc tam vulgato termino iuris ita vehementer errauerit. nã si in. d. §. si petenti. nũꝙ facta fuisset traditio: prout ipse dicit esse ꝓpriũ casum illius. §. esset impossibile qd iurãti cõpeteret publiciana nedum contra alios. ideo nec contra deferentem: qꝛ ad hoc vt cõpetat publiciana necessaria est traditio vel quasi: als impossibile est qd competat. vt. d. §. sed iste. ⁊ ibi late dixi in. ij. no. s. eo. ⁊ istud ꝑꝫ ad sensum: qꝛ vbi non est facta traditio vel quasi ibi non est possessio. vbi nõ est possessio ibi nõ põt esse vsucapio. l. sine possessione cũ sili. ff. de vsucap. vbi nõ potest esse vsucapio ibi non

potest cōpetere publiciana: quia ista sunt cōuertibilia. vt l. eū qui. in prin. ⁊ ibi Bar. ⁊ l. siue aūt. §. hec actio. ff. de publi. et dixi late in. d. §. sʒ iste. ergo a primo ad vltimū ↄstat euidētissime ꝙ vbi non intercessit traditio impossibile est ꝙ ibi publiciana cōpetat ꝓpterea illū. §. si petēti. ego teneo cum Jo. fab. contra glo. nostrā. ⁊ Ang. de are. ꝙ si traditio fuerit alicui facta a non dn̄o vigore iuramenti qd̄ hoc casu publiciana nō cōpetat: nisi cōtra deferentē: vel eius heredē ⁊ successorē ⁊ nō contra alium vt est tex. rotundus qui euitari non pōt in. d. §. si petenti. sicut qn̄ iuratum est in reali. d. l. nam ⁊ postea. §. fi. cum si. ¶ Aduertite tn̄ ne decipiamini ꝙ ꝙuis tex. in. d. §. si petenti. det publicianam cōtra deferentem iuramentū dūtaxat: tn̄ dico ꝙ etiam datur contra eius heredē ꝑ id qd̄ in sili dicit tex. in iurante in actione reali in. d. l. nam ⁊ postea. §. fi. iuncta regula. l. eum qui. §. in publiciana. ff. de publi. que habet ꝙ in publiciana ea oīa locū habent q̄ in rei vendicatione. accedat tex. ille peregrinus ⁊ singularis in. l. si necessarias. §. de vendendo. ff. de pigno. act. ¶ Non obstant in cōtrariū adducta ꝑ Ang. dū dicebat qd̄ qn̄ traditio fit nō dn̄o virtute iuramēti: qd̄ hic est titulus ⁊ possessio ⁊ bona fides. ⁊ cōsequenter vsucapiendi conditio. ⁊ ꝑ consequēs publiciana: q₂ fateor oīa ista q₂ vera sunt. ⁊ dū dicebat si competat publiciana: ergo cōtra quēlibet. Rn̄deo negādo: q₂ ista semp non est bona cōsequētia. ⁊ casus est ad oppositū in. d. §. si petenti. vel aliter ⁊ melius vt tollam oīa adducta ꝑ Ang. rn̄deo ſm qd̄ hic respōdebat Jo. fa. regula generalis est ꝙ vtilis in rē actio publiciana dātur ↄtra quēlibet possessorem. verum est vbi allegatur titulus ad hoc cōueniens: sʒ qn̄ allegat̄ ꝑ titulo res iudicata vł iuramētū de quo₂ natura regulari est vt alijs nō noceāt. certe nec actiōes ex eis ꝓdeūtes ad alios extendētur: vt est casus in. d. §. si petenti. ⁊ credo ꝙ ista sit veritas a qua non discedatis nec discedetis si audietis Joā. fab. ibi ad fi. p̄ntis puncti in quo cōcludit ꝓut ego. s. postea subdit crede mihi si velis caue alr̄ dicere ne peius dicas. ¶ Et ad. d. §. si petēti. vt nihil omittat̄ dū ibi dr̄ qd̄ iurauit rem suā esse ⁊ qd̄ sibi cōpetat publiciana: q₂ videretur ꝙ imo deberet cōpetere vtilis in rē vendicatio. qn̄o tex. ille procedat videte tres intellect⁹ quos in hoc ad illum tex. dedi in. §. sed iste. s. eo. in illo articulo an publiciana cōpetat vero ⁊ directo dn̄o. ⁊ ſm alterū eorū habetis tex. illū necessario intelligere. ⁊ ita itelligit Jo. fa. hic.

52 ¶ † Vltimo ad perfectū cōplemētum glo. nostre. q₂ in ea vidimus ꝙ qn̄ delatū est iuramentū ⁊ est iuratū: plures actiōes cōpetūt ⁊ nōnūꝙ exceptiones diuersimode. tn̄ dic vt in ea declaraui. Querit Jo. fa. hic in penul. col. de notabili ⁊ pulchra qōne quā alij non tangunt. Pone ꝙ iuramentū non fuit delatū sed ps dicit qd̄ est cōtenta credere cōsciētie ⁊ fidei alterius partis. ⁊ ita credit. nunqd poterit agi ⁊ excipi sicut si iuratū esset: ⁊ sic nunc illa remedia cōpetant sicut si esset iuratū. prima fronte ſm eū vr̄ dicendū ꝙ sic. † quia inter simplicē loquelam ⁊ iu-

53 ramentū deus nō ↄstituit differētiā. in. c. ⁊ si christus. extra de iureiu. no. plene archi. ſm eū in. c. j. de sepul. in. vj. ꝑterea istud fit ad decisionē litis sicut ⁊ iuramentū. ergo vr̄ eadē ratio que est in iuramento. ipse tn̄ Jo. fa. dicit ꝙ ↄtrariū est verū saltem de iure ciuili motus: q₂ nō reperit̄ qd̄ ex tali fide oriat̄ actio: sʒ solū ex iuramento. ergo non est nostrū extēdere. l. obligationū fere. §. plʒ. ff. de act. ⁊ ob. ⁊ maxime q₂ iura ciuilia multū ponderant iuramentū plusꝙ simplicē locutionē vel fidem. aut. sacramēta pube. C. si aduer. ven. ⁊ l. iij. C. si mi. se ma. di. imo etiā iura canonica multū ponderant facientia valere contractū in quo interuenit iuramentū q aliter non valeret simplici ↄuentione. c. cū ↄtingat. extra de iureiur. ⁊ c. j. de pact. in. vj. ¶ Non ob. ꝙ prima cōuentio fiat ad decisionē litis sicut ⁊ iuramentū ergo vr̄ eadē ratio: q₂ rn̄det ipse ꝙ transactio fit ad litis decisionem. ⁊ tamē nō agit̄ ex conuentione nuda. l. siue apud acta. C. de transa. ergo consequentia nō est bona. ista sunt que dicit Joā. fab. hic in hoc notabili q̄sito. ⁊ nō memini me alibi legisse istud in spēr in terminis ab alio tn̄ ꝙtum per Jo. fa. hoc est verū ꝙ Bar. in. l. fi. ff. de preto. stipu. post antiquos: quos ip̄e ibidē refert. tangit late qd si aliqs ꝓmisit ꝑ stipulationē stare simplici dicto partis vel iuramēto: an talis stipulatio valeat ⁊ qd operet̄. ⁊ ibi Bar. post relatas nonnullas opiniones antiquorum tenet qd̄ talis stipulatio valeat. ibi tn̄ nō aperit Bart. nec alibi qd̄ remediū cōpetat facta tali declaratione. Ego puto in q. Jo. fa. posse ↄ eū teneri. s. ꝙ si pars in iudicio dicat se credere fidei alteri⁹ partis qd̄ illa remedia cōpetant: prout si iuratū esset: facta tn̄ declaratione. vt. j. dicam. ⁊ pro ista parte me multū mouet id qd̄ in sili Spe. in ti. de arbi. §. j. in ver. sʒ pone ꝙ ꝑmisit quod ⁊c. ⁊ sequūtur ⁊ tenent Joā. an. ⁊ do. Ant. de but. i. c. cum tempore. extra de arbi. in quibus locis tenent isti tāti pa-quitur qn̄ quis iurauit. habet etiam locum si non interuenerit tres multum signanter quod. d. l. si qs maior. C. de transa. q̄ lo-

54 iuramētū: sʒ fidei p̄statio. ⁊ q₂ ſm eos ⁊ a pari ꝓcedunt presta-

a tio fidei ⁊ iuramentū.[a] vt est tex. no. in. c. ad aures. extra qd̄ metū cā. ⁊ idem ante eos tenet in terminis glo. multū signanda in. c. peruenit. in glo. fi. in verbo iuramēti. extra de fideiuſ. ergo idē necessario dicimus in. q. nostra. accedat glos. nostra in. c. pe. in verbo ꝓmisit. extra de iureiur. Ad hāc eādē partē accedat etiā qd̄ singulariter voluit Bar. in. l. luci⁹. ad fi. ff. de fideiuſ. vbi vo-

55 luit † ꝙ qn̄ fides alicui⁹ puta testis est approbata ab vtraqꝫ pte hoc casu nō requiritur iuramētum imo sibi dʒ credi sine iuramēto. ergo ita dicemus in casu nostro. ¶ Non ob. ar. Joā. fab. propter quod ipse tenebat cōtrariū dū dicebat ꝙ iura ciuilia multum ponderant iuramentū plusꝙ simplicē locutionē siue fidem: quia dico ꝙ imo iura ciuilia in terminis istis ita ponderant cōuentionē maxima fide subnixam sicut ⁊ iuramentum. probo vltra ea q̄. s. adducta sunt. nā qn̄ delatū est iuramētum: certe si illud remittat̄ a parte: ⁊ sic nō iuret̄: perinde est ꝙtū ad actionē ⁊ cetera remedia de quib⁹ in terminis nostris ac si iuratū esset: q₂ ita competūt remedia prout. s. dixi late sup glossella pe. in verbo iurauerit. ecce ergo ꝙ qn̄ nō iuratur: sʒ remittitur a parte iuramentum ꝙ ꝓpter confidētiam partis ita cōpetant remedia iuramenti sicut si esset iuratum. ergo idē dice-

56 mus in terminis nostris. † Concludo ergo cōtra Joā. fab. ꝙuis nō inueniā ab alio firmatū: ꝙ si pars ī iudicio dicat se credere fidei alteri⁹ partis qd̄ oīa remedia agēdi ⁊ excipiendi ita cōpetūt sicut si esset iuratū. ⁊ credo qd̄ alibi nō inuenies istum passum hoc modo examinatū. Istud tn̄ limito ꝓcedere quādo talis credulitas fuisset a parte accepta ⁊ secuta fuisset declaratio: alʳ crederē ꝙ talis cōuētio credulitatis reuocari posset. sicut delatio iuramēti. l. si quis iusiurandū. C. de re. credi. ⁊ dixi late. s. sup glossella parua in vbo iurauerit. ⁊ ita in sili tʒ Bar. in. l. fi. de p̄to. stip. in stipulatiōe qua quis ꝓmisit stare simplici dicto partis vt talis ꝓmissio ante acceptationē ⁊ declarationē possit reuocari. ⁊ ideo cōsulerem hoc casu adhibēdā illam cautelā in accipiēda ↄfessione tali ↄfessiōe credulitatis ꝓut etiā ī iuramēto sʒ qd̄ retuli lati⁹ sup. d. glossella. in v̄. iurauerit. ¶ Glo. fi. in vbo q̄rit̄. quā diuido in tres partes p̄ncipales. In prima ponit dictū ꝑ qd̄ extēdit̄ tex. noster. In scd̄a ꝑ modū notabilis declarat quotuplex sit iuramētum: ⁊ an qn̄ possit recusari. In tertia disputat referēdo opiniones an ex iuramēto oriat̄ actio in factum qn̄ super eo lata est sn̄ia. scd̄a ibi. ⁊ est notandū quod hoc sacr̄m. tertia ibi. sʒ ſm Placētinū ita demū ⁊c. Prima p̄ncipalis pōt subdiuidi in tres particulas. In prima facit qd̄ dictū. est: q₂ ponit extēsionē ad tex. In scd̄a ponit rōnē extēsionū. In tertia ponit fallētiā. Scd̄a ibi: q₂ sufficit diuina vltio. Tertia ibi: nisi in casib⁹. Itē scd̄a principalis pōt subdiuidi in tres particulas quēadmodū tres ponunt̄ spēs iuramēti. partes de se patēt. Itē tertia principalis pōt subdiuidi in duas particulas quēadmodū due opi. in ea recitant̄ de se patēt. ¶ In ea. gl.

57 ibi: admonēdi. ⁊ sic ad fi. ꝑme partis p̄ncipalis tenetis † ꝙ periuriū aliter nō punit̄ nisi diuina vltione. verū quia in hoc tex. sunt varij ⁊ varias penas imponūt. in hoc etiā variāt glo. nostre. idcirco Ang. hic simplr̄ refert octo penas que diuersimode a legib⁹ periurāti imponunt quas eodē modo ⁊ ordine ponit Bal. a quo habuit ⁊ didicit in. l. ij. C. de re. credi. deinde per modū doctrine quō piur⁹ in foro ciuili puniat̄ ponit ipse idem Ang. de are. vnā valde ꝓlixā distinctionē Sali. in illa. l. ij. C. de re. cre. videatis h ꝑ eū. tn̄ Ang. in aut. sceni. coll. v. tenet ꝙ etiā isto casu pōt ꝑ iudicē extra ordinē puniri. nec ob. ſm eū tex. in d. l. ij. dū dicit solū deū vltorē hʒ. qd̄ intelligit̄ quo ad hoc vt ordinarie puniri possit. Ego tn̄ in hoc pūcto an ⁊ quō periur⁹ puniat̄ omissa tam lōga filateria prout est distinctio illa Sali. per Ange. hic simpliciter recitata paucis ita cōcludo ⁊ distinguo.

58 Aliqs † iurat ꝑ sacramenta ꝓhibita ⁊ scelerata: puta ꝑ viscera Christi vel capillos aut caput dei ⁊ filia. ⁊ istud appellat̄ ꝓprie blasphemia siue blasphemare deū. ⁊ talis blasphemia siue verum dicat siue falsuʒ punit̄ vltimo supplicio. ⁊ sic talis blasphemās de iure cōi dʒ decapitari: q₂ tales blasphemie tēdūt in cōtēptū Christi ⁊ fidei nr̄e. casus est in. §. j. ⁊ fi. in aut. vt nō luxu.

59 cōtra natu. col. vj. † Itē pōt ↄueniri ciuiliter ad satisfactionem dāni. arg. l. qui noīe. ff. de fal. ſm Pau. ⁊ Jo. and. in. c. j. de cri. fal. antātū qd̄ dixit alibi Bal. in. l. accusationē. in. iiij. col. in bo-

60 nis lec. C. qui accu. nō pos. † ꝙ iurare ꝑ mēbra pudibūda Christi: est species heresis. Alibi dicit Bal. in. l. vnica. C. si qs imperio maledixe. qd̄ idē est maledicere deum ⁊ cum blasphemare siue

b de eo verba pudibunda proferre.[b] dicunt tamen doc. vt Pet.

61 Cy. Bald. ⁊ Sali. in. d. l. ij. ⁊ Ange. de are. hic. † ꝙ ea que dicta sunt de blasphemia capitaliter punienda habent locū ⁊ procedunt in his tn̄ qui habent ex consuetudine facere huiusmodi blasphemationes. ⁊ istud est qd̄ vult tex. in. d. §. j. et fi. ⁊ istud est qd̄ voluit Bal. in. l. ij. post glo. C. ad le. iuli. maiesta. vbi per hoc

62 etiam notabiliter subdit † ꝙ illa pena blasphemantiū non habet locum in eo qui temerarie blasphemauit. vbi autem quis

non haberet

a ¶ Et iuramentum. Adde idem tenētem Feli. in c. q̄relā. circa fi. ij. col. de iureiu. ⁊ in. c. ꝑterea. de spon. i. iiij. col. et d. Alex. de imo. in. l. iij. §. dato. ī fi. de iureiu. vbi idē dicit quādo ꝓmissio facta sit sub ꝑiculo aīe ꝑmittētis ꝙ obligat. ſm Ang.

b ¶ Proferre. Adde ꝙ ſm ambrosiū: vt refert ⁊ sequit̄. do. Barto. sozi. ↄsil. cij. inci. ī p̄nti. circa me. ij. col. j. pte. blasphemia est quoties alicui attribuitur qd̄ ei nō conuenit.

non haberet ex ɔsuetudine blasphemare ⁊ blasphemaret hoc
casu nõ esset ita attrociter puniẽdus: sʒ p arbitrio iudicis. pu-
ta: q2 ponendus esset ad catenam ẜm p̃fatos doc. maxime Cy.
⁊ Bal. in. d. l. fi. ⁊ Ange. hic. ¶ Et aduertite diligenter: q2 dice-
bant multũ signanter Pe. ⁊ Cy. in illa. l. ij. ꝙ binus vel trinus
63 actus hoc casu consuetudinẽ nõ induceret. † ⁊ istud etiam pla
cet Sali. ibi ⁊ Ang. hic. q2 ex ludibrio lingue hoc ɔsistit aliqñ
quis nõ blasphemat sed iurat ⁊ piurat: ⁊ tunc aut calore iracũ
die ⁊ solũ deũ vltorem hʒ. vt. d. l. qđ calore. ff. de reg. iur. ⁊. d. l. ij.
in glo. fi. C. de re. credi. facit. l. j. C. si quis impera. maled. Aliqñ
quis iurat deliberate ⁊ periurat: ⁊ tũc aut tale periuriũ nõ re-
spicit interesse aut dãnũ alterius ⁊ solum deum vltorẽ habet.
Puta si qs iuraret non comedere carnes. d. l. ij. ⁊ ibi gl. j. ⁊ ibi
Bal. ⁊ glos. in. l. lucio. in ver. debeat. ff. de his qui no. infa. et in
istis duob9 casibus pcedat ⁊ verũ dicat glo. hic. Aut tale piu-
rium respicit dãnum ⁊ interesse alterius: ⁊ tũc aut est de p̃teri-
to vel de p̃nti: ⁊ tũc punit̃ crimine stellionatus. l. fi. ff. de crimi.
stellio. aut erat iuramẽtum de futuro ad obligandum ⁊ punit̃
pena legis si qs maior. C. de trãsac. ⁊ ita gl. in. d. l. lucius. in ver.
debeãt. ista sunt ex mente scribentiũ in. d. l. ij. C. de re. cre. predi
64 cta pcedũt in parte piurante. ¶ † Qua aũt pena puniatur te-
stis periurãs. dicite qđ aut ĩ cã publici ⁊ capitalis iudicij: ⁊ pu
niẽdus silitudine supplicij. casus est in. l. j. §. j. ff. ad. l. corneliã
de sica. ⁊ Bal. ⁊ Sali. in. d. l. ij. C. de rebus credi. ⁊ per illum no.
tex. in. d. l. j. §. j. no. Bald. in. c. j. in prin. de pace tenenda. qđ fal-
sus testis dʒ puniri illa pena quã subiret reus de crimine intẽ
65 tato puta capitis vel furcarum. ¶ † Et illum etiã tex. p singu
lari allegat Bal. in. c. j. §. iniuria. in fi. de pace iura. fir. qđ testis
falsus in cã homicidij puniet̃ tanq̃ homicida. Aut vero testis
fuit piurus in alijs causis: ⁊ tũc punit̃. l. cor. de falsis. l. j. in p̃n.
ff. ad. l. cor. de fal. ẜm Bald. ⁊ Sali. in. d. l. ij. ⁊ Ange. hic. de quo
etiã p Bal. in. l. p̃sbyteri. in. ij. col. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ late p Ang.
in repe. l. j. C. de sica. ⁊ vltra ista de pena testis falsi siue periuri
videte tex. ⁊ ibi glo. notabilẽ in. c. j. de crimine falsi. in gl. j. et. ij.
66 ⁊ gl. in. c. q̃relã. in ver. irretiti. extra de iureiuran. ¶ † Unũ etiã
in predictis notate ꝙ vbicũq3 dictum est. s̃. quẽ puniri de per
iurio in eisdẽ casibus qs incurrit infamiã. ita habetis glo. no.
in. d. §. lucius. in verbo debeã. ⁊ ibi Bar. ⁊ Bal. tradit̃ p scribẽ
tes in. l. si quis maior. C. de transa. ⁊ ex hoc sequitur qđ repellẽ
dus est a testimonio ⁊ a qualibet dignitate. l. quoties. C. de di-
gni. li. xij. ⁊. l. ij. §. miles. ⁊ ibi glo. j. no. ff. de his q no. infa. ita in
terminis Bal. ⁊ alij in. d. l. ij. C. de re. credi. ⁊ Ange. de are. hic.
67 † Et qualr̃ formandus sit libellus qñ agitur cõtra periurũ. vi
de p Bal. in. l. si cũ patrono. ad fi. C. cõ. vtriusq3 iudi. item vide
68 p Ludo. in. l. si duo patroni. §. fi. ff. de iureiurã. ¶ † Aduertite
etiã ꝙ vbicũq3 ex impedimẽto iuramẽti sequeret̃ iniustitia vel
proprie salutis dispendiũ vel alterius detrimentum: nũq̃ tale
sacramentũ obligat. c. ij. de pac. in. vj. Eodẽ mõ vbicũq3 peius
est iuramẽtum seruare q̃ non obseruare ẜm Bal. in. l. si ad ex-
cludendũ. C. de re. cre. ⁊ istud põt cõtingere sex notabilib9 mo-
dis de qb9 ibi per eum: vt si quis iuraret cõmittere homicidiũ
vel cum iuramẽto iuraret ligas ad homicidia tendẽtes: vel si
doctorãdus iuraret nũq̃ aduocare sine salario: vel si aliqs iu-
raret non doctorari vel non loqui cum aliquo. ⁊ istis casib9 ⁊ si
milibus ibi p Bal. positis dicit signãter Bal. ꝙ nõ est necessa-
ria absolutio a iuramẽto. ⁊ pp̃ter has causas tã laici q̃ clerici
excusant̃ a piurio ⁊ a pditione beneficoꝝ ⁊ dignitatũ. ⁊ hoc re
putat bñ notabile Bal. vbi. s̃. ⁊ de eo dicit facere magnum fe-
69 stũ Jo. an. in. c. j. de pac. in nouella. † Et si bene considero ⁊ ad-
uerto Bal. in istis decidit mihi vnũ sup quo al's multũ dubi-
taui. nũquid in casibus in quibus iuramentũ non est obliga-
toriũ. vt q2 sit cõtra bonos mores: tñ si iurans illud non obser
uat efficiat̃ piurus. Bal. vbi. s̃. videtur decidere ꝙ nõ: aliter ⁊
contrariũ tenuit summe autoritatis Jo. an. in regula quod se
mel. de reg. iur. in. vj. in mercu. vbi voluit ꝙ si qs fecerit testm̃ ⁊
iurauerit illud nõ mutare vel reuocare. ecce qualr̃ iuramentũ
hoc est ɔ̄ bonos mores: q2 aufert liberã testãdi facultatẽ. l. sti-
pulatio hoc mõ cõcepta. cũ si. ff. de ver. obli. qđ q̃uis nõ obstã-
te iuramento posset aliud testm̃ facere ⁊ valeat scđm testamen-
tum nihilominus si faciat est periurus. ⁊ hoc dicit pbari p ca-
pitulũ primũ de sponsa duo. in. vj. est verũ qđ in hoc. s. qđ effi-
ciat̃ piurus. eũ reprehẽdit Bar. in. l. si quis in prin. testamenti.
in vlti. col. principij. ff. de leg. iij. ⁊ in. l. cum duob9. §. idẽ respon
dit. el. j. ff. p socio. qđ vltimũ mihi magis placet qđ aliter p nũc
nõ discutio: q̃uis ipe idẽ Jo. an. in. c. dilecto filio. extra de p̃bẽ.
generaliter dixerit qđ actus qui fit ɔ̄ iuramẽtum teneat: lʒ fa-
70 ciẽs sit piurus. ¶ † Et ad predicta dum dixi de eo qui iurauit
nõ doctorari ⁊ similia videte tex. in. c. j. qđ incipit florentinum.
lxxxv. di. al's est. lxxv. dist. de eo q iurauerat nunq̃ accedere ad
ep̃atum. ⁊ ibi solẽnẽ glo. in ver. sacrosanctis. videte etiã no. tex.
in. l. fi. in prin. q incipit. impatores. ff. ad muni. de eo q iuraue-
rat ordini decurionum se nõ interfuturũ ⁊ postea duũuir crea
tus est. videte etiã no. tex. ⁊ moralẽ ĩ. c. innocẽs. xxij. q. iiij. ver.
pe. ⁊ ibi sunt ista formalia verba: tũc illicitũ est iuramẽtum qñ
id qđ iuratur in sui natura vitiosum est vel vitam adimens: vt
adulteriũ ⁊ homicidiũ ⁊c. vel se cũ inimico ad pacẽ non venire
vel indigẽti misericorditer nõ subuenire. ista q2 p̃spicuã habẽt
in se iiustitiã ⁊ si iuramẽto firmẽtur: tñ seruari nõ debẽt ⁊c. vi
deatis p totũ illũ tex. ⁊ ibi abũdãter traditur de predictis. ad
ista etiã videatis Pe. de ancha. ĩ regula accessoriũ. in. vj. qđ. de
71 reg. iur. in. vj. vbi tʒ † ꝙ papa nõ ligat̃ iuramẽto[a] p qđ deroga-
a tur sue ptãti. accedat text. in. c. vbi periculũ. §. ceterum. de elec.
in. vj. ⁊ ibi glo. no. q̃ tenet ꝙ vbi iuramentũ fuisset p̃stitũ circa
derogandã ptãtem pape non valere ipso iure. ⁊ imo nõ est ne-
72 cessaria absolutio. vt. s̃. dixi. ¶ † Addite etiã qđ iuramentum
inducens solũ pctm̃ veniale nõ est seruãdũ nec ligat: q̃uis em̃
obseruatũ nõ vergat in detrimentũ salutis eterne. tñ q2 hʒ ĩ se
aliqualẽ offensam diuini numinis non ligat. dictũ fuit Archi.
in. c. ij. de pac. in. vj. qđ dictũ apud legistas multũ cõmendat et
reputat no. dignũ Bal. in. c. j. §. itẽ sacr̃a. in vlti. col. de pace iu-
73 ramẽto firmãda. ¶ † Addite ⁊ in p̃dictis ꝙ Bal. in aut. ad hec
iij. col. C. de vsu. videt̃ velle ꝙ in iuramẽto contra publicã vti-
litatem reqratur absolutio a iuramẽto. de quo vide latius per
Bal. in. l. nõ dubiũ. in. xv. col. C. de legi. ⁊ Inno. in. c. venerabi-
lem. de elec. notabiliter Bal. in. l. pactum. in. xviij. q. C. de colla.
74 ¶ † Dicit etiã Bal. in ca. l. pactũ. in. j. q. si filia renũtiauit cum
iuramento metu patris vel nimia reuerẽtia: q̃uis iuramentũ
b nõ noceat. tñ reqrit̃ absolutio a iuramẽto.[b] ¶ † Notate etiã ꝙ
75 vbi cã est sup absolutione d2 esse cã summaria[c] ẜm Bal. ĩ aut.
c ad hec: in. iij. col. ¶ Addite etiã ad p̃dicta id qđ signãter dixit
76 Bal. in. l. nec si volẽs. p illã. l. C. de libe. cã. † ꝙ si Rex Francorũ
faceret aliquam ciuitatẽ cõfiteri esse suam ⁊ iurare fidelitatem
cum sua nõ sit ꝙ talis cõfessio ⁊ iuramentum nihil penit9 va-
lẽt. ⁊ idem ẜm eũ in papa ⁊ imperatore: q2 redigũtur ad instar
77 tyranni. vt ibi latius per eum. An etiam † si quis iurauerit se
d seruare quod in statuto cõtinetur[d] ⁊ postea statutum casset̃: an
liberet a iuramẽto. videte Jo. an. in. c. j. de his q̃ fiunt a maiori
pte capituli. in nouella. ⁊ Bal. in. c. j. de cõstitutione feudoꝝ. et
Jo. de lig. ⁊ Inno. in. c. ɔstitut9. extra de rescri. ¶ Addite etiã
p̃dictis qđ multũ signãter voluit Jo. an. post Host. ĩ. c. relatũ.
78 extra ne clerici vel monachi. † ꝙ si in aliqua regula continent̃
aliqua faciẽda a religiosis ⁊ apponatur certa pena: puta ieiu-
niũ ꝙ religiosi ɔtrauenientes: licet iurauerint seruare regulã:
nõ tñ incurrũt piuriũ nec pctm̃ mortale: q2 intẽtio cõdẽtis re-
gulam videtur limitasse suũ preceptũ quo ad illã penã. ⁊ hoc
79 est bene notãdũ † pp̃ter scholares qui iurant seruare statuta q̃
statuta dicũt aliqd fieri vel nõ fieri sub certa pena. ¶ An autẽ
necessitas excuset a periurio. habetis tex. in. c. q̃relam. ⁊ ibi gl.
notabilem in verbo necessitate. extra de iureiurã. ibidem vide
80 te p canonistas. ¶ † Et an si aliqs iurauit nõ iurare ⁊ produ-
cit̃ in testẽ an possit compelli per iudicẽ vt iuret. videte Spec.
in ti. de test. §. postq̃. ver. quid si. tenentẽ ꝙ sic. q2 in omni iura-
mento videtur semper excepta autoritas superioris. ⁊ idem te
net Jo. an. in. c. q2 plerique. de offi. ordi. in. vj. ⁊ idẽ tenet Ludo.
ro. in sua repe. rub. ff. de arbi. vbi dicit hanc. q. non esse tactam
inter iuristas: sed solũ a se in loco suprascripto. ego pro hac de
cisione allego in terminis solẽnem gl. in. c. cõstitutus. in verbo
necessitatẽ. extra de rescrip. ⁊ tex. in. c. veniẽtes. ⁊ ibi gl. in ver.
superioris. extra de iureiurã. bene facit. l. fi. in prin. ff. ad muni
81 cip. ¶ † Et quid si quis iurauerit nõ fideiubere pro aliquo an
e teneat iuramẽtũ ⁊ impediat cõtractũ fideiussionis[e] ⁊ ei9 vali-
ditatẽ. videte Oldr. in consi. suo. cxxx. ⁊ qđ no. Archi. in. c. non
est. xxij. q. j. ¶ Et notate istud singulare dictũ Joã. an. in addi.
Spe. in ti. de iureiurã. in rub. ꝙ si aliquis iurauit nõ fideiube
re pro aliquo ⁊ proximus eius est in magno periculo cõstitut9:
nisi p eo fideiubeat qđ nõ obstante iuramẽto tenet̃ ⁊ dʒ p eo fi-
82 deiubere. ¶ † Que aũt ɔditiões siue clausule tacite subintelli-
f gãtur in iuramento.[f] vide notabiliter ⁊ plene Bal. in. l. fi. C. de
nõ nume. pecu. de quib9 etiã per Inn. in. c. quẽadmodũ. extra
de iureiur. ⁊ in. c. debitores. in eo. ti. ¶ In ea. glo. ibi. vt. ff. eo. l.
manifeste. ⁊ sic ad fi. scđe partis principalis tenetis ꝙ. l. manife
ste turpitudinis est hodie correcta p. l. gñaliter. §. sinaũt. ⁊ con-
83 sequẽter tenetis † qđ hodie iuramẽtum iudiciale põt recusari.
⁊ idẽ tenet gl. ĩ. d. l. manifeste. ⁊ idẽ etiã visa est tenere in. d. §. sin
aũt. in glo. in verbo recusare. vos dicite melius ẜm Joã. fa. hic
⁊ sequit̃ etiã Ang. de are. qđ hodie nihil corrigit̃. ⁊ cõsequẽter
ꝙ illa. l. gñaliter. §. sinautem. nõ corrigit iura antiqua: sʒ ea de
clarat hoc mõ. Nam delationẽ iuramẽti factã a parte parti in
iudicio iudice approbãte nõ põt pars recusare. verum est sine
cã: sʒ ex cã bñ põt recusare. ⁊ ita loquit̃. l. gñaliter. §. sinautẽ. vñ
illa. l. nõ corrigit: sʒ declarat. ⁊ qđ nihil corrigat d2 aperte ibi in
tex. ad fi. illi9. l. ⁊ ita etiã tenet Bart. ⁊ cõiter alij in. d. l. manife-

a ¶ Juramento. Adde do. Alex. de imo. in consi. xxxviij. ĩ. iij. pte. ⁊ in consi. xxxix. in. iiij. parte. et sanctuʒ Tho. ij. ij. q. xxxix. ar. ix. ⁊ nũquid papa possit sup iuramẽto vel voto se cũmet dispensare. vide Feli. ĩ. c. ij. de spõ. in. vij. col. v̂si. iij. declaratio. et ibidẽ in p̃n. xij. colũ. vide nunqd possit remittere iuramẽtum sibi ab ĩperatore prestituʒ.

b ¶ Absolutio a iuramẽto. Uide Feli. in. c. si vero. de iureiuran.

c ¶ Summaria. Adde Feli. in. c. j. de iureiu. in fi. ⁊ in. c. p̃terea. de spon. in. ix. col.

d ¶ Continetur. Et adde ꝙ iuramentũ aliud est de seruandis statutis: ⁊ aliud est de seruãdis contẽtis in statutis. vt p Feli. in. c. cũ venerabilis. col. vj. v̂. tribus modis limitat̃. circa p̃n. de excep.

e ¶ Fideiussiõis. Uide Feli. in. c. si vero. post p̃nc. ij. col. ibi. itẽ vergit paulopost. de iureiurãdo.

f ¶ Juramento. Uide Feli. in. c. cũ sup. in. iij. col. de officio deleg.

84 ste. ⁊ Bal. in. d. l. gñaliter. in prin. ¶ † Que aũt sunt iuste cau-
se quib⁹ possit iuramẽtũ recusari. videatis Bar. q plures enu
merat ĩ. d. l. manifeste. ⁊ Bal. in. d. l. gñaliter. §. j. ad fi. Inter ce-
teras vnã potissime mandat hic Ang. ꝑpetuo notari quam di
cit eo anno in practica vidisse qñ emptor ↄuenitur: ⁊ se ideo de
fendit vt sibi actionem de euictione paret certe si sibi deferãt
iuramẽtũ põt illud licite recusare ne ꝑdat actionẽ de euictiõe
contra principalẽ ⁊ auctorem suum: qꝛ si res decideretur ꝑ iura
mentũ non hꝫ actionem de euictione contra principalẽ. ar. l. si
dictum. §. si cõpromisero. ff. de euictio. ⁊ idẽ etiam in terminis
tenet Nic. de nea. hic post suum Rodul. de auri. in. iiij. q. extra
gl. in materia actionis in factũ. Vos autem addite ad causas
enumeratas ꝑ Bar. vbi. s. ꝙ in casib⁹ in qb⁹ nõ põt fieri ꝓba
tio nisi per iuramentũ: ista erit iusta cã recusandi iuramentũ:
⁊ ille cui isto casu deferť nõ tenetur iurare nec referre. istud est
quod signanter voluit Bal. in aut. sed nouo iure. C. si cer. pe. in
vlt. col. in ver. sed nũqd hoc casu poterit fieri ꝓbatio ꝑ sacrĩ de
lationẽ. motus ꝑ. l. in cõtractib⁹. §. illo. C. de nõ numera. pecu.
85 ¶ † Item addite ꝙ vbi delictũ de quo q̃ritur nõ cadit in sciẽ-
tiam eius cui defertur sicut in sciẽtiã ei⁹ q defert vel refert. qđ
est qñ deferẽs scit veritatẽ: ille võ cui deferť põt ꝓbabilr dubi
tare ista est iusta causa recusationis iuramenti: puta si agã cõ-
tra te actione furti asserẽs te furtum cõmisisse ⁊ tu defers mihi
iuramẽtũ qđ iurẽ an esses fur: certe possum recusare. sec⁹ si sciẽ
tia equaliter caderet in vtroq̧: puta qñ qs fuisset verberatus.
de istis est casus no. ĩ. l. marcellus. §. fi. ⁊. l. se. ⁊ se. ff. re. amota. et
ibi in terminis Barto. iuncta. l. lex cor. §. hac. l. ff. de iniur. ⁊ ibi
no. Bar. ⁊ idẽ Bar. ĩ. l. iusiurãdũ. ⁊ ad pecunias. §. ait ꝑtor. ff. de
86 iureiur. ⁊ idẽ Bar. in. l. illa manifeste. sꝫ nõ ita clare. ¶ Itẽ ad-
dite ⁊ ꝑpetuo notate ꝙ si ille cui defertur iuramentũ iam ꝓba
uit vel etiã offert se ꝓbaturũ: ista est iusta causa recusandi iura
mẽtũ. tex. est de hoc multũ no. ⁊ ꝑegrinus in. c. ij. extra de ꝓba.
⁊ ibi ꝑ Jo. an. ⁊ alios. imo plus tex. ibi no. reprobat ↄsuetudi-
nẽ que erat in ↄtrariũ. Itẽ addite ⁊ vltimo aliã iustã cãm recu
sandi iuramẽtũ quã ponit tex. in. l. si quis iusiurãdum. C. de re
bus credi. qñ aliqs detulit iuramẽtum ⁊ ante acceptationẽ re-
uocauit asserẽs se velle ꝓbare: si postea deficiat in ꝓbationib⁹
⁊ velit iuramentũ deferre poterit licite recusare. ¶ In fi. glos.
hanc glo. approbãt simplr doc. hic vt Joã. fab. ⁊ Ang. de are.
dicẽtes oẽs doc. ita tenere. ⁊ idẽ etiã tenet glo. in. l. j. in glo. j. C.
de re. cre. ⁊ simplr ibi sequiť Bar. vos videte lati⁹ Bar. in. l. nã
et postea. §. fi. ff. de iureiur. post gl. ibi ⁊ antiquos. ⁊ idẽ tꝫ Bal.
post antiquos in. d. l. j. C. de re. cre. ¶ Extra glo. vt obseruẽ qđ
87 s. pollicit⁹ sum in notabilib⁹ in vltimo effectu iuramẽti † q̃ro
qđ iuramẽtũ habeat executionẽ paratã sicut sñia. Bar. singu-
lariter. de quo etiã. s. fecerã mẽtionẽ in. l. ij. ad fi. ff. de iureiurã.
refert ꝙ sic per. l. post rem iudi. ff. de re iudi. ⁊ ideo dicit Bar. se
putare ꝙ si in fi. instrumẽti cõfecti de aliquo cõtractu appone-
retur illa clausula. ⁊ qꝛ de predictis posset in futurũ dubitari.
⁊ nũc dictus ꝓmissor detulit dicto stipulatori iuramẽtum: qui
stipulator statim sibi delato iuramẽto iurauit se debere recipe
puta dicta mille ꝓmissa ex cã mutui: certe tũc tale instrm etiaꝫ
de iure cõi mandareť executioni ⁊ haberet executionẽ paratã
virtute dicti iuramẽti. ⁊ dicit Bar. se mirari ꝙ cõsuetudo hũc
modũ ⁊ hãc cautelã nõ adinuenerit. Ang. de are. hic dicit ꝙ q̃
uis oẽs docto. sequanť hic Bar. ꝙ tñ ipse de eo dubitat: qꝛ nõ
interuenit iudicis autoritas cõprobantis iuramẽti delationẽ
iuxta. l. si quis iusiurandũ. C. de re. cre. Dicit etiam ꝙ. d. Bar.
põt saluari si addimus verbis Bar. ꝙ notari⁹ q dictũ instrm
cõfecit approbauit dictã delationẽ iuramẽti ⁊ ei⁹ acceptationẽ
q est tanq̃ iudex chartulari⁹. de quo mẽtionẽ facit glo. in. l. j. in
glo. ij. ⁊ ibi doc. ff. de iudi. ⁊ ſm eũ approbatio ⁊ cõfirmatio di-
cti notarij rogati de dicto instro oꝑabiť perinde ac si dictũ iu-
ramẽtũ delatũ fuisset ĩ iudicio corã iudice. ⁊ ita ſm eũ no. bar.
in. l. possessio quoq̧. §. ⁊ si possessio. ff. de acq. pos. ⁊ in. l. nõ fate
tur. in. §. fi. ff. de cõfes. ⁊ in. l. error. C. de iur. ⁊ fac. igno. istud ar.
Ang. iudicio meo est fragile. ita ꝙ eius saluatio ⁊ suppletio ad
Bar. nõ est necessaria. nã p̃supponit Ang. de are. ꝙ ad hoc vt
iuramentũ habeat executionẽ paratã reqrať necessario qđ in-
terueniat autoritas iudicis cõprobantis dictã delationẽ iura
mẽti ꝙ nullibi ꝓbať an reqriť. ⁊ illa. l. si quis iusiurãdũ. allega
ta ꝑ Ange. nihil facit in ꝓposito nec hꝫ aliqđ minimũ v̇bũ qđ
cõferat ad pñs ꝓpositũ. sed vltra eũ ego addo Bal. in. l. j. C. de
re. cre. referentẽ istud. d. Bar. ⁊ dicẽtẽ ꝙ ista est vna singularis
opi. eã tñ postmodũ ipse reprehendit. sed ꝑverba multũ obscu
ta ⁊ intricata Pau. de cast. in. l. post rẽ iudi. ff. de re iudi. refert
Bal. ibi. s. tenere cõtra Bart. ⁊ eũ declarat ⁊ dicit moueri hac
rõne: qꝛ iuramẽtum non hꝫ executionem: nisi qñ est dubij deci
siuum de quo loquitur ti. de iureiur. sed in casu isto tẽpore cõ-
tractus non erat ortum aliqđ dubium: ergo tale iuramẽtũ nõ
põt dici litis decisiuũ: ꝙ nõ đr nisi orto dubio. ⁊ per cõsequens
non habebit executionem paratam. requiritur ergo ſm eũdẽ
Bal. qđ tale iuramentũ deferať ex postfacto ad hoc vt habeat
executionẽ dicit tñ sibi plus placere opi. Bar. ⁊ idẽ etiam dicit
ipse Pau. de ca. ⁊ in. l. nã ⁊ postea. §. fi. ff. de iureiur. Mihi aũt
videtur ꝙ verba Bal. ⁊ eius ratio aliud plus velint q̃ referat
Pau. ⁊ videre meo Bal. ita arguit ad hoc vt iuramẽtũ habeat
executionẽ paratã necesse esse alterũ duorũ vel qđ iuramentũ
sit litis decisiuum vel sit de debito. ⁊ sic de eo quod sibi vere de-
beatur: sed anteq̃ contractus sit absolutus a partibus qđ tũc
demũ est ꝑfecto in totũ ⁊ in totũ absoluto instro. vt. l. cõtract⁹.
C. de fi. instru. nihil debeť nec est absolutio nata: sꝫ est nascens.
⁊ sic est p̃teriti impꝑfecti. ⁊ si iuramẽtũ nõ est de debito: itẽ nõ est
litis decisiuũ: ergo cũ tale iuramentum non sit veruꝫ nec litis
decisiuum nõ habebit executionẽ paratam. ⁊ ideo subdit ipse
Bal. ꝙ vbi iuraretur seorsum absoluto iam cõtractu ꝙ tũc ve
ra esset opi. bar. ꝙ iuramẽtũ haberet executionẽ paratã. istud
fundamentũ Bal. quomodocũq̧ intellectum iudicio meo ni-
hil valet in aliqua sui parte ⁊ potius firmať ⁊ fundať autorita
te sua q̃ vllis legibus aut rõnibus. et dũ dicit in prima parte
argumẽti sui ꝙ ad hoc vt iuramentũ habeat executionem pa-
ratã requiriť vel ꝙ sit litis decisiuũ vel ⁊c. certe nõ ĩuenio legẽ
ita restringentem nec ipse allegat. sed forti⁹ si verũ esset qđ iu-
ramẽtũ ad hoc vt habeat executionẽ paratã quod reqreretur
qđ esset litis decisiuũ seqretur qđ etiã si iuramentũ seorsuꝫ ab
soluto iam contractu quo casu nõ esset litis decisiuũ: etiã tunc
haberet executionẽ paratã. cuius ↄtrariũ ipe tenet q̃uis pos-
set dici qđ lꝫ tunc nõ sit litis decisiuũ: est tñ sup debito. vt. j. sta-
tim subijciã. sed nõ eundo per hec mẽdicata suffragia respon-
deo aliter ⁊ in forma posito etiã qđ verum sit ꝙ ad hoc vt iura
mentum habeat executionem necessariũ sit qđ iuramentuꝫ sit
litis decisiuũ qđ nõ est hic. rñdeo ꝙ q̃uis de p̃senti nõ sit litis
decisiuũ: qꝛ tñ in futurũ põt subesse lis q̃ hoc iuramẽto decide
tur sufficit. ꝓbo per optimũ simile. Nã trãsactio debet fieri de
re dubia ⁊ lite incerta. l. j. ff. de trãsac. ⁊ tñ satis est ꝙ lis subesse
possit. vt est tex. no. in. l. post rẽ iu. nõ dico. l. post rẽ. in ver. qꝛ ad
huc lis subesse possit. ff. de trãsac. ⁊ tex. no. ĩ. l. ij. C. de trãsac. ĩ v̇.
⁊ si nulla fuisset qõ. tñ ꝓpter timorẽ litis ⁊c. ergo ita dicem⁹ in
proposito nr̃o. Nõ ob. ij. ꝑs argumẽti bal. dũ dicebat ꝙ reqriť
qđ iuramẽtũ sit de eo qđ vere debeať. istud est falsuꝫ cũ iuramẽ
to nõ reqrať an sit debitũ necne: vt hoc tex. cũ si. apparet. ergo
fundamẽtũ Bal. ↄ̃ Bar. nõ vꝫ vnã fabã. Cõsiderabã tñ etiã si
Bal. vellet se fundare ꝑ. d. l. cõtract⁹. C. de fi. instru. hoc modo.
nã qñ đr de cõtractu sit instrm nunq̃ cõtract⁹ đr esse perfectus
nisi perfecto ⁊ absoluto ipo instro ⁊ partib⁹ lecto: ⁊ antea nul-
li ius q̃riť: ⁊ ante semꝑ admittitur pñtia partiũ. ita est tex. mul
tũ signãdus in. d. l. cõtract⁹. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij. ergo si anteq̃ in-
strumẽtũ sit ꝑfectũ ⁊ absolutũ iuramentũ sit interpositũ nihil
operabiť cũ antea nulli ius q̃rať. ⁊ si Bal. ita motus est adhuc
nihil ob. fundamẽtũ suũ ꝙ ↄ̃ct⁹ nũq̃ dicať esse ꝑfect⁹ qđ vt ipe
dicit ꝓcedit qñ ꝑtes hoc egerũt qđ de ↄ̃ctu fieret instrm. ꝑ hoc
ergo solũ qđ fiat instrm nõ sequiť qđ ↄtract⁹ fiat in scriptis ita
vt nõ dicať ꝑfect⁹: ita vt q̃rať ius añ instri ꝑfectionẽ. ita est tex.
in. d. l. cõtract⁹. ⁊ ibi Bar. exp̃sse in. j. no. ⁊ glo. solẽnis in. §. j. in
ver. cõficiunť. s. de ↄtrahẽ. emp. ⁊ maxime cũ in dubio nõ p̃su-
mať ↄtractus in scriptis celebrari. vt voluit Bald. in. l. cũ res.
C. de ꝓba. ⁊ Pau. de ca. in. l. q bis idẽ. ff. de ver. ob. preterea nõ
esset ponere os in celũ: q̃uis necubi tactũ aut firmatũ ĩueniã:
qđ etiã qñ actũ esset expresse ꝙ cõtractus fieret in scriptis ⁊ in
teruenerit p̃statio iuramẽti a parte delati qđ ꝓpter iuramẽtũ
forte nõ admittereť pñia vbi als admittitur per id qđ in simili
dixi vobis. s. in notabilibus. in. viij. effectu iuramẽti. Conclu
do ergo ꝑ p̃dicta verissimũ esse dictũ Barto. in. d. l. ij. in fi. ff. de
iureiurã. qđ iuramẽtũ hẽat executionẽ paratã de iure cõi sicut
⁊ sñia. ⁊ ꝓpterea laudo ⁊ consulo ꝙ in fi. cuiuslibet instri sem-
per faciatis apponi iuramẽtũ eo modo quo. s. cuius iuramẽ-
ti virtute instrm habebit executionẽ paratã. ⁊ de hoc pũcto vl-
tra p̃allegata videte etiã Bal. ĩ. l. si duo patroni. §. si qs iuraue
rit. in fi. col. cum glo. ⁊ in. l. nam ⁊ postea. §. si petitor. cũ. l. seq. ff.
88 de iureiurã. ⁊ in. l. post rem. ff. de re iudi. ¶ † Et circa ista tan-
git etiam Bar. in. d. §. si quis iurauerit. in fi. qđ iuramẽtum de
iure cõi hꝫ executionem paratã: vt statim vidimus. pone tñ vi
gore iuramenti petis executionem ad rem quã dicis tibi vẽdi
tã an ego possim in executionẽ sñie excipere de pretio. ⁊ deter-
minat mirabilr ꝙ nõ post Spe. in ti. de executione sentẽtie. §.
fi. in ver. item queritur. de quo ibi per eum. ⁊ per Spec. in titu.
de exe. d. §. ver. sꝫ pone petis. videte Bal. qui hoc disputat in. l.
peremptorias. in. iij. colũ. C. sententiam rescindi non pos. et ibi
videtur tenere cõtra Bart. ⁊ per Bal. in. l. si traditio. C. de act.
emp. ⁊ in. l. si ex predijs. C. de euic. ⁊ per. d. Ant. de but. ⁊ Imo.
89 in. c. cum Joannes heremita. extra de fide instru. ¶ † Restat
postremo ad implemẽtum presentis. §. vt videamus qualiter
formandus

formandus sit libellus in materia iuramẽti. ⁊ eius formam vi-
dete plene p Spe. in ti. de iureiur. in. iiij. parte sm̃ qd̄ eũ refert
Nic. de nea. hic in. v. q. extra glo. in materia actionis in factum.
⁊ sup hoc vt etiã dicebat ⁊ bene Jo. fa. in finalibus verbis p̄e
sentis. §. nõ põt dari vera forma: qz multiformiter iurari põt. ⁊
nõnũq̃ formiter aliqñ informiter prout. s̄. vidistis in gl. i ver.
deberi. itẽ põt iurari in quacũq̃ actione ⁊ in oib⁹ interdictis.
⁊ qz in oĩ negotio. vt. l. iij. §. quacũq̃. ff. de iureiurã. Concludẽ-
dũ est igit̃ sm̃ naturã actionis. p̄mo facta narratione iuramẽti
⁊ sm̃ varietates factoꝝ opꝫ ꝯclusionẽ variare cõcludẽdo reali
ter in realib⁹ in possessorijs ad possessoriũ ⁊ in personalib⁹ sm̃
naturã rei q̃ debent̃ virtute p̄ncipalis obligationis ⁊ actionis.
90 †Ubi ergo ageretur actione in factum ex iuramẽto iformiter
prestito in psonali forma libelli dꝫ esse talis. Dico contra titiũ
qd̄ cũ litigarẽ cũ eo corã tali iudice: ⁊ ab eo peterẽ centũ q̃ dice
bã mihi deberi dictus titius mihi detulit iuramentũ vt iura-
rẽ si dicta centũ erant mihi debita iudice dictã delationẽ iura-
menti approbãte ⁊ qualr̃ ego statim iuraui dicta centũ mihi p
titiũ deberi: iurãdo p illũ modũ p quẽ mihi delatum fuit iura-
mẽtum: quare cũ dictus titi⁹ dicta centũ mihi soluere ⁊ presta
re deneget ⁊ recuset peto eũ p vos ꝯdẽnari ⁊ cõdẽnatũ iuris re
medijs cõpelli ad dicta cẽtũ mihi dãda ⁊ soluenda. †Ubi vero
in ista actione personali iuramẽtum esset formiter p̄stitũ: quo
casu oritur vtilis ex ꝯtractu. vt vidimus. s̄. in glo. in ver. debe
ri. eadẽ est forma nisi qd̄ adijciẽda est cã ex qua dicis tibi debe
ri: ⁊ in iuramẽto iformiter p̄stito nõ. Predicta p̄cedũt i actio-
92 ne psonali. †in reali aũt qualr̃ formãdus sit libellus Jo. fa. di-
cit q dꝫ petere p sniam declarari rẽ ad se ptinere iure dñij et ħ
declarato debet petere rẽ restitui sibi dño. Ang. de are. dicit q
debet dicere sibi quasi dño: qz p̄tor nõ dat directũ dñiũ: sed vti
le. §. quos aũt. cũ sitibus. s̄. de bo. pos. prima magis placet: qz
hic nõ agit̃ de dño dato a p̄tore: sꝫ bene de actione data a p̄to-
93 re. p̄pter iuramẽtum. ⁊ ista diuersa sunt. † In publiciana autẽ
qualr̃ formãdus sit libellus satis ptꝫ maxime iunctis his q̃ vi
dimus in gl. in ver. deberi. ad fi. ⁊ in spẽ habetis hic p Jo. fa. ⁊
Ang. de are. quos si vultis potestis videre. ⁊ p ista remanet p̄e
sens. §. solẽniter ⁊ multum vtiliter expeditus.

Penales quoq̃ actiões.

Ad euidentiam huius. §. ⁊ eius materie p̄mittũt oẽs doc. ⁊ ante ceteros Dy. q
actionũ q̃dam sunt rei psecutorie: ⁊ q̃dam penales. Rei perse-
cutorie dñr ille qñ res p qua agit̃ actori abest ⁊ reo adest: vt si
ago rei vẽdicatione vel publiciana vel sitibus. ego peto rem q̃
mihi abest quã nõ habeo ⁊ adest reo q illã hꝫ. de istis vidistis a
prin. ti. vsq̃ ad p̄ñtẽ. §. exclusiue. penales vero de qb⁹ tractat
iste. §. dñr ille qñ nihil abest actori ⁊ nihil adest reo. vel nihil ab
1 est actori: sꝫ adest reo: vel abest actori ⁊ nihil adest reo. ¶ †Ad
hoꝝ intelligẽtiã sciendũ est sm̃ p̄fatos doct. ⁊ Dy. hic actionũ
penaliũ tres reꝑiri spẽs. Quedã est penalis ex pte actoris ⁊ etiã
rei: qñ actori nihil abest ⁊ reo nihil adest. exemplũ pone. egi cõ
ditione furtiua ⁊ ad rẽ furto subtractã ⁊ eã cõsecutus sum. ego
postea actione furti ad penã dupli si furtũ nõ est manifestũ vel
quadrupli si est manifestũ iuxta. l. si p fure. §. j. ff. de ꝯdi. fur. cer
te talis actio furti dr̃ esse penalis ex parte rei ⁊ actoris: qz nihil
sibi abest: ⁊ rei qz nihil sibi adest: ⁊ in ista ponuntur multa alia
2 exẽpla q̃ colligere potestis ex fi. glo. huius. §. †q̃dã est penalis
ex pte rei cõuenti tñ rei psecutoria ex pte actoris. qñ reo nihil
adest actori tñ abest. exẽplũ pone. tu deiecisti me de fundo meo
violẽter ⁊ ego certas res amisi que tñ ad te non puenerũt ego
possuꝫ agere ꝯtra te iterdicto vñ vi ad petẽdas res illas quas
amisi: lꝫ tu eas nõ habeas. l. j. i p̄n. cũ si. ff. de vi ⁊ vi ar. ecce qua
liter istud interdictũ est penale ex pte rei cõueti qui cõuenit̃ ad
illud qd̄ sibi nõ adest. ⁊ ẽ rei psecutoriũ ex pte actoris q agit ad
res suas amissas tpe deiectionis q̃ sibi absunt eodẽ mõ in. l. aq
lia si tu interfecisti seruũ meũ: tibi nihil adest: mihi aũt hñ ab-
est: ⁊ sic quo ad te reũ est penalis: quo aũt ad me actorem est rei
psecutoria. l. itẽ mella. sꝫ si plures seruũ. ff. ad. l. aql. ⁊ ista etiam
ponunt̃ vltra alia exẽpla q̃ colligere potestis ex glo. fi. presen-
3 tis. §. †Quedã ⁊ tertio est penalis ex parte actoris: ex parte vo
rei cõuenti est rei psecutoria. exemplũ in actione in factum que
descẽdit ex edicto de calũniatorib⁹. ⁊ credo put etiam dicebat
Nic. hic q vix alibi poteris de isto aliud exẽplũ reperire. pone
aliquis dedit tibi centũ vt negotiũ meũ p calũniã faceres vel
nõ faceres. vel me p calũnia accusares. certe ego possum agere
contra te ad illa. c. que tu ob calumniam negotij mihi accepisti
actione in factũ ex edicto illo de calũniatoribus. l. j. in prin. ⁊. l.
gñaliter. in prin. ⁊. §. illud notãdũ. ⁊ p totum titu. ff. de cal. ecce
qualr̃ ista actio ex pte mei actoris est penalis: qz ago ad id qd̄
mihi nõ abest. ex pte rei cõuenti est rei psecutoria cum sibi ad
sit illa pecunia quã accepit: sed audite q̄uis istud euidentiale
ascribat̃ per oẽs doct. hic Dy. ⁊ ipse sibi hoc arroget. habetis
tñ gl. magistralem ⁊ signandã q̃ illud p oĩa eodẽ ordine ponit
in. §. seq̄ẽs. in verbo cõducto. j. eo. quã oĩno videatis ⁊ tenea-
4 tis mẽti. ¶ †Item aduertite q̄uis alij nõ dicant hic sentit tñ
Jo. fa. in vno ver. q ista actio in factũ descendens ex edicto de
calũniatorib⁹ post annũ est penalis tñ ex parte actoris ⁊ rei p
secutoria ex parte rei cõuenti. prout dicũt doct. cum post annũ
agatur tñ ad simplũ. ⁊ sic ad pecuniam receptã tñ ⁊ nõ plus.
⁊ isto casu verũ dicũt doc. sed infra annũ cũ agi possit ad qua-
druplũ eius pecunie quã accepit. d. l. j. in prin. ff. de calũ. credo
q ista actio sit penalis ex pte vtriusq̃ tã actoris q̄ rei. ex parte
actoris: qz agit ad id qd̄ sibi non abest. ⁊ ex parte rei: qz cõueni
5 tur ad id qd̄ nõ abest sibi. ⁊ isto casu bene dicũt doc. ¶ †Pre-
sens ergo. §. noster p̄ut successiue declarabat Dy. ⁊ alij sequũ-
tur tractat de q̃tuor actionib⁹ penalib⁹: quaꝝ tres p̄me sũt pe
nales ex pte vtriusq̃. s. actoris ⁊ rei: vꝫ actio in factũ q̃ dat̃ cõ
tra corrũpentẽ album p̄toris. de quo tractat iste tex. Itẽ actio
in factũ q̃ datur cõtra eum q in ius vocauit patrem vel patro-
num sine venia. de quo scdo tractat iste tex. Itẽ actio in factuꝫ
que datur ex edicto ne qs eũ qui in ius voca. est vi eximat. de q̃
6 tertia tractat iste tex. †quarta vero est penalis ex parte rei cõ-
uẽti tñ ⁊ rei persecutoria ex parte actoris si actio in factũ q̃ de
scẽdit ex edicto de eo p quẽ fa. erit. de qua tractat iste tex. q̄nto
⁊ vltimo. ⁊ de istis duab⁹ vltimis quare sint penales ⁊ q̃ño vi-
debitis latius. j. sup glo. fi. in prin. vbi glo. tangit. In hoc autẽ
§. nihil habet̃ de tertia spẽ penalis actionis quã. s̄. declaraui.
sꝫ sit penalis ex pte actoris ⁊ rei psecutoria ex parte rei cõuẽti.
¶ Scdo principaliter ad euidẽtiã p̄ñtis. §. habetis vobis p̄re-
7 mittere. qz i hoc tex. fit mẽtio de corrũpẽte albũ p̄toris † q al-
bũ p̄toris[a] est quidã murus siue paries dealbatus. vt hic in gl.
ij. ⁊ in. l. si id qd̄. in prin. in gl. j. vbi Bar. ff. de iurisdi. om. iudi. ⁊
glo. in cle. j. de iudi. ⁊ est triplex ⁊ tribus modis accipit̃ in iure
sm̃ Jo. fa. sup. d. glo. ij. post Jac. ⁊ Pe. hic. ⁊ sm̃ Nico. de neap.
hic in primo euidẽtiali. ⁊ Cyn. in aut. qui semel. C. q̃ño ⁊ qñ iu-
dex. post gl. ibi q̃dem sentit in verbo vocet̃. ⁊ Jo. an. in addi.
Spe. in ti. de cita. §. sequit̃. ver. ⁊ nota vnũ est in quo ponebant̃
⁊ scribebant̃ gñalia edicta pretoris ꝯtinẽtia publicã ⁊ natura
lem equitatem: vt pacta seruabo ⁊ siñia: vt in glo. ⁊ in ti. de con
sti. pec. ⁊ in ti. de neg. gest. ⁊ quasi in oĩbus titulis iuris tractã-
tib⁹ de edicto p̄toris ⁊ de corrũpẽte talia edicta sine dubio loq-
tur iste tex. ⁊ habet locum eius pena. Aliud erat albũ pretoris
in quo pene edicta tẽporalia ⁊ sp̄alia puta citationes ⁊ similia
ponebãtur. nam p istud albũ citabantur tam ordinarij q̄ dele
gati. vt in. §. oẽm. in aut. de litig. ⁊ in aut. qui semel. C. q̃ño ⁊ qñ
iudex. ⁊ Spec. in ti. de lit. conte. §. j. ver. sequitur. ⁊ an in corrũ-
pẽte tale albũ habeat locũ iste. §. ⁊ eius pena. videbimus. j. in
glos. ij. vbi melius cadit. ⁊ alij ponũt. Aliud ⁊ tertiũ erat albũ
pretoris in quo describebant̃ nomina decurionum ⁊ magistra
tuũ. ⁊ de isto loquit̃ totus titu. ff. de albo scribendo. ⁊ in. l. in al-
bo. cum si. C. de decurio. lib. x. ⁊ an etiam in isto habeat locũ iste
8 tex. ⁊ eius pena. videbimus etiã. j. super. d. glos. ij. ¶ †Tertio
ad euidentiam premitte sm̃ Jo. but. ⁊ Nico. de neap. in secun-
do euidẽtiali q aliqui sunt qui nõ possunt in ius vocari ratio
ne reuerentie de quibus loquit̃ iste tex. ⁊ in. l. iij. in fine. cũ plu-
ribus legibus seq̄ẽtib⁹. ⁊. l. gñaliter. cũ seq. ff. de in ius vocan.
aliqui rõne imbecillis etatis vt impuberes. vt. l. neq̃ impube
res. in prin. ff. de in ius voc. ⁊ in. l. j. in p̄n. ff. de admi. tu. nõnul-
li rõne iusti impedimenti de qbus loquitur. l. ij. §. fi. cũ. l. seq. et
in principio legis seq. ff. de in ius vocã. ⁊ an in oĩbus istis locũ
hꝫ iste. §. ⁊ in eius pena videbim⁹. j. in gl. ⁊ maxime in gl. mag.
9 in verbo impetrasset. ¶ †Ultimo p̄mitte ad euidẽtiam q isti
in ius vocati aliqñ veniũt ad iudiciũ vel nolentes venire du-
cunt̃ per familiã: sꝫ dũ veniũt vel ducunt̃ eximunt̃ pvim a ma
nib⁹ familie vel aliter. ⁊ de istis loquit̃ tot⁹ ti. ff. ne qs euꝫ qui
in ius voc. vi exi. ⁊ iste tex. in ver. item aduersus. aliqñ qs non
eximit: sꝫ alius ipsius dolo. ⁊ de hoc loquitur totus tit. ff. de eo
10 per quem fac. erit. ⁊ tex. iste in ver. cuiusve dolo. ¶ †Que autẽ
differẽtia sit inter titulũ ne quis eum qui in ius vo. vi exi. ⁊ ti-
tulum de eo p quẽ factũ erit. habetis gl. no. in rub. ff. de eo per
quẽ fac. erit. ⁊ ibi Bar. ⁊ gl. fi. hic in fi. itẽ aduersus. ⁊ ibi videbĩ
mus. ¶ His p̄ necessaria euidentia sic p̄missis venio ad tex.
⁊ iste. §. cõi diuisione diuidit̃ i duas ptes principales. In p̄ma
ponit dictũ in gñe. s. multas esse circa p̄torias penales. In se-
cũda illud dictũ gñale declarat̃ in spẽ p exẽpla. scda ibi. veluti
aduersus. Rursus scda p̄ncipalis subdiuidit̃ in quatuor pti-
culas queãdmodũ quatuor exẽpla specifica ponũtur. ptes de
11 se patet. ¶ †Contra corrũpentẽ albũ p̄toris ⁊ cõtra vocãtẽ in
ius patronũ vel parẽtẽ sine venia. Itẽ ꝯtra eximẽtem vel dolo
eximi facientẽ i ius vocatũ cõpetũt actiões penales p̄torie. h. d.
in summa ex mẽte Nico. hic vsq̃ ad. §. p̄iudiciales. ¶ No. i. sm̃
Ang. de are. hic nemini impune licere corrũpere edicta i albo
p̄toris p̄posita: imo ꝯtra corrũpentẽ dat̃ penalis p̄toria ad pe-

[a] ¶ Albũ pretoris. Quid auteꝫ sit albuꝫ p̄toris: vide Feli. i. c. cuꝫ cãm. de proba. i iiij. colũ.

12 nam.l.aureo℞.vt.j.videbitis in glo.in ver.corrupisset. ℭ†Et
sm eū facit hic tex.q᷑ si qs remouerit vł lacerauerit schedulas
a portis affixas in valuis palatij vel ecclesiarū vel alio loco pu
blico qđ puniri debeat. Et idē si corrūpit libros vel aliquā scri
pturā repositā in camera acto℞ cōis.de qb⁹ oībus videbimus
13 latius sup gl.ij.vbi melius cadēt.†Subdit successiue Ang.de
are.hic idē esse vt puniri debeat si qs deleuerit imagines illo℞
qui ob eo℞ publicā ⁊ ꝑpetuā infamiā depicti sunt in publico:
puta suspēsi vt sunt proditores falsarij ⁊ similes.⁊ dicit notare
doc.in.l.si qs id qđ.in prin.ff.de iurisd.om.iudi.⁊ ibi Bar.⁊ alij
⁊ oēs sequunt̄. Ego addo singl'r ad isti⁹ dicti vltimi declaratio
14 nem ⁊ limitationē† q᷑ q̄uis imagines depicte ad infamiā pro
dito℞ falsario℞ ⁊ similiū ꝑsonarū deleri non possint sine pena
vt ꝓxime dixi.ea tñ q̄ sunt ad eorū laudē depicta īpune deleri
pñt.put essent statue publice.⁊ nedū pñt imo debēt deleri ⁊ de
trahi.tex.est ī terminis multū notādus ī.l.eo℞.⁊ ibi Bar.ff.de
penis.accedat tex.in.l.iij.C.de off.rec.ꝓ.⁊ ꝑ illū tex.in.d.l.eo℞.
15 notat ibi singl'r Bar.† q᷑ qñ aliqs est expulsus de ciuitate pro-
pter ꝑditionē vbicūq᷑ ei⁹ arma sunt depicta in eius honorē de-
16 bent destrui ⁊ deleri. ℭ†Scđo no. Ang.de are.hic.q᷑ creditur
scripturis scriptis vel sculptis in parietib⁹ vel muro vel lapi-
dib⁹ quod notabile iudicio meo nō multū ꝓbatur in hoc tex.
nec hoc etiā est ita expeditū:ſʒ de hoc videatis tex.in.l. monu-
mēto℞.C.de reli.⁊ sumptib⁹ fune.⁊ ibidē glo.j.Bart.⁊ Bal. et
tex.⁊ ibi aliqd Bar.in.l.j.ff.de albo scri.⁊ text.pulchrū in.l.vel
quod.⁊ ibi Bar.sm aliquas ⁊ bonas lec.⁊ ibi Bal.ff.de relig.⁊
sum.fune.⁊ Bar.in.l.j.in fi.prin.ff.de bo.pos.sm tabu.⁊ Bart.
in.l.q tabulā.ff.ad.l.iul.pec.⁊ gl.ī.l.in testō.la.j.ī vbo ī scriptu
ra.iūcto tex.ff.de ꝯdi.⁊ demō.ꝑ Inno.in rub.de ꝯse.ec.vel alt.
ꝑ Spe.in ti.de ꝓba.§.nūc videdū.v.ix.⁊ glo. valde notabilem
xxiiij.q.ij.c.sane.el.ij.in gl.in ver.post mortē.als est ī ver. depi
a ctis.vide etiā gl.no.in.c.cū cām.[a] in vbo antiquos.⁊ ibi doc.ex
tra de ꝓba.⁊ ibi glo.vltra istud. An standū sit scripturis q̄ re-
periunt̄ in aliqua colūna vel lapide.dicit etiā idem q᷑ Ang.de
are.dicit.s.ꝑ istū tex.vcʒ q᷑ scrip.q̄ fiebāt olim in albo ꝓtoris fi
des adhibebat̄.ꝑ.d.l.si qs id qđ.ī pñ.⁊ ꝑ.l.j.⁊.ij.ff.de al.scri. ad
ꝑdicta videatis etiā gl.no.in.c.postulat dñs.gl.ī.iij.q.v. q̄ no-
17 tabiliter vult qđ valeat sñia scripta in parietibus. ℭ†Itē no.
ex isto tex.in ver.nō impetrasset. Ang.de are.hic qđ nō sufficit
petere veniā nisi etiā impetret̄.addit in sili.c.si religiosi.de elec.
in.vj.⁊ si iudex nō ꝯcederet qñ eēt iusta cā ꝯcedēdi haberet̄ re-
gressus ad superiorē sm eū.ar.notato℞ per gl.in.d.c.si religio
sus.in ver.obtēta. ℭ Ultimo notate ex hoc tex.⁊ no.etiā Ang.
de are.hic in ver.itē aduersus.vbi tex.dr̄ equiparare q̄tum ad
penalē actionē eximētē vel dolo facientē q᷑ alius eximat hic sa
18 tis ꝓbari† q᷑ mandās cōmitti maleficium puniat̄ sicut cōmit-
tens.⁊ sic.l.puniēs facientē cōprehendit etiā mandātem.addo
ad idē tex.q ibi ad hoc ponderari solet ꝑ scri.in.d.l.si qs id qđ.
in verbo etiā qui suis manib⁹.⁊ q alij mandāt.de quo tñ est qꝛ
est articulus qui eget altiori indagine.videatis Bar.ī hec ver
ba.per illū tex.ff.de adulte.⁊ Bar.in.l.non solū.§. si mandato.
⁊ latius in.l.sed si vnus.§.seruus.in pe.q.ff.de iniur.ꝑ Bar.et
alios in.l.non ideo minus.C.de accu.ꝑ Bart.in.l.iiij.§. pretor
ait.ff.ne quis eum qui in ius voc.est vi exi.⁊ Bal. in.l. si fami-
lia.ff.de iurisdi.om.iudi.⁊ late multū ꝑ Ang.de are. in tracta-
tu suo malefício℞ in verbo semproniū mādatorē. in quib⁹ lo-
cis inuenietis etiā an mādātis ⁊ faciētis sit idē delictū nume-
ro qs sit effect⁹. Itē an ille q mandauit teneat̄ ex propria signi
ficatione verbo℞:an vō ex interpretatione.dicite vt in ꝑdictis
locis ⁊ in multis alijs cōcordātib⁹ habetur.⁊ per ista sint expe
dita textualia. ℭ Glo.in verbo penales.diuido ī duas partes
principales. In prima ꝯtinuat istū.§.ad ꝑcedentē. In scđa po
nit dr̄ias q̄ sunt iter penales ꝓtorias ⁊ rei ꝑsecutorias. secūda
ibi.ſʒ q̄ est dr̄ia. Itē scđa subdiuiditur in quatuor particulas
queādmodū quatuor ponūtur dr̄ie.partes ꝑ se patent. ℭ In
ea.glo.ibi.l.in honorarijs.dicite vt ibi ꝑ gl.⁊ Bar. quē videa-
tis ⁊ caute sm Jo.fab.quē simpl'r sequitur Ang.de are. q̄uis
de eo nō faciat mētionē:qꝛ glo.cū ministerio loquitur de pena
19 libus pretorijs.†nā secus est in penalibus nō pretorijs:ſʒ ciui
lib⁹:qꝛ ciuiles nō sunt annales nec anno finiunt̄:sed sunt ꝑpe
tue.vt.j.de ꝑpe.⁊ temp.ac.in prin.ad ista ⁊ eo℞ declaratione et
limitationē ego addo Bal.in.l.receptitia.in.j.col.C. de consti.
20 pecu.qui dicit† q᷑ accusatiōes semp sunt perpetue ex quacūq᷑
lege vel edicto descendāt.ꝑ tex.in.l.querela.C.de fal. ℭ In ea.
glo.ibi.l.interpretationes.hec dr̄ia non est gñalis sm Jo.fab.
⁊ Ange.de are.qꝛ etiā sunt alique rei persecutorie ⁊ odiose: vt
actio de dolo.vt.l.j.§.ait ꝓtor.iūcta.l.nō dʒ.ff.de dolo.in quib⁹
tñ legibus nō dicit̄ q᷑ sit odiosa:sed quod est famosa.⁊ glos.hic
sm.l.interꝓtationē quā allegat intelligit qđ penales sunt odio-
se ⁊ cōiter restringēde qđ forte nō ita ꝓcederet in actiōe de do-
21 lo q̄tūcūq᷑ famosa. ℭ†In ea.gl.ad fi.tenetis qđ qñ plures te

nentur penali actione vno soluente ceteri nō liberant̄. hec con
clusio gl.sm doc.hic.vt Dy.Jo.fa.Ang.de are.⁊ Nico.de nea.
in.j.q.gl.ꝓcedit qñ est penalis ab vtraq᷑ parte.secus vero vbi
esset penalis ex parte vnius tm̄:vt ex parte rei cōuenti ⁊ ex ꝑte
actoris rei ꝑsecutoria.vt in.l.j.§.si plures.cum si.ff.de eo ꝑ quē
factū erit.⁊ q̄uis alij nō dicāt:ego puto q᷑ ratio fundamētalis
huius ꝑme fallētie sit q᷑ qñ actio est penalis ex parte rei cōueti
tm̄ ⁊ ex ꝑte actoris est rei ꝑsecutoria ⁊ q᷑ isto casu solutio vni⁹
liberet alios:qꝛ qñ actor vere est cōsecutus ab vno restōnē rei
ad quā sibi cōpetebat actio vel interesse nō pōt amplius agere
cū rē habeat vel id qđ sua interest.⁊ hoc est qđ dicit tex. in.d.§.
si plures.⁊ maxime cum restō rei non recipiat pluralitatē.l. lu
cius.§.impuberē.in ar.ff.de lega.ij.sm Bal.quē videatis in.l.
22 j.C.de condi.furtiua.hic allegata in glos. ℭ†Scđo hec conclu
sio glo.ꝓcedit sm ꝑfatos doc.qñ esset penalis que descenderet
⁊ ꝓueniret ex delicto:sec⁹ si descēderet ex quasi delicto. vt.l.iij.
⁊ seq.ff.de his qui deie.vel effu.⁊.l.lʒ.§.si.ff.nau.cau. stab.⁊.l.j.
ff.ne quis eū qui in ius vo.est.⁊ videte glo.in.l.ex maleficijs.§.
his quoq᷑ cui ex cenaculo.in verbo agēdum.ff.de act.⁊ ob. Et
q̄uis alij nō dicant dicite q᷑ fundamētalis rō huius scđe fallē
tie est illa:qꝛ cū teneantur ex facto alieno.i.ex facto quod sumit
originē in ꝑsonam alteri⁹.⁊ sic nō ꝓprie ex maleficio:ſʒ ex qua
si maleficio.ideo mitius agitur cū eis sm Bal.in.d.l.j.C.de cō-
23 di.furtiua.⁊ per hoc Bar.in.d.§.his quoq᷑.†refert Dy. in fa-
b cti qōne consuluisse:[b] statutum tñ erat in ciuitate lucana quo
cauebatur q᷑ si hoīes de cōtrata nō ceperint malefactorem pu
niātur in tm̄.an vno soluēte vel vno exacto ceteri liberent̄.cō-
suluit Dy.q᷑ sic.qꝛ isti tenētur ex quasi maleficio cum de facto
alterius teneant̄.⁊ sequit̄ ibidem Bar.ꝑ illum tex.cū glo. cum
24 qua decisione tenet etiā Bald.in.d.l.j.C.de cōdi.furtina.† vbi
etiā ꝑ hoc ꝯcludit q᷑ si duo collegę syndici inciderūt simul ī pe
nam:qꝛ nō denūtiauerūt maleficiū:solutio vnius liberat aliū.
qđ reputat ipse tenendum menti.de quo etiā vide Ang.in.l. si
aliū.§.hoc edictū.ff.ne qs eū qui in ius voc.est vi exi.Bal. in.l.
pe.in.vj.col.C.de cōdi.inser.vbi ponit de duabus villis que te
nent̄ emēdare furta facta ⁊ cōmissa in earū districtu:q̄uis q̄li-
bet villa teneat̄ insolidū:tamen vna soluente altera liberatur.
25 ℭ†Per predicta etiā fundatur ⁊ firmatur illa notabilis deci
sio Bal.in.l.j.in vlt.col.C.ne fili⁹ ꝑ patre.vbi tenet q᷑ stāte sta
tuto:put est florētie:q᷑ vno cōmittente maleficium illi de cassa
ta tenent̄ ad mille.certe si vnus de cassata puniatur dicta pena
mille:q̄uis alios de cassata liberat:qꝛ tenent̄ ꝓpter delictū al-
terius:⁊ sic ex quasi maleficio.vt.s.dixi.nō tñ liberaret princi-
palē:qꝛ ipse ꝓprie tenet̄ ex suo maleficio.vltra tñ ea q̄ dicta sūt
26 ad ꝓpositū huius glo.†de hoc articulo an qñ vno ex plurib⁹
delinquētibus conuento ⁊ soluente ceteri liberentur. vide ple
nā distinctionē Bar.post Dy.⁊ antiquos quā hic addas.⁊ sm
eā intelligas q̄ ꝓxime dicta sunt in.l.semp.§.si in sepulchro.ff.
qđ vi aut clā.ꝑ illum tex.inter ceteros quē reputat singularē ⁊
cui⁹ distinctionē in materia ista dicit Bar.ibi se nescire alibi. ⁊
per Bar.⁊ latius Dy.⁊ Bal.in.l.si quis id qđ.ff.de iurisd.om.
iudi.in prin.⁊ Inno.notabiliter declarantem in.c.sicut. extra
de homi.⁊ alios canonistas in.c. significasti.el.ij. de homi. per
Dy.in regula bonafides.de reg.iur.in.vj.⁊ qđ no.Bart.⁊ alij
in.l.si familia.ff.de iurisdi.om.iudi.⁊ in.l.fi.C.ad.l. cor. de sica.
⁊ in.d.l.ex maleficijs.§.his quoq᷑.post gl.⁊ in.l.j.ff.si fami.fur.
fe.di.per Bal.in.d.l.j.C.de cōdi.furtiua.⁊ in alijs locis ꝑalle
gatis.⁊ in.l.j.an.j.col.ī ver.ſʒ si tu queris.C.si plu.vna sñia. vi-
de gl.no.⁊ satis plenam in.l.item mella.§.sed si plures.in glo.
fi.in ver.cū sit pena.⁊ ibi Flo.ff.ad.l.aqui.ꝑ Cy.in.l.fi.in.ij.q.ff.
ne quis eum q in ius vo.est vi exi.per Lud.ro.in.l. ex hoc edi-
cto.ff.de eo per quē factū erit.⁊ qđ no.Bart.in.l. etiam.§. si qs
ex dolo.ff.de peti.here.ad ꝑdicta etiā vide qđ no.Barto. in.l.si
multi publicani.ff.de pub.per illā.l.quā reputat ad hoc nota-
27 bilem† qñ agitur contra plures officiales in officio delinquē-
tes.de quo etiā ponit notabiliter Bal.in rub.C. de pena iudi-
cis q male iudicauit.in.ij.col.⁊ in casu quo solutio vni⁹ ex plu-
rib⁹ delinquentib⁹ liberat aliū.vt.s.dixi.an solutū possit post
ea repetere ab alijs quos liberauit.vide no.gl.in.d.l. ex malefi
cio.§.is quoq᷑ cui ex cenaculo.ī ver.agēdū.s.allegata. q̄ vult
si bñ inspiciat̄ qđ soluens agere possit ⁊ repetere ab eo qui ve-
re cōmisit maleficium.⁊ sic vult no.glo.illa q᷑ ab alijs qui vere
nō cōmiserunt maleficiū:sed tenentur ex facto alterius.⁊ sic ex
quasi maleficio non possit repetere.quam glos.no. ⁊ eam sequi
videtur Bart.in.l.j.§.si plures.ff.de eo.per quem factum erit.
⁊ dicit eā velle qđ si est maleficium soluens nō repetat: secus si
ex quasi maleficio. Sed ego intelligo aliter gl.illā velle: vt pro
xime dixi.de eo etiam vide Bar.in.l. cum duo. la.ij.in.iiij.q.ff.
de duo.reis.⁊ qđ no.Bar.in.l.etiam.§.si quis dolo. post gl.ff.
28 de pe.here.⁊ in.l.quoties.ff.si famu.fur.fe.dica. ℭ†Glo.in vbo
ex albo.in fi.hec glos.sentit q᷑ pena corrūpentis albū pretoris
habet locum

a ℭ In.c.cū cau-
sam. Ubi vide
Feli.ad fi.iij.col.
in ver.in ea.glo.
ibi conclu.

b ℭ Consuluisse.
Quod tñ ꝯsiliū
ī numero suo cū
impressis nō re-
peritur.

habet locũ in quocũq; corrũpente album pretoris: qualecũq; fuerit siue gñale ⁊ ppetuũ siue etiã tpale ⁊ spãle: prout declara ui. s. in. ij. euidẽtiali. hãc gl. in B reprehẽdũt hic quasi oẽs doc. antiqui. Ja. de ra. ⁊ Pe. de bella. q̃s refert ⁊ simplr sequit Jo. fa. hic. ⁊ etiã Ja. bu. i. d. l. si qs id qđ. i pn. ⁊ ibidẽ Ray. de for. et Roffre. in libellis suis in ti. de ac. in factũ q̃ cõpetit ex hoc edicto corrũpẽtis albũ ptoris. ⁊ cũ istis etiã tenet Nico. de nea. hic post suũ Rodul. de auri. in. iij. q. extra glo. in materia actionis in factũ q̃ cõpetit ꝯ corrũpentẽ albũ pretoris qđ volũt isti patres q tũc demũ habeat locũ pena qnquaginta aureoꝝ q̃ imponit corrũpẽti albũ pretoris qñ qs corrũpit edictũ ppetuũ et gñale i illo albo pretoris: secus si tpale ⁊ spãle: puta de citãdo aliquẽ vel aliud sĩle. moti per. d. l. si qs id qđ. in pn. in vbo ppetue iurisditiõis cã. ⁊ i vbo nõ quidẽ put res incidit. iũcta glos. ibi in verbo incidit. q̃ exẽplificat vt de aliquo vocando in ius. Itẽ q2 edictũ istud est penale ⁊ odiosum: ergo restringẽdũ: vt nõ pcedat nisi eatenus quatenus expresse loquit per regulã. l. preses. ⁊ in. l. interptatione. ff. de penis. ⁊. l. cũ qdã. in prin. ff. de libe. ⁊ postbu. dicunt tñ dicti doc. q isti corrũpentes ista edicta tpalia ⁊ spãlia: q̃uis nõ puniantur pena illa edicti. §. quinquaginta aureoꝝ: punient tñ pena arbitraria cũ pena nõ sit taxata a iure p. l. j. §. expilatores. cũ si. ff. de effrac. ⁊ expila. ⁊ idẽ per oĩa tz etiã Bart. in. d. l. si qs id qđ. §. j. ⁊ ibidẽ alij magis cõiter sequunt. de quo etiã vide Spe. in ti. de cita. §. sequit. ver. ⁊ no. ⁊ istud etiã ego teneo omissa distinctione Ang. de are. hic i qua tenet cũ glo. in. d. l. si qs id qđ. in prin. in glo. j. q̃ voluit q corrũpẽs edictũ spãle ⁊ tpale: q̃uis nõ teneat pena edicti. §. quinquaginta aureoꝝ ex verbis edicti: tenet tñ ex sñia. q̃ opi. rephẽdit ibi p doc. ⁊ inter ceteros per Bar. quẽ videatis. dicũt etiã doc. vt Bar. i. d. l. si qs id qđ. §. j. qđ nedũ corrũpẽtes edicta ppetua ⁊ gñalia puniunt pena. l. aureoꝝ. vt dixi. sed etiã corrũpentes quicqd in albo esset: vt ibi ppetuo foret. ⁊ ita declarãt ⁊ intelligũt illũ tex. ⁊ ideo dicũt qñ tenet dicta pena si qs destrueret figurã alicuius hoĩs depicti in aliquo pariete pter pditionẽ vel falsitatẽ. de quo dixi in primo nota. ⁊ ibi istud singulariter

29 limitaui. ¶ † Itẽ successiue inferũt dicti doct. q predicta pena teneret si qs corrũperet libros armarij cõis. idẽ ẽt vltra alios tenet Ang. in. l. si familia. ff. de iurisdi. om. iud. ⁊ Spe. ⁊ Jo. an. in ti. de do. ⁊ ꝯtu. in addi. in. §. restat. i ver. j. ⁊ seq. ⁊ Roffre. in libellis suis dũ format libellũ sup actione que oritur ex isto edicto corrũpentis albũ. ⁊ istud est tenendũ quicqd teneat Fulgo. cõtradicẽti studio. in. d. l. si quis id qđ. Per suprascripta inferebat etiã Nico. de neapo. post Rodul. in. iiij. q. ex glo. in materia

30 actionis in factũ que orit ꝯtra corrũpentẽ albũ † qđ surripiẽs processum alicui⁹ non tenebit pena huius edicti: quia pcessus non fuit positus ad generalẽ vtilitatẽ. vñ ſm euz si surripuerit tenebit actione furti. per tex. in. l. sempronia. ff. de fur. si autẽ legit: ⁊ tunc tenebit crimine falsi. vt. l. si quis aliquid. §. instrumẽtum. et. §. instrumẽta. ff. de penis. ⁊. l. j. §. pe. ⁊. l. qui testamẽto. ff. ad le. corne. de fal. ⁊ ita in hoc vltio dicit tenere Dy. in. d. l. sempronia. ⁊ ibidẽ etiã tenet Bart. q̃tum ad penã furti ⁊ falsi. ego

31 vo puto in principali puncto † q imo surripiẽs processum existentem penes acta cõmunis vel repositũ in archiuis publicis teneat pena corrũpentis albũ pretoris cum reposita essent: vt ibi perpetuo essent. qđ satis est: vt. s. dixi ſm oẽs. nec est verum qđ reqrat qđ sit generalis vtilitas. vt patet ex supradictis. non

32 negabo tñ quin etiã alijs pdictis penis teneant. ¶ † Qua autẽ pena puniat corrũpens tabulas publicas: vel qui eas deleuit. habes tex. in. l. qui tabulas. ff. ad le. iuli. pecu. quẽ no. ibi Bar. cõtra eos qui scripturas factas in muro aliquid ꝯtinentes de-

33 struũt. ¶ † Qua autẽ pena puniat ille qui amouit scripturas vel istrumẽta aliena subtraxit. habes tex. in. l. qui tabulas. vbi Bar. ff. de fur. ⁊ de eo qui corrupit instrumẽtũ alienũ vel lacera

a uit[a] vel misit in ignẽ habes tex. in. l. paulus. ⁊ ibi Bar. ff. de fal. et glo. in. l. si quis affirmauit. §. j. in ver. heredes. ⁊ ibi Bal. ff. de dolo. ⁊ glo. in. l. instrumẽta. in ver. fidẽ. ⁊ ibi Bal. C. ad exhibẽ. ⁊ tex. in. l. eum qui. ⁊ ibi glo. no. que est vnica. ⁊ ibi Bal. C. ad legẽ corne. de fal. ⁊ per Bal. in. l. fi. in pe. col. C. de eden. ⁊ per Ange. ⁊ Jmo. in. l. j. in. j. charta. ff. de publi. iudi. ⁊ tex. in. c. puenit. el. j. et ibi no. per Jnno. ex de testi. cog. per Ang. in. l. j. §. si re⁹. ff. de co

34 per quẽ fa. erit. † ⁊ de dissigillãte acta habes per Ange. ⁊ Jmo. in. l. j. ff. de his que in test. delẽ. ¶ Qua aũt pena puniat ille qui abscidit vel detrũcauit bullas a literis papalib⁹ vel amouit sigillũ aliqđ appẽsum vel impssum. de alijs literis habetis tex. ⁊ ibi Bar. notantẽ ibi illũ ad hoc in. l. paulus. ff. de fal. ⁊ solẽnem glo. in. c. licet. in glo. j. mag. in ver. falsitatis. ex de crimi. fal. ⁊ ibi late per Canonistas. ad ista etiã vide tex. in. c. olim. ex de rescri.

35 † De abradẽte literas ex instrumẽtis. de quo etiã vide Bar. in l. tityo. ff. ad munici. qui ponit de illo qui ex instrumẽtis abrasit nomẽ alteri⁹ ⁊ suũ apposuit qua pena puniat. de quo etiã p

36 Bal. in rub. C. de fi. instru. in. xix. col. ¶ † Et de aperiẽte literas alienas ⁊ eas ostendẽte aduersario mittẽtis qua pena puniat.

b vide tex. in. c. cuz olim[b] magister. ex de offi. dele. ⁊ Bar. in. l. qui testamẽtũ. ff. de fal. ⁊ tex. in. l. j. §. is qui depositũ. ff. de fal. quem

37 tex. no. Bar. contra † notariũ aduocatũ vel pcuratorẽ qui instrumẽta vnius partis ostendũt alteri parti aduerse. ¶ Et de pandẽte ⁊ manifestãte literas vnius alteri: vltra predicta vide etiã Bar. in. l. tityo. ff. ad munici. ⁊ ibi etiaz singulariter habes

38 per eum † in qđ delictũ incidat ille qui nõ restituit literas ei cui restituere mãdatũ susceperat. qđ fortasse non inuenies alibi in terminis tactũ. ¶ Glo. i ver. corrupisset. Et q̃uis satis breuis potest diuidi in septẽ partes pricipales quẽadmodũ. vij. dicta ponunt. Scđa ibi: siue per te siue p aliũ. tertia ibi: ⁊ tũc ambo. Quarta ibi: nec vnus liberat. Quinta ibi: et est. l. Sexta ibi: tenetur enim. Septima ibi: cui⁹ psona. ¶ Jn ea. glo. ibi: tunc ambo tenent. Uide que dixi remissiue in vlti. no. tex. ¶ Jn ea. glo. ibi: nec vnus liberat aliuz. Dicite prout dixi late in glo. j. ad fi. ¶ Jn ea. glo. ibi: et est in. l. aureos. Communis litera in. d. l. si quis id qđ. dicit q est solidoꝝ quingẽtoꝝ: non aũt. l. glo. ibi: in ver. quingẽtoꝝ. dicit q al's est litera quingẽtoꝝ: al's. l. in dubio ergo debent interptari in. l. cum in penis mitioꝝ pars est accipiẽda. l. si preses. ff. de penis. in. c. in penis. de reg. iur. in. vj. ⁊ ita tenet Cy. Pe. ⁊ Fulg. in. d. l. si quis id quod. in prin. facit in simili qñ lex introducit accusationẽ: ⁊ tunc applicat fisco: nisi aliter in. l. exprimat. vt ibi per eum tex. in. l. semproni⁹ pculus. ff. de leg. ij. accedat qđ dixit sing. Bar. in. l. pedius. ff. de incẽ. rui. naufra. q si pro rapina vel pro furto sit imponẽda pena ſm valorẽ rei rapte vel pro furto rei capte ex dispositione forte statuti ita penã limitãtis. ⁊ in inquisitione sine pcessu nõ sit appositus eius valor certe assumẽda est pena q̃ sit mitior: per. d. l. pre-

39 ses. cum simi. † Et circa hanc partẽ glo. dubitãt hic doc. cui applicabit ista pena. l. aureoꝝ: an fisco an parti cũ ista sit actio popularis ⁊ cuilibet de populo cõpetat. d. l. si quis id qđ. in prin. in ver. iudiciũ qđ populare est. ⁊ arguunt ad partes qđ debeat a applicari fisco. itẽ q parti. item debeat diuidi ⁊ medietas fisco et medietas parti assignari. tandẽ ꝯcludũt qđ dz applicari parti agẽti. ita tenẽt Ja. de arc. Ja. de rauẽ. Ja. but. Pe. de bellap. Jo. fa. hic. ⁊ Nico. post Rodul. in. vi. q. ex glo. in materia actionis in factũ q dat ꝯtra corrũpẽtẽ albũ ptoris. idẽ etiã tenet Ja. de are. ⁊ Dy. in. l. fi. arg. illius tex. ff. de lit. idẽ etiã tenet Roffre. b in libellis suis. in tit. de actione. in factũ que orit ex hoc edicto. idẽ etiã tenet glo. ordi. in. d. l. si quis id qđ. in prin. in ver. quingentoꝝ. ⁊ ibi doc. cõiter sequunt ⁊ inter ceteros Bar. istud etiã tenet Jo. and. in addi. Spe. in tit. de do. ⁊ ꝯtu. §. restat. circa pn. potissimũ fundamẽtũ isti⁹ partis est in. l. sicut. in prin. ff. de ver.

40 signi. vbi tex. est † q agẽs actione populari post litẽ ꝯte. vt hic psupponit haberi p creditore. ergo ibi vult tex. q agẽs actione populari post litẽ ꝯtesta. debeat. pro hac etiã parte multũ facit illud singulare verbũ qđ posuit Jo. and. post Roffr. in loco proxi. al't. vbi pro regula singulariter dixit q vbicũq; pena debetur ex aliquo edicto pretoris semp pena illa applicabit parti. per. l. iij. in pn. ff. de sepul. vio. nisi in casib⁹ in quib⁹ lex specialiter aliud disponit. qđ est multũ notabile ⁊ singulare. Sed audite Ange. hic nimiũ subtilizãs põderat qđ Bar. in. l. agraria. ff. de termi. mo. in theorica sua quã ponit in hoc pũcto an pene sint applicãde fisco vel parti. tenet cõtra pdicta. ⁊ quod est sibimet ꝯtrarius dum dicit q aliqñ lex imponẽs simpliciter penã introducit actionẽ. ⁊ regula est qđ applicet parti: per. d. l. si cui. et per. d. l. iij. circa prin. ff. de sepul. viola. ⁊ per. d. l. si qs id qđ. in prin. ⁊ per bonã rõnem: q2 actio est ius psequenti in iudicio qđ sibi debet. vt. s. eo. titu. in pn. ergo pars petit qđ debet sibi nisi aliter in. l. exprimat. vt ibi per eũ qñ lex simpliciter loquit ⁊ nõ introducit actionẽ nec accusationẽ. ⁊ sic sumus in casu dubio. ⁊ tunc dicit Bar. q in dubio intelligit introducere accusationẽ: et sic pena est applicanda fisco: vt ibi per eum. ista est theorica Bar. dicit Ang. hic. q ex ista theorica Bar. sequit q in casu. §. nostri pena applicabit fisco contra pdicta hoc modo inducendo. nam hic nos sumus in casu dubio: quia lex non introducit actionẽ nec accusationẽ: sed simpliciter dicit iudiciũ dabo. vel sub pena. l. aureoꝝ. d. l. si quis id quod. in princi. ergo relinquit ex suprascripta theorica q ista pena erit applicãda fisco. ⁊ ꝯsequẽter Bar. in suprascripta theorica est sibi ꝯtrarius: ⁊ cõtrarium tenet eius qđ tenuit in. d. l. si quis id qđ. in prin. sed in veritate prout. s. dixi Ang. nimiũ subtilizauit. adeo qđ sibi obtingit id qđ dixit Bal. in. l. precibus. in. ix. col. C. de impube. ⁊ alijs substi. ⁊ in. l. posthumo. in. iij. col. C. de bono. possess. cõtra tabu.

41 et Jurecõsul. in. l. si seruum. §. sequitur. ff. de verb. obli. subtilitas nimia interdũ facit hominẽ pniciose errare. credo q Ang. esset alienus ab omni bono sensu. qd enĩ peius dicere potuisset q̃ q in casu. §. nostri sum⁹ in dubio. ⁊ q lex nõ itroducit actionem nec accusationẽ: sed simpliciter dat iudicium: imo hic in tex. §. nostri lex expsse introduxit actionẽ in factũ penalẽ ⁊ pre-

a ¶ Uel lacerauit. Uide Feli. in. c. accepimus. in fi. ij. col. versi. vlti. omissis his. de fide instru.

b ¶ C. cum olim. Ubi vide omnino Feli. et ibi in fine. vide qd de frangẽte solũ illam chartulã cũ qua litere claudũtur: an aliqua pena puniat.

toriam.⁊ ſic in ſua theorica Bar.in.d.l.agraria.tenet ꝙ in.d.l.
ſi quis id qđ.in prin.pena applicetur parti:quia lex introducit
actionē:⁊ ſic in nihilo Bar.eſt ſibi ꝯrius.Concludo ergo cū cōi
ſ.relato qđ in caſu.§.noſtri:⁊ ſimiliū iſta pena quinqꝫginta au-
reorum applicet parti.eſt bene verū qđ in vltimo mēbro diſtin
ctionis Bar.ſ.relate.dū vult ꝙ in dubio qñ lex nō introducit
actionē nec accuſationē intelligat introducere accuſationez:et
cōſequēter pena applicet fiſco.in hoc Ang.in.d.l.ſi qs id qđ.in
prin.inſurgit ꝯtra Bar.⁊ eū impugnat per tex.in.l.pe.ff.de in
ius vocā.vbi lex nō facit mētionē de actione vel accuſatiōe:ſed
ſimpliciter dicit iudiciū dabo ⁊ tñ pena applicat parti.vñ ipſe
Ang.ibidē ponit aliā theoricā quā vide per eū.⁊ Ang.hic ſim
pliciter eā refert qui cū ea trāſire videt.ego nō diſcedo a theori
ca Bar.⁊ ad illā.l.pe.ff.de in ius vocā.alr.per Ang.ꝯ Bar.pce-
ptor meus Alex.in.d.l.ſi qs id qđ.in prin.conat multis modis
rñdere.ſed nihil dicit ꝙ mihi ſapiat.in pmis rñdendo dicit qđ
theorica Bar.in illo vltimo mēbro pōt limitari ex illo ſingula
ri dicto Jo.an.ſ.vobis relato in.d.§.reſtat.vt non pcedat qñ
pena debet ex edicto ꝑtoris:qꝛ tūc etiā in caſu dubio pena ſem
per applicat parti.⁊ ita ſm eū loquit.d.l.pe.ff.de in ius voc.vel
aliter rñdet ⁊ ſecūdo etiā limitādo illud vltimū membrū Bar.
ſm Jmo.in rub.ff.de publi.iudi.qđ pene in dubio applicātur
fiſco qñ lex ſimpliciter loquit ⁊ nō introducit actionē vel accu-
ſationē.fallit niſi lex vtat verbo iudiciū dabo:quia tūc eſt per-
inde ac ſi dixiſſet actionē dabo.⁊ ita pcedat.d.l.pe.ego reiectis
iſtis expoſitionibꝰ ⁊ limitationibꝰ ad Bar.que ſunt nimie re-
ſtrictiōis aliter ⁊ clare rñdeo ⁊ audeo dicere ꝙ illa.l.pe.que tm̄
difficultat nihil facit ꝯtra Bart.nec ꝯtra eū meret allegari:qꝛ
ibi nō ſumꝰ in caſu dubio in quo lex ſimpliciter loquit ⁊ nō in-
troducit actionē vł accuſationē:imo lex expſſe ītroducit actio-
nem penalē in factū ⁊ ꝑtoriā.caſus eſt in hoc.§.noſtro.cū ſi.vñ
nimirū ſi pena ibi applicat parti:ꝗuis ergo tex.in.d.l.pe.ſim-
pliciter dicat iudiciū dabo.tñ hic ⁊ alibi clare introducit.nam
cōtra vocātē in ius ſine venia:de quo loquit.d.l.pe.que intro-
ducit actionē.⁊ ſic nihil ob.ille tex.vñ theorica Bar.firma ⁊ ſo-
lida remanet.⁊ vltra ſupradicta de pdicto articulo cui in dubio
ſint applicāde pene fiſco an parti.vide plures remiſſiōes quas
dedi ad hūc titu.ſ.in proe.huiꝰ tit.ſup glo.in ver.actio.in pn.⁊
ideo illas hic omitto.⁊ ibidē etiā poſui de penis ex vltima vo-
lūtate debitis cui ſint in dubio applicāde ſi teſtator aliquid iu-
beat heredi.Et eo caſu quo ꝯfecerit priuat eum ſimpliciter he-
reditate cui erat tunc illa hereditas applicāda.vide ibi.¶ In
fi.glo.Bene loquit anteꝗ attingā expeditionē glo.ſeq.qꝛ expe
dite ſunt oēs glo.reſpiciētes primā partē huiꝰ.§.ſcilz de corrū
42 pēte albū ꝑtoris.†reſtat vltimo vt videamꝰ qualiter in hac ma
teria formari debeat libellus.⁊ eius formā ponit Spec.ibidē.
Jo.and.in preall.tit.de do.⁊ cōtu.§.reſtat.vſi.j.⁊ ſeq.⁊ Roffre.
in libellis in iure ciuili in titu.de act.que orit ex hoc edicto cor
rumpēte albū ꝑtoris.⁊ ex mēte doct.h pōt ſic formari libellus.
Ego Titius tanꝗ vnus de populo tali puta Papiēſi ago cō
tra Semproniū.⁊ dico ꝙ cuz per poteſtatē Papie poſitū eſſet
quoddā edictū perpetuū in albo ſuo:ſiue ad parietem palatij
ſui:in quo edicto ī effectu ꝯtinebat qđ nullus iret de nocte ſub
pena centū.dictꝰ Titius doloſe dictū edictū ſuſtulit vel corru
pit:quare cum in pena quinqꝫginta aureoꝝ incideret.cuiꝰ per-
ſecutio ad quēlibet de populo ꝑtinet peto ipſum cōdēnari ad
dictos quinqꝫginta aureos mihi ꝑſtandos ⁊ ſoluēdos.¶ Glo.
in ver.et in eum.Diuidit in tres partes.Primo ſubaudiēdo
ad tex.noſtrū illum declarat.Secundo ponit vnū dictū ⁊ illud
extēdit ſub dubio forte.Tertio ponit differētiā q̄ eſt in actione
que datur in iſto verſi.⁊ eam que datur in verſi.pcedēti.ſecūda
ibi:et ſi libertꝰ non poteſt ſoluere.tertia ibi:ſuperior tm̄ punit.
¶ In ea.ibi:et ſi libertꝰ non poteſt ſoluere caſtigat.No.ex glo.
43 ꝙ†qui nō pōt ſoluere penā pecuniariā in ere luat in corpus.[a]
a d.l.fi.ff.de in ius vocā.l.j.ff.de penis.⁊ in.l.ob fenꝰ.ff.de admi.
tut.⁊ in.l.quicūqꝫ.verſi.qđ ait ſi ad pdictā.C.de ſer.fugi.hec re-
gula primo pcedit qñ illud qđ ſoluendū erat debebat tanꝗ ex
pena delicti:ſecus ſi eſſet debitū ex ꝯtractu:⁊ ſic ꝯueniret aliqs
pro debito qđ naſcit ex aliquo maleficio:quia tūc illa reg.non
habet locū ſm Ja.but.hic.⁊ in.d.l.ſi quis id qđ.in prin.motus
per totū tit.ff.et.C.de ceſ.bono.⁊ eū ſequit Nico.hic in.ij.opp.
glo.qui etiā ad hoc alr.notata plene per doc.in.l.ſi non cōuitij.
C.de iniu.⁊ in.d.l.quecūqꝫ.⁊ Spe.in.d.tit.de do.⁊ ꝯtu.§.reſtat.
verſi.j.⁊ pro hoc eſt bonus tex.quem vos addite in.l.nemo car
cerem.C.de exac.trib.lib.x.quem ad hoc alr.Bal.in.d.l.fi.ff.de
in ius voc.⁊ iſtud etiā tenet Jmo.in.d.c.odoardus.ex de ſolu.
44 et ibi ponūt alij Canoniſte.¶ †Secūdo ⁊ multū ſingulariter
predicta regula pcedit ⁊ locū habet in ſeruis ⁊ ꝑſonis vilibꝰ:
ſecus in illis qui eſſent nobiles aut alia honeſta ꝑſona.ita Nic.
in.ij.opp.glo.per tex.in.l.capitaliū.§.non oēs.in arg.ff.de pe-
nis.⁊ hoc mandat teneri cordi.addo Bar.qui idē in terminis

a ¶ In corpus. Vide Feli.in.c. quo ad cōſultationem.in fi.vij. col.de re iudi.et in.c.ad liberandam.de iudeis. ibi:nota tertio.⁊ Pari.de puteo in tract.ſyndi.in ver.licet dicat.

b ¶ Pecuniariā. Adde do.Alex.de imo.in.l.non ſolū.§.morte.circa fi.de ope.no.nun.Lud.ro.in l.j.§.et poſt operis.eo.ti.⁊ Fulg.in aut.ſed nouo iure.C.de ſer.fugitiuis.

tenet in.l.j.§.fi.ff.de penis.vbi per hoc rñdebat ad opp.nā qñ
quis tenet pena pecuniaria ⁊ luit in corpus videtur qđ puniat
45 maiori pena ꝗ ſit illa qua tenet:†cum q̄libet pena corporis ſit
maior q̄cūqꝫ pecuniaria.l.in ſeruoꝝ.§.j.ff.de pe.rñdet Bar.ꝙ
illa regula non habet locū in vilibꝰ perſonis in quibꝰ illud nō
cōtingit qđ q̄libet corporalis pena ſit maior quacūqꝫ pecunia-
ria.⁊ idem vult Bart.in.l.leuia crimina.in.ij.col.ff.de accu.qđ
no.pro limitatione reg.l.in ſeruoꝝ.§.j.⁊ hoc etiā ſequit Ange.
46 hic.¶ †Tertio pdicta reg.pcedit volēte illo cui pena pecunia
ria erat applicāda ⁊ eo petēte nō alr.vñ iudex parte illa nō pe-
tēte:aut etiā inuita non poſſet penā pecuniariā in corporalem
trāſmutare.tex.eſt in.d.l.fi.ff.de in ius vocā.in ver.ex q̄rela pa
troni.⁊ ibi Bal.in terminis illū tex.ad hoc no.⁊ idē no.Bar.in
l.qđ ſi minor.§.ſi ſeruꝰ.ff.de mino.⁊ ante eū iſtud voluit Jnno.
in.d.c.odoardꝰ.vbi etiā per alios.ex de ſolu.⁊ ꝑ iſta maxime ꝑ
illū tex.in.d.l.fi.dicebat ibidē Guil.de cu.⁊ Bal.in lec.antiqua.
et ibidē Ange.⁊ Pau.de ca.ꝙ ſi ille qui incidit in penā pecu-
niariā non ſit ſoluēdo.⁊ dicat ꝙ velit luere in corpus:quia nō
poteſt ſoluere:⁊ ſic petit penā pecuniariā cōuerti in corporalē:
poteſt ille cui debet pena dicere ego nolo ꝙ pecuniaria cōuer-
tatur in corporalē:ſed volo expectare vſqꝫquo efficiaris ſoluē-
do ne mea actio extinguat:quia eoipſo quod eſt impoſita caſti
gatio ſiue pena corporalis in locū pecuniarie ſtatim plenarie
47 eſt liberatꝰ.†vnde lz poſtea ꝑueniat ad pinguem fortunā non
tenetur ampliꝰ ſoluere pecuniariā.vt.l.ſed ſi vnius.§.cum ſer
uus.ff.de iniur.ſm Bar.in.d.l.fi.⁊ ſequitur Ange.ſimpliciter
hic.bene facit.l.illicitas.§.fi.in ſimili.ff.de offi.preſi.apparet er
go per pdicta ꝙ electio eſt eius cui pena debet:non aūt eiꝰ qui
dz ſoluere.⁊ idē etiā tenet Jmo.in.d.c.odoardus.⁊ ſequit etiā
ſimpliciter Ang.hic.ꝗuis referat ⁊ male qđ glo.ꝯrium teneat
in.d.l.qđ ſi minor.§.ſi ſeruꝰ.in ver.aut noxe.ff.de mino.que lo-
quitur in diuerſis terminis.nec ꝯriuz in aliquo dicit.⁊ pro iſta
determinatione ꝙ electio ſit eius cui debet pena non eiꝰ qui dz
ſoluere.facit illud quod multū ſing.decidit Bart.in facti qōne
cōſultus in.l.cum duobꝰ.§.idem reſpōdet.el.ij.per illū notabi
lem tex.ff.pro ſocio.⁊ Ang.in.l.ſi quādo.§.heres.ff.de lega.j.⁊
in.l.ſi inſulā.ad fi.ff.de ver.obli.⁊ Jo.de imo.in.l.ſi ita ſtipula-
tus magna.in.xviij.col.in eo.tit.de ver.obli.⁊ Bal.in.l.cōmiſ-
48 ſorie.C.de pac.inter emp.⁊ vēdi.videlz†ꝙ ſi iudex condēnauit
aliquē pro maleficio in certā penā pecuniariā:cum hoc ꝙ ſi cō
dēnatus infra mēſez non ſoluerit dictā penā amputet ſibi pes
vel manus:ꝙ ſi lapſus eſt menſis ⁊ cōdēnatus nō ſoluit dictaz
pecuniariā.⁊ hoc non obſtāte:ſcilz lapſu temporis iudex nihi-
lominus vult qđ ſoluat illam penā pecuniariā.ille dicit ꝙ vult
qđ amputet ſibi pes:quia illa pena pecuniaria fuit trāſlata in
corporalē.dicunt ꝑfati doc.ꝙ iudex poterit facere qđ ſoluat pe
b cuniariam.[b] ⁊ pro eius ſatiſfactione poterit facere executionē
49 in bonis condēnati.¶ †Quarto pdicta regula habet locuz in
pena ordinaria.ſecꝰ eſt in mulcta.⁊ ſic in pena extraordinaria.
tex.eſt in.l.illicitas.§.fi.⁊ ibi Bar.ff.de offi.preſi.⁊ Bart.in.l.j.
§.fi.ff.de penis.⁊ rationem diuerſitatis inter penā ⁊ mulctam
vide no.aſſignatā per Bar.in.l.iudex.in prin.per illum tex.ff.
50 de re iud.¶ †Vltimo pdicta regula ſingulariter limitat vt nō
procedat in minimis:quia pro minimis nō poſſet pecuniaria
in corporalē trāſmutari:ſm Bal.in.l.quicūqꝫ.ī.ij.col.C.de ſer.
fugi.quia ſm eum propter leues abuſiones nō ſunt pauperes
in corpore puniēdi:nec propter leues trāſgreſſiones poteſt ali
quis in corpore flagellari.vt.l.ij.ff.de his qui ſunt ſui vel alie.
iuris.ꝗuis in ꝯrium faciat qđ voluit Bal.in.l.cuz ſcit.C.de ſe-
51 pul.viola.vbi dicit†iſtam regulā habere locum etiā ſi reus to-
taz penā pecuniariā ſoluere poſſet excepto vno numo.arg.l.v.
§.ſi ſortē.ff.de ver.obli.primū verius ⁊ equiꝰ eſt.¶ In ea.glo.
ibi:idem forte in filio.Dicit qđ idez ſenſit glo.in.d.l.fi.in glo.j.
ff.de in ius vocā.per tex.in.§.fi.j.de pe.teme.liti.¶ In fi.glo.
Bene dicit.⁊ ratio ponit in.d.l.venia.C.de in ius vocā.¶ Glo.
in ver.patroni.Diuidit in quatuor partes quēadmodū qua-
tuor principalia dicta in ea ponūtur.Secunda ibi:item filius.
tertia ibi:et accipe patronū.quarta ibi:item liberos patroni.
52 ¶ In fi.glo.Glo.bene dicit.†an autem illud qđ dr in fi.huius
glo.de patre adoptiuo qđ nō poſſit in ius vocari ſine venia.ſit
hodie correctū per.l.in adoptiuis.C.de adop.⁊.§.ſed hodie.ſ.
de adop.in hoc ſunt opi.⁊ eas recitat glo.in.l.adoptiuū.in pn.
in ver.peculiū.ff.de in ius voc.magis cōiter tenetur opi.Pla.
ꝙ nō ſit hodie correctū:ꝗuis Jo.fab.ſimpliciter teneat cū opi.
cōtraria Azo.de quo etiam per glo.in.l.ſenatoris filiū.in ver.
adoptiuum.ff.de ſena.per gloſ.in.d.l.cum in adoptiuis.circa
medium illius.l.in ver.tantummodo.¶ Glo.in ver.patroni.
Diuidit in duas partes prout dicta ponit.Secunda ibi:item
53 non refert.¶ †In eadem gloſ.ibi:matrem et feminam.Et ſic
nec patrē nec matrem.adde ad hoc eſſe verum etiam ſi mater
eſſet meretrix.dicta.l.iiij.§.fina.⁊.l.ſequen.ff.de in ius vocan.

In ea.glo.

¶ In ea.glo.ibi:et vsq; in infinitũ.Et rationẽ dicunt esse doc.
54 hic.vt Dy.Ja.but.Jo.fab.Nico.de neap.in.iiij.oppo.glo.† ꝙ
a lz de ꝓpria significatiõe vocabuli verbũ parẽtes[a] extẽdat vsq;
ad tritauũ.l.iuriscõsultꝰ.§.parẽtes.ff.de gradi.tñ quia iste ca-
sus est fauorabilis fit extẽsio.Addo qđ aliã rationẽ sentit tex.
55 cum glo.in ver.in infinitũ.⁊ colligit notabilẽ regulã Ang.† ꝙ
in materia quãtũcũq; exorbitãte fit extẽsio ad casum propriũ ⁊
ad impropriũ significatũ causa honestatis seruãde.qđ reputat
ipse multũ no.facit.l.filiũ habeo.ff.ad macedo.circa qđ vide in
materia plene per Jo.de imo.⁊ alios repetẽtes in.l.si vo.§.de
56 viro.ff.solu.ma.¶ In fi.glo.Habes † ꝙ filiꝰ sub pena ꝓhibet
vocare in ius.nedũ parentẽ legitimũ ⁊ naturalẽ:sed ⁊ naturalẽ
tñ.⁊ pro hoc est tex.in.l.parẽtes.iũcta glo.ff.de in ius voc.⁊ ibi
57 dicũt Guili.de cu.⁊ Bal.† ꝙ in ꝓuisionibꝰ ordinatis a natura
vel q̃si:vt est ius alẽdi:⁊ ius honorãdi parẽtes:⁊ similia.iuxta
l.honori.ff.de obse.lib.⁊ in.l.ij.C.de in ius vocã.appellatiõe pa
b rentũ vel filiorꝫ cõprehẽdunt etiã naturales tñ.[b] qđ etiã sequi
58 tur simpliciter Ang.hic.† De hoc tñ pũcto an ⁊ qñ in disposi-
tione legali vel statutaria:vel in vltimis volũtatibꝰ:vel ꝯctibꝰ
c siue priuilegijs appellatiõe liberorꝫ[c] vel parentũ cõprehẽdant
naturales tñ.vide etiã Cy.⁊ Bal.in.l.libertinũ.C.de interdic.
mr̃imo.per Bal.⁊ alios in.l.quia semp.de in ius vocã.p Bar.
in.l.ij.ff.de accu.per Bar.late ⁊ ibi latiꝰ per Jmo.in.l.ex facto.
§.si quis rogatꝰ.ff.ad trebel.per Bar.Bal.⁊ alios in.l.genera-
liter.§.cum autẽ.C.de insti.⁊ substi.sub cõdi.fac.per Jo.and.in
addi.Spec.in rub.qui filij sint legi.per Bal.in.l.cum pater.§.
volo.ff.de leg.ij.⁊ in.l.filiũ.ff.de his qui sunt sui vel alie.iu.⁊ in
l.ius ciuile.ff.de iusti.⁊ iu.⁊ in.l.cum acutissimi.C.de fideicõ.et
in.c.naturales.si de feu.fue.ꝯtrouer.inter domi.⁊ agna.⁊ in.l.si
qua illustris.C.ad orfi.⁊ in.l.ij.in prin.ff.de excu.⁊ in.l.lege iu-
lia.§.j.p illũ tex.ff.de ritu nup.⁊ in.l.id qđ pauperibꝰ.in.x.col.
C.de epi.⁊ cleri.⁊ in.l.ij.C.de suc.edi.⁊ in rub.C.de priui.dot.in
prin.⁊ in.l.quisquis.C.ad le.iul.maie.per do.Anto.latissime in
c.per venerabilẽ.ex̃ qui filij sint legi.per Pe.de anch.in.c.vbi-
cũq;.de penis.in.vj.in repe.c.canonũ statuta.post mediũ.ex̃ de
cõsti.per Jmo.in.l.luciꝰ.§.fi.ff.de leg.ij.p Panor.in.c.in pre-
59 sentia.ex̃ de ꝓba.† Et an filiꝰ qui occidit patrẽ naturalẽ tñ pu
niat pena legis Põpeie de paricidijs:sicut si occidisset natura
lez ⁊ legitimũ:vide Bar.⁊ Bal.determinãtes ꝙ sic:in.d.l.quia
semp.per illũ tex.ff.de in ius vocã.⁊ idem tenet Cy.⁊ Bal.in.l.
quisqs.C.ad le.iuli.maie.⁊ Bal.in.l.cũ acutissimi.C.de fideicõ.
et in.d.l.luciꝰ.§.fi.⁊ ibi Jmo.ff.de leg.ij.⁊ Bal.ĩ.d.c.naturales.
si de feu.fue.cõtro.inter do.⁊ agna.⁊ in.l.ius ciuile.ff.de iusti.⁊
iure.⁊ in.c.per tuas.ex̃ de proba.⁊ in.c.nonnulli.ex̃ de rescrip.⁊
Jmo.in.d.l.ex facto.§.si quis rogatꝰ.ff.ad trebel.per tex.in.l.
hos accusare.§.omnibꝰ.ff.de accu.facit.l.adoptiuꝰ.§.j.ff.de ri.
60 nup.⁊ oĩno vide Jmo.in.d.l.lucius.§.fi.† predictã determina-
tionẽ singulariter limitãtẽ non ꝓcedere in spurio nato ex tali
dãnato coitu qui posset criminaliter accusari:puta ex incestu:
vt ibi per eũ.⁊.j.dicã in simili.Predicta ꝯclusio glo.⁊ cõis que
habet ꝙ filiꝰ non põt vocare in ius etiã patrẽ naturalẽ tñ sine
venia.limitat multũ singulariter non ꝓcedere in filio nato ex
incestuoso coitu.vt est glo.sing.vnica in.d.l.quia semp.ff.de in
ius vocã.quã etiã pro singulari all'.Ange.hic.⁊ dicit ꝙ eã oẽs
doc.sequunt subijciẽs idem intelligẽdũ esse in quolibet dãna-
to coitu qui posset criminaliter accusari:ẽm qđ declarat Bar.
in.l.fi.in.j.⁊.ij.col.ff.de his qui.vt indi.⁊ refert ita tenere Ang.
61 et Jmo.in.d.l.ex facto.§.si quis rogatꝰ.ff.ad trebel.† Addo qđ
dum Ang.dicit ꝙ oẽs sequunt illã glo.in.d.l.quia sem.qđ imo
nullus doctor ibi est qui de illa glo.faciat mẽtionẽ.⁊ ꝯtrariũ tenet
Azo in sum.tit.C.de in ius vocã.est verũ ꝙ Jo.de imo.in.d.§.
si quis rogatꝰ.⁊ in.d.l.luciꝰ.§.fi.ff.de leg.ij.sequit illã glo.motꝰ
illa ratione:quia si talis filiꝰ incestuosus non tenet alere patrẽ
in necessitate cõstitutũ:per notata in simili per Azo.in sum.C.
de legi.here.⁊ ꝯsequẽter si filiꝰ incestuosus nõ tenet p̃stare pa-
tri in necessitate cõstituto hãc reuerẽtiã ⁊ pietatẽ alẽdi:quãto-
minus tenebit p̃stare illã reuerẽtiã de vocãdo in ius cũ venia.
bene facit dictũ imo.s̃.relatũ:ꝙ filiꝰ incestuosus occidẽs patrẽ
non tenet lege põpeia de paricidijs:q̃uis naturalis tñ sic:vt
s̃.dixi.Accedat dictũ illud singulare Azo.in sum.in.d.tit.C.de
legi.here.volẽtis:ꝙ sicut tales filij nati ex incestu:vel ex alio si-
mili coitu:qui puniri possunt/nõ succedũt pr̃i.aut.ex cõplexu
nefario.C.de ince.nup.⁊ aut.licet.in fi.C.de natu.libe.eodẽ mo
do parẽtes non succedũt ipsis filijs.qđ dictũ simpliciter sequit
Bar.motꝰ sola Azo.autoritate in.l.fi.in.ij.col.v̄si.q̄ro qd ecõ-
tra an parẽtes.ff.de his qui.vt indi.⁊ Bal.in.d.aut.licet.C.de
62 natu.libe.vbi bene ꝓbat in tex.Secũdo † p̃dictã ꝯclusionẽ que
habet ꝙ filiꝰ non põt vocare in ius patrẽ naturalẽ tñ sine ve-
nia.limitat multũ mirabiliter Odof.in.d.l.quia semp.ff.de in
ius vocã.ẽm qđ eũ refert Jmo.in.d.§.sed si quis rogatꝰ.in.x.
col.vt ꝓcedat qñ esset filiꝰ natꝰ ex patre qui tũc illã solã concu-
binam retentã in domo habebat.si autẽ pater habuisset duas
aut plures cõcubinas:tunc filiꝰ natus ex vna de illis cõcubi- a
nis bene posset patrẽ suũ vocare in ius sine venia.motus quia
tunc talis filius non dicit naturalis sed spurius.d.aut.licet.in
ver.solo.C.de natu.libe.qđ rep̃hẽdit Jmo.in.d.§.si quis roga
tus.in.x.col.⁊ bene per ea que ꝓxime dicta sunt:quia talis coi- b
tus non potest criminaliter accusari:vt ibi per eum.bene facit
l.iiij.in fi.ff.de in ius vocã.iũcta.l.vulgo ꝯcepti.ff.de sta.homi.
63 Et † an natus ex patre duas vel plures ꝯcubinas tenẽte patri
succedat ⁊ ecõtra:vide in.d.aut.licet.vbi tex.⁊ declarat Spe.in
titu.de suc.ab inte.§.j.versi.et nota.Bar.in.d.l.fi.in.ij.col.ff.de
his qui.vt indi.¶ Successiue iuxta p̃dicta ad ampliationẽ ma
terie possent hic applicari plures succedanee q̃stiones quas h̃
ponũt doc.maxime Ang.⁊ Jo.de platea in quibꝰ satis sit ha-
bere remissiones ne hic.§.in nimis grãde cõmẽdatariũ cõsur-
64 gat.† Nũquid ergo ille qui aliquẽ de sacro fonte leuauit:cõpa-
d tris loco sit ⁊ dicat pater spũalis:an possit in ius vocari[d] sine
venia sicut non posset naturalis pater tñ vel adoptiuus:vt.s̃.
Jo.fab.hic circa.iiij.col.tenet ꝙ non sit necessaria impetratio
venie:cum non reperiat iure cautũ qđ debeat veniam impetra
re.dicit tamẽ ꝙ curiale esset veniã impetrare.⁊ idem scilz ꝙ in
casu isto nõ sit necessaria impetratio venie.tenet etiã Ludo.in
l.sed si hac.§.pretor ait.ff.de in ius vocã.ꝯtraria opi.est magis
cõmunis ⁊ eam teneas.qđ imo sit necessaria impetratio venie.
et ita tenet Guil.de cu.Bal.⁊ Ang.⁊ Pau.de ca.in.l.generali-
ter.ff.de in ius vocã.⁊ ibi idem tenet Lud.roma.sibi ꝯtrarius.
idem etiã tenet Ange.in.l.adoptiuũ.ff.de in ius vocã.⁊ sequit
simpliciter Ang.hic.⁊ pro hac parte est bonus tex.in.c.ita dili
65 gere.xxx.q.iij.qui dixit:† ita diligẽdũ esse patrẽ spiritualẽ sicut
patrẽ naturalẽ:quia maior est cognatio spiritualis q̃ sit vincu
lum adoptionis.ergo queadmodũ pater adoptiuꝰ non potest
in ius vocari sine venia:vt.s̃.multominꝰ potest iste pater spiri
tualis.accedat glo.not.in.c.qui dormierit.xxvij.q.ij.que dixit: c
66 ꝙ † cognatio spiritualis maior est q̃ carnalis[e] p̃terea iura ap-
e pellãt hunc patrẽ spiritualẽ compatrẽ:idest simul patrẽ.c.tua.
cum simi.ex̃ de cogna.spiri.⁊ p̃terea dubitabat Bal.in.l.j.in an
67 tepenul.charta.C.qui accu.non pos.† vtrũ mulier que non põt
accusare:nisi suã vel suorꝫ iniuriã possit accusare occisores com d
patres sui:de quo dic vt ibi per eum.Per p̃dicta dixit signan-
68 ter Bal.in.d.l.generaliter.ff.de in ius vocã.† ꝙ compater non
potest esse testis pro eo quem leuauit de sacro fonte:nec ecõtra. e
contrariũ tamẽ ⁊ meliꝰ tenet ipse Bal.in.l.parẽtes.⁊ ibi Sali.
C.de testi.⁊ Sali.⁊ Floria.in.l.testis idoneus.ff.de testi.⁊ ꝯtriuz
cõsuluit Bar.in consi.inci.in q̃stione vertẽte inter dñm simo-
nem ⁊c.⁊ merito cum edictũ de testibꝰ sit prohibitoriũ ceterarũ
personarũ.⁊ oẽs intelligunt admisse que non sunt exp̃sse prohi
f bite.[f] vt.l.j.in prin.ff.de testi.⁊ glo.in.l.quando.in ver.anguste
tur.que est fi.C.de here.⁊ suprascripta nihil faciũt ad hoc:quia
loquunt quo ad ius reuerẽtiale inter eos seruãdũ.de quo etiã
69 tangit Fulg.in.l.iiij.§.pretor ait.ff.de in ius vocã.† Quid autẽ
in defensore ciuitatis qui est loco patris ciuibꝰ:an possit p ali-
quem ex ciuibꝰ in ius vocari sine venia:Ange.in.d.l.generali-
ter.tenet ꝙ non:per tex.in.§.fi.in aut.vt iudi.sine quoquo suf.
debuit allegare tex.in.§.eos autẽ qui sine mercede.in eo.titu.⁊
idem dicit Ange.esse in republica ⁊ in patria sua que similiter
loco parẽtis habet.per tex.in.l.j.§.si ea.cum.l.seq.ff.de ven.in f
posses.mit.bene facit.l.veluti.ff.de iusti.⁊ iu.credo qđ Ang.vo-
luerit allegare tex.in.§.et generaliter.in.d.l.j.vbi habes exp̃sse
elegantẽ tex.de dicto illo Ciceronis in prin.officiorꝫ.ꝙ non so-
lum nobis nati sumus:sed ortus nostri partim patria vẽdicat
g partim amici.[g] quem tex.dicit sing.Bal.in.l.matris.in.iij.col.
70 s̃.ad tertul.† ⁊ idẽ dicit Ange.vbi.s̃.esse in imperatore ⁊ papa:
quia ambo sunt patres fideliũ.all'.l.imperialis.C.de nupt.sed
melius ꝓbat in.l.bene a zenone.circa mediũ illius.l.C.de qua-
drien.p̃scrip.⁊ ibi est glo.in ver.iussione.quam ad hoc in termi
nis no.Bal.⁊ dicit eã non esse alibi.vide tex.in.§.fi.in ver.com
munis omnibꝰ.patet in aut.neq; virũ.coll'.ix.⁊ ibi glo.in ver.
71 dicimus.⁊ cum istis tenet etiam simpliciter Ang.hic.† contra
tamen illud qđ.s̃.dixi de republica ⁊ patria.tenet ⁊ minꝰ bene:
vt ex p̃dictis patet:Bal.in.c.j.ad fi.in tit.de mili.vasal.qui ꝯtu. g
est.vbi tenet ꝙ subditꝰ põt agere ꝯtra patriã ⁊ cõtra fiscũ sine
72 venia:per glo.ibi:in ver.reuerẽtia.q̃ dicit † ꝙ vasallus põt vo-
care dñm suũ in ius sine venia cum non reperiat iure ꝓhibitũ.
cuz qua glo.circa hoc vltimũ trãsit hic Jo.fab.in.iiij.col.Ang.
et Jo.de pla.hic.⁊ idẽ Jo.de pla.in.l.j.C.de colo.tracẽsi.lib.xj.
q̃uis ꝯtra illã glo.teneat Spe.in tit.de feu.§.quoniã.v̄si.xvij.
per.c.fi.ex̃ de postu.⁊ per nõnulla iura valde remota.¶ Per
suprascripta videt posse etiã inferri vnum qđ si esset verũ esset
73 mirabile ⁊ singulare:† ꝙ nullus sacerdos possit in ius vocari
sine venia.p tex.in.c.qs dubitat.xcvj.di.vbi sacerdos appellat
74 pater.circa qđ cogitate:q2 firmatũ nõ inuenio.† An aũt colo-

a ¶ Parẽtes.Vide Frã.arc.in.l.cum quidã.§.dicit.de acq.here.

b ¶ Naturales tãtum.Vide Feli.in.c.ĩ p̃sentia.in viij.col.v̄si.in ea.glo.de ꝓba.vbi plene.⁊ vide do.Alex.de imo.in cõsi.ij.in.j.et.ij.col.⁊ in cõsi.xxv.in.j.col.cũ seq.in j.parte.vbi ponit nunqd appellatiõe legitimorꝫ et naturaliũ intelligant illi qui sunt a natura legitimi an v̄o etiã de alijs.de quo etiaz per eum in cõsi.lxvij.in.vj.colũ.in.j.parte.vbi ponit qd de adoptiuis an veniãt.⁊ idẽ in ꝯsi.lxxxvij.ĩ.j.ij.xj.et.xij.colũ.in.ij.parte.

c ¶ Liberorꝫ.Vide do.Alexã.de imo.in ꝯsi.cxvij.in.ij.parte.in vlti.col.in fi.

d ¶ Vocari.Vide Feli.in.c.cũ nuntius.de testi.

e ¶ Q̃ carnalis.Adde idẽ tenẽtẽ Pari.de puteo in tract.syndi.in ver.suspicio.in vlti.col.facit etiã ad hoc qđ nota.refert Feli.tenere Abb.in.c.decernimꝰ.circa fi.đ iudi.ꝙ sepe reperit ecclesiã dispẽsare in cognatiõe carnali:sed in spũali nunq̃.

f ¶ Prohibite.Quomodo testificari possit.vide Feli.in.c.cũ nuntius.circa finẽ.j.col.de test.⁊ vide Bar.in ꝯsi.inci.in q̃stione vertẽte inter dominũ simonẽ.⁊ Ange.in consi.j.⁊ dñm Alex.de imo.in consi.cxiij.in.ij.parte.

g ¶ Amici.Et alibi idẽ Cicero eo.lib.de offi.inqt.vnicuiq; nostrũ chari sunt parẽtes:chari liberi ⁊ familiares:sed oẽs hoim charitates vna patria complexa est.

ni cẽsui possunt dñm suũ vocare in ius sine venia. vide glo. mirabiliter tenẽtẽ ꝙ nõ. in. l. ij. in fi. in glo. parua. in ver. vel patronus. C. in qui. cau. colo. vel cẽsi. do. suos accu. pos. lib. xj. quã ibi
75 sequunt̃ doc. ꝯsidera tñ super glo. ibi: an aliud velit. ¶ †Quid aũt in vitrico vel nouerca. ponit Fulgo. in. d. l. generaliter. ⁊ est sibiꝯtrꝰ in. l. j. C. de in ius vo. de nouerca ponit glo. in. d. l. generaliter. circa fi. vbi etiã glo. ponit qd de socero ⁊ socru. ⁊ tꝫ necessariã esse veniã. cũ qua glo. in omnibꝰ tenet Spec. ⁊ plenius Jo. an. in tit. de actore. §. j. vñ. sed nunqd edictũ. ⁊ istud ego teneo. ⁊ plꝰ dico ꝓcedere etiã dissoluta affinitate: nedũ ea durãte ꝓut etiã tꝫ Jmo. in. l. sed hoc ita. ff. de re iud. ⁊ do. Alex. de imo. in. d. l. generaliter. vbi hoc bene examinat: ꝗuis Ang. hic ꝯtra teneat ⁊ dicat se semel vidisse in practica per nõnullos ad q̃ bene rñdet do. Alex. in. d. l. generaliter. ⁊ Jmo. in. d. l. sed hoc ita.
76 ¶ †Quid autẽ in clerico ⁊ monacho in casibꝰ in quibꝰ possunt cõuenire monasteriũ vel abbatẽ vel ꝑlatũ suũ: an possunt sine venia: dic ꝙ non. imo requirit̃ venia ſm Jo. an. in addi. Spec. in tit. de inquisi. §. fi. circa prin. ⁊ idem tenet Ange. hic. ꝗuis de
77 Jo. and. non faciat mẽtionẽ. ¶ †Quid autẽ de vxore an possit maritũ suũ vocare in ius sine venia: cum sibi reuerẽtiã teneat̃ prestare: ponit do. Alex. in. d. l. generaliter. ⁊ dicit ꝙ non reperit hoc tactũ in specie ab alio. ⁊ cõcludit ꝙ venia non requirit̃: per ibi no. in glo. ⁊ pleniꝰ per Jo. and. in tit. de act. in versi. sed
78 nũquid edictũ. §. j. s. all. ¶ †Ultimo quid de scholare an possit vocare doctorẽ suũ in ius sine venia: glo. in. d. l. generaliter. tetigit simpliciter de magistro. ⁊ tenet ꝙ nõ requirit̃ venia. Jo. de platea hic tenet idẽ in doctore: vt scholaris suus possit eum in ius vocare sine venia: quia ꝗuis sibi debeat̃ reuerẽtia: vt di
79 xit glo. in. l. liberto. ff. de obse. libe. †ꝗuis sit iudex ordinariꝰ in scholares. vt in aut. habita. C. ne fi. pro pa. ⁊. §. penul. ⁊ ibi glo. in ver. ꝓfessores. in proe. ff̄orum. tñ non est de cõprehẽsis in edicto ꝑtoris: nec de enumeratis in tit. de in ius vocã. qd requirit̃
80 vt declarat glo. ⁊ bene in. d. l. generaliter. †qd limitat ipse Jo. de platea verum in vocatione verbali: secus in reali qd inuitꝰ trahat̃: quia doctor actu legẽs habet priuilegiũ vt non possit capi per personã nec incarcerari: nec inuitꝰ ad curiã duci. ⁊ cõtra faciẽs siue sit scholaris suus siue quiuis alius extraneꝰ punit̃ arbitrio iudicis. tex. est not. in. l. magistros. ⁊ ibi Bal. no. C. de ꝓfes. ⁊ medi. lib. x. ⁊ idẽ per omnia tenet Bart. in. l. si libertꝰ. la. j. ff. de in ius voc. ⁊ ibi ponit Bar. post glo. quid de clerico. et s. dixi. quid de sacerdote. ⁊ hec opi. Jo. de pla. mihi placet reie-
81 cta opi. Ang. hic tenẽtis ꝯtrariũ † ꝙ imo in vocatiõe verbali scholaris non possit in ius vocare doctorẽ suum sine magistrũ sine venia. motus per duo leuia media. primo quia sicut defensor ciuitatis non potest in ius vocari. vt. s. tenui. ⁊ ratio est ſm eum: quia est iudex. ergo eodẽ modo doctor qui est iudex ordinariꝰ scholaris: vt. s. dixi. sed fallit quia in defensore ciuitatis doc. nõ mouent̃: eo quia sit iudex: sed eo quia est loco patris ciuibꝰ: vt
82 dicunt tex. quos. s. all. †Secundũ fundamentũ suum est: quia cuicũqꝫ magistro etiã mechanico nedũ autori cõcedit̃ leuis castigatio in scholares: vt patri. l. sed si quocũqꝫ. §. fi. cum. l. seq. ff. ad le. aqui. ⁊ domino: vt. l. j. C. de emãci. ser. ergo ſm eũ sicut pater ⁊ patronꝰ quibꝰ permittit̃ leuis castigatio non possunt in ius vocari sine venia. ergo pari ratione nec magister a discipulo. sed istud arg. nõ valet: quia ista nõ est bona ꝯsequẽtia alicui ꝑmittit̃ leuis castigatio: ergo nõ põt in ius vocari sine venia: alꝭ seq̃ret̃ ꝙ oẽs ꝓpinqui seniores qui possunt castigare ⁊ percutere iuuenes. iuxta. l. vnicã. ⁊ ibi Bar. ⁊ Bal. C. de emẽ. propin. nõ possint in ius vocari sine venia. qd est notorie falsũ. teneas ergo opi. Jo. de platea. s. relatã que est vera ꝙ scholaris potest vocare in ius doctorẽ suũ siue magistrũ sine venia vocatiõe verbali ⁊ non reali. vt. s. dixi. ¶ Glo. in ver. vocasset. Jn qua aduertite: quia isti impssores nouorum librorum addiderũt huic glo. vnã longã caudã quã alij libri non habẽt: ⁊ vere nõ est de glo. Accur. ⁊ nullus doctor facit mentionẽ hic: quia credo ꝙ in eorum libris non esset: ego etiã non legã illam caudã siue additionẽ: que inci. ibi: item nũquid heres possit vocari in ius sine venia. sed diuidam ⁊ expediã hanc glo. eatenus quatenus durat glo. Accur. ⁊ non plus. diuidit̃ ergo in quatuor partes ꝑncipales. primo declarat tex. secũdo illũ extẽdit. tertio format vnaꝫ questionem. in quarta aliam. secũda ibi: et hoc sine causa sit ciuilis. tertia ibi: et quid si solũ libellũ dedit. quarta ibi: itẽ quid si non veniat vocatꝰ. Jlla vltima subdiuidit̃ in tres principales. primo facit qd dictũ est: quia format qõnem ⁊ rñdet. Jn scd̃a refert opinio. quorũdam quã duobꝰ medijs cõprobat. Jn tertia primã approbat ⁊ rñdet ad vnũ ꝯtrariũ tñ. secũda ibi: sed quidã dicũt. tertia ibi: sed prima sñia verior est. ¶ Jn ea. glo. ibi: item cum venia non põt. quia non ꝯcedit̃. hec glo. ita simpliciter lo-
83 quẽs male dicit ⁊ contra tex. quos all. quia † imo causa cognita hoc est ex magna causa permittit liberto ⁊ filio vt possint accusare patrẽ vel patronũ: vt dictis legibꝰ expsse dicitur ſm quas

leges hec glo. est intelligẽda ſm Ja. but. ⁊ Rico. de neap. in. iiij. opp. glo. vt tenet Ang. hic. ¶ Jn ea. glo. ibi. l. si libertꝰ. Nõ intelligas glo. ita simpliciter: qꝛ falsuꝫ diceret. ⁊ ſm eã habes intelligere ſm duos intellectꝰ datos ibi ꝑ glo. ad. d. l. si libertꝰ. vel qd ibi dederat libellũ. s. supplicatoriũ ꝑ quẽ petebat causam cõtra patronũ suũ cõmitti seu delegari. vel qd ibi etiã dederat li-
84 bellũ ꝯuẽtionalẽ: sed eũ porrexerat iudici tñ. † vñ libelli oblatio facta solũ iudici nõ hꝫ vim citationis: nec ꝯstituit aliquẽ in mora sola oblatio libelli: vt pulcre no. Bart. in. l. denũtiasse. in prin. ff. de adu. ⁊ ambo isti intellectꝰ illius glo. approbant̃ per doc. ibi. ⁊ etiã hic maxime per Jo. fab. ⁊ Ange. de are. hic. ꝗuis Rico. de nea. post suũ Rodul. in. ij. q. glo. teneat scd̃m intellectũ tñ ⁊ eũ declarat: prout eã declarat Jo. fab. h. ¶ Jn fi. glo. Jo. fab. simplr̃ dicit ꝙ hãc opi. gl. approbãt doc. ⁊ nihil dicit. mihi
85 videt̃ qd doc. h potiꝰ approbẽt aliã opi. h in glo. relatã † ꝙ si vocatus in ius nõ cõparuit nõ cõmittat̃ pena que rõne citatiõis venit cõmittẽda. ita tenet Marti. silli. Ja. but. ſm qd hic refert eos ⁊ sequit̃ Rico. in. vij. q. glo. ⁊ verũ est qd postea subdit dñs Ja. but. ꝙ qñ aduersarius nõ cõparet pena nõ cõmittat̃: ⁊ si cõmittit̃ a iure remittit̃. ⁊ hãc eãdẽ opi. s. ꝙ pena non cõmittat̃: tꝫ Bal. in aut̃. habita. in pe. col. C. ne fi. pro pa. ⁊ ibi dicit rõnẽ esse quare nõ cõmittat̃ pena qñ patronꝰ citatꝰ nõ cõparuit: qꝛ illa citatio circũducit̃ a iure. ⁊ perĩde habet̃ ac si nulla citatio facta fuisset. ⁊ hanc dicit esse ꝓpriã rõnem illius. l. ꝗuis. ff. de in ius vocã. mihi magis placet opi. gl. nostre ꝙ si vocatꝰ nõ cõparuit qd nihilominꝰ pena cõmittat̃: sed remittat ex eqtate illiꝰ. l. quãuis. ⁊ hoc videt̃ mihi qd velit ille tex. in ver. moderãdã iurisdictionẽ. iũctis finalibꝰ verbis illiꝰ. l. ibi lꝫ edicti verba patiant̃. Preterea in. d. l. ꝗuis. decidunt̃ vna decisiõe tres casus. primꝰ qñ libertũ penituit citationis ⁊ actionẽ remisit. scd̃s qñ patronus vocatꝰ nõ venit. tertiꝰ qñ inuitꝰ est vocatꝰ. sed in p̄mo casu cõmittit̃: sed ex equitate illiꝰ. l. ꝗuis. ⁊ ex benignitate pena remittit̃: vt ibi dicit ⁊ declarat Bart. ⁊ oẽs sequunt̃. ergo idem etiã in isto casu scd̃o: ⁊ sic in casu nostro qui vna eadẽqꝫ decisiõe simul decidit. arg. l. ꝗuis. C. de impu. ⁊ alijs substi. ⁊. l. iam hoc iure. in prin. ⁊ fini. ff. de vul. ⁊ pup. accedat ꝓ hac parte bo. tex. in. l. fi. in ver. eadẽqꝫ equitas est. ff. ne qs eũ qui in ius voc. est vi exi. paruus tñ est effectꝰ aut nullus. ex hac disputatione insurgit ꝙ pena nõ cõmittat̃ vel qd committat̃: sed a iure remittat̃. ideo vltra nõ curo insistere ⁊c. ¶ Glo. mag. in ver. impetrasset. Diuidit̃ in quinqꝫ partes ꝑncipales. Prio declarat tex. ⁊ ponit formã impetrationis venie. Secũdo format vnã qõnem. et ad eam recitatis opinionibꝰ rñdet. Jn tertia format aliã qõnẽ ad quã simplr̃ rñdet. Jn quarta ponit distinctionẽ in filio. Jn quinta ⁊ vltima format aliã questionẽ. ⁊ ad eã per longã distinctionẽ rñdet. scd̃a ibi: illud etiã quero. tertia ibi: sed nunqd hec petitio. quarta ibi: in filio distingue. quinta ibi: itẽ q̃ro quis iurabit. ¶ Jlle quarta ⁊ quinta partes ꝑncipales pñt in tot particulas subdiuidi quot partes sunt distinctiões seu mẽbra que in eisdẽ ponunt̃. partes de se patẽt. ⁊ in veritate prout etiã dicebat Jo. fab. hic. hec glo. est multũ verbosa. ⁊ fuit hic posita sine causa ⁊ maxime in illa quinta ⁊ vltima parte principali q̃ nihil est ad ꝓpositũ. idcirco doc. hic ad hãc glo. nihil aut parũ admo
86 duꝫ addũt maxime Jo. fab. ¶ † Jn ea. glo. ibi: ad similitudinẽ istorum. No. hanc partẽ glo. que est bona ⁊ maxima declaratio et limitatio ad totũ titu. ff. ⁊. C. de in ius voc. ꝙ pena quinquaginta aureorum non habet locũ in omnibꝰ ꝑsonis que ꝓhibentur in ius vocari sine venia ⁊ que enumerant̃ in. l. ij. et. iij. ⁊ per totum titu. ff. de in ius vocã. sed solũ habet locũ in vocãte parentẽ vel patronũ ⁊ alios qui erant in edicto ꝑtoris. in alijs autem personis que non erant posite in edicto ꝑtoris: sed prohibẽtur in ius vocari sine venia a iure ciuili non est illa pena quinquaginta aureorum: sed est pena arbitraria cũ non reperiat̃ a iure expsse taxata. iuxta. l. j. §. effractores. cum simi. ff. de effra. ⁊ expila. ⁊ dicit Rico. de nea. hic in. ix. q. glo. hanc glo. esse tenẽdã cordi: quia non recordat̃ de simili. ⁊ qd eam expsse approbat Guili. de cu. in. l. generaliter. ff. de in ius vocã. sed ego bene recordor de simili glo. que idem in terminis dicit in. l. fi. in ver. aureorũ. ff. de in ius vocã. ꝗuis Bar. illam glo. aliter intelligat: prout etiã istaꝫ intellexerũt Jo. fab. h. ⁊ credo ꝙ ambo male intellexerũt istas glo. ⁊ miror de Rico. de nea. h qui refert quod Ray. de forli. hic all. illã glo. in. d. l. fi. pro ꝯcordãti ad istã. ⁊ ipse dicit qd illa glo. nihil dicit: imo in veritate ad lr̃am dicit idẽ quod dicit ista hic.
87 ¶ † Jn ea. glo. ibi. l. adoptiuũ. §. j. No. bene hãc partẽ glo. q̃ notabiliter vult ꝙ etiã filiofamilias agẽti in castrensibꝰ vel quasi est tñ necessaria impetratio venie. addo similem glo. in. d. l. adoptiuum. in prin. in glo. parua. in ver. vocari. aliqui libri habẽt in ver. causa cognita. Ang. hic addit aliã similẽ glo. quam ordinariã appellat in. l. cogi. §. si pater. in ver. contra obsequium. ff. ad treb. quã ibi no. Jmo. sed illa glo. iudicio meo non loquitur de directo in terminis istis: ꝗuis vulgo ita corrupte allegetur: sed bene

sed bene vult aliud singulare: ꝙ vbi a filio imploratur officiũ iu-
dicis ꝯ patrẽ in causa castrẽsis peculij reqratur impetratio venie.
et ad hoc reputat glo. illã sing. ibi Nico. de nea. ⁊ dicit ꝙ nescit
glo. illã alibi. quã etiã cõmẽdat ibi Nico. h' in apostillatiõe tex.
Itẽ adde qð glo. ista ꝓcedit etiã in oĩb' alijs casib' in qb' fili'
in potestate põt agere ꝯ patrẽ: qui enumerantur ꝑ glo. ordi. in. d.
l. lex nulla. in glo. j. ff. de iudi. nã in oĩb' illis casib' filio agẽti est
necessaria ipetratio venie: ẜm Nico. de nea. h' bene in. viij. opp.
glo. ⁊ tenet Ang. de are. h'. ¶ In ea. glo. ibi: vt dixi. s. per quas
perso. no. acqui. §. j. Adde tu glo. no. in. l. si longi'. §. fi. in glo. fi.
mag. in ver. per dignitatẽ. ⁊ ibi Bar. ff. de iudi. ⁊ tex. in. l. filius-
familias. ff. de act. ⁊ obli. ⁊ ꝑfecto nõ video ad qð ꝓpositũ glo.
hic ponat de filio agẽte ꝯ extraneũ in quo casu nihil est opus
88 q̃rere de impetratione venie. ¶ †In ea. glo. ibi: lꝫ pater nõ ha
beat vsumfructũ. Tenetis ꝙ etiã in casib' in quib' patri non
queritur vsusfructus: qui enumerantur per glo. ordi. ⁊ magistrã in
aut'. itẽ his. ⁊ est glo. vnica. C. de bo. q̃ lib. ⁊ per glo. magistrã in
aut'. vt li. matri ⁊ auie. in ver. parẽtib'. pater tenetur ꝯsentire filio
agẽti. idẽ etiã tenuit glo. in. l. fi. §. necessitate. in glo. mag. in ver.
imponẽda. ad fi. C. de bo. q̃ lib. sed in illamet glo. refertur vna opi.
Lotharij glossatoris antiqui ꝯtrariũ volẽtis: ⁊ tenẽtis ꝙ in casib'
in quib' patri nõ q̃ritur vsusfruct': quia pater nõ vult: tũc requi
ritur ꝯsensus patris in signũ repudiatiõis. si aũt nõ acqritur vsus-
fruct' patri: quia nõ põt vt in casib' quos. s. remissiue retuli: ⁊
tũc nõ requiritur ꝯsensus patris. quã opi. tenet ⁊ reputat aureã
Bar. ⁊ ibi post multos doc. antiqͦs ibidẽ per eũ relatos. de quo
ibidẽ vide late per eũ ⁊ alios oẽs: ⁊ ꝑ Imo. in. l. fi. §. j. ff. de ver.
obli. ⁊ Ange. de are. late ꝑ duas chartas in. §. actiones autẽ de
89 peculio. in pe. ⁊ vlti. charta. s. eo. ¶ †In fi. glo. De hoc qs iu-
rare debeat de calũnia an pater an fili': quia ista est oĩno extra-
uagans a materia. §. nostri. vltra hic dicta in glo. videatis etiã
late ꝑ glo. in. l. ij. §. qð obseruari. C. de iura. calũ. in glo. j. in ver.
persone. ⁊ in glo. iij. in ver. possunt. ⁊ ibi ꝑ Bar. ⁊ alios. ꝑ Spe.
90 in tit. de iura. calũ. §. itẽ qð est fili'. vsi. si enim. ⁊ vsi. seq. †Et de
monacho an ipse iurare debeat de calũnia: an vͦ abbas vel su
perior suus? habes glo. plenã in. §. j. in ver. interpellet. in aut.
apud quos opor. cau. dice. mona. coll. vj. de qb' etiã habes per
Nico. de neap. hic in. viij. q. glo. ¶ Anteꝙ attingã expeditionẽ
glo. sequẽtiũ: quia remanẽt expedite alie glo. respiciẽtes hanc
91 partẽ. §. de vocãte in ius sine venia. †restat vltimo vt videam'
qualiter sit formãdus libellus in hac materia ex mẽte doc. nec-
non ex his q̃. s. dixi: forma põt esse talis. ago ꝯ Tityũ q est fili'
vel libert' me': ⁊ dico ꝙ me patrẽ vel patronũ suũ inuitũ ⁊ no
lẽtẽ in ius vocauit vel citare fecit sine venie impetratiõe ꝯtra
debitã filialẽ reuerẽtiã ꝓpter quã citationẽ veni ad iudiciũ q̃re
cũ in penã quinq̃ginta aureoꝝ a iure taxatã inciderit peto euꝫ
cõdẽnari ad dictos quinq̃ginta aureos mihi ꝑstãdos et soluẽ-
dos ⁊c. In hoc libello duo inter cetera cũ ministerio pono qð
omittebãt Ja. butr. ⁊ Jo. fab. h'. vnũ est inuitũ ⁊ nolẽtẽ ꝑ tex. in
l. quãuis. ff. de in ius vocã. aliud est ꝓpter quã citationẽ ad iu-
diciũ veni: qð etiã omittit Ang. de are. hic in libello suo: sed nõ
est omittẽdũ per id qð vult glo. s. in ver. vocasset. ad fi. vbi late
dixi. putarẽ tũ qð etiã sine his duob' posset libellus sustineri:
q̃uis Nico. de nea. h' in. x. als. vj. q. ex glo. in materia actiõis in
factũ q̃ cõpetit ꝯ vocãtẽ i ius sine venia: teneat ꝙ imo sine illis
verbis libell' esset defectiu'. vñ in dubio ꝯsulti' est apponere.
¶ Glo. mag. in ver. itẽ aduersus. Diuiditur in tres partes. Pri
mo declarat tex. Secũdo format vnã q̃stionẽ. Tertio ꝑ modũ
q̃nis format vnã fortẽ oppositionẽ. Scða ibi. s. hoc. §. j. q̃ro.
Tertia ibi: scðo q̃ritur nõne per ꝯuẽtionẽ. expediã hãc glo. ꝑ par
tes ꝓpter ei' ꝓlixitatẽ. Et pᷓma pars pᷓncipalis subdiuisiõe nõ
indiget. ¶ In ea. glo. ibi. l. pe. §. fi. ff. ne qs eũ q in ius voc. est vi
exi. dr̃ esse mere penalis ex parte vtriusꝗ tã actoris ꝙ̃ rei ꝯuẽ
ti: eo quia in ea reus est obligat' in tãtum inquãtũ actor in litẽ
iurauit. cum ergo actor possit iurare in plus ꝙ̃ sit verũ debitũ:
iniuriũ si dr̃ mere penalis ex parte vtriusꝗ: eo qr actor ꝯsequitur
etiã id qð sibi non abest ⁊ reus ꝯsequitur id qð sibi non adest. ⁊ ex
92 hoc apparet ratio diuersitatis †quare actio ista in factũ ex edi-
cto ne qs eũ ⁊c. dicatur esse mere penalis ex parte vtriusꝗ. illa vͦ
in factũ ex edicto de eo per quẽ factũ erit. nõ est mere penalis:
sed penalis tũ ex parte rei cõuẽti. vt dicit glo. j. in seq. parte in
prin. ratio ergo diuersitatis est: eo quia in pᷓma iuratur in litẽ: qð
iuramẽtũ cõtinet vltra verã estimationẽ. in scða vͦ venit verũ
interesse. l. fi. in pñ. ff. de eo ꝑ quẽ fa. erit. vñ nimirũ si est penalis
ex parte rei tũ cũ nihil adest. ⁊ idẽ etiã dicit glo. in rub. ff. ꝑ quẽ
factũ erit. hec opi. glo. nostre ⁊ eius ratio reꝑhẽditur ꝑ doc. anti-
quos hic. vt per Ja. ⁊ Pe. de bellaper. ⁊ per Rodul. de aricu.
et per Nico. de neapo. in. xj. ⁊ vlti. q. glo. moti potissimũ: quia si
verũ esset ꝙ pᷓma diceretur mere penalis: eo quia in ea possit iu-
rari vltra verũ interesse. seq̃retur qð eodẽ modo scða esset mere
penalis: eo qr in ea etiã posset ꝑ falsos testes ꝓbari vltra verũ

interesse. vñ cõcludũt isti patres ꝯ glo. ꝙ actio in factũ ex edi-
cto ne qs eũ ⁊c. nõ est mere penalis ex parte vtriusꝗ: sed tũ ex
93 parte rei cõuẽti sicut ⁊ scða. Et aduerte †qr maxim' est effect' ⁊
maxima vtilitas ꝑsentis inuestigationis: qr si est mere penalis
ex parte vtriusꝗ certe si plures ꝑ vim exemerint solutio vni'
nõ liberat alios. Si vͦ est penalis ex parte rei ꝯuẽti tũ: tũc so
lutio vni' oẽs liberat. ꝓut late dixi. s. sup glo. j. in fi. ꝑfati doct.
hic reꝑhẽdẽtes glo. ⁊ tenẽtes ꝙ sit penalis ex parte rei cõuenti
tũ per hoc etiã correlarie reꝑhẽdũt etiã aliã glo. in. d. l. penul.
§. j. in ver. veritate. ff. ne qs eũ q ⁊c. q̃ vult ꝙ si plures vi exeme
rint vno soluẽte ceteri nõ liberentur tãꝙ̃ sit mere penalis. dicũt
ipsi ꝙ iste error ꝓcessit a pᷓmo. nã cũ i pᷓmo errẽt glo. tenẽtes ꝙ
sit mere penalis. ex hoc errore sequitur alius error qð cũ in mere
penali vni' solutio nõ liberet alios: ita etiã sit h'. sed ẜm eos est
falsum: quia cũ imo ista tũ sit penalis ex parte rei ꝯuenti: vt. s.
ẜm eos sequitur ergo ꝙ solutio vni' ex plurib' ꝑ vim eximẽtib'
liberabit alios. Jo. fab. h' stat cũ supᷓascriptis doc. h' in reꝑhẽ-
sione rõnis glo. nr̃e. sed alio fundamẽto ꝙ̃ ipsi mouentur. Nã ẜm
eũ si prima actio in factũ ex edicto vt qs eũ q. esset mere pena-
lis ꝓpter rõnẽ glo. eo qr in ea iuratur in litẽ seq̃retur ꝙ oẽs actiões
bone fidei ⁊ alie qb' iuratur in litẽ essent oẽs penales. ⁊ tũ hoc est
notorie falsum. ergo ratio glo. nõ est vera: sed huic fundamẽto
q̃uis pᷓma frõte colorato possetis de facili rñdere ẜm qð in ter
minis rñdit glo. in. §. seq̃ns. in ver. mista. j. eo. vbi no. dixit gl.
94 ꝙ †in actiõib' bone fidei iuramẽtũ in litẽ nõ venit iure actio-
nis sed officio iudicis. §. ꝓterea. el. j. in fi. j. eo. ⁊ ideo nõ dicũtur
penales. qð sec' est in ista. d. l. pe. §. j. q̃uis Jo. fab. h' ⁊ clari' ibi
velit qð etiã in ista actiõe in factũ ex edicto ne qs eũ q ⁊c. veniat
iuramẽtũ in litẽ officio iudicis ⁊ nõ iure actiõis. qð videtur esse ꝯ
d. l. pe. §. j. ⁊ dicã fortassis in. d. §. seq̃ns. Ipse tũ Jo. fab. hic q̃-
uis impugnet rõnẽ glo. tenet tũ cũ eis in determinatione ꝯtra
supradictos doct. ꝙ ista actio descẽdẽs ex edicto ne qs eũ qui.
sit mere penalis ex parte vtriusꝗ tã actoris ꝙ̃ rei. ⁊ nõ illa que
datur ex edicto de eo per quẽ factũ erit. quia ẜm eũ prima tẽdit ad
merã vindictã sicut actio iniuriarũ. nã iurãs non iurat sup in-
teresse: sed pro quãto nollet reũ fuisse vi exẽptũ. ⁊ qð hoc sit ve-
rum ostẽdit clare. naꝫ q̃uis nihil intersit actoris: quia reus in
nihilo tenebatur ⁊ vocat' fuerat in ius per calũniã: nihilominus
ista actio cõpetit. tex. est in. l. sed eximẽdi. §. item si qs. ⁊ in. l. pe.
§. j. ff. ne qs eũ. in scða autẽ ꝯsideratur interesse. l. fi. in pñ. ff. de eo
per quẽ fa. erit. Addo pro hac rõne Jo. fab. scꝫ ꝙ prima detur ad
merã vindictã: sicut actio iniuriarũ. qð ideꝫ in terminis tenuit
glo. in qua fortassis Jo. fab. sumpsit rõneꝫ suã in. d. l. pe. §. fi. in
95 ver. interest. Cõfirmo: †nã ⁊ penalis actio tũc dr̃ dari ad vindi-
ctam qñ datur etiã illi qui multũ dãnũ passus est ad estimationẽ
cõtumelie ꝓut est actio iniuriarũ q̃ dat ob solã cõtumeliã etiã
si nullũ dãnũ passus sit: illa vͦ dr̃ penalis ⁊ nõ ad vindictã: sed
ad ꝓsecutionẽ rei familiaris qñ semꝑ datur ꝓ dãno vel ad estima
96 tionẽ dãni: vt est actio furti. †nã cũ dãnũ sit diminutio pᷓmo-
nij: ⁊ sic rei familiaris. vt. l. iij. ff. de dã. infe. merito qui ꝓsequitur
estimationẽ dãni ꝓsequitur estimationẽ rei familiaris: ⁊ per ꝯse-
quẽs nõ vindictã. istã rõnẽ tradit nobis glo. signãda quã ibi se
quitur ⁊ cõmẽdat Bar. in. l. ij. §. si emãcipat' filius. in glo. j. ff. de
colla. bo. ⁊ aliã glo. in. l. ꝑ herede. §. fi. in glo. fi. ⁊ ibi Imo. ff. de
acq. here. ⁊ late Bar. in. l. ꝑtor edixit. §. j. ⁊ ꝑ illã. l. vbi ho. tex. ff.
97 de iniu. mõ ad ꝓpositũ †ista actio in factũ ex edicto ne qs eũ q.
datur ꝓ sola ꝯtumelia etiã vbi qs nullũ dãnũ passus est: vt qr ꝑ
calũniã in ius vocasset. d. l. sed eximẽdi. §. itẽ si qs. ⁊. d. l. pe. §. j.
ff. ne qs eũ qui. ergo dr̃ dari ad merã vindictã. vñ nõ mirũ si dr̃
esse mere penalis qð non est in alia vt. s. dixi: ⁊ si diceres ergo
ẜm ista q̃ ꝑrime dicta sunt sequitur ꝙ actio furti nõ dr̃ mere pe-
nalis: qr nõ datur ad vindictã: sed ad estimationẽ dãni. rñdeo ꝙ
imo est mere penalis alia rõne nõ illa: qr detur ad merã vindictã:
sed dr̃ mere penalis qr datur actori ad id qð sibi nõ abest: ⁊ ꝯ reũ
cui nihil adest. vt declaraui. s. in pᷓmo euidẽtiali qð posui. s. in
prin. hui'. §. sed audite ex intellectu quã. j. referã ex mẽte doct.
ad. d. l. sed eximẽdi. §. itẽ si qs. ⁊ ad. d. l. pe. §. j. ostẽdã ꝙ ista ratio
Jo. fab. nõ põt ꝓcedere. ego tũ istã eãdẽ opi. glo. nr̃e teneo: sed
alia rõne. nã ista actio in factũ ex edicto ne qs eũ q. datur quãti ea
res est ab actore estimata. verba sunt Jurisc̃. in. d. l. pe. §. j. ista
verba itelligũt oẽs doc. ibi vt ibidẽ refert ⁊ sequitur Bar. ꝙ istud
totũ ab actore estimatũ sit totũ pena sicut in actiõe furti duplũ
vel quadruplũ ei' qð est res pᷓncipalis illud totũ est pena ⁊ ni-
hilominus ex penã istã res pᷓncipalis debetur: ita in ꝓposito nr̃o
quãti ea res est estimata: ⁊ sic estimatio rei debetur noĩe pene vt
ẜm ipsam rem fiat estimatio ⁊ impositio pene nõ aũt ad ipsam
rem fiet ꝯdẽnatio: qr ipsa res nihilomin' debetur extra illud qð
ab actore fuerit estimatũ. ⁊ ẜm hoc clare apparet qð hec actio
datur ad meram penam extra ipsam rem: et sic ꝙ ista actio est
mere penalis cum detur actori ad id qð sibi nõ abest. ⁊ contra
reum ad id quod sibi non adest. et ista est veritas. Concludo

ergo cum glo. nostra ꝙ actio ista in factum descendēs ex edicto ne quis eum qui. est mere penalis ex parte vtriusqȝ. ⁊ per hoc correlarie infero ꝙ si plures per vim exemerint ꝙ solutio vnius non liberat oēs. ⁊ ita per oīa tenet Bar. referēs doc. oēs ita tenere in. d. l. pe. §. j. ⁊. s̄. eũ retuli. Non omitto tñ qđ Ang. de are. hic qui de p̄dicta difficultate nollet quicq̄ gustare aut sentire:
98 rep̄hēdebat tñ glo. in alio dñ glo. vult † ꝙ in hac actione ex edicto ne quis eũ qui. iuret in litē vltra rei veritatē: per. d. l. pe. §. j. dicebat ipse qđ istud ibi nō ꝓbat: q̄uis ibidē dicat ꝙ eximens cōdēnet quāti ea res fuerit ab actore estimata: nō tñ ꝑ hoc ſm eũ aliqd dr de iuramēto in litē. p̄terea ſm eũ ista actio dat etiā illi qui per calũniā in ius vocasset. vt. s̄. dixi. si tex. ille loqueret de iuramēto lex doceret mentiri ꝯtra. l. meminerint. C. vñ vi. et ita per hāc rōnē dicit tenere Fulg. ibi: sed errat multũ Ange. ⁊ qđ tex. ille loquit de iuramēto in litē tenet ibi in terminis Bar. et ita dicit tenere cōiter doc. ibi. ⁊ hoc dicit ꝓbare tex. ibi plura. et maxime qꝛ tex. dicit ab actore estimatũ. si em̄ ꝓbaret ꝑ alios et nō per iuramētũ in litē actoris: certe non estimaret per ip̄m actorē sed per alios. ⁊ hoc dicit esse ꝓpter dolũ eximētis: vt ibi. vide lati⁹ per eum. Non obst. fundamentũ Fulg. qđ p̄cipitauit Ang. in errorē dum dicebat ꝙ tñ ista actio detur etiā per calũniam vocāti in ius si lex loqueret de iuramēto lex doceret mentiri: quia rñdeo qđ illa. l. sed eximēdi. §. itē si quis. ⁊ illa. l. pe. §. j. que dant hāc actionē etiā per calũniā vocāti in ius debēt sane intelligi qñ ille q fecit citari erat calũniosus respectu tertij nō respectu ipsi⁹ citati per vim exempti: vt si emptor cōuentus a vero dño ꝯtra eũ litiget est in calũnia. si aũt postea faciat citari venditorē vt cōpareat ad defendēdũ ad hoc vt postea ipse habeat actionē de euictione ꝯtra eum: certe non dicet esse in calũnia respectu istius citati qui fuit per vim capt⁹: q̄uis respectu tertij sic ſm Ja. butr. ⁊ Ange. in. d. §. itē si quis. quē tex. ipsi ita intelligũt. vñ si tũc iuret nō erit mēdax. vel meli⁹: quia in veritate hec sol. est cōtra illum tex. in ver. pro calũnia vocabat. rñdeo ſm Ja. but. ⁊ Marti. filli. ⁊ alios antiquos quos ibidē refert ⁊ sequit Bar. ꝙ iurabit in litē ꝓpter aliud interesse in quo nō erit calũnia extra id cuius causa per calũniā vocabat: quia si venisset ad iudiciũ vel ductus fuisset ad iudicē egisset contra eum ex alia causa q̄ ex ea parte cui calũniose nocuerat. ⁊ istum intellectũ reputat notabilē Bar. ibi ⁊ eum infert ad q̄ōnem de qua ibi per eũ. Et per hunc intellectũ ꝯfunditur ratio Jo. fab. quam. s̄. retuli. ⁊ eius rationis cōprobatio quā. s̄. feci ⁊ addidi dum dicebat Jo. fab. ꝙ ista actio descendens ex edicto ne quis eum qui. tēdit ad merā vindictā: quia nō iurat sup interesse cũ ista actio detur etiā ei cui nihil interest cum detur calũniose vocāti in ius: quia ex p̄dicto intellectu approbato apparet ꝙ imo nunq̄ iurat in litē: nisi ꝓpter interesse in quo sit calũnia. est bene verũ qđ ipse Ja. but. Ang. Sali. ⁊ Pau. de ca. in. d. §. item si quis. habēt aliũ intellectũ ad illũ tex. quem etiā sequit ibidem pater ⁊ p̄ceptor me⁹ do. Alex. de imo. ꝙ cum ista actio sit mere penalis ꝙ in tali iuramēto nō ꝯsiderat calũnia iurātis nec habetur respectus ad interesse cum tēdat ad merā penā ⁊ ad meram vindictā. vñ ſm eũ si quis est capt⁹ rite nō dico recte ad petitionē asserētis se creditorē etiā per calũniā: ⁊ ille captus eximatur per vim de manib⁹ familie: certe ille qui fecit capi aget cōtra vi eximentē ad totũ illud qđ petebat: ⁊ etiā vltra quantũ iurauerit in litē. imo ſm Ang. ibi non audiret eximēs si vellet probare qđ ille non erat creditor per illũ tex. qđ bene no. ⁊ ſm istum intellectũ ꝓcederet ratio Jo. fab. s̄. relata. p̄cedens tñ in-
99 tellect⁹ videt cōmunior. ¶ † Non omitto etiā ꝙ q̄uis cōtra vi eximētē citatũ a priuato iuret in litē: vt. s̄. dixi. tñ sec⁹ est in eximente debitorē fisci: quia tũc ad solũ debitũ tenet: nec iurat in litem. ⁊ sic minus hȝ isto casu fiscus q̄ priuat⁹. tex. est in. l. quoties. C. de exac. trib. lib. x. ⁊ ibi glo. in ver. crediderit ad fi. ita no. tex. illum ad hoc. ⁊ tenet hic Nico. de neapo. in apostil. tex. bene facit. l. cōsiliarios. que est. l. iij. C. de asses. forte qđ ille tex. in. d. l. quoties. posset declarari per alios tex. quos. s̄. allegaui. ⁊ etiaȝ in tex. illo iuret in litē maxime cũ ibi tex. loquat nō tñ de debitore fisci q̄ etiaȝ de debitore priuati. cogita: aliter tñ dicit Bal. ad. d. l. quoties. ⁊ ad. d. l. cōsiliarios. in. l. fi. C. de oper. lib. scilȝ ꝙ speciale sit in dictis legib⁹ cũ nō loquant de eximēte per vim: vt ibi per eũ. ¶ Sum modo in scđa parte p̄icipali glo. q̄ inci. ibi: super hoc. §. j. quero in qua parte glo. cum querit habeam⁹ in volu. ffoꝝ. duos titu. vnũ: ne quis eum qui. aliũ: de eo per quē fa. erit. de quo titu. loquat. §. noster. ⁊ hec secũda pars principalis subdiuidit in tres. In prima facit qđ dictum est. In secunda rñdet vno modo ⁊ rñsionem videt firmare quatuor modis. sed in veritate sunt quatuor differētie inter dictos titu. nō aũt sunt cōprobationes rñsionis prima excepta: quia illa bene cōprobat rñsionem. ⁊ est etiam vna differentia. In tertia rñdet alio modo. ⁊ hāc scđam rñsionē ꝓbat duob⁹ modis. Scđa ibi: rñdeo de primo. Tertia ibi: vel satis dici pōt. Scđa subdiuidit

a ¶ In rubrica. Que ibidē vide nu. 4. cum pluribus seq.

in quatuor quēadmodũ quatuor ponunt differētie. partes de se patēt. ⁊ hec diuisio sit vobis loco lr̄alis expositiōis hui⁹ scđe partis p̄ncipalis glo. nr̄e. ⁊ silem glo. habes in rub. ff. de eo per quē fa. erit. ¶ In ea. glo. ibi. l. fi. p̄mo rñso. ff. de eo ꝑ quē fa. erit. Dicite ꝙ hec vera est ī vtroqȝ mēbro. ⁊ eā tenui ⁊ declaraui. s̄. in parte p̄cedēti hui⁹ gl. ⁊ ibi assignaui rōnes diuersitatis post nōnullas q̄s ibidē reprobaui. ¶ In ea. glo. ibi: ꝯsuluit vocato et nō vocāti. Hec etiā est vera. ⁊ rōnem diuersitatis. j̄. subijciā. ¶ In ea. glo. ibi: et ptȝ differētia ex ordine tituloꝝ. Hāc impugnat Jo. fab. ⁊ bñ ⁊ dicit alios doc. improbare. cũ sit eadē rō añ satisfactionē q̄ post. ergo idē ius. hāc etiā īpugnat Bar. in rub. ff. de eo ꝑ quē fa. erit. ꝑ tex. in. l. fi. in p̄n. eo. tit. vbi etiā Bar. quē videas: vt ibi ꝑ eũ in fi. illi⁹ prin. ⁊ ibidē sequunt alij doc. q̄uis Ang. h̄ saluat hāc differētiā dicēs ꝙ hec differētia pōt esse bona ꝑ vnā rōnem qui penit⁹ nihil facit ad motiua doctoꝝ: qꝛ ſȝ
100 eũ † iudiciũ capit vires a p̄ncipio videlȝ citatiōe in ius que dȝ p̄cedere: vt no. glo. in rub. C. de in ius vocā. ⁊ ibi doc. q̄ saluatio vt dixi nihil est ad fundamēta doctoꝝ: imo plus est istud ꝯfun-
101 dere glo. q̄ saluare. ¶ † No. tñ ex hac parte glo. ꝙ licitũ est arguere ab ordine tituloꝝ. ⁊ istud argumētũ validũ est in iure. de
a quo dixi late. s̄. in rub.[a] hui⁹ tit. ⁊ ibi dedi plures ꝯcordan. ibi videatis. ¶ In ea. glo. ibi. l. j. ⁊. ij. in fi. Hec vera ⁊ approbatur per doc. hic. vt ꝑ Jo. fab. ⁊ ꝑ Ang. in. d. rub. ff. de eo per quē fa. erit. ⁊ sic prim⁹ titul⁹ loquit qñ q̄s fuit vi exempt⁹. scđs qñ dolo. ⁊ ideo dicit Jo. fab. h̄ ꝙ ꝑ hoc est qđ in p̄mo magis punit q̄ in scđo: qꝛ detestabilior est vis seu violētia q̄ dol⁹: qꝛ in vi inest dol⁹ nō ecōtra. hinc est ſm eũ ꝙ p̄ma actio dat ad vindictā. scđa ad interesse tm̄. de quo late dixi. s̄. in p̄n. hui⁹ glo. Per hoc etiā apparet ſm eũ ratio quare per primā actionē ꝓuideat solũ vocāti in ius: qꝛ ꝯ illũ solũ cōmittebat: ⁊ in ei⁹ sigillationē: nō aũt vocati. sed qñ dolo eximit fit dānũ vtriqȝ in casu suo. ⁊ ideo ambob⁹ ſm suũ interesse tenet eximēs. ⁊ hec oīa simplr tȝ Ang. h̄ ea sibi inuerecũde ascribit nullā de Jo. fab. faciēs mētionē. p̄dicta tñ rō diuersitatis q̄re per primā ꝓuideat solũ vocāti ꝑ scđȝ vtriqȝ q̄uis colorata: nō tñ iudicio meo est multũ ꝯcludēs ⁊ facile subuerti pōt. ¶ In ea. glo. ibi: etiā illa q̄ ex parte tm̄ est penalis. ⁊ sic ad fi. scđe partis p̄ncipalis doc. h̄ vt Ja. de are. Pe. de bellaper. Ja. butr. ⁊ Jo. fab. approbāt primā opi. glo. ꝙ iste §. loquat tm̄ de p̄mo titu. ne q̄s eũ qui. ⁊ non de secũdo. de eo ꝑ quē fa. erit. ⁊ idē etiā tenet Nico. de nea. h̄ in. xi. ⁊ vlti. q. glo. moti. quia tex. tm̄ loquit de eximēte ꝑ vim: non aũt de eximēte per dolũ. item qꝛ iste. §. tractat tm̄ de mere penalib⁹. ⁊ prima est tm̄ mere penalis: scđa nō: vt. s̄. late dixi in p̄n. hui⁹ glo. ergo de primo tm̄ loquit. Ang. hic dubitās in p̄dictis dicit posse teneri ꝙ iste. §. in effectu loquit de vtroqȝ tit. Nec ob. ſm eum qđ iste tex. facit tm̄ mētionē de vi ⁊ non de dolo in eximēte: quia ſm eũ potest rñderi ꝙ cũ in vi inest dolus. vt. l. j. ff. qđ me. cau. iō nō fuit necessariũ exprimere de dolo. p̄terea ſm eum sicut in. l. ij. §. fi. et in rub. ff. ne q̄s eũ qui. nō fit mētio doli. ⁊ tñ postea supplet per Juriscōsul. in. l. sed eximēdi. §. fi. eo. tit. ita etiā ſm eũ supplebit hic in tex. de dolo. Ego teneo idē qđ Ang. de are. sed nō per ei⁹ rationes aut fundamēta. ⁊ sic teneo ſm opi. in glo. relatā ꝙ iste §. loquat de vtroqȝ tit. quā opi. tenet etiā Dy. hic subijciens ꝙ alie opi. ꝯrie sunt truffe. ⁊ ad argu. doctoꝝ qđ tex. loquat tm̄ de vi rñdeo ⁊ nō subaudiēdo ad tex. prout facit Ange. ꝙ imo tex. iste loquit etiā de dolo. ibi: cui⁹ de dolo alius exemerit. ⁊ si diceres qđ iste tex. nō loquit de dolo in eximēte: sed de dolo ei⁹ qui fecerat eximi. rñdeo fatēdo ⁊ dico ꝙ in scđo titu. scȝ de eo ꝑ quē factũ erit nō querit de dolo in eximēte: sed de eo qui fecit eximi tm̄. tex. est in. l. j. in prin. ⁊. §. j. ff. de eo per quē fac. erit. cum ergo tex. iste exp̄sse loquat de dolo eius qui fecit eximi: ergo loquit etiā de scđo tit. nedũ de primo. ista est veritas ⁊ mera mens huius tex. Ad secũdũ argumentũ doctoꝝ respōdeo: vt hic in glo. ¶ Anteq̄ attingam expeditionē sequētis partis glo. ne materias intricem⁹. ponam primo aliqua notāda dubia circa presentem materiā. ⁊ quia vidim⁹ in precedentib⁹ partib⁹ huius glo. quo remedio ꝓuidetur contra eum qui dolo vel vi eximit
102 captum a manib⁹ familie. ¶ † Primo circa ista tenete menti id qđ singu. dicit Bal. in. l. addictos. C. de epi. audiē. qđ eximēs vel trahēs captuȝ a manib⁹ familie seu curie tenetur eo modo ac si pro eo fideiussisset in omnem casum. per. l. fi. C. de ope. lib. ⁊ in. l. iij. C. de exact. tribu. lib. x. ⁊ ibi per Andr. de barrulo quem
103 tene menti. ¶ Circa ista q̄ro † quid si aliquis receptat ⁊ occultat debitores meos: ad hoc vt non capiant nec soluant debitũ: an predicta remedia contra istum occultantē competant. hanc questionē non tangũt doct. hic. sed eam ponit Bal. in. l. fi. C. de ope. lib. ⁊ ibi dicit ꝙ p̄mo videret qđ ipse teneat soluere ꝓ eis: per. l. quoties. C. de exac. tribu. lib. x. ⁊ per. l. iij. C. de asses. postea dicit ꝙ est speciale in casib⁹ illarũ legũ: al's v̄o q̄s non tenet ad debitũ nisi vi eximat: ꝑ. l. pe. §. j. ff. ne q̄s eũ qui. quia al's ſm eũ ille titulus esset superfluus. potes etiaȝ dicere qđ. d. l. quoties.

loquiť qñ quis exemerit vel subtraxerit incarceratū de carceri
bus:vt ibi per Bar.⁊ alios qꝺ non est in questione nostra.forte
non esset ponere os in celū tenere qꝺ in q̄stione.s̄.formata con
tra illū impedientē cōpetat actio in factū ex edicto ne qs eū qui.
propter generalitatē verbi eximere:fm qꝺ declarat tex.in.l.sed
eximēdi.in prin.iūcto.§.pretor ait.ff.ne qs eū qui.vel qꝺ saltē:
qr nō interuenit vis:sed tm̄ dolus cōpetat actio in factū ex edi
cto de eo per quē factū erit.⁊ ꝯtra Bal.in.l.fi.ꝙ imo impediēs
teneať ipsi soluere tenet:⁊ forte melius ibidē Sali.crederē etiā
ꝙ isto casu ꝓuideať creditori mediāte tit.si qs ius dicē.nō ob-
tēpe.hoc modo:quia iudex haberet p̄cipere illi occultāti ne im
pediret executionē:⁊ sic ꝯtineret preceptū posset iudex ꝓcedere
ad mulctas ⁊ alia remedia que tradi solent per scribētes in.l.j.
in prin.ff.si quis ius dic.non obtēpe.⁊ per Bar.ibi in.§.j.ad fi.
104 ¶ †Tertio circa p̄dicta quero:quia p̄dicta ꝓcedunt quando
aliqs exemit per vim captū a manibꝰ familie.qd si aliqs exeme
rit positū in carceribꝰ ab ipsis carceribꝰ.Jo.fab.hic in pe.col.
distinguit:aut erat incarceratꝰ pro debito ciuili:⁊ tunc eximēs
teneať ad principale debitū:per.d.l.quoties.C.de exact.tribu.
lib.x.que.l.fm Jo.fab.lꝫ loquať in fisco hꝫ tm̄ locū imo expresse
loquiť etiā in priuato.⁊ ita etiā ego tenui.s̄.ad fi.prime partis
huius glo.⁊ ita tenet ibi Bar.quicquid ibidē dixerit glo.si vō
erat incarceratꝰ ꝓ causa criminali:⁊ sic ꝓ maleficio:⁊ tūc si erat
cōuictus ⁊ ꝯfessus ⁊ ꝯdēnatus teneť eximēs crimine lese maie-
statis.l.iiij.versi.pe.vbi casus.ff.ad le.iul.maie.Alr̄ vō quicqd
dixerit Jo.fab.si nō erat ꝯfessus vľ ꝯdēnatꝰ de maleficio qua-
liter eximēs puniať.habes tex.in.§.arripiāt.ī auť.vt oēs obe.
105 iudi.ꝓuin.⁊ ita Bar.in.d.l.iiij.ff.ad le.iuliā maie.¶ †Aduer
tite tm̄ qꝺ illud qꝺ dixit Jo.fab.s̄.qꝺ eximens incarceratū pro
debito ciuili teneať ad p̄cipale debitū.istud est verū q̄ntum ad
creditorē:q̄ntum vō ad fiscū ⁊ ad rempublicā Jo.fab.nihil ape
rit.sed Bal.in.d.l.addictos.C.de episco.audiē.visus est sentire
qꝺ teneať.l.iulia maie.qꝺ non est verū vt ex p̄dictis patet.vnde
106 puto Bal.intelligēdū ⁊ declarandū fm supradicta.¶ †Item
predicta de incarcerato pro maleficio ꝯfesso ⁊ condēnato proce
dunt:nedū si quis eximat de carceribꝰ:sed etiā si quis eximat a
manibꝰ familie:fm Bar.in.d.l.iiij.de quo etiā vide Bart.in.l.
legis iulie.ff.ad le.iuli.de vi priua.⁊ in extrauag.ad reprimen.
107 in glo.in ver.tangatur.¶ †Item ad p̄dicta de eximēte incar-
ceratum pro maleficio de quo est ꝯfessus ⁊ condēnatus qꝺ inci
dat in crimē lese maiestatis.vt dicit.d.l.iiij.versi.penul.limitat
multum singulariter Jo.fab.hic in vlti.col.vt nō ꝓcedant nec
obtineāt a captis ab alijs iudicibꝰ q̄ ab imperatore:quod di-
ctum si est verū est aurea nota dignissimū:nec illud īuenies ali
108 bi.de quo tm̄ dubito ꝓpter.d.l.iiij.in versi.penul.¶ †Itē limi
ta nisi condēnatus vel alius pro eo:puta ꝯsanguinei vel amici
appellassent ⁊ iuste a sn̄ia ꝯdēnationis:iuxta.l.non tantū.ff.de
appel.quo casu si iudex nō obstāte appellatione vellet exequi
sn̄iam que nō est ampliꝰ reiterabilis vel retractabilis isto casu
a licitū esset etiā facto resistere iudici[a] ⁊ impune impedire talem
executionē:qr p appellationē sublatio est iurisdictio iudicis.a
quo ita sing.Inno.in.c.si quādo.in glo.sua.in ver.trāsactione.
ex̄ de offi.dele.quod dictū refert apud Legistas:⁊ illud sequiť ⁊
illud reputat notabile Bal.in.d.l.addictos.C.de epi.audien.et
ibi vide alia pulcra per eū.⁊ hic videas Ange.dicētē multa ad
dictū Inno.adde Bal.in.l.ab executiōe.C.quo.appel.nō reci.
et Ang.in.l.ij.ff.de his qui sunt sui vel alie.iur.⁊ qꝺ no.Bal.in
l.vt vim.in prin.ij.col.ff.de iusti.⁊ iure.⁊ in.l.facultas.per illuꝫ
109 tex.C.de iu.fisci.lib.x.¶ †Tertio ⁊ vlti.pro nūc p̄dicta de exi-
mente ꝯfessum incondēnatū limitat singu.Bal.in.l.addictos.
C.de appel.⁊ ibi etiā Sali.in fi.vt non ꝓcedant in cardinalibꝰ:
nam si cardinales obuiāt ei qui ducitur ad mortē habent ex cō
suetudine hoc priuilegiū qꝺ possunt eum eximere ⁊ a morte li-
berare.¶ Sum modo in tertia parte huius glo.⁊ vlti.ibi:secū
do queriť nonne per ꝯuentionē.Ad cuiꝰ euidentiā anteq̄ illā
110 diuidā ⁊ expediā p̄mitto ⁊ etiā p̄mittebat Ange.de are.hic †ꝙ
aliud est interruptio p̄scriptionis.aliud est ꝑpetuatio actiōis.
interruptio impedit p̄scriptionē ceptā impleri:non tm̄ proro-
gat viā actionis:vñ cū esset interrupta vna p̄scriptio nō potest
amplius ꝓcedere:nisi p̄scriptio interrupta de nouo inchoeť:⁊
tunc erit denuo necessariꝰ totus ille cursus tp̄is qui primo req
rebať.l.cū notissimi.in prin.⁊.l.sicut.C.de p̄scrip.xxx.vel.xl.an.
iuncta.l.naturaliter.cū materia.ff.de vsuca.Et ista interruptio
aliqñ fit per solā ꝯuentionē seu citationē vel missionē executo-
ris.aliqñ requiriť litis ꝯtesta.aliqñ sn̄ia ⁊ cum effectu.vt.j.di-
cam.ꝑpetuatio vō actionis ꝓrogat tp̄s actiōis cui p̄scribebať
et facit ꝙ actio efficitur lōgioris vite q̄ primo esset:vt sic actio
que erat p̄mo duratura in.x.aut.xx.aut.xxx.an.ꝑpetueť in.xl.
annos.l.fi.C.de p̄scrip.xxx.vel.xl.an.⁊.l.j.in ver.exceptis.C.de
111 anna.excep.†Ista ꝑpetuatio actionis nūq̄ fit nisi per litis con-
testationē:non autē per solam citationē seu ꝯuentionē.vnde si
interruptio p̄scriptionis fiat per litis contestationē:illa inter-
ruptio operabiť etiā perpetuationē actionis in.xl.annis.Ista
traduntť per scribētes in legibꝰ.s̄.alľ.⁊ maxime in.d.l.cum no-
tissimi.in prin.vbi Bar.⁊ alij post glo.no.ibi in ver.solam con
uentionē.que est glo.ij.⁊ ibi multum cōmendatur.⁊ ista etiam
ponit Bar.⁊ ibi alij in.d.l.fi.ff.de eo per quem ⁊c.in prin.et ibi
infertur ad notabilē questionē de statuto inducēte prescriptio-
nem decēnalē.de qua ibi per eos cum suis ꝯcor.¶ Sed aduer
tatis ad vnum qꝺ alibi fortasse nō inuenietis bene declaratū ⁊
112 nullus ponit h̄ ⁊ in eo multū dubitaui ⁊ adhuc dubito †ꝙ vbi
cūqꝫ fit ꝑpetuatio actiōis semp illa ꝑpetuatio indifferēter extē
datur ad.xl.annos cuiuscūqꝫ tp̄is esset prima actio siue anna-
lis siue decēnalis siue.xx.siue.xxx.an.non aūt per ꝑpetuationē
actionis solū superaddiť tp̄s.x.an.istud ostēditur clare.naꝫ re-
scissoria durat tm̄ anno.§.rursus.in ver.intra annū.s̄.eo.⁊ ibi
late dixi.l.in honorarijs.in ver.sed cū rescissa.ff.de act.⁊ obli.⁊
tamen per litis ꝯtestationē perpetuať in.xl.annis quēadmo-
dum ⁊ alie actiones.vt no.glo.in.l.fi.in ver.antepe.in ver.finiē
dam que litē.C.de in inte.resti.petē.glo.in.l.fi.in glo.fi.in ver.
finiēde.C.de dolo.⁊ glo.in.d.l.fi.in glo.ij.in ver.extēdimus.C.
de prescrip.xxx.vel.xl.anno.ista sunt que voluit Jo.de imo.in
113 l.ij.§.si rem.ff.de vsuc.ꝓ emp.†Ubi per hoc infert notabiliter
ꝙ si statuto caueať ꝙ si creditor nō petierit creditū suum infra
decē annos qꝺ non audiať vlterius ꝙ si interrupta fuerit pre-
scriptio per litis cōtestationē.isto casu p̄scriptio.x.anno.indu-
cta a statuto perpetuabiť in.xl.annos:non autē per perpetua-
tionem solū superaddeť tp̄s aliorꝫ.x.an.⁊ idem in terminis sta
tuti:tenet etiā Imo.in.l.si seruū.§.sequiť.ff.de ver.ob.⁊ Ang.
in.d.l.sicut.C.de p̄scrip.xxx.vel.xl.an.quam ipsemet Ang.sibi
cōtrarius in.l.ij.§.si rem.tenet ꝙ imo predicte p̄scriptioni sta-
tutarie decēnali ꝓpter perpetuationē solum superaddenť alij
x.anni.ego multū dubito in predictis propter.d.l.fi.⁊.d.l.j.in
114 ver.exceptis.†⁊ quia glo.non alľ.per Imo.in rescissoria non
dicunt ꝙ per lit.conte.perpetueť vsqꝫ ad.xl.annos.sed simpli-
citer dicunt ꝙ rescissoria per lit.cōte.perpetuať ⁊ non dicūt in
quantū tp̄s.vnde possum dicere ꝙ perpetuanť.i.superadduntť
alij.x.anni quēadmodū in p̄scriptione.xxx.an.propter perpe-
tuationem superadduntť alij.x.anni.d.l.fi.C.de p̄scrip.xxx.vel
xl.an.⁊.d.l.j.in ver.exceptis.nisi diceres ꝙ q̄uis glo.ille simpli
citer dicant perpetueť qꝺ intelligať scilꝫ in.xl.an.⁊ qꝺ istud de-
notet terminus perpetueť per rub.j.de perpe.⁊ tempo.act.co-
gitabitis cum autoritas Imo.sit magna ⁊ non habeat ꝯtradi
115 centē:in decisione tm̄ statuti credo sine dubio †qꝺ verū dicat:scꝫ a
ꝙ per li.cōte.fiat perpetuatio in.xl.annis non per rationē suā
quam.s̄.retuli.sed eo quia breuior prescriptio surrogata in lo
cum maioris p̄scriptionis sapit eandem naturam.ita no.Bal.
in.l.contractibus.in fi.prin.per illum tex.C.de non nume.pec.
quod dicit ipse facere ad statuta que minuunt p̄scriptiones le-
gales.⁊ hoc reputat multum notabile.cum ergo p̄scriptio ista
statuti decēnalis sit surrogata loco prescriptionis.xxx.annorū
que de iure cōmuni cōpetebat.d.l.sicut.⁊.d.l.omnes.C.de pre-
scrip.xxx.vel.xl.an.non mirum cum sapiat eius naturaꝫ si per
litem contest.perpetuať in.xl.annis sicut prima ꝑpetuata fuis-
116 set.†⁊ ꝙ ista prescriptio decennij inducta per statutū sapiat na
turam p̄scriptionis triginta annorum.tenet Bal.in.l.fi.argu.
117 illius tex.C.de tempo.in inte.resti.peten.accedat †ꝙ lex arctās
debet regulari fm.l.arctatam:sicut dicimus de.l.interpretāte.
in auť.de filijs ante dota.instru.natis.in prin.⁊ hec ratio ma-
gis placet quā non inuenies ab alijs in istis terminis tactam.
¶ His sic premissis venio ad vltimam partem glo.in qua glo.
per modum questionis format vnam oppositionē hoc modo.
ista duo edicta de quibus hic loquitur tex.ad finem locum ha
bent quando propter exemptioneꝫ in ius vocati dies actionis
expirauit.vt.l.sed eximendi.in prin.ff.en quis eum qui in ius
voca.est vi eximat.⁊.l.fi.in prin.ff.de eo per quem factum erit.
sed facta citatione interrūpitur p̄scriptio:⁊ sic actio non potest
expirare:vt iuribus hic in glo.alleg.ergo videtur ꝙ illa edicta
nunq̄ locum habere possunt.propter hoc contrariū facta est
glo.in hac vltima parte que diuiditur in duas partes.In pri
ma facit quod dictum est.In secunda multipliciter respondet.
Secunda ibi:respōdeo hic non per executorē.Illa secunda di
uiditur in quatuor partes quēadmodum quatuor ponūtur so
lutiones:partes de se patent.⁊ quasi similē glo.habetis in.l.fi.
in prin.in glo.mag.in ver.acquisiuerit.ff.de eo per quem factū
erit.in.l.ait pretor.§.penul.in ver.ex supradictis.ff.ex qui.cau.
maio.⁊ in.d.l.sicut.in ver.per executorē.C.de prescrip.xxx.vel
xl.anno.⁊ in.d.l.cōstitutionibus.in ver.quasi.alľ.in glo.⁊ in.l.
si eum.§.fi.ff.si quis cau.¶ In ea.glo.ibi:etiaꝫ iure veteri per-
petuabant:q̄uis alij non aduertāt.Dicite qꝺ glo.improprie ⁊
118 male loquitur:quia vt declaraui in euidētiali.s̄.posito †nunq̄
per solam cōuentionē perpetuať actio:sed bene interrūpitur.

a ¶ Judici. An ⁊ quādo vero iudici resistere liceat.vide Feli.in c.si quādo.circa prin.de offi.dele gati.

vnde glo. debuit dicere interrũpebatur: non aũt perpetuabaẽ: quia vt statim dicã aliqñ interruptio fit per solã ꝯuentionẽ. et ꝙ glo. voluerit dicere interrũpebaẽ: patet de iure antiquo: ꝛ sic de iure. ffoꝝ. de quo glo. mẽtionẽ facit ꝫ ꝙ ego credo: ꝙuis ab alio non habuerim ista perpetuatio actionis nondũ erat inuẽ ta que postea fuit inuẽta de iure codicis. vt. d. l. fi. C. de prescrip. xxx. an. ꝛ. d. l. j. in ver. exceptio. C. de anna. excep. ¶ In ea. glo. ibi: per suã denũtiationẽ ipsum ꝯuenerat. hãc impugnat Jo. fab. hic. ꝛ sequiẽ in effectu Ang. de are. hic: quia hec materia loquitur qñ quis iudiciali autoritate fuit citatus: imo oportet ꝙ iussu maioris iudicis fuerit facta citatio. l. iij. §. j. ff. ne quis euꝫ
119 qui. ¶ †Vnũ tñ sentit hic glo. no. ꝙuis per alios nõ ponderet
a ꝙ per denũtiationẽ extraiudicialẽ[a] factã a potestate nõ interrumpaẽ pscriptio. idẽ sentit glo. in. d. l. fi. in prin. in glo. mag. in ver. acquisiuerit. C. de prescrip. xxx. vel. xl. anno. ꝛ habes bonũ tex. in. l. alienũ. ff. de vsuca. pro emp. no. Jmo. in. l. si seruũ. §. se-
120 quitur. ff. de ver. obli. ꝛ in. c. fi. ex de pscrip. ¶ No. tamen† ꝙ in casibus in quibus sola citatio interrũpit prescriptionẽ eodem modo interrũpit denũtiatio facta per quẽlibet: lꝫ non nuntius publicus dũmodo fiat de licentia ꝛ autoritate iudicis. ita sing. Bal. in. l. ij. in penul. colũ. C. vbi in rem act. ¶ In ea. glo. ibi: et ꝫm hoc esset hodie correctũ ꝛc. Glo. bene reprehẽdit hanc solutionẽ: quia posito ꝙ in. d. l. cõstitutionibꝰ. dictio quasi staret assertiue: ꝛ sic ꝓbaret qꝺ requiriẽ litis cõtestatio. tñ in. d. l. sicut. ꝛ
121 in. l. cũ notissimi. in prin. dicit ꝙ sola citatio interrũpit prescri
b ptionẽ[b] ꝛ sic seqreẽ ꝙ hodie illa duo edicta: de quibꝰ in h tex. fit mẽtio essent hodie correcta. ¶ In ea. glo. ibi. vt. C. qñ libel. prin. da. l. ij. ꝙuis aliter hãc nõ impugnẽt doc. tñ hic impugno. primo qꝛ diuinat: sed fortius illa. l. j. ꝛ. ij. solũ ꝓcedũt in actionibus pretorijs ꝛ penalibꝰ. vt dicit tex. in. d. l. ij. ꝛ glo. in. d. l. sicut. in ver. nec sufficit. ꝛ glo. ꝛ hic. ergo sequereẽ ꝙ ꝙtum ad alias actiones que non essent annales ista duo edicta non ꝓcederẽt: sed essent correcta. ¶ In ea. glo. ad fi. Hãc etiã impugnãt doc. quia. d. l. sicut. ꝛ. d. l. cum notissimi. loquunẽ tam in psonalibꝰ ꝙ in realibus. preterea vltra eos sequereẽ ꝙ in realibus ista duo edicta essent hodie correcta qꝺ nõ est dicendũ. reprobatis ergo omnibꝰ solutionibꝰ glo. Jo. fab. hic pro solutiõe dicebat ꝛ primo ꝙ. d. l. ꝯstitutionibꝰ. nihil facit eo quia ibi nõ qriẽ de interruptione pscriptionis: sed an actio efficiaẽ transitoria ad heredes: quia primo trãsitoria nõ erat. ꝛ hec fuit solutio: lꝫ ipse non dicat glo. in. d. l. cõstitutionibꝰ. in ver. qsi. ꝛ glo. in. d. l. fi. in glo. mag. in prin. in ver. acquisiuerit. ff. de eo per quem fac. erit. et ibi eam etiã approbãt Ja. but. Bar. ꝛ Bal. ꝛ etiam Ange. in. l. ij. §. si rem. ff. de vsuca. pro emp. ꝛ sustinendo hanc solutionẽ ꝙtum ad. d. l. cõstitutionibꝰ. que solutio videtur esse cõmunis: qꝛ contra eam videẽ obstare tex. in. l. si eum. §. qui iniuriarũ. ff. si quis cau. rñdeas vt per Jmo. in. d. §. fi rem. ꝛ ad. §. penales. j. de perpetuis ꝛ tempo. act. ꝛ. l. j. C. ne ex deli. defun. cum si. qui tex. etiaꝫ videntur multũ obstare pdicte solutioni. rñdete vt per Jo. fa. in. d. §. penales. ꝛ per Cy. post antiqs in. d. l. sicut. Sed ad propositum nostrũ obstãt. d. l. sicut. ꝛ. d. l. cuꝫ notissimi. in prin. que sine dubio loquunt de interruptione pscriptionis per citationem: pro vera ergo solutione omissis his que dicunẽ per Jo. fab. hic post Jaco. ꝛ Pe. in quibꝰ non attingũt veritatẽ. dicite ꝫm Jaco. but. hic quem refert ꝛ sequiẽ Nico. de neap. hic in. xj.
122 opposi. glo. ꝛ† ꝙ quedam est pscriptio mere odiosa que ꝓcedit solum ex mera negligẽtia non petẽtis non attento aliquo fauore pscribẽtis in qua nõ requiriẽ nec titulus nec bona fides. et est pscriptio. xxx. annoꝝ. ꝛ ista sola citatione ꝛ ꝯuentione interrumpiẽ. ratio est: qꝛ cũ ista pscriptio currat solũ propter negligentiã non petẽtis certe per citationẽ cessat ipsa negligẽtia que erat causa huius pscriptionis. de ista loquiẽ. d. l. cum no-
123 tissimi. in prin. ꝛ. d. l. sicut. ¶ †Quedã est pscriptio mere fauorabilis: vt est vsucapio triennij que causaẽ ex mero fauore pscribentis tñ ꝓpter eius titulũ ꝛ bonã fidem non ꝯsiderata negligentia non petẽtis. ꝛ ista non tolliẽ nec per citationẽ: nec etiam per litis ꝯtestatio. quia per litis ꝯtesta. non tolliẽ titulus ꝛ possessio pscribẽtis ex quibꝰ causaẽ fauor. vnde tunc requiriẽ sñia.
124 vt. l. si post acceptũ. ff. de rei vendi. ¶ †Quedã est prescriptio mista que currit tam fauore pscribẽtis ꝙ negligẽtia non petentis: vt est pscriptio. x. vel. xx. annoꝝ. ꝛ in ista eligitur media via vt non interrũpatur per solã citationẽ aut executoris missionem: sed requiriẽ litis contestatio. vt. l. more. C. de rei vendica.
125 ¶ †Quedam est prescriptio que sui natura currit: vt sunt ꝓto rie annales qualis est redhibitoria quanto minori ꝛ similes. et iste interrũpunẽ litis ꝯtesta. vel libello principi dato qui idem
126 importat. vt. l. j. ꝛ. ij. C. qñ libel. princi. da. †Suprascripta distinctio ꝙ prescriptionũ quedã sunt mere fauorabiles. quedã mere odiose: ꝛ quedã miste. probaẽ in. l. fi. in fi. vbi glo. C. de edi. di. adria. tol. in glo. in ver. ex vna parte. cũ glo. seq. in ver. ex vtroꝙ. et idem Bar. ꝛ alij. sed habent Canoniste tex. expssum ꝛ notabilẽ in. c. placuit. el. ij. in. §. pot. xvi. q. iij. modo ad ꝓpositũ nostrum illi duo tit. ff. ne quis eum qui. ꝛ. ff. de eo per quem factũ erit. de quibus loquiẽ tex. noster ad fi. non possunt intelligi de prescriptione mere odiosa. xxx. anno. que sola citatione interrumpiẽ: quia talis pscriptio erat incognita de iure ffoꝝ. vt est glo. in. l. qui occidit. §. j. in ver. amisit. ff. ad legem aqui. ꝛ glo. in l. iulianus. in glo. mag. ff. ex qui. cau. ma. intelliguntẽ ergo necessarij illi tituli vel in vsucapione triẽnij vel mista vel de ea que currit sui natura in quibus pscriptio non interrũpiẽ per solaꝫ citationẽ aut ꝯuentionẽ aut missionẽ executoris. ꝛ sic clare cessabit ꝯtrium glo. qꝺ ista est mere veritas. ꝛ hanc solutionẽ sequitur ibi Bart. sciꝫ in. d. l. sicut. C. de pscrip. xxx. anno. ꝛ in. l. fi. in prin. ff. de eo per quem fa. erit. ꝛ in. l. ij. §. si rem. ff. de vsuca. pro
127 emp. ꝛ omnes cõiter sequunẽ. ¶ †Qualiter autem interrũpa
c tur pscriptio statutaria.[c] tangit hic Ange. de are. de quo vide Bar. in. l. in omnibꝰ. ff. de act. ꝛ obli. per Bar. ꝛ Ange. in. d. l. ij. §. si rem. per Bal. in. l. fi. in prin. ff. de eo per quẽ fa. erit. ꝛ Ang.
128 in. d. l. sicut. ¶ †Qualiter autem interrũpatur pscriptio in criminalibus: ponit Bar. in. l. naturaliter. ad fi. ff. de vsuca. ꝛ in. l. mariti. §. quinquenniũ. ff. de adul. ꝛ Bal. in. l. j. C. qñ libel. prin. da. ꝛ Bal. ꝛ Ange. in. d. l. cum notissimi. ꝛ Bal. in. d. l. fi. in fi. pn.
129 ff. de eo per quem fac. erit. ꝛ Ludo. in. l. j. in prin. ff. de arbi. †Et circa pdicta vnum singulariter nota quod ponunt Canoniste in cle. ij. vt lite pendẽ. ꝙ nunꝙ per citationẽ interrũpiẽ prescriptio: nisi de tali citatione sit facta relatio per nuntium iudici. ꝛ
d talis relatio sit in scriptis redacta.[d] ꝛ ibi dicit Pet. de ancha. istud esse singularissimũ dictum ꝛ refert se illud audiuisse a do.
130 Bal. in voce allegãte Guil. de cu. hoc tenere in. l. sicut. ¶ †Iteꝫ no. ꝙ nunꝙ per citationẽ interrumpiẽ pscriptio qñ actor qui facit citari fuit ipse ꝯtumax: ꝛ nõ cõparuit in termino citatio-
e nis eo quia citatio circũducitẽ.[e] ita Bal. in. l. et post edictũ. §. j. per illũ tex. ff. de iudi. ꝛ in. l. j. ff. de in ius vocã. ꝛ in. d. l. fi. in pn.
f ff. de eo per quem fa. erit. eodẽ modo citatio nulla[f] non interrũpit prescriptionẽ ꝫm Bar. in. l. accusaturus. ff. de adul. ꝛ Bald. in. l. si pater. C. ne de statu defun. per glo. no. ibi in ver. stat. que
131 vult† ꝙ litis ꝯtesta. nullã interrũpit prescriptionẽ nec inducit perpetuationẽ actionis. dicebat etiã no. Bal. in addi. ad Spe. in tit. de cita. quod nõ meminit se legisse ꝙ citatio realis inter-
132 rumpat prescriptionẽ ꝙuis verbalis sic. ¶ †An aũt libellus
g ineptus vel male ꝯceptus interrũpat prescriptionẽ.[g] habetis glo. in aut. offeraẽ. in glo. fi. in ver. pro nihilo. ꝛ ibi Bal. in. vij.
133 col. C. de lit. cõte. ꝛ per Bar. in. d. l. accusaturus. ¶ †An autem si per modũ exceptionis sit actio ꝓposita in iudicio. An per talem exceptionẽ interrũpatur pscriptio: ꝛ an inducaẽ perpetuatio actionis. ponit Bar. in. l. oẽs act. ff. de reg. iur. ꝛ in. l. si antẽ. §. fi. ff. de neg. gest. ꝛ Bal. in. d. l. cũ notissimi. in prin. ꝛ in. §. imo.
134 ad fi. ꝛ in. l. ij. als. iij. ad fi. C. de edili. edic. †illud semper tenete menti ꝙ illa demũ lit. ꝯtesta. inducit interruptionẽ prescrip. et perpetuationẽ actionis qñ quis ꝯtestaẽ litẽ eo animo: vt vsꝙ ad finem litẽ perducat: als secus. vnde si li. ꝯte. spõte desisteret postea a lite non diceret interrupta pscriptio. glo. est singu. que istud in terminis tenet in. c. placuit. el. ij. §. potest. in ver. interrupta. xvj. q. iij. ꝛ eã sequiẽ ꝛ cõmendat vsꝙ ad astra Ludo. ro.
135 in. l. si võ. §. de viro. in. xxiiij. fallẽtia. ff. solu. ma. ¶ †Ex glo. restat vt videamus qualiter formãdus sit libellus in hac materia istarũ duarũ actionũ. s. actionis in factũ ex edicto ne quis eum qui. ꝛ actionis in factũ ex edicto de eo per quẽ factũ erit. de qbꝰ duabꝰ loquiẽ. §. noster. ad fi. ꝛ de istis libellis in vtraꝙ actiõe: vide plene per Spe. in tit. de do. ꝛ cõtu. §. restat. in. iiij. parte. ad fi. ꝫm qꝺ refert Nico. de neap. hic in vltimis verbis huius. §. et in dicto loco Spe. ꝛ ibidẽ Jo. an. in addi. ponũt practicã ꝛ ma-
136 teriã dictoꝝ tituloꝝ. ꝛ in primis in actione in factũ ex edicto ne quis eum qui. potest sic formari libellus ex mente docto. hic maxime Jo. fab. Dico contra Titiũ ꝙ cum coram tali cõpeteti iudice fecissem in ius vocari Semproniũ ad talem diem ex tali causa. Jdem Titius dictũ Semproniũ ad ius veniẽtẽ per vim detinuit ꝛ impediuit ꝓpter qꝺ idem Sẽpronius ad dictũ tempus corã dicto iudice non cõparuit: quapropter actio mea quam ꝯtra eum habebã extincta est. Quare cum dictꝰ Titius teneaẽ mihi quãti in litẽ iurauero ꝛ paratꝰ ꝫm iurare vsꝙ ad summã centũ peto me ad iuramẽtũ admitti: ꝛ prestito iuramẽto dictũ Titiũ in dictis centum condẽnari ꝛ cõpelli ꝛc. ꝛ si ille Titius exemisset a manibꝰ familie. Jtem esset narrandũ: sciꝫ ꝙ ad instantiã meã ducebaẽ per familiã iudicis autoritate ꝛc. et erit ꝯcludendũ vt. s. ꝛ pdicta forma libelli colligitur etiaꝫ ex
137 dictis Bar. in. l. penul. §. docere. ff. ne quis eum qui. ꝛ ibi etiã habes per eum qualiter formandi sunt articuli in actione hac quem simpliciter refert Ange. de are. hic in vlti. charta. Et an in ꝯclusione libelli sit fienda mentio de interesse prout faciebãt antiqui: vt Ja. ꝛ Pe. ꝛ Nico. de neapo. in penul. q. ex glo. in materia actionis in factum que competit contra eximentem per vim dicebat

a ¶ Extraiudicialem. Vide Feli. i c. illud. i col. vlt. versi. decima gnta conclusio. de prescrip.

b ¶ Prescriptionez. Vide Ang. de are. in consi. cxxxvij. quod est inter cõsi. domi. Alex. de imo. in ij. parte. vbi an p citationẽ psonalẽ: an p realẽ ꝛ quomodo.

c ¶ Statutaria. Vide Feli. i. c. illud. circa finẽ. ij. colũ. in ver. circa ciuiles. vbi ponit an per solam citationem.

d ¶ Redacta. Vide Feli. in. d. c. illud. i. vj. col. vsi. secũda cõclusio. de pscrip.

e ¶ Circũducitẽ. Vide Feli. i. d. c. illud. in. vj. colũ. ver. verũtamen sup his. vbi refert ipse hanc. q. fuisse in rota.

f ¶ Nulla. Vide Feli. i. d. c. illud. i fi. ij. colũ. in ver. dum subdit ab bas. de pscrip.

g ¶ Prescriptionem. Vide Feli. in. d. c. illud. i. iij. col. circa fi. i ver. secũda declaratio. de pscrip.

vim. dicebat Jo. fab. q non auderet hic ponere cum hec actio cōpetat dato q nihil intersit. istud plene examinaui. s. in glo.
198 mag. in ver. itē aduersus. in prin. ¶ †Qualiter autē sit formā-dus libellus in actione in factū ex edicto de eo per quem factū erit dicite prout. s. saluo q in p̄cedēti fit mētio de violētia: hic aūt doli. debet ergo narrari q Titius per dolū fecit vel dolose procurauit qd alius faceret: quominꝰ Semproniꝰ in ius vocatus veniret ad iudiciū. eo quia dolose sibi nūtiatū fuit q pater eius mortuus fuit vel aliud simile propter qd non fuit ad iudicium. postea in ꝯclusione debet ꝯcludi nō vt. s. sed in interesse. et quia ista actio cōpetit nedū vocato sed etiā vocato exempto per dolū. vt. s. dixi in glo. mag. in ver. item aduersus. in secūda parte principali. si vocatꝰ exemptus ageret deberet & ipse narrare vt. s. & postea ꝯcludere ad suū interesse: vt habetis in fine in specie p Ang. de are. & per ista remanet expeditꝰ p̄sens. §.

Preiudiciales quoq.

Quis iste. §. sit multū late per glossatorē nostrū Accur. cōmētatus: eo tñ non ꝯtenti doc. anti qui & etiā alij scribētes tot & tātas q̄stiones ꝯgesserūt vt ex eorum scriptis possit propemodū infinitū fieri. Ja. de ra. & Jo. de blonosco antiquꝰ doc. & solēnis de quo mētionē facit Bar. & eū cōmēdat in. l. qd nerua. in lec. & etiam in repeti. ff. deposi. in. §. hoc accumularūt etiā materiā feudorum quorū plerasq q̄stiones tetigit postea & p̄secutus est Nico. de neap. hic. Jo. vo fab. super hoc tot q̄stiones aggregat vt pene innumerabiles sint. ego ea dūtaxat attingā que necessaria putauero ad huc tex. & eiꝰ glo. posthabita omnino materia feudorum tanq̄ extrauagāti & penitus aliena. ¶ Ad euidentiam presentis. §. & glo. suarū premittendum est q actiones dicuntur preiudiciales pluribꝰ modis in quo doc. narrāt q Ja. but. & Nico. de neapo. in prin. huiꝰ. §. tenent q quatuor modis Jo. fab. in. ij. col. dicit q tribꝰ modis aliter dicit glo. no. in. l. per minorem. & est glo. vnica. & ibi aliter Bar. ff. de iudi. ego sequor doctrinā Bar. non ibi: sed in. l. fundum. ff. de excep. & in. l. siue contra. §. j. in. iij. col. ff. de lib. agno. cum quo etiam tit. generali tenet Ang. hic circa. iij. aut. iiij. col.
1 q †preiudiciales dicātur altero de tribus modis principalibꝰ alias tamen q̄ dicat Jo. fab. hic primo modo dicunt actiones preiudiciales ratione ꝯtingentie. quando cause sic se ꝯtingunt q sententia lata in vna facit preiudiciū in alia & parit exceptionem rei iudicate: qd est quando vna causa est principalis & alie sunt accessorie ad illam principalē. Et iste appellant preiudiciales: quia preiudicāt alijs questionibꝰ se inuicem ꝯtingentibus in duobus. primo quia vna intētata necesse est al's silere. Secū-
2 do †quia s̄nia lata in vna facit preiudiciū in alia et parit exceptionem rei iudicate. Exemplū si est questio de p̄prietate talis fundi inter te & me & tu velis pendēte prima q̄stione petere fructus dicti fundi vel dicere. dico fundum deberi ab alio fundo meo seruitutē. certe prima questio de p̄prietate dicitur esse preiudicialis ad alias eo qd als silere facit & alijs pariat exceptionem rei iudica. & de istis p̄iudicialibꝰ non loquit hic. §. nec eius materia: sed de eis loquitur. l. fundū. & l. fundi. ff. de excep. & d. l. per minorē. s̄m vnā lec. & p̄pterea dicebat Pau. de ca. in. l. edita. C. de edē. q si primo actū est ꝯfessorie ratione seruitutis debite alicui fundo: si postea agatur rei vendi. ad dictū fundū ratione dominij. ista secūda tanq̄ preiudicialis facit supsederi in prima. ita intelligit. l. si ante litē. ff. de excep. declarat tñ & intelligit vt ibidē per Bar. de istis etiā preiudicialibꝰ loquit. l. j. C. de ordi. iudi. cum his que ibi tradunt per doct. maxime per Bar.
3 vbi habetis materiā †an & quando sentētia lata super principali faciat preiudiciū super incidēti. de qua materia etiam per Bar. & alios in. l. qui rome. §. duo fratres. in. ij. & iij. colū. ff. de ver. obli. per Ang. & Jmo. in. l. si queramꝰ. ff. de testa. per Bal. in. l. pe. inci. si iudex. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. et in istis locis maxime per Bar. in. ij. col. in. d. §. duo fratres. & per Bar. in. d. l. penul. habetis an s̄nia lata in principali p̄iudicet in incidenti. & an faciat ius super incidēti: puta si sit ꝯfirmatū laudū: an faciat postea ius vel preiudiciū in pena cōpromissi. ibidem
4 videatis. ¶ †Secundo principaliter actiones dicunt preiudiciales: prout sentit Nico. de neap. post Ja. but. & multū optime declarat Bar. in. d. l. fundus. & d. l. per minorē. ratione maioritatis vel preeminētie quando actiones sunt maiores: vt qr vna sit maioris autoritatis q̄ sit alia. & iste dicūtur preiudiciales: quādum pendēt preiudicant alijs minoribꝰ questionibꝰ & eas silere faciunt. & istud potest ꝯtingere duobꝰ modis vt declarat Bar. in. d. l. fundum. & sequit simpliciter Ang. de are. hic vno modo in causis se inuicē nullo modo ꝯtingentibꝰ. vt. l. fi. C. de ordi. co. vbi causa ciuilis nihil habet facere cum criminali. sed ratione cuiusdā preeminētie quā habet causa criminalis prius cognoscitur de causa criminali: & supersedet in ciuili. & sic iudiciū criminale dr̄ esse potētius ciuili. vt. d. l. per minorē. s̄m aliam lect. secūdo modo potest ꝯtingere in causis se inuicē ꝯtingētibꝰ solum p̄pter aliquale p̄iudiciū vt in petitione hereditatis. vt. l. fi. C. de peti. hered. & l. si post litē. & ibi Bar. ff. de excep. hec verba vltima Bar. sunt multū obscura. & ita ea simpliciter & in obscuro recitat Ange. de are. hic. sed ea reperio alibi bene declarata per ipsummet Bar. in. l. si quis libertatē. in pe. colū. ff. de peti. here. hoc modo peti. here. nō habet ꝯtingētiā cum alijs causis particularibꝰ quo ad plenū p̄iudiciū: ita vt sentētia absolutoria lata in ea faciat plenū p̄iudiciū in alijs vt in alijs pariat exceptionē rei iudicate: sicut fit in. d. l. fundi. & d. l. fundū. ff. de excep. sed parit qualequale p̄iudicium. d. l. si post litem. iūcta. d. l. si quis libertatē. & ratione huius qualisqualis p̄iudicij pēdēte isto iudicio vniuersali petite hereditatis alia iudicia particula-
5 ria differūt: †quia ista causa petitionis hereditatis que cētūuiralis dr̄. l. fi. C. de peti. heredi. dr̄ esse maior ratione autoritatis et eius nobilitatis eo qd inducta sit a senatoribꝰ qui erāt centū numero. d. l. fi. ratione cuius nobilitatis assumit sibi dictū priuilegiū. & de istis p̄iudicialibꝰ nō loquit etiā iste. §. sed de eis lo quunt. ll. p̄allega. de quibꝰ etiā loquunt pulcre tradita p Bar.
6 in. d. l. si qs libertatē. in fi. col. vbi ponit Bar. †an qñ vnū iudicium vniuersale dicat esse p̄iudiciale ad aliud eodē modo vniuersale. ita q p̄pter vnū aliud differat puta si essent duo iudicia vniuersalia. vnū s̄m testamētū: & aliud ꝯ testamētū. ibidem
7 etiā ponit Barto. an †si pēdeāt iudicia vniuersalia dicant esse p̄iudicia particularia vt interim iudicia particularia silere debeant. de quo etiā habetis & latiꝰ p eū in. d. l. si post litē. ff. de excep. & in. l. si bone fidei. p illū tex. ff. de peti. here. & in. l. nō distinguemus. §. si is. ff. de arbi. accedāt que tradunt p Bal. in. l. fi. C. de peti. here. maxime in. l. j. & ij. & etiā in pe. col. vbi inter cetera
8 ponit †an ille ꝯtra quē agit vniuersali puta petitiōe hereditatis possit ipse agere ꝯtra alios particulari iudicio puta ꝯuenire debitores hereditarios. vide ibi p eū. ponit etiā Bar. in. d. l. si quis libertatē. in fi. col. & latiꝰ in. d. l. si post litē. post Jnno. in c. quia in cūctis. in fi. glo. mag. de cōces. p̄ben. an si sit ꝯtētio in-
9 ter duos d̄nos de iurisdictiōe alicuius castri: †vel si sit ꝯtentio inter duos sacerdotes de rectoria alicuiꝰ ecclesie vel de aliqua p̄bēda: an interim iudicia particularia silere debeāt vt interim non possint p aliquē eorum intētari. vide ibi p eū. & qd in p̄posito pulcre decidit Bal. in. l. emptorē. in. iij. col. in ver. pone qdā tāq̄
10 p̄latus. C. loca. †vbi querit an si aliqs tāq̄ p̄latus locauit p̄diū ecclesie: postea mouet ei questio de p̄latura an pēdēte ista questione p̄iudiciali sup p̄latura teneat & cōpelli posset ei soluere. & decidit notāter q sic: nisi sibi sit interdicta administratio aut mihi interdictū sit ne soluā: vt ibi p eū. accedāt in simili determinata p Bar. in. l. si vrbana. p illū tex. ff. de cōdi. inde. & per eū. Bar. in trac. suo de tyrānide. in. vij. q. p̄n. & late p Bal. in. l. ij. in
11 ver. nūc de quinto p̄ncto. & in versi. seq. C. de ser. & aqua. †An si
a abbate nō iuste electo & in monasteriū intruso [a] soluant p̄sones an soluētes sibi liberent. & circa ista duo generalia preiudi
12 cialiū actionū pulcrū esset videre †an iste ordo vt prius cognoscatur [b] de p̄iudicialibꝰ sit de substātia adeo q eius omissio vitiet iudiciū. de quo videatis per do. Ant. de but. & do. card. Flo. et Joā. de imo. & ceteros Canoni. in. c. exhibita. ex̄ de iudi. post glo. & doc. in. c. ceterū. ex̄ de rescrip. & qd no. Bar. in. l. a p̄cedēte. C. de dila. & in. l. j. C. de ordi. iudi. & in. l. si qramus. & ibi etiā per Ang. & Jmo. ff. de testa. & p Bal. in. l. p̄latā. in. j. col. C. de sent. &
13 interlocu. oīm iudi. ¶ †Tertio principaliter & vltimo dicūtur actiones p̄iudiciales qñ agit de statu p̄sone alicuiꝰ cum tūc dicatur agi de magno p̄iudicio sc3 status. & iste dicūtur p̄iudiciales quia p̄iudicāt vel apte sunt p̄iudicare alijs causis: vt videbitis s̄m Jo. j. in glo. j. mag. in. iiij. parte princ. & de istis loquit §. noster & eius materia. & iste p̄iudiciales sunt tres que hic in tex. enumerant. & de p̄dictis quot modis actiones dicant p̄iudiciales. vltra p̄dicta vide etiā p abb. Panor. in. c. tuā. in. ij. col. de
14 ordi. cog. & in ꝯsi. xcvij. in. ij. col. inci. visis instrumētis. ¶ †Non omitto tñ qd Bald. in. d. l. per minorē. per alia sed effectualiter dedit aliquā theoricā in ista materia dicēs quasdā esse p̄iudiciales absolute vt q̄ cōpetūt pro statu. vt hoc. §. quasdā respectiue habito respectu ad iudiciū: & hoc pōt esse tribꝰ modis. vno modo rōne autoritatis vt est in petitiōe hereditatis. vt. d. l. fi. C. de peti. here. scōo rōne perplexitatis in. d. l. fundū. tertio rōne contrarietatis vel maioritatis. vt. l. cōtra minores. C. de inoffi. test. de qbꝰ ibi videatis latiꝰ p eū quē totū simpliciter refert Ange. de are. h. & fuerūt verba glo. pro maiori parte in. d. l. p maiorē.
15 ff. de iudi. ¶ †Nō omitto etiā qd Jo. fab. dicebat quasdā alias dici actiōes p̄iudiciales qñ s̄nia lata in eis p̄iudicat etiā in alijs p̄sonis vt est in q̄rela inofficiosi testamēti. l. papinianꝰ. §. si. ff. de inof. test. & in s̄nia lata sup etate que p̄iudicat alijs p̄sonis. vt. l. de etate. ff. de mino. & in casibꝰ in qbꝰ res inter alios acta alijs p̄iudicat. qui no. in. l. j. C. res inter alios acta. & pleniꝰ in. l. sepe. per Bar. & alios. ff. de re iudi. Sed certe iste p̄iudiciales vltime nihil in p̄posito: quia in eis nō est dare actionē vel iudiciū qd

a ¶ Intruso. qs autē dicat intrusus: vide Feli. in c. in nostra. j. vj. col. in secūdo correlario. de rescr. et in. c. memini- mus. in. ij. colū. post prin. statim de accu. & late in c. veniens. post prin. j. col. versi. nota secūdo. eo. tit. & Jo. cald. in cōsi. xiij. in tit. de ver. signifi.

b ¶ Cognoscat. Adde Pau. de castro in cōsilio cccl xxiiij.

preiudicet alijs causis: ita vt eis pendentib⁹ alie cause necessa-
16 rio sileãt: vt in p̄cedentib⁹ vidimus. ¶ † Item nec illud est ex-
peditũ ꝙ sentẽtia lata sup etate alijs psonis p̄iudicet. imo cir-
ca hoc Bar. ponit vnã longã distinctionẽ in. d. l. de etate. in. iiij.
et vlti. q. prin. dicite vt ibi per eum. itẽ in eo qđ dicit Jo. fab. in
querela inoffi. testa. videbitis per glo. j. mag. in. iiij. parte prin.
17 ¶ † Que autẽ dicant̃ exceptiones p̄iudiciales: quia. s̄. vidim⁹
de actionib⁹. itẽ que dicant̃ replicationes p̄iudiciales: declarat
no. Bal. in. l. peremptorias. in. iij. col. C. sentẽ. rescin. nõ pos. vbi
inquit ꝙ ille dicunt̃ exceptiões p̄iudiciales que impediũt pro-
cessum in quib⁹ reus ꝯuẽt⁹ admittit̃ ad ꝓbandũ anteꝙ̄ actor.
18 vt. l. p̄ses. C. ad le. fauiã de plagia. † Ille v̀o dicunt̃ replicatiões
preiudiciales in quib⁹ admittit̃ ad probandũ replicãs priusꝙ̄
incipiẽs: vt inquit tex. no. f̃m eum in. l. quoniã alexandrũ. C. de
adul. de quo etiã per Bal. in. l. per minorẽ. de iudi. vbi ꝙ exce-
ptio que respicit psonã vel ꝓcessum semp dicit̃ p̄iudicialis: vt
si sit exceptio que falsitatẽ sigillet ⁊ respiciat inhabilitatẽ psone
que in iudicio stare non possit: vt exceptio falsi ꝓcuratoris: de
quo ibi lati⁹ per eũ quẽ habetis totũ relatũ ab Ang. are. h̃ qui
circa ista annectit quasdã filaterias a ꝓposito nostro oĩno disso
nas ⁊ penit⁹ extrauagãtes. videlʒ an ⁊ qñ dñs possit ratificare
gesta per falsum ꝓcuratorẽ. Item an ⁊ qñ possit approbare id
qđ semel reprobatũ est. que omnia tanꝙ̄ extrauagãtia omitto.
sed de supradictis omnib⁹ que dixi circa materiã nostrã vltra
preall'. videatis plene p do. Ant. de but. in. c. tua. ex̃ de ordi. cog.
¶ His sic ad euidentiã premissis venio ad tex. q̃uis iste. §. per
Jo. fab. ⁊ Ange. de are. diuidat̃ tm̃ in duas partes. vt in prima
actiones p̄iudiciales enumeret. in secũda declaret que sint p̄to
rie ⁊ que ciuiles. ⁊ secũda sit ibi: ex quib⁹ fere. Mibi magis pla
cet ꝙ iste. §. diuidat̃ in tres: f̃m qđ diuidit Nico. de nea. In pri-
ma ponit an actiones p̄iudiciales sint in rem vel in psonã: ⁊ sic
earũ q̃litatẽ declarat. In secũda ⁊ tertia facit prout. s̄. dictũ est.
19 Secũda ibi: quales sunt. Tertia ibi: ex quib⁹ fere. ¶ † Preiu-
diciales actiões que hic enumerant̃ sunt in rem: hoc primo ex
his illa per quã q̃rit̃ an aliqs sit seruus vel liber est ciuilis. alie
v̀o per quas de libertinitate vel de partu agnoscẽdo disceptat̃
sunt p̄torie. h. d. vsqꝫ ad. §. sic itaqꝫ. ¶ Notate summariũ ⁊ totũ
habetis. capio glo. j. mag. in ver. p̄iudiciales. ⁊ ista est prolixior
glo. que sit in tit. isto actionũ. aut etiã in toto lib isto institu. vel
etiã in corpore iuris. ⁊ varie habet̃ hec glo. ⁊ isti imp̄ssores no-
uorũ librox vt hanc glo. adhuc ꝓlixiorẽ facerẽt addiderũt vnã
caudã que non est de glo. Accur. vt facile perpẽdi põt. que cau
da inci. ibi post prin. per. xv. lineas. item quare dicunt̃ p̄iudicia
les: rñdeo f̃m Azo. ⁊c. ⁊ durat vsqꝫ ad illũ versi. in primo ergo
vbi q̃ritur ⁊c. exclusiue. ⁊ de hac cauda nullã faciã mẽtionẽ nec
ceteri faciũt. Ista glo. diuidit̃ in septẽ partes principales. In
prima p̄supponit vt q̃rat quare iste p̄iudiciales non sint posi-
te. s̄. inter reales p̄torias. In secunda ponit quot sint actiones
preiudiciales: ⁊ quib⁹: ⁊ cõtra quos competãt. In tertia ponit
formã libellox in istis actionib⁹ preiudicialib⁹. In q̃rta ponit
quare iste actiones dicãtur p̄iudiciales. In quinta q̃rit an sint
alie plures p̄iudiciales q̃ ille q̃ hic in tex. enumerant̃. In sexta
querit quo iure petãtur coloni ascriptitij cẽsiti: vel similes: an
vtili p̄iudiciali vel directa: an officio iudicis: an v̀o cõpetat vti
lis ꝯfessoria vel vtilis negatoria. In septima ⁊ vltima querit si
aliquis teneat̃ ad annua seruitia: vel ex ꝓmissione: vel ex ꝯsue-
tudine p̄standi quo iure petat̃ cõdẽnari vt in posterũ prestet ⁊
ipse quo iure petat se absolui. Secũda ibi: et sunt tres. Tertia
ibi: sed qualiter formant libelli. Quarta ibi: item quare dicunt̃
preiudiciales. Quinta ibi: item nũquid sint plures p̄iudiciales
nisi he tres. Sexta ibi: item quo iure ascriptitij. Septima ⁊ vl-
tima ibi: item si aliquis ad aliqua annua. Expediã hãc glo. per
20 tres. ⁊ prima pars p̄ncipalis subdiuisiõe non indiget. ¶ † In
ea. glo. ibi: et sunt in reʒ. Intelligite f̃m doc. vt Jo. fab. ⁊ Ang.
de are. res petitur: idest psona que petit̃ loco rei. sicut si peteret̃
bos vel asin⁹: vel omne aliud animal: vel aliud pecus ⁊c. ⁊ vltra
glo. clari⁹ dicite f̃m Ange. in. l. j. §. per hanc. el. j. de rei vendi. ꝙ
imo p̄iudiciales dicunt̃ in rem: quia sicut in rei vẽdica. que pre-
ponit̃ ratione dominij non agit̃ nisi ad declarationẽ etiã resti-
tutio rei implorat̃ postea officio iudicis. vt. l. ex diuerso. §. j. iun
cta. l. qui restituere. ff. de rei vẽdi. ⁊ dixi late in. §. omniũ. in ma-
teria rei vẽdica. s̄. eo. qñ agit̃ istis preiudicialib⁹ agit̃ ad hoc vt
declaret̃ seru⁹ vel filius vel libert⁹ vel ecõtra negatiue. ⁊ si qua
restitutio est fiẽda fit officio iudicis. ⁊ idem etiã tenet Ange. de
are. hic circa. iij. col. adde bonũ tex. in. l. cum aliquis. in prin. in
ver. vẽdicabit. iuncta glo. j. C. de iu. deli. ¶ In ea. ibi: et de cete-
ris hic dicere reseruauit. Hec ratio impugnat̃ cõiter per doct.
hic: quia f̃m istam rationẽ iste. §. debuisset situari. s̄. in trac. ciui
lium. ⁊ sic post. §. sed iste. s̄. eo. maxime si propter vnã ciuilẽ im
perator non reposuit p̄torias in sua materia. p̄terea ⁊ forti⁹ f̃m
Nico. de neap. hic in. j. opp. glo. post Rodul. absurdũ est dicere

a ¶ §. j. Ubi vide do. Frã. are. et in d. §. ex cõtrario. in medio. j. col. ⁊ qđ ibidẽ ad eum dixi in apostil.

b ¶ Omnib⁹. Uide do. Alexã. de imo. in cõsi. lxx. in. v. colum. in. j. parte. ⁊ in consi. clxxxvij. i. v. col. in. ij. parte. et in cõsi. cxxiij. in. iij. et. iiij. colũ. in. j. parte.

c ¶ Legitimatiõe filij. Uide Feli. in. c. penul. de re iudi. in. iij. col. in ver. de sententia lata.

ꝙ propter vnam ciuilẽ posuit hic duas p̄torias. imo debuisset
21 esse cõtra: † quia minor pars maiori cedit. arg. l. in rem. §. item
quocũqꝫ. ff. de rei vendica. ⁊. l. queritur. ff. de statu homi. sed ab
istis impugnationib⁹ glo. se defendit q̃uis illam omnes impu
gnent excepto Dy. qui cum ea trãsit. Nam nõ dicit glo. ꝙ pro-
pter vnam ciuilẽ situat⁹ sit hic iste. §. sed dicit ꝙ cum preiudi-
cialiũ alique sint p̄torie aliq̃ sint ciuiles. iste. §. non potuisset po
ni nec inter ciuiles nec inter p̄torias. ⁊ ideo de p se post vtrasqꝫ
reposit⁹ est ⁊ sic ꝯ̄ria doctox non obstãt. cõiter tñ dicũt doc. hic
reprobata ratione glo. vt Jo. fab. post Jac. ⁊ Nico. in loco ꝓxi.
all'. ⁊ sequit̃ Ang. de are. ꝙ in hoc. §. ponit̃ vna diuisio actionũ:
videlʒ ꝙ quedã sunt p̄iudiciales quedã non. ⁊ ideo ad singula-
rem diuisionẽ opus fuit dari singularẽ tractatũ. §. alio. institu.
22 qui. mo. test. infir. ⁊ hoc obseruat imperator in toto isto tit. † et
istud etiã teneo reiecta opi. nonnullox hic tenẽtiũ ꝙ iste actio-
nes de quib⁹ tractat hic. §. sint psonales ⁊ nõ reales. ⁊ ꝓpterea
hic bene posite sunt in tract. psonaliũ. qđ ꝓbant ex tex. nostro
in dictione vident̃: que est fictionis denotatiua. all'. l. si duo. cuʒ
glo. ff. de acq. here. meli⁹ allegassent tex. in. l. ossa. §. fi. ff. de reli.
et sump. fune. que opi. q̃uis ipsi nõ dicãt fuit ante eos nõnullo
rum antiquox hic: vt refert Nico. post Ja. but. in. j. opp. ex̃ glo.
et ipsi eam rep̄hẽdũt ⁊ bene: quia imo sunt reales prout ego. s̄.
proxi. post glo. demõstraui. ¶ Nec obst. verbũ videt̃: hic in tex.
23 positũ: quia q̃uis ipsi nõ respõdeãt / ego respõdeo † ꝙ imo ver-
bum videt̃: in hoc tex. est veritatis exp̄ssiuũ. prout ⁊ in. l. seruũ
a filij. §. j.[a] vbi glo. ij. in ver. addita est. ⁊ ibidẽ doc. ff. de leg. j. ⁊ in
l. iij. §. ex ꝯtrario. in fi. f̃m Ang. ibi. ff. de acqui. posses. ¶ Sum
modo in secũda parte p̄ncipali glo. ibi: et sunt tres. quã subdi-
uido in quatuor particulas. In prima ponit ꝙ actiones preiu
diciales de quib⁹ tractat hic. §. sunt tres. In secũda refert opi.
quorũdã tenentiũ ꝙ sint tm̃ due ⁊ illã reprobat. In tertia par-
ticulatim ꝓbat ꝙ in quolibet ex casib⁹ hic in tex. positis actio
est p̄iudicialis. In quarta recitat quãdã incidẽtẽ opi. Secũda
ibi: sed quidã dicũt ⁊ male. Tertia ibi: in prima ergo vbi q̃rit̃.
Quarta ibi: sed quidã dixerunt. ¶ In ea. ibi: quia summatim
24 querit̃. Addite † ꝙ causa alimẽtox est summaria in tm̃. qđ ali-
bi dixit multũ signãter Pe. de anc. in cle. j. de iurepa. ꝙ in cau
sa alimẽtox non requirit̃ libellus nec alia iuris solẽnitas: cum
expediat̃ officio iudicis. vt. l. si quis a liberis. §. si vel parens. ⁊
§. seq. ff. de lib. agno. ⁊. l. iij. §. cum patronus. ff. de offi. p̄fe. vrb. ⁊
in. l. si iudex. ff. de his qui sunt sui vel alie. iu. iũctis his que no.
25 per glo. in rub. ff. de interro. act. qđ bene no. † quia in summa-
rijs etiã aliqñ requirit̃ libellus: vt per Spe. in tit. de offi. iudi.
§. postꝙ̄. al's est. §. postremo. versi. sexto. ⁊ per Bar. in. d. l. si qs
a liberis. §. si quis ex his. in tantũ ꝙ q̃uis al's in summarijs in
quibus sufficit qualisqualis petitio p̄sentatio rescripti obti-
neat vim libelli. prout voluit Inno. in. c. dudũ. el. ij. ex̃ de elec. ⁊
in. c. ij. de libel. obla. ⁊ in. c. j. vbi etiã per Jo. de imo. de li. conte.
solet tradi in cle. sepe. de ver. signi. tñ istud ꝓcedit q̃tum ad iu-
dicem tm̃ vt nõ dicat̃ impartiri officiũ suũ non petit⁹: sed quo
ad ipsam partẽ bene requirit̃ libellus. istud est qđ no. valde vo
luit Bal. in. l. j. C. de p̄ci. impe. offe. ⁊ in. l. j. per illũ tex. C. quãdo
libel. princi. ¶ In ea. ibi: sed dic vt ibi. Et ibi glo. fi. in ver. pro-
nuntiatũ esse. ad fi. distinguit ⁊ bene: ꝙ aut est summarie cogni
tum: ⁊ tũc non p̄iudicat. aut est plene cognitũ: ⁊ tũc bene preiu-
dicat. addo bonũ tex. in materia nostra in. d. l. si quis a liberis.
§. solẽt. quẽ ibi ad hoc no. Bar. post glo. ibi: in ver. cognoscere.
26 ¶ † Hinc sumpta occasione Ang. de are. hic ⁊ nõ multũ imper
tinẽter examinat. nũquid s̃nia lata sup principali p̄iudicet sup
incidẽti. ⁊ ponit in hoc longã distinctionẽ ex dictis Guil. Bar.
et lati⁹ Bal. in. d. l. si iudex. post glo. no. ibi. ff. de his qui sunt sui
vel alie. iur. ⁊ Bar. in. l. qui rome. §. duo fratres. in. v. opp. ff. de
ver. obli. ⁊ Bar. Ang. Imo. ⁊ Cuma. in. l. a diuo pio. §. si super
reb⁹. ff. de re iudi. ⁊ Bar. post glo. in. l. j. C. de ordi. cog. ⁊ Bar. in
l. finautẽ. §. fi. ff. de nego. gest. ⁊ in. l. a procedẽte. C. de dila. ⁊ in. l.
vendicãtẽ. ff. de euic. videatis hic per eum cui⁹ dictis addite bo
num tex. in. c. cum dilect⁹. ⁊ ibi per Inno. Jo. and. ⁊ alios. ex̃ de
ordi. cog. ⁊ tex. in. l. si cum tibi. ⁊ qđ ibi no. Bal. C. de indi. ⁊ do.
Ant. de but. in. c. aduersario. ex̃ de excep. ⁊ in. c. cum in ecclesia.
post Inno. ⁊ doc. ex̃ de cau. pos. ⁊ ꝓprie. ⁊ Jo. cald. in repe. c. in-
tellexim⁹. in. v. q. de ordi. cog. ⁊ Bar. in. l. j. in pe. col. C. qñ ꝓuo.
non est neces. ⁊ in. l. qui repudiãtis. §. fi. ff. de inoffi. testa. qđ no.
dixit Bar. in. l. de pupillo. §. si is cui. circa fi. ff. de ope. no. nũtia.
27 ¶ † Juxta supradicta Jo. fab. in. vij. col. cum seq. vsqꝫ ad fi. §.
ponit aliquas q̃stiones quãdo in istis preiudicialib⁹ vel quasi
preiudicialib⁹ si principaliter fuerit cognitũ inter illos quorũ
b principaliter interest s̃nia inter eos lata p̄iudicet omnib⁹:[b] pu
ta si feratur sentẽtia super filiatione an p̄iudicet fratrib⁹ ⁊ alijs
agnatis ⁊ cognatis? Et quid si ferat̃ sentẽtia non sup filiatione
c sed super legitimatione filij[c] qđ sit legitim⁹? Et quid si nũciet̃
sine vllo agẽte vel defendẽte? Item quid si sup nobilitate stãte

consuetudine

consuetudine q aliter succedāt nobiles & ignobiles: et similes questiones: de quib9 videatis hic late per eū. cui9 dictis addite opti. tex. quem omisi allegare in .l.j. §. fi. et .l. seq. in prin. .l. seq. ff. de libe. agno. et ibi Bar. et ibi habetis de sententia lata in causa legitimatiōis an p̄iudicet quo ad omnes: videatis etiā Bar. in .l. ingenuū. per illum tex. ff. de sta. homi. et ibi etiā per eum quid iuris q̄n s̄nia profertur super statu sine legitimo ɔtradictore. et Bar. in .l.j. in .j. col. C. quo. bono. et ad q̄stiones Jo. fab. videatis Inno. in .c. causam. el. ij. ex̄ qui filij sint legi. vbi per ordinē ponit quasi omnes istas q̄stiones. et ibidē ponūt alij oēs Canoni. per glo. et doc. omnes in .c. penul. ex̄ de re iud. et plene per Jo. de imo. in .l. sepe. in prin. ff. de re iudi. et ibidē magis plene per Do. Alex. de imo. in sua solēni repeti. videatis omnino Bal. in .l. ij. in .ij. col. et seq. C. qui. res iudi. nō nocet. vbi multa pulcra ponit

28 in p̄senti materia. † et maxime sex que regrunt ad hoc vt in istis preiudicialib9 s̄nia faciat ius quo ad oēs: q̄ particulatim enumerat Ang. de are. hic .j. in .iij. parte principali hui9 glo. sed nō

29 expedit. ibi videatis. ¶ † Ibidē etiam enumerat Bal. casus in quib9 sententia lata cum vno p̄iudicat omnib9: vt in causa infamie deportationis excōicationis in actione populari super collusione pro m̄rimonio inter virū et vxorē super patria potestate: vel q filius sit legitim9 inter patrē et filiū: secus inter pares personas vt inter fratres. vt ibi lati9 per eum. Item in iure eligēdi ɔtra electores et sup etate. Itē vbicūq3 tractat̄ de ɔditione persone s̄nia afficiēs p̄sonā facit ius inter omnes: vt si querat̄ an laic9 vel cleric9 sit istius originis vel alteri9: aut istius domicilij vel alterius. et vbi et si p̄nuntiat̄ aliquē esse vasallū ratione feudi vel aliquē esse ascriptitiū vel censitū. de omnib9 istis habetis ibi ordinate per eum cum quo quasi in omnib9 trāsit ibi Sali. cuius dictis addite glo. no. que aliquos casus ex p̄dictis enumerat in .c. cum inter. in ver. ad litigātes. de re iudi. et Bal. late et Ang. in .d. .l. ingenuū. et Ang. et Imo. in .d. .l. sepe. in prin. et in .l. si perlusorio. §. fi. ff. de appel. et Panor. et alios in .d. .c. pe. ex̄ de re iudi. et do. Ant. ibi in .ix. col. de s̄nia lata super m̄rimonio. et per eundē in .d. .c. causam. el. ij. in .vj. col. ex̄ qui filij sint legi. et de pa. potesta. siue filiatione vel legitimatiōe videatis etiā per Ang. in .l.j. in fi. ff. de lib. exhi. Et de iure eligēdi cōtra electores videatis etiā Bal. in .l. si fine. in fi. col. C. ad velleia. et in materia videatis etiā q̄d multū notabiliter decidit Bal. in .l. ij. arg. illi9

30 tex. C. de lib. cau. † q si inter duos nobiles sit ɔtentio de iurisdictione alicui9 castri. et s̄nia ferat̄ pro vno q̄d non preiudicat populo illius castri etiā q̄d est longe p̄clarius scienti causam de se agi nisi citat9 fuerit ad causam. et ibidē etiam subdit Bal. aliud perpetuo notatu dignū q si pendēte iudicio inter ipsos nobiles postea citet̄ ipse populus vel ipsa vniuersitas p̄ suo interesse q non requirat̄ noua productio libelli: quod no. † Et an in

31 casib9 in quib9 s̄nia facit ius quo ad omnes et alijs p̄iudicat: an idem sit in iuramēto si causa sit decisa per iuramentū: videatis glo. singu. tenentē q sic in .d. .l. ingenuū. ff. de sta. homi. quā glo. simpliciter tenet et reputat singularē Ang. de are. hic. ¶ In ea. ibi: et quia postea dicit cetere. Et ita loquit̄ de plurib9 excepta

32 vna. hanc approbāt omnes † quia pluralis locutio non potest esse cōtenta minori numero duor̄. .l. vbi numer9. ff. de testi. et .l. inter illā. §. ita datā. ff. de ver. signi. et .l. libertas. §.j. ff. de manu. testa. s̄m Dy. et etiā Jo. fab. hic qui post antiquos Pe. et Ja. dicebat q illud q̄d dicit glo. non est no. accedat tex. ille no. in .l. lulius phebus. que est .l. fi. ff. ad trebel. quam all. Nico. hic in .j. q. glo. Et hanc partē glo. inducit Ang. de are. ad illā notabilē .q. quā format Bar. in .d. .l. fi. per illū tex. et dicit sibi de facto occurrentem fuisse quam non recte nec perfecte recitat Ang. de are.

33 Pone † testator instituit duos filios masculos heredes vniuersales: et filiam feminā in certa quātitate. deinde subiecit q si aliquis eorū decesserit sine liberis q portio eius deueniat in superuenietes. querit̄ an vno ex filijs masculis mortuo filia admittatur ad illud fideicōmissum: Finaliter cōcludit Bar. q cū ratio recti sermonis nō patiat̄ q illud participiū superuenietes: pluralis numeri: verificet̄ in solo filio remanēte certe de necessitate cōprehendet̄ filia q̄uis ex re certa instituta: per tex. in .d. .l. fi. que filia in re certa instituta: al's non admitteret̄ si ratio recti sermonis pateret̄: vt quia tres vel quatuor filios masculos instituisset vel ventrē ex quo potuissent plures nasci: quia cum testator masculos p̄dilexerit in institutione eos instituēdo vniuersaliter heredes p̄sumit̄ eos quoq3 p̄dilexisse in fideicōmisso. vt .l. luci9. §. pater puerū. ff. ad trebel. pro ista decisione Bar. dicit Ang. de are. hic se addere glo. nostrā hic que iudicio meo parū facit in specie p̄dicte q̄stionis. addit etiā glo. que min9 facit in .l. fi. mater. §. fi. in glo. fi. in ver. excludi. ff. de vul. et pupil. et ibi Bal. Imo. et Rapha. cuma. ego addo eundē Bar. in .l. luci9. ff. de vul. et pupil. in penul. col. in ver. quero circa hoc de pulcra questione &c. et in vlti. col. versi. q̄ro quidā habēs duos filios. et Bar. no. in consi. suo incip. angelus matrē habebat et vnū filiū

nomine bar. &c. in .ij. et .iij. col. et Pe. de aneh. in consi. suo .lxxiiij. al's .lxxiiij. addo tex. in .l. qui quartam. §. fi. s̄m intellectū Bar. ff. de leg. .j. vbi si testator habet vnicā filiā et leget filiab9 in plurali per hoc dicit̄ cōstare q etiā senserit de filia posthuma: vbi al's non p̄sumeret̄ et minus diceret̄ ɔstare. .l. qui filiab9. in prin. et ibi de hoc etiā vide Bar. ff. de leg. .j. ¶ In ea. glo. ibi. ff. si inge. esse dica. .l.j. et .ij. §.j. Ange. de are. refert hic Dy. dicere q iste leges parū aut nihil faciūt. sed errat: quia Dy. nihil dicit: sed est Jo. fab. qui etiā subdit q q̄uis iste leges nihil faciāt p̄pter hoc q in eis nihil dicat̄ de officio iudicis: q̄d tū bene facit .l.j. in .§. per hanc. el. .j. ff. de rei vēdi. et in .l. iij. §. hoc autē interdictū. ff. de lib. exhi. imo Dy. hic in .iij. col. secut9 simpliciter allegationes glo. opp. q iudicis officiū in casu glo. non possit habere locū cū nō

34 habeat locū actio preiudicialis. † et vbi potest habere locū actio ordinaria: semp cessat remediū extraordinariū [a] quale est officium iudicis. vt .l. in cause. la. ij. in prin. ff. de mino. et .l. quedā. in prin. ff. de edē. et .l. qui bona. §. de illo. ff. de dam. infe. et .l. in p̄uinciali. §.j. ff. de ope. no. nun. et r̄ndit Dy. prout glo. in .d. .l.j. §. per hanc. in glo. fi. in ver. vēdicare. q argumētū obtinet q̄n officiū iudicis datur ɔtra ius cōmune. vt .d. .l. in cause. in prin. cū simi. vbi minor petit officio iudicis se restitui aduersus ɔctum. sec9 aūt si officiū iudicis implorat̄ s̄m ius cōe: vt in p̄posito nostro. et cum hac sol. tenēt Jo. fab. et Ang. et hic aliter et melius r̄ndet Bal. in .d. §. per hāc. et latius et clari9 in .d. .l. in p̄uinciali. in .§.j. fi. col. et Panor. in .c. ex parte. el. ij. de rescrip. vbi ponit quatuor notabiles limitationes ad illā regu. q remediū ordinariū facit cessare extraordinariū vbi videatis. Aliā et tertiā sol. ad predictum ɔtrium colligo ex verbis Nico. hic in .iij. oppo. ex̄ glo. post Jaco. but. in alio tū p̄posito videl3 q illud q̄d dicitur q actio ordinaria et remediū extraordinariū non possunt simul cōpetere: verum est quādo ad idem cōpetant: secus si ad diuersa vt in proposito nostro in quo officiū lati9 non cōpetit super statu ad hoc vt aliquis vēdicetur in filiationē vel in seruitutē prout cōpetūt p̄iudiciales. sed cōpetit ad hoc vt iubeat castigari vel ad similia cōpelli. vt .l.j. §. cum patron9. ff. de offi. p̄fe. vrb. et per hec impugnat ipse Nico. post Ja. but. glo. in ista parte que s̄m eū sentit q q̄n inter istos intētat̄ officiū iudicis q dicat q̄stio preiudicialis: quia s̄m eum non est verū vt ex p̄dictis patet: quia officiū iudicis non dat̄ pro q̄stione status: vt .s. dixi. et hoc idem videtur etiam tenere Jo. fab. in prin. ij. col. hec solutio iudicio meo nullaten9 potest sustineri. et ɔsequēter reprobatio quā ipsi faciūt de glo. non est bona. posito etiā q glo. vellet id q̄d ipsi dicunt: quia imo isto casu q̄n officiū iudicis intētat̄ cōtra libertū vel cōtra filium non solum intentat̄ ad castigationē vel pro alimentis: vel ad similia. imo etiā intētatur super ɔtrouersia et cognitione status. vt est tex. in .d. .l.j. §. per hāc. et ibi glo. fi. in ver. vendicare. in distinctione sua in duob9 primis membris istud vult exp̄sse que ibi approbat̄ per Bar. et omnes. et ɔsimilis glo. est .s. de pa. pote. in ver. ius autem potestatis. sed de hoc est tex. rotūdus et exp̄ssus in .d. .l. iij. §. hoc autem interdictū. ff. de libe. exhi. ibi: et succedere poterit notio pretoris. vt apud eum disceptetur vtrū quis sit in potestatē an non. et sic ibi est casus clarus q officiū iudicis intētatur etiam super statu. et sic si glo. nostra vellet id quod ipsi reprobāt adhuc bene diceret. et istud visus est postea tenere ipse Jo. fab. quasi sibi ɔtrarius in .iiij. col. in fi. nec etiam est verum illud quod ad p̄dictorū sustentationē subijciebat Jo. fab. in prin. ij. colū. et inaduertēter vt puto q .d. .l.j. §. per hanc. loquat̄ tū de filio: quia iudicio meo istud est de directo contra illum tex. loquentē in omnib9 liberis personis que sunt iuris nostri. et illud quod ibi in tex. subijcitur vtputa liberi et exemplū. exēpla autem non restringūt regulā. .l.j. §. q̄d vulgo. ff. de aqua quoti. et est. .l. dāni infecti. la. ij. in fi. ff. de dā. infe. et glo. mag. in prin. in .d. §. per hanc. approbata per omnes tenet q ille. §. habet locū nedū in filio: sed etiam in alijs q̄pluribus personis ibidē per glo. et doc. maxime Bar. et Ang. enumeratis. et per Bar. in .l. ij. ff. de libe. exhi. et no. Inno. in .c. inter quatuor. de maio. et obed. quas particulatim enumerat Ange. de are. hic quem si vultis videatis qui etiam per hanc secūdā rationē rephendit ipsum Jo. fab. ego postea reperi ipsum Jo. fab. in hoc. §. in .ix. col. de quo Ange. de are. non facit mentionē plenius examinantē veritatem glo. in .d. §. per hanc. et seipsum emendantē et finaliter concludentē q vtilis rei vēdicatio adiecta causa de iure Romano et vtilis preiudicialis cōpetant pro omnib9 personis in quibus aliq̄d ius habeamus ad instar illius directe que cōpetit filio in potestate ɔstituto non illa eadē. et ita intelligit glo. in .d. §. per hanc. que distinctio etiā non placet mihi vt directa competat tū per filium in potestate. et alijs personis cōpetat vtilis que cōpetat cōtra alias personas: quia istud est contra .d. §. per hanc. quia illud quod dicit̄ de filio dici

35 tur exēplificatiue: q̄d non restringit regulam vt .s. dixi. ¶ In ea. ibi: vt mandati et depositi: et similes. Stat ergo ex glo. q non

[a] ¶ Extraordinariū. Adde Frā. are. in .l. vētre. in viij. colū. de acq. here. et q̄d ibidē dixi in apostil.

est dare preiudiciales directas ⁊ ꝯtrarias. ꝯ̃rium tenet istamet
glo. sibi ꝯtraria. ĩ. in. vj. parte prin. item quo iure ascriptitij. et
Dy. hic in penul. col. tenet cum glo. hic quam dicit bene dicere
eo quia preiudicialis non põt plus directa tam ex parte vnius
ꝙ̃ ex parte alterius: quia omnes sunt paris cõditionis. ⁊ ideo
dicit̃ directa ex parte omniũ sicut in actione pro socio que da⸗
tur plurib⁹ socijs cuilibet est directa: quia paris sunt potesta⸗
tis: vt dicit notari per glo. in. l. cõsensu. ff. de act. ⁊ obli. ⁊ ita etiã
tenet Nico. hic in. iij. q. glo. ⁊ ita transire vident̃ Jo. fab. ⁊ Ang.
de are. ⁊ ita etiã teneo ꝙ̃uis fundamẽta Dy. sint debilia. Sub⸗
ijciunt tñ Dy. ⁊ Nico. ꝙ glo. nostra seipsaʒ vituperat in penul.
parte ibi ꝯ̃rium tenet. ⁊ ibi videbim⁹ an glo. possit a ꝯ̃rietate sal
uari qđ erit multũ difficile. Item dum glo. hic dicit vt mãdati:
depositi: ⁊ similes. videatis oĩno illam solẽnem glo. ⁊ magistrã
in. d. l. cõsensu. in ver. cõsentire. ⁊ ibi Bar. ff. de act. ⁊ obli. ⁊ no⸗
tabilius Bar. in. l. curatoris. in. j. col. C. de neg. gest. Item dum
glo. ista dicit ꝙ nulla lege cautũ inueniat̃. lʒ alie quedã inueniã
tur ⁊c. Ego põdero hic esse glo. cõsociam ad illã glo. cuius do⸗
ctrinã Bal. alibi reputat sing. naʒ glo. in. l. oĩno. in ver. alioqui.
ff. de impẽ. in re. do. fac. dicit ꝙ nõ meminit se legisse ꝙ sit actio
de dote directa ⁊ cõtraria Bal. in. c. j. in finalib⁹ verbis. in titu.
quid prece. debe. inuesti. an fideli. dicit in illa glo. in p̃dictis ver
bis tradi doctrinã que s̃m eum non ponit̃ alibi qđ directa ⁊ cõ
traria non habẽt locũ nisi in casib⁹ exp̃ssis in iure. ⁊ istud idem
dicit Bal. per illã glo. in. l. edita. in. xviij. col. C. de edẽ. ⁊ ad hoc
etiam illã glo. all̃. Ang. in. l. j. ff. solu. matri. ⁊ ibi Jo. de imo. in
vij. col. certe ꝙ̃uis illa glo. reputet̃ vnica ⁊ singularis tamẽ ha⸗
bet ꝯsociã hic. ⁊ iudicio meo p̃dicta doctrina adhuc melius col
ligitur ex verbis glo. nostre quã glo. s̃. all̃. ex qua doctrina in⸗
ferebat Bal. in. d. c. j. in fi. ꝙ ex ꝯtractu feudi nõ oritur actio di
recta ⁊ ꝯ̃ria: imo est hincinde directa: vt ibi per eum. ¶ Sum
modo in tertia parte principali glo. ibi: sed qualiter formãtur
libelli. quam subdiuido in quinq̧ partes. In prima ponit̃ for⸗
ma libelli ꝯtraria ex parte patris cõtra filium. In secũda poni
tur forma libelli ex parte dñi contra seruũ. In tertia ponit̃ for
ma libelli ꝯtraria ex parte serui liberti vel filij contra dominũ
patronũ vel patrem. In quarta ponũtur due differentie inter
hanc preiudicialẽ que datur patri contra filium ⁊ rei vendica⸗
tionẽ ex iure Romano. In quinta glo. format tacitũ quesitũ et
se remittit. Secũda ibi: in seruo ⁊ dño. Tertia ibi: ecõtra seru⁹
vel libert⁹. Quarta ibi: differt hec ab ea. Quinta ibi: quib⁹ aũt
36 modis fili⁹. ¶ † In ea. ibi: quia sic se habet veritas. Nic. de nea.
in. v. q. glo. in materia vtilis preiudicialis. dicit glo. optime for
mare istos libellos ⁊ ꝙ eius forma est tenẽda. sed certe si aduer
tatis: ⁊ sentit etiã Jo. fab. hic in fi. col. circa fi. iste sunt tm̃ cõclu⸗
siones libelloꝝ: ⁊ ideo in narrationib⁹ factoꝝ esset aduertendũ
ex mẽte Dy. in penul. col. ⁊ sequit̃ Ang. de are. ꝙ̃uis de eo non
faciat mentionẽ: quia fienda esset mẽtio quasi possessiõis eo ca⸗
su quo quis esset in quasi possessione seruitutis vel libertatis:
vel in quasi possessione paternitatis: siue patrie potestatis. Itẽ
esset etiam aduertendũ s̃m Jo. fab. hic in penul. vel fi. col. ad fi.
ꝙ cum iste actiones preiudiciales sint reales debet cõcludi ad
declarãdũ: videlʒ peto ꝙ talis declaret̃ filius ⁊ similia. ⁊ ista de⸗
claratio venit iure actionis. cetera vt alimẽta ⁊ restitutio si qua
esset fiẽda veniret officio iudicis. prout etiam dixi vobis. s̃. in
prin. huius glo. ⁊ per ista satis cõstat de forma istorũ libelloꝝ ⁊
sufficiat. ⁊ in specie ponũt Dy. ⁊ Ang. de are. hic. de istis libel⸗
lis vide plene Spe. in titu. de nat. ex lib. vẽtre. circa prin. quem
all̃. Nico. hic in loco. s̃. proxi. all̃. ¶ In ea. ibi: et hec dicit̃ preto
ria illa ciuilis. has duas differentias approbat Dy. hic in. vij.
col. ⁊ Nico. in. ix. ⁊ vlti. q. glo. in materia p̃iudicialis directe ad⸗
dunt ipsi tertiam differẽtiã quia rei vẽdicatio adiecta causa de
iure Romano datur cõtra tertiũ detinentẽ filiũ inuitũ vel etiã
volentẽ. vt. d. l. j. §. per hanc. el. j. cum glo. mag. in ver. vẽdicare.
ff. de rei vẽdi. ⁊ glo. s̃. de pa. pote. in prin. in ver. ius autẽ patrie
potestatis. sed ista p̃iudicialis non cõpetit cõtra tertiũ sed con⸗
tra ipsum filiũ facientẽ suijpsius ꝯtrouersiã: ⁊ sic iste p̃iudicia⸗
les ꝙ̃uis sint reales non tñ competunt nisi ꝯtra illos ⁊ illis de
quorum statu agitur non autẽ cõtra tertiũ. ⁊ ita tenet Jo. fab.
hic in fi. vij. col. ego addo ad ista omnia Bart. in terminis in. l.
siue contra. §. j. in. j. col. ff. de libe. agno. s̃m bonas lect. faciẽtem
mentionẽ de glo. ista in hac parte. ⁊ de illis duobus differẽtijs
et illam de illa tertia addita per doc. hic. ⁊ ibi Bar. omnes istas
differẽtias approbat. ⁊ ibidem addit aliam ⁊ quartã differẽtiã
que non ponitur per doc. hic: quia rei vendica. adiecta causa de
iure Romano cõpetit tm̃ ascendẽtibus qui vendicant alios in
suam potestatẽ: sed preiudicialis competit ascendẽtibus ⁊ de⸗
scendẽtibus inuicem. ista tamen quarta differẽtia non p̃cedet
nisi ꝙ̃tum ad filios sed ꝙ̃tum ad alias personas in quibus ali
quod ius habemus talis rei vẽdica. cõpeteret non ascendẽti⸗
37 bus solum: imo etiã extraneis. d. §. per hanc. † Qualiter autem
formãdus sit libellus quando agit̃ rei vẽdica. adiecta causa de
iure Romano. ponit Dy. hic in penul. col. sed meli⁹ ⁊ p̃fectius
Nico. de neapo. in. vj. q. in materia vtilis p̃iudicialis. qui etiam
ponit formã libelli quãdo agitur interdicto de lib. exhi. vel de⸗
ducen. de quo libello videatis etiã per Spe. tit. de offi. iud. §. j.
versi. fi. ⁊ in tit. de fi. instru. §. j. quem ipse Nico. all̃. addite etiam
Spe. in titu. de ꝯtrouer. infide. §. j. versi. porro si fili⁹. ¶ In ea.
glo. ibi diximus. s̃. de patr. pote. ibi videatis. ⁊ similẽ glo. in. d. §.
per hanc. in glo. fi. in ver. vendicare. quarũ materiã etiã satis
impertinẽter examinat per plures q̃stiones Jo. fab. hic maxi⸗
me in. iiij. v. vj. ⁊. vij. colũ. ⁊ etiã aliquid in sequẽtibus. ¶ Sum
modo in quarta parte principali glo. ibi: sed quare dicunt̃ pre⸗
iudiciales. quã subdiuido in quinq̧ particulas. In prima po⸗
nit primã opi. quorũdã. In secũda ponit secundã opi. alioruʒ.
In tertia ponit opi. Jo. quaʒ approbat. In quarta per modũ
quesiti tacite opponit ꝯtra illã opi. Jo. ⁊ sol. In quinta format
vnã q̃õnem que etiã est tacita oppositio cõtra opi. Jo. ⁊ rñdit.
Secũda ibi: alij dixerũt. Tertia ibi: vel dic s̃ʒ Jo. Quarta ibi:
sed s̃m hoc cum querit̃. Quinta ibi: itẽ quid si nulla alia q̃stio
38 mouet̃. ¶ † In ea. ibi: et. ff. si inge. esse dica. l. fi. Hec prima opi.
quãuis aliter non rep̃hẽdat̃ per Dy. Jo. fab. aut Ang. de are.
tñ circa eaʒ impugnãdã multa inania effundit hic Nico. in. iij.
col. in. iiij. q. glo. post Ja. but. ⁊ suũ Rodul. de auri. paucis ego
puto omissis suis filaterijs ꝙ hec opi. non sit vera: quia actio⸗
nes dicunt̃ p̃iudiciales siue p̃ponant̃ in modũ exceptiõis siue
etiã directo in modũ actionis: vt videbim⁹. ĩ. in. iij. opi. Jo. cõ⸗
muniter approbata. ¶ In ea. glo. ibi: vel collusio ibi fuit. hanc
secundã opi. reputat derisoriã Dy. hic: ⁊ eam rep̃hẽdit ⁊ bene.
primo per fundamẽtum glo. nostre. secũdo quia seq̃retur ꝙ in
omnib⁹ casib⁹ in quib⁹ sentẽtia lata pro vno preiudicat omni⸗
bus: de quibus vidimus. s̃. in. ij. parte prin. hui⁹ glo. ꝙ actio⸗
nes dicerẽtur preiudiciales: quod est falsum ⁊ contra hũc tex.
sed ab ista secunda opi. Dy. facile defenderet̃ hec secũda opi. in
qua non dicitur ꝙ sit p̃iudicialis eo quia fiat preiudiciũ omni⸗
bus personis ⁊ omnib⁹ questionib⁹: ⁊ ista sunt diuersa vt decla
raui. s̃. in prin. huius. §. in secundo euidẽtiali. ad fi. remanet ta⸗
39 men impugnata hec secũda opi. p̃ fundamẽtũ glo. ¶ † In ea.
glo. ibi. l. vix certis. Hec tertia opi. Jo. approbat communiter
per doct. hic. ⁊ inter ceteros per Dy. qui dicit ꝙ ista est rectissi⸗
ma opi. ꝯtinens veritatẽ. subtilis tamen Pe. ⁊ Ja. de ra. quos
referũt Jo. fab. ⁊ Nico. non cõtenti p̃dicta ratione: ⁊ tertia opi.
Jo. dicunt aliter. istas ideo dici preiudiciales eo qđ in eis aga⸗
tur de maiori preiudicio ꝙ̃ esse possit videlicet de statu homi⸗
nis. nam cum status hominis cõsistat in tribus: in libertate: ci
uitate: ⁊ familia. vt. l. fi. ff. de capi. dimi. certe in istis preiudicia⸗
libus agitur de amissione istoꝝ trium vel altero eorum merito
dicte sunt p̃iudiciales. Nec ob. ꝙ petitio hereditatis dicat̃ pre⸗
iudicialis. vt. l. fi. C. de peti. here. ⁊ tñ in ea non agit̃ de statu q̃r
respõdete saluãdo istam rationẽ ꝙ petitio hereditatis dicitur
preiudicialis alio respectu ꝙ̃ de istis trib⁹ que in hoc tex. notã
tur prout declaraui. s̃. in euidẽtialib⁹. ⁊ hanc vltimã rationem
Pe. ⁊ Ja. vident̃ etiã tenere Jo. fab. ⁊ Ange. hic. ⁊ s̃m hanc ra⸗
tionẽ cessarẽt due questiones proxime sequẽtes in glo. ibi: sed
s̃m hoc cum q̃ritur. ⁊ ibi etiã qđ si nulla. hec tñ ratio Pe. ⁊ Ja.
rep̃hendit̃ per Nico. de neapo. hic in. iiij. col. ⁊ in. iiij. q. glo. post
Rodul. satis bona ratione: quia sequeret̃ ꝙ quãdo agitur de li
bertinitate vel ingenuitate non esset questio preiudicialis cum
tunc non agat̃ de amissione illorum trium: scilʒ libertatis: ciui
tatis: ⁊ familie. ⁊ tñ istud est falsum ⁊ cõtra hũc tex. p̃terea vltra
eum quando est q̃stio filiationis solum agit̃ de statu familie et
non ciuitatis vel libertatis. ergo si illo respectu diceret̃ preiudi
cialis sequeret̃ ꝙ vbicũq̧ esset questio de familia ꝙ esset preiu⸗
dicialis qđ tamen non est expeditũ. ego teneo opi. ⁊ rationem
Jo. s̃. relatã ⁊ cõiter approbatã. ⁊ etiã puto esse sustẽtabilẽ opi.
Pe. ⁊ Jaco. ⁊ ambas videt̃ tenere Bar. in. l. fundũ. ff. de excep.
Nec obst. impugnatio Nico. ꝙ qñ agit̃ de libertinitate vel inge
nuitate ꝙ non agat̃ de amissione illoꝝ trium ⁊c. quia credo ꝙ
Ja. ⁊ Pe. nõ acceperint statũ hominis pro illis trib⁹ tm̃ sed ge
neraliter quomodocũq̧ tractet̃ de statu hoĩs: q̃r quolibet mo⸗
do d̃r tractari de magno p̃iudicio. Non obst. secũdũ quia fateor
⁊ exp̃ssius fatet̃ in q̃õne de patre arrogãte. Jo. fab. circa. ix. aut
x. col. ¶ In ea. glo. ibi: vt. s̃. in rubri. proe. glo. bene dicit ⁊ opi.
Jo. est vera ⁊ approbat̃ per Dy. ⁊ doc. hic. ⁊ bñ facit. §. his aũt
verbis. s̃. ad le. aqui. ⁊. l. j. §. duo autẽ sunt genera aquarũ. ff. de
aqua quoti. ⁊ esti. cum simi. ¶ Sum modo in quinta parte p̃n
cipali glo. ibi: item nũquid sunt plures p̃iudiciales. que subdi⸗
uisione non indiget. ¶ In ea. glo. ibi: rñdeo sic. Uos paucis di
cite ꝙ p̃iudiciales plurib⁹ modis dicũtur. ⁊ sunt multoplures
ꝙ̃ iste que hic ponunt̃ in tex. vt declaraui. s̃. in euidentialib⁹ in
prin. huius. §. sed capiẽdo preiudiciales prout capiũtur in hoc
tex. qñ agit̃ de statu p̃sone alicui⁹. ⁊ iste sunt tm̃ tres: al's si plu⸗
res essent

40 res essent tex. noster fuisset diminutus. ¶ †In ea. glo. ibi: licet
hodie 9triũ sit. De hoc dicite vt late per Bar. in. l. si quis liber-
tatem. in penul. col. ff. de peti. here. ⁊ in. l. si post litẽ. ff. de excep.
fm ibi dicta hanc particulã glo. intellige ⁊ limita: quia non est
est indistincte verũ ꝙ hodie 9trium sit: scil3 ꝙ hodie petitio he-
reditatis non sit ꝑiudicialis: vt in ꝑdictis locis lati⁹ per Bar.
¶ Sum modo in sexta parte glo. ibi: item quo iure ascriptitij.
quam subdiuido in tres partes. queadmodũ tres opi. in ea re-
citãtur. partes de se patent. ¶ In ea. glo. ibi: et cẽsiti ⁊ similes.
Qui dicanť isti coloni ascriptitij ⁊ cẽsiti. videatis in tex. l. tamẽ
41 scimus. ⁊ ibi per Bar. ⁊ alios. C. de agri. ⁊ censi. lib. xj. †Que au
tem differẽtia sit inter colonũ ascriptitiũ ⁊ censitũ. habetis glo.
no. in. l. ij. in glo. j. C. in qui. cau. colo. cẽsi. do. accu. pos. lib. xj. per
42 Ang. de are. ⁊ alios. s. de iu. pso. in prin. †De multiplici genere
istoꝝ colonoꝝ: videatis glo. magistrã in rub. C. de agri. ⁊ censi.
lib. xj. ⁊ plenius per Host. in sum. in titu. de na. ex libe. vẽtre ⁊c.
¶ In ea. glo. ibi: 9traria preiudiciali vtili. Aduertite quia ista
particula glo. cõmuniter sic habeť. respõdeo vtili ꝑiudiciali di
recta. ⁊ ipsi se petunt in libertatẽ cõtraria ꝑiudiciali vtili: ideo
vtili non directa: quia liberi sunt ⁊c. si ita habeať glo. prout cõ-
muniter habet: ⁊ ita habuerũt doct. hic glo. in multis pessime
dicere videť. ⁊ ita de ea truffanť doc. primo du3 dicit: respõdeo
vtili preiudiciali directa. glo. cõtinet maximã absurditatẽ fm
Jo. fab. hic. nam vocat vnam(et) actionẽ vtilẽ ⁊ directã qđ est
43 impossibile †cum vtilis ⁊ directa differãt ⁊ distinguãtur tanꝙ
species opposite: fm Jo. fab. hic. de quo vos videatis glo. vni-
cam in. l. ex legato nominis. C. de leg. ⁊ oẽs late Bar. post Pe.
de bellap. in. l. ij. fm bonas lec. C. de act. ⁊ obli. ⁊ in. l. j. in penul.
col. ff. de act. ⁊ obli. ⁊ fm ibi dicta intelligo an verũ sit ꝙ directa
et vtilis distinguanť specie. item glos. hic vult ꝙ sit dare preiu-
diciales directas ⁊ 9rias. tñ. s. in. ij. parte principali istud exp̃s-
se negauit ⁊ tenuit ibimet oppositũ: videlicet ꝙ non reperianť
preiudiciales directe ⁊ 9trarie. ⁊ dicũt doc. vt Dy. ⁊ Nico. ꝙ in
hac glo. se vituperauit in isto fine. dicite prout dixi in dicta se-
cunda parte principali ad finem. Item dum glo. ista dicit. ideo
44 vtili ⁊ non directa: quia liberi sunt. ⁊ sentit †ꝙ liberis ꝑsonis
non cõpetat directa ꝑiudicialis. qđ est notorie falsum. videtis
ergo quomodo in tam paucis verbis glo. in multas absurdita
tes inciderit. isti impssores nouoꝝ libroꝝ correxerũt glo. ⁊ fece
runt hoc modo. respõdeo vtili preiudiciali: directa nõ. ⁊ sic ad-
iunxerũt illã negatiuã nõ. quã etiã habẽt alique glo. ⁊ hoc ad-
iunxerũt ne glo. al's vnã actionẽ directã ⁊ vtilẽ appellaret qđ
est absurdũ: vt ꝑdixi. ⁊ credo ꝙ cum illã negatiuã non haberet
glo. Nico. ipse in. x. q. glo. dicit ꝙ non inuenit in glo. nominari
vtilẽ ⁊ directã simul: sed cõmuniter li. nõ. habẽt illam negatiuã
non debẽt esse sine illa negatiua. prout cõmuniter senserũt doc.
in saluatione glo. vt Dy. ⁊ Jo. fab. ⁊ dixit exp̃sse Ange. de are.
hic qđ glo. meli⁹ stat fine dictione non. sed vtcũꝙ sit etiã si ad-
est negatiua adhuc tñ supersunt alie absurditates glo. Dy. hic
in vlti. col. mirabili modo excusauit glo. ⁊ meliori ꝙ excogita-
ri possit. quẽ secut⁹ est Jo. fab. ⁊ ex dictis amboꝝ simul saluať
glo. ab omnib⁹ absurditatib⁹ supradictis. ⁊ sequiť etiã Ange.
de are. hic. sed isti vtunť verbis obscuris que ego clara facio in
hunc modũ. Nam si ego peto te ꝓnũtiari ascriptitiũ vel cẽsitũ
vel alteri⁹ generis colonũ: ego ago vtili preiudiciali: quia dire
cta locũ habere nõ põt: quia illa nõ cõpetit nisi ꝓ his qui as-
serũtur vere serui: ⁊ isti non sunt vere serui. vt iurib⁹ hic all'. in
glo. tñ quia quodãmodo habenť loco seruoꝝ a quib⁹ parũ di-
stant quo ad seruitia que habẽt facere. vt iurib⁹ hic all'. in glo.
et ideo vtilis ꝑiudicialis ꝓponi potest. verũ quia ista ꝑiudicia-
lis est vtilis ex parte vtriusꝙ siue dñs agat 9tra ascriptitiũ cẽ-
situm: ⁊ similes: siue ecõtra ipse ascriptiti⁹ agat cõtra dñm vt se
eximat ab illo nexu ascriptitiat⁹: vt ergo vna ab alia dignosce-
retur glo. appellauit illã que cõpetit dño 9tra ascriptitiũ pre-
iudicialẽ vtilem ⁊ directã. illã vo que ecõtra cõpetit ascriptitio
appellauit vtilẽ preiudicialẽ 9riam. non ergo accipit glo. dire-
ctam pro ea que differt ab vtili: quia prout. s. dicebã impossi-
bile esset eandẽ actionẽ esse directã ⁊ vtilẽ. sed ideo istã vtilẽ ap
pellauit directã vt significaret istã esse eam que cõpeteret dño:
illã vo que cõpetit ipsi ascriptitio appellauit 9riam: nõ ad diffe
rentiã directe vt sic essent due diuerse actiones ꝑiudiciales di-
recta ⁊ cõtraria. quia hec. s. negauit in secũda parte ꝑncipali. ⁊
ibi dixi. sed appellauit 9riã alio respectu: eo qđ in 9rio casu cõ-
peteret: idest cõtra ipsum dñm. ⁊ hoc modo saluať glo. ab oib⁹
absurditatib⁹ ⁊ 9rietatib⁹ supradictis. Subdit tñ Jo. fab. ne-
gari non posse qđ ꝗuis glo. ita possit palliari: vt ꝑdixi. qđ ta-
men glo. fuit male cõpostata: vt verbis ei⁹ vtar ex defectu forte
scriptoꝝ: vel al's. stat ergo ex glo. iuncta ꝑdicta eius saluatione
45 qđ †9tra ascriptitios cẽsitos: ⁊ similes personas cõpetit vtilis
preiudicialis: ⁊ eodẽ modo ipsis 9tra dños. non autem directa
quia illa nõ cõpetit nisi in trib⁹ casib⁹ hic in tex. positis: al's re-

darguerem⁹ tex. de insufficiẽtia si essent plures casus. ⁊ cũ hac
opi. transeũt cõiter doc. hic. ⁊ exp̃ssius ꝙ ceteri Jo. fab. in. viij.
col. vbi generaliter subdit pro regula ꝙ vbicũꝙ quis agit pro
iure qđ habet in ꝑsona alicui⁹ ex iure vel ex 9suetudine ꝙ sibi
cõpetit vtilis preiudicialis. ⁊ eodẽ modo cõpetit cõtra eum: eo
quia l3 directa deficiat tñ dabiť vtilis saltẽ per extensionẽ: que
extẽsio plerũꝙ fit ad casus nõ cogitatos in qb⁹ equũ est actio-
nem dari. hoc ꝓbat per simile. nam interdictũ pro liberis exhi
bendis cõpetit patri. ⁊ tamen vtile cõpetit etiã marito pro ex-
hibẽda vxore. vt. l. j. ff. de libe. exhib. ⁊. l. ij. C. eo. si ergo illud
interdictũ extendiť ad vxorẽ ꝑpter ius qđ marit⁹ in ea habet:
non mirũ si actio ꝑiudicialis vtilis cõpetat vbi agiť de iure qđ
cadit in ꝑsonã alteri⁹ ex iure vel ex cõsuetudine. ⁊ pro hoc etiã
infert ipse Jo. fab. ꝙ pro iure obediẽtie que debeť a ꝑsona ra-
tione religionis vel subiectionis vel iurisdictionis põt vtilis
preiudicialis intẽtari. ego addo ad ista in terminis Bart. in. l.
46 siue ecõtra. §. j. in penul. col. ff. de libe. agno. vbi q̃rit †an repe-
riať ꝑiudicialis per quã quis vẽdicet aliquã in vxorẽ vel vxor
aliquẽ in virũ qñ non detineť a tertio. sed ipsa facit 9trouersiã
suꝑpsius asserẽs se non esse vxorẽ: vt ibi Bar. etiã faciẽs men-
tionẽ de illo vtili interdicto pro vxore exhibẽda. iuxta. d. l. ij. C.
de lib. exhi. videť sentire id qđ Jo. fab. s. proxime relat⁹. ⁊ subij
cit ibi Bar. hoc esse exp̃ssum de iure canonico in tit. de conuer.
coniu. ꝑ totũ. ⁊ in Spe. de spõsa. §. sequiť. vj. videatis ibi Bar.
47 Unum †etiã dicebat Jo. fab. hic in. xj. col. qđ est maxima limi-
tatio ad hũc. §. ⁊ totã eius materiã ⁊ ea que ꝑxime dixi. ⁊ illud
satis infert ex ꝑdictis ꝙ si esset q̃stio de fraternitate vel cogna-
tione vt quia esset vnus cognat⁹ non habẽs liberos cui⁹ alter
speraret successionẽ certe non posset agere ꝑiudiciali etiã vtili
vt ꝓnuntieť talis: eo quia frater vel cognat⁹ non habẽt ius in
personis. ⁊ ideo nõ potest eis cõpetere ꝑiudicialis vtilis: vt ex
predictis patet. ⁊ ita etiam refert tenere Petr. ⁊ Jaco. hic ꝙ-
uis quasi possessio ita cadat in fraternitate sicut in filiatiõe. fm
glo. no. in. l. non nudis. in glo. fi. in ver. detege. C. de ꝓba. q̃ glo.
fm ipsum Jo. fab. nõ approbať per doct. ibi. ⁊ pro ista opi. Jo.
fab. bene facit in simili: quia ꝗuis rei vendicatio adiecta causa
de iure Romano cõpetat ꝗplurib⁹ ꝑsonis. de qb⁹ dixi remissi
ue. s. in secũda parte principali hui⁹ glo. ad fi. tñ non dať fratri
in fratrẽ: nec patri in patrẽ: quia frater nõ posset vẽdicare fra-[a]
trem adiecta causa de iure Romano. qđ voluit Bald. in. l. non
ignorat. in. v. col. C. qui accu. nõ pos. ego tñ in terminis nr̃is ha
beo Bar. tenẽtẽ de directo 9triũ in. l. vbicũꝙ. §. j. per illũ tex. ff.
de ven. in posses. mit. ⁊ in. l. siue 9tra. §. j. in fi. col. ad fi. ff. de libe.
agno. ⁊ in quib⁹ locis tenet ꝙ per vtilẽ preiudicialẽ ego possu3
petere me ꝓnũtiari agnatũ vel cognatũ tuũ: vtputa fratrẽ vel
patruũ tuũ: ⁊ similia. siue illa q̃stio veniat principaliter siue in-
cidẽter mot⁹ per illã. l. vbicũꝙ. §. j. ⁊ per multa alia all'. per eu3
vt in ꝑdictis locis Bar. refert ita tenere Inno. in. c. tuam. ex̃ de
ordi. cog. ⁊ Spe. in tit. qui filij sint leg. circa ꝑn. ⁊ Jo. de blono-
sco in isto. §. ⁊ Cy. in. d. l. non nudis. ⁊ istud scđm puto veri⁹. ad
obiecta ⁊ que obijci possunt in 9triũ respõdete vt per Bar. in lo
cis preall'. An aũt 9tra vasallũ seu feudatariũ cõpetat ista vti-
lis ꝑiudicialis. vide hic Jo. fab. in. x. col. post Ja. ⁊ Pe. ⁊ Nic.
remissiue in pe. col. in. ix. q. ex glo. ⁊ vide Spe. in terminis in ti.
de feu. §. quoniã. versi. xxij. ad supraſcripta etiã ⁊ materiã ad-
datis vnũ qđ ponit Bal. in. c. j. in fi. col. de mili. vasal. qui cõtu.
est. ꝙ si nobilis dicit esse sibi ius colligẽdi pedagium in castro
suo a trãseuntib⁹: ⁊ trãseũtes illud negẽt: an actiones que isto
casu cõpetũt ⁊ in similib⁹ generib⁹ sint ꝑiudiciales: eo ꝙ in eis
agať de infringẽda libertate trãseũtiũ. dicite vt ibi per eũ. ad-
48 dite que in simili ponit hic Jo. fab. i. xij. col. ¶ †In ea. glo. ibi:
ff. de vsu. l. j. Nec impugnatio glo. ⁊ eius opi. reꝑhendiť ꝑ doc.
hic intãtũ ꝙ inter alios dicebat Dy. hic in fi. al's penul. col. qđ
glo. non potuisset peius dicere ⁊ qđ imo pro istis ascriptitijs ⁊
cẽsitis cõpetit etiã officiũ iudicis. vltra doc. h visa est etiã velle
glo. sibi 9ria in. l. cum satis. §. caneãt. in ver. per iudicẽ. per illũ
tex. C. de agri. ⁊ censi. lib. xj. Nec obst. arg. glo. ꝙ officiũ iudicis
non cõpetat pro futuris ꝑstationib⁹: quia glo. met sibi 9ria. j.
in parte seq. tenuit oppositũ: ibi tamẽ videbim⁹ an glo. saluari
49 possit ab ista 9rietate. sed respõdẽdo arg. glo. dicite †ꝙ officiũ
iudicis non cõpetit ad futuras ꝑstationes. verũ est nisi ratione
presentis iuris ⁊ sic nisi de presenti aliqđ ius cõpetat sibi ꝗuis
de futuro possit adherere. vt not. in. d. l. j. §. j. ff. de vsu. ⁊ ita for-
maliter rñdet Dy. hic ad fi. huius. §. ⁊ Nico. in. x. q. glo. ⁊ sequi
tur Ange. de are. in finalib⁹ verbis hui⁹. §. hinc sumpta occa-
sione ipse Ang. de are. latissime: sed multũ impertinẽter exami-
50 nat †an ⁊ qñ tract⁹ futuri spectẽt ad iudicẽ. ⁊ in hoc refert mul-
tas ⁊ varias doctrinas doctoꝝ sparsim hincinde. videatis hic
plene ꝑ eũ. ⁊ Bar. in. l. j. C. de sen. q̃ sine cer. quãti. ⁊ in. d. l. j. §. j. ⁊
ibi lati⁹ Floria. ff. de vsu. ⁊ Bar. in. l. vbi autẽ nõ apparet. §. qui
[a] fortẽ[a]. ff. de ver. obli. ⁊ in. l. nõ queadmodũ. ff. de iudi. ⁊ Ang. et

[a] ¶ Qui fortem. Ubi vide tu do. Alexã. de imo. ⁊ Bal. in marg. in ver. tract⁹. versi. secũdo. ⁊ Cardi. in cle. ij. xx. q. de iude. ⁊ in cle. j. §. nos. de iure iu. et Inno. in. c. audi tis. in glo. sua. in ver. et facies. de procu. Floria. in l. in lege aquilia si deletum. in. iij. col. ad le. aqui.

late Jmo. in. l. si stipulatus. §. cum stipulamur. ff. de ver. obli. et Ange. in repe. l. j. C. de iudi. versi. nūc intro glo. et quero lra hic dicit rc. cum concor. q̄ dictis locis inuenietis. ¶ Jn ea. glo. ibi: q̄ nihil est. Glo. alibi videt̄ tenere contrarium: scilz q̄ imo etiā cōpetat cōfessoria in. l. j. in glo. fi. in ver. phibeat̄. C. in qui. cau. colo. cēsi. lib. xj. Nico. hic in. x. q. glo. tenet cū glo. nostra q̄ pro istis ascriptitijs et cēsitis nullo modo cōpetat confessoria et negatoria. et ita etiam tenet Ange. de are. ad fi. huius. §. moti sunt: quia confessoria et negatoria non cōpetunt nisi pro seruitutib⁹ debitis a re rei: nō aūt mere personalib⁹. iuxta ea que vidimus in. §. eque.
51 s. eo. †Ego teneo contra glo. nostrā et contra eos: q̄ imo etiam cōpetat confessoria et negatoria vtilis tm̄: non autē directa. prout glo. nostra dicit. et ad hoc allego bonū tex. et exp̄ssum in. c. inter quatuor. ex̄ de maio. et obe. vbi agitur confessoria ad obedientiā. et sic pro iure mere psonali: prout ibidē no. Jnno. et ita per illū tex. tenet etiam Jo. fab. hic in. x. col. Non obst. arg. s. factū: quia respōdeq prout Jo. fab. q̄ cōfessoria non datur nisi seruit⁹ debeatur a re rei: verum est vera confessoria: sed bene quasi cōfessoria seu vtilis. d. c. inter q̄tuor. stabit ergo ex suprascriptis omnibus que vidimus in hac parte glo. vt illa simul recolligam⁹ et
52 reducam⁹ ad breuem cōclusionē† q̄ contra ascriptitiū censitū et similes personas. et eodem modo eis competūt tria remedia vtilis preiudicialis: officiū iudicis: et vtilis confessoria: et negatoria. quomodo autem possit cōpetere officium iudicis cum alia actio ordinaria cōpetat. dicite prout dixi. s. in scda parte prin-
53 cipali huius glo. ad fi. †Addite q̄ etiam contra eos cōpetit rei vēdica. adiecta causa de iure Romano. prout tenet glo. approbata per omnes ibi et vbiq̄ in. l. j. §. per hāc. el. j. in glo. mag. in
54 ver. vēdicare. in prin. ff. de rei vendi. †Qualiter autem formandus sit libellus quando agitur cōtra ascriptitiū censitū: et similes personas: et econtra quādo ab ipsis agitur. Jtem qualiter formādus sit libellus quando agitur contra vasallū: et econtra quādo agitur a vasallo contra dominū. ponit hic Nico. de nea. in vlti. col. in. xiij. et vlti. q. glo. et formam istoꝝ libelloꝝ in terminis videatis per Spe. in tit. de feu. §. fi. in fi. et in titu. de censi. §. nunc dicendū. versi. j. ij. et iij. quem alt. ipse Nico. et Spe. in titu. qui filij sint legi. §. j. lib. iiij. quem alt. Jo. fab. hic in. vij. colum. ¶ Sum modo in septima et vlti. parte prin. glo. ibi: item si aliquis ad aliqua annua seruitia. que subdiuisione non indiget.
55 ¶ †Jn ea. ibi: officio iudicis. Hec glo. est sibi contraria. nam hic vult q̄ officiū iudicis cōpetat ad futuras p̄stationes: qd̄ negauit. s. in parte proxi. p̄cedenti. et ad hoc non potest aliud dici circa istā glo. fm̄ Dy. hic: nisi q̄ glo. errauit. et ita etiā dicit Nico. in. xj. et vlti. q. glo. Jo. fab. in. xiiij. col. dicit q̄ quis glo. vix possit excusari quod tamen ita saluabit̄ vt glo. s. in parte proxime precedēti loquatur quādo officiū iudicis principaliter intentatur: hic v̄o quando implorat̄ accessorie. et pro hac saluatione multum bene facit qd̄ in terminis nostris dixit Bal. in. l. j. in. v. col. C. de fideicō. vbi dixit q̄ in terminis nostris future obligationes veniūt in iudicio tanq̄ annexa non tāq̄ principalia. sed ista saluatio videri meo non bene cōgruit glo. vnde ego teneo cum Dy. q̄ glo. male loquat̄ per ea que dixi in parte proxi. p̄cedenti: q̄ glo. fuerit sibi in hoc cōtraria. ¶ Jn ea. glo. ad fi. Dy. in vlti. colū. dicit q̄ ista glo. dicit male: peius: et pessime. eo quia quando quis tenetur ex p̄missione ad aliqua annua seruitia. prout glo. p̄supponit tunc non cōpetit sibi officiū iudicis: sed habet viam ordinariā agendi ex stipulatione: quando stipulatio vere interuenit. vel ex p̄sumpta stipulatione que p̄sumitur ex diutina p̄statione. vbi stipulatio allegat pro titulo iuxta. l. cū de in rem verso. subit tamen Dy. q̄ vbi solum allegatur consuetudo et diutina p̄statio sine titulo: vt quia peterem aliquid a te: puta vnum par caponū: eo quia tu et maiores tui p̄stastis: tunc procederet glo. nostra: quia tunc cum nō possit agi ex p̄missione haberet locum officiū iudicis. et ita etiam effectualiter tenet post multa Jo. fab. hic in. xiiij. colū. et etiam Nico. in. xj. et vlti. q. glo. qui etiam dicit et forte non male posse etiam saluari glo. in primo casu: vt q̄uis etiaz alia actio cōpetat nihilomin⁹ adhuc posset implorari officiū iudicis: per id qd̄ dicit glo. in. d. l. j. §. per hanc. el. j. in glo. in ver. vēdicare. ad fi. ff. de rei vendi. et dixi s. in secūda parte prin. huius glo. ad fi. ego autem intelligerez predicta vt p̄cederēt fm̄ ea que tradit Bar. plenius q̄ alibi in d. l. cum de in rem verso. post glo. ibi. et in. l. si certis annis. post glo. ibi. et ibidē alij. C. de pac. et late Bar. post glo. in. d. l. solent. §. j. ff. de offi. procō. et leg. quādo quis peteret ex p̄missione efficaci quam p̄baret ex diutina prestatione: secus si ex p̄missione inefficaci: puta nudo pacto. d. l. si certis annis. de quo dicēdum vt latius in p̄dictis locis. Jtem q̄ supradictū est quādo allegaretur solū diutina p̄statio sine titulo rc. q̄ possit implorari officium iudicis intelligerem ego p̄cedere quando allegaret̄ cursus tanti tēporis cuius initij memoria non extaret in contrarium. per. l. hoc iure. §. ductus aque. ff. de aqua quoti. et esti. al's secus.

prout tenet et declarat Bal. in. d. l. cuz de in rem verso. in. ij. col. nisi ageret̄ de inducenda liberatione: vt ibi per eum. et plene in questione per eum dispu. inci. quedā mulier habens amplū patrimonium. et no. glo. in. c. seruitiū. xviij. q. vlti. et plene glo. in. c. peruenit. in ver. ignorātie. ex̄ de censi. et ibi Canoni. et Cy. in. d. l. si certis annis. in penul. q. et ad. d. l. cum de in rem verso. quam glo. alt. notate aliquas notabiles q̄stiones remissiue tamē non decisiue vltra eas que colligi possunt ex traditis per Bar. in. d.
56 l. cum de in re verso. ¶ †Et primo an. d. l. habeat locum in patiente: puta q̄ ex patientia longi temporis p̄sumatur seruitus cōstituta: vel si debebam tibi centū et stetisti per longū tempus qd̄ non petijsti. ego dico q̄ fecisti mihi pactū de non petēdo. et illud volo p̄bare per hoc: quia stetisti per longū tempus q̄ nō petijsti: an per lapsum dicti lōgi temporis p̄sumatur istud pactum: vide Bar. post glo. in. l. qui aliena. §. j. et ibi Bal. Ange. et alios. ff. de acqui. here. et late Bar. in. d. l. solent. §. j. in pe. colū. et Bal. in. l. j. in. vij. q. C. qui admit. et Bar. etiam in. d. l. cum de in rem verso. in fi. ij. col. et etiā in sequēti. et oēs alios in. d. l. si certis annis. Et an si ego per decenniū solui censum rei tue cēsuarie nomine meo te sciēte et patiēte: an ex hoc mihi acquirat̄ dominium saltem p̄sumptiū: ponit Bar. not. in. l. solēnibus. C. de rei
57 vendi. et ibi contra glo. determinat q̄ non. ¶ †Secūdo an. d. l. cum de in rem verso. habeat locū si allegeret̄ alius titulus q̄ stipulationis: Ddof. mirabiliter ibi tenet q̄ non: cōtra glo. et oēs de mundo. et cum eo trāsire videtur Bar. sing. in. d. l. solent. §. j. in prin. iij. col. hoc tamen non firmo. et dicit̄ per omnes contrarium.
58 ¶ †Tertio. d. l. cum de in rem verso. nō haberet locum quādo facta fuisset vnica solutio pro decem annis vel pro plurib⁹. ita not. dicit Pe. Cy. et Bal. in. l. ij. C. de dot. promis. et in terminis
59 Bar. in. l. eum qui. ff. de an. leg. ¶ †Quarto. d. l. cum de in rem verso. non habet locū in rusticis: nec in. l. mulieris. fm̄ Spe. in titu. de resti. spo. §. nunc dicendū. versi. quid dices de rustico. et Bal. in. d. l. solent. §. j. et Ludo. roma. in. d. l. qui in aliena. in p̄n. et istud satis vult glo. in. d. l. cum de in rem verso. in ver. p̄stitisset. la. j. que vult etiā aliud notabiliter q̄ illa lex non habeat locum nisi in persona diligēti. Contrarium tamen in omnib⁹ tenet expresse Bar. in. d. l. cum de in rem verso. in. iij. col. per tex. cū glo. in. l. litib⁹. C. de agri. et cēsi. lib. xj. et contrarium tenet Bal. in. d. l. C. de fideicō. et Bal. in. d. l. si certis annis. in pe. colū. et ibi Cy. in. v. q.
60 ¶ †Quinto. d. l. non habet locū vbicūq̄ ageret̄ de cōstituendo ius in persona alicuius de mutatione status p̄sone: quia tunc non sufficeret diutina prestatio. et ideo si aliq̄s per decē annos respōdisset tibi de pēsione tanq̄ colonus vel tanq̄ inquilinus tuus: ita q̄ in futurū cōpelli posset ad prestandū solitā pensionem: sed requirit̄ tēpus longissimū eo quia persone non ita facile transeūt sicut res. eodē modo si aliquis tanq̄ vasallus prestitisset tibi feudum spatio. x. annoꝝ vel dicto tēpore tibi seruiuisset tanq̄ vasallus. hec p̄statio non esset sufficiēs ad probandum ius vasallagij: sed requirit̄ tempus longissimū: quia hic agitur de mutatione status persone. Jsta sunt que signāter voluit Bar. post Marti. de fano et And. de barulo in. d. l. litibus. C. de agri. et censi. et idem Bar. in. d. l. solēt. §. j. ad fi. et in. d. l. cum
61 de in rem verso. ad fi. ¶ †Quid in eo qui decē annis soluit canonem emphyteoticū tanq̄ emphyteota: an ista p̄statio sufficiat ad probandū eum emphyteotā suum: ita q̄ in futurū compelli possit: est questio quotidiana et pēdet a p̄dictis. vide in terminis Bal. in. l. j. in. iiij. col. C. de fideicō. et in. d. l. si certis annis. et in. l. j. in. ij. et. iij. col. ff. de re. diui. et Spe. in tit. de loca. §. nunc aliqua. versi. cxlij. et doc. in. d. l. qui in aliena. in prin. et melius q̄
62 per aliū de mūdo per Andr. de baru. in. d. l. litib⁹. ¶ †Quid de emphyteotis qui amiserūt instrumēta suarū inuestiturarū: an ex diutina p̄statione canonis emphyteotici probet̄ q̄ precesserat cōcessio in emphyteosim: vide no. Bal. q̄ sic: in. d. l. si certis annis. et Bal. et Ang. in. d. l. qui in aliena. in prin. Et quid in vasallo qui p̄stitit seruitia domino recipiēti: nūquid ex hoc p̄sumatur inuestit⁹: videatis per Bal. in. d. l. j. iiij. col. C. de fideicō. et lati⁹ in. c. fi. de feu. dato in vicē legis cōmis. et in. l. j. in. ij. et. iij.
63 col. ff. de re. diui. ¶ †Sexto. d. l. cum de in rem verso. non haberet locum si quis p̄tēderet titulum donationis: quia ipsum nō posset p̄bare ex p̄sumptione. d. l. cum de in rem verso. quia habet aliam p̄sumptionē in contrarium qd̄ nemo p̄sumatur donare. l. cum de indebito. in prin. ff. de proba. ita notabiliter dicit Bar. al's Bal. in. l. fi. C. ne de statu defun. et sentit Bart. si bene inspi-
64 ciatur in. d. l. cum de in rem verso. ad fi. ¶ †Septimo et vltimo pronunc illa lex non habet locum generaliter vbicūq̄ requiritur tm̄ tempus cuius cōtrarij memoria non existat fm̄ Bal. in d. l. j. in. v. col. C. de fideicō. referentē ita tenere Ja. butr. in. d. l. si certis annis. et ad hoc bene facit quod voluit Bal. in. c. fi. de feudato in vicem legis cōmisso. vbi voluit q̄ cum contra ecclesiā requiratur p̄scriptio. xl. annoꝝ: qd̄ contra eam non haberet locū
65 d. l. cum de in rem verso. ¶ †Jtem ad. d. l. cum de in rem verso. addatis

addatis tex.no.in.l.si filius.C.de peti.hered.quem tex.ibi dicit Bar.esse singularē ꝛ se nescire in mundo ꝙ si filius detineat he reditatē per longū tempus ꝙ ista detētio facit presumi iussum patris ꝓcessisse ꝛ aditionē secutā esse ꝛ omnia solēniter acta.cir ca qd̄ videatis Bal.in.l.j.in.vij.q.C.q admit.ꝛ in.l.ij.C.de legi.
66 bere.¶†Et an si rustic⁹ soluat mihi omni anno vnū par capo num per.x.annos:an teneat̄ in futurū: est q̄stio glo.in.d.l.solet. §.fi.in glo.fi.in ver.qualitatē.ꝛ ibi late Bar.ꝛ idem Bar.in.d.l.
67 cum de in rem verso.in fi.col.¶†Et quid si tu per tp̄s etiā lon gissimū venisti ad maxinādū in meo molēdino:an per hoc pos sim te in futurū cōpellere: vide Bal.ꝙ non:in.l.j.in.ij.col.C.de serui.¶Et an si aliq̄s se gessit pro notario per.x.annos:an per hoc ꝓbet̄ ꝛ p̄sumat̄ notari⁹: vide Bal.ꝙ sic:in.d.l.j.in.iiij.colū. C.de fideicō.Bar.in.l.barbari⁹.in lect.ad fi.ff.de offi.p̄to.cum
68 cōcor.¶†Et quid si aliq̄s debeat mihi omni anno.x.paria ca ponū.ꝛ.xx.annis ꝯtinuis soluit mihi tm̄ quinqȝ:an erit p̄scri ptum in reliquis.ꝛ eodem modo si aliq̄s tenebat̄ mihi soluere omni anno.x.solidos de moneta antiqua:ꝛ.xxx.annis ꝯtinuis soluit de moneta noua que min⁹ valet:an erit p̄scriptū in reli quis.sunt q̄stiones Bar.in.l.si pri⁹.in prin.ff.de aqua plu.arc. Bal.etiā in.l.aduersus.C.de vsu.ponit de p̄lato ecclesie qui dȝ habere noīe cēsus tres solidos q̄libet anno:an recipiēdo duos
69 tm̄ oībus annis p̄iudicet ecclesie.¶†An autē ꝯtra p̄sumptio nem.d.l.cū de in rem verso.ꝛ similiū admittat̄ ꝓbatio in ꝯ̄riū ꝛ possit doceri de errore:istud ponit in terminis Bal.qui signā ter decidit ꝙ sic:in.l.ij.C.de do.ꝓmis.ꝛ idem tenet Raph.cu.in l.j.in prin.ff.de ver.obli.ꝛ ibidē Ludo.ro.in fi.ponit Cy.in.d.
70 l.si certis annis.in.x.q.¶†Et an si statutū requirat ꝓbationē etiā instrumētalē sufficiat ꝓbatio per p̄sumptionē.d.l.cū de in rem verso.ꝛ similiū.Bal.mirabil'r ꝛ sing.determinat ꝙ sic:in l.j.in.iiij.col.C.de fideicō.cui⁹ ꝯ̄rium ꝛ meli⁹ iudicio meo tenet
71 Ludo.ro.in.l.j.C.de testa.mili.†quia ꝓbatio que fit per p̄sum ptionē legis non est vera ꝛ propria ꝓbatio:sed impropria ꝛ cō sequēter non cadit in statutis.ꝛ pro hoc all'.tex.quem dicit esse sing.in.l.vnica.ff.si tab.testa.nulle exta.ego ad idem adduco in terminis Bar.ꝛ ibi Jo.de imo.in.l.luci⁹.ff.de ꝯdi.ꝛ demō.vbi
72 vult†ꝙ ꝓbatio filiationis que fit per p̄sumptionē.l.filiū.ff.de his qui sunt sui vel alie.iur.ꝛ.l.si vicinis scientib⁹.C.de nup.est probatio ficta ꝛ non vera:ꝛ ꝯsequenter non caderet in statuto. accedat qd̄ sing.voluit Bar.in.l.j.C.de fi.instr.ꝛ in.haste fisca.
73 lib.x.†ꝙ ille qui habet iuris p̄sumptionē pro se nō dicitur ipse probare.sed est ipsa lex que ꝓbet.vnde non satisfieret statuto.
74 ¶†Postremo illud circa supradictā materiā tenebitis mēti ꝙ si iudex in sn̄ia diceret hoc modo:ꝯdēno te ad soluēdū vnuȝ par caponū omni anno tali dn̄o f̄m ꝙ tui antecessores fecerūt.
a ꝙ illa verba nullā penit⁹ ꝯditionē faciūt.[a] sed ꝯdēnat⁹ simpli citer tenet̄:nec pōt facere aliquā cōtrouersiā.si vellet dicere ꝙ sui antecessores nihil p̄stiterūt.istud est qd̄ in terminis signan ter decidit Bar.in.l.eum qui.§.iulian⁹.el.ij.ff.de ꝯsti.pecu.per illū tex.opti.ꝓbantē in ver.f̄m mādatū sn̄ie.ꝛ in ver.sine ꝯtro uersia.ꝛ ꝑ nōnulla alia iura de qb⁹ ibi per eū.ꝛ idē tenet Bar. in extrauagā.ad repri.in ver.prout.ꝛ Jo.and.in addi.Spe.in tit.de feudis.§.j.incipi.sic igitur.iuxta prin.ꝛ per ista remanet expeditus presens.§.

Sic itaqȝ. Iste.§.vsqȝ ad.§.seq.cōi diuisiōe omniū vt Nic.ꝛ Ang.de are.diuidit̄ in tres par tes principales sed diuersis modis.ego facio tres partes hoc modo.In prima imperator ponit regulā generalē ꝛ ei⁹ rōnē. In secūda ponit fallētiā siue exceptionē a dicta regula.In ter tia declarat quō appellent̄ actiōes reales ꝛ quō p̄sonales.scđa ibi:plane.tertia ibi:appellam⁹.nec ego dico ꝓut Ange.de are. ꝙ imperator in prima ponat regulā repilogatiuā ꝓcedētiū qd̄
1 fatuū est dicere si bene aduertatis.†Actio p̄sonalis nō cōpetit dn̄o pro re sua ad dādū eam sibi:nisi cōtra furē odio furis.hoc primo.ꝛ actiones reales appellant vēdicationes:actiones vō personales dicunt̄ abusiue ꝯditiōes.h.d.in sum.vsqȝ ad.§.seq. et dicit Jo.fab.ꝙ iste.§.est male dictat⁹ ꝛ longis v̄bis.¶No.j.
2 ex tex.ibi:quia scilȝ dari vnū.Ad qd̄ quotidie allegat̄ h̄ tex.†ꝙ dare est dn̄ium trāsferre.vnde qui est obligat⁹ ad dandū tenet̄ dn̄ium trāsferre.concor.l.vbi aūt nō apparet.§.fi.ꝛ.l.nemo reȝ suā.in prin.cuȝ simi.ff.de ver.obli.ꝛ circa hoc videbitis aliqua pulcra.j.in glo.j.¶Ad vnū interea diligēter aduertite ꝙ si ali quis obligat se ad dādū ꝙ vix ex dicta obligatiōe teneat̄ dn̄iū trāsferre:vt ꝑdixi.tn̄ ex hac ꝑdicta obligatione non tenebit̄ va cuam possessionē tradere nisi etiā exp̄sse adiectū sit ꝙ teneat̄ va cuam possessionē tradere.istud est qd̄ in terminis vult solēnis glo.in.l.si stipulat⁹.§.j.in ver.stipulat⁹.ff.de vsu.quā etiā mul tum no.Nico.hic in apostillatione tex.ꝛ illaȝ glo.ibi approbat Bar.eo quia in stipulatione fundū dari non inest tacite vacuā possessionē tradi nisi exprimat̄:qꝛ bene potest dari dn̄iū trans ferri sine traditione vacue possessionis.vt est tex.no.in.l.si fun dum.ff.de fun.dota.¶Secūdo no.ex tex.ibi:nec res que iam
3 actoris est magis.ad qd̄ etiā quotidie allegat̄ hic tex.†ꝙ illud qd̄ meū est non pōt amplius meū fieri.concor.l.proprias.ꝛ ibi Bar.ꝛ alij.C.de leg.ꝛ istud notabile qualiter intelligat̄ ꝛ proce dat videbitis.j.in glo.in ver.magis.¶Tertio no.ex ver.pla
4 ne.ꝛ ad hoc etiā vulgo allegat̄†ꝙ odio furis inductū est vt de tur ꝯditio furtiua:ꝛ sic actio p̄sonalis pro re sua ad dādum qd̄ est ꝯ̄ regularē naturā oīm ꝯditionū q̄ regulariter cōpetūt do minis.ꝛ istud est qd̄ dicit Jurifcō.in.l.fi.in fi.ff.vsufru.quēad. ca.ꝓditū esse neminē rē suā nisi a fure ꝯdicere posse.ꝛ f̄ȝ Ang. de are.hic.ideo est quia oīs ꝯditio degenerat ꝯ̄ furē.all'.ad hoc d.l.fi.in fi.hoc tn̄ qd̄ etiā ita vulgo dici solet ꝙ oīs ꝯditio dege nerat ꝯtra furē:an sit verū tangā.j.in glo.in ver.in rem actio. ¶Quarto no.ex tex.ibi:vt extra penā.f̄m Ang.de are.h̄:ꝙ h̄
5 est casus†ꝙ in duplo vel quadruplo in quo ꝯdemnat̄ fur non cōtinet̄ simplū.ꝛ sic ipsa res furto subtracta.ꝛ sic duplū vel qua druplū est totū pena.ad idē.§.fi.s̄.de obli.q̄ ex deli.ad idē.§.se
6 quēs.qui inci.sequēs.in v̄.ex maleficijs.ꝛ ibi est tex.†ꝙ sec⁹ est in rapina violēta:qꝛ in ea in q̄druplo ꝯtinet̄ simplū:ꝛ sic rei p̄se cutio.ꝛ q̄ sit rō diuersitatis ibi videbitis.¶Ad vnū tn̄ diligē
7 ter aduertite†ꝙ q̄n statutū vel lex īponūt simpliciter penā du pli vel q̄drupli in dubio semp in duplo inest simplū:ꝛ sic in du bio semp vnū est rei p̄secutoriū ꝛ aliud penale nō aūt totū du plū est penale.ita Bar.in.l.hoc edicto.§.j.ꝑ illū tex.bene nota bilē ad hoc.ff.de publica.ꝑ quē tex.dicit ibi Bar.se al's in facti q̄ōne dixisse plus ꝙ illud qd̄.s̄.ꝓxi.dixi.ꝓcedit etiā si lex vel sta tutū vltra nō ꝓcederet.declarādo ꝙ in duplo inesset simplū et sic rei p̄secutio.sed simpl'r loquerent̄:dūtn̄ lex vel statutū exp̄sse nō diceret ꝯ̄riū:scȝ ꝙ in duplo nō inesset simplū.ꝛ sic rei p̄secu tio:vt exp̄sse fit in tex.n̄ro.ꝛ in alijs ꝓxi.all'.ꝛ idē tenet Bar.in l.ab his.C.de nauicu.lib.xj.ꝛ in.l.fi.in p̄n.ꝛ ibi Bal.C.de sp̄ōsa. et in.l.sanctio legū.in.iiij.col.v̄.fi.sed q̄ro an in duplo insit sim plum.ff.de penis.ꝛ in.l.interp̄tatiōe.i eo.tit.ff.de pe.ꝛ Bal.late in.c.j.§.si duo.de pace tenē.ꝛ in.l.ꝯtra negantē.C.ad legē aqui.
8 ¶†Quinto no.ex ver.appellam⁹.quo noīe appellant̄ actiōes reales.ꝛ quo noīe p̄sonales:vt patet in l'ra.dicebat tn̄ Jo.fab.
9 hic ꝙ iste ver.appellam⁹.nulli⁹ aut modice vtilitatis est†cū lo b quat̄ de vana doctrina nominū ꝛ vocabuloꝝ q̄ grāmaticis ꝑti
b nacib⁹ relinquit̄.[b] iuxta.l.ij.circa fi.C.de ꝯsti.pec.ꝛ ibi in glo.in ver.vocabula post Tulliū in topicis.ꝛ exp̄ssi⁹ glo.post Tulliū c in rub.ff.sol.ma.ꝛ f̄m qd̄ refert diu⁹ Augusti.in lib.ix.de ciui. dei.Tulliū dicere ꝛ h̄ verbi ꝯtrouersia iam diu torpeat hoīes garrulos ꝯtētionis cupidiores q̄ veritatis.vos tn̄ dicite ꝙ iste ver.appellam⁹.in hac differētia vocabuloꝝ posset vtilitatē af ferre q̄n testator vni legaret oēs vēdicatiōes suas vel sibi cōpe tētes:ꝛ alteri oēs ꝯditiōes suas siue actiōes p̄sonales.ꝑ istū.§. apparet qd veniret in istis legatis:ꝛ qd nō.illud etiā expeditū habem⁹ ꝙ nomē actionis est generale ꝛ sub eo cōprehēdunt̄ tā actiōes reales q̄ p̄sonales.tex.est in.l.fi.C.de here.vel act.vēdi. ¶Ulti.no.ex fi.Ang.de are.h̄ cū de necessitate nō fiat aliq̄ de nūtiatio.qd̄ h̄ est tex.ꝙ debitor nō est de necessitate ꝑmo extra iudiciū interpellādus anq̄ ꝯueniat̄ in iudicio:sed de vrbanita te.de quo.j.in glo.pe.in ver.denūtiare.vbi glo.tāgit.ꝛ ibidē ali qua pulcra subiūgā.¶Glo.j.in ver.sic itaqȝ.Diuidit̄ in tres. In p̄ma declarat vū format̄ regula tex.n̄ri.In scđa ipsam re gulā limitat ꝛ declarat.In tertia timore cuiusdā taciti ꝯ̄rij du pliciter itelligit:ꝛ exponit illa verba/si apparet eū dare ꝛc.Se cūda ibi:ideo dixi ad dādū.Tertia ibi:qd̄ subijcit.¶In ea.ibi nō cōpetit ꝑ re sua alicui:vt h̄.Uult glo.ꝙ ista verba sic itaqȝ: veniāt illatiue ex ꝓcedētib⁹:ita ꝙ regula posita in tex.n̄ro infe rat̄ ex ꝓcedētib⁹ qd̄ reprehendit̄.ꝛ merito ꝑ doc.h̄.ꝛ maxime Jo. fab.ꝛ Ang.de are.qꝛ nihil dictū est in superiorib⁹ ex quo possit ꝑdicta regula inferri.dicēdū est igit̄ f̄m p̄fatos doc.ꝙ illa v̄ba ponant̄ repilogatiue.repilogat eī diuisionē actionū suprahabi
10 bitā vt possit poni regula exceptio.q̄ hic in tex.ponit̄.¶†In ea.glo.ibi:et ita est vis inter dare ꝛ tradere.Tenetis differētiā quā vulgo millies audietis inter verbū dare ꝛ verbū tradere.
c quia dare importat dn̄iū trāsferre.[c] sec⁹ est in verbo tradere.vt iurib⁹ h̄ in glo.all'.Pro limitatiōe tn̄ hui⁹ differētie notate ꝙ illud qd̄ dictū est de v̄bo tradere:ꝓcedit q̄n ꝓmissa esset spēs.si aūt qs ꝓmitteret tradere gen⁹ siue aliqd in genere tūc bene te
11 neret̄ dn̄iū trāsferre:etiā si exp̄sse dictū sit ꝓmitto tradere.†qꝛ in obligatiōe generis v̄bū trado:importat dn̄ij trāslationē:se cus est in obligatiōe speciei.istud est qd̄ sing.ꝓbat in.l.si a sub stituto.§.fi.iūcta.l.seq.inci.que delegatio.cū glo.fi.in ver.dare. ff.de leg.j.quā ad hoc pōderat ꝛ multū cōmēdāt scribētes ibi: et maxime Jo.de imo.qui dicit hoc esse multū notabile.ꝛ vult etiā ibi Bar.ꝛ alij.accedat qd̄ in optimo simili dixit Bar.in.l.
12 ex empto.in prin.ff.de act.emp.†nā de natura ꝯ̄t⁹ emptiōis ꝛ vēditionis non est qd̄ vēditor teneatur ad dandū sed ad tradē dum.d.l.ex empto.in prin.intātū ꝙ si quis ꝓmitteret dare nō

¶Faciunt. Et hoc idē tȝ Feli. in.c.ex parte.in iij.col.ī ver.clau sula si preces.
¶Relinquitur. Adde Feli.in.c. quāto.de p̄sum.
¶Transferre. Adde Feli.ī.c.si cautio.circa me dium.j.col.de fi. instru.ꝛ Frācis. are.in.l.dedi.de condi.ob cau.et Dy.in consi.j.

esset ɔctus emptionis ⁊ vẽditionis: lz esset ɔctus innominatꝰ.
vt in tex. no. in. ff. de condi. ob cau. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij. ⁊ Bar. in. l. j.
C. de re. permu. tñ dicit Bar. in. d. l. ex empto. in prin. ꝙ si ven-
deretur genꝰ vel aliquid in genere: puta decẽ corbes frumẽti in
genere: vel decẽ libre auri in massa pro tãta pecunia: ꝙ tũc ven
ditor tenereť ad trãslationẽ dñij: non ex natura ɔctus emptio-
nis ⁊ vẽditionis: sed ex natura rei debite in genere. per multa
iura que ibi allť. Bar. ⁊ maxime: quia tunc militat ratio que est
quare emptor p̃cise cogať ad dandũ pretiũ: ⁊ sic ad trãsferendũ
dñium pretij. vẽditor aũt non teneť ad dãdũ rem: ⁊ sic ad trãs-
ferendũ dñium. d. l. ex empto. in prin. glo. ibi not. ⁊ mẽti tenẽda
in ver. cogiť. dixi ꝙ ratio diuersitatis est: quia emptor teneť ad
pretiũ ⁊ sic in genere: venditor autẽ teneť in specie: ⁊ est optima
rñsio vt inquit Bar. ergo ex ea sequiť: ꝙ si vẽditor teneať in ge
nere ꝙ eodẽ modo ipse tenereť ad dãdum: ⁊ sic ad trãsferendũ
dñium: quia tũc eadẽ esset ratio prout in emptore. ⁊ ista omnia
etiã formaliter ponit ⁊ tenet Bar. in. l. ij. ad fi. prin. ff. si cer. pet.
13 †Ex quibꝰ omnibꝰ elicite etiã vnam notabilẽ ⁊ peregrinã limi
tationẽ ad. d. l. fi. ff. de cõdi. ob cau. que habet ꝙ vbi quis ꝓmit
teret dare: puta ꝓmitto dare istũ librũ pro decẽ: qđ tunc nõ est
cõtractus emptiõis ⁊ vẽditionis: sed est ɔctus innominatꝰ. vt
illa. l. ꝓcedat qñ species venit dãda pro quãtitate pecunie: quia
tunc bene esset ɔctus innominatꝰ: vt ibi dr. secus si genus veni
ret dandũ pro quãtitate pecunie: quia tunc bene diceret ɔctus
emptionis vel vẽditionis: vt ex p̃dictis liquidissime apparet.
14 †Stat ergo ex glo. nostra ⁊ ex p̃dictis: ꝙ regulariter differẽtia
est inter dare ⁊ tradere: quia regulariter dare importat trãsla-
15 tionẽ dominij: qđ secus est in verbo tradere. †Quid autẽ in du
bio si aliquid simpliciter ꝓmittereť: an in dubio intelligať dare
vel tradere? ista est pulcra inuestigatio. Bal. singu. ⁊ signanter
multũ in. l. si a substituto. §. fi. ff. de leg. j. tenet ꝙ in dubio intel
ligať dare: ⁊ sic dñium trãsferre. allť. ad hoc tex. no. ⁊ bene ꝓban
tem in. l. si ita. §. j. ff. de ɔben. emp. q̃uis glo. ibi subaudiat ver-
bum dare. hãc tñ peregrinã decisionẽ dicebat Jo. de imo. in. d.
l. si a substituto. §. fi. fallere ⁊ bene nisi esset natura ɔctꝰ talis vt
veniret traditio: per. l. si stipulatꝰ. in prin. cũ simi. ff. de vsur. cũ
verba in dubio intelligẽda sint ſm naturam ɔctus: vt ibi. ⁊. l. si
vno. in prin. ⁊ ibi Bar. notabiliter. ff. loca. cum simi. ⁊ ita in spe
cie limitat Bar. in. l. vbi autem non apparet. §. fi. ff. de ver. obli.
¶ In fi. glo. Hec opi. Placẽ. nihil est. ⁊ potiꝰ est truffa ſm Jo.
fab. ⁊ Ang. de are. h. nihil etiã valet p̃cedẽs expositio glo. Dy.
hic dicit: ꝙ ista erat quedã verboꝝ solẽnitas cum qua ꝓpone-
batur actio ꝑsonalis: quia ꝓponebať sub ɔditione tali si appa
ret euz dare oportere: q̃ etiã est fatuitas. Jo. fab. ⁊ Ang. de are.
exponũt si apparet. i. si agat eũ dare oportere. que expositio vi-
detur mihi absurdior p̃dictis exponere si apparet. i. si agat. qđ
nihil aliud est q̃ exponere albũ pro nigro. ego intelligo literã
plane prout iacet. certũ est neminẽ posse rem suam iterũ ab ali-
quo petere si apparet eũ dare oportere ⁊c. intelligo si apparet
eum: scilz petere dare oportere. ¶ Glo. in ver. magis. Diuidiť
in tres. in prima opp. ɔtra tex. in secũda soluit. in tertia per mo
dum fallẽtie remouet aliud ɔrium ad tex. secũda ibi: sed nõ. ter
tia ibi: nisi iterũ desineret. ¶ In fi. glo. Stat ergo ex glo. ⁊ tex.
16 regula ꝙ vna res nõ potest ex pluribꝰ causis fieri mea. †sic qui
semel est dñs non põt ampliꝰ fieri dñs. hãc regulã intellige pri
mo esse verã ſm Dy. hic. quem alij sequunť: vt Jo. fab. Ange.
de are. ⁊ Nico. de neap. in. ij. opp. glo. qñ essent plures cause suc
cessiue: quia ex vna cõsecutꝰ est plenũ dñium nõ posset ampliꝰ
dñium ɔsequi: secus autẽ si essent plures cause eodẽ tpe cõcur
rentes. p. d. l. iij. §. ex plurimis. hic allť. ⁊ ibi etiã notabiliter per
scribẽtes. ⁊ iuxta hãc regulã ⁊ limitationẽ Jo. fab. hic applicat
nõnullas q̃stiones quas hic videatis per eũ. ⁊ sunt de materia
d. §. plurimis. ⁊ ex eis etiã aliquas habetis per Bar. in. l. et an
17 eandẽ. §. actiones. hic allť. ¶ †Secũdo predictã regulã limitat
Nico. de neap. hic in apostil. tex. vt ꝓcedat qñ quis haberet di-
rectũ dñium: secus autẽ si haberet dñium vtile vel fictũ. allť. ad
hoc vnã glo. quã non inuenio in. l. qui mortis. ff. de dona. cau.
mor. sed habetis glo. in. l. j. in glo. j. C. de dona. que sub mo. hec
tamen pro nunc aliter non excutio. videatis Cy. post Pe. in. l.
ea lege. in fi. C. de cõdi. ob cau. ⁊ ibi Bal. in. j. q. ⁊ Dy. in. d. l. qui
mortis. quam forte voluit allegare Nico. ⁊ qđ no. Bar. in. l. j. in
prin. fi. col. ff. de dona. ⁊ ille qui hz vtile dñium tm̃ possit postea
sibi acquirere directũ. tãgit etiã Jo. fab. hic in. v. col. ⁊ cõsueuit
18 poni in. d. §. ex plurimis. ¶ †Tertio limitat ⁊ mirabiliter p̃di-
ctam regulã in. iiij. col. vt ꝓcedat in dñio: secus autẽ sit in quasi
dñio ⁊ ɔsequẽter in publiciana: quasi dñs bene potest fieri ma-
gis quasi dñs. ⁊ ɔsequẽter vult Jo. fab. ꝙ quasi dñiũ bene pos-
sit acquiri ex pluribꝰ ⁊ diuersis causis etiã successiuis. ⁊ rõnem
diuersitatis inter dñium ⁊ quasi dñium assignat ipse Jo. fab. ⁊
satis coloratã: quia dñium est quid plenũ. ⁊ ideo non potest cõ-
pati secũ aliud eque plenũ. sed quasi dñium est minus plenũ: et
ideo cõpatiť aliud minus plenũ. similis ratio diuersitatis assi-
gnatur quare tutorẽ habẽti non potest dari tutor. ⁊ tñ habenti
curatorẽ bene potest dari curator. per glo. in. l. licet. C. qui. cau.
ha. tuto. ⁊ per glo. in. §. interdũ. in glo. mag. in ver. nõ põt. ad fi.
19 ĩ. de cura. †Ego credo ꝙ ista limitatio Jo. fab. non sit vera q̃-
uis peregrina ⁊ satis colorata ratione fundata. ⁊ ɔrium in ter-
minis reperio tenere Barto. in. d. l. iij. §. ex plurimis. ad fi. ff. de
acqui. pos. quia q̃uis iura que ɔtinẽt causam acq̃sitionis pos-
sint esse plura vt vsucapio publiciana: ⁊ sic quasi dñium ⁊ hypo
thecaria. l. creditor. §. si is qui. ff. qui po. in pig. habe. tñ illa que
sunt quesita per se non possunt ampliꝰ multiplicari vt dñium
20 et q̃si dñium: ⁊ vsusfructꝰ: ⁊ similia: vt ibi per eum. ¶ †Quarto
potestis dictã regulã limitare ex traditis ꝑ Bar. ⁊ alios in. l. j.
C. cõia de lega. ⁊ per Bar. ⁊ alios in. l. j. ff. de leg. j. vt ꝓcedat qñ
quis haberet de iure cõmuni: secꝰ si ex priuilegio speciali: per. l.
in libello. §. si quis seruũ. cuz simi. ff. de cap. ⁊ postli. reuer. ⁊ per
l. in rebꝰ. C. de iu. dot. q̃uis multi ɔrium teneãt maxime nouis-
simi. ⁊ Jo. de imo. in. d. l. j. de quo videatis in dictis. ⁊ Bar. etiã
in. l. nemo rem suam. la. ij. ff. de ver. obli. ⁊ Bal. in. d. l. in rebꝰ. in
vij. col. Spe. in tit. de act. ⁊ peti. §. sequiť. versi. illud quero not.
dignũ. ⁊ in versi. sed quid in specie. cum duobꝰ versi. p̃cedẽtibꝰ.
et duobꝰ sequẽtibꝰ. ⁊ eundẽ Spe. in tit. de teste. in. §. in primis.
21 versi. in actione autẽ ex testamẽto. ¶ †Quinto ⁊ vlti. pro nunc
potestis limitare p̃dictã regulã vt ꝓcedat quãdo quis haberet
dñium incõmutabiliter ⁊ irreuocabiliter: secꝰ si cõmutabiliter
et reuocabiliter. per tex. in. l. in bello. §. si quis seruũ. ⁊ ibi Bar.
ff. de capti. ⁊ Bar. ⁊ clariꝰ Bal. in. l. iij. C. qđ me. cau. ⁊ Bar. in. d.
l. nemo rem suã. la. ij. ad fi. de ver. obli. ⁊ Bar. in. l. sequit. §. fru-
ctus. circa fi. ff. de vsuca. ¶ Glo. in ver. odio. Additione nõ in-
diget: ⁊ cum ea omnes simpliciter trãseunt nullo addito. dum
22 tamen glo. mẽtionẽ facit †de infamia facti ⁊ de infamia iuris.[a]
a videatis omnino illũ no. tex. ⁊ meliorẽ de mũdo in. l. honori. ff.
de obseq. hic allť. in glo. Et de infamia facti qui sint eius effectꝰ.
videatis doc. ⁊ Bar. post glo. in. l. j. ff. de ĩfa. ⁊ plene Bal. in. l. j.
C. de sum. trini. ⁊ fide catho. in. v. opp. in ver. vidẽdũ est quotu-
plex est infamia facti ⁊c. videatis etiã Bal. in. c. j. an remo. debe.
test. qui pa. curie esse desie. vbi ponit triplicẽ esse infamiã facti:
b vt ibi per eum. Et qualiter ꝓbetur[b] infamia facti: ponit Spe.
in tit. de inquisi. §. nũc tractemꝰ. in versi. quid si ille. ⁊ Inno. in
c. cum oporteat. ex̃ de accu. ¶ Item duz glo. dicit ꝙ interitu rei
non liberať. Dicite rationẽ esse odio furis eo qđ semp fur dicať
esse in mora. l. inter stipulãtẽ. §. pe. ff. de ver. obli. ⁊. l. fi. ff. de tri-
23 tica. †morosus aũt interitu rei non liberať. l. si ex legati causa.
et. l. nemo rem suã. la. j. ff. de ver. obli. l. qđ te cum materia. si cer.
peta. item dum glo. ista in fi. dicit vnam tolli per aliã. videatis
etiã glo. no. in. l. tres tutores. in prin. in ver. hac actiõe. ff. de ad-
mini. tut. ¶ Glo. in ver. si apparet. Quã diuido in quatuor par
tes. in prima declarat tex. in secũda cõtra tex. multum fortiter
opponit. iñ tertia soluit vno modo. in quarta alio. secunda ibi:
sed videť hoc stare non posse. tertia ibi: sed dicit relationẽ. quar
ta ibi: vel hic dic agi etiã ad dandũ. ¶ In ea. glo. ibi. l. siue pos-
24 sidetis. No. Ange. de are. hic ex hac glo. †ꝙ olim dominus ho
die presumiť dominus. ibidem ⁊ latius tenuit glos. in. d. l. siue
possidetis. in ver. cõstitui. C. de proba. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij plene. et
glo. in. c. cum ad sedem. ex̃ de resti. spolia. ⁊ ibi Canoniste maxi-
me domi. Anto. dicite vt per eos in dictis locis. ⁊ Ang. de are.
25 hic qui etiam satis impertinẽter ⁊ extrauagãter ponit †an qui
olim possidebat hodie presumať possidere. quod etiã late exa-
minat Bal. hic. videatis hic per eos. ⁊ glo. in ver. constituti. in
d. l. siue possidetis. ⁊ ibi Bar. Bal. ⁊ latius Sali. ⁊ glo. in. l. si mi
norem. in glo. fina. C. de in inte. resti. mino. ⁊ Bar. in. l. quidam
in suo. ff. de condi. insti. ⁊ late Sali. in. l. non ignorabit. C. ad ex-
hiben. ⁊ per Jo. and. ⁊ ibi per alios in. d. c. cum ad sedem. ex̃ de
26 resti. spolia. ¶ †Tangunt etiã circa p̃dicta extrauagãter Bal.
et Ange. de are. hic an ⁊ quãdo possidẽs ꝑsumatur dominus:
vel quod de p̃terito fuerit dominus: ⁊ sic an qui possidet hodie
rem vt dominus presumať ex possessione dominus. ⁊ finaliter
ambo ponũt in hoc vnam theoricã Bar. de verbo ad verbum
in. d. l. quidam in suo. ff. de condi. institu. vbi etiam Bar. refert
omnes glo. illas de quibus isti hic particularẽ mentionem fa-
ciunt. vide ibi plene per Barto. cum quo etiam in effectu tenet
Bal. in. l. indicia. C. de rei vendi. do. Anto. in. d. c. cum ad sedẽ.
et Bal. in. l. non ignorat. C. qui accusa. non pos. ⁊ Ang. in. l. qui
vas. per illum tex. ff. de dam. infe. ⁊ Bar. in. l. apud trebatiũ. §.
neqꝫ. ff. de aqua plu. arcen. ⁊ Bar. post glo. in. l. cõmuni diuidũ
27 do. §. inter predones. ff. cõmuni diuidun. ¶ †Et ad materiam
an ⁊ quando ex possessione ꝑsumatur dominiũ: maxime quan
do incidẽter deducitur in iudicio. videatis latissime per Bal.
28 in. l. j. in. ix. ⁊. x. colum. C. qui accusa. non possunt. †Et notate ꝙ
quando ex possessione quis presumitur dñs: illud tantũmodo
procedit si allegeť ⁊ non aliter. ita no. Bal. in. l. etiã. in. iiij. colũ.
C. de execu.

a ¶ Juris. Quid autẽ sit infamia facti et iuris. vide Feli. in. c. testimoniũ. in. v. col. versi. quõ autez. de test.

b ¶ Probeť. Vide Feli. in. c. inq̃sitionis. §. quesiuisti. in fi. de accusationi.

29 C. de execu. rei iudi. ¶ †Itē no. q̄ ille q̄ possidet hʒ p̄sumptio-
nē p se qd̄ p̄sumat̄ se credere dn̄m. ita not. Bal. in. l. j. in. j. colū.
C. si de momē. pos. fue. appel. referēs ita tenere Cy. in. l. cū alie-
30 nā. C. de lega. ¶ †An aūt ex detētatione presumat̄ possessio.[a]
a vide Inno. tenentē q̄ sic ex detentatione corporali nisi constet
aliū possidere. in. c. ij. extra vt lit. pē. ꝛ illū refert apud legistas
Bal. in titu. de pace cōstan. in verbo recuperauerit. ꝛ Bald. in
l. j. in penul. col. C. de ser. fugi. ꝛ. l. etiā. in. vij. col. C. de execu. rei
31 iudi. ꝛ in. l. ij. in. vj. col. C. vbi in rem actio. ¶ †An aūt ex pos-
sessione naturali presumatur ciuilis. ponit Bald. in. d. l. j. in fi.
col. C. de ser. fugi. ꝛ tenet q̄ sic p notata in. l. stipulatio ita habe
32 re licere. §. hi quoq;. ff. de verb. obli. †Et an ꝓbatā possessione
simpliciter p̄sumat̄ ꝓbata cum qualitate possessionis allegata
ponit Bal. in. d. l. iudicia. C. de rei ven. ꝛ Barto. in. l. si prius. in
33 prin. tertie partis principalis. ff. de ope. no. nun. ¶ †In fi. glo.
pro clara intelligentia difficultatis q̄ tangit̄ in hac glos. ꝛ eorū
que postea in eadē subijciūtur. Reassumo argumentū qd̄ glo.
hic facit ꝛ eius solutionē gl. fortissime arguit cōtra text. in hūc
modū. nulla actio pōt ad impossibile dari: ʒ impossibile est rē
meā mihi dari: ergo impossibile est q̄ etiā odio furis agat̄ ad
dandū id qd̄ meū est: ꝛ in quo dn̄ium habeo. gl. huic difficulta
ti dupliciter respondet. p̄mo ꝯcedēdo oppositionē q̄ hec actio
personalis scʒ ꝯditio furtiua q̄ odio furis cōpetit datur nō ad
dādum: sed ad restituendū rē. Cōtra istā solutionē multū vrgē
tem videtur facere hic tex. ibi. si apparet eos dare oportere ꝛc.
qui videtur presupponere quod imo odio furis agatur ad dā
dum. glo. voluit ad hoc respondere. ꝛ dicit Ioā. fab. q̄ glo. ne-
sciens in lucem euadere conuertit se ad obscura ne videat̄ aut
intelligatur: ꝛ respondet relationē faciendā esse ad genus non
ad speciem. quasi dicat ea actione personali per quā al's agitur
ad dandū hic agitur ad restituendū. ista sunt formalia verba
glo. sed multū obscura. Io. fa. hic ꝛ bn̄. quē etiā simpliciter seq
tur Ang. de are. dicit q̄ glo. voluit dicere q̄ tex. iste in ver. pla
ne. in illis v̄bis si appareret eū dare oportere ꝛc. nō est referē-
dus in specie ad ꝯditionē furtiuā. de quo statim locutus est in
dicto versi. plane. sed est referēdus ad cōditionē in genere. ꝛ sic
prout cōditio est genus. ꝛ sic prout ponitur pro oī alia actione
personali. quasi dicat glo. fur tenet̄ conditione furtiua ad resti
tuendū sicut teneretur quilibet alius alia cōditione siue actio
ne personali ad dandū. si appareret eū dari oportere. ita q̄ il-
la verba si appareret eum dare oportere. nō referūtur ad cōdi
tionē furtiuā: ʒ ad aliā conditionē siue aliā actionē personalē
in genere. hāc primā solutionē ita declaratā saltē ex intentio-
ne glos. Q̄uis iudicio meo multū ad balistā impugnant cōiter
doc. hic. q: nimis violat tex. ꝛ dicit Io. fab. quē simpliciter seq-
tur Ang. de are. se credere q̄ ille qui cōposuit tex. nunq̄ ineter
num illud cogitauit. q̄ gl. ista quodāmodo videtur istud som-
niasse: ʒ qd̄ fortius etiam posito qd̄ tex. ita posset cauillari. ad-
huc ista prima solutio gl. nullo mō posset ꝓcedere qd̄ agat̄ ad
restituēdū nō ad dandū vna clara ratione quā ponit Dy. hic
ꝛ alij sequūtur. nā exceptio dʒ esse de cōtentis sub regula. §. vt
aūt lex. in aut. de non alie. l. nā qd̄ liquide. §. fin. ff. de penu leg.
Bar. in. l. in his que contra rationem. ff. de legi. post glo. ibi. et
Bar. in. l. j. ff. de reg. iur. Dy. in rub. de regu. iur. lib. vj. modo
in principio huius. §. posita est vna regula circa actiones p̄so-
nales. qd̄ nemo potest agere actione personali ad dādū sibi rē
suā. postea in ver. plane. ponitur exceptio. in fine odio furis: vt
ergo exceptio sit bona ꝛ sit de contētis sub regula necesse est in
telligere hūc tex. in ver. plane. vt in eo odio furis agatur condi
tione furtiua. ꝛ sic actione p̄sonali ad dādū: nō aūt ad restituē-
dum prout dicit gl. q: tūc nō esset bona exceptio. nec etiā de cō
tētis sub regula vt p̄dixi. itē dū gl. in hac prima solutione vult
q̄ mirabile sit ꝛ speciale in cōditiōe furtiua q̄ p eā petā rē meā
restitui. voluit dicere gl. q̄ specialitas sit in hoc: q: nulla cōdi-
tione cōpetit dn̄o ꝓ restitutiōe rei sue nisi ista. vn̄ si alique alie
inueniant̄ q̄ cōpetūt ad restituendū verū est q̄ cōpetūt nō dn̄o
sed ipsi dn̄o minime. istud etiā reprehēdit Io. fab. ꝛ bene: quia
imo etiā reperiuntur alie conditiones que dātur dn̄o pro resti
tutione rei sue. vt cōditio sine cā. iuxta. l. rerū amotarū qdē. §.
j. ff. rerū amotarū. itē ꝯditio indebiti. vt. l. si vrbana. ꝛ. l. indebi-
ti. §. j. ff. de ꝯdi. inde. ꝛ. l. si ꝓcuratori. ff. de cōdi. ob cām. itē certi
cōditio generalis. vt. l. certi cōditio. in prin. in ver. cōpetit. ff. si
cer. pe. itē ꝛ triticaria. vt. l. j. in ver. ꝛ ḡnaliter. ꝛ. l. ij. ff. de condi.
triti. imo ẜm eū generaliter idē est in quacūq; cōditione: q: q̄li
bet conditio ḡnaliter degenerat cōtra furē. de quo vltimo di-
34 xi. s̄. me dicturū. ꝛ ibi dicā. j. in glo. in ver. in rē. ¶ †Scd̄a prin
cipalis solutio gl. n̄re ad predictā difficultatē est qd̄ odio furis
agat̄ ad dādā possessionē: ꝛ sic vult gl. qd̄ odio furis agat̄ cōdi
tione furtiua ad dandū. nō ratione dn̄ij: sed ratione possessio-
nis: qua solutione vtitur in simili in alio proposito glo. in cō-
muni reputata singularis. in. §. j. que incipit. ʒ nostra. in gl. in

verbo per hypothecariā. ad fi. s̄. de lega. hec solutio reprehēdi
tur cōiter p doc. maxime Io. fab. Nic. de nea. ꝛ Ange. de are. q:
ẜm hoc nihil esset speciale odio furis cū generaliter ꝛ regulari
ter possessionē rei sue quis possit cōdicere saltē per triticariā. l.
ij. ff. de tritica. ꝛ. l. indebiti. §. ʒ si numi. ff. de condi. inde. vn̄ ni-
hil esset speciale i ꝯditione furtiua odio furis qd̄ est de directo
ꝯ istū tex. In hac summa difficultate Dy. hic in scd̄a ꝛ etiam in
iiij. col. tʒ per verba multū intricata prout etiam dicebat Nico.
de neapo. hic q̄ in isto ver. plane. etiā odio furis nō agatur ad.
dandū: q: esset impossibile ꝛ etiā ꝯtra text. in. l. scire debemus.
§. si a fure. ff. de ver. obli. vbi ẜm eū est casus q̄ quis nō pōt a fu
re stipulari rem suā sibi dari: imo stipulatio est inutilis: q: qd̄
suū est non pōt amplius suū fieri. agitur ergo in tex. isto ad re
stituendū rōne ꝓprietatis odio furis. vbi al's in alijs actioni-
bus personalib⁹ agitur ad restitutionē rōne possessionis: non
aūt ratione proprietatis. ꝛ cū Dy. tenet etiā Ange. de are. hic.
ʒ Dy. ꝛ post eū Ange. de are. inaduertēter incidūt in errorem
gl. quā proxime rephendebāt: q: si in isto ver. plane. in quo po
nit̄ exceptio ageret̄ ad restituendū quomodocūq; agat̄: siue ra
tione proprietatis siue possessionis: nō exceptio esset de cōtē
tis in regula posita in prin. hui⁹. §. ꝛ sic nō exceptio esset bo-
na. prout. s̄. dicebat post primā solutionē glos. nostre. Nico. de
nea. hic in tertia oppo. glo. refert varias opiniones antiquorū
doctoꝝ: quas oēs ipe reprobat. postmodū nihil firmat ꝛ nihil
sequit̄: sed simpliciter dicit vidēda esse que ponit Ray. de forli.
in. d. l. scire debemus. §. fi. Io. fab. etiā plures alias opiniones
ꝛ r̄n̄siones ponit. ʒ nullā habet iudicio meo q̄ sibi bene firma
videatur. ergo i hac difficultate teneo q̄ in isto ver. plane. odio
furis agat̄ ad dandū ꝓut tex. noster vult. ꝛ vt sit bona exceptio
prout. s̄. dixi. ꝛ ita etiā expsse firmat Bar. i. d. l. scire debemus.
§. fi. per istū tex. ꝛ tʒ etiā Io. fab. hic. ꝛ sequitur etiam Ange. de
are. nec obstat argumentū gl. nostre. s̄. formatū qd̄ impossibi-
le est q̄ petatur res suas sibi dari: q: nescirē aliud r̄n̄dere: nisi
prout etiam respondebat Io. fa. hic. q̄ q̄uis sit impossibile rē
meā mihi dari: nihilominus hec petitio admittet̄ contra oēm
rigorē iuris odio furis. est bn̄ verū q̄ si res furto subtracta nō
extabit: q̄ tunc etiā effectualiter erit bene actū ad dandum cū
effectualiter a iure nō possit ꝯsequi nisi estimationē. iuxta. l. in
re furtiua. ꝛ ibi Bar. ff. de cōdi. furti. in qua estimatione certuʒ
est proprie eadem dari. Si aūt res furto subtracta extaret: tūc
q̄uis admittat̄ petitio ad dandū odio furis cōtra omnē rigo-
rem iuris: tamē effectualiter nō poterit a iure cōdici p cōditio
nem furtiuam rei restitutionē. ꝛ ita etiā tenet Bar. in. d. l. scire
debemus. §. fi. ꝛ etiā Ange. de are. hic. ꝛ videatis q̄ dicit Bart.
post Iaco. but. in. l. si quis nec causam. §. res pignori. ff. si certū
peta. non obstat. l. scire debemus. §. fi. allegata. s̄. p Dy. in con- b
tra. in qua ẜm eū est casus. q̄ quis nō pōt stipulari a fure rem
suam sibi dari: q: respondeo q̄ ita est casus ẜm intellectū ipsi⁹
Dy. quē etiā ibidem dedit ad illum tex. ʒ ibi cōmuniter repre
henditur: vt p Bart. ꝛ alios. ꝛ ẜm intellectum quē ad illū text.
ponit Pet. de bel. ꝛ sequitur Bar. ꝛ cōmuniter alij. ꝛ est cōmu-
nis intellectus ibi erit casus pro opinione quā. s̄. proxime te-
nui. nam ibi cōmuniter tenetur q̄ sit tex. in scd̄o responso. qd̄
illud qd̄ est meū possim stipulari mihi dari a fure ex cā furtiua
secus si simpl'r vt ibidē latius videatis. Q̄uis ita teneant eo qd̄
nihil tutius tenēdū occurrat: tn̄ vnū est q̄ me multū turbat cō
tra predictā opi. quia ẜm predictā opinionem parua vtilitas
imo nulla sequit̄ in effectu q̄ odio furis admittatur petitio cō
tra eum ad dandū pro re ꝓpria: q: etiā contra aliū quēcūq; su
stineretur petitio qua peteretur res ꝓpria dari: ꝛ impropriare
35 tur pro tradi. †cum pro sustinēdis petitionibus ꝛ libellus lici-
b tū sit verba impropriare. iuxta ea que dixi vobis in. §. oim.[b] in
materia libelloꝝ. s̄. eo. ꝛ si diceres q̄ contra furē admittit̄ illa
petitio absq; impropriatione. dico tamē q̄ in effectu nulla est
vtilitas: ꝛ sic istud qd̄ in versi. plane esset inductum odio furis
in effectu est sine fructu. cogitabitis. R̄n̄dere potestis vt not.
tex. vt hic: q̄ odio furis vt pluribus actionibus teneret̄ statu-
tum est: vt certe cōditiones cōpetant. ꝛ sic actiones personales
qd̄ videtur impossibile ꝛ etiā rei vēdicatio qd̄ in alijs cessaret.
¶ Glo. in primo in rem. diuiditur in tres. In prima declarat
tex. In secūda p modū notabilis illū extēdit. In tertia querit
ꝛ dupliciter respondet. scd̄a ibi. itē no. q̄ hic. §. tertia ibi. ʒ nū-
quid etiā rē suā. ¶ In ea. gl. ibi. in quolibet malefidei possesso
re. hanc glos. expresse not. Ioan. de imo. in. l. scire debemus. in
§. fi. in. j. colū. ff. de verbo. obliga. ꝛ illam habet pro valde no-
36 tabili ad hoc: ꝛ q̄ illud qd̄ dicitur qd̄ oīs conditio degenerat:
idest perdit. ꝛ mutat propriā naturam contra furē. l. fi. ff. vsu-
fruct. quemadmo. caue. ꝛ dicam statim habeat etiam locum in
quolibet malefidei possessore rei aliene. addite etiam Bart. in
terminis ad hoc allegantem istum tex. cū glo. in. d. l. si quis nec
causam. §. res pignori. post glo. ibi. in versi. condici potest. ff. si

¶ Possessio. a
de Ang. in. l. qui
vas. la. j. de dā.
infec. ꝛ Alex. de
imo. in. l. rē ali-
cui. de pig. ac. et
Old. i ꝯsi. ccviij.
¶ In. §. omniū.
Q̄ue vide in nu.
clxix. et ibi vide
qd̄ fuit p me di-
ctū in apostil.

certũ peta. ⁊ ibi Bar. dixit hoc esse tenendũ menti. ⁊ sequitur
37 etiã Ang. de are. hic.† an id qđ ꝓxime dixi sit ita simpliciter et
indistincte verũ. ꝙ oĩs cõditio degeneret contra furem. ponit
Nico. in apost. tex. ⁊ latius in. j. q. extra glos. post antiquos do-
cto. ⁊ finaliter ꝯcludit ⁊ bene ꝙ sic. accedãt que dixi. s. in gl. pre
cedẽti post Jo. fab. in reprobatio. prime solu. glo. ibidem posi-
te. ⁊ qualiter intelligatur ista regula ꝙ oĩs cõditio degenerat
contra furem. declarat Joan. de imo. in. d. l. scire debemus. §.
fi. ibidem videatis. ¶ In ea. glos. ibi. §. sed si numi. hoc multũ
mandat teneri menti Bar. ibidem. qꝛ ſm eũ istud tibi sepe oc-
38 curret de facto † quãdo fit aliquis cõtractus ⁊ inualidus ꝑ mi-
norem vel ecclesiam vel aliã personã: ⁊ eiꝰ vigore possessio tñ
in aliũ trãsfertur. iuxta. l. j. §. si vir. cũ ibi notatis. ff. de acquirẽ.
pos. qđ poterit repeti possessio ꝑ conditionẽ indebiti: vt ibidez
est casus notabilis. addite Bart. ⁊ latius in. l. si alienã. ff. solu.
matri. vbi idẽ tenet. ⁊ dicit se ita de facto dixisse in ecclesia q̃ rẽ
vendiderat nõ obseruata solẽnitate debita: ⁊ eam tradiderat:
39 vt ibi per eũ. ¶ † In fi. gl. primã approbãt hic doc. vt Jo. fab.
⁊ Ange. de are. qꝛ per cõditionẽ sine cã nõ agit dñs ad dãdum
nisi cõtra furẽ ⁊ malefidei possessorem: sed ad restituendũ. acce
40 dat qđ no. glos. fi. in. l. fi. ff. vsufru. quẽadmo. caue. ¶ † Glo. in
ver. quibꝰ. in fi. dicite ꝙ effectualiter primã approbãt doc. hic.
vt Jo. fab. ⁊ Ange. de are. qꝛ in isto. §. solũ loquitur imperator
de illis actionibꝰ ꝑsonalibꝰ q̃ cõpetũt ad dãdũ. iste aũt de qui-
bus glo. mentionẽ facit competunt ad reddendũ seu restituen
dum. l. iij. §. si reddita. ⁊. l. si vt certo. §. rẽ tibi dedi. ff. cõmo. cuz
simi. sunt etiã alie conditiones q̃ cõpetunt ad liberandũ vt qs
liberet̃. iuxta. l. q fine. ff. de cõdi. sine cã. alie ad repetendũ qđ fa
ctũ est: ⁊ istud est regulare. vt cõditio ob cãm. cõditio ob turpẽ
41 cãm. ⁊ cõditio sine cã. vt in titulis suis appet. ¶ † Gl. in verbo
denũtiare. in fi. bñ dicit. ⁊ cũ ea trãseũt doct. vt Jo. fab. ⁊ Ang.
de are. hic. ⁊ hãc reputat vnicã ⁊ singularẽ Ange. de are. hic ad
istud ꝙ debitor anteq̃ cõueniat̃ in iudicio non est primo extra
iudicium interpellandus de necessitate: sed tñ de vrbanitate.
bene facit iste moralis tex. in. l. qdã iberus. hic allegata in glos.
cuius moralitatẽ ibi notat ⁊ cõmẽdat Bar. ⁊ idẽ qđ de vrbani
tate tñ sit primo debitor extra iudiciũ interpellãdus. tz etiam
Bal. in. l. debitores. C. de pigno. vbi formal̃r inquit ꝙ de vrba
nitate ante ingressum iudicij est cõueniendus extra iudiciũ. et
debet requiri per illũ tex. vt. d. l. quidam iberus. ⁊ idem etiã te
net glo. j. in prin. in. d. l. debitores. q̃uis in fine vacillet in alijs
terminis. s. in debitore volente vẽdere pignus: quo casu bñ de
necessitate fiẽda est denũtiatio: vt ibi per Bar. ⁊ ꝓ hac glo. qđ
de vrbanitate tñ sit primo debitor extra iudicia ĩterpellãdus
adducit Ange. de are. hic vnũ fundamẽtũ in quo multũ letat̃.
nam si de necessitate reqritur semper interpellatio extraiudi-
42 cialis certe † cũ per interpellationẽ extraiudicialẽ debitor con
a stituatur in mora.[a] vt est gl. in. l. qui rome. §. coheredes. in glo.
paruula. in verbo testator. ff. de ver. obli. ⁊ glo. in. l. vinũ. in gl.
magna. in primis verbis. ff. si cer. pe. ⁊ glo. in. l. fideiussor obli-
gari. §. fi. ĩ verbo reus. ff. de fideius. seqret̃ ꝙ nũq̃ in iudicio ꝑ
litis cõtest. qs posset in mora cõstitui. ⁊ cõsequẽter sequeretur
ꝙ frustra facte essent ille leges que ponũt per litis cõtest. quis
cõstituatur in mora. vt in. l. si ex legati causa. ⁊. l. si seruũ. §. seq-
tur. ⁊. l. mora. ff. de verbo. obli. ⁊. l. mora. in prin. ⁊. l. videamus.
§. si actionem. ff. de vsu. ⁊ tex. in. l. si in asia. §. fi. ff. depo. ⁊. l. qđ te
cũ materia. ff. si cer. peta. nã cũ primo esset cõmissa mora per in
terpellationẽ extraiudicialẽ nõ posset amplius ĩ mora ꝯstitui:
vel saltẽ nõ esset opus ꝙ postea mora cõmitteret̃ ꝑ litis ꝯtest.
⁊ esset frustratoriũ. vñ ſm eũ tot leges remanerẽt correcte: vel
saltẽ inanes qđ nõ est dicẽdũ: sz certe iudicio meo fundamentũ
Ang. in quo tñ gloriat̃ nõ valet vnã fabã: qꝛ imo etiam quan
do qs est constitutus in mora ꝑ interpellationẽ extraiudicialẽ
adhuc tñ põt denuo in mora ꝯstitui ꝑ litis ꝯtest. nec ista secũ-
da erit frustratoria vt ipse dicit: imo erit maximi effectꝰ: qꝛ cuz
sit grauior mora difficilius admittet̃ eiꝰ purgatio. iuxta tradi
ta in. l. si insulam cũ materia. ff. de ver. obli. quicqd sit nõ disce-
43 do a ꝯclusione glo. nostre † q̃ videt̃ cõis ꝙ debitor nõ sit de ne
cessitate anteq̃ in iudicio ꝯueniat̃ ꝑmo extra iudiciũ interpel-
landus. de quo tñ videatis multũ late ⁊ plene ꝑ Jo. an. et ibi-
dem per Panor. in. c. licet heli. extra de simo. hanc tamẽ cõclu
sionem glo. limitate nõ ꝓcedere qñ qs vellet agere ꝯ maiorem
siue superiorẽ suũ: qꝛ tũc anteq̃ currat ad legitimandũ dz priꝰ
admonitio ꝑcedere. tex. est in. l. si manumissori. C. de obse. ⁊ ibi
gl. in ver. patronũ quẽ etiã ad hoc allegat multos tex. decreti.
⁊ ibi etiã in terminis hoc no. Bal. ⁊ reputat tenẽdũ menti qui
etiã dicit ꝙ in factis armor̃ nũq̃ dz perueniri ad bellũ nisi pre
cedẽte admonitione ⁊ diffidatiõe: al̃s diceret̃ ꝓditorie agi. ⁊ ita
dicit notare Joã. an. in. c. j. de homi. lib. vj. ⁊ idẽ etiã dicit Bal.
post Host. ⁊ Jo. an. ĩ aut. itẽ nulla cõitas. C. de epis. ⁊ clẽ. ⁊ alibi
dicit Bal. in. l. penul. in. xiij. col. de execu. rei iudi. ⁊ in. l. ij. C. de

a ¶ In mora. Qđ intellige verum quando debitor sit obligatꝰ iure actiõis: vt dicit Bar. in. d. l. q ro me. §. peñ. secus vo si tenet̃ iudicis officio. pro q̃ vide. d. Alex. de imol. in. d. l. si ex legati cã. et in. l. interdũ. §. fi. e. titu. ⁊ Frã. are. in l. si pacto q̃. C. de pact. ⁊ Feli. in. c. iudicis officiuz. de offi. iudi.

b ¶ In. §. primo. Quẽ vide in nume. xxvj. et nume. xxviij. cũ. ij. seque. ⁊ ibi vide etiaz qđ fuit per me dictũ in apo.

serui. ⁊ aqua. qđ nullũ bellũ est licitũ sine diffidatiõe. forte pos-
set dici ꝙ etiã ĩ. d. l. si manumissori. admonitio fiat ex vrbanita
44 te ⁊ nõ ex necessitate: vt in supioribꝰ dictũ est. ¶ † Itẽ hãc gl.
nostrã dicit Jo. fa. h facere ad notabilẽ q̃stionẽ ꝙ si aliqs facit
te vocari ad iudiciũ petẽs abs te puta cẽtũ q̃ sibi debebas: ⁊ tu
reqsitus ĩcõtinẽti ꝯfitearis debitũ: ⁊ offeras te paratũ soluere
an tenearis ad expẽsas: an vero excuseris: qꝛ dicas ꝙ etiam si
añ fuisses reqsitꝰ qđ soluisses. finaliter ꝯcludit Jo. fa. ꝙ neces-
saria sit denũtiatio ad h vt qs teneat̃ ad expẽsas. ego addo no.
Bal. ĩ terminis pulchrioribꝰ idem decidentẽ in. l. nõ ignorat.
in ver. modo ego q̃ro pone actor fecit expẽsas ⁊c. C. de fruc. ⁊ li
tis expẽ. vbi decidit ꝙ si actor fecit expẽsas ĩ recolligẽdo istru
mẽta a tabellione ꝙ istas expẽsas nõ poterit recuperare a reo
quẽ prius nõ reqsiuit an vellet soluere: sz dz illũ priꝰ admone-
re. idẽ etiã tz Ang. in. l. ij. C. de obsequijs. ⁊ idẽ Ang. in. d. l. de-
bitores. C. de pigno. idẽ tz do. Ant. de but. in. c. j. extra de libel.
obla. in. c. nouit. extra de iud. ⁊ Guil. de cu. in. l. edita. C. de edẽ.
⁊ ibi Sali. ⁊ idẽ etiã Bal. in repe. ⁊ idẽ etiã tenet Bar. al̃s Bal.
in. l. pretor ait. §. j. ff. de eden. ⁊ Specu. in titu. de renũ. §. j. circa
prin. ⁊ in istis locis tradit̃ illa generalis regula ⁊ practicabilis
ꝙ si debitor nõ sit primo extraiudicialiter interpellatꝰ ad sol-
uẽdũ debitũ qđ nõ tenetur ad aliq̃s expẽsas si immediate rece
pto libello dicat se velle soluere ⁊ nõ ꝯtendere. ⁊ ita etiã in hoc
45 vltimo tz Ang. de are. hic. ¶ † Extra glo. restat vltimo ad cõ-
plemẽtũ presentis. §. vt videamus qualiter formãdus sit libel
lus in ꝯditiõe furtiua. de q̃ in hoc. §. ꝑncipaliter est habita mẽ
tio. ⁊ eius formã ponit plene Spe. in tit. de fur. ſm qđ eũ refert
Nico. hic in. ij. q. extra gl. ⁊ ex mẽte doc. hic potestis ita cõcipe-
re libellũ. Ago ꝯ titiũ vl̃ eiꝰ heredẽ qđ aĩo furãdi rẽ talẽ mihi
surripuerit: cuius ego sum dñs vel saltẽ erã dñs tpe q̃ res fuit
mihi furto surrepta per. l. siue manifestus. §. tãdiu. cũ. l. seq. ff.
de ꝯdi. fur. ⁊ postea ĩ cõclusione possum cõcludere. quare peto
dictũ titiũ furẽ: vel eius heredẽ ꝯdẽnari mihi ad dandũ dictã
rẽ si extat: ⁊ si nõ extat ad eius verã estimationẽ. iuxta. l. siue ꝓ
fure. §. fi. ⁊. l. in re furtiua. in prin. ff. de condi. fur. est bñ verũ ꝙ
46 magnũ dubiũ est † an qñ res furto subtracta perijt ita ꝙ p̃sta-
ri nõ põt: nũqd nihilominus ipa res possit peti: an vo necessa
rio sit petẽda estimatio. ⁊ gl. in. d. l. in re furtiua. in prin. in ver-
bo estimatiõis. tz ꝙ res ipa q̃uis desierit in rebꝰ humanis ex-
tare petet̃: sz postea fiet condẽnatio ⁊ solutio in estimatiõe. bar.
in. d. l. in re furtiua. in prin. ⁊ in. l. cũ seruus. ff. de cõdi. ob cãm.
⁊ multũ late in. l. stipulationes nõ diuidũtur. ff. de ver. obli. te-
net ꝙ qñ res furto subtracta perijt qđ nihilominus possit agi
ad ipsam rem. itẽ ꝙ possit agi ad estimationẽ. ⁊ idem etiã tenet
Spe. in titu. de libelli cõceptio. §. ad eius. ver. itẽ nota. ⁊ in tit.
de ob. ⁊ solu. §. sequit̃. ver. qd si petij. ⁊ ita est tenẽdũ quicqd te-
neat Jo. fab. hic. q̃uis Inno. in. c. sacro. extra de sentẽ. exc. cõ-
trariũ de directo teneat. vbi voluit ꝙ si certũ esset furto rẽ sub
tractã nõ extare ꝙ necessario deberet peti estimatio: ⁊ si res pe
teret̃ ꝙ male peteret̃. q̃uis gl. etiã in. l. rei iudi. §. j. in verbo pe
cuniã. ff. solu. ma. quã ibi Jo. de imo. reputat singularẽ teneat
ꝙ qñ res amota ꝑ vxorẽ marito desijt extare qđ tũc cõdicatur
estimatio: nõ aũt ipsa res. teneatis qđ. s. proxime tenui. et per
ista remaneat expeditus presens. §.

Sequens illa diuisio.

Iste. §. vsq̃ ad. §. quedã. mul-
tis ⁊ varijs modis diuidit̃ ⁊ subdiuidit̃ ꝑ doc. hic. vt ꝑ Nico. ⁊
Ang. de are. ego diuido eũ aliter ⁊ meliꝰ q̃ ipsi faciãt ĩ duas ꝑ
tes principales vsq̃ ad. d. §. quedã. In ꝑma ponit imperator
vnã principalẽ diuisionẽ actionũ in genere. In scđa illã in spe
cie declarat. scđa ibi ꝓpe ꝑncipiũ. rei persequẽde cã. Illa scđa
subdiuiditur in quatuor. In ꝑma illã specificã declarationem
facit in actionibꝰ realibus. In scđa in ꝑsonalibus ex ꝯctu. In
tertia in actionibus descẽdẽtibꝰ ex maleficio. In quarta ⁊ vlti
ma in actionibꝰ descẽdẽtibꝰ ex vltĩa volũtate. scđa ibi. earũ vo
actionũ. tertia ibi. ex maleficijs vo. q̃rta ibi. itẽ mista est actio.
¶ Actionũ alie sunt rei ꝑsecutorie. alie penales. alie miste. que
hic ꝑticulatim declarant̃ in actionibꝰ realibꝰ ⁊ in personalibꝰ
ex ꝯctu: ⁊ in actionibꝰ descẽdẽtibus ex maleficio. itẽ ⁊ in descẽ-
dentibꝰ ex vltima volũtate. h. d. ⁊ q̃uis iste. §. ꝯsueuerit simul
legi vsq̃ ad. §. quedã. per scribẽtes hic. vt ꝑ Dy. Nico. de nea.
Jo. fa. ⁊ cõiter alios. ego tñ ĩ hoc imitatus morẽ Ang. de are.
ꝓpter nimiã textus ꝓlixitatẽ legã tñ vsq̃ ad v. ex maleficijs.
1 ⁊ postea illũ v. legã vsq̃ ad. §. q̃dã. ⁊ ĩ h nulla erit vis. ¶ † Ul-
tra summariũ vnũ notate ex tex. ꝙ mistũ nõ ꝯtinet̃ sub simpli
cibꝰ. nã videatis hic ꝙ actiões miste nõ ꝯtinent̃ sub rei ꝑsecu-
torijs nec sub penalibꝰ imo faciũt tertiã speciẽ de ꝑ se. de q̃ tñ
b dicite ꝓut late dixi in. §. j.[b] in glo. in vbo summa. s. eo. in gl. j.
paruula in fi. Itẽ ꝙ ista sit tertia principalis diuisio actionuz
tz glo. magistralis in. §. sunt ꝑterea. in glos. j. j. eo. ⁊ declarat vt
ibi in glo. dicite tñ vos posse dici qđ imo hec sit quarta diuisio
tenendo

tenendo ꝙ in.§.ꝓiudiciales.s.eo.posita sit tertia diuisio vt ibi dixi in gl.magna in prin. ℭGlo.in vbo miste in fi. bene dicit ⁊ cū ea simpliciter trāseūt scribentes hic. ⁊ adducit.l.ij.§.j.ff. ne qd in loco publico.⁊.l.nā reipublice.ff.de ope.no.nū. ℭGlos. in verbo.in rem actiones.diuiditur in quatuoꝛ partes. In pri ma enumerat actiones in rē. In secunda opponit ⁊ soluit. In tertia refert opi.alioꝝ. In quarta illā reprobat.secūda ibi. sed certe videtur.tertia ibi.alij tamen dicebant.quarta ibi.ſʒ certe ⁊ actio depositi. ℭIn fi.glos.hic.gl.ſm Jo.fab.⁊ Ang.de are. hic videtur aduersari glo.magne posite in.§. penales. in ver bo.item aduersus.in prin.s.eo.que videtur cōcludere ꝙ ibi il la actio dicatur penalis:q2 in ea iuratur in litē.⁊ tñ ſm eos cō stat ꝙ illud iuramētum venit officio iudicis: sicut in qualibet alia actione.ipsi dicūt hāc glo.esse veriorē.vos autē dicite ꝓut late dixi in.d.§.penales.super dicta glo.magna.in verbo item aduersus.in prin. ℭGlo.in verbo fere.ibi.qḋ falsum est.ꝙuis glo.nō dicat.dicite vos ſm Nico.hic in.ij.q.glo.ꝙ ideo falsum est:eo q2 pena illa cōpetit ex cōuētione.nos aūt hic loqmur in pena legali seu ꝓueniēte ex dispositione legali. ℭIn fi.glo.bñ

2 dicit. ℭ†Gl.in verbo actoꝛ.in fi. dicite tñ ꝙ in pmo casu agi tur certi cōditione ex mutuo.in secūdo vero agitur certi cōdi

a tione ex stipulatione.iuxta ea q̄ tradūtur in.l.certi cōditio.[a] in prin.⁊ in.l.qm̄.ff.si cer.peta.⁊.s.de ver.obli.in prin. primus ta mē casus ꝓcederet vbi nō interuenisset stipulatio de restituē do mutuo.si vo interuenisset stipulatio distinguet̄.an interue nit incōtinenti ante vel post numeratione:⁊ tūc daret̄ certi cō ditio ex stipulatione:nō aūt ex numeratione:q2 dicta numera tio diceretur facta causa implende stipulationis.Si aūt stipu latio interuenisset ex interuallo:quo casu sunt duo cōtractus ⁊ induceret̄ nouatio pmi si esset expresse actū vel tacite:alʼs age retur ex vtroqȝ si vterqȝ fuisset vilis.de istis habetis text. in.l. si ita.§.j.⁊.in.l.seq.que incipit.cū em̄.⁊ ibi Barto.ff.de noua.et Bart.⁊ alij in.d.l.certi cōditio.§.qm̄.facit.l. si ita stipulatus.§. chrysogonus.cū ibi no.Bar.⁊ alios.ff.de verb.obli.⁊ habetis

3 hic p Ange.de are. ℭ†Non omitto tñ circa hāc gl.istā sentire qḋ pro mortuo nō cōpetat certi cōditio specialis ⁊ cōsequēter ꝙ nō sit dare duas certi conditiones: vnā generalem et aliam specialē:ſʒ pro vnica tm̄ sit generalis:quē articulū aliqui hic ⁊ extrauagāter tāgūt:vt Ang.de are.ſʒ nō cōgruit hic. ſʒ habe tis eū plene examinatū p Bart. ⁊ alios in loco suo in.d.l. certi conditio.in prin.per Bal.plene in rubri.C.si cer.peta.per Jo. fab.Nico.de nea.⁊ alios in.§.j.s.qui.mo. re ꝯhi.ob. ℭGlo. in verbo conducto.diuidit̄ in duas. In prima per modū quesiti opponit ꝯ tex. In secūda solut.scḋa ibi.sed tribus de modis. Illa scḋa subdiuidit̄ i tres queadmodū tres ponūtur species penaliū actionū.partes de se patēt. ℭIn ea.glos.ibi.sed pena

4 les.hoc impugnat Jo.fa.hic:⁊ putat esse plus ꝙ̄ ridiculū†qḋ actio ex empto ⁊ alie hic enumerate.item⁊ certe bonefidei.pro pterea qḋ in eis iuretur in litem sint penales p ea que vidim⁹ ⁊ ibi dixi in.d.§.penales.in glo.magna.in verbo item aduer sus.in prin.s.eo.ꝓterea ſm eū hoc est contra casum huius.§.q ponit pro constanti eas esse rei ꝑsecutorias.sed quid fortius si iste dicerent̄ penales ꝓpter iuramētū in litē in eo ꝙ excedūt ve ram estimationē certe dicerent̄ miste:nō autē mere penales:vt hoc text.in ver.plane.⁊ in hoc ego sto cū eo.reiecta saluatione Ang.de are.hic.q̄ est de directo ꝯ supradicta.⁊ siuultis ponere bona exēpla in ista penali ex parte rei tm̄.in qua glo.ista repre hēditur.recurrite ad ea que late dixi in euidētialibus.d.§. pe nales.s.eo. ℭIn fi.glo.signate bñ hāc glo.q̄ magistralis est:⁊ dicite ꝓut dixi i dictis euidētialib⁹.§.penales.s.e.⁊ ibi de hac

5 glo.mētionē feci. ℭ†Glo.fi.in vbo ipsius.in fi.bñ dicit ⁊ text. est clarus ⁊ magistralis cū decisione ⁊ rōne diuersitatis.in.d.l. j.§.j.⁊ in.§.merito.hic allegato.facit in simili.l.j. in prin.ff. de exercito.⁊ iuxta hos quatuoꝛ casus hic in tex.positos ⁊ in legi bus.s.proxime alleg.in quibus in deposito datur actio in du plum ꝯ regularē naturā depositi per rationē quā glos.ista assi

6 gnat ⁊ iuriscōsultus.in.d.§.merito. ℭ†Dubitabat hic Joā. fab.qd iuris esset in alijs similib⁹ casibus in qbus esset eadem rō.vbi gratia.subito ⁊.ex improuiso ꝯcurrētib⁹ hostib⁹habui necesse deponere penes vnū vel forte superueniēte nūtio qḋ latro nes erāt in via q mihi insidiabant̄:vel forte peregrinus infir mitate subita grauatus nō potuit eligere nisi hospitē vel vnū ex circūstantibus apud quē bona sua deponeret. nūqd in istis casibus erit idē prout in casibus quatuoꝛ supradictis. q2 dixit Jo.fa.sibi videri ꝙ nō:q2 istud est penale:ergo nō extēdendū. vt.l.si de interptatiōe.ff.de penis.itē q2 hoc est statutū ꝯ regu las iuris ⁊ ꝯ naturā ipsius depositi:⁊ iō videat̄ nō extendēdū. vt.l.qḋ nō rōne.ff.de legi.subdit tñ Jo.fab.super hoc adeūdū pretorē vel Augustum imperatorē pro lege condenda.ego pu to ꝙ nō sit necesse super hoc de nouo aliā legē condere.⁊ credo

7 ꝙ imo idē iuris esset in oībus casibus:†q2 imo in penalibus ⁊ in odiosis ex idētitate rōnis licita est extensio:vt est solennis tex.in.c.j.§.porro.in ver.ſʒ q2 natura nouas ꝓperat edere for mas.in tit.q̄ fuit pma cā bñfi.amit.⁊ ibi Bal. expresse notat et

8 dicit ꝙ est tex.melioꝛ qui sit in iure†qḋ in penalibus procedit de similib⁹ ad similia:siue etiā loquamur in statutis penalib⁹: siue in cōsuetudinibus penalibus.⁊ idē etiam notat Bal. in.l. his solis.p illū tex.in ver.satis etiam tacite cautū putamus.C. de reuocā.dona.no.Joā.de imo.in.l.si vero.§.de viro.ff.solu. matri.⁊ in.l.infamē.ff.de publi.iudi.⁊ dicā circa hoc aliq̄ pul

9 chra.j.in ver.ex maleficijs.in gl.in ver.iudiciū.†ergo in termi nis nostris etiā in penalibus licita erit extensio ex idētitate ra

b tionis.preterea etiam in correctorijs[b] nedū in penalib⁹ fieret extensio ex idētitate rōnis:q2 ratio esset expressa in.l.ꝓut est in terminis nostris.i.d.l.j.§.merito.ff.depositi. ſm magis cōmu nes ꝯclusiones.iuxta ea q̄ tradi solēt maxime p repetētes i.d. l.si vero.§.de viro.⁊ per alios i aut̄.quas actiones.C. de sacro san.ec.⁊ ita etiā ꝯ Jo.fa.tʒ Ang.de are.hic. ℭExtra glo. q2.§. iste tractat de pluribus actionibus.⁊ istud est ꝓpriū ⁊ peculia re istius tituli formas libelloꝝ apponere. idcirco docto. hic et maxime Jo.fab.⁊ Ange.de are.ponūt super qualibet actione hic in tex.nominata particularē ⁊ specialē libellū cum aliqui bus decisionibus accessorijs.in qbus oībus ego succincte ꝓce dam me remittēdo ne hic.§.q de se breuis est in materia ꝓpter

10 libellos tñ in nimis grāde cōmētariū assurget.†⁊ in primis i actione ex mutuo de quo in pmis in hoc tex.fit mētio.ei⁹libel li formā ponit Spe.in ti.de solu.§.sequit̄.ſm qḋ cū refert Nic. hic ad fi.in.x.⁊ vlt.q.extra gl.⁊ ex mēte scribentiū hic maxime Jo.fa.⁊ Ang.de are.potestis sic i mutuo formare libellū. ago cōtra titiū:⁊ dico ꝙ iādiu mutuaui eidē titio libras cētū impe rialiū ex meis proprijs denarijs:quare cū dictā pecunie quā titatem mihi reddere neget:⁊ indebite peto dictū titiū condē nari in predicta quātitate pecunie sibi mutuata mihi restituen da ⁊ soluēda.⁊ eodē mō potestis formare libellū in alijs rebus mutuatis q̄ ꝯsiterunt pōdere numero vel mensura.iuxta.l.ij. §.j.ff.si cer.pe.⁊.s.q.mo.re ꝯhi.obli.in prin.iuxta hunc libellū Joan.fab.hic subnectit aliquas leues ⁊ faciles q̄stiones quas

11 hic videatis per eū. ℭ†Non omitto tamen ꝙ inter cetera duo in hoc libello sunt cū magno ministerio posita.primo illa vba ex meis pecunijs ꝓprijs:q2 alʼs regulr̄ nō esset mutuū cū non fieret de meo tuū nisi nūmi essent mutuātis qḋ reqrit̄ i mutuo l.ij.§.appellata.ff.si cer.peta. ⁊ ibi latius Bart.ſm cuius dicta

12 istud sane itelligite limitate ⁊ declarate. ℭ†Subdit tamē hic no.Jo.fab.ꝙ quis agēs ex mutuo habeat ponere in libello se fuisse dñm:vt ꝓxime dixi:nō tñ hʒ necesse ꝓbare dñiū eo ꝙ re cipiēs nō pōt ei referre q̄stionē dñij cū habeat cāʒ ab eo. iuxta l.si quis conductionis titu.C.loca.⁊.l.nec creditores.C. de pi gno.actio.alʼs ſm eū agens ex mutuo vix aut nūꝙ̄ obtineret. Subdit etiā Jo.fa.ꝙ istud satis approbat equitas⁊ cōmunis

13 vsus.ego addo in terminis Bar.istud vltimū latius disputan tem:vʒ ꝙ an creditori agēti:ex mutuo possit opponi hec exce ptio tu non fuisti dñs:vt in.l.nā ⁊ si fur.in pn.post Cy.et alios ff.si cer.pe.⁊ finaliter ꝯcludit id qḋ Jo.fa.hic. q2 creditoꝛ ꝑsu mit̄ fuisse dñs nisi excipiēs vellet ꝓbare se aut aliū tertiū fuis se dñm:vt ibi latius p eū.⁊ idē tʒ ipe Bar.in.l.si alienā.ff. solu. matri.de quo etiā per Bal.⁊ ibi latius Cy.in.l.ij.C.si cer. pe.et tex.in.l.nō vnde.⁊ ibi Ang.C.si cer.pe.⁊ qḋ no.Bal. in.l. in re stituenda.C.de peti.here.vbi inquit in simili qḋ soluens pecu niam in dubio presumitur soluere de sua ꝓpria.scḋo in ꝑdicto libello dixi ⁊ cū magno ministerio mutuaui:nō aūt dixi prout dicit ⁊ male Ang.de are.hic ꝙ enumeraui:q2 si dicerē ꝙ nume raui demōstrarē numerū mere naturalē intercessisse:qḋ fit me diāte vera numeratione pecunie:⁊ nō alio modo.iuxta gl. no tabilē ⁊ magistrā in.l.ij.§.fi.⁊ est glos.vnica.⁊ ibi Bar.ff. si cer. pe.⁊ Bal.in rub.C.si cer.pe.⁊ iō tūc haberē necesse ꝓbare pun ctualiter verā ⁊ realē numeratione pecunie itercessisse.nec suf ficeret ꝓbare ꝯfessionē partis de recepto.⁊ ideo creditoꝛ q i li bello diceret se numerasse⁊ ꝓduceret instrumētū in quo ille cō fessus fuit se recepisse:⁊ ꝓmisit ea restituere vel istā confessionē ꝓbaret p testes certe deberet libellās hoc mō succūbere. ita di xit no.Spec.i ti.de teste.§.j.v.ſʒ pone egi ꝯ te ⁊c.eo q2 testes ꝓ bāt aliud ꝙ̄ creditoꝛ seu actoꝛ asserat.ipsi eñ ꝓbant de mutuo ꝯfessato tñ ⁊ sic de mutuo ciuili.ipe vo creditoꝛ asserit de mu tuo naturali ex quo dicit numerari.⁊ idem etiā in terminis di cit ⁊ tenet Bar.in.l.certi cōditio.§.si nūmos.ff.si cer. peta. vbi fortius dixit ꝙ intantū dict⁹libellus esset nullus qḋ nullo mo do excusari posset.vbi aūt creditoꝛ vsus esset i libello termino mutuaui.prout ego.s.feci.tunc dicit Bar.in.d.§.si nūmos.qḋ etiam si produceret instrumentum confessionis tantū:vel pro baret per testes cōfessionē tñ qḋ nihilominus sustineretur ta lis libellus ⁊ intelligeret̄ quia mutuaui:scʒ ciuiliter: vt ibi per eum.de quo etiā videatis Barto.et Jmo.in.l.j.§.si quis ita.ff.

a ℭIn.l. certi cō ditio. Ubi vide Fran.are.

b ℭIn correcto rijs.Uide Fran. are.in.l. si ita sti pulat⁹.§.chryso go.in.xi.colū.in v.tu aūt aduer te.de ver.ob.⁊in l. ex duobus.de duo.reis.⁊ i ru. de acqr.here. in ꝓn.v.colū.⁊ in.l. singularia. si cer tū pet. Feli.in.c. trāslato.de con stitu. ⁊ adde do. Alex.de imol.in ꝯsi.cclxxxiij.vl ti. char. i.ij. pte. ⁊ in ꝯsil.lij.i.iiij. pte.et do. Uinc. palleo. in consil. liiij. in.iiij. par te ꝯsi.do.Alexā. de imo.

a de verbo.obli.⁊ Bal.in.l.si ita stipulatus.§.chrysogonus.[a] in
fi.col.ff.de ver.obli.⁊ ibi Ang.⁊ Jo.de imo.in.iij.⁊.iiij. colũ. et
Barto.in.l.si absentis.C.si cer.peta.in.l.vnica.in prin.C.de rei
vxo.actio.⁊ notabiliter in.l.pecunie.C.de solu. ⁊ in.l. si ex cau-
tione.in.x.⁊.xi.q.C.de nõ nume.pe.⁊ in.l. gñaliter. in.ix. ⁊.x.q.
14 C.eo.titu. ¶ †Ad p̄dictoꝝ ↄfirmationẽ accedãt illa duo dicta
aurea Bar.in.l.ij.§.fi.ad fi.ff.si cer.peta.vbi dixit ⁊ multum si-
gnãter Bar.ꝙ si aliqs fecit vnũ ꝓcuratorẽ ad recipiendũ cer-
tã quantitatẽ pecunie mutuo:⁊ ꝓcurator accepit pecuniã mu
tuo ⁊ tñ in instr̃o nõ fuit scriptũ qđ recepit:sꝫ ꝙ fuit cõfessus se
recepisse.certe ex tali instrumento nisi actualis numeratio ali-
b ter ꝓbet̃ nõ p̃ot agi ꝯ dñs:[b] qꝛ qñ ↄstituit̃ ꝓcurator ad accipiẽ
dũ pecuniã mutuo intelligit̃ de mutuo naturali:sꝫ illud instru
mentum cõfessionis probat mutuũ ciuile tm̃:ergo talis ꝓcu-
rator nõ obligat dñm.qꝛ ad hoc nõ habuit mãdatũ. imo plus
15 dicit Bar.† ⁊ scđo qđ etiam si in instrumẽto procurationis ex-
presse diceret̃ facio te ꝓcuratorẽ ad accipiẽdã pecuniã mutuo:
⁊ ad ↄfitẽdũ te recepisse pecuniã:⁊ ad ↄfitẽdũ.x.qđ eodẽ modo
dñs nõ p̃ot ↄueniri ex instr̃o cõfessionis:qꝛ illa v̄ba ad cõfiten
dũ te recepisse intelligunt̃:scꝫ pecuniã receptã.nã si aliter ĩtelli
gerent̃ esset donatio:q̃ ꝓcuratori nõ ĩtelligit̃ ꝑmissa nisi expri
mat̃.l.ꝯ iuris ciuilis regulas.§.j.⁊ fi.ff.de pac.⁊ h̃ duo dicta te
neatis ꝑpetuo cordi:qꝛ sunt summe vtilia ĩ actu practico:verũ
qꝛ sunt dubia ⁊ valde ꝑiculosa:⁊ maxie in scđo dicto in q̃ mul-
ti ꝯriũ tenẽt.si expedierit vobis ĩ facto videatis etiã Bart. idẽ
tenẽtẽ ĩ.l.si debitorẽ.ꝑ illũ tex.ff.de noua. ⁊ ibi ꝑ Ang. ⁊ Jmo.
per Bar.Bal.Ange.⁊ Sali.in.l.nõ abstulit.C.de noua.⁊ Joã.
and.in addi.ad Spe.in titu.de teste.§.j.ver. sed pone egi. in fi.
magne additiõis.vbi ibidẽ tꝫ ꝙ Bar.⁊ Anto. de but. ⁊ Abb.
Panor.⁊ Jo.de imo.in.c.si cautio.de fi.instru.⁊ Bal. ⁊ Ange.
in.l.j.§.fi.C.de quadri.prescrip.⁊ Ang.⁊ Jmo.in.l.a diuo pio.
§.si emptor.ff.de re iudi.⁊ Joã.de imo.in.l. si ita stipulatus.§.
chrysogonus.ff.de ver.obli.⁊ Ludo.ro.in.l.predia.ff.de acqui.
pos.⁊ Bal.Ang.⁊ Sali.⁊ oẽs in.d.l.ij.⁊ Fede.de se.in cõsil.liij.
incip.titius fecit ꝓcuratorẽ ⁊c.⁊ in istis locis inuenietis mul-
tos ꝯriãtes Bar.potissimũ in scđo dicto quicqd sit illud est ex-
peditũ ꝙ quantũ ad ipsum ꝓcuratorẽ cõfitentẽ talis confessio
ꝓbet realẽ numerationẽ ita ꝙ ip̃e nõ p̃ot opponere exceptio-
nẽ nõ numerate pecunie:ita ĩtelligẽdus est Bal.ĩ.l. pecunie. ꝑ
illũ tex.C.de solu.⁊ ibi vult Bal.vnũ aliud peregrinũ ⁊ singu-
16 lare qđ est maxima limitatio ad ea oĩa q̃ supradicta sunt† qđ si
ex forma statuti instrumẽta ↄfessionata habẽt vim sñie:certe ꝑ
hoc instrumẽtũ cõfessionis mutui bñ ꝓbaret̃ etiã mutuũ natu
17 rale sicut ꝓbaret̃ ꝑ sñiaꝫ diffinitiuã.qđ nota ꝑpetuo. ¶ †Qua
liter aũt formãdus sit libell⁹ qñ sup mutuo ĩteruenisset stipu-
latio satis ptꝫ ex his q̃.s̃.vidimus in gl. in verbo actor. iũctis
18 s̃.ꝓxime dictis.⁊ habetis in specie ꝑ Joã.fab.hic.†Seqtur in
text.fm ordinẽ litere.de actione cõmodati ⁊ eius libelli formã
ponit Spe.in loco suo cõgruo.in titu.de cõmo.§. nũc dicẽdũ.
fm qđ eũ refert Nico.de nea.hic ad fi.in.x.⁊ vlti.q.extra glo. et
ex mente scribentiũ hic.maxime Joã.fab.⁊ Ang.de are. pote-
stis ita formare libellũ.Ago ꝯ titiũ ⁊ dico ꝙ ei⁹ rogatu seu ad
ei⁹ preces siue petitionẽ sibi cõmodaui equũ meũ ꝑ tres dies ꝓ
eundo ꝑ mediolanũ ⁊ redeũdo:quare cũ p̄dictũ vsum expleue
rit vel expleuisse potuerit nihilominus dictũ equũ nõdũ resti
tuit imo cõtradicit ⁊ indebite:⁊ restituere recusat.Quare peto
eũ condẽnari ad restituendũ mihi dictũ equũ meũ vna cũ dã-
nis ⁊ interesse ⁊c.in hoc libello duo inter cetera cuꝫ ministerio
posita sunt.primo illa verba ꝙ rogatus siue ad eius petitionẽ
qꝛ al's cõmodatari⁹ nõ teneret̃ de culpa:sꝫ tm̃ de dolo. text. est
no.in.l.si vt certo.§.interduꝫ.in fi.in verbo qs vltro cõmoda-
uit.ff.cõmo.⁊ ibi glo.in verbo vltro.⁊ ibidẽ in terminis Bart.
19 qui dicit† ꝙ semper sis caut⁹ de his facere positionẽ ꝙ cõmo-
dasti rogatu accipiẽtis.Scđo cũ ministerio dictũ ẽ ꝑ tres dies
ꝓ eũdo mediolanũ ⁊ redeũdo:vt sic ostẽdat̃ ↄcessionẽ factã esse
ad certũ ⁊ determinatũ vsum.itẽ factũ esse certo ⁊ limitato tẽ-
pore:al's nõ diceret̃ esse cõmodatũ:sed precariũ vel cõtract⁹ in
20 nominatus:† ⁊ sic ad hoc vt dicatur cõmodatũ requirũtur ne-
cessario duo copulatiue qđ ↄcessio sit facta ad certũ ⁊ determi-
natũ vsum.itẽ ⁊ ꝙ sit facta certo ⁊ determinato tp̃e expresse vel
tacite qñ expsse fiat ptꝫ.tacito aũt tp̃e diceret̃ fieri si cõmoda-
rẽ equũ vt ires ad villã.inesset em̃ tacite tẽpus quo posses ire
⁊ redire de villa.l.cõtinuus.§.cũ quis.ff.de ver. obli. ⁊.l.ij.§.si
quis eum.ff.de eo qđ certo loco.⁊.§.locati.s̃.de verb.obli. al's
21 si daretur ad certũ ⁊ determinatum vsum:†sed nõ limitato tẽ
pore tacite vel expresse:tunc etiã esset precarium ⁊ posset quã-
docũq; ad dñi voluntatem reuocari:vt si aliquis diceret vtere
gratis habitatione talis domus q̃diu voles.vt est tex. no. ĩ.l.
lucius.ff.de dona.quẽ ita notabil'r intelligit ⁊ declarat Barto.
in.l.aquilius regulus.in p̃ma oppo.in eo.ti.ff.de dona. ⁊ Bal.
no.intelligit.in.l.ij.C.cõmoda.⁊ in.l.ij.in.ix.q.C.de ser.⁊ aqua.

⁊ do.Abb.Panor.in.c.fi.extra de preca.⁊ Jo.fab.in.xiij.colũ.
predicta sunt oĩa verba Barto.in.l.in cõmo.§.sicut.ff. cõmo.⁊
22 Bal.in.l.ij.C.cõmo. ¶ †Ex qbus fm eos optime colligit̃ qñ
⁊ qualiter ↄcipiẽdus sit libellus in hac materia.⁊ in.d.§. sicut.
habetis gl.in v̄bo officiũ.⁊ ibi Bar.q ponit differẽtias q̃ sunt
ĩter cõmodatũ ⁊ p̃cariũ.quarũ cognitio multũ ↄfert ad forma
tionẽ p̃sentis libelli:sꝫ est gl.plenior ⁊ magistralis in.l.j. in p̃n.
in v̄bo sit̃.ff.de p̃ca.vbi bar.⁊ ibi etiã videatis eũ.de p̄dictis vi
de etiã Bar.in.l.j.in fi.ff.cõmo.⁊ Joã.an.⁊ alios in.c.j.§.fi. ex-
tra de precario.⁊ Jo.fab.q ponit hic circa ista aliqs leues que
23 stiões q̃ satis decidunt̃ ex supradictis.†Et iuxta suprascripta
qꝛ posset ꝓbabil'r dubitari an si finitũ sit tp̃s quo potuisti ꝑfi-
cere vsum ad quẽ cõmodaui:sꝫ absq; tui culpa:qꝛ forte fuisti ĩ
firm⁹:an nihilomin⁹ possim repetere cõmodatũ.vide no. bar.
post gl.ꝙ sic.in.d.l.in cõmodato.§.sicut.vide etiã no.Bal.in.l.
24 iij.C.cõmodati.vbi ponit qñ vsus dicat̃ finit⁹. ¶ †Et ibi etiaꝫ
per eũ ĩ terminis de casu illo notabili sepissime occurrẽti ĩ fa-
cto qñ scholaris pignorat vnũ suũ librũ ꝓ socio suo vel sibi cõ
modat vt eũ pignoret.an possit agere ꝯ sociũ vt eũ luat: et qñ
possit agere.⁊ sic quanto tp̃e teneat̃ expectare ibi videatis. Et
quid in mutuo nõ dico cõmodato si mutuaui tibi pecuniã ad
certũ vsum.an anteq̃ sit facta in illũ vsum cõuersio possit repe
ti qꝛ pecunia numerata.vide gl.no.in.l.si penã. in verbo. inter
est.ff.de ver.obli.quã pro notabili ⁊ menti tenenda alleg.Bal.
in.l.ij.C.cõmodati.⁊ dicit glo.sentire qđ nõ fallitur:qꝛ sentit ꝙ
sic:sed bene eã reprehẽdit ibi Bar.tenens idẽ qđ Bald.qđ agi
nõ possit.de quo vide magis in ꝓprijs terminis ꝑ Bal. Ang.
25 ⁊ Jmo.in.d.l.si penã. ¶ †Unũ etiã non omitto dum in predi-
ctis dixi p̃cariũ posse quãdocũq; ad libitũ cõcedentis reuoca-
ri.⁊ est tex.in.l.j.in prin.ff.de p̃ca.⁊ tex.no.in.l.ij. in prin. ⁊ in.l.
⁊ habet.in prin.eo.ti.ff.de p̃cario.etiã si expresse esset adiectum
tẽpus vsq; quo habet vti.vt.l.cũ preca.ff.de precario.in prin.⁊
rationẽ notabilem quare possit precarium quãdocũq; ad vo-
lũtatẽ ↄcedentis reuocari.⁊ secus sit in cõmodato ponit Bar.
in.d.l.in cõmodato.§.sicut.habetis illud de precario singula-
riter ⁊ signãter limitatũ per do.Abb.Panor.in.c.fi.in vlt.co.
extra de preca.vbi formaliter dicit se putare ꝙ si concedẽs pre
cario velit sine causa reuocare precariũ illico cũ maximo dãno
illius cui cõcesserat qđ obstabit sibi exceptio doli:qꝛ nõ p̃ot ne
gari qn precariũ sit bñficiũ.est em̃ beneuola actio cõmodũ tri-
buẽs capiẽti.vñ non debet dolose versari in beneficio cõcesso.
26 †Sicut fm eũ dicimus in eo qui inuitauit viatorem ⁊ ip̃m reti
nuit:sed postmodum ipsum penituit.nam potest agi cõtra eũ
actione de dolo:qꝛ cum dãno alterius ipsum penituit de bene
ficio:vt no.Jo.an.in proe.decretalium. ad hoc etiam adducit
notata per Bar.in.d.l.si penã.quã decisionem teneatis perpe
tuo cordi:qꝛ eã forte nõ inuenietis alibi in terminis proprijs.
27 ¶ †Sequit̃ in tex.de actiõe depositi ⁊ eius libelli formã ponit
Spe.in loco suo ordinario.in ti.de actio.depo.§.j.in.iiij. par-
te.⁊ in.§.nũc libelli.fm qđ eũ refert Nico.de nea.hic ad fi. in.x.
⁊ vlti.q.extra glo.⁊ Jo.fa.hic in vlti.col.⁊ ex mente scribentiũ
hic.maxime Jo.fa.⁊ Ang.de are.potestis ita formare libellũ.
Ago contra titiũ ⁊ dico ꝙ penes eũ sponte ⁊ gratis recipiẽteꝫ
deposui vnã capsam plenã libroꝝ in iure ciuili clausaꝫ ⁊ sigil-
latam quare cũ dictus titius mihi restituere recuset dictã ca-
psam ⁊ iniuste: peto eũ ↄdẽnari ad restituẽdũ dictã capsam cũ
dictis libris ita clausam ⁊ sigillatã sicut accepit. in hoc libello
aduertẽdũ est ꝙ si tp̃e quo dicta capsa fuit deposita fuerũt sin-
guli libri specifice ⁊ noĩatim ↄsignati ⁊ depositi:tũc etiam in li
bello sunt singuli ⁊ specifice petẽdi:exp̄mẽdo noĩatim qđ in il-
la capsa erãt tales ⁊ tales libri.si v̄o tp̃e depositiõis nõ fuit fa-
cta specifica mẽtio tũc est ĩ facultate ⁊ arbitrio libellãtis expri-
mere noĩatim ⁊ specifice libros ⁊ res ĩ capsa existẽtes:vel si ve-
lit p̃ot omittere.de istis oĩb⁹ est casus no. ⁊ magistralis ĩ.l.j.§.
si ista.ff.depositi.⁊ ibi Bar.q dicit illũ.§.factũ esse ꝓpter hoc vt
sciremus q̃liter formãdus esset libell⁹ in hac materia depositi.
28 †Qualiter aũt ꝓbari deberet tales ⁊ tales libros fuisse ĩ capsa
tp̃e depositiõis.distinguit notabil'r Jnno.in.c.fi. extra qđ me-
tus cã.ꝙ aut capsa reddit̃ dissigillata:⁊ tũc q̃ res ĩ ea esset ꝓba
bit̃ ꝑ solũ iuramẽtũ deponẽtis al's reqrit̃ plena ꝓbatio.⁊ ita ẽt
firmat Spe.in ti.de fur.§.j.ver.qd si res.⁊ Bar.in.d.l.j.§.si ci-
c sta[c].ff.depo.⁊ in.l.in actionib⁹.in vlti.col.ff. de in litẽ iurã. De
29 quo etiã vide no.Bal.in rub.in prin.C.depositi. vbi ponit† de
eo q deposuit fardellũ sigillatũ penes aliquẽ ⁊ ille exhibet dis-
sigillatuꝫ:⁊ deponẽs dicit ĩ eo fuisse magnã quãtitatẽ pecunie
quã dicit sibi ab eo fuisse subtractã:qd iuris sit.ibidẽ videatis.
Recurratis etiã ad tradita plene ⁊ notabil'r ꝑ Bar. ĩ.d.l.j.§.j.
ff.fur.aduer.nau.vbi ponit Bar.post antiquos de nobili ĩtrã-
te hospitiũ ↄsignãte valisiã seu fardellũ hospiti a qua dicit in
mane aliquid sibi fuisse subtractũ qualiter sibi succurrat̃ et qd
⁊ qñ probandũ sit:ibidẽ plene videatis. accedant q̃ dixi in.§.
item seruiana.

a ¶ §.chrysogo-
nus.vbi p⁹ bar.
vide oĩo.d.alex.
d imo.ĩ.v.char.
⁊ Pau.de cast.ĩ
d.§.si qs ita al't.
hic per do. Jas.
may.

b ¶ Dñm.Adde
idem tenentẽ do
mi.mari.sozi. in
ↄsi.iij.incip. cir-
ca p̃ntem.in ver.
v.ꝓbat̃.circa me
diũ.in.j.parte.

c ¶ §.si cista.Ubi
vide Fran.are.⁊
qđ ibidẽ ad euꝫ
dixi in apostil.

a item seruiana.ᵃ in glo.in ver.coloni.in.iiij. parte pncipali que
30 hic potestis addere. ¶ † Ité dixi.s.in libello sponte et gratis q2 nisi gratis fieret nō esset depositū neqꝫ ageretur actione depositi:sed ex locato vel prescrip.verbis prout declarat tex. no. in.l.j.§.si quis seruum.ff.depo.cū simi. Item dixi cum ministerio recipiéte:q2 si als aliqd in domū tuā reponeré ꝛ nō appareret te suscepisse custodiā nō teneris depositi.§.preterea.in ver. de ea re quam acceperat.s.qui.mo.re contrahitur ob.ꝭm Jo.
31 fab.ꝛ Ange.de are.hic.† In actione vero depositi que cōpetit ad duplum in casibus positis hic in ver.plane.ꝛ dixi notabiliter.s.in glo.in ver.ipsius qualis sit forma libelli.ponit Spec. in titu.de deposito.§.nunc libellum.ꝭm ꝙ eum refert Jo.fab. hic in vlti.colū.ꝛ libellus est clarus.Ago contra titium ꝛ dico ꝙ cum in ciuitate ista ortus fuisset tumultus vel ortū esset incendium in tali domo in qua ego habitabam:vel in domo mihi vicina ita ꝙ propter periculum tumultus vel incendij non potui prouidere penes quem res tute deponerem deposui penes dictum titiū tales libros meos quos cum postea ab eo repeterem inficiatus est depositum:verum quia iura puniūt in duplum negantes deposita facta in similibus necessitatibus: idcirco peto eum condénari in duplū dicti depositi. ꝛ idē dicatis in similibus casibus occurrentibus per ea que notabiliter
32 dixi.s.in.d.gl.in ver.ipsius.† Seqtur in tex.de actione mādati.ꝛ eius libelli formā ponit Specu.in titu.de fideiuſ.ꝛ in titu. de iudi.§.specialia.ver.j.quē ita refert Nico.de nea.hic ad fi.et ex mēte scribentiū hic maxime Jo.fab.ꝛ Ang.de are.esset formādus libellus diuersimode ꝭm diuersam casuū cōtingentiā. Ago ꝯtra titiū ꝛ dico ꝙ mandaui sibi sponte ꝛ gratis mandatum recipiendi ꝙ pro me emeret talem fundū pro tanta pecunia quā sibi actualiter exbursaui.quare cū dictū fundū emerit ꝛ eū mihi tradere recusēt:ꝛ indebite peto eum cōdēnari ad dictū fundū mihi tradendū ꝛc.Si aūt nō emisset vel emisset contra formā mādati agendū esset ad interesse ꝭm casus cōtingentiā:vt hic ꝑ Ang.de are.ꝛ etiā ageret actio.mandati generalr ꝭm gl.in.l.ꝑ socio arbiter.in pn.in glo.in ver. mādati.ff. ꝑ socio.vt q2 mādaui tibi ꝙ negotia mea tractares:vel q2 mādaui tibi vt ꝑ me mercareris in talibꝰ nūdinis:qualr isto casu esset formādus libellus facilis est forma:ꝛ habetis in specie ꝑ Joā.
33 fab.hic.ad quē recurrite. ¶ † Ad vnū tñ diligēter aduertite ꝙ si precedit mandatū alicuius de aliquo faciēdo:ꝛ vt postea facias ex longo interuallo post ꝗuis nō exprimas te facere noīe illius tamē presumit qd ꝑ illo ꝛ noīe illius feceris.istud est qd notabiliter voluit Bar.in.l.qui in aliena.§.si is qui.ff. de acq. here.per illū tex.ꝛ per alia iura ibi allegata per eum. qd intelligite ꝛ limitate vt ibi per eū.ꝛ refert ꝛ simpliciter seqꝛ Ange. de are.hic.ſ3 cōtrariū videtur tenere idē Bar.in.l.j.§. nuntiatio.in.ij.col.ff.de ope.no.nū.ꝛ illud dictū procedit in ciuilibꝰ.
34 ¶ † Quid aūt in criminalibus si mandaui tibi ꝙ occideres titiū:ꝛ tu ex interuallo occidisti:an presumatur durare mādatū
b ita ꝙ ego tenear.ᵇ vide per Inno.notabiliter decidētē ꝙ sic in c.ad audientiam.extra de homi.ꝛ per Bart. ita tenentem in.l. non solū.§.si mandato.ver.quero mandaui tibi vt delinqueres.ff.de iniur.per Bald.in.l.j.in.iij.colū.C.de ser.ꝛ in.l. si literas.in fi.C.mādati.ꝛ in.l.nō ideo minus.in fi.C.de accu. et per Ludo.roma.in.d.l.qui in aliena.§.si is qui.ff.de acqui.heredi. per Pau.de cast.in.l.sancimus.C.de testa.per gl.in.§. ope. in glo.magna.s.de obli.que ex delic.ꝛ per glo.in.l.j.§. persuadere.in glos.magna.in ver.facturus.ad finem.ff.de seruo corru.
35 ¶ † Item aduertite ꝙ si mādo tibi ꝙ emas domū ꝑ me. tu dixisti da mihi pecuniā.ego nō dedi tibi tā cito.vñ tu emisti ꝑ te ꝛ tuo noīe qd tñ lex ꝑsumit emptā esse de mea pecunia ex quo a pncipio inter me ꝛ te ita fuit actū.tex.est de hoc no. ꝛ signandus in.l.iiij.§.vñ qri pōt.ff.de manu.ti.generali.ꝛ ibi i terminis Bar.qui reputat tex.illū esse ad hoc multū tenendū menti cōtra fraudes q̄ fiunt tota die.facit etiā ad hoc ꝭm eum.l.ect ta.la.ij.§.cū ante.ff.de iure fisci.addite bonū tex. in.l. pignori. §.fi.ꝛ ibi Ang.ꝛ Jmo.ff.de vsuca.ꝛ Joā.de imo.hoc in ꝑprijs terminis notanté in.l.post doté.ꝭm sextā lectu.Dy.ff. sol. ma.
36 ¶ † Ultimo pro nūc aduertite ꝙ si mādo tibi ꝙ emas pro me certū fundū qui erat pro parte tuus:ꝛ sic quē habebas cōēz cū alio pro certo ꝛ determinato pretio emptis partibus aliorum quātūcūqꝫ emeris cōpelleris:ꝛ tu inuitꝰ tāti partē tuā vendere.si aūt ptiū nō fuerit determinatū:ꝛ mādē te nūc taxato pretio arbitrio boni viri cōpelleris inuitus partem tuā vendere. de istis omnibus est tex.vnicus ꝛ singularis in iure in.l.si fundum.cum.l.seq.ff.man.ꝛ ibi dicit Bar.ꝙ illam.l.nescit alibi in mūdo ꝛ qd eam als habuit de facto in palatio syndicatꝰ. quē casum reputat singularem ꝛ non reperiri alibi in iure Bal. in l.j.in.vj.q.C.si seruus extero.ꝛ ibi videatis no.per eum de illo tex. ¶ Seqtur in tex.de actione ꝑ socio.ꝑ declaratione formationis libelli in hac actione ꝑ socio:premittendū est ꝭm Ang.

37 de are.hic. ¶ † Quod actio pro socio datur ad varios ꝛ diuer- a
c sos effectus.ᶜ aliquādo ad societatē cōtractā adimplendā ꝛ cōficiendā:puta vt fiat cessio iuriū ꝛ collatio rerū in cōi ꝭm conuentionē societatis.ꝛ tunc pōt intentari actio pro socio statim inita societate.nam est cōtracta societas oīm bonorum ꝗuis illico hincinde dominia rerū trāsferant in socios ipo iure sine aliqua traditione:tñ in iuribus vt in actionibꝰ opus est cessio bne de his omnibus sunt tex.in.l.j.ij.ꝛ.iij.in prin.ꝛ ibi glo.j. notabilis.ff.pro socio.aliquādo datur actio pro socio ad personales prestationes:puta ad fructus ꝛ redditus perceptos in cōi diuidendos:ꝛ ad lucra cōmunicāda.Item ꝛ ad impensas ꝛ dāna ꝛ ad similia ꝛ ista etiam competit durante societate iuxta.l. pro socio arbiter.§.si titium.ꝛ.l.cuz duobus.§. item respondit socius qui cessantis.ff.pro socio.quādoqꝫ ꝛ tertio intētat actio pro socio pro habenda vniuersali ratione lucri ꝛ dāni inter socios diuidendi.iuxta.l.verum.§.fi.ꝛ.l.seq. ꝛ principiū.l. seq.ff.
38 pro socio.ꝛ.l.tādiu.cum ibi notatis.C.pro socio.† ꝛ ista cum sit generalis vt est tex.in.d.l.pro socio.arbiter nō intētat nisi finita societate.d.l.tandiu.ꝛ ibi glos.in ver.data.ꝛ glos.in.l.j.§. ad hec.in glo.magna.in ver.pro socio.in prin.ꝛ ibi Bal.in.v. col. C.de anna.excep.Sicut in simili dicimus in actione tutele que est generalis.vt.l.nisi finita.in prin.ff.de tute.ꝛ ra.dist. ꝛ est gl. no.in.l.ij.in glo.vnica.C.de admi.tuto.ꝛ Bald.no.in.l.j.in pe. c col.C.vt actio ab here. ꝗuis inaduertenter vt puto Ang. hic dixerit ꝙ ista actio pro socio generalis cōpetat etiam pro dirimenda societate:q2 si nunqꝫ cōpetit nisi finita societate.vt.s. dixi.ꝛ ipsemet fatet quō possibile est ꝙ competat pro dirimenda. ¶ Ex istis ergo apparet qñ intētari possit actio pro socio durante societate.vt.s.dixi.ꝛ ipsemet fatet quō possibile est qd cō
39 petat pro dirimenda. ¶ † Ex istis ergo apparet quando intentari possit actio pro socio durante societate ꝛ qñ non. Item ad quid detur actio pro socio.de quibus omnibus videte etiā gl. d no.ꝛ magistram in.d.l.tandiu.in ver.nata.ꝛ ibi Bal. et latius
40 Sali.† ꝛ ex predictis ꝭm emergentiam casuum diuersimode esset formandus libellus:ꝛ in specie habetur hic per Ange.de are.ꝛ in generali actio.pro socio illa esset optima conclusio peto eum condēnari ad reddendam rationem dicte societatis et ad reliqua consignanda ꝛ in cōi ponenda.item ꝛ ad faciēdum alia ad que tenetur ꝭm cōuentiones dicte societatis iuxta tradita per Bar.post glo.in.l.j.in prin.in.ij.colū.ff.de eden.et per
41 Ange.de are.hic. ¶ † Et an ista actio pro socio sit in libello formanda noīe societatis vel noīe singularium personarum.ponit Bal.in rub.C.pro socio.in.ij.colū. vbi videatis.ꝛ iuxta su- e
42 pradicta† aduertite ꝙ inter socios pōt nedum annuatimᵈ sed
d etiā oī tēpore peti ꝙ rōnes reuideant ꝭm Bar.i.l.mutius. ꝭm meā lecturā.ff.pro socio.ꝛ idē etiā tenet Bal.in rub.C. pro socio.in.ij.col.dūmodo sine calūnia petatur ꝗuis referat Bart. in.d.l.mutius.aliter dicere ꝙ dicat in lectura mea. de quo etiā
43 vide Bar.in.l.ij.in fi.C.de naufra.lib.xj. ¶ † Notate tamen ꝙ illi qui dant pecuniam mercatoribus ad dimidiam partem lucri ꝛ dāni.iuxta.l.j.C.pro socio.solū in fine anni possunt petere rationem reddi ꝛ nō ante.illud est qd singulariter notat Bar. in illo tex.i.l.neminē.C.de suscepto.ꝛ arca.lib.xj. de quo etiam vide pulchre Sali.in.l.si aduersus.ꝛ.l.rationes.C. de administra.tuto.ꝛ qñ datur pecunia mercatoribꝰ ad rationem lucri ꝛ dāni infra quantum tempus debebit docere mercator de dam
44 no.videatis singu.Bart.in.l.ij.ad fi.C.de naufra. lib. xj.† vbi notat argumētū mirabile ex illo tex.pro his q dant pecuniam suā mercatoribꝰ ad partē lucri ꝛ dāni ꝙ si mercatores dicāt se sustinuisse dānū furti rapine vel icēdij vel similiū casuū ꝙ mercator d3 de hoc facere fidē īfra annū:als amplius nō audit. dicit tñ Bar.se hoc nō firmare cū illa allegatio casus fiat ꝑ mercatores ad sui defensionē:ꝛ sic poterit ꝑbare vsqꝫ ad sententiā ꝛ ꝙ illud qd ibi dicit sit speciale in fisco. videatis etiā que no-
45 tant Jmo.ꝛ Paul.de cast.in.l.paulus.ff.de solu. ¶ † Et an si sit cōtracta societas ꝙ vnus ponat pecuniam ꝛ alius operam iuxta.l.j.C.ꝑ socio.an ille qui pecuniā contulit debeat habere
e in diuisiōe dicte societatis capitale saluūᵉ ꝛ postea lucrū ex ea proueniēs debeat cōicari.ꝛ qd si nō repit nisi capitale:an in diuisione societatis q̄ sit ponamus post multa tēpora ꝛ post multos labores perpessos:debeat ille qui pecuniā posuit totū capitale habere an vō debeat diuidi.videatis in terminis gl.solēnem quā ibi multi cōmendant scribētes in.l.j.ꝛ est glo.vnica.C.pro socio.ꝛ ibi Bar.ꝛ plene Bal.ꝛ per eundem Bal. in.l. si non fuerint.in lectura antiqua.ꝛ in.l.cū duobꝰ.§. si in coeunda.in lectura antiqua.ff.pro socio.ꝛ in.l. si patruus.in fine.C. cōmunia vtriusqꝫ iudi.ꝛ Sali.in.l.mutius.ff. pro socio. ꝛ Jo. fab.in.§.j.s.pro socio.ꝛ in istis locis habetis etiam post glo.su
46 pradictam. ¶ † Quid si capitale sit perditum:an ille qui operam tantum ponit teneatur aliquid cōferre seu reficere ei qui pecuniam posuit.quibus etiam addite glos. in dicta.l. si non

¶ In.§.itē seruiana.Quē vide i ꝯsil.xxxij.ꝛ nu. xxxiij.ꝛ qd ibidē dictū fuit ꝑ me ad h in apostil. ¶ Tenear. pro q̄ vide Feli.in.c. cū.m.ferrarieñ.i pn.xxviij.col.de ꝯsti.ꝛ i.c.sicut dignū.de homi.in pn.iiij.col. ꝛ do. Alex.de imo.i.l. is q.§. vñ qrit. ff.de ma.ꝫ quē i §.ope.isti.d obl. q̄ ex delic.nascū. qd mādās nō tenet nisi mādatū sit reuocatū tacite vel expresse. ¶ Effectꝰ. An ꝛ qñ ꝛ quō videat itētari actio ꝑ socio. vid plene.d. Alex.de imo. in ꝯsi.lxiiij.i.j.col.i iiij.pte. vbi ponit late materiā societatis. ¶ Annuatim. Adde do.Bart. sozi.i ꝯsi.ccxiij.i cip.i pñti.v.prima ꝯclusio.circa fi.in.ij.pte.ꝑ socio ꝑ rō de anno i annum amicabilr reuideri d3 ñ ditato iudicio. ¶ Saluū. Sed qd si ꝯbat cuz h pacto ꝙ capitale sit saluum:ꝛ si piret dēat totuz satisfieri ab eo q posuit opas an talis societas sit iusta ꝛ valeat. vide.d.bar.sozi.in ꝯsi.cclxv.ici.pñtis.v.circa scdaz difficultatē.cūv. se.i.j.pte ꝛ ad id qd dicit h.d. Jas. may.vid.d.alex. d imo.i ꝯs.cxvij. i vlti.col.i.j.pte. vbi qd si vnꝰ ex socijs pōit pecuniā i aliq artificio:ꝛ aliꝰ ponit opam quō dēat fieri d pecunia d posita ꝛ quō debeat fieri diuisio ꝛ qñ plꝰ vl minꝰ assigneꝛ idustrie ꝙ pecunie.i ꝯs. clxxxviij.i.ij. co. i.ij.pte.vbi qd si ñ sūt expsse ptes i societate quō i telligant:ꝛ qd si vnꝰ posuit opaz aliꝰ posuit bona quid iuris. et in consi.cxx.in.iiij. colum.in.ij. parte.

47 fuerit.§.j.in ver.solus. ¶ †Et an ſi duo ſocij vel duo fratres acceperint q̃dã predia ad laborerium ⁊ vnus eoꝝ habebat duos filios q ſimiliter laborabãt: alius nullos habebat filios: ⁊ ex la
a boribꝰ multa acq̃ſiuerit: q̃liter iter iſtos debebit fieri diuiſio.[a] videatis notabiliter Bal.in.d.l.j.in.xj.q.C.pro ſocio. vbi poſt multa finaliter ꝯcludit ꝙ ſocietas eſt iſtiꝰ nature qđ diuidit lucra oparũ in capita nõ in ſtirpes: vt ibi pleniꝰ p eũ. ⁊ p eundẽ Bal.in.c.j.de benefi.fra.in vſi.feu. ⁊ in.l. ſi patruus. in pe.q.C. cõia vtri.iudi. ⁊ in tractatu ſuo de duobꝰ fra.i fi.vbi dicit qđ ſi ſunt duo fratres ruſtici ⁊ vnꝰ habet filios q quotidie laborãt: alter võ nõ hʒ filios. q2 primus plus ponit in opa plus etiã dʒ percipere de diuiſiõe fructuũ: ⁊ illud plus itelligit arbitrio boni viri ſm qualitatẽ ⁊ quãtitatẽ oparũ. de q̃bus oĩbꝰ videatis etiã no. Bar.in conſi.ſuo incipiẽ.bacharellus ⁊ menantius de
48 belligio fratres ſimul habitãt ⁊c. ¶ †Ultio ꝓ nũc circa ſupradicta ad vnũ diligẽtiſſime aduertite ꝙ ſi ſunt duo ſocij ⁊ vnus negligat reficere rem cõmunem: puta domũ cõmunem: ⁊ alter reficiat ꝙ ſi ſocius negligẽs nõ ſoluat partẽ impenſarũ ad eũ pro ſua rata portione pertinẽtiũ infra quatuor mẽſes ꝙ pdit dñium ſue partis: ⁊ illud acq̃rit et applicatur ſocio reficienti. de hoc ſunt in terminis tex. notabiles ⁊ expreſſi. vnus in.l.iiij. que incipit. vt ſi ꝓponis.C.de edifi.pri.alius in.l. cũ duobꝰ.§. idẽ rñdit ſocius qui ceſſantis.ff.ꝓ ſocio. ⁊ habetis etiã p Ang. de are.hic qui reputat ⁊ merito hoc eſſe ſingulariter tenẽdum cordi. ¶ Sequit i tex. ex empto ⁊ vẽdito vt de actione ex locato ⁊ ꝯducto. verũ q2 in iſtis actionibus formare libellum rude eſt ⁊ nullius artificij. idcirco in hoc imitabor Joã.fa.hic nõ de nigrãdo fruſtra papyrũ. ſi tñ vultis earũ formas i ſpecie vide
49 re †in actione ex empto ⁊ vendito recurretis ad Spec. in titu. de emp. ⁊ vẽdi.§.prius.quẽ alleg. Nico.de neap. hic circa fi. in xj. ⁊ .xij.q.extra glo. ⁊ ponit Ang.in.§.actionũ. in materia em
50 ptionis ⁊ vẽdi.§.eo. ¶ †In actione vero ex locato ⁊ conducto recurratis ad Spe.in titu.de loca.§.poſtq̃. quẽ refert Nico. de nea.in loco ꝓxi.alleg. ⁊ ponit in ſpecie Ang.hic. ⁊ ſi vultis videre poſitiones ⁊ etiã libellos in his actionibus ite ad Spec. in titu.de iudi.§.generalia. ⁊ in.§.ſeq.lib.iiij. ⁊ ibi reperietis in actione ex empto ⁊ vendito ⁊ locato ⁊ conducto. ⁊ ad eum ſe remittit Jo.fab.hic. ⁊ per iſta remanet expeditus hic.§.

Ex maleficijs. Iſtũ verſi.aliqui legũt ꝓ.§. vt Ang.de are.hic.ego in pn.huius.§.precedentis dixi me lecturũ pro ver. ꝑpterea ꝙ alij oẽs totũ ſimul legũt: ſʒ non eſt vis. Iſte verſi.fuit ſummatus.ſ. in pn.huius.§. ¶ No.primo ex hoc tex.ibi de ſola pena agit. ꝙ i
1 actiõe furti ſiue nõ manifeſti ſiue etiã manifeſti duplũ vl̃ q̃druplũ eſt totũ pena. ⁊ ſic habetis ꝙ in duplo vel quadruplo nõ ineſt ſimplũ. ⁊ ſic rei pſecutio.circa qđ videte q pulchre dixi in
2 .§.ſic itaq̃.in.iiij.no.ſ.eo.que hic poteſtis repetere. ¶ †Secũdo no.ex eo tex.ſm Ang.hic qđ ꝓ furto ſiue manifeſto ſiue nõ manifeſto de iure nõ imponit aliqua pena corporalis: ſʒ tñ pena pecuniaria dupli vel q̃drupli vt hic cũ infinitis ſimi.ſubdit tamẽ Ang.hic ſup gl.iij. ꝙ hodie de iure autẽticoꝝ pena furti eſt abſciſſio mẽbri.alle.tex.in aut.ſʒ nouo iure. ⁊ ibi glo. ⁊ doc. C.de ſeruis fugi.quẽ tex.iudicio meo nõ debuit vidiſſe Ange. de are.nec etiã gl.ibi.q2 dicit de directo ꝯ illũ tex. ⁊ ꝯtra gl.ibi. dẽ vbi formaliter dicit tex.ſʒ ꝓ furto nec morieť nec aliqđ abſcindet mẽbrũ: ſʒ aliter caſtigabit. ⁊ ibi gl.in ver.caſtigabit.ſcʒ fuſtibus. ⁊ ſic fur de iure aut.dʒ ſolũ fuſtigari.ad idẽ ꝯ Ang.eſt etiã tex.expſſus in.§.pe.in aut.vt nulli iudicũ. colla.ix. vñ ſumitur de aut. ſʒ nouo iure.vbi formaliter dr̃ in tex.ꝓ furto nõ volumꝰ oĩo quodlibet mẽbrũ abſcindi aut mori: ſʒ aliter caſtigari. ⁊ idẽ cõtra Ang.dicit expreſſe glo.iuris canonici in.c.inter oĩa.in gl.in ver.latro.ad fi.extra de immu.eccle. pro Ang. tñ facere videret tex.in.c.j.§.iniuria.de pace iura.fir.in vſi.feu. de q̃ tex.videatis Bart.in.l.capitaliũ.§. famoſus.ff. de penis.
3 ¶ †Subdit etiã Ang.de are.hic ꝙ tres reperiunt caſus i iure in quibꝰ ꝓ furto quis dʒ mori.primus eſt ⁊ mirabilis in.c.j. §.ſi quis quinq̃ ſolidos valẽs.de pace te.in vſi.feu. vbi formaliter dicit tex.ꝙ ſi qs quinq̃ ſolidos valens fuerit furatus laqueo ſuſpẽdat.ſi minus ſcopis ⁊ forpice excoriet ⁊ tundat. dicit Bal.in.d.aut.ſʒ nouo iure.in.ij.colũ. ⁊ Bal. in.§. ſi qs q̃nq̃ ſolidos valẽs.poſt Jac.de bel.ibi qđ ille.§.nõ ſeruat de generali ꝯſuetudine. ⁊ iõ de illo.§.nõ eſt curãdũ. ⁊ iſtud idẽ añ eos dicit gl.in.d.c.j.§.iniuria.in ver.legitime.in fi. de pace iur. fir. puto ego meliꝰ poſſe dici ad illũ.§.ſi qs q̃nq̃ ſolidos valens. qđ ibi loquat qñ ꝓpter qualitatẽ alteriꝰ delicti nõ ſolius furti furca ſuſpẽdit: q̃m ibi cõmittẽdo furtũ in q̃nq̃ ſolidos violabat publicã pacẽ: ⁊ iõ q2 eſt etiã violator pacis publice dʒ ex illo furto ſuſpẽdi: ⁊ huic itellectui optime ſuadet tit.ſub quo ſituatus eſt.§.ille q eſt optimus iterpres nigri ꝓut plene dixi.ſ. in rubri.preſentis titu.et ita etiam viſus eſt ſentire Ange.hic.
4 ¶ †Scđs eſt caſus ſm eũ in.l.pe.ff. de cõdi. ob cau.ſʒ nihil eſt

q2 vt ibi dr̃ per glo.in ver.ſummo ſupplicio. ⁊ ibidẽ p doct. ibi ita fuit factũ de facto: nõ aũt qđ de iure fieri debuerit vl̃ ibi ſpeciale ꝓpter vtilitatẽ pſone: q2 erat ſeruus. ⁊ fatet etiã Ange.de
5 are.hic. ¶ †Tertius caſus eſt ſm Ang.hic in famoſo latrone vt eſt tex.in.l.capitaliũ.§.famoſos.ff.de penis.in hoc tñ aduertite ꝙ q̃uis gl.i.d.aut.ſʒ nouo iure.in ṽ.caſtigabit. ⁊ glo.in.d. §.famoſos.in ṽ.furca.intelligãt illũ eſſe publicũ latronẽ q cõſueuit furari.tñ Bar.i.d.aut.ſʒ nouo iure.dicit ꝙ q̃uis ita obſeruet ꝙ tñ gl.pdicte nõ bñ dicũt.q2 dictus.§.famoſos.loqui
6 tur de publico latrone. †ſʒ fur qui ꝯſueuit furari eſt publicus
b fur: nõ aũt publicus latro: q2 latro eſt q per vimᵇ ⁊c. vt.d.§. famoſos.ipe tñ Bar.in.d.§.famoſos.ſaluat pdictas glo.vt pcedãt qñ ꝯ cõſuetos furari publica fama laboraret. ⁊ ita ſimpliciter ſequitur Ange.de are.hic.ſʒ Ang.in.d.§.famoſos. iudicio meo dicit ꝙ nõ itelligit famoſos latrones ex eo qđ aſſidue fu
7 rent †niſi ẽt cũ armis aggrediant aut vi auferãt q̃s vulgo appellamꝰ aſſaſinos ſiue arrobatores ſtratarũ.alleg.bo.tex. in.l. ptor ait.§.aduerſus eos q cadauera.ff.de ſepul.vi.no.etiã bal. in.d.aut.ſʒ nouo iure.in prin.ij.col. ⁊ etiã in.iij.col. ⁊ ibi etiam
8 ſubdit no.bal. †ꝙ aſſeſſores nõ debẽt pati aduocari ꝓ iſignibꝰ furibꝰ quoꝝ periculi ſui neſcia feruet inſania.alleg.de hoc tex. nota.in.l.ꝓ oẽs.C.de defen.ciui. ⁊ qđ etiã ꝓ tertio furto nullus
c fur etiã famoſus poſſit de iure furca ſuſpẽdi.ᶜ tenet i terminis Jac.bu. ⁊ Raph.ful.i.d.aut.ſʒ nouo iure. ⁊ Bal.ibidẽ. in prin. ij.col.q2 nõ reperit iure cautũ. ⁊ .§.famoſos.ſm eũ loquit in latrone q violẽter furat. ⁊ ſic nõ ſolũ delinqt in rebꝰ: ſʒ etiã i per
9 ſonis.vñ ſm Bal.ibi. †oẽs ſaccomani debẽt de iure furca ſuſpẽdi. ⁊ vltra ſupraſcripta de pena illa furis qualis ſit de iure
d cõiᵈ videatis etiã late p Ang.i.§.pe.in aut.vt nulli iudi.colla.
10 ix. ⁊ gloſ.no.in.§.famoſos.alleg.in ver.furca. †q̃ etiam dicit ꝙ ſm.l.longobardoꝝ pro primo furto q̃s debet perdere oculũ. pro ſcđo naſum.pro tertio võ debet mori.vt in lõbarda de furtis.l.de latronibus. ¶ Et circa ſupraſcripta etiã videte multas q̃ſtiones p Bal.in.d.c.j.§.iniuria.in ṽ.furtũ.de pace iura.
11 fir. †⁊ inter cetera an ꝓ multis furtis paruis poſſit quicũq̃ famoſus fur ſuſpẽdi.de quo etiã videte per Bal.in.l. apud anti
12 quos.in fi.C.de fur. ¶ †Subdit etiã Ange.de are.hic vnũ ad limitationẽ predictoꝝ qđ latro famoſus ꝓ prima vice veniam meret a furca.alle.ad hoc gl.iuris cano.quã ad hoc ipſe reputat ſingularẽ in.c.q̃liter ⁊ q̃ñ.el.ij.extra de accu. ⁊ tex.in.l.iij.C. de epiſ.audi.ſʒ ego allego tex.de iure ciuili expreſſuʒ in.d.l.capitaliũ.§.craſſatorẽ.in ver.vtiq̃ ſi ſepiꝰ. ⁊ glo.expreſſam. in.d. §.famoſos.in ṽ.craſſati ſunt.dicebat etiã circa pdicta Bald.in
e d.aut.ſʒ nouo iure.circa fi.j.col.ꝙ q̃uis de iure qs ꝓ pmoᵉ vel ſecundo furto furca nõ ſuſpẽdat.qđ tamẽ de generali cõſuetudine eſt inductũ ꝙ pro tertio furto quis furca ſuſpẽdat ſubijciens notabiliter qđ ſtãte predicta conſuetudine vel etiã ſi ſtatuto illud diſponeretur ꝙ tria furta requirãtur qđ tñ pro vno furto multũ magno ⁊ enormi quis poſſet furca ſuſpẽdi: q2 ſepe vnũ magnũ eq̃pollet tribꝰ paruis per tex.illum in ſimili aureum ⁊ ſingularẽ in.l.ſi is qui tres.§.pe.ff.de execu.tuto. iteʒ q2 ſm eũ ꝓpter enormitatem delicti licitũ eſt leges trãſgredi. alleg.Inno.in.c.j.extra de cõſti. ⁊ cũ hoc dicto Bald. ſʒ ſimpliciter Ang.de are.hic addo Bal.idẽ tenentẽ in.d.c.j.§.iniuria.ſuper ver.furtum.de pa.iura.fir. ⁊ hoc dictum dicit ſe practicaſſe Ang.de are.in ciuitate peruſij in tractatu ſuo maleficioꝝ. in ver.veſtẽ celeſtẽ abſtulit. ⁊ idẽ tenet Ang.in.l.qđ ſi nollit.§.qui aſſidua.ff.de edili edic.ꝯtra tñ illud dictũ tenẽt multi: vt Sali. Pau.de caſt. ⁊ ful.in.d.aut.ſed nouo iure. ⁊ ſolẽnis vtriuſq̃ iuris cenſura doc.Joã.de ana.in.c.fi.extra de fur.q2 cõſideratur cõſuetudo furandi ⁊ nõ furtum. ⁊ per alias multas vrgẽtes rationes quibꝰ addite pulchram gl.in.c.furtum quod.c. fi.xiiij.
13 q. vlti.vbi eſt glo.no.in ver.fornicatio que diſputat †an maius ſit peccatum cognoſcere pulchrã q̃ deformẽ. ⁊ finaliter concludit magis peccari cũ deformi q̃ cũ pulchra: quia pulchre ſunt que magis ſuadẽt immiſceri formoſe q̃ deformi vt pulchritudo ⁊ libido.ita dicimus in ꝓpoſito ꝙ cõſiderata perſona furis plus deliquit cui datur parua occaſio furãdi q̃ cui datur magna: q2 obiectũ magnũ quod inuitat ad furandum magis minuit delictũ q̃ obiectũ minus quicquid ſit: quia dictum Bal.
14 eſt dubiũ. †ſi velletis euadere clientulum veſtrũ a furca ꝓ enormi furto poſſetis per id qđ ſingulariter voluit Bal.in aut. hodie.C.de iudi.vbi dicit Bal.quod illud quod vult Innocẽ. in
15 dicto.c.j.extra de cõſtitutio. †quod ex cauſa licitum ſit trãſgredi leges ꝓpter enormes caſus emergẽtes habet locum in maioribꝰ magiſtratibus tñ quibus iſtud licet: ſecus eſt in minoribꝰ magiſtratibus vt in poteſtatibꝰ terrarum qui habẽt ſeruare ſtatuta ad vnguẽ.quod dictum teneatis perpetuo cordi.
16 ¶ †Accedat quod ſingulariter voluit Lud.roma.in.l.ſi vero. in.§.de viro.in.xlvi.fallentia.ff.ſolu. matri.vbi dicit ſingulr̃ nec alibi ſcriptũ i ſpecie inuenietis qđ imo ꝓpter enormitatẽ aut immẽſitatem

a ¶ Diuiſio. Uide.d.Alexan.de imo.in ꝯſil.xcix. in.ij.pte. ⁊ in cõſil.cxxx.ea. pte. ⁊ Bar.in ꝯſi.incipiẽ.bitonẽſis.et in cõſil.inci.duo fratres. ⁊ Ang. in ꝯſil.cx.incip. bannitus.

b ¶ Per vim. vide do.Alexã. de imo. in ꝯſil.xcj. in.iiij.parte.

c ¶ Suſpẽdi. Uide Gãdi.i tract. malefi.tit. de furi. ⁊ plenius per Alex.de imo. in l.ſi cui.§.fi. de accuſa. ⁊ Ang.are. in trac.maleſi.ṽ. veſtẽ.in.iij.colũ.

d ¶ De iure communi. Fur q̃ pena veniat puniẽdus de iure cõi. vide Alex.imo. in ꝯſi.cxiij.in vlti.col.in.iiij.pte.

e ¶ Pro primo. An autẽ ꝓ pmo furto de iure cõi ſit pena mortis. vide Alexan. de imo. in conſil.v. vlti.col.in.j.parte. ⁊ i ꝯſil.cxxxv. in.vi.col. ea pte. ⁊ in ꝯſi.cxiij.vlt. col.in.iiij.pte.

aut immẽsitatẽ delicti nõ lz magistratui leges trãsgredi:sed ꝙ
imo tũc dz cõsuli superioꝛ.⁊ pro hoc alleg.tex.vnicũ ⁊ sing. in
iure.in.l.diuus.la.ij.ff.de fal.circa quẽ tex.diligẽter ꝯsiderabi-
tis qꝛ peregrinꝰ ẽ:sz mihi vrgẽter nõ ꝓbat dictũ Lud. ¶Ter
tio notate ex hoc text.in ver.vi aũt bo.rap. ꝙ in actione vi bo.
ra.q̃ daṫ in quadruplũ ꝯ rapientẽ in quadruplo inest simplũ ⁊
17 sic rei ꝑsecutio.†⁊ sic habetis ꝙ in actiõe vi bo.rap.quadruplũ
non est totũ pena:ex hoc habetis coꝛrelarie inferre qḋ magis
puniaṫ fur manifestus q̃ violentus raptoꝛ.qꝛ in furto manife
sto quadruplũ est tota pena:sed in violẽto raptoꝛe quadruplo
cõtineṫ simplũ.⁊ sic etiã rei ꝑsecutio.⁊ sic i violẽto raptoꝛe solũ
triplũ est pena:sz in furto manifesto totũ quadruplũ:vt hic in
tex.ꝯcordat tex.no.in.§.j.s̄.vi bo.rap.iũcto.§.fi.s̄.de obli.que
18 ex deli.pulchrũ ergo est vt videamꝰ q̃ sit rõ diuersitatis†quare
magis puniaṫ fur manifestus q̃ violẽtꝰ raptoꝛ.sol. dixit Joã.
fa.h i.iij.col.quẽ simpl'r sequiṫ Ang.hic.i.ij.col.q̃uis de eo nõ
faciat mẽtionẽ.ꝙ iõ est qꝛ magis frequẽtanṫ furta q̃ rapine.et
sic grauius puniunṫ vt sic magis arceanṫ.l.aut facta.§.fi.ff. de
penis.accedãt q̃ in simili volunt glo.in.l.ij.in prin.in versi.cõ-
trahiṫ.ff.pro empto.⁊.s̄.de vsuca.in prin.in ver.bonafide. duz
ponũt q̃ sit rõ diuersitatis ꝙ ad inducendã ꝑscriptionẽ in con
tractu emptionis reqriṫ bonafides duobꝰ tẽpoꝛibꝰ:scz tpe ce-
lebrati contractus ⁊ tempoꝛe traditionis.⁊ tamen in alijs con
tractibus sufficit;interuenire bonã fidem vno tpe.s.tpe tradi-
tionis.⁊ dicũt rõnẽ diuersitatis esse:qꝛ ꝯctꝰ emptionis magis
frequentaṫ:sz huic rõni Joã.fab.⁊ Ang.de are.vnũ ob.multũ
foꝛtiter cui nõ video ꝙ possit rñderi qꝛ data eoꝛũ rõne ꝑ vera
seqreṫ ꝙ etiã furta nõ manifesta grauiꝰ punirenṫ q̃ rapine:qꝛ
frequẽtiꝰ cõmittunṫ.⁊ tñ istḋ est notoꝛie falsuz:ḡ rõ eoꝛ nõ va.
Nic.de nea.hic in.viij.q.extra glo.post suũ Rodul.de auri.vo-
luit euadere nodũ qõnis ꝑdicte.⁊ dixit ꝙ imo q̃stio quã.s̄. fe-
cit est falsa ꝙ plus puniaṫ fur manifestus q̃ violẽtꝰ raptoꝛ:qꝛ
sm eũ hoc est falsum cũ raptoꝛ nihilominꝰ teneaṫ actione furti
manifesti ꝑ tex.in.l.si vẽdidero.§.cũ raptoꝛ.ff.de fur. sz errat ꝑ
tex.i.l.j.ff.vi bo.rap.⁊ qꝛ nõ est verũ ꝙ violẽtꝰ raptoꝛ semꝑ te
neaṫ actiõe furti manifesti ꝑ tex.in.l.si qs ex domo.ff. de fur. et
j.videbimꝰ in gl.in ver.vi bo.rap.vbi ego expsse hoc firmabo
ꝯ eũ ex mẽte eiusdẽmet i hoc sibi ꝯrij vt ibi videbitis. aliã rõ-
nẽ diuersitatis assignat ipsemet Nic.s̄.vi bo.rap.in ꝑn. ex mẽ-
te Old.in.l.q vas.in ꝑn.ff.de fur.⁊ in.l.iulia.ff.ad.l.iuliã. de vi
pri.nã ille q teneṫ actione vi bo.rap.teneṫ etiã de violẽtia:⁊ sic
põt etiã criminaliter accusari.vel.l.iulia de vi publica vel de vi
priuata.alle.d.l.legẽ iuliã.quã ego non inuenio nec in.ff. ad.l.
iul.de vi ꝑuata nec de vi publica.nec.C.e.ti.ꝙ nõ est in furto qꝛ
põt tm̃ extra oꝛdinẽ puniri.l.fi.ff.de fur.cũ ḡ violẽtꝰ raptoꝛ in
vno graueṫ i h nimirũ si i alio alleuiaṫ ꝑ regulã vulgatã.l. euz
q.i ꝑn.ff.de iureiu.sz ista rõ adhuc mihi nõ placet:qꝛ nõ est ge-
neralis.nã seqreṫ ꝙ eo casu q̃ fieret rapina sine violẽtia alteriꝰ
cũ aĩo tñ cõmittẽde violẽtie vt i casu.l.si qs ex domo.ff. de fur.
qḋ tũc in actiõe vi bo.rap.quadruplũ esset totũ pena qḋ tñ est
19 falsum.cogitabitis de melioꝛi rõne diuersitatis. ¶†Quarto
notate i v.sz ⁊ legis aqlie.ꝙ ꝯ negãtẽ actio legis aql. ꝯpetit ad
duplũ.cõcoꝛ.§.oẽs.in ver.in duplũ.j.eo.⁊.l. ꝯ negantẽ.C. ad.l.
aql.cũ multis similibꝰ.istud notabile potestis multis singula-
ribꝰ modis limitare ꝑ ea q̃ in simili dixi vobis in.§.oim.s̄. eo.
circa tex.in.l.fi.ff.de rei vẽ.q̃ oĩo addatis hic. ¶Ultimo nota-
te i ver.itẽ mista.ꝙ ille q fraudulẽter ⁊ sine cã differt ꝑstare re-
licta facta pijs locis si fuerit in iudicio ꝯuẽtus teneṫ ad duplũ
qḋ qualiter intelligaṫ.j.videatis in gl.in verbo abstulerint. et
in gl.i ver.iudiciũ.in qbus locis reseruo dicẽdũ qꝛ oppoꝛtuniꝰ
cadet. ¶Glos.j.aliq habẽt in verbo ex maleficijs. aliqui ⁊ me-
lius in ver.quadrupli.⁊ diuidiṫ in duas.Jn ꝑma foꝛmat que-
stionẽ.Jn scḋa rñdet.scḋa ibi rñdeo.imo magis. ¶Jn fi.glos.
20 ꝑ hoc nõ rñdet cõtrario.d.l.nõ existimo.in ea alleg. †vbi gra-
a uius puniṫ q clã facit q̃ q palã.[a] hic vero est secus. vñ pro solu
tiõe dicebat Dy.quẽ postea secuti sunt oẽs alij hic qḋ aut loq-
mur in his que possunt esse licita ⁊ illicita:⁊ sic q̃ possunt esti-
mari permissa ⁊ ꝓhibita.⁊ in istis magis punitur q clã facit q̃
q palã.⁊ i istis terminis loquiṫ ꝓprie.d.l.nõ existimo. aut loq-
mur in his que sunt oĩno illicita ⁊ ꝓhibita.⁊ sic que nullo vn-
q̃ casu possunt esse licita vt est furtũ.⁊ i istis que semꝑ sunt illi
cita magis puniṫ q palã facit q̃ q clã vt hic cũ si.⁊ pro illa solu
tiõe facit sm doc.hic qꝛ magis puniṫ disputãs de fide catholi-
ca publice q̃ ꝑuatim ⁊ occulte.C.de sum.tri.⁊ fide catholi.⁊ ibi
gl.in v.publice.⁊ cũ ista sol.trãseũt:vt ꝑdixi oẽs hic.vt Jo. fa.
Ang.de are.⁊ Nic.in.vi.oppo.gl.ista solutio videṫ prima fron
te periculosa ⁊ repħẽdiṫ ꝑ nõnullos hic qꝛ videṫ esse ꝯ casũ de
brocha.in.l.fi.ff.de ritu nup.vbi loquiṫ in his q̃ sunt oĩno illi-
cita ⁊ probibita:vt cõtrahere matrimoniũ in gradu probibi-
to:⁊ tñ ibi grauius puniṫ q clã ꝯhit q̃ q palã.ego sustineo so-
lutionem docto.⁊ dico ꝙ imo in illa.l.fi.contrahere matrimo.
inter collaterales nõ est oĩno ⁊ semꝑ ꝓhibitũ:imo potest esse li
citũ ⁊ illicitũ:qꝛ vsq̃ ad certũ gradũ ꝓhibitum est matrimo
niũ.vltra vero est permissum.§.inter eas.cũ gl.in ver.tanta. et
§.duoꝝ.s̄.de nup.⁊.l.in celebrãdis.C.de nup.vñ ibi ꝓprie su-
mus in casu ꝑmo doc.scz in his q̃ possunt esse licita ⁊ illicita.iõ
ibi grauius puniṫ ille q clã cõtrahit q̃ qui palã.⁊ ibi erit pro-
prie casus pro distinctione doc.⁊ hãc solutionẽ ad distinctionẽ
doc.sentit Bar.post Dy.in.l.j.§.⁊ generaliter.ff. vi bo. rapto.
et ideo si aduertatis iurisconsultus in.d.l.fi. quando loquitur
in matrimo.quod semper est probibitum vt est inter ascendẽ-
tes ⁊ descendentes nõ dicit ꝙ grauius puniatur qui clam fa-
cit q̃ qui palam:sed soluz illud dicit in matrimo. ꝙ potest esse
probibitum ⁊ permissum:vcz inter collaterales ita ꝙ ibi est ca
sus rotũdus ꝑ solutiõe doc.⁊ nõ ꝯ.qꝛ tñ illa est via brocardica
an grauiꝰ puniaṫ ille q facit clã an ille q palã.de hoc brocardo
videte late Cy.Ja.but.Ray.⁊ Bal.in.d.l.nemo. C.de sum.tri.
⁊ per antiquos:vt Ray.Jac.de ra.Pet. de bellap.⁊ Oldra.in
d.l.nõ existimo.⁊ Jac.but.in.l.in tm̃.§.vniuersitatis.ff.de rez
diui.per Dy.⁊ Bar.in.d.l.j.§.gñaliter.ff.vi bo.rap.⁊ Jaco.de
bel.late in.d.l.fi.ff.de ritu nup. ¶Glo.in versi.vi bo.rap.quaz
diuido i duas.Jn ꝑma remouet tacitũ ꝯriũ ad tex.Jn scḋa foꝛ
mat q̃stionẽ.scḋa ibi.sz nũqd etiã raptoꝛ.ꝑma pars ꝑncipalis
subdiuidiṫ in duas.Nã in ꝑma facit qḋ dictũ est.Jn secũda po
nit fallẽtiam.scḋa ibi.nisi in casu.Jtem scḋa principalis subdi
uiditur in quatuoꝛ particulas.Jn prima facit qḋ dictuz est:qꝛ
foꝛmat vnã q̃stionẽ.Jn scḋa refert opi.pla.Jn tertia rñdet ad
allegata ꝑ eũ.Jn quarta ponit opi.suã.scḋa ibi.dic ꝙ non sm
Pla.tertia ibi.sz certe ibi erat actũ.quarta ibi. sed satis videṫ
qḋ manifesti. ¶Jn ea.gl.in fi.cũ opi.glossatoꝛis nostri trãseũt
indistincte doc.hic.vt Dy.Joã.fab.⁊ Ang. ⁊ ꝑ ea allegãt tex.
expressum in.l.si vẽdidero.§.cũ raptoꝛ.ff.de fur.quẽ Bart. ibi
dẽ reputat ad hoc vnicũ ⁊ singularẽ i iure.ego opi. Pla.hic re
latã in gl.nõ teneo.reprehendit etiã Bar.in.d.l. si quis ex do-
mo.§.cũ raptoꝛ.ff.de fur.hec opi.glossatoꝛis nñi ⁊ sequaciũ iu-
dicio meo nõ ẽ idistincte vera vt patebit ex his q̃ nũc subijcio
in prima distinctione.vñ ego distinguo ex mẽte Dy.⁊ Bar.in
l.j.ff.vi bo.rap.⁊ eiusdẽ Dy.in.l.ij.§.hoc edictũ.in eo. tit.ff. vi
bo.rap.⁊ Bar.i.d.l.si vẽdidero.§.cũ raptoꝛ.⁊ Nic. de nea.s̄. vi
21 bo.rap.in prin.†ꝙ aut violẽtus raptoꝛ fuit deꝑhẽsus vel fuit
cõtra eũ acclamatũ vel cursum:⁊ tũc teneṫ etiã furti manifesti.
⁊ in his terminis procedit opi.gl.nostre ⁊ sequaciũ.⁊ tex.in.d.
§.cũ raptoꝛ.aut vero raptoꝛ nõ fuit apprehẽsus nec fuit cõtra
a eũ acclamatũ vel cursum:vt qꝛ coadunatis gentibꝰ iuit ad do
mũ alterius ⁊ non inuenit.⁊ hoc casu non teneaṫ actione furti
manifesti.⁊ de hoc est tex.in terminis in.d.l.si qs ex domo.quã
Bar.ibi reputat ad h singularẽ ⁊ nõ habere ꝯcordãtiã in mũ-
do.⁊ est rõ qꝛ ad hoc vt qs sit fur manifestꝰ vt teneat actiõe fur
ti manifesti necesse est ꝙ alterũ ex suprascriptis tribꝰ interue-
nerit vel aliud simile.vt.l.ij.iij.⁊.iiij.⁊.l. si qs i seruitute.§.j.ff.
de fur.⁊.§.furtoꝝ.cũ.§.seq.s̄.de obligationibꝰ q̃ ex delicto na-
scun.vñ raptoꝛ ita demũ erit fur manifestꝰ si aũt deprehẽdiṫ
aut si ꝯtra eũ curraṫ aut acclameṫ:als nõ est.ista est mera veri-
tas. ¶Glo.in ver.traditã.in fine.dicite vos adijciẽdã esse ne-
dum actionẽ.qḋ metus cã:sz etiã multas alias enumeratas.j.
in glo.fi.in ver.pena.vt ibidẽ glo.dicit ⁊ bñ sequunṫ Dy. Jo.
22 fab.⁊ Ang.de are.hic. ¶†Glo.in ver.i eos.in fi.dubitat Joã.
fab.hic quid in executoꝛibus vltimarũ volũtatũ oꝛdinatis ex
dispositione testatoꝛis differẽtibꝰ sine causa soluere legata reli
cta pijs locis an teneanṫ pena huius.§.⁊ sic in duplũ determi
nat ipse ꝙ sic per generalitatẽ huius litere.Jtem qꝛ conueniri
possunt actione ex testamẽto.alleg.l.nulli.cum ibi no.C.de epi
sco.⁊ cle.melius allegasset in ꝓposito isto.l.si quis ad declinan
dam.in prin.C.de epis.⁊ cleri.vbi est tex.ꝙ executoꝛ legitimus
qualis est eps intentat actiones hereditarias.idẽ ergo ⁊ mul-
tomagis sm Bar.ibi in executoꝛe testamẽtario cum legitimo
preferatur per.d.l.nulli.Jtẽ facit ꝙ talis executoꝛ testamenta
rius habetur loco heredis.vt per Jnno.Jo.and. ⁊ alios in.c.
cum tibi.extra de testa.⁊ Spec.in titu.de instru.edi.§. nũc ali-
qua.circa prin.⁊ Bar.no.in.l.hereditas.la.ij.ff.de here. insti.⁊.
in.d.l.si quis ad declinandam.⁊ in.l.si quis titio.in princi.ff.de
lega.ij.⁊ in.l.centurio.in ver.sed quid si testatoꝛ.ff.de vulga. et
pupil.⁊ Bal.no.in aut.licet.C.de natu.liber.⁊.l.j.C.ad.l.fal. et
qḋ executoꝛ testamentarius teneatur actione ex testamento fir
mat etiam expresse Bar.in.l.firmo.§.j.ff. quãdo dies lega. ce.
et est tex.in.l.cum filio.in fine sm lecturam Barto.ibi.ff. de le-
ga.j.ponit Bal.in dicta.l.nulli.in.j.colum.C. de episco. et cle-
ri.⁊ hanc opinio.Joã.fab.hic scilicet ꝙ pena huius.§. habeat
locum in executoꝛibus testamentarijs.tenet etiam Ange. hic
motus vltra Jo.fab.quia cum glos. nostra hic ostendat istam
constitutionẽ penalem loquentem tm̃modo in herede ad lega
tarios ⁊ fideicõmissarios grauatos certe sm eos poterit etiam

[a] ¶Palam. Vide ad hoc Feli. i c.cum quidã. in iij.col.ver.vi.declaratio.de iure iurando.

extendi ad executores testamentarios: ſ3 iudicio meo errat nõ
mediocriter Ang. de are. in hoc suo fundamẽto. nã primo nõ
est verũ ꝙ text. ille loquat̃ in herede tantũmodo: imo tex. sim-
pliciter dicit. itẽ mista est actio ꝯ eos ⁊c. nõ dicit heredes. Itez
nõ est verũ ꝙ gl. nr̃a extẽdat istũ tex. ab herede ad legatarios ⁊
fideicõmissarios grauatos: ſ3 solũ declarat tex. generaliter lo-
quẽtẽ. nã cũ tex. simpliciter dixerit ꝯ eos. glo. declarat: ſc3 here
des vel alios. ita ꝙ gl. nõ extẽdit tex. nostrũ: ſ3 eũ declarat. ego
tñ etiã teneo cũ determinatione Jo. fab. s. relata per ea que su
perius adduxi. pro qua etiã adduco ĩ terminis optimũ funda
mentũ. nã executores vltimarũ volũtatũ tenent̃ de omni culpa
de qua teneret̃ ip̃e heres principalis a testatore institut⁹. istud
est qd̃ singulariter ⁊ signãter multũ voluit Bal. ⁊ Imo. in. l. cũ
res. §. culpa. ff. de leg. j. vbi extẽdũt distinctionẽ Bar. ibi posi-
tam super herede de qua culpa teneatur: vt in omnib⁹ ⁊ ꝑ oĩa
procedat etiam in executorib⁹ vltimarũ volũtatũ: ⁊ ip̃e heres
sine dubio ex sua dilatione seu ꝓcrastinatione prestãdi legata
pijs locis teneret̃ in duplũ. ⁊ sic pena huius. §. ergo idẽ dicem⁹
in executore testamẽtario ⁊ ista est veritas. ¶ Glo. in ver. distu
lerint. diuido ĩ. ix. partes. In p̃ma remouet tacitũ ꝯriũ ad tex.
In scd̃a notat ex tex. In tertia remouet aliud ꝯriũ. In quarta
ponit vnũ dictũ ad tex. In qnta format vnã q̃stionẽ. In sexta
format aliã. In septima aliã. In octaua aliã. In nona aliam.
scd̃a ibi. ⁊ nota quẽ puniri. tertia ibi. ⁊ est speciale. quarta ibi.
ita hec legata. quinta ibi. quid si negauit. sexta ibi. item quid si
cõfessus est. septima ibi. itẽ quid si duplũ nõ p̃ot soluere. ¶ In
ea. gl. in prin. ibi. s. fraudulẽter vel sine iusta cã. ego allego pro
hoc text. in. c. vasallus. el. j. si de feu. fue. ꝯtro. inter do. et agna.
quẽ ibi põderat exp̃sse Bal. ⁊ notat ⁊ dicit ꝙ ille tex. glo. mul-
tas leges. ⁊ maxĩe istũ. §. dũ iponit penã differẽti soluere lega-
ta pijs locis vt ꝓcedat qñ distulit dolo vł lata culpa: vt ibi per
eũ. ¶ In ea. gl. ibi. l. p̃tor. §. ſ3 seru⁹. in fi. ille tex. ꝓbat h̃ mõ in
fi. dũ dicit: nec edit insolidũ tenet̃. vbi al̃s nõ teneret̃ nisi de pe-
culio vel de ĩ rẽ verso. vbi ibidẽ d̃r in ver. ꝓxi. p̃cedẽti. q2 tñ tex.
ille vrgẽter nõ ꝓbat. allegate meliorẽ tex. in. §. si v̂o qs nõ im-
plẽs. ĩ v̂bo ꝯtraxerit. in aut. de here. ⁊ fal. quẽ etiã allegat Jo.
23 fab. hic. ¶ † In ea. gl. ibi. vt. C. de vsu. ⁊ fructib⁹ legatoꝝ. l. j. ha
betis ꝙ heres nõ tenet̃ ad vsuras legati vel fideicõmissi nisi a
tp̃e more vel litis cõtestationis. dicite vos ꝙ tñ litis ꝯtesta. ne-
cessario nõ reqrit̃: ſ3 sola mora sufficit ad hoc vt vsure in lega-
tis currãt vł debeant̃. vt. l. si qs titio. ⁊. l. titia seio. §. vsuras. ff.
de leg. ij. cũ alijs iurib⁹ q̃ alle. glo. ita declarãs. in. d. l. j. in glo. j.
magna. C. de vsur. ⁊ fruc. leg. itẽ hoc etiã euidẽter ꝓbat̃ optima
rõne glo. ibi. nã actiones ex testamẽto q̃uis sint stricti iuris vt
l. al̃s. ⁊ ibi Bart. ff. de in litẽ iur. ⁊ q2 nõ enumerant̃ in. §. actio-
num. j. eo. tñ hñt instar actionũ bonefi. ⁊ eisdez equiparant̃ vt
est tex. no. in. l. in minoꝝ. ⁊ ibi Bar. C. in qui. cau. in integ. resti.
nõ est neces. quẽad. ergo ĩ actionibus bonefi. sola mora sufficit
absq3 lit. ꝯtest. vt. l. mora. §. in bonefidei. cũ si. ff. de vsu. ita et in
istis. ⁊ ita etiã t3 ⁊ declarat Nico. de nea. hic in. xi. q. al̃s op. glo.
q subdit gl. nostrã velle aliud. ⁊ ita ex ea notat ꝙ ip̃e habet pro
valde absurdo. v3 ꝙ ad hoc vt fruct⁹ rei legate debeant̃ legata
rio qd̃ op3 litẽ esse ꝯtestatã: vel saltẽ morã esse cõmissam. h̃ s̃m
24 eũ est falsum: † q2 imo fruct⁹ debent̃ legatario a tp̃e adite here
ditatis. allegat gl. in. l. fi. in glo. j. C. de vsu. ⁊ fru. lega. ⁊ gl. in. l.
herẽnius. al̃s incipit. l. fructus. in glos. j. ff. de vsur. Nec ob. s̃m
eũ. d. l. fi. C. de vsu. ⁊ fruc. lega. vbi expresse d̃r fructus post litẽ
cõtest. nõ ex die mortis sequũtur: q2 dicit ipse ꝙ iste tex. loqui-
tur in re heredis legata: nõ aũt in re ꝓpria testatoris: ⁊ ita etiã
respondet ibi gl. ⁊ hoc modo s̃m eũ posses saluare istam gl. vt
procedat est legata nõ res testatoris: sed res heredis: vt hic la-
tius per eũ. ego puto ꝙ illud qd̃ ipse reprehẽdit in illa glo. cir-
ca fructus nõ colligat̃ necessario ex illa glo. item nõ est vera so
lutio quam dat ad illam legẽ fi. ⁊ fuit etiam solu. glo. ibi qd̃ illa
lex loquatur quãdo testator non legauit rem suam propriã ſ3
alienam: puta heredis: quia s̃m Bar. ibi ista solutio est de dire
cto contra illum tex. dum dicit siue in rem siue in personã aga
tur. si enim esset legata res aliena vt ipsius heredis: q2 hoc ca-
su dominium rei legate ipso iure nõ transiret absq3 traditio-
ne in legatarium: vt est glo. no. in. l. papinianus. ⁊ ibi Bart. ff.
de serui. titu. generali. ⁊ ibi glo. in. l. si heredis seruus. in prin.
in glo. magna. in verbo in factum. ante finẽ. ⁊ ibi Bar. ⁊ oẽs. ff.
de leg. j. ⁊ glo. in. l. hereditatũ. §. fi. in glo. j. ⁊ ibi Barto. ff. ad. l.
falci. ⁊ glo. in. l. titius. in v̂bo manumissi. ff. de actio. emp. ⁊ glo.
in. l. per diuersas. in verbo seu res. ⁊ ibi Bar. in vlti. col. C. mã
dati. et idem Bar. in. l. ij. ad finem. C. cõmunia de leg. ⁊ Barto.
in. l. heredum. C. de fideicom. ⁊ in. l. j. in. vj. colũ. C. cõmunia de
lega. certe non posset agere actione in rem: ⁊ sic rei vendicatio-
ne per ea que traduntur per scribentes. ⁊ Bar. in. l. j. ⁊. ij. C. cõ-
munia de leg. ⁊ in. l. j. ff. de lega. j. necessario ergo tex. iste loqui-
25 tur quando testator legauit rem suam propriã. † de hoc tamẽ

a ¶ Si postea. Sz
quid si negãs in
causa principali
ꝯfiteat̃ in cã ap-
pellationis: an
tũc gaudebit bñ
ficio statuti pro-
pter cõfessionẽ.
vide Bal. i. d. §.
porro. alleg. hic
ꝑ do. Jas. may.
ꝑ glo. in. l. si cum
exceptiõe. §. hec.
ff. qd̃ me. cã. ⁊ in
l. j. in p̃n. ff. d̃ act.
empt. ꝓ quo vi-
de Ange. are. in
suo trac. malefi.
v̂. appellãte. ⁊ v̂.
qd aũt si in iudi
cio ꝙ sic. sed an
p̃dicta sint vera
si statutuz dicat
cõfitentes in pri
ma cã vel in pri-
ma rñsione gau
dere bñficio re-
missionis pene.
crederem qd̃ nõ
sed puta.

pũcto qñ fructus rei legate debeãtur legatario. an a tp̃e adite
hereditatis. an vero a tẽpore more seu litis contestationis: q2
passus nõ est sine scrupulo. vltra suprascripta videatis Bar. ⁊
alios oẽs in. l. si tibi homo. §. cũ seruus. ff. de lega. j. ⁊ Bar. late
in. l. fideicõmissaria. in prin. ff. ad trebel. ⁊ tex. ibi. Bar. Ang. et
Imo. in. l. si qs bonoꝝ. ff. de leg. j. ⁊ Bart. ⁊ Imo. in. l. seruo le-
gato. in prin. ff. de leg. j. ⁊ Bal. in. l. fi. §. ſ3 q2. C. cõia de leg. ⁊ in. l.
26 grege. ff. de leg. j. ¶ † In ea. gl. ibi. l. qd si fugitiuus. in prin. ista
decisio glo. nostre s̃m Jo. fab. per verba tamẽ satis intricata ⁊
quodãmodo adinuicẽ ꝯria: q̃ ego clara facio procederet quan
do eccl̃ia vellet inniti ꝯfessioni illius. ⁊ ꝑ eã vellet ꝓbare: q2 tũc
esset equũ id qd̃ glo. nr̃a dicit negantẽ posse penitere ⁊ cõfiteri.
Aliter aũt decisio glo. nostre nõ posset vllo mõ ꝓcedere: q2 pe-
na hui⁹ v̂. itẽ mista. ꝯmittit̃ duob⁹ modis. p̃mo si qs negauit.
scd̃o si nõ negauit: ſ3 distulit vsq3 quo iussu magistrat⁹ fuit cõ-
uentus. casus est de vtroq3 rotũdus. in. §. oẽs. in ver. ſ3 furti. j.
eo. ergo q̃p primum quis negauit statim pena committitur: ſ3
vbi nõ negasset prout in isto tex. in quo nõ apparet de negatio
ne: ⁊ tũc pena cõmittit̃ si differret vsq3 quo iussu magistratus
cõueniret̃: ⁊ hec est mera v̂itas reiecta quadã opi. Ang. de are.
hic qui vult qd̃ ad hoc vt differẽs soluere legata facta pijs lo-
cis vsq3 ad vocationẽ ĩ ius incidat in penã huius versiculi. itẽ
mista. reqrit̃ ꝙ precesserit interpellatio extraiudicialis qd̃ est
fatuũ dicere cũ istis legatis ad pias cãs mora cõmittet̃ re ipsa
absq3 alia interpellatione: vt est glo. singularis ⁊ approbata ꝑ
oẽs. j. in gl. sequẽti. in verbo in iudiciũ. ⁊ ibi videbimus. ⁊ pro
pterea Ang. de are. seipsuz correxit: ⁊ ea que hic dicit ⁊ merito
j. in. vij. parte principali huius glo. ſ3 ego iã eũ correxeram an
teq3 illum ibi vidissem. ⁊ circa ꝯclusionẽ quam. s. ꝓxime tenui
post Jo. fab. videatis etiã Spec. in tit. de cõfes. §. nũc videndũ.
ver. qd si egi. ⁊ Nico. de nea. hic in. vij. q. gl. Nec p̃dictis ob. d. l.
quid si fugitiuus. in prin. hic in gl. alleg. pro ꝯrio: q2 responde
bat Jo. fab. hic. ⁊ sequit̃ simpliciter Ang. de are. hic. ꝙ ibi deli-
ctum erat cõsummatũ. ideo non admittit̃ penitẽtia: q2 sera est
penitẽtia: hic aũt est secus. l. q ea mẽte. ⁊ ibi plene ꝑ Bart. ff. de
fur. q̃ solutio mihi nõ placet q2 ꝯriatur his que ꝓxime dixi q2
imo hic ꝑ solã negationẽ cõsummatũ est negotiũ quantum ad
cõmissionẽ hui⁹ pene. d. §. oẽs. ver. sed furti. ff. eo. ⁊ firmaui. s.
vnde ego aliter rñdeo ⁊ solutionẽ elicio ex his q̃ ꝓxime dixi ꝙ
in. d. l. qd si fugitiuus. ĩ prin. ex illa penitẽtia illi⁹ serui fugitiui
dñs nõ releuat̃ in aliquo: nec in aliquo iuuatur. ⁊ ĩo nõ admit-
titur talis penitẽtia. hic aũt ex ista ꝯfessione bene releuat̃ eccle
sia quo ad ꝓbationem: cum ex eo velit inniti vt predixi. nimi-
rũ ergo si admittit̃: al̃s aũt nõ admittit̃. vt. s. cõclusi. et hanc
solutionem sentit etiam Nico. de nea. hic in. xij. qd̃. glo. ⁊ iuxta
27 predicta † si vultis gñaliter videre qñ ille q p̃mo negauit ad-
mittatur amplius ad confitendum. ⁊ sic quãdo negans possit
penitere. videatis late Bal. in. l. cõtra negantẽ. C. ad. l. aql. ⁊ in
l. error. in. vj. colũ. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ no. Bal. in. c. vasallus.
el. j. in. ij. col. si de feu. fue. contro. inter domi. ⁊ agnatum. ⁊ late
Bal. in. c. j. §. porro. in. iiij. col. in ver. nũc generaliter quero. in
titu. q̃ fuit prima cã bñficij amit. ver. inter cetera. vbi not. dicit
ꝙ vbicũq3 tractat̃ de pena augẽda ratione negationis intelli-
gamus semꝑ de ea negatione in qua quis perseuerauerit: ſ3 si
nõ perseuerat in ea: ſ3 cõfitet̃ nondũ liquidato negotio ꝑ ꝓba-
tiones testiũ: tunc euitat dãnũ qd̃ ex negatione emergebat: ita
dicit notare hoc ver. item mista. per hãc presentẽ gl. ⁊ in. l. alia
causa. C. de his qui. vt indig. qd̃ diligẽter nota ꝓ maxima limi
tatione ⁊ declaratione predictoꝝ ⁊ huius tex. ⁊ sequit̃ simplici
28 citer Ang. hic. † ⁊ an post negationem possit quis confiteri ad
hoc vt ꝯsequatur cõmodum statuti: puta si statutum remitte-
ret quartã partẽ pene cõfitẽti maleficiũ. videatis Bart. in. l. eũ
qui. in prin. ff. de iureiurã. ⁊ ibi no. tex. illũ ad hoc qd̃ dicit tota
die occurrere. ⁊ in idẽ videatis Sali. ⁊ Fulgo. ꝯtrariãtes Bar.
et alibi Bal. in isto passu aliter distinguentẽ. in. l. cõtra negan-
tẽ. C. ad. l. aql. ⁊. l. si vnus. §. fi. in lec. antiqua. ff. ꝓ so. ⁊ in. d. c. j. §.
porro. q̃ fuit prima cã benefi. amit. ⁊ oĩno Bal. in. l. ea q̃. in. x. et
xj. q. C. de cõdi. inde. vbi t3 ꝙ imo in terminis statuti admitta-
tur cõfessio post negationẽ si statim ⁊ incontinenti confiteatur
imo plus ꝙ etiã ex interuallo anteq̃ tñ testes sint recepti: sec⁹
a si postea[a] vt ibi latius per eũ. ⁊ ꝯtra Bar. vide tex. no. in. l. ele-
cto. §. neq3. ff. de noxa. ⁊ ad illa addite que pulchre dixi vobis ĩ
§. oĩm. s. eo. circa casum. l. fi. ff. de rei ven. ⁊ vltra p̃dicta si vul-
tis videre q̃ sit illa negatio q̃ facit crescere condẽnationẽ recur
rite ad Bar. in. d. l. eũ q. in prin. in. ij. col. ff. de iureiur. quẽ sim-
pliciter refert Ang. hic. ſ3 ego frustra nõ refero q2 non adderẽ.
¶ In ea. glo. ibi. l. illud. hãc decisionẽ glos. ⁊ etiã p̃cedẽtẽ limi-
tabat Jo. fa. hic vt ꝓcederet vbi nõ interuenisset iustus error
al̃s s̃m eũ sub dubio tñ forte ille excusaret̃. allegat. l. confessio-
nibus. in prin. ⁊. l. qui seruũ. in prin. ff. de interrog. act. ⁊ sequit̃
simpliciter Ang. hic. addite Bar. late ĩ. l. nõ fatet̃. ff. de cõfes. cũ
si. et quod

fi.⁊ qđ in fi.no.Bar.in.d.l.eum qui.in prin.in.ij.col.ff. de iure-
iurā.dū ponit de eo q ꝓbabiliter potuit ignorare.et dicit ꝙ cū
illud.s.per negationē condēnatio crescat fiat in penā mentien
tis:certe si nō ꝓcederet delictū in negādo nō deberet sequi pe
na q̄ sine delicto nō est.vt.l.aliud.ff.de ver.sig.⁊ ibi latius ꝑ eū.
¶ In ea.gl.ibi.j.eo.§.at ille.ille.§.at ille.q potius est ver.§.in
oēs.parū facit ſm Jo.fa.hic ⁊ ſm eū melius faceret.l.post lega
tū.§.j.⁊.l.pe.ff.de his qbꝰ vt īdig.dicit tñ se credere ꝙ illa opi.
relata in glo.sit vera:qꝛ ex sola ꝓcrastinatione ⁊ vocatione ad
ius hec pena cōmittit̄:vt hic.⁊ dicto ver.at ille. subdit tñ posse
saluari opi.glo.qñ negotiū esset dubiū per.l.illud.ff.de peti.he
redi.⁊ dicit Ang.hic se credere ꝙ mens glo.fuerit ꝓprie loqui
in istis terminis.Nic.vo de nea.hic in.xiiij.q.gl.tenet cum glo.
nostra qñ allegaret̄ iusta causa.secus si frustratoria per.l.qđ te
in argumētū.ff.si cer.pe.⁊.l.sciendū.ff.de vsu.ego allego in ter
minis Bar.qui hic a nemine allegat̄ facientē expressam mētio
nem de vtraqꝫ opi.hic in glo.relata in.d.l.eū qui.in prin.in.ij.
col.ff.de iureiur.⁊ ibi has opi.ipse notabiliter cōcordat distin
29 guendo.†aut eñ negat̄ talis qualitas ꝑ quā condēnatio in to
tum permittit̄ aut minuit̄:puta in exēplo glo.nostre qñ negat
testm̄ valere ⁊ tūc negās talē qualitatē bene incidit in penā.ita
procedit opi.gl.nostre hic q̄ est scđa ī ordine.si vo neget̄ aliqua
qualitas:⁊ tūc sit secus.exemplū ſm eū in sil'i si aliqs cōueniat̄
lege aquilia ꝓ dāno dato certe si cōuētus ꝯfiteat̄ se dedisse dā-
nū:neget tñ estimationē dāni factaꝫ ab accusatore:certe ꝑ hoc
non condēnat̄ in duplū.vt ꝓbatur in.l.inde neratius.§.fi.cū.l.
seq.ff.ad.l.aquiliā.⁊ hoc mō ꝓcedat alia opi.hic in glos. relata
pro prima:quā ipe dicit se ita intelligere.¶ In ea.gl. ibi.C. de
fideicō.l.fi.in prin.hec est vera nec hꝫ aliquā dubitationem ſm
Dy.Jo.fa.Ang.hic.⁊ Nic.in.xv.q.glo.in fi.glos.in hac vlti.q.
glo.Ang.de are.hic ꝯ̄riat̄ opi.Jo.fa.ego eligo īter eos mediā
30 opi.⁊ dico sic in ista pena dupli in qua incurrit ille qui dolose
differt soluere legata relicta pijs locis ⁊c.totū duplū nō est pe
na:imo tenet̄ ad rē principalē relictā ⁊ ad tantūdē ꝓ pena.⁊ sic
in effectu ad duplū vt dicit ille tex.si ergo querat̄ nūqd quan-
tū ad rem principalē relictā si nō pōt illā soluere debeat luere
in corpus.⁊ teneo ꝙ nō ꝑ.l.si ꝓcuratorē.§.si ignorātes.ff.man
da.⁊ qꝛ pōt cedere bonis per tit.ff.⁊.C.de ces.bonoꝝ.⁊ dicā de
materia in.§.fi.in v.fi.j.eo.Istud tñ fallit qñ dolose distulisset
ad istū finē vt esset nō soluēdo:qꝛ tūc nō hꝫ beneficiū cessionis
per tex.illum valde singularē in.l.fi.§.fi.ff.que in frau.cred.ſm
primū intellectū gl.⁊ Bar.ibi.de cuiꝰ legis intellectu dixi vo-
bis in.§.itē si qs in fraudē.s.eo.⁊ in istis terminis sto cū Joā.
fab.hic ita tenēte.aut vo q̄rimus q̄tum ad penā legalē.⁊ in hoc
mēbro sto cū gl.⁊ Ang.hic ꝙ si nō pōt soluere penā ꝙ debeat
soluere in corpus ꝑ regulā vulgarē.l.pe.⁊ fi.ff. de in ius vo. in
telligēdo tñ ſm ea q̄ pulchre tradidi vobis in.§. penales. ī gl.
sup vbo ⁊ ī eū.s.eo.q̄ hic potestis addere.⁊ credo ꝙ ista sit veri
tas.¶ Glo.in vbo in iudiciū.diuidit̄ in quatuor ꝑtes princi-
pales queādmodū quatuor principales questiones in ea po-
nunt̄.partes de se patēt.scđa ibi.itē qd si reipub.tertia ibi. iteꝫ
qd si ī redēptiōe captiuoꝝ.quarta ibi.itē qd si deo vel sancto.
¶ In ea.gl.ibi.l.de interpretatione.hec pma qō gl. nō hꝫ du-
bitationē ſm Jo.fab.⁊ Ang.de are.hic.⁊ bene:qꝛ de ea est tex.
aptus ī.§.oēs.v.ſꝫ furti.vbi tex.magistralr̄ dicit ꝙ si negat sta
tim incidit ī penā.si vo nō negat:⁊ tūc ita demū incidit ī penā
differat adeo ꝙ patiat̄ se in iudicio ꝯueniri.⁊ dixi latiꝰ.s.in gl.
31 precedēti in quinta parte principali.¶ †In ea.glo.ibi.C. in q.
cau.in integ.resti.nō est ne.l.in minoꝝ.teneatis perpetuo cor-
di hāc partē glo.q̄ singularis est ꝙ sicut fauore minoris mora
ꝯtrahit̄ re ipa absqꝫ vlla interpellatione.vt est tex.in.d.l. ī mi-
noꝝ.⁊ est tex.notandus in.l.titio seio.§.vsuras.ff. de leg.ij. qđ
idē est in eccl'ia ⁊ alijs venerabilibꝰ locis.⁊ ꝯñr illa glo. extēdit
singulariter illā.l.in minoꝝ.loquentē tm̄ in minore.vt etiā lo-
cum habeat in eccl'ia.⁊ ad hoc reputat istā glo. valde no.Nico.
de nea.hic in.xvij.q.gl.⁊ idē istud de eccl'ia ꝙ sibi re ipsa ⁊ ipso
iure cōmittat̄ mora dicit expsse Bal.in aut.hoc amplius.in.ij.
col.C.de fideicō.q̄uis nō fuerit memor de gl.ista hic.⁊ idē etiā
dicit Lud.ro.allegās istā glos.pro valde singulari in.l.si ex le-
32 gati cā.ff.de ver.ob.⁊ pro illa glo.bene facit †qꝛ minor ⁊ eccl'ia
equiparant̄.vt est gl.no.in.l.respublica.ī vbo solet. ⁊ ibi Bar.
⁊ alij.C.ex qb.cau.ma.⁊ habēt cano.text.expressum ⁊ notabilē
in.c.auditis.in fi.ex̄ de in integ.resti.⁊ ibi glo.no.in ver.mino-
ris.⁊ gl.in.c.ex l'ris.in verbo obligata.ex̄ de iureiur.⁊ in.c.fil'r.
xvj.q.j.imo plus eccl'ia nedū equiparat̄ minori tm̄ vt ꝑdixi sed
etiā pupillo ſm Jo.fa.⁊ Ange.de are.hic.allegāt gl.⁊ nō bene
in.l.si vt ꝓponis.in gl.j.C.de rei ven.q̄ nō loquit̄ in pupillo: ſꝫ
in minore simpl'r.ego aūt ꝓ hoc allego gl.no.⁊ expssam in.l.li-
bertos.ī verbo administrauerūt.C.de excu.tu.q̄ expsse dicit ꝙ
ecclesia loco pupilli est.⁊ glos.in.d.l.respublica.in vbo solet.ad
33 fi.C.ex q.cau.ma. ¶ †Addite ꝑdictis ꝙ eodē mō fisco fit mo-
ra re ipa absqꝫ interpellatione gl. habetis singularē in.l. cū q-
dā.§.fiscus.in vbo inferunt.ff.de vsur.quā ꝓ singulari ad hoc
allegat Lud.ro.idē tenēs ī.l.si ex legati cā.ff.de ver. obli. ⁊ idē
de fisco dicit Bal.⁊ reputat valde no.in.l.j.C. de his qb. vt in-
dig.Nihil tñ ad hoc allegat ⁊ nō fuit memor ꝓ tunc Bal.de.d.
34 gl.⁊ ꝓ hoc bene facit †qꝛ minor ⁊ respublica siue fiscus eqpa-
rant̄.l.respublica.C.ex q.cau.ma.⁊ glo.in.l.imꝑatores.in v.ex
cā.ff.de re iudi.iūctis traditis per Bar.in rub.C. de iure fisci.
⁊ per Bar.⁊ latius Bal.in.l.ꝯstituit.C.de pena iudi. qui male
35 iud.†dū ponūt an respublica ⁊ fiscꝰ sint idē queādmodū ergo
minor fit mora re ipa.vt.s.dictū est. ergo idē erit in fisco. acce-
dat glo.illa singularis in.l.si ꝓcurator.§.fi.in ver. soluto. ff. de
iure fisci.que extēdit illud qđ ibi dr̄ in tex.s. ꝙ procurator fisci
nō pōt habere fidē de ꝑtio rei vēdite ad minorē ⁊ ecclesiā. ⁊ ibi
Bar.sequit̄ ⁊ reputat illā gl.valde no.adde gl.in.l. cū hi.§. qd
ergo.in verbo facit.ff.de trāsac.ad hoc accedat etiā text.in.l.fi.
36 C.de sac.sanc.ec.†vbi eqparant̄ eccl'ia ⁊ respublica. veritas tñ
huiꝰ meliꝰ apparebit ex his q̄.j.excutient̄ de fisco post gl. hic.
¶ In ea.gl.ibi.ad hūc casuꝫ cū sit pena.⁊ anteq̄ attingā veri-
tatē huius gl.in istis duabꝰ qōnibus nō omitto in primis q̄-
uis alij nō dicāt qđ Bal.in plerisqꝫ locis facit de ista glos. ma-
gnū festū.⁊ in primis Bal.in.c.j.§.porro.in.iij.col.que fuit pri
ma causa benefi.amit.dicit hic esse glo.ordi.⁊ singularē in isto
ver.in iudiciū.quā ipe reputat multū esse tenendā mēti ad hoc
37 qđ nūc dico.†ꝙ q̄uis in legibꝰ penalibꝰ ⁊ eodē mō ī statutis[a]
a ⁊ ꝯsuetudinibus pariformiter penalibus ꝓcedat̄ ⁊ fiat extēsio
de similibꝰ ad similla ꝓut ego dixi pulchre in prin.huius.§. se
quens.in glo.in ver.ipius.ꝙ tñ hec doctrina nō hꝫ locū qñ pe
ne imponunt̄ habito respectu ad ꝑuilegiū alicuius ꝑsone: qꝛ
tūc non pōt fieri extensio de similibꝰ ꝑsonis ad similes ꝑsonas
nec de similibꝰ casibus ad similes casus.ita vt predixi dixit esse a
glo.ordi.⁊ singularē hic.verū qꝛ Bal.dicit istā gl. esse vnicā et
singularē ad hoc venit mihi ī mētē id qđ preclare scribit inde-
lebilis recordationis pater ⁊ preceptor meus do. Cato saccus
sublimis doctor papiensis in prefatione cuiusdā opusculi sui
38 tex.⁊ gl.factarū †ꝙ q dixit tex.aut gl. esse singularē: vel nō re-
periri alibi ī iure exuberat memoriā Mitridatis q vigītidua b
rū linguarū qbꝰ preerat meminerat.vel Themistoclis q q̄re-
bat artē obliuionis.nō est ergo verum ꝙ ista gl.hic sit singula
ris ad hoc.imo ego addo vobis aliā glos.cōsimilē ⁊ cōsociā in
l.fi.in verbo aureoꝝ.ff.de in ius vocā.⁊ aliā ꝯsociā in.§. pena-
les.in gl.magna in verbo impetrasset.circa prin.s.e.itē repe-
rio eundē Bal.in.c.vasallus.el.j.in.ij.col. in ver. extra quero.
in titu.si de feu.fue.ꝯtro.inter do.⁊ agna.allegantē illā glo.hic
ad hoc ꝙ pena seu leges penales nō trahunt̄ ad casus non expſ-
sos in qbꝰ reperiat̄ regula cōis disponēs.vltra Bal. ego noui
ter pondero istam glo.ad illud singulare qđ a nemine ponde-
39 ratur.nostis ꝙ regula trita est †ꝙ qñ sunt duo casus a iure eq
parati ꝙ statutū in vno etiā ꝯtra regulas iuris cōis intelligit̄
statutū ⁊ in alio.gl.est notabilis sed vulgata in.l. si quis seruo
ꝑsuaserit.in vbo corrūpi.⁊ ibi Bar.⁊ alij.C.de fur. ⁊ alia glos.
expressior in.l.qđ vero cōtra.in glo.vnica magna circa fi.ff. de
legi.Bar.in.l.vt tm̄.§.j.de seruo corru.⁊ in.l.marcellus. in ꝑn.
ff.ad treb.⁊ in.l.ij.circa fi.ff.de leg.j.certe habetis hic glo. ordi
nariā ⁊ singularē de iure ciuili limitantē multū signanter istaꝫ
regulā vt locū non habeat in penalibus:vt si duo casus equi-
parent̄ a iure ⁊ aliquid penale statuat̄ in vno ex casibus parifi
catis qđ tñ non intelligatur statutum idem in alio. ⁊ ideo ſm
glo.nostrā est:qꝛ pene sunt molliende ⁊ restringēde nō aūt am-
pliāde.vt.l.pe.ff.de penis.verū qꝛ hec limitatio gl. nostre mul
tum faceret ꝓ his q̄ statim examinabo circa duas ꝯclusiones
huius gl.addo ꝙ ꝯ̄riū tenent expresse due glo. iuris canonici.
vna est ⁊ valde no.in.c.si postq̄.in fi.in glo.fi. in verbo ꝓuisio-
ne.de elec.in.vj.⁊ ibi est optimus tex.ꝙ non.⁊ alia glos.in.c.de
multa.in glo.in ver.in eadē ecclesia.extra de prebē. ⁊ ibi Abb.
Panor.qui dicit ibi probari in illa gl.ꝙ quādo sunt duo a iu
re eqparata ꝙ pena adiecta in vno intelligit̄ adiecta ⁊ in alio.
⁊ istud ſm reprobatū gl.nostre puto esse verius.Nec ob.funda
mentū glo.nostre ꝙ pene sunt molliēde.⁊ ꝓpterea nō extēden
b de.[b] qꝛ rñdeo prout dicit Bar.in.d.l.si quis seruo ꝑsuaserit.s.
allegata.⁊ ī.d.l.vt tm̄.§.j.⁊ fateor ꝙ pene nō sunt extēdende:et
ꝙ nostrū non est penas extēdere:sed lex antiqua est illa que ex
tēdit virtute parificationis.⁊ illa bene pōt extendere. et credo
40 ꝙ ista sit veritas.†His ex ista glo.enucleatis reuertor nūc ad
eruendā veritatē huius glo.in istis duabus.q.in qbus glo.te-
net ꝙ pena huius.v.itē nisi.q̄ loquit̄ in legatis relictis eccle
sijs non habeat locū in legatis factis reipublice vel fisco. vel ī
legatis factis pro redēptione captiuorū.⁊ cū istis duabus de-
cisionibus simpl'r trāseunt doc.hic.maxime Dy.Jo.fab.⁊ alij
cōiter.⁊ trāsire videt̄ Bar.in.d.c.j.§.porro.in.iij.colū. que fuit
prima causa benefi.amit.⁊ ī.d.c.vasallus.el.j.si de feu.fue.con-

a ¶ In statutis. Vide Feli. in .c. translato. in .v. col.in ver. in gl. fi.cū pluribꝰ seq. de consti.

b ¶ Non extēdende. An ⁊ quando penalis extēsio fieri debeat. vide.d.bar.sozi. in ꝯsi.cclxxv.ici. in causa Jo. an. ver.ꝯfirmat̄ ista opi.circa me. in ij.ꝑte. vbi etiam an extēdātur de casu ad casuꝫ ex idētitate rationis.⁊ an ad personā que non est talis ꝓprie nec tante equalitatis. ibidē in ver. ꝯfirmant̄ predicta. circa medi. versi.

tro. inter do. ⁊ agna. prout. s. eũ latius retuli. Ange. tñ de are.
hic in. xx. col. reprehẽdit hãc glos. in vtraqꝫ decisione. ⁊ tenet ꝙ
imo pena huius. ver. itẽ mista. habeat locũ etiã ĩ relictis factis
reipublice vel fisco. itẽ ⁊ ĩ relictis factis ob redẽptionẽ captiuo
41 rum. potissimũ eius fundamẽtũ est: † qꝛ qñ duo casus eqparã-
tur a lege antiqua si aliquid reperiat᷑ postea de nouo statutũ ĩ
vno intelliget᷑ etiã statutũ in alio: vt in gl. quas. s. proxime al-
legaui. sꝫ fiscus ⁊ respublica equiparant᷑ ecclesijs ⁊ pijs locis.
vt. l. fi. C. de sac. san. eccle. eodẽ modo relicta pro redẽptione ca-
ptiuoꝝ equiparant᷑ relictis ipis ecclesijs. alleg. ad hoc. l. illud.
C. de sac. sanc. ec. iuncta. l. si qs ꝓ redẽptione. C. de dona. ergo si
aliqd reperit᷑ de nouo statutũ ĩ legatis factis ecclesijs ꝓ execu-
tione dictoꝝ legatoꝝ: vt h᷒ tex. cũ si. intelliget᷑ etiã statutũ in le-
gatis factis reipublice vel fisco ⁊ ĩ legatis relictis ꝓ redẽptio-
ne captiuoꝝ v̓tute ĩterpretationis extẽsiue ꝓpter parificatio-
nem. ꝓ hac etiã parte facit ſm eũ gl. hic ĩ v̓bo ꝯtra eos. q̃ ſm eũ
extẽdit istã ꝯstitutionẽ penalẽ q̃ loquit᷑ de herede tm̃ ad legata
rios ⁊ fideicõmissarios ⁊ ad oẽs alios q grauati sunt aliqd re-
stituere pio loco. ⁊ ibi etiã doc. extẽdũt ꝓut ibi latius dixi ⁊ pa-
ritate rõnis ad executorẽ vltimarũ volũtatũ. ergo ita in ꝓposi
to nostro sicut fit extẽsio in predictis ex parte personarũ debẽ
tiũ: ita ⁊ ĩ ꝓposito nostro poterit fieri extẽsio ex pte personarũ
quibꝰ debet᷑. ad idẽ ſm eũ facit. §. fi. s. de oblig. q̃ ex quasi ꝯctu.
vbi ſm eũ illud priuilegiũ de quo ibi hꝫ locũ nõ tm̃ in eccl̓ia et
venerabilibꝰ locis sꝫ etiã ĩ his q̃ pietatis intuitu relinquunt᷑. ẽ
ita dicemꝰ in ꝓposito nr̃o vt fiat extẽsio nedũ ad fiscũ ⁊ ad rẽ-
publicã ⁊ ad relicta ꝓ redẽptione captiuoꝝ: sed etiã ad relicta
in quãlibet piã cãm. vltra Ang. de are. addo ꝙ ꝓ hac parte bñ
faceret qꝛ oĩa ꝑuilegia ꝯcessa eccl̓ie habẽt etiã paupes ⁊ quili-
bet pius locꝰ. ita dixit no. Bal. in. l. fi. §. cũ aũt. in vlt. colũ. C. ad
treb. q dicit de hoc esse tex. no. in. §. j. in aut. de ec. titu. col. ix. q̄ -
uis ipe ⁊ corrupte allegat ĩ prin. ⁊ idẽ etiã dicũt Bal. ⁊ Ang. in
l. siue aũt. §. de duobꝰ. ff. de publi. ꝑ tex. q tñ mihi parũ ꝓbat in
c. ij. ex̄ de ꝯsue. accedat etiã ꝓ cõfirmatione predictoꝝ glossella
paruula in. l. fi. in v̓bo captiuoꝝ. C. de sac. sanc. ecc. addo etiã ꝙ
vltra Ang. de are. Nic. de nea. hic. ĩ. xviij. q. gl. tenet simpl̓r cuꝫ
prima decisiõe gl. nr̃e ꝙ pena huiꝰ. v̓. itẽ mista. nõ habebat lo-
cum in legatis factis reipublice vel fisco. sed in. q. seq. s. xix. ipe
Nico. vna cũ suo Rodul. de auri. tenet ꝯtra glos. nostrã in scd̓a
decisione. ⁊ sic ĩ hoc ipe tꝫ cũ Ang. de are. hic ꝙ pena huiꝰ. ver.
itẽ mista. habeat locũ etiã ĩ legatis factis ꝓ redẽptione capti-
uoꝝ ⁊ multomagis q̄ ĩ legatis factis ecclesijs vel alijs pijs lo-
cis: qꝛ ſm eũ legatũ factũ ꝓ redẽptiõe captiuoꝝ dꝫ esse magis
priuilegiatũ q̄ legatũ factum eccl̓ie. alleg. in arg. tex. qui mihi
nihil vrgẽter ꝓbat in. l. sancimus nemini. C. de sac. san. ecc. ego
predictis nõ obstãtibꝰ teneo cũ vtraqꝫ decisione glo. nr̃e ꝙ pe
na huius. v̓. itẽ mista. q̃ loquit᷑ in legatis relictis eccl̓ie non ha
beat locũ in legatis factis reipublice vel fisco: nec in legatis fa
ctis ꝓ redẽptione captiuoꝝ. ⁊ in p̓mo teneo sine dubio aliquo
in scd̓o aliqual̓r hesito. vt. j. subijciã. Nõ obstãt fundamẽta ad-
ducta ad oppositũ. ⁊ in primis illud fundamẽtũ Ange. qd̓ pri-
mo v̓r multũ coloratũ ꝙ qñ duo equiparant᷑ a lege antiqua ⁊c.
sꝫ fiscus ⁊ respublica equiparant᷑ ecclesie. eodẽ modo relicta ꝓ
redẽptione captiuoꝝ relictis factis eccl̓ie: qꝛ qñ vera esset ista
equiparatio que non sufficienter probat᷑ saltẽ in legatis factis
propter redẽptionẽ captiuoꝝ vt eqparent᷑ legatis factis eccl̓ie
possumus multipliciter r̃ndere. ⁊ primo ſm fundamentũ glo.
nostre ꝙ illa regula nõ hꝫ locũ in penalibꝰ: vt si duo casus eq-
parant᷑ a lege antiqua: ⁊ aliqd penale statuat᷑ in vno qd̓ tñ nõ
42 intelligit᷑ statutũ in alio † eo qꝛ plene sunt molliende ⁊ restrin-
gẽde nõ aũt extẽdende. ⁊ in istis terminis vꝫ in penalibus lo-
quimur nós in ꝓposito nostro. vñ nimirũ si nõ fit extẽsio vir-
tute parificationis que fiat etiã a lege antiqua: tñ qꝛ istud im-
43 pugnaui. s. ideo huic solutioni nõ insisto. † Unde aliter r̃ndeo
⁊ in forma. ⁊ dũ dicebat᷑ ꝙ qñ duo casus equiparant᷑ a lege an
tiqua: quicquid postea per legẽ nouã statuit᷑ in vno ex casibus
parificatis intelligit᷑ etiã statutũ in alio. r̃ndeo hoc esse verum
quãdo illi duo casus equiparant᷑ in eadẽ materia: secus aũt si
sint equiparati in diuersa materia: qꝛ tũc predicta regula locũ
non habet. istud est qd̓ in terminis dixit glo. valde notabilis ⁊
signanda in. c. j. in ver. declaramus. ne cleri. vel mona. lib. vj. ⁊
sentit glos. in. c. lꝫ canon. in glos. in ver. parochialis ecclesia. de
44 elec. lib. vj. † cũ ergo eqparatio fisci ⁊ reipublice cũ ecclesia fiat
in alia materia: vꝫ in materia prescriptionis in illa. l. fin. C. de
sac. san. ec. eodẽ modo equiparatio legatoꝝ pro redẽptione ca-
ptiuorũ ⁊ legatoꝝ pro eccl̓ia fit in diuersa materia: vꝫ in mate
ria insinuãdarũ donationũ. d. l. illud. C. de sac. sanc. ecc. iuncta
d. l. si qs pro redẽptione. C. de dona. ergo v̓tute eqparationis
facte in illa diuersa materia nõ fiat extẽsio ad istã materiã im-
ponentẽ penã ꝓ executione legatoꝝ relictoꝝ eccl̓ie. nõ ob. etiã
glo. hic in verbo ꝯtra eos prout ibi latius dixi. ⁊ sic nõ medio
criter errat super illa gl. qꝛ nõ est verũ ꝙ glo. illa tex. nostrũ ex
tendat: imo eũ simpl̓r declarat ꝓut ibi latius dixi. Non ob. vlti
mo tex. in. §. fi. s. de obli. q̃ ex quasi ꝯctu. qꝛ tex. ille nullatenus
meruit ĩ hoc ꝓposito allegari. cũ tex. ille ad literã nedũ loquat᷑
de ecclesijs: sed etiã de his que pietatis intuitu relinquunt᷑. ita
ꝙ ibi in illo tex. nulla fit extensio. ⁊ per ista remanet defensata
glos. nr̃a in vtraqꝫ decisione. fatebor tñ me aliqualiter hesitare
prout predixi in scd̓a deci. vꝫ in legatis relictis pro redẽptio-
ne captiuoꝝ: an in eis habeat locũ pena huiꝰ. v̓. itẽ mista. ⁊ q̄ -
uis ab impugnationibꝰ tenentiũ ꝯtrariũ defensata sit gl. nr̃a
crederẽ tñ ꝙ tutius est in scd̓a decisione tenere ꝯtra gl. ꝑ regu-
lam quã. s. tradidi que hꝫ ꝙ oĩa priuilegia ꝯcessa ecclesijs ha-
bent etiã pauperes ⁊ quilibet pius locus. vt. s. dixi ad fi. gl. cũ
hac vltima decisione oẽs simpl̓r trãseunt: ⁊ nemo discrepat et
45 in hoc nõ est dubitandũ. † Et qñ relinquit᷑ deo cui videat᷑ reli-
ctum ⁊ cui applicet᷑ tale legatũ. declarat text. no. in. d. §. si qs in
noĩe. hic allegato in gl. qꝛ v̓r relictũ eccl̓ie maiori illius ciuita-
tis in qua testator domiciliũ habeat. si aũt relinquit᷑ vni sancto
puta scto Martino: ⁊ ĩ illa ciuitate sunt plures eccl̓ie ita noĩa
te tũc legatum v̓r relictũ pauperiori. si aũt nulla ecclesia illius
noĩs ĩ illa ciuitate reperiat᷑ tũc v̓r relictũ maiori eccl̓ie: vt ibi la
46 tius habet᷑ in tex. ¶ † Quãdo aũt esset factũ relictũ eccl̓ie sim-
pliciter vt qꝛ testator simpliciter dixisset relinquo cẽtũ ecclesie
nec declarasset cui ecclesie tunc in dubio cui ecclesie videat᷑ esse
a relictũ videatis Cy. in. l. j. ͣ in. v. q. C. de sac. sanc. ecc. ⁊ Spec. in
ti. de instru. edi. ĩ. §. nũc v̓o aliqua. in ver. qd si testator. ⁊ Bart.
no. in. l. q̃ ꝯditio. §. fi. ff. de cõdi. ⁊ demõ. vbi hoc in terminis de
cidit per illũ tex. ad hoc notabilẽ. ꝙ in dubio intelligat᷑ relictũ
illi ecclesie cuius est parochianus. de quo etiã videatis Cy. ali
ter decidentẽ in. l. cũ multũ. C. de dona. ante nup. ⁊ Ang. in. §. si
vero. in aut. de nõ alie. ⁊ Joã. an. in. c. cũ quis. de sepul. in. vj. ⁊
eundẽ in addi. Spec. in tit. de instru. edi. in. §. nũc v̓o aliqua. in
addi. que incipit. hic cõuenit. ⁊ Pet. de ancha. ⁊ Jmo. in. c. re-
latũ. el. ij. in fi. extra de testa. ⁊ Jo. fa. ⁊ Ang. de are. in. §. sed ius
quidẽ ciuile. per illũ tex. s. de iure nat. gen. ⁊ ciui. ⁊ in istis locis
inuenietis multas ꝯrietates Bar. ⁊ retenta decisione Bart. ꝙ
47 legatũ debeat᷑ illi eccl̓ie cuius est parochianꝰ. † Pulchrũ du-
biũ eẽt qd si testator habuisset duas parochias siue duas eccle
sias parochiales: cui ecclesie tũc debeat᷑ legatũ. ponũt cano. in
c. fi. extra de sepul. ⁊ ibi decidunt ꝙ legatũ debeat᷑ illi ecclesie a
48 qua sacr̃a ecclesie recipiebat. ¶ † Et circa predicta dicebat sin
gulariter Bald. post Cy. in. d. l. cum multe. C. de dona. añ nup.
ꝙ si aliquid legat᷑ monasterio simpliciter ꝙ in dubio intellige
retur de monasterio mulierũ ⁊ sic monaliũ ⁊ non hoĩm qd̓ di-
ctũ est mirabile ⁊ singulare. ⁊ qꝛ. s. proxime vidimus cũ gl. qñ
sit legatum deo vel alicui sancto cui intelligat᷑ tale legatũ esse
49 factũ. ¶ † Unũ diligenter notate ꝙ si aliquid esset donatũ vel
relictũ maiestati existenti in aliquo loco ꝓphano alicuius pri
uati hoĩs sicut fit maiestatibꝰ faciẽtibus miracula ꝙ illud di-
ceret᷑ donatũ vel relictũ deo immortali. ⁊ ideo nõ acquiret᷑ illi
priuato in cuius loco illa maiestas esset depicta. ⁊ ita cum ista
questio euenisset de facto disputauit in ciuitate padue Ang. ⁊
incipit illa sua disputatio In refulgẽti diuitiarũ palatio. ⁊ de
terminauit vt. s. per tex. in. l. lege iulia peculatus. in prin. iun-
cta glo. in verbo donatũ. que istud optime decidit. ff. ad. l. iuliã
pecu. ⁊ idẽ etiã tenere dꝛ Bal. in. l. deberi. C. de fideicõ. liberta-
50 tibus. † vbi inquit ꝙ quicquid pro salute aĩe relinquit᷑ ad diui
nũ nomẽ spectat. ⁊ ꝓpterea decidit ꝙ si hospitali nõ legitime
ꝯstructo simplices hoĩes aliqua relinquãt ꝙ nõ intelligerent᷑
relicta muris aut dño ipius hospitalis: sꝫ hospitali in genere
⁊ in abstracto. ⁊ ꝓpterea capiet ep̄s ⁊ pauperibꝰ erogabit. ⁊ se
51 quit᷑ Pe. de anch. in. c. ij. de reli. do. ¶ † Subijcit etiã Bal. idẽ
esse si relinquat᷑ maiestati de vultu perusino. accedat gl. in. l. sta
tue. in gl. j. ff. de vsufru. q̃ dicit de vultu de luca. ad quẽ ſm illã
gl. bestiales hoĩes numos ponunt. Accedat etiã ꝓxime dictis
qd̓ decidit Bal. in aut. hoc ius porrectũ. ĩ. ij. col. C. de sac. sanc.
52 eccle. † vbi decidit ꝙ si esset vnũ hospitale priuatũ qd̓ haberet
vnus nobilis ĩ domo sua priuata: qd̓ nõ esset fundatũ autori-
tate ep̄i: ⁊ sic esset prorsus ꝓphanũ ꝙ relicta facta huic hospi-
tali nõ applicarent᷑ illi nobili q esset dñs domus: sed intellige-
retur facta ꝯtẽplatione pauperũ. ⁊ ideo ep̄s caperet ⁊ ĩter pau
peres erogaret. ⁊ sequit᷑ Card. flo. in cle. ij. §. illa. de reli. domi.
53 ¶ † Ultimo qꝛ gl. nr̃a dicit de relictis factis alicui eccl̓ie alicui
sacerdoti vel alijs administratoribus eccl̓ie: an vero in dubio
ĩtelligant᷑ facta ecclesie: an vero ipi sacerdoti. habetis tex. quẽ
glo. hic allegat in. d. l. annua. §. a titia. ⁊ ibi Bart. ff. de annuis
leg. addite tex. meliorẽ ⁊ multũ notabilem in. c. requisisti. extra
de testa. ⁊ tex. in aut. licentiã. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ tex. ibi late Bar. ⁊
in. l. ciuilibus. ff. de reb. dub. ⁊ Bal. in extrauag. de pace ꝯstan.
in verbo ecclesijs vel ep̄is per illũ tex. ⁊ videatis oĩno tex. nota
bilem ⁊ singularẽ in. c. j. §. fi. de capi. conradi. in vsi. feu. videa-
tis etiam

a ¶ In. l. j. Ubi vi de eundem do. Jaso. in prin.

tis etiam Fede.de se.in cõsi.xxi.quē refert Bal.in.l.priuilegia.
54 ad fi.C.de sa.san.ec.†vbi disputat de relicto facto visitatori di
sciplinatoꝝ qui erat frater ordinis predicatoꝝ.an acquiratur
fraternitati vel offõ visitatoris:an cui acquirat̃. ¶Extra glo.
restat vltimo ad cõplementũ vt videamus formationē libello
rũ in actionibꝰ noiatis in h.§.seu.v̇.ex maleficijs.q̃uis cõiter
alij omittāt:excepto Ang.de are.hic.ꝫ ego nullatenus omit-
to:qm̃ vt pluries dixi istud est ꝓpriũ ⁊ peculiare p̃ntis tituli.
55 ¶†In primis ergo ꝭm ordinē tex.vidēdũ est de forma libelli
in actione furti.⁊ eius libelli formā ponit Spe. in tit. de fur.§.
j.ꝭm ꝙ eũ refert Nic.de nea.hic ad fi.in.xj.⁊ vlt.q.extra glos. et
ex mente Ang.de are.hic potestis ita formare libellũ. Ego cõ
tra titiũ ⁊ dico qual̃r de hoc anno p̃nti.M.cccclxxiiij. ⁊ de hoc
mēse p̃nti aprilis ipse titius de tali domo mea sita in tali loco
⁊c.mihi furto abstulit clā si fuit furtũ nõ manifestũ:al̃s palā et
si manifeste.talē librũ puta codicē taliter coopertũ ⁊ signatum
⁊c.qui liber est valoris ⁊ pretij librarũ centũ:⁊ qui liber ad me
spectabat ⁊ spectat iure dñij vel quasi:vel rõne possessiõis tm̃:
vel in quo habebā tale ius vel quē habebā cõmodato ꝭm ꝙ fa
cti ꝯtingēti euenerit.⁊ dictũ librũ ꝯtrectauit amouēdo de lo-
co ad locũ.Quare peto ꝑ vos ⁊ vestrā sniam declarari dictum
titiũ cõmisisse tale furtũ ⁊ eũ puniri ⁊ cõdēnari mihi ad duplũ
libri furto subtracti.si erat furtũ nõ manifestũ:al̃s ad quadru
plum vel dicti libri vel eius estimationis vel ad duplũ vel ad
quadruplũ mei ĩteresse.Possetis etiā in ꝯclusiõe addere et ad
restitutionē dicti libri.In hoc libello cũ ministerio plura sunt
posita.⁊ in primis verba illa de hoc anno presenti et de mense
56 presenti.item de tali domo mea sita ⁊c.†q̃ in criminalibꝰ siue
publicis siue priuatis qñ agitur criminaliter dꝫ necessario ĩ li
a bello accusatorio apponi annus ⁊ mensis[a] necnon ⁊ locus[b] cõ-
b missi criminis iuxta formā.l.libellorũ.in prin. ⁊ ibi late Bart.
57 ff.de accu.⁊.l.pe.vbi glo.⁊ doc.⁊ late Sali.C.de accu.†imo for-
tius etiā si ageret̃ ciuiliter de delicto.predicta nihilominus re
quirerent̃ qñ tale delictuꝫ infamaret de iure vel saltē de facto:
al̃s secus.in.l.pretor edixit.in p̃n.⁊ ibi late ⁊ notabiliter ponit
⁊ declarat Bar.ff.de iniur.⁊.l.item exigit.ff.de dolo.⁊.c.tue. ex̃
de ꝓcura.⁊.c.presentiũ.de testibus.in.vj. ⁊ idē vult etiā Bart.
in.l.j.§.j.ff.de suspec.tuto.⁊ in.l.j.circa mediũ.ff.de excep.titu.
gñali.⁊ in.l.⁊ an eadē.§.actiones.ff.de excep.rei iudi. et.l. inde
neratius.§.j.ff.ad.l.aqui.⁊ in.l.viro atq̧ vxore.ff.solu.ma.⁊ in
l.j.§.hoc interdictũ.in.iij.col.ff.vti pos.⁊ in.l. sed ꝓcuratorē.ff.
de obseq.lib.⁊ in.l.edita.in.ij.col.C.de eden. ⁊ in.l. sed ex dolo.
§.fi.ff.de dolo.⁊ Bal.in repe.paduana dicte.l.edita.in.vj.colũ.
in.viij.ix.⁊.x.oppo.⁊ videatis oĩno Bal.in.c.j.in p̃n.in.vj.col.
in ti.qbus modis feu.amit.⁊ Sali.in.l.atrocem.C. de iniur. et
Ang.hic.⁊ melius in suo tractatu maleficioꝝ. in v̇bo de anno
58 presenti.†dies aũt cõmissi criminis ⁊ hora nõ sunt necessario
apponendi in libello accusatorio.d.l.libelloꝝ.in prin.⁊ glos.in
d.l.pe.in verbo tp̃s.qđ intelligite vt per Bar.in.d.l. libellorũ.
in.j.col.⁊ limitate vt ꝑ eũdē ibi in.iiij.colũ.in ver.circa tp̃s.nisi
esset late delictũ qđ aliquo die factũ esset punibile puta in festo
alicuius sancti:⁊ aliquo die nõ.⁊ idē ĩ hora si per statutũ terra
rum quedā sunt delicta si certa hora cõmittant̃ ⁊ alia nõ. istis
casibꝰ debēt ĩ libello ĩseri dies ⁊ hora:q̃ al̃s nõ ꝯcluderet̃ eē de
59 lictũ:vt ibi latiꝰ ꝑ bar.†q̃ in delictis habemꝰ vnā regulā mul
tum vtilē ⁊ signandā.ꝙ in delictis in dubio semꝑ debemus in
telligere factũ tp̃e licito non aũt tp̃e prohibito: vt ibi dicit no.
Bar.⁊ idē Bar.latius ⁊ notabilius in.l.non solũ.§. sed vt pro
bari.ff.de ope.no.nun.⁊ Bal.in.l.fi.C.an seruus ex suo facto.⁊
in.l.precibus.in.vij.col.C.de impu.⁊ in.l.ij.in.ij.col.ff. sol. ma.
⁊ do.Abb.Panor.in.c.auditis.extra de prescrip.⁊ in.c. in pre
60 sentia.in.iiij.col.extra de ꝓba.†⁊ ita etiā intelligite qđ dictum
est de loco ꝯmissi criminis:q̃ si factũ de quo quis accusat̃ esset
vniformiter punibile in quacũq̧ parte loci esset factũ vt ĩ fur-
to:tũc sufficeret ponere domũ nec esset necesse ponere locũ lo-
ci:al̃s bñ oporteret apponere locũ loci:vcꝫ in tali domo ⁊ in ta
li camera per rõnē.s̃.ꝓxime dictā.⁊ ponit in specie ⁊ declarat
Bar.in.d.l.libellorũ.in.j.colũ.⁊ in.l.de pupillo.§.qui nuntiat.
ff.de ope.no.nun:et in.l.pe.C.de insti.et substi.sub condi.fac.et
61 Spe.in ti.de accu.in prin.†Itē qđ dixi de die ⁊ hora necessario
non ponēdis in libello accusatorio. Limitate scđo ⁊ declarate
nisi ad petitionē accusati iudex cogeret accusatorē diē declara
re ad hoc vt reus posset se defendere eo casu quo iudici videre
tur equũ.vt ꝑ Bar.late in.l.is q reus.ĩ.ix.col.ff.de pub.iudi.et
in.d.l.libelloꝝ.in prin.in.v.col.⁊ Bar.⁊ docto.in.l. pantonius
rei perduellionis.ff.de acqui.here.Subdit tñ no.Bart.in.d.l.
62 libelloꝝ.†ꝙ hoc casu q̃uis accusator possit cogi diem declara-
re nõ tñ cogit̃ illũ ꝓbare.vt ibi ꝑ eũ.⁊ ista est veritas q̧cq̧d dixe
rit Imo.in.d.l.is qui reus.in ver.itē adde dictis Bar. inquan
tũ tangit ⁊c.qui ꝯtrariat̃ Bar.⁊ habetis etiā per Ang. de are.
hic.⁊ melius in dicto suo tractatu maleficioꝝ in verbo de anno
63 presenti.¶†Et an si in libello accusatorio omissus esset locus
necessarius apponi vel omissum esset tp̃s necessariũ:an posset
postea in probationibus suppleri.videatis Pe.de anch. ĩ cle.
cõstitutionē.de elec.singulariter decidētē ⁊ tenentē ꝙ sic. nihil a
tñ boni allegat ad hoc.nam allegat.c.cũ dilectus. qđ est.c.ij. ex̃
de ordi.cog.⁊.c.presentiũ.de testi.in.vj.que iura nõ faciũt in ꝓ
posito:q̃ loquũtur in delicto deducto per modũ exceptionis.
ego addo in terminis Bal.idē tenentē in repe.paduana.l.edi-
ta.in.vij.col.in.viij.oppo.C.de edē.⁊ Spe.in ti. de libel. cõcep.
§.ad huius tituli.in ver.sis cautus.⁊ in ti.de act.⁊ peti.§.j.v̇si.
ꝫ hoc quoq̧ premittemus.cũ pluribꝰ.ver.vsq̧ ad.§. itē scias.
⁊ idē etiam in terminis firmat Io.de imo. in.d.c. cum dilectꝰ.
extra de ordine cog.⁊ pro ista parte multũ faceret illa solennis
glos.in.l.j.§.si quis argentũ.in verbo iurāti.ff.deposi.quā pro
multũ sine certa quantitate.⁊ est similis in glo.in.l. in act. in fi.
64 prin.⁊ ibi Bar.ff de fur.ꝯriũ tñ†.s.ꝙ omissio ⁊ tp̃is loci neces-
sarij in libello accusatorio nullo modo possit postea in ꝓbatio
nibus suppleri firmauit ipsemet Bal. sibi ꝯtrarius in.l.j.ff. si
mēsor fal.mod.dixe.pro quo multũ bene facit qđ no. Lud. ro.
in.l.nõ solũ.§.sed vt ꝓbari.ff.de operis noui nũtia. vbi refert
Rapha.Fulgo.cõsuluisse in ꝯtingentia facti multũ signanter
65 †ꝙ si in accusatione accusans nõ posuit maleficiũ esse cõmis-
sum tp̃e punibili prout requirit̃ per regulā notabilē quā.s̃.re
tuli ex mente Bar.in plerisq̧ locis.ꝙ licet postea illud probet
c ꝙ nõ sufficit ad condēnationē:[c]†eo q̃ ꝓbatio suꝑ inepto libel
66 lo nõ validat processum.ita refert tenere Ang.in.l.cum actũ.
ff.de neg.gest.⁊ Spec.in ti.de offi.iud.§.deseruit.versi. qđ si li-
bellus.⁊ in ti.de sen.prola.§.qualiter.ver.quid si vis.⁊ firmat
Inno.in.c.examinata.ex̃ de iudi.Bald.in.l.j.ff.de iurisdi.om.
iudi.⁊ in.d.l.j.ff.si mensor fal.mod.dixerit.⁊ Ange.in.d.l. cum
actũ.⁊ ꝓ ista scđa parte que magis mihi placet multũ bene fa-
cit qđ signanter dixit Bal.in.c.j.in.ij.col.de milite vas.qui cõ-
67 tu.est.in v̇si.feu.†ꝙ iudex nõ põt supplere aut condēnare si est
plus probatũ q̃ petitũ.allegat ad hoc solēnem gl. in terminis
in.l.verbum oportere.ff.de verb.sig.pro hac parte facit.q̃ tex.
in.d.l.libelloꝝ.§.qđ si libelli.vbi est casus ꝭm Bart. ibi.et in.l.
68 edita.in.ij.col.C.de eden.†ꝙ qñ libellꝰ accusatorius nõ est be-
ne ꝯceptꝰ vcꝫ ꝭm formā.d.l.libelloꝝ.in p̃n.qđ absoluit̃ accusa-
tus etiā eo nihil penitus ꝯtra libellũ opponēte.qũo ergo po- b
terit libellus per ꝓbationes suppleri.hoc tñ fundamentũ nõ
est bene tutum.per tex.in.d.l. libelloꝝ.§.fi. in verbo postulāte
reo.⁊ qđ ibi no.glo.⁊ contrariũ tenēt Cano.vt Inno.Hostiē.⁊
Io.an.in.c.j.extra de purga.cano. ꝫ quādo iura cõia deessent
69 pro ista parte stringit vrgens ⁊ ineuitabilis ratio.†nā nõ põt
d fieri additio aut suppletio ad libellũ post litem contestatā[d] ꝭm
cõem opi.que ponit̃ in dicta.l.edita. ergo nõ debet posse fieri
talis suppletio ad libellũ per indirectũ:scꝫ per viam probatio
num:q̃ al̃s parũ aut nihil operaretur ĩ effectu.qđ directo nõ
70 posset fieri suppletio ad libellũ post litem cõtesta.†dixi postea
scđo ⁊ principaliter ĩ predicto libello ꝙ furto abstulit omissis
e illis verbis scienter[e] dolose ⁊ appēsate ⁊ animo lucrandi: que
v̇ba frustratorie apponunt̃ nec sunt necessaria:q̃ dicēdo sim- c
pliciter furto abstulit.intelligit̃ dolose ⁊ appensate ꝭm Bart.
in.l.aurelius.§.seia.ff.de liber.legat.Bar.in.l. nec exemplum.
C.ad legem cor.de falsis.⁊ Ang.in repetitione.l. si vacantia.C.
71 de bonis vacantibus.li.x.⁊ dicit Bal.in.l.j.C.de confessis.†qđ
in dubio ĩ furto ⁊ homicidio semper inest dolus.accedat illud
magistrale verbũ Bal.in aut̃.habita.in.vj.col.C.ne filius pro
parte.qđ dictũ etiam.s̃.retuli vobis in prin.huius ti.in glo.in
72 ver.ius.†ꝙ vbicũq̧ qualitas expressa in libello tacite inest ex
natura facti semper ꝯcludit libellus absq̧ eo quod illa quali
tas exprimat̃.istis accedat theorica Bar.ĩ simili. in.l.j.§.j.ff. si
quis testa.li.esse ius.fu.quam totā superuacue ⁊ impertinēter
refert Ang.hic.Item dixi in libello clam vel palam.que verba
sunt necessaria vt sciat iudex quantā penam habet imponere:
cum magis puniat̃ furtum manifestũ q̃ clādestinũ.vt hoc tex. d
f ⁊ ibi vidimus super glo.[f] in verbo quadrupli.Item cum mini
sterio adieci valorē rei furto subtracte:q̃ cum pena ĩ furto du
pletur vel quadrupletur ꝭm valorem rei furto subtracte.certe
nisi apponeretur valor rei:tunc a iudice imponēda esset pena
q̃ esset minor ꝑ.l.de interpretatione.ff.de penis.istud est qđ sin
73 gulariter voluit Bart.in.l.pedius.§.j.ff.de incen.rui.nau.†et e
ideo ꝭm eũ ꝯsiliũ est ꝙ semꝑ apponat̃ valor rei.si tñ nõ appo-
neret̃ in libello posset ipse valor rei in processu ꝓbari ⁊ suffice-
ret.vt ibi per eũ.⁊ sequit̃ Ludo.ro.in.l.si quis id qđ.in prin.ff.
de iurisdi.om.iudi.⁊ Ang.de are.hic.Itē dixi in libello ratiõe f
dñij vel ratione possessionis.istud dꝫ specifice exprimi: q̃ fiat
74 aliter estimatio in interesse rõne solius possessiõis q̃ dñij:†q̃
estimatio possessionis diuersa ab estimatiõe dñij.vt inquit iu-
risconsultus no.in.l.si duo.§.fin.ff.vti pos. Item dixi in libel-
lo contrectauit:quia al̃s regulariter nõ competeret actio fur-

a ¶Et mēsis. Vide do.Alexā. de imo.in ꝯsi.lxxij. in.v.col. cũ seq. in.j.pte. ⁊ in ꝯsi. clj. in.ij. col.ĩ.ij. parte.vbi ponit etiā qđ de die:et q̃ demonstrationes ĩ accusatiõe poni debeāt.⁊ in cõsil.clxxij.in.v. col.in.ij.pte.vbi ponit de mēse vl̃ die.⁊ etiam qđ si pars non apponat. et ibi ponit etiā an qualitates delicti ꝓbari debeāt: ⁊ nun qđ ꝓcedat accusatio si ꝓbet̃ delictũ:ꝫ nõ qualitas tp̃is appositi in libello.vide ꝑ eũ in consi. lxxiij. in.vj. col. in.j. parte. et in consi.cxxi. in.ix. colũ. ea pte. vbi ponit qđ si quis accusat̃ de delicto cõmis. de nocte et probatur de die.

b ¶Necnon ⁊ locus.Sed quid si locꝰ esset appositus ĩdeterminatus an sustinet̃ libellus accusatoriꝰ si declarari possit. vide.d. Bar.sozi. in ꝯsi. cxlvj.incip. viso ꝓcessu.circa me. vij.col.in.ij. parte.ꝙ sic.

c ¶Ad condēnationē.Adde feli. in.c. significantibus.ĩ.ij.col.v̇.intellige. post p̃n. de libel.obla.qđ si accusator non posuit in accusatione maleficiuꝫ fuisse cõmissum tp̃e punibili nõ sustētat̃ libellꝰ: lꝫ in actis de tp̃e constet.

d ¶Cõtestatam. De quo vide late ꝑ eũdē.s̃. ĩ.§. oĩm. nu.clvij. et qđ ibidē dixi in apostil.

e ¶Scienter. Vide Feli. in rub. de accu.ĩ v̇.vtrũ in accusatione.

f ¶Glo. Vide.s̃. co.super glos.in numero.xx.

ti.per.§.j.in glo.in verbo.ↄtrectando.s.de obli.que ex delicto
75 τ.l.j.τ ibi Bar.τ.l.quis.ff.de fur.†Illa aūt verba ↄtra volun
tatē meā sunt frustratoria:τ ideo illa in libello omisi.per.l.qui
vas.§.vetare.cum glo.τ ibi Bar.ff.de fur.iunctis traditis pul
chre per Bar.in.l.inter oēs.§.recte.ff.de fur.τ ꝑ Bar.τ latius
Bal.in.l.transigere.C.de transac.τ ꝑ Bal.in.l.falsus.maxime
76 in.iij.opp.C.de fur.¶†Ultimo dixi in libello posse peti vltra
penā etiā restitutionem ipsius rei subtracte:eo q2 iudex etiam
maleficiorū q solū de maleficijs habet cognoscere iuxta.l.sole
mus.§.latrunculator.ff.de iudi.coram quo debet intētari ista
actio criminalis furti:nihilominus poterit cognoscere de ista
q.ciuili:sc3 de restitutione ipsius rei subtracte.cum descendat
ex eodē facto ex quo criminaliter cognoscit iubendo rem resti
tui.tex.est no.quē habet ibi Bar.ꝓ mirabili ad hoc in.l.inter-
dum.§.qui furē.ff.de fur.τ tex.no.in.l.iiij.§.si dicant.ff.finium
reg.facit.l.quoties.C.de iudi.τ text.in simili.l.fi.in fi.C.vbi et
apud quos.τ videatis late Sal.in.l.si qs ad se fundū.τ ibi Cy.
77 τ Bal.C.ad.l.iul.de vi.†τ ꝙ p̄dicta ↄclusio in libello accusato
rio admittat.s.peto eū condēnari ad penā τ etiā ad rem mihi
restituendā.firmat late Bar.in.d.l.interdū.§.qui furē.τ ibi re
spondet ad ea que possent in ↄtrariū adduci.τ idē Bart.in.l.j.
C.qñ ci.actio criminali preiudi.τ ad ista videatis etiā Bald.in
l.ea quidē.in.vj.col.C.qui accu.nō pos.τ in.l.si de possessione.
C.vnde vi.τ in.l.j.in pe.col.C.si a non cōpe.iudi.τ in.l.qui cri-
men.in vlti.col.C.q accu.nō pos.τ in repe.l.cunctos populos.
vltra mediū.C.de sum.tri.in ver.incidēter.iuxta hoc quero an
78 ex vi statuti τc.¶†Scdo iuxta ordinē tex.videndū est de libel
lo in actione vi bo.rap.τ eius libelli formā ponit Spe.in ti.de
rapto.§.ij.referēte hic Ric.de nea.ad fi.in.x.τ vlt.q.extra glo.τ
ex mente Ang.de are.hic potestis ita formare libellū.Ego cō
tra tityum τ dico ꝙ de anno p̄senti τ presenti mense dictus ti-
tyus per vim rapuit mihi talē librū valoris τ pretij librarū cen
tum.Quare peto ipsum ↄdēnari ad dandū τ soluendū q̄dru-
plum vere estimationis dicti libri.cōputato tñ in illo quadru-
plo ipso iure per vim arrepto vel eius estimatiōe.hec forma li
belli ꝓbat hic τ melius.s.vi bo.rap.in prin.τ per totū illū tit.
τ in.l.j.ff.vi bo.rap.cum si.in hoc libello pleraq3 sunt cum mi-
nisterio posita.τ in primis illa verba de anno p̄nti τ p̄nti men
se duabus de causis.p̄ria est propterea que vidimus in libello
proxime precedenti.scd̄a q2 post annum vtilem non datur ista
actio vi bono.rap.ad quadruplū:sed tantūmodo ad simplum
vt.s.vi bo.rap.in prin.τ.l.fi.C.vi bo.rap.τ.l.ij.in princi.ff.eo.
tit.cum si.τ vidistis glo.s.eo.in verbo bonorū raptorū.in p̄n.
addit tñ Ang.de are.illa verba armatus ense.circa que verba
79 dicit ipse aduertendū esse†q2 sufficeret quē fuisse armatū licet
manum ad arma nō posuerit ad hoc vt dicat violētia cōmissa
cū armis.sufficit terror armorū.text.est no.in.l.iij.§.armis.in
ver.q armati.ff.de vi τ vi arma.quem text.no.ibi singulariter
80 Bart.†ad statuta punientia insultū factū cū armis.q2 si quis
habebat arma ad latus quāuis ea nunq̄ extraxerit tñ diceret
vis facta cum armis.τ hoc dicit Ang.hic se semel habuisse de
facto in loco nursie.bene facit text.ille fin.in.l.si quis ex domo.
ff.de fur.de quo tex.dixit.s.pulchre in glo.in verb.bo.rap.ibi
videatis.accedat glo.illa sing.in.c.j.§.si rusticus.in ver.merca
tor.de pace tenēda.in vsi.feu.quā gl.no.Bal.τ eā reputat vni-
81 cam τ singularem hic.†que dicit ꝙ ille qui portat arma presu
mit habere malū animū nisi ea portet ligata.τ ibi subdit Bal.
ꝙ portans arma vetita vltra penā legis vel statuti debet etiā
ipsa arma perdere.addo ego in terminis nostris gl.expressa3
in.l.j.in verbo domi.ff.ad.l.iuliā de vi pub.que no.ex illo tex.
istud qd̄ ipse reputat mirabile ꝙ reputat vi solū habere arma
domi vel portare.subdit Ange.de are.se ideo dixisse in libello
armatus esse vt ostendat arma esse apta ad nocēdū τ ad offen-
82 dendū.†Secus ergo ẜm eum si haberet loricam vel alia arma
defensibilia:q2 talia proprie nō ↄtinent appellatione armorū
vetitorꝝ.τ ideo ẜm eū statutū puniens portātes arma intelligi
a tur tñ de armis offensibilibus non aūt defensibilibus.[a] τ ita
sentit Bar.in.l.j.ff.ad.l.iuliā de vi publi.τ t3 expresse Lud.ro.
83 in.l.j.§.occisorū.ff.ad sille.†imo fortius licet appellatione ar-
b morū veniāt scuta:galee:fustes:lapides.[b] τ omne aliud instru
mentum qd̄ sit aptum ad nocendū.vt.l.iij.§.armis.ff.de vi τ vi
ar.τ.§.armorum.j.de interdic.τ.l.armorū appellatio.τ.l.si ca-
lumnietur.§.telum.ff.de verb.sig.τ.l.armatos.τ.l.pe.§.telorꝝ.
ff.ad.l.iuliam de vi pub.τ.l.si pignore.§.furem.ff.de fur.tamē
hoc improprie.τ ideo scuta τ galee siue lorice.τ eodē modo fu-
stes τ lapides:quāuis ēt sint arma ad nocendū tñ non venient
in statuto loquente de armis:puta si statutū puniat portantē
arma vel puniat delictū factū cū armis.gl.est de hoc in cōi re-
putata singularis in cle.j.§.prefate.in verbo arma.de sta.mo.
τ firmat expresse Ang.in aut.de armis.in rub.τ in.d.l.si de pi
gnore.§.qui furem.ff.de furtis.τ Lud.ro.in.d.l.j.§.occisorum

a ¶Defensibilibus.Qualr aūt intelligat statutū ꝓhibēs portare arma.vide d.Alin.palleo.i ↄsi.lvj.qd̄ est inter ↄsi.d.Alex.d imo.in.iiij.pte.

b ¶Lapides.Uide Feli.in.c.quorūdā.circa prin.ibi in gl.ij.in fi.de iude.τ sarace.

c ¶Panē.Uide feli.i.d.c.ita quorūdā.i p̄n.j.col.de iude.τ sarace.

d ¶Rap.vide do.Alex.de imol.in ↄsi.ciij.l.iiij.col.in.j.pte.vbi ponit ꝓ qb⁹ rebus det actio vi bo.rap.τ ibidē i.iij.col.ad qd teneatur rap.τ an excuset si dicat fecisse voluntarie vide ꝑ eū in ↄsi.j.l.vij.viij.et.ix.col.in.iij.parte.

e ¶L.si quis in tantā.De itellectu hui⁹.d.l.vid d.Alex.de imo.in dicto ↄsi.ciij.in.iiij.colū.in.j.parte.

ff.ad sille.τ Ang.de are.hic.τ latius in tractatu suo maleficio-
rū.in verbo cū vno stocho de ferro.τ in verbo τ dictus And.
armatus.addo tñ p̄dictis ꝙ reperio in terminis Albe.de ro-
sa.in.d.l.armorū appellatio.ff.de verb.sig.qui t3 ꝙ imo statu-
tum puniens portantē arma cōprehendit etiā eum qui portat
arma solū defensibilia.ꝑ illum tex.in verbo scuta τ galeas.ad
quem tex.possetis ꝑ supradicta optime respondere ꝙ impro-
prie cōtinet ita ꝙ oīno caderent in statuto.¶Que aūt sint ar-
ma ad offendēdū atq3 ad defendendū.ponit Bar.in.l.pedicu-
lis.§.argento.ff.de auro τ arg.leg.τ Pet.de ancha.in cle.j.de
84 excessi.prela.¶†An aūt appellatione armorū veniāt dentes
vt si statutū puniat percutientē cū armis comprehendat in sta
tuto ille qui vulnus fecit cū dentibus.ↄsuluit Bart.ꝙ non in
consilio suo incipiente statuto castri plebis.sub rub.de percu-
tientibus aliquē cū armis τc.eodē mō si quis ꝑcuteret aliquē
cum vno vrceo vini vel cū vno vitreo siue ciato vel cum libro
vel cum sacculo pecuniarū:non puniet pena statuti de ꝑcutiē-
te cū armis:quia non sunt res apte ad nocendū s3 ad aliā ope
rationē ẜm Ang.in.l.armatos.ff.ad.l.iuliā de vi pub.quē re-
fert τ simpliciter sequit Jo.de pla.in.§.recuperande.in vl.col.
j.de interdic.vbi etiam eu3 videatis.De suprascriptis istis ēt
addite ꝙ appellatione armorum non veniūt cultelli parui ad
c incidendū panē[c] aut ad moderandū pennas.†τ ideo si statuto
85 punirētur portantes arma non punirent portantes tales cul
tellos.gl.est in terminis in cōi reputata singularis in.§.pe.in
ver.minores.in aut.de armis.quā pro singulari allegat etiam
Ang.hic.illā etiā ꝓ singulari allegat Jo.de platea.in.d.§.re-
cuperāde.in fi.col.τ in.§.itē lex iulia.de vi pub.j.de pub.iud.
86 τ sequit etiā illam glo.Bar.in.l.j.ff.ad.l.iuliā de vi pub.†limi
tans eam nō ꝓcedere qñ fraus fieret in hoc:q2 quis diceret se
portare cultellum ad incidendū panē cum sit ad offendēdum
tunc talis cultellus bene contineretur appellatione armorꝝ cū
87 sit talis cū quo posset quis nocere.†Aduertite etiam diligēter
ꝙ si aliquis haberet licentiā portandi arma non tñ posset de-
ferre arma offensibilia apud iudicium:nec in concione congre
gatorū:nec in aliquo conuentu puta in conuentu scholarium
seu doctorꝝ.text.est in.l.qui dolo.§.j.in ver.itē q cū telo.ff.ad.l.
iuliā de vi pub.quem ibi in terminis ad hoc not.Ang.τ refert
τ sequitur Jo.de pla.in.§.itē.l.iulia de vi pub.j.de pub.iudi.τ
88 ibi videatis plura ꝑ eum in materia ista armorꝝ.¶†Redeun
do tamē ad ꝓpositū libelli nostri credo ꝙ illa verba armatus
ense.non sint de necessitate ponenda in libello isto vi bo.rap.τ
ideo ego illa omisi.s.in libello.quāuis Ang.hic ponat cū tan
d to ministerio eo q2 ad hoc vt quis teneat actione vi bo.rapt.[d]
non requirit violentia cum armis.l.ij.§.itē si ꝓponas.in ver-
bo vel in terminis.ff.vi bo.rap.facit in argumentū.l.extat.ff.
qd̄ met.cā.τ.l.fi.ff.ad.l.iuliā de vi pub.facit.§.itē lex iulia de vi
pub.j.de pub.iudi.τ.§.qui aūt aliquē.j.de interdi.scd̄o dixi in
libello ꝑ vim rapuit.nec est necesse apponere prout Ange.de
are.hic frustra facit ꝑ vim ablatiuam ad differentiā aliarū vio
lentiarū:quia imo ex quo dixi ꝑ vim rapuit necessario intelli-
gitur de violentia ablatiua:nec de alia potest vllo mō intelli-
gi.de quibus generalibus violētiarū habetis gl.magistrā in
l.j.in glo.j.C.de his q̄ vi me.ve causa fiunt.τ gl.pleniorem in.l.
extat.in gl.fi.in verbo non habebit.ff.qd̄ met.cā.illa aūt verba
ꝑtij τ valoris centū librarū.quare sint posita in libello τ cuius
sint ministerij.p3 ex his que dixi.s.in libello ꝓxime ꝑcedenti
89 addit etiā Ang.de are.†huic libello illa verba scienter τ dolo
se.τ illa dicit esse necessaria τ importare maximū ministerium
quasi nō esset dolosus raptor sed temerarius:vt q2 existimans
rē esse suā.τ ignarus iuris eo aīo reputat quasi liceat dn̄o rem
suā ēt ꝑ vim auferre.certe q2 nō est in dolo iste non tenet actio
ne vi bo.rap.in quadruplū.sed solū conditiōe.l.si quis in tan
e tam[e].C.vñ vi.vel ex edicto diui marci posito in.l.extat.ff.quod
met.cā.τ in.l.fi.ff.ad.l.iul.de vi priua.vc3 in amissione rei pro-
prie rapte.vel in estimatiōe si erat res aliena vna cū ipsa re.de
oībus est text.in.§.q2 tñ.s.vi bo.rap.τ in.l.ij.§.hac actione.is
demū tenet.ff.vi bono.rap.iunctis traditis ꝑ Bar.in ꝓposito
isto in.l.sequit.§.si fundū.ff.de vsucap.vt ergo libellus sit cer-
tus τ reus ↄuentus possit deliberare an velit cedere vel cōten
dere.iuxta.l.j.in prin.ff.de eden.item τ vt iudex sciat certā sen
tentiam ferre iuxta.§.curare.j.eod.debēt illa verba necessario
addi in libello.credo ergo ꝙ illa verba non sint necessario ap
ponēda imo sint penitus frustratoria.ideo illa omisi in libello
q̄cq̄d dixerit And.q2 nō est verū fundamētū suū qd̄ als libel-
lus esset incertus errat.nā ex quo dico ꝑ vim intelligit dolose
nā q vim facit dolo malo.τ sic vbi dr̄ vi intelligit de dolo.text.
90 est τ regula iuriscōsulti in.l.ij.§.doli.ff.vi bo.rap.¶†Aduer-
tite tñ diligēter ꝓ actu practico in materia ista vi bo.rapt.τ in
similibus materijs qd̄ ꝓbata violētia:vt q2 ꝓbasti ꝙ aliqs ꝑ
violentiā intrauit domū tuam:ex qua asseris eum plures res
abstulisse

abstulisse ⁊ exportasse. certe ꝓpter difficultatē ꝓbationū stabitur iuramēto[a] tuo de quātitate rerū tibi subtractarū ⁊ earum quātitate ⁊ valore ſm formā. l. ſi qñ. vbi est tex. no. de hoc. C. vñ vi. ⁊ tex. no. in. c. ſi. ex͂ qđ met. cā. intelligēdo tñ ſane attēta ⁊ cōſiderata pſonarū ɔditione diuitiarū: puta ſi rusticus diceret exportatos ſibi libros de domo nō est pſumendū nec credendū ꝓut dicit glo. in. d. l. ſi qñ. in ver. q̄litate. ⁊ ibi latius explanant doc. vt Bar. ⁊ ſequit̄ ſimpl'r Ang. hic. ⁊ est tex. no. de hoc q ponit hanc limitationē in. d. c. ſi. ex͂ qđ met. cā. ſubdit ēt Ang. hic ꝙ. d. l. ſi qñ. cū ſi. quāuis ꝓprie loquat̄ in violentia expulſiua ⁊ ablatiua tñ extendit̄ p doc. vt habeat locū in oī alia violētia. allegat Inno. ita tenere in. d. c. ſi. ex͂ qđ me. cā. ⁊ ibi ēt ꝫ Jo. and. ego allego de hoc gl. expressam ⁊ not. q̄ ita extēdit. iij. q. iij. c. ſi. ⁊ doc. expresse in. d. l. ſi qñ. de quo etiā videatis Bal. in. d. c. j. §. iniuria. in verbo ſeu furtū. ⁊ in. §. ɔuenticulā. vbi notabil'r. de pace iur. fir. vbi ēt inter cetera notabil'r ponit an. d. l. ſi qñ. cum

91 ſi. †habeat ēt locū in rebus furto ſubtractis. q casus est quotidianus. videatis etiā Bal. in. l. nauta. §. ſi. p illum tex. ff. naute cau. ſtab. ⁊ Bal. in. l. ſi res. C. de ordi. cog. ⁊ Lu. ro. in. l. dāni. la ij. ff. de dam. infec. ⁊ qđ not. Bal. in. l. q accuſare. C. de eden. ⁊ in l. j. C. qđ me. cā. videatis ēt no. gl. in. c. dilecti. in glo. ſi. in verbo

92 moderatis. ex͂ de fo. cōpe. ¶ †Tertio iuxta ordinē tex. videndū est de forma libelli in actione legis aquilie quā ponit Spec. in ti. de iniur. ⁊ dam. da. §. ſequit̄. quē refert Nico. de neap. hic ad ſi. in. ꝯ. ⁊ vlti. q. ex͂ gl. quē ēt refert Bar. in. l. ꝑtor edixit. in prin. ff. de iniur. eius etiā formaꝫ ponit Guil. de cu. in. l. ex morte. C. ad. l. aquil. relatus ēt p Nico. hic. eius ēt formā ponit Bal. in. l. ij. ⁊ in. l. ɔtra negantem. in. ij. col. vbi ēt alij oēs. C. ad. l. aquil. ⁊ Flo. in. l. ij. ff. ad. l. aquil. accedat qđ no. Spe. in ti. de libel. concep. §. iam nūc dicendū. in ver. itē talis. ⁊ omitto iuxta hunc li

93 bellū ea q̄ hic premittunt̄ p Jo. de pla. ⁊ Ang. †Ad euidentiā huius libelli vꝫ qñ habeat locuꝫ ⁊ ꝓcedat titulus ad. l. aquil. itē qñ ꝓcedat ti. de noxalibus. ⁊ qñ titu. ſi quadru. pau. fecis. dicat̄. ⁊ ſic actio in factū de pauperie. ⁊ qñ actio de pastu pecoris q2 iſta ſunt rudia. ⁊ colligunt̄ ex gl. not. ⁊ ibi tradit̄ p doc. in rubri. ſ. ſi quadru. pau. fecis. dicat̄. ⁊ glo. no. in. c. ſi. in verbo aīalia ſua. extra de iniur. ⁊ dam. da. ⁊ ex tex. no. ⁊ magiſtrali in. l. q ſeruandarū. §. ſi. ff. de preſcrip. verbis. ⁊ ibi gl. no. in verbo de pastu. notabil'r declarat. ⁊ ex text. in. l. ij. cū ibi traditis p Bart. ff.

94 de noxa. ¶ †Omitto etiā declarationē duorū capitū q̄ hꝫ lex aquilia ⁊ que ſunt in vſu q̄ ipſi hic declarant ſed est fatuū. quia habetis ea textualiter declarata. ſ. ad. l. aquil. in pñ. ⁊ in. §. tertio capite. ⁊ in. l. ij. ⁊ in. l. queadmodū. §. hac actione. ⁊ ibi Flo.

95 ff. ad. l. aquil. ¶ †Omitto etiā fruſtra ponere id qđ ipſi ponūt vꝫ ꝙ aliqñ datur damnū de corpore in corpus: aliqñ aūt a nō corpore in corpus: aliqñ a corpore in nō corpus: aliqñ a nō corpore in nō corpus. ⁊ p̄io casu tñ dat̄ directa actio legis aquilie ⁊c. iſtud nihil aliud est facere q̄ fruſtra ponere in papyro illud totū qđ de verbo ad verbū poſuit Accur. gloſſator noster in charta. iij. §. ſi. in glo. in verbo vt fugeret. ſ. ad. l. aquil. ⁊ ibi est gl. magiſtralis q̄ iſta oīa declarat. est ſimilis gl. in. l. de peco

96 ribus. ⁊ est glo. vnica. C. ad. l. aquil. ¶ †Omiſſis igit̄ ſupraſcriptis ita formate libellū ſi est liber homo q dānū dedit. Ago cōtra tityū ⁊ dico ꝙ dedit mihi tñ damnū occidendo ſeruū meū ⁊ quāuis dictus ſeruus tpe occiſiōis eſſet claudus aut luſcus tñ infra annum ꝓxime ꝑcedentē fuit integer ⁊ valoris ducatorū. l. Quare peto dictū tityū ɔdēnari ad dandū ⁊ ſoluendū mihi. d. l. p emendatiōe dāni mihi dati p eū ex occiſione dicti ſerui mei. ⁊ ſi negauerit ſe mihi dictū damnū dediſſe peto cū propter negationē in duplū dicti damni ɔdēnari. ſi aūt non eēt liber homo ſed ſeruus alterius ille qui damnū dediſſet deberē in libello narrare q̄liter dictus ſeruus tityus dedit mihi tātū damnū occidēdo mihi talē ſeruū meū dño ſuo ſciente ⁊ nō ꝓhibēte cū poſſet ꝓhibere. in hoc libello dictū est cū miniſterio occidēdo: quia tunc hꝫ locū primum caput legis aquil. vt tunc fiat eſtimatio quanti plurimi valuit infra annū retro. Si autē vulneraſſet tñ vel aliud damnū intuliſſet: tunc hꝫ locū tertiū

b caput legis aquil.[b] in quo fit eſtimatio ſolū quanti plurimi valuit infra. xxx. dies ꝓxime ꝑteritos. vt. ſ. ad. l. aquil. in princi. ⁊

97 §. tertio capite. †Item dixi ſeruū meū q2 talis actio legis aql. ſoli dño competit vulgata. l. itē mela. §. legis. iunctis. §. ſubuenientibus vſq ad ſi. ⁊ iuncto princi. l. ſeq. ⁊. l. huic ſcripture. in prin. ff. ad. l. aquil. ⁊. l. eleganter. §. ſi ſeruū. ff. de dolo. iuncta. l. ea. §. j. ⁊ ſeq. ff. arbor. fur. ceſa. ⁊ qđ ibi ponit ſingulariter Bar.

98 †de emphyteota ⁊ feudatario: an cis cōpetat directa actio le

99 gis aquil. †Omiſi aūt in hoc libello apponere tps ſcꝫ de anno pſenti ⁊ menſe pſenti lꝫ Ang. hic ⁊ fruſtratorie apponat ꝙ hoc non est neceſſariū etiā ꝓ habēda eſtimatione illius pluris qđ valuit. vt est tex. in. l. inde neratius. §. ſi. ⁊ melius in. l. ſeq. in ſi. in verbo ad qđ tps recurremus. §. ad. l. aquil. quā ibi expreſſe ponderat Bar. ad hoc. ⁊ ꝙ fruſtratoriū ſit in hoc libello tēpus apponere. fatet̄ postea ēt ipſe Ang. hic p ea q̄ tradit Bar. in. l. ꝑtor edixit. in pñ. ff. de iniur. ⁊ dixi late. ſ. in libello actiōis fur a ti. Itē dixi in hoc libello ꝙ ſi negauerit peto eū ꝓpter negationem in duplo ɔdēnari ⁊c. in quo aduertite quāuis alij nō tangunt hic ꝙ ita demū ꝓcedere deberet cōdēnatio dupli ꝓpter negationē ſi hoc petat̄ in libello: q2 ſi nō eſſet petitū nō poſſet in duplū ɔdēnari ꝓpter ɔdēnationē. ita tꝫ Mar. ſil. ⁊ Guil. de cu. in. d. l. ɔtra negantē. quos ibi ita refert Bal. in. ij. col. iij. op.

100 q̄uis ibi ſubijciat ipſe Bal. ſub dubio tñ forte poſſet dici ꝙ eoipſo qđ quis ꝓponit actionē legis aquil. tacite vr̄ cōcludere ad duplū in caſu negationis ex natura actionis ꝓpoſite: in qua p negationē ɔtrahitur obligatio dupli: ita ꝙ nō est opus ſup hoc ſpeciali petitione. ⁊ ita etiā dicit tenere Guid. de ſuza. ibi p no. in. l. ſi quis miſſum. §. iudex. ff. de dam. infec. ſubdit tñ postremo Bal. ꝙ prima opi. est ſecurior ⁊ hꝫ in ſe meliorē practicam. ¶ Ultimo dixi in libello ꝙ ſi non eſſet liber ſed ſeruus alterius ille q damnū dediſſet ꝙ deberet in libello dānū narrari datū eſſe dño ſuo ſciente ⁊ non ꝓhibēte cum poſſet. ⁊ hoc caſu ꝓprie cōpetit actio legis aquil. al's aūt ſi damnū datū eēt

101 de ſeruo dño ignorante: †tūc habet locū titulus de noxalibus ⁊ ageret̄ noxaliter. ⁊ ſeruus poſſet pro noxa dari. vt est de iſtis tex. no. in. l. ij. iunctis ibi traditis p Bart. ff. de noxa. Aduerti

102 te tñ quāuis alij hic nō tangant †ꝙ ſi damnū datū pōt ad priſtinū ſtatum reduci: vt in aqua a priſtino curſu ſemota tūc dꝫ agi actiōe iſta legis aquil. ⁊ peti ꝙ res ad priſtinū ſtatum reſtituat̄ ⁊ ꝙ emendet̄ intereſſe interim emergens: al's aūt agi debet ſimpl'r ad damnū ⁊ intereſſe. text. est no. in. l. ij. ⁊ ibi videatis Cy. ⁊ Bal. C. ad. l. aquil. ⁊ ibi vult Bal. vnū mirabile ⁊ ſin

103 gulare p illū tex. ſi bene ɔſideratis verba Bar. †ꝙ ſi tu deſtruxiſti domū meā ꝙ ego nō debeo nec poſſum agere ad hoc vꝫ vt illam reficias: ſed tñ ad intereſſe. qđ tenete bene cordi: quia multi deciperent̄ in hoc. circa qđ videatis tñ Pau. de ca. in. l.

104 j. §. ⁊ post operis. in verbo opus. ff. de ope. no. nū. ¶ †Qualiter aūt formandus ſit libellus in iſta actiōe legis aquil. contra incidentē ſyluam vel eam cōburentē. iuxta tex. no. ⁊ ſepe de facto occurrentē. vt inquit Bal. in. l. j. C. ad. l. aquil. videatis ibi no. p ipſum Bal. ⁊ q̄ ponit ipſe Spe. in ti. de iniur. ⁊ dā. da. §. j.

105 ver. qd ſi incidant̄ arbores plures. ¶ †Quarto ⁊ vlt. iuxta ordinē tex. reſtat formare libellū qñ ageret̄ ꝓ legatis factis eccleſie: tñ q2 hoc est rude ⁊ nullius artificij ⁊ ſatis pꝫ ex his q̄ vidimus. ſ. maxime in gl. in. ver. diſtulerit. ⁊ i gl. ſeq. in. ver. in iudiciū. in pñ. deliberaui nō denigrare fruſtra papyrū. ſi tñ vultis videre in ſpecie libellū videatis Spe. in ti. de teſt. ⁊ qđ no. ipſe Spec. in tit. de libel. ɔcep. §. iam nūc dicendū. in ver. itē talis. ⁊ in tit. de inſtru. edi. §. nūc vō. p totū. §. illū. ſm ꝙ refert Nico. de nea. hic ad ſi. in. ꝯ. ⁊ vlt. q. extra gl. ⁊ ponit ēt libellū in ſpē ang. de are. hic ad quē recurratis ſubnectēs aliquas q̄ōnes nō ptinētes ad noſtrā materiā q̄ ſunt ꝓ magna pte de materia aut. hoc amplius. C. de fideicō. de quibus nō curaui. ⁊ ideo hic ſit finis preſentis. §. ⁊ eodē modo preſentis lectionis.

Quedam. Iſte. §. hꝫ notabilē materiā vꝫ tit. fami. hercis. tituli cōi diui. ⁊ ti. finiū regū. Que materie multū bñ examinant̄ p Jo. fa. hic. ⁊ etiā aliqualiter p Ange. de are. ſꝫ ego eoꝝ ꝓlixitatē reducam ad bonas ⁊ veras ɔcluſiones ⁊ attingā pro more meo ea dūtaxat q̄ neceſſaria videbunt̄: alia aūt pretermittā. ¶ Et ad euidentiā huius. §. habetis vobis ꝓ neceſſaria euidentia premittere ea que dixi vobis in euidētialibus. §. j. ſ. eo. ad quē oīno recurratis. poteſtis etiam premittere ad euidentiam ea que. j. dicturus ſum in gl. ſcđa. ibi videbitis quot modis in iure noſtro actiones appellētur miſte. ⁊ quare iſte tres actiōes de quibus in hoc tex. dicant̄ miſte. q̄ ideo ibi reſeruo ꝓpterea ꝙ glo. ibidē ponit. ¶ Itē. §. vſq ad. §. oēs. cōi diuiſione doct. ⁊ Nico. ⁊ Ang. de are. diuidit̄ in tres partes principales. In prima ponit̄ dictū in genere in quo ponit̄ nouū genus actionū miſtā cām habēs. In ſcđa illud declarat̄ in ſpē p exēpla in tribus actiōibus hic poſitis in tex. In tertia ponit̄ q̄ pñt eſſe ptes iudicis in his tribus actio b nibus. ſcđa ibi: q̄lis est fami. hercis. tertia ibi: in qbus tribus iudicijs. Illa ſcđa ꝑncipalis pōt ſubdiuidi in tres queādmodum tres actiones in ea declarant̄. p̄io actio fami. hercis. ſcđo actio cōi diui. tertio actio finiū regū. partes de ſe patent. ſcđa

1 ibi: itē cōi diui. tertia ibi: itē finiū regū. ¶ †Actio fami. hercis. cōpetens coheredibus ꝓ hereditate diuidēda ⁊ actio cōi diui. cōpetens p re cōi diui. ⁊ actio finiū regundoꝝ cōpetens ꝓ finibus imponēdis habēt miſtā cām realiū ⁊ pſonaliū. hoc p̄io. ⁊ in iſtis tribus actionibus permittitur iudici ſi ſibi equū videatur vni partiū rem adiudicare in totum. ⁊ eum viceuerſa alte

2 ri in pecunia condemnare. h. d. ¶ †Et pro introitu figurationis caſus poteſtis hunc. §. ad proxime precedētem hoc modo continuare ſm Joan. fab. ⁊ Nico. hic. Uidimus. ſ. proximo. §. de quibuſdam actionibus miſtis. ſ. que ſunt rei perſecutorie ⁊

¶ Iuramento tuo. Uide. d. alexan. de imo. ī cōſi. ciij. ī. v. col. ī. j. parte vbi ponit qūo ⁊ qñ ſtet̄ iuramento dānuꝫ paſſi contra raptores.

¶ Legis aquil. actio leg. aql. qñ competat. vide do. Maria. ſozi. in ɔſi. xiij. incip. ꝓſequēdo. in ſi. cōſi. in. j. pte. vbi etiaꝫ de actione furti. ⁊ de act. vi bo. rap. ⁊ domi. Bar. Sozi. ī ɔſi. lxxxix. inci. in cā ver. ſcōm ꝓbat̄. cū verſi. ſequen. ea. parte.

pēnales simul.nūn qd sint alie actiones que sunt miste seu que
mistā causam habeāt.ꝛ rūdet īperator ꝙ sic ꝑsequendo tex.vt
pꝫ in litera.iste tñ actiones que hic ponunł sunt miste alio re-
spectu ꝙ̄ ille de qbus in.§.ꝓxime precedēti.vt patebit vobis
ex his q̄ dicā.j.in gl.ij.in scđa parte principali.ꝛ ista est melior
ꝯtinuatio ꝙ̄ sit illa quā ponit hic gl.j.ꝛ sequił simpłr Dy.hic
vt hic.§.cōtinueł ad.§.j.s̄.eo.vbi dictū est ꝙ actionū quedam
sunt in rem:quedā in personā.ꝛ ꝙ hic ponał tertiū mēbrū il-
lius diuisiōis.s.ꝙ q̄dā sunt miste.s.q̄ habent naturā realiū et
3 ꝑsonaliū.†qꝛ ista cōtinuatio est a remotis cōtra significatū vo
cabuli cōtinuare.ꝛ cōtra vulgatā.l.ij.in verbo ꝓximos cōiun
ctosq̄ꝫ titulos.ff.de statu homi.ꝛ ꝯtra ea q̄ dixi latissime super
a rub.huius tituli.[a] precedens aūt cōtinuatio fit ad ꝓxima ꝛ im
mediate p̄cedētia.sed qđ fortius est nō est verum ꝙ hic ponat
tertiū mēbrū illius diuisiōis posite in.d.§.j.s̄.eo.videbimus.
4 j.in gl.j.¶†In tex.ibi.adiudicare.istud verbū ꝓprie pertinet
ad ista iudicia diuisoria.vt inquit gl.no.in.l.sed si res.in prin.
in verbo adiudicata.ff.de publi.¶No.j.ex hoc tex.ꝙ actio fa
mi.hercis.cōpetit ꝓ hereditate diuidenda ꝛ sic ad vniuersalia
diuidenda.ꝛ cōpetit inter coheredes:vt hic.ꝛ.l.j.ꝛ.ij.in prin.ff.
fami.hercis.addite ꝙ etiā cōpetit inter bonorū possessores et
inter heredē.ꝛ eum cui ex trebelliano restituta est hereditas et
inter alios bonorarios successores dixit iuriscōsultus in.l.sed
5 ꝛ eius rei.§.j.ff.fami.hercis.†Et an istis casibus cōpetat vtilis
vel directa an ꝛ vni vtilis ꝛ alij directa.ibi habetis in glo.fi.in
6 verbo locuꝫ.ꝛ ibidē ꝑ Floria.¶†Scđo nota ꝙ actio cōi diui-
dundo cōpetit pro diuidēdo aliquid cōmune siue etiam sit cōe
ratiōe vere societatis siue nō:qꝛ in hoc nihil interest:vt inquit
iuriscōsultus in.l.ij.in prin.ff.cōmuni diui.ꝛ tex.in.§.itē si in-
ter aliquos.s̄.de oblig.que ex quasi ꝯtractu.ꝛ.l.si actum.ꝛ in.l.
quibus casibus.ꝛ.l.pro socio arbiter.§.j.ff.ꝓ soci.ꝛ tenet glo.
hic in verbo:cōe.quā Ang.de are.hic ꝛ inaduertenter dicit te-
nere ꝯtrariū.voluit forte allegare gl.que bene cōtrariū sentit
in.d.§.itē si inter aliquos.in gl.j.in primis verbis quā ꝓ con-
traria allegat Jo.fab.hic.ꝛ ibidē ipse latius tangit.ꝛ notate ꝙ
in.d.l.ij.in prin.ff.cōmuni diui.est casus notabilis quē Bart.
7 ibi dicit bene notandū ꝛ tenendū mēti†ꝙ si emimus reꝫ simul
ꝙ in ea re dicemur eē socij.ad idē est tex.in.l.cum ꝓponas.vbi
glo.j.ꝛ ibi Bar.ꝛ Bal.C.pro socio.qđ limitauit multū egregie
Raph.cu.in.l.reos.in prin.ff.de duo.reis.esse verum si aīo cō
trahēdo societatis simul emimus:ałs secus ꝑ tex.valde no.in
l.vt sit ꝓ socio actio.ff.ꝓ socio.ꝛ p̄sumił empta nō aīo contra-
hende societatis si incontinenti post emptionē diuidał.vt.l.sꝫ
iulianus.§.ꝓinde si acceperit.ff.ad maced.ita singulariter di-
cit Cuma.vbi.s̄.Aduertite ēt in hac materia cōi diui.ad vnuꝫ
qđ si esset verum eēt bene singulare.qđ ponit Nic.de neap.hic
8 in apostillatiōe tex.†ꝙ si inter aliquos agitandū sit istud iudi
cium cōi diui.sup aliquibus rebus cōibus ꝙ ad istud iudiciū
debēt vsufructuarij illarū rerū si q sunt necessario vocari:ałs
iudiciū nō valeret.allegat de hoc text.l.is qui fundū.in fi.ff.de
vsufru.leg.ꝛ hoc dicit eē tenendū cordi.sed ille tex.mihi nulla
tenus probat hoc:imo potius cōtrariū.bene verū est ꝙ ibi est
9 casus notabilis†ꝙ diuisio facta cū ꝓprietario non preiudicat
b vsufructuario:[b] qꝛ vt ibidē inquit iuriscōsultus nō potuit ar-
biter assumptus in hoc iudicio cōi diui.inter alios iudicando
alterius ius mutare.vñ bene fateor ꝙ ibi est casus ꝙ ad hoc
vt iudiciū cōi diui.agitatū cū ꝓprietario preiudicet vsufru.ꝙ
necesse sit ipsum vsufructuariū ad ius vocari.ꝛ iste est ꝓprius
intellectus legis illius.sed ꝙ iudiciū simpliciter nō valeat sal-
tem quantū ad ipsum proprietariū.istud ego credo esse falsuꝫ
ꝛ cōtra mentē illius legis ꝛ forte ꝙ ista fuit intentio Nico.quā-
10 uis verba sua omnino aliter ꝛ cōtrariū velint.¶†Ultimo no
tate ꝙ in istis tribus actiōibus iudex potest ex suo officio vni
ꝑtiū ēt nō petenti totā ꝛ integrā rem adiudicare ꝛ in eū trans-
ferre dominiū alterius partis dūmodo subsit aliqua iusta cau
sa:puta difficultas diuisiōis rei:ałs hoc facere nō posset:vt h̄.
ꝛ.§.eadē.cū.§.seq.j.de offi.iudi.ꝓ hoc adducit Ang.hic simile
11 †quod videmus in arbitratore qui pōt de iure vnius ꝑtis da
c re alteri[c] pro bono pacis ꝛ concordie.vt est glo.in.l.si de meis.
§.recepisse.in verbo experireł.ꝛ in.l.sed in seruū.§.si quis iu-
dex.in verbo in sequēti.ff.de arbi.ꝛ Bart.plene in.l.si societa-
tem.§.arbitrorū.ff.ꝓ socio.et canoniste in.c.qntauallis.extra
de iureiur.qđ simile iudicio meo non bene congruit ad propo
situ tex.nostri:qꝛ illud qđ dictū est de arbitratore ꝓcedit in mo
dico:ałs reducereł ad arbitriū boni viri:vt inqt Bar.in.d.l.re
cepisse.ꝛ latius in.d.§.arbitrorū.ꝛ singułr Bal.in.l.ꝛ in maiori
12 bus.C.de app.ꝛ in.l.fi.in.j.opp.C.de ꝯhen.empti.¶†Glo.j.in
verbo qdā.in fi.Dy.hic simpłr tꝫ ꝙ vex sit ꝙ hic addał tertiū
mēbrū diuisioni posite in.§.j.s̄.eo.cuius ꝯtrariū ego ibi tenui
ꝛ firmaui sup gl.in verbo summa post Jo.fa.ꝛ Nic.de nea.ibi
multa media que ibi videatis.ꝛ firmant etiā cōiter doc.hic.vt

a ¶Tituli. Quē vide in nu. viij.

b ¶Usufructuario. Adde ēt nō p̄iudicare creditori habēti hypothecā ī re cōi ab altero socio cōstitutā.l.iij.§.fi.ꝛ ibi Bar.ff.q po.ī pig.habe.

c ¶Alteri. Et an hoc tam de iure cōi ꝙ̄ ex forma cōpromissi facere possit.vide.d.Bar.sozi.in ꝯsi.ccxx.inci.viso cō promisso.v̄.circa pncipiū.circa fi.cū ver.sequē.

Ja.bu.Bal.Jo.fa.ꝛ Ang.de are.qꝛ tex.iste nō dicit ꝙ sint mi-
ste sꝫ ꝙ habēt mistā cām.ꝑterea istud est optimū fundamentū
Jac.but.ꝛ Nic.hic in.j.oppo.ex glo.qđ in hoc titulo tractał de
natura actionū quo ad ipsarū originē.sꝫ impossibile est ꝙ ali
q̄ actio origine sit mista.s.realis et ꝑsonalis.qꝛ sic esset sibijpsi
ꝯria in origine ꝛ orireł ex causis oīno diuersis ꝛ ꝯrijs quales
sunt reales ꝛ ꝑsonales ꝓut opportune declaraui in euidētiali
bus.l.j.s̄.e.ergo īpossibile est dicere ꝙ sit aliq̄ actio q̄ sit mista
sui origine.ꝛ ꝓpterea non possumus dicere ꝙ sit hic tertium
membrū diuisiōis posite in.§.j.s̄.eo.qꝛ earū alique sunt reales
sui origine:alique ꝑsonales.sꝫ ī origine nulle miste reperiunł
ergo nō possumꝰ dicere ꝙ hic sit tertiū mēbrū.tenēdū est igił
ꝙ iste actiōes sui origine nō sint miste imo ꝑsonales.qđ pꝫ qꝛ
oriunł ex q̄si ꝯctu.vt.§.itē si inter aliq̄s.ꝛ.§.heres quoq̄ꝫ.s̄.de
obli.q̄ ex q̄si ꝯctu.ergo sunt ꝑsonales.vt ī.§.j.iuncta gl.in ver-
bo quibusdā modis.s̄.eo.Bene verū est ꝙ cōsiderato fine ꝛ ef
fectu pñt dici miste:qꝛ habēt mistū effectū realiū ꝛ ꝑsonaliū:vt
hoc tex.in.l.j.ff.finiū regū.quā ita debetis intelligere ꝛ decla-
rabo statim in gl.seq.sꝫ aduertite qꝛ Ang.de are.h̄ post Jaco.
but.tꝫ posse sustineri gl.nostrā cū Dy.intelligēdo isto vltimo
mō has actiones dixi mistas qđ mihi nullatenus possibile vr̄
ꝙ hic sit tertiū mēbrū q̄uocūq̄ꝫ intelligał ad illā diuisionē po-
sitā in.d.§.j.ꝑ fundamentū ꝓxime relatū:qꝛ cuꝫ earū aliq̄ sint
reales in sui origine:alique ꝑsonales.iste aūt sunt miste in effe
ctu tm̄:q̄uđ ergo pōt esse tertiū mēbrū diuisiōis.¶Glo.in ver
bo fami.hercis.diuido in q̄tuor.In p̄ria declarat etymologiā
huius vocabuli fami.hercis.In scđa ponit rōnē q̄re ista actio
fami.hercis.dicał eē mista.In tertia format vnā q̄ōnē ꝛ respō-
det.In q̄rta format aliā ꝛ eodē mō rñdet.scđa ibi:iteꝫ ideo dr
13 mista.tertia ibi:sꝫ quāto tpe.quarta ibi:itē q̄ro.¶†In ea.gl.
j.qꝛ familia ꝓ hereditate ponił.dicite vt.l.ꝓnuntiatio.§.fami
lie.ff.de verb.sig.¶In ea.gl.ibi.hercisco.i.diuido.dicite vt.l.
si duas.§.j.in verbo hereses.cū glo.ibi sup illo verbo hereses.
ff.de excu.tuto.ꝛ ita ēt declarat etymologiā huius termini gl.
14 in rub.ff.fami.her.¶†In ea.gl.ibi.ꝛ.s̄.e.§.itaq̄ꝫ.tenetis rōnē
quare actio ista fami.her.dicał eē mista.ꝛ eandē rōnē ponit gl.
in.l.j.in gl.j.magna.ff.finiū regū.Pro clara tñ intelligētia hu
ius gl.ꝛ harū triū actionū debetis scire ex mēte Dy.Jac.but.
15 Jo.fa.ꝛ Ang.h̄.ꝛ ēt Nic.hic in.j.q̄ōne ex gl.†qđ in iure nostro
actiōes dicunł miste tribus modis.primo mō ille q̄ sunt ꝑsecu
torie rei ꝛ pene simul.ꝛ sic q̄ partim sunt rei ꝑsecutorie ꝛ ꝑtim
penales.ꝛ hoc mō nō capił hic:sed in.§.secutus.ꝛ ibi vidimus
16 s̄.ꝓxime precedenti.¶†Scđo mō dicunł actiones miste ille
in qbus quilibet litigatorū est actor:ꝛ reus ꝛ sic in qbus nō di
scernił quis sit actor ꝛ quis sit reus.et hoc mō iste actiones de
qbus in hoc tex.pñt dici miste.vt.l.iudiciū cōi diui.ff.finiū re-
gun.ꝛ.l.ij.ff.fami.her.ꝛ.l.inter coheredes.§.familie.ff.fa.her.ꝛ
l.ij.§.j.ff.cōmuni diui.ꝛ.l.in tribus.ꝛ.l.seq.ff.de iudi.ꝛ hoc mō
ēt aliqua interdicta possunt dici mista:vt interdictū vti possi.
ꝛ interdictum vtrobi.§.pen.j.de interdic.ꝛ.l.si duo.j.vti possi.
17 ¶†Tertio modo dicuntur actiōes miste ille q̄ dantur ad rea
les ꝛ personales p̄stationes.ꝛ hoc mō proprie accipiuntur iste
tres actiones in hoc tex.accedat bonus tex.in.l.itē labeo.§.fa-
milie.col.ij.ff.fami.hercis.hic allegatus in gl.ꝛ ad intelligētiā
huius tertij modi q proprie spectat ad tex.nostrū ꝛ ad declarā
dum id qđ voluit gl.nostra debetis habere in memoria id qđ
declaraui vobis in euidētialibus.§.j.s̄.e.ꝛ reassumunt Dy.et
Jo.fa.hic ꝙ ꝑ actiones reales petimus id qđ nostrū est:vel id
in quo ius habemus ꝛ sic natura realiū ꝓprie est ꝙ ꝑ eas peta
mus illud qđ ad nos pertinet rōne dñij vel quasi vel alterius
18 iuris.¶†Per actiōes aūt personales petimus id qđ ad nos
pertinet:ꝛ sic id qđ nobis debetur.ꝛ sic agimus ad id qđ nō est
nostrū sed nobis debitū.cum ergo ꝑ has tres actiōes que po-
nūtur in hoc tex.agatur ad vtrūq̄ꝫ nimirū si dicunł mistā cām
habere.Nam in istis tribus actionibus respectu portiōis mee
dicuntur actiones reales:qꝛ ꝑ eas ago ad id quod ad me perti
net iure dominij vel quasi.respectu autem portionis cohere-
dis sunt actiones personales ꝛ qꝛ in hoc ago ad id quod meū
non est.§.sic itaq̄ꝫ.s̄.eo.Item respectu ꝑsonaliū prestationum
puta fructuū ꝛ reddituū ꝑceptorum ꝛ impensarū factarū:siue
omnia his actionibus petunł:dicuntur etiam actiones iste eē
personales vt hic dicił in text.ꝛ apertius in.d.l.itē labeo.§.fa-
milie.cl.ij.ꝛ per ista nunc apparet quare iste tres actiōes dican
tur mistā cām habere.ꝛ ita debuerat dicere gl.nostra hic ꝛ in
d.l.j.in glo.j.magna.ff.finiū regun.que glo.inepte loquuntur
cum loquantur post factam adiudicationem a iudice:qꝛ imo
etiā ante factā adiudicationē dicunł habere mistam causaꝫ vt
19 proxime declaraui.ꝛ ista est veritas.¶†Que aūt differētia sit
inter istas actiones mistas ꝛ actiones personales in rem scri-
ptas cū ꝛ ille sint ꝑsonales origine:vt declaraui in euidentiali
bus.§.j.s̄.eo.sicut ꝛ iste sunt vt dixi in glo.proxime preceden-
ti.Nico.

ti.Nico.de nea.hic in.ij.q.extra glo.ex traditis p Dy.in.§.j.s.
e.colligite hanc differentiã ꝙ iste actiões miste ꝗuis sint origi
ne ꝑsonales:habẽt tñ effectũ realiuꝫ ex natura ꝓpria ipsarum
20 actionũ.¶†Actiões aũt ꝑsonales in rẽ scripte sunt ꝯtinuo ꝑ
sonales sed ex quadã equitate:⁊ sic nõ ex ꝓpria natura ipsarũ
actionũ cõceduntᷣ ꝯ quoscũqꝫ possidẽtes.ista differentia mihi
21 nõ placet.†nã actio ad exhibendũ est personalis in rẽ scripta.
l.iij.§.est aũt ꝑsonalis hec actio.⁊ ibi gl.j.no.⁊ magistra.ff.ad
exhi.⁊ dr ꝑsonalis:qꝛ nascitᷣ ex quasi ꝯctu.nã cũ nascitᷣ ex male
ficio vel quasi nõ ex ꝯtractu:ergo necessario ex quasi cõtractu
s.de obli.que ex quasi ꝯtractu.in prin.ergo penes quemcũqꝫ
possessorẽ reperiatᷣ res quãuis sibi velit exhiberi illũ cõueniet
actione ad exhibendũ ex illo quasi cõtractu:⁊ sic semper cõtra
quẽcũqꝫ possessorẽ agitᷣ semp ex natura ipsius actiõis:qꝛ sem-
per quilibet possessor in ista actione ad exhibendũ tenetᷣ ex q̃si
ꝯctu:ergo falsum est presuppositũ Nico.ꝙ actiones ꝑsonales
in rẽ scripte nõ dantᷣ ꝯtra quẽcũqꝫ possessorẽ ex natura ipsarũ
actionũ sed solũ ex equitate.Cõsiderabã posse assignari aliam
differentiã.nã actiões personales in rem scripte sine dubio in
sui origine sunt ꝑsonales:qꝛ nascuntᷣ ex ꝯctu vel quasi.veꝝ qꝛ
semper cõcomitantᷣ possessorem rei prout actiones reales iste
actiões dicuntᷣ in rem scripte ꝓut latius ⁊ opportunius decla
raui in euidẽtialibus.§.j.s.eo.tũc si qñ iste personales in rem
scripte dantᷣ ꝯtra tertiũ possessorẽ dicuntᷣ per hoc assumere na
turam realiũ.si ergo darentᷣ ꝯtra principalẽ qui teneretᷣ actio-
22 ne personali tũc nõ dicerentᷣ in rem:†vt clarũ est videre in oĩ-
bus interdictis q̃ oĩa sunt personalia in rẽ scripta.l.j.§.inter-
dicta.ff.de interdic.non sic est in his tribus actiõibus in qbus
ẽt si agatᷣ cõtra eũ q tenetᷣ ex quasi ꝯctu nihilominus ẽt dicuntᷣ
reales seu habere naturam realiũ prout.s.late declaraui.ergo
apparet in hoc esse differentiã inter istas mistas ⁊ personales
in rem scriptas.sꝫ ista differẽtia postea nõ placuit mihi ꝓpter
actionẽ ad exhibẽ.q̃ est ꝑsonalis in rẽ scripta iuncto fundamẽ
to qd sup ea feci cõtra Nic.vnde ego credo ꝙ ista sit vera diffe
rentia.nã personales in rem scripte cõcomitantᷣ quẽcunqꝫ pos
sessorẽ ⁊ ꝓpter hoc dicuntᷣ in reꝫ scripte vt statim dixi.⁊ latius
in euidẽtialibus.§.j.s.e.sed iste tres actiões miste nullatenus
dici pñt isto respectu habere naturã realiũ:qꝛ non cõcomitan
tur quẽcũqꝫ possessorẽ imo non dantᷣ cõtra aliũ possessorẽ.naꝫ
actio fami.her.non datᷣ nisi solũ inter ipsos coheredes.vt dixi
s.in.j.no.huius tex.item actio cõi diui.non datᷣ nisi solũ inter
eos q habent rem cõem.vt.l.j.in fi.ff.cõi diui.itẽ actio finium
reg.non datur nisi solũ inter eos q possidẽt fundos vicinos et
q̃onẽ habent de finibus.iuxta.l.j.ff.finiũ regũ.in tñ qd dixit
singulariter Bal.ĩ.l.iij.C.finiũ reg.vnũ maximũ verbũ in hac
23 materia si est verũ†ꝙ ille q nõ possidet ꝗuis sit dñs nõ tñ põt
agere ista actione finiũ regun.rõne solius ꝓprietatis seu dñij
nisi etiã possideat motus.arg.illius.l.iij.q̃ mihi nihil penitus
ꝓbat.⁊ ꝑ tex.in.l.j.ff.fami.her.que.l.ꝓbat mihi potius oppo-
sitũ iuncta gl.in verbo ipso iure.cũ legibus q̃ allegantᷣ in illa
glo.iste ergo actiones miste de qbus in hoc tex.nõ dicuntᷣ ha-
bere naturã realiũ:eo qꝛ concomitentᷣ quẽcunqꝫ possessorẽ:qꝛ
istud nõ faciũt vt.s.dixi:sed solum qꝛ in eis petimus id qd ad
nos pertinet rõne dñij vel q̃si.vt.s.latius declaraui.ergo cla-
re apparet ꝙ in hꝰ multũ differunt a ꝑsonalibus in rẽ scriptis
24 ⁊ credo ꝙ ista sit vera differẽtia.†Si aũt vultis scire q̃ sit diffe
rentia inter actiões in rẽ scriptas ⁊ actiões in rẽ simplr.videa
tis Bar.magistraliter loquentẽ post gl.in.l.si tertius.§.si quis
prius.ff.de aq̃ plu.ar.⁊ hec differẽtia colligitᷣ ex his q̃ dixi vo-
25 bis in euidẽtialibus.§.j.s.e.ꝓut etiã ibi dixi ⁊ late.¶†In ea.
glo.ibi.vt.C.de anna.excep.l.j.§.j.tenetis ꝙ ꝗuis actio fami.
her.sit mista vel saltẽ habeat naturã mistam qd tñ quantũ ad
prescriptionẽ attenditᷣ sit personalis:⁊ quẽadmodũ in alijs ꝑ-
sonalibus nõ prescribitᷣ minori tpe.xxx.annoꝝ.ita etiã in ista
actione fami.her.non ꝑscribitᷣ minori tpe.xxx.ann.simile dicit
Jo.fab.hic ⁊ sequitᷣ Ang.de are.ꝗuis de eo nullã faciat men-
26 tionẽ videmus†in petitione hereditatis q̃ lꝫ sit realis.vt.l.sed
⁊ si lege.§.petitio.⁊ ibi Bar.ff.de peti.heredi.⁊.l.sinaũt.§.sed ⁊
his.ff.de rei ven.⁊.j.videbimus in gl.in ver.agros tñ quantũ
ad prescriptionẽ sequitᷣ naturam ꝑsonaliũ:qꝛ ei non prescribitᷣ
longo tpe.x.vel.xx.an.sed tñ.xxx.an.vt.l.hereditas.C.de peti
tio.here.istud simile de petitione heredi.nullo mõ placet mihi
ad ꝓpositũ nostrũ lꝫ verissimũ sit in se.nã ꝙ petitio heredita-
tis sit realis:fateor vt ꝑdixi:sed qd ei nõ prescribatᷣ longo tpe
x.vel.xx.an.sed tñ.xxx.an.⁊ qd rõ sit eo qꝛ sequitᷣ in hoc natu-
ram personaliũ ꝗuis tex.in.d.l.hereditatis.sentiat istã rõnem
tñ alia est fundamẽtalior rõ quã ponit gl.in.d.l.hereditatis.in
gl.sup verbo cõpellat.quã ibi sequitᷣ Bar.⁊ alij.⁊ est vna viua
27 rõ q̃ põt oculotenus videri.†nam petitio hereditatis non datᷣ
ꝯtra eũ q titu.possidet.vt.l.regulariter.ff.de peti.here.sed pre-
scriptio longi tpis non habet locũ nisi ti.precedat.vt.l.nullo.
ff.de rei ven.⁊.l.celsus.cũ si.ff.de vsucap.vnde nimirũ si petitio
hereditatis spatio longi tpis tolli non põt.⁊ sic si in ea prescri-
benda requiritᷣ prescriptio.xxx.an.qꝛ si aliqs haberet titu.nõ
posset ꝯueniri petitione hereditatis vt predixi.vñ tunc nõ eẽt
opus querere de prescriptione petitione hereditatis.si aũt nõ
haberet titulũ quo casu bñ ꝯueniri possit petitione here.tunc
qñ poterit ꝑscribi longo tpe.x.vel.xx.annis.cũ in ea requira
28 tur ti.vt ꝑdixi.†necessario ergo requiritᷣ ꝑscriptio.xxx.an.que
currit sine tit.l.sicut.⁊.l.oẽs.⁊.l.si qs emptiõis titu.l.j.§.j.C.de
prescrip.xxx.vel.xl.an.sꝫ ista rõ cessat in casu nostro in actione
fami.her.⁊ similibus.ergo istud simile nõ bonũ quãuis verissi
mum sit in se:ꝑ.d.l.hereditatis.Redeũdo tñ ad ꝓpositũ gl.no
29 stre†ꝙ actione fami.her.ꝑscribatᷣ.xxx.an.ex ista cõclusione se-
quitur vnũ corrolarie qd prĩa fronte vr̃ multuꝫ mirabile.ꝙ si
ego steti in cõione tecũ ꝑ.xxx.annos:ꝙ nõ potero ampliꝰ age-
re ꝯ te iudicio diuisorio vt diuidamur:⁊ sic si duo ꝯsortes stete
rũt ꝑ triginta annos in cõione nõ poterũt ampliꝰ intẽtare iu
dicia diuisoria cũ illis sit ꝑscriptũ.⁊ istud idem firmat expresse
gl.in.d.l.j.§.nemo.in ver.cõi diuidũdo.C.de anna.excep.⁊ ibi
sequitᷣ Jac.bu.Bal.⁊ Ang.⁊ ibi dicit Bal.ad hoc esse diligen-
ter aduertendũ ⁊ esse bene notandũ.istud etiã tenet gl.que ple
nius hoc tangit ꝗ alibi in.l.j.in verbo coheredibus.ff.fa.her.
idem etiã tenet solẽnis gl.in.l.fi.⁊ est gl.vnica.C.cõi diui.q̃ di-
30 cit ꝙ regula que hꝫ†ꝙ nemo inuitus cogitur in cõione ꝑsiste
a re[a]fallit rõne tpis.xxx.ann.⁊ idẽ sentit glo.in.l.si non sortẽ.§.si
centũ.in ver.ad cõmunionẽ.ff.de cõdi.inde.idẽ etiã tꝫ Ray.de
for.⁊ Flo.in.d.l.j.§.nemo.hoc idem etiã tenet subtilis Pet.de
bel.perti.in.l.iiij.§.cato.ff.de verb.obli.idẽ etiã tꝫ Rofre.in li-
bellis suis in tit.fami.her.⁊ hos duos refert Nic.de nea.hic in
apostillatione tex.⁊ etiã in quarta q̃one ex.gl.hanc eandẽ opi-
nionẽ tenet etiã Jo.fa.hic ⁊ dicit ꝙ eã tenent oẽs doc.⁊ postea
ipse rñdet ad pleraqꝫ fundamẽta q̃ possent in ꝯtrariũ adduci:
vt hic ꝑ eum.eandẽ ẽt opi.tenere vr̃ Nico.hic in.iiij.q.glo.pro
ista ꝑte adducuntᷣ plura fundamenta q̃ inuenietis ꝑ doc.in su
prascriptis locis.inter cetera adducitᷣ illa.l.j.§.nemo.⁊ ibi vr̃
casus rotundus de hoc vbi dixit imperator ꝙ in actiõe fami.
her.cõi diui.⁊ finiũ regundo.aut in alia quacũqꝫ ꝑsonali actio
ne nemo audeat vitã longiorẽ.xxx.annis interpretari ad ideꝫ
qꝛ sicut prescribitᷣ potẽtie offerẽdi.vt.l.cũ notissimi.in prin.C.
de ꝑscrip.xxx.an.intelligendo tñ sane ꝫm qd ibi declarat Bar.
ergo eodẽ mõ poterit ꝑscribi.xxx.annis huic potentie petẽdi
diuisionẽ.nec videatᷣ vobis mirũ ꝙ qs inuitus detineatᷣ in cõ
munione:ita ꝙ nequeat amplius petere diuisionẽ:qꝛ respõde
bat gl.quã.s.allegaui.in.l.j.ff.fami.her.ꝗuis Ang.de are.hic
ascribat istã solu.Ang.in.d.l.j.§.nemo.qꝛ istud etiã aꝉs cõtin-
git ꝙ quis inuitus in cõione detineatᷣ ꝙ nequeat diuisionẽ pe
tere veꝫ in casu.l.fi.ff.de alie.iu.mutã.cã fac.vbi est tex.quẽ ibi
dicit Bar.singularẽ ⁊ se nescire alibi.⁊ in casu.l.si pupilloꝝ.ff.
31 de rebus eorũ.†⁊ plures casus in qbus qs inuitus in cõione
detinetᷣ enumerat gl.sing.⁊ magistra in.d.l.fi.C.cõi di.Cõtra-
riam opi.ꝯtra gl.nostras ⁊ ꝯ tot ⁊ tantos suprascriptos pr̃es
tꝫ Cy.in.d.l.j.§.nemo.C.de anna.excep.⁊ ibidẽ in terminis fir
mat expresse Bar.q dicit cõiter doc.istud tenere.idem etiam tꝫ
Bar.in.d.l.fi.C.cõi diui.idẽ etiã tenet Bar.in.l.si non sortẽ.§.
si centũ.ff.de ꝯdi.inde.istud idẽ firmat Bald.sibi ꝯtrarius vbi
istud late examinat ⁊ ꝯcludit ꝙ ista est mera veritas in.l.fin.in
vl.col.C.finiũ regũ.⁊ dicit ꝙ ista fuit opi.Roge.antiqui glossa
toris ita tenẽtis.addite vos etiã Mar.⁊ prout referũt gl.s.al
legate.eandẽ opi.tꝫ maxime autoritatis Jo.an.in addi.Spec.
in tit.de iudi.in.iiij.parte in.§.sequitᷣ.in additi.q̃ incipit ibi in
§.ad hoc.vbi refert antiquos.⁊ finaliter tenet hanc partẽ.ean-
dem opi.ẽt tenuit Guil.de cu.⁊ Ja.de ra.in.d.l.j.§.nemo.⁊ idẽ
Guil.in.l.j.⁊ in.l.si non sortẽ.§.si centũ.ff.de condi.inde.prout
refert Nico.hic in apostillatione tex.in.iij.q.extra gl.istam.ean
dem ꝑtẽ secutus est etiã postea Flo.sibi ꝯrius in.l.j.in prin.ff.
fami.her.⁊ sequitᷣ etiã Ange.de are.hic.⁊ istã etiã ego teneo ꝓ-
pterea ꝙ vr̃ mihi magis cõis.quãuis credã ꝙ disputando cõ
traria pars sit sustentabilior.qꝛ pro ista nihil adducitᷣ qd mihi
multũ vrgeat:quãuis infinita fundamenta adducantᷣ pro hac
parte per Cy.in.d.l.j.§.nemo.⁊ ibidẽ etiã per Bart.⁊ etiã per
Bal.in.d.l.fi.C.finiũ regũ.⁊ in alijs locis.s.allega.inter cete-
32 ra adducitᷣ.†qꝛ donec stamus in cõione et donec possidemus
simul certe vnus recognoscit alterũ in socium:ergo ĩpossibile
est ꝙ currat prescriptio.vt.l.cum notissimi.§.sed si qs.⁊.l.ma-
33 le agitᷣ.C.de ꝑscrip.xxx.vel.xl.an.†Itẽ qꝛ prescriptio est indu-
cta ad lites tollendas ⁊ dirimendas.vt.l.fi.ff.ꝓ suo.⁊.l.j.ff.de
vsu.modo si per prescriptionẽ induceretᷣ perpetua cõio ita ꝙ
quis non posset petere diuisionem:certe prescriptio operare-
tur effectum contrarium:quia nõ esset lites tollere imo auge-
34 re†quas materia cõionis solet excitare:vt inquit iurisconsul-
tus in.l.cũ pater.§.dulcissimis.ff.de leg.ij.⁊ in.l.si non sortem.

a ¶ Persistere. Adde.d.bar.so-
zi.in consi.clxv.
incip.visis.ver.
vij.dato ꝙ pre-
dicta.in fi.in.ij.
parte.ꝙ diuisio
vbicũqꝫ non est
ꝓhibita cõcedi-
tur etiã aduersa
rio inuito:qꝛ ne
mo stare cogitᷣ ĩ
cõione ꝓut etiã
dicit hic domi.
Jas.may.

§.ſi centū.ff.de cōdi.indebi.preterea qñ ſocij cōiter poſſidēt et
cōiter recipiūt redditus ⁊ ꝓuētus hic nulla cadit negligentia
ꝓpter quā debeat ius diuiſiōis tolli qd̄ fundamentū eſt fragi-
le.p̄terea ſola cōio nō parat aduerſariū niſi qs ſe faciat aduer
ſariū contradicendo diuiſioni:ergo non debet currere preſcri
ptio niſi a tp̄e ɔ̄tradictionis:qꝛ in preſcribēdis iuribus nega-
tiuis nō currit preſcriptio niſi a tp̄e ɔ̄dictionis.ar.l.q lumini-
bus.cū gl.ff.de ſerui.vrb.pre.⁊.l.altius.C.de ſerui.vltimo pro
hac pte adducitur fundamentū de quo Ang.facit maximū ca-
35 pitale.nam clarū eſt † ꝙ pacto fieri nō pōt ꝙ perpetuo ſteť in
a cōione:[a]ſecus ſi ad certum tp̄s limitatū.[b]vt eſt text.no.in.l.in
b hoc iudicio.in.§.ſi conueniat.⁊.§.ſeq.ff.cōi diui.⁊.l.fi.C.cōi di-
ui.ſi ergo pacto fieri non pōt ergo nec preſcriptione.⁊ ſic reme
36 dio legali † cū valeat argumentū a pacto ad.l.ſiue ſtatutum.vt
eſt glo.melior ceteris.⁊ ibi Bar.in rub.C.de decre.decur.li.x.⁊
gl.magna.in fi.in.l.non impoſſibile.⁊ ibi Bar.ff.de pac.⁊ gl.in
l.nec ex pretorio.ff.de regu.iur.⁊ glo.in.l.dñi prediorum.C.de
agri.⁊ cenſi.lib.xj.ſed de hoc eſt tex.apertus ⁊ melior q ſit in iu
re.⁊ miror ꝙ nō allegeť in cōi in.l.fi.ad fi.⁊ ibi Bart.⁊ Bal.C.
de fideicō.quē tex.ad hoc allegat gl.a qua primum didici in.l.
nō ſolū.§.morte.in ver.heredes.ff.de oper.no.nun.Bart.late
in repe.l.oēs populi.in.iij.q.principali.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊ iſtud
fundamentū fuit antiquoꝝ:vt Cy.in.d.l.j.§.nemo.⁊ Bal.in.d.
l.fi.C.fini.regū.tñ qꝛ de eo Ange.de are.facit tm̄ capitale facile
eſſet rñdere ⁊ reſpondet glo.in.d.l.j.in ver.coheredibus.ff.fa-
mi.her.ad cuius ſolutionē ſe remittit Jo.fab.qui etiā format
iſtud argumentū ⁊ valet ꝙ plus operať p̄ſcriptio q̄ꝫ pactū.tñ
iſta ſolutio nō eſt ſufficiēs cū aliud non allegeť.⁊ ideo ego me-
37 lius rñdeo † ꝙ illud argumentū a pacto ad.l.vel ſtatutū bñ ꝓ-
cedit affirmatiue:ſed nō negatiue prout arguit hic.ita inquit
Bar.in.l.olim.§.elegāter.in.ij.col.ff.ſo.mat.bene facit.l.nō eſt
ſingulis.ff.de reg.iur.⁊ glo.ſing.in.c.cū homo mortuus.xxiij.
q.v.q̄ dicit ꝙ quāuis pacto nequeat fideiuſſor ſe obligare ad
mortē ꝓ alio tñ lege vel ſtatuto hoc bñ poſſet induci.ergo ne-
38 gatiue nō valet argu.a pacto ad ſtatutū.† Quicqd ſit ſtabit ex
predictis magis cōis ɔ̄cluſio ꝙ ſi duo ɔ̄ſortes ſteterint in cōio
ne etiā ꝑ.xxx.an.ꝙ nō petierint diuiſionē ꝙ nihilominus nō
p̄ſcribiť cōioni quominus poſſit peti diuiſio ⁊ poſſint intētari
iudicia diuiſoria.nec huic cōcluſioni obſtat.d.l.j.§.nemo.vbi
vr̄ prima fronte text.apertus ad oppoſitū.qꝛ rñdeo prout rñ-
det Bal.in.d.l.fi.C.finiū reg.ꝙ ille tex.ꝓcedit altero tm̄ ex con
ſortibus poſſidēte:qꝛ tūc ille q poſſideret bene p̄ſcriberet.xxx.
an.ɔ̄tra aliū nō poſſidentē.ſꝫ vtroqꝫ poſſidente ꝓut in termi-
nis noſtris p̄ſupponit tūc eſſet ſecus:qꝛ nō curreret p̄ſcriptio.
vt.s̄.ɔ̄cluſi.vel poſſetis dicere ad.d.§.nemo.ꝙ ɔ̄currat preſcri
ptio.xxx.an.veꝝ eſt ſi ſit petita diuiſio.⁊ ſic a tp̄e diuiſionis que
ſolutio diuinat ⁊ violat tex.illū ad aliud fundamentū.pꝫ ſolu-
39 tio ex predictis.¶ † Quid aūt ſit in actione finiū reg.pone vos
habuiſſe duos fundos vicinos ⁊ terminos iſtoꝝ:fundoꝝ ſtetiſ
ſe nō turbatos ꝑ.xxx.an.an ſi poſtea turbenť poſſit actio finiū
reg.intētari.an vero ei dicať p̄ſcriptū illis.xxx.an.dicite vt in
p̄cedēti.q.a q̄ pēdet huius deciſio q̄ ēt hꝫ minus dubij.⁊ ita in
ſpē determinat etiā Bal.in.d.l.fi.C.fin.reg.in vl.col.in ver.ex-
40 tra q̄riť nos habemus ⁊c.† Quid aūt ſi eſſent duo fratres vel
duo ɔ̄ſortes quoꝝ vnuſquiſqꝫ poſſediſſet partē ſuā ꝓ diuiſo
longo tp̄e.ſ.x.an.inter pñtes.⁊.xx.inter abſentes.vel eoꝝ vn⁹
ꝓbaret ſe poſſediſſe aliquā rē puta fundū vt ꝓpriū ꝓ pte ſua
longo tp̄e ⁊ ꝙ ſolus ſubijt onera illius rei ſolus etiā percipiē-
do cōmoda an ſi de diuiſione aliter nō appareat ꝑ hoc p̄ſumať
c facta diuiſio[c] ſi alius ɔ̄dicat.glo.ſolēnis in.l.ſi maior.in gl.j.C.
cōi diui.q̄ multū cōmendať per ſcribentes:vt per Bar.⁊ Bal.
ibi tenuit ꝙ ſic.⁊ de illa gl.facit magnū feſtū ⁊ maius q̄ꝫ fiat ho
die quo ſancti Georgij ſolēnia celebramus.Nic.hic in apoſtil-
latione tex.⁊ latius in quarta qōne extra gl.⁊ illā glo.dicit no-
tandā ⁊ ꝙ alibi non reperiť in iure.de cuius gl.varietate vide
te hic per eū poſt Rayne.de for.Pet.de bel.pert.videte etiam
per Ray.Bart.Bald.⁊ Salice.poſt antiquos in.d.l.ſi maior.⁊
Bar.in qōne per eū diſputata q̄ incipit.quedā mulier habens
amplū patrimoniū.ad finē illius qōnis.⁊ Bar.⁊ Bal.in.l.qui
in aliena.in prin.ff.de acqui.heredi.⁊ Bal.in.l.j.in.vij.q.C.qui
admit.⁊ Bald.in.l.j.in.v.colū.C.de fideicō.⁊ Ang.in.l.fi.ff.de
vſucap.pro dote.⁊ Ant.de bu.in repe.c.peruenit.extra de cēſi.
in.x.als.xj.charta.ver.venio ad ſcōm principale.⁊ Bal.in con
ſi.ſuo incipiēte.in chriſti noīe amē.quedam puella ⁊c.vbi tenet
ꝙ diuiſio preſumať facta ex decēnali poſſeſſione habita ꝓ di-
uiſo.⁊ dicit eſſe gl.ordi.de hoc in.d.l.ſi maior.quāuis ſubijciat
ꝙ aliqui non intelligētes dicant contrariū vt ibi ꝑ eum.qd au
tem ſi ſint duo fratres quorū vnus poſt mortē patris admini-
ſtrat vniuerſaliter oīa bona paterna ſciente ⁊ patiēte altero ꝑ
longū tp̄s.vtrū per hanc patientiā excludať alter frater magi-
me vigore tacite renuntiationis:qꝛ vr̄ tacite renuntiaſſe por-
tioni ſue:ex quo ꝑ tm̄ tp̄s ſtetit ꝙ illā non petijt.videte Bald.
no.determinātē ꝙ nō in.l.lꝫ.⁊ ibidē Pau.de ca.C.de iure deli
be.⁊ dum.s̄.dixi ꝙ non vꝫ pactū ꝙ perpetuo intelligēdo ⁊c.ꝓ
eo ꝙ ſemꝑ ſtetur in cōione.⁊ nē vnq̄ꝫ fiat diuiſio.ſecus ſi ad cer
tum tp̄s limitatū per tex.no.in.d.l.in hoc iudiciū.§.ſi ɔ̄ueniat.
41 cum ſeq.ff.cōi diui.⁊ in.l.fin.C.cōi diui.¶ † Quid diceretis de
caſu iſto q eſt quotidie de facto.ſi duo fratres vel duo ſocij vel
duo mercatores aut artifices faciāt inuicē pactū ꝙ nō liceat di
d uidere ꝓ toto tp̄e vite eoꝝ.an iſtud pactū valeat[d] predicta iu-
ra non ſufficiēter deciderēt iſtū caſum.⁊ forte ꝙ nō inuenietis
in ſpecie tactū.memini dū al's iſte caſus eueniſſet de facto in ci
uitate florētie me vidiſſe ɔ̄ſultū ꝑ quendā ſolēniſſimū virū ꝙ
etiā tale pactū nō valeret:⁊ inter alia dicebat ꝙ de hoc erat ca-
ſus legis in.l.nulla ſocietatis paruula.iuncta.l.j.in princi.ff.ꝓ
ſo.hoc mō diciť in illa.l.paruula formaliter nulla ſocietatis in
eternū coitio eſt.in.d.l.j.in prin.exponiť in ꝑpetuum.i.quo ad
viuūt.ecce ergo ꝙ non vꝫ ſocietas q̄ coitur in eternū.i.quo ad
viuūt.ego credo ꝙ ſi ille pr̄ diligētius inſpexiſſet illa duo iura
ꝙ ibi dicūt gl.ꝙ ea non allegaſſet ad hoc.illa em̄ iura ſunt in-
uicē ɔ̄ria.in.l.enim prima.dꝛ ꝙ ſocietas pōt coiri in perpetuū
ideſt quo ad viuūt in.l.nulla.dꝛ ɔ̄trariū glo.ibi bene rñdent ꝙ
ſocietas bene pōt in perpetuū coiri.i.quo ad viuūt.ſed non in
eternū.i.ſine fine.ita ꝙ illa.l.j.in prin.ꝓbat mihi de directo cō
trariū:ſcꝫ ꝙ imo valet tale pactū ꝙ tp̄e vite cōtrahentiū nō li
ceat diuidere.⁊ credo iſtud eſſe verius.qd̄ bene teneatis cordi
pro maxima limitatione ⁊ declaratione regule tradite in.d.§.
ſi ɔ̄ueniat.cū ɔ̄cor.s̄.alleg.¶ Ad fi.gl.idē tenēt gl.in.l.j.in ver
bo coheredibus.ff.fami.her.⁊ in.l.j.§.nemo.in ver.cōi diui.C.
de anna.excep.dicunt Jo.fa.⁊ Ange.de are.hic ⁊ etiā Nico.hic
in.iij.q.glo.ꝙ veritas ⁊ effectus huius qōnis pendet ab his q̄
s̄.dixi in p̄cedēti qōne gl.⁊ ꝙ iſta eſt declaratio p̄cedētis qōnis
42 † qꝛ ſi verū eſt ꝙ hec actio fami.her.nō oriať niſi ab eo tp̄e quo
volūt ipſi diuidere.⁊ ſic a tp̄e quo fit ꝓuocatio ad diuiſionem
certe:qꝛ actioni nondū nate nūq̄ꝫ preſcribiť.in.l.cuꝫ notiſſimi.
§.in illis.C.de p̄ſcrip.xxx.vel.xl.ann.certe ſequiť ꝙ anteq̄ꝫ fiat
ꝓuocatio ad diuiſionē ꝙ nunq̄ꝫ ante incipiat currere preſcri-
ptio ɔ̄ hāc actionē.⁊ ſic ſequiť ꝙ ſi duo ɔ̄ſortes mille annis ſta
rent in cōione ⁊ nūq̄ꝫ fieret ꝓuocatio ad diuiſionē ꝙ nūq̄ꝫ inci
peret currere preſcriptio ɔ̄ iudiciū diuiſoriū.ſi aūt dicimus ꝙ
actio oriať a tp̄e quo inciderunt in cōionem.⁊ ſic ꝙ actio ſit ſta
tim nata cū ſint coheredes:ergo p̄ſcriptio īciperet currere ſta-
tim.⁊ ſic ēt anq̄ꝫ fiat ꝓuocatio ad diuiſionē.ego dico ꝙ imo ēt
fatēdo ꝙ actio ſtatim oriať ex q̄ſi ɔ̄tractu vt verū puto ꝙ imo
etiā nō incipiat currere preſcriptio anq̄ꝫ fiat ꝓuocatio ad diui
ſionē ꝑ fundamēta q̄.s̄.adducta ſunt in p̄cedēti.q.ſi ea bene cō
ſideratis.¶ Glo.in verbo cōe.in fi.bene dicit ⁊ dicite prout.s̄.
dixi in textualib⁹ in.iij.no.q̄uis Ang.de are.hic.⁊ ibi eā repre
hendat ⁊ forte ꝙ eam habuit alio mō q̄ꝫ ego habeo.qꝛ in libro
meo ſimplr̄ dicit cōe ſine ſocietate vel cū ſocietate.⁊ nihil plus
dicit niſi ꝙ iura allegat.¶ Gl.in verbo agros.diuidiť in tres.
In prima querit ⁊ ſoluit.In ſcōa addit ad tres actiōes hic in
tex.poſitas vnā aliam actionē.In tertia querit de q̄ꝫ pluribus
actionibus an ſint miſte:an vero reales.ſcōa ibi: hic adiunge
his trib⁹ actionib⁹.tertia ibi:itē qd de oībus noxalibus.Illa
tertia p̄ncipalis ſubdiuidiť in tres.in pria facit qd̄ dictū eſt.in
ſcōa refert opi.quorundā.in tertia gl.decidit deponēdo ſuā di
uiſionē.ſcōa ibi:quidā dicunt eſſe anomalas.tertia ibi:ſed dic
oēs eſſe perſonales.¶ In ea.gl.ibi.ff.finiū reg.l.ij.in prin.di-
cite vt ibi ꝑ glo.in ver.edificiū.q̄ pluribus alijs modis dicit.⁊
idē per Flo.¶ In ea.gl.ibi.l.ſiue bonefidei.§.j.dicit pro nunc
in h̄ puncto quē aliter nō excutio ꝙ q̄uis Dy.hic ꝑ multa me
43 dia coneť oſtēdere † ꝙ petitio here.ſit miſta vel ſaltē habeat ef-
fectū miſtū realiū.ſ.⁊ p̄ſonaliū.⁊ cū eo trāſeūt Jo.fa.⁊ Nico.de
nea.in.vj.q.glo.ego teneo tñ pro nūc id qd̄ ſimplr̄ iuriſcon.in
d.l.ſiue bonefidei.§.j.ꝙ petitio here.eſt realis.hꝫ tñ quaſdā ꝑ-
ſonales preſtationes declarando ꝓut ibi declarat Bar.q ideꝫ
tenet.⁊ ꝙ petitio here.ſit realis hr̄ etiā ho.text.in.l.ſi naūt.§.ſꝫ
⁊ his.ff.de rei ven.de quo etiā videatis Ange.de are.in.§.ſed
iſte.in.iiij.col.s̄.eo.vbi etiā idē tenet ⁊ rñdet ad quedam moti
ua Bal.tenētis ɔ̄trariū in.d.l.ſiue bonefidei.§.j.¶ In ea.glo.
ad fi.dicit Dy.ꝙ iſta gl.ponit magnas deciſiones ⁊ poſtea di-
cit ꝙ eſt mera veritas ⁊ alij oēs ſequuntur hic ꝙ oēs iſte actio
nes hic in glo.noīate ſunt ſine dubio perſonales origine in rē
tamen ſcripte.qd̄ declarate vt dixi in euidētialibus.§.j.s̄.eod.
44 † ⁊ pꝫ qꝛ actio ad exhi.quāuis ſit perſonalis origine.l.iij.§.eſt
aūt perſonalis hec actio hic allegata in gl.tamen eſt in rē ſcri-
pta vt ibi declarat glo.j.que eſt magiſtralis.eodem modo dici
45 mus in oībus interdictis † ꝙ oīa interdicta origine ſunt p̄ſo-
nalia in rem tñ ſcripta.l.j.§.interdicta.ff.de interdic.¶ Extra
glo.ad ɔ̄plementū pñtis.§.reſtat vltimo vt ꝓ more videamus
formationē libelloꝝ in tribus actionibus in hoc tex.poſitis.
prius

a ¶ In cōmunio
ne.Adde eundē
Ja.ſ.e.§.nu.xlj.
b ¶ Limitatū.Et
hoc idē tꝫ Feli.ĩ
rub.de preſcrip.
in.v.colum.poſt
me.in verſi.fal-
lit glo.
c ¶ Diuiſio.Ad-
de Feli.ĩ.c.ſicut.
de regu.in colū.
xiiij.in fin.verſi.
hāc fallē.firmat
etiā Jmol.ꝙ in
decēnio fratres
equis portioni-
bus bona ꝓ di-
uiſo poſſederūt
p̄ſumiť ĩter eos
facta diuiſio.et
adde pau.de ca.
in ɔ̄ſi.xcj.⁊ oīno
d.Alex.de imo:
in ɔ̄ſi.xcij.ij.pte.
⁊ Bar.cepo.de-
ſer.vrb.c.xix.et
Petruꝫ d̄ peru
ſio in trac.de ſo-
cie.xj.pte.xiij.q.
⁊ Frā.por.ĩ tra-
cta.de duo.fra.
ij.pte.lxviij.q.
d ¶ Valeat.Vide
q̄ ad h̄ habētur
ꝑ.d.Bar.ſozi.in
ɔ̄ſi.cclxxviij.in-
ci.in.q.vertente.
ver.circa ſecūdā
principalē diffi-
cultatē.cuꝫ ver.
ſeq.in.ij.pte.vbi
loquiť de feudo
tñ habes nōnul
la not.ad mate-
riam qñ ſit ap-
poſitū pactuꝫ ꝙ
nullo modo vel
aliquo tp̄e vel in
ꝑpetuū vel alijs
diuerſis pactis
diuidi poſſit:an
⁊ qñ his non ob
ſtātibus diuiſio
fieri poſſit.⁊ vi-
de.do.Alexā.de
imol.oīno ĩ cōſi.
xlvj.in vl.col.in
j.parte.⁊ in con-
ſi.xviij.ꝑ totum
in.ij.pte.⁊ ĩ cōſi.
xxxiiij.in.ij. col.
ea.pte.⁊ qñ̄o et
q̄liter intelligať
diſpoſitio ꝙ ali
qui teneať ſtare
ſimul ⁊ habita-
re in cōione ⁊ te
nere oīa bona ꝑ
indiuiſo ſub pe
na.vide p euꝫ in
ɔ̄ſi.cx.in.j.col.ĩ
iij.parte.

prius tñ ꝙ ad libellos accedamꝰ bonũ erit videre succincte per
viã ꝯclusionũ ⁊ per bonas remissiões ad aliqua fundaměta in
vnaquaq; ex istis tribus actionibꝰ in hoc tex. positis. Et ſm or
diné tex. primo videamꝰ in actiõe fami. her. in qua illud est po-
46 tissimũ fundamẽtũ qđ ad hoc † vt cõpetat ista actio fa. her. ne-
cessario reqrit qđ sint coheredes: put. š. dixi in textualibꝰ in. j.
no. ⁊ circa istud Jo. fab. h in. iiij. col. ponit aliquas qões quas
hic videatis ꝑ eũ. ité reqrit ꝙ iste coheres qui vult intẽtare iu-
diciũ fa. her. nõ negeť ab alio coherede esse coheres excludeť ꝑ
exceptioné ab hac actiõe nisi possideat: ⁊ sic nisi sit in possessio-
ne hereditatis. quo casu si possidet ꝙuis negeť coheres: nihilo
minꝰ sibi cõpetit ista actio. de vtroq; est casus in. l. j. ff. fa. her. et
ibi videatis duas glo. ⁊ etiã Bar. ⁊ Flo. ne tñ erretis aduertite
ꝙ qñ coheres nõ possidet ⁊ negať coheres ꝙuis sibi non cõpe
tat ista actio fa. her. põt tñ agere alia actione sibi cõpetẽti: puta
petitione hereditatis petendo qđ declareť coheres quo obtẽto
poterit postea cõdescẽdere ad istã actioné fa. hercis. ⁊ in hoc di-
cit Ang. h se vidisse multos errare. sic ergo actio ista fa. her. nõ
cõpetit cohere. nisi coheres suus fateať eũ coheredé vel nisi ne-
gatur coheres tñ possideat. ⁊ si vultis scire fundamẽtalem ra-
tioné huiꝰ ꝯclusionis videatis Bal. loquenté tñ subtiliter in. l.
nõ epistolis. in. ij. col. C. de ꝓba. ⁊ ibi etiã ponit Bal. quid si neu
ter coheredũ possideat: an nihilominꝰ cõpetat hoc iudiciũ fa.
hercis. ⁊ sic an in hoc iudicio veniat res a neutro possessa: ⁊ de-
terminat ꝙ sic. allꝫ. l. sed ⁊ si vsucapio. in prin. ff. fami. hercis. ⁊ ibi
est glo. not. in ver. subducit. que istud optime elicit ex illo tex. ⁊
habet pro mirabili. Predicta ꝓcedunt qñ fuit oppositũ ante
lit. contesta. qđ ille qui intẽtat istud iudiciũ fami. herciscũ. non
est coheres nec possidet: alꝫs aũt si nõ fuisset oppositũ bene tene
ret ipsum iudiciũ. glo. est multũ solẽnis quam Bar. ⁊ ibi scribẽ
tes multum mãdant teneri menti in. l. ij. in glo. in ver. restitui.
C. cõi diui. ⁊ glo. in. l. si mãcipia. §. j. in glo. in ver. esset. ff. de euic.
et Bar. in. l. j. ff. fami. hercis. Bal. in. l. in familie. C. fami. hercisc.
accedãt que ego late dixi in. §. itez si quis in fraudé. š. eo. in illo
puncto: an valeat iudiciũ contra possessores bonorũ: non facta
prius excussione principalis si nõ fuit oppositũ de excussione.
47 ¶ † Jsta actio fami. her. ad quid cõpetat: declarat Jurifcõ. in
l. iij. ⁊ in. l. iiij. ⁊ quasi per totũ. ff. fami. hercis. ⁊ an veniãt fructꝰ:
habes tex. in. §. si familie. j. de offi. iudi. certum autem est in ista
actione nõ venire nomina debitorũ. ⁊ est ratio: quia in eis facta
est diuisio ꝓ portione hereditatis. tex. habetis cũ ista rõne in. l.
ea que. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij. C. fa. her. ⁊ in. l. heredes. §. j. ff. fami. her.
et glo. vnicã in. l. bona. C. fami. her. Circa hoc tãgit Jo. fab. hic
48 in. vj. col. † nunqd in ista actione veniãt iurisdictiones: nunqd
a iura patronatꝰ: nunqd homagia: nunqd feuda:[a] videatis hic
per eum. ⁊ que dicã. j. in actione sequẽti. s. cõi diui. ¶ An auté si
semel actũ sit fami. her. possit iterũ agi pro rebꝰ non diuisis. vi-
deatis tex. glo. ⁊ Bal. ⁊ Sali. in. l. j. C. fami. herciscũ. ⁊ Jo. fab. in
xj. col. formanté circa hoc aliquas questiũculas. ⁊ ibidé in. d. l. j.
49 ponit etiã Bal. post glo. Pe. ⁊ Cy. † ⁊ que sit ratio diuersitatis
quare petitio heredi. possit pluries intẽtari: ⁊ non tñ ista actio
fa. her. cũ tñ vtrũq; iudiciũ sit vniuersale: dicite vt ibi per eum.
quia iudiciũ fa. her. est vniuersale ex parte vtriusq;: iudiciũ aũt
petitiõis here. ꝙuis sit vniuersale ex parte agentis: tñ ex parte
cõuẽti põt esse particulare. vt ibi latius per eũ quem totũ sim-
50 pliciter Ang. refert hic. ¶ † An auté in hoc iudicio fa. her. ve-
niat euictio: ista est bona q̃stio puta si portio vni ex coheredi-
bus assignata fuerit ab eo euicta. habetis tex. in. l. si familie. C.
fa. her. ⁊ ibi videatis solẽné glo. in ver. ꝓ parte. ⁊ ibi Bar. ⁊ no-
tabiliꝰ Bal. videatis etiã Bar. in. l. qui rome. §. duo fratres. in
vlti. q. ⁊ etiã. xj. q. ff. de verb. obli. ⁊ Bal. in. l. si fratres. C. cõmu.
vtriusq; iudi. ⁊ in. c. j. in tit. impe. lotha. in vsi. feu. ⁊ in. c. j. §. pre-
terea ducatꝰ. de ꝓhi. feu. alie. ꝑ fede. Jn hac aũt actiõe fa. her. ex
51 mẽte Ang. hic. ⁊ pleniꝰ Jo. fab. hic. † potestis ita formare libel-
lum. ago ꝯtra Tityũ ⁊ dico ꝙ cũ a Sẽpronio ꝓ equali portiõe
fuerimꝰ heredes instituti eius heredes fuimus equaliter ⁊ pro
indiuiso eiꝰ res in hereditate existẽtes eq̃liter ⁊ ꝓ indiuiso pos-
sidemus in p̃sentiarũ siue in p̃sentia. verũ cũ a dicto Tityo plu
ries petierim ⁊ reqsierim diuisioné dicte hereditatis seu reruz
in ea existẽtiũ idé Tityus dictã diuisioné facere recusauit ⁊ re-
cusat. Quare cũ nemo inuitꝰ cõpellať in cõmunione persistere.
ꝓpterea qđ soleat lites ⁊ ꝯtrouersias excitare. peto ꝑ vos dictã
diuisioné fieri ⁊ portiones ꝓut vobis visum fuerit adiudicari.
et tñ casu quo alter coheredũ ꝑcepisset plures fructꝰ aut plura
emoluměta ex hereditate ꝙ ad eũ ꝑtinerẽt. istud etiã esset in li-
bello petẽdũ de ꝑ se. ⁊ generalꝫr ſm emergẽtiã casuũ deberet va
riari h libellus circa qué recurretis oĩno ad Jo. fab. h late dis-
52 putãté de eiꝰ veritate ⁊ circa eũ plures qões formãté. ¶ † Ue-
niamꝰ mõ ad actioné cõi diui. ꝓ habẽdis aliqbꝰ fundamẽtis ĩ
ea sciẽdũ est qđ regulariter ea oĩa q̃ obseruanť ĩ iudicio fa. her.
et q. š. ꝓxi. dixi obseruanť etiã in ista actiõe cõi diui. tex. est in. l.
si quis putãs. §. pe. ⁊ ibi glo. in ver. tractauimꝰ. ⁊ ibi Flo. ff. cõi
diui. sunt tñ aliq̃ differẽtie inter eas quas ponit glo. in. §. itez si
inter aliquos. in ver. idé iuris. š. de obli. q̃ ex q̃si ꝯctu. ⁊ glo. in
d. l. si qs putãs. §. pe. ⁊ in. l. alienatiões. ꝑ illũ tex. ff. fa. her. ⁊ cir-
ca hãc actioné cõi diui. videte multa q̃ ponit Flor. in rub. ff. cõi
diui. q̃ habuit ꝓ maiori parte ab Azo. ĩ sum. illiꝰ tit. C. cõi diui.
que oĩa formaliter refert Ange. h. ⁊ in istis locis inuenietis re-
collectos casus ĩ qbꝰ cõpetit hec actio in qbꝰ nõ est vltra quos
53 posset ꝓbabiliter dubitari. † Nunqd ꝑsone ecclesiastice possint
agere ista actiõe cõi diui. ꝓ rebꝰ q̃s ecclesia hꝫ cões cum alio: de
quo vide tex. ⁊ ibi glo. Bar. ⁊ oẽs in. l. iubemꝰ. la. ij. in ṗn. C. de
54 sa. san. eccle. † ⁊ an cõpetat canonico noĩe p̃bẽde sue ꝯtra cano-
nicũ vel ꝯtra etiã aliũ: videatis Jnno. ⁊ alios in. c. ex literis. ex
55 de ꝓba. ¶ † Et nunqd in ista actiõe: dicemꝰ ꝓut dixi in supiori
scꝫ qđ nõ cõpetat ei q nõ possidet ⁊ negať sociꝰ: ꝯcludũt Jo. fa.
et Ang. h ꝙ sic. allꝫ. Jo. fab. tex. in. l. fundi. ff. de excep. tit. genera
li. ⁊ glo. in. l. i. sup ver. exceptioné. ff. fami. her. addo ego in termi
nis Bar. idé firmãté in. l. in ꝓuinciali. §. j. iuxta ṗn. ff. de op. no.
56 nun. ¶ † Et an ista actione cõi diui. veniãt iura: videte tex. in. l.
arbor. §. fi. ⁊ ibi Bar. ff. cõi diui. ⁊ glo. ⁊ Bar. in. d. l. in ꝓuincia-
li. §. j. ¶ Et an iurisdictio cõis pluribꝰ: puta in vno castro pos-
sit venire in hoc iudicio cõi diui. ponit Bal. in. d. l. arbor. §. fi. et
Bar. in. l. lucio. §. j. ff. de aqua quoti. ⁊ esti. ⁊ ibi etiã quid de iure
colligẽdi pedagiũ: accedat qđ no. Bar. in. l. inter tutores. ad fi.
57 ff. de admi. tuto. ¶ † Et an plures vasalli possint agere inter se
ista actiõe cõi diui. ꝓ re feudali: videatis tex. in. c. oẽs filij. in ṗn.
si de feu. fue. ꝯtro. ĩter do. agna. ⁊ tex. in. l. cõi diui. ⁊ aliqd etiã ꝑ
58 Jo. fab. hic. ¶ † Quõ aũt ⁊ qualꝫr sit fiẽda diuisio in ista actione
cõi diui. inter plures socios vbi inter plures ꝯsortes vel etiã in
actione fa. her. de qua ꝓxime vidimꝰ inter plures coheredes. ⁊
quis eorũ debeat facere diuisiões siue partes: ⁊ qs eligere: sunt
nõnulli quos refert Jo. fab. hic in vlti. col. ad fi. q dicũt ꝙ ille q a
ꝓuocat dꝫ diuidere ⁊ ꝓuocatꝰ eligere. ⁊ ita dicit Jo. fab. obser-
uari de facto in pluribꝰ terris. ⁊ si essent plures ꝓuocati videreť
b ꝙ minor eorũ tãꝙ infirmior ꝯsilij deberet eligere.[b] ꝑ tex. in. l. ij.
C. de meta. lib. xij. ⁊ in. l. j. C. de his qui se defe. lib. x. in ꝯtrariũ face-
ret. l. ij. C. qñ ⁊ qui. q̃rta pars deb. li. x. ⁊. l. sancimꝰ. §. sin auté. C.
de dona. finaliter ꝯcludit Jo. fab. in p̃dictis sibi videri de iure
dicẽdũ ꝙ iudex sit ille q dꝫ facere partes ꝑ arbitrio eqtatis sue.
et ꝓ eodé arbitrio põt singulis singula adiudicare. iuxta tex. in
l. ad officiũ. C. cõi diui. ⁊ tex. in hoc iudicio. ff. fa. her. ⁊. §. p̃terea.
59 j. de offi. iud. ¶ † Et quõ dꝫ iudex diuidere res cões: puta fun-
dos: ⁊ similia. declarat magistraliter tex. in. l. j. C. cõi diui. ⁊ ibi
Bar. ⁊ meliꝰ Bal. in. j. not. qr si res nõ pñt cõmode diuidi: qr di
uidẽdo fieret iniuria vni ex ꝯsortibꝰ: tũc dꝫ deueniri ad licita- b
tioné ⁊ illi adiudicari in totũ q plus p̃tij offert ꝯsorti: vt ibi. ⁊. l.
ad officiũ. in ṽsi. fi. C. cõi diui. si aũt res põt cõmode diuidi sine c
cuiusꝙ iniuria: tũc nõ est deueniẽdũ ad licitationé: sꝫ dꝫ res di-
uidi ⁊ portio cũ suis finibꝰ ⁊ signis vnicuiq; adiudicari. d. l. j. C.
cõi diui. Dicebat tñ sing. Bal. ſm qđ credo esse eiꝰ menté in. l.
sancimꝰ. in ṗn. in vlti. col. C. de dona. qđ si essent duo habẽtes ré
cõem: puta aliqđ hospitiũ: ⁊ illa res non posset cõmode diuidi.
quo casu deueniẽdũ est ad licitationé vt p̃dixi. qđ si in licitatiõe
sunt pares qr neuter offert maius p̃tiũ altero qđ hoc casu ille
c dꝫ p̃ferri q hꝫ maioré parté[c] in illa re: eo quia aliqd dꝫ operari
maior pars cũ plus iurisdicať habere. est tñ verũ qđ Bal. istud
apte nõ dicit: sꝫ multũ bene. ꝓbat tex. ille in prin. in ver. ne aũt.
in ver. amplioré summã. ⁊ ibi no. glo. in ver. amplioré. bene fa-
cit. l. fi. in prin. in ver. fortunã. ⁊ ibi Bal. C. cõmu. de lega. subdit
etiã magistraliter Bal. in. d. l. sancimꝰ. in vlti. col. videlꝫ ꝙ res
diceređ nõ posse cõmode diuidi qñ nõ põt sine deterioratione
diuidi. verũ est qđ tex. ĩ. d. l. j. C. cõi diui. aliter dicit videlꝫ ꝙ tũc
res dicať nõ posse cõmode diuidi qñ diuisio fit ad iniuriã alte-
60 rius ex ꝯsortibꝰ. ¶ † Jté aduertite in ꝓxime dictis qđ eo casu
quo ad licitationé deueniẽdũ est ꝙ etiã tertius penitꝰ extraneꝰ
põt in hac licitatione admitti ex causa tñ ſm qđ declarat tex. in
d. l. ad officiũ. ṽsi. fi. C. cõi diui. ⁊ ibidem Bal. circa mediũ. j. col.
Et an eo casu quo iste tertiꝰ admitteređ ad licitationé an si in li
citatione offeret maius pretium ꝙ res valeat: an excluderet cõ
sortem qui vult tãtũ offerre quãti res valet: ista est bona q̃stio:
videatis Bal. istud disputãté nõ in specie in his terminis: sed
bene in terminis oĩno similibꝰ in. l. ij. in vlti. q. C. de rescin. ven.
et ibi per multa fundamẽta ꝯcludit ꝙ ille tertiꝰ admitteređ cõ
sorte excluso. idé etiã tenet Sali. in. l. dudũ. C. de ꝯhé. emp. ꝯtrariũ
in terminis nostris ꝓprijs tenuit ipse Bal. ĩ. d. l. ad officiũ. vbi
formaliter dicit ꝙ si ꝯsors offert p̃tiũ ꝯdignũ: ⁊ sic p̃tium equũ
et iustũ qđ nõ attẽdereť extraneus licitator qui esset magis ani
mosus ⁊ offert maiꝰ pretiũ ꝙ res valet. ⁊ hoc dicit innuere tex.
illũ in. d. l. ad officiũ. qué dicit alibi non reperiri in iure. de quo
etiã videte Ange. ⁊ Jmo. in. l. qui rome. §. coheredes. ff. de ver.
61 obli. ¶ † An auté tertiꝰ licitator suo arbitrio cõparens ⁊ non

a ¶ Feuda. Tu vide Feli. in. c. prudẽtia. in. j. col. circa prin. in ṽsi. sed qđ imo. cũ plurimis seq. ⁊ qd fieri debeat qñ res cõis diuidi non põt vt comitatꝰ ⁊ feudũ. vide do. Alex. de imo. in cõsi. xviij. in pe. col. in. ij. parte.

b ¶ Eligere. Uide. j. eo. nu. 62.

c ¶ Parté. Adde Lud. ro. in cõsi. ici. quo ad ṗmũ ꝓpositum ꝯsultationis. in fi.

submissus ab alio cōsorte debeat admitti ad licitādū ⁊ ad plus offerendū. circa tñ fines iusti ptij ne reincidam⁹ in q̄ōnem pcedentē. ⁊ an si iste tertius obtulerit se noīe alterius ꝯsortis in licitatione possit postea ille ratū habere. ⁊ an istud ius offerendi qđ hȝ ꝯsors in licitatiōe possit alij extraneo cedere. de his oīb⁹ videatis Bal. post Guil. de cu. in. d. l. ad officiū. ⁊ Lud. ro. i. l. j. §. vsufructuari⁹. in recollectis antiqs. ⁊ ibidē Pau. de ca. ff. de ope. no. nū. p habēda tñ aperti⁹ veritate suprascriptoꝝ: ⁊ p eoꝝ clariori intelligētia: videlȝ qs debeat diuidere ⁊ quis eligere.
62 ¶ † Quero de q̄ōne tota die ꝯtingente: maxime vt ingt Ang. hic apud mechanicos. pone ꝙ sint plures fratres q volūt venire ad diuisionē: an sit verū ꝙ frater maior teneaꝶ facere siue diuidere ⁊ minor eligere? ⁊ q̄ est articulus quotidian⁹ intēdo illū
a pleno stilo attingere. prima frōte videreꝶ dicēdū ꝙ sic: ᵃ p tex. in l. j. C. de his qui se defe. lib. x. ibi: habitura priuilegiū vt pri⁹ eli
63 gat optionē. ibi est tex. † ꝙ in diuisione fiēda inter fiscū ⁊ mulierem: mulier hȝ pͥuilegiū eligēdi. ⁊ p illū tex. dixit ibi Bar. dicere vulgares ꝙ maior dȝ dare optionē minori. ⁊ ad h̄ no. simpliciter tex. illū Nico. de nea. ibi. ad idē facit. l. ij. in prin. C. de metatis. li. xij. Bar. ⁊ Bal. in. d. l. j. C. de his q se defe. li. x. firmāt ꝙ sit falsuȝ dicere ꝙ maior debeat dare optionē minori nisi in casib⁹ in qb⁹ hoc in pͥuilegiū ꝯcediꝶ exp̄sse a iure: vt ibi. ⁊ in. d. l. ij. sed dȝ diuisio expediri officio iudicis. vt. §. si familie. ⁊ §. seq. j. de offi. iudi. ⁊ pro hac opi. bene facit tex. in. l. ij. in prin. C. q̄n et qui. quar. pars debe. lib. x. in plerisq̧ verbis: maxime ibi: electio ex
64 sortis felicitate ꝯtingat. ⁊ ibi Bar. no. illū tex. ad hoc † ꝙ facta diuisione a iudice inter fratres tūc cui⁹ sit electio: pōt iudex in sorte ponere. hāc opi. firmat Bal. i. l. si maior. i. j. not. C. cōi diui. vbi per illū tex. no. equalitatē in diuisiōe esse seruādā per oīa: lȝ fratres sint sexu ⁊ etate dispares. vnde s̄m eū lȝ sit ꝯsuetudo ꝙ frater maior debeat partes facere ⁊ minor eligere. vt refert s̄m eū Aug. in li. de ciui. dei. tñ de iure nō dȝ inter eos esse p̄latio diuidēdi vel optādi. sed in oīb⁹ dȝ inter eos seruari eq̄litas: vt ibi in illo tex. ⁊ sic dȝ optio ꝯtingere sortis aut huiusmodi felicitate: nō aūt progatina psone vel etatis. put dicit esse tex. in. l. ij. in p̄n. C. q̄n ⁊ qui. quar. pars deb. li. x. ⁊ eādē etiā opi. tȝ ipse Bal. i. l. j. in j. col. C. de pac. vbi formaꝶ dicit ꝙ q̄n fratres diuidūt hereditatem fraternā qđ nō p̄latione: sed sortis felicitate cōtingit optio portiōis: p. d. l. ij. C. q̄n ⁊ qui. quar. pars debe. li. x. idē etiā tenet Bal. in. l. iubem⁹. la. ij. in p̄n. C. de sa. san. ecc. idē etiā tȝ Ang. in l. fi. ad fi. C. cōia de leg. idē etiā tȝ Jmo. in. l. suus quoq̧. in p̄n. in vlti. col. ff. de here. insti. idē etiā tȝ Flo. de iure circūscripta ꝯsuetudine in. l. arbitriū. ff. fa. herc. idē etiā firmat Ang. de are. h̄ in trac. suo malefi. in ver. dādis ⁊ soluēdis generali camerario. cōtrariā tñ opi. scilȝ ꝙ imo de iure frater maior teneaꝶ diuidere ⁊ minor eligere: firmauit Bal. sibi ꝯtrius in. l. suus quoq̧. in p̄n. ff. de here. insti. ⁊ idē Bal. in. d. l. ij. C. q̄n ⁊ qui. quar. pars debe. lib. x. hāc eādē opi. firmauit Ray. de forli. in. d. l. inter pupillos. ff. de aut. tut. ⁊ Nico. de nea. in. d. l. ij. in prin. C. q̄n ⁊ qui. q̄r. pars debe. dicētes ꝙ vbi hereditas dȝ diuidi inter heredes ⁊ ꝯtē
65 tio quis prius eligat ꝙ cōmittiꝶ sortis iudicio. † Fallit nisi sint plures fratres: quia tūc s̄m eos minores debēt eligere ⁊ maiores diuidere. hāc opi. firmāt quasi cōiter oēs Canoni. vt Host. Anto. de but. ⁊ Pe. de anch. in. c. j. ex̄ de paroch. ⁊ abb. Panor. et solēnis doctor do. Joā. de ana. c. qualiter ⁊ quādo. el. ij. ex̄ de accu. pro ista opi. adducit forte tex. in. c. j. ex̄ de paroch. vbi dicit tex. ita vt ille diuidat qui ampli⁹ tpis in episcopatu habet ⁊ minor eligat. p hac parte faceret etiā aliqd illud qđ dixit Bart. in
66 l. dicit. §. senat⁹. ad fi. ff. de iu. fisci. vbi no. ex illo tex. † ꝙ q̄n fisc⁹ habet rē cōem cū aliquo p̄uato quā vult cū eo diuidere ꝙ fisc⁹ dȝ facere partes ⁊ dare electionē p̄uato. ⁊ hec pars videlȝ ꝙ de iure maior teneaꝶ facere partē minori. probaꝶ etiā multū bona ratione. nā habem⁹ autoritatē veteris testamēti qđ Abraā frater maior fecit partes ⁊ Loth frater minor elegit. vt ingt Aug. in lib. de ciui. relat⁹ a Bal. in. d. l. si maior. C. cōi diui. ⁊ dicit diuus Ambrosi⁹ patron⁹ meus in libello cui Abraaȝ titulus est formaliter hoc modo. cuiusmodi diuisio debet esse patriarcha Abraam edocet: firmior diuidat: infirmior eligat: ne habeat ꝙ queraꝶ electioni sue nō poterit calūniari: nō recidet occasio resiliendi cui daꝶ eligēdi optio nec diuisor grauaꝶ. nā quo prudentior eo cautior: vt nec in diuisiōe circūscribaꝶ nec i electiōe fraudetur. tūc sic stantib⁹ istis autoritatib⁹ hoꝝ sanctoꝝ patrū succedit illa glo. cano. singularis multū in. c. de libellis. xx. dis. que
67 singu. dixit † ꝙ dictū alicui⁹ sancti munitū autoritate veteris
b vel noui testamēti p̄ferꝶ ꝯstitutioni papali ⁊ imp̄atoris in decisionib⁹ causarū: secus si non esset munitū autoritate legis diuine: quia tūc decisio seu cōstitutio papalis p̄fertur dicto cuiuslibet sancti: quia pape ⁊ nō sanctis fuit data potestas legis ꝯdende. c. ꝓposuit. ex̄ de ꝯces. p̄be. accedat bon⁹ tex. ⁊ ibi Archi. in. c. de quib⁹. xx. dist. ⁊ glo. in. §. is ita. vj. dist. ⁊ qđ not. glo. ij. in. c. fi. ex̄ de cōsue. ⁊ ibi per doc. maxime per Jmo. in. iij. col. ⁊ per Jo.

andr. in. c. certificari. ex̄ de sepul. ⁊ qđ dixit glo. apud Legistas reputata sing. in. §. cogitatio. in ver. eloquioꝝ. per illum tex. in auꝶ. vt iud. sine quoquo suffra. quā no. Bal. in auꝶ. ad hec. in. ij. col. C. de vsu. ergo sequiꝶ in ꝓposito nr̄o ꝙ dicta illoꝝ sanctorū fulcita autoritate veteris testamēti: nedū sunt seruāda pro lege in decisionib⁹ causarū: vt dicunt glo. p̄allegate. maxime glo. in. d. §. cogitatio. ⁊ Jo. and. in. d. c. certificari. imo etiam essent p̄ferēda cuicūq̧ ꝯstitutiōi papali vel imperatoris: si qua fuisset que cōtrariū disposuisset. ⁊ hanc ratiōnē in ꝓposito nostro adduxit in mediū multum elegāter abb. Panor. in. d. c. qualiter ⁊ quādo. el. ij. ex̄ de accu. Quid tenendū in hoc articulo? Canoniste vt vidistis tenēt ꝙ de iure frater maior teneaꝶ facere partē minori. Legiste aūt magis cōiter firmant oppositū. sed certe contra Legistas multū stringit tex. ille in. d. c. j. ex̄ de paroch. multum etiā stringit ratio p̄dicta. tñ ad. d. c. j. conanꝶ Legiste respōdere in specie Ange. hic: ꝙ ibi loquatur in bonis ecclesiasticis: non in bonis laicoꝝ: vel ꝙ ibi sit speciale fauore ecclesie: tā respectu eligentis: quia p̄sumiꝶ ꝙ eps iunior magis supuiuet: ⁊ sic plus cōseruabit res ecclesie. ⁊ etiā respectu diuidētis: quia cū sit antiquior dignitate p̄sumiꝶ habere maiorē notitiā ꝙ iunior: ergo meli⁹ sciet diuidere. tñ in veritate prout etiā dicebat ille solennis pater do. Jo. de ana. in. d. c. qualiter ⁊ q̄n. el. ij. nulla dictarū solutionū est bona. ⁊ ideo ego credo posse teneri cum Canonistis. ⁊ ita esset tenendū ꝙ de iure frater maior teneaꝶ facere partes ⁊ minor eligere. cum pro opi. Legistarū nullibi reperiaꝶ clara decisio. ⁊ Canoniste habēt tex. apertū in. d. c. j. ergo est ei standum in foro ciuili. vt in glo. in. c. licet ex suscepto. in ver. vacāte. ex̄ de fo. cōpe. ⁊ glo. in. c. per venerabilē. ex̄ qui fi. sint legi. ⁊ in. c. raynutius. ex̄ de test. ⁊ per ista sit expedit⁹ p̄sens articulus. Circa quem illud vltimo loco semper diligētissime notabitis qđ signanter dicūt Canoni. Host. Anto. de but. ⁊ Pe. de anc. in. c. j.
68 ex̄ de paro. † ꝙ maior in ꝓposito nostro sumiꝶ pro illo qui ma-
c iori tēpore gubernauit bona. ⁊ hoc multū bene ꝓbat tex. ille qđ verbū teneatis bene cordi ad supradicta: ⁊ maxime q̄n vigeret ꝯsuetudo ꝙ maior tenereꝶ facere partes ⁊ minor eligere. sȝ
69 etiā vt. s̄. ꝯclusi putem hoc esse de iure. † in hac autē actione cōi diuidūdo formā libelli nō pono: quia habetis eam notabiliter per Bar. in. d. l. ad officiū. ⁊ ibi per Bal. C. cō. diui. ad eos recurratis. ⁊ sequiꝶ Ange. hic qui formā eoꝝ in specie ponit ad frustratoriā mēbranarū occupationē. videatis etiā Bal. in. l. j. per illū tex. in eo. tit. C. cōi diui. ⁊ reliquas questiūculas circa hūc libellū per Jo. fab. hic. Accedam⁹ in vltimo ad actionē finiū regūdoꝝ: cui⁹ materiā ita prolixe examinat per multas q̄stiones Jo. fab. hic adeo qđ nullibi in iure reperietis hanc materiā ita plene examinatā ad magnaȝ partem. in qua materia videatis no. tex. Canoni. in. c. ex literis. ex̄ de proba. ⁊ ibi solēnem glo. in ver. duorum. ⁊ ibidē per doc. maxime per Anto. de but. ⁊ abb.
70 Panor. ¶ † Et an ista actio finiū regūdoꝝ sit natiua vel datiua: habetis glo. contrarias. nam glo. in. l. j. in glo. j. mag. ff. fini. regun. tenuit ꝙ sit datiua. ⁊ idem tenet glo. ij. in. l. fi. C. fini. reg. contrariū nota ꝙ imo sit natiua: ⁊ ꝙ oriatur ex quasi ꝯtu: tenuit glo. j. in ver. intelligiꝶ. in. §. heres. s̄. de oblig. que ex quasi cōtractu. ⁊ hanc sequiꝶ Ja. but. ⁊ Pe. de bellaper. ⁊ cōiter Moderni: vt refert Jo. fab. hic. ⁊ sequiꝶ etiā Ange. de are. hic. circa xxij. al's. xij. col. idē tenet Nico. de neapo. in. d. §. heres. videatis hic Jo. fab. arguētem ad partes ⁊ postea distinguēdo saluantē omnes suprascriptas glo. videatis etiam Bal. late distinguētē et saluantē suprascriptas glo. in. l. fi. C. fini. reg. qui Bal. concordat cum his que vult Jo. fab. hic: scilȝ ꝙ ista actio finiū regundorū est ex varijs figuris causarū. ⁊ effectualiter vtitur fere
71 eadē distinctione. ¶ † An aūt ista actio finiū regūdoꝝ cōpetat ratione solius ꝓprietatis: ⁊ sic an possit agere ista actione finiū regundoꝝ ille qui non possidet si est dn̄s. dixi. s̄. super glo. ⁊ in
72 ver. familie hercisc̄ude. in. ij. parte principali hui⁹ glo. ¶ † An autem ille qui intētat istud iudiciū finiū regundoꝝ habeat necesse dicere in libello se esse dn̄m ⁊ postea dn̄ium ꝓbare. videatis tex. in. l. iij. C. fini. reg. cuius intellectū videatis late rotatū ⁊ disputatū per Jo. fab. ⁊ etiam Ange. de are. hic. ⁊ videatis etiā tex. in. d. c. ex literis. ex̄ de proba. ¶ † Et aduertite fundamētaliter ex mente Jo. fab. hic: ꝙ pro finibus cōpetūt quatuor remedia. primo actio finiū regūdoꝝ de qua hic. secūdo ꝯditio ex. l. si cōstiterit. C. fini. reg. in casu illius. l. scilȝ quādo post litem cōtestatā in hac actione finiū regūdoꝝ ante tñ s̄niam quis inuadit et vsurpat rem ꝓpria autoritate: quia puniꝶ pena illius. l. tertio cōpetit accusatio criminalis ⁊ penalis in personam contra eos qui remouēt ⁊ euellūt terminos iam positos. iuxta. l. j. ⁊ ij. et quasi per totū titu. ff. de termi. moto. quarto est pena. l. agrarie. que est. l. aureorū: si ad hoc addatur iuxta. l. agrariam. ff. de termi. moto. ⁊ an hodie per illam penā. l. agrarie. que est. l. aureoꝝ sit sublata pena corporalis extraordinaria. videatis ibi glo. ⁊ Joan. fab. hic videatis etiam tex. in. l. j. ⁊ ibi glo. j. et. ij. C. de accu.

a ¶ Q. sic. Vide Ludo. ponta. in singula. ver. diuisio.

b ¶ Veteris. Alde Frā. are. in. l. de questio. C. de pac. ꝙ p̄cepta iudicialia veteris testamēti nō obligant in lege noua. ⁊ qui libri veteris testamēti sint autentici: vide Feli. in. c. ex parte. in. xxiij. colū. statim post mediū. in ver. de libris autem. de rescri. ⁊ id qđ dicit hic dn̄s Jas. may. idem etiaȝ ipse Feli. ibidem in colū. xxiij. ad fi. ibi: fortius.

c ¶ Gubernauit bona. Et ideo dixit do. Alexā. de imo. in ꝯsi. iiij. in iiij. parte. ꝙ i dubio maior intelligiꝶ: scilȝ etate si ratio substātie materie aliō nō suadeat. ⁊ qs dicatur maior. vide Feli. in. c. veniens. post prin. in vsi. no. ibi: maiores. de simo.

74 de accu. & ibi doc. maxime Sali. ¶ † Que autem veniat in ista actione finiū regūdoꝝ: & certū est ꝙ venit diuisio fundoꝝ: & qđ termini & cōfinia ponātur: vel si positi fuerint termini & auulsi qđ reponant: iuxta. l. in finalib⁹. & . l. si irruptione. in p̄n. ff. finiū regū. itē veniūt dāna & sumpt⁹: iuxta. l. iiij. & . l. post litē. ff. finiū regū. & aduertite ꝙ si aliqs haberet fundū cōem cū aliquo & haberet etiā fundū ꝓpriū vicinū qđ nō pōt agere actiōe finiū regundoꝝ etiā vtili. tex. habetis cū rōne in. l. iij. §. si cōem. ff. fini.
75 regun. ¶ † Qualis autē debet esse forma iudicij: & ꝓcedēdi per iudicē in hac actione finiū regūdoꝝ: & sup ea sententiādi: videatis. l. iij. & ibi glo. j. C. fini. reg. & idē Ja. but. Cy. Bar. & no. Bal. et Sali. C. fini. reg. & illā solēnē glo. in. d. c. ex literis. in ver. duorum. ex̄ de pba. & ibi per doc. maxime abb. Panoꝛ. & per Ang.
76 hic. ¶ † Et nūquid in hac actione finiū regūdoꝝ possit ꝓcedi ad sentētiā diffinitiuā lite non cōtestata: videte glo. in. d. l. iij. in glo. fi. & in. d. l. fi. in ver. q̄stio. & ibi Bar. & Bal. C. fini. reg. & glo. in. c. q̄m frequēter. in prin. in glo. j. ex̄ vt li. non cōtest. & tex. & ibi Bar. in aut. si omnes. C. si vt se ab here. absti. & Canoni. in. c. fi.
77 ex̄ de offi. iudi. ¶ † Et an qñ iudex vult ire vel mittere agrimēsorē vel magistrū ad mēsurandū debeat statuere talē terminū partib⁹ vt sint tali die & hora cum talib⁹ magistris vel secū illo loco: videatis Bar. signāter decidentē ꝙ sic: in. l. qui bona. §. fi. in. j. col. ad fi. ff. de dā. infe. quia per partis p̄sentiā posset iudex vel agrimēsor aliter īformari. & ꝓpterea dicit ibi Bar. & notate ꝙ semp de hoc facias fieri īstrumētū: qñ iudex esset in loco al's
78 posset ꝓcessum annullare. ¶ † Aduertite etiā ꝙ agrimēsores qui mittunt ad mēsurādos agros debēt pro forma prius iura
a re[a] bene & legaliter mēsurare: al's nō valeret sua mēsuratio: s̄m Bal. & Sali. in. l. hac edictali. §. is illud. C. de secū. nup. & Ange.
79 hic. ¶ † Et an & qñ iudex cōmittit alicui qđ vadat & mēsuret illuꝫ agrū & qđ postea referat an pars debeat necessario esse p̄sens in tali cōmissione: videatis Bar. singu. decidētē ꝙ sic: in. l. theopōpus. ante fi. ff. de dote ꝓleg. quia posset opponere cōtra
80 personā de suspicione: Quis postea subijciat Bar. † ꝙ postea relationi nō debeat esse p̄sens. p id qđ in simili dicim⁹ de teste: vt ibi per eū. & per Bal. in. l. hac edictali. §. is illud. & in. l. in minorū. in. ij. col. C. in qui. cau. in inte. resti. nō est neces. & in. l. cōsentaneū. in vlti. col. C. quō & qñ iud. & per Anto. de bu. in. c. vnic⁹.
81 el. j. ex̄ de testi. ¶ † An autem si ex mala relatione agrimēsoris ego fui dānificat⁹: an possum ꝯtra eū agere: an habeam necesse agere ꝯtra illū ad quē res ꝑuenit: videte no. tex. in. l. si duob⁹. §. j. & §. seq. & ibi glo. ff. si men. fal. mo. dixe. & Ang. de are. hic qui
82 dicit se semel habuisse hoc de facto. ¶ Et notate † ꝙ lꝫ ager semel fuerit mēsuratus: tñ si aliqua partiū ꝓtendat & dicat se esse deceptā & se plus dedisse vel minus recepisse: debet iterū talis fund⁹ mēsurari. hoc est qđ dicit no. Bar. se colligere ex illo tex. in. l. j. §. j. ff. si mē. fal. mo. dixe. & ibi vide oīno eū. accedat tex. no.
83 in. l. j. C. de erro. calcu. & clari⁹ ibi Bar. & Bal. in. j. no. † ꝙ lꝫ iter plures mercatores sit saldata & summata rō: tñ adhuc pōt petere debitor vel creditor qđ iterū de nouo fiat cōputatio. & videat si sit erratū in calculo necne. ¶ Vlti. pro nūc in hac materia no
b tate ꝙ terminis & finib⁹ ātiqs semp est stādū nisi noui ꝓbenť.[b] ita dixit glo. no. in. l. ij. in ver. monumēta. & ibi Bal. & Sali. C. fi-
84 niū reg. ¶ † Qualiter aūt sit formādus libellus in ista actione finiū regūdoꝝ: satis patet ex p̄dictis: q2 diuerse narratiōes s̄m diuersitatē emergētiū casuū in qb⁹ pōt ista actio cōpetere. verū q2 nulli⁹ penit⁹ esset artificij formare libellū: statui frustra non onerare papyrū. & si vultis tñ in specie formā libelli. recurratis ad Jo. fab. Bal. & Jo. de pla. & Ang. hic. & ad Floria. in. l. j. ff. fini. reg. Et p ista remanet p̄sens. §. multū vtiliter expeditus.

Omnes autem. Iste. §. vsq3 ad. §. actionū. cōmuni diuisione scribētiū vt Dy. Jo. de pla. & Ang. de are. hic. diuidit in tres partes p̄ncipales. In prima ponit diuisionē vnā quadripertitā. In scđa illā in specie per multa exēpla declarat. In tertia ponit aliqs differētias inter ista exēpla. Secūda prope principiū ibi: in simplum agiť. Tertia ibi: sed furti quidē. Ego subdiuido illā secūdaꝫ p̄ncipalē in q̄tuor particulas. In p̄ma exēplificat in actionib⁹ que danť in simplū. In secūda exēplificat in actionib⁹ que danť ad duplū. In tertia in actionib⁹ que ad triplū. In quarta in actionib⁹ que ad quadruplū. Secūda ibi: in duplū agim⁹. Tertia ibi: tripli vō. Quarta ibi: quadrupli. Rursus tertiā p̄ncipalē subdiuido in duas. In p̄ma ponit differētiā iter actionē furti nō manifesti: & serui corrupti ex vna parte: & alias actiōes que ad duplū danť ex alia: quia p̄me sunt penales origine: scđe sunt ex accidēti. In scđa ponit differētiā inter actionē qđ met⁹ causa: & alias que danť in q̄druplū: quia in p̄ma rem restituēs
1 a q̄druplo liberať: in alijs nō. Secūda ibi: itē actio de eo qđ metus causa. ¶ † Actiones possunt extēdi a simplo vsq3 ad quadruplū. vltra vō q̄druplū nulla actio extēdiť. hoc primo. Et in simplū agiť actiōib⁹ descēdētib⁹ ex ꝯtu regulariter. hoc scđo.

In duplū agiť ex furto non manifesto ex. l. aq̄lia: ex deposito in certis casib⁹: ex seruo corrupto: & ex legato facto venerabili loco. hoc tertio. In triplum vō agiť qñ petitū est plus debito vt aduersari⁹ maiorib⁹ sportulis executori ꝑgraueť. hoc q̄rto. In quadruplū nō ageť ex furto manifesto: & actiōe qđ met⁹ causa: et actiōe in factū ex edicto de calūniatorib⁹: & cōtra executores litiū plus debito exigētes. hoc quinto. Et actionū que dātur in duplū: q̄dā sunt penales origine: q̄dā ex accidēti. hoc sexto. Et in actione qđ met⁹ causa: rem restituēs a quadruplo liberať: qđ nō est in alijs que ad q̄druplū cōpetūt. h. d. septimo & vlti. vsq3 ad. §. actionū. ¶ Legā tñ istū. §. per vsiculos ꝓpter nimiā eius ꝓlixitatē. & legā istud principiū vsq3 ad versi. tripli. materias actionū in hoc tex. positarū nō repetā hic: quia vidistis particulariter quasi de vnaquaq3 in. §. seq̄ns. in p̄n. & in vsi. ex maleficijs. s̄. eo. titu. excepta materia actionis de seruo corrupto. quā hic examinabo. ¶ Pro introitu figuratiōis casus potestis ex mēte Jo. fab. & Nico. de neap. hic. hoc modo ꝯtinuare istū. §. ad §. seq̄ns. s̄. eo. in quo dictū est quasdā actiones esse rei ꝑsecutorias: q̄sdā penales: & q̄sdā mistas. Itē dictū est quasdā actiōes penales cōpetere in duplū: quasdā in triplū: & quasdā in q̄druplum. ad harū declaratiōnē fact⁹ est p̄sens. §. in quo imperator declarat in primis vsq3 ad quā summā possint actiōes penales se extēdere: & que sint ille que danť in duplū: que in triplū: & que in q̄druplū: & que sint inter eas differētie. ꝓsequēdo vt habetis in litera. ¶ No. j. ex hoc tex. s̄m glo. & doc. cōiter hic. & vbiq3 vnā diuisionē actionū que est q̄dripertita: vt patet in l̄ra. cōtra quā diuisionē ab extra opponiť & ostēdiť ꝙ hec diuisio sit sup̄flua. eo quia ī effectu ꝯtinet illud idē qđ dictū fuit in. §. seq̄ns. s̄. eo. naꝫ ibi dictū fuit in tex. ꝙ actionū q̄dā sunt rei ꝑsecutorie: q̄dā penales: & q̄dā miste. & illud nihil est aliud dicere q̄ illud qđ ibi diciť. Ex quo dicim⁹ rei ꝑsecutorie: istud nihil est dicere nisi ꝙ quedā cōpetūt ad simplū. & dū dr̄ q̄dā sunt penales: nihil aliud est dicere nisi qđ q̄dā cōpetūt ad duplū vel triplū vel q̄druplū. et sic effectualiter ibidē dr̄ illud qđ hic. & exēpla que ibi ponunť sunt hic: sed hic sunt plura. ad hoc nō video qđ possit aliud respōderi nisi dicere prout dicebat Jo. fab. h: ꝙ hec diuisio sit magis lata & magis clara q̄ illa que in. d. §. seq̄ns. naꝫ hic magis late declarať quasdā actiōes in simplū cōpetere: quasdā actiones in duplū & successiue: & que sint ille que in simplū cōpetūt: & que in duplū: & que in reliquis. & poti⁹ debet dici ꝙ hic sit q̄daꝫ subdiuisio q̄ diuisio: & sit facta ad clariorē intellectū iuuenum quib⁹ hic liber dicat⁹ est. §. sed nec in primis. s̄. de lega. de quo
2 etiā dicā. j. in glo. j. paruula. ¶ † Secūdo no. ex hoc tex. ibi: nulla actio extēdiť. pōderata illa vniuersali negatiua: s̄m qđ eam pōderat Ang. hic: ꝙ nō tñ in pena legali: sed etiā in pena ꝯuentionali nō pōt actio cōpetere vltra q̄druplū. & sic habetis ꝙ nō tñ pena legalis: sed etiā cōuētionalis dictū. q̄druplū excedere non pōt. de quo per glo. in. l. vnica. in glo. mag. in ver. dupli. C. de sentē. que pro eo qđ interest. & ibi Bar. in. xj. col. vsi. venio ad quartā particulā. & per Bar. in. l. stipulatio ista habere licere. §. alteri. in vlt. col. ff. de ver. obli. & ibidē per Ang. Jmo. & Cuma. et p glo. in. §. alteri. in ver. quātitas. & ibi p scribētes. s̄. de inuti.
3 stipu. & dicet. j. pleni⁹ post glo. mag. ad fi. ¶ † Vlti. no. in vsi. itē serui. in ver. cui⁹ hortatu ꝯsilioue. casum in quo qs teneť ex suo cōsilio. & ratio hui⁹ notabilis est: q2 istud ꝯsiliū cadit in delictū. et intātū qs isto casu teneť ex suo ꝯsilio qđ etiā nō adhibeť illa distictio: an al's esset factur⁹ vel ne. ita tenet glo. no. in. l. j. §. persuadere. in glo. mag. ff. de ser. cor. & glo. solēnis in. §. ope. in ver. teneť. s̄. de obli. q̄ ex deli. nasc. Quicqd tñ dixerit illa glo. dicite vos qđ ratio q̄re in casu isto nō adhibeť ista distinctio est: q2 in his q̄ sonāt in vitiū sen cadūt in delictū nō adhibeť illa distinctio: an al's esset factur⁹ vel ne. iuxta tñ ea q̄ tradidit lati⁹ Bar. in. l. nō solū. §. si mādato. in pe. col. ff. de iniur. & p Bal. in. l. data opera. i. xxij. col. C. q accu. nō pos. & in. l. j. C. de ser. fugi. De hac tñ materia an qñ qs ex ꝯsilio obligať. & an & qñ debeat adhiberi illa distictio: an al's esset fact⁹ necne: vide. d. glo. in. d. §. ope. & glo. in. l. ij. §. fi. in ver. ex ꝯsilio. ff. mādā. Dy. in reg. null⁹ ex ꝯsilio. de reg. iu. in. vj. Bar. i. d. §. si mādato. & Bal. in. l. nō ideo minus. C. de accu. p doc. post glo. in. l. sepe. ff. de ver. sig. p Bal. in. l. ob hec vba. vbi multa sing. dicit. ff. de his q no. ifa. & in. d. l. data opera. ꝓcipue in. xxiij. col. & in. l. j. in p̄n. i lec. antiq. post Ja. bu. ibi. ff. de eo p quē fa. erit. & ibi p Ange. & Bal. in. l. j. §. ꝑsuadere. post glo. ibi. ff. de ser. corru. p Canon. plene i. c. j. ex̄ de offi. dele.
c et in. c. sicut dignū[c]. §. fi. vbi tex. & ibi glo. mag. i ver. ꝯsiliū. ex̄ de homi. & in. c. nup. ex̄ de sen. excō. & Cano. maxime Pau. de elea. et do. cardi. Florē. in cle. j. vbi glo. no. ex̄ de penis. p Jnno. in. c. querelā. ex̄ de sen. excō. p Jo. de lig. in. c. mulieres. eo. tit. de sen. excō. vide etiā no. Bal. in. l. metū. C. qđ me. cau. & late per Sali. in. l. j. C. de rapt. virg. vbi plura ponit circa istā materiā. & aliqđ per Ange. hic latius in tract. suo maleficioꝝ. in ver. sempronium mādatorē. & vide multū notabiliter per Bal. in hac materia in

a ¶ Jurare. Pro omnibus hic dictis de agrimensore per do. Jas. may. vide tu Felinum in. c. quia indicāte. de prescrip. vbi plene et no.

b ¶ Probentur. Et qualiter ꝓbētur: vide Feli. in c. cum causaꝫ. de proba. i. vlti. col. in versi. ex̄ glo. & qđ ibidē dixi in apostil.

c ¶ Sicut dignū. Vbi omnino vide Feli. i. iiij. col. versi. tertio ꝯcludo. cū plurimis seq. & in. d. c. j. de offi. deleg. & in. c. super. de sen. excōmu. & Frā. are. in. l. j. C. de ser. fugiti. & i. l. si titya. §. idem. in. ij. col. de ver. obli. & remissiue in. l. preterea. §. si tibi. ff. manda.

l.j.C.de ser.fug.maxime in.ij.ꝛ.iij.col.ꝛ inter cetera illos singu
lares modos per quos ꝓbať qñ aľs quis erat factur⁹ ꝛ quib⁹
possit cognosci an qs aľs esset factur⁹.ꝛ ibi etiā quid in dubio
4 presumať.†Quid aūt in aduocato vel ꝯsultore qui dedit malū
cōsiliū:an teneať ex hoc malo ꝯsilio:ꝛ an ex hoc faciat litē suā:
vide Bar.in.l.ij.ꝛ in.l.idēq.§.si qs eo.vbi bon⁹ tex.ff.māda.et
in.l.ex maleficijs.§.si iudex.ff.de act.ꝛ obli.Spe.i ti.de reg.ꝯsi.
5 §.j.in versi.ꝯsiliarij.†Et an qs teneať interdicto vñ vi ex ꝯsilio
spoliādi:vide Bar.singu.determinātē ꝙ nō:in.l.ij.in.xj.col.C.
6 de ser.ꝛ aqua.†Ulti.no.causas ꝓpter quas cōpetit actio serui
corrupti:quib⁹ autē ꝑsonis ꝛ ꝯtra quas cōpetat ista actio serui
corrupti:videbitis.j.post glo.in ver.deduciť.¶Glo.j.paruu-
la:in fi.Idē scilz ꝙ hic ponať quarta diuisio actionū:tenet etiā
glo.magistralis in.§.sunt p̄terea.in glo.j.in eo.tit.idem etiā se-
quunť cōiter scribētes:vt Dy.Jo.fa.Jo.de pla.ꝛ Dy.ꝛ Ang.
de are.hic.alij vt Joā.de cremo.in arbore sua actionū.tenet ꝙ
imo hic sit quinta diuisio qđ est sustētabile:tenēdo ꝙ in.§.pre-
iudiciales.datur vna diuisio actionū:vt ibi dixi in glo.mag.in
pri.dixi etiā in.§.sequēs.in glo.paruula.s̄.eo.Azo v̄o in sum.
hui⁹ tit.vbi de diuisionib⁹ p̄sentis tit.accurati⁹ tractat tenet ꝙ
imo in hoc.§.nulla sit diuisio actionū.naz tenet ꝙ in.§.sequēs.
ponať tertia diuisio q̄ duret vsq ad.§.actionū.ergo vult ꝙ hic
nulla sit diuisio ꝛ hoc etiā est sustētabile.vt dixi.s̄.in.j.no.vnde
teneatis quicqd vultis:quia est de lana caprina.¶Glo.in ver.
nulla actio.Que glo.videreť vno verbo diuidēda in decē par-
tes ꝑncipales prout decē modis opponit ꝯtra tex.partes de se
patēt.ꝛ ita diuidūt aliqui.sed ego meli⁹ diuido hāc glo.in octo
partes ꝑncipales.In prima declarat tex.In secūda cōtra tex.
format duas oppo.simul:qb⁹ etiā simul rñdet videlz per duas
solu.In quarta oppo.vno modo ꝛ soluit.In quinta etiā vno
modo oppo.ꝛ duob⁹ modis respōdet.In sexta etiā vno modo
oppo.et soluit.In septima etiā vno modo opponit:ꝛ duobus
modis respōdet.In octaua etiā vno modo oppo.et sol.Secū
da prope principiū ibi:sed cōtra in.l.aquilia.Tertia ibi:item
ꝯtra in eo qui manumisit.Quarta ibi:itē ꝯtra in eo qđ dr̄ si de-
disti.Quinta ibi:itē ꝯtra in eo qđ dicit lex suū.Sexta ibi:itē cō
tra in eo qui surripuit.Septima ibi:itē cōtra.s̄.de inuti.stipu.
7 Octaua ibi:itē ꝯ in eo qđ dr̄ in eo qui emit.¶†In ea.glo.ibi:
centū marchas.Quot aūt vncie auri vel argēti faciāt vnā mar
cham:ꝛ sic quot vncias ꝯtineat vna marcha.declarat Jo.fa.s̄.
de attilia.tut.vbi dicit ꝙ octo vncie faciūt vnā marchā.xij.vn-
cie faciūt vnam librā.vt inquit glo.in versi.octones.in.l.j.C.de
metalla.ꝛ metal.li.xj.ꝛ glo.in.l.caius.in ver.librā.ff.de an.leg.
de quib⁹ etiā vide Canoni.vt Pe.de anc.in cle.si beneficiorū.ꝛ
quod ibi glo.ex̄ de deci.¶In ea.glo.ibi:qñ penalis est actio ex
vtraq parte.Hec est vera sol.ꝛ oēs approbāt:vt Dy.Jo.fab.
Ang.de are.ꝛ Nico.de neap.in.j.ꝛ.ij.opp.glo.nam cum p̄dicte
actiones cōpetāt ad interesse:ꝛ sic ad illud in quo qs fuit dāni-
ficat⁹.certe dicunť poti⁹ cōpetere ad simplū q̄ ad duplū cuz il-
lud totū sit interesse:nō autē mera pena.¶In ea.glo.ibi:ha-
beo octuplū.Sed duob⁹ vtrāq solutionē ad vtrūq ꝯriūm ap
probat simpliciter Dy.hic.ꝛ Nico.in.iij.ꝛ.v.opposi.glo.Jo.v̄o
fab.quē simpliciter sequiť Ang.de are.hic:dicit ꝙ secūda solu.
est verior ad vtrūq ꝯriū:quia tam in p̄mo q̄ in secūdo casu di
uerse sunt actiōes ꝛ plures numero.vos aūt teneatis quā vul-
tis:quia vtraq bona.Et ex his sol.iūcta sol.ꝯrij p̄xime seq.in
qua etiā glo.ab omnib⁹ approbať habetis limitationē ꝛ decla
8 rationē ad tex.nr̄m.s.vt id qđ dr̄ in hoc tex.†nullā actionē ex-
tēdi vltra quadruplū ꝓcedat qñ est eadē actio numero ꝛ eidem
persone cōpetēs:aľs sec⁹.ꝛ ita colligūt ex hac glo.Pe.de bella
perti.Jo.de pla.ꝛ Ange.hic per istā etiā glo.iūctis.ll.in ea alľ.
que meli⁹ faciūt.limitat Nico.hic in.v.oppo.glo.ea que tradūt
doc.in euidē.§.penales.s̄.eo.in tertia specie penaliū actionū.ꝛ
ponit etiā glo.in.§.sequēs.in ver.conducto.s̄.eo.dum dicūt ꝙ
actio in factū ex edicto de calū.est penalis ex parte actoris tm̄.
quia ꝑm Nico.illa ꝓcedūt ꝛ locū habēt post annū tm̄ quo casu
dať solū in simplū:in.l.j.in prin.ff.de calū.ꝛ sic respectu rei con
uenti nō est penalis cū deť ꝯtra reū ad id qđ sibi adest:sed bene
diciť penalis respectu actoris cū ei cōpetat ad id qđ sibi nō ab-
est.sed īfra annū certe dicereť mere penalis ex vtraq parte taz
rei ꝯuēti q̄ actoris cū infra annū detur ad quadruplū ei⁹ pecu
nie que reo adest.d.l.j.in prin.ff.de calū.ego aūt non expectaui
vsq ad aduētū p̄sentis glo.nam ita limitaui ꝛ declaraui in.d.
§.penales.in.j.euiden.qđ ibi posui in tertia specie actionū:vbi
videatis.Nūquid tm̄ in casu quē ponit glo.in ꝯrio proxi.seq.qñ
aliqs dedit pecuniā ne mihi calūniā faceres quo casu ille petit
pecuniā quā dedit:ꝛ ego ago in quadruplū.ꝛ an istud de qua-
druplo procedit infra annū tm̄:ita ꝙ elapso anno non possim
postea agere ad quadruplū:vide glo.in.d.l.si qs ab alio.§.j.in
ver.quadruplū.ff.de calū.ꝯ alľ.ꝛ glo.in.l.in heredē.§.si.in ver.
9 vtrū.in eo.tit.¶†In ea.glo.ibi:et neutri vltra q̄druplū.Glo.

a ¶Cōuētionali.
An ꝛ qñ pene cō
uētionales peti
possint.vide do.
Alex.de imo.in
cōsi.xxxiij.in.iiij.
et vlti.col.in.ij.
parte.

b ¶Non potest.
Adde Frā.are.
in.l.lecta.si certū
peta.ꝛ do.Alex.
de imo.in consi.
cxix.in.ij.parte.
et Anto.de pra.
ve.in consi.xlvj.
inter cōsi.domi.
Alex.in.iiij.par
te.ꝛ do.Alex.de
imo.in cōsi.xlvj.
eadez parte.ꝛ in
consi.xlvij.et in
consi.lxxviij.in
eadem parte.

bene dicit:ꝛ dixi.s̄.in p̄xi.ꝯrio.¶In ea.gl.ibi:nō actio.Quis
cum hac sol.simpliciter trāseat Dy.hic.alij tm̄ oēs reprobāt:vt
Jo.fab.Ang.de are.ꝛ Nico.in.vij.opp.glo.quia imo reuocatio
in seruitutē q̄ ibi fit de liberto ingrato non fit per accusationē:
imo fit extra ordinē per officiū iudicis.vt est tex.in.l.j.C.de lib.
et eor̄ libe.ꝛ glo.in.l.liberti.in ver.ingratis.in eo.tit.C.de lib.ꝛ
eor̄ lib.ꝛ ideo dicūt p̄fati doc.tenēdā esse sequētē sol.in glo.po-
sitā.sed ego eam ibi reprobabo.¶In ea.glo.ibi:habito respe
ctu ad rem.Hec sol.reputať vera a scribētib⁹ hic:vt p̄xi.dixi.ꝛ
glo.in hac sol.vult dicere ꝙ qñ imponiť pena habito respectu
ad rem seu rei estimationē:ita ꝙ ipsa res vel ei⁹ estimatio mul
10 tiplicať per duplū triplū ꝛ quadruplū.ꝛ tūc verū sit†ꝙ actio
nō possit vltra quadruplū extēdi.si autē imponereť nō habito
respectu ad ipsam rem:ita ꝙ nō imponereť per verba multipli
catiua rei principalis vel eius estimationis ad triplū vel qua-
druplū:sed esset certa summa que pro pena apponereť:ꝛ tunc
illa bene posset quadruplū excedere.Quis cum ista sol.simpli
citer trāseant vt p̄dixi scribētes hic.ꝛ maxime Jo.fab.ꝛ Jo.de
pla.ꝛ Ang.hic.tm̄ ista sol.nullaten⁹ placet mihi:quia nō credo
ꝙ possit assignari ratio diuersitatis quare pena nō possit exce
dere quadruplū si apponať per nomina multiplicatiua.ꝛ tm̄ si
apponať simpliciter bene possit quadruplū excedere.p̄terea et
forti⁹ istud esset imponere legē verbis ꝛ nō rebus.vt statim.j.
subijciā.ꝛ ideo ab hac sol.recessit.ꝛ meli⁹ ipse Jo.fab.in.§.alte
ri.in.vj.col.s̄.de inuti.stipu.ꝛ recedūt cōiter omnes.ꝛ ipsemet
Jo.de pla.ꝛ Ang.de are.vt.j.subijciā.ꝛ ideo tutior videť mihi
solu.quā ponit glo.ordi.in.c.cum deuotissimā.xij.q.ij.aľs.iiij.
que dicit ꝙ in.d.l.si manumissus.hic alľ.in glo.pro ꝯrio nō ha
betur respect⁹ ad rem:sed ad punitionē delicti.ꝛ cū ista sol.te-
nent etiā Jo.fab.Joā.de pla.ꝛ Ange.de are.hic.¶In ea.glo.
ibi:habeť respect⁹ ad rem.Cum hac sol.trāseunt cōiter scribē-
tes hic:vt Dy.Jo.fab.Jo.de pla.ꝛ Ang.hic.prout etiā dixi in
precedēti ꝯrio.vbi declaraui hāc sol.quā etiā ponit glo.in.d.l.
si quis seruū.in versi.argēti.hic alľ.hanc etiā sol.sequiť ꝛ com-
mendat Nico.hic in.viij.oppo.glo.sed ego impugno hanc sol.
vt dixi in p̄mo ꝯrio.ꝛ credo ꝙ sol.quā ibi retuli que est glo.
in.d.c.cum deuotissimā.sit melior etiam ad istud ꝯrium.¶In
ea.glo.ibi:sed ibi non habeť respect⁹ ad ipsam rem.Hāc sol.s̄.
11 pluries impugnaui.¶†In ea.glo.ibi:quam in legali:vt hic.
Hanc sol.impugnat Dy.hic:quia imo etiā pena cōuētionalis
nō pōt excedere quadruplū:imo nec duplū:aľs presumereť in
fraudē vsurarū adiecta.vt.l.iulian⁹.§.idem papinian⁹ rñdet.
cum glo.in ver.excedit.ff.de act.emp.ꝛ.l.cum allegas.in glo.in
ver.vltra.C.de vsu.vnde pro habēda p̄fecta doctrina hui⁹ ma
12 terie†an ꝛ quādo pena possit excedere duplū vel quadruplū.
ꝙ aut loqmur de pena legali:aut de pena cōuentionali.primo
casu non inueniť ꝙ pena legalis excedat quadruplū:vt hoc.§.
nostro quicquid dixerit Ange.in.l.stipulatio ista.§.alteri.ff.de
ver.obli.limitādo tamē vt colligiť ex aliquib⁹ solutionib⁹ po-
sitis in hac glo.ꝑm qđ in eis notaui.Secūdo v̄o casu qñ loqui-
a mur in pena ꝯuētionali.[a] ꝛ tūc distinguit Dy.ꝙ aut pena adij
citur per nomina multiplicatiua:vt duplū vel triplū ꝛc.ꝛ hoc
casu nulla pena cōuētionalis potest excedere quadruplū.arg.
hui⁹.§.ꝛ.l.si dictū.in prin.ff.de euic.aut per nomina simplicia:
et tunc subdistinguiť:quia aut adijciť facto aut dationi.si facto.
puta ꝓmittis scribere librū:vel ire Romā:ꝛ si non feceris pro-
mittis centū nomine pene:ꝛ tunc quantūcunq sit pena etiam
maxima debeť.d.§.alteri.ꝛ.d.l.stipulatio ista.§.alteri.facit qđ
no.glo.in.d.l.si dictū.in prin.in glo.mag.ꝛ ibi Bart.ꝛ Sali.ff.
13 de euic.†Si v̄o pena additur dationi:ꝛ tunc aut dationi quāti
tatis:aut speciei.si dationi speciei:puta ꝓmittis dare equū vel
librū:ꝛ si non dederis ꝓmittis centū nomine pene.ꝛ tūc quan-
tumcūq sit pena etiā maxima debeť ꝛ peti potest.vt.l.luci⁹.ff.
de act.emp.l.sciendū.ff.de euic.Si v̄o abijciť dationi quantita
tis ꝛ tunc quaten⁹ pena excedat legitimū modum vsurarū qui
est dupli videtur in fraudē vsurarū adiecta.ꝛ ideo peti non po-
b test:[b] sed quatenus est infra legitimū modū vsurarū bene peti
potest.d.l.iulianus.§.idem papinian⁹.ff.de act.emp.ꝛ.l.cum al
legas.C.de vsu.ꝛ rationē diuersitatis inter penam adiectā fa-
cto ꝛ dationi speciei ex vna parte:vt illa quantūcunq sit etiam
maxima peti possit:secus sit in pena adiecta dationi quantita-
tis vt illa peti non possit:nisi quaten⁹ est infra modū debitum
vsurarū.posset signari ꝑm Ange.hic ꝛ scribētes in.d.l.stipula-
tio ista.§.alteri.q̄uis Dy.hic nullam assignet:quia in promis-
sionibus facti ꝛ in datione speciei cadit affectio que tanti vide-
tur estimare vel affectare factū seu speciem quantū est pena.ita
ꝙ illa pena ratione affectionis diciť potius interesse q̄ pena:
que affectio non cadit in quātitatib⁹.vt.l.numis.ff.de in litem
iuran.nimirū si tunc p̄sumitur in fraudē vsurarū adiecta.item
ratio diuersitatis quare non reperiať ꝙ pena legalis excedat
quadruplū cōuentionalis.aliquādo sic potest etiam assignari:
ꝑm Ange.

ſm Ang.hic.quia lex q̄ certa eſt pōt limitare penā ſuā legalē q̄
14 eſt in pena ꝯuētionali.Aduertēdū eſt tñ inquātū dixi † ꝙ ſi pe-
na adijciat̄ dationi quātitatis quatenꝰ eſt īfra legitimū modū
vſurarū peti pōt:qꝛ cū hodie vſure nullo iure debeātur ⁊ ſunt
oīno ꝓhibite de iure ciuili ꝑ ius autēticoꝝ ſm magis cōem ſen
tentiā:per aut.de eccle.tit.in ꝑn.⁊.§.j.⁊ ibi in ꝑn.eſt glo.not.in
ver.obſeruamꝰ.in aut.ad hec.in glo.mag.C.de vſu.⁊ glo.not.
a in.l.cūctos[a] populos.in ver.apoſtolice.⁊ ibi Bar.in.iiij.col.in
v.opp.C.de ſum.tri.⁊ Bar.in.l.improbū fenus.C.de his q no.
infa.⁊ in.l.ij.C.de vſu.rei iudi.Jo.and.in cle.j.de vſu.⁊ latiꝰ in
reg.peccatū.de reg.iu.in mercu.idcirco ſequit̄ ſm Dy.h ⁊ bñ:
ꝙ hodie pena adiecta quātitati etiā vſqꝫ ad legitimā ſummaꝫ
vſurarū peti nō pōt.⁊ ita in terminis glo.in.d.l.iulianꝰ.§.ideꝫ
papinianꝰ.in ver.excedit.iſta eſt formalis diſtinctio Dy.hic in
ꝑſenti vſi.hāc diſtinctionē in vno mēbro tm̄ impugnāt Pe.de
bellap.Ja.de are.Cy.Ray.de forli.⁊ cōiter Ultramōtani in.l.
vnica.C.de ſentē.q̄ ꝓ eo qđ intereſt ꝓfe.⁊ de ea truffant̄ in alio
mēbro in quo diſtinguit Dy.an pena adijciat̄ ꝑ noīa multipli
catiua:an vō ꝑ noīa ſimplicia:qꝛ ſm eos ⁊ bñ iſtud eſt impone-
re legē verbis ⁊ nō rebꝰ:ꝯ.l.ij.in fi.C.cōia de leg.⁊.l.fi.C.de vſu.
et ita ego etiā tenui.ſ.in hac ea.glo.impugnādo eā in nōnullis
ſolutionibꝰ:q̄ idē volebāt.In hoc ergo mēbro omiſſa opi.ſu-
praſcriptoꝝ Ultramōta.q̄ hic refert̄ ⁊ impugnat̄ ꝑ Ange.hic
omiſſis etiā multis circa hoc dictis ꝑ Jo.fab.⁊ alios ſcribētes
in.§.alteri.ſ.de inuti.ſtip.⁊ ꝑ Ang.Jmo.⁊ Cuma.in.d.l.ſtipu
latio iſta.§.alteri.quoꝝ dicta ſimpliciter refert Ang.hic.placet
mihi theorica Bar.in.d.l.vnica.C.de ſen.q̄ ꝓ eo qđ ītereſt.i.xj.
col.vſi.venio ad quartā particulā.⁊ eiuſdē Bar.in.d.l.ſtipula-
tio iſta.§.alteri.ī vlti.col.cū quo etiā trāſeūt Jo.de pla.⁊ Ang.
hic.In hoc ergo mēbro reiecta nominū differētia ⁊ verbali di-
ſtinctione quā faciebat Dy.dicit Bar.eſſe ita diſtinguēdū.aut
pena adijcit̄ expſſa certa quātitate:puta qꝛ in inſtrō vēditionis
facte de mille ſit dictū ſub pena tripli q̄drupli.⁊ tunc pena iſta
cōuētionalis pōt excedere tātū q̄tū partes volūt:ſicut ſi certa
quātitas eſſet expſſa ꝑ noīa ſimplicia:vt ſub pena triū miliū li
brarū.d.l.ſi dictū.in ꝑn.ff.de euic.nā qñ iſta noīa multiplicati-
ua duplū triplū ⁊c.referunt̄ ad certā taxatā quātitatē in eis ca
dem eſt rō ſicut qñ pena ꝓfert̄ ꝑ noīa ſimplicia:qꝛ idē eſt dicere
ſub pena mille q̄tū ſi diceret̄ ſub pena quintupli qñ ducēta eſ-
ſent ꝓmiſſa.ſi vō apponunt̄ reſpectu īcerti ita qđ iſta noīa mul
tiplicatiua referunt̄ ad quātitatē incertā:puta ſi dicat̄ dupli vl
quadrupli eiꝰ qđ dicta res valebit vel dupli eius qđ tua inter-
erit ⁊ hoc caſu ꝑ hec noīa multiplicatiua pena nō poſſet exce-
dere duplū.d.l.vnica.C.de ſen.q̄ ꝓ eo qđ ītereſt.⁊ glo.in.l.ſtipu
latio iſta.in ꝑn.in glo.īci.in penali.⁊ eſt rō ſm Bar.qꝛ hoc ſcđo
caſu pena poſſet nimiū aſcēdere vltra quā cogitauerit pars.d.
l.vnica.in ver.nedū in infinitū ⁊c.q̄ rō ceſſat in ꝑmo caſu qñ cer
ta quātitas exprimit̄.⁊ cū Bar.tꝫ etiā Sali.ī.d.l.ſi dictū.in ꝑn.
in alijs aūt mēbris diſtinctiōis Dy.ſ.relate tenebitis cū eo:qꝛ
bene ⁊ ꝑfecte loquit̄.de hac tñ materia vltra ꝑdicta all.videte
etiā Bal.in.d.l.vnica.ī.x.opp.vbi ponit de pena ꝯuētionali an
⁊ qñ poſſit excedere q̄druplū.⁊ ibi etiā dat vnā ſol.ad.d.§.alte-
ri.de q̄ multū gloriat̄ ⁊ reputat multū notabilē ⁊ ſubtilē.vide
etiā Bal.in ea.l.j.in.vj.col.vſi.qđ ſi ꝓmitto ex cauſa emptiōis.
et ī fi.col.vſi.reſtat q̄rere.de penis.⁊ ibi no.ponit de pena lega-
li ſiue ſtatutaria an poſſit excedere q̄druplū.vide Bal.⁊ Sali.ī
d.l.rogaſti.§.ſi tibi.ff.ſi cer.pet.⁊ Bal.⁊ Sali.in.d.l.cū allegas.
et ibi aliqđ ꝑ Bar.in bonis lecturis.videte etiā oīno Bar.in.l.
cū ſtipulati ſumꝰ.ff.de ver.obli.quā no.Canoñ.in.c.illo vos.ex
de pig.⁊ in.c.ad noſtrā.ex de emp.⁊ vēdi.⁊ Ang.in q̄ōne per eū
diſpu.inci.aſtēſis miles.in illo dubio:an valeat cōpoſitio facta
15 cum dioceſano originis.in.iij.q.prin.¶ † Juxta ſupradictā di
ſtinctionē Dy.⁊ ea que ꝓxime dicta ſunt Ange.de are.hic for-
mat notabilē q̄ſtionē ⁊ quotidianā.Pone ꝙ Semproniꝰ mu-
tuauerit Tityo centū:ita qđ interueniat vera ſors poſtea ap-
poſuit pactū tale ꝙ ſi nō reſtituet dictā pecuniā mutuo habitā
infra annū qđ portabit ad eū tot pignora q̄ valebūt etiā duplū
vel qđ ei dabit tot idoneos fideiuſſores:al's qđ incurreret pe-
nam mille aureoꝝ.vel pone ꝙ dictꝰ debitor ꝓmiſit ꝙ eo caſu q̄
dictā pecuniā nō reſtituet ꝑſentabit ſe corā iudice recepturꝰ in
ſe tāq̄ ꝯfeſſum ꝑceptū de ſoluēdo:al's qđ incurreret penā mille
aureoꝝ:nunqđ iſta pena poſſit peti ſi debitor nō obſeruauerit
promiſſa.deciſio pēdet a ꝑdictis.ſi dicimꝰ ꝙ talis pena ſit adie
cta facto ꝓut ꝑma facie videt̄ certe poterit peti:vt.ſ.vidimus.
Si vō dicimꝰ ꝙ ſit adiecta dationi diceret̄ adiecta ī fraudē vſu
rarū ⁊ ꝯſequēter peti nō poſſet.Ang.de are.h in ꝑñti articulo
dilatauit fimbrias veſtimēti ſui q̄tū potuit.referēs ſup hoc ar
ticulo q̄plures ⁊ varias opi.magiſtroꝝ noſtroꝝ.ego ꝓcedā ꝑ
b bonas remiſſiōes[b] ad q̄s cū expedierit recurratis.videatis er
go glo.j.⁊ ibi Bar.⁊ Bal.⁊ Sali.⁊ ceteros oēs ſcribētes ī.l.ro-
gaſti.§.ſi tibi.ff.ſi cer.pet.⁊ Bar.poſt antiq̄s.qui eſt ſibi ꝯrꝰ in

l.cū ſeruꝰ.ff.de ꝯdi.⁊ demō.Cy.Bal.Ang.⁊ Sali.in.l.cum all.
C.de vſu.Ray.Ange.⁊ Jmo.⁊ Ludo.ro.in.d.l.ſtipulatio iſta.
§.alteri.⁊ Ange.Sali.Flo.⁊ Fulg.in.l.ſed ⁊ ſi qs.§.fi.poſt glo.
ibi.ff.ſi qs cau.Sali.⁊ Pau.de ca.in.d.l.iulianꝰ.§.idem papi-
nianus.ff.de ac.emp.Jo.and.in addi.Spe.in tit.de obli.⁊ ſol.
§.ante oīa.vſi:ſequit̄.⁊ do.Ant.de bu.in.c.tuam.ex de penis.⁊
eūdē in.c.dilecti.ex de arbi.⁊ oīno videatis abūdātiſſime Ang.
de are.hic.⁊ credo ꝙ nullibi reperietis in mūdo hūc articulū.
ita plene examinatū ſicut per eū hic.videte etiā per eūdē in.d.
16 §.alteri.ſ.de inuti.ſtip.† Unū tñ ꝑpetuo ſingulariter notate ꝙ
eſt maxima limitatio eoꝝ q̄ dicta ſunt.ſ.in diſtinctione ꝓxi.re-
lata ꝙ pena adiecta quātitati pōt peti.⁊ nō cēſet̄ adiecta ī frau
dem vſurarū adijciēdo ſortē principalē in ꝑſona tertij ⁊ penaꝫ
in ꝑſonā ꝓpriā.iſtud eſt qđ ſignāter multū ꝓbat tex.in.l.q res.
§.qui ſtipulat̄.iūctis ibi traditis ꝑ Ray.⁊ Bar.ff.de ſol.Et per
hoc dicit ibi Bar.ꝙ vſurarij poſſunt aſſumere ſingularē caute
laꝫ ⁊ facere fraudē vt dicāt hoc mō.ꝓmittis Tityo dare.x.hinc
a paſcha.⁊ ſic ꝯferat principalē ſortē in ꝑſonā tertij ⁊ ſi nō dede
ris ſibi ꝓmittis mihi.xx.noīe pene.nā tūc nō videt̄ adiectū in
fraudē vſurarū:ꝑ illū tex.in vlti.rñſo.qđ dictū eſt mirabile.⁊ ſe
quit̄ ibi Ang.⁊ illud etiā ſequit̄ Jo.de imo.⁊ Raph.cu.in.d.l.
ſtipulatio iſta.§.alteri.⁊ Lud.roma.in.l.ſed ⁊ ſi qs.§.fi.ff.ſi qs
cau.Q̄uis hoc dictū impugnet Bal.⁊ illud reſtringat in.l.cum
all.in.ij.col.in.iij.oppo.C.de vſu.cū quo tꝫ Lud.ro.ſibi ꝯrꝰ in
17 d.l.ſtipulatio iſta.§.alteri.† An aūt ille qui ꝓmiſit ſtare ſñie ar
bitri vel ꝓmittit ſtare ꝯctui ſub pena dicat̄ ꝓmittere dationeꝫ
vel factū.iſtud eſt vtile ſcire ꝓpter ea que ſupradicta ſunt.vide
Bal.in.l.vnica.in.iiij.q.C.de his q̄ pene no.⁊ latiꝰ in.d.l.cū alle
gas.in.ij.col.in.iij.opp.C.de vſu.⁊ Ange.in.d.l.ſed ⁊ ſi qs.§.fi.
ff.ſi quis cau.⁊ no.Bar.⁊ alij oēs in.l.vnica.§.fi.cum ſuis ꝯcor.
ff.de ver.obli.¶ In fi.glo.Cū hac ſol.ſimpliciter trāſit Nic.de
nea.h in.xj.oppo.glo.alij doc.vt Jo.fab.Jo.de pla.⁊ Ange.de
are.hic ſoluūt.prout glo.ſuperiꝰ ſoluit plura ꝯria qđ in.d.§.ſic
igit̄.in fi.hic all.in glo.pro ꝯrio in impoſitione pene nō habeat̄
reſpectꝰ ad rem multiplicādā.quā ſol.ſ.reprobaui pluries.vñ
mihi magis placet ſol.glo.ꝙ illud ibi fiat per accuſationē.⁊ cō
ſequēter ibi habeat̄ reſpectꝰ ad punitionē delicti ſꝫ qđ dicit gl.
quā ꝑall.in.d.c.cū deuotiſſima.xij.q.ij.¶ Glo.fi.ī ver.deducit̄.
Diuido in tres partes ꝑncipales.In prima declarat tex.⁊ illū
ampliat.In ſcđa q̄rit ⁊ ſoluit.In tertia eodē mō q̄rit ⁊ duplici
ter rñdet.Scđa ibi:ſed nunqđ iure actiōis.tertia ibi:ſed ꝑ filio
corrupto.¶ In ea.gl.in ꝑn.ibi:dānū duplet̄.Intelligite de dā
no tūc eſtimato:⁊ tūc illato.vt.l.doli.§.fi.ff.de ſer.corru.nō aūt
dāni qđ poſtea ſequit̄.l.neratiꝰ.in ꝑn.⁊.§.j.ff.de ſer.corru.⁊ per
18 hoc infert Jo.fab.h.⁊ ſequit̄ Ang.de are.† qñ ille q defloraui
virginē nō tenet̄ de fornicationibꝰ q̄s poſtea cū alijs viris ꝑpe
trauit.facit.l.verū.ff.de fur.dicit tñ Jo.fab.ꝙ theologi nō con
cordāt in hoc.de quo vide Bar.in terminis in.d.l.neratiꝰ.§.j.
19 vbi dicit illū tex.facere ad q̄ōnem theologoꝝ † an ille qui ꝑſua
c ſit alicui vt ſemel vnū malū faciat[c] ꝙ nō tenet̄ de ceteris poſtea
cōmiſſis.¶ In ea.glo.j.et.§.quadruplat̄.Iſtud impugnāt cōi
ter ſcribētes hic:vt Pe.de bellap.Jo.fab.Ang.de are.⁊ Nico.
in.ij.q.glo.qꝛ imo totū venit iure actiōis.nec ob.ſimile glo.de
actione qđ me.cau.qꝛ qñ iſtud ꝓbarēt leges in glo.all.tñ eſſet
20 diu ceſum eo † qꝛ in iſta actiōe ſerui corrupti nō eſt locꝰ purga-
tioni ſicut in actiōe qđ me.cau.imo iſta actio ſerui corrupti ab
initio ⁊ de ſui natura ad duplū cōpetit.vt.j.in ver.q̄drupli.ad
fi.in ver.ſꝫ oīmodo qſqꝫ in q̄druplū ꝯdēnat̄.nō ob.etiā ꝓ opi.
Irne.⁊ glo.nr̄e tex.apertꝰ prima facie ī.l.vt tm̄.§.eſtimatio.in
ver.qđ officio iudicis expediet̄.ff.de ſer.corru.qꝛ ītelligo de of-
ficio iudicis mercēnario huic actioni deſeruiēti:nō aūt de offi-
21 cio iudicis nobili ſꝫ Ja.de ra.⁊ Nic.de nea.in.ij.q.glo.¶ † In
fi.glo.Tenetis ꝙ pro filio aut filia corruptis cōpetit patri hec
actio vtilis:ſed nō directa.⁊ q̄uis glo.nō alleget de hoc eſt tex.
apertꝰ in.l.vt tātū.§.j.ff.de ſer.corru.⁊ rō eſt ibi ſm Juriſcon.
quia intereſt nr̄a animū liberoꝝ noſtroꝝ nō corrūpi dignitate:
et fama domꝰ integra manēte.Eodē mō dicūt doc.h.vt Jo.an.
22 Jo.de pla.⁊ Ang.de are.qđ eodē modo dat̄ vtilis marito pro
23 vxore corrupta.⁊ tenet etiā Bal.in.d.l.vt tantū.§.j. † Nūquid
autē hec actio cōpetat ipſimet corrupto:puta in exēplo practi-
cabili.pone ꝙ ſcholaris boni ingenij intrauit ſocietatē quorū
dam ſocioꝝ habētiū peſtiferū ſemē deuiationis ⁊ maloꝝ morū
qui corruperūt eū:⁊ fecerūt illū expēdere pecuniā ſiue viaticuꝫ
ſuū in malos vſus:qꝛ eoꝝ ſuaſionibꝰ eſt ꝑductus ad meretricā
dum vel ludēdū.iuxta.l.pe.ff.de ſer.corru.nūc vrgēte penuria
vult agere actione hac vtili ꝯtra ſocios corruptores ad duplū
eſtimatiōis dāni ſui:nunqđ poſſit.Ultramōta.vt Pe.de bella
perti.⁊ Ja.de ra.h tenēt ꝙ ſic iſta rōne:qꝛ ſi patri a dño datur
propter deteriorationē factā de filio vel ſeruo corruptis:quāto
magis dꝫ dari ſibijpſi ꝓpter deteriorationē factā in ſeipſo cuꝫ
ordinata charitas incipiat a ſeipſo.iuxta.l.preſes.C.de ſerui.et

a ¶ In.l.cūctos. Et ibidem vide Frāc.are.⁊ adde idem tenētē do. Maria. ſozi. in cōſi.ij.inci.ſequē do.vſi.circa tertiam q̄ōnem.circa prin.in.j.parte.⁊ Pe.de anc. in cōſi.cxxxviij. et Lud.roma.in conſi.cccccxvij.

b ¶ Remiſſiōes. Tu vide domi. Alex.de imo.in cōſi.xlvj.⁊ ſeq.et in cōſi.lij.in.iiij. parte.⁊ in conſi. cv.in.j.col.in.iij. parte.facit ad dictā q̄ōnē Ange. relatā hic ꝑ Jaſ. id qđ habet̄ per do.Bart.ſozi.in cōſi.clxxvj.inci. ꝑſens ꝯſultatio. verſi.primo per ea que.⁊ vſi.tertia difficultas.in ij.parte.vbi ponit an vſure peti poſſunt per emptorem qui non fuit in mora ſoluēdi pretiū:ſed vēditor non dedit fideiuſſores vel nō tradit poſſeſſionē liberam prout ipſe promiſit.

c ¶ Faciat. Sed quid teneor ne ſi illud malū poſſit etiā bonū importare:vt quia dedi ꝯſiliū alicui qđ pōt importare bonū et malū modū faciēdi aliquid. vide Feli. in.c.auditis.ī fi. pe.col.de ꝑſcrip. ꝙ ꝑſumit̄ ſenſiſſe de bono mō ⁊ nō de malo.⁊ ſtatur interꝑtationi mee.⁊ ſic non teneor.

aqua.⁊ ita etiā tenet Rodul.⁊ Nico.de neap.hic in.ij.q.ex̄ glo.⁊
hoc etiā sequit̄ Ange.hic ea ratione vt refrenent̄ corruptores
iuueniliū animoꝝ:ne postea scholares cupidine ducti tristē exi
tum sentiāt:vt inquit imperator in.l.fi.§.filijs autē.C.de bo.q̄
lib.⁊ ꝺm eum istud indubitāter ꝓcederet qn̄ pater esset absens
nec ibi haberet ꝓcuratorē.iuxta.l.si longiꝰ.§.j.⁊ qđ ibi no.ff.de
iudi.Jo.vo fab.hic dicit ꝙ hec opi.sibi placet de equitate pro-
pter autoritatē suprascriptoꝝ:⁊ quia est bona ⁊ equa.sed de ri-
gore iuris putat eā non esse verā.⁊ ita etiā tenet Jo.de pla.hic.
et hoc puto veriꝰ.subdit Jo.fab.morale verbū dicēs.vtinā bn̄
luerēt qui iuuenes ad illecebras alliciūt.Format etiā iuxta su-
pradicta Nico.hic post Rodul.in.iij.q.ex̄ glo.quotidianā ⁊ au-
24 ream questionē.†pone aliquis pater habebat filiā que erat for
mosa in bonis moribꝰ ornata:adeo ꝙ eā bene ⁊ honeste collo-
casset in mr̄imonio pro.ccc.libris.Aliqs scholaris eam corru-
pit:ita ꝙ nunc oportet patrē expēdere mille libras ⁊ amplius
pro ea maritāda cum teneat̄ illā maritare ꝺm ꝯditionē ꝑsona-
rum ⁊ qualitatē patrimonij.iuxta.l.si filie.ff.de leg.iij.l.fi.C.de
do.ꝓmis.⁊ aut̄.sed dos.C.de rei vxo.act.nūquid in ista actione
vtili quā pater pōt intētare pro filia corrupta.vt vidimꝰ ad fi.
huiꝰ glo.veniat ista estimatio:determinat Nico.cū suo Rodul.
ꝙ sic.cū in hac actione veniat omne dānū.d.l.vt tantū ꝺm euʒ.
25 Ego puto† ꝙ imo iste corruptor virginis nedū teneat̄ ad illaʒ
estimationē:imo etiā teneat̄ plene dare dotē siue pecuniā ꝓ do
te iuxta modū dotis quā virgines accipere ꝯsueuerūt eo casu
quo pater nō vult filiā sibi in mr̄imoniū collocare.si aūt vellet
teneret̄ corruptor eā accipere in vxorē:⁊ ipsemet corruptor te-
neret̄ ꝯstituere dotē de ꝓprijs bonis.tex.est de his oībꝰ no.in
c.j.ex̄ de adul.⁊ ad illud de materia ista recurramꝰ ad Canoni.
26 ℭ †Qualiter autē formādus sit libellus in ista actiōe serui cor
rupti:siue agat̄ ista actiōe pro seruo corrupto:siue pro filio vel
filia:vel etiā vxore corruptis:vt proxi.dixi.videatis Spe.in ti.
de ser.nō ordi.§.j.vsi.sed ⁊ serui.⁊ per Roffre.in tit.de actione
serui corrupti.ꝺm qđ refert Jo.de pla.h.⁊ Nico.in.vij.q.ex̄ glo.
et de forma tāgit̄ aliqd per scribētes h.⁊ Jo.fab.⁊ Ang.⁊ Jo.
de pla.verū quia forma talis libelli nulliꝰ est artificij meliꝰ es-
set illū omittere.si tn̄ vultis pro forma potestis ita cōcipere ex
mēte suprascriptoꝝ.ago ꝯtra Tityuʒ ⁊ dico ꝙ talē seruū meū
qui erat bone ꝯditionis ⁊ vite corrupit ⁊ suis prauis ꝑsuasio-
nibꝰ ad malos mores adduxit videlʒ ad meretricādū:nā vitiū
qđ incurrit ex ꝑsuasione est exprimēdū:vt etiā inquit Jo.fab.⁊
ita talis meus seruus est deterioratꝰ in.x.eius estimatiōis:cuiꝰ
primo erat ⁊ intantū mea interest.Quare peto dictū Tityum
condēnari mihi in duplū p̄dicte deteriorationis.⁊ si ꝯtingeret
casus ꝙ p̄dicta mala ꝑsuasione inductꝰ subtraxisset aliquā reʒ
dn̄o suo:vel aliter illuʒ dānificasset certe vltra duplū serui cor-
rupti qđ petit̄ ista actione serui corrupti peti dʒ etiā duplū esti
mationis rei furto subtracte.sup qua dicit Ang.de are.hic im-
plorādū esse officiū iudicis:ego dico imo venit iure istiꝰ actiōis
nisi itellexerit Ang.de are.de offi.iud.mercēnario huic actioni
deseruiēti:vt dixi.s̄.sup glo.fi.Qn̄ aūt ageret̄ non filio vel filia
vel vxore corruptis:tunc fiēda esset relatio ad estimationē ope
rarū ⁊ affectionis:nō aūt ad estimationē corporis vel ꝑsone vt
27 fit in seruo:eo† qr liberū corpus non recipit estimationē.iuxta
l.j.§.j.sed lʒ homo liber.⁊.l.fi.ff.de his qui deie.vł effu.ꝺm Jo.
de pla.Ang.de are.⁊ Nico.de neap.hic in.iij.q.glo.de quo etiā
videte per eundē Nico.in.j.q.ex̄ glo.non sunt hic alia.

1 **Tripli vo.** Ad euidentiā huius versi.p̄mittite vo
bis vnū verbū† ꝙ executoꝝ in iure no
stro multe ⁊ varie sunt species.ℭ Quidā enim sunt executores
vltimarū volūtatū.de quibꝰ nihil ad ꝓpositū.sed de eis habet̄
in.l.id qđ pauperibꝰ.vbi late per Cy.⁊ latiꝰ per Bal.⁊ Sali.C.
de epi.⁊ cle.⁊ in.l.nulla.per eosdē in eo.tit.⁊ late per Bar.in.l.
alio.⁊ in.l.a filio.in prin.ff.de alimē.⁊ ciba.leg.⁊ plenissime per
Spe.⁊ Jo.and.in tit.de instru.edi.§.nūc vo aliq̄.ꝑ totū illū.§.
2 ℭ †Quidā aūt sunt executores q sn̄ias exequunt̄ siue mādant
executioni.⁊ de his nihil ad ꝓpositū tex.nostri.sed de his loq-
tur tex.in.l.executorē.cū simi.C.de execu.rei iudi.⁊ ibi dicit tex.
ꝙ isti ꝓprie appellant̄ executores:alij nō.⁊ sic ꝙ iste terminus
executores ꝓprie significat istos q sn̄ias latas executioni man
3 dant.ℭ †Quidā ⁊ tertio sunt executores qui rep̄sentāt partes
in iudicio illas citādo.⁊ ꝯsequēter qui mādāt executioni sn̄ias
īterlocutorias de citādo aliquē.⁊ de istis tractat.§.noster.⁊ tex.
in.l.oēs.§.executoribꝰ.C.de epi.⁊ cle.ita has species executorū
declarat Azo in sum.tit.C.de sportu.⁊ Nic.de nea.hic in.iiij.q.
4 ℭ Et aduertite† ꝙ executores istis modis nuncupant̄ in iure
nostro varijs noībꝰ:aliqn̄ executores:aliqn̄ viatores.vt h̄ tex.
qn̄qʒ causaʒ p̄parātes:qn̄qʒ officiales:qn̄qʒ apparitores:qn̄qʒ
cesariani siue catholiciani:vt per glo.magistrā in.§.his q cau-
sam p̄parāt.in ver.exceptatoribꝰ.in aut.de iudi.col.vj.⁊ ꝑ glo.
5 in.d.l.executorē.C.de execu.rei iudi.†Et istis executoribꝰ siue
viatoribꝰ quibꝰ citationes cōmittebant̄.de quibꝰ tractat tex.
noster dabant̄ salaria ꝺm quātitatē summe petite in libello:vt
declarat hic glo.j.mag.si qs ergo maiorē quātitatē pecunie in
libello inserebat vt isti executores maiorē summā noīe sportu-
larū cōsequerent̄ tenebat̄ ad triplū:vt hac lr̄a.⁊ istud sit vobis
satis pro figuratiōe casus.ℭ Iste vsi.fuit summatꝰ.s̄.in prin.
6 huiꝰ.§.ℭ †No.j.ex hoc vsi:ꝙ salaria de iure debēt solui nun-
tijs siue executoribꝰ ꝺm quātitatē summe petite:lʒ secꝰ fit de cō
suetudine.vt dicit glo.j.mag.vbi videbitis.⁊ aduerte ꝙ hic nō
triplicat̄ id qđ petitū est vltra verā estimationē:sed solū id in q̄
reus passus est dānū.⁊ sic habetis ꝙ ꝓprie nō attēdit̄ ipsa peti
7 tio:sed affectꝰ dāni passi.ℭ †In alia aūt materia extra istū ca-
sum nunqd attēdat petitio:an vo id qđ effectualiter exigit̄ seu
exigi pōt:puta si deberet̄ tm̄ ꝓ libra ꝯsultori vel aduocato:nū-
quid inspiciet̄ illud qđ petit̄:an vo id qđ effectualiter exigi pōt
8 tm̄ forte ꝓpter inopiā aduersarij.†Uel qd si esset statutū in ci-
uitate qđ q hʒ instr̄m a cētū libris supra debeat illud insinuare
penes acta īfra sex mēses:al̄s illud instr̄m nō valeat.an si aliqs
haberet instr̄m cētū librarū:lʒ in p̄rimonio debitoris non sunt
nisi.l.ita qđ in effectu nō est instr̄m nisi de.l.an illud instr̄ʒ si nō
insinuet̄ infra sex mēses valeat.⁊ sic an debeat inspici tenor in-
strumēti:an vo effectꝰ exactiōis.videte tex.solēnē in.l.in offerē
dis.C.de app.⁊ ibi ī terminis Bar.q ad hoc no.illū tex.⁊ sūme
cōmēdat.videte etiā tex.ī.§.ad excludēdas.ī aut̄.de liti.⁊ Bar.
in.l.q tabulas.circa p̄n.ff.de fur.⁊ qđ no.Bar.in.l.pe.§.fi.ꝑ illū
9 tex.ff.de iurisdi.oīʒ iu.ℭ †Uidete etiā qn̄ alibi ponit no.Bar.
in.l.vir vxori.§.cuidā.ff.de ꝯdi.⁊ demō.vbi ponit an stāte statu
to ꝙ de p̄tio rei vēdite soluat̄ tm̄ ꝓ gabella:puta tres denarij
ꝓ libra:an debeat intelligi de p̄tio qđ in effectu remanet penes
vēditorē deductis oībꝰ expēsis factis ī subhastatiōibꝰ vł datis
ꝓxenetis.de q̄ etiā ꝑ Bal.in.l.j.ī.ij.col.C.de fru.⁊ li.expē.Ang.
et Imo.ī.l.in ciuitatibꝰ.§.fi.ff.de leg.j.ꝑ Imo.in.l.nō ampliꝰ.
10 in p̄n.ff.de leg.j.ℭ †Et an si de q̄libet legato debeat solui tm̄ ꝑ
libra:an intelligat̄ tm̄ de eo qđ supest de legato deducto omni
onere.vide Bal.Ang.⁊ Imo.in.d.l.nō ampliꝰ.in p̄n.ꝑ illū tex.
11 ℭ Et an stāte statuto† ꝙ ꝓ q̄libet libra soluat̄ tm̄ ꝑ gabella.tu
ꝓmisisti mihi mille libras ⁊ ꝯuenisti ⁊ ꝓmisisti soluere q̄dringē
tas tm̄ omni anno:an debeat deduci īterusuriū medij tp̄is:cū
in effectu quātitas tota sit minor oī āno ꝓ cētenario.⁊ idē sing.
Bar.in.l.in lege falcidia nō habet̄.ff.ad le.fal.Ad ista vide etiā
qđ signāter determinat Bar.in.l.q̄ties.ꝑ illū tex.ff.ad le.fal.nā
de iure cōi donatio vltra qngentos aureos si nō sit īsinuata nō
valet:an si detracta gabella ī effectu nō restāt nisi qngēti aurei:
12 an valebit donatio sine īsinuatiōe.ℭ †Et an si qs impetrauit a
summo pōtifice rescriptū ꝙ sibi ꝯferat̄ bn̄ficiū p̄mū vacaturū
qđ ascēdat vsqʒ ad summā cētū ducatoꝝ ⁊ non vltra.an si ꝯtin
gat vacare vnū bn̄ficiū qđ in veritate afferat fructꝰ ⁊ ꝓuentus
ꝓductores ducētos:sed postea sunt tot expēse necessarie qđ in
effectu nō restāt nisi cētū.nunqd illud bn̄ficiū habere ⁊ obtine-
re posset.videte Bal.ī.l.j.ver.pone īpetraui.C.de fru.⁊ li.expē.
a et Pau.de ca.in.d.l.nō ampliꝰ.[a] in prin.ℭ †An stāte statuto
13 ꝙ de legato debeat solui gabella decē denarioꝝ pro libra valo-
ris rei legate ⁊ legat̄ equus qui valet.xx.cū hoc ꝙ soluant̄ he-
redi decem de quāto debeat solui gabella.de quo videte Bal.⁊
14 Ange.Jo.de imo.in.d.l.nō ampliꝰ.in prin.ff.de leg.j.ℭ †Se-
cūdo literaliter no.ꝙ si actor in libello maiorē quantitatē inse-
ruerit ad hoc vt nūtij publici siue executores litiū maiora sala
ria ꝯsequant̄:ꝙ actor tenet̄ ad triplū eiꝰ in quo reū ex hac ma-
15 iori petitione dānificauit:vt hic habetis ad ꝯtextū.ℭ †Et ad-
uertite pro ampliatiōe.§.ꝙ iste tex.locū haberet:nedū si plus
peteret̄ re siue summa vel quātitate:sʒ etiā si plus peteret̄ loco
aut causa vt semp ꝯdēnari debeat actor in omni dāno sportu-
larū ꝓpt̄ hoc datarū nūtio in triplū.ita in terminis tenuit glo.
et Inno.in.c.vnico.ex̄ de plus peti.ꝺm qđ referūt ⁊ sequuntur
16 Jo.de pla.⁊ Ang.hic.ℭ †Qn̄ aūt dicat̄ peti re loco aut causa:
videbitis in.§.plus aūt.j̄.eo.si aūt actor plus peteret tp̄e nō hʒ
locū pena huiꝰ.§.qr ad illā petitionē quo posset hic.§.adapta-
ri:vt clare ptʒ ad sensum:qr ꝑ illā petitionē factā plus tp̄e nun
tius publicꝰ siue executor maiꝰ stipēdiū noīe sportularū nō cō
sequeret̄ haberet tn̄ locū hoc casu pena.§.pe.j̄.de excep.q̄ est ꝙ
tp̄s duplicet̄ ipsi reo.⁊ eo elapso adhuc nō audiat̄ ipse actor nisi
priꝰ resarcitis oībꝰ expēsis litis factis per ipsum reum.in alijs
aūt expēsis litis clarū est hūc.§.nō habere locū:sed in eis ꝯdē-
nat̄ qui succūbit ī causa si apparet eū temere litigasse:sicut ob-
seruat̄ in oībꝰ iuxta formā.l.properādū.§.sin autē alterutra.C.
de iudi.⁊.l.eū quē temere.ff.de iudi.⁊.l.terminato.C.de fru.⁊ li.
expē.ℭ Et iuxta hūc.§.posset ꝓbabiliter dubitari ꝺm doc.hic.
cū videamꝰ q̄tidie ꝙ notarij:aduocati:⁊ ꝯsultores:maiora sala
ria recipiūt ꝓ magna cā q̄ꝫ ꝓ parua saltē de cōsuetudine q̄uis
17 aliud sit de iure.iuxta ea q̄ late dicā.j̄.sup glo.j.mag.†nunqd si
aliqs maiorē quātitatē cōplexus esset ī libello vt maioribꝰ ex-
pensis

a ℭ In.d.l.non ampliꝰ. Ubi vide Fran.areti.et Feli.in.c.ad nostram.in.j.col.in ver.ex his īfert. de iureiurā.vbi ponit ꝙ sic.

pensis circa salaria notarioꝝ ⁊ aduocatoꝝ afficeret aduersariũ suũ: an habeat locũ pena huius. §. ita ꝙ illud plus triplicatũ deberet ab actore pstari ipsi reo: videt̃ primo ꝙ sic: cum militet ratio. §. nostri. Jo. fab. determinat 3rium: ⁊ eum sequũtur Jo.
18 de pla. ⁊ Ang. hic. mouent̃ omnes † quia dispositio hui⁹. §. que est penalis nõ debet extẽdi etiã ex idẽtitate rationis: quia pene sunt restringẽde. all. ad hoc Jo. fab. l. quod vo 3tra. ff. de leg. j. facit. l. preses. ⁊ l. interptatione. ff. de peti. Addunt pro hoc Jo. de pla. ⁊ Ang. de are. glo. valde sing. in. §. sequẽs. versi. item mi
19 sta. in ver. iudiciũ. s̃. eo. subdit tamẽ Jo. fab. satis dici posse † ꝙ iste actor teneat̃ actione de dolo. vel forte ⁊ meli⁹ sm eum recuperabit expẽsas ratione temere euacuationis. iuxta. d. l. eũ quẽ temere. cum simi. s̃. proxi. all. ego 3tra hos patres audacter fir
20 mo 3rium: ⁊ teneo † ꝙ imo iste. §. habeat locũ etiã in petẽte maiorem quãtitatẽ in libello ad hoc vt reus maiora salaria prestet notarijs ⁊ aduocatis quod illud plus in quo dãnificat⁹ fuerit reus debeat triplicari sm formã psentis. §. ⁊ moueor proprio
21 fundamẽto istoꝝ doct. tenentiũ 3rium: † quia imo in penalib⁹ et odiosis ex idẽtitate rationis fit extensio. vt est solẽnis tex. de hoc in. c. j. §. porro. in versi: sed quia natura nouas ꝑperat ede re formas. in tit. que fuit pri. cau. bñfi. amit. in vsi. feu. ⁊ ibi Bal.
22 expsse no. qui dicit ꝙ ibi est tex. melior de iure ad hoc † ꝙ in penalib⁹ ⁊ odiosis ꝓcedat̃ de similib⁹ ad similia. facit. l. is solis. in ver. satis etiã cautum putam⁹. quam etiã ibi Bal. ad hoc. C. de reuo. dona. iunctis plerisq; alijs que in hoc proposito firmãdo
a vobis all. in. §. sequẽs.[a] in glo. fi. in ver. ipsi⁹. s̃. eo. ergo in ꝓposito nostro in terminis huius. §. quantũcũq; penalib⁹ licita est extẽsio ex idẽtitate rationis. Non obst. iura in 3rium adducta. et primo. l. preses. ⁊ l. interptatione. cum simi. que volũt dispositiones penales non esse extendẽdas: quia rñdeo illud verũ nisi ex idẽtitate rationis fiat extẽsio: per tex. in. d. §. porro. cu3 alijs prealt. Non obst. etiã illa sing. glo. per. d. §. sequẽs. vsi. itẽ mista. super ver. iudiciũ. que sing. vult ꝙ imo etiã ex idẽtitate rationis in penalib⁹ non fiat extẽsio: quia respõdeo qꝺ illa glo. ꝓcedit ⁊ habet locũ qñ pena imponeret̃ habito respectu ad priuilegium alicuius particularis psone: quia tunc bene verũ esset ꝙ nulla fieret extẽsio de similib⁹ psonis ad similes psonas: nec de similib⁹ casib⁹ ad similes casus. ita ibidẽ pulcre declaraui ⁊ limitaui illã glo. ex mẽte Bal. in. l. j. d. §. porro. ad hoc reputãtis illam glo. ⁊ eius doctrinã bene singularẽ. ego tamẽ ibidẽ dedi alias glo. cõcor. dicite vt ibi habuistis. cum ergo in ꝓposito nostro pena huius. §. non imponat̃ habito respectu ad priuilegiũ alicuius persone. certe bene poterit extẽdi ad alios casus habẽtes similẽ rationẽ. ⁊ per ista infero vobis secundã ampliationẽ ad tex. nostrũ. ⁊ vltra proxima adducta pro opi. mea 3tra doc.
23 dic † ꝙ imo dispositio hui⁹. §. quantũcũq; penalis extendat̃ ex idẽtitate rationis: tenẽt ipsemet Jo. de pla. ⁊ Ange. hic sibi inaduertẽter cõtrarij. dum volũt secuti glo. ⁊ Inno. in. d. c. j. ex̃ de plus peti. ꝙ dispositio huius. §. penalis loquẽtis in petẽte maiorem quãtitatẽ. ⁊ sic petẽte plus re extẽdat̃ etiã ad petitiones
24 plures loco ⁊ causa: prout. s̃. retuli. ¶ † Aduertatis etiam pro maxima limitatione tex. nostri ꝙ pena tripli q̃ ponit̃ in hoc. §. habet locũ nisi actorẽ penituerit ante li. cõte. quia tunc ad simplum expensarũ tantũmodo tenebit. ita tenuit Placẽ. in glo. relat⁹ per glo. in. l. vnica. in glo. mag. in fi. C. de plus peti. ⁊ ibi illũ sequunt̃ Ja. de are. Cy. ⁊ cõiter doct. maxime Bal. qui hoc disputat. ⁊ Sali. ⁊ ita etiã firmat Ange. hic. ⁊ sequi videt̃ Nico. de neap. hic in apostil. tex. ⁊ ad hoc firmandũ facit multa pulcra que dixi in. §. omniũ. s̃. eo. circa limitationẽ. l. fi. ff. de rei vẽdica. que omnino hic addite. Glo. tñ 3rium tenuit in. d. l. vnica. sm qꝺ eam refert Nico. huius veritas pẽdet ab his que dixi vobis in. §. sequẽs. in versi. ex maleficijs. sup glo. in ver. distulerit.
25 in. iiij. ⁊. v. partib⁹ principalib⁹. s̃. eo. vbi videatis. An † autem sicut pena. l. vnice. C. de plus peti. cessat ⁊ locũ nõ habet si in libello esset apposita clausula saluo iure supflui. prout elegãter firmat do. Ant. de but. in. c. ij. in penul. col. ex̃ de libel. obla. referens ita tenere Spe. in loco per eum ibi all. an idẽ esset in casu §. nostri: vt si in libello in quo esset inserta maior quãtitas debiti: esset postea adiecta illa salutaris clausula saluo iure supflui: cessaret pena. §. nostri. cogitabitis: quia nõ inuenio istud in specie in terminis: §. nostri tangi. multũ tñ faceret ꝙ sit simile: qꝺ proxi. all. ⁊ si istud ꝓcedat ad tex. nostrũ est ad eum singularissima limitatio. ⁊ sic ex pdictis starẽt due limitationes ad tex. nostrum. tertiã limitationẽ videbitis. j. in glo. j. mag. in. iij. parte principali. Plura notabilia nõ colligo ex isto tex. quia tria notabilia alia colligũtur ex hoc tex. per glo. j. mag. quam capio. ¶ Glo. in ver. in libello. Quam diuido in septẽ partes principales. In pma colligit vnũ notabile ex tex. ⁊ illud declarat quo iure ꝓcedat ⁊ postea limitat. In scða colligit aliud notabile ex tex. nostro. In tertia aliud. In quarta aliud. In quinta ponit etiã aliud notabile. sed illud nõ colligit̃ ex hoc tex. In hac ergo quinta parte glo. per modũ hui⁹ notabilis ponit que sunt ille persone quib⁹ remittant̃ iste sportule exoluẽde in totum vel in partem. In sexta iuxta ꝑmũ ꝓcedẽs notabile format qõnem et soluit. In septima q̃rit an iste. §. hodie sit correctus. Secũda ibi: item secũdo no. tertia ibi: itẽ tertio nota quia sportule. quarta ibi: item no. quia reus. quinta ibi: ite3 nota adhuc. sexta ibi: sed q̃ro si he psone. septima ibi: sed cu3 hodie caueat. ¶ In ea. glo. ibi: in aut. de mãda. princi. §. sit tibi. Dicite vos ⁊ meli⁹ per glo. in. §. necessitatẽ. sup glo. in ver. ex nõ scripto. in aut. vt iud. sine quoquo suffra. ⁊ adhuc pleni⁹ per glo. illam solẽnem ⁊ magistrã in. §. sancim⁹. in glo. mag. sup ver. libellũ. in aut. de exhi.
26 et intro. reis. coll. v. ⁊ ibi glo. addit † plures alios casus ꝙ quatuor in quib⁹ nõ requirit̃ libellus. de quo etiã videatis glo. plenam in. c. fi. de re iudi. in. vj. ⁊ si vultis plenissime videre recurratis ad Spe. in tit. de libel. cõcep. §. nunc videndũ. enumerãtẽ xlvj. al's. l. casus in quib⁹ non requirit̃ libellus: ⁊ in quib⁹ ꝓceditur sine libello. ibi videatis plene per eum ⁊ inuenietis totu3 quicquid fere dici possit hac materia quam late postea ampliã
27 do ꝓsecut⁹ est Ange. hic. qui inter cetera ponit † an in causis in
b quib⁹ cognitio est summaria requirat̃ libellus:[b] an requirat̃
28 in causis breuiorib⁹: † ⁊ an requirat̃ in causis in quib⁹ procedẽdum est summarie simpliciter ⁊ de plano. de quib⁹ in locis preallegatis. ⁊ Bar. in extrauag. ad repri. in ver. summarie. in pñ. et in ver. sine figura iudicij. ⁊ in. l. nec quicq;. §. de plano. per illũ tex. ff. de offi. ꝓcon. ⁊ lega. per glo. ⁊ doc. ⁊ do. Abb. in. c. j. ex̃ de elec. ⁊ per omnes in cle. sepe. in prin. de ver. signi. ⁊ per Cy. Bal.
29 et latius Sali. in aut. offerat̃. C. de li. conte. † Tãgit etiã successiue Ang. hic impertinẽter ⁊ late ꝓsequit̃: an qñ ꝓcedit̃ officio iudicis regulariter req̃rat libellus. de quo late per Bar. in. d. l. nec quicq;. §. vbi decretũ. ⁊ in repeti. l. creditores. in vlti. colũ. et vlti. q. C. de pig. ⁊ l. iiij. §. hoc aũt iudiciũ. in. vj. ⁊. vij. q. ff. de dã. infe. ⁊ in. l. j. §. fi. ff. de va. ⁊ extraordi. cog. ⁊ in. l. ab hostib⁹. §. sed qꝺ simpliciter. ff. ex qui. cau. ma. ⁊ Bal. in. d. aut. offerat̃. C. de li. conte. ⁊ plene in repeti. l. incerti. in penul. col. C. de interdic. ⁊ in
c l. j.[c] ff. de iurisdi. oĩm iudi. ⁊ per do. Ant. de but. in. c. fi. ⁊ ibi per
30 abb. Panor. ex̃ de offi. iud. † Et an qñ agitur officio iudicis ad exhibitionẽ reuerẽtie debite: hoc casu requirat̃ libellus: videa
31 tis in specie Bal. in. d. l. nec quicq;. §. de plano. per illũ tex. † Et an iudex sine libello ad simplicẽ querelã possit mandare partine intret possessionẽ: an vo necessarius sit libellus: est vtilis et quotidiana q̃stio de qua videatis no. Bal. in. l. ordinarij. in. iij. col. in versi. sed vlteri⁹ quero duo asserunt se possidere ⁊c. C. de rei vẽdi. ⁊ in. l. quisquis. C. quo. appel. non reci. ⁊ Spe. in tit. de lib. cõcep. §. nunc dicẽdũ. versi. xij. ⁊ qꝺ no. Bal. in. l. fi. in. ij. col. C. de edi. diui adria. tol. ⁊ in. l. vis eius. C. de ꝓba. ⁊ Inno. in. c.
32 in psentia. ex̃ de proba. ¶ † Et no. diligẽter ꝙ in omnib⁹ casib⁹ in quibus non requirit̃ libellus: quos. s̃. ꝓxi. remissiue dixi in eisdem etiã non requirit̃ aliquis alius ꝓcessus ordinarius. ita elegãter dixit Bal. in. c. j. §. insuper. de prohi. feu. alie. per Fede.
33 ¶ † Aduerte etiam diligẽter ꝙ in casibus in quibus requirit̃ libellus quod est regulare. si aliquis iret coram iudice ⁊ diceret notario actor scribe qualiter peto a Tityo centũ in quib⁹ ego peto eum 3dẽnari ⁊c. Quis notarius hoc scribat in actis p hoc tamen non videt̃ libellũ in scriptis obtulisse. nec dicitur ꝓcedere ordinario modo: sed extra ordinem. istud est qꝺ in terminis voluit singulariter Bar. in. l. in sacris. la. iij. C. de proxi. sa. scrinioꝝ. lib. xij. ⁊ hoc no. ex glo. ibi. ⁊ reputat bene signandã: quia sm eum posset sepe 3tingere de facto. ⁊ hoc dictũ sequit̃ Lud. roma. in. l. j. in. ij. col. ff. de arbi. de quo videatis Bal. in aut. offeratur. ad fi. C. de li. conte. ⁊ Ange. in. l. j. in prin. in. j. colũ. ⁊ ibi
34 Bal. ⁊ Pau. de ca. ff. de eden. † Tangit etiam hic impertinẽter an libellus debeat mitti simul cum citatorio: an vo citatio possit ꝓcedere: quod etiam late examinat Nico. de nea. in vlti. q. ex̃ glo. de quo videatis Cy. Bal. Sali. in. d. aut. offerat̃. ⁊ Bar. examinantẽ in. l. si finita. in. §. iulianus. in. iij. col. in versi. item q̃ro. ff. de dam. infe. ⁊ ibi late Jo. de imo. faciẽtẽ quatuor casus principales. vt ibi per eum. ⁊ Bar. in extrauagã. ad repri. in ver. super dicto crimine. Spe. in tit. de libel. cõcep. §. nunc videam⁹. ⁊ §. restat. ⁊ glo. in. c. quoniam frequẽter. in fi. ex̃ vt lite non cõte.
35 et glo. in. c. ij. ex̃ de dila. † Tangũt etiam hic Jo. de pla. ⁊ Ang. an libellus 3sensu partium possit omitti. ⁊ 3sequenter an productiõi libelli possit renũtiari per partes: de quo per glo. in. d. aut. offerat̃. in glo. fi. in ver. pro nihilo. ⁊ ibi Bar. Bal. ⁊ Sali. C. de lit. conte. ⁊ glo. in. c. de causis. ⁊ ibi Canoni. ex̃ de offi. dele. et glo. in. c. fi. de re iudi. in. vj. ⁊ glo. in. c. j. ⁊ ibi etiam per Canonistas ex̃ de libel. obla. ⁊ glo. in clemẽ. sepe. in glo. fina. ⁊ ibi per Inno. de ver. signi. ⁊ glo. in. §. sancimus. in glo. mag. in ver. libellum. in aut. de exhibẽ. ⁊ introdu. reis. ⁊ Bal. in aut. generaliter. C. de epi. ⁊ cleri. Spe. in tit. de sentẽ. §. iuxta. versi. quid de procuratore. Imo. in. l. si 3uenerit. ff. de re. iur. ⁊ Bar. in. l. quoties. C. de priui. schola. li. xij. vbi multa pulcra dicit. sed nõ cre

a ¶ In. §. sequẽs. Ubi vide in nu. 7. et nu. 9.

b ¶ Libellus. Vide Feli. in. c. licet heli. in medio. v. col. de simo. ⁊ do. Alex. de imo. in consi. l. iij. col. ij. parte. ⁊ an sufficiat libellus generalis. vide per eũ in cõsi. xxxij. in. iiij. colũ. iiij. parte. ⁊ in consi. xliij. ea. parte.

c ¶ In. l. j. Et ibidem vide domi. Alexã. de imo. ⁊ plenius in. l. j. de edendo.

do q̄ sit lect. Bar. quia non legit nisi .x. librū morte preuentus.
36 ¶ † In ea. glo. ibi: aliud est de iure veteri. Videte glo. que hoc disputat. & idem tenet qd̄ hic in. d. §. sancimus. in glo. mag. in ver. libellū. in aut. de exhi. & introdu. reis. iste glo. verū dicūt in ciuilibus: secus in criminalibus etiam olim necessario dabatur libellus. iuxta. l. libellorū. in prin. ff. de accu. fm̄ doct. hic: vt Jo. fab. Jo. de pla. & Ang. & Nico. in. xv. oppo. glo. ¶ In ea. glo. ibi. l. si in rem. §. sed & si vestiméta. Dicite prout dixi in. §. omniū. in penul. charta mag. s. eo. & videatis glo. in. l. j. in prin. in glo. mag. ff. de edē. solēnem glo. in. d. §. sancimus. in glo. mag. super ver. libellū. in aut. de exhi. & introdu. reis. coll. v. & Spe. in tit. de lib. cōcep. §. nunc ostēdamus. in fi. & videatis omnino tex. & ibi pulcre Bar. in. l. in actione. ff. de fur. & Bar. in. d. l. si rem. ff. de rei vēdica. & l. inter stipulationē. §. j. ff. de ver. obli. & in. l. non solū. §. sed vt reprobari. ff. de ope. no. nun. & in. d. l. j. in prin. in. ij. col. ff. de eden. & glo. & doc. in. c. ij. ex. de lib. obla. Inno. in. c. certificari. ex. de sepul. & Bar. in. l. j. §. si quis argentū. ff. depo. & ibi habetis
37 sing. glo. in ver. argēti. que vult † q̄ si actor ignoraret qualitatē rei vel eius demōstrationis & ita iuraret: q̄ tunc pcederet libellus sine appositione qualitatū. bene verū est q̄ ille qualitates deberēt postea in pcessu pbari. vt ibi dicit glo. qd̄ etiam tetigi in. d. §. omniū. post clausulas ꝯsuetas apponi in libellis. tangi
38 tur etiam in locis proxi. all. in quibus etiam habetis † an pcedat iudiciū si non sit petitum a parte libellū incertū debere declarari. circa qd̄ videatis etiam que pulcre tetigi in. §. omniū. in illo puncto an si pponatur libellus generaliter nulla causa expssa
39 an pcedat si nō opponatur a parte. † Et de libello incerto an pcedat parte non opponēte. tāgitur etiā vnum verbū per Joā. de pla. & Ang. de are. hic. ¶ In ea. glo. ibi: sed hodie fm̄ ꝯsuetudinem &c. Dicit Jo. fab. hic q̄ istud est etiam de iure per aut. sed hodie. C. de epi. & cleri. credit verius esse q̄ vtrūq̄ attēdi debeat et longinquitas itineris & quātitas cause. de quo vos videatis solēnem glo. in. §. audiēt. versi. nulla. sup ver. disposita. in aut. de iudi. coll. vj. & idem scilz q̄ sportule iste debeant istis nūtijs
40 publicis seu executoribus. † hodie etiam de iure fm̄ lōgitudinē itineris: puta tot denarios pro miliari: non autē fm̄ quātitatē pecunie petite. tenēt etiam Jo. de pla. & Ange. hic. Bal. autē in aut. offeratur. in. iiij. col. dicit q̄ istud est de generali cōsuetudine q̄ salaria pstantur istis nūtijs fm̄ longitudinē itineris. et pro hac ꝯsuetudine all. tex. in ratione sui in. l. pro locis. C. de anno. et tribu. lib. x. & in. l. cum post sententiā discussoris. C. de appel.
41 et ibi etiam subdit Bal. † q̄ iste sportule que prestātur istis nūtijs publicis siue executoribus prestant ante litis ꝯte. per hūc. §. Illa autem que pstantur iudicibus prestātur post lit. cōtestationem per. §. ne autem. in aut. de iudi. & hoc etiā ponit Ange. hic que habetis etiam hic in glo. super ver. sportularū. que melius locuta est dicens q̄ salaria que pstantur iudicibus non pstantur post litem ꝯtesta. vt ipsi dicunt. imo medietas in ipsa contesta.
42 et alia medietas in fine lit. per. d. §. ne autem. † Illud tamen q̄ doctores volunt q̄ nedū de ꝯsuetudine: sed etiam de iure prestentur hodie ista salaria nūtijs publicis fm̄ longitudinē itineris nullatenus placet mihi: quia nulla lege sufficiēter pbatur. et maxime: quia esset inducere correctionē huius. §. etiam de iure qd̄ de facili non est admittēdū vulgata. l. vnica. C. de inof. dona.
43 et statim subijciā. † Ex pdictis ergo habetis inferre q̄ cum de cōsuetudine salaria prestent istis nūtijs publicis solum habito respectu ad lōgitudinē itineris: nō autē ad quātitatē petitā. vt vult glo. nostra. & firmant doc. vt pdixi q̄ iste. §. non obtinebit locū de ꝯsuetudine: & sic de ꝯsuetudine remanebit correctus. et hoc aperte firmat Jo. fab. hic. & quādo esset verū q̄ etiam de iure salaria prestarent: vt prime dixi fm̄ Jo. fab. Jo. de pla. et Ange. hic. sequeret q̄ etiam de iure hodie iste. §. esset correctus prout affirmāt Pe. de bel. & Ja. de rauē. hic. sed ego nullatenus admitto: quia non video vbi istud probet iure: vt prime dixi. ¶ In ea. glo. ibi: dicas qd̄ hic dicit. Aliqui habent alternatiuā vel dicas prout habuit Jo. fab. et iudicio meo illa alternatiua vel non bene stat: quia nō bene descēderet ex pcedentibus aliqui habēt & dicas prout ego habeo. & ista est melior litera: quia non respicit precedentia: sed tendit de per se ad declarationem tex. ¶ In ea. glo. ibi: idest causatiue non ꝯsecutiue. Hec verba glo. sunt multū obscura: que clarius ponunt & declarant per glo. j. in ver. cōsequitur. quibus glo. simul iunctis mens earum fuit in
44 his verbis diceret † q̄ quādo actor in libello dolose & studiose plus petijt ob hanc causam vt salarium sportularū cresceret. & sic illud ob hanc causam ponit hic causatiue: & tunc habet locū pena huius. §. nostri. si vo actor fecisset hanc petitionē maiorem non ob hanc causam accrescēdi sportulas: sed alio respectu: puta per errorē vel forte per temeritatē: & tunc q̄uis propter hāc maiorem petitionē executor cōsequeret maius salariū nomine sportularū. & sic reus grauaret maiori pstatione sportularū. tamen quia istud non eueniret causatiue hoc est q̄ ob hanc causam accrescēdi sportulas nūtijs fuerit facta ista maior petitio: sed eueniret ꝯsecutiue: quia per illud plus ꝯsequeret executor. hoc casu non haberet locū pena. §. nostri & actor non incideret in penā huius tripli. & hāc declarationē ad glo. nostrā colligo ex mente doc. hic: vt Jo. fab. Ja. de rauē. Jo. de pla. & Ang. q̄uis ipsi non ita clare exponāt: prout ego dixi. & sic fm̄ istā glo. ita declaratā habetis magnā limitationē ad tex. vestrū: vt demum tunc habeat locū quādo illa maior petitio fuit facta dolose & studiose ob causam istam vt executor seu nūtius publicus maiores sportulas cōsequat. Si autem illa maior petitio non fuisset facta ob hanc causam: sed aliā & sic dolus cessaret. tū hoc respectu augmētandi salariū nuntij: q̄uis effectualiter & consecutiue pter hanc maiorē petitionē: nūtius etiā maiores sportulas ꝯsequeret: tamē cessaret dispositio & pena. §. nostri. cuius contrariū expsse firmauit glo. in hocmet. §. in ver. cōsequit. vbi Jo. fab. putat verius istud qd̄ tenet glo. hic. quia cum iste. §. sit penalis & loquat solum eo casu quo quis maiorem quantitatē expssit ad hūc finem: vt reus maioribus sportulis afficiat: vt ptz ex tex. hic in ver. vt ex hac causa viatores &c. ergo hoc casu solo locum habebit. refert tamen Ja. de rauē. tenere ꝯtrium: scz cum glo. ibi. & cum glo. nostra hic. & cum Jo. fab. tenet etiā Ang. hic per rationē que parū faceret in hoc pposito: quia ex ignorātia que non habet admistā culpā quis non est puniēdus: vt. l. respiciendum. §. delinquūt. ff. de penis. & ibi Bar. & l. j. & ibi Bar. ff. de leg. & istud etiam ego teneo. & addo Bar. in terminis idem tenentē in. l. vnica. in dist. sua. C. de plus peti. ¶ In ea. glo. ibi: nec decrescūt: lz sit parua. Intelligite hanc glo. dum tamē non sit ita parua quin excedat summā centum aureorum. al's ista glo. esset falsa: & diceret de directo contra tex. §. ne autem. in aut. de
45 iudi. fm̄ Jo. fab. & Jo. de pla. hic. ¶ † In ea. glo. ibi: in aut. de iudi. §. ne autē. Dicite q̄ ille. §. loquit in iudice delegato a principe in quo bene sunt taxate certe sportule: vt si causa fit intra centū aureos nihil habet a partibus: sed habet de publi. vnam librā auri quolibet anno. si autem causa excedit summā cētum aureorum: tunc quando lis ꝯtestatur. tunc debent dari duo aurei ab vna parte: et duo alij ab altera parte in fine litis. vt. d. §. ne
46 autem. † In iudice autem ordinario & etiā in alio delegato q̄m principis sportule nō sunt determinate a iure nec reperit. l. expressum fm̄ glo. in aut. offerat. in ver. sportulis. C. de lit. conte. in fi. in quibusdā personis de quibus ibi per glo. & ideo subdit glo. illa: ꝯsuetudinē terre in eis esse seruandā. & idem tenet glo. in. d. §. ne autem. in glo. j. que subdit q̄ Bononie soluit decima in causis principalibus alicubi media: vt fit in terris comitisse Matilde qd̄ est valde iniquū fm̄ glo. ibi. & idem scilz q̄ in ordinario non sunt determinate sportule a iure. tenet etiā Bar. in aut. offeratur. & Imo. in. l. pōponius. al's inci. si vni. de re iudi. sed Inno. relatus per Jo. fab. & Jo. de pla. & Ange. hic tenuit in c. cum non ab omni. ex. de vita & hone. cleri. q̄uis glo. ibi teneat ꝯtrium q̄ imo iudici ordinario nihil penitus debet solui: nec pro sportulis: nec alio modo: cum habeāt salariū de publico. vt in §. oportet. in aut. de manda. prin. no. glo. l. fori. in ver. castrense. C. de aduo. diuer. iudi. & l. veluti. C. de asses. fortius q̄ hodie nō
a licet eis accipere esculēta[a] & poculēta. vt in aut. scriptū est exemplar. in fi. colla. ij. fm̄ glo. in. l. plebiscito. in ver. poculentū. ff. de offi. presi. solū ergo possunt habere expēsas q̄n excedūt locū in quo habitāt. vt. c. statutū. §. penul. de rescrip. in. vj. vbi plene de ista materia. & Inno. in. d. c. cū non ab omni. vbi tradit ista materia. Ang. vo in. d. l. pōponius. al's inci. si vni. & l. ij. C. de sportenuit q̄ imo iudici ordinario taxate sunt sportule quāte delegato principis: per. d. §. ne autē. & hoc etiā vbi vult glo. j. q̄uis fm̄ eum de iure cano. sint hodie interdicte per. d. c. cum non ab omni. vbi per Inno. & per eundē in. c. vnico. ex. de plus peti. pri
47 ma opi. s. relata est magis cōis. ¶ † Ubi autē iudici delegato non est puisum de salario de publico: tunc sibi esset succurrēdū fm̄ laborē & q̄litatē cause ad similitudinē aduocati. l. j. §. in honorarijs. ff. de va. & extraor. cog. fm̄ Ja. de bel. in. d. §. ne autē. &
48 Jo. de pla. & Ang. hic. † An autē arbitro debeant sportule: videatis Spe. q̄ sic. in titu. de arbi. §. sequit nūquid arbiter. & sequūtur simpliciter Jo. de pla. & Ang. & Nico. in apost. tex. & bonus est tex. de hoc in. l. quoties. in ver. in subueniendis. C. de priui. schola. lib. xij. adde tu tex. in. l. in sacris. & ibi Barto. C. de proxi. sa. scri. lib. xj. & Bar. in. l. fi. C. de prin. agē. in re. li. xj. q̄uis cōtrariū & male tenet Bal. in. l. generaliter. ad fi. C. de epi. & cle.
49 subdit Nico. hic † idē esse in arbitratore vt ei sportule debeant. arg. l. quare. §. j. ff. finiū regū. & l. pe. ff. si mēsor fal. mo. dixe. & ita
50 dicit tenere Guil. de cu. in. d. aut. offerat. C. de li. cōte. † Et iuxta suprascripta notate vltra scribētes hic q̄ salaria pmissa doctoribus & aduocatis hodie possunt peti & accipi a cliētulis suis. vt. l. medicos. circa fi. C. de profes. & medi. lib. x. fm̄ glo. & Bar. in. l. j. §. j. ff. de var. & extraordi. cog. & glo. & Bar. in. l. archiatri. in vltimis verbis. C. de pfes. & medi. li. x. si autē non sit pmissum salarium

a ¶ Esculēta. Vide do. Alexā. de imo. in ꝯsi. xxiij. per totum. in. ij. parte.

salariũ aduocato:tunc officio iudicis cõstituit.l.j.in prin.⁊ ibi
Bar.et.§.in honorarijs.⁊ ibi Bar.ff.de var.⁊ extraordi.cogni.
51 in†istis locis habetis etiã de salario notarioꝝ ⁊ medicorũ.[a] de
a quibus etiã per glo.⁊ Cy.⁊ Bal.in.l.j.C.manda.vbi etiã ponit
Bal.quid in salario ꝓcuratoris:assessoris:medici:⁊ similium
52 personarũ.¶†Et quia.s.vidimꝰ in salarijs iudicũ in aduoca
tis.aduertite ꝙ pro singulis causis põt aduocatꝰ accipere cen-
tum florenos ⁊ non vltra.tex.est in.l.j.§.diuus.el.j.⁊ ibi Bart.
no.ff.de va.⁊ extraordi.cog.subdit tamen aduocatos curie Ro
mane tanq̃ negotij proprij non omnino legũ expositores illuz
tex.interp̃tari hoc modo.in singulis causis.i.in singulis capitu
lis cause:ita ꝙ in singulo capitulo cause licite capi possint cẽtũ
aurei.⁊ ita dicit obseruari de facto:q̃uis ſm eum de iure nõ sit
53 verum.¶†Limitat etiã Bal.alibi illud quod dictũ est de cen-
tum florenis in aduocato.in.l.j.ad fi.C.manda.vt ꝓcedat nisi
causa sit deuicta:quia nullũ est tunc taxatũ salariũ a iure.eodẽ
modo ſm eũ illi qui sunt aduocati ep̃orum vel abbatũ pro sta-
tu dignitatis eorum etiã licite possunt maximũ salariũ accipe-
re etiã vltra centũ florenos.arg.l.si pater.ff.de dona.per quã.l.
dicit ita tenere Rayne.de forli.vbi no.etiã ibi Bar.in.l.fortissi
mis.C.de mili.veste.lib.xij.ex illo tex.cõtra sartores siue suto-
res vt possint ꝓ factura vniꝰ chlamydis accipere vnũ florenũ
54 et non vltra.†⁊ circa salaria aduocatoꝝ de ꝑrimo dixi.Notate
illud pium dictũ:⁊ quando vobis occurret omnino obseruate.
ꝙ aduocati nõ debẽt accipere salariũ a pauperibꝰ.ita no.Bal.
in.l.si furiosi.C.de nup.arg.illiꝰ tex.in ver.gratis.pro quo bene
facit qd idem Bal.dixit in aut.generaliter.in.j.col.C.de epis.⁊
cleri.vbi dicit ꝙ in causis miserabiliũ ꝑsonarũ iudices de iure
non debẽt habere sportulas siue salariũ.§.ne autem.in aut.de
55 iudi.†⁊ idẽ dicit esse in causis summarijs:quia sunt magis fa-
uorabiles ⁊ celerius expediunt.⁊ pro istis duobꝰ dictis ego do
vobis casum exp̃ssum in.§.si tibi quoq̃ tertiũ studiũ.in aut.de
mãda.prin.⁊ ibi etiã glo.in ver.gratis.accedat pro istis paupe
ribus qd sing.voluit Roma.in.l.si ṽo.§.de viro.in fallẽtia pro-
56 pter paupertatẽ.ff.solu.mat.vbi vult†ꝙ quãdo notariꝰ ꝯficit
instrumẽtum de aliquo actu vel ꝯctu pauperis qd de iure nihil
debet ab eo recipere noĩe salarij:motus per tex.in.l.tam demẽ
tis.in fi.cum glo.C.de epis.audiẽ.extẽdendo rationẽ in illo tex.
57 exp̃ssam:vt ibi per eum.†O vtinã bene obseruarent hec dicta
isti impij ꝓcuratores:notarij:⁊ aduocati:qui sunt excoriatores
pauperũ.quos Bar.in repe.l.omnes populi.in.v.q.prin.ff.de
iusti.⁊ iure.appellat cõgruẽtissimo vocabulo canes curiarũ:et
58 deuoratores ciuiũ.¶†Aduerte etiã diligẽter in ꝑrime dictis
ꝙ q̃uis partes ꝯcordauerint inter se ꝙ nihilominus iudex q̃-
uis sniam non ferat:tñ dz habere salariũ suũ.ita sentit Bar.in
d.l.j.§.diuus.el.ij.in.vij.col.versi.sed quero.⁊ redeo ad glo.de
quo videatis in terminis Bal.in.l.j.in.v.q.C.de suffra.⁊ Joã.
and.in reg.ꝯtractus.de reg.iur.in.vj.in mercu.Nico.de neap.
in.l.gallus.§.et quid si tantũ.ff.de lib.⁊ posth.⁊ tex.in.l.fi.⁊ ibi
glo.⁊ Bal.C.de cõdi.ob cau.¶Item quia in superioribꝰ vidi-
mus quo tẽpore soluendũ sit salariũ iudici.⁊ est tex.in.§.ne au
59 tem.in aut.de iudi.si vultis nunc scire quo tẽpore soluendũ sit
salariũ aduocato an in p̃ncipio cause an in medio an in fine.vi-
dete Bar.in.d.l.j.§.diuꝰ.el.ij.in.viij.col.⁊ glo.in.l.vnica.in ver.
cõsequant.⁊ ibi Bal.in.viij.q.C.de suffra.Spe.in tit.de suffra.
§.seq.versi.sed quãdo.Bar.in.l.ij.C.loca.⁊ videatis oĩno sing.
tex.de hoc in.l.archiatri.C.de ꝓfes.⁊ medi.lib.x.vbi est tex.ex-
60 pressus.⁊ ibi eum no.Bar.†ꝙ medici non debẽt recipere sala-
b rium ab infirmis nisi cum sani fuerint:[b] ⁊ si receperint tenẽtur
restituere.l.medicus.ff.de var.⁊ extraordi.cog.⁊ sic eodẽ modo
61 dicit Bar.†ꝙ aduocati non debẽt recipere aliqd a cliẽtulis lite
pendẽte.l.quisquis.C.de postu.⁊ hec duo no.Nico.de neap.ibi
per illũ tex.nos tamẽ videmꝰ quotidie ꝙ de facto vtrũq̃ dictũ
male obseruat.¶In ea.glo.ibi:in aut.de mãda.prĩ.§.oportet.
Dicite vos meliꝰ in.§.si tibi quoq̃ tertiũ studiũ.¶In ea.glo.
ibi:qd veriꝰ est.Hec mihi placet:q̃uis Jo.referat Ja.but.tene
re ꝯriũ.⁊ ipse nõ clare firmat quicqd dixerit Ang.hic.⁊ glo.se-
quũtur Pe.de bellap.⁊ Ja.de are.hic moti argu.glo.nostre ꝙ
ipsi clariꝰ inducũt a partibꝰ sufficiẽter enumeratis.⁊ clare pa-
tet hic arg.cuilibet cogitãti.¶Ad fi.glo.Hec opi.glo.rep̃hẽdi
tur cõiter p doc.hic:vt Jo.de pla.⁊ Ang.de are.⁊ merito quia
ille.§.in aut.de execu.⁊ in aut.libellũ.⁊ vnde sumpta est.C.de
plus peti.loquunt ab valde diuerso ꝓposito ab isto.§.nostro:
quia ꝓuisio illius cautionis dupli hz locũ in eo qui non proce
dit ad litis ꝯtesta.infra duos mẽses qui ꝯdẽnat in duplũ.Iste
autem tex.loquit in eo qui plus petijt vt reus maiores sportu-
las p̃stet executoribꝰ qui incidit in penaz tripli.⁊ ideo iste pene
sunt valde diuerse.⁊ ita etiã tenet Bar.in.l.vnica.in distin.sua.
C.de plus peti.⁊ intãtũ iste pene sunt diuerse ꝙ vna non tollet
per aliam:imo possent simul intẽtari ⁊ exigi.nam quãdo agẽs
plus petijsset vt maiores sportule executoribꝰ p̃starent teneret
ad triplũ ex dispositione.§.nostri.⁊ quãdo nollet etiã lit.conte.
accedere teneret etiã ad duplũ.arg.d.§.j.in aut.de executo.⁊ in
aut.libellũ.C.de plus peti.⁊ l.sanctio.cuz ibi late no.per Bar.
ff.de penis.⁊ in.l.qui sepulchra.⁊ ibi late per scribẽtes.C.de se-
pul.viola.⁊ ita tenẽt Jo.fab.⁊ Ange.de are.hic.¶Glo.in ver.
sequit.Expediui.s.in glo.j.mag.in.iij.parte p̃ricipali.⁊ ibi teti
62 gi veritatẽ huiꝰ glo.dicite vt ibi.¶†Ex glo.restaret vlti.ꝓ cõ
plemẽto huiꝰ versi.vt ibi viderem⁹ qualiter in practica esset li-
bellus formãdus in materia istius versi.qñ actor in libello ma
iorẽ quãtitatẽ exprimeret:vt grauaret reum maioribꝰ expẽsis
in sportulis que p̃stari debẽt executoribꝰ:tñ quia istud non ha
beret vnã syllabã de artificio:⁊ ꝓpterea esset sine vtilitate:quia
vt.s.dixi in glo.j.mag.in.iij.parte principali.iste.§.non ꝓcedit
de cõsuetudine:ideo omitto nõ denigraturꝰ frustra papyrũ:et
hinc est ꝙ ex forma libelli in ista actione nõ tradit per Spe.nec
per Odof.vt hic refert Jo.de pla.⁊ credo respectibꝰ istis supra-
scriptis si tñ vultis videre in specie libellũ nulliꝰ ministerij re-
curratis ad Ang.hic.⁊ plenius ad Jo.de pla.hic.

Quadrupli autem.

Iste versi. summatꝰ a
fuit in prin.huius.§.
et eius materiã:⁊ quasi omniũ actionũ in eo nominatarũ vidi-
mus in.§.sequẽs.in p̃n.⁊ in ṽsi.ex maleficijs.s.eo.nã de actiõe
furti tam manifesti q̃ nõ manifesti ⁊ forma libelli.itẽ de actione
l.aquilie ⁊ depositi cum libellis suis.⁊ de ea actione que cõpetit
pro legatis factis venerabilibꝰ locis dictuz est ibi.De actione
aũt serui corrupti vidimꝰ in p̃n.huiꝰ.§.omnes.Solũ ergo re-
stabit in hoc versi.ponere materiã actionis qd metꝰ causa.⁊ cõ-
ditionis ex lege que datur ꝯtra executores qui maius salariuz
debito exegerũt.⁊ actionis in factũ q̃ orit ex edicto de calũnia-
1 toribꝰ.¶†No.j.ex hoc tex.in ṽsi.itẽ ex lege ꝯditio.iũcta glo.
in ver.in quadruplũ.ꝙ ꝯditio ex hac lege datur in quadruplũ
cõtra nũtios publicos seu executores:qui maiꝰ salariũ nomine
sportularũ siue suoꝝ salarioꝝ exegerũt.cuiꝰ quadrupli hodie
simplũ datur dãnũ passo.Reliquũ ṽo triplũ dat fisco.§.et hoc
quoq̃ p̃cipimꝰ.in aut.vt liti.iurẽt.hic all.in glo.qd q̃liter intel
2 ligat ibi videbimꝰ.¶†Cõtra aũt actorẽ plus debito petẽtẽ vt
grauet reũ maiori onere sportularũ soluẽdarũ nuntijs publi.
datur condi.ex lege ad triplũ.vt ver.tripli.vbi vidimus.s.eo.
3 ¶†Unũ tñ tenebitis bene mẽti qd est quotidianũ ꝯ istos nũ-
tios publicos:vel istos ribaldos milites potestatũ:ꝙ si asserãt
se habere cõmissionẽ pignerãdi aliquẽ:vel eũ ꝑsonaliter capiẽ
di:vel inferẽdi aliqd aliud grauamẽ:⁊ hoc nõ sit verũ:⁊ ꝓpter-
ea huius timore aliqd eis datũ sit ⁊ aliquã pecuniã receperint.
qd nedũ tenent ad quadruplũ:sed etiã puniri possunt extra or
dinẽ officio iudicis etiã criminaliter quia incidũt in crimẽ con
cussionis.casus est no.in.l.j.C.de concus.⁊ glo.j.in hoc exp̃sse di
cit quã ad hoc reputãt singu.Jo.de pla.⁊ Ange.hic.ego addo
tex.in.l.palatinos.quẽ ibi exp̃sse no.Bar.C.de colla.fun.fisca.
4 lib.xj.¶Notate etiã diligẽter†ꝙ licitũ est resistere de facto nũ-
tio pignerãti vel grauãti vltra modũ:vel aliter terminos iusti
tie excedẽti.l.ꝓhibitũ.⁊ ibi Bar.in.ij.⁊.iij.no.C.de iu.fis.lib.x. b
et ibi Bal.⁊ Ange.in.l.deuotã.C.de meta.lib.xij.vbi no.quod
Bar.⁊ Spe.in titu.de cita.§.sequit.versi.sed nũquid.⁊ Bar.in
extrauag.ad repri.in ver.per nũtiũ.⁊ in ver.per literas.Ange.
in repe.l.si vacãtia.C.de bo.vacã.lib.x.⁊ est tex.in.l.ꝯtra nostra
p̃cepta.C.de execu.li.xij.⁊ ibi in terminis Bar.no.illã.l.ad hoc
scilz ꝯtra baiulos siue nũtios publi.q sunt destinati ad pigne-
rãdũ aliquẽ ꝙ si accipiãt pignera vltra debitũ modũ põt eis li
cite resisti:⁊ etiã debẽt puniri.qd reputat ip̃e no.⁊ sequunt Jo.
de pla.⁊ Ange.h.⁊ multa pulcra de istis nũtijs publi.dicã.j.in
iij.not.¶Et iuxta suprascriptũ no.qd ex hoc tex.colligit.dubi
tat Jo.fab.hic.qm̃ illa ꝯstitutio de qua in tex.isto fit mẽtio nul
5 libi habet:vt inqt glo.hic in ver.q̃druplũ.†sed hodie ſm mo-
res ⁊ ꝯsuetudines curiarũ ⁊ etiã per statuta terrarũ sunt taxa-
ta salaria istoꝝ nuntioꝝ siue executoꝝ publicoꝝ.An si excedãt
illam summã taxatã possit ab eis quadruplũ repeti.⁊ sic an in-
cidant in hanc penã quadrupli:dixit Jo.fab.videri sibi satis
6 rõnabile ꝙ sic:cũ sit eadẽ ratio.tñ determinat ꝯriũ:quia†durũ
est penas extẽdere ⁊ legẽ penalẽ extra suũ casum trahere.l.in-
terp̃tatione.de penis.credit tñ ꝙ puniri debeãt extraordinarie
officio iudicis qui dz illicitas exactiões coercere.vt.l.illicitas.
in prin.ff.de offi.p̃si.⁊ simpliciter sequit Jo.de pla.hic.ego au-
dacter teneo cõtra eos ꝙ imo dispositio huiꝰ versi.quãtũcũq̃
penalis extẽdi debeat ad casuz suprascriptũ.cum sit eadẽ ratio
per ea que dixi in ṽsi.tripli.in.ij.no.s.eo.⁊ hoc etiã tenet Ang.
hic.q̃uis ibi ꝯrium tenuerit:vt ibi retuli.¶Secũdo principa-
liter no.ex hocmet versi.item ex lege.vnũ qd dicit Jo.fab.ꝓba
ri hic.⁊ in ṽsi.tripli.s.eo.videlz quãdã practicã quã ipse abu-
7 sum appellat que est in aliquibꝰ partibꝰ†ꝙ nuntij publici seu
executores faciãt sibi satisfieri a reo de suo salario pro pignera
tionibꝰ seu executionibꝰ quas cõtra reũ faciũt.item qd fortius

¶Et medicorũ. Adde ꝙ medicꝰ petit salariũ etiã ꝓ tp̃e quo est in itinere cuz vadit ad curãdũ infirmum:vt p Lud.roma.sing.ver.salariũ.ꝓbatur etiã per tex.in.l.q mittunt.§.fi.ex qui.cau.ma.⁊ adde ꝙ repetere põt expẽsas factas p ip̃m in curãdo ĩfirmũ etiã inuitũ.vt p p̃fatuz Lud.in sing.ver.medicꝰ.⁊ casus sing.est ĩ.c.ꝓuidendũ.lxxxiij.dist.ꝓ q̊ vide etiã do.Mari.sozi.ĩ cõsi.xxvj.inci.ex his que.circa fi.vj.col.ĩ.j.parte.ꝙ lz infirmꝰ habeat medicũ ego sum:tñ medicus põt sumptꝰ repetere actiõe negotiorum gestoꝝ.

¶Fuerint.Sed quid si ĩfirmitas curata incõtinẽti reuertat.vide Feli.in.c.presbyterũ.in fi.de homici.

est ꝙ isti executores possunt capere ꝓpria autoritate pignera a reo ꝓprijs salarijs: cum ista iura dicāt reum debere soluere salaria. dicit tñ ꝙ istud est cōtra omnē rationē: ꝙuis in aliquibꝰ locis ita seruet̃ de facto: ⁊ in aliquibꝰ ꝯriū. ⁊ hoc etiā refert et simpliciter sequit̃ Jo. de pla. hic. sed iudicio meo ꝙ executores possint pignera capere ꝓ suo salario nullo modo possibile est
8 qđ probet̃ in hoc tex. aliud est satis colligibile hic. ¶ †Tertio no. in ver. sed furti. ẜm Jo. de pla. hic. ⁊ multū subtiliter ⁊ elegāter ꝙ pena dupli que venit ratione negationis vel cōtumacie: vel ex eo qđ nō soluit infra terminū non videt̃ venire rōne pri-
9 me obligationis: sed ex accidēti extrinseco. †Et per hoc notabiliter infert ꝙ fideiubētes pro malefactore de iudicato soluēdo pro pena que ratione illius maleficij veniet imponēda non tenebūtur ad augmētū pene: aut in ꝑsona principalis ex forma statuti vigore negatiōis: aut ꝯtumacie: aut solutionis nō facte in termino: eo quia talis pena non ꝓcedit ratione prime obligationis rei principalis cui astrictꝰ est fideiussor: sed ex accidēti extrinseco. ⁊ sic non est pena maleficij: sed est pena cōtumacie vel negationis. de hoc habetis meliorē tex. ꝙ̃ hic in l. j.[a] ẜm secundā lec. glo. ⁊ Bar. ibi. ff. de in litē iurā. ⁊ hoc in terminis ibi decidit Bar. per illū tex. accedat etiā bonꝰ tex. in l. fideiussores magistratuū. in prin. qđ ibi no. determinat Bar. ff. de fideiusso.
10 †Fallit tñ iudicio meo nisi fideiussio fuisset plena: vt quia aliquis fideiussisset in oēm casuz vel eo modo quē statim subijciā. tex. est not. in l. quero. in prin. ⁊ §. j. ff. loca. ⁊ ita intelligo ⁊ saluo Bar. ibi qui al's esset sibimet ꝯrius. vbi dicit tex. illū esse valde notādū pro istis qui tota die fideiubēt pro accusatis vel inquisitis vt non solū teneant̃ ad penā maleficij: sed etiā ad penā que infert̃ occasione negationis ipsiꝰ maleficij vel solutionis nō fa-
11 cte infra terminū. †Et ꝓpterea per ista dicebat signanter Bar. in d. l. j. in fi. ff. de in li. iurā. ⁊ pleniꝰ Jo. de pla. hic: ꝙ iudex maleficiorū qñ accipit fideiussorē pro aliquo malefactore tpe quo vult eū relaxare: debet esse bene cautꝰ: quia si accipiat ꝓmissionem vel fideiussionē hoc modo: quia fideiussorē ꝓmittat soluere omnē penā ⁊ omnē cōdēnationē que sequet̃ ex illo maleficio vel accusatione vel inqsitione: certe nō poterit arctare fideiussorem nisi ad penā ꝑncipalis maleficij. ⁊ ideo faciat iudex fideiussorē ꝓmittere in omnē casum: ⁊ omnē penā ⁊ omnē ꝯdēnationem: tam ꝓuenientē ex dicto maleficio ꝙ̃ ex ꝓcessu vel ex contu. vel ex mora rei ꝑnci. vel aliter quomodocūqȝ: ⁊ tūc poterit quecunqȝ pena etiā accidētaliter cōmissa exigi a fideiussore per su-
12 prascripta ꝙ̃ bene notetis ad practicā. ¶ †Quarto no. ex ver. sed furti. in ver. iussu magistratuū nostroꝝ ꝯueniant̃. ꝙ hic est casus not. ẜm Jo. fab. ⁊ Jo. de pla. hic: ꝙ citationes non debēt nec possunt de iure fieri/ nisi de mādato magistratꝰ seu iudicis. et ꝯsequēter ꝙ quis nō ꝫ nec pōt ꝯueniri/ nisi de iussu ⁊ mādato magistratꝰ seu iudicis. sed certe ꝙuis hoc non sit verissimū in se: tñ iudicio meo nō ꝓbat̃ in hoc tex. quia ista ṽba / vsqȝ quo iussu magistratuū nostroꝝ ꝯueniant̃: sunt hic ꝑlata a lege enūtiatiue: ⁊ nō ꝑncipaliter ꝓpter hoc: sed ꝓpter aliud: ergo iuris dispositionē nō inducūt. c. si papa. cū glo. de priui. in vj. iunctis multis aut̃. doc. quas ad hoc all'. s. in rub. huiꝰ tit. in j. charta. ibi videbitis. Jstud tñ non est in se verissimū: vt ꝑdixi: ꝙ citationes nō possunt fieri nisi de mādato magistratꝰ seu iudicis.[b] vt est tex. apertꝰ in l. fi. C. de exhi. re. ⁊ ibi hoc no. Cy. Bar. Bal. et Sali. ⁊ hoc siue sit citatio realis siue ꝑsonalis: nulla eñ fieri pōt nisi mādato iudicis ꝓcedēte. Addo ad idē tex. in l. cum clericis. quē ad hoc ibi no. Bal. C. de epi. ⁊ cle. de quo etiā videatis
13 Spe. in tit. de cita. §. sequit̃. ṽsi. sed nūquid credat̃. †imo fortiꝰ si nūtius curie citaret aliquē falso: hoc est sine mādato iudicis puniret̃ pena falsi criminaliter. per tex. not. in l. qui noīe. ff. de fal. itē punit̃ ciuiliter ad īteresse partis citate: ẜm Cy. Bal. ⁊ Sali. in d. l. fi. C. de exhibē. reis. ⁊ illā. l. qui nomine. no. ibi Bar. cōtra nūtios faciētes falsas relationes ⁊ falsas citationes. puniūtur
14 enim pena illiꝰ legis. †Predictū tñ no. limitat singu. Inno. in c. quoniā ꝯtra falsam. ex̃ de ꝓba. nisi esset nūtius generaliter cōstitutꝰ ad faciēdas citationes: cū quo dubitatiue tñ visus est tenere Jo. de imo. in c. j. ex̃ de iudi. ⁊ dicit Ang. h̄ qui debuit per
15 ista moueri: ꝙuis ea nō alleget ꝙ qñ ipse erat assessor ꝙ in prima vice qua ius reddebat ꝯcedebat generalē facultatē ⁊ licētiā omnibꝰ ⁊ singulis nūtijs durāte suo officio faciēdi quascūqȝ citatiōes tā in ciuilibꝰ ꝙ̃ in criminalibꝰ: vnde ẜm eū sine alia speciali cōmissione valebāt postea citationes. arg. c. qui ad agēdū. et c. si duo. de ꝓcu. in vj. ꝫ errabat nō mediocriter Ang. de are. quoties ita faciebat: quia imo ista cōmissio generalis facta nuntijs nihil relevat. ita in terminis tenet Barto. reprobās dictū Inno. relatū in d. l. fi. C. de exhi. reis. motꝰ per tex. opti. in l. j. de iu. do. impe. ⁊ ibi ſcꝫ. d. l. j. dicit Bar. vnū qđ est fortiꝰ ⁊ singula-
16 rius: videlꝫ illā. l. esse multū notā. †cōtra eos qui faciūt a iudicibꝰ cōcedi licētiā nūtijs citādi oēs suos debitores ꝙ ista licētia nihil valet: nisi debitoꝝ noīa in specie exprimant̃. ⁊ idē tenet

a ¶ In l. j. Et ibidem vide domi. Alex. de imo. in in ij. colū. ver. et ista. ⁊ ibidē vide que habent̃ per Frā. are. et Lud. roma. in cōsilio cclxxvij. ⁊ in ꝯsi. ccccvij. et Bal. in consi. cclxxv. in ij. volu.

b ¶ Seu iudicis. Adde Feli. i. c. j. de iudi. in v. col. stanti post med. et do. Alexan. de imo. in l. qđ nomine. ff. de fal. et Tancre. in sum. de cita. v. q.

c ¶ Cōmissio. Vide oīno Pau. de cast. in consi. l.

d ¶ L. sciēdū. Et ibidem vide do. Alex. de imo. in penul. col. et seq. et Feli. in c. j. de iudi. in vj. colū. ver. quarta ꝯclusione. ⁊ Guid. de suza. in l. ad peremptoriū. de iudi. ⁊ do. Alex. de imo. i ꝯsi. cxxiiij. in ij. parte.

e ¶ §. cura. Ubi b vide do. Alex. de imo. ⁊ Feli. i. d. c. quoniā cōtra. in viij. col. ⁊ in c. ad petitio. in ix. col. de accu. ⁊ Pari. de puteo in trac. syndi. ver. nuntius. et do. Pet. Phi. Cor. i cōsi. lxxix. incip. viso. in litera B. i. iij. parte.

f ¶ Credat̃. Vide Feli. in c. ad petitionē. in ix. colū. de accusa.

ꝙ nō sufficit generalis cōmissio facta nūtio de citādo. tenet etiā Ant. de bu. in c. j. ex̃ de iudi. de quo etiā ibi Bal. ⁊ abb. Panor. videatis etiā Bal. in l. si qñ. in xj. ⁊ xij. q̄onibꝰ. C. vnde vi. ⁊ l. j.
17 cum glo. in ver. traditꝰ. C. de sportu. †Refert etiā circa suprascripta Jo. de pla. hic Inno. in c. quoniā ꝯtra falsaꝫ. ex̃ de ꝓba. vnū dicere qđ si dicit est maxima declaratio ad notabile supradictū: ꝙ eoipso ꝙ aliqs est nūtius publicꝰ ꝑsumit̃ ei facta com-
c missio.[c] qđ dictū ego nō credo simpliciter verū: quia imo dubi-
18 tatur per doc. h̄. pone† ꝙ nō apparet de cōmissione iudicis specialis: ⁊ in actis relationis facte per nuntiū de citatione reperit̃ ita scriptū. Titius nūtius publicꝰ siue publicꝰ seruitor retulit se citasse ex speciali cōmissione sibi facta per iudicē ⁊c. an ex hoc ꝑsumat̃ ꝓcessisse cōmissionē: magis tñ cōiter ꝯcludit̃ ꝙ sic: ꝑut tenēt Cy. Bal. ⁊ Sali. in d. l. fi. C. de exhib. reis. de quo videatis
d Bal. in l. sciēdū.[d] in pe. col. ff. de ver. obli. ⁊ ibi per Lud. ro. ⁊ ibi plene per do. Ang. in sua repe. in xj. col. ⁊ dicūt do. Ant. de bu. et Imo. in c. j. ex̃ de iudi. ꝙ si apparet citationē ⁊ relationē descriptas esse in actis ꝑsumit licētiā de citādo ꝓcessisse. ⁊ hoc idē voluit Inno. in d. c. quoniā cōtra falsam. quē corrupte. s. retulit Jo. de pla. hic: vbi formaliter dicit Inno. ꝙ si de relatiōe nūtij publici apparet sufficit: lꝫ nō appareat de cōmissione: ꝙuis
e cōtra ista videat̃ facere qđ vult Bar. in l. j. §. cura[e] carnis. ff. de
19 offi. ꝑfe. vi. vbi vult† ꝙ nūtio publico etiā iurato ita demū debeat credi si dicat se aliquē citasse dūmodo de cōmissione appareat: al's nō. de quo etiā videatis per Ang. in l. hoc autē. §. j. ff.
20 qui. ex cau. in pos. ea. ¶ †An aūt ⁊ qñ ⁊ quō nūtio publico credatur: videte glo. in l. magis puto. §. ne tñ. sup ver. viatorē. ff. de re. eo. Cy. in l. ea qdē. C. qui accu. nō pos. ⁊ late per Cy. in l. j. C. de rela. ⁊ Bar. notabiliter distinguētē in d. l. j. §. cura carnis. et latiꝰ in trac. suo de citatore. ⁊ in extrauag. ad repri. in ver. per nūtiū. Sali. late post alios doc. in l. tres denūtiatiōes. C. quō ⁊ qñ iud. Ang. in repe. l. si vacātia. in prin. C. de bo. vacā. lib. x. ⁊ in l. ij. in fi. col. C. de āna. exce. Inno. ⁊ Jo. an. in c. nouit. ex̃ de offi. deleg. Jo. and. ⁊ alios in d. c. quoniā cōtra falsam. ex̃ de proba.
21 ¶ †Et an nūtio si non sit publicꝰ vel etiā si nō sit iuratꝰ debeat credi: habetis glo. in c. cū parati. ⁊ ibi late ꝑ Canon. ex̃ de app. et ꝑ Jo. de pla. Cy. ⁊ Ang. hic. sed vos videatis Bar. in extrauagā. ad repri. in ver. per nūtiū. ⁊ ibi etiā ponit Bar. qđ si tales nūtij essent ꝑsone viles ⁊ infames prout cōiter deputant̃ ad ta-
22 le officiū: an eis esset credendū: dicite vt ibi. ¶ †Et an ⁊ qñ credatur nuntio citāti oretenꝰ: ⁊ sic sine scriptura ⁊ sine literis: videatis notabiliter Bar. distinguētē in l. palatinos. de colla. fun. fisca. lib. xj. ⁊ glo. ⁊ doc. in d. c. cum parati. ex̃ de appel. ⁊ tex. in c.
23 prudētiā. ⁊ ibi doc. ex̃ de offi. dele. ¶ †Illud tñ diligētissime notate ꝙ nūꝙ̃ citatio facta domi seu ad domū reddit citatū cōtumacē absqȝ literis: ⁊ sic nisi citatio fuerit facta cū literis. Istud est qđ signāter voluit Bal. ⁊ Ang. in l. ij. C. de anna. excep. dicit etiā sing. Bar. in l. quoties. C. de digni. lib. xij. per glo. cum tex.
24 ibi: †ꝙ qñ citant̃ ꝑsone clarissime vt in dignitate posite qđ in illis ꝑsonis nūꝙ̃ valet citatio: nisi fiat ꝑ scripturā. ⁊ sic nisi nun-
25 tius apportet secū literas. †Dixit etiā alibi signāter Bar. in l. eū qui. §. fi. ff. cōmo. qđ nō est credēdū nūtio publico aliquē citāti vel aliud faciēti: nisi portet birretū rubeū in capite vel aliqđ aliud signū puta crucē sup birreto: ꝙuis in hoc dicat stādū cōsuetudini esse. ⁊ idē etiā tenet Bar. in l. ꝓhibitū. C. de iu. fis. li. x. vbi generali dixit ꝙ oēs officiales debēt portare insignia officialiū ex quibꝰ cognoscant̃ vt nūtij publici supra habitū rubeū vel similia signa: al's ẜm Bar. posset eis resisti. qđ ipse reputat
26 multū tenēdū mēti. ¶ †Et per hoc puto decidi posse id qđ tangit Ang. hic: videlꝫ ꝙ si ꝯstat de mādato ⁊ cōmissione iudicis. sed nō ꝯstat ꝙ citās sit nūtius ꝯsuetꝰ dicit ipse Ange. qđ satis
27 est† quia de nouo etiā ad vnū actū tm̄ quilibet iudex etiā delegatus pōt sibi nuntiū creare. vt est tex. in l. ij. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij. C. de sportu. ⁊ Bar. in extrauag. ad repri. in ver. per nūtiū. ⁊ Bar. notabiliter in l. ij. in ij. col. C. quō ⁊ qñ ind. ego crederē meliꝰ dicēdum. vt. s. ꝙ si nūtius hꝫ signū publicū qđ tūc ei esset credēdū:
28 al's secꝰ: quia tūc posset ei resisti. vt. s. dixi. ¶ †An autē si dicat nūtius se Titiū ꝑsonaliter citasse: ⁊ Titius dicat ꝯtriū etiā cū iuramento cui magis sit credēdū: ponit Jo. an. in d. c. parati. ex̃ de appel. ⁊ Sali. in l. tres denūtiationes. C. quō ⁊ qñ iud. ⁊ ꝯcludūt qđ sit in arbitrio iudicis cui eoꝝ magis credi debeat ꝯsiderata qlitate facti ⁊ ꝯditione ꝑsonarū. ⁊ sequit̃ simpliciter Ang. hic. sed tu vide Nico. de neap. in lecturis Bar. quia aliter videt̃
29 tenere in l. scire oportet. §. sufficit. ad fi. ff. de excu. tuto. ¶ †An autē si in actis bāchi sit scriptū ꝑ notariū qliter Tityꝰ nūtiꝰ publicꝰ citauit ꝑsonal'r Caiū tali causa. ⁊ nūtiꝰ dicat ꝯtriū qđ nō est verū cuiꝰ dicto erit magis credendū: videatis no. Cy. in l. j. gs
30 decurio. in fi. C. de fal. quē refert Ang. hic. ¶ †Et an si nūtiꝰ referat vltra sibi cōmissa a iudice: an sibi credat̃. puta habuit simpliciter in mādatis de citādo aliquē: si ipse referat qđ citauit: et
f ꝙ citatꝰ rñdit se nūꝙ̃ vēturū vel sile: an in h̄ sibi credat̃.[f] vltra

remissiones

remissiones.§.traditas videatis de hoc in specie Sali.illud la-
tissime examinantē in.d.l.tres denūtiationes.C.quō ⁊ qñ iud.
Bal.⁊ Ang.in.l.consentaneū.C.quō ⁊ qñ iud.Sal.in.l.fi.C.de
exhi.reis.⁊ Jmo.in.l.finita.§.iulian⁹.ff.de dā.infe.⁊ plenissime
in.l.ex ꝯsensu.§.fi.ff.de appel.vsi.circa primū est sciēdū qđ fue-
runt opi.vsqꝫ ad vsi.restat nūc videre ⁊c.Canoñ.in.d.c.cum pa
31 rati.⁊ in.d.c.qñ cōtra falsam.¶†Vnū etiā bene no.ſm Ang.
hic:ꝙ vnus nūtius deputat⁹ ad vnū bāchū siue per vnā curiā
pōt per aliū iudicē inferiorē eligi ⁊ sibi cōmitti citatio que per
eum facta valebit.all'.tex.in.§.denūtiās.in ver.ex ꝓuinciali offi
cio.in aut.de defen.ciui.⁊ ita refert dicēre Bar.in extrauag.ad
repri.in ver.per nūtiū.ego addo Bal.in terminis idē tenētē in
l.j.in.iiij.col.post mediū.ff.de offi.consu.vbi formaliter dicit ꝙ
qñ vnus nūtius est deputat⁹ ad vnū bāchū ꝙ nō ꝺꝫ apud aliū
citare:per illū tex.⁊.§.nullo.vbi hoc dr̄ ſm eum.in aut.de iudi.
32 colla.vj.¶†An autē iudex possit cōmittere citationē ipsimet
parti ꝙ aduersariū suū citet ⁊ reqrat:⁊ sic faceret partē esse nū-
tium in causa ꝓpria:tāgit hic Ange.de are.⁊ determinat ꝙ sic:
subjiciēs multū no.ꝙ etiā hoc casu stabit relationi sue cū iura-
mēto.qđ ipse reputat bene notādū.all'.tex.no.glo.in.l.siue ꝓ-
ponis.⁊ ibi Flo.ria.⁊ doc.C.quō ⁊ qñ iud.⁊ glo.Bar.⁊ doc.in.l.
miles.§.qui iudicati.ff.de re iud.sed certe in istis locis nihil ha
betis in specie.vñ ad istud ꝙ qs possit esse nūtius in re ꝓpria:
do tex.quē etiā ibi ad hoc no.Bar.in.l.j.ff.de ser.fugi.⁊ est tex.
in.l.eum qui.§.si epistola.ff.de fur.quem tex.etiā ita no.ad hoc
Bar.in.l.iuste possidet.ff.de acq.pos.⁊ idē etiā tenet ipse Bar.
in extrauag.ad repri.in ver.ꝑ literas.⁊ Sali.in.l.dotis.C.solu.
matrimo.⁊ in.l.si vt ꝓponis.C.quō ⁊ qñ iud.de quo etiā videte
in terminis Spe.in titu.de cita.§.sequit.vsi.quādoqꝫ.circa pn.
Ang.in.l.ij.in vlti.col.C.de anna.excep.⁊ Ange.in.l.ij.per illū
33 tex.C.vt ne.priua.¶†An autē ille nūtius qui fuit inceptor in
vna causa debeat ipse idē esse in tota causa ⁊ nō ali⁹:videte tex.
in.l.j.⁊ ibi Bar.⁊ alios.C.de sportu.⁊ lati⁹ Bar.in.l.j.ff.de offi.
cōsu.⁊ Bal.in.l.ij.in.ij.col.C.quō ⁊ qñ iud.do.Anto.de but.in
c.cum dilecti.ex de do.⁊ ꝯtu.⁊ in.c.fi.in.x.col.ex de ꝯfes.nōnulla
alia in materia ista nūtior publicor posui.s.in.j.no.⁊ aliqđ in
34 seq.¶†Vlti.vnū nō omitto circa notabile qđ ex hoc tex.colli-
ge ꝙ citatiōes debēt fieri mādato iudicis:al's nihil valēt.circa
hoc tāgit Jo.fab.hic vnū qđ est necessariū circa intellectū tex.
nostri.dicit ipse:quia hoc de ꝯsuetudine nō seruat in aliquib⁹
locis in quib⁹ citationes fiunt ad simplicē petitionē partis sine
vlla cōmissiōe iudicis:⁊ sic seruitores publici ad simplicē reqsi
tionē cuiuslibet priuati citāt.Nūquid si aliqs nūti⁹ sine aliqua
cōmissione iudicis stāte ꝑdicta ꝯsuetudine citauerit aliquē he-
redē qui tenet soluere legata venerabilib⁹ locis relicta.nunqđ
per hāc citationē sine iussu iudicis factā incidāt heredes in pe-
nam hui⁹ versi.⁊.§.seqūēs.vsi.itē missa.s.eodē:tenet Jo.fab.
hic ꝙ non:quia ſm eum ꝗuis sit eadē ratio:tñ durū est legē pe
nalē extēdere.⁊ ita etiā tenet Jo.de pla.hic.ego indubitāter te-
neo ꝯtrium per fundamēta qđ.s.pluries retuli.in quo pluries
defecerūt Jo.fab.⁊ Jo.de pla.hic.quia imo in penalib⁹ ex idē-
titate rationis licita est extēsio.prout etiā tenui cōtra eos.s.in
j.nota.⁊ tetigi in ver.tripli.lati⁹ in.ij.not.s.eo.⁊ in.§.seqūēs.in
prin.in glo.fi.in ver.ipsi⁹.⁊ in ver.ex maleficijs.in glo.sup ver.
35 in iudiciū.s.eo.¶†Circa tñ id qđ ꝓxi.dixi de ꝯsuetudine que
est in aliqb⁹ partib⁹ ꝙ isti nūtij seu publici seruitores sine vlla
cōmissione iudicis citāt ad simplicē reqsitionē partis.vnū sin-
gulare no.qđ dicit Bal.in.l.cum clericis.C.de epi.⁊ cle.ꝙ vigē-
te ꝯsuetudine supradicta ꝙ tñ nūti⁹ nō posset citare aliquē die
36 feriata pro nō feriata:†sicut nec iudex posset die feriata cōmit-
tere citationē:nā iste nūtius habet ex ꝯsuetudine quādā iuris-
dictionē:vnde impedit ꝓpter diē feriatā ſm eū qđ bene repu-
tat notādum.qđ dictū aliter ⁊ male iudicio meo refert ⁊ sequit
Ang.hic.sed illud singulare dictū eo modo quo dixi in illis ter
minis reprobat ⁊ bene Ludo.ro.in.l.j.§.nūtiatio.ff.de ope.no.
37 nūtia.⁊ ibi tradita per Bar.⁊ alios:cum suis cōcor.¶†Illud
bene expeditū est ad tex.nostrū ꝙ solus iussus de citādo iudicē
non sufficeret ad hoc vt qs incurrat in penā hui⁹ versi.nisi etiā
secuta esset citatio:ſm Jo.fab.⁊ Jo.de pla.hic ꝑ hūc tex.in ver.
conueniat.⁊ per.l.sicut.versi.nec sufficit.C.de ꝑscrip.xxx.anno.
¶Glosse hui⁹ versi.sunt clare:⁊ quasi oēs expositiue tex.⁊ non
legūtur cōiter per doct.hic.¶Capio tñ glo.in ver.in quadru-
plum.Quā diuido in tres partes:prout tribus ꝗsitis formatis
tacite glo.respōdet.Secūda ibi:cuius ꝗdrupli nouo iure.Ter
tia ibi:et petit per ꝯditionē ex hac.l.¶In ea.glo.ibi:in aut.vt
liti.iurēt.§.et hoc quoqꝫ.Ja.de rauē.⁊ Jo.fab.hic in vlti.colū.
38 rephēdunt istā glo.duob⁹ fundamētis†iudicio meo multū le-
uibus tenētes ꝙ imo pena hui⁹ ꝗdrupli.de qua loquit iste vsi.
in totū applicet parti.moti:quia habēt hoc suaderi ex materia
qua situat⁹ est iste vsi.qui loquit de actionib⁹ que cōpetūt parti
ad duplū vel triplū.⁊ sic loquit de penis dupli aut tripli appli-
candis parti.vnde si ista actio esset alteri⁹ nature non esset hic
bene situata:sed ad hoc facillimū est respondere ex verbis glo.
nostre fatēdo ꝙ de iure isto verū erat ꝙ tota pena hui⁹ quadru
pli applicabat parti.⁊ ꝓpterea iste vsi.fuit hic bene situat⁹.sed
hodie de iure nouo autenticor ꝑ.d.§.et hoc quoqꝫ.in aut.vt
liti.iurēt.aliud est inductū:vt hic in glo.Secūdo cōtra hāc glo.
mouent.eo quia ista actio cōpetit ad ꝗdruplū.⁊ tex.ꝓsupponit
ꝙ det reo.ergo ei debet applicari:al's non daret reo nisi ad sim
plum:⁊ fisco ad triplū si verū esset id qđ dicit glo.nostra.sed ad
hoc est etiā facile respōdere eo modo quo.s.etiā fatēdo qđ tex.
noster ꝓsupponat dari reo:quia hoc ꝓcedit de iure isto:sec⁹ de
iure autētico.ꝑ.d.§.et hoc quoqꝫ.Non obst.ſm eos.d.§.et hoc
quoqꝫ.sup quo se fundauit glo.nostra:quia ſm eos ille tex.loq-
tur in accusatione:⁊ sic loquit de pena criminali imponēda per
viam accusationis vel inqsitionis:cuius triplū bene applicat
fisco:⁊ simplū dānū passo.non autē loquit ille.§.de ista actione
ciuili de qua loquit iste versi.videlꝫ de ꝯditione ex hac.l.siue da
tur ad quadruplū totū applicādū parti:⁊ sic de pena ciuili.vn-
de vna nō debet ꝑ aliā tolli cū diuersa remedia ⁊ diuerse pene
possint cōpetere ⁊ de nouo introduci pro eodē facto.⁊ vnū re-
mediū nō habebit tollere aliud.iuxta.l.quoties.ff.de ac.⁊ obli.
39 et late tradita ꝑ Bar.in.l.j.ff.vi bo.rap.in illo articulo†an per
penam statutariā siue impositā a statuto sit sublata pena iuris
cōis:quā extrauagātissime examinat Ange.hic.de quo videa-
tis etiā Spe.⁊ Jo.and.in tit.de pe.teme.liti.in fi.Bal.in.l.cun-
ctos populos.in.xj.opp.⁊ etiā in.vj.q.C.de sum.tri.⁊ fi.catho.
et in.l.data ope.in.ix.colū.C.qui accu.nō pos.⁊ in.l.placet.C.de
sacrosan.eccle.⁊ in.l.et si seuerior.C.de infa.⁊ in.l.in eū.C.de fur.
et Bar.in.l.fi.C.de aquedu.lib.xj.⁊ in.l.sanctio legū.circa prin.
ff.de penis.⁊ in.l.nunqꝫ plura.ff.de priua.deli.Pe.de an.in re-
peti.c.canonū statuta.ex de cōsti.versi.ꝗro vtrū sicut statutū se-
cundū ⁊c.Jo.de imo.in.l.cū mulier.in.ix.col.ff.sol.ma.⁊ in.l.ij. a
ff.de publi.iudi.⁊ per Cy.Bal.⁊ plenissime per Sali.⁊ Flo.in.l.
qui sepulchra.C.de sepul.vio.⁊ ad ꝓpositū nostrū cū ista sol.
Ja.⁊ Jo.fab.ad.d.§.et hoc quoqꝫ.tenēt etiā Jo.de pla.⁊ Ang.
hic.ego puto ꝙ etiam multū bene posset defendi glo.nostra vt
s.dixi in fi.glo.bene dicit.¶Glo.in ver.duplicant.Quis per
alios nō legat:tñ nō est omittēda ꝓpter vnū notabile qđ vult.
40 ¶†In fi.glo.Habetis hic glo.expsse volentē ꝙ iuramētū nō
sit legitima ꝓbatio.⁊ sic ꝙ appellatione legitime ꝓbationis nō
venit ꝓbatio per iuramētū.⁊ sic habetis glo.ꝯcordātē ad eā ꝗ
vulgo allegat ꝓ singulari ad hoc in.l.cū de indebito.in prin.in
ver.legitimis.ff.de proba.Cōtra istas glo.soleo semp allegare
tex.quē nunqꝫ audiui ad hoc pōderari in.l.fi.§.licētia.C.de iu.
deli.⁊ ꝓpterea glo.no.in.l.ꝓprietatis.sup ver.legitimos.C.de
proba.que ponit que sunt legitime ꝓbationes non ponit inter
41 legitimas ꝓbationes ꝓbationē per iuramētū.¶†Circa qđ vi
deatis etiā id qđ dicit glo.in.l.in ꝯctib⁹.§.illo.in ver.offerre.C.
de nō nume.pecu.Et notate diligēter ꝙ appellatione ꝓbatio-
nis simpliciter ꝓlate intelligit de legitima.ita singu.Bar.in.l.
ait ꝓtor.§.si.ff.de re indi.ꝗuis alibi dixerit ipsemet Bar.qđ in-
telligat de vera.in.l.luci⁹ tityus.per illū tex.ff.de cōdi.⁊ demō.
alibi no.Bal.in.l.peremptorias.in vlti.col.C.sent.rescin.nō pos.
ex quo dicit ꝙ appellatione ꝓbationis intelligit de plena.qđ
bene ꝓbat tex.in cle.ꝯstitutionē.de elec.⁊ in glo.signāda in ver.
42 fides.istud expsse dicit.¶†An autē retēto pro vero qđ glo.no
a stra vult ꝙ iuramētū nō sit legitima ꝓbatio:[a] an iuramētū sit
saltē vera ꝓbatio.videatis notabilē glo.in.c.si quis se.in prin.
in ver.absoluēdus.in tit.si de inue.inter domi.⁊ vasal.lis oria.
quā Bal.ibi no.que vult ꝙ non:sed ꝙ sit quasi ꝓbatio seu loco
ꝓbationis.de quo tñ videatis glo.de directo ꝯtriā in.d.l.in con
tractib⁹.§.illo.vsi.offerri.C.de nō nu.pecu.⁊ oino Bal.in.c.j.§.
cōuenticulā.de pa.iu.firmā.⁊ in.c.vasallus.el.j.si de feu.fue.cō-
trouer.inter do.⁊ agna.⁊ Bal.no.in aut.sed nouo iure.in vlti.
col.C.si cer.pe.⁊ in rub.C.de ꝓba.in.iij.col.⁊ in.l.actor.in.j.col.
eo.tit.C.de ꝓba.¶Glo.fi.in ver.restituat.Diuido in duas par
tes.In prima declarat tex.In secūda format vnā ꝗstionē:⁊ in
ei⁹ sol.refert duas opi.Secūda ibi:sed nunqđ vtraqꝫ est diffini
43 tiua.¶†In ea.glo.ibi.l.si cū exceptione.§.hoc autē.Dicite vt
ibi:⁊ per Sali.in.l.cū testa.C.qđ met⁹ cau.⁊ ad hoc videlꝫ vsqꝫ
ad quātū tps in ista actiōe qđ met⁹ causa duret ista facultas rei
restituēde ad euasionē pene quadrupli.videatis ꝗ tradit Bar.
in.l.si quis stipulat⁹ fuerit.x.in melle.ff.de solu.⁊ in.l.item ve-
niunt.§.idē recte.ff.de peti.here.⁊ in.l.si maior.C.de trāsac.que
44 late dixi in.§.itē seruiana.s.eo.⁊ dū ista vult†ꝙ in ista actione
qđ met⁹ causa due ferant snīe vna de dāda re:alia de dādo qua
druplo cōputata re.addite qđ idē voluit glo.in.d.§.hec aūt.in
ver.datā.vos aūt omissis disputationib⁹ Jo.fab.hic post Ja.
et Pe.de bella.tenete id qđ tenet Bar.in.d.§.hec aūt.qđ nō est
necesse ꝙ ferat nisi vna hoc modo.cōdēno te ad restituēdū rem
per metū habitā:⁊ si rem nō restitues intra tps cōgruū ex nūc

a ¶Probatio. Pro hac parte vide qđ no.in.c.at si clerici.de iudi.in glo.in ver.legitimis.i.l.cuz de idebito.ff.de ꝓba.ꝯ est tex.in l.si prefatā.in.§.sciētia.C.de iure deli.glo.in ver.propriū iuramētū in.c.statutū.de rescrip.li.vi.Lud.ro.in.l.admonēdi.ff.de iureiu.sꝫ vide Frā.de are.in.c.ij.in ij.nota.de ꝓba.vbi dicit ꝙ pma opi.est magis cōmunis.

condēno te ad restituēdū quadruplū. ⁊ talis sñia ita ɔditionaliter plata valebit. iuxta. l. cōductores. C. loca. ⁊. l. non ab re. C. vñ vi. subdit tñ Bar. se etiā per hoc nō impugnare practicā glossarum ꝙ due sñie nō possent ferri qñ in prima hoc nō esset dictū. de quo etiā videatis per Bal. ⁊ Sali. in. l. si per vim. C. qđ met⁹ cau. ⁊ qđ in simili dꝫ in actione de dolo. in. l. arbitrio. in p̄n. vbi
45 per Bar. ff. de dolo. ¶ †In fi. glo. Idē tenuit glo. que hoc disputat: scilꝫ ꝙ vtraq; sit diffinitiua. in. d. l. si cū exceptione. §. hec autē actio. sup ver. datā. vos dicite meli⁹ ſm Bar. ibi. ⁊ lati⁹ in l. titya. in. ij. col. ff. de accu. ⁊ ſm Anto. de but. notabiliter loquētem in rub. ex̄ de re iud. ꝙ sñiam esse diffinitiuā pōt sumi duobus modis. vno modo quia diffiniat ɔtrouersiā cause imponēdo illi fi. iuxta. l. j. ff. de re iudi. ⁊ hoc modo sumēdo potest in ꝓposito nostro vtraq; sñia dici diffinitiua: quia vtraq; diffinit causam suā. Secūdo modo sumit̄ sñia diffinitiua qñ dꝫ dari libellus lis ɔtestari ⁊ interuenire alie solēnitates: ⁊ hoc modo sumēdo certe in ꝓposito nostro secūda sñia que fert̄ in ista actiōe qđ met⁹ causa nō pōt dici diffinitiua: sed magis executio p̄me sentētie. ⁊ ita etiā in simili dicit Inno. in sñia ɔdēnationis expēsarū. c. sepe ɔtingit. in. j. col. ex̄ de appel. cum ista doctrina trāsit
46 etiā Jo. de pla. hic in vlti. col. †An autē ab vtraq; sñia ex his duab⁹ que ferunt̄ sup ista actiōe qđ met⁹ causa possit appellari. an vo a prima tm̄ ⁊ nō a secūda: videatis glo. in. d. §. hec aūt actio. in ver. datā. ⁊ ibi Bar. ⁊ Bal. videatis Inno. in. c. fi. ex̄ qđ me. cau. ⁊ Bal. in. l. ab executione. in prin. C. quo. appel. nō reci. ¶ Ex glo. ad cōplemētū hui⁹ v̄si. restat vltimo vt videam⁹ formam libellorꝫ ⁊ aliqđ de materia in actione qđ met⁹ causa: ⁊ in cōditione ex ista lege q̄ dat̄ ɔtra executores plus debito exigētes: ⁊ in actione in factum ex edicto de calūniatorib⁹. in alijs vo actionib⁹ in hoc versi. noïatis: ⁊ materias ⁊ libellos vidim⁹ in
47 locis quos allegaui in prin. huius versi. †Circa primū videlꝫ circa actionē qđ met⁹ causa: pro clariori formatiōe libelli. j. formāda sciēdū est ex mēte Jo. fab. quē sequunt̄ Jo. de pla. ⁊ Ang. hic: ꝙ in p̄ma actione qđ met⁹ causa: nō esset necesse exprimere certā ꝑsonā in specie per quā met⁹ sit illat⁹. imo sufficit impsonaliter dicere metū illū ꝑsona nō designata cū talis met⁹ sepenumero incutiat̄ de nocte vel in multitudine gētiū. ideo tolerabilis est ignorātia ꝑsone a qua talis met⁹ sit icussus. tex. est no. et solēnis in. l. si cū exceptiōe. §. in hac. ff. qđ me. cau. ⁊ ibi glo. in ver. ignorātiā. quā reputauit sing. Jo. de pla. ⁊ Ange. hic. ⁊ per hoc inferūt signāter multū Bal. ⁊ Ang. ⁊ Floria. ibi deducētes
48 istud ad actū practicū. †ꝙ si gētes armigere nobis amice auferunt mihi equū meū: si postea illū ad man⁹ alteri⁹ reperiā: possum equū meū recuperare: lꝫ nō dicā nominatim per quē equ⁹ mihi fuerit ablat⁹.[a] sufficit eñ ꝙ probē ablatū fuisse impsonaliter. d. §. in hac. cum glo. qđ dictū not. quia quotidianū. ⁊ illud etiā sequit̄ ⁊ cōmēdat Ange. hic. ¶ Illa etiā glo. in. d. §. in hac. cum tex. inducit̄ ibi per eosdē Bal. ⁊ Ange. ⁊ Flo. ad nōnullas alias plures decisiōes a ꝓposito nostro extrauagātes: quas ibi videte per eos. ⁊ eas oēs refert Ang. de are. hic. ⁊ impertinēter.
49 ¶ †Quid aūt veniat in hac actiōe qđ met⁹ causa: habetis tex. in. l. sed ⁊ part⁹. in p̄n. ⁊ in. l. videam⁹. ⁊ in. l. si ipsa res. ff. qđ me. cau. cōtra quē detur: habetis tex. in. l. si cū exceptione. §. in hac.
50 ff. qđ me. cau. ¶ †Quāto aūt tp̄e ꝓscribat̄ huic actioni qđ met⁹ causa: est tex. in. l. iij. §. fi. ff. qđ me. cau. ⁊ glo. in ver. inimic⁹. ⁊ ibi doc. ⁊ ista actio qđ met⁹ causa quātūcunq; sit stricti iuris: vt. §. actionū. s. eo. tñ est arbitraria: vt. §. ꝓterea quasdā. j. eo. ⁊ per cōsequēs pōt in ea iurari in litē: vt ibi est tex. magis apert⁹ in. l. arbitrio. in prin. ff. de dolo. ⁊ ibi glo. ij. sup ver. quanti ea res. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij. qđ multū signāter ibi limitabat Flo. ⁊ sequit̄ Ang.
51 hic. ⁊ cōmēdat ad practicā †vt ꝓcedat qñ agēs petijt in libello iuramētū in litē sibi deferri: aľs aūt si hoc nō petierit in libello videt̄ elegisse viam interesse cōis. iuxta not. in. l. qui restituere.
52 in fi. ff. de rei vēdi. †⁊ in ista actione qđ met⁹ causa quadruplat̄ non illud qđ quis iurauit in litē: vt no. glo. ⁊ Bar. in. l. arbitri. in prin. sed quāti ea res erit cū fructib⁹ ⁊ omni causa que debet
53 restitui. d. l. si cū exceptione. §. quadruplat̄. †Et in prima actiōe qđ met⁹ causa veniūt non solū fruct⁹ quos vere ꝑcepit ille qui metū itulit: sed etiā illi quos ꝑcipere potuisset actor: ⁊ sic ꝙuis regulariter titulus excuset a percipiēdis. iuxta. l. si fundū a contrario sensu. C. de rei vēdi. ⁊. l. qui sit. in prin. ⁊. §. j. cum seq. ff. de vsur. ⁊. l. fructus. ⁊ ibi Bar. ⁊. l. ex diuerso. in prin. vbi latissime Bar. ff. de rei vēdi. tamē hoc casu titulus nō excusaret a fructibus ꝑcipiēdis sicut nec excusat in isto ⁊ in alijs ꝙplurib⁹ casib⁹ enumeratis per glo. not. ⁊ ordi. in. l. sed ⁊ part⁹. in prin. in glo. j.
54 in ver. oportet. ff. qđ me. cau. ¶ †An autē agēs ista actione qđ met⁹ causa debeat offerre ꝓtiū ⁊ alia que recipit: videatis tex. in. l. iij. C. qđ me. cau. ⁊ ibi glo. sup ver. addito. ⁊ ibidē per Bar. et alios. ⁊ aduerte ꝙ ista actio qđ met⁹ causa descēdēs ex edicto pretoris ad rescissionē ɔtus nūq; cōpetit: nisi esset talis met⁹
b qui caderet in cōstantē virū:[b] puta mortis: vel cruciat⁹ corporis: vel quid simile qđ totū arbitrio iudicis cōmitit̄. vt. l. j. in fi. cum. v. ll. seq. C. qđ me. cau. ⁊. l. interpositas. C. de transact. ⁊ glo.
55 ordi. ⁊ magistra in. c. cum dilect⁹. ex̄ qđ me. cau. †Si autē talis met⁹ esset illat⁹ non solū in ꝑsonā filiorꝫ hoc casu etiā cōpeteret actio ꝑdicta non ex verbis: sed ex mēte ꝑtoris. l. isti quidē. in fi. ff. qđ me. cau. imo etiā si esset illat⁹ in persona cōiunctorꝫ: iuxta illud qđ dicit glo. in. l. j. in glo. fi. ff. de in ius vocā. vt eant. facit l. heres meus. §. fi. ⁊ ibi Jmo. ff. de cōdi. ⁊ demō. Etiā est tex. no. in cle. j. de exces. pla. ⁊ no. Bar. in simili in. l. de pupillo. §. si quis
56 ipsi ꝑtori. in. ij. q. ff. de ope. no. nun. †Si autē quis vellet rescindere ɔtum nō iure actionis: sed officio iudicis: tūc sufficit metus verecūdie: lꝫ nō ɔtineat metū mortis vel cruciat⁹ corporis. l. fi. §. j. qui inci. si insto. ⁊. §. seq. si fenerator. ⁊ vtrobiq; aliqđ per Bar. ff. qđ me. cau. ⁊ aliqđ per Bar. in. l. ij. in fi. ff. de cust. ⁊ exhi. re. ⁊ in. l. cum eo. ff. ad le. iuli. pecu. ⁊ vide Cano. maxime Inno. in. c. causam matrimonij. ex̄ de offi. dele. si aūt inferat̄ metus ali
57 cuius futuri euētus a natura †vt medicus qui infirmitatē paruam facit magnā ⁊ periculosā vt hinc ꝓmissiones illicitas extorquet: ⁊ certe rescindent̄ officio iudicis. l. medicus. ff. de var. ⁊
58 extraordi. cog. ¶ †Quō autē rescindat̄ met⁹ ratione maioritatis aut reuerētie: distinguit̄: quia quedā est maioritas absq; potestate ⁊ autoritate publica: vt mariti in vxorē: patroni in libertum ⁊ patris in filiū: ⁊ tūc rescindit̄ officio iudicis. l. j. §. que honorāde. ⁊ ibi glo. no. ⁊ ibi no. Bar. ff. qua. re. act. nō da. ⁊ tex. no. in. l. pe. in fi. ff. de fur. quē in ꝓposito isto all. Bal. in. c. j. §. itē sacramēta. de pa. iura. fir. ⁊ dicit Jo. de pla. hoc idē esse si subdit⁹ aľs non ɔtētus ɔbat rogatu principis. nā rogamina superiorꝫ
c mādata sunt.[c] vt inquit gl. in cle. j. in ver. exhortamur. de testi. et glo. in. l. j. in prin. in ver. queadmodū. ff. qđ iussu. ⁊ ita dicit tenere Inno. in. c. petitio. ex̄ de iureiu. qđ an sit verū statim dicā.
59 †Quedā est maioritas siue reuerētia que habet̄ ex officio publico: vt est illa quā habet potestas vel capitane⁹: ⁊ illa rescindatur ɔditione. l. fi. C. qđ me. cau. ⁊ hoc remediū credo ꝙ cōpetat in casu ꝓxime dicto. qñ subdit⁹ aľs non ɔcturus rogatu principis ɔtrahit. quicqđ dixerit Jo. de pla. hic. omnia sunt ex mēte glo. multū no. in. l. interposita. in glo. j. ⁊ ibi Bar. ⁊ Bal. de trāsac. ⁊ glo. no. in. l. nec timorē. in prin. in ver. restitui. ff. qđ me. cau. ⁊ Bar. in. l. j. ff. qđ me. cau. que omnia multū conferūt imo necessaria sunt ad intelligētiā formationis libelli vt sciam⁹ qñ intētāda sit ista actio qđ met⁹ causa vel officiū iudicis vel aliud
60 remediū. ¶ †Quādo aūt sole mine sint causa sufficiēs ad causandā hāc actionē qđ met⁹ causa: videatis glo. no. volētē ꝙ sic: si tria ɔcurrūt. in. l. metū. in gl. j. ⁊ ibi Bar. ⁊ Bal. C. qđ me. cau.
61 et Bar. in. l. vnica. C. si quis impe. male. ¶ †Et circa ꝓxime dicta: scilꝫ circa metū reuerētialē. examinat hic late Ang. an sola ꝑsentia reuerētialis mariti: vel epi: vel patris: faciat ꝑsumi factū ob timorē reuerētialē: ita ꝙ rescindi possit officio iudicis: omissa disputatione eius paucis ɔcludite ꝙ nō: facite no. reg. ꝙ nunꝙ sola ꝑsentia mariti: vel epi: vel patris: est sufficiēs causa ad faciēdū rescindi ɔtū factū per vxorē clericū vel filiū tāꝙ factū metu reuerētie nisi etiā interueniāt verba aut mine. ita signāter dixit Bar. in. d. l. j. §. que honorāde. ad fi. ff. qua. re. ac. nō dat̄. ⁊ vltra ibi all. per Bar. facit. l. si patre cogēte. cum glo. ff. de ri. nup. ⁊. l. fideiussor. §. pater seij. ⁊ ibi Ang. ff. de pig. ⁊. c. ꝙuis. de pac. lib. vj. inducēdo vt hic per Ang. de are. ⁊ ibidē etiam in terminis tenet Bar. i. l. ad inuidiā. C. qđ me. cau. ⁊ tenet Ang. hic respōdēs ad adducta in ɔtrium referēs ita in effectu tenere Bal. ⁊ Sali. in. l. trāsactionē. C. de trāsact. ⁊ ꝓ ista opi. etiā bene facit qđ no. glo. in. c. insinuāte. ex̄ qui cle. vel vo. ⁊ qđ habet̄ in. c. ex literis. ex̄ de despō. impu. ⁊ in. c. ꝑsens cleric⁹. xx. q. iij. de quo etiā videte Inno. in. c. causam mr̄imonij. ex̄ de offi. dele. ⁊ in. c. accedēs. de ɔuer. cōiu. ⁊ Bal. in. c. j. §. item sacramēta. de pa. iur.
62 firmā. ¶ †An aūt matrimoniū carnale ɔtum metu reuerētie
d paterne inualidet̄:[d] ꝓpter hoc habes tex. no. ꝙ nō in. l. si patre cogēte. ff. de ritu nup. intelligēdo vt ibi per glo. ¶ Quid aūt in matrimonio spirituali: puta ingressu religionis facto per filiū vel filiā coacte ꝓpter reuerētiā paternā: an per hoc vitiet̄: vide glo. sing. ⁊ peregrinā determināte ꝙ sic: ꝙuis aliud sit in matrimonio carnali. vt. s. dixi. glo. est in. d. c. ꝑsens clericus. xx. q. iij. quā ꝑpetuo notabitis: quia ɔtingit in facto ꝙ filie inuite: quia forte deformes aut claude ꝓpter reuerētiā paternā ingrediuntur monasteriū aut virginitatis habitū suscipiūt ꝙ per hoc vitiatur ingressus ⁊ ꝓfessio. ita ꝙ sine ꝑuaricatione pōt deseri et deponi. de quo etiā videatis no. tex. in. c. cū viri. in fi. ⁊ ibi Ant. de but. ex̄ de regula. ⁊ Jmo. in. l. si dotē. §. eo autē tp̄e. ff. sol. ma.
63 vide tex. in. c. j. ⁊ ibi glo. ⁊ Panor. ex̄ qđ me. cau. †in ꝑdictis tñ ad tollēdam omnē suspicionē met⁹ reuerētialis solet adhiberi notabilis ⁊ bona cautela: quā no. ad practicā: ꝙ qñ mulier consentit marito: aut fili⁹ patri: faciatis interuenire ꝑsentiā cōiunctorū ⁊ amicorꝫ: ⁊ qđ tuti⁹ est etiā ipsius iudicis. nam talis ꝑsentia facit cessare omnē ꝑsumptionē met⁹ reuerētialis. tex. ⁊ est in l. transactionē.

a ¶ Ablatus. Et hoc idē tꝫ Feli. i c. significantib⁹. in. iiij. col. in ver. habes. post p̄n. ex̄ de lib. obla.

b ¶ Virū. Quis autē sit met⁹ qui cadit in cōstantē virum: ⁊ quō requirat̄: vide do. Alex. de imo. in cōsi. xlviij. i. iiij. parte. ⁊ in consi. lxxxix. i. iij. col. in. iij. parte. vbi ponit late ꝺ metu qui cadit i cōstātē virū: ⁊ quō ꝓbat̄ met⁹. et in cōsi. xcviij. ea. iij. parte. vbi ponit an terror armorum sufficiat ad inducēdū metū. et do. Alexā. de neuo pataui. in consi. xlvij. inter cōsi. do. Alex. de imo. i. iiij. parte.

c ¶ Sunt. Adde Feli. in. c. j. post prin. in versi. dicit hoc ibi ⁊ ampliāt. cum versi. seq. de offi. dele. et Pari. de puteo i trac. syndi. in. c. ꝺ offi. syndi. in ver. syndicantur etiā. in. j. col.

d ¶ Inualidetur. Vide Cardi. in cle. j. xvij. q. de cōsan. ⁊ affi. ⁊ Bartho. cepo. i rub. de testa. xxij. col. et Oldra. in cōsi. xxxv. ⁊ do. Alex. de neuo pataui. in ɔsi. xlvij. inter cōsi. do. Alex. de imo. in. iiij. parte. do. Alexā. de imo. i cōsi. xlviij. ea. parte. ⁊ in ɔsi. xcix. per totū. in iij. parte. et qđ si fit ɔtū de nocte per metū an valeat: vide per eū in cōsi. vlti. eadē iij. parte.

l.transactionē.C.de trāsac.p quē tex.dicit ibi Bar.Bal.ꝛ Sali.
et notabili⁹ Bar.in.l.frater a fratre.ff.de condi.indebi.in.xvij.
col.in versi.decimo q̃ro quid de ɔctu emptionis.vbi sing.vult
Bar.ꝙ sufficiat sola ꝑsentia iudicis absq̧ aliqua ꝑsentia ꝑpin
quorū.ꝛ sequit̃ Jmo.in.l.j.§.fuit questitū.ff.ad trebel.ꝛ Ange.
de are.bic:qui banc cautelā multū cōmendat dicēs:nō esse diu
qđ illā in practica deduxerat.vide do.Bartbolo.veroñ.in cau
64 tela.ccciiij.¶†Ad p̄dicta etiā scilꝫ ad dictū timorē reuerētia-
lem.vide Bal.in.l.j.in vlti.col.C.de bo.mater.allegantē glo.in
d.§.que bonorāde.pro singulari ad boc:videlꝫ ꝙ silētiū filij vel
filie ꝑpter patris reuerentiā interueniēs reputat̃ ɔdictio.ꝛ ad
boc etiā vide Bal.in.l.si nevolūtate mea.iuxta p̄n.C.ad vel-
65 leia.vbi ponit quid†si vxor ɔsentit marito alienāti rem ipsius
vxoris:ꝛ bunc ɔsensum ꝑstat vxor:quia non audet ɔtradicere
a nimia reuerētia vel metu mariti:[a] an p boc sibi p̄iudicet vxor:
et tenet ꝙ non.qđ etiā tenet Bar.in.l.que dotis.ff.solu.mat.de
quo videte etiā per glo.j.q.vij.plerīq̧.¶†Dicit etiā alibi sin-
66 gulariter Jnno.in.c.petitio.ex de iureiu.ꝙ importune preces
mariti babent̃ loco minarū.dixit etiā sing.Bar.in.l.pe.circa fi.
per illum tex.ff.de condi.ob tur.cau.se al's dixisse in q̃stione de
facto ꝓbatur ꝙ marit⁹ ꝑcusserat multū bene vxorē suam quia
nolebat ɔsentire cuidā instrumēto:postea ex interuallo mulier
cōsensit.certe ſm Bar.vi fecisse metū:q2 donec durabit in m̃ri-
monio illi⁹ viri semp iste metus instabit.d.l.j.§.que bonorāde.
et.l.interpositas.C.de trāsac.ꝛ per Canoñ.maxime Jnno.in.c.
accedēs.ex de cōuer.coniu.ꝛ pleni⁹ in.c.veniens.ex de offi.dele.
de quo dicto Bar.videte do.Ant.in.c.causam m̃rimonij.ex de
offi.dele.ꝛ pro eo bene facit qđ sing.dixit Ang.in.l.ad inuidiā.
67 C.qđ me.cau.ꝛ ꝙ si ꝓbet metū semel fuisse illatū semp ꝑsumit̃
b perdurare.[b] Jn bac etiā materia actionis qđ me.cau.videatis
qđ pulcre ꝛ singu.dixit Bar.in.l.creditor.in fi.ff.de solu.ꝛ sepe
cōtingit de facto ꝙ si ciuitas vel princeps faceret ordinamētū
sub pena graui ꝙ debitores bannitor̄ soluāt fisco vel camere.
c iste diceret̃ iustus metus:[c] ꝛ iustus timor.qđ etiā tenet Bal.in
68 l.falsus.in pe.col.C.de fur.ꝛ Jnno.in.c.fi.ex de offi.dele.†Itē
soluēs iussu magistrat⁹ ꝑsumit̃ coactus soluisse.l.liber bomo.
et ibi per Dy.ff.de acq.re.do.l.liber bomo.in p̄n.ꝛ ibi Ang.
ff.de bere.insti.Refert etiā Bal.in extrauag.de pa.ɔstā.in ver.
pactiones.Jo.and.in.c.j.de p̄scrip.in.vj.in nouel.dicētē ꝙ in-
69 debita seruitia ꝑsumunt̃ a dominis per metū extorta.†ꝛ ꝙ in
dubio ꝑsumit̃ cōtra potestates:vt ibi per eum.videatis etiam
no.Bar.in eo.ti.de pa.ɔstan.in ver.pro infectis.vbi illū.§.no.
70 valde†ad ɔctus qui fiunt quotidie cū dominis terrarū.an de-
beat ꝓponi actio qđ met⁹ causa ad rescindēdū:ꝛ dicit ꝙ non.ꝛ
ibi vult sing.Bal.si bene inspiciat̃ ꝙ ɔctus initus cum princi-
pe metu principis sit ipso iure nullus:non autē est opus ꝙ re-
scindat̃ actione qđ metus causa.circa qđ vide qđ no.glo.in.c.si
vero.viij.q.j.ꝛ in.c.si postq̃.iij.q.j.Dicit etiā Jo.an.in.c.quia
propter.ex de elec.ꝙ vult⁹ terribilis potestatis inducit iustum
metū.qđ dictū reassumpsit Bal.in.c.j.§.iniuria.de pa.iu.fir.in
71 vsi.feu.¶†Alti.pro nūc no.ꝙ magis credit̃ duob⁹ testib⁹ de-
d ponētib⁹ de metu[d] q̃ mille deponētib⁹ de spōtanea volūtate.
dictū fuit singulare Jnno.in.c.super boc.ex de renun.qđ dictū
sequit̃ ꝛ cōmēdat Bal.in suo diuino ɔsilio scbismatis:qđ ponit
post rub.C.si quis ali.test.ꝓbi.in.ix.col.illi⁹ consi.ꝛ ibi assignat
rationē illius dicti:qđ dictū refert etiā ꝛ sequit̃ Bal.in.l.si quis
in boc gen⁹.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ ibi longe clari⁹ refert dicere Jnno.
72 in loco vbi.s.ꝛ sequit̃†ꝙ impossibile est ꝓbare spōtaneā volū
tatem cōtra ꝓbationē meticulose volūtatis.ꝛ boc etiā refert et
tenet idē Bal.in.l.j.ad fi.C.de bere.insti.ꝛ de boc dicto Jnno.
videatis etiā Ange.in.l.si quis ad se fundū.C.ad le.iuliā de vi
publi.ꝛ in.l.j.ꝛ in.l.fi.in p̄n.ff.qđ me.cau.ꝛ Alb.de rosa.in rub.
73 ff.qđ me.cau.¶†His sic pro aliquali introductiōe ꝑsentis ma
terie p̄missis veniam⁹ modo ad formā libelli in ista actione qđ
met⁹ causa.que tñ satis superq̧ ex supradictis patet:ꝛ ei⁹ libel
li formā ponit Specu.in tit.de bis que vi metusue cau.fiunt.ꝛ
Roffre.in tit.de actio.qđ me.cau.ꝛ in tit.de vtili actione datur
metum passo.ſm qđ eos refert Jo.de pla.bic.ꝛ vltra eos ponit
etiā in terminis Bar.quē ipse non alt̃.in.l.si cum exceptione.§.
bec autē actio.ff.qđ me.cau.ꝛ ex eorū mente necnon ꝛ scribētiū
bic.vt Jo.fab.ꝛ Ang.de are.ꝛ melius q̃ aliquis Jo.de pla.bic
potestis formare libellū.ago cōtra Titiyum:ꝛ dico ꝙ de anno
presenti incussus fuit mibi talis met⁹ tali ꝛ tali modo qui cade-
ret in ɔstantē virū:per quem metū cōpulsus sum ad vēdēdum
talē librū qui est tāti valoris:puta.xx.pro.x.ꝛ ad eum sibi tradē
dum:quare offerēs id qđ recepi peto eum ɔdēnari vt dictū li-
brū mibi restituat cū omni dāno ꝛ interesse:ꝛ fructib⁹:ꝛ omni
causa:petēs etiā iuramētū in litē mibi deferri eo casuquo mibi
expedierit:ꝛ si inquātū cesset mibi restituere infra legitimū tp̄s
peto eum ɔdēnari ad quadruplū mibi ꝑstandū in qđ incurrit
vigore cōtumacie in non restituēdo.Jn boc libello plura sunt

cuꝫ ministerio:vt apparet ex bis que.s.dixi in primis de anno
74 p̄senti:†quia ista actio qđ metus causa infra annū datur ad
quadruplū:post annū datur ad simplū.vt.l.si cum exceptione.
§.post annū.ff.qđ me.cau.ꝛ in.l.si per vim.C.qđ me.cau.Post-
ea ego dixi cum maximo ministerio incussus est:ꝛ sic locut⁹ suꝫ
impsonaliter non exprimēs a quo:quia fatuū esset exprimere:
vt.s.dixi ex mēte doc.bic.q̃uis Jo.de pla.ꝛ Ang.de are.inad-
uertēter exprimāt personā que metū incussit.qđ reꝑbēdit etiā
Jo.fab.bic in libello Pe.de bellap.Item dixit talis met⁹ qui
caderet in constātē virum ꝛc.quia nō omnis metus sufficit:vt
s.abundāter dixi.Postea dixi offerēs id qđ recepi:per tex.in
l.iij.C.qđ me.cau.ꝛ ibi glo.in ver.reddito.ꝛ ibidē doct.Postea
dixi cum magno ministerio petēs etiā iuramētū in litem mibi
deferri:q̃uis alij oēs boc incōsulto omittāt.ꝛ boc posui ꝑpter
singularē limitationē Floria.quā.s.retuli.vltimo dixi si ꝛ in-
quantū cesset mibi restituere infra legitimū tempus.ꝑpter tex.
nostrū bic in ver.itē actio.cum glo.fi.in ver.restituat.ꝛ bis que a
ibi dixi.ꝛ aduertite:quia ista ɔditionalis petitio admittit̃ in li-
bello:per.l.cōductores.C.loca.ꝛ.l.non ab re.C.vnde vi.ꝛ in si-
mili Bar.in aut.cōtra qui propriā.ꝛ ibi Bal.in fi.C.de nō nu-
mera.pecu.ꝛ idē Bal.in alio simili in.l.athletas.§.calūniator.
ff.de infa.ꝛ ista forma ɔclusionis mibi magis placet q̃ illa quā
sentit glo.in.l.cum exceptione.§.bec autē actio.in ver.datā.ff.
75 quod me.cau.ꝛ ibi exp̄sse ponit Bar.scilꝫ†ꝙ forment̃ duo libel
li seu due petitiōes.vnus in quo petat rem sibi restitui:ꝛ eo ca-
su quo non restituit infra tp̄s legitimū declaratū ibi per Bar.
quod porrigat̃ alius libellus in quo petat̃ quadruplū.primaꝫ
tamen formā sequit̃ Bar.ibi.ꝛ etiā approbat Ang.de are.bic:
et eam tenet ɔsequenter Jo.fab.bic dicēs ꝙ est apertior cōclu- b
sio.Aduertēdū est etiā ſm Jo.fab.ꝛ Jo.de pla.ꝙ in ista actio-
ne qđ met⁹ causa.diuerse ɔclusiones sunt formāde ſm diuersi-
tatem casuū emergētiū.nam si per metū me cōpulisti tibi obli-
gari debeo ɔcludere in libello ꝛ petere vt me liberes.si aūt per
metū te liberaui debeo ɔcludere vt me reponas in priorē obli-
gationē.l.metū.la.ij.§.penul.ff.quod me.cau.item eo casu quo
coact⁹ metu adiuissem bereditatē debeo cōcludere ꝛ petere qđ
abstinere possim.iuxta.l.si mulier.§.pe.ꝛ si.quod me.cau.ꝛ idē
76 in simlib⁹ casib⁹.¶†Quid aūt articulare debeat in bac actiōe
quod met⁹ causa:ꝛ q̃liter formāde sint positiones:babetis tex.
et ibi declarat Bar.in.l.si cum exceptione.§.in bac actione.ꝛ.§.
aliquādo.ff.qđ me.cau.ꝛ tex.in.l.non interest.cum glo.ꝛ ibi no.
Bar.ꝛ doc.C.qđ me.cau.Et iuxta bos articulos dicit Ange.de
77 are.bic vnū perpetuo tenendū mēti:†ꝙ si res est magni p̄tij
et vendat̃ pro paruo qđ sufficiat istud articulare:quia boc sim-
pliciter ꝓbato ꝑsumit̃ metus ꝛ rescindet̃ ɔctus vt metu extor-
tus.ita dicit elegāter notare Bar.in.l.iterpositas.C.de trāsac.
qđ dictū dicit se intelligere verū q̃n aliqs ali⁹ color met⁹ iterue
nisset:al's dicit se credere ꝙ boc dictū nō sit verū simpliciter:ꝙ
q̃n aliqs est decep⁹ vltra dimidiā iusti p̄tij:nō tñ dicim⁹ ꝙ ex b̄
presumat̃ met⁹:sed alio remedio agim⁹:vcꝫ remedio.l.ij.C.de
resc.vēdi.sed errauit multū Ang.de are.nō bñ īspiciēdo Bar.
et illum tex.l.interpositas.quia imo Bart.in.iij.suo intellectu
quem ponit in.d.l.interpositas.versi.ad vnū tamen dicit totuꝫ
contrariū:videlꝫ ꝙ imo non ꝑsumat̃ met⁹ ex eo ꝙ quis dedit
aliquid magnū pro medico vel magnā quātitatē dimiserit pro
modica.ita dicit ibi Bar.in.iij.not.ꝛ etiā in fi.illius.l.ꝛ si Bar.
dixisset prout pessime eū refert Ange.de are.bic.intellect⁹ ille
Bar.quem dat ad tex.d.l.interpositas.esset de directo ɔtra illū
tex.¶Circa secundū principale videlꝫ circa ɔditionē ex lege c
que datur in quadruplū cōtra executores seu nūtios publicos
qui maius salariū debito exegerūt.dicite ꝙ materiā istor̄ nun d
tiorum seu publicor̄ executor̄:examinaui plenissime.s.in tex.
in.iiij.not.vbi tetigi quicquid tāgi potest in bac materia.ꝛ etiā
78 dixi aliquid in.j.no.¶†Libellus aūt in bac materia patet cla
rissime ex ibi dictis:si tamen vultis vno verbo ꝛ mēte Joā.de
pla.ꝛ Ange.de are.bic potestis ita cōcipere libellū.ago contra
Titiū executorē seu nuntiū publicū cōmunis Papie vel talis
iudicis:ꝛ dico ꝙ cum esset destinat⁹ ad faciendū citationē mibi
vel executionē talis precepti vel sentētie cōtra me vel in bonis
meis:ꝛ deberet babere pro suo salario siue labore.x.tm̃ exegit
et extorsit.xx.a me.Quare cum inciderit in penā quadrupli ex
legis dispositione:videlꝫ buius ver.quadrupli.cum simi.peto
ipsum mibi ɔdēnari in quadruplū eius pecunie quā mibi ex-
torsit.Et ad illud mibi soluendū cōpelli.bec forma clare colligi
tur in boc tex.iūctis late traditis.s.in tex.in.iiij.not.ꝛ.§.et boc
quoq̧.in aut̃.vt liti.iurēt.buius libelli singula ministeria colli
gite ex latissime traditis.s.in.d.iiij.no.Aliquid tamen id qđ in
cōclusione petij:videlꝫ quadruplū totū mibi applicari sit bo-
die verū:an vo debeat applicari fisco ꝛ simplū dari dānū pas-
so:tetigi.s.in glo.in ver.quadruplū.vbi glo.ponit ibidem vi-
deatis.¶Circa tertiū ꝛ vltimū principale:videlꝫ circa actionē

a ¶Mariti. An p reuerētiā mariti naturalit̃ dicat̃ esse in iusto metu. iuxta.l.j. §.que bonorande.qua.rerū act. nō dat̃.vide do. Alex.de imo.in consi.cx.in.iiij. col.cū seq.in.iij. parte.

b ¶Perdurare. Qñ et quō ꝑsumat̃ durare metus. vide domi. Alex.de imo.in consi.j.in.vj.col. in.iij.parte.ꝛ in cōsi.xlvij.in.iij. parte.ꝛ in consi. xlviij.ea.parte.ꝛ do. Alexā.neuo pataui.in consi. xlvij.inter predictū ɔsi.do.Alex. de imola in.iiij. parte.

c ¶Met⁹. Nunquid aūt p̄ceptū vel p̄ces dñi temporalis in subditum inducāt iustum metū.vide do.Alex.de imo. in cōsi.xvj.in.j.ꝛ pe.col.in.iij.parte.ꝛ ibi etiā ponit quid in alijs magistratib⁹ coram quib⁹ quis nō fuit ausus cōparere ad appellādū an excuset̃.

d ¶De metu.Et quō ꝓbet̃ met⁹. vide do.Alex.de imo.in ɔsi.cliiij. in.v.colū.cū seq. in.ij.parte.et in cōsilio.lxxxix.in iij.parte.

in factū ex edicto de calūniatorib⁹. pro introductione materie
79 aduertite aliqua fundamēta. primo † ꝙ hec actio datur ad qua
druplū infra annū vtilē ⁊ post annū in simplū tm̄. l. j. in prin. ff.
de calū. ⁊ datur cōtra qui pecuniā accepit vel sensit aliud cōmo
dum etiā non pecuniariū. iuxta. l. j. §. fi. ⁊. l. ij. ⁊. iij. in princi. ff. de
calū. vt alicui faceret vel non faceret negotiū calūniosum. d. l. j.
80 in prin. vel vt calūniosam actionē institueret: vt ibi. ¶ † Et ad
uertite ꝙ ex sola receptione pecunie vel alteri⁹ cōmodi etiā nō
pecuniarij facta ad istum finem tenet̃ indistincte recipiēs non
attēto: an postea fecerit vel non. l. generaliter. §. pe. ff. de calum.
quod tenet etiā Bar. in. l. si quis legatū. ff. de fal. ⁊ tex. in. d. l. ge
81 neraliter. §. j. all'. est per Bal. ibi notabiliter multū † ꝙ in cōmit
a tente baratariā [a] non habeat locū penitentia etiam re integra.
quod dicit Bal. fuisse de facto Florentie. qđ dictū est bene signā
dum: ꝗuis in ꝯrium videat̃ tex. in. l. qui autē operas. ff. de infa.
82 † Et ista actio in factū ex edicto de calūniatorib⁹ cōpetit neduz
contra recipiētē: sed etiā contra illum qui dedit vt negotiū ca
lumniosum alicui fieret vel cōtra aliquem calūniosa accusatio
institueret̃: tamen ille qui dedit simili pena tenet̃: scilz q̃drupli.
vt est glo. no. in. l. j. in prin. in glo. ij. ff. de calum. Et cōtra ipsum
calūniātē nedū cōpetit ista actio: sz etiā tenet̃ alijs q̃tuor pena
lib⁹ modis q̃s enumerat gl. magistra ⁊ approbata in. d. l. j. §. j.
83 in ver. ad negotiū. † Itē ista actio in factū ex edicto de calūnia
torib⁹ cōpetit domino etiā cōtra ꝓcuratorē suum ⁊ contra suū
aduocatū qui pecuniā acceperūt vt domini negotiū per calum
niam facerēt: idest vt per collusionē peterētur se ab aduersario
vinci. quo casu ipsi tenent̃ in quadruplū: ⁊ etiaz tenet̃ similiter
ille qui dedit. De his omnib⁹ est glo. not. in. l. j. §. sed ⁊ cōstitu
tio. in ver. aduersario. ⁊ ibi Bar. ff. de calū. ⁊ de corrūpēte procu
ratorem: ⁊ an contra ipsum ꝓcuratorē agi possit: videatis etiā
tex. in. l. elegāter. §. penul. ⁊ ibi glo. ⁊ Bar. ff. de dolo. ⁊ plene per
Imo. in. l. diuus. ff. de re iudi. in. xv. ⁊. xiij. colū. plenius in. xx. ⁊
de aduocato videatis etiā late Imo. in. d. l. diuus. in. xvj. col. et
quod no. Bar. ⁊ alij in. l. j. C. de aduo. diuer. iudi. ⁊ qđ no. Bar.
84 in. l. j. C. de pena iudi. qui male iudi. ¶ Item aduertite † ꝙ hec
actio in factum de calūnia ⁊ eius materia non habet locū: nisi
quando accipit̃ pecunia vel aliud cōmodū per calūniam: puta
ne negotiū fiat vel non fiat calūniose vel calūniosa accusatio in
stituat̃: al's autem si darem tibi pecuniā simpliciter ne me accu
sares non dico calūniose: tunc non habet locū ista materia ſm
Jo. fab. hic vt plenius videatis: ⁊ si hoc est verū est maxima li
mitatio p̄sentis materie. Sed in ꝯrium videtur mihi tex. in. l. si
quis ab alio. in prin. ff. de calum. vbi tex. non dicit aliquid de ca
lumnia. ad idem. l. generaliter. §. j. ⁊. §. istud. ff. de calū. Ad idem
et forti⁹. l. pe. in eo. tit. per que iura videt̃ aperte dicēdū opposi
tum nisi aduersari⁹ qui pecuniā accepit ꝓbaret eum esse nocētē
et ꝯsequēter actionē quam ꝓposuerat vel ꝓponere deliberaue
85 rat non esse calūniosam: vt dr̃ in. d. l. pe. ¶ † Item ad aliud ad
uertite quia hec materia habet locū qñ datur aliquid ob nego
tium calūniosum qđ sit iudiciale: vel qđ in iudicio verti possit:
non autē habet locū pro calūnia cōmissa vel committēda extra
iudiciū: puta si dedi tibi pecuniā ne me spoliares vel ne me ver
berares: ⁊ ideo in istis casib⁹ recurrēdū esset ad actionē qđ me
tus causa: vel ad ꝯdictionē ob turpē causam. ſm Jo. fab. hic. et
sentit idem glo. in rub. ff. de calū. ꝗuis in ꝯriū ꝙ imo ista actio
cōpetat etiā pro calūnia cōmissa vel cōmittēda extra iudicium
sic tex. in. l. si quis ab alio. §. fi. qui inci. cuz publican⁹. ff. de calū.
quē tex. all'. etiā Jo. de pla. hic: per quē tex. puto non esse verā li
86 mitationē Jo. fab. s̄. relatā. † Cui autē cōpetat hec actio: patet
ex suprascriptis: quia cōpetit illi qui pecuniā dedit ne calūnio
sam accusationē pateret̃: vel illud negotiū calūniosuz. ¶ Quid
autē sit si alius terti⁹ dedit an illi tertio cōpetat actio ista: dicite
vno verbo aut dedit vt mihi fieret calūnia: et iste nihil repetit.
sed ego in cui⁹ lesionē data est. si autē dedit ne mihi fieret: ⁊ tūc
si me mādāte vel ratificāte: ⁊ ego agā non ipse. l. si quis ab alio.
in prin. ff. de calū. al's aūt ipse repetet simplū ⁊ ego agā ad qua
87 druplū: vt ibi. † An aūt in hac actione de calūniatorib⁹ que da
tur. ad quadruplū illud quadruplū sit totū pena: an v̇o in qua
druplo ꝯtineat̃ simplū: vide glo. in. l. in heredē. §. j. in ver. tolla
tur. ff. de calū. his pro introductione materie p̄missis clare liq̃t
88 † qualis debeat esse forma libelli in actione in factū ex edicto de
calūniatorib⁹: cuius libelli formā ponit in specie Spe. in tit. de
calū. ⁊ Roffre. in eo. titu. ſm qđ hic referūt Jo. de pla. ⁊ Nico. de
neapo. in. vij. q. ex̃ glo. † Et in hoc libello ꝯclusiones sunt diuer
sificāde ſm varietates ⁊ diuersitates factorū: vt habet̃ in dictis
89 locis ⁊ in superiorib⁹ apparet. † si em̄ agat ille qui pecuniā de
dit ne sibi calūniosum negotiū fieret: vel ne cōtra eum calūnio
sa accusatio institueret̃ habet ita cōstituere libellū ſm Jo. fab.
Jo. de pla. ⁊ Ange. hic. ago cōtra Tityū ⁊ dico ꝙ cum de anno
presenti me calūniose accusaret aut accusare vellet de tali calū
nia: de qua fui ⁊ sum innocēs. dedi sibi dicto tēpore tantā pecu
niam ne me calūniose accusaret. Quare cum inciderit in penaz
quadrupli eius pecunie quā recepit ex dicta causa peto ipsum
cōdēnari ad quadruplū. si autē alius dedisset pecuniā vt mihi
negotiū per calūniā faceret: vel vt in me calūniosam accusatio
nem institueret: tūc hoc esset narrādū: ⁊ postea ꝯcludēdū: vt. s̄.
et idem fiendū est in similib⁹ casib⁹ ꝯtingētib⁹ ſm eum. tamen
90 ea que. s̄. dixi ſm que dicta etiā ista intelligatis. ¶ † Adde etiā
ad istum. §. qđ Bal. in. c. j. in vlti. col. de plus peti. dicit se putare
ꝙ de equitate canonica omnes ꝯctus mundi sunt bonefidei in
effectū: ⁊ ita dolus omni casu vitiat ipso iure: vt ibi per eū quē
vide ad limitationē huius tex.

Actionum. In hoc. §. ponit̃ quinta diuisio prin
cipalis actionū ſm glossellā primam
hic interlinearē quam tenent omnes scribētes: vt Dy. Jo. fab.
Nico. de neap. ⁊ Jo. de pla. ⁊ Ang. de are. hic. Idem etiā tenent
glo. in. §. sunt p̄terea. in glo. j. ĩ. eo. vos aūt potestis dicere ꝙ hic
sit sexta diuisio actionū tenēdo ꝙ in. §. p̄iudiciales. ponat̃ vna
diuisio que sit quinta: vt ibi dixi in glo. j. mag. in pri. ⁊ dixi etiā
in. §. sequēs. in glo. j. paruula. ⁊ in. §. omnis. in ṗn. in glo. j. par
uula. s̄. eo. possetis etiā dicere ꝙ hic sit tm̄ quarta diuisio tenē
do ꝙ in. §. preiudiciales. nulla ponat̃ diuisio. prout tenuit glo.
mag. j. in. §. sunt p̄terea. s̄. eo. tit. ⁊ Azo in sum. hui⁹ tit. ⁊ dixi in
d. §. p̄iudiciales. in glo. j. mag. in prin. itē tenēdo ꝙ in. §. omnis.
nulla ponat̃ diuisio: vt ibi dixi in textualib⁹ in. j. nota. ⁊ etiā in
glo. j. paruula. nō est tñ curādū de hoc cū nō sit de lana caprina.
¶ Iste. §. vsq; ad. §. fuerat. diuidit̃ in tres partes. In ṗma po
nitur vna generalis diuisio actionū bimēbris que est ꝙ actio
num aliq̃ sunt bone fidei: alique stricti iuris. In secūda primū
membrū diuisionis declarat̃ exp̄sse enumeratis in specie actio
nibus que sunt bone fidei: aliud etiā secūdū membrū tacite de
clarat̃ ex regula que hic tacite sumit̃ ꝙ oēs actiones exceptis h
enumeratis sūt stricti iuris. In tertia remouet dubiū qđ olim
erat circa petitionem hereditatis: an essent bone fidei: an stricti
iuris. Scđa ibi: bone fidei sunt. Tertia ibi: ꝗuis enim vsq; ad
1 huc. ¶ † Actiōes bone fidei sunt iste que hic enumerant̃ in tex.
h. d. Vel meli⁹ si vultis potestis loco summarij ponere illos ver
sus magistrales cōprehēdētes nominatim actiones que bone
fidei sunt. Empti: cōducti: mādati: depositiq;. Pignera: ciscū
de: cōmuni: ꝓ socioq;. Dotis: ⁊ heredis: tutele: cōmoda: gestor.
Prescriptis verbis: cum estimat: aut ꝑmutat. Ista bone fidei
2 sunt: stricti cetera iuris. ¶ † No. j. ad tex. ꝙ actionū q̃dā bone fi
dei sunt: q̃dā stricti iuris. Et no. diligēter ꝙ omnes ꝯctus qui
b fiūt cum principe habēt naturā ꝯctuū bone fidei. [b] ita sing. no.
Bal. in ti. de pa. ꝯstan. in. xxxiij. col. in v̇si. si qua v̇o. per illū tex.
in v̇si. bone fidei. Sed tūc ꝯtra hanc diuisionē opponit̃ ſm Jo.
3 fab. hic. ⁊ ostēdit̃ † ꝙ imo ista diuisio nō sit bona: quia ad hoc vt
aliqua diuisio sit bona debet fieri ꝑ species oppositas ⁊ ꝯrias:
vt patet. s̄. de iu. ꝑso. in prin. ⁊ in. l. j. in ṗn. ff. de his qui sunt sui.
cum simi. vt animal aliud albū aliud nigrū. ista est bona. naz si
diceret̃ aliud albū aliud siccū: vel diceret̃ animal aliud nigrum
aliud humidū. cui vestrū nō apparet hāc diuisionē esse ineptā.
ita in ꝓposito nostro imperator hic dicit ꝙ actionū quedā sunt
bone fidei: quedā stricti iuris. quid est hoc dictū imperator fa
cit diuisionē a separatis omnino ergo inepte: ergo diuisio non
bona cuz nō fiat per opposita. debuisset ergo imperator dicere
vt bonā diuisionē faceret ꝙ actionū quedā sunt bone fidei q̃dā
male fidei sunt. Vel meli⁹: quia nō est dare aliquas actiōes ma
le fidei: vel in quib⁹ posset esse mala fides: vt inquit. ĩ. glo. mag.
debuisset ergo imperator ita dicere si volebat bene diuidere ꝙ
actionū q̃dā sunt largi iuris: q̃dā sunt stricti iuris. Respondet
Jo. fab. ꝗuis per alia verba inuoluta ⁊ intricata. ⁊ credo ꝙ di
cat quicq̃d ad istud arg. dici aut cogitari possit. cuius sol. tenet
etiā Jo. de pla. hic: ꝙ imperator qui has diuisiōes actionū ad
inuenit ꝓpter instructionē iuuenū quib⁹ hūc librū dictauit. §.
sed ne in primis. cum simi. s̄. de leg. non posuit hāc diuisionē ne
reciperet̃ penes vocabula: sed penes effectū: ita ꝙ imꝑator be
ne diuidit saltē tacite ⁊ effectualiter bene dixit. nam voluit dice
re imperator actionū q̃dā sunt bone fidei: hoc est q̃dā sunt que
magis exuberant in bona fide ꝗ̄ alie: ⁊ sic sunt vberioris ⁊ lar
gioris iuris respectu bone fidei: ⁊ sunt ille que enumerant̃ hic
in tex. ⁊ ꝓpterea appellate sunt per excellētiā simpliciter bone
fidei. arg. §. ius autē ciuile. in fi. s̄. de iu. natu. gen. ⁊ ciui. Quedā
sunt stricti iuris: hoc est nō ita exuberātes in bona fide. ⁊ pro
pterea sunt appellate stricti iuris: quia min⁹ exuberāt in bona
fide. ⁊ sunt alie omnes p̄ter enumeratas in tex. isto. non aūt in
telligatis aliquas esse que nō sint bone fidei cum nulla sit que
sit male fidei: vt statim dixi: ⁊ posuit. ĩ. glo. mag. que etiā decla
rat quō ⁊ in quib⁹ verset̃ bona fides in istis actionib⁹ q̃ in hoc
tex. ponunt̃ ꝗ̄ in alijs. si ergo ꝯsideram⁹ nō verba simpliciter:
sed effectū hui⁹ diuisionis in hoc tex. nostro posite recte ista di
uisio est effectualiter facta per opposita hoc modo. Quedā sunt
actiones

a ¶ Barattariaz. Que autez dicat̃ barataria: et an dicat̃ qñ quis est debitor cōis: et ĩ libro suo aptat particulā vt nō videat̃ debitor: vide Pau. đ ca. in cōsi. cl. vbi ꝙ. nō: sed qñ datur iudici ꝓ iniustitia vel ne ius faciat.

b ¶ Bone fidei. Adde Bartho. cepo. in singula. versi. xxxj.

actiones magis exuberãtes ꝛ magis largi iuris in bona fide: ꝛ
sunt ille que hoc respectu appellate sunt bone fidei que hic enu
merant̃ in hoc tex. nostro. Quedã sunt bone fidei minus exube
rãtes: ꝛ hoc respectu sunt stricti iuris. Sed iudicio meo ita di-
cere ꝛ respõdere est multũ palliare tex. est ostẽdere ꝙ cum impe
rator hũc librũ pro iuuenibꝰ fecisset melius posuisset diuisionẽ
eo modo quo statim dixi ſm quã fuisset facta per species oppo
sitas: tamẽ nihil meliꝰ occurrit pro solutione qđ possim vobis
4 afferre in mediũ. ꝯsiderabitis. ¶ †Nota tamen vnũ verbũ ma
gistrale qđ dicit Bal. in. c. vnico. ad fi. de plus peti. ꝙ omnes cõ
tractus mũdi ꝗ̃tum ad mentem ꝛ substantiã intentionis sunt
bone fidei: non ꝗ̃tum ad titulum actionis. ¶ Secundo princi
paliter iuxta istud princi. no. ꝛ iuxta hanc diuisionẽ in tex. posi-
tam que hʒ ꝙ actionũ quedã sunt bone fidei: q̃dã sunt stricti iu
5 ris posset probabiliter dubitari. †Nũquid sit aliqua actio stri-
cti iuris q̃ tñ habeat naturã bone fidei: cõiter đr ꝙ sic in actio-
ne ex testamẽto q̃ ꝗ̃uis sit stricti iuris eo ꝙ nõ sit de enumera-
tis in hoc. §. hʒ tñ naturã bone fidei ꝛ equiparatur actionibus
bone fidei. tex. est no. in. l. in minorũ. ꝛ ibi glo. no. C. in qui. cau.
in inte. resti. non est neces. ꝛ ibi in terminis hoc tenet Bar. et ita
6 etiã tenet Jo. de pla. hic. ꝛ ad istud bene facit: †qꝛ sicut in actio-
nibus bone fidei veniũt vsure ex mora. l. mora. §. in bone fidei.
et. l. videamus. §. j. ff. de vsur. ꝛ ponit hic glo. j. mag. in prin. ita
etiam in actione ex testamẽto. l. qui solidum. §. etiaʒ. l. meuius.
§. j. l. titya seio. §. vsuras. ff. de leg. ij. l. in fideicõmis. in prin. ff. de
vsu. ꝛ ibi late Floria. in. l. j. in glo. j. magna. C. de vsu. ꝛ fru. lega.
ergo ꝛc. Preterea in actionibꝰ bone fidei soluẽs rem deteriorẽ
non liberat̃ a prima actione: sed agit̃ prima actione: secus est in
actionibꝰ stricti iuris. allegãt ad hoc omnes tex. in. l. iij. §. si red
dita. ff. cõmod. ꝛ. l. j. §. in re deposita. ff. deposi. addo glo. in. l. ele-
ganter. §. non solũ. in glo. fi. mag. ff. de dolo. ꝛ vide Bar. omni-
no assignãtẽ rationẽ magistralẽ diuersitatis. Cuʒ ergo in pro-
posito nostro idem sit in actione ex testamẽto: quia soluẽs rem
deteriorẽ nõ liberat̃ a prima actione. l. huiusmodi. §. edes. ꝛ ibi
Bar. ꝛ alij. ff. de leg. j. ꝛ. l. meuius. §. fundo. ꝛ ibidem Bart. ff. de
leg. ij. ꝛ ponit late Bar. in. l. iulianꝰ. §. j. ꝛ ibi alij. ff. de ver. obli.
7 ergo dicemꝰ actionẽ ex testamẽto cẽseri bone fidei. †His tamẽ
non obstantibꝰ Dy. determinat ꝯrium ꝙ imo actio ex testamẽ
to sit stricti iuris: ꝗ̃uis aliqua similia habeat cuʒ actione bone
fidei: ꝛ sapiat naturã actionũ bone fidei. ꝛ ita etiam tenet Joã.
8 fab. ꝛ Nico. in. j. q. ex glo. moti. †quia in actionibꝰ bone fidei iu-
ratur in litem de affectione. l. in actionibꝰ. ff. de in li. iurã. ꝛ tñ in
actione ex testamẽto non iurat̃ in liteʒ. tex. est in. l. alias. ff. de in
li. iur. per quem tex. Bar. ibi no. ꝙ ꝗ̃uis actio ex testamẽto ha-
beat instar actionũ bone fidei. d. l. in minorũ. tamen non est hoc
verũ ꝗ̃tum ad iuramẽtũ in litem: vt ibi. Item ſm Jo. fab. Nic.
et Ange. de are. hic ista pars multũ aperte ꝓbatur in. d. l. in mi
norum. §. approbata. vbi enumerat tex. actiones bone fidei ex
vna parte: ꝛ legata ꝛ fideicõmissa ex alia tanꝗ̃ diuersa: vt appa
ret ex copula ꝛ ibi posita que cadit inter diuersa: prout est glo. ꝛ
ibi expssius Bar. in rub. ff. de iur. ꝛ fac. igno. ꝛ expssior glo. in. c.
9 querelã. in ver. non potuit. ex̃ de simo. †Pro hac etiã parte be
nefacit multũ: quia ꝯdictio ob turpẽ causam cõcurrit cũ actio-
nibus bone fidei: ꝛ tamen non ꝯcurrit cum actione ex testamẽ-
to. tex. est no. de vtroq; in. l. si. §. j. ff. de ꝯdi. ob tur. cau. Pro hac
10 etiã parte multũ bene facit: †quia actiones bone fidei nõ sunt
arbitrarie ꝓpter locũ seu respectu loci. secus est in actione stri-
cti iuris. tex. est in. l. bone fidei. ff. de eo qđ certo loco. ꝛ ibi Bar.
11 assignat rationẽ diuersitatis: †ꝛ tñ actio ex testamẽto est arbi-
traria ꝓpter locũ. tex. est no. in. l. si heres. ꝛ ibi in terminis nr̃is
Bar. ff. de eo qđ certo loco. ergo actio ex testamẽto non est arbi
traria. Sali. in. d. l. in minorũ. dixit sub dubio tamen forte quod
12 forte posset dici †ꝙ in casibꝰ a iure expssis faciẽda sit equipara-
tio seu extẽsio de actionibꝰ bone fidei ad actiones ex testamẽto.
d. l. in minorũ. al's secus: quia vnũquodq; iudicabit̃ ſm naturaʒ
suam. arg. l. ius singulare. ff. de legi. Bar. not. in. d. l. si heres. te-
net ꝙ actio ex testamẽto habeat istar bone fidei quo ad cessio-
nes: ꝛ ꝯsequẽter quo ad fructꝰ ꝛ vsuras: vt iuribꝰ. s. all. item et
quo ad hoc vt re non pfecte soluta vel re pstita deteriorata du-
ret actio prima. vt iuribꝰ. s. all. quo autẽ ad alia remaneat stri-
cti iuris. ꝛ hanc opi. que fuit Bar. ascribit sibi Ang. hic Pau.
de cast. in. d. l. si heres. cum qua etiã tenet Ang. hic. Ego võ cõsi
dero omnes opi. s. all. que ꝗ̃uis videant̃ varie ꝛ diuerse ꝛ pro
13 diuersis referant̃: tñ effectualiter omnes idẽ volũt †ꝙ actio ex
testamẽto sit stricti iuris. potissimũ quia nõ est de enumeratis
in hoc. §. habet tñ in aliquibꝰ casibꝰ. s. dictis instar actionũ bo
ne fidei cum in illis casibꝰ sapiat naturã actionis bone fidei. et
ista est veritas. Et ꝙ actio ex testamẽto singulariter sit stricti iu
ris vltra superius all. tenet Jmo. in. l. si quis bonorũ. in prin. ff.
de leg. j. sed qđ habeat in aliquibꝰ instar actionũ bone fidei. te-
net etiã Bar. in. l. si mihi ꝛ tibi. §. si quis seruos. ff. de lega. j. ꝛ in
14 l. eum qui. ff. de dona. ¶ †Adde idẽ esse in actione que cõpetit
ex donatione causa mortis: quia lʒ sit stricti iuris: habet tamẽ
naturã bone fidei. glo. est sing. in. l. seia. §. bone fidei. vbi etiã bo
nus tex. ff. de dona. cau. mor. quã no. Ludo. roma. in sing. suis.
15 ¶ †Quid autẽ sit in actione pro tutela. an ipsa sit stricti iuris ꝛ
habeat naturã bonefidei: dicã. j. in glo. in ver. tutele. vbi meliꝰ
cadet. ¶ Secũdo notate in specie ex hoc tex. ꝙ actiones in hoc
tex. enumerate sunt bone fidei. ꝛ ſm qđ dicit hic glo. j. mag. in
prin. sunt. xvij. si cõputent̃ ille que ponunt̃ hic ꝛ in. §. sequens.
16 †Et si cõputabitis ꝯrias que etiã sunt bone fidei: vt tenet glo.
in ver. tutele. erũt. xxiij. Jmo etiã. xxv. si cõputabimꝰ actionẽ
in factũ in duobꝰ casibꝰ ſm qđ tenet glo. j. in ver. ex pmutatio-
ne. vbi melius dicet̃. ¶ Et iuxta illud notabile quero ꝛ multuʒ
17 probabiliter †quare actiones hic enumerate sint magis bone
fidei ꝗ̃ alie. glo. j. mag. circa principiũ mouet hoc dubiũ ꝛ non
respõdet ad illud. directe rñdet Jo. fab. hic in finalibꝰ verbis
huius. §. qđ ideo est: quia ꝯctus ex quibꝰ descẽdũt actiones in
hoc nostro. §. enumerate magis frequẽtant̃. ideo magis exube
rans bona fides in eis requirit̃ ꝓpter magis cõem vsum ꝛ ma
iorẽ indigẽtiã ꝛ frequẽtiã horũ contra vnũ ꝗ̃ aliorũ: vt in simili
dicit per glo. in. l. ij. in pñ. ff. de vsu. ꝑ emp. facit. l. iusto. ff. de vsu.
et fuit ante eũ: ꝗ̃uis ipse nõ dicat respõsio subtilis Pe. de bell.
hic. Ista ratio iudicio meo ꝗ̃uis habeat aliquid modicũ psua-
siui coloris: tñ non est vrgẽs. imo ꝙ plus est nihil valet: qꝛ seq̃-
retur ꝙ stipulatio siue actio ex stipulatu debuisset poni ꝛ nu-
merari inter has actiones bone fidei: cũ ille ꝯctus stipulatiõis
sit frequẽtissimus. Preterea ꝛ fortius sequeret̃ ꝙ actio ex mu-
tuo debuisset inter has bone fidei poni cũ ꝯctus mutui sit ma-
gis assiduꝰ ꝛ frequẽtatꝰ ꝗ̃ alius aliquis ꝯctus: vt expsse inquit
Bar. post Ja. de are. in rub. ff. si cer. peta. nescio qđ aliud possi-
mus dicere: nisi ꝙ istud sit positiui iuris in quo sufficit pro ra-
tione volũtas: vt inquit glo. in. l. j. §. pueritiã. in ver. ratꝰ. ff. de
posi. nec video que alia vrgẽtior ratio reddi possit ꝗ̃ qđ sic pla
cuerit legũlatori. vt etiam alibi dicit Bar. in. l. humanitatis. in
pluribꝰ q̃stis. C. de impu. ꝛ in. l. ex facto. in pñ. ff. de vul. ꝛ pup.
18 nisi diceretis †ꝙ est adhuc mirabiliꝰ nõ omniũ que in iure sunt
ratio reddi põt. l. nõ omniũ. ff. de legi. prout inquit alibi Bart.
in. d. l. ex facto. in. ix. col. ¶ Tertio magis in specie no. ex tex. ꝙ
19 actiones ex locato ꝛ ꝯducto sunt bone fidei. ¶ †Quid autẽ di-
ceretis de actiõe oneris aduersi: an sint bone fidei: an stricti iu-
ris: ꝛ sciẽdũ est ꝙ actio oneris aduersi cõpetit locatori qꝛ ꝯdu-
ctor accepit rem suo periculo: ꝛ postea res perijt. l. in naue sau-
pheli. ꝛ. l. opus qđ aduersione. ff. loca. ꝛ. l. si quis vina. §. si in ad-
20 uersione. ff. de peri. ꝛ cõmo. rei ven. ¶ †Est tamẽ dubiũ an hoc
sit nomẽ propriũ actionis: an võ adiectio vt sic sit actio locati q̃
appellat̃ aliqñ cũ hac adiectione oneris aduersi: magis tñ cõi-
ter tenet̃ ꝙ sit nomẽ propriũ actionis: prout tenet glo. in. d. l. in
naue saupheli. in ver. oneris aduersi. ꝛ ibi sequit̃ Bar. ꝛ idẽ te-
nuit Jo. cremo. in arbore actionũ. ꝛ propterea circulũ specialẽ
huic actioni fecit. Ad ꝓpositũ Joã. in dicta arbore tenuit ꝙ sit
stricti iuris qđ etiã videt̃ tenere Jo. fab. hic: in. x. col. sed de hoc
21 ego nõ curo vlteriꝰ cũ magis cõiter teneat̃ ꝑ doc. †ꝙ ista actio
oneris aduersi hodie locũ nõ habeat: vt tenet glo. in. d. l. in na-
ue saupheli. in glo. in ver. supuacuũ. ꝛ sequit̃ ibi Bar. ꝛ Goffre.
in libellis suis. cũ ergo effectꝰ huiꝰ actionis hodie sit sublatꝰ ꝛ
semp cõpetat actio ex locato frustratoriũ esset vlterius instare
an sit bone fidei: an stricti iuris quicqđ dicat̃ per Joã. fab. hic.
22 ¶ †Quarto no. ex hoc tex. ꝙ actio pscriptis verbis est bone fi-
dei. in duobꝰ casibꝰ qñ pro estimo cõpetit ꝛ qñ ex pmutatione:
et hos terminos habetis declaratos. j. in glo. in ver. estimato. ꝛ
in ver. ex permutatione. innuit̃ ergo clarissime ex hoc tex. ꝙ in
alijs casibꝰ quibꝰ cõpetit ista actio pscriptis verbis semper sit
23 stricti iuris. ¶ Pulcrum est videre †quare hec actio pscriptis
verbis sit magis bone fidei in his duobꝰ casibus ꝗ̃ in alijs in
quibꝰ est stricti iuris: rñdent subtiles vltra Pe. ꝛ Ja. de raue.
et bene. ꝛ miror ꝙ Jo. fab. hoc non tetigerit. qđ ideo est: quia in
istis duobꝰ casibꝰ actio pscriptis verbis magnã hʒ similitudi-
nem ꝛ ꝯformitatẽ cum ꝯtractu locationis ꝛ pmutationis. l. j. in
prin. ff. de esti. act. ꝛ. l. j. in prin. ff. de re. pmu. ꝛ tangit̃ diffuse per
Jo. fab. hic in antepenul. col. vnde cum actio ex empto ꝛ vendi
to. item actio ex locato ꝛ ꝯducto sint bone fidei: vt hic. certe ad
earũ similitudinẽ inductũ est ꝙ actio pscriptis verbis in duo-
24 bus casibꝰ eodẽ modo esset bone fidei. ¶ †Ulti. no. ex hoc tex.
ꝙ ꝗ̃uis olim dubitatũ fuerit an petitio hereditatis esset bone
fidei vel stricti iuris: qđ tamẽ hodie aperte decisum est: vt hic:
ꝙ sit bone fidei. ¶ Pulcrum ergo est inuestigare ad subtiliza-
tionem tex. quare magis dubitatũ fuerit de ista ꝗ̃ de alia: re-
spõdebat subtilis Pe. de bellaperti. quem refert ꝛ sequit̃ Joã.
fab. hic in. ix. col. ꝛ bene ꝙ ideo in ea magis dubitatũ fuit: quia
ista actio petitionis hereditatis est realis. vt. l. siue bone fidei.
§. petitio. ꝛ ibi Bar. ff. de peti. hered. est bonus tex. in. l. sinautẽ.

§. sed & is. ff. de rei vendi. ponit Ang. de are. in §. sed iste. in iiij. col. s. eo. tetigi aliquid in §. quemadmodū. s. eo. & de realibꝰ non reperiṫ ꝙ aliqua sit bone fidei si aduertatis ad totū istum. §. et seq. nisi ista petitio hereditatis in qua s̄m p̄fatos doc. ita fuit statutū: eo quia habeat plurimū p̄sonalitatis. l. hereditatis. & ibi Bar. & alij. C. de peti. heredi. & declarat Bart. in d. §. petitio. isti sunt magis cōmunes. ¶ Predictū notabile p̄cedit clarissime quādo agiṫ petitione hereditatis vniuersaliter. Quid aūt si sit vna res singularis pro qua cōpetebat testatori actio stricti iuris: & petaṫ per hanc petitionē hereditatis qd̄ potest. iuxta. l. et non tantū. in prin. ff. de peti. here. an isto casu erit bone fidei: an v̄o stricti iuris? Jo. fab. in. ix. col. determinat & bene ꝙ hoc casu non erit bone fidei. motꝰ quia actio surrogata debet sapere naturā eius cuiꝰ loco datur. l. si eum. §. qui iniuriarū. ff. si qs cau. et. l. pretor ait. §. si ꝯditionalis. & §. p̄terea. ff. que in fran. cre. & l. cum post. in prin. ff. q̄n actio de pecu. est anna. facit opti. l. j. §. si quis sub ꝯditione. ff. vt leg. noie caue. nec huic determinationi obst. l. itē veniūt. §. cum prediximꝰ. ff. de peti. here. vbi est tex. ꝙ in hac petitione hereditatis veniūt alie actiones: sed nō cū sua natura: quia ad hoc respōdeo prout respōdet illa solēnis glo. de qua Bar. ibi facit magnū festū: & dicit qd̄ est multū notabilis: & qd̄ forte nō habeaṫ alibi in. l. certi cōdictio. in prin. in glo. mag. in ver. ex omni causa. ad fi. ff. si cer. peta. qd̄ verum est ꝙ in ista actione non veniūt alie actiones cum sua natura: scʒ accidētali & a casu supueniēti: puta incremēti dupli p̄pter inficiationem: sed bene veniūt cuʒ sua natura primordiali & originaria.

25 † actio subrogata accipit naturā primordialē & originariā eius in cuius locū subrogaṫ: non aūt accidētalē: vt dicit illa solēnis glo. per. d. §. cū p̄diximus. cum ergo hoc sit de originali natura actionis esse bone fidei vel stricti iuris nimirū si hāc dʒ assumere ista petitio hereditatis in eius locū subrogata. Accedat etiā

26 pro hac determinatiōe tex. in §. fuerat. proxi. seq. vbi † actio rei vxorie trāsfusa in actiōe ex stipulatu dat propriā naturā bone fidei illi actioni ex stipulatu in quam transfusa est. que actio ex stipulatu al's est stricti iuris: vt hoc tex. & hanc determinatio-

27 neʒ notate: quia est maxima limitatio ad tex. nostrū. ¶ † Quid autē dicetis de bono. posses. heredi. peti. item & de fideicōmissaria heredi. peti. an dicanṫ bone fidei: an v̄o dicanṫ stricti iuris? prima fronte videreṫ dicēdū ꝙ bone fidei cum habeāt naturā petitionis hereditatis & eadē in eis recipianṫ que in peti. here. vt. l. ij. ff. de bo. pos. here. pet. & l. ij. ff. de fideicō. here. peti. Preterea in ista fideicō. here. peti. veniūt fructꝰ a tpe more: prout in alijs actionibꝰ bone fidei. l. in fideicōmissaria. ff. ad trebel. bis non obstātibꝰ Jo. fab. hic in. ix. col. simpliciter refert Jo. in arbore sua actionū tenere ꝙ ambe sunt stricti iuris. & ita etiā ipse simpliciter trāsire videṫ. Sed audite si teneremꝰ vnaʒ opi. que alibi fuit ipsiusmet Jo. fab. in §. sed iste. s. eo. in vlti. col. videlʒ ꝙ bono. posses. heredi. peti. & fideicō. heredi. peti. non sint tertia species actionū de per se: sed qd̄ sit tantū petitio heredi. ciuilis extēsa etiā ad hos duos casus: prout ipse dicit no. i. l. j. ff. de bo. posses. here. pet. Quis ego ibi nihil inuenerim de hoc. certe decisio p̄dicta non posset p̄cedere: sed qꝛ illa opi. non placet mihi per tex. in. l. ij. ff. de fideicō. here. peti. & in. l. ij. ff. de bo. pos. here. peti. idcirco sto cū sua decisione hic ꝙ iste due sint stricti iuris: non autē bone fidei per hunc tex. in quo non sunt enumerate. ¶ Glo. j. mag. in ver. in bone fidei. Quam cum magno ministerio diuido in quinꝗ partes principales. In prima ad declarationē tex. ponit que sint actiones bone fidei: & que sint actiones stricti iuris: non dico quot. In secūda querit quare magis dicātur actiones bone fidei ille que hic enumeranṫ ꝗ alie. & anteꝗ huic q̄stioni respōdeat prius querit an in alijs actionibꝰ possit esse mala fides: & r̄ndet ꝙ non declarādo quo remedio p̄uideatur q̄n dolus vel mala fides interuenit a p̄ncipio: vel postea incidat in ꝯtum. In tertia reuertiṫ ad principalē q̄onem quare iste magis dicanṫ bone fidei ꝗ alie: & r̄ndet ponēdo multos effectꝰ resultātes in ꝯtibꝰ bone fidei que cessant in ꝯtibꝰ stricti iuris. In q̄rta notat quādā differentiā & se remittit. In quinta paucis repilogat qd̄. s. dixerat in tertia parte principali. Scd̄a ibi: sed quare magis dicunṫ bone fidei. Tertia ibi: cū ergo puniatur dolus vbiꝗ. Quarta ibi: itē ex hoc tit. no. quedā differētia. Quinta ibi: patet ergo ꝙ exuberātiꝰ. Illa tertia p̄ncipalis subdiuidiṫ in septē particulas. In p̄ma facit qd̄ dictū est: quia querit quare iste magis dicanṫ bone fidei ꝗ alie. In secūda respōdet: In tertia ponit vnū effectū resultantē in ꝯtibꝰ bone fidei qui cessat in ꝯtibꝰ stricti iuris. In q̄rta ponit aliū effectū. In quinta ponit aliū effectū. In sexta repilogat vno v̄bo illos tres effectꝰ: deinde opp. & soluit. In septia addidit aliū effectū. Secūda ibi: respōdeo alie stricti iuris dicunṫ. Tertia ibi: vnde nō veniūt vsure ex mora. Quarta ibi: itē in actionibꝰ stricti iuris. Quinta ibi: itē nec venit interesse. Sexta ibi: istis ergo oia. Septia ibi: itē in bone fidei veniūt. Et ista diuisio sit quasi loco expeditionis literalis huius glo. ¶ In ea. glo. in prin. ibi: scilʒ decē & septē. Dicite put. s. dixi in tex. in. j. no. ꝙ imo sunt. xxv. cōputatis etiā actionibꝰ ꝯrijs que eodē modo bone fidei sunt: vt tenet glo. j. in ver. melle. & ibi diceṫ. Itēʒ cōputata actione in factū duobꝰ casibus: s̄m qd̄ tenet glo. hic in ver. ex p̄mutatiōe. vbi plenius diceṫ. ¶ In ea. glo. ibi: eam stricti iuris iudicabo. Dicite s̄m Jo. fab. & Ang. hic hoc esse verū: & p̄cedere in directis actionibꝰ: sed ꝯrie bene etiā dicunṫ bone fidei ꝗuis nō inueniant exp̄sse enumerate in hoc. §. n̄ro. vt. s. statim dixi. ¶ In ea. glo. ibi. ff. de ver. obli. l. si quis cū aliter. Ultramō. vt Pe. de bellap. hic. & in. l. si dolo. C. de ꝯhen. emp. & in. l. in ꝯtibꝰ. C. qui.

28 ex cau. ma. & vbiꝗ rep̄hēdūt hāc ꝯclu. glo. tenētes † ꝙ imo siue dolus det causam ꝯtui bone fidei siue incidat in ꝯtū ꝙ sempꝯtꝰ valet: nō aūt qd̄ sit ipso iure nullus. moti potissimū p. d. l. si dolo. C. de rescin. vēdi. in ver. rescindi. vbi ꝯtꝰ bone fidei initus per dolū rescindiṫ: ergo valet & tenet: quia illud qd̄ nullū est rūpi nō potest. l. nam & si sub ꝯditione. in prin. ver. post defectū.

29 ff. de iniu. rup. secūdo moti: † quia dolus & metꝰ equiparanṫ. l. dolo vel metu. C. de inuti. stipu. & ꝯtꝰ initꝰ per metū valet: siue metus dederit causam ꝯtui: siue incidat in ꝯtū. l. si vel metu. C. qd̄ me. cau. & l. si mulier. §. antepe. & pe. ff. qd̄ me. cau. hoc etiā cōprobāt: quia ꝯtus habet sua essentialia vt cōsensum & alia: ergo debet valere. pro hac etiā parte adducit Jo. fa. tex. de hoc s̄m eum satis exp̄ssum in. l. iulianus. §. per ꝯrium. ff. de ac. emp. vbi dolus illius villici dedit causam ꝯtui vēditionis. & tū pre-

30 supponit tex. valere. qd̄ patet: quia agiṫ actione ex vēdito. † fatentur tū ipsi esse in alio differētiā inter ꝯtū bone fidei & ꝯtuʒ stricti iuris: quia q̄n dolus dat causaʒ ꝯtui bone fidei: verū est ꝙ agiṫ actione ex ipso ꝯtu ad rescindēdū ꝯtū: sed vbi incidit in ꝯtum tunc nō agiṫ ad rescindēdū sed ad supplēdū. d. §. per ꝯrium. in actione v̄o stricti iuris agiṫ actione de dolo ad rescindēdū: vel etiā excipiṫ. vt. l. dolo vel metu. C. de inuti. stip. & l. elegāter. §. nō dolū. ff. de dolo. hanc opi. tenet Jo. fab. hic. & r̄ndet ad. d. l. elegāter. in p̄n. & ad nōnullas alias leges q̄ faciūt in contrariū: vt hic per eum. Contrariā opi. scʒ cum glo. nostra tenet Ray. de forli. Ja. but. & Nico. de nea. h̄ in. ij. q. glo. & Cy. in. d. l. si dolo. C. de inuti. stip. & in. l. ij. in pe. q. C. de rescindē. vēdi. & tenet Jo. de pla. & Ang. de are. hic. & ista est mera veritas. & etiā sequitur Bar. qui hoc latissime disputat in. d. l. elegāter. in p̄n. in. ij. col. in ver. oppo. C. de inuti. stipu. l. dolo &c. vbi Bar. refert istaʒ opi. Pe. de bellap. tenētē oppositū. & omnia eius fundamēta. &

31 postea sequiṫ opi. glo. nostre. † ꝙ q̄n dolus dat causaʒ ꝯtui bone fidei: ꝙ ꝯtꝰ sit ipso iure nullus. & p̄ hoc adducit multa iura maxime. d. l. elegāter. in p̄n. vbi bonꝰ tex. & p̄bat per aliquas rationes quas dicit esse incōuincibiles deinde r̄ndet ad oīa fundamēta Pe. s. adducta. dicite in omnibꝰ & per oīa. vt ibi late p̄ eum. ¶ Et ad. d. l. si dolo. quō fiat rescissio si ꝯtus est ipso iure nullus. & an hoc fit: quia ꝯtꝰ de facto p̄cessit: vn̄ eatenꝰ rescinditur q̄tenus de facto p̄cessit: vel quō: dicite vt habetis late per Bar. in. l. q̄ sub ꝯditione. §. fi. ff. de ꝯdi. insti. & in. l. ij. in. j. col. C. de resci. vēdi. & in. l. elegāter. in p̄n. in pe. col. & plenꝰ in. l. si id qd̄ aurū. ff. de ver. obli. & p̄ Pe. de anc. in cle. j. de re iud. Et vltra su-

32 prascripta de hoc † an & q̄n dolus dans causaʒ ꝯtui bone fidei annullet ꝯtū ipso iure: videatis etiā per Bar. Ange. & Imo. & Cuma. in. d. l. si quis cū aliter. ff. de ver. obli. Bal. in. l. nō dubiū. in. viij. col. in. vij. opp. C. de leg. & in. l. ij. C. de resci. ven. & Jo. de imo. in. l. si cum dotē. §. si mulier. ff. sol. ma. Jo. an. & alios & ma-

33 xime abb. Panor. in. c. dilecti. ex̄ de emp. & vēdi. ¶ † Quid aūt si esset actus duplex: scilʒ bone fidei: & stricti iuris: vt quia in cōtractu bone fidei intercedat stipulatio in hoc casu dolus dans causam ꝯtractui annullat cōtractū ipso iure. ponit Bal. in. d. l.

34 dolo. C. de inuti. stipu. † An autē dolus dans causam testamēto annullet & rescindat ipsum testamentū. videatis notabiliter Bal. in. l. si frater. C. qui testamē. face. possunt. Ang. in. l. non est enim consentiendū. per illum tex. ff. de inoffi. testa. et quod no.

35 glo. in. l. quicqd. in ver. acqsierit. & ibi Cy. C. arbi. tut. ¶ † Quid autem in dolo dāte causam legi vel statuto: vide tex. in. l. j. in fi. ff. de excep. do. & ibi vide glo. facientē mētionē de hoc de quodā Papiensē. de quo etiam facit mentionē glo. in. l. fi. ff. de fal. per Bar. in. l. oēs populi. ff. de iust. & iure. in. v. q. p̄rin. ad fi. & in. l. fi. in p̄rin. ff. de ap. reci. tex. in. l. j. §. j. & in. l. ij. vbi no. Ang. & Mod. qd̄ quisꝗ in. vbi etiā quid de dolo dāte causam s̄nic. per abba. Panor. in rubri. ex̄ de consti. per Canoū. in. c. cum omnes. eo.

36 titu. † Item nota ꝙ de iure canonico dolus dans causam cuilibet cōtractui etiam stricti iuris reddit contractū ipso iure nullum. ita singu. Bal. in. c. vnico. ad fi. de plus peti. & s̄m eum oēs contractus mundi ꝗtum ad mentem & substātiam intētionis sunt bone fidei: non quātum ad titulum actionis. quod nota.

37 ¶ † Quid autem sit si dolus dedit causam matrimonio an matrimoniū sit nullum: videte tex. in. l. a diuo pio. & ibi glo. in ver. actiōe. ff. de ritu nup. abb. Panor. in. d. c. dilecti. de emp. & ven. et omnino

et oĩno videatis Bal. in l. cum Barsatorē. C. vt in possess. lega.
38 † ubi ponit illā notabilē questionē ꝛ quotidie occurrētē de fa-
cto ꝑut etiā ipe dixit. Pone titi⁹ induxit me dolo malo vt acci
a perē ei⁹ filiā in vxorē, ꝑmittēs intētione^a nō obseruandi pactū
qḋ eam instituet heredē equali parte cum sororib⁹. vel qḋ ipse
met eā faciet heredē suū. tādē in testō suo secus fecit: qꝛ nihil re
liquit. querit̃ an valeat tale m̃rimoniū: an vō annullet̃ ꝑpter
talē dolū. ꝛ ibi determinat qḋ matrimoniū valet. de quo vltra
eū videatis vos gl. in terminis in. c. cū dilect⁹. in gl. fi. ꝛ ibi doc.
39 extra qḋ me. cā. † Et an aliqḋ remediū cōpetat ꝑpter dictū pa-
ctum. ꝛ an saltem agi possit actione in factū ad interesse. videa
40 tis no. p Bal. ī loco palleg. ℭ † Unū tñ circa ista diligētissime
notate ꝙ nūꝗ̃ dolus operat̃ rescissionē ɔct⁹: vel excusat nisi sit
talis dolus q caperet etiā prudētissimū virū. dictū fuit singula
re Inno. in. c. cū dilectus. ꝛ ibi est text. de hoc extra qḋ me. cau.
qḋ dictū refert ꝛ sequit̃ Bal. in rub. C. de rescin. vē. Facit qḋ in
simili dicim⁹ de metu. nā reqrit̃ qḋ talis metus q caderet in cō
stantē virum: vt dixi in. §. quadrupli. s. eo. extra glos. in mate-
41 ria actionū qḋ me. cā. ℭ † Ultimo diligēter aduertite qḋ illud
qḋ dictū est. s. ɔctum bonefidei initū dolo esse ipso iure nullū.
verū est ꝛ ꝑcedit si hoc vult deceptus: al's secus qꝛ si vellet sta-
re cōtractui: tūc ille qui cōmisisset dolū non posset ꝑpriū dolū
allegare. gl. est no. in. d. l. elegāter. in prin. in glos. parua. in ver.
nullā. ꝛ in glo. magna in ver. in hoc ipo. circa mediū. ꝛ ibi Bar.
in prin. iiij. colū. ꝛ glos. no. in. l. iurisgen. §. pretor. in versi. dolo
malo. ꝛ ibi Ang. ff. de pac. Accedat glo. in. l. a diuo pio. ff. de ri
tu nup. Bal. in. l. j. in. iij. col. C. plus valere qḋ agit̃. ꝛ multū no.
Bal. in. l. dolum. C. de peri. ꝛ cōmo. rei vendi. ꝛ ibi etiā notabi-
42 liter ponit. ℭ † An dolo decept⁹ cogatur hoc declarare an ve-
lit stare contractui vel ne. ꝛ tenet ꝙ sic per tex. ad hoc notabilē
quem dicit alibi nō reperiri in iure. in. l. iulianus. §. si quis col
ludentē. ff. de act. emp. ꝛ ibi etiam hoc dicit in terminis bar. ad
dite. l. si quos. fm̃ vnā lecturā. C. de decu. li. x. ꝛ ibi Bar. in ter-
minis qui etiam ad hoc idem allegat multa alia que ibi videa
43 tis. † Et ad id qḋ statim dixi ɔctū bonefidei dolo initū esse ipso
iure nullū si deceptus hoc velit: al's secus. bene facit qḋ in sĩli
dicimus ꝙ ɔtractus initus cū ecclesia nō seruatis debitis so-
lēnitatib⁹ nō valet. auten. hoc ius porrectū. C. de sac. sanc. eccle.
ꝛ capitulo sine exceptione. xij. q. ij. sit ipso iure nullus: tamē va
let si ecclesia hoc vult. vt est glo. in. c. j. extra ne sede vacā. ponūt
Cano. maxime Inno. in. c. j. extra de his que fiunt a prela. sine
cōsen. ca. ꝛ in. c. si qs p̄sbyteroꝝ. de rebus eccle. non alie. Bal. in
l. j. in. iij. col. C. plus vale. qḋ agi. gl. ꝛ doc. maxime Bal. in. l. iu-
bemus. §. sane. el. j. C. de sac. sanc. eccle. bonus text. in. l. cū hi. §.
eam trāsactionē. ꝛ ibi glos. in verbo facit. ff. de trāsac. qcqd ibi
teneat Bar. post Jac. but. firmās oppositū. ℭ Accedat in simi
li glo. notabilis. s. quib⁹ ex cau. ma. non licet. in prin. in glo. in
verbo nihil agit. quā ꝑ multū notabili ponderat Ang. de are.
ibi q vult qḋ id qḋ dicit̃ ꝙ manumissio serui facta a dño ĩ frau
dē creditoꝝ sit ipso iure nulla. vt ibi est tex. illud est verū in pre
iudiciū creditoꝝ: sed bñ valet in preiudiciū domini manumit-
tētis qñ creditores sunt ɔtenti. ꝛ est bon⁹ tex. quē illa gl. alleg.
44 in. l. si creditoribus. C. de seruo pig. dato manu. ℭ † An autē
dolus ꝑxenete quē vulgo malosseriū appellamus vel alterius
b tertij vitiet ɔctū.^b videatis glo. notabiliter tenentē ꝙ nō. in. d.
l. elegāter. in prin. in gl. magna. in ver. in hoc ipo. accedat text.
in. l. ij. ff. de ꝑxene. ꝛ qḋ no. Bal. in. l. militib⁹. in. iij. colū. C. si qs
alteri vel sibi. ℭ In ea. glos. ibi. rñdeo alie stricti iuris dicunt̃:
qꝛ nō venit ꝛc. aduertite ꝙ ista gl. directo nō respon. ad quesi-
tū qḋ format̃ quare magis actiones in hoc. §. enumerate ma-
gis dicantur bonefidei ꝙ̃ alie. ideo dicite vt. s. dixi in tex. in. ij.
45 no. ℭ In ea. gl. ibi. l. videamus. §. si actionē. † Nota perpetuo
istā gl. ꝙ in actionibus bonefidei fructus veniūt iure actionis
nō vsure. quā glos. multū notat. d. Matthe. in notabili. c. j. ɔtriū
tenet Bal. Quis istam glos. non allegat. in. l. j. in fi. C. de vsu. et
fruc. leg. Ang. ꝛ do. Alex. in. l. si marito. §. fi. ff. sol. ma. vbi dixit
qḋ ista glo. cōiter reprobatur: qꝛ iure nō ꝑbatur. Et idē Alex.
in rub. ff. solu. ma. in. ij. col. Pe. de bellap. dicit hāc gl. velle qḋ
fruct⁹ veniāt iure actionis: qḋ ipe reꝑhēdit: qꝛ imo veniūt offi
cio iudicis. sed Jo. fab. dicit ꝙ male aduertit ad gl. nostrā que
ꝙ̃uis dicat ꝙ veniāt fructus: nō tñ aperit an iure actionis: an
officio iudicis. credo ego ꝙ Pe. hoc collegerit ex glo. dū dicit
ꝙ in actiōe stricti iuris nō veniūt fructus. ꝛ sic glo. videt̃ velle
fruct⁹ venire iure actionis. de quo tñ qꝛ alienū est a materia. §.
nr̃i videatis late Jo. fa. ꝛ alios in. §. j. de offi. iudi. Spec. in ti.
de sen. ꝛ interesse. §. j. ꝛ q̃ notat Bar. in. l. ꝛ ex diuerso. §. vbl au-
tē. ff. de rei vendi. ℭ In ea. glo. ibi. secus si rem tradi vel factū.
46 q̃ aūt sit rō diuersitatis † quare in obligationib⁹ dādi nō succe
dat obligatio ad interesse: sed precise qs teneat̃ ad dandum. vt
hic in glo. ꝛ in. l. vbi aūt nō apparet. §. fi. ff. de ver. ob. secus aūt
est in obligationib⁹ facti vel in obligationib⁹ rē tradi qḋ etiā

a ℭ Intentione. Facit vt in simili habet̃ etiā p do. Mari. soz. in ɔsi. xxviij. incip. circa
prin. p totū. in. j. pte. de eo q m̃rimoniū expresserit p vba exteriora denotantia ɔsen-
sum matrimonij p vba de pñti intētiōe iterius ĩ mēte retēta nō id ɔhendi: an aliqḋ
operat̃ illa intētio ĩ mēte retēta. ꝛ quid an matrimoniū annullet̃ ꝛ an q̃liter id tenue
rit quo ad foꝝ iudicialē seu cōtētiosum ꝛ forū penitētialē. et an papa dispēsare possit

c est facti^c. l. fundū pstari. ꝛ. l. rē tradi. ff. de ver. ob. videatis Cy.
in. l. vnica. in. iiij. q. pn. circa fi. distinctionis sue. C. de sen. q̃ p eo
qḋ interest pfe. ꝛ videatis q̃tuor rōnes diuersitatis p Bart. in
l. stipulationes nō diuidūtur. in prin. ff. de ver. ob. in. x. co. ver.
sꝫ iuxta pdicta posses q̃rere de rōne ꝛc. quarū duas vltimas re
fert ꝛ simpliciter sequit̃ Ang. hic nullo addito: sed ego nō refe
ro. qꝛ ibi habetis clare p Bar. qꝛ nō adderē. videatis bene eun
dē Bart. in. d. l. vnica. C. de sen. q̃ pro eo qḋ interest. in. v. q. pn.
47 ℭ † Notabitis tñ ad predictā regulā que habeat qḋ in obliga
tionib⁹ facti qs nō cōpellit̃ precise facere: sꝫ soluendo interesse
liberatur. inter alias ꝙ̃ plures fallētias q̃ tradi solēt ad istā re
gulā in. d. l. stipulationes nō diuidūtur. ꝛ in. l. si quis ab alio. ff.
de re iudi. ꝛ in alijs locis cōibus tres notabiles ꝛ singulares li
mitatiōes. prima est nisi iteruenisset iuramētū: qꝛ tūc ĩ obliga
tionibus facti nō succederet interesse: qꝛ imo iuramentū obli-
garet precise ad factū. gl. est singularis in. l. si qs pecuniā. ĩ pn.
in glo. paruula. in verbo necesse habeas. ff. de condi. ob cām. de
qua gl. dixi vobis si bñ recolo. in. §. item si quis postulāte. s. e.
48 ꝛ ibi tradidi oportunas remissiones. ℭ † Scḋs singulr̃ fallit
in sñia: qꝛ sñia obligat quē pcise ad factū. vñ si in sñia condēna
ret̃ aliqs ad aliqḋ faciendū. certe soluēdo interesse nō liberare
tur. glo. est singularis. in. l. qui restituere. ff. de rei vē. in glo. ma
gna. in verbo cōdēnandi. circa mediū. quā ibi multū exclamāt
49 Bal. ꝛ Ang. ℭ † Tertio fallit ꝛ vltimo ꝑ nūc in casu. l. fideicō
missa. §. fi. ff. de leg. iij. fauore vltime volūtatis fm̃ Bar. ibi ꝛ la
ti⁹ in. d. l. stipulationes nō diuidunt̃. in prin. ꝛ p Bar. ĩ. l. vnica.
50 in. xij. col. C. de sen. que ꝑ eo qḋ interest. ℭ † In ea. gl. ibi. vt. ff.
de act. emp. l. j. in prin. Nota gl. singularē ꝙ in obligatiōib⁹ dā
dis qs tenet̃ precise ad dandū in ɔctibus stricti iuris. sꝫ in con
tractib⁹ bonefidei soluēdo interesse liberat̃. ꝛ istā gl. pro singu
lari ad hoc allegat Bal. in. c. j. §. j. de cōtro. inue. ꝛ in. c. cū vene-
rabilis. in. v. col. de excep. ꝛ in. l. j. in. v. col. C. de sen. que ꝑ eo qḋ
interest. Ange. in. l. fi. ff. si quis in ius voca. non ierit. dicit ꝙ in
obligationib⁹ dādi mere ista gl. male dicit: sed in obligationi-
bus in quib⁹ est mistū dare ꝛ facere: vt est in obliga. ad redden
dum. iuxta. l. ij. in ꝑin. ff. de ver. obli. tunc procederet ista glos.
Istam gl. etiā sequit̃ Bal. in. l. vnica. ĩ. iij. charta. C. de sen. que
pro eo qḋ interest. ꝛ retuli. s. e. ꝛ dicit Jo. fab. ꝙ ista glo. fuit ni-
mis curiose hic posita. et qḋ nusꝗ̃ dicit alibi id qḋ dicit hic qḋ
in obligationibus dandi si loquimur in ɔtractib⁹ stricti iuris
nō succedit obligatio ad interesse: sꝫ cogit̃ quis precise ad dan
dum. secus aūt fit in ɔtractibus bonefidei. ꝛ qñ id qḋ dicit ista
glo. esset verū certe iudicio meo esset multū singulare. ꝛ maxi-
ma limitatio ad regulas cōes q̃ habēt qḋ in obligationib⁹ dā-
di regulariter nō succedit obliga. ad interesse vt fallat in ɔtra
ctibus bonefidei ꝛ esset ꝑpetua nota dignissimū: sed repꝛehen
dit̃ ꝛ merito p Jo. fab. hic quē etiā sequut⁹ est Joā. de pla. hic.
Istā gl. etiā reprehēdit Ludo. ro. in. l. certi cōditio. in prin. ff. si
cer. pe. p tex. in. l. cū manusata. in fi. de ɔtrahen. empt. iuncta. l.
ex empto. in pn. ff. de actio. emp. qꝛ in ħ nō est differētia. nā siue
loquamur in ɔtractib⁹ bonefidei aut stricti iuris vbi quis est
obligat⁹ ad dādū regulariter nō venit ĩteresse sꝫ pcise tenet̃ ad
dādū: nisi in ɔtractib⁹ innoīatis. ꝛ habetis de his oīb⁹ glo. no.
cōtrariā isti in. l. vnica. in ver. ɔctib⁹. C. de sen. q̃ pro eo qḋ iter-
est pferūtur. Nec ob. l. j. in pn. ff. de act. empt. per quā mota fuit
gl. nr̃a: qꝛ ibi nō est verū ꝙ ĩ obligatiōe esset rē dari: sꝫ erat tra
di. qḋ est facti. l. si rē dari. ꝛ. l. si fundū pstari. ff. de ver. obli. ꝛ pro
ista pte ɔ glo. nr̃am vltra alios me multū mouet: qꝛ si cōsidere
mus rōnes Bar. q̃s ponit in. d. l. stipulationes nō diuidunt̃. et
in alijs locis. s. allegatis: qꝛ in obligationib⁹ dādi nō succedit
obligatio ad interesse: imo pcise qs teneat̃ ad dandū. certe oēs
ille rōnes militāt siue loquamur in ɔctibus bonefidei siue stri
51 cti iuris. ℭ † De hoc tñ puncto. an obligatiōib⁹ dādi succedat
obligatio ad interesse. an vō semp qs cogat̃ ad dādū. ꝛ in qui-
bus ħ locū nō habeat est ampla materia ꝛ mare magnū. de q̃
materia vide Bar. ĩ. d. l. stipulatiōes nō diuidūtur. in. x. xj. xij. ꝛ
xiij. opp. ꝛ ibi p alios. ꝛ p eūdē Bar. in. d. l. vnica. C. de sen. q̃ p
eo qḋ interest. in. v. q. principali. quā ponit in. iiij. colū. ꝛ ibi per
Bal. in. iiij. col. in ver. ij. querit̃. ꝛ in. vij. col. in ver. sed opponit̃.
52 ℭ † In ea. glo. ibi. ꝛ. ff. de neg. gesl. l. qꝛ tantūdē. que autē vtili-
tas sit ꝛ quis effectus. an accessiones veniāt officio iudicis an
iure actiōis. dicite qḋ est magn⁹: qꝛ si veniūt iure actiōis: ꝛ iu-
dex omittat ĩ sñia cōdēnare: nihilominus etiā post latā sñiam
possent peti iure actiōis: sec⁹ si officio iudicis. gl. est no. in. l. iij.
§. si rē. in ver. fortassis. ff. de le. ij. ꝛ glo. in. l. nō solū. in glos. fi. in

vt cum alia con-
trabat existente
instrumēto ma-
trimonij ꝛ copu
la. itē facit in si-
mili qḋ habet̃ p
Frā. are. in. l. q se
pupillū. in. j. no.
de acq. her. de eo
q dspōsauit quā
dā p vba de pñti
quā credebat eē
alteri nuptā ꝛ in
vitate erat solu-
ta: an tale matri
moniū valeat cū
ille credebat se
nihil agere.
b ℭ Cōtractum.
Sꝫ qd ĩ m̃rimo-
nijs dicit ꝑxene
ta m̃rimonij mu
lier est speciosa
pulchra māga ꝛ
publice nō defe-
ctuosa ĩ sua pso
na ꝛ postea repe
ritur habere ali
qḋ vitiū corpo-
ris vel animi: an
teneat̃ proxene-
ta. de matrimo-
nio em̃ dubium
nō est ꝙ nō pōt
separi: qꝛ quos
deus coniungit
homo non sepa
rat. et videt̃ qḋ
sic per. l. iustissi-
me. §. j. de edil.
edic. ĩ ɔtriū facit
l. j. ĩ pn. ꝟ. de pxe
netis. vbi dr̃ ꝙ si
ꝑxeneta ēt lau-
dat cā nō tenet̃.
sed vide bar. ce-
pol. in. l. j. §. aiūt
ediles. ff. de edil.
edic. vbi distin-
guit ꝙ aut pxe-
neta fuit in dolo
ꝛ tenet̃ actiōe de
dolo. vt ē casus
ĩ. d. l. j. ĩ fi. ꝛ pba-
tur in. l. ꝛ elegan
ter. in fi. cū. l. seq.
ꝛ de dolo animi
alleg. p glo. in. l.
j. in fi. ꝛ dicit cre
dere ꝙ in dubio
psumat̃ fuisse in
dolo: qꝛ tale ge-
nus hoīm presu
mit̃ ĩ dubio mē-
dax. vt ē tex. ĩ. d.
l. iustissime. §. j.
c ℭ Facti. Quod
succedat obliga
tio ad interesse
in obligatione
facti. vide domi.
Bar. sozi. in con
sil. xcix. incip. in
causa eximij. cir
ca prin. iiij. colū.
in. j. parte.

ver. cauere. ff. de rei vē. Spe. in ti. de expēsis. §. j. ponūt doc. i. l. sancim⁹. C. de iudi. ꝛ ibi maxīe Bal. in. xj. q. ꝛ ꝑ illas notabiles
53 gl. dicit signāter Bar. in. d. §. si rē. ꝛ in. l. nō solū. † ꝙ qn̄ statutū dicit ꝙ vict⁹ victori ꝯdēnet in expēsis. q̄ casu vt late statutū aliqd adderet iure cōi: itelligim⁹ virtute dicti statuti expēsas posse peti ꝯditiōe ex illo statuto. ꝛ sic virtute actiōis: q̄ al's venisset solū offō iudicis certe dicte expēse ħ casu possent peti ēt post latā sniām in q̄ eēt omissa ꝯdēnatio expēsarū: secus aūt si expēse dēberent tm̄ offō iudicis. l. iij. C. depositi. q2 iudex diceret functus offō suo. l. paul⁹ rn̄det. ff. de re iudi. ꝛ cū ista decisiōe Bart. ꝛ Bal. in. l. ꝑperādū. §. sin aūt alterutra. C. de iudi. ꝛ. l. terminato. C. de fruc. ꝛ lit. expē. Ang. in aut. de exhibē. reis. i pn̄. Imol. in. l. si terti⁹. §. seruus. ff. de aq̄ plu. arcē. Hof. Jo. an. ꝛ alij i. c. ex pte. de rescrip. ꝛ Ant. de bu. i. c. j. ex de sequest. pos. ꝛ fruc. Inn. in. c. fi. ex de dolo ꝛ ꝯtu. ¶ In ea. gl. ibi. l. fundi. §. si ruta. hāc gl. reprehēdit Jo. fa. hic cuius reprobationē sequutus est Jo. de
54 pla. hic. † q2 imo ꝓm eos ēt in ꝯctibus stricti iuris veniunt illa de qbus verosimile est ptes cogitasse. vn̄ ꝓm eos si deberes mihi domū ex stipulatiōe vel ex alio ꝯctu stricti iuris dicūt se credere qd̄ affixa domui venirēt. ꝛ eodē mō si dēberes mihi equos ꝑ stipulationē vel ꝑ aliū ꝯctū stricti iuris debebit frenū ꝛ sella q̄ solēt portari ꝑ equū sicut venire in vēditiōe. l. ediles. la. ij. in pn̄. cū gl. in vbo ornata. ff. de edil. edic. ꝛ ꝓm eos ħ clare pz i mutuo qd̄ est stricti iuris. ꝛ tn̄ ēt in eo veniūt ēt ea de qb⁹ non fuit actū. l. cū qd. ff. si cer. pe. s3 Jo. fa. ꝛ Jo. de pla. nō bn̄ aduertunt
55 ad gl. nostrā q̄ vult ampli⁹ ꝙ ipsi dicāt † ꝙ in ꝯctib⁹ bonefidei veniūt ēt ea de qb⁹ nec actū nec cogitatū sit nisi gl. restringas qd̄ intelligat ꝓm ꝙ ipsi sentiūt: dūm sit verosimile ꝙ ptes cogi
56 tauerint qd̄ iudicio meo est ꝯ dictū gl. nostre. † Preterea non ꝓbāt mihi sufficiēter qd̄ ēt in ꝯctibus stricti iuris veniāt ea de qbus verosimile est ꝙ ptes cogitauerint. Nec obst. l. cū qd. allegata ꝑ eos. q2 iudicio meo illa. l. ꝓbat ꝯ eos ꝓm verū intellectū gl. ꝛ Bar. ibi. nā vt inquit Bar. in. iij. no. ꝛ lati⁹ in. ij. col. versus fi. iō in. d. l. cū qd. venit illud de quo nō fuit actū. q2 illud veniebat ex natura ꝯctus: puta ꝙ i mutuo eque bonū reddat. ꝛ iō a iure ꝓsumit ꝙ illud actū sit tacite iter ptes: ergo directo ꝓbat
57 sec⁹ eē in terminis nr̄is. † Preterea dicere ꝙ in ꝯctibus stricti iuris i qb⁹ qcqd omittit a vbis habeat ꝑ omisso. l. qcqd astringēde. ꝛ ibi late Bar. ff. de ver. ob. ꝛ Bar. in. l. ita stipulatus magna. in. ij. ꝛ. iij. col. ff. de ver. ob. ꝙ illa intelligant tacite agi q̄ in ꝯctib⁹ bonefidei nullaten⁹ mihi plz. ꝛ iō ego sto cū glo. dūm gl. in spē exēplificando tex. dicit vt ruta ꝛ cesa allegat. l. fundi. §. si ruta. ff. de actio. empt. credo ꝙ in glo. male dicat. ꝛ de directo ꝯ tex. quē allegat. s. ꝯ. d. §. si ruta. vbi est tex. ꝙ imo cesa ꝛ ruta nō veniūt in venditiōe nisi ħ spāle dicat: q2 in dubio vr̄ esse exempta a venditiōe. ꝛ ita firmat gl. expressa ibi in vbo ꝯtineri. q̄ ad ħ allegat ēt alias leges. ꝛ ita in hoc reprehēdit gl. istā Ang. de
58 are. hic. ¶ † Itē ad id qd̄ statim dixi ꝓm Jo. fab. ꝛ Jo. de pla. ꝙ vendito equo debeant ēt selle ꝛ frenū. ꝛ ꝙ hoc ꝓcedat nedū in ꝯctibus bonefidei: s3 ēt in ꝯctibus stricti iuris. addite Bar. in l. de qbus. in lectura in vlt. col. ff. de legi. vbi ponit Guil. de cu. ꝙ hoc est de ꝯsuetudine qd̄ ille q vendit equū teneat dare sellā ꝛ frenū emptori. ꝛ qd̄ ad istud teneat firmat ēt de iure ipsemet Bar. in. l. eū qui. §. nō solū. ff. de fur. vbi hoc decidit ꝑ illū text. idē Bar. ꝛ post Guil. in. l. si vt certo. §. vsq3 adeo. ꝑ illū tex. ff. cōmo. ꝛ est bo. tex. in. l. ediles. in prin. in gl. in verbo ornata. ff. de edil. edic. ꝛ idē Bal. in. l. ij. in fi. j. col. C. de edi. act. vbi singulariter voluit ꝙ si aliqs cā vendēdi ostēderit equū bn̄ ornatū: qd̄ illa ornamēta teneat tradere. ꝛ si nō vult tradere licitū est emptori agere infra q̄draginta dies. alle. d. l. eū q. §. nō solū. ff. de fur. Illud em̄ ꝓm eū venit in ꝯctū in dubio qd̄ tpe ꝯctus demōstratur. ꝛ iō ad illa ornamenta pōt emptor agere. vt est text. in. d. l.
59 ediles. la. ij. in pn̄. ꝛ meli⁹ in. §. vēdēdi. ¶ † Et aduerte diligētissime ꝙ in. d. §. vendēdi. habetis tex. singularē ad aliud. qd̄ vendito equo nedū veniūt illa ornamēta q̄ erāt cū equo tpe venditiōis celebrate: s3 ēt ea oīa q̄ erāt an̄ ꝑ duos dies cā vēdēdi. ita est tex. ibi mirabilis subaudiēdo ibi dictionē tm̄. vt ħ facit glo. post Azo. q̄ dicto necessario est subaudiēda ꝓpter aduersati
60 uam: † s3 ꝛ si imediate sequētē. q̄ iuncta cū copula denotat idētitatē in iure. gl. est in. l. s3 ꝛ si. l. in pn̄. ff. de peti. here. Bart. meli⁹ ꝙ alibi i. l. pr̄is ꝛ filij. ff. de vul. ꝛ pupil. vn̄ si ibi subaudiret di
61 ctio tm̄ eēt diuersum ius. qd̄ stare nō posset. ¶ † An aūt vendita equa intelligat vendit⁹ pullus q sequit equā. ponit Bar. in
62 d. l. si vt certo. §. vsq3 adeo. ff. ꝯmodati. post Guil. ¶ † An autē qn̄ vēdit equus vel donat alicui a dn̄o licitū sit scutifero aliqd accipere ꝑ capistro equi: put fit de ꝯsuetudine. determinat Nicolaus illū tex. g tex. si diceret ħ decideret aliud mirabile ꝛ singulare qd̄ scutifer possit ꝑ capistro accipe vnū aureū integrū. s3 ille tex. s3 ꝓmū itellectū gl. ibi quē ibi t3 bar. nihil penit⁹ ꝓbat de ħ qi loquit in stratorib⁹. i. ꝓsidētib⁹ stabulis ꝓncipis qb⁹ stipēdij

noīe dand⁹ est a ꝓuincialib⁹ vnus aure⁹ singulis dieb⁹. sed ꝓm aliū intellectū ibi bn̄ faceret: q2 ꝓm gl. ibi in illo scđo intellectu qn̄ rex vel ꝓses vel comes donat alicui equū h3 famulus a donatario vnū aureū. ꝛ ita ꝓm gl. fit in hispania. ¶ In ea. gl. ibi. C. de actio. emp. l. fundi. illa lex nō est in rerū natura. put. s. di
63 cūt Jo. fa. Jo. de pla. ꝛ Ang. de are. h. ¶ † Ad finalē gl. hāc gl. dicit Ang. d are. ꝛ merito eē signādā. ꝓpterea ꝙ enumerat plures differētias eē inter actiōes bonefidei ꝛ stricti iuris. Inter alias ꝓcipue nota ꝛ tene cordi illā dr̄iam quā singulariter ponit ista gl. magna. ad fi. qd̄ in actiōibus stricti iuris fruct⁹ vsure ꝛ oīa alia accessoria solū veniūt offō iudicis mercenario: s3 i actiōib⁹ bonefidei fruct⁹ veniūt iure actionis. vsure vō offō iudicis. ꝛ ita ista gl. ꝑ singulari multū no. do. Mathesi. in nota. ci. s3 tu oīo vide Bal. q eā reprobat in. l. j. ad fi. C. de vsu. ꝛ fruc. leg. Ang. ꝛ do. Alex. in. l. si marito. §. fi. ff. sol. mat. vbi dicit do.
64 Alex. ꝙ ista gl. cōiter reprehēdit q̄ iure nō ꝓbat. ¶ † Ultra quas Jo. fab. ꝛ Jo. de pla. addunt plures alias. Pr̄ia est ꝙ in actiōibus bonefidei iudex ex cā facit prestari cautionē ab eo q tenet ad diē vel sub ꝯditione ante euentū diei vel ꝯditiōis. qd̄ secus est in ꝯctibus stricti iuris. l. in oībus. ff. de iudi. tn̄ q2 hoc nō est sine dubio. vtrū. d. l. in oībus. h3 ēt locum in ꝯtractibus stricti iuris. ꝛ ibi gl. j. hoc disputat. ꝛ ibidē Bar. allegās ꝙ plures alias gl. in. l. ij. ver. nec cogit. in fi. j. col. ff. sol. ma. ꝛ in repe. l. si cōstāte. in prin. ff. solu. matr. ꝛ in. vij. q. ij. partis princi. ꝛ in. l. siue apud acta. in fi. iij. col. C. de trāsa. ꝛ in. l. si finita. §. elegāter. ff. de dam. infec. in. j. col. ꝛ quāuis hoc sit dubiū: potestis tn̄ vltra hoc hic colligere aliā differentiā inter actiones bonefidei ꝛ actiones stricti iuris ex illa met. l. in oībus. quā ponit Bart. in d. l. ij. ver. nec cogit. in fi. j. col. vbi dicit ex illa. l. ij. cū glo. colligi mirabilē opi. ꝙ quāuis sit dubiū vtrū. d. l. in oībus h3 locū in actione stricti iuris. ꝓut tangitur in gl. ibi ꝑ eum enumeratis ꝛ in alijs locis. s. traditis. qd̄ tn̄ ille tex. absoluit dubitationē: vt ita demū cogat in actionibus stricti iuris: si non est ei laboriosum inuenire q̄ distinctio sit ei laboriosum vel nōnunꝙ attendit in actionibus bonefidei. ꝛ hoc dictū refert ꝛ sequi videt Jo. de pla. h. quāuis aliter teneat Imo. in. d. l. si finita. §. elegā
65 ter. ꝛ rn̄det ad dictā. l. ij. ver. nec cogit. vt ibi ꝑ eū. ¶ † Scđa differētia est ꝓm ꝓfatos doc. q2 in actiōibus bonefidei iurat in litem. qd̄ nō est regulariter in actiōibus stricti iuris. l. in actiōi
66 bus. ff. de in litē iurā. † ¶ Tertia dr̄ia colligit: q2 in actiōibus bonefidei si qs restituat rē deterioratā nō liberat a pr̄ia actiōe l. iij. §. si reddita. ff. cōmo. ꝛ. l. j. §. si res deposita. ff. depositi. sec⁹ est in actiōe stricti iuris: q2 reddēdo rē ēt deterioratā liberat a pr̄ia actiōe ꝛ agit vel actiōe de dolo vel ad interesse rōne deterioratiōis. l. elegāter. §. nō solū. ff. de dolo. ꝛ. l. sequit. §. exhibitionis. ff. ad exhi. ꝛ ex hoc sequit alia dr̄ia quā ponit gl. magna ad fi. in. d. §. non solū. ꝛ ibi Bar. ꝓpe fi. ꝙ in ꝯctibus bonefidei qs nō cogit accipere rē deterioratā sine ꝓtio deterioratiōis. qd̄ secus est in ꝯctibus stricti iuris ꝑ rationē differētie magistralem quā ponit Bar. in. d. l. nō solū. de quo ēt videatis gl. in. l. q sibi. §. j. ff. de solu. ꝛ ibi Ang. aliter dicentē ꝓm ꝙ refert Joā. de
67 pla. h. ¶ † Alias duas differētias multū subtiles ponit Ang. hic ex traditis ꝑ Bart. in. l. ij. §. ex his. ꝛ in. §. itē si in facto. ꝛ. §.
68 cato. ff. de ver. obli. quas hic videte ꝑ eū. ¶ † Glo. in verbo depositi eius. dicite ꝙ hanc opinio. Jo. expresse approbat Joan. fab. hic. quia fauor est extendendus: vt inquit. j. glo. proxima. ꝛ ista opinio probatur etiā per generalitatē tex. nostri dum dicit depositi generaliter. ꝛ idē tenet Nic. de neap. hic in. iij. q. gl. ¶ Glo. in ver. tutela. in fi. hanc opi. gl. approbat Dy. hic: quāuis dicat ꝙ ratio huius gl. sit debilis. hāc etiā t3 Pet. de bel
69 perti. ꝛ Nico. in. iiij. q. glo. Jo. fab. † ꝓpter equalitatē que est in iudicijs seruanda ꝑ. l. si cū dies. §. penul. ff. de arbi. addite glo. idē tenentem. j. in gl. parua. in verbo pigneratitie. ꝛ iuxta hāc conclusionē que est cōmunis habes ꝙ actiones tutele depositi mandati ꝛ similes nedū directe sunt bonefidei: sed etiā contrarie. Dubitat Jo. fa. hic dicens esse mirabile ꝙ iperator nō fecerit de eis mentionē cū fecerit mentionē de locato cōducto ex empto ꝛ vendito. Respondet Jo. fa. sub dubio tamen forte quod forte propter breuitatē omisit. ego puto melius posse dici ꝙ ideo imperator fecit mentionē expressam de locato cōducto ꝛ vendito: quāuis sint ꝯtrarie: vt pz: quia vna cōpetit emptori alia ꝯtra emptorē eo quia habet nomina penitus diuersa ꝛ separata. non sic est in istis directis ꝛ contrarijs: que tamē semper idē nomē habent: vt mandati depositi tutele ꝛ similes que sunt directe ꝛ ꝯtrarie vt directa mandati ꝛ contraria mandati. semper tamē idem nomen habent. vnde satis fuit nomen actionis simpliciter exprimi quo ꝛ directe ꝛ contrarie nuncupantur. qd̄ neqꝙ fuisset in actiōe ex empto ꝛ vendito q̄ ꝙꝙ
70 ꝯria sint: habet tn̄ diuersa noīa vt ꝑdixi. ¶ † Dubitat ēt Dy. circa istā conclusionē gl. nostre que vult ꝙ actio tutele nedum directa: sed etiam contraria sit bonefidei. qd de actione protutele que est

tele q̄ est ēt directa ⁊ ɔtraria.l.fi.ff.de eo qui ꝓ tutore.⁊ directa cōpetit illi cuius negotia qs gessit ꝓ tutore:⁊ sic tāq̄ tutor qui tñ tutor nō erat.iuxta.l.j.⁊ ꝑ discursū illius ti.ff.de eo q ꝓ tutore.Cōtraria vero ɔpetit ei q existimās se tutorē alicuius pupilli eius negotia gessit tāq̄ tutor.⁊ daṫ ad repetēdū si qd vtili

71 ter vel necessario īpendit.d.l.fi.ff.de eo qui ꝓ tutore.†An ista actio tutele sit bonefidei:an vero stricti iuris.dicit Dy.videri qd̄ sit bonefidei cū in ea veniūt vsure a tpe more:put in actiōibus bonefidei.l.j.§.in ꝓtutele.ff.de eo q ꝓ tutore.determinat tñ q̄ sit stricti iuris:cū non sit de enumeratis in hoc.§.dr tñ q̄ in aliquo hȝ similitudinē cū actione tutele q̄ est bonefidei quo ad vsuras:q2 ita in actiōe ꝓtutele veniūt vsure a tpe more sicut in actionibus bonefidei.d.l.j.§.in ꝓtute.⁊ cum Dy.tȝ etiā Jo.fa.hic referēs idē tenere Jo.cremonēsem in arbore actionū.idē tenuit Jo.de pla.in.ij.col.⁊ Nic.de nea.hic in.ij.q.extra glo.ſȝ ego admiror de vno qd̄ Dy.⁊ isti patres ꝓsupponūt:scȝ q̄ in hac actione protutele veniant vsure a die more sicut ⁊ in actiōibus bonefidei.ꝑ.d.§.ꝓtutele.q nihil penitus facit.nam simplr̄ dicit in actiōe ꝓtutele veniūt vsure a quo tpe ibi verbū nullū posset ēt faciliter teneri q̄ imo ista actio ꝓtutele sit

72 in ipsa bonefidei ꝑ rōnē gl.nr̄e†q̄ in dubio fauor sit extendendus:⁊ maxīe q2 istud eēt multū fauorabile pupillis.hāc actionē q̄ frequēs est:vt inquit tex.in.l.j.ff.de eo q ꝓ tutore.eē bonefidei ꝓpter effectus quos.s.posuit gl.magna.ad fidē cum his quos ibi vidimus:⁊ maxime ꝓpter vsuras veniētes a tpe more:q2 si verus tutor teneṫ ad vsuras a tpe more quāto magis ille qui nō est verus tutor:gessit tñ se ꝓ tutore.cogita.❡Glo.in ver.cōi diui.Diuido in tres ꝑtes.In prima ad declarationē text.ponit qbus ⁊ ɔtra quos deṫ ista actio cōi diui.In scd̄a q̄rit ⁊ soluit.In tertia ad ɔfirmationē solu.q̄rit de rōne diuersitatis.scd̄a ibi:sed qd de actione fini.regū.tertia ibi:⁊ pōt eē rō. ❡In ea.gl.ad fi.cū hac decisiōe gl.nr̄e.⁊ eiꝰ rōne trāseūt Dy.Pe.de bel.⁊ Ja.de are.hic.⁊ ēt Nic.in.v.q.gl.⁊ istā ratione di

73 uersitatis gl.†q̄ ista actio fini.regū.sit stricti iuris q̄uis actio cōi diui.⁊ fa.her.cū qbus hȝ magnā similitudinē iuxta.§.qdā.⁊ ea que ibi tradita sunt.s.eo.sint bonefidei.ego ita intelligo ⁊ declaro.nā in actione fini.reg.procediṫ ꝑ quendā rigorē q nō cadit in actione cōi diui.⁊ fa.bercis.nā in actiōe finiū reg.id qd̄

74 est oīno ⁊ pure meū pōt alteri adiudicari:†quia iudex cognoscens sup.q.finiū pōt adiudicare meo aduersario id qd̄ est pure meū.l.ij.in fi.ff.fi.re.qd̄ est rigorosum.In actione aūt cōi diui.⁊ fami.her.cessat talis rigorositas:q2 ēt si tota res sibi adiudicareṫ:non tñ sibi adiudicatur res q̄ sit oīno aliena:sed cōis:⁊ sic non adiudicaṫ sibi aliqd oīno alienū sed qd̄ fuit cōe.⁊ ideo q2 in illa actiōe finiū reg.ꝓbabitur ꝑ illū rigorē.In alijs autē duabus fami.her.⁊ cōi diui.nequaq̄.ideo nimirū si dispositū est q̄ tales due sint bonefidei.alia vero finiū regū.sit stricti iuris.Jo.fab.dicit q̄ hec ratio glo.non vr̄ sibi multū bona:q2 in actione finiū reg.vt plurimū nō peto mihi adiudicari alienū vt vidimus in.§.quedā.s.eo.ista sunt formalia verba reprehēsionis sue satis obtricata ⁊ obscura.Sed credo qd̄ voluit dice

75 re:ꝓut etiā sentit Ang.hic.nā est regula in iure†qd̄ ex petitione actoris nō metimur ius nō ɔsiderato eo qd̄ sequi possit.alr̄.ad hoc Ang.de are.in.l.j.§.j.ff.si ps here.pe.q̄ nihil facit.nam ibi solū dr̄ q̄ ius metimur ex ꝑsona actoris ⁊ nō rei.de petitione aūt actoris attendenda ibi nihil dr̄.vñ vos allegate tex.in.l.cū quedā puella.§.fi.⁊ qd̄ ibi longe notabilius Bart.in.l.offerendis.C.de appel.⁊ tex.no.in.l.ampliorē.§.fi.quē Bar.ibi appellat notabilissimum.⁊ ibi eū ad duo ponderat quotidiana.C.de app.si ergo ius metimur ex actoris petitiōe:tunc si intentās actionē finiū reg.nō petit sibi alienū adiudicari:ſȝ ɔseruari sibi qd̄ suū est.⁊ ꝓpterea ad hoc ɔseruādū solent apponi ɔfinia.vnde si postea aliud adiudicaṫ sibi ꝑ iudicē istud nō ɔtingit ꝓpter petitionē suā ſȝ extrinsecus.s.ꝓpter officiū iudicis:ergo ꝓpter istud qd̄ pōt extrinsecus ɔtingere:⁊ p̄ter suā petitionē nō debemus dicere hāc actionē esse stricti iuris:cū ex petitione ius agentis et actiōis metiamur.vñ ipse Jo.fab.aliā assignat rōnē diuersita

76 tis quā ēt secutus est simplr̄ Ange.h.†nā actio fami.her.⁊ cōi diui.nascunṫ ex q̄si cōtractu cōis q̄ nature actionis societatis accedit:ergo sicut actio ꝓ socio est bonefidei:vt hic.ita iste due fami.her.⁊ cōi diui.sed actio finiū reg.ſm eos nasciṫ ex varijs figuris causarū.⁊ q̄nq̄ ex delicto ſm Jo.fa.qui dicit se dixisse in.§.qdā.s.e.vñ nimirū si nō est bonefidei.⁊ maxime q̄ iperator eā hic substituit.vñ cū nō sit de enumeratis in hoc.§.censeṫ

77 esse stricti iuris.⁊ ista vltima fuit rō gl.nostre hic.❡†Sed dñi isti patres volūt q̄ actio fini.re.nō nascaṫ ex q̄si ɔctu dicite q̄ ɔtrarium tenuit gl.j.in ver.intelligiṫ.s.de ob.q̄ ex quasi ɔctu.quā sequuntur Jac.bu.Nico.Pe.de bel.per.⁊ Ang.in.d.§.q̄dam.dicā tñ in hoc ꝓut ibi dixi remissiue extra glo.in materia actionis finiū reg.in prin.remittendo me ad distinctionē Bal.

in.l.fi.C.finiū reg.⁊ Jo.fa.in.d.§.quedā.itē dum volūt q̄ ista actio finium regū.non nascaṫ ex ɔtractu:sed ex varijs figuris causarū errāt:q2 illa vba ex varijs figuris causarū nihil aliud īportāt nisi ex quasi ɔctu vel ex q̄si maleficio:vt dixi in.§.oim.s.eo.ti.ex mēte cōiter scribētiū ibi:maxīe ipsius Jo.fa.⁊ Ang.de are.vñ ego dicerem istā rōnē diuersitatis alio modo q̄ ipsi

78 dicant ex eoꝝ tñ mente.†qd̄ ideo actio cōi diui.⁊ fami.her.dicunṫ bonefidei rōne similitudinis quā habēt cū actiōe ꝓ socio ratione cōmunionis.que cōio non est in actiōe fini.reg.⁊ ideo queādmodū actio ꝓ socio est bonefidei:ita etiā ille due:secus est in actione finiū reg.sed certe istarū ⁊ precedens subuertertur ordo hoc mō.tu dicis q̄ actio cōi diui.⁊ fami.her.sunt bonefidei:q2 habēt similitudinē cū actione pro socio ratione conuentionis q̄ non est in actione finiū reg.⁊ queādmodū actio ꝓ socio est bonefidei ita iste due:sed dicas mihi q̄re illa actio pro socio sit magis bonefidei q̄ hec actio finiū reg.vnde incidit in scyllā cupiens vitare charybdim.vñ tutior vr̄ rō diuersitatis gl.nostre declarata.vt.s.Nec ob.ar.Jo.fa.s.relatū ⁊ declaratū q̄ metiamur ius ex petitione actoris.d.l.cū q̄dā puella.§.fi.q2 ad hoc possum multipliciter r̄ndere.⁊ maxime q̄ ille text.ꝓcedat quantū ad cognoscendā iurisdictionē iudicis:vel summā q̄ solui debeat.non aūt quo ad cognoscendā naturā actiōis an bonefidei an stricti iuris sit.cogitate tñ q2 hoc argumentū mihi obstat.❡Glo.in ver.ꝓ estimato.ad finē.q̄uis cū hac gl.simpliciter transeant Dy.⁊ Nico.in.vj.opp.gl.videatis gl.plenio rem referentē opiniones antiquoꝝ Azo.⁊ Jo.distinguentiū in.l.j.ff.de estima.act.in verbo ɔuenit.nos aūt in hoc notabili

79 puncto†cuius sit periculū rei date ad vendendū:an dantis an a recipiētis[a] omissa distinctiōe gl.hic.⁊ in.d.l.j.§.j.⁊ omissa etiā distinctione Jo.fa.hic in antepe.col.ɔfunditur per.l.rogasti.in prin.ff.si cer.pe.habetis duo verba ꝑ Bar.in.d.l.j.in.§.j.ff.de esti.acti.quē sequunṫ Ang.de are.⁊ Jo.de pla.hic.sed iudicio meo sunt multū obscura.⁊ cōiter corrupte habentur dicit Bar.q̄nq̄ res estimata datur vendēda.exemplū ego estimo tibi istū librū decē ipsum vēdas ꝓ decē.ita q̄ aut librū mihi restituas:aut illa decē:tunc talis estimatio facit transire periculum casus fortuiti in accipientē.d.l.j.ſm opinionē Jo.ibi relatam ⁊ verā.⁊ in his terminis loquiṫ gl.nr̄a in p̄io mēbro.q̄n q̄ estimaṫ res ꝓut est vendēda:puta dico do tibi istū librū vendas eū tu ꝓ decē:quo casu estimatio dr̄ fctā ad hoc vt recipiēs sciat ꝓ quāto pōt vendere:⁊ tūc distinguiṫ qs rogauerit:vt h̄ in glo.ꝑ.d.l.si gratuitā.§.j.ff.de ꝓscrip.ver.in dubio aūt q̄n aliud nō apparet ꝓsumiṫ estimationē factā ꝓut vendēda sit.d.l.si gratuitā.§.j.ista sunt formalia verba Bart.q̄ ⁊ ita formaliter nullo adiecto referunṫ ꝑ Ang.de are.hic.ego credo quātū possum cōiecturari q̄ hec fuerit mens Bar.in istis suis vbis multū obscure.qd̄ aut estimatio fit ꝓpter ipsam rem ita q̄ illa estimatio nō aponiṫ p̄ncipaliter vt significeṫ ꝓ quāto res sit vendēda:⁊ tūc oē periculū ēt casus fortuiti ꝑtinet ad recipiētē ⁊ ratio est:q2 aut ista estimatio fuit facta p̄ncipaliter ad hoc vt piculū ipsius rei trāseat in ipsum recipientē:aut estimatio nō fit ꝓpter rē ipsam sed propter p̄tiū rei vt sciat recipiēs ꝓ quanto p̄tio dȝ vendere:tūc distinguit:vt.l.si gratuitam.§.j.⁊ in dubio presumiṫ q̄ estimatio nō sit apposita ꝓpter rem sed ꝓpter pretiū ipsius rei.⁊ ratio huius scd̄i membri que nō trāseat indistincte periculū in recipientē est:q2 ista estimatio non fuit facta ad finē istū:vt periculū transiret in ipsum recipientē sed vt recipiēs sciret ꝓ quāto p̄tio vendere deberet.credo q̄ hec fuit mens bar.h̄ theorica recipit q̄plures limitatiōes q̄ aperte colligunṫ ex distinctiōe magna ⁊ ꝓlixa quā postea subijcit Bar.i d.l.j.in.§.j.quē refert de vbo ad verbū Ange.h.sed istud semp ego existimaui summe verecūdū ita simplr̄ referre.⁊ maxīe qd̄ est deteriꝰ cū istud sit sine fructu.quā distinctionē vide ꝑ text.⁊ videas aliq̄s limitatiōes q̄ colligi p̄nt ex p̄dicta distinctiōe po

80 nit in ſpē Jo.de pla.h.†Et de hac quotidiana ⁊ nobili materia an ⁊ q̄n estimatio rei tradite faciat emptionē vl̄ trāsitū dn̄ij vel alr̄s faciat trāsire piculū casus fortuiti ad recipientē.vltra tradita Bar.in.d.l.j.in p̄n.videas latius ꝑ eundē i.l.si vt certo.§.nūc videndū.ff.cōmodati.videas tex.⁊ ibi gl.Cy.⁊ Bal.in.l.si inter.C.de iure do.⁊ multū late Bal.post Cy.in.l.j.in pe.⁊ vlti.col.C.cōmodati.⁊ Bal.in.l.quoties.⁊ in.l.dotē.C.de iure dotium.⁊ in.l.ex ɔuentiōe.⁊ i.l.si pascēda.i fi.C.de pac.Spe.in ti.de loc.§.nūc dicēdū.ver.restat.videas Jo.an.in.c.j.⁊ oīno ibi

81 d.Abb.ex de cōmo.†⁊ in ɔctu dotis q̄n estimatio faciat trāsire periculū casus fortuiti an vero solā rei deteriorationē q̄ fieret loco vel culpa mariti videatis i dictis locis:maxīe ꝑ gl.⁊ bal.in.l.si inter.C.de iu.do.tradiṫ de materia in.l.si estimatis.ff.so.

82 mat.†⁊ qd q̄n daṫ estimata res q̄ seruādo seruari nō potest:vt animal vel res ɔsistēs pondere numero vel mēsura ponit bal.

83 in.d.l.sciēter.⁊ Bart.in.d.l.si vt certo.§.nunc videndū.❡†Et aduerte diligēter q̄ si res tradatur estimata in dotem.cuȝ hoc

[a] ❡An recipientis.Et an et q̄n res cuius dominiū ē apud aliū pereat periculo dn̄i ⁊ nō possessoris.vide gl.singu. in.l.nō oīs.§.si pp̄ls.v.eiꝰ.si cer.pet.vbi.d.Alex.de imo.in vlt.col.in ver.ex his.⁊ ꝑ eundem d.Jas.may.post Pau.de cast.et Lud.ro.⁊ ꝑ eundē.d.Jas.in.l.tityus.in.ij.no.ff.de prescrip.ver.

ꝙ dominiũ nõ trãsferat in maritũ: ꝙ ꝙuis hoc casu estimatio propter pactũ non faciat emptionẽ rei: tñ bene facit emptionẽ ⁊ transitũ ipsius possessionis. dictũ fuit singulare Bald. in l. j.
84 in vlti. col. C. de iu. do. ¶ †Itẽ diligentissime aduerte qđ illud qđ vulgo dr̃ qđ fundus dotalis vel quecũꝗ res dotales estimate date in dotẽ faciunt emptionẽ ⁊ transitũ dominij in maritũ ita ⁊ taliter ꝙ maritus põt libere alienare non obstãte. l. iulia. de fundo do. iuxta. l. quoties. ⁊ l. cũ dotẽ. ⁊ l. si inter viruꝫ. C. de iur. do. no. Bar. ⁊ alij in d. l. si estimatis. ff. sol. ma. Illud est singulariter verũ qñ maritus est soluẽdo: al's aũt nulla estimatio faceret emptionẽ: nec fundus posset alienari aut obligari per maritũ. imo hoc casu mulier ꝓ talibꝰ rebus estimatis datis in dotẽ haberet rei vendi. vtilẽ in subsidium marito nõ existente soluẽdo. text. est in. l. rebus. in prin. C. de iur. do. cũ gl. singulari ibi notanda ⁊ nũꝗ delenda a memoria. in versi. estimate. ad fi. quã ibi sequunt̃ Bart. Bal. ⁊ alij. ⁊ hoc signãter magis in spẽ quã alibi tenuit Bal. in. l. inter antiquã. ad fi. C. de vsufru. vbi ad hoc allegat. d. l. in rebus. in prin. ⁊ in. l. vir vxori. ff. de dona. inter vir. ⁊ vxo. de quo vide ẽt Imo. in. d. l. estimatis. ⁊ qđ not. Bal. in aut. ſꝫ iam necesse in. v. q. C. de do. añ nup. ⁊ qđ no. Barto. in repe. l. si ꝯstante. in pñ. ff. so. ma. in. j. q. tertie ptis principa
85 lis. ¶ †Et ad suprascriptã materiã si vultis etiã videre qđ in estimatiõe que fieret postea ex internallo. videatis Bal. in. l. ex conuentione. C. de pac. ¶ Et qđ si aliqs daret tibi centũ libras in florenis hoc pacto ꝙ sibi redderes in florenis sub eadẽ estimatione. quid importet illud pactũ sub eadẽ estimatione. an illa verba ĩportẽt periculũ decrementi pecunie: ꝙ si valor floreno⁊ decrescat qđ nihilominus debeãt tradi in valore illiꝰ estimatiõis cuiꝰ erãt tpe traditiõis. videatis Bar. in. l. his. §. man
86 cipia. ꝑ illũ tex. ff. sol. matr. ¶ †Et an si locat̃ equus estimatus scholari: an hec estimatio faciat transferre piculũ equi in scholarem: ita vt teneat̃ ẽt de leuissima culpa. videatis Bar. decidẽtẽ ꝙ sic in. d. l. si vt certo. §. nũc videndũ. ꝑ glo. ibi. ⁊ fi. ¶ Iuxta supradictã materiã: maxime circa id qđ tangit gl. in pria pte dũ dicit ꝙ si tibi rẽ meã do ⁊ eã tibi estimo. x. ita vt aut rem: aut. x. reddas. si vero plus vendas tuũ sit. circa hoc vltimũ applicat
87 Jo. fa. hic quotidianã qõnẽ. †pone dedi tibi bidello librũ vendendũ ꝓ decẽ nec fuit actũ ꝙ si pluris venderes illud plus eẽt tuum. tu vendidisti ꝓ. xv. nunqđ tenearis mihi restituere integra. xv. an vero illud plus debeat esse tuũ. determinat Jo. fa. ⁊ bñ cũ quo trãsit Joã. de pla. hic. ꝙ aut periculũ ptinet ad te vt in casibus q colligi pñt ex supradictis: ⁊ tũc ẽt illud emolumẽtum debeat ad te ptinere: ⁊ ꝯñr lucrũ illius pluris ꝑ regulã. l. ẜm naturã. ff. de reg. iur. secus aũt si periculũ ad te non ptineret: vt colligit̃ ex dictione supra posita: q: tunc cessat rõ de q̃ in primo casu. ⁊ facit ẜm eos. l. q ꝓprio. §. ꝓcurator vt in ceteris. ff. de ꝓcu. ⁊ ꝑ ista distinctione multũ bñ facit. l. si is qui. §. quezquestũ. ff. cõmo. ⁊ ex dictis ibi no. per gl. fi. in ver. eius sit. ⁊ ibidem ꝑ Bar. potestis hãc theoricã limitare vt ꝓcedat qñ periculũ ad eũ ptineret ex ꝯuentiõe partiũ vel ex natura ꝯtcus: se
88 cus si ex culpa sua. ¶ †Subdit ẽt no. Jo. fab. hic sub dubio tñ forte. qđ forte in mãdato gratuito secus eẽt. in quo si mãdo tibi ꝙ emas talẽ reꝫ ꝑ. x. q̃ tibi do: ⁊ tu emis ꝑ. v. tñ: nõ ꝓpterea residuũ erit tuũ. ſꝫ in hoc nõ opꝫ dubitare: q: tex. est expressus
89 in. §. itẽ is q exequit̃. s. mãdati. ¶ †Ultimo ꝑ cõplemẽto ꝓsentis materie videamus de forma libelli in hac actione prescrip. ver. que datur ꝓ estimato cuius libelli forma propterea in magna pte colligat̃ ex suprascriptis. visum est mihi qđ melius cadat hic ꝙ. j. extra gl. ⁊ eius formã ponit Spe. pater practice in ti. de emp. ⁊ ven. §. vidẽdũ. ⁊ §. seq. ⁊ Rofre. in ti. de actio. ꝓscri. ver. estimatoria. ꝓut referũt Jo. de pla. ⁊ Nic. de nea. in. iij. ⁊ vl. q. extra gl. ⁊ ex mẽte scribentiũ hic potestis ita ꝯcipere libellũ. Ago ꝯtra tityũ bidellũ. ⁊ dico ꝙ ei tradidi talẽ librũ vendẽdũ ꝑ. x. hoc acto ꝙ aut mihi dictũ librũ restitueret: aut dicta. x. ꝓstaret. Quare peto eũ ꝯdẽnari vt ꝑdictũ librum mihi restituat
90 incorruptũ: aut ꝑdictã estimationẽ mihi restituat. †⁊ ista alternatiua cõclusio admittit̃. q: etiã est text. in. l. j. in fi. ff. de estima. acti. quẽ ad h̃ ibi Bar. in. j. no. ⁊ ibi dixit se putare ꝙ si iste hr̃et facultatẽ rẽ restituẽdi possit ꝓcise cogi ad eã restituendã: ita ꝙ nõ audiret̃ volẽs soluere ꝑdictã estimationem cũ iste sit ꝯtcus innoiatus: ⁊ põt hr̃e locũ pniã. l. si pecuniã. in pñ. ff. de ꝯdi. ob cãm. ⁊ ista est veritas. ꝙuis Jo. fa. visus est dubitare. quõ ꝓcedat illa alternatiua cõclusio peto librũ aut decẽ. cũ liber tñ sit in obligatiõe saltẽ eo casu quo extat: q: dico ꝓut ipsemet fatet̃ ꝙ qñ actum est vt liber aut estimatio reddat̃: certe alternatiua petitio admittit̃: cũ iste cõuentus possit alterã duorũ soluere. ⁊ incertitudo vr̃ causari facto suo. vñ alternatiua petitio admitti dꝫ. iuxta. l. j. §. q aũt. ⁊ qđ ibi Bar. ff. quorũ leg. ⁊ idẽ Bart. in l. vbi autẽ non apparet. §. illud. ⁊ in. l. stipula. non diuidunt̃. in prin. in vlti. q. ff. de verb. obli. Inn. ⁊ doct. in. c. ij. extra de libel. obla. ⁊ qđ in terminis nostris ꝓcedat hec alternatiua. cõclusio

peto librũ aut decẽ. tꝫ ẽt Jo. de pla. hic dicens ꝙ cõis practica admittit hãc petitionẽ alternatiuã. per no. per Inno. in. c. ꝯstitutus. extra de in integ. resti. ⁊ per. c. cũ cõtingat. extra de offi. deleg. ¶ Glo. in verbo ex ꝑmutatione. diuidit̃ in quatuor partes principales. In pria declarationẽ text. ponit qñ ⁊ quõ nascatur hec actio ꝓscrip. ver. ex ꝑmutatiõe. In scđa q̃rit. In tertia idẽ. In q̃rta idẽ. scđa ibi: sed cũ in his duobus casibus. tertia ibi: sed qđ de actione in factũ. quarta ibi: itẽ qđ de acti. ꝓscriptis verbis. Illa scđa principalis subdiuidit̃ in q̃tuor. In prima facit qđ dictũ est. In scđa rñdet ponẽdo vnũ casum ⁊ eius rõnẽ. In tertia ponit alios tres casus. In quarta ponit alium casum. scđa ibi: rñdeo vbi dat̃ ex pacto. tertia ibi: item in ꝯtractibus innoiatis. quarta ibi: item in oĩ ꝯtractu. Rursus tertia pars principalis subdiuidit̃ in quatuor. In pria querit nunquid actio in factũ sit bonefidei. In scđa añꝗ huic qõni respõdeat ponit q̃tuor genera huius actiõis in factum. In tertia reuertit̃ ad questitũ ⁊ ei rñdet. In quarta refert opinionẽ quorũdam quã reprobat. scđa ibi: rñdeo quatuor genera. tertia ibi: nunqđ ergo semp est. quarta ibi: ſꝫ quidã dicũt: vt in tertio ca. ¶ In ea. glo. ibi. nisi in duobus casibus. hãc ꝯclusionẽ gl. que
91 hꝫ ꝙ actio prescrip. ver. q̃ oritur ex pacto incõtinẽti apposito iuxta ꝯtractũ sit stricti iuris. ⁊ ab oĩbus approbat̃ hic. Limitat Jo. fa. hic post Ja. de are. ⁊ sequit̃ Ang. de are. vt ꝓcedat in pactis incõtinẽti appositis iuxta ꝯtractus q̃ pacta non sint ꝑmutatio vel estimatio: secus aũt si per pactũ incõtinenti apposituũ iuxta ꝯtractũ fieret estimatio vel ꝑmutatio: tũc actio prescriptis verbis ex tali pacto incõtinẽti apposito esset bonefidei: nõ aũt stricti iuris: puta si iuxta ꝯtractũ fieret incõtinenti pactũ tale ꝙ ego darẽ tibi equũ meũ ꝓ tuo equo: quo casu. hic nõ est ꝯtractus innoiatus do vt des: sed est ꝑmutatio siue pa
92 ctũ de ꝑmutãdo. †ꝑmutatio est quotiescunꝗ ab vtraꝗ pte est spẽs certa ꝓstãda: sed qñ ab vtraꝗ pte eẽt genus vel ex altera tñ: tũc esset ꝯtractus innoiatus do vt des. ⁊ nõ ꝑmu. ꝓut magistraliter declarat gl. notabilis ⁊ signãda in. l. j. in gl. fi. in ver. postulabis. ⁊ ibi alij sequunt̃. C. de re. ꝑmu. ⁊ gl. in. l. j. in ver. nomen suũ habẽt. in fi. ⁊ ibi clarius Bar. in. iij. q. ff. de re. ꝑmu. vel qđ iuxta ꝯtcũ puta societatis fuerit incõtinẽti pactum tale. qđ tu duceres equũ meũ ad forum ⁊ illũ venderes ꝓ centũ ẜm ꝙ illũ tibi estimatũ trado: quo casu ex tali pacto fieret estimatio. vt pꝫ ex dictis in gl. ꝓcedẽti. in ver. ꝓ estimato. istis duobus
93 casibus tenẽt prefati doc. ⁊ bñ †ꝙ actio prescriptis verbis que orit̃ ex talibus pactis appositis iuxta ꝯtractus esset bonefidei moti ꝑ generalitatẽ huius tex. volẽtis ꝙ actio prescriptis verbis. q̃ dat̃ ex ꝑmutatione vel estimatione sit bonefidei. non autem stricti iuris. ergo quocũꝗ oriat̃ dr̃ bonefidei. ar. l. j. §. ⁊ generaliter. ff. de leg. prestan. qđ ẽt intelligit Jo. fa. verũ. ⁊ sequit̃ Ang. hic etiã si apponeret̃ dictũ pactũ de ꝑmutãdo vel estimato iuxta ꝯtractũ stricti iuris. l. lecta. ff. si cer. pe. ⁊ l. petens. C. de
94 pac. ¶ †Juxta hãc partẽ glo. dubitant ꝓbabiliter doc. hic: q: alibi habemus ꝙ ex pacto incõtinẽti apposito iuxta ꝯtractuꝫ resultãt due actiões. vna ꝓscriptis verbis. qñ habita relatione pacti ad ꝯtractũ resultat ꝯtcus innoiatus. de qua actione prescrip. ver. videbimus statim in gl. nostra qđ regulariter est stri
95 cti iuris. itẽ resultat prima actio informata: †q: quotidie ponitur pactũ incõtinẽti iuxta ꝯtractũ actio cõpetens ex isto ꝯtcu informatur. i. extendit̃ vt ẽt ꝯpetat ad deductũ in pacto. vt est tex. in. l. ij. quem ibi no. Bar. ad hoc. C. de pac. inter emp. ⁊ vendi. ⁊ gl. in. l. iurisgentium. §. quinimo. in gl. j. magna. circa medium. ff. de pac. ⁊ ibi Bar. in. iij. ⁊ iiij. col. ⁊ gl. in. l. in bonefidei:
96 in verbo actio. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij. C. de pac. ¶ †Nunquid ergo si sit appositũ pactum incõtinenti iuxta contractum bonefidei: quo casu actio ex illo ꝯtractu informatur ⁊ extendit̃: vt etiã cõpetat ad id qđ est dictum in pacto. nunqđ ista actio informata erit bonefidei an stricti iuris. istã questionem mouet glo. ma
97 gna circa medium. in. §. quinimo. †⁊ ibi tenet ꝙ actio bonefidei etiã informata: ꝙuis sui natura sit bonefidei: tñ ꝓpter informationẽ erit stricti iuris mota: q: ꝯcedit̃ in locũ actio. ꝓscri. verbis. ideo eius naturã sapere dꝫ. l. si eũ. §. q iniuriarũ. ⁊ fi. ff. si qs cautio. hanc rationẽ reprehẽdit Jo. fab. hic. q: nõ est verũ ꝙ actio informata det̃ in locum actiõis ꝓscriptis verbis. ſꝫ bñ ꝯcurrit cũ ea. vñ ꝯcursus non vr̃ alterare eius naturã. ⁊ istud pꝫ ex eo qđ vult glo. nostra. j. in. iiij. ⁊ vlti. parte principali. duꝫ vult ꝙ certi conditio generalis q̃ est stricti iuris quãuis ꝯcurrat cum actione bonefidei: tñ rõne huius ꝯcursus non mutat naturã suã vt efficiatur bonefidei. vnde tenet Jo. fa. cõtra gl. ꝑ ꝑalle. ꝙ imo actio bonefidei informata ⁊ extẽsa ad deductũ in pacto incõtinenti apposito erit etiã bonefidei. ⁊ ꝓ hac pte adducit. l. fundi partẽ. ff. de ꝯtrahẽ. emp. vbi ẜm eũ vr̃ presupponi ꝙ actio ex vendito cõpetat ꝓ pacto incõtinẽti apposito vna cum eo quod in principali ꝯtractu deuenit. sed hec lex iudicio meo parũ: imo nihil facit. ⁊ cum hac opinione vr̃ etiam tenere Nico. de

Nico.de nea.hic in apostillatione tex.ꝛ idem firmat Ange.hic. hanc etiā partē aperte firmat Bart.in.d.§.quinimo.in.iij.col. ver.venio ad scōm referēs idē tenere cōiter doc.idē etiā tenent vltramōtani in.l.petēs.C.de pac.ſm qđ refert Ang.hic.ꝛ pro hac pte mouebaṫ Bar.q2 in actiōe informata veniunt fructus ex mora.d.l.ij.C.de pact.inter emp.qđ nō est in ꝯtibus stricti iuris.l.more.§.in bonefidei.l.videamus.§.si actionē.ff.de vsu-fru.ꝛ ad argumētū gl.§.relatum.rn̄det Bar.eo mō quo rn̄det Jo.fa.nō esse ver̄ ꝙ actio informata succedat loco actio.pscri. verbis.imo accidit ei pncipaliter ꝛ vtraꝗ remanet.l.itē illa.ff. de cōsti.pecu.Et cū hac opi.ego etiā teneo:quāuis rō Bart.s. prime allegata quā simpliciter sequitur Ang.de are.hic.ꝛ ibi cōiter alij iudicio meo nō multū concludat.prīo q2 ista non est bona ꝯsequētia in tali actiōe veniunt fructus a tpe more:ergo actio est bonefidei.vt clare p3 ex his que dixi.s.in text.in prīo notabili circa actionē ex testō.nam l3 sit verū ꝙ quo ad hoc sa piat naturā bonefidei nō tn̄ ppterea sequiṫ qđ sit bonefidei.vt ibi dixi.Preterea ꝛ fortius in.d.l.ij.C.de pac.inter emp.ꝛ ven. alle.p Bar.ideo in actiōe informata veniūt fructus a tpe more eo ꝙ ibi actio informata cōpetebat ad id qđ aliqñ fuit meum quo casu succedit regula ꝙ nedū in actionibus bonefidei:imo ēt in actio.stricti iuris fructus veniūt a tpe more.l.videamus. §.si actionē.ff.de vsur.ꝛ t3 gl.magna.s.in tertia pte prin.quā-uis si teneremus intellectū Bart.in.d.l.videamus.in pn̄.istud scōm nihil faceret.nā ibi vult Bar.ꝛ tūc demū in actiōe stricti iuris veniāt fructus a tpe more qñ petitur id qđ semp est meū vñ non sufficeret si aliqñ fuisset meū qñ tpe petitionis nō esset
98 meum.¶†In ea.gl.ibi.qm̄ vero est permutatio.si tu diceres quō pōt esse do vt des:qn sit pmutatio.dic vt ꝓxime.s.dixi.et dicit Jo.fa.hic.ꝛ sequiṫ Ang.de are.vc3 ꝙ qñ ab vtraꝗ pte est pstanda spēs certa:puta do tibi talē librū meū vt des mihi ta-lem librū tuū.tūc bn̄ est pmutatio.l.naturalis.§.j.ſm vnū in-tellectū verū.ff.de pscrip.ver.si aūt ab vtraꝗ pte esset pstandū gen⁹:vel ab altera tm̄ vel ab vna pte spēs certa ab altera incer ta:puta do tibi digestū vetus meū vt des mihi vnū cōpetens infortiatū.isto casu nō esset pmutatio q̄ solū fit de spē certa ad spēm certā:sed est ꝯtus innoīatus do vt des.put est gl.magi stra in.l.j.i gl.fi.in ver.postulabis.C.de re.pmu.ꝛ.s.dixi.ꝛ isto
99 mō debetis hanc gl.intelligere.¶†In ea.gl.ibi.l.naturales. §.at cū facio vt des.corrupta est ꝛ debuit allegare.§.qđ si facio vt des.stat ex gl.ꝙ q̄uis ex alijs ꝯtib⁹innoīatis ꝯpetat actio pscriptis verbis:tn̄ ex quatuor.s.facio vt des.nō daṫ actio pre scriptis verbis:s3 daṫ actio de dolo.Anteꝗ attinguā veritatē eius circa qđ dubitabaṫ p doc.in ista ꝯclusiōe gl.ne laboretis ī equiuoco debetis aduertere ſ3 qđ magistraliter declarat bar. in.l.cū mota.C.de trāsa.in pn̄.ij.col.ver.sumus expediti de pri ma pte.ꝙ sicut in ꝯtu noīato puta emptiōis ꝛ vendi.ex parte eius q dat pretiū dr̄ emptio:ex pte eius q pstat rē dr̄ venditio. ita in isto ꝯtu innoīato facio vt des.ex pte eius q facit ꝓprie dr̄ facio vt des.ex pte vero dantis dr̄ do vt facias.ex pte ipsius dantis ex qua resultat do vt facias.res est plana qđ daṫ actio pscriptis verbis si non est talis q locari soleat.d.l.naturalis.§. at cū do.ꝛ ibi declarat Bart.ex pte vero facientis ex q̄ ꝓprie resultat facio vt des superest magnū dubiū q̄ actio cōpetat.gl. nostra hic vult qđ cōpetat actio de dolo:non aūt pscrip.ver.q̄ opi.ita indistincte intellecta non vr̄ vera.q2 imo aliqñ in facio vt des cōpetit actio pscriptio verbis.l.solēt.in.ij.rn̄so.ff.de p-scri.ver.ꝛ.l.cū mota.C.de trāsac.Propterea dicebat Dy.hic ꝛ eius solutionē sequiṫ Jo.fa.ꝛ Ang.de are.distinguendū eē qđ aut ex facto meo qđ feci mihi tibi adest:q2 manumisi meum:et inter nos ꝯuenit vt dares mihi centū:ꝛ tūc locū habeat actio de dolo:non aūt actio pscrip.ver.l.cū ꝓponas.ꝛ ibi no.p gl.et doc.C.de pac.ꝛ ita intelligaṫ.d.§.qđ si faciam.aut ex facto meo qđ feci aliqd tibi adest:puta ꝯuenit inter nos vt liberē te ꝛ tu dares mihi.x.ego te liberaui.ꝛ sic ex facto meo ad te ꝓuenit li-beratio:vel q2 renūtiaui liti quā ꝯ te mouerā vt mihi des.x.tūc h3 locū actio pscrip.ver.d.l.solet.ꝛ.d.l.cū mota.ꝛ ibi p Bart.et doc.ꝛ Bar.in.d.l.actiōe.C.de trāsac.ꝛ cū hac distinctiōe t3 etiā Pe.ꝛ Ja.hic.ꝛ rō diuersitatis est ſm Ja.quā sequiṫ Jo.fab.ꝛ Ange.de are.hic.ꝛ secutus est ēt Bart.in.d.l.naturalis.§.qđ si faciā.vbi dicit Bar.ꝙ hec est verissima rō:q2 qñ adimpleo fa-ctum ex quo nihil tibi adest ius ciuile nō reputauit equum qđ mihi dareṫ act.pscrip.ver.ꝯ te q nullā vtilitatē ꝯsecutus es ex isto pacto.ꝛ iō cū eēt equitas q̄ h3 ꝓducere hāc actionē pscrip. ver.nimirū si ista actio pscri.ver.cessat.s3 ptor ꝯsiderans ꝙ tu decepisti me faciēdo ꝙ ego aliqd facerē vt tu aliqd dares.ꝛ tu postea nō vis dare.hoc casu dedit actionē suā de dolo ptoriā.s3 vbi ex facto meo aliqd adest aduersario ius ciuile ex eqtate da
100 re noluit hāc actionē pscrip.ver.¶†Ex ista cōi solu.ego infe ro vnā maximā limitationē ad id qđ vult gl.nr̄a.h.ꝛ text.i.d.l. naturalis.§.qđ si faciā.vc3 ꝙ si ex ꝯtu innoīato facio vt facias

oriṫ actio pscrip.ver.vt hoc ꝓcedat qñ ex facto alterius aliqd deest alteri:al's vō nō cōpeteret actio prescri.ver.s3 tm̄ de dolo qđ est nouū ꝛ multū limitatū.ꝛ p hoc solet notari illa maxima difficultas nouissimor̄ in.d.l.cū mota.dū subtiliter instant q̄-re in ꝯtu innoīato facio vt facias non adhibeaṫ illa distinctio put i ꝯtu facio vt des q̄ satis pōt hac via quietari.Nec distin-ctioni.s.posite vnū obstat qđ mouet Jo.fa.hic.nec ei rn̄det.dū dicit ꝙ si pdicta distinctio esset vera.sequereṫ qđ ēt in ꝯtu in-noīato.do vt facias.ex pte dantis aliqd dareṫ ex q̄ datione ni-hil adesset parti ꝙ tūc cōpeteret ēt actio de dolo ꝛ nō actio pre scri.ver.puta si eēt cōuentū inter nos qđ darē decē tertio vt mi hi aliqd faceres.quo casu ex illa datiōe facta penitus extraneo nihil adest ipsi pti qđ ſ3 eū ē valde nouū ꝛ exn̄eū:q2 ad h̄ rn̄deo put in alio ꝓposito dixit Bar.in.d.§.si faciā.ꝛ in.d.l.cū propo nas.C.de dolo.ꝙ imo ex illa datiōe facta in tertio:ēt dio exn̄eo dicereṫ adesse pti cū paria sint ꝙ aliqd mihi sic adsit: vel alijs de volūtate mea.vt.l.solutā.ff.de sol.Sed audite supraſcripta distinctio cōis scribētiū doc.est verissima in se.sed nō quantu3 ad exēplū quo vtunṫ doc.in prīo mēbro distinctionis.s.relate nec quātū ad intellectū.d.l.cū ꝓponas.C.de dolo.dū exēplifi-cando dicūt in prīo mēbro ꝙ si ego manumisi seruū meū put ꝯuentū erat.qđ ex ista manumissiōe nihil vr̄ adesse alteri pti.ꝛ ꝓpterea nō daṫ actio pscri.ver.s3 actio de dolo.ꝛ ita intelligūt d.l.cū ꝓponas.istū intellectū reprehēdit Bart.ibi.ꝛ in.d.§.qđ si faciā.motus:q2 paria sunt ꝙ mihi aliqd adsit vel alijs de vo lūtate mea.d.l.solutā.ff.de sol.vñ cū seruo manumisso acquira tur libertas de volūtate mea vr̄ mihi adesse:ꝛ q̄uis ad h̄ pos-sit rn̄deri:tn̄ meli⁹est exēplificari in alio facto.Puta si iui p te Mediolanū ita ꝙ ex hoc facto meo nihil tibi adsit.ꝛ ad dictā l.cū ꝓponas.ꝛ meli⁹est rn̄dere:vt ibi p Bar.ꝛ i.d.§.qđ si faciā. vc3 ꝙ ibi nō agebaṫ vt ꝓmissa seruarenṫ:q2 ad hoc bn̄ cōpetis set actio pscriptis verbis:s3 ibi volebat agere ad repetendū id qđ fecerat ꝯditiōe ob cām.ꝛ q2 factū illud nō erat repetibile.s. datio libertatis iō recurras ad actionē de dolo.ꝛ hāc solutio-nē t3 Nic.hic in.vij.q.gl.Aduertite ēt ex pdictis ꝙ maxim⁹ est effectus an ꝯpetat actio pscriptis v̄bis:an vō actio de dolo.q2 prīa est ppetua:de dolo vō est annalis:nisi de eo qđ ad eū pue nit.l.fi.C.de dolo.¶Itē ꝯferūt supraſcripta ad libellū:q2 alia est narratio ꝛ ꝯclusio in actio.pscriptis verbis:alia in actione de dolo ſm Jo.fa.hic.q2 ergo libellus in actiōe prescriptis ver bis.q̄ ex pmutatione cōpetit multū declaraṫ ex supraſcriptis. iō cōgruētius visum est mihi ponere hic ꝙ reseruare extra gl.
101 dicēdū.¶†Huius ergo libelli formā ponit Spe.iti.de emp. ꝛ ven.§.vidēdū.al's dicēdū.ꝛ Rofre.in ti.de pscrip.ver.q̄ ex p-mutatione ſm qđ referūt Jo.fa.ꝛ Jo.de pla.ꝛ Nic.in.iiij.ꝛ vlt. q.extra gl.¶Ante tn̄ ꝙ veniā ad spālem formā huius libelli
102 q̄dā sunt necessaria pmittēda ſm Jo.fa.ꝛ Jo.de pla.h.†Pri mo em̄ sciendū est qđ ex pmutatione plures ꝛ diuerse actiōes cōpetūt ad diuersa tendētes.aliqñ em̄ agiṫ ad iplementū con-tractus:ꝛ sic vt res ꝯuenta tradaṫ:ꝛ tūc aut interuenit stipula tio ꝛ agiṫ actiōe ex stipulatu ꝛ nō alia actiōe.l.cū pcibus.ꝛ.l.ex placito.C.de re.pmu.aut nō interuenit stipulatio:ꝛ tūc imple-to ꝯtractu pro pte sua ꝛ nō prius.vt statim.j.late subijciā.pos set agere actio.pscriptis verbis:vel actio.in factū.q̄ est eadem. vt dicā.j.in scda pte gl.vt alius adimpleat qđ ꝯuenit.s.vt pstet rem quā ꝯuenit:al's vero pstet interesse.Itē pōt agere ꝯditio-ne ob cām ad repetēdū id qđ datū est si hoc eligat.l.si tibi.x.ff. de pscrip.ver.dūmō sit repetibile.l.cū proponas.C.de dolo.et statim dixi.ꝛ hec remedia ponit gl.no.in.d.l.naturalis.§.at cū do.sup verbo pscriptis verbis.De hoc tn̄ an in pmutatiōe ha beat locū dicta ꝯditio ob cām.vide Bart.in.l.j.ad fi.ff.de re.p-mu.ꝛ tex.in.l.j.C.de re.pmu.quē tex.dicit Bar.esse singularē.ꝛ ibi Bal.ꝛ Sali.ꝛ idē Bal.in.l.ij.C.de cōdi.ob cām.vide Jmo. in.l.aristo.in prin.ff.de dona.ꝛ tex.illū singularē in.l.si pro fun do.ꝛ ibi Bar.C.de transac.dicit etiā notāter Jo.fa.hic se puta re qđ agi possit precise ad hoc vt reus precise adimpleat qđ cō uenit si rem h3 vel implere possit:ita qđ nō audiaṫ volens pre-stare interesse.nihil tn̄ allegat.potest etiā ſm eum actor elige-re post morā:an velit agere cū eo ad interesse nihil ēt allegat.s3 ego allego text.in.l.si tibi decem.quem ibi notat Bar.ad hoc.
103 ff.de prescrip.ver.¶†Et an verum sit illud quod proxime te net Jo.fab.sc3 ꝙ reus potest precise cōpelli ad rem prestandā habetis gl.no.que tenet directo ꝯtrariū:idest ꝙ reus nequeat precise ꝯpelli:imo liberaṫ prestādo interesse.in.l.cū pcibus.C. de rerū permu.ꝛ hoc etiam tenet ibi Barto.ꝛ idem Bart.post Dy.in.l.stipulationes non diuidunṫ.in prin.in.xi.oppo.ff.de verbo.obliga.de quo videatis plenissime per Sali.in.d.l.cum precibus.Rapha.cu.ꝛ Pau.in.l.qui rome.§.flauius hermes. ff.de verb.obli.ꝛ hoc scōm verius credo.etiam quod cum ista actio prescriptis verbis ex pmutatione detur ad duo.s.ad im-plendū ꝯuēta.ꝛ ad interesse.ꝛ sit in potestate ꝯuenti vt statim

104 dixi. vel adimplere qđ conuenit vel prestare ad interesse† qđ
admitteret libellus alternatiuus siue cõditionalis. s. peto ad-
impleri ꝯuenta vel prestari interesse: vel aliter peto seruari cõ
uēta: ⁊ si noluerit seruare peto interesse. vt. l. naturalis. in prin.
ver. sin aũt rem do. iuncto. §. at cũ do. cũ gl. in ver. p̄scriptis ver
bis. hoc etiã tꝫ Joã. de pla. hic. bñ facit. l. i. §. qđ aũt. ⁊ ibi Bar.
ff. quorũ lega. cũ cõcor. ad hoc traditis in glo. precedenti super
verbo ꝓ estimato. posset etiã in hac actiõe aliter concludi ⁊ al-
ternatiue: vt reus adimpleat conuenta vt recepta restituat. vt
l. qm̃. C. de re. pmu. ⁊ hoc tꝫ ibi Sali. ꝑ illum tex. ⁊ sequit̃ etiam
105 Jo. de pla. h. ¶ † Itē aduertēdũ. vt. s̃. dixi. ex ista actione agi
nõ posse: nisi prius impleto ꝯtractu ex parte agere volentis. l.
ex placito. ⁊ ibi glo. ⁊ doct. C. de re. pmu. imo plus ſm Jo. fab.
hic ēt si agere volēs offerret implere. tñ adhuc non posset age
re cũ sit locus pnie. vt. l. si pecuniã. in prin. ff. de cõdi. ob cãm. sꝫ
ego assigno meliorē rationē; qꝛ ex sola cõuentione de permutã
do cũ sit nuda qs nõ põt agere: etiã si offerat implere. l. iurisgē
tium. §. sed cũ nulla. ver. igitur nuda. ff. de pac. necessario ergo
sequitur ad hoc vt possit agi ꝙ illa conuentio nuda vestiat̃ ꝑ
traditionē rei: ⁊ cõsequēter rei interuentu. sicut ⁊ in ceteris cõ-
uentionibus innominatis. vt per glo. in. d. l. iurisgentiũ. §. qn-
imo. in gl. magna. post mediũ. ⁊ ibi ꝑ Bar. ⁊ alios. ⁊ ꝑ gl. s̃. qb-
106 mo. re ꝯtrahitur ob. in prin. in gl. j. ¶ † An aũt in ista actione
prescriptis verbis ex pmutatione debeat ꝯcludi ad dandũ: an
vero ad tradendũ. ⁊ sic an in permutatione veniat dare: an ve
ro tradere. dicite vt ꝑ Bar. in. l. j. ff. de re. pmu. qđ istud pendet
ab eo qđ actũ est inter partes. si enim ꝯuentũ est de dando: tũc
petitur translatio dñij; secus si de tradēdo vel recipiēdo: vt ibi
latius ꝑ eũ. ⁊ sequuntur etiã Jo. fa. ⁊ Jo. de pla. hic. scđm ergo
qđ erit ꝯuentũ cõcludi dꝫ. de quo etiã videas Bal. in. l. j. in vlt.
117 col. C. de re. permu. ⁊ ibi etiam ponit Bal. † quid si conuentum
est de permutanda nuda possessione cũ alia nuda possessione:
an sit ꝓprie permutatio: an contractus innominatus facio vt
facias. effectus est maximus: qꝛ si est permutatio actio prescri-
ptis verbis ex pmutatiõe est bonefidei: al's vero erit stricti iu-
118 ris. vt. s̃. vidistis. dicite vt ibi ꝑ eum. ¶ † Ex p̄dictis oĩbus ap
paret luculenter qũo dꝫ ꝯcludi ſm diuersos modos agendi ⁊
qũo diuersa esse debeant media cõcludēdi ſm diuersitatē actio
num quibus agi põt. Pono in duobus verbis vnã formã in
specie. qũo formet̃ libellus in actione prescriptis verbis. Ago
contra tityum. ⁊ dico ꝙ adinuicem conuenimus vt ego darem
sibi talē librũ meũ: ⁊ ipse daret mihi talem suã vestem. Ego de-
di librum: ⁊ sic ꝓ parte mea adimpleui. ipse autē sepius inter-
pellatus recusauit dictam vestem mihi dare; put ꝯuenit. qua-
re peto eũ condēnari ad dandã mihi dictam vestē: vel interesse
meũ. potestis etiã multis modis concludere: put. s̃. declaraui
119 ministeria hui⁹ libelli. satis ēt ex suprascriptis patet. ¶ † Ulti-
mo ꝓ complemento materie permutationis: quia. s̃. vidimus
in quo differat iste ꝯtractus innominatus permutatiõis a cõ-
tractu innominato do vt des. ponit Ang. de are. hic septē no-
tabiles differentias que sunt inter contractum pmutationis ⁊
emptiõis ⁊ venditiõis quas multũ subtiliter colligit ex discur
120 su legis p̃ie cũ gl. ff. de re. pmu. vt hic per eũ. ⁊ si vis scire† in
quibus conueniant; ⁊ in quibus non permutatio ⁊ cõtractus
emptiõis ⁊ venditiõis recurre ad gl. magistram in. l. ij. in ver.
optime. ⁊ ibi Bart. ⁊ Bal. C. de re. permu. ⁊ adde gl. fi. in verbo
postulabis. in. l. j. ⁊ ibi Bar. eo. tit. ⁊ adde gl. in. l. j. in verbo no
men suũ habeant. ⁊ ibi Bart. ad fi. ff. de rerum permu. Pau. in
ꝯsi. xlj. incip. in dei nomine amen. dubitatur nunqđ hospitale.
121 † ⁊ an si actũ sit ꝙ ex vna parte p̄stet̃ res tm̃ ex alia vero res et
pecunia vt quotidie fit. puta cõuenimus de pmutando codicē
meũ cũ tuo digesto: cum hoc qđ debeas mihi vltra dare duos
aureos. an hoc casu erit emptio: an vero pmutatio. effect⁹ erit
122 magnus. † qꝛ in pmutatione vt in alijs ꝯ̃ctibus innoĩatis erit
locus pnie. l. si pecuniã. in prin. ff. de condi. ob cãm. q̃ non hꝫ lo
cum in cõtractibus noĩatis. l. ab emptiõe. ff. de pact. ⁊. l. ij. C. qñ
liceat ab emp. disce. videas Bar. in. l. si in emptione. in princi. ꝑ
illũ tex. ff. de cõtrahen. emp. ⁊ in. l. j. ad fi. ff. de re. pmu. ⁊ in. l. ari
sto. in prin. ⁊ ibi Imo. ff. de dona. ⁊ oĩno Bal. supplentē distin-
ctionē Bar. in preludijs feudorũ in. vij. colũ. ⁊ in. l. j. C. de re. p-
mu. ⁊ tex. in. c. ad q̃ões. ⁊ ibi doc. maxime Jo. an. ⁊ do. Abb. ex
de rerũ permu. ⁊ Ang. in. l. querit̃. per illum tex. ff. de statu ho.
123 ¶ † Et an statutum loquens in emptione habeat locũ in per-
mutatiõe ponit Bal. in. l. j. ver. quid si statutũ dicit. C. de re. p-
mu. ⁊ in. l. iurisgentiũ. in prin. in lectura antiqua. ff. de pac. ⁊ in
l. fi. ff. de condi. ob cãm Pau. in. l. j. ff. de re. pmu. videas bonũ
tex. cũ gl. in. l. fi. C. de p̄dijs curia. li. xj. ⁊ tex. in. c. j. ⁊ ibi. d. Abb.
extra de his que fiunt a prela. sine cõsensu ca. Spec. ⁊ Jo. an. in
ti. de emp. ⁊ vendi. §. nunc dicendum. el. ij. ver. sed pone statutũ
ꝑ do. Ant. in. c. constitutus. extra de in inte. resti. videatis etiam
bonum tex. in. l. sciendũ. §. deinde. ver. sed si quis permutaue-
rit. ⁊ ibi Ang. ff. de edi. edic. ⁊ qđ no. singulariter Bart. in q̃õne
quã dicit sibi sepius de facto ꝯtigisse in. l. sicut. §. sꝫ si ꝓmiserit.
124 ff. qui. mo. pig. vel hypo. sol. † de ecclesia cui cõcessum est a sum
mo pontifice qđ possit alienare certũ fundũ ꝓ satisfaciēdo cre-
ditoribus: an vigore illius licētie poterit illũ fundũ cũ alio ꝑ-
mutare. determinat qđ nõ ꝑ vnã rationē: vt ibi ꝑ eũ. ¶ In ea.
125 gl. ibi ⁊ tũc eadē est qđ actio p̄scriptis v̄bis. tenetis† ꝙ actio in
factũ est eadē qđ actio prescriptis verbis. ⁊ ꝯñr ꝯpetit in oĩbus
casibus qbus cõpetit actio p̄scriptis verbis. idē tenuit glo. in
§. fi. in ver. actio. j̃. de interdi. dicũt h̃ doc. aliter ⁊ meli⁹ vt Pe.
de bel. pti. ⁊ Ja. quos sequunt̃ Jo. fa. Ang. hic. ⁊ Bart. lꝫ de eis
nõ faciat mentionē in rubri. ff. de p̄scriptis verbis. post glo. ibi
ꝙ vbicũqꝫ cõstat aliquē cõtractũ factũ fuisse ꝑ partes non in-
troductũ ꝑ leges: sꝫ ex solis ꝯuētionibus ptiũ q nõ habēt cer-
tum nomē ꝯ̃ctus. ⁊ hoc cũ actio p̄scriptis verbis ⁊ actio in factũ
sunt idē. ⁊ hoc mõ vbicunqꝫ hꝫ locũ hec actio p̄scriptis verbis
hꝫ ēt locũ actio in factũ. ⁊ hoc demonstrat nobis clare etymo-
logia vocabuli in vtroqꝫ termino. dr̃ em̃ actio p̄scriptis v̄bis q̃
dat̃ ſm verba p̄scrip. q̃ nõ habēt certũ nomē cõtractus. ⁊ sic in
ea cõcludit̃ p̄scriptis verbis narratis solũ verbis cõuentionũ
126 ideo ista actio p̄scrip. verbis põt appellari actio in factũ. † Ea
dē rõne: dr̃ em̃ actio in factũ quasi habeat actionē ſm factũ ꝓ-
positũ. ⁊ eodē mõ concludit̃ in ea vt in actiõe p̄scriptis verbis;
vꝫ ꝑ solã facti narrationē. Potestis ponere exēplũ in tali con
uentiõe. Trado tibi molēdinũ meũ ad annũ hoc pacto ꝙ ei fa
cias fieri nouas molas ⁊ nouas rotas. si autē certũ est qđ null⁹
ꝯ̃ctus gestus sit inter ptes: occurrit tñ aliqs casus ex quo casu
equũ est actionē dari. ⁊ h̃ casu dat̃ tm̃ actio in factũ ⁊ non actio
p̄scrip. ver. de q̃ loquit̃ tex. in. l. quoties. ff. de p̄scri. ver. ⁊ qđ ista
nullomõ possit dici actio p̄scriptis v̄bis pꝫ ex etymologia vo-
cabuli: qꝛ cũ hic nulla verba interuenerũt nõ p̄t dici p̄scriptis
verbis: cũ verba nõ fuerint: sꝫ bñ põt dici actio in factũ. q̃si ſm
factũ ex quo ꝓpter equitatē actio dat̃ vt dixi. ⁊ de hac potestis
ponere exēplũ in. l. q seruandarũ. §. fi. ff. de p̄scrip. ver. ⁊ ista est
gñalis ⁊ ꝓprie hec vocat̃ ex varijs figuris causarũ. ⁊ ꝓpterea
ꝙ ſm varietatē factoꝝ ꝯpetat interdũ ad dãna. interdũ ad p̄n
cipia rerũ. l. sancimus. C. de sac. san. ecc. ⁊ istud est qđ ꝓprie vo-
127 luit gl. nr̃a. Et ꝑ ista dicebat Jo. fa. hic posse attentari† ꝙ isti⁹
actiõis in factũ sint tm̃ duo gñ̃a: q̃uis gl. nostre. hic ⁊ vbicũqꝫ:
vt. j̃. referã tenent ꝙ sint quatuor: vꝫ ista generalis: ⁊ illa q̃ da
tur ꝓ edictis ⁊ interdictis. alia aũt que est vna ⁊ eadē cũ actio-
ne prescriptis verbis non est ꝓprie actio in factũ de ꝑ se. addo
qđ ipsemet Jo. fab. in. §. fi. j̃. de interdictis. intētauit adhuc for
128 tiorē opinionē qđ sit tm̃ vna gñalis: vt ibi ꝑ eum. † ⁊ ad supra-
scriptã doctrinã huius actionis prescriptis verbis ⁊ in factũ
quando sint idem ⁊ quando non videatis omnino Bart. idem
etiam tenentē in. l. j. ff. de condi. ex. l. in pe. col. ver. secundus ca-
sus principalis est. ⁊ in. l. nõnunq̃. ꝑ illũ text. de prescri. verbis
⁊ late Bal. in. l. ex placito. in. iij. q. C. de rerum permu. ⁊ ad glo.
129 nostram hic. † de hac multiplici actione in factum videatis ēt
glo. in. §. fina. in verbo actio. j̃. de interdictis. ⁊ glo. in dicta ru-
brica. ff. de prescriptis verbis. ⁊ gl. in. l. ex placito. in verbo. sub
secuta. C. de rerum permutatione. ⁊ ibi per Cy. Bart. ⁊ Sali. ⁊
ibidem ꝑ Bal. in tribus ⁊ quatuor sequētibus questionibus. ⁊
glo. ⁊ ibi Bar. in. l. in factum actio. ff. de actio. ⁊ obliga. Specu.
in titu. de actio. ⁊ petitio. §. sequitur. versi. rursus. ¶ In eadem
glo. ibi. ⁊ tamen nemo diceret aliquam conditionem esse bone
130 fidei. Habetis ex glo. † ꝙ actio in factũ que datur loco actiõis
p̄scriptis verbis pro estimatione vel pmutatione non est bone
fidei sed stricti iuris: quãuis ipsa actio prescriptis verbis istis
duobus casibus sit bonefidei: vt hic in tex. lꝫ hanc opi. appro-
bet Dy. eã fortificãdo ꝑ aliqua fundamenta: eam tñ ĩpugnant
alij h̃ Pe. Jac. Ange. de are. Nico. in. ix. q. gl. referēs idē tenere
Rapha. qꝛ opi. glo. nostre. ⁊ eius rõ. Nec fundamēta Dy. pos-
sent ꝓcedere si verũ esset id qđ p̄supponũt qđ ista actio in factũ
dat̃ loco actionis prescriptis verbis: vel cõcurret cũ ea. sed il-
131 lud est falsum: † qꝛ imo actio in factũ ⁊ prescriptis verbis sunt
vnũ ⁊ idē. vt. s̃. proxime dixi. non aũt concurrunt aut vna loco
alterius datur. Ideo cũ actio prescriptis verbis sit bonefidei.
In illis duobus casibus. s. qñ cõpetit ꝓ estimato vel permuta
tione: vt hoc tex. sequit̃ ꝙ eodē modo actio in factũ sit bonefi-
dei in illis duobus casibus cũ sit vna ⁊ eadē cũ actione prescri
ptis verbis vt dixi: ⁊ est tex. in. l. si tibi aree. §. fi. in verbo in fa-
ctũ actiõe. i. p̄scriptis verbis. ⁊ in. l. si tibi polliceda. in fi. ff. de p̄-
scriptis verbis. ¶ Ad fi. glo. hanc scđam opi. approbãt cõiter
doc. hic vt Jo. fa. Ang. de are. ⁊ Nic. de nea. in. x. ⁊ vl. q. gl. q̃uis
referãt Azo in. d. l. ij. §. hoc interdictũ. ff. de p̄cario. tenuisse cõ-
trariũ ⁊ stetisse cũ pria opi. s̃. relata. ¶ Extra gl. restat vt videa
mus formationē libellorũ in actionibus in hoc. §. enumeratis
exceptis his de qbus vidim⁹ ĩ p̄cedētib⁹. §. itē vt attingamus
aliq̃ de materia circa nonnullas ex actionibus h̃ noĩatis qua-
rum singulas

rum singulas materias si quis velit plene in mediũ adducere:
certe ei ꝯtingeret id qᵭ elegãter inquit Jo.fa.hic.Calami ⁊ pa
132 pyrus nõ sufficerẽt. Accedamus in primis ſm ordinẽ tex.†ad
actionẽ ex empto:⁊ añꝙ accedamus ad libellum in spẽ videa-
mus aliqua ꝓ introductiõe materie actiõis ex empto.⁊ in pri
mis ad qd teneat̃ emptor:⁊ postea videbimus ad quid teneat̃
vẽditor.⁊ clarũ est qᵭ emptor tenet̃ ad dandũ ꝑtiũ:⁊ sic ad trãs
ferendũ dominiũ.l.ex empto.in prin.ff.de act.emp.cũ simi.nec
ẽt aliter ab actiõe venditor liberaret̃.vt dicit tex.in.l.cũ seruꝰ.
in prin.ff.man.⁊ in tm̃ qᵭ dixit glo.no.in.l.cũ fundus.§.seruũ
tuũ imprudẽs.in ver.emptori.ff.si cer.pe.qᵭ si nõ trãsferatur
dñium pecunie in venditorẽ qᵭ ẽt nõ trãsferat̃ dñium rei ven-
dite in emptorẽ donec pecunia sit cõsumpta vel al'r sequat̃ ra-
tihabitio.de quo tñ q2 nõ est expeditũ videatis Bal.in.l.ꝯtra-
ctus.in pe.col.C.de fide instru. Itẽ aduertite qᵭ cũ emptor te
neat̃ dare pecuniã ⁊ sic dñium trãsferre:qᵭ precise põt cogi ad
soluendũ integrũ ꝑtiũ ⁊ nõ liberaret̃ si diceret ego nolo rẽ nec
volo soluere ꝑtiũ:sed sum ꝯtentus tibi vẽditori prestare quãti
tua interest.hoc est qᵭ no.voluit Bar.in.l.j.circa finem ꝑn.re-
probata gl.ibi.ff.de actio.emp.qᵭ dictũ cõmendat Ange.hic.
133 ¶†Itẽ aduertite ꝙ ad hoc vt emptor possit cũ effectu agere
necesse est ꝙ ꝑtiũ integrũ offerat.l.iulianus.§.offerri.⁊ ibi gl.
134 ⁊ Bar.ff.de act.empt.¶†An aũt si emptor agat ad rem ven-
ditã nõ soluto ꝑtio nec aliter oblato:an possit obtinere si de ꝑ-
tio nõ opponat̃.teneatis ꝙ sic:ita signãter ⁊ meliꝰ ꝙ̃ alibi Bal.
in.l.j.ĩ.iij.col.C.ne liceat tertio ꝓuocare.ꝑ tex.cũ gl.ĩ.l.si soror.
C.de colla.idẽ vult Bart.in.l.si duo patroni.§.si qs iurauerit.
in vlt.q.ff.de iureiur.⁊ Bal.in.l.ij.in fi.C.de his que sub mõ.⁊
Bal.in.l.j.in vl.col.C.de vsu.⁊ fruc.leg.vbi dicit ꝙ tex.in.d.§.
offerri.ꝓcedit si ab emptore opponat̃:⁊ nõ al's.idẽ tz Bal.post
Pe.vbi hoc disputat ĩ.l.si traditio.in.iij.q.C.de act.emp.vbi
subdit ꝙ ꝙ̃uis nata sit actio:etiã ꝑtio nõ soluto nõ obstat exce
135 ptio pretij nõ soluti intantũ ꝙ ibi signãter subdit†ꝙ ẽt si sta-
tutũ diceret ꝙ non possit opponi ista exceptio ꝑtij non soluti:
tñ cũ res vendita peteret̃ põt vẽditor nõ obstãte statuto dicere
ꝙ sibi lz retinere rẽ venditã loco pigneris:donec ꝑtiũ soluat̃ ꝑ
d.§.offerri.q2 hoc nõ est excipere cũ non elidat actionẽ sed est
136 pigneri incũbere:vt ibi per eũ.⁊ idẽ qᵭ.s̃.sc3†ꝙ agi possit non
soluto nec oblato pretio si non opponat̃.tz ẽt Ange.in.l.iuris-
gentiũ.in prin.ff.de pac.⁊ ibi hoc optime approbat̃ dũ tex.fa-
cit dr̃iam inter ꝯ̃ctus noĩatos ⁊ innoĩatos.idẽ ẽt tz Lud.ro.in
l.filie lz.C.de colla.quãuis Ful.ibi ꝯtra.cuius fundamentũ ibi
reprobat Lud.⁊ hanc opin.cõtra Fulg.ꝑ multa media firmat
137 Cuma.in.l.eũ q ita.§.q ita.el.j.ff.de ver.ob.¶†Aduertendũ
tñ est diligẽter ꝙ ꝙ̃uis agi possit act.ex empto ẽt ꝑtio nõ solu-
to nec oblato si non apponat̃ vt ꝓxime tenui.tñ si iudex videt
pretiũ solutũ nõ esse venditori põt ex suo officio ẽt reo nõ op-
ponẽte mandare emptori agenti qᵭ soluat ꝑtiũ:ꝙ̃uis ad illud
nõ sit actũ in iudicio.tex.est ad hoc valde signandus in.l.si pa-
ter.in fi.C.de act.emp.Bal.ibi q hoc reputat multũ tenendum
menti:ꝙ̃uis Sali.⁊ Fulg.ibi teneãt cõtrariũ ꝑ regulã.l.iiij.§.
hoc aũt iudiciũ.ff.de dam.infec.ad quã regulã notabiliter rñ-
deo ex dicto qᵭ ꝓxime subijcio.ꝓ hoc ergo dicto Bal.qᵭ cre-
138 do verius bñ facit illa peregrina regula q̃ hz†ꝙ oĩs exceptio
q̃ vna cũ ipsa actiõe nascit̃:⁊ sic inest obligatiõi etiã si nõ oppo
nat̃ a pte:põt tñ ꝑ iudicẽ suppleri : q2 eoipso qᵭ actor ꝓponit
actionẽ vr̃ eam ꝓponere cũ oĩ cã sua:⁊ ꝯñter cuz exceptione q̃
inest sui natura.vñ ipsius actiõis expressio sufficit.secus aũt si
sit exceptio q̃ extrinsecus veniat.ita Bar.notabiliter in.l.lecta.
in.vj.col.ꝑ illũ tex.ff.si cer.pe.⁊ in.l.si vnus.§.pactꝰ ne peteret.
in.viij.col.ff.de pact.⁊ notabiliter in.l.eũ q ita.§.q ita.el.j.ff.de
ver.ob.⁊ in.l.exceptionẽ.C.de ꝓba.Bal.in.l.in bonefidei.C.de
pac.⁊ in aut.pñte.C.de fideius.⁊ notabiliter multũ in.l.perem-
ptorias.C.sen.rescin.nõ pos.in.vj.col.⁊ in.l.ordinarij.in.iiij.⁊
vl.col.C.de rei ven.⁊ ꝑ canonistas maxime.d.Ant.de but.in.c.
exceptionẽ.de excep.Facit qᵭ no.Bar.in.l.ita stipulatꝰ magna
139 in.xxxiiij.col.ff.de ver.ob.¶†Itẽ aduertendũ est diligentissi
me ꝙ qñ emptor etiã hoc casu egit ad rẽ venditã ꝑtio ꝑ eũ non
soluto nec oblato ꝙ nedũ iudex ex suo officio poterit mãdare
emptori agẽti qᵭ soluat ꝑtiũ:vt ꝓxime dixi:imo poterit ĩ sñia
iudex dicere hoc mõ.Condẽno vẽditorẽ ad tradẽdũ rẽ empto
ri emptore ꝑtiũ soluẽte:⁊ nõ aliter nec alio mõ sicut in optimo
simili dicit no.Bar.in.d.l.eũ q ita.§.q ita.el.j.vbi vult notabi-
140 liter†ꝙ si debitor in diẽ qui põt añ diẽ ꝯueniri:sz obstat exce
ptio.l.j.in fi.ff.qñ dies vsufr.leg.ce.fuerit añ diẽ ꝯuẽtus ; ⁊ nõ
opposuerit exceptionẽ ꝙ hoc casu iudex in sñia debebit cõdẽ
nare ad quãtitatẽ soluẽdã:non tñ statim sed tpe ꝯgruo:q2 illa
exceptio dilatiõis q̃ inest obligatiõi:ꝙ̃uis nõ insit quo ad dif-
ferẽdũ iudiciũ:aut quo ad differendã sñiam:tñ bene inest quo
ad differendã solutionẽ in tp̃s debitũ:vt ibi notabiliter ꝑ euz.
141 ¶†Itẽ aduertite ꝙ ista exceptio ꝑtij nõ soluti vel nõ adim-
pleti contractus est vna de exceptionibus que pñt opponi ad
processum ⁊ que impediũt litis ingressum seu litis cõtestatio-
nẽ.vt pz in tex.in.d.l.iulianus.§.offerri.in ver.nõdũ ex empto
act̃.ſm Pau.de ca.ibi quẽ refert ⁊ sequit̃ Ang.hic referens ẽt
Bar.in extraua.ad reprimẽ.in ver.summarie.ver.⁊ ex h̃ dicto
142 ꝙ opponẽs illã exceptionẽ ⁊c.notabiliter velle†ꝙ si exceptio
nes ĩpediẽtes litis ingressum nõ fuerint opposite añ litis ꝯte.
ad ĩpediendũ iudiciũ vel fuerint opposite:sz in eoꝝ ꝓbatiõibꝰ
opponẽs succubuerit ꝙ dicte exceptiões iterũ poterunt oppo
ni in vim ꝑemptorie ⁊ plene ꝓbare vt plenaria sequat̃ absolu
143 tio.ar.l.pe.ff.de his qui sunt sui vel alie.iur.¶†An aũt exce-
ptio ꝑtij nõ soluti possit opponi a vẽditore post sñiam ad ĩpe-
diendũ executionẽ sñie.habes Bart.singulariter determinãtẽ
ꝙ nõ.in.l.si duo patroni.§.si qs iurauerit.in vlti.q.ff.de iure-
iur.secutus Spe.in ti.de execu.sen.§.fi.ver.itẽ q̃rit̃.cuius dicti
veritatẽ disputat Bal.in.l.perẽptorias.in.iij.col.C.sen.rescin.
nõ pos.⁊ ibi vr̃ tenere ꝯtra Bart.tz idem Bal.in.l.si traditio.
C.de actio.empt.de quo etiam vide Bal.in.l.si ex predijs.C.de
euic.Spec.in tit.de excep.§.dicto.ver.sz pone petis.d.Ant.de
144 bu.⁊ Imo.in.c.cũ Joãnes.de fide instr.¶†Videamus nũc
ad qd teneat̃ venditor.⁊ clarũ est qᵭ tenetur ad tradẽdũ.d.l.ex
emptiõe.in prin.ff.de act.emp.nõ aũt ad dandũ.i.dñium trãs-
ferendũ pz ꝑ.l.rem alienã.ff.de ꝯ̃hen.emp.dñium tñ venit taci
te ⁊ in ꝯñtiã si venditor tradens erat dñs:al's venit vsucapien
di conditio.l.ex empto.in prin.ff.de ꝯtrahẽ.emp.iuncta.l.cla-
uibus.⁊ ratio est diuersitatis:q̃re emptor tenet̃ ad dandũ:⁊ sic
dñium transferẽdũ:venditor aũt tenet̃ ad tradendũ est q2 em-
ptor tenet̃ ad ꝑtiũ in gñe.venditor aũt ad spẽm.ita dixit nota-
biliter glo.in.l.ex empto.in verbo agit̃.quẽ ibi sequitur ⁊ com
mendat Bar.ff.de ꝯtrahẽ.emp.⁊ ꝑ eaz notabiliter infert Bar.
ꝙ si venditor tenet̃ in gñe:puta q2 vendidisset.x.corbes frumẽ
ti in gñe:vel.x.libras auri in massa ꝓ tanta pecunia qᵭ hoc ca-
su venditor tenet̃ ad dandũ:⁊ sic ad dñium transferẽdũ magis
ex q̃litate obligatiõis:q2 in gñe ꝙ̃ ex natura ꝯtractus.allegãt
etiam ad hoc plures alias gl.quas ibi videte ꝑ eum.⁊ idẽ dicit
Bar.in.l.si heres.§.q cõcubinã.post gl.ibi.ff.de leg.iij.de quo
etiam vide Bar.in.l.ij.circa finẽ principij.ff.si cer.pe.⁊ hic oĩo
addatis que pulcherrime dixi in.§.sic itaqꝫ.in textualibus.in
scᵭo ⁊ tertio notabili.s̃.eo.⁊ inter cetera ad ꝯfirmationẽ ꝓxi-
mi dicti dixi vobis singulariter ꝙ si aliqs ꝓmittit aliqd in ge
nere ẽt ꝑ hoc verbũ trado.ꝙ nihilominus tenet̃ transferre do
miniũ.hoc dixi singulariter ꝓbari in.l.si a substituto.§.fi.cũ.l.
seq.iuncta gl.ibi in verbo dari.ff.de leg.j.quã ad hoc ibi mul-
tum ponderãt doctores maxime Imo.dicite ꝓut latius dixi ĩ
145 d.§.sic itaqꝫ.¶†Addite ẽt ꝙ si qs eẽt dñs rei quã vendit ⁊ cõ
ueniret dare eã ꝓ decẽ:⁊ sic dñium transferre qᵭ nõ eẽt ꝯ̃ctus
a emptionis ⁊ venditiõis:[a] sed ꝯ̃ctus innominatus do vt des.ca
sus est notabilis ĩ.l.fi.ff.de ꝯdi.ob cãm.⁊ ibi Bar.⁊ alij.de quo
ẽt videatis Bar.in.d.l.ex empto.in prin.vbi ꝑ hoc infert qᵭ il
146 la†verba q̃ cõiter ponunt̃ in instrumẽtis emptionũ ⁊ vendi-
b tionũ.s.vendidit dedit ⁊ tradidit[b] ĩproprie ponunt̃:q2 impossi
bile est qᵭ det̃ ⁊ tradat̃.vñ illud verbũ dedit ĩproprie ponit̃ ni
si vendẽs eẽt dñs:vt ibi ꝑ eũ q dicit hoc esse bñ no.⁊ idẽ ẽt dicit
in.l.j.C.de rerũ ꝑmu.⁊ in.d.l.fi.in.j.col.ff.de condi.ob causam.
147 ¶†An aũt venditor possit ꝑcise cogi ad rez tradendã ita ꝙ
nõ liberetur ꝑstando interesse.videte gl.q̃ hoc late disputat et
refert opiniones in.l.j.in prin.in glo.magna.in verbo agit̃.ff.
de act.emp.magis cõiter tenet̃ opinio gl.in.§.ꝑtiũ.in v̇bo tra-
dat̃.s̃.de ꝯ̃hen.emp.quã Ange.hic reputat singularẽ q̃ tz ꝙ si
venditor hz facultatẽ rei ꝑstãde ⁊ cogit̃ ꝑcise:aut nõ hz nec do-
lo desijt habere ⁊ nunc liberat̃ ꝑstando interesse:⁊ hoc multuz
refert ad cõclusionẽ libelli.⁊ ita ẽt tz Bart.in.d.l.j.in princi.in
penul.col.ff.de actio.emp.de quo etiam vide ꝑ Bar.⁊ alios in
l.stipulationes non diuidũtur.in princi.in.xxxij.col.ff.de ver-
bo.obliga.per Bald.in.l.si traditio.in.j.q.C.de actio.empti.et
in.l.contractus.in penulti.colũ.C.de fide instrumento.vbi te-
nuit opinio.per quam limitatur predicta cõmunis conclusio
ꝙ si venditor habet facultatem rei prestande:⁊ etiam est domi
nus:⁊ tunc bene teneatur precise tradere.si autem non est do-
minus:ꝙ̃uis habeat facultatẽ rei tradende:tamen non cogit̃
ꝑcise tradere:nec sequitur absurdum quod quis cogatur iniu
ste incurrere penam dupli re euicta.vt ibi per eũ.quaz opinio.
impugnat Pau.de ca.in dicta.l.j.in prin.ff.de actio.emp.Vi-
deatis ẽt Bal.in.l.vnica.in prima colũ.C.de sentẽ.que pro eo
qᵭ interest.vbi inter alia singulariter dixit ꝙ eo casu quo ven
ditor ꝯstituisset se nomine emptoris possidere posset ꝑcise cõ-
pelli ad tradendũ.idem etiam ſm eum si de venditione fuisset
factũ instrumentũ guarentigiatum quod hz executionem pa-
ratam ſm eum.de quorum dictorũ veritate vide Lu.ro.in di-
148 cta.l.stipulationes non diuiduntur.in principio.¶†Unum
circa ꝑdicta diligentissime nota.qᵭ est in practica vtilissimum

a ¶Et venditio-
nis.Q̃uo aũt co
gnoscat̃ ꝯ̃ctꝰ em
ptiõis ⁊ vẽditio
nis.vide per.d.
Alex.de imol.in
ꝯsi.cvij.in.ij.co-
lum.in.iij.ꝓte.

b ¶Et tradidit.
Et cuius impor
tãtie sint ista ver
ba.vide.d.alex.ĩ
ꝯsi.x.in vlt.col.ĩ
iiij.parte.

⁊ multũ confert ad formationẽ libelli ꝙ si in instrumẽto vendi
tionis apponant illa verba q̃ cõiter ꝯsueuerunt apponi ꝙ vẽ
ditor cõstituit se noĩe emptoris possidere:[a] quãuis realiter nõ
tradiderit rem. tñ venditor non posset amplius cõueniri actio
ne ex empto vt tradat rẽ: q: venditor ꝑ p̄dictũ ꝯstitutũ suũ sta
tim fuit a traditione liberatus ⁊ statim dr tradidisse. vñ opus
est qd emptor agat rei vẽdi. vl publiciana aut ĩterdicto vti pos
sidetis: als succũberet. gl. est solẽnis in. l. ab emptiõe. in gl. fi. ĩ
ver. ꝯstituat. ff. de pac. ⁊ ibi Bar. in terminis eã notat ⁊ mãdat
eã multũ teneri mẽti. bñ facit. l. iulia. §. ex vẽdito. ver. possessio
nem aũt traditã. ff. de actio. emp. Quis ꝯtrariũ teneat expresse
gl. sup verbo precaria. de quo etiã vide Cy. in. l. fi. C. qñ lice. ab
emp. disce. Bal. in. l. j. C. ꝓ donato. ⁊ in ꝯtrariũ vr facere quod
vult Bal. in. l. vnica. in pe. col. C. de sen. q̃ ꝓ eo qd interest. ⁊ su
pra retuli ibi tz qd casu quo venditor ꝯstituisset se noĩe empto
ris possidere posset p̄cise cõpelli ad tradendũ. est tñ verum qd
Bal. ibi nõ aperit in quo remedio. vñ eẽt intelligendũ ſm p̄di
cta. ad ista etiã facit aliud qd ẽt multũ cõfert ad formationẽ li
belli: vcz ꝙ si venditor semel tradidit rẽ venditã ⁊ postea ꝑue
niat ad manus venditoris: certe si emptor ageret ꝯ eũ actione
ex empto succũberet. vñ debebit agere rei vẽdi. vel publiciana
vel interdicto vti possi. glo. est in. l. si cũ fundũ. in. §. fere. in v̄bo
tradat. ⁊ in verbo multis. ff. de ꝯhen. emp. ⁊ no. gl. in aut. sacra
149 pube. C. si aduer. ven. in glo. fi. in ver. custodiant. ¶ † Itẽ dili
gẽter aduerte in ꝓximis dictis dũ dixi qd ꝑ constitutũ dr tra
di possessio ꝙ si venditor cõstituit se noĩe emptoris possidere:
quãuis traditio q̃ ꝓpter hoc ꝯstitutũ insurgit sit facta: tñ pos
sessio ipsa q̃ ꝑ ipsum ꝯstitutũ acquirit est vera ⁊ propria posses
sio ⁊ caderet in statuto loquente de possessionibus. casus est ad
hoc singularis in. l. certe. §. j. in ver. ꝓprie possidere videor. ff.
de p̄carijs. ꝑ quẽ tex. ita in terminis dixit Bal. in. l. ab emptio
ne. in vlti. q. ff. de pac. ⁊ idẽ tz Bar. ꝑ eundẽ text. vbi hoc latissi
me examinat in. l. si is qui pro emptore. in princi. in vlti. q. ⁊ ibi
Imo. ff. de vsucap. ⁊ reassumpsit Bald. in. c. j. §. itẽ inuestitura.
de notis feudorũ. ⁊ ad hoc qd ista possessio que acquirit ꝑ ꝯsti
tutũ sit v̄a ⁊ ꝓpria possessio. bñ facit tex. ĩ. c. accedẽs. ex de p̄bẽ.
⁊ idẽ tz Bal. in. l. j. C. qñ li. ab emp. disce. ⁊ est etiã de hoc text. in
l. qd meo. in p̄n. ⁊ ibi ponderat Bart. in fi. ff. de acqui. pos. ⁊ idẽ
ẽt tz. d. Ant. de but. in. c. cũ venissent. circa. iij. col. extra de resti.
spo. Quis ꝯtriũ. s. ꝙ imo ista nõ sit vera: sz ficta possessio teneat
expresse Bal. in. l. j. C. de suffra. ⁊ fictã eã appellat Bal. ĩ. l. j. C. ꝓ
donato. ⁊ idẽ vr velle ipsemet Bar. in. l. titya. ĩ. iij. col. ff. de ver.
oblig. ¶ Itẽ aduertite ꝙ vẽditor tenet nedũ ad rẽ tradẽdã vt
p̄dixi: sz ẽt ad fruct⁹[b] extãtes. † Itẽ ad cedẽdã actionẽ ꝓ pensio
150 nib⁹ fundi vẽditi si forte illũ alteri locasset vẽditor. l. iulian⁹. §.
si fructib⁹ cũ. §. seq. cũ gl. in ver. cedere. ⁊ ibi Bar. ff. de act. emp.
de quo ẽt ꝑ Bar. in. l. si fili⁹. §. j. ff. de ver. ob. ⁊ ꝑ Bal. in. l. si tra
ditio. in vlt. q. ⁊ latius in. l. si fruct⁹. C. de act. emp. ⁊ in. l. j. in. iiij.
col. C. de vsu. ⁊ fruc. lega. ⁊ qd notat Bar. in. l. cũ filio. in p̄n. als
in fi. ff. de lega. j. ⁊ vide oĩno Bar. post Dy. in. l. fi. §. fi. ff. de iur.
fis. ⁊ ibi ponit de pensionibus ⁊ late de fructibus siue industria
libus siue naturalibus ꝑ Ang. in. l. diuortio. in prin. ff. so. mat.
151 ¶ † An aũt vẽditor teneat tradere possessionẽ rei vendite va
cuã hoc est a nemine occupatã. dicũt ꝙ sic. l. ij. §. j. ⁊ ibi Bart. ff.
de act. emp. no. gl. ⁊ Bar. in. l. cũ res. C. de ꝓba. ⁊ ibidẽ ẽt videte
ꝑ Bal. ⁊ qñ dicat tradi possessio vacua[c] declarat tex. ⁊ ibi Bar.
in. d. l. ij. §. j. ⁊ notabili⁹ in. l. rati. §. j. ꝑ illũ tex. ĩ eo. ti. ff. de actio.
emp. vbi infert ad notabilẽ qõnẽ de qua ꝑ eũ. ⁊ ponit notabili
ter Bal. in. l. fi. C. de pac. inter emp. ⁊ vendi. ⁊ in. l. fructus. C. de
act. emp. ⁊ gl. in. l. improba. in gl. in ver. inueniã. C. de acq. pos.
⁊ gl. ⁊ ibi Bar. in. l. fi. ⁊ doc. in gl. sup verbo veniã. C. vñ vi. ⁊ ibi
155 etiã habetis in glo. ⁊ ꝑ doc. † an sit differẽtia inter possessionẽ
vacuã ⁊ vacãtẽ. ⁊ qualiter ꝓbat possessionẽ esse vacuã seu vacã
tem: ponit Bal. in. l. fi. in p̄n. C. de edic. diui. Ang. in repe. l. si va
157 cantia. C. de bonis va. li. x. ¶ † Que aũt dicat possessio plena[d]
⁊ semiplena ⁊ que vacua. declarat gl. magistra in. §. qd aũt. sup
verbo vacantis. s̄. de vsuca. q̃ glo. nõ est alibi in iure ſm Ang.
in. l. si me in vacuã. ff. de acqui. pos. addite tñ p̄dictis ꝙ quãuis
venditor teneat tradere possessionẽ vacuã: non tñ tenet trade
re possessionẽ liberã nisi hoc sit dictũ. ⁊ ꝑ hoc sequit notabilis
effectus ꝙ si tradat possessio que seruitutẽ debeat bene dr tra
di vacua. non tñ dr tradi libera. ita notabiliter declarat ⁊ pro
bat Bart. per multa in. l. ij. §. j. ff. de act. emp. ⁊ in. l. vim facit. ꝑ
illũ tex. in. l. fi. de vi ⁊ vi ar. ⁊ in. l. meuius. §. fundo. in fi. colũ. ff.
de leg. ij. ⁊ notabi. Ang. in. l. ꝯuentionalibus. §. fi. ff. de ver. ob.
⁊ Bal. in. l. si plures. in. ij. ⁊. iij. col. C. de condi. inser. bene facit. l.
158 si pro fundo. vbi Bar. ⁊ doc. ff. de transac. † ⁊ ideo semper vti
lissimũ est in instrumentis emptionũ illã clausulam apponere
que hodie cõiter apponi consueuit: videlicet qui venditor ꝓ
misit emptori tradere possessionẽ liberã vacuam ⁊ expeditam
vt in predictis locis habetur. cuius clausule effectus pz ex su

prascriptis: q: si tũc traderet cũ aliquo onere seruitutis posses
sionem posset agi contra eum actione ex empto ad interesse.
169 ¶ † Ultimo propius ad libellum aduertite ꝙ ista actione ex
empto agitur ad diuersa ſm qd notabiliter declarat Jo. fab. ⁊
Jo. de pla. hic maxime cum sex sint que consequi dz emptor a
venditore ex cõtractu emptionis que colligunt ex. l. ex empto.
ꝑ totã. l. ⁊ ex. l. iulianus. §. ex vendito. ff. de actio. emp. ⁊ notabi
liter enumerat declarãdo Bal. in. l. dolũ. C. de peri. ⁊ cõmo. rei
160 vendi. ibidẽ videatis. ¶ † Agitur enim interdum ꝓ re vendi
ta tradenda vel pro interesse si nõ traditur: vt in superioribus
170 dixi. ⁊ dicam. j. in formatione huius libelli. † Interdũ agitur
ad interesse solũ propter aliud: nõ dico q: res non tradatur: sz
eo q: venditor rei qualitatẽ puta seruitutẽ celauit. vel rem vi
tiosam tradidit. l. j. §. j. ff. de actio. emp. ⁊ ibi notabiliter Bart.
vbi inter cetera ponit qualis debeat esse hoc casu forma libelli
171 ⁊ in. l. iulianus. in p̄n. ⁊. l. si sterilis. in p̄n. eo. ti. §. Quis. † Inter
dum agitur actiõe ex empto ad interesse ꝓpter aliud ꝓpterea
ꝙ fundus sub mensura ꝓmissa nõ prestatur. l. ij. in prin. cũ gl.
j. ⁊ ibi Bar. ff. de act. emp. ⁊ in hoc casu diligẽtissime aduertite
qñ vendit fundus sub certa mensura puta centũ perticarũ: an
si reperiat minoris vel maioris quãtitatis cedat ad cõmodũ ⁊
incõmodum emptoris. vide tex. in. l. iulianus. §. si tityus. ff. de
act. emp. ⁊ tex. notabilẽ in. l. si seruũ. §. si modios. cũ gl. solẽni. in
ver. ꝓ numero. ⁊ ibi Pau. de ca. in eo. ti. ⁊ tex. notabilẽ in. l. q̃
ro. in eo. ti. ⁊ tex. bñ signandũ in. l. q fundũ. §. q agrũ. ff. de ꝯtra
hen. empt. Oldra. Lau. in ꝯsi. ccxxxij. notabiliter ꝑ Abb. Pa
nor. ⁊ ibidẽ Pe. de ancha. ⁊ Joan. de imo. in. c. ꝑ tuas. extra de
dona. ⁊ notabiliter Bal. in rub. C. de ꝯtrahen. emp. in. xxij. q. ⁊
Pau. de eleaza. in cõmẽto. c. si venditori. in pe. col. ex de emp. ⁊
172 vendi. Sali. in. l. ij. C. de ꝯtrahen. empt. † Interdũ agit ad re
petendũ qd datũ est. s̄. ad repetẽdas arrhas: ⁊ sic ad resoluẽdũ
contractũ. vt est tex. notabilis in. l. ex empto. §. is qui vina. ⁊ ibi
Bar. ff. de act. empt. de hoc tñ qũo ⁊ qua actiõe repetant arrhe
date venditori. videte ibi Bar. ⁊ glo. in. l. ꝯctus. §. j. ⁊ ibi Bar.
⁊ etiam Bal. in pe. col. C. de fide instru. ⁊ Bald. in. l. ij. C. qñ lice.
ab emp. disce. ⁊ late Sali. in. l. qd sepe. in prin. ff. de contrahen.
173 emp. † Interdũ agitur ad exhibẽdũ: scz vt venditor exhibeat
instru. fundi venditi ꝓpter cognoscenda confinia vel iura ven
ditoris: quorũ instru. describendorũ tenet venditor copiam fa
cere emptori: nõ aũt qd illa teneat dare. text. est de his nota. in
l. tityus. la. ij. ff. de act. emp. quẽ tex. dicit ibi Bar. esse bñ notan
dũ: q: ſm eũ põt tota die ꝯtingere. addite Bal. in. l. j. in fi. ꝑ illũ
tex. C. credi. eui. pig. debe. ⁊ Ant. de but. ⁊ Imo. in. c. fi. extra de
emp. ⁊ ven. ⁊ eo casu quo venditor nollet ꝓducere siue exhibe
re instr̃a: tũc seruaret practica. Inn. in. c. cũ. P. ꝑpetuus. extra
de fide instru. vbi oĩo vide ſm dñm Bal. in. c. vasallus. ad finẽ.
174 si de feu. fue. ꝯtro. inter dñm ⁊ agna. † Interdũ dat hec actio
ꝯtra venditorẽ vt agat cõtra aliũ qui dãnũ dedit ipsi emptori
in re empta: vel saltẽ vt cedat actionẽ ꝯtra illum tertium. ⁊ est
nouus modus agẽdi: vt ibi inquit Bar. text. habetis ⁊ exẽplũ
in. l. iulia. §. j. ⁊ ibi Bar. ff. de act. emp. ⁊ in simili tex. in. l. si sic. §.
175 fi. ⁊ ibi expresse Bar. ff. de le. j. † Interdũ dat hec actio pro eui
ctiõe rei vendite. l. nõ dubitatur. cũ similibus. C. de euic. idcir
co ſm emergẽtiã dictoꝝ casuũ oportebit diuersificare ꝯclusio
176 nes libelloꝝ ſm narrationẽ facti. † Eodẽ mõ in act. ex vẽdi.[e]
agit ad diuersas sed non ad tot diuersitates quas ꝓxime vidi
mus in act. ex emp. Interdũ enim agitur ad p̄tiũ. ⁊ hec est p̄n
cipalis ⁊ regularis ꝯclusio. l. ex empto. in prin. ⁊. d. l. iulianus.
§. ex vendito. ff. de actio. emp. ⁊ dixi. s̄. latissime. Interdũ agit
ad reddendũ qd plus debito est prestitũ. iuxta. l. fundi. §. si ru
pta. ff. de act. emp. ⁊ melius in. l. si binarũ. ff. de serui. vrb. p̄di. ⁊
in. l. si tibi liberum. cũ gl. in ver. incerti. ff. de act. emp. Interdũ
agitur ad factũ: vt ille qui lapides ex fundo emit illos tollat. l.
si is qui lapides. ff. de actio. emp. Interdum agit ad rescinden
dum contractum. l. si fundus. ff. de lege commisso. ita ꝙ in ista
actio. ex vendi. oportebit variare ⁊ diuersificare cõclusiones li
bellorum ſm diuersitatem casuum. Istis ꝓ introductione ma
terie ⁊ ꝓ plenaria informatiõe libelli p̄missis apparet luculen
177 ter † qualis eẽ debeat forma libelli in actio. ex emp. ⁊ in act. ex
ven. vt liquet ex predictis. quoꝝ libellorum formas ponit Spe.
in titu. de emp. ⁊ venditio. §. si prius. ⁊ Rofre. in rub. de act. ex
emp. ⁊ in alia rubri. de actio. ex vendi. vt refert Joã. de pla. hic.
vide Specu. etiam in titu. de fruc. ⁊ lit. expen. §. viso. ver. quo
modo. ⁊ in titu. de libel. concep. §. hoc quoq;. ver. item not. In
nocen. in. c. sacro. in fin. glo. magne. extra de senten. excõmu. et
istos allegat Joan. fab. in. §. pretium. s̄. de contrahen. emptio.
178 † Pro nunc pono in specie formam libelli quando agit act.
ex empto vt res vendita tradatur. ¶ Ago ꝯtra tityum ⁊ dico
ꝙ ab eo emi talem librum pro decem ducatis quos sibi actua
liter solui vel offero me incõtinenti soluere: quare peto eũ con
dẽnari ad dictũ librũ mihi tradẽdũ. Iste est vnus modus libel
landi ⁊

a ¶ Possidere. Quid ãt operet ĩ ꝯctu emptiõis ⁊ vẽditionis pactũ ꝯstituti. vide d. Alex. ĩ ꝯsi. iij. iij. colũ. ĩ. iiij. ꝑte ⁊ in consi. x. in. j. col. ea. ꝑte. et an ꝑ tale pactũ ꝯstituti trãsferatur dñium ĩ emptorem ⁊ possessio. vide. d. Alex. de imo. in cõsi. xcv. in. ij. et. iij. col. in j. ꝑte. ⁊ in consi. xxviij. ĩ. ij. col. in ij. ꝑte. vbi ponit an trãsferat ciuilis possessio vel naturalis. ⁊ an ꝑ appositionẽ pacti p̄carij venditor liberet. vide ꝑ eũ ĩ ꝯsi. xxvij. ĩ iij. col. in. ij. ꝑte.

b ¶ Ad fructus. Uide. d. alex. de imol. ĩ ꝯsi. lxxiij. in. j. col. ĩ. ij. ꝑte. vbi etiam ponit quid d̄ emptore soluẽte p̄tiũ pro ꝑte: an ꝓ illa ꝑte fruct⁹ hr̄e d̄beat ⁊ efficiat dñs illius ꝑtis. d̄ quo vide ꝑ eũ in ꝯsi. cxxiiij. ĩ. j. col. in iiij. ꝑte. vbi etiã ponit qd si sit facta promissio de vendẽdo: an ille cui sit facta talis promissio lucretur fructus.

c ¶ Uacua. Uide Feli. in. c. cũ Jo. de fi. instru.

d ¶ Plena. Uide Fran. are. in. l. j. de acqui. pos. in xj. col. et Feli. ĩ. c. cũ Joã. de fi. instrumentorum.

e ¶ Ex vendito. Adde. d. bar. sozi. ĩ ꝯsi. ccliij. inci. in cã dñi Joãnis. v̄. iiij. ea cõclu. ĩ. ij. parte. ꝙ actio ex vendito dat ex ꝯctu ĩformato ad retradẽdũ ⁊ resoluendum: ⁊ si ꝯpetat actio ex empto ad retradẽdũ talis actio nõ solũ dat ad merũ factũ: sz etiam ad dandum ⁊ ꝯ habentem facultatem tradendi vt precise tradat.

landi. & boc casu qñ ꝯcludit tñ ad traditionē libri certo tp̄e ferēde sñie iterrogabit reus ꝑ iudicē ad instātiā actoris an velit vel possit rē tradere: & si dixerit ꝙ nō cōdēnabit ad interesse. vt l. traditio. C. de act. emp. & l. si qs ab alio. §. fin. ff. de re iudi. & sic boc casu ad aliud agit. s. ad rē tradēdā. & ad aliud fit cōdēnatio sc; ad interesse. iste est primus modus libellādi quē ponit i ista actiōe ex empto gl. magñalis & plenior q̃ sit in iure in l. j. in p̄n. in glo. mag. in ṽ. agit. in prin. ff. de act. emp. & istā primā formā libelli sustinet ibi bar. & vltra gl. ibi r̄ndet multis modis ad illud qd̄ ꝓp̄ie dixi: q2 videbat absurdū ad aliō agi & ad aliō fieri ꝯdēnationē. dicite vt ibi ꝑ eū. & ad istā p̄mā practicā vc; de iterrogatiōe fiēda a iudice. addite gl. no. in fi. & ibi Bar. & doct. in l. si qñ. in p̄n. in glo. fi. in ṽ. nō p̄stare. ff. de leg. j. & Bal. in l. j. in

179 vij. col. C. de bis q̃ pe. no. †Scd̄s modus libellādi est ꝙ postq̄ vēditor fuerit in mora tradēdi librū vēditū ꝙ boc casu emptor principal'r & directo petat iteresse tñ. vt tenet gl. in. d. l. j. in p̄n. & ista ēt est verissima practica vt ibi duplicatis vicib' dicit bar.

180 †Tertius modus libellādi est vt ꝯclusio cōditional'r ꝯcipiat boc modo. Peto eū cōdēnari ad librū tradendū & si eū nō tradet peto interesse. & iste terti' modus est tutior fm gl. ibi. & būc tertiū intellectū defendit & t; ibi Bar. & etiā defensat late Bar. maxime a q̃busdā oppositiōib' ꝑ q̃s visus est dubitare Jo. fa. bic. & tenet ꝙ de iure isto ꝯditionalis ꝯclusio nō ꝓcedat Bart. dico in l. stipulationes nō diuidunt. in prin. in. vij. q. ff. de ver. obli. & ibi sequunt Ang. Jo. de imo. & Raph. cu. istā etiam formā tenet Bar. in l. naturalis. §. j. ver. q̃ro extra glos. qual'r formabit libellus. ff. de p̄scri. verbis. & Bal. vbi oīno videas in l. si traditio. in. ij. q. C. de act. emp. vbi ēt dicit ꝙ nedū pōt peti alternatiue rē tradi aut interesse dari s; etiā cōiunctiue boc mō. Peto rē tradi cū iteresse & talis libellus erit aptus vt ibi ꝑ eū. itelligit tñ de alio iteresse q̄ nos agamus bic vt ibi ꝑ eū. & ista tertia forma libelli cōditionalis magis mibi placet q̄ cetera & etiā eā approbat & obseruat ꝯsuetudo vt inq̄t Joā. fa. de q̃ bic ꝑ eū & latius in §. ꝓtiū. s. de ꝯbē. emp. & istas tres practicas vltra gl. s. alle. tāgit etiā gl. in l. ij. §. itē si in facto. ff. de verb. obli. ꝙ in istis obligationib' facti q̃lis est illa de qua tenet venditor ad tradēdū ꝙ post morā succedit obligatio ad iteresse intm̄ ꝙ interesse sit i actiōe & in petitiōe. ꝓbat in. d. l. j. in prin. ff. de act. emp. & in l. fi. & ibi Bar. ff. si qs in ius vo. nō ie. de quo tñ videatis glo. q̃ ꝯtrium vult in l. si qs ab alio. §. fi. ff. de re iudi. & Bar. in l. stipulatiōes nō diuidunt. ṽ. celsus. ff. de ver. obli. & i l. vnica. i. xiij. q. prin. C. de sen. q̃ ꝑ eo qd̄ iterest. Ang. distinguētē et ibi Ful. ipugnat eū i. d. l. fi. ff. si qs i ius vo. nō ie. Jmo. i. d. l. sti

181 pulatiōes nō diuidunt. in prin. i pe. col. ¶ †Ultimo ad cōplemētū ꝑfectū suprascriptoꝝ libelloꝝ vnū nō omitto ꝙ casu quo petit interesse nō est necesse ꝙ quātitas ei' interesse exprimat i libello imo sufficit in libello simpl'r petere interesse siue sit iteresse cōmissum siue cōmittēdū. ita late t; Bar. in. d. l. stipulationes nō diuidunt. in p̄n. in vlt. col. in. g. & vlti. q. & l. certi conditio. in prin. i pe. col. ff. si cer. pe. ꝑ tex. aptū i l. iij. in fi. C. de inuti. stipu. q tex. vt ip̄e ꝓbat loquit de iteresse de p̄terito cōmisso. itē per rōnē: q2 quotiescūq̄ declaratio incertitudinis nō in p̄tāte actoris admittit libellus icert'. l. j. §. qd̄ aūt. & ibi Bar. ff. quoꝝ leg. cū ꝯcor. quas ibi dedi. s. eo. in glo. in ver. ꝑ estimato. sed sic est ꝙ declaratio interesse nō est in p̄tāte actoris s; i iudicis subtilitate. C. de sen. q̃ ꝑ eo qd̄ iterest. l. vnica. & §. curare. j. eo. ergo nō cogit actor interesse limitatū ponere in libello & ꝯñr admittit libellus siue petitio incerta. & istud tenet cōiter ꝑ citramontanos reprobata opi. vltramōtanoꝝ tenētiū ꝯtriū. & ꝑ Bar. late in. d. l. stipulationes nō diuidunt. in fi. ꝓncipij. & ibi r̄ndet bar. ad oīa adducta ꝑ eos. ¶ Successiue iuxta ordinē tex. sequit vt videamus qual'r formādus sit libellus i actione ex locato & ex cōducto. ꝓ cuius introductiōe sciendū est ex mente Joā. fa. bic

182 post Ja. de ra. †ꝙ ista actio ex locato cōpetit ad diuersa q̃nq̄ ad p̄sionē rei locate. & boc est regulare. q̃nq̄ ad deterioratiōnē rei locate q̃ ꝓcesserit culpa cōductoris. & de vtroq̄ est casus in l. ij. ff. in q̃b. cau. pig. ta. ꝯtrab. & i l. si vulnerat'. ff. loca. Jnterdū cōpetit vt colon' debito tp̄e colat & alia fm legis cōuētionē. facit. l. si merces. §. ꝯductor. ff. loc. Jnterdū cōpetit vt cōductor rē ꝯductā dimittat iuxta. l. edē. & l. cōductores. C. loca.

183 †eodē mō actio ex ꝯducto cōpetit ad diuersa. Jnterdū vt frui liceat re cōducta. l. ex ꝯducto. in prin. ff. loc. & l. si fundus. in eo. ti. quē tex. ꝓ singulari allegat Lud. ro. in l. si qs arbitratu. circa vlt. col. ff. de ver. obli. de cui' intellectu vide Bal. in l. j. vlt. col. i ver. vij. opponit. C. de sen. q̃ ꝑ eo qd̄ interest. & Jo. de imo. in l. si filio. §. fi. in fi. ff. solu. ma. Jnterdū cōpetit vt domus cōducta vel res alia reficiat. d. l. ex ꝯducto. i prin. in ver. aut villa nō reficit. cū ṽ. sequētib'. ff. loc. Jnterdū cōpetit ad iteresse dāni qd̄ secutū est ex locatiōe rei vitiose. l. s; addes. §. si qs dolia. & ibi Bar. ff. loc. de cui'. l. intellectu vide oīno bar. in l. reb'. §. itē q sciens. ff. cōmo. & in l. j. in. viij. & ix. col. C. de sen. q̃ ꝑ eo qd̄ inter. & in l. mater. §. s; si vas. ff. de ac. emp. & latius in l. iulianus. in prin. eo. ti. ff. de act. emp. Jnterdū ꝯpetit vt custodia horreo locato exbibeat qñ ita ꝯuentū est. l. ex diui. C. loca. in l. dn̄s horreoꝝ. in prin. ff. loc. Jnterdū ꝯpetit ad exp̄ēsas q̃ necessario vel vtiliter facte sunt in re ꝯducta. d. l. dn̄s horreorū. §. j. ff. loca. de quo ēt videatis Bal. in l. j. C. de iure empby. & notate ꝙ q̄uis colon' vel inquilinus deijciat a re ꝯducta ꝓpter pensionē nō solutā repetunt tñ expensas necessario vel vtiliter factas in re cōducta. tex. est de boc & ad multa notabilis vt ibi inquit Bar.

184 in l. colonus. in p̄n. ff. loca. ¶ †Quid aūt iuris sit in empbyteota si cecidit a iure suo ꝑ canonē nō solutū: an nibilominus repetat melioramēta ꝑ eū facta in re empbyteotica. ponit notabiliter Bar. & Bal. ibi & in rubri. C. de iure empby. in princi. Jnterdū agitur vt conductori liceat tollere & auferre ea q̃ ip̄se edificio vel rei conducte adiecerit. vt. d. l. sed addes. §. si inquilinus. ff. loca. pōt ēt agi ista actione ex ꝯducto ad alia pleraq̄ q̃ colligi p̄nt ex discursu ti. ff. de loca. Jdcirco fm diuersitatem emergentiū casuū debēt diuerse ꝯclusiones formari: vt ex p̄di-

185 ctis apparet. ¶ †Jtē aduertite ꝙ locatio & ꝯductio dicuntur ꝓp̄ie qñ merces soluēda a locatore ꝯsistit in pecunia numerata. si aūt merces non ꝯsisteret in pecunia numerata sed in alia quātitate: puta q2 qs cōcessisset alicui fundū ꝓ decem saccis in annis vt quotidie fit. tūc ista nō eēt locatio sed ꝯtractus innominatus facio vt des. tex. est multū no. in l. j. §. si qs seruum. ff. depositi. de cuius intellectu & limitatiōe vide gl. no. in l. si pecuniā. in prin. ff. de cōdi. ob cām. in gl. j. in ver. acceperis. & latius in gl. in ver. reperit. & ibi Bar. in fi. iiij. col. & vide ēt Bart. in l. naturalis. §. at cū do. ꝑ illū tex. ff. de p̄scri. ver. & gl. s. de locato.

186 in prin. in ver. merces. ¶ †Aduertite ꝙ ēt isto casu si dicerem in libello ꝙ locaui alicui fundū ꝓ decē saccis frumēti: l; verba sint impropria. vt. s. dixi. tñ libellus sustineret & intelligeret locaui. i. vsui ꝯcessi. tex. est in l. si olei. cū gl. j. C. loca. quē Bart. ibi multū notat ad boc & mandat teneri menti ꝓ sustētatiōe libelloꝝ. & idē dicit Bar. in l. si merces. §. vis maior. iuxta prin. ff. loca. & ita etiā tenet do. Anto. in c. constitutus. ꝑ illū tex. extra de relig. domi. & Bal. in rub. C. de iure empby. accedant que dixi vobis in §. oīm. s. eo. titu. in materia libelloꝝ circa sustentatio-

187 nem libellorū. ¶ †An aūt locator de necessitate debeat apponere in libello qualiter accomodauit patientiā ita ꝙ cōductor vti potuit re locata. [a] vide Jnno. tenentē ꝙ nō nisi eo casu quo esset ꝯtractus innominatus. vt statim dixi. quo casu sicut & in alijs contractibus innominatis requiritur expressio perfecti implemēti pro parte sua: al's cōpeteret actio. l. ex placito. C. de re. permu. & dixi. s. in gl. in ver. ex permutatione. ita Jnn. in c. [b] j. extra de libel. obla. quem refert & impugnat Ange. de are. nō bic sed in §. sequens. ad fi. s. eo. tenens ꝙ imo illa verba prestita patientia semper sint necessaria in libello siue sit ꝓp̄ia locatio siue sit cōtractus innoīatus motus per quedā leuia ad que

188 facillimum esset r̄ndere. ibi videte per eum. ¶ †Jtē diligentissime aduertite ꝙ si nulla p̄cessisset locatio dn̄i: sed aliquis simpliciter inbabitasset domū ꝙ boc casu non esset agendum actiōe ex locato sed conditione sine causa ad id quāti cōductu rus fuisset. ita singu. Bar. arg. illius tex. in l. j. in sum. §. instrumento. ff. de cōdi. inde. de quo etiā videte Joan. an. in addi. ad spe. in ti. de locato. §. postq̄. Bal. in l. itē querit. §. q impleto. ff. loca. & multū no. Bal. in l. contractus. C. loca. vbi signanter in-

189 quit vnū qd̄ est quotidianū. †ꝙ vxor inbabitans post mortē mariti sui in domo q̃ fuerat locata marito suo ꝙ teneat ad pensionē ꝯpetētē taxandā officio iudicis nisi stet iure familiarita-

190 tis cū beredibus viri. vt ibi ꝑ eū no. †Ego circa suprascripta puto & teneo ꝙ in casu suprascripto qñ aliqs inbabitasset domum simpl'r nulla p̄cedēte locatiōe ꝙ in libello nedū concludi posset ad id quāti ꝯducturus fuisset: sed ēt ad id quāti domus ꝯsueta eēt locari. ꝑ tex. no. in l. ex empto. in verbo iuxta preteritā ꝯsuetudinē. C. locati. & ibi oīno vide Cy. & q̃ pulcbre notat Bar. in l. in bac stipulatione. ff. de dam. infec. & ista fm Joā. de pla. ꝯferūt bic ad id qd̄ tota die cōtingit. ecce dico tibi vade et inbabita talē domū meā & bene postea erimus in cōcordia de pensione. [b] babetis ex p̄dictis q̃liter boc casu eēt formāda con-

191 clusio in libello. ¶ †Ego addo ad ista eē necessario videndum Bar. in l. ꝯtractus. in fi. iij. col. C. de fi. instru. signāter volentē ꝙ vbi aliqua res eēt locata simpl'r nō expressa certa quātitate quo casu merces ex ꝯsuetudine p̄stat. d. l. ex empto. C. locati. ꝙ boc casu iste erit cōtractus innoīatus & ageretur actio. p̄scrip. ver. & idē voluit Bal. in l. fi. C. de ꝯbē. emp. & ꝓ boc ego allego text. no. & expressum in terminis nostris in l. si tibi polienda. versus finē. ff. de prescrip. ver. & quod voluit Bal. in l. ex placi-

192 to. C. de rerum permu. vbi signāter voluit †ꝙ si posui librum meum videndum penes aliquē stationarium siue bidellum. et nibil expresse dictum sit de mercede q̃ dari d; ip̄si stationario. dicit Bal. ꝙ iste erit contractus innominatus & consequenter

k

[a] ¶ Locata. Adde do. Bar. sozi. in consil. cxxv. in ci. visa narratione. ṽ. fm fundamentū. in fi. i prima p̄te. ꝙ locator ad boc teneatur facere & curare vt conductor babeat rē vacuā & expeditā vt illa vti possit: al's tenetur cōductori ad interesse.

[b] ¶ De p̄sione. Sed quid si pensio esset remissa arbitrio tertij. an si ille nō arbitret possit a p̄sona recedi: ad arbitriū boni viri recurri. vide. d. Bar. sozi. in ꝯsi. xliij. inci. in presenti. ver. quare magis. in prima parte.

ageretur actiõe p̃scrip. ver. ⁊ ꝑ eo bñ facit. d. l. si tibi pollienda.
193 ¶ † Itē diligēter aduertite ꝙ in istis q exhibent operas suas
q̃ ꝯsistūt in artificio vel in aliq̃ arte vel sciētia liberali: ꝙ nō dr
locatio ⁊ ꝯductio sed magis dr p̃beri opera beneficij cā. vñ in-
ter aduocatū ⁊ clientulū: inter medicū ⁊ infirmū: inter doctorē
⁊ scholares nō pōt dici locatio nec ꝯductio nec cōpetit actio ex
locato vel ex cōducto. ⁊ hoc ꝓpter notabile exercitiū. vnde cō-
a petit actio in factum.[a] istud est quod in terminis voluit singu.
Bar. in. l. j. in prin. ff. si mensor fal. mo. dixerit. q hoc no. ex tex. ⁊
ibi ēt ponit gl. in ver. honorariū. ⁊ Bal. in. l. j. C. de suffra. ⁊ ꝓ-
pterea in hoc errauit glo. q̄uis ipsi non dicant. in. l. marcus a
flacco. in gl. j. ff. loca. q̃ voluit expresse ꝯtrariū tenēs ꝙ infirmo
cōpetat actio ꝯtra medicū ex cōducto qd̄ est falsum vt. s̃. dixi.
194 ¶ † Ex supradictis liquet clarissime q̃liter formādus sit libel
lus in actiõe ex locato ⁊ in actiõe ex cōducto. quoꝝ libelloꝝ for
mas ponit Spe. in ti. de loca. §. postq̄. ⁊ Rof. in rub. de actione
ex locato ⁊ ꝯducto. ſm qd̄ refert Jo. de pla. hic. ⁊ si vultis ĩ spē
videre libellū videte Jo. de pla. hic. Ang. in. §. sequēs. in fi. col.
s̃. eo. sed cū alter non expediat delibero non denigrare frustra
papyrū. ¶ Successiue iuxta ordinē tex. esset videndū de forma
libelli in actione neg. gest. in quo putaui remissiones sufficere
195 ne hec nimis grande cōmentarium sortiat̃. ¶ † In primis tñ
sciendū est ꝙ quatuor modis dr negotiū nostrū ita ꝙ nobis et
ꝯtra nos ꝯpetat directa ⁊ ꝯtraria actio neg. gest. quos enume
rat glo. magistra fi. in ver. gesta. in. l. si pupilli. §. qd ergo. ff. de
ne. gest. ⁊ Bar. in ea. l. si pupilli. §. itē q̃rit̃. addit alios q̃tuor mo
196 dos † ⁊ ꝯñter octo sunt gña negotiorū q̃ ibi habetis posita. ⁊
eadē habetis p Ang. de are. hic. ⁊ latius p Jo. de pla. hic. vnde
ſm diuersitatē negotioꝝ diuersissime eēnt ꝯclusiões libellorū.
⁊ ad ista genera negotioꝝ vide etiā glo. fi. in. l. pecuniā. in ver.
accusationis. C. de neg. ge. Cy. in. l. si mādato. in prin. C. de neg.
gest. Bar. in. l. q̄uis. cū. l. seq. ff. sol. ⁊ ma. ⁊ in. l. mādati. ff. de ne.
197 gest. ¶ † Et ecōtra si vultis videre aliquos casus notabiles in
qbus gerens negotiū alterius vtiliter ad nihilū tñ hꝫ actio-
nē neg. gest. ꝯriā contra eū cuius negotiū vtiliter gessit. videte
gl. no. ⁊ ordina. ⁊ vnicā. ⁊ ibi doc. in. l. si patrono. C. de neg. gest.
⁊ glo. no. in fi. in. l. nesennius. ff. de nego. gest. ⁊ per Ange. hic.
198 ¶ † Et si vultis videre casus in qbus dñs ēt alterius gestione
obligat̃ sed nō insolidū. videte glo. ordi. §. j. in ver. obligatū. s̃.
199 de obli. q̃ ex qua. ꝯtra. ¶ † In ista actiõe neg. gest. tam directa
q̄ cōtraria habetis formā libelli per Spe. in ti. de iu. §. gñalia.
ver. sequit̃. ⁊ p Rof. in ti. de ac. neg. gest. ſm ꝙ hic referūt Joā.
de pla. ⁊ Nico. de nea. hic in. iij. q. ⁊ vltramōtani extra gl. ⁊ for-
mā libelli ponit Bal. in. l. ij. ff. de neg. gest. p illū tex. vbi bonus
200 est tex. ad hoc vt ibi etiā notādo dicit Bart. ¶ † Et de forma
probādi videte etiā glo. in. l. j. in prin. in glo. magna. ⁊ ibi Bar.
Bal. ⁊ Ang. ⁊ alios. ff. de eden. ⁊ Bar. in. l. si mādatū. C. de neg.
gest. ⁊ do. Ant. in. c. ij. extra de libelli obla. ⁊ qd̄ no. Bal. i. l. si pe
201 cuniā. in fi. C. de ne. gest. ⁊ ista sufficiāt. ¶ † Et formā huius li-
belli ponit etiā Ang. hic sed latius ⁊ plenius Jo. de pla. hic vi
202 deatis. ¶ † Qualiter aūt formandi sint articuli ⁊ qualiter fiē-
de sint positiones in ista actione nego. gest. vide tex. in. l. sed an
vltra. §. j. ⁊ ibi Bar. no. ff. de ne. ge. ⁊ Bar. notabil'r in. d. l. si mā
datū. C. eo. ⁊ ei⁹ v̄ba habetis simpl'r relata nullo addito p ang.
hic. ¶ Successiue iuxta ordinē tex. sequitur de actione māda-
ti depositi ꝓ socio ⁊ cōmodati. In istis quatuor actionib⁹ ha-
buistis suos ꝑticulares libellos cū suis opportunis materijs
in. §. sequēs. extra glo. s̃. eo. ti. ¶ Sequitur nūc regulato ordi-
ne de actione tutele circa quā Ang. hic fecit quasi vnum tracta
tū tutelarū colligēdo hic p viā summe quasi oīa tradita p bar.
⁊ alios scribētes ĩ locis suis ordinarijs qd̄ nō est aliud q̄ mate
203 rias extra loca sua ordinata impertinēter extrahere. ¶ † De
formis aūt libelloꝝ ĩ ista actione tutele tā directa q̄ ꝯria. Itē ⁊
in actione ꝓtutele tā directa q̄ ꝯria. iuxta. l. fi. ff. de eo q pro tu
to. ⁊ declaraui. s̃. in gl. in verbo protutele. item ⁊ in vtili nego.
gest. de qua loquitur rubri. ff. de ꝯria tutela ⁊ vtili actione. Itē
⁊ in materia suspecti tutoris ⁊ in actione de tute. ⁊ rationib⁹ di
stra. de qua loquitur rub. ff. de tute. ⁊ rō. dist. ⁊ potissimū. l. j. §.
204 nūc tractemus. ⁊. l. ij. illius ti. † Itē ⁊ in actione in factū subsi
diaria que competit contra magistratū qui malū vel non ido-
neum tutorē dedit de qua loquitur ti. ff. de magistra. cōuenien
dis. ⁊ est glo. magistra in. §. sciendū. in ver. subsidiaria. ff. de sa-
205 tisda. tuto. † Item ⁊ in actione in factū ad interesse cōtra fal-
sum tutorem autorantē de qua loqtur maxime. l. nouissime. ff.
quod falso tuto. autore. ⁊ glos. solēnis ⁊ magistra in. l. j. in prin.
206 in eo. ti. † In istis oībus habetis formas libellorū per Spec.
in ti. de iudi. §. generalia. ver. sequitur. in fi. illius. §. per Roff.
in ti. de actio. tute. ⁊ in ti. de contraria actio. tu. ⁊ in ti. de actio.
protute. ⁊ in ti. de vti. actio. neg. gest. cōtra curatorē. ⁊ in tit.
falso tuto. auto. ⁊ in tit. de actio. contra magistratum. ſm ꝙ re-
fert Jo. de pla. hic. Et in actione tutele directa que datur con-

a ¶ Actio in fa-
ctū. Quib⁹ actio
nib⁹ autem peti
possint locatio-
nes q̃s facit do-
ctor vel medicus
de operis suis.
vide. d. bar. sozi.
in ꝯsi. cxcvj. inci.
circa p̄ntē. v̄. iij.
ista opi. ĩ. ij. par-
te. vbi etiā pōit
ꝙ nō differūt ab
ea quam facit fa
mulus de suis. ⁊
ibidē ponit etiā
qd de medico cō
ducto ad certuꝫ
tp̄s a cōitate ꝑ
certo salario: an
finito tp̄e si cura
uerit ĩfirmos vt
pri⁹ sibi debeas:
lꝫ renouata con
ducta nō fuerit.
b ¶ L. paterfami.
Ubi ad hoc vi-
de Frā. are. ⁊. d.
Jas. may. ⁊ Frā.
ĩ. l. cū filio. ĩ. vij.
col. de leg. j. ⁊ in
l. cū filio. de vul-
ga. et pupilla.

tra tutorem habetis formā libelli per Ang. hic. ⁊ latius p Jo.
de pla. hic. ⁊ vide gl. in. l. j. in prin. ⁊ Bar. Bal. Ang. ⁊ alios. ff.
de edē. ⁊ Sali. in. l. edita. C. de eden. ⁊ do. Ant. de but. in. c. ij. ex
tra de libel. obla. ⁊ quod notabiliter in terminis nostris dixit
Bar. in. l. j. circa. ij. co. C. si aduer. rem iudi. vbi dixit nota. Bar.
per illum tex. cum glo. ꝙ non solum procedit libellus in actio.
tute. si peto condēnari tutorem ad reddēdum rationem admi-
nistrationis cum assignatione reliquorum ſm ꝙ concludūt et
declarant Ang. ⁊ Jo. de pla. hic. verūetiam contra ipsos pro-
cedit libellus si peto condēnari tutorem ad dādū certā quāti-
tatē occasione administrationis: vt ibi p Bar. de quo etiā vide
Ange. in. l. j. in prin. ff. de eden. ⁊ in. l. cū ꝓpterea. C. si quis alte.
207 vel sibi. ¶ † Successiue iuxta ordinē tex. esset libellus ĩ actio-
ne pigneratitia. ceterū qr nō est multi artificij: sufficiāt etiaꝫ in
ea opportune remissiones. vñ de forma libelli ĩ actione pigne-
ratitia tam directa q̄ cōtraria videatis Specu. in ti. de pigno.
§. j. ⁊ Roffre. in tit. de pigner. actio. ⁊ in titu. de contra. pigno.
actio. ſm ꝙ hic referunt Joā. de pla. ⁊ Nico. de nea. hic in. iij. et
vlti. q. extra glo. ⁊ vide glo. ⁊ ibi no. Bar. in. l. cū debitore. ff. de
pigne. actio. ⁊ habetis in specie per Ang. ⁊ latius p Jo. de pla.
208 hic. ¶ † Et si vultis scire differentias que sunt inter pignera
titiam actionem tam directā q̄ cōtrariā ⁊ actionē hypotheca-
riā. videte glo. solēnem in. §. tertij. ver. emula. ⁊ melius ĩ verbo
actionibus. in proe. ffoꝝ. ⁊ dicit Bart. ꝙ alibi in corpore iuris
nō habemus meliorē glo. illa. ⁊ ibi videte melius p Bar. q po
nit in quib⁹ cōueniāt ⁊ in qbus differāt suprascripte actiones.
cuius verba simpl'r sequit̃ nullo addito Ang. hic. ⁊ vltra diffe
rētias ibi traditas. videte etiā aliā differētiā p Bar. in. l. si ĩ rē.
§. ꝓprie. p illū tex. ff. de pigne. actio. ⁊ ibi etiā p illū text. in ver.
proprie. ponit singulariter Bar. an statuta loquētia de pigno-
re habeāt locū in hypotheca vt ibi per eū. ¶ Sequit̃ in tex. de
actio. fami. herciscū. ⁊ actione cōmuni diui. in istis vide ꝑticu-
lariter libellos vna cū suis opportunis materijs in. §. q̃dā. s̃. e.
¶ In actiõe aūt prescrip. ver. q̃ ꝓ estimato competit vidimus
eius libellū vna cū sua materia. s̃. in gl. in ver. ꝓ estimato. Eo-
dē mō in actiõe p̃scrip. ver. ⁊ ꝑmutatione. vidimus libellū vna
cū sua materia. s̃. in gl. in ver. ex ꝑmutatione. ¶ Superest vlti
mo loco vt videamus libellum in petitione hereditatis q̃ vlti
mo loco enumerat̃ hic in tex. Pro introductiõe materie vidē-
da sunt aliqua circa istā petitionē hereditatis q̃ multū confe-
209 runt ad formā libelli. † In primis cui cōpetit ista actio. ⁊ ex-
peditū est ꝙ directa petitio hereditatis cōpetit illi q est heres
de iure ciuili siue ex testamento siue ab intestato siue p se siue p
mediā ꝑsonā etiā extranei. vt. l. j. ij. ⁊. iij. in prin. ⁊. j. ⁊. §. fin. ff. de
peti. here. ⁊ qd̄ in istis locis notat glo. maxime in. d. l. ij. ⁊. iij. in
glo. magna ⁊ intantū ista sunt vera ꝙ etiam si ante me fuissent
mille successores quoꝝ vn⁹ successisset alteri: ego q sum heres
vltimi possum me dicere heredē primi ⁊ petere hereditatē pri
mi defuncti tāq̄ ei⁹ heres q̄uis ab eo nō sim institutus heres
nec etiā succedā ab intestato: imo plus etiā nō facta mentione
illoꝝ qui medij fuerūt in successione: ⁊ talis libellus procedit.
210 † qr q heredis est heres etiā primi testatoris est heres. vt. l. pa
b terfa.[b] primis tabulis. in fi. ff. de vulg. ⁊ pupilla. quē ibi in ter-
minis notat Bar. ꝓ dicto libello ⁊ ibidē alij scribētes post eū
ad idē tex. in. l. fi. C. de heredi. insti. quē etiā no. ad hoc Bar. ibi
⁊ latius Bal. in. xvij. q. ⁊ in. q. seq. ⁊ seq. ⁊ etiā in. xxij. q. ad idem
est tex. in. l. iij. ⁊ ibi gl. mag. circa medium. ⁊ ibi Bart. ff. de peti.
here. ad idē tex. in. l. si quis filiū. §. fi. ⁊ ibi Bar. in bonis lectu-
ris. ff. de acqui. here. ⁊ ibi moderni post eū. ⁊ Bar. in. l. si defen-
sor. §. illud. ff. de interroga. actio. ⁊ Bar. licet non ita clare in. l.
⁊ an eandem. §. actiones. ff. de excep. rei iudi. imo. l. iij. ff. de vul
ga. ⁊ pupil. ⁊ in. l. iij. §. ex pluribus. ff. de acqui. posses. in notabi
211 libus. ¶ † Et per ista dicebat etiam Bart. in. d. l. fi. C. de here.
insti. ꝙ si aliquis fuit heres patri suo ꝓ vna parte ex persona
sua ⁊ pro alijs partibus ex persona fratrū suorum premortuo
rum ꝙ nihilominus recte agit. licet in libello simpliciter se eē
heredē patris sui insolidum dicat per suprascripta. Dixit ta-
men ad suprascriptorum limitationē ⁊ declarationem Bar. in
212 d. l. si defensor. §. illud. per illū tex. ff. de interroga. actio. † ꝙ si
interesset legatarij forte ꝓpter legata vel substitutiões vel for
te propter separationē bonorum quaꝫ a iudice impetrauerat.
⁊ sic propter hoc deliberatio aduersarij impediet̃ posset iudex
ad instantiam ꝑtis interrogare an sit heres in totum ex perso
na sua: an vero per mediam personam. i. alterius: ⁊ cōsequen-
ter an sit heres mediate an imediate. ⁊ ad hoc cogetur respon-
dere. quod dictum sequuntur etiā Cano. vt Ant. de bu. Imo.
⁊ Abb. Panor. in. c. ij. extra de libel. obla. Et per hoc ego cre-
do non esse veram vnam limitationem quam ad suprascripta
tradit Joan. de pla. hic vbi dicit ꝙ eo casu quo facta esset di-
stinctio ⁊ separatio bonorum ⁊ hereditatis primi defuncti et
eius heredum ad instantiā creditorum ꝙ isto casu p̄dicta non
habent

habēt locū vt isto casu posset qs simplr̄ ꝛ insolidū dicere se he redē primi defuncti. allegat ad hoc. l. si creditores. ꝛ ibi Bar. ff. de sepa. bo. qꝛ imo vult Bar. cōtrariū in. d. l. illud. vt. s. retuli. dū vult ꝙ etiā si intersit aduersarij ꝙ esset qn̄ facta esset separatio bonoꝝ. vt. s. declaraui. tn̄ semp illa simplex petitio admitteretur quāuis postea ad instantiā partis posset iudex interrogare vt. s. nec ob. d. l. si creditores. ꝛ ibi Bart. in fi. qꝛ solū dicit ibi Bar. ꝑ illū tex. ꝙ ꝗuis facta aditiōe per heredē efficiaꝛ totū vnū patrimoniū heredis. ꝛ est gl. in. l. j. §. veteres. ff. de acq. pos. ꝛ dicā circa hoc infra multa pulchra: tn̄ si fuit ipetrata separatio bonoꝝ ad instantiā creditoꝝ hoc casu debebūt vendi bona defuncti tāꝗ defuncti nō tāꝗ heredis ꝑ illū tex. i ver. q̄si defuncti bona. qδ reputat Bal. ibi multū no. qꝛ hoc fateor ꝛ nihil penitus obstat p̄dictis quominus etiā ipetrata separatione bonoꝝ nō possit agēs in libello dicere simplr̄ se esse heredē insolidū primi defuncti. Nec per hoc nego quin postea deueniēdum sit ad venditionē bonoꝝ ꝙ facta separatione debebūt separatim vendi bona defuncti tāꝗ defuncti nō tāꝗ heredis. ꝑ

213 d. l. si creditores. cū ibi notatis ꝑ Bart. ¶ †Itē addite p̄dictis inquātū dixi ꝙ ille q est heres vltimi pōt dicere se heredē primi testatoris nec ꝑpterea libellus vitiaꝛ. addite illud qδ singulariter dicit glo. singu. in. l. iij. in gl. mag. in ver. intendere. ff. de peti. here. qδ est adhuc fortius: vꝫ ꝙ si prim⁹ puta seius mortuus sit ab intestato nullo penitus cōdito testō: ꝛ ille cui immediate succedit: puta titius fecerit testamētū in quo instituerit me heredē ꝙ ego in libello possum dicere me heredē illius primi seij ex testō: quāuis ipse nullū fecerit testamentū. qδ est ꝫm illā glo. mirabile. Eodē modo econtra si ille primus seius fecisset testm̄ ꝛ ille titius ab intestato decessisset ex cuius persona ego venio. certe possum in libello me dicere heredē ab intestato illius primi seij: ꝗuis ipse cōdiderit testm̄. ꝛ hoc ideo: qꝛ dꝫ attendi cā ꝑxima ꝛ non remota. sed an vltimo loco defunctus cui ego immediate succedo fecerit testamentū vel ne. Bart. tn̄

214 alibi aliter distinguit. ibi videte per eū. ¶ †An aūt in libello petitionis hereditatis teneaꝛ quis exꝑmere an sit heres ex testamēto vel ab itestato: an vō sufficiat simplr̄ dicere se heredē. determinat vbiꝗ Bar. ꝙ nō sit necesse exprimere. queādmodū nō est etiā necesse exꝑmere an qs sit heres immediate ꝑ se: an vero per mediā personā. vt. s. vidimus. qꝛ ꝫm Bar. cum petitio hereditatis sit in rē ꝛ vniuersalis admittiꝛ petitio vniuersalis causa nō expressa. vt. l. sꝫ ꝛ si lege. §. petitio. ff. de pe. here. ꝛ in. l. si mater. in prin. ff. de excep. rei iudi. Causa tn̄ cognita ꝫm eū si videret iudex multū interesse rei cōueti posset cogere actorem ad declarandū per. d. l. si defensor. §. illud. ff. de interroga. act. ꝛ dixi. s. ita tenet Bar. in. d. l. iij. ff. de pe. here. de quo tamē qꝛ nō est sine dubio: ꝛ multi tenent contrariū ꝙ imo qs teneaꝛ exprimere in libello an sit heres ex testamēto vel ab intestato. videatis etiā tex. ꝛ ibi Bar. in. d. l. si defensor. §. illud. ꝛ tex. in. l. ij. in ver. velut ex testamēto. C. de succes. edic. ꝛ ibi Bal. q illum ponderat ad hoc cōtra predicta. videatis etiā per Bald. in. l. j. in prin. ff. de edē. in. xx. col. dum format libellū in petitione hereditatis. ꝛ per eūdē in. l. edita. in repe. paduana. in. xx. colū. C. de edē. ꝛ in. l. gallus. §. j. in pe. col. ff. de libe. ꝛ posthu. ꝛ in. l. si is ad quē. per illū tex. ff. de acqui. here. ꝛ ibi etiam Pau. de cast. ꝛ Spec. in ti. de actore. §. j. ver. itē qui se dicit. ꝛ ibi etiā ꝑ Bal. in addi. ꝛ per Host. Ioā. an. ꝛ alios in. c. ij. extra de libel. oblatio.

215 ¶ †An aūt in libello petitionis hereditatis qs teneat specificare res hereditarias. dicite ꝙ non: imo sufficit simpliciter petere hereditatē rebus nō specificatis. gl. est no. in. l. j. in prin. ff. de eden. in gl. mag. paulopost prin. quā sequunꝛ cōiter doc. ibi vt Bar. ꝛ ꝑ ea bn̄ facit tex. in. l. sꝫ si possessori. si cū de hereditate. ff. de iureiur. bene facit tex. in. l. iiij. ꝛ in. l. si quo tpe. ff. de petitione heredi. vbi in tali iudicio petitionis hereditatis intelliguntur comprehēdi etiam ea que post libellum productum cepta sunt possideri per ipsum reum cōuentū. ꝛ sic ea que nō fuerunt specifice petita in libello. de quo etiā vide Sali. vbi hoc limitat in. d. l. edita. C. de edē. accedat qδ in simili dicimus in dote qδ etiā est iudiciū vniuersale sicut ꝛ petitio hereditatis. vt ꝑ Bar. ꝛ alios doct. in rub. ff. solu. matri. cū suis concordantijs. in qua dote ꝑcedit etiā libellus si aliqs simplr̄ petit cōdēnari ad restituedā dotē nō facta specificatione alicuius rei dotalis. vt per Bar. in. l. fi. C. de sen. q̄ sine certa quātitate. ꝛ ibidē ꝑ bal. Ang. ꝛ Sali. ꝛ per Bal. in. l. j. in prin. in. iiij. col. ff. de edē. ꝛ per Bal. ꝛ Modernos in. l. j. ff. sol. ma. ꝛ ꝑ Bal. in addi. ad Spe. in ti. de sentētijs. in. iiij. col. ꝛ Pau. de ca. ꝛ alios modernos in ru

216 bri. ff. sol. ma. ¶ †Itē aduertite ꝙ petitio hereditatis competit siue qs sit heres insolidū siue ꝑ parte. vt. l. lꝫ minimā. cū si. ff. de peti. here. dūmodo illa pars sit quota hereditatis: ꝛ sic cōtineat iura actiue ꝛ passiue vn̄ nō cōpeteret habēti quotā bonoꝝ. iuxta. l. qs seruū. §. fi. ꝛ. l. seq. ꝛ ibi glo. iūctis ibi late traditis ꝑ Bar. ff. de leg. ij. ꝛ tex. in. l. mulier. §. fi. cū gl. ꝛ ibi ꝑ Ange. et alios. ff. ad treb. ꝛ. l. nō amplius. §. fi. cū. l. seq. ꝛ ibi etiam per Ang. ꝛ alios. ff. de leg. j. ꝛ istud est multū vtile: ꝛ facit ꝙ filio instituto in legitima sua tm̄ vel acceptāti suā legitimā tm̄ ꝛ alia hereditaria repudiāti nō cōpetat petitio hereditatis cū legitima nō sit quota hereditatis sꝫ quota bonoꝝ. l. papinianus. §. iiij. aūt. ff. de inoffi. testa. ꝛ tꝫ Bar. in. l. ex facto magna. in. ij. col. ff. de here. insti. ꝛ Bald. in. l. quoties. C. de here. insti. quicqd tenuerit Ang. in. l. ita tn̄. §. si p̄ronus. ff. ad trebel. per illū tex. ad quē r̄ndete vt ibi ꝑ Imo. ꝛ Ang. de are. hic q vltimo subdit ꝙ

217 ista opinio obseruaꝛ in practica. ¶ †Cōtra quē aūt detur petitio hereditatis est expeditū: qꝛ daꝛ ꝯ possidentē ꝑ herede. i. cōtra putātē se heredē cū nō sit: siue bonafide credat se heredē cū nō sit: siue etiā malafide sciēs se nō esse heredē cōtēdat tn̄ se heredē. vt. l. ꝑ herede. i prin. cū gl. j. mag. ff. de peti. here. q̄ magistraꝛr declarat quot modis capiaꝛ iste terminus ꝑ herede: ꝛ qn̄ sit titulus. ꝛ qδ i materia nr̄a nō est titulus: qꝛ si esset titul⁹ peti. heredi. nō dareꝛ ꝯ titulo possidētē vt statim. j. late et notabiliter subijciā. ꝛ similē gl. habetis in rub. ff. de vsucap. ꝑ here

218 de. ꝛ ponit Bar. in. l. j. ff. ꝑ herede. ¶ †Itē daꝛ ista petitio hereditatis ꝯtra possidentē pro possessore hoc est cōtra eū q simpliciter ꝛ sine aliquo titulo possidet nec vllū titulū possessiōis scit allegare nisi qꝛ possideo: vt predo fur raptor ꝛ qlibet male fidei possessor. d. l. ꝑ herede. §. fi. cū. l. seq. ꝛ in p̄n. l. seq. ꝛ. l. regulariter. ff. de peti. here. Et idē etiā esset si allegaret tit. ꝛ eū ꝑbaret. sꝫ esset titulus inualidus: hoc est titulus q habeꝛ ꝑ nō titulo. vt. l. nec vllā. §. j. cū gl. i vbo sciēs. ꝛ ibi Bar. ff. de peti. here. regulariter aūt petitio hereditatis nō datur cōtra possidentē titulo vō ꝛ iusto sicut nec publiciana. vt. l. sine aūt. §. si duob⁹. ff. de publi. ꝛ de hoc sꝫ publiciana dixi late in. §. sꝫ iste. s. eo. et in terminis nostris que sit ratio quare petitio hereditatis non datur cōtra titu. possidentē vnam ponit gl. in. l. hereditatis. in verbo cōpellat. C. de peti. here. aliam ponit gl. in. l. hereditatē. in gl. fi. mag. C. in qui. cau. cessat longi tēp. p̄scri. ꝛ ambas reprehēdit Bar. in. d. l. hereditatis. vide ibi ꝑ eū. ꝛ ibi Bar. assignat verā rationē doc. q̄ cōiter tenet ꝛ fuit ratio antiquoꝝ. vt Cy. in l. cogi. C. de peti. here. nam ille qui agit peti. here. fundat se solum ex titulo solo. si igitur aduersarius cōuētus possidet: ꝛ cū titulo habet titulum sicut ipse ꝛ sic habet equale ius. vn̄ cū habeat istud plus qδ possidet merito nō dꝫ posse conueniri peti. here. ꝛ si diceres attēta ista rōne ꝑ vera sequereꝛ ꝙ etiā rei vēdi. nō deberet dari ꝯtra titulo possidentē qδ tn̄ est falsum. vt. l. vnica. cū si. C. de alie. iu. mu. cā fac. respondet no. Bar. vbi. s. qδ agēs rei vendi. non fundat solum se ex titulo: sed etiam ex iure qδ habet in re eo qꝛ dn̄s. nimirum ergo si cōpetit etiam cōtra titulo possidentem: hinc est ꝙ si heres vellet se fundare nō tantum ex titulo sꝫ etiā ex iure qδ habet mediante persona defuncti. ꝛ sic ex dominio suo posset agere nō dico petitione hereditatis sed rei vendi. etiā contra titulo possidentes. est tn̄ verum ꝙ magis grauareꝛ qꝛ haberet necesse ꝑbare dominiū cui⁹ probatio est difficillima prout late dixi in. §. sꝫ iste. s. eo. qδ non est in petitione hereditatis in qua sufficit ꝑbatio solius tituli. scꝫ qδ sit heres. Et suprascriptā rationē ponit etiā Bart. in. l. pro herede. in prin. ff. de peti. heredi. ꝛ eā sequitur Ang. in. l. pomponius. al's incipit si ex equis. ff. de rei ven. ꝛ Ang. ꝛ Imo. in. l. si is qui bonis. ff. de acqui. here. de qua etiam vide Bal. in. d. l. hereditatē. C. in quibus cau. cessat longi tp̄is prescriptio. ꝛ per istam rationē que est cōmunis apud doct. Ego puto posse reprehēdi illud singulare dictum ꝛ singularē limitationē ad suprascripta Bal. in. l. fi. in. ix. ꝛ etiam in. xj. oppo. C. de edic. diui adri. tol. de quo dicto Bal. tantū gloriatur ꝛ tam magnū festū facit vbi dixit ꝙ regula suprascripta q̄ habet qδ petitio hereditatis nō datur cōtra titulo possidentē procedat quādo ille titulus istius qui possidet precessit mortē testatoris: sꝫ quādo titulus ꝛ possessio fuissent adepti mortuo testatore: tūc ꝫm eū nō excludiꝛ petitio hereditatis nisi esset cōpleta p̄scriptio ꝛ consequēter stat ꝫm eū ꝙ contra possessorē rei habentē titulū nouū quesitū post mortē testatoris bene daꝛ petitio hereditatis. qδ dictum ꝑ singularissima limitatione regule predicte dicit ibi Bal. esse tenendū mēti ꝛ esse nota perpetuo dignum. ꝛ dicit ꝙ miraꝛ hoc a nemine fuisse animaduersuꝫ vt verbis suis vtar. nam iudicio meo si nos attēdimus rōnem cōem doctoꝝ. s. relatā ꝙ petitio hereditatis nō datur cōtra titulo possidentem: certe illa ratio ꝑcedit siue titulus sit acquisitus ante mortē testatoris siue post. ꝛ ꝯtra Bal. tꝫ expresse Sali. in illamet. l. fi. C. de edi. diui adri. tol. ꝛ in. l. j. C. de peti. here. per illum tex. iuncto prin. cū si. ꝛ iūcta. l. hereditatis. eo. ti. que iura nō faciūt hāc differētiam. ꝛ ꝯtra Bal. allego vobis glo. expresse tenentē contrarium in. l. penulti. ꝛ fi. ff. pro legato. ꝛ ipsemet Bal. fuit sibi ipsi cōtrarius. in repeti. in. l. incerti. in. xij. col. de interdic. ꝛ ibi respōdēt ad. d. l. fi. C. de edi. diui adri. tol. de cuius dicti veritate vide etiā Pau. de cast. in. d. l. fi. qui illud nititur saluare vno

casu singulari quē statim subijciā. videatis etiā Ang. de are. in
219 §. sed iste. pe. char. ṡ. e. ¶ † Itē ꝑ suprascriptā rōnē cōem puto
ꝙ etiā cōfundi possit alia peregrina limitatio Sali. ī. d. l. fi. C.
de edi. diui adri. tol. ⁊ in. d. l. ij. C. de pe. here. ad suprascriptā re
gulā q̄ hꝫ ꝙ petitio heredi. nō daꝛ cōtra titulo possidentē. naꝫ
ſm eū illa est vera ⁊ ꝓcedit nisi titulus esset acquisitus de ꝑ se
post possessionē primo apprehēsam: qꝛ postq̄ pe. heredi. semel
fuit nata qñ ille simplr possidebat sine titulo: certe titulꝰ post-
ea superueniēs ipsi possessori nō debet patrocinari ipsi posses-
sori: nec extinguere actionē iam fundatā. allegat. l. si rē ⁊ p̄tiū.
⁊ ibi gl. sentit. ff. de pe. heredi. vbi pretiū rei hereditarie vendi-
te qd̄ habetur cū titulo nihilominus venit in peti. heredi. que
prius ad rē hereditariā nata erat. ⁊ q̄uis Sali. istam singula-
rē limitationē sibi ascripserit imprudēter: tñ ante eū fuit Bal.
in eodēmet loco qui eā formaliter cū oibꝰ suprascriptis ratio-
nibꝰ ponit in. d. l. fi. C. de edi. diui adri. tol. ī. x. oppo. in ver. vnū
tñ scias. nam iudicio meo si nos attendimus rōnem cōem quā
ṡ. retuli quare peti. heredi. nō daꝛ cōtra titulo possidētem. illa
ratio videtur ꝓcedere ⁊ militare siue titulus sit acq̄situs cum
possessione siue etiā sit acq̄situs de per se post possessionem ap
prehēsam. ⁊ glo. in. d. l. si rem ⁊ pretiū. sup qua se fundat Bald.
Sali. reprehendiꝛ ⁊ merito ꝑ Bar. ibi qui aliter dicit. dic vt ibi ꝑ
220 eum. ¶ † Aliam singularē limitationē ad regulam suprascri
ptam ego trado vobis q̄ est verissima: vt predicta regula que
habet ꝙ peti. here. nō datur cōtra titulo possidētem ꝓcedat qñ
quis acq̄siuisset titulū ab eo q petitorē agentē petitione here.
potuisset excludere ⁊ repellere quia possidebat vero titulo. nā
tunc ille qui acquisiuisset ab eo nō posset petitione heredi. con
ueniri. secus est aūt si acquisiuisset titulū ab eo q potuisset pe-
ti. here. cōueniri: qꝛ nullū ius habebat sed simpliciter posside-
bat ꝓ herede vel ꝓ possessore: qꝛ hoc casu iste scd̄s q̄uis possi-
deret cū vero titulo nihilominꝰ posset peti. here. ꝯueniri. ⁊ ista
limitatio esset scribēda literis aureis. ita in terminis signāter
dicit Bar. in. l. cogi. versus fi. C. de pe. here. ⁊ idem Bart. q̄uis
nō ita clare in. l. si rem ⁊ pretiū. in p̄n. in. j. oppo. ff. de peti. here.
⁊ eū sequiꝛ Pau. de cast. in. d. l. fi. C. de edicto diui. q isto modo
saluat limitationē Bal. quā ṡ. pro prima retuli vt ꝓcedat quā
do titulus fuisset acquisitus post mortem defuncti ab eo q po-
tuisset a defuncto conueniri. quo casu q̄uis cū titulo possideat
nihilominus poterit ꝯueniri peti. heredi. que saluatio mihi in
nihilū placet: qꝛ ꝙ tūc peti. heredi. posses cōueniri nō esset eo
qꝛ titulus fuisset acquisitus post mortē testatoris vt vult Bal.
ſꝫ eo qꝛ fuisset acquisitus a tali q poterat cōueniri peti. here. et
pro ista singulari limitatiōe quā ꝓxime retuli bene facit qd̄ vo
luit gl. illa solēnis in. l. si duo. in prin. in glo. ij. ⁊ ibi Bart. ff. vti
possidetis. Ego tñ hodie nouiter pōderaui Bar. alibi volentē
expresse ꝯtrariū in. l. iij. §. opus. ff. de alie. iudi. mu. cā facta. vbi
formalr vult Bar. ꝙ ille q possidebat ꝓ herede vel ꝓ possesso
re cōsequenter tenebaꝛ mihi ⁊ cōueniri poterat peti. heredi. et
alienauerit in alium qd̄ ꝑ istā alienationē est mihi sublata pe-
titio heredi. ⁊ cōsequēter ꝙ ego nō potero istū secūdū cōueni-
re peti. heredi. qꝛ iste nūc possidet cum ti. ecce ergo qualiter ibi
vult clare Bar. q̄uis iste scd̄s acquisiuerit titulū ab illo q pote
rat cōueniri peti. heredi. nihilominus iste scd̄s conueniri non
poterit peti. heredi. ergo Bar. est sibimet de directo ꝯtrarius.
quicquid sit Bar. ibi in. d. l. iij. §. opus singulariter dat per illū
tex. singulare remediū in materia nostra qd̄ diligētissime nota
te pro maxima limitatione ⁊ declaratione regule suprascripte
que habet ꝙ petitio heredi. nō datur cōtra titulo possidētem.
nā dicit Bar. qñ ille qui nō possidebat ti. ⁊ cōsequenter q a me
cōueniri poterat peti. here. alienauit in aliū quē ego nō possuꝫ
cōuenire pe. here. qꝛ possidet cū ti. ⁊ ꝯñr mihi hoc mō abstulit
oīno actionē peti. here. qꝛ nec eū ꝯuenire possum q alienauit:
cū alr̄s nūc nō possideat. nec eū q nūc possidet cū possideat titu
lo. ꝙ tñ ego possum cōuenire illū q alienauit actiōe in fac. vbi
si vultis videatis ex illo edicto de alie. iu. mu. cā fac. vt ibi sing.
ꝑ eū. ⁊ simile remediū retuli vobis in publiciana q̄ etiā nō cō-
petit ꝯ tit. possidentē in. §. sed iste. ṡ. eo. vbi latius de hoc dixi.
Sed nūc occurrit mihi ꝙ forte nō esset ponere os in celū tene-
re ꝙ ille q p̄us alienauit si dolo alienauit nec ꝯueniretꝛ ꝙ pos-
set cōueniri peti. here. proinde ac si possideret ꝓut ī simili dici
mus ī rei vē. q̄ nō daꝛ nisi ꝯtra possidentē cū req̄rat duo extre
ma habilia dn̄ium in agente ⁊ possessionē in cōuento. l. in rē. in
prin. ⁊ l. officiū. ff. de rei vē. ⁊ l. vnica. C. de alie. iud. mu. cā fac. ⁊
dixi late in. §. oīm. in materia rei vendicationis. ṡ. eo. ⁊ tñ si qs
dolo desijt possidere pōt cōueniri rei vēdi. ꝓinde ac si posside-
ret. l. is q dolo. in p̄n. cū fi. ff. de rei ven. ⁊ dixi late in. d. §. oīm. co
gitate tñ qꝛ nunc occurrit. ⁊ videte tex. in. l. nec vllam. alr̄s inci-
221 pit. l. etiā. §. itē si qs dolo. ⁊ l. ancillarū. ff. de peti. here. ¶ † Itē
pro alia notabili limitatione regule suprascripte q̄ hꝫ ꝙ peti-
tio heredi. nō datur contra ti. possidentem. notate ꝙ nō suffi-
ceret habere titulū ꝓcuratum post cōuentionem in iudicio fa
ctam ab here. qꝛ contra habentē titulum procuratum ego cre-
do ꝙ bene cōpeteret peti. heredi. et ideo teneo ꝙ inanis sit illa
cautela qua vtūtur aliqui imperiti aduocati quādo vidēt con
uentū peti. heredi. non habere titulū ꝓcurant habere ti. vt sic
actorē excludāt ad hoc tenendum. mouet me autoritas Bart.
in optimo simili in. l. siue aūt. §. si duobus. ff. de publi. per illū
tex. ⁊ ꝑ alias bonas rationes vbi vult no. Bar. ꝙ q̄uis publi-
ciana nō deꝛ ꝯtra ti. possidentē: tñ postq̄ esset cōuentus si ꝓcu
raret habere ti. ꝓut ſm eū quidā aduocati faciūt: certe istud ni
hil prodesset vt ibi per euꝫ. ⁊ dixi in. §. sed iste. ṡ. eo. ⁊ ibi dedi q̄
plures cōcor. ad hoc dictum Bar. circa istum ti. procuratū ad
quas cuꝫ expedierit recurrite. bene facit id quod dicebam sta-
tim in. ij. limitatione. ṡ. relata ꝙ postq̄ peti. heredi. semel esset
nata ti. supueniēs ipsi possessori nō haberet extinguere actio-
nem iam fundatā. qd̄ dictū q̄uis. ṡ. reprobauerim in terminis
de quibꝰ ibi tñ credo esse verissimum qñ actio nedū fuisset na
ta ſꝫ etiā ad exercitum deducta ⁊ cū hoc cōcurreret aliud. s. qd̄
in titu. supueniēs fuisset ꝓcuratus vt statim dixi. ⁊ ita etiā. s. ꝙ
cōtra possidentē ti. ꝓcurato post cōuentionem in iudicio factā
ab herede tamē competat peti. heredi. tenet etiam simpliciter
Jo. de pla. hic alios casus ad limitationē regule suprascripte
in quibus datur peti. heredi. contra ti. possidentem. ponit glo.
no. ⁊ mag. in. l. hereditatē. in glos. fi. in ver. non possunt. C. in q.
cau. cessat lon. tpis p̄scrip. ⁊ omnino vide tex. in. l. nec vllam. §.
omnibus. ⁊ ibi Bar. ⁊ tex. in. l. neratius. ⁊ ibi Barto. ⁊ tex. in. l.
etiam. §. j. ⁊ ibi Bar. ff. de peti. here. in quibus locis inuenietis
alias limitationes vltra eas quas. ṡ. retuli in specie ꝓpterea ꝙ
222 speciali nota vise sunt digne. ¶ † An aūt peti. heredi. cōpetat
cōtra possidentē ti. putatiuo ⁊ sic nūquid iustus error possidē-
tis hereditatē seu res hereditarias habeatur pro titulo ad ex
cludēdam hanc peti. heredi. glo. est singularis que tenuit ꝙ sic
in. l. fi. in glo. fi. ff. pro legato. cōtrariū tenet glo. in. l. j. in princi.
in verbo si nihil vsucaptū. ff. quorū bonoꝝ. ſm ꝙ eā ponderat
⁊ sequitur ibi Bar. ⁊ ea nota. ꝙ q̄uis iustus error habeaꝛ pro
ti. quātū ad vsucapionē: ⁊ ad prescriptionē: nō tñ habeꝛ ꝓ titu
lo quātum ad repellendū eum qui agit peti. heredi. vel inter-
dicto quoꝝ bonorum qd̄ reputat Bar. esse multū tenendū mē
223 ti. ¶ † An aūt titulꝰ diuisiōis excludat peti. heredi. ponit sin-
gulariter Bal. ī. l. pomponius. alr̄s incipit. si exequijs. ff. de rei
vendi. ad quod bene facit tex. in. l. j. cū gl. no. ⁊ ibi traditis per
224 Bar. ⁊ doc. C. cōmunia vtri. iudi. ¶ † Per suprascripta ha-
betis subsequenter aduertere ꝙ conuentus peti. heredi. cogiꝛ
allegare ⁊ dicere ti. possessionis sue: vt videatur an ista actione
possit cōueniri. casus est in. l. cogi. C. de peti. here. de cuius ītel
lectu vide ꝑ Inno. ⁊ alios in. c. si diligenti. circa fi. extra de pre-
scrip. per gl. in. c. cordi. in verbo. exhibere. ⁊ ibi per cano. de ap
pel. li. vj. ꝑ Cy. in. l. si solēnibus. C. de fide instru. per Lud. in. l.
nulla. in pe. col. ff. de ver. obli. alr̄s aūt regulr̄ nō cogiꝛ quis di-
cere ti. possessionis sue vt habetur in p̄dictis locis. in tm̄ qd̄ di
225 xit sing. Bart. in. l. j. C. de cōdu. ⁊ ꝓcu. predioꝝ fis. lib. xj. † qd̄ si
Rex faceret citari aliquē suū baronē vt ostēdat iura que hꝫ in
castris que possidet alioq ea sibi auferet ꝙ talis citatio est ipso
iure nulla: eo qꝛ talis baro nō cogiꝛ dicere ti. aut illum ostēde-
226 re. qd̄ dictum singularissime no. qꝛ quotidianū. ¶ † Qualiter
autē fiēde sint interrogatio. in ista peti. here. declarat no. Bar.
⁊ alij ī. d. l. cogi. ⁊ signāter Bar. ī. l. ꝯtro. in fi. pe. co. ff. de trāsac.
quam refert Ang. hic. ⁊ vide etiam tex. in. l. j. ff. de interro. ac. et
227 gl. ⁊ Bar. in. l. q interrogatus. ff. de pe. here. ¶ † Anteq̄ vlte-
rius ꝓsequar in p̄nti materia: qꝛ in supioribꝰ tetigi an filio in
legitima cōpetat ista peti. here. ⁊ firmaui ꝙ nō motus solū: qꝛ
legitima nō est quota hereditatis: ſꝫ quota bonoꝝ secutꝰ sim-
pliciter Ang. hic ita tenētē ⁊ ita dicētē in practica seruari nul-
las tñ alias autoritates doc. ī terminis tūc allegaui. idcirco qꝛ
articulus est vtilis ⁊ quotidianꝰ ⁊ multū dubitabilis nō est ita
sicco pede circa illū transeundū. ꝙ ergo ista peti. here. nō cōpe
tat filio instituto in legitima allego Ang. istud in terminis te-
nentē in. l. pōponius. §. si cōditioni. ff. de inoffi. test. ⁊ Sali. in. l.
scimus. in p̄n. C. de inof. test. ⁊ in. l. si qs in suo. in eo. tit. ⁊ in istis
locis truffaꝛ Sali. de tenētibus oppositū. cōtrariū tñ. s. ꝙ imo
filio instituto in legitima cōpetat peti. heredi. tenuit multum
signāter Bal. ⁊ est notabilissimū verbū in. d. l. si quis in suo. in
ver. q̄ro. §. quo iure. ⁊ idē etiā tenet Bal. in repe. l. pater filiuꝫ.
in. xij. col. ff. de inoffi. testa. ⁊ idē Bal. in. l. nō est. C. fami. hercis.
⁊ in. l. fi. in. xj. col. in ver. modo venio ad q̄stiones. C. de edi. diui
adri. tol. ⁊ idē etiam voluit Flo. in. l. j. in fi. C. de peti. here. ⁊ pro
hac parte bene facit qd̄ voluit Bal. in. d. l. si qs in suo. ver. iux-
ta hoc quero pone pater instituit ⁊c. ⁊ ꝑ hac etiam parte bene
facit qd̄ voluit idem Bal. in. d. l. fi. in. xj. colū. ver. modo venio
ad q̄ōnes. vbi voluit ꝙ filio pro legitima competat beneficiuꝫ
illius legis fi. sicut ⁊ peti. here. ⁊ iudiciū fami. hercis. vt ibi la-
tius per

tius p eũ. qđ etiã tenuit Bal. in. d. l. si qs in suo. C. de inoffi. test. Precedens opi. magis placet mihi per allegata p tenentes eã in suprascriptis locis. nã potissimum me mouent verba Bar. in. l. ex facto magna. in. ij. col. ff. de here. insti. q̃ etiã. s. retuli. qc

228 quid ibi dixerit Bal. ¶ †An aũt ꝛ qñ debitor possit conueniri peti. here. vide tex. in. l. etiã. aľs icipit. l. ne forte. §. fi. ꝛ ibi Bar. ꝛ in. l. seq. ꝛ seq. ꝛ in pñ. l. seq. ꝛ p totã legẽ. ff. de peti. heredi. ꝛ videatis oĩno singularẽ tex. ꝛ bene signãdũ circa quẽ dicit Ang. de are. hic se vidisse errare satis magnũ doctorẽ in. l. si debitor. ꝛ ibi Bar. ff. de peti. here. q̃ lex est multũ notanda ẽm Bar. ibi qꝛ glossat ꝛ limitat totũ titulũ peti. here. nã debitor hereditatis ita demũ conueniri põt petitiõe here. si se heredẽ ꝯtẽdat: aľs nullo mõ. ex q̃ notate qꝫ quis ad h̃ut possessor rex corporaliũ hereditariarũ teneať ista pet. here. nõ sit necesse qꝫ se heredẽ cõtendat. tñ secus est qñ agiť ꝯtra possessorẽ iuris in quo reqriť qꝫ se heredẽ cõtendat ad hoc vt cõueniri possit ista peti. here.

229 ꝛ p ista sequitur † qꝫ qñ agiť cõtra debitorẽ tanq̃ cõtra iuris possessorẽ debẽt alie iterrogatiões fieri q̃ ille de qb⁹. s. remissiue dixi. put inquit Bar. in. d. l. si debitor. qđ etiã est notandũ

230 in practica. ¶ †An aũt possessor hereditatis si rem aliquã hereditariã alienauit ꝛ p ea habeat pretiũ vel rem: nũqd tñ pcise teneať ꝛ cõueniri possit ad rem hereditariã. videte Bar. late distinguẽtem in. l. impator. §. fi. ff. de leg. ij. ꝛ aliqđ p Ang. hic.

231 †Et an cõuẽtus ista actiõe peti. here. possit pendẽte isto iudicio aliqđ alienare sine licẽtia iudicis ita qꝫ alienatio valeat. videte tex. no. i. d. l. diuus pius. in pñ. ꝛ ibi notabiliter Bar. ff. de

232 pe. here. ¶ †Uidimus in superiorib⁹ qb⁹ ꝛ ꝯtra quos cõpetat peti. here. videamus mõ. p quib⁹ rebus cõpetat. ꝛ expeditũ est qꝫ in ea veniũt tã res incorporales q̃ corporales q̃ fuerũt i dñio testatoris. ꝛ sic oĩa iura hereditaria ꝛ oẽs actiões ꝛ nõ solũ res q̃ fuerint i dñio defuncti: sed etiã res q̃ fuerũt solũ ab eo possesse. itẽ res nõ possesse ʒ detẽte q̃ remãserũt in hereditate tpe mortis defuncti. de his habetis tex. no. i. l. ita videndũ. §. fi. ꝛ ibi Bar. ꝛ i. l. se. q̃ icipit ꝛ nõ tm̃. in pñ. ꝛ ibi Bar. ff. de pe. here. q̃uis em̃ res q̃s defunctus detinebat tpe ei⁹ mortis q̃les sunt res deposite ꝛ cõmodate defuncto ꝛ similes nõ sunt hereditarie: sunt tñ i hereditate. vt ingt gl. no. i. l. si deo. §. j. in gl. fi. ff. de acq. pos. ꝛ ideo ẽm Ang. ibi dʒ deponi i innẽtario qꝫ heres habet ꝯficere. qđ etiam tenet Bal. in. d. l. ꝛ nõ tm̃. in pñ. Seruitutes aũt debite pdijs hereditarijs nõ veniũt i pe. here. ʒ p eis pp̃ria actiõe negatoria. s. ꝛ ꝯfessoria agi dʒ. d. l. nõ tm̃. §. fi. ꝛ ibi

233 Bar. ¶ †Nũqd aũt feudũ ꝛ emphiteosis veniãt in pe. here. videatis glo. no. in. d. l. itẽ videndum. §. fi. in ver. iura. ꝛ ibi Bar. Spe. i ti. de loca. §. nũc aliqua. v. clviij. Bal. in. c. j. de succes. feu. Bal. ꝛ Sali. i. l. liberti libertæq;. C. de ope. li. Bal. in. l. q se p̃ris. C. vñ lib. Jo. an. in addi. Spe. in ti. de feudis. §. qm̃. i addi. q̃ incipit directe. accedãt q̃ late tradit Bar. i. l. vt iurisiurãdi. §. si liberti. ff. de ope. li. ꝛ Jmo. in. l. qđ dꝛ. ff. de ver. obli. Pe. de anch. in cle. ij. de iure pa. ꝛ vide etiã Jo. de pla. hic. itẽ i ista peti. here. veniũt fructus cũ sit iudiciũ vniuersale: ꝛ fructus augeãt hereditatẽ. l. itẽ veniũt. §. itẽ nõ solũ. ꝛ. §. fructus. ꝛ ibi Bar. ff. de pe

234 ti. here. †Jtẽ pẽsiones honesto mõ pcepte etiã ꝛ inhonesto. d. l. siue bonefidei. §. fi. cũ. l. seq. ꝛ. l. ancillarũ. i pñ. ꝛ. §. fi. ff. de peti. here. Jtẽ veniũt in ista actiõe fruct⁹ nedũ pcepti ʒ etiã pcipiẽdi ꝛ q percipi potuerũt. tex. est in. l. sed ꝛ si. l. §. ꝛ si fructus. ff. de

235 pe. here. ꝛ habetis hic p Jo. de pla. ꝛ Ang. de are. ¶ †Unũ tñ circa istos fruct⁹ no. qđ ipi nõ ponũt qꝫ in pe. here. ꝛ in quocũqꝫ iudicio vniuersali veniũt fructus quantũcũqꝫ exp̃sse nõ petanť. qđ secus est in iudicio particulari: puta i rei ven. ꝛ rõ est:

236 †qꝛ fruct⁹ augent rẽ vniuersalẽ nõ aũt particularẽ. ita signanter Bar. in. l. ij. C. de peti. here. ꝛ in. l. iiij. §. hoc aũt iudicium. ff. de dã. infec. ꝛ in rub. ff. sol. ma. ꝛ in. l. itẽ veniũt. §. itẽ nõ solũ. ff. de pe. here. ꝛ no. Bal. ꝛ latius q̃ alibi in vlti. col. C. de fru. ꝛ lit.

237 expẽ. ꝛ Cy. i. l. nõ est. C. fa. hercis. ¶ †Jstis p plenaria itroductiõe materie premissis satis dʒ vobis liquere qualr formãd⁹ sit libell⁹ in ista pe. here. ꝛ ei⁹ libelli formã ponit i specie Spe. i ti. de iudi. in. iiij. pte. §. j. in pñ. ꝛ in. §. est ꝛ alia. ꝛ Roffre. in ti. de peti. here. videatis Bar. in. l. ij. ꝛ in. l. ʒ minimã. ff. de pe. here. ꝛ in. l. ex diuerso. §. j. in prin. ff. de rei ven. ꝛ in. l. ij. C. de sen. q̃ sine cer. quã. ꝛ gl. in. l. j. i prin. in glo. mag. post prin. ꝛ ibi Bar. Bal. Ang. ꝛ alios. ff. de edẽ. p Bar. Bal. Ange. ꝛ Sali. in. l. edita. C. de edẽ. glo. ꝛ doc. in. c. ij. extra de libel. obla. ꝛ habetis in specie p Jo. de pla. ꝛ Ang. hic. ꝛ iste remissiões sufficiãt: qꝛ rude esset aliter i specie libellũ ponere. aduertite tñ qꝫ in ꝯclusione istius libelli dʒ petere qs declarari se heredẽ cum hec actio sit realis ꝛ petitoriũ ꝯtineat. vt. l. ʒ ꝛ si. l. §. petitio. ꝛ ibi Bart. ff. de peti. heredi. ꝛ in. l. si nautẽ. §. sed ꝛ is. ff. de rei vendi. ergo in ea debet qs petere se declarari heredẽ: ꝛ hereditatẽ ad se pertinere i totũ vel pro parte. put casus cõtigerit. ita Bar. i. d. l. ij. ꝛ in. d. l. ʒ minimã. p illũ tex. ff. de peti. here. put etiã videmus in alijs petitorijs: vt in rei vendi. in qbus semper concludi debet ad declarationẽ dñij vel alterius iuris qđ qs pretẽdit se habere in re: vt late dixi in. §. oĩm. in libello rei vẽdicationis. s. eo. procederet tñ ꝯclusio libelli i ista peti. here. q̃uis nõ peteret declarari se heredẽ vel res hereditarias ad se ptinere si solũ peteret restitutionẽ rerũ hereditariarũ: qꝛ eo ipo qꝫ qs petit restitutionẽ rerũ hereditariarũ tãq̃ heres tacite vr̃ petere ꝓnũtiari se heredẽ. ita Bar. in. l. ex diuerso. §. j. iuxta prin. ff. de rei ven. ꝛ dixi late in. d. §. oĩm. in libello rei vẽ. ꝛ ibi dedi multas ꝯcordãtias. ad quas cũ expedierit recurratis. Aduertite tñ ne decipiamini qꝫ restõ rerũ hereditariarũ nõ iure isti⁹ actionis ʒ officio iudicis fieri dʒ. tex. est i. d. l. licet minimã. in v̄bo officio iudicis. ꝛ

238 ibi Bar. ff. de peti. here. ¶ †Ultimo p perfecto complemẽto libelli in ista peti. heredi. vnum diligẽtissime notate in quo vehemẽter errať i practica. qꝫ postq̃ semel heres adept⁹ est possessionẽ rerũ hereditariarũ nõ põt amplius in futurũ intẽtare peti. here. p aliqua ex illis hereditarijs rebus quarũ possessionẽ adeptus fuerat a cuius possessione postea cecidit. ita signãter ꝛ magistraľr Bar. i. l. j. ff. de fideicõmissa. here. peti. ꝛ sentit ibi gl. ij. in verbo hereditas. ꝛ est rõ in ꝓmptu put etiã inquit ibi Bar. qꝛ postq̃ qs semel adeptus est possessionẽ rerũ hereditariarũ dꝛ parũ effectus dñs adeo qꝫ non dicũtur amplius res hereditarie: sed res pp̃rie ipsius heredis. vt est gl. no. in. l. j. §. veteres. ff. de acq. pos. ꝛ ibi no. p Cuma. ꝛ Lud. ro. ꝛ gl. in. l. heres per seruũ. ff. de acqui. here. ꝛ ho. tex. s. qui. ex cau. ma. nõ licet. in fi. principij. sed in peti. here. veniunt solũ res hereditarie nõ aũt res pp̃rie heredis. l. qꝫ si in diem. §. non solum. in fi. ꝛ l. patre a dño. §. si possessor. in fi. ff. de pe. here. ꝛ ideo debet intẽtare rei vendicationẽ ꝛ alia dño cõpetentia sicut vnde vi. l. meminerint. ꝛ. l. si qs in tantã. C. vñ vi. ꝛ ppterea diligẽter aduertat heres qui intentat peti. here. put etiam admonet Ang. hic ne in libello articulis aut i aliqua parte pcessus dicat qꝫ earũ rerũ p quib⁹ intẽtat peti. here. aliquo tpe post mortẽ defuncti cõprehẽderit vel habuerit possessionem: qꝛ tunc peti. here. sibi nõ cõpeteret: ꝛ iudiciũ corrueret. ꝛ istud dicit Ange. de are. esse perpetuo tenendũ menti in practica qđ ante eũ ponit etiã ꝛ se

239 quiť Jo. de pla. hic. ¶ †Accedat gl. illa solẽnissima canonistarũ in. c. j. de confes. in. vj. in glo. mag. ad fi. que singulariter vult qꝫ oĩa remedia adipiscende possessionis quare est remediũ. l. fi. C. de edic. di. adri. tol. nunq̃ cõpetunt heredi vel fideicõ. qui semel adepti sunt possessionẽ: qꝛ postq̃ semel adepti sunt possessionẽ nõ dicunť amplius heredes vel fideicõ. sed dñi. vñ debẽt cõpetere alia remedia ad adipiscendã possessionẽ q̃ ea q̃ cõpetunt heredibus aut fideicõmissarijs: ꝛ in hoc etiam vehementer errať in practica. imo fortius ꝛ singularius ausus est dicere Sali. in. d. l. fi. C. de edic. diui. ꝛ alibi scriptũ nõ inuenietis qđ si heres grauatus de restituẽdo vniuersa bona primo adept⁹ est possessionẽ rerũ hereditariarũ: ꝛ postea restituit hereditatẽ fideicõmissario vniuersali nõ realiter ʒ v̄bo tm̃ qꝫ talis fideicõmissarius non poterit vti beneficio. d. l. fi. C. de edic. diui adri. pro acqui. posses. rerum hereditariarũ que semel adepta fuit p heredẽ motus p suprascripta: qꝛ ex quo heres semel adept⁹ est possessionẽ rerũ hereditariarum: amplius non sunt bona hereditaria vt predixi. ꝛ beneficiũ. d. l. fi. cõpetit p rebus hereditarijs. licet ẽm eũ vnusquisqꝫ diceret cõtrarium ꝛ in veritate si hoc dictũ est verum: esset peregrinum ꝛ mirabile. Sed ego audacter teneo cõtrariũ in hoc vltimo dicto Sali. ꝛ contra Sali. allego gl. in terminis quã ibi approbant Bar. ꝛ alij in. l. ita tñ. §. si ex trebelliano. in v̄bo accusationes. ad fi. iũcto tex. ff. ad trebel. bene faciũt illa magistralia v̄ba Bar. in. l. ij. ff. de fideic. heredi. peti. hñ fateor. ꝛ hoc est qđ decepit Sali. qꝫ ipi heredi amplius nõ cõpeteret: ꝛ ita pcedũt suprascripta. sed qꝫ ipi fideicõmissario cui fuit restituta hereditas verbo tm̃ ꝛ nõ re nõ cõpe

240 tat nihil ex suprascriptis hʒ obstare. ¶ †Aduertite etiã diligẽtissime in pdictis: qꝛ repio Cuma. in. l. si non lex. §. peti. ff. de here. insti. tenere ꝛ referre qđ aľs i facto cõsuluit qꝫ sustentareť libellus si post aditaʒ hereditatẽ quis peteret in libello talẽ rẽ vt hereditariã. nõ dico peti. heredi. sed alia cõpetenti actione.

a qꝛ ẽm eum verba impropriarenť vt libellus sustinereť.[a] ar. l. si olei. C. locati. ꝛ eo᷑ que late dixi in. §. oĩm. in materia libello᷑. s. eo. dicite vt ibi latius p eũ. qđ dictum etiã refert et sequitur

241 Lud. ro. in. l. heres p seruum. ff. de acqui. here. †q̃ hereditas adita etiã appelleť hereditas. allego vobis tex. in. l. fi. §. sinautẽ in secũdo. quẽ ibi exp̃sse no. Bal. ad hoc. C. de bo. que lib. ꝛ qꝫ appellẽtur res hereditarie etiam post aditã hereditatem etiaʒ que fieret ipso iure pondero vobis tex. s. ex qui. cau. ma. nõ licet. in fi. principij. in ver. hereditarias res serui nomine. et hoc etiam diligẽter notate ad practicã ad suprascriptorum confirmationem qꝫ post aditam hereditatem nõ dicantur amplius

b bona hereditaria[b] proprie loquendo: sed dicantur bona propria ipsius heredis. accedant que signanter voluit Cuma. et Ludo. ro. in. d. §. veteres. per gl. no. ibi cum alijs preallegatis

a ¶ Sustineret. Adde eundem Ang. s. i. §. oĩm. nu. lxix. ꝛ i. §. sic itaq;. nu. xxxv.

b ¶ Hereditaria. Adde do. Bart. sozi. in ꝯs. cxlvij. inci. visa facti. v. j. qꝛ ibi nã añq̃. in prima parte. qꝫ hereditas anteq̃ adeať p heredẽ dicunť bona hereditaria: post aditionem v̄o efficiunť vnũ p̃rimoniũ heredis: nec dñr amplius hereditas vel bona hereditaria.

242 vbi volunt† ꝙ stante statuto ꝓut est in florentissima ciuitate
Mediolani ꝙ mulier nupta extra territorium Mediolani nõ
succedat ĩ hereditate patris: ꝙ si aliqua mulier mortuo patre
primo adeat hereditatẽ patris vel se immisceat hereditati pa-
tris posteã maritet̃ extra territoriũ Mediolanẽse ꝙ hec habe
a bit hereditatẽ patris[a] ꝑ suprascripta: q2 postꝙ̃ adita fuit here
ditas ꝑ mulierẽ nõ dicebant̃ amplius bona patris: ſꝫ bona ꝓ-
pria ipsius mulieris circa que statutũ nihil disponit. ⁊ hoc idẽ
in terminis in statuto Mediolanẽsi. de quo. s̃. tenuit Bal. in. l.
matre. C. de suis ⁊ leg. ⁊ ibi dicit de hoc esse tex. no. in. l. fi. ff. vñ
lib. ⁊ sequit̃ Pe. de anc. in repe. c. canonũ statuta. in ver. ſꝫ pone
243 ꝙ ꝑ statutũ. extra de cõsti. ¶ † Itẽ ad ista facit qđ singulr̃ vo-
luit Lud. ro. in. d. l. j. §. veteres. ꝑ glo. ibi ⁊ per suprascripta vbi
dixit se de facto ꝯsuluisse in ciuitate bononie ꝙ stãte statuto ꝙ
filia dotata non possit succedere in aliquibꝰ bonis de heredita
te patris qđ statutũ viget cõiter ꝑ totã italiam. Mortuus fuit
pater relicto filio ⁊ filia dotata: filius adiuit hereditatẽ patris
⁊ postmodũ ea adita decessit. cõsuluit Lud. ro. multum solẽni-
ter ⁊ elegãter ꝙ filia dotata eadẽqꝫ soror: non ob. suprascripto
statuto: poterit succedere huic filio eidẽqꝫ fratri. eo quia adita
hereditate ꝑ filiũ eũdẽqꝫ fratrẽ nõ dr̃ amplius hereditas pr̃is
sed dr̃ ꝓpriũ patrimoniũ filij ꝑ suprascripta. vñ licet filia ꝑ sta
tutũ de quo. s̃. ꝓhibeat̃ succedere patri: nõ tñ ꝓhibet̃ succede-
b re fratri.[b] tñ Lud. ro. dicit se ꝓ nũc nõ decidere q2 q̃stio pende
bat de facto ibi in ciuitate bononie. ſꝫ vide eũdẽ Lud. q ibi de-
cidit in ꝯsi. iiij. incipiente viso ac discusso puncto ⁊ conscribẽti
bus ⁊c. ⁊ est melior tex. de iure insti. de here. insti. in prin. quam
decisionẽ teneatis cordi ꝓ maxima limitatiõe ad suprascriptũ
244 statutũ. † Nũqd aũt peti. here. ⁊ rei ven. possint simul ⁊ semel
in eodẽ libello cumulari ⁊ simul ⁊ semel intẽtari. vide gl. ⁊ bal.
in. l. ij. C. de pe. here. Ang. in. l. qui interrogatus. ff. de pe. here.
Cy. in. l. cogi. C. de peti. heredi. ⁊ videatis oĩno Pau. de cast. in
cõsi. vj. incipiente in dei nomine amen. in causa que vertit̃ corã
locũ tenente ⁊c. ⁊ ibi late examinat hoc an cumulari possint in
eodem libello peti. here. ⁊ rei vẽdi. ⁊ ibi etiã ponit qũo cogno-
245 scatur an vtraqꝫ sit intẽtata. ¶ † An aũt ꝓcederet iste libel-
lus. Cõqueror de petro q possidet hereditatẽ quondã Marti
ni ꝑtinentẽ ad me tãꝙ̃ heredẽ ⁊ dñm: quare peto ipsum substã
tialr̃ cõdẽnari ad restitutionẽ dicte hereditatis. videatis Bal.
in. d. l. ij. C. de peti. here. ¶ Et ꝑ ista remaneat expeditus perfe
ctissime iste solẽnis. §. in solẽnissimo festo Joannis baptiste in
ter maximos calores. M. cccclxxiij. ⁊ dixit hic do. Jason in vo
ce ꝙ Jo. fab. ipse in fi. huius. §. dicit ꝙ isti calores sibi sustule-
rant intellectum. ⁊ Dy. etiã qui ꝑ. xx. antea annos legerat di-
cit ꝙ isti calores sibi sustulerãt intellectum. ⁊ si sciuisset nunꝙ̃
incepisset legere hunc. §.

a ¶ Patris. Et hoc idẽ cõsulnit do. mari. sozi. in ꝯsil. xxx. inci. ꝙ̃uis. ver. ix. qualitas. circa me. ĩ j. pte pro quo vide. d. Alexan. de imo. in consi. clj. in scđa parte.

b ¶ Fratri. Adde Ang. in cõsil. cxxij. inci. ĩ noĩe dñi. testificatio, et eũdẽ. d. Jaso. may. in. l. venia. vj. colũ. vbi pulchre loquit̃. C. đ in ius vo. ⁊ Pe. de ancha. in ꝯsi. cclxxxviij.

Fuerat. Istum. §. ego diuido in quatuor partes prin.
In prima ponit qũo ⁊ quare rei vxorie actio
que olim ꝓ dotibus cõpetebat: hodie transfusa sit in actionem
ex stipulatu. In scđa ꝑ modũ illatiõis ponit qũo ista actio ex
stipulatu surrogat̃ in locũ rei vxorie actionis in effectu bonefi
dei sicut erat illa rei vxorie actio. In tertia ponit aliud priuile
giũ quod habet ista actio ex stipulatu: ſꝫ tacite hipothece. In
quarta ponit aliud priuilegiũ. s. ꝑlationis vt in ea ceteris cre-
ditoribus preferat̃. scđa ibi. merito rei vxorie ⁊c. tertia ibi. ſꝫ et
tacitã ei debemus hypothecã. quarta ibi. p̃ferri aũt alijs credi
toribꝰ. ¶ Iste. §. ꝙ̃uis summatus fuerit cũ p̃cedenti in gñe tñ
in specie hoc dicit. Cũ rei vxorie actio q̃ olim ꝓ dotibꝰ cõpete-
bat esset bonefidei: ⁊ hodie omne ius suũ trãsfusuꝫ sit in actio-
nẽ ex stipulatu: sequit̃ ꝙ actio ex stipulatu ꝓ dote cõpetens est
bonefidei. hoc. j. ⁊ hec actio ex stipulatu est etiã priuilegiata re
spectu tacite hipothece ⁊ respectu ꝑlationis vt ceteris credito
ribꝰ preferat̃. hoc dicit secũdo ⁊ vltimo vsqꝫ ad. §. in bonefidei.
1 ¶ † Pro introductione casus habẽt sibi ad euidentiã p̃mitte
re iuuenes ꝙ antiquitus ꝓ dote repetẽda cõpetebãt due actio
nes: ſcꝫ rei vxorie actio ⁊ actio ex stipulatu. vt inquit gl. in rub.
C. de rei vxo. acti. q̃ actiões habebãt̃ adinuicẽ cõiones ⁊ dr̃ias.
Et q̃ essent ꝓpria vniuscuiusqꝫ actionis ⁊ q̃ cõia declarat̃ in. l.
vnica ꝑ totã. l. C. de rei vxo. ac. vñ imperatori visum fuit vtiliꝰ
has actiões resecare ⁊ ad vnã solã reducere: ⁊ ideo sublata illa
rei vxorie actione cũ esset plenior illa actio ex stipulatu: qcqd
plus iuris fuerat in illa rei vxorie actione in hãc actionẽ ex sti
pulatu trãsfundit ꝓsequendo: vt hic habetis in litera ⁊ in. d. l.
2 vnica. in prin. ⁊ in. §. ſꝫ nõ ignoremus. ¶ † Quare aũt appella
ret̃ rei vxorie actio potius ꝙ̃ rei maritalis actio cũ dos sit ma
riti. iuxta. l. doce ancillã. cũ fi. C. de rei vẽ. tãgit Jo. fa. hic iuxta
prin. ⁊ rñdit ꝙ ideo est q2 ista actio ibat ad repetẽdã dotẽ q̃ est
propriũ p̃rimoniũ mulieris. vt inquit iuriscõsultꝰ in. l. iij. §. ſꝫ
vtrũ. in fi. verbis. ff. de minoribꝰ. Añ ꝑm eũ in his q̃ tãgũt iu-
3 ra nuptiarũ fit denoĩatio a muliere ⁊ nõ a viro. † ⁊ ꝓpterea ꝑm
eũ dr̃ m̃rimoniũ ⁊ nõ patrimoniũ. vos aũt aliter dicite ⁊ meliꝰ
quare sit appellatũ matrimoniũ ⁊ nõ patrimoniũ eã esse rõnẽ
quã ponit papa ad eũ tex. ĩ. c. ex lr̃is. extra de ꝯuer. ĩfide. Pu-
to etiã ꝙ iđ appellata fuerit rei vxorie actio eo ꝙ p̃ncipalr̃ in-
uẽta sit ꝓpter vxores ad repetẽdas eaꝝ dotes: ꝙ̃uis postea ẽt
extẽsa fuerit ad maritos. ⁊ ꝓpterea meruit denoĩationẽ ab eo
ꝓpter qđ p̃ncipalr̃ fuit inuẽta. ad hoc ꝯferũt ea q̃ statim dicã ĩ
scđo p̃ncipali notabili in illo articulo quẽ tãgã. An sicut actio
ex stipulatu q̃ cõpetit vxori est bonefidei: ita etiã sit bonefidei
illa q̃ cõpetit marito. ¶ Notate p̃mo ex h̃ tex. ibi. ꝓ ea introdu
ctũ naturã bonefidei ⁊c. ꝑm Jo. fab. hic in vlti. col. post subtilẽ
Pe. de bel. vnũ ad qđ ꝑm eos iste. §. quotidie consueuit allega
4 ri † ꝙ actio surrogata capit naturã illiꝰ actionis in cuius locũ
surrogat̃. ⁊ ꝯñr ꝙ actio surrogata ĩ locũ alterius assumit sibi
oẽs illas q̃litates illiꝰ actiõis ĩ cuiꝰ locũ surrogat̃. ita ẽt ĩ specie
notat̃ ex tex. q est idẽ. ⁊ hoc Cy. ⁊ Bal. in. l. vnica. C. de rei vxo.
actio. §. j. ſꝫ certe iudicio meo si qs voluerit subtiliꝰ rimari istũ
tex. ⁊ tex. in. d. l. vnica. §. j. poterit saltẽ gr̃a disputatiõis dicere
ꝙ imo isti tex. ꝓbant ꝯtrariũ: q2 si verũ esset ꝙ actio surrogata
assumeret sibi naturã ⁊ oẽs q̃litates illius actionis in cuiꝰ lo-
cũ surrogat̃ certe frustratorium fuisset transferre oẽ ius ⁊ oẽm
naturã cũ multis diuisionibꝰ ⁊c. vt inquit tex. hic. ⁊ latiꝰ ĩ. d. l.
vnica. in p̃n. ⁊ in. §. ſꝫ non ignoramꝰ. q2 satis fuisset sublata rei
vxorie actio. istã actionẽ ex stipulatu eius loco surrogare: si ex
surrogatiõe oẽ ius ⁊ oẽꝫ naturã asseq̃bat̃. nisi dixeritis h̃ factũ
fuisse ad maiorẽ declarationẽ. qđ tñ est mltũ debiliter rñdere.
qcqd sit hec est via brocardica ĩ qua vt etiã inquit Joã. fa. h̃ nõ
5 reperitur fundus. ¶ † De hoc tñ brocardo. An ⁊ qñ surroga-
tũ sapiat naturã eius. in cuiꝰ locũ surrogat̃. si vultis ꝓ rũpẽdo
cerebro videatis Jo. fa. hic in vltima col. post Pe. de bel. ⁊ ple
nissime ꝑ Dy. in. l. ꝙ debitor. ff. de dona. causa mor. latissime ꝑ
Pe. de bel. ⁊ Cy. in. l. si creditori post glo. ibi. ff. de lega. j. ⁊ text.
in. l. si eum. §. qui iniuriarũ. vbi aliqd ꝑ Bar. ff. si quis cau. ⁊ ibi
de hoc brocardo late ꝑ Bal. ⁊ Ang. ⁊ vide oĩno Bar. in eo late
distinguẽtẽ in. l. iij. §. hec actio. ff. si qs testa. li. esse iussus fuerit.
quã distinctionẽ habuit ꝑ oĩa a Pet. de bel. in. d. l. si creditor.
ꝙ̃uis de eo mẽtionẽ nõ faciat. videatis etiã ꝑ Dy. ⁊ Bal. ĩ. d. l.
vnica. §. j. habet̃ etiã de materia in. c. ecclia. el. j. extra vt lit. pẽ.
¶ Et hec materia inducit̃ ad aliq̃s decisiones ꝑ Bal. ⁊ Ange.
in. d. §. q iniuriarũ. de qbꝰ ibi videatis per eos. quas decisiões
potuissem ꝓ ampliatiõe p̃ntis. §. huc afferre nisi. §. esset sua do
6 te satis oneratus. ¶ † Anũ tm̃ nõ omitto ad qđ diligẽter ad-
uertite ꝙ iđ qđ dr̃ actio surrogata sapit naturã eius cuiꝰ loco
surrogat̃ dꝫ intelligi de natura sua p̃mordiali: nõ aũt de ea q̃
supuenit ei casu ⁊ accidẽtalr̃: puta si actio cresceret ex postfacto
puta ꝑ inficiationẽ. vt in. l. aqlia. certe hãc naturã incremẽti q̃
accidẽtaliter supueniret nõ saperet actio ĩ eiꝰ locũ surrogata:
q2 nõ inest p̃me actioni ex sua primordiali natura. istud est qđ
signãter dixit gl. no. in. l. certi ꝯdictio. in prin. in gl. mag. in ver
bo ex oĩ cã. ad fi. ff. si cer. pe. quã Bar. ibi summe cõmẽdat ⁊ mã
dat multũ notari. ⁊ dicit ꝙ forte alibi ĩ iure nõ habet̃ ita bñ. et
istud v̾bũ illiꝰ gl. reputat etiã esse singulare Bal. ĩ. d. l. vnica. §.
j. est bonꝰ tex. quẽ glo. suprascripta allegat in. l. itẽ veniũt. §. cũ
prediximus. ff. de peti. heredi. Bal. in. l. ij. C. de pac. inter emp.
7 ⁊ ven. ⁊. l. petere. ⁊. l. petẽs. in vlt. col. C. de pac. † In hac etiã ma
teria surrogati ĩ locũ alteriꝰ. videatis qđ signãter voluit Bal.
in. l. parabolã. C. de epi. ⁊ cle. vbi ꝑ lr̃am illiꝰ tex. quẽ ad hoc re-
putat aureũ notat ibi Bal. ꝙ ille q est surrogãdus in locũ alte
rius dꝫ esse eiusdẽ iuris ⁊ conditionis cuius est ille in cuiꝰ lo-
cũ surrogat̃. ⁊ debet esse talis qui a prin. potuisset ad talẽ locũ
eligi quod ꝑm eũ facit contra iudices ⁊ assessores regni: qui qñ
recedũt ex ꝓuincia vt reuertãtur domũ forte ex aliqua causa
necessaria ponũt in locum suũ vnum ciuem vel aduocatum il-
lius ciuitatis vel terre ĩ qua erat iudex vl̃ assessor nõ possunt.
q2 a prin. surrogatꝰ nõ potuisset eligi. ⁊ ꝓpterea ꝑm eũ surro-
gatio non teneat. nõ tenebit etiã aliqd qđ per eos factũ fuerit.
ad qđ vide Bar. in. l. j. per illum tex. C. de prin. agentibus in re
bus. lib. xij. vbi ex illo tex. no. ꝙ qñ aliqs vult aliquem sui loco
surrogare: debet surrogare eum qui sit equalis conditionis ⁊
in moribus ⁊ in scientia. ⁊ ꝓpterea ꝑm eũ doctor nõ põt surro
gare scholarem ad legendum ꝙ̃uis sit sufficiens vt ibi per eũ.
8 † videatis etiã Ang. post gl. j. in. l. stipulatiõis cõmodissimũ. ⁊
Ang. ⁊ Imo. in. l. cõtinuus. §. si ab eo. ff. de verbo. obli. ⁊ quod
no. Bar. post gl. in. l. j. C. de mancipijs ⁊ colo. patri. lib. xj. con-
tra colonos qui faciũt culturare seu putare arbores vl̃ vineas
vel arari terras ꝑ ineruditos colonos. ⁊ ex hoc p̃dia efficiunt̃
9 deteriora. vt ibi per euꝫ. ¶ † In hac etiam materia surrogati
in locum alterius. videte etiam Barto. in. l. si quis filium. in fi.
prin. C. de inoffi. testa. in iure agendi ad supplementũ legitime
quod surrogatum est in locũ querele. videatis etiã in materia
quod notat Bal. in. l. fi. C. si mancipium ita fuerit alie. vbi po-
nit de epo qui succedit in executione testamẽti in locum execu-
toris ordinati

toris ordinati a testatore qui fuit negligens ⁊ cessauit in execu tione p annū:an talis eps̄ debeat seruare formā ipositā a testa tore.i.executoris p eū ordinato.vide etiā in materia qd no.di git Bal.in.l.fi.in.viij.col.C.vñ cognati.q̄ si p statutum sit assi gnatū certū tēpus capitaneo q̄ nō sit assignatū ptāti:⁊ aliquo casu ptās sit surrogat⁹ in locū capitanei:an teneatur obserua
10 re tpa assignata capitaneo in cui⁹ locū est surrogatus. ¶ †An aūt si passagiū debeat alicui ponti q fuerit destruct⁹ et postea mutatus ac renouatus:an idē passagiū debebit nouo pōti tā q̄ loco primi surrogato.ponit no.Bal.in.l.iij.C.de priui.fisci. ad quod etiā faceret qd idem Bal.no.in.l.ij.in.xviij.q.C.de ser ui.⁊ aqua.⁊ qd no.Bal.in.l.si plures.in.v.col.C.de condi.insti.
11 ¶ †Scdo principaliter notate ex hoc tex.ibi.meruit vt bone fidei sit.q̄ actio ex stipulatu pro dote cōpetēs est bonefidei. ad idem tex.in.d.l.vnica.§.sed nō ignoramus. hic allega. in glo. parua in ver.meruit. ¶ Iuxta istud notabile dubitat Jo. fa. hic in.ij.col.nūqd queadmo.actio ex stipulatu pro dote cōpe
12 tēs est bonefidei:vt hic.⁊ eodem mō ipse ɔtractus matrimonij sit bonefidei.⁊ dicit videri q̄ nō cū dolus dans cām cōtractui matrimonij ipsum nō vitiet ipso iure.allegat ad hoc tex. q mi hi nihil facit in.c.veniens.extra de ɔuer.cōiug.⁊ tū dolus dās cām ɔtractui bonefidei annullat ipso iure ipm ɔctum.l.elegā ter.in prin.ff.de dolo.tū fm eū durū est dicere q̄ actio de dote
13 sit bonefidei ⁊ nō ipe ɔctus nihil aliud dicit. ¶ †Ego teneo q̄ ɔctus matrimonij sit bonefidei.nec ob.ar.Jo.fa.q̄ dolus dās illi causam nō vitiat ipso iure:qz respondebo q̄ imo vitiat.di stinguēdo vt no.distinguit Bal.in.l.cū archimedorā.ver. vlte rius q̄ro de tali possessione.C.vt in pos.leg.quē etiā retuli i.§. proxime precedenti in glo.mag.in scda parte principali.s̄. eo. dum ibi opportune ⁊ late tetigi qñ dolus dās causaz ɔtractui bonefidei reddet ipm cōtractum ipso iure nullū.⁊ ibi etiā teti
14 gi quid de dolo dāte cām matrimonio.ibi videatis. ¶ †Su prascriptū notabile qd habet q̄ actio ex stipulatu p dote cōpe tens est bonefidei.clarissime pcedit ex parte vxoris agētis ad repetēdā dotē.Dubiū ergo est qd de actiōe ex stipulatu q̄ etiā cōpetit marito ad cōsequendā dotē:an illa etiam sit bonefidei. omissis oppositionibus Pe.de bel.⁊ Ja.de are.relatis p Jo. fab:hic in.ij.col.dicite paucis q̄ sic.q̄ eodē mō actio ex stipula tu cōpetens marito siue contra vxorē siue ɔtra patrem vxoris siue etiā ɔtra extraneū q dotē pmisisset semper est bonefidei.⁊ ita in terminis tz gl.fi.i.l.de diuisione.ff.sol.ma.⁊ ibi istud idē firmat Bar.⁊ alij doc.idē etiā tenet Pet.⁊ Cy.in.d.l. vnica.§. sed nō ignoramus.quia nō reperit̄ q̄ ex vno cōtractu actio sit bonefidei ex vna parte ⁊ ex alia sit stricti iuris:vt ibidē p eos. Quis ɔriū tz ⁊ male glo.mag.in ver.nec agit̄.añ mediū.in.l.ij. ff.sol.ma.quā secutus est Ja.de are.in.d.l.de diuisiōe.⁊ in hoc
15 §.nostro.sz nō bene.est tū verū† q̄ actio ex stipulatu que cōpe tit extraneo ad repetendā dotē quā ipse dedit est stricti iuris ⁊ nō bonefidei:qz illa nō cōpetit a.l. extraneo put ista competit viro ⁊ vxori:⁊ opus est q̄ illā extraneus sibi acqrat ex ppria ⁊ expssa stipulatione.d.l.vnica.§.accedit.⁊.l.auia.C.de iure do.⁊ p consequens nō ex stipulatu de qua loquit̄.§.noster.⁊.d.§.sed non ignoramus.q̄ est bonefidei.⁊ ita fatetur Bart.⁊ docto. in d.l.de diuisione.⁊ ita saluāt glo.in.d.l.ij.⁊ Jaco.de are.s̄. rela tum.⁊ ita per oīa tenet etiā Jo.fab.hic in.ij.col.⁊ Ange.in.iiij. col.in glo.in vbo meruit.⁊ Nic.de nea.in.j.col.ad.ij.in apostil.
16 ad tex. ¶ †Hinc sumpta occasione qz actio ista ex stipulatu est bonefidei ex vtraq̄ pte tā mariti q̄ vxoris ⁊ cōsequenter in ea currūt vsure put ⁊ in alijs actionib⁹ bonefidei a tempore mo re ⁊ ex vtraq̄ parte tam mulieris qñ dotē non prestat q̄ mari ti vel eius heredū quando dotem nō restituūt soluto matrimo nio.⁊ est tex.in specie in.l.in insulā.§.vsuras.ff.solu. ma. et ibi Bar.⁊ doc.examināt impertinēter Ang.hic. Nūqd tales vsu re debebantur ⁊ peti possunt etiā de iure canonico.qd est vtile
17 scire† cū in talibus in qbus agit̄ de petō stamus iuri canonico etiā in foro ciuili.iuxta no.in.c.j.⁊.ij.cū si.extra de no.ope.nun. verū qz articulus iste huc trahitur extrauagāter p Ang. ideo me remitto ad eū q satis plene examinat.vltra tñ eū addo vo bis plerasq̄ opportunas remissiones q̄ vobis sufficiēt.videa tis ergo principaliter Barto.in.d.l.in insulam.§.vsuras.⁊ ibi Raph.cuma.insurgentē distinctioni Bar.⁊ ibi latissime vltra oēs p Joā.de imo.quorū oīm scripta ⁊ opiniones refert parti culariter Ange.de are.hic.videatis etiā principaliorem tex.de mūdo in.c.salubriter.extra de vsu.⁊ Ibi Inno.Jo.an.⁊ alios ⁊ tex.in.c.conquestus.cū ibi plene traditis p glos.⁊ doct.in eo.
18 ti.extra de vsu.⁊ ibi gl.magistra enumerat q̄ plures casus† in quibus vsure permisse sunt etiam de iure cano. videatis etiaz Cy.Bal.⁊ Sali.in.d.l.vnica.§.exactio.Bart.in.l. at qui natu ra.§.non tantū sortem.ff.de nego.gest.⁊ in cōsilio suo incipien te Franciscus vxorem quandā nomine thomasiam.⁊.l. si con stante.§.quoties.ff.solu.matri.Bal.in aut.ei qui.xv.colū.C.de bo.au.iudi.pos.Bal.⁊ Imo.in.l.diuortio.ff.sol.matri.in prin. Ang.in.l.titia.ff.de solu.⁊ de quibus vsuris ⁊ de qua quātita te loquat̄ intelligi debeat tex.simpliciter locut⁹ in.d.c.salubri ter.recurratis ad Bal.notabiliter loquentē in.l.fi.§.pterea. in iij.col.C.de iure do.Imo.in.d.l.diuortio.in prin.ff. sol. matri.
19 ¶ †An autem valeat statutum q̄ pro dote soluātur vsure ad
a rōnem de.x.pro centenario.[a] ponit Bal.in.d.l.fi.§.preterea. in iij.col.⁊ ibi singulariter tenet q̄ sic:cuius contrariū tenet Jo. de imo.⁊ cōiter alij doc.in.d.l.in insulā.§. vsuras.ff.sol. matri. ⁊ Ang.de are.hic qui dicit cōsuetudo que viget in ciuitate bo nonie q̄ pro dote soluātur.vij.pro centenario nō est bona nec seruāda:qz est in fraudē vsurarū ⁊ consequēter cōtra ius diui num:vt hic per eum.ad quod videatis qd signāter valde dixit Bal.in aut.ad hec.in.ij.col.C.de vsu.q̄.ll.vel statuta vel ɔsue tudines q̄ permittūt vsuras etiā in vno numo tm̄ nō sunt lici te per tex.in cle.ex graui.extra de vsu. Imo fm eū talia statu ta sunt delēda de libris cōitatū:⁊ iudicātes fm ipa sunt excōi cati.⁊ fm eū tenentes cōtrariū sapiunt heresim:vt ibi per eū.⁊ in.l.ij.eiusdem ti.C.de vsuris.⁊ in rubri.extra de iudi. in anti quis.accedat etiā qd in sili tāgit singulariter Bar.in.l.si finita. §.iulianus.ff.de dā.infec.in.xv.col. in ver. quero vtrū missus ex primo decreto faciat fructus suos ⁊c.dum tangit an valeat cōsuetudo ⁊ ɔsequēter statutum q̄ missus in possessionem ex primo decreto faciat fructus suos.de quo ibi per eū. ⁊ p Sali. ⁊ Flo.i aut.ei q.C.de bo.aut.iudi.pos.⁊ bal. i.l.acceptā. i.xviij.
20 q.C.de vsu. ¶ †Qñ autē incipiant currere vxori pro dote non soluta marito:ex cui⁹ pte vsure tm̄ pmisse sunt etiā de iure ca nonico fm magis cōem opinionē.de qua i locis.s̄.allegatis p xime.dicit Ang.de are.hic q̄ post bieñiū a die ductionis vxo ris ad domū mariti ⁊ non ante:quia ante nec vsure nec alimē ta pro dote q̄ vice vsurarū vulgo appellant̄ debētur marito.p lapsum autē bieñij contrahit̄ mora irregularis.tex.est. de hoc multum no.quē Ang.de are.hic reputat ad hoc singularē i.l. fi.§.preterea.C.de iu.do.⁊ hoc dicit ipse Ange.esse ad practicā perpetuo notandū.addo q̄ contrariū tenuit gl.in.l. de diuisio ne.in glo.fi.ff.solu.matri.que vult q̄ imo mulier que dotē pro misit teneatur ad vsuras ⁊ fructus ex die contracti matrimo nij non expectato lapsu bieñij quā glo.impugnarent doc.anti qui Jaco.de are. Pet.⁊ Cy.per tex.in.d.l.fi.§.preterea. tamen Bar.in.d.§.preterea.saluat illam glo.duob⁹ modis. primo vt d.§.preterea.loquat̄ in extraneo dante dotē qui non constituit̄ in mora quo ad fructus ⁊ vsuras nisi elapso bieñio.secus autē sit in ipsa muliere dante dotē que statim ɔstituitur in mora ex die cōtracti mr̄imonij.vel fm Bar.posito q̄.d.§.pterea.loqua tur etiā in muliere dante dotem potest intelligi vt pcedat quo ad hocvt mulier teneatur ad vsuras maiores fm dispositionē illius.l.vt ibi per Bar.⁊ per eundē in.d.l. de diuisione.ff.solu. matri.⁊ ibi latissime per Moder.Et q̄uis cū saluatione Bar. s̄.relata teneat Bal.in.d.l.de diuisione.tamen ipsemet Bal. in d.l.fi.§.preterea.in penul.col.ver.reuoco in dubium. pone qd mulier ⁊c.vbi hoc late examinat vsq̄ ad fi.illius.§.tenet cōtra rium per aliquas rationes de quib⁹ ibi per eum.quib⁹ omni bus particulariter respondet Lud.ro.in.d.l. de diuisione. vbi tenet cum Bar.⁊ eum defendit. intelligite tamē quod dictum est de bieñio sane qñ al's non fuisset dos promissa ad diē certā: al's aūt si pmissa fuisset ad diē certā tūc esset expeditū q̄ ei⁹ la psus induceret morā irregularē.l.magnā.cum vulga.C. de cō trahē.⁊ cōmit.stipula.⁊ in terminis nostris q̄ dies tāta inter pellat est expressum in.d.l.vnica.§.exactio.quā ibi Bal.no. ad hoc.vñ ab eo die inciperēt currere vsure si maritus interim su stineret onera matrimonij. Item intelligite quod dictū est de bieñio nisi al's intercessisset interpellatio mariti.iuxta.l.si ex le gati cā.cū ibi traditis.ff.de ver.obli.qz tūc etiā a die interpel lationis inciperēt currere vsure.⁊ in istis duob⁹ casib⁹ nō esset opus expectare bieñiū ⁊ sic morā irregularē cū habeamus re gulare.arg.notato p in.l.in puinciali.§.j.p Bart.⁊ alios.ff. de no.ope.nū.⁊ hoc etiā ponit ⁊ sequit̄ Ang.de are.hic. suprascri pta oīa tā de lapsu bieñij q̄ diei certe seu interpellationis fa cte a marito quib⁹ casib⁹ incipiātvsure currere vt predixi limi tat singularissime.⁊.s̄.oīm estimationē Bal.in quodā suo ɔsi lio incipiēte in xp̄i noīe amē.post bieñiū a die ductiōis ⁊c. nisi postea fuerit omissa petitio taliū vsurarū longo tpe.s.x.anno rū.d.vsure vel alimēta.p dote p maritū petite nō fuissent iuris intellectu tacite psumunt̄ remissa.ita q̄ p preterito tpe peti nō possunt.allegat ad hoc Bal.casum in terminis valde singula rem in.l.cum quidā.§.diuus.ff.de vsufru.formaliter inquit iu risċōsult⁹ longi tpis internallū q̄ pteritas vsuras petere omisi sti vt apud debitorē tuum gratior esses indicat te amplius eas nō petendas putasse.⁊ hoc dictū esset literis aureis scribendū quia est quotidianū ⁊ summe vtile.pro quo dicto etiam satisfa cere videtur tex.in.l.vir vsuras.ff.de dona. inter virum ⁊ vxo.

[a] ¶ Pro cētenario. Uide Fran.areti.in.l.j.C. de sum.tri.⁊ do.alexan.de imo.in.l. quis sit, de edil. edi.⁊ in cōsil.lij. in.iiij. parte. et Car.in cle.j. per illū tex. de vsur. xxj. qō.v. Pet. Phi.cor. in ɔsi. xix.inci. vr̄.i lra k.i.iij.pte.⁊ nun qd maritus ali quid petere pos sit vel recipe ra tione retardate solutionis. vide d.Bar.soz.in cō sil.clxxvj. incip. pn̄s.v.vj. addu. in.ij.parte.

⁊ ibi Bar. in summario q dicit illũ casuз no. ⁊ qđ etiã ibi Sali. istud sin. d. Bal. multũ cõmendat Ang. hic in. x. col. sed postea in col. se. istud impugnat ⁊ dicit ꝙ ꝫriũ cõsuluit in cõtingentia facti: ꝙuis subijciat ꝙ nõ repiat illud ab alio tactũ: motus nõ ab alio fundamẽto: nisi qꝛ nõ repitur iure cautũ. ⁊ ad. d. l. cũ q̃dã. ɠ. diuus. rñdet Ang. de are. hic ꝙ loquit̃ in vsuris que sunt odiose. vt hr̃ in. l. iiij. ⁊ i. l. cũ allegas. C. de vsu. ergo sunt restringẽde ⁊ faciliter p̃sumunt̃ remisse. ar. regule odia. de reg. iur. in vi. ⁊. l. cũ qdã. ff. de li. ⁊ posthu. ⁊ licet alimenta dicantur debita marito p suo iteresse ⁊ fauore sui: cũ sustineat onera matrimonij. l. p oneribꝰ. C. de iure do. ⁊ ideo nõ ita faciliter nec tam breui tpe debẽt p̃sumi remisse. ¶ † Itẽ ẽm eũ i vsuris debitis marito p dote: maritus tractat de dãno vitãdo. hinc est ꝙ nũc p̃misse etiã sunt de iure canonico. c. salubriter. extra de vsuris. ⁊ dixi. s. late ⁊ in alijs vsuris q̃s p̃tendit alius creditor puta mutuãs tractat de lucro. ⁊ ideo de lucro ad dãnũ non est bona argumẽtatio. l. fi. ɠ. licẽtia. C. de iure delib. ideo nõ tam breui tpe dз p̃scribi posse vsuris debitis marito sicut p̃scribit̃ i alijs vsuris p. d. l. cũ qdã. ɠ. diuus. ad. l. vir vsuras. s. allegatã que certe nõ multũ stringit rñdet hic Ang. multipliciter. p̃mo ꝙ ibi maritꝰ exp̃sse liberauerat vxorẽ ab eo qđ sibi debebat p donationẽ q̃ postea cõfirmata fuit morte. vt ibidẽ tenet gl. in ver. donationibꝰ. cũ qua trãsit ibidẽ Sali. vñ nimirũ si ibi vsure amplꝰ peti nõ p̃nt quarũ petitio sublata est nõ solũ tpe: sз donatione exp̃sse facta. vel aliter rñdet ang. de are. ꝙ ibi nõ dr̃ de cursu. x. annoꝝ. sз dicit simplr̃ tex. ꝙ nõ petijt vsuras. ⁊ sic nõ dicit quãto tpe steterit ad nõ petẽdũ vsuras vñ forte plꝰ q̃. x. anni trãsierũt. ⁊ ideo nimirũ si sibi sublata fuit petitio vsurarum. vt. l. oẽs. cũ simi. C. de p̃scri. xxx. annoꝝ. Sed audite iudicio meo p illo singularissimo. d. Bal. multũ ⁊ ineuitabilr̃ stringit tex. ille l. cũ qdã. ɠ. diuus. ⁊ solu. Ang. de are. ad illũ tex. est multũ debilis. tñ si casus in facto contingeret ego tenerẽ ⁊ cõsulendo ⁊ iudicãdo cõtra illud dictũ Bal. ꝙ imo etiã si sit lapsum decẽniũ tñ nõ sit p̃scriptũ quominus maritꝰ possit petere vsuras p̃teritas. moueor p regulã vulgatã q̃ hз † ꝙ actionibꝰ p̃sonalibꝰ nõ p̃scribit̃ a minori tpe. xxx. an. l. si qs emptionis tit. ⁊. l. sicut. et l. oẽs. C. de p̃scri. xxx. vel. xl. an. siue dicamus tales vsuras petẽdas esse a marito iure actiõis: siue etiã dicamꝰ ꝙ peti nequeũt iure actionis: sз officio iudicis ẽm quod tenet ⁊ quod declarat Imo. in. l. insulã. ɠ. vsuras. ff. solu. matri. quem refert ⁊ seqtur Ange. hic in. vij. col. ⁊ dicit esse notandũ ad practicã: qꝛ in hoc freqũter errat̃ in actu practico. qꝛ adhuc habeo itentũ cũ officio iudicis nõ p̃scribitur minori tpe. xxx. anno. vt est gl. q̃ vulgo reputat̃ singularis in. l. sicut. in ver. p̃secutione. C. de p̃scrip. xxx. vel. xl. an. quã Bal. ibi dicit nõ haberi alibi i iure. ⁊ eã etiã dicit singularẽ Bal. in. l. j. i. ij. col. C. de execu. rei iudi. sз hз glo. cõsociã loquẽtem tñ p verbũ dubitatiuũ forte in. l. q̃rela. in gl. i fi. C. de fal. ponit no. Bar. ⁊ ibi hoc limitat in. l. p̃tor ait. ɠ. fi. ff. de ope. no. nũ. ad. d. l. cũ qdã. ɠ. diuus. ꝙuis multũ stringat vltra sol. ang. s. relatã q̃ mihi debilis videt̃ possum rñdere ꝙ ibi tex. nõ loquat̃ de decẽnio. nã ꝙnis dicat de lõgo tpe ꝙ regulr̃ interp̃tat̃. x. anno. vt no. gl. in rub. C. q̃ sit lon. ꝯsue. ⁊ gl. in. l. de q̃bus. in gl. in ver. inueterata. ff. de leg. ⁊ gl. in. ɠ. ex nõ scripto. in gl. in ver. diuturni. s. de iure na. gen. ⁊ ciui. ⁊ allegat̃. l. sed cũ fideicõmissaria. ɠ. aristo. ff. q ⁊ a qbꝰ. tñ ibi vario mõ intelligit̃. nã gl. j. ibi sup v̄. tpis. intelligit de tpe triẽnij vel. v. anno. Cy. v̄o in. l. aduersas. C. de vsur. post Pet. tз illud tp̃s relinq arbitrio iudicis tanq̃ tp̃s indeterminatũ. ista tñ solutio nõ est tuta nec placet mihi. vñ aliter rñdeo ad. d. ɠ. diuus. tenẽdo quendã peregrinũ intellectũ Iac. but. ibi ad illum tex. quẽ refert fuisse Hug. gl. antiq. ẽm quẽ ille tex. de directo faceret ꝫ Bal. ⁊ iste intellectꝰ satis applaudet illi lr̃e. vcз ꝙ ibi nõ allegaret̃ solũ tp̃s decẽnij vsurarũ nõ petitarũ: sз etiã quoddã iudiciũ de remissione vsurarũ: nã vt ibi inquit. tex. ideo nõ petierat vsuras vt debitori gratior fieret. ⁊ sic ibi nõ ex solo lapsu decẽnij erat sublata actio ad vsuras debitas: sз etiã ex remissiõe vsurarũ isurgẽte ex eo ꝙ creditor vellet gratior fieri debitori. ⁊ forte qđ illud dixerat debitori. qđ tñ diuinat. al's ẽm ip̃m Ja. bu. nõ possemꝰ dicere ꝙ tã modico tpe triẽnij vel quinquẽnij vel etiã decennij fuisset p̃scriptũ illi actioni personali ad vsuras cum personalibus actionibꝰ. vt dixi. s. nõ p̃scribit̃ minori tpe. xxx. anno. cogitabitis tñ circa intellectum illius text. qꝛ non possum inficiari prout etiam. s. dixi quin mihi multum stringat pro. d. Bal. s. relato. ¶ † Restat vt successiue iuxta hic dicta per Ang. examinantem vobis. an si solutum sit matrimonium morte mariti: ⁊ dos cõsistat in pecunia numerata vel in alijs rebus mobilibꝰ quo casu debet restitui infra annũ: b ante autẽ lapsum anni heredes mariti cogi nõ possunt ad restituendam dotem. l. vnica. ɠ. exactio. C. de rei vxo. actio. nũqd infra illum annum post solutum matrimoniũ debebit mulier ali ab heredibꝰ mariti in quo vt paucis rẽ absoluã. cõmunis opi. hз ꝙ interim sit alenda mulier si nõ hз aliunde vnde se alat. quicquid tenuerint vltramontani ꝯtra hãc opinionẽ insurgentes. de quo vide gl. in l. diuortio. in p̃n. in gl. in verbo facto. ⁊ ibi Bar. ⁊ Bal. Ang. ⁊ Imo. ⁊ reliquos scribentes. ⁊ glo. latius q̃ alibi hoc examinantẽ in. d. l. vnica. ɠ. actio. in ver. restituẽdis. ⁊ ibi p Cy. Bar. Bal. ⁊ alios doc. ⁊ gl. in. l. pe. ɠ. j. in glos. fi. in ver. vxor. ver. fi. ff. vt i pos. leg. Cy. ⁊ Bal. in. l. fi. C. de bo. ma. Spec. in ti. q filij sint legi. ɠ. istis. ver. nũc dicamus. ⁊ Ang. hic. videatis etiam Ang. in. l. titia. ff. de sol. volentem † ꝙuis vsure sint de iure canonico p̃hibite ex parte mulieris ẽm magis cõem sniam. de qua in locis. s. traditis. tñ si mulier nõ p̃ot aliũde se alere p̃ot petere vsuras loco alimẽtoꝝ: maxime si est infra tp̃s luctꝰ cũ videatur adhuc deseruire cõi matrimonio. motꝰ p text. in. d. l. titie. q tex. indistincte loquit̃ ⁊ videt̃ amplius velle ꝙ etiã idẽ sit post annũ. cogitabitis tñ: qꝛ tex. ille loquit̃ de iure ciuili ⁊ aliud ẽ de iure canonico circa has vsuras. per suprascripta. Hanc cõem opi. q̃ hз vt infra annum mulier alẽda sit ab heredibus viri si aliunde nõ habeat vñ se alat. Limitabitis non p̃cedere qñ heredes viri vellẽt incõtinẽti sol. ma. restituere dotẽ nõ expectato lapsu anni qđ facere p̃nt. eo qꝛ dilatio illꝰ anni fuit inducta i merũ fauorẽ heredũ mariti. ar. l. si ita scriptũ. ɠ. pegasus. ff. de leg. ij. ergo ei renũtiare p̃nt p vulgatã regulã. l. si qs in ꝯscribẽdo. C. de pac. certe tunc nõ tenebunt̃ p̃stare alimenta vxori. ita signanter tenuit Bal. in aut. si cui relictũ. v̄si. q̃ro pone mulier missa est i possessionẽ. C. de bo. aut. iu. pos. ⁊ refert etiã ⁊ sequit̃ Ang. hic. ¶ † Scđo singlr̃ limita. ⁊ alij hic nõ ponũt vt qđ mulier ifra annũ sit alẽda ab heredibꝰ viri p̃cedat ea durãte in viduitate al's nõ. ita Cy. ⁊ Richar. mal. in. l. fi. C. de bo. ma. quos refert ⁊ sequit̃ Ang. in. l. diuortio. in p̃n. ff. so. ma. allegat etiã ad hoc. l. titia. ff. de sol. est verũ ꝙ Bal. in. d. l. diuortio. alr̃ dicebat hunc passum cũ expedierit. videatis late notata p Joã. de imo. ibi. ¶ † An aũt post lapsum annũ infra quẽ heredes mariti debebant dotẽ soluere teneant̃ adhuc vxorẽ alere. videbat̃ p̃ma fronte ꝙ sic: qꝛ si itra annũ intra quã heredes mariti nũq̃ dñr in mora. p. d. l. vnicã. ɠ. exactio. C. de rei vxo. acti. tenent̃ alere mulierẽ qñ nõ hз aliũde vñ se alat p suprascripta. quãto fortius debebũt teneri post annũ quo lapso dñr i mora ꝯstitui absq̃ alia iterpellatiõe. vt. s. dixi. hoc nõ obstãte cõcludit̃ magis cõiter ꝫriũ ꝙ post lapsum annũ nullo mõ mulier nec alimẽta nec aliud qcq̃ p̃cipere possit ab heredibꝰ mariti: qꝛ censetur lucrũ vsurariũ qđ est p̃hibitũ. c. qꝛ i oibꝰ. extra de vsur. eo qꝛ mulier dз sibi iputare qꝛ non repetit dotẽ cũ lapso anno dilatio data a. l. heredibus mariti sit tũc finita. d. l. vnica. ɠ. exactio. ⁊ mulier possit agere nõ ob. sibi aliqua exceptione. ⁊ ita tenuit Inno. i. c. salubriter. i fi. extra de vsu. ⁊ seqtur ibidẽ Imo. cuiꝰ ꝫriũ tenuit Bal. in. d. aut. ei. q. in v̄. q̃ro mulier est missa in possessionẽ. ⁊ idẽ Bal. in. d. l. vnica. ɠ. exactio. ip̃e v̄o Imo. i. d. l. diuortio. distinguit ꝙ aut mulier hз vñ se alat: ⁊ tũc nõ debent̃ alimẽta post annũ eadẽ rõne sicut nec debẽtur infra annũ sol. matri. al's secus si mõ. al's nõ potuit ei imputare quare nõ exegit vt ibi latius p eũ. ⁊ sequit̃ Ang. hic. q p̃pterea adhibet cautelã p finito p̃mo anno mulier q̃ hз vñ se alat repetat dotẽ suã ⁊ p̃testet̃ ⁊ instet ⁊ sic cõstituat heredes mariti in mora quo casu interesse suũ saltem officio iudicis petere poterit cũ actio de dote sit bonefidei ⁊ hic latiꝰ p eũ. mihi magis placet indistincte p̃ma opi. s. relata ꝙ post annũ ⁊ si mulier non hз vñ se alat nõ tñ alẽda sit ab heredibꝰ mariti cũ semp sit qd sibi imputet̃ q̃re dotẽ nõ petierit cũ possit nihilo sibi obstãte ꝙ nõ est infra annũ. faterer tñ ꝙ si heredes post annũ iterpellati differrẽt soluere: ꝙ h casu alimẽta peti p̃nt. p ea q̃. s. dicta sunt. ¶ † Ad id aũt qđ dixi. s. ꝙ sol. ma. si dos ꝯsistat in pecunia vel in alijs rebus mobilibus ꝙ heredes mariti non tenent̃ incõtinenti restituere. sз tñ elapso anno. q̃ fuerit rõ ⁊ causa huiꝰ dilationis annalis. ponit Bar. post antiquos quos ipse ibi refert i. l. diuortio. ɠ. interdũ. ⁊ ibi Bal. ⁊ alij. ff. solu. matri. † Quod limitauit singulariter Ang. post alios doct. ibi in. ɠ. fi. in aut. de fideius. vt locũ non habeat in mercatore seu cãpsore c vel alio hoĩe pecunioso: qꝛ isti tenent̃ statim dotẽ soluere: nõ expectata dilatione anni. motꝰ p illũ tex. cũ gl. in v̄bo moderno. vbi cãpsor pro alio fideiubens p̃ot cõueniri anteq̃ conueniatur reus p̃ncipalis. ⁊ sic nõ habet beneficiũ aut. presente. C. de fide. Ego in terminis nostris teneo ꝯtra hãc limitationẽ Ang. ꝙ imo ista dilatio anni ad soluẽdã dotẽ ꝯpetat etiã cuicũq̃ mercatori ⁊ cuicũq̃ pecunioso. ⁊ p hoc allego Bart. qui istud tenere videt̃: lз nõ multũ clare in. d. l. diuortio. ɠ. interdũ. vbi cõtra Jac. Cy. et Roffre. p eũ ibi relatos videtur tenere Bar. ꝙ si maritus esset diues: ⁊ haberet pecuniã pre manibus tñ non posset statim cogi restituere: imo debet expectare tempus anni. ⁊ istud idẽ scз ꝙ maritꝰ lз possit incõtinẽti restituere sponte: non tñ possit arctari incõtinenti ad restituendum. firmat aperte Bal. vbi per multa hoc comprobat in dicto. ɠ. exactio. quãuis dicat de hoc esse maximã

a ¶ Non p̃scribitur. Adde pau. de cast. in consil. cccxcvij. incip. visis ⁊ p̃oderatis. vbi etiã p̃oit an p̃scriptio currat in actiõe p̃sonali ꝯtra absentez impedimentum ⁊ ignorantem. ⁊ tenet ꝙ sic.

b ¶ Infra annũ. Vide Lud. ro. i sing. ver. dicit. l. i. ɠ. exactio.

c ¶ Campsore. Pro h facit qđ singlr̃ hr̃ p Frã. are. in. l. si cũ militi. de cõpẽ. i fi. ꝙ dilatio ꝯcessa alicui vt cõmodius soluat locũ nõ hз in solutione q̃ nõ exegit illã cõmoditatez. vñ si debitor cõdẽnatus habeat pecuniã solutioni paratã sicut p̃sumunt̃ hr̃e cãpsores: nõ hз locũ hoc tẽpꝰ quadrimestre. p illũ textum.

esse maximā questionē inter doct. ꝛ ita tenent cōiter doc. in. d. l. diuortio. §. interdū. reprobata opi. Cy. ɔ̄triū tenentis: ꝛ male in. d. §. exactio. de quo etiā vide Ja. de belui. in. d. l. vnica. §. fructus. C. de rei vxo. act. ꝛ Pau. de cast. in. d. l. diuortio. §. nō solū. vbi saluat opi. Cy. vno casu de quo hic per eum. de quo etiā vide late per Nico. de neap. hic in. iiij. q. ex glo. vbi refert multorū opi. hincinde ꝛ eorū varia fundamēta. ꝛ finaliter tenet idem qđ ego. s. tenui post Rayne. de forli. hic. ꝛ Ja. ꝛ Pet. in. d. l. vnica.
29 §. exactio. ¶ † Tertio principaliter notabat ex hoc tex. ibi: sed et tacitā ei dedim⁹ hypothecā. Ange. de are. hic. ꝛ iudicio meo multū iuridice. ꝙ actio ex stipulatu pro dote etiā si expssē non interponaꝛ p̄sumiꝛ tamē tacite a iure. ex quo fm̄ eum habem⁹ notare ꝙ aliqñ lex p̄sumit stipulationē que non interuenit. hoc notabile est verū in se vt videbim⁹. j. in glo. in ver. trāstulimus. sed nullaten⁹ potest colligi ex hoc tex. qui nullatenus loquiꝛ de tacita stipulatione: sed de tacita hypotheca. vnde ista sunt multum diuersa qđ a. l. intelligaꝛ tacita hypotheca. vt dicit tex. noster: ꝛ qđ p̄sumaꝛ tacita stipulatio qđ nullaten⁹ hic đr. sed bene
30 in. d. l. vnica. in prin. C. de rei vxo. act. ¶ † Uos ergo q̄rto principaliter notate ex hoc tex. in suprascriptis vbis: sed tm̄ ei dedimus hypothecā: ꝙ ista actio ex stipulatu habet etiā priuilegiū tacite hypothece: ꝛ ɔ̄sequēter ꝙ bona mariti tacite hypotheca
a ta mulieri [a] agēti actione ex stipulatione ad repetendā dotē. vt l. vnica. §. et vt pleni⁹. s. alꝛ. ꝛ. l. assiduis. C. qui po. in pig. habe. ꝛ ibi Bar. in. j. no. qđ intelligit glo. nostra hic perparua sup ver.
31 hypothecā. pcedere ex vtraqꝫ parte: † tam mulieris ad repetēdam dotē q̄ etiam ex parte viri ad illam ɔ̄sequendā. per tex. in d. l. vnica. §. j. ꝛ ibi hoc dicit tex. in ver. ex vtraqꝫ parte. accedat qđ. s. dixi in. ij. not. in illo pūcto: an sicut actio ex stipulatu pro dote est bone fidei ex parte mulieris: ita etiam sit bone fidei ex
32 parte mariti. ¶ Et aduerte † ꝙ intantū marit⁹ diciꝛ tacite habere hypothecata bona vxoris: ꝙ ista tacita hypotheca cōpetit etiā pro euictione dotis quādo dos fuisset euicta a marito. tex. est in. d. l. vnica. §. j. in ver. vel reb⁹ dotalib⁹ euictis. ꝛ ibi no. Bar. illum tex. ad hoc. qđ limitāt ibidem Bar. ꝛ Bal. post glo. ibi. ꝛ dicūt esse intelligēdū fm̄ tex. in. l. j. cum glo. magistra ꝛ si
33 gnāda super ver. in factū. C. de iu. dot. vbi habetis † an ꝛ quādo dans dotē teneaꝛ de euictione: quia aut dos incedit a pmissione: ꝛ tunc dans dotē teneaꝛ de euictione. aut a traditione: ꝛ tūc secus. vt ibi lati⁹ habeꝛ: ꝛ tradiꝛ in simili in donatione an ꝛ qñ donans teneaꝛ de euictione: in. l. aristo. §. fi. vbi est tex. ꝛ ibi per glo. Barto. ꝛ alios. ff. de dona. ꝛ in terminis nostris recurratis ad late tradita per Bar. in. d. l. j. C. de iu. dot. vbi latissime ponit hanc materiā. An ꝛ qñ dans dotē teneaꝛ de euictione: de quo etiā videatis aliquid per Ange. hic. ꝛ vnū in hac materia no-
34 tate † ꝙ mulier non teneꝛ aliquo casu de euictione rei dotalis si marit⁹ fuit sciens rem esse alienā: nisi expssē pmissa fuerit euictio. tex. est in. l. si a matre. cum glo. in ver. nullā. C. de iure dot.
35 item diligētissime notate † ꝙ in donatiōe facta a patre filio aut filie non habet locū euictio. istud est qđ voluit sing. Bal. in auꝛ.
36 ex testamēto. in. iiij. col. C. de colla. ¶ † Nūquid autē extraneus qui dedit dotē pro muliere ꝛ pactus est illā sibi restitui. iuxta. l. vnicā. §. accedit. s. alꝛ. habeat istam tacitā hypothecā: determinat Ange. de are. hic ꝙ non: per hunc tex. vbi fm̄ eum videꝛ casus de hoc. ꝛ idē tenuit ante eum Dy. hic in. iiij. col. ꝛ Bal. hic. et fm̄ qđ refert Ange. hic. idem etiā tenet Sali. in. d. l. vnica. §. j. in versi. itē q̄ro si extrane⁹ ꝛc. ꝛ dicit Ange. de are. hoc esse bene notādū: quia in materia ista omnis ille diciꝛ extraneus qui nō habet mulierē in potestate: vt est tex. in. l. vnica. §. extraneum. ꝛ idem etiā scilꝫ ꝙ hoc priuilegiū tacite hypothece non cōpetat extraneo: tenuit Jo. de pla. hic in. iij. col. qui etiā refert ita tenere Sali. s. alꝛ. in. d. l. vnica. §. j. Ego sine dubio aliquo ɔ̄triū teneo ꝛ credo ꝙ isti patres vehemēter errāt: quia imo etiā extraneus habet istud priuilegiū tacite hypothece. ꝛ istud pbat contra eos tex. noster quē ipsi pro eis allegāt. qui enumerādo duo priuilegia cōpetentia actioni ex stipulatu pro dote: scilꝫ priuilegium tacite hypothece ꝛ priuilegiū p̄lationis. dicit ꝙ priuilegium p̄lationis solius mulieris puidētia hac induxim⁹: ergo vult secus esse in priuilegio hypothece. pterea ꝛ forti⁹ fm̄ Bar. in. l. j. in fi. j. colū. ff. solu. mr̄imo. hanc partē probat istemet tex. noster in fi. vbi poniꝛ dictio aduersatiua aut que innuit ꝙ q̄uis priuilegiū p̄lationis soli mulieri cōpetat: tamē hypotheca tacita trāseat ad omnes ꝛ omnib⁹ ꝛ cōpetat. sed non eundo per mēdicata suffragia. pro hac parte est tex. apert⁹ in. d. l. vnica. §. et vt pleni⁹. circa fi. versi. siue alijs siue alie pro his psone. ꝛ hāc partē firmat Bar. in. d. l. j. in fi. j. col. ff. solu. mr̄imo. ꝛ idem etiā tenet ipse Bar. in repeti. l. post dotē. in. vj. q. principali. ff. solu. mr̄imo. vbi tenet ꝙ priuilegiū datum doti qđ mereꝛ executionem a lege vel homine prout est hoc priuilegiū tacite hypothece transit ad quēcunqꝫ etiam si iret vt verbis suis vtar ad dia-
37 bolum infernalē. ꝛ ista est veritas. ¶ † Nūquid autē hoc priuilegium tacite hypothece cōpetat cessionario cui cessa est actio de dote a muliere vel ab alio: ponit late Bar. in. d. l. post dotē.
38 in penul. ꝛ fi. col. vbi videatis. ꝛ ibi etiā per alios doc. ¶ † Nunquid autem istud priuilegiū tacite hypothece habeat locum in sponsa per verba de futuro: glo. fi. in. d. l. ij. §. fi. ff. de priui. credi. multū hoc disputat ꝛ nihil clari firmare videꝛ. Q̄uis Ange. hic referat Bar. tenere ꝙ sic. ꝛ est verū qđ ibi Bar. etiam refert eam tenere ꝙ sic. ꝛ hoc idem tenuit Cy. in. l. assiduis. in. vij. q. C. qui potio. in pigno. hab. Contrariū vo: scilꝫ ꝙ imo non habeat tacitam hypothecā: tenuit glo. in. l. eos. in glo. fi. iuxta prin. C. qui potio. in pigno. habeā. fm̄ qđ eam refert Bar. in. d. l. ij. §. fi. et Ange. hic. ꝛ hoc idem tenēt Dy. Jaco. de are. ꝛ cōiter doct. ꝛ Bar. in. d. l. ij. §. fi. ꝛ Ludo. roma. in. l. j. ff. solu. ma. ꝛ ista est veritas pro qua est ratio fm̄ prefatos doc. quia hoc priuilegiū tacite hypothece datur pro dote. vt hic in. d. l. vnica. §. et vt pleni⁹. sed ante ɔ̄tum matrimoniū per verba de p̄senti non est dos. vt. l. penul. C. de dona. ante nup. ergo ꝛc. de quo etiam videatis
39 qđ no. Bar. post glo. in. l. priuilegia. ff. de priui. cre. ¶ † An aūt istud priuilegiū tacite hypothece habeat locū in mr̄imonio putatiuo: dicite ꝙ sic. casus est no. ꝛ ibi glo. Bar. ꝛ alij doct. in. l. si cum dotē. §. fi. ff. solu. mr̄imo. ꝛ ibi Bar. reputat illū tex. esse ad hoc singularē. de quo videatis glo. in. l. assiduis. in glo. mag. in ver. sint. iuxta fi. C. qui potio. in pigno. habeā. ꝛ ibi Bar. ꝛ Bal.
40 in. l. j. in fi. C. de condi. ob cau. ¶ † An autem hoc priuilegiū tacite hypothece competat mulieri donatione propter nuptias: quam facit marit⁹ vxori in recōpensatione dotis ꝛ eam lucrari debet vxor illis modis quib⁹ maritus lucrareꝛ dotem. iuxta l. fi. cum auꝛ. ibi posita. C. de dona. ante nup. ꝛ. §. est ꝛ aliud. cum ibi traditis. s. de dona. Dy. hic in. iij. col. in fi. tenet ꝙ non. nam fm̄ eum q̄uis mulier agens pro dote habeat tacitā hypothecam: tamen si peteret donationē propter nuptias non haberet hoc priuilegiū tacite hypothece in bonis quondā mariti. motus per tex. nostrum in ver. de dote sua. quem ita apostillādo literam intelligit ꝛ limitat. qui tex. fm̄ eum duꝫ dicit de dote sua [a] innuit aliud esse si mulier experiaꝛ de donatione propter nuptias. Secundo motus per tex. prima fronte expssum ꝛ in terminis in. d. l. assiduis. ad fi. in ver. hic autē. nam in prin. illius. l. vsqꝫ ad illum versi. imperator. concessit mulierib⁹ duo priuilegia. vnum tacite hypothece. ꝛ hoc erat ante illā. l. per. d. l. vnicā. §. et vt plenius. aliud priuilegiū prelationis qđ ceteris creditoribus p̄feratur. ꝛ hoc fuit de nouo inductū per. d. l. assiduis. vt ibi declarat Bar. in. j. nota. sequiꝛ postea ille versi. fi. hic autem in quo dicitur ad contextū: hec autem ad dotem tm̄ sancimus. non ad ante nuptias donationē: non enim pro lucro fouemus mulieres prout in donatione pter nuptias esset. sed ne damnum patiantur suisqꝫ rebus defraudenꝛ curauimus. Ecce ibi qualiter est tex. apertus ꝙ nullum priuilegiū nec tacite hypothece nec p̄lationis habet mulier in donatione pter nuptias. Ego q̄uis alij scribētes nihil tangant de ista q̄stione hic addo quod Bal. idem tenet quod Dy. in. d. l. assiduis. in. ij. colū. vbi ad hoc expssē no. illum tex. sed ego in hoc audacter teneo cōtra Dy. ꝛ Bal. q̄uis alium non habeā qui idem teneat: ꝙ imo mulier habeat priuilegiū tacite hypothece in donatione pter nuptias. ꝛ pro hoc ego allego tex. apertū in. l. vbi adhuc. iuxta p̄n. C. de iu. dotiū. ꝛ ibi glo. in ver. suppositas. istud tenet ꝛ ideꝫ etiā tenet glo. que illū tex. allegat ꝛ ab ea ego didici in. d. l. assiduis. versi. fi. in glo. penul. in ver. tempore. Pro hac etiam parte facit quod voluit singulariter Bal. in. l. ij. per illum tex. C. de bo. que libe. vbi no. ex illo tex. ꝙ tacita stipulatio que locum habet in dote. habeat etiam locum in donatione propter nuptias: qđ reputat multū notandū. pro quo ego allego melioreꝫ tex. ꝛ expressum in. l. fi. in prin. in ver. vel stipulatione vel lege. C. cōmunia vtriusqꝫ iudi. Non obst. allegata in ɔ̄trium. ꝛ primo tex. noster in ver. de dote sua. quia respōdeo ꝙ loquitur q̄tum ad priuilegiū p̄lationis in quo bene fateor ꝙ mulier non habet illud priuilegiū vt ceteris creditorib⁹ p̄feratur nisi quando de dote sua experiꝛ. ꝛ in istis terminis loquitur tex. noster hic. innuit ergo tex. iste secus esse in alio priuilegio tacite hypothece qđ etiā suadet aduersatiua aut: in hoc tex. posita. ita ꝙ iste tex. probaret poti⁹ cōtra eos: prout etiā hunc tex. induxi. s. ex mente Bar. in illo articulo an priuilegiū istud tacite hypothece cōpetat extraneo. Non obst. d. l. assiduis. §. fi. quia eo modo respōdeo ꝙ tex. ille loquiꝛ q̄tum ad priuilegiū p̄lationis ꝙ mulier ceteris creditorib⁹ p̄feraꝛ. qđ priuilegiū bene fateor non habere mulierē in donatione pter nuptias: vt etiā statim dixi: non autem loquiꝛ ille tex. quo ad priuilegiū tacite hypothece. et ibi respōdet glo. penul. in ver. tempore. ꝙ ille versi. fina. loquaꝛ tm̄ ꝙ priuilegiū prelationis aperte patet in illis verbis illius tex. ibi. ꝛ habeat inter creditores sui tēporis ordinē. ꝛ per ista remanet defensata hec cōclusio cōtra Dy. ꝛ Bal. ꝙ priuilegiū tacite hypothece cōpetat mulieri etiā in donatione pter nuptias.

[a] ¶ Mulieri. adde idem tenentē do. Barth. sozi. in ɔ̄si. clviij. inci. viso pcessu. vsi. ex qua cōclusione infero. in. ij. parte.

quā etiā cōclusionē reperi postea simpliciter tenere Jo. de pla. hic in. iiij. col. Quis nullā penitus mētionē de predictis faciat. et idē etiā tenet Ang. de are. hic in. xxvij. col. qui simpliciter mo netur per. d. l. vbi adhuc. et nullā aliam de supradictis mētionē
41 facit. ¶ †Nūquid autē mulier habeat priuilegiū tacite hypo thece in bonis paraphernalib⁹: idest in bonis vltra dotē mari to datis q̄ dicunt̄ bona paraphernalia: vt declarat glo. in rub. C. de pac. cōue. et ibi etiā ponit glo. quare dicunt̄ paraphernalia ponēs etymologiā illi⁹ vocabuli paraphernalia. et tex. no. in. l. si ego. §. dotis. ff. de iure dotiū? De hoc vos habetis tex. q̄ sic in. d. l. vbi adhuc. in prin. in ver. in reb⁹ extra dotē cōstituit. C. de iure dot. et ibi hoc expsse tenet glo. in ver. suppositas. ad fi. et ita etiā tenet Jo. de pla. hic in. iiij. col. et idē tenuit Azo in sum. tit. C. qui. mo. pig. taci. cōtra. fm qd̄ hic refert Nico. de neap. in. j. col. in apostil. tex. Quis cōtrium visa sit tenere glo. in. d. l. si ego. §. do
42 tis. in ver. sed cōdici. ff. de iure dotiū. ¶ †Nūquid autē mulier habeat hoc priuilegium tacite hypothece in bonis mariti pro alimētis sibi debitis a marito. iuxta tradita per glo. Dy. Bar. Ange. et Jmo. et Cuma. l. si cum dotē. §. finautē in seuissimo. ff. solu. ma. et per Cy. Bal. Ange. et Sali. et Moder. in. l. qd̄ in vxo rem. C. de nego. gest. et Ange. de are. hic in. xj. et. xij. col. De hoc videatis Bar. in. d. §. finautē in seuissimo. tenētem post Ja. de are. q̄ sic: per ratiōnē de qua ibi per eum: Quis referat quosdā antiquos tenere cōtriū. videatis etiā Bar. lati⁹ hoc examinātē. et ibi est sibijpsi cōtrius in. l. luci⁹. ff. de ali. et ciba. leg. et Bar. in trac. suo alimētoꝝ. in fi. Specu. in titu. de dona. inter vi. et vxo. §. for matis. in vsi. sed nūquid bona viri. Jo. and. in addi. Specu. in eo. titu. de dona. inter virū et vxo. circa prin. Jo. de imo. in. d. l. si cum dotē. non in. §. finautē in seuissimo. vbi alij omnes ponūt: sed in. §. si pater. Bal. in. l. vnica. §. et vt pleni⁹. C. de rei vxo. act. et Ange. de are. hic in. xiij. col. et vnum verbū remissiue hic per
43 Jo. fab. in. vj. col. ¶ †An autē mulier habeat hoc priuilegiū ta cite hypothece pro fructib⁹ dotis? Videatis Ja. de are. et Bal. in. d. §. et vt pleni⁹. vbi tenēt q̄ sic. et Specu. in tit. de dona. inter
44 virū et vxo. ¶ †An autē mulier habeat hoc priuilegiū tacite hypothece in dote cōfessa? Videatis glo. vulgo reputatā sing. tenentē q̄ non: in. d. l. assiduis. in glo. parua. in ver. date. de cui⁹
45 glo. veritate dicet̄. j. latissime. ¶ †Nūquid autē ista tacita hy potheca habeat locū etiā in reb⁹ acquisitis per heredes mariti ex reb⁹ quondā ipsius mariti? Videatis glo. not. determinātē q̄ non: in. d. l. assiduis. in glo. mag. in ver. sint. ante fi. quā Bar.
46 ibi multū no. et eam limitat. vt ibi per eum. ¶ †Nūquid autem bona mariti minoris sint tacite hypothecata pro dote? Videte glo. no. in. l. fi. in ver. teneri. C. de legi. tute. et ibi Cy. Bar. Bal. et alios. late Bar. in repeti. l. si cōstāte. in prin. in. iiij. q. ff. solu. mat. iij. partis pncipalis. et Bar. in. l. item quia. in pn. et ibi latissime Bal. ff. de pac. et Bal. in. l. vnica. §. et vt pleni⁹. versi. extra quero nūquid iste. §. habeat locū et c. C. de rei vxo. act. et vnū verbū per Jo. fab. hic in. vj. col. accedāt que dixi. s. in. §. itē seruiana. s. eo.
47 in illo articulo. ¶ †Nūquid bona illata et inuecta per minorē
48 in domū cōductā sint tacite hypothecata? †Quo autē tēpore cō trahat̄ ista tacita hypotheca: de qua in tex. nostro. an autem a tēpore date dotis. an vō a tēpore cōtracti matrimonij: si tūc fuit dos tm̄ pmissa: videatis Bar. in. d. l. assiduis. in fi. j. col. et latis
49 sime Jmo. in. c. literis. ex̄ de pigno. ¶ †Quarto principaliter no. ex hoc tex. in ver. ei. q̄ priuilegiū tacite hypothece est tantū indultū actioni: non autē mulieri. de quo an verū sit et cuius sit vtilitatis: videbim⁹ latissime. j. in glo. parula. in ver. ei. super
50 qua istud opportuni⁹ cadet. ¶ †Vlti. no. ex hoc tex. q̄ mulier habet aliud priuilegiū nedū tacite hypothece: sed etiā quia ista tacita hypotheca est priuilegiata: quia in ea mulier pfert̄ qbus cūq̄ creditorib⁹ hypothecas habētibus. ¶ An autē hoc priui legiū plationis habeat locū in spōsa. et an in mrimonio putati uo. et an in donatione pter nuptias. et in dote cōfessata. et an cō petat alijs psonis preterq̄ ipsi mulieri. quia iste tex. fuit nimis onerat⁹ ponā. j. in ista glo. penul. et fi. que aliqd tangūt de predi ctis et in eis opportuni⁹ cadent. Et qm̄ tex. noster aperte videt̄ velle q̄ istud priuilegiū plationis nulli alij cōpetat pterq̄ mu lieri quō pcedat et intelligēdus sit. ponit ibi glo. fi. et ibi videbi mus. ¶ Glo. in ver. trāstulim⁹. Diuido in tres partes. Jn pri ma declarat tex. allegādo vbi sit id qd̄ tex. noster refert. Jn secū da ponit cui cōpetebat hec actio ex stipulatu pro dote et qñ cō petat. Jn tertia ponit alios cōcordātes casus in quib⁹ tacita sti pulatio subintelligit̄ que non interuenit. Secūda ibi: et cōpetit hec actio. Tertia ibi: nā et al's intelligat̄ tacita stipulatio. ¶ Jn ea. glo. ibi: siue fuerit interposita stipulatio: siue non. Addit ad
51 ampliationē eius qd̄ dicit ista glo. Jo. fab. hic † q̄ ista actio ex stipulatione pro dote cōpetit siue dos fuerit incerta siue etiam fuerit certa. et in hoc est speciale ista actione pro dote ex stipula tione: al's autē actio ex stipulatione non dat̄ ad incertū qñ in certū deductū fuit in stipulatione. l. si quis certū. ff. si cer. peta. et

a ¶ Concurrere. Adde Frāc. are. in. l. si rez. in vlti. col. de acq. pos. et Feli. in. c. at si cle rici. in. §. de adul terijs. in. ij. colū. de iudi.

b ¶ Presumit̄. An dotez pmis saz per extraneū videat̄ aīo donā di: vel repetēdi: vel gerēdi nego tium patris vel mulieris promi sisse: et qd si ad ministrasset bo na mulieris. vi de do. Bar. sozi. in cōsi. cccxj. inci. visis literis. vsi. preterea dico. in ij. parte.

c ¶ Jn. iij. nota. Vide ibidez nu. 40. ad finem.

ibi glo. istud firmat idem Jo. fab. et ibidē Bar. et glo. s. de verb. obli. in prin. in ver. incerta. et ibi doc. et glo. in. d. l. vnica. in prin. in ver. dotes. et Jo. fab. hic in. ij. col. et Nico. de neapo. post Ray. in. ij. q. ex glo. et Jo. de pla. hic in. fi. j. col. Quis referāt Ja. et Pe. tenere cōtrium: et velle q̄ imo qñ dos est certa non cōpetat actio ex stipulatu: imo certi cōdictio generalis: per. d. l. si quis certū. cum alijs prealle. et male: vt hic per eos. et per alios in locis pre all. et bene facit. d. l. vnica. in. ij. col. versi. et nemo putet. C. de rei vxo. act. pro opi. tamē Ja. et Pe. que cōiter reprehēditur addu
52 co vobis forte rationē. † nam duo specialia non possunt circa
a idem simul cōcurrere.[a] vt est glo. que vulgo allegat̄ pro singu lari. et ad hoc in. l. j. in glo. fi. ad fi. C. de do. pmis. sed habet con sociam in. l. cum post. §. gener. in ver. placuit. ff. de iure dot. sed hec duo specialia cōcurrerēt circa idem: videlz q̄ hic fingat̄ sti pulatio que nusq̄ interuenit: et q̄ ista actio ex stipulatu det̄ ad certū. idem tamen ad vnū qd̄. s. tenuit etiā Bal. in. d. l. vnica. in
53 prin. C. de rei vxo. act. ¶ †Anteq̄ vlterius procedā in hac glo. vnum non omitto circa hanc glo. ad quod nullus scribētiū hic aduertit. vult glo. nostra vnū in quo ego puto eam pessime di cere: q̄ ista actio ex stipulatu cōpetat patri mulieris: siue fuerit interposita stipulatio: siue non: quia semp tacite credit̄ interue nisse. istud est cōtra casum. l. et miroꝛ q̄ alij non aduerterint in l. auia. cum glo. in notabili. C. de iure dotiū. vbi est casus q̄ pa ter dādo dotē pro filia sibi actionē non querit nisi sibi stipula tione prospiciat: secus est in alijs omnib⁹ etiam matre et auia et quocūq̄ extraneo qui dādo dotē per solū pactū nudū sibi que runt actionē. et ita no. ibi Bar. per illum tex. fm bonas lec. Bo nonien̄. Et que sit ratio diuersitatis inter patrē et alios? videte glo. no. ibi in glo. fi. mag. in ver. simplici. que quatuoꝛ rationes diuersitatis assignat. et ibi late Bal. qui veritatē vniuscuiusq̄ rimat̄ et examinat. et Bar. post glo. ibi in. l. in traditionib⁹. C. de pac. et Bal. et Ange. et ceteros doc. in. l. si cum dotē. in prin. ff. sol. mrimo. et Quis istaz rationū in qualibet ponat suam rationē differētie tamē Jo. de imo. ibi omnes impugnat et cōfundit. et dicit q̄ illa est ve ra ratio quare pater dādo dotē non potest per pactū nudū sibi prouidere. eo quia ius sibi in alio subuenit: videlz q̄ si non pui
54 derit sibi per stipulationē: nihilomin⁹ † actio de dote est cōmu nis ipsi⁹ patris et filie. ff. solu. ma. l. ij. vnde nimirū si in alio ius grauauit patrē. arg. regule. l. eum qui. in prin. cum vulgarib⁹. ff. de iureiu. sed in extraneo dāte dotē quādo non puideret sibi pactū vel stipulationē actio non efficeret̄ cōmunis: imo in totū
b acquireret̄ mulier cui donare psumit̄:[b] iuxta. d. l. vnicā. §. acce dit. C. de rei vxo. act. ideo lex sibi in alia magis subuenit. arg. d. l. eum qui. in prin. sed audite Quis istaz rationē ascripserit sibi Jo. de imo. fuit tamē originalis ratio prealle. glo. in. d. l. auia. et est prima ratio quā ibi glo. ponit. et eam etiā sequit̄ ibidē Bal. possetis tamē saluare glo. nostrā et eā intelligere q̄ actio ex sti pulatu Quis nūq̄ fuerit interposita cōpetit ipsi patri. verū est actio ex stipulatu que est cōmunis ipsius patris et filie. d. l. ij. ff. solu. ma. non autē actio ex stipulatu que sit ppria ipsius patris tm̄: quia illa sibi nō cōpeteret nisi expsse sibi puidisset. et ita pce dant supradicta. ¶ Jn ea. glo. ibi: tamen semp credit̄ tacite et
55 vtiliter interuenire. † An autē ista stipulatio dicat̄ esse vera: an psumpta: an ficta: Dicite fm Bal. in. d. l. vnica. in prin. cuz quo etiā simpliciter trāsit Ange. hic: q̄ aut vtiliter intercessit: et tūc est vera. aut dubitat̄ intercesserit vel ne: et tunc est psumpta. siue certū est eum non intercessisse: et tūc est ficta. ad hoc bene facit glo. in. d. l. vnica. §. accedit. in ver. presumit̄. que ponēs differē tiam inter fictionē et psumptionē dicit: q̄ fingit super eo quod est certū: et presumit̄ super eo quod est incertū. et est similis glo. in. l. penul. in prin. glo. mag. in ver. psumptioni. circa mediū. ff. quod metus causa. et per ista infert Bal. vbi. s. q̄ si actum foret ex vera stipulatione et non pbatur stipulatio: tamē actoꝛ repoꝛ tauit victoriā: non vi fictionis: sed vi psumptionis. per quā ve ritas allegata pbatur cum sit psumptio iuris et de iure. et hoc
56 etiam dicit velle ibi Cy. ¶ †Et per hoc subdit ibi multū signā ter Bal. posse inferri notabiliter q̄ si actū foret ex vero et natu rali mutuo: sufficeret pbare cōfessionē cum lapsu biennij cum et ibi sit psumptio iuris et de iure. Quis referat Specu. tenere contrariū in titu. de teste. §. j. versi. sed non egi. et idem etiā vo luit Bal. in. l. pecunie. C. de solu. circa quod videatis tamen qd̄ late dixi in. §. sequens. s. eo. ex glo. in primo libello foꝛmato in
57 mutuo. ¶ †Jtem aduertite ad propositū nostrū q̄ ita hec ta cita stipulatio habet locū in donatione propter nuptias sicut
c et in dote. ita dixi vobis. s. in. iij. notabili.[c] in illo articulo: nun quid priuilegiū tacite hypothece habeat locum in donatione
58 propter nuptias. ¶ †Jtem circa hanc fictam seu presumptaz stipulationem diligētissime no. id quod dixit notabiliter Bal. in dicta. l. vnica. §. et vt plenius. versi. fina. q̄ hec tacita seu ficta stipulatio habet vim instrumenti et expresse stipulationis. et ideo fm eum tacita stipulatio ita meretur executionem vigore instrumēti:

instrumēti:sicut stipulatio exp̄ssa in instrumēto:quia presumit̄
q̄ solēniter acta sit.ff.de fideius.tut.l.cū ostēdim⁹.§.fi.ꝛ hoc di-
cit esse multū notādū.ꝛ se habuisse de facto multis vicib⁹.ꝛ q̄d
nūq̄ vidit allegare tex.illū ad hoc.ꝛ ex hoc apparet s̄m eū q̄ si
extat instr̄m in quo adsit simplex cōfessio dotis facta p̄ maritū:
q̄uis in eo nihil dicat̄ q̄ marit⁹ p̄miserit dotē restituere.ita tñ
quia tacite in se ꝯtinet p̄missionē de restituēdo:ita mādabitur
executioni sicut exp̄ssa p̄missio resti.q̄d reputat ipse multū no-
tadū.ꝛ ad hoc etiā s̄m eū bene facit.l.q̄cūq̄.C.de apo.pub.li.x.
59 vbi habet̄† q̄ p̄sumptio iuris exparat̄ scripture.Addo q̄d istā
q̄onem format in terminis sing.Bal.in.l.j.in p̄n.ff.de his q̄ in
test.delē.q̄uis de eo Bal.nō faciat mētionē vbi q̄rit formaliter
60 Bar.†stante statuto q̄ instrumēta publica mādent̄ executioni
sicut s̄nie.quedā mulier habebat instr̄m in quo marit⁹ cōfessus
fuerat se habuisse dotē:ꝛ de ea fecerat quittationē.ī eo tñ nihil
dicebat̄ de p̄missione restitutionis.nūc soluto m̄rimonio mu-
lier petebat executionē instrumēti vigore tacite stipulatiōis de
restituēdo p̄sumpte ex.d.l.vnica.in prin.nūquid possit?primo
dicit Bar.videri q̄ nō:quia illa tacita stipulatio de restituēdo
nō pōt legi cū nō sit scripta in instrumēto.sed intelligit̄ autori-
tate legis.ergo cū nequeat legi nō debebit executioni mādari:
per.d.l.j.in prin.ff.de his que in test.delen.in ꝯtrium facit s̄m eū
l.si duo patroni.§.mar.ff.de iureiu.ꝛ nihil plus dicit Bar.nec
aliquid clari firmat q̄uis ad partes arguat.l3 Ang.hic dicit ꝛ
nō bene iudicio meo.q̄d Bar.in h̄ vltimo resideat.ꝛ s̄m Ange.
de are.ille.§.mar.multū bñ facit hoc modo inducēdo iuramē-
tum est stricti iuris.vt.c.penul.ex̄ de iureiu.p̄bat̄ in.§.actionū.
s̄.eo.ꝛ tñ si q̄s iurauerit rem sibi datā in dotē:trahit̄ iuramētū
vt etiā videat̄ iurasse se p̄misisse dictā dotē restituere ꝛ p̄pter-
ea ꝯtra iurātē datur actio ad restitutionē:vt ibi in tex.ꝛ hāc vl-
timā partē sequit̄ etiā Bal.in.l.j.in fi.ff.de his q̄ in test.delē.s̄m
q̄d eum refert Ange.hic:mot⁹ in simili.nā beneficiū.d.l.fi.C.de
edic.diui adria.tol.fundat̄ ex scriptura:vt ibi.ꝛ tñ habet etiā lo
cum in tacita substitutiōe cōprehēsa in alia exp̄ssa.iuxta.l.tam
in hoc iure.in prin.ff.de vul.ꝛ pupil.Item mot⁹ quia illud q̄d
potest p̄sumi ex vi instrumēti d3 esse de tenore instrumēti.l.iu-
risgē.§.q̄d fere.cū glo.no.ff.de pac.hāc etiā partē tenuit Ange.
in.d.l.j.in prin.mot⁹ quia illud q̄d virtualiter ꝯtinet instr̄m d3
intelligi scriptū in eo.vt.l.asse toto.ff.de here.insti.ꝛ.l.si ita scri-
p̄sero.ꝛ q̄d ibi Bar.ff.de ꝯdi.ꝛ demō.hāc partē secuti sunt etiā
Imo.ꝛ Cuma in.d.l.j.in p̄n.moti p̄ optimū simile:quia instr̄m
l3 nō faciat similē mētionē de herede:tñ ꝯtra heredē ita māda-
bitur executiōi:sicut ꝯtra defunctū nominatim in instr̄o.l.si pa
ctū.cū ibi notatis.ff.de p̄ba.ꝛ tñ de herede nihil legi pōt in di-
cto instr̄o:quia nō est nominat⁹ in eo.igit̄ ꝛc.hāc etiā partē seq
tur Ang.hic qui pro hoc vltimo simili nouissimoꝝ all.tex.quē
ipsimet all.in.l.postulāte.in p̄n.ꝛ ibi Bar.ꝛ Ange.ff.ad trebel.
61 vbi per illū tex.dicūt Bar.ꝛ Ange.† q̄ stāte statuto q̄ debitor
possit incarcerari pro debito ciuili q̄uis hoc statutū odiosū ꝛ
stricti iuris nullā faciat mētionē de herede debitoris.tñ idem
a erit in herede debitoris:[a] p̄ illū tex.de quo etiā p̄ Bal.ꝛ Ange.
in.l.j.C.qui bo.ced.pos.per Ang.Ludo.roma.ꝛ Pau.de ca.in
l.alia.§.elegāter.ff.sol.ma.ad q̄d etiā vltra all.per istos faceret
62 q̄d dixit Imo.post Cy.in.l.q̄d si q̄s.ff.de lega.j.† q̄ si ex forma
statuti possit capi debitor ad instātiā creditoris:q̄d etiā pote-
rit capi ad instātiā cessionarij:q̄uis de eo nulla fiat mētio ī sta-
tuto.ꝛ in statuto nō possit legi.idē etiā tenuit Bal.post Ja.bu.
vbi oīno videatis in.l.per diuersas.in.x.q.C.māda.ꝛ in.l.si sit.
§.fi.ff.de leg.j.Ego in p̄ncipali q̄one nostra vltra.s̄.all.p̄ alios
addo Bal.in terminis idē clare firmātē in.l.ad p̄bationē.la.j.
C.de p̄ba.vbi formaliter inquit:q̄ stāte p̄dicto statuto q̄ instr̄a
mandent̄ executioni q̄uis illud dicat̄ instr̄m q̄d legi possit.per
d.l.j.in prin.ff.de his q̄ in test.delē.tñ s̄m eum dici pōt q̄ p̄sum
ptio sumpta ex instr̄o reputet̄ eius tenoris:per.d.l.iurisgētiū.
§.q̄d fere.ff.de pac.ꝛ dicit se credere hoc esse veri⁹.ꝛ q̄d ita iam
cōsuluit:ꝛ q̄d fuit primū dictū q̄ nunq̄ dederit ex cōmissiōe iu-
dicis de causa dubitātis.Idem etiā tenuit ꝛ firmauit Bal.in.l.
vbi adhuc.C.de iu.dot.in.vj.col.v̄si.q̄ro statuto cauet̄ q̄ instru
mēta dotalia habeāt executionē.Mot⁹ q3 vbi ex aliquo exp̄sso
instrumēto sequit̄ aliq̄d tñ de necessitate:perinde habet̄ ac si il
lud esset in instr̄o descriptū.ꝛ per hoc etiā notabiliter infert q̄
q̄uis in instr̄o dotali nō fieret mētio de hypotheca tñ q3 p̄sup-
posita dote de necessitate sequit̄ hypotheca hincinde.prout la-
te vidim⁹.s̄.in.iij.not.sequit̄ etiā q̄d habeāt pro exp̄ssa hincin-
de.ad questionē nostrā p̄ncipalē videatis late do.And.barba.
in repe.l.cum acutissimi.C.de fideicō.in.viij.col.ꝛ lati⁹ in.c.seq.
et q̄d tradit̄ per Domini.de san.gemi.i.c.humanū gen⁹.j.dist.
63 et per Anto.de but.in proe.decreta.¶†Reuertor nūc ad glo.
nostrā que habet q̄ fingit̄ stipulatio eo casu quo non fuerit in-
terposita.circa quā ꝯclusionē dubitat Jo.fab.vt hic in.vij.col.
quid profuerit adinuenisse hāc fictam stipulationē cum pactū
nudum etiam sufficiat.l.ad exactionē.C.de do.p̄romis.ꝛ respō-
deo q̄ propter maiorē firmitatē cum stipulatio sit firmior con-
64 tractus ceteris.vt.s̄.de verbo.obli.in prin.¶†Nunquid autē
actio ex stipulatu ficta vel p̄sumpta sit vtilis:an directa:habe-
tis per Cy.ꝛ Sali.in.d.l.vnica.§.j.vbi tenēt q̄ sit directa:quia
fictio habetur pro veritate.vnde perinde habem⁹ ac si ipsa mu
lier fuerit stipulata:ergo directa sibi cōpetit cū regulariter illa
sit vtilis que per alium queritur.ꝛ cum eis etiam sequit̄ Ang.
hic in.v.col.circa hoc vlterius non insisto:quia ista inuestiga-
tio est modice vtilitatis cum vtilis ꝛ directa eundē habeāt effe-
ctum ꝛ effectualiter nihil differant.l.actio.ꝛ ibi glo.ff.de nego.
gest.cum simi.ꝛ ponit late Bar.s̄m bonas lec.Bononiē.in.l.ij.
65 C.de act.ꝛ obli.¶†Nunq̄d autem ista stipulatio dotis ficta ha
beat locum in muto vel muta ꝯtentibus matrimoniū?videt̄
primo q̄ non cum in eis potest habere locū vera stipulatio.l.j.
66 in prin.ff.de ver.obli.ergo nec ficta†quia vbi non potest habe
b re locū veritas ibi non potest etiam habere locum fictio[b].l.qui
ad certū.cum simi.ff.loca.ꝛ.§.minorē.s̄.de adop.cū vulga.hinc
vulgo dicim⁹ q̄ fictio non potest habere locum in casu impos-
sibili:saltem in genere per iura preallega.Contrariū tamen te-
net Jo.fab.hic in.vj.col.mot⁹ quia etiam inter absentes fingit̄
stipulatio.l.his verbis.ꝛ.l.nō aliter.ff.de adop.q̄uis inter eos
non posset vera ꝛ exp̄ssa stipulatio contrahi.d.l.j.in prin.ff.de
verbo.obli.sed certe vt vulgo dicitur multiplicare incōueniēs
non est soluere.nec eo modo respōdemus ad arg.s̄.factū.vnde a
Bar.qui idem tenet in.l.j.ff.sol.m̄rimo.in.j.col.in ver.sed quid
si mutus.aliter ꝛ melius dicit q̄ fingitur interposita stipulatio
eo modo quo vere potuit interponi:scil3 q̄d per seruū propriū.
d.l.j.in prin.cū ergo hoc modo possit habere locū veritas ha-
bebit per ꝯsequens locum fictio.ꝛ ita etiam tenet Ange.hic in
67 l.j.all.in.iiij.col.¶†Nūquid autem difformitas:vel absentia:
vel interuallū:vel defectus consensus habeant impedire hanc
dictam stipulationē?videatis per Jo.fab.hic in.vj.colū.ꝛ glo.
ordi.in terminis quā ipse nō meminit allegare in.d.l.vnica.in
68 prin.in ver.inutiliter.ꝛ ibi Bal.C.de rei vxo.actio.¶†In ea.
glo.in fi.Alios casus in quib⁹ a iure fingitur stipulatio q̄ non
interuenit enumerat glo.in.d.l.vnica.in prin.in ver.subsecuta.
Alios etiam ponit Bar.in.l.j.in prin.in.j.oppo.ff.de ver.obli.
quos ibi impugnāt Cuma.Inno.ꝛ alij nouissimi quorū dicta
et rationes nullo addito refert simpliciter Ang.de are.hic.vbi
expedit recurratis ad eos.¶Glo.paruula.in ver.ei.Quā mul
ti libri habent dupliciter:intelligit tex.nostrū ei:sc3 actioni:vel
ei scil3 mulieri.videam⁹ que expositio sit melior.ꝛ cōsequenter
69 an† hoc priuilegiū tacite hypothece sit concessum ipsi actioni
ex stipulatu pro dote:an v̄o sit concessum ipsi mulieri.effectus
est euidens:quia si est concessum actioni transibit ad quēcunq̄
ad quem ipsa actio trāsmittitur:vt statim dicam.si v̄o conces- b
sum est ipsi mulieri dicetur personale ꝛ ad alios non transibit.
l.quia tale.cu3 simi.ff.solu.matrimo.Dy.hic in.iij.col.refert q̄
quidam doctor magne autoritatis dicebat q̄ ipsa mulier erat
in hoc priuilegiata:non autem ipsa actio ex stipulatu.Motus
potissimū quia si actio vel causa essent priuilegiate succederet
regula que habet q̄ tale priuilegium non extingueretur cum
persona:sed transiret ad quēcunq̄ successorē etiam extraneū.l.
in omnibus.ꝛ.l.priui.ff.de regu.iur.ꝛ.l.priuilegia.ff.de priui-
leg.credi.ꝛ.l.forma.§.quamq̄.ff.de censi.ꝛ.l.j.§.permittit.ff.de
aqua quotidia.ꝛ estiua.ꝛ tamē certum est q̄ hoc priuilegiū ta-
cite hypothece extinguit̄ mortua muliere si decedat relicto he-
rede extraneo:quia non trāsit ad heredes extraneos mulieris
licet ad filios sic.l.vnica.cum glo.C.de priuile.dotis.Dy.in de-
terminatione huius questionis multū vacillat.aliquādo enim
videtur vtrunq̄ approbare ꝛ vtrunq̄ saluare.q̄ hoc priuilegiu3
tacite hypothece sit ꝛ actionis ꝛ mulieris.finaliter tamen vide
tur determinare q̄d sit tñ actionis per tex.nostrū in ver.ei.qui
non potest referri nisi ad actionē:de qua tex.fecerat mentionē.
ad mulierē v̄o nullomodo referri potest cum de ea in tex.nulla
esset habita mentio.ad arg.s̄.factum respōdet Dy.per verba
multum ambigua.credo q̄ eius mens fuerit ista.quod arg.s̄.
formatum procederet in priuilegio quod esset mere cōcessum
ipsi actioni:sed hoc priuilegium tacite hypothece q̄uis detur
actioni tamen cōceditur fauore mulieris.vt dicit probari in.l.
assiduis.que est.l.fi.C.qui potio.in pigno.habe.ꝛ ideo ea dece-
dente relicto herede extraneo extinguitur priuilegiū:quia nō
transit ad heredes extraneos:sed quando relinquit filium he-
redem:tunc actio de dote est priuilegiata ꝛ ad eum transit.d.l.
assiduis.ita effectualiter vult dicere Dy.hic.licet per verba vt
predixi:multum intricata in quibus videt̄ sibimet pluries con
trariari.ꝛ cum hac opinione tenet etiam Bal.ꝛ Joā.fab.hic in
fine vlti.colum.ꝛ Cy.in dicta.l.vnica.§.et vt plenius.Ego ad-
duco Barto.in.l.j.in.j.columna.ff.solu.matrimonio.vbi hanc
questionem bene examinat post antiquos quos ibidem refert.

a ¶ Debitoris. Facit q̄d habet̄ per do.Bartho. sozi.ī ꝯsi.cccxiij. inci.quib⁹ p̄missis.ver.ex quib⁹ in p̄posito.ibi: confirmatur ista opi.cū versi.seq. vbi ponit:q̄d si statutum disponat q̄ potestas habeat decē pro executiōe que fit cōtra cōdēnatū: an debeat habere decē de executione que fit contra heredē ꝯdēnati:ex quo l3 sit heres tñ non est condēnatus.

b ¶ Fictio. Adde Bal.i.l.vero.ff. pro socio.et in.l. nō aliter.in fi.de adop.ꝛ Frā.are. in.l.si procuratorem.§.si fideiussori.ff.māda.

et facit etiã de ista opi. mẽtionẽ Dy. ꝛ ibi tenet Bar. illud qđ est
mera veritas. qđ aut loquimur in priuilegio tacite hypothece.
et illud datur actione de dote: vt hoc tex. in ver. eo. ꝛ d. l. vnica.
§. et vt pleni⁹. in ver. in huiusmodi actio. ꝛ hoc trãsit ad quẽcũ
ꝙ etiã extraneũ ad quẽ trãsmittit̃ actio de dote. prout late dixi
s. in. iij. no. in illo articulo: nũquid hoc priuilegiũ tacite hypo
thece cõpetat extraneo. aut vo loquimur de alio priuilegio pla
tionis qđ habeat mulier in hypotheca vt alijs creditorib⁹ pre
ferat̃. ꝛ hoc priuilegiũ nõ cõpetit ipsi actioni sed mulieri: ꝛ non
trãsit ad aliũ nisi ad filiũ: vt hic in glo. fi. ibi: videbim⁹. ꝛ ita loq
tur. d. l. vnica. C. de priui. do. ꝛ ita de hoc priuilegio intelligit il
lum tex. ibi glo. j. ꝛ hãc distinctionẽ ꝓbat bene iste tex. in aduer
satiua aũt. vt ibi ꝑ Bar. qui idẽ refert tenere Pe. ꝛ Ja. de are. ꝛ
ipsum Cy. sibijpsi ꝯriũ in. d. l. assiduis. in vlti. colũ. C. qui po. in
pig. habe. ꝛ ita etiã tenuit Bal. sibijpsi ꝯri⁹ in. d. l. vnica. §. et vt
pleni⁹. vbi formaliter inqt ꝙ ista tacita hypotheca est priuile
gium dotis: sed ius ꝓlationis est priuilegiũ mulieris in dote. ꝛ
ista est veritas. ¶ Glo. in ver. creditorib⁹. Diuidit̃ in quatuor
partes ꝓncipales. In prima format q̃stionẽ. In scđa rñdendo
refert opi. Mart. ꝛ illã reprobat duob⁹ fundamẽtis. In tertia
refert aliã opi. quã etiã reprobat vno fundamẽto. In q̃rta re
fert opi. Bulg. Jo. ꝛ Azo. ꝛ illã approbat. Scđa ibi: respõdeo
ſm Mar. Tertia ibi: secũda est opi. vt distinguat̃. Quarta ibi:
70 tertia est opi. ſm Bulga. ¶ †In ea. glo. ibi: itẽ fiscus ꝛ mulier
pari ambulãt passu. Ego tñ addo vnũ casum sing. in quo mu
lier ꝛ fiscus nõ ambulãt pari passu: imo mulier est in eo potior
fisco: quia si reperiant̃ duo instrumẽta: vnũ fisci ꝛ aliud mulie
ris eodẽ die ꝯfecta ꝓsumit̃ prius factũ instrumẽtũ mulieris ꝙ̃
fisci. ita sing. Bal. in. l. dotis. C. de iu. dot. imo singu. vult Bar.
post Dy. ibi: in. l. non puto. per illũ tex. ff. de iu. fisci. ꝙ illud ha
beat locũ nedũ in muliere: imo etiã in quolibet priuato ꝯ fiscũ:
q2 si reperiunt̃ duo instrumẽta eodẽ die ꝯfecta vnũ fisci ꝛ aliud
priuati: certe ꝓsumendũ est priuatũ prius ꝯtrxisse: per illũ tex. in
muliere aũt ꝛ alio priuato res est expedita ꝙ si reperiatur duo
instrumẽta eodẽ die ꝯfecta qđ prius ꝓsumit̃ factũ instrumẽtũ
mulieris ꝙ̃ alteri⁹ priuati: ſm Bal. in. l. ad exactionẽ. C. de dot.
ꝓmis. ꝛ sentit Bar. in. l. j. in prin. per illũ tex. ff. sol. ma. ꝛ Bal. in
l. in ambiguis. ꝑ illũ tex. ĩ reportatis antiqs. ff. de in. do. Itẽ cir
ca illud qđ vult glo. nr̃a fiscũ habere tacitã hypothecã. est tex.
in. l. ij. C. in qui. cau. pig. ta. ꝯha. cum ꝯcor. ibi al̃r. in glo. aduerti
te diligẽter ꝙ ꝗuis fisc⁹ habeat priuilegiũ tacite hypothece: tñ
nõ h3 locũ in ciuitate: quia ciuitas nõ h3 ꝓuilegiũ tacite hypo
thece in bonis eorũ cũ qb⁹ ꝯhit nisi hoc exprimeret̃ a statuto:
71 †et in hoc ciuitas differt a fisco. glo. est in. l. ij. in ver. obligari. ꝛ
ibi Bal. C. in qui. cau. pig. vel hypo. taci. ꝯha. ꝛ est tex. apertus
quẽ illa glo. debuit al̃r. ꝗuis aliũ corrupte al̃r. in. l. si simile. ff.
72 ad muni. ꝛ ibi glo. no. per quã. l. in glo. dicim⁹ †ꝙ nulla ciuitas
preter ciuitatẽ Rome h3 illud priuilegiũ qđ h3 fisc⁹. s. tacite hy
pothece in bonis debitoꝝ suoꝝ: puta pro datijs tributis vel
alio modo: nisi hoc sit ꝯcessum ciuitati a ꝓncipe: vel nisi hoc sta
tuto disponat̃. de quo etiã habetis tex. apertũ in. l. ij. ꝛ ibi glo. ꝛ
Bar. C. de iu. reipubli. lib. xj. ꝛ glo. ꝛ Bar. in. l. j. C. de debi. ciui.
lib. xj. ꝛ Cy. ꝛ Bal. in. l. dotis. C. de iu. dot. ꝛ no. Bal. in. l. fi. C. de
sacrosan. eccle. in. iij. col. in ṽsi. vlteri⁹ q̃ro vtrũ ciuitas habeat
hypothecã ꝛc. ꝛ ibi ampli⁹ ꝛ singu. tenet Bal. ꝙ etiã ecclesia ex
ꝯctibus suis nõ habeat tacitã hypothecã nisi in vno casu in. §.
scire. in aut. de nõ alie. accedat qđ vult idem Bal. in rubri. C. de
priui. fis. in fi. ꝛ in. d. l. ij. C. in qui. cau. pig. taci. ꝯha. vbi tenuit ꝙ
etiã camera ep̃alis habeat tacitã hypothecã. ¶ In ea. gl. ad fi.
Hanc vltimã sequunt̃ cõiter doc. hic: vt Dy. in vlti. col. Ja. bu.
Pe. de bellap. hic. ꝛ idẽ tenuit glo. que hoc pleni⁹ examinat ꝙ̃
alibi referẽs etiã istas tres opi. q̃ h ponunt̃ in. l. assiduis. in gl.
mag. in ver. sint. C. qui po. in pig. hab. ꝛ idẽ etiã sequit̃ ibi Bar.
Bal. ꝛ Ange. Sali. ꝛ cõiter oẽs exceptis Ultramõtanis: ꝛ Cy.
ibi in. ij. q. ꝛ subdit ibidẽ Bar. ꝙ hanc tertiã opi. glo. nostre ap
probat cõiter ꝯsuetudo ꝛ illã sequit̃ ꝛ obseruat. vñ ſm eũ iudi
care ꝯtra ꝯsuetudinẽ que semp habuit certã interꝑtationẽ es
set malũ. in. l. minime. ff. de leg. eadẽ opi. etiã tenuit glo. Cano
nistarũ in. c. ex literis. ex̃ de pigno. Jo. fab. hic dicit ꝙ hec tertia
opi. ꝓcticat̃ vbiqꝫ. sed qđ opi. Mart. est magis fauorabilis. ꝛ
qđ videt̃ fuisse de mẽte imperatoris. Nico. de nea. h in. ij. q. glo.
refert in primis multas opi. antiquoꝝ cum eoꝝ fundamẽtis. ꝛ
finaliter refert opi. Ray. de forli. h tenẽtis opi. Mar. cũ Ultra
mõtanis per q̃dã motiua que fiũt ꝑ glo. in. d. l. assiduis. ꝗuis
postea vltimo loco ipse Ray. dicat ꝙ in ꝯsulẽdo deberem⁹ tene
re opi. glo. nr̃e hic. cum qua etiaꝫ videt̃ tenere ipse Nico. ꝗuis
nihil aperte firmet. ꝛ eã etiã tenet Azo in sum. C. qui po. in pig.
hab. relat⁹ simpliciter per glo. nostras hic. ꝛ in. l. assiduis. idem
etiã tenet Dy. in reg. qui prior. de reg. iur. in. vj. ꝛ hec opi. est te
nẽda. ꝗuis Ja. de are. ꝛ Cy. ꝛ Ultramõtani in. d. l. assiduis. te
nuerint opi. Mar. per generalitatẽ hui⁹ tex. ꝛ ꝑ alias rõnes q̃

ibi ponunt̃ in glo. ꝛ recitatũ per Nico. de nea. hic. ꝛ pro opi. isto
rum adducit Bal. hic post Dy. vnũ fundamẽtũ cui dicit ꝙ est
iposſibile qđ possit rñderi. postea ipse rñdet sustinẽdo hãc opi.
Mar. oĩbus fundamẽtis adductis pro opi. gl. nostre ꝛ cõi. tan
dem cõcludit opi. Mar. de legũ subtilitate esse veriorẽ. dicit tñ
ꝙ in iudicãdo nõ esset recedẽdũ ab opi. glo. nostre ꝛ cõi. Sꝫ ad
dite illud arg. qđ dicit Bal. esse isolubile. fuit originale arg. gl.
in. d. l. assiduis. in glo. mag. in ver. sint. vltra mediũ. in ver. item
adhuc ꝯ naturã ꝛc. qđ fundat̃ in. §. is ꝯsequẽs. in aut. de equa.
dotis. vnde sumit̃ aut. quo iure. C. qui po. in pig. ha. iũcta. l. in
terdũ. ff. q po. in pig. ha. ꝛ istud arg. adducit etiã Ray. de forli.
hic. ꝛ de eo facit magnũ capitale: vt refert Nic. hic. verũ q2 glo.
in. d. l. assiduis. vt statim dixi formal̃r ponit hoc arg. ideo nõ cu
raui aliter illud explicare. Uos tenete cõem opi. a qua nullate
nus est recedẽdũ. ad hoc arg. qđ dicit Bal. esse isolubile rñdete
prout rñdet glo. in. d. l. assiduis. ꝛ glo. in. d. §. is ꝯsequẽs. in ver.
posterior. quã sol. etiã ponit Jo. fab. hic referẽs qđ ita rñdebat
subtilis Pe. de bellap. hic. ꝛ hãc sol. tꝫ etiã Nic. de neap. hic. ꝗ
uis dicat posse alijs modis rñderi quos ponit remissiue tãtũ.
73 †Stat ergo ex ꝓdictis ꝯclusio gl. nr̃e ꝛ cõis ꝙ ꝗuis mulier ꝓfe
ratur habẽtib⁹ tacitas hypothecas: nõ tñ ꝓferat̃ habẽtib⁹ ex
pressas. cũ qua ꝯclusione tenet etiã simpliciter Ang. de are. hic
nullã de ꝓdictis faciẽs mentionẽ. Ista ꝯclusio clarissime ꝓcedit
qñ dos actual̃r ꝛ realiter fuit data. prout est tex. in. d. l. assiduis.
si modo re ipsa fuerint parti mariti date. qđ aũt si dos fuerit tã
tũmodo ꝯfessata: vt q2 in instrumẽto dotis ꝯtineat̃ tm̃ cõfessio
et nõ numeratio vt quia marit⁹ ꝯfessus sit per publicũ instrm̃
se habuisse ꝛ recepisse ꝑ vxore sua mille in dotẽ. nunqđ ꝑ tali
dote ꝯfessata habeat mulier hypothecã cũ priuilegio isto ꝓla
tionis: ita qđ virtute dicte dotis ꝯfessate ꝓferat̃ mulier quibus
cũqꝫ creditorib⁹ in bonis mariti: glo. in. d. l. assiduis. ĩ glo. par
uula. ĩ ver. dare. q̃ in cõi reputat̃ singularis tenuit exp̃sse ꝙ nõ:
dicẽs per illũ tex. ꝙ illa. l. non habeat locũ in dote ꝯfessata non
data. ꝛ illã glo. reputat aureã Bal. ibi in. §. j. ad fi. ꝛ pro illa glo.
bene facit qđ voluit alibi glo. in. l. ꝑ diuersas. ꝛ ibi Bar. ĩ. ij. col.
et ibidẽ alij. C. mãda. vbi vult Bar. post gl. ꝙ in materia cessio
nis nõ sufficit ꝯfessio ꝓtij si in instr̃o cessiõis credẽs ꝯfiteat̃ esse
sibi solutũ nisi re vera ꝛ actual̃r probet̃ solutũ: ꝛ sic requirit̃ nu
meratio realis: al̃s em̃ ꝓsumit̃ simulata cessio qñ ꝓtiũ ꝑ quo
facta est cessio nõ apparet in veritate solutũ. de quo etiã ꝑ Bal.
in. l. deo nobis. in. ij. col. C. de epis. ꝛ cle. ꝛ in. l. j. C. ne li. potẽ. ꝛ in
d. l. per diuersas. ꝛ melius in. l. ab anastasio. C. mãda. ꝛ Inno. in
c. si etiã. de alie. iudi. mut. cau. fa. Sed audite in principali ꝓpo
sito nostro Bar. in. d. l. assiduis. dicit ꝙ cõiter obseruat̃ ꝯriũ
eius qđ vult glo. ibi: videlꝫ ꝙ imo idem intelligam⁹ esse in do
74 te ꝯfessata sicut in dote vere data †dũmodo renuntiatũ sit exce
ptioni non nume. do. vel elapsum sit tẽpus datum ad opponẽ
dam dictã exceptionẽ non nume. do. iuxta. l. fi. cum aut. ibi posi
ta. C. de do. cau. nõ nume. nã ſm Bar. illud qđ ibi dr̃ in. d. l. assi
duis. ꝙ priuilegia illi⁹. l. nõ habeãt locũ in dote ꝯfessata debẽt
intelligi virtute exceptionis nõ nu. do. quã põt opponere non
tm̃ marit⁹: sed etiã quilibet cuius interest. vt. l. fe. C. de do. cau.
nõ nu. ꝛ ita intelligit glo. in. l. si qs post hãc. in glo. ij. in ver. do
taliũ. de bo. ꝓscrip. illã. l. q̃ simili mõ loquit̃ prout. d. l. assiduis.
ergo sequit̃ ꝙ mulier non habeat necesse ꝓbare numerationẽ
dotis nisi qñ ꝯtra eã põt excipi de dote non nu. qđ est infra tp̃s
datũ ad opp. dictã exceptionẽ nõ nume. dotis. iuxta. d. l. fi. cum
aut. ibi posita. C. de do. cau. non nu. ergo elapso illo tẽpore: vel
q2 al̃s sit exp̃sse renũtiatũ excep. nõ nume. do. mulier dr̃ habere
fundatã intẽtionẽ suã q̃tum ad numerationẽ dotis: ergo debe
bit sibi cõpetere priuilegiũ nedũ hypothece: sed etiã prelatio
nis respectu isti⁹ dotis ꝯfessate qñ renũtiatũ fuit exceptioni nõ
nume. dotis: vel al̃s lapsum fuit tẽpus assignatũ ad dictã exce
ptionem opponendã. ista fuit opi. Bar. in ꝓsenti articulo in. d.
l. assiduis. reprobata glo. ibi. cum qua opi. Bar. trãsit simplici
ter Pau. de cast. in. l. si maritus publico iudicio. in prin. ff. sol.
matrimo. Hec opi. Bar. est multum dubia ꝛ iudicio meo nulla
tenus tenẽda. ꝛ eam impugnat Ang. de are. hic per aliqua me
dia. in primis mouetur vno fundamẽto quod habuit a Bal. in
l. j. C. de priuile. do. in ver. hec duplicata priuilegia habeat dos
vera decem nam si constan. matrimo. fiat cõfessio de receptione
dotis ꝛ numeratio per maritũ qui renũtiat except. non nume
75 dotis †certe cum renũtiare exceptioni vel illã remittere sit q̃dã
donatio. vt est tex. no. ꝛ signãdus in. l. si qs delegauerit. in ver.
similis videt̃ ei qui donat. ff. de noua. quẽ Bar. ibi exp̃sse no. ad
hoc. ꝛ dicit multũ esse tenẽdũ menti: ꝙ remittere exceptionẽ est
donare. ꝛ latius idem Bar. in. l. fi. in fi. vbi sing. distinguit. ff. de
donat. ꝛ latius idem Bal. in. l. pactum curatoris.
reuo. his que in frau. credi. Bal. ꝛ Sali. in. l. pactum curatoris.
C. de pac. ꝛ Bal. in rubri. C. que in frau. credi. ꝛ Ange. in. l. j. ff.
de ferijs. Inno. ꝛ Anto. de but. in. c. j. ex̃ de deposi. ꝛ Jo. and. in
c. ij. extra de dona. Inno. in. c. olim. el. j. extra de offi. dele. ergo
queadmodũ

queadmodū donatio vel actꝰ qui sapit donationē nō hꝫ preiu
dicare creditoribꝰ habentibꝰ verā numerationē ⁊ titulū onero
sum.arg.in.l.fi.§.licētia.C.de iu.deli.eodē mō non nocebit ipsa
renūtiatio nō nume.do.nec lapsus tpis quominꝰ ipsi credito-
76 res possint exceptionē nō nume.do.opponere.†Scđo motꝰ est
a Ang.qꝛ ꝯfessio de dote recepta facta ꝯstā.ma.ꝓsumiť donatio[a]
de quo tñ ego statim latissime tāgam.j.remissiue.⁊ tetigit late
Ang.in superioribꝰ.ergo eodē modo clausula in dicto instru-
mēto ꝯfessionis apposita.vt est renūtiatio exceptionis nō nu.
do.saperet dictā donationē.alľ.in ar.d.l.fi.C.de nō nu.pe.ergo
sicut nō ꝑiudicat ipsa ꝯfessio:ita nec ꝑiudicare dꝫ renūtiatio in
ea insita.⁊ maxime qꝛ ea facilitate ⁊ eo amore maritali quo in-
ductꝰ fuit maritꝰ ad ꝯfitēdū se dotē recepisse ea affectiōe ⁊ faci-
b litate ꝓsumiť fuisse inductꝰ ad renūtiādū[b] excep.nō nu.do.igiť
sicut nō preiudicaret ꝯfessio simplex sine dicta renūtiatione ex
lapsu tpis.prout vult ⁊ fateť ipsemet Bart.in.d.l.assiduis.ita
nec eiꝰ renūtiatio ꝑiudicare dꝫ.alľ.in arg.l.doli.ver.diuersuꝫ.⁊
ibi Bar.ff.de noua.⁊ glo.quā dicit signādā in.l.si patronus.§.
patronū.in ver.fauiana.ff.si qd in frau.pa.q̄ glo.sing.vult ꝙ si
pricipale negotiū est factū in fraudē.eodē modo in fraudē ꝓsu-
miť apposita oīno clausula.⁊ ideo qui rescindit ꝑncipale tanꝙ̄
in fraudē rescindit ⁊ accessoriū:ꝭm illā glo.Addo vltra Ange.
ꝙ illa glo.pro aurea alľ.per Bal.in quodā suo ꝯsi.incip.in dei
noīe amē:filia instituta ⁊c.addo etiā bene facere qđ sing.voluit
Bar.in.l.fi.§.idē q̄sijt.per illū tex.ff.de ꝯdi.inde.vbi dicit Bar.
77 sing.se putare per illū tex.†ꝙ clausula illa que hodie cōiter ap-
poniť in ꝯctibꝰ valet ⁊ renūtiauit ꝯdict.indebi.⁊ sine causa ⁊ in
factū actioni ⁊ omni legū auxilio:parū imo nihil proficit.et ꝙ
per illā renūtiationē nō tolliť ꝯdict.indebi.ita dicit ibi esse ca-
sum.nā idē error q est in ꝑncipali ꝓmissione indebite facta per
errorē est etiā in hac renūtiatiōe:⁊ sicut indebite ꝓmisit ita īde
bite renūtiauit.⁊ eadē rōne illā clausulā apposuit.Addo etiaꝫ
ad ꝑdicta bene facere qđ voluit signāter Bal.i.l.absentis.in fi.
78 C.si cer.pet.vbi voluit†ꝙ si nō tenet factū ꝑncipale qđ etiā nō
valeat ꝯfessio q̄ illi facto principali adheret.Addo etiā in ꝓpo
sito nr̄o ꝑ ꝯfirmatione fundamēti etiā adducti ꝑ Ang.de are.
illud qđ singularissime voluit Bar.in.l.si ex cautione.in.ij.col.
79 in vtraqꝫ lec.C.de nō nu.pec.vbi voluit†ꝙ si in instr̄o ꝯfessio-
nis apponanť hec verba:talis debitor nō spe future numera-
tionis fuit ꝯfessus ⁊c.siue etiā q̄cūqꝫ alia verba dicat tñ per illa
verba q̄cūqꝫ sint nō impediť oppo.excep.nō nu.pecu.nā verba
quecūqꝫ ꝓferunť a debitore tpe ꝯctus ⁊ celebrate ꝯfessionis nō
habēt eā impedire:qꝛ ea facilitate qua inuitať debitor ad ꝯfitē-
dum illud qđ nūꝙ̄ recepit sub spe future numeratiōis eadē fa-
cilitate inuitareť ad ponēdū q̄cūqꝫ verba in instr̄o ꝯfessiōis vt
illū alliceret sibi ad mutuādū.q̄ singula verba Bar.refert seq-
tur ⁊ multū cōmēdat Jmo.in.c.si cautio.ex̄ de fi.instru.Tertio
80 principalr̄ motꝰ est Ange.de are.ꝯtra Bar.†qꝛ renūtiatio ex-
cep.nō nu.do.vel nō nu.pec.facta statim in eodē instrumēto in
quo fit ꝯfessio dotis nō valet nec tenet:quia vt etiā ꝓxi.s.dixi.
ea facilitate qua induciť qs ad ꝯfitēdū id qđ nūꝙ̄ accepit ea fa-
cilitate induciť incōtinēti ad renūtiādū.secꝰ aūt si ex interuallo
renūtiaret:qꝛ tūc bene valeret renūtiatio.ista est theorica Bar.
et cōis doc.in.l.si ex cautione.⁊ ibi etiā sequiť Bal.C.de nō nu.
pecu.si ergo nō valet exceptio nō nu.do.facta in eodē instr̄o in
quo erat facta ꝯfessio:quō ergo Bar.in.d.l.assiduis.potuit in
dote ꝯfessata facere fundamētū sup renūtiatiōe q̄ nō valet.arg.
c.nō ꝑstat.de reg.iu.in.vj.istud arg.Ang.de are.⁊ adhuc fortiꝰ
stringeret si teneremꝰ opi.Sali.in.d.l.ex cautiōe.tenētis ꝙ nul
latenus possit renūtiari exceptioni nō nu.pecu.⁊ ꝙ talis renū-
tiatio etiā q̄ est īteruallo facta nō valet:vt ibi plenissime per eū
cōiter.nam etiā teneť ꝯriū vt ꝑdixi in.d.l.si ex cautione.⁊ ꝑ Ca-
81 nonist.in.c.fi.ex̄ de solu.in terminis nr̄is.†An possit renūtiari
exceptioni nō nu.do.videte glo.no.in.l.j.in glo.fi.in ver.facit.⁊
ibi Bar.C.de do.cau.nō nu.⁊ Bal.in rub.C.de priui.do.in.iiij.
col.circa prin.⁊ Bal.in.l.assiduis.⁊ in.l.pecunie.C.de sol.⁊ Jo.
de imo.in.l.si ita stipulatꝰ.§.chrysogonꝰ.ff.de ver.obli.Nō ob.
adducta per Bar.⁊ potissime ne lapsu tēporis exceptionis op-
ponēde:qꝛ rñdet Ang.de are.hic:ꝙ illud ꝓcedit quo ad ꝑiudi
ciū mariti vel eiꝰ heredis vel alteriꝰ qui vna cū marito vel pro
marito esset obligatꝰ:vt patet in tex.qđ locū.in ver.sibi ⁊ here-
di.C.de do.cau.nō nu.⁊ clariꝰ in corpore vñ.d.auť.sumiť.⁊ in
l.fi.C.de do.cau.nō nu.iuxta elegāter tradita ꝑ Bal.in.l.j.C.de
priui.dot.v̄si.vel pone ꝙ aliqua iudicia ⁊c.q̄ verba multū ꝯfe-
runt ad practicā capituládi ⁊ ꝓbādi ꝯfessionē dotis aduersus
maritū ⁊ eius heredes.que verba in specie refert Ang.hic.nō
aūt ꝓcederet quo ad priuilegiū creditoꝝ habentiū hypothecā
in bonis mariti sicut ⁊ mulier q tractāt de dāno vitādo quicqd
senserit Bal.in.d.l.j.C.de priui.do.versi.vnde pone.sentiēs ꝙ
non tm̄ marito sed eius creditoribꝰ noceat.⁊ bene ꝭm Ang.de
are.hic.Nō obst.aliud fundamētū Bar.de renū.except.nō nu.

do.facta per maritū:quia rñdetur ꝙ nihil facit.nam si renūtia
tio exceptiōis nihil valet:maxime si fiat icōtinēti certe nihil dꝫ
operari.arg.d.c.nihil ꝑstat.de reg.iur.in.vj.⁊ posito ꝙ renūtia
tio valeret verū esset in preiudiciū mariti:nō aūt creditoꝝ ma-
xime causam onerosam habētiū.est verū qđ pro opi.Bar.dixit
Ang.hic se adducere vnā glo.ordi.⁊ forte ꝭm eum singularē in
l.j.in glo.fi.in ver.facit.quā Bar.ibi multū no.C.de do.cau.nō
nume.nā dū ille tex.dicit ex sola ꝯfessione dotis non possit effe
ctualiter dos repeti nisi etiā ꝓbeť realis numeratio.dicit illa
glo.ergo ꝭm hoc oēs de mūdo errāt:quia instrumētū dotis fit
de sola ꝯfessione.respō.glo.illa ꝙ in instrumētis hodiernis re-
nūtiať excep.nō nu.pecu.alr̄ ꝯfessio nihil valet nisi tēpus op-
ponēde excep.esset trāsactū.ergo vult illa ꝙ si renuntiatū esset
excep.nō nu.do.vel esset trāsactū tēpus opponēdi illius excep.
qđ dos effectualiter peti posset.ad hāc glo.nihil rñdet Ang.de
are.Ego rñdeo illā glo.verū dicere dotē effectualiter peti posse
ꝙ̄tum ad maritū qui renūtiauit exceptioni vel ad eius preiudi
cium tēpus est transactū:sed nō ꝙ̄tum ad creditores:vt.s.plu-
ries est dictū.vel respōdeo ꝙ renūtiato nō valeret si fieret icōti
nēti.vt.s.ꝯclusuꝫ est ꝭm oēs.vel si valeret illa renūtiatio vel la
psus tēporis nō habeat ꝑiudicare creditoribꝰ mariti ꝙ̄uis ma
rito sic.Addo vltra Ange.ꝙ pro opi.Bar.faceret id qđ signā-
ter voluit Bal.in.l.pecunie.C.de solu.vbi voluit ꝙ si nō potest
oppo.excep.nō nu.pecu.vt quia illi sit renūtiatū vel transactū
sit tēpus illius opponēde qđ hoc casu per sola ꝯfessionē de re-
cepto ꝓbať actualis ⁊ realis numeratio ⁊ vera actualis.Respō
deo tñ hoc dictū ꝓcedere quo ad ipsum ꝯfitentē:secus aūt quo a
ad aliū puta creditoris.per ea q̄ traduntur in.l.nō abstulit.C.de
noua.⁊ ea q̄ dicta sunt.s.⁊ vltra suprascripta pro istis sol.com-
probandis.adduco etiā qđ voluit Bar.in.l.per diuersas.in.ij.
col.C.māda.vbi voluit ꝙ si in īstrumēto cessionis cedēs ꝯfiteať
sibi esse solutū ⁊ aliter nō appareat de numeratione illa cōfes-
sio nihil valet ⁊ ꝓsumiť simulata:prout in superioribꝰ latiꝰ dixi
allegādo ad hoc alias ꝯcordātias.istud verū ꝭm Bar.⁊ ꝓcedit
ꝙ̄tum ad primū dictū alteriꝰ tertij ꝯtra quē fieret talis cessio:
quia bene verū esset ꝙ talis cessio non valeret ex sola ꝯfessione
receptionis ꝑtij:sed ꝙ̄tum ad ipsum cedētē bene nocet illa sola
cōfessio.⁊ ita refert Bar.tenuisse ꝙ̄plures doct.antiquos.⁊ ita
refert etiā se ꝯsuluisse vna cū multis alijs doc.ibi ꝑ eū noīatis.
Jtē vltra.s.adducta ꝑ Ang.de are.ꝯ opi.Bar.in.d.l.assiduis.
82 ego moueor.vult Bar.†ꝙ dos ꝯfessata habeat priuilegiū ꝑla
c tionis[c] vt in ea mulier preferať anterioribꝰ creditoribꝰ sicut ha b
beat dos vera.⁊ hoc qñ alterū duoꝝ interuenit vel qđ maritus
renūtiauit exceptioni non nume.do.vel qđ lapsum sit tempus
proponēde talis excep.ostēdo ꝙ in neutro mēbro possit doctri
na Bar.ꝓcedere.⁊ ꝯsequēter ꝙ fundamentū Bar.in omni sua c
parte non valet.⁊ in primis ꝓsupposita validitate dicte renun-
tiationis qđ nō esset nisi qñ dicta renūtiatio esset facta ex inter-
uallo ꝭm qđ in superioribꝰ dictū est.vľ qñ dicta renūtiatio esset
firmata iuramēto quo casu valeret ⁊ oppo.non posset prout te
nuit Bar.in.l.fi.C.de nō nu.pecu.ꝭm lectores Bononienses in
quibꝰ formaliter sic inquit ꝙ qñ quis renūtiauit exceptioni nō
nu.pecu.vel nu.do.⁊ iurauit certe:tunc videť ꝙ nō possit istaꝫ
excep.oppo.quia veniret ꝯtra iuramentū suū:ꝙ̄uis Ange.hic
aliter referat Bar.⁊ infideliter.est bene verū qđ ꝭm alias lect.
Bar.ibi nihil decidit:sed solū querit.An si renūtiatū sit excep.
non nume.pecu.⁊ interuenerit iuramētū:an talis excep.pote-
rit opp.⁊ simpliciter dicit dubito.⁊ ꝙ si dicta renūtiatio excep.
nō nume.do.fiat cum iuramēto qđ teneat ⁊ qđ ampliꝰ opp.nō
possit.firmauit etiā Ang.in.l.j.C.de do.cau.non nume.de quo
etiā videatis Jo.de imo.in sua solēni repeti.c.cum ꝯtingat.in
xxxviij.charta.ex̄ de iureiu.⁊ Pau.de ca.in.l.si ex cautiōe.C.de
nō nu.pecu.certe ostēdo ꝙ ista renūtiatio ꝙ̄uis ꝑiudicet mari-
to:nō tñ ꝑiudicat creditoribꝰ quin īfra tēpora legitima possint
oppo.excep.nō nume.do.⁊ ad hoc adduco tex.in.l.pe.C.de non
nu.pecu.quē sic induco.ibi dꝛ ꝙ excep.nō nu.pecu.que cōpetit
principali debitori cōpetit etiā creditoribꝰ ⁊ fideiussoribꝰ suis:
83 tūc sic.†exceptio seu bn̄ficiū qđ cepit alicui cōpetere etiā ex al-
terius ꝑsona vel ex alterius facto non pōt ab eo tolli sine eius
proprio facto ⁊ alteriꝰ factū nihil sibi nocet.l.fi.cū cōcordātibꝰ.
ff.de pac.⁊.l.si vnus.§.ante oīa.ff.de pac.ergo excep.nō nu.pec.
cōpetens creditoribꝰ non poterat ab eis tolli ꝓpter factū prin
cipalis mariti renūtiātis exceptioni non nume.do.¶ Jtem in
alio mēbro Bar.quando elapsuꝫ est tēpus oppo.excep.nō nu.
do.qđ Bar.nō bene dicat vltra ea q̄.s.late adduxi.adhuc osten
84 do tali fundamēto:⁊ istud bene notate in practica.†nam lꝫ ela
ꝑsa sint tēpora oppo.excep.nō nu.do.ꝯtra maritū ꝯfessum do-
tem recepisse:tñ creditores habuerūt iustā ignorātiā dicte do
tis ꝯfessate prout est regulariter:cū regulariter in facto alieno
presumať iusta ⁊ ꝓbabilis ignorātia.l.fi.ff.ꝓ suo.cū simi.certe
poterūt creditores petere rest.in īte.ex clausula generali si qua

a ¶ Donatio.ad-
de Feli.i.c.si cau
tio.de fi.instru.⁊
oīno do.Alexā.
d̄ imo.post Bar.
in.l.si qs ꝑ eo.de
fideius.et Pau.
de ca.in ꝯsi.cxvj.
et do.Alexā.de
imo.in ꝯsi.xxvj.
ad fi.in.ij.parte.
vbi an talis con
fessio sit donatio
īter viuos:vľ re-
lictū cā mortis.

b ¶ Ad renūtian
duꝫ.Adde Feli.
i.d.c.si cautio.de
fi.īstr.vbi plene.

c ¶ Priuilegiuꝫ
ꝑlationis.Vide
do.Alex.d̄ imo.
in.l.si ita.§.chry
sogonꝰ.i.ij.char
ta.de ver.obli.et
Ang.in ꝯsi.inci.
factū sic se habet
tityus ⁊ seiꝰ.alr̄
inci.pūctus ta-
lis est.

mihi iusta causa esse videbit͂.ꝛ sic oppo.excep.nõ nu.do.tex.est
in.l.in ꝯctibus.in prin.ꝛ ibi glo.no.ꝛ signãda in ver.petituris.
C.de nõ nu.pe.iuxta glo.in.l.sicut.in glo.paruula sup ver.non
militia.ꝛ ibi Bar.ꝛ alij doc.C.de p̃scri.xxx.vel.xl.an.ꝛ iũcto eo
qõ multũ signãter voluit Bar.in.l.j.§.si quis aũt propter inũ-
datione͂.per illũ tex.ff.de itine.actuq̈ꝫ priua.vbi voluĩt Bar.ꝙ si
cõtra aliquẽ cucurrit p̃scrip.xxx.an.ꝛ erat ignorãs ius sibi cõ-
petere:quia forte alteri successerat.iuxta.l.qui in alterius.ff.de
reg.iur.qõ restituet͂ in ĩtegrũ ex dicta clausula generali aduer-
sus p̃scriptionẽ.qõ dictũ solẽt aduocati in practica aureũ repu
tare.ꝛ idez voluit Bar.in.l.emili⁹.in.ij.col.ff.de mino.ꝛ in.l.ab
hostib⁹.§.sed qõ simpliciter.circa med.ff.qui.ex cau.ma.ꝛ in.l.
aristo.ff.de dona.ꝛ Bal.in.l.fi.v̈si.attẽde.C.de p̃scrip.lon.tẽpo.
Jo.de imo.in.c.fi.ex̃ de p̃scrip.in.ij.charta.ꝛ in.l.pãtoni⁹.ff.de
acq.here.ꝛ abb.Panor.in.c.vigilãti.ex̃ de p̃scrip.ꝛ Lud.ro.in
l.si v̈o.§.de viro.ff.solu.ma.in.xv.fallẽtia.ꝛ in.l.qui vniuersas.
§.fi.ff.de acqui.posses.ꝛ idẽ etiã tenuit Spe.in tit.de p̃scrip.§.j.
versi.pone colon⁹.ꝛ de hoc aureo dicto allegant͂ q̈ꝫ plures glo.
glo.in.d.l.sicut.in glo.paruula.in ver.militia.ꝛ glo.in.l.si par-
tem.s̃.si per fundũ.in ver.non vtẽdo.ꝛ in.l.si sit in glo.mag.in
ver.seruit⁹.ff.queãd.ser.amit.ꝛ glo.in.l.j.in glo.j.C.de pa.ptã.
et qõ ĩ terminis nostris nedũ admittat͂ restitutio aduersus ex-
cep.nõ nume.do.trãsactã.imo forti⁹ qõ tp̃s oppo.excep.nunq̃
cõpetit creditorib⁹ seu fideiussorib⁹:ꝑpterea qõ p̃ncipalis in-
fra tẽpus debitũ ea nõ sit vsus ꝓbat mihi apte tex.solẽnis ad
hoc in illa.l.pe.C.de nõ nu.pecu.in ver.nec eo ꝓhibeant͂ ꝙ p̃n-
cipalis debitor ea nũq̃ vsus est.circa qõ cogitate q2 esset mira-
bile ꝛ ꝯtra oĩm opi.Cõcludo ergo ex p̃dictis clarissime qõ fun
damentũ Bar.in.d.l.assiduis.in vtroq̈ꝫ mẽbro nullaten⁹ pos-
sit ꝓcedere.Ante tñ q̈ꝫ vlterius ꝓcedã vnũ nõ omitto inquãtũ
85 s̃.dixi † ꝙ si renũtiatũ esset excep.nõ nu.pecu.ꝛ sup renũtiatiõe
esset appositũ iuramẽtũ qõ tunc valeret renũtiatio nec illa ex-
ceptio ampli⁹ posset opponi.Reperio in hoc dari duo singula
ria remedia qb⁹ ille qui renũtiasset exceptioni ꝛ iurasset posset
nihilomin⁹ se tueri.vnũ ponit singu.Bar.in.d.l.fi.C.de nõ nu.
pecu.ꝭm lec.Bonoñ.vt dicit Bar.ꝙ qñ quis renũtiauit excep.
non nu.pe.ꝛ iurauit se nõ ꝯuenturũ ꝙ q̈ꝫuis nõ posset oppone
re istã exceptionẽ nõ nu.pec.q2 veniret ꝯ̃ iuramẽtũ suũ:tñ dicit
Bar.se putare ꝙ si soluerit poterit repetere sicut dicim⁹ in de-
bitore q iurauit soluere vsuras.nã tenet͂ illas soluere:ſꝫ postea
solutas repetere.c.debitores.ex̃ de iureiurã.de cui⁹ capituli in-
tellectu vide late Bal.in.l.nõ dubiũ.in.xv.col.C.de legi.ꝛ plene
per Jmo.in sua repe.c.cũ ꝯtingat.in.xlix.charta.ex̃ de iureiu.
86 et ibi latissime ponit de effectu dictoꝝ verboꝝ Bar.¶ † Aliud
singularissimũ remediũ ponit Ang.in.l.j.C.de do.cau.nõ nu.ꝛ
illud nũq̃ exeat memoria pro actu practico ꝙ qñ renũtiatũ est
excep.nõ nu.pecu.ꝛ est appositũ iuramẽtũ:quo casu ꝑpter iu-
ramẽtũ nõ põt ampli⁹ opponi excep.nõ nu.pe.vt p̃dixi.tñ hoc
casu poterit opponi excep.de simulatiõe ꝯ̃ctus:puta qõ in veri
tate talis marit⁹ intẽdebat donare tantã quãtitatẽ tali sue vxo
ri.ꝛ tñ ficte ꝛ simulate fuit inter eos actũ ꝙ marit⁹ ꝯfiteret͂ se di
ctam quãtitatẽ recepisse pro dote cũ in veritate nihil habuerit.
87 hoc casu iuramẽtũ nihil obstabit exceptioni simulationis:† q2
iuramẽtũ interpositũ sup actu simulato nõ validat actũ:nec li-
gat iurãtẽ:vt est glo.sing.in.l.emptione.ꝛ est glo.vnica.ad fi.et
ibi Bal.ꝛ oẽs.C.plus va.qõ agi.de cui⁹ tñ glo.veritate videa-
88 tis oĩno Bal.in.l.j.C.de ope.lib.ꝛ illud tenebat Bal.ꝙ † qñ in-
teruenit iuramẽtũ sup ꝯ̃ctu simulato ꝙ illud iur͂m nõ obligat
iurãtẽ:[a] ꝛ ꝙ nõ requirat͂ relaxatio siue absolutio a iuramẽto.ꝛ
ibi etiã ponit Bal.ad quẽ spectet declarare ꝙ tale iuramẽtum
nõ valeat an ad ep̃m tm̃:an v̈o etiã ad iudicẽ secularẽ:ꝛ scilꝫ qõ
nõ reqrat͂ relaxatio siue absolutio a tali iuramẽto.tꝫ etiã Bal.
in.l.nec patron⁹.C.de ope.lib.ꝛ in.l.j.in vlti.q.C.de inof.dona.ꝛ
sequit͂ Pe.de anc.in repe.c.canonũ statuta.in.viij.charta.ex̃ de
cõsue.ꝛ de suprascripta sing.glo.videatis etiã Bal.in rub.ff.de
iureiu.Bal.ꝛ Ang.in.l.fi.ff.qui satisd.cog.ꝛ Bal.in.l.fi.ff.de iu
reiu.videatis etiã Jo.de imo.l.nemo põt.ff.de lega.j.ꝛ in repe.
c.cũ ꝯtingat.in.xlvj.charta.ex̃ de iureiu.ꝛ Bal.in.l.fi.circa p̃n.
et ibidẽ Sali.C.de nõ nu.pe.ꝛ hoc est qõ voluit tenere Ang.de
are.hic q̈ꝫuis alijs verbis vtat͂ qui dicit hoc esse singularissimũ
q̈ꝫuis de suprascriptis nullã faciat mẽtionẽ:sed de sola autori-
tate Bal.ꝛ Sali.in.d.l.fi.C.de nõ nume.pec.ꝛ dicit se credere ꝙ
idẽ velit Bar.ibi.sed errat q2 Bar.vult solũ id qõ.s̃.formaliter
89 retuli.¶ † Vnũ etiã nõ omitto inquãtũ in superiorib⁹ dixi ꝙ si
apparet instrumẽtũ ꝯfessionis de dote accepta qõ posset opp.
excep.nõ nu.do.infra tñ tpa debita nisi renũtiatũ fuisset excep.
nõ nu.dotis.istud singulare ꝓcedit qñ marit⁹ ꝯfessus fuisset se
dotẽ accepisse ab vxore sua vel ab ei⁹ patre.secus aũt si marit⁹
cõfessus fuisset se accepisse dotẽ a tertio:quia tũc p̃sumit͂ semp
fuisse actualiter numerata hic nõ admittit͂ exceptio nõ nu.do.
istud fuit singularissimũ dictũ Sali.in aut.sed iaꝫ necesse.C.de
90 do.añ nup.¶ † Reuertor ad p̃ncipale dubiũ nostrũ in quo re-
probata opi.Bar.restat vt videam⁹ quid sit tenẽdũ.Ange.hic
tenet vnã distictionẽ Bal.in.l.j.in ver.duplicata priuilegia hꝫ
dos.C.de priui.dot.qõ autẽ ꝯfessio dotis fuit facta ante matri-
moniũ ꝯctum:ꝛ tunc siue sit renũtiatũ exceptioni non numera
te dotis siue nõ:siue trãsacta sint tẽpora ad opponẽdã hãc exce
ptionẽ siue nõ semp preiudicat oĩbus creditorib⁹ ꝛ habet͂ ꝓ ve
ra numeratione.si aũt ꝯfessio dotis fiat cõstante matrimonio:
tũc secus vt lati⁹ hic per euꝫ.q̃ distinctio mihi nõ placet.primo
q2 ante ꝯctum matrimoniũ nõ põt renũtiari exceptioni nõ nu.
91 dot.† cũ ante ꝯctum matrimoniũ non dicat͂ dos:q2 vbi non est
b matrimoniũ nõ põt dici dos esse[b].l.fi.C.de dona.ante nup.nisi
saluares dicẽdo ꝙ intellexerũt de exceptione nõ nu.pec.p̃terea
et fortius si ante ꝯctum matrimoniũ cõpetebat exceptio nõ nu
me.pec.ipsi futuro marito:ergo etiã cõpetebat ei⁹ creditorib⁹.
l.pe.C.de nõ nu.pe.ergo per factũ ipsi⁹ ꝛ sic ꝑ eius renũtiatio-
nem nullaten⁹ potuit creditorib⁹ preiudicare.prout latius in-
duxi.s̃.hoc fundamẽtũ ꝯ̃ Bar.ad qõ nõ video qd possit respõ-
deri.Ego omissis his varietatib⁹ indistincte teneo cũ illa singu-
lari glo.in.d.l.assiduis.in ver.date.ꝙ priuilegiũ p̃lationis qd
habet mulier in dote vera nõ cõpetat in dote ꝯfessata:etiã si mu
lier fuisset renũtiatũ excep.nõ nu.dot.a marito vel esset trãsa-
ctum legitimũ tp̃s opponẽdi tñ excep.ꝛ cũ illa glo.simpliciter
tenet Jo.de pla.ꝛ simpl͛r Nico.de nea.h in apo.tex.addo Bal.
idẽ exp̃sse tenẽtem in.l.cũ aliqs.C.de iu.deli.vbi formaliter in-
quit ꝙ p̃dicta glo.in ver.de dote.est vera:eo q2 priuilegiũ taci-
te hypothece dat͂ actioni ex stipulatu.sed dos ꝯfessata non peti
tur actione ex stipulatu:sed per ꝯdictionẽ ex.l.cui actioni non
reperit͂ hoc p̃uilegiũ indultũ est verũ qõ iudicio meo istud fun
damẽtũ Bal.est falsum q2 q̈ꝫuis priuilegiũ tacite hypothece sit
indultũ ipsi actioni:tñ priuilegiũ p̃lationis de quo hic disputa
mus est indultũ ipsi mulieri nõ actioni:vt late ꝯclusi.s̃.in glo.
prout in versi.ꝛ ibi etiã retuli ipsum Bal.ita tenere.Limito tñ
predictã cõclusionẽ ꝛ dictã glo.in ver.date.vt distincte ꝓcedat
quãdo mulier ꝯcurreret cum aliquib⁹ creditorib⁹ probantib⁹
actualẽ ꝛ verã numerationẽ.tũc mulier q̃ non habet nisi fictaꝫ
vel p̃sumptã ex renũtiationũ excep.nõ nume.pec.vel ex lapsu
tẽporis ad probandũ.iuxta tex.in.l.si cautione.C.de nõ nume.
pecu.non est tũc p̃ferenda alijs creditorib⁹ ꝓbantib⁹ de vera ꝛ
actuali numeratiõe ꝛ qui habẽt cãusam onerosam.ꝛ sic cũ tra-
ctãt de dãno euitãdo:ergo sunt p̃ferẽdi ipsi mulieri.arg.l.fi.§.
licẽtia.C.de iu.delibe.secus aũt esset si alij creditores nõ etiam
probarẽt verã ꝛ actualẽ numerationẽ:quia tũc mulier esset eis
p̃ferẽda qm̃ hoc casu ꝛ mulier ꝛ alij creditores pariformiter ni
tuntur tantũmodo ex sola cõfessione mariti:ergo p̃ferenda est
mulier q̃ est magis fauorabilis.ꝛ in istis terminis põt saluari
opi.Bart.in.d.l.assiduis.quã.s̃.reprobaui.ꝛ in terminis tenet
Ange.in.l.j.ff.sol.ma.ꝛ ibi eũ sequunt͂ Jo.de imo.Cuma.ꝛ alij
cõiter scribẽtes.ꝛ Bal.ĩ.d.l.assiduis.vbi formaliter inqt si sunt
creditores aliter q̈ꝫ ex ꝯfessiõe mulier non prefert͂ eis al͛s sic.q̈ꝫ-
uis all͛.glo.in ꝯ̃trium in.l.j.C.de do.cau.nõ nu.ꝛ illi glo.non re-
spõdet:vt.s̃.dixi.ꝛ cum hac opi.tenet etiã Ang.hic:q̈ꝫuis dicat
aliã quã.s̃.retuli ꝛ reprobaui esse veriorẽ.ꝛ credo ꝙ ista sit me-
ra veritas.Et vltra suprascripta pro veritate dicte sing.glo.in
d.l.assiduis.in ver.date.videatis Specu.in tit.de cõfes.§.sequi
tur.versi.penul.ꝛ ibi Bal.in addi.ꝛ Specu.in tit.de solu.ꝛ lib.
§.j.versi.sed pone ꝯtraxi.ꝛ cardi.Florẽ.in.c.ex literis.ex̃ de pi-
gnori.Bal.in.l.generaliter.versi.modo venio ad q̃stiones.C.de
non nume.pec.ꝛ in.d.l.cum aliqs.C.de iu.deli.Fulg.in.l.si cui.
C.de non nu.pecu.ꝛ in simili glo.ꝛ ibi Bal.in.l.neq̈ꝫ.C.de com-
92 pensa.¶ † An autem ꝯfessio facta de dote recepta a marito vi
deatur facta animo donãdi:ꝛ sic facta animo liberali:an v̈o sub
spe future numeratiõis:ꝛ sic animo ꝯsequẽdi dotem a mulie-
re vtilitas est euidẽs:quia si in dubio p̃sumit͂ animo donãdi nõ
93 valebit † cum regulariter donatio sit ꝓhibita inter virũ ꝛ vxo-
rem:al͛s sic.in hoc pũcto varie sunt scribentiũ opi.de quib⁹ vi-
deatis late per Ang.de are.hic quasi oẽs particulariter referẽ-
tem.verior mihi videt͂ illa opi.qõ in dubio videat͂ sub spe futu
c re numerationis:[c] ꝛ sic aĩo ꝯsequẽde dotis.q̈ꝫuis Ang.hic cõ-
trarium ꝯcludat:ꝛ dicit ꝙ in ꝯ̃trium se habet cõmunis opi.de
quo articulo videatis Bart.in.l.papinianus.ff.de dona.inter
vi.ꝛ vxo.ꝛ.l.cũ quis decedẽs.§.titya honestissima.ff.de leg.iij.ꝛ
in.l.si donatio.ver.quam si fiat.ff.de verbo.obli.ꝛ quod tenent
Bar.ꝛ alij in.l.tityo.versi.quid si ego confiteor.ff.de ver.obli.ꝛ
quod tenent Bar.ꝛ Bal.in.l.ij.§.j.in vlti.col.in ver.ꝛ ista sunt
vtilia ad questionẽ de facto.ff.si cer.pet.ꝛ dixi late in.§.sequẽs.
s̃.eo.ex̃ glo.in primo libello in mutuo.ꝛ ad terminos nostros
videatis Bal.in.l.j.in vlti.col.ver.item facit ad aliud.C.de in-
offi.dona.ꝛ in terminis Bal.in.l.j.in.j.q.C.de dona.ante nup.
et ibi dicit ꝙ de facto fuit seruatũ in quodã suo vicino qõ in du
bio p̃sumatur donatio quãdo coniuges sunt pares:al͛s secus:
vt ibi

a ¶ Jurãtẽ. Adde idem tenentẽ do.Bart.sozi.in ꝯsi.lxviij.ĩci.frustra.v̈si.scõo p̃ncipal͛r.cũ v̈si.seq.ĩ.j.parte.ꝛ adde ꝙ ꝭm eũ in cõsi.lxvij.incip.circa primã q̃õnẽ.v̈si.supest ibi q2 tũc iur͂m.ea.parte.ꝯct⁹ simulat⁹ nõ hꝫ verã essentiã seu substãtiã cõtract⁹:ſꝫ d2 figurat⁹ seu depict⁹:extrinsec⁹ em̃ apparet:intrinsec⁹ nihil habet.

b ¶ Esse.Facit qõ hr̃ ꝑ do.Barth.sozi.in cõsi.clxx.ĩci.ĩ p̃senti.v̈.cõfirmant͂ p̃missa.ĩ.ij.pte.ꝙ dotis causa nõ est valida ꝛ sufficiẽs ad acq̃sitionez dñij ꝑ se:ſꝫ ꝑpter mr̃imoniũ cũ dos sine mr̃imonio esse nõ possit.vt ẽt dicit͂ h do.Jas.may.et ea q̃ orit͂ ex ꝯctu mr̃imonij sufficit qõ sit ꝓmissa:lꝫ nõ sit ĩ aliq̃ modo ĩ esse deducta pure vl͛ sub cõditiõe:sed tm̃ ꝓmissa etiaꝫ ꝯcta spõsalia.et ad id qõ dicit h do.Jas.may.ꝙ dos sine mr̃imonio esse nõ põt.Adde p̃fatũ do.Bart.sozi.ĩ cõsi.lxiiij.ĩci.in causa vertẽti.v̈si.capiẽdo etiã scõaꝫ.ibi:nã ex q̃.in.j.pte.et in ꝯsi.cxxj.ĩci.visa.circa fi.iij.col.in.j.parte.ꝙ dos sine mr̃imonio esse nõ põt:scꝫ p̃senti vel p̃terito.de q̃ ẽt vide ꝑ eũ ĩ ꝯsi.cxlvij.ĩci.visa facti.v̈si.sed his nõ obstãtib⁹.circa med.eadẽ parte.

c ¶ Numeratiõis.Facit opi.Dy.ĩ cõsi.ĩci.q̃rit͂ vtrũ instr͂m dotis.et Ang.in ꝯsi.inci.andreas Joã.et oĩno vide domi.Bar.sozi.in ꝯsi.lxij.inci.in p̃nti.v̈si.est p̃mittẽdũ.circa mediũ.ĩ.j.pte.ꝛ ĩ ꝯsi.lxviij.inci.frustra.v̈si.sed p̃missis.cum v̈si.seq.ea.parte.

vt ibi per eum.videas etiã Cy.ꝛ oĩno Sali.in.l.qđ de suo.C.de dote cau.nõ nume.Ange.in cõsi.v.suo inci.andre.Jo.de imo. in.l.penul.§.mulier.ff.solu.mat.Jmo.ꝛ Ludo.in.l.si diuortio. ff.de ver.obli.Jo.an.in addi.ad Spe.in tit.de dona.inter vi.et vxo.sup rub.ꝛ Cy.in.l.j.C.de sa.san.eccl.§.ij.ꝛ ista sufficiãt pro nũc.ꝛ oĩno Bal.in.l.si absentis.in.iij.col.C.si cer.peta.ꝛ in.l.ab anastasio.ad fi.C.mãda.ꝛ Bar.in simili.q.in.l.pe.§.si vir.ff.sol. matri.¶Glo.in ver.cũ ipsa.Diuidit̃ in quinq̃ partes princi- pales.Jn prima declarat tex.ꝛ tollit vnũ tacitũ ꝯtrium pro ma- teria fallẽtie.Jn sc̃da querit ꝛ soluit.Jn tertia tollit aliud taci- tum ꝯtriũ.Jn quarta querit ꝛ soluit cũ vna fallẽtia.ꝛ circa solu. multa ponit.Jn quinta format aliã q̃ōnẽ in qua primo arguit ad partes:postea decidit.Sc̃da ibi:ſʒ nunq̃d ꝓcurator.Tertia ibi:itẽ qđ hic dicit.Quarta ibi:ſʒ q̃n mulier põt experiri.Quin ta ibi:ſed nunq̃d patri.¶Et hanc glo.dicit singularẽ Bal.in.l. vnica.§.plani⁹.C.de rei vxo.act.in glo.ibi:vt.C.qui po.in pig.

94 habe.l.si.¶†Jn fi.Hãc partẽ glo.dicit Ang.esse notãdã ꝛ mẽ ti tenendã ex qua habes ꝙ priuilegiũ prelationis qđ hʒ mulier agẽs pro dote vt alijs creditorib⁹ ꝓferat̃ in bonis mariti:cõpe tit etiã filijs ꝛ alijs descẽdentib⁹ ipsius mulieris:nõ aũt cõpe- tit alijs etiã heredib⁹ ipsi⁹ mulieris.idẽ etiã tenuit glo.in.d.l.si. in ver.exceptis.ꝛ in ver.maneat.ꝛ glo.in.d.l.j.in glo.mag.ij.in prin.C.de priuile.dotis.qui etiã dixit istud priuilegiũ cõpetere filijs non iure hereditario:sed iure filiationis.ꝛ cõsequenter ꝙ istud priuilegiũ cõpeteret filijs etiã si nõ essent heredes m̃ris.ꝛ pro glo.nr̃a est casus in aut.si qd.in ver.seu q̃libet ei⁹ soboles. C.q po.in pig.ha.ꝛ idẽ qđ hic tenuit glo.in.l.etiã.in p̃n.in gl.j. ff.sol.ma.hãc tñ glo.itelligit verã ꝛ ꝓcedere in filijs eiusdẽ m̃ri monij.sec⁹ si sint alteri⁹ m̃rimonij quib⁹ tũc hec priuilegia nõ cõpeteret:ẜm Bar.i.l.assiduis.i.j.no.p illũ tex.in ver.exceptis. et lati⁹ Bar.ad fi.eiusdẽ met.l.vbi đr ita tenere cõiter doct.ꝛ ibi etiã tenẽt Cy.Bal.ꝛ Bar.in.l.etiã.in p̃n.ff.sol.matri.ꝛ ibi Bal. Cuma.Ang.Jmo.ꝛ cõiter alij reprobata glo.j.ibi in prin.que ꝯtrium voluit ꝛ male ẜm cõiter doc.facit etiã in simili glo.in.l.si ꝓcuratore.in glo.fi.in ver.defensor.ꝛ ibi Bar.ꝛ Ange.ꝛ alij.ff. de re iud.glo.vnica.in.l.sciẽdũ.in eo.tit.ꝛ glo.i.l.et si fideiussor. §.fi.in ver.here.eo.tit.ꝛ glo.in.l.verũ.§.j.in ver.ceterũ.ff.ꝓ so.ꝛ glo.in.§.fi.v̄si.itẽ si de dote.in ver.marit⁹.j.eo.ꝛ ad tex.i.d.aut. si quid.C.qui po.in pigno.hab.qui videt̃ aliqualiter obstare in ver.seu q̃libet ei⁹ soboles.r̃nde vt ꝑ Bar.in.d.l.assiduis.in fi.ꝛ alios in locis suprascriptis qđ intelligit̃ q̃libet ei⁹ soboles dũ-

95 modo ex eo m̃rimonio descẽdat.¶†Nũquid autẽ ipsa mulier postq̃ est nupta ꝛ actualiter collocata in sc̃do matrimonio ha- beat ista priuilegia:de qb⁹ in hoc tex.ꝛ maxime priuilegiũ ꝓla- tionis vt ꝓferat̃ alijs creditorib⁹ in bonis primi mariti:prima frõte videt̃ ꝙ nõ:q2 cũ sit nupta cessat rõ ꝓuilegior̃ ꝯcedẽdorũ mulieri.Cõcedunt̃ eñ ei priuilegia ꝓpter eã facili⁹ maritãdã: iuxta.l.j.cũ ibi no.ff.sol.ma.q̃ rõ cessat cũ iã sit nupta.ꝛ pro ista parte multũ bñ faceret qđ in simili voluit Bar.post Guil.in.l. obligamur.§.j.ff.de act.ꝛ obli.vbi voluit ꝙ q̃uis pr̃ cõpellat̃ officio iudicis dotare filiã suã:vt ibi.ꝛ.l.q liberos.ff.de ri.nup. et.l.fi.C.đ do.ꝓmis.tñ si filia iã sit actualiter maritata pr̃ nõ tenet̃ ampli⁹ ad dotãdã eã:q2 cessat causa ꝛ ratio ꝓpter quã pr̃ tene- batur eã dotare.ꝛ ꝑ hoc etiã dicit Bar.videri casum in.§.si qs sub ptãte ꝯstituta.in aut.de nup.ꝛ in.l.pe.C.de repu.limitãdo tñ vt ibi ꝑ eũ nisi filia q̃ se maritauit etiã dotẽ ꝓmisisset.eo q2 pr̃ eam nõ maritabat ꝛ marit⁹ nolebat aliter eã accipere:tũc pater

a possit cogi soluere dotẽ:[a] vt ibi ꝑ eũ.cũ Bar.ꝛ Sali.i aut.res que.C.cõia de leg.ꝛ in.l.q liberos.ff.de ri.nup.Mathesil.i not. cvj.Panor.in.c.accedẽs.ad fi.de ꝓcu.Q̃uis ꝯtriũ teneat Bal.in

96 d.aut.res q̃.in p̃n.¶†Jstis tñ nõ obstãtib⁹ Bar.post Jac.de are.i.l.nuptã.in p̃n.ff.sol.ma.determinat ꝯtriũ.s.ꝙ imo mulier actualiter collocata in sc̃do m̃rimonio habeat h̃ priuilegia:q̃m dos est necessaria nedũ ad maritãdã mulierẽ:ſʒ etiã ad sustinẽ- da onera m̃rimonij:iuxta.l.ꝓ onerib⁹.C.de iu.dot.ꝛ ꝑ hac par te dicit esse casum Bar.i.l.assiduis.ver.exce.C.q po.in pig.ha. et in.l.etiã.in p̃n.ff.sol.ma.vbi filij prioris mariti habẽt h̃ pri- uilegiũ ꝓlationis:ergo multomagis mulier.ꝛ cũ hac opi.tenẽt cõiter doc.ibi.Sali.in.l.ꝯtra.§.i.C.de rei vxo.ac.ꝛ Ang.de are. hic.Nõ obst.deductis in ꝯtriũ ꝛ illud simile ꝙ qñ illa est actualr̃ maritata ꝙ ampli⁹ nõ teneat̃ pater eã dotare:q2 illud simile est

97 falsum.†q2 ideo pr̃ tenet̃ dotare filiã[b] q̃uis sit actualr̃ nupta:
b prout ꝯ Guil.ꝛ Bar.ꝛ.s.adductos tenuit in terminis glo.i.d. l.obli.§.lege.q̃ multũ facit ꝑ hac opi.ꝛ in hac glo.ꝯ Bar.tenuit Ja.de are.Bal.Ange.ꝛ Jmo.in.l.mulier.§.cũ ꝓponeret.ff.ad treb.ꝛ illã glo.sequit̃ ꝛ reputat sing.Nico.de neap.in rub.ff.so. ma.ꝛ in.d.§.cũ ꝓponeret.cadẽ etiã tʒ Bal.i.l.fi.C.de do.ꝓmis. et ibi videatis Sali.ꝛ eundẽ Ang.in.d.l.nupta.in prin.ꝛ in.d. l.obligamur.§.lege.ꝛ Pau.de ca.in.l.si socer.in fi.ff.solu.ma.ꝛ Raph.cu.in.l.j.ff.sol.ma.bene faceret qđ voluit Bal.in.l.si do-

98 naturus.in prin.ff.de ꝯdi.ob cau.vbi voluit†ꝙ marit⁹ põt ex- pellere vxorẽ ex quo pater nõ dedit dotẽ:quia marit⁹ nõ dʒ ha bere vxorẽ sine dote.xxx.q.v.c.nullũ.ꝛ alr̃.glo.quã dicit h̃ inue re in aut.de nõ eli.se.nub.col.j.ꝛ est in.§.fi.in glo.prout.in ver. onera.ego alr̃.tex.in.§.si qs sub potestate.i aut.de nup.ꝛ tex.in l.fi.in ver.mulierẽ.§.indotatã.ꝛ sic a viro forte repelli.C.ad vel- leia.ꝛ tex.in.c.vestras.ex̃ de dona.iter vi.ꝛ vxo.Bal.in.l.fi.C.de sen.q̃ sine cer.quãti.ꝛ in.l.qđ in vxorẽ.C.de neg.gest.ꝛ in.l.diui. ff.sol.ma.Accedat ad ista qđ dicit Bal.i.l.fi.in fi.C.de do.ꝓmis. vbi voluit ꝙ mulier inuito patre põt se dotare de bonis pr̃is.

99 †maxime si faceret cũ autoritate iudicis:ꝛ pater cõpelli poterit ad ꝯsentiendũ.motus arg.l.fi.ꝛ ꝑ.l.ꝓfectitia.C.de iu.domi.im- petrã.pro qua dicit etiã Bar.in.l.j.in.iij.col.ff.sol.ma.ꝙ si pa- ter haberi nõ põt iudex ꝯstituet dotẽ ipsi filie.ꝛ ad hoc reputat

100 illã.l.esse no.¶†Ad ista optime facit:q2 etiã vbi filia haberet de suo ꝓprio:tũc pater tenet̃ eã dotare de suo ꝛ nõ de bonis fi- lie.d.l.fi.C.de do.ꝓmis.quã ad hoc no.ibi Bal.in.ij.col.vbi for maliter sic inq̃t.no.hic ꝙ lʒ filia sit diues ex ꝓprio patrimonio: tñ pater tenet̃ eam dotare de suo.ꝛ ita expsse tenuit ibi glo.no. in ver.intelligam⁹.Q̃uis ꝯtriũ teneat sing.Bal.in.l.mulier.§.cũ

101 ꝓponeret.in.ij.opp.ff.ad treb.vbi sic inq̃t post Ja.de are.†ꝙ
c dos est debita filie iure obligatiõis:sed magis officio iudicis[c] ex eq̃tate.que eq̃tas cessat q̃n mulier hʒ aliũde vñ se dotet.sicut in simili dicim⁹ in alimẽtis ꝙ filius est alẽdus a patre officio iu dicis ex quadã eq̃tate.vñ si habet aliũde vnde se alat vel põt se alere ex operis eius nõ est alẽdus a patre:quia tũc cessat equi- a tas.l.si qs a liberis.§.si vel parẽs.versi.sed si fili⁹.ꝛ ibidẽ Bar.

102 cũ suis ꝯcor.ff.de lib.agno.†ꝛ ad istud q̃n filia hʒ aliũde vnde b se dotet nunq̃d pater tenet̃ eã dotare.videas Ang.in aut.res que.C.cõia de leg.ꝛ in.l.fi.C.de do.ꝓmis.ꝛ Bal.in.d.aut.res q̃. in pri.ij.col.v̄si.q̃ro an ego tenear dotare neptẽ ex filio meo ꝛc.

103 vbi tenet†ꝙ auus nõ tenet̃ dotare neptẽ suã qñ fili⁹ habet ex quo possit filiã dotare.motus ex traditis in optimo simili per Bar.post Ja.de are.i.l.nõ queadmodũ.ff.de lib.agno.ꝛ cũ hoc dicto Bal.simplr̃ tenet Lud.ro.in.l.j.ff.sol.ma.de quo etiã per Sali.in.d.l.fi.đ do.ꝓmis.videatis etiã qđ vult Bal.in.l.mater. C.de iu.dot.circa intellectũ quẽ dat ad.l.vxorẽ.§.pater natura- lis.ff.de leg.iij.nã voluit Bal.ꝙ illud qđ ibi đr in tex.ꝛ ꝑ glo.ꝛ

104 Bar.†ꝙ pater nõ tenet̃ dotare filiã naturalẽ tm̃ de suo ꝓce- dit:intelligit̃ de filia naturali tm̃ q̃ nõ est inops vel põt honesto artificio põt sibi dotẽ q̃rere:al̃s naturalis pater tenet̃ eã dota- re.videas etiã qđ voluit Bal.in.d.l.fi.in.iij.col.in ver.ſʒ nunq̃d

105 frater.C.de do.ꝓmis.vbi tenuit†ꝙ frater nõ tenet̃ dotare so-
d rorẽ[d] ex eodẽ patre de suo ꝓprio q̃n soror hʒ ꝓpriũ p̃rimoniũ: sec⁹ si nõ haberet ꝓpriũ patrimoniũ.videatis etiã ꝙ in ꝓposi- to nostro ꝛ in terminis nr̃is voluit no.Anto.hic.in.xxviij.col. vbi voluit ꝙ etiã si filia hʒ bona aduẽtitia nihilominus adhuc pater tenet̃ eam dotare de suo:nõ aũt de bonis aduẽtitijs filie. mot⁹ ꝑ.d.l.fi.C.de do.ꝓmis.ideo subdit ipse singulari⁹ ꝙ q̃uis filia habet bona aduẽtitia tñ pater simplr̃ dotãdo filiã in du- bio ꝓsumit̃ eam dotasse de bonis ꝓprijs patris etiã si expsse di cat pater qđ eam dotet de bonis ꝓprijs filie dũmodo pater sit
e soluẽdo cũ officiũ paternũ sit ꝛ ex necessitate dotare filias[e].d.l. qui in liberos.ff.de ritu nup.ꝛ.d.l.obligamur.§.lege.sec⁹ si pa ter nõ esset soluẽdo:sed audite:lʒ Ange.de are.ꝑ hoc suo dicto quod est in practica clarissimũ ꝛ vtilissimũ nihil aliud alleget.

106 ¶†Ego adduco duo optima fundamẽta ad istud firmãdũ ꝙ c pater dotãdo filiã habẽtẽ bona aduẽtitia etiã si expsse dicat se eaʒ dotare de bonis ꝓprijs:filie tñ vr̃ dotare de bonis pr̃is q̃n pater est soluẽdo.nã ab his ad q̃ qs tenet̃ de necessitate ꝓtesta- d tio nihil releuat ꝓtestationẽ.nisi etiã interueniat ꝯsensus ipsi⁹ cõtra quem fit ꝓtestatio.ꝛ hoc q̃n obligatio esset iam ꝯcta.ꝛ sic esset de ꝓterito:secus si de futuro.l.alimẽta.ꝛ ibi glo.no.ꝛ ibidẽ e Bar.ꝛ alij.C.de neg.gest.ꝛ in theorica Bar.in.l.nõ solũ.§.mor te.ff.de ope.no.nũtia.in.vij.col.versi.sed quero an etiaʒ patris consensus requirat̃.tex.eiusdẽ Bar.in.l.fi.§.item si ꝑdixerit.ff. nau.cau.stabu.ꝛ cõmuniter doc.ꝛ Bal.Ang.Sali.ꝛ alij nouis- simi in.l.pacta nouissima.C.de pac.Canoni.in.c.cum.M.fer- rariensis.ex̃ de cõsti.ꝛ idem Bal.in.l.non ideo min⁹.C.de libe. cau.ergo cum pater tenet̃ ad dotãdũ filiã de suo proprio.vt.s. vidimus.ergo ꝓtestatio ipsius patris que cõtrariũ teneret ni- hil debet operari ꝛ nihil patri ꝓficere.Preterea ꝛ secundo in his que certo modo disposita sunt et determinata.l.ꝓtestatio nihil operaret̃ nec releuat ꝓtestantem.ita Bar.in.l.nesennius appollinaris iulio paulo.in.j.no.ꝛ ibi Ange.ff.de nego.gest.et Bar.post glo.in.l.alimẽta.C.de nego.gest.ꝛ in.d.l.non solũ.§. morte.in.xj.col.in ver.circa quintũ.sed sic est ꝙ istud est deter- minatũ a iure ꝙ pater teneat̃ dotare filiã de suo proprio:ergo protestatio patris nihil habebit operari.ꝛ per hoc duo funda- menta infero nouiter vnũ qđ non memini ne alibi in terminis legisse quod no.est bene signandũ in practica ꝛ ad tex.nostrũ:

107 et ad supradicta in textualib⁹ in.iij.not.†ꝙ si maritus cuius

a ¶Dotẽ.Adde Pau.de cast.in consi.cvj.

b ¶Filiaʒ.Adde do.Maria.sozi. in consi.ix.inci. prosequẽdo.v̄si. vlteri⁹ etiã.circa fi.viij.colũ.in.j. parte.ꝛ do.Bar tholo.sozi.in ꝯsi. lxxv.incip.circa presentẽ.v̄si.pri- mo q2 vltra.cir- ca prin.ea.parte. vbi ponit:ꝙ lʒ pater teneat̃ to- ties q̃ties opus fuerit dotare fi- liam:tñ si semel fuit dotata ꝛ eaʒ cõsumpsit ꝛ sua culpa ampli⁹ do tare non tenet̃.ꝛ in ꝯsi.cccxj.inci. visis literis.v̄si. preterea r̃ndeo. circa fi.in.ij.par te.ꝙ pater tenet̃ dotare filiã obli gatione legali.

c ¶Judicis.Ad- de do.Alexã.de imo.in ꝯsi.xxxij. in.iiij.parte.

d ¶Sororẽ.Ad- de Abba.in con silio.xxxij.

e ¶Filias.Adde Fran.are.in.l.in donatari⁹.C.de cõdi.ob cau.ꝛ qđ ibidẽ ad eũ dixi in apostil.

bona sunt tacite hypothecata ꝓ dote ex dispositione.l.accipiēs
dotē ꝓtestaret ⁊ diceret ꝙ nolit bona sua esse hypothecata pro
108 dote talis ꝓtestatio nihil operaret.†idē ⁊ notabili⁹ dico in so
cero cui⁹ bona etiā sunt tacite hypothecata ꝓ dote nurus:siue
ipse dotē acceperit:siue ali⁹ de eius volūtate:sec⁹ si sine volūta-
te.ita tenuit glo.in.l.assiduis.in glo.mag.ī ver.sint.ante fi.C.q
po.in pig.hab.per.l.si cū dotē.§.trāsgrediamur.ff.sol.ma.certe
si socer ꝓtestaret ⁊ diceret se nolle ꝙ bona sua sint hypotheca-
ta ista ꝓtestatio nihil operaret:quia non obstāte posset mulier
agere hypothecaria ad bona ipsi⁹ soceri.istud oīno addite ad
ea que.s.dixi in textualib⁹.in.ij.no.Sed aduerte si vis in termi
nis nr̄is tenere ↄ Ang.ꝙ pater dotās filiā habētē bona aduēti
tia si expsse dicat se eam dotare de bonis ꝓprijs filie:nō videat
dotasse de bonis ꝓprijs patris.istud facile potest teneri ⁊ facile
109 posset rn̄deri ad illa duo fundamēta que.s.dixi.⁊ ad pmū† ꝙ
ab his ad q̄ quis tenet de necessitate ꝓtestatio non releuat ꝓte
stantē.rn̄deo fatēdo hoc esse verissimū.⁊ duz dicebā ꝙ pater de
110 necessitate tenet dotare filiā de proprio patris.rn̄deo† negādo
quia imo pater nō tenet de necessitate de suo ꝓprio pr̄imonio
dotare filiā qn̄ filia hz bona aduētitia vel aliūde vn̄ se dotet.vt
tenuit Bar.in.d.§.cū ꝓponeret.superi⁹ all'.⁊ veritas hui⁹ pun
cti pēdet ab illo.eodē modo rn̄deo ad scd̄z dū dicebat ꝙ in his
que certo modo disposita sunt a.l.ꝓtestatio nihil operat.dico
hoc verū.⁊ dum dr̄ qd̄ istud est determinatū ex iure qd̄ pater te
neat dotare filiā de suo ꝓprio.Rn̄deo ꝙ est falsuz qn̄ filia hz de
suo ꝓprio vn̄ se dotet:vt statim dixi.⁊ ↄ Ange.all'.Bar.in ter-
minis ↄriū tenētē in.d.l.nesenni⁹.in.iiij.not.ff.de neg.gest.vbi
inqt ꝙ lz pater ⁊ frater qui dotāt filiā videant in dubio dotare
de suo ꝓprio:⁊ nō filie vel sororis:p.d.l.fi.C.de do.ꝓmis.verū
est nisi esset neg.gest.filie vel sororis:vt quia filia vel soror habe
rent bona ꝓpria:quia tūc viderent dotare de bonis ꝓprijs fi-
lie ⁊ sororis mot⁹ p illū tex.⁊ ita dicit sentire glo.i.d.l.fi.⁊ est in
ver.paternū.C.de do.ꝓmis.⁊ si bene aduertat vult adhuc forti⁹
Bar.ↄtra Ang.hic ꝙ etiā sine expssa ꝓtestatione patris vel fra
tris:tn̄ in dubio videt dotare de bonis ꝓprijs filie vel sororis.
est verū qd̄ glo.in.d.l.fi.in ver.patrimoniū.nō bene all'.p Bar.
quia loquit in extraneo:non aūt in patre.dicit etiā Bar.in.d.l.
111 nesenni⁹.aliud qd̄ optime facit in simi.† ꝙ q̄uis pater expēsas
quas facit pro filio studēte videat in dubio facere de suo.l.qua
pater.ff.fami.her.tn̄ hoc dz intelligi nisi fili⁹ habuisset pecu.ca
strēse vel q̄si vel aduētitiū qd̄ fuisset penes patrē.l.fi.ff.de peti.
here.est verū qd̄ inquātū Bar.loquit de patre auo ⁊ alijs qui
tenent dotare:⁊ vult ꝙ si gerāt negotia filie qd̄ in dubio videā
tur dotasse de bonis ipsi⁹ filie.qd̄ ↄ Bar.tenuit Lud.ro.in.l.j.
ff.sol.matr.mot⁹ per.d.l.fi.C.de do.ꝓmis.si vis habere veritatē
hui⁹ pūcti vltra superi⁹ all'.videas glo.in.l.vxorē.§.naturalis.
et ibidē late Bar.⁊ pleni⁹ q̄ alibi.ff.de leg.iij.⁊ Bar.in.d.l.j.ff.
sol.ma.⁊ ibi Jo.de imo.in.iiij.col.⁊ Bal.in.d.l.nesenni⁹ apolli
naris iulio paulo salutē.ff.de nego.gest.⁊ oīno Bal.in.d.l.fi.in
pe.col.C.de do.ꝓmis.⁊ ibi late per eū:quid de patre:qd de mr̄e:
quid in fratrib⁹:quid in socijs omniū bonoꝝ.⁊ Bal.in ↄsi.inci.
in dei noīe amē.Pone ꝙ Petr⁹ ⁊ Joānes erāt fratres ⁊ dota
uerūt de cōi filias Joānis:an Petr⁹ videat donare pro parte
sua:⁊ ↄsuluit Bal.ꝙ nō:qr Petr⁹ videt gessisse negotia Joan
nis:quia eo sciēte ⁊ patiēte fecit istud.⁊ idē dicit esse in quolibet
extraneo dotāte vna cū patre:sec⁹ sine patre:p.l.ex morte.C.de
pac.ↄuē.⁊.l.vni.§.accedat.C.de rei vxo.act.vide qd̄ i simili deci
dit Spe.in titu.de iudi.§.sequit.vs̄i.qd si vn⁹ ex fratrib⁹.sequit
Bal.in.l.fi.in pe.col.C.de do.ꝓmis.⁊ in addi.ad tractatū Bar.
de duob⁹ fratrib⁹.in.viij.col.in vs̄i.itē dicit ꝙ si vn⁹ fratrū Jo.
Pe.de ferra.in practi.sua Papiēsi in forma libelli quo agit ꝓ
here.vel re singulari.in.xviij.col.in ver.itē q̄rit de quotidiana
qōne.⁊ in forma libelli in causa societatis.in pe.col.¶Anteq̄
vlteri⁹ ꝓcedā in glo.quia.s.vidim⁹ qn̄ filia est maritata an dz
dotari a patre.⁊ qd qn̄ hz vn̄ se dotet de suo:⁊ qd in auo an te-
netur dotare neptē.⁊ sum⁹ in hac no.materia dotiū vt illā pin
112 guiorē efficiam⁹.habetis notare† ꝙ pater nō tenet dotare filiā
hereticā vel iudeā.tex.est not.in.l.cognouim⁹.in ver.ceteris li-
beris.C.de here.⁊ glo.vnica in.l.si vero.ff.de in rem verso.⁊ ita
dicit qd̄ tenet Lud.in.l.j.ff.sol.ma.⁊ Bal.in aut.res que.in vlt.
col.C.cōia de leg.q̄uis Bal.ibi videat facere differētiā inter iu
deam ⁊ hereticā.accedat qd̄ dixit Bal.in rub.C.de priui.dot.in
113 ij.col.vbi dixit† ꝙ mulier heretica non hz priuilegia dotis:qd̄
multū no.ad limitationē.§.nostri.⁊ idē dicūt Cy.⁊ Nico.in.l.j.
ff.solu.ma.esse in Judea qd̄ mulier Judea nō habeat ꝓuilegia
114 dotis.qd̄ etiā bene no.ad limita.§.nostri.¶†Aduerte tn̄ ꝙ si
fili⁹ vel filia sint effecti orthodoxe religiōis:⁊ sic Christiani:qd̄
pater Judeus vel Hebreus vel alteri⁹ secte tenet dictos filios
alere ⁊ filias:⁊ donationē ꝓpter nuptias ↄstituere:⁊ dotē dare
fm vires pr̄imonij.tex.est sing.i.d.l.cognouim⁹.C.de here.qm̄
etiā Ang.h dicit multū notādū.⁊ dicit se habuisse de facto non
sunt multi dies:⁊ nūc est d facto h.q.ī hac ciuitate Papie.Ad-
do glo.ampli⁹ volētē in.l.mater.C.de iu.do.nā regulariter mr̄
115 nō cogit dotare filiā:† qr officiū maternū non est filias dotare:
vt ibi est tex.nisi mater esset diues ⁊ pater inops qui nō habue
rit ex quo dotaret filiā.ita Bar.⁊ Bal.in.d.aut.res que.⁊ Jac.
de are.⁊ Pe.⁊ Bal.i.d.l.mater.C.de iu.do.de quo etiā p Ang.
in.l.a filia.in pn̄.ff.ad trebel.⁊ in.l.fi.C.de do.ꝓmis.⁊ Ludo.ro.
in.l.j.ff.sol.ma.tn̄ dicit illa no.glo.i.l.mater.ꝙ si mater esset he
retica ⁊ filia Christiana ꝙ mr̄ tenet eā dotare q̄uis al's non sit
ei⁹ officiū.⁊ idē dicit ibi Bal.esse ī mr̄e Judea ꝙ si filia efficiat
Christiana mr̄ tenet eā dotare q̄uis al's nō sit ei⁹ officiū.d quo
videas oīno p Cy.ibi:⁊ in aut.gazaros.de here.⁊ Spe.in tit.q
116 fi.sint legi.§.j.vs̄i.qd̄ si pater.¶Scd̄o notate† ꝙ si pr̄ est egen⁹
vel multis debitis inuolut⁹:ita ꝙ nō sit sufficiēs ad dotādā fi-
liā:tūc nō tenet eā dotare.imo forti⁹ dato qd̄ ↄstituit sibi dotē:
cōstitutio erit nulla.ita dixit ⁊ tenuit Lud.ro.in.l.j.ff.sol.mat.
mot⁹ p.l.ait ꝑtor.§.si cū mulier.⁊.l.fi.⁊.§.si a socero.ff.q̄ in frau.
cre.sed an̄ eū hoc fuit dictū Bal.in.d.l.fi.ī.iij.col.C.de do.ꝓmis.
et rō est:nā cū dos dz ↄstitui fm q̄litatē ⁊ quātitatē facultatū pa
tris.l.q̄ro.ff.de iu.do.⁊.l.si filie.ff.de le.iij.⁊.l.cū post.§.si gener.
ff.de iu.dot.ergo vbi nō sunt aliq̄ facultates:ibi nō pōt cadere
cōstitutio dotis cū nō entis nulle sunt q̄litates.l.ei⁹ q.§.pe.ff.si
117 cer.pet.¶†Tertio no.ꝙ pr̄ nō tenet dare dotē filie ingrate:qr
ingratitudo tollit debitū nature.§.optime.ī aut.de nup.q̄uis
si dos esset iam data nō reuocaret ꝑtextu īgratitudinis.hoc est
qd̄ no.voluit Bal.ī.l.fi.in.iiij.col.C.de do.ꝓmis.⁊ Bal.⁊ Jmo.
118 in.l.post dotē.in.vij.col.ff.sol.ma.¶†Nūquid aūt si filia acce-
pit maritū vilē ⁊ indignū domi sue pr̄ tenebit eā dotare:Lud.
roma.in rub.ff.sol.ma.tenuit ꝙ nō:adde Bal.idē tenētē in.l.j.
in fi.iiij.col.ff.sol.ma.all'.tex.in.l.iij.§.si emācipat⁹ fili⁹.ff.de cō
tratabu.⁊ Bal.in.l.q liberis.in reportatis antiqs.ff.de ri.nup.
119 vide no.Bal.in.l.fi.C.de sen.q̄ sine cer.quāti.¶Quid† aūt si fi-
lia nupsit pr̄e ↄdicēte an pr̄ teneat eā dotare:videas Panor.in
c.cū causaz.ex de rapt.⁊ doc.in.c.accedēs.ex de ꝓcu.⁊ ibi Jmo.
in.iij.colū.⁊ aduerte ꝙ cū filiafamilias de iure canonico possit
nubere sine ↄsensu pr̄is.vt est glo.in.l.paulus.al's ici.eū qui.in
glo.iij.ff.de sta.homi.certe si filia nubat digno viro q̄uis nu-
pserit sine ↄsensu pr̄is:nō dico ↄ volūtatē pr̄is:tūc pater tenet
eam dotare.ita glo.iuris cano.in.c.hoc sacramētū.xxxvj.q.ij.⁊
120 glo.in.c.de raptorib⁹.vs̄i.ↄsenserint.xxxvi.q.j.†An aūt tenea
tur pater dotare filiā naturalē tm̄ vel etiā spuriā:videas Bar.
in.l.fi.in.ij.col.ff.de his qui.vt indi.⁊ Bar.post glo.in.l.vxorē.
§.naturalis.ff.de lega.iij.⁊ in.l.meui⁹.§.duob⁹.in.iij.⁊.iiij.q.et
ibi Jmo.ff.de leg.ij.⁊ Bar.in.l.fi.§.si a socero.ff.de his q̄ i frau.
cre.Bal.in.l.fi.in.iij.col.C.de do.ꝓmis.p illū tex.⁊ in.l.neq̄ mr̄.
C.de iu.dot.⁊ in aut.res q̄.in.ij.col.C.cōia de leg.⁊ in.l.eā quā.
in.xvj.col.C.de fideicō.Bal.⁊ Jmo.in.l.j.ff.de lega.j.¶Quid
autē si filia est meretrix:vel similis ↄditiōis:an pater teneat eā
dotare:videas Bal.in.d.l.qui liberos.in reportatis antiqs.ff.
121 de ritu nup.†An aūt fili⁹ teneat dotare matrē volentē trāsire
ad scd̄m mr̄imoniū:videas Bal.determinātē sing.ꝙ nō:in.l.j.
ad fi.C.de inoffi.do.Ang.in.l.j.ff.sol.ma.Albe.in arg.l.vxorē.
§.pater naturalis.ff.de leg.iij.¶In ea.glo.ibi.l.minor.§.qm̄.
ff.de ꝓcu.Hāc partē glo.oēs approbāt in ꝓcuratore simplici.i.
in ꝓcuratore q agit ad vtilitatē mulieris.⁊ vltra all'.p glo.facit
fm Dy.hic in vlti.col.⁊ penul.q.⁊ etiā Jo.fab.qr psona dn̄i re-
putat nec debet esse durior cōditio ꝓcuratoris q̄ dn̄i ꝑterq̄ in
satisdādo.l.sed ⁊ he.§.defendere.⁊.d.l.minor.ff.de ꝓcu.⁊ glo.in
l.verū.in prin.ff.pro socio.facit etiā.l.cū ꝓcuratore.ff.de re iu-
dica.⁊.l.qui bona.§.pe.ff.de dam.infe.⁊ ita simpliciter Nico.de
neapo.hic in.iij.q.glo.⁊ subdit Jo.fab.ꝙ hic non est dubiū de
122 ꝓcuratore simplici.†sed pulcruz est dubiū quid de ꝓcuratore
in rem suā cui essent cessa iura a muliere.verbigratia.Mulier
cessit iura sua que habet contra maritū Tityo:⁊ sic actionē de
dote.quo casu Tityus cessionari⁹ est ꝓcurator in rem suā.nun
quid gaudebit hoc priuilegio ꝑlationis ita vt ꝑferat alijs cre-
ditorib⁹ mariti prout ꝑlata fuisset ipsa mulier:determinat Jo.
fab.hic ꝙ nō:per hūc tex.in prin.vbi dicit hoc videri expeditū
in ver.cum ipsa mulier.secūdo priuilegiū qd̄ non est transmis-
sibile ad extraneos heredes si est etiā cessibile.vt est glo.in.l.qd̄
si minor.in prin.in ver.procuratorē.ff.de mino.⁊ est tex.in.l.ex
plurib⁹.quē ad hoc ibi no.Bar.ff.de admi.tut.⁊ in.l.si stipula-
tus fuerit.in prin.⁊ qd̄ ibi Bar.ff.de verb.obli.⁊ per Bar.in.l.
pro herede.§.qd tn̄.post glo.ibi.ff.de acq.here.Jmo.in.l.apud
iulianū.§.vtrū.ff.ad trebel.sed sic est ꝙ priuilegiū ꝑlationis nō
trāsmittit ad extraneos heredes:imo nec ad filios alteri⁹ ma-
trimonij:prout de vtroq̄ vidim⁹ in prin.huius glo.ergo etiā
non trāsibit ad cessionariū.⁊ simpliciter tenet Nico.de neapo.
123 in apostil.tex.†Vos autē in hoc pūcto nūquid priuilegiū pre-
lationis qd̄ hz mulier in ista actiōe de dote possit cedi:teneatis
id qd̄ tenet Bar.in.l.post dotē.in vlti.col.ff.solu.ma.vbi Bar.
etiam facit

etiam facit mentionē de glo.nostra hoc distinguēdo vt ibi per eum.ꝙ aut cessio fit ex necessitate imminēte ex vtraqꝫ parte tā mulieris cedentis ꝙ eius in quē fit cessio:aut fit ex volūtate:vt ibi latius per eum.ꝛ ibi Bar.respōdeat ad.l.fi.C.de priui.fisci. aliter ꝙ respōdeat Jo.fab.hic.ꝛ cum illa distinctiōe Bar.tenet Ange.hic reiecta opi.Jo.de imo.in.d.l.post dotem.simpliciter et indistincte tenētis ꝙ hoc priuilegiū cessionis nunꝙ transeat in cessionariū:per tex.in aut.de exac.instā.dotis.circa prin.alꝫ. ante eum per Bar.ibi.ad quem tex.facillime respondete vt hic per Ang.de hoc arg.videatis etiā per Cy.ꝛ Pe.in.l.j.C.de priuile.dot.ꝛ ibi Bar.aliter tenentē ꝙ in.d.l.post dotē.ꝛ ibi plene Bal.in.iiij.colū.ꝛ late per Ludo.roma.in.d.l.post dotē.vbi respondit distinctioni Bar.ibi quam ego.s.probaui.videas etiā

124 Ange.ꝛ Jmo.in.l.j.in.vij.q.ff.solu.mr̄imo.¶†An autem si actio de dote noueꝫ in actione nouāte intelligantꝫ repetita priuilegia huius actionis de dote nouate:vide Bar.in.l.aliā.ꝛ ibi Ange.ꝛ Jmo.ff.de noua.ꝛ Bar.in.d.l.si stichū.§.j.eo.titu.ꝛ qđ no.Bar.in.l.si quis cum aliter.versi.q̄ro circa secūdū.ff.de ver.obli.Ange.in.l.j.C.de iudi.in lec.ꝛ in repeti.vbi respōdit Bar.in.d.l.aliā.Jmo.in rubri.ff.solu.mr̄imo.in.iij.col.in versi.item aduerte.ꝛ omnino videas Raph.cuma.in.l.diuortio.ff.de ver.obli.vbi tenet contra Bar.in.d.l.aliam.vt refert Ang.hic:ꝛ dicit ꝙ credit eam esse de iure veriorē:ꝙuis dicat ꝙ opi.Bar.sit

125 cōmunis ꝛ ꝙ seruaꝫ in practica.¶†Jn ea.glo.ibi:aliud est in donatione ꝓpter nuptias.Jdem etiā tenuit glo.in.d.l.fi.in fi.hic alꝫ.ꝛ est ibi glo.in ver.tempore.circa qđ videte que dixi.s.in textualib⁹ in.ij.nota.vbi ɔclusi ꝙ ꝙuis mulier non habeat hoc priuilegiū ꝑlationis in dona.ꝓpter nup.habet tn̄ priuilegium tacite hypothece per multa que ibi dixi ad que recurra-

126 tis iuxta hanc donationē ꝓpter nuptias.¶†Subdit Ange.hic ad vnum aduertēdū ꝙ mulier que nihil soluit de dote promissa nihil etiā lucraꝫ de donatione propter nuptias si soluit pro parte pro eadem parte lucraꝫ.tex.est in.§.illud.vbi Bal.ꝛ Ang.in autꝫ.de non eligē.secū.nubē.ꝛ trāssumptiue in autꝫ.sed que nihil.C.de pac.ɔuen.ꝛ ꝺm eum hoc est multū no.in ciuitatibus in quib⁹ essent statuta ꝙ muliere decedēte in matrimonio vir lucreꝫ dotē:si autem marit⁹ prior decedat mulier lucreꝫ dotem ꝓpter nuptias:vel partē aliquā dona.vt dicit ipse esse statutum in ciuitate sua Aretina.Mibi autē videꝫ ꝙ veritas hu-

127 ius puncti pēdebat ab illa no.q.†an statutū loquēs in dote lucranda a marito habet locū in dote ꝓmissa a marito tn̄ ꝛ non data:de qua qōne quia est multū dubia ꝛ disputabilis videas Bar.in.l.iubem⁹.§.sane el.j.ꝛ ibi per alios.C.de sacrosan.eccl. et Bar.in ɔsi.inci.queriꝫ an statuta.ꝛ in alio cōsi.incipi.statuto cōmunis sterzani caueꝫ.ꝛ in cōsi.incipi.si statuto caueꝫ ꝙ vir.ꝛ Bal.in.l.fi.C.de do.ꝓmis.ꝛ in.l.si pater ignorās.ff.solu.matri. Ange.in.l.prediorū.in fi.ff.ad legē falci.ꝛ in.l.si cum dotē.§.si pater.ff.solu.matri.Rayne.de forli.in.l.si marito.ꝛ ibi Rapha.cuma.ꝛ Pau.de cast.ff.solu.matri.Mathesil.in not.clxxxiiij. Ange.in consi.clxxxij.inci.premitto ad euidentiā.ꝛ in autꝫ.pre-

a terea.C.vnde vir ꝛ vxor.do.Allegā.in.l.si donaturus[a].§.fi.ff.de condi.ob cau.cum alijs cōcor.ibi per eum alleg.no.tamē singulariter ꝙ dictū statutū non habet locū in dote ꝓmissa incerta vt est quādo mulier simpliciter nubit intelligiꝫ dare in dotem illud qđ primo dedit.iuxta glo.in.l.mulier bona.ff.de iure do. et Bar.in.q.mulier habēs amplū patrimoniū.ita alꝫ.qđ vult Nico.de neap.in rub.ff.solu.matri.tu vide qđ decidit Ludo.ro. in cōsi.cccxiij.in casu ꝓposite ɔsultationis in primis est cōsiderādum.¶Jn ea.glo.ibi:respōdeo soluto mr̄imonio.Ne prius pro eruēda veritate hui⁹ glo.esset opus videre qn̄ nascaꝫ actio de dote:ꝛ postea intelligim⁹ quādo ea possit mulier experiri.ꝛ istud est valde diuersum ab eo qđ ponit glo.nostra:quia stat simul ꝙ sit nata actio de dote ꝛ tamē ɔstante mr̄imonio nō pos-

128 sit mulier illa actiōe effectualiter experiri de hoc articulo.†ergo quādo nascaꝫ hec actio de dote an a tēpore ɔtracti matri.an demū solu.matri.ꝑter ꝙ in casib⁹ in quibus potest agi ɔstante matrimonio:est questio antiqua de qua videatis in.l.in rebus. §.omnis autē.vbi per Bar.post glo.C.de iu.dotiū.ibi etiā per Bal.ꝛ Sali.ꝛ videte late per Bar.ad quē vos remitto in.l.si cōstante.§.j.ff.solu.matri.vbi refert omnes glo.tāgentes de hoc articulo.ꝛ ibi etiam refert opi.antiquoꝝ.ꝛ Dy.ꝛ Jac.de are.ꝛ aliorū dicite vt ibi per eum.ꝛ per nouissimos ibidē.ꝛ pro glo.ꝛ Bar.in.l.pater.ff.de do.prele.ꝛ per Dy.hic in penul.col.ꝛ per Bal.hic.ꝛ Jo.fab.ꝛ pleni⁹ per Nico.de neap.hic in.j.q.ex glo.ꝛ

129 in istis locis habetis etiā†qn̄ incipit currere ꝑscriptio contra mulierē.de quo in specie videas Bal.ꝛ ibi omnino Sali.in.d.l. in reb⁹.§.omnis autē.C.de iu.dot.vbi dicit Sali.multū singu. per illum tex.ꝙ cum clarruerit maritū vergere ad inopiā tunc incipit currere ꝑscriptio contra mulierē tam in actione in rem ꝙ in hypothecaria circa ea que alienata fuerint per maritū cū tunc mulier habuerit facultatē agēdi pro dote.ꝛ ad hoc etiam

reputat illum tex.in.§.omnis autē.esse singularē Ang.hic.videte etiam qđ singularissime voluit do.Anto.de but.in.c.peruenit.ex̄ de emp.ꝛ vēdi.vbi voluit ꝙ lꝫ constāte matri.nō prescribaꝫ reb⁹ dotalib⁹.d.l.in reb⁹.§.omnis autē.tn̄ bene prescribitur reb⁹ donatis ꝓpter nuptias mot⁹ quia illarū rerū ɔstante mr̄imo.vxor est domina.est tn̄ verū qđ abb.Panor.tenuit ɔtrū mot⁹ per glo.in autꝫ.vt immobi.in antepe.col.in ver.rem. et per glo.in autꝫ.de non eli.secū.nubē.in ver.ꝓcedit.¶Jn ea. glo.ibi:qui tn̄ non fuit pact⁹ de ea sibi reddēda.Dicit Jo.fab. ꝙ debet intelligi glo.pactus.i.stipulatus.per.l.quoties.ff.solu. matri.ꝛ.l.auia.C.de iu.dot.ꝛ.l.j.C.de pac.ɔuen.ego indubitāter teneo qđ glo.nostra bene stat pac.absqꝫ expositione.i.stipu.

130 quia vt dixi late.s.in glo.in ver.trāstulimus.†ꝙuis pater dādo dotem pro filia sibi actionē non querat nisi sibi stipulatione prospiciat.tamen quilibet alius dādo dotē sibi querit actionem per solū pactū.ꝛ in hoc termino defecit ingeniū Jo.fab.casus est in terminis in.d.l.auia.ꝛ ibi Bar.ꝛ in.d.l.quoties.§.fi.et ibi per omnes.ꝙuis Jo.fab.alꝫ.ꝛ non bene istas.ll.pro se.ꝛ dixi latius in glo.in ver.trāstulimus.ꝛ ibi assignaui rationē diuersi-

131 tatis inter patrē ꝛ alios dic vt ibi.¶†Jn ea.glo.ibi.§.accedit. Aduerte ꝙuis alij nō dicāt h̄ qđ illud qđ vult glo.nr̄a ꝙ si extraneus det dotē pro muliere ꝙ mulieri q̄riꝫ actio integra nisi ille extrane⁹ fuerit sibi stipulat⁹ incōtinenti vel etiā solo pacto prospexerit:vt dixi statim:quia hoc est verū si subsequaꝫ matrimo.ꝛ in istis terminis ꝓcedit.d.§.accedit.al's secus.l.si ego.in prin.ff.de iu.dot.Bar.in.l.si cum dotē.in prin.ff.solu.ma.ꝛ in.l.

132 si donatur⁹.ff.de cōdi.ob cau.¶†An autē extraneus qui tempore ꝓmissionis dotis nihil dixit de restitutiōe fiēda sibi possit a postea preiudicare mulieri stipulādo:videas glo.tenētē ꝙ nō:in.d.§.accedit.quam Bar.ibi no.ꝛ multū cōmendat.de quo videas etiā latius Bar.in.l.quoties.ff.sol.ma.ꝛ in.l.j.in ꝑn.eo.ti.

133 ¶†Jn ea.glo.ibi:quia agit ꝛ filia semper ɔsentire crediꝫ.Dicas esse verū in dote ꝓfectitia.d.l.ij.§.j.ꝛ ibi glo.Bar.ꝛ alij.ff. solu.matri.secus si esset dos aduēti.quia tunc filia sola etiā existens in potestate patris ageret sine cōsensu patris.autꝫ.qđ locum.vbi doc.C.de colla.ꝛ glo.in.l.ij.§.in ver.profecta.ꝛ ibi per doc.omnes.ꝛ in.l.fi.§.necessitate.in glo.mag.C.de bo.que libe. b

134 et per Jo.fab.hic in.vij.col.ꝛ etiā per Ange.¶†Que autē dicatur dos ꝓfectitia:habetis meliorē tex.in.l.ꝓfectitia.in prin. et per totā.l.ff.de iure dot.ꝛ que faciāt dotem ꝓfectitiā:videas Bal.ꝛ in glo.in.l.auia.C.de iure dot.¶Jn ea.glo.ibi:et hanc dotē integrā debet ɔseruare.Jstud qđ vult glo.patrē nō posse diminuere dotē primi mr̄imonij.intelligit Ange.hoc esse verū in dote realiter data ꝺm dotem permissam tantū primo viro: bene pater potest minuere in secūdo mr̄imonio.ꝛ in terminis nostris est glo.no.in autꝫ.quāuis.glo.j.in ver.diminuere.C.de

135 rei vxo.ac.¶†Jn ea.glo.tēpestate siue fuerit diminutū patrimoniū.Nūquid autē si filia semel fuit a patre dotata ꝛ dotē con-

b sumpserit vel ꝑdidit nūquid denuo teneꝫ eam dotare:[b] Ange.de are.h̄ refert quedā dicta Cy.ꝛ doc.in.d.autꝫ.sed ꝙuis.Bar. Ang.ꝛ Jmo.in.l.post dotē.ff.solu.matr.que aliquid facerēt ad hanc qōnem.sed ego allego in terminis Bar.formātem hanc qōnē ꝛ distinguētē in.l.si dotem.§.si post solutū.ff.solu.ma.ꝛ ibi omnes cum suis ɔcordātijs.ꝛ Ludo.roma.in autꝫ.qđ locū. C.de colla.ꝙuis cōtra Bar.videaꝫ tenere Bal.in.l.fi.in.iij.col. versi.nūquid codē casu quo teneꝫ dotare.C.de do.ꝓmis.vbi te-

136 net†ꝙ eo casu quo frater teneꝫ dotare sororem:de quo ibi per eū.ꝛ dixi in prima parte hui⁹ glo.si semel dotauit ꝛ perijt dos etiam casu fortuito ampli⁹ non teneꝫ eam dotare.allegat inter ceteros vnū tex.in.l.si soci⁹ pro filia.ff.pro socio.qui mihi nihil probat.ad quē responde prout respōdet Bar.in.d.§.si post.est verū ꝙ Bal.non loquiꝫ in patre:vt loquiꝫ Bar.in.d.§.si post. sed in fratre.ꝛ ita pōt saluari Bar.ꝙuis iudicio meo videaꝫ ꝙ cum eadē sit ratio in vtroqꝫ casu tam in patre ꝙ in fratre.cum ꝑsupponam⁹ ꝙ frater teneaꝫ certe debet esse vis.ꝛ videatis in simili qōne quā ponit Bal.in autꝫ.cōtra rogatus.C.ad trebel.

137 vbi ponit†ꝙ si pater assignauit filio partē suā vn̄ viuere poterat ꝛ filius illam ɔsumpsit:an pater teneꝫ deinceps illum alimentare.de qua.q.videas etiam Bar.in terminis in.l.si cū dotem.§.si post solutū.ad fi.ꝛ ibi per eundē Bal.ꝛ alios omnes. ff.solu.mr̄i.ꝛ Bal.in.l.sancim⁹.in prin.C.de inoffi.test.ꝛ in autꝫ. si captiui.ad fi.C.de episco.ꝛ cleri.ꝛ in.l.ij.ff.solu.mat.ꝛ in.l.j.§. ius naturale.ff.de iusti.ꝛ iu.ꝛ Ang.in.l.pater.ff.de euic.Ludo.

138 roma.in autꝫ.qđ locū.C.de colla.¶†Jn ea.glo.ad fi.Cum hac glo.simpliciter trāsit hic in fi.vlti.q.ꝛ cum ea transeūt etiā alij et Jo.fab.Ang.de are.ꝛ Nico.de nea.in.iiij.q.glo.intelligētes tn̄ hanc glo.habere locū quādo filia esset viua tēpore quo pater agit.si autem iam esset mortua ꝛ pater ageret nō habet hoc priuilegiū ꝑlationis ꝺm Jo.fab.quia hoc non reperiꝫ iure cantum.ꝛ quia iste.§.faceret contra ꝛ fortius facit ꝺm Nico.de nea. hic in.iiij.q.gl.quia mortua filia cessat ratio glo.nostre ꝙ ideo

l

[a] ¶L.si donaturus.Ubi vide Fran.are.in.§.j. et qđ ibidē ad eū late dixi in apo. quib⁹ adde Feli. in.c.tertio loco. circa med.j.col. de ꝑsump.

[b] ¶Dotare.Uide ꝙ dixi in apo. s.eo.§.nu.97.

patri cõpetat hoc priuilegiũ: quia filie hanc dotẽ reseruare co-
gat: nam cum filia iam sit mortua cessat hec ratio. addo Bal. in
l. vnica. §. et vt plenius. C. de rei vxo. act. vbi dicit ꝙ hec glo. in
hac parte est sing. ⁊ postea effectualiter tenet idẽ quod doc. hic:
ꝗuis per alia verba dicẽs hanc esse veritatẽ: ꝙ si pater experia
tur actione cõmuni sibi ⁊ filie: ⁊ tunc habet hoc priuilegiũ quia
tunc est minister filie. si autẽ experiat̃ proprio iure: tũc non ha-
beat actionẽ priuilegiatã hoc priuilegio plationis. de hoc pun
cto videte latiꝰ Bar. in l. post dotẽ. in penul. colũ. vbi etiã alios
ff. solu. ma. ⁊ ibi in terminis nostris tenet etiã Bar. idem qd̃. s.
139 retuli doc. hic. † Aliquid autẽ marito agẽti in actione ex stipu-
latu ad dotẽ cõpetat hoc priuilegiũ plationis: glo. in d. l. vnica.
§. et vt pleniꝰ. in ver. ex vtroq; latere. C. de rei vxo. act. firmauit
expsse ꝙ nõ. ⁊ pro ea multũ bene facit hic tex. vbi hoc videt̃ esse
expeditũ. ⁊ cũ illa glo. tenet simpliciter Jo. de pla. in ij. col. hic.
sed Nico. hic in apostil. tex. in ver. alijs. simpliciter dicit illã glo.
male loqui ſm Dy. in l. j. in addi. mag. ff. solu. ma. ego credo ꝙ
illa glo. verũ dicat vt habetis per Bar. in l. j. in fi. j. col. ff. solu.
140 mrimo. † Aliquid autẽ hoc priuilegiũ plationis habet locũ in
spõsa: ⁊ an habeat locũ in mrimonio putatiuo. recurre ad re-
missiões quas. s. dedi in textualibꝰ. in iij. no. in illo arti. nunqd
priuilegiũ tacite hypothece cõpetat spõse. ⁊ an hꝫ locũ in mri-
monio putatiuo. vbi etiam inuenies tactũ quid de hoc priui-
legio plationis. ¶ Extra glo. pro cõplemẽto huiꝰ. §. restat vlti
141 mo vt videamꝰ † qualiter formãdus sit libellus in hac actione
ex stipulatu que cõpetit pro dote tam ex parte mulieris ꝙ̃ ma-
riti: huiꝰ libelli formã ponit Specu. in tit. de dona. inter virũ ⁊
vxo. §. formatis. versi. porro. ⁊ §. nunc de dote. ⁊ Roffre. in titu.
de act. que datur marito pro petẽda dote: ⁊ que datur vxori pro
repetẽda dote soluto mrimonio: ſm qd̃ referũt hic Jo. de pla. ⁊
Nico. de neapo. in vlti. q. ex glo. Et circa hoc vide que scripsit in
§. actionũ. in glo. in vlti. libello. quẽ ibi posui in petitione here-
ditatis. vbi dixit: ꝙ cũ in actione de dote sit iudiciũ vniuersale:
sicut ⁊ petitio hereditatis ꝓcedit libellus si aliqs simpl'r petat
cõdẽnari ad restituẽdã dotẽ: non facta specificatione alicuꝰ rei
142 dotalis. ⁊ † libellus generalis ꝓcedit in actione de dote. vbi vi
dete. ⁊ ponit Bar. in l. fi. per illũ tex. ⁊ ibidẽ Bal. ⁊ alij. C. de sen.
que pro eo qd̃ interest. ⁊ Bar. in l. j. in prin. vbi alij. ff. de eden. ⁊
Bar. in rubr. ff. solu. mri. in vlti. colũ. cum alijs cócor. quas ibi
retuli ⁊ signaui. ⁊ qdã alia differẽtia ad hunc libellũ ponit Bar.
in rub. ff. sol. mri. in vlti. col. que simpliciter referunt per Ang.
hic qui corrupte all'. Bar. in l. j. ff. solu. mri. ⁊ est in rub. illiꝰ tit.
in hac materia libellus est diuersimode formãdus ſm diuersi-
tatem casuũ emergẽtiũ. quia aliquãdo agit maritꝰ ad dotẽ sibi
constituẽdã ⁊ dandã: vel ad dotẽ sibi ꝯstitutã ⁊ pmissam actua
liter dandã. aliquãdo agit ad repetẽdũ dotẽ mulier cõtra ma-
ritum: vel a patre qui dedit: ⁊ expsse pactꝰ est eam sibi reddi. ali
quãdo agit̃ ab ipsa muliere soluto mrimonio: vel etiã cõstante
in casibꝰ premissis. Aliquãdo agit̃ ab heredibꝰ mulieris. aliqñ
ab eius filijs vel descẽdentibus: etiã non de heredibꝰ. prout de
predictis tribꝰ vidimus. s. in glo. in ver. trãstulimus. ⁊ in glo.
mag. in ver. cum ipsa. vnde ſm diuersitatẽ casuũ diuersificãde
sunt etiã cõclusiones. forme autẽ taliũ libellorũ satis sunt plane
et satis liquẽt ex his que. s. vidimꝰ. pro nũc pono in duobꝰ ver
143 bis vnã formã in marito agẽte ad dotẽ. † Ago cõtra Titium
socerũ meũ ⁊ dico ꝙ de tali anno ⁊ mẽse ꝯtraxi mrimoniũ cum
Bertha eius filia: pro qua dictꝰ Titius ꝓmisit mille pro dote:
iam est annꝰ vel circa: ⁊ eam vsq; nũc distulit soluere ⁊ etiã in-
debite recusauit. quare cum ego per tẽpus supradscriptũ susti-
nuerim onera mrimonij: ⁊ ppterea cum intersit mea in viginti
dictã dotẽ tẽpore debito non fuisse mihi solutã. peto dictũ Ti-
tyum ꝯdẽnandũ ad dãdũ mihi ⁊ actualiter soluẽdũ dicta mille
integra ꝓmissa in dotẽ. itẽ eum cõdẽnari ad dicta viginti mihi
144 soluẽda pro meo interesse. ¶ † Qualis aũt sit forma libelli ex
parte mulieris agẽtis ad repetitionẽ dotis soluto mrimonio:
siue etiã cõstante in certis casibꝰ pmissis: ponit vno verbo Jo.
fab. ⁊ latiꝰ Ange. de are. sed plenissime Jo. de pla. qui in hoc li-
bello cõgerit omnẽ materiã huius. §. quam ego. s. in suis locis
posui. libellus autẽ in hypothecaria pro dote: de qua etiã tra-
ctat hic. §. esset adeo planus. qd̃ ſm Jo. fab. esset ridiculũ eum
145 ponere. ¶ † Aliquid autẽ qñ mulier agit cõtra maritũ debet
in libello necessario cõcludere: peto eum ꝯdẽnari inquantũ fa-
cere potest cum in plus nõ teneat̃ maritꝰ de iure. iuxta. l. qui in
id. cum. l. seq. ff. de re iudi. ⁊ l. maritꝰ. ff. sol. mri. cum simi. an vo
sufficiat simpliciter petere eum cõdẽnari: Videte Bar. ⁊ alios
in d. l. maritꝰ. vbi tenet: ꝙ sufficit ꝙ peto eum cõdẽnari: absq;
eo qd̃ dicat illum inquantũ facere potest ⁊c.

In bone fidei. Iste. §. est facilis. ⁊ facilẽ habet
materiã vtilẽ tamen. ⁊ cõmuni
diuisione scribẽtiũ hic: vt Nico. Jo. de pla. ⁊ Ang. de are. diui-
ditur vsq; ad. §. preterea. in tres partes principales. In prima
ponit differẽtiã que olim erat inter actiones bone fidei ⁊ actio-
nes stricti iuris circa cõpensationẽ. In secũda illam differẽtiã
remouet ⁊ corrigit. In tertia excipit vnũ casuꝫ. Secũda ibi: no
stra ꝯstitutio. Tertia ibi: excepta. ¶ Mihi autẽ videt̃ ꝙ iste. §.
cõgruẽtius possit diuidi in quinq; partes pncipales. In pma
declarat̃ in genere libera potestas quã habet officiũ iudicis cir
ca actiones bone fidei. In secũda declarat̃ in specie circa cõpen
satione. In tertia ponit differẽtiã que in hac cõpẽsatione olim
erat inter actiones stricti iuris ⁊ actiões bone fidei. In quarta
tollit illa differẽtia. In quinta excipit vnus casus ⁊ exceptiõis
ratio assignat̃. Secũda ibi: in quo ⁊ illud ꝯtinet̃. Tertia ibi: sed
et in strictis iudicijs. Quarta ibi: sed nostra cõstitutio. Quinta
1 et vltima est ibi: excepta. Iste. §. hoc dicit in summa. † Olim in
actionibꝰ bone fidei inducebat̃ cõpẽsatio ipso iure: ⁊ in actione
vo stricti iuris demũ opposita exceptiõe doli. hodie vo hec dif-
ferẽtia est sublata. ⁊ in omnibꝰ actionibꝰ tam in actione bone fi
dei ꝙ̃ stricti iuris tam in rem ꝙ̃ in personã fit vsq; ad ꝯcurrẽtẽ
quãtitatẽ cõpẽsatio ipso iure excepta actiõe depositi in qua ex-
ceptio cõpẽsationis non ꝓcedit. h. d. vsq; ad. §. ꝓterea quasdã.
Et pro introductione casus ⁊ intelligẽtia litere habeãt sibi iu-
uenes pmittere ad euidẽtiã vnũ ꝙ olim erat causa differẽtie cir
ca cõpensationẽ inter actiones bone fidei ⁊ actiones stricti iu-
ris: quia in actionibꝰ bone fidei cõpẽsatio fiebat ipso iure vsq;
ad cõcurrẽtẽ quãtitatẽ: in actionibꝰ stricti iuris nõ fiebat com
pẽsatio ipso iure: sed demũ opposita exceptiõe doli dolo facis:
2 quia petis qd̃ restituturꝰ es † ⁊ effectus est maximꝰ an actio tol
latur ipso iure: an ope exceptiõis. per ea que tradunt̃ in l. mar-
cellus. ff. de re iudi. in l. si vnus. §. pactꝰ. ff. de pac. quia si ipso iu
re est sublata actio iudex ex officio potest expellere agẽtẽ ⁊ ab-
soluere reũ etiã reo non petẽte: secꝰ si actio non est sublata ipso
iure: sed ope exceptionis: vt magistraliter inquit Bar. vbi hoc
latissime tãgit in d. l. si vnus. §. pactus. ff. de pac. in. ix. ⁊ x. colũ.
post glo. quã ad hoc multũ no. Bar. in l. eum qui ita. §. qui ita.
vbi etiã Jmo. ff. de ver. obli. ⁊ Bar. in l. lecta. ff. si cer. peta. ⁊ vi-
debitis latiꝰ. j. in glo. in ver. ipso iure. hodie vo per istũ. §. subla
ta est talis differẽtia. ⁊ per l. fi. C. de cõpẽsa. de qua tex. iste tacite
mẽtionẽ facit sublata est ista differẽtia. Et generaliter est dispo
situm ꝙ in omnibꝰ actionibꝰ fiat cõpensatio ipso iure excepta
actiõe depositi: vt hic habes in litera ⁊ in d. l. fi. C. de cõpensa. ⁊
istud sufficiat pro figuratiõe casus. ¶ In tex. ibi: iudicijs. Ex-
3 ponit Dy. i. actionibꝰ. † ⁊ de multiplici significatione huiꝰ ter-
mini iudiciũ: recurre ad glo. no. in. §. ꝓterea. s. qui. nõ est pmis.
face. testa. ¶ In tex. ibi: iure aperto. Exponit Dy. i. cuꝫ debitũ
hincinde est liquidũ. vt expsse dicit tex. vnde iste est assumptus
in l. fi. C. de cõpẽsa. ⁊ ista expositio magis placet mihi ꝙ̃ exposi-
tio glo. hic in ver. iure aperto. que exponit. i. cũ hincinde debet̃
quãtitas. que expositio est extranea ad hũc tex. ꝗuis in se sit ve
ra. ⁊ ſm qd̃ dicit Dy. forte ꝙ tex. voluit sic dicere: forte ꝙ nõ est
verũ. prout etiã fatet̃ Dy. ꝙ exponendo literã: prout dixi: iure
aperto. i. cum debitũ est liquidũ. potest addi illud qd̃ dicit glo. i.
cum hincinde debet̃ quãtitas. tñ quia est alienũ a tex. nostro: et
ad. l. fi. reseruo dicendũ in glo. in ver. iure aperto. ¶ No. ex tex.
in ver. libera potestas. ſm Jo. fab. hic. cuius verba sibi ascribit
4 Jo. de pla. † ꝙ libera potestas astringit̃ ad ea que sunt de bono
et equo. ⁊ ideo ſm eos facit iste tex. ꝙ si ꝓcurator cui data est li-
bera potestas fraudẽ cõmitteret vel aliquid faceret cõtra bonã
equitatẽ puta dolo vel fraude ꝙ illud nõ noceat dño. ad quod
etiã allegãt magistraliter in terminis tex. in l. creditor. §. luciꝰ.
qui est. §. fi. ff. mãda. ⁊ ibi bene ꝓbat tex. in ver. vtili. quẽ ibi ex-
presse ita no. Bar. in. j. not. addo tex. opti. in l. in vẽditione. §. j.
versi. de tẽpore. ⁊ ibi no. Bar. ff. de bo. auto. iudi. possi. ⁊ Bar. in
l. procu. cui libera. ff. de ꝓcu. vbi per d. §. luciꝰ. dicit ꝙ ille cui cõ
cessa est libera potestas põt omnia facere que potest dñs dum
tamen dolus malus absit. de quo. j. latiꝰ statim in specie dicet̃.
5 ¶ Et ad supradicta vnũ diligẽter no. † ꝙ ꝗuis mãdatũ singu
lariũ personarũ requirat istud verbũ cum libera al's nũꝙ̃ sub-
intelligit̃ tñ mãdato vniuersitatis semp videt̃ inesse. ita voluit
signãter multũ Bal. in l. pñses. in prin. per illũ tex. C. de transac.
6 qd̃ teneas perpetuo cordi. ¶ No. etiã † ꝙ ꝓcurator etiã cũ libe-
ra non tñ potest facere actꝰ obligatorios. ita no. Bal. in l. man-
datũ. in iij. col. C. man. motꝰ per tex. in l. quã tuberonis. §. alia.
ff. de pecu. ¶ Item facit iste tex. ſm eosdẽ Jo. fab. ⁊ Jo. de pla.
ꝙ si iudex delegatꝰ iniuste vel inique ꝓcedat ꝙ ꝓcessus sit ipso
iure nullus: quia nõ videt̃ sibi mãdatũ ꝙ inique vel iniuste ꝓce
dat. ar. l. si ꝓcurator. ver. qd̃ si indebitũ. cũ simi. ff. de ꝯdi. inde. ⁊
hoc dicit Jo. fab. tenere doc. iuris canonici. non tñ dicit in quo
loco. sed vos allegate Inno. ⁊ cõiter alios in c. cuꝫ dilecta. ex de
rescrip. ⁊ in c. cum venerabilis. ex de offi. dele. ¶ Item facit iste
7 tex. ſm Jo. de pla. † ꝙ si potestati seu rectori vel iudici sit ꝯcessa
libera potestas vel liberũ arbitriũ ꝙ restringit̃ ad id qd̃ est bo
num ⁊ equũ. meliꝰ facit. d. l. in vẽdicatione. §. j. versi. de tẽpore.
vbi Bar.

8 vbi Bar.ff.de bo.auto.iudi.possi.vbi manifeste ꝓbaṫ† ꝙ q̄uis
quis habet liberũ arbitriũ tñ teneṫ de dolo cõmisso nõ culpa.
de qua materia vide tex.cũ Bar.in.l.creditor.§.luciꝰ.ff.mãda.
Bal.in rub.C.de pe.iudi.qui male iudi.ṽsi.q̃ro nũquid iudex.
Bar.in.l.si societatẽ.§.arbitror.i.iiij.col.⁊ in.l.iij.C.de do.pro-
mis.⁊ videas oĩno Jo.de imo.in.c.j.in antepe.col.ex̄ de consti.
Bal.in.l.j.ff.de test.mili.⁊ in.l.et si potest tres.in.xij.col.ff.si qs
cau.⁊ que plene tradit Bar.⁊ alij in.l.filiusfamilias.ff.de dona.
et extrauag.ad repri.in ver.videbiṫ.⁊ Jmo.in.l.ij.§.volũtate.
9 ff.solu.mr̄i.¶ Ulti.facit tex.noster ſm Ange.hic† ꝙ q̄uis iu-
dici cõcedaṫ libera potestas vel arbitriũ non tamẽ colligiṫ an
per hoc iudex debet obseruare ius ciuile.sꝫ audite iudicio meo
iste tex.parũ vel nihil facit ad suprascripta omnia ad que infer
tur per doc.hic:quia in hoc tex.libera potestas non ꝓferṫ sim-
pliciter ⁊ absolute vt sit in p̄dictis casibꝰ doctor:sed ꝓferṫ qua-
lificatiue ⁊ modificatiue:scilꝫ ꝙ iudex habeat liberã potestatẽ
10 estimãdi ex bono ⁊ equo.† Secũdo no.p̄ncipaliter ex hoc tex.⁊
glo.ꝙ q̄uis hodie omnis actio cuiuscũq̧ generis ⁊ qualitatis
tollaṫ ipso iure per cõpensationẽ vsq̧ ad ꝯcurrentẽ quãtitatẽ:
tñ in hoc reperiṫ speciale in actiõe depositi vt ꝯtra eũ exceptio
a cõpẽsationis nõ ꝓcedat:[a] ⁊ in hoc est priuilegiata hec actio de-
positi.ꝯcor.l.fi.C.de cõpen.⁊.l.pe.C.deposi.⁊.c.bona fide.ex̄ de-
posi.sed operepretiũ est inuestigare ad tex.nostrũ.⁊ ad istã no-
tabilẽ rationẽ specialitatis ⁊ huiꝰ priuilegij:quia ꝯtra actionẽ
depositi nõ posset opponi ista exceptio cõpẽsatiõis.glo.vnica
in.l.ob negotiũ.ff.de cõpẽ.dicit ꝙ istud est ꝓpter ꝑfidiã deposi
tarij.Ang.de are.dicit ꝙ istud est ꝓpter exuberãtiã fidei habi
tam in depositariũ:ꝓpter quã habet hoc priuilegiũ qȯ cõpẽsa
tione nõ tollaṫ.ego reperio Bar.sing.in.l.cũ his.§.j.ff.de cõdi.
inde.qui aliã rationẽ assignat dicẽs ꝙ ideo in deposito nõ pȯt
opponi exceptio cõpẽsatiõis:quia denegãs depositũ videṫ spo
liare deponẽtẽ.vnde cũ spoliatꝰ ante omnia sit restituẽdus.l.si
quis ad se fundũ.C.ad le.iuli.de vi.⁊.c.literas.ex̄ de resti.spo.⁊
sibi nulla potest opponi exceptio:ergo per ꝯsequẽs nõ poterit
obijci compẽsatio.ego tñ multũ dubito de hac rõne Bar.quia
ea attẽta seq̃reṫ ꝙ idẽ esset in alijs ꝯctibꝰ:vt in eis nõ possit op
poni exceptio cõpẽsatiõis:quia eodẽ modo in cõmodato:quia
denegãs restituere rem cõmodatã videṫ spoliare cõmodãtem
11 qȯ est falsum:vt hoc tex.arg.a speciali.¶ † Nũquid aũt sicut cõ
tra ꝯctũ depositi nõ pȯt opponi exceptio cõpẽsationis:vt hic.
ita etiã nõ possint opponi alie exceptiões veluti exceptio spo-
liationis:Bar.in.l.pe.in.iij.not.C.deposi.videṫ tenere ꝙ non-
dum generaliter no.ex illo tex.ꝙ ꝯtra agẽtẽ depositi nõ possit
exceptio obijci.tñ ꝯtriũ videṫ tenere glo.ibi in ver.opponat.et
alia glo.in ver.ꝯcessa.que videnṫ velle ꝙ ꝯtra actionẽ depositi
bene opponaṫ exceptio spoliationis:q̄uis nõ multũ aperte se
firmat.⁊ videas Bar.⁊ alios in.l.si alienã.ff.solu.ma.⁊ no.glo.
in.c.ij.in ver.exceptiõis.ex̄ de ord.cog.⁊ Cy.Bal.⁊ Sali.in.d.l.
pe.C.deposi.item ad hoc notabile ꝙ ꝯtra actionẽ depositi non
admittaṫ cõpẽsatio.adde alios casus no.in quibꝰ etiã non ad-
mittiṫ cõpẽsatio.quos enumerat glo.not.in ver.possessiõe.que
est fi.in.l.fi.in fi.C.de cõpẽsa.quã Bar.ibi mãdat notare ſm bo
nas lec.ego alṫ.glo.pleniorẽ ⁊ magistrã que enumerat q̄pluri-
mos casus in.l.ob negotiũ.ff.de cõpensa.vltra quos adde aliũ
12 casum quẽ.d.glo.sentit si bene inspiciaṫ.† nã cõtra agẽtẽ inter-
dicto recuperãde nũq̄ obijciṫ cõpẽsatio:vt cõcludit glo.in.c.fi.
in ver.petẽtẽ.ex̄ de ordi.cog.⁊ hoc etiã ꝓbaṫ in.l.fi.in fi.C.de cõ
pensa.⁊ ibi exp̄sse Bal.in.iiij.no.⁊ ad hoc no.illũ tex.de cuiꝰ in-
tellectu ⁊ ratione:quare in hoc ꝯtra spoliatũ agentẽ interdicto
recuperãde nõ admittaṫ exceptio cõpẽsatiõis.videas oĩno no.
Bar.in.l.cuꝫ his.in p̄n.ff.de ꝯdi.inde.Bal.in.l.cũ quis.in.viij.
13 col.C.de iu.⁊ fa.igno.† Jtem sacerdoti petẽti decimas non pȯt
opponi cõpẽsatio:glo.est no.xv.q.j.c.quã sit.alṫ.Ludo.in sing.
suis.¶ Expeditis textualibꝰ anteq̄ veniã ad glo.quia tex.iste
facit mẽtionẽ de libera potestate ⁊ sepenumero fiũt cõmissiões
cũ libera vel cũ plena potestate:vel cũ arbitrio boni viri:⁊ simi
libꝰ clausulis.Ange.hic multũ impertinẽter tractat de huius-
modi clausulis quid importẽt.verũ quia hoc est satis extraneũ
a materia.§.nostri.ideo remissiue ꝓcedã dãdo veras ⁊ oppor-
tunas remissiões ⁊ magis plenas q̄ Ang.hic ad quas cũ expe
14 ditur recurrite.¶ † Queritergo in primis Ange.hic que sint
verba importãtia merã ⁊ liberã volũtatẽ.item que sint ṽba im
portãtia arbitriũ nõ merũ:sed regulare a iure.⁊ sic arbitriũ bo
ni viri vtilitas est magna ⁊ euidẽs.quia qñ fit cõmissio per ver
ba importãtia merã volũtatẽ stabiṫ declarationi sue:siue iuste:
siue iniuste ꝓferat:siue digne:siue indigne.l.cũ quidã.la.ij.ff.de
lega.ij.dũmodo dolus malus absit.l.creditor.§.luciꝰ.ff.mãda.
secꝰ aũt si fiat cõmissio per ṽba importãtia arbitriũ boni viri.
hũc effectũ plene tradit Bar.in extrauag.ad repri.in ver.vide
bitur.⁊ in.l.si sic.⁊ alij omnes in p̄n.ff.de leg.j.⁊ in.d.l.cũ quidã.
15 De hoc ergo† scilꝫ que verba importãt liberã volũtatẽ:⁊ q̃ ar-
bitriũ boni viri:vide late Bar.⁊ pleniꝰ q̄ alibi in.d.ver.videṫ.
et in.d.l.cũ quidã.⁊ i.d.l.si sic.in p̄n.⁊ ibi Ray.Bal.Ang.Jmo.
et alios vbi inuenies etiã quid de verbo volueris.vt si diceret
princeps ꝯcedimꝰ tibi vt in tali causa ꝓcedas quȯ volueris.an
importat merã volũtatẽ:an arbitriũ boni viri.in istis locis ha
16 bes etiã† quid de verbo libet vel libuerit vel placebit.ibi etiaꝫ
quid si addaṫ verbũ plenũ vel liberũ vel merũ:vtputa cõmitti
mus cum pleno ⁊ libero arbitrio.⁊ etiã quid de verbo iudicio
b tuo[b] vel iudicio tertij:vtputa cõmittimus tibi vt ꝓcedas iudi
cio tuo.⁊ ibi etiã quid de verbo videbiṫ vt ꝓcedas vt tibi vide
bitur.¶ Quid autẽ si sit dictũ in cõmissione qȯ possit facere ad
sui volũtatẽ:Bar.in.l.filiusfamilias.in.j.col.ff.de dona.Bal.in
17 l.si qñ.in p̄n.C.de inoffi.test.doc.in.c.j.ex̄ de ꝯsti.¶ † Quid aũt
importaret si illustrissimꝰ p̄nceps faceret cõmissionẽ h̄ modo.
Cõmittimꝰ tibi ꝙ possis omnia facere que nos possemꝰ:an di
catur ꝯcedi libera administratio:⁊ ponit Bar.in.l.creditor.§.
luciꝰ.per illũ tex.ff.mãda.⁊ in.l.ꝓcurator cui libera.ff.de ꝓcu.⁊
18 vide tex.in.c.fi.vbi do.Anto.ex̄ de dila.¶ † Quid aũt de verbo
damꝰ licẽtiã:an importat liberã volũtatẽ:an verũ arbitriũ bo
ni viri:ponit Jnn.in.c.cũ ad monasteriũ.circa fi.in glo.in ver.
licẽtiã.ex̄ de sta.mona.⁊ latiꝰ Bar.in.d.l.alio.in.iij.col.ver.ꝓce-
do vlteriꝰ.ff.de ali.⁊ ciba.leg.¶ Quid aũt de verbo potestatis.
puta damꝰ tibi potestatẽ procedẽdi in tali causa:ponit Bar.in
d.l.alio.in.iij.col.ṽsi.qd si testator.vbi etiã ponit:qd si dicaṫ do
liberã vel plenã potestatẽ vel licẽtiã.de qbꝰ etiã videatis oĩno
Bar.in.d.extrauag.ad repri.in ver.videbiṫ.Bal.in.c.j.§.iudi-
ces.al's est in.§.itẽ sacramẽta.de pa.iura.firmã.in ṽsi.feu.⁊ in.l. a
qui explicate.per illũ tex.C.de accu.⁊ no.diligẽter illã reg.quã
ponit Bal.in.d.l.alio.in.iiij.col.que ꝯfert ad multa.ꝙ si ista ver
ba plenũ ⁊ liberũ adijcianṫ ṽbo qȯ al's de sui natura importa-
ret arbitriũ boni viri:facerẽt ipsuꝫ significare liberã volũtatẽ.
ad quã videas etiã Bal.no.in.l.et si post tres.in.xj.col.ff.si qs
cau.Ad suprascripta vide qȯ dixit no.Bal.in.l.si qs maior.in
pri.C.de trãsac.vbi signãter voluit ꝙ q̄uis iudex habeat etiã li
berũ arbitriũ absoluẽdi ⁊ ꝯdẽnãdi ex dispositione forte alicuiꝰ
statuti.tum quia dictũ statutũ tẽdit ad p̄iudiciũ tertij.dꝫ intelli
gi de ea libertate q̃ ꝯtineat in se equitatẽ.⁊ ꝙ nõ possit iniquũ
19 equo p̄ferri.qȯ bene no.¶ † Quid si in cõmissiõe dicaṫ ꝙ faciat
ſm suũ velle.an ista ṽba importẽt liberã volũtatẽ adeo ꝙ nul-
lus ꝯdicere possit:vide oĩno Bar.tenẽtẽ ꝙ sic:in.d.extrauagã.
ad repri.in ver.videbiṫ.Ant.de but.in.c.j.ex̄ de ꝯsti.Dixit etiã
iuxta p̄dicta do.abb.Panor.in.c.j.per illũ tex.ex̄ de his q̃ fiũt
a ma.parte capi.ꝙ verbũ facias ad volũtatẽ tuã referṫ ad abso b
lutã volũtatẽ:nõ autem ad arbitriũ boni viri.cuiꝰ ꝯtriũ tenuit
Bal.in rub.C.de pe.iudi.qui male iud.versi.sed nũquid iudex.
20 de quo vide Bar.in.d.ṽsi.videbiṫ in primo.¶ † Quid autẽ in
verbo ꝯsciẽtie.puta cõmittimꝰ ꝙ in tali causa ꝓcedas ⁊ ꝓnun
ties ſm tuã ꝯsciẽtiã:vide glo.in.c.statutũ.§.assessorẽ.de rescri.
in.vj.⁊ glo.in cle.j.de iure pa.⁊ in terminis Bal.in.l.fi.C.de iu.
dot.accedãt q̃ no.Ang.⁊ Jmo.in.l.ab executione.in prin.post
glo.ibi.ff.de appel.Jo.an.in.c.j.de iu.calũ.in nouel.⁊ in.c.ij.de
cõfes.in.vj.¶ Quid aũt de illo quotidiano ṽbo discretioni tue c
cõmittimꝰ:ponit in terminis Bal.in.d.l.fi.C.de iu.dñij impe.
21 ¶ † Quid aũt de ṽbo sensui tuo:ponũt Ant.de bu.⁊ abb.Pa-
22 normi.in.c.j.ex̄ de ꝯsti.¶ † Quid de verbo prudẽtie tue:ponit
Anto.de but.⁊ Abb.in.c.ne innitaris.per illũ tex.ex̄ de ꝯstitu.
23 ¶ Scdo principaliter q̃rit Ang.de are.hic† qñ cõmittiṫ alicui
causa ꝑ verba importãtia merã volũtatẽ ⁊ liberũ vel plenũ ar-
bitriũ q̃ possit tunc iudex facere.itẽ ⁊ q̃ teneaṫ iudex obseruare
in quo etiã ego remissiue ꝓcedã.de hoc ergo vide Bar.in.d.l.fi
liusfami.in.j.col.in ṽsi.extra glo.iste tex.est not.ff.de dona.vbi
Jmo.⁊ alij.vbi etiã poniṫ:an vigore talis arbitrij possit iudex
alteriꝰ ius ledere:⁊ Bar.in.d.ṽsi.videbiṫ.⁊ Jo.and.in addi.ad
Spe.in titu.de cita.§.seq.ṽsi.sed nunqd.⁊ do.Anto.de but.in
c c.j.[c] ex̄ de ꝯsti.⁊ hic ꝑ Ang.⁊ vbi etiã poniṫ in vigore talis arbi
trij poterit iudex omittere citatiões:⁊ tollere acta cause.¶ Et
24 vltra eũ† an vigore talis arbitrij poterit iudex terminũ ꝓroga
re:puta si ptãs ex forma statuti habeat plenũ arbitriũ ꝯdẽnã-
do ⁊ puniẽdo malefactorẽ an ꝑ h̄ dicaṫ hr̄e arbitriũ ĩ ꝓcedẽdo:
ita vt possit terminũ maleficij coarctare vl' ꝓrogare:vide Bar.
no.dicẽtẽ ꝙ nõ.vbi ponit plenã doctrinã q̃ seruari dꝫ in hmõi
cõmissiõibꝰ.vt.l.si ĩ lege.in p̄n.ff.loca.Bal.⁊ Ang.ĩ.l.j.ff.d̄ test.
mili.Bal.ĩ.l.nec ꝯq̄.§.ꝓficisci.in.xj.q.ff.d̄ offi.ꝓcõ.⁊ le.Jmo.
et Pau.de cast.in.d.l.filiusfa.⁊ oĩno videas Bal.in.l.j.§.j.ff.de
iu.deli.vbi tenet Bal.vnũ notabile ꝙ iudex habẽs tale plenuꝫ
arbitriũ teneṫ tñ ferre sñiam infra tp̄s instãtie.⁊ sequiṫ Pe.de
anc.in repe.c.canonũ statuta.in versi.ad p̄dicta facit questio.ex̄
25 de ꝯsti.¶ † Quid aũt si in cõmissione dicaṫ:vel ita disponaṫ ex
forma statuti in aliqbꝰ casibꝰ:puta in maleficijs:ꝙ iudex vl' po
testas nullã iuris solẽnitatẽ teneaṫ obseruare:⁊ sic vniuersali-
ter.qd importãt hec verba ⁊ q̃ solẽnitates intelliganṫ per hec

¶ Non ꝓcedat Quod veruꝫ est etiã de deposito ad depositũ: ſm Pau.de cast.in cõsi.inci.viso pũcto suprascri.⁊c. sed admittiṫ ſm eum recõuentio in qua tñ nõ retardaṫ liquiduꝫ propter nõ liquidum:sed qȯ ꝓbare dꝫ reseruaṫ.l.si qs.et ibi Bal.C.deposi.

¶ Judicio tuo. Ad saturitatem de oĩbꝰ infrascriptis clausulis:vide oĩno Feli.in d.c.j.in.xvij.col.cum seq.de ꝯfes.alleg.hic per do.Jaso.may.

¶ Jn.c.j. Ubi oĩno vide Feli.in.xvij.colũ.ṽsi.fallit octauo.

verba esse sublata. ponit late Bar. in d. l. filiusfa. cuiꝰ verba ad
literā sequit̃ Pe. de anc. in cle. sepe. ex̃ de ver. signi. Bar. in l. j. ⁊
l. neqꝫ. §. deportati. in. j. opp. ff. de te. mili. ⁊ in l. militis. vbi Bal.
Ang. Alex. ⁊ alij nouissimi. C. de test. mili. Bal. in l. si ꝓcurator.
26 in vlti. col. C. māda. Panor. in c. dilecti. in. ij. col. de iudi. ¶ †Et
quid possit vigore taz ampli arbitrij ⁊ tam ample ꝑtātis. vltra
p̃dicta videas Bal. in l. negāda. C. qui accu. ⁊ Bal. in l. obserua
re. §. ꝓficisci. ff. de offi. ꝓcō. ⁊ lega. Bal. ⁊ Ang. in d. l. j. ff. de test.
mili. Bar. in l. ambitiosa. ff. de decre. ab ordi. faciē. Canon̄. in c.
exhibita. ex̃ de iudi. ⁊ an tali casu pōt recipe testes parte absen-
te ⁊ nō citata: Bar. in d. l. filiusfa. ⁊ Ang. ī d. l. militis. C. de test.
mili. circa qđ videatis oīno qđ signanter voluit Bal. in l. si qñ.
C. de testi. ī. iij. col. vbi vult: ꝙ partes possunt dare licētiā iudici
vt recipiāt testes parte nō citata. vide etiā illud dictū Spec. in
tit. de arbi. §. sequit̃. v̄si. sed pone. ⁊ ibi Jo. an. in addi. vbi singu
27 larissime voluit† ꝙ si factū sit cōpromissum cū clausula ꝙ arbi
ter ferre possit sniam partibꝰ p̃sentibꝰ vel absentibꝰ: tñ isto ca-
su si arbiter ferat laudū parte nō citata laudū est ipso iure nul-
lum. ⁊ sequit̃ Bal. in l. eos. §. apostolos. C. de app. ⁊ ibidē Bal.
28 vult vnū bene signādū† ꝙ si factū est cōpromissuz cū clausula
ꝙ arbiter possit ꝓrogare terminū cōpromissi partibꝰ citatis ⁊
nō citatis: certe si arbiter ꝓrogaret terminū partibꝰ nō citatis
vel saltē partibꝰ nō intimaret ꝓrogationē: talis ꝓrogatio esset
ipso iure nulla. ⁊ Bal. in aut̃. ei qui. C. de tēpo. appel. ⁊ in l. diez
proferre. in ṗn. per illū tex. ff. de arbi. Ang. in l. cū nō eo die. C.
qñ ꝓuo. nō est neces. ⁊ tex. qui ṗma frōte aperte ꝓbat ꝯriū: nisi
ad eū diligēter aduertat̃. in d. l. diē ꝓferre. §. si qs litigatorū. ff.
de arbi. quē tex. no. quia ꝯsueuit in ꝯsulēdo ꝑ nōnullos doc. ca
29 uillari. ¶ An† aūt vigore dicti arbitrij dati ꝙ iudex nō teneat̃
seruare aliquā solēnitatē iuris poterit iudex recipere testes si-
ne iuramēto. Bar. in d. l. filiusfa. in ij. col. vbi tenet ꝙ potest. et
idem in l. j. ff. de test. mili. ⁊ Pe. de anch. in d. cle. sepe. ex̃ de ver.
signi. ⁊ vltra superiꝰ all'. ꝑ Bar. bene faceret illud qđ no. ꝑ plu-
ra fundamēta deduxit Jo. an. ī reg. nō est sine culpa. de reg. iur.
in. vj. in mercu. vbi ꝯcludit ꝙ iuramētū in teste nō est de substā
tia testis: qđ patet: quia pōt remitti de volūtate ipsarū partiū.
glo. in l. j. in ṗn. in glo. mag. circa med. in ver. snia. ff. de fer. glo.
et tex. in c. tuis. ex̃ de testi. qđ non posset dici si esset de substātia
actꝰ: quia ea q̃ sunt de substātia actꝰ non possunt de ꝯsensu re-
mitti: iuxta no. in c. de causis. ex̃ de offi. dele. ⁊ no. ꝑ oēs post gl.
in aut. offerat̃. C. de lit. ꝯte. ꝑ Bar. etiā bene facit glo. in c. cum
olim essemꝰ. in ver. quorūdā. ex̃ de priui. ⁊ glo. in c. nuper. ex̃ de
testi. q̃ voluit ꝙ testis nō iuratꝰ faciat p̃sumptionē. accedat qđ
voluit glo. vbi etiā Bal. in c. j. §. si duo. de pace tenē. in v̄si. feu. q̃
vult ꝙ iudex pōt accipere informationē ex teste nō iurato. ⁊ da
ta paritate ꝓbationū inter partes prepōderabit ꝓbatio ꝓdu-
cētis testē nō iuratū. ꝯtra Bar. tñ in locis p̄all'. magis cōiter te-
nent doc. ⁊ ꝯriū tenēt Bal. ⁊ Ange. in l. milites. C. de testa. mili.
Bal. in l. p̃sbyteri. C. de epi. ⁊ cleri. ⁊ Jo. de imo. ⁊ Lud. in d. l. fi-
liusfamilias. ⁊ Lud. roma. in sua repe. rub. ff. de arbi. in xvij. q.
moti potissimū ꝑ d. cle. sepe. in ver. nō sic tñ. per quā plus dixit
Bar. in extraua. ad repri. in ver. videbit̃. ⁊ in ver. sine figura iu-
dicij. ꝙ qñ ꝓcedit̃ summarie simpliciter ⁊ de plano nō tñ credit̃
30 testi nō iurato. ¶ Item† an vigore dicti arbitrij poterit iudex
admittere in testibꝰ ꝑsonas a iure ciuili vel gētiū ꝓhibitas: pu
ta inimicū capitalē vel deportatū vel infamē: Bar. ponit in d. l.
filiusfa. in ij. col. vbi etiā Jmo. ⁊ alios. ⁊ Pe. de anc. ī d. cle. sepe.
et an poterit admittere mutū vel surdū in testes: ponit Jnno.
31 in c. ꝯsiscitatꝰ. ex̃ de rescrip. ¶ †Et qd de furioso: ponit Ange.
in l. cū furiosus. ff. de iudi. Et an vigore taz amplissimi arbitrij
poterit iudex admittere in testē inimicū qui sit reconciliatꝰ: de-
terminat Jo. de imo. sing. ꝙ nō in d. l. filiusfa. motꝰ ꝑ no. Jnn.
in c. cū. J. et. A. ex̃ de re iudi. de q̊ vide etiā Bal. in l. p̃scriptiōe.
C. si ꝯ ius vel vti. pūb. ¶ Jtē an vigore dicti arbitrij amplissi-
mi poterit iudex credere testi deponēti sine redditiōe cause: vi-
de Bal. loquētē ⁊ determināte ꝙ non in l. solā. ad fi. C. de testi. ⁊
32 in l. si nō speciali. C. de testa. ¶ †Jtē an vigore dicti arbitrij po
terit iudex ꝓcedere diebꝰ feriatis ⁊ in honorē dei: vide Bar. et
Ang. in d. l. j. ff. de testa. mili. ⁊ pleniꝰ Bar. in l. filiusfa. in ij. col.
Bal. in d. l. militis. C. de testa. mili. in ij. q. ⁊ Pe. de anc. in d. cle.
sepe. ⁊ Jo. de imo. ⁊ Lud. ro. in d. l. filiusfa. Ludo. in repe. rubri.
ff. de arbi. in xvij. q. An autē vigore talis arbitrij posset iudex
instātiā ꝓrogare. ⁊ an snia lata vltra tp̄s instātie valeat necne:
Bal. ⁊ Ang. in d. l. j. ff. de test. mili. vbi referūt Bar. quē videas
in l. sed si lege. in §. j. loca. Bal. ⁊ Ange. in l. j. ff. de iu. deli. Pe.
de anc. in repeti. c. canonū statuta. v̄si. ad p̃dicta facit qđ statuti.
33 ex̃ de cōsti. ¶ †An aūt vigore talis statuti possit iudex decide-
re ꝯtra casus rigorosos: vide Jnn. in c. j. ex̃ de ꝯsti. Bar. in l. j.
in. j. col. v̄si. opponit̃ ex glo. C. de legi. Bal. in l. j. ⁊ l. iustitia. ff. de
34 insti. ⁊ iu. Bal. in l. libertas. ff. de sta. homi. ¶ †Item an vigore
dicti arbitrij potuit iudex reijcere exceptionē p̃scriptionis vel
aliā exceptionē ꝓcedētē ex mero iuris rigore: Bar. in extraua.
ad repri. in ver. videbit̃. determinat ꝙ nō: ꝑ rationē de qua ibi
35 per eū. Jmo. in l. si sic. in ṗn. ff. de leg. j. ⁊ Ange. ¶ †Jtē vigore
talis arbitrij iudex nō tenet̃ obseruare aliquā solēnitatē iuris:
tñ nō poterit iudex accusare aliquē de crimine: nisi sibi vt iudi-
ci ꝯstet. etiā si sibi ꝯstaret tāq̄ priuato. itē nō poterit aliquē cō-
dēnare de crimine nisi data copia defensionis. ista duo sing. po
36 nit Bal. in l. militis. C. de test. mili. ¶ †An aūt vigore dicti am
plissimi arbitrij poterit iudex torq̄re aliquē sine indicijs. ⁊ sic
ponere aliquē ad torturā nō p̃cedētibꝰ indicijs: Bal. in c. j. v̄si.
item q̄ro an iudex. ex̃ de offi. ord. vbi ꝯcludit ꝙ nō. qđ bene no.
hanc. q. lz ipse non dicat originaliter. ante eū formauit Albe. de
gādino in trac. suo maleficiorū. dū tractat de tormētis sup rub.
vel in c. incipiē. vtrū potestates qui habēt arbitriū. ⁊ idē tenuit
Pau. de eleaza. in cōmēto. c. grauis. in vlti. col. ex̃ de deposi. qđ
37 bene no. ¶ †An aūt vigore dicti arbitrij poterit iudex impo-
nere penā perpetui carceris al's a iure cōi improbatā. iuxta l.
aut dāna. §. solēt. ff. de pe. ⁊ l. fi. ff. de custo. re. ⁊ l. īcredibile. C. de
penis. vide Ang. tenetē ꝙ nō in l. militis. C. de test. mili. ⁊ in l. si
a milite. §. edictū. ff. de test. mili. ⁊ Pau. ⁊ Lud. ro. in d. l. filiusfa.
38 ¶ †Vtrū aūt vigore p̃dicti arbitrij si sit ꝯsuetudo ꝙ pauperes
captiui certo tp̄e puta in festo pasche sint excarcerādi ⁊ relaxā-
di de carceribꝰ. iuxta l. iij. C. de epi. audiē. an iudex vigore dicti
arbitrij poterit facere gratiā tp̄is ⁊ eos citiꝰ relaxare de carce-
ribus: Bal. in d. l. militis. in fi. verbis dixit se ꝯsuluisse ꝙ non.
39 ¶ †Jtē an vigore dicti arbitrij pōt iudex statuere ius iniquū:
ponit etiā Bal. in d. l. militis. in vlti. col. v̄si. tertio ponamꝰ. vbi
40 etiā determinat ꝙ nō. ¶ †Quid aūt si alicui datur arbitriū ꝙ
ꝓcedat ſm eq̄tatē nō attēto iuris rigore. an ꝑ hec v̄ba poterit
ꝓcedi summarie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij: ponit
Ja. but. in l. ꝓperandū. in ṗn. C. de iudi. ⁊ in l. nec quicq̄. §. vbi
decretū. ff. de offi. ꝓcō. ⁊ le. ⁊ in l. obseruare. §. ꝓficisci. ff. eo. vbi
videas Bal. ponētē multa bona. vide Panor. in c. ij. in iij. no.
41 de iura. calū. ¶ †Quid autē si in cōmissione dicat̃ ꝙ ꝓcedat̃ de
bono ⁊ equo. qd hec verba importāt: vide Bar. ī l. si fideiussor.
§. quedā. ⁊ in l. quintꝰ. ff. māda. ⁊ in l. si bona fides. ⁊ ibi Bar. in
j. not. ⁊ ibidē Bal. ⁊ Sali. ff. depo. Bal. in l. si pro ea. in vlti. col.
C. māda. Ang. in l. filio p̃terito. ff. de iniu. rup. ⁊ irri. testa. Sali.
42 in l. placuit. C. de iudi. ⁊ hic per Ange. de are. ¶ †Quid autē si
causa cōmittat̃ de veritate ⁊ iustitia: ponit Bal. in l. nemo. C. de
a sen. ⁊ interlo. oīm iudi. ⁊ in l. iustitia[a]. ff. de iusti. ⁊ iu. ⁊ Jo. an. ⁊
Ant. de bu. in c. ij. ex̃ de iur. calū. ⁊ in c. dilecti. ex̃ de iudi. ⁊ do. de
43 Rota in sua ꝯclu. xxxiij. ¶ †Quid autē si causa cōmittat̃ vt in
ea ꝓcedat̃ pure simpliciter: an per hoc videat̃ tolli ordo iuris:
doc. ī c. dilecti. ex̃ de iudi. glo. ⁊ doc. in cle. sepe. de ver. sig. ⁊ Bar.
44 in extrauag. ad repri. in ver. simpliciter. ¶ †Et qd si cōmittat̃
causa ſm rei veritatē cognoscēda: ponit Jmo. in d. c. dilecti. ex̃
45 de iudi. ¶ †Quid aūt si cōmittat̃ causa sola facti veritate inspe
cta: vide do. de Rota in ꝯclu. sua. xxxiij. ⁊ Bal. in l. ꝓlatā. ⁊ in l.
nemo. C. de sentē. ⁊ Bal. in l. fi. in ṗn. C. de iu. deli. ⁊ notabiliter
Bal. in c. fi. in vlti. col. ex̃ de no. for. fideli. in v̄si. feu. vbi inter cete
ra dicit: ꝙ ṗnceps semp debet causam decidere sola facti veri-
tate inspecta etiā si iudiciariꝰ ordo esset omissus. et de hoc dicit
esse tex. in c. ad petitionē. ex̃ de accu. ⁊ ꝙ dicta clausula ꝓcedat
sola facti veritate inspecta in titulo: cetera importāt qđ sufficit
habere veritatē ⁊ informationē veritatis sine aliq̄ iuris solēni-
tate aut forma iudiciaria: vt in p̃dictis locis habet̃. ⁊ de hoc ali
46 quid ꝑ Ang. de are. ¶ †Quid aūt si in cōmissiōe dicat̃ ꝙ in ta-
li negotio ꝓcedat̃ de facto vel sit statutū quod ita dicat: videas
Bar. in extrauag. ad repri. in ver. videbit̃. ad fi. ⁊ in ꝯsi. inci. pū-
ctus q̄ōnis vertētis inter albe. ioā. ⁊c. ⁊ in ꝯsi. suo inci. in q. p̃di
cta primo vidēdus est tex. Lud. in rub. ff. de arbi. in xvij. q. ⁊ qđ
voluit Bar. in l. p̃senti. §. cū aūt. in ij. no. C. de his q ad ecc. ꝯfu.
vbi no. ex illo tex. ꝙ vbicūqꝫ aliquid relinquit̃ arbitrio iudicis
pōt illud facere manu militari: puta facere res extrahi manu
militari vbicūqꝫ sint posite ⁊ cogere alios ad iusiurādū si aliqd
47 habeāt penes se de illis rebꝰ vbi singulariter per eū. ¶ †Quid
autē si iudici daret̃ arbitriū de iure ⁊ facto simul ꝙ in tali causa
possit ꝓcedere ⁊ cognoscere de iure ⁊ de facto: an vigore talis ar
bitrij poterit credere testi reddēti nullā vel malā causaz: ponit
Bal. in l. si solā. ad fi. C. de testi. vbi determinat ꝙ non: quia dz
esse vir bonꝰ ⁊ nō homo temerariꝰ nō fundās se in ratione. si tñ
testis assignauit rationē nō plenā sed ꝑsuasiuā pōt tūc ex ꝯsciē
48 tia tali testi credere: vt per eū. ¶ †Jtē hoc arbitriū operat̃ vt
possit recipere testes in die feriata ⁊ iuris ordine p̃termisso. hoc
em̄ ſm eum operant̃ illa verba de iure ⁊ de facto vt redigat̃ ad
instar arbitratoris a. l. deputati. vt ibi per eū. ⁊ hec verba Bal.
refert Ange. hic simpliciter sequit̃. simili modo sequit̃ Lud. ro.
49 in l. j. in fi. ṗn. ff. de ope. no. nū. ⁊ tetigi aliqd. s. ¶ †Nunqd etiā
vigore dicti arbitrij quo cōcedit̃ vt iudex possit ꝓcedere ⁊ co-
gnoscere de iure ⁊ de facto: an poterit iudex ingrere cōtra occi-
dentē bannitū:

a ¶ Et in l. iusti-
tia. Vbi vide eū-
dem domi. Jas.
may.

dentē bannitū: quia al's poterat ex forma statuti impune offendi vel occidi: vide Bal. in l. si quis maior. paulopost prin. C. de trāsac. & in l. decurionū. C. qui ex cau. infa. irro. & in repeti. l. negāda. in v. col. C. qui accu. nō pos. plene in l. vbi pactū. ad fi. C. de trāsac. vbi etiā sing. ponit: an habēs tale arbitriū procedēdi de iure & de facto possint ꝓcedere ꝗuis accusator nō sit idone⁹.

50 ¶ Quid †aūt si alicui sit datū arbitriū vt iudicet ſm bonā fidē: dic ꝙ itelligit̃ ſm ius naturale: ſm Bal. in l. ij. C. de fideicō. Et si alicui est cōmissum vt iudicet vel ꝯsulat ſm veritatē. Imo. in c. dilecti. de iudi. Alexā. in l. videam⁹. §. deferre. ff. de iureiurā.

51 ¶ †Quid si in cōmissione dicat̃ ſm veritatē & equitatem: vide Panor. in c. literas. circa p̄n. de iur. calū. Itē adde ꝙ habēs arbitriū plenū nō tñ dz fulminare: ſm Bal. in c. j. de pa. tenē. & ibi vide Bal. in p̄n. in v. col. an rōne talis generalis arbitrij poterit iudex bona publicare. & an rōne talis generalis arbitrij credēdū sit iudici si dicat ꝙ necesse habuit illud facere: an vo requirat̃ ꝓbet: vide Semi. in c. ij. in vlti. col. de iu. calū. in vj. Bal.

52 in c. cōsuluit. in iij. col. de offi. dele. ¶ †No. tñ ꝙ in cōmissis arbitrio iudicis ꝓsumit̃ pro iudice: ſm Pe. de anch. in c. canonū statuta. in viij. charta. de consti. Panor. in c. j. in iij. col. de dila. Item adde ꝙ in arbitrijs iudex dz inclinare animū suū in mi-

53 tiorē partē: ſm Bal. in l. quicūq;. C. de ser. fugi. †Itē per liberū arbitriū alicui ꝯcessum nūꝗ intelligit̃ data potestas auferēdi alicui priuilegiū: ſm Bal. in l. miles ita. ff. de te. mili. Et de clausula ꝙ in talib⁹ causis ꝓcedat̃ per simplicē q̄relā qd importat:

54 videte Bal. in l. j. ad fi. C. vt in pos. leg. ¶ †Et an per clausulā ꝙ in tali negotio vel causa iudex libere valeat ꝓcedere intelligatur sublata appellatio. & an intelligat̃ sublat⁹ ordo iuris: vide per Imo. in c. irrefragabili. in p̄n. de offi. ord. Panor. in c. j.

55 in pe. not. eo. titu. ¶ †Et qd si alicui dat̃ ptās cū clausula ꝙ nō subsit legib⁹ qd importat: vide Ang. i. l. ex impfecto. C. de testa. ¶ Ulti. circa supꝛascriptas clausulas q̄ aliqñ apponi ꝯsuene-

56 rūt in cōmissionib⁹ ſm Ang. vnū no. diligēter † huiusmodi cōmissiōes p̄ter formā iuris nō pōt nisi p̄nceps facere: & nō inferior ab eo: in tātū ꝙ etiā legat⁹ de latere hoc nō posset nisi in specie hoc habuerit in mādatis. al's ad hoc glo. quā dicit sing. in c. cū secūdū. de hereti. in vj. sed allegat corrupte & debuit allegare glo. solenē & sing. q̄ hoc late disputat in c. fi. in p̄n. in glo. mag. in ver. figura. de hereti. lib. vj. accedat glo. nota. in cle. et si p̄ꝛcipalis. in glo. fi. sup ver. obseruari. vbi iter alios late Imo. ex de rescri. ¶ Capio glo. j. in ver. restitui. in ea. glo. ibi. l. verbū

57 reddēdi. †an autē verbū reddere vel restituere ꝯtineat dare ex propria significatiōe: an vo ex interp̄tatione & sic impꝛoprie qd est vtile scire: maxime pro statutis in qb⁹ verba ꝓprie debēt intelligi. iuxta. l. iij. §. hec verba. vbi Bar. ff. de nego. gest. cū simi. glo. in l. verbū reddēdi. in ver. significationē. ff. de ver. signi. tenuit ꝙ ex interp̄tatione: & sic non ꝓprie. idē videt̃ velle glo. hic dum dixit large accipere. vos autē recurrite ad Bar. distinguētem & hoc late examinātē. vel alij oēs in rub. ff. so. ma. in iij. col. versi. quarto opponit quē refert & sequit̃ simpliciter Ang. h in fi. glo. bene dicit. ¶ Capio glo. in ver. opposita. quā diuido in duas. In p̄ma ponit rationē ad tex. In secūda per modū no. rñdet tacite obiectiōi. Secūda ibi: et ita nota. ¶ In glo. ibi: vt ff. de excep. d. l. dolo. doc. approbāt hāc rationē ad tex. nostrū vt dicūt Jo. fab. & Ang. hic. & sup hac ratione dicūt fundatā esse equitatē cōpēsationis. melior tñ est ratio in qua fundat̃ eqtas cōpēsationis: quā ponit Iurisċōsul. in l. iij. ff. de cōpēsa. vbi for-

58 maliter inquit † ꝙ ideo cōpēsatio necessaria est: qꝛ interest nr̄a poti⁹ nō soluere ꝗ̄ solutū repetere. & ratio. d. l. dolo. quā hic ponit glo. nō esset generalis: quia solū haberet locū qd idem debere restitui. sed in materia cōpēsationis aliqñ nō restituit̃ idem sed tātūdem. ¶ In fi. glo. Pro hac glo. faceret. l. nihil interest. ff. de reg. iur. & cū hac glo. trāseūt Ja. & Pe. hic: dū ꝯcludunt ꝙ in effectu nulla sit differētia sed solū in modo excipiēdi & cōcludēdi: vt eos late refert Jo. fab. hic. sed iudicio meo glo. male dicit nō esse differētiā quo ad tex. in effectu. sed ꝗ̄tum ad verba.

59 Sed † an cōpēsatio cōpetat ipso iure: an vo ope exceptiōis[a] do-
a li: hoc est absurdū dicere cū leges nō imponant̃ verbis sz reb⁹. l. ij. in fi. C. cōia de leg. & l. fi. C. de vsu. in h pūcto Jo. fab. & Nico. hic in ij. q. glo. referūt ꝗ̄plures differētias traditas per antiq̄s doc. quas oēs reprobāt: vt hic plene p eos. illa est vera quā posui. s. in euidētia. nā si actio tollat̃ ipso iure iudex ex officio pōt repellere agētē & absoluere reū etiā reo non petēte & nihil excipiēte qd nō posset iudex facere qñ actio esset sublata ipso iure: sed ope exceptionis tm̄ per supꝛadicta iura: maxime p glo. in l. si vn⁹. §. pact⁹. & ibi latissime Bar. i. ix. & x. col. ff. de pac. & Ange. et Jo. de pla. hic. & eā etiā sentit Jo. fab. & aperte sequit̃ dū dicit

60 magnū esse effectū ex his que habent̃ in d. §. pact⁹. ¶ †Adde aliā & secundā effectualē & no. differētiā: quia in casib⁹ in quib⁹ fit cōpēsatio ipso iure absq; alio facto hoīs: ꝓut olim erat & hodie in actiōib⁹ bone fidei certe solutū repetit̃ vt indebitū: quia vere hoc erat indebitū. de quo est tex. in l. qd dicit̃. la. j. §. pe. ff. de impē. in re. dota. fa. sec⁹ autē in casib⁹ in quib⁹ loc⁹ est cōpensationi facto hoīs nō aūt ipso iure ꝓut olim erat in actionibus stricti iuris: quia tūc nō est loc⁹ repetitioni. vt est tex. in l. qui inuicē. vbi glo. j. ff. de ꝯdi. ide. & ibi Bar. qui formaliter ponit hāc differētiā & eā simpliciter sequit̃ Ange. h. & Nico. in apostilla. tex. in ver. ꝯdēnari. & etiā in ij. q. glo. & sequit̃ Jo. fab. hic ad. l. qui exceptionē. ff. de ꝯdi. inde. in cui⁹ solutiōe dubitat Jo. fab. hic. vos respōdete vt respōdet Bar. in d. l. qui inuicem. vel aliter & notabili⁹ respōdete vt respōdet Imo. & Bal. in l. si pater ignorās. ff. sol. mr̄i. ex nūc tamē Bar. in d. l. qui inuicē. ꝙ illud qd dicit in l. qui exceptionē. ꝙ tutus exceptione fauorabili qualis est hec repetit solutū. istud est verū qñ cōpetit exceptio que sui natiuitate impedit seu elidit actionē: vt est exceptio cōpēsationis qñ cōpēsatio fit ipso iure vt in ꝯtibus bone fidei & olim & hodie. sed si esset talis exceptio que non elideret actionē in sui natiuitate. sed demū si opponat̃ vt olim erat in exceptione cōpēsationis in ꝯtib⁹ stricti iuris. vt hoc tex. & tūc solutum nō repetit̃. quā sol. multū no. pro singulari limitatione ad

61 regulā positā in d. l. qui exceptionē. ¶ †Ex his omnib⁹ habetis notabiliter inferre ꝙ cum hodie in omnib⁹ actionib⁹ tā bone fidei ꝗ̄ stricti iuris fiat cōpēsatio: vt hic. & l. fi. C. de cōpen. ꝙ hodie tut⁹ exceptiōe cōpēsationis poterit solutū repetere tāꝗ̄ indebitū cū vere sit indebitū: siue loquamur in actionib⁹ bone fidei siue stricti iuris: per d. l. qd dicit̃. §. pe. ff. de impē. in re. dot. fac. & in d. l. qui inuicē. ff. de ꝯdict. inde. iūctis supꝛadictis. & ita etiā tenet & firmat Jo. fab. ꝗuis alij non tāgant. ¶ Capio glo. in ver. iure aperto. quā diuido in quatuor partes principa. In prima declarat tex. & declarationis rationē assignat a partib⁹ sufficiēter enumeratis. In secūda opp. ꝯtra id qd ꝓxime dixit et soluit. In tertia q̄rit & soluit. In q̄rta idē facit. Scōa ibi: non vt. Tertia ibi: itē quid si hincinde. Quarta ibi: itē qd si ab vna parte. & ꝗuis Ang. hic inculcet simul ea que vult glo. in prima parte. Ego separatim tāgā per diuersas ꝯclusiones vt materia dilucidi⁹ habeat̃. nam glo. in prima parte vult quatuor cōclusiones p̄ncipales quas per se tāgā vnicuiq; accōmodādo suas limitatiōes quas simul & mistim Ang. hic miscet. ¶ In ea. glo.

62 mag. hincinde quātitas debet̃. Habes primā cōclusionē † ꝙ de quātitate ad quātitatē fit cōpēsatio. hāc primā ꝯclusionē declarat Jo. fab. ꝓcedere in quātitatib⁹ que inter se functionē recipiūt in genere suo: idest ꝙ vna fungat̃ vice alteri⁹ ꝓpter omnimodā similitudinē que est inter eas. vt declarat Iurisċōsul. in l. certū. in fi. ff. si cer. peta. & in l. ij. §. fi. in glo. j. mag. ante med. ff. si cer. peta. quia tūc vna pōt pro alia solui. vt. d. l. ij. §. j. ergo cōpēsari: cum cōpēsatio vicē solutionis obtineat. vt. l. vel pmutauit. ff. de libe. cau. & pulcer tex. in l. si debitor. ff. qui po. in pigno. habeā. & in l. ampli⁹ nō peti. cū ibi no. per Bar. ff. rem ra. habe. sec⁹ si essent tales quātitates que inter se functionē non recipe-rent: vt quia nō essent equalis bonitatis seu alteri⁹ qualitatis. puta quia esset diuersitas in moneta ꝓpter eris cōtaminationem. iuxta tradita per Bar. in l. paulus. ff. de solu. & p alios in l. cum quid. ff. si cer. pet. & est tex. in c. quāto vbi omnes. de iureiurā. & in l. si quis argētū. in p̄n. cum glo. ij. C. de dona. vel quia mihi deberes certā quātitatē tritici de orto in loco cui⁹ frumētum eo ꝙ esset meli⁹ plus valeret ꝗ̄ frumētū alteri⁹ territorij. iuxta. l. triticū. cum ibi traditis. ff. de ver. obli. vel quia deberes mihi decē brentas vini de certo territorio in quo p̄tiosius nasceret̃ ꝗ̄ illud in quo deberē tibi alias decē brētas vt in vineis Bononieñ. in quib⁹ nascit̃ optimū vinū maxime versus Saleriam. glo. in l. j. in prin. ff. de re. pmu. certe istis casib⁹ nō admitteret̃ cōpēsatio: quia cū cōpēsatio fit altera solutio. vt. s. dictū est: aliud pro alio qd functionē adinuicē nō recipiat solui non pōt. d. l. ij. §. j. ff. si cer. peta. cum hac limitatione Jo. fab. tenet Ange. hic simpliciter. ego vos remitto ad Bar. & alios in l. diuortio. §. ob donationes. ff. solu. mr̄i. vbi tenet Bar. ꝙ vnū genus pōt pro alio solui qñ sunt eiusdem materie: vt si debeo tibi vnā librā auri possum tibi soluere in pecunia aurea: & ecōtra: p l. j. & l. titye amite. ff. de au. & argē. leg. sed si sunt diuerse materie vt quia ab vno debeat̃ pecunia & ab alio frumētū nō fit cōpēsatio nisi aliud ex ꝯsuetudine induceret̃: nā vidim⁹ ꝙ pro floreno aureo debito soluit̃ pecunia numera argētea & ecōuerso qd ex cōsuetudine ꝓcedit. d. l. si qs argentū. in prin. & ibi no. in glo. ij. C. de dona. Bar. in d. l. penul. ff. de solu. cū suis ꝯcor. Adde etiā ad ista in terminis Pe. & Cy. in l. fi. C. de cōpēsa. & ibidē Bal. in

63 penul. col. in iiij. q. vbi oino videatis. ¶ †Secūdo p̄dicta ꝯclusio glo. nostre que habet ꝙ quātitatis ad quātitatē admittit̃ cōpēsatio. limitat̃ vt per Bar. hic: ꝙ procedat qñ hincinde debet̃ quātitas & pure: sec⁹ si ille cui opponit̃ cōpensatio esset debitor sub alternatiōe quātitatis vel speciei & esset ei⁹ electio: quia tūc nō admitteret̃ cōpēsatio: sec⁹ si esset electio aduersarij opponētis compēsationē qui declarasset se velle quātitatē. & de istis est

a ¶ Exceptionis. Uide do. Alexā. de imo. consilio cxlviij. in ij. col. in ij. parte. et an dicat̃ ꝓprie exceptio: vide per eū in cōsi. xij. in pe. col. in ij. parte. & an opponēs exceptionē cōpēsationis dicat̃ proprie agere: vide per eum in cōsi. xxiij. in j. colum. cum seq. in iij. parte.

tex.no.in.l.si debeas.⁊ ibi glo.Bal.⁊ Sali.ff.de cōpē.⁊ ita etiā
simpliciter tenet Ange.hic.ego addo. glo.⁊ ibi vide late Bar.
quē nemo hic allꝫ.in.l.si seruꝰ cōmunis.§.idē dicēdū.ff.de fur.
64 ¶ †Tertio limitaꝫ p̄dicta ꝯclusio glo.nostre vt nō habeat lo-
cum qñ debitor quātitatis cui opponiꝫ cōpēsatio esset debitor
quātitatis:sed haberet facultatē se liberādi per solutionē spe-
ciei vt clare liquet in debito ex causa noxali in quo dñs teneꝫ
ad quātitatē dāni illati a seruo suo ⁊ tñ dādo seruū pro noxa:⁊
sic speciē liberaꝫ.iuxta.l.milies.§.j.cū simi.ff.de re iudi.certe si
eligeret soluere speciē nō posset opponi cōpensatio.ita limitat
glo.nostrā Bal.hic.⁊ eū sequiꝫ simpliciter Ange.hic allegātes
pro hac limitatione.l.si stipulatꝰ fuero decē in melle.⁊ quod ibi
Bar.ff.de sol.ego allꝫ.in terminis glo.in.l.qui iniurie.§.j.ff.de
fur.⁊ in terminis no.Bar.ad quē recurrite in.d.l.si seruꝰ cōis.
§.idē dicēdū.ff.de fur.no.Bal.in.l.cū fundꝰ.in.§.seruū tuū im-
prudēs.ff.si cer.peta.⁊ ita Jo.de pla.hic.¶ †Ulti.circa p̄dictā
cōclusionē glo.nostre ego formo notabilē dubitationē ⁊ quoti-
dianā quā nemo hic ponit.nec eā inuenietis in cōibꝰ locis.po-
65 ne† ꝙ mutuaui famulo decē qꝺ mihi postea seruiuit certo tem
pore:an fiet cōpēsatio:de qua q̄stione habetis tex.not.ꝙ sic:in
l.fi.in ver.vel opere quinquēnij vicē referri beneficij.C.de cap.
et postli.reuer.⁊ ibi in terminis Bal.no.illū tex.ad hoc ꝙ serui
tium ꝑsonale extenuat quātitatē debitā.ad idem habetis tex.⁊
meliorē in.l.j.C.de pigno.acti.¶ In ea.glo.ibi:vel si speciei ad
66 quātitatē.Teneatis duas ꝯclusiōes.prima est† ꝙ specie ad spe
ciem nō admittiꝫ cōpēsatio.⁊ ad hāc nihil est addēdū.Secūda
est ꝯclusio ꝙ speciei ad quātitatē nō fit cōpēsatio.hāc ꝯclusionē
limitat p̄mo Jo.fab.hic vt nō ꝓcedat qñ species esset ad quāti
tatē deducta.⁊ sic qñ quātitas successisset in locū speciei qꝺ ali-
quādo ꝯtingit vt qñ species que debeꝫ est aliena ⁊ dñs nō vult
illā vēdere vel vult vēdere nimis magno p̄tio:tūc in locū spe-
ciei succedit quātitas vl' qñ subest alia iusta causa.iuxta tex.no.
l.si domꝰ.§.qui confiteꝫ.⁊ ibi late tradiꝫ.ff.de leg.j.isto casu sm
Jo.fab.admittereꝫ cōpēsatio:quia tūc iudicādum esset sicut de
quātitate.allꝫ.in arg.l.si ꝯuenerit[a].ff.de pigno.act.sequiꝫ etiam
Ang.hic qꝺ etiā ego puto verū.⁊ habeo pro indubitato.nā cū
in locū speciei successerit quātitas cui dubiū ꝙ de illa quātita-
67 te ad aliā quātitatē fieret cōpēsatio:vt in prin.glo.nr̄e.¶ †Se
cūdo ego limito hāc ꝯclusionē glo.que habet speciei ad quāti-
tatē nō fit cōpēsatio.⁊ nullus tradit hic istā limitationē vt ista
cōclusio ꝓcedat qñ agiꝫ de cōpēsatione fiēda in iudicio vel per
iudicē ex dispositiōe.l.alia parte inuita:secꝰ est autē in cōpēsa-
tione fiēda ⁊ exp̄ssa:vel etiā p̄sumpta mēte disponētis qui po-
tuit disponere:ꝓut voluit:quia tūc habebit locū cōpēsatio etiā
de specie ad quātitatē.ita dixit singu.Jo.de imo.in.l.si cū dotē.
§.si pater.ff.sol.mat.motꝰ arg.eoꝝ que habenꝫ in.l.cum q̄stio.
C.de lega.⁊ in.§.disponat testator.in autꝫ.de nup.sed audite q̄-
uis ista limitatio sit peregrina ⁊ singularis ⁊ forte sustētabilis
in pūcto iuris.ego tñ allꝫ.in terminis Bar.cuiꝰ nō fuit memor
pro tūc Jo.de imo.qui tenuit de directo ꝯ̄triū in.l.huiusmodi.
§.cum pater.ff.de leg.j.motꝰ per.l.si pater pro filia.ff.de colla.
bono.⁊ idē etiā cōtra Imo.tenet Bal.in.l.quoniā in prioribꝰ.
in pe.col.C.de inoffi.testa.⁊ in.l.si vxor.C.de bo.aut.iudi.possi.
¶ In ea.glo.ibi:si est quātitas vt species.Habetis quartā con
68 clusionē ex hac glo.† ꝙ si debeꝫ quātitas vt species ꝙ illiꝰ quā-
titatis ad aliā quātitatē nō fit cōpēsatio.puta si debeanꝫ centū
que sunt in tali arca vel que sunt in tali sacculo quo casu cen-
senꝫ vt species.iuxta.l.plane.§.j.v̄si.sed hoc ita.⁊.l.sed si certos.
ff.de leg.j.vel si debeanꝫ certi numi qui sint peculiares.iuxta.l.
si creditor.§.j.hic allꝫ.in glo.in hoc pūcto.q̄uis glo.hic simpli-
citer teneat ꝙ in tali quātitate que debeꝫ vt species non admit
taꝫ cōpēsatio cū alia quātitate.ista est alta ⁊ dubitabilis q̄stio.⁊
quia alij scribētes non tāgūt hic vel parū sufficiāt opportune
remissionis.videte glo.que refert opi.⁊ finaliter teneꝫ idem qꝺ
hic ꝙ nō admittaꝫ cōpēsatio in.l.cū fundꝰ.§.seruū tuū impru-
dens.in ver.vēdicare.ff.si cer.pet.ꝯtra istas glo.tenet ibi Bar.
per multa fundamēta que ibidē vide secutꝰ opi.Ultramōta.te-
nentiū ꝯtra glo.⁊ eodē modo etiā tenet Bal.post Pe.de bella
perti.in.l.fi.in.v.q.C.de cōpēsa.vbi etiā subdit ꝙ vbi illa quāti
tas que debebaꝫ vt species esset cōsumpta.qꝺ isto casu opi.ista
Bar.⁊ Ultramō.ꝓcederet sine dubio ꝙ admittereꝫ cōpēsatio.
alibi tñ ipsemet Bal.sibi ꝯ̄trius secutꝰ est glo.nr̄as in.l.si seruus
pluriū.§.fi.cum.l.seq.per illū tex.in ver.neq3 ꝑmutatione.ff.de
leg.j.de hoc etiā pūcto vide Lud.ro.qui tenet cū Bar.⁊ Ultra-
mōta.in.l.que extrinsecꝰ.ff.de ver.obli.⁊ nouissimos in.l.diuor
tio.§.ob donationes.ff.sol.ma.de hoc etiā videatis Nic.de nea.
in.ij.opp.glo.vbi in hoc pūcto refert quādā nouā ꝯsideratio-
nem Rodul.de auri.quā ipse reputat valde no.⁊ in veritate nō
cōtendēdo q̄uis alij de ea nō faciāt mentionē ꝙ iste cui debeꝫ
quātitas vt species poterit ipse cōpēsare cum alia quātitate q̄-
uis sibi cōpēsari nō posset motꝰ subtiliter.nam illa demū pos-

a ¶ L.si ꝯuenerit. Ubi vide Fran. are.et in.l.in rebus.§.qꝺ autē.ff.commo.⁊ in.l.seruū.ff.si cer.petatur.⁊ do.Pe.phi.cor.in consi.ccxxiij.inci.licet in literaz.in.iiij.parte.

sunt in cōpēsationē deduci que possunt solui inuito creditore:
vt.s̄.pluries dictū est.sed ego possum soluere tibi illā quātita-
tem que mihi debeꝫ vt species:lꝫ tu nō posses pro illa mihi sol
uere aliā pecuniā:quia species censeꝫ.d.l.plane.§.j.ff.de lega.j.
d.l.si creditor.§.j.ff.de pecu.⁊ sic ego potero cōpēsare tu nō.de
hoc etiā vide Pe.⁊ Cy.in.l.fi.in.iij.q.C.de cōpensa.⁊ ibidē per
69 Ray.de forli.¶ †In ea.glo.ibi:sed nonne statim.Hic subijcit
glo.⁊ vult opponere hoc modo nō ꝯtra tex.nostrū:sed ꝯtra id
qꝺ ꝓxime dixi speciei ad quātitatē nō fieri cōpēsationē ꝯtra de
hoc tex.vbi d̄r actioni in rem obijci compēsationē.⁊ tñ actio in
rem daꝫ ad speciē.vt.l.si in rem.⁊.l.vēdicatio.ff.de rei vēdi.rñde
vt in glo.hic cum qua alij simpliciter trāseūt.⁊ clariꝰ ⁊ melius
rñdet glo.in.l.fi.in glo.j.⁊ ibi Bar.in bonis lec.C.de cōpensa.⁊
illud qꝺ glo.simpliciter dicit de examinatiōe intellige ⁊ decla-
ra vt per glo.in.d.l.fi.⁊ Dy.hic ⁊ latiꝰ Nic.de nea.in.j.opp.glo.
70 ¶ In ea.glo.ibi.l.vnū ex familia.§.sed si vno.Habetis† ꝙ qñ
species est in genere debita hincinde ꝙ admittiꝫ compēsatio.⁊
hoc modo possetis limitare qꝺ.s̄.tenuit glo.in prin.speciei ad
speciē nō admitti cōpēsationē.vt illud nō ꝓcedat qñ sp̄es esset
hincinde debita in genere.⁊ idē qꝺ hic tenuit etiā glo.in.d.l.fi.
in glo.j.C.de cōpēsa.⁊ glo.in.l.qui nō militabat.in prin.in ver.
habet titiꝰ.hic allꝫ.sed aduertite sm Dy.in vlti.col.quē in hoc
sequiꝫ simpliciter Nico.hic in.iij.q.glo.⁊ dicit ꝙ.d.l.vnū ex fa-
milia.§.sed si vno.allꝫ.per glo.nihil facit pro glo.quia ibi nō lo-
quiꝫ in cōpēsatione de qua loqmur hic:sed in retētione debiti:
71 vt ibi exponit ⁊ fateꝫ glo.⁊ istud liquet sm Dy.hic.† nā cōpen
satio est debiti ⁊ crediti inter seinuicē ꝯtributio.vt.l.j.ff.de cō-
pēsa.⁊ sic d̄r cōpēsatio qñ vterq3 est obligatꝰ.sed in.d.l.vnū ex
familia.§.sed si vno.alter tm̄ erat obligatꝰ.⁊ ideo ibi nō est pro-
prie cōpēsatio sed retētio.⁊ ita exponūt ibi glo.Jo.fab.quē se-
quiꝫ Ang.hic.⁊ dicit generaliꝰ ꝙ oēs.ll.allꝫ.per glo.non loquū
tur de vera cōpēsatione:sed potiꝰ de retētione debiti.posito er-
go pro firmo ꝙ leges in glo.hic allꝫ.nō loquanꝫ in cōpēsatione
de qua nos loqmur.quid erit tenēdū in pūcto glo.doc.hic ma-
gis cōiter vt Dy.Bal.Rayne.de forli.Jo.de pla.⁊ Nico.in.iij.
q.glo.tenēt:ꝙ qñ debita in genere essent eiusdē generis:qr ego
deberē tibi bouē in genere ⁊ tu similiter deberes mihi bouē in
genere:vel ego deberē tibi hoīem in genere ⁊ tu similiter mihi
hominē in genere.⁊ tūc verū dicat glo.nostra ꝙ habeat locū cō
pēsatio:quia genera hincinde debita sunt paris estimationis:
quia in quolibet debeꝫ mediocre.vt.l.legato generalr.cū simi.
ff.de leg.j.sicut habet locū cōpēsatio in quātitatibꝰ qñ sunt pa-
ris estimatiōis ⁊ recipiūt adinuicē functionē.vt vidimꝰ in p̄n.
huiꝰ glo.si aūt debita in genere nō essent eiusdē sed diuersi ge-
neris ⁊ ꝯsequēter diuerse estimatiōis:vt quia ego deberē tibi
bouē in genere tu aūt deberes mihi hominē in genere ⁊ tūc nō
habet locū cōpēsatio:quia he res nō recipiūt functionē adinui
cem.vt.l.ij.§.j.ff.si cer.peta.Jo.fab.hic insurgit ꝯtra hāc cōem
sniam:⁊ etiā ꝯtra opi.glo.vno potissimo valde stringēti funda
mēto qꝺ etiā formaꝫ per Nico.hic in.iij.q.glo.nā in obligatiōe
generis illa species que soluiꝫ semꝑ videꝫ fuisse in obligatiōe.
l.cum incertꝰ.in.j.charta.ff.de lega.j.⁊.l.iij.ff.qui ⁊ a qui.⁊.l.qꝺ
in diem.⁊.l.et per iusiurādū.§.si quis hominē.ff.de accepti.⁊.l.
meuius.§.duobꝰ.in fi.⁊ ibi glo.ff.de leg.ij.⁊ ibi plene per Bar.
in v̄si.quarto oppono.⁊ no.Bar.⁊ doc.in.l.ij.§.j.ff.de ver.obli.
sed cōstat ꝙ in obligatione speciei nō admittiꝫ cōpensatio.in.l.
si ꝯuenerit.in prin.ff.de pigno.act.⁊ vidimꝰ in prin.huius glo.
ergo nec in obligatione generis d3 admitti cōpēsatio cum spe
cie ꝯtineri videaꝫ.⁊ hoc est sm Jo.fab.qꝺ videꝫ velle Iuriscō.
in.d.l.meuius.§.duobꝰ.dicit em̄ ꝙ si mihi debeꝫ homo in gene
re non potest mihi solui meus vel ille qui post ꝓmissionē fuit
meus.ratio est:quia ille qui soluiꝫ videꝫ fuisse in obligatione.⁊
obligatio de re mea mihi dāda non tenuit.vt.l.si rem meā.cū
simi.ff.de ver.obli.⁊ sic ꝯcludiꝫ ꝙ obligatio generis refert se ad
naturā obligationis speciei:quia sicut in re mea nō sustinereꝫ
obligatio in specie:ita nec in genere.d.§.duobꝰ.Ista dicta ad-
huc fortiꝰ ꝯfirmanꝫ per Jo.fab.⁊ Nico.hoc modo compēsatio
obtinet vim solutiōis:vt.s̄.millies dictū est.sed ꝯstat ꝙ si mihi
deberes hoīem in genere ⁊ soluisses certū hominē ꝙ ego illū
eundē nō possem tibi soluere cui etiā esset debitor in genere.ca
sus est in.d.l.meuius.§.duobꝰ.ergo etiā non debeo posse cōpē
sare:quia q̄uis cōpēsare est perinde ac si tu solueres mihi illū
hominē:⁊ ego tibi illū eundē.d.l.et per iusiurādū.§.si quis ho
minē.qꝺ nō est possibile per.d.§.duobꝰ.ꝯcludunt ergo per ista
multū stringētia Jo.fab.⁊ Nico.ꝙ de rigore iuris opi.docto.et
glo.s̄.relata non ꝓcedit q̄uis sm eos de equitate posset ꝓcede
re qñ debita in genere sunt eiusdē generis:per tex.in.l.si quis
duos.⁊ in.l.qui decē.§.stichū aut pamphilū.ff.de solu.⁊ refert
Nico.hic ꝙ ista fuit originalis opi.cuiusdā Joā.de felicitate in
d.l.meuius.§.duobꝰ.⁊ ita etiam videꝫ tenere Ang.hic.de quo
etiam vide Bart.⁊ alios in.l.eum qui ita.§.fi.ff.de verbo.obli.
¶ In.ea.glo.

¶ In ea.glo.ad fi.Hanc glo.dicunt pcedere Jo.fab.⁊ Nico.de neap.in.iij.q.glo.nisi debitū qd̄ negaṫ possꝫ de pximo liquidari.d.l.fi.C.de compēsa.⁊ ad hoc bene faciet illa limitatio do. abb.Panor.in.c.ij.ex de deposi.quam.j.referā.Hinc sumpta
72 occasione dubitaṫ per doc.hic† qn̄ debitū dicaṫ de pximo liquidari:⁊ quando dicaṫ requirere altiorē indaginē.⁊ sic quantum tempus dari debeat tali exceptioni cōpēsationis in fisco.istud reperiṫ expeditū infra duos mēses:ꝙ ille qui cōpensationē opponit fisco infra duos mēses debitū sibi docere debet.dixit Juriscō.in.l.auferatur.§.qui cōpēsationē.ff.de iure fisci.⁊ credo ꝙ ille tex.sit vnicus ⁊ singularis in iure ꝗuis hoc sit nimirū arroganter dictū Dy.ad fi.in vlti.q.qui tenet ꝙ idē sit in alijs ꝙ in fisco vt in oībus tēpus liquidādē cōpēsationis sit duoꝝ mēsiū. et idē etiā dixit glo.ſm vnā opi.in.l.fi.in ver.indaginē.C.de cōpēsa.idem etiā tenet Nico.hic in.iiij.q.glo.motus multū fortiter:qꝛ oīa iura statuta in fisco habēt locū in priuato nisi in.l.dicatur ꝙ speciale sit in fisco.tex.est de hoc no.in.l.itē veniūt.§.in priuatoꝝ.ff.de peti.here.⁊ ibi glo.j.ad hoc no.illū tex.cuz alijs cōcoꝛ.⁊ est etiā tex.no.in.l.j.⁊ ibi glo.in ver.pertinet.C.de peti.heredi.cū ergo in fisco sit statutū tempus duoꝝ mēsiū.d.§.qui cōpēsationē.nec ibi dicaṫ ꝙ istud sit speciale in fisco:ergo idem erit in oībus.in veritate istud multū bene cōcludit.alij magis cōiter tenēt ꝙ istud relinquaṫ arbitrio iudicis cū non reperiaṫ determinatū a iure:per reg.l.j.§.fi.ff.de iu.deli.⁊.l.j.§.effractores.aꝉs expilatores.ff.de effra.⁊ expila.⁊ ita tenuit glo.ſm aliā opi.in.d.l.fi.in ver.indaginē.⁊ idem tenuit Cy.in.x.q.idēꝫ etiā tenēt Ja.⁊ Pe.hic.⁊ ita videṫ tenere Jo.fab.referēs hanc tenere doc.Citramōtanos in.d.l.fi.⁊ idem ꝙ relinquaṫ arbitrio iudicis.videtur Bal.in.l.si ex falsis.in.iij.col.C.de trāsact.⁊ idem Bal.in auṫ.et ꝯsequēter.alias ſm nonnullas.ita est in.l.fi.in fi. in ver.extra glo.q̄ro nūquid liquidato negotio.C.de sent.⁊ interlo.oīm iudi.⁊ ideo Bal.in.d.l.fi.in.ij.opp.C.de cōpensa.⁊ qd̄ istud cōmittaṫ arbitrio iudicis dicit Bal.patere in litera ibi:iudices obseruēt.⁊ ibi dum dicit si inuenerint eam maiorē ⁊ ampliorē exposcere indaginē.per hec em̄ vba iudex instruiṫ eius
73 officiū informaṫ.† Jtem ea que sunt facti nō possunt sub certa regula diffiniri.vt.l.mora.ff.de vsu.⁊.l.is a quo.in prin.ff.vt in pos.leg.⁊ idē qd̄.s̄.scilꝫ ꝙ termin⁹ iste sit arbitrari⁹.tenuit etiā Bal.in.l.in ea que.C.de cōpē.vbi formali⁹ voluit ꝙ etiā in fisco termin⁹ iudiciari⁹ sit arbitrari⁹ dūmodo in fisco iudex nō excedat duos mēses per.d.l.auferṫ.§.qui cōpēsationē.⁊ cū hac opi. tenet etiā effectualiter Sali.in.d.l.fi.in ver.oppono septimo ab extra.C.de cōpen.vbi tenet ꝙ tale tp̄s ad pbandā cōpēsationē sit in arbitrio iudicis.vt etiā dixit glo.i.d.l.fi.ita tn̄ ꝙ nō impediat sn̄ie plationē.⁊ ꝙ sit in arbitrio iudicis dicit pbare plura verba.d.l.fi.⁊ maxime in ver.hoc itaqꝫ iudices.Jtē ſm eū probatur rōne quia hec sunt facti:igiṫ sub certa regula nō possunt diffiniri:ergo iudicis arbitrio relinquunṫ.l.j.in fi.ff.de iu.deli. et ante eum ista fuerūt fundamēta Bal.in.d.l.fi.vt.s̄.dixi. ad.l. auferaṫ.§.qui cōpensationē.rn̄det Sali.prout rn̄debat glo.in d.l.fi.in ver.idaginē.ꝙ speciale est in fisco vt vltra duos mēses nō admittaṫ fauore fisci.⁊ hanc opi.dicit Ange.hic esse veriorē et tenendā.⁊ hec videṫ magis cōis opi.maxime cum tot autoritatib⁹ reperiaṫ esse suffulta.ꝗuis parū rationib⁹ etiam ⁊ legibus suffulciatur.⁊ ego.j.aliter tenebo.Bar.vō in.d.l.auferṫ.§. qui cōpensationē.habuit aliam ⁊ tertiā opi.ꝙ cum cōpensatio sit solutio.vt.s̄.dictū est.certe infra illud tēpus qd̄ dareṫ debitori ad soluēdū infra illud tēpus tenenṫ liquidare oppositionē cōpēsationis.⁊ ideo ſm eū quia ad soluēdū fisco dareṫ debitoribus tēpus duoꝝ mēsiū.vt est tex.in.l.in fraudē.§.si fiscalib⁹. ff.de iu.fisci.⁊ in.l.debitorib⁹.ff.de iu.fisci.ista fuit viua ratio et proprius spiritus Juriscōsulti in.d.l.aufertur.§.qui compēsationē.quare debitorib⁹ fiscalibus ad liquidandā oppositionēꝫ cōpensationis dātur duo mēses.⁊ ppterea infert Bar.ꝙ si reo ad soluēdū nullū tp̄s daretur:ꝙ tunc nullo modo admittereṫ cōpēsatio que requireret altiorē indaginē.hinc signāter sequiṫ ꝙ si statutū diceret ꝙ statim viso instrumēto sine aliqua dilatione reus ponatur ad districtū in carcere donec satisfecerit si talis debitor vellet opponere cōpēsationē ⁊ vellet sibi assignari tempus ad pbandū non audireṫ.eandē opi.tenet ipsemet Bar.ſm bonas lecturas nō ſm lecturas Bononiēses que iudicio meo defectiue sunt.⁊ ibi Bar.istā opi.latius ⁊ meli⁹ ꝙ̄ alibi explicat in.d.l.fi.C.de cōpensa.vbi etiā per ista valde notabiliter infert ꝙ si aliqs haberet licentiā capiēdi aliquē pro debito ⁊ ille debitor vellet opponere cōpensationē que requireret aliquā indaginem ⁊ protestareṫ ꝙ interim in causa nulla fiat nouitas contra cū talis ptestatio nihil releuat:qꝛ si nō dareṫ sibi dilatio ad soluendū multominus ad liquidādū debitū.⁊ ibi Bar.successiue respōdet ad aliqua que videnṫ obstare huic opi.⁊ maxime ad tex.ibi:quia videṫ hoc relinqui arbitrio iudicis.vide ibi per eum.⁊ cum hac opi.Bar.tenet etiā Bal.hic.vbi formaliter refert ⁊ sequiṫ hanc theoricā Bar.eaꝫ etiā sequiṫ Panor.in.c.ij. ex de deposi.putat tamen eam limitādā nisi de credito actoris cōstaret per solā confessionē rei cōpēsare volētis:quia isto casu deberet admitti cōpēsatio ꝗuis ita de facili liquidari nō possit infra decem dies quos de ꝯsuetudine habet ꝯfessus ad soluendum.iuxta glo.fi.in.l.si debitori.ff.de iudi.⁊.§.j.in ver.confessum.s̄.de ver.obli.⁊ in.§.fi.in glo.fi.in ver.possit.s̄.de inuti.stipula.moueṫ per nota.per Cy.in.d.l.fi.⁊ ibi per glo.⁊ Bal.C.de cōpensa.⁊ arg.regule posite in.l.eum qui.in prin.ff.de iureiur. sed audite istā limitationē ante eū ponit ipse Bar.in terminis in.d.l.fi.ſm bonas lectu non ſm lecturas Bononiēses.vbi formaliter inquit Bar.ꝙ qn̄ debitū ꝯtra qd̄ opponitur cōpēsatio est liquidū p solā ꝯfessionē partis in iudicio factā:⁊ tūc ei pōt obijci cōpensatio de alio debito nō liquido.⁊ debet pars equanimiter sustinere donec liquideṫ cum eū approbatione releuauerit.vt.d.l.eū qui.⁊ hoc dicit multū no.velle glo.ij.paruaꝫ ibi in.d.l.fi.in ver.cōuicta.⁊ est glo.in.l.nemo ex his.in glo.j.mag. ff.de regu.iur.hanc no.theoricā Bar.repꝛhendit Bal.in.l.in ea que.C.de cōpensa.ꝗuis eam hic sequaṫ.mot⁹ quia post terminum qui datur iudicato nulla daṫ dilatio ad soluendū.⁊ tn̄ pōt opponi ⁊ pbari cōpēsatio si pbetur icōtinēti arbitrio iudicis. et de hoc dicit esse tex.in.l.si cū militi.§.cum intra.ff.de cōpē.ergo apparet ꝙ fundamentū Bar.nō est verū ꝙ cōpensatio non possit opponi nisi infra tēpus qd̄ daṫ ad soluendū.⁊ hāc repro-
74 bationē refert ⁊ sequiṫ simpliciter Ang.hic. ¶ † In tāta varietate quid tenendū ꝙ istud sit tp̄s arbitrariū iudici.videṫ velle etiā magis cōis opi.lꝫ mihi nō placet p ea que statim dicā.opi. Bar.est sustētabilis.⁊ ad tex.in.l.si cū militi.§.j.ego multū clare rn̄deri puto posse quia tex.ille nihil obstat.naꝫ ibi debitū qd̄ opponebaṫ post terminū dato iudicatis erat liquidū per aliaꝫ sn̄iam in qua ⁊ ille cui adijciebaṫ cōpēsatio fuerat ꝯdēnat⁹.vn̄ nimirū si talis exceptio cōpēsationis admittiṫ etiā post terminum datū iudicatis cū nulla pbatio requiraṫ cū liquidū sit debitū per sn̄iam.⁊ sic ibi talis exceptio nullā indaginē exigebat. et ideo admittiṫ.⁊ sic ille tex.nihil facit ꝯtra Bar.Jn pūcto iuris mihi magis placet opi.prima quā.s̄.retulit Dy.⁊ Nico.h. et hanc teneo ꝙ tp̄s opponēdi cōpensationē sit arbitrariū iudici sed sit duoꝝ mensiū.nam istud tp̄s expsse cautū reperiṫ in fisco.d.l.auferṫ.§.qui cōpēsationē.ergo idē erit in quocūqꝫ priuato cū ibi nō dicaṫ hoc esse speciale in fisco.vt.s̄.lati⁹ deduxi.⁊ ad hoc nō video ꝙ vllo modo rn̄deri possit.Et p hoc fundamētum facillime rn̄deṫ ad allegata in ꝯtriuꝫ.⁊ primo dum dicebaṫ ꝙ cū istud tp̄s non sit determinatū a iure ꝙ standū est arbitrio iudicis.qꝛ rn̄deo negādo qꝛ est tp̄s determinatū duorū mensiū
75 vt statim dixi.per hoc etiā† nō obstat dū dicebaṫ ꝙ ea que sunt facti nō pn̄t sub certa regula diffiniri.qꝛ rn̄deo negādo:qꝛ imo habet certā regulā certū tp̄s per fundamētū.s̄.factū.sed audite si vultis tenere sn̄iam Bar.que etiā mihi placet ostēdā quō poteritis subuertere hāc opi.Dy.⁊ Nico.⁊ eorum fundamētū qd̄ videtur prima frōte insolubile.qꝛ ad illud clarissime rn̄deo.et dum dicebaṫ tp̄s opponēde exceptio.in fisco est duoꝝ mēsiū fateor.d.§.qui cōpēsationē.⁊ dum dicebaṫ ꝙ oīa iura statuta habent locū in priuato nisi dicaṫ speciale in fisco.rn̄deo istud esse verū:qn̄ eadē est ratio in priuato put in fisco.sed hic diuersa est ratio:nā ideo in fisco tp̄s opponēdi cōpēsationē est duoꝝ mensiū:quia etiā tp̄s soluēdi est duoꝝ mēsiū vt.s̄.deduxi ſm Bar. ergo cū cōpēsatio sit solutio nimirū si in fisco tp̄s solutiōis ⁊ cōpēsationis est idē que rō nō hꝫ locū in pꝛiuato:qꝛ in priuato tp̄s soluēdi nō est duoꝝ mēsiū sed est regulariter q̄drimestre.vt.l.ij. cū simi.C.de execu.rei iud.ergo cū diuersa sit rō in fisco ⁊ priuato nō erit isto casu licitū arguere ab vno ad reliquū.⁊ p ista habetis pforte enucleatū hūc articulū ⁊ audeo dicere ꝙ alibi non inuenietis ita plene tactū nec examinatū. ¶ Glo.in ver.ipso iure.Quā diuido in tres partes pn̄cipales.Jn pma ad declarationē tex.ponit opi.quorūdā.Jn scd̄a illā reprobat trib⁹ rōnibus.Jn tertia ex pdictis format qōnē ad tex.nr̄m ⁊ rn̄det.Secūda ibi:sed certe imo est necessariū.Tertia ibi:sed ſm hāc opi. ¶ Jn ea.glo.ibi:adeo vt dixerūt qdā.Jsta fuit opi.Marti.ſm
76 qd̄ refert glo.in.l.si ꝯstat.C.de cōpē. ¶ † Jn ea.glo.ibi.l.si quid. Jbi vide glo.j.magistrā enumerātē plures casus in qb⁹ qs cōpēsat etiā illud qd̄ est debitū alteri:qd̄ etiā enumerat gl.in.l.ei⁹. ⁊ est glo.vnica.C.de cōpē.itē illud qd̄ glo.ista dicit fideius.posse cōpēsare illud qd̄ reo principali debeṫ intellige pcedere ſm distinctionē glo.no.in.l.verū.in glo.fi.ff.de cōpē.accedāt que late traduṅṫ per Bal.in.l.tā mādatori.in.iij.col.C.de nō nu.pecu.⁊ simile p Bar.Ang.⁊ Jmo.in.l.si prior.ff.sol.mat. ¶ Jn ea.glo. ibi:vt.ff.qn̄ dies vsusfru.ce.l.j.hec scd̄a opi.fuit Joā.quā vltra eū sequiṫ glo.nostra scꝫ hic.⁊ in.l.si ꝯstat.in glo.j.C.de cōpēsa.⁊ glo.in.l.si qd.in glo.j.ff.de cōpēsa.⁊ hanc sequiṫ Dy.hic in pe. colū.⁊ vltra tres rationes hic adductas in glo.addit Dy.tex. quem dicit multū facere pro opi.glo.in.l.j.in fi.ff.que sent.sine

77 appel. rescin. vbi sm eum esset tex. † q si de debito hincinde li-
quido iudex non fecerit cõpensationẽ: sed primo condẽnauerit
me: et postea post quatuor mẽses cõdẽnat te. dr ibi q potest ap-
pellari. vñ si cõpẽsatio fieret ipso iure nõ posset appellari: quia
frustratoria esset appellatio. pterea si appellaf ergo snia valuit:
ergo nõ fit cõpẽsatio mero iure. p hac opi. bene facit tex. in. l. ij.
ff. de cõpen. in ver. si paratus est cõpẽsare. ergo compẽsatio nõ
fit mero iure: sed reqrif factũ hominis. accedat etiã tex. in. l. fin.
autem. §. fi. et ibi glo. in ver. a iudice. et ibidẽ doc. ff. de nego. gest.
et tex. in. l. qd in diẽ. §. fi rationẽ. ff. de cõpen. in quib9 iurib9 ha
betur q iudex põt nõ admittere cõpẽsationẽ: ergo cõpensatio
fit mero iure. et hec opi. cõiter tenef: quis Jo. fab. hic et Nico. in
iij. q. glo. dicãt q opi. Marti. sit sustẽtabilis. et q facile sit respõ
dere ad tres rationes glo. nostre et ad tex. adductũ per Dy. vt
hic habetis per eos: effectualiter tñ tenẽt cũ pdicta cõi. quã etiã
tenet Ray. de forli. in. l. iij. C. de cõpẽ. vt hic refert Nico. et cũ hac
opi. glo. tenet etiã Bar. in. l. si cõstat. C. de cõpẽsa. scz q requiraf
factũ hoĩs. sed statim cũ est apposita ab hoĩe ista cõpẽsatio tol-
lat exceptionẽ ipso iure. et idẽ scilz q cõpẽsatio fiat et tollit debi-
tum ipso iure: ita demũ si opponaf ab hoĩe. tenet etiã Bar. in. l.
verũ. ff. de cõpen. per tex. in. l. si quid. in ver. cõpẽsare malit. et p
tex. in. l. ij. in ver. si parat9 est compẽsare. ff. de compẽsa. et in. d. l.
verũ. Bar. singulariter subdit vnũ magistrale vbũ. ex istis em
dicit se iferre qd nõ est necesse ad extiguẽdũ debitũ ipso iure q
cõpẽsatio opponaf i iudicio. sz vbicũq notifico tibi q volo de-
bitũ cũ credito cõpẽsare ipso iure tollif obligatio. et h. d. colligi
ex legib9. s. alf. dũ dicũt ipso iure: qsi nõ reqraf ministeriũ iudi
cis. addite i materia bonũ tex. l. l. rei iudicate. §. j. ff. sol. ma. q tñ
vĩ velle q absq oppositiõe dbitũ et obligatio tollanf. sz illũ tex.
ĩtelligite sz pdicta. et circa pdictã cõem cõclusionẽ vide latissime
Bar. examinãtẽ hũc passum et plene distiguẽtẽ. cui9 distictionẽ
formalr seqf ibi Sali. et eã totã ponit h. et simplr seqf Ange. de
are. et cũ pdicta cõi i terminis nřis tenẽt Bal. et Sali. i illa disti-
78 ctiõe. † et p hac cõi q cõpẽsatio tollat ipso iure debitũ si oppo-
naf ab hoĩe: et nõ aliter alf. Bal. i. l. si cõstat. fife i repeti. legitime
79 q fit i ipso iure. si tñ petaf. vt. l. scim9. C. d ioffi. te. ¶ † Itẽ testm
filij i ptãte pteriti est nullũ ipso iure si dicaf. l. filio pterito. et l. si
fili9 q i ptãte. ff. de iniu. rup. tradif late i. l. posthumo. C. de cõta.
istã cõez opi. cõfirmat etiã ibi bal. p plura alia fũdamẽta de qb9
80 ibi per eũ. ¶ † Aduertẽdũ tñ circa hãc cõez opi. q hz q cõpẽsa
tio tollat ipso iure debitũ si opponaf et nõ aliter. nã est cõis cõ-
clusio. fallit in qplurib9 casib9 in quib9 fit cõpẽsatio ipso iure:
etiam absq eo q opponaf ab hoĩe. qui casus enumerãtur per
glo. magistrã in. l. si cõstat. in glo. j. C. de cõpen. et in. l. si quid. in
glo. j. ff. de cõpẽsa. et vltra casus positos p glo. istas. Alios plu-
res addũt Bal. et Sali. in. d. l. si cõstat. quos oẽs longũ esset recẽ-
sere. ex his referã duos notabiliores et quotidianos quib9 ad-
81 dam multa pulcra. † pm9 est casus in delictis qñ ab vtraq par
te versatur delictũ in odiũ delictor. vnde si circa vnum cõtum
vel quasi cõtũ ambo deliquerũt dolose vel culpabiliter vel ne-
a gligẽter habet locũ[a] ipso iure absq eo qd opponaf ab homine
odio delictor. vt. l. si ambo. in prin. et §. quoties. ff. de cõpen. et l.
si duo. ff. de dolo. de qua materia vide late per Dy. in reg. in pa
ri. de reg. iur. in. vj. in. l. viro atq vxore. et ibi per Bar. et alios. et
maxime Jmo. ff. sol. mat. et p Bar. in. l. cũ mulier. et ibi oĩno per
Bal. et Jmo. ff. sol. ma. et p Bal. no. in. l. fi. in. v. opp. C. de cõpen.
et in repeti. l. j. in. ij. charta. et ibi etiã p Bar. in. l. fi. C. vnde vi. p
Jmo. et alios in. c. intelleximo. ex de iudi. vide etiam in materia
delictor cõpensandor: qd sing. decidit Bar. in. l. ideo cõdẽna-
tus. argu. illi9. l. ff. de cõpen. et singularẽ qõnẽ quã ponit Bal. in
l. j. C. de cõpen. Et quid si tu pduxisti instrumẽtũ debiti ex mu-
tuo ctra me et falsum: ego pduco cõtra te instrumẽtũ solutiõis
et falsum: an fiet cõpẽsatio istor delictor: an vo vterq punief?
ponit in terminis Bal. in rub. C. de fide instru. in. xv. col. in ver.
incidẽter etiã qrif tityus pduxit &c. et ibi dicit q vterq erit pu
niẽdus criminaliter. nã sm eũ quis sit mihi licitũ negare etiã
verũ si tu haberes malã causam ctra me ne tu obtineas mẽda
cium. vt dr no. per glo. in. c. cupiẽtes. in prin. in ver. malignãtiũ.
de elect. in. vj. addo aliã glo. in. c. dñs noster. in ver. ex insidijs.
xxxiij. q. ij. no. Canoñ. in. c. j. de mu. peti. et pro hoc soleo allega-
re solẽnẽ tex. de iure ciuili in. l. cũ pater. §. tityo. in fi. ff. de leg. ij.
ibi: nec videbif dolo fecisse cũ fraudẽ exclușerit: quia sm Bal. il
lud est verũ dũtamẽ falsa pbatio nõ immisceaf. Subdit etiam
singulariter et mirabiliter Bal. q in casu supradicto si ex forma
statuti cõmittẽs falsum deberet pdere causaz qd etiã est de iure
cõmuni. iuxta. l. in fraudẽ. §. quoties. et ibi glo. ff. de iu. fis. cũ si.
tñ isto casu actor tñ qui egit ad debitũ ex falso instrumẽto debe
ret pdere causam et nõ reus: quia in pari turpitudine melior est
82 causa possidẽtis qd est magnũ et mirabile dictũ. ¶ † Secũdus
principalis est qtũ ad vsuras. et sic qtũ ad impediẽdũ cursum
vsurarũ. item qtũ ad impediẽdã morã seu penã cõmittẽdã ex
mora cõpẽsatio fit ipso iure absq eo qd opponaf ab hoĩe. vt
est tex. in. l. si cõstat. et ibi glo. no. ff. de cõpẽ. et facit ratio: quia non
dicif in mora quia nõ cogif iudiciũ cũ effectu pati cuz legitima
exceptione tueri se possit. vt. l. lecta. vsi. fi. ff. si cer. pe. de quo etiã
vide Bar. in. l. gerit. in. iiij. q. pnci. in vsi. pone q debitor in diẽ.
83 ff. de acq. here. ¶ † Et per hoc dicit simplr Jo. fab. hic posse di-
ci vnũ quotidianissimũ q res emphyteotica nõ cadit in cõmis-
sum per cessationẽ solutionis cẽsus si dñs dz tãtũdẽ emphyteo
te. ad qd etiã dicit facere qd no. Spe. in tit. de obli. et sol. i. §. nũc
dicẽdũ. in ver. qd si sub. et pleni9 in ti. de loca. §. nũc aliq. in versi.
lxxix. et. h. d. etiã ponit et tenet Jo. de pla. hic q uis de Jo. fab.
nõ faciat mẽtionẽ. verũ quia dictũ est quotidianũ de eo do vo-
bis qplures cõcor. doc. ad quas cũ expedierit recurrite. Albe.
de rosa. in. l. cũ aliter. ff. de cõpẽ. vbi istud in terminis ponit et te
net q qñ dñs est debitor emphyteote q emphyteota non cadit
a iure suo si sit parat9 cõpẽsare. et Raph. fulg. in. l. si cõstã. de cõ-
pẽsa. et do. Abb. antiqu9 in. c. bona cõdes. ex de deposi. et ibi Jo.
de imo. et ibidẽ domi. Anto. de but. in vlti. no. et Bal. in addi. ad
Spe. in tit. de deposi. et idẽ Bal. in repto. sup Jnno. in ver. em-
84 phyteota. in. j. q. ¶ † Itẽ per hũc scdm principalẽ casum dixit
multũ signãter Bal. in. d. l. si cõstãte. C. de cõpẽ. q istud qd dictũ
est q qtuz ad euadẽdã pene cõmissionẽ ipso iure fit cõpẽsatio.
facit ad id qd sepe accidit q in eodẽ laudo vel instrumẽto lau-
di vna pars cõdẽnaf alteri et altera alteri in quãtitate pecunie.
nã vbicq vsq ad ccurrẽtẽ quãtitatẽ fit cõpẽsatio: lz nõ oppona
tur ab hoĩe. ¶ Vlti. circa pdictã cõclusionẽ glo. nostre et circa su
prascripta format Jo. fab. hic notabilẽ et solẽnẽ qõnẽ. alij nõ tã
85 gunt. † Nũqd si aliqs pmisit soluere certã quãtitatẽ intra ca-
lẽdas Maij et hoc iurabit nũc vult cõpẽsare an liberef a periu
rio an vo dicaf periur9. determinat Jo. fab. q nõ est periurus
per suprascripta: quia sm eum in omni casu in quo defect9 solu
tionis posset afferre piudiciũ seu dãnũ debitori: vel qtũ ad pe-
nam vel vsuras vel aliter in quocũq effectu more quo ad hoc
fit ipso iure cõpẽsatio: vt. s. latius dixi. et sm eũ est necesse dicẽ-
re q nulla mora cadit vbi nulla est petitio vel est talis que per
exceptionẽ remoueri põt. vt. l. nulla intelligif. ff. de reg. iur. et l.
lecta. vsi. fi. ff. si cer. pet. et dixi. s. cum ergo cõpẽsatio repellit effe
ctũ petitionis vel ipso iure vel p exceptionẽ sequif q etiã oẽm
effectũ more quocũq mõ mora cõbi possit. ego addo i terminis
Bar. qui idẽ tz qd Jo. fab. in. l. ampli9 nõ peti. in vlti. col. ff. rem
ra. habe. mot9 quia cõditio dz impleri in forma specifica sicut iu
ramẽtũ. vt in. l. q heredi. in pñ. et l. meui9. ff. de cõdi. et demõ. sed
iussus dare seu soluere implet cõditionẽ cõpẽsando. vt. l. si pecu
lium. §. j. ff. de sta. lib. igif &c. Preterea sm Bar. si ego impedior
iusta causa facere qd pmisi nõ sum piurus. vt. l. fi. ff. qui satisd.
cog. sed si ego nõ soluo tibi qñ tu debes mihi tãtũdẽ ego impe
dior a te qr iõ tibi nõ soluo pptere a q tu nõ soluis mihi vñ qsi
facto tuo impedif9 nõ debeo esse periur9. hanc rõnẽ dicit Bar.
facere Jurisconsulto. in. l. iij. circa pñ. in ver. inde qrif. ff. de sta. homi.
et cũ Bar. trãseũt etiã ibi Ang. et Raph. cu. et p hac decisiõe fa-
cit etiã ille solẽnis tex. in. l. si debitor. ff. q po. i pig. ha. in ver. nec
em ĩterest soluerit an cõpẽsauerit. p hac etiã deci. q ille q cõpẽ
sat nõ fit piurus facit qr aduersari9 su9 facit qmin9 soluere pos
sit. tex. est vnic9 reputat9 in iure in. l. iuf. ait. la. j. et ibi Bar. ff. de
cõdi. et demõ. sed cõcordat ei. l. iij. ff. de sta. libe. in pñ. istã sunt for
malia vba Bal. in. c. ad nřam. ex de iureiu. et cũ suprascripta de-
cisiõe tz et Bar. in. d. l. iuf. in vltimis vbis. et ibi Jo. de imo. sed
certe cõ hãc determinationẽ Bar. Jo. fa. et seqñ est casus apt9 et
clar9 in. c. ad nřam. ex de iureiu. et ibi Cano. oẽs tenẽt cõ hãc deci
sionẽ. panor. i. c. cũ dilect9. i. xj. col. d ord. co. qcqd teneat Math.
i no. lvj. cõ quã etiã facit q iurm cõpellit pcise ad factũ. ita q nõ
euadif piuriũ soluẽdo ĩteresse. vt est glo. sing. i. l. si pcm. in pñ. i
glo. paruula i v. et necesse habeas. ff. de cõdi. ob cau. d q late dixi
si memoria teneo i. §. itẽ si qs postulãte. s. eo. ¶ Jn ea. glo. ad fi.
Bñ dicit et cũ ea simplr trãsit Nic. i. vj. q. gl. et finalr ẽt tz Jo. fa.
quis videref velle eã ipugnare. et addite circa hũc effectũ glo. q
dixi. s. i euidẽtialib9. ¶ Glo. i v. alias. ibi: q sunt actiões largis-
86 sime accepto vocabulo. † No. hãc glo. q pprio sũpto vocabulo
offm iudicis nõ est actio: sz largissime sic. de q vide gl. s. e. i pñ. i
b gl. fi. mag. i pñ. et ibi latissime dixi.[b] ¶ Jn ea. gl. ad fi. No. ex gl.
q ẽt illud qd debef offõ iudi. põt cõpẽsari. addite tex. i. l. si ãbo.
§. i stipulatiõib9. ff. d cõpẽ. et tex. i. l. ẽt. et ibi bal. et ẽt bar. hz aliqs
lec. C. d cõpẽ. qd ĩtelligite verũ de dbito offõ iudicĩ i q nullũ in
medio ẽ obstaculũ: al's sec9. ita limitat sin. bar. i. l. fi. i fi. ff. d cõdi.
inde. Bal. i. l. fi. C. d cõpẽ. et refert et seqf simplr Ang. de are. hic.
87 ¶ † Glo. in ver. depositi. quã diuido in tres. Jn prima timore
taciti ctrarij limitat et declarat tex. Jn scda tacite qrit an istud
qd hic dicif in deposito habeat locũ i cõmodato. Jn tertia enu
merat casus in qb9 cessat cõpẽsatio. Scda ibi: itẽ q hic dicit in
actione depositi. Tertia ibi: itẽ cessat alias cõpẽsatio. ¶ Jn ea.
glo. ibi: vt. ff. cõmoda. l. iij. §. fi. Jdẽ tenuit glo. in. l. fi. in ver. de-
positi. C.

a ¶ Locuz. Vide Feli. in. c. dilecti. in fi. v. col. versi. ad illud quod in criminali. de exceptioni.

b ¶ Dixi. Quem vide in nu. 53. et nu. 55. et nu. 58.

positi. C. de cõpen. ꝛ vide ꝑ Nico. de nea. in. iij. ꝛ. iiij. oppo. glos. ¶ In ea. gl. ibi. vt. C. de cõpen. l. fi. in fi. intelligite vt ibi ꝑ glos. in ver. possessionē. ¶ In fi. gl. vide gl. pleniorē ꝛ magistram q̄ enumerat oēs casus in qb⁹ cessat cōpē. in. d. l. ob negotium. hic allegata in fi. glos. ꝛ dixi. s. in textualibus. in vlti. no. ¶ Extra glo. circa hāc materiā cōpen. formāt hic Jo. de pla. ꝛ Ange. de are. aliquas q̄stiones ꝑ eū ordinē quē etiā añ eos obseruat bal. in. l. fi. C. de cõpen. vcꝫ qd sit cōpensatio. quare fuerit introducta cōpensatio. in quibus debitis habeat locū cōpensatio. Itē an cōpensatio fiat ipso iure: an ita demū si opponat̄ ab hoīe. has oēs. q. expediui cū gl. s. in suis locis opportunis: ꝛ iō remanebit expedit⁹ pñs. §. sequitur nūc mō. §. p̄terea quasdā.

Preterea. Iste. §. hꝫ subtilē materiā ꝛ scabrosaꝫ et male cognitā. ¶ Pro introductiōe materie ꝛ generali euidētia. j. dicēdoꝝ necnō text. nr̄i premitto ad euidētiā q̄dā necessario sciēda. ꝛ qꝛ iste. §. principal'r tractat de
1 act. arbi. in p̄mis sciēdum est † q̄ dicat̄ actio arbitraria. istud declarat magistraliter Bart. in. l. vnica. C. vbi cōueniant̄ q certo lo. dare ꝓmiserūt. cui⁹ verba formaliter ponit Ang. de are. h̄. Q̄uis nullā de Bar. faciat mētionē. dicit ergo Bar. aliter ꝛ magis plene q̄ ibi dixerit gl. j. ꝙ actio est arbitaria in qua exercetur officiū iudicis mercenariū actiōi deseruiēs ꝓpter aliqd extrinsecū accidēs p̄ter naturā actionis ꝓposite. † Hoc dixi vt ꝑ
2 ista cognoscatis in quo differūt actiones arbitrarie ab actionibus bone fi. in qb⁹ etiā deseruit officiū iudicis mercenariū sup quo ꝑ infinita verba multū dubitauit Jo. fab. hic. q fere aliud nō ponit i hoc. §. subijciēs ꝙ in hoc pūcto malet dicere q̄ doceret. vt. j. latius in loco suo dicet̄. nā in hoc est differētia. nā q̄uis in actionib⁹ bone fi. deseruiat offm̄ iudicis mercenariū non tm̄ deseruit p̄ter naturā actiōis ꝓposite imo s̄m naturā. Nā ex natura actiōis bone fi. veniūt vsure: venit iteresse: iurat̄ in litē: et similia. sꝫ in actionib⁹ stricti iuris ista nō possent fieri s̄m naturam actionis ꝓposite. tm̄ q̄n eq̄tas suggerit aliq̄n ꝓpter adiectionē loci: aliq̄n ꝓpter rē nō exhibitā ad mādatū iudicis: iudex hꝫ rōnē ad itrinsece vtriusq̄ partis accidētaliter ꝛ extrinsecus: ꝛ preter naturā actionis. d. l. vnica. C. vbi cōueni. q cer. lo. dare ꝓmi. iō ꝓpter istā actionē extrinsec⁹ ꝓueniētē actio dr̄ arbitraria. ꝛ idē i alijs plurib⁹ modis q̄s. j. videbim⁹. ꝛ istud euidētiale ponit etiā idē bar. i. l. ij. circa p̄n. ff. de eo qd cer. lo. alias tm̄ differētias videbimus. j. in gl. sup ver. satisfieri. ¶ Secūdo p̄mitto ꝙ in istis arbitrarijs actionib⁹ dependētibus ex officio iudicis p̄ter naturā actiōis accidētaliter ꝛ extrinsecus tradunt̄ magistraliter ꝑ Bar. q̄tuor notabiles regule in. l. h̄ edicto. in p̄n. ff. de pub. † q̄re dicant̄ arbitrarie actiōes. Q̄ñq̄ em̄
3 arbitrarie actiōes dicunt̄ ꝓpter officiū iudicis qd vertit̄ i arbitrādo iteresse rōne loci. vt toto ti. ff. de eo qd cer. lo. vt hic i tex. Q̄ñq̄ dicunt̄ arbitrarie ꝓpter officiū iudicis qd vsat̄ in taxādo quātitatē: ꝛ in deferēdo iuramētū i litē post taxatā quātitatē iuxta. l. in. l. i actionib⁹. ꝛ ibi ꝑ gl. ꝛ lati⁹ Bar. ff. de in litē iurā. ꝛ hic in tex. Q̄ñq̄ ꝛ tertio dicunt̄ arbitrarie ꝓpter offm̄ iudicis qd vertit̄ i interrogādo ꝯ ꝯuentū qd p̄stare velit. vt i act. noxa. in qb⁹ interrogat̄ an velit soluere estimationē dāni dati ꝑ seruū: an vo malit dare seruū ꝓ noxa. vt. e. ti. ff. de noxa. ꝛ hic in tex. ꝛ in. l. miles. §. j. ff. de re iu. Q̄ñq̄ ꝛ quarto ꝛ vlti. dicunt̄ arbitrarie ꝓpter offi. iudi. qd vertit̄ circa imponēdā penā: vt i actiōe qd me. cā. vt. l. si cū excep. §. in hac. ff. qd me. cā. ꝛ in act. de dolo. ꝛ in. l. in actiōe. in p̄n. ff. de dolo. ꝛ h̄ in tex. Iste sunt quatuor notabiles regule Bart. q̄s etiā ponit ꝛ simpliciter sequit̄ Ang. hic. ꝛ has q̄tuor regulas indi. meo effectual'r reincidūt Q̄uis ꝑ diuersa v̄ba ꝛ magis minuta tres regule q̄ i istis arbitrarijs tradunt̄ ꝑ Bal. hic. ꝙ actionū arbi. q̄dā sunt i qb⁹ offi. iudi. vsat̄ circa qd hoc est i qd seu in q̄ habeat iudex ꝯdēnare. vt in act. qd me. cā. i act. ad exhi. ꝛ silib⁹. Quedā sunt i qb⁹ offi. iu. vsat̄ circa q̄tū h̄ ē inq̄tū habeat iudex ꝯdēnare. vt ē i actionib⁹ in qb⁹ qs ꝯuenit̄ ad iteresse rōne loci: eo qꝛ cer. lo. soluere ꝓmissum est. q̄dā sunt i qb⁹ offi. iu. vsat̄ circa q̄le hoc est q̄liter iudex faciat ꝯdēnationē: vt est i act. noxa. in qb⁹ iudex arbitrabit̄ qualiter debeat dn̄m condēnare vtrū insolidū an noxal'r. iuxta. l. ij. in p̄n. ꝛ ꝑ discursum. l. ff. de noxa. itē an cōdēnet dn̄m ad estiationē dāni dati ꝑ seruū an ad seruū dādū ꝓ noxa. si bñ ꝯsiderabis vt p̄dixi iste regule bal. Q̄uis ꝑ diuersa v̄ba effectualiter reincidūt i idē cū regulis traditis. s. ꝑ Bar. Q̄uis iudicio meo ille regule bal. sint notabiliores ꝛ magis explicite. ꝛ q̄uis Ang. h̄ inaduertēter vt puto posuerit has regulas bar. ꝛ bal. distinctim ꝛ separatim taq̄ essent oīo diuerse. Tertio p̄ncipaliter p̄mitto ꝙ actiōes arbitrarie nō sic nūcupant̄ eo ꝙ sint pro
4 priū nomē actiōis: † qꝛ arbitrarie nō sūt ꝓprie nomē actionū sꝫ sunt adiectiōes siue q̄litates actionū. dicim⁹ em̄ actionē ex testamēto esse arbitrariā actionē ad exhi. ꝛ idē in silib⁹ hic i tex. positis. ꝛ sic cū ista adiectiōe seu q̄litate arbitraria. ita dixit gl. no. in. l. i bone fi. i v̄bo cōductarū. ꝛ ibi etiā sequit̄ Bar. ff. de eo qd cer. lo. ꝛ gl. i. l. i. §. §. h̄ actio. i gl. j. e. ti. sil'r vt dixi vides esse in act. de pec. i rē vso. qd iussu. istitoria. exercitoria ꝛ tributoria. et ꝙ ista nō sint ꝓpa noīa actionū: sꝫ q̄dā adiectiones ꝛ q̄litates. ita dixi in. §. actiōes aūt de pecu. s. e. ti. ¶ Quarto ꝛ vltio p̄mitto ꝓpri⁹ ad tex. s̄m Jo. fa. h̄ ꝙ i h̄. §. nō ponit̄ aliq̄ p̄ncipalis diuisio actionū. ꝛ h̄ pꝫ: qꝛ nō enūerat̄ ꝑ p̄n. diuisiōe ꝑ gl. magi. in §. sūt p̄terea. i gl. j. s. e. ti. Q̄uis p̄ma frōte visū fuisset dicēdo ꝯiū ꝙ h̄ ponit̄ vna diuisio actionū q̄ sit ꝙ q̄dā sunt arbitrarie q̄dā nō. vñ s̄z Jo. fa. occasiōe eoꝝ q̄ dixerat i. §. ꝑxi. p̄ce. ꝙ i actiōib⁹ bo. fi. libera ꝑtās est iudicij ex bono ꝛ eq̄ ꝛc. ponit hic de his arbitrarijs q̄ ex offi. iudi. p̄dēt. ¶ Ego credo ꝙ iste. §. melius et fundamētali⁹ ex his q̄ dixi in euidētialib⁹ possit cōtinuari ad §. ꝑxi. p̄ce. s̄m qd eū ꝯtinuat Jo. de pla. hic. nā. s. in p̄ce. §. tractauit impator de act. bone fi. q̄ sūt arbitrarie ex eaꝝ natura: qꝛ iudex nō accidētal'r nec extrinsecus: sꝫ ex eaꝝ natura ꝓpria estimat ex bono ꝛ eq̄ q̄tū actori p̄stari debeat. vt i. §. p̄ce. ꝛ sic ex natura eaꝝ venit restō fructuū. venit interesse. ꝛ silia. vt vidim⁹ i §. actionū. i gl. j. mag. s. e. ꝛ iste remāserūt in suo ꝓprio noīe vt vocent̄ act. bone fi. nō aūt arbitrarie. verū qꝛ sunt alie actiōes q̄ sunt arbitrarie: sꝫ nō ex earū natura ꝓcedētes: sꝫ p̄ter naturā ex mero iudi. offi. vt declaraui. s. in euidētialib⁹. ꝛ sunt stricti iuris. ꝛ iste appellate sūt ꝓprie arbitrarie. hinc sumpta occasione cōtinuauit hic imperator de act. arbi. ꝛ multū cōgruēter vex: qꝛ ꝯcurrūt multa incerta ꝛ potissimū in istis arbi. ꝛ iudex dꝫ curare q̄tū possibile sit ne icertā sn̄iam ferat. idcirco successiue posit⁹ est. §. curare. s̄m qd ēt dicebāt Dy. et Jo. fa. h̄ ē cōis ad oēs actiōes hui⁹ ti. tā arbitrarias q̄ nō arbitrarias. ꝛ ꝓpterea nō simpl'r est ad hūc. §. referēdus. sꝫ fuit occasiōe p̄dicta sic ꝯtinuatiue posit⁹. ¶ Hinc ifero nō bñ dixisse Jo. fa. hic dū dicit ꝙ. §. nr̄ durat vsq̄ ad. §. si qs agēs. ꝛ qd tot⁹ simul esset legēdus cū. §. curare. Q̄uis dicat ꝙ ipe in. §. curare. iō. §. faciat vt min⁹ grauet auditores. qꝛ imo vt dixi in. §. curare. necessario fiēdus est. §. ¶ Iste ergo. §. vsq̄ ad. §. curare. cōioꝛ diuisiōe Dy. Jo. fa. Jo. de pla. ꝛ Ang. de are. diuidit̄ i tres ꝑtes p̄n. In p̄ma ponit q̄re dicant̄ actiōes arbitrarie. In scd'a declarat an iste arbitrarie sint in rē vel in ꝑsonā. In tertia ponit ꝙ sit in eis iudi. offi. scd'a ibi. sꝫ iste actiones. tertia ibi. i his
5 em̄ actionib⁹. ¶ † Actiones em̄ arbitrarie q̄ ex mero iudi. offi. pendēt sunt tā in rē q̄ in ꝑsonā. h. d. j. ꝛ in eis ꝑmittit̄ iudici cōdēnare ꝓut estimauerit negotiū de quo agit̄ ꝯuenire. h. d. vsq̄ ad. §. curare. ꝛ iste. §. nō legit̄ ꝑ Nic. de nea. hic. nescio an procedat ex defectu lec. qd ē mag̃ credē. In tex. ibi. seruū dedat. aliq libri hñt dedit ꝛ male. qꝛ esset p̄teriti t̄pis qd stare nō possit. vt v̄bis p̄ce. appet. p̄terea si eēt v̄bū dedit p̄teriti t̄pis ꝙ p̄suppone ret factā solutionē nō posset stare tex. q vult ꝓcedet̄ arbitrariā act. q̄ cessat q̄n satisfactū est. dꝫ ergo necessario eē i l'ra dedat. et
6 s̄m qd etiā hic dicūt Jo. fa. ꝛ Jo. de pla. † ista est antiq̄ grāmatica dedo dedis. ex isto tex. potestis colligere q̄dam notabilia ad corticē l'rē. vt hic facit Ang. de are. sꝫ nullius esset artificij. ideo
7 omitto. † Vnū notate ex tex. ꝙ in arbitrarijs actionib⁹ ꝑmittitur iudici cōdēnare ex bono ꝛ equo s̄m naturā cuiuscūq̄ negotij. aliq̄n i q̄dditate. aliq̄n in q̄litate. aliq̄n in quātitate. vt. s. dixi in euidētialib⁹. iuxta q̄ hūc tex. ꝛ istō notabile opportune cadit illud ꝓbabile dubiū qd hic ponit sol⁹ Jo. de pla. alij nō tā-
8 gūt. † Quid si iudex nollet impēdere id qd dꝫ impēdere ex mero tm̄ ei⁹ officio nō ꝓcedēte ex natura actiōis: sꝫ p̄ter ꝛ extrinsecus: puta nollet ꝯdēnare ad interesse: nollet deferre iuramētū i litē q̄liter ꝯsulet̄ ꝑti. p̄ma frōte videbat̄ ꝙ nullo remedio ꝓuideat̄ cū istō pēdeat in mero arbi. iud. ꝛ istud sibi ꝑmittat̄ si vult vt hic in l'ra. Jo. de pla. decidit ꝙ imo adest optimū remediuꝫ qd recurrat̄ ad ep̄m vel qd reclamet̄ ad sup̄iorē q iudicē cogat. itē vt eū puniat iuxta negotij qualitatē. alle. §. j. i aut. vt differētes iu. ꝛ aut. si v̄o. C. ad. l. iul. de adul. ꝛ bar. i. l. a diuo pio. i. §.
9 sn̄iaꝫ rome dictā. ff. de re iu. † Subdit tm̄ m'lta eē q̄ iudex facere pōt ad q̄ tm̄ ꝯpelli nō posset. vt. l. nō qcqd. ff. de iu. ꝛ i. l. j. C. quo ꝛ q̄n iu. ꝛ. c. ꝯsuluit. ex. de offi. dele. ꝛ no. gl. x. di. c. si. i vlti. gl. Sꝫ audite q̄n iste arbitrarie de qb⁹ agit̄ in h̄. §. starēt i solo ꝑmissu ꝛ nuda ꝑtāte iudicis: ita ꝙ possit si velit: ꝛ si nō vellet nō arctaret̄: tūc essem⁹ i. d. regla. d. l. nō qcqd. ff. de iudi. qd ꝯpelli ñ possit. ꝛ ita vr̄ p̄ma frōte velle l'ra h̄ v̄sus fi. sup v̄. ꝑmittit̄. ꝛ h̄ aptefirmat gl. hic. sup v̄. satisfieri. circa fi. dū dicit vt q̄si liberū sit ei h̄ facere. tm̄ alibi nō habem⁹ tex. aptū ꝙ imo i istis actiōib⁹ arbitrarijs ista arbitraria nō pēdēt a mera ꝑtāte an velit facere vel ne: imo tenet̄ ꝛ arctat̄. vt ē tex. h̄ post p̄n. i v̄. ꝯdēnari debeat. qd v̄. necessitatē iportat. Ad idē ē tex. i. l. q restituere. ff. de rei vē. in
10 v̄. ꝯpellēd⁹. qd ē ꝑticipiū futuri t̄pis. † ꝑticipia āt futuri t̄pis necessitatē iportāt. vt ē gl. sin. ꝛ ibi bal. ꝛ nouis. i ru. ff. de li. ꝛ posth. bñ vex ē ꝙ i istis arbitrarijs pēdet a mera ꝑtāte q̄l'r ꝛ i qꝛ ꝛ inq̄tū ꝯdēnet. vt. s. vidim⁹ i. ij. euidētiali. sꝫ nō an ꝯdēnet. ꝛ ista ēt ꝑ q̄dā alia firmat h̄ Jo. fa. i. iiij. co. vñ i terminis nr̄is i istis arbitrarijs iudicis officiū arctet̄ facere ꝛ sic ꝯdēnare. ego credo qd

sit vera determinatio Io.fab.s.relata.ꝙ eo casu quo iudex ne
gligeret vel recusaret facere ꝙ reclamãdũ esset ad superiorẽ: ⁊
idẽ.s.ꝙ iudex negligẽs possit cõpelli ꝑ supiorẽ imposita ei pe
na.⁊ etiã Bar.in.d.l.j.C.quõ ⁊ qñ iu. ⁊ de hoc dicit esse rubri
cã spãlẽ in.d.aut.vt differẽtes iudi.⁊ ibi text.in.§.j.in prin.idẽ
etiã tꝫ Bar.i.l.fi.ff.de varijs ⁊ extraor.cog.⁊ ibi etiã vult Bar.
11 †ꝙ isto casu ꝯtra iudicẽ negligẽtẽ administrare iustitiã detur
parti actio in fac.ad interesse.⁊ idẽ voluit Bar.in.l.a diuo pio.
§.sniaꝫ rome dictã.ff.de re iu.in.ij.col.v.sꝫ q̃ro qd si iudex q tu
lit.⁊ in.l.q iussit.eo.ti.⁊ in.l.iiij.§.in eũ.ff.de dã.infec. ⁊ ibi oĩno
videatis latissime Ang.⁊ Io.de imo.⁊ Bar.in.l.mãcipia. ⁊ ibi
Bal.⁊ melius Ange.C.de ser.fugi.⁊ Bar.in.l.nõ quicqd.ff. de
iudi.⁊ qd no.Bar.post gl.in.l.argẽtari⁹.§.cũ aũt.⁊ ibi ꝑ Bar.
⁊ Ang.⁊ alios.ff.de edẽ.⁊ ꝑ doc.in.l.si qñ.ꝑ illũ tex.C.de testi.et
12 videte bo.gl.i.c.hoc etiã.ij.q.vj.vbi gl.videt velle†ꝙ iudex ne
gligẽs administrare iustitiã etiã faciat litẽ suã:⁊ istud apte ⁊ in
terminis.s.ꝙ iudex negligẽdo ita faciat litẽ suã: sicut faciẽdo ⁊
sic male iudicãdo[a] firmat singulariter Ang.i aut. scenicas nõ
solũ ⁊c.col.v.de quo etiã videatis Spec.in titu.de allega. ⁊ di
13 sputationib⁹.§.fi.ℭ†Et an si iudex fuit negligẽs circa cõdẽna
tionẽ expẽsarũ:qꝛ nõ cõdẽnauit victũ temere litigantẽ.put ex
suo officio tenebat.iuxta.l.ꝓperandũ.§.sinaũt alterutra.C.de
iu.⁊.l.eũ quẽ temere.C.eo.an faciat litẽ suã. videte Inno. in.c.
grauis.extra de resti.spo.⁊ gl.no.⁊ in cõi reputata sing.in vbo
cõfiteat.⁊ ibi Bal.C.qñ puo.nõ est neces.⁊ Bal.in.d.l.ꝓperan
14 dũ.§.sinaũt alterutra.ℭ†Dicit etiã circa pdicta alibi singula
riter Ang.in repe.l.si vacãtia.in.v.char.C.de bo.vacã.lib.x.ꝙ
iudex negligẽs criminaliter punit imo etiã põt puari toto sa
lario.ℭAn aũt iudex ecclesiasticus negligẽs facere iustitiã in
currat in canonẽ.c.cũ eterni.de re iu.in.vj.videte ibi Io.an. in
15 c.dilecti.extra de priui.ℭ†Et an iudex ꝑmittẽs labi istãtiã de
iure cõi puniat.ponit Bal.in.l.nõ dubiũ.in.vj.col.C.de leg. et
ad suprascripta in terminis nostris videte q̃ dicam statim.j.in
gl.j.Ex his habetis signãter reportare q̃ ⁊ quot peti pñt a iu
dice recusante vel negligẽter administrãte iustitiã parti. q̃ oĩa
16 diligẽter notate qꝛ q̃tidiana sunt.†Quid aũt si iudex negligat
administrare vel facere id qd ab eo petit an teneat si illud idez
ab eo alio eque faciliter cõseq põt.vide Bar.in.l.iij.§. si tam vi
cinũ.i pn.ff.de dã.infe.⁊ ibi Ang.⁊ Imo.q ꝯdicũt bar.ℭGlo.
in vbo arbitrarias.quã diuido in q̃tuor ptes principales. In
prima ponit q̃situ. In scđa ponit rñsionẽ quorũdã quã repro
bat. In tertia ponit aliã solutionẽ alioꝝ quam etiã reprobat.
In q̃rta ponit solutionẽ alioꝝ ⁊ verã quã approbat. scđa ibi.
rñdebãt qdã ⁊ dicũt.tertia ibi.alij dicũt.quarta ibi.alij dicunt
17 qd est veri⁹.ℭ†In ea.gl.ibi.venit eñ iure actiõis.debetis in
telligere gl.ꝺm Io.fa.hic q voluerit dicere ꝙ offm̃ iudicis i bo
nefi.actionib⁹ venit cũ iure actiõis intelligite inherẽdo.s. ipsi
actiõi:al's gl.simplr̃ itellecta diceret falsuꝫ:qꝛ offm̃ iudicis nõ
psupponit obligationẽ nec actionẽ.l.q ꝑ collusionẽ.§.j.ibi no.
bar.ff.de ac.emp.⁊.l.qnt⁹.⁊ ibi bar.ff.de ãnu.leg.nisi largo mõ
ꝺm Bar.in.l.fi.ff.de iniur.⁊ hoc est qd etiã voluit dicere Ang.
de are.hic.Quis seipm nõ bñ declarauerit.ℭIn ea.glo.ibi. et
18 in iudice tm̃.hãc gl.multũ no.Ange. de are.h.†ꝙ officiũ iudi
cis in arbitrarijs residet tm̃ i psona iudicis:⁊ ꝑ hoc ifert ꝙ cũ
tm̃mõ resideat in pectore iudicis ꝯcedere vl nõ ꝯcedere ista ar
bitraria puta iteresse ꝓpter locũ ꝙ videret dicẽdũ ꝙ iudex nõ
ꝯcedẽdo nõ ꝓpterea teneret in syndicatu parti ꝑ id qd singula
riter dixit Inn.in.c.fi.extra de ferijs.vbi voluit ꝙ qñ aliqd re
sidet i mero arbitrio iudicis ꝙ si vult põt illud denegare dene
gãdo nõ dr̃ grauare ptẽ.⁊ ꝑ ꝯñs nõ dꝫ teneri in syndicatu. ꝑ q̃
dicto excellẽtissim⁹ inter modernos Pau.de ca.in.l.videam⁹.
§.pe.ff.de i litẽ iur.põderat esse tex.ibi faceret.l. nõ qcqd.ff. de
iudi.⁊ de h sing.d.Inno.dixi latissime.s.e.ti.in pn.illuc recur
rite.facit qd dicit ibi Bal.in.l.qcũq3.in.vij.col.in ver. q̃rto ca
su.C.de ser.fugi.vos aũt i terminis nr̃is audacter tenete ꝯtra
Ang.de are.h.qꝛ nõ est veꝝ psuppositũ suũ ꝙ i istis actionib⁹
arbitrarijs ista arbitraria resideãt i mero arbitrio iudicis. an
illa faciat imo arctat facere put.s.late firmaui in textualib⁹.sꝫ
bñ residẽt i mero arbitrio iudicis q̃liter ⁊ inquãtũ faciat vt ibi
dixi.ℭIn ea.gl.ibi.l.bonafides.gl. bñ dicit:⁊ eã intelligite et
declarate vt.s.in euidẽtialib⁹.in.j.euidẽtiali.ℭIn ea.glo.ibi.
est pfecta ⁊ immediata.hec reprobatio est vera:qꝛ vt vult glo.⁊
etiã ponũt Io.fa.⁊ Ang.hic.al's seqret ꝙ diuisio actionũ posi
ta in.§.actionũ.s.eo.nõ esset sufficiẽs ⁊ pfecta qd esset absurdũ
19 dicere.ℭ†In fi.gl.hec vltima vera est.s.ꝙ actiões arbitrarie
nõ sint bonefi.sꝫ stricti iuris:qꝛ nõ repiunt enũerate i.§. actio
nũ.s.eo.⁊ hãc approbãt ⁊ sequunt cõiter hic.vt Pe.Io.fab. et
Ang.de are.⁊ idẽ tenuit glos.plenior in.l.in actionib⁹. in vbo
plane.in pn.ff.de in litẽ iurã.⁊ ibi gl.rñdet ad.l.in actionibus.
§.plane.quã glo.hic alleg.⁊ nõ rñdet:⁊ ei⁹ solutionẽ ibi sequit
Bar.addo ꝙ idẽ etiã qd hic tenuit gl.in.l.filiusfa.§.j.in v.si qs

iurauerit.⁊ ibi tradit ꝑ scribẽtes.ff.so.ma.⁊ bar.in.d.l.in actio
nib⁹.in.j.col.in fi.⁊ dicit Bal.al's Io.fa.hic ꝙ hec opi.gl.intm̃
est vera.ꝙ est sine dubio ꝙ actiões arbitrarie sunt stricti iuris
mot⁹ est ineuitabilr:qꝛ nulla actio bonefi. est arbitraria: imo
distinguunt ꝑ oppositũ.vt.l.i bonefidei.ff.de eo qd cer.lo.ergo
impossibile est dicere ꝙ arbitrarie sint bonefi.⁊ propterea ꝺm
Io.fa.h.q.pcessit ex nõ itellectu.⁊ ꝑ Io.fa.bñ facit gl.palle.in
d.l.si filiusfa.§.j.v.iurauerit.ff.sol.ma.q̃ dicit ꝙ oĩa arbitraria
iudicia sunt stricti iuris.⁊ idẽ tꝫ Ioã.de pla.h.⁊ dixi.s. in vlti.
20 euidẽ.ℭ†Et vltra Io.fab.⁊ pdictã rõnẽ quare actiões bone
fidei nõ dicant arbitrarie.assignat Bar.i.d.l.in bonefi.ff.de eo
qd cer.lo.sꝫ ego pleni⁹ ⁊ clari⁹ loqr ꝙ ipe dixit. qꝛ in actionib⁹
bonefi.iudi.offi.multũ põt ex natura eoꝝ put.s. late dixi in.j.
no.vñ nõ egẽt illa actiõe seu adiectiõe arbitraria. ⁊ sic nõ egẽt
alio adminiculo extrinsec⁹ arbitrario.hinc ẽ ꝙ statim ꝙ debi
tor est in mora in actionib⁹ bonefi.eqtas q̃ mouet iudicis offm̃
est iã i lucẽ formata ab ipa actiõe.hinc est ꝙ actiões bonefi. nõ
denoĩant ab arbitrio sꝫ a seipsis cũ a seipsis ⁊ nõ a iudice proce
dat arbitriũ:⁊ ꝓpterea remãserũt in ꝓprio noĩe vt noĩarẽtur
bõefi.simplr ⁊ nõ reciperẽt hãc adiectionẽ arbitrarie:sꝫ i actio
nibus stricti iuris arbitria veniũt accidẽtalr ⁊ extrinsecus: et
ꝓpter naturã ipsaꝝ actionũ vt.s.dixi i.j.euidẽtiali. ⁊ ꝓpterea
denoĩant arbitrarie ab arbitrio iudicis qd ꝑ seipm venit ex so
21 la eqtate put iudex viderit expedire ex natura negotij.†Et si
qs diceret q̃ põt esse vtilitas aut effect⁹ diuersitatis suprascri
pte.Sol.dicebat multũ singlr Pau.de cau.i.d.l. in bonefi. qd
vtilitas est magna psertim ꝓpter id qd habet in.l.fi.ff.de eo ꝙ
cer.lo.nã fideiussor acceptus in actionib⁹ stricti iuris arbitra
rijs nõ tenet ad interesse rõne loci siue itercesserit añ morã rei
vt.l.centũ capue.ff.de eo qd cer.lo. siue intercesserit post morã
rei.d.l.fi.qꝛ eqtas q̃ mouet iudicẽ ꝓpter locũ nõ est adhuc i lu
cẽ formata donec ⁊ quousq3 pueniat ad iudiciũ in alio loco: sꝫ
si accipit fideiussor in actionib⁹ bonefi.in qb⁹ sit actũ de soluẽ
do certo loco:hñ tũc fideiussor teneret ad interesse rõne loci. lꝫ
hoc etiã veniat offi.iudi.qꝛ tũc etiã venit ex natura ipsi⁹ actio
nis:vt est tex.in.l.q̃ro.§.j.⁊ ibi gl.solẽnis mag.sup ver. presta
bis.ff.locati.⁊ ista etiã simplr refert Ang.de are. hic ⁊ monet ⁊
merito ea bñ notari.vos tñ ꝓ eoꝝ veritate videte oĩno Bar. i
d.l.cẽtũ capue.in.iij.col.in pn.in ver.venio ad primã.⁊ opponi
tur ꝙ ex mora fideiussores ⁊c.⁊ melius in.iij.col. in ver. venio
ad scđam partẽ:⁊ opponit ꝙ ex mora rei ⁊c. ℭGlos.in verbo
ex arbitrio ibi.qd prompte dices i actionib⁹ in rẽ addite in q
22 bus clarũ est iesse obligationẽ†qꝛ actio realis psupponit obli
gationẽ.vt.§.j.⁊ ibi abũde dixi.s.eo.ti.ℭIn fi.gl.hãc glo.mã
dauit mltũ notari ⁊ assignari Ioã.fa. ⁊ Ang.de are. qꝛ ista gl.
melius sentit verũ intellectũ huius.§.ꝙ aliqua etiã gl.⁊ decla
raui.s.in.j.euidẽ.Glo.in ver.restituat.in fi.⁊c. Tu vltra scribẽ
23 tes no.glo.singularẽ hic que vult†ꝙ ex iuramẽto in litem nõ
oriat actio quã sequũtur.⁊ ad hoc reputãt singularem Ang.et
Lud.ro.in.l.ij.ff.de iureiur.Ang.in.l.is cui bonis.ff. de testa.
Eam aũt sequit Bal.in aut.nouo iure.C.de iudi.Bal. ⁊ Ang.
in.l.nam ⁊ postea.§.fi.ff.de iureiur.Inno.⁊ alij in.c. sup eo. qd
me.cau.idẽ tꝫ Bar.in.l.in actionibus.ad fi.ff.de in litẽ iu.Pro
declaratione istius glo.⁊ totius materie aduertite ad notabilẽ
⁊ generalẽ regulã quã ponit Bar.in.l.in actionib⁹.ff.de in litẽ
24 iurã.in.ij.col.in ver.iij.q hꝫ locũ in arbitrarijs.†ꝙ oĩs actio
de mũdo in qua res nõ restituit ꝺm preceptum iudicis dr̃ arbi
traria vt iudex habeat ptãtẽ deferẽdi iuramẽtũ in litẽ.⁊ ꝺm il
lud ꝯdẽnãdi siue sit actio stricti iuris psonalis siue in rẽ siue q̃
cũq3 alia actio.⁊ de hoc dicit esse tex.in.l.q restituere. in fi.ff. de
rei vẽ.⁊ ibi idẽ etiã vult Bar.i.l.fi cũ dos.§.j.ff.rerũ amo.et se
quit Imo.i.l.nesenni⁹.§.j.vlti.col.ff.de re iudi. ⁊ sequit etiam
Ang.de are.⁊ Io.fa.hic.⁊ gl.in.l.iiij.§.sꝫ ⁊ si qs.i v. ꝯdẽnabit.
ff.fi.reg.hãc etiã regulã ponit Io.fa.i.viij.col.v.q̃ro nũqd oẽs
actiões ⁊c.qd oẽs actiões stricti iuris in qb⁹ fit ꝯdẽnatio ad re
stituẽdũ sunt arbitrarie si re⁹ nõ restituat rẽ.⁊ ab hac regula di
cit se nullã actionẽ excipe nullũ iterdictũ.⁊ hui⁹ regule dicit se
habere patronũ Alpianũ iuriscõsultũ in.d.l.q restituere.in fi.
in ver.hec snĩa generalis est.⁊ ꝺm eũ hic pleni⁹ dicit ꝙ ipse di
cat se posse scribere.⁊ hoc mõ ꝺm Io.de pla.hic. oẽs ille actio
nes q̃ enumerant hic per glo.in verbo similibus.possunt dici
arbitrarie.⁊ ita etiã tenet Ang.de are.ibi.i.d.gl.sup v.similib⁹.
⁊ ibi ego dicã.⁊ si diceretis primo attẽta illa gñali regula sequi
25 tur†ꝙ oẽs actiones stricti iuris que ad restitutionẽ cõpetũt
sunt semper arbitrarie qd videt cõtra hũc tex.ante fi.ibi. i his
eñ actionibus ⁊ ceteris similibus.vbi innuit ꝙ nõ in oib⁹ sol.
rñdet Ioã.fab.fatẽdo verũ esse qd oẽs actiones stricti iuris q̃
ad restõnẽ ꝯpetũt sunt oẽs arbitrarie.s.aptitudine:sꝫ nõ semꝑ
actu.nã ita demũ sunt arbitrarie si condẽnatio fuerit facta ad
restõnem ⁊ restõ nõ fiat vt hic dr̃ in tex.vnde si restitutio fieret
actio nunq̃ diceret arbitraria.eodem mõ si reus habeat re vel
facultatẽ

[a] ℭIudicando. Adde frã.are.in l.mancipia.C.de ser.fugi.⁊ pari.de puteo in trac.syndica.in verb.negligentia.

facultatem rei restituende et actor eligat qd ei auferat res p manū militarē. isto casu actio nō esset arbitraria. vt. d. l. qui restituere. Eodē modo si in pcessu cōstet q res nō extat et fiat cōdēnatio in interesse tm̄ cessat arbitriū. et istud tertiū est qd exp̄sse dicit paulus iuriscō. i. d. l. arbitrio. §. nō tm̄. ff. de dolo. qui text. sm̄ Jo. fa. recte glossat hūc. §. nr̄m. Ego addo ad istā qd supra scriptā regulā ḡnalē cōiter ab oib⁹ approbatā declarat et limitat multū signanter excellētissimus inter modernos Pau. de cast. in. d. l. in actionibus. vt procedat sine dubio in actionibus in rē. Eodē modo in actionibus psonalib⁹ in qb⁹ veniat rē restitui. et ita proprie loquit text. in. d. l. q restituere. in fi. si bn̄ inspicit q de restitutione tm̄ mētionē facit. et in istis terminis proprie posita est suprascripta regula p doc. idē tn̄ sm̄ eū posset dici qn̄ veniet rē tradi: qr hz silitudinē cū rē restitui. et idē si veniat rē p̄stari. vt. l. si rem tradi. et. l. si fundū p̄stari. et. l. stipulationes nō diuidunt. in pn̄. et ibi latissime bar. de ver. obli. si aūt veniat rem dari tūc sm̄ eū lz qs sit a iudice iussus dare et nō dederit ppter hoc nō defert iuramētū in litē. et rō est sm̄ eū: qr qn̄ nō dat et sic dn̄iū nō trāsfert q dari debuit nō dr̄ cōmitti tāta perfidia quāta cōmittit qn̄ nō restituit qd restitui dz. facit. l. ij. §. j. ff. de i litē iur. iūcta. l. si is apud quē. ff. depositi. Et cū notabili limitatione trāsit etiā simpl'r Ang. hic in an̄pe. col. glo. in ver. tam in rē. in fi. glo. glo. male dixit put eā reprobāt Jo. fa. et Ang. hic. qr etiā in illis q̄tuor casib⁹ vna et eadē actio nō est in rē et i psonā simul et semel: qr h̄ ē ipossibile. vt latissime dixi i. §. q̄dā. s. e.

¶ Glos. in verbo pmissum diuido in duas ptes principales. In prima restringit tex. vt tm̄ in trib⁹ casibus pcedat. In scd̄a
26 declarat tex. scd̄a ibi. et qd hic dicit petit. ¶ † In ea. gl. ibi. et nō aliter. tenetis q actio dr̄ arbitraria ppter locū suū in trib⁹ casibus hic in glos. positis et nō in alijs. Idē tenuit gl. in. l. j. C. vbi cōueniт qui cer. lo. et gl. vnica in. l. aut si mutua. ff. de eo qd cer. lo. et ibi gl. addit quartū casum i cōstituta p quo alle. Jo. fa. hic. l. si duo. §. j. ff. de cōsti. pec. et cū istis gl. tz simpl'r Jo. fa. hic in. ij. col. sup. j. gl. et lati⁹ in. x. col. et latius Jo. de pla. hic. in. iij. col. sed Bar. Bal. et Sali. et cōiter alij scribentes in. d. l. si heres. ff. de eo qd cer. lo. reprobāt istas glo. tenētes post Nic. de mata. in quadā sua disputatione. q oīs actio stricti iuris ppter adiectionē loci pōt esse arbitraria: moti primo ex rubrica de eo qd cer. lo. C. eo. q̄ rubrice ḡnal'r loquunt nec se restringunt ad certos casus. vn̄ q̄uis postea leges illoꝝ tituloꝝ loquerent in certis ca-
27 sib⁹ succederet tn̄ reg'la q̄ hz † qd rubrica q̄ ḡnal'r loquit nō est restringēda ppter nigrū qd i casib⁹ sp̄alib⁹ loquat. put late dixi vobis. s. in rub. hui⁹ ti. [a] Mouent etiā p. l. q cer. lo. ff. de cōdi.
a inde. et l. eū q. ff. de iudi. et. l. si duo. §. j. ff. de cōsti. pecu. facit etiam tex. noster in ḡnalitate sui q simpl'r et indistincte loquit. itē non posset reddi rō diuersitatis quare magis in istis q̄tuor casib⁹ actio dicat arbitraria ppter locū q in alijs. imo rō q̄ ponit i. l. j. ff. de eo. qd cer. lo. videt militare i alijs casib⁹ sicut i istis qua-
28 tuor. ¶ † Et p ista ego infero inanē esse dubitationē Jo. fa. hic in. x. col. dū dubitat an vltra q̄tuor casus. s. positos p gl. nostrā cū alijs. gl. s. alleg. possit addi q̄ntus casus. s. in obligatione literaꝝ seu i actiōe ex ea resultāte: puta si p chirographū aliqs cōfessus fuisset se recepisse mutuo cētū q̄ obligasset se certo loco soluere. et determinat q sic cū sit eadē rō q̄ i alijs q̄tuor casibus. et dicit q iste casus nō fuit noīat⁹ in li. ff. vbi plus agit de ista materia q alibi. qr cōct⁹ iste lr̄aꝝ erat illo iure. ff. icognit⁹. vt. l. j. §. j. et ibi gl. i v̄. cōsensu. ff. de ver. obl. nā p supscripta habemus i pmptu dicere absqz istis allegatis p Jo. fa. qd idē sit in isto q̄nto casu prout in alijs actionibus stricti iuris. vt. s. dixi.
29 ¶ † In ea. gl. ibi. quā ibi fui pmissum dari. addite q si i loco q̄ debuit solui peteret actio nō eēt arbitraria. vt. l. qd si ephesi. in pn̄. ff. de eo qd cer. lo. ¶ In fi. gl. glo. bn̄ dicit. et addita est. l. ij. in pn̄. ff. de eo qd cer. lo. ¶ Glos. in v̄. similib⁹. diuido i duas ptes principales. In prima declarat tex. vno mō. In scd̄a declarat alio enumerādo plures alias actiōes arbitrarias q̄ hic nō ponunt i tex. scd̄a ibi. vel dic q alie. Illa scd̄a pōt subdiuidi i sex particulas put enumerant sex alie actiones arbitrarie aliqb⁹ tn̄ reprobatis. ptes de se patēt. et h̄ gl. nō legit p Jo. fa. p alios etiā parū vel nihil addit ad eā. ¶ In ea. glos. ibi. qr ibi non ferunt sn̄ie due. hāc rōnē posuit gl. idē volēs q hic in. d. l. j. i pn̄.
30 in ver. iudiciū. ff. nau. cau. sta. ¶ † An aūt ad hoc q actiōes dicant arbitrarie sit hoc necessariū q due ferant sn̄ie. videte p gl. sequētē in ver. naturā. ¶ In ea. gl. i. l. j. ff. de pub. addo p gl. in l. hoc edicto. in prin. i ver. absoluēdus. ff. de pub. tenuit cōriū q ista actio in factū q̄ dat c̄ publicanū non sit arbitraria: qr in ea nō ferunt due sn̄ie diffinitiue: et illā gl. sequit ibi bar. post Dy. reprobata glo. nr̄a hic: qr cū in arbitrarijs actio. habeam⁹ quatuor notabiles regulas q̄s posui. s. i. ij. eudē. nulla earū huic actiōi cōgruit: ergo nō dr̄ arbitraria nisi tu dicas sustinēdo gl. nr̄az: qr imo etiā ista possit dici arbitraria illo ḡnali respectu illius ḡnalis regule quā late posui. s. i gl. i v̄. arbitrarias. et statim. j. subijciā ad fi. hui⁹ gl. ¶ In ea. gl. ibi. l. redhibitoria. et idē tenuit ibi gl. ¶ In ea. glo. ibi. sz qr bonefi. vt. s. eo. §. fuerat. idē et apti⁹ tenuit gl. in. d. l. si filiofa. §. maritū. sup ver. iurauerit. et
31 vos idē tenete † q actio ex stipulatu p dote nullo mō vl respectu pōt dici arbitraria. nā cū sit bonefi. vt. §. fuerat. s. e. certe nulla actio bonefi. est arbitraria: vt late dixi. s. in glo. j. sup ver. arbitrarias. ad fi. ¶ In ea gl. ad fi. Ang. de are. q nihil aliud addit ad istā gl. dicit q oēs iste actiōes hic in glo. enumerate imo
32 ḡnali⁹ † oēs actiōes stricti iuris de mundo pn̄t dici arbitrarie vno respectu si ponamus iudicē i aliquo ex casib⁹ hic i gl. positis cōdēnasse ad rē restituēdā quo casu si condēnatus nō restituat rē sm̄ preceptū iudicis: certe in cōtumaciā partis nō restituētis dr̄ actio arbitraria vt iudex habeat arbitriū deferendi iuramētū i litē. et iuxta illud cōdēnamus iuxta regulā generalē quā latissime posui ex mēte Bar. et alioꝝ. s. in gl. in ver. restituat. et ibi idē tenui faciēs mētionē de prima gl. et idē etiā tenuit Jo. de pla. hic in. v. col. sz certe Ange. de are. hic. et Joā. de pla. hic nimis ḡnaliter locuti sunt istud tenētes in oib⁹ actionibus
33 in. j. gl. enumeratis: qr imo vt etiā pxime dixi † actio ex stipulatu p dote nullo mō pōt dici arbitraria. nā cū sit bonefi. nulla actio bonefidei est arbitraria. vt. s. dixi in gl. j. in v̄. arbitrarias. ad fi. ¶ Glos. in v̄. naturā. diuido i tres ptes principales. In pma declarat tex. vno mō. In scd̄a declarat alio. In tertia occasione illi⁹ scd̄e declaratiōis ponit tres modos cōdēnādi in istis actiōib⁹ arbitrarijs. scd̄a ibi. vl meli⁹. tertia ibi. nā triplex modus. Illa tertia pōt subdiuidi i tres pticulas put tres ponūtur modi cōdēnādi in arbitrarijs. ptes de se patēt. ¶ In ea.
34 gl. ibi. et actiōe ad exhibēdū et silib⁹. tz † i actionib⁹ arbitrarijs rōne cōtēt⁹ iudicis due ferunt sn̄ie. vna de restituēdo rē vel exhibēdo. alia cōdēnatiōis ad penā vel iteresse p delationē iura-
35 mēti in litē in casu in q̄ rē nō restituā vel exhibeā. ¶ † Nunqd aūt iste due sn̄ie sint ambe diffinitiue vl nō. gl. nr̄e variarūt. videte gl. in. l. q restituere. in gl. fi. in v̄. restituere. et ibi Bart. ff. de rei vē. et gl. in. l. si cū exceptiōe. §. hec aūt actio. et ibi late Bar. ff. qd me. cā. et gl. in. l. creditor. §. iussus. i gl. j. et ibi Bar. ff. de ap. et gl. in. §. oēs. in v̄. q̄drupli. in gl. fi. i v̄. restituat. s. e. et ibi ego dixi nō repeto ampli⁹. et habes h̄ p Jo. fab. in pe. col. et latius per Ang. hic. i pe. col. reducētes dictas glo. ad cōcordātiā p vnā di- a
36 stinctionē: vt hic p eos. ¶ † An aūt fiēt due instāte: et an erit necesse offerre duos libellos. vnū in. j. alium in. ij. et an ferent due sn̄ie. de istis oib⁹ videte Spe. in ti. de iureiur. §. j. v̄. sz nūqd. et
37 aliqd p Jo. fa. hic in pe. col. ¶ † In ea. gl. ad fi. Jo. fa. hic in antepe. col. reprobat istā gl. q̄ vult q actio noxalis p dāno dato a seruo sit arbitraria: nō qr arbitriū iudicis in ea v̄set circa qualitatē soluēdi: qr iudex arbitrabit an dn̄s teneat noxaliter: et sic liberet dādo seruū p noxa qd est qn̄ dn̄o ignorāte vel phibere nō valēte seruus delinqt an v̄o teneat insolidū: qr sm̄ Joā. fa. hoc est c̄ tex. nr̄m q dicit q iō actio noxalis est arbitraria: qr nisi ex noxali cā seruū debeat cōdēnari dz arbitrio iudicis vn̄ iste actiōes nō videnт adinuicē cōpassibiles: qr cā seu rō quā gl. nr̄a assignat nō cōuenit cū illa tex. nr̄i. et illud qd gl. nr̄a dicit nō esset nisi arguere tex. de insufficiētī cā: vel ad tex. supplere qd ē absurdū. pterea sm̄ Jo. fa. gl. nr̄a nō defendit tex. nr̄m ab vno qd multū videt obstare. nā tex. nr̄ nō v̄r vllo mō posse pcedere dicit eīn q si is cū q̄ agit ex noxali cā seruū nō dederat dz cōdēnari &c. ergo p̄supponit tex. q pma condēnatio fuerit q daret seruū p noxa. et tn̄ istud est falsū: qr noxe deditio nō est in obligatione al's in cōdēnatiōe: sz in soluēdi facultate. l. miles. §. j. ff. de re iudi. His difficultatibus Jo. fa. hic rn̄det duob⁹ modis: sz in enigmate et multū in obscuro ego cōiectura assecut⁹ summentē Jo. fab. et aptius q ipse. Rn̄deo ex his q̄ dixi. s. in scd̄o euidētisli i tertia regula arbitrariarū actionū dū dixi q arbitrarie aliqn̄ dicunt ppter officiū iudicis qd vertit in iterrogādo reū qd p̄stare velit vt in istis actionibus noxalibus in qb⁹ iterrogat an velit soluere estimationē dāni dati p seruū: an vero malit dare seruū p noxa. quo casu si dn̄s interrogat⁹ aīt sententiā a iudice an velit dare seruū p noxa. rn̄deat q sic. et iudex secut⁹ eius electionē sibi pcipiat q seruū dederit p noxa. certe si nō dat pōt eū cōdēnare &c. nec dicet sibi abstulisse facultatē dandi seruū pro noxa. et hoc modo ista actio noxalis est arbitraria. et hoc est qd ppie voluit dicere tex. vel ex noxali cā eum dedat. et iste est verus intellect⁹ ad hūc tex. q hoc modo necessario dz intelligi reiecto eo qd dicit hic gl. nostra quā. s. reprobaui. et hoc est qd ad hūc tex. voluit dicere Jo. fa. hic in. vj. colū. et ista est mera v̄itas q̄uis Ange. h̄ nec minimū qdē v̄bū fecerit. ¶ Gl. fi. i v̄. satisfieri. diuido i tres ptes. In pma timore taciti q̄siti fortiter opponit c̄ tex. In scd̄a rn̄det vno mō enumerādo triplex offm̄ iudicꝫ. In tertia alio mō rn̄det. scd̄a ibi. rn̄deo dic triplex offm̄ iudicis. tertia ibi. itē in actionib⁹ bonefi. vna fert
38 sn̄ia. ¶ † Et p expeditione huius glo. et eius introitu gl. p modū taciti quesiti intēdit tacite opponere c̄ tex. hoc modo dicit

[a] ¶ Huius titu. Ubi vide in nume. xvij. et nume. xviij. et nu. xx.

in tex. ꝙ ille dicūtur arbitrarie in quibꝰ iudici pmittit̃ ex bono ⁊
equo eſtimare quō ſatiſfieri oporteat: ſꝫ ſic eſt ꝙ in actionibus
bonefidei idē pmittit̃ iudici. vt. ſ. pxi. §. in prin. ergo ſequit̃ ꝙ
oēs actiōes bonefidei ſunt arbitrarie qđ tñ eſt falſum: qꝛ nulla
actio bonefidei eſt arbitraria: imo diſtinguunt̃ p oppoſita. vt
l. in bonefidei. ff. de eo qđ cer. lo. ⁊ dixi late. ſ. in glo. in v̄bo arbi
traria. circa fi. ita tacite voluit opponere hec glo. ⁊ vltra gl. ſu
per hac oppoſitione quā aliquibꝰ medijs fortificat Joā. fa. hic
⁊ multū laborat p ſex col. Jo. fa. h̄ ⁊ mltū dubitat ⁊ nihil clari
hꝫ dicēs ipe ꝙ anguſta eſt porta p quā in hac difficultate pro-
gredit̃: ⁊ ꝙ in ea mallet diſcere q̃ꝫ docere: ſꝫ ego ſtatim hāc diffi
cultatē vno ver. abſoluam omiſſa tā longa ſerie verboꝝ Joā.
39 fab. hic. ¶ † In ea. glo. ibi. reſpondeo dic triplex eſt officiū. idē
etiā qđ hic formaliter dixit gl. de iſto triplici officio iudicis i. l.
iiij. in glo. fi. in verbo exceptione. C. depoſiti. vos tñ aliter ⁊ me
lius ⁊ planius dicite: vt per Bart. ad quē vos remitto in. l. j. in
ij. col. ⁊ ibi p alios. ff. de iuriſdi. om. iudi. ⁊ ibi Bar. mentionem
facit de hac glo. ⁊ p eūdē Bar. in. l. iiij. C. depoſiti. ⁊ Bal. in. l. j.
ff. de iudi. Jmo, in. l. ſi finita. §. ſi plures. in. xviij. col. ff. de dam.
40 infec. ⁊ pleniſſime vſq̃ ad ſaturitatē in ti. de offi. iudi. ¶ † In
ea. gl. ibi. vt quaſi liberū ſit ei hoc facere. gl. ſoluit oppoſitionē
ſ. formatā hoc modo: qꝛ in actionibꝰ bonefidei iudex aſtringit̃
⁊ neceſſitatur ad faciendū id qđ officio eius incumbit: ſꝫ nō in
arbitrarijs imo in eis eſt liberū facere vel nō. rationē reprehē
dit Joā. fab. in. iij. col. qꝛ imo etiā in iſtis arbitrarijs iudex ne-
ceſſitatur ⁊ arctat̃ facere: ⁊ ſic nō eſt in eius arbitrio an cōdēna
tio fiat: ſꝫ bñ qualis aut inquātū fiat ꝯdēnatio. ⁊ hoc per mul-
ta probat Joā. fab. ⁊ bñ. ⁊ idē ego tenui ⁊ cōcluſi. ſ. in vlti. not.
Sed audite iudicio meo glo. nr̃a pōt optime ſaluari: qꝛ non eſt
ita abſolute locuta prout eā p̄ſupponit dicere Jo. fa. ſed eſt lo-
cuta cū dictiōe quaſi. dixit em̄ vt q̄ſi ſit liberū ei hoc facere imo
41 plus dico ꝙ glo. idē dixit qđ Joā. fa. ſi ponderamus † dictionē
q̄ſi qua vtit̃ glo. q̄ regulariter ſolet eſſe nota improprietatis.[a]
vt p gl. in. l. iubemus. §. ſane. el. ij. in ver. ſacrilegia. C. de ſacro-
ſan. ec. ⁊ in. l. ſi cū dotē. §. j. ff. ſolu. ma. ⁊ in. l. cū miles. §. j. in glo.
mag. ff. ex qui. cau. ma. cū ſi. ⁊ eſt tex. in. l. q̄ſi. C. de nō nu. pecu. et
erit ſenſus gl. dicere ꝙ in actionibꝰ bonefidei iudex oīo aſtrin
git̃: ſꝫ in arbitrarijs nō cū ex ſolo motu iudicis deſcendāt hoc
eſt dicere nō ex natura actionis: imo extrinſecus vt ſupradictū
eſt quaſi liberū ſit ei hoc facere. nō voluit dicere gl. ꝙ hic eſſet li
berū ei hoc facere: ſꝫ q̄ſi. i. nō ita arctat̃ ad faciēdū ſicut in actio
nibus bonefidei. ita poteſtis hāc glo. paleare vt ſoluatis eā ab
impugnatione Jo. fa. ego tñ aliter ⁊ aptiꝰ ſoluā. ¶ In fi. glo.
hec ſcđa ſolutio oīo reph̄ēdit̃ p Jo. fa. hic in. iiij. col. in p̄n. dicē-
tē ꝙ hec ſolutio nō hꝫ ſaporē: qꝛ ꝙ in arbitrarijs plerūq̃ due
ferant̃ ſnīe: pōt etiā euenire ī actionibꝰ bonefidei: q̃uis hec gl.
neget. puta in actione depoſiti cōmodati ex empto. vcꝫ vt pri-
mo ferat̃ ſnīa in q̄ vēditor ꝯdēnet̃ ad tradēdū. in. ij. ferat̃ ſnīa ī
qua ꝯdēnet̃ ad intereſſe iuxta glo. magiſtrā in. l. j. in gl. mag. ff.
de act. emp. ⁊ q̄ latiſſime vidimꝰ in. §. actionū. ſ. eo. extra gl. in
libello in actione ex emp. p̄terea ⁊ fortiꝰ hec ſolu. glo. noſtre nō
eſſet general̃r vera: qꝛ nō ſe extēdit ad oēs arbitrarias, put gl.
met fatet̃ dū dicit plerūq̃ ꝙ dicemꝰ omiſſa tā lōga philateria
v̄boꝝ Jo. fa. hic p ſolutiōe dicte opp. dico paucis hāc eſſe me-
ram veritatē ꝙ ī actionibꝰ bonefi. officiū iudicis ei deſeruiens
pueniet ex natura ipſaꝝ actionū. ſtatim em̄ ꝙ debitor eſt ī mo
ra in actionibꝰ bonefidei ſuccedit officiū iudi. ex natura ipſarū
actionū p qđ debitor eſt condēnādus ad vſuras vel ītereſſe: ſꝫ
in actionibꝰ arbitrarijs iudicis officiū nō prouenit ex natura
ipſarū actionū; imo p̄ter ⁊ extrinſecus p aliqđ accidens puta qꝛ
nō preſtat̃ res in qua fuit facta ꝯdēnatio. ⁊ ppter hoc per acci-
dēs deuenit̃ ad intereſſe: ⁊ ppterea iſte appellate ſunt arbitra
rie prout. ſ. late declaraui ex mēte Bar. ⁊ alioꝝ ī pmo euidē. et
latius in gl. in ver. arbitrarias. ad fi. ⁊ ibi poſui effectū q reſul-
tat ex p̄dicta diuerſitate an actio ſit arbitraria vel nō. ſup quo
multū etiā dubitauit Jo. fa. ī. j. col. ⁊ aliter rñdet q̃ꝫ. ſ. rñdeat ⁊
iſta paucis eſt mera veritas. ⁊ hoc idē credo voluiſſe dicere gl.
noſtrā h̄. dū dicit ꝙ arbitrarie ex ſolo motu iudicis deſcēdūt.
⁊ hoc eſt dicere nō eſt natura ipſarū actionū ſꝫ extrinſecus: ⁊ h̄
clare voluit gl. ſ. in verbo arbitrio. quē ibi cōmēdaui ſm̄ Jo.
fab. ⁊ Ang. de are. ꝙ melius ſenſerit veritatē huius rei q̃ꝫ alia
glo. aliqua. ¶ Extra gloſ. reſtat ad cōplementū preſentis. §. vt
pro more videamus formā libelloꝝ in aliquibꝰ actionibus in
hoc. §. nominatis de quibus in ſuperioribꝰ. §. nō fuit habitus
libellus. ⁊ iuxta ordinē litere videamus in actione ad exhiben
dum. Anteq̃ꝫ accedamus ad libellū pro introitu materie pre-
mittēda ſunt aliqua fundamenta breuiter ⁊ per veras conclu-
ſiones ex quibus dabitur facilior intellectꝰ ad formam libelli.
42 † Hec actio ad exhibendū eſt preparatoria aliarū actionū rea
liū quibꝰ agere quis intēdit ⁊ potiſſimū rei vēdicationis. l. j. et
l. iij. §. eſt autem perſonalis hec actio. ff. ad exhibē. vñ ſi intēdo

[a] ¶ Improprie-tatis. Adde Frā. are. in. l. q libe-ris. de vulg. ⁊ pu pil. ⁊ ī. l. j. đ acq. poſ. vbi ēt p eū-dē do. Jaſ. may. ⁊ Frā. are. in. l. ſi id qđ. §. qđ autē. eo. tit. ⁊ in. l. ſi qs nō. de acq. her. ⁊ ī. l. cū antiqs. C. de inof. teſt. ⁊ in l. creditor. in fi. ſi cer. pet. ⁊ Dy. in cōſi. xlj. ⁊. d. Pe. Phi. cor. in ꝯſi. cxcviij. ī lr̃a. S. in. ij. pte. ⁊ in ꝯſi. ccxxiiij. ī. iiij. p-te. in lr̃a. S. ⁊ fel. ī. c. gratū. de off. dele. in fi. vl. col.

agere aliqua actiōe reali poſſum rem interim agere hac actio
43 ne ad exhibē. ⁊ aduerſarius cōpellit̃ rem exhibere. † exhibere
autē: vt inqt iuriſcōſultus in. l. ij. ff. ad exhi. eſt in publico face-
re poteſtatem vt ei qui agat experiēdi ſit copia declarando: vt
ibi habetis in gl. anteq̃ꝫ tñ qs cogat̃ exhibere rē debet actor di
cere ſigna rei quā petit exhiberi. l. iij. in prin. ff. ad exhi. ſi tñ ea
44 veriſimiliter ſcire potuit al̃s nō. d. l. iij. §. ſi qs noxali. ¶ † Cui
autē cōpetat hec actio ad exhibendum promptū eſt reſponde
re ꝙ nō tm̄ dño vel quaſi ſed etiam olim poſſeſſori. Jmo etiā
cuilibet qui pretendit aliquo modo ſua intereſſe rem exhiberi
etiam ſi non ſit dñs vel quaſi: ⁊ hoc debet ſummatim iudex co-
gnoſcere an agētis īterſit rem exhiberi necne. de iſtis eſt caſus
in. l. iij. §. j. ⁊. §. eſt aūt perſonalis hec actio. cum. §. ſeq. ⁊. §. ſcien
dum. ff. ad exhiben. intelligite tamen ſane dūmodo quis pretē
dat intereſſe pecuniariū: al̃s aūt aliud ītereſſe nō ſufficeret. vt
l. ſi liber hō. ff. ad exhibē. ⁊ glo. in. l. ij. in verſi. poſtulator. C. ad
exhiben. ⁊ glo. in. l. ij. §. diui fratres. in verſi. agatur. ⁊ ibi Bar.
ff. de iure fiſci. accedat tex. ille notabilis in. l. ij. ff. ad exhibē. ac-
cedant que tradūtur per Bart. ⁊ alios in. l. quedam. in prin. ff.
45 de edēdo. ⁊ vos addite aliud † ꝙ agēs hac actione debet duo-
bus temporibus intereſſe: ſcꝫ tēpore litis cōteſta. ⁊ tēpore litis
ferēde. l. tigni. §. fi. ff. ad exhibē. lꝫ al̃s ſufficiat ſemel interfuiſſe
q̃uis, ex poſtfacto deſignat intereſſe. l. doli. §. fi. ⁊ ibi glo. in ver.
no. actio. ff. de ſeruo corrupto. de quo an ⁊ quādo et quomodo
procedat. videte glo. in. l. qui autē. §. j. in glo. fi. in ver. intereſſe.
⁊ ibi latiſſime Bar. ⁊ alios ad q̄ vos remitto. ff. ſi quis cautio. ⁊
plene per Cy. Bald. ⁊ Sali. in. l. ad comparandas. C. mandati.
46 ¶ † Qualiter autem probet̃ hoc intereſſe. tenent Joā. fab. al̃s
Joā. de pla. ⁊ Ange. ꝙ ſufficiat iuramentum p. l. theſaurus. ff.
ad exhi. ¶ Ego addo Bar. in terminis in. l. ij. in princi. ff. quē-
admo. teſt. ape. ⁊ in. l. ſi is a quo. verſus fi. princi. ff. ad trebel. de
47 intellectu tñ illius. l. theſaurus. ſtatim. j. dicetur. † Cōtra quē
autem cōpetat iſta actio ad exhiben. promptū eſt reſpōdere qđ
contra poſſidentem ſiue poſſideat naturaliter ⁊ ciuiliter ſimul
ſiue naturaliter tm̄ ſiue etiā ciuiliter tm̄: quinimo ⁊ ſi eſſet nu-
dus detentor vel nudus cuſtos. de iſtis oībus eſt caſus in. l. iij.
§. fi. l. ſeq. ⁊. l. celſus ſcribit. ī prin. ⁊. §. j. ff. ad exhibē. ad ſimilitu
dinē rei ven. ⁊ publiciane. l. officium. ff. de rei ven. ⁊ dixi latiſſi-
me in. §. omniū. ſ. eo. extra glo. in materia rei vendi. intelligite
tñ iſta ſane dūmodo poſſidēs puta ciuiliter tm̄ habeat faculta
tem rei reſtituēde: al̃s ſufficit ſola cautio de exhibēda re cū in
48 poteſtatē res deuenerit. d. l. celſus ſcribit. §. fi. ¶ † Cuius autē
ſumptibꝰ ⁊ expēſis debeat res exhiberi puta ſi ſit exhibendus
vnus equus: cuiꝰ expēſis dꝫ ali. itē ⁊ in quo loco debeat res ex-
hiberi. de iſtis oībus habetis tex. valde nota. in. l. ſꝫ ſi heredi-
tas. §. j. ff. ad exhi. ⁊ ſimiliter in. l. ſi res mobilis. in fi. cum. l. j. et
49 ſequē. ff. de rei vēdi. ¶ † Nunquid aūt cogar exhibere debito-
rē alicuius qui fugit in domū meā ſaltē p interdictū de libero
homine exhibēdo. habetis tex. ſolēnē ⁊ ſing. qđ nō. in. l. fi. §. fi.
ff. de libe. homi. exhi. p quē tex. infert hic multū ſignāter Jo. de
50 pla. † ꝙ lꝫ ego acceptē in domū meā mercatorē q decoxerit vel
vt vulgo dicimus fregerit nō tamē poſſum cōueniri vt eū ex-
hibeam al̃s tenear ad intereſſe. qđ diligētiſſime notate: qꝛ quo
tidianiſſimū: ⁊ forte nō inuenietis in terminis alibi hoc dictū.
Accedant vltra eum ad hoc que traduntur ſingulariter p Jn
nocē. in. c. dilecti. extra de iudi. ⁊ refert apud legiſtas. Bal. in. c.
generali. ſi de feu. fue. contro. inter dominum ⁊ agna. dum q̄rit
Jnno. de ſolēni ⁊ quotidiana queſtione multum conferēte ad
51 proximū dictū. † An ſi aliquis detineat debitorē meū: ⁊ p hoc
non pōt mihi in aliquo ſatiſfacere: quia de opibus ſuis poſſet
acqrere ⁊ mihi ſatiſfacere: ⁊ nihil acquirit: an poſſim repetere
ab eo hunc debitorē. determinat mirabiliter Jnno. ꝙ nō. ⁊ eū
refert ⁊ ſequit̃ Bal. vbi. ſ. niſi habeā ius reale in eo vt in vaſal
52 lo ⁊ aſcriptitio ⁊ in ſimilibꝰ pſonis. ¶ † In hac aūt actione ad
exhi. qualiter pcedat̃: ⁊ quales pbationes reqrant̃. videte abū
de Spe. in ti. de ſuſpe. cognitione. §. poſtremo. v̄. vj. q̄rendū. et
Bal. in. l. j. C. ad exhi. ꝙ in iſta actione ad exhi. ſufficit ſumma-
ria pbatio q̄ animū iudicis ad p̄ſumēdū īducat. vt. d. l. theſau-
rus. dicit Bar. ꝙ in iſtis ſummarijs cognitionibus iuramētū
ad cognitionē ſufficit. ⁊ dicit ſe putare ꝙ illa. l. loquat̃ ī iuramē
to ad pbationē non ad totiꝰ cauſe cognitionē: ⁊ ibi ēt idē Bal.
q̃uis gl. ibi in v̄. iurati cōiter reprobata aliter intelligat. ſ. ꝙ il-
le tex. loquat̃ de iuramēto calū. tm̄. de quo etiā videte Bar. ī. l.
j. in p̄n. ff. quēad. teſt. ape. ⁊ in. l. ſi is a q̄. v̄ſus fi. ff. vt in poſ. leg.
Ang. in. l. ſi qs ex argētarijs. §. exigit. ff. de edē. ⁊ gloſ. in. l. iij. §.
53 ſciēdū. in v̄. ſummatim. ff. ad exhi. ¶ † Limito tñ p̄dictā cōclu-
ſionē Bar. etiā cōem. Bal. in. d. l. theſaurus. vt pcedat duobus
cōcurrētibꝰ. ſ. ꝙ cā ſit ſummaria. itē ꝙ ſit parui p̄iudicij al̃s nō
deferetur hoc iuramētū niſi adminiculo ſemiplene pbationis
adiuuaret̃. iuxta materiā. l. admonēdi. ⁊ ibi late p gl. ⁊ Bar. ff.
de iureiur. ⁊. l. in bonefidei. ⁊ ibi late glo. ⁊ latius per Cy. Bal.
et Sali.

et Sali. C. de re. cre. ꝛ iurelu. ꝛ cū hac limitatione trāseūt Joā. de pla. ꝛ latius Ange. hic. ꝛ ꝓpterea dixit Bar. vnū qđ multū cōfert ad hāc limitationē in extrauā. ad repri. in verb. summarie. in versi. circa modū ꝓbādi in hac summaria cā. vt3 qđ vbi in ista summaria actiōe ad exhi. veniret etiā possessiōis trāslatio. iuxta. l. celsus. §. iulian⁹. ff. ad exhi. vel aliter si ꝑ hāc actionem ad exhi. dānaret̃ re⁹: tūc nō sufficeret semiplena ꝓbatio ꝑ iuramentū. sed requireretur plena ꝓbatio sicut in alijs posses-
54 sorijs. vt no. glo. ꝛ doc. in. l. j. in glo. ij. C. quoꝝ legato. ¶ †Secūdo ego limito multū singulariter vltra alios dictam conclusionē cōmunem: vt nō ꝓcedat quo ad legitimationis persone probationem: qꝛ in oī iudicio quantūcūq3 summario persona cū qua litigatur debet plene legitimari l3 cā ipa requirat summariā cognitionē: ꝛ sic ħ casu nō sufficeret semiplena ꝓbatio sed reqreret̃ plena ꝓbatio ꝙuis cā esset summaria. istud est qđ in terminis multū signāter voluit Bar. i. l. ij. ad fi. C. de edi. diui adria. tol. qđ reputat ipē multū tenēdū mēti. ꝛ hoc dictū etiā reassumit pro valde notādo idē Bart. in extrauag. ad repri. in versi. sine figura. ꝛ seqtur Bal. in. l. iij. §. ibidē. ff. ad exhi. ꝛ in. l. ne quicq3. §. de plano. in vlti. q. ff. de offi. procō. ꝛ leg. ꝛ in. l. fi. in
55 xiij. col. in. v. q. in ver. viij. studeat. C. de edi. di. adri. tol. ¶ †In hoc aūt iudicio actiōis ad exhi. cū sit summariū. d. l. iij. §. sciendum. cū gl. magistra. i ver. summatim. debet iudex summatim procedere cū hoc iudiciū summariū sit ꝑparatoriū alteri⁹ ordi
56 narij: ꝛ sic modici ꝑiudicij. d. §. sciendū. ¶ †Que aūt dicantur cause summarie: ꝛ in qbus debeat summatim ꝓcedi: ꝛ quomodo istud intelligat̃. vide gl. solēnē ꝛ magistrā enumerantē plurimos casus in qbus summatim ꝓcedi debet. in. d. l. iij. §. sciēdū. in verbo summatim. ꝛ videte late Bar. in. l. j. in. §. fi. in vlti. col. ff. de ꝓto. stip. ꝛ latius in extrauan. ad repri. in ver. summarie. ꝛ in ver. ꝛ si qrat̃ q̃ sint cause summarie ꝛc. Barto. ꝛ Raph. cuma. in. l. a diuo pio. §. si sup reb⁹. ff. de re iu. ꝛ oīno Bart. in. l. si qs a liberis. §. solēt. ff. de lib. agn. ꝛ Bal. in. l. ne qcq3. §. de plano. ff. de offi. ꝓcō. ꝛ le. ꝛ in. c. j. §. insup. de ꝓhi. alie. feu. ꝑ Fede. et in. l. j. C. vt in pos. leg. ꝛ latissime vsq3 ad saturitatē. Spe. in tit. de offi. iudi. §. postremo. ver. v. ꝛ ver. vj. ꝛ seq. ꝛ quasi ꝑ totū illū §. ꝛ videte oīno Bar. in. d. l. iij. §. sciēdum. ꝛ ibi ponit quot modis cā possit dici summaria. cuius v̾ba formaliter refert Ang. hic. ꝛ ibidē ponit Bal. quid si in statuto sit mētio ꝙ cā cognoscat̃ summarie q̃ ꝓbatio tunc requirat̃. videte ibi ꝑ eum. Et ad illud qđ ꝓxi. dixi an sit semp verū ꝙ ibi vnū iudiciū est preparatoriū alterius: qđ tunc in eo sufficiat summaria ꝓbatio. vide Bal. in. l. qđ tpe. in vlti. col. C. de resti. mili. ꝛ qđ no. idē Bal. in. l.
57 ij. in vlti. col. C. qñ fiscus vel priua. †in isto ergo iudicio actionis ad exhibēdū nō admittūtur exceptiones que requirūt al-
a tiorē indaginē: s3 reseruātur in causis principalibus.[a] ꝛ in vltimarijs iudicijs. vt. l. iij. §. ibidē. cū glo. in ver. si obscurior. quā
58 Ang. hic reputat singularē. ff. ad exhi. ꝛ ibi Bar. ¶ †Que autem exceptiones dicātur reqrere altiorē indaginem: ꝛ que non. videte Bart. in. l. si is a quo. in prin. ff. vt in pos. leg. ꝛ in extrauag. ad reprimē. in ver. summarie. in. j. colū. ꝛ Bal. in. d. l. iij. §. ibidē. ꝛ in. l. si ex falsis. in fi. colū. C. de transac. ꝛ in. l. ij. C. de edi. di. adria. tol. ꝛ in. l. j. C. vt in pos. leg. Ang. in. l. ille a quo. §. si de testamento. ad trebel. ꝛ Ange. de are. in. §. in bonefidei. in vlti. col. s. eo. Et circa id qđ ꝓxime dixi de reseruatione exceptionū requirentiū altiorē indaginē. vnū sing. notate ad practicam ꝙ talis reseruatio exceptionū quā iudex faceret ꝑ hūc modū interloquor esse ad vlteriora ꝓcedēdū saluis exceptionib⁹. ꝙ ista verba sunt tāte importātie ꝙ si appareat exceptiones esse veras ꝛ iuridicas ꝛ qđ vere obstabunt ꝓcessus reddit̃ vsq3 retro nullus. ꝛ quicqd est postea factū habet̃ ꝓ nō facto. glo. est sing. in. c. cū ꝯtingat. ꝛ ibi do. Ant. de but. extra de offi. dele. ꝛ in terminis dixit elegāter Bal. i. l. ille a quo. §. si de testamēto. ver. fi. ff. ad trebel. qđ dictū multū notate ad practicā. qđ dictū etiā re-
59 fert ꝛ multū cōmēdat Ang. hic. ¶ †Nunqd aūt actio ad exhi. possit in vno eodēq3 libello cumulari cū rei ven. vel alia actione: seu iudicio petitorio. dicite ꝙ sic vt est glo. in. l. j. in ꝓn. in gl. ij. in ver. instituit. ff. de interro. act. gl. in. l. q de inofficioso. §. j. in glo. mag. in ver. exercere. in vltimis v̾bis. ꝛ ibi Bar. ff. de inoffi. test. ꝛ est tex. in. l. fi. ꝛ ibi gl. fi. in ver. reddi. C. ad exhi. et ibidem Bal. no. illū tex. ad hoc. ꝛ idē tenuit Flo. de sctō Pe. in vera ꝛ regulari actiōe ad exhibēn. in. l. j. ff. ad exhibē. ꝛ ibi videte eū: qꝛ hic magistraliter loquit̃. cui⁹ v̾ba formaliter refert Ang. de are. hic. ꝙuis ꝯ̄riū tenuerit ꝛ male glo. in. l. iij. §. est autē personalis hec actio. in gloss. j. ff. ad exhiben. de quo etiam videte Spe. in ti. de actio. ꝛ peti. §. sequit̃. ver. ꝛ nota ꝙ dicit̃. ꝛ in titu. de iudi. §. vlti. videndum. ꝛ punctus stat in hoc an quādo vna actio est preparatoria ad aliam possint simul in eodem libello proponi. de quo per Cy. in. l. ordinarij. in. ij. q. C. de rei vendi. ꝛ per Bal. in. l. qui de inofficioso. §. j. ad finem. ff. de inoffi. testa. traditur per omnes in. l. edita. in materia cumulationis. C. de

60 edendo. ¶ †Ad vnum tamen perpetuo diligentissime aduertite quod postq3 facta fuerit litis cōtesta. super rei vendica. vel super alio iudicio petitorio non poterit amplius agi ad exhiben. istud est quod in terminis voluit glo. mihi singu. in. l. fi. in glos. j. in verbo. penden. ff. de tabu ie exhiben. quam simpliciter sequitur Joā. de pla. hic. vos autem super eius veritate cogi-
61 tate. ¶ †His pro introductione materie ꝓmissis clarissime liquet qualis debeat esse forma libelli in hac actiōe ad exhiben. et eius libelli formā ponit Specu. in tit. de iudi. §. fi. ꝛ Roffre. in titu. de actio. ad exhi. ſm qđ eum refert hic Joā. de pla. ꝛ ex mente ipsius Joan. de pla. ꝛ Ange. de are. potestis pro forma vno verbo ita formare libellum. Ego contra titium et dico ꝙ ipse possidet talem librum iuris ciuilis coopertum tali corio ꝛ taliter signatum: quem librum mea interest in iudicio exhiberi vt habeā facultatē eum reuisendi ꝛ cognoscendi: et vt possit per testes meos quos intēdo producere cognosci: ꝛ maxime: qꝛ intendo illū librum vendicare et probare me dominū illius libri. Quare peto per vestram sententiam dictum titium condēnari cogi ꝛ compelli vt dictū librum in publico ꝛ in iudicio coram vobis exhibeat: copiam eius vidēdi ꝛ introspiciendi faciat: ꝛ si ꝛ inquantū librum exhibere nō vult peto eum condē-
62 nari ad interesse ꝛc. ¶ †Si autē simul cū actione ad exhibēdū velles intentare aliquod iudicium petitorium puta rei vendica. qđ posses. vt. s. dixi. ꝛ deberes addere suprascriptis v̾bis libelli quem librum sic exhibitum cū ad me spectet iure domīij vel quasi peto per vestrā sniam declarare eū ad me spectare. ꝛ post dictam declarationem dictum titium condēnari vt dictum librū mihi restituat. Artificia huius libelli si qua sunt satis patent ex suprascriptis. ¶ Successiue iuxta ordinem litere huius text. habemus videre libellū in actione noxali. Pro introductione materie aliqua essent p̄mittēda: tū qꝛ ista materia non est multum frequens ꝛ parū versat̃ in vsu: ꝛ propterea nō est multum vtilis: habemus preterea titulū de noxalibus a speciale. j. de noxa. vbi plene colligitur materia: ideo illā omitto nō tñ oīno. Nec alius quisq3 est qui eam hic tractet excepto Ange. de are. ꝛ ꝙ ista materia parū habeat vtilitatis maxime
63 apud nos ostēditur: †qꝛ ista actio habet tantum locum in delictis seruoꝝ: nō autem in delictis cōmissis per liberas personas: puta filiofami. vel per alias liberas personas a nobis bonafide possessas. vt est tex. no. in. §. fi. ꝛ ibi pulchra glo. j. de noxa. ꝛ in. l. cōfessionibus. §. fi. cum. l. seq. in prin. ff. de interro. act.
64 iuncta. l. j. ff. de noxa. ¶ †Et duplicē rōnē quare iste actiones noxales non habent locū pro filijsfa. ponit tex. in. §. fi. j. de noxa. Prima propter asperitatē. quis enim patiatur filiū suum ꝛ maxime filiam innoxiam alij dari: vt pene per corpus pater magis ꝙ̃ filius periclitetur. Secūda quia filijfami. pro suis delictis possunt cōueniri: ꝙuis ergo regulariter dicta in seruis habeant locū in filijsfa. vt. l. serui ꝛ filij. in princ. ff. de fur. ꝛ. l. vt tantū. in prin. ff. de seruo corrupto. illud tamen nō habet locū quando est diuersa ratio vt in terminis nostris. Patet per suprascripta. si tamen vultis habere fundamenta huius materie recurratis ad Azo. in summa. titu. de noxa. ꝛ Floria. in rub. ff.
65 de noxa. ꝛ Ange. hic. ¶ †Tria tamen notabitis precipua in hac materia. Primo ꝙ actio ista noxalis ꝑ quā dominus conuenitur, ex delictis serui habet locū in delictis nō capitalibus. in criminibus autem publicis que habēt publicam executionem ꝛ coertionem capitalem nō habet locum hec actio noxalis: nec in eis conuenitur dominus pro seruis. allegāt ad hoc Ang. hic ꝛ minus bene. l. hos accusare. §. omnibus. ꝛ ibi Bar. qui nihil dicit. ff. de accusa. s3 ego allego tex. ad literam in. l. hec stipulatio. ꝛ ibi Bart. in terminis. ff. de verbo. signifi. et huius rationē ponit Bal. in. l. si prediū. in pe. colū. in versi. quero igi-
66 tur cum ex publicis criminibus. C. de edili. actio. ¶ †Secūdo aduertite ꝙ dominus tenetur noxaliter tantū pro delicto serui quando fuit ignorans seruū delinquere vel dānum inferre: si autem fuerit sciens ꝛ potuerit prohibere et non prohibuit: tūc dominus tenetur insolidum ad emēdationem damni: nec liberaretur dando seruum pro noxa. vt. l. ij. in princip. et per totam. l. ff. de noxa. ꝛ ibi videte Floria. et ad intellectum illius legis videte omnino quod notant Barto. et docto. in. l. in illa
67 stipulatione per te non fieri. ff. de verbo. obligatio. ¶ †Tertio ꝛ vltimo pro nunc aduertite ꝙ agens actione noxali cōtra dominū pro dāno vel delicto serui debet simpliciter petere emendationem damni non autem alternatiue vel seruum pro noxa quia seruus nō est in obligatione sed facultatem dandi seruū pro noxa consequitur, dominus condemnatus a lege. vt. l. miles. §. penul. et ibi glo. ꝛ Bar. ff. de re iudica. Et vsq3 ad quantum tempus detur ista facultas domino prestādi seruum pro noxa. dicit ꝙ vsq3 ad litem contest. super actione iudicati. vt est tex. in. l. item veniūt. §. idem recte. ꝛ ibi glo. in ver. cōueniatur. et ibi Barto. et alij. ff. de petitione heredita. Quod qualiter in

a ¶ Principalibus. Vide plene per Cardi. i cle. sepe. viij. oppo. de verbo. signi.

telligat. videte Bar. in. l. si stipulatus fuero decẽ in melle. ff. de
solu. ⁊ in. l. si qs maior. C. de transac. ⁊ Sali. in. l. si pacto quo pe
nã. C. de pac. ⁊ Ang. in. l. si insulã. ff. de verb. oblig. ⁊ ibi Joã. de
imo. in fi. char. ¶ Ex his satis liquet pro eo qd̃ expedit qualis
debeat esse forma libelli in hac actiõe noxa. ⁊ p forma dicite ex
68 mente Ang. hic posse ita formari libellũ. †Ago ꝯ titium ⁊ di-
co q stichus eius seruus mihi dãnũ intulit in decẽ vulnerãdo
caiũ seruũ meũ: vł mihi dãnũ dedit surripiẽdo mihi forte talẽ
rem: quare peto dictũ titiũ condẽnari ad emẽdationẽ dicti dã-
ni mei qd̃ est in decẽ. predictus libellus pcedit in noxalib⁹ qñ
dñs fuit ignorãs: ⁊ sic qñ dñs nõ fuit ĩ culpa. si aũt fuisset sciẽs
⁊ seruũ potuisset phibere: tunc illud esset in libello exprimẽdũ
qꝛ eo pbato dñs perdit facultatẽ dãdi seruũ p noxa: vt pꝫ ex
predictis. ¶ Superesset vltimo vt iuxta ordinẽ text. accedere-
mus ad libellũ in actione arbitraria propter locũ ⁊ aliqua tã-
gerẽ in materia. prout copiose faciunt Joã. de pla. ⁊ Ang. hic.
a sꝫ qꝛ hũc libellũ in specie ponit glos. nostra. in. §. si qs agẽs.[a] in
ver. loco. in v̓bo cõmemorare. ĩ. eo. visum est mihi cõgruẽtius
reseruare: ⁊ ibi ponã. ⁊ ibi etiam dicam ea que in materia tan-
gunt per Jo. de pla. ⁊ Ang. hic. ⁊ vltra eos si aliqua occurrent
que mihi videantur nota digna illa non omittam. ⁊ per ista re
manebit expeditus presens. §.

Curare. Jste. §. ponit practicã ⁊ instruit iudices quali
ter debeãt ferre sñias: ⁊ est cõis ad oẽs actio-
nes: nõ tm̃ ad arbitrarias. de quib⁹ loquitur. §. proxime prece
dẽs: sꝫ etiã ad nõ arbitrarias fm̃ Dy. Jo. fa. ⁊ Jo. de pla. hic. ⁊
dixi in p̓n. §. p̃cedẽ. ⁊ ibi ꝯtinuaui hũc. §. ⁊ dixi quare situat⁹ est
hic p̃ñs. §. Et diuiditur in duas partes p̓ncipales. Jn p̓ma po
nit dictum. Jn scd̃a dicti extensionẽ. scd̃a ibi. etiã si de incerta.
1 ¶ †Judex si potest dꝫ semp certã ferre sñiam: etiã si de incerta
quãtitate actũ sit. h. d. vsq ad. §. si quis agẽs. vel sic fm̃ Ange.
de are. ⁊ declarationẽ glo. nostre prime. Judex dꝫ ferre sñiam
certã etiã sup incerta petitiõe: si mõ certitudo sit in eius ptãte.
hoc dicit vsq ad. §. si quis agens. et iste. §. erit totus solennis.
2 ¶ †Notate primo ex hoc tex. ad corticẽ lr̃e q iudex debet oĩno
si põt certã ferre sñiam. ꝯcor. l. j. ⁊. ij. C. de sen. q̃ sine cer. quanti-
3 tate. cũ multis similib⁹ circa qd̃ habetis ponderare tex. hic †in
b ver. dꝫ. qd̃ regulariter importat necessitatẽ[b] vt p gl. l. sepe audi
ui cesarẽ. ⁊ ibi Bar. ⁊ alios. ff. de offi. p̃si. ⁊ plenissime p Bar. in
repe. l. creditores. in. j. col. C. de pig. ⁊ Bal. in. c. ij. apud quẽ vel
quos ꝯtrouer. feu. determinari dꝫ. ⁊ gl. in cle. ij. in ver. debeãt.
de sta. mo. legit̃ ⁊ no. in. l. j. de despõ. impu. ⁊. xxvj. q. j. c. confidi-
4 mus. in glo. j. ¶ †Jtẽ habetis ponderare dictionem oĩmõ hic
in tex. positã. de cuius natura est importare gñalitatẽ: vt oẽm
casum cõprehẽdat. vt est glo. in. l. si cũ exceptione. §. quatenus.
in ver. oĩmodo. ⁊ ibi Bar. in. iiij. col. eã notat ad hoc. ff. qd̃ met.
5 cã. ⁊ sic habetis †q iudex astringitur ferre sñiam certã ĩ omni
casu si potest. Et sñia diceretur certa siue certa sit per se: siue p
relationẽ ad aliud. vt. l. ait pretor. §. j. ⁊. l. in summa. in prin. ff.
de re iudica. ⁊. l. iij. C. de senten. que sine certa quãtitate. et po-
nit hic glos. ij. in versi. rei. ⁊ ibi reseruo opportunius dicẽdum.
¶ †Scd̃o notate ex hoc tex. ibi. quãtũ ei possibile est. q iudex
dꝫ certã ferre sñiam si põt. ergo a contrario sensu fm̃ Joã. fab.
hic. in. j. col. innuit iste tex. q si nõ sit possibile ferre sñiam certã
q iudex ferat incertã ⁊ q valebit talis sñia incerta. de hoc vi-
debimus in gl. nr̃is in quibus hoc meli⁹ cadit. ¶ †Tertio no
tate ex vltimis verbis tex. ibi. etiã si de incerta quãtitate apud
eum actũ sit. hic videri tex. ⁊ esse fm̃ Jo. fab. hic. in. j. col. q peti
tio incerta admittit̃: sed tunc dicetis nõne in contrarium sunt
tex. aperti in. l. si in rem. ff. de rei ven. in. l. j. §. si quis argẽtum.
ff. deposi. ⁊ tex. no. in. l. pretor edixit. in prin. ⁊. §. quod autẽ pre
tor ait. ff. de iniur. ⁊. l. in actione. ff. de fur. ⁊. c. j. ij. ⁊. iij. extra de li
bel. obla. preterea vbi petitio esset incerta non posset reus deli
berare an vellet cedere vel contendere: ergo non admittenda.
l. j. in prin. ff. de edẽdo. preterea quãdo petitio est incerta nulla
põt seq condẽnatio. vt. l. pompo. scribit si frumentum. §. fin. ff.
de rei ven. ⁊ in. l. duo sunt titij. cũ ꝯcor. ibi signatis in glo. ff. de
testamẽtaria tutela. ex aduerso q imo petitio incerte admitta-
tur. est tex. hic vt predixi. ⁊ in. l. que de dota. §. fi. ⁊ qd̃ ibi p glo.
⁊ doct. ff. de rei vẽdi. ⁊ in. l. fi. C. de anna. excep. Pro clara ergo
intelligẽtia huius no. ⁊ p solutione hoꝝ cõtrarioꝝ. videamus
an ⁊ quãdo petitio incerta admittat̃: ⁊ hoc multũ ꝯfert ad in-
tellectũ tex. nostri. Jo. fab. hoc distinguit ⁊ ei⁹ distinctionẽ po-
nit ⁊ simpliciter seqtur hic Ang. q interdũ obligatio ꝯtrahit̃
ad incertũ. interdũ ad certũ. iuxta. l. ij. in prin. ⁊ per discursum
illius. l. totius. ⁊. l. seq. l. vbi autem nõ apparet. ⁊ per totam le-
gem. ff. de verbo. obli. primo casu si sit talis incertitudo q̃ non
vitiet obligationeꝫ admittitur petitio incerta iuxta naturam
obligationis. vt si pmisisti mihi hoĩem in genere vel duo alter
natiue. vel ꝯstituisti mihi vsum in tuo nemore ad oẽs meas ne
cessitates. ⁊ in multis alijs exemplis per totã dictã. l. vbi autẽ

a ¶ Jn. §. si quis agens. Et ibi vide in nu. xiiij.

b ¶ Necessitate. Adde Feli. in. c. inter ceteras. in fi. vj. colũ. de rescrip.

nõ apparet. ⁊ p glo. hic. ⁊ nisi tũc actor ageret fm̃ naturã obli-
gationis succumberet. vt. ĩ. proxi. §. ver. hinc aũt. sed vbi obli-
gatio continet certũ vel res pro qua agit̃ est certa: tunc bñ opꝫ
q petitio sit certa. d. l. si rem. cum alijs. s̃. allega. vno tamen ca-
su petitio incerta admittit̃ qñ certificari non põt. l. q̃ de tota. §.
fi. ⁊ qd̃ ibi per glo. ⁊ doc. ff. de rei vendi. ⁊. l. in actione. ff. de fur.
hec pcedũt in singularibus actionibus. Jn vniuersalib⁹ autẽ
et gñalibus res nõ specificant̃. ⁊ hoc vult gl. hic in fi. et lati⁹ in
l. j. in prin. ff. de eden. hec est doctri. Joan. fab. hic approbata vt
dixi per Ang. de are. hec doctrina est vera in se: sꝫ iudicio meo
nõ est pfecta: sꝫ in multis casib⁹ deficit. vt clarissime patebit ex
fallẽtijs quas. ĩ. subijciã. Alia ergo fuit doctrina Bar. quã alij
nõ referũt hic ĩ. l. ij. C. de sentẽ. q̃ sine certa quãtitate. vbi Bar.
post gl. distinguit q quandoq proponitur actio vniuersalis:
vt petitio hereditatis ⁊ actio p dote. Qñq pponit̃ actio gene
ralis: vt tutele: p socio: negotioꝝ gestoꝝ. ⁊ in istis casib⁹ pcedit
petitio incerta: ⁊ etiam incerta sententia: vt ibi in glo. et latius
per glo. in. l. j. in princi. in glo. mag. ⁊ ibi Barto. ⁊ omnes. ff. de
edendo. ⁊ hic in glos. j. ad finẽ. ⁊ dixi in. §. actionum. s̃. eo. extra
glo. in vltimo libello petitionis hereditatis. Quãdoq propo
nitur actio singularis: ⁊ tũc obligatio aut erat alternatiua aut
simplex. Si est alternatiua pcedit libellus: ⁊ petitio alternati-
ua ⁊ incerta: vt hoc. §. et. l. eum qui certarum. in fi. ff. de verbo.
obli. Quod ĩtellige qñ electio erat debitoris: si em̃ electio esset
creditoris: tũc cũ sit in eius potestate dare libellũ certũ nõ ad-
mitteret̃ petitio incerta. l. vbi aũt nõ appet. §. q illud aut illud.
ff. de verbo. obli. Qñq obligatio est simplex: ⁊ hic est aduertẽ-
dum fm̃ Bar. qꝛ aliqñ in libello nõ põt declarari certa quanti
tas: sed põt declarari in sententia. vt qñ petit̃ interesse qd̃ stat
in estimatione iudicis: ⁊ tũc procedit libellus incertus: vt cla-
re videbimus. ĩ. in gl. ij. in v̓bo rei. ⁊ multomagis procederet li
bellus incert⁹ qñ nõ posset fieri declaratio nec in petitione nec
etiã in sentẽtia: vt in casu dicte. l. ij. C. de sen. que sine certa quã.
vꝫ qñ aliqs pmisit indẽnitatẽ q̃ cũ pẽdeat ex futuro nullo mo
do certificari põt. ista fuit doctrina Bar. in. d. l. ij. ad quã si be-
ne aduertitis non multũ discrepat in effectu a theorica Joan.
fab. s̃. relata q̃uis sit p alia verba ⁊ alio ordine. Sed ista theo-
rica Bart. etiã iudicio meo nõ est pfecta: ⁊ non supplet ad oẽs
8 casus. de quibus ego. ĩ. dicam in fallentijs. †Jn hoc ergo pun
cto an ⁊ quãdo petitio incerta admittatur. ego sequar ordinẽ
Joã. de pla. sed per regulas ⁊ fallentias diuido vobis plures
fallẽtias: ⁊ q̃uis ipse simul misceat de libello ⁊ de sententia an
petitio ⁊ sentẽtia incerta valeant: ego ponam hic de petitione
tm̃: de sentẽtia aũt postea de p se ponã. ĩ. in glo. j. vbi melius ca
det. Circa ergo petitionem regula est q regulariter petitio dꝫ
esse certa: ⁊ libellus dꝫ esse cert⁹. hãc regulã fundate ex multis
9 que dixi in princi. huius notabilis. ¶ †Hec regula primo fal-
lit in vniuersalib⁹ actionib⁹: vt peti. heredi. actiõe p dote. Jtẽ
in actionib⁹ generalib⁹ negotioꝝ gestoꝝ tutela p socio ⁊ simi
lib⁹. qꝛ in istis admittit̃ petitio generalis ⁊ ĩcerta nõ facta ali-
qua rerum specificatione. vt. s̃. latius dixi. ⁊ vult glo. j. hic in fi.
10 ¶ †Secũdo fallit predicta regula vbicũq incertitudo pueni-
ret ex facto aduersarij: vt in obli. alternatiua cuius electio spe
ctat ad debitorẽ. iuxta. l. vbi aũt nõ apparet. §. qui illud aut il-
lud. ff. de verbo. obli. ⁊. §. si quis agens. versi. huic autem. ĩ. eo.
vel quãdo esset debitũ in genere: vt hoĩs. ⁊ nõdũ facta esset de-
claratio per debitorem iuxta. d. §. si quis agẽs. in ver. preterea
si quis generaliter. ĩ. e. vel qñ reus posset soluere rẽ vel ĩteresse
vt est regulariter in obligationibus rem tradi iuxta. l. j. in p̓n.
cũ gl. magna magistra. in verbo agit̃. ff. de act. emp. ⁊. l. stipula
tiones non diuiduntur. in prin. ff. de verbo. obli. ⁊. l. si quis ab
alio. §. fi. ff. de re iudi. vł qñ esset dubiũ an res extaret quo casu
petitur res si extat vel nõ extat petit̃ ei⁹ estimatio fm̃ tñ. l. si ser
uum. §. fi. ⁊ ibi Bar. ⁊ alios. ff. de verb. obli. in istis em̃ casibus
⁊ similib⁹ vbicũq incertitudo puenit ex facto aduersarij sem-
per admittit̃ petitio incerta. tex. est in. l. j. §. qꝛ aũt. ff. quoꝝ leg.
⁊ ibi Bar. qui eũ multũ notat ad hoc. ⁊ Bar. in. d. l. vbi aũt nõ
apparet. §. q illud aut illud. ⁊ in. l. certi cõditio. in penul. col. ff.
si cer. peta. ⁊ in. l. edita. in. viij. col. v̓. fm̃ genus cumulatiõis. C.
de eden. ⁊ in. l. stipulationes nõ diuiduntur. in prin. in vlti. q. et
ibi Jmo. in vlti. col. ff. de verbo. obli. ⁊ multũ notabiliter Bar.
in. l. j. in. iij. oppo. C. de fur. accedat text. in. c. cum cãm. extra de
emp. ⁊ vẽ. imo forti⁹ ⁊ adhuc gñali⁹ dixit Jnno. ⁊ ibi sequũtur
doc. in. c. ij. ex̃ de libel. obla. qd̃ gñaliter ex quacũq cã actor pro
babiliter dubitat admittit̃ libellus incertus. de quo etiã vide-
te Jnno. ⁊ alios. in. c. ex lr̃is. extra de pig. ⁊ ppterea dixit etiam
alibi Jnno. in. c. cõstitutus. extra de in integ. resti. fm̃ qd̃ eũ re-
fert hic Ang. q quotiescũq quis probabiliter dubitat: siue ex
facto alieno siue ex facto etiã proprio quod plus est: potest eo-
dem libello plures actiones proponere. nec cogitur ex eis vnã
eligere etiã si se non compatiantur adinuicem. vt in. d. c. cõsti-
tutus. extra

tutus.extra de in integ.resti.⁊ in.c.auditis.extra de prescri.sin aũt error eius nõ sit probabilis:tũc cogit vnã actionẽ eligere. iuxta.l.ꝙ in heredẽ.§.eligere.ff.de tribu. ⁊ ꝑ hoc etiã dicitbic Ang.esse bo.tex.in simili in.c.j.ver.nisi qñ.ꝓbabiliter.extra de postu.pla.⁊ est in hac materia bona gl.in.c.vt qs duas.de elec.

11 in.vj.¶†Tertio fallit dicta regula rõne icertitudinis ĩ re petita ↄsistẽtis:vt qñ agereť ad factũ cũ facta sint incerta.d.l. vbi aũt nõ apparet.§.q id qđ.de verbo.obli.⁊ plene ꝑ Bar. in.d.l. stipulationes nõ diuidũtur.in prin.in.viij.q.⁊ in.d.l.j.in ꝓn.ff. de act.emp.similiter qñ ageret vt qs cõseruetur indẽnis. vt est tex.in.l.ij.⁊ ibi no.Bar.C.de sen.q̃ sine cer.quan.⁊.l.cũ eoꝝ.C. de sen.⁊ interlo.om.iudi.⁊ dixi.s.in distin.Bart.vel qñ ageret ad interesse vt videatis.j.in glo.ij.in ver.rei.eodẽ modo qñ legatarius dubitat inquantũ minuať legatũ suũ ꝑ falcidiã.põt enĩ petere in incerto quãtũ sibi lз capere.vt.l.q̃ de tota.§.fin.et quod ibi glo.⁊ Bar.ff.de rei ven.⁊ ad hanc fallentiã bñ facit id

12 quod dixi in.d.fallentia.¶†Quarto predicta regula fallit vbi cũꝗ aliqđ accessorie petiť:vt qñ petunť fructus vel expẽse. nã in eis procedit talis libellus incertus peto talẽ fundũ cum fru

a ctibus perceptis ⁊ ꝑcipiẽdis nõ specificatis fructibus[a] vel eoꝝ quãtitate eodẽ modo ꝓ expẽsis factis vel fiendis.vt est tex.no. in.§.j.ſ.de offi.iudi.⁊ in.l.cũ ꝓpria.C.si qs alteri vel sibi. Hoc tñ nõ est sine scrupulo:⁊ nõ trãsit sine dubitatione. tetigi in.§. oĩm.in penul.col.s.eo.ideo hic nõ tango.ibi videte. ⁊ vltra remissiones ibi traditas videte Bal.in.l.filiũ quẽ habentem. in xvij.col.in versi.vlterius queriť.C.fa.her.⁊ in.l.iij.in.iij. col.C. de re iudi.⁊ in.l.terminato.C.de fruc.⁊ lit.expẽ. Inno. in .c.fi. in glo.in ver.oẽs.extra de excep.pla.⁊ in.c.significantib⁹. et ibi ꝑ alios.extra de libel.obla.⁊ habetis late ꝑ Jo.fab.hic.⁊ aliqđ etiã ꝑ Jo.de pla.⁊ ad hãc fallentiã videte q̃ dicã.j. in illa questione.an ꝓcedat talis petitio.peto tale castrũ vel talẽ villã cuꝫ suis iuribus ⁊ pertinẽtijs.nõ facta specificatione illoꝝ iuriũ.

13 ¶†Quinto ego limito ꝓdictã regulã vt nõ ꝓcedat qñ esset incertitudo q̃ tñ nõ releuaret.vt qꝛ de ea possit ↄstare iudici hãc limitationẽ ego colligo ex eo qđ voluit no.Bar.in.l.gallus. in §.si eius.ad fi.ff.de libe.⁊ posthu.per illũ tex.ꝙ si reperiatur casus in quo certũ sit actionẽ cõpetere:lз dubitať q̃ actio certe eo casu nõ cogiť actor exprimere actionẽ:aut vnã actionẽ eligere. sufficit enĩ liquere iudici qđ ei cõpetat.qđ notate.Et videte la-

14 tius per eũ.¶†Sexto predicta regula fallit quantũ ad interrũpendã ꝑscriptionẽ qꝛ admittiť libellus generalis ⁊ incertus quantũ ad interrũpẽdã oẽm prescriptionẽ q̃ posset sub illa generalitate cõprehẽdi.tex.est quẽ dicit Bar. singularẽ in.l.fi.C. de annali exce.circa quã legẽ videte ea q̃ tradunť in.l. edita.C.

15 de eden.⁊ in.c.ij.extra de libel.obla.¶†Septimo predicta regula fallit ⁊ multũ signãter qñ ꝓbationes sunt certe ⁊ specifice qꝛ tũc libellus incertus ⁊ generalis ↄcludit ipsi iudici.istud est qđ in terminis ⁊ in specie voluit singulariter Bal.in repe.l.edita.in repe.paduana.in.xiij.col.qđ no.veritas tamẽ huius notabilis dicti multũ pendet ab illa q̃stione an libellus inept⁹ sustineať ex apertis ꝓbationibus.de quo videte Bal.in.d.l. edita.in repe.padua.in.xij.colũ.post Inno.in.c.examinata. extra de iudi.⁊ no.Barto.in.l.j.versus fi.C.de pigno.act. ⁊ in.l.j.ff.si mẽsor fal. mo. dixe.ꝙuis pauci eũ habeãt in illo tit. ⁊ in.l.j.ff. de iurisdi.om.iud.⁊ in.l.pe.ff.de iusti.⁊ iur.canoniste vt Jmo.

16 in.d.c.examinata.¶†Ultimo predicta regula declarať ꝓcedere ⁊ notate:qꝛ istud est maximũ fundamentũ in ꝓsenti materia vt libellus incert⁹ ⁊ obscurus ⁊ generalis nõ ꝓcedat. verũ est si opponať a pte.Si aũt nõ opponať a parte multũ bñ ꝓcederet libellus:⁊ sic illud qđ diciť incerta non deberet admitti.verum est parte opponẽte:ea ergo nõ opponẽte nõ vitiať ꝓcessus si admittanť.l.fi.⁊ ibi no.gl.j.mag.ad fi.C.de anna.excep.⁊ glo.in.l.j.in prin.in glo.mag.de edẽdo.⁊ illud firmat Bart. in vlti.col.⁊ ibi dicit esse tex.de hoc in.d.l.fi.C. de annali excep. et expressiorẽ in.d.c.abbate sane.de re iudi.in.vj. et est bene verũ ꝯm Jo.fab.⁊ Jo.de pla.hic.ꝙ ꝙuis petitio incerta parte non opponẽte procedat:tamen debet postea declarari in quacũꝗ parte iudicij petitum fuerit.d.l.fi.al's ꝯm eos non debet iudex pronũtiare.vt in.c.cũ Bertoldus.extra de senten. ⁊ re iudi. et in.c.cum dilecta.extra de rescriptis.⁊.c. cum dilectus. extra de ordi.cog.⁊ in.c.dilectus.extra de capel. mona. et per docto. vt Inno.in.c.certificari.extra de sepultu.addo Bart.in.l. si rem. ad finem.ff.de rei vẽdica.⁊ vsꝗ ad quantũ tempus possit opponi talis exceptio incertitudinis libelli vel obscuritatis. dixi in.§.omnium.s.eo.extra glo.in materia libelloꝝ. ⁊ ibi etiã posui cautelam qua vti debet reus in opponenda exceptione: vt simpliciter dicat ꝙ libellus non procedit eo quia generalis et obscurus:nõ autem debet petere declarari libellum: quia hoc

17 modo instrueret actorẽ:vt ibi latius dixi.ibi videatis.¶†Ad vnum tamẽ singulariter aduertite ꝙ ibi non tetigi ꝙ illud qđ statim dixi libellum incertum generalem et obscurũ procede-

re reo nõ opponẽte.illud est verũ in causis ciuilib⁹.secus tñ in criminalibus.vñ si dicerẽ accuso titiũ de oĩbus maleficijs que cõmisit.nõ procederet accusatio etiã parte nõ opponente per l.libellorum.in princip.iuncto ver.qđ si libelli.⁊ qđ ibi Bar.ff. de accusa.ita dixit multum signanter Bal.in.l.j.in.xiij.colũ.C. de confes.de quo etiam per eundem Bal.in addi.ad Specu. in titu.de senten.in.xx.col.⁊ per Ange. in repetitio.l. si vacantia.

18 in quinta char.C.de bonis vacanti.lib.x. ¶†Ultra suprascriptas octo fallentias si vultis plura alia videre circa hoc quo-

b modo isti libelli incerti ⁊ generales ꝓcedãt.[b] videte multa per Innocẽ.⁊ alios in.c.certificari.extra de sepultu.⁊ in.c. cum dilectus.extra de ordi.cogni.⁊ in.c.conquerente.extra de offi.ordi.⁊ in.c.cũ ad sedem.extra de restitu.spolia. in.c.ij. extra de libel.obla.⁊ ibi plene per dñm Anto.de butri.per Bart.in.l. rei appellatione.ff.de verbo.signifi.⁊ in.l.j.in prin.ff.de edendo. ⁊ in rubrica.ff.solu.matrimo.in fi.⁊ in alijs locis quos.j. statim allegabo.⁊ per Bald.et Ange.in.l.edita.C.de eden.et maxime ibi Bald.in repetitione paduana.in.xx.xxi.et.xxij.colũ. et per Ange.in.l.fi.C.de annali exceptio. ¶Ultra ista volo omnino tangere aliquas vtiles questiunculas que hic ponuntur per doctores:maxime per Joã.fab.⁊ Jo.de pla.in quibus vt plurimũ procedam per conclusiones ⁊ veras remissiones. In pri

19 mis ergo dubitat Joã.fab.hic.†quid si aliquis petat castrum cum suis iuribus ⁊ pertinentijs.nunquid procedat talis libellus absꝗ aliqua specificatione:an vo debeat illa iura et alias ꝑtinẽtias specificare.ista est antiqua questio ĩ qua determinat Joan.fab.ꝙ non requiratur alia specificatio:quia ista petuntur tanꝙ accessoria:⁊ accessoria nõ debent necessario in libello specificari.vt.c.cum venerabilis.extra de excep. et in.c. cum ad sedem.extra de restitu.spolia.⁊ dixi.s.iij. fallen. ⁊ ita etiam simpliciter tenet Joã.de pla.hic in.iij.col.referens idem tenere Innocen.in dicto.c.cum ad sedem.⁊ pro hac deci. vltra eos

a etiam bene faceret:quia in istis vniuersalib⁹ procedit libellus incertus absꝗ specificatione.vt dixi.s.in.j.fallen. hãc decisionem reprehendit Ange.hic ⁊ dicit ꝙ videtur sibi cõtra tex. in l.iij.§.armamenta.ff.de rei vendi.vbi dicitur in scapha que est accessorium ad nauem statim venit vẽdicanda:⁊ de per se ⁊ etiã singula armamenta nauis:et non in diuerso sunt vendicata. ⁊

b per illum tex.nota.dicit ibi Bart.ꝙ non procedit libellus peto domũ cum singulis masaricijs:sed debent specialiter exprimi vt ibi:⁊ cum Bar.simpliciter ibi transit Ang. et Ludo. roma.in.l.j.in princip.ff.de edendo. Quid tenendum ego teneo cum decisione Joã.fab.⁊ aliorum.s.relata cõtra Ange. hic.et vltra.s.adducta addo Bald.idem tenentem in.d.l.edita.in repeti.peru.in.xviij.col.vbi formaliter dicit.nota pro libello qđ ea que generaliter veniunt pro accessione vel accessorie sufficit generaliter peti in libello:vt peto rem cum pertinẽtijs ꝯm In-

c nocen.in.d.c.cum ad sedem.⁊ glo.in.l.rei appellatio.ff.de ver. significa.⁊ idem etiam tenet idem Bald.in.d.l.edita. in repetitio.paduana.in.xx.colũ.ibi tamen videtur limitare vt ꝓcedat iste libellus peto castrum cum pertinentijs quãdo pertinẽtie sunt notorie per.l.cum pater.§.vicinos.ff.de lega.ij. aliter ꝯm eundem circa pertinẽtias debet declarari iuxta no.in.l.forma. ff.de censi.⁊ Inno.in dicto.c.cum ad sedem. ⁊ quod in his que petuntur per quãdam cõsequentiam vel incidenter nõ requiratur specificatio.tenet etiam Bar.in.l.j.in princi.in.iij. col.ff. de eden.Non obstan.modo tex.in dicto.§.armamenta. vbi ꝯm Ange.scapha que est accessoria ad nauem separatim tamẽ est vendicanda:quia errat Ang.de are.quod scapha sit accessoria ad nauem.vt est tex.in.l.fin.ff.de fundo instruc. vbi legata naui nõ venit scapha q̃ veniret si accessoria esset.Non obstat illud quod dicitur de armamentis nauis. quia possum respondere prout respondet Joan.fab.hic in.iiij.col. quod res que per se principaliter petitur est specialiter designanda prout erãt ibi armamenta nauis per que se principaliter petebantur: ꝙuis Barto.ibi in summario velit contrarium. secus autem si aliquid venit accessorie vt in terminis nostris: ⁊ maxime quãdo sunt accessoria vniuersalis petitionis.Nõ obstat decisio Bar. in.d.§.armamenta.quia illa est ambigua:et multi tenent contrarium.vt per Jmo.et Paulũ de castro in.l. in summam. in princip.ff.de re iudica.⁊ Ange.in.l.si in rem.ad finem.ff. de rei vendica.⁊ Pau.de cast.in.l.de pupillo.§.qui nũtiat.ff. de ope. noui nuntia.et per doc.in.c.ij.post glo.ibi.extra de libel.oblatione.ad ista etiam videte que decidit Barto.in.l. titia cum te-

20 stamento.§.j.per illum.text.ff.de lega.ij. ¶†An procedat libellus peto talem villam.et an procedat libellus si dicam peto qđ possides in tali villa.nõ facta alia specificatiõe. de quo etiã

c per Ang.in.l.j.[c] in princi.ff.de edendo.per do. Anto.de butri. ⁊ Joan.de imo.in dicto.c.extra de libel.oblatio.Specu. in tit. de act.⁊ petitio.§.sequitur.versi.quid si peto.⁊ in titu. de libel. concep.§.iam nũc dicendũ.ver.iuxta.⁊ habetis etiã ꝑ Jo.fab.

a ¶Fructib⁹.Ad de Feli.in.d.c.significãtibus. in vi.⁊.vij.colũ. de lib.obla. allega. hic ꝑ dñz Jaso.

b ¶Procedant. Uide Paul. de cast.in ↄsil.cxlv. ⁊ do.Alexan. de imo.plene ĩ.l. inter stipulantẽ.§. j.de ver. oblig.⁊ in cõsil.clxxxi.in secũda parte.

c ¶In.l.j. Et ibi dẽvide Pau.de ca.⁊ do.Alex.de imo.in.l.ij.§.armamenta. de rei ven.⁊ in ↄsi.cxc. vij.in.j.col.in.ij. pte.vbi ponit ẽt de libello gñali qñ ꝓcedit ⁊ quõ debeat fieri sententia in his ⁊ in vniuersalibus.

21 hic in.iiij.col.ꝛ Jo.de pla.in.vij.col.ꝛ hic etiã ꝑ eos.†an proce
dat talis libellus.peto quicqd tibi obuenit ex hereditate talis
vel peto bona q̃ tibi obuenerũt a tali nõ facta alia speciali mẽ
tione.de quo etiã per Inno.c.significãtibꝰ.extra de libel.obla.
22 ¶†Et an valeat talis libellꝰ. peto qcqd perusij possides.po-
nit Bal.in repe.paduana.in.xx.col.in.d.l.edita.ꝛ Barto. in.l.
23 rei appellatione.ff.de verbo.sig.†Et an ꝓcedat libellus in hy-
pothecaria.peto te cõdẽnari ad relaxãdũ mihi oĩa bona tua q̃
mihi iure pignoris obligasti sine alia expressione. habes hic ꝑ
Jo.fab.in.v.col.ꝛ Jo.de pla.in.vij.col.tenẽtes ꝙ sic potissimũ
ꝑ tex.in.l.ij.C. cõia de lega.vbi ꝓ vniuersali fideicõ. ꝓcedit li-
24 bellus.¶†An aũt ꝓcedat talis libellꝰ peto castrũ mihi resti-
tui cũ restitutione oĩm dãnoꝝ mihi illatoꝝ nõ facta alia speci-
ficatione dãnoꝝ.dicite ꝙ sic ẜm glo.ꝛ doc.in.c.ij. extra de ordi.
cog.ꝛ Spe.in ti.de libel.cõcep.§.nũc dicẽdũ.ver.itẽ peto mihi
25 iustitiã fieri.ꝛ Jo.de pla.hic in.vj.col.¶†An aũt ꝓcedat libel
lus talis.peto declarari subiectionẽ ꝛ obedientiã mihi deberi
ab oĩbus talis ville velˀtalis castri.ꝛ ad mihi cõdẽnandum ea
q̃ subditi prestare debẽt dño suo absq̃ alia specifica declaratio
ne.ponit h̄ Jo.fa.in.ij.col.in v̄.ſʒ si qs petat subiectionẽ.ꝛ in.v.
col.in v̄.ſʒ si qs petat obediẽtiã.de q̃ etiã ꝑ Bal. in.d.repe. pa-
dua.in.xx.col.vbi ponit si dico aliquẽ mihi subiectũ an teneat
specificare capl'a subiectiõis:ꝛ an executio instr̃i gñaliter peti-
ta in libello ꝓcedat.videte Bal.in.l.age.C.de trãsac.ꝛ in.l.fi.C.
26 de annali excep.†Et an valeat libellus si qs simpl'r petat dã-
na sibi illata resarciri.ponit Bal.in.l.j.i.ij.col.C. de sen. q̃ ꝓ eo
qd̄ ĩterest ꝓferunt.ꝛ dixi statim.s̃. Et an valeat libellus h̄ mõ
simpl'r formatꝰ.peto mihi dari legitimã meã nõ facta declara-
tione quãta sit.ponit Bal.i.l.si qs in suo.in p̃n.ꝑ illũ text.C.de
27 inoffi.test.Et ista sufficiãt.¶†Quarto p̃ncipal'r ꝛ vltio notate
ex h̄ tex.ĩ fi.ꝙ q̃uis sit actũ corã iudice de incerta,quãtitate qd̄
tñ iudex dʒ certã ferre sñiam:ꝛ sic no.ex h̄ Ang.h̄ ꝙ erit casus
ĩ quo sñia nõ erit ꝯformis libello ꝯ oĩa iura q̃ clamãt sñiaʒ de
bere esse ꝯformẽ libello.vt.l.vt fundꝰ.ff. cõi diui. ꝛ.l.fi.ff. de fi-
deicõ.liber.ſʒ audite iudicio meo nõ ẽ verũ id qd̄ dicit Ang. de
are.ꝙ hic ĩ h̄ tex.nr̃o sñia nõ fit ꝯformis libello.q̃uis em̃ actũ
sit ad ĩcertã q̃titatẽ:ꝛ iudex certã declaret ꝑ hoc sñia nõ dʒ esse
difformis libello.nã si actor petat simpl'r ĩteresse:ꝛ sic agat ad ĩ
certã quãtitatẽ:ꝛ iudex declaret certã quãtitatẽ ꝑ hoc sñia nõ
erit difformis libello:ſʒ cõformis.qm̃ vt vulgo dicimus q de-
clarat nihil dat iuxta.l.heredes palã.§.ꝛ qd post.ff.de testa.bñ
sñia diceret̃ difformis qñ iudex ꝯdẽnaret in aliquo qd̄ esset di
uersum a petitiõe:ſʒ hic cõdẽnat in eadẽ istud declarãdo: ergo
liquet ꝙ sñia nõ est difformis.Pro clariori tñ ĩtelligẽtia huiꝰ
28 notabilis ꝛ supradictoꝝ reassumo ĩ dubiũ.†an sñia debeat eẽ
cõformis libello.[a] In h̄ ꝓcedã ꝑ regulã ꝛ fallẽtias. facite g̃ qd̄
regul'r sñia dʒ esse ꝯformis libello.d.l.vt fundus.ff. cõi diui. et
d.l.fi.C.de fideicõ.liber.vbi dicit tex.ꝙ stultꝰ est iudex q ĩ aliud
29 cõdẽnat q̃ fuerit ab eo petitũ.¶†Ista regula ẜm Ang.hic ꝓ-
cedit in inferioribꝰ a papa vel p̃ncipe.secus aũt esset in illis vʒ
papa ꝛ p̃ncipe:qꝛ illi bñ possunt ferre sñiam nõ ꝯformẽ libel-
lo.allegat Archi.in.c.ij.de resti.spo.in.vj.ego addo singulari-
ter Bar.q istud idẽ in terminis tʒ in.l.emilius.in prin. in vlti.
30 col.ff.de mino.¶†Scd̄o ẜm Ang.hic ista regula ꝓcedit in ci-
uilibꝰ in qbus fit cõclusio ꝯ partẽ.secus est in causis criminali
bus:qꝛ in eis nõ fit necessario ꝯclusio prout late dixi ĩ.§. oĩm.
s̃.eo.ex̃ glo.in materia libelloꝝ.qnimo lʒ cõcluderet̃ in crimi-
nali tñ nõ obstãte tali ꝯclu.iudici dat̃ liberũ arbitrium plus ꝛ
minus condẽnãdi cognita q̃litate delicti ꝛ personarũ.ita dixit
Bar.in.l.qd g̃.i.§.pena grauior.ĩ.iij.col.v̄. venio ad tertiã gl.
ff.de his q no.infa.ꝛ exp̃ssius ꝛ notabilius Bal.vbi late. vide-
te in.l.ꝛ si seuerior.in.iij.col.in.iij.ꝛ.iiij.oppo.C. de his qui no.
infa.ꝛ sic valebit sñia.lʒ non sit ꝯformis libello accusatorio. de
quo etiã videte Flo.in.d.l.vt fundꝰ.ff.cõi diui.sed iudicio meo
lʒ ista fallẽtia sit vera in se:tñ nõ est ꝓprie fallẽtia ad regulã su
prascriptã:vt aliud sit in criminalibꝰ q̃ ĩ ciuilibꝰ in hoc. Imo
etiã in ciuilibus iudex põt aliter cõdẽnare q̃ petitũ fuerit vt.j.
dicã in.iiij.fallen.Plus em̃ q̃ ridiculũ foret dicere ꝙ in ciuili-
bus causis iudex semꝑ deberet condẽnare prout petitũ est in
conclusione:qꝛ sic semꝑ bonũ esset petere magnas sñias qd̄ est
31 fatuũ dicere.¶†Tertio ẜm Ang.de are.predicta regula limi
tat̃ vt ꝓcedat in sñia diffinitiua ꝛ cõdẽnatoria. secus aũt est in
sñia interlocutoria que fert̃ semꝑ emergẽtibus.itẽ in cõdẽnã
do iudex põt modificare libellũ.tex.est in.l.cũ is qui legatũ.ff.
de peti.here.ita formaliter dicit Bal.i.l.fi.in.ij.colũ.C.de fidei-
cõ.here.ꝛ qd̄ suꝑ incidẽti vel emergẽti valeat sñia non confor-
mis libello.tenuit etiã Bal.ĩ.l.ꝛ si seuerior.C.de his q no.infa.
32 facit.l.ediles.§.itẽ sciẽdum.ff.de edil. edic. ¶†Quarto predi-
ctam regulam declarat Bal.in.d.l.fi.in.iij. col.C. de fideicõ.li-
ber.vt illud qd̄ dicit̃ sñiam debere esse cõformẽ libello ꝓcedat
quantũ ad causas petitas ꝛ res adductas:nõ aũt quãtũ ad cõ-

a ¶ Libello. Vide Feli.in.c.licet a
beli.in me. in.v.
colũ. de fimo. et
Frã.are.in.l. vi-
tium.si cer. pe.

clusionẽ.nã ꝛ ꝯtra ꝛ p̃ter ꝯclusionẽ libelli iudex dʒ sequi acta ꝛ
probata in qbꝰ stat substãtia decisionis cause.vt.l.per hanc.C.
de tẽp.ap.ꝛ.l.scio.ff.de ap.ꝛ hoc liquet:qꝛ in libello ꝯcludit̃ ad
condẽnationẽ ꝛ plerũq̃ fert̃ absolutoria.ꝛ hoc idẽ voluit bal.
in.l.ij.circa prin.C.de sen.ex peri.reci.ꝛ ex istis verbis Bal. ha
betis diligẽter notare suꝑ qua ꝑte libelli sñia debeat esse ꝯfor-
mis libello.circa qd̄ videte oĩno eũdẽ Bal.in.l.j.in.iij.col.C. si
plures vna sñia.vbi dicit ꝙ sñia dʒ esse cõformis libello in tri-
bus:in re in cã ꝛ ĩ actiõe.vt ibi ꝑ eũ. vbi etiã ponit an sñia de-
beat esse cõformis libello in cõcomitãtijs:vtputa loco ꝛ tpe eũ
33 videte ibi.¶†Quinto ego limito notabiliter p̃dictã regulam
ab eo qd̄ voluit notabil'r Bal.in.l.pe.C.de sentẽ.q̃ sine cer.quã
ti.vbi voluit ꝙ lʒ sñia ferat̃ suꝑ nõ petitis:si tñ sunt de natura
petitorũ vel correlatiua vl' corrñdẽtia:ꝛ ex eodẽ fonte qd̄ suffi
34 cit. ¶†Plerasq̃ alias limitatiões ad p̃dictã regulã potestis
colligere ex verbis Bal.in.d.l.fi.C.de fideicom.lib.ꝛ ex verbis
Bal.ĩ.d.l.ꝛ si seuerior.ĩ.iij.col.ꝛ.iiij.opp.vsq̃ ad fi.illaꝝ duarũ
oppo.C.de his q no.infa.ꝛ ꝑ ista remaneãt expedita textualia.
¶Glo.in v̄bo possibile.diuiditur in duas partes principales.
In prima declarat tex.in gñe. In scd̄a in specie. scd̄a ibi. quid
em̃ si hõ in gñe ꝓmissus.Illa scd̄a põt subdiuidi in tot parti-
culas quot exẽpla in spẽ ponunt̃ ad hũc tex.ꝑtes patẽt. ¶ In
ea.gl.ibi.aut dãnũ emẽdari aut seruũ ꝓ noxa dari. istd̄ exẽplũ
reprehẽditur ꝑ oẽs hic:vt Jo.fab.in.vj.col.ꝛ Jo. de pla. in pe
nul.col.ꝛ Nico.in apost.tex.ꝛ etiã in.j.oppo.glo.ꝛ ꝯtriũ tenuit ꝛ
meliꝰ glo.j.de offi.iudi.in prin.in glos.fi.suꝑ verbo aut noxã.
qꝛ imo cã noxali nedũ iudex põt:imo dʒ certã sñiam ferre: qꝛ
dʒ solũ cõdẽnare ad emẽdationẽ dãni cũ solũ dãnũ sit in obli-
gatione:ꝛ illud solũ peti debeat vt dixi in.§.ꝓxime precedenti
extra gl.in vltimo libello in actione noxali. Datio aũt serui ꝓ
noxa nõ est in obligatione ꝑ ꝯñs etiã esse nõ dʒ in iudicis cõ-
dẽnatione:ſʒ est in soluendi facultate quãtũcũq̃ iudicati con-
ueniat̃.vt.l.miles.§.j.ff.de re iudi.ꝛ sic sola dãni dati emenda-
tione peti dʒ:nõ aũt alternatiue.vt dicit gl.nostra ꝛ male emẽ-
datio dãni aut seruus ꝓ noxa:ꝛ ꝯñr etiã certa sñia suꝑ sola dã
ni emẽdatione ferri debebit.¶In fine notate glo. q̃ ponit for
mã libelli ꝛ sñie in peti.heredi.de quo latissime dixi in.§. actio
nũ.s̃.eo.extra gl.in vltimo libello petitionis here.q̃uis ibi nõ
fecerim mẽtionẽ de hac glos.¶Glo.in verbo vel rei.diuiditur
in tres partes principales.In p̃ma declarat tex. In scd̄a illuʒ
limitat vno mõ.In tertia alio.scd̄a ibi.ꝛ hoc si certũ petitũ est.
35 tertia ibi.si aũt ĩcertũ ꝛ certificari põt.¶†In ea.glos.ibi.vt de
sen.que sine cer.quãti.ꝓfe.l.hec sñia.habetis ex hac gl.multuʒ
signãter notare ꝙ q̃uis in libello nõ sit certitudo rei vel quãti
tatis petite eodẽ modo:nec in sñia si tñ ex aliqua parte actorũ
certitudo apparet illud sufficit ad hoc vt sñia valeat etiam qd̄
est mirabilius si ad illa acta nõ sit facta relatio.ita sentit gl.hic
si inspiciat̃.ꝛ ex hoc potestis correlarie notare ꝙ in dubio sen-
36 tẽtia refert̃ ad acta.¶†Pro clara tñ intelligẽtia ꝛ veritate hu
ius gl.faciamus aliquos casus per viam distinctionis. Aliqñ
em̃ iudex in sñia se refert expresse ad aliqua acta:ꝛ in illis actis
ad que refert sñia reperitur certa quãtitas:ꝛ iste casus est indu
bitatus ꝙ sentẽtia valet nõ habita distinctione ad q̃ acta sit fa
cta relatio. Aliqñ iudex se refert ad acta in quibus nõ reperit̃
certa quãtitas:ꝛ iste casus est etiã indubitabilis ꝙ sentẽtia nõ
valet.d.l.hec sñia.ꝛ est rõ ĩ promptu:qꝛ qñ nõ apparet de cer-
ta quãtitate nec in sñia nec in actis ad q̃ refert̃ sñia:tunc iudex
dicitur ꝓnũtiare de eo qd̄ sibi nõ liq̃t:ꝛ sic sine cognitiõe: ergo
ꝑ ꝯñs nõ valet sñia.l.ꝓlatã.ꝛ qd̄ ibi Bar.ꝛ doct.C.de sen.ꝛ in-
terlo.om.iud. Aliqñ ꝛ tertio iudex simpl'r fert sñiaʒ ꝛ nõ refert
se ad acta:vt qꝛ simpl'r dicit cõdẽno te ad id qd̄ debes: ꝛ tũc est
magnũ dubiũ an valeat talis sñia:ꝛ in hoc pũcto gl. variarũt
glo.in.l.j.in v̄bo saluo.C.de sen.q̃ sine cer.quãti.tenuit ꝙ talis
sñia nõ valeat etiã si in actis certa quãtitas ꝯtineat̃.ꝑ.l. qd tñ.
§.põp.ff.de arbi.ꝛ ꝓ hac opi.põt adduci fundamentũ qd̄ facit
Jo.fa.hic in.vj.col.nã acta ꝛ attestatiões vt plurimũ sunt du-
bie ꝛ rõne incertitudinis dʒ sñia vitiari. Contrariã sñiam qd̄
imo talis sñia valeat tenuit gl.j.in.d.§.põponiꝰ.ꝛ idẽ ẽt tenuit
glo.nr̃a hic.ꝛ ꝓ hac ꝑte bñ facit text.in.c.venerabilis. extra de
exce.ꝛ ibi Inn.tʒ hãc ꝑtẽ ẜm qd̄ refert̃ ꝑ Jo.fa.ꝛ Jo. de pla. h̄.
Bart.aũt in.l.ait pretor.§.j.ff.de re iudi.ꝛ in.d.l.iij.C. de sentẽ.
que sine cer.quã.cõcordat has glo.no.distinguendo ꝙ aut cer
ta quãtitas reperitur in actis probatorijs ꝛ fidem facientibus
vt ĩ instrumẽtis in cõfessionibus in dictis testiũ:ꝛ tũc sentẽtia
valeat.ꝛ videat̃ cõdẽnatus in his que cõtinent̃ in illis actis et
ita ꝓcedat glo.in.d.§.põpo.ꝛ glo.nostra hic.Si vero nõ cõti-
neret̃ certa quãtitas in actis ꝓbatorijs ſʒ assertorijs:vt ĩ libel
lo vel positionibꝰ:ꝛ tũc sentẽtia esset nulla qꝛ nõ apparet certa
quãtitas.ꝛ ita loquitur glos.in.d.l.iij. ꝛ quod nostra loquitur
in terminis primi membri Barto.apparet:quia presupponit
quod incertitudo erat in petitione ꝛ etiã in sententia: ſʒ in alia
parte actorum

parte actoꝝ incertitudo apparebat: ergo glo. nostra ꝓprie loquit in terminis Bar. qñ icerta quātitas ꝯtinebat nō in actis assertoꝛijs: vt in petitiōe: sꝫ in alijs actis. ⁊ in istis terminis qñ fit relatio ad actꝰ ꝓbatoꝛios: cesset fundamētū Jo. fa. s. relatū. q2 tūc bñ fit relatio ad id qḋ est certū. ⁊ cū ista distinctione tenet etiā Bal. ⁊ Jmo. in. d. l. ait ꝑtoꝛ. §. j. ⁊ Bal. Ang. Sali. ⁊ Floꝛia. in. d. l. iij. C. de sentē. que sine certa quāti. ⁊ ista est mera veritas: Quis Raph. cuma. in. d. l. ait pretoꝛ. §. j. studio potiꝰ ꝯtradicēdi ꝙ quod aliter se habere veritatē cognosceret: ꝯtradicat Bar. ⁊ eius opi. dicat hic Ang. veriorē: Quis postea subijciat quod in practica seruaret opi. Bar. ⁊ eam etiā tenet do. Anto. de but. in c. cum venerabilis. ex̄ de excep. de quo etiā videte Jo. de imo. in l. in summa. in. j. col. ff. de re iudi. ⁊ in. c. illa. in fi. extra de accusa. ¶ Juxta supradicta Ang. hic foꝛmat aliq̄s succedaneas questiones in quibꝰ ego ꝓcedam cōclusiue ⁊ per remissiones: quia
37 satis erit. Querit ergo in pꝛimis† qd si iudex dixit in sñia: pronūtio in oībus ⁊ per oīa vt ꝓnūtiauit talis iudex in tali causa: an valebit talis sñia: cōis opi. se hꝫ ꝙ nō: quia h̄ nō fit certificatio per relationē ad acta eiusdē instātie. ⁊ ita tenuit Spe. in tit. de sentē. §. qualiter. versi. sed si iudex. ⁊ ibi etiā sequit Jo. an. in addi. ⁊ sequūtur Ange. ⁊ Jmo. in. l. si cōuenerit. ff. de re iudi. et
38 Ange. hic. ¶ †Quid autē si iudex in sñia se expsse retulerit ad quoddā instrumētū qḋ non fuerit in causa ꝓductū: an sñia valeat: vide Bal. ⁊ Sali. tenētes ꝙ sic: in. d. l. iij. C. de sent. que sine certa quāti. quos rephēdit Ang. hic. ⁊ vltra eū videte oīno Jo. and. in addi. Spe. in tit. de sentē. pla. §. qualiter. versi. quid si iudex. do. Ant. de but. in. c. cum venerabilis. ex̄ de reli. domi. ⁊ per eundē in. c. cum venerabilis. ex̄ de excep. ⁊ per Jnno. ibi. ⁊ Bal. in. l. j. in fi. C. de sentē. ex peri. reci. ¶ Querit successiue Ang. de
39 are. hic: †quid si iudex dixit in sentētia condēno si est pꝛobatū: al's absoluo: an valeat talis sentētia: cōmuniter tenet ꝙ sic: dūmodo adijciat al's absoluo. secus si simpliciter esset dictū si est pꝛobatū: quia cum exponat si: idest quatenꝰ est ꝓbatū. vt. l. stichum qui meus erit. in pꝛin. ⁊ qḋ ibi Bar. ⁊ alij. ff. de lega. j. sequeret ꝙ si esset pꝛo parte ꝓbatū: ⁊ pꝛo parte non: ꝙ esset condēnatꝰ in parte tm̄: ⁊ in alia parte nihil esset iudicatū: vnde nō valeret sñia. vt. l. in hoc iudicio. ff. fami. hercis. late Bal. in. l. j. C. si aduer. rem iudi. ⁊ ita late per multa tenet Bar. in. d. l. ait pretoꝛ. §. j. ⁊ doc. in. d. l. iij. C. de sen. que sine certa quāti. ⁊ Ang. hic. ¶ Et circa hoc videte in simili Bar. ⁊ Bal. in. l. cum iudex. C. de
40 sentē. ⁊ interlocu. oīm iudi. vbi querūt: †an valeat talis sñia si iudex dicat hoc modo: cōdēno reū actoꝛi si ꝓbauerit intētionē suā: ⁊ sic per verbū futuri tēpoꝛis ꝓbauerit. de quo etiā videte Spe. in tit. de sentē. §. j. vſi. quid etiā. Ange. ⁊ Jmo. in. l. qui rome. §. augerius. ⁊ Pau. de cast. in. l. cōtinuus. in pꝛin. ff. de ver. obli. ⁊ dicit Bar. in. d. l. ait pretoꝛ. §. j. qḋ huiusmodi sentētijs: ⁊ hac cautela taliter ꝓnuntiādi solent vti iudices quādo vidēt ꝙ tēpus instātie eis labit vel qñ sunt iudices imperiti ⁊ crassi: et non intelligūt an sit pꝛobatū: ⁊ nesciūt quō debeāt ferre sñiam. Bal. alibi in. l. cum iudex. C. de sentē. ⁊ interlocu. oīm iudi. dicit
41 ꝙ †qñ iudex nō potuit examinare acta cause ꝓpter tpis breuitatē cautela est qḋ ꝓnuntiet pꝛo modo. Absoluo reū si apparet ex ꝓbationibꝰ factis eum esse absoluendū. ⁊ cōdēno si apparet
42 condēnādū. ⁊ valebit talis sentētia. ⁊ eodē modo dicit Bal. †ꝙ si iudex ex foꝛma statuti astringit ad ꝓnuntiandū certa die ſm consiliū sapiētis ⁊ sapiēs nondū tradiderit cōsiliū poterit pꝛo-
a nūtiare hoc modo. pꝛonūtio ſm consiliū ferendū.[a] ¶ Subdit etiam no. Bal. ꝙ in perplexis excusat iudex si nō ꝓnūtiat clare sed dimittit sub dubio actoꝝ. Alibi dicit Bal. in. l. pempto-
43 rias. in. vj. col. C. sentē. rescin. nō pos. †ꝙ si vrgeatur iudex pꝛonūtiare ꝓpter tēpus instātie: seu tēpus statuti: seu legis municipalis. condēno in centū reseruata tibi exceptione solutionis. de quo videte ibi latiꝰ per eū. ⁊ eūdē de materia in. l. si de meis. §. j. ff. de arbi. ⁊ in addi. ad Spe. in titu. de sentē. in. iiij. col. ⁊ etiā
44 in. vij. col. ¶ †Aliam notabilē cautelā dat Jnno. in. c. j. de confirma. vti. vel inuti. quā refert ⁊ sequit Ang. in. d. l. ait ꝑtoꝛ. §. j. ꝙ iudex absoluat partes ab obseruatione iudicij ⁊ adijciat in sñia causam: quia sibi de causa nō liquet. l. ꝓperādū. §. sinautem ex gestis. C. de iudi. ⁊ ista cautela est magis in cōmuni obseruatiōe. ad ista videte no. Bal. in. l. j. in antepe. col. ſm bonas lect. C. qui accu. nō pos. vbi notabiliter ponit qñ opponit exceptio falsi cōtra testes: ⁊ iudex non habet plus de termino quod debet ꝓnuntiare saluo ⁊c. vt ibi per eum. Ad ista etiam videte Bal. in. l. ab eo. in pe. col. C. quō ⁊ qñ iudex. vbi ponit de iudice dubitāte pꝛopter varias ꝓbationes hincinde: ⁊ statutū municipale cogit eum ꝓnuntiare quid debeat tūc iudex facere. ⁊ videte etiā Bal. in aut. sed si quis. C. de secū. nup. ⁊ oīno Ange. in l. iudex postꝙ. ff. de re iudi. videatis etiā Bal. in. l. si non. iuxta pꝛin. per illū tex. C. de his qui. vt indi. vbi ponit: an excusentur
45 iudices q nō potuerūt referre sñiam infra tps statuti. ¶ †Aliquid aūt valeat ista sñia: condēno te ad restitnēdas res q̄ tibi obuenerūt: tenuit ꝙ nō: in. c. significātibꝰ. de lib. obla. ⁊ sequun
46 tur Bal. ⁊ Ang. in. l. fi. in pe. col. C. de anna. excep. ¶ Et †an in-
b certitudo tēpoꝛis vitiet sñiā:[b] puta si iudex dixit relego te ad tps: et non dixit ad quātū: text. est no. qḋ nō vitiat sñia in. l. fine pfinito tpe. ff. de penis. ⁊ ibi est tex. sing. ⁊ mirabilis qḋ dicēdo simpliciter ad tps intelligit euꝫ relegasse ad decēniū. ⁊ dicit ibi Bar. qḋ illa est notabilis ⁊ singularis lex. ⁊ qḋ foꝛte nō reperietis sibi cōcoꝛdātiā. ⁊ qḋ ille tex. nō sit alibi tenet etiā Bal. in. l. j.
47 C. ꝺ postulā. ¶ †Quid aūt sit in sentētijs criminalibꝰ qñ pena ꝑsonalis ponit in ꝯditione si nō fuerit soluta pena pecuniaria: vt quia iudex dicat cōdēno te ad centū que si nō solueris infra tantū tps mādo ꝙ patiaris talē penā: an valeat talis sñia: Bal. tenet ꝙ sic: dicēs ꝙ ita practicat in. l. cū iudex. ad fi. ꝑ gl. no. ibi. C. de sen. ⁊ interlo. oīm iudi. ⁊ idē tenet Bal. in. l. iij. in pe. col. C. de infa. de quo etiā per Ange. ⁊ ibi late Jmo. in. l. ij. C. de publi. iudi. Quis in ꝯriū faciat qḋ volūt Bar. ⁊ Bal. in. l. j. C. de fisca. vsur. lib. x. arg. illiꝰ. l. cum glo. vbi dicūt illū tex. facere cōtra rectores ciuitatū qui in eoꝝ sentētijs ꝯdēnatoꝛijs iubēt solui infra decē dies ad penā quadrupli: vt talis adiectio pene nō valeat. vide tm̄ qḋ postea ibi subdit Bar. ⁊ Ange. in. l. nemo carcerem. circa pꝛin. C. de exact. trib. lib. x. videte etiā quod dixit no. Bar. in. l. qui tamē. §. item si arbiter. per illū tex. ff. de arbi. vbi
48 dicit se al's dixisse in q̄ōne de facto: †ꝙ si arbiter cōdēnauit aliquem ad soluendū centū infra decē dies: ⁊ si infra. x. dies nō solueret eū ꝯdēnauit ad trecēta qḋ talis sñia valet quo ad illa trecēta. eodē mō ſm Bar. si dicat si nō dederis hinc ad mensem qḋ
49 soluat tm̄ noīe alimētoꝝ: qḋ etiā valet. ¶ †Querit etiā Ange. de are. hic. qd si iudex dicat ꝯdēno Tityū in cētū saluo eo qḋ. j. dicā: nūquid talis sñia valeat. ⁊ refert Bar. in. l. iudex postꝙ. ff. de re iud. videri velle qḋ nihil valeat talis reseruatio facta post
a verbū cōdēno: qñ dicēdo condēnamꝰ vel absoluimꝰ statim est funct⁹ officio suo. d. l. postꝙ. ideo nō potest postea aliquā reseruationē sibi facere: q2 illā sibi faceret vt priuatꝰ non vt iudex. ex quo infert Bar. ꝯ id qḋ cōiter faciūt assessores qui in eoꝝ sentē-
50 tijs dicūt in fine †saluo semp ⁊ reseruato ꝙ si ꝑsens sñia esset in plus vel minus ꝙ requireret ex foꝛma statutoꝝ hanc sententiā nostrā ad foꝛmā statutoꝝ redigimꝰ: qḋ talis clausula nihil operat est verū ſm qḋ Ang. hic tenet ꝯ Bar. ꝙ imo talis reserua-
b tio aliqḋ operet ⁊ valeat. alr̄. ad hoc in terminis glo. valde no.
51 in. l. litē labeo. §. j. in glo. parua in ver. pure. ff. fami. her. †ꝙ vult sentētiā tenere si iudex dicat ꝓnūtio sic: saluo tñ eo qḋ. j. dicet. de hoc pūcto videte Jmo. latissime distinguētem in. d. l. iudex postꝙ. ad cuius distinctionē me remitto. ⁊ eaꝫ foꝛmaliter refert et sequit Ang. de are. hic. de quo etiā videte per Bar. in. l. moꝛtis. ff. de penis. ⁊ Bal. in. l. iij. in penul. col. C. de infa. ⁊ in. l. si qs filio exheredato. §. fi. ff. de iniu. rup. ⁊ in. l. non dubiū. C. de legi. et no. in. l. terminato. in. j. col. C. de fru. ⁊ li. expē. ⁊ in. l. certa. in fi. C. quando ꝓuo. non est neces. ⁊ in. l. quid ergo. §. pena grauioꝛ. in pe. col. ff. de infa. ⁊ Sali. in. l. ea quidē. in. iij. col. vbi tenet cum Bar. C. de accu. ad ista etiā videte qḋ no. Bal. in aut. interdici-
52 mus. in fi. C. de epi. ⁊ cle. vbi ponit: †si iudex aliquē condēnauit ad certā penam rōne certi delicti: an possit reseruare potestatē minuēdi illā penā suo arbitrio. Accedāt istā q̄ tradunt ꝑ Bar. et alios post glo. ibi in. l. terminato. C. de fru. ⁊ li. expē. de reseruatione petitiōis expēsarū. itē ⁊ de earū taxatione. de quo etiā per ipsum Bar. in. l. paulus. la. j. ff. de re iudi. ⁊ Bal. in aut. generaliter. in. vj. col. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ an ꝯdēnationē reseruatiōis fructuū possit iudex facere: ponit Bal. in. l. terminato. in. j. col.
53 C. de fru. ⁊ lit. expē. ¶ †Ultimo pꝛo nūc dubitat nunqd valeat talis sñia ꝯdēno te in centū: nisi infra cētū dies ꝓbaueris te soluisse: Spe. ⁊ Jo. and. in tit. de sen. §. species. vſi. qd si iudex ꝑcepit. tenet singulariter ꝙ sic. Quis ſm eos tutiꝰ sit illud tps expectare: per. c. suboꝛta. ex̄ de re iudi. Supra dicta omnia ꝓcedunt in sentētijs ferēdis super pꝛincipali. †quid autē in sentētijs ferendis sup accessoꝛio: an possint incerte ꝓferri: Jo. fab. in pe. col. refert doc. iuris Cano. tenere ꝙ valeat sentētia incerta sup accessoꝛijs reseruata sibi taxatione ⁊ declaratiōe. ⁊ dicit ꝙ istud sequunt ⁊ obseruāt omnes curie. ⁊ ꝓpterea ſm eum iudex pōt cōdēnare in fructibꝰ ⁊ expēsis reseruata taxatiōe. ⁊ eodē modo in dānis interesse: ⁊ in q̄buscūꝙ casibꝰ vbi aliquis accessoꝛie petuntur. ⁊ hoc dicūt esse expssum in. c. inter dilectos. ex̄ de dona. et in. c. ex insinuatione. ex̄ de pꝛocu. ⁊ in. l. cum pꝛopꝛia. in fi. C. si quis alte. vel sibi. Quis ſm euꝫ securius esset cōdēnare in certa summa vel quātitate negotio pꝛius examinato. sicut ⁊ leges ciuiles videnť velle in expēsis q̄ pmo debēt taxari: ⁊ postea iurari: ⁊ postea ꝯdēnari. §. opoꝛtet. in aut. de iudi. ego addo Bar. in l. terminato. vſi. venio ad q̄stiones. C. de fru. ⁊ li. expē. vbi sing. et foꝛtiꝰ voluit valere sñiam cōdēnationis expēsarum incertā etiā sine reseruatiōe taxatiōis: Quis dicat cōem esse practicā ꝙ reseruet sibi taxationē. ⁊ ibidē sequit Bal. q vult hoc esse verū in oībꝰ accessoꝛijs. de quo etiā videte Jmo. in. c. finē litibus. ex̄

m

a ¶ Ferendū. Vide do. Alexā. in cōsi. clxxxvij. in vlti. col. i vltimo dubio pncipali. in. ij. parte. vbi etiā ponit: qd si dicat in sentētia pronūtio prout talis ꝓnūtiauit.

b ¶ Sentētiam. Quō ⁊ qñ incertitudo vitiet sentētiam. vide do. Alex. de imo. in consi. c. in pe. col. in. iiij. parte. vbi ponit de incertitudine resultāte ꝓpter alternatiuaꝫ positā in ea.

de dolo ⁊ ꝯtu.⁊ Bal.in addi.Spe.in titu.de sentē.ꝓla.in.xiij.
55 col.⁊ Ang.in.l.si homo.ff.de re iudi.¶ †Ultimo vt nihil omittatur tāgit hic Ang.quid si iudex dicat in sniā hoc modo:talē reum absoluim⁹ ⁊ victū victori in expēsis omisso verbo condēnamus:an talis sniā sit nulla:Bar.in.l.preses.C.de sentē.⁊ interlo.oim iudi.tenuit ꝙ sit nulla.nec suppleat verbū condēnamus omissū.mot⁹ per aliqua de qbus ibi per eū.⁊ idem tenēt Bal.⁊ Ang.in.l.j.§.finaūt.per illū tex.ff.de here.insti.Lud.ro.in.l.j.ff.de re.iur.⁊ Inn.in.c.qm̄ ꝯ falsaꝫ.ex̄ de ꝓba.ꝯriū tenuit Bal.sibimet ꝯrius in.l.error.C.de testa.quē sequit ibi Pau.de ca.alle.etiam Bar.sibi ꝯrium in.d.l.j.§.finauteꝫ.ff.de here.insti.sed certe prout etiā dicebat hic Ang.de are.⁊ bene Bar.potest multū bene a ꝯrietate saluari:qm̄ Bar.in.d.l.j.§.finaūt.posuit plura verba ⁊ alia q̄ nō posuit in.d.l.preses.per q̄ pōt suppleri verbū ꝯdēnam⁹.nā in.d.l.j.§.finaūt.p̄supponit Bar.iudicē sic formalr̄ dixisse reū absoluim⁹ ⁊ victū victori in expēsis legitimis taxatiōe nobis ⁊ successorib⁹ nr̄is reseruata:sed in.d.l.preses.Bar.nō posuit illa verba taxatione nobis ⁊ successorib⁹ nostris reseruata:sed tātūmodo dixit reū absoluim⁹ ⁊ victū victori in expēsis:vñ in p̄mo casu p illa verba taxatiōe nobis ⁊ successorib⁹ nr̄is reseruata.supplet vbū ꝯdēnam⁹.cū al's nō posset fieri ꝯdēnatiōis reseruatio qd verbo nō pōt suppleri p alia verba Bar.q̄uis pōt adaptari vbū absoluim⁹ sicut vbū ꝯdēnam⁹.⁊ ideo sniā nulla.⁊ hoc vr̄ mihi mera veritas q̄tū ad saluādū Bar.a ꝯrietate.Quid aūt tenēdū sit in p̄ncipali pūcto.ſ.videbim⁹.Jo.vo de imo.in.d.l.j.§.finautē.dixit ꝙ vtraq̄ pars pōt sustineri:⁊ qd talis sniā valeat ⁊ qd nō valeat.ipse vo Jo.d imo.in.d.l.iudex post⁊.in.iiij.col.vs̄i.itē pōt dubitari qd si iudex.ff.de re iudi.arguit ad partes.postea subdit ꝙ q̄uis opi.Bar.in.d.l.p̄ses.sit de iure verior:⁊ qd fortius de iure seruaret in practica.qd tñ alia opi.Bart.est equior ⁊ de iure sustētabilis attēta vo simili mēte sentētiātis.itē qr sniā expēsarū sui natura est interlocutoria.all.no.in.l.paul⁹.ff.de re iud.⁊ est glo.in.l.qd iussit.in prin.in eo.tit.⁊ sic in ei⁹ ꝓbatione nō requirit tātā solēnitatē quātā diffinitiua cū possit ꝓferri vbo dūmō ad scripturam redigat.vt no.glo.⁊ doc.in.l.ij.C.de app.⁊ dicā.ſ.in vlt.gl.et sic in casu p̄dicto p̄sumit plus dictū ⁊ min⁹ scriptū.itē ⁊ fauere debem⁹ vt res poti⁹ valeat q̄ pereat.vt.l.quot.ff.de reg.iur.hanc vltimā secut⁹ est etiā Raph.cuma.in.d.l.j.§.finaūt.⁊ ipsaꝫ cōprobat ex no.doctrina Bal.post Nico.de mata.in.l.error.C.de testa.vbi no.voluit qd etiā vbi scriptura est d solēnitate act⁹ sufficit ꝙ in scriptis tale vbū exprimat p qd aliud subītelligat ex mēte disponētis.arg.d.l.j.§.finaūt.⁊ in casu nr̄o satis de mēte iudicis ꝯstat qd dꝫ suppleri verbū ꝯdēnam⁹.cū dixerit victū victori in expēsis mihi aūt i hoc pūcto placet ꝯcordia ad Bar.ſ.data.ex qua teneo ꝯ istos nouissimos Imo.⁊ Cuma.ꝙ vbi iudex solū diceret reū actori ꝯdēnamus:⁊ victū victori in expēsis.nec plus diceret ꝙ sniā esset ipso iure nulla.Nec ob fundamētū Imo.qr sniā expēsarū sui natura est interlocutoria:qr fateor dū dicebat ꝙ iterlocutoria in sui ꝓlatione nō reqrit necessario qd ꝓferat in scriptis.rñdeo illud esse verū:qñ esset lata de p se.sed hic erat lata simul cū p̄ncipali diffinitiua necessario reqrēte scripturā.vñ possum⁹ dicere ꝙ ista iterlocutoria simul lata nō reqreret scripturā qcqd ipse dixerit.q ad hoc conat rñdere.Nō ob.fundamētū Cuma.ꝯ Bar.ſ.aut.Bal.ꝙ vbi scriptura est de solēnitate act⁹ sufficiat tale ver.in scripturis exprimi.p qd aliud subintelligat ex mēte disponētis:qr rñdeo illud esse verū qd ex vbis exp̄ssis aliud necessario subītelligeret:put est in terminis Bar.in.l.j.§.finautē.nec fuit dictū taxatiōe nobis ⁊ nr̄is successorib⁹ reseruata.ex qb⁹ vbis exp̄ssis necessario subītelligit tacitū vbū ꝯdēnam⁹.sec⁹ est aūt qñ ex vbis exp̄ssis aliud necessario nō intelligeret.put est in terminis Bar.in.d.l.preses.qñ dictū est victū victori in expēsis:qr p hec vba necessario nō subintelligit vbū ꝯdēnam⁹.cū etiā ita possit itelligi verbum absoluim⁹.⁊ sic ꝯ fundamētū Cuma.ita declaratū multū bene faciet p ꝯcordia Bar.quā.ſ.feci.⁊ credo ꝙ ista sit pura ve
56 ritas.†Nunqd aūt si iudex dixerit ꝯdēno in expēsis q̄s iurabit actor:an valeat talis sniā:habetis glo.not.ꝙ sic:in.l.cū iudex.C.de sentē.⁊ interlo.oim iudi.⁊ vide Bal.in.l.terminato.ad fi.C.de sen.⁊ iterl.oim iu.⁊ vide Bal.i.l.terminato.ad fi.C.de fru.
57 et li.expē.⁊ ibi ponit:an tūc actor teneat statim iurare.¶ †In ea.glo.ibi:vt si peto interesse.Habetis qd interesse etiā incertū peti pōt in libello.⁊ ꝯsequēter ꝙ vbi agit ad interesse quātitas nō dꝫ certificari aut declarari in libello.⁊ idē tenuit glo.fm qd ibi pōderat Bar.in.l.certi ꝯdictio.in p̄n.in glo.sup ver.ex icerto.ff.si cer.pet.Ultramō.vt Jo.⁊ Pe.ꝯ.⁊ in.l.vnica.C.de sen.q̄ pro eo qd interest p̄fe.⁊ ibidē Cy.tenuerūt ꝯriū:⁊ maxie qñ interesse p̄ncipalr̄ petit ⁊ est de p̄terito quo casu dr̄ esse certū cum illa sint certa q̄ p rex natura certa sunt:q̄uis penes agētes sint incerta.l.respiciēdū.l.cū ad p̄sens.ff.si cer.peta.⁊.§.ꝯditiōes.ſ.de ver.oblig.itē interesse p̄teritū est certū penes testes q de illo habēt deponere:al's nō posset ꝓbari.⁊ hāc eor opi.fundāt per multas.ll.⁊ rōnes q̄s adducit Jo.fab.ꝯ in.iij.col.⁊ Nic.de nea.in.ij.opp.glo.ſꝫ Bar.⁊ cōiter doc.saltē Citramō.in.d.l.certi cōdictio.in p̄n.in pe.col.⁊ pleni⁹ in.l.stipulatiōes nō diuidunt.in p̄n.in.x.⁊ vlti.q.vbi latissime.ff.de ver.obli.⁊ cōiter doc.i.l.vnica.C.de sen.q̄ p eo qd iterest.tenēt opi.glo.nr̄e potissimū p tex.aptū in.l.iij.in fi.C.de iuti.stip.Itē rōne iuincibili:qr q̄tiescūq̄ declaratio alicui⁹ icertitudinis nō est in p̄tāte actoris admittit libellus incert⁹.put late dixi.ſ.in.ij.not.i.ij.fal.sed sic est ꝙ declaratio iteresse nō est in p̄tāte actoris sed iudicis.vt.d.l.vnica.C.de sen.q̄ p eo qd interest.⁊ ꝯ in glo.ergo nō cogit actor illud limitatū ponere in libello.Ad fundamētū Ultramō.⁊ eorū leges ⁊ rōnes rñdete put rñdet formalr̄ Bar.in.d.l.stipulatiōes nō diuidunt.i.x.⁊ vlti.q.⁊ vltra ista †si vultis videre an iteresse
58 dicat certū vel incertū.⁊ q̄ actiōe petat.⁊ qualr̄ in iudiciū deducat.⁊ qualr̄ formet in eo sniā:videte Spe.in tit.de fru.⁊ iteres.§.viso.in vs̄i.qualr̄.⁊ in vs̄i.sed quō.⁊ in vs̄i.seq.in tit.de sentē.§.qualr̄.vs̄i.itē dꝫ.⁊ vs̄i.seq.⁊ hoc refert Nico.de nea.in.j.q.ex glo.
59 ¶ †Qualr̄ aūt ꝓbet interesse:[a] qr glo.ꝯ dicit ꝙ dꝫ interesse co
a ram iudice ꝓbari:videte Bar.in.d.l.vnica.in pe.col.in.v.q.p̄n.in vs̄i.nō restat videre de.v.⁊ vlti.q.⁊c.vsq̄ i fi.l.⁊ ibidē Bal.in v.col.vs̄i.qro quō ꝓbet iteresse.cū vs̄i.seq.⁊ illud ꝑpetuo notate ꝙ q̄uis iteresse sit ꝓbatū p vnū testē:nō tñ poterit deferri iuramētū in supplemētū ꝓbationis.ita voluit singu.Bal.in.d.l.vnica.ad fi.mot⁹ qr in isto genere ꝓbatiōis rō testis ꝓcedit p viā industrie:nō p viā sensus corporalis.⁊ ideo nō est ita ligda ꝓbatio q̄uis ꝯriū videat voluisse ipsemet Bal.in ea.l.in.x.col.in ver.mercator.de q̄ etiā ibi p Sali.in vlti.col.¶ In fi.glo.bñ
60 dicit.¶ Glo.in ver.sniam.q̄ est fi.In fi.habetis † ꝙ q̄uis regula sit ꝙ regulariter sniā debeat in scriptis ꝓferri:⁊ sic de scripti recitatiōe.fallit tñ in q̄tuor casib⁹ de qb⁹ hic per glo.nōnullos alios casus fallētiales videte per glo.in.c.fi.de re iudi.in.vj.et in.c.alberic⁹.ex̄ de testi.⁊ quosdā alios ponit do.Abb.Panor.in.c.j.ex̄ de lib.obla.vltra quos ego addo illū notabilē ⁊ singularem casum quē habetis in.l.j.C.de priui.schola.lib.xij.vbi tenet singu.Bar.post glo.no.ibi:ꝙ de ꝯsensu partiū sentētia pōt ferri sine scriptis:⁊ sic ꝙ illa solēnitas sentētie ferēde in scriptis potest remitti ꝯsensu partiū.Item addo aliū singularē casum:scilꝫ in sniā que fert in p̄sentia p̄ncipis:quia illa nō requirit qd sniā ferat de scripti recitatione.ita dixit sing.Spe.in tit.de senten.ꝓla.§.iuxta.vs̄i.nō valet etiā si est lata.de quo videte etiā per Jo.and.in.c.in causis.ex̄ de re iudi.⁊ Bal.in.l.fi.C.de legi.et in.c.j.de no.for.fideli.in vs̄i.feu.Item fallit in sentētia lata in causa m̄rimoniali in qua non requirit scriptura:sed testes sufficiūt:fm Inno.in.d.c.alberic⁹.ex̄ de testi.¶ Ultimo ꝓ nūc fallit in interlocutoria in q̄ in sui ꝓbatione nō reqrit de necessita
b te scriptura.[b] vt est glo.no.in.l.ij.⁊ ibi doc.ff.de app.Bar.i.l.ij.ad fi.C.de sen.⁊ interlo.oim iudi.⁊ in.l.nec quicq̄.§.vbi decretum.in.j.col.ad fi.ff.de offi.ꝓcō.⁊ leg.⁊ in.l.iij.C.de app.⁊ rela.Bal.in.l.fi.C.de sen.ex peri.reci.Imo.in.l.j.§.libelli.ff.de app.et circa hoc vide in specie Bal.Ange.⁊ Imo.in.l.patris ⁊ filij.ff.de vul.⁊ pup.vbi in specie dicūt ꝙ ꝯdēnatoria expēsarū cum sit interlocu.nō reqrit scripturā.idē tꝫ Bal.in.l.iij.in.iij.col.C.de fru.⁊ li.expē.⁊ videte glo.sing.in.c.fi.sup ver.ioānes.de elec.in.vj.eodē mō dicit Bar.in.d.l.titya.ff.de accu.ꝙ sniā lata ab obseruatiōe iudicij nō reqrit scripturā qr est iterlocutoria.Eodem mō sniā lata sup incidēti vel emergēti nō reqrit scripturā:fm Bal.i.l.si defendere.ff.de admi.tut.⁊ idē in p̄cepto qd fit in cōfessum añ li.ꝯte.iuxta.l.si debitorē.cū glo.ff.de iudi.ita sing.Dñi.de san.gemi.i.d.c.fi.de re iudi.lib.vj.⁊ Jo.de imo.in.d.l.p̄ris ⁊ filij.ff.de vul.⁊ pup.⁊ p ista remaneat expedit⁹ p̄sens.§.

Si quis agens. Hunc.§.ꝯtinuat ad p̄cedentes ⁊ satis inepte Jo.de pla.hoc modo.dictū est.ſ.in.§.tripli.ꝙ plus petēs punit in triplū.nūc aūt in hoc.§.declarat imperator quot modis dicat q̄s petere plus.Melius est ita ꝯtinuare fm Nic.de nea.hic.dictū est ſ.in toto isto tit.de act.qualr̄ q̄s intētet.verū qr cas aliqñ intēdat vltra q̄ sibi debeat idcirco vt viderem⁹ q̄ pena puniat ille qui plus debito petit.⁊ quot modis q̄s plus petere dicat.positus fuit iste.§.p quē ita declarant vsq̄ ad.§.si min⁹.Et diuidit in tres partes vsq̄ ad.§.si min⁹.primo ponit q̄liter plus petēs olim puniebat.in scđa declarat quot modis dicat q̄s plus petere.⁊ vnūquēq̄ modū declarat.in tertia ponit penā iuris noui q̄ imponit plus petēti.scđa ibi:plus aūt q̄tuor modis.tertia ⁊ vlti.ibi ꝓpe fi.sed hec qdē añ in vsu fuerāt.⁊.b.d.generalr̄ vsq̄
1 ad.§.si min⁹.¶ †Plus petēs i libello olim cadebat a cā.ꝯ primo ⁊ plus dr̄ q̄tuor modis vt ꝯ declarat in sp̄ē.hoc scđo.hodie vo plus petēs tp̄e punit ꝯ mō qr inducie duplicant ⁊ actor ad oē dānū litis tenet.plus vo petēs aliis modis in triplū sumptus punit quē reus sustinuit litis noīe.b.d.tertio ⁊ vlti.vsq̄ ad.§.si min⁹.generalr̄ summādo.verū qr iste.§.est nimiū prolixus:idcirco

a ¶ Interesse. Uide etiam que ad hoc habent per Feli.in.c.sacro.ad fi.de senten.excom.

b ¶ Scriptura. Adde Rot.cccc.xiij.al's.ccccxxx.vj.deci.

lixus:idcirco ꝓpter ei⁹ ꝓlixitatē legā eū ꝑ ꝟsiculos.Et istud ꝑn.
vsq₃ ad ꝟ.plus aūt.pōt subdiuidi ī tres partes.In ꝑma ponit
dictū q̄lr plus petēs olī puniebat̃ ⁊ dicti extēsionē.In scḋa fal
lētiā ad illā extēsionē ī minore.In tertia fallētiā ī maiore ex ma
gna cā iusti erroris.scḋa ibi:nisi maior.xxv.an.tertia ibi:si tam
2 magna cā.⁊.h.d.ī spē istud ꝑn.vsq₃ ad.d.ꝟsi.pl⁹ aūt.❡†Plus
petēs in libello q̄ꝫ sibi debeat̃ olim cadebat a cā:nec postea resti
tutio ꝯcedebat̃ nisi rōne minoris etatis ⁊ ratione iusti erroris.
h.d.vsq₃ ad ꝟsi.pl⁹ aūt.hoc ꝑn.est planū ⁊ facile.glo.claras h₃.
❡Notate ꝑmo ex hoc tex.ꝙ olim plus petēs cadebat a cā siue
sciēter siue ignorāter dūmodo ignorātia fuisset crassa:vt ꝑ₃ ex
ver.ꝯstātissim⁹.intm̄ vt dixerit Io.fa.⁊ sequit̃ Io.de pla.h:ꝙ
si ꝓcuratori fuisset in ꝑte satisfactū dn̄o ignorāte:⁊ dn̄s peteret
incideret in hāc penā ꝑ hūc tex.ꝑ ver.cōstātissim⁹.⁊ hoc dicit si
dn̄s petijsset creditori:al's nō.ꝑ ista patet qḋ differat iste.§.a.l.
vnica.C.de pl⁹ pet.c.j.ex̄ eo.tit.q₂ illa.l.vnica.loquit̃ vbi ꝑ dolū
qs petit pl⁹ debito:⁊ de pluri cautiōe ꝑ dolū exigit.vt ibi decla
rāt Bar.⁊ doc.⁊ glo.⁊ doc.ī.d.c.j.ex̄ de plus peti.⁊ ꝑ h̄ sing.infe
3 ro ꝙ cū pena illi⁹.l.vnice.euitet̃ †vt locū nō habeat si in libel-
lo esset adiecta illa clausula saluo iure sup̄flui.ꝓut sing.tenuit
do.Anto.de but.in.c.ij.in penul.col.ex̄ de libel.obla.referēs ita
tenere Spe.vt ibi per eum.qḋ multomagis euitaret̃ pena hu-
ius.§.⁊ toti⁹ isti⁹ materie qn̄ in libello in quo qs peteret plus
debito diceret illā clausulā saluo iure sup̄flui.qḋ notate diligē-
tissime in practica ꝓ limitatiōe hui⁹.§.⁊ ei⁹ materie.⁊ miror qḋ
hac dicta clausula non vtant̃ libellātes.Itē aduertite ꝙ q̄uis
iste tex.in ꝟ.ꝑtinet.qḋ verbū sonat in realitatē.videat̃ inuere ꝙ
hac pena solū habeat locū qn̄ agit̃ actione reali.vos tn̄ dicite ꝙ
gn̄al'r ꝓcedit siue agat̃ reali siue ꝑsonali.vt p₃ ꝑ exēpla q̄ ponū
4 tur in ꝟ.pl⁹.⁊ ꝟ.seq.j̄.eo.ſm Io.fa.⁊ Io.de pla.h.❡†Scḋo no
tate ex hoc tex.in ꝟ.nisi minor erat.ꝙ minori dat̃ restitutio ad-
uersus plus petitionē in libello suo positā:qḋ h₃ locū:vt inq̄t
hic tex.qn̄ sui facilitate h̄ ꝓcessisset:secus aūt si dolose petijsset:
q₂ tūc puniret̃ sicut ⁊ maior in triplo expēsarū.iuxta.§.oēs.ꝟsi.
tripli.s̄.eo.⁊ multomagis puniret̃ si minor dolose plus petijs-
set:⁊ etiā dolose exegisset cautionē pluris:q₂ tūc caderet a toto
debito.iuxta.l.vnicā.C.de pl⁹ peti.nec istis casib⁹ daret̃ sibi re-
stitutio in ītegrū:q₂ minori nō dat̃ restitutio aduersus dolū ve
rum.vt.l.j.C.si aduer.deli.⁊.l.si ex cā.§.nūc vidēdū.⁊.§.si in cō-
missum.⁊.l.auxiliū.ff.de mino.q̄uis aduersus dolū ꝑ̄sumptū ⁊
de ꝑ̄terito bene subueniret̃ minori.vt est glo.quā Ioā.de pla.⁊
Ang.h reputāt sing.in.l.vbi exigit̃.in ꝑn.in glo.ij.sup ver.ꝓxi
mam.ff.de edē.quā Bar.Bal.Ange.⁊ alij ibi sequunt̃ ⁊ multū
eā notāt ad h̄:sec⁹ aūt si esset dolus etiā ꝑ̄sumpt⁹ sed de futuro.
vt.l.auxiliū.in ꝑn.in ꝟ.s₃ in sexag.ff.ḋ mino.ne det̃ materia de-
linquēdi.⁊ ita limitat Bar.ī.l.vbi exigit̃.in ꝑn.ff.de edē.⁊ ī.l.mi
nor.xxv.ānis omissam.ff.de mino.⁊ ibi ꝑ h̄ īfert ad qōnē nota-
bilē.de q̄ ibi ꝑ eū.⁊ lati⁹ ꝑ eūdē in.l.j.§.nūtiatio.in antepe.⁊ pe.
col.⁊ ibidē ꝑ alios.ff.de ope.no.nū.⁊ ꝑ Io.an.⁊ alios in.c.audi
tis.ex̄ de in inte.resti.ꝑ Bal.in.d.l.auxiliū.in ꝑn.⁊ in.d.l.minor
xxv.an.omissa₃.⁊ ī.d.l.vbi exigit̃.⁊ ibi etiā ꝑ Ang.⁊ alios post
5 Guil.de cu.❡†Ulti.notate ex hoc tex.in ꝟ.sane si tā magna.ꝙ
error facti d₂ esse iustus.⁊ ꝓpterea dicim⁹ vulgo ꝙ prudētissi-
mos fallit:vt inq̄t Iurisconsul.in.l.ij.ff.de iu.⁊ fa.igno.⁊ glo.hic
in ver.ꝯstātissim⁹.sup q̄ ꝟbo hoc ꝓbat̃ in tex.nr̄o.qḋ intellige
a verū in facto alieno.[a] ⁊ in istis terminis loquit̃ tex.nr̄.sec⁹ autē
in facto ꝓprio in q̄ ignorātia facti ꝓprie nō est tolerabilis.vt.l.
quāq̄ꝫ.ff.ad velleia.⁊.l.plurimū.ff.de iu.⁊ fa.igno.iūcta.l.fi.ff.ꝓ
6 socio.⁊ glo.in.l.si qs delegauerit.in glo.ij.ff.de noua.†Aduer-
tite tn̄ ꝙ illud qḋ dictū est in facto alieno esse tolerabilē ignorā
tiā:imo iustū esse errorē recipit multas limitatiōes:vt plene ꝑ
doc.⁊ do.Ant.de bu.⁊ Io.de imo.in.c.ab excōicato.ex̄ de ꝑ̄scri.
7 ❡†Ex multis ꝓ nūc tres singulares vobis trado q̄s reputo
certas ⁊ nobiliores.Fallit ḡ ꝑmo nisi de eo fuisset sepe discussu₃
et tractatū ꝑ illū q vult ignorātiā allegare ſm Bal.in.l.cū alie-
nam.ī vlti.col.C.de leg.ꝑ.l.ꝓcula.ff.de ꝓba.⁊.l.si patron⁹.ff.de
cōfir.vti.⁊ sequit̃ Io.de imo.in.l.si dom⁹.§.de euic.ff.de lega.j.
8 ❡†Scḋo fallit nisi esset tale factū qḋ esset publicatū in quo qs
morā trahebat.vt.c.j.de postu.p̄la.al's de resti.spo.iūcto.c.fi.q
ma.accu.pos.accedāt qḋ voluerūt glo.no.vt in.l.si tutor petit⁹.
in glo.fi.quā glo.ibi no.Bar.C.de peri.tu.⁊ glo.in.l.q̄nq̄ginta.
ff.de excu.tut.⁊ glo.in.§.q aūt.sup ver.cognouerit.s̄.ḋ excu.tu.
et glo.ī.l.j.⁊ ibi Bar.ff.de recepta.q̄ volūt ꝙ qs ꝑ̄sumat̃ scire ꝙ
publice scribat̃.facit.l.si pupill⁹.§.ꝑ̄scribere.ff.de isti.⁊ ꝓpterea
qs nō pōt ignorare schedulā positā in portis seu valuis eccl'ie.
9 vt est tex.no.in.§.pe.in aut.quō opor.epi.col.j.❡†Tertio fal-
b lit ⁊ vltimo ꝓ nūc:nisi esset factū notabile ⁊ graue[b].c.cū illor.
ex̄ de sen.excō.in antiqs.⁊ notāt do.Ant.⁊ Imo.ī.d.c.ab excōi-
cato.itē illud qḋ dictū est.s̄.in facto ꝓꝓo nō esse tolerabilē igno
rātiā fallit si sit factū multū de lōginq̄ seu de antiq̄:quia tūc to-
lerat̃ ⁊ ꝑ̄sumit̃ ignorātia:quia hoīm memoria est multū labilis
et caduca.l.peregre.in ꝑn.ff.de acq.pos.⁊ ita no.Dy.in reg.ꝑ̄su
mitur qs.de reg.iur.in.vj.⁊ Bar.in.l.si qs delegauerit.§.fi.ff.
de noua.⁊ in.l.non fatet̃.ff.de cōfes.⁊ in.l.celsus.ff.de vsuca.qḋ
intellige verū singulariter qn̄ tractat̃ de dāno euitādo:q₂ tūc ex
lōginquitate tꝑis bn̄ ꝑ̄sumeret̃ ignorātia in facto ꝓꝓo:sec⁹ qn̄
tractaret̃ de lucro.istud est qḋ sing.voluit Bar.in.l.qui fund⁹.
§.seru⁹ meus.per illū tex.ff.ꝓ emp.qḋ dictū cōmēdat ⁊ merito
Ang.de are.hic ⁊ mādat ita obseruari memorie ꝙ nunq̄ꝫ exeat
mentē.potestis alio modo limitare id qḋ certū est in facto ꝓꝓo
nō esse tolerabilē ignorātiā:vt nō ꝓcedat qn̄ factū esset ita ītri-
catū qḋ nō posset de facili memoria retineri.iuxta.l.emptor.§.
luci⁹.ff.de pac.⁊.l.cū fideicō.ff.de ꝯfes.ita Bar.in.l.si qs ita dele
gauit.ī fi.ff.de noua.⁊ Ang.in.d.l.q fundū.§.seru⁹ me⁹.ff.pro
emp.❡Glo.j.paruula.sup ver.intētione.in fi.Et sic ponit̃ ꝯtē-
tum ꝓ ꝯtinēte ⁊ intētio q̄ ꝯtinet̃ in libello ꝓ ipso libello.facit.l.
si qs intētiōe ambigua.ff.de re iudi.de q̄ etiā ꝑ Spe.in ti.ḋ lib.
10 cōcep.in ꝑn.❡†In glo.in ver.cōplexus.in fi.Habetis ꝙ olim
qui an̄ tꝑs petebat cadebat a iure.vt.d.l.nō solū.§.fi.ex quo ha
betis ꝙ de iure ffor.pena petētis an̄ tꝑs erat amissio cause.itē
qḋ ad ius ffor.se refert tex.nr̄ dū dicit olim cadebat ⁊c.⁊ idē sc₃
qḋ de iure ffor.pena petētis ante tꝑs esset amissio cause:tenuit
etiā glo.in.d.l.nō solū.la.j.§.fi.sup ver.teneri eū.⁊ in.d.l.nō so-
lum.la.ij.in.§.tale.sup ver.cōmissum.ff.de libe.leg.⁊ ex hoc seq
tur qḋ iura ffor.hodie sunt in hoc correcta:cū hodie pena petē
tis an̄ tēpus sit tm̄ duplicatio īduciarū.vt.§.tēporales.j̄.de ex-
cep.⁊ ꝟsi.sed hec q̄dē.j̄.eo.§.⁊ idē etiā tenuit glo.etiā ſm vtrāq₃
opi.Azo.⁊ Huguli.in.l.pecuniā.in glo.fi.sup ver.videar.ff.si
cer.pet.q̄uis Ang.de are.⁊ min⁹ bene referat eā ꝯ̄triū tenuisse.
Cōtrariā ꝟo opi.sc₃ ꝙ imo etiā de iure ffor.pena petētis ante
tꝑs nō esset amissio cause:sed duplicatio induciarū:t₃ Bar.in
d.l.nō solū.§.tale.⁊ sentit in.d.l.pecuniā.mot⁹ ꝑ.l.bone.§.si sub
cōdi.ff.de edil.edi.⁊ idē tenēt Io.fab.⁊ Io.de pla.⁊ Nic.de nea.
in.j.opp.glo.ꝑ illū met tex.⁊ ꝑ.l.grege.§.sub ꝯdi.ff.de pigno.⁊
d.l.pecuniā.ff.si cer.pet.⁊.l.in lege aq̄lia si deletū.ff.ad le.aqui.⁊
ſ₃ h̄ seq̄t̃ ꝙ iste tex.dū dicit olim cadebat:nō refert se ad ius.ff.
sed ad ius antiquū an̄ ius.ff.⁊ ꝑ hoc etiā sequit̃ ꝙ hodie ius.ff.
nō sit correctū ꝑ.d.§.tēporales.j̄.de except.⁊.d.ꝟsi.sed hec q̄dē.
j̄.eo.cū idē disponat ꝓut illi.§.sc₃ ꝙ pena petētis an̄ tꝑs sit tm̄
duplicatio induciarū.⁊ ad.d.l.nō solū.§.tale.vbi petēs an̄ tꝑs
cadebat a causa:ꝓut etiā dicit ibi glo.sup ver.cōmissum.rn̄det
Io.fab.hic qḋ de iure.ff.aliud erat in debito sub ꝯdi.vel in diē a
certā ex vna parte vt petētis talia debita esset pena.ꝓut ⁊ ho-
die duplicatio induciarū.⁊ aliud in debito in diē īcertū petētis
tale debitū an̄ tꝑs esset pena qḋ caderet a cā per.d.§.tale.q̄ dr̄ia
ſm eū hodie est sublata ⁊ correcta:ꝑ ver.tꝑe.j̄.eo.§.vel ſ₃ Bar.
in.d.§.tale.potestis dicere ꝙ.d.§.tēporales.⁊.d.ꝟsi.sed hoc qui
dem.loquunt̃ de die certa ⁊ ꝯdi.s₃ de die incerta nihil d₂.⁊ sic il
le.§.tale.q loquit̃ de die incerta remanebit īcorrect⁹.⁊ sic q agit
ante diē certū:etiā hodie sustinet penā:q₂ cadit a iure suo.⁊ hoc
met etiā rn̄det Nico.de nea.hic in.j.q.glo.vel ſm Bar.in.d.§.ta
le.cū dies certa habeat̃ ꝓ ꝯdi.vt.l.dies incert⁹.ff.de cōdi.⁊ de- b
mon.ille.§.erit hodie correct⁹.⁊ in hāc vltimā inclinare vr̄ Dy.
et reputat tenēdū mēti.⁊ ita t₃ hic Io.fab.vt.s̄.retuli qḋ impu
gnat Ang.de are.h:q₂ legū correctio est euitāda:vulgata.l.vni
ca.C.de inoffi.do.⁊.c.cum expediat.ex̄ de elect.in.vj.⁊ maxime
cū fieret ꝑ ꝟba īpropria:prout in terminis nr̄is cū aliud sit esse
cōditionē ⁊ aliud haberi ꝓ ꝯditione queādmodū aliud est esse
ciuē aliud haberi ꝓ ciue.vt.l.mercis.la.ij.ff.de ver.sig.⁊ habet̃
per Bar.in.l.si is q ꝓ emptore.in ꝑn.ff.de vsuca.circa mediū.
in ꝟsi.q̄ro ꝑncipaliter circa materiā fictionis inductiue.in tali
materia fictiōis cogitabā posse sustineri Bar.ꝑ vnū fundamē-
tum qḋ si esset verū pateret clara rn̄sio ad allegata ꝑ Ange.nā
illud qḋ d₂ in correctorijs nō esse fiēdā extēsionē verū est ꝙ ex
idētitate rōnis:s₃ ex maioritate bn̄ licita est extēsio ꝓut ī termi
nis nr̄is.nā si in petēte debitū ꝯditionale in quo est oīs incerti
tudo an ⁊ qn̄ nihilomin⁹ petēs solū punit̃ in duplicatiōe indu
ciarū.ꝓut tenet Bar.ꝑ multa ī.l.pecuniā.ff.si cer.pet.⁊ ꝯ̄ Guil.
de cu.rn̄dete ad fundamēta sua.⁊ idē Bar.in.l.ita stipulat⁹ ma
gna.xxxij.col.ff.de ver.obli.⁊ Bal.in.l.j.in.vj.col.C.de fideicō.
et Nico.de nea.in ver.plus.j̄.eo.in apostil.tex.⁊ lati⁹ in.j.q.⁊ ex̄
glo.quāto magis in debito in diē incertā.puta die mortis que
q̄uis sit incerta qn̄ est tn̄ certa ante.vt.l.j.⁊.l.heres me⁹.in ꝑn.
ff.de ꝯdi.⁊ demō.in quo nō versat̃ tāta prauitas petētis:prout
in debito oīno ꝯditionali d₃ esse solū pena duplicationis indu
ciarū:ꝓut est pena in debito mere ꝯditionali:nō aūt d₃ esse pe-
na amissionis cause:q₂ esset maior pena q̄ꝫ in debito mere cōdi
tionali:⁊ sic plus puniret̃ qui min⁹ delinq̄ret:s₃ fundamētū est
falsum:q₂ in correctorijs nedū ex idētitate rōnis imo ex maio-
ritate nūq̄ꝫ est licita extēsio ſm regulas cōes traditas ꝑ Bal.et
alios in aut̃.quas actiones.C.de sacrosan.eccle.⁊ Bar.in.l.ꝑ̄ci
pimus.per illū tex.C.de appel.⁊ per repetētes cōmuniter:vt

❡Alieno.Adde do.Bartho.sozi.ī ꝯsi.cc.xiij.inci.ī causa onofrij.versi.in hac difficultate.⁊ in cōsi.clxviij.inci.in primis.versi.sed ꝯtra hanc.in ij.parte.

❡Et graue.Vide Fran.areti.in l.si fideiussor.ff.manda.

Jmo.⁊ Ludo.ro.in.l.si ỽo.§.de viro.ff.solu.ma.⁊ ꝓbaṫ multũ
bene in.d.auṫ.quas actiones.iũctis ibi traditis.vbi autẽ illud
autenticũ corrigẽs ꝑscriptionẽ cẽtenariã in ecclesia:nõ tñ extẽ-
diṫ ad ciuitatẽ ſm cõem sñiam:ꝙuis maior ratio corrigẽdi sit
in ciuitate.ꝯsiderate an possit sustineri Bar.ꝑ aliã regulã que
h3 ꝙ in correctorijs de stricta significatiõe ad latã licita est ex-
tẽsio:prout tenuit glo.sing.l3 vulgata in cle.j.sup ver.eligaṫ.de
elec.⁊ ꝙ appellatione ꝯditionis lato sumpto vocabulo veniat
etiã dies incertꝰ.d.l.dies incertꝰ.ff.de ꝯdi.⁊ demõ.interdũ cogi
tate:quia hoc nõ firmo.¶ Glo.ĩ ver.cadebat.Diuidiṫ in duas
partes.Jn prima allegat ꝯcordãtes.Jn scða extẽdit hunc tex.
11 Scða ibi:et qð hic dixit in priuato.¶ †Jn ea.glo.in fi.Põde-
rãda sunt ỽba huiꝰ glo.dũ loquiṫ ꝑ verba ꝑteriti tpis dũ dicit
idẽ erat.nã dũ vult glo.ꝙ olim eadẽ erat pena in fisco plꝰ petẽ-
te qð ⁊ in priuato.s.amissiõis cause innuit qð hodie aliud fit in
vtroqꝫ:vt queadmodũ in ꝑuato plus petẽte immutata est illa
pena amissiõis cause:⁊ tñ est hodie pena duplicatiõis inducia-
rum qð etiã fit in fisco hodie.⁊ ex hoc sequiṫ glo.velle ꝙ.d.l.iu-
stus.hodie sit correcta.⁊ glo.istã simpl'r t3 Nic.de nea.in.j.opp.
glo.idẽ ⁊ apertiꝰ tenuit glo.ĩ.d.l.iustꝰ.⁊ ibi expsse firmat ꝙ illa
l.sit hodie correcta.⁊ istud idẽ sequiṫ Bar.sed Jo.fab.hic tenet
oppositũ:ꝙ imo illa.l.iustꝰ.nõ sit hodie correcta.⁊.h.d.ipse au-
dacter tenẽdũ.⁊ sic isto casu fiscꝰ erit deterioris ꝯditiõis ꝙ̃ pri-
uatꝰ:q2 priuato plꝰ petẽte hodie est pena amissionis cause:nec
hoc videaṫ absurdũ ſm Jo.fa.cũ in his q̃ tẽdũt ad correctionẽ
moꝝ ⁊ bonũ exẽplũ ꝑbendũ fiscus ꝯtentaṫ esse deterioris cõdi
tiõis ꝙ̃ priuatꝰ:hinc est ꝙ etiã durãte legatiõe põt cogi legatꝰ
fisci adire ⁊ restituere hereditatẽ suspectã.l.si legatꝰ.in prin.ff.
ad trebel.Et ꝓ hac opi.sc3 ꝙ.d.l.iustꝰ.nõ sit hodie correcta mo
tus est ipse Jo.fab.q2 frustra fuisset posita in vltimo.C.vt deno
taret impator idẽ ius esse in fisco ⁊ ꝑuato.⁊ ꝓ hoc facit:q2 leges
ꝙ̃uis correcte nũꝙ̃ tñ reponunṫ in volumine legũ qñ tẽdũt ad
declarationẽ aliarũ legũ ⁊ alias leges reddũt intelligibiliores:
vt inqt glo.no.in.l.j.in prin.in glo.mag.in prin.ff.de cõiũ.cum
emã.libe.scðo motꝰ ipse Jo.fab.quia in dubijs qõnibꝰ iudicã-
dum est ꝯ fiscũ.l.nõ puto.ff.de iu.fisci.Ad hoc possum vere rñ-
dere ex illa no.limitatione quã dat ad regu.d.l.nõ puto.Ja.de
bel.in.l.j.§.fi.C.de cadu.tollẽ.vbi illã regulã intelligit ꝓcedere
qñ fiscꝰ tractat de lucro ⁊ priuatꝰ de dãno:q2 tũc in dubijs bene
iudicãdũ est ꝯtra fiscũ:al's secus.de qua limitatiõe videte oĩno
Ange.de are.in.§.fi.š.qui.mo.testa.infir.⁊ sic stabit defensata
opi.glo.nr̃e.⁊ Bar.ꝙ.d.l.iustꝰ.hodie sit correcta ꝯ Jo.fab.ꝙ̃-
uis etiã cũ opi.Jo.fab.tenuerint Jo.de pla.⁊ Ang.de are.hic:
a quibꝰ oĩno discedo ꝯrium tenens:vt vidistis.¶ Glo.in ver.
12 causa cognita.in fi.Habetis † ꝙ in ꝯcedẽdis in integrũ restitu
tionibꝰ reqriṫ cause cog.verũ q2 ea q̃ reqrũt cause cognitionẽ
regulariter delegari non pñt.l.nec qcꝙ̃.§.vbi decretũ.⁊ qð ibi
glo.in ver.ꝑ libellũ.⁊ ibidẽ Bar.⁊ doc.ff.de offi.ꝓcõ.⁊ leg.hinc
dubitauit Ang.de are.hic:nunqd cã in integrũ restitutiõis sit
delegabilis:⁊ sic nũqd possit delegari.de quo cũ sit materia im
pertinẽs oĩno dicite sic distinguẽdo vt ꝑ Bar.⁊ alios in.l.fi.C.
vbi ⁊ apud quẽ.cuius doctrinã refert ⁊ sequiṫ Ang.hic.

Plus autem. Jste ỽsi.summatꝰ fuit in genere
in ꝑn.huiꝰ.§.nec aliud cõmodũ
sũmariũ expectat.⁊ ad hũc tex.ꝯcordat tex.in.c.j.eẋ de plꝰ peti.
1 ¶ †No.j.qñ qs dicaṫ plus petere re:vt qñ debenṫ.x.tm̃ ⁊ petit
xx.vt hic in tex.in hoc limitat Jo.fab.h.⁊ sequiṫ Jo.de pla.qñ
plus petiṫ vna petitione ⁊ simpliciter:secus est autẽ qñ plus pe
tereṫ in accessorio:vt q2 aliqs peteret rem cũ fructibꝰ vel inter-
esse ⁊ ꝯstaret per ꝓcessum nõ teneri reũ ad fructꝰ vel interesse:
sed solũ ꝑncipaliter:quia tũc non haberet locũ pena huius.§.
quia cũ hoc sit penale nõ d3 extẽdi.l.interꝑtatione.ff.de penis.
et ꝙ debeat puniri saltẽ pena tripli appareat:ſm eu3:quia per
2 accessiones quis nõ soluit maiores sportulas.¶ †Scðo no.in
ver.tpe.ꝙ petẽs ante diẽ dr plus petere tpe.⁊ iste tex.ꝓcedit ſ3
Jo.fab.Jo.de pla.⁊ etiã Ange.de are.hic in.x.col.siue dies sit
apposita ab hoĩe de ꝯsensu partiũ:siue dies insit ex natura rei
velut in fructibꝰ nascituris ⁊ partu nascituro.iuxta.l.interdũ.
in prin.cũ simi.ff.de ver.obli.⁊ ita expsse tenet glo.in.§.tpales.
in ver.similes.j.de excep.siue dies insit a.l.vt in exactiõe dotis
rerũ mobiliũ.iuxta.l.vnicã.§.exactio.C.de rei vxo.act.vel in cõ
stituta pecunia.iuxta.l.ꝓmissor stichi.in prin.ff.de ꝯsti.pecu.in
his eñ oĩbus locũ haberet iste.§.⁊ eius pena.addo qð idẽ etiã
tenuit do.Ant.de bu.in.c.j.eẋ de plus peti.⁊ est tex.apertus in
d.§.tẽporales.in ver.hodie.⁊ in ver.añ tp̃s pactiõis vel obliga
tionis.⁊ exꝑssius in ver.spõte induxerit vel natura actionis cõ
tinet.¶ An aũt istud ꝓcedat in die incerta q̃ habeṫ ꝓ ꝯditiõe:
3 dixi late in prin.huius.§.in ver.lesus.¶ †Tertio no.ꝙ petẽs
ante ꝯditionẽ dr plus petere tpe.sed aduerte quia illud cõpa-
ratiuũ plus isto casu nõ ꝑsupponit suũ positiuũ:q2 pẽdẽte ꝯd
tione aliqd debeaṫ:q2 istud est falsum.vt.l.cedere diẽ.ff.de ver
signi.⁊ cõparatiuũ nũꝙ̃ ꝑsupponit suũ positiuũ quoties aliqd
absonũ resultaret.l.inciuilẽ.⁊ ibi glo.in ver.cautus.C.de fur.⁊
dicũt grãmatici tũc esset cõparatio abusiua.¶ Quarto no.ibi:
qua rõne.cũ glo.paruula q̃ exponit.i.fi'i ꝑ ꝯriũ ꝙ licita est ar-
gumẽtatio a rõne ꝑ ꝯriũ.ꝯcor.l.iij.ĩ ꝑn.ff.ad le.fal.ꝯcor.qð vul
go dicimꝰ ꝯrioꝝ eãdẽ esse disciplinã:quia cognito vno de ꝯrijs
cognosciṫ ⁊ reliquũ.l.j.in ꝑn.⁊ qð ibi pulcre per Bal.ff.de his
4 qui sunt sui vel alie.iur.cũ si.¶ †Jtẽ potestis colligere ex hoc
tex.ſm Jo.de pla.hic ꝙ illud qð operaṫ oppositũ in opposito:
illud idẽ operaṫ ꝓpositũ in ꝓposito:vt hic.⁊ in.l.fi.ff.de leg.iij.
et.l.si ꝯtra.ff.de vul.⁊ pupil.de quo brocardo per Bar.in.l.in-
5 ter stipulantẽ.§.sacrã.ff.de verb.obli.¶ †Ulti.no.in ver.loco.
ante fi.ꝙ pretia rerũ variant ſm varietates regionũ.concor.l.
ideo in arbitrio.ff.de eo qð cer.loco.l.pretia rerũ.§.fi.ff.ad legẽ
fal.vbi inquit Juriscõsul.nõnullã ꝑtij varietatẽ tpa locaqꝫ af-
ferre.⁊ ibi est tex.signãdus in fi.quẽ Ang.de are.hic bene ꝓ sin
6 gulari h3 † ꝙ charitudo q̃ raro accidit non d3 imponere pretia
rebꝰ:sed d3 haberi ꝯsideratio ad ea q̃ cõiter accidũt.iuxta.l.nã
ad ea.ff.de legi.¶ Hinc sumpta occasiõe Ang.de are.hic mul-
7 tum late ⁊ diffuse examinat † q'r ꝓbeṫ valor [a] ⁊ estimatio rerũ
a et qua habeãt deponere testes.de qua materia vide hic per eu3
vsqꝫ ad saturitatẽ.⁊ ꝑ Bar.Ange.⁊ Jmo.in.d.l.ꝑtia rerũ.§.fi.
vide glo.in.l.ij.in glo.mag.in ver.iudicis.⁊ ibi late Bart.C.de
rescin.vẽdi.in pe.⁊ vlti.col.⁊ ibi Bal.in repe.illiꝰ.l.in antepe.et
vlti.col.vsqꝫ ad fi.illius.l.⁊ qð no.dixit Bar.in.l.j.§.si heres.⁊
ibi Jmo.⁊ alij scribẽtes.ff.ad treb.Bar.in ꝯsi.suo inci.lr̃is ve-
stre magnificẽtie.Jmo.in.l.qui rome.§.coheres.in vlti.char.
ff.de ver.obli.⁊ latissime per Canoñ.vt Ant.de bu.⁊ Jmo.ĩ.c.
pe.eẋ de emp.⁊ vẽdi.⁊ in.c.cũ causam.⁊ ibi maxime ꝑ do.Abb.
et Jmo.eẋ de testi.⁊ vide Bar.in.l.semp.C.de erog.mili.anno.
lib.xj.vbi dicit esse casum exꝑssum ꝙ quãti frumentũ valet vel
alie res venales nunꝙ̃ debet inspici:nisi in loco publico publi
ci fori quãti ibi vẽdi potuisset.vñ si res põt vẽdi multo plus vl'
minus priuatim sed in foro nõ tãti nõ debemꝰ illũ locũ inspice
re:s3 semꝑ debemꝰ ꝯsiderare estimationẽ ſm locũ publicũ.qð
dictũ reassumit etiã Bar.in.d.l.ꝑtia rerũ.§.fi.in prin.alibi di-
cit Bar.in.l.fi.in.iiij.no.C.de magi.ꝯue.qð ibi est tex.in perpe-
8 tuũ notãdus † ꝙ excusaṫ tutor vel curator si vẽdit rem ꝓut est
estimata autoritate publica l3 plus valeat.¶ Alibi dixit sing.
Bar.in.l.fi.vbi hoc no.ex illo tex.C.de ꝑdijs ⁊ oibꝰ rebꝰ naui.
9 li.xj.† ꝙ in dubio ꝑsumiṫ res tãtũ valere ꝙ̃tũ est estimata ĩ cõi
estimo.qð diligẽtissime no.⁊ sequiṫ Bar.in repet.d.l.in pe.col.
C.de rescin.vẽ.Ang.in.d.l.rerũ.§.fi.vide etiã in materia qð di-
cũt Bar.⁊ Bal.in.d.l.fi.§.fi.per illũ tex.C.de admi.tut.de tuto
ribꝰ ⁊ curatoribꝰ habẽtibꝰ vẽdere frumẽtũ tpe charistie.an ỽo
si alio tpe vẽdãt excusenṫ.vide etiã quod no.Bar.in.l.domos.
ff.de leg.j.de ꝑtio edificioꝝ estimãdo.⁊ qð not.Bar.in.l.vnica.
in vlti.q.prin.C.de sen.que pro eo qð interest.⁊ ibi Bal.in.iij.⁊
vlti.col.vide etiã Bar.in.l.si seruus furtiuꝰ.per illũ tex.cũ glo.
10 ff.de cõdi.fur.⁊ ibi etiã ponit † cũ quibꝰ qualitatibꝰ debeas res
estimare.de quo etiã ꝑ glo.in.l.mortis causa capimꝰ.§.fi.in ỽ.
11 potuisset.ff.de do.cau.mor.q̃ glo.dicũt † rem tãtũ valere ꝙ̃tum
b vẽdi potest:sc3 homini sciẽti ꝯditionẽ rei.[b] de quo etiã ꝑ Bal.
12 in.l.solũ.C.de testa.⁊ ꝑ Bar.in.d.l.j.§.heres.ff.ad treb.¶ †An
autẽ si testis dicat rẽ tantũ valere ſm suã opinionẽ ꝓbet.ponit
sing.Bar.in.l.fi.C.de pred.⁊ omni.re.naui.lib.xj.Et an testis
deponẽs sup valore rei:seu super rei estimatiõe debeat assigna
re causam ⁊ rationẽ dicti sui etiã non interrogatꝰ.ponit Bart.
in.l.solã.in.xij.col.versi.quero nũquid de estimatione rei.C.de
testi.⁊ in.l.vnica.in.vij.col.C.de sentẽ.que pro eo qð interest.et
in.l.fi.§.fi.in pe.col.C.de iu.do.⁊ Bar.in trac.suo de testi.in.iij.
13 col.† Et an valor seu pretiũ rerũ possit ꝓbari per instrumẽta in
quibꝰ ꝯtineaṫ qual'r talis domꝰ est vẽdita pro tãto.ponit Bal.
in repe.d.l.ij.C.de rescin.vẽdi.in pe.col.ỽsi.decimo quero nun-
quid ista ꝓbatio.⁊ sing.Bal.in.l.vnica.in vlti.col.in ỽsi.quero
nũquid per instrumẽta veterũ emptionũ.C.de sent.que pro eo
qð interest.vbi ponit an per instrumẽta veterũ ⁊ antiquarũ em
ptionũ olim factarũ probeṫ valor rei ad ꝑsens:⁊ ibi etiã quid si
instr̃a sint singularia.⁊ vide oĩno ibi per eũ.¶ Glo.in ver.plus
aũt.in fi.Nunqd aũt iure ffoꝝ.petẽs plus tpe cadat a re ⁊ a cã.
dixi late in prin.huiꝰ.§.in glo.j.¶ Glo.in ver.cõmemoratiõe.
Diuidiṫ magistraliter in tres partes ꝑncipales.Jn prima de-
clarat tex.vno mõ ⁊ declarationẽ rõnis assignat.Jn scða decla
rat tex.alio modo ⁊ declarationis rõnẽ assignat ĩserẽdo formã
libelli in actione arbitraria ꝓpter locũ.Jn tertia tacite format
qõnẽ.Scða ibi:vel dic de ipso loco.Tertia ibi:post hoc nisi sol
uat.Jlla tertia principalis subdiuidiṫ in tres.Jn prima facit
qð dictũ est:q2 format qõnẽ ⁊ ei tacite rñdet cũ limitatione.Jn
scða refert opi.Pla.illã limitationẽ ĩpugnãtis.Jn tertia ꝯfen
dẽdo dictã limitationẽ rñdet adductis ꝑ Pla.scða ibi:s3 Pla.
14 qð vbiqꝫ.tertia ibi:sed certe qð dictis legibꝰ dr.¶ †Jn ea.glo
ibi:in loco

a ¶ Ualor.Uide
Fran.are.in.l.ex
facto.§.itẽ q̃ro.
in.ij.col.de vul.
et pupil.et oĩno
do.Maria.sozi.
in ꝯsi.viij.incip.
visis.in.j.parte.
vbi qualiter va-
lor rei articulari
debeat:et ꝙ va-
lor seu estimatio
cõmunis ꝑ em-
ptionẽ aliud nõ
inducit.et vide
do.Barth.sozi.
in cõsi.xlij.inci.
in causa.ỽsi.sed
ad hoc vt qs.cir
ca med.ea.parte
j.ꝙ vt ꝓbeṫ va-
lor rei d3 de ali-
quo ꝯtinuato tẽ
pore ꝓbari.⁊ do.
Alex.de imo.in
ꝯsi.clxxij.in vlti.
col.in fi.ĩ.ij.par-
te.vbi ponit:qd
debeãt depone-
re testes.⁊ in ꝯsi.
lxiiij.in.j.col.in
ij.parte.et oĩno
Feli.in.c.cũ cau-
sam.in.iij.colũ.
versi.et per hãc
fallẽtiã.de testi.
et remissiue in.c.
cu3 causa.eo.tit.
in.j.col.versi.in
glo.ij.in fi.⁊ Lã-
fran.in.c.qm̃ cõ-
tra.in ver.testiũ.
in.xxvj.colũ.in
prin.in ver.q̃ro
ergo.cu3.iij.ỽsi.
seq.charta.xviij.

b ¶ Conditione3
rei.Adde idem
per do.Maria.
sozi.in.š.all'.ꝯsi.
viij.versi.et stãt
ista simul.ibi:qn
imo singulariṫ.
in.j.parte.

ibi:in loco destinato. Hec prima expositio est vera in se:sed non
cõuenit ad tex.nostrũ qui expsse dicit sub cõmemoratione illi⁹
loci.vñ tenete expositionẽ sequentẽ. ¶ In ea.glo.ibi:in libello
14 ponere dꝫ.† Habetis formã libelli in actione arbitraria ꝓpter
locũ qd in libello dꝫ fieri mẽtio de loco in quo fiẽda erat solu-
tio:⁊ postea dꝫ ↄcludere alternatiue:vt soluat hic:vel in loco in
quo ꝓmisit soluere.formã aũt hui⁹ libelli:ponit glo.in.l.ij.§.si
quis.sup ver.detracto.ff.de eo qd cer.loco.⁊ lati⁹ in.l.iij.§.j.in
ver.adiectione.ff.eo.tãgit̃ succincte ꝑ Spe.in tit.de plus peti.
versi.sinautẽ.⁊ ꝑ Roffre.in ti.de actiõe in fac.arbitria.hui⁹ etiã
libelli formã ponit Spe.in tit.de solu.§.j.notãdũ.in vsi.si.ꝓut
refert Nico.de nea.h in vltimis verbis.vos aũt ex mẽte Jo.de
pla.⁊ Ang.de are.h.⁊ i.d.§.ꝓterea.s.eo.ita formate libellũ ple-
nius quã formet glo.nr̃a h.ago ↄtra Tityũ ⁊ dico ꝙ est obliga
tus ad soluẽdũ mihi tot saccos frumẽti:vel tantã pecuniã:vel
aliã rem in ciuitate Rome:qd frumẽtũ ego mutuaui sibi in ci-
uitate ista Papie ⁊ ibi ipse ꝓmisit mihi se soluturũ in dicta ci-
uitate Rome:cũ lapsuꝫ sit tm̃ tp̃s quo dictã solutionẽ facere po
tuit:quare peto ipm Tityũ ↄdẽnari ad dãdũ ⁊ soluẽdũ mihi h
in ista ciuitate Papie habita per officiũ ⁊ arbitriũ vestrũ rõne
mei interesse hoc est ei⁹ qd interest mea dictũ frumẽtũ mihi so-
lutũ nõ fuisse in dicta ciuitate Rome qd ĩteresse ascẽdit vsqꝫ ad
summã de.xx.in qb⁹ etiã peto eũ ↄdẽnari. In hoc libello plu-
ra sunt cũ artificio.⁊ primo duꝫ dixi qd ꝓmisit mihi in ciuitate
ista Papie se soluturũ Rome:⁊ sic apposuit locũ ꝓmissiõis et
locũ destinate solutiõis. An aũt vterqꝫ loc⁹ necessario sit ponẽ
dus in libello:q̃ glo.nr̃a hic tãgit.vide Bar.in.l.ij.§.fi.ff.de eo
qd cer.lo.tenẽtẽ ꝙ sic:ne omissio auferat loci vtilitatẽ.qd intel-
lexit Bar.in.l.iij.in prin.in.ij.col.esse verũ vt vterqꝫ loc⁹ appo
ni debeat:scꝫ in narratiõe facti p̃ambuli:nõ aũt in petitiõe nec
quo ad executionẽ.⁊ ita etiã simpl'r seq̃t Jo.de pla.in.§.ꝓterea.
s.eo. An aũt si omitteret̃ apponi talis locus in libello vitiaret̃
ꝓcessus.Bar.in.d.l.ij.§.fi.tenuit ꝙ nõ:sed bñ s̃m eũ actor pu-
niret̃ eo ꝙ peteret plus loco:vt hic in ver.loco.aduerte etiã qd
dũ in libello dixi.ꝓmisit soluere in ciuitate Rome:ꝙ rõne de-
a stinate solutiõis vr̃ ꝓmittẽs ↄtraxisse in loco illo [a] in quẽ ↄfert̃ so
lutione ⁊ rõne illi⁹ ↄct⁹ ibi põt ↄueniri:q̃uis ↄct⁹ vere in alio
loco sit celebratus.l.ↄtraxisse.⁊ qd ibi Dy.⁊ Bar.ff.de act.⁊ obli.
l.iij.ff.de bo.auto.iudi.pos.intelligite tñ sane ꝙ ĩ loco destinate
solutiõis vr̃ esse ↄctũ.istud est verũ ficte:sed nõ vere.glo.est no.
quã Ang.de are.hic:⁊ in.d.§.ꝓterea.in.xxiij.col.reputat sing.ĩ
l.eũ qui.§.j.in ver.denegari.ff.de ↄsti.pecu.quã glo.dicit Ang.
de are.vbi.s.esse notãdã ad statuta q̃ nõ intelligunt̃ in casu fi-
cto.iuxta.l.iij.§.hec verba.⁊ ibi Bar.ff.de neg.gest.cũ si.⁊ ꝓ il-
la glo.ego all'.tex.in.l.si quis in locatione.ff.de re iudi.iuncta
l.ij.§.oẽs.eo.tit.nã dr̃ in.d.l.si qs in legatiõe.ꝙ si legat⁹ existẽs
in legatione ↄstituit se soluturũ in alio loco qd nõ poterit lega
tione durãte ↄueniri in loco destinato:in quo tñ posset ↄueni-
ri si ibi vere ↄtraxisset.d.l.ij.§.oẽs.de quo an dicat̃ vere cõtraxisse
in loco destinate solutiõis an vo ficte.vide Bal.in aut.habita.
in.viij.colũ.in vsi.si qd de scholare.C.ne fili⁹ pro pa.⁊ late in.l.
militũ.in pe.col.C.si qs alte.vel sibi.vbi istud latissime exami-
15 nat.⁊ etiã ponit † an caderet a statuto disponẽte ꝙ de quolibet
cõtractu ibi celebrato soluat̃ gabella an si solutio sit destinata
in illũ locũ debeat solui illa gabella.⁊ decidit mirabil'r ꝙ sic ↄ
Ang.de are.in.d.§.ꝓterea.quẽ.s.retulit:quia s̃m eũ q̃uis iste
act⁹ habeat aliqd fictiõis:hꝫ tñ plurimũ veritatis.nã hꝫ verũ
cõsensum ⁊ verã volũtatẽ q̃ ibi est vbi vult esse:vt ibi ꝑ eũ.⁊ idẽ
sequit̃ Sali.de quo q̃ passus est ambigu⁹:vide eũdẽ Bal.in.l.
vnica.C.vbi cõue.qui cer.loco dare ꝓmis.⁊ do.Anto.in.c.fi.de
16 fo.cõpe.⁊ Ang.in.d.l.ↄtraxisse.de actio.⁊ oblig.† Itẽ aduerte
b ꝙ rõne destinate solutiõis sortit̃ qs forũ [b] in illo loco nedũ quo
ad principalẽ ↄtractũ:verũetiã quo ad ↄsecutiua ipius ↄctus:
vt dãnorũ ⁊ expensarũ q̃ veniũt accessorie.c.dilecti.⁊ ibi ꝑ Pa-
nor.ex̃ de fo.cõpe. ¶ Circa ista succedit magnũ dubiũ ⁊ necessa
riũ ꝓ excutiẽda veritate p̃dicti libelli.nunqd iste ↄct⁹ q sine du
bio aliquo põt cõueniri in loco in quo est destinata solutio:cuꝫ
17 ibi videat̃ ↄtraxisse:vt ibi dixi per.d.l.ↄtraxisse.† nũqd etiã possit
cõueniri in loco quo celebrauit istũ ↄctũ ⁊ in quo fecit ꝓmissio-
nem:presupposito ꝙ ibi al's nõ sortiat̃ forũ.gl.tenuit ꝙ sic in.l.
18 cũ quis.§.j.⁊ in ver.denegari.ff.de ↄsti.pe. ¶ † Cõtrariũ visuꝫ
est tenere glo.q̃nis nihil clari firmet in.l.vnica.in ver.loco.C.
vbi cõue.qui certo loco dare ꝓmis.⁊ in.l.heres absens.in ver.si
in ꝓuincia.ff.de iudi.⁊ in.l.iij.sup ver.eo loco.ff.de bo.auto.iu
di.pos.veritas est ꝙ locus celebrati ↄct⁹ nõ inspicit̃.⁊ qd ibi nõ
põt cõueniri:sed solũ inspicit̃ locus solutiõis faciẽde:nisi aliud
expresse actũ sit inter partes.tex.habetis notabilẽ in.l.quero.⁊
illũ ad hoc no.ibi Bar.⁊ Ange.ff.de sol.tex.est expressus cum
glo.⁊ ibi Bar.in.d.l.iij.de bo.aut.iud.pos.⁊ Bar.in.d.l.eũ qui.
§.j.et ibidẽ Bal.idẽ tenet Pe.⁊ ibi plenissime Cy.⁊ Sali.in.d.
l.vnica.C.vbi cõue.qui certo loco dare ꝓmis.⁊ Sali.in.l.j.ff.de
eo qd certo loco.⁊ Ja.but.in.d.l.heres absens.§.fi.ff.de iudi.et
Inno.in.c.j.de mu.pet.⁊ Jo.de pla.⁊ Ang.de are.in.§.preter-
ea.s.eo.⁊ ibidẽ dicit Ange.hoc etiã signandũ tenendũ menti ⁊
merito.⁊ vltra supradicta ego addo ꝓ hac parte tex.in.d.l.he-
res absens.§.j.in ver.proinde.⁊ ibi in terminis Bal.⁊ hoc mul
tum bene probat tex.ille a cõtrario sensu.⁊ ista est mera veritas
q̃uis contrariũ ⁊ minus bene tenuerit Ange.in.d.l.heres ab-
sens.§.fi.per illum tex.sequitur glo.in.d.l.eum qui.§.j.al's in
19 prin. ¶ † Suprascriptã conclusionẽ ego limito duob⁹ modis.
Primo vt nõ ꝓcedat qñ in loco celebrati ↄtract⁹ haberet pro-
mittẽs domiciliũ:q̃ tũc bene posset etiam in loco celebrati con
tractus ↄueniri:nedũ in loco destinate solutiõis.tex.est expssus
20 nullo mõ cauillãd⁹ in.d.l.heres absens.§.fi.⁊ ibi Bal. ¶ † Se-
cundo ego limito ⁊ declaro presentẽ ↄclusionẽ ꝙ in loco ↄtra-
ctus quis non potest conueniri:verũ est ⁊ procedit quãdo solu
tio est in aliũ locũ destinata:q̃ rõne destinate solutionis videt̃
in alio loco esse ↄctum:vt inquit tex.in.d.l.iij.de bo.auto.iudi.
possi.⁊ in istis terminis loquunt̃ prefati doc.sinautẽ in aliũ lo-
cum non esset destinata solutio:tunc bene in loco celebrati con
tract⁹ cõueniri posset:vt ibidẽ diceret̃ forũ sortiri.tex.est plan⁹
in.d.l.heres absens.§.j.in ver.ꝓinde declarãdo.vt ibi late per
Bar.⁊ alios. Intelligẽdus est ergo necessario libellus quẽ for-
maui:vt ꝓcedat qñ reus sortit̃ foꝝ hic Papie aliter q̃ rõne cõ
tractus:puta rõne domicilij vel alijs modis de quib⁹ per glo.
not.⁊ magistrã in.d.l.heres absens.§.j.in ver.ꝓinde.in glo.fi.
super ver.debebit.⁊ ibi Bar.⁊ alij.ff.de iudi.⁊ Spe.enumerat [a]
quinquagintaduos modos seu casus in quibus quis sortitur
forum in titu.de cõpe.iudi.adi. Al's aũt non põt ꝓcedere libel
lus per suprascripta.⁊ ad hoc essent in practica bene aperiendi
oculi.⁊ ita etiã declarat Jo.de pla.in.d.§.preterea.q̃uis Ang.
de are.ibi aliter nõ aduerterit:vel aliter ⁊ scdo ꝓcederet libell⁹ [b]
quẽ formaui s̃m ea q̃ statim dicã in sequenti parte glo.qñ pro-
missor fuisset in mora soluẽdi ĩ loco destinato quo casu an pos-
sit ↄueniri in loco celebrati ↄtractus etiã posito ꝙ ibi non sor-
tiat̃ forũ erit magnũ dubiũ. Tenebo tñ ꝙ sic:vt ibi latius dice-
tur:⁊ in istis terminis formaui libellũ ⁊ ꝓpterea petitio fuit bo
na.vel aliter ⁊ tertio nõ sustineret̃ dictus libellus qñ hoc esset
expsse inter partes actũ vt posset etiã ↄueniri in loco celebrati
21 cõtractus:vt p̃dixi.vt † q̃ adiecta esset illa clausula quã cõiter
notarij apponũt.⁊ ꝓmisit soluere hoc Papie Rome ⁊ genera
liter vbicũqꝫ fuerit inuẽt⁹ ⁊ vbicũqꝫ fuerit ab eo petitũ siue etiã
fuerit inuẽt⁹ siue nõ.de qua clausula qd operet̃:⁊ quõ intelligẽ
da sit videte Bar.⁊ Sali.in.l.iij.§.si quis ita.el.j.ff.de eo qd cer
to loco.⁊ in.l.j.ad fi.eo.titu.⁊ in.l.si cõuenerit.ff.de iurisdi.oĩm
iudi.⁊ ibi per alios oẽs.⁊ in.l.tityũ aut meuiũ.§.tutores.ff.de
admi.tuto.⁊ in.l.pe.C.de pac.⁊ Bal.post antiquos:vt Guil.de
cu.in.l.si qs in ↄscribẽdo.C.de epi.⁊ cleri.⁊ in.l.si duo.in lec.an-
tiqua.ff.de ↄsti.pecu.⁊ in.l.fi.§.j.in.viij.col.C.cõia de lega.⁊ in
c.j.in.iiij.col.de mili.vasal.qui contu.est.in vsi.feu.per Spe.in
tit.de cõpe.iudi.adi.§.j.vsi.sed qd si ꝓmisit.⁊ vsi.seq.⁊ latissime [c]
per Canoñ.maxime do.Anto.de but.⁊ Jo.de imo.in.c.j.ex̃ de
iudi.⁊ Ang.de are.in.§.ꝓterea.⁊ ibi aliqd per Jo.de pla.s.eo.
22 ¶ † Et in istis locis inuenietis magnã esse differẽtiã in modo
cõcipiẽdi dictã clausulã.an simpliciter dicat̃ ꝙ ꝓmittit posse cõ [d]
ueniri vbicũqꝫ locoꝝ fuerit inuẽtus:non facta prius specifica-
tione aliquorũ locorũ particulariũ:an vo facta sit specificatio.
23 † Itẽ est differẽtia an dicat̃ vbicũqꝫ fuerit petitũ:maxime q̃tũ
ad hoc vt admittat̃ vel nõ admittat̃ declinatoria fori:vt in di- [e]
ctis locis latius inuenietis.⁊ an vbi aliqs ꝓmisit soluere vbi-
c cunqꝫ fuerit inuẽtus [c] poterit cõueniri in loco pestifero vel su-
specto:vel al's in loco sibi nõ tuto vbi sit inuẽtus:vel in quo fa-
ciebat transitũ nauigãdo.vide Ang.in oĩbus istis casib⁹ singu
lariter tenentẽ ꝙ nõ:in.l.cũ res.in prin.ff.de leg.j.q̃uis Jo.de
imo.ibi sub dubio tñ forte ↄrium tenet.quos ↄcordat Ang.de
24 are.in.d.§.ꝓterea. ¶ † Unũ tñ in hac materia singularissimũ ⁊
valde mirabile tene menti ꝙ si ego existẽs hic Papie ꝓmitto
soluere Florẽtie ⁊ alibi vbicũqꝫ fuero inuẽtus:ꝙ tñ potero cõ-
ueniri in alio loco remotiori q̃ sit Bononia vel Florẽtia.istud
est qd singularissime tenuit do.Anto.de bu.in.d.c.j.ex̃ de iudi.
arg.c.sedes.ex̃ de rescrip.q̃uis Jo.de imo.ibi ↄriũ teneat ⁊ re-
25 spõdeat ad.c.sedes.vt ibi ꝑ eũ. ¶ † Quid aũt si ꝓmitto soluere
d in quocũqꝫ loco tibi creditori placuerit: [d] an ista ꝓmissio aliqd
reuelet.videte Bar.sing.tenentẽ ꝙ nõ in.d.l.si cõuenerit.⁊ do.
Anto.in.d.c.j.⁊ Bal.in.l.si quis in cõscribendo.C.de episco.et
26 cleri.⁊ in rub.C.de cõstitu.pecu.in.ij.col. ¶ † Quid aũt si quis
ꝓmittat creditori vbicũqꝫ locoꝝ respondere.quomodo intelli-
gatur illud verbũ respõdere:an idẽ sit qd ꝓmittere soluere:an
idẽ qd ꝓmittere qd vbicũqꝫ possit ↄueniri.effectus est magn⁹:
quia p̃mo casu nõ admittit̃ penitẽtia nec declinatoria fori.scdo
e casu sic. [e] vt per Bar.⁊ alios in.d.l.si conuenerit.de hoc videte
glo.in.l.eũ qui res.⁊ ibi Bal.⁊ alios.C.de procu.⁊ Bal.in.l.j.

a ¶ Illo. Vide do.Alex.d imo. in ↄsi.xvj.in.iiij. et vlti.colũ.in.j. parte.

b ¶ Forum. Vide late ⁊ no.Feli.in c.licet ratione.in ix.colũ.vsi.ad illud.cũ seq.de fo. compe.vbi an et qñ ⁊ quib⁹ modis quis sortiat̃ forum ex ↄctu:⁊ qñ nõ:⁊ de eius effectu:⁊ quid et quib⁹ modis nõ sortiat̃: vide remissiue in rubr. eo.titu.de fo.cõpeten.⁊ in.c.j.de iudi.in fi.iij.col. versi.nota q̃rto. cũ plurib⁹ seq.

c ¶ Inuent⁹. Vide Feli.in.c.cum R.cano.de offi. delega.

d ¶ Placuerit. Vide Fran.are. in.l.actiõe.ff.depositi.

e ¶ Sic. Vide Felinũ in.c.j.de iudi.in.iiij.col.vsi. tertio declara.

ff.de in ius vocā.z aliquid per eū in.d.l.si qs in ɔscribēdo.C.de epis.z cle.z in.l.eam quā.C.de fideicō.z Jo.an.in.d.c.j.de iudi. Canoni.in.c.cum dilecti.ex de fo.cōpe.Pau.de cast.in.l.si conuenerit.ff.de iudi.et in.l.iij.§.si quis ita.ff.de eo qd certo loco. ¶ Dixi successiue.s.in libello q̄ fuit z est in mora soluēdi:quia aliter talis actio nō esset arbitraria:z non venirēt interesse vel
27 vsure.vt.l.cētū capue.z.l.fi.ff.de eo qd cer.loco.¶ †Qn̄ autem dicat in mora ɔstitutus apparet ex eo qd in libello subieci cum lapsuz sit tātū tp̄s quo dictā solutionē facere potuit:qz qn̄ solutio est destinata certo loco fiēda:q̄uis nullū tp̄s exp̄mat a partib9 intelligit tn̄ tacite z necessario tātū tp̄s quo v̄isimilr̄ possit ad illū locū accedi.l.interdū.in prin.z.l.cōtinuus.§.cū ita.ff.de ver.obli.z.§.loca.s.de ver.obli.z est in terminis nostris tex.in.l.ij.§.si quis ita stipulat9.ff.de eo qd cer.loco.z aduertite q̄ tempus tacitū ita iterpellat pro homine:z ita ɔstituit in mora queadmodum tp̄s expressum:vt est glo.solēnis in.l.si mora.in glo.j.z ibi Jmo.ff.sol.matri.z illam glo.ad hoc allegat Bal.in l.si pacto quo penam.in.v.z vlti.col.C.de pac.z sequit Lud.roma.in.l.si ex legati causa.ff.de verb.obli.¶ Ulti.dixi in libello qd interesse ascendit vsq̄ ad summā de.xx.istud positum est ad bene esse:qz necessario nō requirit qd in libello exprimat certa quātitas interesse etiā posito qd interesse sit de petitorio:prout late dixi vobis in.§.curare.sup gl.in ver.vel rei.s.eo.¶ Jn ea.glo.ad fi.Hanc vltimā opi.approbat glo.hic z vbiq̄ in.l.j.in ver.vtilem.ff.de eo qd certo loco.z in.d.l.eum qui.ff.de iudi.et in.d.l.si duo.§.j.ff.de cōsti.pecu.z cum hac vltima simplr̄ trāsit Nico.de nea.hic in.iij.q.glo.eā etiā tenet Jo.fab.hic.z pro ea allegat tex.qui parū facit ad hoc ppositū in.l.stichū aut meuiū.§.tutores.ff.de admi.tut.eam etiā tenēt Bal.Sali.Pau.de ca.Flo.z cōiter doc.in.l.j.ff.de eo qd cer.loco.z in.l.vnica.C.vbi cōueniant qui certo loco dare pmiserūt.z Ang.de are.hic z in.§.
28 preterea.s.eo.z hec magis cōis opi.scz† q̄ vbi pmittēs nō soluit in loco destinato qd poterit postea in quocūq̄ loco cōueniri:etiā si ibi non sortiat forū.z dicit Bar.in.d.l.j.ff.de eo qd certo loco.qd hec est cōis opi.tn̄ ipse Bar.ibi secutus opi.Nico.de mata.in quadā sua disputatione tenet oppositū qd imo etiam poterit ɔueniri in loco in quo nō sortiat forū.z sic tenet Barto.cum opi.Pla.cōiter reprobata.Mouet Bar.per plura de quibus ibi per eum.z inter ceteros qd leges hic in glo.all.que dicunt q̄ in quolibet loco non dz restringi.s.idoneo:vt vult glo.hic z in locis preall.ostēdit z theorica Ja.de are.Oldra.z eiusdem Bal.in.l.j.§.nūtiatio.ff.de no.ope.nun.nam qn̄ dispositio generalis cōtinet cōcessionē noui actus:vel noui iuris:z sic aliquid de nouo inducit:tunc bene recipit restrictionē de idoneitate.vt.l.vt gradatim.§.sed si lege.hic all.in glo.z in.l.si qn̄.in prin.est glo.not.C.de inoffi.testa.si v̄o dispositio generalis disponit super eo quod iam erat ɔcessum:tūc non recipit restitutionē de idoneitate:quia al's nihil operaret z esset elusoria.vt l.si quādo.in prin.ff.de lega.j.vt patet in.l.j.§.nūtiatio.cū glo.in ver.oib9 dieb9.si ergo in pposito nostro intelligerem9 q̄ ille qui nō soluit in loco pmisso nō posset cōueniri nisi in loco idoneo:certe frustra hoc esset generalr̄ dispositū p Juriscō.i.l.j.ff.de eo qd cer.loco.z in alijs.ll.hic in glo.all.cum de iure cōi hoc posset.ne ergo generalitas illarū legū reddat elusoria intelligeremus necessario qd possit cōueniri in quocūq̄ loco etiā non idoneo.sed huic fundamēto rn̄dete prout rn̄dent Bal.Sali.et Pau.de ca.in.l.j.ff.de eo qd cer.loco.q̄ imo generalitas illarū legū etiā restricta ad loca idonea multū operat.naz videbat q̄ ille qui pmisit certo loco soluere non posset ɔueniri in alio loco etiā vbi al's habet forū:prout dubitat Juriscō.in.d.l.j.z fortificat dubitationē glo.ibi in ver.nō videbit.pter que videbatur ita tenendū:nisi iste leges emanassent.cū ergo ex illis.ll.decidatur hoc dubiū satis dicunt operari:ergo sunt restituēde.z ita se habet cōis opi.q̄uis Bal.ibi tenēs eum cōi.vt.s.dixi.dicat q̄ ista opi.Ja.z Nico.sit multū cōsona iuri ad tollēdā tn̄ suprascriptā dubitationē sm̄ Bart.in.d.l.j.notarij cōiter apponunt illam clausulā.Et voluit posse cōueniri in tali loco z in tali z vbicūq̄ fuerit inuētus vel ab eo fuerit petitū:z ita esset fiendum vt dicte amaritudines fugerent.z de ista clausula dixi late in prima parte hui9 glo.¶ Glo.in ver.arbitraria.ibi:vel vti
29 lis ex testamēto.vbi legatū dādū certo loco sentit ista glo.† q̄ ista actio sit arbitraria pter locum in trib9 casibus tm̄ in promissione mutuo z testamēto.hoc idē;aperte firmauit glo.in.§.preterea.in ver.pmissus.s.eo.z ibi glo.late tetigit z reprobauit has glo.z tenuit q̄ imo generaliter quelibet actio stricti iuris pōt esse arbitraria propter locū.dicite vt ibi dixi.¶ Jn fi.glo.Et idē q̄ arbitraria non sit ppriū nomē actionis dixi z tenui in.d.§.ptere.in vltimo euidētiali.s.eo.z ibi allegaui alias glo.idem tenētes:q̄uis istam non allegauerim.

Huic aūt qui loco. Iste versi.fuit summatus in genere.s.in pn̄.

a ¶ Alternatiuarum.Circa hanc materiā vide latissime Feli.in.c.inter ceteras.in j.col.cum seq.de rescrip.

b ¶ Debitoris. Uide Feli.in.s.all.c.inter ceteras.circa fi.j.colum.de rescrip.

hui9.§.si tn̄ vultis in specie summare.h.d.in sum.vsq̄ ad ver-
1 sed hec quidē.† Causa plus petere dr̄ qui vnū tm̄ ex plurib9 alternatiue pmissis petit quoz electio est pmissoris.hoc primo.Eodē mō qui petit in specie qd certū a reo gn̄aliter obligato dicit petere plus cā.h.d.scd̄o z vltimo vsq̄ ad ver.sed hec qdē.
2 ¶ †Noto primo ex hoc tex.qn̄ qs dicat petere plus causa.Anteq̄ tn̄ vlteri9 pcedā pro intelligētia tex nostri q̄ro in quo differat q̄ plus petit cā.d quo loquit tex.noster ab eo q̄ plus petit re de quo loquit ver.pxime precedēs in pn̄.hanc q̄onē tangit solus Nico.de nea.hic in.iij.q.extra glo.z refert quosdā dixisse nullā esse differentiā.qd est falsum dicere.z de directo ɔtra tex.nostrū.vn̄ ipse Nico.aliter rn̄det sm̄ suū Rodul.de auri.q̄ differentia est in hoc:qz ille q̄ plus petit repetit illud qd nullo mō est sibi debitū.ille v̄o q̄ plus petit cā petit illud qd est sibi debitum:lz nō eo mō quo sibi debet.Jn alternatiua em̄ ambo sunt in obligatiōe.vt.l.si duo.ff.de ver.obli.z.l.illud aut illud.in pn̄.ff.de consti.pecu.subdit tn̄ ipse Nico.q̄ q̄uis ista sit bona rn̄sio q̄tum ad obligationē alternatiuā:non tn̄ est bona rn̄sio q̄tuz ad obligationē generalē in qua in veritate nulla est in obligatione.ad.l.meuius.§.duobus.ff.de leg.ij.nihil rn̄det z rem indecisam relinquit subijciens:de hoc etiā haberi per Spe.in ti.de plus pet.§.finaut.ego credo vno verbo q̄ ista sit pprie differētia.Nā ille dr̄ plus petere qn̄ petēdo simplr̄ vnā rē aufert electionē debitori.z pptere dixit glossella prima hic:q̄ illud qd hic in principio vocat impator cām.j.vocabit electionē.ille v̄o qui petit maiorē summā vel quantitatē q̄ sit debitū dr̄ plus petere.z hec differētia clarissime colligit ex inspectione hui9 tex.z
3 versi.precedētis.¶ †Scd̄o no.ex isto tex.q̄ ille qui in specie petit vnā ex reb9 alternatiue debitis cuius electio sit debitoris dr̄ plus petere cā.z rō est quā habetis i tex.qz aufert reo electionē
4 soluēdi qd velit:verū†qz in iure nostro sex reperiunt species al
a ternatiuarū[a] quas hic ordinatim enumerāt scribētes Jo.fab.Jo.de pla.z Ang.de are.hic.quarū quatuor ponit Bar.i.l.iij.circa prin.ff.de eo qd cer.loco.pulcrū est scire:nūquid in oībus istis alternatiuis habeat locuz iste.§.quedā em̄ est alternatiua rerū:vt in exēplo posito in hoc tex.z in.l.plerūq̄.§.fi.ff.de iure dot.z in.l.certa.§.sed si stichus.ff.de leg.j.quedā z scd̄o est alternatiua p̄sonaz seu alternatiua posita inter personas.que q̄nq̄ stat pprie:q̄nq̄ resoluit in coniunctā.de qua dicendū vt est tex.in.l.cū qdā.z ibi per doc.C.de ver.sig.z in.l.si tityo.ff.de leg.ij.et in.l.sed si filio.§.j.ff.de cōsti.pecu.quedā z tertio est alternatiua tp̄is:vt in calendas Martij aut Junij.de qua in.l.si stipulatus fuero.x.aut.xv.ff.de verb.obli.z.l.si ita relictū.§.fi.ff.de lega.ij.quedā z quarto est alternatiua locoz:vt.l.iij.§.qui stichū.ff.de leg.ij.quedā z q̄nto est alternatiua locoz z rerū simul:puta pmitto dare istā rē Papie aut illā Mediolani:vt in.d.l.iij.§.perinde.quedā z sexto z vltimo est alternatiua rerū p̄sonarū et locoz:vt pmittis mihi dare Stichū h̄ Papie:vel dare Tityo Pāphilū Bononie.Credo q̄ possent addi plures alie species alternatiuarū si ɔsiderabitis.z maxīe septima species rerū p̄sonarū locoz z tēpoz simul:si additis alternatiuā tp̄is ad exē
5 plum pxime dictū.†nūquid ergo in oīb9 istis alternatiuis debeat fieri petitio z libellus alternatiu9:vt dicit tex.noster:al's incidit in penā ver.sed hec quidē.j.eo.Ego in hoc pūcto omissa lōga serie verboz Jo.fa.z Jo.de pla.hic succincte ɔcludo cū Ang.de are.h:q̄ aut in alternatiua rerū summaz vel locoz est electio creditoris:z tūc alterū tm̄mō ex alternatiuis petēdo nō incido in penā hui9 v̄si.nec est necesse q̄ alterū petat:imo necessario dz ad vnū tm̄ ɔcludere.l.vbi aūt nō apparet.§.q̄ illud aut illud.z qd ibi Bar.ff.de ver.ob.z.l.stichū aut pāphilū.in prin.ff.de ver.ob.z vnū simplr̄ petēdo illud vi eligere.vt.l.si is q.ff.de leg.ij.Si aūt electio est debitoris:tūc dz libellus alternatiue cōcipi sm̄ hunc tex.al's incideret in penā versi.sed hec quidem.j.eo.si aūt est alternatiua p̄sonaz:qz stipulat9 sum mihi aut Tityo:z tūc semp cessat pena huius.§.si simplr̄ petat nō facta mētione illi9 Tityi:siue ille Tity9 sit adiect9 solutiōi tm̄:quo casu lz solui possit inuito principali.§.si qs alij.s.de inuti.stipu.z.l.vero pcuratori.in pn̄.ff.de ver.obli.tn̄ hoc nō pōt facta litis cōtestatiōe a pncipali:qz tūc solū principali soluere pōt.vt.l.si stipulatus fuero decē in melle.in pn̄.ff.de solu.siue ambo sint pncipales:vt qz sint duo rei credēdi:siue ex ɔctu siue ex vltima voluntate:z tunc simplr̄ cessat pena huius.§.cū vterq̄ reoz credēdi possit ad solidū agere de p se.vt.l.si tityo aut seio.ff.de leg.ij.facit.l.si ex toto.§.j.de leg.j.Jn alijs aūt specieb9 alternatiuarū semp dic q̄ si electio est debitoris habet locū.§.noster.al's sec9.ista sunt multa verba que summatim voluit Jo.fab.z Joā.de pla.hic.qn̄ aūt in alternatiuis sit electio debitoris z quādo cre-
6 ditoris dicā vnū verbū in sequēti notabili.¶ †Tertio noto ex
b hoc tex.q̄ in ɔtractibus alternatiuis electio est debitoris.[b] cōcordat.l.plerūq̄.§.fi.ff.de iure dotiū.z.l.si in emptiōe.§.penul.ff.de ɔben.emp.de hac materia:qz est semibrocardica in dubio

in alterna.tiuis

in alternatiuis cuius sit electio: siue loquamur in contractibus: siue in vltimis volūtatibꝰ recurrite ad glo. not. ꝛ magistrā in. l. lucio. in glo. j. ff. de leg. ij. ꝛ ibi videte Bar. no. distinguētē. ꝛ plene Dy. in reg. in alternatiuis. de reg. iur. in. vj. ꝛ Bal. in. l. q duos. ff. de leg. ij. ꝛ Jo. de imo. in. l. plane. §. penul. in eo. tit.

7 ¶ †Quid autem in beneficijs vel gratijs cuius sit in dubio electio. quia hic per Ange. de are. tangitur aliquid videte Bal. in. d. l. lucio. Bal. ꝛ Imo. in. d. l. qui duos. ꝛ ibi allegāt mirabilē tex. in. l. ij. C. de castrē. lib. xij. qui tex. fecit mihi semel maximū honorē in examine publico cui nemo sciuit rñdere pfecte. ꝛ Bal. ꝛ Ange. in. l. beneficiū. ff. de consti. princi. ꝛ Bal. in. l. fi. al's penul. versi. quero quid in mādato principis. C. de verbo. signi. ꝛ Imo. in. l. cum res. §. sed si. ff. de lega. j. ꝛ tex. in. c. gratia. de rescrip. in. vj.

8 †In alternatiuis aūt quid sit in obligatiōe: videte glo. ꝛ Bar. in. l. si duo. ff. de ver. obli. ꝛ per doc. aliqd in. l. cū quidā. de verb. signi. ꝛ in. l. si stipulatꝰ fuero. x. ant. xv. ff. de ver. obli. ꝛ per doct.

9 hic. vt per Jo. fab. Jo. de pla. ꝛ Ang. de are. ¶ †Etvsqꝫ ad quātum tempus debitor cuius est electio habeat hanc facultatē eligēdi. dicite ꝙ qñqꝫ etiā post sñiam ꝛ in executione: nisi ante statutus fuisset sibi terminus infra quē eligeret. vt. l. eum qui certaruꝫ. §. j. ꝛ ibi per glo. ꝛ Bar. ff. de ver. obli. ¶ Unū nō omitto qđ est diligētissime notandū ad limitationē tex. nostri: ꝛ nō traditur per alios scribētes hic. nec in cōibus locis ꝙ illud quod

10 dicit in tex. nostro ꝛ similibꝰ: †ꝙ in dubio in cōtractibus in alternatiuis electio est debitoris: fallit nisi alternatiua esset adiecta in fauorē creditoris. istud est quod singu. voluit Bar. post Guil. de cu. in. l. Quis. in prin. per illū tex. ff. de pigno. act. ꝛ propterea infert ibi sing. Bar. ꝙ si tu ꝓmisisti mihi soluere cētum in paschate vel dare sufficiens pignus ꝙ ego possum precise te cogere ad soluendū: qꝛ illud de dandis pigneribꝰ fuit adiectuꝫ in fauorē mei creditoris. vñ electio nō dꝫ esse debitoris: qꝛ al's illud qđ esset appositū in meū fauorē redūdaret in meā lesionē cōtra illā. l. Quis. ꝛ. l. qđ fauore. C. de legi. qđ singularissime notate. ꝛ sequit Pau. de ca. in. l. iiij. §. si ex cōuentione. per illū tex. in ver. quippe. ff. de re iudi. ꝛ per tex. no. ꝛ quasi de hoc expssum in. l. causaꝫ. §. puellā. ff. de manumis. tit. generali. ꝛ idē tꝫ Pau. de ca. in. l. cū ꝓponas ab ea. ff. ꝛ. C. de transac. ꝛ ex hac doctrina Bart. ego puto ꝙ possit in terminis decidi amena ꝛ quotidiana questio quā format Nico. de neap. hic in. viij. q. ex glo. ꝛ in ea

11 nihil clare decidit. Pone †promisisti mihi ꝙ possum accipere vnum vel duo plaustra lignorū de nemore tuo. volo accipere duo: nunqd possum: videret ꝫm eum ꝙ non: qꝛ in alternatiua electio est debitoris: vt i hoc tex. verosimile est ergo ꝙ ꝓmissor velit soluere vnū tm̄ cum nemo ꝓsumat velle iactare suū. l. cum de indebito. §. j. ff. de pba. pterea ꝛ semp in obligatione ꝙ minus est seqmur: vt. l. semp. ꝛ. l. in ambiguis. ff. de reg. iur. Contrariū refert decidere Ja. de raué. ꝛ Rodul. de auri. hic arguē-

12 do de ꝯtractibus ad vltimas volūtates †qđ arg. est validū. ꝛ. l. pactū. ff. de pac. ꝛ. l. seruū filij. §. eum qui chirographū. ꝛ. l. que de legato. ff. de leg. j. sed in vltimis volūtatibus. si verba testatoris dirigant̄ ad legatariū percipientē talē aut talem rem electio est legatarij. vt. l. plane. §. fi. ff. de lega. j. ꝛ glo. magistra in. l. lucio. ff. de leg. ij. ergo cum q̄stione ꝓposita verba sint in stipulatorem deducta etiā quo ad executionē certi stipulatoris erit electio. ꝛ per hoc ptꝫ rñsum ad ꝯtraria. ꝛ cū istis ꝯcordat Pet. de bellaper. in. l. cum quidā. ff. de ver. signi. motus arg. l. si sic stipulatus. ꝛ. l. ij. §. quedā. ff. de ver. obli. ꝛ. l. cum his. §. j. ff. de conditioni. ꝛ demon. Nico. vō de neapo. hic simpliciter dicit contra hos videri tex. in. c. in alternatiuis. de reg. iur. in. vj. ꝛ nihil vltra dicit ꝛ nihil firmat. ego puto ꝙ fundamentū adductuꝫ per istos in suprascripta questione nihil penitus faciat ad propositum dum dicunt ꝙ si verba dirigātur ad stipulatorē qđ electio est stipulatoris: quia dico hoc esse verissimū: sed in ꝓposito nostro verba non sunt directa: nec ad stipulatorem: nec ad ꝓmissorem: sed sumus in casu dubio ꝛ in dubio est electio est debitoris: iuxta theoricā glo. magistre. ꝛ Bar. in. d. l. lucio. nisi sustinēdo eorum fundamentū dixeritis ꝙ verba satis diriguntur ad stipulatorē: dum dicit̄ qđ possit accipere vnū vel duo plaustra. quicquid sit ego credo ꝙ opi. eorū sit verissima ꝛ aperte decidatur ex singulari doctrina Barto. s. relata: ꝙ qñ alternatiua est apposita in fauoreꝫ creditoris: prout est in terminis nostris ꝙ

13 nunꝗ electio est debitoris. ꝛ ista est veritas. ¶ †Quarto no. in ver. qua de causa. ꝫm Jo. de pla. ꝛ Ang. de are. hic generalē regulam in medio concludēdi in vtroqꝫ libello: vt semp ipsa petitio seu conclusio sit conformis nature ꝛ qualitati ipsius obligationis: vt si pura sit obligatio pure ꝛ precise petatur condēnari. si obligatio est in genere cōcludatur in genere: si autem est alternatiue eodem modo conclusio seu petitio alternatiua concipitur: al's incideret in penam huius versi. iuncto ver. sed hec quidem. j. eo. ꝛ ad hoc faciunt que vidimus in. §. curare. s. eo. ꝛ de libello isto alternatiuo habetis etiam per Specu. in titu. de plus peti. §. sinautem. ¶ Quinto noto ex hoc tex. in versi. preterea. ꝙ in obligatione generis electio regulariter est debito-

14 ris. ¶ †Quid autem sit in vltimis voluntatibus puta in legatis in genere relictis cuiꝰ sit electio. recurrite ad glo. magistraꝫ in. §. generaliter. in prin. in glo. mag. in ver. possumus. ff. de legatis. j. ꝛ ibi plene per doc. ꝛ glo. in. l. si heredes. §. si incerto. in glo. j. ff. fami. hercis. quid aūt sit in obligatione in re puta in homine ꝓmisso in genere. dic ꝙ nulliꝰ ante solutionē: sed facta solutione ille cui soluet̄ dicet̄ fuisse in obligatione. vt. l. meuiꝰ. §. duobus. ꝛ ibi per glo. ꝛ latissime Bar. ff. de leg. ij. ꝛ. l. cum incertus. in. j. charta. ff. de leg. j. ꝛ dixi in. §. in bone fidei. in gl. in ver.

15 iure aperto. s. eo. ¶ †Ultimo noto ex hoc tex. in ver. quinetiā. ꝙ in obligatione generis petēdo etiam vilissimū dicitur plus petere. ꝛ ideo est in tex. qꝛ sepenumero facilius est soluere id qđ est charius q̄ id qđ est viliꝰ. ꝛ q̄uis glo. hic in ver. pretij. alleget ad hoc multas leges: nihil tñ faciūt preter. l. fi. ff. de vsu ꝛ habi. ¶ Glo. in ver. electio. Diuido in tres partes. In prima ponit vnam fallētiā ad hūc tex. In scđa allegat ꝯcordantē. In tertia q̄rit ꝛ soluit. Scđa ibi: ꝛ facit ad hūc. §. Tertia ibi: quare si promissor. Et aduerte ad illā tertiā partē que inci. ibi: q̄re si ꝓmissor. ꝛ finit ibi. ff. de sol. l. stichū. circa pñ. quā multi libri non habent. ꝛ ꝫm Jo. fab. hic in prin. est vna additio. ꝛ ꝫm eū qui eā nō

16 habet illā inscribere dꝫ. ¶ †In fi. glo. De hoc an ꝛ qñ perempto vno ex alternatiue debitis alterū tm̄ pstādū sit. Et an ꝛ qñ prestāda sit estimatio mortui: qꝛ glo. nr̄a in vtroqꝫ minꝰ pfecte locuta est: nec etiā de hoc pfectā theoricā posuit Jo. fab. hic in. ij. col. videte Bar. plene distinguētē in. d. l. stichum aut pāphilū. in prin. in. ij. al's vlti. col. in ver. reassume ergo. ff. de solu. cuius distinctionē formaliter refert ꝛ sequitur Ang. hic vos eā habete pro hic expressa ne frustra membrane denigrētur.

Sed hec quidem.

Iste versi. negligit̄ per alios scribētes qui nihil aut parū addēdū super eo dicūt. ego aūt reddā eū valde singularem. iste versi. summatꝰ fuit in genere in prin. huius. §. si ta-

1 men vultis summariū in specie. h. d. vsqꝫ ad. d. §. si minꝰ. †Hodie plus petēs tpe punit̄ in duplicatione induciarū. Plus aūt petēs re loco vel causa punit̄ in triplū expēsaꝝ in sportulis erogatarū. h. d. vsqꝫ ad. §. si minus. ¶ Diuiditur in duas partes principales. In prima ponit qualiter hodie puniat̄ petēs plus tempore. In secūda ponit qualiter puniat̄ petēs plus alijs tribus modis. Scđa ibi: sinautē in quātitate. ꝛ ad hunc ver. addite que traduntur per glo. Inno. ꝛ alios in. c. j. extra de plus petitio. ꝛ Jo. fab. ꝛ alios in. §. temporales. j. de excep. ꝛ memētote

2 vt euadatis has penas †ꝙ in libello semper adijciatis illā salutarem clausulam: saluo iure superflui: ꝫm qđ dixi in principio huius. §. si quis agens. ꝛ ibi vidistis. hodie tñ punit̄ tm̄ in duplicatione induciarū ꝫm formā. §. temporales. versi. hodie. j. de excep. ꝛ iste tex. siue ista pena ꝓcedit siue dies sit apposita ab homine: siue dies insit ex natura rei: siue dies insit a lege. ꝓut dixi et declaraui in ver. plus aūt. in. ij. no. s. eo. ¶ An autē iste tex. ꝛ eius pena de duplicādis inducijs habeat locū in die incerta: ꝛ et sic in eo qui petit ante diē incertā. dixi late in prin. huius. §.

3 si quis agens. in glo. in ver. cōplexus. ¶ †An autem hic tex. ꝛ hec pena de duplicādis inducijs habeat locū in vera cōditione: ꝛ sic in eo qui petit ante euentū cōditionis. dicite ꝙ sic: ꝓut tenet Bal. contra Guil. de cu. in. l. pecuniā. si certum petat̄. per tex. apertū in. c. j. in fi. extra de plus peti. vbi tex. dicit ꝙ tempore plus petere dicitur qui ante diem vel conditionē egerit. ꝛ ita tenet Bar. in. l. si ita stipulatus magna. in. xxxiij. colū. ff. de ver. obli. ꝛ Bal. in. l. j. in. vj. col. C. de fideicō. ꝛ Ange. de are. in prin.

4 huius. §. si quis agens. in glo. in ver. cōplexus. ¶ †Quid autē duplicandū sit qñ petitur ante ꝯditionē cum sit incertū q̄tum ante tp̄s petat̄. dicebat Bar. in. l. pecuniā. ꝙ incertū simpliciter non posset duplicari: sed ista incertitudo tpis in cōditionibus venit certificanda ex futuro euentu. ꝛ per ista simpliciter trāsit Ang. in prin. huius. §. si quis agēs. in ver. cōplexus. ꝛ Ang. de are. in ver. plus autē. s. eo. §. ꝛ sic vult Bar. ꝙ in duplicatione induciarū facienda petenti ante conditionē sit expectādus conditionis euentus qui habeat certificare q̄tum duplicandū sit. qđ iudicio meo absurdū est dicere cum posset adeo differri euētus cōditionis qđ vix aut nunꝗ sciremus quid esset duplicandum. vnde credo ꝙ melius sit dicere ꝫm Ja. de raué. ꝛ Nico. de nea. in ver. plus aūt. in. j. q. ex glo. ꝛ Jo. fab. in ver: tpe. s. eo. ꝙ ad imponēdā hanc penā duplicationis petenti ante conditionis euentū non sit expectādus euentus cōditionis: sed erit vidēdū quātū tp̄s fuerit a tpe celebrati ꝯtus ꝯditionalis vsqꝫ ad tp̄s petitionis ꝛ illud erit duplicandū. ꝛ credo ꝙ ista sit veri-

5 tas. †Et successiue iuxta pdicta ꝛ iuxta hunc tex. in quo habemus ꝙ hodie pena petentis ante tp̄s est duplicatio induciarū pulcrū est inuestigare: nunquid solū duplicabit̄ istud modicū ꝙ restat de dilatione a tpe petitionis: an vō duplicabit̄ totum

tempus toti⁹ integre dilatiõis vsq͡ ab initio. Bar. in. l. iustas.
C. de iure fisci. li. x. tenet ꝙ fiat duplicatio solũ de tp̃e qd̃ supest:
per tex. in. l. aut dãnũ. §. quisq̃s. ff. de pe. ⁊ ibi ꝟ idẽ tenet Bar. ⁊
cũ Bar. simplr̃ tenet Jo. de pla. in versi. plus aũt. in. j. col. s. eo.
Contrariã opi. ꝙ imo tota dilatio debeat duplicari: ⁊ non tm̃
illud qd̃ superest tenet Nico. de nea. hic in apostil. tex. in ver. lo-
quitur ꝯstitutio. idẽ etiã tenet Jo. fab. in. §. tpales. j. de excep. ⁊
Ang. de are. in prin. huius. §. si quis agẽs. in glo. in ver. amitte
bant. idem etiã tenẽt cõiter doc. Canoñ. vt Jo. an. ⁊ do. Ant. de
but. in. c. j. ex̃ de plus pet. ⁊ ita se habet magis cõis opi. per tex:
apertũ in. d. §. tẽporales. ꝟsi. hodie. j. de excep. nisi illũ tex. intel-
lexeris ꝙ vbi a principio dilationis petierit quare esset nimiũ
diuinare. Nec ob. l. aut dãnum. §. quisquis. all'. s. per Bar. quia
rñdit Nico. de nea. hic: ꝙ ille tex. loquit᷑ in pena corporali: nos
autẽ loqmur in pena pecuniaria quare secus. arg. l. quid ergo.
§. pena grauior. ff. de his qui not. infa. iũcta. l. de interꝑtatione.
ff. de penis. aduertite tñ diligẽter pro maxima declaratiõe tex.
nostri ad id qd̃ signãter dixit Spe. in titu. de fru. ⁊ lit. expẽ. §. si.
6 ver. vt hic articulus. vbi sing. dicit † ꝙ si agit᷑ ante tẽpus: ⁊ non
opponit᷑ per partẽ qd̃ valet processus. dicit tñ ꝙ ibi dꝫ imponi
7 pena que imponit᷑ plus petenti tp̃e: vt in hoc tex. † Et no. dili-
genter ꝙ talis exceptio debet opponi ante litẽ ꝯtest. nõ autem
post ꝟm Bal. in. l. si extraneus. in prin. ff. de ꝯdi. ob cau. vbi etiã
ponit que sunt partes iudicis in condẽnatione si petat᷑ ante tẽ-
pus. An autem ⁊ quando admittat᷑ penitẽtia: q̃tum ad hoc vt
actor euitet has penas videte glo. in. c. j. ex̃ de plus peti. que te-
nuit ꝙ vsq͡ ad litẽ ꝯte. admittat᷑ penitẽtia: p. l. vnicã. C. de plus
peti. iuncta. l. amplius non peti. ff. rem ra. habe. ⁊ dicit Ang. in
prin. hui⁹. §. si quis agẽs. in glo. in ver. cadebat. qd̃ istud ꝓbat᷑
in. l. non solũ. la. j. §. j. ff. de libe. leg. qd̃ est verũ ꝟm do. Anto. de
but. in. d. c. j. nisi reus interim etiã ante litẽ ꝯtesta. fecisset aliq̃s
expẽsas: quia in illis reficiẽdis actor veniret ꝯdẽnãdus cũ non
sit iustũ qd̃ iniuste vexatus fuerit ⁊ in expensis lesus ꝟm Hosti.
8 facit. l. eũ quẽ temere. cum ibi no. ff. de iudi. † Ultimo diligẽtissi
me aduertite ꝓ maxima limitatiõe suprascriptoꝝ. ⁊ tex. nostri
qd̃ suprascripta tex. nostri fallunt in fisco agente ob necessitatẽ
fiscalẽ ꝯtra debitorẽ suũ vel debitorẽ debitoris sui ante diẽ: qr
põt agere ante diẽ etiã qd̃ est forti⁹ si opponat᷑: nec incipit in pe
nam huius tex. ⁊ hoc est speciale in fisco. casus est de hoc valde
sing. in. l. j. C. de condi. ex lege. Et ita ibi Barto. dicit ꝙ ille ca-
sus est sing. ⁊ qd̃ hoc casu non duplicent᷑ inducie: ⁊ consequẽter
non habeat locũ pena huius versi. tenet ibi expresse Bal. in. j.
opposi. dicens hoc esse speciale in fisco ꝑpter publicã necessita
tem que semp videtur fiscũ vrgere: quia semper est in sumptu.
9 † Dicit etiã ibi Bal. ꝙ illa. l. sit valde no. ꝯtra emptores gabel
larũ: vt pro necessitate reipublice possint exigi ante tp̃s ⁊ tota
die ꝑpter repẽtinas necessitates publicas hoc fieri videmus ⁊
10 non est iniustũ ꝟm eũ qd̃ reputat multũ notandũ. † Dicit etiaꝫ
in vltimis verbis ibi Bal. ꝙ oĩs debitor fugitiuus põt etiã ca
pi ante tp̃s vel ante diẽ: per tex. in. d. l. quesitũ. ff. de pigno. quã
l. dicit esse notabilẽ ad hoc vt est tex. ꝙ si debitor est suspectus
ante diem vel cõditionẽ cõpetit persecutio pigneris. quẽ tex. in
proposito tex. nostri singulariter nota ꝓ scd̃a singulari limita-
tione ad hunc tex. vt non ꝓcedat in agente ante tp̃s ꝯtra debi-
11 torẽ suspectũ. ¶ † Scd̃o principaliter no. ex isto tex. ꝙ hodie pe
na plus petẽtis re loco vel causa est triplũ expensarũ in sportu
lis factarũ. vt isto. §. ⁊. §. oẽs. versi. tripli. s. eo. ⁊ petit᷑ triplicatio
expensarũ per ꝯdictionẽ ex lege. vt hic cum glossella in ver. pu
nitur. ⁊ glo. in. d. ver. tripli. in ꝟsi. consequit᷑. Pro alijs autẽ ex-
pensis condẽnabitur in simplũ reo ꝟm Jo. de pla. hic. est tamẽ
casus in quo etiã hodie plus petens cadit a causa ⁊ sic causam
perdit qñ duo copulatiue ĩteruenĩũt qd̃ dolose plus debito pe
tat: ⁊ etiã dolose de pluri exigat cautionẽ. vt est tex. i. d. l. vnica.
et ita ibi declarat Bar. C. de plus peti. Si aũt petijsset plus de-
bito dolose nõ haberet locũ illa. l. vnica. sed solũ condẽnaret᷑ in
triplo expẽsarũ: iuxta. d. ver. tripli. ⁊ hunc tex. nostrũ. ⁊ hoc no-
12 tate pro declaratione ⁊ limitatione ad textũ nostrum. ¶ † Que
autem sit pena petentis debitum iam solutum. videte tex. no-
tabilem quem ego reputo singularem in iure in. l. si fideiussor.
§. in omnibus. ff. mandati. vbi est tex. ꝙ ille qui petit debitum
solutum vel semel solutum iterum recipit cõmittit crimen stel-
13 lionatus. ⁊ ita no. ibi Barto. in. j. notabili. ¶ † Quid autem ad
tex. nostrum: dicemus si actor plus debito petijt: et reus ꝯuen
tus etiã eodẽ modo plus debito negauit quid erit hoc casu. di
cunt quidã ꝙ fiat cõpensatio adinuicẽ. arg. l. si dolo. ff. de dolo.
14 sed Jo. de lig. in. c. j. ex̃ de plus peti. dixit † ꝙ reus nullã penam
patit᷑: q̃propter plus petitũ põt simplr̃ negare. ar. notatoꝝ. c. j.
ex̃ de li. ꝯtest. ⁊ cũ eo tenet Ang. de are. in p̃n. hui⁹. §. si q̃s agẽs.
in glo. in ver. cadebat. videte tñ do. Anto. de but. in. d. c. j. ex̃ de
plus peti. vt saltẽ quo ad expẽsas fiat ad inuicẽ cõpẽsatio. quo
ꝟo ad alias penas verũ dicat Jo. de lig. ¶ Glo. hui⁹ ver. sunt

a ¶ Libellãti. Ui de Frã. are. in. l. cuꝫ te. C. de trãs-act. ⁊ in. l. ij. C. de insti. ⁊ substi. i si. et qd̃ dixi in apostil. in. d. l. cuꝫ te. ad Frã. areti.

interlineares ⁊ clare. ⁊ ideo remanebit expeditus iste versicu. ⁊
per consequens iste. §.

Si minus. Jste. §. multũ bene ꝯtinuatiue ꝓcedit
ꝟm Dy. Jo. fab. Nico. de nea. ⁊ Jo. de
pla. Nam. s. proxime loquut⁹ est imperator qñ petitur plus q̃
debeat᷑ qualr̃ actor puniẽdus sit: ⁊ sic qualr̃ prouideat᷑ reo ꝯtra
actorẽ plus debito petentẽ. hic ꝟo loquit᷑ in casu ecõtrario qñ
petit᷑ min⁹ q̃ debeat᷑ qualr̃ subueniat᷑ huic min⁹ petẽti. Post-
ea in ꝟsi. seq. ponit᷑ qñ petit aliud ꝓ alio per errorẽ: an liceat er-
rorẽ suũ corrigere. ¶ Jste. §. vsq͡ ad. §. si. sunt p̃terea. cõmuni
diuisione: vt Nico. de nea. ⁊ Ange. de are. diuidit᷑ in duas par-
tes p̃ncipales. Jn p̃ma loquit᷑ in eo q minus petit q̃ sibi debea
tur. Jn scd̃a loquit᷑ in eo q petit aliud ꝓ alio per errorẽ. scd̃a ibi
si q̃s aliud. Uel si vultis elegãtius ⁊ fundamẽtali⁹ diuidere ex
his q̃ dictur⁹ sum. j. in glo. ij. mag. in ver. iudicio. in prin. diui-
dite in duas partes prĩcipales. Jn prima loquit᷑ de emẽdatio-
ne libelli. Jn scd̃a loquit᷑ de mutatiõe libelli. Partes nõ mutã
tur. Hãc diuisionẽ optime ĩtelligetis ex his q̃ tradã in glo. pre-
dicta. h. d. in summa vsq͡ ad. §. si. sunt preterea. Quis actor mi
nus petat q̃ sibi debeat᷑: tñ iudex in iudicio debet aduersariuꝫ
1 in reliquo ꝯdẽnare. h. d. primo. † Jteꝫ petẽs aliud pro alio per
errorẽ põt in eodẽ iudicio errorẽ suũ corrigere. h. d. scd̃o ⁊ vlti-
mo lr̃aliter. ⁊ ad corticẽ vsq͡ ad. d. §. si. ⁊ dicit Jo. fab. hic in. iij.
col. ꝙ iste. §. in prin. ⁊ in ver. si q̃s aliud. est glo. ⁊ declarat᷑. l. edi-
ta. C. de eden. ⁊ q̃uis alij hic: vt Ang. de are. ꝯgregãt hic quasi
oẽm materiã que ponit᷑ in. l. edita. videlꝫ de emẽdatione libelli
an ⁊ qñ sit ꝑmissa. Jtẽ ⁊ de mutatione libelli necnõ ⁊ de cumula
tione. ¶ Ego tñ nõ attingã nisi ea q̃ necessaria sunt ad tex. ⁊ gl.
tum qr ista est ꝓpria ⁊ ordinaria materia. d. l. edita. tum etiã qr
angustia tp̃is me vrget ⁊ ꝓxime generales vacationes a tergo
2 instant ⁊ premũt. ¶ † No. in primis Ang. de are. hic vnũ ad qd̃
reputat hũc tex. multũ mẽti tenẽdũ: qr lꝫ q̃s petat certã quantĩ
tatẽ: nõ tñ per hoc videt᷑ ꝯfiteri se in maiore quãtitate non esse
creditorẽ siue ignorãter petierit siue sciẽter. facit. l. si qdẽ. C. de
trãsact. ⁊ hoc nisi apposuerit dictionẽ taxatiuã tm̃ vel solũmo-
do ꝟm Bar. ⁊ alios in. d. l. si quidẽ. per glo. nota. in. l. rationes.
in glo. si. in ver. quãtitatẽ. ⁊ etiã per Bar. ⁊ alios. C. de proba. et
per. l. iij. §. cum tityo. ff. de adimẽ. lega. addo Bar. eadem dicen-
tem in. l. si cum dos. in prin. ff. rerum amota. ⁊ ibi etiam ponit
3 Bar. † q̃d si debitor dixit creditori: ecce cẽtũ que tm̃ tibi debeo.
et creditor simpliciter accepit: ⁊ nihil dixit: an sibi preiudicet et
per hoc sit fundata intẽtio rei: determinat Bar. ꝙ nõ preiudi-
4 cat: ⁊ de hoc dicit esse casum notabilẽ in. d. l. si quis. ¶ † Scd̃o ⁊
vltimo notate in ver. si quis aliud. ꝙ q̃uis vulgo dici soleat ꝙ
assertio libellãtis noceat libellãti. vt. l. cum precũ. cũ glo. j. et. ij.
et ibi Bal. de lib. cau. ⁊. l. ij. ⁊ ibi no. Bal. ex illo tex. C. de insti. et
substi. sub condi. fac. intantũ ꝙ per ista iura dicit Bar. in. l. cer-
tum. §. si quis absente. ꝟsi. itẽ qd̃ dixi. ꝙ valet cõfessio parte ab-
sente intelligẽdo ⁊c. ff. de ꝯfes. ꝙ ꝯfessio facta in libello etiã ab-
sente parte ꝓbat. de quo etiã per Bar. ĩ. l. ij. in vltimis verbis.
ff. de iure fisci. ⁊ Bal. in. l. vnica. in penul. colũ. C. de confes. ⁊ do.
5 Anto. de but. in. c. si. ex̃ de confes. ¶ † Tamẽ illa regula limitat᷑
primo per hũc tex. nisi interuenisset error: quia errore interue-
niente talis assertio nõ noceret libellãti: imo põt talis error re-
uocari: vt hoc tex. addo tex. in. l. rura. ⁊ ibi Bar. in si. illũ no. ad
hoc. C. de omni agro deser. lib. xj. intelligite tñ dũmõ lis nõdũ
sit ꝯtestata: ꝟm glo. no. in. l. q familie. in glo. vnica. in si. ff. fa. her
6 ciscũ. ⁊ hic in glo. ij. mag. in ver. iudicio. ¶ † Scd̃o p̃dictã regu
a lam que hꝫ ꝙ assertio facta in libello nocet libellanti.[a] limitat
Ange. de are. hic in. xx. col. in glo. in ver. corrigere. vt procedat
qñ cõfessio facta in libello esset assertiua: secus autẽ si esset nar-
ratiua seu nũtiatiua: vt si dicerẽ ĩ libello me mutuasse. x. Tityo
heredi Seij. nam ꝑ hoc nõ viderer ꝯfiteri illũ heredẽ Seij. all'.
Bal. in. d. l. qui familie. ꝟm eũ ita ĩtelligit illã. l. vos aũt ꝓ veri-
tate hui⁹ limitationis videte in terminis Bar. in. l. ex hac scri-
ptura. ad si. in vlti. q. ⁊ ibi oĩno Joã. de imo. ff. de dona. Bal. in
d. l. cum precũ. C. de libe. cau. ⁊ in. l. ex his verbis. in vlti. colũ. C.
de resti. mili. ⁊ in. l. j. in pe. ⁊ vlti. col. C. de fal. cau. adie. leg. ⁊ in. l.
vnica. in. xix. col. C. de confes. ⁊ in. l. error. in. vj. col. C. de iu. ⁊ fac.
igno. do. Anto. de but. in. c. si. in antepenul. col. extra de confes.
7 ¶ † Tertio vltra Ange. de are. ego reperio ꝙ suprascripta re-
gula ꝙ assertio facta in libello noceat libellanti. limitat᷑ singu-
larissime per Jo. de imo. in. c. si cautio. ante mediũ. extra de fide
instru. ⁊ si hec limitatio esset vera esset scribenda literis aureis
qd̃ ita demũ libellus ꝓbet ⁊ preiudicet libellãti si est script⁹ ma
nu ꝓpria ipsi⁹ libellãtis: sec⁹ si manu notarij vel alteri⁹ tertij. ⁊
ita dicit sentire Bar. in. l. nuda ratio. in. ij. col. ff. de dona. sꝫ cer-
te Bar. ibi non loquit᷑ in libello: sed loquit᷑ in libro rationum. ⁊
dicit ꝙ liber rõnũ facit fidẽ: q̃uis scriptus parte absente qñ est
script⁹ manu ꝓpria: sec⁹ si manu alteri⁹. quinimo Bar. in. d. l.
nuda ratio. cõmuniter reprobatur in hoc per doc. ibi. ⁊ contra

eum tenet etiam Jo.an.in addi.Spec.in ti.de instru.edi.§. re-
stat.⁊ ꝯ hãc limitationẽ Jmo.ego allego tex.solẽnẽ in.l. diuus
claudius.§.itẽ senatus.ff.ad.l.cor.de fal.vbi est tex. qꝺ non re-
fert an aliquid sit scriptũ manu ꝓpria alicuius an manu alte-
rius de eius volũtate.⁊ vt formaliter inquit iuriscõsultꝰ vide-
ri enim hec ipsius manu scripta cuius voluntate scripta sunt.
¶ Glo.j.in ver.intẽtione.est singularis glos.ibi.intentione scʒ
libello intẽtionis.⁊ sic ponit cõtentũ pro continẽte: prout etiã
vidistis tex.in.§.si quis agẽs.in prin.⁊ ibi dixi in apostillatio-
ne tex.s.eo. ¶ Jn fi.glo.notate perpetuo hanc glo. q̃ est vnica
8 ⁊ sing.in iure† ꝙ nũq̃ presumit donatio:nisi qñ traditio inter
uenit.⁊ si est vera est magna limitatio ad.l.cuius per errorẽ.ff.
de reg.iur.⁊ sic habetis singulariter colligere qꝺ ꝓsumpta do-
natio requirit traditionẽ.vos aũt dicite ꝙ gl.verũ dicit in se ⁊
ad tex.nostrũ:sʒ nõ in eo inquãtũ dicit imperator presumi do-
nationẽ:nisi qñ traditio interuenit. Jn hoc reprehẽdit per.d.
Jo.fab.⁊ Ang.de are.hic.quoniã imo presumit donatio ꝑ so-
lam simplicẽ ꝓmissionẽ sciẽter factã.vt.l.cãpanus.ff.de ope.li-
ber.accedat qꝺ vulgo dicimus paria esse ꝓmittere ⁊ soluere.l.
fi.C.ad.l.fal.⁊.l.si patronus.§.j.ff.de dona.sustinẽdo glos. in se
quãtũ ad tex.nr̃m vt ex petitione in minꝰ q̃ debeat facta a sciẽ
te non presumat donatio in residuo.dicũt suprascripti doc.qꝺ
preallegata nõ faciũt ad ꝓpositũ.§. nostri. qꝛ predicta loquũ-
tur vel qñ traditio fuit facta a sciẽte se nõ teneri quo casu ꝓce-
dit.d.l.cuius per errorẽ.vel qñ iteruenit ꝓmissio a sciẽte se nõ
teneri quo casu ꝓcedit.d.l.cãpanus.⁊ regula ꝙ paria sunt pro
mittere ⁊ soluere.⁊ sic qua rõne soluẽdo ex certa scientia sciens
me nõ teneri videor donare:eodẽ modo ꝓmittẽs ex certa sciẽ-
tia sciẽs me nõ teneri silr̃ videor donare:sʒ in casu.§. nostri nõ
interuenit traditio:nec ꝓmissio:nec aliqd qꝺ inducat donatio
nem:⁊ cõsequẽter hic nõ agit de traditione vel ꝓmissione sim-
pliciter facta.sʒ de q̃dã abstinẽtia:ꝓut dicit gl.nr̃a de qua nũ-
q̃ auditũ nũq̃ relatũ extitit qꝺ iduceret donationẽ vel remis-
sionẽ.⁊ cũ ista opinione seu defensione q̃ fuit originalis Dy.vt
predixi.imo verius glos.nostre transit Nico. de nea:hic in pri-
ma oppo.gl.⁊ cũ ista glo.sic declarata adducit ipse quod nõ est
tãta ꝓsumptio in patiẽte quãta est in tradẽte:qꝛ grauiꝰ est tra-
dere q̃ pati.⁊ si diceres ꝙ paria sunt aliqd tradi alicui vel qꝺ
res sit apud eũ.vt.§.interdũ.s.de rerũ diui.⁊.l.qua rõne.§.in-
terdũ.ff.de acqui.rerũ do.Rñdebat Nico.de neap.hic qꝺ illud
hʒ locum in eo qui est ad traditionẽ obligatus:al's secus:vt in
9 terminis nostris:qꝛ tũc nõ sunt paria tradere ⁊ pati. ¶ †Ego
vltra doc.⁊ preallegata ꝯ gl.hic.qꝺ imo ꝓsumat donatio; etiaʒ
nõ interueniente traditione.allego glo.ꝯtrariũ tenentẽ in.l. vni-
ca.C.de plus peti.in gl.fi.in v̂bo trãsactionibus. circa mediũ.
vbi dicit illa gl.ꝙ q̃uis ꝯtra plus debito petẽtẽ ꝑ dolũ ⁊ dolo
se exigẽtẽ cautionẽ sup plꝰ debito succurrat ꝑ remediũ illiꝰ.l.
vnice:qꝛ cadit a cã.tñ si postea ille a quo fuit exacta illa cautio
spõte ⁊ sciẽter ꝯfiteat in tãta quãtitate i quãta fuit exacta cau-
tio qꝺ sibi tũc nõ succurrit:qꝛ vr̃ donare ꝑ dictã.l. cuiꝰ ꝑ erro-
rẽ.⁊ sic illa presumpta donatio nõ reqrit traditionẽ. sed dicite
prout dixi ſm doc.hic.ꝙ glo.in.d.l.vnica.loquit qñ interuenit
ꝓmissio seu cõfessio q̃ bene induceret ꝓsumptã donationẽ.nr̃a
aũt gl.⁊.§.noster loquũtur qñ nõ interuenit traditio nec pro-
missio nec etiam cõfessio:sed solũ quedã abstinẽtia:vt predixi.
¶ Glo.magna in ver.in iudicio.diuidit in quatuor partes ꝑn
cipales. Jn prima declarãdo tex.ponit opi.quorũdã:vt Mar
ti. Jn scda ponit aliã opi. Jo.quam approbat. Jn tertia rñdet
tribꝰ fundamẽtis adductis ꝑ Marti. Jn quarta querit ⁊ sol-
uit. Secũda ibi.sʒ certe ſm Joã.an.ꝓpositũ est falsum. Tertia
ibi.nec ob.qꝺ h ðr. Quarta ibi.qꝛ põt emẽdare libellũ qñcũq̃.
Hec glo.inaduertẽter ꝓmiscue vtit istis terminis emẽdare et
mutare.nã ꝙ hic in prin.gl.dicit emẽdare.j. dũ refert opinio.
Jo.dicit mutare.⁊ sic videt velle gl.qꝺ nõ sit dr̃ia iter emẽdare
⁊ mutare.⁊ tñ qꝺ sit dr̃ia ꝓsupponit aperte tex.in.l. edita.C. de
edẽ.dũ dicit emendari vel mutari.⁊ sic ponit alternatiuã inter
hec duo verba quasi sit diuersitas.⁊ ibi glo.magna in ver.emẽ
dari.⁊ ibi doc.constituũt magnã differẽtiã inter emẽdare ⁊ mu
tare. Pro clara ergo intelligẽtia hoꝝ terminoꝝ ⁊ eoꝝ q̃.j. dicẽ
tur dicite ꝙ in materia ista,reperiunt i iure tres termini. emẽ-
dare.mutare ⁊ cumulare.q isti tres termini i:er se valde diffe-
rũt:vt declarãt Jo.fa.Ang.de are. Jo.de pla.hic, ⁊ clariꝰ bar.
10 in.d.l.edita.C.de edẽdo. †Emendare ergo libellũ ꝓprie ðr ſm
Jo.fa.⁊ Ang.hic.qñ aliqd corrigit absq̃ mutatione substãtie
materialis. Bar.vero in.d.l.edita.in.ij.col.latius q̃ Joã. fab.
hic.⁊ latius q̃ glo.ibi dixit quid sit emendare.declarat ꝑ text.
C.de emẽdatione Justiniani codicis.per totum.⁊.§. quibꝰ. in
prima cõstitutione codicis.⁊.C.de emẽdatione ꝓpinquorum ⁊
seruoꝝ.per totum.ex quibꝰ colligitur qꝺ emendare libellũ est
ipsum corrigere supflua resecare mutare verba sentẽtia tamẽ
permanẽte addere vel detrahere vel declarare obscura.intelli
gite tñ semp substãtia materiali salua ꝑmanente.tollite vnum a
exemplũ ⁊ sufficiat. Egi ꝯ te in libello actione ex mutuo ad cẽ-
tum. volo postea addere libello q̃titatẽ ⁊ petere ducẽtũ eadẽ-
met actione.ista proprie est emẽdatio libelli:qꝛ remanet salua
substantia materialis eadẽmet actio idẽmet contractus eadẽ-
met obligatio.⁊ de hac emẽdatione ꝓprie loquit tex. noster in
prima parte.⁊.l.accusaturus.ff.ad.l.iuliam de adulter.bonus
11 tex.in.l.actoꝝ verba.ff.de re iudica. †Mutare vero libellũ est
alterare substantiã ipsius libelli:vt satis patet in.d.l.actorum
v̂ba.cũ gl.iũcta.l.iudex postq̃.⁊ iũctis vtrobiq̃ notatis.ff. de
re iudi.vel melius ⁊ clarius ſm Jo. de pla.hic.mutare libellũ
est veteri actione relicta nouã eligere:vel relicta ꝑma repetita.
aliã petere. Exemplum egi contra te in libello actione ex testa
mẽto ad centũ.volo nunc agere actione ex stipulatu ⁊ sic altera b
re libellũ.ista ꝓprie est mutatio:qꝛ substãtia materialis ipsius
libelli alteratur.de hac mutatione ꝓprie loquitur tex. noster i
secũda parte principali in ver. si quis aliud.⁊.l. cum fundum.
12 §.fi.ff.de vi ⁊ vi arma. ¶ †Cumulare[a] vero siue cumulatio ſm
a quod diffinit Bar.in.d.l.edita.in.vj.col.est vnius actionis cuʒ
illa coarceruatio.nã cumulare idem est ꝙ coaceruare plures
actiones in eodẽ libello ꝯtra eundẽ. Exemplum.egi contra te
actione depositi:postea dubitans non posse probare depositũ
volo aliã actionẽ cumulare in libello:⁊ sic volo plures actiões
ad idẽ ex diuersis causis competentes coaceruatio ista est cu-
mulatio.⁊ de ista cumulatione nihil loquit tex.noster. sed hãc
materiã cumulationis ponit Cy.Bar.Bal.Ang.⁊ Sali.⁊ alij
scribentes in.d.l.edita.et amplissime ꝑ Dy. in regula nullus
pluribus.de reg.iur.lib.vj.⁊ aliqd per Jo.fa.⁊ Joã. de pla. et
Ang.de are.in antepe.⁊ vlt.char. ¶ An aũt ⁊ quibus casibus
⁊ vsq̃ ad quantũ tp̃s permissa sit ista emẽdatio vel mutatio li-
belli de quibꝰ duabus loquit tex.noster:vt ꝑdixi.dicam aliqd
statim in fi.huius. ¶ Jn eadẽ gl.ibi.vt in aut.de litig.§. oẽm.
dicite ⁊ trãssumptiue in aut.q semel.C.quõ ⁊ qñ iudex. tenetis
13 ergo extra glo.† ꝙ hodie de iure autẽticoꝝ nõ est licitũ emen-
b dare libellũ[b] etiã vsq̃ ad litẽ cõtest.⁊ ex hoc sequitur glossellã
velle qꝺ.§.noster.⁊.l.edita.C.de edẽ.que leges permittũt emẽ-
dationẽ libelli vsq̃ ad litis ꝯte.vt statim.j.dicet sint hodie cor
recte.⁊ hoc apta fronte firmauit Pe.de bellap.in.d.l.edita. in
viij.q.⁊ Spe.in ti.de lib.cõcep.§.nũc ostẽdamus.circa prin. in
hoc pũcto Nic.de nea.in.j.q.refert plures ⁊ varias opiniones
antiquoꝝ.de quibꝰ qꝛ nõ expedit nõ curo facere mẽtionẽ. ego
indistincte teneo ꝯ hãc glos.ꝙ tex.noster.⁊.l. edita.nõ sint vllo
mõ correcti ⁊ ꝯsequẽter qꝺ etiã hodie qs põt emẽdare libellũ
vsq̃ ad lit.ꝯtest.ſm tñ qꝺ.j.dicã.⁊ etiã tenẽt Jo.fab.⁊ Joã. de
pla.⁊ Ang.de are.hic.⁊ Jaco.de belui.in.d.§.omnẽ.in aut. de
litig. Nec ob.d.§.oẽm.⁊ trãssumptiue dicta aut.qui semel.quia
rñdet Ang.qꝺ verũ est qꝺ actor dʒ ꝑsistere i libello vsq̃ ad fi-
nẽ iudicij supple ſm eũ:nisi vsq̃ ad litẽ ꝯtest.l.ꝑmittẽte muta-
uerit libellũ:vt hoc tex.vos aũt absq̃ vlla suppletiõe meliꝰ re
spondete ſm Jo.fa.hic.cuius solutionẽ etiã sequit Jo. de pla.
ꝙ ille.§.omnẽ.⁊ in aut.qui semel.nihil habẽt cõe cum.§. nr̃o.
⁊.l.edita.qꝛ ille leges loquũtur in casu qñ actor nõ vult ꝓsequi
cãm quo casu ꝑ.d.ll.cogit seq ⁊ ꝑsistere in libello dato. hic aũt
§.noster ⁊.l.edita.loquũtur in casu valde diuerso.imo ecõtra-
rio qñ actor instat ⁊ ꝓsequit cãm:verũtamẽ vult aliqd emẽda-
re de ꝓpositis in libello.⁊ sic ille leges occurrũt calũnijs nõ ꝓ-
sequẽtiũ cãm.iste aũt leges subueniunt vigilantie ꝓsequẽtiũ.
⁊ sic luculẽter apparet ꝙ he materie nihil habẽt cõe adinuicẽ
⁊ consequẽter ꝙ iste.§.⁊.l.edita.nõ sunt hodie correcti cum lo-
quãtur in materia prorsus extranea. ¶ Jn ea.glo. ibi.tñ dicit
iudiciũ idẽ.vt.j.proxi.§.an hec solutio sit bona dicam.j. late.
14 ¶ †Jn ea.glo.ibi.vt.j.de noxa.§.in summa.voluit dicere glo.
ꝙ in.d.§.si detracta.solũ fiebat emẽdatio circa qualitatem nõ
contingentẽ actionẽ vel cãm agẽdi:⁊ cõsequẽter fiebat emẽda
tio tertia in qualitate sup qua nõ fundabat iudiciũ:sʒ rei ꝯuẽ-
ti bñficiũ.⁊ ideo fieri põt etiã post litẽ contest.vt in.d.§.si detra
cta.⁊ ita ibi declarat Flo.⁊ de itellectu illiꝰ.§.si detracta. si vul-
tis latius videre videte Jnno.in.c.j.extra de libel.obla.⁊ oĩno
Jo.de imo.in.l.j.§.j.ff.de publici. Joan.an.in addi. Specu.in
rubri.de accu.in quarta parte.⁊ Barto.in repe.perusina.l. edi
ta.in.xx.⁊.xxix.col. ¶ Jn ea.glo.ibi.habeat conscientiã vt iu
15 dex.teneatis ergo ꝙ cum querit †an iudex debeat iudicare ſm
c conscientiã suã:an vero ſm allegata ⁊ ꝓbata.[c] sic est distinguẽ
dum. Aut id qꝺ iudex hʒ in cõsciẽtia est notum sibi vt iudici: ⁊ c
tũc debet iudicare ſm conscientiam suam.⁊ dicitur cõstare iu-
dici vt iudici quãdo sibi constat ex actis corã eo factis. ⁊ ita lo-
quitur.l.si irruptione.§.ad officiũ.ff.finiũ regũ. Aut v̂o id qꝺ
iudex habet in cõsciẽtia sua est sibi notum tanq̃ priuate perso
ne:⁊ tũc debet iudicare ſm allegata ⁊ probata. et ita loquitur
l.illicitas.§.veritas.ff.de officio presidis.nõ autem debet iudi
care ſm conscientiam suã.nec dicitur isto casu peccare:aut cõ-

¶ Cumulare. Pro q̃ materia Vide Feli.i.c.significãtibꝰ. xij. col.v̂. circa materiã.de libe.ob. ⁊ qꝺ ibidẽ ad eũ dixi in apo. qbꝰ adde duo verba ꝑ Frã.are. i.l. ex duobꝰ. de duo. reis.in fi.v.colũ. ⁊ in.l.i.C.de fur.

¶ Libellũ. An ⁊ qñ libellꝰ emẽdari possit et qñ nõ:⁊ qd in ciuili:⁊ qd in criminali. vide Feli.i c.significãtibꝰ. i j.col.v̂. ad illam materiã.de libe. obla. et ibidẽ in xj.col.i ver.circa mutationeʒ hẽs an et qñ mutari possit. ⁊ quid sit mutatio: ⁊ an q addit vel detrahit libello dicat mutare. de q̃ ẽt ibidẽ in.xij. col. ver.vnũ vltra. ⁊ qd de expẽsis factis an i casu licite emẽdatiõis vl' mutatiõis reficiant reo. et dicit ꝙ sic q̃ ad expẽsas scdo loco factas:qꝛ in illis grauat.qꝺ no.et tene mẽti cũ ista qꝺ eẽt de fctõ in ciuitate fori sem pronij fuit ꝑ quẽdã doct.alr̃ iudicatũ reꝰ grauatꝰ fuit q̃ad expẽsas ꝑmo loco fctãs. qꝺ ꝯtrariũ sp tenui sʒ obstĩatio cũ igrãtia sepe malũ iudiciũ ꝓducit ⁊ iiustitiã. ⁊ adde ꝙ iudex emẽdationẽ libelli non admittet nisi primo actu dent expẽse scdo loco facte reficiãtur. vt ꝑ Feli. hẽs loco allegato. vbi ẽt vide remissiões q̃s ibi ðdi ad eũ i apo. ⁊ qd de rustico.vide.d.alexã.ð imo.i.l. edita.C.de edẽ.i vlt. col.⁊ Fulg.⁊ oĩo eũdẽ in vlti. col. hodie defendẽtẽ op.bar.⁊ seq̃ciũ.

¶ Et probata. Vide late Fel.c. pastoralis.§. qꝛ v̂o.i.ij.col. gl.in ver.tenet.ð offi. deleg. vbi ponit nõnullas no. limitationes.

a ❡ Sꝫ iste. Quẽ
vide in nu.ix. cũ
plurib⁹ sequen.
b ❡ Peccaret. Et
hoc idẽ dixit idẽ
do. Ias. s̃. in. §.
sꝫ iste. nu. cxxxv.
c ❡ Theologos.
Vide tu Feli. in
c. q̃ neces. in. xxi.
col. in ver. quin⸗
ta ↄclusio. de cõ
sti. vbi ponit de
pncipe mãdãte
alicui sine alia
cause cognitiõe
ꝙ aliquẽ in fur⸗
ca suspendat: an
ille sine pctõ exe
q possit. ⁊ ibi di⸗
cit ꝙ sic: qꝛ p pn
cipe presumit̃ ꝙ
iuste procedat. ⁊
ad hoc allegat
ꝙ plurimas re⸗
missiones q̃s ibi
vide p eũ. ⁊ late
in. c. consangui⸗
nei. el. j. in. j. col.
ver. ad vltimum
qð tãgit. de re iu
di. ⁊ in. c. pastora
lis. §. qꝛ vero. de
offi. dele. vbi dat b
remedia theolo
gorum maxime
girardi de odo⸗
ne i scðo ethico⸗
rum. vbi vult in
ter alia ꝙ poti⁹
cedat offõ ꝙ exe
quat̃: tamen nõ
omittas oĩo vi⸗
dere eũ in locis
s̃. allegatis.

tra cõscientiã facere: vt no. in. c. j. extra de offi. ordi. vbi si iudex
iudicat ꝺm legẽ nõ peccat: ꝙuis ↄriũ cognoscat. exẽplo salua⸗
toris nostri ꝙ ꝙuis nosceret oĩa secreta nostra tñ noluit iudi⸗
care ꝺm suã ↄsciẽtiã: sed ꝺm pbationes. vt. ij. q. j. c. deus omni⸗
potẽs. ⁊ theoricã glo. nostre formaliter sequitur Bar. post an⸗
tiquos in. d. l. illicitas. §. veritas. Quid aũt sit cõsciẽtia ⁊ infini
a ta singularia dicta in materia cõsciẽtie. dixi vobis in. §. sꝫ iste.[a]
in glos. magna. in verbo dicit. s̃. e. De puncto aũt gl. nostre an
iudicandũ sit ex allegatis ⁊ pbatis: an vo ꝺm cõsciẽtiã. videte
plures glo. vt in. §. sit tibi quoqꝫ tertiũ studiũ. in aut. de man.
prin. ⁊ gl. qb. mo. tu. fini. in pn. sup vbo ex habitu. ⁊ in. l. ij. i gl.
fi. sup vbo ꝙti. in. l. litẽ. ff. de in litẽ iuran. ⁊ in. d. l. si irruptione.
§. fi. i gl. fi. in ver. subiectis. ⁊ gl. no. i. l. j. in glo. j. C. q ⁊ aduersus
quos. ⁊ in. l. lex que tutores. in vbo testificatiõe. C. de admi. tu.
⁊ in. l. ij. in gl. pe. in vbo atrox. ⁊ ibi Ang. ff. de fer. ⁊ ibi etiã glo.
no. declarat qñ aliqd dicat̃ esse notum iudici vt iudici: qꝛ est qñ
sibi cõstat ex actis: qꝛ illud est in actis productum: vt qꝛ est sibi
probatũ per testes vel instrumenta corã eo producta. ⁊ fert̃ ita
Azo respondisse potestati bononie. ad ista etiã videte glo. in. l.
bonoꝝ. in verbo sciẽs. C. qui admi. per glo. notabilem que late
disputat ⁊ examinat in. c. j. in gl. magna. in ver. cautiones. cir⸗
ca mediũ. extra de offi. ordi. ⁊ in. c. pastoralis. §. qꝛ vero. in ver.
eandẽ. extra de offi. dele. ⁊ in. c. iudicet. in glos. in ver. audit. iij.
q. vij. verũ quia iste passus est multũ dubitabilis apud theolo
gos ⁊ canonistas: nec trãsit cum tam modica distinctione an si
iudex habeat ↄsciẽtiã indubitatã ⁊ ex cõsciẽtia sua indubitan⸗
ter sciat: puta qꝛ vidit aliter esse ꝙ sit pbatũ: an debeat iudica
re ꝺm cõscientiã suã: ⁊ maxime in criminalibus in quib⁹ veni⸗
ret imponẽda pena corporalis cũ dãnum nõ sit postea repara⸗
bile: vtputa si indubitãter scit iudex ꝙ semproni⁹ occidit caiũ:
qꝛ ipse infallẽter vidit. ⁊ probat̃ plenissime p testes quod fuit ti
tius qui eũ occidit: an cogat̃ ex pbationib⁹ coram eo factis cõ
dẽnare titiũ innocẽtẽ. varij varia dixerunt. ideo videte Spec.
in titu. de sen. §. generalr̃. ver. item dꝫ. ⁊ in tit. de notorio cri. §.
fi. in ver. qꝛ. ⁊ in ti. de allega. ⁊ dispu. §. satis clare. ver. vt autẽ. ⁊
ver. itẽ ad eius. ⁊ ver. itẽ si. ⁊ ibi Ioã. an. in addi. ⁊ latissime do.
Abb. Panor. ⁊ Imo. post do. Anto. de but. ⁊ alios in. d. c. j. ex
tra de offi. ordi. et in. d. c. pastoralis. §. qꝛ vero. extra de offi. de
lega. per doc. in. c. j. vbi pulcher tex. de re iudi. in. vj. ⁊ in. c. ij. qð
incipit si sacerdos. p tex. ⁊ gl. ibi in v. sciat p certo. extra de offi.
ordi. per Inno. in. c. venientes. extra de iureiur. ⁊ latissime per
do. Anto. de bu. in repe. c. vestra. in vltima char. extra de coba.
cleri. ⁊ mu. Pe. de anch. in repe. c. canonũ statuta. circa quartã
chartam. extra de cõsti. per eũdem in regula possessor. in. xxvj.
col. ver. vj. circa istud. de reg. iur. in. vj. ⁊ late per Bal. in. d. l. si
irruptione. §. fi. ⁊ ibidẽ p Flo. ⁊ Bal. in. l. j. C. de indi. vidui. tol.
per Ang. ⁊ Imo. in. l. a diuo pio. in prin. ff. de re iudi. ⁊ late per
Ang. hic super. j. glo. in. vij. in. viij. ⁊. ix. col. In predicta tamen
difficultate ↄsiliũ est ⁊ cautela ꝙ iudex quãtũ ei possibile est se
exoneret ab onere sentẽtiãdi: ⁊ si põt deleget alij cãm vel instet
apud superiorẽ vt eũ remoueat: vel saltẽ a dicta cã exoneret: vl̃
maxime etiã in cã capitali instet cũ parte qð ipsum recuset alle
gata hac cã qð intẽdit ipsa pars ipsum iudicẽ i testẽ pducere. ⁊
ista est iusta cã remotionis. vt in. c. dilecto. de testi. ⁊ hec cõsilia
inuenietis tradita i locis pallegatis. de qb⁹ etiã ↄsilijs videte
etiã Ang. hic ponentẽ etiã aliud cõsiliũ qð iudex istas pbatio
nes tanꝙ falsas recitat cũ ipse sciat falsas: tñ vt etiaꝫ ipse dicit
hoc cõsilium posset esse nociuũ iudici in syndicatu. ❡ Duo tñ
peregrina dicit in hac materia notate. Primũ ꝙ iudex q est su
pra legem: vt papa imperator vel princeps cuius dictũ habet̃
p lege dꝫ semp ꝺm suã cõsciẽtiã iudicare qualitercũqꝫ habeat
illã cõsciẽtiã siue ex actis siue nõ: al̃s peccaret.[b] istud est qð di⸗
xit singulariter Bar. in. l. vnica. ad finẽ. C. vt q̃ desunt aduo. re
ferẽs sic dicere ⁊ tenere theologos. referẽs etiã notata p Cy. et
Bal. in. l. rescripta. C. de preci. impe. offe. ⁊ qð notat Inno. in. c.
16 cũ inter. in vltima glos. extra de elec. ❡ † Scðo aduertite qð lꝫ
executor habeat ↄscientiã suã ↄtra sñiam quã dꝫ exequi ⁊ illã
videat iniquã: tenet̃ tñ eã executioni mãdare qð notate: qꝛ mi⸗
lies cõtingit. c. pterea. ⁊. c. pasto. §. qꝛ vero. ⁊ ibi. d. Ant. de but.
extra de offi. deleg. ⁊ illud ideo est ꝺm do. Ant. ibi. qꝛ qui nõ hꝫ
cognitionẽ aliquã nõ põt retardare executionẽ: lꝫ habeat con⸗
scientiã in cõtrariũ. cũ ergo merus executor regulariter nõ ha
beat cognitionẽ. §. si vt pponis. ⁊. l. executionẽ. ⁊ qð ibi per gl.
⁊ Bal. C. de execu. rei iudi. qð intelligite in cã ciuili. secus autẽ
in cã criminali ⁊ corporali: qꝛ tũc iudex nõ dꝫ exeq ↄtra ↄscien
tiã suã. arg. l. j. in fi. ⁊ qð ibi no. p Bart. ff. de q̃stionib⁹. et notat
in terminis Inno. ⁊ doc. in. d. c. pasto. §. qꝛ vero. ⁊ hoc ideo est:
qꝛ dãnũ talis executionis est irreparabile: ergo nõ dꝫ ex arru⸗
pto executiõi mãdare. ar. l. si qs puocauerit. cũ gl. ff. de app. no
tãt Pau. de eleaꝫa. ⁊ Pe. de anch. i cle. j. ex̃ de re iud. ⁊ Bal. i. l.
auditor. C. de epi. audi. ⁊ hoc p Ang. de are. accedat illud saty⸗

rici. Nulla vnꝙ de morte hoĩs cõtentio longa est. ⁊ ista bñ no⸗
17 tate: quia quotidiana sunt. ❡ † Nunquid aũt licitũ esset iudici
mandare executioni sñiam capitalẽ cõtra aliquẽ quã videt esse
iniquã si hoc faceret fauore tyrãni q hoc sibi p̃cepisset: ita qð p
c h̃ excusaret̃ apud deũ. nõ audeo decidere cõsulite theologos.[c]
Reperio tñ apud legistas qð occidẽs aliquẽ etiã nõ culpabilẽ
⁊ sciẽter p conseruatione vite sue nõ dr̃ in aliquo delinq̃re: pu⸗
ta si tyrãnus habeat duos incarceratos: ⁊ dicat vni nisi suspẽ⸗
das consociũ ego faciã te trucidari. ista est iustissima causa oc⸗
cidẽdi etiã innocentẽ vt se liberet ab instãti periculo: nec p hoc
dicit̃ in aliquo delinquere. istud est qð in terminis tenuit glos.
sing. ⁊ aurea in. l. si familia. in vbo possit. ad fi. ff. si fami. fur. fe.
18 dica. ❡ † Nũqd aũt iudex vidẽs occidere semproniũ corã mul⸗
tis possit absqꝫ alia pbatione titiũ cõdẽnare de homicidio. vi
dete gl. no. ij. q. j. §. qñ aũt. ⁊ lati⁹ oĩbus tetigit do. Ant. de but.
in repe. c. vestra. in vlti. char. extra de cohabi. cler. ⁊ mulie. ⁊ ibi
19 oĩno videte p eũ. ❡ † Et an capitaneus vel potestas vidẽs a fe
nestra aliquos rixãtes possit eos ex hoc punire absqꝫ alia pro
batione. videte Guil. de cu. i. l. vnica. C. vt que desunt aduoca. ⁊
Bal. in. l. nullus. C. de summa tri. ⁊ fide catho. ⁊ Bal. in. l. j. §. q
20 es. ff. de offi. prefec. vr. ❡ † Et in istis locis ponit etiam Bal. an
hoc casu si potestas vel capitaneus videns rixãtes p fenestrã
si non mittat familiã suã sit priuandus officio suo: ita ꝙ ista sit
iusta causa priuationis. ⁊ determinat ꝙ sic p dictum illud sin⸗
21 gulare Cy. in. l. si seruos. C. de noxa. vbi voluit singul'r † qð si
potestas habeat filiũ rixosum ⁊ nõ prouideat licite põt expelli
de officio suo. que oĩa ppetuo notate: qꝛ quotidiana sunt. ⁊ nõ
habẽtur p alios hic: nec etiã in cõib⁹ locis. ❡ In eadẽ gl. ibi. ⁊
hec in singularibus iudicijs. tenetis ergo ex hac gl. ꝙ emẽda⸗
tio libelli de qua emendatione pprie loquit̃ principiũ. §. nr̃i. et
22 intelligi dꝫ hec glo. vt declaraui in prin. huius glos. † põt fieri
vsqꝫ ad litis cõtest. ⁊ nõ vltra reprobata opinione Mar. q nũ⸗
ꝙ dixit verũ ⁊ quorũdã alioꝝ asserentiũ qð poterat fieri qñcũ
qꝫ ante sñiam: nec reqrebat̃ noua litis cõtestatio: qnimo etiã si
actor nõ emẽdaret ꝙ si iudex hoc sciebat dꝫ ex ei⁹ cõsciẽtia cõ⸗
dẽnare. ⁊ cũ gl. nr̃a in terminis in qbus loquit̃ vcꝫ qñ fit emen
datio circa repetita: vt in prin. §. nostri trãseunt Bart. ⁊ cõiter
doc. in. d. l. edita. post gl. ibi. ⁊ ita tenẽt vbiqꝫ gl. ⁊ cõiter doct. et
de hac materia vcꝫ an qñ ⁊ vsqꝫ ad quãtũ tp̃s sit licita emenda
tio libelli si loquamur circa substãtialia ipsius libelli. ⁊ qñ cir⸗
ca aliquã qualitatẽ. ⁊ qñ circa aliqua verba obscura libelli. et
qñ circa accessoria: vtputa fructus. videte singulariter p oẽs i
d. l. edita. de quibus oĩbus habetis etiã hic p Io. de pla. lati⁹ p
Ang. de are. ⁊ aliqd etiã per Io. fab. sed certe qꝛ ista nõ confe⸗
rũt ad intellectũ tex. nostri ⁊ glos. ideo cõsulto omitto maxime
23 cũ hec oĩa ordinarie habeant̃ in. d. l. edita. C. de eden. ❡ † Vnũ
tñ nõ omitto ꝙuis cõis opi. vt predixi se habeat cũ gl. nostra.
ꝙ emẽdatio circa rẽ petitã possit fieri vsqꝫ ad litẽ cõte. in qui⸗
bus terminis loquit̃ pncipiũ. §. nr̃i. nõ aũt post lit. ↄte. nisi fiat
nouũ iudiciũ ⁊ noua instãtia. ↄ hãc cõclusionẽ ml̃tũ vrget tex.
noster in vbo in eodẽ iudicio: ergo in eadẽ ĩstãtia. Nec ob. expo
sitio gl. nr̃e exponẽtis in eodẽ iudicio. i. corã eodẽ iudice: quia
hec expositio ml̃tũ violat hãc lr̃aꝫ. pterea nõ põt dici idẽ iudi⸗
ciũ vbi mutat̃ instãtia iudicij: sꝫ tũc qñ vna agitat̃: put textua
liter habetis i. d. l. i delictis. §. si detrectat. v. donec aũt. ⁊ v. seq.
ff. de noxa. ⁊ i. l. cũ apud. ff. iudi. sol. pterea iudiciũ dr̃ eẽ idẽ vbi
res vl̃ ac. mutat̃. vt. l. cũ q̃rebat̃. ff. iudi. sol. cũ ergo h̃ tex. dicat i
eodẽ iudicio opꝫ ꝙ necessario ĩtelligat̃. i. in eadẽ substãtia: al̃s
nõ diceret̃ idẽ iudiciũ mutare vel actionẽ: ꝙuis psone iudicis
vl̃ ptiũ eẽnt eedẽ p iura pallegata. fortificat ista ⁊ vrgẽti⁹ ang.
de are. j. in gl. sequẽti in vbo iudicio. post Raph. Ful. in. d. l. edi
ta. qꝛ si tex. noster exponeret̃ in eodẽ iudicio: idest corã eodẽ iu
dice: put gl. nr̃a exponit ⁊ sequunt̃ cõiter doc. seq̃ret̃ ꝙ iste tex.
esset supflu⁹ ⁊ bis idẽ diceret cũ statim dixerit tex. de iudice qð
nihilomin⁹ dꝫ iudex ⁊c. pterea ⁊ forti⁹ ĩtelligerem⁹ hũc text. in
hũc fatuũ sensuꝫ qð vellet dicere qð nihilomin⁹ aduersariũ iu
dex ↄdẽnet corã eodẽ iudice q̃ nihil absurdi⁹. Preterea p ista
q̃ i veritate multũ vrgẽt Io. fa. h̃ recessit a pdicto cõi ĩtellectu
glossaꝝ ⁊ doc. ad hũc tex. nr̃ꝫ. ⁊ habuit aliũ ĩtellectũ ad hũc tex.
pfecto nõ ↄtẽnẽdũ. dicit eñ se putare ꝙ iste tex. sit plane ⁊ sim⸗
pl'r ĩtelligẽd⁹: put lr̃al'r iacet. ꝙ si min⁹ petij possum eodẽ iudi
cio ⁊ i eadẽ instãtia petere pl⁹ si debeat̃ ex eadẽ actiõe sine nouo
libello ⁊ sine nouo pcessu: qꝛ h̃ casu nec cã agẽdi: nec actio mu⸗
tant̃ nec pma petitio deserit̃. ⁊ hoc exp̃sse ꝺm eũ dicit etiã text.
in. d. §. si detracta. vbi durãte eadẽ instãtia auget̃ ⁊ diminuitur
petitio: qꝛ nec cã radicalis agendi nec actio mutãtur: ꝙuis cõ
dẽnatio possit esse minor vel maior: ⁊ hoc etiã exp̃sse probatur
ꝺm eũ per tex. exp̃ssum. in. l. apud celsuꝫ. §. item querit̃. ff. de ex⸗
cep. doli. sup quo tex. multũ dubitauit hic Dy. ⁊ post eũ Nico.
de nea. in prima opp. extra gl. apparet ergo ꝺm Ioã. fa. hũc. §.
simpl'r pcedere: vt i eadẽ ĩstãtia sine alio libello possit fieri cõ⸗
dẽnatio

dēnatio de adiūcto cū sit modica mutatio cū sit eadē res causa ⁊ actio. ⁊ ꝑ hoc itellectu facit ſm eū. l. ampliorē. C. de app. ꝗ lex nō est restringēda ad vniuersalē actionē. vt. l. officidius. in fi. ff. de le. iij. Quis gl. nr̄a hic in fi. restringere videat̄. si aūt mutaret̄ vel res vel actio: vt in hoc. §. ver. si quis autē. tunc rōne erroris interueniētis est idē: scʒ vt in eadē instātia sil̓r possit fieri cōdē natio. ꝓbato errore q pōt reuocari ⁊ corrigi vsq ad sniam. vt l. de etate. §. q iusto. ff. de interro. act. ⁊. l. error cum materia. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ iste sit ꝓprius intellectus ad hūc versi. si qs aliud. al's aūt nō ꝓbato errore iste ver. non obtineret ꝑ supra scripta. ⁊ in veritate iste intellectus multū amicat̄ litere tex. nostri. ⁊ credo ꝙ nūꝗ voluerit tex. aliud dicere. Et sustinēdo hūc intellectum q est peregrinus potestis vltra eum respōdere ad tex. in. l. non pōt. ff. de iudi. hic allegatum in gl. super quo text. tāꝗ sub cardine fundat̄ cōis opi. ꝙ illa. l. hʒ locū in iure ꝙ nō hʒ exordiū ante litē cōtesta. si autē prius cōpetebat: ⁊ sic habebat exordiū: ⁊ ꝯsequenter ius iam erat quesitū actori ante litē contesta. vt in terminis tex. nostri: tunc etiā illud qđ venit post litis ꝯtesta. pōt in eodē iudicio ⁊ in eadē instātia deduci. vt. l. si rem alienā. §. fi. cū ibi no. ff. de pig. act. ⁊ ita etiam rn̄det Ang. hic. ⁊ de intellectu. d. l. nō pn̄t. dixi late. s. eo. ti. in prin. in glo. fi. magna. in verbo debet̄. Jo. de pla. hic dicit ꝙ quis p̄dicta fundamēta Jo. fa. sint subtilia. qđ tn̄ doc. nostri Bar. Bal. Sali. et cōiter alij in. d. l. edita. sequunt̄ opi. glo. nostre. a qua dicit ipse nō esse discedendū. ⁊ ꝙ ad argumēta Jo. fa. studiosus indagator faciliter potest rn̄dere. ipe tn̄ nihil rn̄det. Ang. vero de arc. ascribit hāc opi. Raph. Fulg. in. d. l. edita. nullā faciēs mentionem de Jo. fa. ⁊ Dy. ⁊ dicit ꝙ quis ista opi. multū cōprobet̄ ꝑ hūc tex. tn̄ cōis snīa glossarū ⁊ doct. tʒ oppositum ⁊ qđ ista cōis opi. seruat̄ i practica. mihi aūt in pūcto iuris multū placet cō

24 sideratio Jo. fa. ad hūc tex. ¶ †In ea. glo. ad fi. idē tenuit glo. in. d. l. edita. in prin. glo. magne. ⁊ rō est ꝑpter naturam iudicij vniuersalis: in quo vniuersalis petitio ⁊ gn̄alis admittitur qđ sufficit ꝙ qs simpl'r petat se declarari heredē: bonoꝝ aūt restitutio venit officio iudicis. vt ꝑ gl. j. §. curare. in gl. j. i ver. possibile. s. e. ⁊ dixi latius in. §. actionū. extra glos. in vltimo libello petitionis hereditatis. s. eo. ⁊ ad hāc gl. erit rō ſm Bal. in. d. l. edita. relatū hic ꝑ Ang. de are. q2 in vniuersali iudicio sufficit reū possidere tpe executiōis: etiā si nō possideat tpe snīe ꝑpter ipsius iudicij vniuersalis naturā. vt ptʒ i. l. facultas. C. de iure fisci. lib. x. vel ſm Jo. fa. in vltimis verbis istius. §. in vniuersalibus vel gn̄alibꝰ actionibꝰ nō fit aliqua mutatio: sʒ ille sui natura etiā cōprehendunt que sint in hereditate. ⁊ ideo si aliqua supueniāt non censet̄ augmentū in vniuersalibus gn̄alibꝰ: sed est quedā declaratio seu specificatio ſm eū. ⁊ hāc gl. nostrā ego teneo cū ista limitatione quā nō subijcio: vt ꝓcedat qn̄ esset generaliter actū vniuersali iudicio: puta a te qcqd de hereditate titij possides. ⁊ ita loquit̄. l. iiij. ⁊. l. ampliorē. hic allegata in gl. si autē actū esset special'r: vt q2 egisset petitione hereditatis cōtra te ad certū fundū quē possides q fuit titij cuiꝰ ego sum heres. certe tūc in vniuersali iudicio nō posset fieri additio post litē cōtest. sicut nō pōt fieri in singulari iudicio. l. non plus. ff. de iudi. q2 tūc eadē est rō: put est in singulari iudicio. vn̄ si tu conuentꝰ petitione hereditatis ad certū fundū: ⁊ sic in specie icipe res postea post litē ꝯte. possidere alias res: ergo nō posset post ea post litē contest. addere p̄dicto libello ⁊ petere iure predicte actionis intētare aliam rē hereditariā. ⁊ in istis terminis loqtur ⁊ ꝓcedit opi. Bar. ⁊ cōis in. d. l. edita. ꝑ quā dicebat Ange. de are. hic reprehēdi gl. nostrā. q2 imo glo. nr̄a pōt optime saluari cū Bar. ⁊ doc. loquant̄ in diuersis terminis a gl. nr̄a. ⁊ ita cū ista distinctiōe ⁊ saluatione tenet etiā Nic. hic. in. ij. q. glo. de quo etiam videte Spec. in titu. de libel. concep. §. nūc ostendamus circa prin. ⁊ Sali. i. d. l. edita. v. q̄ro mō vsq ad qđ tps ⁊c. ¶ Glo. iij. in verbo iudicio. diuido in tres partes p̄n. In prima declarat ⁊ exponit tex. In scd̄a q̄rit ⁊ soluit. In tertia ibidē facit. scd̄a ibi. sʒ nūqd noue dilationes. tertia ibi. sed nūqd iterū de calūnia iurabit̄. ¶ In ea. glos. in prin. ibi. i. apud eūdem iudicem. de hac disputatione dicite vt in glo. ꝓcedēti circa fi. et ibi videte aliū itellectū ad hūc ver. ſm Jo. fa. hic. ¶ In ea. glo. ibi. tn̄ vere est aliud. notate ex glo. ꝙ qn̄ est idētitas personarū sʒ est diuersa instātia ꝙ vere ⁊ ꝓprie nō est idē iudiciū: sʒ iproprie. ⁊ idē etiā notat gl. in rub. C. ne liceat in vna eadēq cā tertio ꝓuocare. qđ notate ad statuta i quibꝰ ꝓprie v̄ba sunt itelligēda. vulgata. l. iij. ⁊ ibi Bar. ff. de neg. gest. cū si. ¶ In ea. ibi. noue dilatiōes vāde sunt. hāc partē sequit̄ Nic. hic in. iij. q. gl. referēs Spec. in ti. de lib. cōcep. §. nunc ostendamus. ver. item libellus. ⁊ ver. seq. de quo videte etiā ꝑ gl. in. l. fi. vbi etiā doc. ff.

25 de ferijs. vbi ample de materia. ⁊ i. l. j. C. de dila. †⁊ q̄ cause cognitio regrat̄ in dilationibꝰ ꝯcedēdis. q2 Ang. de are. hic tangit. videte ꝑ glos. in. d. l. fi. ⁊ ibi late ꝑ Bar. ⁊ alios. ff. de ferijs. ⁊ Bar. i ꝯsilio suo incipiēte ex facto ꝓponit̄ ꝙ ex cā pecuniaria. ⁊ do. Ant. de but. in. c. vltra tertiū. extra de testi. ⁊ Bal. notabiliter in. l. pe. in p̄n. C. de tēpo. in integ. resti. petē. ⁊ ea q̄ trandunt̄ latissime ꝑ Bart. Bal. ⁊ alios in. d. l. fi. ff. de ferijs. q̄ in materia dilationū reassumit ⁊ imptinēter Ang. hic. ¶ In ea. glo. ad fi. hanc partē gl. simpl'r sequit̄ Nico. de neap. hic in. iiij. q. glo. referens idē tenere Spe. in ti. de iuramē. calū. §. sequitur. ver. itē querit̄. de quo etiā videte gl. in. d. l. edita. in gl. magna post mediū. ⁊ ibidē doct. C. de eden. ¶ Glos. fi. in ver. corrigere. diuido in quatuor partes p̄ncipales. In p̄ma querit ⁊ soluit. In scd̄a ponit vnū dictum. In tertia ponit fallētiam ab illo dicto. In quarta ponit aliā fallētiā. scd̄a ibi. ⁊ ita intentabit veterē. tertia ibi. nisi ex veteri. quarta ibi. nisi actio prima. ¶ In ea. glo. ibi. sʒ hodie contra. in aut. de litigio. §. omnē. dicite trāssumptiue in aut. qui semel. C. quō ⁊ qn̄ iudex. ⁊ sic vult gl. ꝙ hodie iste §. sit correctus qđ reprobaui. s. in gl. ij. magna. in verbo iudi

26 cio. dicite vt ibi dixi. ¶ †Ad fi. huius glo. glo. subintrat mate

a riā cumulationis[a] qn̄ cumulatio siue coacervatio pluriū actionū ad idē ex diuersis causis tēdētiū fit in eodē libello ꝑmissa. ⁊ vult qđ regulariter sit ꝑmissa: nisi in duobꝰ casibus de qbꝰ hic ꝑ eā. hec materia exigeret vna repetitiōe de ꝑ se. nō expedit eam hic ponere cū illā ordinate habeatis per glo. Cy. Bar. Bal. et Sali. in. d. l. edita. ⁊ amplissime ꝑ Dy. in regula nullus pluribus. de reg. iur. in. vj. ⁊ dicit etiā Jo. fa. hic ꝙ nō posset in hac materia melius scribere ꝙ ipsi ibidē fecerint. ponunt etiā hāc materiā Jo. de pla. ⁊ Ang. hic. ad quos si vultis recurrite. Et per ista remanet expeditus iste. §.

Sunt preterea. Iste. §. quis videatur extraneus ⁊ imptinēs a precedētibus. §. tn̄ pōt ita cōtinuatiue ordinari ad precedētem ex mēte Nic. de nea. hic. Uisum est in prece. §. de eo qui minus petijt in libello ꝙ sibi debeat̄ qualiter sibi cōsulat̄: verū q2 sunt quedā actiones quibꝰ aliqn̄ quis sequit̄ minus ꝙ sibi debeatur. ideo cōgruēti ordine post. §. precedētē situatus est iste. §. in quo ponitur alia diuisio actionū que est vltima huius titu. ¶ Iste. §. vsq ad fi. ti. cōmuni diuisione vt Nico. de neap. ⁊ Ang. de are. diuidit̄ in duas partes principales. sed aliter ⁊ alio modo vos dicite ꝙ in p̄ma ponit̄ quedā diuisio actionū. In scd̄a illā diuisionē in specie per exēpla declarat. Secūda ibi. vt ecce si in peculiū. Illa scd̄a p̄ncipalis subdiuidit̄ i septē particulas: put i hoc textu septem ponūtur exempla. partes de se patēt. hoc dicit in summa ⁊ in genere vsq ad fi. ti. ¶ Quedā sunt actiones per quas aliquando solidū qđ nobis debet̄ cōsequimur: aliqn̄ vero minus ꝙ debeat̄: vt in septē exemplis positis in hoc tex.

1 hoc dicit. ¶ †Et aduertite ꝑ intellectu ⁊ maximo fundamēto istius tex. ꝙ in septē exēplis positis in hoc tex. in primo exemplo pater ⁊ dn̄s nō tenētur insolidū: q2 nec insolidum obligati sunt pro filio ⁊ seruo: quis alij omnes de quibꝰ hic dicit insolidū teneant̄. tex. est no. in. l. quoties. §. si semel. ⁊ ibi gl. in verbo vniuersum. ff. de pecu. ⁊ hoc reputat Nic. de nea. hic in apostillatione tex. esse multū tenēdū menti. ⁊ ex hoc sequitur notabilis effectus ꝙ in hoc exēplo primo huius tex. nedū non consequmur solidū a patre vel dn̄o qn̄ solidū nō est i peculio: imo necessario solidū agere possumus: cū nec ad solidum sint obligati vt p̄dixi. qđ secꝰ est in alijs sex exēplis tex. nostri: q2 in eis quis aliqn̄ solidū nō ꝯsequamur ad solidū tn̄ agere possumꝰ cū ad solidū teneant̄. ¶ Iste. §. ſm cōem stilū scribentiū hic: vt Jo. fab. Jo. de pla. ⁊ Ang. de are. legit̄ per versiculos. ⁊ ita ego obseruabo. ⁊ istud principiū vsq ad ver. itē si de dote. quis. s.

2 fuerit summatꝰ in genere: tn̄ in specie pōt sic summari. ¶ †In actione de peculio pater vel dn̄s ꝓ filio vel seruo ꝯdēnat̄ isolidū: tn̄ tantū est in peculio quātum est id qđ debet̄: al's ꝯdēnat̄ eatenꝰ quatenus est in peculiū: quis minꝰ sit debito. h. d. vsq ad versi. itē si de dote. ¶ Et circa id qđ statim dixi ſm Nico. de nea. cogitate: q2 nō est semp verū qđ in oibus alijs sex exēplis p̄ter p̄mū solidū debeat̄ mero iure. vt ptʒ i v̄. ꝑpter retētionē. j. e. hn̄ verū est qđ ex septē exēplis hic i tex. positis aliqua sunt in qbꝰ solidū nō debet̄ mero iure: vt i hoc principio p. d. l. quoties. §. si semel. qn̄ v̄o solidū debet̄ iure: sʒ cōuentis cōpetit hoc bn̄ficiū ne ꝯueniant̄: nisi iquātū facere pn̄t. vt i marito socio ⁊ similibꝰ psonis: quis Ang. de are. hic simpl'r ⁊ iaduertēter: vt puto dixerit in oibꝰ istis de qbus in hoc tex. posse fieri petitionē etiā insolidū: lʒ executio debeat fieri inquātū pn̄t. qđ est notorie falsuz saltē in p̄mo exēplo huiꝰ tex. p. d. l. q̄ties. §. si semel.

3 ¶ †Notate ex h̄ tex. †ꝙ qn̄ pcculiū filij vl' serui nō est tm̄ ꝙtū ascēdit eoꝝ debitū pater vl' dn̄s nō ꝯdēnant̄ isolidū: sʒ eatenꝰ quatenꝰ est peculiū. facit. §. preterea. j. titu. j. Limitate tn̄ hunc tex. nō ꝓcedere qn̄ pater vel dn̄s fuissent in dolo: q2 nō solū de peculio: sed insolidū tenerētur. l. in bonefidei. ff. de peculio. facit in simili. l. iiij. §. interdū. ⁊. §. q̄ꝗ. ⁊. l. cū qui. ff. qđ cū eo. ⁊. l. si rerum. ff. de re iudi. ⁊ idem in marito qui dolo facit quominus posset. vt. l. etiam. §. j. ff. solu. ma. ⁊ per glo. ij. j. in ver. seq. mate

[a] ¶ Cumulationis. Uide. s. eo. §. nu. xij.

riā aūt istius actionis de peculio dixi plene. j. §. actiones autē de peculio. s. eo. ti. ¶ Glo. in ṽ. actiões. ibi. ꝛ nō est ista de duodecim diuisionibꝰ. Pe. de bella. relatus hic ꝑ Jo. fa. dicit hāc gl. vehemēter errare. dū dicit hāc diuisionē in tex. positā esse ex trauagantē cū tex. ponat hic eā vt principalē. vos autē saluate gl. ꝙ ista nō est de duodecim diuisionibꝰ. itelligite de illis duodecim diuisionibꝰ quas posuit Jo. cremo. in arbore sua actionū ad quā arborē se refert hic gl. nr̄a. vt. j. dicā. ¶ Jn ea. gl. ibi. tertia fuit. s. e. §. sequēs. vos dicite posse teneri ꝙ imo tertia diuisio fuerit in. §. ꝑiudiciales. s. eo. vt ibi dixi in gl. j. mag. ī ꝑn. ꝛ hoc mō illa diuisio. §. sequēs esset q̄rta. ¶ Jn ea. glos. ibi. no. ꝙ alie sunt directe: alie vtiles. ꝛ sic gl. sentit ſm Nic. de nea. hic ꝙ directa ꝛ vtilis differāt ī substātia. de quo vos videte late ꝑ Bar. in repe. l. ij. quā alique lecture habēt. C. de actio. ꝛ obliga. ¶ Jn fi. glo. hāc glo. ꝑ oīa secutꝰ est Dy. in rub. huius ti. Pe. vero de bella. ſm ꝙ hic refert Jo. fa. dicit se nescire qd glos. ista voluerit dicere hic. q̄ tn̄ ponit duodecim diuisiones actionū: qꝛ imo sunt. xv. nā duodecim sunt hic i gl. enumerate. est ꝛ alia diuisio ꝙ q̄dā sunt ꝑsecutorie solidi: q̄dā nō. quā glo. s. in ꝑn. huius titu. dicit nō esse de duodecim diuisionibꝰ. itē est alia: qꝛ quedā sunt datiue: quedā natiue ꝑut dixi in. §. rursus. s. e. itē alia: qꝛ quedā sunt arbitrarie: quedā nō. §. ꝑterea. s. e. itē alia: qꝛ quedā actiones sunt ex ꝯtu: quedā ex facto: quedā in factū. d. l. quo. ꝛ. l. obligamur. ff. de actio. ꝛ oblig. vn̄ glo. ſm eū videṭ errare cū ponat solū. xij. diuisiones cū sint sexdecim. Jo. fa. hic dicit ꝛ bene sustinēdo gl. nostram ꝙ glo. nr̄a intendit loqui de diuisionibꝰ. xij. que sunt in arbore Jo. ꝛ ad illā se refert nō aūt ad diuisiones huius ti. vel que alibi habētur. Petrus vō non retulit se ad diuisiones huius ti. nec etiā ad diuisiones que ponuntur in arbore Joānis. sed ad oēs que largo modo ꝑnt dici diuisiones. i. drīe: qꝛ pro vero nō sunt diuisiones. vos aūt istis posthabitis tā diuisionibus gl. nostre ꝙ Pet. de bellap. dicite ꝛ melius ꝙ hic declarat Jo. fa. ex mēte Ang. de are. s. eo. tit. in ꝑrin. in. j. col. ꝙ in toto isto tit. ponūtur sex diuisiones actionū que sunt principales. prima diuisio est q̄ respicit causam materialē ꝙ quedā sunt reales: quedā ꝑsonales. vt. §. j. vsqꝫ ad. §. sꝫ iste. s. eo. scd̄a diuisio respicit cām efficientē ꝙ quedā sunt ciuiles: quedā pretorie. vt. §. sed iste. vsqꝫ ad. §. sequens. s. eo. ti. tertia respicit cām finalē ꝙ quedā sunt rei ꝑsecutorie: q̄dā penales: quedā miste. vt. §. sequēs. vsqꝫ ad. §. oēs. s. e. quarta respicit cām formalē. ꝙ quedā dātur ad simplū: quedā ad duplū: q̄dā ad triplū: q̄dā ad quadruplū. vt. §. oēs. vsqꝫ ad. §. actionū. s. eo. quinta respicit cām substātificā. ꝙ quedā sunt bonefidei: quedā stricti iuris. vt. §. actionū. vsqꝫ ad istū. §. finalē. s. e. sexta ꝛ vltima respicit ꝑsecutionis effectū. ꝙ quedā sunt ꝑsecutorie solidi: q̄dā non: vt hoc. §. vsqꝫ ad finē tituli. ꝛ ista est mera veritas quicqd alij dixerint. quoꝝ plerasqꝫ opi. refert Nic. de nea. hic in. §. oēs. in ꝑn. s. e. ꝛ maxime eoꝝ qui tenuerūt in hoc titulo poni tn̄ tres diuisiones actionū. ꝑma in. §. j. ꝙ alie sunt reales: alie ꝑsonales. scd̄a in. §. sequēs. s. e. ꝙ alie sunt rei ꝑsecutorie: alie penales: alie miste. tertia ī. §. actionū. ꝙ alie sunt bone fidei: alie stricti iuris. teneatis quod proxime dixi.

a ¶ Pōt. Vide Firmianū ī suo aureo reptorio ī ṽ. maritꝰ ꝯuenitur. ver. viij. vbi plene habes hāc materiam.

Item si de dote.

Iste versic. fuit. s. summatꝰ in genere: tn̄ i specie hoc dicit.

1 cit. † Jn actione de dote repetēda condēnatur maritus inquā
a tū facere pōt.ª hoc dicit vsqꝫ ad ver. ꝑpter retētionē. ¶ Notate ex hoc tex. ꝙ maritus q̄n ꝯuenit a muliere ad dotem hꝫ pri
2 uilegiū vt nō cōdēneṭ nisi inquantū facere pōt. † An aūt maritus semper gaudeat hoc priuilegio quacūqꝫ actione ꝯueniaṭ siue personali siue reali: siue etiā actione descendente ex delicto videte hic ꝑ Dy. Jo. fa. ꝛ Jo. de pla. ꝛ per Bar. latius ꝛ pleniꝰ distinguentem in. l. maritū. ff. solu. matri. cuius distinctionē refert ꝛ sequiṭ Ang. hic. videte etiā per Ang. in. l. nō tantū. ff. de
3 re iudi. ꝛ Nico. de nea. hic in. ij. oppo. extra glos. † An autē hoc priuilegiū cōpetēs marito vt nō condēneṭ: nisi inquātū facere possit: cōpetat etiā socero: ꝛ sic patri mariti. Jo. fa. Jo. de pla. ꝛ Ang. hic tenēt ꝙ sic ꝑ. l. rei iudicate. §. fi. cū. l. seq. ff. sol. matri. ꝛ
4 rō est ſm eos: † qꝛ socer loco parētis habeṭ: vt dictis legibꝰ dicitur. sꝫ parens nō cōdēnaṭ: nisi inquantū facere pōt. in ver. sꝫ si quis cū parēte. j. eo. igiṭ ꝛc. vos aūt in hoc: qꝛ solet distingui inter socerū mariti ꝛ socerū vxoris. itē an ꝯueniaṭ cōstāte matrimo. an vō eo solu. videte tex. in. l. sicut. cū seq. ꝛ ibi per glo. ꝛ Bar. ff. de re iudi. ꝛ tex. in. l. pe. ff. de iur. do. ꝛ text. notabilē in. l. virū. §. tps. ver. qd in ceteris. ff. ꝑ socio. ꝛ late ꝑ Jmo. in. d. l. rei
5 iudi. §. fi. ¶ † Nūqd aūt maritus habeat hoc priuilegium nedū si mulier agat ad repetitionē dotis: sed etiā si alius tertius extraneꝰ. iuxta. l. vnicā. §. accedit. C. de rei vxo. actio. videte tex. in. l. si prior. ꝛ ibi per glo. Bar. ꝛ alios. ff. solu. ma. ꝛ tex. in. l. ne
6 sennius. ff. de re iudi. ꝛ. l. si extraneus. ff. de iure do. † An autē huic beneficio possit renūtiari ꝑ pactū factū sol. matri. videte Bar. post Guil. de cu. ꝛ Dy. in. l. alia. §. elegāter. ff. solu. matri.

¶ Glo. in ṽbo maritū. in fi. addite glo. in. l. sciēdū. ff. de re iudi. ꝛ addite oīno que dixi in. §. fuerat. post glo. mag. ibi. in ṽbo cū ipsa. s. eo. ¶ Glos. in verbo facultates. diuido in duas partes principales. Jn ꝑma subaudiēdo ad tex. remouet tacitū ꝯriuꝫ ad tex. Jn scd̄a per viā fallētie tollit etiā aliud cōtrariū ad tex.
7 Secūda ibi. ꝛ hoc nisi dolo fecit maritus. ¶ † Jn ea. glo. ibi. l. in cōdēnatione personaruꝫ. habetis ꝙ in cōdēnatione mariti cōuenti ad dotē inquātū facere pōt debet etiā deduci ne egeat. et dicit materialiter Jo. fa. hic ꝙ in deducēdo ne egeat erit attendendus modus circa duo: scꝫ circa quātitatē rei ꝛ tpis. Jn quātitate em̄ rei inspiciunṭ facultates ꝛ cōditio ꝑsone. Nam si est persona que possit opari vel que habeat officiū seu artificiū dꝫ sibi cōputari: ꝛ sic fiet deductio istarū operarū: vt est glo. fi. in. l. si maritus in id. ff. so. ma. facit. l. si qs a liberis. §. sed si filiꝰ. cum gl. fi. ff. de li. agno. ꝛ. l. si qs argentum. §. sed ꝛ si quis. ꝛ ibi glo. sup ver. donāte. C. de dona. facit. l. cū alimēta. ff. de ali. leg. l. iterdū. ff. de ope. li. itē si est doctor vel miles vel nobilis plus
8 habebit expēdere ꝙ rusticus. † nam rustici nō debēt vti pane albo vel pullis aut alijs delicatis cibarijs: sed debēt vti pane grosso caseo cepis ꝛ fabis. ita inquit gl. in. l. seruis vrbanis. in ꝑrin. ff. de leg. iij. accedat. l. tutor ſm dignitatē. in ꝑrin. ff. de ad mi. tuto. ꝛ. l. j. §. mulier. ff. de ventre inspi. de quo vltimo: qꝛ nō est sine dubio apud doc. videte Jac. de are. Albe. Bal. Jmo. et Cuma. in. d. l. maritus in id. ꝛ Ang. de are. hic. Jtem in hac deductione dꝫ attēdi quantitas temporis. non em̄ sufficeret fieri deductionē ꝑ vno anno: sed dꝫ attēdi cuius quātitatis annoꝝ sit maritus facta cōputatione ſm formā. l. hereditatū. in ꝑrin. ff. ad. l. fal. ꝛ ſm illam. l. dꝫ iudicari ſm Dy. Jo. fab. Jo. de pla. ꝛ Ang. de are. hic. ꝛ ita etiā ante eos dixit glo. in. l. maritum. in glo. j. ff. solu. matri. ¶ Jn ea. glo. ibi. ꝛ hoc nisi dolo fecit maritus. videte multa similia q̄ dixi in ꝑrin. huius. §. in. j. notabili.
9 ¶ † Quid autē iuris sit si maritus fuerit in lata culpa. videte tex. in. l. etiā. §. licet. ꝛ ibi gl. in ṽbo culpa. ꝛ ibidē ꝑ bar. ꝛ alios. ff. solu. matri. ꝛ gl. in. l. verū. §. tēpus. in verbo nō debere. ff. pro socio. ꝛ idē dicimus in socero qui ꝑpter dolū suum perdit hoc priuilegiū. l. penul. ff. de iur. do. ꝛ sic habetis ex glo. nostra vnā limitationem ad tex. nostrū volentē ꝙ maritus non sit condēnādus: nisi inquantū facere possit vt nō ꝓcedat q̄n hoc ꝓcessit
10 dolo mariti. ¶ † Scd̄o vltra glos. limitaṭ iste tex. vt nō ꝓcedat q̄n mulier esset ita pauper ꝛ non haberet nisi illā dotem q̄ tota esset necessaria ad solius mulieris victū. durum enim esset mulierē mēdicare fame ꝛ alium de sua ꝓpria dote nutriri. l. si qs a liberis. §. de alimētis. qui est. §. pe. ꝛ ibi gl. ff. de libe. agno. esset preterea cōtra ordinē charitatis: cū omnis ordinata charitas a ꝓpria persona incipiat. vulgata. l. ꝑses. C. de serui. ꝛ aqua. et ꝓpterea dicit ibi gl. Jlle perit merito. qui se plus diligit vllū. ꝓpterea ab vno nō dꝫ auferri vt alteri deṭ: qꝛ sic esset discooperire vnū altare vt aliud cooperiaṭ. ꝫ. l. assiduis. versi. exceptis. C. qui po. in pig. habe. ꝛ. l. verū. §. pe. ꝛ fi. ff. de mino. ꝛ ita tenēt doc. hic. Jo. fa. Joā. de pla. ꝛ Ang. de are. idē etiā tenuit Bart.
11 post Jac. de are. in. d. l. maritū. ff. solu. ma. ¶ † Tertio limitaṭ no. iste tex. vt ꝓcedat q̄n res dotalis nō extat. si autē res dotalis extaret ꝛ ad eam cōueniretur maritꝰ nō haberet bn̄ficiū huiꝰ tex. imo deberet ad solidum condēnari. ꝛ ratio est in promptu ſm Jo. fa. Jo. de pla. ꝛ Ang. de are. nam maritꝰ diceretur esse in dolo eo ipso ꝙ maritus rē habet ꝛ eā restituere nō vult. vt. l. in bonefidei. ff. de pecu. sed maritus perdit hoc beneficiū propter dolū. vt hac glo. igitur ꝛc. ꝛ ita dicunt prefati doct. esse q̄n nō extaret res data in dotem: sed extaret alia res acquisita re dotali. Nam hoc casu maritus in re tali non habet priuilegiū huius tex. per. l. vxor marito. ff. de dona. inter vi. ꝛ vxo. ꝛ. l. si cū dotem. §. fi. ff. solu. ma. bene facit in simili. l. imperator. §. fi. ꝛ. l. se. cū ibi nota. ff. de leg. ij. accedat aperta ratio. Nam dos quid vniuersale censetur. l. qd̄ diciṭ. ff. de impen. in rebus dotalibus factis. ꝛ colligiṭ ex. l. si ex lapidicinis. ff. de iur. do. ꝑ bar. ꝛ alios in rubrica. ff. so. matri. Sed in vniuersalibus pretium succedit loco rei. ꝛ ecōuerso. vt. l. si rem ꝛ pretium. ꝛ ibi traditur. ff. de pe
12 ti. here. cū simi. ¶ † Vltimo limitatur iste tex. vt ꝓcedat quādo maritus cōuenitur actione de dote. qd autē si alia actione conueniatur: puta hypothecaria. recurrite ad notabilē distinctionem Bart. in. d. l. maritum. Et dixi remissiue. s. in notabilibꝰ. ¶ Jn fi. glo. bene dicit. ꝛ per ista remanebit expeditus iste ver. Sequitur ver. propter.

Propter retentionem.

Iste ver. fuit summatꝰ in
1 gn̄e. s. in ꝑn. huiꝰ. §. tn̄ in spē. h. d. vsqꝫ ad ver. sꝫ ꝛ si qs. † Jmpēse facte a marito ī re dotali minuūt ipso iure dotē: ꝛ ꝯr̄ dotis repetitionē. h. d. i spē vsqꝫ ad ṽ. sꝫ ꝛ si qs. ¶ Notate summariū. de qbꝰ aūt ipēsis itelligaṭ iste tex. videbimus statim in gl.
2 ¶ † Limitabitis tn̄ hūc text. ꝛ similes vt ꝓcedant q̄n impensa fit ad perpetuā rei vtilitatē: secus autē ad vtilitatē rei tēporalem puta

lem puta istius anni: qr tūc nō minuerēt dotē: sed cōputarent cum fructibus. tex. est in l. j. §. j. de impensis in rebus dotalib⁹ factis. ⁊ ibi etiā videte glo. j. ⁊ Bar. quid iuris sit qñ impēsa fie
3 ret ad vtilitatem .x. annoꝝ. ¶ † Scōo limitate hūc tex. et similes vt nō ꝓcedāt in expēsis que fiūt ad custodiam rei: qr ille nō repetuntur: sed cōputant cum fructibus inde perceptis: etiā si impense facte ad custodiā essent maiores ꝙ fructus. cēsent em̄ tales impēse facte gratia fructuū querēdoꝝ. tex. est in l. penul. ⁊ fi. ⁊ ibi ista no. Bart. ff. de impē. ⁊ ibidē etiā per istā infert sin-
4 gulariter Bar. † ꝙ si vxor daret in dotē castrum marito: ꝙ expense facte ad custodiā non repetuntur. est verum qd Ang. in l. diuortio. §. impēdia. ff. so. ma. tenuit ī hoc ꝯtrariū. ⁊ dicit se ꝯtrariū consuluisse apud vrbē veterem per no. singulariter per eundē Bar. in l. cū queritur. §. ꝑdictis. ff. de leg. iij. ⁊ ꝓ Ang. ego allego glo. in terminis in l. sumptus. §. necessarios. ff. de leg. j. Jo. de imo. in d. §. impēdia. concordat has opi. Bar. ⁊ Ang. vt ibi per eum. de quo etiā videte Bald. in l. j. in fi. C. de fruc. ⁊ lit. ex-
5 pen. ⁊ Jmo. in d. l. sumptus. ¶ † Quid autem si maritus fecit impēsas in litigando ꝓ re dotali defendēda vel recuperanda: puta si mulier dedisset in dotē nola debitoꝝ pro quib⁹ exigendis maritus fecisset impēsas: an ille impēse cōputētur mulieri. de hoc habetis glo. sing. in l. j. in ver. in necessarijs. ⁊ in ver. nō sint. ff. de impē. tenētem qd nō ꝑ illū tex. qr hoc casu dr maritus impēdisse res mulieris non dotales. ⁊ dicit ibi Bar. ꝙ illa glo. est singularis ⁊ multū no. ⁊ signāda. ⁊ idem etiā ꝙ illā glo. tenuit etiā Specu. post relatas opi. antiquoꝝ. Jo. de guarnerij in ti. de dona. inter virum ⁊ vxo. §. formatis. ver. illud querit. Jo. fa. hic dicit qd istud videtur sibi perꝙ durū saltem vbi marit⁹ voluit donare qui nō tenebat ministrare dictas impensas: vt no. Jnno. in c. ꝑ vestras. in glo. fi. in fi. extra de dona. inter vi. ⁊ vxo. ꝓ quo facit l. j. §. ⁊ sumptus. C. de bo. ma. vñ dicit se nō videre quare marit⁹ tales impēsas non repetat. ⁊ quare de eis nō iudicet sicut ⁊ de alijs impēsis. Bart. no. in d. l. j. post multa cōcludit qd aut marit⁹ accepit in dotē nomē debitoris estimatū quo casu eius est periculū. vt. l. si omne. ff. de here. vel actio. vēdita. ⁊ tunc sine dubio nō repetit impēsas. aut vo maritus accepit simplr nomē debitoris in dotē: ⁊ tūc oīs impensa legitime facta in exigēdis noib⁹ debitoꝝ dꝫ deduci de dote: qñ nomē datur simplr in dotē tm̄ intelligit esse in dote quātū cōsequi poterit deducta impēsa. ꝓut in simili dicit glos. no. magna. in l. ꝑ diuersas. ⁊ ibi per Bar. ⁊ doc. C. mā. ⁊ hoc casu ꝓcederet dictum Jnno. s. relatū ꝙ has impēsas maritus nō tenetur ministrare. cū hac opi. Dy. ⁊ Bart. trāseunt simplr Jo. de pla. ⁊ Ang. hic. de quo ēt videte Bar. ⁊ Bal. in l. j. C. de bo. maternis. ⁊ Bar. ⁊ ibi oīno Bal. in l. meuia. in prin. ff. solu. mat. ⁊ Bal. in l. ij. C. de actio. ⁊ obli. ⁊ in l. ꝑ diuersas. in vj. q. C. man. ⁊ in l. qui se debere. in vlt. q. ff. de ꝯdi. ob cau. ⁊ in l. iij. C. de falsa cā adiec. leg. ⁊ ibi dicit illā singu. d. l. j. ꝓcedere ⁊ posse saluari in paruis expēsis. ꝑdicta ꝓcedunt qñ maritus fecit ipensas in rebus dotalibus mulieris. si aūt impendisset in ꝑsonā mulieris: puta ꝓ vxore in infirmitate ꝯstituta. an tales expensas repeteret. videte Dy. Bar. Bal. Ang. Cuma. Jmo. ⁊ reliquos in l. si cū dotē. §. si naūt in seuissimo. ff. so. matri. Cy. Bal. Ang. ⁊ Sali. in l. qd in vxorē. ⁊ ibi tex. C. de nego. gesto. Ang. de are. in §. fuerat. in iij. charta. s. eo. ⁊ aliquid per Joan. de pla. hic. ¶ Glo. magna. in ver. ob impēsas. hꝫ duas partes ꝑncipales. Jn ꝑma enumerat quot sint species impēsarū. Jn scōa declarat in qb⁹ impēsis ꝓcedat ⁊ loquat tex. noster. scōa ibi ī primis impēsis. ¶ Jn ea. gl. ibi. ⁊ tūc ipso iure desinit esse dotalis. idē tenuit glo. in l. vnica. §. sed nec ob impēsas. in ver. quantitatē. C. de rei vxo. ac. ⁊ ibidē sequit Jaco. de are. ⁊ Cy. ibi. ⁊ Cy. hic. ⁊ Nico. de neap. in apostil. tex. in ver. diminuit. ⁊ ista fuit opi. iuriscōsulti in l. si is q. §. qd dr. ff. de iure do. hic allegata in glo. sꝫ ista opi. sceuole corrigitur per Vlpianum in l. qd dr. la. j. in ꝑn. ff. de impen. hic allegata in glos. ⁊ ita ibi tenuit glos. magna in verbo dotis. post medium. in ver. vel illud qd dr in l. si is ⁊c. et hāc partē scꝫ ꝙ opi. sceuole corrigat per Vlpianū disputat late Bar. post antiquos in d. l. qd dr. ⁊ ibi per multa cōcludit qd correcta sit opi. sceuole ⁊ qd vera sit opi. vlpia. ⁊ maxime ꝑ hāc rōnē: qr mulier nō dꝫ esse deterioris conditionis ꝙ alius imo melioris. vt. l. j. ff. sol. ma. sed si alius expēdit in rē meā necessario pl⁹ ꝙ valeat nō desinit res esse mea. vt. l. si seruos. ff. de pig. actio. preterea: vt inquit iuriscōsultus in d. l. qd dr. absurdum
6 est qd diminutio corporis sic fiat ꝓpter pecuniā: maxime † cu nō admittat cōpēsatio spēi ad quātitatē: vt late dixi i. §. in bo
a nefidei[a] sup glo. in vbo iure apto. in prin. s. eo. titu. ⁊ hanc ptē tenuit etiā Bar. in d. l. vnica. §. sꝫ nec ob impēsas. ⁊ ibidē Jac. butri. ⁊ Sali. ⁊ idē etiā tenent Joā. de pla. ⁊ Ang. de are. hic. et istud tenete: ꝙuis multi alij doc. relati i locis supꝛascriptis tenuerint ꝯtrariū adherētes opinioni sceuole cui etiā adheret Dy. hic. vt predixi. ⁊ etiā Nic. de nea. in apostil. tex. in ver. diminuū-

tur. post Oldra. laudēsem in d. l. qd dr. Dicite ergo ad gl. nostrā qd imo ipso iure nō desinit esse dotalis: sꝫ bene pōt petere expēsas vel retinere fundū donec sibi restituātur expēse. ꝑ d. l.
7 qd dr. ⁊ ibi Bar. post antiquos. ¶ † Jn ea. glos. ibi. si mandato mulieris fecit repetūtur. inquantū autē repetātur iste impēse vtiles facte a marito in re dotali gl. ista non declarat. ideo dicite ſm scribētes hic. vt Jo. fa. Jo. de pla. ⁊ Ange. de are. qd aut maritus impēdit de mandato ⁊ fecit expēsas de volūtate mulieris: ⁊ tūc oēs repetit. vt. l. vtiliū. ff. de impē. aut fecit sine mādato: ⁊ tūc mulier omni tpe fuit ⁊ est soluēdo: ⁊ tūc oēs repetūtur. vt. d. §. sed nec ob impēsam. Aut vno tempore tantū: ⁊ tūc aut impēse sunt facte ⁊ mulier tenetur insolidū: qr sufficit vtiliter esse ceptū. vt. l. sꝫ an vltro. ff. de neg. gest. ⁊ not. in d. l. vtiliū. aut tēpore repetitionis tantū. ⁊ tūc nō repetit. d. l. vtilium. sed dat facultas tollēdi si ꝓdesse pōt id qd tollit. iuxta. l. ī fundo. de rei vēdi. ⁊ ad hāc theoricā videte Bart. post Dy. in d. l. vtiliū.
8 ¶ † Jn ea. glo. ibi. volūtarie nō repetuntur nisi mandato mulieris facte sint. hec glo. pessime dicit in hoc ⁊ reprehēdit ꝑ oēs hic. Dy. Jo. fa. Nico. de nea. Jo. de pla. ⁊ Ang. de are. eo qr dicat cōtra duos tex. expressos ꝯtra. l. si in volūtarijs. in prin. ff. de impē. ⁊ l. vnicā. §. sꝫ nec impēsas. C. de rei vxo. act. qb⁹ iuribus expſſe dr volūtarias impēsas nūꝙ repeti: etiā si mādato ⁊ volūtate mulieris facte sint: sꝫ cōpetit deductio que fieri possit sine lesione prioris stat⁹ rei: vt in dictis legib⁹. ⁊ hoc nisi fuisset res mercalis seu venalis: qr tūc dicerent impēse poti⁹ necessarie ꝙ voluntarie. vt est tex. in l. si heres. ff. de impen. ⁊ declarat Bar. in l. volūtarie. eo. tit. ⁊ hoc qd dictū est spāle est in vxore. vñ ab alio cui⁹ volūtate expēse volūtarie facte fuissent ī re sua bene repetūtur: vt est tex. in l. iij. als est. l. iiij. §. sed si mutua. ff.
9 de in rē verso. ¶ † Jn scōa glo. dicit Ang. de are. hanc glo. totā esse notādā ⁊ signādā: qr est magistra in materia. ⁊ ſm doct. hic vt Jo. fa. ⁊ Jo. de pla. ⁊ Ang. de are. supꝛascripta distinctio procedit qñ cōstat ꝙ maritus nō aīo donandi fecerit impensas. Si aūt ꝯstaret animo donādi: ⁊ tunc dic vt in d. l. si mors. a
§. fi. ⁊ l. seq. ⁊ l. ꝙ si vir. ⁊ l. virū. ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ videte glo. ⁊ Bar. in l. omnino. in glo. j. ff. de impen.

Sed et si quis.

Quāuis ver. iste in prin. ꝑsentis. §. fuerit summat⁹ in gene- b
1 re: tñ in specie hoc dicit vsꝙ ad ver. cōpensationes. † Parens patronus socius ⁊ donator nō ꝯueniūt in plus ꝙ facere pñt. hoc dicit in specie vsꝙ ad ver. cōpensationes. ¶ Notate pmo ex hoc tex. parentē cōuentū a filio habere beneficiū vt cōdēnet solū, inquātum facere pōt. cōcordat. l. sunt qui in id. in vltimo c
ver. cū. l. seq. ff. de re iudi. sed tūc pulchrū est q̄rere q̄ sit rō hui⁹ decisionis. Dy. hic dicit ꝙ rō est reuerētia paterna. aliter ⁊ notabilius dicit hic Nico. de neap. in iiij. q. extra glo. qd rō est: qr
2 hꝫ locū regła dolo facis: qr petis qd statim restitutur⁹ es. † nā d
cū filius patrē egentē teneat alere. l. si qs a liberis. §. si vel parēs. ff. de libe. agno. certe si filius peteret patrē cōdēnari insolidū pater opponeret hāc exceptionē dolo facis: qr petis qd statim restitutur⁹ es. ⁊ intelligite in tex. nr̄o parētis scꝫ vtriusꝙ sexus ⁊ vsꝙ ad infinitū ſm gl. in l. patronus. in v. parētes. ff. de
3 re iudi. ¶ † Quid aūt ecōtra si parens agat cum filio vel alijs descēdētibus emācipa. qr cū existētibus in potestate nō posset regulariter. iuxta. l. lis nulla. ff. de iudi. an eis cōpetat hoc beneficiū. Jo. fa. hic tenet ꝙ sic ꝑ rōnem quā statim dixi ſm Nic.
b de nea. nam cū pater teneat alere filiū etiā emācipatū[b] si pater petat filiū insolidū cōdēnari: ⁊ filius opponet nō cōuenit hñciū petere qd statim est restituēdū: preterea nihil interest si fili⁹ deducat cum illud esset ꝑ aliā viā habiturus. arg. l. si fili⁹. ff. de vul. ⁊ pupil. ⁊ cū eo etiā tenent Joā. de pla. ⁊ Ange. de are. hic.
4 ¶ † Quid aūt in fratre an habeat hoc beneficiū si cōueniatur
c ab alio fratre:[c] vt nō cōueniat nisi inquantū facere pōt. gl. solēnis in l. verū. in prin. in ver. fraternitatis. ff. ꝓ socio. tenuit qd nō. ⁊ eā ibi sequūtur ⁊ no. Bar. ⁊ Bal. Jdē tenuit etiā Nico. de nea. hic in v. q. extra gl. post Jac. de raue. Jo. vo fab. hic ꝯ per rōnē quā. s. dixi. qr obstaret exceptio dolo facis cum frater fra
d trē alere teneat[d] si sit egēs ſm qd tenuit gl. j. i. l. j. ⁊ ibi Cy. bar. ⁊ alij. C. de alēdis liberis. ⁊ glo. in l. si qs a liberis. §. vtrū. ī ver. iuste. ⁊ ibi Bar. ff. de libe. agno. ⁊ gl. in l. q filiū. in glo. pe. ff. vbi pupill⁹ educari debeat. ⁊ idē tꝫ Ang. hic. qñ esset frater vtrinꝙ cōiunctus: als ſm eū ꝓcedere pōt opi. gl. ⁊ Bart. in d. l. verū. in
5 prin. ff. ꝓ socio. ¶ † Scōo notate ex hoc tex. ꝙ patron⁹ liberto nō esset cōdēnādus: nisi inquātū facere pōt. ⁊ qd hic dr de patrono ītelligite habere locū ī parētib⁹ ⁊ liberis ꝑroni. vt. l. ꝑronus. ff. de re iudi. ⁊ idē dicit h Jo. fa. ec ecōtra. si ꝑron⁹ ꝯueniat libertū ꝑ rōnē quā statim dixi. cū patronus teneat alere libertū. l. alimēta. in pn. ff. de libe. agno. ⁊ sequunt Joā. fab. ⁊ Ang. hic. ꝑdicta ītelligite vera: nisi ille q vult vti hoc bñficio fuerit ī grat⁹: qr queād. ꝓpter ingratitudinē ꝑdit alimēta ꝑ d. l. alimēta. ⁊ l. fi. C. de alen. libe. ꝑ cōsequēs dꝫ etiā ꝑdere hoc beneficiū.

a ¶ Jn bonefidei. Quē vide in nu. lxvj. ⁊ in nume. lxvij. ⁊ ī nu. lxix.

b ¶ Emancipatū. Adde firmianū in suo aureo repertorio in ver. fili⁹ alere. ver. j.

c ¶ Fratre. Vide Pe. de vb. in tracta. de socie. xv. parte in ij. colū.

d ¶ Teneat. Vide Joā. de imo. in l. ꝙuis. solu. matri. ⁊ Frā. de por. de duo. fra. in scōa pte. iiij. q. in fine.

6 ¶ †Tertio notate in ver. itē si socius. ꝙ cōuētus iudicio socie
tatis hꝫ hoc beneficiū vt cōdēnetur: nisi inquātū facere potest.
concordat. l. verū. ff. pro socio. ⁊ l. sunt qui in id. ff. de re iudica.
subdit Joā. fab. ad ampliationem huius tex. ꝙ iste tex. hꝫ locū
etiā si socius ꝯueniat alia actione ꝙ̄ societatis: dūmodo tñ sit occa-
sione societatis: ⁊ agat ex contractu inito durāte societate. pro
quo addit hic Ang. tex. in. l. sociū qui in eo. ⁊ qđ ibi Bar. ff. pro
socio. item addite ꝙ iste tex. ꝓcedit nedū in socijs oīm bonoꝝ:
sed etiā in socijs vnius rei. l. verum. in prin. ff. pro socio. ⁊ ad. l.
sunt qui in id. ff. de re iudi. q̄ videt obstare. respondere vt ibi ꝑ
glo. in ver. accipiēdū. ⁊ ꝑ gl. j. in. d. l. verū. in prin. itē ꝫm scribē-
tes hic Jo. fa. Jo. de pla. ⁊ Ang. de are. iste tex. etiā procedit in
pluribus scholarib⁹ habitātibus in eadē domo: q2 si occasio-
ne societatis vnus esset debitor alterius hꝫ bñficiū qđ est extē-
dendū. arg. l. elegāter. §. fi. ff. sol. ma. ⁊ no. glo. in. l. patronus. in
7 ver. parētes. ff. de re iudi. ¶ †Ultimo no. in ver. idē est. ꝙ dona
tor hꝫ hoc bñficiū vt nō cōueniat nisi inquantū facere pōt ha-
bita rōne ne egeat. ꝯcordat. l. inter eos. §. j. ff. de re iudi. ⁊ rōnē
huius notabilis ponit text. in. l. ne ex liberalitate. de iudi. vꝫ
ne ex liberalitate inops factus periclitet. ⁊ ponderate tex. no-
strū hic dū dicit ex donatione sua: q2 vult secus esse si ex dona-
tione alterius conueniat. facit. l. ⁊ si fideiussor. §. fi. cum. l. seq. ff.
8 de re iu. p̄dicta ꝓcedūt ī pura ⁊ in simplici donatiōe. ¶ †Quid
aūt in donatione ob cām an in ea habeat locū beneficiū huius
tex. videt ꝙ nō: q2 illa nō est ꝓpria liberalitas. l. j. ⁊ ibi gl. ⁊ bar.
ff. de dona. ergo cessat rō iurisconsulti in. d. l. ne ex liberalitate.
iūcta. l. precedēti. in fi. in ꝯtrariū facit: q2 ꝓmittēs ꝓ dote ꝓmittit
ob cām. vt. l. si donaturus. ff. de cōdi. ob cām. ⁊ tñ hꝫ hoc benefi
cium. vt est tex. no. in. l. si extraneus. ⁊. l. pe. ff. de iure do. paucis
omissa distinctione Jo. fab. hic. quā sequit effectualiter Ange.
hic. ego teneo ꝙ iste tex. ⁊ eius beneficiū nō habeat locū in do-
natione ob cām. ⁊ ita etiā firmauit singulariter Ange. in. l. sed
hoc ita. ff. de re iudi. ⁊ Joan. de pla. hic. ⁊ vltra preallegata me
mouet: q2 illud qđ dat ob cām nō est donatio: ſꝫ est potius que
dā ꝑmutatio. vt est tex. melior de iure in. l. ſꝫ si lege. §. cōsuluit.
in ver. velut genus quoddā. l. ꝑmutationis. ff. de peti. here. no
tat Bar. in proemio. ffoꝝ. in. v. col. Quis aūt sani capitis dixe
rit ꝙ in ꝑmutatiōe hꝫ locū beneficiū istius tex. certe nemo. nec
obstat id qđ dicebat de donāte cā dotis. cui tñ cōpetit istud be
neficiū: q2 rñdit Ang. in. d. l. ſꝫ hoc ita. ꝙ si marit⁹ agit ad dotē
que est remāsura penes eum: tūc nō hꝫ locum beneficiū huius
tex. q2 quantū ad eū est ob cām. vt. l. nesennius. in prin. ff. de re

a ¶. §. i bonefidei. Ubi vide in nu. lviij. cum pluribus sequen.

iudi. secus si agit ad cōmodū vxoris. ⁊ ita loquitur. d. l. si extra
neus. ⁊ cum hac solutione tenēt simpliciter Jo. de pla. ⁊ Ang.
hic. sed ego. j. aliter ⁊ melius respondebo in prima limitatio-
9 ne quā nunc aggredior. ¶ †Limito tertio suprascriptam con
clusionē duob⁹ notabilib⁹ modis ex mēte Joā. fab. hic. primo
vt ꝓcedat qñ datur ob cām ꝯcernētem fauorē eius a quo dat:
puta do tibi centū vt edifices mihi domum. ⁊ in istis terminis
loquunt predicta: tunc em̄ est magis negotiū ꝙ̄ liberalitas. vt
l. aristo. ff. de dona. secus aūt si daret ob cām respicientē solum
fauorē recipiētis ⁊ nō dantis: ita ꝙ in nihilo esset vtilitas dan
tis: puta do seu dono tibi cētum vt emas tibi domū: ⁊ tūc quia
est mera vtilitas hꝫ locum iste versiculus ⁊ eius beneficiū. hinc
est ꝫm Joā. ⁊ bene ꝙ si ego do tibi centum in dotē: q̄uis ista sit
donatio ob cām. d. l. si donaturus. ff. de condi. ob cām. tamē q2
ego dās nullā habeo vtilitatē. ⁊ sic ista etiam est mera liberali-
tas. nimirū etiam si in ea habeat locū beneficū huius tex. ⁊ ita
loquit. l. si extraneus. ff. de iure do. ⁊ ista est longe melior solu-
10 tio ad illū tex. ꝙ̄ illa quā ꝓxime dixi. ¶ †Secūdo limito pre-
dictā ꝯclusionē: vt nō ꝓcedat qñ datio facta ob cām etiā cōcer-
nentē fauorē dātis excederet ipsam cām: ⁊ sic esset maior ꝙ̄ cā:
q2 tunc illud qđ est minus excedit cām ⁊ cēseret mera donatio
⁊ mera liberalitas. vt. l. si sponsus. §. circa. ff. de dona. inter virū
⁊ vxorē. ergo in eo qđ excedit hꝫ locū priuilegiū hui⁹ tex. ⁊ cre
do ꝙ ista sit mera veritas in hoc puncto quā alibi nō inuenie
11 tis inclusam. ¶ †Ultimo circa istud bñficiū ne quis cōueniat
seu cōdēnet ī plus ꝙ̄ facere possit deducto bñficio ne egeat. de
quo beneficio fit mētio quasi in omnibus versiculis huius. §.
vnū ꝑpetuo tenebitis mēti qđ est in practica vtilissimū qđ ī exi
gēdo aliquē inquātum facere pōt inspicit quantū ex fructib⁹
patrimonij extrahit vel ꝑcipit: nō aūt īspicit ꝓprietas rerum
nec etiā quātū ex vēditione rerū redigeret. tex. est de hoc sum-
me singularis in. l. q bonis. ⁊ ibi illū notat Barto. ad hoc. ff. de
ces. bono. bene facit. l. imperator. ff. ad trebel. ꝑ quē tex. bar. ibi
in fi. no. ꝙ leges que dicūt alimēta debere moderari ꝫm quali-
tatē patrimonij. vt. l. alimētoꝝ. ff. vbi pupillus educa. debeat.
debēt intelligi respectu fructuū: nō aūt respectu valoris ꝑ illū
tex. ⁊ ꝑ illā. l. qui bonis. Bal. in. l. si maritus in id. ff. solu. matri.
ꝫm qđ ibi refert Jo. de imo. dixit valde singulariter ꝙ si mari-
tus cōdēnat⁹ inquātū facere pōt habeat possessionē magni va
loris ⁊ modici reddit⁹: ex quo redditu vix viuere pōt ꝙ nō co
git illā vendere per. d. l. qui bonis. imo tenet ꝯtrariū si ex illa pōt
satisfieri mulieri: ⁊ ex residuo prouideri ipsi viro cōuertēdo in
aliā rē maioris redditus vel ponēdo pecuniā penes mercato-
res idoneos ad partē honesti lucri. ar. eius qđ habet in regula
qui pōt. de regu. iur. in. vj. vbi dicit lr̄a ꝙ q facere pōt vt possit
facere posse videt. ⁊ hoc puto verius. Nec obstat illa. l. qui bo-
nis. q2 ꝫm eū illa. l. loquitur de bonis quesitis post cessionē in
quibus iura fauēt creditoribus. vt est tex. j. in ver. fi. nos autē
loquimur de bonis quesitis ante cessionē in quibus iura fauēt
creditorib⁹ vt pꝫ in toto titulo de cessione bonoꝝ: ⁊ hoc addi
te ⁊ notate ad ver. itē si de dote. s̄. e. §. ⁊ videte vnū verbum ꝫm
12 Jo. fa. ⁊ ibidē ꝑ alios in versi. fi. j. eo. ¶ †Nunquid autē hoc be
neficiū: vt quis nō condēnet in plus ꝙ̄ facere possit qđ compe
tit reo principali: cōpetat etiā eius fideiussori. dicite nō. vt. l. et
si fideiussor. ff. de re iudi. ⁊. l. verū. in prin. ff. pro socio. hoc tñ ca
su datur singulare remedium ⁊ singularis cautela qđ fideius-
sor conuentus denuntiet reo principali ⁊ principalis veniat ⁊
suscipiat iudicium in se. ⁊ exponat hāc exceptionē in personā
suā qđ facere pōt. Ita notabiliter Bar. ⁊ Bal. in. d. l. vtrum. in
prin. per tex. in. l. idēq. §. ⁊ generaliter. ff. mādati. ⁊ idem Bar.
in. d. l. ⁊ si fideiussor. in prin. ff. de re iudi. ⁊ in. l. stichū. §. qđ vul-
go. ff. de solu. ⁊ Pau. de cast. in. l. maritū. ff. soluto matri. Imo.
⁊ alij in. l. nō tamen. cū sequētibus. ff. de re iudi. qđ bene notate
13 ad practicā. †Quādo aūt ⁊ vsq ad quātū tempus possit oppo
ni ista exceptio vt nō conueniatur nisi inquantū facere pōt. di-
cite ꝙ semꝑ ⁊ quādocūq pendente iudicio imo ⁊ post sentētiā
que transiuit in rem iudica. q2 exceptio que venit ad remissio-
nem condēnationis: prout est ista. vt quis conueniat inquātū
facere potest quandocūq potest opponi etiam post sniam: ita
Bar. Bal. ⁊ alij in. l. nesennius. §. fi. per illū tex. vbi est casus. ff.
de re iudi. ⁊. l. ex diuerso. §. fi. ⁊ ibi Bart. ⁊ doct. ff. solu. matri. et
Barto. in. l. penul. in prin. ff. de confes. Spec. ⁊ Joan. and. in ti-
tulo de instru. edi. §. dicto versicu. sed nunquid heres. preterea
omnis exceptio que nō impugnat sniam pōt opponi etiā post
sniam que trāsiuit in rem iudi. etiam in eius executionem. vt ꝑ
glo. Bart. ⁊ doct. in. l. j. C. de iur. ⁊ facti igno. ⁊ est tex. in. l. ex di-
14 uerso. §. fi. ⁊ ibi Bar. ff. solu. matri. ¶ †Nūquid aūt si cum hac
exceptione vt non conueniat vel non condēnet: nisi inquantū
facere possit soluat totum. nunqd poterit repetere. videte glo.
in. d. l. ex diuerso. §. fi. in ver. insolidū. ⁊ ibi late Bart. post Dy.
ff. solu. matri. ⁊ Nico. de neap. hic. in. x. q. extra glos. ¶ Glo. j. in
ver. ſꝫ ⁊ si quis. in fi. videte que late ⁊ nota. dixi in. §. penales. s̄.
15 eo. ¶ †Glo. in ver. cum socio. in fi. addite. l. sed hic ita. §. penul.
⁊ fi. ff. de re iudica. ⁊ ꝫm scribentes hic Jo. fab. ⁊ Joan. de pla. ⁊
Ang. de are. dicite idem esse in quibuscūq alijs personis que
negant se esse tales ex cuius qualitate habeant hoc priuilegiū
vt. l. sed si ex parte. §. interdum. ff. quod cum eo. ¶ Limitate ta
men gl. nostrā vt ꝓcedat si perseueret in negatione vsq ad li-
tem cōte. q2 añ pōt cōfiteri ⁊ penitere se esse socium vel maritū
vel eius qualitatis per quā hoc priuilegium habeat. vt est tex.
nota. in. l. electio. §. neq. ⁊ ibi Bal. ff. de noxa. ¶ Item limitate
glo. si negauerit in specie dicēdo. nego me esse sociū. secus si ne
gasset in genere hoc modo. nego narrata ꝓut narrant. vt fit in
lit. ꝯtest. ita vult singulariter Bart. in. l. si dubitet. §. ita demū.
ff. de fideius. ⁊ de istis duab⁹ limitationib⁹ dixi latissime in. §.
oīm. in materia rei vendicationis. s̄. eo. ⁊ que ibi dixi potestis
hic adiungere. relique glo. clare sunt ⁊ bene dicunt.

Compensationes.

Quāuis iste ver. fue-
rit. s̄. summat⁹ in ge-
nere: tñ in specie. hoc dicit vsq ad ver. fi. eum quoq. Exceptio
cōpensationis opposita extenuat debitum petitum: ⁊ facit qđ
debitor tantum condēnetur in eo qđ superest vltra compensa-
tionē. hoc dicit in specie vsq ad versi. fi. Materiā huius versi.
a examinaui plene in. §. in bonefidei.[a] s̄. eo. ⁊ hic habetis bonū
tex. pro cōmuni opinio. glo. ⁊ docto. de qua late dixi in. d. §. in
bonefidei. in glo. in verbo ipso iure. qđ compensatio nō fit ipo
iure: nisi opponatur ab homine. ita probat tex. in verbo quod
debeatur. q2 si compensatio fieret ipso iure absq oppositione
hominis non potest dici debitum. ⁊ sic tex. iste male diceret dū
dicit quam debeatur. ¶ Glo. parua in verbo ex eadem causa.
ad quam docto. non aduertunt pessime dicit. quia vult qđ iste
tex. dū dicit ex eadem causa corrigatur per. §. in bonefidei. s̄. e.
qđ est absurdum. vnde dicite ex mente Nic. hic in octaua opp.
glo. ꝙ iste tex. voluit dicere ex eadē cā: hoc est dicere ꝙ vterq
sit debitor quantitatū: ⁊ sic ex eadem causa. secus si vnus esset
debitor speciei ⁊ alius quātita. q2 tūc nō esset ex eadem causa ⁊
cōsequēter nō admitteret cōpensatio. vt late dixi in. §. in bone
fidei. sup glo. in ver. iure apto. s̄. eo. Sequitur ver. fi. eū quoq.

Eum quoq qui.

In hoc ver. cū sit cauda ⁊
finis hui⁹ tituli tractabi-
tur etiam

tur etiam vltima materia ⁊ ad illa quā ꝓ vltimo remedio de
bitores confugiūt: scꝫ materia cessionis bonoꝝ. Et propterea
ꝗuis iste ver. alia ratione sit pro vltimo hic situatus: tamē ista
causa fuisset sufficiens ad cōstituēdum eum vltimū. ¶ Et iste
versi. ꝗuis. s. fuerit summatus in genere: tamē in specie hoc di
1 cit vsqꝫ ad fi. tit. †Ille qui cessit bonis hꝫ in postea quesitis be
neficiū vt nō cōueniatur: nisi inquantū facere possit. hoc dicit
2 vsqꝫ ad fi. titu. ¶ †Nota primo ex hoc tex. ſm Ange. de are. in
prin. huius. §. qđ cedēs bonis per hoc nō est a debito liberatꝰ
nec ciuiliter nec naturaliter. qđ facit ſm eum in tex. primo qꝛ si
deuenerit ad pinguiorē fortunā ex integro pōt cōueniri. addo
meliorem tex. in. l. j. ⁊ ibi Bar. Bal. ⁊ alios. C. qui bo. ce. pos. ali
bi tñ glo. in. l. vbicūqꝫ. in glo. j. magna. ff. de fideius. tenuit ꝙ ce
dēs bonis liberet ipso iure ab obligatione ciuili remanēte na
turali. per. §. fi. j. de replicationibus. ⁊ illa gl. non inueniet ali
bi in iure ſm Nico. de neap. hic. in apostil. tex. in ver. qui sꝫ ego
do vobis glo. concordantem in. c. sicut dignum. extra de homi
ci. ⁊ illā glo. in. l. vbicūqꝫ. tenet ibi Dy. per. l. heres a debitore.
§. ꝙ si stipulator. ff. de fideius. ⁊ idem tenet Ray. de forli. in. l. j.
C. qui bo. ce. pos. ⁊ ita etiam vr tenere Nic. de nea. hic. alibi ve
ro gl. in. d. l. heres a debitore. §. ꝙ si stipulator. in glos. magna.
in ver. perimit. tenuit ꝙ vtraqꝫ tollat. paucis veritas est. et ita
se habet cōmunis opi. ꝙ a nulla obligatione liberat: sꝫ sibi pa
ratur exceptio. ita tenet Cy. in. ix. q. in. d. l. j. ⁊ ibi Bal. et Sali.
C. qui bo. ce. pos. ⁊ Bar. Ang. Imo. ⁊ Cuma. in. d. l. vbicūqꝫ. et
Bart. in. l. iij. C. de bo. aut. iudi. pos. ⁊ in. l. qui bonis. per illum
tex. ⁊ ibi glo. ff. de cessio. bo. ⁊ Bal. in. l. cum quis. in. viij. col. C.
de iuris ⁊ fac. igno. ⁊ in. l. tā mandatori. in. ij. col. de non nu. pe
cu. ⁊ Ang. in. l. nemo carcerem. circa fi. C. de exactoribus tribu
torum. li. x. bene facit. l. pe. in ver. vsqꝫ ad modum debiti. C. de
cessio. bo. quā allegat Sali. in. d. l. j. ⁊ ibi etiam bonus tex. C. eo.
3 ⁊ idem etiā tenent Jo. fa. Jo. de pla. ⁊ Ang. hic. ¶ †Scđo no
tate ex hoc tex. ꝙ ille qui cessit bonis si postea alia bona acqsi
uerit vel peruenerit ad pinguiorē fortunam: ꝗuis iterū possit
cōueniri: qꝛ durat vtraqꝫ obligatio: vt dixi in p̄cedēti notabi
li: tñ nō insolidum: sed quatenus facere potest conuenitur. cō
4 cordat. l. ij. ff. de cessio. bo. ¶ †Nūquid autem ille qui cessit bo
nis cōpellatur satisdare de soluendo si ad pinguiorē fortunaꝫ
peruenerit. ponit Bald. in. l. ij. ad fi. C. quod cum eo. cano. in. c.
odoardus. extra de solu. ¶ Limitate tñ hūc tex. ⁊ suprascriptū
notabilem vt procedat respectu creditorū qui tempore cessio
nis erant creditores: qꝛ quo ad eos iste qui cessit bonis ⁊ nūc ꝑ
uenit ad fortunā pinguiorem nō tenetur nisi inquantū facere
pōt: non aūt tenetur respectu creditoꝝ quos postea post cessio
nem est sortitus: qꝛ illi noui creditores bene poterūt eū insoli
dū cōuenire. ita limitat hunc tex. singulariter Joan. fab. hic. ⁊
bene. motus per. l. iij. a contrario sensu. C. de bo. aut. iudi. pos.
⁊ per optimum simile. nam filiusfa. conuenitur de his que con
traxit cū esset in patria potestate inquantū facere potest in casi
bus sex positis in. l. ij. ff. qđ cum eo. ⁊ tamen in his que ꝯtraxit
post conuenitur insolidū in. l. iij. ff. qđ cū eo. ⁊ ita etiam sequū
tur Jo. de pla. ⁊ Ang. de are. hic. ꝗuis de Joan. fab. nullam fa
ciat mētionē. circa qđ videte omnino Bal. post Cy. in. d. l. iij. C.
5 de bo. aut. iudi. pos. ¶ †Secundo ego limito suprascriptū no
tabile ⁊ hunc tex. vt non procedat in eo qui bona sua alienauit
in fraudem quo casu si peruenerit ad pinguiorem fortunā cer
te in postea quesitis per eius fraudē tenet insolidū: ꝗuis nō te
neret: nisi inquantū facere pōt. tex. est singu. in. l. fi. §. fi. ſm vnā
lecturā glo. ibi approbatam per Bar. ff. que in frau. credi. ⁊ ita
limitat Cy. in. l. j. in. j. q. C. qui bo. ce. pos. ⁊ sequitur Nico. hic in
6 apostil. text. in verbo dānari. ¶ †Tertio limitat suprascriptū
notabile ⁊ hūc tex. dū dixi ꝙ ille qui cessit bonis si peruenerit
ad pinguiorē fortunā pōt denuo cōueniri: ꝓut singulariter li
mitat Bal. in rub. C. qui bo. ce. pos. vbi voluit hoc non habere
locuꝫ qñ scholaris cessit bonis: postea emit libros vel clericus
a breuiariū vel miles arma:[a] qꝛ tales libros vel arma creditores
auferre nō possunt. allegat ad hoc gl. singularē in. l. nepos pro
7 culo. in ver. dignitate. ff. de ver. sig. ¶ †Ultimo notate ex hoc
tex. singulariter ꝑ Jo. fab. hic circa similia verba huius ver. ꝙ
ex generalitate huius litere pōt dicere ꝙ si quis fuerit spolia
tus bonis ꝓpter guerrā qđ nō dꝫ posse postea insolidū ꝯueni
ri. qđ dictū ſm eū est pium ⁊ equū. ⁊ sequit Joan. de pla. hic. qꝛ
ſm eū cū maior sit ratio in hoc casu ꝗ̄ in hoc tex. cū hic spoliet
bonis ex volūtate per cessionē: at ille ex necessitate ⁊ preter vo
luntatē hoc patiat. l. ij. §. si quis tñ. ff. si quis cautio. ⁊ l. que for
tuitis. C. de pig. actio. Mirabilis sane decisio ⁊ notanda circa
quā tamē cogitate. ¶ Glos. j. in verbo creditoribus. diuiditur
in duas partes principales: ꝓut duo ponuntur dicta. scđa ibi.
prodest aūt hec cessio. ¶ In ea. gl. ibi. ff. de ces. bono. l. pe. ⁊ ibi
videte Bar. declarantē qualis confessio requiratur et qualiter
debitū debeat cognoscere. de quo etiā videte Bal. in. l. j. in p̄n.
in oppo. C. qui bo. ce. pos. ⁊ doct. in. c. odoardus. extra de solu.
8 ¶ †Unautē ille qui cedit bonis teneat bona sua indicare: ita
ꝙ si ea occultat perdat hoc bñficiū cessionis. dicite ꝙ sic: vt est
glo. ⁊ ibi Bar. in. l. pe. s. de ces. bono. ⁊ glo. in. l. j. C. eo. tit. ꝗuis
Bal. ibi nihil decidat: sed relinquat cogitādū. ⁊ illā glo. firmat
ibi Bald. ꝑ. l. ij. C. qñ ⁊ quibꝰ quarta pars debe. lib. x. ⁊ ibi etiā
ꝑ hoc infert no. Bal. ꝙ heres qui nō fecit inuētariū nō potest
cedere bonis: qꝛ in eo p̄sumit dolus. §. sancimus. aut. de here.
⁊ fal. ¶ In eadē glo. ibi. nō reducatur debitor in carcerē. habe
9 tis ex hac gl. †qđ debitor nō possit detrudi in carcerem. quod
ego limito singulariter nō procedere quādo debitor alienasset
bona in faudē: ita vt nō reperirētur: qꝛ tunc posset agi contra
eū vt detrudatur in carcerē. ⁊ ammodo nō possit cedere bonis
tex. est singularis. in. l. fi. ff. de cessione bonorū. ſm primā lectu
ram gl. ibi. quā ibi approbat Bar. ⁊ idē tenet Bar. in. l. alia. §.
elegāter. ad fi. ff. solu. ma. ⁊ Bal. in. l. j. in. ij. colū. C. qui bo. cede.
pos. ⁊ in rub. C. de reuocā. his que in frau. credi. ⁊ in. l. j. in vlti
ma. q. C. si quis in frau. pa. ⁊ videte que dicam. j. in limitationi
bus. in. ix. limitatione. ¶ Ad fi. glo. de hoc vltimo dicite: vt di
xi. s. in. iij. no. ¶ Glo. in verbo ex integro. in fi. glo. hñ dicit vel
forte ꝙ tex. voluit dicere ex integro. i. denuo. ¶ Extra glo. scri
bentes hic Jo. fa. Jo. de pla. ⁊ Ang. de are. examinant naturā
cessionis per questiones: ⁊ inordinate. prout etiā faciunt Bal.
et Sali. post Cy. in. l. j. C. qui bo. ce. pos. ⁊ cano. in. c. odoardus.
de solu. ego autē intendo pulchro ordine tradere hāc materiā
per regulam ⁊ fallētias. in quibus fallentijs tradā ordinatim
omnia que inordinate tradūtur per doct. in questionibꝰ suis.
10 facio ergo regulam generalem †qđ cuilibet debitori indultuꝫ
b est vt possit cedere bonis:[b] vt h̄ text. ⁊ toto titulo. ff. ⁊. C. de ces.
bono. ⁊ addo ꝙ nō tm̄ paterfa. sed etiam filiusfa. potest ce. bo
njs. tex. est in. l. penul. ⁊ ibi per gl. Bar. ⁊ doc. C. qui bo. ce. pos.
⁊ nō masculus tm̄: sꝫ etiā femina. vt ibidē est tex. ī ver. vtriusqꝫ
sexus. ⁊ ibi no. Sali. ⁊ idem Sali. in. l. j. C. eo. item ⁊ ecclesia po
test ce. bo. vt est tex. peregrinus ⁊ singularis in. §. si quis auteꝫ
adiecerit. in aut. vt determi. sit numerus clericorum. col. j. quē
tex. allegat Nico. hic in apostilla. tex. in versi. bonis. ex quo in
fert Ange. hic ꝙ si vniuersitas clericorū apud quos debet esse
summa fides ⁊ obseruantia. vt. l. presbyteri. C. de episco. et cle.
potest ce. po. ꝙ a paritate rationis quelibet alia vniuersitas
vt fabroꝝ vel procliparioꝛum poterit cedere. ⁊ hoc verū puto. a
11 †An autem minor possit cedere bonis. videte Bal. in. l. j. in pe
nul. col. qui bo. ce. pos. ⁊ plene per Ang. in. l. nemo carcerem. C.
de exac. tribu. lib. x. per Ange. ⁊ Ludo. roma. in. l. nec impube
res. ff. de in ius vocā. suprascripta regula recipit ꝗ̄plures no b
tabiles fallentias. ¶ Primo fallit quādo debitum non agno
uit vel non est cōfessus: vt hic. ⁊ in glo. j. in principio. ⁊ ibi dixi.
12 ¶ †Secundo fallit quādo occultat bona vel non vult indica
re. vt ibidem dixi. ¶ Tertio fallit ſm Jo. fab. hic quādo quis
esset obligatus ad factū: quia tūc non admitteretur cessio: nec
liberaretur cedēdo. Ratio est ſm eum: quia causa qua quis li
beratur cedendo est impotentia soluendi. vbi ergo quis tenet
ad factū talis impotētia cessat: quia potest facere: ergo nō libe
rat cedēdo: vt hic latius per eū. nec dicat aliquis ꝙ obligatus
ad factū liberat prestādo interesse: qꝛ illud verum est qñ potest
prestari interesse: secus si nō potest prestari. l. ī stipulationibꝰ.
§. fi. ff. de verb. obli. Ad ista facit ſm eū: quia libertus egenus
cōpellitur precise ad operas. vt. l. suo victu. ff. de ope. liber. hñ
tamē ſm eū ꝙ debebūt fieri expēse huic debitori faciēti. ꝑ. d. l.
suo victu. ⁊ in istis terminis dicit Joā. fab. se sustinere glo. illā
singularē cōmuniter dānatam in. l. stipulatio. §. siue autē. ff. de
ope. no. nuntia. que vult scriptorem posse precise cogi soluere
qđ cōuenit: ⁊ propterea possit in cōpedibus poni. ⁊ cum Joā.
fab. tꝫ Jo. de pla. hic. ⁊ idē Nico. de nea. hic. in apostilla. text. in
ver. cessit. addo idē tenere Cy. in. l. j. in. ij. q. C. qui bo. ce. pos. et
ibi Guil. ⁊ Ray. ⁊ idē etiā ꝙ obligatus ad factū nō liberet ce
dendo bonis: vt in scriptore. tenuit ibidē Bal. in. ij. col. ⁊ ibi li
mittat hoc verū si hꝫ facultatē faciēdi: alš ꝓpter īpossibilitatē
hꝫ locū cessio. ⁊ ita etiā limitat Jo. fab. hic. addo etiā cū p̄dicta
limitatione tenere Bar. in. l. j. ff. de cessione bonoꝝ. vbi gñali
ter tꝫ ꝙ vbicūqꝫ p̄cise qs tenet ad factū. iuxta plene tradita ī. l.
stipulationes nō diuidūtur. in prin. ff. de ver. ob. qđ nō admit
13 tat cessio bonoꝝ. ⁊ idē etiā tꝫ Ang. hic. ¶ †Quarto suprascri
pta regula fallit vbicūqꝫ qs tenet ex delicto vł quasi: qꝛ tūc nō
admittit cessio bonoꝝ: sꝫ pena pecuniaria resoluit in corpora
lē: qꝛ q nō pōt ī ere soluere luat ī corpe. vt. l. gñaliter. ff. de pe. l.
pe. ff. de in ius vo. ⁊ per hoc infert Jo. fab. hic se credere ꝙ si qs
agat actione iniuriarū ⁊ ꝯcludat ad pecuniā: ⁊ sic ciuiliter ꝙ si
reus cōdēnatꝰ cedat bonis ꝙ nō liberat se: sꝫ pena pecuniaria
dꝫ resolui ī penā corporalē ꝑ p̄dicta. facit. l. si ex pte. §. ꝗ̄ꝗ̄. ff. ꝙ
cū eo. notāt doc. ī. c. odoardꝰ. extra de sol. ⁊ ita ēt tꝫ Jo. de pla.
hic. ꝗuis de Jo. fa. nullam faciat mentionem. qđ bene notate.

a ¶ Arma. Vide eundē. d. Jas. in §. iteꝫ seruiana. nu. lxvj.

b ¶ Bonis. Vide Firmianū in suo aureo repertorio in ver. debitor pauper. in ver. xiij.

14 ¶ † Quinto suprascripta regula fallit ĩ debitore fisci q nõ ha-
bet hoc bñficiũ cessionis: ⁊ nõ liberat cedẽdo bonis: nisi eo ca-
su quo paupertas excusat ẜm Bal. in. l. j. in. iij. col. in fi. ⁊ ibi Cy.
in. iij. q. C. qui bo. ce. pos. ⁊ Bar. in. l. j. ff. eo. ⁊ in. l. sacrilegij. §. fi.
in fi. ff. ad. l. iuliã pecu. de quo tamẽ quia non est sine dubio vi-
dete late Sali. in. d. l. j. ver. quero. vj. an debitor fisci. ⁊ plene ꝑ
Ang. in. d. l. nemo carcerẽ. ⁊ per Jo. fab. qui contrarium tenet
per tex. opti. in. §. itẽ si quis. s̃. pro socio. ⁊ videte etiam ꝑ Ang.
15 hic. ¶ † Sexto suprascripta regula fallit: q2 quis non põt cede-
re bonis ne publicis fungantur muneribus. text. est in. l. iij. et
ibi Bar. ⁊ Bald. C. qui bo. ce. pos. ⁊ per illam. l. notat etiam ibi
Bal. et subdit quod volentes cedere bonis vt euitẽt collectas
non possunt hoc facere quod ipse reputat multum tenendum
16 mẽti. ¶ † Septimo suprascripta regula fallit quãdo debitor a
principio negasset debitũ: ⁊ postea fuisset cõuictus ⁊ condẽna-
tus: q2 tũc non gauderet priuilegio cessionis: vt hic per Ang.
de are. Quis referat per multa Sali. tenuisse contrariũ in. d. l.
j. ver. circa hoc moueo aliqua dubia. de quo dicite vt ꝑ Ange.
17 hic. ⁊ late ꝑ Bal. in. d. l. j. in. j. col. ¶ † Octauo predicta regula
fallit generaliter ẜm Jo. fa. hic. vt cessio nunꝙ debeat admit-
ti nisi creditores instẽt ⁊ petant: quia hoc beneficiũ est misera-
bile ⁊ subsidiariũ: ergo non dz cõcedi ius propter necessitatẽ:
ergo gratis cedens nõ dz admitti: ⁊ ẜm eum satis indicãt tex.
in. c. j. ⁊ in. l. fi. C. q bo. ce. pos. Addo Bal. idẽ tenẽtem in illa. l. j.
18 in. iij. colũ. ¶ † Nono predicta regula fallit in eo qui malitiose
seu in fraudez dilapidauit bona in fraudẽ credi. qui nõ habet
beneficiũ cessionis. d. l. fi. §. fi. ff. que in frau. cre. Bal. in. l. j. in. ij.
a col. ⁊ Ang. in. d. l. nemo carcerẽ. ⁊ dixi. s̃. in glo. j.[a] ¶ † Quibus
19 autẽ modis presumatur qs in frau. credi. dilapidasse declarat
notabiliter Bal. in. d. l. j. in. x. colũ. ¶ Decimo predicta regula
fallit si debitor eo tempore quo contraxit sciebat se nõ esse sol-
uẽdo: q2 nõ habet hoc beneficiũ cessionis: vt est tex. no. i. l. pe. i
fi. ff. de iure do. Bar. in. l. alia. §. elegãter. in fi. ff. solu. matrimo.
20 ¶ † Undecimo fallit predicta regula in eo qui sub spe cessiõis
bonorũ contraxit ẜm Dy. in regula peccatũ. de reg. iur. in. vj.
⁊ Jo. de pla. hic bene facit qd pulchre no. Bar. in. l. j. §. j. ff. si qs
testamẽto liber esse iussus fue. de prefecto vrbis rome cõtrahẽ-
te multa debita ꝓpterea qd imperator nouiter creat⁹ in ei⁹ ad
21 uẽtum habeat debita ⁊ contracta dissoluere. ¶ † Duodecimo
⁊ vltimo pro nũc suprascripta regula fallit in eo qui plenarie
hz vnde creditorib⁹ soluat: quia ille nõ potest cedere bonis ẜm
Bal. in. d. l. j. in. ij. colũ. per rõnẽ de qua ibi per eũ. addo ego qd
cõtrariũ ibi tenuit Cy. in. iij. q. ꝙ imo etiã diues potest cedere
bonis per tex. solẽnem in. l. illud. §. qd tñ. ff. de tribu. idez tenet
Ray. de forli. in. l. legis iulie. C. qui bo. ce. pos. idem qd Bal. te-
nuit Nico. de neap. hic in apostil. tex. in verbo quoq3. ⁊ ad. d. l.
illud. ipe rñdet qd ibi erat dubiũ an esset soluẽdo: vel meli⁹ qd
ibi cedebat mercib⁹ ne venirẽt in tributum. ⁊ sic cedebat parti
22 bonoꝝ: nõ autẽ in omnibus bonis: ⁊ hoc puto verius. ¶ † Itẽ
fallit vbicũq3 quis esset deportatus vel bãnitus ⁊ oĩa bona ei
essent ablata per fiscũ ne si postea restitueretur ad ciuitatẽ ⁊ ad
bona poterit postea cedere bonis. tex. est mirabilis ⁊ singula-
ris ĩ. l. ij. C. de sen. pas. quẽ tex. ad hoc exclamat Lud. ro. in sin-
23 gularib⁹ suis. ¶ † An aũt post cessionẽ bonoꝝ sit locus penitẽ-
tie: ita ꝙ debitor possit cessionẽ reuocare si euz peniteat. dicite
ꝙ sic re integra ⁊ bonis nõdum per creditores occupatis. tex.
est in. l. quẽ penitet. ff. de ces. bono. Bar. in. l. ij. ⁊ in. l. pe. in pe. q.
C. qui bo. ce. pos. Cy. in. l. j. in. vj. q. C. q bo. ce. pos. Quis contra-
24 riũ teneat Bal. in. l. fi. C. eo. ti. ¶ † Nunqd autem cessio bonorũ
impediat litis contest. si debitor non vult creditori sup debito
respondere: sz dicit cessi bonis. videte Bar. in. l. pe. ff. de cessio.
bo. ⁊ tex. in. l. iij. ⁊ ibi Bar. ⁊ Ang. C. de bo. aut. iudi. pos. ⁊ text.
quẽ ad hoc dicit ibi Ang. vnicũ in iure in. l. itẽ si vnus. in prin.
25 ff. de ar. ¶ † An aũt cessio debitoris principalis ꝓsit fideiusso-
ri: vt ꝑ hoc creditor nõ possit ad fideiussorẽ redire. dicite ꝙ nõ.
vt. §. fin. j. de repli. ⁊. l. heres a debitore. §. ꝙ si stipulator. et ibi
26 Bar. no. illũ tex. ad hoc. ff. de fideiusso. ¶ † An aũt cedenti bo-
nis oĩa debeãt auferri: ita ꝙ vestis etiam sit auferẽda ⁊ debeat
b nudus remanere.[b] glo. in. l. pe. ff. de ces. bo. vult qd nihil sibi re-
linquat: nec etiã vnus minimus denarius. alibi gl. in. l. fi. §. fi.
ff. de his que i frau. cre. dixit qd cedẽti bonis dz auferri vsq3 ad
sacculum ⁊ perã. breuiter cõcludũt doc. hic. vt Joã. fab. Jo. de
pla. ⁊ Ang. de are. ꝙ vna vestis vilis ⁊ pãnicularia que nudita-
tem tegit dz sibi relinqui sicut relinquit dãnatis ad mortem.
vt. l. diuus. ff. de bo. dãnatoꝝ. ⁊ ita dicit Nic. hic i apo. tex. i v̾bo
bonis. ⁊ Dy. ⁊ bar. in. l. pe. de cessio. bono. Cy. in. d. l. pe. in. iiij.
27 q. post Pe. ⁊ Guil. de cu. ¶ † Quid autẽ si cessione bonorũ ce-
dens reseruasset sibi vnũ denariũ an valeret cessio. determinat
mirabilr Bar. ꝙ non in. l. fi. in. ij. col. C. qui bo. ce. pos. aduerti-

a ¶ In gl. j. Uide
etiã hoc idẽ. s̃. in
§. item si qs. nu.
xcij. ⁊ nu. xciiij.

b ¶ Remanere.
Uide eũdem. d.
Jas. may. s̃. ĩ. d.
§. itẽ si qs. alleg.
nu. xcij. ⁊ nume.
xciiij. vbi idem
quod hic.

c ¶ Renuntiari.
Uide Feli. in. c.
si diligenti. post
prin. ver. iiij. cor-
re. de fo. cõpe.

te tñ ꝙ cedens bonis retinet ꝓhibita alienari. Item vsumfru-
ctũ: feudũ: ⁊ etiã retinet emphiteosim ecclesiasticã siue secularẽ
28 nõ tñ eoꝝ cõmoditates. ita Bar. in. d. l. j. in. iij. col. ¶ † Quali-
ter aũt fiat cessio bonoꝝ. dicite ꝙ simplici verbo. item per nũ-
tiũ ⁊ per epistolã: ⁊ ꝑ cõsequẽs nõ tm̃ in iudicio: sed extra iudi-
ciũ. tex. est no. in. l. omni. C. q bo. ce. pos. ⁊ in. l. fi. ⁊ ibi Bart. ff. de
cessio. bono. ⁊ ibidẽ Bar. refert ꝙ Cy. dicebat ꝙ Fran. accursij
dũ hãc materiam legeret ostẽdebat in cathedra modũ cedẽdi.
⁊ idẽ etiã qd. s̃. tz Bal. in. d. l. j. in. iij. col. dicit tñ Bart. in. d. l. fi.
ꝙ hodie est ꝯsuetudo in quibusdã partib⁹ qd fiat cessio modo
29 vituperabili. ¶ † Nũqd ergo valeret hec ꝯsuetudo ꝑ statutũ:
prout est in hac ciuitate Papie ⁊ cõiter per vniuersam italiã:
ꝙ cedẽs bonis debeat ꝑcutere lapidẽ cũ natibus dicẽdo cedo
bonis. Cy. in. l. fi. ⁊ ibi Bal. circa pñ. tenẽt qd tale statutũ ⁊ con-
suetudo nõ valeãt: q2 est res turpis exẽpli: ⁊ oculos vidẽtiũ in-
festat. ꝑ tex. illũ moralẽ i. l. cũ supra virẽtes. C. de re militari. lib.
xij. idẽ etiã tz Albe. de rosa. in ṗma pte statutorũ. in. q. xxxviij.
incip. itẽ querit an valeat statutũ. vbi decidit nõ valere statutũ
patauinũ ꝙ quis nõ possit cedere bonis nisi cedat cũ solẽnita-
te inhonesta: q2 eius effectus est turpis ⁊ cõtra bonos mores.
allegat in argumẽtũ. l. alia. §. elegãter. ff. sol. ma. ⁊ idem tenuit
Sali. in. d. l. ĩ omni. per illũ tex. in v̾bo volũtatis sola ꝓfessio. ꝑ
quẽ tex. arguit ibi Sali. ꝯ illa statuta terrarũ taliter disponen-
tia. de quo etiam videte do. Cardi. flo. ⁊ Joan. de imo. in. d. c.
30 odoardus. ¶ † Restat vltimo ꝓ complemento huius materie
c examinare an beneficio cessionis bonoꝝ possit renũtiari[c] ꝑ pa-
ctum: ⁊ an tale pactũ valeat. de qua questione videte Cy. in. d.
l. j. in. vj. q. ⁊ ibi multũ late Bal. in antepe. ⁊ pe. col. ⁊ ibi latius
Sali. in ver. Itẽ quero nono an teneat renũtiatio. ⁊ Dy. Bar.
Imo. ⁊ Cuma. ⁊ reliquos in. l. alia. §. elegãter. ff. solu. ma. ⁊ do.
Anto. in. c. cũ cõtingat. extra de iureiur. ⁊ Jo. fab. q etiã ponit
an possit cõsuetudine induci ꝙ qs nõ liberetur cedẽdo bonis.
qd ponit etiã Bal. in. d. l. j. ⁊ de pacto ponit etiã Jo. de pla. hic.
⁊ Ang. in penul. ⁊ vlti. col. ⁊ canoniste in. d. c. odoardus. Et an
tale pactũ firmet iuramẽto. ponit Bal. in. d. l. j. in pe. col. Spec.
in ti. de renũ. §. j. ver. itẽ beneficiũ. Imo. in. d. c. cũ ꝯtingat. ver.
item aduerte q2 predicta. Et per ista remanet expedit⁹ iste ver.
⁊ ꝯsequẽter deo duce tot⁹ iste titulus de actionib⁹. ¶ Postre-
mo si qd in hoc qualicũq3 opere in quo maximas vigilias ⁊ lu-
cubrationes plurimas impẽdisse profiteor: repertũ fuerit qd
sit minus bene dictũ ꝑcor vnũquẽq3 lectorẽ: vt nõ liuoris acu-
leo: aut detractionis studio: sed charitatiuo calamo emendan-
dum suscipiat. Scio em̃ nec istud inficior: q2 tantũ opus maio-
ri elimatione indigeret. In his v̾o que scripsi plane cognoscet
me nunꝙ tacuisse illos a quibus voce viua vel mortua didici.
31 † Occultator em̃ aliene laudis furi par est. vt inquit iuriscõsul-
tus in. l. hereditatũ. §. fi. ff. ad. l. fal. ⁊ ꝑclare inquit Plinius ad
Uespasianum imperatorẽ in proemio naturalis historie. Be-
nignũ ⁊ plenum ingenij pudoris est fateri per quos ꝓfeceris.
⁊ obnoxij ꝓfecto animi ⁊ infelicis ingenij est malle in furto de-
prehendi: ꝙ mutuũ reddere. Uobiscum autem fratres ⁊ audi-
tores amantissimi hoc epigrãmate sit ita conclusum.

Postꝙ suscepti per tempora multa laboris
  Finis adest: portum fessa carina petat.
Si non remigio melior datur vlla facultas.
  Suspensam hic teneat anchora iacta ratem.

¶ Finis.

¶ Finis preclarissime lecture domini Jasonis Mayni super
perꝙ difficili titulo de Actionibus in Institutis iustinianis
quã Sebastianus Gryphes Germanus anno a Christo nato
vicesimoquinto supra sesquimillesimũ Lugduni excudebat.

Dulcia qui nosti ꝙ sint que condit Jason
  Aspice precipuum qd modo mittit opus.
Junior in primis ꝙ sic vigilauerit annis
  Crede mihi: res est ingeniosa tamen.
Hic non errores aut falso adducta videbis
  Non eadem in multis verba notata locis.
Non minus hic noster Maynus nunc prestat Jason
  Quam Grais fuluam cum dedit alter ouem.
Et breuis immenso constat nec falce libellus
  Immodicoq3 grauis non erit ere tibi.
Hunc eme: vel minimo quo nosces tempore quali
  Seruato causas ordine quisquis agat.

¶ Laus deo.

Termini omnium actionuz cum arbore: nouissime recollecti per vtriusq; iuris docto rem dominum Ioã nem Crispum de montibus ci uem Aqui lanum.

¶ Termini omnium actionum cum arbore: nouissime recollecti per vtriusq; iuris doctorem dominũ Ioannem Crispum de Montibus ciuem aquilianum: ad Reuerendum in christo patrem dominum Dominicum capranicensem romanum patricium: canonicum basilice sancte Marie maioris de vrbe Ac reuerendissimi domini olim Cardinalis firmani nepotem dominum sibi plurimum obseruandũ.

Um nuperrime reuerende domine: actionum radices et fundamenta: cum noua arbore in opusculum quoddam redegerim vt facile quidem sit cuiq; actionum intueri ac nosse naturam: plura me compulerunt: quibus id tue dominationi inscriberem. Sepissime nãq; mente reuolui: quantis fuerim beneficijs affectus: quantoue obligationis vinculo tenear. Et qđ plus satis est: quantum decoris ac laudis pre se feret tractatunculus ipse: si nominis autoritatis ac glorie tue clementie titulis decorabitur. Illud vnũ est quod summopere me remordeat: qđ videar ea que parui sunt: non modice dignitati ac expectationi conferre. Sed cum pauperem amicum: exiguum largiendo munus laudandum potiusq̃ criminandũ esse censeat Cato. Quo in genere in presentiarum me esse conspicio. Et primo doctoratus mei anno quasi prima legũ cunabula pertractans: nullũ admirationis genus insideat: si tantulo muneri tuã adequauerim dignitatem. Spero equidem meum hunc laborem adeo gratum: adeo periocundum fore: vt si is tuarum quoq; legum: quibus ipse prefulges: robur: limã: autoritatẽq; sentiat: in his quibus addi aliquid: aut corrigi: merito debere tua fidelis aureaq; doctrina censuerit: me sit ad maiora exercitaturum. Nec aliud ab eius expecto munificentia: nisi q̃ in aliorum amicorum grege connumerari videar. Vale.

a maiori parte: p. J. U. doc. dñm Joã. Crispũ de Mõtibus ciuẽ aquilanũ.

Publiciana. 1
In rem rescissoria. 2
Seruiana. 3
Quasi seruiana. 4
Utilis in rẽ que daẽ superficiario. 5
Utilis q̃ datur metum passo. 6

Bonoꝝ poss. heredi. peti. 7
Fideicõmissaria hereditatis petitio. 8
Preiudicialis in rẽ de libertinitate. 9
Preiudicialis in rem de ptu agnoscẽ. 10
Pauliana. 11
Fauiana. 12

Caluisiana. 13
In factũ reuocatoria. 14
Redhibitoria. 15
Quanto minoris. 16
In factũ edilitiaꝝ redhibitoria. 17
Exercitoria. 18

Institoria. 19
Tributoria. 20
Quod iussu. 21
De in rem verso. 22
De peculio. 23
De cõstituta pecunia. 24

Utilis ex ea cã que ex cõfessione. 25
Utilis ex ea causa qua iuratur. 26
Negotiorum gestorum. 27
Protutele directa et contraria. 28
Contraria tutele. 29
Depositi in quatuor casibus. 30

Uie reiecte. 31
Quod metꝰ causa. 32
De dolo malo. 33
Furti manifesti. 34
Furti aduer. nau. cau. sta. 35
Serui corrupti. 36

Ui bonoꝝ raptorum. 37
Iniuriarũ q̃ nõ descendit ex lege corn. 38
In factũ subsidiaria legis aquilie. 39
In factũ loco cuiuslibet interdicti. 40
In factum de mortuo inferendo. 41
In factum de sepulcro edificando. 42

In factuz ne quid in loco sacro. 43
In factũ ꝛ qđ factũ immissumue tollaẽ 44
In fac. ne qđ fiat immittaẽ ue i via publi. 45
In fact. vt qđ fac. immissũ ue tollatur. 46
In fac. ne qđ in loco pub. 47
In fac. de flumi. ꝛ ne qđ fiat immit. ue. 48

In factũ ꝛ qđ factũ immissumue tollaẽ 49
In factum vt liceat frui loco publico. 50
In fac. vt liceat reficere viã publi. 51
In fac. vt liceat ire vel agere ꝛc. 52
In fac. ne qđ in flu. publi. 53
In factũ ꝛ qđ factũ immissumue tollaẽ 54

In factũ vt liceat ripã fluminis reficc. 55
In factũ vt liceat nauigare in flumi. pub. 56
Fiat in fac. ne vis fiat ei qui in posse. miss. est. 57
In factũ quorum bonoꝝ. 58
In factũ quorũ legatoꝝ. 59
In fac. de tabulis exhibẽ. 60

In factũ de liberis exhibẽ. 61
In factuz de liberis deducendis. 62
In factuz de libero homie exhibendo. 63
In factũ vn de vi. 64
In factũ qđ vi aut clam. 65
In factũ vti possidetis. 66

In factum vtrobi. 67
In factũ de superficiebꝰ. 68
In factũ de itinere actu ꝗ priuato. 69
In fac. de itinere actuꝗ priuato resi. 70
In factuz de aqua quotidiana. 71
In factuz de aqua estiua. 72

In factuz de aqua ex castello ducenda. 73
In factũ de riuis purgã. 74
In factuz de fonte vt liceat eo vti. 75
In factuz de fonte reficiendo. 76
In factuz de cloacis purgandis. 77
In fac. ne qđ in cloaca fiat immittaturue. 78

In fac. vt qđ factũ imis. est in cloa. tol. 79
In factuz de precario. 80
In factuz de arboribus cedendis. 81
In factuz de glande lege. 82
In factuz de migrando. 83
In factuz de saluiano interdicto. 84

In fa. de ope demoliẽdo qđ factũ est ꝛc. 85
In fa. vt liceat edificare i cui est fa. mi. 86
In fa. loco interdicti fraudatorij. 87
In fac. de locis et itineribus publicis. 88
In fa. de via publi. ꝛ edili. curulibus. 89
In fac. de albo corrupto. 90

In fa. siquis ius dicẽti nõ obtempera. 91
In fa. siqs temere i uoco ca. quẽ nõ li. 92
In fa. siquis in ius voca. non ierit. 93
In fac. cõtra eũ qui nõ ac. plu. pfo. ꝛc. 94
In fac. neqđ eũ qui i ius vo. est vi exi. 95
In fa. aduer. eum qui dolo malo fecit. 96

In fac. de edẽ. aduer. fas non edentem. 97
In factuz de calumnia. 98
In factũ subsidia. actiõis de dolo. 99
In fac. q̃ daẽ pp̃ter alie. in di. mu. cã fa. 100
In fa. in sim plum aduer. nau. cau. sta. 101
In fac. in duplum aduer. nau. cau. sta. 102

In factũ d̃ de iectis ꝛ effu. 103
In fac. q̃ daẽ inhabitã. aduersus deiec. 104
In fact. p eo qđ ita positũ est vt si cad. 105
In fac. aduer. menso. q̃ fal. modũ dixer. 106
In fa. aduer. euz q̃ intulit mortẽ in lo. 107

In fac. funer. ad repe. sumptũ in fu. fa. 108
In fa. si locfacer vel reli giosus ꝛc. 109
In fac. de incẽdio, eũ ifor miteriuraẽ. 110
In fa. si mul. vẽt. no. i poss. per calum. 111
In fac. si mulier q̃ missa erat in possess. 112

In fac. q̃ daẽ aduers. tutorẽ vel curatorẽ. 113
In fac. q̃ daẽ ipsi mino. ob hoc dã. pas. 114
In fa. aduer. eũ q̃ dolũ mali adhibuit. 115
In fac. siquis omissa causa testamenti. 116
In fa. aduer. publicanum 117

In fac. aduer. filiũ qui sciens se esse libe. ꝛc. 118
In fa. aduer. eũ q̃ cũ esset in bon. poss. 119
In fa. aduer. debi. q̃ credit. impendẽ. ꝛc. 120
In fa. aduer. credi. q̃ dñ in bo. possess. ꝛc. 121
In fac. ꝯ filiũ cuius do. malo dã. da. est. 122

In fa. si qs testa. lib. esse iussus fuerit. 123
In fac. de incẽdio: ruina: naufragio. 124
In factuz de sepulc. viola. 125
In fa. ex edicto ꝑtorio vl' ex lege ꝑto. 126
Rubrica de ciuilibus.

Rei vendicatio. 127
In rem confessoria. 128
In rem negatoria. 129
In rem ꝑiu. de libertate ꝛ seruitute. 130
Petitio hereditatis. 131

Finium regundorum. 132
Familie herciscunde. 133
Cõmuni diuidundo. 134
Certi conditio gñalis. 135
Certi conditio spãlis. 136

Conditio triticaria. 137
Conditio ob causam. 138
Conditio ob turpẽ cãm. 139
Conditio sine causa. 140
Cõditio indebiti. 141

Cõditio furtiua. 142
Conditio ex lege. 143
Ad exhibendum. 144
Ex empto. 145
Ex vendito. 146

Ex locato. 147
Ex cõducto. 148
Oneris aduersi. 149
Pro socio. 150
Mãdati directa vel cõtraria. 151

Depositi directa ꝛ ꝯtraria. 152
Tutele. 153
Cõmodati directa ꝛ cõtraria. 154
Pignoratitia directa ꝛ contraria. 155
Prescriptis verbis estimatoria. 156

Prescrip. verbis ex permutatione. 157
Prescrip. verbis q̃ in multis casibꝰ ad. 158
In factuz ex re iudicata. 159
Ex stipulatu pro dote. 160
Aque pluuie arcẽde. 161

De pactu pecũs. 162
Ex testamento. 163
Ex stipu. q̃ ex verb. obligat. nascitur. 164
Furti nec manifesti. 165
De tigno iniuncto. 166

Arborũ furtim cesarũ. 167
Rerum amotarum. 168
De rationibus distrahendis. 169
Legis aqlie. 170
In fa. de pauperie directa ꝛ vtili. 171

Iniuriarũ ꝛ l. corne. in tribus casibus. 172
In fac. cõtra mag. q̃ nõ exegit id. cau. 173
Ingrati. 174
Certi condictio ex stipu 175
In fac. q̃ oriẽ ex pfes. infor. facta i iudi. 176

Quãto minoris emptum esset. 177
Quanto plu ris. 178
Ex stipuẽ. rem pupil. al. fore vel adulti. 179
Ex stipuẽ. rem ratã haberi. 180
Ex stipu. iudicatũ solui. 181

Ex stipulatu de dã. infec. 182
Ex stip. iterp. de ope demo. i cã nu. no. op. 183
Ex stip. quã interposuit vsufructua. 184
Ex stip. p rebus que vsu cõsumunẽ. 185
Ex stip. vt legã. vt ndeic. noie caueaẽ 186

Ex stip. ꝯtra filiũ q̃ rogatꝰ est restituere 187
Ex stip. de iudicio sisti. 188
Ex stipulat. pro rebus morbosis. 189
Ex stipuẽ. per quã lega. vel fideicom. si. 190
Ex stipulat. arrogatoria. 191

Tractatus admodum elegās ac iuri studētibus perq̄ necessarius Joannis Crispi de Montibus ciuis Aquilani: in alma vniuersitate Patauina editus: quem ipsemet autor: Termini Actionum: intitulauit: felici exorditur auspicio.

Uoniam non. Constructis fundamentis omne
qđ supedificaꝛ corruit. c. cū paulus. j. q. j. ⁊ sicut
al's anteq̄ quis baptizeꝛ nō pōt sacros ordines
suscipere. c. si qs. j. q. j. c. veniēs. ⁊. c. si qs. de p̄sby.
nō baptiza. Et ſm ph̄m. Ignoratis principijs
necesse est ignorare q̄ sequunꝛ ad ꝑncipia. iuxta
l. ij. ff. de iuris. om. iudi. l. ad rē mobilē. de procu.
cū si. Et demū sicut al's cum qs pōt ire ꝑ viā facilē nō dꝫ capere diffici
lē. ar. no. in. l. rē nō nouā. C. de iud. ff. sed ne in primis insti. de leg. ⁊ insti.
de iusti. ⁊ iur. post prin. ⁊ iuxta ea q̄ habētur. i. l. ij. C. de cur. pub. li. xij.
Igiꝛ ego Joānes Crispus inter alios legētes minimus in hoc almō
studio Patauino ad vtilitatē iuuenū iuri ciuili incūbentiū: vidēs cir
ca actiones tantā difficultatē subtilitatēq̄ versari vt res ipsa attestaꝛ:
⁊ tm̄ fore iuristis necessariā earū materiā: cū tertiū caput iuris concer
nat iuxta. §. fi. insti. de iur. natu. gē. ⁊ ciui. Conuictus deniq̄ a q̄pluri
bus ꝑ quandā summulā declarare terminos ⁊ fundamēta actionū ad
hoc opusculū deueni: in quo in primis relicta arbore Joānis q̄ in ve
ritate nō hꝫ formā arboris nouā arborē cōfinxi: in qualibetq̄ ei⁹ cellu
la vnā actionē describēs ponēdo tā pretorias q̄ ciuiles ⁊ plures addē
do vt cuiq̄ ex opere est licitū intueri. Et ne in totum essem corruptor
antiquitatis iuxta. l. more maioꝝ. ff. de iuris. om. iud. ⁊. c. ad apostolicā.
extra de simo. xj. di. i his. cū simi. Incepi ⁊ incipiā a pretorijs: feci quo
q̄ tabulā per alphabetum vt facilius vnaqueq̄ actio reperiri possit.
Nec reperies in arbore nostra illā difficultatē punctoꝝ vt est in arbore
Joānis nec etiā illarum literarū que sola si bene cōsideres requirunt
vt ita dicā: memoriā artificialē ⁊ fastidiunt cerebrū. Itē ex sola pūctua
tione sua nō habeꝛ cognitio terminoꝝ in actionibus per. ll. ⁊ autorita
tes ⁊ simpliciter quis eam sequēdo posset erubescere iuxta. §. cōsidere
mus. in aut. de trien. ⁊ se. ⁊ not. in. l. illam. C. de col. Nec ita reperies in
tractatu sancti Blasij quē fecit de actionibus. Nos autē in nostro opu
sculo persequemur cū allegationibus ⁊ ꝓbationibus naturā cuiusli
bet actionis. Primo cui cōpetat ⁊ aduersus quē. ⁊ demū in vna quaq̄
tractabimus iuxta illas. xij. diuisiones quas ponit gl. in. §. sunt p̄ter
ea. insti. de act. quas terminos actionum appello: ⁊ opusculum hoc ba
ptizo hoc noīe. vꝫ. Termini actionū ⁊c. ¶ Capio nūc in dei nomine
⁊ eius gloriose matris publicianam que est signata prima actio in ar
bore ⁊ inter pretorias: ⁊ deinde persequar alias: in quibus si qđ inepte
⁊ minus prouide dixero semper me subijcio iudicio saniori: ⁊ de facili
poterit venia tribui cum nunq̄ errare potius diuinum q̄ humanum
existat. vt. l. j. §. si quod. C. de ve. iur. enu.

1

Ublicīana. Hec actio primo dꝛ publiciana
a publicio inuētore. vt i. §. alie.
insti. de actio. Roma. in singulari tricētesimo sexagesimo
q̄nto. sicut al's falcidia dꝛ a falcidio inuētore ⁊ a papio et
pompeio: lex papia ⁊ pompeia. vt in. c. quedā etiā. ll. ij. di.
Scđo datur ⁊ cōpetit ex equitate p̄toria ei q emit bona fide a nō dño.
⁊ nondū rem prescripsit aduersus possessorem. l. j. ⁊. ij. ⁊. l. ⁊ si res. ff. de
publi. ⁊. d. §. alie. Tertio est vtilis hec actio ⁊ nō directa ſm glo. in. l. eū
qui. §. si petenti. in gl. ij. ff. de pub. ⁊ in ea. l. §. hec actio. Tu potes addu
cere ista. primo ꝙ publiciana daꝛ ad similitudinē rei ven. vt. d. l. euꝫ q.
§. in publiciana. sꝫ qđ est simile nō est idē. l. qđ nerua. ff. depo. ⁊ rei ven.
est directa. ergo lꝫ hoc nō sit firmū argumentū. Itē facit aliud: qꝛ sicut
pretor nō pōt facere quē heredē directo. vt in. §. quos aūt. insti. de bo.
pos. ita nec actionem. Sed hoc etiā nō est firmū nō eundo ꝑ mēdicata
suffragia ꝙ publiciana sit vtilis pondero tex. in. d. §. alie. insti. de acti.
in ver. nullā hꝫ in rē directā actionē. nā si publiciana esset directa text.
sibi cōtradiceret nec valeret si diceres nullam hꝫ de iure. s. ciuili. cū ver
bum hꝫ sit presentis tp̄is. vt sic etiā hodie de iure pretorio in illo casu
quis nō hꝫ directā ⁊ sic ineuitabiliter probat ꝙ publiciana est vtilis.
iuxta no. in. l. in delictis. §. si extraneus. ff. de noxa. ꝙ qualitas adiecta
verbo intelligaꝛ ſm tp̄s verbi. Sed aduerte. ⁊ in hoc semꝑ dubitauit
theorica tradiꝛ a doc. in. l. curatoris. C. de neg. gest. in. l. cōsensu. de act.
⁊ obli. ⁊ per Dy. in. c. fi. de regu. iur. in. vj. cum si. Quod vbicūq̄ actio
descēdit ex verbis ⁊ mēte. l. vel ex mēte tm̄. ſm Bar. ibi reprehendentē
glo. actio dꝛ directa ⁊ non vtilis: sed publiciana descendit ex verbis et
mēte pretoris. d. l. j. in prin. de pu. ⁊. d. §. alie. ergo sit directa. ⁊ idē esset
si sequaris theoricā Bal. vel Fulg. in. d. l. curatoris. Non pōt etiaꝫ dici
cōtraria: qꝛ nulla reperiꝛ cōtraria nisi q̄ descēdit ex cōtractu vel quasi:
in quib⁹ alter alteri obligaꝛ: sed in publiciana nullus obligaꝛ cum sit
actio in rem. vt in. §. oīm. insti. de act. Si volumus dicere ꝙ doc. in. d. l.
curatoris. loquātur qn̄ sumus in cōtractibus vel quasi. hoc cōfundiꝛ
ex verbis Bal. ibi qui exemplificat in rei ven. que nō venit ex cōtractu
nisi diceres ꝙ exempla nō arctāt regulā. iuxta. §. fi. insti. de here. insti.
quem ad hoc nuper ponderaui. Si volumus dicere ꝙ publiciana da
tur ex verbis pretoris extendētis nō inuenictis: hoc non valet: qꝛ pre
tor inuenit. d. l. j. in prin. de pub. ⁊. d. §. alie. vbi diciꝛ primū a publicio
preposita est si primus ergo nō erat ante iuxta. §. reliqua. in proe. ffoꝝ.
vnde putabā posse ita responderi ꝙ publiciana nō pōt esse directa: qꝛ
sicut dicimus ꝙ de iure ciuili daꝛ vtilis rei ven. illi qui scripsit per. x.
vel. xx. an. per qđ est q̄sitū vtile dñium iuxta gl. in. l. j. de pub. ⁊. §. j. insti.
de vsuca. nec daꝛ directa: qꝛ nō est directo dn̄s eodē modo cū publicia
na semꝑ competat anteq̄ qs sit dn̄s directo vel vtiliter. ergo a fortiori
nō pōt esse directa qꝛ al's pretor destrueret regulas iuris. s. ꝙ nō habē
ti directū dñiū dareꝛ directa actio ⁊ cōtra no. in. l. nā ⁊ ipsum. ff. de leg.
Et hāc puto verā solutionē huius difficultatis suꝑ qua tn̄ cogitabis
qꝛ nō legi adhuc apud aliquē. Quarto principaliter hec actio est per
petua. Primo ꝓbaꝛ ꝙ est rei persecutoria: ⁊ daꝛ post annū. vt est text.
in. l. in honorarijs. de act. ⁊ obli. Nec punctabis ne ꝙ multoties reperi
tur ꝙ actiones rei ꝑsecutorie durant solū per annū. vt est glo. q̄ alleg.
plures casus in. d. l. in honorarijs. qꝛ ſm verā solutionem ibi qn̄ actio
rei ꝑsecutoria est penalis ex parte rei durat solū per annum. vt ibi per
Bar. q reprehēdit solutionē gl. tex. est no. ad hoc in. l. huius actionis.
§. actiones. iuncta. l. nouissime. in fi. prin. ff. qđ falc. tut. auto. Et eodem
modo rei ꝑsecutorie sunt annales qn̄ dātur cōtra ius ciuile. vt est text.
in. d. l. in honorarijs. ver. sed cū rescissa. vt est in redhibitoria q̄ daꝛ cō
tra ius ciuile ſm gl. ⁊ Bar. in. d. l. in honorarijs. Aduerte ad hoc quia
nūc dubito. dicūt em̄ gl. ⁊ Bar. ꝙ redhibitoria daꝛ cōtra ius ciuile. nā
videꝛ falsum: ꝯctus emptionis ⁊ vēditionis est de iuregē. l. ex hoc iure
gentiū. ff. de iusti. ⁊ iu. ⁊ ꝓbat tex. cū gl. in. §. ex insti. de iure na. gē. vnde
ptꝫ ꝙ redhibitoria daꝛ contra iusgētiū ⁊ nō ciuile ex quo tēdit ad re
scindēdū ꝯctū vēditionis q est de iuregentiū cū redhibere sit facere ꝙ
vēditor rē recipiat. l. redhibere. ff. de edi. edic. nisi dicas ⁊ attende ꝙ da
tur cōtra ius ciuile: qꝛ impedit posse agi per venditorē cōtra emptorē
puta ad pretiū: sꝫ actiones sunt de iure ciuili ꝓut est cōis opi. in. d. l. ex
hoc iuregētiū. ⁊. l. ij. §. de his. de ori. iur. igitur redhibitoria dꝛ dari cō
tra ius ciuile. ⁊ ita defenso Bar. ⁊ glo. Et ex hoc videor intrare illā ar
duā. q. an actiones sint de iuregē. vel ciui. de qua ꝑ Dy. Bald. Are. et
omnes insti. de actio. in prin. post glo. ibi. in versi. q̄uis. ⁊ in. d. l. ex hoc
iure. post glo. ibi. ⁊ tāgit glo. in. l. rerū amo. §. fi. ff. rerum amo. glo. in. l.
actionū gn̄a. §. fi. de act. ⁊ ob. gl. in. l. placet. in glo. j. C. de epis. ⁊ cle. in. l.
quoties. C. de preci. impe. offe. in. l. fi. si ꝯtra ius vel vti. pu. ꝑ Jo. an. in
c. que in ecclesiarū. de cōsti. in nouel. ꝑ Archi. in. c. iusgentiū. j. dist. ⁊ qꝛ
venit examinānda. in prin. tit. de act. ibi reseruo ⁊ disputabo ꝓ ⁊ cōtra.
Et si ꝓbabo ꝙ sint de iuregē. glo. ⁊ Bar. in. d. l. in honorarijs. indige
rent alio auxilio nisi tūc diceres ꝙ cū cōtractus vēditionis sit validus
⁊ approbat⁹ etiā de iure ciuili. redhibitoria etiā venit ꝯtra ius ciuile.
iuxta tex. insti. de obli. ti. gn̄ali. iūcta glo. in ver. ciuile. Bar. in. l. fi. C. ex
qui. cau. ma. in fi. l. videꝛ sic intelligere. Ad aliud aūt qđ dixi ꝙ publi
ciana est actio perpetua. adde aliud fundamentū qꝛ nō daꝛ cōtra iure
possidentē sed ꝯ nō habētes iustā cām siue titulū. vt no. Bar. in. l. siue.
§. si duobus. vbi etiā glo. ff. de pub. Sed qꝛ nō hꝫ cām siue titulum nō
pōt prescribere longo tp̄e. l. diutina. C. de prescrip. lon. tempo. l. si quis
emptionis. de prescrip. xxx. an. sꝫ prescribit. xxx. an. aut. malefidei pos
sessor. de prescrip. lon. tēp. ⁊ cōtra hūc daꝛ publiciana vt dixi. ergo ptꝫ
ꝙ est perpetua. Nec me mordebis ꝙ etiā sine titulo possit ꝓcedere pre
scriptio. iuxta. l. iiij. ff. ꝓ lega. l. fi. in fi. ff. ꝓ empto. nam aliqn̄ iustissima
causa sufficit iuxta tex. in. l. nō solū. §. qđ vulgo. ver. hoc amplius. ff. de
vsuca. ⁊ q̄ habenꝛ in. l. celsus. eo. ti. Quinto est transitoria ad heredes.
vt. l. eum q. §. hec actio. de pub. ⁊ ſm Bar. ibi datur heredi inspecta fi
de defuncti. vt videꝛ etiā sentire glo. Et ꝙ hec adiectio deꝛ heredibus
probo ex alio fundamēto. Nā actiones pretorie q̄ danꝛ post annū dan
tur heredibus. vt est tex. in. d. l. in honorarijs. ver. honorarie. sꝫ publi
ciana daꝛ post annum. ergo ⁊c. Tertio pro hoc adduco text. no. in. l. j.
§. pe. ff. de aqua quoti. ⁊ esti. vbi si ius aque ducēde ꝯcedatur fundo ex
quo diciꝛ confessio realis illud ius trāsit in heredē ⁊ quēcūq̄ aliū do
minū predij: secus si cōfessio fuisset personalis sed publiciana est actio
realis. ergo detur heredibus. facit a cōtrario sensu tex. cū gl. in. l. j. §. si
heres. ff. ad treb. vbi obligatio personarū nō sequiꝛ fundū. ergo secus
si realis sed in heredem nō daꝛ publiciana vt heredē: sꝫ tāq̄ ꝯtra quē
libet possessorē sicut dicimus in rei ven. vt. l. si in rē. la. iij. cū le. seq. ⁊. l.
si in rem. la. ij. ff. de rei ven. ⁊ que habent locū in rei ven. habent locū in
publiciana. d. l. eum qui. §. in publiciana. ff. de pub. adde text. in. d. l. in
honorarijs. in ver. item publiciana. de act. ⁊ oblig. ita in simili dicitur
in actione noxali que daꝛ in successores iure dñij. l. penul. §. fi. ff. de no
xa. ita in simili in actione ad exhiben. que nō datur in heredem nisi ex
dolo defuncti hereditas sit facta locupletior. vt. l. de eo. §. fi. ff. ad exhi.
quod tene mēti in practica: quia si intentares libellum cōtra heredem
alicuius simpl'r ⁊ non tanq̄ contra proximiorem succūberes per. d. l.
si in rē. qđ posset tibi facere honorem. Sexto est actio singularis ꝓut
est rei ven. habito fundamēto ꝙ eadē ꝓcedūt in publiciana que in rei
ven. d. §. in publiciana. Nec me mordeas quod rei vendi. detur etiam
ad vniuersitatem. ex quo videtur quod non sit singularis. vt. l. j. §. per
hanc. el. ij. ff. de rei vendi. nam ſm Bar. ibi rei vendi. dicitur actio sin
gularis quia non datur ad vniuersitatem iuris licet detur ad vniuer
sitatem corporis puta ad gregē. d. §. per hanc. ⁊ probatur ex alio: qꝛ si

esset actio vniuersalis iuriscõsultus in.d.l.j.male diceret dum in prin. l.dicit post actiones quas de vniuersitate proposuit pretor. Septimo est actio simplex:probatur viua rõne.q2 in ea alter est actor ꝛ alter reus.ꝛ vbi cognoscit actor a reo non põt dici duplex.iuxta.§.iij. insti. de interlo.ꝛ ibi vidimus anno elapso.habes not.in.l.in his tribus.ff. de iudi.ꝛ dicam in actione fami.hercis. Octauo non reperitur ꝙ infamet:ergo in dubio dicamus eã nõ infamare:facit q2 i dubio pene sunt moliẽde nõ acerbande.l.interpretatione.ff.de pe. Adde aliud fundamentũ q2 in dubijs debemus esse promptiores ad absoluẽdũ.l. arrianus.ff.de act.ꝛ ob. Item facit aliud q2 si iura voluissent eam esse infamatoriã dixissent.iuxta no.in.c.ad audientiã.de deci.cũ cõcor. in glos. alle.facit etiã.l.in dubijs.ff.de reg.iur. Nono hec actio est stricti iuris q2 nõ reperit in.§.actionum.insti.de act.ꝛ ꝯm cõmunem doctrinã oẽs actiones q̃ nõ reperiunt ibi descripte sunt stricti iuris quasi cõtrario rũ eadẽ sit disciplina.iuxta.l.j.ff.de his qui sunt sui vel alie. iur. ꝛ tex. qui nõ solet ad hoc allegari in.l.qui accusare.ff. de accu. Et ꝙ sit stricti iuris ex alio confirmo:q2 est arbitraria.vt est tex.in.§. preterea. insti.de act.ꝛ arbitrarie sunt stricti iuris.vt tenet glos.in.d.§. preterea.ꝛ cõmuniter docto.sequũtur maxime ex ratione. q2 nõ reperiũtur in.d. §.actionum. Decimo regulariter nõ datur contra verũ dñm.l.fi.ff. de pub.exceptis casibus de quib⁹ ibi p glo.ꝛ plenius in.d.§. alie. vbi dicetur sicut etiã non datur cõtra possidentẽ ex aliquo titu.l. siue aũt.§. duobus.ff.de publi.l3 Bart. ibi limitet qñ esset ti.ꝓcuratus in fraudẽ emptoris. De quo etiã p Spe.in ti.de cã pos.ꝛ ꝓprie.§.fi.ꝛ ibi p Joã. and. Undecimo vt pz est actio pretoria.d.§.alie.ꝛ in.d.l.j.de publi.ibi dum dicit. Ait ꝑtor.ꝛ ibi dũ dicit. Nec desideret honorariã.ꝛ text. iuncta gl.in.l.pecunie.§.fi.de v.sig. Duodecimo est actio realis ꝛ sic in rẽ tex.est in.§.preterea.insti.de act.ꝛ.d.l.j.de publi. Decimotertio est rei persecutoria.tex.in.§.sequens insti.de act.in.l.in honorarijs.de act. et obli. Decimoquarto dat ad simplũ hoc est ad rẽ recuperandã solũ vel possessionẽ.vt.d.§.alie.ꝛ.d.l.j.in prin.de pub. Contraria nõ est. vt dixi.s. Post hec oẽs sciũt.l.de pretio.de pub.ꝙ.s.vt cõpetat publiciana nõ est opus ꝙ sit habita fides de pretio vel sit solutũ.nã hoc est verum qñ publiciana intẽtaretur cõtra quoslibet:secus si cõtra dñm.q2 vt cõpetat cõtra dñm d3 esse habita fides de ꝑtio ꝯm gl.sing.in.l.si a titio.ff. de rei vẽ.in gl.ij.quam ad hoc exclamat Põtanus in singulari.ccclxv. ex quo collige vnam differẽtiam inter rei ven.ꝛ publicianã. q2 rei vendicatio nõ cõpetit nisi sit habita fides.iuxta text.in.§.vendite.insti. de re.diui.in.l.quoties.C.de rei vẽ.quam differentiã firmat glo.in.d.l.de pretio. Adde scdam.q2 rei vẽ.directa vel vtilis semp dant post cõpletã ꝓscriptionẽ sed publiciana añ.d.§.alie.ꝛ.d.l.j.de pub. Potes etiam signare tertiã.q2 rei ven.datur habẽti dñium publiciana quasi dño vt in iuribus preallé. Adde ꝙ publiciana dat ratione quasi dñij ex persona defuncti etiam non tradita possessione.l.cũ sponsus.§. is cui. de pub.Bar.in.l.j.§.fi.eo.ti.ꝛ eodẽ modo ex ꝑsona serui põt acquiri dño l.si seruus.eo.ti. Itẽ publiciana competit vbi cõpetit vsucapiendi cõditio ꝛ ecõtra.l.siue aũt.§.hec actio.ꝛ.l.eum qui.in prin.de pub.ꝛ sicut dñs tradẽdo trãsfert dñium ita nõ dñs vsucapiẽdi cõditionẽ iuxta.§. vẽdite.insti.de rerũ di.l.traditionib⁹.de pact.l.claudius. de cõtrahen. empt.cum concor.ibi in gl.singula singulis referẽdo.l3 videat obstare tex.in.l.cũ sponsus.§.in vectigalib⁹.ꝛ.§.si res.eo.ti. De quo dic vt ibi per Bar.ꝛ vide etiã ꝙ aliqñ non apprehẽsa possessione cõpetit publiciana in.l.quecũꝙ.in prin.eo.ti. De libello in publiciana dicet in.d.§. alie.vbi glo.disputat.insti.de act.ꝛ hec satis sint in publiciana.

2 **In rem rescissoria.** Primo hec actio competit illis qui obtinuerunt restitutionem in integrũ propter captiuitatẽ.iuxta.l.fi.C.qui. ex cau. ma.vel propter absentiã iuxta.§.rursus.insti.de act.vel q2 quis fuerit i vinculis vel carceribus detẽtus iuxta.l.succurritur cũ duabus seq.ff.ex qui. cau.ma.qd est intelligendũ cum quis inuitus detinet.dico in priuatis vinculis.nã si posset exire ꝛ nõ exiret nõ cõcederetur sibi restitutio. vt tenet glo.in.d.l.succurritur.in fi.p tex.in.l.si cui.§.tãdiu.eo.ti. Tu vide tex.no.in.l.non em̃.ꝛ in.l.ab hostibus.§.fi.eo.tit.ꝛ quot sint genera absentie vide glo.ordinariã.in.l.fi.ff.de in integ.resti. vel deniꝙ sit cõcessa restitutio ꝓpter quãcũꝙ cãm iustã.iuxta.l.j.ff.ex quib.cau. ma.ꝛ sic petita ꝛ cõcessa in integrũ restitutio cõpetit rescissoria.vt tenet gl.ꝛ Bar.in.d.l.fi.C.ex qui.cau.ma.gl.in.l.ab hostibus.§.sed simpliciter.eo.ti. Et quot modis qs dicatur absens vide tex.in.l.absentem. de ver.sig.in.l.presens.ff.de ꝓcu.in.l.fi.C.de prescri.lon.tẽpo.ꝛ ibi glo.in ver.absentes.ꝛ gl.in ver.pñtes.in aut.de fideius. Scdo est pretoria. vt in.§.rursus.v.qd genus.insti.de act. Tertio olim durabat solũ p annum q2 actiones rei ꝑsecutorie que dãtur cõtra ius ciuile durant anno.d.l.in honorarijs.ver.l3 cũ rescissa.de act.ꝛ ob. Sed hodie p quadriẽnium ꝯm glo.in.l.fi.C.de tẽpo.in inte.resti.in ver.finiẽdam.ꝛ glo. in.l.fi.C.ex qui.cau.ma. Sed Bar.ibi in ver.hoc premissõ.dicit ꝙ iste glo.ꝓcedũt in iudicio rescindẽte secus in iudicio rescissorio.q2 non reperit mutatũ.ar.l.precipimus.in fi.C.de appel. vide ibi p eum. Et de iudicio rescindẽte ꝛ rescissorio vide Bar.in.l.ab hostibus.§.l3 qd simpliciter.in.vij.col.ff.ex q.cau.ma. Quarto est actio in rem.vt.d.§. rursus.ibi ob id suã rẽ esse. Quinto est rei ꝑsecutoria:q2 si in rem. vt in.§. sequens.ver.rei ꝑsecutorie.insti.de act.ꝛ ꝙ sit in rem.s̃. dixi ꝛ est gl.in §.itẽ seruiana.in ver.maxime.insti.de act. Sexto datur in simplũ.i.ad rem recuperãdã solũ vel possessionẽ.d.§.rursus. ꝛ.d.l. in honorarijs. Septimo est trãsitoria ad heredes cũ detur heredibus ar.l. nõ solum. in prin.ff.de in inte.resti. Et eodẽ modo ꝯ heredes vt ꝓbat in.l.cũ miles.in prin.ff.ex q.cau.ma. Facit aliud q2 cũ sit realis videt dari cõtra quẽcũꝙ.ar.l.sociũ.ff.de rei ven.ꝛ.§.j.insti.de act. Et tunc erit speciale in ista ꝙ l3 olim nõ daretur vltra annũ.ꝛ per ꝯñs non dicat posse dari contra heredes.vt est tex.ad literam in.d.l.in honorarijs.ver.honorarie.vel dicamus ꝙ detur ex eo q2 extorquetur ab heredibus lucrum continẽs ex ꝑsona defuncti.§.j.insti.de perpe.ꝛ tẽp.actio.d.l. in honorarijs.ver.vt tñ lucrũ. Octauo nõ infamat p illud idẽ qd in publiciana dixi. Nono est vtilis.l.fi.C.ex q.cau.ma.l.ab hostib⁹.ff.de cap. ꝛ quare dicatur vtilis vide ibi Bar.ꝛ glos.in.iij.q. Et an sit propriũ nomen actionis vide ibi per eundem in.ij.q. Et an sit datiua vel natiua vide in.iiij.q.s.in.d.l.fin. Decimo est simplex p idem qd in publiciana circa hunc terminum dixi. Undecimo est singularis per ea que in pub. dixi. Duodecimo est stricti iuris.d.§.actionũ. Decimotertio non põt esse contraria q2 non datur rõne cõtractus vel quasi.vt in.§.oĩm. insti. de act.ꝛ iuxta theoricam.glo.in.l.ex cõsensu.ff.de act.ꝛ obli. Directa non potest esse q2 datur cõtra ius ciuile.d.l.in honorarijs.ver.l3 cũ rescissa ꝛ habes glo.in.d.l.fi.ex qui.cau.maio.ꝛ glos.in.d.§.rursus.in ver. rescissa. Et addatur vnũ ꝙ hec actio nõ solũ datur ꝯtra absentẽ qui prescripsit rẽ pñtis sed etiã absenti si presens rem eius prescripsit.vt.d.§. rursus.ꝛ.l.j.§.verba.ff.ex qui.cau.ma.imo plus ꝙ etiã haberet locũ si vterꝙ esset absens ex iusta causa ꝛ alter alterius rẽ vsucepisset. vt est tex.in.l.fi.ff.eo.ti.ꝛ habet in.d.§.rursus.in glo.in ver.in ciuitate. Sed secus esset qñ vterꝙ esset pñs.q2 tũc nõ daretur restitutio. ꝛ p ꝯñs rescissoria p tex.in.l.ab hostibus.§.si dãni.ff.ex qui.cau.ma. Et que sit ratio vide Bar.in ea.l.§.sed qd simpliciter.in.vj.col.in lib.meo. De quo in.d.§.rursus. Post hec dñs Joãnes baptista de sctõ Blasio in arbore Joãnis vult ipsum reprehẽdere tanꝙ arborẽ defectiuã:q2 dicit qd debuit signare in personã rescissoriã ꝛ rescissoriam mistã tanꝙ separatus ab in rẽ rescissoriã.q2 petita restitutione in actione personali in simili d2 in ꝑsonã rescissorie. Et eodẽ modo post petitã restitutionẽ in actione mista:sed nihil alle.vbi iste actiones distincte ponant.ego putarem ꝙ ex quo hec rescissoria nõ est ꝓpriũ nomẽ actionis:sed quedam adiectio prout vult glo.ꝛ Bar.in.d.l.fi.C.ex q.cau. ma. Et vel qd adijciatur actioni reali vel ꝑsonali vel miste semp tñ erit rescissoria. et per ꝯñs vna l3 ꝯm varios terminos operetur:sicut dicimus in actione de peculio:q2 vel ꝙ teneat pater ex ꝑsona filij vel dñs ex ꝑsona serui semp d2 de peculio.ita in simili dicimus in diffinitione actionis. nã quacũꝙ actione agamus semp est ius ꝑsequẽdi in iudicio. vnde Joãnes posito vno exẽplo.s.de rescissoria in rẽ vtiꝙ cõprehendi põt de rescissoria in ꝑsonam que operat in actione ꝑsonali. et de rescissoria que operatur in actionibus mistis ꝯm varios terminos. Itẽ videt resultare ꝙ quot sunt actiones in mũdo ꝛ possunt prescribi iuxta.l.sicut. et.l. omnes.C.de prescrip.xxx.an.tot etiam essent rescissorie dicẽdo hypothecaria rescissoria cõditio rescissoria:ꝛ sic de alijs qd videtur incõueniens:licet sit dare ꝙ oĩs actio est in rem:aut in personã: aut mista: et hoc respectu posset addi arbori Joan. sed non est necesse:q2 posito de vna intelligantur etiam alie.tamen cogita. Vide circa hoc per Spec. in titu.de in integ.resti.ver.sed scias.ꝛ ver.seq.

3 **Seruiana.** Hec cõpetit dño fundi vel etiam domus ꝓ rebus inuectis ꝛ illatis ratione ꝑsionis:que res intelliguntur tacite hypothecate dño domus vel predij.vt in.§.itẽ seruiana.insti.de act.in.l.certi iuris.C.loca.cum simi.qd an procedat scõi conductoris.vide tex.singularẽ ꝛ vnicũ in mũdo in.l.si in lege.§.si colonus.ff.loca.quã exclamat Põta.in singulari.cccclxxxvj.qd incipit. Inuecta.vide tñ Bar.in.d.§.si colonus.qui aliter ꝙ velit Põta.videt intelligere illũ tex. Itẽ an procedat in habitatione gratis cõcessa.vide tex.no.in.l.si gratuitã.§.fi.ał's in.l.l3.ff.qui.cau.pig.ta.cõtra. ꝛ ad istã habitationẽ gratuitã vide tex.singularem in.l.si mercedem.§.fi.ff. de act.emp. Et que requirantur vt hec actio competat.ꝛ qd operetur hec tacita hypotheca:dicetur in.d.§.item seruiana.ꝛ ibi vide pro nũc. Secundo est actio pretoria.vt est tex.in.d.§.itẽ seruiana.dũ dicit. Ex ipsi⁹ pretoris iurisdictione. Ad qd accedit tex.insti.de obli.in ver. pretorie. dũ dicit ꝙ ille dicunt obligationes pretorie quas pretor ex sua iurisdictione cõstituit.ad idem tex.in.l.si tibi.§.de pignore.ff.de pac. Tertio est actio simplex.ꝓba.p fundamẽtũ in publiciana factũ circa hũc terminũ. Quarto est singularis ꝛ nõ vniuersalis pz cũ nõ det ad vniuersitatẽ iuriũ.vt dixi etiã in publiciana. Quinto est actio in rẽ. nã q̃libet pignoris ꝑsecutio est in rẽ.l.pignoris.C.de pig.l.pignoris.ff.e. tex. est in.l.eos.ꝓ hoc.C.q po.in pig.hab. Sed ꝙ imo sit actio ꝑsonalis:videt tex.in.§.fi.insti.q.mo.re ꝯ.ob.q2 si orit ex ꝯctu non põt dici realis.d.§. oĩm.insti.de act.§.sequẽs.ꝛ.earũ.eo.tit. Itẽ ꝙ si ꝑsonalis facit:q2 orit ex pacto.vt.l.si tibi decẽ.§.de pignore.ff.de pac. Rñde vt p Bar.i.l. pignoris.C.de pig.ꝛ.d.§.fi.insti.q.mo.re cõ.ob. Et ꝙ sit realis pondera tex.in.d.§.itẽ seruiana.dũ dicit. Experit qs de re coloni. ꝛ clare pz in palle. Sexto est rei ꝑsecutoria.q2 cũ sit in rẽ est rei ꝑsecutoria p regulã quam tradit tex.in.d.§.sequẽs.ver.rei ꝑsecutorie.insti.de actio. Septimo datur in simplũ cum det solũ pro reb⁹ coloni obligatis pro mercede ipsi

cede ipsi locatori.vt.d.§.item seruiana.⁊ datur contra possidentem ad rē restituēdam.l.si fundus.§.in vēdicatione.ff.de pig. Octauo est stricti iuris.d.§.actionũ.vt in publi.dixi. Nono est ꝑpetua. nam actiones pretorie rei ꝑsecutorie dãtur post annũ ⁊ sic sunt ꝑpetue.tex. est in.l.in honorarijs.in prin.de act.⁊ obli. Ptꝫ etiã q2 nõ tollitur triēnio: vt est tex.in.l.vsucapio.C.de pig. Tertio ptꝫ q2 durat p.x.vel.xx.an. cũ non prescribaᵗ minori tpe.l.j.⁊.ij.C.aduer.credi. imo aliqñ durat.xxx. an. l.cũ notissimi.C.de prescrip.xxx.an. Et si diceres ꝙ preallegata loquũtur in hypothecaria nõ in seruiana. Rñdeo ꝙ idē est in vtraqꝫ q2 seruiana etiã d2 hypothecaria:vt.d.§.itē seruiana.⁊ quantum ad actionē nil differunt:vt ibi in ver.inter pignus. Et quot tpa seruētur in hypothecaria:⁊ sic in seruiana:vide glo.ij.in.d.l.cum notissimi. ⁊ glos.in.d. §.item seruiana.in ver.nihil interest. Et q̃ sit ratio ꝙ per vsucapionem triēnij nõ tollitur.secus aũt p prescriptionē vt.s.dixi.vide gl.quã approbat Bar.in.d.l.j.C.aduer.cre.in glo.magna. Decimo nõ infamat per ea q̃ in publiciana dixi. Undecimo est actio directa:q2 descendit ex verbis ⁊ mente ꝑtoris iuxta ea que late dixi in publiciana:nec est ꝙ repugnet ꝙ debeat dici vtilis. Uel aliter bñ verum est ꝙ põt dici vtilis q2 sine solēnitate proponiᵗ ₛm glo.in.l.j.C.de p̃ca.⁊ sal.inter. Itē etiaꝫ posset dici vtilis ex eo ꝙ esset vēdita:iuxta.l.fi.C.de here.vel actio. vē. Duodecimo nõ est ꝯtraria cũ nõ veniat ex ꝯtractu per dicta in publiciana. Decimotertio est trãsitoria ad heredes:qd põt p̄mo ꝓbari p regulã.l. j.C.vt actio ab her.⁊ ꝯ here.l.fi.C.de ꝯtrahē.⁊ cõmittē.stipu. Scdo q2 rei persecutorie q̃ dãtur post annũ:danᵗ heredibꝰ ⁊ in heredes.d.l. in honorarijs. de actio.⁊ obl. Sed hec est huiusmodi per supra allegata. ergo bene verũ est ꝙ nõ datur cõtra heredes vt heredes sed in quoslibet possessores vt est in alijs actionibus realibus per.d.l. si fundus.§. in vendicatione.ff.de pigno.

4 **Quasi seruiana.** Hec cõpetit cuicũqꝫ creditori q pretendit habere aliqd ius in bonis sui debitoris pretēdens ꝙ sibi sint obligata:de qua habetur in.§. itē seruiana.insti.de actio.⁊ daᵗ nõ solũ cõtra dñm sed contra quoscũqꝫ possessores rerũ obligatarũ.l.si fundus.§.in vēdicatione.⁊.l.pignoris persecutio.ff.de pigno. Et an indistincte possit intētari cõtra tertios possessores dicetur in.d.§.itē seruiana. Et habetur in autᵗ. hoc si debitor. C.de pig. Scdo ꝙ sit pretoria ꝓbaᵗ in.d.§.item seruiana. Tertio qd sit in rē ꝓbaᵗ per ea que dixi supra in seruiana. Quarto ꝙ sit rei ꝑsecutoria eodē mõ vt in seruiana. Quinto datur in simplum vt etiã in seruiana dixi. Sexto est stricti iuris.d.§.actionum. Septimo nõ infamat per dicta in publiciana. Octauo est directa p eadē que in seruiana dixi. Nono est singularis vt etiã in seruiana. Decimo est simplex p dicta in pub. Undecimo nõ est cõtraria cum nomē creditoris nõ descēdat a debitore:iuxta gl.in.d.l.ꝯsensu.de actio.⁊ obli. Duodecimo daᵗ heredibus ⁊ cõtra heredes eodē modo quo in seruiana. Decimotertio est perpetua per dicta in seruiana:⁊ ibi vide.

5 **Utilis in rem.** Que datur superficiario. Hec cõpetit illi q cecidit a possessiõe sup̃ficiei h̃ mõ Quis ꝯduxit solũ vel areã ad nõ modicũ tp̃s.s.ad decēniũ vt ĩfra dicã si edicat in solo vel area ⁊ ponat superficiē si cadat a possessione illius superficiei hꝫ vtilem hãc actionem in rem:ita habes tex.in.l.j.§.quod autē.ver.sane.ff.de superfi.sicut etiã emphyteota vel habens fundum vectigalem hꝫ vtilem in rem contra quēcunqꝫ possessorem.l.j.in fi.ff.si ager vectiga.vel emphy.petaᵗ.et ꝙ sup̃ficiario detur hec vtilis actio. habes tex.ad literã in.l.tutor.§.fi.ff.de pig.actio.⁊ de hac habeᵗ etiam in.l.si cũ vēditor.in prin.de euictio. Et habes tex.in.l.superficiario. cũ l.seq.ff.de rei ven.⁊ ꝙ superficiario detur vtilis actio in rē:est tex. melior de mundo in.l.in prouinciali.§.pe.ff.de no.ope.nuntia. ¶ Et aduerte ego dixi quod datur ei qui cõduxit ad modicũ tempus nã si ad tp̃s modicũ cõduceret.tũc haberet ex ꝯducto actionē si emisset ex empto.l.j.§.j.ff.de superfi. Et istud nõ modicũ tp̃s ĩtelligit.x.an. ₛm bar. in.d.§.qd aũt.⁊ glo.in.l.fi.ff.si ag.vec.vel emphy.pe.⁊ per cano. in.c.j. de re.eccle.nõ alie. Scdo est ꝑtoria.d.l.in ꝓuinciali.§.pe.ff.de no. ope. nuntia.l.ꝑtor.de rei ven.cũ simi. Sꝫ ꝙ imo sit ciuilis arguiᵗ:q2 illa eadem actio q̃ datur superficiario videᵗ dari emphyteoticario ⁊ ecõtra d.l.j.§.q ĩ perpetuũ.si ag.vec.sed ꝯtus emphyteoticꝰ est iure ciuili:vt habes gl.ĩ.l.ex hoc iuregētiũ de iusti.⁊ iur.ĩ.§.ius aũt.ĩsti.de iur.na.et hr̃ in.l.j.C.de iur.emphy.in.§.adeo.ĩsti.de lo.⁊ condu. q2 fuit inductũ a zenone.ĩperatore.d.§.adeo.⁊ constõnes p̄ncipũ sunt de iure ciuili.l. ius ciuile.ff.de iusti.⁊ iure.ergo eodē mõ actio dicaᵗ ciuilis. Sed rñde ꝙ hoc non stringit:q2 põt esse ꝙ contractus sit de vno iure ⁊ actio de alio.ptꝫ:q2 cõtractus emptionis ⁊ locationis sunt de iuregentiũ dicta l.ex hoc iuregentiũ:⁊ tñ actio ex eo est ciuilis.vt.l.j.§.j.ff.de super. Et idē est in alijs ₛm cõmunem opinionem in.d.l.ex hoc iure.vt tetigi in pub.⁊ vide p hoc gl.in.l.ij.ff.de si.here.pe. Tertio est in rē. ⁊ sic realis: vt ptꝫ in.d.l.j.§.qd aũt.ver.sane.de superfi.⁊.d.l.pretor.de rei vendi.et d.l.in ꝓuinciali.§.peti. Quarto est rei persecutoria: p tex.in.§. sequēs insti.de act.⁊ dixi.s̃.in alijs. Quinto est vtilis ⁊ nõ directa:vt ptꝫ ĩ.d.l. in ꝓuinciali.§.pe. Sed obstat illud qd vr̃ descēdere ex verbis ⁊ mente pretoris:tamen dic qd pretor nõ põt dare directã nõ habēti directum dñiũ:vt dixi in pub. Sexto est singularis per ea q̃ dixi in pu. Septimo nõ infamat:vt ĩ pub. Octauo daᵗ ĩ simplũ:vt etiã ĩ alijs diximus. Nono vr̃ transitoria ad heredes: per.d.l.j.C.vt act.ab here.⁊ ꝯ he.⁊ facit q2 si actiões ex maleficijs regulariter danᵗ heredibꝰ.§.nõ aũt.insti.de ꝑpe.⁊ tēp.ac.a fortiori:iuxta autᵗ.multo magis.C.de sacrosan. eccle.§. lõge magis.insti.de lega. ꝯ heredes aũt põt dici ꝙ nõ deᵗ vti heredes sꝫ vt possessores cũ deᵗ ꝯ quēcũque possessorem.l.j.in fi. si ager vec. vel emphy.pe.sicut dixi in pub. Decimo est simplex q2 daᵗ ad auocãdum possessionē.⁊ apparet de actore ⁊ reo.d.l.j.in fi.si ager vec.d.l.in ꝓuinciali.§.pe. Sꝫ ꝙ imo sit duplex vr̃ tex.in.l.j.§.ꝑponiᵗ.⁊ ibi gl.ff. de superfi.vbi dicit tex.ꝙ est duplex.⁊ glo.tꝫ in.§.pe.insti.de inter. Dico sic ꝙ aliud est interdictũ de sup̃ficiebꝰ qd daᵗ sup̃ficiario qñ ꝓhiberētur frui. Alia est actio de quo nũc loqmur q̃ daᵗ a ꝑtore qñ qs est deiectꝰ a possessione sup̃ficiei:⁊ ita intelligerē illũ text.⁊.l.j.in p̄n.⁊.§. qd aũt.de sup̃fi.lꝫ doc.nõ declarēt. Uel dic ꝙ qñ est facta cõductio ad modicum tp̃s:tũc deᵗ ĩterdictũ illi q impediᵗ frui vel a dño vel ab alio.vt.d.l.j.§. j.ver.sꝫ lõge vtile.⁊ ita vr̃ tex.in.d.l.j.§.qd aũt. qd tene mēti ĩ practica maxime p libello faciēdo ĩ hac materia q̃ est subtilis ⁊ incognita multis. Undecimo nõ est ꝯtria p fundamentũ qd in ꝓxima procedēti dixi. Duodecimo est stricti iuris:q2 nõ reperiᵗ ĩ.§.actionũ.vt.s̃.dixi ĩ pub. Decimotertio videᵗ ꝙ sit ꝑpetua maxime cũ sit rei ꝑsecutoria p.d.l.in honorarijs.de act.⁊ ob.q2 q̃ rei persecutionē ꝯtinēt:etiã ꝙ sint pretorie danᵗ post annũ:p cõsequēs sunt perpetue per regulã illius.l.

6 **Utilis que datur** metũ passo. Hec actio daᵗ illi q p metũ q caderet in ꝯstantē virum coactꝰ fuit tradere rē suã ipsi metũ inferēti ad rē recuperandã. de qua loquiᵗ titulꝰ.ff.⁊.C.qd me.cau. Et ex quo coacta volũtas:volũtas est.l. si mulier.§.pe.ff.qd metus cau.p hoc tradēdo mero iure trãsferᵗ dñiũ iuxta.l.traditionibꝰ.C.de pac.§.p traditionē.insti.de rerũ diui.⁊ iuxta no.in.l.iiij.C.qd metus cau.p hoc nõ põt dari rei vē.l.in rē.ff.de rei vē. Et ꝙ debeat esse metꝰ q cadat in cõstantē virũ est tex.in.l.metũ.la.ij.ff. qd me.cau.in.l.interpositas.ver.nec tñ.C.de trãsac.in.l.metũ.C.eo. Et qd metus nõ excludat oĩno voluntatē metum passi:est tex. pulcherrimus in.c.sacris.qd me.cau. Et aduertatis q2 ꝯsideraᵗ triplr̃ vcꝫ vtilis in rē vbi qs est passus in actione q̃ dabaᵗ in rē. vtilis in ꝑsonam vbi est dare ꝙ p̄ma actio ad idē extēdebaᵗ.⁊ sic vtilis mista qñ p̄ma actio erat mista ꝓut etiã dixi in rescissoria nec p hoc est necesse multiplicare numerũ actionũ.⁊ inueni ꝙ hic sanctꝰ Blasius ꝓtestaᵗ ꝙ hoc facit soluꝫ ad meliorē intellectũ ⁊ faciliorē:iuxta.§.sꝫ ne in primis.insti.de leg. Et hec actio daᵗ ex edicto ꝑtoris.s.vtilis in rē.d.l.iij.C.qd me.cau.⁊ ₛm gl. ibi daᵗ etiã actio ꝑsonalis qd me.cau.⁊ ex.c.metus.p text.in.l. metũ.§. sed quod pretor.⁊.§.licet.⁊.§.volēti.ff.eo.titu. Et approbat Bar.qd intelligas vt p eum. Secundo est pretoria cũ detur ex edicto pretoris.de l.iij.⁊.l.metum.§.aĩaduertendum.⁊.§.sed lꝫ.⁊.§.sed qd pretor.et.l. isti quidem.§.fi.⁊.l.j.ff.eo.tit.cũ simi. Tertio est in rē ⁊ sic realis.d.l.iij.C. quod me.cau.nec mordebis ꝙ etiam datur ꝑsonalis in rem scripta vt supradixi que differt ab hac vtili:vt ibi per Bar.in ver.circa hoc queritur.⁊ ibi vide p eum.⁊ in.l.metũ.§. volenti.ff.eo.titu. vbi etiaꝫ bona glo. Et de ꝑsonali in rem scripta loquitur tex.in.§.ꝑterea.in ver. in ꝑsonam.insti.de ac.⁊.d.l.metũ.§.cũ aũt.⁊ in.§.itē actio.insti.de act. vide in.d.iuribus. Quarto ꝙ sit rei ꝑsecutoria:dic vt in alijs.s̃. per.d.§.sequens. Quinto datur in simplũ cum tm̃ per eam rē ꝑsequimur:d.l.iij. ⁊.l.metũ.§.iulianus.⁊.§.ex hoc edicto.ff.e. Sed ꝙ imo detur ad quadruplum videtur tex.in.l.si cum exceptione.§.j.⁊.§. cõtemplatur.⁊.§. sed ⁊ si quis.⁊.§.quatenus.ff.eo. Sed rñdeo plane ⁊ ita intelligo ꝙ natura huius actionis est vt detur in simplũ:sꝫ si expectatur sñia ⁊ quis non vult iussu iudicis rem restituere põt tunc in quadruplũ fieri condēnatio:⁊ ita loqũtur preallegata. Et quod ita sit est text.in.d.§.item actio.insti.de act.⁊ est tex.in.d.l.si cũ exceptione.§. in hac actione. in f. ff.quod metus cau. Sexto hec actio est arbitraria:vt est tex.in.§. ꝑterea.insti.de acti. Septimo est stricti iuris.d.§.actionum.⁊ etiaꝫ cum sit arbitraria. Octauo potest dici ꝙ sit ꝑpetua cum contineat rei persecutionē.d.l.in honorarijs.facit etiam tex.in.l.si mulier.§.j.ff.qd me. cau. vbi dicit text.ꝙ pretor nullo tpe hꝫ ratum quasi velit ꝙ hec actio non tollatur tēpore:tñ prout vult ibi glos.tollitur per.x. vel.xx.an. vide in d.l.iij.C.eo. Nono nõ infamat per fundamenta que dixi in publi. Decimo trãsit ad heredes p tex.in.l.si cũ exceptione.§. post annum. in fi. ff.quod me.cau. Et videtur ibi iurisconsultus assignare rationē ex eo ꝙ est rei ꝑsecutoria que rõ ₛm glo.ibi nõ est sufficiens:q2 potest esse ꝙ aliqua actio sit rei ꝑsecutoria ⁊ tamen nõ detur heredibus:vt ibi glos. quod etiã sequitur Bart.dicēs ꝙ illa est bona ratio qua sublata tolliᵗ dictum:⁊ qua posita ponitur.vt.l.si vero nõ remunerãdi.ff.mã. Et qd detur heredibus hec actio text.clarus in.l. qd dicimus.§. hec actio.ff. quod me.cau.vbi etiã reddit tex.rationē vt in.d.§.post annũ. pro qua ratione alienã potes dicere qd satis est bona ⁊ sufficiens si ista est regula que in hoc nõ claudicat.s.in actione ⁊c. Contra heredes põt dici ꝙ deᵗ nõ vt in heredes sꝫ vt in quoslibet possessores:ex quo est dictum s̃.ꝙ datur ꝯ quēlibet possidentē ⁊ in alijs dixi. Sed intellige sane hoc scꝫ quãdo non peruenit aliquid ad heredē:q2 tũc daretur in heredes ⁊ in alios successores heredis p tex.in.d.§.hec actio.in fi.⁊.l.videamꝰ.in prin.eo.ti. Et lꝫ res fuerit ꝯsumpta penes primũ heredē nõ p hoc liberanᵗ eius heredes:q2 sufficit semel ꝑuenisse ad vnum ⁊ actionē competijsse.⁊ ₛm Bar.ibi tex.singularis p quē ipse determinat.q. ꝯtingibilē

tēpore mortalitatis: ꝙ si primus heres sciēs hereditatē sibi delatā moriat̄ .j. annū trāsmittit ius deliberādi iuxta .l. cū antiquioribꝰ. C. de iure delibe. ꝙ si eius heres moriat̄ ignorās .j. annū. ⁊ sic secundus heres ipsi trāsmittit: q̄r cū illud ius semel cepit esse hereditariū trāsit ad quēcūq̄ȝ vadit hereditas ꝑ tex. ad hoc singularē in. d. l. videamus. in prin. ff. q̄ð me. cau. ad q̄ð etiā accedit tex. in. l. itē videndū. in fi. ff. de pe. here. vide Bar. in. d. l. q̄ð diximus. §. hec actio. siue. §. in heredē. lȝ sit versiculus ⁊ plenius vide eundē Bar. ad hāc. q. ⁊ ad multa alia in materia iuris deliberādi. in. l. q duos. ff. de rebꝰ du. Undecimo pōt dici ꝙ sit vtilis ⁊ nō directa ex rōne: q̄r est translatū dominiū ꝑ traditionē lȝ coactā tm̄ cū aliqua volūtate: cū vt dixi in primo termino coacta volūtas: volūtas est. d. l. si mulier. §. fi. ⁊ ꝑ traditionē solet transferri dominiū. d. l. traditionibus: ⁊ sic non pōt dici ꝙ cōpetat directa in rem cū non insit dominiū directū: vt dixi ī pub. Et ꝙ sit vtilis tenet gl. ⁊ oēs in. d. l. iij. C. q̄ð me. cau. Sed videt̄ obstare. q̄r dat̄ ex mēte p̄toris ⁊ verbis. tm̄ responde vt dixi in pub. ⁊ in ꝓxima precedēti. Sed stricte ad hoc videt̄ obstare tex. in. l. nemo. ff. de in integ. resti. in. l. non videt̄. ff. de acq. pos. vbi q̄s nō intelligit̄ exclusus dominio vel possessione cum pretor sibi pollicet̄ restitutionē. sȝ ita est in hac actione. vt. l. j. in prin. ff. q̄ð metus cau. ergo nō est trāslatū dn̄iū: ⁊ ꝑ ꝯn̄s pōt esse actio directa. Sed rn̄de clare vt intelligit gl. in. d. l. nō videt̄ ꝙ q̄s tradēdo ꝑ metū remanet ficto modo dn̄s: q̄r vere trāstulit q̄ð ꝓbat tex. ibi dū dicit videt̄: q̄ est dictio impropria iuxta. l. naturalr̄. ff. de acq. pos. sicut in simili mulier cōstāte matrimonio fingit̄ domina rerū dotaliū: iuxta. l. ī rebꝰ. C. de iur. do. ⁊ tm̄ maritus est vere dn̄s. l. doce ancillā. C. de rei ven. ⁊ ꝑ illud fictū dn̄iū pōt prescribi ꝯ ipm̄ metū passum ꝓut tȝ gl. in. d. l. nemo. q̄ð tenemēti ad. d. l. iij. C. q̄ð me. cau. ⁊ hoc pōt tibi facere honorē in statutis loquētibꝰ de dn̄io vel possessione: q̄r nō haberet locū in dn̄io vel possessione q̄ q̄s fingit̄ habere cū ꝯpetat sibi restō ī integrū. ꝑ. d. l. nemo. ꝓut etiā ibi dicit Bar. ꝙ tene mēti ꝑpetuo. Duodecimo nō est ꝯtria ꝑ ea q̄ dixi in ꝓximis p̄cedētibꝰ. Decimotertio est actio singularis ꝑ fundamēta in pub. dicta Decimoq̄rto est simplex: ꝑ idē etiā ꝙ ī pub. dixi.

7 **Bonorum possessoria** Hereditatis petitio. Hec actio dat̄ illi q volēs succedere de iure pretorio: vel cū non posset de iure ciuili agnouit bo. posses. ex testamento vel ab intestato: iuxta. l. fi. C. qui admit. ad bo. posses. ⁊ ꝑ totū. insti. de bo. posses. Et pōt intentari cōtra illū qui teneret bona hereditaria vel pro herede vel ꝓ possessore: sicut dicit̄ ī petitione hereditatis cum tantū quis ꝯsequat̄ ꝑ hanc de iure pretorie q̄ꝫ tum ꝑ pe. here. de iur. ciui. l. ij. ff. de he bo. pos. he. pe. ⁊ ibi vide. Scdo est actio p̄toria. d. l. j. ⁊. ij. ff. eo. ti. ⁊ ꝓbatur in. l. j. in prin. ff. de rei ven. Tertio pōt dici q̄ð hec actio sit mista sicut dicemus in peti. heredi. habita eq̄paratione. d. l. ij. iuncta. l. hereditatis. C. de peti. here. l. sȝ ⁊ si lege. §. petitio. ff. eo. ti. vbi videtur ꝓbari ꝙ peti. heredi. sit mista: q̄ð dic vt ibi habet̄. Quarto ptȝ ꝙ est actio in rē et sic realis consideratio primo sic est mista. Scdo q̄r peti. here. est in rem. d. §. petitio. ⁊ probat̄ in. d. l. j. in prin. de rei ven. dum dicit. Singularū rerū vt sic dicat hanc esse actionē realem vniuersalē illā singularē. ⁊ ꝙ petitio hereditatis ⁊ bonoꝝ possessoria hereditatis petitio eq̄parētur est tex. quē tene mēti in. l. itē veniūt. in fi. ff. de pe. he. ¶ Quinto est rei ꝑsecutora cū sit in rem. d. §. sequēs. insti. de act. Sexto dat̄ in simplū: q̄r per eā petimus tm̄ res hereditarias vt in iuribus superius allegatis. Et habetis tex. in. l. si scrip. C. de peti. here. Septimo cū assimilet̄ pe. here. ꝑ. d. l. itē veniunt. in fi. et cū tm̄ persequamur quātum ꝑ pe. here. d. l. ij. de bo. pos. here. pe. sicut petitio hereditatis est bonefidei: vt est tex. in. l. fi. C. de pe. heredi. in. §. actionū. insti. de act. Eodem mō dicamus in ista vt sit bonefidei: quod tamen nō firmo: sed relinquo cogitādum ex eo quod nō reperit̄ in. d. §. actionū. Octauo nō infamat in publi. Nono pōt dici ꝙ sit perpetua sicut petitio hereditatis q̄ non tollit̄ p̄scriptione lōgi tēporis. iuxta. l. hereditatis. C. de pe. here. l. lȝ. C. de iur. delib. cū scilicet maiori tempore tolli possit iuxta. l. sicut. ⁊. l. oēs. C. de prescrip. xxx. anno. ⁊ quod non tollat̄ longo tp̄e est tex. in. l. hereditatē. C. in qui. cau. ces. lon. temp. prescrip. ⁊ ptȝ ex alio cū nō detur ꝯ titulo possidentē. d. l. hereditatē. ⁊ que sit rō ꝙ non detur cōtra possidentem titulo: vide glos. in. d. l. hereditatem. ⁊ gl. ⁊ ibi melius Bar. in. l. hereditatis. C. de pe. here. lȝ prima facie videat̄ ad hoc obstare tex. in. l. nec vllā. C. de peti. here. sed ibi titulus habet̄ ꝓ nō titulo dic vt dictis iuribꝰ: lȝ in q̄busdā casibꝰ nō ꝓcedat. vt habet̄ ī. l. fi. in v̄. ꝑte. l. C. de edi. di. adria. tol. ⁊ habet̄ ꝑ gl. in. d. l. hereditatē. ⁊ vide etiā ad hec. l. neratius. ff. de pe. here. Decimo est trāsitoria ad heredes. l. veluti. ff. de peti. here. ⁊ eodē mō dat̄ in heredes si possidēt. l. etiā si putauit. §. hr̄dē. ff. de pe. here. cū si. Undecimo est simplex per dicta in pub. Duodecimo pōt dici ꝙ sit vtilis cū pretor non possit facere quē directo heredē: iuxta. §. quos aūt. īsti. de bo. pos. licet posset dici ꝙ ex quo venit ex v̄bis ⁊ mente p̄toris debeat dici directa: vt ī pub. dixi. Decimotertio nō est ꝯtria: q̄r nō ex ꝯtractu ⁊c. vt in alijs dixi. Decimoquarto est vniuersalis nō singularis cū det̄ pro hereditate q̄ est quoddā vniuersale probat̄ in. l. j. de pe. here. ⁊ ꝙ sit vniuersalis est tex. apertus. in. l. j. in prin. de rei ven. ibi de vniuersitate proposuit p̄tor ⁊c. Et si diceres oīa predicta iura loquūtur in petitione hereditatis: pōt dici ꝙ idē est effectus in hac. d. l. ij. de bo. pos. here. pe. ⁊. d. l. item veniunt. in fi. ff. de peti. here. cum similibus.

8 **Fideicōmissaria** Hereditatis petitio. Primo hec actio cōpetit fideicōmissario vniuersali cui hereditas esset tm̄ v̄bo ⁊ nō restituta: q̄r si aliq̄s possideret res hereditarias posset ꝯueniri hac actiōe: ꝓut est tex. in. l. j. iūcta gl. j. ⁊ ibi Bar. ff. de fideicō. here. pe. Sed vltra hoc pōt plus dici ꝙ det̄ hec actio nō solū q̄n restitutio est facta solo v̄bo: sȝ etiā q̄n realiter. Et pro hoc aduertatis: q̄r tex. in. l. j. de fideicō. here. pe. loquitur simpliciter vt hec actio det̄. s. his q̄bꝰ restituit̄ hereditas: ⁊ verbū restituere cōprehēdit ⁊ verbalē ⁊ realē restitutionē. l. restituta. in prin. ⁊. l. facta. in prin. ad trebel. ergo. d. l. j. nō dȝ restringi ad restitutionē verbalē solū. ⁊ ita videt̄ sentire gl. in. d. l. facta. in gl. ij. dū p̄mo exponit illū tex. in oī restitutione. Et postea in gl. iij. dicit ꝙ post restōnē fideicōmissarius hȝ fideicōmissariā he. pe. nec se gl. ibi restringit magis ad verbalē q̄ꝫ realē. et sic gl. in. d. l. j. videt̄ ꝯtriari cū gl. in. d. l. facta. Un̄ clare intelligēdo p̄mo teneo vt supra dixi ꝙ gl. ⁊ Bar. in. d. l. j. de fideicō. he. pe. dicāt veritatē: ⁊ ꝙ hec actio det̄ solū cū verbo est restituta hereditatis: ⁊ etiā vt infra cōcludā. Sed durū vr̄ rn̄dere ad ea q̄ ego allegaui: ⁊ putabā posse dici ⁊ ītelligi. vt. s̄. ⁊ gl. ī. d. l. facta. debeat ad singula referri. Uel ⁊ scdo ꝙ in. d. l. facta. nō fuit re ipsa restituta hereditas: ptȝ dū dicit ꝙ fideicōmissarius nō fuit nactus possessionē: q̄r q̄n re restituit̄ intelligit̄ q̄ð fideicōmissarius possideat. vt est tex. in. d. l. facta. in p̄n. Cogitabis quia obstat tex. in. l. cū heredes. ff. de acq. pos. Et ꝯcludēdo vt sentit glos. et Bar. in. l. ij. de fideicō. he. pe. ꝑ restitutionē ex senatuscōsulto trāseunt oēs actiones q̄ cōpetebāt heredi intm̄ ꝙ posset intētare vtilē petitionē hereditatis in his rebꝰ q̄ possiderent̄ ab alio: nec adhuc ad ipm̄ ꝑuenissent. Et q̄r passus est subtilis adhuc verior ꝑ tex. ī. d. l. facta. ī p̄n. vbi facta restitutione etiā v̄bali trāsit dn̄iū oīm bonoꝝ in fideicōmissariū: ergo sequitur ꝙ possit habere rei vē. ꝑ tex. in. l. in rē. in prin. de rei ven. Ex quo resultat aliud cōtrariū ꝙ cū fideicōmissarius hȝ ciuilem actionē in rei vē. nō est opus actione p̄toria ꝑ tex. in. l. j. §. merito. ff. de publi. Et tāto magis hoc vrget q̄n ꝓcedit etiā ꝙ aliqua res nūq̄ꝫ ꝑuenisset ad fideicōmissariū. Post oēs putabā in his posse dici sic: ꝙ sicut dat̄ petitio hereditatis etiā post trāslatū dn̄iū in heredē ꝑ aditionem iuxta. l. cū heredes. in prin. ff. de acq. pos. ⁊ tm̄ posset habere rei ven. ita de iure p̄torio fideicōmissario det̄ hec actio etiā ꝙ habeat dn̄ium: ⁊ sic rei vē. ex intrinseca rōne. q̄r petitio hereditatis est actio vniuersalis: sȝ rei vē. est singularis: ⁊ ptȝ in. l. j. de rei vē. Sed rei vē. ad hereditatē. et sic ad vniuersitatē iuris nō pōt cōpetere r. vēdicatio. ⁊. l. j. §. ꝑ hāc. el. ij. de rei vē. ergo necessario sit opus hac actione. Un̄ fideicōmissarius ad vniuersales nō pōt habere rei vē. esto ꝙ sit dn̄s nō petitionē hereditatis q̄r nō est heres directo. nō vtilē ex ꝑsona sua igit̄ p̄tor vt ex ꝑsona sua ad res vniuersales agere posset dedit hāc actionē: et ita intelligo. Ex quibꝰ in pūcto iuris elicio ꝯclusionē. s. actionē cōpetere fideicommissario etiā ꝙ re ⁊ v̄bo esset sibi restituta hereditas ad ꝑsequendas res hereditarias ꝯ possessores ⁊ lȝ hoc videat̄ gl. ⁊ Bar. ꝑ id q̄ð dixi. s̄. in p̄n. tm̄ ipsos intelligas q̄n in totum re ipsa fuit hereditas restituta. Hec ꝯclusio loquat̄ q̄n aliqua res deficiebat: q̄r fideicōmissariꝰ ꝯ possessores hȝ hāc actionē. ⁊ hoc sentit gl. ⁊ Bar. in. l. nec īterest. ff. eo. de fideicō. he. pe. ⁊ ita firmiter ītelligo istos terminos ⁊ videbis qualr̄ ruminati sint. Scdo est p̄toria vt ꝓbat̄ in. l. j. in p̄n. ff. de rei vē. ⁊ tȝ gl. ī. l. ij. de fideicō. he. pe. ⁊ ibi Bar. lȝ videat̄ obstare eo ꝙ venit ex senatuscōsulto: ⁊ ꝑ ꝯn̄s de iure ciuili: iuxta. l. ius ciuile. la. ij. ff. de iusti. ⁊ iure. Sȝ intellige vt ibi ꝑ gl. ⁊ Bar. Tertio ꝙ det̄ in simplū ꝓba ꝑ fundamēta q̄ dixi in p̄cedēti: ⁊ retēta eq̄paratione. d. l. ij. vt ibi dixi. Quarto an sit bonefidei: dic vt in p̄cedēti dixi. Quinto ꝙ sit ꝑpetua dic vt in superiori. Sexto ꝙ sit trāsitoria ad heredes est tex. in. l. fi. v̄. an ei. de fideic. he. pe. In heredē aūt an det̄ dic vt in supiori facta eq̄paratione. d. l. ij. Septimo ꝙ nō īfamet: dic vt in superioribꝰ. Octauo ꝙ sit vtilis: dic vt in supiori. Nono ꝙ sit vniuersalis: ꝓba vt in supiori ꝑ. d. l. j. in prin. ff. de rei vē. Decimo ꝙ sit simplex. dic vt in alijs dixi. Undecimo est realis. etiā ꝑ dicta in supiori ꝓxima. ⁊ pōt etiā dici mista vt ibidē dixi. Duodecimo an sit persecutoria. dic vt in precedēti. Decimotertio ꝙ nō sit contraria eodem modo ⁊ vt in publi. dixi.

9 **Preiudicialis in rem** De libertinitate. Et q̄r sunt plures preiudiciales: vt in. §. preiudiciales. insti. de act. Primo est sciendū quare dicant̄ preiudiciales. ⁊ s̄m quosdā ex eo ita appellant̄ ꝙ in modū exceptionis opponunt̄. hinc est ꝙ in rub. ff. de excep. dicitur ⁊ p̄iudicijs videt̄ probari in. l. generaliter. ff. eo. de excep. cum intēdēs aliq̄ð preiudiciū vt in seruitute vel libertate sustineat partes actoris: sicut diximꝰ in alijs exceptionibꝰ. l. j. ff. eo. Sed hoc nō videt̄ verū: quia nō dicerent̄ actiones sed exceptiones: ⁊ ꝯ tex. in. d. §. p̄iudiciales. dū dicit. In rem actionis. lȝ posset dici ꝙ ibi sit verbū vident̄: q̄ð denotat improprietatē. iuxta. l. naturaliter. de acq. posses. sed multoties est exp̄ssiuū veritatis. vt. l. seruuȝ filij. §. si quis rem. ff. de leg. j. Aliq̄n importat s̄niaȝ vt ita mihi videt̄. vt in. c. p̄terea req̄siti. de appel. nisi q̄s diceret ꝙ hoc ꝓcedit q̄n verbū videtur refert̄ ad ꝑsonā: secus q̄n ad rem. d. §. preiudiciales. Sed respōdeo aliter nouiter pōderās tex. in. d. §. p̄iudiciales. dum dicit quales sunt. ⁊ sic loquit̄ ꝓprie al's imperator esset sibi ꝯtrius. vn̄ ꝯclude ꝙ preiudiciales sunt actiones nō exceptiones. Ad primū argumentū adductuȝ in cōtrarium rn̄de s̄m ea q̄ habent̄ in. l. fundū tityanū. ff. de excep. Et dicas appellari

cas appellari preiudiciales eo q2 si cõcurrant cũ alia exceptione preiudicant illi: q nõ pronũtiatur sup illa quousq3 in preiudiciali pnũtiatũ sit. vt hr in. l. ordinata. ff. de lib. cã. in. l. seruũ quoq3. de pcu. Uel 7 secũdo pñt dici preiudiciales: q2 in ipsis tractaƚ de magno preiudicio: vc3 de statu libertatis q est inestimabilis. l. libertas. ff. de re iu. §. sed cũ libertas. insti. q 7 ex qui. cau. ma. nõ pos. sicut etiã patria ptãs. l. filiusfa. §. fm vulgarẽ. de lega. j. Sed vide Bar. in. l. siue 3. versi. dic ergo. ff. de lib. agno. 7 glos. in. d. §. preiudiciales. q̃ aũt ex his pĩudicialibus sit de iure ciuili 7 q̃uo. diceƚ post gl. pe. in. d. §. pĩudiciales. Et redeundo ad hãc pĩudicialẽ in rẽ de libertinitate. Primo est dicendũ q cõpetit qñ quis dicit aliquẽ esse libertũ suũ q tñ dicit se ingenuũ: vel ecõtra cũ qs dicit se ingenuũ cũ alius dicat eũ esse libertũ. de hoc. in. d. §. preiudiciales. Sed qd in abbate 3 monachũ 7 in multis alijs. vide gl. sing. in. l. j. §. p hanc. in ver. vẽdicare. ff. de rei ven. Scdo est actio ptoria. d. §. preiudiciales. ver. cetere. Tertio est actio singularis qd ptz ex pdictis. 7 probatur in. d. l. j. §. per hanc. ff. de rei vendi. Quarto est stricti iuris. d. §. actionum. Quinto datur in simplũ cum reuocetur vel petaƚ quis in libertatem. d. §. preiudiciales. Sexto est rei persecutoria cum sit in rem d. §. sequens. de actio. Septimo est in rem. d. §. preiudiciales. sed imo videƚ q sit in psonã cum psona sit que petitur: põt dici q licet petatur persona tñ cũ nõ veniat ex 3ctu vel quasi dicatur in rem. d. §. oĩm. 7 d. §. sequẽs. ver. earum. insti. de actio. Octauo põt dici q sit ppetua cum contineat rei persecutionem. d. l. in honorarijs. de act. 7 obli. 7 d. l. si cũ exceptione. §. post annũ. ff. qd me. cau. Nono est transitoria ad heredes per. d. §. post annum. ver. ideo autẽ. 7 etiã q2 iura patronatus trãseũt ad heredes. l. venia. in pñ. ff. de i ius voc. l. pe. C. de lib. 7 eo. li. qd tñ est intelligẽdũ fm distinctionẽ traditã in materia operarũ: de qua vide late Bar. in. l. si nõ sortẽ. §. libert9. de cõdi. inde. Et nõ solũ heredib9 patroni s3 heredib9 etiã liberti. vt. l. heres. ff. de ob. a lib. pa. prest. qd itellige quãtũ ad bona s3 quãtũ ad ius libertinitatis secus sit an deƚ i heredes: quo ad bona põt dici q sic. secus qñ tẽderet ad reuerentiã cũ sit mortuus libert9. qd secus est ex parte patroni defuncti. vide in iurib9 preallegatis. Decimo põt dici q nõ infamet cũ nõ reperiaƚ vt in alijs dixi. Undecimo põt dici q sit vtilis: q2 nõ intẽdiƚ rõne dñij iuxta ea q̃ in publiciana dicta sunt l3 posset qs dicere qd sit directa ex quo venit ex mẽte 7 verbis pretorijs in q̃b9 tutemet cogita 7 responde. Duodecimo nõ est cõtraria: proba vt in alijs supradicti. Decimotertio est simplex per fundamẽtum in publiciana adductum.

10 **Preiudicialis.** In rem de partu agnoscendo. Hec cõpetit illi q dicit aliquẽ esse filiũ suũ petit ab ipso oĩa q̃ a filio quis cõsequi d3 vel ecõtra põt cõpetere illi q dicit se esse filiũ alicuius 7 petit ab eo oĩa q̃ a patre cõseq possent: de qua est tex. in. §. pĩudiciales. insti. de act. 7 ibi. glo. magna circa prin. Et hoc qñ qs diceret se esse in quasi possessione q nõ sit fili9 vel qd dicit se esse in quasi possessione q nõ sit pater. 7 qñ habeat locũ rei vẽdicatio 7 qñ ista pĩudicialis 7 qñ officiũ iudicis vide glo. in. d. l. j. §. p hãc. in ver. vẽdicare. ff. de rei ven. 7 ibi doct. 7 in quo differat pĩudicialis a rei vendi. vide Bart. in. l. siue 3 ver. q̃ro in quo differt. ff. de liber. agno. vide pro hac in dictis iurib9. Scdo nõ infamat p idẽ qd in pub. dixi. Tertio est pretoria: vt probaƚ in. d. §. pĩudiciales. Quarto est realis: proba. vt in proxima precedenti dixi. Quinto est rei psecutoria eodẽ mõ. Sexto est in simplũ eodẽ mõ. Septimo est stricti iuris eodẽ mõ. Octauo est ppetua eodẽ mõ. Nono nõ põt dici q sit transitoria ad heredes vt probat tex. in. d. l. siue 3. ver. illud tenẽdũ. ff. de libe. agno. Et põt esse ratio: q2 mortuo altero ex his q sibi contingunt iure patrie potestatis expirat actio fm Bar. ibi circa fi. 7 facit. l. j. 7 fi. C. si reus vel accu. mor. fu. 7 morte soluiƚ patri patria ptãs: 7 etiã filiatio cum mors oĩa soluat. §. deinceps. in aut. de nup. licet quantũ ad bona posset forte dubitari q̃ peruenissent alteri ipsoꝝ etiã iure suitatis: iuxta. d. l. 7 fi. et p totum. C. si pen. appel. mor. inter. Decimo est singularis: vt in superiori. Undecimo est vtilis: vt proxima dixi. Duodecimo nõ est contraria. vt ptz per dicta in alijs. Decimotertio est simplex vt patet.

11 **Pauliana.** Circa hanc et alias reuocatorias. Primo est sciendum quod multi voluerũt has actiones esse interdicta reuocatoria qd non videƚ verum vt põt deprehendi in li. de interdic. vbi nõ reperitur de istis reuocatorijs: hñ veru3 est qd ex edicto ptoris danƚ. vt. j. apparebit. Et est tex. in. l. j. ver. necessario. ff. de his que in frau. cre. Scdo est sciẽdum q sunt opi. an vna sit in factum actio p his alienatis in fraudẽ cui adijciant ista noĩa pauliana fauiana 7c. 7 de hoc est glo. in. l. j. ff. q̃ in frau. cre. glos. in. l. hac in factũ. eo. ti. 7 gl. plenior. in. l. j. in glo. ij. ff. si qd in frau. pa. 7 glo. plenissima. in. §. itẽ si qs in fraudẽ. in ver. petere. insti. de act. 7 forte in via disputãdi posset teneri q vna sit actio i factũ cui adijcianƚ dicta noĩa. Et p ipsam reuocẽtur nõ solũ incorporalia sed etiã corporalia per. d. l. hac in factũ. 7 videƚ tex. in. l. ait pretor. §. si debitorẽ meũ. 7 §. annus. et §. seq. ff. que in frau. cre. Sed cõiter sequunƚ doc. glo. in. d. l. ij. ff. si quid in frau. patro. 7 ibi vide Bar. Remanet igiƚ per viã euidẽte fm cõem opi. quod pauliana: caluisiana: fauiana: 7 actio in factu3 sunt quatuor actiones reuocatorie de per se: vt sequiƚ etiã Joã. in arbore sua: l3 dñi vltramon. discordẽt. vt refert Bar. in. d. l. hac in factũ. 7 videtur eos sequi. Sed dic vt. d. l. ij. ff. si qd in frau. pa. ¶ His premissis primo hec actio h3 locũ qñ debitor alienauit aliqua bona sua mobilia vel immobilia in fraudẽ creditoꝝ suoꝝ. Nã creditores p hanc paulianã actionẽ reuocare pñt dictã alienationẽ ac si nõ esset facta: de qua habeƚ in. d. §. itẽ si qs in fraudẽ. 7 in. l. videamus. la. ij. in. §. fauiana. ff. de vsu. cũ simi. Scdo est pretoria cũ cõnumereƚ inter ptorias incipiẽdo a. §. alie. insti. de act. ad. §. itẽ si quis in fraudẽ. 7 pbatur in. d. l. videamus. §. in fauiana. ver. nã pretor. l. j. 7. l. ait ptor. §. hec actio. ff. q̃ in frau. cre. cũ si. Tertio videƚ q sit actio directa: q2 daƚ ex mẽte 7 vbis edicti. d. l. j. in pñ. ff. q̃ in frau. cre. Sed q imo sit vtilis videƚ tex. in. l. q aũt. §. itẽ si necessarius. ff. eo. 7. l. si pignus. 7. l. ait ptor. ff. si qd in fraudẽ. eo. ti. Ad. §. si qd primo rñdet vt ibi p gl. in ver. vtilẽ q̃ sentit q hec actio sit directa. 7 idẽ sentit gl. in leg. ait ptor. in prin. in ver. cõpetere. eo. tit. Sed difficile videƚ rñdere ad. l. si pignus. 7 ad. §. itẽ si necessari9. ppter tex. in. l. j. in fi. cũ. l. seq. q̃ venit cõtinuatiue. e. ti. nisi ad. l. pignus dicamus q ibi ideo est q daƚ vtilis q2 videƚ sapere donationẽ illa remissio inter virũ 7 vxorẽ. l3 in veritate nõ sit donatio 7c. Ad. §. itẽ si necessari9. põt dici q ibi sit ex eo q2 fraus sumpsit initiũ ex psona defuncti et executa p heredẽ. Uel dicamus q aliqñ sit vtilis. l3 de sui natura sit directa vt in pluribus videbis. tñ cogita. Quarto videƚ q sit actio psonalis: p tex. in. l. q a debitore. 7 q̃ ibi p Bar. ff. q̃ in fraudẽ credi. vbi Bar. dicit q in personalib9 actionib9 qñ qs cõueniƚ rõne doli ptiũ succedit loco rei p illum tex. vbi q sciẽter emit teneƚ reuocatoria 7 sic actione psonali in qua ratione doli pretiũ venit loco rei. Et q sit psonalis facit: q2 cũ sit reuocatoria prout fauiana sit psonalis. p tex. in. l. j. §. hec actio. ff. si qd in frau. pa. Sed q imo sit realis videƚ. q2 cõnumeraƚ inter reales a. §. j. cũ plurib9 seq. vsq3 ad. §. in psonã. insti. de act. Itẽ cũ sit psecutoria videƚ etiã realis cũ actiones in rẽ sint psecutorie. §. sequẽs. insti. eo. Nisi dicamus q ex eo q excedit naturã psonaliũ cõnumeraƚ inter reales. qd ptz vbi daƚ 3tra quẽlibet q accepit ab eo q alienauit in fraudẽ. vt. l. ait ptor. §. hec actio. ff. q̃ in frau. cre. Cogita. Quinto est rei psecutoria. p tex. in. l. si fraudator. §. si a socero. in ver. q2 hec actio. et. l. ait ptor. §. per hãc. ff. q̃ in frau. credi. Sexto est in simplũ vt iuribus prime allegatis. l3 qñ res nõ reperiƚ possit fraudator poni in carcerẽ. 7 videaƚ esse. q. penalis fm magis nõ intellectũ fm Bar. in. l. fin. §. fi. ff. q̃ in frau. cre. Septimo est stricti iuris cũ nõ reperiaƚ in. §. actionũ. vt in alijs dixi. Octauo est tpalis 7 nõ perpetua cũ duret per annũ vtilẽ. l. ait ptor. in prin. 7. §. annus. 7. l. q aũt. §. fi. ff. q̃ in frau. cre. in. l. fi. C. de reuo. his q̃ in frau. l. j. in prin. ff. eo. l3 in eo qd ad fraudantẽ peruenit deƚ etia3 post annum. d. l. ait ptor. §. hec actio. 7 glo. in. d. §. fi. in ver. annũ. Sed q imo hec actio deƚ post annũ videƚ tex. l. in honorarijs. in prin. de actio. 7 obli. q2 cum sit psecutoria vt supra est probatũ vtiq3 d3 debere dari post annũ per illũ tex. de quo dic vt ibi per glo. 7 melius Bar. Nono est trãsitoria ad heredes. l. ait pretor. §. fi. ff. q̃ in frau. cre. 7 eodẽ mõ daƚ cõtra heredes de eo qd ad ipsos puenit. l. cassius. ff. e. ti. Decimo est actio simplex. qd pba vt in alijs maxime in publiciana. Undecimo est actio singularis per iura allegata in quinto termino cũ simi. sed q imo sit vniuersalis videtur tex. in. l. q aũt. §. si seruũ. ff. eo. nisi dicas q ibi pcedit p viã accessoriã 7 in cõsequentiã q reuoceƚ hereditas vt etiã sentit glo. ar. l. cũ principalis. ff. de regu. iur. Duodecimo non est contraria per dicta in pub. Decimotertio putarem q non infamet per fundamentum sepe in alijs dictum. 7 in pub. dixi. sed cogita.

12 **Fauiana.** Primo hec cõpetit patrono cõtra possessores bonoꝝ que fuerũt alienata p libertũ in fraudẽ legitime debite ipsi patrono: de qua legitima habeƚ in. §. sed nostra. insti. de succes. li. de hac actione habeƚ i. l. j. in prin. ff. si qs in frau. pa. 7 in ea. l. §. item papinianus. in. l. videamus. §. in fauiana. ff. de vsu. in. l. si patronus. §. patronũ. in. l. teneƚ. 7 in. l. si libertus. in. l. ergo. 7. l. non videƚ. ff. si quis in frau. pa. cũ si. Scdo est simplex vt in alijs dictum est. Tertio est pretoria. d. l. si patronus. §. patronum. 7 d. l. j. in fi. princi. 7. l. videamus. §. in fauiana. de vsur. cum si. Quarto est actio in psonã. l. j. §. hec actio. ff. si quid in frau. pa. prout etiã dixi in pauliana licet videaƚ realis vt etiã ibi dixi. Quinto est rei persecutoria. tex. est clarus. in. l. si patronus. §. hec actio. ff. e. 7. l. teneƚ. §. in actione. eo. tit. cũ si. Sexto daƚ in simplũ cũ reuocet tñ in fraudẽ alienata. vt. l. j. i prin. 7. l. quodcũq3. eo. ti. licet si res nõ restituiƚ possit actor iurare in litẽ. vt. d. l. tenetur. §. in actione. Septimo est actio ppetua p tex. clarũ in. l. si patronus. §. hec actio. eo. ti. l3 assignet ibi rõnẽ generalẽ. l. cũ sit rei persecutoria vt plures allegaui tex. in. §. sequẽs. ver. earũ. insti. de act. 7. d. l. honorarijs. i prin. de verb. obli. Octauo est stricti iuris vt ptz in. d. §. actionũ. Nono daƚ heredib9 7 cõtra heredes p tex. clarũ in. d. l. j. §. hec actio. ff. eo. Decimo nõ puto eã infamare p dicta in pub. Undecimo q sit directa eodẽ mõ pbo quo in superiori p tex. in. d. l. j. in prin. cũ 3cor. q dixi. s. in primo termino. Duodecimo est singularis p ea q dixi. s. in quinto et sexto fundamentis: l3 posset dici q sit vniuersalis ex quo petiƚ legitima. 7 sic videƚ peti qd vniuersaliter iuxta. l. l3 minimã. ff. de pe. heredi. vnde cogita. Decimotertio nõ est contraria. vt in pluribus dixi. 7c.

13 **Caluisiana.** Hec competit generaliter tã patrono in bonis liberti alienatis in fraudẽ quã cuiq3 creditori in bonis debitoris sicut pauliana prout dicit glo. no. in. §. item si q in fraudẽ. in ver. petere. insti. de act. Et põt intẽtari in casib9 quib9 etiã fauiana 7 pauliana. 7 potuit itroduci ex eo q intersit habere plu-

res actiones.l.cũ fili⁹.§.varij.ꝫ.de leg.ij.etiã si nullũ interesse habere nuns intẽtare magis vnã actionẽ quã aliã vt refert sanctus Blasius dicẽs de hoc esse glos.singularẽ in.§.sic itaqꜫ.in ver.odio.insti.de act. de hac caluisiana habeꝛ per Bar.in.l.hac in factũ.ff.q̃ in frau.cre.in.l.in fauiana.⁊.l.si patronus.§.si plures.⁊ in.l.fina.ff.si quad.pau.fe.di.vbi pulchre tex.cũ si.In alijs terminis dicerem breuiter ꝙ cũ daꝛ patrono eadẽ in hac dicenda esse vt de fauiana dixi.si vero intentareꝛ a creditore eadem prout in pauliana diximus.

14 **In factum reuocatoria.** Primo hec ſm cõmunẽ opi.cõpetit vnicuiqꜫ tã creditori quã patrono dũmodo ad reuocandũ incorporalia p tex.in.l.hac in factum.ff.que in frau.cre.⁊ vt dixi in euidentijs.ꝫ.ad istas reuocatorias licet sint opi.an vna sit in factuꝫ reuocatoria. Et ille sunt adiectiones.s.pauliana fauiana ⁊c.tñ vt ibi dixi ſm magis cõmunẽ opi.hec in factũ ab illis differt vt iam dixi.Scđo est pretoria: vt l.ait pretor.§.annus.⁊.§.seq.⁊.§.si debitorẽ.⁊.l. hac in factũ.ff.que in frau.cre.In alijs terminis dicerẽ vt in pauliana est dictum:tñ cogitabis ꝫ cadat ĩ dubio ꝙ qñ cõpetit patrono idẽ sit ꝙ in fauiana:⁊qñ creditori idẽ qđ in pauliana.vt dixi in caluisiana.Tamẽ crederẽ ꝙ procedat a pari cũ pauliana p iura que super ipsa allegaui:tñ cogita.

15 **Redhibitoria.** Hec cõpetit quãdo quis emit aliquã rem que habet vitiũ latens qđ vitium ignorabat emptor cũ si sciuisset forte nullo mõ emisset:vñ emptor põt p hãc cogere vẽditorẽ ad recipiendã rẽ ⁊ restituendũ pretiũ.vt.l.j.in fi.prin.⁊.l.redhibere.ff.de edi.edic.⁊ cõpetit siue sit mãcipiũ morbosum siue iumentũ siue fundus ꝓpter herbã pestiferã.d.l.j.in prin.l.si p̃diũ.C.de edi.act.l.etiã in fundo.ff.e.⁊ sic tã in reb⁹ stabilib⁹ q̃ mobilib⁹ et se mouẽtib⁹.d.l.j.in prin.de hac habeꝛ in.d.l.j.in prin.⁊ in glos.in ver.aiũt.⁊ in.l.redhibitoria.eo.ti.⁊ qđ differãt hec a quãto minoris et ab actiõe in factũ apparebit in duab⁹ ꝓximis sequẽtib⁹.Scđo cũ sit edilitia p tex.in.l.j.ff.de edi.edic.in.l.si tñ.§.in edilitijs.⁊.§.edilitie.eo.ti.et C.eo.ti.in rub.infeꝛ etiã ꝙ sit p̃toria p tex.ĩ.§.ꝓponebaꝛ.insti.de iurna.gen.⁊ ci.⁊ ꝙ iste edilitie sint pretorie est tex.in.§.pretorio.in titu.de diui.stip.cũ simi.Tertio vꝛ actio tẽporalis ⁊ nõ ꝑpetua.ptꝫ qꝛ durat p sex mẽses.vt.l.sciẽdũ.§.fi.⁊.l.ediles aiũt.in fi.prin.⁊.l.si vẽditor.in fi.et l.cũ sex.ff.de edi.edic.in.l.ij.C.de eo.Et an sint vtiles isti sex mẽses et a quo tpe incipiãt currere.vide gl.in.d.l.sciẽdũ.§.fi.in ver.currit.⁊.d.l.cũ sex.⁊ in locis supius allegatis.Bñ verũ est ꝙ si ꝯueniat ꝙ res possit redhiberi si emptori displiceat isto casu sine p̃finitione tpis hꝫ emptor sexaginta dies ad declarandũ suã volũtatẽ.tex.est reputatus ab omnibus singularis in.l.qđ si nolit.§.si quod ita venerit.de edil.edic.qđ etiã tãgit sanct⁹ Blasius hic.Quarto est stricti iuris.d.§.actionuꝫ.Quinto daꝛ in simplũ hoc est ad recipiẽdũ p̃tiũ ⁊ vt res restituaꝛ.l.cuꝫ aũt.§.iulianus.ff.de edi.edic.⁊.d.§.sequẽs.v̇si.earũ.in.l.redhibitoria.de edi.edic.ꝫ aliqñ fiat cõdẽnatio in duplũ.s.qñ vẽditor nõ restitueret pretiũ.d.l.redhibitoria.⁊ est gl.in.§.sequẽs.in ver.fere.institu.de act.Sexto vꝛ ꝙ sit rei ꝑsecutoria h̃ mõ qꝛ venit ex ꝯtractu.l.cũ aũt.§.si seru⁹.ff.de edi.edic.Sed q̃ descẽdunt ex ꝯtractu sunt rei ꝑsecutorie regulariter §.sequẽs.ver.earũ.insti.de act.igiꝛ ꝫ videaꝛ obstare qꝛ cũ sit tpalis infra sex mẽses nõ videꝛ ꝑsecutoria p tex.in.l.in honorarijs.in princi.de act.⁊ obli.Sed dic vt ibi p gl.⁊ Bar.qꝛ fallit in redhibitoria ex quo resultat aliud fundamẽtũ ꝙ sit ꝑsecutoria: qꝛ cũ exceptio debeat esse de regula.l.nã qđ liqde.ff.de penu lega.cũ simi.⁊ cũ.d.l.ĩ honorarijs.deꝛ regula ꝙ actiones ꝑsecutorie denꝛ post annũ qđ fal.in redhibitoria vt dixi.Sequiꝛ ꝙ redhibitoria sit ꝑsecutio vt exceptio sit de regula. Septimo est trãsitoria ad heredes.l.si tñ.§.edilitie.⁊.l.sciendũ.§.deinde.§.polliceꝛ.de edi.edic.Et accedit rõ qꝛ cũ in edicto subdanꝛ verba et ad quẽ ea res ꝑtinet intelligiꝛ de herede.l.sciẽdũ.§.fi.de ver.sig.glo.in d.§.deinde.in ver.successorib⁹.Sed in hac re est v̇bũ ad quẽ ea res ꝑtinet.vt.l.j.§.ꝙ si mãcipiũ.eo.ti.ergo ⁊c.In heredes etiã daꝛ.vt.d.§.edilitie.⁊.l.cũ aũt.§.he actiones.eo.ti.imo etiã aliqñ in fideiussorẽ daꝛ.l.latinus.eo.tit.cũ simi.Octauo videꝛ ꝙ sit actio ꝑsonalis:vt ꝓbaꝛ in.l.j.ibi.vẽditorẽ cõueniri.⁊.l.si p̃diũ.ibi aduersus vẽditorẽ.C.de edi.actio.in.l.j.§.causa.ibi teneri debere cũ simi.Ex quo sequitur ꝙ sit personalis p.l.actionũ genera.ver.in ꝑso.de actio.⁊ ob.cũ si.Nono nõ infamat p ea q̃ dixi in pub.Decimo ꝙ sit directa videꝛ cũ descẽdant ex verbis ⁊ mẽte pretoris ⁊ vbi repugnat:vt ptꝫ in preallegatis maxime in.d.l.j.in prin.de edi.edic.cũ si.Undecimo ꝙ sit singularis ptꝫ ex p̃allegatis.Duodecimo nõ est contraria:qꝛ non conuenit ex contractu vt nomen vnius cõtrahẽtis descendat ab alio.iuxta illam gl.in.l.ex consensu.ff.de actio.⁊ obli.Decimotertio est simplex.vt patet cũ actor a reo manifestetur iuxta dicta in publiciana.

16 **Quanto minoris.** Primo hec actio ꝯpetit ei qui emit rem habẽtem latẽs intus propter ꝙ res nõ tãtũ valet q̃tũ emptor soluit cõtra vẽditorẽ vt restituat illud qđ plus fuit solutũ vltra valorẽ cõmunẽ et sic daꝛ hec actio vbi minoris res cõiter valet.Sed in hoc est aduertendũ:qꝛ ſm cõmunẽ opi.in.l.iulian⁹.in prin.de actio.emp.reperiꝛ q̃dã alia actio quãto minoris que cõpetit vbi emptor minoris emisset si vitium sciuisset.de hoc est gl.magistra.in.d.l.iulianus.in ver.itẽ q furẽ.ver.qđ differt:ista secũda est ciuilis:prima pretoria vt ibi glo.in quo differat vna ab altera dic etiã vt ibi p glos.⁊ doct.Et licet Pet.⁊ Cy.in.l.ij.in fi.C.de edil.actio.teneãt ꝙ vna sit tantũ quãto minoris.⁊ plura adducãt q̃ recitat sanct⁹ Blasi⁹ hic ad q̃ ip̃e rñdet.⁊ sic ĩ fine tenet ꝙ sit verior de iure illa opi.Pe.⁊ Cy.ꝫ cõmunis opi.sit cũ glo.in.d.l.iulianus.ſm Barto.et Pau.de cast.⁊ alios.⁊ p glo.in.l.si is qui.§.j.ff.de excep.rei iudi.vide p sanctũ Blasiũ hic ⁊ p doct.in preallegatis iurib⁹.qꝛ cũ sit antiqua et trita q̃stio eã nõ refero vt citius ad alia vtiliora ⁊ subtiliora veniam⁹.Scđo ꝙ sit simplex:dic vt in alijs dixi.Tertio ꝙ sit singularis eodem mõ.Quarto ꝙ sit dic vt in p̃cedẽti ⁊ eodẽ mõ.ꝙ ꝯtria.Sexto daꝛ heredibus ⁊ ꝯ heredes p allegata in redhibitoria.Septimo nõ est ꝑpetua ſꝫ annalis.vt.d.l.sciendũ.§.fi.l.ediles aiũt.de edil.edic.⁊.l.ij.C.de edil.act.ꝫ aliqñ detur intra sex mẽses qñ.s.venditor non cauet de vitijs ⁊c.cũ etiã tũc redhibitoria detur intra duos mẽses:vt est tex.cũ gl.in.l.si vẽditor.ff.de edil.edic.facit tex.in.l.qđ si nolit.§.si qđ ita.eo.ti.Octauo nõ infamat:vt in alijs dixit.Nono est stricti iuris.d.§.actionum.Decimo datur in simplũ vt in redhibitoria.⁊ probatur in.l.si is q.§.j.de excep.rei iudi.cũ si.Undecimo ꝙ sit rei ꝑsecutoria.dic vt ĩ redhibitoria.Duodecimo ꝙ sit personalis eodẽ modo.Tertiodecimo ꝙ sit etiã pretoria per easdem leges quibus in precedenti.

17 **In factũ edilitia** vel redhibitoria.Hec cõpetit emptori contra venditorem qui recepit rẽ vẽditã ⁊ restituit pretiũ:qꝛ p hãc emptor põt pretiũ recuperare.vel qđ res fuerit in iure vel extra ius redhibita ⁊ nõ solũ ipsi emptori ad pretiũ vt dixi cõpetit:ſꝫ ecõtra etiã ipsi vẽditori si aliqd accessit illi rei vẽdite quousqꜫ fuit apud emptorẽ.de hoc est tex.cũ gl.ĩ.l.qđ si nolit.§.in factũ.⁊.§.illud plane.⁊.§.restitui.ff.de edil.edic.ꝫ ad istud pretiũ habeat etiã emptor actionẽ ex empto ⁊ vẽditor ad tales accessiones ex vẽdito secundũ glos.in.d.§.restitui.in ver.p actionẽ.⁊ est tex.cũ gl.in.l.cũ aũt.in fi.p̃n.ff.eo.ti.qđ dic vt ibi habeꝛ. Et de huiusmodi accessionib⁹ vide in ea.l.§.fi.cũ si.Et ex his põt dep̃hendi ꝙ differat hoc ĩ factũ ab alijs duab⁹.ꝫ.ꝓximis.Scđo ꝙ sit simplex:itẽ ꝙ singularis:itẽ ꝙ directa:itẽ ꝙ nõ ĩfamet:itẽ ꝙ nõ ꝯtria.dic in p̃cedẽtibus. Et eodẽ mõ ꝙ sit p̃toria:ꝙ ꝑsonalis.ꝙ rei ꝑsecutoria.ꝙ stricti iuris.itẽ ꝙ deꝛ ĩ simplũ.⁊ ꝓbaꝛ ẽt.ĩ.l.qđ si nolit.§.ĩ factũ.⁊ p gl.ĩ.l.ediles aiũt.in p̃n.de edil.edic.Itẽ ꝙ nõ sit ꝑpetua ſꝫ tpalis cũ deꝛ ĩfra.lx.dies.vt vult gl.in d.l.ediles aiũt.in p̃n.in v̇.factur⁹.vide apđ leges ĩ p̃cedẽtib⁹ allegatas.

18 **Exercitoria.** Scias ꝙ fuerũt opi.an istud cum plurib⁹ alijs sit ꝓpriũ nomẽ actionis:vel sit quedã adiectio vt recitat gl.inst.qđ cũ eo.§.pe.in v̇.senat⁹.cir.fi.gl.in.§.actiones aũt de peculio.in glo.j.insti.de acti.in.l.iij.ff.de pecu.Cõis cõclusio est ꝙ sit adiectio:licet in disputãdo posset teneri contrariũ:ꝙ tñ cũ nõ sit multe vtilitatis nõ tãgo. Quãtum ad terminos nr̃os hec actio exercitoria primo cõpetit ſm Azo.in summa.eo.ti.ꝯtrahẽtibus cum magistro nauis cõtra exercitorẽ nauis q magistrũ naui preposuit: ita probaꝛ in.l.j.in p̃n.ff.de exerci.⁊ dicit etiã gl.in.§.actiones aũt de peculio.in ver.ipso iure.insti.de act.ꝫ sanct⁹ Blasius hic dicat ꝙ daꝛ cõtra magistrũ rõne ꝯtract⁹ facti cũ exercitore q ſm eũ gubernat nauim qđ tñ est falsum p tex.quẽ ip̃e allegat in.d.l.j.§.magistrũ.⁊.§.cui⁹ aũt.⁊.§.nõ aũt.versi.imo querit offilius.⁊.§.ꝙ si plures.cũ si.ff.de exerci.Cũ exercitor dicaꝛ q est dñs nauis vel ꝙ sit sua vel ab alio habeat conductã ⁊ ad ip̃m ꝑtineant obuẽtiones.vt.d.l.j.§.exercitorẽ.⁊ in.§.ex cõtrario.⁊ est clarũ vt ptꝫ per totũ titulũ.⁊ miror ꝙ tãtus doctor in hoc equiuocauerit sed forte est corruptus.Adde ꝙ ꝓ hoc etiã est tex.apertus in.§.eadem ratione.ver.exercitoria.⁊ ver.ideo aũt.insti.qđ cuꝫ eo qui in alie.pote.Scđo est pretoria:vt est tex.in.d.§.eadẽ rõne.⁊ in.l.j.§.non autem.ff.de exerci.cum simi.Tertio est actio personalis:qꝛ venit ex obligatione que est ex contractu.d.l.j.in princ.ff.de exerci.dum dicit.Necessitas contrahendi cũ magistro ⁊c.Quarto qđ sit rei persecutoria:patet cum descendat ex contractu.vt.ꝫ.per tex.in.§.sequens.ver.earum.insti.de act.Quinto ꝙ detur in simplũ:probaꝛ cum veniat ex cõtractu per tex.no.in.§.omnes autem.institu.de act.Sexto qđ sit stricti iuris:patet in.d.§.actionũ.Septimo ꝙ sit perpetua:est tex.in.l.si tamen.§.fi.ff.de exerci.Octauo datur heredibus ⁊ contra heredes:vt est tex.in.d.l.si tamen.§.fi.⁊ ibi glo.no.⁊ est tex.qui etiã probat in.l.nouissime.ff.de instito.glo.in.d.§.eadem ratione.in versi.exercitoria.insti.quod cum eo.Nono qđ nõ infamet:dic vt in pub.Decimo quod sit directa:ꝓbatur cum detur ex verbis ⁊ mẽte pretoris.d.l.j.in prin.ff.de exerci.Undecimo nõ est contraria per theoricã glo.in.d.l.ex consensu.de act.⁊ obli.Duodecimo ꝙ sit singularis:dic vt in alijs.Tertiodecimo ꝙ sit simplex eodem modo.

19 **Institoria.** Primo hec actio cõpetit ei qui cõtraxit cum aliquo preposito per alium alicui negotiationi:puta vino vendẽdo vel cuilibet alteri negationi in terra tam contra illum qui talẽ institorẽ preposuit.vt per Azo.in sum.C.eo.⁊.l.j.⁊ p totum.ff.de insti.⁊.l.iij.⁊.l.quicũqꜫ.in prin.⁊.§.idẽ si institorẽ.ff.eo.Et intellige sane qđ ita demũ obligatur qui proposuit institorẽ si cõtractus est super negotiatione in qua est prepositus:⁊ ꝙ ad illã pertineat non si ad aliam.d.l.quicũqꜫ.§.non tñ prout etiam contingit in exercitoria.l.j.§.nõ autẽ.ff.de exerci.De hac etiã per glo.in.§.actiones aũt de peculio.insti.de act.⁊.d.§.eadem rõne.insti.qđ cũ eo.Et in his obligatur dominus insolidũ:qꝛ eius iussu videꝛ contractũ per tex.in.§.si igitur.insti.

igitur.insti.eo.tit.facit tex.in.l.si quis mácipijs.in fi.prin.ff.de insti.Se cundo ꝙ sit simplex:dic vt in alijs dixi:⁊ eodẽ modo ꝙ sit singularis. Item nõ est 3ria:vt dixi in pcedẽti.Quinto est directa que venit ex ver bis ⁊ mẽte ptoris.d.l.j.ff.de insti.lz in aliquib⁹ casib⁹ cõpetat vtilis:vt l.habeat.in fi.prin.⁊.l.si cũ villico.⁊.l.in eum.in prin.ff.de insti.sed vide tu pleni⁹.Item non infamat:vt in alijs dixi.Septimo est stricti iuris: vt.d.§.actionũ.Octauo ꝙ detur heredib⁹ ⁊ cõtra heredes:est tex.in.l. nouissime.ff.de insti.lz etiã cõtra pponẽte talẽ institorẽ possit cõpetere redhibitoria.d.l.si quis mácipijs.in pn.de insti.Nono est ppetua:vt.d. l.nouissime.Decimo est in simplũ:vt dixi in superiori pxima.Undeci mo est rei psecutoria:cum veniat ex 3ctu per.d.§.sequẽs.insti.de act.et per illũmet tex.pbat ꝙ sit rei psecutoria cũ veniat ex ꝯtractu:vt patet. Ultimo ꝙ sit ptoria:patet per ea que in superiori pxima dixi.

20 **Tributoria.** Hec cõpetit illis qui 3hunt cũ seruo vel fi liofamilias alicui⁹ cõtra dominũ ei⁹ vel pa trem quãdo dicti scilz seru⁹ vel filius in mercib⁹ peculari b⁹ cõtrahunt sciẽtib⁹ domino vel patre ⁊ non 3dicẽtib⁹:vt habeẽ in.l.j.in prin.⁊ vsq ad.§.potestatis.ff.de tribu.Et eodẽ modo in his qui seruirẽt nobis bo na fide esto ꝙ sint liberi homines:vel serui alieni:vel etiã seru⁹ vsufru ctuari⁹ dũmodo merx sup qua 3hunt sit domini:vt habeẽ in.d.l.j.§.fi. et.l.seq.⁊ etiã in seruo cõmuni:vt.l.etiã.eo.tit.De hac etiã habeẽ in.§. introduxit.insti.qd cũ eo.⁊ p glo.in.d.§.actiones autẽ de peculio.insti. de act.⁊ lz in actione de peculio soleat deduci ꝙ domino vel patri debe tur:vt in.l.sed si dãnum.§.j.cũ seq.de pecu.tamẽ in hac actione sec⁹ est: quia pater vel dñs nõ sunt melioris ꝯditionis ꝙ alij creditores cũ vo cẽtur insimul ad tributũ:vt habeẽ in.d.§.introduxit.⁊ per glo.in.d.§. actiones autẽ.vide in dictis iurib⁹.Et ꝙ sit ptoria:pbaẽ in.d.§.intro duxit.Et ꝙ sit in personã:dic vt in duab⁹ pcedẽtib⁹.Item ꝙ simplex singularis ⁊ directa eodẽ modo.Sexto ꝙ deẽ i simplũ:pbaẽ in.l.illud. §.si cui⁹.ff.de tribu.Septimo ꝙ nõ infamet:dic vt in alijs.Octauo ꝙ deẽ heredib⁹:⁊ in heredes pbaẽ in.d.l.illud.§.fi.Nono ꝙ sit perpetua: probaẽ in eo.§.fi.d.l.illud.Q stricti iuris:patet in.d.§.actionũ.Unde cimo ꝙ sit psecutoria:pbaẽ in.l.quia vo.⁊.d.l.illud.§.si cuius.de tribu. Duodecimo ꝙ in personã:dic vt in duab⁹ pcedentib⁹.Ultimo ꝙ non contraria eodem modo.

21 **Quod iussu.** Primo hec actio cõpetit illi qui 3hit cum seruo vel filiofamilias qui habuerũt iussuz a domino vel a patre:quia dominus vel pater pro tali ꝯtractu possunt insolidũ ꝯueniri.tex.est in.§.si igitur.insti.quod cum eo.in.l.j.⁊ per to tum.ff.qd iussu.⁊ hoc iussum potest fieri siue verbis iubeaẽ:siue per epi stolam vel nuntiũ:siue ad vnũ cõtractũ:siue generaliter ad omnes.tex. est in.d.l.j.§.iussum.Item datur hec actio lz iussus non interueniat qñ pater vel dominus se subscribũt chirographo:quia per hoc videntur cõsentire vel iubere.d.l.j.§.sed ⁊ si serui.plus etiã qd per ratihabitio nem pater vel domin⁹ possunt obligari.d.l.j.§.si ratũ.Et istud iussum potest reuocari re integra sicut mandatũ.d.l.j.§.sed ego qro.⁊ per hãc actionẽ pater vel dominus insolidũ cõueniuntur.d.l.j.in prin.⁊.d.§.j. insti.quod cum eo.⁊ de hac etiã habeẽ per glo.in.d.§.actiones autem. insti.de act.Secũdo ꝙ sit actio ptoria:est tex.in.d.§.j.insti.quod cũ eo. Tertio ꝙ sit rei psecutoria:pbaẽ cum veniat ex contractu:per.d.l.j.in prin.ff.qd iussu.⁊ insti.de act.§.seques.Quarto ꝙ sit actio in personã: probaẽ vt dixi in pcedentib⁹ cum veniat ex contractu.§.omniũ.⁊.§.se quens.insti.de act.Quinto ꝙ detur in simplũ:primo arguiẽ cũ veniat ex cõtractu per.§.omnes.insti.de act.Item ex alio:quia cum assimileẽ mãdato.d.l.j.§.sed ego qro.ff.qd iussu.⁊ actio mãdati detur in simplũ. d.§.omnes.insti.de act.ergo ⁊ ista:cum de similib⁹ ad similia decidere liceẽ:iuxta.l.non possunt cum vulgarib⁹.ff.de leg.Sexto videẽ perpe tua:primo arguẽdo quia rei psecutoria per reg.l.in honorarijs.de act. et obli.Item facit sicut institoria vel tributoria dãtur ppetuo:vt.s.in eis dixi per.l.nouissime.de insti.⁊.l.illud.in fi.de tribu.Et ille actiones vidẽtur similes:quia sicut in illis per seruũ vel filiũ queriẽ cõmodũ pa tri vel dño.l.j.in prin.de insti.ita in hac.Septimo est stricti iuris:cũ nõ reperiaẽ in.d.§.actionũ.Item non est 3ria:per dicta in alijs.Nono vi detur dari heredib⁹:vt in herede.primo facit qd pxime dixi de.d.l.il lud.in fi.⁊.d.l.nouissime.item facit.reg.l.j.C.vt act.ab here.⁊ con.here. Item ex alio quia cum veniat ex 3ctu.d.l.j.ff.qd iussu.vtiqꝫ videẽ dari heredib⁹ ⁊ in heredes:per.l.ex 3ctibus.ff.de act.⁊ obli.Item ꝙ nõ in famet qd sit directũ.Duodecimo ꝙ singularis:⁊ vltimo ꝙ simplex:dic vt in alijs pcedentib⁹ cum similibus.

22 **De in rem verso.** Hec actio cõpetit ex 3ctu vel quasi celebrato per filiũ vel seruũ ipsi cõ trahẽti ꝯtra patrẽ vel dñm qñ res est ꝯuersa in eorũ patris vel domini vtilitatẽ etiã qd nihil in peculio habeat seru⁹ vel filius:vt habeẽ in.§. preterea.insti.qd cum eo.in.l.j.in pn.ff.de in rem verso.⁊ vt ibidẽ diciẽ videẽ 3ctũ cum dño vel patre.Nec ista est eadẽ cum illa de peculio:quia põt dari ꝙ cesset actio de peculio:⁊ tñ habeat locũ actio de in rem ver so.d.l.j.in fi.prin.eo.tit.Et etiã quia altera ppetua ⁊ altera annalis:vt j.diceẽ.⁊ lz pcedẽs vt dixi detur insolidũ:tñ ista daẽ quaten⁹ est versuz in vtilitatẽ patris vel domini.d.§.pterea.⁊ si nõ est versum quaten⁹ est in peculio.Nam est sciẽdũ ꝙ edictũ de peculio est triplex:quia põt refer ri ad merũ peculiũ:⁊ tũc diciẽ de peculio.potest etiã esse versum in vti litatẽ:⁊ tunc diciẽ de in rem verso.potest ⁊ tertio interuenisse iussus:et tunc diciẽ qd iussu.⁊ hec pbaẽ in.l.j.§.est autẽ.ff.de pecu.sed aliter et aliter vt in discursu apparet.Secũdo ꝙ sit simplex:patet quia cogno scitur actor a reo.Itẽ ꝙ singularis:patet ꝙ cum non deẽ pro vniuersi tate dico iuriũ.Quarto ꝙ non 3ria:patet cũ dictis in glo.in.d.l.ex con sensu.de act.⁊ obli.Quinto est directa:cũ veniat ex verbis ⁊ mẽte preto ris.d.l.j.in prin.⁊.d.§.pterea.⁊.d.l.j.§.est autẽ.ff.de pecu.lz qñqꝫ vtilis: vt.l.pater.in prin.⁊.l.fi.in fi.ff.de in rem verso.Sexto non infamat:per dicta in alijs.Itẽ ꝙ deẽ heredib⁹ ⁊ ꝯtra:probaẽ per ea que in pcedenti dixi.Octauo ꝙ sit ppetua:pbaẽ.l.j.circa fi.pn.ff.de in rem verso.lz vi deatur obstare tex.in.l.si seru⁹.§.cũ sticho.ff.de in rem verso.sed intelli gas vt ibi declaraẽ per glo.⁊ doc.Item ꝙ sit stricti iuris:patet in.d.§. actionũ.Decimo ꝙ deẽ in simplũ:arguas cum veniat ex 3ctu:iuxta.d. §.oẽs.insti.de act.Undecimo ꝙ sit rei psecutoria:probaẽ in.§.sequẽs. insti.e.tit.Duodecimo ꝙ sit in psonã:patet ex dictis in pcedẽti ⁊ cũ deẽ ex 3ctu:vt.d.l.j.in pri.de in rem verso.Ultimo ꝙ sit ptoria:est tex.in.d. §.pterea.insti.qd cum eo.⁊.d.l.j.in prin.ff.de pecu.

23 **De peculio.** Hec cõpetit 3hentib⁹ cum filijsfamilias vel seruis habẽtib⁹ peculiũ ab eoꝝ patrib⁹ vel dñis:de hac habeẽ in.l.j.in fi.ff.qd cũ eo.in.l.j.§.verba.⁊ per totũ.ff.de pecu.in.§.pterea.insti.qd cum eo.⁊ meli⁹ in.§.actiones autẽ de peculio. insti.de act.⁊ vt etiã tãgit sanct⁹ Blasius hic intelligiẽ de peculio pfe ctitio vel etiã aduẽtitio qñ pater remisit vsumfructũ ⁊ administratio nem:vt expsse dicit Bar.in.l.si finita.§.si de vectigalib⁹.in fi.ff.de dam. infe.iuxta ea q̃ habenẽ in.l.pe.C.qui bo.ced.pos.ſm eũ.⁊ in hac actione quãdo fit cõdẽnatio prius deduciẽ qd debeaẽ dño vel patri vel alijs in quoꝝ potestate sunt:vt habeẽ in.§.cum autẽ.insti.qd cum eo.in.l.sed si dãnũ.ff.de pecu.cũ simi.Itẽ ꝙ nõ infamet:ꝙ sit directa:ꝙ singularis ⁊ simplex:dic vt dixi in superiori:⁊ sic etiã ꝙ non sit 3ria.Septimo videẽ ꝙ debeat dari heredib⁹:nã cũ penales regulariter denẽ heredib⁹:vt in §.nõ oẽs.insti.de perpe.⁊ tẽpo.act.a fortiori ista.Item est aliud funda mentũ cum detur ex cõtractu:per.d.l.ex 3ctibus.de act.⁊ obli.⁊.d.l.in honorarijs.In heredes etiã datur.l.et ancillarũ.§.constat.⁊.l.quesitũ. §.si cum herede.ff.de pecu.⁊.d.l.ex 3ctib⁹.de act.⁊ obli.Octauo est pre toria:per tex.in.d.§.actiones autẽ de peculio.insti.de act.l.j.in prin.ff. de pecu.Nono est in personã:vt pbatur in.§.in personã.insti.de act.Et etiã quia venit ex 3ctu:vt in plurib⁹ dictũ est.Decimo est rei psecuto ria:patet quia venit ex ꝯtractu:vt.l.j.§.verba.ff.de pecu.iungẽdo.§.se quẽs.insti.de act.Undecimo est in simplũ:per.d.§.omnes.insti.de act. ex quo venit ex ꝯtractu:vt est dictũ:nunc bene verũ est ꝙ aliquãdo pa ter vel dñs potest teneri de peculio de eo qd ad eos peruenit:⁊ inquã tum locupletati sunt scilz ex maleficio serui vel filij:vt habeẽ in.l.licet. §.ex furtiua.ff.de pecu.Duodecimo est stricti iuris:per.d.§.actionũ. insti.de act.vt pluries dixi.Ultimo videẽ ꝙ sit ppetua:primo ex eo ꝙ est rei psecutoria:vt.s.per reg.d.l.in honorarijs.de act.⁊ obli.Sed hoc videẽ cõtra id qd.s.dixi in primo termino pxime precedẽti:vbi dixi hanc esse annalẽ ⁊ in hoc differre ab actione de in rem verso.Sed intel lige hoc modo ꝙ est ppetua quousqꝫ filius vel seru⁹ sunt in potestate. Sed si exiret potestatẽ per emãcipationẽ:manumissionẽ:vel aliter:tũc est annalis:⁊ iste est tex.magistralis in.l.tãdiu.ff.qñ act.de pecu.est an na.⁊ in.l.cum post mortẽ.eo.tit.Itẽ intellige ꝙ si viuẽte filio cõpetebat aliqua actio tẽporalis puta redhibitoria que durat sex mensib⁹:vt sup ea dixi:tantũ durat post mortẽ filij vel serui quãtum tps supererat.ita intelligit glo.tex.in.d.l.cum post mortẽ.versi.ideo.per tex.in.l.sed et si per ptorẽ.§.quoties.ff.ex qui.cau.maio.in.l.iunius dyophãtis.de mi nori.in quibus vide ⁊ cogita ⁊c.

24 **De cõstituta pecunia.** Hec cõpetit aduersus eũ qui cõstituit se solu turũ pro se vel pro alio modo pacto illud qd erat debitũ ciuiliter ⁊ na turaliter:vel naturaliter tñ:vt habeẽ in.l.j.§.debitũ.ff.de ꝯsti.pec.sec⁹ qñ esset ciuiliter tñ debitũ:quia tũc nõ posset deduci in ꝯstitutũ.no.in d.§.debitũ.⁊.l.iij.§.si qs aũt.eo.tit.lz sec⁹ sit in fideiussore qui etiã p ci uili sola põt intercedere.l.j.ff.de fideius.⁊ insti.eo.in pn.⁊ ratio differẽ tie poniẽ per Bar.in.d.l.j.et lz al's ex pacto nudo regulariter nõ agaẽ. l.iurisgẽtiũ.§.igiẽ nuda.ff.de pac.tñ cũ qs teneẽ ex pacto nudo ⁊ post ea illud ꝯstituat se soluturũ alio pacto nudo:põt agi.d.§.debitũ.⁊ re fert sanct⁹ Blasius hic:⁊ sic duo pacta nuda magis operãtur.⁊ ad hoc facit glo.sing.in.l.cũ scim⁹.C.de agri.⁊ cẽsi.lib.xj.de ꝯfessione gemina ta que magis operaẽ.lz doc.vt sentit Bar.in.d.l.j.de ꝯsti.pecu.dicãt ꝙ ex ꝯstitutione de soluẽdo faciat ptor oriri ciuilẽ:quia si orireẽ altera na turalis sequereẽ ꝙ due femine sine masculo operarenẽ ad generãdum actionẽ cum naturalis habeaẽ vt mater ⁊ ciuilis vt pater.iuxta.l.licet. §.ea obligatio.ff.de pcu.⁊ ea que habenẽ in.l.iurisgẽtiũ.§.qnimo.ff.de pac.cũ simi.de quo late per do.meũ do.Bal.de bartholinis de Peru sio in repe.rub.ff.de ver.obli.in.xx.col.⁊ seq.Et qs sit fideiussor:ꝯstitu tor:spõsor:expromissor:⁊ mãdator:vide glo.singu.in aut.de fideius.in prin.⁊ de hac actione habeẽ in toto titu.ff.de cõsti.pecu.⁊ in.§.de cõsti tuta.insti.de act.⁊ no.ꝙ ita demũ tenet ꝯstitutio si psonaliter fuit cõce pta:secus si impsonaliter:vt in.l.ij.de consti.pecu.Secũdo ꝙ sit ptoria: probatur in.d.§.in personam.⁊ etiam quia venit ex ꝯtractu:vt dixi in alijs.Item ꝙ rei psecutoria:patet cum sit ex cõtractu per.d.§.omnes.

insti. de act. Itē ꝙ sit in simplū: ꝓbat in l. qd si maritꝰ. in prin. de consti. pecu. in l. hactenꝰ. §. si qs. cū l. seq. eo. tit. adde tex. rotūdū in l. illa vba. §. bene. eo. ti. Sexto ꝙ sit stricti iuris: dic vt. d. §. actionū. Septio ꝙ det heredibꝰ: ꝓbat in l. receptitia. vsi. sed heredibꝰ. C. de ↄsti. pecu. ⁊ ꝙ contra heredes: ꝓbat ibidē ⁊ in l. j. C. eo. tit. Octauo ꝙ sit ꝑpetua: ꝓbat in d. l. receptitia. vsi. anno mēsis. Itē ꝙ nō īfamet: dic vt in alijs. Decimo ꝙ sit directa: pōt ꝓbari cū veniat ex verbis ⁊ mēte ꝓtoris. l. j. §. ait pretor. ⁊ l. si duo. §. ait ꝓtor. ff. de ↄsti. pecu. bene verū est ꝙ qnqꝫ reperit vtilis: vt. l. eū qui. §. si actori. eo. tit. Undecimo ꝙ nō ↄria: dic vt per glo. in d. l. ex cōsensu. ff. de act. ⁊ obli. Duodecimo ꝙ sit singularis: ⁊ vltimo ꝙ simplex: dic vt in ꝓcedentibꝰ ⁊c.

25 **Utilis ex ea causa** que ex ↄfessione est. ⁊ dr interrogatoria. Hec actio fm Roffre. in libel. suis quē pūctualiter refert sanctꝰ Blasiꝰ hic dat: quotiescūqꝫ post li. ↄte. reus ↄuētꝰ in iudicio ↄfitet corā iudice sedēte ꝓ tribunali se esse debitorē illiꝰ qui agebat ↄ ipsum reū ex aliq̄ causa. Et de hac actiōe habet in l. proinde. la. ij. §. si ꝓcurator. ff. ad le. aqui. ⁊ fm Roffre. in dictis libellis. lz tex. d. §. si ꝓcurator. dicat ꝙ dr vtilis ↄfessoria: tn̄ nō est verū ꝙ dicat ↄfessoria: sed dz exponi vtilis ex ↄfessiōe. ⁊ ita sequit sanctus Blasiꝰ hic merꝰ recitator Roffre. ⁊ videt facere: quia ↄfessoria dat illi q asserit sibi deberi seruitutē: vt in §. eque. insti. de act. ⁊ l. ij. ff. si ser. vēdi. Sed aduerte quia in hoc reperi Lud. roma. in sing. xxiij. incip. ex ↄfessione. qui dicit esse tex. sing. in d. l. proinde. §. si ꝓcurator. ꝙ actio descendens ex ↄfessione iudiciali dr vtilis ↄfessoria: ⁊ ita trāsit. qd credo veriꝰ esse per illū tex. qui multū cauillat fm expositionē Roffre. Et ad ↄriuz adductū ꝙ ↄfessoria sit illa que datur pro seruitute tuēda illud nō obstat: imo vrget ↄtra: quia illa dr ↄfessoria nec adijciat vtilis: ⁊ sic penitꝰ sunt diuerse. facit etiā allusio ipsiꝰ vt cū det ex ↄfessione dicat ↄfessoria: iuxta tex. in §. est aliud. insti. de dona. in l. ij. §. appellata. ff. si cer. pe. cuz simi. Et vt etiā dicit sanctꝰ Blasiꝰ hic ꝓpterea pōderat ꝙ ↄfessio sit facta in iudicio in istis terminis: quia extra iudiciū nō peteret actionē lz per ipsam posset debitū ꝓbari: per tex. not. in l. publia. §. luciꝰ. ⁊ §. si. ff. depo. ita etiā sentit Roma. in loco preallt. Itē fuit etiā ponderatū post lit. ↄte. quia si fiat ↄfessio ad interrogatoria que fieret per ꝑparationez iudicij ex illa non orit actio. iuxta. l. j. ⁊ per totū. ff. de interroga. act. fm Roffre. vbi. s. Secūdo ꝙ sit ꝓtoria: videt posse ꝓbari in l. ij. de iterro. act. cū quis ↄfiteat mediāte interrogatiōe iuxta. l. voluit. ⁊ l. de etate. §. qui interrogat. ⁊ l. si qs. eo. titu. In alijs vndecim terminis iudicarem ipsam eiꝰ nature esse cuiꝰ erat actio ↄ ipsuz ↄfitētē intētata sit in ꝑsonā vel in rem ⁊c. arg. tex. in l. cū post mortē. ⁊ qd ibi no. ff. qn̄ ac. de pecu. est anna. cū simi. Et faciēt ea que dicent in proxi. seq. actione ⁊c.

26 **Utilis ex ea causa** qua iurat. q̄ dr iuratoria. Primo est aduertēdū ꝙ hec actio iuratoria pōt ↄsiderari tripliciter. Primo qn̄ iurat sup actiōe ꝑsonali. Secūdo qn̄ iurat sup actione reali. Tertio qn̄ iurat sup actione mista. et hoc modo separatim eas ponit sanctus Blasius hic. Sed vt dixi. s. in actiōe rescissoria per hoc non est necesse multiplicare: qꝛ in effectu vna est iuratoria: lz aliqn̄ deseruiat actioni ꝑsonali: aliqn̄ reali: aliqn̄ miste: ⁊ ꝓpterea Jo. in arbore sua nō aliter diuisit. Unde cū iurat adiecta causa aduersario deferēte ꝙ res est sua: tunc dicit in rem: vt. l. si duo. §. iulianus. ff. de iureiu. ⁊ in l. nā postea. §. si. eo. tit. ⁊ §. si qs postulāte. insti. de act. Cum vō iurat ꝙ debes mihi centū si adijcit forma ⁊ causa: puta quia vēdidi domū ⁊c. tūc dat ex empto vel vēdito ad rem tradendā vel pretiū: vt habet in l. si duo. §. si quis. ff. de iureiu. Si vō nō adiecta forma vel causa iuret: tūc ex iuramēto datur actio in factū: vt habet in l. actori. C. de re. credi. ⁊ iureiu. ⁊ istis casibꝰ dicet iuratoria in ꝑsonā. Cuz vō iurat super actionibꝰ mistis: puta finiū regundoꝝ: vt iuro ꝙ fines sunt tales in agro ⁊c. ⁊ tūc dicet iuratoria mista: ⁊ sic pōt esse rei ꝑsecutoria vel pene vel mista: prout est causa sup qua iurat: puta i causa furti rapine ⁊c. Et sic iudicabit stricti iuris vel nō: infamet vel nō: ꝙ detur heredibꝰ vel nō: ⁊ sic de alijs terminis prout habet in l. nam postea. §. iureiurādo. ⁊ §. si dānetur. ⁊ §. si is qui. de iureiu. Et ex his etiā ↄfirmātur dicta in ꝓcedēti actione vt iudicet fm naturā illiꝰ actionis ⁊ cause sup qua quis fuit in iure ↄfessus: ⁊ in his etiā tu videbis ⁊ ↄsiderabis. Et ꝙ hec iuratoria sit ꝓtoria: ꝓbat in l. ait ꝓtor. in pn̄. ff. de iureiu. ⁊c.

27 **Negotioꝝ gestorum.** Ut. j. dicet hec actio considerat multipliciter. Et primo q̄tū ad actionē negotioꝝ gestoꝝ directā: dic ꝙ cōpetit illi cuius negotia gesta sunt ab aliquo sine mādato: ipso dn̄o absente: quia cū reuertit pōt ↄuenire hac actione dictū gestorē vt reddat rationē administrationis: de hac habet in §. j. ⁊ §. sicut. insti. de obli. que ex quasi ↄtra. nascū. in l. ij. ff. de neg. gest. quā multū no. fm Bar. quia ponit formali belli sup hac actione. Est ⁊ alia actio negotioꝝ gestoꝝ ↄtraria que competit ipsi gestori qui se immiscuit negotijs aduersus dn̄m negotiorū si aliquid de suo impedit necessario vel vtiliter ad illud scilz repetēdū: vt habet in d. l. ij. in fi. ⁊ d. §. sicut. Et qualiter distinguant directa ⁊ ↄtraria: ponit glo. ⁊ Bar. in l. cōsensu. ff. de act. ⁊ obli. ⁊ pleniꝰ Bart. ⁊ alij in l. curatoris. C. de neg. gest. Itez fm glo. in d. l. curatoris. quā sequit sanctus Blasius hic. Tertio modo ↄsiderat actio negotioꝝ gestoꝝ videlz qd dicat vtilis directo que cōpetat dn̄o cuius negotia gesta sunt ab aliquo qui ex necessitate officij gerebat vt in tutore ⁊ curatore ⁊c. Et de hac volūt ꝙ loquat tex. in d. l. curatoris. Quarto modo ↄsiderat ⁊ dicitur actio negotioꝝ gestoꝝ vtilis vtiliter que cōpetit illi qui ex necessitate officij gessit si aliquid impēdit ⁊c. Et ratio est in istis duabꝰ vltimis: quia deficiūt verba ⁊ mens legis: quia edictū de nego. gest. loquit in gerente spōte non coacte. item in gerēte alteriꝰ non sua: ita intelligit glo. in d. l. curatoris. Et dātur iste vtiles ex extēsione Jurisconsul. vt etiā de his habet per glo. ⁊ Bar. in l. actio. ff. de neg. gest. Sed est aduertendū qd fm Bar. Ultramō. tenēt cōtra. ⁊ qd distinctio glo. in d. l. curatoris. circa noīa ⁊ aduerbia nō est bona nec. l. ꝓbat. ⁊ ita etiā tenet ibi Bar. ꝑ tex. vbi dicit esse casum in l. electio. §. itē ex pluribꝰ. ff. de noxa. vbi si nō potest habere locū actio directa noxalis datur ꝓtoria. Tu adde tex. in l. si pluriū. in prin. eo. tit. Item ⁊ meliꝰ si diceret vtilis directa prout dicit glo. illa. s. actio que datur dn̄o aduersus gestorē ex necessitate dixisset tex. in d. l. curatoris. qui tn̄ solū dicit vtili actione. arg. no. in c. ad audientiā. de deci. ⁊ hoc stringit. Sed aduerte ne erres: quia imo videt ꝙ etiam cōtra gerētē ex necessitate detur directa actio negotioꝝ gestorū: per tex. in l. iij. §. curatori. ⁊ §. hac ratione. ff. de nego. gest. vbi cum tex. non dicat vtili vel directa: sed simpliciter actione negotiorū gestorū: et vba sunt itelligēda i potiori significato: iuxta. l. j. §. j. si ager vec. vel emphy. pe. ⁊ etiā qui tex. generalr sunt intelligēdi. iuxta. l. j. §. et generalr. ff. de leg. prestā. Item videt obstare totus tit. de admi. tuto. cum detur actio tutele. de qua in Spec. in l. ita autem. §. si quis. cum seq. de admi. tuto. §. tutores. insti. de obli. que ex quasi cōtra. ⁊ hoc sequendo si velles respōdere ad d. l. curatoris. C. de nego. gest. Prima facie posset dici ꝙ ibi ↄueniebant heredes illius qui gessit: ⁊ verba edicti loquūtur quando cōuenitur gerens. Sed non eūdo per ambages preallt. non obstant quia fm Bar. d. §. hac actiōe. debet ibi intelligi de vtili actione: ⁊ sic cōcordet cū d. l. curatoris. Et ratio est: quia verba edicti loquunt in sponte gerēte ⁊ alterius negotia: sed cum quis gerit ex necessitate dicuntur negotia propria saltem cura ⁊ solicitudine. arg. l. si pupilli. §. item queritur. ff. de nego. gest. ⁊ ad tit. de admi. tuto. scilicet ꝙ detur actio tutele responde vt per Bar. in d. §. hac actione. Et responsio. s. data ad. l. curatoris est falsa. Prio quia ibi est dictio etiā que est implicatiua quasi det intelligere ꝙ ⁊ curator ⁊ eius heredes teneant vtili actione. Item ex alio non est bona: quia actio negotiorū gestorum datur in heredes: vt. j. dicam: quod non esset casu quo alia daretur in gestorē ⁊ alia in heredes. Concludo ergo cum Bar. in d. l. curatoris. ⁊ cum Ultramon. ꝙ actio cōpetens contra gestorē ex necessitate ⁊ que datur ipsi gestori aduersus dominū semp dicatur vtilis nec sit opus addere directo vel vtiliter contra glo. in d. l. curatoris. quam sequitur sanctus Blasius hic. ⁊ male cum reuerētia. Et vltra arg. quod feci. s. vltra Bart. nunc allego tex. vbi est casus in terminis in l. actio. que est. l. antepenul. ff. de nego. gest. ibi dum dicitur. Nec refert an directa quis an vtili actiōe agat vel cōueniatur. ⁊ sic vel ꝙ agat gestor ex necessitate aduersus dominū vel ꝙ cōueniatur semper dicitur vtilis actio: nec additur directo vel vtiliter. bene insurgit ibi dubium quia videtur innui ꝙ quando est gestum sponte ab vtraqꝫ parte dicatur directa: quod esset cōtra ea que. s. dixi. nisi dicas ꝙ ibi nomē directa solū debeat referri ad verbum agat non ad verbum cōueniat. ⁊ sic singula singulis referātur. argu. l. certe. §. is qui. ff. de preca. ⁊ l. cōmuni diuidundo. §. neqꝫ. ff. cōmu. diuidun. et que dixi per d. §. hac actione. d. l. iij. ff. de nego. gest. tu subtilis cogitabis. Ego ita intelligo pro nunc hanc materiā lz sanctus Blasius transeat tribus verbis: ⁊ de vna que vt dixi. s. considerat tripliciter non resīdeo: scilz cum glo. in d. l. curatoris. ipse fecit quatuor actiones. Secūdo ꝙ sit ꝓtoria: ꝓbat in l. j. in prin. ibi edictū. ⁊ l. iij. in prin. ff. de neg. ge. lz videat obstare tex. in l. aduersus. C. eo. tit. dum dicit ciuiliter cōsiste. sed intellige vt ibi per glo. ⁊ doc. Tertio ꝙ sit actio in personā: pōt ꝓbari: qꝛ descēdit ex quasi ↄtractu. d. §. igit. insti. de oblig. que ex quasi ↄctu et ex ↄctu. ⁊ quasi descēdentis sunt in personam: iuxta. §. omniuz. insti. de act. ⁊ ibi glo. in ver. modis. ⁊ iuxta. §. sequens. insti. eo. titu. Sed est tex. exꝓssus pro hoc in l. penul. C. de nego. gest. Item ꝙ sit rei persecutoria: probatur in d. §. sequens. versi. earum. insti. de act. Quinto ꝙ detur in simplum. probatur in §. omnes. insti. de actio. Et facit quia datur in id quod abest ex patrimonio. l. ij. in fi. ff. de neg. gest. Item facit cum sit rei persecutoria: per. l. in honorarijs. ver. ille autem. de act. ⁊ obli. Sexto ꝙ sit bone fidei. est tex. in §. actionū. insti. de act. Item est perpetua cū duret. xxx. annis. vt est tex. iuncta glo. ⁊ ibi omnes in l. aduersus. C. de nego. gest. Octauo datur heredibꝰ ⁊ in heredes. l. iij. §. hec actio. ff. de nego. gest. l. curatoris. C. eo. titu. Nono ꝙ sit singularis: ⁊ etiam ꝙ sit simplex. dic vt in precedētibus. Undecimo non infamat: cum non reperiatur vt in publiciana dixi: ⁊ videt probari in l. actionibus. iuncta. l. j. §. qui pro socio. ff. de neg. gest. vbi exprimunt actiones que infamant: inter quas non est ista: ergo ⁊c. arg. l. cum ꝓtor. ff. de iudi. ⁊ l. maritus. C. de procu. Duodecimo est directa: ⁊ vltimo sit cōtraria per late dicta. s. in primis eius terminis. ⁊ est tex. in d. §. igitur. institu. de oblig. que ex quasi ↄctu. ⁊ d. l. actio. de nego. gestis. Est etiam vtilis: vt dixi: ⁊ in d. l. actio. ⁊ de hac satis ⁊c.

28 **Protutele directa** et contraria. Primo est aduertendū ꝙ ista actio cōsideratur dupliciter. Uno modo dicit directa. Alio modo dicit contraria. Directa actio ꝓtutele cōpetit pupillo vel minori cōtra illū qui gessit negotia eorum

tia eorū tanq̄ tutor vel curator singula singulis referendo hoc modo: vel ꝙ sciret se nō esse tutorē vel curatorē: tñ fingebat se esse vel ꝙ ignoraret putans se esse ad reddendū administrationis ratione ⁊ ad interesse pupilli vel minoris ⁊c. habeť in l. j. in prin. ⁊ §. pro tutore. ⁊ per totum. ff. de eo qui pro tut. vel cur. nego. ges. Cōtraria ꝓtutele dať ipsis gerētibus se pro tutore vel curatore cum vere non essent aduersus pupillū vel minorē si aliquod necessario vel vtiliter de suo impēderūt in reb⁹ pupilli vel minoris: ⁊ de hac habeť in l. fi. eo. tit. Et pro cognitiōe terminoꝝ aduertatis: quia sanct⁹ Blasius qui studet multiplicare numerū actionum post has duas reliquit vnū circulū: videlicet actionē tutele contrariā q̄ longe differt ab actione ꝓtutele ꝯria. Tutele namq̄ cōtraria cōpetit vō tutori aduersus pupillū si aliqđ impēdit ⁊ sic curatori aduersus minorē. Cōtraria vō ꝓtutele dať ei q se fingebat vt dixi: vel putabat se esse vbi erat: ⁊ de ꝯria tutele habeť in l. j. ⁊ per totū. ff. de cōtra. act. tut. de qua. j. statim dicā. Secūdo hec actio protutele est ꝑtoria: vt est tex. in l. j. in prin. ff. de eo q pro tuto. Tertio ꝙ in simplū: probatur in d. §. pro tutore. Quarto est rei ꝑsecutoria: vt in d. l. j. §. protutele. ff. de eo q ꝓ tuto. Quinto est in ꝑsonā cum veniat ex ꝗtu: vt dixi in p̄cedēti ꝑxima. Sexto ꝙ sit stricti iuris videť innui: quia reperiať in §. actionū. insti. de act. vt in alijs pluries dictū fuit. Nā in d. §. actionū. lȝ sit actio tutele tñ nō reperiť ibi actio protutele. Sed ꝙ sit bone fidei videť tenere glo. in d. §. actionū. in ver. tutele. dicit ī numero plurali ꝙ iste actiones cū reperianť ꝯrie ⁊ directe in dubio oēs debēt iudicari bone fidei. Itē ex alio fundamēto: quia in actionib⁹ stricti iuris non veniūt vsure absq̄ stipulatiōe sed in actiōib⁹ bone fidei veniūt a tp̄e more: vt habeť in l. Quis. C. de vsu. Sed in hac actione vsure veniūt absq̄ stipulatiōe: vt d. l. j. §. in ꝓtutele. ff. de eo qui ꝓ tut. vel cu. nego. Et facit tex. in l. qđ ergo. §. cōtrariū. de cōtra. act. tut. breuiter Jo. de cremo. in arbore sua tenet: ꝙ iste due actiōes directa: scilȝ ⁊ ꝯria ꝓtutele sint stricti iuris per ratione quia non reperiunť in §. actionū. quē sequiť Dy. in l. j. in prin. ff. de eo qui pro tut. vt refert ibi Nico. de neap. ⁊ sequitur. Idem tenet Dy. Jo. fab. ⁊ Jo. de pla. ⁊ Nico. de neapo. in d. §. actionū. in glo. in ver. tutele. lȝ Areti. ibi referat Dy. tenere ꝯriū ⁊ Bar. in l. j. ff. de eo qui pro tut. qđ tñ nō reperi. Cōcludo igiť ꝙ hec actio ꝓtutele taȝ directa q̄ ꝯria sint stricti iuris. Et ad glo. in d. §. actionū. potest dici ꝙ loquiť in actione tutele ad aliud fundamentū ꝙ vsure veniāt ⁊c. rñdet Nico. de neapo. in d. l. j. ff. de eo qui ꝓ tut. quia nō incōuenit ꝙ sint stricti iuris ⁊ in aliquo habeat naturā bone fidei vt etiā est in actiōe ex testamēto. vt. l. titye. §. vsuras. de leg. ij. iūcta. l. alias. ff. de in lit. iurā. vide etiā do. Jas. p̄ceptorē meū in d. §. actionū. in glo. p̄realľ. Septimo ꝙ sit perpetua: arguiť cū sit ꝑsecutoria per reg. l. in honorarijs. de ac. ⁊ obli. itē ꝙ nō infamet videť posse ꝓbari prout est dictū in alijs cum nō reperiatur exp̄sse cautū. Sed in ꝯrium innuit tex. in §. ex quibusdā. insti. de pena teme. liti. vbi dicit ꝙ dānati iudicio tutele infamanť loquēdo solum de directa actione tutele cū ꝯrie nō infamēt. Et videť sentire glo. in d. §. ex quibusdā. ergo idē sit in directa ꝓtutele. Preterea si infamatur verus tutor a fortiori illis qui falso gerit se pro tutore argumēto autē multomagis. C. de sacrosan. eccle. Posset dici ꝙ nō infamet: q2 ibi tex. loquiť actiōe tutele non aūt ꝓtutele. itē pene sunt in dubio molliēde. l. interꝑtatione. de pe. ⁊ facit. l. arrianus. de act. ⁊ obli. Itē ex alio si nō iudicamus ipsam bone fidei vbi est fauor qui solet extēdi: iuxta. l. cū quidam. de lib. ⁊ posthu. ⁊ c. odia. de reg. iur. in vj. A fortiori non debem⁹ dicere in dubio ꝙ infamet vbi est odiū dictis iurib⁹ allegatis: ⁊ per cōsequēs ꝙ non cōp̄rehēdať in d. §. ex quibusdā. cogitabis. Nono ꝙ detur heredib⁹ ⁊ in heredes ꝓbatur ex eo: qđ est re ꝑsecutoria: per d. l. in honorarijs. facit reg. l. j. C. vt act. ab here. ⁊ ꝯtra here. ⁊ §. nō autē. insti. de perpe. ⁊ tēpo. act. cum etiā penales dentur vt ibi regulariter. Decimo ꝙ sit simplex: dic vt in alijs dixi. Et eodem modo ꝙ sit singularis. Duodecimo ꝙ sit directa iam est ꝓbatū in primo termino: ⁊ hoc q̄tū ad directā protutele. Ultimo ꝙ cōtraria patet etiā in primo termino. ⁊ hoc q̄tum ad contrariam.

29 **Contraria tutele.** Istam dereliquit sanct⁹ Blasius vt dixi in ꝑxima p̄cedēti: ⁊ competit vero tutori aduersus pupillū si aliquod necessario vel vtiliter impendit ad repetēdū illud a pupillo. De hac loquiť tex. in l. j. ⁊ per totū ff. de contra. ⁊ vti. act. tut. ⁊ idem est in curatore. d. l. j. §. hec actio. ⁊ tunc demū cōpetit si scilȝ est finitū officiū. d. l. j. §. finito. Secundo ꝙ sit simplex. Item ꝙ singularis: dic vt in p̄cedēti. Quarto ꝙ nō infamet: probat expresse tex. in §. ex quibusdam. instituta de pena teme. litigantiū. l. furti. §. finali. ff. de infa. Quinto est ꝑtoria: vt d. l. j. in principio. ff. de cōtratabu. ⁊ vti. act. tut. lȝ directa actio tutele sit ciuilis: vt dicemus qñ erimus in actionib⁹ ciuilib⁹. Nec obst. tex. in d. l. j. in prin. in ver. ciuiliter. quia loquiť q̄tum ad obligationē que ꝯtrahitur ex gestis a tutore. Sexto ꝙ sit ꝯtraria patet ad nomē: ⁊ dixi in primo termino. ⁊ sic est manifestū ꝙ non sit directa: cum vt dixi illa sit ciuilis. Octauo videtur in persona cum veniat ex quasi ꝯtractu. §. tutores. insti. de obli. q̄ ex quasi cōtra. vt etiā dixi in p̄cedētib⁹. Nono est rei ꝑsecutoria: vt probať in d. l. j. in fi. prin. de cōtra. ⁊ vti. act. tut. Decimo ꝙ detur in simplū: ꝓbatur in eo. princi. l. j. §. qđ ergo. ⁊ §. in hoc iudicio. Undecimo videť ꝙ sit stricti iuris ex eo q2 nō reperiť in §. actionū. ⁊ ita tenet Dy. vt refert Nico. de neapo. in l. j. in prin. ff. de eo qui pro tut. tñ glo. in §. actionū. in ver. tutele. insti. de act. tenet ꝯrium scilȝ ꝙ sit bone fidei. quā approbat Dy. vt refert ibi do. Jas. do. meus. ⁊ sequiť Jo. fab. ⁊ do. Pe. de bellaper. et Nico. de neap. ⁊ etiā Areti. ⁊ vltra ratione glo. quā Dy. dicit esse debilem facit quia in iudicijs est seruāda equalitas: per. l. si cum dies. §. pe. ff. de arbi. facit etiā glo. ad hoc in d. §. actionū. in ver. pignoratitia. que idē vult de pignoratitia ꝯtraria ⁊c. ⁊ Jo. fab. mouit dubiū quare imperator nō fecit mētionē de ꝯrijs: prout dixit ex locato ⁊ ꝯducto ⁊c. q̄ habito respectu de locatore ad ꝯductorē videnť vt directa ⁊ ꝯtraria ⁊c. vide per do. Jaso. ibi. Duodecimo ꝙ sit ꝑpetua: dic vt in superiori cū sit rei ꝑsecutoria. Et est tex. apert⁹ in l. qđ ergo. §. fi. de ꝯtra. ⁊ vti. act. tu. et facit quia etiā directa actio tutele est perpetua. vt. l. tutores. C. eo. titu. ⁊ in iudicijs est seruāda equalitas. vt. s. dixi. Ultio dať heredib⁹ ⁊ in heredes. d. l. quod ergo. §. fi. de cōtra. ⁊ vti. act. tut.

30 **Depositi i quatuor casib⁹** directa et ꝯria. Primo est aduertendū ꝙ actio depositi regulariter est ciuilis: vt videbim⁹. j. inter ciuiles actiones: sed in quatuor casibus pretor dedit actionē depositi: scȝ qñ metu tumult⁹: ⁊ incēdij ruine naufragij aliquis deposuit rem suaȝ penes alium: ⁊ sic depositū descēdit potius ex necessitate q̄ ex volūtate: vnde in istis casib⁹ datur ipsi deponēti directa actio depositi que principio inest in simplū: idest dať ad rem depositā solum: sed ex inficiatione ⁊ perfidia depositarij crescit ⁊ datur in duplū. de hac actiōe habet in l. j. cum duab⁹ seq. ff. deposi. ⁊ ibi glo. in ver. in duplū. Et est tex. cū glo. in §. in duplū. insti. de act. ⁊ §. sequēs. ver. plane. eo. tit. ⁊ hoc ꝙ deť scilȝ in duplū intelligiť infra annū non autem post: vt habeť in §. sed furti quidē. ⁊ §. at ille. insti. eo. Et ratio differētie quare in deposito ex volūtate semp detur in simplū: ⁊ in hac sec⁹ est: quia hic nō potuit ita deliberare ⁊ ꝓuidere apud quem deponeret: vt dicit glo. in d. ver. plane. ⁊ in ver. dolo. ⁊ l. j. §. merito. ff. depo. Et sic ꝯsiderať ista actio directa ex parte deponētis. Itē ⁊ scđo ꝯsiderať ꝯria ex parte depositarij si aliqđ impēdit necessario vel vtiliter in re deposita: prout etiā dixi in alijs p̄cedētib⁹ ꝙ reperiunť directe ⁊ ꝯrie. Et ꝓpterea tu iuuenis aduertas ad rubricā. ff. deposi. dum dicit vel ꝯtra: quasi dicat de directa actiōe depositi et ꝯria. Et de ꝯria actione tutele est tex. in l. ei apud queȝ. in prin. ff. deposi. lȝ etiā possit loqui de alia ꝯtraria ciuilis. ⁊ vide tex. in l. quod tumulus. eo. tit. Secūdo ꝙ sit ꝑtoria: ꝓbatur in l. j. §. j. ⁊ d. §. sequēs. vħ. plane. insti. de act. Tertio ꝙ sit in ꝑsonā innuiť cum veniat ex quasi cōtractu: vt est dictū in p̄cedentib⁹. Quarto est rei ꝑsecutoria regulariter sed ex inficiatiōe crescite ⁊ est pene ꝑsecutoria cū deť in duplū. d. §. in duplum. cū alijs q̄ allť. ⁊ inde posset dici mista: vt d. §. sequēs. ver. plane. in fi. Quinto dať in simplū ⁊ qñq̄ in duplū: vt dixi. s. in primo termino. Sexto ꝙ sit bone fidei: patet q2 repetiť in §. actionū. insti. de act. Septimo pōt esse ꝑpetua ⁊ annalis ꝭm varios terminos: vt dixi. s. in primo termino: ⁊ habeť in d. l. qđ tumult⁹. ff. deposi. Octauo datur heredib⁹ et in heredes ꝭm tñ varios terminos: vt habeť etiā in d. l. qđ tumult⁹. Nono est infamatoria: vt in §. ex quibusdā. insti. de pena teme. liti. intellige de directa actione cum cōtraria non infamet: vt eo. §. sicut. in alijs cōtrarijs. Decimo est directa: patet. s. in primo termino habēdo respectū ad directā. Undecimo ꝯria patet eodē modo. Itē est singularis per dicta in publiciana. Ultimo est simplex: per ibi dicta.

31 **Uie reiecte.** Primo est sciendū ꝙ sunt opi. an ista sit prop̄riū nomē actionis vel sit adiectio ad actionem in factū que dať ex illo edicto de via publica. ⁊ glo. in l. si in agruȝ. ff. de via publi. ⁊ itine. publi. refi. videť tenere cum Joanne: ⁊ sic ꝙ non sit propriū actionis nomē. Sed ꝓpter viā reiectā deť actio in factū vel vtilis actio. l. aquilie. qđ ptȝ dū glo. ibi subdit. At qdā ita sequiť Bar. ibi. sed Jo. cremo. in arbore vult ꝙ sit propriū nomen actionis ex quo videť redargui vna opi. sancti Blasij. quam tenet in. j. q. tractatus. vbi dicit ꝙ Jo. cremo. qui fecit arborē fuit ille de quo Accur. sepissime in glo. suis mentionē facit. Nam hoc non videť verū: quia Jo. cremoñ. in arbore tenet ꝙ ista actio habeat propriū nomen de per se. ⁊ tamen Jo. glossator tenet contra in d. l. si in agrum. in glo. j. nec est dicendū ꝙ ita in hoc fuit sibi ꝯtrarius: cogitabis. Quātū ad hāc actionē tex. in d. l. si resupine fuisset sibi cōtrarius poteris videre. bene verum est ꝙ glo. in cle. fi. de testi. videť innuere cum dicto sancti Blasij nisi dicam⁹ ꝙ Jo. in hoc fuit sibi cōtrarius: cogitabis q̄tum ad hāc actionē tex. in d. l. si in agrū. videť velle ꝙ sit propriū nomē dū dicit. Uie reiecte actio dabitur. vt etiā diciť. l. qui act. vt. l. sed ⁊ si. §. iniuriaȝ. ff. ad. l. aql. ⁊ in fi. facit q2 al's genitiuus solet importare de per se. iuxta no. in rubrica de noui ope. nun. posset bene esse ꝙ hodie sit loco adiectionis cum loco cuiuslibet interdicti detur actio in factum. vt in §. fina. instituta. de inter. Et late dicetur in materia interdictoꝝ. Et qđ sit ꝓpriū nomen facit. q2 dať quanti actoris interest. d. l. si agrū. vt etiā diciť in illo interdicto de via publica ꝙ deť quāti interest. vt habeť i. l. j. §. fi. eo. ti. Et posset forte attētari ꝙ illud interdictū de via publica nō differat ab actiōe ex eo ꝙ reficiēdo qs viam publicā si reijcit in fundū alterius. ȝ istud est in capite edicti. q2 debet seruare ille q reficit veterē altitudinē. ⁊ altitudineȝ d. l. j. in prin. ver. viā. Sȝ cogitabis pro nūc nō recedo ab opinione antiquoꝝ ⁊ maioꝝ ⁊c. Et redeūdo ad terminos huius actiōis est sciendū ꝙ cōpetit illi in cuius fūdo via publica est reiecta ab alio q reficiebat forte grā dilatandi fundū suū ⁊ dať quāti interest dñi fundi. ita habeť

in.d.l.si in agrū.ff.de via publi.ꝛ itine.pub.resi. Scḋo ꝙ sit simplex:patet cū cognoscat actor a reo:vt dixi in pub. Et eodē modo ꝙ sit singularis. Quarto ꝙ sit directa:pbat quia ex verbis ꝛ mēte pretoris.d.l.si in agrū. Quinto non est cōtraria:iuxta glo.in.d.l.cōsensu.ff.de act.ꝛ obli. Sexto ꝙ nō infamet:patet cū nō sit expssum:vt in pluribꝰ dixi. Septimo ꝙ deṫ heredibꝰ ꝛ in heredes pōt pbari per.§.nō aūt.insti.de ppe.ꝛ tēpo.act.in fi.ꝛ ex his q̄ habenṫ in.d.l.si in agrū.§.fi. Octauo pbatur ex quo est rei psecutoria:per reg.l.in honorarijs.de act.ꝛ obli. Et nono ꝙ sit rei psecutoria:pbari pōt cum deṫ ex quasi maleficio:sicut dicimꝰ in his q̄ dātur ex quasi ꝯctu:ꝛ ꝯctu:vt in.§.seqūes.vsi.earū.insti.de act.ꝛ dixi in pluribꝰ pcedētibꝰ. Decimo ꝙ sit stricti iuris:patet cū nō reperiaṫ in.§.actionū. Undecimo ꝙ deṫ in simplū:pōt pbari cum datur ad interesse:vt dixi p no.in.l.si in agrū. Duodecimo ꝙ sit in psonā:pōt argui cū sit ex quasi maleficio:per.d.§.seqūes ꝛc. Ultimo ꝙ sit ptoria:pōt probari in.d.l.j.in prin.ff.de via publi.ꝛ itine.publi.resi.ꝛc.

32 **Quod metus causa.** Ante oīa sciēdū est ꝙ hec actio qḋ metꝰ causa psonalis differt ab vtili actiōe in rem q̄ daṫ metū passo:de qua.s.est visū:vt pōt colligi ex dictis p glo.ꝛ doc.in.l.metū.§.volēti.ff.qḋ me.cau. Nam ꝭm primā lec.ibi:vtilis in rem q̄ daṫ metū passo hꝫ locū qḋ metꝰ intercessit sup incorporalibꝰ:sed ista qḋ metꝰ causa psonalis qñ sup corporalibꝰ. Sed ꝭm lec. Jo.differūt:scilꝫ ꝙ actio qḋ metꝰ causa pcedat aut par cū vtili in rem vt in corporalibꝰ vtraꝗ pcedat:sed sup incorporalibꝰ solū qḋ metꝰ causa. Sed ꝭm tertiā lec.q̄ fuit Azo.quā sequiṫ Bar. per.l.si mulier.§.fi.ff.qḋ met.cau.ista actio psonalis qḋ metꝰ causa daṫ vbicūꝗ daṫ vtilis in rem:vt scilꝫ si per metū fuit trāslatū dñiū alicuiꝰ rei:vel qs p metū fuit ab actiōe liberatꝰ daṫ qḋ metꝰ causa vt qs restituaṫ in pristinū statū ꝛ q̄si reincidit in lec. Jo.vt scilꝫ ista qḋ metꝰ causa psonalis deṫ etiā vbi daṫ vtilis in rem:scꝫ circa corporalia. Sed addit illud qꝛ nūc est vtilis ista qḋ metꝰ causa vbi priꝰ erat directa ita colligitur ex opi. Azo.ꝭm vba Bar.si bene pōderabis in.d.§.volēti.versi.tertia lectura.ꝛ ita dicit glo.mag.dū dicit:ideo dic ꝭm Azo.ꝙ etiā prima psonalis daṫ vtilis ꝛc. Et ex his habes primū terminū:scꝫ cui cōpetat et qñ hec actio. Et p plena īdulgētia:vltra ea q̄ dixi.s.in vtili in rem q̄ daṫ metū passo:adde ꝙ debes scire rōne metꝰ esse pdita tria remedia:scꝫ vtilis in rem qñ sumꝰ in corporalibꝰ vt in alienatiōe alicuiꝰ rei:vtilis in psonā tam in incorporalibꝰ q̄ in corporalibꝰ.item daṫ exceptio metꝰ.puta qñ qs pmisit numerare pecuniā:ꝛ numeratio nō fuit secuta:quia daṫ illi q pmisit exceptio metꝰ ꝛ daṫ negotio nōdū pfecto:lꝫ aliquādo deṫ etiā negotio pfecto:puta si res quā dederā per metū rediuit ad me ꝛ ego ꝯueniar:quia excipiā de metu:de vtili in rem:ꝛ vtili in psonam:habeṫ in iuribꝰ palł. De hac exceptiōe est tex.cū glo.in.d.l.metū.§.sed qḋ ptor.vsi.siue impfecta.ff.qḋ me.cau. Et vide q̄ alł.s.in vtili in rem q̄ daṫ metū passo:ꝛ adde hic dicta. Scḋo ꝙ sit ptoria:est tex.in.l.j.in pn̄.ff.qḋ me.cau.ꝛ p alia iura q̄ allegaui in vtili in rē:vbi vide. Tertio est in psonā:vt in.§.pterea quasdā.in ver.in psonā.insti.de act. Est bene verū ꝙ est scripta in rem:ꝛ sic daṫ ꝯtra oēs ad quos puenit cōmodum ex metu:vt est tex.in.l.metū.§.cū aūt.ff.qḋ me.cau.in.l.ciꝫ exceptione.§.in hac.eo.tit.glo.in.d.§.cū aūt.ꝛ sic ptꝫ ꝙ daṫ ꝯtra tertiū possessorē. Hinc Bar.in.l.iij.C.eo.tit.vsi.circa hoc q̄riṫ.ꝛ vsi.sed ego.post glo.mag.ibi:reuocat in dubiū.Vñ nascaṫ hec actio psonalis in rē scripta:ꝛ pertrāsit ꝙ nascaṫ ex varijs figuris causarū q̄si ꝯhaṫ q̄dā obligatio ex sola rei peruētione.ꝛ ppterea hic actio sit in reꝫ scripta ꝛ deṫ etiā cōtra tertiū possessorē:vtilis vō in rem deṫ eo quia qs possidebat.ar.l.de eo.§.fi.ff.ad exhi.sicut alias in actione ad exhibēdū q̄ est psonalis ꝛ in rem scripta.vt.l.iij.§.est aūt.ꝛ.§.ff.ad exhi.sic etiā in pluribꝰ interdictis.l.j.§.pe.ff.de interdi.ꝛ.j.suis locis ostēdemꝰ. Quarto pōt dici ꝙ sit rei psecutoria ex eo ꝙ est in rē scripta:vt dixi.s.in vtili in rē:iuxta l.iij.ꝛ.iiij.C.qḋ me.cau. Et aliqñ est pene psecutoria:ꝛ facit cū deṫ cōtra quēlibet possidētē.l.metū.§.fi.ff.eo.ꝛ vide tex.in.l.qḋ diximꝰ.§.hꝫ actio.ff.eo.ti. Quinto daṫ in simplū regulariter:sed si res nō restituiṫ in quadruplū īfra annū vtilē ꝛ post annū in simplū.d.l.iiij.ꝛ.l.si cū exceptione.§.j.ꝛ seq.ꝛ.§.in hac.in fi.ꝛ.§.hec aūt act.ff.eo.cū his q̄ alł.s.in vtili in rem ad istū terminū:vide etiā in.§.quadrupli.ꝛ.§.itē actio.isti.de act. Sexto ꝙ sit stricti iuris:patet cū nō reperiaṫ in.§.actionū. Septio est arbitraria:vt in.§.pterea quasdā.insti.de act.in.l.si cū exceptione.§.hec aūt actio.ff.qḋ me.cau.cū simi. Octauo pōt dici ꝙ sit ppetua ex eo qḋ est psonalis ꝛ psonales durāt per.xxx.annos.l.pe.vsi.quas oēs.C.de ꝯsti.pecu.sed est aduertēdū quia ꝭm glo.in.d.l.iij.C.quod me.cau.in ver.munitꝰ.quā dicit Bar.no.lꝫ ista actio sit psonalis nō tñ durat.xxx.annis ꝯ.d.l.pe.sed solū.Et rō est ꝭm glo.palł.ꝛ etiā Bar.qꝛ cum hec actio sit in rē scripta:ꝛ sic excedat suos terminos cū deṫ ꝯ quēlibet possidentē:vt.s.est dictū:excedit etiā a suis terminis.arg.l.fi.in fi.C.d edi.diui adria.tol.ꝛ p ꝯseqūēs nō durat sicut alie psonales:vide ibi. Item hoc intellige q̄tū ad rei psecutionē:ꝛ sic ad simplū:quia ad quadruplū nō durat nisi per annū:vt.s.dixi. Nono daṫ heredibꝰ ꝛ alijs successoribus:vt dixi in vtili in rem.l.qḋ diximꝰ.§.hec actio.ff.qḋ me.cau.vide q̄ dixi in vtili in rem circa hunc terminū. In heredes daṫ in id qḋ ad eos puenit.d.§.qḋ diximꝰ. Decimo nō īfamat:p ea q̄ in publiciana ꝛ alijs dixi:ꝛ ita firmat glo.in.l.si cū exceptiōe.§.eū qui.ff.qḋ me.cau.lꝫ Pla. diserit ꝯrium ex eo ꝙ admittat secū aliā actionē de dolo:ꝛ etiā descendat ex causa famosa.sed nō obstat sicut alias est in interdictis.l.necꝗ.ff.de vi ꝛ vi arma. Item als in ꝯditionibꝰ.l.cessat.ff.de act.ꝛ obli.ꝛ ita sequiṫ Bar.in.d.§.eum qui. Undecimo ꝙ sit vtilis patet ex dictis in primo fundamēto. Itē non ꝯria:per dicta in pcedēti. Item est singularis et simplex:vt clare patet.

33 **De dolo malo.** Hec cōpetit illi qui recepit dānū dolo malo alicuiꝰ:vel si quis aduersus ipsum dolose verseṫ ꝯsulēdo vel qḋ simile dolo faciēdo:tunc si non superest ei aliqua actio qua possit experiri datur sibi hec de dolo.ita probatur in.l.j.§.j.ꝛ per totū.ff.de dolo. Itē est aduertēdū ꝙ datur cū cause cognitiōe:nec pōt dari p modica quātitate:sed dꝫ excedi sūma duoꝝ aureoꝝ:vt.l.si olim.§.fi.ꝛ.l.seq.cum prin.l.nō dꝫ.ff.de dolo.habeṫ in.§.gallinarū.insti.de re.diui. Nec etiā daṫ ꝯtra quasdā psonas:de qbꝰ habetur in.d.l.nō debet. Sed eo casu eius loco daṫ in factū actio q̄ verbis temperaṫ cū debeat fieri mētio bone fidei:vt videṫ trāsire Bar.post Altramō.in.d.l.nō debet.ꝛ Cy.in.l.si supstite.C.eo.tit. Et vt etiā dicit sanctus Blasiꝰ hic est multū aduertēdū sup quo ꝯctu interuenerit dolus:aut in ꝯctu bone fidei aut stricti iuris:de quo habeṫ i.l.elegāter.p glo.et oēs.eo.tit.in.l.si qs cū aliter.de ver.obli.maxime p repetētes ibi addit etiā vnū verbū ꝙ dolus dꝫ esse talis qui cadat in cōstātem virū als ascriberet leuitati ꝛ fatuitati potiꝰ q̄ dolo:per ea q̄ habenṫ per Inno.in.c.cū dilectꝰ.ff.de his q̄ vi metusue cau.ꝛ ibi etiā per do. Abba.ꝛ dicit esse mēti tenēdū p articulis faciēdis in hac actiōe:ita sanctꝰ Blasius. Aduerte circa hoc quia si est verū est multū no.ꝛ pōt dupliciter intelligi:scilꝫ ꝙ dolus adhibeaṫ a cōstāte viro vt teneaṫ de dolo:vel ꝙ dolus adhibeaṫ cōtra ꝯstātē virū als dolosus nō teneaṫ de dolo. Intelligēdo primo modo credo ꝙ nō sit verū. Primo p bonū simile:quia in actiōe qḋ metꝰ causa Iurisꝯsultꝰ interptaṫ de metu qui cadat in ꝯstātissimo viro:vt.s.diximꝰ.ꝛ.l.metū.§.j.ꝛ.ij.ff.qḋ me.cau.quasi non ꝯtentꝰ de simplici metu. Sed in hac actione de dolo nō fuit aliter dictū:igiṫ.argu.c.ad audiētiā.cū simi.de deci. Item ꝛ fortiꝰ si hoc esset verū seqreṫ ꝙ pupillus esset ꝯstās vir:cum pupillꝰ possit cōmittere dolū ꝛ teneri de dolo:per.l.barū.§.itē in cause.vsi.ego arbitror.ff.de dolo.pupillus autē est infirmi ꝯsilij ꝛ captionibꝰ potiꝰ suppositꝰ.l.j.cū simi.ff.de mino.ergo.c. Item restringereṫ diffinitio doli vt nō intelligaṫ in personā pupilli ꝛ similiū psonarū:ꝯtra.l.j.§.dolū.ff.de dolo.ꝛ per hoc primo modo non pōt intelligi. Itē ꝛ altero modo nō pōt stare primo per tertiū fundamētū.s.adductū. Itē seqreṫ ꝙ quis ex suo dolo pmiū reportaret cōtra.l.fi.in fi.C.si cer.peta. Sed forte voluerūt ita intelligere ꝙ ex quo minoribꝰ non potest dari actio de dolo ex quo est famosa:ꝛ daṫ in subsidium vbi alia non datur.d.l.j.§.verba.ibi alia actio nō erit ꝛ cum minoribꝰ detur in integrū restitutio si sunt decepti.l.j.ꝛ.l.diuus.§.nec intra has.ff.de in inte.resti.ꝛ.l.j.§.idem pōponius.ff.de dolo. Correlarie sequiṫ ꝙ actio de dolo non possit cōpetere in cōstātibus ꝛ sic minoribꝰ cum requiraṫ ꝙ dolus cadat in ꝯstantem virū:ita credo ꝙ possit bene se intelligere sanctꝰ Blasius:lꝫ verba sua non ostēdant hunc spiritū.ꝛ ad.c.cum dilectꝰ.responde plene ꝙ nihil facit quia non videnṫ decepti qui meliorē vitā elegerūt:vt dicit ibi glo.fi. Et etiā ex alio:quia ibi sumus in spiritualibꝰ in quibꝰ cum etiā non habeat locū in integ.resti.a fortiori nō habet locū actio de dolo que est famosa:cum facilꝰ cōcedaṫ restitutio q̄ actio de dolo.per.d.l.diuus.§.nec intra has.ꝛ.d.§.idē pōponius. Ita ego intelligerē pro nūc istos terminos in quibꝰ tu cogitabis:quia nō legi apud alios. Scḋo hec actio est ptoria:vt.ff.de dolo.l.j.in prin.ꝛ.§.ait pretor.ꝛ.l.si oleū.§.fi.ꝛ.l.itē exigit ptor.ff.eo.titu. Tertio est in psonā:vt.§.pterea.vsi.in psonā.insti.de act.cū simi. Quarto pōt dici ꝙ sit rei psecutoria:quia daṫ in id qḋ ad aliquē puenit.sed si ex dolo.§.itē si qd.l.si plures.§.hec actio.ff.de dolo.cū simi. Aliqñ autē est pene psecutoria cū possit iurari in litem ꝛ ꝯtumacia reus cōdēnari quanti iuratū est vel iudicis arbitrio.vt.l.arbitrio.§.j.ff.eo. Quinto ꝙ deṫ in simplū:ptꝫ in.d.§.hec actio.ꝛ.d.§.itē si qdē. Sexto ꝙ sit stricti iuris:pbaṫ ex.§.actionū.insti.de act. Septio nō est ppetua sed durat tm̄ per duos annos ꝯnumerādos a die cōmissi doli ꝯtinuo:vt habetur in l.fi.ꝛ vide.C.de dolo. Et in hoc sunt correpta iura antiqua:vt.l.iij.vbi vide.C.eo.tit. Octauo pōt dici ꝙ deṫ heredibꝰ per.§.non autē.insti.de perpe.ꝛ tēpo.act.in.l.heredibꝰ.ff.de dolo.in heredes datur de eo qḋ ad eos puenit.d.l.heredibꝰ.ꝛ.l.si plures.§.hec actio.ꝛ.l.in heredē.ff.eo.tit.cum simi. Nono est actio famosa.l.j.§.ptor ait.ff.de dolo.d.§.ex quibusdam.insti.de pena teme.liti. Decimo ꝙ sit directa:patet quia ex vbis ꝛ mēte ptoris iuribꝰ in secūdo termino alł. Itē nō est ꝯria:vt in pcedentibus dixi. Item ꝙ sit singularis ꝛ etiā simplex:patet manifeste. Adde et decimoquarto ꝙ est arbitraria in.d.l.arbitrio.§.j.ff.de dolo.insti.de act.in.§.preterea.cum simi.ꝛc.

34 **Furti manifesti.** Primo est sciendū ꝙ hec actio cōpetit illi cuius interest furtū illud manifestū non esse factū:ꝛ de hac habetur in.§.furti autem actio.insti.de obli.que ex deli.nascū.cum simi. Nec refert an ille apud quē res est subtracta sit dñs vel non dūmodo eius intersit.vt.d.§.furti.ꝛ.§.fi.insti.vi bono.rap. Et fur manifestꝰ dꝛ qui facto furto anteꝗ ad locū destinatū rem perferat deprehēditur in publico vel priuato loco:siue a domino:siue a quocūꝗ:vt habetur in.l.iij.iiij.et.v.ff.de fur.imo plus ꝙ si dum fur fugiat abijciat furtum etiam erit fur manifestus:vt est textus in.l.si

quis in

quis in seruitute.§.sed celsus.ff.de fur.habet etiã in manifest⁹ insti.de obli.que ex deli.nascũ.et l.vulgaris.ff.eo.et in.c.vulgaris.de peni.dist.j. Et si aliqs caperet furẽ nõ posset ipsum retinere vltra.xx.horas:iuxta ea q̃ habent in.l.capite qnto.ff.de adul.al's qs incideret in penã priuati carceris.de qua in.l.j.C.de priua.car.Etiã q laicus caperet furẽ:vt per Bar.in.d.l.si qs in seruitute.et p Bal.in.c.cũ nõ ab homine.de iud. refert sanct⁹ Blasius bis.Est etiã aduertẽdũ q pena furti manifesti est in quadruplũ in quo nõ cõtinet rei psecutio cũ absq̃ q̃druplo ad rem ipsam possit agi ꝯdictione furtiua vel rei vẽdicatione.Cõdictione furtiua aduersus furẽ vel eius heredẽ rei vẽdicatione aduersus quẽcũq; possessorẽ:vt habet in.§.fi.insti.de obli.q̃ ex deli.nasc.Et q in q̃druplo non insit rei psecutio:pbat in.d.§.fi.dum dicit ad pene tm̃ psecutionẽ. et pbat in.§.sic itaq;.ibi:ait extra penã &c.isti.de act.Et q agat ad quadruplũ intelligit infra annũ:post annũ vo dat in simplũ.Jn eo aũt qd dixi q põt dari ꝯdictio furtiua et rei vẽdicatio:est intelligẽdũ si quis sit dñs.Si aũt nõ sit dñs qd remediũ babeat:vide Bar.in.l.manifestissimi.C.de fur.per Ange.are.in.d.§.fi.insti.de obli.que ex deli.nascũ.Itẽ est vlteri⁹ sciẽdũ q ista actio que dat ad quadruplũ et alie:vt.s.cuz sint ciuiles per.d.§.fi.dicta causa esset agitãda corã iudice causarũ ciuiliuz sicut alias cause criminales nõ agitant corã iudice ciuiliũ:vt habetur in.l.solem⁹.§.latrũculator.ff.de iudi.cum simi.lz in ꝯtrium videat tex.in l.eo.C.de agen.in re.lib.xij.Jtem etiã possit agi criminaliter:vt habet in.l.fi.ff.de fur.sed in hoc est etiã pro iuuenib⁹ aduertendũ an scilz pro furto qs de iure possit suspẽdi:et in hoc nõ reperies multa iura.De iure ffor.reperit tex.qui facit mẽtionẽ de pena furcarũ in.l.capitaliũ.§. famosos.ff.de pe.qui tñ duob⁹ modis intelligit:vt.j.dicã.De iure nouo est tex.in aut.sed nouo iure.et in corpore vñ sumit.C.de ser.fugi.qui dicit q pro furto qs nõ morit.Est et ali⁹ tex.magis nouus in.§.si quis quinq; solidos.in aut.de pa.tenẽ.in.x.col.Sed fm Bar.in.d.§.famosos.fm vnã lec.qñ fur est famosus de iure ffor.potest suspẽdi per illũ tex.sec⁹ qñ nõ est famosus.et ita loquit tex.in.d.aut.sed nouo iure.et tex. in.l.fi.ff.de fur.Sed de iure nouissimo vltra quinq; ducatos quis potest suspẽdi al's fustigabit:ita loquit tex.in.d.§.si qs quinq;.Et ita etiã firmat glo.in.§.iniuria.in aut.de pa.iura.fir.lz quidã per illũ tex.velint in hoc esse reuersum ad leges antiquas:prout refert Bar.in.d.§.famosos.qui tandẽ tenet illã glo.in pũcto iuris:lz perviã statutor dicat esse prouisum in qualibet ciuitate.Quis aũt dicat famosus latro:vide glo. et doc.in.d.§.sed nouo iure.et Bar.in.d.§.famosus.vide in materia maxime Bal.et Sali.in.d.aut.sed nouo iure.Uide etiã in materia vnũ mirabile dictũ Bar.in.l.si dominiũ.ff.de fur.q scilz ex mutatiõe territorij noua nascit actio furti ad vindictã publicã:et dicunt furta multiplicari per qd multi suspẽdunt:vt refert Ang.are.que vide in.§.j.in.j.col.isti. de obli.q̃ ex deli.nascũ.Secũdo q sit ptoria:est tex.in.§.furti aũt.insti. de perpe.et tẽpo.act.cum si.Tertio q sit in psonã:patet cũ veniat ex delicto:prout dixi in his que veniũt ex ꝯctu per.d.§.sequens.insti.de act. Quarto q sit rei psecutoria:satis patet ex dictis.s.in primo ei⁹ termino.Quinto q det in quadruplũ:superi⁹ dixi et allegaui.Sexto q stricti iuris:patet in.d.§.actionũ.Septimo q sit ppetua vel tpalis:patet ex allegatis in termino.s.Octauo q detur heredib⁹:pbatur in.§.non autẽ.insti.de perpe.et tẽpo.act.et.§.penales.Jn heredes:nõ nisi de eo q ad eos puenit:per dicta in alijs &c.Nono q infamet:pbat in.l.furti.ff. de infa.in.§.ex quibusdã.insti.de pena teme.liti.cũ simi.Decimo q directa:patet quia ex verbis et mẽte.Undecimo q nõ ꝯria:clarũ est.Jtez q singularis et simplex:plane intelligas &c.

35 **Furti aduersus** nautas caupones stabularios.Anteq̃ vadã vlteri⁹ primo est aduertendũ q Jo.in arbore sua posuit istam actionẽ furti aduersus nautas &c.Deinde in duob⁹ alijs circulis posuit duas actiones in factũ.Una est in simplum aduersus caupones &c.Alia in duplũ:et ambe dicũtur in factuz. Et lz sanct⁹ Blasius statim post illã furti subdat illas duas:tñ nos sequemur ordinẽ arboris Jo.Et de illis suis locis dicem⁹.Ad hanc dicas q cõpetit illi cui est factũ furtũ in caupona naui vel stabulo alteri⁹ per suos famulos:quor opera dicti naute:scz caupones vel stabularij vtunt vel etiã q ꝯsilio caup.nau.et stabu.furtũ sit factũ.Et hec actio datur in duplũ.et de his est tex.i.l.j.in pn.et.§.nauigãdi.ff.fur.aduer.nau. caupo.stabu.Et est in electione ipsi⁹ qui rem amisit an velit agere hac actione pretoria cõtra exercitorẽ nauis:an non ꝯtra furẽ actionẽ furti et sic actione ciuili.d.§.nauigãdi in flumi.Et fm Bar.in rub.ff.eo.tit. referẽdo Dy.et Roffre.in libellis suis ista actio appellat in factũ aduersus nau.caupo.&c.nec est actio furti manifesti vel non prout quidã dicunt.Et vltra Bar.hoc pbatur in.d.§.nauigãdi.in fi.iũcta glo.in ver. experiri.Que autẽ sit differẽtia inter hanc actionẽ et illã:de qua in titu. nau.caupo.stabu.glo.in rub.ff.eo.tit.et in rub.fur.aduer.nau.et dicta col ligit ex glo.in.l.licet.§.in factũ.ff.nau.cau.ponit plures differẽtiasque aũt sint bone:et que nõ:vide Bar.in.d.rub.ff.fur.aduer.nau.Ad illud autẽ qd dixi q hec actio datur in duplũ est aduertẽdũ:quia lz glo.in.d. rub.ff.nau.caup.dicat q in hoc duplo insit rei psecutio:tñ fm Bar.in d.rub.vult dicere ꝯrium:vt.l.in hoc duplo nõ insit rei psecutio:sed totum sit pena.Et q sit actio in factũ:pbat tex.opti.in materia ista.in.§. item exercitor.insti.de obli.q̃ ex quasi deli.nascun.in.l.fi.§.hec actio.ff. nau.cau.stabu.reliqua p terminis vide in locis preall.et dicet cõ erim⁹ circa illas duas actiones in factũ:de quib⁹.s.mẽtionẽ habui.Scdo q sit ptoria:est tex.in.d.l.j.§.nauigãdi in duob⁹ locis.ibi:ex edicto ptoris. et ibi:iure honorario.et.l.fi.§.hec iudicia.ff.nau.caupo.Tertio q sit in personã probat cum veniat ex quasi delicto.d.§.fi.insti.de obli.que ex quasi deli.Quarto q sit rei psecutoria:pbat in.d.l.j.et est etiã pene persecutoria:vt ibidẽ.Quinto q sit duplũ:probaui.s.in primo termino. Sexto q sit stricti iuris:patet in.d.§.actionũ.Septimo põt dici q sit perpetua q̃tũ ad rei psecutionẽ annalis sit q̃tum ad penã.per ea que habent in.l.in honorarijs.ff.de act.et obli.Et satis patet ex his que dixi in prima pcedẽti:vide tex.in.d.l.fi.§.hec iudicia.Octauo q det heredibus ex tex.in.d.§.fi.insti.de obli.que ex deli.nascũ.sed ꝯtra heredes nõ datur.d.l.fi.§.hec iudicia.ver.in heredẽ.Nisi dicamus q teneant de eo qd ad eos peruenit pront dicit in multis penalib⁹:vt in.§.pe.insti.de perpe.et tẽpo.act.Nono non infamat per dicta in pub.Jtem est directa per dicta in pcedenti.Jtem non est cõtraria eodẽ modo.Jtem simplex et singularis vt in precedẽti &c.

36 **Serui corrupti.** Hec cõpetit dño serui aduersus illũ qui suo ꝯsilio et persuasionib⁹ seruũ talẽ corrupit:vel q hortat⁹ sit eum ad furtũ faciendũ:vel qd simile delictum:vel cum deteriorẽ fecerit animo et morib⁹ puta ꝯtumacẽ domino luxuriosum:et sic de similib⁹:prout hec omnia probant in.l.j.et seq.ff.de ser.corru.in.l.si quis psuaserit.C.eo.§.vnde.insti.de act.et oblig.que ex deli.nascũ.et.§.in duplũ.in ver.itẽ serui.insti.de act.Et datur in duplũ: vt dictis iurib⁹:bene verũ est in duplo inest simplũ cum nõ sit totũ pena:tex.est in.l.vt tantũ.§.in hac.ff.de ser.corru.glo.in.l.j.in prin.ver.in duplũ.eo.tit.Et est aduertendũ q habet locũ in seruis corruptis solũ: quia si corrũperet filiusfami.tũc nõ habet locũ hec actio.Sed succedit vtilis actio et respectu interesse potest deferri iuramẽtũ in litẽ reseruata taxatione iudicis:vt est tex.et ibi bona glo.et doct.in.d.l.vt tantũ.§.j. ff.eo.Secũdo q sit simplex.Jtem q singularis.Jtem q non cõtraria sunt termini manifesti per sepe dicta pcedentib⁹.Quinto q sit ptoria: est tex.in.l.j.in prin.ff.de ser.corru.cum simi.Sexto q sit in psonã pbatur cum sit ex delicto:vt dixi plurib⁹ alijs.et q sit ex delicto:est tex.in.l. in hoc iudicio.ff.de ser.corrup.Septimo q sit rei psecutoria q̃tum ad rez:patet ex.j.dicẽdis.Octauo datur in duplũ:vt.l.doli.§.hec actio.j.et l.si quis.§.fi.et.l.vt tantũ.§.in hac.ff.de ser.cor.d.versi.itẽ serui.insti.de act.intelligẽdo sane q insit rei psecutio:vt dixi in pmo termino.Et ex hoc arguit q sit etiã psecutoria.Nono est stricti iuris.d.§.actionũ.Itẽ est ppetua et nõ tpalis:vt est tex.in.l.hec actio.ff.de ser.cor.intellige sane q̃tũ ad rem psequẽdã:al's est annalis:per reg.l.in honorarijs.de ac. et obli.cogi.Undecimo datur heredib⁹:vt.d.§.hec actio.Jn heredes nõ dat ex eo q penalis:per illũ tex.Nisi saltẽ de eo qd ad eos puenit:vt in pcedenti dixi.Jtem non infamat per dicta in publiciana.Ultimo est directa cũ veniat ex verbis et mẽte ptoris:vt late dixi in publi.lz reperiat q̃nq; vtilis vt in vsufructuario cui dat vtilis si sit corrupt⁹ seruus in quo vsumfructũ habet.l.si quis seruũ.§.si in seruo.ff.de ser.cor.

37 **Ui bonor raptor.** Hec actio cõpetit illi cui⁹ bona per vim ablatiuã rapta et ablata sunt dũmodo sint mobilia que asportari possunt:habet in toto titu.ff.vi bono.rap.et insti.eo.per glo.in.l.j.C.de his q̃ vi metusue cau. Et intra annũ datur in quadruplũ in quo inest rei psecutio:post annũ in simplũ.insti.eo.ti.in prin.et in.l.ij.in prin.et.§.in hac actione.ff.eo.tit. quot aũt sint genera violẽtiarũ:vide glo.in.d.l.j.C.qd me.cau.et glo.in l.extat.ff.eo.tit.Et dato casu q aliquis ex loco vbi nullus erat rem abstulisset an teneat furti vel vi bo.rap.vide que habent in.l.si qs ex domo.ff.de fur.per Bar.in.l.j.ff.vi bono.rap.vide etiã sanctũ Blasiũ hic qui refert et sequit.Scdo q sit ptoria:est tex.in.d.l.ij.in prin.ff.vi bono. rap.insti.eo.in pn.Tertio q in personã:patet cum veniat ex maleficio: vt in plurib⁹ alijs dixi.Quarto q sit rei psecutoria q̃tũ ad rem patet cum post annũ detur in simplũ:vt iurib⁹ alleg.in primo termino lz infra annũ sit pene psecutoria.Jtẽ q detur in simplũ et in quadruplũ fm varios terminos iam est declaratũ.Jtem q sit stricti iuris:patet in.d. §.actionũ.Jtem q sit perpetua q̃tũ ad ipsam rem:patet vt.s.lz q̃tum ad penã annalis.Octauo dat heredib⁹:tex.est in.l.ij.§.fi.qui incip.hec actio.ff.vi bono.rap.Contra heredes nõ datur:vt ibi habet.sed an det pro eo saltẽ in quo essent facti locupletiores:in tex.in ver.an tamẽ.vide cum glo.et docto.&c.Nono est infamatoria.l.j.ff.de infa.§.ex quibusdã. insti.de pe.teme.li.Decimo est directa:quia ex verbis et mẽte:vt.s.dixi in alijs.Sed aduerte quia glo.insti.vi bo.rap.in prin.in versi.vtilis.videtur tenere q ita demũ hec actio sit directa si plures res rapte sunt. Sed si vna tm̃ sit vtilis:ita videt trãsire glo.in.ij.oppo.iuxta theoricã traditã ad.l.qui filiũ.§.sabini.post glo.ibi.ff.ad trebel.Ange.are.in.§. respõsa prudẽtũ.insti.de iu.na.gen.et ciui.Sed ille tex.insti.vi bo.rap. in prin.dum dicit:q actio vtilis est etiã si quis vnã rem minimã rapuerit:innuit ꝯrium imo si hoc esset verũ seq̃ret q semp hec actio esset vtilis per dictionẽ etiã ibi positã que implicat quasi dicat non solũ si plures res rapte sunt est vtilis actio vi bo.rapt.sed etiã qñ vna solũ.vnde melior videt prima opi.glo.ibi dicẽtis vtilis est:idest efficax.vel potest dici vtilis est:idest prodest:quasi possit intẽtari hec actio nõ solũ pluribus reb⁹ raptis:sed etiã vna.Undecimo nõ est ꝯria per dicta in alijs. Jtem est singularis.Ultimo est simplex per dicta in publi.&c.

38 **Iniuriarum que non** descēdit ex lege cornelia. Primo est sciēdum ꝙ actio iniuriarū reperit̄ duplici iure introducta: iure scilꝫ ꝑtorio ⁊ ciuili. Et hinc est ꝙ altera dr̄ ꝑtoria quam nunc tangā. Altera ciuilis de qua dicem⁹ inter ciuiles. Pro nūc breuiter scias ꝙ hec q̄ est ꝑtoria cōpetit extra tres casus in quib⁹ cōpetit ciuilis: de qb⁹ est tex. in. l. lex cornelia. in prin. ff. de iniu. in. §. sed lex cornelia. insti. eo. tit. ⁊ ibi glo. in ver. introduxit. scꝫ cum quis fuit pulsat⁹ vel verberat⁹ vel quis p vim intrauit eius domū. In alijs casib⁹ cōpetit hec iniuriarū ꝑtoria: puta ꝙ alicui iniuriose fit dictū ꝯuitiū: vel qd simile: vt habet̄ in. l. si non conuitij. C. de iniu. in. l. pretor. in prin. ff. eo. in. l. item apud labeonē. §. ait pretor. eo. tit. Et in hac actione fit estimatio per iuramēta actoris s̄m suaꝫ estimationē ⁊ taxationē iudicis: s̄m glo. in. l. iniuriarū estimatio. ff. de iniu. in. l. lex cornelia. in prin. eo. tit. ⁊ glo. in. §. sed lex. ⁊. §. pena. insti. eo. qđ aliter ꝓcedit in actione ciuili vbi iudex estimat: vt dr̄ in locis prealle. lꝫ Bar. in. d. l. iniuriarū estimatio. post Azo. in sum. C. eo. titu. dicat veriorem esse opi. ꝙ non differāt in hoc ꝑtoria ⁊ ciuilis: per. l. sed si vnus. §. seruus meus. ⁊. l. item apud labeonē. §. qđ ait pretor. ff. eo. de quo ibi vide. ⁊ in. d. l. si non cōuicij. C. eo. ⁊ adde que dicam in actione ciuili iniuriarū ad vtriusq̄ declarationē. Secūdo ꝙ sit ꝑtoria: patet in iuribus prealle. cum simi. Tertio ꝙ sit in personā ꝓbatur cuꝫ veniat ex delicto: vt in multis dixi. Quarto est pene ꝑsecutoria cum det̄ solū ad vindictā non ad aliqd qđ est de ꝑrimonio absit: ita ꝓbat̄ in. l. pretor. §. j. versi. qđ ergo. et. l. j. in fi. ff. de iniur. dum dicit. vt vindicet̄ nō vt dānū sarciat̄. Itē pōt dici qđ det̄ in simplū: hoc est ad id qđ est in estimatione deductū secuta iudicis taxatione nec reperit̄ prius simplū cui posset addi dupluꝫ vel quadruplū. Sexto est stricti iuris: vt. d. §. actionū. Itē non est perpetua sed durat anno: vt. l. si non ꝯuicij. §. j. C. de iniur. Qualis autē sit iste annus: vtilis an ꝯtinuus: dic vt ibi: ⁊ vide in. §. pena. insti. eo. Item non est trāsitoria ad heredes cū nō detur heredib⁹ vel cōtra. l. iniuriarum. in prin. ff. eo. Et ratio est qꝛ nō dicit̄ in bonis nostris ante lit. cōte. l. iniuriarū actio. ff. eo. vide tex. ⁊ glo. in. §. non oēs. versi. sed heredib⁹. insti. de perpe. ⁊ tēpo. act. Item infamat. l. j. ff. de infa. §. ex quibusdam. insti. de pena teme. liti. l. j. §. ꝑtor. in prin. ibi: qui famosam actionē. ff. de iniur. Decimo qđ directa patet: quia ex verbis ⁊ mēte. Et qđ nō ꝯria ⁊ qđ singularis ⁊ vltimo sit simplex sunt termini manifesti per late dicta in alijs maxime in publi.

39 **In factum subsidiaria** legis aquilie. Primo est sciēdū ꝙ hec actio habet locū qñ alicui est datū dānū vel iniuria: de nō corpore in nō corpus: vt ponit̄ exēplū in. §. fi. insti. ad le. aqui. tūc qꝛ nō pōt habere locū directa nec vtilis actio. l. aqlie ꝑtor supplet hāc in factuꝫ actionē: vt est tex. no. in. l. qꝛ actionū. ff. de ꝑscrip. ver. qđ de vt. §. fi. Et plene declarabit̄ cū erim⁹ in directa actiōe. l. aqui. q̄ est ciuilis. Scđo qđ sit ꝑtoria: est tex. in. d. §. quia actionū. ff. de ꝑscrip. ver. ⁊. d. §. fi. cum fi. Et qđ in ꝑsonā patet etiā cum descēdat ex delicto: vt in ꝑceden. ⁊ plurib⁹ alijs dixi. In alijs decē terminis dicas vt late dicam in directa actiōe. l. aquilie: inter ciuiles: ⁊ tumet interim potes inuestigare ⁊c.

40 **In factum loco** cuiuslibet interdicti. Anteꝗ descēdam ad terminos interdictor plura ꝑncipalia ꝑmittēda duxi ad euidētiā: quib⁹ visis quā facillima tibi erūt interdicta. Primū igit̄ est ꝙ hodie loco cuiuslibet īterdicti est ꝓdita vtilis actio in factū: vt habet̄ in. §. fi. insti. de interdi. ⁊. l. incerti. ⁊. l. fi. C. eo. Sed aduerte ꝙ lꝫ hodie nō ꝓponant̄ interdicta cū illa solēnitate vt olim: tñ extra ordinē possent ꝓponi. vt. d. l. incerti. Et ita sentit glo. ī l. j. §. restituēde. ff. vti possi. in glo. in ver. p actionē. Scđo ꝑmitto ꝙ sunt plura genera actionis in factū: vt est glo. no. in. d. §. fi. in rub. ff. de ꝑscri. ver. ⁊. l. quoties. eo. tit. vbi vide. Tertio ꝙ lꝫ plures reperiant̄ diuisiones interdictoꝝ: vt in toto titu. insti. de interdi. tñ ego recollegi plures alias: vt. j. patebit. ⁊ ꝑfiteor apud neminem legisse. Prima igit̄ diuisio interdictoꝝ sit ꝙ q̄dā dant̄ respectu diuinarū rerū: quedā respectu humanarū. Ista diuisio ꝓbat̄ in. l. j. vsi. et sciēdū. ff. de īterdi. respectu rerū diuinarū interdicta sunt: ne qd in loco sacro de mor. infe. de sepul. edi. respectu humanarū sunt oīa alia. Scđa diuisio q̄ pōt dici respectu effectus est quia q̄dā dicunt̄ exhibitoria: q̄dā restitutoria: q̄dā ꝓhibitoria: et q̄dā mista. Hec diuisio ꝓbat̄ in. l. j. §. interdictoꝝ aūt. ff. de interdi. Et exhibitoria sunt de lib. bo. exhi. de lib. exhi. insti. de interdi. §. exhibitoria. Prohibitoria ne qd in loco pub. ⁊ de mor. īfe. §. ꝓhibitoria. īsti. eo. Restitutoria vt īterdictū de vi ⁊ vi arma. quo. bono. ⁊ simi. Mista sunt ne vis fiat ei. de lib. exhi. Nā ꝑmo ꝓhibet ꝑtor inferri vim possessori: et amissam cogit restituere. l. pe. §. cum ꝑtor. ff. ne vis fiat ei. l. j. §. interdictorū. de iterdi. Sed aduerte ꝙ huic diuisioni posset addi quintū membrum vt q̄dā interdicta dicant̄ deductoria vt interdictū de lib. dedu. ꝑ tex. in. l. iij. §. j. ⁊ seq. ff. de lib. exhi. lꝫ hoc mēbrū nō posuerit Iuriscō. dicam sup eo. Tertia diuisio est respectu tpis pro quo dant̄ interdicta: qꝛ quedā dant̄ in tp̄s ꝑsens: q̄dā in tp̄s ꝑteritū. ista ꝓbat̄ in. l. j. §. interdictoꝝ q̄dā. ff. de iterdi. In ꝑsens tp̄s dant̄ vti possi. ⁊ vtrobi. qꝛ ille q reperit̄ possessor tpe lit. ꝯtesta. ille vincit dūmō nō vi: nō clam: nō ꝑcario possideat: ita habes in. §. hodie. insti. de iterdi. in. l. j. ī fi. ff. vtro. In tp̄s ꝑteritū dant̄ vt. ff. de iti. actuq̄ pri. de aqua quoti. ⁊ esti. l. j. Quarta diuisio fit respectu tpis intra qđ dant̄ interdicta: qꝛ q̄dā sunt annalia: q̄dā perpetua. ista ꝓbat̄ in. d. l. j. §. fi. ff. de interdi. Et annalia sunt vt iterdictū vnde vi. l. j. in ꝑn. ff. de vi ⁊ vi arma. Perpetua vt de tab. exhi. l. iij. §. fi. ff. de tab. exhi. cū simi. Et adde distinctiūculā ꝙ aut sunt interdicta que ꝯtinēt rei ꝑsecutionē: ⁊ tūc dant̄ perpetuo nisi sint ex maleficio. Si vo nō ꝯtinēt rei ꝑsecutionē terminant̄ anno nisi de eo qđ puenit ad heredē: vide in. l. in honorarijs. de act. ⁊ obli. in. l. ij. in ꝑn. ff. de vi ⁊ vi ar. in §. nō aūt oēs. insti. de perpe. ⁊ tēpo. act. cū simi. Quinta diuisio est respectu ꝑsonarū quib⁹ cōpetūt: quia q̄dā simplicia. ista ꝓbat̄ in. l. ij. in ꝑn. ff. de interdi. Simplicia sunt vt exhibitoria ⁊ restitutoria īterdicta hoc est vbi cognoscit̄ actor a reo. Duplicia prout est interdictū vti possi. et vtrobi vbi nō cognoscit̄ actor a reo: vt habet̄ in. §. tertia. īsti. de īterdic. d. l. ij. in ꝑn. eo. tit. Sexta diuisio respectu cause pro qua cōpetūt q̄dam hominū causa: q̄dā causa diuini iuris. ista ꝓbat̄ in. l. ij. §. interdicta autem. ff. de interdi. Hominū causa omnia interdicta cōpetūt excepto ne quid in loco sacro. de mor. infe. ⁊ de sepul. edi. nec ista est eadē ꝑma quia ista dicit̄ respectu cause illa respectu ꝑtinētie lꝫ videatur eadē. Septima diuisio pōt dici respectu cause quā ꝯtinēt: q̄dā enim ꝯtinēt causam proprietatis: quedā quasi ꝓprietatis. ista ꝓbat̄ in. d. l. ij. §. quedā interdicta. ff. eo. q̄dam ꝓprietatis ꝯtinet interdictū de iti. actuq̄ ꝑua. Quasi proprietatis vo vt ne qd in loco sacro. cū res sacre sint in nulli⁹ bonis. §. nullus. insti. de re. diui. Octaua diuisio est respectu possessiōis. q̄dam sunt adipiscēde possessiōis: q̄dā recuperāde: q̄dam retinēde. ista ꝓbat̄ in. d. l. ij. §. hec aūt. ⁊. §. adipiscēde. insti. eo. Adipiscēdo aūt sunt vt quorum bonoꝝ ⁊ saluanū interdictū. Recuperāde de vi ⁊ vi ar. Retinēde vt vtrobi. ⁊ vti possi. vt. §. adipiscēde. §. recuperāde. §. retinēde. īsti. eo. Nona est diuisio respectu vtilitatis ⁊ iuris: q̄dā eñ ad publicā vtilitatē sunt: q̄dā iuris sui tuēdi causa: q̄dam officij causa: ⁊ q̄dā rei familiaris. ista ꝓbat̄ in. d. l. ij. §. hominū causa. Ad publicā vtilitatē: vt interdictū de via pub. vt in flumi. pub. de cloa. ⁊ iti. pub. Iuris sui tuēdi vt de lib. exhi. Officij causa: vt de lib. bo. exhi. cū homo homini officiū debeat. l. seru⁹ ea. in fi. ff. de ser. expor. Obsequiū est inter patronū ⁊ libertū. l. obsequij. C. de neg. gest. Pietas inter patrē ⁊ filiū. l. j. §. C. eo. tit. vide glo. in d. l. obsequij. Causa rei fami. sunt vt de itine. actuq̄ pri. vti possi. vñ vi. quo. bo. ⁊ quo. leg. ⁊ simi. Et habes diuisiōes ad īterdicta: nec ita aliter reperies. Quarto ad euidētiā habes scire quot sint regule affirmatiue interdictoꝝ. Et ꝑma est ꝙ oīa interdicta sunt ꝑsonalia. l. j. §. pe. ff. de interdi. lꝫ in rem scripta sint. Et aduerte quia qñ actio dirigit̄ in ꝑsonam quis ꝑsupponit quē obligatū. sed qñ in rē qs nō est obligat⁹ lꝫ moueat̄ cōtrouersia sup re: vt ꝓbat̄ in. §. omniū. insti. de act. Scđa regula ꝙ in omnib⁹ interdictis h̄r rō fructuū a die lit. ꝯte. ⁊ nō añ. l. in interdi. ff. de interdi. lꝫ fallat in interdicto de vi ⁊ vi arma. in quo veniūt fruct⁹ a die expulsiōis: vt. l. j. in ꝑn. ⁊. §. ex die. ff. de vi ⁊ vi ar. Tertia regula ꝙ loco cuiuslibet īterdicti hodie dat̄ actio in factū: vt in. d. §. fi. insti. de īterdi. l. incerti. ⁊. l. fi. C. eo. tit. de quo ēt tetigi. s. in ꝑmo euidētiali ad interdicta. Quarta regula ꝙ īterdicta q̄ sunt annalia fiūt ꝑpetua de eo qđ puenit ad eū cū quo agit̄. l. pe. ff. de iterdi. Quīta regula ꝙ īterdicta q̄ sunt annalia ad agēdū sunt ꝑpetua ad excipiēdū. l. lꝫ. C. de except. Sexta vt qđ de possessiōe ꝓcedat p īterdicta cū ipsa sint de possessiōe. l. interdi. C. de īterdi. l. fi. C. quo. bono. Septima ꝙ vbi ꝯcurrit petitoriū ⁊ possessoriū prius agitat̄ possessoriū. l. icerti. C. de īterdi. late p Bar. ⁊ oēs in. l. naturaliter. §. nihil cōe. ff. de acq. pos. cū simi. Octaua ꝙ petitoriū ⁊ possessorium debēt ītētari corā eodē iudice. vt. l. nulli. in fi. C. de iud. cū si. Nona ꝙ oē īterdictū pōt vtiliter ꝓponi deficiētib⁹ directis vbis: vt ꝓbat̄ in l. j. C. de īterdi. cū det̄ ibi vtile īterdictū de arb. cedē. casu quo radices arboris noceāt domui alteri⁹: ⁊ sic nō rami iuxta vba edicti. Quīto ⁊ vltimo ad euidētiā īterdictoꝝ ꝑmitto ꝙ sunt plures alie regule negatiue. Pria est ꝙ nullū īterdictū īfamat. vt. l. neq̄. ff. d vi ⁊ vi ar. qđ tene mēti pro vno termino ad oīa īterdicta. Scđa ꝙ nullū īterdictū reddit̄ solēniter. d. l. fi. īsti. de īterdi. ⁊. l. incerti. C. eo. Tertia ꝙ in nullo interdicto habet̄ rō fructuū añ lit. ꝯte. nisi in īterdicto vñ vi: vt dixi in scđa regula affirmatiua. s. Quarta nullū īterdictū pōt reddi iter nō subiectos. l. ij. C. de īterdi. facit tex. in. l. extra territoriū. ff. de iurisd. oīm iu. Quīta nullum īterdictū reddit̄ penal̄r nisi descēdat ex maleficio. l. fi. ff. de īterdi. ⁊ sic habes regulas īterdictoꝝ tā affirmatiuas ꝗ̄ negatiuas: de qb⁹ habes glo. magist. l. l. añpe. ff. de īterd. aliā in. l. icerti. C. eo. ti. ⁊ hoc tene mēti: qꝛ nō repies alibi istos terminos ita declaratos. ¶ His igit̄ ꝑmissis ad laudē dei ⁊ m̄ris sequēdo arboris intro nūc interdicta ⁊c.

41 **In factum de mortuo** inferēdo. Et cū sit claruꝫ vt dixi in ꝑmo euidētiali ꝙ hodie loco cuiuslibet īterdicti dat̄ in factū. Pro ꝑmo termino est sciēdū ꝙ dicta actio loco hui⁹ īterdicti cōpetit ei qui vult sepelire cadauer in aliquo loco in quo hꝫ ius sepeliēdi ꝯtra eum q ꝓhiberet ipsum mortuū īferre vt desinat ꝓhibere. Et eodē modo si ꝓhiberet̄ qs portare ea q̄ sunt necessaria ad sepeliēdū. de hoc est tex. in. l. j. in ꝑn. ⁊. §. edificare. ⁊. ff. de mor. infe. Et hoc interdictū est ꝓhibitoriū. d. l. j. §. hoc interdictū. Secūdo ꝙ sit ꝑtoriū: ꝓbatur in. l. j. in ꝑn. ff. eo. Tertio est in ꝑsonā: qđ ꝑꝫ: cum oīa īterdicta sint in ꝑsonā: lꝫ in rem scripta. l. j. §. fi. ff. de īterd. cum si. Quarto pōt dici ꝙ sit rei ꝑsecutoriū cum ꝑsequatur ius īferēdi in locū. d. l. j. de mor. īferē. l. liberū. ibi: quāti eius interfuit. de reli. ⁊ sump. fune. Itē ꝙ sit stricti iuris: ꝓbat̄ l. §. actionū. Itē ꝙ ꝑpetuū patet cū est rei ꝑsecutoriū: p. l. in honorarijs. de act. ⁊ obli. Itē dat̄ heredib⁹

heredib⁹ ex quo est rei psecutoriū p.d.l.in honorarijs. In heredes nō cū veniat ex delicto p.l.j.C.ne ex delic.defun.itē nō infamat vt fuit dictū in pma regula negatiua ad oia interdicta p.l. neqȝ.ff.de vi ⁊ vi ar. Itē est directū ex fundamēto:qꝛ ex vbis ⁊ mēte. Nō est ꝯriū:qꝛ nō ex cōtractu vt dixi in pub.⁊ i alijs:⁊ ēt iuxta gl.in.d.l.ꝯsensu.ff.de act.⁊ ob. Itē est singulare vt ptȝ. Ultimo ⁊ sic decimotertio ē simplex eodē mō.

42 **In factū de sepulchro** edificando. Pro hoc interdicto est sciendū ꝙ daſ illi q prohibeſ edificare sepulchrū in loco suo vt desistat a ꝓhibendo:vt etiā si impediret portare cemēta vel reformare sepulchrū iā edificatū vt de his oibus est tex.in.l.j.§.facere.⁊.§.edificare.ff.de mor. infe.⁊ sepul.edi.⁊ est ꝓhibitoriū vt etiā superi⁹. Et ꝙ sit ꝑtoriū est text. in.d.l.j.§.ait pretor.⁊ in oibus alijs fundamētis idē putarē dicendum vt in proximo precedenti:tamen cogita ⁊c.

43 **In factum ne qd** in loco sac. Hoc interdictū hȝ locum ꝯtra eū q vellet aliqd facere vel immittere in loco sa.cū in eo nō possit aliqd edificari vel imitti propter deformitatē vel incōmodum:vt est tex.in.l.j.§.ij.⁊.iij.ff. ne qd in loco sa. Et dicit sanct⁹ Blasi⁹ ꝙ hȝ locū anteꝙ aliqd factū sit qd verū est si loquimur de capite ꝓhibitorio:secus si de capite restitutorio.vt.j.proxime dicam. Et in his terminis pone ꝙ aliqs vult facere depingi crucifixum in ecclia vel aliū sctm̄ qd dicēdum. Rn̄deo ꝙ nō ꝓhibeſ:qꝛ interdictū dȝ intelligi de his q tēdunt ad incōmodū ⁊ deformitatē nō in alijs:ita ꝓbat tex.in.l.j.§.qd ait.ff.ne qd in loco sa.⁊ ibi expresse hāc.q. decidit Bar. Et hoc iterdicto qlibet de pplo agere posset vt ibi etiam Bar.ar.l.si qs in hoc.C.de epis.⁊ cle.l.ij.hoc interdictū.ff.ne qd in loco pub. Itē scias ꝙ cū muri ciuitatis Romane sint sacri ꝙ qs non posset supedificare:⁊ eodē mō in muris oim̄ ciuitatum ꝓpter incēdia ⁊ similia:ita ꝓbat tex.in.l.iij.ff.ne qd in loco sac.nisi pnceps pmitteret vt ibi dicit Bar.⁊ tene mēti:qꝛ vidi multoties supedificari in muris ciuitatū vel castroꝝ. Scdo ꝙ sit ꝑtoriū:ꝓbat tex.in.l.j.in prin.ff.e. Tertio credo ꝙ sit perpetuum ⁊ nō annale sicut interdictum de via pub. vt.l.j.§. hoc interdictū antep.ff.ne qd in loco publi. lȝ actiones populares soleāt esse annales.vt.l.fi.de pop.act. Et hoc fi speciale fauore publice vtilitatis ⁊ etiā rerum sacrarum iuxta glo.in.d.l.hoc interdictū. In alijs fundamentis dicerem vt in precedenti.

44 **In factum ⁊ quod factum** immissumue tollaſ.vt etiā tetigi i pcedēti:qꝛ iterdictū ne qd i lo.sac.hȝ caput restitutoriū.s.postꝙ aliqd est factū nō solū añ vcȝ qd si aliqd sit fcm̄ i lo.sa. p hoc interdictū cogiſ illud tollere. Et h̄ est qd Jo.in arbore sua posuit hic duo in sepatis cellulis:lȝ i effectu posset dici vnū interdictū habēs duo capita:alterū ꝓhibitoriū:alterū restitutoriū ⁊ dato casu qd qs nō faceret aliqd in loco sacro:ſȝ i loco religioso ⁊ sic ꝑter mēte vel meli⁹ post vba interdicti:tūc crederē qd haberet locū istud superi⁹ ⁊ fm̄ varios terminos ⁊ vtile.arg.l.j.C.de inter.cum si. In alijs terminis dic vt in pcedēti ⁊c.

45 **Ne qd fiat imittaturue** in via publica aut itinere quo deterior fiat. Prio hoc interdictū hȝ locū cōtra illum q aliqd vellet immittere vel facere in via vel itinere publico ꝓpter qd iter vel via redderet deterior aliquo mō.de hoc est tex.in.l.ij.§.ait pre.ff.ne qd i loco pub.⁊ hoc casu est ꝓhibitoriū anteꝙ.s.aliqd fit factū. Scdo qd sit ꝑtorium ptȝ in d.§.ait ptor. Tertio est psonale prout alia vt in regulis dictū fuit lȝ in rē scriptū ⁊c. Quarto est simplex vt ptȝ. Quinto singulare. Sexto est directū qꝛ ex vbis ⁊ mēte. Septimo nō est ꝯriū:vt in primo interdicto dixi ⁊ in pub. Octauo nō infamat vt in regulis dixi. Nono non daſ heredib⁹ nec in heredes cū sit populare p.l.fin.ff.de pop.act.l.si vero.§.hec autē actio.ff.de his q deie.vel effu. Decimo est rei psecutorium ⁊ satis arguiſ cū tēdat ad interesse ꝯsequendū.vt.d.l.ij.§.interdictum hoc.et §.hoc interdictum.eo.tit. Undecimo qd deſ simplum:ptȝ cum deſ ad interesse vt dixi. Duodecimo est stricti iuris qꝛ nō reperiſ in.§.actionum. Ultimo est perpetuū p ea q dixi in decimo termino iuncta.l. i honorarijs.de act.⁊ obli.⁊ fm̄ gl.in.d.§.hoc interdictū est speciale ꝓpter publicā vtilitatē cū regulariter oēs actiones populares soleāt esse annales p.l.fi.de pop.act.cū si.⁊ est qd facit dubiū ꝙ etiā deberet dari heredib⁹ ⁊ in heredes vt sit speciale. Sed ex quo sumus in capite ꝓhibitorio ⁊ plura specialia in dubio non cōceduntſ igiſ.tū cogita ⁊c.

46 **In factum vt quod factū** immissumue tollatur. Hoc hȝ locū cōtra eū q aliqd immisit vel fecit in via publica vel itinere propter qd via est facta deterior vt illud tollat:⁊ pro eadem causa datur qua superius. Sed differūt qꝛ illud prohibitoriū:hoc vero restitutoriū vt est tex.in.l.ij.§.hoc interdictū.el pe.ff.ne qd in loco publi. ⁊ habeſ in.d.§. pretor ait. In oibus alijs terminis dicerē vt in superiori ⁊ per illas.ll. hoc excepto ꝙ hoc quādoꝙ reperiſ vtile:vt in casu.tex.in.d.l.ij.§. habere.ver.non enim.ff.ne quid in loco publico.

47 **In factum** ne qd in loco publico. Hoc pcedit ꝯtra euȝ q vellet aliqd facere vel immittere i loco publico ꝓpter qd locus fieret deterior recepta via vel itinere.vt.s. est visuȝ. nā p hoc interdictum ꝓhibeſ facere in.l.ij.§.j.ff.ne qd in loco publico. Et q intelligant loca publica vide in ea.l.§.publici.⁊ ista loca pub.deseruiūt vsui vniuscuiusqȝ.nā si essent in patrimonio fisci:⁊ tūc nō agereſ hoc interdicto.d.l.ij.§.hoc iter.el.ij.⁊ est aduertēdū ꝙ si aliqs esset iam ꝓhibit⁹ facere ⁊ hoc non obstāte faceret cogiſ illud tollere. Sed si nō esset ꝓhibit⁹ ⁊ faceret tūc nō cogiſ tollere:qꝛ est ꝓhibitoriū nō restitutoriū. Et rō est ne vrbs ex destructiōe deformeſ. vide tex.in.d.l.ij.§. si qs neminē.ff.ne qd in loco pub.⁊ in hoc cū reuerētia male sensit sanctus Blasi⁹ dū subdit. Uel qd immissum est tollaſ. Adde tex.i.d.l.ij.§. hoc interdictū.el pe.ff.eo. Scdo ꝙ sit ꝑtoriū est tex.in.l.j. in prin.ff.eo. In reliqs terminis dico vt in ꝓximis. Est etiā verū ꝙ hoc aliqñ vtiliter datur:vt in casu.d.l.ij.§.cum quidam.⁊.§.aduersus.ff.eo.

48 **In factū de fluminibus** et ne qd fiat imittaturue in flumine ripaue eius quo statio vel nauigatio deterior fiat. Primo hoc interdictū cōpetit aduersus eum qui vellet aliquid facere vel immittere in flumi.publi.vel ripa:vt nauigatio vel statio ripe deteriores fierent:qꝛ prohibeſ p hoc interdictū vel hāc actionē in factū.vt.l.j.in prin.⁊ per totum.§.hoc interdictū. Et est ꝓhibitoriū anteꝙ aliqd fiat.d.l.j.§.deinde.eo.titu. Scdo ꝙ sit pretorium est tex.in.d.l.j.in prin. Tertio ꝙ in persona dixi in regulis. In alijs terminis dicas vt in superiorib⁹. Est bene verū ꝙ aliqñ est vtile.vt.d.l.j.§.non aūt omne.ver. ſȝ labeo.eo.ti.

49 **In factū ⁊ quod factū** immissumue tollatur. Hec actio cōpetit circa eādē causam vt superior.sed hoc interdictū differt ab illo qꝛ est restitutoriū vbi illud est ꝓhibitoriū.⁊ hec cōpetit aduersus eū qui aliqd immisit vel fecit in flumine publico vel ripa ⁊c.quia per hoc interdictū cogiſ illud tollere. De hoc est tex.in.d.l.j.§.pe.⁊ fi.ff.de flumi.⁊ in oibus dico in isto vt in ꝓximo:⁊ vtrūqȝ est populare:vt patet.

50 **In factū vt liceat** frui loco publico quē qs cōduxit et eius socio. Hec actio cōpetit ei qui ꝯduxit aliquē locū publicū vel ei⁹ socio casu quo ꝓhiberent frui vel vti:puta ꝙ ꝯduxerint vectigalia ⁊c.vt habeſ in.l.j.ff.de lo.pub.fruen. Et intellige ꝙ hec ꝯductio fiat ad modicū tp̄s al's si ad decēniū:⁊ quis possideret de iure ciuili hȝ exceptionē:si nō possideret haberet vtilē rei vēdicationē:vt habeſ in.l.j.§.qui imppetuū.ff.si ager vec.vl' empb.pe. in.l.j.§.qd ait.ff.de supfi.⁊ sequiſ sanct⁹ Blasi⁹ ⁊ bñ. Adde glo.in.d.l.j. in ver.ꝯduxerit.⁊ doc.⁊c. Scdo hoc iterdictū siue hec actio est ꝑpetua: ꝓbaſ ex eo qd est psecutoriū:iuxta.l.in honorarijs.de ac.⁊ obli. Tertio ꝙ deſ heredib⁹.ea.l.ꝓbaſ nō in heredes cū descēdat ex q̄si delicto cum qs ꝓhibet. Itē ꝙ directū. Itē ꝙ nō ifamet. Itē ꝙ singulare:⁊ simplex est manifestū. Itē nec est ꝯria. Nono ꝙ stricti iuris:ptȝ in.d.§.actionū. Decimo est ꝑtoriū:vt.d.l.j.in pn̄.ff.si ager vect. Itē ꝙ in psonā:dixi in regulis. Itē ꝙ rei psecutoriū:patet quia daſ in id qd abest ab aduersario. Item est simplū:vt in vulgarib⁹ pluries all.

51 **In factū vt liceat** reficere viā publicā:vel iter publicū. Hoc iterdictū siue h̄ actio cōpetit illi q ꝑ iteresse publico vellet reficere viā vel iter pub.vel purgare aduersus eū q ꝓhiberet ipsum. De quo habeſ in.l.j.in prin.⁊ per totū.ff.de via pub.⁊ iti.pub.refi. Scdo ꝙ sit ꝑtoriū:est tex.in.l.j.in pn̄. Itē ꝙ sit psonale:ꝓbaui in regulis. Quarto est rei psecutoriū:quia datur ad id qd actoris interest.d.l.j.in fi.eo.titu. Quinto daſ in simplū:vt ea.l.in fi. Sexto est stricti iuris:vt pȝ. Septimo est ꝑpetuū:vt in.d.§.fi. Octauo nō daſ heredib⁹ nec in heredes.d.l.fi.de popu.act.qꝛ est populare:lȝ tex.in.d.l.j.§.fi.ff.de via publi.videaſ innuere ꝯriū dū dicit:daſ oib⁹ ⁊ in oēs qui ꝓhiberēt. Itē oibus volētib⁹ agere ꝯtra eū qui ꝓhibuit. Iteȝ nō infamat:vt dixi in regulis. Itē est directū:quia ex verbis et mēte:vt in alijs. Item non est ꝯriuȝ per dicta in publi. Duodecimo est singulare:vt patet. Ultimo est simplex ⁊c.

52 **In factū vt liceat** ire vel agere per viā publicā vel iter. Hoc iterdictū cōpetit aduersus eū qui ꝓhiberet aliquē ire vel agere viā publicā vel iter publi.de q̄ reperiſ tex.in.l.ij.§.fi.ff.ne qd in loco publi.⁊ tex.in.l.j.ff.vt in flu.pub. Et est interdictū ꝓhibitoriū:vt ibi ꝓbatur. Secūdo ꝙ sit ꝑtoriū:probatur ibidē ⁊.d.§.j.vt in flumi.pub. Tertio ꝙ sit psonale:patet. Quarto rei psecutoriū:vt in pcedēti dixi. Et in reliqs per oia eodē modo ⁊c.

53 **In factū ne quid** in flumine publico ripaue ei⁹ fiat quo aqua aliter fluat quaȝ priori estate fluxerit. Hoc interdictū cōpetit aduersus eū qui aliqd vellet facere immittereue in flumine publi.vel ripa vt aqua aliter fluat quā priori estate fluxerit:vt est tex.in.l.j.in pn̄.ff.ne qd in flumi.pub. Et primū caput vt est istud dr̄ ꝓhibitoriū:quia cōpetit anteꝙ fiat.d.l.j.§.hoc interdictū.⁊ est populare.d.l.j.§.hoc interdictū.el pmo.⁊ est glo.in.d.l.j. in fi.in glo.fi.⁊ in quo differat ab interdicto de fluminib⁹.vide glo.in d.l.j. Secūdo ꝙ sit ꝑtoriū:ꝓbaſ in.d.l.j.in pn̄. Tertio ꝙ sit in personā: dixi in regulis. Quarto ꝙ sit rei psecutoriū:ꝓbaſ in.d.l.j.§.fi.⁊ ibi glo. quia daſ pro interesse:fm̄ glo.ibi.⁊ ꝓbaſ in.§.j.d.l.j.ibi aliquā iniuriā faciat. Itē datur simplū:vt ꝓbaſ in iurib⁹ pall. Itē ꝙ sit stricti iuris: patet in.d.§.actionū. Itē ꝙ sit ꝑpetuū:patet ex his que in diuisionib⁹ dixi:⁊ cū sit rei psecutoriū:iuxta.l.in honorarijs.de act.⁊ obli. Itē daſ heredib⁹ ⁊ in heredes.per tex.in.l.j.§.hoc interdictū.el.ij.ff.ne quid in flumi.publi.lȝ glo.ibi aliter dicat ⁊ forte meli⁹ ꝓpter ꝯriū.l.fi.de popu. act.quia daſ in heredes:scilȝ lite ꝯte.vide ibi per glo.⁊ doct. Itē ꝙ non

infamet:dixi in regulis. Decimo ꝙ sit directū:patet quia ex verbis et mēte venit. Undecimo nō est ꝯriuz ꝑ dicta in publiciana circa hūc terminū. Duodecimo est singulare:vt patet cum nō dēr pro vniuersitate. Ultimo est simplex cum actor a reo discernatur.

54 **In factū ꝛ quod factū** immissumue tollatur. Hoc interdictū ptinet ad eandē causam vt pcedēs. Sed differt quia hoc est restitutoriū:vt ibi dixi.ꝛ cōpetit aduersus illū qui iam immissuz h₃ in flumine vel ripa vt aliter aqua fluat ꝛc.quia cogit illud tollere.de hoc est tex.in.d.l.j.§.hoc interdictū.el.iij.ff.ne qd in flu.pub.ꝛ.§.fi.ꝛ.§.pe.ꝛ.§.antepe. Et est sciēdum ꝙ hec duo iterdicta ptinēt ad qcūꝗ flumina tam nauigabilia ꝙ non.vt est tex.in.d.l.j.§.j.qui inci.hoc interdicto.ꝛ vide glo.j.in prin.l. Secūdo ꝙ sit ptoriū:est tex.in.d.l.j.§.deinde. Tertio ꝙ in psonā:patet. In alijs omnibꝰ terminis dicerē vt in superiori.

55 **In factū vt liceat** ripā fluminis reficere vel munire. Hoc interdictū cōpetit aduersus illū qui phibet volētē reficere vł munire ripā fluminis ne ripa destruat in vicini dānū dūmodo caucat de dāno infecto infra decē annos qd posset vicinis ꝯtingere.de hoc est tex.i.l.vnica.ff.de ripa muniē.fuit propositū ad exēplū interdicti de via reficiēda:ꝛ ista refectio ripe nō d₃ efficere nauigationē.d.l.j.§.illa.ꝛ ista cautio d₃ pstari añ opus factū.d.l.j.§.his autē.ꝛ.§.seq.qꝛ dānū qd seqret post opus factū nō pstita cautione descarciret per actionē.l.aqlia.d.l.j.§.etenim.in fi. Et h₃ locū nō solū in ripa fluminis:sed etiā lacꝰ:fosse:vel stagni.vt ea.l.in fi. Scdo ꝙ sit ptoriū:p₃ in.d.l.j. Tertio ꝙ in psonā:patet in regulis. In alijs fundamētis dic vt fuit dictū in interdicto de via publica reficiēda:cum ad eius similitudinē sit reductū:vt dixi ibidem ꝛc.

56 **In factū vt liceat** nauigare ī flumine publico. Hoc interdictū cōpetit aduersum illū qui phibet quē nauigare in flumine publico vel in ripa onerare ꝛ exonerare naues:quia per hoc interdictū cogit desistere a phibitione.ꝛ de hoc est tex.in.l.j.in pn.ff.vt in flumi.publi.ꝛ pcedit nō solū in flumine sed etiā in fossa:lacu:vel stagno publico:vt in.l.j.ꝛ qd sit lacus:stagnū:fossa.ibidē vide per glo.j.ibi. Hoc interdictū redderet vtile dato ꝙ qs in mari phareē nauigare:facit in simili qd habet in.l.ij.§.si qs in mari.ff.ne qd in lo.pub.ꝛ ibi glo.in ver.spectare. Scdo ꝙ sit ptoriū:patet in d.l.j.in pn. Tertio ꝙ sit in psonā:p₃. In alijs dicas vt dixi in iterdicto vt liceat ire ꝑ viā publicā ꝛc.cum ad eius similitudinē sit reductū.vt.l.vnica.§.hoc interdictū.ff.vt in flumi.publi.ꝛc.

57 **In factū ne vis fiat ei** qui in possessionē missus est. Hoc interdictū cōpetit aduersus eū qui infert vim ei qui a ptore causa rei seruāde in posses.missus est:quia ꝑ hoc interdictū vim inferre phibet:vt habet in.l.j.ꝑ totū.ff.ne vis fiat ei.puta ꝙ mulier missa in pos.vētris noīe vel qs aliꝰ legatoꝝ seruādoꝝ causa vel ex causa dāni infecti.vt in.d.l.j.§.est autē.cum simi. Et hoc interdictū differt ab interdicto vti possidē.quia illud dat vero possessori:istud illi qui habet tenutā ꝛ possessionē.l.iij.in fi.ff.de acq.pos.ꝛ videbimꝰ in interdicto vti possidetis:ꝛ est interdictū phibitoriū ꝛ etiā restitutoriū.vt.d.l.j.§.hec actio.ꝛ.l.iij.cum ptor.eo.titu. Secūdo est pretoriū.d.l.j. Tertio in personā:vt in regulis. Quarto est pene psecutoriū:vt.d.l.j.§.fi.dat bene ad interesse eius qui missus fuit:vt.d.l.j.in prin.ꝛ.§.hec verba. Quinto datur in simplū:vt dictis iuribꝰ cuz dēt ad interesse ꝛc. Sexto est stricti iuris.d.§.actionū. Septimo nō est perpetuū sed tēporale:quia īfra annū ex quo est penale:vt.d.l.j.§.fi. Est bene verū ꝙ in casu qñ quis est missus causa legatoꝝ vel fideicōmissorum seruādoꝝ:tunc est perpetuū per rationē:de qua in.d.§.fina.in fi.ꝛ ibi vide in glo.ꝛc. Octauo datur heredibus:vt.d.§.fina.ꝛ in heredes ita demū si aliqd ad eos puenit:vt ibidē habet. Nono non infamat:vt in regulis dictū est. Decimo est directū. Undecimo singulare. Duodecimo simplex. Ultimo non est cōtrarium.

58 **In factū quoꝝ bonoꝝ.** Hoc interdictū cōpetit ei qui iā agnouit bono.posses.de iure ptorio.quo casu licet per solā agnitionē acquisiuerit dñium:iuxta.l.j.ff.de bono.pos.titu.generali:nō tñ acqrit posses.per.l.cum heredes.ff.de acq.posses.vnde pro adipiscēda posses.bo.hereditarioꝝ dat hoc interdictū illi qui succedit de iure ptorio. De quo interdicto habet in tit.C.ꝛ.ff.quo.bo.ꝛ in.§.adipiscēde.insti.de iterdi. Et dicit sanctꝰ Blasiꝰ hic qualiter agnoscat hodie bono.pos.habet in l.fi.C.qui admit. Quid de iure antiquo:vide in.l.j.§.decreta.de suc.edi. Et est interdictū restitutoriū adipiscēde posses.l.j.§.hoc interdictū.ff.quo.bo.ꝛ dat ad vniuersitatē bonoꝝ non aūt ad res singulas.d.§.hoc interdictū.ꝛ isti tales successores nō possunt agere petitione hereditatis directa l₃ vtili bo.pos.here.peti. Et eodē modo heres de iure ciuili nō pōt agere iterdicto quoꝝ bonoꝝ directo:sed vtili sic.ꝛ ita pbat tex.in.l.j.ff.quo.bo.ꝛ hoc interdictū ꝯuenit cum petitiōe hereditatis. Primo quia vnūquodꝗ remediū dat pro vniuersitate nō ꝑ rebꝰ particularibꝰ.d.l.j.ꝛ.ij. Itē vnūquodꝗ datur ꝯtra possessorē. Sed differūt in hoc quia petitio hereditatis dat ad ppꝛietatē sed quoꝝ bonoꝝ ad possessionē. Itē quoꝝ bonoꝝ directū nō dat heredibꝰ de iure ciui.s₃ vtile:vide ad hoc glo.no.in rub.C.quo.bono.ꝛ in rub.ff.eo.titu. Scdo ꝙ sit pretoriū:est tex.in.l.j.in pn.ff.eo. Tertio ꝙ in psonā:patet in regulis.

Quarto rei psecutoria:certū est vt patet. Quinto est in simplū:vt.d.l.j.in fi.prin. Sexto est stricti iuris. Septimo est ppetuū quia rei psecutorium.l.in honorarijs. Octauo datur heredibꝰ.d.l.in honorarijs.ꝛ facit §.non omnes.insti.de perpe.ꝛ tēpo.act. In heredes pōt dici ꝙ dēt vt in possessores.§.j.ff.eo. Nono ꝙ nō infamet:p₃. Decimo ꝙ directū:p₃. Undecimo est vniuersale:vt.s.dixi in pmo fundamēto.d.l.j.§.hoc interdictū.l.j.§.que autē.ff.de interdic. Duodecimo ꝙ simplex:p₃. Ultimo non est cōtrarium ꝛc.

59 **In factū quoꝝ legatoꝝ.** Hoc interdictum cōpetit aduersus legatariū vel fideicōmissariū qui post mortē testatoris ppria autoritate occupat legatū vel fideicōmissum nec expectat ipsum recipere ꝑ manus heredis. Nam heredes de iure ciuili vltra bonoꝝ possessionē de iure ptorio possunt intētare hoc interdictū ne restituat dicta res vt ipsi possint sup ea iponere falcidiā vel trebellianicā.de hoc hꝛ in ti.ff.quo.leg.C.eo. Et est aduertēdū vt dicit etiā sanctꝰ Blasiꝰ hic.ꝛ doc.no.i.l.j.C.quo.leg.ꝙ vbi interest heredis habere legatū vel fideicōmissum ratione falcidie vel trebellianice nō pcederet hoc interdictū. Item heres tenet satisdare de dādo postea legato vel fideicōmissario impositū scil₃ falcidiā:vt no.in.d.l.j.ꝛ.§.qd ita ptoꝛ.el.iij.ꝛ.l.fi.quasi per totū.ff.eo.ti. Et sciatis vnū ꝙ l₃ alias donatio causa mortis soleat equarari legatis et vltime volūtati.l.fi.C.de dona.cau.moꝛ.tñ hoc interdictū nō h₃ locū pro do.causa moꝛ.vt.l.j.§.si qs ex morte.ff.quo.leg.ꝛ vide ibi rationez in glo. Et aduerte tu scis ꝙ dñium a morte testatoris trāsit in legatarium.l.a tityo.de fur.l.legatū.de lega.ij. Pone ꝙ legatariꝰ habeat res penes se tpe mortis testatoris an sup tota re sit trāslatū dñiuz.rñdeo ꝙ pro illa parte pro qua pōt imponi falcidia dñium remāsit penes heredem intātū ꝙ ꝑ illa parte falcidie potest agere rei vēdi.ꝯtra legatariū cum heres pro ea parte remāsit dñs ipso iure.tex.est in.l.lineā margaritarū.in ver.at siue malit.ff.ad le.fal.ꝛ in.d.§.si quis ex morte.dū dicit ꝙ portio.l.falcidie apud heredē ipso iure remanet.ꝛ tene mēti ad limitationē.d.l.a tityo.hāc limitationē forte ampliꝰ nō audiuisset:ꝛ cogitabis ꝛc. Scdo est ptoriū.l.j.in prin.ꝛ.§.qd ait ptoꝛ.ff.quo.leg. Tertio est in psonā:vt dixi in regulis. Quarto est rei psecutoriū:vt patet ex all.s. Quinto in simplū:vt iam dixi.ꝛ qs cogit restituere legatū ꝛ si nō restituit soluit interesse:vt.l.ij.§.ex hoc.ff.quo.bono. Sexto est stricti iuris:vt patet. Septimo est ppetuū ex quo rei psecutoriū.d.l.in honorarijs. Octauo dat heredibꝰ.l.j.§.hoc interdictū.ff.quo.leg. In heredes vt in singulares successores:vt.d.l.j.§.legatoꝝ.ꝛ.§.illud. Nono nō infamat. Decimo est directū. Undecimo singulare. Duodecimo simplex. Ultimo non est ꝯriuz:vt in alijs dixi ꝛc.

60 **In factū de tabulis** exhibēdis. Hoc interdictū cōpetit aduersus illū ꝗ occultat testamētū post mortē testatoris:quia heres vel legatariꝰ quoꝝ interest ꝑ hoc interdictū ipsum possunt ꝯuenire vt exhibeat:ꝛ si monitus a iudice nō exhibet.tūc ꝯdēnat in estimatione que in herede est estimatio hereditatis in legatario estimatio legati etiā ꝙ sit legatū conditionale:vt habet in.l.j.ꝛ.l.locū.§.ꝯdēnatio.ff.de tabu.exhi. Bene verū est ꝙ cessat hoc interdictū qñ esset ꝯtrouersia de hereditate vel questio falsi sup testamēto:iuxta.l.fi.ff.eo.tit.hm sanctū Blasiū hic ꝛ hñ.ꝛ cōpetit nō solū pro testamēto sed etiā ꝑ codicillis.itē pro quacūꝗ scriptura pertinēte ad testamētū siue testamētū sit validū siue nō siue sit pmū siue scdm.d.l.j.§.hoc interdictū.§.siue aūt. Et d₃ intelligi de testamēto mortui nō de testamēto viui.d.l.j.§.fi.de tab.exhi. Itē est sciēdū in quo differt ab illo de remedio:de quo in tit.ff.queād.test.ape.quia qñ qs ꝯfitetur testm̄ esse penes se:sed nō vult pati ꝙ inspiciat.agit ex illo edicto s₃ qñ negat esse penes se agit isto.ita est tex.in.l.ij.§.fi.ff.queād.test.ape.ꝛ glo.in.l.iij.§.fi.ff.ad exhi. Et practica est in terminis istis quia fiūt interrogationes an habeat tab.sic vel ne.si ꝯfiteret vtrū vellet ostēdere:vel nō.si negaret ageret de tabu.exhi.vide ad hoc Bar.in.l.j.circa pn.ff.queādmo.test.ape. Et differētias inter hoc interdictū ꝛ illud queād.test.ape.vide per glo.in.l.j.C.de tabu.exhi.ꝛ est interdictū exhibitoriū:vt in.l.locū.§.hoc interdictū ꝛc. Scdo ꝙ sit ptoriū:est tex.d.l.j.in prin. Tertio ꝙ sit in psonā:patet. Quarto est rei psecutoriū cū dēt ad interesse.l.iij.§.cōdēnatio.ff.de tab.exhi.cū simi.l₃ etiā possit dici pene psecutoriū:vt eo.§.vsi.nec cōpelli. Quinto est simplū:vt ibidē. Sexto est stricti iuris:vt patet. Septimo est perpetuū:vt.d.l.iij.§.fi.ff.de tabu.exhi. Octauo dat heredibꝰ.vt.d.§.fi.d.l.iij. In heredes pōt dici ꝙ dēt vt in possessores.arg.l.iij.§.si tabule.ff.eo.cum quisꝗ apud quē sunt tabule teneat. Nono ifamat. Decimo est directū. Undecimo singulare. Duodecimo simplex ꝛc. Ultimo modo est ꝯrium vt in alijs dixi.

61 **In factum de liberis** exhibēdis. Hoc interdictū ꝗ cōpetit aduersus illum qui detineret filiū aliciꝰ inuitū:nā pater vel auus qui haberet eū in ptāte per hoc interdictū possunt cogere detentorē vt exhibeat ꝛ demōstret talē filiū ꝛc. Et de hoc habet in tit.de lib.exhi.ꝛ dixi qd h₃ locū cū filiꝰ detinet inuitꝰ:nā secꝰ esset si esset volēs.vt.l.fi filiꝰ.de libe.exhi.ꝛ est exhibitoriū:vt etiā in pcedēti dixi. Scdo est ptoriū:vt.l.j.in pn.ff.de lib.exhi. Tertio est in psonā:vt in regulis dixi. Quarto pōt dici rei psecutoriū ex quo psequimur vt restituat:filiꝰ vel filia ꝛc.per text.in.d.l.j.§.in hoc interdicto.ꝛ cuz sit in potestate videret esse in patrimonio ꝛc.

Quinto

Quinto est in simplū:vt eodē tex.Sexto est stricti iuris.Septimo pōt dici perpetuū cum sit persecutoriū.d.l.in honorarijs.Octauo non pōt dici ꝙ deť heredibꝰ cū nō habeāt in potestate:quia dꝫ qs habere in potestate:vt.d.l.§.fi.In heredes potest dici ꝙ non deť nisi vt in quoslibet detētores ⁊c.In casu aūt ſm quosdā pōt dici ꝙ deť heredibꝰ:puta filio in cuiꝰ potestate recidit nepos mortuo auo.Sed dico ꝙ hoc casu nō datur vt heredi:sed datur iure potestatis:iuxta.§.hi vo.insti.qui.mo.ius pa.pote.sol.Nono nō infamat.Decimo directū.Undecimo singulare.Duodecimo simplex.Ultimo nō est ꝯrium:vt in alijs.

62 In factum de liberis deducēdis.

Hoc iterdictū cōpetit aduersus eū qui nō pmitteret patri ducere filiū suū ex quo fuit exhibitꝰ in iudicio:quia p hoc pater tueť vt possit ducere ⁊ ad se reuocare.de hoc habeť in.l.iij.§.hoc aūt,el.j.ff.de libe.exhi.et probať ex secūda parte rub.dū dicit deducēdis.⁊ interdictū de libe.exhibē.est separatoriū istiꝰ:quia vt possit filiꝰ duci:dꝫ prius esse exhibitꝰ.d.§.hoc aūt interdictū.vꝰsi.itaqꝫ.Et ex eisdē causis cōpetit hoc interdictum ex qbꝰ superiꝰ de libe.exhi.Et eadē hic dicēda sunt q̄ in illo ꝓut dicit tex.ad literā in.d.vꝰsi.itaqꝫ.⁊ sic respectu exhibitiōis superiora interdicta:⁊ interdictū de lib.ho.exhi.dicunť exhibitoria.Et eodē modo istud respectu deductiōis pōt dici deductoriū:qꝛ ad deductionē ptinet:ita ꝓbat tex.in.d.l.iij.§.j.⁊ seq.de lib.exhi.Et ideo in scda diuisiōe quā dedi.s.ad interdicta dixi posse addi hoc quartū mēbrū:lꝫ p Iuriscon.nō fuerit positū in.l.j.§.interdictoꝝ autē.ff.de iterdi.cogitabis.In reliquis fundamētis eadē dicēda sunt de isto ꝓut in superiori dixi p tex.in.d.l.iij.§.hoc aūt.vꝰsi.itaqꝫ.el.ij.de lib.exhi.⁊c.Adde ad hec duo iterdicta:qꝛ lꝫ in arbore nō repiať tm̄ pōt dici ꝙ sit vnū iterdictū de vxore exhibēda.Et eodē mō deducēda:puta si maritꝰ vellet ꝙ pater vxoris sue eā exhiberet.de q̄ in.l.ij.de li.exhi.⁊.C.eo.l.fi.⁊ glo.in.l.ij.vide Bar.

63 In factū de libero hoīe exhibēdo.

Hoc iterdictū cōpetit aduersus illū q detineret hoīem liberū inuitū:⁊ cōpetit cuilibet qui diceret ꝙ homo liber relaxareť:de quo habeť in.l.j.⁊.iij.§.hoc interdictū.ff.de lib.ho.exhi.⁊ p totū.Et est aduertēdū ꝙ interdictū cōpetit aduersus eū qui dolo malo detineret:secꝰ si bona fide;vt ꝓbať in.d.l.j.⁊.l.fi.in fi.prin.nec reqriť an detētꝰ sciat vel ignoret statū suū:vt ibidē dꝛ.Et in hoc iterdicto admittereť etiā mulier ⁊ pupillus casu quo suā ⁊ suoꝝ iniuriā ꝓsequereť.vt l.iij.§.sed si mulier.ff.eo.⁊ pupillꝰ hoc casu habeť loco maioris:de quo vide glo.in ver.quāuis.⁊ ibi Inno.in.c.ex parte.de resti.spo.⁊ qlibet de populo admittiť.⁊ cū plures ꝯcurrerēt qui vellēt agere eligeť q est magis idoneꝰ:vt habeť in.d.l.iij.§.si tm̄ plures.Et dato casu ꝙ vnus succūbat si nō ꝓbať de aliqua p̄uaricatione p̄cludiť via alijs volentibꝰ agere iterū.vt.d.l.iij.§.si tamē.postea nisi in casu qñ ꝯuētus vellet priꝰ sufferre litis estimationē q̄ hominē exhibere:quia tūc ⁊ illi qui egit et succubuit ⁊ etiā alijs lꝫ agere:nec obstat exceptio rei iudicate:vt est casus mirabilis in.d.l.iij.§.si tm̄ reus.qd̄ est ꝯ naturā populariū actionū.l.iij.ff.de popu.act.Et cōpetit etiā in absentē:vt.d.l.iij.§.pe.Nec p hoc interdictū tolliť remediū.l.fauie.vt.l.iij.in prin.ff.eo.de quo in.l.nō statim.§.fi.ff.ad le.fauiā.⁊.l.si fratrē.C.eo.Secūdo ꝙ sit p̄toriū:patet in.d.l.j.ff.eo.Tertio ꝙ in personā:patet.Quarto est rei ꝓsecutoriū:vt in p̄cedentibꝰ dixi:⁊ probať in.l.iij.§.si tm̄ reus.Nec obst.tex.in.l.fi.§.pe.ff.eo.ibi pena p̄stāda est:quia pōt dici ꝙ illā quis ex ꝯtumacia p̄stet nō ꝙ ex natura interdicti veniat vt in rei vēdica.que est rei ꝓsecutoria:vt in.§.sequēs.insti.de act.⁊ tm̄ in ea estimať lis ex cōtumacia non restituētis:iuxta.l.qui restituere.ff.de rei vēdi.Quinto est in simplū:vt ꝓbatur in preall'.Sexto est stricti iuris.Septimo est ppetuū nō annale:vt.d.l.iij.§.fi.ff.de libe.hoīe exhi.ꝯtra naturā populariū:vt.l.fi.ff.de popu.act.Sed est speciale fauore publice vtilitatis:sicut etiā dixi ꝙ nō obstat exceptio rei iudicate.vt dicit glo.in.d.§.si tamē reus.Octauo nō dať heredi vt heredi sed vt cuilibet de populo:vt.d.l.iij.§.hoc interdictū.Et eodē modo pōt dici ꝙ in heredes nō deť iuxta.d.l.fi.de pop.act.nisi vt in detētores ⁊c.Nono ꝙ nō infamet.Decimo ꝙ directū.Undecimo ꝙ singulare.Duodecimo ꝙ simplex.Ultimo non est ꝯrium.

64 In factū vnde vi.

Hoc interdictū cōpetit ei qui spoliatus est possessiōe fundi vel domus vel cuiuslibet rei immobilis:quia spoliator per hoc interdictū cogitur possessionē restituere ipsi spoliata:vt habetur in.l.j.in prin.⁊ per totū.ff.de vi ⁊ vi arma.⁊ de hoc habeť.C.vnde vi.per totū.⁊ habeť ex de resti.spolia.⁊ per interdictū recuperāde possessionis:vt habeť in.§.recuperāde.insti.de interdi.Et que vis dicatur illa pro qua datur hoc interdictū:⁊ de alijs generibꝰ violētiarū:vide glo.ordi.in.l.j.C.qd̄ me.cau.⁊ in.l.extat.ff.eo.tit.Et intantū ꝓcedit hoc interdictū ꝙ etiā predo spoliatꝰ est restituēdus:vt habeť in.c.in literis.de resti.spolia.⁊ vt dicit sanctꝰ Blasius hic:⁊ bene possessio dꝫ restitui cum fructibꝰ dānis ⁊ interesse:⁊ dꝫ spoliatꝰ reponi in pristinū statū:vt habeť in.c.grauis.eo.ti.et dic vt ibi.Nec pōt ipsi spoliato referri q̄stio dñij:vt.d.c.in literis.⁊.l.si qui ad se fundū.C.ad le.iul.de vi.⁊ habeť in.l.si de vi.ff.de iudi.patet quia in possessorijs nō est necesse ꝓbare de iure:vt habeť in.c.ex transmissa.de resti.spo.⁊ in.c.accepta.eo.tit.qd̄ capitulū habui in pūctis in doctoratu meo Ferrarie.M.cccclxxix.xvj.octobris.Quot aūt remedia cōpetāt spoliato pro recuperāda possessione:sanctꝰ Blasius se remittit ad dicta.in.c.reintegrāda.iij.q.j.in glos.summe circa fi.ver.hoc aūt scias.Et qꝛ est vtilis articulus igiť est sciēdū ꝙ plura sunt prodita remedia ꝓ recuperāda possessione tā rei mobilis q̄ immobilis:⁊ tā de iure antiquo ffoꝝ.q̄.C.⁊ de iure canoni.Et vltra Bar.in.l.rē q̄ nobis.ff.de acq.pos.est sciēdū ꝙ primo ꝓ re mobili pōt agi actiōe vi bo.rap.Secūdo furti.Tertio ad exhibēdū ſm varios terminos:vt habeť in l.j.§.illud vtiqꝫ.ff.de vi ⁊ vi ar.Itē est proditū remediū.c.sepe.de resti.spo.qꝛ si spoliator in aliū q sciat rē trāsferat:lꝫ de iure ciuili sint subtilitates q̄ habēt possessorē nō posse agere interdicto.iuxta.l.cuꝫ a te.ff.de vi ⁊ vi ar.cū cōcor.tm̄ de canonico hꝫ cōdictionē ex.c.sepe quasi ius canonicum nō curauerit has subtilitates iuxta.c.dilecti.de iudi.c.j.de dolo ⁊ cōtu.xlviij.di.huic stemus.cū simi.Et ſm cōem opi.canonistarū.d.c.sepe.hꝫ solū locū in terris ecclesie:qꝛ venit ad correctionē iuris ciuilis vt ibi ꝓbať non ad declarationē iuxta no.in.c.lꝫ ex suscepto.de fo.cōpe.cū simi.Itē est proditū remediū.c.reintegrāda.iij.q.j.vbi generaliter tā ꝓ dolo q̄ ꝓ violentia siue metu spoliatus dꝫ restitui:licet aliter disponat ius ciuile:⁊ sic pōt agi ex illo canone q solū comprehēdit ecclesie subditos vt in superioribꝰ dixi.Et est pinguius remedium q̄.d.c.sepe.q ꝓcedit etiā tertia possessore ignorante.et.c.sepe.procedit possessore sciente vt dictis iuribꝰ.Itē est ꝓditū remediū.l.inuasor.C.vñ vi.vbi imperator remedio illius.l.in fi.ſm veram lec.si aliqs inuadat possessionē vacantē teneť remedio illius.l.Item est remediū.l.autoritatē.C.vñ vi.vbi lꝫ spoliator ostēdat rescriptū principis tm̄ spoliatus pōt niti ex illa.l.de quo dic vt ibi habeť.Item est remediū.l.fi.C.eo.ti.qd̄ dať ꝯ illos q dolose inuadūt possessionē vacantē vt eam restituāt ⁊ puniant:⁊ p hoc differt a.l.inuasor.eo.tit.q̄ loquiť qñ nō dolose inuadit nec imponit aliquā penā.Itē est remediū.l.si qs cōductionis C.loca.vbi est casus sextus ꝙ nō pōt referri q̄stio dñij dño locāti quādo agereť ꝯ colonū q spoliauit dñm possessione:nā pōt possessio auocari remedio illius.l.dic vt ibi.Itē est remediū.l.non ab re.C.vñ vi q̄ venit addēdo ad.d.l.si qs cōductionis.qꝛ ibi imponiť pena colono resistēti ⁊ nolēti rē dño restituere:nā puniť in rei estimatione qd̄ tene mēti:qꝛ quotidie pōt occurrere.Itē est remediū.l.si me ⁊ titiū.ff.si cer.pe.qꝛ pōt agi ex equitate illius.l.de quo ibi.Itē dať officium iudicis detētori non habēti aliquā possessionē vt per gl.in.l.nō tm̄.in prin.ff.de peti.here.in.l.manifestū.§.sꝫ cū in secūda.C.de fur.in.l.j.in princi.C.si p vim vel al.mo.de quo etiā p glo.iij.q.j.in sum.Itē est remedium.l.si coloni.de agri.⁊ cēsi.lib.xj.de quo dic vt ibi.Item est aliud.s.triticarie qd̄ dať ꝓ oībꝰ excepta pecunia.vt habeť in.l.ij.ff.de tri.Item p condi.inde.dūmō sit gestū inter eos:vt al's habeť.in.l.indebiti.§.si numi.ff.de cōdi.inde.Itē remediū.l.fi.C.de acq.pos.vbi si ꝓcurator:seruus:filius:colonus vel inqlinus dolose trāsferant possessionē.in aliaꝫ iuuať dñs ex illa.l.Itē remediū.l.fi.ff.de rei vē.vbi ꝓpter mēdaciū condi.ex illa.l.trāsferť in aliū possessio.Itē est remediū.l.fi.C.de edi.di.adri.tol.ꝙ dať heredi qui ostēdit testamentū nō cancellatū ⁊c.de quo dic vt ibi habeť ⁊c.Et ista oīa remedia memorie mādaui cum audirē dñm Baldo.Bar.de pusio in.d.l.rē q̄ nobis.de acq.pos.q fuit dñs meus in ordinarijs de sero.⁊ tene mēti.Et al's in ꝓposito recitaui dū legerē Padue.l.iij.C.de excep.ꝓ dño Bertucio bagarotto.Et vt dixi.s.hoc interdictū nō dať ad res mobiles nisi solo cohereant.vt dicit.l.j.§.illud vtiqꝫ.ff.de vi ⁊ vi ar.in ver.plane.Itē nō solū dať illi q habebat ciuilē possessionē sꝫ etiā si naturalē vt.d.l.j.§.deijciť.ff.eo.ti.⁊ dať etiam fructuario vt.l.iij.C.vñ vi.ff.eo.Et est interdictū recuperande ⁊ etiā restitutoriū.d.l.j.§.hoc interdictū.Et aduerte lꝫ videar ꝓlixus non pretermittā vnū qd̄ est disputabile ⁊ al's vidi disputatuꝫ Padue in publica disputatione.Nā cū dixi ꝙ vsufructuario dať hoc interdictuꝫ.d.§.vñ vi p illū tex.fundať cōis opi.post Ioā.in.l.naturaľr.ff.de acq.pos.qd̄ vsufructuariꝰ habeat naturalē possessionē.Cuius ꝯriū in pūcto iuris clausis oculis posset sustētari:⁊ vt ista ꝯclusio sit clara arguā pro ⁊ ꝯ:⁊ a parte affirmatiua ꝙ possideat adduciť.d.§.vñ vi.ita tenet glo.⁊ hoc in.d.l.naturaľr.⁊ gl.in.§.hodie.insti.de inter.⁊ ꝙ quasi in oībꝰ ptibus iuris ciuilis.Et est cōis opi.legistarū p fundamētū qd̄ vř incōuincibile in.d.§.vñ vi.qꝛ interdictū vñ vi.cū nō deť nisi possidēti.l.j.§.hoc interdictū.ff.de vi ⁊ vi ar.saltē naturaľr.vt.d.§.deijciť.Sed sic est ꝙ dať vsufructuario.d.§.vñ vi.ergo sequiť ꝙ possideat naturaľr.Sꝫ in ꝯriū primo potes allegare tex.in.§.de bone fidei.insti.p quas ꝑso.no.acq.Scdo in.l.aq.§.fi.ff.de acq.re.do.Tertio in.l.j.§.p eū.ff.de acquiren.pos.ibi lꝫ eū nō possideamus.Quarto in.l.sciēdū.§.eū.ff.q sa.cog.vbi vsufructuariꝰ nō euitat onus satisdādi lꝫ ad h' sit facilis rñsio.Quinto in.l.j.§.qd̄ ait.ff.quo.leg.vbi dꝛ ꝙ vsusfructꝰ nō possideť.Sexto in l.fi.ff.vti pos.vbi fit differētia inter possessorē ⁊ fructuariū.Septimo p l.possessio q̄ꝫ.ff.de acq.pos.vbi dꝛ teneať ergo nō possideať.Octauo p l.ij.ff.vsufru.quēad.ca.dū dicit ꝙ vsufructuarius p̄stat custodiā.Nono qꝛ vsufructuariꝰ est tāq̄ ꝓcurator ꝓprietarij.l.j.in fi.ff.de no.ope.nū.sꝫ ꝓcurator detētat.vt.l.qd̄ meo.ff.de acq.pos.Decimo tex.in.l.arboribus.§.de illo.ff.de vsufruc.vbi dꝛ ꝙ in fundo et seruo retinemus vsumfructū:pondero retinemus.Undecimo in.l.iij.§.pe.ff.de vi et vi ar.dū dicit.q̄si in possessione.Duodecimo.l.naturaľr.ff.de acq.posses.dū dicit videť.⁊ sic improprie.Decimotertio.l.ꝑmisceri.i pn.ff.de acq.pos.vbi dꝛ ꝙ nō ꝑmisceť cause possessionis ⁊ vsufructus ⁊c.Decimo quarto.l.celsus.§.iuľ.ff.ad exhi.q tex.fortiter stringit dū dicit qd̄ vsu-

fructuari⁹ rem retinet nec possidet. Decimoquinto in.l.certe.§.is qui.ff.de pca. vbi dr vsufructuari⁹ colon⁹ ⁊ inquilin⁹ sunt in pdio: ⁊ tñ non possidēt. Pōdera primo qō eqparat ibi colon⁹: deinde verbū possidet qō facit vnā orationē ⁊c. Et isti duo vltimi tex. stringūt passum intantū ꝙ potest eis iuris violētia rñderi: lȝ al's dum iste articulus disputaret Perusij ad oīa ista arguméta rñderem per bona remedia q̄ nūc omitto: vide ad hoc Bal. ⁊ Moder. in.d.l. naturaliter.ff.de acqui.pos. ⁊ tene mēti quia posset tibi facere honorē ⁊c. Secūdo hoc īterdictū est ptoriū. l.j.in pn.ff.de vi ⁊ vi arma. Tertio ꝙ sit in psonā: patet pbatū. Quarto est rei psecutoriū.d.l.j.§.j.cum dek ad recuperādū possessionē. Quinto est in simplū: vt pbat in.l. mihi interdicto.ff.eo. Sexto est stricti iuris: vt patet. Septimo nō est ppetuū sed annale.d.l.j.in prin. ⁊.l.ij.C.eo.tit. beneverū est ꝙ de eo qō ad aliquē puenit cōpetit ppetuo.l.iij.§.hoc interdictū.ff.eo. Et iste ann⁹ est vtilis: vt.d.l.j. ⁊ ibi glo. ⁊ lȝ quo ad agēdū sit annale tñ ad excipiēdū est perpetuū.iuxta.l.pure.in fi.ff.de do.exce. lȝ de iure canonico duret ppetuo: vt no.in.c.ij.de resti.spo. ⁊ ibi vide in glo.fi.cū spoliatis nulla ɔditio tpis opponi possit: vt.d.c.reintegrāda. iij.q.j.facit ad hoc qō iure ciuili instātia perit triēnio.l.properandū.C. de iudi. ⁊ tñ de iure canonico est sec⁹: vt in.c.venerabiles. ⁊.c.significauerūt.de iudi. Octauo dak heredi ⁊ alijs successorib⁹: vt.l.j.§.hoc īterdictū heredi.ff.de vi ⁊ vi arma. In heredes dak de eo qō ad eos puenit. d.l.j.§.fi. ⁊.l.iij.in pn.§.hoc interdictū. ⁊ facit.l.j.C.ex deli.defun. Nono nō infamat: vt.l.neqȝ.ff.de vi ⁊ vi arma. qō tñ intellige de infamia iuris non aūt de infamia facti: sm glo.in.d.l.neqȝ. ⁊ ideo in parētē vel patronum nō dak: vt.l.j.§.hoc interdictū.ff.eo. ⁊.l.licet.de obseq. ⁊.l.cessat.de act. ⁊ obli.dixi.s.in prima regula negatiua. Decimo est directū lȝ q̄nqȝ reperiat vtilis: vt.l.j.§.filiusfamilias.ff.eo.titu.cū simi.lȝ possit exponi vtile: idest efficax ⁊c. Undecimo est singulare. Duodecimo simplex ⁊c.

65 **In factū quod vi aut clam.** Hoc interdictū cōpetit illi in cui⁹ solo vi vel clā edificatū fuit: vel ꝙ vi edificauerit post phibitionē dñi vel clā: scilȝ ꝙ celauerit se cuȝ intelligeret dñm phibiturū: nam cogit per hoc interdictū opus demoliri: de quo interdicto habek in.l.j.in pn. ⁊ per totū.ff.qō vi aut clā. Et qd sit vi facere ⁊ clā facere: vide tex.in.l.j.§.qd sit.cū seq. ⁊ in.l.ij.§.fi.ff.eo.tit. Et est interdictū restitutoriū.d.l.j.§.j. ⁊ ptinet solū ad rem q̄ in solo finit.d.l.§.hoc interdictū. ⁊ phibitio pōt fieri nō solū p dñm sed p plures alias psonas: de quo est tex.in.l.iij.in pn.eo.tit. Nec pōt iste qui edificauit vi vel clā aliqua exceptione se tueri: vt.d.l.j.§.deniqȝ.nisi in casib⁹ de qb⁹ ibi per glo.in ver. postea.videlȝ in.l.iij.§.sed si pmiserit.ff.eo.q̄n dñs vel alij q potuissent etiā phibere post phibitionē pmiserūt. ⁊ in.l.si ali⁹.§.bellissime.eo.tit. et.§.est ⁊ alia. ⁊.l.semp.§.hoc interdictū. ⁊ de libello pro hoc interdicto vide Bar.in.l.cōpetit.§.in summa.eo.tit. Et in illo tit.discas.l.aut que aliter.q̄ sm Bar.lris aureis esset describēda. Scdo ꝙ sit ptoriū: est tex. in.l.j.in prin. Tertio ꝙ sit in psonā: patet. Quarto ꝙ sit rei psecutoriū: pbak in.l.semp.§.in hoc interdicto. ⁊.§.fi.ff.qō vi aut clā. Quinto est in simplū p eadē iura cū dek ad interesse ⁊c. Sexto est stricti iuris: vt.d.§.actionū. Septimo est annale nō ppetuū: vt.l.semp.§.hoc interdictū.et l.si inter.in pn.ff.qō vi aut clā. Octauo dak heredib⁹: vt.l.deniqȝ.§.q̄situm.ff.eo. In heredes nō dak nisi de eo qō ad eos puenit: vt.d.l.semp. §.hoc interdictū. Nono ꝙ nō infamet: patet in.d.l.neqȝ.ff.de vi ⁊ vi ar. et sm glo.ibi verū est de ifamia iuris: lȝ de infamia facti sec⁹ de quo ibi. Decimo ꝙ directū: patet quia ex verbis ⁊ mēte.d.l.j.in pn.lȝ vtile q̄nqȝ reperiat.vt.l.is q in puteū.§.si tutoris. ⁊.§.si fundū.eo.tit. ⁊ i.d.l.si vitē. in pn. Undecimo singulare. Duodecimo simplex. Ultimo nō ɔriū ⁊c.

66 **In factū vti possidetis.** Hoc interdictū cōpetit ei qui molestak ab alio in possessiōe rei immobilis qr dicat se esse dñm vel possessorē ⁊c. quia p hoc interdictū ille qui possidet nec hȝ possessionē ab alio vi vel clam vel pcario pōt se tueri ⁊ phibek ille molestator ipsum turbare ⁊c. De quo interdicto iuxta verba ptoris habek in.l.j.in pn. ⁊ p totū.ff.vti possi. ⁊.C.eo.tit. ⁊ per Canoñ.in.c.licet causam.de pba. ⁊ nō solū hȝ locum in possessiōe ediū sed etiā aliarū rerū immobiliū: prout est tex.in intellectū cōem in.d.l.j.in pn.vti possi. ⁊ p hoc sunt tex.apti in.d.l.j.§. hoc interdictū.el.ij. ⁊ seq. Itē est phibitoriū retinēde possessionis p qō quis phibek inferre vim possidēti. Sed interdictū de vi ⁊ vi ar.vt dixi in restitutoriū ⁊ recuperāde possessiōis: tex.est in.l.j.§.est igit. ⁊.§.illud eū.ff.vti possi. ⁊ de forma libelli in interdicto de vi ⁊ vi ar.vide Bar.in l.in interdicto.ff.de vi ⁊ vi arma. Et forma libelli in hoc īterdicto: vide eūdem Bar.in.l.j.§.interdictū.ff.vti possi. Et debes scire aliū terminū ꝙ ille qui vult agere tali interdicto est opus qō nō possideat ab aduersario vi clam vel pcario.est tex.in.l.j.§.perpetuo. ⁊ fi.ff.vti possi. ⁊ Bar. in.d.§.fi.ponit exēpla ad hec tria reqsita. Item scias ꝙ hoc interdictū non dak nisi possidēti vel ciuiliter vel naturaliter. Nā si qs esset in possessione causa rei seruāde cū nō possideat nō haberet interdictū: tex.est in.l.si duo.§.creditores.ff.vti possi.cū simi. Scdo ꝙ sit ptoriū: est tex.in d.l.j.in prin.ff.vti possi. Tertio ꝙ sit psonale: patet. Quarto est rei psecutoriū cū dek ad retinēdā possessionē: vt.d.l.j.§.hoc interdictū. Quinto est in simplū: vt patet. ⁊.l.pe.§.fi.eo.tit. Sexto est stricti iuris: vt etiā patet. Septimo nō est ppetuū sed annale.d.l.j.§.j.ff.vti possi. ergo pōt dici ꝙ dek heredib⁹ iuxta.§.nō oēs.insti.de perpe. ⁊ tēpo.ac.cū simi. In heredes possum⁹ dicere ꝙ nō dek cū sit annale: iuxta.l.in honorarijs. de act. ⁊ obli. Nono ꝙ nō infamet. Decimo est singulare. Undecimo directū. Duodecimo duplex: quia nō cognoscik actor a reo: iuxta ea que sup hoc termino dixi.s.in publiciana actione: ⁊ probak ad literā in.l.si duo.§.hoc interdictū.ff.eo.tit. Ultimo non ɔriū.

67 **In factū vtrobi.** Primo hoc interdictū cōpetit ad similitudinē superioris q̄n qs turbak in possessiōe: sed differūt quia illud dak pro possessione rei immobilis: istud vō pro possessione rei mobilis: vt habek in.l.vnica.ff.vtrobi. et prout in superiori vt qs possit intētare requirik ꝙ ab aduersario nō possederit vi vel clā vel pcario. Eodē modo in hoc vt habek in.d.l.vnica.de qua etiā habek insti.de interdi.§.sed hodie.lȝ Canoñ.in.d.c.licet causam.de pba.nō videank facere differētiā inter hoc interdictū ⁊ superius.vt etiā refert sanctus Blasius hic ⁊c. Et quia hoc interdictū est hodie exequatū cum superiori: vt habek in.d.l.vnica. Ideo in reliquis fundamētis dicas vt in superiori dictum ⁊c.

68 **In factū de superficieb⁹.** Hoc interdictuȝ cōpetit ei qui turbak in possessione sup̄ficiei q̄ habek in solo alieno. Naȝ pōt se tueri hoc interdicto ne molestek ⁊c. dato scȝ ꝙ turbek ab alio ꝙ dño soli: quia tūc dank sibi actiōes ciuiles: de hac habek in.l.j.in pn. ⁊.§.qui sup̄ficiē.cum simi.ff.de supfi. ⁊ ibi vide. Et ꝙ sit ptoriū: patet in.d.l.j. ⁊ dixi in superiorib⁹ vt qs obtineat reqrik ꝙ sup̄ficiē nō possideat ab alio vi clā vel precario: vt.d.l.j.in prin.ff.de sup̄ficie. In reliqs dic vt est dictū in interdicto vti possidetis: quia eadē in isto seruātur vt habetur in.d.l.j.§. preponitur.versi.omnia.ff.de superfi. ⁊c.

69 **In factū de itinere** actuqȝ puato. Primo hoc interdictū cōpetit qui p fundū alteri⁹ ad fundū suū hȝ iter vel actū cū iuerit saltē p.xxx.dies per illud iter etiā discōtinuos in anno pxime retro: qr si vicin⁹ ipm phiberet ire per hoc interdictū pōt phibere vt a phibitiōe desistat: de hoc habek in l.j.in pn.ff.de iti.actuqȝ priua. Et in hoc interdicto: vt dicit hic etiā sanctus Blas⁹ ⁊ bñ: nō agik de iure seruitutis qō expedik p actionē ɔfessoriā ⁊ negatoriā: iuxta.l.ij.ff.si ser.vēdi. sed agik de possessiōe qua fuerit vsus ille qui phibek p dictos.xxx.dies. ⁊ in hec vt.s.dicā.venit iteresse: scilȝ quāti interfuit eū nō fuisse phibitū ⁊c. vt habek in.l.ij.§.in hoc interdicto.ff.de iti.actuqȝ priua. Et reqrik ꝙ ille q phibek ab aduersario nō fuerit vsus itinere vi clā vel pcario. vt.d.l.j.in pn. ⁊.§.hoc iterdicto. eo.ti. ⁊ est phibitoriū ad tuēdas rusticas seruitutes.d.l.j.§.j. Et qr tex. est no.in.d.l.j.§.si qs pter.ff.de itine.actuqȝ priua. ꝙ pter inūdationem vsus vie ⁊ itineris pdik ⁊c. sicut al's p inūdationē pdik possessio: vt habek in.l.iij.§.labeo.ff.de acq.pos. ⁊ sic si aliqs pscriberet p inūdationeȝ interrūperek pscriptio cū pdak possessio: vt habek late i.d.§.labeo. tex.in.d.§.si qs pter.dicit ꝙ qs restituik ad hoc iterdictū p in itegrū restitutionē. Ego volo tibi relinq̄re in pposito vnā dubitationē scȝ an interrupta pscriptiōe dek resti.in inte. ⁊ lȝ cōis sit opi. ꝙ nō: vt habek in d.§.labeo. tñ in disputādo possit teneri ɔriū: p nūc vide in.d.§.labeo. ⁊ in.d.§.si qs pter. ⁊ vide in.l.qui fundū.§.qui bona.ff.p emp. ⁊c. Scdo ꝙ sit ptoriū: est tex.in.d.l.j.in pn. Tertio ꝙ in psonā: ptȝ. Quarto ꝙ sit rei psecutoriū: pbak in.l.vn etiā.§.in hoc interdicto.ff.eo. Quinto ꝙ in simplū: pbak in eo.§. Sexto ꝙ stricti iuris: ptȝ. Septimo est annale: vt l.j.in pn. ⁊.d.l.vnde etiā.in pn.eo.tit. Octauo dak heredib⁹.d.l.vn etiā. §.si qs ab autore.si autor possessionē sit adept⁹. In heredē nō videk dari cū sit annale: iuxta.l.in honorarijs.de act. ⁊ obli. nisi dicam⁹ ꝙ dek vt in quēlibet phibētē ⁊c. Nono quia nō ifamet. Decimo directū: quia ex verbis ⁊ mēte: ⁊ si aliqn reperiak vtile: vt.d.l.vnde etiā.§.idē iulian⁹.eo. tit. Undecimo singulare. Duodecimo simplex. Ultimo nō ɔriū.

70 **In factū de itinere** actuqȝ priuato reficiēdo. Primo hoc interdictū cōpetit ei qui hȝ iter ⁊ actū p fundū vicini ad fundū suū: vt.s.dixi in pxi.pcedēti. et dato ꝙ vellet reficere iter ⁊ vicin⁹ phiberet vel ali⁹ p hoc interdictū pōt se tueri ⁊ cogat illos desistere a tali phibitiōe. Et de hoc iterdicto est tex.in.l.iij.§.ait ptor.ff.de iti.actuqȝ pua. Et reqrik etiā in hoc ꝙ nō fuerit vsus itinere vi clā vel pcario.d.§.ait ptor. Sed differt a supiori: quia in hoc reqrik ꝙ in anno vsus fuerit itinere. Itē ꝙ pbet sibi cōpetere ius seruitutis: vt est tex.in.d.l.iij.§.hoc aūt supiori. ⁊.§.seq.eo.tit. ⁊ si alterū deficiat deficit interdictū: vt in.§.seq. ⁊ volēs reficere tenet vicino cauere de dāno infecto: vt.d.l.iij.§.qui hoc interdicto. Et ex hoc infert ꝙ refectio vie nō incūbit debēti seruitutē: sed ei cui seruit⁹ cōpetit: prout habek etiā in.l.quoties.§.fi.ff.de serui.tit.generali. sed sec⁹ sit in seruitute oneris ferēdi.vt habek in.l.cū deberet colūnā.de ser.vr.pdio. qō tene mēti ⁊c. Scdo ꝙ sit pretoriū.est tex.in.d.§.ait ptor. Tertio ꝙ in personā.patet. Quarto ꝙ rei psecutoriū. Et qnto ꝙ sit in simplū. pbak in.d.l.iij.§.vtilitas.eo.tit. Sexto ꝙ stricti iuris. Septimo est annale: vt superi⁹.d.§.ait ptor. ⁊.l.j.§.antepe.ff.de interdi. Octauo dak heredib⁹: vt.l.apparet.§.j.ff.eo.tit. In heredē non dak: nisi dicam⁹ ꝙ detur vt in quēlibet phibentē. Nono nō infamat. Decimo directū. Undecimo singulare. Duodecimo simplex. Ultimo non ɔriū.

71 **In factum de aqua quotidiana.** Primo hoc interdictū cōpetit illi qui per fundū alterius saltē vno die vel nocte

vel nocte in anno retro duxit aquã ad fundũ suũ: quia si ille dñs fundi per quẽ aquã duxit ipsum ꝓhibet vel impedit agit ꝯtra ipsum hoc interdicto vt a ꝓhibitione desistat: de hoc habet in l.j.in pñ.⁊.§.j.⁊.§.qđ autẽ.ff.de aqua quoti.⁊ esti.nec dz duxisse aquã vi: clã: vel pcario.vt.d.l.j.in prin. Et est interdictũ nõ solũ ꝓhibitoriũ: sed etiã restitutoriũ vt quis tollat si qd fecit ad impediẽdũ ducere aquã ⁊c. vt est tex.cũ glo.in d.l.j.§.j.⁊.§.labeo.eo.tit. Secũdo est ptoriũ.d.l.j.i pñ. Tertio in psonã. Quarto rei psecutoriũ cũ ꝓsequit ius seruitutis: ⁊ illud qđ qs amittit requirit per hoc interdictũ.d.l.j.§.pterea. Quinto ꝙ in simplũ: ꝓbat in prealt. Sexto ꝙ stricti iuris: patet. Septimo est annale: non perpetuũ: vt in superiori fuit dictũ.⁊ ꝓbat in.d.l.j.in prin. Octauo datur heredib⁹.d.l.j.§.ait pretor. In heredes potest dici ꝙ non: cum sit annale: per.d.l.in honorarijs.nisi detur vt in quẽlibet ꝓhibentẽ: vt in superiori dixi. Nono non infamat. Decimo est directum ⁊c.lz vtile qñqȝ sit: vt.d.l.j.§.si fundum. Undecimo singulare. Duodecimo simplex. Ultimo non cõtrarium.

72 **In factũ de aqua estiua.** Primo hoc interdictũ ptinet ad eũ qui p fundũ alteri⁹ vno die vel nocte in estate retroduxit aquã in fundum suũ: vt nõ possit ꝓhiberi ⁊c. vt in supiori dixi. Et differũt: quia q interdicit de aqua quotidiana interdicit vt hoc anno duxit: sz in aqua estiua vti hac estate: vide etiã de hoc in.d.l.j.in pñ.⁊ vide in.§.qđ autẽ dixim⁹.⁊ qñ inci.estas.vide in.d.l.j.§.estatẽ.⁊ ibi glo.no. In quot partes diuidat ann⁹ ⁊ in hoc reqrit illa clausula ꝙ nõ duxerit aquã vi clã vel pcario vt superiori.d.l.j.§.deinde ait.⁊ in prin.l. Et est etiã restitutoriũ.d.§.j.⁊c. Secũdo ꝙ sit ptoriũ: patet in.d.l.j.in prin. In psonã ⁊c. In alijs fundamẽtis dicas vt in supiori cũ sint similia: vt.d.l.j.§.labeo. Sed in hoc discordãt quia lz superi⁹ sit annale tñ hoc durat per annũ et sex mẽses. Itẽ põt durare per bieniũ ḿ variã cõputationẽ tpis: vt habet in.d.l.j.§.deinde.⁊.§.estatẽ.⁊ seq.eo.tit.⁊c.

73 **In factũ de aqua** ex castello ducẽda. Primo cõpetit ei qui hz ius ducẽdi aquaȝ ex castello: idest loco vbi in publico aqua recipit vel riuo vel alio loco publico ad fundũ vel domũ eo quia habuit ꝯcessionẽ a pncipe vel cõitate si aliqs ipsum ꝓhibeat hz hoc interdictũ: de quo loquit tex.in.l.j.§.ait ptor.quo ex castello cũ duob⁹ seq.ff.de aqua quoti.⁊ esti.⁊ hoc est quotidianũ in ciuitatib⁹ in qb⁹ in stratis est castellũ: vt est in ciuitate Aquilie ⁊ Viterbij quia si habẽt ꝯcessionẽ ꝙ ex castello ducũt aquã in domũ vel hortos nõ possunt ꝓhiberi. Et est aduertẽdũ ꝙ hoc interdictũ nõ cõtinet solũ possessionis causam: ⁊ sic ppparatoriũ: vt superiora ꝓrime. Sed ꝯtinet causaȝ ꝓprietatis: quia hic nõ ꝓbat an qs duxerit ⁊c. Sed an habeat ius seruitutis assignatũ vel nõ: vt est tex.no.in.d.l.j.§.fi.ff.e. et ea hora qua qs hz ius ducẽdi ea dz ducere ⁊ nõ alia: vt habet in.l.pe. eo.tit. In alijs fundamẽtis dic vt in duob⁹ ꝓximis.

74 **In factũ de riuis purgãdis.** Prĩo hoc interdictũ cõpetit ei qui hz ius aque ducẽde: vt dixi in superiorib⁹ interdictis per riuũ quẽ volẽs purgare ⁊ reficere ꝓhibet ab alio: quia tuet se per hoc interdictũ: ⁊ non hz ꝓbare an iure aquã ducat: de quo vide in.l.j.de riuis.⁊ in.l.fi.eo.tit. Et est ꝓhibitoriũ: vt.d.l.j.in fi.pñ.⁊ põt etiã esse restitutoriũ: vt in ꝓximis dixi.bene verũ est ꝙ tenet cauere de dãno infecto iste volẽs purgare.d.l.j.in pñ. Scđo ꝙ ptoriũ: ptz in.d.l.j.in pñ. Tertio ꝙ in psonã. In alijs dic vt in superiorib⁹: bene verũ est ꝙ est annale.d.l.j.§.hoc interdictũ.el.ij.dat ijsdẽ psonis ⁊ easdẽ prout supiora: vt.l.iij.§.isdẽ.eo.titu.⁊ dat nõ solũ ad riuos sed etiã ad specus ⁊ septa: vt.d.l.j.in prin. Que qd differat ⁊ importẽt: vide in.d.l.j.§.ait ergo.cũ simi.⁊c. Et sub verbo reficiẽdi quid ꝯtineat: vide in.d.l.j.§.reficiẽdi.⁊c.

75 **In factũ de fonte vt liceat eo vti.** Primo hoc ĩterdictũ cõpetit illi qui ꝓhibet haurire aquã ex fonte cũ p annũ hausisset vel appellere pecudes vel inde aquã ducere vt ille scȝ prohibẽs desistat a ꝓhibitione: de quo habet in.l.vnica.in pñ.ff.de fonte.⁊ differt a superiori: scȝ de aqua ex castel.ducẽ.⁊ aqua esti.⁊ quo.quia illa loquunt de aqua deducẽda: istud vo de aqua hauriẽda prout etiaȝ dicit glo.in rub.de fonte. Nec hz locũ pro aqua mortua vt in cisterna: sz solũ de aqua viua.d.l.j.§.hoc interdictũ.el.iij.eo.tit.⁊ pcedit nõ solũ in fonte: sed in piscina: puteo: ⁊ lacu dũmodo aquã viuã habeãt.d.l.j.in fi. prin.⁊.§.deniqȝ.⁊ reqrit ꝙ qs nõ fuerit vsus haustu vi aut clã vel pcario.d.l.j.in pñ.sed ḿ Bar.in.d.l.j.§.hoc interdictũ.el.iij.lz in cisterna non habeat locũ directũ: tñ hz locũ vtile. Hinc sumpta occasione pone ꝙ stat statutũ in ciuitate ꝙ mulieres portãtes perlas vel margaritas puniunt tãta pena.⁊ est aliqua mulier ꝙ portat perlas fictas seu ꝯtrafactas nõ veras ⁊ viuas: certe nõ incidet in statutũ.ita decidit Bart.in l.j.§.hoc interdictũ. Et tene mẽti: quia in multis ciuitatib⁹ extãt huiusmodi statuta ⁊c. Secũdo est ptoriũ.l.j.in prin. Tertio in psonã: vt alia. Quarto põt dici rei psecutoriũ cum quis ꝓsequit ius aque hauriẽde.d.l.j. Quinto in simplũ: vt ibidẽ patet. Sexto stricti iuris. Septimo est annale nõ ppetuũ.d.l.j. Octauo heredib⁹ dat nõ heredes vt pcedẽtib⁹ dixi: scilz de aqua quoti.⁊ esti.cũ pcedant a pari ꝙtũ ad psonã.vt.d.l.j.§.hoc autẽ.ff.de fonte. Nono nõ infamat. Decimo est directũ. Undecimo singulare. Duodecimo simplex ⁊c. Ultimo non ꝯriũ.

76 **In factũ de fonte reficiẽdo.** Primo hoc iterdictũ cõpetit illi qui habẽs ius hauriẽdi aquã: vt in ꝓxi.dictũ est: ex fonte vellet reficere fontẽ: puteũ: piscinã ⁊c. vt.s.dixi que indigerẽt refectione si prohiberet hz hoc interdictũ vel a dño fundi vbi est fons vel ab alio ⁊c. et de hoc iterdicto loquit tex.in.l.vnica.§.deinde ait.ff.de fonte. Et fuit introductũ ad similitudinẽ interdicti de riuis reficiẽdis: qz nullus esset vsus ⁊c. vt dicit tex.in.d.l.j.§.hoc interdictũ. Scđo ꝙ sit ptoriũ: est tex. in.d.§.deinde. Tertio ꝙ in psonã: vt ptz. Quarto ꝙ rei psecutoriũ: dic vt in ꝓrimo. Quinto ꝙ in simplũ: eodẽ modo. Sexto stricti iuris. Septimo est annale.d.§.deinde. Octauo dat heredib⁹ ⁊ in heredes: vt in illo de aqua esti.cum ꝓxime dixi.⁊ approbat tex.in.d.l.j.§.fi.ff.de fon. Nono ꝙ nõ ĩfamet. Decimo ꝙ directũ. Undecimo ꝙ singulare. Duodecimo ꝙ simplex ⁊c. Ultimo non ꝯriũ.

77 **In factum de cloacis purgãdis.** Primo ptinet illi qui haberet cloacã iuxta fundũ alteri⁹ vel aliũ locũ per quã immũdicia ⁊ colluuies demittebat dato casu ꝙ vellet ea purgare vel reficere: puta quia cursus impediebat dñs fundi vel ali⁹ cũ ꝓhibet habet hoc interdictũ ꝓhibitoriũ ⁊c. de quo loquit tot⁹ tit.ff.de cloacis ⁊c. Et est aduertẽdũ quia fauore publice vtilitatis vt qs possit purgare vel reficere cloacã non qrim⁹ an claȝ vi vel pcario sit vsus cloaca: vt.l.j.§.quia autẽ.de cloa. Item ptinet ad priuatas cloacas.d.l.j.§.hoc autẽ. Secũdo ꝙ ptoriũ.d.l.j.in pñ. Tertio ꝙ in psonã: ptz. Quarto ꝙ rei psecutoriũ: patet p media q̃ dixi in duob⁹ ꝓximis. Quinto ꝙ in simplum: eodẽ modo. Et etiã ex eo qđ ptinet ad priuatas cloacas: vt dixi. Sexto ꝙ stricti iuris. Septimo ꝙ sit ppetuũ põt dici cũ sit rei psecutorium: per.d.l.in honorarijs.nec reperiat annale: per qđ respõde si obijcitur ꝙ superiora plura sunt rei ꝓsecutoria: tñ sunt annalia ⁊c. Octauo datur heredib⁹: per reg.§.non omnes.de perpe.⁊ tẽpe.act. Nono ꝙ non infamet. Decimo ꝙ directũ. Undecimo ꝙ singulare. Duodecimo quia simplex ⁊c. Ultimo non ꝯriũ.

78 **In factũ ne quid** in cloaca fiat immittaturue. Hoc interdictũ cõpetit illi qui habens vsum cloace vnde aqua fluat: vel colluuies aliqs vult aliqd facere vel immittere in cloacã ppter qđ vsus eius impediat: quia ꝯ illũ est pditũ hoc interdictũ ꝓhibitoriũ ⁊c. de quo est tex.in.l.j.§.pe.⁊ fi.ff.de cloacis. Itẽ ptinet ad cloacas publicas.d.§.pe. Scđo ptoriũ.d.§.deinde. Tertio ꝙ in psonã. Quarto rei psecutoriũ. Quinto in simplũ. Sexto stricti iuris. Septimo est annale ex eo qđ est populare: per.l.fi.ff.de popu.ac. Et ꝙ sit populare: patet ex eo qđ ptinet ad publicas cloacas: vt iã dixi. et in hoc istud differt a superiori. Octauo heredib⁹ nõ dat: nisi vt cuilibet de populo.arg.l.populares.de popu.act. In heredes nõ dat.l.fi.de popu.act. Nono ꝙ nõ infamet. Decimo ꝙ directũ. Undecimo ꝙ singulare. Duodecimo ꝙ simplex. Ultimo non ꝯriũ.

79 **In factum vt quod factũ** immissumue est in cloaca tollat. Hoc cõpetit qñ qs aliqd habet immissum in cloaca vel factũ ꝓpter qđ est impedit⁹ vsus ⁊c. quia cogit tollere ⁊ in pristinũ reducere: ⁊ sic est interdictũ hoc casu restitutoriũ ⁊ superi⁹ ꝓhibitoriũ que ambo ponunt in tex.quẽ.s.all.in.d.l.j.§.penul.⁊ fi.ff.de cloa. Et inquantũ ptinet ad cloacas publicas: dic vt in superiori: si ad priuatas cloacas termini sui possunt assimilari illi interdicto de cloa.purgan.⁊c. Et eodẽ modo dicas in.s.proximo ⁊c.

80 **In factũ de precario.** Hoc interdictuȝ cõpetit illi qui pcario ꝯcessit aliquã rem alicui vtendã ⁊ fruendã qui sibi nollet rem restituere ꝯ ipsum dat hoc interdictũ vt rem restituat ⁊c. de quo habet in.l.ij.in prin.ff.de preca.cum pcario possidẽs videat noĩe ꝯcedẽtis possidere: iuxta no.in l.qđ meo.in prin.⁊.l.interdũ.ff.de acq.posses. Et iterdictũ restitutoriũ.d.l.ij.in prin.⁊.§.j. Et in hoc fit cõdẽnatio ḿ interesse actoris: vt habetur in.l.qñtũ.§.ex hoc interdicto.ff.de pca. Et in quo differat pcariũ a cõmodato: vide glo.no.in.l.j.ff.de pca. Et potest ꝯstitui pcariũ in reb⁹ mobilib⁹ ⁊ immobilib⁹.vt.l.in reb⁹.ff.eo. Et potest ꝯstitui ꝙ trãsferat possessio: ⁊ ꝙ non.l.ij.§.fi.⁊.l.in reb⁹.⁊.l.certe.§.is qui.ff.de pca. Et scitis ꝙ quotidie in instrumẽtis ponit illa clausula: ⁊ ex nũc constituit se precario nomine emptoris possidere ⁊c. quid importet: dicas ꝙ importat: quia primo intelligit trãslata ois possessio in emptorẽ ciuilis ⁊ naturalis.deinde intelligit trãslata naturalis in pcario possidẽte.vt habetur in.d.l.interdũ.de acqui.posses. Sed si diceret simpliciter: ⁊ ex nunc cõstituo noĩe emptoris possidere.tũc omnis possessio remanet penes emptorẽ.⁊ sic plus operat ꝯstitutũ ꝙ pcarij rogatio in fauorẽ emptoris.vt habet in.l.qui bona.in pñ.ff.de acqui.pos.per Bar.⁊ oẽs in.d.l. interdũ. Et tu Canonista habes tit.de pcarijs.⁊ in.c.j.habes de pcaria. Quid sit pcaria: dicas ꝙ est ꝯcessio rei immobilis per annuã pensionẽ de quinquẽnio in quinquẽniũ.c.j.de preca.⁊ ibi glo.⁊ in.c.precarie.vbi glo.magistra.x.q.ij.Bal.in.c.j.§.tua.qui.mod.feu.amit.⁊c. Scđo ꝙ sit pretoriũ.est tex.in.d.l.ij. Tertio in psonã.vt alia. Quarto rei psecutorium.vt.l.quesitũ.§.ex hoc interdicto.ff.eo. Quinto ꝙ in simplũ.probatur ibidẽ. Sexto stricti iuris. Septimo perpetuũ est non annale per tex.quia assignat pulcrã rationẽ ab absurdo.in.d.l.quesitũ.§.penulti.

Octauo datur heredibꝰ ⁊ in heredes.d.l.quesitũ.§.fi.lz ꝓcarij rogatio ad heredes non indistincte trãseat.de quo vide in.l.cum ꝓcario.§.fi.ff. eo.tit.Nono nõ infamat.Decimo directũ.Undecimo singulare.Duodecimo simplex.Ultimo non ꝯrium.

81 In factum de arboribꝰ cedẽdis.

Primo ad hoc interdictũ est sciẽdũ ꝙ habet duo capita alterũ in arboribꝰ que sunt prope predia vrbana:alterũ in arboribꝰ cedẽtibꝰ in predijs rusticis.Primũ caput cõpetit illi in cuius edes rami arboris alterius pendẽt ⁊ nocẽt edificio.nam põt monere ꝙ succidat arborẽ radicitus si nollet facere ille cui cõpetit interdictũ ꝓpria autoritate põt succidere ⁊ auferre ligna.l.j.in prin.vsqꝫ ad.§.deinde.ff.de arbo.Secũdũ caput ꝑtinet illi in cuiꝰ fundo rami arboris vicẽ extẽdunt:quia põt monere facere ꝙ rami cedãtur quousqꝫ arbor distet per quindecim pedes a terra in altitudinẽ.iste est tex.in.d.l.j.§.fi.de arbo.cedẽ.qđ tene menti quia posset quotidie ꝯtingere:maxime in hac ciuitate Padue vbi sunt multi horti ⁊ arbores.Et practica est ſm Bar.ꝙ denũtiet dño illiꝰ arboris ꝙ ipsam succidat.⁊ de hoc fiat instrumẽtũ:⁊ tũc non succidit põt denũtiãs ꝓpria autoritate facere imo potest ligna asportare.tene mẽti. Et nõ solũ ꝓcedit in arboribꝰ:sed etiã in vitibꝰ cũ veniãt appellatione arboris.d.l.j.ver.arboris.Et aduerte dato casu ꝙ radices arboris nocerẽt:tũc datur vtile interdictũ de arboribꝰ cedẽdis.per glo.in.l.j.C.de interdi.de quo ibi.Scđo ꝙ ꝑtoriũ.in.l.j.§.ait ꝑtor.⁊.§.deinde.Tertio ꝙ in ꝑsonã:vt alia.Quarto videt rei ꝑsecutoriũ.Quinto in simplũ:vt probant isti duo termini in.d.l.j.§.non solũ.Sexto stricti iuris.Septimo perpetuũ ex quo rei ꝑsecutoriũ.d.l.in honorarijs.Octauo dat heredibꝰ:vt in.§.nõ omnes.de perpe.⁊ tẽpo.act.In heredes dic eodẽ modo ⁊c.Nono nõ infamat.Decimo directũ.Undecimo singulare.Duodecimo singulare.Duodecimo simplex.Ultimo non ꝯrium.

82 In factum de glande legẽda.

Hoc interdictũ cõpetit ei qui habẽs arborẽ que pendet in fundũ vicini vel areã in quã cadũt fructꝰ:quia si ꝓhiberet recolligere dictos fructꝰ habeo dictũ interdictũ infra dies tres postqꝫ fructꝰ ceciderũt:⁊ appellatione glandis veniũt omnes fructꝰ:de quibꝰ omnibꝰ habet in.l.vnica.ff.de glã.leg.⁊ in.l.qui venenũ.§.glãdis.ff.de ver.signi.Secũdo ꝙ sit ꝑtoriũ:est tex.in d.l.j.in ꝑn.Tertio ꝙ in ꝑsonã:vt reliq.Quarto ꝙ rei ꝑsecutoriũ:ꝓbat in.d.l.j.in ꝑn.Quinto ꝙ in simplũ:ibidẽ.Sexto ꝙ stricti iuris.Septimo nõ est perpetuũ sed tꝑale:vt.s.patet.Octauo heredibꝰ ⁊ in heredes infra illud tẽpus qđ durat:vt.s.Nono nõ infamat.Decimo ꝙ directũ. Undecimo ꝙ singulare.Duodecimo ꝙ simplex ⁊c.Ultimo nõ ꝯrium.

83 In factum de migrãdo.

Hoc interdictũ cõpetit inquilino qui soluta pẽsione dño vellet recedere de domo ⁊ asportare res suas ⁊ dñs domus ꝓhiberet:quia potest tueri ex hoc interdicto:⁊ de hoc est tex.in l.j.ff.de migran.Et aduerte dicit in.d.l.j.§.hoc interdictũ.qđ est infrequens ⁊c.debet intelligi ille tex.ꝙ de raro itur ad illud interdictũ ex eo quia inqlino qui turbaret cõpetit actio ex cõducto ⁊ officiũ iudicis:vt l.et edes.§.inquilinꝰ.ff.loca.⁊ ideo de raro recurrit ad hoc interdictũ. Et circa hoc scias ꝙ pẽsio domꝰ nisi aliud sit dictũ soluit in fine anni. vt.l.edem.C.loca.⁊ ita tenet etiã Bar.in.d.l.j.§.si pensio.ff.de migran. Et habetis etiã illam regulã vulgatã in hac materia ꝙ res ꝯductoris inuecte ⁊ illate intelligunt obligate ratione pẽsionis.pone ꝙ vnus cõductor locauit qđ potest facere:iuxta.l.nemo rem.C.loca.⁊.l.moschis. §.pretolinꝰ.ff.de iure fisci.an res istius secũdi ꝯductoris sint dño obligate:vide casum singularẽ in.l.si in lege.§.si colonꝰ.ff.loca.⁊ qđ ibi glo. et doc.quem tex.exclamat Ponta.in sing.ccclxxxvj.Et cõpetit hoc interdictũ solũ inquilino:non autẽ colono:vt habet in.d.l.j.§.hoc interdictum.ff.de migrã.Et dato ꝙ haberet habitationẽ gratuitã daret vtile interdictũ:vt eo.§.Et eodẽ modo daret vtilis si non essent res ꝓprie inquilini:sed forte sibi cõmodate vel locate vel apud eũ deposite:vt habetur in.l.fi.eo.tit.⁊c.Secũdo ꝙ ꝑtoriũ:est tex.in.d.l.j.in prin.Tertio in ꝑsonã:vt reliqua.Quarto rei ꝑsecutoriũ.d.l.j.in ꝑn.Quinto in simplum:vt ibidẽ.Sexto stricti iuris.Septimo perpetuũ ⁊ non tẽporale. d.l.j.§.fi.Octauo datur heredibus ⁊ in heredes:vt est tex.in.d.l.j.§.fi. Nono nõ infamat.Decimo est directũ cũ ex verbis ⁊ mẽte:lz qñqꝫ vtilis datur:vt ꝓdixi:⁊ habet in.d.l.j.§.interdictũ.Undecimo ꝙ singulare.Duodecimo ꝙ simplex ⁊c.Ultimo non ꝯrium.

84 In factũ de saluiano interdicto.

Hoc interdictũ cõpetit locatori aduersus ꝯductorẽ ad auocãdam possessionẽ earũ rerũ quas asportauit que erãt obligate ipsi locatori rõne pẽsionis.Et eodẽ mõ cõpetit creditori aduersus debitorẽ pro rebꝰ sibi iure pignoris obligatis:iuxta ea q̃ habent in.§.itẽ seruiana.isti.de act. et istis casibꝰ datur directũ.Sed in casu ꝙ dicte res essent alienate per cõductores vel debitores:tunc cõpetit vtile interdictũ saluianũ:de quo habet in.l.j.in prin.ff.de saluia.interdi.⁊ in.l.j.C.eo.tit.Et vt dicit etiã sanctꝰ Blasius est pinguiꝰ remediũ huius interdicti quã seruiane hypothecarie:quia sufficit in ipso ꝙ creditor ꝓbet illas res fuisse possessas tanqꝫ suas per debitorẽ tẽpore obligationis ꝯtracte.Sed in hypothecaria oportet creditorẽ ꝓbare de dñio debitoris:vt habet in.d.l.j. de sal.inter.⁊ per omnes in.d.§.itẽ seruiana.de quo ibi.Et in hoc reus condẽnat ad restituẽdã detẽtationẽ vel possessionẽ rei obligate:vt habetur in.l.si fundus.§.in vẽdicatione.ff.de pigno.⁊c.Et lz tex.in.l.j.C. de ꝓca.⁊ saluia.interdi.dicat ꝙ saluianũ non dat ꝯtra tertiũ possessorẽ debet intelligi de directo:quia vtile potest dari.vt.d.l.j.ff.eo.ſm glo.in d.l.j.C.eo.Et in hoc differt a seruiana que cõtra tertios dat.Et in alio etiam quia saluianũ est inter possessoria:seruiana inter petitoria ⁊ alia etiã est dicta de qua.s.dixi.Secũdo ꝙ ꝑtoriũ:patet ex his que habent in.l.fi.C.de cõdi.inde.Tertio ꝙ in ꝑsonã:vt reliqua.Quarto ꝙ rei ꝑsecutoriũ:probatur in.d.l.j.in prin.Quinto ꝙ in simplũ:ibidẽ.Sexto ꝙ stricti iuris.Septimo perpetuũ cum rei ꝑsecutoriũ.d.l.in honorarijs. Octauo heredibꝰ ⁊ in heredes tanqꝫ in extraneos possidẽtes:iuxta.§. non omnes.insti.de perpe.⁊ tẽpo.act.⁊.d.l.j.⁊.j.§.j.⁊.j.rñso.Nono non infamat.Decimo directũ.Undecimo singulare.Duodecimo simplex. Ultimo non cõtrarium.

85 In factum de opere demoliẽdo qđ factũ est post noui operis nũtiationẽ añ remissionẽ nũtiationis.

Anteqꝫ trãseã ad terminos huiꝰ interdicti putaui aliqua ꝓmittẽda fore.Primo quia in.l.j.in prin.ff.de no.ope.nũ. dicit hoc edicto ꝙ differãt interdictũ ⁊ edictũ.de quo tu posses de facili dubitare:vide glo.in loco ꝑalꝉ.in ver.edicto.⁊ ibi Bar.in.j.col.⁊ Roff. in libellis suis.lz varie loquant:tñ cõis ꝯclusio post Bar.ibi est ꝙ edictũ differat ab interdicto vt genus ⁊ species ⁊ edictũ sit nomẽ generis. vt in.§.cõstat.insti.de iure natu.sed interdictũ sit tãqꝫ spẽs:vt alꝭ dr in adoptione.Sed cognoscit vnũ ab alio quia interdictũ dicit quasi inter duos dictũ:nã qñcũqꝫ erat q̃stio inter duos ꝑtor aliqđ ꝯ statuebat:tũc dicebat interdictũ:iuxta.§.sunt tamẽ.insti.de interdi.⁊ hoc qñ sumꝰ in lib.de interdi.sed qñ sumꝰ extra librũ de interdi.idest extra quintũ librum in.ff.nouo:tũc post Roffre.dicit ibi Bar.ꝙ qñ loquit ꝓcise precepti ue est interdictũ quia ex verbis apparet inter duos redditũ:vbi võ nõ esset cõtra duos redditũ:sed ꝑtor ex officio facit:tũc dr edictũ.⁊ per hoc sequit ꝙ tit.de no.ope.nun.tractet de interdicto nõ de edicto quia inter duos reddit:⁊ lz tex.in ꝑn.tit.dicat hoc edicto:tamen in.l.ꝑtor.in prin.⁊.§.j.dicit hoc interdicto:⁊ ꝯcordant ꝙ in vno loco Juriscõ.vtat noĩe generis ⁊ in altero nomine speciei:⁊ per hoc patet ꝙ hec actio in factũ de opere demo.dr ꝓcedere ex interdicto:⁊ dr in factũ.iuxta.§.fi. insti.de interdi.Secũdo est sciẽdũ ꝙ in hac materia sunt ꝯsiderãdi plures casus.Primꝰ est ꝙ qñ quis edificat in solo alieno clã:tũc hz locum interdictũ qđ vi aut clã vel etiã vi:⁊ edificiũ sit iam factũ.Sed qñ habet edificari tũc hz locũ interdictũ de no.ope.nun.⁊ sic dat ad futura opera:⁊ erit secũdus casus.De quibꝰ duobꝰ vide tex.ĩ.d.l.j.§.j.de no.ope. nũtia.Tertius casus est qñ facta nũtiatione noui operis illa nũtiatio remittit:quia tũc renũtiatiõe remissa si ꝓhibeat habet remediũ ex titulo de remissionibꝰ ille qui vellet edificare de quo in tit.de remis.⁊ habet in.l.si alius.§.ait iulianꝰ.ff.qđ vi aut clã.De quo remedio dicet in ꝓximo interdicto.idẽ est ꝓstita satisdatione q̃ pro remissiõe habet.vt.d.l.si alius.§.ait iulianꝰ.⁊ ibi glo.Quartꝰ casus est qñ post no.ope.nũtia.sit edificatũ ante remissionẽ nũtia.quia dat hoc interdictũ de opere demoliẽdo.Bene verũ est ꝙ cõpetit aliud remediũ scꝫ interdictũ de no.ope. nũtia.Jtẽ ⁊ interdictũ qđ vi aut clã.vt est tex.in.d.§.ait iulianꝰ.Et an sint suꝑflua:vide glo.⁊ doc.in.d.l.j.§.j.de no.ope.nũtia.⁊ quot modis possit agi in istis operibꝰ ſm varios casus:vide tex.iuncta glo.in ver. interdictũ.in.l.ꝑtor.§.nonnulli.ff.de no.ope.nũtia.tene menti:quia est quotidiana materia.Scđo ꝙ sit ꝑtoriũ sunt plures tex.vt.s.alꝉ.Tertio ꝙ in ꝑsonã:vt in reliqs.Quarto est rei ꝑsecutoriũ:cum agit vt restituat opus qđ est vt in iuribꝰ prealꝉ.Quinto in simplũ:vt ibidẽ:lz etiaz quo ad qđ possit dici penale:quia suis expẽsis qs cogit edificiũ tollere: vt.d.l.pe.§.fi.⁊ ibi glo.⁊ doc.ff.de no.ope.nun.Sexto stricti iuris.Septimo dat heredibꝰ:vt.l.ꝑtor.§.hoc interdictũ.ff.de no.ope.nũ.In heredes nõ dat nisi inquãtũ ad eos ꝑuenit:quia tenet heres ꝓstare patiẽtiam destruẽdi operis.d.l.penul.Octauo est perpetuũ.d.l.ꝑtor.§.hoc interdicto.Nono non infamat.Decimo directũ.Undecimo singulare. Duodecimo simplex.Et vltimo non ꝯrium.

86 In factũ vt liceat edificare ei cui est facta nuntiatio no.ope.si satisdederit vel satisdare paratꝰ est ⁊c.

Primo hoc interdictũ cõpetit illi cui postqꝫ sibi fuit facta nũtia.no.ope.ipse fuit paratꝰ satisdare vel satisdedit de demoliẽdo ope casu quo appareret se iniuste edificasse.Et hoc etiã possumꝰ dicere in casu in quo est facta remissio:vt in ꝓcedẽti dixi vñ si ꝓstita satisdatione vel facta remissiõe iste talis ꝓhiberet edificare posset tueri ex hoc interdicto ꝓhibitorio.⁊ de hoc habet in.l. ꝑtor.§.deinde ait.⁊.§.seq.ff.de no.ope.nun.Scđo ꝙ sit ꝑtoriũ:prout in d.§.deinde.Tertio in ꝑsonã:vt cetera.Quarto rei ꝑsecutoriũ cũ qs ꝑsequit ius edificãdi.Quinto põt dici simplũ:vt.d.§.deinde.Sexto stricti iuris.Septĩo durat infra annũ ab inqetatiõe:vt habet in.d.l.ꝑtor.§.fi. ff.eo.lz secꝰ sit in ꝓcedẽti:vt dixi:⁊ sic nõ est ꝑpetuũ.Octauo dat heredibus.d.§.fi.In heredes dicamꝰ ꝙ nõ det nisi quatenꝰ ad eos ꝑuenit:vt in ꝓcedẽti:vel vt in quẽlibet ꝓhibẽtẽ.Nono ꝙ nõ infamet.Deciõ ꝙ directũ.Undecimo ꝙ singulare.Duodeciõ ꝙ simplex.Ultimo nõ ꝯriũ.

87 In factũ loco interdicti fraudatorij.

Hoc interdictũ hz locũ quãdo tutor

Insf. m eng ser m 82 merinz. 102.

quādo tutor vel curator delegauit creditori suo debitorem pupilli vel adulti singula singulis deferēdo in fraudē pupilli vel adulti: ꝛ creditor participat de tali fraude cū tutore vel curatore: nam si debitor pupilli vel adulti soluāt ipsi ipso iure liberanť a debito. Sed pupill⁹ vel adultus succurriť p̄mo ꝯ creditorē participē fraudis ꝑ hoc interdictū fraudatoriū: vt est tex. in. l. pupilli. in p̄n. qui est scđs in iure. ff. de solu. Scđo qñ vellet pupill⁹ recurrere ꝯ tutorē habet actionē tutele. Tertio ꝯ debitorē pōt recurrere qñ fuit etiā ipse in dolo p̄ma actiōe: sed fuit in bona fide ꝑ in itegrū restitutionē: ſm Bar. in. d. l. pupilli. in. §. ij. ꝛ. iij. q. Et de hoc iterdicto fraudatorio fit mētio in. l. si postulādis. in p̄n. ff. ad trebel. lʒ ibi capiať ꝓ interdicto de his q̄ in frau. cre. vt vult Bar. ꝯ glo. in d. l. pupilli. Et differt ab eo de his q̄ in frau. credi. quia illud dať qñ qs alienat res ꝓprias: hic alienať res pupilli: ꝛ sic alteri⁹ ſm Bar. in. d. l. pupilli. de qb⁹ ibi vide pleni⁹. Scđo ꝙ sit p̄toriū: ꝓbať ex eo quia est interdictū vt dr̄ in iurib⁹ pall. Sed interdicta erāt forme ꝛ ꝯceptiōes verborū quib⁹ p̄tor aut aliqđ iubebat fieri aut ꝓhibebat: si p̄tor ergo non ius ciuile. Et ista habeť insti. de interdi. in p̄n. ita etiā innuiť per glo. in rub. ff. de iterdi. vbi dicit. s̄. dixit qñ agať de iure ciuili nūc q̄liter de iure p̄torio: ꝛ sic ꝑ interdicta: sed hoc est interdictū vt. s̄. est ꝓbatū: igiť ꝛc. Tertio est in ꝑsonā: vt reliq. Quarto rei ꝑsecutoriū: vt ꝓbať clare in. l. pupilli. Quinto est in simplū: vt ibidē ꝓbať. Sexto est stricti iuris. d. §. actionū. Septio ꝑpetuū: cū sit rei ꝑsecutoriū. d. l. in honorarijs. Octauo dať heredib⁹. d. §. non oēs. ꝛ. d. l. in honorarijs. In heredes pōt dici ꝙ deť inquātū ad eos ꝑuenerit: ꝛ in plurib⁹ dictū est: ꝛ sic tanꝙ in possessores. Nono nō infamat cū nō reperiať. Decimo directū. Undecimo singulare. Duodecimo simplex ꝛc. Ultimo non ꝯtrium.

88 **In factum loco interdicti** de locis ꝛ itinerib⁹ publicis.

Et anteꝙ procedā vlteri⁹ Jo. in arbore non signat plura interdicta ꝙ suprascripta sint. sed tū̄ reperio in eo videre q̄dā alia. ꝛ sic in p̄mis addo hoc interdictū de locis ꝛ itine. publi. Et hʒ locū qñ qs in itinere publico aliqđ fecisset ob qđ ali⁹ impediret ꝛ eius vsus: ꝛ eodē mō in via publica. Et de hoc est sp̄alis rub. ff. de lo. ꝛ itine. pub. puta ꝙ via publica fuerit clausa: quia sit ꝯstructū monumētū: vel qđ simile: vt habeť in l. ij. ꝛ. iij. eo. tit. Et sic hʒ locū qñ est impedit⁹ in totū vsus vie: ꝛ per hoc non est supfluū hoc interdictū ab illo. Ne qđ fiat immittaturue in via publica: vt. s̄. scripsi: quia illud hʒ locū qñ iter vel via reddiť deterior: sed hoc ꝓcedit qñ ex toto impedit vsus vie. ita videť ꝓbari in pall. iunctis que allegaui in illo interdicto. Et per hoc addo istud interdictū vltra Jo. ꝛ alios cogitabis. Et ꝓcedit nō solū in vijs publicis sed etiā in vicinalib⁹: vt. d. l. iij. Et quotuplex sit via: vide tex. in. l. j. §. viarū. ff. ne quid in loco publi. Et tene mēti ad statuta loquētia ꝙ in vijs publicis quis nō possit facere pōticellos vel cōmittēs delictū in via publica puniatur acriori pena: vel si p̄nceps mitteret proclama ꝙ oēs vie publice in suo territorio sint libere ꝛ q̄libet trāseuntē ꝑmittit ꝯseruare indēnem quia itelligereť statutū de vijs priuatis siue vicinalib⁹: vide Bar. in. d. l. j. ff. de lo. ꝛ itine. publi. per. l. iij. eo. tit. Secūdo ꝙ sit p̄toriū: ꝓbať per ea que adduxi. s̄. in ꝑximo interdicto. In alijs dic vt fuit dictū in illo interdicto ne quid in via publi.

89 **In factum loco interdicti** de via publica et de edilibus curulib⁹. Et de hoc non est facta mētio etiā in arbore nec per scribētes: et qñ cōpetit: ꝛ quō: vide tex. nouū quia fuit trāslat⁹ Pisis in. l. ediles. de via publi. ꝛ de edi. cur. q̄ lex est multū no. ꝛ quotidie de facto ꝯtingit. Ex his duob⁹ interdictis additis reuertor ad arborē Joannis ꝛc.

90 **In factum ex edicto** de albo corrupto. Et anꝙ Jo. in arbore ad hec deueniat ponit quādā rubricellā ꝙ p̄terita interdicta fere oīa reperiunť directa ꝛ vtilia. Modo sequunť actiones in factū ex quolibet p̄toris edicto descēdētes. De p̄mo scʒ de interdictis an sint directa vel vtilia: late est dictū sup q̄libet. De scđo scilʒ de edictis declarabiť sup quolibet ꝛc. Sequiť vt dixi actio i factū ex edicto de albo corrupto ꝛc. sic dicta rub. prout duo dicit hʒ duas partes. Primo hoc edictū cōpetit aduersus eum qui corrupit vel vitiauit: deleuit vel deturpauit aliquā scripturā vel edictū positū per p̄torē vel iudicē in aliquo loco eminēti: vt in muro dealbato: vel in valuis ecclesiarū vel palatij vt hodie fit: quia cuilibet de populo ꝯ talē corrūpētē dať actio in factū ex hoc edicto. vt habeť in l. si qs id qđ. ff. de iurisdi. oīm iudi. ꝛ in. §. penales. insti. de act. ꝛ facit mētione glo. in rub. ff. de albo scri. Et quot modis accipiať albū: vide glo. in auť. qui semel. in ver. vocať. C. quō ꝛ qñ iu. ꝛ ibi Cy. ꝛ Jo. an. in addi. Spec. in addi. inci. et tam ampli⁹. in tit. de cita. §. sequiť. ꝛ qui incidit in hoc edictū si nō pōt soluere penā: de quo dicā. j. fuit in corpus. ꝛ si plures sint corrūpētes oēs tenenť insolidū: nec vni⁹ solutiōe liberať ali⁹: vt. d. l. si qs id qđ. ꝛ. l. seq. ꝛ ibi vide. ꝛ hec actio ex hoc edicto est popularis. d. l. si qs id qđ. in fi. p̄n. ꝛ ibi late vide an ꝛ qñ ꝓcedat. d. l. si qs id qđ. Scđo ꝙ sit p̄toriū: patet in. d. l. si qs id qđ. §. serui quoq;. ꝛ. l. si familia. et d. §. penales ꝛc. Tertio est in ꝑsonā ꝛ nō in rē. primo ꝓbať ex eo qđ ex delicto descēdit ꝑpter qđ obligať ꝑsona: ergo nō est in rem: vt. §. j. insti. de act. ꝛ habeť in. l. actionū genera. ff. de act. ꝛ obli. itē ex alio quia imperator enumeratis actionib⁹ in rem: postea enumerat q̄ sunt in ꝑsonā. ꝛ subdit. §. penales. vbi poniť hec actio. Quarto est pene ꝑsecutoriū. vt s̄. in p̄mo termino dixi: ꝛ subdā statim. Quinto est in simplū: hoc est in ipsā solā penā que hʒ imponi que est quingētorꝫ aureorꝫ: vt est tex. ſm cōmunē literam in. d. l. si qs id quod. lʒ ſm glo. ibi ſm aliā lect. sit quinquaginta aureorꝫ. quā opi. multi sunt secuti vt fuit Cy. ꝛ Bal. vt refert hic sanct⁹ Blasi⁹. ꝛ sequiť ex eo qđ est minor pena: ꝛ lʒ non alleget. facit l. interp̄tatione. ꝛ. l. sanctio legū. ff. de pe. cū simi. Sed Bar. ibi similiter trāsit ꝙ sit pena quingētorꝫ ducatorꝫ. ꝛ idē sequiť Alex. ꝛ est cōis litera et qđ fiat minor interp̄tatio est verū in dubijs: sed hic sum⁹ in claro cū cōmunis litera ita dicat igiť. arg. l. cōtinuus. §. cum ita. de ver. obli. Et qñꝗ etiā in dubijs. imo etiā in claris exacerbať pena. arg. l. aut facta. in fi. ff. de pe. cū simi. adde. Sexto est stricti iuris. Septimo nō pōt dici ꝙ sit ꝑpetuū cū nō sit rei ꝑsecutoriū. arg. l. in honorarijs. de act. ꝛ obli. Itē ex alio cū sit populare: vt dixi. s̄. non excedit annū. per. l. fi. ff. de pop. act. Itē cum ꝯtineat merā penā: vt. l. j. §. fi. ff. si qs ius dicē. non obtēpe. Octauo pōt dici ꝙ non deť heredib⁹ nec in heredes: per. l. pe. ff. eo. tit. de popu. act. Nono ꝙ nō infamet. Decimo directū. Undecimo singulare. Duodecimo simplex ꝛc. Ultimo non cōtrarium.

91 **In factū si quis ius** dicēti nō obtēperauit. Primo hoc edictū est ꝓditū aduersus illū cui fuit factū aliqđ p̄ceptū a iudice ad instantiā alteri⁹ partis: quia si nō obedit illi mādato parti ad cuius instātiā fuit edictū datum ex hoc edicto actio in factū aduersus illū nolētē iudici obedire ad interesse expēsarū que fuerūt facte in aduocatis: ꝓcura. ꝛc. de hoc habetur in. l. j. in. §. fi. ff. si qs ius dic. nō obtēpe. cū simi. lʒ ille tex. habeat plures lec. de qb⁹ ibi vide. Secūdo ꝙ sit p̄toriū: patet cū sit edictū: vt. d. l. j. sed edicta sunt p̄toria: vt insti. de iu. natu. §. p̄toriū quoq;. Tertio ꝙ in personā: dic vt in p̄cedēti. Quarto ꝙ est pene ꝑsecutoriū: vt pʒ cū ad interesse detur ꝛc. vt. d. §. fi. ꝛ hoc respectu rei: sed respectu actoris nō cuʒ detur ad interesse: ita etiā tenet Joā. in glo. arboris. Quinto ꝙ in simplum: cū deť ad interesse expēsarū: vt dixi. Sexto ꝙ stricti iuris: patet. Septimo si tenem⁹ ꝙ deť ad merā penā: tūc non pōt dici ꝑpetuū: vt. d. §. fi. ꝛ. l. in honorarijs. de act. ꝛ obli. Sed ex quo est rei ꝑsecutoriū ꝛ dať ad interesse: certe pōt dici perpetuū: quia. d. §. ſm lectu. magis cōem vt dicit etiā ibi Bar. in p̄n. loquiť de pena applicāda parti rōne interesse. et isto casu sit ꝑpetuū. Sed cum finis loquať de mera pena applicanda fisco: ꝛ tūc durat anno tm̄ vt ibi habeť. Octauo pōt dici ꝙ detur heredib⁹ retentis terminis: vt. s̄. dixi: qđ loqmur qñ agiť ratione interesse: vt habeť in. d. §. fi. In heredes nō dať cū veniat ex delicto: vt dicit glo. in. §. fi. nisi dicam⁹ ꝙ deť inquātū ex ꝯtumacia defuncti ꝑuenit ꝛc. Nono ꝙ non infamet. Decimo ꝙ directū. Undecimo ꝙ singulare. Duodecimo ꝙ simplex. Ultimo non ꝯtrium ꝛc.

92 **In factū si quis temere** in ius vocauerit quē non licuit. P̄rio hec actio in factū ex hoc edicto cōpetit parētib⁹ aduersus liberos qui parētes suos vocarēt in ius non petita venia a p̄tore: vel petita ꝛ non obtēta: quia si fecerūt citare parētes incidūt in hoc edictū qđ cōtra eos dať ad penā quinꝗginta aureorꝫ. Et eodē modo ꝓcedit in libertis qui non obtēta licētia patronos suos in ius vocarēt. de hoc habeť in toto titu. ff. ꝛ. C. de in ius vocā. ꝛ. §. fi. insti. de pena teme. liti. ꝛ in. §. penales. insti. de act. Et casu quo tales nō essent soluēdo fuerāt in corpus iudicis arbitrio: vt habeť in. l. fi. ff. de in ius vocā. ꝛ ista talis pena nō hʒ locū nisi in ꝑsonis ꝯtētis in edicto p̄toris. Sed in alijs qui indebite facerēt citare qui nō ꝯtineť in edicto non ꝓcedit hec pena: sed per officiū iudicis puniunť: vt habeť per glo. ꝛ Bar. ꝛ omnes in. d. l. fi. ꝛ per glo. in. d. §. penales. ꝛ de edicto habeť in. l. iiij. §. p̄tor. ff. eo. ꝛ de ꝑsonis qñ nō possunt vocari: vide in. l. ij. iij. ꝛ. iiij. ꝛ. vi. ꝛ in. l. adoptiu⁹. in. l. si libert⁹. cū simi. ff. eo. tit. Idē est in filio spirituali qui fuit leuat⁹ ex sacro fonte ab alio ſm Ange. in. d. l. adoptiu⁹. Et idē in filio adoptino etiā extraneo qui non trāsit in potestatē adoptātis: vt habeť in. d. l. adoptiu⁹. Idē in socero ꝛ socru: per. l. qui parētis. ff. solu. ma. Idē in viro ꝛ vxore. Idē in vasallo. Idē in defensore ciuitatis. Idē in ciuitate ex qua qs est oriūdus. Ideʒ in p̄lato abbate. Idē in priuato queniēte fiscū. Idē in papa ꝛ imperatore. Idē in doctore respectu scholariū: de quib⁹ omnib⁹ tangit sanct⁹ Blasi⁹ hic. vide cum in eo qđ est dictū de filio adoptiuo qui nō trāsit in p̄tātez ꝙ nō possit vocare in ius sine venia patrē adoptiuū. lʒ ista cōis sit opi. vt refert do. Alex. in. d. l. adoptiuū. Tamē ꝯtra hoc tenui in disputādo. ꝛ ibi vide in mea repeti. tit. insti. de here. ab intesta. in. §. sed ea omnia. vbi omnino vide ꝛ eris clar⁹ ꝛc. Et de his omnib⁹ que ponit hic sanct⁹ Blasi⁹ vide do. Alexā. in fontis. ꝛ pleni⁹ in. l. generaliter. ff. de in ius vocā. qui pleni⁹ loquiť ad eū me remitto: quia per hoc nō esset dare cognitionē terminorꝫ ꝑut itēdo ꝛ nō aliud: ꝛ vidēs hñ fateor ꝙ si velis videre illā ꝯclusionē de filio adoptiuo: ꝛ scio ꝙ tibi non displicebit. ꝛ si bene inspexeris repetitionē quā feci in illo tit. de here. ab inte. dum legerē scholaris adhuc publice in studio Padue tu reperies si bene recolo. xxviij. ꝯclusiones disputatas in tam paruo opusculo ꝛc. Secūdo ꝙ sit p̄toriū hoc edictū: primo patet ex dictis in p̄cedēte. ꝛ est tex. in. §. penales. insti. de act. ꝛ. l. iiij. §. j. ff. de in ius vocā. in. l. pe. eo. tit. Tertio ꝙ sit in ꝑsonā: probo vt dixi in illo de albo corrupto. Quarto ꝙ sit pene persecutoriū: patet in. d. l. penul. ꝛ. d. §. fi. insti. de pe. teme. liti. ꝛ. d. §. penales. Quinto ꝙ in simplū: patet cū deť ad. l. aureos ꝛc. Sexto est stricti iuris. Septimo dať īfra annū cū sit mere penale. d. l. in honorarijs.

et.d.l.j.si quis ius dicé.in.§.fi.⁊ est tex.in terminis in.d.l.pe.ff.de in ius vocá.Octauo non daṫ heredibꝰ nec in heredes:vt est tex.clarus in.d.l. penul.⁊ in hoc assimilaṫ actioni iniuriarũ:vt habeṫ in.§.non aũt.insti. de perpe.⁊ tẽpo.act.Et scias ꝙ lꝫ actiões penales non deṫ in heredes et heredibꝰ:tñ est verũ nisi defunctꝰ lité fuerit ꝯtestatꝰ vel cum defuncto:vt habeṫ in.§.penales.isti.eo.tit.⁊ late habeṫ in.l.j.C.ex deli.defun. et illuc me remitto ⁊c.Nono non infamat.Decimo directũ.Undecimo singulare.Duodecimo simplex.Ultimo non ꝯrium.

93 **In factum ex edicto si quis** in ius vocatus nõ ierit.

Anteq̃ vlteriꝰ trãseam primo est sciẽdũ ꝙ titu.si quis in ius voca.non ierit.differt ab eo si qs ius dicé.nõ obtẽp.de quo.s.est dictũ.⁊ hoc quia ille loquiṫ quãdo quis non obtẽperat iudici quocũq̃ modo:iste qñ qs non obtẽperat solũ in non veniẽdo:vt dicit Bar.in.l.j.§.is videṫ.in.ij. col.si qs ius dicé.lꝫ glo.mag.ibi circa fi.ponat plures differẽtias quas non refero.Secũdo est sciẽdũ ꝙ sunt opi.an pro hoc edicto sit bene positus circulus in arbore per Joã.⁊ lꝫ multi simpliciter sequãtur Jo.vt fuit Roffre.in libellis suis.⁊ trãseat etiã hic sanctꝰ Blasiꝰ.tñ Bar.in.l. ex quacũq̃.in.iij.col.in versi.quero ex glo.ff.si qs in ius voca.non ierit. tenet ꝙ male sit positꝰ iste circulus:⁊ ꝙ ista non sit actio cõpetẽs alicui ex litigãtibꝰ:sed potiꝰ accusatio:cum veniat pena solũ applicãda fisco et non parti.prout etiã dicit glo.mag.in.d.§.is videṫ.Preterea est tradita theorica in.l.j.ff.de cõdic.ex lege.ꝙ quãdo verba dirigũtur ad iudicem tũc pena venit non iure actionis sed officio iudicis.Et ppterea cum in hoc edicto verba dirigantur ad iudicé.d.l.ex quacũq̃.igiṫ ⁊c.lꝫ tex.in.d.l.ex quacũq̃.§.fi.videaṫ innuere ꝙ cadat interesse actoris ⁊c. Breuiter nihil video per qđ respõdeatur ad iura Bar.pro nunc.vnde teneo cum eo ꝙ non sit dare hunc circulũ:⁊ per consequẽs hanc specialem actioné:sed potius accusatio in qua iudicis officio pena veniat imponẽda ⁊c.In alijs omnibꝰ dic vt est dictũ in edicto.s.si quis ius dicé. non obtempera.Adde.

94 **In factũ contra eum qui** non accepit coniunctã personã

in fideiussoré pro principali coniũcta persona in iudicio.Hec actio cõpetit aduersus euꝫ qui noluit recipere in fideiussoré de iudicio sisti:vel aliter coniũctam personã eius a quo fideiussio expectaṫ ꝙ si ille nolẽs tales psonas recipere sciebat sanguinis coniũctioné ⁊ recusat tales fideiussores datur aduersus eum hec actio:⁊ potest peti vt ꝯdẽnetur in l.ducatis.Et de hoc est tex.in.d.l.ij.in fi.ff.in ius voca.vt ea.que autem sit ratio:vide glo.⁊ doc.ibi ⁊ alia fuit potissima:quia est presumendũ ꝙ necessarius non sinat illaqueatũ necessariũ:iuxta.l.ij.ff.de recept.⁊ que sint tales persone vide in.l.j.⁊.ij.ff.in ius voca.vt ea.Secũdo ꝙ ex edicto:⁊ sic pretoria sit.patet in.l.j.ff.in ius voca.vt ea.⁊ proba per ea que dixi in eo.si quis ius dicé.Tertio ꝙ in personã:proba vt in eo.Quarto pene persecutoriũ:vt.d.l.ij.§.fi.Quinto in simplũ:vt ibidem.Sexto ꝙ stricti iuris.Septimo non potest esse perpetua cum meram penam contineat:vt dixi in eo.si quis ius dicen.Octauo non datur heredi nec in heredem:vt in eodem probaui.Nono ꝙ non infamet.Decimo ꝙ directa.Undecimo ꝙ simplex.Duodecimo ꝙ singularis.Ultimo non contraria ⁊c.

95 **In factũ ex edicto ne quis** euꝫ qui in ius vocatus est vi

eximat.Hec actio cõpetit aduersus eum qui per violentiã exemit aliquem qui erat citatus in iudiciũ ne cõpareret propter quod alius vel ipsemet exemptus passus esset damnũ quia iuraṫ in litem a parte que passa fuit tale damnũ.Et de hoc est casus in.l.fi.§.j.ff.ne quis eum qui in ius voca.Secundo ꝙ sit pretoria:est tex.in.l.j.in prin.eo.tit.Tertio in personã:dic vt supra dixi.Quarto ꝙ rei persecutoria:patet in.d.§.j. Quinto ꝙ in simplũ:ibidé.Sexto ꝙ stricti iuris.Septimo datur heredibus si eorum intersit.In heredes non:vt.l.si per alium.§.fi.eo.tit. Octauo durat anno:vt ibidem.Nono ꝙ non infamat.Decimo ꝙ directa.Undecimo ꝙ singularis.Duodecimo ꝙ simplex ⁊c.Ultimo non contraria.Adde.

96 **In factũ aduersus eum** qui dolo malo fecit quo quis in iudicio

sisteret ⁊c.Hec actio habet locum aduersus illuꝫ qui malitiose ⁊ astute aliquid machinatꝰ est quominꝰ aduersariꝰ suus sisteret in iudicio propter quod incurreret damnũ quia dãnũ passo datur hec actio ad illud damnũ resarciendũ ⁊ sic ex parte eius qui vsus est malitia est pene persecutoria:ex parte damnũ passi est rei psecutoria.de hac habeṫ in.l.fi. in prin.ff.de eo per quem factũ erit.Et ꝙ differat hec a proxima precedenti actione:vide glo.in.d.rub.de eo per quem fa.erit.⁊ in.§.penales. insti.de act.Adde.Secundo ꝙ sit pretoria:patet in.l.j.in prin.ff.de eo per quem fac.erit.Tertio ꝙ in personã:dic vt.s.Quarto quo ad actoré est rei persecutoria:vt pbatur in.l.j.§.si plures.ff.eo.⁊ in.l.ex hoc edicto.in prin.eo.tit.Quinto datur in simplũ:vt ibidé probatur cum detur ad interesse.Sexto est stricti iuris.Septimo daṫ heredi.vt.l.j.§.fi. eo.tit.In heredes non nisi dicamꝰ quatenꝰ ad eos peruenit ne ex alterius dolo lucrẽtur:⁊ alius damnũ sentiat.iuxta.d.l.ex hoc edicto.§.plane.eo.tit.⁊.d.l.j.§.fi.Octauo non est perpetua sed durat anno.vt.d.l.j. §.fina.⁊c.Nono non infamat.Decimo directa.Undecimo singularis. Duodecimo simplex.Ultimo non cõtraria.

97 **In factũ ex edicto de edẽdo** aduersus nõ edenté.

Hec actio cõpetit aduersus non edenté instrumẽta vel rationes vel similes scripturas quas edere tenebaṫ.iuxta.l.fi.⁊.l.nõ est nouũ.⁊.l.seq. ff.de eden.⁊.l.j.ff.eo.quia si per talem editioné non factam altera pars est damnum passa:resarcitur sibi per hanc actionem.⁊ de hac habetur in.l.si quis ex argentarijs.§.ex hoc edicto.in.l.argẽtarius.§.cum auté. ff.de eden.cum simi.Secũdo ꝙ sit pretoria:probatur in.l.pretor ait.ff. eo.tit.Tertio ꝙ in personam:proba vt in alijs.Quarto respectu actoris est rei psecutoria:respectu rei est pene psecutoria:vt dixi in precedẽti.Quinto in simplũ:vt patet cum ad interesse agatur.Sexto stricti iuris.Septimo datur heredi:vt habeṫ in.l.fi.ff.eo.In heredé non datur nisi ex suo facto.vt.d.l.fi.Octauo est annalis:vt.d.l.fi.vide etiam in.l.si quis ex argẽtarijs.§.penul.⁊.l.quedam.§.nihil.eo.titu.Nono non infamat.Decimo directa.Undecimo singularis.Duodecimo simplex. Ultimo non contraria ⁊c.Adde.

98 **In factũ ex edicto de calũniatoribus.**

Hec actio cõpetit aduersus eum qui calũniã cõmitteret vt non cõmitteret in iudicio vt alius vexareṫ calũnijs ⁊ non accepit pecuniaꝫ tam in causa ciuili q̃ in criminali:quia recipiens dictã pecuniã ab aduersario cum turpiter recepisse dicatur ex quo gratis facere debuisset. iuxta tit.C.de iura.calũ.⁊.l.fi.in prin.ff.de condi.ob tur.cau.vnde talis recipiẽs teneṫ reddere ei a quo recepit infra annum quadruplũ ⁊ post annũ simplũ:vt habeṫ in.l.j.in prin.ff.de calũ.Item si sit datũ ab vno alteri vt cõtra aliũ calũniã faceret non habet qui dedit repetitioné per hanc actioné quia ipse turpiter dedit:sed is qui passus est calũniaꝫ:vt habeṫ in.l.et generaliter.§.fi.ff.eo.tit.⁊ est glo.in.§.quadrupli.in versi. de pecunia.insti.de act.⁊ ibi bonꝰ tex.⁊ nõ solũ qs põt ciuiliter puniri vt pena appliceṫ parti:vt.s.sed etiã posset criminaliter puniri:vt habetur in.l.fi.C.de calũ.Et q̃liter intelligaṫ de quadruplo ⁊ simplo:dicã.j. Et cõpetit non solũ hec actio:sed etiã cõdictio ob tur.cau.de quo vide in.l.heredé.§.sed pretor.ff.eo.tit.q̃tum ad simplũ ⁊ vna per aliã tolliṫ: vt ibi per Bar.Secũdo ꝙ sit p̃toria:patet p̃mo quia venit ex edicto:vt d.l.et generaliter.§.hoc edicto.in.l.si quis ab alio.§.fi.eo.titu.ꝙ edicta sint p̃toria fuit dictũ.s.in edicto si qs ius dicé.nõ obtẽpe.⁊c.Tertio in personã:vt dixi in alijs.Quarto est pene psecutoria infra annũ:vt patet cum deṫ ad quadruplũ:sed post annũ est rei psecutoria cum deṫ ad simplũ.Sed an in quadruplo insit simplũ ⁊ sic rei psecutio:dicas ꝙ sic: lꝫ fuerit opi.qđ disputat glo.in.d.l.in heredé.§.fi.in glo.mag.quã approbat Bar.ff.eo.titu.dic vt ibi.Quinto est in quadruplũ:vt patet aliter ⁊ aliter:⁊ ita in simplũ.Sexto stricti iuris.Septimo in quadruplũ est annalis:sed ad rei persecutioné est ppetua:vt patet ⁊ an ⁊ qñ cedat: vide in.l.annus.eo.tit.Octauo non daṫ heredi nisi ad simplũ.vt.l.hec actio.per verã lec.ff.eo.Nono potest dici ꝙ efficiaṫ infamis.arg.l.iij.§. lege iulia.ff.de test.vbi recipiẽs pecuniã ob testimoniũ dicẽdum ⁊c.ita hic ob negotiũ faciendũ Bar.in.l.j.ff.de calũnia.pro hoc se remittit ad no.in.l.j.ff.de his qui no.infa.⁊ ibi refert Guil.dicenté non bene pbari hoc per.l.⁊ Bar.dicit esse verum ⁊ cum non reperiaṫ conclusio est ꝙ non infamet.arg.l.interp̃tatione.de pe.⁊.l.arrianus.de actio.⁊ obli.⁊c. Decimo ꝙ directa:quia ex verbis ⁊ mente.Undecimo ꝙ singularis. Duodecimo ꝙ simplex.Ultimo non cõtraria.

99 **In factũ subsidiaria actionis de dolo ⁊c.**

Hec actio locum habet quãdo quis aduersus alium dolũ commisit ⁊ eum decepit quo casu infra bienniũ ꝯtinuũ:vt.s.dixi.est prodita actio de dolo cum solo biẽnio duret:vt fuit dictũ in actione de dolo: quia postq̃ illa expirauit cum nõ sit equũ ꝙ quis fiat locupletior cum alteriꝰ iactura:igiṫ loco illius datur hec actio in factũ cõtra illũ qui dolum cõmisit que est subsidiaria actionis de dolo.⁊ de hac est tex.in.l.j.§. itaq̃.ff.de dolo.facit tex.in.l.non licet.in fi.ff.eo.tit.⁊ habeṫ in.l.sabinꝰ. eo.titu.Et differt ab actione de dolo:vt.s.quia illa daṫ biẽnio hec perpetuo:vt in iuribꝰ preallꝰ.Item illa est famosa:vt.d.l.nõ debet.hec nõ. In alijs fundamẽtis dicẽdũ est vt fuit dictũ in actione de dolo cuꝫ post biẽniũ loco eius detur ⁊ subrogatũ soleat sapere naturã eiꝰ in cuiꝰ locum subrogaṫ.iuxta.l.si eum.§.qui iniuriarũ.ff.si quis cau.⁊.l.si id qđ. de dona.⁊c.Adde.Et adde ꝙ sanctꝰ Blasiꝰ hic addit vnã actioné que non reperiṫ in circulo aliquo arboris:videlꝫ actio in factũ loco actionis de dolo in pluribus casibus:de quibꝰ in.d.l.non debet.⁊.l.seq.ff.de dolo.quia ob reuerentiã ⁊ dignitaté personarũ:vt ibidem ⁊c.Uide igitur de hac in.d.l.non debet.⁊.l.seq.Et pro libello qualiter concipiatur et de omnibus ⁊c.

100 **In factũ que datur propter alienationem** iudicij mutandi causa facta.

Hec actio habet locum contra eum qui dum timeret ꝯueniri super aliqua re in iudicio ab alio vt daret illi potentioré vel durioré aduersariũ illam rem illi potentiori alienauit:quia isto casu contra eum est prodita hec actio in factum quanti interest istius non fuisse alteri rem illam alienatã ⁊ datũ sibi alium aduersarium.Et de hac est tex.in.l.j.ff.de aliena.iudi.mutã.cau.fac.Et vt

dicit sanctus

dicit sanctus Blasius hic:⁊ bene:habet locũ hec actio quãdo sit alienatio ante litem motã:secus si post:quia tunc habet locum tit. de litig. vt habetur in toto tit. ff. ⁊ C. de litig. Secũdo ꝙ sit ꝑtoria:patet in. d. l. j. in prin. ibi:proconsul. ff. de alie. iud. quia exponit̃ ꝓconsul. i. pretor. vt ibi. et. l. j. i. respõso. ff. quod cum eo. Tertio ꝙ in personã:patet ex ꝑdictis. Quarto est rei ꝑsecutoria:cum detur ad interesse:vt. d. l. j. ⁊. d. l. non solum. §. fi. ⁊. l. quia pertinet. de aliena. iudi. Quinto est in simplũ:vt iuribus proxime all'. Sexto est stricti iuris:vt patet in. d. §. actionũ. Septimo est annalis:⁊ non perpetua:vt. l. vel potest. ff. eo. titu. Octauo datur heredi:cum rei ꝑsecutionẽ cõtineat. in heredẽ v̊o nõ datur:vel similes:cum videat̃ ex delicto dari. de hoc est tex. in. d. l. non solum. §. fi. ⁊. l. quia pertinet. eo. tit. Nono non infamat:per fundamẽtũ de quo. s̃. Decimo est directa:cum ex verbis ⁊ mẽte veniat. bene verum est ꝙ quãdoq̃ est vtilis:vt in casu. l. nam et si. §. si tutor. ff. eodem. Undecimo singularis. Duodecimo simplex ⁊c.

101 In factum in simplũ aduersus nautas caupones stabularios.

Primo hec actio habet locum aduersus nautas vel caupones vel stabularios quando aliquid receperunt vt esset in tuto ⁊ saluo:quia nisi restituuntur agitur cõtra eos hac actione:de qua est tex. l. j. in prin. ff. nau. caup. stabu. ⁊ de hac ⁊ sequẽti nullã facit mentionẽ sanctꝰ Blasius hic in cellulis suis:sed ipsas posuit post actionẽ furti aduersus nau. cau. stabu. et ibi dixi me dicturũ hic de istis duobꝰ. Et non solum tenet̃ nauta caupo vel stabulariꝰ quãdo ipsimet receperũt res in naui caup. vel stabu. singula singulis referẽdo:sed etiã si dicte res fuerũt immisse ipsis scientibus ⁊ patiẽtibꝰ a vectoribꝰ vel similibꝰ. vt est tex. in. d. l. j. §. fi. ff. eo. tit. Et in quo differat a sequẽti dicet̃ in ea ⁊c. Secũdo ꝙ sit ꝑtoria:est tex. in d. l. j. in prin. ff. eo. Tertio ꝙ in personã:proba vt in alijs. s̃. dixi. Quarto ꝙ sit rei ꝑsecutoria:patet in. d. l. j. in pri. ⁊. §. fi. ⁊. l. et ita. §. hec autem. eo. tit. Quinto ꝙ in simplũ:probat̃ in iuribꝰ preall'. Sexto ꝙ stricti iuris:patet. Septimo est perpetua:cũ rei ꝑsecutionẽ ꝯtineat etiã:vt dixi. et est tex. in. d. l. et ita. §. hec aũt actio. ff. eo. Octauo datur heredibꝰ:cum sit ꝑsecutoria:vt. d. l. in honorarijs. de act. ⁊ obli. et etiam quia in heredes datur:vt est tex. in. d. l. et ita. §. hec autẽ actio. ff. eo. Nec obst. tex. in l. fi. §. hec iudicia. versi. in heredẽ. quia ibi loquit̃ tex. de ea que datur in duplũ. de quo. j̃. proxima dicet̃. de quo vide glo. ibi in ver. hec iudicia. Nono non infamat. Decimo est directa:lʒ reperiat̃ vtilis:vt habet̃ in l. licet. §. j. versi. non putat. ff. eo. Undecimo est singularis. Duodecimo est simplex ⁊c. Ultimo non cõtraria.

102 In factum in duplum aduersus nautas caupones stabu.

Primo hec habet locũ cõtra dominũ nauis:caupone:vel stabuli:pro dãno dato in rebꝰ persone hospitate ⁊c. qualitercũq̃ per famulos domini:⁊ in hoc differũt iste actiones quia illa que dicit̃ furti aduersus nautas ꝓcedit quãdo dicte res hospitũ sunt furate per famulũ dñi quocũq̃ modo in factũ in simplũ:de quo. s̃. proxi. ꝓcedit quãdo est datum damnũ per viatores. ista de qua nunc loquimur ꝓcedit quãdo damnũ est datũ per famulũ domini qualitercũq̃. Et dicit descendere ex quasi delicto cum domini tales vtãtur opera maloꝝ hominũ. ⁊ de hoc est tex. no. in. §. itẽ exercitor nauis. insti. de obli. que ex quasi deli. nascũ. ⁊ in. l. fi. §. hoc aũt. ff. nau. caupo. Secũdo ꝙ sit pretoria:patet in. d. l. fi. §. hec autẽ iudicia. dum dicit ꝙ sit honoraria:⁊ per ꝯsequẽs ꝑtoria:iuxta. §. pretor quoq̃. insti. de iu. natu. ⁊c. Tertio ꝙ in personã:patet vt. s̃. Quarto rei ⁊ pene persecutoria:vt. d. l. fi. §. hec actio. Quinto in duplũ:est vt eo. tex. Sexto ꝙ stricti iuris:patet. Septimo põt dici ꝙ perpetua:per tex. in. d. l. fi. §. hec iudicia. ⁊ patet cum detur heredi:vt dicã. Octauo datur heredibus non in heredes:per tex. in. §. fi. insti. de obli. que ex deli. nasc. Nono non infamat. Decimo ꝙ directa. Undecimo ꝙ singularis. Duodecimo ꝙ simplex. Ultimo non cõtraria.

103 In factum de deiectis et effusis.

Hec actio habet locum contra habitatorẽ alicuius domus ex qua fuit aliquid deiectũ vel effusum in personã alicuius:⁊ si damnũ datũ est vel in corpore vel in vestimẽtis ⁊ similibꝰ:quia per hanc actionẽ dominus talis domus condẽnatur in duplũ dicto damnũ passo:dico scilʒ de eo qui inhabitat qui posset esse non dominus:vt. d. l. j. §. hoc in factũ. dic vt ibi de quo habetur in. l. j. ⁊ per totum. ff. de his qui deiece. vel effu. et in. §. de eo vero. insti. de obli. que ex quasi deli. nascun. Et eodem modo procedit in casu quando per illud quod deiectũ est seruus alicuius est occisus:si autem occideret̃ homo liber tunc pena est. l. duca. ⁊ hoc quia homo liber non recipit estimationẽ:iuxta. l. liber homo. ff. ad le. aqui. l. statuliber. §. illud. ff. de statulibe. de hoc est tex. in. d. l. j. §. j. ⁊ institu. de obli. que ex quasi deli. §. ob hominẽ. ⁊. §. sed cum liber homo. Quando vero homo liber per hoc esset vulneratꝰ tũc datur ad interesse expẽsis cõputatis ⁊ medelarũ ⁊ medicorũ ⁊c. De quo in. d. §. ob hominẽ. ⁊ habetur etiam in. l. fi. ff. de his qui deiece. ⁊ dato casu ꝙ seruus alterius aliquid deiecerit vel effuderit tunc si ignorante dño factũ fuit potest dñs vel seruum dare pro noxa vel estimationẽ damni soluere:vt habet̃ in d. l. j. §. si seruus. Et per hoc innuitur ꝙ si dño sciente id fecisset qd dñs teneatur insolidũ ⁊c. Et hoc edictũ fuit propositũ:quia interest rei persecutio vt ea loca per que vulgo iter fit sint secura ⁊ sine metu ⁊ periculo:nec refert an sit locus publicus:⁊ sic strata publica vel priuata dummodo vulgo per eam iter fiat. vt. d. l. j. §. summa. Et si aliqua via sit per quam iter non fiebat vulgo tunc ex deiecto quis non tenetur:vt eo. §. versi. ceterum. Et ſm Bar. in. d. l. j. per hoc fuit decisa questio inter Florentinos ⁊ Ubaldinos ꝙ ꝓmittentes tenere stratam securã non teneantur si quis fuit derobatus in strata per quam vulgo iter non fiebat ⁊c. Et quod hec dicatur in factum est tex. in. d. l. j. §. hoc in factum. eo. titu. Adde quod procederet etiam si de naui esset deiectum aliquid:quia datur vtilis actio in eum qui naui est prepositus. vt. l. penul. §. si de naui. ff. de his qui deiece. vel effu. Secundo ꝙ sit pretoria:est tex. in. d. l. j. in prin. Tertio ꝙ in personã:patet vt in alijs. Quarto potest considerari ꝙ possit esse mista:respectu quia rem in qua damnum datum est persequimur ⁊ penam. Et etiam potest dici ꝙ tantum sit pene persecutoria cum homo liber interficitur:vt iuribus preall'. in primo termino. ⁊. d. l. fi. Quinto datur in duplum:vt. s̃. dixi quod ꝓcedit aliter ⁊ aliter per alios casus:quia in casu quando homo liber hoc non cadit ⁊ in hoc duplo inest rei persecutio:quia in dubio pene sunt molliende ⁊c. arg. l. interꝑtatione. de pe. vide ad hoc. Sexto est stricti iuris. Septimo est perpetua:vt est tex. in. l. si vero. §. hec autem. ff. de his qui deie. quod intellige vt statim dicam. Octauo datur heredibus:vt eo. §. in heredes v̊o non datur:vt ibidem. ⁊ aduerte quia hoc ꝓcedit in casu quando est aliquid deiectũ vel effusum per quod est datũ damnũ homini libero:puta quia occisus tũc hec actio non est perpetua:nec datur heredibꝰ:nec in heredes. sed est popularis actio ⁊ annalis. et potissime dat̃ ei qui est ipsi mortuo affinitate vel cognatione coniũctus. In casu autem quãdo non fuit interfectꝰ homo liber:sed ei damnũ datũ est:tunc ipsi volẽti agere datur perpetuo alijs autem volentibꝰ agere durat anno. ⁊ ita intelligas terminos. ⁊ de hoc est tex. clarus in. d. l. si vero. §. que autem. vsq̃ ad. §. pretor ait. ff. eo. titu. ⁊c. Nono non infamat. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non ꝯtraria.

104 In factum que datur inhabitanti aduersus deiectorem.

Hec actio habet locum in casu quo ex domo alicuius est aliquid deiectũ non per dominũ domus ibi inhabitantẽ vel cõductorem ⁊c. sed per alium qui sit etiam in domo nõ seruum:quia cum cõueniatur dominus ab eo qui damnũ est passus equum est vt ipse habeat regressum contra eum qui deiecit ex eius cenaculo. puta ꝙ esset hospes vel aliꝰ. ⁊ de hac lege tex. in. l. si v̊o plures. §. cum autem. ⁊ ibi vide. ff. de his qui deie. vel effu. Et in alijs fundamẽtis dicas vt in superiori cum eius exemplo sit inuenta ſm glos. in. d. §. cum autem. ⁊ intantum iste teneatur inquãtum dominus. Et dato casu ꝙ dominus inhabitet ⁊ locet alij:⁊ ille conductor deijciat tenetur etiam dominus damnũ passo:⁊ ipse habet regressum contra talem conductorẽ qui deiecit non solum per hanc actionem sed etiam ex actione locati. ⁊ ita in hoc casu intelligo tex. in. d. §. cum autẽ. versi. plane. ⁊ hoc modo potest concordari ille versi. plane. cum. §. hec in factum. ⁊. l. j. eo. titu. vbi dicitur ꝙ non datur in dominuʒ edium actio. sed in eum qui inhabitat cum offenderet eum in. d. §. cum autem. versi. plane. presupponat̃ pro firmo ꝙ detur in dominum edium. ⁊ ipse contra deiectorẽ habet regressuʒ ex hac actione ⁊ ex actione locati:quia intelligo ꝙ dñs inhabitabat non solum quando alteri qui deiecit domũ non locasset:sed etiam inhabitabat dñs quãdo locauit eidem deiectori. ⁊ ita ego intelligo illos duos tex. qui vident̃ multum cõtrarij prima facie lʒ nullus opponat. Cogitabis ⁊c.

105 In factum que datur pro eo quod ita positũ est vt si caderet dãnum daret ⁊c.

Hec actio ꝓcedit in casu quãdo quis in domo vel quouis edificio in subgrũda:puta vel protecto vel ad fenestrã:⁊ in similibꝰ locis vult habere aliquid appensum qd si caderet posset nocere transeũtibꝰ quia caderet in stratam publicã:vel per aliũ locum quo vulgo iter fit:quia per hanc actionẽ per quẽlibet de populo potest cõueniri vt illud remoueat ⁊ puniat̃ in penam. x. duca. De hac est tex. in. l. si v̊o plures. §. pretor ait. et. l. j. ff. de his qui deiece. vel effuse. ⁊ in. §. cui similis. insti. de obli. que ex quasi deli. Et ꝓcedit siue dominus inhabitet vel nõ. Et idẽ in alijs inquilinis ⁊ similibꝰ dũmodo habeant appẽsum ad locuʒ quo vulgo iter fit. vt. d. l. si vero. §. ait pretor. eo. tit. Et idem esset si esset locꝰ in quo homines starẽt ad sedendũ ad solem:quia ibi essent sedilia vel similis locus in quo ꝯsisteretur. vt est tex. in. d. l. si vero. §. ait ꝑtor. in fi. et. l. j. in prin. eo. tit. ibi dum dicit:vel in quo ꝯsisteret̃. Secũdo ꝙ sit pretoria:est tex. in. d. §. pretor ait. Tertio ꝙ in personã:vt in alijs. Quarto est pene ꝑsecutoria:quia datur in. x. duca. vt iuribꝰ preall'. in primo termino. Quinto potest dici in simplũ:cuʒ detur ad sola decẽ:vt. s̃. Sexto est stricti iuris:vt patet. Septimo nõ est perpetua sed materialis cum sit popularis:vt dixi iuxta. l. fi. de pop. act. ꝙ sit popularis:est tex. in. d. l. si v̊o plures. §. fi. de his qui deie. vel effu. Octauo datur heredibꝰ:vt eo. §. fi. proxi. all'. quod intellige vt detur non vt heredibꝰ:lʒ vt cuilibet de populo:per tex. in. d. l. si vero. §. que autem. ⁊. d. l. fi. ⁊ dicit glos. in. d. l. si vero. §. fina. In heredes non datur cum sit penalis:vt. d. §. finali. ⁊c. Nono non infamat. Decimo est directa:quia ex verbis ⁊ mente:lʒ quãdoq̃ vtilis reperiatur ad responsum huius:vt in casu. d. l. si vero. §. si idem quod. ff. eo. tit. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non est contraria.

106 **In factum aduersus** mensorē qui falsum modum dixerit. Hec actio habet locum aduersus mensorē agrorū vel aliarū rerum: frumenti vel cuiuscūq; rei: vt in mensurādo edificia vel itinera: aream: tigna vel lapides: ⁊ etiam in cōputatione rationū: ⁊ similiū: quia si eius dolo id factum est vt alter: puta emptor vel vēditor plus vel minus solueret: ⁊ sic ei cuius interest falsum modū renūtiatū non est datur hec actio in factum ad interesse. vide in. l. j. ⁊ per totum. ff. si men. fal. mo. dixe. ⁊ circa que habeat locū: vide in. l. si mensor. §. si. cum duobꝰ seq. eo. titu. ⁊ tenet de dolo ⁊ lata culpa: etiam quia recepit mercedē: vt. d. l. j. §. hec actio. et §. sed ⁊ si mercedem. ⁊ tene menti: quia ex receptione mercedis quilibet prima facie diceret ꝙ dari debet actio locati. quod reprobat in. d. l. j. in prin. versi. sed magis operā ⁊ seq. quod ſm Bar. ibi facit ad aduocatū et clientulū: medicū ⁊ infirmū: doctorē ⁊ scholarē: ꝙ inter eos non dicatur locatio: sed potius pberi opera beneficij causa. quod dic vt. ibi ⁊c. Et est aduertendū: ꝙ ita demū datur in mēsorem ipsi vēditori vel emptori hec actio quando plus dederūt alter alteri: si alter alteri soluēdo non sit cum illud qđ plus datum est condici possit: vide tex. in. l. si duobus. §. cōpetit. eo. titu. dic vt habet ibi ⁊c. Secūdo ꝙ sit pretoria. est tex. in. d. l. j. in prin. Tertio ꝙ sit in personā. patet vt in alijs. Quarto ꝙ rei persecutoria. patet cum detur ad interesse: vt. d. l. si duobꝰ. §. competit. Quinto ꝙ sit in simplū. patet cum detur ad solum interesse. d. §. competit. ⁊. l. si mensor. §. si cum falsus. eo. tit. Sexto ꝙ sit stricti iuris. patet in. d. §. actionū. Septimo ꝙ sit perpetua. est tex. in. l. hec actio. ff. eo. si men. fal. mo. dixe. Octauo ꝙ detur heredibꝰ. est tex. in. d. l. si duobus. §. hanc actionem. eo. titu. in heredes vō non datur: vt eo. §. versi. sed in heredem. Nono ꝙ non infamet. Decimo ꝙ directa. Undecimo ꝙ singularis. Duodecimo ꝙ simplex. Ultimo ꝙ non cōtraria ⁊c.

107 **In factum aduersus** eum qui intulit mortuū in locum alienū purū et ideo non religiosum. Primo est sciendū circa hāc actionē vt refert sanctus Blasius hic: ⁊ bene: ꝙ antiquitꝰ de iure veteri non poterāt cadauera sepeliri in ciuitatibꝰ oppidis aut vicis: ⁊ forte fiebat ne aer ex fetore cadauerū corrūperetur: ⁊ cōtra faciētes puniebant in. xl. ducatos. prout de hoc est tex. in. l. iij. §. diuus adrianꝰ. ff. de sepul. vio. Et per hoc erat necesse ꝙ sepelirent in agris ⁊ predijs. Uerū quia multoties quis sepeliebat in fundū alteriꝰ qui erat purus. ideo cōtra talem sepeliētem prodita fuit hec actio: vt aut absolueret estimationē fundi: aut cadauer tolleret. vt habet in. l. si is qui. in prin. vbi tex. clarus. ⁊ in. l. ij. §. j. ff. de reli. ⁊ sump. fune. ⁊ cum hodierno tēpore hoc non seruet d⁊ raro posset cōtingere: sed interest nostra nō ignorare antiqtates. arg. insti. de testi. in prin. cū simi. Secūdo ꝙ sit ptoria. est tex. in. l. ij. §. pretor ait. ff. de reli. et sump. fune. Tertio ꝙ in personā. dic vt. s. in alijs. Quarto rei persecutoria. patet. Quinto ꝙ detur in simplū. patet cum detur ad. xl. ducatos. d. l. is qui. in prin. sed in eo qđ dixi ꝙ sit rei psecutoria: videtur obstare tex. in. l. ij. §. pretor ait. eo. titu. dum dicit pene pecuniarie subijcit. vnde debes intelligere ꝙ ibi loquit de actione illa de qua in titu. ff. de sepul. viola. ⁊ ita videt glo. in. d. §. pretor ait. in ver. actione. Sexto ꝙ sit stricti iuris. patet. Septimo ꝙ est perpetua. vt. d. l. is qui. in prin. Octauo datur heredibꝰ. vt ea. l. in prin. Et eodē modo in heredes cōpetit. vt ibi est tex. clarus. Nono non infamat. Decimo est directa. lȝ qñq; sit vtilis: vt in casu. d. l. is qui. §. j. ⁊ ibi vide. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non cōtraria.

108 **In factum funeraria** ad repetendū sumptū in funere factum. Hec actio datur ei qui fecit sumptꝰ vtiles in funere alicuius mortui qui sumptꝰ spectabat ad alium: quia ad ipsos petēdos habet hanc actionē. de hac habetur in. l. si quis. §. actio. ff. de reli. ⁊ sumpti. fune. ⁊ ista impēsa funeris pfertur omnibꝰ creditoribꝰ. vt habet in. l. impensa. eo. titu. ⁊ de hac etiam habet in. l. si quis sepulchrū. §. pretor ait. ff. eo. in. l. si filius. §. qui seruū. Secūdo ꝙ sit pretoria. est tex. in. d. §. si quis sepulchrū. Tertio in personam. vt. s. Quarto rei psecutoria. vt. d. §. si quis sepulchrū. ⁊. d. §. hec actio. Quinto ꝙ in simplum. patet in proxi. all. Sexto stricti iuris. vt patet. Septimo est perpetua. vt. d. l. si filius. §. fi. Octauo non datur heredibꝰ. vt. d. §. fi. ⁊ eodem modo in heredes: vt ibidē. Nono non infamat. Decimo directa: lȝ reperiat vtilis quandoq;: vt in casu. l. si possessor. in prin. ⁊. l. fi. §. fi. ff. eo. tit. ⁊. l. at si quis dum. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non cōtraria.

109 **In factū si locus sacer** vel religiosus pro puro venierit. Hec actio cōpetit vēditori qui habēs ius sepeliēdi in aliquo fundo: fundū pro puro vēdidit emptori: quia si phiberetur ab emptore referre habet hanc actionē ipse ⁊ eodem modo si emptor ꝯstruxisset aliquod edificium. Et eodem modo ipse vēditor habet hanc actionē aduersus aliū extraneū inferentē: vt aut tollat aut prestet ei interesse. ⁊ de hac est tex. in. l. ossa. §. si locus. ⁊ ibi vide tex. glos. in ver. pertinet. ff. de reli. ⁊ sump. fune. ⁊ habetur in. l. liberū. eo. titu. Secūdo ꝙ sit pretoria. est tex. in. d. §. si locus. Tertio ꝙ in personā. patet. Quarto ꝙ rei psecutoria. patet in. d. l. liberum. Quinto ꝙ in simplū. patet ibidē cum detur ad interesse quāti interfuit: phibitū vō non ⁊c. Sexto ꝙ stricti iuris. Septimo ꝙ sit perpetua. patet in. d. l. liberū. Octauo ꝙ detur heredibꝰ ⁊ in heredes. patet in d. l. liberū. arg. l. si filius. §. fi. eo. tit. Nono nō infamat. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non cōtraria.

110 **In factum de iureiurādo** quādo informiter iurat. Hec actio cōpetit in casu: puta quia ego dico te debitorē meum in centū informiter: idest simpliciter nō exprimēdo ex qua causa tu negas debere. tamen postea defers mihi iuramētum an debeas: ⁊ ego iuro ꝙ debes: hoc casu oritur ex hoc iuramēto actio in factū. de qua habet in. l. actori. C. de re. credi. ⁊ iureiurā. ⁊ est tex. in. d. §. item si quis postulāte. ff. de act. Si vō esset formiter iuratū tunc oritur actio que appellat iuratoria. de qua. s. dixi in suo loco: de qua vide glos. in. d. l. actori. et vide late in. l. si duo. §. si quis. ff. de iureiurā. Secūdo ꝙ sit pretoria. in. d. §. item postulante. ibi: iustissime accōmodat ꝯtinuando a. §. precedēti. vbi loquit de pretorijs ⁊c. Tertio ꝙ in personā. patet. Quarto est rei psecutoria: cum prosequit quod iuratū est. Quinto in simplū. eodē modo vide etiam in l. nam postea. §. j. ⁊. §. fi. ff. de iureiurā. Sexto ꝙ stricti iuris. patet. Septimo ꝙ sit perpetua. potest pbari ex eo qđ est psecutoria: per. l. in honorarijs. de act. ⁊ obli. Octauo ꝙ detur heredibꝰ ⁊ in heredes. eodem modo per. d. l. in honorarijs. Nono ꝙ nō infamet. patet. Decimo ꝙ directa. Undecimo singularis. lȝ aliquo respectu posset dici vniuersalis si sit super hereditate iuratū: iuxta. l. sed ⁊ si possessori. §. fi. de iureiurā. Duodecimo simplex. Ultimo non cōtraria ⁊c.

111 **In factum si mulier** vētris nomine in possessionem per calūniam missa dicatur. Hec actio cōpetit aduersus mulierē que post mortē mariti dixit se esse pregnantē. ⁊ sic petit se immitti in possessionē bonoꝝ mariti tāq; illa bona sint deuētura posthumo nascituro: que tamē mulier nō erat pregnās in veritate: vel si erat non erat ex marito predefuncto: ⁊ id per calūniam psecuta est. vnde verus heres cōtra ipsam habet actionē ad omne suū interesse ⁊c. de qua habet in. l. j. ff. si mulier ven. no. Secundo ꝙ sit ptoria. est tex. in. d. l. j. §. hanc autē. Tertio in personā. vt. s. Quarto est pene psecutoria. vt. d. §. hāc autem. Et hoc respectu mulieris non vere heredis. Quinto in simplū. vt patet cū detur ad interesse. Sexto stricti iuris. vt patet. Septimo annalis est. d. §. hāc autē. Octauo datur heredibꝰ. vt. d. l. j. §. sub pretextu. in heredē non: cum sit penalis ⁊ annalis. l. in honorarijs. Nono nō infamat. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non cōtraria.

112 **In factum si mulier** que missa erat in possessionem vētris nomine per calumniā bonoꝝ possessionē in alium trāstulerit vel qui ipsam habet in potestate. Hec actio habet locū contra mulierē: vel eum qui eam habet in potestate: in casu quo mulier: vt. s. est dictū: missa fuit in bonoꝝ possessionē vētris nomine per calūniā: ⁊ postea illam possessionē in alium dolo malo trāstulit: quia cum ille alius bona fide emit potuit consumpsisse fructus ad quos non potest ꝯueniri. Item potuit esse non soluēdo: quia ꝯsumpsit hereditatē ⁊c. vnde quia vero heredi ꝯtra illum non potest succurri: succurrit contra mulierē vel eum qui eam habet in potestate ad eius interesse. ⁊ de hac loquit. l. j. ff. si ven. no. mu. in pos. mis. ea posses. dolo malo ad aliū transla. esse dica. ⁊c. Secūdo ꝙ sit pretoria. est tex. in. d. l. j. in prin. Tertio ꝙ in psonā. dic vt. s. Quarto ꝙ rei persecutoria. est tex. in. d. l. j. §. fi. Quinto est in simplū. vt ibidē. Sexto est stricti iuris. Septimo est perpetua. vt. d. l. j. §. fi. Octauo datur heredibꝰ: cum sit psecutoria: per. d. l. in honorarijs. in heredes non datur nisi inquātum ad eos puenit. argu. d. l. j. §. fi. in fi. ⁊. C. ex deli. defun. l. j. Nono ꝙ non infamet. Decimo ꝙ directa. Undecimo ꝙ singularis. Duodecimo ꝙ simplex. Ultimo non cōtraria. vt dixi in alijs.

113 **In factum que datur** aduersus tutorē vel curatorē falsis ꝯhentibus cum eo bona fide si se tutorē vel curatorē iactauerit. Hec actio cōpetit aduersus eum qui falso se asserit tutorē vel curatorē: ⁊ sic cōtrahit cum aliquo nomine pupilli vel minoris ⁊ dictum ꝯhentem decipit quādo minor vel pupillus possunt facta per eum reuocare vnde ipsis ꝯhentibus ad eorum interesse est prodita hec actio contra dictū tutorē vel curatorē: de quo est tex. in. l. j. ⁊ in. l. nouissime. ff. quod fal. tuto. auto. Secundo ꝙ sit ptoria: est tex. in. d. l. nouissime. Tertio ꝙ in personā. vt. s. Quarto respectu rei est pene psecutoria: secꝰ est respectu actoris: vt est tex. cum glo. in. d. l. nouissime. Quinto est in simplū. vt ibidē. Sexto stricti iuris. Septimo est annalis. vt. l. huiꝰ actionis. §. has actiones. ff. eo. Octauo datur heredibꝰ: vt. d. §. has actiones. in heredes non: vt ibidē. Nono non infamat. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non cōtraria ⁊c. vt in alijs.

114 **In factum que datur** ipsi minori ob hoc damnum passo. Hec actio habet locū aduersus tutorē vel curatorē quin cum ipsi gesserint se pro tutore vel curatore vbi vere non erāt: ⁊ cum aliquo ꝯtraxerūt vbi precedēs actio puidet ꝯtrahētibus cum ipsis hec puidet minori vel adulto ad interesse: quod est passus ex tali ꝯtractu celebrato per quem adolescens sit deceptꝰ ⁊ dānificatus. ⁊ de hac est tex. in. l. fi. ff. quod fal. tuto. auto. Et in alijs fundamētis omnia que in precedēti dicta sunt: hic repetas hoc excepto ꝙ hec est vtilis: quia non ex verbis edicti proficiscitur: vt habetur in. d. l. fi. ⁊c. Addi. Bar.

115 **In factum aduersus** eum qui dolū malū adhibuit vt alius autoraretur inscius. Hec actio cōpetit aduersus eum qui per dolū fuit causa aliqs autoraret minori inscius vt tutor vel curator vbi vere non erat vnde pro interesse eius qui autorat⁹ fuit ⁊ passus est dānum datur sibi hec actio cōtra illū vt dixi dolose persuadētē. Et sic ista tria remedia videntur concurrere in eodē casu lȝ diuersimode. Primū dare aduersus gerētes se pro tutorib⁹ vel curatorib⁹ vbi nō erāt. Secūdū ipsi minori aduersus eosdē. Tertiū ipsis gerētib⁹ se pro tutorib⁹ vel curatorib⁹ ⁊ sic autorātib⁹ ducti dolosis ꝑsuasionib⁹. de hoc vltimo est tex. in. l. hui⁹ actionis. ff. qđ fal. tuto. auto. ⁊ vide glo. in. l. j. in glo. mag. eo. tit. In omnib⁹ alijs fundamētis dicas vt. s. in duab⁹ ꝓcedētib⁹. Bene verū est ꝙ ista est vtilis cū ad exēplū detur fm glo. in. d. l. hui⁹ actiōis. in ꝓn. ⁊ ibi vide ⁊c.

116 **In factum ex edicto** si quis omissa causa testamēti. Hec actio habet locum aduersus heredes institutores qui vidētes facta esse plura legata in testamēto que nollēt soluere noluerūt adire ex testamēto hereditatem: sed ab intestato hereditatē cōsequi eo quia erāt filij vel alij agnati proximiores. vel etiā quia habuerūt pecunias ab alio qui heres erat legitimus ⁊ ꝓximior vel a substituto: quia omnib⁹ istis casib⁹ ipsis legatarijs ⁊ similib⁹ ad ꝯsequenda legata est ꝓdita hec actio. de hac est tex. in. l. j. in prin. ⁊ quasi per totū. ff. si quis omis. cau. testa. vide glo. in rub. eo. tit. ⁊ in. l. iij. vide Bar. in rub. ff. eo. ⁊ in materia theoricā cōmunē in l. fi. eo. tit. Secūdo ꝙ sit pretoria. patet in. l. j. in prin. eo. tit. lȝ vt antiqui dicebāt videtur ciuilis: idest vtilis actio ex testamēto. Et ꝙ vtilis dicatur est tex. in. l. si quis pecunias. in prin. ⁊ in. l. si non solū. in prin. eo. tit. sed per hoc non sequitur appellatur vtilis: ergo non est pretoria. vt patet. s. in multis. Tertio est in personā. vt in alijs. Quarto est rei ꝑsecutoria: cuȝ prosequatur legata relicta. vt dixi. ⁊ ꝯtineat rei ꝑsecutionē: est tex. in. l. de libertatib⁹. §. heredē. eo. tit. Quinto ꝙ in simplū: patet cum solū rei persecutionē cōtineat. Sexto est stricti iuris: vt. d. §. actionū. Septimo est ꝑpetua. vt. d. l. de libertatib⁹. §. heredē. Et ex alio patet quia rei ꝑsecutoria. iuxta. l. in honorarijs. de act. ⁊ obli. Octauo datur heredib⁹: ex eo ꝙ est ꝑsecutoria. d. l. in honorarijs. imo ⁊ in heredes. d. l. de libertatibus. §. heredē. de eo saltē qđ ad eos puenit. Nono nō infamat. Decimo non est directa: sed vtilis: vt. s. in all. iurib⁹ in septimo termino. Undecimo est singularis: cū detur ad singularia legata vel fideicōmissa: lȝ etiā possit esse vniuersalis. iuxta tex. in. l. si seruū. §. institut⁹. ff. eo. tit. si quis omis. cau. test. Duodecimo ꝙ simplex. patet. Ultimo nō est ꝯria ⁊c.

117 **In factum aduersus publicanū.** Hec actio datur aduersus publicanos. i. exactores datior seu gabellarum casu quo plus debito exigerēt: quia ipsis plus debito soluere succurritur per hanc actionē infra annū in duplū ⁊ post annū in simplū. ⁊ habetur in. l. j. in prin. Et qui sint publicani: vide in ea. l. §. publicani. Et ꝓcedit etiam hec actio si per seruos vel famulos deputatos ac publicanos plus debito exigeretur. vt in ea. l. §. familie. ⁊ dato ꝙ essent insimul plures publicani qui plus exegissent an teneātur insolidū vel in tempore: vide in. l. si multi. eo. tit. Secūdo ꝙ sit pretoria: est tex. in. l. j. in prin. eo. tit. Tertio ꝙ in personā: vt in alijs. Quarto est rei ⁊ pene persecutoria: vt hoc edicto in fi. ff. eo. ti. Quinto infra annū est in duplū eius qđ exactū est illicitū: vt dixi post annū in simplū: ⁊ in duplo inest rei ꝑsecutio. vt est tex. clarus in. d. l. hoc edicto. §. fi. ff. eo. ⁊. d. l. in prin. Et dato casu ꝙ cogerēt debitores ad soluendū plus per vim tenetur in triplū actione vi bono. rapt. vt est tex. in. l. licitatio. §. quod illicite. ff. de publi. Sexto est stricti iuris. Septimo quo ad penā est annalis: vt patet. sed quo ad rei persecutionē perpetua. vt. d. l. j. in prin. ⁊. l. sed ⁊ hi. §. fi. eo. ti. Octauo datur heredib⁹ ⁊ ceteris successorib⁹. vt. d. l. sed ⁊ hi. §. fina. In heredes non datur nisi inquātū locupletiores sunt: vt est glo. in. d. §. fi. et est tex. in. l. si publican⁹. in ꝓn. eo. tit. Nono nō infamet. Decimo directa. Undecimo ꝙ singularis. Duodecimo simplex. Ultimo nō est ꝯria.

118 **In factum aduersus** illum qui sciens se esse liberū homine passus est se vendi emptori nesciēti ⁊c. Hec actio cōpetit aduersus liberū hominem qui sciens se esse liberū passus est se ab alio vendi emptori ignorāti: ⁊ sic non seruatis solēnitatib⁹. de quib⁹ in glo. in. §. fi. insti. de iu. ꝑso. quia non posset iste liber homo proclamare in libertatē ita de facili in damnū dicti emptoris. vt habetur in. l. liberis. in prin. ⁊. §. seq. ff. de libe. cau. posset etiam dict⁹ emptor cōtra dictū venditorē habere actionē ex empto ad suum interesse: vt est tex. in. §. fi. insti. de empt. ⁊ vendi. de hac actione est bonus tex. in. l. rectissime. ff. de libe. cau. Secūdo ꝙ sit pretoria. est tex. in. d. l. rectissime. Tertio in personā. proba vt. s. Quarto est pene ⁊ rei ꝑsecutoria. vt. l. intātū. cum duab⁹ seq. ff. de lib. cau. ⁊. l. vtiq₃. Quinto est in duplū. vt. d. l. intantū. Sexto est stricti iuris. Septimo est annalis. vt. d. l. vtiq₃. ⁊. l. non solū. §. fi. Octauo datur heredib⁹ sed non in heredes. vt. l. non solum. in prin. ⁊. l. vtiq₃. in. ij. respōso. eo. tit. Nono ꝙ nō infamet. Decimo ꝙ directa. Undecimo singularis. Duodecimo ꝙ simplex ⁊c. Ultimo non cōtraria.

119 **In factum aduersus** eum qui cum esset in bonorum possessione fruct⁹ vendidit seu alienauit quos percepit vel rem deteriorē fecit. Hec actio cōpetit debitori aduersus creditorē suum qui fuit immissus in possessionem rei debitoris causa rei seruāde. iuxta titu. ff. vt in possess. leg. ⁊. l. si finita. §. iulian⁹. de dam. infe. ⁊. l. iij. §. fi. ff. de acqui. posses. ⁊ quo lega. ⁊ titu. ff. quo. lega. ⁊ titu. de bo. auto. iudi. possi. quia si illam rem deteriorauit dolo malo ipse creditor vel percepit fruct⁹ quos ꝯsumpsit ⁊c. per hanc actionē ipsi debitori tenetur dānum reparare ⁊ fruct⁹ restituere ⁊c. Et de hac habetur in. l. pretor ait. in prin. §. fi. ff. de bonis auto. iudi. possi. Addi. doc. Et est addendū quia hoc edictū in isto casu habet tria capita. Unum de creditore non restituēte fruct⁹ debitori. Aliud si creditor absq₃ dolo in ea re fecit impēsas: ⁊ sibi non reddat debitor: vel dolo malo fecerit ꝙ nō teneatur reddere. Tertius est si dolo malo res deterior facta est a creditore que omnia colliguntur in. d. l. pretor ait. in prin. In primis duob⁹ capitib⁹ actio ista in factum est perpetua. ⁊ datur heredib⁹ et in heredes. Sed in tertio capite edicti est annalis: cum oriatur ex delicto: nec in heredes datur cum ex delicto oriatur ⁊c. Ista omnia declarat tex. in. d. l. ꝑtor ait. §. penul. ⁊ fi. cum. l. seq. ff. de bo. aut. iudi. possi. ⁊c. Et sic hec actio in factum potest tripliciter cōsiderari: imo possunt dici tres actiones sicut edictum habet tria capita: prout probat tex. in. d. l. pretor ait. §. he actiones. quasi sint due actiones in primis duob⁹ capitibus. vt etiam ibi declarat glo. ⁊ in. §. fi. dicitur de alia actione in factū que datur in tertio capite edicti: ⁊ per hoc facias tres actiones: ⁊ in cellula primi capitis ponas rubri. hoc modo. In factū aduersus euȝ qui cum esset in bonoꝝ possessione fructus ꝯsumpsit ⁊ non restituit.

120 **In factum aduersus** debitorē qui creditori impendēti re bona fide impensas non restituit ⁊ econtra.

121 **In factum aduersus** creditorē qui dum in bonoꝝ possessione esset rem deteriorē dolo malo fecit. Et ꝙ omnes sint pretorie. est tex. in. d. l. ꝑtor ait. in prin. Tertio ꝙ in personā: vt. s. Quarto prima ⁊ secūda sunt rei persecutorie. vt patet. Quinto dantur in simplū. Sexto sunt stricti iuris. Septimo sunt ꝑpetue. vt. d. l. pretor ait. §. he actiones. Octauo dantur heredib⁹ ⁊ in heredes. vt. d. §. he actiones. Nono nō infamat. Decimo directe: quia ex verbis ⁊ mēte. Undecimo singulares. Duodecimo simplices. Et tertia discordat ab his quia nō est ꝑpetua. Non datur in heredes nisi inquantū ad eos ꝑuenit. lȝ heredib⁹ detur cum sit rei ꝑsecutoria. Hec omnia habentur in. d. §. he actiones. ⁊. §. fi. cum duab⁹ legibus seq. In alijs cōcordat ⁊c. ⁊ sic multiplica duas actiones.

122 **In factum contra illum** cuius dolo malo damnū datum est per turbā ⁊c. Hec actio cōpetit aduersus illum cuius dolo malo dānū alicui in turba datum est siue ipse fuerit autor dāni dati siue dolo malo fecerit qđ alius daret: ⁊ datur domino aduersus taleȝ infra annū a die quo experiūdi potestas fuit in duplum: post annū in simplū. Et dicitur hoc casu damnū dari non cum res asportantur sed si corrūpantur ⁊ frangātur vel aliter perdātur. hec omnia ꝓbātur in. l. pretor ait. que est. l. iiij. in prin. ⁊. §. hoc autem. ⁊. §. seq. ⁊. §. loquitur. ⁊. §. hec autem actio. ff. vi bono. rapto. Secūdo ꝙ pretoria. est tex. in. d. l. pretor ait. Tertio ꝙ in personā. vt. s. Quarto rei persecutoria. Quinto in duplū infra annuȝ: post annū in simplū. vt. s. dixi. Sexto stricti iuris. Septimo diuersimode est annalis ⁊ perpetua: vt. s. Octauo datur heredibus sicut actio vi bo. rapto. vt probatur in. d. l. pretor ait. iuncta. l. ij. §. hec actio. ff. eo. tit. et lȝ actio vi bono. rap. in heredes non detur. d. §. hec actio. ⁊ ibi habetur cum hec datur in heredes inquantū ad eos peruenit fm glo. in. d. l. pretor ait. §. fi. lȝ tex. ibi repugnet cum in hoc equiparet actiōi vi bono. rap. dic vt ibi. Nono nō infamat: quia non reperitur. Decimo ꝙ directa. Undecimo ꝙ singularis. Duodecimo ꝙ simplex. Ultimo nō est ꝯria.

123 **In factum ex edicto** si quis testamēto liber esse iussus fit: ⁊ post mortē domini ante aditā hereditatē surripuisse quid dicatur. Hec actio datur heredi instituto aduersus seruū iussuȝ esse liberū a testatore domino qui seruus surripuit post mortē domini ante aditaȝ hereditatē aliquid de bonis hereditarijs: quia tenetur restituere in duplū infra annū vtilem. ⁊ de hac est tex. in. l. j. in prin. ff. si quis test. lib. esse ius. fue. Et fm sanctum Blasiū hic debēt tria ꝯcurrere vt cōpetat hec actio: ꝙ seru⁹ dolo malo damnū dederit ⁊ res surripuerit. Iteȝ ꝙ post mortē testatoris. Tertio ꝙ ante aditā hereditatē. Et hec omnia probantur in rub. ⁊ in. l. j. §. non autē. vsq₃ ad. §. si seruus. eo. tit. vide per Bar. ⁊ doc. Secūdo ꝙ sit pretoria. est tex. in. d. l. j. §. hec actio. ibi: honorariā. eo. tit. Tertio ꝙ in personam. vt. s. Quarto rei ꝑsecutoria. est. d. l. j. in prin. Quinto est in duplū intra annū: vt dixi. Sexto est stricti iuris. Septimo non est ꝑpetua sed annalis: vt. s. ꝓbaui. Octauo datur heredib⁹. vt. d. l. j. §. penul. eo. titu. in heredes non datur: quia ex delicto venit. d. l. j. §. fi. ⁊ iuxta. §. non autem. insti. de perpe. ⁊ tempo. Nono non infamat: quia non reperitur. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simplex ⁊c. Ultimo non est contraria.

124 **In factum de incēdio** ruina naufragio. Hec actio competit aduersus illum qui expugnata naue vel per incendiū vel ruinā vel naufragium aliquid rapuit: quia domino rerum datur hec actio aduersus talem rapientē infra annū a tempore quo experiēdi potestas fuit in qua-

druplum post annũ in simplũ. vt est tex. in. l. j. in pñ. ff. de incẽ. rui. nau. et ibi vide. Scđo ꝙ pretoria. vide tex. in. d. l. j. in prin. Tertio ꝙ in personam. vt. s̃. Quarto ꝙ rei ⁊ pene ꝓsecutorie. vt patet. Quinto in quadruplum infra annũ: ⁊ post annũ in simplũ. vt dixi. Sexto ꝙ stricti iuris. Septimo ꝙ annalis infra annũ: ⁊ post annũ ꝑpetua. Octauo dat heredibꝰ: non in heredes nisi de eo qđ ad eos ꝑuenit. vt. l. pedius. §. fi. ff. eo. titu. Nono non infamat. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simplex ꝛc. Ultimo non est cõtraria.

125 ## In factum de sepulchro violato.

Hec actio datur aduersus eum qui edificat vel habitat in sepulchro alterius ⁊ datur ad. cc. ducatos. Et de hac est tex. in. l. iij. §. si qs in sepulchro. ff. de sepul. viola. ⁊ in ea. l. §. si qs in sepulchro. el. ij. Et iste est vnus casus vbi ꝓuidetꝛ per hanc actionẽ. Est ⁊ alius casus quãdo quis violauit vel corrupit sepulchrũ quia ei ad quaꝫ res pertinet datur hec actio ad totale suũ interesse etiã si excedat summã. cc. aureoꝝ. ⁊ ꝑ hoc est tex. in. l. p̃tor ait. in. j. rñso. ff. eo. ⁊ in ea. l. §. si quis in sepulchro. Et dato casu ꝙ nullus sit cuius intersit ⁊ res ꝑtineat tũc cuicũqꝫ volẽti agere datur ad centũ duca. hec actio. ⁊ ita intelligas istos terminos lꝫ aliter infrascauerit sanctꝰ Blasiꝰ. ⁊ pro hoc est tex. etiã clarus in. l. sepulchri. eo. tit. Et que pena esset illi qui in ciuitate faceret sepulchrũ. vide in ea. l. §. diuus. ⁊ corpora tradita sepulture an liceat trãsferre. vide in ea. glo. §. nõ perpetue. ⁊ qđ dixi de violãtibus sepulchrũ ꝙ teneantꝛ ad totale interesse ꝛc. istud est verũ si dolo malo violauit ⁊ nõ aliter: vt est tex. in. d. l. iij. §. prima verba. Itẽ est actio popularis: vt. d. l. iij. §. fi. ⁊. j. dicã. Secũdo ꝙ sit p̃toria: est tex. in. l. iij. in prin. eo. tit. Tertio ꝙ in ꝑsonã: vt. s̃. Quarto est pene ꝓsecutoria: vt. s̃. patet. Quinto potest dici in simplũ: ex quo dñs ꝓsequitꝛ interesse ⁊ eodẽ modo respectu pene alio agente: vt patet. Sexto ꝙ stricti iuris. Septimo est annalis cũ sit popularis. l. fi. de popula. act. Octauo dat heredibꝰ vt qbuslibet de populo cum sit popularis. Et eodẽ modo nec in heredẽ datur. vide tex. ⁊ glo. in. l. fi. de popu. act. Facit etiã quia datur magis ad vindictã q̃ ad rem familiarẽ. vt. l. sepulchri. in fi. la. j. eo. tit. ⁊ facit. l. penul. eo. titu. Nono ꝙ infamet ⁊ infamiam irroget. est tex. in. l. j. ff. eo. tit. Et nunq̃ obliuiscaris de vna glossella fi. in. d. l. j. quia ita demum irrogat infamiã si condẽnatio sequatꝛ ⁊ non aliter qđ tene mẽti ad statuta. Et alꝛs vidi obtentũ dum essem scholaris Perusij in ardua causa. Decimo est directa. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Et vltimo non est cõtraria.

126 ## In factum ex edicto pretoris seu ex lege p̃toria.

Hec actio datur vbicunqꝫ ex edicto seu lege p̃toria non datur certa actio: tunc datur in factũ sicut in simili dicimꝰ qñ ex aliqua noua obligatione datur cõdictio ex illa. l. vt habetꝛ in. l. j. ff. de cõdi. ex lege. ⁊ in. l. si quis argentũ. C. de dona. in. l. si quis ꝯductionis. C. loca. cum multis simi. ⁊ vide glos. in. §. alie. insti. de act. ⁊. §. actionũ quedã. ⁊ de actionibꝰ in factum vide glo. in. §. fi. insti. de interdi. ⁊ glo. in rub. ff. de p̃scrip. ver. cum fi. Est bene verũ ꝙ quidã hic habẽt circulũ. s. de p̃torijs stipulationibꝰ vt sunt stipulationes q̃ autoritate p̃toris interponuntꝛ vt de dam. infe. rem ra. habe. iudi. sol. ꝛc. que ad instar actionũ sunt. Et possunt largo modo actiones dici. vt probatꝛ in. l. actionis verbo. §. j. ff. de act. ⁊ obli. Sed quia ex omni stipulatione agitꝛ ciuilter. vt insti. de act. §. preterea. ideo non est curandũ cum inter ciuiles de his dicẽdũ sit ꝛc. ⁊ per hoc cum laude dei sunt expedite pretorie. Adde alias p̃torias de quibus in fine operis dicetur. Sequitur de ciuilibus actionibus.

¶ Rubrica de Ciuilibus.

127 ## Rei vendicatio.

Prima actio ciuilis sit rei vẽdicatio sequẽdo arborem Joãnis ꝛc. Hec actio datꝛ illi qui hꝫ directũ dñium super aliqua re mobili vel immobili aduersus possessorẽ illiꝰ rei vel etiã detẽtorẽ ⁊ quẽcũqꝫ habentẽ rei restituẽde facultatẽ. vide tex. de hac in. l. officiũ. ff. de rei vendi. ⁊ in. l. in rem. ⁊ in. l. vẽdicatio. eo. tit. in. §. j. insti. de act. Et sic ille possidẽs siue detentãs tenetur rem dño restituere. iuxta. l. qui restituere. ff. de rei vẽdi. Et solet semper dici ꝙ rei vẽdicatio requirit duo extrema. vnũ ex parte agẽtis qđ est dñium. Aliud ex parte conuenti qđ est possessio siue detẽtatio. vt. s̃. dixi. Ad qđ vide tex. in. l. in rem. ⁊. l. j. C. de aliena. iudi. mutã. cau. fa. ⁊ vide Bar. in rub. ff. de rei vẽdi. ⁊ qñ per hanc actionẽ res petuntꝛ que debeant exprimi in libello. vide opti. tex. ⁊ ibi Barto. in. l. si rem. ff. de rei vendi. Et pro libello in hac actione vide Bar. in. l. vbi autẽ. ff. de rei vẽdica. in. l. põponius. §. de his. ff. de procur. Caute est dictũ ꝙ detur hec actio ad rem mobilẽ vel immobilẽ. ⁊ per ꝯsequẽs corporalẽ quia incorporalia non possunt vẽdicari. vt habetꝛ in. l. vẽdicatio. ff. de rei vẽdi. Secundo ꝙ hec actio sit ciuilis: ꝓbatur in. §. sed iste. iũcto. §. omniũ. versi. aut cum eo. insti. de act. Et ꝓbatꝛ etiã in. §. alie. a ꝯtrario sensu: lꝫ videatꝛ obstare tex. in. l. j. in prin. ff. de rei vẽdi. dũ dicit ꝙ post actiones quas p̃tor de vniuersitate ꝓposuit subijcitꝛ actio singularũ rerũ petitionis quasi etiã ista sit p̃toria lꝫ singularis qđ non stringit. ⁊ per hoc respõde ⁊ iste est vnus modus per quẽ ꝯsideratꝛ rei vẽdicatio. s. directa. Est etiã alius modus de quo. j. dicã. Tertio ꝙ sit in rem primo suadetꝛ nomine suo. secũdo ꝓbatur in terminis per tex. in. d. §. omniũ. versi. aut cum eo. insti. de act. ⁊ in. §. sic itaqꝫ. ⁊ in. l. j. in prin. de rei vẽdi. ⁊ in. l. si in rem. ⁊ in. l. in rem. eo. tit. Quarto ꝙ sit rei ꝓsecutoria: probatꝛ in. §. sequẽs. insti. de act. versi. rei ꝓsequẽde. Quinto ꝙ in simplũ. patet primo cũ rei ꝓsecutoria. et patet etiã quia rem tm̃ cũ fructibꝰ ꝓsequitꝛ. lꝫ aliter ⁊ aliter per naturam scilꝫ possessoꝝ. vt habetꝛ in. l. certũ. C. de rei vẽdi. ⁊ in. l. cum in rem. ff. eo. Sexto ꝙ sit stricti iuris: probatꝛ in. §. actionũ. insti. de act. eo quia non cõmuneratꝛ in illo. §. vt dictũ est. s̃. in p̃torijs. Septimo ꝙ sit perpetua: ꝓbatur ex. d. §. sed iste. insti. de act. iuncto prin. insti. de perpe. ⁊ tẽp. act. lꝫ hodie si quis titulo per tres annos in rebꝰ mobilibꝰ. x. vel. xx. in immobilibꝰ rem p̃scribat. vt insti. de vsuca. in prin. quãdo v̀o sine titulo vsqꝫ ad. xxx. vt. l. j. C. de vsucap. trãsfor. de his est glo. insti. de perpe. ⁊ tẽpo. act. in prin. in ver. ꝯstitutionibꝰ. Octauo heredibꝰ datur ⁊ in heredes vt possessoribꝰ vt in possessores. vt alꝛs in publiciana diximꝰ cuꝫ detur dño ⁊ ꝯtra possidẽtẽ. vt. l. in rem. ff. de rei vẽdi. Nono ꝙ nõ infamet: ꝓbatꝛ statim qđ nõ exp̃sse apparet: vt ĩ publiciana ⁊ alijs dictũ est. Decio directa: vt ꝓbatꝛ in. §. alie. in fi. ĩsti. de act. ibi: nullã hꝫ directã ꝛc. Undecimo ꝙ singularis. Duodecimo ꝙ simplex ꝛc. Et his expeditis dixi esse aliũ modũ ꝑ quẽ ꝯsideratꝛ rei vẽdicatio q̃ dꝛ vtilis. Et hec actio hꝫ locũ ꝯ eũ qui dũ possideret aliquã rẽ dolo desijt possidere ⁊ sic cessante vno extremo qđ reqritꝛ in rei vẽdi. vt. s̃. dixi. s. possessio vel saltẽ detẽtatio. iuxta. l. officiũ. ⁊ sic cũ nõ possit dari directa datꝛ vtilis. de q̃ habetꝛ in. l. sinaũt. §. sed his. ff. de rei vẽdi. ⁊ in rub. eo. tit. ꝑ Bar. ⁊ doct. in rub. C. eo. lꝫ glo. in rub. ff. eo. dicat ꝙ isto casu detꝛ directa vtiliter q̃ rep̃hẽditꝛ ab vltramõ. ſm Bar. ibi ꝓ qbꝰ videtꝛ casus in. l. electio. §. itẽ si ex pluribus. ff. de noxa. ĩ. l. nec vllã. §. si qs. de peti. here. Bar. tãdẽ ibi dicit posse teneri glo. eo qꝛ ĩ actiõibꝰ realibꝰ metimur ius ex ꝑsona actoris. l. j. §. j. si ꝑs here. pe. facit etiã ad h̔ qđ hr̃ ꝑ glo. in. §. sꝫ iste. ĩsti. de ac. ꝙ actio respectu actoris dicatꝛ ciuilis ⁊ nõ p̃toria ꝛc. ⁊ ecõtra: ⁊ h̔ ꝑ Bar. in. d. rub. est no. ad. q. si lis sit ꝯtest. sup directa ⁊ postea reus desinat possidere an possit seq ꝯdẽnatio ex eadẽ instãtia. de quo ibi ꝑ eũ ⁊ ꝑ eũdẽ in. l. quãq̃. §. iulianꝰ. de aq̃ plu. ar. Cõclude igitꝛ post multa ꝙ hec actio datꝛ directo dño aduersus eũ q dolo desijt possidere: siue dicatꝛ vtilis rei vẽdica. siue directa vtilis: vide late in iuribꝰ p̃alꝛ. ꝛc. In alijs fundamẽtis dicẽdũ est vt in p̃cedẽti excepto eo ꝙ hec est vtilis ⁊ illa directa tenẽdo ꝯ glo. ꝛc.

128 ## In rem cõfessoria.

Hec actio cõpetit illi qui dicit deberi fundo suo vel edibus etiã sibi aliquã seruitutẽ realẽ vꝪ ꝑsonalẽ ab alio q dñs fundi vꝪ ediũ ꝛc. et neget debere aliquã seruitutẽ vt sic mediãte officio iudicis per hãc actionẽ ille talis negãs seruitutẽ debere cogatꝛ ad p̃stãdũ patiẽtiã p̃stita cautiõe. de hac hr̃ in. §. eque. insti. de act. in. l. ij. in pñ. ff. si ser. vẽ. cũ si. Et iste actiões nõ p̃nt cõpetere nisi dño. ⁊ ista ⁊ sequẽs vt hr̃ in. d. l. ij. §. hec. ⁊ hoc mediãte fundo cũ p̃ncipalꝛ debeantꝛ fundo: ⁊ mediãte fundo debeantꝛ dño: iuxta. l. qui in alie. in fi. de nego. gest. ⁊ ſm Bar. in. d. l. ij. ⁊ quare dicantꝛ ꝯfessoria ⁊ negatoria. vide glo. ⁊ Bar. in. d. l. ij. in pñ. ⁊ q̃lꝛ sit formãdꝰ libellꝰ in hac ꝯfessoria. vide eũdẽ Bar. ibi ⁊ doc. late in. d. §. eque. ĩsti. de act. Scđo ꝙ sit ciuilis: ꝓbatꝛ in. d. §. eque. iũcto. §. sꝫ iste. ĩsti. eo. tit. Tertio ꝙ sit in rẽ: ꝓbatꝛ in. d. §. eque. ⁊ in. d. l. j. ⁊. ij. in pñ. ibi in reꝫ actiões. Quarto ꝙ sit rei ꝓsecutoria: ꝓba ꝑ fundamẽtũ qđ dixi. s̃. in rei vẽdi. Quinto ꝙ sit in simplũ: eodẽ mõ vt ibi. Sexto ꝙ stricti iuris eodẽ mõ. Septimo põt dici ꝑpetua. nã in vsufructu põt durare. x. vel. xx. an. inferẽdo ad p̃ntes vel absentes: vt h̔ ꝓbatꝛ in. l. corruptionẽ. circa med. ibi poterat eũ p̃ntẽ vel absentẽ excludere: iũcta glos. in v̀. excludere. Et est tex. magis exp̃ssus ⁊ no. in. l. sicut. C. de ser. ⁊ aq̃. ⁊ idẽ est in ceteris seruitutibꝰ ꝑ illã. l. nõ bñ verũ est ꝙ in vsufructu relicto municipibꝰ currit spatiũ cẽtũ ãnoꝝ. vt est tex. in. l. an vsusfructꝰ. ⁊ ibi vide glo. ⁊ doc. ff. de vsufru. ⁊ ſm glo. ibi idẽ est si relinquatꝛ ecclesie. iuxta. l. fi. C. de sa. san. eccle. Et in itinere ad sepulchrũ qđ nõ amittitꝛ nõ vtẽdo. vt. l. iter. ff. quẽadmo. ser. amit. Octauo ad heredes nõ trãsit cũ in vsufructu sumꝰ ꝑ. l. antiqtas. C. de vsuc. ⁊. l. corruptionẽ. ⁊ in. §. finitꝛ. insti. eo. lꝫ in alijs possit dici ꝙ cõpetat nõ tãq̃ heredibꝰ sed tanq̃ dñis cũ dño detꝛ. d. l. ij. In heredes nõ cõpetit vt heredes sed vt ꝓhibẽtes vel possidẽtes ⁊ dños. vt. l. j. ff. si ser. vẽdi. cũ simi. Nono non infamat: vt. s̃. Decimo est directa cum dñs agat vsufructuario vero vel creditori nõ datꝛ directa sꝫ vtilis: per glo. in. d. l. ij. §. j. ⁊. ij. ⁊. l. j. ⁊ pe. ff. si vsusfru. pe. vide in. d. l. j. Undecimo ꝙ singularis. Duodecimo ꝙ simplex. Ultimo nõ ꝯtria.

129 ## In rem negatoria.

Hec actio datꝛ ꝑ ꝯtria a p̃cedẽti illi. s. q negat debere alteri vel alteriꝰ fundo vel edibꝰ aliquã seruitutẽ: de qua habetꝛ etiã in. d. l. ij. ff. si ser. vẽdi. ⁊. d. §. eque. v̀si. ꝯtra quoqꝫ. ⁊ v̀si. iste. ⁊ ibi late vide. In oĩbus alijs fundamẽtis dicas vt. s̃. ꝓxi. dictũ est: ⁊ per easdẽ allegationes.

130 ## In rem p̃iudicialis de libertate ⁊ seruitute.

Hec actio cõsideratꝛ duplꝛ. Uno mõ respectu eiꝰ q dicit aliquẽ esse seruũ suũ q tñ asserit se liberũ vel libertũ. Altero v̀o mõ respectu eiꝰ q cũ retineatꝛ tãq̃ seruꝰ petit se ꝓnũtiari ĩgenuũ vel etiã libertũ: ⁊ sic nõ seruũ ꝯ illũ qui ip̃m detinet. ⁊ istis duobꝰ casibꝰ dꝛ actio in rem p̃iudicialis de libertate ⁊ seruitute. de q̃ est tex. in. §. p̃iudiciales. v̀si. ex qbꝰ ferre. insti. de act. ⁊ ibi vide ꝑ scribẽtes. Scđo ꝙ sit ciuilis: ꝓbatꝛ ĩ. d. §. p̃iudiciales. ibi: legitimã cãm. Tertio ꝙ sit in rẽ: ptꝫ in. d. §. p̃iudiciales. ibi: in rẽ esse. Quarto ꝙ rei ꝓsecutoria: ꝓbatꝛ ex eo. §. iũcto. §. sequẽs. ĩsti. eo. ti. Quĩto ꝙ ĩ simplũ: ꝓbatꝛ ex eo ꝙ rei ꝓsecutoria ꝛc. Sexto ꝙ stricti iuris: ptꝫ. Septĩo est ꝑpetua: qꝛ. xx. an. qs p̃scribit libertatẽ ⁊ tuetꝛ se vt liberũ postea vt. l. ij. C. de p̃scr. lõ. tẽ. q̃ ꝑ

li. Et isto casu baptizamus ipam ppetuā respectu ei⁹ q vult dicere se liberum. Et eodē modo est ppetua illi q dicit ipm seruū eū nō ante prescribat libertatē vt iam dixi. Octauo possumus dicere ꝙ dek heredib⁹ cū rei sit psecutoria iuxta .l. in honorarijs. de act. ⁊ ob. In heredes nō dak nisi habita cōsideratione rerū iuxta .l. j. ⁊ .ij. ff. ne de statu defun. et C. eo. ti. l. iij. Nono nō infamat. Decimo ꝙ directa vtroqꝫ modo. Undecimo singularis. Duodecimo ꝙ simplex. Ultimo non contraria.

131 **Petitio hereditatis.** Et anteꝙ vlteri⁹ vadam⁹ est sciendū ꝙ Joānes in arbore sua fecit rubricam ante istā actionē ⁊ tres sequētes. vcꝫ de quatuor ꝙ sequunk sunt miste. vñ habetis scire ꝙ ppter istas qtuor actiones dñr miste. qꝛ mistā cām hñt tā in re ꝙ in psonā. vt hr in .§. qdā. insti. de act. ⁊ .l. hereditatis. C. de pe. here. Nā cū veniāt psonales pstationes. vt .l. puto. ⁊ .l. his ꝯñr. ff. fa. her. ⁊ .§. cōi diui. l. iij. ⁊ .l. iiij. ⁊ .j. ff. fi. reg. Reales sunt qꝛ ꝯ possessores dank vt ptꝫ. vel etiā qꝛ dño dank. vt .s. in rei ven. est dictū ⁊ in cōfessoria ⁊c. Et ꝙ fi. reg. sit actio realis. pbak in .l. iij. fi. reg. Quod petitio hereditatis sit in psonā pbak in .l. sed ⁊ si lege. §. petitio. ff. de peti. here. Et ibidē pbak ꝙ etiā in rē sit. Quātū autē ad hāc petitionē hereditatis dicas ꝙ dak illi q dicēs se heredē ex testō vel ab intestato aduersus possidentē hereditatē vel bona hereditaria pro herede vel possessore etiā minimā rē dictam hereditatē vel bona ⁊ res sibi restitui petit ⁊ se ex testō vel ab intestato heredē declarari p parte vel insolidū ⁊c. De hac hr in .l. j. ij. ⁊ p totuꝫ. ff. de peti. here. Et ad iam dicta vide .l. regulr. ⁊ .l. lꝫ minimā. eo. tit. ⁊ de restōne hereditatis q accessorie venit offō iudicis mercenario vide bar. ⁊ gl. in .l. j. ⁊ .ij. de edē. ⁊ in .l. lꝫ. ff. de peti. he. Scdo ꝙ sit ciuilis pbak in .l. j. ff. de bo. pos. he. pe. probak in .l. fi. in fi. prin. C. de peti. here. ⁊ .l. itē veniunt. §. cū pdiximus. ff. eo. ti. Ad hoc tñ fortiter vr obstare tex. in .l. j. ff. si ps he. pe. vbi vr innui ꝙ sit ptoria: qd intellige vt p glo. in .d. l. j. si pars here. pe. quā sequtur bar. Tertio est mista vt .s. pmisi. ⁊ tex. expssus in .l. hereditatis. C. de peti. here. Quarto ꝙ sit rei psecutoria ptꝫ ad sensum cū hereditatē ⁊ iura hereditaria per eā cōsequamur. vt hr in .l. itē veniunt. §. fi. et .ll. seq. ff. de peti. here. Et ex alio ēt cū sit in rē partim. §. sequēs. insti. de ac. Quinto ꝙ sit in simplū ptꝫ cum solū rei psecutoria. vt .s. Sexto est bonefidei cū expresse ponak in .§. actionū. insti. de act. ⁊ pbak in .l. C. de pe. here. Septimo est ppetua. vt .d. l. hereditatis. C. de peti. he. de quo etiā vide in .l. fi. C. de edic. di. adri. tol. Octauo datur heredib⁹. vt .l. iij. ff. de peti. he. ⁊ in eodē modo in heredes saltē vt possessore. de quo in .l. regulariter. ff. eo. ti. Nono nō infamat. Decimo directa. vt pbak in .l. itē veniūt. §. ptor. eo. ti. lꝫ vtilis qñqꝫ reperiak. vt .l. etiā. §. j. eo. ti. Undecimo vniuersalis. vt pbatur in .l. j. in prin. ff. de rei ven. Duodecimo ꝙ simplex. ptꝫ. Ultimo non est contraria ⁊c.

132 **Finium regundorum.** Primo est aduertendum qd hec actio pōt dupliciter cōsiderari. Primo vt sit directa q cōpetit qñ est cōtentio de confinib⁹ prediorꝫ rusticorꝫ ⁊ dak dñis pdiorum qñ viderēt se hre iter esse sup ꝯfinibus. De hac hr in .§. qdam actiōes. insti. de act. ⁊ in .§. fi. de offi. iu. ⁊ in toto ti. ff. fi. reg. ⁊ qñ cōmode ꝯfinia poni nō possent. pōt iudex toto terreno vni licitato ipm alteri in pecunia cōdēnare. de quo hr in .d. §. qdā. ⁊ in .l. ij. in fi. ff. fi. reg. ⁊ .d. §. eadē. cū seq. insti. de offi. iud. Scdo mō ꝯsiderak vt sit vtilis qd accidit qñ ab vna pte est pdiū rusticū. ⁊ ab alia pdiū vrbanū. vt est tex. in .l. ij. in prin. ff. fi. re. Et est gl. i ver. cōfines. in .d. §. qdā. ⁊ si hincinde sint dom⁹ nō pōt nūc agi fi. reg. vt hr in .l. iiij. in fi. ff. fi. reg. ⁊ gl. in .d. ver. ꝯfines. Et tūc recurrek ad alia remedia put ēt dicit sctūs Blasius hic ⁊ bñ. Et hec actio dr descēdere ex qsi ꝯctu. vt in .§. itē. insti. de ob. q ex quasi ꝯtrac. cū simi. Scdo ꝙ sit ciuilis pōt dici eo qꝛ a ptore introducta nō reperik. Tertio est mista. vt .d. §. qdā. Quarto rei psecutoria cū sit etiā in rē .d. §. sequēs. Quinto est simplū. cū sit rei psecutoria. Sexto est stricti iuris cū nō sit in .d. §. actionū. Septimo est ppetua ⁊ durat. xxx. an. vt .l. fi. C. fi. regū. Et etiā vt in hoc respiciamus naturā psonaliū. iuxta .l. j. C. de anna. excep. ⁊ gl. in .d. §. qdā. in ver. herciscūde. in fi. Octauo dak heredib⁹ ⁊ in heredes. iuxta .l. ij. C. fi. reg. Nono nō infamet. Decimo ꝙ directa. Undecimo ꝙ singularis. Duodecimo ꝙ simplex ⁊c. Ultimo non est contraria.

133 **Fami. herciscūde.** Hec actio vt pcedēs duob⁹ modis ꝯsiderak. Primo vt sit directa q cōpetat inter heredes alicui⁹ mortui ex testō vel ab itestato ad diuidēdū hereditaria bona q a morte testōris ⁊ a datione fuerunt cōia ⁊ pro indiuiso possessa. De hac ēt hr in .d. §. qdā. insti. de act. ⁊ to. ti. ff. et C. fami. her. Alio mō ꝯsiderak vt sit vtilis qn scilꝫ corpora hereditaria sunt p indiuiso cōia pluriū bonorꝫ possessorꝫ de iure ptorio vel vnius heredis de iure ciuili. ⁊ alteri⁹ de iure ptorio. vt in casu qñ restituik ex trebel. Et de hac scda tractāt scribētes. in .d. §. qdā. ⁊ hr in .l. lꝫ ⁊ ei⁹. in §. fami. ⁊ gl. fi. ⁊ ibi vide. ff. fa. ber. ⁊ vide in .l. si ex asse. ff. eo. ti. ⁊ hec actio semel intētata non pōt amplius intētari. vt .l. si filia. §. fa. ber. ff. fa. ber. Scdo ꝙ sit ciuilis pbak in .l. j. in princi. ff. fa. ber. cū ex. ll. xij. ta. veniat. Tertio est mista .d. §. qdā. Quarto ꝙ rei psecutoria vt in pxima dixi. Quinto ꝙ in simplū eodē mō. Sexto ꝙ bonefidei pbatur .i. d. §. actionū. in .l. nō est ambiguū. C. fi. reg. Septimo ꝙ ppetua pbak in .l. j. C. de anna. excep. Octauo heredib⁹ dak ⁊ in heredes vt in proxima dixi. Et etiā qꝛ est psecutoria iuxta .l. in honorarijs. de act. ⁊ ob. Nono ꝙ nō ifamet. Decimo ꝙ directa ptꝫ lꝫ reperiak etiā vtilis vt dixi ⁊ etiā in casu .l. ij. §. si quarta. ff. fa. ber. Undecimo ꝙ vlis pbak qꝛ vniuersitate hereditatis vt in petitione hereditatis est dictū. ⁊ qꝛ hereditas est successio in vniuersum ius ⁊c. iuxta .l. nihil. ff. de regu. iur. Duodecimo duplex est. vt .d. l. ij. §. in familie. ⁊ .l. inter coheredes. §. q familie. eo. ti. in .l. iudiciū. ff. fi. reg. in .l. in his trib⁹. ff. de iu. cū si. Ultimo nō est ꝯria. vt ptꝫ.

134 **Cōmuni diuidūdo.** Hec actio hꝫ locū inuicē inter eos q hñt aliquā rē particularē: vel plures res particulares in cōi siue p viā societatis eo qd eas simul emerint siue sine societate eo ꝙ simul sint sibi in testō legate vel donate. Vñ si vn⁹ vellet ꝙ ali⁹ diuideret secū ⁊ alius nollet cogik p hāc actionē. De qua est tex. ēt in .d. §. qdā. ⁊ in .l. j. ⁊ p totū. ff. cōi di. ⁊ .l. ij. in prin. ⁊ differt a pcedēti. qꝛ illa hꝫ locū qñ hꝫ diuidi hereditas. hec qñ res particulares vt iurib⁹ palle. ⁊ ēt hec ⁊ superior descēdūt ex qsi ꝯctu. vt .d. §. itē. insti. de ob. q ex qsi ꝯ. ⁊ largo mō oī casu pōt dici societas. vt .d. §. itē. an ad diuisionē posset agi ēt actione p socio vt tꝫ glo. i .d. §. itē. ⁊ sanct⁹ Blasius hic sequik. cui⁹ ꝯriū tꝫ gl. in .l. fi. ff. cōi di. ⁊ i illo tex. pbak qꝛ actio p socio ptinet ad psonales prestationes ⁊c. ⁊ etiā qꝛ pōt remanere res cōis ēt ꝙ societas sit soluta. vt hr in .l. actionuꝫ. §. si pōt. ff. p socio. ⁊ hoc puto veri⁹ ꝯ glo. ⁊ sanctū Blasiū. ⁊ ꝙ hoc sit verū ptꝫ in .l. ij. in pn. ff. cōi di. dū dicit ꝙ etiā ꝙ res cū societate sit cōis dak cōi diuidūdo. ergo nō p socio ⁊ maxime p regulā de qua in .l. edita. C. de edē. ꝙ de pluralitate actionū iudicam⁹ quaten⁹ est expssum. vt no. in .l. ij. §. deinde. ff. de orig. iur. Et hāc opi. ꝯ glo. in .d. §. itē. ꝙ ꝯñs ꝯtra sanctū Blasiū postꝙ ita scripsi reperi tenere dñm Jo. fa. ⁊ dñm Ang. are. in .d. §. itē. in .d. iurib⁹ ⁊c. Scdo ꝙ sit ciuilis pbak: qꝛ non reperik a pretore introducta: ⁊ ꝯnaliter actiones a iure ciuili originē trahūt. vt habek in .l. ij. §. deinde. ff. de ori. iur. Tertio ꝙ mista hr in .d. §. quedaꝫ. Quarto ꝙ rei persecutoria. vt pcedēti dixi. Quinto ꝙ in simplū eodē modo. Sexto ꝙ sit bonefidei. est tex. in .d. §. actionū. ⁊ .l. iiij. §. hoc iudiciū. ff. cōi di. Septimo ꝙ ppetua vt precedēs ⁊ p eandē .l. Octauo ꝙ heredib⁹ eodē modo. ⁊ in heredes etiā dak .d. l. iiij. §. sicut. Nono ꝙ nō infamet. vt .s. Decimo ꝙ directa ptꝫ lꝫ vtilis sit qñqꝫ. vt .l. si qs putās. in prin. ⁊ .l. sed postꝙ. ⁊ .l. in sum. cū si. ff. cōi diui. Undecimo ꝙ sit singularis est tex. no. in .l. p hoc. in prin. ff. eo. ti. Duodecimo ꝙ sit duplex probatur in .l. j. §. in tribus. eo. ti. Ultimo nō est contraria.

135 **Certi condictio** generalis. Hec actio cōpetit vbicūꝙ in aliqua obligatiōe pōt peti certum vt sciak qd sit eqtale ⁊ quātū: intātū qd eius rei solutio nō possit variari. vr in .l. vbi aūt nō apparet. in prin. de ver. ob. p glo. Bar. ⁊ oēs doc. in .l. certi cōdictio. in prin. ff. si cer. pe. hr etiā de hac insti. q. mo. re contra. ob. in prin. ⁊ an etiā possit p hāc actionē peti interesse. hr in .d. iuribus. Et aľs cū legerem hūc arti. late disputaui. insti. qui. mo. re ꝯ. ob. in prin. post gl. fi. ibi. Et vt ibi dixi lꝫ cōis opi. sit qd possit peti etiā interesse p certi cōdictionē. tñ in disputādo posset teneri ꝯrium. Et p nunc breuiter in disputādo primo adduco tex. in .l. iij. in fi. C. de inuti. stip. vbi p interesse agik icerta actiōe .i. actione ex stipulatu. nō aūt certi cōdictione. ptꝫ dum dicit ex stipulatu tuo ⁊ dū dicit ob incerte actionis effectum. Scdo vr tex. in .l. fi. ff. si quis in ius vo. non iue. vbi dicik incerti cū eo agēdū est in id qd interest. quā .l. ita intelligit glos. ibi sm primū ⁊ tertiū intellectū. Tertio vr tex. in .l. si penā. ff. de v. obl. vbi sm gl. cū hꝫ peti interesse agik ex stipulatu sm gl. ibi. Quarto vr text. in .l. liber hō. §. fi. q incipit. Decē. de ver. obli. vbi si ego stipulor dari mihi aut titio decē. primo casu est certa stipulatio. scdo nō rōne interesse vt dicit ibi gl. ꝙ agik ex incerto .i. ex stipulatu. nō autem certi cōdictione. Quinto p tex. in .l. ꝙ si nulla. ff. de le. j. vbi heres q extruxit domū ex ustā ⁊ soluit legatario repetit expēsas p cōdictionē incerti. ⁊ sic interesse expēsarū. Sexto facit tex. in .l. si me presentē. §. cū inter. ff. de cōdi. inde. vbi si qs tradat iter in fundo p errorē ad qd nō tenebak cōdicit illudꝙ p cōdictionē incerti tāꝙ sua intersit. Septimo vrget: qꝛ in iudicijs respicitur forma petitionis. vt in .l. si idē cū eo. §. fi. de iurisdi. om. iudi. Sed qñ petik interesse est incertū: ergo p incerto nō pōt dari certi ꝯdictio. Et in circulis posses hāc sustētare lꝫ in decisiuis nō sit a cōi opi. recedēdum. Plura alia dixi q nūc omitto: qꝛ nō est locus hic. Scdo ꝙ sit ciuilis pbak cū per cōdictionē qs cogat dare aut facere. vt insti. de act. §. omniū. ⁊ .§. sic itaqꝫ. Et sunt psonalissime. vt in .§. appellamus. ver. psonā. insti. eo. tit. ⁊ cū de istis fiat mētio in .d. §. omniū. ⁊ postea sequak .§. lꝫ iste dicek ille ꝙ precedētes descēdūt ex legitimis causis: ergo sequtur ꝙ hec sit ciuilis. Tertio ꝙ sit in personā ptꝫ in .d. §. appellamus. ver. in personā. Quarto ꝙ rei psecutoria cū semp qd certi psequak. vt .d. l. certi cōdictio. cum simi. Quinto ꝙ in simplum: patet cum rei psecutoria. Sexto ꝙ stricti iuris. ptꝫ in .d. §. actionū. Septimo pōt esse perpetua ⁊ tēporalis ⁊ dari etiam heredibus ⁊ in heredes sm diuersitatem actionum quibus applicatur. ⁊ in quarū locum dak cum in his earuꝫ naturam sequatur. vt habetur in .l. si eum. §. qui iniuriarum. ff. si quis cau. in .l. duobus. §. exceptio. de iureiur. cum simi. Nono non infamat vt in alijs. Decimo directa vtroqꝫ mō. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non est contraria.

136 **Condictio certi specialis.** Hec actio sm cōem opinionē cōpetit pro mutuo soluꝫ: qꝛ datur illi qui mutuauit rē mutuo aptā

que cõsistit pondere numero vel mẽsura: vt rẽ mutuatã in genere reddat cum eadem bonitate ⁊ qualitate. ⁊ de hac habetur in. l. cũ quid. ff. si cer. pe. In rub. eo. titu. ⁊ in. l. ij. ⁊ insti. qui. mo. re contra. ob. in prin. cũ similib⁹. ⁊ vt dixi cõis opinio est ꝙ sit dare pro mutuo solũ hãc certi cõdictionẽ specialẽ: tamẽ in disputãdo posset attentari cõtrariũ. Et primo pro hac parte est glo. in. l. quot. ff. de prescrip. ver. Secũdo facit: qꝛ de pluralitate actionũ iudicamus quatenus est. l. expressum. l. ij. §. deinde. ff. de ori. iur. Sʒ nulla lex dicit esse duas certi ꝯdictiones: ergo erubescimus sine. l. loq. §. cõsideremus. in aut. de trien. ⁊ semis. Tertio l. semp. loqtur in numero singulari dicẽdo certi cõdictio sed numerus singularis est vno cõtent⁹. l. vbi numerus. ff. de testi. c. pluralis. de reg. iur. in. vj. Quarto si plures essent certi condictiones haberent diuersa noĩa. arg. l. si idẽ. C. de codicil. Quinto vnaqueq₃ actio cognosciť ex medio cõcludẽdi vt habeť in. l. nõ debet. ff. de dolo. in. l. j. ff. de edẽ. ʒ semp concluditur qꝛ est certum. igitur. Sexto lex abhorret plures actiones prouenĩẽtes ex diuersis causis. l. heredes. §. de plurib⁹. ff. fa. her. ergo multomagis vbi est vnica causa ⁊ persona. Septimo potest ponderari tex. insti. qui. mo. re ꝯtra. ob. in fi. prin. vbi diciť actio oritur que appellatur certi cõdictio nec addatur specialis ꝙ potuisset dicere vt dixit in titu. de verbo. obli. in prin. facit in arg. c. ad audientiam. de deci. Octauo facit rubri. ff. si cer. peta. ⁊ de certi cõdictione dic vt de certi cõdictionibus. ergo ⁊c. Hec ⁊ plura alia adducebã dũ legerem Padue insti. qui. mo. re cõtra. ob. in prin. ⁊ in disputãdo posset hoc sustineri lʒ non sit recedendũ a cõmuni opinione ⁊c. Secundo ꝙ sit ciuilis ꝓba ꝑ fundamẽtũ qđ in superiori dixi. Et eodẽ modo ꝙ sit in personã. Quarto ꝙ rei persecutoria. Quinto ꝙ in simplũ ꝑ eadẽ fundamẽta. Sexto ꝙ stricti iuris ptz in. §. actionũ. Septimo est perpetua cũ sit personalis. iuxta. l. ij. C. de cõsti. pecu. Octauo ꝙ heredib⁹ detur ꝑsecutoria sit iuxta. l. in honorarijs. ꝙ in heredes detur ptz cũ ex cõtractu detur: iuxta. l. ex cõtractu. ff. de actio. ⁊ oblig. Nono ꝙ non infamet. Decimo directa vtroq₃ mõ. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non est contraria.

137 **Condictio triticaria.** Hec actio datur ⁊ potest cõpetere ad oẽs res mobiles vel immobiles ⁊ tam corporales ꝙ incorporales: imo non soluʒ ad omnia sed etiam ad possessiones excepta pecunia numerata ꝑ qua non potest dari hec actio. De his oĩbus vide tex. in. l. j. ⁊. ij. ff. de condictio. tritica. Et lʒ certi condictio generalis detur etiã ad pecuniã tamẽ non datur ad incertũ. ⁊ sic se habent vt excedentia ⁊ excessa: vt etiã dicit sanctus Blasius hic de quo vide in. l. certi cõdictio. in prin. ff. si cer. peta. Que aũt sit ratio ꝙ triticaria nõ datur ad pecuniã numeratam. Bar. in. d. l. j. eo. ti. ponit duas rationes illa magis applaudet ꝙ triticaria nõ datur ad res quarum estimatio nõ variatur de facili vt est in pecunia: cum in alijs rebus estimatio varietur de hora in horam et in dies. Sed quare hoc etiã cogitabis ⁊c. In oĩbus alijs fundamẽtis dicas. vt in proximis dictũ est. ⁊ potest probare per easdem leges.

138 **Condictio ob causam.** Hec actio habet locũ quãdo aliquid est datũ alicui vt ipse aliquid aliud faciat vel det. ⁊ sic propter aliquã causam de futuro quo casu si illud non fiat. ⁊ sic causa non impleatur post illud quod est datum repeti per condi. ob causam. de qua loquitur totus titu. ff. ⁊. C. de condi. ob causam. Et sanctus Blasius hic reuocat in dubium an cõdictio ob causam competat ex capite cause nõ secute. Et eodem modo ex capite penitẽtie ⁊ firmatis regulis ponit plures fallentias quas per te vide. nec insisto aliter imo non lego ipsum sed de his me remitto ad late dicta per docto. in. l. si pecunia. ff. de condi. ob causam. vbi est locus suus. In omnibus alijs fundamentis dicas vt in prima ⁊ secunda condictionibus diximus per eadem iura.

139 **Condictio ob turpem causam.** Hec actio cõpetit qñ aliqs accepit aliquid turpiter. ꝙ alius dedit sibi decẽ vt nõ faceret sacrilegiũ vel homicidiũ: quo casu cũ turpiter recipiat: qꝛ tenetur gratis facere ⁊ a criminibus abstinere iuxta ti. de sica. ⁊ titu. de sacrile. ⁊ ex parte dãtis nulla est turpitudo: ꝑ hãc actionẽ pñt ab ipso illa decẽ cõdici. Et eodẽ modo ecõtra si ex parte dãtis esset turpitudo ⁊ ex parte recipiẽtis non vt in pecunia que dareť meretrici: qꝛ nõ posset repeti: imo plus etiã si esset aliqđ meretrici ꝓmissum posset agere ad illud. Item ⁊ tertio posset esse causa turpis ex parte vtriusq₃ vt in casu. l. mercedẽ. C. de condic. ob tur. causam. cum simi. Primo casu in pari causa turpitudinis potior est condictio prohibẽtis. Ad hec oĩa singula singulis referendo. vide. l. j. ⁊. ij. ff. de cõdi. ob tur. causam. Et ad illud de meretrice vide. l. iiij. §. sed quod meretrici. eo. titu. ⁊ licet glo. ibi teneat ꝙ ad promissum meretrix non posset agere: tamẽ vltramon. Cy. ⁊ Bar. tenẽt contrarium. de quo ibi vide. In alijs fundamẽtis eodẽ modo vt prima condictione dicas.

140 **Condictio sine causa.** Prĩo scias ꝙ hec cõdictio aliquãdo appellatur cõdictio incerti. vt in. l. qui sine. ff. de condi. sine causa. sed cõmuniter diciť sine causa. ⁊ cõpetit quando quis promittit alicui putãs se teneri: vel soluit ex causa que lʒ videretur iusta effecta est iniustavel ad non causam redacta. vnde soluens vel promittens potest repetere solutionem vel facere se reponi in pristinum statũ in quo erat ante obligationem contractam ⁊ hoc per hãc actionẽ de qua in tit. ff. ⁊. C. de cõdi. sine cau. in. l. j. ⁊. ij. ff. eo. In alijs fundamentis eodem modo dicas. vt in prima condictione est dictum ⁊c.

141 **Condictio indebiti.** Hec actio cõpetit aduersus illũ q recipit aliquam solutionẽ alicuius rei indebite sibi que tamẽ per errorẽ fuit soluta: qꝛ cum non cõueniat naturali equitati quẽ locupletari cũ aliena iactura põt repeti. de hac vide in. l. j. per totũ. ⁊ in. l. nã hoc natura. ff. de condi. inde. Quotuplex aũt possit esse indebitũ vide gl. ⁊ oẽs in. d. l. de condi. inde. Et vbi cõpetit condictio indebiti põt etiã cõpetere condictio sine causa. vt probať in. l. j. ff. de condic. sine causa. Et vt perfecte intelligas terminos cõdictionis indebiti reducas te ad hãc cõmunẽ cõclusionẽ ꝙ debitũ naturaliter tantũ si soluatur per errorẽ iuris nõ repetitur. ⁊ ita loqtur tex. in. l. fideiussor obligari. ff. de fideius. in. l. naturaliter. ff. de condi. inde. Si vero per errorẽ facti ⁊ tũc repetiť. ⁊ ita loquiť tex. in. l. cũ quis. C. de iur. ⁊ fac. igno. in. l. error. C. ad. l. fal. in. l. fideicõmissum. C. de condi. inde. ⁊ iste error facti debet esse probabilis prout habetur in. l. error. ⁊ in. l. regula. ⁊ in. l. nec supina. ff. de iur. ⁊ fac. igno. alias equiparetur errori iuris ꝺm Bar. in. d. l. cũ quis. in. vj. col. Fallit iste articulus in pupillo ⁊ furioso ⁊ cui esset bonis interdictum. l. interdictuʒ. ff. de condi. inde. Item in muliere. vt. l. Quis. §. interdũ. ff. ad velle. Si vero ecõtra est naturaliter indebitũ: sed ciuiliter debitũ. ⁊ tunc quocũq₃ errore repetiť. l. si non sortẽ. §. indebitũ. ⁊. §. adeo. ff. de condi. inde. Fallit quãdo soluiť autoritate rei iudicate: qꝛ nõ repetitur. vt. l. si fideiussor. §. in omnibus. ff. mã. l. j. C. de cõdi. inde. Itẽ ex causa trãsactionis l. in sum. de condic. inde. l. ij. C. eo. titu. Itẽ fallit in casu vbi lis crescit ꝑ inficiationem. l. ea. C. de condic. inde. §. fi. insti. de ob. que ex quasi contrac. nas. Sed in eo qđ dixi ꝙ ciuiliter debitũ solutũ autoritate rei iudicate nõ repetitur. d. l. j. de condi. inde. istud intelligas cũ qs nõ obtinuit sententiã dolose: qꝛ tunc posset repeti per tex. in. l. si pretor. §. marcellus. ff. de iudi. Adde tex. in. l. in cõmodato. §. fin. ⁊. l. rẽ mihi. ff. cõmo. Adde tex. in. l. ij. ff. de condi. si cau. vide glo. in. d. l. j. C. de condi. inde. et glo. in. d. l. rem mihi. Tertio põt esse aliquid solutum ⁊ ciuiliter ⁊ naturaliter indebitũ prout sunt termini. §. iste quoq₃. insti. qui. mo. re cõtra. ob. ⁊ isto casu quocunq₃ errore ductus qs soluat repetit vt. l. si meputem. in prin. ff. de condi. inde. Fallit in pluribus casibus quos ponit glo. in. d. l. j. C. de condi. inde. Quarto põt esse quid solutũ naturaliter ⁊ ciuiliter debitum: sed indebitum per exceptionem dilatoriam ⁊ temporalem quocũq₃ errore soluatur nõ repetitur. l. in diem. ⁊. l. nam et si cum moriar. ff. de condi. inde. Si vero est exceptio perpetua ⁊ tunc aut est fauorabilis vt velleiani: aut odiosa vt macedoniani. primo casu repetitur. secundo non. vt. l. qui exceptionem. ff. de condi. indebi. Limita ꝺm casum nisi sit error facti probabilis. vt habetur in. l. fin. ff. ad mace. Item illud de exceptione fauorabili fallit in exceptione epistole diui adriani: que licet sit fauorabilis tamen si soluatur per errorẽ non repetitur. vt. l. si testamento. §. an autem. ff. de fideiusso. Et quando dubitaretur que exceptio adesset tunc quocũq₃ errore soluatur repetitur l. sufficit. ff. de condi. inde. Sed dato quod quis haberet exceptionem que est inducta ad rigorem iuris conseruandum: vt exceptio ex epistola diui adriani. exceptio litis pendentie et exceptio fori ⁊ que non tendunt ad perimendum obligationem: tũc quocũq₃ errore soluatur nõ repetitur. l. iulianus. ff. de condi. inde. ⁊. d. l. si testamento. §. an autẽ. ff. de fideius. Et ita intelligas terminos huius condictionis indebiti: qđ tene mẽti ad titulũ. ff. ⁊. C. eo. ⁊ vide ad hoc glo. ordi. ⁊ magistrã in. l. cũ quis. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ ibi Bar. qui illam sequitur reiectis opinionibus in contrarium. In omnibus alijs fundamentis dicas vt in prima condictione dixi ⁊c.

142 **Condictio furtiua.** Hec actio siue cõdictio dať soli domino alicuius rei ꝙ sibi ab alio furata est ad vendicandũ dictam rẽ a fure vel eius heredibus. vt. ĩ. dicam: nec per hanc preiudicatur alijs actionibus contra furem cõpetentibus. de hac habetur in. l. j. ⁊ per totum. ff. de condi. fur. in. §. fi. insti. de ob. que ex de. nas. ⁊ in. §. sic itaq₃. ver. plane. insti. de act. Estq₃ mirabile ꝙ quis cõducat rem suã qđ petit sibi dari a pretore rẽ suam cum sit dominus contra illud ꝙ qui semel est dominus non põt amplius effici dominus. d. §. sic itaq₃. ⁊. §. sed si rem. insti. de lega. sed tamen odio furum hoc est inductum vt oĩs condictio cõtra eos degeneret. vide glo. ⁊ doc. in. d. ver. plane. ⁊ nemo condicit rẽ suam preterꝙ a fure. l. fi. ff. vsufru. quẽ. ca. Scđo ꝙ sit ciuilis dic vt in prima condictione dixi. Et eodẽ mõ ꝙ in ꝑsonã ꝙ rei persecutoria sit est tex. in. l. si pro fure. §. cõdictio. ff. de condi. fur. In simplũ est nec ad penã datur. d. l. si pro fure. §. decisione. Stricti iuris est vt patet. Perpetua est vt prima condictione dixi cũ sit in personam. Octauo datur heredibus. vt. l. ʒ nec legatarius. ff. de condi. fur. In heredes etiã datur. d. l. si pro fure. §. pe. ⁊ fi. Et vnde nascatur hec actio vide gl. in. d. l. pro fure. §. fi. in ver. successoribus. ⁊ ibi doc. ⁊ vide in. l. j. de act. ⁊ ob. Nono nõ infamat infamia iuris nec etiã facti. vt. l. cesar. ff. de act. ⁊ ob. lʒ ꝺm glo. ibi grauetur eius opi. apud homines. iuxta. l. honori. ff. de obseq. Et idẽ dicit glos. in. d. §. sic itaq₃. ver. plane. In alijs tribus fundamentis dicas: vt proximis precedentibus ⁊c. In alijs non est contraria.

143 **Condictio ex lege.** Hec actio siue cōdictio hꝫ locū vbicunqꝫ aliqua lex ciuilis in aliquo casu dicit dari actionē vel nouā inducit obligationē: qꝛ si nō est expressum qua actione agaꝛ agitur cōdictione ex illa lege. vide in. l. vnica. ff. de cōdi. ex le. ⁊ in. l. j. C. eo. ti. vt in simili habeꝛ in. l. si qs argentū. C. de dona. in. l. fi. ⁊ me ⁊ titiū. fi. cer. pe. cū sic in simili fuit dictū in vltima actione pretoria: vide etiā ad hoc glo. in. §. alie. insti. de act. ⁊ qꝛ in pluribꝰ ⁊ pluribus casibꝰ varijs ⁊ diuersis pōt cōpetere fm varietatē casuū habitis duobꝰ fundamētis. s. ꝙ sit ciuilis vt in prima cōdictione dixi. Et ꝙ sit in personā. d. §. appellamus. versi. in personā. insti. de act. In alijs fundamētis ⁊ diuisionibꝰ eā baptizare possumus fm naturā casuū ⁊ rerū quibꝰ cōpetit. Ut igiꝛ habeas aliquos casus pro quibus daꝛ. dic ꝙ cōpetit pro sacris vasis vēditis. l. sancimus. C. de sacro sanc. eccle. Itē in terminis. c. sepe. de resti. spo. Itē in. c. reintegrāda. iij. q. j. Itē in. l. inuasor. C. vnde vi. Itē in. l. autoritatē. eo. ti. in. l. fi. eo. titu. In. l. si quis cōductionis. C. loca. in. l. nō ob rē. C. vnde vi. d. l. si ⁊ me et titium. ⁊. d. l. si quis argentum. cum si. ⁊c.

144 **Actio ad exhibendum.** Hec actio cōpetit vbicūqꝫ alicuius īterest rem aliquā mobilem. s. in publico demōstrari ⁊ exhiberi si ꝓ illa velit contra aliquem agere vel cōtra ipsum qui eā retinet. Et vel ꝙ sit dñs vel ꝙ non: non curatur dūmodo ratione interesse petat exhiberi: licet in casu quis volēs agere habet probare se dñm ⁊ dicet se dñm. vt in. l. iij. in. §. interdum. ver. iulianus. ff. ad exhi. ⁊ glos. in. d. l. iij. §. j. De hac habetur in. l. j. ⁊. ij. ff. e. ⁊ in. l. iij. §. sciendum. eo. tit. Et casu quo qs nolit exhibere: tūc potest iurari in litē adhibita taxatione iudicis. vt d. l. iij. §. preterea. Et post hec est sciendū ꝙ in arbore Joan. ante hanc actionem ponitur quedā notula videlicet ꝙ hec actio fm quosdam sit anormala hoc est nō in totū realis nec personalis in totum. Et potest argui sic. si est ꝑsonalis: ergo habet in rem obligationē ex qua oriatur ⁊ obligatio aut venit ex contractu aut quasi: vel maleficio vel quasi in quibus hoc nō cōprehenditur. Item datur contra possidentē. l. iij. §. fi. ff. ad exhi. contra naturam personaliū. iuxta. §. oīm. insti. de act. ⁊ per hoc nō potest dici personalis. Non potest etiam dici realis per tex. expressum in. d. l. iij. §. est aūt. ff. ad exhi. Sed tū teneas ipsam esse personalem ⁊ oriri ex ꝯtumaciā nō exhibētis sicut al's contumacia punitur vt iuribus vulgaribꝰ. ⁊ facit ad hoc. l. fi. ff. de rei vē. Itē nō obstat ꝙ ꝯ possidētem detur. vt als est dictū. s. in interdictis q̄ sunt ꝑsonalia ⁊ tū dantur aduersus possidentē ⁊c. Et sic redeūdo ad terminos ꝙ sit ciuilis: proba ꝑ idē qd diximus in actione cōi di. ⁊c. Tertio ꝙ in personā est tex. expressus. in. d. l. iij. §. est aūt. ff. ad exhi. Quarto est rei ꝑsecutoria. vt ꝓbatur in. d. l. iij. §. fi. Quinto daꝛ in simplū cū simpl'r detur ad rem exhibendā ei cuius interest. vt. d. l. iij. §. sciendum. Sexto ꝙ stricti iuris ꝑtꝫ in. d. §. actionū. Itē qꝛ est arbitraria vt in. §. preterea. insti. eo. ti. Septimo ꝙ ꝑpetua ꝓbatur cū sit ꝑsonalis. d. l. ij. de cōsti. pec. l. j. de anna. excep. s. dictum est in ꝓximis. Octauo heredibus et in heredes nō datur. qꝛ suis noībus ipsa vtunꝛ. ⁊ sic heredi non daꝛ vt heredi. Et eodem modo in heredē vt heredē: nisi ex dolo defuncti sit locupletior de hoc est tex. in. l. de eo. §. fi. ff. ad exhi. Nono ꝙ non infamat. Decimo ꝙ directa. ⁊ probaꝛ in. l. si quis hoiem. ff. eo. titu. Undecimo ꝙ singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non cōtraria.

145 **Actio ex empto.** Hec actio daꝛ emptori ꝯ venditorem vt rē venditā sibi tradat si hꝫ facultatem vel saltē prestet interesse. iuxta ea q̄ habenꝛ in. l. j. ff. de act. emp. Et etiā daꝛ in casu euictionis rei ad interesse vel duplū si emptor fuit stipulatꝰ. iuxta. l. emptori. ff. de euic. ⁊ toto illo ti. ⁊. C. e. Et an ī casu isto euictionis deꝛ directa actio ex empto an do vtilis. Bart. declarat in. l. aristo. §. lābeo. ff. de dona. vide in dictis iuribꝰ ⁊c. Scdo qd sit ciuilis probaꝛ in. l. pinde. in prin. ff. de edil. edic. cum si. Tertio ꝙ sit actio ꝑsonalis ex tex. i. l. si i illā. circa fi. C. de ac. emp. Quarto ꝙ sit rei ꝑsecutoria: ꝓbaꝛ in. §. sequēs. ver. earū. insti. de act. cū sit ꝑsonalis et ex ꝯtractu veniat. Quinto ꝙ sit in simplū: ꝓbaꝛ in. §. oēs. versi. in simplū. insti. de act. Sexto ꝙ sit bonefidei: est tex. in. d. §. actionū. Septio est ꝑpetua cū sit personalis vt in supradictis. ⁊ in. l. neqꝫ. C. qui. nō ob. lon. tēpo. prescrip. l. pe. C. de cōsti. pe. Octauo daꝛ heredibus a fortiori cū etiā penales denꝛ. vt in. §. nō aūt. insti. de ꝑpe. ⁊ temp. act. ⁊ etiā cū sit rei persecutoria. ⁊. ff. qd me. cau. si cū exceptione. §. satis. In heredes etiā daꝛ. vt. l. ex ꝯtractu. ff. de act. ⁊ ob. Nono ꝙ nō infamet. Decimo ꝙ directa qꝛ ex verbis ⁊ mēte: lꝫ qñqꝫ vtilis reperiaꝛ. vt. ff. de acti. emp. l. ex empto. §. is q. cū si. Undecimo ꝙ singularis. Duodecimo simplex. hñ est verū ꝙ pōt esse etiā vniuersalis cū cōpetit ꝓ vniuersa hereditate empta vel parte vt habeꝛ. C. de here. vel act. ven. ꝑ totum ⁊c. Ultimo non contraria.

146 **Ex vendito.** Hec actio daꝛ ecōtra a superiori. s. ipi vēditori aduersus emptorē ad pretium rei conuentum sibi dandū vt habeꝛ in. l. ex empto. de act. emp. ⁊ in. l. iulianus. §. offerri. eo. ti. Et si venditor nō consideret de emptore posset rem deponere penes tertiā ꝑsonam fm Barto. in. l. si solutrus. ff. de solu. de quibus vide in. d. §. offerri. Scdo ꝙ ciuilis a simili cū precedenti ꝑtꝫ: ⁊ proba per fundamentū qd dixi in cōi diuidūdo. Tertio ꝙ in personā probatur in. l. j. C. de act. emp. Quarto ꝙ rei persecutoria. Quinto qd in simplū. probanꝛ hec in. l. iulianus. §. ex vendito. de act. emp. ⁊. l. vendi. C. eo. tit. Sexto ꝙ bonefidei. probatur in. d. §. actionum. In alijs fundamētis dicas vt in superiori proxima dixi. est bene verum ꝙ hec etiam reperiꝛ quādoqꝫ vtilis. l. iulianus. §. si procu. ⁊c.

147 **Ex locato.** Hec actio daꝛ locatori ꝯ cōductorem: puta vt sibi soluat mercedē debitam vel aliud iteresse vel etiā si esset finita locatio ⁊ cōductor vellet rē restituere. de hac habetur in. l. si tibi habitationē. ff. loca. ⁊ in. l. preses. C. eo. ti. ⁊ habeꝛ insti. loca. in prin. ⁊ in. §. fi. eo. ti. Uide bonam glo. in materia. cū si. Scdo qd sit ciuilis probaꝛ in. l. j. ff. de superfi. ⁊ etiā in. l. j. ff. loca. qꝛ cū sit similis emptioni ⁊ venditioni ⁊ ex istis denꝛ actiones ciuiles eodem modo ex isto. Tertio ꝙ in personā dic vt in superioribus proximis. iuxta. d. §. sequens. In alijs fundamentis dicas vt in duabus proximis.

148 **Ex conducto.** Hec actio cōpetit a cōtrario a superiori in casu. s. qꝛ datur conductori contra locatorem: puta ꝙ locator adimpleat contractū ex parte sua ⁊ prestet patientiam ꝙ conductor possit re cōducta frui. de hac etiam habetur in iuribus in ꝓxima allegatis. ⁊. l. si tibi alienā. ⁊. l. si qs domū. in prin. ff. loca. cū si. In oībus alijs fundamētis dic vt. s. ꝓxima cū non discordet. Et vide in termino bonefidei. l. aduersus. C. locati. ⁊ ꝙ in heredes. l. sed ⁊ addes. §. ex conducta. ff. eo. ⁊. l. viam. C. eo. cum simi.

149 **Oneris aduersi.** Hec actio ꝓcedit in casu qñ qs cōducit aliquā rē ⁊ vltra naturā contractus q̄ facit ipsum teneri de dolo lata culpa ⁊ leui. iuxta. l. si vt certo. §. interdū. ⁊. §. nūc videndū. ff. loca. Fuit etiā pactū vt teneaꝛ conductor de quocūqꝫ periculo siue aduersitate ⁊ sic de casu etiaꝫ fortuito: qꝛ dato casu aduerso ipse conductor teneꝛ locatori ex hac speciali actione q̄ dꝛ oneris aduersi: qd pactū pōt vestiri interuētu rei ⁊ etiā interuētu stipulationis iuxta ea que habenꝛ in. l. petens. ⁊ in. l. in bonefidei. C. de pac. ⁊ in. l. iurisgentiū. §. qdē. ff. de pact. Sed fm Azo. in summa. C. loca. hec actio hodie nō hꝫ locum nec est necessaria cuꝫ hoc casu sufficiat actio ex locato. vt habeꝛ in. l. opus qd aduersio. ⁊ in. l. i naue. ff. loca. Et sanctꝰ Blasius hic dicit ꝙ hec verū qñ pactum de suscipiēdo onere fuit incōtinēti appositū. vt. s. vestiaꝛ coherētia ꝯtus ⁊ informet veterē actionē ⁊ nouā locati pariat. iuxta. d. l. in bonefidei. ⁊. d. l. petēs. secus fm eū esset si tale pactū ex interuallo apponereꝛ nisi legis auxilio vestiatur. iuxta. l. legitimā. ff. de pac. qd tū relinquit cogitandū. Tu dic vt dixi ꝙ pōt vestiri interuētu rei ⁊ etiā pōt ex interuallo coherentia stipulationis: iuxta ea q̄ habētur in dictis iuribus dic vt in iuribꝰ ꝑalle. ⁊ hoc excepto ꝙ nō est bonefidei: dicas vt in superioribus ⁊c.

150 **Pro socio.** Hec actio daꝛ vni socio cōtra aliū socium puta quādo vnus socꝰ nollet cōicare bona sua si esset societas oīm bonoꝝ vel etiā intulisset dānū societati: qꝛ per hāc actionem cogitur resarcire et in multis similibus casibꝰ in quibus in ti. ff. ⁊. C. pro socio. ⁊ insti. eo. per totū. Et hec actio ex ꝑte omniū sociorum est directa: cū nō muteꝛ nomen ꝯtus ⁊ contrahētiū fm glos. in. l. cōsensu. ff. de act. ⁊ ob. ⁊ est tex. expressus in. §. ex quibusdā. insti. de pe. tem. litig. Et ꝙ dicaꝛ actio ꝓ socio. est tex. in. §. actionū. insti. de actio. ⁊ in. l. tandiu. C. pro socio. Scdo ꝙ sit ciuilis: ꝓba vt dixi in actione cōi diuidūdo. Tertio ꝙ in ꝑsonā eodē mō. Quarto ꝙ rei ꝑsecutoria eodē modo: cū veniat ex ꝯtu. Quinto ꝙ in simplū: ꝑtꝫ cū rei persecutoria. Sexto ꝙ bonefidei. d. §. actionū. in. l. ij. C. pro socio. Septimo ꝙ perpetua ꝑtꝫ dū est ꝑsonalis. Octauo ꝙ heredibus ⁊ in heredes deꝛ: habes in. l. si titius. §. in heredes. ff. pro so. ⁊. l. in actione. §. mortis. Nono ꝙ infamet ꝓbaꝛ in. d. §. ex quibusdā. insti. de pe. te. liti. in. l. j. ff. de infami. Decimo directa. d. §. ex quibusdam nec cōtraria est. Undecimo qd singularis. Duodecimo ꝙ simplex. non est contraria.

151 **Mandati directa** vel contraria actio mandati directa. Debes scire qd datur domino qui mandat alij aliquod negotium expediendum. et ille suscipit dictum mandatum quia dominus per hanc actionem pōt dictū mandatarium cogere ad reddendam administrationis rationem ⁊ si in eo male versatus est ⁊c. Contraria actio mandati datur ipsi mandatario vt si quid de suo impendit ⁊c. possit a dño repetere. Et hinc est ꝙ iurisconsultus in rubrica dixit mandati vel contra quasi intelligat de directa ⁊ cōtraria actione mādati ⁊ hoc casu bene procedit theo. gl. in. l. cōsensu. de act. ⁊ ob. ꝙ qñ nomen descendit a noīe. nec variatur nomē cōtractus: ab vna parte actio est directa: ab alia cōtraria. De his duabꝰ actionibus habetur insti. de pe. te. liti. §. item tutele. ⁊ habetur in. d. §. actionum. vide tex. in. l. si fideiussor. et. l. seq. in. l. cū per ꝓcuratorē. in. l. etiā. C. man. ⁊. ff. man. si vero nō reum. §. contraria. cū simi. Scdo ꝙ sit ciuilis ꝓbatur ꝑ ea que in actione cōi diui. Tertio ꝙ in ꝑsonam probaꝛ in. l. mandati. in prin. C. de fideius. Quarto ꝙ rei persecutoria: ꝑtꝫ cū ex ꝯtu veniat. d. §. sequēs. ꝟ. earū. Quinto qd in simplū: qꝛ simpliciter ad interesse daꝛ. vt. ff. man. si ꝓcuratorē. §. mandati. Sexto qd bonefidei. habeꝛ in. d. §. actionū. Septimo qd sit ꝑpetua: ꝓbatur. ff. mā. l. si mandato. §. ille qui. Octauo qd heredibus ⁊ in heredes: ꝓbatur in d. l. mandati. C. man. in. d. l. si vero non remunerandi. §. fi. ⁊. ll. seq. cum simi. Nono quando sumus in directa qd sit famosa: probatur in. d. §. ex quibusdam. insti. de pe. te. liti. Contraria nō infamat: vt ibi ꝓbatur a cōtrario sensu: vide etiam in. l. in re mandata. C. man. Decimo directa est et contraria. vt. d. iuribus: licet quandoqꝫ vtilis sit. vt. l. si man-

dauero.§.interdum.⁊.§.si is cui.ff.man.cum si. Undecimo ꝙ singularis. Duodecimo simplex: vt patet ⁊c.

152 **Depositi directa** et contraria. Actio depositi directa daꝝ dño q rē deposuit aduersus ipm depositarium.i.recipientē rē in depositū. qꝛ si nollet depositū restituere ꝑ hāc actionē cogiꝝ. Actio depositi ꝯtraria daꝝ ipsi depositario si qd forte impedit in re deposita necessario vel vtiliter. qꝛ pōt agere ꝯtra dñm rei ꝑ hāc actionē vt restituat.⁊ in quo teneaꝝ ipse depositarius in re deposita. De his oībus vide in.§.preterea.insti. qui. mo. re ꝯtra.ob.⁊.d.§.itē tutele.insti.de pe.te.liti.vide in.l.j.ff.depo. ⁊ in.l.si deposita.C.depositi. Et iste due ciuiles regulariter cōpetūt ꝓ oī deposito exceptis illis quatuoꝛ casibꝰ tantū in qbꝰ daꝝ ꝓtoria directa.s.⁊ cōtraria.de quibꝰ dixi inter pretorias.⁊ habeꝝ in.l.qꝺ te multū.ff.deposi. Scđo ꝙ sit ciuilis dic vt in ꝓcedēti. Et eodē modo qꝺ in personā. et est tex.in.l.neqꝫ.C.qui.nō ob.lon.tēp.prescrip.⁊ rei persecutoria ⁊ in simplū.vt in precedētibus dixi ⁊ rei ꝑsecutoria signaꝝ in.l.si hoīem.§.datur.ff.depo. Sexto ꝙ sit bonefidei ꝓbaꝝ in.d.§.actionū.⁊ in.l.ij.C.depo.⁊.l.j.§.hāc.ff.eo. Septimo ꝙ sit ꝑpetua ptꝫ ex eo qꝺ est ꝑsonalis vt est dictū.s.in multis ciuilibꝰ. Octauo daꝝ heredibꝰ ⁊ in heredes.d.§.datur.⁊.l.j.§.hec.⁊.§.apud.⁊.§.qui depositū. Nono directa infamat lꝫ contraria nō.d.§.ex quibusdā. Decimo est directa.⁊ pōt esse etiam vtilis vt in precedenti. Undecimo singularis. Duodecimo simplex contraria est respectu contrarie.

153 **Tutele.** Hec actio daꝝ pupillo finita tutela ꝯtra tutorem vt reddat rationē de gestis vel neglectis ꝑ eū in tutela pupilli.de hac habeꝝ in.§.actionū.insti.de act.⁊ in toto ti.ff.de tu.⁊ ra.dist.⁊ in.l.ex maleficijs.§.tu.ff.de act.⁊ obli.⁊ in.l.vbi.ff.de tute.⁊ ra.distra.cū si. Et lꝫ sanctus Blasius hic signauerit etiā ꝯriā actionē tutele ⁊ eā dixerit ciuilē.tñ si bñ recolo ꝯtrariā tutele ego signaui inter pretorias.⁊ credo ꝙ sit.29.actio.⁊ minoꝛ de ipsius exceptitia cū pꝛo ꝯtraria sit specialis circulus inter pretorias ⁊ inter ciuiles de hac nullū signū reperies etiā nō eundo ꝑ ista mēdicata suffragia ꝙ hec cōtraria nō sit ciuilis sꝫ ꝓtoria ibi dixi.⁊ est tex.in terminis in.l.j.in prin.ff.de cōtra.⁊ vti.act.tu. Et ibi dixi ꝙ sanctꝰ Blasius istā ꝯtrariā dereliquit.⁊ tūc video ꝙ ipē fecit ductus eo erroꝛe qꝛ credebat ciuilē cū eā hic inter ciuiles ponat qꝺ cū reuerētia est falsum vt ibi ꝓbaui ⁊ hic.⁊ ꝯtra ipsum teneas. Scđo ꝙ si ciuilis ꝓba vt dixi in actione cōi diui. Tertio ꝙ ī persona est tex.no.in.l.neqꝫ.C.q.nō ob.lon.tēp.prescri. Quarto ꝙ rei ꝑsecutoria.primo ptꝫ ex eo qꝺ est ex quasi ꝯctu.d.l.ex maleficijs.§.tutele.⁊ insti.de ob.q̄ ex quasi cōtra.§.itē tutele. Quinto ꝙ in simplū ꝓbaꝝ in l.ij.⁊.l.quicqd.C.arbi.tu. Sexto ꝙ bonefidei ꝓbaꝝ in.d.§.actionū. cuꝫ simi. Septimo perpetua est vt.d.l.neqꝫ.C.qui.nō ob.lon.tēp.prescrip. in.l.tutores.C.arbi.tut. Octauo ꝙ heredibus.⁊ in heredes probatur in.l.tutele.C.arbi.tu.⁊.l.j.§.hāc actionem.ff.de tutel.⁊ ra.dist. Nono ꝙ infamet.hec directa ciuilis est tex.i.§.ex qbusdā.insti.de pe.te.li. Decimo est directa.vt.d.§.ex maleficijs.⁊.s. Sed qñqꝫ reperiꝝ vtilis.vt.l.cū tutoꝛ.⁊.l.alterius.ff.de tu.⁊ ra.dist. Undecimo ꝙ singularis. Duodecimo ꝙ simplex ⁊c. Nono est contraria.

154 **Commodati directa et cōtraria.**

Actio cōmodati directa daꝝ illi qui alteri rem aliquam commodauit vt rem restituat nec deterioꝛem restitnat. Et de hac habetur in.§.item is.insti.qui.mo.re cōtra.ob.⁊ in toto ti.ff.⁊.C.cōmo.in.l.pe. De contraria actione cōmodati vide in.l.in cōmodato.§.j.ff.cōmo. Et hec cōpetit ipsi cōmodatario si qd in re cōmodata vtiliter vel necessario impēdit.vide in pꝛeallegatis iuribus. Et in re cōmodata in cōmodatariuꝫ non transit dñiū nec possessio.⁊ habeꝝ in.l.rei cōmodate cū.l.seq.ff.cō. Scđo ꝙ sit ciuilis in personā ⁊ rei persecutoꝛia ⁊ in simplū dicas vt in pꝛecedentibꝰ. Sexto ꝙ sit bonefidei est tex.in.d.§.actionum. Septimo est perpetua cum sit ꝑsonalis vt in pluribꝰ dixi. Octauo datur heredibus cū rei persecutoꝛia.d.l.in honoꝛarijs. In heredes etiā datur.vt.l.iij.§.heres.ff.cōmo. Nono nō infamat cum nō reperiatur. Decimo est directa vt ptꝫ ⁊ ꝓbaꝝ in.d.l.iij.§.si filio cō.lꝫ vtilis qñqꝫ reperiaꝝ. vt in d.l.iij.in pꝛin. Cōtraria reperitur vt dixi. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo contraria respectu contrarie ⁊c.

155 **Pignoꝛatitia** directa ⁊ cōtraria. Actio pignoꝛatitia directa datur ipsi debitoꝛi cōtra creditoꝛē vt rē pignoꝛatā restituat satisfacto sibi de credito. De qua habeꝝ in.§.fi.insti.qui.mo.re cōtra.obli.in.l.si rē.§.oīs.ff.de pig.act. Ponūt scribētes in.§.itē seruiana.insti.de acti. ⁊ an nascatur hec actio anteꝙ̄ sit satisfactū creditoꝛi.gl.in.d.§.fi.in ver.pignoꝛatitia. tenet ꝙ non de quo tñ ibi vide.⁊ in.d.§.oīs.⁊ in.d.§.itē seruiana.⁊ in.l. si rem alienā.ff.de pig.act. Cōtraria actio pignoꝛatitia daꝝ creditoꝛi aduersus debitoꝛem quo casu creditoꝛ aliquid vtiliter vel necessario in re pignoꝛata impēdisset. De hac habeꝝ in.l.tutoꝛ.§.cōtrariam.ff.de pig.act.⁊ in.l. si seruos.eo.ti.⁊ debēt esse sumptus mediocres cū nimis onerosus creditoꝛ audiri nō debeat ⁊ ecōtra nimis delicatꝰ debitoꝛ.vt.d.l.si seruos.in fi. Et ꝙ reperiaꝝ ꝯria.⁊ directa pignoꝛatitia demonstratur ex rub.ff.dū dicit de pignoꝛatitia actione vel ecōtra. Et ꝙ pignoꝛatitia a seruiana differat.vide in.d.§.itē seruiana.insti.de act.⁊c. Scđo ꝙ sit ciuilis: ꝓba vt dixi in actione cōi diui. Tertio ꝙ in ꝑsonā: est tex. in.l. fi.C.de distra.pig. Quarto ꝙ rei persecutoꝛia: ptꝫ in.d.§.fi.insti.qui. mo.re cōtra.ob. Et eodem modo ꝙ in simplū.⁊ pꝛobatur in.l. si rem alienā.§.fi.ff.de pig.act. Sexto ꝙ sit bonefidei: ꝓbatur in.d.§.actionū. Septimo ꝙ perpetua ptꝫ cum sit personalis.d.l.pe.C.de ꝯsti.pecu.⁊.l. ne creditoꝛes.C.de pig.act. Et ꝓbatur in.d.l.fi.C.de distra.pig. Octauo daꝝ heredibꝰ cū sit ꝑsecutoꝛia.⁊ eodē modo in heredes cū ex cōtractu sit.l.ex cōtractu.de act.⁊ obli. Nono nō infamat. Decimo est directa: vt ptꝫ licet qñqꝫ reperiatur vtilis.vt.l.rem alienam.in fi.ff.de pig.act. Cōtraria etiā repetitur vt ꝓbaui. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non contraria respectu contrarie ⁊c.

156 **Pꝛescriptis** verbis estimatoꝛia. Hec actio cōpetit aduersus eū qui accepit aliquā rem a dño vt ipsam vēderet vel pꝛetio exquireret.⁊ dictā rē estimatā recepit tali estimatione qua posset emptionē facere.vnde talis recipiens talē rē ipaꝫ nollet restituere vel vellet habere pꝛo se ita estimatā ⁊ ad rem restituēdam vel ad pꝛetium per hanc actionē cogi pōt nec hꝫ locum ex vendito ꝓpter estimationē rei nec etiam ex locato quasi videreꝝ locasse operas ad eā rem vendēdā nec etiā mandati. De quibus oībus vide tex. in.l.j.ff.de esti.act.per totā.l.et habetur in.§.actionū.insti.de actio.⁊ in l.si gratuitam.§.si margaritas.ff.de pꝛescrip.ver.cū si. Scđo ꝙ sit ciuilis: ꝓbatur in.d.l.j.ibi. Ciuile negotium. Tertio ꝙ in ꝑsonā: ꝓba cuꝫ ex ꝯctu veniat.vt.d.l.§.sequēs.ver.earū.insti.de actio. Quarto qꝺ rei persecutoꝛia. Et eodē modo ꝙ in simplum pꝛobaꝝ in.d.l.j.in fi.de esti.acti. Sexto ꝙ bonefidei: ꝓbatur in.d.l.vnica.⁊.d.§.actionum. Septimo perpetua est cum personalis.vt.s.in pluribus est dictum. Octauo ꝙ heredibus ⁊ in heredes ꝓbatur: qꝛ ꝑsecutoꝛia ⁊ ex contractu.⁊.d.l.ex ꝯtractu.⁊.d.l.in honoꝛarijs.de actio.⁊ oblig.⁊.d.§.non aūt. insti.de perpe.⁊ tempo.actio. Nono non infamat. Decimo directa: lꝫ sit quandoqꝫ vtilis.vt.l.ij.ff.de esti.acti. Nec est cōtraria. Undecimo est singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non contraria.vt patet.

157 **Pꝛescriptis** verbis ex permutatione. Hec actio competit vbi quis cum alio conuenit de permutāda aliqua re ⁊ rem dedit. et sic contractum ex parte sua compleuit: sed ille alius renuit: vnde subueniꝝ illi qui rem dedit per hāc actionem vt ille alius seruet contractum ⁊ sic det rē quam ꝓmisit. vel saltē rem sibi datam restituat.de hac vide in.l.j.§.fi.ff.de rerum permu.⁊ vide in.d.§.actionum.⁊ vide in gl.no.⁊ vide in.l.ex placito.ff.de rerū ꝑmu. Et in quo differat hec ab actione ꝓscriptis verbis que datur pꝛo contractu do vt des.sanctus Blasius refert hic ⁊ bene Barto.in.d.l.j.ff.de rerum permu.⁊ ibi vide. Et vide scribētes.in.d.§.actionum. post glo.ibi. Secundo ꝙ sit ciuilis.vide tex.in.l.rebus.C.de rerum permu.cum simi. Tertio ꝙ in personam.dic vt in superioꝛibus. Quarto qꝺ rei persecutoꝛia. Item ⁊ quinto ꝙ in simplum.pꝛobatur ex supꝛascriptis.nam cum ad interesse detur.vt.d.l.rebus.vel ad rem tradendam vel rem datam recuperandam vt etiam pꝛobatur in.l. cum pꝛecibus.C.de rerū permu. Sexto ꝙ sit bonefidei pꝛobatur in.d.§.actionum. et in.l.permutationem.C.de rerum permu. Septimo est perpetua cum sit personalis. Octauo ꝙ detur heredibus ⁊ in heredes.ptꝫ cū sit rei ꝑsecutoꝛia ⁊ ex cōtractu.vt in pluribus dictū est. Nono ꝙ non infamet. Decimo ꝙ directa.ꝓbatur in.d.l.rebus. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non contraria.

158 **Pꝛescriptis** verbis que in multis casibus admittitur. Hec actio pꝛescriptis verbis que alʼs dicitur in factum competit in multis casibus quos enumerare esset potius laboꝛiosum ꝙ̄ subtile. Nam pꝛimo competit ⁊ datur loco cuiuslibet interdicti vt supꝛa in omnibus interdictis vidimus. vt est text. in fina.et ibi glos.magistra.in pꝛoposito.institu. de inter. Item datur ex omnibus pactis nudis incontinenti appositis iuxta cōtractum vt habetur in.l.petens.in.l.in bonefidei.C.de pactis.in.l.ij.C. de pact. inter empto.et.l.iurisgentium.§.quinimo.ff.de pact.cum simi. Et quare sic appellatur vide glo.solēnem in rubꝛi.ff.de pꝛescrip.verbis.⁊ vide aliā glo.in materia magistram.in.l.quoties.eo.ti. Item competit vbicūqꝫ equitas suadet actionem dari iuxta.l.sancimus.C. de sacrosanc. eccle. cum simi. Et in alijs fundamentis opus est eam baptizari ꝫm naturā rei pꝛo qua datur vt potest colligi ex his que diximus in materia interdictoꝛum.vt sic surrogatum sapiat naturam eius in cuius locum surrogatur.iuxta.l.qui eum.§.qui iniuriarum.ff.si quis cau. cuꝫ simi. vide in hoc doctoꝛes.

159 **In factū** ex re iudicata q̄ etiā dicitur iudicati. Hec actio datur illi qui habuit sententiam pꝛo se in iudicio cōtra reū condēnatū vt ipse soluat id in quo ꝑ sentētiā fuit cōdēnatꝰ ⁊ lꝫ multi appellēt eā in factū ꝑ.l.actoꝛi.C.de re.cre.⁊ iureiur.⁊ hoc tꝫ glo. in oībꝰ partibꝰ iuris ciuilis.vt in.d.l.actoꝛi.⁊.l.miles.§.j.⁊.l.ī iudicati.ff.de re iudi. Itē tꝫ gl.in cle.fi.de app.idē Bar.in.d.l.miles. Sed in cōtrariū tꝫ Bar.ī.l.nā ⁊ postea.§.fi.ff.de iureiur.scꝫ qꝺ dicaꝝ actio iudicati nō in factū ⁊ ad.d.l.actoꝛi.est in factū ꝓpter augmētū.⁊ hoc puto de iure verius vt ꝓbaꝝ in multis iuribꝰ in.l.iiij.⁊.d.l.miles.§. q iudicati.⁊.§.fi.⁊.d.l.in iudicati.ff.de re iudi.vbi omnes tex.dicunt actionem iudicati non autem in factū.⁊ hanc opi.alʼs sequebaꝝ legendo.d.l.miles.do. Petrus paulus de raynerijs de Perusio. Et quibus modis fiat ⁊ possit peti executio sententie.vide Bar.in.l.intra dies.ff.de re iudi.⁊

Ang.in

Ang.in repe.l.j.C.de iudi.quem etiã allegat sanctus Blasius hic. Secũdo ꝙ sit ciuilis ꝓba vt in actione cõmuni di. Et eodem modo qd in personã. Et rei persecutoria.⁊ in simplũ.⁊ vide in.d.l.miles.§.fi. Sexto ꝙ sit stricti iuris ꝓba ex.d.§.actionũ.Septimo ꝙ ꝑpetua:est tex.in d.l.miles.§.fi.Octauo ꝙ heredibꝰ ⁊ in heredes ꝓbaṫ ibidẽ. Nono qd non infamet.Decimo directa licet videatur vtilis per tex.in.l.ff. de re iudi.qd tamen intelligas vt ibi.Undecimo singularis nisi per vniuersitatẽ detur iuxta titu.C.de here.vel act.ven. Duodecimo simplex ⁊c. Ultimo non contraria.

160 **Ex stipulatu pro dote.** Hec actio est reciproca. viro scz et vxori. Uiro qñ ipse non recepisset dotẽ sibi ꝓmissam vel a muliere vel patre vel alio qꝛ ꝑ hãc actionẽ põt ipsam petere. Uxori patri vel alij cõpetit qñ esset solutũ matrimoniũ morte viri vel quouis casu vel etiã cõstante matrimonio marito vergẽte ad inopiã:vel in simili casu ad repetendã scz dotẽ marito datã.de hac late ꝑ oẽs in.l.ij.⁊.l. si constãte.ff. solu. matri.in.l.in rebus.⁊ in.l.vbi adhuc.C.de iure do.in.l. vnica.C. de rei vxo.act.in.d.§.actionũ.insti.de act.siue in.§.fuerat.Et sic pro dote recipiẽda vel repetẽda daṫ actio ex stipulatu intantũ ꝙ etiam si stipulatio nõ interuenisset cũ ius eã presumat presumptione iuris ⁊ de iure nihilominus hec actio cõpetit.de quo in.d.l.vnica.in prin.C. de rei vxo. acti.⁊ hoc est vnũ speciale in dote de pluribꝰ alijs priuilegijs sanctus Blasius se remittit ad tractatũ suũ quẽ de dotis ꝑuilegijs edidisse dicit.late vide ꝑ doc.in.l.j.ff.so.ma.post Bar.ibi maxime ꝑ dñm meũ dominũ Petrũ paulũ de raynerijs ibi q cumulat centũ ⁊ decẽ octo priuilegia.et vide ad dotes tractatũ aureũ conditũ ꝑ dñm meũ do. Bal. de bartholinis de Perusio nostre academie principẽ. Secũdo ꝙ sit ciuilis ꝓbaṫ in.d.l.vnica.in prin.C.de rei vxo.ac.cũ introducaṫ a lege ciuili etiã qꝛ nõ intercesserit stipulatio vt dixi ⁊ actio ex stipulatu est ciuilis.vt in.§.preterea.insti.de act.Tertio ꝙ in personã. ⁊ rei persecutoria.⁊ in simplũ:ptz cũ ex cõtractu ⁊ dote ꝓsequaṫ ⁊ nõ plus. Sexto qd sit bonefidei ptz in.d.§.actionũ.siue in.§.fuerat.d.l.vnica.cũ si. Septimo perpetua cũ personalis.vt in multis dixi.Octauo ꝙ heredibꝰ:ꝓbatur in.d.l.vnica.§.⁊ hoc. cũ simi.In heredes.vt.l.rei iudicate.§.j.⁊ l.etiã.in prin.ff.so.ma.Nono nõ infamat.Decimo directa. lz vtilis reperiaṫ qñqꝫ.vt.l.caius.post mediũ.ff.solu.matri. Undecimo singularis.Duodecimo simplex.Ultimo non contraria ⁊c.

161 **Aque pluuie arcende.** Hec actio competit aduersus eũ q volẽs construere in suo predio aliqd edificiũ impediuit cursuz aq̃ pluuialis que exinde fluere solebat vel etiã fossam in qua aqua recipiebaṫ restagnare ꝑmisit intantũ ꝙ est nocitũ predio alterius vicini vel cuius vsu: qꝛ ꝑ hãc actionẽ talis cõstruẽs compelliṫ opus destruere vel emẽdare vt aqua vicino nõ noceat ⁊ expẽsis suis.s.aquã ad solitũ cursum reducat ⁊ hoc qñ qs manu sua cõstruxit edificiũ:si vero alius id fecisset tũc dominus predij cogiṫ prestare patientiã demoliẽdi ⁊c. Hec oĩa sunt clara ⁊ habenṫ in.l.j.§.j.⁊.§.in summa.⁊.l.in summa.§.j. et.l. si tertius.§. fi.ff.de aqua plu.ar.Et est aduertendũ ꝙ ita demũ ꝓcedit hec actio si aqua noceat p̃dio.nã si noceret alicui edificio tũc nõ hꝫ locũ hec actio. Iste est tex.no.quẽ semꝑ tene mẽti in materia in.d.l.j.§.itẽ sciẽdũ.el.ij. ff.de aqua plu.arc.Et q̃ aqua debeat esse vt actio locũ habeat. vide in d.l.j.§.in summa.⁊c.Secũdo ꝙ sit ciuilis:proba vt est dictũ in actione cõmuni di.Tertio est in personã.vt.d.l.si tertius.§.aque. Quarto est rei persecutoria.⁊ eodẽ modo in simplũ cũ ⁊ operis destructionẽ persequaṫ.⁊ reparationẽ cursus antiqui ipsius aque ⁊ dãnũ ꝯtingens simpliciter.vt dixi ꝑ.d.l.j.in prin.⁊.l.quãq̃.in fi.prin.eo.tit.Sexto est stricti iuris.vt.d.§.actionum.Septimo est perpetua.qꝛ personalis.Octauo heredibꝰ datur cũ sit persecutoria.vt in pluribus est dictũ.Et eodẽ modo põt dici ꝙ sit in heredes.per.§.nõ aũt.insti. de perpe. et tempo. actio.Nono ꝙ nõ infamet.ptz dũ nõ reperitur.Decimo directa. lz aliquando reperiatur vtilis.vt.l.in sum.§.Item varus.⁊.l.si vsufructꝰ. in fi.prin.eo.tit. Undecimo ꝙ singularis.Duodecimo quod simplex. Ultimo non contraria.

162 **De pastu pecoris.** Hec actio est aduertendum ꝙ consideratur dupliciter. Uno modo quando animalia alicuius ab eo depasta sunt in fundum alicuius frumentum ordeum ⁊ similes vel quoscũqꝫ fructus dãnum dederunt.nam dominus animaliũ tenetur vtili actione de pastu pecorũ ad interesse dãnum passo. Alio modo consideratur in factum de pastu pecoris quando.s.fructus alterius cadunt in fundum vicini q immisit sua animalia ad pascẽdũ illos fructus.de ambobus est tex. vnicus in iure in.l.qui seruandarum.§.fi.ff.de prescrip.ver.vide glo.in.l. fi.C.ad.l.aquil.Et ꝯm sanctum Blasium hic.⁊ bene hec procedũt quãdo animalia a domino vt.s̃. non aliter dolo malo depasta sunt. qꝛ daretur tunc ad exhibendum actio.vt habetur in.l.iulianus.§.glans.ff. ad exhi.licet contra hoc videatur facere tex.in.d.l.fin.C.ad.l. aquil.ibi iniuria iuncto intellectu glo.ibi que vult ꝙ habeat locum de pastu pecoris ⁊c.Secundo ꝙ ciuilis patet dum venit ex.l.xij.tab.d.l.qui seruãdarum.§.fi.non dico de ea que est in factum. Tertio est in personam. cum veniat ex quasi delicto.vt patet. Quarto est rei persecutoria et in simplum cum ad fructus vel ad interesse detur vt dixi.s̃. Sexto ꝙ stricti iuris patet in.d.§.actionum.Septimo perpetua cũ sit personalis. Octauo ꝙ heredibus cũ persecutoria.§.non aũt. insti.de perpe.⁊ tẽp. act.⁊ in.l.in honorarijs pluries allegata.Nono non infamat.Decimo directa.licet glos.in.d.l.fi.dicat vtilẽ. Undecimo singularis. Duodecimo simplex ⁊c.Ultimo non contraria.

163 **Actio ex testamento.** Hec actio competit legatarijs. vel fideicommissarijs aduersus heredes institutos qui adiuerunt hereditatem vt si prestet legata vel fideicõmissa a testatore relicta.de hac habetur in.l.j.⁊.ij. C.com.de le.in.§.heres quoqꝫ.insti.de ob.que ex quasi cõtra. ⁊ in.§.j. insti.de le.cuz simi.Et dicitur nasci ex quasi ꝯtractu.d.§.heres quoqꝫ. ⁊.l.ex maleficijs.§.heres quoqꝫ.ff.de act.⁊ obli. ⁊ de hac vide plene in dictis iuribꝰ cũ si.Secundo ꝙ sit ciuilis ꝓbatur in.l.si creditori.§.j.ff. de leg.j.cum si.Tertio ꝙ in personam ꝓbatur in.d.l.neqꝫ.C. qui.non ob.lon.tempo.prescrip.legati vel fideicõmissi.Quarto ꝙ rei persecutoria ⁊ in simplũ cum persequatur tantũ rem legatam iuribus preallegatis.In casu tamen est pene ⁊ rei persecutoria ⁊ in duplum.vt habetur in.§.item mista.⁊.§.in duplum.ver. item ex legato. insti.§.fi. de ob.que ex quasi contrac.Sexto ꝙ stricti iuris patet in.d.§.actionum. licet q̃tum ad vsuram ⁊ moram cõmittendam imitetur hec naturam earum que sũnt bonefidei.vt est casus no.in.l.minorũ.in fi.C. in quib. cau.in integ.resti.non est ne. qd tene menti:quia posset tibi facere honorem.Septimo est perpetua cuz sit personalis.d.l.neqꝫ. iuncta.l. pe. de consti.pecu.cum si.Octauo datur heredibus ⁊ in heredes ꝑ fundamenta tradita iuxta.§.non aũt.insti.de perpe.⁊ tempo. actio. et.d.l. in honorarijs.Nono ꝙ nõ infamet.Decimo ꝙ directa. Undecimo ꝙ singularis.Duodecimo simplex.Ultimo non contraria ⁊c.

164 **Ex stipulatiõe q̃ ex verboꝝ obli**gatione nascitur.Hec actio est clara ⁊ manifesta que datur illi qui stipulatus fuit sibi aliquid dari vel fieri ab alio vt illud.scz adimpleat. ⁊ datur quando non est oĩno certitudo de re que est promissa per stipulationem:quia si esset certitudo daretur certi condictio. de hac vide insti.de verbõ.obli.in prin.⁊.l.vbi aũt non aũt non apparet.in prin.ff.e. in.l.si quis certum.si cer.pe.vt etiam dicit sanctus Blasius hic et bene vide in.d.iuribus ⁊c.Secundo qd sit ciuilis est tex.in.d.§. de pecunia. Tertio ꝙ in persona patet cum ex ꝯtractu.d.§.sequẽs.ver.earũ.insti. de act.⁊ per hoc probatur etiã ꝙ sit rei persecutoria ⁊ in simplũ. Sexto ꝙ stricti iuris patet. Septimo ꝙ perpetua ptz cum sit personalis. Octauo ꝙ heredibꝰ ⁊ in heredes patet cũ ex cõtractu ꝑ.l. ex cõtractu. de act.⁊ obli.Nono ꝙ nõ infamet.Decimo directa. Undecimo singularis.Duodecimo simplex.Ultimo contraria ⁊c.

165 **Furti nec manifesti.** Hec actio competit aduersus cũ qui furatus est clam rem aliquam alicui ⁊ eam absqꝫ deprehẽsione ad locum destinatũ pertulit ⁊ sic cõmisit furtum non manifestũ vnde contra ipsum potest hac actione agi ad duplum.de qua habetur late.insti. de obli. que ex deli. nas.cum multis se.De actione furti manifesti.dixi.s̃. inter pretoris et ibi vide etiam.⁊ non solũ posset agi contra dictũ furem ciuiliter ⁊c.sed etiã criminaliter ⁊ sic pena veniat fisco applicanda.iuxta no.in.l. agraria.de termi.mo.vide in.l.fi.ff.de fur.in.l.fin.de priua.deli.cũ si. de hac vide late in preallegatis.⁊c.Secũdo ꝙ ciuilis ptz cũ ex.l. veniat. insti. de nox.in prin.Tertio ꝙ in personam cum veniat ex delicto. Quarto ꝙ est pene persecutoria solũ.vt in.§.ex maleficijs.insti. de act. Quinto ꝙ in duplũ in quo nõ continetur aliter rei persecutio cũ totũ sit pena. Et in hac actione non habetur mẽtio rei sed solũ agitur ad penã dupli cum ad rem agi possit rei vendicatione.Iste tex.no.in.d.§.ex maleficijs:quod tene mẽti quia prima facie forte potuisses errare.vide etiã in.§.pena.insti.de obli.que ex deli.nas. alr tamẽ est in casu.l. mãcipia. C.de ser.fu.vbi vide.Sexto est stricti iuris. Septimo est perpetua cuz ex.l.descendat.insti.de perpe.⁊ temp.act.in prin. ⁊ etiam qꝛ personalis vt pluries est dictum.Octauo ꝙ heredibus detur habetur in.l.nõ autem.insti.eo.titu.Non in heredes vt ibidem. Nono infamat vt in.§. ex quibusdã.institu.de pe.te.li. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simplex.Ultimo non contraria.

166 **Tigno iniuncto.** Hec actio datur aduersus illuz qui alienum tignuz edificio suo iniunxit:puta ligna tegulas calcem arenam lapides ⁊ similia. Et eodẽ modo in vineam perticas ⁊ pedamenta ⁊c. Nam cum lex nõ patiatur edificia dirimi dat hãc actionem domino tigni siue rei iuncte edificio ad duplum estimationis illius rei in quo duplo inest rei ꝑsecutio.De hac vide in.l.j.ff.de tig.iniunc.in.l.adeo.§.cum in suo.ff.de acqui.rerũ do.insti.de rerũ di.§.cũ in suo.⁊ plene in.l.in rẽ actio.§.tignũ.vbi glo. no.quã vide omnino.qꝛ plures facit.q.in materia.ff.de rei vendi.vide in.d.iuribus ⁊c.Scdo ꝙ ciuilis:probaṫ in.d.l.j.de tig. iniunc. Tertio ꝙ in personam ꝓbaṫ in.§.omniũ.insti.de actio.Quarto ꝙ rei persecutoria respectu rei vt patet.Quinto ꝙ in duplũ:vt iam dixi.Sexto stricti iuris.Septimo perpetua:qꝛ personalis. Octauo ꝙ heredibꝰ ⁊ nõ in heredes:probatur in.§.nõ aũt.insti.de perpe.⁊ tempo.act. Nono ꝙ non infamat.Decimo directa. Undecimo ꝙ singularis. Duodecimo ꝙ simplex ⁊c.Ultimo non contraria.

167 **Arborum** furtim cesarum. Hec actio competit aduersus eum q furtiue animo lucrandi vel aliter incisit arbores alicuius qr dño dictarũ arboꝝ datur ad hec actio ad duplum estimationis arboꝝ in quo duplo in primis inest rei psecutio. ⁊ etiam fit deductio lignoꝝ si remanserũt dño: de hac habeť in .l.j.ff.ar.fur.ce. in.l.furti.§.fi.⁊.l.sequen.⁊.l.pe.ff.eo.ti.qr etiã põt cõpetere legis aqui. actio qñ cessare eã faciat: vide in.l.j. Et hoc procedit qñtum ad actionẽ ciuilẽ.scꝫ cũ ciuiliter agiť: secus si ageretur criminaliter: qr tũc dicti in cisores arboꝝ tanqȝ latrones puniri possunt: vt est tex.cũ gl.in.l.sciendum.ff.eo.ti. Et vidi decapitari quendã pauperculũ: qr alteri ⁊ arbores ⁊ vites furtiue inciderat. Et nouissime in regno audiui esse editam pragmaticã vt incidẽtes arbores de die patianť penã manus: de nocte penã capitis ⁊c. Scdõ ꝙ sit ciuilis pbať in.d.l.j.cũ ex.l.xij.tab.descendat. Tertio ꝙ in psonã: qr venit ex delicto. Quarto est rei ⁊ pene persecutoria: ⁊ in duplum qd dic vt.s. dixi. Sexto ꝙ stricti iuris patet in §.actionum. Quod perpetua cum personalis. ⁊ est text. in.d.l. furti.§.fi. Heredibus sed nõ in heredes est tex.in.d.l.furti.§.fi.eo.ti. Et probatur etiã in.d.§.nõ aũt omnes. Nono nõ infamat: cũ non sit expressum. Decimo ꝙ directa. Undecimo ꝙ singularis. Duodecimo ꝙ simplex. Ultimo non contraria.

168 **Rerum amotarum.** Hec actio cõpetit reciproce tam marito cõtra vxorẽ que res mariti subtraxit cum in matrimonio esset ⁊ in terminis faciendi diuortiũ: ꝙ etiã vxori cõtra maritũ eodẽ mõ. Et videntur socij diuine ⁊ humane domus: iuxta.l.aduersus.C.de cri.expil.here.⁊ etiaꝫ in honorẽ matrimonij. Non enim esset honestũ dare inter eos actionẽ furti: datur hec actio que dicitur rerũ amotarum que non aliter infamat. De hac in.l.j.⁊.ij.ff.rerũ amo.⁊.C.eo. Et aduerte ꝙ ita demũ hꝫ locũ hec actio si res fuerũt amote cã diuortij faciẽdi ⁊ cũ effectu secutũ fuit diuortiũ: vt habeť in.l.rerũ qdẽ.ff.eo. Scdõ ꝙ sit ciuilis: pbať in d.l.j.in prin.⁊ dic vt dixi in actione cõi di. Qñtũ ad hoc. Tertio ꝙ sit i psonã ptꝫ: cũ ex delicto: ⁊ etiã qr est cõdictio. vt.l.rerũ.la picola.ff.e.cũ cõdictiões sint in psonã.iuxta.§.appellamꝰ.insti.de actio. Quarto est rei psecutoria: vt ẽ tex.in.l.si mulier.§.fi.ff.eo.intm ꝙ nõ hꝫ locũ puilegiũ vt cõueniant iquãtũ facere pñt.vt.d.§.fi.qd tene mẽti.ad.l.maritus.ff.so.ma.⁊ ad.l.nõ tm.ff.de re iudi. Quinto est i simplũ.vt.l.ad fiscũ.ff.re.amo. Sexto est stricti iuris. Septimo est ppetua qr psonales: vt pluries dixi. Octauo dať heredibꝰ.vt.d.l.si mulier.§.fi. In heredes inqñtũ ad eos puenit.vt.l.fi.C.eo.ti. Nono ꝙ nõ infamat: pbať in.l.ij.ff.eo. C.eo. Et etiã est cõdictio iuxta.l.cessat.ff.de act.⁊ obli. Decimo directa licet vtilis sit quãdoqȝ.vt.d.l.si mulier.in prin.⁊.l.vina quoqȝ.eo.titu. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non cõtraria.

169 **Rõnibus distrahẽdis.** Hec actio datur pupillo finita tutela aduersus tutorẽ q res aliqs pupilli nõ aliter aĩo fraudãdi vel furãdi abstulit ⁊ in suos vsus cõuertit: qr p hãc actionẽ teneť ad duplum estimatiõis rei p eũ subtracte: lꝫ i dicto duplo ꝯtineať rei psecutio. in qua etiã actione lꝫ posset venire interesse: tñ interesse nõ duplať. Pro oibꝰ vide tex.magros i.l.actiõe.p totã.l.⁊.l.j.§.de rõnibꝰ.cũ.§.seq.vsqȝ in fi.ff.de tu.⁊ ra.dist. vbi tractať de scda pte illiꝰ rubrice in qua cõpetit hec actio.vt.d. iuribꝰ ⁊c. Scdõ ꝙ sit ciuilis: pba vt in cõi di. Tertio ꝙ i psonã: ptꝫ qr ex quasi delicto. Quarto ꝙ pena ⁊ rei psecutoria: proba in.d.l.j.§.pe.⁊.l.actione.§.fi. Sexto ꝙ sit stricti iuris ptꝫ. Septimo ꝙ ppetua in.d.l.j.§.pe. Octauo ꝙ deť heredibꝰ nõ in heredes. pbať i d.§.pe. Nono ꝙ non infamet. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non contraria.

170 **Legis aqlie.** Hec actio cõpetit aduersus illuꝫ q occidit vel vulnerauit seruũ alicuiꝰ vel aliqd eius aĩal: qr oĩno estimationẽ dãni p eum dati dať dño hec directa actio legis aqlie. Ad cuius terminos habes scire ꝙ quatuor modis põt dari dãnũ. Primo de corpore in corpus vt tã exẽplificauit quo casu hꝫ locũ directa actio legis aquil. vt in.§.ceterũ.insti.ad.l.aql. Scdõ dať dãnũ de nõ corpore i corpus: qñ qs ita inclusit aĩal alicuiꝰ vt fame necareť: vel in aliquẽ locũ piculosum vt inde pcipitium fecerit. et hoc casu cõpetit vtilis actio.l.aquil.vt.d.§.ceterũ. Et eodẽ modo si qs de manu excussit annulũ alicui ⁊ i flumẽ cecidit.vt.l.si seruus seruũ.§.si quis de manu.ff.eo.lꝫ etiã istis duobꝰ casibꝰ Jo.etiã det in factũ actionẽ: per.l. queadmodũ.§.magistratus.ff.eo.p glo.i.§.fi.insti.eo. Tertio dať dãnũ de corpore in nõ corpus cũ qs seruũ de põte pcipitauit vel de ripa vel aliqd aĩal. Et hoc casu dať directa actio.l.aql.p gl.in.d.§.fi.in v. aqlia. Quarto dať dãnũ de nõ corpore in non corpꝰ vt si seruũ legatũ a dño solui vt aufugeret quo casu hꝫ locum in factum.l.aql.d.§.fi.⁊ ibi vide. Et de hac in factum subsidiaria.l.aql.diximus.s.inter ptorias ⁊c. vide in preallegatis iuribꝰ ⁊c. Scdõ ꝙ sit ciuilis ptꝫ in.d.l.j.⁊.ij.ff.ad.l.aql. Tertio ꝙ i personã ptꝫ cũ veniat ex quasi delicto ⁊c. Quarto est mista hoc est cũ sit rei ⁊ pene psecutoria siue in psonã ⁊ in rẽ.vt in.§.sed ⁊ legis.insti.de act. Itẽ qñqȝ dať in simplũ qñqȝ in duplũ. vt.l.ij. in prin. ff.ad.l.aql.d.§.§ ⁊ legis.⁊.l.ꝫ.C.ad.l.aquiliã. Duplať qñ sumus in casu inficiationis: vt est in simplũ vide tex.ẽt in.l.inde neratiꝰ.§.pe.e.ti. Et vt habeas ẽt alios terminos qñ occidereť seruus vel aliud aĩal qd appellatiõe pecudis venit: tũc fit estimatio dãni quãti illud aĩal pluri mi fuerit ab anno retro.vt.d.l.ij.i pñ.si vo solũ vulnereť seruꝰ vł aliud qdcũqȝ aĩal: mãsuetũ dico vel nõ: tũc fit estimatio dãni a.xxx.diebꝰ retro. Iste est tex.in.§.ex hoc tñ capite.⁊.§.capite tertio.insti.ad.l.aquil. imo ẽt si esset datũ dãnũ in rebꝰ aĩa carentibꝰ. Nec iuenio ꝙ fiat distinctio qñ vulnerať aĩal mãsuetũ vel nõ ⁊ differẽtiã ẽt i tpe vt ponit sctũs Blasiꝰ hic vide ⁊ pgras si potes reperire ⁊c. Sexto est stricti iuris.d.§. actionũ. Septimo ppetua cũ ẽt psonalis. Octauo dať heredibꝰ nõ in heredes nisi ex dãno sint locupletiores.tex.est i.l.inde neratius.§. hãc actionẽ.ff.ad.l.aquil. Nono nõ infamat: qr nõ reperiť etiã cũ deť cõtra vxorẽ qd nõ esset p.l.pe.C.rerũ amo.in.l.si seruus seruũ.§.si cum maritus.ff.ad.l.aql.iũgẽdo ea q̃ diximus i actiõe reꝝ amotarũ ⁊c. Decimo directa lꝫ vtilis reperiať vt dixi in.§.pe.insti.eo.nõ est cõtraria. Undecimo singularis. Duodecimo simplex. Ultimo non contraria.

171 **In factum** de paupie directa ⁊ vtili. Hec actio hꝫ locũ cõtra eũ qui dñ haberet aliqd aĩal quadrupede illud aĩal dedit dãnũ alteri puta in fundo ⁊ similibꝰ rebꝰ: vel etiã si occidit seruũ qr p hãc actionẽ dñs teneť ad emendã dãni. vel dare aĩal p noxa. ⁊ hoc in aĩalibus quadrupedibꝰ ⁊ mãsuetis. ceterũ in aĩalibꝰ bipedibus vt in gallo ⁊ gallina ⁊ similibꝰ. ⁊ tũc pro dãno hꝫ locũ vtilis actio de paupie: hec habeť in.l.j.⁊.ij.ff.si quadru.pau.fe.di. ⁊ in.l. pe. eo.ti.⁊ insti.e.in pñ. In quadrupedibꝰ aũt feris ⁊ nõ mãsuetis q̃ essent in alterius dñio puta vrsus eẽt ligatꝰ vel leo canis ⁊ silia. Et tũc si noceãt homini libero dať i dñm vtilis actio de paupie in factũ in edilitia ad emẽdã dãni. Si vo p hoc hõ liber esset interfectꝰ: tũc esset pena.cc. duca.vt.l.q vulgo.ff.de edil.edic. Si vero sit nocitũ seruo alicuius datur ⁊ in factũ edilitia ⁊ de pauperie vtilis ad emẽdam dãno dño serui ad duplum.vt pbať in.§.fi.insti.si quadr.pau.fe.di.vide in.d.iuribus. Scdõ ꝙ sit ciuilis pbatur in.l.j.ff.eo.insti.eo.in pñ. Tertio ꝙ in psonam: vt ptꝫ. Quarto rei psecutoria ⁊ in simplũ ⁊ in duplũ: vt iuribus pallegatis.⁊.l.j.⁊.l.hec actio.ff.eo. Sexto ꝙ stricti iuris ptꝫ. Septimo ꝙ ppetua.qr personalis. Octauo heredibus.sed nõ in heredes datur nisi in quoslibet detinẽtes probatur in.l.j.§.fi.ff.eo. Nono nõ infamat. Decimo directa.lꝫ vtilis reperiatur vt dixi. Undecimo ꝙ singularis. Duodecimo ꝙ simplex. Ultimo non contraria.

172 **Iniuriarum** ex.l.cornelia in tribꝰ casibus. Hec actio iniuriarũ q̃ in tribꝰ casibus dr cõpetere hꝫ locum cũ qs aliũ pulsauit ad eius iniuriã sine dolore. vel scdo eum verberauit cũ dolore: vel ẽt cũ sanguinis effusione. vel tertio si qs alterius domũ cõtra eius voluntatẽ intrauit ⁊ ad eiꝰ iniuriã. In istis tribus casibꝰ succedit actio iniuriarũ ex.d.l.corne.vt habeť in.§.sed ⁊ lex cornelia.insti.de iniur.⁊.l.lex cornelia.ff.e. Et eodẽ mõ qñ in iiuriã alterius famosum libellũ scriberet vel aliud diuulgaret.vt.d.l.lex cornelia.§.si qs librũ.⁊ seq.⁊.l.j.C.de fa.libel.⁊. v.q.j.c.fi. in quo casu est itroducta etiã actio ciuilis p alias cõstitutiones principis ⁊ ex senatusconsulto.vt.d.l.iuribꝰ als dareť actio ptoria vt diximꝰ.s. iter ptorias ⁊c. Et in hac actione ciuiliter ⁊ criminaľr põt fieri condẽnatio.l. fin.ff. de iniur.⁊.l.iniuriarũ estimatio.e.ti. Nec sine aĩo põt inferri iniuria.iuxta l.illud.ff.de iniur.⁊.l.nõ solũ.eo.ti. Uide ẽt sanctũ Blasiũ hic q bñ loqtur.vide late Bar.in.l.iniuriarũ estimatio.ff.de iniur. Scdõ ꝙ sit ciuilis.ptꝫ in pmo allegatis supra. Tertio ꝙ in psonã. Quarto rei psecutoria ⁊ ẽt pene.⁊ in simplũ.vt colligiť ex.l.ꝯstitutionibꝰ.§.j.ff.e. Sexto ꝙ stricti iuris ptꝫ. Septimo ꝙ nõ sit ppetua sꝫ duret anno videť text. in.l.si nõ cõuicij.in fi.C.de iniur.⁊ hoc tꝫ Jo.vt refert gl.in.d.l.sed lex. insti.e.lꝫ Marti.ꝯ p tex.de ppe.⁊ tẽpo.in prin. Et breuiter trãseundo Sali.in.d.l.si nõ conuicij videť cũ pluribus antiqs cum hac opi. trãsire. vnde pro nũc nihil dico sup hoc. Octauo nec heredibꝰ nec in heredes datur.l.iniuriarũ.ff.de iniur.⁊.d.§.non aũt.insti.de perpe. ⁊ tẽpo. acti. Nono ꝙ infamet.habetur in.§.ex quibusdam. insti. de pe. te.liti. Decimo directa. Undecimo singularis. Duodecimo simplex.

173 **In factũ cõtra magistratum qui** nõ exegit ido.cau. Hec actio put etiã dicit sanctꝰ Blasius ⁊ bñ dať pupillis ꝯ magistratus deputatos ad cautiones exigẽdas vel recipiẽdas pro pupillis qñ tutores sunt tales ꝙ tenenť satisdare.iuxta ti.insti. de satis.tu.cũ fi. Uel si exegerũt cautionẽ fuit minus idonea: vñ ad interesse pupilloꝝ vel adultoꝝ dať hec actio ꝯ dictos magistratꝰ. iuxta tit. eiã.ff.⁊.C.de magi.que.⁊c. Et refert etiã Roffre.in libellis suis in rubrica de act.in fac.q dať ꝯ magistrũ ⁊c. Scdõ ꝙ sit ciuilis ptꝫ.cũ descẽdat ex senatuscõsulto.l.pe.C.de mag.cõue.⁊ senatuscõsulta sunt de iure ciuili.l.ius ciuile.ff.de iusti.⁊ iure. Quod in psonã ptꝫ cũ ex quasi delicto. Quarto ꝙ rei psecutoria respectu pupilli vel adulti ptꝫ ad sensum. Quinto qd in simplũ eodẽ modo cũ tãtũ interesse persequanť: vt per totũ titulũ de magi.conue. Sexto stricti iuris.vt ptꝫ. Septimo est perpetua cũ personalis ⁊c. Octauo heredibꝰ per.§.non aũt.de perpe. ⁊ tempo.act. In heredes non nisi ex dolo ⁊ lata culpa.l. non simile.ff. de magi.cõue.l.ij.C.eo.§.fi.insti.de satisda.tu. Nono non infamat. Decimo est vtilis.vt.C.eo.l.penul.non est contraria. Undecimo singularis. Duodecimo simplex.

174 **Ingrati.** Hec actio si actio dici põt cõpetit aduersus libertum q existens ingratus patrono qui eum manumisit põt ppter ingratitudinẽ in seruitutẽ reuocari. Et de hac habeť in.§.maxima.

in. §. maxima. isti. de capi. di. & p totū. C. de lib. & eoꝝ li. Et simile possumus dicere in pte aduersus filios emācipatos ingratos &c. Et qd̄ ista sit ꝓprie actio: videt̄ tex. i. l. fi. C. de lib. & eoꝝ li. & facit. xij. q. c. liberti. lz gl. ibi ꝯtradicat. vide in. d. §. maxima. Scd̄o ꝙ sit ciuilis ꝓba vt in cōi diui. Et etiā cū dec̄ ex. d. ll. Pōt dici in rē sicut ꝑindicialis de libertate. In simplū & rei ꝑsecutoria & stricti iuris vt ptz. Itē ꝑpetua cū ꝑsecutoria. Itē heredib⁹ lz nō in heredes. vt ptz. Nono nō infamat. Decimo directa. Undecimo singularis Duodecimo simplex.

Post hec sic expleto tractatu omniū actionū q̄ reperiunt̄ in arbore additis qbusdā alijs vt ptz: sanct⁹ Blasius in suo tractatu ꝓsequit̄. xvij. alias actiones: si actiones ꝓprie dici pōt. quas. ll. & alijs autoritatib⁹ nitit̄ roborare. & cū ipsis simplr̄ trāsit. ego q̄ tāti doctoris vestigia in oīb⁹ seq deberē discutiā si dicte actiones sint necessarie. Et vel ꝙ sint necessarie vel ꝙ nō in arbore mea eas signaui & vnicuiqꝫ suū circulum tradidi vt appareret. In primis itaqꝫ admirādū est ꝙ si Jo. vidisset dictas actiones esse ꝓprie actiones & necessarias ꝙ in arbore sua nō dederit circulū & de eis nō fecerit mētionē cum inter antiquos doc. & gl. quāta sit eius opinio manifestū est cū vt plurimū ab alijs modernioꝛib⁹ gl. & a doc. approbet̄. sz qꝛ quāto iuniores tāto perspicaciores: iuxta. l. ꝑcipiūt. ff. de edi. edi. & l. gallus. in prin. ff. de li. & posthu. & l. iij. §. sz & seruus. ff. de cōdi. ob. cau. igitur nō est mirādū si ipse addidit. videamus itaqꝫ de singulis & an iure probentur. Prima.

175 **Certi condictio** ex stipulatione. Que ꝫm eūdē sanctū Blasiū hz locū cū qs est stipulat⁹ aliqd certū cuius solutio nō pōt variari ab eo q est debitoꝛ dici, ꝑbari. iuxta no. p Bar. & doc. in. l. vbi aūt nō apparet. in ꝑn. de ver. ob. & dicit eā dari ꝯ ꝑmissorē ad id qd̄ ꝑmisit dare. vt ea. l. in fi. Sz si qs esset stipulat⁹ incertū cōpetit ex stipulatu vel incerti ꝯdictio. l. si qs certū. ff. si cer. pe. insti. de ver. ob. in prin. hec ipse. Mihi p nūc videt̄ firma opinione dicēdū qd̄ hec actio nō reperiat̄ nec sit ꝓpriū nomē actionis. Nā tex. quē ipse allegat insti. de v. ob. in ꝑn. dicit plene distinguēdo ꝙ si in certū deuenit in stipulatiōe dat̄ actio ex stipulatu. si vo certū dat̄ certi cōdictio. s. certi cōdictio ꝯnalis de q̄ ibi. & in. l. certi cōdictio. ff. si cer. pe. & idē dicit tex. in. l. si qs certū. ff. eo. Et lz gl. in. d. l. si qs certū. soluēdo cōtrariū. l. si pacto quo penā. C. de pac. dicat: ibi agit̄ ex stipulatione certi ꝯdictiōe: itelligit̄ de certi ꝯdictiōe ꝯnali. de q̄. s. locuti sum⁹: nec i aliq̄ no. p Bar. mihi ꝓbāt hāc actionē diuersam. s. a certi ꝯdictione ꝯnali: q̄ vt dixi pōt etiā dici ex stipulatione ꝫm gl. in. d. l. si qs certū. Remaneat igit̄ meo iudicio ꝙ hec actio est superflua cū nō ꝓbet̄ iure. Sup quo tamē propter autoritatē tanti doctoris relinquo cogitandum.

176 **In factū que oritur ex confessione** informiter facta in iudicio. Ad hanc dicas ꝙ cōpetit qñ quis cōfessus fuit in iudicio se esse debitorē alterius nō adiecta aliqua cā: & sic informiter cōfitet̄. nam in talē dat̄ hec actio ad faciendū vel dandū illud qd̄ fuit cōfessus. de qua habet̄ in. l. ꝑinde. §. j. ff. ad. l. aquil. in. l. nā postea. §. pe. & fi. l. sed si possessori. ff. de iureiu. & ita tenet Roffre. in suis libellis ex quo resultāt limitationes: altera ad. l. cū de indebito. in fi. de proba. ꝙ ꝯfessio. s. fine cā non ꝑiudicet: qꝛ est verū extra iudiciū: altera ad. l. publia. §. lucius. ff. depo. qꝛ in iudicio facta cōfessio pareret obligationē & per ꝯñs actionē: lz secus sit ibi extra iudiciū. hoc sanct⁹ Blasius. Ego legēdo ī locis ꝑallegatis nō potui ꝯphēdere hanc actionē: tñ qꝛ sicut datur actio in factū ex iureiurādo cū informiter iurat̄: ita dicamus hic ꝙ det̄ in factū cū informiter qs cōfitet̄. ar. l. illud ad. l. aql. & l. nō pōt. ff. de legi. cū vulg. Et in alijs terminis qualr̄ sit iudicāda credere ꝙ deberet dici ꝙ sit eiusdē nature prout erat prima actio intentata cōtra ipm tanꝗ in eius locū ista subrogetur. ar. l. si eum. §. q iniuriarū. ff. si qs cau. in. l. qui in ius. ff. de re iudi. Cum alijs que dixi in vtili que ex confessione est: tñ tu etiam videbis &c.

177 **Quanto minoris** emptoꝛ emptur⁹ esset. Ut dixi supra in actione quāti minoris que est pretoria: lz sint multi q nolint cōcedere hāc actionē. tñ cōis opi. est cū gl. in. l. iulianus. in prin. de act. emp. ꝙ. s. reperiant̄ due quanto minoris: illa ꝑtoria & ista ciuilis vt ibi plene dixi. Et dat̄ ista emptori ꝯtra vēditorē ad quātū min⁹ erogasset emptor si vitiū sciuisset: cum illa ꝑtoria dat̄ ad tm̄ min⁹ ꝗtū cōiter res valet vt ibi fuit dictū intātū ꝙ emptor nihilo emisset si vitiū sciuisset: ad id totū dat̄ hec act. vide late in. d. l. iulianus. in prin. & §. itē q furē. & gl. magnā ibi. Et in quo differat vna ab altera eodē mō &c. Scd̄o hec est ciuilis. vt. d. l. iulianus. & ibi oēs. Tertio est in ꝑsonā: qꝛ venit ex ꝯtu iuxta. §. freqūēs. insti. de act. Quarto dat̄ in simplū: vt ad ꝑtiū vel interesse. d. l. iulian⁹. §. itē q furē. Quinto est rei ꝑsecutoria cū det̄ ad ꝑtiū vel interesse vt ptz. Sexto est stricti iuris: qꝛ nō reperit̄ in. §. actionū. Septimo est ꝑpetua ꝫm glo. in. d. §. itē q furē. ver. qd̄ differt. In alijs fundamētis crederē esse dicendū vt dixi in quanto minoris pretoris.

178 **Quanto pluris.** Licet Roffre. in libellis suis velit hāc esse actionē de ꝑ se & cōpetere qñ vēditor fuit cā vt res pluris venderet̄ & ad illud plus dari emptori hāc actionē. vt refert etiā sanct⁹ Blasius hic tñ ꝫm eū nō videt̄ sibi qd̄ sit ꝓpriū nomē actionis: nec ꝓbet̄ intētio Roffre. in. l. iulianus. §. si vēditor. & in. §. ꝑ cōtrariū. ff. de act. empt. Sed ꝙ idē sit effectus q est in actione quāto minoris. Et lz ꝑ opi. Roffre. posset argui. ꝙ dicit datur actio quāto minoris: vt in ꝓxima precedēti: ita quāto pluris possit dari in isto casu: tñ tu rñde. Et ita credo ꝙ illa cā ꝓpter vitium rei isto vero causaret̄ propter fraudē venditoris. Sed qꝛ contra ipsum est actio ex empto: nō est opus hac actione. Et ꝙ sit verū ꝓbat tex. in. d. §. si venditor: dū dicit: empti eum iudicio teneri. & in. §. per contrarium. ibi ex vendito. Et sic vltra sanctum Blasium teneo contra Roffre.

179 **Ex stipulatu** rem pupilli saluā fore vel adulti &c. Hec cōpetit pupillo finita tutela ad interesse cōtra tutorē: vel adulto ꝯ curatorē qñ tutor vel curator ꝑ stipulationē promiserūt rē pupilli vel adulti saluā fore. Et de hac habet̄ in toto tit. ff. rē pu. vel adulti sal. fo. & insti. de satis. tu. in ꝑn. Hec sanctus Blasius. ¶ Ultra eū ꝙ istud sit ꝓpriū nomē actionis: vr̄ ꝓbari vt. l. j. ibi ea agi ff. rē pu. sal. fo. & l. nō quasi. in prin. & §. illud sciendū. & §. hāc stipulationē. & §. ꝯnaliter. ff. e. ti. & l. cū pupillus. & l. fi. ff. e. Scd̄o ꝙ sit ꝑtoria ꝓbat̄ in gl. rubrice. ff. rē pu. sal. fo. & vr̄ innuere tex. in. §. furiosi. insti. de cura. & in prin. de satisda. tut. Et ꝓbat̄ insti. de diui. stip. in fi. prin. iūcto. §. fi. In oībus aūt alijs terminis crederē esse dicendū prout est dictum in actione q̄ est ciuilis. vt. s. ꝑ tex. in. l. nō quasi. §. generaliter. & l. cuz pupillus. in fi. ff. rē pu. sal. fo. vbi videt̄ exparari actio tutele. Bene hoc exciperē ꝙ ista nō infamet prout actio tutele cū nō reperiat̄ cautū Item ꝙ ista nō est bonefidei cum non reperiatur in. §. actionū: prout etiam sentit glo. in. d. l. cum pupillus. vide & cogita.

180 **Ex stipulatu** rem ratam haberi. In primis hec stipulatio interponitur per ꝓcuratorē de cuius mandato dubitatur. l. j. C. de procur. l. iij. ff. rem ra. habe. & debent peti ante lit. conte. l. pomponius. §. rati. ff. de procura. Et si ꝓcura. interuenit pro minore debet etiam promittere ꝙ non petet resti. in integ. vt. l. iij. ff. rē ra. habe. Et in hac actione venit interesse stipulatoris. l. ij. ff. rem ra. ha. Et dz ista stipulatio prestari etiā ꝑ cōiunctā personā nō solum. §. j. ff. de procu. l. maritus. C. e. l. iij. §. lz si forte. ff. iudi. sol. Hec sanctus Blasius. ¶ Ultra dicta ꝑ eū in qbus adhuc nō ꝓbat an sit actio de ꝑ se &c. adde ꝙ etiā qd̄ dicat̄ stipulatio: tñ venit appellatione actionis: habet̄ instar actionū. vt in. l. actionis verbo. §. j. ff. de actio. & obli. in. l. nō solū. ff. rē ra. ha. l. j. §. j. ff. de preto. stip. Et qd̄ in hac actione veniat interesse stipulatoris adde tex. in. l. in stipulatione. ff. rē ra. ha. In eo aūt qd̄ dicit sanctus Blasius: qd̄ si procurator interuenit pro minore dz nō solum capere de rato: sed etiam qd̄ nō petatur resti. in integ. si hoc esset indistincte verū esset multū no. sed intellige solū ꝓcedere quādo procuratori minoris esset facienda solutio. sed si procurator minoris veniret ad litigandū: tūc non cogitur prestare hanc cautionē cum etiam minor nō cogitur: vt habet̄ in. l. si iudex circūuento. ff. de mino. in. l. si intra. C. de in integ. resti. Et ita post multa concludit Bar. inter varias tñ opi. in. d. l. iij. ff. rem ra. ha. qd̄ tene mēti perpetuo. Scd̄o qd̄ sit pretoria probat̄ etiā insti. de di. stip. in fi. prin. iuncto. §. fi. & ꝑ gl. rub. ff. rē pu. sal. fo. &c. In oībus alijs terminis credo posse dici vt in proxima precedenti nec in aliquo varietur. vide & rumina.

181 **Ex stipulatu iudicatū solui.** Ista stipulatio interponitur & prestatur ab omni ꝑsona que in iudicio alieno noīe cōparet ex parte rei. l. minor. §. fi. cū. l. seq. & l. q proprio. §. q aliū. ff. de procu. Et hodie nemo suo noīe ꝯuētus tenetur satisdare iudicatū solui vt in. §. sz hodie. insti. de satis. & l. vnica. in fi. C. eo. ti. Hec sanctus Blasius. Ad hec adde glo. no. in rub. ff. iud. sol. Adde ꝙ hec stipulatio iudicatū solui cōtinet tres clausulas. s. ꝙ dolus malus absit ꝙ soluat̄ iudicatum & de re defendēda. vt. l. iudicatū solui. ff. iudi. sol. Et in tñ qs tenet̄ ex tali stipulatione inquantū iudex iudicat quo facto dr̄ habere expeditam quātitatē. l. iudicatū solui. la. ij. ff. eo. ti. Et qñ cōmittat̄ talis stipulatio vide in. l. iam tñ. §. nūc videamus. eo. tit. ꝙ habeat instar actionis: dic vt ꝓxima precedēti. Et illa clausula ꝙ dolus malus absit ad qd̄ tēpus debeat referri vide in. l. nouissime. §. fin. ff. eo. Scd̄o ꝙ sit pretoria vult glo. in rub. ff. iudi. sol. & proba prout in precedentibus. In alijs terminis eodem modo vt in precedentibus dicerem &c.

182 **Ex stipulatu de damno infecto.** Hec stipulatio interponit̄ qñ domus tua minat̄ ruinā supra meā & cōmittit̄ qñ postea ruina mihi cōtingit ex vitio ipius rei: sec⁹ si casu fortuito. l. dāni. §. sabini. & l. fluminū. §. hec stipulatio. & l. idem seruus. §. quāꝗ. de dā. infec. Et in ea venit dānū: & sic diminutio patrimonij nō aūt lucrū cessans. d. l. fluminū. in fi. & l. ꝑculus. in fi. Et veniūt etiā pēsiones inqlini q ꝓpter timorē ruine migrauit. Et idē si ex ħ nō potuit rē locare. l. in hac. & l. dāni. eo. ti. de qua in toto ti. de dā. infec. Hec ipse Tu adde ꝑ terminis in hac materia ꝙ hec stipulatio nō ꝑstat̄ inquilino. s. dño. Et an ab extraneo peti possit: vide in. l. inqlino. & ibi gl. ff. eo. Itē nō ꝑstat̄ illi q haberet cū alio domus cōes & dānū timeret. Iste est tex. in. l. si edibus. eo. & ibi in fi. corrolarie dicit text. ita demum hac stipulatione opus esse si alio modo dānū sarciri nō possit. & in. d. l. si edibus. habes ꝙ lz allegare ꝑceptores: vt facit ibi caius iuriscōsultus in duob⁹ locis. Quid aūt si cū peteret̄ cautio et qs nollet ꝑstare et anteꝗ

iudex adit edes corruăt. Uel si iudex decernat quē ire in possessionem non cauente aduersario: ⁊ anteq̄ intrat edes corruăt: pro his casibus vide tex. singularē. in. l. cū postulassem. i. p̄n. ff. de dā. infec. ſm Bar. ibi ⁊ ſm Are. in. §. j. insti. de act. Et qualis debeat fieri estimatio in hac sti pulatione. vide tex. in. l. ex dāni infec. in p̄n. ff. de dā. infec. ⁊. l. iter quos. §. fi. ⁊. l. nā ſi nō. eo. ti. ⁊. l. qdā. §. fi. ff. de ser. vrba. pre. Et dato φ paries cōis corrueret qualiter sit agendū. vide tex. in. d. l. ex dāni infecti. §. j. et dato φ in eadē re q̄ est pluriū sit datū dānū vide in ea. l. §. quoties. el ij. per te vide plenius. Secūdo φ sit pretoria: pba p iura que in prece denti. allegaui. Et in alijs fundamentis eodem modo.

183 **Ex stipulatione** interposita de opere demolien. in cā nūtiationis noui opis. In hac actiōe dic φ ista stipulatio cōmittit̃ ꝯ illū q fecit opus post nūtiationē noui opis ꝑstita satisfdatione de opere demoliēdo si iniuste op⁹ faceret. Et p illā satisfdationē ꝑstitā vel habitā p ꝑstita qñ stat p nuntiantē no uum opus quo minus sibi ꝑmittat̃ cēset̃ remissa nūtiatio noui opis. ⁊ durat stipulatio. vt habet̃ in. l. p̄tor. §. j. ⁊. §. si qs parat⁹. ⁊. §. q remissio nē. ff. de no. ope. nūtia. Et ista actio dat̃ stipulatori ꝯ p̄missorē. vt de struat̃ edificatū indebite in casu quo ille p̄missor nō iure edificasset: vt in. d. iurib⁹: al's secus vt ibi. Hec Jo. baptista ⁊c. Et nihil addo nisi φ ad materiā. vide que dixi in actione in factū de opere demoli. s̄. Et φ ista sit pretoria dic vt in ꝑmis precedētib⁹. In alijs crederē φ idē in hac sit prout in illa de opere demoliendo: ⁊ ibi vide ⁊c.

184 **Ex stipulatione** quam interposuit vsufructuari⁹. Ista stipulatio interponit̃ p vsu fructuariū i fauorē ꝓprietarij stipulātis duo. Et primū φ vsufructua rius dꝫ ꝑmittere est de vtēdo rei arbitrio boni viri. i. iudicis. l. conti nuus. §. cū ita. de ver. obli. ⁊ qd no. insti. de vsufructu. in prin. Secūdo dꝫ ꝑmittere φ restituat qcqd superit finito vsufructu. De quo in. l. j. ff. vsufru. quē. ca. Et in primo capite pōt cōmitti hec stipulatio etiā du rāte vsufructu quoties re vsufructuarius male vtit̃. In secūdo capite solū finito. de quo in. §. ꝯstituit̃. insti. de vsufructu. Hec ipse. Tu adde φ ad hāc actionē pōt astringi vsufructuari⁹: vt habet̃ in. l. j. in fi. p̄n. et §. cauere. ff. vsufructu. quē. ca. Et si nō daret cautionē vsufructuarius qd agēdū: vide in. l. fi. §. fi. ff. e. Itē adde φ in hac cautiōe intelligit̃ qd dolus malus absit. vt. l. huic. ff. e. Itē vir bonus dicat̃ iudex. adde tex. in. l. vir bonus. ff. iud. sol. vide p totū. ff. vsufruc. quē. ca. An aūt a testa tore q alicui legaret vsumfructū alicuius rei possit remitti ista satisda tio. vide gl. no. in. §. itē si pecunie. in ver. satisda. insti. de vsufru. ⁊ gl. i. l. j. C. eo. ti. Adde etiā φ idē ꝓcedit in casu qñ esset legat⁹ solus vsus sine vsufructu. vt. d. l. huic. §. ſꝫ ⁊ si vsus. ⁊ est gl. in rubri. eo. ti. Et φ sit pre toria ista stipulatio siue cautio. est tex. in. d. l. j. in prin. ibi p̄tori visuꝫ est ff. vsufruc. quē. ca. lꝫ videat̃ obstare tex. in. l. j. C. de vsufru. Cū videat̃ di cere φ iste cautiones sint ex forma senatuscōsulti: cū senatuscōsultū sit de iure ciuili. l. ius aūt ciuile. ff. de iusti. ⁊ iure. §. cōstat. insti. de iure na. nisi dicas φ nō sumus in casu vbi vsufruct⁹ cōstitut⁹ est in reb⁹ q̄ vsu cōsumunt̃ put loqtur. d. l. j. ⁊c. Itē in ꝑsonā cū veniat ex stipulatione φ in simplū φ rei ꝑsecutoria: φ stricti iuris φ ꝑpetua: φ det̃ heredib⁹ ſꝫ nō in heredes nisi de eo φ ad eos ꝑuenit: φ nō infamet: φ directa φ nō contraria φ singularis ⁊ simplex sunt termini manifesti ⁊c.

185 **Ex stipulatu p rebus que vsu** cōsu munt̃. Ista stipulatio interponit̃ p vsufructuarium sup reb⁹ q̄ vsu ꝯsumunt̃ de restituēdo ꝓprietario estimationē earū rerū finito vsufructu. vt. l. hoc senat⁹. ff. de vsu. ea. re. q̄ vsu. cōsu. ⁊ in. §. ꝯstituit̃. insti. de vsufr. Ad de tex. in. l. j. C. e. intm̄ tenet̃ eā prestare vsufructuarius φ nō posset re mitti p testatorē. l. j. C. de vsufru. ⁊ ibi gl. ⁊ gl. in. d. ver. satisda. in. §. itē si pecunie. insti. e. Secūdo φ sit ciuilis ⁊ nō pretoria: pbat̃ cū sit ex sena tuscōsulto. p. d. l. j. C. de vsufru. ⁊. d. l. hoc senatus. iuncta. l. ius aūt. ff. de iusti. ⁊ iure. In alijs terminis dic vt in proxima precedenti.

186 **Ex stipulatu vt lega. vel fideicō.** no. ca. Ista stipulatio interponit̃ p heredē in fauorē lega. vel fideicō. qñ est factū legatū vel fideicōmissum sub cōditione de prestādo legato vel fideicōmis. adueniēte die vel cōditione. vt. ff. vt lega. no. ca. p totū. ⁊. C. eo. ti. Adde qd hec cautio non tantū p heredes prestari dꝫ sed etiā p successores eoꝝ. vt. l. j. §. nō solū. ff. eo. ⁊ ita ecōtra nō solū prestatur le gatarijs vel fideicō. sed etiā heredibus ipsoꝝ vel etiā ꝓcuratori. d. l. j. §. nec sine ratione. Et q̄ veniāt in hac stipulatione vide in. d. l. j. §. bel lissime. ⁊. §. itē querit̃. eo. ti. Adde etiam qd ista satisdatio hꝫ prestari a quocūq₃ herede etiā cuiusuis dignitatis vel facultatū. d. l. j. §. qd tamē fallit in fisco. d. l. j. §. si ad fiscū. ⁊ hec pōt remitti a testatore. l. lꝫ. eo. ti. gl. in. §. itē si pecunie. insti. de vsu. Secūdo qd sit pretoria est tex. in. d. l. j. in prin. ⁊. §. nec sine ratione. in alijs dic vt in precedēti hoc excepto qd in successores datur ⁊c. d. §. non solum ⁊c.

187 **Ex stipulatu cōtra illum qui ro**gatus est restituere quicquid ex hereditate supererit. Hec habet locū quando qs est grauatus post mortē suā restituere quicquid ex heredi tate supererit: qꝛ tenet̃ talis grauatus per stipulationē promittere illi cui erat facienda restitutio restituere quicqd supererit tp̄e mortis sue. Et debet cauere de conseruādo ad minus quartam partē bonoꝝ cum al's possit alienare: vt in aut. cōtra roga. §. ad trebel. q̄ est ex. §. si qs. in aut. de resti. fi. col. viij. Hec Jo. Adde φ hec posset remitti p testatorē vt. d. aut. cōtra roga. Et quarta pars lꝫ regulariter nō possit diminui fallit in casib⁹ p̄positis in. d. aut. cōtra roga. §. fi. ⁊ ibi vide. Et cū nō re perio φ sit pretoria iudicarē ipsam ciuilē p illū tex. Tu vide ⁊ in alijs terminis idem puto dicendū vt in superiori proxima ⁊c.

188 **Ex stipulatione de iudicio sisti.** Hec actio dat̃ ex stipulatione de iudicio sisti interposita tam ex parte actoris quā rei q nō possiderent immobilia: vt toto ti. ff. si qs cau. et. l. sciendū. q satisda. cogā. in aut. offi. C. de lit. cōtest. §. hodie. insti. de sa tisda. aut. generaliter. de epi. ⁊ cle. Hec sanct⁹ Blasius. Adde ad hanc φ sit pretoria p tex. in. l. j. ff. si qs cau. in glo. rub. ⁊ inquantū detur hec actio vide tex. in. l. iij. ff. eo. In alijs terminis vt in precedentibus.

189 **Ex stipulatu p rebus morbosis.** Hec locum habet qñ venditor promisit emptori per stipulationē iu mentū vel seruū esse sanum: nam dat̃ ad interesse emptori in casu mor bositatis. vt. l. si fundus. ⁊. l. edita. §. duple. ff. de euic. ⁊ habet̃ instit. de di. stipu. Nihil addo nisi φ cū sit cōuentionalis nō possum ꝓprie eam pretoriā facere: licet glos. iuncto tex. in. l. actionis verbo. §. j. de actio. et obli. videat̃ innuere φ sit p̄toria: ⁊ etiā videat̃ innui in rubrica de edil. edic. Adde rubricam de euic. que sequitur in alijs fundamentis ⁊ ter minis potest vt precedentes baptizari.

190 **Ex stipulatione** per quā lega. vel fideicō. ⁊c. Addi. Hec interponit̃ a legatario vel fi deicōmissario in fauorē heredis qñ heres: scꝫ nolēs soluere ipsis lega tū vel fideicōmissum dubitans ne plus soluat rōne falci. vel trebe. im ponēde q legatarius vel fideicōmissarius debēt ꝑmittere de restituē do heredi id qd venisset detrahendū rōne fal. vel trebe. vt habet̃ in. l. j. ⁊. l. fi. ff. si cui plus quā p. l. falci. ⁊ interponit̃ in dona. cau. mor. d. l. j. §. hec stipulatio. Et eodē mō prestat̃ legatario vel fideicōmissario si scdo loco essent ipsi grauati restituere. d. l. j. §. ſꝫ ⁊ legatario. nisi legatarius vel fideicōmissarius velit cauere heredi euitato circuitu. vt. l. videa mus. ff. eo. Adde primo φ iste stipulationes vt plurimū interponunt̃ qꝛ interest potius nō soluere quā solutū repetere iuxta. l. iij. ff. de com pen. Et ratio rōnis est. qꝛ is cui soluit̃ posset effici nō soluēdo. Et tunc succedit etiā alia rō φ inanis est actio quā inopia debitoris excludit. l. nā ⁊ is. ff. de dol. cū si. Scdo adde φ est pretoria p tex. in. d. l. j. in princi. ibi subuenit pretor. In alijs baptizat vt proxime dictū est ⁊c.

191 **Ex stipulatione arrogatoris.** Hec sti pulatio interponit̃ a patre q arrogat aliquē in filium q est sui iuris: ⁊ sit pupil lus qꝛ dꝫ tabellioni tāq̄ publice ꝑsone stipulari de restituēdo oīa bo na q̄ ipse habuit de bonis pupilli arrogati ⁊ vltra hoc quartā partem bonoꝝ suoꝝ. Et facere talē restitutionē illis ꝑsonis qb⁹ bona pupilli obuenissent si arrogatio nō fuisset. Et hoc stāte φ arrogat⁹ sit i pupil lari etate. De hoc in aut. de adop. ⁊. l. his vbis. ⁊. l. nō aliter. ⁊. l. si arro gatio. ff. de adop. §. cū aūt. insti. eo. ti. Et p his oīb⁹ stipulationib⁹ dat̃ qñq₃ certi cōditio: qñq₃ actio ex stipula. iuxta. l. si qs certū. ff. si cer. pe. ⁊ insti. de ver. obli. in p̄n. qñ certū vel incertū in stip. deuenit ſm varios terminos. Tu adde vnū qd nō est necessariū vt p̄dicta ꝓcedāt qñ pu pillus decedit in pupillari etate: p. d. §. cū aūt. cū alijs pallegatis. ⁊. l. hec aūt. ff. e. Et idē in pupilla arrogata. d. l. hec aūt. cū seq. Et cū nō re perio p̄toriā esse potes eā ciuilē facere: tñ vide cū videar lassus in fine opusculi. ¶ Post hec sanct⁹ Blasius ponit. xxiiij. q̄ones ad materiā actionū. Primo qd sit actio. Scdo in quo differt ab exceptione. Ter tio quo iure itroducta sit actio. Quarto i quo differt ab actiōe. Quin to an qs possit agere sine actiōe. Sexto an actio sit exprimēda in iudi cio. Septimo si exprimit̃ actio inepta ⁊c. Octauo si ꝓducit̃ libellus ine ptus. Nō si fert̃ sentētia in meritis cause. Decimo in quo differt actio ab officio iudicis. Undecimo q̄ sint actiōes ex varijs figuris causarū. Duodecio an de iure canonico ex pacto nudo nascat̃ actio. Decimo tertio an possint cumulari plures actiōes. Decimoq̄rto an agēti pos sit obijci exceptio. Decimoqnto an plures in eodē libello p̄nt cōueni ri. Decimosexto i quo differt actio ab obligatiōe. Decioseptimo an i actiōe sit exprimēda causa ꝓxima vel remota. Decioоctauo quot mo dis colligit̃ actio. Decimo nono an actio p ꝑscrip. tollat̃ ipso iure. Vi gesimo in q̄ differt actio directa ⁊ vtilis. Uigesimoprimo quot modis dat̃ actio. Uigesimoscdo an sit dare actionē in gñe. Uigesimotertio an ex ꝯtu inutili oriat̃ actio. Uigesimoquarto vtrū deducto ꝯtu i stipu latione oriat̃ actio etiā ex ꝯtractu. De qb⁹ hic per eū p quatuor colū.

¶ Finis.

¶ Lugduni apud Sebastianum Gryphē Germanū Anno a Chri sto nato vicesimoquinto supra sesquimillesimum.

Scrutinium quaternionum.
A. B. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. quorum o quinternus: reliqui qua terniones.

Tabula omnium actionum tam pretoriarum ꝙ ciuiliũ ſcḋm ordinem alphabeti per eundem dñm Joannem Criſpum.

¶ Rubrica de ciuilibus: lʒ ſint alique etiam pretorie.

¶ Finis tabule.

141

IASONIS
Mayni
Sup.
Titul. de Actionib.

colorchecker CLASSIC

calibrite